

فهرهه‌نگا مایی

کوردی - عه‌ره‌بی

طه مظهر مایی

خودمانی ٲیمتیاژنی حافظ قاضی

سمرنقیسهر
مؤید طبیب

ملکین چاپکرنی د پراستنی نه

لمدریسر

کورډیستانا عورافق - دهوک
نفاذیځی ٲٲکمتیا سمندیکایڼ
کرنیکارلڼ کورډیستانی
قانی سنیم

تلفون: ۷۲۲۵۲۷۱ - ۷۲۲۲۱۲۵

- ژمارا ویشانن: (۴۱۲)
- نالڼ پهرتوگن: لمرهنگا مایی (کورډی، عورمی)
- داتان: طه مایی
- دمرهتانا هونمری: حسین سمنعان ممریخان
- پمرگ: بهیار جمعیل
- سمرپرشتن چایڼ: شتروان لمحمد تهپ
- چاپا ٲٲکن
- تیراز: (۱۰۰۰) دانه
- ژمارا سپاردنن ل پهرتوگخانا بهدرخانیاڼ ل دهوک (۵۰۰) ل سالا ۲۰۰۹
- چاپخانه‌یا حمیی هاشم / هوولتر

SPIREZ PRESS & PUBLISHER
DUMUK

www.spirez.org
www.spirezpage.net

هار سپیریژ للطباعة والنشر
دهوک

فهرهه‌نگا مایی

کوردی، عه‌ره‌بی

دانان
طه مایی

فهرهنگا مهلا تاهایی مایی

مهلا تاهایی مایی دهمهکن دور و دریژ ژوانا خوه ب کۆمکرن، پزکرن و نامادهکرنا فهرهنگکا کوردی - عهرهیی قه بۆراند. ههر چهند وی هیقی دکر نهو بهرههمی خوه ب چافین خوه بیست، لئ قهدهر ژ ههزا وی بهیتر بوو. نهو چوو پهحمته و قهریژا کهدا وی یا ب سالان د جه دا ما.

فهرهنگا مهلا تاهایی مایی گهشتهکا دور و دریژ پشته مرنا وی کر. چهند کهسان نهف فهرهنگه ب کۆمپوتهرئ نفیسی. ههدهکین دی نهو خواند و قهخواند. نهو دووماهین ل وهشانخانهیا سپهریژ بوو متهفان. سپهریژ ئی د سالا ۲۰۰۵ ئی دا کۆنترۆلکرن و ب سهرداچوونا فهرهنگی سهارت من. مخابن، من نهو وهزیهیا خوه ب جه نهینا و نهرکن خوه تهمام نهکر. ئاریشهیین تکنیکی و مژوولاهیین من یین شەخسی ژ نهگهرین نهتەمامکرنا کارئ کۆنترۆلکرن بوون. لئ، سهبهین سهرکی وه کر نهز کۆنترۆلکرنا فهرهنگی راوهستیم نهو بوو کو فهرهنگ پیدئی گوهرینهکا رادیکال بوو.

شاشیین خالبهندین، چاپن و پتقیسی، یا ب تیپین عهرهیی و یا ب تیپین لاتینی، د قئ فهرهنگی دا گهلهکن. نهز نزانم کا کن نهف شاشی کرنه چونکی ژ کهسهکی زیدهتر نهف فهرهنگه ب کۆمپوتهرئ نفیسیه و نوسهخهیا نسلی یا پهحمته مهلا تاهایی ل بهر دهستی من نینه. مهلا تاهایی کاتاکۆزی (توخم) پهیقن، کانه، سفته، کاره، دیار نهکریه و ههدهک فۆرمین پهیقن، وهک "نارامتر"، نفیسیه کو فهرهنگساز ناتیخن د فهرهنگین خوه دا.

پهحمته ههول دایه پهیقین کوردهوارین د فهرهنگا خوه دا قهید بکت. ههمان وهختی دا، وی نهو پهیقین کو وی ب خوه ئی تافرانده، وهک "ناخپیف" ههمهبری "مهساح" یا عهرهیی یان "نۆمئیر" بهراڤهر "عهدهدا" یا عهرهیی، لئ زیده کرنه. ههدهک پهیق د فهرهنگی دا ههه، وهک "نهرمانج گهشتن" یان "ناخفتن بوئ"، کو ل گۆز قابیلین پهپسازیا کرمانجی غهرین ههدهک جارن پهیق و شروقهیا وی نه ر پیک توخم؛ بۆ غوونه: "ناگر بارین" کاره، لئ شهرجا وی "چهکن ناگر پز" ناهه.

د سهروان ههمی قسورین کو د قئ فهرهنگی دا ههه، نهف بهرههم ژ لاین دیرۆکی قه منایهکن گرنگ و ب قییمته. پهحمته مهلا تاهایی مایی ب پتیا قئ فهرهنگی گهلهک پهیقین کبناس، کهفن و پهمن بهو مه و نفش نوو پاراسته. نهف فهرهنگه ههزکرن و دلسۆزیا مهلا تاهایی بۆ پهپقا کوردی و بزاف و خهتینا وی بۆ فۆئاندنا وی و ههول و تیکۆشینا وی بۆ تافراندا وی بۆ مه دیار دکت. سپهریژ ب وهشاندا قئ فهرهنگی خۆمهتهکا هیژا بۆ زمانن کوردی دکت و پز و حورمهتی دت پهحمته مهلا تاهایی و کهدا وی یا ب پهچ و دهمدریژ.

نەوزاد ههروزی

ستۆکهۆلم / ۲۰۰۸/۳/۱۴

کورتہ ژینا طه مایی

* طه مایی: کورئ شیخ (مظہرئ) کورئ شیخ (طه) یں مانیہ ژ بنه مالہکا دیندارو نایین پەرورہو رۆشنیری زانیاریه، بنه مال و بنه کارا قن بنه مالیئ ژ ره گه زدا ژ میره به گیت (ئه لکن) نه، ئه لکن گونده که ل کوردستانا باکوژ نوکه دبئژنئ (بنی شه باب).

* سهروهه و پتشیئ قن بنه مالیئ (میر حه سن) ئ میره به گی بوو. میرئ ده قهرئ بوو.

* کوپه کئ میر حه سنی یں کو دبئژنئ ((دهل)) یں ژ ئه لکن مشهخت بوی و هاتییه ناڤ بهرواری ژۆریا و ل گوندئ بیدوهئ نانگی بوویه.

* پشی چنه بابهکا (مهلا نیبراهیم) نیک بو ژ نه قیئت (دهلی) ژ گوندئ بیدوهن دهتته گوندئ مایئ لئ نانگی دبیت، بیدوه و مایئ دوو گوندتته هه قترخین دا مشارا ژۆریا بهرواری بالا دا دوو گوندتته ب ناڤ ودار و بارو دهرامهت وکانینه.

گوندئ مایئ، گونده کئ ب ناڤ و دهنگ بوو، بۆ رهوشه نیبری و زانیئ و تیگه هشتنئ، ههروسا ژ لایئ جوغرافی هه، گونده کئ بهربهاڤ و خوش و دهست دایه بۆ ههمی رهنگتته دهرامهتی و گه له کا ب هاتنه، هه سالی پتر ژ نیف ملیون کیلوگرامیئت فیتی ل نا قارئ وی دکهن، ژهلی دارگوژ و داروپاریت دی، ههروسا نیزیکی (۵۰) کانیتته ناڤا زه لال ل ههه و رویارهک دهردا دبۆیت. چهنه ناش و مهدرسه و تهکیایهک لئ هه بوون، جهن زانیئ و رۆشه نیبری و علم و مهعریفه تی بوو ل ده قهرئ.

* ژ طه مایی حهتا میر حه سنی بابکا لکن وان چارهه (۱۴) بابن، ژ وی حهتا مهلا نیبراهیمی ههشت بابن.

* باپیری طه مایی (شیخ طه) نیک بو ژ شیختته طه ریکا نه قشه بهندیا و شاعیره کئ کورئ کلاسیکی یں ب ناڤ دهنگ بوو.

* بابن طه مایی (شیخ مظهر) ئ مایی ریکا بابن خوه گرت و بو شیخه کئ زانا و رۆشه نیبر ل ده قهرئ ورۆله کئ مهزن دیت ژبۆ دانانا مهدرسا و جهن زانیئ ل ناڤ بهرواری بالا و نینانا گه لهک ختیره خوشیا بۆ ناڤ بهرواری، وهکی (سیف) و گه لهک رهنگتته دی بهری وهختی ل قن ده قهرئ نه هات بوون چاندن..... ههروسا شیخ مظهرئ مایی، ژده قهرئ سه رهکی بول ده قهرئ، دهره قئا زانیئ و زانیاریه، چ دینی یان دونیایی، دیسان مهدرسه یهک و تهکیایهک ل مال هه بوون جهن دهعه کار و داخا که رتین زانیئ و زانیاریئ بوون، جهن میتفانداری و خه لکن دست گورت بوون.

* طه مایی د نایههرا ۱۰-۱۸ مهها شواتئ سالا ۱۹۲۴ ئ هاتی په دونیایی، هه ر ل وی سالی ل مهها نیلۆنی یئت مشهخت بووین چۆینه قهزا (چهلئ) یاگو نوکه تورک دبئژنئ چوقورچه.

نه گهرا مشهختیئ ژئ نهو بوو چونکی هتیزنئ ئنگلیزی و فعلیت تیاری هتیرش نینا سهه ده قهرئ و گوندئ (مایئ) سۆت و کتیشخانا شیخ طه مایی ژئ سۆت و گوندتته دوروبه ئی مایی ژئ ههمی سۆتن و خه لکن وی مشهخت بوونه ده قهرا چهلئ.

سئ سالا مانه ل قهزا چهلئ، ل وی ده می شوهرشا شیخ سه عیدئ پیران دهست پتکر بوو، کاودانیتته ده قهرئ ژ لایئ سیاسی و نابوریقه دئالوز بوون، ژبهه ر کو بابن طه مایی (شیخ مظهر) شیخه کئ طه ریکا نه قشه بهندیا بوو،

هرموسا سركيشتي شورشي شيخ سه عيدي پيران شيخه كن نه قسه بهندي بوو روتما توركي دترسيا په نوښته پكا بهير دناقهرا شيخ سه عيدي پيران و شيخ مظهر مايي دا پهيدا ببيت و نو ژي پشته قانيا شورشي پكته. /
 ژبه ژي يكي حكومه تا توركي دقيا شيخ مظهرئ مايي دگل كسوكاريت وي قه گوهيتره كويراتيا عهدي
 توركي، وگ نعلي بهنه باژيري (قونايي).

بلي هر ل وي دهمي دژنه قه عيراقن، لي حكومه تا عيراقن ناهيتيت بچنه گوندي خوه مايي نه چار دين
 قهستا ناډ دوسكيا دگمن ودو سالا دمينه ل گوندي (بهندا)، پستي دوو سالا قه گريانه قه مايي.

* ل سالا ۱۹۳۵ طه مايي چو گوندي (بامه پني) داکو خاندنا خوه يا مکه ته يي ل ويري بخونيت، هه تا پولا
 پينجن خاند و پولا شمشن تمام نه کړو ل سالا ۱۹۴۰ ژبه چوند نه گريي سياسي خاندنا خوه هتلا.

* هر ل سالا ۱۹۴۰ ئ دچيته دناډ ريزيت کومه لا هيو (هيفي) دا داکو خزمتا دوزا کوردي بکته و ناساقن
 خوه يي حه ردي کړه ((اللهو)).

* ۱۹۴۳ طه مايي ژن نينا، لي هر زويکا ژبه کو خاندنا خوه تمام نه کړ بو ژ نه گرا دوراتيا گوندي مايي ژ
 جهيت زانباري و رونه يري و ژ نه گرا مژويل بونا وي ب کاريي سياسي قه، پشيمان دبيت ونه چار دبيت
 کو هوول دبت نو بخو برافي بکته کو زانين و زانباري و رونه يري پهيدا پکته.

سالا ۱۹۴۳ ژ نه گرا قه يكي په يوه دنيي ب بهمالا به درخانيا دکته و، ل وي دهمي مير جهلا دت به درخاني
 ل شامي هر دوو صهيفين کوردي (هاوار) و (روناهي) دهر دنيي خست طه مايي ب واسطه ي پستي وي دهمي
 نيکلي پهيدا دکته و همي ژماريت وان ب نه گرا پستي نو ژي بو طه مايي دهيت گوندي.

هرموسا دکور کاميران به درخاني ل بيروتي هر دوو صهيفين (روژا نوو و ستير) دهر دنيي خست و ژماريت
 وان ب ري پستي بو طه مايي دگه شتن گوندي)

هرموسا دکور کاميران به درخان ل روژا ۱۸/۶/۱۹۴۳ نامه کي دگل ويني خوه دگل صهيفين خوه (روژا
 نوو و ستير) بو طه مايي دهيت په گوندي مايي.

* ژبه کو طه مايي هر ژ سالتين چلاد يي چاډ قه کري و رونه يري بوو ل ده قه ري، هه ردم نيکلي وي دگل
 مرقين رونه يري سياسي و زانا بوو ... هر وکي مه گوئي نيکلي پکا باش دگل مالا به درخانيا هه بوو،
 نيکلي و هه قالي شاعري کورده (مه لا نه حمه دي ناليه ند) دکته و ناليه ند ديبته هه قاله کي نيزيکي طه
 مايي ... ژبه ژاري و دهر دهر يا مه لا نه حمه دي ناليه ند تووشي بووي، نکاميا کسوکارو خلکي ده قه ري
 دکته، چونکي ل وي دهمي ناليه ندي کس خوه نه بوو نو کس لي نه دبو خودان، بستي طه مايي نه بيت
 نه قه ژي د نامه کيدا ديار دبيت دهمي نه حمه دي ناليه ند بو طه مايي دهيت و تيدا مه ديت وي دکته.
 قن نامي دگل زيانا خوه و هوزان کي بو دهيت تيدا نافي طه مايي دنييت.

* طه مايي ل ده ستيپکا سالتين ۱۹۴۰ ئ دست ب هوزان قه هاندني دکته و ژبه کو "مه لا نه نور مايي" ژ
 به مال و پسماتن طه مايي بوو نو هوزان قه کن زنه تي بوو هر دوو خلکي گوندي مايي بوون، ويلي
 نيکلي رونه يري و زانباري و سياسي، هه رودوگا وک دوو هوزان قان و رونه يري ده قه ري سر هلا.

* هرموسا نيکلي دگل شهيدن ناردين سهيدا (صالح يوسف) پهيدا دکته و بو جارا نيکي ل باژيري
 موصل مايي دچيته مالا سهيدا صالح يوسف ل ناخي (باب لکش) و پيگه کاري سياسي دگن.

ل وي دهمي هتلا صالح يوسف بهر برسي لق ۱ حزبي بوو هه رده سا طه مايي بهر برسي ريک خراوا
 بهر واري بالا بوو.

بۆ ماوەکی درێژ طە مایی پۆستێن حزیی ژ لیوا مووسل ژ دەف سەیدا صالح یوسفی دڤنیت ل دەقەرئ بەلاف دکەت.

• طە مایی هندی شیای کتیب و پەرتوک ل خوێ کۆم دکرن و گەلەک دەست نغیس و تیکستین کەلەپۆزی دکتیبخانا خوێدا جەماندن هەمی رەنگین کتیب خاندن و خرڤە دکرن، هەمی بابەتین زانیاری- فەلسەفی- نابۆزی- کۆمەلایەتی سایکۆلۆژی- ئەدەبی- دینی و ناینی- مطالعە دکرن.

هەتاگو کتیبخانا وی بویه مەزنترین و زەنگینترین کتیبخانا ل دەقەرا بەهیدنا ل وی دەمی ژمارا کتیبیت وی گەهشتە (١٥٠٠) کتیب.

• طە مایی نیک بوو ژ نەندامیت وەفدا کوردستان، پیرۆزیاها شۆرشا ١٤ تەموزی و ل رۆژا ١٩٥٨/٧/٢٢ چۆنە باژێری بەغدا بۆ دیدارەکی دگەل (عەبد الکەریم قاسم)ی.

ل رۆژا ١٩٥٨/٧/٢٢ چاڤیکەڤتەک دگەل عەبد الکەریم قاسمی کرو ل رۆژا ١٩٥٨/٧/٢٩ ئی گوتارەک ل نێزکی کوردی ل بەغدا ژ پیش وەفدا دەقەرا نامیدین ڤە پێشکەشی جەماوەری کر.

• پەشتی سالا ١٩٥٨ ئی ناسینی دگەل سەروکی هێژا (مەلا مصطفی) بارزانی دکەت.

• ل سالا ١٩٧٠ پەشتی بەیاننا ١١ ئی ناداری شەعری (تەحمەد مخلص نالەندی) بەرهەف دکەت ژبۆ چاڤی ل دوڤ داخازا سەروک (مەلا مصطفی) بارزانی.

• طە مایی ل رۆژا ١٩٧١/٥/١٠ ژبۆ چاڤیکرنا هۆزانیت نالەندی ب هاریکاری سەیدا صالح یوسفی دچیتە دەف (ژکی جابر) وەکیلی وەزارەتا راگەهاندن، دچیتە رێڤەبەریا رەقابا گشتی و دچیتە رێڤەبەریا (دراسات کوردیە)، لئ دناڤەرا قان هەمی دەزگەها و ل دوماهیێ موافقە ناھیتە کرن ژبۆ چاڤیکرنا دیوانا (نالەندی).

• پ شتی بەیاننا ١١ ئی ناداری قۆناغا دۆی یا هۆزان نغیسینی دەست یێ دکەت و د ماوی سالا ١٩٧٠-١٩٧٩ چەندەها هۆزانیت جوان و ریک و پیک و پیر بەها دڤنیت.

• ل رۆژا ١٩٧٨/٧/٩ رۆتیا بەعشا عەفەقی گوندی مایی دگەل گوندیت دەقەرئ و کوردستان هەرافتن و سۆتن.

طە مایی پەشتی وێرانکرن گوندی مایی نەچار دبیە دچیتە نوردیگایی (قەدش)، ل ئی دەمی زەلامین رۆتین پیکوکی دکەن کو طە مایی بیئە باژێری دھوکی و ژیارا وی خوێش کەن و خانەبەکی باش بەدنن لئ ئەو رەفض دکەت و دچیتە نوردیگایی قەدش و دگەل هەژارو دەریەدەرئ کورد.... د ئی نوردیگای دا ب ژیانەکا سادە و کاودانەکی ب زوحەمت دپۆزینیت و خوێ وەکی هەر دەریەدەرەکی کورد دزانیت ژیارا ناڤ خەلکی خوێ بێ هەژار دچیترینیت ژ ژیاننا ناڤ باژێری و دگەل زەلامین حکومەتن.

نەقەزی نشتیمان پەروەری و وەگەڤیا طە مایی دەدەت خوێیا کرن.

• ل سالا ١٩٧٣ ئی دبیئە ئەندامن نیکەتیا نغیسەریت کورد تایی دھوکی و پشکدارین د مېهرەجانا نیککی یا شەرا کوردی دا دکەت ل سالا ١٩٧٣.

• ل سالا ١٩٧٩ ئی پشکدارین د مېهرەجانا (سین) یا شەرا کوردی دا کر ل باژێری سلیمانین.

• ل رۆژا ١٩٨٥/٧/٥ رۆتین طە مایی ژ نوردیگایی (قەدش) دەرئیتخت و کتیبخانا وی دگەل هەمی شتیت وی مصادەرە کرن و ل ئەمنا نامیدین دەست دانا سەر، پەشتی هینگن ڤەگەهاستە (ئەمنا) پارێزگەها دھوکی.

• ل رۆژا ١٩٨٧/١٢/١ پەشتی ریکەکا مەشتی ناستەنگ و نەخۆشی ژ ناڤ بەرواریا دچیتە دەقەرا هەکاریا

لناڤ تورکيا و ب هاريکاريا چهند لايه نهکا د عمردي کوردستانا تورکيا دا دگه هته توخيبن نيران و دچيته باژيري (نورمين) ل رۆژا ۱۰/۳۰/۱۹۹۱ پشتمی سه رهلدانا مه زنا خه لکن کوردستانا عيراق () و رزگار کرنا وه لانی ژ سيخوړ و دام وده رگه مين رژيما عه فله قيا به غدا ژ نيران فهدگه رپته فه کوردستانا ژتري و ل باژيري دهوکنی ناکنجی دبيت.

* ب نه گه را کاودانيت سياسي ل دهه ري به رههم و کتيب و وهسيقین طه مايی هه می دهينه سوتن و ته لافان.

* به رههمين وي بيت نه دهی و زمانی نه ف فرههنگه به ديوانه کا هوزانيت نازک و ژتهاتي.

یہ یقین کرمانجی

من ل سال ۱۹۶۰ دست ب خړکړنا ځان په پامه کړ دهمې من پيړيوکالت مه دپين هندوک په پامه دزان و پين دناخښ کسې دى ژبلى وان نه دزنان و نه يې دناخښ. لهو من ديت کو يا پيدفييه نهف په پامه بهين پارازتن بهرى نهف په پيروکالنه ږين و نهف په پامه دگمل مرنا وان بهرزهېږن و جهې وان بښيت قالا و په پيښت بياني بخشن و شونا وان بگړن.

من دست هافیتته نقیسیان فان پدیا بملن گهلگ پتفه نهچژ من دست ژئ بهردان ونمز مامه بدویف کوردییږن
قه وکغه خهبات و بزافا بهلاتیفی یانی سیاسی نو نژ تیکلکی کویمدل و پارټیت کورددیهاتیبن بوم. دهم سال بوړین و
چون هتا سالا ۱۹۷۲ پشتی نومز و برههفت کرنا شرعیت شاعریب ب ناث و دهنگ نهحمهدئ نالیده سدراسټ بوم بؤ
چاپ کرنا دیوانا وی لدویف داخازا بارزانیت نممر ملا مصطفای. رۆژهکي من کتیبخانا خو به سرروبه درکر
دهستنی من چو سر وان پدیا و نومز ب سرر هلموم. من دیت یا چاکتر نهوه نومز دست بهافیتزه مه فی کاری بملن
ب ناوا و رهنگهکن گشتی و بهرفرهتر نو هممی پهقیقت نافخوهویی بیت دهفرا نومز لن دژیم بنقیشم بهلکو
باشهرۆژهکي مافهک ژئ بهیت دیتان بؤ نزمانتی کوردی، چنکو لدویف باودیرا من نهگر هر روشهنیسیرهکي کورد
جهی نهو لن دژیت ب کارهکي هژسا ربابت و پهقیتن وئ دهفرئ فیکتیخیخت وکرم کمت دئ نزمانتی کوردی ساخ
گوت. نو دئی بهینن کو نزمانتی مه یی کوردی نزمانتی زهنگین ودوله مهنده و نم هرگار و پتیدی نابهن چو
نزمانتی دی ورگرین. من دست بنقیسیانا پهقیقت نافخوهویی کر و خرکرن هندي نومز شیپای، دیسا نامهکا
کهرودار (مضمون) بؤ سهیدا دکتور عبدالرحمن معروف نقیسی(۱/۴/۱۹۷۸) که سپیدایهکي شاهزاو هوستانه د
زانباریا فرههنگی و زمانیدا؛ شیرهن ل من بهکت کانن چاوآن ژیک بهشین و ژیک فه زانانا پدیا چتیکم باشتره؟
چنکو هتا نوکه زمانزانیت کورد هژسا بیت پی راوبین : (بلند – بلند بون – بلند کرن – بلندی) بملن تشش زقدتر
یین هدی وهگی (بلند بوی – بلندگری – بلندتر – بلنداهی – بلندیانای بلندینی) بملن من ج بهرسف ژ دکستوری
نهو درگرتن. من ل دويف زانين و تیکههشتنا خو به دست ب نقیسیانا پهقا کر بملن گهلگ نهقهکیشا نم تویشی
ههنگافتنا شورهشا نیلونن بوین ل سالا ۱۹۷۵، روژمین وهلاقم مه گرته قه و نم کهتین بن ریپ و دنگرئ فن
روژما دورنده وخوینیژ و توخمهیرس، دم و گاقتیه مه کرنه ژهرهمار و دهراقیت مه ل سر مه قللی و بهرتنگ
بوین و نم کهتین خشی و دهردهسهریکا بکرتک دنیا ل مه شینا نیک، بملن دگل فن چندئن ری نومز هر مامه ب
شولنی خو قه هیدی هیدی نومز هر تیختهبتیم و من پهقیتن خو فیک جهماندن. هتا سالا ۱۹۷۸ ل مها هفلتن
روژمین نم ژ گوندیت مه ههلسکافاتین و گوند هرافتا و ستون و روی نوردکرن نو نم قه گرهآزنین نوردیگا بیت ب

خورت..

نەز لە ئۆزدیگایێ (قەدەشی) لە ناحیا سەر سنکێ ناکنجی بوم لە بن چاقدیریا فی رۆژما نەفسبەرێس ئەم زۆر پەرشان و تەنگاڤ حال بوین. کە تیە ئالوژی و گرفتاریا و دقێ قەلبەندیدا مە بەر ئەمال چو تشتا ژەلی پاراستنا خوێ پیفە ژفان نافاتا قوتوال و دەرباز بیە. بەلێ لگەل هندی ژێ ئەم ما مەب ب شولێ خووە و پیفە چۆم نوو بە یفیقت مە لیكدای و فیک نیخستین مە دست هافیتێ لە دوپ تیا ژیک قافارتێ و ژیک قەدەرکرن. بەلێ

هيٺ ٺهڙي ڇلاس نهميم ل سال ۱۹۸۵ رڙيسا هوڻ ٺهڙ ۽ ٺورديگاي دهرنيخستم، تشتي من پڻ چٽيسو ٺهڻ پهيٺ من ڙيڪ جدآري ڊگهل هندڪ تشتي ل نڪ من خودان ٺهڙخ و بهاگران وڪ شعريت ٺالهندى ڪو ڊپوانهڪا جيزري يا دست خهتي محمد طيار پاشاي ڪوري سمايل پاشاي مير سيقدينا بهدينا، شعريت خوه من ڙ ڪٽيخانا خوه ڦهگروهاڙتن مالا هڊالهي، بهلي ب داخ و مخاين ٺهڙ پهيٺي نهجودا ڪري من هيتان ڊ ڪٽيخانا خوه دا ٺهڙ ڇومه دهڦرا رڙگار و نازادڪري ل ناڻ شوڙشا ڪوردي. رڙيڻي ڙي تشتي من همي ڊگهل ڪٽيخانا من دهست دانا سهرو مصادهه ڪرن. دهمن ٺهڙ گههشتي دهڦرا نازاد من ل وٿري ڇههڇههڙوڪا نقيسيني (اله الطابعه) پيدا ڪر ڊاڪو في ڪاري پڻ ڦ سهريڪي بيخيم. بهلي من ديت ٺهڻ دهڦره ٺيڪجاري ب ڪيتر شولهڪي هوسا ناهيت مروڙ بڪهت ل بن بوميهبارانا ٽوپ تهيارا نو خوه ڦهشارتنا ڊڪونج وكونا ڦه ڙهر نيرهشتيت فروڪا مروڙ نهڊشيا ل ڇو ٺهڙدا بتهبيت وتنا بيت ودا شولهڪي هوسا بڪهت. ٺول سال ۱۹۸۷ من ٺهڻ دهڦره هيتا ٺهڙ ڦهري بوم بڙ جهن نيرانن.

ل في جهن بياني ونهنياس من ديت ڪو بڙ من خوش دهليشه و دهرفته ههلهڪتي ڪو ٺهڙ خوه ب في ڪاري ڦه مڙويل ڪم و وهختي خوه پڻ رابڙوڙم و ڙي سر راست بيم. ل وٿري ٺهڙ و سهپداين هيتا (ڦهلهڪ الدين ڪاڪهي) بهريرسن راگهانندا پارتا ڊيوڪراتيا ڪوردستان ل خازگنيهڪي تيگ تهشقلين و مه تيگ وڊو نياس. من ڙ سهپداي خازت نهگهڙ ڇههڇههڙوڪه ههيت ب تهمانته ڊدهتهڻ من دا ڪاري خوه پڻ ب دوماهي بيم. سهپداي ڙي ڙ ڪرهها خوه بڙ من زوي ڇههڇههڙوڪه هنارت و من دهست ب نقيسينا خوهڪر، بهلي پا مخاين ٺهڙ نهشيام ڙ دانهڪي پتر بنقيسم ڙهر بها گرائيسا ڪاغهڙي و دهست ڪورتيا خوه. لهو ٺهڙ نهشيام ڦان پهيا شڙوڦه ڪم، و من شڙوڦه ڪرن و هندڪ ڪاريت دي ڙي هيتان برهڻه.

جارهڪي ومسا ههلهڪت ٺهڙ و سهپداين هيتا (سامي عبدالرحمن شهنگالي) سهروڪي پارتا گهلي ڪوردستان ڦيڪ ڪهڙي و ٺم پيٽڪ هاتين دهر و نياسين ل نالبهرا مه چٽيسو. سهپدا ڙ من پرسی ڪاني ٺهڙ ڇاول ووهختي خوه دهرياز ڊگهه؟

من چٽروڪا ڦان پهيا ڪر و گوڙي: ٺهڙ نهشيام ڙ دانهڪي بتني پتفه بنقيسم و ٺهڙ دترسم ههڪه ٺهڙ وي مهزخت ٺهڻ ومستانا من همي ڇڙ ب ناڦيدا و ٺهڙ بومه پالي پويشي. سهپداي گوڙه من: خهمن نهڙو شولي ته پويچ نايبت و ٺهڙ نامادهمه ڇهنه دانا ههڙڪي ٺهڙ دي ٻوڙه ب دهستگاهيت خوهبيت نقيسيني وٿنه ڪم. من ڙي ڙي داخاز ڪر (سن) دانا ٻڙ من وٿنه بڪهت.

وي ڙي ب مهردانه بڙ من سن دانه وٿنه ڪرن همي سهروبهڙ و ڪاغهڙ ڙڪيست وي. ل نيرانن ٺهڙ ڇومه نڪ (ڦهرهنگ و ٺهڊهبيت ڪوردي - انتشارات صلاح الدين) من ڙي خازت ڪو ڦان پهيا ڇاپ بڪهت. بهلي وان داخازا ٺي بڙيڻي ڙ من ڪر و گوڙ: مه خوهندهڦانيت ڪرمائجي نين نو هندي مه پهتوڪ ب زاري ڪرمائجي ڇاپ ڪري زيانا گهاندی مه ڙهر ڦي نهگهڙي بيخشه ٺم نهشتين ڇاپ بڪهين. پشي ٺهڙ ڙ جهن نيوانن ڙڦيه ڪوردستانا عيراق ل پاورزا سال ۱۹۹۱، ههالا زاني من ٺهڻ پهيه بيت ڇلاس ڪرين. وان گوڙه سڪرتاريا بهري ڪوردستان ل دهرڪي ڪر بهلڪي ڦان پهيا ڇاپ بڪهين، سڪرتاريا بهري ڙي لبهڙ هات ڪو ڇاپ بڪن. هيڦيا من ڙي ڪش بو، بهلي دويماهيڪن ٺهڙ هيڦي چرمسي ڦه چنڪر بهري خوه ڙي ڊپاش و ب پشت گرهڻ خوه ڦه هائيٽ!!

ل دويڙا پارتا پهڪتي نشيتماني ڪوردستان ب ستون خوه ڦهگرت ڪو ڇاپ بڪهت هيڦيا من ههلبو ڦه و گهشتر بڙ من گوڙ: ٺوڪه ٺهڻ هانه چارهسهرڪرن بن شڪ ٺهڻ پهيه دي ڙونا هين بڻ. نو من ڦريڪرن (ههڦلڙي) بو ڇاپ ڪرن. بهلي مان ل ڇاڻ ري ڇاپ ڪرنن پاشي سالهڪ ب سر ڦه ڇڙي بڙ من زلجين ڦه ههروهڪي خوه. پشي دهمهڪي

سیدابن هیتر (کریم سلطان) شهننگالی داجیسته (سویدئ) گزته من نه ز دئ دانه کی دگمل خوه بهم بلکو ل (سویدئ) کهسک خوه دهر را بیت و چاپ کت.

دمن سیدا فهگه های گزته من: من یا دایه هه فاله کی خوه ژ کوردستانا باکز ل ویری نالی وی سیدا (زین العابدین قایا) نو دئ یی رابیت وجهند دانه کا ب کومپیوتهرئ دئ بهره فکته. ل قیئرئ دقیت نه ز سوپاسی و ریزگرتنئ ژ بیر نه کم ب هه برادره کی دهستی هاریکاری ب بز من دیزگری، نه مازه سیداییت ویزدار و قه درگران (فلک الدین کاکهی) و سیدا (اسامی عبدالرحمن شهننگالی) و سیدا (کریم سلطان شهننگالی) و سیدا (زین العابدین قایا) ل سویدئ و هه برابره کی دست بارا من گرتی و بیرا من نه هیت.

بی گومان هه شول و کاره کی مرؤف بکته جهن خه له تی و کیماتی و ژ بیر کرنا به نه خاسه ل دهراقیت هوسا نه اوهستای و نه تنه کو مرؤف تیدا وهکی بهر گتره کی بیت ل چو عهردو جهه نه ته بیت و نه هوهیت، شولئ مرؤف دکته هه دئ یی په لوسه و شهلی بیت و پری خه له تی بیت، نه فه ژلایه کی فه، نو لای دئ ژئ فه کو هه دهقه ره کی زاری خوه یی هه نو هه ل وئ دهقه رئ ژئ گوندیت وی ژیک جدایی ل ناقه را ناخفتا وان یا هه ژیه ر ئی نیکن کهسک نه شیت هه می په یقیت دهقه رئ فسه را بهگه هیت. ژیه ر ئی هندئ بی شک مشه خه له تی و نه زانین دئ هینه بهرچا و پهیدابن.

بهلئ پا من هه هنده بی چتیه نه ز نه شپام ل فان دهراقیت نه ز تیرا بوزیم و دهرفه تیت نه تنه بیت نه ز لئ ده ریا ز بوی ژ فی رهنگی چتیه چیکم.

هیغه دارم ژ خوینده فاقیت ریزدار ل من بیزن. نو نه ز یی پر هویقی مه کو نو دئ هاریکاری ب بز من کهن کو هه کهس خه له تیه ک یان کیماتی و ژ بیر کرن و نه زانیه کی تیدا ببینیت من ناگه دار کت ب ریکا نیکه نیا نه قسه فاقیت کورد - تاین دهوکن) بهلکو نه گه ره جاره کا دی و مسا چتیه نه ف یقه بهین فه چاپ کرن ب کارو کو کهن سبه هتر و شنگ وریک و پیکتر بهین دین. جاره کا دی نه ز ریز و سپاسیا خوه پیشکیشی سیدابن هوی (زین العابدین قایا) دکمه کو وی خوه دابه ر ئی هاریکاری دا یا وی بز من کری هیلی ژ خودئ مه زن دکمه کو برایت وهکی وی دلسوژ و مهردانه و خه بات کر بز کوردستانئ زنده کت و دهستی وان بگریت. بهلئ بز مرؤفی جهن داخ و کو فاقانه کو رهوشه نبیری و تزوه و نه زمان ساخ کرنئ نرخ و بهایی خوه ل کوردستانه کا سه ریست و نازا و فیدرالی کو خه ونا ملله تیه بجه هاتی نه بیت نو پویه بکاریت رهوشه نبیری نه هیته کرنئ و جهن خوه لئ نه ببینیت و ریکا خوه بگریت نو ل فی ولاتی کیشان و پیشان ب ترازیه کا نالی سگ بهیته هه لسه نگرانن کو کاریت زانیاری و رهوشه نبیری بقیته نه قیت نه چار بین مشهخت بین و بچن ولایت بیانی وهکی نه وروپای دا و دکو ریکا خوه ببین و بهین پیش چافا و بهر رزناهین. من نه قیت نه ز چو سیرا سبی کم و رويس طازئ کم چنکو تفا سه نه فراهه هه دئ وه ریت سهرو چاقیت مرؤفی بهلئ پا کاخ ب خوه یا گازی دکته و نه هیت پهرده پزش کرنئ هه دئ ژین پهردئ دهره کفیت.

جاره کا دی نه ز گازی دکمه رهوشه نبیری کورد کو دهستا هه لدهت نو ل جهن خوه په یقین هه کوم کت داکو نه زمانئ خوه ساخ کین، دویمه بی ب خاترا هوه خودئ لگه ل وه بیت برین ب شاهي و سه رفه رازی.

پاشی کو من نه ف پیش گزته نه قیسه سیدا ره شو زیلان نه ز ناگه دار کرم کو نه نستیتینو کوردی ل پارسی ل بهره ل ساله ۱۹۹۴ فان په یقیت کرمانجی چاپ بکته. نه ف مرگینه جهن دل خوه شیا من و هه می هه فاقیت رهوشه نبیرت کرمانج بول دهقه را بهدینا ژیه ر ئی خرمه تا پاک نیشانه سه رفه رازین و سه ریندلیا هه می رزنا کبیرت

کورده ژبه بزاځا نهو ل نهوړياى دکټ هيقيدارين چهرځا بزاځا وئ رږږ ب رږږئ گهش و بهرفره هتر بېټت.
 من مافن چاپ و بهلاڅ کرنا ځان په يقيت کرمانجى دا نه نستيتيږئ دگمل سوياسى و رږږيت من بږ سږيدږ کڼدالئ
 و همدى دهمه کا هه ځاليت وئ ل نه نستيتيږ يا کوردى ل پاريسن.

طه مظهر ماڼۍ - دهوک

۱۹۹۳/۵/۲۵

تېږنې:

نېستيتيږ يا پاريسن فهرهنگ چاپ نه کړ و ل خوداني ډه گه راند. بهرى دو سالان کورئ رحمه تي کاک نه حمده
 نه ها ماڼۍ فهرهنگ نينا دهڅ مه و مه ژئ وهک په کمه مين ده زگه دا چاپ کړن.

مؤيد طيب

ريښه پورئ ومانخانه يا سپهرئ

۲۰۰۹/۱/۱۱

قَابَكْ = نابیک: میزهر. بهر مالک پهردمه ژن دَهْخِل و دان
السماط، غطاء ينشر عليه الحبوب والغلال

Abik = Abek: Mêzer, her malk perdekejin dexludan u dirametî li ser paqij diken.

ثابور: فہر۔ دہست لی را کرتن۔ نہ زعی کرن۔ قایده خہرج کرن۔
القصد فی المال، عدم البدد والتبذیر

Abor: Vegir dest lê ragirtin. nezeî kirin qaîde xerc kirin.

ثابور بون: قايده بون، خرج کرن بقايده: فھر
التقصد، الاقتصاد

Aborbûn: Qaydebon. xerc kirin.biqayde: vegir.

نابود بوی: فیکرتی: قایدہ بوی: مالی خرج بوی
المقتصد

Aborbûy: Vegirtî: qayde bûy: malê xercboy.

نابود تو: قایده تر: فہگرتی تر: پتر بمست لی واگرتن
لا قصد

Abortir: Qaydetir: vegirtir. pitir dest lê ragirtin.

نامود پارلن: بهرپرستی نابودی: راگری نابودی
حامي الاقتصاد، وزير الاقتصاد

Abor parêz: Ber pirsê aborê: ragirê aborê.

نابود پارسی: پارتنا نابودی، نابود فرهنگ
حمایه اقتصاد

Abor parēzî: Paraztina aborê. uabor vergirtin.

بابود زان. زانایێ فهکرنا ئابودی
بالم الاقتصار

Abor zan :Zanayê vegira aborê.

بابور زائین: زانینا فہم کرن و نابوری
لخبرہ الاقتصادیہ

Abor zanîn : Zanaîna vegir u aborê.

پابور زانی: شارهزاتیا پابوری
نام الاقتصاد

Abor zanf : Şarezatîya aborê.

نمواالاقتصادی

Abor ristin :Zêdebona aborê

آبدر رساندن: زبندگرا نابوری دهست لی راگرتنی
تتمه الاقتصادی

Abor risandin : Zêdekima aborê dest lê ragirtinê.

ع

A

تا : ٹالافتی گازی کرتی ہے۔ وہ ک ٹالبرا
اداء : یا ایہا

A: Alavê gazî kirnê ye, wek a bira.

مَا : نالافتی جابدانی بہ، وہک بہلی، ہمری، نئی
اداہ جواب = اجل، نعم، ہلی

A: Alavê cabdanêye, wek: belê. herê.

نا وهك، ژنكا، دايكا من. دهسما لكا من
في اخر اللفظ: اداه تانيث

A: wek. jinka. dayka min. desmalkamin.

ثا: وهك زانا. شه فرما
في آخر اللفظ: يحوله الى فاعل

A: wek.zana.şchreza.

ثا. وهك فان مروفا
في اخر الفظ، اداه للجمع

A: wek van mirova.

ثالثاً: جاب دان بوبنه جه کرنی
اداه تاکید الجواب: نعم، نعم

A: cabdan bo bine cih kimê.

ئابونه تر: پتر کرنا نابونه
الاعمد

Abone tir: Pitîrkirma aboneyê.

ئابونه کړن: پتر رابونا دهن کرنا سافا لديرئ
التمعيد، الاعمار

Abonekirin: Pêrabona dihin kirna sava lidêrê.

ئابونه کړی: نو بچويکت سافا پتر هاتی نابونه کړن لديرئ
المعمد

Abonekirî: Ew biçûkê sava yê hatî abone kirin lidêrê.

ئابونه:

باکوهورک

الاشتراک، المشارکة، المساهمة، بدل الاشتراک

Abone: Baguhurk.

ئاتاف: قدا به لا معزن، قهومينا به و بهش به سرهاتيا دژوار و تيز
اليجر، الافه، التکيه، البلاء

Ataf: qeda. bela mezin. qewmîna bed u beş bi-serhatya dijwar u tij.

ئاتاف بوئ: تيورميونا به لا ويديئ
التجبر، التکيب، الابتلاء

Atafbûn: Têwerbona bela u bediyê.

ئاتاف بوئ: کس به لا گران به سردا هاتی
الميجر، المبتلى، المنکوب

Atafbûy: Kesê bela giran biserda hatî.

ئاتاف کړن: کس به لا به سردا نينای
الاجبار، الابهاء، التکليل، التکيب

Atafkirin: Bela giran biserda înan: Înana belayê bi egerekê.

ئاتاف کړی: کس به لا به سردا نينای
الميجر، المنکب، الملبى

Atafkirî: Kesêbela biserda înay.

ئاتافى = ئاتافياتى: به داتى، بهشى، به لا
اليجران، البلاء، النکال

Atafi = Atafyafi: Bedatî. beşî. bela

ئاتاف: کهرين، ئيخسير، قهمرى، خميار، پندفى
الغاضب، الفاظ، الحزين

Aciz: Kerbîn. êciz. qehrî. xembar. pindivî

ئابور چي چون: تیک چونا نابوری. نابور تیک چون
الانکماش الاقتصادي

Abor çirçon: têk çona aborî. abor têk çon.

ئابور کړن: فیکرتن. دمست لئ راگرتنا نابورئ
التقصيد، الاعتدال الصرغى الاقتصادي

Aborkirin: Vegirtin. dest lê ragirtina aborê.

ئابور کړی: فیکرنا نابورا هاتی کړن وپوری
المقصود

aborkirî: Vegira abora hatî kirin u borî.

ئابور کړی: مونرا نابوری وفیکرئ
فن الاقتصاد

Aborkirî: Honera aborî u vegiryê.

ئابور کړ: کس نابورئ دکت وپتر رادبيت
المقتصد، القاصد

Abor ker: Kesê aborê di ket u pêradbît.

ئابور کړی: کړیارا نابورئ
العملية الاقتصادية

Abor karî: Kiryara aborî.

ئابور کار: شارمزايئ نابورئ
الخبر الاقتصادي، الاختصاصی الاقتصادي

Abor kar: Şarezayê aborî.

ئابور ناس: شارمزايئ نابورئ
الخبر الاقتصادي

Abor nas: Şarezayê abborî.

ئابور ناسی: شارمزاهييا نابورئ
الخبر الاقتصادي

Abor nas: Şarezahiyê aboriyê.

ئابونه: ناف کرنا بچويکت فەلا لديرئ ودهن کرنا لشی وان
التمعيد، للنصارى

Abone: Navkirna biçûkê fela lidêrê u dihin kirna leşê wan.

ئابونه بوئ: نافبون ودهن بونا سافايئت فەلا لديرئ
التمعد

Abonbûn: Navbon u dihin bona savayêt fela lidêrê

ئابونه بوئ: نو بچويکت سافا پتر هاتی نابونه کړن لديرئ
المعمد

Abonebûy: Ew biçûkê sava yê nav u dihin boy lidêrê

ناخ بان تو پتر ناخ کرنا سربانی
الغمی

Ax bantir: pîrîr ax kîma serbanî.

ناخ بان کرن کارئ کرنا ناخه بانئ
الغماء، التغمیة

Ax bankirin: karêkîma axe banê.

ناخ بان کرئ: نو بانه بی هاتی ناخ لی کرن
الغماء، التغمیة

Ax bankirî: ew bane yê hatî ax lê kirî.

ناخ بارئ: غومام، غولیه لیل، باگمر، نو ناخه یازفستانئ لاسر
به فریق دیارت
الغمام، الاغبرار، زوبعه، الفیار

Axbarî: xumam, xulpelêl, bager, ew axe ya zi-
vistanê liser befrê di barît.

ناخ بشقن: بهوژین ناخا کومتل، به لاف بونا ناخئ وپه لخبناوئ
تحلل التراب، اضمحلال التربة

Ax bişûn: bihojîna axa komtil, belav buna axê u
pelixîna wê.

ناخ بشقن: بهوژین وپه لخبنا ناخا کومتل ویرک
اضمحلال التربة

Ax bişûn: bihojîn u pelixîna axa komtil u dirk.

ناخ بشقن: نامورئ ناخ په لخاندن وپه لواندنئ، مرووفئ ناخئ
ببهوژینیت وپه لخبینیت
محلل التربة

Ax bişêv: amorêax pelixandin u bihujandinê.
mirovê axê bipelixînît.

ناخ بشقن: بهوژاند وپه لخاندن ناخئ ته لخبینئ وئ
تحلیل التربة، الخبره التحلیه للتراب

Ax: bişêvî: bihujandin u pelixandina axê bo
zanîna textîlê wê.

ناخا بهئ: ناخا لیوان گهلهک هاتی چاندن ئیدی چو تشن شین
نهکمت، ناخا لیواز

التراب البور، التراب الضعیف غیر غصب للزرع
Axa bezî: axa lêwaz gelek hatî çandin êdî çi tiştî
şîn neket axa lêwaz

ناخا بهئین: لیواز بونا ناخئ به ژیر گهلهک چاندنئ
ضعف التراب

Ax bezîn: lêwaz bona axêye ji ber gelek çandinê.

ناجز بون: کهرب قه بون، قه مرین، خه میار بون، پندفین
التغیظ، التغبیظ، التحزن

Acizbûn: Kerb vebon, qehrîn xembarbon, pin-
divî

ناجز بوی: نو کسئ قه مرئ وپندفئ وکهرب قه بوی
التغیظ، التغبیظ، المحزن

Acizbûy: Ew kesê qehrî u pindvî u kerb veboy.

ناجز تو: کهربین تو، پندفئ تو، خه کیر تو، قه مرئ تو
الاغضب، الاغیظ، الاحزن

Acizir: Kerbîntir, bndvitir, xemgîrtir, qehrîtir.

ناجز کون: قه مراندن، پندفاندن، کهربین کون، خه کیر کون
الاغصاب، الاغاطه، الاحزان، التحزين

Acizkirin: qehrandin, pinivandin, kerbînkirin,
xemgîrkirin.

ناجز کرئ: کسئ قه مراندئ، کسئ کهرب کرتئ کر، پندفاندئ
المغضب، المفیظ، المحزن

Acizkirî: kesê qehrandî, kesê kerb girtî, pindi-
vandî.

ناجزئ = ناجزهاتی، پندفین، کهرب، خه کیرئ، قه مرین
المغضب، الفیض، الحزن

Acizî = Acizyati: pindivîn, kerib, xemgîrî, qehrîn.

ناخ: نالین، ناخینک
الاهه، الانه، التنهده، التأوه

Ax: nalên, axînk

ناخ: کل، خاک، نورد
التراب، الارض، الملك

Ax: Gil, xak, erd

ناخ بان: خانین نوئ ناخاکرئ بانئ وئ ناخئ دکته سسر ناخ
ومرگیرانا کوژیره وکاشخابکئ خانئ
الغموه

Ax ban: xanîyê nû avakirî banê wî axê dikene
ser an wergêrana kojîre u kaşxabkê xanî

ناخ بان بون: خانین ناخ لبانئ وئ هاتی کرن
الانغماء

Ax banbûn: xanîyê ax libanê wî hatî kirin.

ناخ بان بوی: خانین ناخ بان بوی
الغموه

Ax banbûy: xanîyê ax banbûy.

ناخا تهحسين: ناخ ژين چين. ناخ خشان. ناخ حويلسين
انزالاق التربه

Axtehsin: Axjbin çon . ax xışan. ax hulisîn

ناخ تهرقن: ناخ كفشين. ناخ همرقن. ناخ دهوسين
انكباس التربه

Axteriçin: Axa givişin . ax herqin. ax dewisîn

ناخا تهرقي: ناخا كفشي. ناخا همرقي. دهوسي
التراب المكبوس. التراب المصفوط

Axa terqî: Axa givişî. axa heriqî. axa dewisî

ناخا تهرقاندن: كفاشتن. همرقاندن. ناخا فمقوتان. ناخا
دهوساندن
اكباس التراب

Axteriçandin: givaştin. heriqandin. axa vequtan.
axa drewisandin

ناخا تهرقاندن: ناخا كفاشتي. ناخا همرقاندن. ناخا فمقوتان. ناخا
دهوساندن
التراب المكبس

Axteriçandî: Axa givaştî. axa heriqandî. axa ve-
qutaî. axa drewisandî

ناخا تهراف: جهن ناخا وي پښ ليناى هاني كفاشتن. ناخا پښ قوت
لي كرى
التراب الكابس

Axa teraqe: Cihê axa wî pêlênay hatî givaştin
axa pêqut lê kirî.

ناخا تهرقي: ناخا فمقوتك. ناخا كفشوك
كباسه التربه. الكابسه

Axa terêq: Axa vequtk. axa givuşk.

ناخا تووز: ناخا تهميلير وغوليهليل كېخميتهالصعيد. الفبار

Ax toz: Axa tembilêr u xulpelêl. kêxmîte.

ناخا داجين: ناخ قولبين. ناخ داهاتن. ناخ نهژتن
الهور. الهبط للتراب. هبوط الارض

Ax daçon: Axqulpîn. ax dahatin. ax nihijtin.

ناخا رادانا سر: بن ناخ كرين. ناخ كرنا سر. فمشارتنا بناخن
الهيل

Ax radana ser: Bin ax kirin. ax kirna ser.
veşartina bi axê.

ناخ پيرادان: هونين. كوئته كرن. تېدا ديوار وناف خاني بناخا ريچ
وتقن

السيح بالتراب. الطلي بالتراب

Ax Pêradan: hunîn. kutne kirin. têda dîwar u
nav xanî bi axa riç u teqin

ناخ پيرا كرن: بهلاف كرنا ريچي به لديوارا وناف خاني بو
فهموسين وهونيني ثوتيل كرن
التسيع الترابي. الطلي الترابي

Axpêrakirin : belav kirina riçêye lîdîwar u nav
xanî bu vehusîn u hunînê utîl kîrnê

ناخ پيراميك: نو كسني ناخي بخاني رادمت وكوئته دكت
المسيح. السباع بالتراب

Ax pêradok: ew kesê axê bixanî radidet u ko-
tane di ket

ناخا پش: ناخا خاف: ناخا سست و بيت
التراب. الهش. الرخو

Ax piş: axa xav. axa sist u pît.

ناخا پشي: نو نوردن ناخا وي بيت وسست بيت
مشارشه التراب. رخوه التربه

Ax pişî: ew erdê axa wî pît u sist bît.

ناخ پيشتك: ناخ سست و خاف چوشين نكمت
التراب المسبخه. الهش

Ax pîtk: axa sist u xav çi şîn neket.

ناخ پيكان: نورد پيكانبوژانينا بنگهاوي
مسح الارض

Ax pîvan: erd pîvan bu zanîna bengahawî.

ناخ پياف: نو كسني نوردى دپيشت كاني بنگها چند
مساح الارض

Axpîv: Ew kesê erdî dipîvît kanê bengah çend.

ناخ پولك: ناخا سست وفهكولاي مروف لي دابچيت
التراب المحفور المفت

Ax polk: Axa sist u vekolay mirov têda diçît.

ناخا تهحسوك: ناخا لج و فيج وميري وكبر وتقن مروف لي
دحوليسيت
الطين الزلق

Axa tehşok: Axa lic u viç u herî u kurr u teqin
mirov lê dihulisît.

ناخا كويقي: ناخا دمشت فدای. ناخا شول تن نه کړی ناخا نوی بها پانه ماتی چاندن
الارض البکر غیر المستثمر

Axa kûvî: Axa ne dest veday axa şol tê nekîrî.
axa ne biha ya ne hafî çandin.

ناخ لیفک: دوبه ایکا کله شتا لیفانه
الشقی، ج: اشداق

Ax lêvk: Dûmahîka keliştina lêvane.

ناخ لیفه: ناخ لف: ساری بها . دممى همدانا گييا وشينگانيا .
لغينا ناخن. بيار بهرکى بهارئ
الادباس، الرشم، پاکوره

Ax lêve: serê biharê demê heldana gîya u şînkatiya livîna axê. berberkê biharê.

ناخ لغين: ساری بهارئ به دمی شين بونا کل و وگيا
اول الربيع، موسم الضماء

Ax livîn: Serê biharêye demê şînbona gil u gîya.

ناخ مرى: ناخا پش وليواز چولن شين نعبيت نولى نه نرسيت. بکیر چاندن نه مېت

البور، السبخه، تراب غير غصب

Ax mîrî: Axa piş u lêwaza ço lê şîn nebît u lê nerrisît. bi kêr çandinê nehêt.

ناخ مه لافيتن: بلند بونا ناخن بهومک سيفوک ژبه ه لافيتنا
مشکي پاڼ همدانا گييا ومکي کوړى يى بهت

القمع، الغنير

Ax helavêtin: Bilind bona axêye wek sîvokê jî-ber helavêtina mişkî yan heldana giyay wekî gowê yê bihêt.

ناخویر: کوف. هل. کول. نهخته خانه. خانین په زو حیوانا
الاصطبل

Axur: Gov. hel. kol. exte xane. xaniyê pez u hê-wana.

ناخویرک: تخلیته کی پشویت هویره
القرس، صغار البق، التاموسیه

Axûrk: Texlîtekê pêşoyêt hwîre.

ناخ خیز: ناخا خیز تیکل
الرغام

Ax xîz: Axa xîz têkel.

ناخن: تژی کړن. رمیزانن. داگرتن
الحشو، الشحن، العبء

Axinîn: Tijî kirin. repijandin. dagirtin.

ناخنت: کورتن. زمان پیژانن
الكلام، النطق، الحديث

Axiftin: Gutin . ziman. bêjandin.

ناخنت پیژ: کورتن. کورتن کمر
القاتل

Axiftin bêj: Gutu . gutinker.

ناخنت کمر: کورتن پیژ
المحدث

Axiftin ker: Gutin bêj.

ناخنت بوڼ: کوفت وگو
التحدث، المحادثه، الكاله، التكلم

Axiftin bon: Guft u go.

ناخنت کړن: کورتن کړن
المکاله

Axiftin kirin: Gutinkirin.

ناخنت به لالی: ناخنتا نه خیک کشی. ناخنتا پر مېوچ
الهدیان، الهراء

Axiftin belavî: Axiftina nevêk ketî. axiftina pi-repûç.

ناخنت بهدی: رمش بیڼی . بهد بیڼی. بهد گوتن. بهد پیژى
المتشائم

Axiftina bedî: Reşbînî. bed bînî. bed gotin. bed bêjî.

ناخنت بهد: مروفتی رمش بیڼی. کسمن بهد گو
التشاؤم

Axiftina bed: Mirovê reşbîn. kesê bed go.

ناخنتا بى سمر وین: گوتنا بى دوبهای ودرمو
الكلام المضطرب المشوش كلام لا اول له ولا اخر

Axiftina bê seruber: Gutina bê dûmahî u direw.

ناخنتا بهسر وېر . ناخنتا ریک وپیک . ناخنتا پتیک هاتی .
ناخنتا بهسر وېر

الكلام المرتب

Axiftina biseruber: Axiftina rêk u pêk. axiftina biseruber.

ناخفتنا بادل معا: به لاف ناخفتن

الكلام الباطل، لغو الحديث

Axiftina badihewa: Belavaxiftin.

ناخفتنا بيها: كوتنا بنرخ

الكلام القيم

Axiftina bibiha: Gutina binerix.

ناخفتنا بين بها: ناخفتنا بن نهرخ

الكلام الرخيص

Axiftina bëbiha: Gutina bê nrix.

ناخفتنا بين جه: ناخفتنا موكرم وبهر كمتي يادجهتي خودا

الكلام الثابت الرصين

Axiftina bincih: Axiftina mukum u berketi ya di cihê xweda.

ناخفتنا بويري: ناخفتنا بلندو ستوير

الكلام الجهولي

Axiftina borr: Axiftina bilind u stûr.

ناخفتنا به لافش: ناخفتنا قچيل ويويج. ناخفتنا نهرتي

الكلام الفاخش البذيء

Axiftina belafiş: Axiftina çivêl u pûç. axiftina nerrê.

ناخفتنا بهر كمتي: ناخفتنا بنه جه ويكبرهاتي

الكلام القيم

Axiftina berkeftûl: Axiftina binecih u bikêrhatî.

ناخفتنا بيك هاتي: ناخفتنا بسارويه. ناخفتنا ريك وييك

الكلام المرتب، الحديث المنق

Axiftina pêkhatî: Axiftinabiser u ber . axiftina rêk u pêk

ناخفتنا نهرتي: ناخفتنا دل شكين. ناخفتنا دل سار

القدح، الكلام القادح

Axiftina tezî: Axiftina dil şikên. axiftina dil sar.

ناخفتنا نهرتي كمتي كوتن سار. كمتي ناخفتن دل شكين

القادح

Axiftina tezî: Kesê gutin sar. kesê axiftin dil şikên.

ناخفتنا يتكبل بيكه لكلك ناخفتن

الهمرجه، الكلام المختلط

Axiftina têkel: Pêkve ligelêk axiftin.

ناخفتنا تير: ناخفتنا بزوكا وير معنا

الكلام المركز، الحديث المركز، الحديث المكثف

Axiftina tîr: Axiftina bizoka u pîrr mana.

ناخفتنا تير: ناخفتنا كورت وير معنا

الكلام المشبع

Axiftina tîr: Axiftina kurt u pîrr mana.

ناخفتنا بيتيل: ناخفتنا نه كامى. كوتنا بطعن وتيفل

الكلام الملعون، الحديث الموجه

Axiftina bitîvil: Axiftina nekamî. gutina bitan u tîvil.

ناخفتنا قچيل: ناخفتنا به لافشى ويويج وتام سار

الشطط الكلامي

Axiftina çivêl: Axiftinabelafiş u piûf u tam sar.

ناخفتنا جهيلي: ناخفتنا نهرتي. بويج وبه لافشى

الكلام الفاخش

Axiftina çepelî: Axiftina nerê. piwîç u belafiş.

ناخفتنا كهرمان: به لاف بونا ناخفتن لناف خلكى

التواتر، الشائعه، الاذاعه

Axiftina gerhan: Belav buna axiftinê linav xelkî.

ناخفتنا كهي: كمتي ناخفتنا به لاف دكت وفه دكوميخت ناخفتن

فه كوميز

الذبح

Axiftina gêr: kesê axiftinê belav diket u vedguhêzî. axiftin veguhêz.

ناخفتنا ههينى: ناخفتنا كورت وتزى معنا

الحديث الكفف، الكلام المركز

Axiftina himbizî: Axiftina kurt u tîjî mana.

ناخفتنا ساري: ناخفتنا دل نيش ودل شكين

الكلام الساخر، القدح

Axiftina sarî: Axiftina dil êş u dil şikên.

ناخفتنا شهمرين: بن دهنگ بون. مت بون. ناخفتن هيلان. كهريونا

ناخفتنى

السكوت، الصمت، ترك الحديث

Axiftina şemirîn: Bêdeng bûn. mit bûn. axiftin hêlan. kerr buna axiftinê.

ناخفتنا ههچوهرين: بى دنگ بونا ناخفتنى. مت بون. كه بون.
هیلان

السكوت، ترك الكلام، الصمت

Axiftina weçoprin: Bêdeng buna riye axiftinê.
mit bûn. kerrbûn. hêlan.

ناخفتنا ههوان: دنگ ههوان. جاب ههوان. ناخفتن ههكيران
الصدى، الرد

Axiftina vedan: Deng vedan cab vedan. axiftin
vegêran.

ناخفتنا ههمانن: ناخفتن لىك. ناخفتنا لىك نىناى

نظم الكلام، نصد الكلام، الشعر، قرض الشعر

Axiftina vehandin: Axiftin lêk înan. axiftin lêk
înay.

ناخى و ماخو: تشت ومشت، هوير وموير. پشت كورئ مالى
الادوات، الاغراض، الامتعة

Axir maxir: tişt u mişt. hûrumûr. pişt gurê malê.

ناخ ماخى: كوشين. باژيله بونا هزوى. بى نههسان

الفلة، البلاهة، الفباء، الجهل، البلاء

Ax maxî: Guhişîn. bajêle buna hizrê. pênehesan.

ناخلان و ههتن: لىك ئىنانا ناخفتنا باش وسپهى و بهركتى.
سپهى ناخفتن

صوغ الكلام

Axiftin jenîn: lêk înana axiftina baş u sipehî u
berketî. sipehî axiftin.

ناخين: جهن تير بناخ وكل. تشتن ناخى چىكرى
الترايبى

Axîn: Cihê têr bi ax u gil . tiştê ji axê çekirî.

ناخينك، ناخينگ: نالين. بيهن راهيلانا بخم وكوفان. بيهن
راهيلانا بوسيده ويخم

التنهيد، التأوه، الاته، الامه

Axînk= axênk: Nalên: bêhin rahêlana bixem u
kuvan. bêhin rahêlana pusûde u bixem.

ناخو: فيجا فجا
اذن

Axir: Vêca êvca.

ناخ و داخ: كول وكوفان. كرى شين. نالين وكالين
الابتن، النحيب، الرثاء

Ax u dax: Kul u kuvan. girî u şîn. nalên u kalên.

نادا: گازى كرنا دايكى يه. گازى يه بو دايكى
يام

Ada: gazi kirma daykêye. gaziye bo daykê.

ناد: ناهيان. پانك دان. ژى رفين. ههجنقين
النفره، الغضاضة

Ad: Neviyan. patikdan. jê revîn. vecinqîn.

ناد بون: ههجنقين
النفير

Adbûn: Veciniqîn.

ناد بوئ: بى ههجنقى ويانك داي
المنفرد

Adbûy: Yê veciniqî upatik day.

ناد تر: ههجنقى تر. پتر ويانك داي

الانفر، الاغضاض

Adtir: Veciniqî tir.pitir patik day.

ناد كرن: ههجنقاندن. كويكى كرن
الانفار، التنفير، التفويض

Adkirin: Veciniqandin. kiûvikirin.

ناد كرى: ههجنقاندى. پانك داي
المنفر، المفضض

Adkirî: Veciniqandî. patik dayê.

ناديهانى: ناهيان. دل رهش بون. پويته بى نهكرن
النفره، الغضاضة

Adyatî: Neviyan. dil rreşbûn. pûte pê ne kirin.

ناداف = Adab: kêm u zox
القيح، الصديد، الغذيد

Adav =Adab: kêm u zox.

ناداف كرتن: كيم كرتن
التقبج

Adav girtin: kêm girtin.

ناداف كرتى: كيم كرتى و كول و بهرجفتى
المتقبج

Adav girtî: kêm girtî u kul u perçiftî.

ناداف لىرون: زانا كيم زجهن كول. كيم تى هاتن
جريان القيح، من الجرح

Adav derbûn: zana kêm ji cihê kul. kêm tê hatin.

ئاداف دەرکیرن: فەکرنا جەن کول و پەرچفتی داکیتم زوخ ئێ بێن و دەرکەن

فتح الجرح لخروج الصديد

Adav derkirin: Vekirna cihê kul u perciftî da-kêm u zox jê bihên u derkevin.

ئادافکی: جەن بکیم و زوخ، تەشتی رەنگێ ئادافێ

المتقيح، لون الفيج

Adavkî: Cihê bikêm u zux, tiştê rengê edavê.

ئادار = ئاف دار: مەها سەرێ سالا کوردی بە، مەها سەرێ بهاری بە. مانگا ئاف تێ گەرمان و شین بون هەلدا نا کل و گییایە و خیف بونا دارو باری

شهر مارت = اذار

Adar = Avdar: Meha serê sala kurdîye.. meha serê biharêye av tegerhan u şînbûn u heldana gil u giyaye u xêv bona dar u barî.

ئاداروک: کولێکا مەمفا ئادارێ بشکفیت

زهره شهر اذار، صنف من الزهر ثبت فی البراری

Adarok: kulîlka heyva adarê di bişkivî.

ئادە: پاڤژ کرنا چاندنێ بە ژگیبایت زەرەر دار و خراب

تعشيب الزرع، تنظيف، تنقيه

Ade: Paqij kirina çandinêye ji gîyayêt zererdar u xirab.

ئادە بون: ئەو چاندنا پاڤژ کری ژگیبایت زیاندار

التعشيب، التنظيف

Adebûn: Ew çandina paqijkirî ji giyayêt ziyandar.

ئادە بوی: ئەو چاندنا هاتی پاڤژ کرن ژدەغلا

المعشيب، المنظف

Adebûy: Ew çandina hatî paqijkirin ji dexela.

ئادە گرن: پێ رابونا پاڤژ کرنا چاندنێ بە ژگیبایت نهباش

التعشيب، التنظيف

Adekirin: Pê rabona paqijkirina çandinê ye ji-giyayêt nebaş.

ئادە گری: چاندنا هاتی پاڤژ کرن

المعشيب، المنظف

Adekirî: Çandina hatî paqij kirin.

ئادە کر: ئەو کەسێ پێ چاندنێ پاڤژ دکت ژگیبایت بزەرەر

العشاب، النظاف، المنظف

Adeker: Ew kesê yê çandinê paqij diket ji giyayêt bizerer.

ئادەیی: مێش و مورێت زیاندار

الحشرات الضارة

Adû: Mêş u murêt zyandar.

ئادەم: بابێ مروفا پێ بەری، پێشپێ مروفا، ئەول کەسێ پەمدا بوی

ومرور فدویف کەتی

ادم ابو البشر

Adem: Babê mirova yê berê. pêşîyê mirova. eûl kesê peydaboy u mirov vî diûv ketîn.

ئادەمی: رێشت و قەنێنا ئادەمی نەروفتی فدویف ئادەمی کەتین

البشر

Ademî: rêşit u qinêta ademî ne . mirovê vidiûv ademî ketin.

ئادەنە: کارووخە: مروفتی کەلەخی وی ژقایدە مەستر، ئەجلاف

العملاق، الخضم الجث

Adone: Karuxe: mirovê kelex û ji qaydey mes-tir eclaf. kesê gelek mezin.

ئار: ئورێ درامەتی، دانێ هێزای، کێخمیتە

الذيق، الطحين

Ar: orê drametî. danê hêray. kêxmîte.

ئار پێت: موخل کرنا ناری

السفسف

Ar bêtin: Muxil kirna arî.

ئار پێژ: کەسێ ناری لموخلێ دکت

السفسف

Ar bêj: Kesê arî limuxelê diket.

ئار توی: توییت هەشک بەپێرن، ئارێ توی بیت هەشک توی بیت

هێزانی وقونای

ذيق التوت اليابس

Ar tû: Tiûyêt hişk bihêrin. arê tiûyêt . tiûyêt hê-ray u qutay.

ئار خافک: پێ خارنەکە ژئارو روینا چێدکەن بنانی بخون

اللبيده

Ar xavk: Pê xarneke ji ar u rûna çêlken bi nanî dixon.

ئار دوشافك: پئ خارنا ناری تیکهل کەن لگەل دوشافن
العج، ادم من البقیق والبیس

Ar doşavk: pê xarnekê arî têkel ken ligel
doşavê.

ئارەزو: پەرسوتک. گری. فێیان تیز. خەربیا دژوار ئارونک
الشوق، الرغبة، الحنين، الوجد

Arezo: Persutik, girr, viyana tîj, xerîbiya dijar.
aronk.

ئارەزو بون: پەیدا بونا گری و پەرسوتک. فێیان کرن. داخاز کرن
الاشتياق التوجد، الرغبة، التحنن، التشوق

Arezo bon: Peyda bona girr u persutkê, viynki-
rin, daxwazkirin.

ئارەزو بوی: کەسێ پەرسوتک بەربوین. کەسێ گری گرتی
المرغ، المشتاق، الموجد

Arezobûy: Kesê persutik berboyê, kesê girrî
girtî.

ئارەزو و: پتر گری کرن. پتر پەرسوتک ئی ئالهان
الاشوق، الارغب، الاحن

Arezotir: Pitirgirr kirin, pitir persutk tê alhan.

ئارەزو کرن: گری کرن. خەرب کرن. فێیان کرن. داخاز کرن
التشوق، الاشتياق، الاحنان، الترغيب

Arezokirin: Girr kirin xerîb kirin, viyan kirin.
daxazkirin.

ئارەزو گری: کەسێ خەرب گری. مروفن گری: کردای
المرغ، المشوق، المحن

Arezo kirt: Kesê xerîb kirt, mirovê girr kirt gir-
day.

ئارەزویی: ئارەزوییاتی: گری. پەرسوتک خەربیی. گریاتی
پەرسوتکائی

الشوق، الحنين، الرغبة، الوجد

Arezoîf= Arezoîyf: Girr, perstutik, xerîbî, gir-
ryatî, perstukanî.

ئارەزو مەند: گەلەک خەرب: کردار. پەرسوتک تیز
الراغب، المشتاق

Arezo mend: Gelek xerîbgirrdar, persuk tîj.

ئارەزو مەندئ: کەفیان دژوار. پەرسوتک تیز. گەرار.
المرام، الشوق، الرغبة

Arezo mendî: Viyana dijar, persutik tîjî, girr
har.

ئارمالک: ئامویرمکی ناری ژ مزاخا ناشی پئ دکیشن دمره
کەفچکێ نار فەک نیکسنتی

خشب جمع البقیق من الریح
Armalk: Amiûrekê arî ji mizaxa aşî pêdkêşin
derve, kefçkê ar vêk êxistinê.

ئار مەفیرکین: ئار روغن کرنا بنافئ بو پەحنئ
عجن الکحيم، العجن

Arhevîkirin: Ar ruhn kirina bi avê bo pehtinê.

ئار مەفیک: پئ خارنەکە ژ ئارو هەنگفینی چێدکەن بنانی دخون
الوخيزه، الثريده، ادم من الطحين والعسل

Ar mevêtk: pêxarnekê ji ar u hingvîni çêdken
binani dxun.

ئارام: بیهین هاتنە: تەنا بون. هیددی بون. خوڵبەر گرتن. مل
پەحنئ. بارکیشی

الصبر، السلولی، الراحة، السكون

Aram: Bêhn hatine, tena bon, hêdî bon, xiwel-
bergirtin, milpehnî, barkêşî.

ئارام بون: بیهین هاتن. تەنا بون. تەبقتن. خوڵبەر گرتنا نەخوشیی.
التصبر، السکینه، الارتياح

Arambûn: Bêhn hatin, tena bon, xiwelbergirtina
nexoşiyê.

ئارام بوی: بیهین هاتی وخوڵبەر گرتی
التصبر، السکینه، الارتياح

Arambûy: Bêhn hatî u xiwelbergirtî.

ئارام تر: پتر تەنا وخوڵبەر گرتی. بیهین هاتی تر. خوڵبەرگرتی تر
الاصبر، الاسکن، الاروج

Aramtir: Pitir tena u xiwelbergirtî, bêhn hatî tir.
xiwelbergirtî tir.

ئارام کرن: تەنا کرن. بیهین ئینان ژخەم و نەخوشیی
الاصبار، التسکين، التسهيله

Aramkirin: Tena kirin, bihên înan ji xem u
nexxiwşoyê.

ئارام گری: بیهین ئینائی. دەست ددلی دای
المسکن، المزير، المروج

Aramkirt: Bêhn înay, dest didîlî day

ئارام کە: جەن بیهین هاتنئ ژبەر نەخوشیی
الموتى الملجأ، المستقر، المأوى، المؤمل

Aram geh: Cihê bêhn hatinê ji ber nexweşiyê.

ئارام گرتن: تەبابون. خوە گرتنا لێر ژانی
السکون. القرار

Aram girtin: tena bon. xweragirtina liber janê.

ئارام گری: خوەلێرگری. تەبابونی
الاستقرار. السکينة. الاصطبار

Aram girt: Xwelbergirtî. tenabonî.

ئارام گرتی: خوە لێرگری تەبابوی. بێجێ هاتی
الصبور. الصابر. المراتح

Aram girt: Xwelbergirtî. tenaboy. bêhn hafî.

ئارمانج: نیشان. تیشتن مروفی بقیته بگهیتن. داخاز که
الهدف. الغایه. القصد. الغرض. المرام

Armanc: Nîşan. tişê mirovî divêt bigehitê. dax-
azgih.

ئارمانج خاز: کەسێ بخازیت بگهیت ئارمانجێ. داخازا خوە بجم
بیینیت

المهدف. طالب الهدف. المبتغى. المقصد. القاصد. المغرض

Armanc xaz: Kesê dixazît bigehît armancê. dax-
aza xwe bicih bînit.

ئارمانج خازتن: قیيانا گهشتنا ئارمانج و داخازی
طالب الغایه. المقصود. الاستهداف

Armanc xaztin: Viyana gehişîna armanc u dax-
azî.

ئارمانج خازی: قیيانا گهشتنا ئارمانجا خوە
نشدان الغایه. مطالبه الهدف

Armanc xaztin: Viyana gehişîna armanca xwe.

ئارمانج بێیار: ئارمانجا بەلیاتی. ئارمانج خوێاس. ئارمانج
کفشی. ناشکرای

وضوح الهدف

Armanc dîyarî: Armanca beliyatî. armanc xwey.
armanc kifşî. aşkirayî.

ئارمانج بێیار بون: ئارمانج کفش بون. ئارمانج ناشکرا بون.
ئارمانج روھن بون

توضيح الهدف

Armanc dîyarbûn: Armanc kifşbûn. armanc
aşkirabûn. armanc rohnûn.

ئارمانج بێیار گری: ئارمانج ناشکرا کون. کفش بون. بەلی کون.
خوێا کون. روھن بون

توضيح الهدف

Armanc dîyarbûn: Armanc kifşbûn. armanc
aşkirabûn. armanc rohnûn.

ئارمانج شکندن: کەماندا ئارمانجێ. فیکمتنا ئارمانجێ. کەشتنا
داخازی

اصاب الهدف

Armanc şkandin: Gihandina armancê. vêketina
armancê. gehişîna daxazê.

ئارمانج شکین: کەسێ دگهیت ئارمانج و داخازا خوە
الهدف. مصیب الهدف. نیل الغایه

Armanc şkên: kesê digehît armanc u daxaza
xwe.

ئارمانج گهشتن: کەشتنا هیفی و داخاز و ئارمانجێ
بلوغ الغایه

Armanc gihêştin: Gehişîna hîvî u daxaz u ar-
mancê.

ئارمانج کەمانن: نیک مروفی بگهیت ئارمانج
اناله الهدف. ایصال القصد

Armanc gihandin: Êk mirovî bigehînit armancê.

ئارمانج کویری: ئارمانج مژوکی. ئارمانج مروهلی. ئارمانج
کویریاتی. ئارمانج مژوکیاتی. ئارمانج مروهلیاتی

غموض الهدف. ابهام الغایه

Armanc kûrî: Armanc mijokî. armanc mijewî.
armanc kûryatî. armanc mijokiyatî armanc
mirewlatî.

ئاروڤه: نەترو. بێ خیرەت. کەیف بخوہ هاتی. بخوہ دای. بێ
ترویش

المزهو. المفتخر. الكسول

Arode: Netro. bêxîret. keyf bxwe hafî. bixwe-
day. bê tîroş.

ئاروڤەیی: بخوہدان. کەیف بخوہ هاتن. نەترویاتێ ئاروڤەیاتێ.
بێ ترویشی

الاقتحار. الزهو. الكسل

Arodeyî= Arodeyatî: Bixwedan. keyf bixwe ha-
tî. netroyatî. bêtirûşî.

ئارمانج دیتن: رێک دیتنی. درست دیتنی. داخاز خوێایی.
ئارمانج روھن بون

رؤيه الهدف

Armanc dîtin: rêk dîtînî. dirist dîtîn. daxaz xe-
weyabon. armanc rohn bon.

نارمانج دوری: دور خازتن. دور فیان
بعد الهدف، نای الغایه

Armanc dûrî: Dûr xaztin. dûr viyan.

نارمانج نرگرنی: نرگرنی یونا داخزای میقیه لاتن
قرب الهدف

Armanc dîtin: Nêzîk bona daxazê. hîvî helatin.

نار سافارکا: توزا سافاری یا فین موخل کرنی دکمیت
دقیق البرغل

Arsavark: Toza savarî ya vibin moxil kimêdi-
kevî.

ناروش: دوریاتی. دوسری. سه رکیزی. گرفتاری
الفساد، التفاق، التمیمه

Arêş: Durûyatî. duserî. sergêjî. giriftarî.

ناروشتن: نته نابون. لغلغا نعباش
تاو، فساد، شغب

Arêştin: Netenabon.. livlivanebaş.

ناروشی: گرفتاری. تیک چون. قهقهشه. قله بندی
مشکله، ازجاج، ازمه

Arêşt: Giriftarî. têk çon. qerqêş. qelebendî.

ناریش و غاریش: کپین و غروتن
البيع والشراء

Arêş varêş: Kirin u firotin.

ناروک: بان
سطح

Arêk: Ban.

ناروشه بون: نته نابون. بزقین. تیور یونا گرفتاریا
التفسد، التزیم، التورط

Arêşbûn: Netenabon. bizivîn. têwerbona girifta-
riya.

نارمانج دانان: نارمانج فنان. نارمانج فدان
نصب الهدف، وضع الغایه

Armanc danan: Armanc venan. armanc vedan.

نارونک: پهرستوک. نارمزو. گری. خهریبی. دژورا. فیانا تیژ
ولع، حنین، نزوع، لوعه، رغبه، وجد، شوق

Aronk: Persutik. arezo. girt. xerîbî dijwar. viya-
na tij.

نارونک بون: خهریب بون. نارمزو بون. پهرستوک بون
الترغب، التواع، التزع، التوجد

Aronkbûn: Xerîbbûn. arezobûn. perstokbûn.

نارونک بوی: نارمزو بوی. خهریبوی
المرغب، المولع، المحن

Aronkbûy: Arezobûy. xerîbbûy.

نارونک تر: خهریب تر. نارمزو تر. پهرستوک تر
المرغب، الاحن، الاشوق، الانزع

Aronktir: Xerîbtir. arezotir. perstoktir.

نارونک کین: خهریب کین. نارمزو کین. پهرستوک کین
الترغب، الاحن، التشویق، الالتیاع

Aronkkirin: Xerîbkirin. arezokirin. perstotikkirin.

نارونک کری: خهریب کری. پهرستوک کری. نارمزو کری.
المتاع، المرغب، المحن

Aronkkirî: Xerîbkirî. perstotikirî arezokirî.

نارونکاتی: پهرستوکاتی. خهریباتی. نارمزیاتی
الحنان، الشوق، الوجد، النزوع، اللوعه، الرغبه

Aronkati: Persotkiyatî. xerîbiyatî. arezoyatî.

نارونکی: پرسوتکی. نارمزکی. خهریب بوی. کروکی
المتاع الوالع، الراغب، المشتاق

Aronkî: persotkî. arezokî. xerîb boy. girrokî.

نارونک بریون: پهرستوک مهربون. گری بربون
شوب الوجد، مباح الشوق

Aronk berbon: Persotik helbon. gir berbon.

نارونک گرین: گری کردن. پهرستوک کردن. خهریبی کردن
الالتیاع، الاشتیاق، الانزع

Aronk girtin: Girt girtin. persotik girtin. xerîbî
girtin.

نارونک فمرهان: پهرستوک داهاتن. گری نهژتن. خهریبی فمرهین
انطفاء، الاشتیاق، خمود اللوعه

Aronk vemirhan: Persotik dahatin. girt nihijtin.

xerîbî verevîn.

نارهان: زوخان. بوق بون. فویرهان. سلهان. ناربان. هودان.
زرجه بزی

الهیاج، الثوران نکا الجرح

Arhan: Zoxan. boq bûn. fiûrhan. silhan. aryan.

hewdan. zirçepozî.

نارهای: زوخای. سلهای. نارای. زرجه بزی بوی
الهائج، الثائر، التاکی

Arhay: Zoxay. silhay. aryan. zirçepozbûy.

نارهای تو = نارهای تو: سلهای تو. هست تو. هودای تو.
هلبوی تو

الامیج، الاثر، الانکاء

Aryaytir = Arhaytir: Silhaytir. hesttir. hewdaytir. helboytir.

نارآ: موکوم، هسک، رفق

الصلب، الصلد، الشدید، المثن

Aza: Mukum. hişk. req.

نارآ: سربردرای. فرستی. هسی کری. سر بهست. بریوی.
سراست

الحر، الطلیق، المستقل، المعق

Aza: Serberday. verrestî. heykirî. serbestberboy. serrast.

نارآ بون: فرستنی. سر بهست بون. موکوم بون. بریون.
سراست بون

التحریر، الانطلاق، التمثن، التصلب

Azabûn: serbest bûn. verrestî. serrastbûn. mukumbûn.

نارآ بوی: فرستی. سر بهست بوی. موکوم بوی. بریوی
المحرر، المطلق، المثن، المصلب

Azabûy: serbestbûy. verrestî. serrastbûy. heybûy. mukumbûy.

نارآ تو: سر بهست تو. موکوم تو. بریوی تو. سراست تو
الاحمر، الاطلاق، الامتن

Azatir: serbesttir. serrasttir. mukumtir.

نارآ کین: سر بهست کین. هسی کین. موکوم کین. بردان
التحریر، الاطلاق، التمثن

Azakin: serbestkirin. serrastkirin. heykirin. mukumkirin. berdan.

نارآ کری: سر بهست کری. سر راست کری. هسی کری. موکوم
کری

المطلق، الحر، المثن

Azakirî: serbestkirî. serrastkirî. heykirî. mukumkirî berdan.

نارآیی، نارآینینی = نارآیی، نارآتی: سر بهستی. سراستی.
بریویاتی. سر بهشیاتی. سراشیاتی. موکومی موکومیاتی

الحرية، الطلاق، المعتر

Azayi=Azayatî: serbestî. serastî. berboyatî. serbeşıyatî. serastiyatî. mukumî. mukumyatî.

ناراندن: زوخاندن. سلھاندن. نەتەبەتەندن. حەج کەرن. زەرچە بۆز
کەرن

الاناره، الاماجه، التتوير، الانكاء

Arandin: zoxandin. silhandin. netebitandin. hêckirin. zirçe pozkirin.

ناراندی: زوخاندی. سلھاندی. نەتەبەتەندی. زەرچە بۆز کری

المهيج، المتور، المنكأ

Arandî: zoxandî. silhandî. netebitandî. zirçe pozkirî.

نارماد: رف. کوما تەپرو تەوال ویا لندا

السرب للطير، والكائنات

Armad: Rev. kuma teyr u tewala u balinda.

نارېشه: تێپوڤیون، تیک چۆن، گرفتاری، گشت بۆن، دچر چۆن
الرهكه، المشكله، الازمه

Arîşe: têwerbûn. têkçûn. giriftary. gişt bûn. diçirçûn.

نارمگویی: شەمەزاری. گرفتاریا کریت، تیک چونا هەرمی

الشكله، البشاعه، الفطاعه

Aregû: Şehmizarî. giriftariya kirêt. têk çonu hermî.

نارگ: کێخمیتا هەمی تشتا، توژا هەمی تشتا، گەر. گەرکا تشتی
مسحوق کل شی، غبار الطلع

Arik: Kêxmîta.hemî tîştâ. toza hemî tîştâ. ger. gerka tîştî.

نارو خائینی: ژینا نەرم، ژیبسارا نەسەر. خنیاتی. خوێشی ژینا
خویشی

التعومه الترف، النعمه، الرهاه

Arxanî: Jîna nerm. jiyara teser. xinyatî. xwêş.

نارھان، هەلبۆن، زەرچەبۆز بۆن، زوخان، فویرھان، سلھان. هەودان.
هەستی. خەزێڤن

الثوران، الهياج، النكأ للجرح

Aryan: Helbon. zirçepozbon. zoxan. fûrhan. silhan. hewdan. hest. silhay.

ناربان، نارھان: هەست. سلھای. زەرچە بۆش. هەلبۆی. هەودای.
زوخای. نەتەنا. نەتەبتی. خەزوی

الثائر، الهائج، الناكئ

Aryan= Arhan: Hest. silhay. zirçeboş. helboy. zoxay. netena. netebitî. xinzirî.

نازین: نارمان، ناریان، خنزیرن
الهیاج، التران

Azirîn: Arhan, aryan, xinzirîn.

نازیری: نارهای، نارای، هست، سلهای، خنزیری، نتهبئی،
زوخاندی، شهمبوز
الهائج، الثائر

Azirî: Arhay, aryay, hest, silhay, xinziry, neteb-
itî, zuxandî, şemboz.

نازواندین: ناراندن، هست کړن، سلهاندن، خنزواندن، شهمبوز
کړن، زړچه پوز کړن، زوخاندن
الاماحه الاتاره، التهيج، التهوير

Azirandin: Arandin, hestkirin, silhandin, xinzi-
randin, şembozkirin, zirçepozkirin, zuxandin.

نازواندی: ناراندی، هست کړی، سلهاندی، خنزواندی، شهمبوز
کړی، زړچه پوز کړی، زوخاندی
المهيج، المثير

Azirandî: Arandî, hestkirî, silhandî, xinzirandî,
şembozkirî, zirçepozkirî, zuxandî.

نازمان: امان، زار، نزمان
اللسان، اللغة

Azman: Ziman, zar, ezman.

نازمان دار: دهم خوش، بهرا، نزمان حولی، دهم دژوار
اللسن، اللیق، الفصیح، البلیغ، اللغوی

Azmendar: Devxweş, berra, ezman hulfî, dev
dijwar

نازمان داری: دهم خوشی، بهرابی، نزمان حولیاتی، نزمان
دژواری
اللسانه، اللیق، البلاغه، الفصاحه، اللغویه

Azmandarî: Devxweşî, berrayî, ezman hulyatî,
ezmandijwarî.

نازمان زان: زانایی زمان و زارا، زانایی گوشتی و نزمانی
بالم اللغة

Azman zan: Zanayê ziman u zara, zanayê gotinê
u ezmanî.

نازمان زانن: شاریمزایی نزمانی
عال، اللغة، فقه اللغة

Azman zanîn: Şarezayê ezmanî.

نازمان گوهرین: نازمان لیک گومازین
الترجمه

Azman guhrîn: Ezman lêk guhaztin.

نازمان گوهر: نازمان گوهری، زمان نهگوهری
المترجم

Azman guhor: Ezman gohêz, ziman vegohêz.

نازمان بیژ: نزماندار، نزمان شارمزا
الترجمان

Azman bêj: Ezmandar, ezman şareza.

نازمان ناس: نزمان شارمزا، نزمان زان
خبیر اللغة

Azman nas: Ezman şareza, ezman zan.

نازمان ناسی: زمان شارمزایی
الخبیره اللغویه

Azman nasî: Ziman şarezayî.

ناز خرو: نهغوله، سرکەش، رکو شهمبوز، سر رفق، سر
هشک، نرئ

المتنرد، اللکس، الاولد، العاصی، المتعتت

Azixro: Nequle, serkeş, riko, şemboz, ser req, serhişk, nerê.

ناز خرو بون: نهغوله بون، سرکەش بون، رکو شهمبوز بون، سر
رفق بون، سر هشک بون، نرئ بون
المتنرد، العصيان، التلود

Azixrobon: Nequlebon, serkeşbon, rikobon, şembozbon, ser reqbon, serhişkbbon, nerêbon.

ناز خرو بوی: نهغوله بوی، سرکەش بوی، رکو شهمبوز بوی،
سر هشک بوی، نرئ بوی
المعصی، المتنرد، الملود

Azixrobûy: Nequlebûy, serkeşbûy, rikobûy, şembozbûy, serhişkbûy, nerêbûy.

ناز خرو تو: نهغوله تر، رکو شهمبوز تر، سر رفق تر، سر
هشک تر، نرئ تر
الاعصی، الاعنت، الاجمع

Azixrotîr: Nequletîr, rrikotîr, şemboztîr, ser reqtîr, serhişktîr, nerêtîr.

ناز خرو کړن: نهغوله کړن، شهمبوز کړن، سر هشک کړن، نرئ
کړن

الاعصاء، الاعنت، الاجمع

Azixrokirin: Nequlekirin, şembozkirin, serhişkkirin, nerêkirin.

نازاد بوی: سر به است بوی. سر راست بوی. به ربوی. فهرستی.

موکوم بوی

المحرر، المطلق، المعتقد

Azadbûy: serbestbûy. serrastbûy. verstî. mukumbûy.

نازاد تو: سر به است تو. سر راست تو. به ربوی تو. فهرستی تو. موکوم تو

الاحرار، المطلق، المعتقد، الامتن، الاصلب

Azadtir: serbesttir. serrasttir. verstîtir. mukumtir.

نازاد کن: سر به است کن. سر راست کن. به ران. فهرساندن. همی کن. موکوم کن

التحریر، المطلق، الاعتناق، الامتن، التصلب

Azadkirin: serbestkirin. serrastkirin. versandin. heykirin. mukumkirin.

نازاد گیری: سر به است گیری. سر راست گیری. به ران. فهرسانی. به ران. موکوم گیری

المحرر، المطلق، المعتقد، الممتن

Azadkirî: serbestkirî. serrastkirî. versandî heykirî. mukumkirî.

نازادی = نازاد نهائی: سر به استی. سر راستی. به ربوی. فهرسین. موکومیاتی

الحریه، المطلق، المعتقد، المتان، الصلابه

Azadî= Azadyatî: serbestî. serrastî. verisînî. mukumyati.

نازاد خاز: سر به است خاز. سر به ران خاز

طالب الحریه، المتحرر

Azad zaz: Serbestî xaz. serberdan xaz.

نازاد خازی: سر به است خازی. سر راست خازی. به ران خازی

الاحرار، طالب الحریه

Azad xazî: Serbestxazî. serast xazî, berdan xazî.

نازاد سحر: سر به ران. فهرستی. به ربوی. همی گیری

الحر، المستقل، الطالق

Azad ser: Serberday. verstî. berboy. hey kirî.

نازاد سحر: همی گیری. فهرستن. سر به استی. سر راستی

الاعتناق، التحرر، الاستقلال

Azad serî: Heykiriyaî. veristin. serbestî. serastî.

ناز خورگی: نه غله گیری. شهمبوز گیری. سر ره گیری

المصی، الملود، المصنوع

Azixrokirî: Nequlekirî. şembozkirî. sereqkirî.

ناز خوریهائی: نه غله گیری. ره شهمبوزی. سر هشی. نه ربیائی

Azixroyatî: Nequleyî. şembozî. serhişkî. ner-ryatî.

نازارو: ربی. نیشای. دهلم. به ریشان. گزتی

المعذب، المتألم، المتأذى

Azar: Rîp. êşan. delem. perîşan. gezî.

نازا بون: گزین. نیش بون. به ریشان بون. دهلی بون

التعذب، التألم، المؤذى

Azabûn: Gezîn. êşbûn. perîşanbûn. delmîbûn.

نازا بوی: گزتی. نیشای. به ریشان بوی. دهلی بوی

المعذب، المؤلم، المؤذى

Azabûy: Gezî. êşay. perîşanbûy. delmîbûy.

نازا تو: گزین. نیشای تو. به ریشان تو. دهلی تو

الاعذب، الألم، الاذى

Azâtir: Gezî tir. êşaytir. perîşantir. delmîtir.

نازا کن: گزاندن. نیشاندن. به ریشان کن. دهلی کن

الایلام، التعذيب، الايذاء

Azakirin: Gezandin. êşandin. perîşankirin. delmikirin.

نازا گیری: گزاندن. نیشاندن. به ریشان گیری. دهلی گیری

المعذب، المؤلم، المؤذى

Azakirî: Gezandî. êşandî. perîşankirî. delmikirî.

نازازی: نازازاری: دهلیائی. گزتن. دهلیائی. به ریشانی. به ربیائی. گزین

الالم، الاذيه، العذاب

Azarî= Azaryatî: Delmiyatî. geztin. perîşan. rîpyatî. gezîn.

نازاد: سر به است. سر به ران. همی گیری. سر راست گیری.

به ربوی. فهرستی. موکوم

الحر، المطلق، المعتقد، المتين، الصلـب

Azad: serbest serberday. hey kirî. serrastberboy. verstî. mukum.

نازاد بون: سر به است بون. سر راست بون. به ربون. فهرستی.

موکوم بون

التحرر، الانطلاق، الاعتناق، التمتن، التصلب

Azadbûn: serbestbûn. serrastbûn. verstî. mukumbûn.

ا	أ	ا	ا
ئاسک: مامبز، خهزال، شفر الغزال، الطبی	ئازوخ: ئاه، قنیا، دیکاک، دمبره، درامت، قویت الغزیره، القوت		
Ask: Mambiz, ahu, xezal, şifir.	Azex: Ah, qinyat, dikak, debre, diramet, qwîf.		
ئاسن: بیلا پاخر الحدید	ئازمان دیرێ: بیر بێژ الثرتار		
Asîn: Pîla, paxir.	Azman dirêj: Pîrbêj.		
ئاستهنگ: جیهن ههزقینه، جیهن بکوتهک، لی قه پهرن وهرباس بن العقبه	Azman dirêjî: Pîrbêjî.		
Asteng: Cihê heziqînê, cihê bikutek lê veperin u derbazbin.	ئازمان رهش: خهبره بێژ، لهوچه، دایبیک الهتاک، الشتام، السیاب		
ئاسن قوت: ئاسن کر الحداد	Azman reş: Xeberbêj, lewçe, dapîvk.		
Asinquit: Asin ker.	ئازمان رهشی: دایبیکان، لهوچیی، خهبره بێژ الهتک، السب، المسبه، الشتامه		
ئاسن قوتی: ئاسن کرێ الحداده	Azman reşî: Dapîvan, lewçeyî, xeber bêjî.		
Asinquitî: Asin kerî.	ئاژووتن: هاژووتن، توت کرین، دهرفیخستن، لی خورین السوق، المطرود، المنبوذ		
ئاسن کر: ئاسن قوت، ئاسن کار الحداد	Ajotin: Hajotin, lêxurîn, heykirin, tut kirin, de- rêxistin.		
Asinker: Asin qut, asin kar.	ئاژوتی: هاژوتی، توت کرێ، دهرفیخستی، لی خوری السوق، المطرود، المنبوذ		
ئاسن کرێ: ئاسن قوتی، ئاسن کارێ الحداده	Ajotî: Hajotî, lêxurî, heykirî, tut kirî, derêxistî.		
Asinkerî: Asin qutî, asin karî.	ئاژولان: توت کر، هاژولان، شوفیر، لی خور، هاژو السانق، الطارد، النابذ		
ئاسن دارێتن: ئاسن گوێ کرین الصب للحدید، سكب الحدید	Ajovan: tutker, hajvan, şufêr, lêxurr, haju.		
Asin darêtin: Asin gurrkirin.	ئاژدهمارئیدمک، مارئ کلهک مەژن، التنین، الثعبان، الافعی الکبیر Ajdehar: Êdek, marê gelek mezin.		
ئاسن ژمئین: ئاسنچیکرین صنع الحدید، ضرب الحدید	ئاژوهر: شوفیر، بی خور، هاژو السانق		
Asin jenîn: Asin çêkirin.	Ajower: Şufêr, lêxurr, haju.		
ئاسن ژن: کارخانا ئاسنی صانع الحدید، مصنع الحدید	ئاژوهری: هاژوکاری، شوفیری، لی خورین السباحه		
Asin jen: karxana asinî.	Ajowerî: Hajukarî, şufêrî, lêxurrîn.		
ئاسن دارێتن: ئاسنکرێ کر ساکب الحدید، معمل صهر الحدید، مصنع صهر وسكب الحدید	ئاست: کنار، پال، روخ، نال جهه		
Asin darêj: Asin gurr ker.	Ast: kinar, pal, rex, al.		
ئاسن ختمی القفس، المعقد، العاصی، المنیع، الحصین، المستعصی	ئاستان: بازیر، کنار، وار ولاية، اقليم، موطن، بلد		
Asê: Xetimî.	Astan: Bajêr, kinar, war.		

ئاسنى ھشك: پىلا

الحديد الذكر

Asinêhişk: Pîla.

ئاسنى نەرم: ئاسنى سىست وىلتە

الحديد المكارع، الحديد المؤنت

Asinênerm: Asinê sist u pilte.

ئاسىيە: ئارخافكا شرىنە. ئارو روين وشرىنپەكە

العجە، الخرسە

Asîde: Arxafka şîrîne. arurûn u şîrîniyeke.

ئاسىن: كولىكەكا بەين خومشە ياكويى ئە كەمى بە. لئافنى

ويما چىيىت

Asmîn: Kulîlkeka bêhin xweşe ya kûvî u kchiye. li avê u dêma çêdbît.

ئاسمان: بلنداهى. ئاسمان

السماء

Asman: Bilindahîesman.

ئاسنى دو: سترى ئاسنى. ئاسنى تىژ ودر

الاسلاك الشاكك

Asinêdirr: Sitiryê asinî. asinê tîj u dir.

ئاسنى رھۆك. مفرەد. كارتىك

المبرد

Asinê renok: mivred. kartîk.

ئاسنى: بەرىپەك. بەن كورە كرىدانى

رباك الجوارب، رباط الساق

Asqî: Berpêk. benê gure hirêdanê.

ئاسيا: پارچەكا دىنبايى بقی نافی تیت زائین و نياسین پنیەك ل

جیہائی

قاره اسيا

Asya: parçeka dinyayê bivî navî têt zanîn u niy-asîn. pinyeke li cihanê.

ئاساھش: تنایى. تنەھى. پشت راستى

الامن، الامان

Asayîş: Tenayî. tenahî. pişt rastî. pişt rastî.

ئاسايى: ھى: ھى كرتى. ھييون

عادى، اعتيادى

Asayî: Hî. Hîgirtî. hîbon.

ئاسى بون: خەتمىن

التعقد، التقص، الاستعصاء، الامتناع، التحصن.

Asêbûn: Xetimîn.

ئاسى بوى: خەتمى

المعصى، المقص، المنع، المعقد

Asêbûy: Xetimî.

ئاسى ئو: خەتمى ئو

الاعتقد، الاعصى، الاقص، الاحصن، الامنع

Asêtîr: Xetimîtir.

ئاسى كىن: خەتماندى

الاقعاس، الاعصاء، التعقيد، الامناع، التحصين

Asêkirin: Xetimandin.

ئاسى كىرى: خەتماندى

المعقد، المعصى، المقص

Asêkirî: Xetimandî.

ئاسىيى = ئاسىيائى: خەتمىيائى

المعصيان، المناعة، العويص، الحصين، الحزانة

Asêyf = Asêyafî: Xetinyafî.

ئاسى بونا ئامورى: تىكرامان

الصب، للسيف والخاتم ونحوه

Asêbona Amûrî: Têkrraman.

ئاسنى پاداي: ئاسنى ئو

الملوب

Asinê baday: asinê virr.

ئاسن قوتان: ئاسن ليدان

ضرب الحديد

Asin qutan: Asin lêdan.

ئاسن رەن: ئاسن خورىن

البراد

Asinren: Asin xurîn.

ئاسن رەن: ئاسن خوراندن

البرادة

Asinrenîn: Asin xurandin.

ئاسن كىش = ئاسن گر ئاھەك ئاسنى رادكىشيت نك خوفە

المفناطيس

Asinkêş = Asingir: Aheke asinî radkêşt nik xi-wevc.

ناشکرا: دبیار. بلی. خویمیا. کفش. روغن

الواضح، البین، الجلی، الصریح، العلن، الظاهر، الثابت

Aşkîra: Dîyar. belî. xweya. kifş. ruhn.

ناشکرا بون: دبیار بون. بلی بون. خویمیا بون. کفش بون. روغن بون

التبیین، التوضیح، التطہیر، التجلی، التصريح، التثبت

Aşkirabûn: Dîyarbûn. belîbûn. xweyabûn. kifşbûn. ruhnbûn

ناشکرا بوی: دبیار بوی. بلی بوی. خویمیا بوی. کفش بوی. روغن بوی

المجلی، الموضح، المبین، المظهر، المثبت، المصرح

Aşkirabûy: Dîyarbûy. belîbûy. xweyabûy. kifşbûy. ruhnbûy.

ناشکرا تر: دبیار تر. بلی تر. خویمیا تر. کفش تر. روغن تر

الافصح، الاصرح، الاثبات، الابین، الاظهر

Aşkiratîr: Dîyartîr. belîtîr. xweyatîr. kifştîr. ruhnîr.

ناشکرا کرین: دبیار کرین. بلی کرین. خویمیا کرین. کفش کرین. روغن کرین

الایضاح، التصريح، الاثبات، التبیین، الاعلان

Aşkirakîrin: Dîyarkîrin. belîkîrin. xweyakîrin. kifşkîrin. ruhnkîrin.

ناشکرا کری: دبیار کری. بلی کری. خویمیا کری. کفش کری. روغن کری

العلن، الموضح، المبین، المظهر، المثبت، المصرح

Aşkirakîrî: Dîyarkîrî. belîkîrî. xweyakîrî. kifşkîrî. ruhnkîrî.

ناشکرای، ناشکراپاتی، دبیاری، دبیاریاتی، بلی، بلیاتی، خویمیا، خویمیا، کفشی، کفشیاتی، روغن، روغنیا

الوضوح، الظهور، العلن، البین، الثابت

Aşkirayî= Aşkirayatî: Dîyarî. Dîyaryatî. belîkîrî. belyatî. xweya. xweyayatî. kifşî. kifşyatî. ruhnî. ruhnyatî.

ناشک: چرخ. خرخال. کربنوک

الترس، العجلة، الفلک، القرص، المده

Aşîk: Çerx. xirxal. gerînuk.

ناش ناشوک: چرخ

القرص

Aşaşok: Çerx.

ناشکرا بیژ: بلی کر. خویمیا کر. روغن گوتن

الصريح

Aşkîra bêj: Belî ker. xweya ker. ruhn gotin.

ناشکرا بیژی: بلی بیژی. کفش بیژی

الصراحة

Aşkîra bêjî: Belî bêjî. kifş bêjî.

ناشت: دل فه کری. سهرنرم. دل پاقر. نامل

المسال، المتصالح، السليم، ضد الزعل

Aşt: Dil vekîrî. semerm. dil paqîj. nesil.

ناشت بون: لبرهاتن. لیقه بون رسلین. دل فه بون

التصالح، المساله

Aîrbûn: Liberhatin. lêvebon ji silyê. dilvebon.

ناشت بوی: لبرهاتی. کرب چوی. نامل بوی. دل فه بوی

المصالح، السالم

Aştûy: Liberhatî. keribûy. nesilbûy. dilvebûy.

ناشت تر: لبرهاتی تر. دل پاقر تر. دل فه بوی تر

الاصح، الاسلم

Aştîr: Liberhatîtir. dil paqîj tir. dilvebûytîr.

ناشت کرین: لیفه کرین. کرب رطاندن. دل فه کرین. لبرهاتین

الاصلاح، التسلیم، الاسلام

Aştîkirin: lêvekirin. kerib revandin. dilvekirin.. liberînan. pêk înan.

ناشت کری: لبرهاتین. پیک نینا

المصلح، السالم

Aştîkîrî: Liber înay. pêk înay.

ناشتی= ناشتیاتی: پیک هاتن. لبرهاتن. دل فه بون. سهرکیش

الصالح، السلام

Aştî = Aştîyatî: Pêkhatin. liberhatin. dilvebon.

ناشتی خان: جامیز. سهرنرم. دل پاقر. بن ستری

السلمی، المسالم، الصالح

Aştî xwaz: Camêr. semerm. dil paqîj. bêstîrî.

ناشتی خازی: پیکهاتی. دل پاقری

المساله، المصالحه، طلب السالم

Aştî xazî: Pêkhatin. dil paqîjî.

ناشیرک: مەشکا بچوێک، شێرمەشکا بچوێک. مەشکا شیرێ دوتی
بکەنێ لاف بیری بو ئینانا مال

الوطب، الشکوه، المحله

Ašîrk: Meška biçûk, şîrmeška biçûk. meška šîrê
dutiðikenê linav bêrê bo înana malê.

ناشیرت: رفنی، خشیلوکا بفری، بفرأ قولی خاری

الانهار التلیج

Aşwî: Renî, xişîluka befrê, befra qulipî xarê.

ناشیت: سولافا نافی

شلال الماء

Aşî: Siwîlawa avê.

ناشیف: ئادە، باقرکونا چاندنێ ژدەفەلی زیبانداز

التعشيب، التظليل، التنبیه

Aşîv: Ade, paqijkirna çandinê ji dexelê ziyandar.

ناشف: روکومین، خوێ ژیک بۆکاندن، قولپاندن، روکماندن، خنزیرین
الانقلاب، الاضراب، الاضطراب

Aşiv: Rukumîn, xwejêk bijikandin, qulipandin,
rukimandin, xinzirîn.

ناش میف: خاپاندن، پیلان

دسیسه، مکر، خداع

Aşmêş: Xapandin, pîlan.

ناشوپ: شوپە، هەرقین، راگفاشتن، سیپ

السیل، الفاق، الزحام، التدفق، الدفق

Aşop: Şupe, heriqîn, ragivaştin, sîp.

ناشا: ماقویل، سەرۆک، میرزا، کەنکەنە

الرب، الاله، السيد، الوجیه

Axa: Maqûl, serok, mîrza, kenkene.

ناشا بون: ماقویل بون، کەنکەنە بون

التسود

Axatbûn: Maqûlbûn, kenkenebûn.

ناشا بوی: ماقویل بوی، میرزا بوی

المسود

Axabûy: Maqûlbûy, mîrzabûy.

ناشا تر: ماقویل تر، میرزا تر، سەرۆک تر

الاسيد، التبل، الواجه

Axatir: Maqûltir, mîrzatir, seroktir.

ناشا کین: ماقویل کین، کەنکەنە کین
التسويد، التسيد

Axakirin: Maqûlkin, kenkenekirin.

ناشا کری: ماقویل کری، کەنکەنە کری

المسود، المسيد

Axakirî: Maqûlkirî, kenkenekirî.

ناشانی: = ناغایانی: ماقویلاتی کون، کەنکەنە یاتی، میرزاتی،
سەرۆکاتی

السياده، النبل، الوجاهه

Axatî= Axayatî: Maqûlyatî, kenkeneytî, mîrzatî,
serokatî.

ناشەتی: دراقن ناغای، زیرە سەرا ناغای،

ضربیه الاغا، رسم السياده

Axayetî: Diravê axay, zêre sera axay.

ناخالەر: ریشتا ناغا، قنیتا کەنکەنا

سلاله الاغا، سليل النباله

Axaler: Rêşta axa, qinêta axa.

ناخالەری: ماقویلی، کەنکەناتی، میرزاتی

منصب الاغا، سليل النباله

Axalerî: Maqûlî, kenkenatî, mîrzatî.

ناشانی: زیرە سەرا ناغای، دراقن ناغای، باجا میریاتی

رسم السياده

Axatî: Zêre sera maqûlî, diravê axay, baca
mîryatîyê.

ناغەریک: نامانێ داگرنا روینی یە، نامانێ دوھنی ھەلاندنێ

الطاره

Axlewîk: Amanê daxkirina rwîniye, amanê du-
hin helandinê.

ناغی: ھەچنێ، ھەروینا کونا، پاتە کون

الروف

Avçî: veçinîn, vedurîna kuna, pate kirin.

ناغی بون: جلێ ناغی بوی، ماتێ ھەروین

التروف

Avçîbûn: Cilê avçî bûy, hatî vedurîn.

ناغی بوی: ھەدووی، ھەچنێ

المروف

Avçîbûy: Vedurî, veçinî.

ثاف: ثاهمكى زهال وروهن. مروف قلاخوت ومكى تتهن دبيت.
نكرا زيارا همى ساخيياين به

Av: Aheke zelal u ruhn. mirov vedxut weki
têhnî dibît. eger jiyara hemî saxiyatiyêye.

ثافا باران: ثافا ثافا زى ثافى دهميت خارى. ثافا ناسمانى
ماء المطر

Ava baranê: Ew ava ji ewrî dihêt xarê. ava es-
manî.

ثاف بدران: ثاف دمرکن

فتح الماء ، اطلاق الماء

Avberdan: Av derkirin.

ثاف بر: سكرى كرتنا ثافى. ثاف كر

السد ، منقح الماء ، قاطع الماء

Av birr: Sikrê girtina avê. av gir.

ثاف برين: سكر كرتن. ثاف كرتن

قطع الماء ، عبور الماء

Avbirîn: Sikir girtin. Av girtu.

ثافا برين: قعبونا ثافى. كرتنا ثافى

انقطاع الماء ، انقزال الماء

Av birbûn: Qedbona avê. girtina avê.

ثاف بر كرتن: ثاف برين. ثاف كرتن

اقطاع الماء ، اعبار الماء

Av birkirin: Av birîn. avgirtin.

ثاف بطور: ثافا بطور

ماء الثلج

Av befir: Ava befirê.

ثافا بفسا: ثافا ثافا بهرا دجيت

لرصف

Avabesta: Ava linav berra diçît.

ثافا بوش: چمى مازن. روبارى مازن. ثافا كلك

الغديق ، الفطحل ، الشط

Avaboş: Çemê mezin. rûbarê mazin. ava gelek.

ثاف بوش: جهن سهر نشيف ثاف بلز لى دجيت. جهن كندال

سيهال. سيب. رزد

اليعوب

Av bez: Cihê sernişîv av bilez lê diçît. cihê ken-
dal. sîpel. sîp. rijd.

ثاف بوش بون: ثاف مشه بون. ثاف زديمبون
التفوق

Avboşbûn: Avmişebûn .av zêdebûn.

ثاف بوش كرتن: ثاف مشه كرتن. ثاف زديمبون
الاغداق ، التفديق

Avboşkirin: Avmişe kirin.av zêde kirin.

ثاف بوشين: سيب. سيهال. شلتاق. ثافا رزد
العيب

Av bezîn: Sîpe. sîpel. şiltaq. ava rijd.

ثافا بيش: ثافا همى. ثافا مرار. ثافا دوژين
الماء النجس ، الماء القذر

Ava pîs: Ava hermî.ava mirar. ava dujîn.

ثافا بيشى= ثافا بيشانى: ثافا همى. ثافا مرارى. ثافا دوژينى
نجاسة الماء وساخه الماء

Ava pîsî= Avapîsî: Ava herimîn. av dujînî.

ثافا بيشازك: ثافا بيشازى. پىن خارنه كه بزاى دخون
حساء البصل

Av pîvazk: Avapîvazî. pêxarneke bizadî dixun.

ثافا بيشان: ثافا بيشان

ماء البصل

Av pîvaz: Avapîvazê.

ثافا بيشان: سبكرنا ثافى. نندازكرنا ثافى

مسح الماء ، قياس الماء

Avpîvan: Stêrkima avê. endazkima avê.

ثافا بيش: كسمى ثافى نندازموستيره دكت

المرجاس ، اله قياس الماء

Av pîv: Kesê avê endaze u stêrediket.

ثافا تيركىن: ثافا تيركىن

ماء البرد ، ماء الحالب

Ava tergê: Ava tergişkê.

ثافا تيرزان: ثافا تى ديرهاى

التنج

Avtêzan: Av tê dêrhan.

ثافا تى زاي: ثافا تى ديرهاى

التنج

Avtêzay: Av tê dêrhay.

ثاف تەزىن ساربونا ئافى. ثاف ساربون
تبريد الماء

Av tezîn: Sarbona avê. av sarbon.

ثاف تەزىنك: اكچىز كەكا ھويىرە لىسەر ئافى دىيىت كۆم و خو ددەن
ئۆك رەمكىن وىن يى رەشە ژتەمەت دىندا كەنى يە
ھىشرە مائىيە طوافە

Av tezînk: Kêzkeka hûre liser avê dibît kum u
xu diden êk .rengê wê yê reşê ji temet dindka
genmîye.

ثاف تەزانىن: ساركىنا ئافى
تبريد الماء

Av tezandin: Sarkirna avê.

ثاف تەزى: ئافا سار
الماء البارد، الماء العذب

Av tezî: Ava sar.

ثاف تەزى بون: ئافا ساربون
تبريد الماء

Av tezîbûn: Ava sarbûn.

ثاف تەزى كىن: ئافا ساركىن
تبريد الماء

Av tezîkirin: Ava sarkirin.

ثاف تەزى تۆ: ئافا سارتىر
الماء الابرد، الماء الاعذب

Av tezîtir: Ava sartir.

ثاف تەزىياتى: ئافا سارىياتى. ثاف سارى
بروده الماء، عذوبه الماء

Av tezyatî: Ava saryatî av sarî.

ثاف تى كىن: ثاف كۆر كىن. ثاف روى كۆن. تى كىرنا ئامانى
ژئافى.

ھىب الماء، سكب الماء

Av têtîkirin: Av gurrkirin. av riwîkirin. têtîkirna
amanî.

ثاف تەيھەل ھاتىن: ثاف تەيراكىن
كفاهه الماء، الماء الكافى

Av têhel hatin: Ava têtîrakin.

ثاف تەز ئافا باروئىتى. ئافا تەز
الاسيد

Av têt: ava barrûtê :av tij.

ثاف تىرگە دىمەكىن بەھارى يە سارما پەيدايىيىت و ئاف دىقەرسىيىت
و دىمەيىت سەرمائەكا نە لومخەتە ئاف دىيىت بەستىن

موسم الانجماد. خاص بالربيع

Ava tîrk: Demekê biharêye serma peyda dibît u
av diqerrisît u dimchît sermayeka nelwexte av
dihêt bestin.

ثاف تىرى: ثاف جەمەدىن. ثاف بەستىن. ثاف فەرسىن. ثاف مەيىن
الانجماد

Av tîrî: Av cemidin. av bestin. av qerrisin. av
meyin.

ثاف تىر بون: ثاف بەستىن. ثاف فەرسىن. ثاف جەمەدىن
تجمد الماء

Av tîrbon: Av bestin. av qerrisin. av cemidin.

ثاف تىر كىن: ثاف فەرساندن. ثاف مەياندن. ثاف جەمەداندن. ثاف
بېئان

Av tîrkin: Av qerisandin. av cemidandin. av
meyandin. av bēnan.

ثاف تىرگىن: شوربا تىرشى. ئافكا تىرشى. مەدەيىنى
الحساء الحامض

Av tîrşik: Şurba tîrşî. avka tîrşî. medfînî ya tîrş.

ثاف تىرش: سەك. ئافا سەماق. تىزاف
الماء الحامض

Ava tîrş: Sihik. ava simaqê . tijav.

ثاف تىرشى: پىتخارنا تىرشى و رەن
الخل الطرشى

Avatîrş: Tîrşkirna avê .tiştekî biken nav.

ثاف تىرشاتى: ثاف تىرشياتى. تىزاف. ئافا دۆۋارى. ثاف تىزاتى.
ثاف كەزىنى

العوامض، المياه الحامضة

Av tîrşatî: Tijav. ava dijawarî. ava tîjâtî. avgezînfî.

ثاف تىرى: شىلييا تىرى. دۇيا تىرى
عصير العنب

Ava tîrî: Şilîya tîrî. duba tîrî.

ثاف تى كىرھان: فىقى يىن نۆزىكى بوى بون و كەشتىنا. بەرەركى
خىف بونا داروئارى

الماء للشجر، المج للفاكهه

Av têtîgerhan: Fêqîyê nêzikî boy bon u gihîştina
xêv bona dar u barî.

ثاف تڤ یردان: ثاف تڤ شلقاندن. ثاف کرن و ریتڤ
المضمضه للغم، الغضاضه لغيره

Avtêwerdan: Avtê şilqandin. avkirm u rêtin.

ثافیتنا دلی: دل دان. دانا دلی
العزم النیه

Avêtina dîl: Dildan. dana dîl.

ثاف چي: ثاف هه لگرتی. شهگرتی. نهامی. شیمایی
المنقوع، الریان، المبلول، المربوط

Avçî: Avhelgirtî. şihgirtî. nimhay. şemay.

ثافا چایی: نهساخییه که لجایی دکمیت. ثاف دهیت رهش رهشکا
چایی مروفی کوره دکته
ماء العین: مرض العین

Avaçavî: Nesaxîyeke liçavî dikevî. av dihêt
reşreşka çavê mirovî. kore diket.

ثاف چک بون: ثاف راوستان. ثاف هسک بون. ثاف زها بون. ثاف
داهاتن. ثاف نزم بون
القیهان، الهبوط، السكن للماء

Av çîkbûn: Av rawestan. av hişkûn. av zihabûn.
avda hatin. av nizimbûn.

ثاف چک کرن: ثاف هسک کرن. ثاف دانیان. ثاف راوستاندن
اغاضه الماء، اخفاض الماء، ايقاف الماء

Avçik kirin: Av hişkkirin. av daînan. av rawes-
tandin.

ثاف چکی = ثاف چکباتی: ثاف هسکی. ثاف زهای. ثاف نزمی.
ثاف داهاتن. ثاف راوستان
سکون الماء، انخفاض الماء

Avçikî = Avçikyati: Av hişkî. av zihayî. av nizmî.
av dahatin. av rawestan.

ثاف خاز: تیهنی. جهن خرت و کره پیدقی ثاف. ثاف نهخور.
جهن زنی چاندن لئ تیهن دبیت
الطشان، ارض سریع العطش، الارض السبخه

Avxaz: Têhnî. cihê xirte u kîrre xirte yê pêtivî avê
av vexwer. cihê zû çandin lê têhn dibêt.

ثاف خازی: ثاف خازیاتی: پیدقیاتییا ثاف. خرتیمی. تیهنی یاتی
عطش النبات بسرعه

Avxazî = Avxazyati: Pêdiviyatûya avê. xirteyî.
têhnîyati.

ثاف خوین: ثافا ژهر کوشتی تیت. ثافا کوشت زخوه بهردمت
الغذیه

Avxwîn: Ava ji berguştî têt. ava guşt ji xiwe
berdet.

ثاف خوین: ثافه سویرک. ثافا شوپ. خویرافک
ماء الملح، المیاء المالحة

Av xwê: Ave sûrk. ava şur. xûravk.

ثاف خومش کرن: سارکرتا ثافا کەل: هین کرتا ثافا کەل کرتا ثافا
سار لثاف

الافشاج، تبرید الماء، الحار للاستحمام

Avxweşkirin: Sarkirna ava kel. hîn kirma ava
kel. kirma ava sar linav.

ثافا خومش: ثافا بقایده نهکل ونسار یا تیهنی شیر
الغنج

Avaxweş: Ava biqayde nekel u nesar ya têhn şîr.

ثافا خومشی: ثافاسفک وسار وشرین بو فەخارتن
عنویهالمیاء

Avaxweşt: Ava sivik u sar u şîrîn bo vexarnê.

ثافدان: رووسهکرن. ثافی کرن. بهردانا ثافی لسهس چاندنن
وشینکاتین

الاسقاء، الآراء، السفی، الری

Avdan: Rubsekirin. avîkirin. berdana avê lis-
erçandin ê u şînkatiyê.

ثافدای: ثاف بوی. تیر ثاف بوی. نهتیهنی
امسقی، المروی

Avday: Avbûy. têr avbûy. netêhnî.

ثافا دای: ثافا بالدارو بارى دگههیت دمی دهست پئ کرتا
شین بون و خیف بونن
الذغ

Avadarî: Ew ave lidar u barî digerrhêt demê dest
pêkirna şîr bon u xêvbonê.

ثاف داهاتن: ثاف چک بون. ثاف نزم بون. ثاف نهزتن. ثاف کیم
بون

انخفاض الماء، مبوط منسوب الماء

Avdahatin: Av çîkbûn. av nizimbûn. av nihijtîn.
av kêmbon.

ثاف دامهانی: ثاف چک بوی، ثاف نزم بوی، ثاف نهژتی
الماء الموبوط، موبوط منسوب الماء

Avdahatf: Av çikbûy, av nizimbûy, av nihjtf.

ثافدا چون: ثاف نفور بون، بهر ثاف بون، تشتی زعن و ویوچ بوی،
خوسارنی و زیان
الغرق، الخسارة، انخفاض الماء

Avdaçon: Av niqurbûn, ber avbûn, tiştê ziê u
pûçbûy, xusaretî u zîyan.

ثاف دزک: ثاف دیرهانا ژچو و کهرا، تی چون، و مرگه رھانا ناقتی
ژجهی چونی بو لایهکتی دی
التزیز، الرشع

Avdizk: Av dêrhana ji cu u gerra, têçon, werge-
rhana avê ji cihê çonê bo lay.

ثاف دیواندن: ثاف فهوراندن، ثاف تی بهین، ثاف تی چون، ثاف
تی زان

الترشیع، التقطیر، التفتیح
Avdêrandin: Av vewerandin, avatêbeyin, av
têçon, av têzan.

ثاف بقراندی: ثاف فهوراندی، ثاف تی بهینی، ثاف تی چوی، ثاف
تی زای

الماء المقطر، المرشح، المنضخ
Avdêrandî: Av vewerandî, avatêbeyî u çuy, av
têçon, ava têhatî.

ثاف بقر: فهورینک، سافینک، ثاف پارزن
الامبیق، القطارة، النضاج
Av dêr: Vewerink, sefink, av parzin.

ثاف بمریزکین: ثاف بهردان، ریخ خومش کرنا ناقتی، ثاف رومان
کرین
تصرف الماء

Av derêjkin: Av berdan, rêxweşkirina avê, av
rewankirin.

ثافدار: تیز ثاف، ناقتی، بهر ثاف، خودان ثاف
الریان، التخییر، النسخ
Avdar: Têr av, avî, pirr av, xudan av.

ثاف دپری: فهورینک
الرشیح، الاستفاح

Avdêrf: Vewerink.

ثاف دیرک: ثاف رمشینک، ثاف و مرینک
المرشحه، الامبیق، المقطر

Avdêrk: Avreşink, avwerink.

ثاف دان: خانه دان، فعهوهان، بهر جهی، تشتی ناقتی بوی
المعمور، العامر، المسکون، الماهول

Avedan: Xanedan, vehewhan, binecihî, tiştê ava
boy.

ثافه داننی: خانه داننی، ثاکنجیانی، فعهوهانی، ثاالبون
العمارة، العمران

Avdanî: Zanedanî, akincîyatî, vehewhanî, ava-
bon.

ثافه دان بون: خانه دان بون، ثاکنجی بون، فعهوهان
التعمیر

Avedanbûn: Xanedanbûn, akincî bûn, vehew-
whan.

ثافه دان بوی: جهن ثاکنجی بوی
المعمر، الماهول

Avedanbûy: cihê akincî bûy.

ثافه دان تر: ثاا تر، ثاکنجی تر، فعهوهای تر
الاعمر

Avedantir: Ava tir, akincîtir, vehewhaytir.

ثافه دان کین: ثاا کین، ثاکنجی کین، فعهوهاندن، خانه دار
کرین
التعمیر، الاعمار، الاسکان

Avedankirin: Avakirin, akincîkirin, xanedanki-
rin.

ثافه دان کری: ثاا کری، ثاکنجی کری، خانه دان کری
المعمر

Avedankirî: Avakirî, akincîkirî, xanedankirî.

ثافدھریون: ثاف فهورهستی، ثاف بهربون
الفرح، انبجاس الماء

Ava derbon: av verestin, av berbon.

ثافا دھریوی: ثااا فهورستی و بهربوی
المنزح، المنجس

Ava derboy: Ava veristî u berboy.

ثاف رابون: لهی، لیهمشت، لیهمشت، ثاف بوش بون
الفیضان، ارتفاع منسوب الماء

Av rabon: Lihî, lêmişt, lêhmişt, av boşbon.

ناف راکرن: لهی کړن. بوش کړن. فویراندن
افاضه الماء

Avrakirin: Lihikirin. boşkiran. fûrandin.

ناف پوی: شهرم. پوټه

الانتفات، الاعتبار، الوقار، الحياء، الاهتمام

Av rû: Şerim. pûte.

ناف پوی: پاتک دان. بهر ژئ وهرگیران. پوټه پټ نون

الاشاحه بالوجه، النظرة، الشراء، اللامبالاه، عدم الاهتمام

Av rû: Patikdan. berjê wergêrran. pûte pênekirin.

ناف پوی دان: پوټه پټ کړن. بهرڼ خوه دان.

الاعتبار، الاهتمام، الترحيب

Av rûdan: Pûte pêkin. berêxwedan.

ناف پوی دان: پشت دان. پاتک دان. بهر ژئ وهرگیران

الاشاحه، التقدير، اللامبالاه

Av rûdan: Piştan. patik dan. ber jê wergêrran.

ناف پوی پټن: ناڅا گوړکړن. خودانا شهرم. شه همزار کړن. خوه
کټم کړن

اراقه ماء الوجه، الانتفاض

Avrûrêtin: Ava gorkirin. xudana şermê.
şehmizakirin. xwe kêmkin.

ناف پوی بڼ: خوه توی کړن. خوه نه کام کړن. خوه نزم کړن.
خوه کټم کړن

التقصيص، التذلل

Avrû birin: Xwe torî kirin. xwe nekam kirin.
xwe nizim kirin. xwe kêm kirin.

ناف پوی چوڼ: شهرم زار. توی بوی. نه کام بون

الانتفاض

Av rûçon: Şermizarî. torrîboy nekambon.

ناف پوی چوڼ: شهرم زار. توی بوی. نه کام بوی

المفضوح، التذلل

Av rûçoy: Şehmizar. torrîboy nekamboy.

ناف پوی پټی: شهرم بڼ. روی کټی. رویمالی. بڼ پټکی

الهوان، الذله

Avrûrêjî: Şerim birin. rû kêşî. rû malî. bin pêkî.

ناف پوی پټی: شهرم زار. رویمالی. بڼ پټکی

المهان، التذلل

Avrûmrêj: Şerimzar. rûmal. bin pêk.

ناف پوی ترش: ناف جاف کړی. کړتی. مرمول
العبوس، القطب

Avrû tîrş: Navçav girê. girtî. mirewil.

ناف پوی ترشی: ناف جاف کړیاتی. مرمولی

العبوس، القطوب

Avrû tîrşî: Navçav giryatî. mirewilî.

ناف پوی شړین: بشکوری. قهپوی. روی گش. بشکفتی

البشوش، المنشرح، الوسیم

Avrû şîrîn: Bişkurrî. veboy. rû geş. bişkiftî.

ناف پوی شړینی: بشکورین. قهپون. گش بون. بشکفت

البشاشه، الانتشراج

Avrû şîrînî: Bişkurrîn. vebon. geşbon. bişkiftin.

ناف پوی معند: روی گرم. قهه کران. بهریز

الوقور، المهاب، المذهب

Avrû mend: Rû gerim. qedir giran. berêz.

ناف پوی معندی: روی گرمی. قهه کرانی. بهریزی

الوقار، المهاب، المذهب

Avrû mendî: Rû germî. qedir giranî. berêzî.

ناف رمشینک: ناف بژین

المضغه، رشاش الماء

Avreşînk: Avbijîn.

ناف رمشینکاتی: یاری پکه بدهستا ناخن دهاڼینه ټیک وډو ناف
ټیک وهرکړن

القع، القمقع

Avreşînkane: yariyeke bidesta avê dihavêne êku-
du. av têk werkin.

ناف رمشانن: ناف بژاندن. ناف بژکاندن. ناف لی کړن

الشطف، رش الماء

Avreşandin: Avbijandin. av bijikandin. avlêki-
rin.

ناف رمشین: نامویری ناف بژاندن: ناف بژین

المرشه، الرشاش، المضغه، المنزف، المزوف

Av reşîn: Amûrê av bijandinê. av bijîn.

ناف رهن: لهیبا دژوار. لېمشتا خورت وړد

العفاف، السبل الجارف

Av ren: Lihîya dijwar. lêmišta xurt u rijd.

ناف ریژ: نو جهن بلند بین نافی فسرژیژت دولا بانی جهن
مه‌لکتی و دبردا کەندال
النساجنه، المصب، المسيل

Avrêj: Ew cihê bilind yê avê vedrêjît dula, yanî
cihê helketî u diberda kendal.

ناف ریژن، ناف وشتن: ناف گور بون. ناف روی بون
انسه‌کاپ الماء، الانصباب، السكب، الاراقه

Av rijîn. Av riştin: Av gur bon, av rûbon.

ناف ریسن: جلن ژتیغلن کتانی دهیت چیکرن. بانی دمرین وی
بنافی دیرسن داخوه لیک دمت
الکتان، قماش الکتان

Avrês: cilê ji tîvilê kitanî dihêt çêkirin, yanî
dezîyê bi ava dirêsin da xwe lêk det.

نافا ژودا: جهن ناف سرت وبلەز لی دجیت. دبیژن نافا بلەز ژوردا
دجیت
اليعوب

Avarîjd: Cihê av sirt u bilez lê diçît. dibêjin ava
bilez jurda diçît.

نافا ژودی: نافا ژوردا سرت وبلەز وروان دجیت
العيب

Avarîjdî: Ava jurda sirt u bilez u rewan diçît.

ناف ریژ: جهن ناف لی فسرژیژت دو رمفا. جهن ناف به‌لافیوین
النساجنه، المصب، المسيل

Avrêj: Cihê avê vedrêjît du rexa, cihê av belav
bonê.

ناف ریژی: جهن مه‌لکتی وبلند ناف خوه لی نه‌گهریت گور ببیت
ژوردا. ژوردا گور بون
السجن، المجرى، المنصب، السيلان

Avnrêj: Cihê helketî u bilind av xwe lénegirît
gurr bibît jurda, jurda gurrbon.

نافا وروان: نافا بون گورو بون دجیت. نافا بلەز دجیت. خشینا نافن
الماء الجارى

Avarewan: Ava bê girobûn di çît. ava bilez
diçîtxişîna avê.

نافا وروانی: بلەز خشاننا نافن بین مه‌زقین
سرعه جریان الماء

Avarewanî: Bilez xîşana avê bê heziqîn.

نافا ره‌لک: نافا خورت یا مروفی لکل خوه ببیت و مه‌قینیت نافا
رژد وخورت چون مروفا لکل خوه رادکیشنیت.
الماء الجارف

Ava revêk: Ava xurt ya mirovî ligel xwe dibet u
direvînît. ava rijd u xurt çun mirova ligel xwe
radkêşît.

نافا ره‌ش: له‌بیا مه‌زن. له‌بمشتا بوش وره‌هه‌ک و مه‌زن
الفيضان، الطوفان الجارف

Ava reş: Lihîya mezn, lêhmîştâ boş u revêk u
mezin.

نافا ره‌ش: نه‌سaxiyêke نافه‌کا ره‌ش دهیت سەر ره‌شکا چافی
مروف پێ کوره‌ دبیت. دهرده‌کتی بین دهرمانه
ماء ينزل الى العين فيؤذى

Ava reş: Nesaxîyeke aveka reş dihêt ser reşka
çavê mirov pê kore dibît. derdekê bê dermane.

ناف زه: نافا لیوان دژیت. نافا کیم. چزمیزک. لیم زه‌ک
الوشل، التزین، المدان

Avzih: Ava lêwaz dizêt. ava kêm, çizmîzik,
lêmzek.

ناف زهی: جهن گرانه وین ناف. مه‌رین تهر
الغر، التزاه، النبع، النبعان

Avzihî: Cihê giran u bin av, herîyê terr.

ناف زان: ناف مه‌لافین. ناف دهربون
النبعان، النبع

Avzan: Av helavêtin, av derbon.

نافا زوکی: تیزآف. نافا ژخولیا کەلەندی فەرهمیت
الاسيد، ماء الرماذ

Avazirkê: Tîjav, ava ji xweliya kelandî ved-
werhît.

نافا زه‌لال: نافا زیق وروهن. بابئی شیلیاتی
النطقه، الماء الصافي

Ava zelal: Ava ziq u ruhn ya bê şêlyatî. ava
xurrî.

نافا زه‌لای: نافا نه‌ شیلی وکهرلی. ناف خوری
صفاء الماء

Ava zelalî: Ava neşêlî u gewlî. ava xurrî.

ثاف زڤر: باف زڤر. تام دای بزڤری
ماء الذمب، الدجال

Avzêr: Bav zêr. tam day bizêrf.

ثاف زڤر بون: باف زڤر بون. تام زڤر بون
التنجل

Avzêrbûn: Bav zêrbûn. tam zêrbûn.

ثاف زڤر بوی: باف زڤر بوی. تام زڤر بوی
المجل

Avzêrbûy: Bav zêrbûy. tam zêrbûy.

ثاف زڤر تر: باف زڤر تر. تام زڤر تر
الادجال

Avzêrtir: Bav zêr tir. tam zêr tir.

ثاف زڤر کرن: باف زڤر کرن. تام زڤر کرن
التجیل، الادجال

Avzêrkirin: Bav zêrkirin. tam zêrkirin.

ثاف زڤر کری: باف زڤر کری. تام زڤر کری
المجل

Avzêrkîr: Bav zêrkîr. tam zêrkîr.

ثاف زڤر یاتی: باف زڤر یاتی. تام زڤر یاتی
الدجل

Avzêryatî: Bav zêryatî. tam zêryatî.

ثافز: بزرگرتی. بحمله
الحامل، المحبل، اللقح، الملقح

Aviz: Bergirtî. bihemle.

ثافز بون: بزرگرتن. بحمله بون
العمل، المحبل، التلقح، التوج

Avizbûn: Bergirtin. bihemlebûn.

ثافز بوی: بزرگرتی بوی. بحمله یخستن
المحمل، المحبل، الملقح

Avizbûy: Bergirtî bûy. bihemle êxistî.

ثافز کرن: بزرگرتن. بحمله یخستن
التحیل، التحیل، التلقیح

Avizkîrin: Bergir kîrin. bihemle êxistin.

ثافزی = ثافزیاتی: بزرگرتی. بزرگرتیاتی
الحمل، المحبل، اللقح

Avizî=Avizyatî: Bergirî. bergiryatî.

ثافز: یانی داکرتی زکربین. کربین. کرب کرتی یانی زکربا دا
بیت مننبوی

کتابه عن التشحن من القبط

Aviz: Yanî dagirtî ji kerbê. kerbûn. keribgirtî.
yanî ji kerba da yê mend boy.

ثاف ژمن: مهلفان. کمی فان
الملاح، السباح

Avjen: Melevan. gemîvan.

ثاف ژمن: مهلفانی. کمی فانی
الملاحه، السباحه

Avjenîn: Melevanî. gemîvanî.

ثاف سارگ: پیشکه ل سەر ئافێ برتفه دچیت تو دێ بیژی
پانفریت

حشره مانیه، طوافه

Av sark: Pêşiyeye liser avê birêve diçît to dê
bêjî ya difirît.

ثافا سار: ثافا تزی
الماء البارد

Ava sar: Ava tezî.

ثافا سپی: ثافکه دکهفیت سەر رهشکا چافی چاف کوره دبیت
دمختور پشتی سالهکی و بی ئافێ ژ چافی دکیشن چاف روهرن
دبیتفه

الماء الابيض ينزل الى العين يؤدي الى العمى

Ava spî: Aveke dikevît ser reşka çavî çav kure
dibît dixtur piştî salekê wê avê ji çavî dikêşin
çav ruhî di bite ve.

ثافا سار بون: ثافا تزی بون
تبرد الماء

Ava sarbûn: Ava tezîbûn.

ثافا سار بوی: ثافا تزی بوی
الماء المبرد

Ava sarbûy: Avatezîbûy.

ثافا سار تر: ثافا تزی تر
الماء الابرد

Ava sar tîr: Avatezî tîr.

ثافا سار کرن: ثافا تزی کرن
تبريد الماء

Ava sarkirin: Avatezîkîrin.

نافا سار کړی: نانا تزاندي
الماء المبرد

Ava sarkir: Avatezikir.

نافا ساری= نانا ساریاتی: نانا تزیاتی
بروده الماء

Ava sarf= Avsaryat: Avateziyat.

نافا سیف: شلیبا سیفی: دوبا سیفی
عصیر التفاح

Av sêv: Şiliya sêvê, duba sêvê.

نافا سفک: نانا شیرین و تزی
الماء العذب، الماء الغرات

Ava sivik= Av sivkat: Ava şirîn u tezi.

نافا سفکی= نانا سفکاتی: نانا شیرین و تزی
الماء العذب، الماء الغرات

Ava sivik= Avsivkyat: Ava şirîn u tezi.

نافا سویرک: خویرافک. نانا خوین
بالقح، القعاع

Avsûrk: Xûravik, avxwê.

نافا سوری= نانا سوریاتی: خویرافکی. شورپاتی
ملوچه الماء

Avsûrî = Avsûryat: Xûravikî, şuryatî.

نافا سارکړی: نانا تزییک
براد الماء

Avsarker: Av tezînk.

نافا شارک: نانا شویشتنا مروفی مری: نانا شووا مریبا
ماء غسل الموتی

Ava şarê: Ava şuştina mirovê mirî, av şîwa mir-
ya.

نافا شکر: دوبا شکرکړی
شراب السكر

Av şekir: Duba şekirê.

نافا شعی: نانا شغف بيسره قوی. درممانه بو هنده نساخیا.
نافا دنامانی شغف بيسره قوی
الماء البانت

Ava şevî: Ava şev biserve çoy, dermane bo
hinde nesaxiya. ava di amanî şev biserve çoy.

نافا شیلی: نانا رموده نانا رمودی. نانا کولی
الماء العكر

Avaşêlî: Ava remode, ava remidî, ava gewilî.

نافا شیلاندى: نانا رمداندى. نانا گولاندى. نانا رمودمکړی
تعکیر الماء

Av şêlandin: Av remidandin, avgewilandin, av
remodekirin.

نافا شیلی کړی: نانا رمداندى. نانا گولاندى. نانا رمودمکړی
تعکیر الماء

Av şêlîkirin: Av remidandin, avgewilandin, av
remodekirin.

نافا شیلی بون: نانا رمداندى. نانا گولن. نانا رمود بون
تعکیر الماء

Av şêlîbûn: Av remidîn, avgewilîn, av remod-
ebon.

نافا شیلی تر: نانا رمودی تر. نانا گولی تر. نانا رموده تر
الماء الاعكر

Av şêlî tir: Av remidî tir, avgewilî tir, av re-
mode tir.

نافا شلقان: نانا پتله دان. نانا سپهال کتن. نانا شپان
تموج الماء

Av şilqan: Avpêledan, av şipel ketin, av şepan.

نافا شلقای: نانا پتله کتن. نانا سپهال کتن. نانا شپاندى.
نافا شپای

الماء المتوج، الماء المخضوض

Av şilqay: Avpêleketi, ava şipel ketî, ava
şepandî, ava şepay.

نافا شلقاندى: نانا شپاندى
تموج الماء

Av şilqandin: av şepandin.

نافا شلقاندى: نانا شپاندى
الماء المتوج

Av şilqandî: av şepandî.

نافا شیلاندى: نانا رمداندى. نانا گولاندى. نانا رمودمکړی
الماء العكر

Av şêlandî: Av remidandî, avgewilandî, av re-
modekirî.

ثاف شيفك: ثافا نهالا

المسيل

Av şivk: Ava nihala.

ثافا شين: رهنكى ثافا كوير وراومستاي ومعد رهنكى ثافا كهريت

كوير

الميق

Av aşin: Rengê ava kûr u rawestay u mend. rengê ava gerrêt kûr.

ثاف شويين: دافا بمنى بجهالافه دكن بو دورينا بارا بشوييوتى التما، خيط الخياط

Av şwîjin: Dava benî bicihala vediken bodurîna bara bişwîjinê.

ثاف شارهان = ثاف شارهان: ثاف كل بون. ثاف كلين

تسخين الماء

Av şarhan = Av şaryan: Av kel bon. av kelîn.

ثاف شارهامى = ثاف شارهاى: ثافا كهلك كل مروف نوويريت

دمستى كهتى

الماء الشديد الحرارة

Av şarhay = Av şaryay: Ava gele kel mirov nweêrît destî ketê.

ثاف شلق: شلقاف. سيبيل. پيلا تافى. پيل ثاف

موج الماء

Av şilq: Şilq av. şîpel. pêla avê. pêl av.

ثاف شاراندين: ثاف كل كرين

تحمية الماء تسخين الماء

Av şarandin: Av kel kirin.

ثاف شاراندى: ثاف كل كرى. ثافا كهلاندى

الماء المحمى. الماء المسخن

Av şarandin: Av kel kirin Ava kelandî.

ثاف شوق = ثاف شوفله: داف شيل. شوربا نباش. گوارا روھنا

كريم دان

الميو، الحساء الردى.

Av şoq: av şêl.devşêl. şurba nebaş. girara ruhna kêm dan.

ثاف شوالى: خارنا روھنا بى سر و يهر نباشين سر و يهر نباش

الميو، ردايه الحساء

Avşoqî: Xarna ruhna bê ser u bernebaş.

ثاف شو: ثافا شويشتن بى هاتى كرين

الماء المستعمل

Av şo: Ava şuştin pê hatî kirin.

ثاف شوي: ثاف سويرك. خويرافك. ثافا تيكلى كيجى

الماء الاچا، الميو، ردايه الحساء

Av şorr: Av sûrk. xûravk. ava têkelfê gêçê.

ثاف شفاين: ثاف داقورچاندين

شرب الماء

Av vexarin: Av daqurçandin.

ثاف شفاينى: ثافداى. ثاف داقورچاندى

شارب الماء

الميو، ردايه الحساء

Av vexarî: Avday. av daqurçandî.

ثاف فمكرتن: ثاف داکرتن. ثاف كرتن. ثاف راكرتن

خزن الماء، حبس الماء، توفير الماء

Avgirtin: Av dagirtin. av girtin. av ragirtin.

ثاف فمكرتى: ثاف راكرتن. ثاف داکرتى

الماء المخزون

Avgirtî: Av ragirtî. av dagirtî.

ثاف فمكر: بيزم. بيزم. كراف. ثاف كرتن

الماء المقتصد، الاقتصاد فى الماء

Av vegir: Bêrim. birêr. gerav. av girtin.

ثاف فميرستن: ثاف پقان. ثاف زان ثاف دهرين

الانبجاس للماء، التفجر المائى

Av veristin: Av peqan. av zan. av derbon.

ثاف فميرسانين: ثاف دمركن. ثاف بردان. ثاف پقاندين

تفجير الماء، اجراء الماء

Av veresandin: Av derkirin. av berdan. av pe-qandin.

ثاف فميرساندى: ثاف دمركى. ثاف برداى. ثاف پقاندى

تقطر الماء، الماء المجرى

Av veresandî: Av derkiri. av berday. av pe-qandî.

ثاف فميرهان: ثاف دهران. ثاف روتن. ثاف بارين

تقطر الماء، ترشح الماء، تنشف الماء

Av vewerhan: Av dêrhan. av rijtin. av barîn.

ثاف لهرمائی: ثاف دیرمائی. ثاف رۆتن. ثاف باری
الماء المقطر. الماء المرشح

Av vewerhay: Ava dêrhay. ava rijtin. av barî.

ثاف لهراندن: ثاف دیراندن. ثاف ریتن. ثاف باراندن
تقطیر الماء

Av vewerandin: Av dêrandin. av rêtin. av barandin.

ثاف لهراندی: ثاف دیراندی. ثاف ریتی. ثاف باراندی
الماء المقطر. الماء المرشح

Av vewerandî: Av dêrandî. av rêtî. av barandî.

ثاف لهرینک: ثاف دیرین. ثاف ریژ. ثاف بارابن
قطاره الماء. مقل الماء

Av vewerînk: Av dêrîn. av rêj. av barîn.

ثافک: شوربه. مدفینی
الشوربا. مقل الماء

Avik: Şurbe. medfînî.

ثافا کرین: نۆنبن. خانه دان کرین. فمه واندن
الاعمار. البناء

Avakirin: Nijînîn. xanedankirin. vehewandin.

ثافا کرین: نۆنی. خانه دان کری. فمه واندی
المعمور. المبني

Avakirî: Nijînî. xanedankirî. vehewandî.

ثاف کیش: ثاف میژ. ثاف دانک
السقاء. ساجه الماء الخزیره

Avkêş: av mêj. av dank.

ثافا کیم: لیمزک. چز میزک
الوشل

Ava kêm: Lênzik. çizmîzk.

ثافا کیمی: لیمزکی
الوشله

Av kêmî: Lênzikî.

ثاف کهری: کهراف. روبرای بقی و کهر
عمق الماء

Av kûrî: Kûrav. rûbarê borr u kûr.

ثافا کهنی: کهر به ک
الماء الاسن. الماء العفن

Ava genî: kurrbeqîk.

ثاف کیر: ثاف دانک. ثاف دیر. ثاف کیش
الساقی. السقاق

Av gêr: Av dank. av dêr. av kêş.

ثاف کیری: ثاف دانکی. ثاف دیری. ثاف کیشی
السقایه. اداره الماء

Av gêrî: Av dan. av dêrî. av kêşî.

ثاف کهرمی: کهرمائی. کهرافی
سحقه الماء. دفی الماء

Av germî: germavî. kelavî.

ثاف کهرم: ثافا کل

الماء الدافی. الماء الساخن. الماء لاهار

Av gerim: Ava kel.

ثاف کهرم بون: ثافا کل بون
تدفی الماء. تسخن الماء

Av gerimbûn: Ava kel bûn.

ثاف کهرم بوی: ثافا کل بوی
الماء المسخن. تسخن الماء

Av gerimbûy: Ava kel bûy.

ثاف کهرم تر: ثافا کل تر
الماء الافی. الماء الاسخن

Av gerim tîr: Ava kel tîr.

ثاف کهرم کرین: ثافا کل کرین
تسخن الماء. ابقاء الماء. احماء الماء

Av gerimkirin: Ava kelkirin.

ثاف کهرم کری: ثافا کل کری
الماء المسخن. الماء الحمى. الماء الدفی

Av gerimkirî: Ava kelkirî.

ثاف کهر بیرم: بیرم. کهر. کهراف
المستقنع

المهر. دانه الحساء

Av gir: Bêrim. birêm. gerr. gerav.

ثاف گیری: گهرافی. بیرمائی. جهن ثاف لی دروستیت
الاستنفاع

Av gîrî: Geravî. bêrmatî. cihê av lê drawestît.

ثافا گولا: کولاف
ماء الورد

Ava gula: Gulav.

ثاا گران: ثاا نخوش بو فەخارێ. یا نەتزی و نەسک. مروف
پێ دوهرمیت

الماء الثقيل للشرب غير العذب

Ava giran: Ava nexweş bo vexarnê. yan netezî u
ne sivik mirov pê diwerimît.

ثاا گرێ: ثاا بێ کرێ. ثاا مەندکرێ

سد الماء، حبس الماء، الاستنقاغ

Av girtin: Av birrakin. av mend kirin.

ثاا گرێ: ثاا مەند. ثاا بێ کرێ

الماء المسدود

Av girtî: Av birrkirî. av mend kirî.

ثاا کۆکێ: ثاا کۆلۆکی. ثاا تە کۆکێ

ماء البرد

Avagijlokî. ava terrgijkê.

ثاا گوشت: ثاا گوشت تێدا کەلاندی. ثاا بێ گوشتی

المرق، حساء اللحم

Ave goşt: Ave guşt têda kelandî. ava ber guştî.

ثاا لێف: مەروانی تەنگاف. زلفێر. دل تەنگ. دامای نەرازی. کەرب
گرێ. بێ زار

المترجم، الضجر، المتضايق

av lêv: Mirovê tengav. zinêr. dil tengd damay.
nerazî. kerb girtî. bêzar.

ثاا دانک = ثاا لک: پەشەقۆک. میز میزک. سیفوکێت کەئێ
لەشی

الحلة، النقطه، النبخ

Avildank=Avlek: Peqpeqok. mizmîzik. sivokê
kevî leşî.

ثاا لێفی: تەنگافی. بێ زاری. دل تەنگی. نەتەاهی

التبريم، السأم، الضجر، الانزعاج

Av lêvî: tengavî. bêzarî. diltengî. netenahî.

ثاا لێکێ: ثاا گۆر کرێ. ثاا پێداکرێ. ثاا لێ رهشاندن

السكب، الصب، الشطف، الرش

Av lêkirin: Av gurrakin. av pêdakin. av-
lêrêşandin.

ثاا لێن: دەمی بهاری ئاف زێده دین یانی دەمی ئاف بوش بونی

تزايد، منسوب الماء

Avlîvîn: Demê biharê av zêde dibin yanî demê
av boşbonê.

ثاا ماست = ثاا ماست: ماستێ بئافی روھن دکرێ وەکێ دەمی
بو فەخارێ لکێ زادی

المذق، المفق

Av mast = Ave mast: Mastî bi avê ruhn diken
wekî dewî bovexarnê ligel zadî.

ثاا ماشێ: شوریبا ماشێ

مرق الماش، حساء الزن

Avka maşê: Şurba maşê.

ثاا مەژن: رووباری بوش

الفضول، الفقد، الشط

Ava mezin: rûbarê boş.

ثاا مەجێ: قەرسینا ئافی. ثاا بەستێ. ثاا جەمدین. نیفل گرنا
ئافی

الماء المجمد، الجمد، الجليد

Av meyîn: Qerisîna avê av bestin. av cemidin.
tîvil girtina avê.

ثاا مەجی: ثاا بەستی. ثاا قەرسی. ثاا قەرساندی

الماء المجمد

Avameyî: Ava bestî. ava qerisî. ava tîvil girtî.

ثاا مەیانن: ثاا قەرساندن. ثاا بێنان. ثاا جەمداندن

تجميد الماء

Av meyandin: Av qerisandin. av bênan. av cem-
dandin.

ثاا مەیاندى: ثاا بەستی. ثاا قەرسی. ثاا قەرساندی

تجميد الماء

Av meyandî: Av bestî. ava qerisî. ava qerisandî.

ثاا مەیینک: ناموێرێ ئاف قەرساندن. کارا بێنانا ئافی

Av meyînk: Amîrê av qerisandinê. kara bênana
avê.

ثاا مێن: ثاا مەلجێن. ثاا بێلۆکی فەخوێ

امتصاص الماء

Av mêtin: Avhelçinîn. ava bilûlkê vexun.

ثاا مێتی: ثاا مەلجێ

الماء الممتص

Ava mêtf: Avhelçinî.

ثاا مێتک: ثاا مەلجێ. ثاا مێزک. ثاا کێشک

مصاص الماء، ساحبه الماء، الفخزيره

Av mêtik: Av helçin. av mêjik. av kêşik.

ناف ميژ. ناف ميتك. ناف راكتشك. ناف هلچنك

مصاصة الماء. ساحبه الماء الخزيره

Av mēj: Av mētik. av rakēš. av helçink.

نافه نوک: شوربا نوکا. نافا بر نوکیت کelandi

مرق الحمص. عصير الحمص. الحمصيصه

Ave nok: Şurba nuka. ber nokēt kelandî.

نافه نويس. دارمکت رش وموکومه بى بنرخه

الابنوس

Avenos: Darekê reş u mukume yê binirxe.

ناف هاتن: ومختن رژييا شيف ونهالا رادين ويوش دين

ورود الماء. سيلان الماء

Av hatin: Wextê rêjîya şîv u nihala radbin u boş dibin.

ناف هلکيشان: نافا رجههکتى کوير بوهريسى هلکتيشن نافا

زچالا بين درفه

الامتاج

Av helkêşan: Ava ji cihekê kûr biwerîşt helkêşin. ava ji çala bînin derve.

ناف هلکيشاي: نافا زچالا بينا درفه

المتح

Av helkêşay: ava ji çala înay derve.

ناف هلکيش: ناوهره

المتاح

Av helkêş: Naore.

ناف هلچنچن: ناف فهخارن. ناف ميتن. ناف داقورچاندن

امتصاص الماء. الشرب بنهم الارتشاف النهم

Av helçinîm: Av vexarin. av mêtin. av da-qurçandin.

ناف هيل: گراف بترم. بريم. تشتت نافي دميژيت ناف هلكرنى

دبيت. تشتت سست وخاف

الستنفج

Av hêl: gerav. bêrim. birêm. tiştê avê dimêjît. av helgirtî dibît. tiştê sist u xav.

ناف هيلى: تشتت نافيدخوه كريت نهزهابيت

الاستنفاع. النفع

Av hêlt: Tiştê avê dixwe girît ne zihabît.

نافامى نيار. فمحبرن. خانه دان. ناكنجياتى

المعمر. المبنى. المأول. المسكون. المماره. البناء

Avahî: Nijyar. vehewîn. xanedan. akincîyatî.

ناف هشكى: خرتيى. زهابى. بى نافي. قهراجوبن

الجفاف

Av hişkî: Xirteyî. zihayî. bê avî. qerracebon.

ناف وهما: دم سار وگرم وهىكتانى

الطقس

Av u bewa: Dem sar u germ u hînkatî.

ناف هافيتن: بلقدان. ناف راكفاشتن

تدفق الماء. ضخ الماء

Av havêtin: Biliqdan. av ragivaştin.

ناف هافيتن: ناف كفتيش. ناف دفين. ناف بزين

المضخة

Avhavêj: Av givêş. av defin. av bijîn.

ناف هافيتن: ناف كفتيش. ناف بلقدان

ضخ الماء

Avhavêjt: Av givêştî. av bilqandin.

نافا معد: نافا راومستاي. نافا تلف

الماء الراكد

Ava mēnd: Ava rawestay. ava neliv.

ناف قهرسى: ناف بىستى. ناف مەيى. ناف جەمدى

تجمد الماء

Av qerrisîn: Av bestin. av mefyn. av cemidîn.

ناف قهرسى: ناف بىستى. ناف مەيى. ناف جەمدى

الماء المجمد. الجليد الحمدم

Av qerrisîn: Av bestî. av mefî. av cemidî.

ناف قهرساندى: ناف بينان. ناف مەياندى. ناف جەمداندى

تجميد الماء

Av qerrisandin: Av bênan. av meyandin. av cemidandin.

ناف قهرساندى: ناف بىستى. ناف مەيى. ناف جەمدى

المجمده

Av qerrisandî: Ava bestî. av mefî. av cemidî.

ناف قهرسى: كارا ناف مەياندى

المجمده

Av qerrêş: kara av meyandinê.

ثاف قوليپين: ثاف نغور بون. ثاف نقوب بون. ثاف داجون
غور الماء

Av qulipin: Av niqurbon. av niqub bon. av daçon.

ثاف قوليبي: ثاف نغور بوي. ثاف نقوب بوي. ثاف داجوي
الماء الغائر

Av qulipî: Av niqurboy. av niqub boy. av daçoý.

ثافي: ثاو جهو نوردچاندين و درامعتي وي بجووا تين ثافدان. نعمين
بياراتي ثافدمين

المائي، السقي، السبيحي

Avî: Ew cih u erdê çandin u dirametê wî bi ciwa
têt avdan. neyê bibaranê avden.

ثافي بون: تير ثاف بون. جهن ديم ثافي بيهني سر ثافي كن
ثاف فهخارين

الارتواء

Avfûm: Têr av bûn. cihê dêm avê biben ser avî
ken. av vexarin.

ثافي بوي: تشمتي تير ثاف وثاف فهخاري

الارتواء

Avfûy: Tiştê têr av u av vexarî.

ثافي ثي: پتر بار ثاف وتيزيكي جور رويبار وكانيا يي پتر هاني
ثافدان وثاف فهخاري

الاروي

Avî tîr: pitirber av u nêzîkî cu u rûbar u kaniya
yê pitir batî avdan av vexarî.

ثافي كين: ثافدان. جهكتي ديم وخرته مروف ثافي بيهت سر و
چاندين لي بكت

الارواء

Avfîkirin: Avdan. cihekê dêm u xirte mirov avê
bibet ser u çandinê lêbiket.

ثافي كوي: ثاو جهن ديم يي ثاف بري سر

المروي

Avfîkirî: Ew cihê dêmyê av birî ser.

ثاف تعمل: ثافا كيموره. ثافا كيج تيكهل بوي ثافا زكانا كيجي
بزيت

الخضرم

Av tehl: Ava gemore. ava gêç têkelboy. ava ji
kana gêçê bizêt.

ثاف تعملي: ثافا كيموريمي. ثافاشوري
الخضرمه

Av tehlî: Ava gemoreyî. av şurî.

ثاف بغر: ثافا بغري
ماء الثلج

Av befir: Ava befrê.

ثاف زيف: باف زيف

ماء الغضب

Av zîv: bav zîv.

ثافننگ: خهلكا ناسني بيسري قاويشا پشتي فه بو كريدانا وي.
خهلكا ناسني

الحلقه الحديديه التي في رأس النطاق، كل حلقه للربط

Avzonk: Xeleka asinî. biserê qawîşa piştê ve bo
girêdana wê. xeleka asinî.

ثافيتن: هافيتن. تيوهركرن. تن پيراندن

الرمي، القذف، الالقاء

Avêtin: Havêtin. têwer kirin. tê perandin.

ثافيتن: هافيتن.ب ژاندين. پيوهركرن. تن وهركرن

النشر، البذر، الرشق

Avêtin: Havêtin. bijandin. pêwer kirin. tê werki-
rin.

ثافيتي: هافيتي. بژاندي. پيوهركري. تن وهركري

المرمي، المخنوق، الملقى، المرشق، المبدور، المنشر

Avêd: Havêdî. bijandî. pêwer kirî. tê werkirî.

ثاف وبا: كور وساري وهينكاتي

الطقس، المناخ

Av u ba: Germ u sarî u hînkatî.

ثاف وثاخ: بار بهاف. ژيوار

البينه

Av u ax: Berbihav. jîwar.

ثاف ثافك: ثافدانك. ثافلهك. ميز ميزك. بهقيهفوك تويزكيت ثافن
لثاف بيسني لهشي

الحصن، السلق، العلق، الغده

Avavk: Avildank. avlek. mîzmîzok. peqpequk.

tiwîrkêr avê lina pîstê leşî.

ثافار: باغ وزمفي وجنيك

الحقول، البساتين، المزارع، الغار

Aqar: bax u zevî u cinînk.

ثاقبين: ليك ئالھان. دەمى كۈلىك دۈرھىتتۇ دېيىتقى. دېيىز بىن ئاقىدى

التحقذ: التبلور للفاكهة والوزع

Aqidîn: Lêk alhan. demê kulîlk dwerhît u dibît fêqî dibêjin yê aqidî.

ئاقىدى: ئەو كۈلىك دۈرھەي بوى فېقى
المعقد، المتبلور

Aqidî: Ew kulîlka werhay boy fêqî.

ئاقدانىن: ئەو دارا كۈلىكەت وئ بوى فېقى
تعقد ثمر الفاكهه، اي ان الزهره تحولت للثمر

Aqdandin: Ew dara kulîlkê wê boy fêqî.

ئاقدانى: كۈلىك بوى فېقى
المعقد من الزهر

Aqdandî: kulîlka boy fêqî.

ئاقىد: بانى بېرا ليكدای ويەستى. بەرىت بانى يىت تېك بەستى
وليكدای
القبة

Aqid: banê bî bera lêkday u bestî berêt bany yêt têk bostî û lêkday.

ئاقى: ھش

العقل، والتهى، الحجا

Aqil: Hiş.

ئاقىل دار: ھىشار
العقل

Aqildar: Hişyar.

ئاقىل دارى: ھىشارى
العقلانى

Aqildarî: Hişyarî.

ئاقىل بون: ھىشار بون. تى گەشتىن
التحقذ

Aqilbûn: Hişyar bûn.

ئاقىل بوى: ھىشار بوى. تى گەشتى
المعقل

Aqilbûy: Hişyar bûy.

ئاقلىت: ھىشار تر
الاعقل

Aqiltir: Hişyar tir.

ئاقىل كىر: ھىشار كىر. تى گەمانىن
التحقذ، الاعقال

Aqilkirin: Hişyar kirin. têgehandin.

ئاقىل كىرى: ھىشار كىرى. تى گەمانىدى
المعقل

Aqilkirî: Hişyarkirî. têgehândî.

ئاقىل معند: ھىشار. تىر ئاقىل
الليبيب

Aqil mend: Hişdar. têr aqil.

ئاقىل معندى: ھىشارى. تىر ئاقىلى
الليبيب، الليب، العبقرية

Aqil mendî: Hişdarî. têr aqilî.

ئاقىل پىرە: بەيتەشە. گەشەك. سوتيار. ترەدىن. ھەلەين
المغفل، البليد

Aqil berze: Beyteşe. gewşek. siwîtar. tirredîn. heledîn.

ئاقىل پىرەزى: «ئاقىل پىرەزىياتى» بەيتەشەيى. گەشەكى. ترەدىنى.
ھەلەينى. تەلەينى
البلاء، الغفلة

Aqilberzeyf = Aqilberzeyaf: Beyteşeyî. gewşekî. siwîtar. tirredînî. heledînî. teledînî.

ئاقىل چون: سەرخوۋەشى. ژخوۋچون. ئەھىشارى
الجنون، السكر

Aqil çon: Serxweşî. jixweçon. nehişyarî.

ئاقىل چوى: سەرخوۋەشى. ژخوۋچوى. ئەھىشار
الجنون، السكر، السكران

Aqil poy: Serxweşî. jixweçoy. nehişyar.

ئاقىل بون: سەرخوۋەشى. سەرخوۋەش كىر. ئاقىل رھاندان
الاسكار

Aqil birin: Serxweşî. Serxweş kirin. aqil revan-din.

ئاقىل بىرى: سەرخوۋەشى كىرى. ئاقىل رھاندانى
المسكر

Aqil birî: Serxweş kirî. aqil revandî.

ئاقىل سىلك: ھەلەلى. مېز. كېزە
السفيه

Aqil sivk: Hehelî. hêr. gêjele.

ناقل سفکی هه‌له‌بمانی هیزاتی کێزه‌بی
السفاه

Aqil sivkî: Helhelatî, hêratî, gêjelevî

ناقل سفک بون کێزه‌له‌بون، هه‌ل بون هه‌له‌له‌بون
الناوه

Aqil sivkbûn: Gêjelebûn, hêrbûn, helhelebûn

ناقل سفک بوی کێزه‌له‌بوی، هه‌ل بوی، هه‌له‌بوی
الناوه

Aqil sivkbûy: Gêjelebûy, hêrbûy, helhelebûy

ناقل سفک بون هیز بون، کێزه‌له‌بون، هه‌ل بون
الناوه

Aqil sivk tir: Hêr tir, gejele tî, helhelî tîr

ناقل سفک کرن هیز کرن، کێزه‌له‌کرن، هه‌ل کرن
الناوه

Aqil sivk kirin: Hêr kirin, gêjele kirin, helhelî

kirin

ناقل سفک کری هیز کری، کێزه‌له‌کری، هه‌ل کری
المسفه

Aqil sivkî: kirin, hêr kirin, gejele kirî, helhelî kirî

ناقل سفکاتی خاقل سفکیاتی، کێزه‌له‌باتی، هیز باتی،
هه‌له‌بمانی، هیز، کێزه‌له‌بی
السفه، السفاه

Aqil sivkatî = Aqil sivkiyatî: Gêjeleyatî, hêryatî,
helhelîyatî, hêrî gêjeleyî

ناقل کوه ناقل بچویک، هه‌ل باشه‌ماهی
القاصر، المختلف علیا

Aqil kuh: Eqil biçûk, aqil pašwemay

ناقل کوهی = ناقل کوهیاتی هه‌ل بچویک، هه‌ل، باشه‌ماهی،
هه‌ل نه‌مرین
القصور العلی

Aqil kuhî = Aqil kuhyatî: Eqil biçûkyatî, aqil
paşwemayî, eqil nehirîn

هه‌ل تیژ زیره‌ک، هه‌ل بیر، هه‌ل کویر
القطین، الحاد الذکا

Aqil tîj: Zîrek, eqil birr, eqil kûr

هه‌ل تیژی = هه‌ل تیژیاتی زیره‌کی، هه‌ل کویری، هه‌ل ذکا
هه‌ل کویریاتی، زیره‌کاتی

Aqil tîjî = Aqil tîjyatî: Zîrekî, eqil kûrî, zîrekatî,
aqil kuryatî, zîrekînî.

ناقله‌ریک زامانی، روشنی، داخ کرن، زامانی، هه‌ل نه‌لانی
الطاره

Aqlewîk: Amâne rûn dax kirinê, emanê duhun
helandinê

ناقلینی خاقلیاتی، هه‌ل بریاتی، هه‌ل بری،
العقول، المعقل

Aqilîntî = Aqilyatî: Aqil biriyatî, aqil birrîn,

ناکنجی به‌هه‌ل خود رست، قه‌هه‌له‌هه‌ل، هیز
المسکن، المستقر، القاضی، الخوط

Akincî: Bine cih, xwerist, vehewhay, nihijî,

ناکنجی بون به‌هه‌ل بون، خود رست، هه‌ل بون، هه‌ل بون
الوطن، النادی، النادی، الأسفار

Akincîbûn. Bine cihbûn, xweristin, vehewhan,
elajîbîn

ناکنجی بوی به‌هه‌ل بوی، قه‌هه‌له‌هه‌ل، هیز
الوطن، المقطن، المسکن، المستقر

Akincîbûy: Bine cihbûy, vehewhay, nihijî,

ناکنجی تر به‌هه‌ل به‌هه‌ل، هه‌ل هه‌ل، هه‌ل تر، هه‌ل تر
الافدن، الاوض، الاقر، الاسکن

Akincîtîr: Bine cihîr, vehewhay tîr, nihijî tîr,

ناکنجی کرن به‌هه‌ل به‌هه‌ل، هه‌ل هه‌ل، هه‌ل کرن
الوطن، الافظان، الاسکان

Akincîkirin: Bine cihkirin, vehewandin, niha-
dîn

ناکنجی کری به‌هه‌ل به‌هه‌ل، هه‌ل هه‌ل، هه‌ل کری
الوطن، المسکن، المقطن

Akincîkîrî: Bine cihkîrî, vehewandî, nihandî

ناکنجیاتی به‌هه‌ل به‌هه‌ل، هه‌ل به‌هه‌ل، هه‌ل به‌هه‌ل
السکن، الاستقرار، القطن، الاستیطان

Akincîyatî: Bine cihyatî, vehewan, vehewyat

ناگاه های لیوی، های زوی بوی
المقت، الواعی، الشاعر، الحساس، النابه

Agah: Hay lêbûy, hay jêbûy,

ناگام جون: های لی جون. های ژئی جون.

التیقظ، التنبه، التوعی، التشعر، التحسس

Agahbûn: Hay lêbûn. hay jêbûn.

ناگام بوی: های لیبوی. های ژئی بوی

المتیقظ، المتنبه، المتوعی

Agahbûy: Hay lêbûy. hay jêbûy.

ناگام تر: های ژئی تر. های لی بویتر

الایقظ، الاشعر، الاحسس، الانبه

Agah tîr: Hay jê tîr. hay lêbûytîr.

ناگام کرن: های ژئی کرن. های لی کرن. هایدان

الایقا، الإیفاء، التوعیه الانذار

Agahkirin: Hay jêkirin. hay lêkirin. hayadan.

ناگام کری: های ژئی کری. های لی کری. هایدای

النبه، المیقظ، المشعر

Agahkîrî: Hay jêkîrî. hay lêkîrî. hayday.

ناگامی = ناگامیاتی: های ژئیاتی. های لییاتی. هایدانی

الشعور، الاحساس، الیقظه، الانتباه، التباه

Agahî = Agahyatî: Hay jêyatî. hay lêyatî. hay-danî.

ناگامدار: هایدار. هشیار. هشدار

الیقظان، الحساس، التابه، المشعر، المتنبه

Agahdar: haydar. hisyar. hisdar.

ناگامداری: هایداری. هشدار

الیقظه، الانتباه، الشعور، الاحساس

Agahdarî: haydarî. hisdarî.

ناگام ژیین: های ژئی جون. های لی جون. هشیار جون. های جون

الشعور بالشئی، الحس به

Agah jêbon: Hayjê bon. hay lêbon. hisyarbon. haybon.

ناگام ژیکرین: های ژئی جون. های لی کرن. هشیار کرن. هایدان

الإیلاغ، الاشعار، الانذار، التنبیه

Agah jêkirin: Hayjê kirin. hay lêkirin. hisyarkirin. haydan.

ناگامی: های ژئیاتی. های لییاتی. هشیار

العلم، الشعور، الیقظه، الإیلاغ، الانتباه

Agahî = Agahyatî: Hayjê yatî. hay lêyatî. hisyârî.

ناگام: هشیار. هست. هایدار.

الشاعر، الیقظ، المیقظ، الحس

Agah: Hisyar. hest. haydar.

ناگامدار: هشدار. هستیار

الحساس، المیقظ، المیقظ، الحس

hisdar Agahdar. hestiyar.

ناگامداری: هشدار. هستداری

الحساس، المیقظ، المیقظ، الحس

hisdarî Agahdarî. hestiyarî.

ناگامبون: هشیار جون. های ژیبون. های لی جون. هایدان

التنبه، التیقظ، التدارک

Agahbûn: Hisyarbon. hayjêbûn. haylêbon. hest bon.

ناگامبوی: هشیار بوی. های ژیبوی. های لی بوی. هستدای

المتنبه، المتیقظ، المشعر، المنبه

Agahbûy: Hisyarboy. hayjêbûy. haylêboy. hest boy.

ناگامکرن: هشیار کرن. های ژیکرن. های لی کرن. هایدان

الإیلاغ، الإیفاء، التنبیه، الاحساس

Agahkirin: Hisyarkirin. hayjêkirin. haylêkirin. haydan.

ناگامکری: هشیار کری. های ژیکری. های لی کری. هایدای

المیقظ، المشعر، المنبه

Agahkîrî: Hisyarkîrî. hayjêkîrî. haylêkîrî. hay-day.

ناگامتر: هشیار تر. های ژتر. های لی تر

الإیلاغ، الأیظ

Agah tîr: Hisyar tîr. hayjê tîr. haylê tîr.

ناگر: هه لکه تشتی دسوزیت یی م معلومه ننگ ژچار نو دایه

النار

Agir: Helmeke tiştî disujît yê melume êk ji çar nijdaye.

ناگر: نساخییه که زنیور وچاندنن دگریت. نساخییهکا زوی کوژه

الحمرة الخبيثة، مرض حیوانی

Agir: Nesaxiyeke zinêwir u çandinê dgirîf. nesaxiyeke zû kujê.

ناكر بارين: چەكن ناكر رێژ

الويل، الدمار، القصف، صنف من القماش

Agir barîn: Çekê agir rêj.

ناكر باران: چەكن ناكر رێژیا نەسمانی نافامی دەهرفیت
القصف، البركان

Agir baran: Çekê agir rêjîya asmanî avahiya di-
herêft.

ناكر بهريون: ناكر في كتين وسوتنه

الشبوب، الايقاد، الاحتراق، الاشتعال

Agir berbûn: Agirvêketin. sutin.

ناكر بهريوى: ناكر في كتين وسوتى

المشعل، التوقد، المحترق، المشويوب، المفتن، المفت

Agir berbûn: Agirvêketin. sutin.

ناكر بهردان: ناكر هەلكرين. ناكر في ئىخستى. سوتن

الاضرام، الاشعال، الفتنة، الاحراق، الايقاد

Agir berdan: Agir helkirin. agir vê êxistin. sutin.

ناكر بهرداي: ناكر في ئىخستى. سوتى. ناكر في كتين

المضرم، الموقد، المشيب

Agir berday: agir vê êxistî. sutî. Agirvê ketî.

ناكر دان: ناكر ژمنين

القدح

Agirdan: Agir jenîn.

ناكر داي: ناكر ژمنى. ناكر ژمن

المقدح

Agirdan: Agir jenî. agir jen.

ناكر دار: چەقدار. كريسكدار

القداح، القداة

Agirdar: Çeqdar kirîskdar.

ناكر دارى: چەقدارى. كريسكدارى

المقدحة، القدح

Agirdar: Çeqdarî. kirîskdarî.

ناكرين تيتى: ناكرمه بچويك بهردەن چويكه ليك دزفريين باريا
پن كەن

المهزام، عود يجعل في رأسه نار يلعب، به الطفل

Agirê tîrê: agireke biçûk berdiden çûvekî lêk di-

zivrinî yarya pê diken.

ناكر راکيشان: ناكر راکيشانا خارى

السفوح، السفى

Agir dakêşan: Agir rakêşana Xarî.

ناكر كر: ناكر هەلكر

المنور، المشعل، الموقد، الوقاد

Agir ker: Agir helker.

ناكر بهريون: ناكر فيكتەن. سوتن. گەزین. كوزرين

اللوعة، الالتياح

Agir berbon: Agir vêketin. sutin. gezîn. kuzirîn.

ناكر پيله نان: ناكر بهردان. ناكر في ئىخستى

الاضرام، الايقاد، الايام

Agir pêvanan: Agir berdan. agir vê êxistin.

ناكر پيله ناي: ناكر بهرداي. ناكر في ئىخستى

المضرم، المؤذى، لمولم

Agir pêvanay: Agir berday. agir vê êxistî.

ناكر پيرەستى: ناكر پيرۆزکين

عبادة النار، الجوسيه

Agir peristin: Agir pîroz kirin.

ناكر پيرەس: ناكر عەبدانەن. ناكر پيرۆز کړن

عابد النار، الجوسى

Agir perêş: Agir ebidandin. agir pîrozkirin.

ناكر پيرەسى: ناكر پيرۆزى

عبادة النار، الجوسيه

Agir perêşî: Agir pîrozî.

ناكر دادان: ناكر هەلكرين. ناكر بهردان

الاشعال، الايقاد

Agir dadan: Agir helkirin. agir berdan.

ناكر خومشويون: قريپين. ناكر حججين

التاج، الذكور، الاشتعال

Agir xweşbûn: Qirîpên. agir hicicîn.

ناكر خومشويى: ناكر حججين. ناكر هەلبوي

المزوج، المشعل، المذكر

Agir xweşbûy: Agir hicicî. agir helbûy.

ناكر خومش: زوى هەل. زوى سوز

سريع الاشتعال، سهل الاحتراق

Agir xweş: Zû hel. zû suj.

ثاگر خومشی: زوی هملی، زوی سوژی
سرعه الاشتعال، سرعه الاحتراق

Agir xwešt: Zû helî. zû sujî.

ثاگر رشمین: ثاگر قمرهان، ثاگر قمریان، تمرین
الدعر

Agir reşimîn: Agir vemirhan. agir vemiryan. temirîn.

ثاگر رشمی: ثاگر قمرهای، ثاگر قمریای، تمری
الدعر، المدعور

Agir reşimî: Agir vemirhî. agir vemiryan. temirî.

ثاگرین بن لوی، کوبی
الضواظ

Agirêbêdwî: Gurî.

ثاگر ریژ: ثاگر باران
البرکان

Agir rêj: Agir baran.

ثاگر پیش کرن: ثاگر دهماندن بو ژور کوچکی
دفع النار الى الامام في الموقد

Agir pêşkirin: Agir defendin bo jor koçkî.

ثاگر ستهنگ: ستیر ستیروک: کتیزکه که تیسوک وچریسوک بشمینی
دفریت

البراق، الحجاب، حشره طیاره مضیبه

Agir stînk: Stêr stêrok. kêzkeke teysuk u çurîsuk
bişevê difirîrî.

ثاگر تمرین: ثاگر رشمین، ثاگر قمرهان، ثاگر قمریان
الانطفاء، الخمود للنار

Agir temirîn: Agir reşmîn. agir vemirhan. agir vemiryan.

ثاگر تمری: ثاگر رشمی، ثاگر قمرهای، ثاگر قمری
النار المكفی، النار الخامد

Agir temirî: Agir reşmî. agir vemirhan. agir vemirî.

ثاگر تمراندن: ثاگر رشماندن، ثاگر قمراندن، ثاگر کوشن
الانطفاء، الاخماد

Agir temirandin: Agir reşmandin. agir vemirhandin. agir kujtin.

ثاگر خانه: دوزه، نیتوین، کوچک
الجهنم، الفرن

Agir xane: Duje. êtwin. kuçik.

ثاگر قمرهان: ثاگر رشمین، ثاگر تمرین
الانطفاء، الخمود

Agir vemirhan: Agir reşimîn. agir temirîn.

ثاگر قمرهای: ثاگر رشمی، ثاگر تمری
المنطفی، الخامد

Agir vemirhay: Agir reşimî. agir temirî.

ثاگر قمراندن: ثاگر رشماندن، ثاگر تمراندن
اطفاء النار، اخماد النار

Agir vemirandin: Agir reşimandin. agir temirandin.

ثاگر قمراندی: ثاگر رشماندی، ثاگر تمراندی
النار المنطفی، النار الخمد

Agir vemirandî: Agir reşimandî. agir temirandî.

ثاگر قمرین: ثاگر تهروک، ثاگر رشموک
الاطفائي، الخمد

Agir vemirîn: Agir temirok. agir reşimok.

ثاگر قمرینی: ثاگر تمرینی، ثاگر رشمینی
الاطفائي

Agir vemirî: Agir temirî. agir reşimî.

ثاگر فیککن: ثاگر بهربون، سوتن، کوزین
الشوب

Agir vêketin: Agirberbûn. sutin. kuzirîn.

ثاگر فیکتی: ثاگر بهربوی، سوتی، کوزی
المشوب، المحروق، المشعول

Agir vêketî: Agirberbûy. sutî. kuzirî.

ثاگر فیکتخستن: ثاگر بهردان، سوتن، کوزاندن
الاحراق، الاضرام، الايقاد

Agir vexistin: Agir berdan. sutin. kuzrandin.

ثاگر قمراندن: ثاگر بن خوهلی کرن، ثاگر پوشاندن
الطین، الکبن، التکیبه، الکبوه

Agir veshartin: Agir bin xwelî kirin. agir puşandin.

ثاگر قمراندی: ثاگر بن خوهلی کری، ثاگر پوشاندی
الطین، المکین، الکبیر

Agir veshartî: Agir bin xwelî kirî. agir puşandî.

نالیکار بوی: هاری کار بوی. پشت کیریوی. دست کرتی بوی
المعضد، المؤزر، المكثف

Alîkarbûy: Harîkarbûy. pişt girtbûy. dest girtbûy.

نالیکار تر: هاری کار تر. پشت گیر تر. دست کر تر
الاعضد، الاكثف، الانصر، الاوون

Alîkar tir: Harîkar tir. pişt gîr tir. dest gîr tir.

نالیکار کړن: هاری کار کړن. پشت کرتن. دست کرتن. ملدان
التعصید، الاعانه، التأیید

Alîkarkirin: Harîkarkirin. pişt girtin. dest girtin. mildan.

نالیکار کړی: هاری کار کړی. پشت کرتی. دست کرتی. ملدای
المعضد، المؤید، المؤزر، المعین

Alîkarkirî: Harîkarkirî. pişt gîrî. dest gîrî. milday.

نالیکاری = نالیکاریانی: هاری کاری. دست کیری. ملدانی پشت
کړی

العوق، المساعد، التعاضد، الازر، التأیید، النصرة

Alîkarkirî = Alîkaryafî: Harîkarkirî. dest girtin. mildanî. pişt gîrî.

نالی کر: پشت کر. لاکر. پشت گیر
المتحاز، المتکرف، الميال، المجانب

Alîgir: Pişt gîr. lagir. pişt gîr. lagîr.

نالی گړی: پشت کړی. لاکړی. لادړی

التحيز، التطرف، الميل، المائله، العصبية، التعصب

Alîgirî: Pişt gîrî. lagirî. ladirî.

نالی سورک: تخلیفه کتن هر میکانه. ته خلیفه کتن هر میکیته
هافیشی نه

صنف من الرموض

Alîsork: Textîtekê hermîkane. textîtekê hermîkêt
havinêye.

نالی نوک: نوکیت هیزای وکار کړی

الحمص المشکور، شطر الحمص، الحفاف

Alî nok: Nokêt hêray u kerkiry.

نالی سمنک: لهرک نه ماتی. خار. شور. نهومک نیک
اللبابه، اختلال وزن الحمل المختل

Alîseng: Liberik nehatî. xar. şurr. newek êk.

نالی سمنک: نهومک نیک له قله فوق. لهرک نه ماتی
اختلال التوازن، عدم التعادل

Alîseng: Newek êk. leqleq. liberik nehatî.

نالی سمنک بون: لا شور بون. بار شوار بون. بار خار بون.
داکیشانا رهنه کی

التطبیب، عدم الترجیح، تخلل التوازن

Alîsengbûn: Laşurrbûn. barşurrbûn. bar xarbûn.
dakêşana rexekî.

نالی سمنک بوی: تشتتی لایین وی داکیشای ونرم بوی
المختل التوازن

Alîsengbûy: Tiştê layê wî dakêşay u nizinbûy.

نالی سمنک تر: پتر خار وشور. داکیشای تر
الاختل توازن

Alîseng tir: Pitir xar u şurr tir. dakêşay tir.

نالی سمنک کړن: داکیشای کړن. له قله فک کړن
اختلال التوازن، تخليل الوزن

Alîsengkirin: Dakêşaykirin. leqleq. uq kirin.

نالی سمنک کړی: بار خار کړی. بار شور کړی
المختل توازن

Alîsengkirî: Bar xarkirî. bar şurr kirî.

نالی سمنکی = نالیسمنکیانی: لهرک نه ماتی. داکیشانا رهنه کی.
نه راست نیک بوی

اختلال التوازن، اللهب، عدم الرجاحة والتعادل

Alîseng: Liberik nehatî. xar. şurr. newek êk.

نال چاغ: خاپینوک. خهله بهز. پیلان کیر. داف دوز
الخیال، المراوغ، المناور، المداور، المدلس

Alçax: Xapîruk. xeletbez. pîlangêr. davduz.

نال چاغ بون: داف دوز بون پیلان کیر بون. خاپان. لادن
التحایل، التداور، الروغان التدلس، المنوره

Alçaxbûn: Davduzbûn. pîlan gêr bûn. xapan. la-
dan.

نال چاغ بوی: داف دوز بوی. خاپینی بوی
المدلس، المداور، المروغ، المعکر

Alçaxbûy: Davduzbûy. xapînbûy.

نال چاغ تر: پیلان کیر تر. داف دوز تر
الاحیل، الادور، الادلس، الاوروغ

Alçaxtir: pîlan gêr tir. davduztir.

نال چاغ کړن: داف دوز کړن. پیلان کیر کړن
التحیل، التدلیس، الاوروغ، التدوریر

Alçaxkirin: Davduzkirin. pîlangêrkirin.

نال چاغ كرى: داف دوز كرى. پيلان كيز كرى

المكر، المدلس، المروغ

Alçaxkırf: Davduz kirî. pîlangêrkirî.

نال چاغى مثال چاغياتى: پيلان كيزى. داف دوزى. داف دوزياتى.

الدلس، الحيلة، المناورة، المزاوغة، الداووه

Alçaxî: Pîlangêrî. davduzî. davduzyatî.

نالينوك: پيچەك، بېنەك، يادەك

اللفاف، الملف، الرباط، الضماد

Alfnok: Pêçek, bênek, badek.

نالزىن: نالوزين. بى سارى. شەپزەيى. دەردەسەرى

الشمع، العكش

Alizîn: Alosîn, bêserî, şepirzeyî. derdesery.

نالزىن: سەرگردانى. شەپزەيى. شەپزەبۇن. دەردەسەريونپەرکەندە بون

الشفث، الورطه، الحيرة، الصدر، الاضطراب، الارتباك، القلق

Alizîn: Sergiranî, şepirzeyî, şepirzebûn. derdeserbon. perkindebûn.

نالزى: تىكراماي. پەرکەندە. شەپزە. دەردەسەر. لىك كەتى

الماکش، الشمع، العكش

Alizî: Têkramay, perginde, şepirze, derde ser. lêk ketî.

نالزى: پەرکەندە. دەردە سەر. شەپزە. نالوز. هیز. سەرگردان

الصادر، الحيران، المضطرب، المحير، المرتبك، المقلق

Alizî: Perginde, derdeser, şepirze, aloz, hêr, sergirdan.

نالزانى: لىك نىخستەن. گرێدان. نالوزاندن

التعكيش، الاعكاش، التثقيب، الاشعات، التعقيد

Alizandin: Lêk êxistin, girêdan, alozandin.

نالزانى: سەرگردان کړن. پەرکەندە کړن. شەپزە کړن. هیز کړن. دەردەسەرکړن

ارباك، التويط، التحجير، الاسدار، الاغلاق

Alizandin: Sergirdan kirin, perginde kirin, şepirzekirin. hêr kirin. derdeser kirin.

نالزاندى: لىك كړيداي. تىكر كړى.

المكش، الشمع، المعقد

Alizandî: Lêkgirêday, têkra kirî.

نالزانى: سەرگردان کړى. پەرکەندە کړى. شەپزە کړى. هیز کړى.

دەردەسەرکړى

المربك، المقلق، المحير، المسدر، المورط

Alizandî: Sergirdan kirî. perrginde kirî. şepirzekirî. hêr kirî. derde ser kirî.

نالوز: هیز. سەرگردان. شەپزە. پەرکەندە. بى زار

المحير، المضطرب، الناهف، المرتبك، السادر

Aloz: Hêr, sergirdan, şepirze, perrginde, bêzar.

نالوز بون: هیز بون. سەرگردان بون. شەپزە بون. پەرکەندە بون.

بى زار بون

التحير، الارتباك، الاضطراب

Alozbûn: Hêrbûn, sergirdanbûn, şepirzebûn. perrgindebûn. bêzarbûn.

نالوز بوى: هیز بوى. سەرگردانى بوى. شەپزە بوى. پەرکەندە بوى.

بى زار بوى

المحير، المضطرب، المسدر، المنهف، المشكل

Alozbûn: Hêrbûy, sergirdanbûy, şepirzebûy. perrgindebûy. bêzARBûy.

نالوز تو: هیز تو. سەرگردانى تو. شەپزە تو. پەرکەندە تو. بى زار

تو

الاحير، الريبك، الاسدر، الانهف

Aloztîr: Hêrtir, sergirdantir, şepirzetir perrgin-detir. bêzar tir.

نالوز کړن: هیز کړن. سەرگردان کړن. شەپزە کړن. پەرکەندە کړن.

بى زار کړن

التحجير، الانهاف، الاسدار، التويط، الارتباك

Alozkirin: Hêrkirin, sergirdankirin, şepirzekirin. perrgindekirin. bêzarkirin.

نالوز كړى: هیز كړى. سەرگردانى كړى. شەپزە كړى. پەرکەندە كړى.

بى زار كړى

المحير، المربك، المنهف، المسدر

Alozkirî: Hêrkirin, sergirdankirin, şepirzekirî. perrgindekirî. bêzarkirî.

نالوزى = نالوزياتى: هیزى. سەرگردانى. شەپزەيى. پەرکەندەيى.

بى خارى. سەرگردانياتى. هيزياتى. شەپزەياتى. بى زارياتى

الحيرة، السدر، الاشكال، النهف، الفوضى، الهرج

Aloztî = Alozyatî: Hêrî, sergirdanî, şepirzeyî. perrgindeyî. bêzarî. sergirdanyatî. hêryatî. bêzaryatî. şepirzeyatî.

نالوزانډن: هير كړن. سرگردان كړن. شمېرزه كړن. پېر كنده كړن.
بن زار كړن

الاشكال، الارياك، الاطلاق، التنهيف، التازيم

Alozandin: Hêrkirin. sergirdankirin. şepirzekirin.
pergindekikin. bêzarkirin.

نالوزاندى: هير كړى. سرگردان كړى. شمېرزه كړى. پېر كنده
كړى. بن زار كړى

الوزم، المشكل، المحير، المريب، المنهف، المورط

Alozkirî: Hêrkirin. sergirdankirî. şepirzekirî.
pergindekirî. bêzarkirî.

نالوزك: نساختيا گران: (تيفو)

مرض التيفوئيد

Alozk: Nesaxiya giran. (tifo).

نالت: سردا گرتن. بن دست كړن

المسيطر المستولى، المهلك

Alt: Serda girtin. dest kirin.

نالت پون: بن دست پون. ويران پون. قې پون. برهان

التهلك، التضعف، التفاني

Altbûn: Bin destbûn. wêran bûn. qirr bûn. bi-
rhan.

نالت پوى: بن دست پوى. ويران پوى. قې پوى. برهائى

المهلك، المبنى، المبيد، المضعف

Altbûy: Bin destbûyn. wêran bûy. qirr bûy. bi-
rhay.

نالت تو: بن دست تو. ويران تو. كليس تو. قې تو. برهائى تو

الافنى، الاهلك، الاضعف، الايبذ

Alt tir: Bin dest tir. wêran tir. kilês tir. qirr tir.
birhay tir.

نالت كړن: بن دست كړن. ويران كړن. قې كړن. برانډن

الافناء، الاباده، الاهلاك، الاضعاف

Altkirin: Bin destkirin. wêran kirin. qirr kirin.
birhandin.

نالت كړى: بن دست كړى. ويران كړى. قې كړى. برانډن

المهلك، المبنى، المبيد، المضعف

Altkirî: Bin destkirî. wêran kirî. qirr kirî. birandî.
نالتى = نالتييائى: بن دستى. ويرانى. برهان. كليتسى. قريائى.

الضعف، الانخزال، الاهلاك، الاضعاف

Altî = Altyatî: Bin destî. wêranî. birhan. kilêş.
qirrî.

نالتن: دارى. خنيايى. خومشى. تسمرى. پيروى

الهنا، البركه، الهلاك، البواد

Altin: Xinyatî. xweşî. tesarî. pîrozî.

نالتن دارى: پيروزيائى. خنيايى. تسمرى. پيروى. خومشى.

خومشيايى

التبريك، التهننه

Altidarî: Pîrozyatî. xinyatî. tesarî. xweşî.
xweşyatî.

نالتف: ناليك. گيبايى. هسك زافستانى. بدم چافرى پز و حيوانى.
مشتى

Alif: alîk. giya yê hişk zivistanêbiden pez u hê-
wanî. miştê.

نالتدان: ناليك دان. مشتى دان

التعليف، الاعلاف

Alifdan: Alîk dan. miştê dan.

نالت دورين: گيبا دورين. مشتى دورين

حصاد العلف للمواشى للشتاء

Alif durîn: Giya durîn. miştê durîn.

نالتشاخ: لن گهرمان. لديوپ چين. پنى. نعيمنى. قهشارتى.

قهشرايى

التحرى، السرى

Altax: lêgerhan. lidûvçon. penî. nehênî. veşartî.
veşirhay.

نالتاف: ناموير. نايوز. دستگاه

اداة

Alav: Amûr. awîz. destgah.

نالتك: نالويش. لامك. لچلاچك

الذك

Alek: Alûş. lamik. laçlaçik.

نالتك: كوليا هرين

جشحه الصوف

Alek: kolya hiryê.

نالتك: رهخك. تايك. لايى نشنى. لايك

احد الاطراف، طرف واحد

Alek: Rexek. tayek. layê tiştî. layek.

ئالاندن پىچان. تىۋەرەكرى. لىن بادان. تىن وەرەكرى. لىن زىفراندن. دور
وهرىئان. لىن بادان

الف، الفت، اللوى، الكوى

Alandin: pêçan. têwerkirin. lêzivrandin. dorwer
înan. lêbadan.

ئالاندى: پىچاي. تىۋەرەكرى. لىن باداي. تىن وەرەكرى. لىن زىفراندى.
دور وهرىئاي. لىن بادان

الف، الفت، اللوى، الكوى

Alandî: pêçay. têwerkirî. lêzivrandî. dorwer
înay. lêbaday.

ئالھان. تىۋەرەيون. لىك ئاليان. لىك بادان. تىك پىچان

التلف، التفل، التلوى، التشعث

Alhan: Têwerbûn. lêk alyan. lêk badan. têk
pêçan.

ئالھاي: باداي. پىچاي. تىۋەرەيون. لىن زىفرى

المفتل، الملتف، الملقوف

Alhay: baday. pêçay. têwerbûy. lêzivry.

ئالوپال: فىقى يەكەن وەكى حولەكى يىن ھوپر ترە
البرقوق

Alobal: fêqiyekê wekî hulîkê ye hûrtre.

ئالو: گىياپەكى پىھن خومشە يىن ئافى يە لىزفى وگفاندە و بەرجوا
شەن دىيەت. نىركاۋى ياخولولويو

من الاعشاب المعطره

Alo: Giyayekê bêhin xweşe yê avîye li zevî u
givande u ber cowa şîndibî. nêrka wî ya xu-
luleye.

ئالوش. ئالەك. لامك. لاچلاچك. لاملامك
الفك

Alwîş: Alek. lamik. laçlaçk. lamlamk.

ئاليسىن: قەرمىنا بىنەزمانى. نەزمان تىدان
الففس، اللفس، اللوق

Alistin: Verrenîna bezmanî. ezman têdan.

ئاليسىنى. تىشتى بىنەزمانى ھاتى قەرمىنى و نەزمان تىدای
المحوس، المحوس، الملقوق

Alistî: tiştê biezmanî hatî verrenîn u ezman tê-
day.

ئاليسك: ئالافەلە دارى يىن درەمن. ناموۋىرى دارى حولى كىرنى
كەفچىكەت دارى يىن درەمن و حولى دىكەن
المحس، المحس، الملقق الە الكشط والبرى

Alîsk: Alaveke darî pê direnin. amûrê darî hulfî
kîrnê. kefçikê darî pê dirrenin u hulfî diken.

ئاليسوك: كاچك. ئاموۋىر قەرمىنا دارى
المحس، المحس، الملقق

Alîsok: Kaçik. amûrê verenîna darî.

ئالىك: كاين جەن دىكەن سەر بودەوار. جەن ئناف كاينى
الزفد، العلق، الوجهه الدسمه الامافيه للحيوان

Alîk: Kaye cehê diken ser bo dewarî. cehê li-
nav kayê.

ئالىك دان. شەقەن دەۋارى و مەقرى پىتر جەبى دىكەن ئاف كاينى نو
ددەننى
الزفید، الزفاد

Alîkdan: Şevê dewarî wexerîpitir cehî bo diken
nav kayê u didenê.

ئالىك داي: دەۋارى تىماركرى و ئالغداي
المزفد

Alîkday: Dewarê timarkirî u alîfday.

ئالىك ھارن: دەۋارى ئالىكا خوە دىخوت و خلاس دىكەت
الزفد

Alîk xarin: Dewarê alîka xwe dixut u xilas diket.

ئالىك ھارى: دەۋارى ئالىك داي و تىماركرى
المزفد

Alîkxarî: Dewarê alîkday u timarkirî.

ئالىك كىرن: ئالىك دان
الزفید، الزفاد

Alîk kirin: Alîkdan.

ئالىك كىرى: دەۋارى ئالىكدای
المزفد

Alîk kirî: Dewarê alîk day.

ئامادە: بەرھەف. پەمەت. بەردەست. ھازىر
ممەد، مەد، جامەز. ھاضر. المہىء

Amade: Berhev. peyt. berdest. hazir.

ئامادە بون: بەرھەف بون. پەمەت بون. بەردەست بون. ھازىر بون
التھضر، التجهيز، التمهيد، التهيؤ

Amadebûn: Berhevbûn. peyrbûn. berdestbûn.
hazirbûn.

ناماده بوی: بهر هفت بوی. پیت بوی. بهر دستبوی. حازر بوی
المهد، المحضر، المجهز، المعد، المهيء.

Amadebûy: Berhev bûy. peytbûy. berdestbûy.
hazirbûy.

ناماده تر: بهر هفت تر. پیت تر. بهر دست تر. حازر تر
الاحضر، الاقيا، الامهد

Amade tir: Berhev tir. peyt tir. berdest tir. hazir
tir.

ناماده کرن: بهر هفت کرن. پیت کرن. بهر دست کرن. حازر کرن
الاعداد، التحضير، التجهيز، التهيئة، التمهيء

Amadekirin Berhev kirin. peyt kirin. berdest ki-
rin. hazirbûn.

ناماده بون: بهر هفت بون. پیت بون. بهر دست بون. حازر بون
المهد، المحضر، المهيء، المجهز، المعد

Amadebûn: Berhev bûn. peytbûn. berdestbûn.
hazirbûn.

نامان: تشستن زادی رویدگهتی وهک له گهن. سچنیک. ترار.
لهنگریک منهج.ل. قازان هتد
الانبیاء، الوعاء، الماعون

Aman: Tıştê zadîrû dkenê wek legen. sênîk. tir-
ar. lengerîk. mencil. qazanhtd.

نامانی ناخی: نامانی ژناخی چیدگهن. وکدیز وچهرک و کورک و
ممسین و شکاف هتد
الخزف، الفخار

Amanê axê: Amanê ji axê çêdiken wek dîz u
cerk u kuzk u mesîn u şkevhtd.

نامان شوک: ژفرک. پاتی نامانا پین دشون ویاقر دکن
المواصه، غاسل الانیة

Amanşok: Zivirk. patê amana pê dişun u paqij
diken.

نامان شو: کهسن نامانا دشوت و تومیز ویاقر دکات
المواص، غاسل المواعین

Amanşo: Kesê amana dişut u temîz u paqijdiket.

نامان شویشتن: نامان یافر کرونو تمیز کرن
التمويص، غسل المواعین

Aman şwîştin: Aman paqij kirin u temîz kirin.

بشامان سپی کرن: نامانی سفری سهفار سپی دکن بلحیمی دا
ژمنکی نهم

طلا: المواعین بالقصدیر من قبل الصفار

Aman spîkirin: Amanê sifri sefar spî diken bi
lehîmî da jengî nebin.

نامان چه لاندن: یاقز کرنا نامانا بخیزی بو سپی کرنی بهری
سهفار لحیمی تی دت
تنظيف المواعین بالحصى

Aman celandin: Paqijkirina amana bixîzî bo spî
kimê berî sefar lehîmî tê det.

نامان شاراندن: نامانی ناخی پشتی چیکرنی دکن دکویرهی دا
دابقلهیت و موکوم بیت
تأجير المواعین الفخاریة

Aman şarandin: Amanê axê piştî çêkimê diken
gûrhêda da biqelhit u mukum bit.

نامانی لوتای: نامانی سفری وکی بهه یه دکن بفقوتای
الوانی المستطرفه

Amanê qutay: Amanê sifri wekî pihin diken bi
vequtanê.

نامویر: ناویر. نالاف. نالت. دهسنگاه
الاله، الاداء

Amûr: Aûz. alav. atlet. destgah.

نامویر دو دهف: نامویرئ وکی شیر وخنچهر پین تی ههبن
السنة، ذو حدین من الاله

Amûrêdudev: Amûrê wekî şîr u xencer yê tî he-
bin.

نامویر ژهن: نامویری ناسن کهر چیکرت بکویهر و چه کهجی
نامویری نوی چیکری
صنع الاله العداده

Amûr jenîn: Amûrê asinger çêket bi kûrhe u
çekuçî amûrê nû çêkirê.

نامویر ژهن: ناسن کهر. ناسن قوت
الالاه، صانع الاله

Amûrjen: Asinger. asin qut.

نامویر ژهن: نامویر ناسن کهری نوی چیکری. شول پین نهکری
الاله المصنوعه بالعداده

Amûr jenî: Aiûrê asingerî nû çêkirî. şulpênckirî.

نامویر داریتن: نامویری کارخانه کور دکن قالی
صب الاله، سبک الاله بالمصنع

Amûrê darêtin: Amîûrê karxane gur diken qalibî.

نامویری داریتن: نامویری کارخانه چیکری
الاله المصنوعه بالمصنع

Amûr darêtî: Amûrê karxanê çêkirî.

نامویر داریتن: کارخانه نامویر چیکری
مصنع الآلات والادوات

Amûr darêj: Karxana amûr çêkirî.

نامویر سقا بون: نوری کرنا نامویری لکوپر هین
تصقل وتعدد الاله بالسفونه فی کور الحداد

Amûr seqabûn: Nû kirna Amûrî bi şarandinê likwîrhê.

نامویر سقا بون: نامویری شاراندی وقلاندی
الاله المعده بالنار والحداده

Amûr seqabûy: Amûrê şarandî u qelandî.

نامویر سقا کورن: شاراندنا نامویری بکوپر هین
تحدید وتصقل الاله بالنار

Amûr seqakirin: Şarandina Amûrî b kwîrhê.

نامویر سقا کورن: نامویری شاراندی
الاله المقله بالنار

Amûr seqakirî: Amûrê şarandî.

نامویر سقا کورن: نامویر خوهشی و درکرن بهوسانی
شعد الاله، سن الاله

Amûr seqakirin: Amûr xweş u dirr kirin bihusanî.

نامویری هوسن: نامویری دې خوشکری
الاله المشعد، الاله المسنه

Amûr husî: Amûrê dirr xweşkirî.

نامویر هوسان: خوشکرننا بهوسانی، نامویر رهین
تشعد الاله تسنن الاله

Amûr husan: Xweşkirna bi husanî . amû rrenîn.

نامانج: نارمانج، هیفی، داخان، فییان، کام، رامن
القصد، الهدف، الغرض، الغايه، المرام

Amanc: Armanc, hîvî, daxwaz, viyan, kam, raman.

نامانج دیتن: نارمانج نیشان کرن، نارمانج خویما بوب
رؤیه الهدف

Amanc dîtin: Amanc nîşankirin, armanc xweyabûn.

نامانج دیمباریون: نامانج بلی بون، نامانج کفش بون، نامانج
ناشکرا بون، نامانج خویما بون

وضوح الهدف

Amanc dîyarbûn: Amanc belî bûn, Amanc kifş bûn, Amanc aşkirabûn, Amanc xweyabûn.

نامانجا دیمباریون: نامانجا کفش بوی، نامانجا ناشکرا بوی،
نامانجا خویما بوی

الهدف الموضح

Amanca dîyarbûy: Amanca kifş bûy, Amanca aşkirabûy, Amanca xweyabûy.

نامانجا دیمبار: نامانجا بلی، نامانجا کفش، نامانجا ناشکرا،
نامانجا خویما

الهدف الواضح

Amanca dîyar: Armanca belî, Armanca kifş, Armanca aşkira, Armanca xweya.

نامانج دیمبارکرن: نامانج بلی کرن، نامانج کفش کرن، نامانج
ناشکرا کرن، نامانج خویما کرن

توضیح الهدف، ایهاح الغايه

Amanc dîyarkirin: Amanca belî kirin, Amanca kifş kirin, Amanca aşkirakirin, Amanca xweyakirin.

نامانجا دیمبارکری: نامانج بلی کری، نامانجا کفش کری،
نامانجا ناشکرا کری، نامانجا خویما کری

الهدف الموضح

Amanca dîyarkirî: Amanca belî kirî, amanca kifş kirî, Amanca aşkirakirî, Amanca xweyakirî.

نامانج شکانتن: لیدانا نارمانجا، گهشتنا نارمانجی

اصابه الهدف

Amanc şkandin: Lêdana armanca, gehişîna armancê.

نامانج شکین: کهنی دکهیت نارمانج وداخازا خوه
مصیب الهدف

Amanc şkên: kesê digehît armanc u daxwaza xwe.

ثامانج گهشتن: هیفی دست کتن. کام ویرگرتن وداخازا خوه بلوغ الهدف، نیل المرام

Aman giheštî: kesê gehiştî hîvî u kam u da xwa-za xwe.

ثامانج گهشتی: کستن گهشتی هیفی وکام وداخازا خوه واصل الهدف، بالغ الغایه

Amanc giheštî: Kesê gehiştî hîvî u kam u daxa-za xwe.

ثامانج گهیرانی: نارمانج مزوکیانی. نارمانج. گهیرانی غموض الهدف، ابهام الغایه

Amanc kîwryaŋî: Armanc mijukaŋî . armanc gewliyaŋî.

ثامانجا گهیری: کستن نارمانج لبر گهولی ومزوکی وندیار الغایه المبهمه، الهدف الغامض

Amanc kûrî: Kesê armanc liber gewlî u mijukî u nedyar.

ثامانج دهری: نارمانجا دهر دهستی بعد الهدف

Amanc dûrî: Armanca dûr destî.

ثامانجا دهر: کام نارمانجا دهر دهست یا هیفی نه الهدف البعید

Amanc dûr: kam armanca dûr dest ya hîvîne.

ثامانج نیزیکی: نارمانجا بر دهست قرب الهدف

Amanac nêzîkî: Armanc berdest.

ثامانج نیزیك: کستن هیفی نه دهر دهست الهدف القرب

Amanaca nêzîk: Kesê hîvî nedûr dest.

ثان: ههکه، نهگه
ان ام، اما، والا

An: Hekeeger.

ثانه: ماویه؛ ثلاثی پسپار وینهجهرنی به اهکذا، هل رجع، اکلک اداه تاکید

Ane: Maweye? alavê pisyar u bine cih kirmêye.

ثانکو: یانی
یعنی

Anko: yani.

ثانجخ: معین، بنجهه، بکوتک
اکید، اصح، بصوبه

Ancex: Mi,eyen. binecih. bikutek.

ثانه: دهست گرتن. هاری کاری. دهست دریز گرن. بن جیبون مدد، عون، التوفیق، الموفقیه

Aneh: Dest girtin. harî karî. dest dirêj kirin. pêçêbûn.

ثانهدان: دهست دریز گرن. دهست گرتن. هاری کاری گرن. ملدان الامدادالموفقیه

Anehdan: Dest dirêj kirin. destgirtin. harîkarî kirin. mildan.

ثانهدای: دهست گرتی. هاری کاری کری. ملدای المدد، الموفق، المعان

Anehday: Destgirtî. harîkarî kirî. milday.

ثانهی: دهست گیری. پشت گیری. هاری کاری المعاونه، الموفقیه، المدد، العون

Anehî: Pişt gîrî. destgîrî. harîkarî.

ثانتن: نینان
الایتیان، الجب

Anîn: Înan.

ثانوخ: کتیبای پیروز، پرتوکا پیروز
المصحف، الکتاب المقدس

Anox: Kitêba pîroz. pertuka pîroz.

ثانعه: ثانها، نوکه. فن کافی. فی دمی الان، حالیا، حاضرا

Anehe. Anha: nuke. vê gavê. vî demî.

ثاند:

تتصل بآخر الفظ، فيجعل مصدرًا

And.

ثانگور: هاف بر، بهرامبر. ههگور. بغل
الکف، الخنيز، المقابل، الند، القرین

Angor: Hevber. beramber. hevгур. bevil.

ثانکو = ثانکی: یانی
یعنی

Anko = ankî: Yanî.

ثاه: دهرامت. قویت. کالین. توفیق
الاه، الاته، التهنيد، التاوه

Ah: Axên. nalên. kalên. ufên.

ناه: درامت، قويت، قنيات، دكاك، دمبره
الرزق، القوت، الذخيرة، الخزن

Ah: Deramet. qût. qinyat. dikak. derber.

ناه: كازی کرنا کاجوتا بو ریتفه چونئی
ایعار للثور الغلاخه للوقوف

Ah: Gazîkima gacuta bo rawestanê.

ناه: کازی کرنه بو کا جوتا بو ریتفه چونئی
ایعار للثوران بالسیر والتحرک

Ahe: Gazî kirne bo gacuta bo birêveçunê.

ناه کیمکین قنیاث فیک ئیخستن. دکاک چهامندن درامت
خورکرن
الامتار

ah komkirin: Qinyat vêk êxistin, dikak ceman-
din, diramet xirkirin.

ناهکوم کمر. قويت جهمین قنیاث فهک ئیخ
المتر

Ahkomker: Qût cemîn. qinyat. vêk êx.

ناه خاڤن: قويت خاون فهزین. قهتاندن
الافتیات

Ahxarin: Qût xarrin. vejîn. qetandin.

ناهان: رامبلاناخ و نال و ذاریابه
اتین الصره والام النفسی

Ahan: Rahêlana ax u nal u zarîfaye.

ناهین. ناخین. نوفین. نالین. کالین
التاوه. النهده

Ahên: Axên. ufên. nalên. kalên.

ناهو: کوتنا کهرپ فمبن و زفیری وشهپرزیمین به
قول یقول للبرم والامتعاھ الاستنکاری

Aho: Gutina kerb vebon u zivêrî u şepirzeyêye.

ناهو. مامبز. ناسک. خهزال. شفر
الغزال

Aho: Mambiz. ask. xezal. şifir.

ناهام. کوتنا ناوژی وشهپرزیمین به. مخابینی یا لسه تئشتهکن
نهباش قعمی

کلمه حیره واتدهاش واسف

Aha: Gutina aluzî u şepirzeyê ye. mixabinya lis-
er tiştêkê nebaş qewmî.

ناهنگ. ستران. شهیانه. شاهی
الحفه

Aheng: Stiran. şehyane. şahî.

ناوا. سقیوم. سهلیقه. ریچ. رهنگ
الکرز. النمط. الاسلوب. السلیقه

Awa: Sîqum. selîqe. riç. reng.

ناوار: بڼ خاڤنهکه چیدکڼ ژ دویڼ وناږی تویبا
العصیده. من دقیق التوت والعمل

Awar: Pêxamekê çêdken jîrûn u arê twîya.

ناواږ. سهلیقه کونڼ. پیلا دمنگی. فهلوڤراند دمنگی
النغم. اللحن. النبره. الغناء. الایقاع الموسیقی. الترم

Awaz: Selîqe gutin. pêla dengî. pêla dengî. ve-
luranda dengî.

ناواږگوتڼ: ستران بیژی. سهلیقه کونڼ
التلحن. الناعم. المغنی. المزم

Awazgotin: Stiran bêjî. selîqegutin.

ناواږ گو. ناواږ بیژی. فهلوڤراندن ستران. بیژی سلیقه بیژی
الملحن. الناعم. المغنی. المزم

Awazgo. awazbêj: Veluvrandin. strianbêj.
selîqe bêj.

ناواږ گویی. ناواږ بیژی. ستران بیژی. دمنگ فهلوڤراند. دمنگ لیک
وهږگیران

الطحن. الترنیم. التنفیم. الغناء

Awazgoyî. Awazbêjî: Stran bêjî. deng veluvran-
din. deng lêk wergêran.

ناویز: نامویر. نالاف. نامویری مویر. پرتک ژنامیری ماکینه
وکارخانا

اله المکان. الاله الاداة اجزاء المکینه

Aûz: Amûr. alav. amûrê hûr pîrtek jî amûrê
makîne u karxana.

ناویز داریتڼ. ناویز چیکرن بکارخانا
صب الاله. سبک الاله

Aûz darretin: Aûz çêkirin bi karxana.

ناویز ژمنڼ. چیکرنا نامویری
سک الاله. صنع الاله

Aûz jenîn: Çêkima amûrî.

ناويز داريز: کارخانه چترکيا نامويرا قاييرغا ناموير چترکيا
صنعه صنہ الآلات - ميکانيکە

Awîz darrêj: karxana çêkima amwîra labriq
amwîr çêkirinê.

ناويز ژمن: ئاسن کرئ ناموير چترکيا
«عمل صنہ الآلات للمکان»

Awîzjen: Asincêrê amwîra çêker.

ناويز قەلەقراڤانن: پەندەرا مەشەقەتەکان و ڤەزگەران
الغەم، الترميم

Awîz velovrandin: Pêdana dengi, deng iek
wergêran.

ناويز دانان: سەلفە دانان و چترکيا
الغەم و وضع اسفند

Awazdanan: Sefiqe danan u çêkirin.

ناويزئ مزياڤن: ناموير ھەنگە مەلوف ئازيڤ
الانە الموسيقيه

Awîzê meziqê: Amwîrê deng veluvrandinê.

ناھين تۆل: دین، دینار، باوەری
الدين، العقيدة، المذهب، القاعدة، الطقوس

Ayîn: Ul, dîn, rehaz, baweri.

ناھيو: کورتە زەھري و شەپزەھين و نەرازی بوشن بە
کلمە تيرەم والە

Ayho: Gutina zivêri u bêzarîyê u nerazîbonê ye.

ئاي: کارزيبا نيش وین زاری یە ناڵین وکالتین نە ئە
الانين، الانه

Ay: Gaziya êş u bêzarîyê u nerazî bonê ye.

ئاي ئاي: کارزيبا ستران کورتين یە
تریم الغناء

Ay ay: gaziya stiran gutinê ye.

ئایا، ئالافئ پسپار وچرپسە و ئانتیکاتین یە
الا، ایها، هلا، هل، للتعجب

Aya: Alavê pişyar u çîrîse u antîkatyê ye.

ئامانج دیتن: ئارمانج نیشان کرن، ئارمانج خوڤیا بوپ

Amanc dîtin: Amanc nîşankirin. Amanc xwe
ya bub.

ناھين رەڤ: شریعت ریتاز و یرنامی دین باوەری یە
منهج العقيدة، نظام الدين

Ayînerê: Şîrîet, rêbaz u bernamê dîn bawerê ye.

ئە: نەری، ھەری، ھە، بەلی
نەم، بلی، اجل

E: Erê, herê, hê, helê.

ئەبرو: برھو، بری، کەڤانئ موی بز ھەداف چاڤی
العاجب، ع، الحجاب

Ebro: Birhu, birî, kivanê mî yê hindav çavî.

ئەبدال: بوزئ تیرە
الجعطان، الذیلم ذکر الدراج

Ebdal: Porê nêre.

ئەبدال: بەلنکار، رەھن، سەفیل، بن پی، سی کەسی
المسكين، الذلیل

Ebdal: Belingaz, reben, sefil, bînpê, bêkesi.

ئەبدالی: بەلنکارزی، بن پەکی، سەفینی، رەھەسی، سئ کەسی
المسکنة، الذله، الاستكانه

Ebdal: Belingazi, bin peki, sefilî, rebenî, bekesî.

ئەبدە: ھەروھەر، ھەركاف، نیکجار، نیجارى
قط، ابد، اضلافا، بئانا

Ehed: Heruher, hergav, êkear, êcari.

ئەلەوی: ھەلەرھای، ھەلبی، پوڤ
المفسخ، العاصد، السافط، الکالڤ

Ebloy: Helwerhay, hülhîlî, pwîç.

ئەتەگ: بن کراس، کراسئ بن چلکا
قائیرە نسانى

Etek: Bin kiras, kirasê bin cilka.

ئەجەنە: ھەندەگ رحوجانئ سەڤن ھەگ ھەلئ ناھين دیتن دینۆزنى
(یتى فرمە بوشتەر)
الجن، الاجنه

Ecne: Hindek rih û canin sivikin wek helmê na-
hêndûtin di bêjnê (Yê j me boştir).

ئەجزا خانە: دەرمان خانە
الصيداليه، المدخر

Ecaxane: Derman xane.

ئەجزا جی: دەرمان فروش
الصيدلى

Eczaçî: Derman firuş.

ئەجەنە ھەنگانئ: لێدانانەجنا، تەبیت نەجنا
مس الجن

Ecen hingatin: Lêdana ecina, tepêt ecina.

ئەجنە ئەنگاشى: كەسىن ئەجنا دەست لىدايى
الموسى من الاجنه

Ecne hingaf: Kesê ecina dest lêday.

ئەخفە: خەساندى
الخصى، المخصى، الخصاء

Exte: Xesandî.

ئەخفە گرن: خەساندن
الخصاء الحيوان الفعل

Extikirin: Xesandin.

ئەخفە: چافرى، كەوال، زەنجور
الحيوان، الدواب، الماشيه

Exte: Cavrî, kewal, zinêwir.

ئەخفە خانە: كوف، ئاخویر، هەل، كۆل
الاصطبل

Exte xane: Guv, axwîr, hel, kûl.

ئەخفە: سىتەر
الكوكب، النجم

Exter: Sitêr.

ئەخفە خانە: تىن رىتەك، جەن دەست ئافى
المرحاض، الخلاء

Edebxane: Têrîtîk, cihê dest Avê.

ئەرد: جە، خاك، ئاخ، وار، ملك، جیهان
الارض، المكان، الموقع

Erd: Xak, ax, war, milik, cîhan.

ئەرد پىڭشان: زانىنا بەنگەها ئەردى، دىرژىي وەرەمى باوى،
قەداركىرى

مسح الارض، المساحه

Erd pîvan: Zanîna bengîha erdî, dirêjî û ferhîya
wî, qedarkirî.

ئەرد پىڭ: كەسى بەنگەها ئەردى دىڭىڭ، ئەندازىارى
المساح

Erdpîv: Kesê bengîhê erdî di pîvît, endazyarî.

ئەردى پىڭاى: جەن بەنگەهاى ھاتى پىڭان وزانىن جەندە
الارض المسوح

Erdê pîvay: Cihê benkiha wî hafî pîvan û zanîn
cendê.

ئەردى پىلۆخ: جەن نەرم و سست و خاف، ئاخاسست
الانصاف، الرخو، المشاش

Erdê pilox: Cihê nerm û sistû xav, axasist.

ئەردى تەنگ كۆر: جەن كەندوكۆر و دۆرە و كەندال
الوعر، الوعر

Erdêtenah u kûr: Cihê kend û kor û dirbe û ken-
dal.

ئەردى داکەش

ئەردى نزم

ئەردى نەرم: جەن داجوى و نەژى
المنبسط، اليبير، الطحان

المنخفض

المشاش

Erdêdakeffî.

Erdênizm.

Erdênerim: Cihê daçuy û nihijfî.

ئەردىن گار: شارەزايى جەو وارا
الجغرافى

Erdingar: Şarezayê cihuwara.

ئەردىن گارى: شارەزاتىيا روىنى ئەردى، زاتىنا جەووارا
الجغرافى، الجغرافيه

Erdingarî: Şarezatîya roxê erdî, zanîna cihuwara.

ئەردان بەلاش، بەلاش، كىم نەرخ
الرخيص

Erzan: Belaş, bihakêm, kêrn nîrx.

ئەردان بەلا: تەشتى نەرخەكىم
الرخيص القيمه، زهيد الثمن

Erzanbiha. Tîştê nîrxekêm.

ئەردان بەهاى: نەرخە كىمى
رخص الثمن

Erzanbihayî: Nîrxê kêrnî.

ئەردان بون: كىم بەلا بون، بىن نەرخە بون
الترخص

Erzanbon: Kêrn biha bon, bê nîrxebon.

ئەردان بوى تەشتى بەهاى وى ھاتى خارى
المرخص

Erzanboy: Tîştê bihayê wî hafî xarê.

ئەرمەزان تە: تەشتی ژەمغالا کیم تر
الارخص

Erzantir: Tiştê ji hevala kêm bihatir, belastir.

ئەرمەزان گری: بەها کیم گری، نرخە خاریتخستن
الترخیص، الارخاص

Erzankirin: Biha kêm kirin, nirxe xarêxistin.

ئەرمەزان گری: تەشتی بەها و نرخاوی نینای خاری
المرخص

Erzankirî: Tiştê biha û nirxa wî înayxarê.

ئەرمەزانی، ئەرمەزانیاکی: کیم بەهای، بەرفەرمی، مەشەبون
الرخص، الیسار، الرخاء

Erzanî= Erzanyadî: Kêm bihayî, berfirhî, mîşebon.

ئەرمەزێک: کارێژ
الذقن، الحنک

Erzink: Karêj.

ئەرمەزێک: خەرقێنک، خەرقینکێت گری وەرنێ
التشیج للکاء، الحشرجه للموت، لفظ الموت

Erzink: Xirîqênik, xirîqênkêt girî û mîmê.

ئەرمەزنی: خەرقینکێتێ مەزیرایە
صنف من التبن الفاخر

Erzinî: Texlîtekê hijîraye.

ئەرمەزانج: کام هێفی، داخاز، فێیان، تامانج
الهدف، الغایه، الغرض، القصد، الحرام

Ermanc: Kam, hîvî, daxwaz, vîyan, amanc.

ئەرمەزانج مێیار: ئارمانج کفش، داخازبەلی، هێفی ناشکرا
واضح الهدف

Ermanc dîyar: Armanc kitş, daxaz belî, hîvî
Aşkîra.

ئەرمەزانج مێیار بون: ئارمانج بون، ئارمانج ناشکرا بون، هێفی
خومەیا بون

توضیح الهدف، تبیین الغایه

Ermanc dîyarbon: Armanc belî bon, aşkîra bon,
hîvî xwe ya bon.

ئەرمەزانج مێیار بوی: هێفی ناشکرا بوی، ئارمانج خومەیا بوی
موضوع الهدف، مبین الغرض

Ermanc dîyarboy: Hîvî aşkîra boy, annanex-
weya boy.

ئەرمەزانج مێیار گری: ئارمانج کفش گری، داخاز بەلی گری، کام
ناشکرا گری

توضیح الهدف، ایضاح القصد، تبیین الغایه

Ermanc dîyarkirin: Amanc kifîş kirin, daxaz-
belîkirin, kam aşkîra kirin.

ئەرمەزانج مێیار گری: هێفی بەلی گری، داخاز کفش گری، ئارمانج
خومەیا گری

موضوع الهدف، مبین الغایه

Ermanc dîyarkirî: Hîvî baskirî, daxaz kifîşkirî,
armanc xoya kirî.

ئەرمەزانج مێیار: ئارمانج کفش، داخاز ناشکرای، کام بەلیانی
وضوح الهدف، جلاء الغایه، بیان القصد

Ermanc dîyarî: Armanc kifîşî, daxaz aşkîrayî,
kam belyatî.

ئەرمەزانج دەیر: هێفی دەراز، ئارمانج دەیر دەست
بعید الهدف

Ermanc dîr: Hîvî deraz, armanc diwîrdast.

ئەرمەزانج دەیری: ئارمانج دەیر دەراز
بعد الهدف

Ermanc dîrî: armanc dîrîr û derazî.

ئەرمەزانج گەشتن: سەرەلبونا ئارمانجی، دەست کەتتا هێفی بی
بلوغ الهدف

Ermanc gihiştin: Serhelbona armancê, dest keti-
na , hîvîyê.

ئەرمەزانج نۆزیک: نەدیر ئارمانج
قرب الهدف

Ermanc nêzik: Nedîr armanc.

ئەرمەزانج نۆزیک: ئارمانج بەردەستی
قرب الهدف

Ermanc nêzîkî: Armanc berdestî .

ئەرمەزانج هەنگاتن: ئارمانج لێدان، ئارمانج فیکەتن، داخاز وەرگرتن
اصابه الهدف

Ermanc hingatin: Armanc lêdan, armancvêke-
tin, daxaz wergirtin.

ئەرمەزانجی: هەفرکان نیشان هەنگاتنی
سباق رمی الهدف

Ermancanê: Evrika nişan hingatinê.

ئەرمەنج کۆییەتی: ئارمانج مژوکیاتی، ئارمانج کەولیاتی
غەمۇز الەف

Ermanc kûryati: Armanc mijûkîyati, armanc gewlîyati.

ئەرمەنج مەرەلی: ئارمانج کەولی، ئارمانج مژوکی
اېهەم الەف

Ermanc mirrewlî: Armanc gewilî, mijûkî.

ئەرە: نیشان، بۆری قەمچە، نانک
علامە، اشارە، رەز، شەار

Erme: Nişan, dûrî, qemçe, natik.

ئەرەن: رۆکومین، ئازخرویین، شەمبوزی، سەرکەشی
العصیان، الحرد، الجموح، التمرد، الاعتصام

Erinî: Rukomîn, azxirobon, Şembozî, serkeşî.

ئەرەن: بێرین کۆل بۆن، بێرین بەرچەفتن و دانای بۆن
النکا للجر

Erinî: Birînkol bon, birîn berciftin û danabin.

العاصی، التمرد، الجامع المعتصم، الحردان

Erinî: Serkeş, Şemboz, azixro, rûkomî.

ئەرەن: بێرینا هەلپەرچەفتی
الجرح الناکئ

Erinî: Birîna helperçiftî.

ئەرەنانلن: رۆکماندن، سەرکەش کرن، شەمبوز کرن، ئازخرو کرن
الاعصاء، الاجماح الاعصام التحريد

Erinandin: Rûkmandin, azixrukirin, serkeşkirin, Şembozkin.

ئەرماندی: رۆکماندی، سەرکەش کری، شەمبوز کری، ئازخرو کری
المعصم، التمرد، الشخصى الحرد النکا

Erimandî: Rûkmandî, serkeşkirî, Şembozkirî, azixrokirî.

ئەرەنیاتی: شەمبوزی، ئازخروییاتی، رۆکومین، سەرکەشی
الحرد، الجموح، العزبان الاعتصام

Erinyati: Şembozî, azixrûyati, rokmin, serkeşî.

ئەرەن: بەلت، هەرت، هەن، ئا، مانە؟

نەم، اجەل، بلی، فێ اول الکلام یۆدی الاستفهام هل

Erê: Belê, herê, hê, ê, a, mane?

ئەن: مەروف بخواه، مەن
انا

Ez: Mirov bixo, Min.

ئەزەنی، ئەزاتی

ئەزەنەزین: خەوپیانی، خەو پەرستی لێدورخو زفرین
الانابه

Ezîni= Ezati.

Ezezinî: Xweviyanî, xwe peristî, lîdûrxwe zivîrî.

ئەزەنی: ئەزخولام
سیدی، مولای، داعیک

Ezbenî: Ezxolam.

ئەزەنیاتی: خەوامینی، بێ دەستی، بێ زکی
الخصوع، الخنوع، الذله

Ezbenyati: Xolamîni. Bindastî, bin zikî.

ئەزەمان بێرین: ئەزەمان گێزدان، زکداهیلان، دەف گرتن
منع الکلام، الکبت للرأى

Ezman birîni: Ezman girêdan, zikdahêlan, dev-girtin.

ئەزەمان تێلی: دەف خومشی، ئەزەمان حەولیاتی، ئەزەمان تێلی
سلطه اللسان

Ezman tîjî: Defxweşî, azman holyati, azmantîlî.

ئەزەماندان: بێر، ئەزەمان خومش، دەف دژوار، دەف خومش چەقەلوز
المفوه، اللسن، البلیغ، الفصیح، عارف اللغات

Ezmandar: Berra, ezmanxos, dev dijwar, dev xos, çeqeluz.

ئەزەمانداری: بێرایی، دەف خومشی، چەقەلوز، ئەزەمان حەولی، دەف
دژوار

اللسن، الفصاحه، البلاغه، الخبره اللغویه

Ezman hultî: Dev xweş, çeqeluzî, ezman xweşî.

ئەزەمان حەولی: دەف خومشی، ئەزەمان تێلی، ئەزەمان حەولیاتی
النطق، السلیط، الفصیح

Ezman.

ئەزەمان حەولیاتی: چەقەلوزی، دەف خومشی، ئەزەمان خومشی
النطق، السلطه، الفصاحه

Ezman hultiyati: Çeqeluzî, dev xweşî, ezman xweşî.

ئەزەمان رێژ: پێرێژ، لەوچە، چەوچەوی
البطوری، الثرثار، الوکیج

Ezman dirêj: Pîrbêjî, lewçe, çewçewî.

ئەزمان گەزاندن: ئەزمان ھەناندن.
الاحدا.. التحية

Ezman gezandin: Ezman jenandin.

ئەزمان گەزاندی: ئەزمان ھەناندی
المحذی

Ezman gezandî: Ezman henandî.

ئەزمان گاک گییایەکی ئافی بێ بەلگ پانە دھون و بکەن ئیبراخ
الحمم، الکھیلاء، نف من الاعشاب یۆکل مطبوخا

Ezman gak: Giyayekê avê yê belig pane dixon
ûdikan îprax.

ئەزمان فەس: کەسی تیا (ز) بێسەرێ ئەزمانی بێژین
الالغ

Ezman fis: Kesê tîpa(z) biserê ezmanî di bējt.

ئەزمان فەسی: بێسەرێ ئەزمانی ناخفتن
اللغ، اللغ

Ezman fist: Biserê ezmanî axiftin.

ئەزما

ئەزما: ماری گەلەک مەزن، ئێدەک
التنن، الثعبان، الافعی الکبیر

Ejdeha.

Ejdehar: Marê gelek mezin, êdek.

ئەزمار: ھەزمار، ھەزمار
العدد

Ejmar: Hejmar, hijmar.

ئەزمارتن: ھەزمارتن، ھەزمارتن
العدد، التعداد

Hjmartin: Hejmartin, hijmartin.

ئەزمارتی: ھەزمارتی، ھەزمارتی
المعد، المعد

Ejmartî: Hejmartî, hijmartî.

ئەزمێر: ھەزمێر، ھەزمێر
العداد

Ejmêr: Hijmêr, hejmêr.

ئەزمێران: ھەزمێران، ھەزمێران
المعد، التعداد

Ejmêran: Hijmêran, hejmêran.

ئەزمان دڕۆزی: پڕبێژی، لەوجەیی، جەوجەوییاتی
الترشه، الوکاحه

Ezman dirîjt: Pîrbêjî, lewçeyî, çewçewiyatî.

ئەزمان دڕۆش: چێلێ، لەوجە، ئەزمان پێس. ناخفتن شەفت
الملقاع

ezman rēş: Çivêl, lewçe, ezman pîs, axiftin se-
qet.

ئەزمان دڕۆشی: چێلێ، لەوجەیی، ئەزمان پێسی. ناخفتن سەفتی
اللق، اللقاع، الخنى

Ezman rēşt: Çivêlî, lewçeyî, ezman pîsî, axiftin
seqet.

ئەزمان دەرەقەدا ھاتن: کوسک بون ئەزمان شوربون
الذاط، الدلع

Ezman devîda hatin: Kusik bon, ezmanşûr bon.

ئەزمان زان: زانایێ ئەزمانی، زاردار، ئەزمان دار
الغوى، عالم اللغة

Ezman zan: Zanayî zimanê, zardar, ezman dar.

ئەزمان زانێ: ئەزمان دارێ، شارەزایی، زمان نیا سێن
علم اللغة، خبره اللغات

Ezman zanîn: Ezman darî, zizman şarezayî, zi-
man niyasîn.

ئەزمان گەن: کوسک بون، کەرخین
الاعياء الشديد، شده الخوف والاضطراب

Ezman ketin: Kusik bon, kerixîn.

ئەزمان گولولە: ئەزمان لالوتە، تورتوری
الالکن

Ezman gulole: Ezman lalote, turtuyurî.

ئەزمان گولولەیی: ئەزمان لالوتەیی، تورتوریاتی
اللکن، اللکنه

Ezman guloleyî: Ezman laluteyî, turturyatî.

ئەزمان گەزین: ئەزمان ژەنێن
الحذی

Ezman gezîn: Ezman jenîn.

ئەزمان گەزوک: ئەزمان ھەن، ئەزمان ژەنوک
الحازی، الحذی

Ezman gezok: Ezma jen, ezman jenuk.

ئەشكەرا بون: ديار بون، بەلى بون، كەش بون، روھن بون
التوضيح، التبيين، الكشف، التجلي، التثبت

Eşkerabon: Diyarbon, belibon, kışşon, ruhın bon.

ئەشكەرا بوى: ديار بوى، بەلى بوى، كەش بوى، روھن بوى
المجلى، الموضح، المبين، المكشف، المعلن، المثبت

Eşkeraboy: Diyar boy, beliboy, kışş boy, ruhın boy.

ئەشكەرا تى: ديار تى، بەلى تى، كەش تى، خوھياتى، روھن تى
الوضح، الاكشاف، الابين، الاثبات، الاعلن، الاظهر، الاجلى

Eşkeratir: Diyartir, belî tir, kışş tir, xweya tir, ruhın tir.

ئەشكەرا كىر: دياركرى، بەلى كىر، كەش كىر، خوھياكرى، روھن كىر

الظهار، التوضيح، الابانه، الاعلان، الاثبات، الاكشاف، التبيين

Eşkerakirin: Diyarkirin, belikirin, xweyakirin, ruhinkirin.

ئەشكەراكرى: دياركرى، بەلى كرى، كەش كرى، خوھياكرى، روھن كرى

المبين، الموضح، المظهر، المثبت، المجلى، المكشف، المعلن

Eşkerakirî: Diyarkirî, belikirî, kışş kirî, xwey-akirî, ruhın kirî.

ئەشكەرايى: ديارى، بەلىاتى، كەشى، خوھىايى، روھنى، روھنىياتى

الظهار، الوضوح، البيان، الثبوت، الجلاء، الكشف، الاعلان

Eşkerayî: Diyarî, belyatî, kışşî, ruhî, xweyatî.

ئەشكەرا: فېجا

الذن

Evca: Vêca.

ئەفراندىن: چىكرى، نۆتىن، ھەمى كىر

الاجداد، الصنع، الخلق

Efrandin: Çêkirin, nijinîn, heyîkirî.

ئەفرەندىن: كىيايە كە مروف بېكىشانىۋى سەرخوشى دېت، جگارىت
وى سەرخوشىنى پەيدا كىن

الذخشاخ

Efyon: Giyayeke kışşana cigarêt wî serxoşyî pcyda di ken.

ئەۋنو، چوك، كوكايىتى
الركبة

Ejno: Çuk, Kudka pêy.

ئەۋى: ئەز ۋى، ھەر وەسا
انا ايضا، كذلك انا

Ejî: Ez jî, her wesa.

ئەسپارتىن: پالدىن، راسپارتىن، ھەۋالەكرىن
الابداع، التسليم، التفويض الاحاله، العزى، الاسناد

Espartin: Paldan, raspartin, hewalekirin.

ئەسپارتىن: راسپارتىن
العزى، الالتجاء، الاعتصام

Espartin. Raspartin.

ئەسپارتى: ئىشتى راسپارتى، داناندى
الحال، الموضع، المسلم، العزى، المسند، الملجئ، المعزى، المعصم

Espartî: Tiştê raspartî, danandî.

ئەسكەنجەيىن: رىچولا زىنجەيىل ۋەنگىيىنى
السكنجبين

Eskincebîn: Rîçola zincebîl û hingivînî.

ئەسكەر: ئەشكەر
الجيش، الجند، العسكر

Esker: Leşker.

ئەسكەن: كولىكەكا بېتەن خەۋشە ياكەمى ۋەكۆيى يە
الياسمين، زهره

Esmîn: Kulîkeka bêhin xweş ya kwîvî ye.

ئەسمىنا كۆيى: ئەسمىنا بەبارا
الظيان

Esmîma kûvî: Esmîna beyara.

ئەسمان: بىلندھى
السماء

Esmân: Bilindahî.

ئەشمىرەت: ئىل، عىل، بىنە باب، ئىجاخ
القبيلة، العشيرة

Eşîret: Êl, êl, binebad, îcax.

ئەشكەرا: ديار، كەش، بەلى، خوھيا، روھن
ظاهر، جلى، واضح، بين، علنى، ثابت، مكتشف

Eşkera: Diyar, kışş, beli, xweya, ruhın.

ئەقەل مەند: تېر ئاقەل، ئەقەل كۆير
الغطين، الحضيف

قەلەمەند: تراقىل، ئەقەل كۆيرى

Eqil mendi: têreqilî, eqil kwîrî.

الغظنه، الحضاغه

Eqilmendi: Têraqilî, eqil kwîr.

ئەقەل بېرىن: بەرئەقەل
المعقول

Eqil birîn: Bereqil.

ئەقەل بېرىنى: بەرئەقەللىياتى
المعقوليه

Eqil birîni: Bereqlîyatî.

ئەكەن: درامەت، قوت، فنىيات، دىكا، دېرە، فەرز، ئاھ
الغله، الوارس، الناتج، الزرع، النبات، الاكل، الخبز، الاثبات،
الاسكان، التوقيف

Ekin: Diramet, qwîr, qinyat, dikak, verêj, ah.

ئەكە: ھەمەن، ھەزقەن، گېرېوون
الامساك، التاخير، التعويق

Egle: Veman, heziqîn, gîrubon.

ئەگەلە: ھەزىياتى، تەنەي، نەرمى، ھوگېرېواتى
البطى، السكينة، الهدوء

Egleyî: Hêdîyatî, tenayî, nermî, hogîroyatî.

ئەگە: ھەك، سۈرچ
اذا، لئن، لو

Eger: Heke, Swîç.

ئەگەر: ھەكەر
اذا كان، ان، اداه شرط

Egerko. Hekebo.

ئەگەرگە: ھەكەرگە
والا، وان لم، ولولم

Egerne: Hegerne.

ئەگەل: كاروان، بوشاتى، جەماۋەر، شوبە
قافلە، زحام، جەمھور، مەشەر

Egêl: Karwan, boşatî, cemawer, Şupe.

ئەلەس: كانكا خۇدان لەۋانرەخە، ژەھمى كان رەق ۋەشك تەرە
الماس، الشهور، السامور

Elmas: Kanka xudan biha û nirxe, ji hemî kana
req û hişk tire.

ئەقەل: واھە، نېشان كرنا تېشتى حازر بىن مەن
تەك

Evahe: Wahe, nişan kirina tiştê hazit yê mê.

ئەقە: قى، نېشان كرنا تېشتى نېزىيى حازر
ھەذا

Evû: Vî, nişankirina tiştê nêryê hzîr.

ئەقەن: نېشان كرنا تېشتى مەن بىن حازر
ھەذە

Evê: Vê, nişan kirina tiştê mê yê hazîr.

ئەقەن: قىيان، تەنگەزارى
الحب، العشق

Evîn: Vîyan, tengezarî.

ئەقەن: قىياندارى، تەنگەزارى
المحبه، الهيام، الوله

Evîni: Vîyandarî, tengezarî.

ئەقەندار: خومش تەلى، تەنگەزار
الحب، الواله، العاشق، الهائم، المستهائم

Evîndar: Xwestîvî, tengezarî.

ئەقەر: ئور، مۆن بەرئە سمانى
السحاب، الغيم

Evir: Ewir, mijê ber esmanî.

ئەقەل: ھەش
العقل

Eqil: Hiş.

ئەقەل دار: ھەشيار
العاقل

Eqildar: Hişyar.

ئەقەل دارى: ھەشيارى
العقلية

Eqildarî: Hîşyarî.

ئەقەل سەك: بېتەشە، گەۋشەك، تەردەن، ھەلەدەن،
السفيه، الابه

Eqilsivk: Peytêşey, gewşek, tiredîn, heledîn.

ئەقەل سەك: بېتەشمە، گەۋشەك، تەردەن، ھەلەدەن
الفاھە، البلاھە

Eqilsavkî: Blytêşeyî, gewşekî, tiredînî, heledînî.

ئەلو: مەشەك و دېكلىت شامى
الدىك الرومى

Eloelo: Mirişik û Diklêt şamî.

ئەلەت: بوشامى، قەربالغ، كەلمەروفى، بوشاتى
الزحام، الجمهره، كثره الناس

Elalet: Bşatî, Qerc balix, qele mirov, Boşatî.

ئەلەت: كەمەربا، لەمپادەستى
الكهرباء، المصباح اليدوى

Eletirîk: Kehreba, Lempa dastî.

ئەلەد: سېندە
الفجر، الصباح

Elind: Spêde.

ئەلەك: بۆرە، زىگرتى، بۆرتى، ئۆن گر
النخبة، الصفوة

Elek: Bijare, jêgirtî, bijartî, jêgir.

ئەم:
نەن

Em.

ئەمبار: كىلەرک
المستودع، المخزن

Embar: Kîlerk.

ئەمەك: خىمەت
الخدمة

Emek: xilmet.

ئەم ئە: نەنەم
لسنا

Emne: Ne em.

ئەنى: تەختى ھەنداف چاڭا، دەپى ھەنداف چاڭا، پىشتا ھەردو برھا
الجبین، الجبهة

Enf: Txetê hindav çava, depî hindav çava, Pišta
herdu birha.

ئەناب: ددانى كورسییا دویما ھېكى
الناجذ، ج: نواجذ

Enab ddanê: Kursiya yê dûmahîkê.

ئەناب: دارەك ھېقى بەكى سور دەت ھەكى ھولېكا ھەلزا
دەرمانى ئېسكايە، بەلكىت وئ ھەكە بچوئ تەمى دېت و بېج
دەك

الغناپ

Enab: Dareke fêqiyesur ddet wekî hûlîka û hel-
mija dermanê îskaye, belkêt wê heke biçûn.
tamê dibet.

ئەنابى: دەۋارى: ددانى دەۋارى بېن كورسیا ئۆن وى پى دەپت
زانن
القارح

Enabê dewarî: Didanê dewarî yê kursî jîyê wî
pê dihêt zanîn.

ئەنى: دانا ئاخى: كەتتا سەرلە پا ئوسەرو چاڭا
السجدة

Enfdana axê: Ketina serlepa û sero çava.

ئەنەشك: ھەستى ئاف بەرا زەدەك وزفەكايە
المرفق

Enûşk: hestîyê nav bera zindek û zivleka.

ئەنەشك: كۆزى تەشتى، قورنە تى تەشتى
زاوية الانبوب، العكس

Enûşk: kujyê tiştî, qurnetê tiştî.

ئەندام: پارچەت لەشى، ھەك دەر دەف و چاف ھەد
العضو

Endam: Parçêt leşî wek difn , dev, çav...hitd.

ئەنبار: كىلەرک
المستودع، المخزن

Enbar: Kêlerk.

ئەنەشك: تەشتى ئەجىپ، تەشتى ئەجىپى، تەشتى كىم و نەبوى
العجيب، الغريب، الاثرى، النفيس، النادر

Enfike: Tiştê ecîb, tiştê nedîtî, tiştê kê m û neboy.

ئەندازە: سەترە، تېپە، سەنە
الهندسة، السميت، الاستقامة، القياس

Endaze: Stêre, tîpe, sente.

ئەندازان

ئەندازىار: سەترەفان
المهندس

Endazvan.

Endazyar.

ئەندازى: ستېرەمى
ئەندىسە، المقايىسە

Endazî: Stêreyî.

ئەنجۈمەن: كۆم كىر، گوران، فېك كەفت
اللجئە، المجلس، المؤتمر، الهيئة، المجمع

Encumen: Kom gir, goran, vêk keft.

ئەم: گوتنا زەڭىرى ۋەنەخومىشى ۋەنەڭيانىيە
كلمە تېرم ۋەشېر ۋەتائف

Eh: Gotna zivêrî û nexos û nevyanê ye.

ئەما، ئەمە، ئەمۇ: گوتنا ئىننىكائىن ۋەچرىسى
كلمە دەشمە، ۋەتەجىب ۋەستغراب

Eha= Ehe= Eho: Gutina întikatiyê û çîrîşê.

ئەي: نىشان كرنا نېرى نەحازر
ئاك، هو

Ew. Nîşanî kirna nêrî ne hizir.

ئەي: وى: نىشان كرنا حازىر نېرە
هو، ئاك

Ewf: Wî, Nîşan kirna hazirê nêre.

ئەي: وى: نىشان كرنا مە باحازر
ئەك، مى

Ewê: Wê nîşan kirna mê ya hazir.

ئەي: ئەمە: نىشان كرنا حازىر نېر
هوزا، هذا هو

Ew eve: Nûşan kirna hazirê nêr.

ئەمە: نىشادانا مە باحازر
هو، ئەك

Ewe: Nîşana yê hazir.

ئەمە: زەڭىكى ۋەمە
مەند، مەند

Ewe: Ji hindê were.

ئەمە چەند: ئەمە مەندە
كەم، ئەك القدر

Ewçand: Ew hinde.

ئەمە: ئەمە، مەزى بەرئەسمانى
الغېم، السحاب

Ewr: Evir, mijê ber esmanî.

ئەوارە: رويت، رويس، ريوال، حوچ، دەرڤالا
العارى، المجرى، المهاجر، المرحل، المشرى

Eware: Rût, rûs, rûwal, hîç, dervâl.

ئەورى بارانى: ئەفرى بئاف ۋەخوناف
الزىن

Ewrêbaranî: Evrê bi av û xunav.

ئەورى مە باوان: ئەورى مەك ۋەما
الجهام

Ewrêbêbaran: Ewrê hişk û ziha.

ئەورى چالى: ئەفرى دكەڭيت سەر چافى
السبل، العفاء، السحب

Erêçavî: Evrê dikevî ser çavî.

ئەورىكى: ئەساخىيەكە فېقى دگريت ۋەدورەڭيت
مرض نباتى يصيب الثمر

Ewirîd: Nesaxyeye fêqî digirî û diwerhêt.

ئەورى تېرئەورى تېك چوى: ئەورى رەش ۋەشېن ۋەشور
المكهر

Ewrêrîr Ewrêlêkçoy: Ewrê reş û şîn.

ئەورى تېرى
ئەور تېك چوى: ئەور رەش ۋەشېنى
الافكهرار

Ewir tîrî Ewir têkçon: Ewir reş û şînî.

ئەورى تېرى شور: ئەورى تېر
الوطف

Ewrêşorr: Ewrênizim.

ئەورى ۋەكەر ئەورى كۆ: ئەورى ۋەسا، ئەورى مەي
الذى

Ewaêweco Ewêko: Ewê wesa, ewêhey.

ئەوراتى: كەسانى
الهيوة

Ewatî: Kesatî.

ئەوان: نىشادانا تىشتى نېرو نەحازر ۋەدوير
اولئك

Ewan: Nîsadana tiştê nêr û nehazir dîûûr.

ئەون: ئەفەن، نىشادانا تىشتى نېر
مەم

Ewin: Evin, nîşadana tiştê nêr.

ئەھل: تەبەقە ئىزچىرقانە
الصف: طير من الجوارح

Eylo: Teyre kê nêçrvane.

ئەبەت: مەختىيا ناف بەرا كانونىا دوى وشووانى بە پەيزەكە كاپر
بەفر سەرمایە باقەلسە

الهاب: الهلب، الهلب، ايام شەفیدە پین کانون الثانی وشباط
Eybot: Hefta nav bera kanûna diwê û şîwatê ye,
peyzkeka pîr bîr û sarmaye ya qelse.

ئەوان: لیوان

البهو: القاعة، الايوان

Eywan: Lîwan.

ئى: هەرى، ئەرى، ھى، بەلى
اجل: نەم

Ê: Herê, erê, hê, belê.

ئى: ج، چیبە
ماذا: ما

Ê: Çu, çiye.

ئەتەق: كۆچكەن گەلەك مەزە، دۆۋە
الجەنم: المحرقه

Êtûn: Kuçkê gele mezin. Doje.

ئەجەرى: قەت، ھېج
بەتات، ابداء، مطلقا

Êcarî: Qet, hîç.

ئەخسەن: تەلاش كرن، ئەردى دان، ەشانەن، داقتان، دانان
الابقاغ: الاسقاط

Êxistin: Telaş kirin, lierdî dan, weşandin, daqo-
tan, danan.

ئەخسەن: تەلاش كرن، ئەردى دان
الصرع على الارض

Existin: Telaş kirin, lierdîan.

ئەخسەن: داروین غەروین، ۋەركرن، شەلانەن، تازى كرن
الزغ، النضو

Existin: Darîn, verûn, jiberkirin, çelandin, tazî
kirin.

ئەخسەن: كەتى، داواتاى، ەشاندى، ەراندى
المصروع، المسقوط، الموقع، المنزوع

Existî: Ketî, dawatî, weçandî, werandî.

ئەھە: ۋاھ، نیشادانا دوبرامىن
تەك: ھى

Ewahe: Wahe, nişadana dûra mê.

ئەھە: نیشادانا پىن دوبر وئىر
ذلك هو

Ewêhe: Nişadana dûr û nêr.

ئەھى: دى: پىن دى
الآخر

Ewêdî: Yêdî.

ئەھى: دى: بارى
الاخرى

Ewadî: Yarf.

ئەھى: گەلى، ئالافى كازىيا ناف تەدان وناگە ەكرىن بە
يا، ايها

Ey: Gelfî, alavê gaxzya nav têdan û age hkirinê
ye.

ئەھى: ج بو ئىتەكەتەن
ماذا للقرابه

Ey: Çu bo intikatiyê.

ئەھى: كۆتەكە بو مخابىن دەتە كۆتن، مخابىن
كلمه اسف

Eyta: Gotineke bo mixabinî dibêt gotin, mixa-
bin.

ئەھى: كۆتەكە بو كۇفا نادارى ۋەشەمانى بكارى نىن
ھىھات للەسەرە

Eyta: Gotineke bo kavandarî û peşemânî yê bi
kardi înin.

ئەھى: ئىنى: روژا پای دوستا ەھەتەن بە بو موسلمانا
الجمعه

Eynî: Înî, Roja pay dosta heftî ye bo mosoli-
mana.

ئەھى: كۆتە نادارى بون ۋەتەيان ۋەتەرى بە
كلمه اسى مع تېرم ۋەتەف

Eyho: Yatina nerazî bon û zivêriye.

ئەھى: كۆتە كۇفان ۋ بۆرنا تەشتى بە
ھىھات للەسەرە ۋ الفوات

Eyho: Gotina kovan û berîna tiştîye.

تِیخنی: ترشکا نافکا باجانا، کونلکیت بنا فکا باجان سورکا دهین
لیناندن، تخته کتن کوتکایه
صنف من الکب

Êxîni: Tirişka avka bacana, kutilkên bikabacan
sorka dihen lê nandin, texlîtekê kutikaye.

ئێدی: ژنه وڤه، پشتی نه، پاشی، فیجا
بعد، ثم، اذن، من الآن، فصاعدا

Êdî: Jinihe wêve, piştînihe paştî, vêca.

ئێمک: مارێ مەزن، ئەژدهار، ئەژدها
التنين، الثعبان الكبير

Êdek: Marê mezin, ejdehar, ejdeha.

ئێره: فیره، هیره، فیرئ
هنا

Êre: Vêre, hêre, vêrê.

ئێرش: هەردان، هەرویم، نژده
الهجوم، الغارة، الشن، الحملة

Êreş: Hewdan, Hicrûm, Nijde.

ئێزیدی: ئولهکە کەن دێژن ملهتێ وی ئێزیدی
اليزيدي

Êzîdî: Olekê kevn, dibêjn mîletê wî êzîdî.

ئێزیدانی: ئولهکە کەن و ژمێزه
اليزيدي

Êzîdyatî: Olekê kevin û jimêje.

ئێزیمک: هنده پرسکەن لسهار و جافیت بجویکا پەیدا دبن بشاف
وهوین، ژیهەر فریژ و قیفازا دییار بن
مرض جلد بشوری بصیب راس الاطفال

Êzimk: Hinde piriskin liser û çavên biçûka pey-
da dibin bi av û hunrin.

ئێش: ژان، نەساخی
الوجع الالم، المرض، العذاب، لاذی، الهم

Êş: Jan, nesaxî.

ئێشان: هەنێن و ژان بون
التوجع، التآلم، التعذب

Êşan: Henîn û jan bûn.

ئێشای: ژاندار
المعذب، المتآلم، المتوجع

Êşau: Jandar.

ئێشانن: نازار دان

التوجيع، التعذيب، الايذاء

Êşandin: Azardan.

ئێشاندى: نازاردای

الموجع، المعذب، المولم

Êşandû: Azarday.

ئێشین: نازار

الايلام، السقيم

Êşîn: Azar.

ئێشیک: پوشاتییا مروفا بابدویفکفه ویدور هرهاتی شویه وکەر خا
مروفا

الوكب، الحاشية، الجمهور

Çşik: Paşatya mirova bi dûvêkve û bi dor we-
rhatî, şope û kerka mirova.

ئێشا دژوار

ئێشا تێژ: مانا تێژ

المضخ، المضاضه، الالم من وجع المصيبة

Êşadijwar= Êşatîj: Hanatîj.

ئێشا فەکر: نەساخییا فەکریت و فیرا دجیت
الوباء

Êşavegir: Nesaxya vegirî û vêrادیçt.

ئێش فەکرگرت: فەکوهاز تنا ئێشێ ژیکى بویى دى
العدوى

Êşvegirtin: Vegohaztina êşê jiêk bo yê dî.

پێشخشی: ژاندار

السقيم، الموجع، العليل، الملول

Êşewî: Jandar.

ئێش فەکرى: بەلاف بوناته ساخین، نەساخی فیراجون
الموبوء

Êşvegirî: Belav bona nesaxyê, ne saxî vêraçon.

ئێشلەک: کراسێ بێ هوچک

الشودر، الزخم

Êşlek: Kirasê bê huçik.

غەک

ئێشار: پاش نیفرۆ، پشتی نیفرۆ

العصر، المساء

Êvar: Paç nivor, piştînivro.

ئىقارنى: بىر ئاقابونا روزى
الامسيه، الحمر

Êvarî: Ber avabûn rojê.

ئىقار باش: سلاف كرنا ئىقارى بى
مساء الخير

Êvarbaş: Silav kirina êvarêye.

ئىقشنگ: حيوانى تىزك زېر چوى ومايه بشير نهفشك بوى
اللجنه، الخادج، المخدوج

Êvşing: Hêwanê têjik ji ber çûy û maye bişîr û ne hiçik bûy.

ئىقشنگى: زېر چونا تىزكى ومانا لسر شيرى نهفشك بوى
اللجب، الخدج

Êvşingî: Ji ber çona têjkê û man liser şîrî û ne hişik bûy.

ئىقلى: عامى، همياتى باخهلكى بى كسبى
الوقفا، الرعا، العامى، السفلى، الوشيخ

Êvelî: Amê, hemyatî yaxelkî, bê kesbî.

ئىقلىياتى: بى كسبى، همياتى، عاميا مروفا
الوقغانى، الرعيه، العاميه، السفاله، الوضاعه

Êvelyatî: Bêkcsatî, Hemyatî, Amya mirova.

ئىك: يىك، كت، بىتنى سەرھۇمار
الواحد

Êk: Yek, kit, bitinê, ser hijmar.

ئىك ئاف: دمريامەزن
المحيط، البحر

Êk av: Derya mezin.

ئىك ئالى: ئافدانا ئىكى بو چاندن وشنيكايى
النهل، النهل، السقى الاول والشرب الاول

Êkavî: Avdana êkê bo çandî û şînkatiyê.

ئىك بون: ئىك كرتن، خوہ كرنا ئىك، بنافك كەتن
التوحد، الاتحاد، الاندماج

Êkbon: Êk girtûn, xwe kirinaêk, binavik ketin.

ئىك بوى: خوساى ئىك، ئىك كرتى، بنافك كەتى، خومەكرى ئىك
المتحد

Êkboy: Xwesay êk, êkgirtî, binavik ketî, xwe-kirî êk.

ئىك تو: بىتنى تر، فەرتىر، كت تر
الواحد

Êktir: Bitinêtir, fertir, kittir.

ئىك كىن: لىكدان
التوحيد

Êk kirin: Lêkdan.

ئىك كرى: لىكدای
الموحد

Êkkrî: Lêkday.

ئىكلى: ئىك كرتنى، فەراتى، كىتىنى، تىياتى
الموحد

Êkkrî: Êkgirtinî, Feraî, Kitinî, Tinyatî.

ئىكلىنى: نىياتى، كىتىنى، فەرياتى
الوحدانيه

Êkkrî: Tinîyatî, kitinî, feryatî.

ئىك تا: مروفى زراف ولتواز
التحيل، الضار، التحيف

Êk ta: Mirovê zirav û lêwaz.

ئىك تايى: زرافى
التحول، التحاف

Êktaf: Ziravî.

ئىك چار، ئىك چارى: قت، هيچ
فقط، ابدا، مطلقا، مره واحد

Êkcar = Êkcarî: Qet, hiç.

ئىك دلى: ئىك كرنا فىياتن
النيه، العزم، القصد

Êkdilî: Êk kirina viyanê.

ئىك دل: ئىك فىيان
العارم، الناوى

Êk dil: Êk viyan.

ئىك پوى: راست گو، راست رايى چونى، راست رايى بونى
الصريح، المستقيم السلوك

Êkrû: Rast go, rast rê çonî rast rê bonî.

ئىك پويياتى: راست گوياتى، راست چون، راست رايى بونى
الصراحه، الاستقامه

Êkrûyatî: Rast go yatî, rast çon, rast rê bon.

ئىك بەستى: ئىك كرتى
الاتحاد، التركب، المؤلف

ئىك بەستى: ئىك كرتى
المحد، المركب، المؤلف

ئىك سەلتە: ئىك سەتىرە، سەتىرە راست، راست رەك
النسق، الاستقامة فى الاتجاه

Êk sente: Êk stêr, stêre rast rast rêk.

ئىك نەخل: بىجارەك، دەمل دەست
مره واحده، فجاءه

Êkneqil: Bi carekê, demil dest.

ئىك پوي: ئىك مەنى، ئىك رامان، ئىك تەكست
النص، مالا يحتمل الامعنى واحد

Êkrû: Êk manî, êk raman, êk tekist.

ئىگە: قەلەندىن، پەيت كىر، تۈركىن، بىرەن
البتر، القص، القطع

Êge: Qefandin, pilîtkirin, birrîn.

ئىگە كۆن: ئىك بىرەن، زەپلە كۆن
التقطيع، التجريح، التفزيل التجزئ

Êgekîrîn.

ئىل: عەشىرەت، بىنەباب، ئىچاخ، بىنە مال
العشيرة، القبيلة

Êl: Jêk birrîn, zivêlekîrîn.

ئىلچى: رەشەك، زىرەك
الجلواز، الشرطى، الممثل، المندوب، الفتیان

Êlincî: Eçîret, binebab, îcax, binemal.

ئىلەك: كراسى بىن ھۆجك، چۆجك
الشوهر، الزخمة

Êlek: Reşek, zirtek.

ئىللە: مروفى كەلەتەزىكىن مروفى يەيىزكانىكى ۈمكى بابىن كورى
براى
اللح

Êlleh: Kirasê be huçik.

ئىللەمى: تەزىكىيا مروفابى نىن
النحاحه

Êllehî: Nêzikîya mirovayniyê.

ئىمىش: بەرىڭ دارا فىقى، فىقى
الفاكهه، الشمره، الناتج للشجر

Êmîş: Berê dara fêqî, fêqî.

ئىكانە: بچوئى بىن خوشك و بىراداى بابا تەبىئى ھى
القحاح، من لا اخ له وهو وحده

Êkane: Biçûkê bê xûşk û bira, day bona ewbitû-nê hey.

ئىكانە: تەزىكى بەرازى بىن و بىتنى ۈمساكن زای بىن ھەلى: بىن كت،
بىن بىتنى، بىن ھەل
الفرد، الوحيد

Êkane: Têjkê beraziye bitinê jimakê zay bê hevlî, bê kit, yê bitinê, Bêfer.

ئىكانى بەرازى: زى تەزىكى بەرازى بىن ھەل بىتنى ۈمساكن زای بىن
ھەل خويشك برا
الرت

Êkanêberazî: Têjkê berazî yê ew bitinê ji makê zay bê hevlî û xûşk û bira.

ئىك نەخل: بىجارەك، بىفركەن
دفعه واحده

Êkneqil: Bicarekê, bifirkekeê.

ئىد: كوتنا رازى بون و كەپ پىن ھاتنى يەوگ سەركەتن و بىدەست
كەتنا

كلمه تقال للفوز والنجاح والرضا

Êh: Gotina razî bon û keyf pê hatinîye wek serketin û bidest ketin.

ئىشپىچە: دىمان باقزى، خويپارازنى
العفه، الغيره، الشهامه، ضد العار

Êşîçe: Deman paqijî, xwe parazî.

ئىلەين: لى كۆم بون، لى خويون
الحرص، التركيز، التجمع

Êwirîn: Lê kombon, lê xirrbon.

ئىلەو: فورتىكوسك، ھەلو، تەبىرىن چويچكا
الباشق، الصرد طير من الجوارح

Îlho: Qorringosik, helo, teyrê çûçka.

ئىل ىح: دىمكىن ۈمشان و ھەمەرىن يە
صوت التعب، والشبع

Îlih=Îhên: Dengê weşan û hemeryê.

تلقی بلی غیت نهغیت

الجبر شاء ام لم يشاء القدر اراد ام لم يريد، شاء ام ابى

Ilqîbilqî: Vêt, Nevêt.

ئه، ئهه، دهنكى هاتن وچونا بيهنئى به

الزحير، الزحار، خروج صوت التنفس

Ihîh= Ihên: Dengê hatin û çona bihnêye.

ئه ئهه: كهسى بيهن ههلاى دهنك ژيهن هاتن وچو ناوى تبت المزهر

Ihîh: Kesê bêhin helmay deng ji bêhin hatin û çona wî têt.

ئه ئه، ئهه: دهنكى دهستانى وكه رخنئى به

الانين من العمل الشاق المضنى

Ihîh= Ihên: Dengê destanî û kerxînêye.

ئيجاخ: بنهال

القبيله، الاسره، لانخذ

Icex: Binemal.

ئيسقن: سهقييه كا مهنه ژ شفاكا چيدكهن دهنل ودانى دكهنى

وهكى كارئ

الغذاء، النرد، جوالق مخروطى من الخوص

Istîr: Sevyê ka mezine ji şîfêka çêdikin dexl û danî dîkinê wekî karê.

ئيشار: دهرسوكا سهري ژنگايه، پوشى به ئيشك گوشه، كوژى،

قورنهت، كوچ

الركن، الزاويه

Işk: Dessoka serê jinkaye, poşyê îşik goşê, kwjî.

ئيشكا بارى: دارمكى نديخن وهريسي بارى باددهن دابار پئ تنگ

رگشت ببيت

الشط للحم

Işkabarî: Darekî di êxin werisê barî badidin dabar pê teng û giçt bibît.

ئيشك دان: بادن رگشت کرن وگریدانا توند

الشظاظ

Işkdan: Badan û giştikirin û gir dana tond.

ئيشك داي: بارئ هاتى توندكرن

المشظوظ

Işkday: Borê hatî tondkirin.

ئيشك فئ كهن: هزقن ناستنكا دكهيت پيش شولى

التحق للمامور، التعرقل

Işk veketin: Heziqîn asteng a dikevît pêş şolî.

ئيشك فئ كهن: هزقينا شولى وكيروكرناوى

المحرل، المعقد

Işkvêketî: Heziqîna şolî û gir û kirina wî.

ئيشكلك: لوتكا لسه لنگهكى: پئ قولنگى

الردى، الرديان، القفز على رجل واحد

Işqîlk: Lotka li ser lingekî, qolingî.

ئيشله: بركاكشا شتنا ترى وقيقى به

المحصره

Işle: Birka givaûtina.

ئيشك: بيهن كورتكا كهلهك خارنى به

الفواق، اللهاد

Işk: Bêhin kurtika gelek xarnêye.

ئيشان: تشت فهكيشان ورايشانه

الايراد، الاتيان، الجلب

Inan: Tişt vekêşan û rakêşane.

ئيشائ: شووتشئى هاتى كيشان

الماء، المحلول، المورد

Inal: Ewtîştê hatî keşan.

ئو

واو الحال، نحو جاء زيد والشمس طالعو

U

ئو

واو الميعه

U

ئو: واو الوصل

U

ئوئهار، ئومبار: كار، كيلهرك

المستودع، المخزن، الهري للقمح

Unbar =Umbar: Kar, kîlerik.

ئوو: واو، الاستئناف

O: Waw.

ئوويه: قومرته، قوله، تيب، قول، چمند مروفهك

الرهط، الشروم، الفته من الناس

Obe: Qumirte, qole, tib, qol çen mirovek.

ئورئیل: خانه، میقان خانا بھق
الفندق

Otêl: Xane mêvan xana biheq.

ئویر ئویر، ئویرئین: قور قور
الغغم للثور

Otor= Orên: Qorr qorr.

ئویر ئویری: قور قوری
المغمم

Oromî: Qorr qorr.

ئویتی: داخوک
المکواه

Otî: Daxok.

ئورته چی:
المکواتی

Oteçî.

ئورخ ئورخ: دمنگن خومشی ونه خوشییا
صوت ، الالم، صوت اللذه

Oxox: Denge xweşî û hexoşya.

ئوروش: دمنگن هاروتنا دهوارايه
الهباها لزرچ الدواب

Oxoş: Denge hajotina dewaraye.

ئورف ئورف، ئورفئین: دمنگن نه خوهشی ونه رازی بونی به دمنگن
ئیشانی به
صوت الالم، التاقف

Ofof= Ofên: Denge ne xoş û ne razîbonê ye
dengê êşanê ye.

ئوره ئوره: دمنگن خهم وکری وشینايه
صوت الحزن والتحبیب

hoh: Denge xem û girî û şînaye.

ئووی ئووی، ئوویئین: دمنگن ئیش وخهم نازارايه
صوت الالم والحزن والشقاء

Oyoy= Oyên: Denge êş û xem û azaraye.

باب: نو کسێ مروڤ ژێ بوی
الاب، الوالد

Bab: Ew kesê mirov jê bûy.

بابان: سهرههانا بویک و زافانه بو مالمیت بابێ وان پشستی
فهگههاتن و داوت کرنی

اول زیاره متباده بین العروسین لذویها بعد الزواج

Baban: Seredana bwiê û zavane bo malêt babê
wan piştî veguhaztin û dawetakinê.

بابانی: چونا سهرههانا مال بابانه

الهدايا المتبادله ذوی العروسین لدى الزیاره الاولى بینهم

Babanf: Çûna seredana mal babane.

بابهت: ژرمنگ. بکیرهاتی. دانر. دانان

الائق المناسب، الجدير، الوضع، الموضوع

Babet: Ji reng, bikêrhatî, daner, danan.

بابهت بون: ژرمنگ بون

التناسب، التجدر، التوضع

Babet bûn: ji rengbûn.

بابهت بوی: ژرمنگ بوی

الملق، المنسب، المجر

Babetbûy: ji rengbûy.

بابهت تر: ژرمنگ تر

الائق، الاجدر، الانسب

Babetir: ji reng tir.

بابهت کرن: ژرمنگ کرن

التنسب، التلیق، التجدير

Babetkirin: ji rengkirin.

بابهت کرێ: ژرمنگ کرێ

المجر، الملق، المنسب

Babetkirîf: ji rengkirîf.

بابهتی: ژرمنگیاتی

اللیاقه، الجداره، المناسبه

Babetî: ji rengîyatî.

بابهه: کسمی باکی وی هلنگفتی، دهویتی وی بی نهباش، بهخت
رمش، شول نههاتی

ذو الفرصه السبیه المؤومه وبعاکسه التیار

Babad: Kesê bak wî hilingivtî, dewrê wî yê
nebaş, bext reş, şol nehatî.

ب

B

با: ههلهکه ناهیت دیتن. مروڤ پێ دژین

الهواء، الريح

Ba: Helim: Helmeke nahêt dîtîn, mirov pê dijîn.

با: لنک:

عند، لدى، لدن

Ba: Linik.

با: په چفتنا لهشی به. وهرمینا لهشی به، پف بون

الورم، الغاز، الانتفاخ

Ba: Perçiftina leşîye, werimîna leşîye, pîfbûn.

با: زاک. کار. پێله. دهلیفه. دهرفه

الدور، التيار، الفرصه المؤاتیه

Ba: Zak, ger, pêlê, delîve, derve.

با: دهمن گوهنێلا سا وکیرگا ووتیوهی چار دهست پێ ژدههبا

هیاچ الجنس للحيوان، نزوة الکلاب والذئاب ونحوهم

Ba: Demê guhnêla sa û gurga û zinêwerî çar
dest û pê ji dehba.

با لیک ژفرین . لیک بادان

القتل، البریم، اللف، اللوی

Ba: lêk zivrîn . lêk badan.

بابهری = بابهراتی: سهرکیش. لبرهاتن. رازباتی
القناعه، الرضاء، الانسجام، الموافقه، الايجاب، الانقياد

Baberf = Baberfayaf: Serkêş. liberhatin. raîfayaf.

بابهری: نو چه زدیواری بی دهرگهی پالدهنی، نو کوژیی من به
بی دهرگهی پیغدهمن

رکن الباب داخلی، الزاویه الداخليه للباب

Baberro: Ew cihe ji diwarî yê dergehî paldenê
ew kujîyê mêye ye yê dergehî pêvediden.

بابی: یوئ: تورسکین. جاری. بشکی

جریان العدو والركض

Bayêbezê: Turiskîn. çarf. bişkîfî.

بابیلچک: تپلا دوماهینی زلایی دهره
البصر

Babelîşk: Tibla dûmhîyê ji layê derve.

بابیلیسک. پاکر. هوربا. گورباتی لوبلی.
الاصعار

Babelîşk: Bager. hurba. gurbayê lwîlî.

بابیلیسک: کولیکهکه سهری بهاری خیف دبیت کهلهکا نازک وجانه
دییژیی ژبی بهالیز

صنف من الزهر الربیعی

Babelîşk: Kulîlkeke serê buharê xêw dibît geleka
nazik û cane, dibêjnê ji belalêz.

باب بهنی: ناخفتنا بابی لکل کوری بدولفانی

خطاب الود والشفقة من الوالد للولد

Bab benî: Axiftina babê li gel kurrî bi dilovanî.

باب دوست: هههالی بابی مروفی. تیکلی بابی
صدیق الاب

Babdost: Hevalê babê mirovî, têkelê babê.

باب دوستی: هههالینیا بابی مروفی. تیکلیا بابی مروفی. مروفی
نهریت بهیلت بهردوام

موصلة صدقه صیق الوالد

Babdostî: Hevalînîya babê mirovî, têkelîya babê
mirovî mirov nebîrît bihêlit berdewam.

باب دوستینی:

Babdostînf:

بابلهکان: تهلخیتکی داوما کوردی به. سترانهکا داومیت کوردیه
غنا کردی یرقص علی نغمه رقصه کردیه

Bablekan: Texlîtekê daweta kurdîye. stiraneka
kurdaye.

بابه بون: گهرنیک چون. پاک رمش بون. ریک خراب بون
سوء الفرصه

Babedbûn: Germêk çûn. bak reşbûn. rêk xi-
rabbûn.

بابه بوی: کسینی گهرای نههاتی مخراب بوی

المشؤوم الفرصه، ذو التيار المعکوس من پاتی الرياح ضده

Babedbûy: Kesê gerrawî nehatî. xirabbûy.

بابه تر: بی زاک وگهر خراب تر

الاتمس فرصه، الاعکس تیارا

Babedtir: Yê zak û gerr xirabtir.

بابه کرن: گهرنیک دان. زاک تیکدان

اشام الفرصه

Babedkirin: Germêkdan. zak têkdan.

بابه کری: گهرنیک دای

المشؤم فرصته وبنوره

Babedkirî: Germêk day.

بابهیی: گهر بش، بهد ونباش

السوء الفرصه وشؤم التيار والحظ

Babedî: Kerr beş, bed û nebaş.

بابه: سهرکیش. لبرهاتنی. رازی بوی

المطیع، المنقاد، الموافق، القانع، المنسجم، المتجاوب، الراضی

Baber: Serkêş. liberhatî. razîbûy.

بابه بوی: سهرکیش بون. لبرهاتن. رازی بون

التراضی، التوافق، الاقتناع، التجاوب، الانسجام

Baberbûn: Serkêşbûn. liberhatin. razîbûn.

بابه بوی: سهرکیش بوی. لبرهاتنی. رازی بوی

المتجاوب، المرضی، المقنع، الموافق

Baberbûy: Serkêşbûy. liberhatî. razîbûy.

بابه تر: رازی تر. لبرهاتنی تر. سهرکیش تر

الافوق، الارضى، الاقنع، الارضى، الاطوع

Babertir: Serkêş tir. liberhatî tir. razî tir.

بابه کرن: رازی کرن. لبرهاتن. سهرکیش کرن

التطوع، الارها، التوفیق، الاقتیاد، الاقناع

Baberkirin: Serkêşkirin. liberhatin. razîkirin.

بابه کری: سهرکیش کری. لبرهاتنی. رازی کری

المقنع، الموفق

Baberkirî: Serkêşkirî. liberhatin. razîkirî.

بابهاتی: جهن بئ با ویا لئ نهدت
المكان الذي لا يضره الهواء عند الهبوب لوجود حاجز كالعاظم
Babirfayaf: Cihê bê ba û ba lê nedet.

بابورج: بيلافا ژنا يا بئ سم. يان بنئ وئ بئ دهمشت بيت
هذا نساءي بدون كعب
Baboc: Pêlava jina ya bê sim. yan binê wê yê
deşt bît.

بابيچ: بالولكا گازي يه. بالولكا تيک وهرکري
الرزقه، الاضباره، ملف، لفه خبز او غيره
Bapêç: Balolka gazê ye. balolka têk werkirî.
بابهسک: ناتاف. گرفتاری. دهردهسوری
الغوى، المشكله، البلاء

Bapesk: Ataf, giriftarî, derdeserî.
بابيور: بابئ بابئ مروفئ
الجد

Bapfir: Babê babê mirovî.
بابييريغئ: بابيئي يا بابئ
الجدية، الجدوة

Bapîrfat: Babinîya babê.
بابيف: ثالافئ بيفانا بائ
اله قياس الهواء، مقياس الرياح

Bapîv: Alavê pîvana bay.
بات: گهرمو. پيشقهيمى. بهرامبر
البدل، العوض، المقابل

Bat: Gerew, pêşveyî, beramber.
باتئ: پيشقهيمى، شويناتئ. جهگرئ
النيابه، الوكاه، البدل

Batî: Pêşveyî, şwînatî, cihgirî.
باتئ ته: ژيتش نهغه
عوضا عنك، عوضا عنى وكاله لئ

Batîte: Ji pêş teve.
باتئ من: ژيتش من فه
بدلا عنئ، عوضا عنئ، وكاله لئ

Batîmin: Ji pêş minve.
باتئ مه: ژيتش مهغه
بدلا منا، عوضا عنا

Batîme: Ji pêş meve.

باب مارد: كسمئ بنمالاوى دهردين ودمست فهكرئ بن
كريم النسب، ذو الاجداد الكرماء

Babmerd: Kesê binemala wî dimerdbin û dest
vekirî bin.

باب مرن: نيتيم بون. بئ باب بون
اليتيم، وفاة الوالد
Babmirin: Êtûmbûn, bê babbon.

باب موى: كسمئ بويه سئوى ونيقيم ومايه بئ باب
اليتيم

Babmirî: Kesê bûye sêwî û êtûm û maye bê bab.
باب نيزيک: ئو كسمئ نيزيکئ مروفئ بمروفانئا زلايئ بابئ فه.
مروفئ مروفئ بئ ژبابدا
الغدر من النسب

Bab nêzik: Ew kesê nêzikê mirovî bi miro-
vanîya ji layê babê ve. mirovê mirovî yê ji
bab da.

بابئ: ئو جهه بئ با لئ نهدت وئ نهگريت وهگ بهر ديوارمكى
يان بهر ملكئ
مانع الهواء، مصداق الهواء المنخفض الذي يقل فيه الهبوب

Ba birr: Ew cihe yê ba lê nedet û jê negirîr wek
ber dîwarekî yan ber milekê.

بابر بون: جهن با ئئ نهگريت هاتبيت بهردمكرن يان تشستهك
دابيت بهر
انقطاع الهواء

Babirbûn: Cihê ba jê ne girîr hat bît berdekirin
yan tiştek dabît ber.

بابر بوى: ئو جهن با ئئ هاتئ گرتن وبالتئ نهدت
المنقطع الرياح، المحجب الهواء

Babirbûy: Êw cihê ba jê hatî girtin û ba lê nedet.
بابر تو: جهن ژهميا كيم باتر لئ نهدت
الاسكن هوا، الاحجب رياحا

Babirtir: Cihê ji hemîya kêr batir lê nedet.
بابر كرن: كرتنا بائ ژجههكى
قطع الهواء سد الهواء

Babirrkirin: Girtina bay ji cihekî.
بابر كرى: جهن با ئئ كرتئ
المنقطع الهواء

Babirrkirî: Cihê ba jê girtî.

باجان: تماته. باجان سورک
البانجان، الطماطم، البندورة

Bacan: Temate. bacansork.

باجان رشک: باجانا رمش
البانجان الاسود

Bacan reşk: Bacana reş.

باجان سورک: تماته، باجانا سور
الطماطم، البندوره

Bacansork: Temate. bacana sor.

باخ = باخچه: چنیک. زهلیا دارو بارا، باغ. رمز
الحديقة، الجنينة، البستان

Bax= Baxçe: Cinîk. zevîya dar û bara. bax. rez.

باخچه بون: زفی بون، باغ بون. رمز بون
البستنة

Baxçebûn: Zevîbûn. baxbûn. rezbûn.

باخچه بوی: جهن بوی باغ و بیستان
المیستنة

Baxçebûy: Cihê buy bax û bîstan.

باخچه کین: باغ کین، زفی کین و چاندین
التبستان

Baxçekirin: Baxkirin. zevîkirin û çandin.

باخچهکان: رمزکان
الناطور

Baxçevan: Rezvan.

باخچهفان: رمزفانی
النطارة

Baxçevanî: Rezvanî.

باخاری: نو بهنکی هاتی بادن پاشی سست بوی ژیر قهمانی
ژباکشی وخاف بوی
الخط الراخی بعد الفتل الفتیر، الفاتر

Baxarî: Ew benikê hatî badan paştî sist bûy ji ber
vermanê ji baketî û xavbûy.

باخاری بون: نو بهنکی خاف و سست بیت پشتی بادن و گشت
کرنتی

ارتخا، الخیط بعد البرم والفتل

Baxarîbûn: Ew benikê xav û sist dibît piştî ba-
dan û giştîkirinê.

باتی هه: ژیتش ههه قه
بدلا منکم، عوضا عنکم

Batîhewe: ji pêş hewe ve.

باتمان: سنگهکا کیشانی به (۱۲) کیلویه. چار منه
المن، کیل یسای اثنی عشر

Batman: Senga kêşâ ye (12) kiloye. çar mine.

باتیک: ترارکی ناخی. تراری ژناخی چیکری
الفحف الخزفی، الزغر

Batîk: Tirarkê axê. tirarê ji axê çêkirî.

باچ: دراف. زتر سر. سیپاوری. باهر
الضربیه، الحصه، الرسم

Bac: Dirav. zêr ser. siyawirî, bahir.

باچ بون: دراف بون. سیپاوری بون
الترسم، التمسک

Bacbûn: Diravbûn. siyawirî bûn.

باچ بوی: دراف بوی. سیپاوری بوی.
المرسوم، المأخذ ضربیته

Bacbûy: Diravbûy. siyawirî bûy.

باچ کین: دراف کین. سیپاوری کین.
الترسیم، المکس

Backirin: Diravkirin. siyawirîkirin.

باچ کری: دراف کری سیپاوری کری.
المرسوم الاخذ ضربیته

Backirî: Diravkirî. siyawirîkirî.

باجدار: کسم دراف و سیپاوری فیک دتیکیت
جایی الضرائب، موظف الضرائب

Bacdar: Kesê dirav û siyawirîya vêk di êxit.

باچ دان: سیپاوری دان. دراف دان
دفع الضربیه

Bacdan: Siyawirî dan. dirav dan.

باچ دای: درافدای. سیپاوری دای
دفع الضربیه، المرسوم

Bacday: Siyawirî day. dirav day.

باچ گه: بنگه سیپاوری و درافا. سرکیزیا باجی
دائرهالضرائب، مدیریه الضربیه

Bacgih: Bingeha siyawirî û dirava. sergêrîya
bacê.

باخمییاتی: زقیری، زقیریاتی، نساخی، نساختیاتی، نهاتی،
 عللهاری

السقم، العله، المرض، السقامه

Baximbŷatf: Zivêrî. zivêrîyatf. nesaxî. ne-
 saxîyatf. nehatf.

باخومش: کەیف خومش بون. گرنژی بشکفتی. فەبوی

المنشراح، البشوش، الجذلان، المستبشر

Baxweş: Keyf xweşbûn. girmijî. bişkivî, vebûy.

باخومش بون: کەیف خومش بون. بشکفتی. فەبون. گرنژین

الانشراح، الابتهاج، الاغبطا

Baxweşbûn: Keyf xweşbûn. bişkivî. vebûn. gir-
 nijîn.

باخومش بوی: کەیف خومش بوی دل خومش بوی. بشکفتی.
 فەبوی.

المنشراح، المغبطا، المجدل

Baxweşbûy: Keyf xweşbûy. dil xweşbûy. bişkivî.
 vebûy.

باخومشبو: کەیف خومش تر. بشکفتی تر. فەبوی تر. دل خومش تر
 الابهاج، الابش، الاجدل

Baxweştir: Keyf xweş tir. bişkivî tir. dilxweş tir.

باخومش کون: کەیف خومش کون. بشکفانن. دل فەکون

الابهاج، الايشاش، الاجدال

Baxweşkirin: Keyf xweşkirin. bişkivandin. dil
 vekirin.

باخومش کوی: کەیف خومش کوی. بشکفانندی. دل فەکوی

الميشش، الميهج

Baxweşkirî: Keyf xweşkirî. bişkivandî. dil ve-
 kirî.

باخومشی: کەیف خومشی. بشکفتی. گرنژین. دل خومشی. کەیف
 خومشیاتی. کەیف خومشینی

الانشراح، الابتهاج، الغبطه

Baxweşî: Keyf xweşî. bişkivîni. girmijîn. dil
 xweşî. keyf xweşîyatf. keyf xweşîni.

باخومشیاتی

Baxweşŷatf:

باخوێ عیاخو: خودان. خودی. میرزا. ناغا

السید، الرب، المالك، الصاحب

Baxwê = Baxo: Xudan. xudî. mîrza. axa.

باخاری بوی: بن سست وخاف بوی

المرخی، المفتر

Baxarŷbûy: Binê sist û xavbûy.

باخاری تر: پتر خاف و سست

الارخی، الاfter

Baxarŷtir: Pitir xav û sist.

باخاری کون: خاف کون و سست کونا بەنکی گشت و توند

التفتیر، الارخاء

Baxarŷkirin: Xavkirin û sist kirina benikê gişt û
 tund.

باخاری کوی: بەنکی هاتی خاف کون

المرخی، المفتر

Baxarŷkirî: Benikê hatî xavkirin.

باخاریاتی: خافی و سستییا بەنکی توند و گشت و یادیاری

الفتور، الرخاء، الرخو للخیط

Baxarŷyatf: Xavî û sistŷa benikê tund û gişt û
 baday.

باخمیی: کەسێ زقیر هەر نساخ و نههاتی و عله دار

السقیم، العلول، المریض

Baximbŷ: Kesê zivêr her nesax û nehatî û
 îlledar.

باخمیی بون: زقیر بون. نساخ بون. نههاتن

التسقم، الاعتلال، التمرض

Baximbŷbûn: Zivêrbûn. nesaxbûn. nehatin.

باخمیی بوی: کەسێ زقیر بوی مروفتی نساخ بوی.

المسقم، العلول

Baximbŷbûy: Kesê zivêrbûy. mirovê nesaxbûy.

باخمیی تر: پتر زقیر و نههاتی و نساخ

الاسقم، الاعلال

Baximbŷtir: Yê pitir zivêr û nehatî û nesax.

باخمیی کون: زقیر کون. نساخ کون

الاسقام، الاعلال، التمریض

Baximbŷkirin: Zivêrkin. nesaxkirin.

باخمیی کوی: کەسێ هاتی زقیر کون بەنەرمکی

المسقم، المعلل، المرض

Baximbŷkirî: Kesê hatî zivêrkin bi egerekê.

باخوین گرتن: هه‌دانا وێ کولێن به. په‌یدا‌بو‌نا وێ نساخێن به
الاصباح بالورم الخبيث

Baxwîn girtin: Hewadana wê kulîyê ye. peyda
bûna wê nesaxîyê ye.

باخوین له‌خه‌ڵێن: چون و ساخ بو‌نا قێ نساخی و کولێن به
زوال الورم الخبيث

Baxwîn verrevîn: Çûn û saxbûna vê nesaxî û
kulîyê ye.

بادار: کێسایه‌کتی و منگی زه‌ری پێ بکهن. که‌له‌ک پێ زه‌ره. پێس
وه‌ریا پێ و منگ بکهن

الورس، صنف من الاعشاب يصيغ به اللون الاصفر

Badar: Giyayekê rengê zerî pêdiken. gelek yê
zere. rîs û hîrya pê reng diken.

بادار: جهن که‌له‌ک به‌هر و بایه. جهن به‌ریا
البواسی

Badar: Cihê gelek bihur û baye. cihê berba.
بادان: تیک تالاندن. لیک زفراندن

البرم، اللف، اللوی، الفتل

Badan: Têkalandin. lêk zivrandin.
بادای: تشتی لیک تالاندی و لیک زفری

المبروم، المنقوف، اللوی، الفتول

Baday: Tîştê lêk alandî û lêk zivirî.
بادان: چپ دان

الانتعاف، التعرج، الميلان

Badan: Çepdan.
بادای: چه‌پدای

المنعطف، المعرج، المائل

Baday: Çepday.
بادان: لیک وهر بادان

الاحيص، الاعصال، اللواء

Badan: Lêk werbadan.
بادای: لیک وهر بادای

الحيص، المحيص، المعصل، اللوی، اللوی

Baday: Lêk werbaday.
بادمک: بادوک. پیچک. تاله‌ک. زفروک

اللواب، اللوی، البریم، القلد، الفتیل، الملف، المنعطف

Badek = badok: Piçek. alek. zivirok.

باخوین بون: خودان بون. ئاغا بون. میرزا بون
التسيد، التسود

Baxwêbûn: Axabûn. xudanbûn mîrzabûn.

باخوین بوین: خودان بوین. بوین خودان. ئاغا بوین. میرزا بوین
المسود

Baxwêbûy: Xudanbûy. bûyxudan. axabûy.
mîrzabûy.

باخوین قو: خودان تر. ئاغا تر. میرزا تر. ماقویل تر

الاسيد، الارب، الاملك، الاصعب

Baxwêtir: Xudan tir. axa tir. mîrza tir. maqwîl
tir.

باخوین کرین: خودان کرین. ئاغا کرین. میرزا کرین. ماقویل
کرین

الاسياد، التسييد، الارباب، التملك

Baxwêkirin: Xudankirin. axakirin. mîrzakirin.
maqwîlkin.

باخوین کرین: ماقویل کرین. خودا کرین. خودان کرین. کرین خودان.
میرزا کرین.

المسيد، المصعب، المملك

Baxwêkirî: Maqwîlkirî. xudakirî. xudankirî.
kirîxudan. mîrzakirî.

باخوین یانی: خودانی. میرزانی. ماقویل، ئاغاتی. ئاغا یانی،
خودا یانی، ماقویل یانی

السياده، الربوبية، الملكيه، الصمايه

Baxweyatî: Xudanî. mîrzatî. maqwîlî. axatî. ax-
ayatî. maqwîliyatî.

باخوین: گیاهه‌که له‌بیارا چیا شین دبیت تاله‌فکێ خومشه بو جافری
و حیوانی. به‌لکیت وێ نقوتن و مکی په‌مبوی پێ ناگرگه‌ر بو ژمنیا
سته و په‌را

النسی، نبات من الاعشاب الشانکه يستخدم للتدبير

Baxox: Giyayeke li beyara çiya şîn dibit. alifekê
xweşe bo çavirî û heywanî. belgê, wî diqutin.

wekî pempî yê agir gire bo jenîna ste û bera.

باخوین: نساخه‌که کولیه‌کا سور و په‌هه‌له‌رچه‌تی

الورم الخبيث، الاحتاف

Baxwîn: Nesaxîyeke kulîyeke sor û pife û
helerçiftî.

بار: كوچه‌ریا تیرو توالا. رفته‌نیا زنتیور وحتوانا
القطون، هجرة الميوان والطيور الموسمية، الرحله، الهجره، التزوج
Bar: Koçerîya teyr û tewala. revendîya zinêwer
û hêwana.

بار: بهر. پشک

الحصه، النصب، السهم

Bar: Behir. pişk.

بار: روناهیا هه‌یێ بدت جهێ بلند به‌ری هه‌لاتنێ. تالفا هه‌یێ
به‌ری به‌یلت
الشفق، الضوء، النور

Bar: Ronahîya heyvê bidet cihê bilind berî helat-
inê. tava berî bi helêt.

بار: روناهی. چریسک. ته‌یسنی
الشماع

Bar: Ronahî. çirîsk. teysînî.

باره ئاڤابوین: نه‌مانا تالفا هه‌یێ
غروب الشفق

Barc avabûn: Nemana tava heyvê.

باردهان: هه‌لاتنا تالفا هه‌یێ لئه‌سمان و سه‌ر چیا
التشمع، التضرع، التئور

Baredan: Helatina tava heyvê li esman û ser çiya.

باره هاتن: تالفا هه‌یێ هه‌لاتن
الشرق، انبلاج الضوء، ظهور الشفق

Barchatin: Tava heyvê helatin.

بارخانه: خانین بارا. مه‌زه‌لا باری
مستودع الحمل، مخزن الحمل

Barxane: Xaniyê bara. mezela barî.

بارخاڤن: مل به‌ی. خوه لیه‌ر گرتن. خوه راگرتن
الصبر، التحمل، التجلد

Barxirrandin: Mil pehnî. xwe libergirtin. xwe ra-
girtin.

بارخه‌ین: مروفتن خوه لیه‌رگر. که‌سێ مل به‌ی و که‌ماشو
الصابر، الجلد، التحمل

Barxirîn: Mirovê xwe liber gir. kesê mil pehn û
gemaşe.

بارزان: بانێ. جهێ هه‌لکه‌تی. جهێ بلند و سه‌ر به‌ی
الثقف، التجد، الهضبه

Barzan: Banî. cihê helketî. cihê bilind û ser pe-
hin.

بادای تر: وهر بادای تر. لیک زفری تر
الاعمل، الاقتل، الابرم، الاحيص، الاعطف

Badaytir: Werbaday tir. lêk zivri tir.

بادل به‌وا: به‌لافشی. ناخفتنا بێ سه‌رویه‌ر و بێ بنیات. توپز ل
که‌ندالی

الهز، الطيش، الجفاف، الحديث الباطل

Badil bewa: Belafîşî. axiftina bê ser û ber û bê
binyat. topiz li kendalî.

بادله: ده‌رسوکه‌که پاروش بادای و نه‌خشاندى به ژن ده‌فاقین سه‌رێ
خوه

غطاء نسائي للرأس اسود مزركش

Badile: Dersokeke ya reş baday û nexşandî ye
jin di havên serê xwe.

بار: پشتی

الحمل، الوزر، العبد، الوسق

Bar: Piştî.

بار بوون: پشتی بوون

التحمل، التحامل، الحمل

Barbûn: Piştibûn.

بار بوو: پشتی بوو

الحمل

Barbûy: Piştibûy.

بار تر: پشتی تر

الحمل، الوزر

Bartir: Piştî tir.

بار کون: پشتی کون

التحميل، الاحمال

Barkirin: Piştûkirin.

بار کړی: پشتی کړی

الحمل

Barkirî: Piştûkirî.

بارکړ: پشتی کړ

الحمال

Barker: Piştî ker.

بارکړنا ده‌واری: پشتی کړنا ده‌واری

الزقن

Barkirna dewarî: Piştî kirna dewarî.

بارست = بارسته: كوم. ده. تشتت لسهريك. نژنى. پهچنى بوى
الكوم، الكس، الحجم

Barist = bariste: Kom. dih. tiştê li serêk . nijinî.
peçinîbûy.

بارسته بوى: كوم بوى. دهبون. لسهريك بوى. نژنى بوى. پهچنى
بون.

التكوم، التكدس

Baristebûn: Kombûn. dihbûn. li serêkbûn. ni-
jinîbûn. peçinîbûn.

بارسته بوى: تشتت هه لافيتى سهرک. نژنى. پهچنى بوى

المكوم، المكدس، المكس

Baristebûy: Tiştê helavêtî serik. nijinî.
peçinîbûy.

بارسته تر: كوم تر چتر هه لافيتى سهرک. دهتر نژى تر. پهچنى تر
الاكوم، الاكس

Baristetir: Kom tir. pitir helavêtî serêk. dihtir.
tijtîr. peçinî tir.

بارسته گرن: كوم گرن کونا سهرک. دهگرن پهچناندن. نژنى

التکوم، التكدس، الاكس

Baristekirin: Komkirin. kirina serik. dihkirin.
peçinandin. nijinî.

بارسته گرن: كوم گرن هه لافيتى سهرک. گرن سهرک. دهگرن.
پهچنى. نژنى

المكوم، المكدس

Baristekirî: Komkirî. helavêtî serik. kirî serik.
dihkirî. peçinî. nijinî.

بارسته گرن: كوم گرن هه لافيتى سهرک. گرن سهرک. دهگرن.

پهچنى. نژانندن

الكوم، الكدس، الكداسه

Baristeyî: komînî. serokîyatî. dihinî. peçinîn. ni-
jinîn. peçinîyatî. nijnandin.

بارسته يمينى

Baristeyînf:

بارسته گران: كوم گرن. دهتر. پهچنوگ

المكوم، الكوام، الكداس

Baristevan: Komker. dihnij. peçinok.

بارش: قانيل. رازى. لهرهاتى
القناعه، الرضاء، القبول

Barış: Qaîl. razî. liberhatî.

بارش بون: لهرهاتن. رازى بون. قانيل بون

الاقتناع، الارتضاء، التقبل

Barışbûn: Liberhatin. razîbûn. qaîlbûn.

بارش بوى: قانيل بوى. رازى بوى. لهرهاتى بوى

المرضى، المقتع، المقبول

Barışbûy: Qaîlbûy. razîbûy. liberhatîbûy.

بارش تر: قانيل تر. رازى تر. لهرهاتى تر

الاقتع، الارضى، الاقبال

Barıştir: Qaîl tir. razî tir. liberhatîtir.

بارش گرن: قانيل گرن. رازى گرن. لهرهاتن

الارضاء، الاقتاع، الاقبال

Barışkirin: Qaîlkin. razîkirin. liberhatin.

بارش گرن: قانيل گرن. لهرهاتن. رازى گرن

المرضى، المقتع

Barışkirî: Qaîlkirî. razîkirî. liberhatin.

بارش گرن: قانيل. رازى. لهرهاتن

القبول، الرضاء، القناعه

Barışm: Qaîlî. razîyatî. liberhatin.

بارگ: نو تشتت بدست ويئت ميشا هنگفينى هه دينيت بو کرنا

هنگفينى. نو ناهى چيروانى دينت بو کرنا هنگفينى

المکبر، الاکبر، ماينقله النحل، من الرحيق للمسل

Barik: Ew tiştê bidest mêşa hingvînî ve di înit
bo kirina hingvînî. ew ahê ji çerwanî di înit
bo kirna hingvînî.

بارکيش پشنى کيش

العمال، الجرار، عربه

Barkêş: Piştî kêş.

بارکيشان: پشنى کيشان. پشنى نينان. خوه لهر گرتن

النقل، الحمل، الوازن، الوزان، نقل الحمل، وزن الحمل، التحمل،

الصبر، الجلد

Barkêşan: Piştî kêşan. piştî inan. xwelibr girtin.

Piştî kêşî. xwe liber girtin.

بارکيشى: پشنى کيشى. خوه لهر گرن. مل پهحنى

الاحتمال، المصابره، الوزانه

Barkêşî: Piştî kêşî. xweliber girî. milpehnî.

باروڤه زاپون: کوڤ باهاتن. موبيا هملبون
مبوب الهجابه

Baroverabûn: korr bahatin, hurrba helbûn.

باروڤت: تيزه، دهرمانى تفهنگى
البارود

Barwît: têze. dermanê tivengê.

باروڤت خانه: خانىڻ داگرتنا تيزه وباروڤت
مخزن البارود، مستودع البارود سبطانه البنديقه والمذفع

Barwît xane: Xaniyê dagirtina têze û barwîtê.

بارا چراى: روناھيا چراى
شفق السراج

Bara çiray: Ronahiya çiray.

بارا قازا: كوچهرىا قاز وقولنكا
قطون، الاوز، هجره الوز

Bara qaza: Koçerya qaz û qolinga.

بارا چويچكا: كوچهرىيا چويچكا
قطون المصافير، هجرتها الموسمي

Bara çwiçka: koçerîya çwiçka.

بارا كوى: كوچهرىيا كوى
قطون الحبل

Bara kewî: koçerîya kewa.

باران: ئافا نورا، خونافا مژى بهر نسمانى، ئافا ژبه ناسمانا
دورههيت
المطر، الفيت

Bara: Ava ewra. xunava mijê ber esmana di werhit.

بارانا بهارىڻ: فهرىژا نورا لبهارىڻ
مطر الربيع

Barana biharê: verêja ewra li biharê.

بارانا پاورىڻ: فهرىژا نوروڤت پاورىڻ
مطر الخريف

Barana pawîzê: Verêja ewrê pawîzê.

بارانا پلئى: فهرىژا عهورى كو عهره بهژنهكئ روبسه ببيت شهو
تارى بهژنهكئ
الصفريه، المطر الموسمي للفلاحه

Barana pilê: Verêja ewra ku erd bejneke rubise bibît şih û terî bejneke.

باركراڻى: خمبارى، خم كبرى، پشت كراڻى، بر سپيارى
ثقل الحمل، كثرة الهموم، تكليف المسئوليه

Bargiranî: Ximbarî. xem gîrî. piştgirani. ber piş-yarî.

بارگير: نورو همسپن داي ماکو وياپ همسپ تان داي ماهين وياپ
کهر
البرزون

Bargîr: Ew hespê day maker û bab hesp an day mahîn û bab ker.

بار ليكدان: بارلينان، بار فيك نيخستن، باردانا نيک
قطب العدل، تجميع الحمول

Barlêkdan: Barlînan. bar vêk êxistin. bardana êk.

بار ههگرتن: پشتى ههگرتن
تحمل المسئوليه

Bar helgirtin: Piştî helgirtin.

بارههگرن: پشتى ههگرن
حامل المسئوليه

Barhelgir: Piştî helgir.

بارئ ئالى سمنگ: بارئ تايهك شور، نيک ههلاى، بارئ نهراست
اللهابه

Barê alf seng: Barê tayek şorr , êk helday. barê nerast.

باروڤه: نورو هوڤ بايه مئ توژ و بهفرا درههيت و دبعت
الهجابه، الريح العاتى

Barrove: Ew hurr û baye yê toz û befra direnît û di bet.

باروڤه: ديبژن كسمئ درموين وفركيل
كتابه للکذب المبالغ فيه، المبالغه فى الافتراء

Barrove: Dibêjin kesê direwîn û fîr kêl.

باروڤه بوڤ: دموكرنا مهن، فركيل بوڤ، درمو بوڤ، هملبونا هوره
باى
التهيج

Barrovebûn: Direwkirina mezin. firrkêlbûn. di-rewbûn. helbûna hurrebay.

باروڤه كرن: درمو كرن، فركيل كرن، هوڤ باركرن
الاهجاج

Barrovekirin: Direwkirin. fîr kêlkin. hurr barkirin.

باره باري کړن: دنگ کرنا پزی. کار کار کړن
التنؤج، التنأج

Barre barr kirin: Deng kirina pezi. karr karrkirin.

باري باري پزی: کار کار کړی
المأج، المأج

Barr barrî: Pezê karkirî.

باره بوی: پيش هاريکاري کړن، پارمدان
الاكتئاب، التبرع، الاعانه

Barebû: Pêş harî karî kirin. paredan.

باره بوی بون: پيش بون، هاريکاري بون
الاكتئاب، التبرع، التعاون

Bare bûybûn: Pêşbûn. harî karîbûn.

باره بوی بوی: پيش بوی، هاريکاري بوی
الاكتئاب، المكتتب، المعان

Bare bûybûy: Pêşbûy. harî karîbûy.

باره بوی کړن: پيش کړن، هاريکاري کړن
الاكتئاب، الاکتتاب، التبرع

Bare bûykirin: Pêşkirin. harî karîkirin.

باره بوی کړی: پيش کړی، هاريکاري کړی
المشترع، المكتتب، المعين

Bare bûykirî: Pêşkirî. harî karîkirî.

باره گاه: بنگه، بنگاه، بن کول، چوک، گوران که، بارخان
المقر، المركز، المعين

Baregah: Bingih. bingah. binkok. çwî k. guran-
gih. barxane.

بار: کاف، بېهن کاف، فت، خوه هافېتن، کافدان، لوت، لوتک
الوئيه، القفز، المفدان

Baz: Gav. bêhêngav. fit. xwe havêtin. gavdan.
lot, lotik.

بار: حیوان، دمواری دمست پښ خړکه کا سپی لږ هی خړکا سپی
لدمست وپیت حیوان ودهوارا

الجيب، الخدم، المحجل، الجيب، المخدم

Baz: Hêwan û dewarê dest pê xirkeka spî lê
hey xirka spî li dest û pêt hêwan û dewara.

بارانا بي: نه ماتنا باران و فريژا نورا
موسم انقطاع المطر

Barana biir: Nehatina barana û verêja ewra.

بارانا داریتن: ریژی، باران گور بون
الاسکاب، الانهمار

Barana darretin: Rêjî. barang.

بارانن: ويراندن، نه ماتنا نورا، نه ويراندن، نه ریژن
الاضطال، الامطار، الانزال

Barandin: Werandina awa ewrî. vewerandin. ver-
rêtin.

باران لیکړن: هاتنا بارانن، وهرانا بارانن
الهلول

Baranlêkirin: Hatina baranê. werhana baranê.

باران همکړن: راوستنا بارانن
وقوف المطر

Baranvekirin: Rawestana baranê.

باران نه هاتن: بریونا بارانن
احتباس المطر

Barannehatin: Birrûna baranê.

باران بارن: باران لږ کړن باران هاتن، باران وهران
نزول المطر، الهطول

Baranbarin: Baran lêkirin. baran hatin. baran
werhan.

بارانی: شغری بباران و تې ویناف
الماطر، المطر

Baranî: Evrê bibaran û terr û b iav.

باره: پیوهرکړنا ناخی لاسر بغړن دابهلېت وپهویت
عملیه نشر التراب علی الثلج للذوبان

Barc: Pêwerkirma axê liser befrê da bi helhîr û bi
hujîr.

باره باري: دمنگن پزی په، مه مه
په، په، کار کار کړن، مه عین
الواج، الثغاء، البغاء

Barrebarr: Dengê peziye. mi mi. bii. bei karr
karrkarrên.

باره باري بون: دمنگن بونا پزی، کار کار بون
التنؤج

Barre barrbûn: Dengê bûna pezi. karr karrbûn.

بازار بون: بها بون، نرخه بون، کرین وغروتن بون، سویک بون
التساوم، التعامل، التسوق

Bazarbôn: Bihabôn, nirxebôn, kirîn û firo-
tinbôn, swîkbôn.

بازار بوی: بها بوی، نرخه بوی، کرین وغروتن بوی،
التساوم، التسوق، المعامل

Bazarbûy: Bihabûy, nirxebûy, kirîn û firotinbûy.

بازار تو: بتر بها کرین، نرخه کرین، کرین وغروتن تر
الاسوم

Bazarbîr: Pîtir bihakirin, kirîn û firotin tîr.

بازار کرین: بها کرین، نرخه کرین، کرین وغروتن کرین،
المساومه

Bazarbîrin: Bihakirin, nirxebîrin, kirîn û firo-
tinkirin.

بازار کرین: بها کرین، نرخه کرین، کرین وغروتن کرین،
المساوم

Bazarbîrî: Bihakîrî, nirxebîrî, kirîn û firotinkîrî.

بازار گمری: کرین وغروتن براهافیز، سویکا برا هافیزا
رواج التجارة، رواج البيع والشراء

Bazargermî: Kirîn û firotina bira havêj, swîka
bira havêş.

بازار ساری: سویکا بازار مرى، خافیا کرین وغروتن
الركود الشرائى، الكساد

Bazarîsarî: Swîka bazar mirî, xavîya kirîn û fi-
rotinê.

بازا کویلیا: ریکا پەزێ کویلی، جهن ناسی
الوعلة، المغز، الموش

Baza kwîlyâ: Rêka pezê kwîvî, cihê asê.

بازار گه: سویک، بنگاهێ کیهار وغروتن
السوق

Bazarîgîh: Swîk, bingahê kiryar û firotinê.

بازرگان: خاچه، ئاریش وفاریش کار
التاجر

Bazîrgan: Xaçe, arêş û varêş kar.

بازرگان بون: خاچه بون کیهار وغروتن بون، ئاریش وفاریش بون
المتاجر

Bazîrganbôn: Xaçbôn, kiryar û firotinbôn, arêş û
varêşbôn.

باز بون: خربکونا دست وپیت حیوانا
التحجل، التجيب، المخدم

Bazbôn: Xirik bûna dest û pêt hêwana.

باز بوی: حیوانێ دست وپیت خربکوی
المجيب، التحجل، المخدم

Bazbûy: Hêwanê dest û pê xirîkbûy.

باز تر: دست وپیت خربک تر، دست وپیت خرب تر
الاحجل، الاخدم، الاجيب

Baztîr: Dest û pê xirik tîr, dest û pê xîr tîr.

باز کرین: دست وپیت خربک کرین، دست وپیت خیر کرین
التحجل، التجيب، التخدم، الاحجال، الاخدام، الاجباب

Bazkirin: Dest û pê xirik kirin, dest û pê
xîrkrin.

باز کرین: دست وپیت خربک کرین
المجبل، المخدم، المجيب

Bazkîrî: Dest û pê xirik kîrî.

بازى، بازى: خربکاتیا دست وپیت حیوانا
الجيب، الحجلان، القدمه

Bazî=Bazîyadî: Xirîkatîya dest pêt hêwana.

باز بهی: بېرت رێزکری لاف رويبارا بو قه پەرين دهرياز بونى
المعبر الحجرى فى النهر

Bazber: Berêt rêzkîrî li nav rûbarâ bo vepêrîn û
derbazbûnê.

بازدان: كافدان، بزين، لوت دان، رهڤين
الوثوب، القفز، الركض، الفرار، الهزيمه

Bazdan: Gavdan, bezîn, lotdan, revîn.

بازدای: کەسێ بەزى، کەسێ خوه هافیتى، بى لوت دای
القافز، الواثب، الراكض، الفار، الهازم

Bazday: Kesê bezî, kesê xwe havêtî, yê lot day.

بازيەند: نقشستى
المجاب، التعمیدة، الرقية، التمیمه

Bazbend: Nivîştî.

بازار: بها کرین، نرخه کرین، کرین وغروتن، سویک، جهن کرین
وغروتن

السوق، البيع والشراء

Bazarr: Bihakirin, nirxebîrin, kirîn û firotin,
swîk, cihê kirîn û firotinê.

بازرگان بوی: ناریش و ناریش بوی
المتاجر

Bazirganbôy: arîş û varêşbôy.

بازرگان تر: ناریش و ناریش تر
الاجر

Bazirgantir: Arêş û varêş tir.

بازرگان کرن: ناریش و ناریش کرن
الاتجار

Bazirgankirin: Arêş û verêş kirin.

بازرگان کری: ناریش و ناریش کری
المتاجر

Bazirgankirî: Arêş û varêş kirî.

بازرگانی: کریان و فروتنی، ناریشی فارششی
التجارة

Bazirganî: Kiryar û firotinî. arêşî varêşî.

Bazirganîyati.

بازرگانیاتی

پاز گه: کاف گه
الموتب، المقفن، الموتل

Bazgih: Gav gih.

بازن: خه لهک، خرک، بازک
السوار، الحلقه

Bazim: Xelek, xirik, bazink.

بازن گه: جهن بازنکا لدستی
المعصم الرسخ

Bazingih: Cihê bazinka li destî.

بازو: زهلهک، فی فوک، شاهپز
العقد، الجناح

Bazo: Sevlek, virrvirk, şaper.

بازی: تهرهکتی نیچیرفانه، تهرهکتی دورندهیه
الباز، طیر من الجوارح

Bazî: Teyrekê nêçîrvane, teyrekê durinde ye.

بازی: حیوانی دهست وین خیر خیر، حیوانی دهست وین یفرک
الجبب، الحجل، الخدم

Bazî: Hêwanê dest û pê xîr xîr, hêwanê dest û
pê bi xirrik.

بازار = بازارک: زنیتری، کیم خوینی، لاکى، لیوازی
مرض فقر الدم

Bajar= Bajark: Zinêrî, kêrn xwînî, lakî lêwazî.

بازار دار: کسمی خوین کیم، مروفتی زنیتر، کسمی لاک
المصاب بفقر الدم

Bajardar: Kesê xwîn kêrn . mirovê zinên kesê
lak.

بازرن: باروشینک، جهن بالیددمت
المهيب، المهفه، الروحه

Bajarn: Bawêşînk, cihê balê didet.

بازرن: شار، بازار، شهیر
المدینه، القصیه، البلد، المصر

Bajerr: Şar .bajar, şehir.

بازیری: خه لکن بازیرا
المدنی، الحضاری، البلدی، الحضری

Bajêrt: Xelkê bajêra.

بازیریاتی: خوه جهی، خوه جهیاتی، ناکنجیاتی
المدنی، الحضارة

Bajêrtiyati: Xwe cihî . xwe cihîyati, akincîyati.

بازیری بن: خوه جهبن، بنه جهبن، ناکنجی بن
التمدن، التحضر، التمصر

Bajêrtbûn: Xwe cihbûn, binecihbûn, akincîbûn.

بازیری بوی: خوه جهبوی، ناکنجی بوی، بنه جهبوی
التمدن، التحضر، التمصر

Bajêrtbûy: Xwe cihbûy, binecihbûy, akincîbûy.

بازیری تر: ناکنجی تر، بنه جهتر، خوه جهتر
الامدن، الاحضر، الامصر

Bajêrttir: Akincî tir, binecih tir, xwe cih tir.

بازیری کرن: ناکنجی کرن، بنه جهکرن، خوه جهکرن
التمدن، التحضر، التمصر

Bajêrtkirin: Akincîkirin, binecihkirin, xwe cih-
kirin.

بازیری کری: خوه جهکری، ناکنجی کری، بنه جهکری
المدن، الحضر، المصر

Bajêrtkirî: Binecih kirî, Akincîkirî, xwe cihkirî.

بازیری بنی: ناکنجیاتی ناکنجینی، خوه جهیاتی، خوه
جهینی

المدینه، الحضارة

Bajêrtinî: Binecihinî, Akinciyati, akincinî, xwe
cihyati, xwe cihinî.

بازێرگه: جهن شاری، جهن خوه جهی
المدینه

Bajêrgih: Cihê şarî. cihê xwe cihî.

بازێرگانی: خومجیهاتی، ئاکنجی فانی، خوه جیهنی، بته
جهینی، بتهجهانی
المدینه، الحضاره

Bajêrvanî: Xwe cihîyatîni, akincîvanî, xwe
cihîni, bine cihîni, bine cihîyatî.

بازێرگوسایی:
الاحوال المدنيه

Bajêr kussayî.

بازێرگوسایی:
الاحوال المدنيه

Bajêr berrevanî.

بازێراتی:
البلديه، البلديات

Bajêratî.

بازێرگه: سەرگردان، هێر، هافی، بهرزه، شهپزه، پیرکنده، ئالوز،
گرفتار

الشارد، الشريد، الضال، الهائم، التائه

Bajêle: Sergirdan, hêrr, havî, berze, şepirze,
perrkinde, aloz, giriftar.

بازێرگه: بون، گرفتار بون، هێر بون، شهپزه بون، پیرکنده بون،
سەرگردان بون، ئالوز بون
التشرد، التيه، التضيع، التهميم

Bajêlebûn: Giriftarbûn, hêrrbûn, şepirzebûn,
perrkindebûn, sergirdanbûn, alozbûn.

بازێرگه بوی: هافی بوی، هێر بوی، شهپزه بوی، سەرگردان بوی،
ئالوز بوی، پیرکنده بوی، بهرزه بوی
المشرد، المهل، التيه، المهيم

Bajêlebûy: Havîbûy, hêrrbûy, şepirzebûy, ser-
girdanbûy, alozbûy, pergindebûy, berzebûy.

بازێرگه تر: هافی تر، شهپزه تر، سەرگردان تر، ئالوز تر، گرفتار
تر، پیرکنده تر، گرفتار تر

الاشرد، الاضل، الاتيه، الاهيم، الاضيع

Bajêletir: Havî tir, şepirze tir, sergirdan tir, aloz
tir, giriftar tir, perginde tir, giriftar tir.

بازێرگه: هافی کړن، هێر کړن، شهپزه کړن، سەرگردان کړن،
ئالوز کړن، گرفتار کړن، پیرکنده کړن، بهرزه کړن
التشريد، الاضل، الاهيم، الاضاعه

Bajêlekirin: Havîkirin, hêrrkirin, şepirzekirin,
sergirdankirin, alozkin, giriftar rin, pergindekirin,
berzekirin.

بازێرگه کړی: شهپزه کړی، سەرگردان کړی، بهرزه کړی، هافی
کړی
المضل، المشرد، التيه، المهيم

Bajêlekirî: Şepirzekirî, sergirdankirî, berzekirî,
havîkirî.

بازێرگایی: بازێرگایانی، هافیاتی، شهپزایی، پیرکندایی، بهرزهایی،
سەرگردانی، ئالوزی، گرفتاری،
الظلال، الهيام، التيه، التيهان، الضياع

Bajêleyî: Bajwêryatî: Havyatî, şepirzeyî, perr-
gindeyî, berzebîyî, sergirdanî, alozî, giriftarî.

بازێرگایانی

Bajêleyatî.

بازێرگه: پارێزگار، پawan کتێ، پارێزخان، بهرمان
العامي، الحافظ، الوافي، المشرف، المواقب، المؤمن

Bajwêr: Parêzgar, pawangêr, parêzvan, berevan.

بازێرگه بون: پارێز بون، پawan بون، پارازاتی بون
التحامى، التحفظ، التوفى، الترقب، الائتمان

Bajwêrbûn: Parêzbûn, pawanbûn, parazatîbûn.

بازێرگه بوی: پارێز بوی، پawan بوی، پارازاتی بوی
الحفظ، الحمى، المؤمن، الوفى، المرقب

Bajwêrbûy: Parêzbûy, pawanbûy, parazatîbûy.

بازێرگه تر: پارێز تر، پawan تر، پارازاتی تر
الارقب، الاحفض، الائمن، الاوقى، الارقب

Bajwêr tir: Parêztir, pawan tir, parazatî tir.

بازێرگه کړن: پارازتی کړن، پawan کړن، پارێز کړن
الاحفاظ، الارقاب، الاحماء

Bajwêrkinin: Parêzatîkinin, pawankirin, parazki-
rin.

بازێرگه کړی: پارازتی کړی، پawan کړی، پارێز کړی
الحفظ، الحمى، الوفى، المرقب، المؤمن

Bajwêrkirî: Parêzatîkirî, pawankirî, parazkirî.

باستان بوی: کفن بون. کفنار بوی. میژوو بوی. پیشین بوی
التقادم، التفابر

Bastanbûy: Kevinbûy. kevnarbûy. mêjûbûy. pê-
janbûy.

باستان تیر: پیشین تیر. میژوو تیر: کفنار تیر. کفنار تیر
الاقدم، الاسلف، الاغیر

Bastantir: Kevin tir. kevnar tir. mêjû tir. pêjan
tir.

باستان کرن: کفن کرن. کفنار کرن: پیشین کرن. میژوو کرن
القديم، الاقدام

Bastankirin: Kevinkirin. kevnarkirin. mêjûkirin.
pêjankirin.

باستان کری: کفن کری. کفنار کری: پیشین کری. میژوو کری
المقدم

Bastankirî: Kevinkirî. kevnarkirî. mêjûkirî.
pêşînkirî.

باسگ: لولکا دمستی. گز. نافهرا مل ولمی
الساعد، الذراع

Bask: Lwîlka destî. gez. navbera mil û lepî

باسگن جگارا: دارکن جگارمکشانی
الامزک، قناه التدخين

Baskê cigara: Darkê cigarekêşanê.

باسگد نو تیرمکا ژهفجاری هتا دههیت ملن گاجوتا. دارن
رانای ژهفجاری هتا نیرکی
ساعد المحراث

Bask: Ew tîreka ji hevcarî heta di gehît milê ga
cota. darê ranay ji hevcarî heta nîrkî.

باسگ: دارن رومی
القنات للرمح ونحوه

Bask: Darê rumê.

باسگن چولی: دها چولی. کوما چولی. بارستا چولی
کدس العلف الیابس الطولیکومه ورق الشجر المقصوص کومه ورق
الشجر المقصوص للعلف

Baskê çulî: Diha çulî. koma çulî. barista çulî.

باسگن پی: لویلاق پی. نافهرا پی هتا چوکن
ساق الرجل

Baskê pêy: Lwîlaqê pêy. navbera pêy heta çokî.

باژمیری: پاریزی. پارزتی. پوانی. پارزتنیاسی.
پاوانیاتی

الحفظ، الحافظه، الرقاب، المراقبه، الحمايه، الرقيه، الشراف

Bajwêrî: Bajwêrîyati. Parêzî. paraztî. pawanî.
paraztinatî. pawanîyati.

باس: گوتن. پێزان. گفتو گو. ناخفت. ناخفتن
الخبر، النبأ، البعث

Bas: Gotin. pêran. giftûgo. axêv. axifûn.

باس بون: گفتو گو بون. ناخفتن بون
التباحث، التنبؤ، التخبر

Basbûn: Givtûgobûn. axiftûnbûn.

باس بوی: گفتو گو بوی. ناخفتن بوی
المبعث، المخبر، النبأ، المتباحث، المبحوث

Basbûy: Givtûgobûy. axiftûnbûy.

باس تیر: گفتو گو تیر. ناخفتن تیر
الابعث، الاخير، الانبأ

Bastir: Givtûgo tir. axiftûn tir.

باس کرن: گفتو گو کرن. ناخفتن کرن
التحدث، التباحث، الاخبار، النبأ

Baskirin: Givtûgokirin. axiftûnkirin.

باس بون: گفتو گو کری. ناخفتن کری
المحدث، المحدث، المنبأ

Baskirî: Givtûgokirî. axiftûnkirî.

باس گوتن: ناخفتن گوتن. گوشت گوتن
التنبؤ، التحدث

Basgotin: Axiftûngotin. guft gotin.

باستان. کفن. کفنار. میژوو. بری دا. بری. پیشین
القديم، السالف، الغابر

Bastan: Kevin. kevnar. mêjû. berêda. berî. pêşin.

باستانی: کفناری. کفنی. پیشیاتی: بریاتی. میژویاتی
القدم

Bastanî: Kevnarî. kevnî. pêşiyatî. berîyatî.
mêjîyatî.

باستان بون: کفن بون. کفنار بون. میژوو بون. پیشین بون
التقادم، التفابر

Bastanbûn: Kevinbûn. kevnarbûn. mêjûbûn.
pêşînbûn.

باغ تر: حېج تر. کړجوفه تر. سرداچوی تر. سرګرم تر.
الافرو، الامق، الارعن، الاموج، الاطفي

Baxtir: Hêctir. kerçovetir. serda çûytir. serge-
rimtir.

باغ کړن: حېج کړن. کړجوفه کړن. سرداچو کړن. سرګرم کړن
الافرو، الامق، الارعن، الاموج، الاطفي

Baxkirin: Hêckirin. kerçovekirin. serdakirin.
sergerimkirin.

باغ کړی: حېج کړی. کړجوفه کړی. سرګرم کړی. سرداچو
الافرو، الاموج، الارعن، الامق

Baxkîrî: Hêckîrî. kerçovekîrî. serdakîrî. serge-
rimkîrî.

باغی = باغیانې: حېجې. کړجوفې. سرګرمې. سرداچونې
الافرو، الامق، الارعن، الاموج، الاطفي، حديق الور

Baxî = Baxîyati: Hêcî. kerçoveyî. sergermî. ser-
daçûyî.

باغی ګولا: رمزي ګول و ګولیکا. مېرګا ګولا
حديق الور

Baxê gula: Rezê gul û kulîlka. mêrga gula.

باغی ټیمېش: رمزي بفرېژ. زفيا بهاتن. ورمزي بربار
الستان المنج

Baxêêmîs: Rezê biverêj. zevya bihatin. werzê
berdar.

باله: نویشي. ګومبان
الشمروخ، العنقود

Bave: Iwîşî. gumban.

بافرو: درموي بیژمفنگ. فرکېل
الکذاب، المبالغ فی الکذب الملقق

Bafirro: Direwîn. bêjeveng. firrkêl.

بافرو بون: درموي بون فرکېل بون. بیژمفنگ بون.
الکذاب، المبالغ، التلقق

Bafirroûn: Direwînûn. firrkêlûn. bêjevenkûn.

بافرو بوی: درموي بوی بیژمفنگ بوی. فرکېل بوی.
الکذاب، الملقق

Bafirroûy: Direwînûy. bêjevengbûy. fir-
kêlbûy.

باش زانين. چاک زانين. قمنج زانين. سپهمن زانين
اليقين، التيقن

Baş zanîn : Çak zanîn. qenc zanîn. sphî zanîn.

باش زانا: چاک زانا. قمنج زانا. سپهمن زانا
العلامه

Başzana: Çak zana. qenc zana. sphî zana.

باشوک: قورنگوسک. قورغوهلو
الصقر، طير من الجوارح

Başoke: Quringosk. qurxo. helo.

باشور: خاری. ژیر. داکتی
الجنوب

Başûr: Xarê. jêr. daketî.

باشقه: ژیلی
غير المغایر

Başqe: ji bilî.

باغ، باغچه: رمن. جنېک. زفيا بداروبار
الحديق، الفردوس، البستان، الجنينة

Bax= Baxçe: Rez. cinîk. zevîya bidar û bar.

باغچان: باغ فان: رمنان
الحداثی، الناطور

Baxçevan: Baxvan: Rezan.

باغچانی = باغچانانی: رمنانی
النطارة

Baxvan =Baxçevanî: Rezvanî.

باغ: کړجوفه. سرداچوی. حېج. سرګرم
الافرو، الامق، الارعن، الطافي، الامق

Bax: Kerçove. serda çûy. hêc. sergerimbûn.

باغ بون: حېج بون. کړجوفه بون. سرداچون. سرګرم بون
التفر، التحق، التهو، الترعن

Baxbûn: Hêcbûn. kerçovebûn. serdaçûn serge-
rimbûn.

باغ بوی: حېج بوی. کړجوفه بوی. سرداچوی. سرګرم بوی
الافرو، الامق، المهور

Baxbûy: Hêcbûy. kerçovebûy. se daçûy. serge-
rimbûy.

باف زهر کری: تام زهر کری
المصحم، الموه بالاصفر

Bavzerkirî: Tam zerkirî.

باف زهریاتی: تام زهریاتی
المصحه، المصحا، الموه بالصفرة المیلان للصفار

Bavzerî = Bavzerîyatî: Tam zerîyatî.

باف سور: تام سور
الصحر، المائل للحمرة

Bavsor: Tam sor.

باف سور بوئ: تام سور بوئ
التصحر، التشرب بالحمرة

Bavsorbûn: Tam sorbûn.

باف سور بوئ: تام سور بوئ
المصحر

Bavsorbûy: Tam sorbûy.

باف سور تر: تام سور تر
الاصحر

Bavsortir: Tam sortir.

باف سور کری: تام سور کری
الاصحار، التصحیر

Bavsorkirin: Tam sorkirin.

باف سور کری: تام سور کری
المصحر

Bavsorkirî: Tam sorkirî.

باف سور یاتی: تام سور یاتی

الصحر، الصحراء، المائل للحمرة

Bavsorî = Bavsofîyatî: Tam sofîyatî.

باف سبی: تام سبیاتی
المائل للبیاض، الموه بالابیض

Bavspîyatî: Tam spîyatî.

باف زئ: تام زئ
المذهب، الموه بالذهب، النجال، المطلق بالذهب

Bavzêr: Tam zêr.

باف زئ بوئ: تام زئ بوئ
التموه بالذهب، التمدجل بالذهب

Bavzêrbûn: Tam zêrbûn.

بافرو تر: درموین تر، فرکیل تر. بیژمفنگ تر.
الاکذب، اللفق

Bafirotir: Direwintir. firkêltir. bêjevengtir.

بافرو کری: درموین کری، بیژمفنگ کری. فرکیل کری.
التکذیب، الاکذاب، التلفیق

Bafirokirin: Direwinkirin. bêjevengkirin. firkêlkirin.

بافرو کری: درموین کری، بیژمفنگ کری. فرکیل کری
المکذب، الملق

Bafirokirî: Direwinkirî. bêjevengkirî. firkêlkirî.

بافرو یاتی: درموینی، درموینیاتی، فرکیلی، بیژمفنگی
اللفق، الکذب، المبالغ فيه، التلفق

Bafiroyatî: Direwîni. direwînyatî. virkêl. bêjevengî.

بالفیتک: مورباين دمنگى فیتیا زئ دهیت کورمه یان بدمنگ وهوشین
الرياح الهوجاء المصفرة

Baftû: Hurbayê dengê fîtiya jê dihê gurebayê bi deng û huşin.

باف: تام دان برمنگه کی
المشرب بلون، المطلق، المائل، الدجل، الموه

Bav: Tamdan birengêkî.

باف زهر: بزهری تام دای. تام زهر
الاصحم، المشرب بالاصفر، المائل للصفرة

Bavzer: Bizerî tamday. tamzer.

باف زهر بوئ: تام زهر بوئ
التصحم، المیلان للاصفر

Bavzerbûn: Tam zerbûn.

باف زهر بوئ: تام زهر بوئ
المصحم، المصفر، بنو النضوج

Bavzerbûy: Tam zerbûy.

باف زهر تر: تام زهر تر
الاصحم، الاميل للصفرة

Bavzertir: Tam zertir.

باف زهر کری: تام زهر کری
الاصحاح، التعمیه بالصفرة

Bavzerkirin: Tam zerkirin.

بالفرك: وربادان. ليك زفرين

القتل، التدوير، الغر، التحول، التغيير، التطور

Bavirk: Werbadan .lêk zivrin.

بالفرك دان: ليك وربادان

التدوير، الاداء، الاقتال

Bavirkdan: Lêk werbadan.

بالفرك ليككن: ليك زفرين. ليك هاتي وربادان

التحول، التغيير، التطور، تبدل الزمن

Bavirkvêkcin: Lêk zivrin. lêk hatî werbadan.

بالقيل: پەزا وه شور وكه لويلي. كوه شور وليك باداي

العنز المتدلي الاذن في التواء

Bavêl: Peza guhşor û geh lwîlî. guh şor û lêk baday.

بالقيل: كوه شور بونا پەزى. كوه لويلياتي

صنف من العنز المتدلي الاذن

Bavêlî: Guh şorbûna pezî. guh lwîlîyatî.

باق: گوشتى كرى كوسه وپه. گوشتى گومتل ويرمى

العضله

Baq: Goştê kirî kose û birrih. goştê gumtil û birhî.

بالا بن كاشي: گومتلى گوشتى پاش ملي

الفريضة، عضله الابط

Baq bin keşî: Gumtilê goştê paş milî.

بالاياسكى پي: گومتلى گوشتى پاليشنا لويلاتى بيتى

عضله الساق

Baq baskê pêy: Gumtilê goştê palpiştâ lwîlaqê pêy.

بالا دلي: گومتلى گوشتى دلي

عضله القلب

Baq dilî: Guomtilê goştê dilî.

بالا رانى: گومتلى بن رانى بيتى

عضله الفخذ

Baq ranî: Gumtilê bin ranê pêy.

بالا زملكا: گومتلى گوشتى فر فركا

عضله العضد

Baq zevleka: Gumtilê goştê virr virrka.

باف زير بوى: تام زير بوى

المطلى بالذهب، الموه بالذهب

Bavzêrbûy: Tam zêrbûy.

باف زير تر: تام زير تر

الاموه بالذهب، الاطلى بالذهب

Bavzêrtir: Tam zêrtir.

باف زير كرين: تام زير كرين

الاطلاء بالذهب، التمويه بالذهب

Bavzêrkin: Tam zêrkin.

باف زير كرى: تام زير كرى

المطلى بالذهب، الموه بالذهب

Bavzêrkirî: Tam zêrkirî.

باف زيرى: باف زيرياتى : تام زيرى. تام زيرياتى

الطلاء الذهبى، النجل الذهبى

Bavzêrî: Bavzêrîyatî: Tam zêrî. tam zêryatî.

باف زيرف: تام زيرف

المطلى بالفضة

Bavzîv: Tam zîv.

باف زيرف بون: تام زيرف بون

الاطلاء بالفضة التمويه

Bavzîvbûn: Tam zîvbûn.

باف زيرف بوى: تام زيرف بوى

الاطلاء بالفضة، الاموه بالفضة

Bavzîvbûy: Tam zîvbûy.

باف زيرف تر: تام زيرف تر

الاطلى بالفضة، الاموه بالفضة

Bavzîvtir: Tam zîvtir.

باف زيرف كرين: تام زيرف كرين

الاطلاء بالفضة

Bavzîvkin: Tam zîvkin.

باف زيرف كرى: تام زيرف كرى

المطلى بالفضة

Bavzîvkirî: Tam zîvkirî.

باف زيرفى: باف زيرفياتى: تام زيرفى. تام زيرفياتى

الطلاء الفضى، النجل الفضى

Bavzîvî: Bavzîvîyatî: Tam zîvî. tam zîvyatî.

باقوڤک دندکا فیقی یانه بوی ونه کھشتی. فیقی بی میژ نهعاتی
خارنی پتر دبیزن توییا بیری بالته بین وسمی بین

الشر الفج قبل النهج کانتوت

Baqokfk: Dindika fêqı ya nebûy û negehiştî.
fêqıyê hêj nehatî xarnê pitir di bêjin tûya berî
balete bibin û spî bibin.

باک: پێله، زاڤ، گهر، دهرفهت

التيار الزمنى، الفرصة، المواثيق، الطرف الملائم

Bak: Pêlê. zak. gerr. derfet.

باک چوڻ: پێله ژدهست چوڻ. دهريازبونا دهرفهت

زوال الدور، قوت الفرصة انعدام التيار المناسب، تحول الطرف

Bakçûn: Pêlê ji dest çûn. derbazbûna derfetê.

باک چوڻ: پێ دهرفهت وگراوى چوڻ

المزال دوره، الفاسر ظروفه الفاشته فرصته المناسبه

Bakçûy: Yê derfet û gerawî çûy.

باک دان: دهرفهت دان. گهر دان

فسح المجال، اعطاء الفرصة

Bakdan: Derfet dan. gerr dan.

باک هاتن: دهرفهت هاتن. پێله وزاڤ پهيدا بوڻ

اقبال الفرصة المواثيق هتيز دور الملائم، حلول التيار المناسب

Bakhatin: Derfet hatin. pêlê û zak peydabûn.

باکوان: گهر مهلاتن. کازى کرڼ

النداء، الصباح، المناداه

Bakiran: Gerr helatin. gazîkirin.

باکيش: جهن باى دكيشيت. باراكيش

الهوائ، جاذب الهواء، المكان الكثير الرياح

Bakêş: Cihê bay di kêşî. bara kêş.

باکيشان: جهن گهلهک بهريا. نودى گهله با لى ددمت

جذب الهواء، المهواه، الموقع المعرض للرياح

Bakêşan: Cihê gelek berba. erdê gelek ba lêdî-
det.

باکيشى: باراكيشان. بانينان

انجذاب الهواء

Bakêşî: Berakêşan. baînan.

باکوز: نهغراز. سهردا. ژورى

الشمال

Bakûr: Evraz. serda. jorî.

باڤا کماخڻ: گومتلن کوشتن نینقا قوتن

عسله الایه

Baqa kimaxê: Gumtilê goştê nîva qûnê.

باڤوره: کسمى کلهخ مەزن. مروفتى ستويرو پهحن. مروفتى لىش
مەزن

الضخم الجثة، البدن الجسم

Baqorre: Kesê kelex mezin. mirovê stwîr û pe-
hin. mirovê leş mezin.

باڤوره بوڻ: لىش گربوڻ

تضخم البدن، التسمن

Baqorrebûn: Leş girbûn.

باڤوره بوڻ: لىش گر ومەزن بوڻ

المضخم البدن، المتلىء الجسم

Baqorreby: Leş gir û mezinbûy.

باڤوره تر: لىش مەزنتەر. کلهخ گرتر

الاضخم جسما، الاسمن، الابین

Baqorretir: Leş mezintir. kelex girtir.

باڤوره گرڼ: کلهخ گر گرڼ. لىش مەزن گرڼ

تضخيم الجسم، التسمين، الاسمان

Baqorrekirin: Kelex girkin. leş mezinkirin.

باڤوره گرى: کلهخ گر گرى. لىش مەزن گرى

المسمن، المضخم الجسم

Baqorrekiş: Kelex girkiş. leş mezinkirî.

باڤورههاتى: باڤورههاتى. لىش مەزناتى. کلهخ گريباتى. کلهخ گرى.

لهش مەزنى

السمانه، البدانه، ضخامه الجسم

Baqorreyyî: Baqorreyyatî: Leş mezinatî. kelex gi-
ratî. kelex girî. leş mezinî.

باڤوت عماڤوته: ئه بفره يا با دكەت سەرتەك. خيزىڻ بارا دقوتيت

جهن كورڻ يا تشتى دكەتى

مكس الهواء، مضرب الهواء، مكس الهواء الكثيب

Baqut= Baqute: Ew befere ya ba diket serêk. xîzê
bara di q utî. cihê korê ba tiştî diketê.

بالەك: تخليتهكن كەليكت خارنى په

الباقلا، الفول

Baqilk: Textlîtekê kelîkê xwarnê ye.

باگون: نساخیا یف بونا رتلا. رتل بون
مرض ورم الخصیه

Bagum: Nesaxîya pivbûna ritla. ritilbûn.

باگوهرمک: باهر ویشک
الاشتراک، الحصه، السهم، المشارک

Baguhorrk: Bahir û pişk.

بال: لئک
لدى، عند، لئن، أداة نسبة: نحو، الى

Bal: Linik.

بال: زلفهک. قرفرک
العقد، الجناح

Bal: Zevlek. virr virrk.

بالا: ژورى. سردا. بلند. هنداڤ. سلال
العلی، العلاء، الفوق، السامی

Bala: Jorî. serda . bilind. hindav. selal.

بالا: بهن
القامه، القد

Bala: Bejin.

بالا: دل نایف. سهرمەزن. دفن بلند. دل مەزن
التکبر، المتعجرف

Bala: Dilav. ser mezin. difin bilind. dilmezın.

بالا بون: دفن بلند بون. سهر مەزن بون. دل مەزن بون. دل ناڤا بون
التهالی، التفوق، الاعتلاء، الترفع، التکبر، التسمای

Balabûn: Difin bilindbûn. ser mezinbûn. dil me-
zinbûn. dil avabûn.

بالا بوی: دفن بلند بوی. سهر مەزن بوی. دل مەزن بوی. دل ناڤا
بوی

المترفع، المتعالی، المتفوق، المعلى، المقرفى، المتکبر
Balabûy: Difin bilindbûy. ser mezinbûy. dil me-
zinbûy. dil avabûy.

بالا تر: دفن بلند تر. سهر مەزن تر. دل مەزن تر. دل ناڤا تر
الاعلى، الاسمی، الرفع، الارقى

Balatir: Difin bilindtir. ser mezinbir. dil mezinbir.
dil avatir.

بالا کرن: دفن بلند کرن. سهر مەزن کرن. دل مەزن کرن. دل ناڤا
کرن

الاعلاء، الترفیع، الارقاء

Balakirin: Difin bilindkirin. ser mezinbirin. dil
mezinbirin. dil avakirin.

باکوره: چوین مەزن. چهکچ مەزن
الهراوة، السوط الفلیظ، المطرقة

Bakore: ÇBaqorreyatîvê mezin. çekçî mezin.

باکوره: موزق کله خ مەزن
الانسان العماق، الضخم الجسم

Bakore: Mirovê kelex mezin.

باکوریفک: گوریا یی بفرق وادکت ودهت
الاعصار الثلجی، الزوبعة الثلجیة، الريح المف بالثلج

Bakurîfk: Gurbayê befrê radiket û dibet.

باکوریفک: بایئ نهیلیت بهفر بکفیت عهری
الزوبعة الثلجیة

Bakuzîrk: Bayê nehêlît befir bikevîrî erdî.

باکوز: چهروان. چهروانی جهت هملکتی وبلند
المراعى المرتفعة، الصرود

Bakoz: Çerwan. çerwanê cihê heliketî û bilind.

باکوز: هوپایئ نوز و بهفر تیکل
الزوبعة الرملیة والثلجیة

Bager: Hurbayê toz û befir têkel.

باگین: بایئ کیره هلافتی و دانا بای
رياح تدريه البیادر

Bagêr: Bayê gêre helavêtin û dana bay.

باگ: تشن بایئ فهگريت و ناستنگ لریکاو
الحاجز الهوائی، مصدا الهواء، مانع هوائی

Bagir: Tiştê bayî vegirîrî û asteng li rêkawî.

باگیرن: یف بون و بهرجفتنا لمشی به. نساخیه
الاصابة بمرض الوم الاحتقانی سد الهواء، حجز الهواء

Bagirtin: Pivbûn û perçiftina leşîye. nesaxîye.

باگیرتی: کسئ لمشی وی یف بوی وهلهپرچفتی
المصاب بالورم

Bagirtî: Kesê leşê wî pivbûy û helperçiftî.

باگیر: هوپایئ گهر وکله
الرياح اللافحه، السعوم

Bagurr: Hurbayê gerim û kele.

باگوردان: بهری بان یئ دگیرن دا دلوپ نهین
الحادل، المحدل، المنزون

Bagurrdan: Berê ban pê digêrin da dilop nehên.

بالاف کړی: جل شو

الفساله، الفسال، القاصر، القصار

Balavker: Cil şo.

بالاف کړی: جل شويشتن

الفساله منه الفسل للثوب

Balavkerf: Cil şwîştin.

بالافي: جل شو. سر شويشتن. جل شويشتن

القصار، المستحم

Balavf: Cil şo. ser şwîştin. cil şwîştin.

بالافیک: چوپکه که لبر افا دژین، دپیژنی دیول لعینک

الذعرة، صنف من المصفور

Balavfk: Çwîçkeke liber ava dijîn. dibêjnê dwîvleqînk.

بالهری: سر نهرم. لبر هاتی. سرکیش. قایل بوی. رازی

الموافق، المنسجم، المتجاوب، المنقاد، المطيع

Balber: Semerim. liberhatî. serkêş. qaîlbûy razî.

بالهری بوی: سر نهرم بوی. لبر هاتی بوی. سرکیش بوی. رازی

بوی

الترضي، التوافق، الانصياع، التطلع

Balberbûn: Ser nerimbûn. liberhatîbûn. ser-kêşbûn. razîbûn.

بالهری بوی: سر نهرم بوی. لبر هاتی بوی. سرکیش بوی. رازی

بوی

المنقاد، الموافق، المرضي، المنصاع، المجاب

Balberbûy: Ser nerimbûy. liberhatîbûy. ser-kêşbûy. razîbûy.

بالهری تر: سر نهرم تر. لبر هاتی تر. سرکیش تر. رازی تر

الارضى، الاوفق، الاطوع

Balbertir: Ser nerimtir. liberhatîtir. serkêştir. razîtir.

بالهری کړن: سر نهرم کړن. لبر نینان. سرکیش کړن. رازی کړن

التطلع، الارضاء

Balberkirin: Ser nerimkirin. liberhatîkirin. ser-kêşkirin. razîkirin.

بالهری کړی: سر نهرم کړی. لبر نینای. سرکیش کړی. رازی

کړی

المطوع، الموفق، المرضي

Balberkirf: Ser nerimkirî. liberhatîkirî. ser-kêşkirî. razîkirî.

بالا کړی: دفن بلند کړی. سر معزن کړی. دل معزن کړی. دل ناا کړی

المزقي، المرفع، الملعي، المكبر

Balakirf: Difin bilindkirî. ser mezinkirî. dil me-zinkirî. dil avakirî.

بالایی: دل نااایی. دفن بلندی. سرمه زنی. دل معزنی

العلو، الارتفاع، الرقي، الكبرىاء

Balayf: Dil avaî. difin bilindî. ser mezinî. dil mezinî.

بالا فی: نسمان فی: فرنده

الطائر، الطيارة، الطائرة، الطيار

Balafir: Esman firr. firinde.

بالا فیرن: نسمان فیرن. هوا فیرن

الطيران

Balafirin: Esman firrîn. hewa firrîn.

بالا فیران: شوفیرن بالا فیرن

الملاح للطائرة، الطيار

Balafirvan: Şofêrê bala firê.

بالا فیرکه: جهن دانانا بالا فیرا

المطار

Balafirvan: Şofêrê bala firê.

بالا فیر: جل شويشتن. لهش شويشتن

القصار، الفسال، الفسيل

Balav: Cil şwîştin. leş şwîştin.

بالاف بوی: جل شو بوی. سر شو بوی

الافتسال

Balavbûn: Cil şobûn. ser şobûn.

بالاف بوی: جل شو بوی. سر شو بوی

المقتسل، المضجوع

Balavbûy: Cil şobûy. ser şobûy.

بالاف کړن: جل شو کړن. سر شو کړن

الضجع، القصر، الغسل، الاغسال

Balavkirin: Cil şokirin. ser şokirin.

بالاف کړی: جل شو کړی. سر شو کړی

المضجع، الغسل

Balavkirf: Cil şokirî. ser şokirî.

بالهوى: سر نمرى. لبر هاتن. سرکیشی. رازی بون
القناعه، الرضاء، الطاعه، الموافقه، الانصياع، الانقياد، الانسجام
Balberî: Semermî. liberhatin. serkêşî. razî.

بالته = بالته بوى: بونا فێقى. گهشتنا فێقى، چیبونا فێقى
الومس، المجع، بوا النضوج

Balete= Balte: bûy bûna fêqî. gehîştina fêqî.
çêbûna fêqî.

بالته بون: بوى بون. گهشتن. چیبون

الایماس، المجع، بوا النضوج

Baletebûn: Bûybûn. gehîştin. çêbûn.

بالته بوى: بوى بوى. گهشتی. چیبوی

الماج، المومس، المنضج

Baletebûy: Bûybûy. gehîştî. çêbûy.

بالته تر: بوى تر. گهشتی تر چیتر چیبوی

الانضج، الامج، الایمس

Baletetir: Bûytir. gehîştîr. çêtir çêbûy.

بالته کون: کهاندن. بوى کون. چیکون

الایماس، الامجاج، الانضاج

Baletekirin: Gihandin. bûykirin. çêkirin.

بالته کړی: کهاندی. بوى کړی. چیکړی

المنضج، الممس، الممج

Baletekirî: Gihandî. bûykirî. çêkirî.

بالتهمی: کهاندن. چیبون

النضوج، الومس، الممج

Baleteyî: Gihandin. çêbûn.

بالدار: فرنده. پهرنده. فروکه: نهمپارتی. پالدان، پالدان

المجنج، الطیر، المنسب الیه

Baldar: Firrinde. perrinde. firroke. espartî. bal-
dan. paldan.

بالدار بون: فرنده بون. فروکه بون. فراکه بون

التنسب، التجنح، التطیر

Baldarbûn: Firrinde bûn. firrokebûn. firrakebûn.

بالدار بوى: فراکه بوى. فرنده بوى نهمپارتی بوى. پالدان بوى

المنسب له، المطار، المجنح

Baldarbûy: Firrake bûy. firrindebûy. espartîbûy.
balndanbûy.

بالدار تر: فروکهتر. فرنده تر. نهمپارتی تر. پالدان تر
الاجنح، الطیر، الانسب الیه

Baldartir: Firroketir. firrindekirin. espartîr. pal-
dantir.

بالدار کون: فرنده کون. پهرنده کون. فروکه کون. نهمپارتی کون.
پالدان کون

التنسب، الانسحاب، الاجنح، التجنح، الاطاره، التطیر

Baldarkirin: Firrindekirin. perrindekirin. firro-
kekirin. espartîkirin paldankirin.

بالدارى: فروکهی. فرندمی. نهمپارتی، پالدانی

النسبه، العزو

Baldarî: Firrokeyî. firrindeyî. espartin. paldanî.

بالدان: نهمپارتی. پالدان

النسبه، الاسناد، العزو

Baldan: Espartin. paldan.

بالدعان: پالدان. نهمپارتی

الانحاء، التنسب، الاعزاء، الاسناد

Balvedan: Paldan. espartin.

بالهکون: پال کون. نهمپارتی

الشروع، المحاوله، البدء

Balekirin: Palkirin. espartin.

بالگه: بالیفک. پال

الوساده، المخذه، المسند، المتکا

Balgib: Balîfk. pal.

بالنجک: باریکا شعلوالی یابن بن. باریکا شعلوالی یابن بهردای

جیب السروال

Balinck: Berîka şelwâlî ya bê bin. berîka şelwâlî
ya bin berday.

بالند: نیشان. دهری. ناتک. قهقهه

السمه، العلامه، الهدف

Balind: Nîşan. derî. natik. qemçe.

بالند: فروکه. فرنده. پهرانه. پهرهخانه

الطائر، المجنح

Balind: Firroke. firrinde. perwane. pervane.

بالولک: پرسکهکه ومکی رمتکی لهشی. خهلهکی بیستی به

النزول

Balwîlk: Piriskeke wekî rengê lçşî. xeltekî
pîştîye.

بالیوز: پېشغویی، پېلک، هنارتی
المعل، المندوب، السفير، القنصل

Balyoz: Pêşveyî, pîlik, hinartî.

بالیوز خان: هنارتی خانه
اسفاره، دار المندوب

Balyozxane: Hinartî xane.

بالېدان: بادن، لیک زفراندن، نالاندن
الف التدوير، البرم، الفتل

Balêdan: Badan, lêk zivrandin, alandin.

بالیش: بالیفک، بالک، پال
الوساده، المخده، المسند

Balîş: Balîfk, balgih, pal.

بالیفکا نمریکی: داری سروو بنی دهروکتی سويتی
عارضه المصيدة الخشبية

Balîfka derîkî: Darê ser û binê derokê swîtê.

پام: پامیف
اللون

Bam: Bahîv.

پام: رازابام، رابپام، نفیسی پام، دانا پام
فعل مساعد للمخاطب، ضمير انا

Bam: razabam, rabibam, nivêşibam, dana bam.

پامی: کهلیکه پاخارتی په دکن مصیفنی لکل گوشتی بگارتی
دخون
البامیاء

Bamî: Kelişke ya xarnê ye, dikene medfînî li
gel goştî bigirarê dixon.

پانا بلند: تختی خودی
العرش الالهی

Bana bilind: Textê Xudê.

بان: سرگرتا خانی، نیوانی خانی، کاشخانک کوژیرو
السطح

Ban: Sergirta xanî, nîwanê xanî, kaşxank, kojîre.

بانن خانی: سرگرتا ناخن، نیوانیا ناخن
سطح البيت، سطح الدار

Banê xanî: Sergirta axê, nîwanîya bi axê.

بان یق: بیداغ، عالا، نالا
الرايه، العلم، اللواء

Bandêr: Beydax, 'ala, ala.

بالولک: کریدله، بور، بوری
الانبوب، الاسطوانة، القنیل

Balolk: Girdîle, bor, borî.

بالول: بوریکت زراف
الاقنیه الهوائیه الشعریه

Balwî: Borrikêt zirav.

بالولی: هلهپ، گر دژوار، گر مېمویک
المعلم، الشبق، الغالم، الهلوك، السادی

Baloî: Helepe, gîr dijwar, gîr meymwînk.

بالولی: حج، سرداچوی، سرگرم، سرسک
المفرور، المقتز، الاهوج، الارعن، الطائش

Baloî: Hêc, serdaçûy, sergerim, sersik.

بالولی بون: حج بون، سرگرم بون، هلهپ بون، گرگرتن
عارف، التشبق، التفور، التهوج، التطيش، القرعن

Balolîbûn: Hêcbûn, ser gerimbûn, helepe, gîr-
girtin.

بالولی بوی: حج بوی، سرگرم بوی، هلهپ بوی، گرگرتی
التهوج، المتعلم، المتشبق، المقرعن، المتفرز

Balolîbûy: Hêcbûy, ser gerimbûy, helepebûy, gîr girtî.

بالولی تر: حج تر، سرگرم تر، گرگرتی تر، هلهپ تر
الاهوج، الاغر، الاشبق، الاغلم، الاطیش

Balolîtir: Hêctir, ser gerimtir, gîr girtîtir, helep-
etir.

بالولی کرن: حج کرن، سرگرم کرن، هلهپ کرن، گرگرتی کرن
الاعلام، الاشباق، الاغار، الاهاجه، التطيش

Balolîkirin: Hêckirin, ser gerimkirin, helpekirin, gîr girtîkirin.

بالولی کری: حج کری، سرگرم کری، هلهپ کری، گرگرتی کری
المشبق، المعلم، المرعن، المفرز، الحلق، الهوج، المطيش

Balolîkîrî: Hêckîrî, ser gerimkîrî, helepekîrî, gîr girtîkîrî.

بالولپاتی: بالولپاتی: حجی، حججاتی، سرگرمی، هلهپمی
گرگرتی، کرگرتیاتی

الفرور، الحلق، الهوج، الطیش

Balolyatî: Balolînf: Hêcî, hêcatî, sergerimî, hel-
peyî, gîrgirtinî, gîrgirtinyatî.

بانگ کهاندن: گازی کهاندن. گازی کتران، هایدان
ابلاغ الاذان

Bang gihandin: Gazî gihandin. gazî gêrran. haydan.

بانگ هایدان: گازی کتران. هایدان. ناکه مکران
الایذان، البلاغ، المنادات

Bangheldêran: Gazîkirin. haydan. agehkirin.

بانگهیرک: تیزکا سبها. سبها بجویرک
الضغب، الصویبه، النما، صفار العمل

Bangihwîk: Têjka spîha. spîha biçwîk.

بانگیان: هوار. قاری. قیری
العویل، الصراخ، الاستنجاد، الصیحه، الایذان، المناداه

Bangî: Hewar. qarî. qîrî.

بان بلف. سرما. سڤ. سڤهم
القرس، القر، البرد، الفارس، الصر

Bandef: Serma. sirr. seqem.

بان قورتک: زاد دانا ژهر بونا بجویرکی. زادانا کهیف خوشییا
الغادر، طعام یتخذ لسرویر

Ban qurtîk: Zad dana ji berbûna biçwîkî . zad dana keyf û xweşya.

بان صالح: بان مالشان: هافیتان وادانا بهفرتان ژبانی. بهفر مالینا
ژسهربانی

ازاحه الثلج من السطح، كسح الثلج من السطح، جرف الثلج

Banmalîn: Banmalîştin: Havêtin û radana befrê ji banî befir malîna ji serbanî.

بانهمی: زوم. واری بهرومخت. واری کافئ
المنجج، المسکن الموسمی، المسکن الوقتی

Banehî: Zom. warê berwext. warê gavê.

بانهمی بوئ: زوم بوئ. چونا واری کافئ
الانتجاع

Banehîbûn: Zombûn. çûna warê gavê.

بانهمی بوئ: کسئ چوئ زومئ
النجع

Banehîbûy: Kesê çûy zomê.

بانهمی کرئ: چونا زومئ. چونا واری کافئ
الانتجاع، التنجج

Banehîkirin: Çûna zomê. çûna warê gavê.

بان کتران: ههوسین وگفاشتنا بانئ. تیل کرنا بانئ دا دلوب
نهدربین

الحر، المنفرة

Bangêrran: Vehusîn û givaştina banî . tîlkirina banî da dilob nederbin.

بان گئ: کسئ بانئ دگئیرت
الجادل، المنفر

Bangêrr: Kesê banî di gêrrît.

بان گئیرئ: کارئ بان گئیرائئ
المنفرة، العدل، عملیه حدل السطح

Bangêrrî: Karê ban gêranê.

بان گووان: بهرئ بانئ پئ دگئیرن
العدل، المنسرون

Bangurran: Berê banî pê digêrin.

بانگ: گازی. قاری. هایدان. قیری
الاذان، النداء، الصیاح

Bang: Gazî. qarî. haydan. qîrî.

بانگ بوئ: بونا دهمئ بانگی. کهمشتنا کافا بانگی
حلل الاذان، حلول موعد الاذان

Bangbûn: Bûna demê bangî. gehîştina gava bangî.

بانگ بوئ: دهمئ کهشتی بو بانگدانئ

Bangbûy: Demê gehîştî bo bang danê.

بانگ دان: گازی کتران. هایدان
الاذان، المناداه، رفع الاذان

Bangdan: Gazîkirin . haydan.

بانگ دگئ: کسئ گازی دگت
المنادئ، المؤذن

Bangdêr: Kesê gazî diket.

بانگئ دیکئ: گازییا دیکئ. خاندنا دیکئ
صیاح النیک

Bangê dîkilî: Gazîya dîkilî. xandina dîkilî.

بانگ دعدان: بهرسف دانا کازمئ. لئ دعدان
جواب الاذان، رجع الصدی

Bangvedan: Berisvdana gazîyê . lêvedan.

بانگ کتران: گازی کتران
الاستدعاء

Bangkirin: Gazîkirin.

	باهر گری: پشک کړن. پشک کړن.
	التحصيص، الاحصاء، الاسهام، الاشراك
Bahirkirin:	Pişkkirin. beşkirin.
	باهر گری: پشک کړی. پشک کړی
	المحصص، المسهم، المشترك
Bahirkirf:	Pişkkirf. beşkirf.
	باهر ګړنې: پشکېښی. پشکېښی
	الشراکه، المحاصصة، المساهمة
Bahirinf:	Pişkkinf. beşinf.
	باهر دار: پشکدار. پشکدار
	الشريك، صاحب الحصه، المساهم
Bahirdar:	Pişkdar. beşdar.
	باهر دار بون: پشکدار بون. پشکدار بون
	المتشارك، المتاحصص، التساهم
Bahirdarbûn:	Pişkdarbûn. beşdarbûn.
	باهر دار بوی: پشکدار بوی. پشکدار بوی
	المشاركه، المتاحصص، المساهم
Bahirdarbûy:	Pişkdarbûy. beşdarbûy.
	باهر دار تر: پشکدار تر. پشکدار تر
	الاشرك، الاحصص، الاسهم
Bahirdartir:	Pişkdartir. beşdartir.
	باهر دار گړن: پشکدار کړن. پشکدار کړن
	الاشراکه، الاحصاء، الاسهام
Bahirdarkirin:	Pişkdarkirin. beşdarkirin.
	باهر دار گړی: پشکدار کړی. پشکدار کړی
	المحصص، المشترك، المسهم
Bahirdarkirf:	Pişkdarkirf. beşdarkirf.
	باهر دارې: پشکدارې. پشکدارې
	الشراکه، المحاصصة، المساهمة
Bahirdarf:	Pişkdarf. beşdarf.
	باهر دهرکړن: پشک دهرکړن. پشک دهرکړن
	افراز الحصه
Bahirderkirin:	Pişkderkirin. beşderkirin.
	باهر لټولکړن: پشک لټکړن. پشک لټکړن
	تقسيم الحصص، الاسهم
Bahirlêkvekirin:	Pişik lêk vekirin. beşlêkvekirin.

	پاتنهې گړی: کسې بچونا زومې رابوی وچوی
	المنجع، المنجج
Banehîkirf:	Kesê bi çûna zomê rabûy û çûy.
	پاتې: جهن مهلکتهې ويلندتر زړه وروپیت خوه
	الهضبه، التجذ، الحياء، الحب
Banf:	Cihê helketî û bilindtir ji rex û rûyê xwe.
	پاه: بها. ترخه. ترخه
	السعر، الثمن، القيمة
Bah:	Bihna . nirxe. nixre.
	پاه بون: ترخه بون. بها بون
	التسعر، الثمن، التقويم
Bahbûn:	Nirxebûn. bihabûn.
	پاه بوی: ترخه بوی. بها بوی
	المسعر، المقوم، الثمن
Bahbûy:	Nirxebûy. bihabûy.
	پاه تر: ترخه تر. بها تر
	الاسعر، الاقوم، الاثمن
Bahîr:	Nirxetir. bihatir.
	پاه گړن: ترخه کړن. بها کړن
	التسعير، التثمين، التقويم
Bahkirin:	Nirxekirin. bihakirin.
	پاه گړی: ترخه کړی. بها کړی
	المسعر، الثمن، المقوم، المقيم
Bahkirf:	Nirxekirf. bihakirf.
	پاهړ: پشک. باگوهرک. پش
	الحصه، النصيب، السهم
Bahir:	Pişk. baguhirk. beş.
	پاهو بون: پشک بون. پش بون
	المحاصصة، المساهمة
Bahirbûn:	Pişkbûn. beşbûn.
	پاهو بوی: پشک بوی. پش بوی
	المساهم، المتاحصص، المتشارك
Bahirbûy:	Pişkbûy. beşbûy.
	پاهو تر: پشک تر. پش تر
	الاسهم، الانتصب، الاحصص
Bahirtir:	Pişktir. beştir.

باهینگ: هینگ. نساخیک لهه می لهشی پهیدانیبت ژیر

سرمایه

الروماتیزم

Bahînk: Hînk. nesaxîyeke. li hemî leşî peyda di bît ji ber sermayê.

باهوز: بارووه. هوزیا. گوزیا. هوز

الريح الاموح، الاعصار. الزويعه

Baboz: Barrove. hurba. gurrba. hurr.

باهوز: هوزیا. گوزیا. بارووه. باهوز

الزويح العاتيه

Bahurr: Hurrba. gurrba. barrove. bahoz.

باهوز: هوز. هافى. كيز

الخيران، السامر، السامه

Bahêrr: Hêrr. havî. gêj.

باهيرى: كيزه لهى. هافىياتى. هيرى

الخيره، السمه، السدر

Bahêrrî: Gêjeleyî. havîyatî. hêrrî.

باهروى: بيش. هاريكارى

الاكتئاب، التبرع، الاعانه

Bahîrûbî: Bêş. harîkarî.

باهروى: دان. بيش دان. هاريكارى كرن. دست گهاندن

دفع التبرع، مساهمه الاكتئاب

Bahîrûbîdan: Bêşdan. harîkarîkirin. dest gehandin.

باهروى: كى. بيش كى. هارى كارى كرى

المتبرع، المكتتب، المعين

Bahîrûbîker: Bêşker. harîkarîkirî.

باهو: نول. ناين

الاعتقاد، الايمان، العقيدة، الصدق، الثقة، الاعتماد

Bawer: ol. ayn.

باهو: بون. نول بون. دين بون

الاعتقاد، الوثوق، التصديق

Bawerbûn: Olbûn. dînbûn.

باهو: بوى. نول بوى. دين بوى

Bawerbûy: Olbûy. dînbûy.

باهو: تر. نول تر. دين تر

الاصدق، الاوثق

Bawertir: Oltir. dîntir.

باهيله: بهيمشه. گوشهك. تردين. ههلدين

السفيه، البليد، المغفل

Bahêle: Beyteşe. gewşek. tirredîn. heledîn.

باهيله: بون. بهيمشه بون. گوشهك بون. تردين بون

التسفه، التبلد، التغافل

Bahêlebûn: Beyteşebûn. gewşekbûn. tirredînbûn.

باهيله: بوى. بهيمشه بوى. گوشهك بوى. تردين بوى

المغافل، المغفل، المسفه، المبلد

Bahêlebûy: Beyteşebûy. gewşekbûy. tirredînbûy.

باهيله: تر. بهيمشه تر. گوشهك تر. تردين تر.

الاسفه، الابلد، الاغفل

Bahêletir: Beyteşetir. gewşektir. tirredîntir.

باهيله: كرن. بهيمشه كرن. گوشهك كرن. تردين كرن

الاسفاه، التسفيه، الاغفال، التغفل، الابلد، التبلد

Bahêlekirin: Beyteşekirin. gewşekkirin. tirredînkirin.

باهيله: كرى. بهيمشه كرى. تردين كرى. گوشهك كرى

المسفه، المغفل، المبلد

Bahêlekirî: Beyteşekirî. tirredînkirî. gewşekkirî.

باهيلسى: باهيليائى. بهيمشهئى. تردينئى. گوشهكئى. بهيمشهئى.

تردينئى. گوشهكئى

السفاه، البلاء، الغفله

Bahêleyî: Bahêlîyati. Beyteşeyî. tirredînî.

gewşekî. eyteşati. tirredînatî. gewşekîyati.

باهيل: هير. سرگردان. پيرگنده

الغافل، الشارد، السامر

Bahêl: Hêrr. sergirdan. perginde.

باهيف: بام

الوزن

Bahîv: Bam.

باهيف: تيرك: باهيفيت نكههشنى بتارى دخون

الوزن الطرى

Bahîvterrk: Bahîvêt negchiştî bi terrî dixon.

باهيفا: تصعل. باهيفا بهيارى. باهيفا كويفى

المزيج، الوزن، المر

Bahîva tchl: Bahîva beyarî. bahîva kwîvî.

باهيف: كهورك: تخليتكتن باهيفانه. لجولن شين دين

الوزن البرى

Bahîvgewirk: Texlîtekh bahîvane. li çolê şîn di

bin.

B	ب	B	ب
	باورنامه: پاس	باور کړن: ټول کړن. دين کړن	
Bawername: Pas.	الاجازه، الوثيقة، الشهاده	الاصداق، التصديق، التوثيق	
	باور هاتن: باورمژنی کړن. ټولدارۍ	باور کړی: ټول کړی. دين کړی	
	الانتمان، التصديق	المصدق، الموثق، المؤمن، المعتقد	
Bawerhatin: Bawer jêkirin, oldarf.	باور هاتی: باورمژنی کړ. ټولدار	Bawerkirî: Olkirî, dînkirî.	
	المؤمن، المصدق، المعتقد	باورې = باورياتي: ټولياتي، ديني	
Bawerhatî: Bawer jê ker, oldar.	باور کيشان: باورمژنی نهکړن. باورمژنی نههاتن	الايان، العقيدة، الثقة، الصدق، الاعتماد	
	سحب الثقة، عدم الاعتماد	Bawerî = Bawerîyatî: Olîyatî, dinî.	
Bawerkêşan: Bawer pê nekirin, bawer pê nehatin.	باورمکيش: باورمژنی نهکړ. باورمژنی نههاتن	باورم بخو هاتن: باورم ژخوه کړن. بخوهدان	
	ساحب الثقة، وعدم الاعتماد	الثقة بالنفس، الاعتماد على النفس	
	باورمکيش: باورمژنی نهکړ. باورمژنی نههاتن	Bawer bixwe hatin: Bawer ji xwe kirin, bixwe dan.	
Bawerkêş: Bawer jê nekêş, bawer pê nehatî.	باورمکيش: باورمژنی نهکړ. باورمژنی نههاتن	باورم پیکړ: باورمژنی پټ هاتی	
	ساحب الثقة، وعدم الاعتماد	المعتمد	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	Bawerpêker: Bawerî pêhatî.	
	طرح الثقة، طلب الثقة	باورمې دای: ټولدارۍ، ديندارۍ	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	الموثق	
	طرح الثقة، طلب الثقة	Bawerday: Oldarf, dîndarf.	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	باورمې هاتی: باورم پټ کړ	
	طرح الثقة، طلب الثقة	المستوثق، المصدق، المعتمد	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	Bawerpêhatî: Bawer pêker.	
	طرح الثقة، طلب الثقة	باورم داری: باورم پټ کړی	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	الموثق، المصادق	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	Bawerdarf: Bawer pê kerî.	
	طرح الثقة، طلب الثقة	باورم ژخوه کړ: باورم بخو هاتی، بخوهدای	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	المعتمد بنفسه	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	Bawerjixweker: Bawer bi xwe hatî, bi xwe day.	
	طرح الثقة، طلب الثقة	باورم معتمد: راست گو، تیر باورم. باورم پټ هاتی. باورم ژی کړ	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	الصادق الامين	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	Bawermend: Rasgo, têr bawer, bawer pê hatî, bawer jêker.	
	طرح الثقة، طلب الثقة	باورم معندی: باورم ژی کړن. راست گوۍ. باورم پټ هاتن	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	العقيدة، الايمان، الراسخ	
Bawerxaztin: Bawer viyan.	باورمخازتن: باورم قبیان	Bawermendî: Bawer jê kirin, rast goyî, bawer pê hatin.	
	طرح الثقة، طلب الثقة		

بایں دار نازک: بایں بهاری. بایهکن مها ناداری به
الرياح الاقصر

Bayê dar avizê: bayê biharê. bayekê miha ada
rêye.

بایں پدژ هلاتن:

الصبا، الرياح الشرقية، الهواء

Bayêrojhelatf.

بایں پدژ نالفا:

الدبور، الهواء الغربي، الرياح الغربية

Bayêrojjava.

بایں زک: بایں تهزی

النفخ، الهواء البارد

Bayêzfk: bayê tezî.

بایں کل: کوربا

الهیف، الافع

Bayêkel: Gorriba.

بایں نهم: بایں هندی. نازکه با

النسيم

Bayênem: bayê hêdf. nazkeba.

بایں لهی: بایں خولولاهیا نسمائی. بایں بهر نسمائی

السکاک

Bayêlhewa: Bayê xilolahya esmanî.

بایں هین: بایں نهم وتهزی

الهواء المعتدل

Bayêhln: bayê nerim û tezî.

باهینک: هینک

الروماتیزم

Ba Hînk: Hînik.

به: زاری دملرا ههکاری یا وک بئزی: بهتونارابی

اداء انتباه واستفهام

Ba: Zarê devera Hekarî ya wek bêjî: beto narabî.

بعتی: کورک. سهرمل. ساکوی شور

العجابه، الجبه، الکساء

Betf: Kurk. sermil. sakoyê şorr.

بعتی بهر کورک. کورک بهر کورن

لبس الجبهة، ارتداء العباءة

Betf berkirin: Kurk ber kirin.

باوژن: کسمی بای روفیکیت وی گرتی
المصاب بالغازات المعوية

Bawêz: Kesê bûy rûvîkêt wî girtî.

باوژنی: باکمتنا روفیکا. نیشکه گمش روفیکا دگرت

مرض غازات الامعاء والمعدة

Bawêzî: Baketina rwîvîka. êşeke geş û rwîvîka
digirtî.

باوی: کسمی زفیر. نساخییه که بهز وحتوانا دگرت. پف بون

ولجواز بونا جافری

فقر الدم، العیوان المصاب بفقر الدم والانفتاح والهزال

Bawî: Kesê zinêr. nesaxîyeke pez û hêwana di
girtî. pivbûn û lêwaz bûna çavî.

باوهای: لجواز ولاکییا بهز وحتوانی. نیشکه آانی نساخییهک

مرض الفقر الدموی للماشیه

Bawîyaf: Lêwaz û lakîfîya pez û hêwanî.
êşeke. yanî nesaxîyeke.

باوهای: باروفا بهفری.

الزویه الثلجیه

Bawelî: Barrova befrê.

با وهرگهان: بابادان. باکوهرین

تغییراتجاه الرياح، انحراف مسار الهبوب والاعصار

Ba wergerrhan: Babadan. baguhorîn.

بایں بهر نسمائی: بایں بلنداهین

اللوح

Bayê ber camanî: Bayê bilindahîyê.

بایں بهر سیندین: بایں بهر نالندین

الصبا

Bayê ber spēdê: Bayê berf elindê.

بایں بهزین: تورسکینی. چاری کین. سیپا بهزین

جریان الركنس، سرعة العدس

Bayê bezê: Toriskînî. çarîkirin. sîpa bezîn.

بایں بلند: بایں بهر نسمائی

السکاک

Bayêbilind: Bayê ber esmanî.

بای بون: بای رفماندن

الهف

Baybirin: Bay revandin.

بمخت بهد بوی: بخت رهشکرین. بخت بهش کرین
الانشاء، الاشقاء، الایاس

Bextbedkirin: Bext reşkirin. bext beşkirin.

بمخت بهد کری: بخت رهش کری. بخت بهش کری
المجنس، المنس، المنس، المنس

Bextbedkîrî: Bext reşkîrî. bext beşkîrî.

بمخت بهدی: بمخت رهشی. بخت بهشی. بخت بهشیانی.
سوء الحظ، الشقوة، النكد، سوء الضمیر، الغدر

Bextbedî: Bext reşî. bext beşî. bē êxbalî.

بمخت بهدیانی: بخت رهشیانی. بخت بهشیانی

Baxtbedîyati: Bext reşîyati. bext beşîyati.

بمخت رهش: بخت بهد. بخت بهش
الشقی، الذلیل، المضطهد، البائس

Bext reş: Bext bed. bext beş.

بمخت رهش بون: بخت بهد بون. بخت بهش بون
الشفاء، التذلل، الابتاس

Bext reşbûn: Bext bedbûn. bext beşbûn.

بمخت رهش بوی: بخت بهد بوی. بخت بهش بوی
المجنس، التذلل، المنس

Bext reşbûy: Bext bedbûy. bext beşbûy.

بمخت رهش تر: بخت بهش تر. بخت بهد تر
الاشقی، الاذل، الایاس، الاتمس

Bext reştir: Bext bedtir. bext beştir.

بمخت رهش کرین: بخت بهش کرین. بخت بهد کرین
الاشقاء، الاذلال، الاتماس

Bext reşkirin: Bext bedkirin. Bext beşkirin.

بمخت رهش کری: بخت بهش کری. بخت بهد کری
المجنس، المشقی، المنس، المذل، المضطهد

Bext reşkîrî: Bext bedkîrî. Bext beşkîrî.

بمخت رهشی: بخت بهدی. بخت بهشی.
الشقوة، المنس، البؤس، الذل، الاضطهاد

Bext reşî: Bext bedî. Bext beşî.

بمخت رهشیانی: بخت بهدیانی. بخت بهشیانی
الشقاء، التعاسة

Bext reşîyati: Bext bedîyati. Bext reşîyati.

بمخت خاب: بخت خراب. بخت سوز. پاش در
الغدار، الخائن، الغشاش

Bext xar: Bext xirab. bē soz. paş dirr.

بمجه: بیست روژیت پاش چلی
عشرین یوما بعد الاربعینیه

Beçe: Bîst rojê paş çiley.

بمجه بون: هاتنا بمجهی. گه‌مشتنا بمجهی
حلول الموسم المعلوم

Beçebûn: Hatina beçeyî gheştina beçey.

بمهر: ده‌ریا. ئیک ناف
البحر، الیم

Behir: Derya. êk av.

بمهره رهش: ده‌ریا رهش. ده‌ریا قهر
البحر الاسود

Behra reş: Derya reş. derya qer.

بمهره سپی: ده‌ریا سپی. ده‌ریا گهر
البحر الابيض

Behra spî: Derya spî. derya gej.

بمهره سور: ده‌ریا سور. ده‌ریا نال. ده‌ریا قورمز
البحر الاحمر

Behra sor: Derya sor. derya al. derya qurmiz.

بمهره وانی: گولا وانی لکوردستانا باکوور
بحیره وان

Behra wanê: Gola wanê li Kurdistanana bakûr.

بمخت: جه‌گهره‌مست. ناگه

الضمیر، الوجدان، الانصاف، الطلح، الحظ، النصیب، الاقبال

Bext: Ceger hest. ageh.

بمخت بهد: بمخت رهش. بخت بهش
التكود، السی، الطالع

الابتناس، تنكد العیش، التعاسة

Bextbed: Bext reş. bext beş.

بمخت بهد بون: بمخت رهش بون. بخت بهش بون
السی، الابتناس، تنكد العیش، التعاسة

Bextbedbûn: Bext reşbûn. bext beşbûn.

بمخت بهد بوی: بمخت رهش بوی. بخت بهش بوی
السی، الحظ، المجنس، التعیس

Bextbedbûy: Bext reşbûy. bext beşbûy.

بمخت بهد تر: بمخت رهش تر. بهش بهش تر
الاشقی، الاتمس، الایاس، الاسوء حظا

Bextbedtir: Bext reştir. bext beştir.

بەخت خاڤ بون، پاش دې بون، بې سوز بون. بەخت خراب بون
انحراف الضمير، تلوث الوجدان، الاغتشاش

Bext xarbûn: Paş dirrbûn. bê sozbûn. Bext xi-rabbûn.

بەخت خاڤ بوی: پاش دې بوی، بې سوز بوی. بەخت خراب بوی
المغدر، الغابر، المغش

Bext xarbûy: Paş dirrbûy. bê sozbûy. Bext xi-rabbûy.

بەخت خاڤ تر: پاش دې تر، بې سوز تر. بەخت خراب تر

الاغدر، الاشر وجدانا، الاقذر ضميرا، الاغش

Bext xartir: Paş dirrtir. bê soztir. Bext xirabtir.

بەخت خاڤ کړن: پاش دې کړن، بې سوز کړن. بەخت خراب کړن
الاغدار، اساء الضمير، الاغشاش

Bext xarkirin: Paş dirrkirin. bê sozkirin. Bext xirabkiri.

بەخت خاڤ کړی: پاش دې کړی، بې سوز کړی. بەخت خراب کړی
المسه الوجدان، الميټ الضمير، المغش

Bext xarkirî: Paş dirrkirî. bê sozkirî. Bext xirabkirî.

بەخت خاڤی: پاش درې، بې سوزی. بەخت خرابی.

الفدر، الخيانة، المكر، الفش

Bext xarî: Paş dirrî. bê sozî. Bext xirabî.

بەخت خاڤیاتی: پاش دریاتی بې سوزیاتی

Bext xarîyatî: Paş dirrîyatî. bê sozîyatî.

بەخت خراب: بەخت خاڤ، بې سوز پاش دې
السوء الوجدان، الخيانة، المكر، الفش

Bext xirab: Bext xar. bê soz. paş dirr.

بەخت خرابی: پاش درې، بې سوزی. بەخت خاڤی، پاش دریاتی، بې سوزیاتی

الظلم، الفدر، الخيانة

Bext xirabî: Paş dirrî. bê sozî. bext xarî. paş dirrîyatî. bê sozîyatî.

بەخت خرابیاتی

Bext xirabîyatî:

بەخت دوست: دل پاڅی، راست گو. دل راست
السليم الطوبه، الصادق، المستقيم

Bextdirist: Dil paijî. rastgo. dil rast.

بەخت دوستی: دل پاڅی، راست ړیکي، دل راستی. راست گوئی
الاستقامة، السلامة الضميرية

Bextdir: Dil paqijî. rast rêkî. dil rastî. grastoyî istî.

بەخت راست: بەخت درست، دل پاک، راست گو. ړی راست
الصدق، والانصاف، الصادق

Bext rast: Bext dirust. dil pak. rast go. rê rast.

بەخت راستی: بەخت درستي، دل پاکي، راست گوئی، دل پاکيانی.
بەخت درستياتی

الصدق، الاستقامة، الانصاف

Bext rastî: Bext dirustî. dil pakî. rast goyî. dil pakî. bext dirustîyatî.

بەخت راستیاتی

Bext rastîyatî: Xinê. xenî. teser. diltena. ser pak.

بەخت پار: خنی، خنی، تسەر، دل تنغا، سر پاک

السعيد، المحظوظ

Bextyar: Xinî. xenî. teser. dil. tena. ser pak.

بەخت پاری: خنیاتی، تسەری، دل تناهياتی، سر پاکي

السعادة، حسن الحظ

Bextîyarî: Xiniyatî. teserî. diltenahîyatî. serpakî.

بەختیش: دباري، بیش کیش، خەلات

المكافاة، المكرمة، النخعة، العطاء، الهدية

Bexşîş: Dyarî. pêşkêş. xelat.

بەختشان: نازا کړن، لڼ بوراندن

الاعفاء، الاصفاح

Bexşan: Azakirin. lêborandin.

بەختشانن: نازاکړن، لڼ بوراندن

الاعفاء، الاصفاح

Bexşandin: Azakirin. lê borandin.

بەش: بەش

المشؤوم، النحوس

Bed: Beş.

بە بون: بەش بون

التشؤوم، التنحس

Bedbûn: Beşbûn.

بە بوی: بەش بوی

النحس، المشأم

Bedbûy: Beşbûy.

بعد بين كرى: رمش بين كرى. بهش بين كرى. كريت بين كرى
المشتم

Bedbînkîrî: Reş bînkîrî. beş bînkîrî. kirêt bînkîrî.

بعد بينى: رمش بينى. بهش بينى. كريت بينى.
الشؤم، التشاؤم، الروية، السواد، المظلمه

Bedbînf: Reşbînf, beşbînf, kirêt bînf.

بعد بينياتى: رمش بينياتى. بهش بينياتى. كريت بينياتى

Bedbînfîyatî: Reşbînfîyatî, beşbînfîyatî, kirêt bînfîyatî.

بعد خاز: جاف بين نرابون. رمش خاز. زك رمش
الحسود، البخل، طالب الشر والسوء

Bedxaz: Çav pê nerabûn. reş xaz. zik reş.

بعد خاز بون: جاف بين نرا بون. زك رمش بون
التحاسد، التبخل

Bedxazbûn: Çav pê nerabûn. zik reşbûn.

بعد خاز بوى: جاف بين نرا بوى. زك رمش بوى
المحسد، المبخل

Bedxazbûy: Çav pê nerabûy. reş xaz. zik reşbûy.

بعد خاز تو: جاف بين نرابون. زك رمش تو
الاحساد، الابخال، التبخيل

Bedxaztir: Çav pê nerabûntir. zik reştir.

بعد خاز كرى: جاف بين نرابون كرى. زك رمش كرى
الاحساد، الابخال، التبخل

Bedxazkirin: Çav pê nerabûnkirin. zik reşkirin.

بعد خاز كرى: جاف بين نرابون كرى. زك رمش كرى
المحسد، المبخل

Bedxazkîrî: Çav pê nerabûnkîrî. zik reşkîrî.

بعد خازى: جاف بين نرابونى. زك رمشى. زك رمشياتى. جاف بين
نرابونياتى

الحسد، البخل، الاساءه، طلب التحس، والشؤم والسوء

Bedxazî: Çav pê nerabûnî. zik reşî. zik reşîyatî.
çav pê nerabûnîyatî.

بعد خازياتى: جاف بين نرابون. زك رمش بون
التحاسد، التبخل

Bedxazîyatî: Çavpê nerabûn. zik reşbûn.

بعد كار: كار بيس. كار كريت

المجرم، الفاسق، الخبيث، المتافق، الفاجر، الفاحش

Bedkar: Kar pîs. kar kirêt.

Bedtir: Beştir.

بعد كرى: بهش كرى

الاشتام، التشنيم، المنحس

Bedkirin: Beşkirin.

بعد كرى: بهش كرى

المشتم، المنحس

Bedkîrî: Beşkîrî.

بعدى = بهياتى: بهشياتى

الشؤم، التشاؤم، التحس

Bedî = bedîyatî: Beşyatî.

بعد بهخت: بهخت رمش. بهخت بهش

المنحوس، المشؤم، المنكود، البانس، المسكين

Bedbext: Bext reş. bext beş.

بعد بهختى: بهش بهشتياتى: بهخت رمشى. بهخت بهشى. بعد

رمشياتى. بهخت رمشياتى

البؤس، الشقوة، النكد، التماسه

Bedbextî: Bedbextîyatî. Bext reşî. bext beşî. bed
reşîyatî.

بعد بين: رمش بين. بهش بين. كريت بين

المشتم

Bedbîn: Reşbîn. beşbîn. kirêt bîn.

بعد بين بون: رمش بين بون. بهش بين بون. كريت بين بون
التشاؤم

Bedbînbûn: Reş bînbûn. beş bînbûn. kirêt
bînbûn.

بعد بين بوى: رمش بين بوى. بهش بين بوى. كريت بين بوى
المشائم

Bedbînbûy: Reş bînbûy. beş bînbûy. kirêt
bînbûy.

بعد بين تو: رمش بين تو. بهش بين تو. كريت بين تو

الاشتام

Bedbîntir: Reş bîntir. beş bîntir. kirêt bîntir.

بعد بين كرى: رمش بين كرى. بهش بين كرى. كريت بين كرى

الاشتام، التشنيم

Bedbînkirin: Reş bînkirin. beş bînkirin. kirêt
bînkirin.

بعد گوی: دوسری. دو رویاتی. نکامیاتی. نه کامی
الوشایة. التمیمه، الفساد، البذاءة فی الکلام، اللؤم، الذم

Bedgoyf: Duserî. durwîyati. nekamyati. nekamî.

بعد ناف: ناف پیس. بن ناف
السیء السمعة، والصیت

Bednav: Nav pîs. bê nav.

بعد ناف بون: ناف پیس بون. بن ناف بون
اساءه السمعة والصیت

Bednavbûn: Nav pîsbûn. bê navbûn.

بعد ناف بوی: ناف پیس بوی. بن ناف بوی
المسء سمعة

Bednavbûy: Nav pîsbûy. bê navbûy.

بعد ناف تر: ناف پیس تر. بن ناف تر
الاسوء سمعة، الاشر اسما وشهره

Bednavtir: Nav pîstir. bê navtir.

بعد ناف کرن: ناف پیس کرن. بن ناف کرن
اساءه السمعة، التشهير بالسمعة

Bednavkirin: Nav pîskirin. bê navkirin.

بعد ناف کری: ناف پیس کری. بن ناف کری
المسء سمعة، الشهرة السيئة، المذموم الصیت

Bednavkirî: Nav pîskirî. bê navkirî.

بعد نافی: ناف پیسی. بن نافی. بن نافیاتر
سوء السمعة

Bednavî: Nav pîsî. bê navî. bê navîyati.

بعدو: هافی. باژله. مشهخت. گریده
الشارد، السانح، الهائی، المسافر، الجوال، الخارج

Beder: Havî. bajêle. mişext. gerîde.

بعدو بون: هافی بون. باژله بون. مشهخت بون. گریده بون
التشرد، التسیح، الهیمان، التجول، التفسر، التزح، التخرج

Bederbûn: Havîbûn. bajêlebûn. mişextbûn.
gerîdebûn.

بعدو بوی: هافی بوی. باژله بوی. مشهخت بوی. گریده بوی
المشرد، المستهام، المتجول، المتسیح

Bederbûy: Havîbûy. bajêlebûy. mişextbûy.
gerîdebûy.

بعدو تر: هافی تر. باژله تر. مشهخت تر. گریده تر
الاهیم، الاسیح، الاشر، الانح، الاسفر، الاخرج

Bedertir: Havîtir. bajêletir. mişexttir. gerîdetir.

بعد کار بون: کار پیس بون. کار کرت بون
التخب، التناق، التفسق، التفجر

Bedkarbûn: Kar pîsbûn. kar kirêtbûn.

بعد کار بوی: کار پیس بوی. کار کرت بوی
المناق، المخب، المفجر

Bedkarbûy: Kar pîsbûy. kar kirêtbûy.

بعد کار تر: کار پیس تر. کار کرت تر
الافسق، الافجر، الافعش، الاجرم، الاخب، الاخت

Bedkartir: Kar pîstir. kar kirêttir.

بعد کار کرن: کار پیس کرن. کار کرت کرن
الخبث، الافجار، التخبث، التجريم، الافساق

Bedkarkirin: Kar pîskirin. kar kirêtkirin.

بعد کار کری: کار پیس کری. کار کرت کری
المخث، المفسق، المخبث

Bedkarkirî: Kar pîskirî. kar kirêtkirî.

بعد کاری: کار کرتی. کار پیسی
الخبث، التخبث، الفجور، الفاحشة، الجريمة. الفسق، النفاق

Bedkarî: Kar kirêti. kar pîsi.

بعد گو: دوسر. دوروی. ناخفتن گوئیز. نه کام
المفسد، النمام، البذاءة اللسان

Bedgo: Duser. durwî. axiftin guhêz. nekam.

بعد گو بون: دوسر بون. دو روی بون. نه کام بون
التنم، التفسد فی الکلام، التذم

Bedgobûn: Duserbûn. durwîbûn. nekambûn.

بعد گو بوی: دوسر بوی. دو روی بوی. نه کام بوی
المفسد، المنم، الواشی، المنم، المرم

Bedgobûy: Duserbûy. durwîbûy. nekambûy.

بعد گو تر: دوسر تر. دو روی تر. نه کام تر
الافسد، الانم، الواشی، الایذہ

Bedgotir: Dusertir. durwîtir. nekamtir.

بعد گو کرن: دوسر کرن. دو روی کرن. نه کام کرن
الافساد، التمیم، التوشية، الانام

Bedgokirin: Duserkirin. durûkirin. nekamkirin.

بعد گو کری: دوسر کری. دو روی کری. نه کام کری
الموشی، المنم، المفسد، الملن، المنم

Bedgokirî: Duserkirî. durwîkirî. nekamkirî.

بەمەن کرى: چەپەر کرى. شوپره کرى. پەژان کرى. تان کرى.
ديوار کرى

المسيح، المحوط، المسور، المحصن

Bedenkirî: Çeperkirî, şwîrhekîrî, Pejankirî, tan-
kirî, dîwarkirî.

بەمەنى: بەمەنىياتى: چەپەرەياتى. شوپره ياتى. پەژانينى. تانينى.
ديوار ينى

المسيح، المحوط، المسور، الحصان

Bedenî: Bwdenîyati: Çeperîyati, şwîrheyati, Pe-
janîni, dîwarîni.

بەمەن: جان. خشکوک. لاو. تازه. خوشکوک

الجميل، الرائع، الوجبة

Bedew: Can, xişkok, law, taze, xuşkok.

بەمەن بون: جان بون. خوشکوک بون. لاو بون. تازه بون

التجميل، الترويع

Bedewbûn: Canbûn, xişkokbûn, lawbûn, ta-
zebûn.

بەمەن بوى: جان بوى. خوشکوک بوى. لاو بوى. تازه بوى

الجميل، المروع، الوجه

Bedewbûy: Canbûy, xişkokbûy, lawbûy, ta-
zebûy.

بەمەن تر: جان تر. خوشکوک تر. لاو تر. تازه تر

الاجمل، الاروع، الوجه

Bedewtîr: Cantîr, xişkocktir, lawtîr, tazetîr.

بەمەن کرى: جان کرى. خوشکوک کرى. لاو کرى. تازه کرى

التجميل، الترويع، التوجيه

Bedewkirin: Cankirin, xişkokkirin, lawkirin, ta-
zekirin.

بەمەن کرى: جان کرى. خوشکوک کرى. لاو کرى. تازه کرى

الجمال، الروعة، الوجه

Bedewkirî: Cankirî, xişkokkirî, lawkirî, tazekirî.

بەمەنى = بەمەنىياتى: جىانى. لاوينى. خوشکوکى. تازەنى
خوشکوکياتى. تازەمىياتى. جانياتى

الجمال، الروعة، الوجه

Bedewî = Bedewîyati: Canî, lawîni, xişkokî, ta-
zetî, xoşkokîyati, tazeyati, canîyati.

بەمەن کرى: هافى کرى. باژىله کرى. مشەخت کرى. گەريده کرى
الايهام، التشريد، الاشراق، التسيع، الانتزاح.

Bederkirin: Havîkirin, bajêlekirin, mişextkirin.
gerîdekirin.

بەمەن کرى: هافى کرى. باژىله کرى. مشەخت کرى. گەريده کرى
المخرج، المشرود، المهيم، المنزح، المسيح، المجول، المسفر

Bedenkirî: Havîkirî, bajêlekirî, mişextkirî.
gerîdekirî.

بەمەنى: هافىياتى. باژىلهياتى. مشەختى. گەريدهى. الهيمان،
السفر، المجول، الخروج، الهيام

Bederî: Havîyati, bajêleyati, mişextî, gerîdeyî.

بەمەنەياتى: گەريدهياتى. مشەخت ياتى

Bederîyati: Gerîdeyati, mişextîyati.

بەلا شەئى: مەندەك وشەئى. باهرەك وشەئى

العزيز من الليل

Bedlaşevê: Hindek ji şevê, bahrek ji şevê.

بەمەن: چەپەر. شوپره. پەژان. تان. ديوار

السور، السياج، العائط، الحصن

Beden: Çeper, şûrhe, Pejan, tan, dîwar.

بەمەن بون: چەپەر بون. شوپره بون. پەژان بون. تان بون. ديوار
بون

التسيج، التحوط، التسور، التحصن

Bedenbûn: Çeperbûn, şwîrhebûn, Pejanbûn.
tanbûn, dîwarbûn.

بەمەن بوى: چەپەر بوى. شوپره بوى. پەژان بوى. تان بوى. ديوار
بون

المسيح، المحوط، المسور، المحصن

Bedenbûy: Çeperbûy, şwîrhebûy, Pejanbûy.
tanbûy, dîwarbûy.

بەمەن تر: چەپەر تر. شوپره تر. پەژان تر. تان تر. ديوار تر

الاسيغ، الاسور، الاحوط، الاحصن

Bedentir: Çepertir, şwîrhetir, Pejantir, tantir.
dîwartir.

بەمەن کرى: چەپەر کرى. شوپره کرى. پەژان کرى. تان کرى. ديوار
کرى

التسيج، التحوط، التسوير، الاسوار، الاحصان، التحصين

Bedenkirin: Çeperkirin, şwîrhekirin, Pejankirin.
tankirin, dîwarkirin.

بەر ئابور بون: قەۋان بون. ژىيار بون
التميش، الارتاق

Beraborbûn: Vejanbûn. jiyarbûn.

بەر ئابور بون: قەۋان بون. ژىيار بون. قەۋى
التميش، المرتق

Beraborbûy: Vejanbûy. jiyarbûy.

بەر ئابور تى: ژىيار تى. قەۋىن تى. قەۋان تى
التميش، الارتق

Berabûrtir: Vejantir. jiyartir.

بەر ئابور كىن: ژىيار كىن. قەۋاندىن
التميش، الاعاشه، التزيق، الارتاق

Berabûrkirin: Vejankirin. jiyarkirin.

بەر ئابور كى: قەۋاندى. ژىيار كى
التميش، المرتق، المعاشى

Berabûrkirî: Vejandî. jiyarkirî.

بەر ئابورىياتى: بىر ئابورى: قەۋىناتى. قەۋىنى. ژىيارى. ژىيارىياتى
التميش، المعاشى، الارتاق

Berabûrîyatî: Beraborî: Vejînatî. vejînf. jiyarî.
jiyarîyatî.

بەر ئاتاف: بىر بەلا

المبتلى، المنكوب، المعاشه،

Berataf: Ber bela.

بەر ئاتاف بون: بىر بەلا بون

الابتلاء، الانتكاب، التعرض، للبلاء

Beratafbûn: Ber belabûn.

بەر ئاتاف بون: بىر بەلا بون

المبتلى، المنكوب، المعرض، للبلاء

Beratafbûy: Ber belabûy.

بەر ئاتاف تى: بىر بەلا تى

الابتلى، الاعرض، للبلاء، الانتك

Berataftir: Ber belatir.

بەر ئاتاف كىن: بىر بەلا كىن

الابتلاء، التعريض، للبلاء، الانتكاب، التكتيب

Beratafkim: Ber belakirin.

بەر ئاتافى: بىر بەلايى

البلاء، التكتب، الابتلاء، التعرض، للمصيبة

Beratafi: Ber belayî.

بىف كوتن: بىر امبىر كوتن. رويبرى كوتن. پىش كوتن
المشافىه

Bidevgotin: Beramber gotin. rwîbirwî gotin
pêşgotin.

بىر: كىپى. كىفر
الحجر

Ber: Kêpe. kevir.

بىر: رىشت. قنڭت. شوين وار. دويف هيل
الذريه، النسل، النشىء، السلالة

Ber: Rêşt. qinêt. şwinwar. dwîv hêl.

بىر: قەرىڭ. ئىن هاتىن
النتاج، الثمر، الوارد، الولود

Ber: Verêj. jê hatin.

بىر: پانى. فرهمى. فرهمى. پىخنى
العرض

Ber: Panî. firehî. firheyatî. pehinî.

بىر: بىر فرهمى
الوسع، الوسعة

Ber: Berfirehî.

بىر: پىش. پىشنىن. بىرهمى

الامام، القبل، القدم، السالف، السابق

Ber: Pêş. pêşin. berahî.

بىر: بىر وكى. نىنى
الجبهة، الوجه

Ber: Beroke. enî.

بىر: مېزىر. بىرك. راۋىرك
البساط

Berr: Mêzer. berrik. rajêrk.

بىر: جل
اللبس، الاكتساء

Berr: Cil.

بىر بىر: هېدى. هېدى. پىچ پىچ
رويدا، تدريجيا

Berbere: Hêdî hêdî. pîç pîç.

بىر ئابور: قەۋىن. قەۋان. ژىيار
الاعاشه، الارتاق، التمش

Berabûr: Vejî. vejan. jiyar.

بەر ئاخ: بەرئ خاف و سست
الحجر الترابي

Berax: Berê xav û sist.

بەر ئاش: بەرئ ناشی. بەرئ دستارئ ناقي
حجر الرحي

Beraş: Berê aşî. berê distarê avê.

بەرئ ناشی: بئى: کتا بن. بەرئ بئى بندا
الثقاله

Berêaşêbinî: Kita binî. berê binî binda.

بەرئ ناشی سەرى: کتا سەر. بەرئ سەردا
العضارة

Berêaşêserî: Kita ser. berê serda.

بەرئ ناشا: کەفرئ. بەر ناشا ژئ چێدکەن
الصفوان

Berêaş: Kevrê ber aş a jê çêdiken.

بەر ئاف: دەف ئاف. لێف ئاف
العراق، الضفة، الساحل، الشاطئ.

Berav: Dev av. lêv av.

بەر ئاف بون: خەندقین. بئاقیدا چوئ
الفرق

Beravbûn: Xendiqîn. biavêda çûn.

بەر ئاف بوئ: خەندقی. بئاقیدا چوئ
الفریق

Beravbûy: Xendiqî. biavêda çûy.

بەر ئاف تر: خەندقی تر. بئاقیدا چوئ تر
الاغرق، الأرض الاسهل ریا وافر سقيا واقر ب للماء

Beravtir: Xendiqîtir. biavêda çûntir.

بەر ئاف کون: خەندقاندين. بئاقیدا بون
الاغراق

Beravkirin: Xendiqandin. biavêda birin.

بەر ئاف کرئ: خەندقاندی. بئاقیدا برئ
المغرق

Beravkirî: Xendiqandî. biavêda birin.

بەر ئافی: خەندقینى. بئاقیدا چون
المغرق

Beravî: Xendiqînî. biavêda çûn.

بەر ئافیز: بەرکەتى. بەرماڤیتی. ژبەر چوئ
المجهز، الواثق، الحجر

Beravêj: Berketî. berhavêtî. ji ber çûy.

بەر ئافیزک: نیشانەکە بەراتیو مەردکەن کاتئ شولا پێش مروونی
یاباشە ئان یاخوابە

نقرة من الصخر او فجوه يرمى اليه الاحجار للغال الحسن او
السئ

Beravêjk: Nîşaneke bera têwer diken kanê şola
pêş mirovî ya başe yan ya xirabê.

بەر ئافیزک: خەلاتئ فەکرەهاستنا بویکئ یە بو زاروکا
مکافاه الاطفال اهل العروسه من اهل العريس

Beravêjk: Xelatê vegohastina bwikê ye bo zaro-
ka.

بەر ئافیتئ: بەرتیو مەردکەن

رمى المجارة، الجهز، سقوط الجنين

Beravêtin: Ber têwerkirin.

بەر ئافل: بئ نیزیکی ناقلی

المعقول، حسب العقل، التخمين، التقدير

Beraqil: Yê nizîkî aqilî.

بەر ئافلی: نیزیکی ناقلی

المعقوله

Beraqilî: Nêzîkî aqilî.

بەر ئافل بون: نیزیکی ناقل بون

التعقل

Beraqilbûn: Nêzîkî aqilbûn.

بەر ئافل بوئ: نیزیکی ناقل بوئ

التعقل

Beraqilbûy: Nêzîkî aqilbûy.

بەر ئافل تر: نیزیکی ناقلی تر

الاكثر معقولیه، الاعقل

Beraqiltir: Nêzîkî aqiltir.

بەر ئافل کون: نیزیکی ناقل کون

الاعقال، التعقيل

Beraqilkirin: Nêzîkî aqilkirin.

بەر ئافل کرئ: نیزیکی ناقل کرئ

الاعقال، التعقيل

Beraqilkirî: Nêzîkî aqilkirî.

بەريا: دانێ خۆش بادبەت ومختێ ددەن باي
العلت، الزغل، الذي يفصل عن الحنطة عند التقوية

Berba: Danê xirş ba dibet wextê diden bay.

بەريا: جەنێ بەريا، جەنێ تێر با، جەنێ باکێش
المهواء، المكان المعرض للريح

Berba: Cihê berba, cihê têr ba, cihê bakêş.

بەريا بون: پوچ بون، تێ چون، هەلاقیان
التعرض للريح، المذراة، الهلاك

Berbabûn: Pwîçbûn, têçûn, helavêtin.

بەريا بوی: پوچ بوی، تێ چوی، تشتی بەر هەوا
المعرض للريح

Berbabûy: Pwîçbûy, têçûy, tiştê ber hewa.

بەريا تێ: پوچ تێ، تێ چون تێ، پێر بەريا
الاكثر تعرضا للهواء

Berbatir: Pwîçtîr, têçûntir, pitir berba.

بەريا کون: پوچ کون، تێ بون، هەلاقیان، دانا باي
التهيؤ، التعريض للريح

Berbakirin: Pwîçkirin, tê birin, helavêtin, dana bay.

بەريا کوی: هەلاقیانی، دای باي، تێ بری، پوچ کوی

Berbakirî: Helavêti, dana bay, tê birî, pwîçkirî.

بەر بات: وێران، کلێس، قریون، برهائی، پوچ بوی، بن بریوی
التلف، المنقرض، المباد، المغنى، البائد، الهالك

Berbat: Wêran, kilêş, qirrbûn, birhay, pwîçbûy, bin birrbûn.

بەر بات بون: وێران بون، کلێس بون، قریون، برهوان، پوچ بون، بن بریون

التهاك، التلافة، التفانى، البواد، الانقراض، الاندثار

Berbatbûn: Wêranbûn, kilêşbûn, qirrbûn, birhan, pwîçbûn, bin birrbûn.

بەر بات بوی: وێران بوی، کلێس بوی، قریوی، برهائی، پوچ بوی، بن بریوی

المباد، المنقرض، المغنى، المندثر، المتهاك، البائر، المبور

Berbatbûy: Wêranbûy, kilêşbûy, qirrbûy, birhay, pwîçbûy binbirr bûy.

بەر بات تێ: وێران تێ، کلێس تێ، قریوی تێ، پوچ تێ، بن برتێر
الاهلك، الافنى، الابد، التلف

Berbatir: Wêrantir, kilêştir, qirtir, pwîçtîr, bin bir birrtir.

بەر ناقلی: نێزیکى ناقلی

المعقول، القبول، عقلا، المحمن، عقلا

Beraxift: Nêzîkî aqilî.

بەر ئاخفتن: ژخوہ چوہ، بێ ھایی ئاخفتن
الھذیان

Beraxiftin: Ji xwe çûn, bê hay axiftin.

بەر ئاخفتن بون: بێ ھای ئاخفتن بون
التھدی، التھذیہ

Beraxiftinbûn: Bê hay axiftinbûn.

بەر ئاخفتن بوی: بێ ھای ئاخفتن بوی
المھذی، المھذیہ

Beraxiftinbûy: Bê hay axiftinbûy.

بەر ئاخفتن تێ: بێ ھای ئاخفتن تێ
الامھذی

Beraxiftintir: Bê hay axiftintir.

بەر ئاخفتن کون: بێ ھای ئاخفتن کون
الامھاء

Beraxiftinkirin: Bê hay axiftinkirin.

بەر ئاخفتن کوی: بێ ھای ئاخفتن کوی
المھذی

Beraxiftinkirî: Bê hay axiftinkirî.

بەر ئاخفتنی: بێ ھای ئاخفتنی
الھذیان، الکلام بلا وعی وادراک لہی الغیبیہ

Beraxiftinî: Bê hay axiftinî.

بەرئێکش: نێش کێش، نەساخ کێش
المعرض للمرض والام

Berêş: Eş kêş, nesaxkêş.

بەرئێخستێ: بەر ھافیتێ، ژبەر چوہ، بەرکەتێ
الاجھاض، الجھض

Berêxistin: Ber havêtin, ber ketin.

بەرئێخستێ: بەر ھافیتێ، بەرکەتێ، ژبەر بێرێن
المجھض

Berêxistî: Ber havêti, ber keti, ji ber birin.

بەرئێخلە: بەرئێ نیشکا خانێ، بەرئێ کوشن خانێ
حجر ركن البناء، امام الركن قبالة الزاوية

Berêxle: Berê îşka xanî, berê goşê xanî.

بەرهار تر: سەرکێش تر. سەر نەرم تر. لێرهاتی تر. قانێل تر
الارضی، الاقنغ، الاقید، الاطوع، الاسل

Berbartir: Ser kêştir. ser nerimtir. liberhatîtir.
qailtir.

بەرهار کرێ: سەرکێش کرێ. سەر نەرم کرێ. لێرهاتن. قانێل کرێ
التطوع، التقنع، الترضیه، الاقتیاد

Berbarkirin: Ser kêşkirin. ser nerimkirin. li-
berînan. qailkirin.

بەرهار کرێ: سەرکێش کرێ. سەر نەرم کرێ. لێرهاتن. قانێل
کرێ

التطوع، التقنع، المرضی، المطوع، المختار

Berbarkirî: Ser kêşkirî. ser nerimkirî. liberînay.
qailkirî.

بەرهارێ: سەرکێشی. سەر نەرمی. لێرهاتن. قانێلی

الطاعه، القناعه، الرضاء، الاقتیاد، المسؤلیه، التجارب

Berbarî: Ser kêşî. ser nermî. liberhatin. qailî.

بەرێ: باری: بێرێ دیواری. تەخلیفەتێ بەرێت رۆی دیوارە

صنف من حجر البناء

Berêbazî: Berê dîwarî. texlîtekê berê rBer-
barbûyê dîwarane.

بەرێاسک: تێ لویلاقێ پێی. تەنشتا لویلاقێ پێی

صفحه ساق الرجل

Berbask: Tilê lBerbarbûyalaqê pêy. tenîşt lBer-
barbûyalaqê pêy.

بەرێاش: چاک قنێت. باش رێشت. پاک رێشت

جید النسل، نقی السلاله، حسن الانتاج

Berbaş: Çak qinêt. baş rêşt. pak rêşt.

بەرێاش بون: قنێت پاک بون. رێشت چاک بون

تحسن النسل، جوده الانتاج

Berbaşbûn: Çak qinêtbûn. rêşt çakbûn.

بەرێاش بوی: پاک قنێت بوی. رێشت چاک بوی

المحسن النسل، الجید الانتاج، النقی السلاله

Berbaşbûy: Çak qinêtbûy. rêşt çakbûy.

بەرێاش تو: پاک رێشت تر. چاک قنێت تر. چاکتر رێشت پاکتر
قنێت

اجود النتائج، احسن النسل، انقی السلاله

Berbaştir: Çakrêştir. çak qinêttir. çaktir rêşt.
paktir qinêt.

بەر بات کرێ: وێران کرێ. کلێس کرێ. براندن. قێکرێن بێر کرێ.
پوچ کرێ

الاباده، الاملاك، الائتلاف، الائفاء

Berbatkirin: Wêrankirin. kilêskirin. birandin-
qirrkirin. binbirrkirin. pwîçkirin.

بەر بات کرێ: وێران کرێ. کلێس کرێ. براندی. قێکرێ بێر بێر
کرێ. پوچ کرێ

المغنى، المبيد، المهلك، التلف

Berbatkirî: Wêrankirî. kilêskirî. birandî-
qirrkirî. binbirrkirî. pwîçkirî.

بەرباتی: بەرپاتیاتی: وێران. کلێس. برهان. قریاتی. بێر بێر.
پوچێ

الهلاك، الفناء، الانقراض، البوار، البواد، التلف، الانتثار، الدمار

Berbatî: Berbatyati: Wêran. kilêş. birhan. qir-
ryati. bin birî. pwîçî.

بەرپات کەر: وێران کەر. کلێس کەر. بێر کەر. برهان کەر.
قێنوک

المظلف، المهلك، المغنى، المبيد

Berbatker: Wêran ker. kilêşker. bin birker. birr-
hanker. qirrinok.

بەرپاج: بەرداف ژێرداف. ژێر سێبوری

الخاضع للضريبة

Berbac: Berdaf. jêr dav. jêr sîwirî.

بەرپاجی: ژێردافی. ژێر سێبوری

الخضوع للضريبة

Berbacî: Diravî. jêr siyawirî.

بەرپار: سەرکێش. سەرنەرم. لێرهاتی. قانێل

المطيع، التقاعد، القانع، الراضى، المنسجم، المسؤل

Berbar: Ser kêş. ser nerim. liberhatî. qail.

بەرپار بون: سەرکێش بون. سەر نەرم بون. لێرهاتن. قانێل بون

التطوع، الاقتناع، القراضی، الاقتیاد، التسلول، المسائله

Berbarbûn: Ser kêşbûn. ser nerimbûn. liberha-
tin. qailbûn.

بەرپار بوی: سەرکێش بوی. سەر نەرم بوی. لێرهاتی. قانێل بوی

المطاع، المقاد، المرضی، المقنع

Berbarbûy: Ser kêşbûy. ser nerimbûy. liberhatî.
qailbûy.

بەرياش كړن: قنيت پاك كړن. رښت چاك كړن
تحسين الانتاج. انقاء النسل. تحسين السلالة

Berbaşkirin: Qinêt pakkirin. rêşt çakkirin.

بەرياش بون: پاك رښت كړى. قنيت چاك كړى
المحسن النسل. النقى السلالة. مجود الانتاج

Berbaşkirî: pak rêştkirî. qinêţçakkirî.

بەرياشي: بەرياشياني: قنيت پاكى. رښت چاكى. رښت
چاكياتى. قنيت پاكياتى

جوده الانتاج. حسن النسل. نقاء السلالة

Berbaşî: Berbaşyafî: Qinêt pakî. rêşt çakî. rêşt
çakîyatî. qinêţ pakîyatî.

بەرياق: تلئ باقا ييئ
طرف عضله الساق

Berbaq: Têlê baqa pêy.

بەرياك: بەرى دەرښتئ. بەرى گريئ
قبل الدور. قبل الفرصة الملائمة

Berbak: Berî derfetê. berî gerê.

بەريالگ: رهغ باليفك
جنب الوسادة. طرف المخدة. جانب المسند

Berbalgih: Rex balîfk.

بەريالگ: كراسئ بالاف كرنئ
دراعة القصاره

Berbalavk: Kirasê balavkirmê.

بەريالگ: نەمشخور. پاتوره
السور. الفضلات. النفايات

Bermayîk: Neşxwer. Patore.

بەريانگ: بانئ بەر دەرى. بانئ بەرسفكنئ
الشرقة. الروشن

Berbank: Banê ber derî. banê ber sîfkê.

بەريانگ: بەرى گازين. بەريركئ بانگي
قبل الاذان. انتظار الاذان

Berbang: Berî gazîyê. ber berkê bangî.

بەري پەنئ: كەندال. پەسار. تلئ چيائ. فەجنقى. دوير كەتى
صفحة المنحدر. جانب الاوھيه. عرض الوجه الداخلى للقمماش.
الابتعاد

Berbeten: Kendal. pesar. tilê ciyayî. veciniqî.
dwîr ketî.

بەري پەنئ بون: فەجنقىن. دويركەتن. خوه فەكيشان. خوفەدان
الاجتناب. الابتعاد. الانعزال

Berbetenbûn: Veciniqîn. dwîrketin. xwe
vekêşan. xwe vedan.

بەري پەنئ بوى: فەجنقى. دويركەتى. خوفەداى. خوه فەكيشاى
الاجتناب. الابتعاد. الانعزال

Berbetenbûy: Veciniqî. dwîrketî. xwe vekêşay.
xwe veday.

بەري پەنئ تر: فەجنقى تر. دوير تر. خوه فەكيشاى تر. خوفەداى
تر. خوفەكرتئ تر

الابعد. الاجنب. الاعزل

Berbetentir: Veciniqîtir. dwîrtir. xwe vekêşaytir.
xwe vedaytir.

بەري پەنئ كرنئ: فەجنقاندن. خوه دوير كرن. خوفەدان.
خوفەكيشان

التجنب. الاجتناب. الابتعاد

Berbetenkirin: Veciniqandin. xwe dwîrkin.
xwe vedan. xwe vekêşan.

بەري پەنئ كرى: فەجنقاندئ. خوه دوير كرى. خوفەداى.
خوفەكيشاى

المبعد. المجنب. المعزل

Berbetenkirî: Veciniqandî. xwe dwîrkirî. xwe
veday. xwe vekêşay.

بەري پەنئى: فەجنقىن. دويركەتن. خوفەدان. خوفەكيشان
النفره. الاعتزال. التجنب. الابتعاد

Berbetenî: Veciniqîn. dwîrketin. xwe vekêşan
xwe vedan.

بەري پەنئ پيش ديوار. لپەر چەپەرى
امام الحصن. المحطوط. المسيج. السور

Berbeden: Pêş diwar. liber çeperî.

بەري پەنئى: بەري پەنئى: چەپەرىنى پيژانى. ديوار كرى
الحصن. المنيع. المسيج. الجهات. المحطوط. السور

Berbedenafî: Berbedenîyafî: Çeperinî. pêjanî.
diwarkirî.

بەري پەن: هەدى. هەدى. پيچ. پيچ
شيئا. فشيئا. رويدا. تدريجيا

Berber: Hêdî. hêdî. piç piç.

بەريەزۆك: بەزا، بەزۆك
السباق، الركض، العداء

Berbezok: Beza . bezok.

بەريەجەن: بەژن و بەلا
القد والقامة

Berûbejin: Bejin û bala.

بەريەجەن: نقشتي، بازبەند
الرقبة، الحجاب، التعمية

Berbejin: Nivîstî. bazbend.

بەريەبەست: رەمخێ بەستا رويباری
جانپ الرصافه، امام الجرويل، مجاور الوجن، المنيع الصدر، محکم الجبهة

Berbest: Rexê besta rwîbarî.

بەريەبەست: چەپرکونا پيشيا خوە
التدرع، تحصن الجبهة، تحصين الجبهة

Berbestin: Çeperkirina pêşîya xwe.

بەريەروژ: خودمانا تافێ جەهکێ بەرامبەری روژێ
الشرقة، المواجه للشمس الشارق

Berberroj: Xwe dana tavê cihkê beramberî rojê.

بەريەروژگ: جەهێ مروف خوە لێ بەرتاف دکت
المشراق، الشرقة

Berberojk: Cihê mirov xwe lê ber tav diket.

بەريەلەک: رەخ بەنیتێ بەفرێ، لوزانا

بجوار قطع الثلج، مبعق الواجهه، صفحه غسلات ساق الرجل

Berbelck: Rex bonyêt befrê li zozana.

بەريەلەکی: کەرکەر بونا بەفرێ، پنی پنی بون
تبع الصدر، تتبع الوجه

Berbelckî: Ker kerbûna befrê. pinî pinîbûn.

بەريەهاتێ: بەسکانێ، دویەریون، پرت پرت بون، دویەراتێ
التکتل، التحزب، المجابهه، التشرؤم، التجنح

Berberanê: Baskanê. duberbûn. pirt pirtbûn. du-beranê.

بەريەلەگ: رويئێ پەر، رويئێ بەلکێ دار وباری
وجه الورق، صفحه الورق

Berbelg: Rwîyê per. rwîyê belgê dar û barî.

بەريەلا: مروفتی سەر تەشقلە، بەرنا تاف
المبتلى، الكثير المصابه، جم المشاكل

Bərbela: Mirovê ser teşqe. berataf.

بەريەبەر: بەرامبەر، پيش هەمەت، پيشقە، بەرانبەر
الازاء، المقابل، الموازى، المواجه

Beraber: Beramber. pêş hemet. pêşve .beranber.

بەريەبەر بون: بەرامبەر بون
التقابل، التعادل، التساوى

Beraberbûn: Beramberbûn.

بەريەبەر بوى: بەرامبەر بوى، بەرانبەر
التقابل، التعادل، التساوى، التقاين، التماثل، التطابق

Beraberbûn: Beramberbûy. beranber.

بەريەبەر تو: بەرامبەر تو، بەرانبەر تو
الاقرن، الاعدل، الاطباق، الاوجه

Berabertir: Berambertir. beranbertir.

بەريەبەر کړن: بەرامبەر کړن، بەرانبەر کړن
الاطباق، الاقران، الاعدال، التطبيق، التعديل، التسويه

Beraberkirin: Beramberkikin. beranberkikin.

بەريەبەر کړی: بەرامبەر کړی، بەرانبەر کړی
الموازى، المقرن، المطبق، المعدل، المسوى، الموجه

Beraberkirî: Beramberkirî. beranberkirî.

بەريەبەراتی: بەرامبەراتی، بەرانبەراتی
المقابله، الموازاه، المعادله، المساو، المقارنه، المواجهه

Beraberatî: Beranberiyatî. beranberiyatî.

بەريەبەراتی

Beraberîyatî.

بەريەبەری

Beraberî.

بەريە هاتن: پيشه هاتن، لبرهاتن
الاستقبال، المعادله

Berberhatin: Pêvehatin. liberhatin.

بەر بەي: پانيا بەرکێ
عرض البساط

Ber berr: Panîya berckê.

بەر بێ: دیری راکرێ بەژێ
السبق فى الركض

Berbaz: Diberî rakirmê bezê.

بەريەبەزکاتێ: تۆرسکێ، هەفرکاتنا بەزینێ
السباق فى الركض

Berbezkanê: Toriskîn. hevirikana bezinê.

بهرين کړن: ژير دهست کړن. ديل کړن
الاضاح

Berbenkirin: Jêr destkirin. dîlkirin.

بهرينکړن: ژير دهستی. ديلی. بن دهستی
الاضاح، الرضوح، الاستعباد

Berbenî: Jêr destî. dîlî. bindestî.

بهريند: بهرچهر. سينگ کړتى
الدرع، المحکم الجبهه

Berbend: Ber çeper. sing girtî.

بهريندو: چویدکارییا جوخوونى
هراسه البیدر

Berbêder: Çwîdariya. coxwînê.

بهريند: بهرئ روښنتنا سر بودوتناپهزى
حجر الحليب، الحلب

Berbêr: Berê rwînîştina ser bo dotina pezî.

بهرينژ: پيش گو. پيش کوڼ
المقدمه

Berbêj: Pêşgo. pêşgotin.

بهرينژ: کسى ژير دناخفتن
المهذى

Berbêj: Kesê ji ber di axivît.

بهرينژ: ژير ناخفتن
الهيذان

Berbêjî: Ji ber axivtin.

بهرينش: سر پيش. سر بارويس کار
المتبرع الاول، امام الرواق البيئى

Berbêş: Serbêş. ser barwîyker.

بهرينش: سينگ گريدان
مفلول الصدر

Berbên: Sing girêdan.

بهرينين: بهرئ پای دوستی. بهرئ بهين دانن. بهرئ بهين فهکړن
قبل الراحة، قبل الاستراحة، مضايقة الغير

Berbêhn: Beri paydostî. berî bêhindanê. berî bêhin vekirnê.

بهرينونک: کيياپه که لکل زادی دخون لبر جویا شين دبیت تاما
وی وکی کهرهفسی به

صنف من العشب، یوکل طریا

Berbixwînk: Giyayeke li gel zadî di xon. li ber coya şin di bît tama wî wek kerefsêye.

بهرينلا بون: بهرئاتاف بون. سر تمشقه بون
الابتلاء، التورط فى المشاكل

Berbelabûn: Ber atafbûn. ser teşqelebûn.

بهرينلا بوى: بهرئاتاف بوى. سر تمشقه بوى
المتورط فى المشاكل، الملبى

Berbelabûy: Ber atafbûy. ser teşqelebûy.

بهرينلا تو: بهرئاتاف تو. سر تمشقه تو
الابلى، الاورط فى المشاكل

Berbelatir: Ber ataftir. ser teşqeletir.

بهرينلا کړن: بهرئاتاف کړن. سر تمشقه کړن
الابلاء، التوريط فى المشاكل

Berbelakirin: Ber atafkirin. ser teşqelekirin.

بهرينلا کړى: بهرئاتاف کړى. سر تمشقه کړى
المرط فى المشاكل، الملبى

Berbelakirî: Ber atafkirî. ser teşqelekirî.

بهرينلاى: بهرئاتافى. سر تمشقه لى
الابتلاء، الاصابة بالبلاد والمحن والنكبات

Berbelayî: Ber ataftî. ser teşqeleytî.

بهرين: بهرمالى. هلف کييان. ژنا مروفى
الزوجه، المزبوره، المنكوحه

Bereben: Bermalî. hevîyan. jina mirovî.

بهرين: ديل. تخسير. خلمت کار. ژير دهست
الاسير، العبد، الخادم

Bereben: Dîl. êxsîr. xilmet kar. jêr dest.

بهرين: مانکا پرچى به. لتنشتا سمرى
خصله من الشعر تصصف للزينة

Berben: Mateka pirçîye. li tenîştî serî.

بهرين بون: ژير دهست بون. ديل بون
الاضح، الاستعباد، الاسر

Berbenbûn: Jêr destbûn. dîlbûn.

بهرين بوى: ژير دهست بوى. ديل بوى
المخض، المستبعد، المنسور

Berbenbûy: Jêr destbûy. dîlbûy.

بهرين تو: ژير دهست تو. ديل تو
الاضح، الاعبد، الاسر

Berbertir: Jêr desttir. dîltir.

بەریخووە بۆن: لەدوێخووە زەفرین، خوێقییان، خوێبەرستە
الانانی، الاستثنائ، الاثره

Berbixwebûn: Li dor xwe zivîrîn. xwe viyan.
xwe peristin.

بەریخووە بۆی: خوێبەرستی. لەدوێخووە زەفری، بەرلخووە
الانانی، المستأثر، المتنامی

Berbixwebûy: Xwe peristî. lidor xwe zivîrî. ber li
xwe.

بەریخووە کرێ: رامافێژ. مەزەن بۆن. کر بۆن
النمو، الرواج

Berbixwekirin: Rahavêj. mezinbûn. girbûn.

بەریخووە کرێ: رامافێژ. کر بۆی، مەزەن بۆی
الرائج، التامی، المتنامی

Berbixwekirî: Rahavêtin. girbûy. mezinbûy.

بەریخووە کرێ: رامافێژ. مەزەن بۆی تر. زوێتر شوین بۆی، پتر
مەلداي

الاروج، الانمی، الاكثر رواجاً ونماء

Berbixwekirintir: Rahavêjtir. mezinbûytir.
zwîtir şînbûy. pitirhelday.

بەر بێ: کەسێ بەرا بو خانی دێشکێت

مبتر الوجه، قاص الحجر، مقطوع النسل والنجاح

Berbir: Kesê bera bo xanî dişkênit.

بەر بێ: شکاندنا بەریت خانی ئافا کرێ
جانب الجرح

Berbirîn: Şkandina berêt xanî ava kirmê.

بەر بێژک: بەر پەلخەن. بەر هویز بۆن

تفتيت الحجر، تشتت النجاج، انتشار النسل

Berbijikîn: Ber pelixîn. ber hwîrbûn.

بەر بێژان: نێزیکي زانی. لاسەر زانی

قريب الولاده، على وشك وضع الحمل

Berbizan: Nêzikî zanê. li ser zanê.

بەر بێژکاندن: بەر پەلخاندن. ریشت بەلاف کرێ. قنیت راجاندن

تفتيت الحجر، توزيع السلال، نشر النسل

Berbijikandin: Ber pelixandin. rêşt belav kirin.
qinêt raçandin.

بەر بێژکاندی: ریشت بەلاف کرێ. قنیت راجاندی

منشر النسل، موزع النجاج

Berbijikandî: Rêşt belav kirî. qinêt raçandî.

بەر بێژان: ریشت زێ کر. قنیت مەلێژێر
منتخب النسل، منقى النجاج

Berbijar: Rêşt jê gir. qinêt helbijêr.

بەر بێژک: بەرناف چاڤک. سنچاقا بيسکا

امام الزلف، دبوس الزلف

Berbijîk: Ber nav çavk. sinçaqa biska.

بەر بيسک: ئاقا بيسکا. سنچاقا بيسکا گرێدانى

دبوس الزلف، طاقه عقد شعر زلف وخصلات الشعر

Berbisk: Toqa biska. sinçaca biska girêdanê.

بەر بيسا: چونا جەن رەش کە بو چەروانى

المرايع، المربع، قبل الربيع

Berbiyar: Çûna cihê reşgih bo çerwanî.

بەر بيسا: کەسێ دچیت جەن رەش کەبێن ژجەن زوزان بو
چەراندنا پەز وحيوانى

اهل المرباع، المنتجعون

Berbiyarî: Kesê diçit cihê reş gihtyê ji cihê zo-
zana bo çerandina pez û hewânî.

بەر بيسا: رەخ و بويريت ژبوارى. دور و بيزين مالى. بەر بيسا
گوندی

الحوز، حرم الدار، المجال، الحوى، المحيط

Berbiyar: Ber pê. rex û dorê jîwarî. dor û berêt
malê. ber pêt gundî.

بەر بيسا: ليشت بيرا جل راجاندن وکرنا

قبل التذکر، امام الحياکە

Berbîr: Li pişt bîra. cil raçandin û kirina.

بەر بوير: جەن سینگى وى دەشت بیت دیندا کەند بیت جەن دیندا
نزم ئەر بخواه دەشت

المكان الذى امامه سهل مستوى بليه وهده

Berbwîr: Cihê singê wî dēşt bîr di binda kend bîr
cihê di binda nizim ew bixwe dēşt.

بەر بويرک: مەفالتيت بويرک. ژنکيت بويرک فەدگومەژين

مرافقات العروسه لنقلها الى بيت العريس اثناء الزواج

Berbwîk: Hevalêt bwîkê. jinkêt bwîkê vediguhê-
zin.

بەر بويرياتى: کارى ژنيت بويرک فەدگومەژين

رفقه العروسه اثناء حفله الزواج

Berbwîyafî: Karê jinêt bwîkê vediguhêzin.

بەر پوت: تششتى سىنگ كور
محقور الوجه

Berbot: Tiştê sing kor.

بەربوت: تششتى بىرەدا بوى وچى
المار ساباق، السابق فى المضاء

Berbor: Tiştê berêda borî û çûy.

بەر بوى: لىك بورى دەربازبونا ناڤى
جوار المعبر النهرى، الزرع القوى النمو

Berborr: Linik borê derê derbazbûna avê.

بەر بورى: لىك لوبىلىا ناڤى
جوار الانتوب المار قبلا

Berborrî: Linik lîwîliya avê.

بەربورسک: پرتەک ژناموریت هەفجاری
جزء من اجزاء ، الحرات

Berbosk: Pirtek ji amwîrê hevcarî.

بەر بوشى: پىر قنڤت، گەلەک بەر، پىر ریشتن
کثیر النسل والنتاج

Berboş: Pir qinê, gelek biber, , pîrr rêşt.

بەربوشیلان: ئو کونا ئاف ژین ناشى دەردکەفیت
مقدم منفذ ماء الطاحون

Berbwîşlan: Ew kuna av ji bin aşî dierdkevî.

بەربوی: هەى کرى، فەرمەشى، جەن بەردای بىن مروف بوى ئوردى
ماش ئى نەکن

السارح، الفارح، المتروک، المهجور، السائب

Berbûy: Heykîrî, verêşî, cihê berday bê mirov
bûy erdê matî jê neken.

بەربوى: جە بەردان، جەن دەست ئى هاتى شویشتن ئوردى پوت
پىن نەکرى

الهجر، التزک، السیپ، السرح، الانطلاق

Berbûn: Cih berdan, cihê dest jê hatî şwîştin
erdê pwîte pêncîrî.

بەرباتک: تلن حەفکى، رهضى ستوى
صفحه القفا

Berpatk: Tilê hefê, rexê stûy.

بەر پاو: بەرى سالا بوى
قبل العام الماضى

Berpar: Berî sala borî.

بەر پارزەن: بەرى چو چلاندنى
قبل التصفيه، قبل الفرز

Berparzinîn: Berî çu çilandinê.

بەر باش: باشفە چو، خوە باشفە کیشان
الانكفاء نحو الوراء، قبل الاخير

Berpaş: Paşveçûn, xwe paşve kêşan.

بەر پاشى: فەریژا دویمایەن، ریشنا دویمایەن
النسل الاخير، النتاج الاخير

Berêpaşî: Verêja dwîmahîyê, rêşta dwîmahîyê.

بەر پال: تششتا چىاى، جەن تلن چىاى پى فەكەنى وىالداى
امام السند، صفحه سفح الجبل، جانب السفح

Berpāl: Tenişta çîyay, cihê tilê çîyay yê veketî û
palday.

بەرپالدا: قەلب دانا بەرا، وەرگیزانا کەفرا
قبل النفع، نفع الحجر، اسناد الحجر

Berpaldan: Qelibdana bera, wergêrana kevra.

بەرپالک: بەرک دەن بىن لەهاژەى بو وەرگیزانا بەریت موکوم بو
هەلشکافتنى

حجر الاسناد، انشاء قلع الحجر

Berpalk: Boreke di den bin lihajey bo wergêrana
berêt mukum bo helîşkafînê.

بەرپالین: بەرى پەزى بىن مەخەلتى
قبيل رعى الظهيره للفنم

Berpalîn: Berî pezî biben mexelê.

بەرپان: تششتى روى پەن، بەرى بەرفەرە

واسع العرض، واسع الجبهة، الجبهة العريضة، الحلان

Berpan: Tiştê rwî pehin berê ber fireh.

بەرپانى: تششتى بەرى وى فرە پان بىت

العرض، واسع العرض

Berpanî: Tiştê berê wî fireh û pan bît.

بەر پاچ: سەرو چاف بار کور، سەروچاف باشفە چوى

اثرم الوجه

Berpaç: Ser û çav ber kor, ser û çav paşveçûy.

بەر پەچنى: سەرو چاف پىچاى

مدثر الوجه

Berpeçinî: Ser û çav pêçay.

بهر پيژگ: لنگ درجکې. لره ځې ستورکې
امام الدرج. امام السلم

Berpçytzk: Linik dereçkê. li rex pêstorkê.

بهر پې: بهر بهاف. ره ځې روږيت خانې
الذري، الموطي، المشي

Berpê: Ber bihav. rex û rwîyêt xanî.

بهر پيټ: سينگ خاف و سست. بهر خاف
رخو الجبهه

Berpêt: Sîng xav û sist. ber xav.

بهر پيچ: سمر و چاف فمشارتي. ديم فمشرهاي
الميرقع، الدرغ، الملم، المقنع

Berpêç: Ser û çav veşartî. dêm veşîrhay.

بهر پيچان: فمشارتنا ديم وسينگ و بهر
الدرغ، ستر الوجه، حجب الامام للشىء

Berpêçan: Veşartina dêm û sîng û bera.

بهر پيژان: لدف تاني. لنگ ديوارى
جوار السياج، امام الحائط

Berpêjan: Lidev tanî. linik dîwarî.

بهر پيگ: دهمن خو ليكدانې نيك پې خوږه دېن هملاتي خوږه د
تالينيت دا بڅيتي نوردى
الشغريه، لف الساق بالساق لدى المصارعه

Berpêk: Demê xwe lêkdanê êk pê xwe di pê
hevalê xwe di alînit da bêxît.

بهر پيگ: بهنې گريدانا دملنگا لباسكې يتي
المخدم، رباط الساق

Berpêk: Benê girêdana delinga li baskê pê.

بهر پيگ:

الضمير الموصول

Berpêgih.

بهر پيځله: بهر پيځلا ناځې بهيت
امام التيار، قبل الموج، قبل التيار

Berpêle: Berî pêla avê bihêt.

بهر پيټ: سړوچاف نيك چوى
افطس الوجه

Berpît: Ser û çav têk çûy.

بهر پچان: نيزيک فمشارتي بستانې
على وشك الانفطار، كاد ينفطر

Berpiçan: Nêzik vetan bistanê.

بهر پي: لښ سيبهرا كسكې. خودانا بن لها نيكې بهيت پارازتن
في الكفف، صفحه الجناح

Berperr: Libin sîber kesekî. xudana bin liha êkî
biêhêt parastin.

بهر پيړيگ: بهرې پيړويكى
الوضيخ، الموضون، عرض القماش

Ber perrok: Berê perokî.

بهر پيړي: لره ځې پيردا بويكې
امام ستار العروسه، جانب خدر العروس

Ber perî: Lirex perda bwîkê.

بهر پيژ: جونا نك پيژى بو چراندينى. شفاني
رعى الفتم، عمليه الرعى

Berpez: Çûna nik pezî bo çerandinê. şivanî.

بهر پيژان: لره ځې تاني. نيزيكي تاني
جانب السياج، جوار الحائط

Berpejan: Li rex tanî. nêzîkî tanî.

بهر پيصار: لسپنگن دويښى. تلې كندالى
صفحه الاويه، امام المنحدر

Berpesar: Li sîngê dorbey. tilê kendalî.

بهر پيځ: رمخي نيكې. لنگ كلشنتى
جانب الصدع، جوار الفلق

Berpeq: Rexê tîkê. linik keliştê.

بهر پيغلان: بهر نيك بون
صداع الحجر، انقلاب الجبهه

Berpeqan: Ber tîk bûn.

بهر پيغلين: بهر كوشتن. ژبريک چون
الانشقاق من القدم، تصدع الجبهه

Berpeqîn: Ber kujtin. jiberêk çûn.

بهر پيغلين: بهر بژكين
تفتت الحجر، تحطم الوجه

Berpelîxîn: Ber bijikîn.

بهر پيغلاندين: بهر پهغلاندين
تفتيت الحجر، تحطيم الجبهه

Berpelîxandin: Ber pelixandin.

بهر پيغنى: سينگ فمشارتي. رښتا فمشرهاي
مستور النجاج، المخفى وجهه

Berpenî: Sink veşartî. rêsta veşîrhay.

بەر پىر: لىدەف پىرئ. لىرەخ پىرئ
امام الجىسر، جانب الجىسر

Berpîr: lidef birê. li rex pirê.

بەر پىر: گەلەك قىزىتى. گەلەك فرىز. پىر رىشت
كثير النسل والنشى، غزير الانتاج، وقير المحصول

Berpîr: Gelek qinê. gelek verê. pir rêşt.

بەر پىر تىكىن: دىم جامە پىر تىن. بەر پەلخىن
تمزق الواجه، محطم الحجر

Berpîrkîn: Dêm came peritîn. ber pelixîn.

بەر پىر تىكى: تىشتى سىنگى وى ھەلومرھاي
ممزق الوجه، محطم الوجه

Berpîrkî: Tiştê singê wî helwerhay.

بەر پىر تىكەن: تىشتى سىنگى وى ھاتى براندن ھاي بەرداي
تخليم الوجه، تمزق الواجه، تقطيت الحجر، ممزق الواجه

Berpîrkandin: Tiştê singê wî hatî dirandin may
berday.

بەر پىر تىكەن: تىشتى سىنگى بەرداي كرى. ودر فال كرى
محطم الوجه، ممزق الوجه

Berpîrkandî: Tiştê singê berday kirî û dervala
kirî.

بەر پىر: كەسى سەرگىز. مروفتى كار بە دەست. بەر پىسار
المسؤول، قبل الاستفسار

Berpîr: Kesê sergêr. mirovê kar bedest berpîs-
yar.

بەر پىشت: جەگە دەھاڤىن بن كورتانى دەوارا. مەرش. بن كورتان
البرذعة، الجلال، جانب الظهر

Berpîst: Cileke di havêtin bin kurtanê dewara.
merş. bin kurtan.

بەر پىشت: بەرھاڤى. سەر وىن. لىك فر
المقلوب، المكوس

Berûpîst: Berhavêjî. ser û bin . lèk vîr.

بەر پىش: سىنگ خاف و سست. بەر روخ
هش الوجه

Berpîş: Sîng xav û sist. ber rox.

بەر پىل: بەرى دەرفەت ھاتنى. بەرى دەلفەي
قبل الفرصة، قبل الدرجة

Berpîl: Berî derfet hatinê. berî delîvey.

بەر پىس: رىشت پىس. قىزىت پويج. برىنا بن كەڤلى بەروار بچىت
بەركى نەنەن لىن كەڤلى بەروار بسميت
سىء النسل، بدىء الناتج، الخرق المحرف

Berpîs: Rêşt pîs . qinê pwîç birîna bin kevî ber-
war biçît berkê tîvengê libin kevî berwar bi
simît.

بەر پىست: برىنال لىن كەڤلى را بەروار و كەش بر بچىت
الخرق تحت الجلد مائلًا

Berpîst: Birîna li bin kevî ra berwar û keş bir
biçît.

بەر پىساتى ھە: تولا بنك خرابى وزيانى ھە بچىت
نحو الرذيلة، والسوء

Berpîsativ: Tolaz binik xirabî û zîyanê ve diçît.

بەر پىڤان: پىڤانا پانيا تىشتى وەك بەروكى
كيل عرض الشىء

Berpîvan: Pîvana panîya tiştî wek perrokî.

بەر پىڤ: تىشتى بەرى وى ھاتى پىڤان و زانين
شریط المساحه

Berpîv: Tiştê berê wê hatî pîvan û zanîn.

بەر پىل: ھەستى پاش ملى. دەڤى ھەستى پىشت ملى. كەر كەروك.
كەلەكە نەك

عظم الكتف، عظم الترقوة، لوح الكتف

Berpîl: Hestîyê paşmîlî. deqê hestîyê pişt mîlî.
kerkerok. kelkelank.

بەر پىلەك: چونا زىرھانى كرنا بىلكى داوت ھاتنى
مراقبه هدیه العرس

Berpîlik: Çûna zêrevanî kirina bîlkê dawet hatî-
nê.

بەر تات: كەڤرى پەحن
حجر العائن، الصلح

Bertat: Kevrê pehin.

بەر تاف: بەر بەر روک. خودمانا نافى
التشرق، امام ضوء الشمس، قبل الشروق

Bertav: Ber berojk. xwedana avê.

بەر تاق: بەر بىوار. سىنگ پەڤاي
امام الجدار، مشقوق الوجه

Bertaq: Ber diwar. peqay.

بەرتیل خاوی: پاره وەرگرتنا نەریک ونەبرست
الارتشاء.

Bertilxarin: Pare wergirtina ne rêk û ne dirust.

بەری توو: برینا بەروار. پلێت بونا خاوە کش بڕ
القطع المائل، البئر المنحرف ،

Berturr: Birrîna berwar , pilît bûna xwar û keş
birr.

بەرئوق: تەخلێتەکن چەکیژ ژنکانه
صنف من حلی النساء

Bertoaq: Texlîtekê çekên jinkane.

بەرئوێج: روێی توێخێ نشتی
وجه الطبق، صفع الطبقه

Bertwîx: Rwiye twixê tiştî.

بەری تووێک: روێی سەرھەمێن نشتی تەنک
وجه القشرة، صفع القشرة

Bertwîk: Rwiye serve ye tiştê tenik.

بەری تۆل: پانی و بەرفەرھمیا تورا ئیجیری بان تورا گودانی
عرض الشبکه

Bertorr: Panî û berfirehiya toranêçîrê yan tora
godanê.

بەری جاگ: لارەخ چارچوفا دارى پاتیک بەستى وتیکرا چوى
امام الشبکه الخشبیه

Berçax: Li rex çarçûva darî patêk bestî û têkra
çûyî.

بەری چل: مەرش چلێ بێ گودتانى. دەوارى
غطاء الدابة

Bercil: Meriş. cilê bin kurtanê dewarî.

بەری چوت: نەردێ نەرم بساناھى بو کێلانی
الارض سهل الفلاحة والحرث

Bercot: Erdê nerim bi sanahî bo kêlanê.

بەری چوم: رمضی میرگن. رمضی ھەویگن
خوار الواحه

Bercom: Rexê mērgê. rexê hewîkê.

بەری چون: سینگ گەور
رمادی الوجه

Bercon: Sîng gewir.

بەرتان: رەخ پەژان
جوار السياج

Bertan: Rex pejan.

بەری تەمان: بەرکوری. دێم کوری. نشتی بەری کەمچ و ناف کوری بێت
انبساط الوجه، العقر

Bertepan: Berkor. dêm kur tiştê berî kefîç û nav
kur bît.

بەری تەپای: بەرکوری. ناف قوری. ناف کەمچ
منبسط الوجه، مقعر الوجه

Bertepay: Ber korî. nav Porî. nav kevîç.

بەرئەلاش: پەقانا بەروار. تى كەلشتى
الانفلاق المائل

Bertelaş: Peqan berwar. tîî keliştî.

بەری تێر. پم فرێژ. تێر ژێھان
مشعب النجاج، مكثف المحصول

Bertêr: Pîrr verêj. têr jêhatin .

بەرئەلک: ھافیتنا بەرکێ بجویک بێبلا . بێبلی بەرک ھافیتن وتن
وەرکرن
المخذه

Bertivk: Havêtina berkê biçwîk bi tîbla bitîblê
berk havêtin û tê werkirin.

بەری تل = بەری تیل. زکێ تیلن. تلن تیلن
باطن الاصبع

Bertil = Bertibl: Bertibil. zikê tiblê. tilê tiblê.

بەری تیغانک: بەرکێ تەنک و پەمەن وەک پارەى
القرص الحجري الرقيق

Bertivank: Berkê tenik û pehin wek parey.

بەرئەیک: رمضی دەزى. لایى پەقن. تەنشتا کەلشتن
طرف الصدع، مصدع الوجه

Bertik: Rexê dezî. layê peqê. tenîştakeliştê.

بەرئەیل: پارەدانا شولێ بەسەرئى مروفی ھە بێنیت
الرشوة، الضمان، العوض

Bertil: Paredana şolî bi serê mirovî vebînît.

بەرئەیل خوەر: کەسێ بەرئەیلادخوت و وەردگرت
المرتضى

Bertilxwer: Kesê bertila di xot û werdigirît.

بەرخان: كەسنى سەلت يىنى بىن بىچۈك داخارا رىشتىنى بىكت
طالب النسل، والدريه، العاقر

Berxaz: Kesê silt yê bê biçwîk daxaza rêştê biket.

بەر خال: رەخنى نىشاننا روى وسەرو چاڭا . رەخنى دەقنى . تىلى خالى
جانب الشامه

Berxal: Rexê nişana rwî û ser û çawa . rexê deqê tilê xalê.

بەر خەم: پرتەكى ژىر كارلا كىلاننى . پارچەكا مەفجارى يە
جزء من اللؤمة، جزء من المحراث

Berxep: Pirtekî jiber karê kêlanê . parçeka hev-carîye.

بەر خەل: رەخنى كەلتى . تەنشتا چەپەرى
امام القطعه، امام الحصن

Berxel: Rexê kelê. tenişta çeperî.

بەر خەل: تەشتىنى بىنك باشىنى قەدىچىت
الغال الحسن، نحو التحس

Berxêr: Tiştê binik başîyê vediçît.

بەر خەرى: دېم گروڧى
مدور الوجه، دائرى الوجه

Berxîr: Dêm girovîr.

بەر خەير: رەخنى رەزىنى . لىڧا چىچىنى . تىلى كېرىنى
طرف السطر، جانب الخط

Berxîr: Rexê rêzê. lêva xîçê. tilê gîrê.

بەر خەج

Berxîç:

بەر خەيىن: بەرىنى پلۇخنى تېكەل خەيىنى . بەرىنى سەست وروخ
الحجر الرملى

Berxîz: Berê piloxê têkel xîzî. berê sist û rox.

بەر خەور: نەنگەنكا دەرىنى لولىلى يافرەبەيى . نەنگەنكا كەلەك شول بىن
كرى وكەن بوى

واسع القوهه للسلاح، المحصول، الناتج

Berxwer: Tivenga derê lîwîl ya firêhbûy . tiven-ga gelek şol pê kirî û kevinbûy.

بەر خور:

Berxor:

بەر چاچەك: تىلى لولىلاقى حەيوانى
صفحه الساق الحيوان

Berçaçik: Tilê lwîlaqê hêwanî .

بەر چاچ: بەرى ومەختى . بەرى دىمەكى

قبل الزمن، قبل القرن، قبل الاوان، سابق العصر

Berçax: Berî wextî . berî demekî.

بەر چال: پېش چاف

المعرض، المشاهد، المنظر

Berçav: pêşçav.

بەر چامبەرى: رەخنى دەركىنى سويىتى . بەرى كوشە و نيشكا

حجر ركن المصيدة، حجر الضلع

Berçamberî: Rexê derkê swîtê . berî goşê û îşka.

بەر چەپ: بەردىنى خەۋەك . بەدەمكا رېتىنى

المنعطف، الملوى، امام المنعطف

Berçep: Erdê xwek. badeka rêkê.

بەر چەم: رەخ ناف . دەڧ ناف . لىڧ ناف

الصفه، الشاطي، الصفول الحاذئ للنهر

Berçem: Rex av .dev av. lêv av.

بەر چەڭەك: تۈيرىنى تۈمەكىنى تەمرا دېچىتى . كەمىشا تەمرا

الحوصله، حوصله الطير

Berçêlk: Twîrê tomkê teyra di çîtê gemşa teyra.

بەر چەك: بېچىكىنى سافا بىن شېر خەۋەر

الرضيع

Berçîçik: Biçwîkê sava yê şîr xwer.

بەر چىچ: كەڧرىنى كېل . بەرىنى بىلند راۋەستاي

الصخر الثاني

Berçîx: Kevrê kêl. berê bilind rawestay.

بەر چىچ: سېنىڭ دېھاي

مشقوق الوجه

Berçîq: Sîng dirrhay.

بەر چۈك: تەنشتا چۈكى . رەخنى نەژەنى

جانب الركبة، طرف الركبة

Berçok: Tenişta çokî. rexê ejnuy.

بەر چۈن: بەركەتن . بەرھافىتى . پېش كەتن . سەركىشى

الجهض، الريادة، القيادة

Berçûn: Berketin. ber havêtin. pêşketin. serkêş.

بەر خار: بەرەمەكش . بەرتىنى . كەش بىر . بەرۋار

معوج الوجه، منحرف العرض

Berçar: Berkeş. bertîyê. keşbir. berwar.

بەر خورگ: رمخ چهرن
جانب المنطف، جوار المنعرج

Berxwerk: Rexê çepê.

بهرخورك

Berxok:

بهردا بهزین: راستی بهزین، بهرامبهی تورسکینی
الركض الموازی نازلا

Berdabezîn: Rastû bezîn. beramber toriskînî.

بهر داخ: دیم داخ کری. سهروجاف دوردوی کری بسوتنن
الموسم الوجه، المخطط، الصدر

Berdax: Dêrn daxkîrî. ser û çav durwî kirî bi sot-
inê.

بهر داو: تششتم بر فهرژ. دارن برگر
المنتج، المخر

Berdar: Tiştê pirr verêj. darê bergir.

بهردان: همی کرن. فهرماندن بهرلاکرن. نازاکرن
السرب، السبب، الاطلاق، العتق

Berdan: Heykirin. veresandin. berlakirin. azaki-
rin.

بهردان: شوپ کرنا ره و سنهیللا. ره هیلان و شورکرن
الاعتفاء، السبل، الترك

Berdan: Şorrkirina rih û sinbêla . rih hêlan û şorr
kirin.

بهردان: نیشادان. هیلان. دهست ژن بهردان. پشت دان. کسین
بهرن ئیکى بدمت تشتهکی
التوجيه، الهجر، الاممال

Berdan: Nişadan. hêlan . dest jiê berdan piştndan.
kesê berê êkî bidet tiştêkî.

بهردای: همی کری. دهستویری. نازا کری. هیلای. دهست ژن
بهردای: شورکرن
الطلاق، السارح، السائب، التارك، الهمل، المهجور، المعفی، المعتق،
الموجه

Berday: Haykîrî. destûrî. azakîrî. hêlay . dest jê
berday. şorrkirin.

بهردان: ریدانا نافى. ناف بهردان. دهرکرن
النزح للماء

Berdan: Rêdana avê. av berdan . derkirin.

بهردای: نافا دهرکری
النازح، المنزح

Berdan: Ava derkirî.

بهردانگ: تابیت ژیری بیت دارو بارى. دهمانیت دارو خولیا
الاغصان السفلى من الشجرة

Berdank: Tayêt jêrî yên dar û barî. demanê dar û
xulpa.

بهردانگ: چهلکلی تهپکلی دارکلی دهن بهر هه لانکلی تهپکلی
المفاس

Berdank: Çeqilkê tepkê. darkê diden ber helan-
kê tepkê.

بهردانگ: دانن بهری دانن زادی بخون. وک بهرغرافینک پارینک
زادی بهری ومختی

البکه، وجهه طعام خفيف قبل الوجهه الاساسيه الكامله

Berdank: Danê berî danê zadî bixon . wek berfi-
ravînk. parîkê zadî berî xwextî.

بهرداکتن: دهرارچن. باش چیکرن. خه ژن خارن
الاتقان، الاهتمام، الاتهماک

Berdaketin: Diberra çûn. başçêkirin. xem jê
xwarin.

بهرداکتن: نيزیکی خار گرتنن. روی بى نزم وکند

على وشك النزول والضعف، للسّن واطي، الوجه، منبسط الصلحه

Berdaketin: Nêzîkî xwar girtinê.rwîyê nizam û
kend.

بهردانا دهنگی: قیری راهیلان

الموال، المناداه، اطلاق الصيحه

Berdana dengî: Qirî rahêlan.

بهردانا دهوف: سهرديف نان. بدویف کهن. بیتی چون
الكسع، المطاردة، التعقيب

Berdana dwîf: Ser dwîf nan. bidwîf ketin.
pêyçun.

بهردانا نافى: دهرکرن نافى
النزح

Berdana avê: derkirina avê.

بهردا شهکین: دهرار بهزین. دهردا چون
الركض الموازی نازلا

Berda şebikîn: Diberra bezîn. di berda çon.

بەر زک: کەملێ زکی. چەرمی عیری

جلد البطن، صفع البطن

Berzik: Kevlê zikî, çermê wîrî.

بەر زیف: بەرێ زیفی. بەر زیف بەرمکە چنیکیت تەمسوک لێ
دەرسکە

الصید، حجر الفضة

Berzîv: Berê zîvî, ber zîv, bereke, çinikêt, tey-
sok lê di biriskîn.

بەر زێک: دەمی بەری هاتنا زێنی بەهاری

قبیل عید الربیع، قبل حلول المنتجع

Berzîpik: Demê berî hatina zîpê biharê.

بەر زوزان = بەر زوم: بەری دەمی چونا زوزانا دەمی بانەهیا

قبل موسم الاصطياف، جانب النفا

Berzozan = Berzom: Berî demê çûna zozana
demê banehiya.

بەر زویر: جەنێ پێ چرک و زویرک و گبیا

الوجه العشبي، جانب القبر

Berzwîr: Cihê pîr çirik û zwîrîk û giya.

بەرزێرەت: رەخ گورستان

جوار المقبره، جانب القبر

Berzîyaret: Rex goriztan.

بەر ژار: پێشت لاک و زویرک و گبیا

ضعيف النسل، هزيل الزيه، خسيس الانتاج

Berjar: Rêst lak û zwîrîk û giya.

بەر ژێر: ژوردا، سەر نشیف، بێندا، خاوی دانگ دا

نحو الاسفل، الى الجنوب

Berjêr: jorda, sernîşîv, dibinda, xwarê dang da.

بەر ژێهەل: بەر ژێهەل بو ئەفران، دەست ئەفران، ژور دا

نحو الاعلى، نحو الرقى، الاتجاه الصاعد

Berjêhel: Berjêhel: Bo evraz, dest evraz, jor ra .

بەر ژێن: بەر گورھانا ژێبارێ

قبل العيش، التکسب، التعیش

Berjîn: Ber guruhana jiyarê.

بەر ژێر ژێهەلی ئەفرانێ

الاتجاه الفوقى، الاعتلاء

Berjor: Jêhelî ,evrazî.

بەر زاک: بەری گەری

مراقبه التوبه والدور، قبل حلول التوبه، سبق الدور

Berzak: berî gerrê.

بەر زەمەف: تەشت مەشی

الوفير، الرغيد، السبخ، اليسر

Berzhf: Tiştê mişê.

بەر زەمەف: تەشتێ مەشە وەهەبێ. تێرۆزێاتی

الوفرة، الغزارة، اليسار، الرغد، الرقاء، الاسباغ

Berzhfî: Tiştê mişê û hebûy, têr û tijiyatî.

بەر زەمەمەف: رەمخێ چالە کۆرێ. بەرزناز

جانب الحضيض، جوار الوهده

Berzendechor: Rexê çale kwîrê, ber zinar.

بەرزەچۆن: وندا بۆن، فەشەوان، ئافابۆن، پتر فەرهای

الضياح، التيه، الضلال، الفقد

Berzebûn: Windabûn, veşîrhan avabûn, pitir ve-
rhay.

بەرزە بۆن: بەرزەجاتی

المفقود، الضائع، الضال، التائه، الفتان، الشيطان

Berzebûy: Berzeyatî.

بەرزە تێ: پتر فەرهای

Berzetir: Pitir verhay.

بەرزە کۆن:

Berzekirin.

بەرزە کۆی:

Berzekirî.

بەرزێ: بەرێ زێری

الحجر الذهبى، الذهب الوجه، الصفحه الذهبية

Berzêr: Berê zêrî.

بەر ژێر: خاوی، نشیف، ژوردا

نحو الجنوب، نحو الاسفل، الاتجاه التحتى

Berjêr: Xwarê , nişîv, jorda.

بەر ژناز: رەخ فەراکە، رەخ هەلەمۆیت

طرف الشاهق، امام المهوى

Berzinar: Rex firrake, rex helemwî.

بەر زناک: بەر تەک

رفيع العرض، ضيق الوجه

Berzirav: Ber teng.

بەرسف: نیوانی بە دەرهگەیی، جابدان
الروشن، الظله، العرين، الجواب

Bersif: Nîwaniyê ber dergêhî. cabdan.

بەرسلا: بو ژێهەل، بوسەردا بو ئەفران
نحو العلى الاتجاه الفوقى

Bersilal: Bo jê hel, bo serda, bo evraz.

بەرسە: بنى سيبەر، بن سيبەر
تحت الظل

Bersih: Binî sîber, bin sîber.

بەرسیار: بەر هەسوی
امام الافق، صفحه الافق

Bersiyar: Ber heswî.

بەرسپە: تارى گەورک
السحر، الفسق، قبل الفجر

Berspêde: Tarî gewrik.

بەرسقو: گەردەن
النحر، مقدم الرقبه، صفحه العنق

Berstû: Gerden.

بەرسینگ: کوشی
الحضن، امام الصدر

Bersing: Koşî.

بەرسقانده: بن سيقانده، بن نيوانى
تحت الشرف

Bersivande: Bin sîvande, bin nîwanî.

بەرسویل: لرهخ سويلن، رهخ سويل
امام الشلال

Berswîl: Li rex swîlê, rex swîl.

بەرسويلاف: رهخ سويلاف
امام الشلال المائى

Berswîlav: Rex swîlav.

بەرسويلاخ: رهخ سويلاخ
امام الشلال الترابى

Berswîlax: Rex swîla axê.

بەرسويج: كونه باركرى، بەر گومان
المدان، المتهم، المشبوه

Berswîc: Gunehbarkirî, ber guman.

بەر ژۆردا: دەست نشیف، ژۆردانى، خارکەتن، دانگدا
الاتجاه، النازل، التسفل، التدنى

Berjorda: Dest nişîv . jordanî, xwar ketin, dang-da.

بەر سابیتک: رهخى بانى بن ناف، خانى قه
السقف الى السقف

Bersabitk: Rexê banî yê nav xanîve.

بەر ساخ: ریشت ساخ، قنیت پاک، بەر چاک
حى النسل، اصل الناجح، حسن السلالة

Bersax: Rêşt sax, qinêţ pak, ber çak.

بەر سار: روبىن هەسوی، بەر هەسوی
طرف الافق الجبلی، صفحه الافق

Bersar: rwiye heswiye, ber heswî.

بەرسالى: فریژا سالى، هاتنا سالانه، ریشت و قنیتا سالى
الانتاج السنوى، الجيل، نشىء السنه

Berêsalê: Verêja salê . hatina salane rêşt û qinê-ta salê.

بەرسالى: فریژا چاندنا سالى
الكفاء للزراعة

Berêsalê: Verrêja çandina salê.

بەرسانى: هەسوی، وەك بێژی فى تشتى بەرساھیکە یانى خوه ژى
نزم که حتى دکەفیت سوین تشتى بەر نەسمانى بیت
الافق

Bersanf: Heswî, wek bêjî vî tiştî ber sahîke yanî
xwe jî nizim ke heta dikevît swîyê tiştî ber es-manî bît.

بەر سەرما: سى، سەقەم، زىک
امام لاڤرد، التعرض للقرس

Berserma: Sîrr, seqem, zîk.

بەر سەقەم: جەن سىرو سەرما لێدەدەن
التعرض للانجماء، المكان الجارود

Berseqem: Cihê sîrr û serma lêdiden.

بەر سەقا: جەن بەر سەقەم، بەر سەرما وسى
نحو البرد الذئى، اللذع

Berseqa: Cihê ber seqem, ber serma û sîrr.

بەر سەدا: لىفا مەرمزى كىلانێ
جانب الفاصل الزراعى

Bersed: Lêva merczê kêlanê.

بەر شیشک: بەر خیزک

الفض، الرضراض، الحصب، الحصوه، الوقع

Berşışk: Ber xîzk.

بەر شیش: روی گور، سینگ خوهلیکی

الحجر الرمادی اللون، رمادی الوجه

Berşîş: Rwî gewir, sîng xwelikî.

بەر شیشکیت سور:

الکوفه

Berşîşkê sor.

بەر شو: بۆارتنا دانى بناقئ، ژوتگرتنا دهغه لا ژدانى بناقئ

تنقيح الغله بالماء

Berşo: Bijartina danî bi avê, jêgirtina dexela ji danî bi avê.

بەر شور: داهیلای

منهدل العرض والوجه

Berşorr: Dahêlay.

بەر شی: کەسێ ناڤێ وی شتی ناڤێ مروڤی بیت دبیژنێ بەرشیڤ
من. ناف وەکێ نیک

السمی، الکنی، اتحاد اسم شخصین

Berşî: Kesê navê wî şîft navê mirovî bît di bêjnê berşîyê min.

بەرڤراڤئ: خارتا بەر وخت

اللمجة، اللهجة، السفكة

Berfiravîn: Xarna ber wext.

بەرڤره: بان، پاحن

الواسع، العريض، الرحب، الشعواء، البذاح للارض

Berfireh: Pan . pehin.

بەرڤره:

Berfirhe.

بەرڤرهڤی: بار زمخڤی، پاناتی

الاسهاب فی الکلام، الیسار، الرفاه، الرخاء، الرتوع

Berfirehî: Ber zehfî, panatî.

بەرڤرهڤیاتی

Berfirehyatî.

بەرڤ: بفر

الثلج

Berf: Befir.

بەر سووک: چونا بازارى

فى السوق، الى السوق

Berswîk: Çûna bazarı.

بەر سووڤ: گهرم کرنا لهر سووڤن

امام المنقاه، عند الموقد الاصطلاء بالمنقاه

Bersope: Gerimkirina li ber sopê.

بەر سور: سینگ سور، خیزه برئى رنگ سور

الحجر الاحمر، احمر الوجه

Bersor: Sîng sor, xîze berê reng sor.

بەر سوژ: گهڤی، گهڤی

حموضة المعدة، حرقة المعدة، سوء الهضم

Bersoj: Gevî, gezî.

بەر شاپه: بن په

باطن الجناح، بطن ريش القوادم

Bersaperr: Bin perr

بەر شار: ره خ توخيڤ

حوار العدو

Berşar: Rex tuxîb.

بەر شارهان، بەر شارپان: بەر کل بون

الرضف

Berşarhan: Ber şaryan, ber kelbûn.

بەر شەت: کەش بر، بەر خار، بەر روڤبار

منحرف الاستقامة، الضغه، الشاطئ

Berşet: Keş birt, ber xwar, ber rwîbar.

بەر شەڤ: سینگ کەلشتی

مشقوق الصدر، والقبل

Berşeq: Sîng keliştî.

بەر شەڤیل: بن پیل، بن مل، بەر مل، بەر پیل

جانب الكتف، طرف العضد الكتف

Berşepîl: Bin pîl, bin mil, ber mil, ber pîl.

بەر شکانن: بەر برین بو ئافامیا وئزبارا

قص الحجر للبناء

Berşikandin: Ber birtin bo avahiya û nijyara.

بەر شیف: ره خ نهال

البدة، جانب المسيل

Berşiv: Rex nihâl.

بهره وژارتن: رادان وياړز کړنا بهرا ژبهې چانندنې. بهرهافتن
تنقيب الارض من الحجاره

Bervewajartin: Radan ō paqijkirina bera ji cihê çandinê. ber havêtin.

بهره فعال: زفرينا مال. فکهرمانا مال
الرجوع نحو البيت، التوجه نحو المسكن

Berfinal: Zivrina mal. vegerhana mal.

بهره ژين: هژينا ژنمساخيې. ساخ بوڼ. رابونا ژ ژانې. بيسر
خومغه هاتن ژنمساخيې

المثل نحو الشفاء، الانتعاش، انتعاش النسل

Bervejîn: Vejîna ji nesaxiyê. saxbûn. rabûna ji janê. biser xweve hatin ji nesaxiyê.

بهقاني: بهرتلکا پاتې لهپککړي
المفلاع، الخذف، مبقع الصدر

Berqanî: Bertivka patê lepikkirî.

بهرهقاني:

Berqanî.

بهرهقاصب: توفکې قاصبېڼ
المعجه، نواه التمر

Berqesp: Tofkê qespê.

بهرهقصرى: ناف کور. ناف کنج
معقر الوجه

Berqewrî: Nav kor. nav kefç.

بهره قرمچى: روى نېک چوى. بهر کوريشک. روى چر چوى
مکمش الوجه

Berqimichî: Rwî têkçûy. ber kurîşk. rwî çirçûy.

بهره قرنجى: بهر کوزير. بهر نالزى. روى کغوزه
مشعت الغرض والوجه

Berqirviçî: Ber kuzîr. beralizî. rwî gevoze.

بهره قرى: روتشت برهان. قنيت ويرانى
هلاك النسل، فناء النشء والنتاج

Berqirî: Rêst birhan. qinêr wêranî.

بهره قر بون:

بهره قبيله: بهرامبهرى قبيلې. بهردانا قبيلې بو نفقزى
المواجهه للقبيلة، التوجه للقبيلة

Berqible: Beramberî qiblê. berdana qiblê bo niv-êjê.

بهره فانک: مهلبنک. بهرکوشک
الحوف، السفاح، النرع

Bervank: Melîtk. ber kuşik.

بهره فائى: لېک وهرههائى. سړو بڼ. بهرو پشت
المقلوب، المكوس

Bervajî: Lêk wergerhay. ser ō bin. ber ō pişt.

بهره فاج: بهر خومهر. بهر وهرېدایى
الملتوى الوجه، معرج الصفحه

Bervaç: Ber xwehir. ber werbaday.

بهره فعيون: پېغه بڼ. بو بڼ
التقدم له، الاخذ اليه ونحوه

Bervebirin: Pêve birin. bo birin.

بهره فمچون: پېشفه چون. بنکفه چون
الاستقبال، السعى نحوه

Berveçûn: Binikve çûn. pêşve çûn.

بهره: پېشفه. پېشېڼ
القبل، السابق

Berve: Pêşve. pêşin.

بهره دېر: پاريزگار. پياوان کچ
المحامى

Bervedêr: Parêzgar. Pawangêr.

بهره وهز: بهر کشرې کور جهې باران ژى نهگريت ومکى شکفتن
الوجه، الغفره

Berverez: Ber kevrê kor cihê baran jê negirîti wekî şkeftê.

بهره وازان: بهردا دريژ بون. کختنا بهردا. جوت وازان
الضجع، الرقاد الزواجى

Berverazan: Berda dirêjbûn. ketina diberda. cot razan.

بهره کړن: پېغه کړن. پېغه ههلاويستن. بهر دانان
القلد، التقليد، التعليق، فتح القبل

Bervekirin: Pêvekirin. pêve helawîstin. diberdana.

بهره هاتن: پېشفه هاتن. بنکفه چون
الاستقبال، التقدم نحوه

Bervehatin: Pêşve hatin. binikve çûn.

بر کج: بر خوهمر. برتی تب
منحرف الوجه. مائل الوجه

Berkeç: Ber xwehir. bertêp.

برکیش:

Berkeş.

برکیش: رخ کشر

جوار الصخر، امام الصخر

Berkevîr: Rex kevîr.

بر کهل: رخ چهپر. بر دترگه

امام القلعة، جوار الحصن

Berkel: Rex çeper. ber dêrgeh.

بر کچپ: دمست بر

الجلمود، الحجر على الكف

Berkêp: Dest ber.

بر کيل: کيله بر. برئ جبح

الصوى، الحجر المصوب

Berkêl: Kêleber. ber çîx.

بر کیش: بر فه کویتز. بر هه لکر. بر بر

جرار الحجر

Berkêş: Ber veguhêz. ber helgir. ber hîr.

بر کپین: نامویر بر هور کورن

کساره الحجر

Berkişîn: amwîrê ber hwîrkimê.

برکیم: کیم قنیت. بر ریش. بر کیم بر

قليل النسل، نادر النجاج

Berkêr: Kêr qinê. bê rêş. bê ber. kêr ber.

برکت: نیکانه. برئ بنن

فردی النسل والنجاج

Berkîr: Êkane. berê bi tinê.

برکک: رمض کورن. بن کوری. بن کورمسک. بن دوف

طرف الذنب، جهة الذيل

Berkîl: Rexê kuryê. bin kurî. bin kurmisk. bin dwîv.

بر کئار: برامبری لقا نافی. پش پال

امام الجبهة، عند الجبهة، عند الطرف

Berkinar: Beramber lêva avê. pêş pal.

بر قوتی: ریش قری. قنیت ویرانی. ریش برهان
ملاک النشء والنسل، فناء الزرية والنجاج

Berqutî: Rêş qirî. qinê wêranî. rêş birhan.

برقوتی: روی کولای. سینک کور

محفور الوجه

Berqor: Rwi kolay. şing kor.

بر قولیک: نامومک. لقلعقوک. هزمه ژوک

ضعیف المقاومة، مهزوز الثبات

Berqulpok: Nemomk. leqleqok. hejhejok.

بر قولنک: رمض کورن. لای کورن. بر نیشک

جوار الزاوية، امام الركن

Berqurnet: Rexê kujî. layê kujî. ber îşk.

برقولاچ: بر کونج. رخ کونج. پانی یا قولچه کن

الشيء عرضه باع، امام الركن

Berqulaç: Ber kunc. rex kunc. panî ya qulaçekê.

برکاخ: برامبر زاک. روی خر تولى

امام الميدان، جبهة المعركة

Berkax: Beramber zak. rwiye xir tolê.

بر کاشخانک: روی پانی بن ناف خانی فه

الى السقف، صفحة السقف

Berkaşxank: Rwiye baniye nav xanî ve.

بر کار: بری دمى شولى

قبل العمل والصنع، امام المنجم

Berkar: Berî demê şolî.

بر کار: نه نشتا کارا دمخلى

جوار مخزن الفلال السيلو

Berkar: Tenişta kara dexlî.

بر کارو: بن نوزنک

مقدم الحنك، تحت الدفن

Berkarêj: Bin erzink.

بر کپ: جپ سنبیلا. برینف

موضع الشوارب، امام الانف

Berkep: Cihê sinbêla. ber difin.

برکشی: ژرنگ. بکیرهاشی. ژیهاتی. نه دیتی. برهاشیتی. بر

جوى

التحفه، الفاخر، المقدر، المجيش

Berketî: ji reng. bikêrhafî. jê hafî. nedîtî. ber
vêtî. berçûyî ha.

بەر قەبەرن: ژیک قەبەرن. ژیک بەردان. خوہ بەرک قەبەرنان
الفصام، الفصال، الانفصال، القیوع، الجثم

Berikvebûn: Jêk vebûn. jêk berdan, xwe berik
veînan.

بەرک قەبەرنان: دانا ئیک. بێک ئیکفە ئینان. پیکفەنان
اللم، الضم، الجمع

Berikveînan: Dana êk. binik êkve înan. pêkve-
nan.

بەرک کێشان: لبرک دان. دانا بەرک. بەرامبەر کرن
الموازنة، المقارنة، المعادلة، المقایسه

Berik kêşan: Liberikdan. dana berik. beramber-
kirin.

بەرک قەبەرن: خوہ ئینانا ئیک. خوہ ئیک برن
القیوع، الجثم

Berikvebirin: Xwe înanêk. xwe têk birin.

بەرک قەبەرن خەمێ
الکتع، الکناحه، الوجوم

Berivebirna xemê.

بەرک کەتن: ئیک گوهارتن. پێشقه بون
المعارضة، التناوب، المبادله، المغابله

Berik ketin: Lêghuhestin. pêşvebûn.

بەرک قەبەرن: خوہ ئینانا ئیک. بەرک قە برن
التقصص

Berikveçûn: Xwe înanêk. berikve birin.

بەر لا: بێ لا
المحايد، امام الجبهه، جوار الطرف

Berla: Bê la:

بەر لای: بێ لای
الحیاد، عدم الانحياز

Berlayf: Bê layf.

بەر لایەن: بێ لایەن
التحاييد

Berlabûn: Bê labûn.

بەر لایوی: بێ لایوی
المحايد

Berlabûy: Bê labûy.

بەرکیز: بەرئ خیزی
الحجر الرملي

Berkîz: Berê xîzî.

بەر کۆپ: بەر کولوخ. بەر کۆپ
امام القمه، عند الذرى

Berkup: Ber kulox. ber kup.

بەر کولت

Berkulimt.

بەر کۆین: رەخ خیفەت
جوار الوطاق، طرف الخيمه

Berkwîn: Rex xîvet.

بەرکۆج: بەر داروی. روى قفاندی. روى حولى
منهوت الوجه

Berkoç: Berdarwî. rwî qefandî. rwî hulf.

بەر کۆک: بەر کفان. بەر قوس. روى سيفوك
محدب الوجه، احذب الوجه

Berkod: Ber kivan. ber qos. rwî sfvok.

بەر کۆشک: مەلیتک. بەرمفانک.
الحوف، السقاع، الدراع

Berkoşk: Melîtk. berevank.

بەرکۆل: پێش کوف. رەخ هەل. تلی تاخویرئ
جوار الاصطبل، حفار الحجر

Berkol: Pêşgov. rex hel. tilê taxwîrê.

بەرگ دان: بەرا بەر کرن. بەرامبەر کرن. لبرک کێشان
المقبلة، المقارنة، المعاوضه

Berikdan: Bera berkirin. beramberkirin. li ber
kêşan.

بەرک: مێزەر. را ژێرک. نفیقن رانفخستى نفینا بێ دادانئ
البساط، القسطاط

Berrik: Mêzer. ra jêrk. nivînê raêxistî. nivîna pê
dadanê.

بەرک دابیرن: برک رابیرن
التوازي الطولى، المد المتوازي

Berikdabirin: Birik rabirin.

بەرک دایوین: برک راجوین
السير المتوازي، التوازي النازل

Berikdaçûn: Birrik raçûn.

بەر لښ: لښنا رښتنې، بزښنا قښتنې
حرکة النسل، حرکة النشيء

Berliv: Livina rêştê. bizivîna qinêtê.

بەرلښ: رښتې بزښ، قښتې لښښ
تحرك النشيء، تحرك الجيل

Berlivîn: Rêşt bizivîn. qinêt livlivîn.

بەر لښښ: رښتې بزښښ، قښتې لښښښ
تحريك النشيء

Berlivandin: Rêşt. bizivandin. qinêt leqandin.

بەر لښو: څو به رښت، څو ښايي، لښو څو زښي
الاناشي، الطماع، عبادة الذات والشخصية

Berlixwe: Xwe perist. xwe viyay. lidor xwe zivri.

بەر لښو: رښي راول، دښ رښت، بښ رښس
کاشغالبه، عار الوجه

Berloq: Rwî rawil. dêm rwît. ber rwîs.

بەر لښو: رښي رښي، بښي رښي
بښو القطن

Ber lok: Tovkê pembwî. berkê pembwî.

بەر لښو: بښي بښي، بښي بښي، بښي بښي
الرضاعة الحرة مع الام في السرح للماشية

Bermak: Wekî pêçka berden ber makê jê neveg-
irin ligel makê biçerin û şîrê wê bixon.

بەر مال: رښ مال، دښ مال
امام الدار، جوار البيت

Bermal: Rex mal, derê malê.

بەر مالي: رښ مال، دښ مال
رښ البيت

Bermalî: jin, hevîyan, kabanî.

بەر مالي: بښي بښي، بښي بښي، بښي بښي
السجادة، الجاج، البطانية

Bermalk: Mêzerk. cacim. çar şev.

بەر مالک: رښتې بښي، قښتې ساخي، مانا بښي بښي
بقاء النسل، بقاء الناج

Berman: Rêst vejîn. qinêt saxî. mana berê tuştî.

بەر لښ: بښ لښ
الاحيد

Berlatir: Bê la tir.

بەر لښ: بښ لښ
التحيد

Berlakinin: Bê lakirin.

بەر لښ: بښ لښ
المحيد

Berlakirî: Bê lakirî.

بەر لښ: رښي لښي
طرف فك الفم

Berlaqk: Rexê lamkê.

بەر لښو: رښي لښو

Berlaqack:

بەر لښو: رښتې لښو، قښتې ژار
ضعيف النسل، هزيل النجاج

Berlak: Rêst lêwaz. qinêt jar.

بەر لښو: رښي لښو، رښي لښو
طرف فك الفم

Berlam: Rexê lamkê. rexê laqlackê. teniştâ
alwîşê.

بەر لښو: رښي لښو، رښي لښو
صبيح الوجه، بديع الوجه

Berlaw: Rwî şîrîn. rwî geş.

بەر لښو: بښي بښي، بښي بښي، بښي بښي
الحاضر، الجاهز، تحت اليد

Berlep: Berdest. ber hev. peyt. hazir.

بەر لښو: رښي لښو، رښي لښو
امام الجسم، وجه الجسم، صنف الهيكل

Berleş: Rex kelex. rwiye laşi.

بەر لښو: بښي بښي، بښي بښي، بښي بښي
الحراسه، الرقابه، التناظر

Berîêbûn: Berê xudan. çavdêrî. zêrevanî. qer-
walî.

بەر لښو: رښي لښو، رښي لښو
امام الحافه، مقدم الشفه

Berlêv: Rexê lêvê. meriz. givande.

Bernav: بمرناف
الضمير، البرنامج، الجدول

Bernebûn: Xirşî, xirşîbûn.
بمرنه بون: خرشى، خرشى بون
العقم، العقر

Bernedan: Nîşan dan, nehîkirin, dabestin, girêdan, ragirtin.
بمرنه دان: نیشان دان، نههه کرین، دابهستن، گریدان، راگرتن
عدم التوجيه، عدم السرح والاطلاق

Berneketin: Nekêrhatî, nehêja.
بمرنه کتین: نهکیرهاتى، نههجا
عدم اللياقة، غير مستحق

Berneman: Rêşt birhan, qinêt qutbûn, rêşt qirbûn.
بمرنه مان: ریشته برهان، قنیت قوت بون، ریشته قربون
فناء النشء، هلاك النسل، زوال التوجيه

Bernemanlê: Pwîte pê nekirin, piştan, xem nexon, bêxemi.
بمرنه مانلێ: پویته پێ نهکیرن، پشت دان، خهه نهخون، بێهخمى
عدم الانتقام، اللامبالاه

Bernemî: Qinêt nêr.
بمرنه مې: قنیت نهیر
ذكوره النسل

Bernex: Bervekol, rêşt vekol, qinêt helîşkêv.
بمرنه خ: بمره فکول، ریشته فکول، قنیت ههلهشکيف
باحث الانسان، بحاثه النتائج

Bernex: Bervekol, rêşt vekol, qinêt helîşkêv.
بمرنه خ: بمره فکول، ریشته فکول، قنیت ههلهشکيف
باحث الانسان، بحاثه النتائج

Bernex: Mêjû vekol, rêşt vekol, qinêt helîşkêv.
بمرنه خ: مېژو فکول، ریشته فکول، قنیت ههلهشکيف
باحث الانسان، بحاثه النتائج

Bernex: Pêş vekol.
بمرنه خ: پېشه فکول
بحث القدم، بحث السلاله

Bernex: Rwiye dijî tavê ji çiyay.
بمرنه خ: روى نازى تافى زچىاي
امام سفح الجبل الماعكس للشمس

Bermayk: Neşxwer, patore, çînf û minî.
بمرمايک: نهشخوهر، پاتوره، چنئى ومنئى
السؤر الفضلات، بقیه الطعام بعد الأكل

Bermerz: Givande, lêv, tuxîb.
بمرمرز: گيفانده، لئف، توخيپ
جوار الحشيه، حافه الاطار

Bermerg: Berî mimê, berî jiyarê, berî saxiyê.
بمرمرغ: بمرى ميمى، بمرى جيارى، بمرى ساخيئ
قبل العمر، قبل الموت، قبل الحياه

Bermij: Ber gewlî, Rwî xebîlî, rwî şêlî.
بمرمى: بمرى گوى، روى خبيلى، روى شيلى
مضيب الجبهه، مغبر الوجه

Bermil: rex pîl, tilê girî, ber sîng.
بمرمل: ره پيل، تلئى كرى، بمر سينگ
صفحه الكتف، طرف الكتف، طرف سفح التل

Bermilk: Harîkar, piştîgir, dest gir.
بمرملك: هاريكار، پشت گير، دست گر
الوزير، المعاهد، المؤازر

Bermîz: Hirya pwîç û nebaş, hirya bigîncî.
بمرمىز: هريا پويچ و نهباش، هريا بگنجى
الشخيخ، الصوف الردى

Bermuxînk: Giyayekê xarnê ye tama wî wekî ya kerefsê ye liber co û ava şîn di bit.
بمرموشينگ: گيياپهكئى خارنئى يه تاما وى وهكى يا كهرمفسئى يه
لبهر جو و نافا شين دبیت
القر، الجرجير، عشب يؤكل طريا، معطر

Bernex: Şareza, zana, Şarezayê rêtê, zanayê qin-êtê.
بمرناس: شارمزا، زانا، شارمزاين ريشته، زانايئى قنيتئى
الخبير، العارف، خبير السلالات

Bernex: Şarezayê rêtê, zanayê qin-êtê.
بمرناس: شارمزاين ريشته، قنيت زانينئى
معرفه السلاله، العرفان

Bernex: Şarezayê rêtê, qinêt zanînî.
بمرنامه: ريتان، ريتانه
المنهج، البرنامج، الجدول

Bernex: Rêbaz, rêname.
بمرنامه: ريتان، ريتانه
المنهج، البرنامج، الجدول

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
الذخ، القعر، الجبض

Berhavêtin: Berketin. ber çûn.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
الرشق بالحجر، قذف الحجر

Berhavêtin: Ber têwerkirin. ber tê perandin.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
مکافاه الاطفال لدى نقل العروس الى العريس

Berhavêjk: Xelatê dawetê ye bo zaroka.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
هکه فتن نهکته نو به‌دیه نه باشی به
مرمی الفال، الودع

Berhavêjk: Nîşanekê bera têwer diken heke vê
ket ew başîye heke vê neket ew bedîye ne
başîye.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
قبل الایجاد، سابق الوجود

Berhebûn: Pêş hebûnê

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
الشرق، الشمس، امام النور

Berhetav: Xwe dana tavê. ber tavkirina tiştî.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
قبل کل شیء

Berbertit: Piştî her tiştekî.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
جداره النسل، لیاقه النجاج

Berhejt: Rêşt kêr hatî. qinê çakî.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
الافق، امام الافق

Berheswî: Ber sahî.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
الثغر، النحر، طرف العنق

Berhefk: Gerden. ber kurr.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
الجاهز، الحاضر، المعد، المهيء

Berhev: Peyt. hazir. berdest. bin dest.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
متبسط الجبهة

Bernizim: Rwî daketî.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
بناء الحجر، وضم الاحجار

Bernijîn: Avahî. nijîna bi bera. bernijandin.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
قبل النوم

Bernivistin: Berî xewê. pêşxewê.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
نقر الحجر للبناء

Bernikirandin: Ber girkirin. ber zivirkirin.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
قبل الان

Bernihe: Piştî noke.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
موسم الصدر، موسم الصدر

Bernîşan: Rwî dirwîkirî. sîng deqdan.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
قبل الاعلام، قبل التأسيس

Bernîşandan: Piştî agchkirinê.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
قبل الظهر

Bernivro: Têşte geh.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
طرف الظهر

Bernînok: Rexê pencê. tilê penca.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
العارف، الخبير، عارف النسل

Bernîyas: Şareza. şarezayê rêştê. zana.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
قبل الان

Bernoke: Berî nihe. pêşî vêgavê. berî niho.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
الموافق، القبول، الرضا، الاقتناع

Berhatin: Qaîlbûn. razîbûn. ser rêbûn.

بهره‌ایتن: بهره‌کتن. بهره‌تون. بهره‌تون.
دور الانتاج، الحصول فن الزرع قبل المجيء

Berhatin: Verêj hatin.

بهره‌ر: بهره‌ری حولی وتيله دان توفکا لسه ده‌ئین
الذوک، المداک، حجر سحق الحبوب، اللداس

Berhêr: Berkê huli û tîle dan tovka liser dihêrin.

بهره‌ز: پيش برزقن ولفین
قبل الحركة

Berhêz: Pêş bizivtin û livinê.

بهره‌سپله: به‌ری کوژین دیواری، به‌ری گوشا دیواری
حجر الركن للبناء، جوار الركن

Berhêsîle: Berê kujyê diwarî, berê goşa diwarî.

بهره‌نگاری: سینگ کرن، زوخاندن هه‌ف رویش بون
التعرض، التخرش، التصدى

Berhingarf: Sîng girtin, zuxandin, hev rwişbûn.

بهره‌وسان: مەیاڤک، به‌ری هوسین ورمینا نامویرا
حجر المن

Berhusan: Meyavk, berê husîn û renîna amwîra.

بهره‌وسینگ: به‌ری پیرادانا خانی پى حولی وتیل نکه‌ن ده‌ست
پەرك

الدموک، المسیعه

Berhusînk: Berê pêrradana xanî pêhulî û tîl dik-
en, dest berk.

بهره‌وسای: روی تیل کری، دیم کو گراندی
مصفول الوجه

Berhusay: Rûî tîl kirî, dêm gogirrandî.

بهره‌ویر: به‌ر شیشک، شیش به‌رک

الوقع، الحصى، الحصب

Berhwîr: Ber şwîşk, şîşberk.

بهره‌ویر: تەنگا نو، یا ده‌قی لویلیبا وئ تەنگ، به‌رک لئ نه‌جیت
خاری

السلاح ذو الفوه الضيق

Berhwîr: Tivenga nwî, ya devê lwîliya wê ya
teng, berik lê neçît xarê.

بهره‌ویر: ریش ساڤا، قنیت زاروکی

صغیر الذریه والتاج

Berhwîr: Rêşt sava, qinê zarokî.

بهره‌وستا: به‌ر ده‌ستکی هوستای، هاریکاری وی
معاون الصناع، مساعد المهني، الجرسون

Berhosta: Ber destkê hostay, harîkarê wî.

بهره‌ف بون: به‌یت بون، به‌ر ده‌ست بون، حازر بون
التهیز، التحضر، التجهيز

Berhevbûn: Peytbûn, berdestbûn, hazîrbûn.

بهره‌ف بوی: به‌یت بوی، به‌ر ده‌ست بوی، حازر بوی
المعد، المجهز، المحضر، المهيء

Berhevbûy: Peytbûy, berdestbûy, hazîrbûy.

بهره‌ف تر: به‌یت تر، به‌ر ده‌ست تر، حازر تر
الاهي، الاحضر، الاجهز، الاعد

Berhevtir: Peyt tir, berdest tir, hazîrtir.

بهره‌ف کرن: به‌یت کرن، به‌ر ده‌ست کرن، حازر کرن
الاحضار، التجهيز، الاهياء

Berhevkirin: Peytkirin, berdestkirin, hazîrkin.

بهره‌ف کری: به‌یت کری، به‌ر ده‌ست کری، حازر کری
المعد، المجهز، المحضر، المهيء

Berhevkirî: Peytkirî, berdestkirî, hazîrkirî.

بهره‌ف‌یاتی: به‌ره‌فی، به‌یتی، به‌ر ده‌ستی، حازریاتی
په‌یتیا، به‌ر ده‌ستیا،

الجهاز، الحضور، التهيز، العدد

Berhevyatî: Berhevî: Peytî, berdestî, hazîrîyatî,
ber destîyatî, peytîyatî.

بهره‌ف‌ینگ: نامویرکه رساس وکان ومه‌دنا تێداد به‌وژین
البوتقة، البودقه، انیه صهر المعادن

Berhînk: Amîreke risas û kan û medena têda di
bihujînin.

بهره‌له: گیایه‌که بخافی دخون پى خومه‌شکه‌ی وی وه‌کی کێژ
نوکی به

نبات عشبي یۆکل طویا

Berhele: Giyayeke bixavî dixon yê xweşe şiklê
wî wekî gēj nokêye.

بهره‌له

Berhele.

به‌هوا: بلند، خولوله، پيش با، سه‌ردا

المعرض للريح، الجو، العلى

Berhewa: Bilind, xulole, pêş ba, serda.

بهره‌هه‌ف: زه‌ره‌فانیا هه‌یف کرن
رصد الهلال، قبل الشهر

Berheyy: Zêrevaniya heyvkinê.

بهروهان: رهموانا فېقي. يان ومشانو وی وکتنا نړدی
سقوط نتاج الشار

Berwerhan: Rehwana fêqî. yan weşana wî û ketina erdî.

بهروستان: لیښ راوستان
الوقوف امام الشيء

Berwestan: Li pêş rawestan.

بهروستان: رېشت راوستان. پانی نهزان بسره چونا ژین
مروقی. پیربون

عقم النسل، سن الیاس للعمر

Berwestan: Rêşt rawestan. panî nezan ji bi serve çûna jîyê mirovî. pîrbûy.

بهروڼه: رمځن دی. لایڼ دی. وهک ژرمه کتن تشتی بجین لایڼ دی.
پانی فازی بونا لایڼ دی

الصفحة الاخری، الجهة الخلفیة المقبله

Berwêve: Rexê dî. layê dî. wek ji rexe kê tiştî biçin layê dî. yan vajî bûna layê dî.

بهروڼه

Berêve.

بهرویدی: پانی. بهره فی. پیکول کرن بو ژین و ژبیاری
المحاوله، الادارة، الاعاشه

Berwurdî: Panî. berhevi. pêkol kirin bo jin û jiyarê.

بهريهاف: بهريهاف. بهر پښ. ره ځ رېشت جهن مروږ لى دژیت
المحرى، المواطىء، المحيط

Berbeyav: Berbihav. berpê. rex rwişt. cihê mirov lê dijt.

بهريهان: بهر سيده. بهر تلند

الفسق، قبل الفجر، السحر

Berbeyan: Ber spēde. ber elind.

بهرا: نوزماندار. دهف خومش. نوزمان تيل. دهف دژوار

الفصحى، البليغ، اللق، اللسن، الطلق اللسان، الاعتدال بالنفس

Berra: Dav xweş. azman tîl. dev di jwar.

بهرا بهر راستی: پېښفه

الازاء، المغاليل، المساوى، الموازى، المقارن، المعادل، المعاوض

Beraber: Rastê. pêşve.

بهروار: پېش بانعمی وزوما. دهمی بهری روزان کرن
مضارب الربيع، موطن موسمی

Berwar: Pêş banehî û zoma. demê berî zozan kirmê.

بهروار: دژى نشيف و نهفران. تی وتی. برا بهری مروږی
اللغط، الاتجاه الافقى

Berwar: Dijî nişîv û evraz. tî û tî. bira berî mirovî.

بهرواری: جهن برا بهری مروږی. تیوتیات
اللعاظه

Berwarî: Cihê bira berî mirovî. tûtûyat.

بهری وان: پېش وان
قبلهم

Berîwan: Pêş wan. berçak.

بهروځ: قنیت پاک. رېشت قهنج. بهر چاک
صالح الثریه، جيد النسل، نافع النتاج

Berwec: Qînê pak. rêşt qenc.

بهرو هفت: پېش دهم. پېش وهخت.
قبل الاوان، سابق الاوان، قبل الوقت

Berwext: paşdem Paş wext.

بهرو هفت: فېقی بی بهری دهمی خوه په پېدا دیت
الفطیر من الثمار والفاكهه

Berwext: fêqiyê berî demê xwe peyda dibît.

بهروگرېځي: روی فازی. جهن نه بهر بابیت دی بیژن جهه کتن بهر
وهرگړه پانی با لى نادمه

مقلوب الوجه، غير مواجه للريح معاكس الهواء

Berwergêrr: Rwiwajî. cihê ne ber ba bît. dê bêjin cihekê ber wergêr yanî ba lê nadet.

بهروگرېځيان: بردانا جهه کتن دی. پانی بهری مروږی ژرمه کتن
بدن ټيکى دى پانک دان

تغيير الوجه، تحويل الاتجاه، الاشاحه بالوجه

Berwergêrran: Berdana cihekê dî yanî berî mirovî ji rexe kî biden êkê dî banik dan.

بهروړانځن: بهر ځو ځانى هاتى کوکړاندوتيل کرن
نحت الحجر، قص عرض القماش

Berwerribandin: Berê bo xanî hatî gogirand û tilkirin.

بهر برما: گياپهکن نافي به لناف برنجی شين دبیت
صنف من الاعشاب المائي

Berabirêma: Giyayekê avê ye linav birincî şindibît.

بهر برنج: گياپهکن نافي به لناف برنجی شين دبیت وهکی برنجی
به ژیک ناهیت ههرق کرن
صنف من الاعشاب المائي

Berabirinc: Giyayekê aviye li nav birincî şîfî di bît wekî birincî ye jêk nahêt feqkirin.

بهرايه: سويى تيشن. تيزنيت تيشان. بروسيا تيشان
اثر الوجع، مدئ الالم

Berrade: Swiyê êşê. tijnkên êşanê. birwîsyayêşanê.

بهراي: زنجورمکن کويی به وهک کارمشي يى بسمه
الخنزير

Beraz: Zinêwirekê kwîviye. wek ga reşî bi sime.
بهرازه: دارمکن بهروار دهافين ناف ديوارى بو موکومکرن
وړاگرتنى دا نه پخيت وتيک نهيت

مقاوم البناء، مقاوم لكل شيء الزافرة
Beraze: Darekê berwar dihavên nav dîwarî bo mukumkirin û ragirtinê da ne peqît û tîkne bît.

بهرازا مئ: ديهلا بهرازی
الدلس

Berazamê: Dêhla berazî.

بهرازا نيز: بهرازی نهزيت
الرت

Berazanêr: Berazê nezêt.

بهرا: لثف ناف، دلف ناف، رهخ ناف، معرفتى نافي
الساحل، الشاطئ، الضفة، العراق

Berav: Lêv av. dev av. rex av. merezê avê.

بهراک: هوسان. بهري خوش کرنا نامويرا. بهري دپکرن وتيز
کرنا نامويرا

المسن، المشخذ، الصلب، الحجر الصلب
Beravk: Husan. berê xweşkirina amwîra. berê dirrkirin û tijkirina amwîra.

بهرافيژ: حيواني بهرکمتى. يى تيزکا وي ژبه دجيت. بهر جوى.
بهرافيتى

الفاخ، الجهيز، القمر
Beravêj: Hêwanê berketî. yê têjkawî ji ber di çît. berhavêtî.

بهراي: تيرين بهزي سبي. شهك
الكبش

Beran: Nêrîyê pezê spî. şek.

بهرايى قهرقه: بهرايى ژستى سالا پتر زى
الكبش المسن

Beranêqerc: Beranê ji sê sala pitir ji.

بهرايى: پيشفه. راستى
المقابل، المعادل، الموازى، المقارن، المساوى، الازاء

Beranber: Pêşve. rastê.

بهرايى: پيشفه. راستى
الموازاه، المساواه، المقارنه، المعادله، المقابله

Beranberî: Peşveyî. rastînî.

بهرايى دوف قوت: يارى يهکه بچويک بدويکفه دين رست
لعبه الاطفال

Beranêdwîvqut: Yariyeke biçwîk bidwîvikve di bin rist.

بهرايى: سارکيش. ساروک. رتبه. لسينگى مروفى. پيشى
بهرسينگ

الامام، الرائد، الرئيس، القائد، سيد القوم

Berahî: Serkêş. serok. rêber. li şingê mirovî. pêşî. bersing.

بهرايى: سهرنفيژ. بهرسينگ. پيشى
الامام، القبل، القائد

Berahî: Ser nivêj. bersing. pêşî.

بهرايى: جونا ژيپشه. پيشفه چن. ژرفه. پيشين. دست بين
کرن

الاستقبال، البدء، البدايه، السالف، القديم

Berahîk: Çûna ji pêşve. pêşve çûn. ji rêve. pêşîn. dest pêkirin.

بهرا واپون: ههفرکی. سينگ گرتن. دواتى. بهرامبهري. کران
کرکی

المكابره، المعانده، المنافسه، المزاحمه

Berarrabûn: Hevirkî. şing girtin. dijatî. beram-berî. kiran kirrkî.

بهرمانی: ژیکه کړن. دانا پاش. هېڅی کړن
الدفاع، الشفاعة

Berevanî: Jêk vekirin. dana paš. hîvîkirin.

بهرمانک: فېقېڼې جوتک پټک هه. فېقېڼې جېتمک.
توام شمار والفاکبه

Berekatk: Fêqîyê cotik pêkve. fêqîyê cêmik.

بهره لا: بهردای. هافي. سهراست. هه کړی. نازا کړی.
سهر بهردای. بهربوی

الطیق، الحر، الشارد، الهائم

Berella: Berday . havî. serrast. heykîrî. aza kirî.
serberday. berbûy.

بهره ماک: ژي نهغه کړنا پیچکا ژماکي. بهردانا پیچکا لبر ماکنی
الرضاعه الحره للخرغان مع امهاتهم فی السرح

Beremak: Jê ne vegirtina pêçka ji makê. berdana
pêçka li ber makê.

بهري: پېښين. کفن. کهفندا. میژ

سابقا، قديما، سالفا، قبل

Berê: Pêşîn. kevin. kevinde. mēj.

بهري پېي: سينگن پتي. جهن پي دبتن. دبتنا جهن پينگافن
مقدم الرجل، صدر القدم، مكان الرجل، الممشى، المسار، المجال

Berêpêy: Sîngê pêy. cihê pê dîtînê. ditina cihê
pêngavê.

بهري بادانئ: بهري پارسهنگي پي پچويک. پار سهنگانا بهري
پچويک

قرص الرمي، حجر الرمي

Berêbadanê: Berê parsengî yê biçwîk. parsen-
gana biberê biçwîk.

بهري بهتمني: بهري خانيني ژنافدا. بهري نزيارا روين ژنافدا

حجر البناء الداخلي

Berêbetenî: Berê xaniyê ji navda. berê nijyara
rwî yê ji navda.

بهري بنياتي: بهري خيتمی. بهري شپينندي

حجر الاساس، الوريث

Berêbinyatî: Berê xêmi. berê şehintidî.

بهري خوئ: کطري خوئ

الحجر الملحی، صخر الملح

Berêxwê: Kevrê xwê.

بهري تاله: بلاغ. بژکی. ژیک بژکی. بهري. بژای. بلاغ بوی
الزئغه، الزعائف، الشذوذ، التفريق، الانتشار، التوزع، النشئت، على
الهامش

Berrtale: Belav. bijikî. jêk bijikî. peritî. bijay.
belavbûy.

بهري ژير: دانگ. خارځ. نشيف داکمتی. ژوردا. سهرنشيف. نزم
الجنوب، الانبي، الحدر نحو الاسفل

Berejêr: Dang. xarê. nişîv. daketî. jorda. ser
nişîv. nizim.

بهري ژور: ژيهل. ژيطل. نهغزان. سهردا. بلند. بالا. سهرکمتی
الشمال، الصعود نحو الاعلى

Berejor: Jêhel. evraz. serda. bilind. bala. serketî.

بهري ژور بون: خار کمتی. ژوردا جون. داکمتن. نزم بون. داهاتن.
نشيف بون

الهبوط، النزول

Berejêrbûn: Xar ketî. jorda çûn. daketin. ni-
zimbûn. daketin. nizimbûn. dahatin. nişîvbûn.

بهري ژور کون: سهر نشيف کړن. دانيخستن. دانگ کړن. نزم کړن.
دانيان. خار نيخستن

الانزال، الاهباط

Berejêrkirin: Ser nişîv kirin. daêxistin. dang ki-
rin. nizim kirin. dañan. xarêxistin.

بهري ژور کړن: سهر نيخستن. بلند کړن. سهر نهغزان کړن. بالا کړن
الاصعاد، الارتفاع، الاعلاء

Berejorkirin: Ser êxistin. bilind kirin. ser evrakî-
rin. bala kirin.

بهري سته: بهري ژهنيما ناکري. بهري کريسکا ددعت بتني موسينا
پيلای

المرو، الصوان، الطران، الوثيمة، حجر الدحد

Bereste: Berê jenina agirî. berê kirîska didet bi-
tinê husîna pîlay.

بهري شمال: ژهنيما مال. ري گرتنا چونا مال

نحو البيت، العودة للبيت، التوجه نحو البيت

Berevmal: Zivrina mal. rê girtina çûna mal.

بهري طان: کسني خرابيځ ژیک ددعت پاش. ژیک هه کړ. هېڅی داري
باشين

المدافع، الشفيغ

Berrevan: Kesê xirabiyê jêkdi det paš. jêk veker.
hîvî darê başyê.

بەری: پێشی، مێژ، کەف، دەمی بوری
سابقا، قديما، سالفا، قبل

Berê: Pêşî. mêj. kevin. demê borî.

بەری تە پێش تە
قیلک، امامک، قدامک

Berî te: Pêş te.

بەری مە: پێش مە
قیلنا، قدامنا، امامنا، سلفنا، خدماونا

Berîme: Pêş me.

بەری نەه: بەری نوکە: بەری فێ کافێ. بەری فی دەمی. کافا بوری
قبل الان

Berîmhe: Berînuke. Berî vê gavê. berî vî dem.
gava borî.

بەری هینگێ: پێش وی دەمی مە علوم
قبل ذالک

Berîningê: Pêşwî demê me'lom.

بەری واکرێ: پێشە چون، ژێ رابورین. تێ پەشن وەیلان
السبق

Berî rakirin: pêşve çûn. jê raborîn. tê peşin û hê-
lan.

بەری: پێشین. کەفرین
سابقا، الحجری

Berî: Pêşin. kevrîn.

بەری: دارا بەرکەر. تێشتێ هەر سال بەرکەر. خودان بەر
المنتج، المخر، الولود

Berî: Dara bergir. tiştê her sal bergir. xudan ber.

بەری هەر تێشتێ: پێشی هەر تێشتێکی
قبل کل شیء

Berî her tiştî: Pêşîher tiştêkî.

بەرێک: توبرێ جلیکی. پاخلا جلیکی
الجیب، الوفاض

Berîk: Twirê cilki. paxla cilki.

بەرێشت: بەروفازی. سەروین. لێک وەرگەراهی. لێک قولبی
المقلوب، العکوس

Berûpîst: Berovajî. serûbin. lêk wergerhay. lêk
qulipî.

بەرولازی

Berûvajî:

بەری خودان: زێرمفانی. قەراولی. چاف لێ بون
الاشراف، النظارة، الرقابہ

Berêxwedan: Zêrevanî. qerawilî. çav lêbûn.

بەری دەلی: پێشبییا دەمی
مقدم الغم

Berêdevî: Pêşya devî.

بەری دارێ: فێلی. فەریژا دارێ
الشمار، ناتج الشجره

Berêdarê: Fêqî. verrêja darê.

بەری دا: پێشدا. کەفندا. ژمێزە
فی السابق، منذ القدم

Berêda: Pêşda. kevinda. jimêje.

بەری وەش: بەری کەعبی
الحجر الاسود، الکعبه

Berêreş: Berê ke'be.

بەری بەری: پانییا بەرکێ. فرەمییا بەرکێ
عرض البساط

Berê berrê: Panîya berrkê. firehîya berrkê.

بەری پەرۆکی: پانییا پەرۆکی. فرەمییا پەرۆکی
الوضین، عرض القماش

Berê perrokî: Panîya perokî. firehîya perrokî.

بەری شارهای: بەرێ کل. یاریبەکە بجوێک پێشەفێ دەکەن بەری
دێ کلکەن وەفەژێن بڵەپەفوتێ لێ گەرەن
الضف، لعبه بالاجر المحمی

Berê şarhay: Berêkel. yaryeke biçwîk bi şevê
diken. berî dê kelken û havêjin û bi lepe qutê
lê gerrhin.

بەری راست کوشت: بەری واکرنا ژەهوا فە
المشوال

Berêrastkirinê: Berê rakirina ji hewa ve.

بەری گران: بەری بستمگ
الوقر

Berê giran: Berê bi seng.

بەری نوی: پێشتا نوی. قێشتا نوی. بەری سالتی یێ چاندن
النشی، الجید، الجبل الجدید، الانتاج الحدیث

Berênwî: Rêşta nwî. qinêta nwî. berê salêyê
çandinê.

بهري هرج: بهرييا دارئ دینداری به ناخون یاتحله ددمن پز وختوانی

بلوط شجر السنديانه

Berrwîrîç: Berrwîya darê dîndariye naxon ya tehle. didin pez û hêwanî.

بهز: چاری: تورسکین. بهزین. غار

الركض، العدو

Bez: Çarî. toriskîn. bezîn. xar.

بهزا: کسمی زهرک وسرت ویلهز بو بهزینی

العذاء، الرکاض

Beza: Kesê zîrek û sirt û bilez bo bezîne.

بهزاک: کسمی دتورسکیت

الراکض، الرکاض

Bezak: Kesê di toriskît.

بهزین: چاری. غاردان. تورسکین. تهقین. راتهقان

الركض، العدو

Bezîn: Çarî. xardan. toriskîn. rateqan.

بهزین = بهزان: رقفین. حوسیر بون. چغ بون. نهویران. نهشیان. ترسان

الغزالان، المغلوبیه، الفشل، الفوار، الهزیه

Bezîn = bezan: Revîn. husîrbûn. çixbûn. newê-ran. neşyan. tirsan.

بهزانن: تورسکاندن. ترساندن. چغ کرن. حوسیر کرن. کهرخاندن. رقفاندن

الارکاض، الانهاک، الاخذال، الامزام

Bezandin: Toriskandin. tirsandin. çixkirin. husîrkin. kerixandin. revandin.

بهزاندی: رقفاندی. ترساندی. چغ کری. حوسیر کری. ترساندی. پاشف بری

Bezandî: Revandî. tirsandî. çixkirî. husîrkirî. tirsandî. paşve birî.

بهزینا ئوردی: ئوردی کهلهک هاشی چاندن ولیواز بوی ئیدی نشت لئ شین نهبت. ئوردی نشتی شین نهکت زلیواز

الانهاک. عدم الخصویه

Bezîna erdî: Erdê gelek hatî çandin. û lêwazbûyê di tişt lê şîn nebît. . erdê tiştî şîn neket ji lê-wazî.

بهريک: ریزبونا لبر نشتی. تنگا سینگی دمواری. قهکا سینگی کورتانی دموارا

استانف

Berok: Rêzbûna liber tiştî. tenga singê dewarî. qedka singê kurtanê dewara.

بهريک: تشتی بیت خه ما مروفی. مروف پی رابوی. تشتی بکهفیت بری مروفی بو پی رابون و کرني

العهد، الکفاله

Berok: Tiştê dibît xema mirovî. mirov pê rabûy. tiştê bi kevî berê mirovî bo pê rabûn û kirinê.

بهريکا دمواری: تنگا بهرسینگا کورتانی دمواری

السناف، الفرصه

Beroka dewarî: Tenga ber sînga kurtanê dewarî.

بهريکا زینی: تنگا پیشیبا زینی بو گریدانا سینگی دمواری

سیارپونی

اللب

Beroka zînî: Tenga pêşîya zînî bo girêdana singê dewarê syarbûnê.

بهريکا کورتانی: تنگا کورتانی دمواری داکورتانی راگریتر

نخشبیت

التصدير، البرزعه

Beroka kurtanî: Tenga kurtanê dewarî da kurtanî

ragirî û nexşît.

بهري: دشت. چول. ئوردی قهوی. بهرائی

الفلاء، البیداء، الصحراء

Berrwî: Dest. çol. erdê vebûy. berranî.

بهري: فیقیت دار بهریی به دخن وهک بندقی وشابهلوتا. کاکلهک لئاف قهلبویکهکی

البلوط

Berrwî: Fêqîyê dar berrwîyê ye dixon wek bin-deq û şabelota. kakileke li nav qelpwîşkekî.

بهريچک: بهرييا دارئ مازی به پز و حیوان دخن مروف ناخون یاتحله

صنف من البلوطا لصغير للعلف بلوط شجر العفص

Berrwîç: Berrwîya darê mazîye pez û hêwan dixon. mirov naxot ya tehle.

بهرييا گيسنی: سهركبا ههجارى

سكه المحراث

Berrwîç gêsî: Ser kepa hevcarî.

بهژن بلند: بهژن هه‌لکته‌ی ژراف و برژو
رفیع القامه، عالی القه

Bejnbilind: Bejin helketî. zirav û dirêj.

بهژن بلندی: بهژن درێژی بالا هه‌لکته‌ن، له‌ش ژێک هاتنا دهر
علو القامه، ارتضاع القامه، فراهه القامه

Bejnbilindî: Bejin dirêjî, bala helketin. leş jêk hatinā der.

بهژن بلنداتی

Bejnbilindatî.

بهژن بلنداهی

Bejnbilindahî.

بهژن مریژ: بهژن راکیشای. بهژن بلند
طویل القامه، مدید القامه

Bejindirêj: Bejin rakêşay. bejin bilin.

بهژن درێژی: بهژن بلندی. بهژن راکیشان
طول القامه

Bejindirêjî: Bejin bilindî. bejin rakêşan.

بهژن درێژاتی

Bejindirêjati:

بهژن ژراف: بهژن باریک. بهژن هه‌لکیشای
الرشیق، القاره، الاهیف

Bejinzirav: Bejin barîk. bejin helkêşay.

بهژن ژرافی: بهژن باریکی
الرشاقه، الهیف، الهیفاء، الفراهه

Bejinziravî: Bejin barîkî.

بهژن ستوهر: بهژن خه‌. بهژن بوکه. بهژن گرپله
غلظ القامه

Bejinstwîr: Bejin xirr. bejin bok. bejin girîdîle.

بهژن ستوهری: بهژن گرپله‌یی. بهژن بوکه‌یی. بهژن خری.
غلظ القامه

Bejinstwîrî: Bejin girîdîleyî. bejin bokeyî. bejin xirrî.

بهژن قوت: بهژن کوندل فسک. بهژن هاجروک. بهژن کوندریسک
قصیر القامه

Bejinqut: Bejin kundilfisk. bejin hacırok. bejin kundirîsk.

بهژ: دوهنتی سپی لناف گوشتی. قه‌لوییا گوشتی. کزێ گوشتی
الشحم

Bez: Duhnê spî linav goştî. kizê goştî.

بهژدان: گوشتی بکز. حیوانی قه‌لو دبیت و بهژی دکریت
التشحم، التشحیم

Bezdan: Goştê bikiz. hêwanê qelew di bît û bezî digirît.

بهژ دار: حیوانی قه‌لو بهژ پیغه هاتی
الشاحم، السمین، المشحم، البدین

Bezdar: Hêwanê qelew û bez pêve hatî.

بهژن دلی: کزێ دلی. قه‌لوییا جهرکی
شحم القلب

Bezêdîlî: Kizê dilî. qelewîya cergî.

بهژن گورچکا: کزێ گولچیسکا. گورچکیت قه‌لو ویکز ودهن
الکظر

Bezêgurçka: Kizê gulçîska. gurçkê qelew û bi kiz û duhin.

بهژن هئالا: نهو کزێ نویرهو رویفیکا دکریت
الحوایا

Bezêhinava: Ew kizê ,wîr û rwîvîka digirît.

بهژن هه‌ستى: قه‌لوییا هه‌ستى. کزێ هه‌ستى
شحم العظم

Bezêhestî: Qelewîya hestî. kizê hestî.

بهژ گرتن: قه‌لو بون
التشحم، البدانه، التسمن

Bezgirtin: Qelewbûn.

بهژوکی: نه‌ساختیه‌که حیوانی دکریت
مرض حیوانی

Bezokî: Nesaxîyeke hêwanî digirît.

بهژن بالا. قه‌د. درێژی: هه‌لکیشانا له‌شی بو ژور بلندیا که‌له‌خی
القامه، القد، الطول

Bejin: Bsla. qed. dirêjî. helkêşana leş bo jor bilindîya kexlî.

بهژن بالا: درێژی. بلندیا مروفی
الفراهه، الطویل القمه

Bejnubala: Dirêjî. bilindya mirovî.

بهژن بالایی: درێژی که‌له‌خی و بلندیا وی ژێک هاتی دهر
طول القامه

Bejnbalayî: Dirêjîya kexlî û bilindîya wî jêk hatî der.

بهست کرن: كهيف خومشې كرن. گرنژاندين. بشكفاندين. روى گمش كرن

الانشراح. الابهاج. التوسيم. الياشاش والتبشيش

Bestkirin: Keyf xweşkirin. girmijandin. bişkivandin. rwîgeşkirin.

بهست كړى: روى گمش كړى. بشكفاندى. گرنژاندى. كهيف خومش كړى

المشرح. المبهج. المبشش

Bestkirî: Rwîgeşkirî. bişkivandî. girmijandî. keyf xweşkirî.

بهستى = بهستياى: كهيف خومشې. بشكفېن. گرنژېن. كهيف خومشياى

الانشراح. الابهاج. الوسامه. البهجه. الحبور. البشاشه

Bestî = Bestîyatî: Keyf xweşî. bişkivîn. girmijîn. keyf xweşîyatî.

بهستى: گريدان. ليگدان. ئينانا نيك. ليك پهچرويه كرن. نالاندين. بېنان. نيك نيكستن

المغل. الربط. الشد. التركيب

Bestin: Girêdan. lêkdan. înan a êk. lêk peçwîmekirin. alandn. bênan. têk êxistin.

بهستى: گريدای. ليگدای. ئينای نيك. ليك پهچرويه كړى. نالاندى. بېناى. نيك نيكستن

المغل. المربوط. المشدود. المغلول. المركب

Bestî: Girêday. lêkday. înan a êk. lêk peçwîme kirî. alandy. bênay. têk êxistî.

بهستى: مەين. قەرسىن. جەمدين. بېنان. نيك كرتن. ليك نالهاى الانجماد

Bestin: Meyîn. qerrisîn. cemidîn. bênan. êk gir-tin. lêk alhan.

بهستى: قەرسى. مەينى جەمدى. بېناى. نيك كرتى. ليك نالهاى المجد

Bestî: Qerrisî. meyî. cemidî. bênay. êk girtî. lêk alhay.

بهستە پەر: کوما پەرا. شکێر. جەمجویر. خێ بهست

الجرل. الواجن. اللطف. الخشف. القضة. الرصافه

Beste ber: Koma bera. şîkêr. cehcwîr. xirr best.

بهژن قوتى: بهژن كوندريسكى. بهژن كوندل فسكى. بهژن هاجروكى

قصر القامه

Bejinqutî: Bejin kundirîskî. bejin kundilîfiskî. bejin hacirokî.

بهژن كورت: بهژن قوت. بهژن تيكرا. بهژن هاجروك

القصر

Bejinkurt: Bejin qut. bejin têkrra. bejin hacirok.

بهژن كورتى: بهژن قوتى. بهژن تيكرايى. بهژن هاجروكى

القصره

Bejinkurtî: Bejin qutî. bejin têkrrayî. bejin hacirokî.

بهژن كوندل فسك: بهژن كورت. بهژن قوت

القرم

Bejinkundilîfiak: Bejin qut. bejin kurt.

بهژن كوندل فسكى: بهژن قوتى. بهژن كورتى

القزامه

Bejinkundilîfiskî: Bejin kurtî. bejin qutî.

بهست: جهن بى پەر. پەرا عەداپە نیک. جهن شکێر پەر روبربارت تزی پەر

الرصاصه. القضي

Best: Cihê birr her. bera mildaye êk. cihê şîkêr ber û rwîbarêt tijî ber.

بهست: كهيف خومشې. قەبوو. بشكفتى. روى گمش. گرنژى

المشرح. المبشوش. الوسيم. الطليق

Best: Keyf xweşî. vebûy. bişkivî. rwîgeş. girmijî.

بهست بوو: كهيف خومشې بوو. بشكفتن. قەبوو. روى گمش بوو. گرنژين

الانشراح. البشاشه. الوسامه. التبهج

Bestbûn: Keyf xweşîbûn. vebûn. bişkivtin. rwîgeşbûn. girmijîn.

بهست بوو: روى گمش بوو. قەبوو. بشكفتى. كهيف خومشې بوو المنشرح. المبشوش. الموسم. المبتهج

Bestbûy: Rwîgeşbûy. vebûy. bişkivî. Keyf xweşîbûyî.

بهست تر: كهيف خومشې تر. گرنژى تر. بشكفتى تر. روى گمش تر الانشرح. الاسم. الابهج. الابش

Best tir: Keyf xweşî tir. bişkivî tir. rwîgeş tir. girmijî tir.

بەس بون: تیر بون. تێراکرن
الاكتفاء

Besbûn: Têrbûn. têrrakirin.

بەس بوی: تیر بوی. تێراکری
المکتفی

Besbûy: Têrbûy. têrrakirî.

بەس تر: تیر تر. تێراکری تر
الاکفی

Bestir: Têr tir. têrrakirî tir.

بەس کړن: تیر کړن. تێراکړن
الاكتفاء، التکفیه

Beskirin: Têrkin. têrrakirin.

بەس کړی: تیر کړی. تێراکړی
المکتفی

Beskirî: Têrkirî. têrrakirî.

بەسەم: پتەرس
المهيب، المخيف، المخطر

Besehem: Bitirs.

بەسی: تێراتی، تێریاتی، تیر کړن، تیرا کړن، تێرکړن
الکفایه

Besî: Têraî. têrrîyatî. têrkin. têrrakirin. têrkirî
بەساتی:

Besatî:

بەستی: بێنای، گړیدای، ئالاندی، پێچای
المقيد، الموثق، المشدود، المربوط، المفقود

Besî: Bênay. girêday. alandî. pêçay.

بەش: باهر، بیشک، بیش
السهم، الحصه، القسم، النصيب

Beş: Bahir. pişik. bêş.

بەش: بەد، نەباش، خراب، کریت
المنحوس، المشؤم

Beş: Bed. nebaş. xirab. kirêt.

بەش: حیوانێ تیت، زنبوری ناخچاف سیی
الحیوان الغر، الاغر، ذو غره

Beş: Hêwanê tît. zinêwere. nav çav spî.

بەش: فەبوی، فەمکری، چلقی
الحیوان الغر، الاغر، ذو غره

Beş: vebûy. vekirî. çiliqî.

بەستگ کړیدای، پێچای، ئالاندی، تیکومکړی، بێنای، ئالاندی
الرزقه، الوثيقه، الوثاق، الربط

Bestik: Girêday. pêçay. alandî. têkwerkirî. bê-
nay. alandî.

بەسەروهری: پیک هاتی، دانا ئیک، ریزادی، ریزان
النظم، المرتب

Beserûber: Pêk hatî. dana êk. rêzadî. rêzan.

بەسەروهری: دان ئیکاتی، پیک ئینان، ریزکری
الترتيب، النظام، الرتابة

Beserûber: Dan êkatî. pêk înan. rêzkirî.

بەسەر دادان: پێ دادان، نەخامتن، نەخافتن، پوشاندن
الثور، الستور، التغطيه

Beserdadan: Pêdadan. nixamtin. nixaftin.
poşandin.

بەسەر دادای: نەخافتی، نەخامتی، پێ دادای، پوشاندی
المدر، المستور، المغطى

Beserdaday: Pêdaday. nixamtî. nixaftî. poşandî.

بەسەردا چۆن: سەردا گرتن، رامالین، بەرزەبۆن، باغ بۆن
الطفیان، الظلال، الاجتياح، السيطره

Beserdaçûn: Serda girtin. ramalîn. berzebûn.
baxbûn.

بەسەردا چۆی: بەرزە، هافی، سەردا کړتی، رامالی
المضل، الطافي، الضال، المسيطر، المكتسح، المحتاح

Beserdaçûy: Berze. havî. serda girtî. ramalî.

بەسەردا چۆن: ژێ رۆژن، سەردا هافیتن
الفيض، الفيضان، الطفع، النضج

Beserdaçûn: jê rijtin. serda havêtin.

بەسەردا چۆی: ژێ رۆژی، سەردا هافیتن
الطافح، الناضج، الفائض

Beserdaçûy: jê rijtî. serda havêtî.

بەسەردا گرتن: بەسەردا چۆن، داگیر کړن، بن دەست کړن
المداهمه، الاستيلاء، الاحتلال

Beserdagirtin: Biserda çûn. dagîrkin. bindest-
kirin.

بەسەردا کړتی: بەسەردا چۆی، داگیر کړی، بن دەست کړی
المحلل، المداهم، المستولى

Beserdagirtî: Biserda çûy. dagîrkirî. bindest kirî.

بمشه سال: بده سال. سال بده. کرته سال
السنة المشوومه. السنة النحس

Beşsal: Bed sal. sal bede. kirête sal.

بمشوک: قورگوسک. نلهر. قورغو. هلو
المرود. الباشق. الصقر. صنف من الطيور

Beşoke: Quringosk. ilho. qûrxo. helo.

بمشلق: بهلاف بون. ژیک بگردان. ژیکفهبون. بوزین. بژین
الانبجاس. الانفلاق. الانفتاح. التفتت. الانحلال. الانصهار

Beşiftin: Belavbûn. jêk berdan. bihujîn. bijikîn.
bijîn.

ببهر: بهرف
الثلج

Befir: Berif.

ببهر بارین: بهرف بهرمان. بهرف بارین
مطول الثلج

Befirbarîn: Berif werhan. berif barîn.

ببهر رادان: بهرف مالشتن
ازاحه الثلج

Befir radan: Berif maliştin.

ببهر مالین: بهرف رادان. بهرف هافیتن
کسح الثلج. ازاحه الثلج

Befir malîn: Berif radan. berifhavêtin.

ببهری: بهرمال. بیزکا بهرف رادانی. بیز مالینا بهرفین
اله کسح الثلج. الکاسحه

Befî: Befîrmal: Bêrka berif radanê. bêr malîna
berfê.

ببهرین: جهن بهرفین. جهن بهرف لی بباریت
المنطقه الثلجيه. لبنان

Befrîn: Cihê berfîn. cihê berif lê dibarît.

ببفرش: نامویرمکی وهک شمه دافیت راجاندنی ژیک دفا فیریت
اله فرز الخیوط فی النسيج والحياکه

Befş: Amîrêkê wek şeyîye davêt raçandinê jêk
di vavêrît.

ببفشک = ببشک. دانیت حیوانا بیت شیری
استان الحلپ للحيوان

Befşik = Befiş: Didanên hêwana yên şîrî.

بمش بون: فهبون. چلقین. ژیک فهبون. بهد بون. تیت بون. کریت
بون. پیتش بون. ژیکفه بون
الانقسام. التفتت. التفرع. التفر

Beşbûn: Vebûn. çiliqîn. jêk vebûn. bedbûn.
tîtbûn. kirêtbûn. pêşbûn. jêkvebûn.

بمش بوی: فهبوی. چلقی. ژیک فهبوی. بهد بوی. تیت بون. کریت
بوی. پیتش بوی. ژیکفه بوی
المقسوم. المشووم. المفتر

Beşbûy: Vebûy. çiliqî. jêk vebûy. bedbûy.
tîtbûy. kirêtbûy. pêşbûy. jêkvebûy.

بمش تر: فهبوی تر. چلقی تر. ژیک فهبوی تر. بهد تر. تیت تر.
کریت تر. پیتش تر. ژیکفه تر
الاقسم. الاغور. الافتح. الافتر. الاشام. الانحس

Beştir: Vebûy tîr. çiliqî tîr. jêk vebûy tîr. bed tîr.
tî tîr. kirê tîr. pêş tîr. jêkve tîr.

بمش کون: لیکفه کون. پیتش کون. فهکون. چلقاندن. کریت کون.
ژیکفه کون. تیت کون

التقسيم. الافطار. الافتاح. الاشام. التنجيس. الافراج. التفريز
Beşkirin: Lêkvekirin. pêşkirin. vekirin.
çiliqandin. kirê kirin. jêkvekirin. tîtkirin

بمش کری: لیکفه کری. پیتش کری. فهکری. چلقاندی. کریت کری.
ژیکفه کری. تیت کری

المقسم. المنس. المشم. المفتر. المفتر. المفتح. المفرج
Beşkirî: Lêkvekirî. pêşkirî. vekirî. çiliqandî. ki-
rêtkirî. jêkvekirî. tîtkirî.

بمشی = بمشیاتی. بمشینی. ژیکفهبونی. بمشیاتی تیتانی.
کریتانی. بیشینی. لیکفهکریتانی

الشوم. النحس. القسه. الفتح. الفرج. الفره
Beşî, Beşînf = Beşîyati: Jêkvbûnî. bedîyati.
tîtyati. kirêtyat. pêşbînî. lêkvekimîyati.

ببشک. جنجک. جنی جنیک
الارقط. من الحيوان

Beşik: Cincilk. çinî çinîk.

بمشه روز: روزا بهد. بهد روز. کرته روز
اليوم النحس. اليوم المشووم

Beşe roj: Roja bed. bede roj. kirête roj.

بهگم: رازی بون. بهین هاتن. باوهری هاتن. قانیل بون
القناع، الیقین

Begem: Razîbûn. bihên hatin. bawerî hatin.
qayîlbûn.

بهگم بون: قانیل بون. رازی بون. باوهری بون
الافتتاح، التیقن

Begembûn: Qayîlbûn. razîbûn. bawerîbûn.

بهگم بوی: قانیل بوی. رازی بوی. باوهری بوی
الفتح، الموقن

Begembûy: Qayîlbûy. razîbûy. bawerîbûy.

بهگم تر: قانیل تر. رازی تر. باوهری تر
الافتح، الایقن

Begemtir: Qayîl tir. razî tir. bawerî tir.

بهگم کرن: قانیل کرن. رازی کرن. باوهری کرن
الافتاح، الایقان

Begemkirin: Qayîlkin. razîkirin. bawerî kirin.

بهگم کری: قانیل کری. رازی کری. باوهری کری
المفتح، المیقن

Begemkirî: Qayîlkirî. razîkirî. bawerîkirî.

بهگمی = بهگماتی: باوهریاتی. قانیلی. رازیاتی
القناع، الیقین، القناع

Begemî = Begematî: Qayîlî. razîyatî. bawerîyatî.

بهل: کز. بلند. سیفوک. کمش. پف. هه لافیتی. هه لکمتی. کفش. کر.
رهم. چیخ

الناتی، البارز، الناهد، الظاهر

Bel: Gij. sîvok. geş. pîf. helavêf. helkef. kifîş.
gir. rep. çix.

بهل بون: بلند بون. کز بون. کر بون. دییار بون. کفش بون. سیفوک
بون. رهم بون. چیخ بون

النتوء، البروز، التنهؤ، المظهر

Belbûn: Bilindbûn. gijbûn. girbûn. dyarbûn.
sîvokbûn. repbûn. çixbûn.

بهل بوی: بلند بوی. کز بوی. کر بوی. دییار بوی. کفش بوی.
سیفوک بوی. رهم بوی. چیخ بوی

النتوء، البروز، التنهؤ، المظهر

Belbûy: Bilindbûy. gijbûy. girbûy. dîyarbûy.
kifîşbûy. sîvokbûy. repbûy. çixbûy.

بهش بهردان: ککتا ددانیت شیری بیت حیوانا
بلوغ الحيوان سن العمل وزوال استن الحليب

Befş berdan: Ketina didanêt şîrî yêt hêwana.

بهفل: بهرامبرک. ههفرک. ههف کویف. ههف به. کرانکرک. ههف
تنگ

الند، القرین، النظیر، المنافس، الضد، التقيض

Bevil: Beramber. hevrrik. hevkwîf. hev ber. kir-
rankirrik. hevteng.

بهطش: زاخ. زهطه. لفل. بزفین. شنگه. وهرا.
العركة، النشاط، الهمه

Beveş: Zax. zever. livliv. bizivîn. şengeh. werar.

بهطی: بقی. بهتقی
بهذا

Bevî: Bivî. bi evî.

بهطی: بقی. بهتقی
بهذه

Bevê: Bivê. bi evê.

بهطان: بقان. بهقان. بقاتا
بهؤلاء

Bevan: Bivan. bi evan. b ivana.

بهق: قوردیتک. حیوانهکن ثانی به. لناف برنجی خرم بیت ل کریت
ثانی کوم بیت

الضفدع

Beq: Qurrdîtik. hêwanekê avîye. linav birincî
xîr dibît. li gerretê avê kom dibît.

بهکر: خاسمه. خومالی
خاص، مخصوص

Bekr: Xasme. xumalî.

بهکری: خومالی. خاسمیی
خصوصی

Bekrî: Xumalî. xasmeyî.

بهگ: ماقولی
الوجیه، التبییل

Beg: Maqwîl.

بهگانی: بهگینی. ماقولی. ماقولیاتی
الوجاهه، التیل

Begatî = Begînî: Maqwîlî. maqwîlîyatî.

بەلگ تەفریز: گىياپەكتى بەلگ كورۇفرە. دەرماننى دەرگىزگەن جەن
كولە كۆيم و زوخا ژۇرېنا دەرېكتە
صنف من العشب الطبى يداوى به

Beligtevzên: Giyayekê belig girovire dermanê
derkirina kule kê m û zoxa ji birîna derdiket.

بەلگ تەفریز:

Belig tevrêz:

بەلگ داڤوتان: بەلگ وەشاندىن. بەلگ ئىخسەن
العضاد

Beligdaqutan: Belig weşandin. belig êxistin.

بەلگ ھەرىي: بەلگ چىن
الخرط

Beligverwîn: Belig çînîn.

بەلگ قەسپ: بەلگى دار قەسپى
السمف

Beligqesp: Belgê dar qespê.

بەلگ قەمچى: بەلگ چىچون. بەلگ كوريشك بون
القبل

Beligqirmîçîn: Belig çirrçon. belig kurîşkbûn.

بەلگ وەراند: بەلگ داڤوتان. بەلگ وەشاندىن
العضاد

Beligwerandin: Belig daqutan. belig weşandin.

بەلگ كا گارسى يە: بەلخىن گارسى. ئوپىي گارسى
تىن الذره. الصفراء الرفاف

Belm: Ka garisîye. pelexê garisî. orrê garsî.

بەلگاز: ژار. ھەزار. سوتيار. بى كەس. دەست قالا. داکەتى. بى
زار
الفقير. المسكين. اليتيم

Belingaz: Jar. hejar. sotyar. bêkes. dest vala da-
ketî. bê zar.

بەلگاز بون: ژار بون. سوتيار بون. بى كەس بون. داکەتن. دەست
قالا بون. بى زار بون. ھەزار بون

الافتقار. المسكنه. اليتيم

Belingazbûn: Jarbûn. sotyarbûn. bê kesbûndaketin.
dest valabûn. bê zarbûn. hejarbûn.

بەلگاز بوى: ژار بوى. سوتيار بوى. بى كەس بوى. داکەتى.
دەست قالا بوى. بى زار بوى. ھەزار بوى

المفتقر. المستكن. الميتم

Belingazbûy: Jarbûy. sotyarbûy. bê kesbûy. dak-
etinî. dest valabûy. bê zarbûy. hejarbûy.

بەل تر: بەلند تر. كۆ تر. كى تر. دىيار تر. كەش تر. سيفوك تر.
رەپ تر. چىچ تر
الانتاء. الاظهر. الانتهد. الابرز

Beltir: Bilind tir. gjir tir. gir tir. dîyar tir. kîfîş tir.
sîvok tir. rep tir. çix tir.

بەل گىز: كۆ گىز. گىز گىز. بەلند گىز. ھەلشكافتى. سيفوك. دىيار
گىز. ھەلڤىڤىن. ھەلدان. رەپ گىز

Belkirin: Gjirkirin. girkirin. bilindkirin. heldan.
helişkeftin. sîvok. dîyarkirin. rep kîrin.

بەل گىز: كۆ گىز. گىز گىز. سيفوك گىز. دىيار گىز.
رەپ گىز. چىچ گىز

المنتىء. المظهر. المنتهد. المبرز

Belkîrî: Gjirkîrî. girkîrî. bilindkîrî. sîvokkîrî.
dîyarkîrî. repkîrî. çixkîrî.

بەلى: = بەلىياتى. بەلندى. دىيارى. كەشى. گىزى. كۆزى. سيفوكى.
ھەلشكەفتى. رەپياتى. چىشى. موبرى

النتوء. البروز. النهود. الظهور. الكشف

Belî = Belîyati: Bilindî. dîyarî. kîfîşî. gîrî. gjîrî.
sîvokî. helîşkiftî. repatî. çîxî. mwîrî.

بەل: ھىوانى گۆھ چىچ. ھىوانى گۆھ رەپ. گۆھ موير
الحيوان المنتصب الانز

Bel: Hêwanê guh çix. hêwanê guh rep. guh mûr.

بەلھوك: تەڤالگىت ئاسنى پىت تەڤك

الزود. الاقراص المعينه الرقيقه فى الحلى

Belbwîk: Teqalkêt asinî yêt tenik.

بەلشاند: خاپاندن. پىلان لى كىز. تەھساندن
الاغراء

Belişandin: Xapandin. pîlan lêkirin. tehisandin.

بەلگ: پەي
الرق

Belg: Perr.

بەلگ بەند: تەخە
الكراسه

Beligbend: Texe.

بەلگ تەھل: گىياپەكتى بەلگ بەھنە بى تەھل
الراوند. الفلاح. عشب عريض الورق

Beligtehil: Giyayekê belig pehne û yê tehl.

بەلا تر: ئافات تر. رېپ تر. تاف تر.
الابى، الاصابه

Belatir: Afat tir. rîp tir. taf tir.

بەلا كړن: ئافات كړن. رېپ كړن. تاف كړن
الابه

Belakirin: Afatkirin. rîpkirin. tafkirin.

بەلا كړى: ئافات كړى. رېپ كړى. تاف كړى
المبلى

Belakirî: Afatkirî. rîpkirî. tafkirî.

بەلا بى نويمامى: ئافاتا گران. ئافا دؤوار. رېپا تيز
الوهره

Bela bēdwîmahî: Afata giran. afata dijwar. rîpa
tîj.

بەلاتېك: پروانهى
الفراشه

Belatîfk: Perwaney.

Belatînk.

بەلاتېك

بەلاش: پەرمه. بى بها
المجان

Belaş: Perewe. bē biha.

بەلاش: لەوچه. چقيل. شەلەلو. ئەزمان پيس
البىء، المذار، الفاحش، المشطط

Belafiş: Lewçe. çivêl. şelewle. ezman pîs.

بەلاش بون: لەوچه بون. چقيل بون. شەلەلو بون. ئەزمان پيس
بون

التبؤء، التهؤز، التشطط، التفحش

Belafişbûn: Lewçebûn. çivêlbûn. şelewlebûn.
ezman pîsbûn.

بەلاش بوى: لەوچه بوى. چقيل بوى. شەلەلو بوى. ئەزمان پيس
بوى

المهؤز، الميؤء، المفحش، المشطط

Belafişbûy: Lewçebûy. çivêlbûy. şelewlebûy.
ezman pîsbûy.

بەلاش تر: لەوچه تر. چقيل تر. شەلەلو تر. ئەزمان پيس تر

الاهؤز، الايؤء، الافحش، الاشطط

Belafîştir: Lewçe tir. çivêl tir. şelewle tir. ezman
pîs tir.

بەلنگاز تر: ژار تر. سوتيار تر. بى كەس تر. داکەتى تر. دەست
قالا تر. بى زار تر. هەزار تر

الافقر، الاسکن، الایتم

Belingaztir: Jar tir. sotyar tir. bē kes tir.daketinî
tir. dest vala tir. bē zar tir. hejar tir.

بەلنگاز كړن: ژار كړن. سوتيار كړن. بى كەس كړن. داکتيخستن.
دەست قالا كړن. بى زار كړن. هەزار كړن
الافقر، الایتم

Belingazkirin: Jarkirin. sotyarkirin. bē keskirin.
daexistin. dest valakirin. bē zarkirin. hejarkirin.

بەلنگاز كړى: ژار كړى. سوتيار كړى. بى كەس كړى. دەست قالا
كړى. بى زار كړى. هەزار كړى
المفقر، المسکن، الميتم

Belingazkirî: Jarkirî. sotyarkirî. bē keskirî. dest
valakirî. bē zarkirî. hejarkirî.

بەلنگازى: بەلنگازياتى: ژارى. سوتيارى. بى كەسى. داکتيخستن.
دەست قالايى. بى زارى. هەزارى. داکتيياتى
الفقر، المسکن، الاستکان، الایتم

Belingazî:Belingazîyatî: Jarî. sotyarî. bē kesî.
arî. hejarî.daexistin. dest valayî. bē.

بەلنڤەر. شەك. بەران. نيرى پەزى سى
الفسان، الکبش

Belinder: şek. beran. nêrê pezêspî.

بەلنڤەر. مە. پەزا سى يامى
التحجە

Belindîr: Mih. peza spî ya mē.

بەلويك: قوله. تيبه. قومرته. ئوبه
الرفط، الفصيل، السريه

Belwîk: Qole. tîpe. qomirte. obe.

بەلا: ئافات. رېپ. شەبىزى. تاف
المصيبه، المحنة، البلاء

Bela: Afat. rîp. şepirzeyî. taf.

بەلا بون: ئافات بون. رېپ بون. تاف بون
الابتلاء، الاصابه

Belabûn: Afatbûn. rîpbûn. tafbûn.

بەلا بوى: ئافات بوى. رېپ بوى. تاف بوى
المبتلى، المصاب

Belabûy: Afathûy. rîpbûy. tafbûy.

بەلى كىر: دىيار كىر. كىش كىر. ئاشكرا كىر. خويما كىر. روھن كىر

الاضاح. الاعلان. الاظهار. الابانه. الاكشاف. الاشهار. الاعلام
Belkîrî: Dîyarkîrî. kîfîşkirin. aşkirakîrî.. xweyakîrî. rohinkîrî.

بەلى كىرى: دىيار كىرى. ئاشكرا كىرى. كىش كىرى. خويما كىرى. روھن كىرى

المبين. المكشف. المعلن. المظهر. المشهور. الموضح. المجلى
Belkîrî: Dîyarkîrî. kîfîşkirî. aşkirakîrî. xweyakîrî. rohinkîrî.

بەلىنى = بەلىياتى: دىيارى. ئاشكرايى. خويمايى. كىشى. روھنى. دىيارياتى. ئاشكراياتى. كىشىياتى. روھنياتى

الوضوح. البيان. المعلن. الظهور. الشهرة. الجلاء. الكشف
Belînt = Belîyati: Dyarî. kîfîşî. aşkirayî. rohinî. xweyati. diyarîyati. aşkirayati. kîfîşyati.

بەلى چوڭ: كەزىگەكە ئۇن قەدەين ئۇنات چاقا نەسرەيسكى رادەين بىشتا كۆمى

ضفيده تضفر من طرف الجبين نحو الاذن
Belîçok: Kezyeke jin vedîhînin ji nav çava di ser biskê ra diben pišta guhî.

بەلا پارىز: كەسى خوە ژخرايىن دوردەكتە المتحف من السوء المسالم

Belaparêz: Kesê xwe ji xirabîyê dwîr diket.

بەلا پارىزى: خودەوير كرنا ژەلا و خرابييا المتحف من السوء والشر

Belaparêzî: Xwe dwîrkîrîna ji bela û xirabîya.

بەلا فروش: كەسى دورىندە وبەلا كې وخرابييا سيار الشرس الفتان

Belafiroş: Kesê durinde û bela kîrî û li xirabîya şîyar.

بەلا فروشى: دورىندى. بەلا خازى و كەرچومى الشراسه. الفتنة. الضراوه

Belafiroşî: Durindeyî. bed xazî û kerçoveyî.

بەلاڧ: بىزى. بىزى. ژىك قەبىرى. پەرتى. بەرتال المتنشر. المتفرق. الموزع. المفشى. المشتت. المنصرف

Belav: Bijay. jêk vebûy. peritî. bertale.

بەلاش كىر: لەرچە كىر. چىڭل كىر. شەلەولە كىر. نەزمان پىس كىر

الابذاء. الامار. الافحاش. الاشطاط. التشطيط
Belafîşkirin: Lewçekîrî. çivêlkîrî. şewlekirî. ezman pîskîrî.

بەلاش كىرى: لەرچە كىرى. چىڭل كىرى. شەلەولە كىرى. نەزمان پىس كىرى

المشط. الميذاء. المهذر. المفحش
Belafîşkirî: Lewçekîrî. çivêlkîrî. şewlekirî. ezman pîskîrî.

بەلاشكى = بەلاشكىياتى: لەرچى. چىڭلى. شەلەولەيى. نەزمان پىساتى. لەرچاتى. چىڭلياتى

المهذر. البذاء. المفحش. الشطط
Belafîş = Belafîşyati: Lewçeyî. çivêlî. şewleweyî. ezman pîşyati. lewçati. çivêlyati.

بەلگى نەملى: بەلگى نەككى. بەلگى چاندنى العصف. الشطط

Belgêdexif: Belgê dikakî. belgê çandinê.

بەلگى نەرامەتى

Belgêdirameti.

بەلى: دىيار. كىش. ئاشكرا. روھن. خويما الواضح. المعلن. المعلوم. المشهور. المكشوف. الظاهر

Belî: Dîyar. kîfîş. aşkira. rohin. xweya.

بەلى بون: دىيار بون. كىش بون. ئاشكرا بون. خويما بون. روھن بون

التوضيح. الانكشاف. التبين. التظاهر. التجلى. التعلن

Belîbûn: Dîyarbûn. kîfîşbûn. aşkirabûn.. xwey-abûn. rohinbûn.

بەلى بوى: دىيار بوى. كىش بوى. ئاشكرا بوى. خويما بوى. روھن بوى

الموضح. المكشوف. المعلن. المبين. المجلى. المظهر. المشهور. المكشف

Belîbûy: Dîyarbûy. kîfîşbûy. aşkirabûy.. xwey-abûy. rohinbûy.

بەلى تىر: دىيار تىر. كىش تىر. ئاشكرا تىر. خويما تىر. روھن تىر الواضح. الاكشاف. الابين. الاظهر. الاجلى. الاشهر. الاعلن

Belîtir: Dîyar tir. kîfîş tir. aşkira tir.. xweya tir. rohin tir.

بهلاف بون: فرمفین، بژکین، ژیک فمبون، پرتین

الانتشار، الانصراف، الافتراق، التشتت، التوزع، التفشي

Belavbûn: Verevîn, bijikîn, jêk vebûn, peritîn.

بهلاف بوی: فرمفی بوی، بژای، بژکی، ژیک فمبوی، پرتاندی

المفرق، المنصرف، المنتشر، الموزع، المشتت، المفشي

Belavbûy: Verevîbûy, bijay, bijikî, jêkvebûy, peritandî.

بهلاف تر: فرمفی تر، بژکی تر، بژای تر، ژیک فمبو تر، پرتی تر

الافرق، الانشر، الاصرف، الاشتت، الافشي، الاوزع

Belavtir: Verrevî tir, bijikî tir, bijay tir, jêkvebûy tir, peritî tir.

بهلاف کرن: فرمفاندن، بژاندن، بژکاندن، ژیکفه کرن، پرتاندن

التفريق، التوزيع، التشتيت، التصريف، الانتشار، الافشاء

Belavkirin: Verevandîn, bijandin, bijikandin, jêkvekirin, peritandin.

بهلاف کری: فرمفاندی، بژاندی، بژکاندی، ژیکفه کری، پرتاندی

المخسر، الموزع، المفرق، المنصرف، المشتت، المفشي

Belavkirî: Verevandî, bijandî, bijikandî, jêkvekirî, peritandî.

بهلافي = بهلافياتي: فرمفیني، بژکين، بژين، ژیکفهبوني، پرتين

الفرقه، الفشو، الصرف، النشر، الشقت، الوزع

Belavî = Belavtyatî: Verevînî, bijikîn, bijîn, jêkvebûnî, peritîn.

بهلافوک: بژوک، پرتوک

النشره، المنشر

Belavok: Bijok, pertok.

بهلاف کي: بژوک، ژیک فمکر

الناشر، الوازع، الصارف

Belavker: Bijek, jêkvekir.

بهلاف گه: بژان گه

محطه الاذاعه والنشر، دار النشر والاذاعه

Belavgi: Bijay, bijan gi.

بهلاف ناخفتن: بهلافشي، شعله ولیمی، توپزکناندی

السلطه فی الکلام

Belavaxiftin: Belafişî, şelwleyî, topizkenalî.

بهلا کرین: دورنده، بد خاز، شرکر، بهلاکر

الفصل، التيعان

Belakirîn: Durinde, bed xaz, şerkir, belakir.

بهلاکي: شر فروش، کرچوقه، بد خاز، بهلا کر

اللقاص، التبع، الشرس

Belakirr: şerfiroş, kerçove, bed xaz, bela kirr.

بهلا کريتک: تخليکتين جويچکايه لبيارا دژين

صنف من العصفور

Belakwîtk: Texlîtekê çwiçkaye li beyara dijîn.

بهلا گران: کار کن، جام

الفاقره

Belagiran: Kar kê, çam.

بهلازين: کويلکه که بهارن زوی ههدت، بابيمزک

زهرة ريبيعيه

Belalêz: Kulîlkeke biharê zwî heldet babeyzk.

بهلامچک: پښ خارنکه ژمژيرو دوشافښ چيکمن کنکيت مزيرا

بکن ناف دوشافښ

مربي التين الياپس بالديس

Beleşek: Pê xarneke ji hijîr û doşavê çêdiken.

kitkêr hijîra bikin nav doşavê.

بهلاشاي: سارو بن، ليک وەرگيراي بهرو پشت

المعكوس، المقلوب

Belevajî: Serûbin, lêk wergêray, ber û bişt.

بهلامک: پښي پښي

الابقع، الارقش

Belek: Pinî pinî.

بهلامک رمش: پښي رمش وسپي، پښت رمش وسپي نيکهل

المبيع الاسود، الاخرج، الخرجاء ذو البقع السود

Belekreş: Pinî reş û spî, pinêt reş û spî têkel.

بهلامک زهر: پښي زهر وسپي

ذو البقع الصفراء

Belekzer: Pinî zer û spî.

بهلامک سور: پښي سور وسپي

ذو البقع الحمراء

Beleksor: Pinî sor û spî.

بهلامک شين: پښي شين وسپي

ذو البقع الزرقاء

Belekşin: Pinnî şîn û spî.

بهلامک گور: پښي گور وسپي

ذو البقع السمراء

Belekgewr: Pinî gewr û spî.

بەند کړن: نیښکدان، پېتنان، کړېدان، تالاندى
التقييد، الاغلا، الاړباط

Bendkirin: Îşikdan, bēnan, girēdan, alandin.

بەند کړی: نیښکدای، پېتای، کړېدای، تالاندى
المربوط، المغلول، المقيد، المرتبط

Bendkir: Îşikday, bēnay, girēday, alandī.

بەندای: نیښکدای، پېتای، کړېدانى، نیښکدانى
الغل، الرباط، القيد، الوثاق

Bendaf: = Bendiyatī: Bēnayeti, girēdanī, îşikdanī.

بەند: تېخه، بابېچ
الرزقه من الورق ونحوه

Bend: Texe, babêc.

بەند: کړې هوزانې، وهنې شعري، پېتې سترانې
بيت الشعر والاغنيه، الشطر الفقرة من الكتاب

Bend: Kerê hozanê, rexê şîrê, beyata stiranê.

بەنده: خلعت کار، خولام، پېنى، دېل
الخادم، الاسير، العبد

Bende: Xilmet kar, xulam, benî, dîl.

بەند ئالاف گراف، گول، گوم، کوم، بېرم، مېاف
المستنقع

Bendav: gerrav, gol, gom gom, bērim, birēm meyav.

بەند باز: نفيسه، نفيسه خان، قهله مدار
الخطا، البهلوان

Bendbaz: Nivîser, nivîsevan, Pelemdar.

بەنده: بوغاز، دمراف
الميناء، المرفأ

Bender: Buxaz, derav.

بەنده: فروشگاه، دوکان
المخزن، الحانوت

Bendere: Firoşgah, dukan.

بەندجی: بازارگانى تويىتنى
تاجر التبغ، شارى التبوغ

Benderçi: Bazirganê twitinê.

بەندخانه: زندان

الاسر، المعزل، المنفى، الموقف، المحجز، السجن

Bendexane: Zindan.

بەلەك بون: پرت پرت بونا بهغري، پنى پنى بون
التبغ، موسم، ذوبان الثلج

Belekbûn: Pirt pirt bûna befrê, pinî pinî bûn.

بەلەك كوزگه: توخمهكئ چيچيكانه
العصفور الارقش، صنف من العصفور

Belekkojk: Tuxmekê çwîşkane.

بەلەكيت بهغري: پينيت بهغري
بقم الثلج الباقيه بعد موسم ذوبان الثلج

Belekê bafirê: Pinê bafirê.

بەلگي: هاري، نهري، نه، هي
نعم، اجل، بلى

Belê: Herê, erê, e, hê.

بەن هەنگ: بېنک، ريس، هريا رستى
خيط الصوف

Ben = Benik: benik, bindik, rîs, hiryarîstî

بەنک:

Bendik.

بەن: دارى كەزانا نېر، دارى فستقا نېره
فحل الفستق والبطم وحب الخضراء

Ben: Darê kezana nêr, darê, fisteqa nêre.

بەنج: تېل بەند، ژان کر
المخدر

Benc: Tîl bend, jankir.

بەند: کړېدان، تالاندى، نیښک، پېنکه
الغل، القيد، الربط

Bend: Girēdan, alandin, îşk, bēnek.

بەند بون: هاتن کړېدان، پېتنان، نیښکدان
التقييد، الارتباط، التفلل

Bendbûn: Hatin girēdan, bēnan, îşikdan.

بەند بوی: نیښکدای، پېتای، کړېدای
المقيد، المغلول، المرتبط

Bendbûy: Îşikday, bēnay, girēday.

بەند تر: نیښکدا تر، پېتای تر، کړېدای تر، تالاندى تر
الاقييد، الاغلا، الاړباط

Bendtir: Îşikday tir, bēnaytir, girēday tir alandī tir.

بەندەوارياتى: بيانياتى

Bendewarîyatî: Biyanîyatî.

بەنگە: رەخەكەن باری، تاپەكەن باری
النبام، الثبات، طرف العمل

Bendek: Rêxekîybarî. tayekê barî.

بەنگە: پەرتەك، قوسەك
المخففه

Bendek: Bertivk. qosik.

بەنگە: جان، تازە، لاو، سەھە، خوشكوك، شوخ، شەنگ، ئەغیندار،
تقى

الجميل، العاشق، المحب

Beng: Can. taze. law. spehî. xuşkok. şox. şeng.
evîndar. tivî.

بەنگى: خوەش تقى، جان، لاو
المحبوب، المحبب

Bengf: Xweştiv. can. law.

بەنگەن: جان، تازەتە، لاوینى، شوخى، خوشكوكى، شەنگى، جاف
بەلەكى

الجمال، العاشق، المفرم، سحر العين، جمال العين

Bengîn: Can. tazetî. lawîni. şoxî. xuşkokî. şengî.
çav belekî.

بەنگەزە: قوبەم، كەس، چەكۆچ، كەلەخ، لەش، دەبەش، دار، دیمەن
صورە، شەكل، صفە، ھەنە، ھەكل

Bengize: Qodîm. keys. çekûç. kelex. leş. debeş
dar. dîmen.

بەنگورە: بەر پێكا كورئ، شەروخا كورئ، بەنگەن كورئ
شریط رەب الجورب

Bengore: Berpêka gorê. şîroxa gorê. benkê gorê.
بەنگە: دەورە، مابەن، نافەز، پێقان

المسافة، المدى، البعد، القياس

Bengih: Benghe: Dwîrî. mabeyn. navber. pîvan.

بەنگە پێقان: دەور پێقان، دەورامى پێقان
قياس الإبعاد، قياس المدى والمسافة

Bengihpîvan: Dwîr pîvan. dwîrahî pîvan.

بەنگە پێك: دەور پێك، نامورئ پێقان، پێك
المقياس، اله قياس المدى والإبعاد

Bengihpîv: Dwîr pîvik. amîrê pîvanê. pîvik.

بەندەزك: بەنگەن ژراف رەستى وەك دەزى

الخطوط الصوفية الرفيعة

Bendezk: Benkê zirav ristî wek dezî.

بەندەزك: قوبەك، مەيك، قولەك، كەسەك، بەندوشك، بەندەزك
العروة، الزرّ، ج ازوار

Bendoşk: Qopçik. meyîk. qulpik. kespik. ben-
doşk. bendojk.

بەندەوار: دىل، ئەخسەر، راگرئى، بيانيى، دابەستى

الحجوز، الأسير، الغريب، المعتقل، المبلى

Bendewar: Dîl. êxsîr. ragirtî. biyanî. dabestî.

بەندەوار بون: دىل بون، ئەخسەر بون، راگرئى بون، بيانيى بون،
كرئى بون

التأسير، التغريب، الابتلاء

Bendewarbûn: Dîlbûn. êxsîrbûn. ragirtîbûn.
biyanîbûn. girtîbûn.

بەندەوار بون: دىل بون، ئەخسەر بون، راگرئى بون، بيانيى بون،
كرئى بون

المبلى، الأسير، المغرب

Bendewarbûy: Dîlbûy. êxsîrbûy. ragirtîbûy.
biyanîbûy. girtîbûy.

بەندەوار تە: دىل تە، ئەخسەر تە، راگرئى تە، بيانيى تە، كرتى تە
الأنسر، الأغرب، الأحجز، الأبلى

Bendewartir: Dîl tir. êxsîr tir. biyanî tir. girtî tir.

بەندەوار كرن: دىل كرن، ئەخسەر كرن، راگرئى كرن، بيانيى كرن،
كرئى كرن

التأسير، التغريب، الابتلاء، الاعتقال

Bendewarkirin: Dîlkirin êxsîrkirin. ragirtîkîrin.
biyanîkîrin. girtîkîrin.

بەندەوار كرى: دىل كرى، ئەخسەر كرى، راگرئى كرى، بيانيى
كرى، كرتى كرى

المعتقل، الحجز، الأسير، الموقف

Bendewarkirî: Dîlkirî. êxsîrkirî. ragirtîkirî.
biyanîkirî. girtîkirî.

بەندەوارى: دىلى، ئەخسەرى، بەست، كرتەن، راگرئى.

الأسر، الاعتقال، الحجز، الابتلاء، الاعتقال

Bendewarî: Dîlî. êxsîrî. bestin. girêdan. ragir tin.

بەئاف. خودان ناف. بناف و دەنگ
المعلوم، المعروف، المشهور

Benav: Xudan nav. binav û deng.

بەئافش: کولیلکەکا بەهین خۆشە بهارا خەف دێبیت
البنفسج

Benefş: Kulilkeka bêhin xweşe bihara xêw dibît.

بەئافش: رەنگێ بنەفشی سورمەکی تارێ باف رەش
البنفسجی

Benefîşt: Rengê binefîşt sorekê tarî bav reş.

بەف: بە فێقی یەکە وەک سێقێ یێ بەهێندارە رەنگێ یێ یێ زەرەو
پاویزێ دگەهیت
السفرجل

Beh: Fêqîyeke. wekî sêvê ye bihêndare rengê
wê yê zere û pawîze di gehît.

بەهر: پشک. باهر. باکوهورک. بەش
الحصه، النصب، السهم، القسمه

Behir: Bişk. bahir. baguhork. beş.

بەهر یون: پشکدار یون
التحصن، التقسم، الانقسام

Behirbûn: Pişikdarbûn.

بەهر یون: پشکدار یون
المخصن، المقسم، المنصب، المسهم

Behirbûy: Pişikdarbûy.

بەهر تو: پشکدار تو
الاسهم، الاقسام، الاحصن، الانصب

Behirtir: Pişikdartistir.

بەهر گرن: پشکدار گرن
التقسيم، التحصين، التنصيب، الاسهام

Behirkirin: Pişikdarkirin.

بەهراتی = بەهرینی: پشکدارێ
الشراکه، الحاصصه، المساهمه، المناصبه

Behirafî = Behrînf: Pişikdarfî.

بەهردار: پشکدار.
الشريك، المساهم، الحاصص، المقاسم

Behirdar: Pişikdar.

بەهردارێ: پشکدارێ
الشراکه، الحاصصه

Behirdarf: Pişikdarfî.

بەئى: خولام. ژێر دەست. گێبایەکی بەهین خۆشە بخۆن بخافی
وێکی کەنگرۆ رێفاسا

العبد، الخادم، نبات يذكل طريا معطر

Ben: Xulam. jêr dest. giyayekê bihên xoşe dixon
bixavî wekî kengir û rêvasa.

بەئى یون: خولامی یون. ژێر دەست یون. بێ دەست یون
التعبد

Benîbûn: Xulamîbûn. jêr dest bûn. bin destbûn.

بەئى یون: خولام یون. ژێر دەست یون. بێ دەست یون
العابد

Benîbûy: Xulamîbûy. jêr dest bûy. bin destbûy.

بەئى تو: خولام تو. ژێر دەست تو. بێ دەست تو
الاعبد

Bentir: Xulamî tir. jêr dest tir. bin dest tir.

بەئى گرن: خولامی گرن. ژێر دەست گرن. بێ دەست گرن
الاستعبد

Benîkirin: Xulamîkirin. jêr destkirin. bin destki-
rin.

بەئى گری: خولام گری. ژێر دەست گری. بێ دەست گری
المستعبد

Benîkîrî: Xulamîkîrî. jêr destkîrî. bin destkîrî.

بەئیاتى: بەئیاتینى: خولامى. خولامیانى. ژێر دەستى. ژێر
دەستیانى. بێ دەستى. بێ دەستیانى
العباده، الطاعة، الخدمه

Benîyafî: Benî. Xulamîyafî. jêr destî jêr
destîyafî. bin destî. bin destîyafî.

بەئیشت: قاچکێ دارا کەزانێ. جەمێ کەزانێ
الامى، التزینتین، صمغ شجر حب الخضراء

Benîşt: Qaçkê dara kezanê. cewê kezanê.

بەئیشترۆک: کولیلکەکا بهارا لچیاپیت بلند چۆدبیت کەلەک رەنگێ
سور و زەر هەنە

زەرە ریبمە فی الصرود

Benîştîrok: Kulilkeke bihara li çîyayê bilind
çêdibît gelek rengê sor û zer hene.

بەئى دیواری: ستێرێ دیواری نافاکرێ
الزيج، الشاقول

Benêdîwari: Stêr. diwara ava kîmê.

بهان رمان: بقل و ملی. بهونه رمنر. ژخومنیان. کوتکی لخوا
کرن

التکلف، التعلل، التفنن

Behanûman: Bîfil û milî, bi honermîner, ji xwe
înan, kutekî li xwe kirin.

بهشت: باغی دوباهیکتی. باخچی پاشهروژی

الجنة، الفردوس، الحديقة، البستان

Behîşt: Baxê dwîmahiyê, baxçê paşerojê.

بهشت: پیکهه، الکلیک

معا

Behev: Pêkve, ligelêk.

بهتاندن: ترساندن، جنفاندن، لهعباندن

الارهاب، الارهاب

Behîrandin: Tirsandin, ciniqandin, le'îbitandin.

بهتاندی: ترساندی، جنفاندی، لهعباندی

المربع، المربع

Behîrandî: Tirsandî, ciniqandî, le'îbitandîf.

بهتین = بهتی: ترسان، جنیق، لهعبین

العرب، الرهبة، الرهب

Behîrîn = Behîrî: tirsan, ciniqîn, le'îbitîn.

بههیلک: پرسکهه لکفل وپستی دهیت رهنکی وئ ویک رهنکی
پبستی به

الثالوث، التؤلؤل

Behîwîlk: Pîrskeke li kevil û pîstî dihêt rengê
wê wek rengê pîstîye.

بهیژ: خودان بزاف، خورت، بشنگهه بزهر

ذو الحركة، ذو طاقه دا قوه

Behêz: Xudan bizav, xurt, bi şengh, bizever.

بهی: نهار، تازی

العزاء، الحداد

Behî: Nihar, tazî.

بهیدار: کسین دهمین بهیژ، خلکی نهارى، تازی فان

المعزى

Behîdar: Kesên dihên behyê, xelkê nihari,
tazîvan.

بهیداری: دانا نهارى، تازی دانان

التعزیه

Behîdarî: Dana niharê, tazî danan.

بهرمند: بشک مند

المحظوظ

Behirmend: Pişikmend.

بهروهر: بهخته وهر، بهخت یار

الموهوب، المحظوظ

Behirwer: Bextewer, bextiyar.

بهه: نرخه، نخره، باه

الضمن، القيمة

Beha: Nirxe, nixre, bah.

بهه بون: نرخه بون، نخره بون، باه بون

الضمن، التسعر

Behabûn: Nirxe bûn, nixrebûn, bahbûn.

بهه بوی: نرخه بوی، نخره بوی، باه بوی

الضمن، التسعر، المقوم، المقيم

Behabûy: Nirxe bûy, nixrebûy, bahbûy.

بهه تیر: نرخه تیر، نخره تیر، باه تیر

الضمن، الاسعر، الاقوم

Behatir: Nirxe tir, nixre tir, bah tir.

بهه کرن: نرخه کرن، نخره کرن، باه کرن

الضمن، التسعير، التقويم، التقيم

Behakirin: Nirxekirin, nixrekin, bahkirin.

بهه کری: نرخه کری، نخره کری، باه کری

الضمن، التسعر، المقوم، المقيم

Behakirî: Nirxekirî, nixrekirî, bahkirî.

بهه دار: نرخه دار، نخره دار، باه دار

الضمن، القيم، الغالى

Behadar: Nirxedar, nixredar, bahdar.

بههه: سئ مههیت ناگیرا زفستان وهافینئ نه دهمئ خیف بون
وشین بونا دارو بارایه

الربيع

Behar: Sê mehêt nav bera zivistan û havînê ne
demê xêw bûn û şîn bûna dar û baraye.

بهههه: گهنمهه بهاری دچین

قمح ربیعی الزرع

Behare: Genmeke biharê di çînin.

بههانه: مهانه، شهرت

الاشتراف، الجعالة

Behane: Mihane, şert.

بمعین: جبل خانه
الذخیره، العتاد

Behñ: Cebilxane.

بهری: نانن نهچیبوی. نانن نهبرتی
الخبز المسی، النھوج

Bewirf: Nanê. neçêbûy. nanê ne bijirtî.

بھواب: دھرگھفان. دھرگھفان
العاجب، الفراش

Bewab: Dergehvan. dergihvan.

بھوژان: گیابهکن بهتنداره دهرمانن هنده نهساخی باه بهلکی وئ
تور توره کولیکاکوی زهره
الشیخ، عشب طبی معطر

Bewfjan: Gîyayekê bihêndare. dermanê hinde ne-
saxîyaye. belgê wê turture kulîlkekawê zere.

بھوبین: دهرمانن تابه کولیکهکا جانه کهرم پئ دهیت خاری
البابونج، البیون

Beybwîn: Dermanê taye. kulîlkeka cane gerim
pêdîhêt xarê.

بھبابان: چول. دمشت. بهر بهردای. بهروی
الغلاء، البیداء، الصھراء

Beyaban: Çol. deşt. ber berday. berwî.

بھبار: فالأ، بئ چاندن. نهچاندی. ستور
الشاعر، الفارغ، الکریب، الماحل، البائر، القاحل

Beyar: Vala. bê çandin. ne çandî. stewir.

بھباره: نهچاندی. نهشین کری. فالأ، ستور. نهردی قلس. نهباش
الفقر، الکریب

Beyare: Neçandî. neşînkirî. vala. stewir. erdê
qels û nebaş.

بھبار بون: فالأ بون

التشفر، التففرغ، التمثل، التکر، التقل، التففر

Beyarbûn: Valabûn.

بھبار بوی: فالأ بوی

المشفر، المففرغ، المقل، المحل، المکر

Beyarbûy: Valabûy.

بھبار تر: فالأ تر

الاشفر، الانفرغ، الاقل، الامحل، الاقفر، الاکرب

Beyartir: Valatir.

بھبار کرن: فالأ کرن

الاشفر، الافراغ، الاحقال، الامحال، الاقل، الاکرب

Beyarkirin: Valakirin.

بھبار کری: فالأ کری

المقفر، المشفر، المففرغ، المکر، المقل، المحل

Beyarkirî: Valakirî.

بھبارینی: بهبار ی = بهباریاتی: فالابی. فالایاتی

الشنفر، القفار، الفراغ، الکراب، القحل، المحل، البور

Beyarînf: Beyarf = Beyarîyafî: Valayî. valayafî.

بھبار: بزشکن زویوره. دختورئ دهوارا
البیطار

Beytar: Bizîşkê zêwera. duxtorê dewara.

بھدای: باندیز. فالأ

العلم، اللواء، الراية

Beydax: Bandêr. ala.

بھیت: پارچه هوزان. چيروکا لیک ئینای. چيروکا بشعر گوتی
الفصیده، الراية، المنظومة، الارجوزه

Beyt: Parçe hozan. çfroka lêk înay. çfroka bi
şîr gotî.

بھتشمه: سويتار. کتور. ترمدین. کوشک

الاحمق، المغفل، السفیه، البلید، السافل

Beytêş: Swîtar. ketwer. tirredîn. gewşek.

بھتشمه بون: کتور بون. کوشک بون. کەر جوفه بون. ترمدین
بون

التسفه، التنفل، التبلد، التحمق، التسفل

Beytêşbûn: Ketwerbûn. kerçovebûn. tirredînbûn.

بھتشمه بوی: کوشک بوی. کتور بوی. کەر جوفه بوی. ترمدین
بوی. هیز بوی

المفقل، المسفه، المبلد، المسفل

Beytêşebûy: Gewşekbûy. ketwerbûy. ker
çovebûy. tirredînbûy. hêrbûy.

بھتشمه تر: کوشک تر. کتور تر. کەر جوفه تر. ترمدین تر. هیز
تر

الاغفل، الاحمق، الابدل، الاسفه

Beytêşetir: Gewşektir. ketwertir. ker çovetir.
tirredîntir. hêrtir.

بټېشه کړن: که وشک کړن. که تومر کړن. که چوفه کړن. ترمدین کړن

Bébabtir: Bêkestir. bêtoetir. xwenenîyastir.

بټې پاپ کړن: باب مراندن. خوه نغیاس کړن. بټې توره کړن

Bébabkirin: Bab mirandin. xwene nîyaskirin. bêtoetir.

بټې پاپ کړی: باب مراندی. خوه نغیاس کړی. بټې توره کړی

Bébabkirî: Bab mirandin. xwene nîyaskirin. bêtoetir.

بټې پاپ = بټې پاپیاتی: باب مرنی. باب مرنیاتی. خوه نغیاسی. بټې توره یی

Bébabî = Bébabyatî: Bab mirî. bab mirîyatî xwenê nîyasî. bêtoetir.

بټې پاپ: بټې توره. خوه نغیاس. که چوفه

النذل، بلا اصل، غیر مؤید

Bébab: Bê tore. xwe ne nîyas. ker çove.

بټې پاو: بټې پشتمی

بلا حمل، بدون مسؤولی

Bébar: Bê piştî.

بټې پاپی: بټې پشتمیاتی

عدم المسؤولی

Bébarî: Bê piştîyatî.

بټې پان: کافل. خانیت بان نه کړی

غیر مسطح، بلا سطح

Béban: Kavi. xanîfê. ban nekîrî.

بټې پاه: نوزان. بهلاشی. بټې نارخ

رخیس تاغه، غث، خسیس بدون قیمة

Bébah: Erzan. belâşî. bê nerx.

بټې پاهي: نوزان. بهلاشی. بټې نارخیی

الرخص، الفقائه، التفاهه، الخساسة

Bébahî: Erzan. belâşî. bê nerxeyî.

بټې پاهر: زړ بهر. بټې پشک

المحجوب، المحروم، بلا حصه، بدون نصیب

Bébahr: Zirr behir. bê pişk.

بټې وشک کړن. که وشک کړن. که تومر کړن. که چوفه کړن. ترمدین کړن

الافتال، التسفيه، التليد، الاسفال

Beyteşekirin: Gewşekirin. ketwerkirin. ker çovekirin. tirredînkirin.

بټې وشک کړی: که وشک کړی. که تومر کړی. که چوفه کړی. ترمدین کړی. هټر کړی

المفعل، المسفه، المبد، المسفل

Beyteşatî: Beyteşekirî. Gewşekirî. ketwerkirî. ker çovekirî. tirredînkirî. hêrkirî.

بټې شتمانی: بټې شتمانی: که وشک کانی. که چوفه یی. که تومر یی. ترمدینی. هټری. سوتاری

الفعله، السفاهه، البلاءه، الحمق، السفاله

Beyteşeyatî. Gewşekatî: kerçoveyî. ketwerîyatî. tirredînî. hêrî. swîtarî.

بټې شک: گییا شک بون. چاندن پویش بون. دمن ماک کرک دیت الف، الندم، التشفف للزرع والعشب، حضانه انثی الحمل

Beyn: Giya hişikbûn. çandin. pwişbûn demê mak kurikrik dibî.

بټې:

اداه نفی وانکار تضاف الی جمیع الالفاظ فی النفی والانکار ویؤدی معنی: عدا. بلا. دون. غیر.

Bê:

بټې پا: وکی بیژن. نه فروکه روژکا بټې پاپه

بدون ریح. بلا هوا

Bêba: Wekî bêjîn. evroke rojeka bê baye.

بټې پاپ: باب مری. دسا دبیژن مروقی بټې سهروچاف کسمن خوه نغیاس. بټې توره

الیتیم، بلا اب

Bébab: Bab mirî. dîsa dibêjîn mirovê bê ser û çav. . kesê xwe nenîas. bêtoetir.

بټې پاپ بون: باب من. بټې توره بون

الیتیم

Bébabbûn: Bab mirin. bê torebûn.

بټې پاپ بوی: باب مری بوی. بټې توره بوی

الیتیم

Bébabbûy: Bab mirîbûy. bê torebûy.

بئ بهرى: زږ بهرى. بئ پشكى
الحجب، الحرمة، بلا حصه

Bëbahri: Zirr behri. bê pişkî.

بئ باهرى: بئ ټول. بئ دين. بهر گومان
بلا عقیده، بدون ايمان، غير موثق، غير معتد

Bëbawer: Bê ol. bê bîn. berguman.

بئ باورمانى: بئ باورې: بئ دينى. بئ ټولې. بهر گومانى. شک
بهري. گومان بهري
الكفر، الالحاد، عدم الثقة، بلا اعتماد

Bëweriayî: Bëbawerî: Bê dîni. bê olî. bergu-
manî. şik berî. goman berî.

بئ بهخت: زور دار. پاش درې. دل ستورى. ستمدار
الظالم، الغدار، بلا وجدان، فاقد الضمير، غير المنصف

Bëbext: Zordar. paşdirr. dil stwîr. sitemdar.

بئ بهختى: زور دارى. پاش درې. دل ستورى. ستمدارى. دل
موکمی
القدر، الظلم، القسوة

Bëbextî: Zordarî. paşdirrî. dil stwîrî. sitemdarî.
dil mukumî.

بئ بهى: تنگ. زراف. ستور

الضيق، من العماش، الابتس من الانسان، غير المنتج من النبات

Bëber: Teng. zirav. stewir.

بئ بهريانى: بئ بهري: تنگى. تنگانى. زرافى. زرافيانى.
ستورى. ستوريانى

العقم، العقر، الضيق الرفيع، الغير المنتج

Bëberîyati: Bëberî: Tengî. tengatî. ziravî. zi-
ravîyati. stewrî. stwîrîyati.

بئ بهراوى: داووتا بئ شلا. بئ سهرى. سهرخوهرى
بدون قائد، بلا زعيم وامام، بلا سابق

Bëberahî: Daweta bê şela bê serî. ser xwerî.

بئ بهراهيانې: داووتا بئ سريانى. سهرزورانيانې
بلا قياده، بدون امامه

Bëberahîyati: Dewata bê serîyati. serziwe-
ranîyati.

بئ بهرسف: چهكه چويښ. ددقمده

الصريح، الطائش، التحلل، من لايفكر في عاقبه الكلام

Bëbersiv: Çeke çwîv. deqdeqe.

بئ بهرسلى: چهكه چويښى. چهكه چويښيانى. ددقمدهبى.
ددقمديانې

السلط فى الحديث، الصراحة الرعنا

Bëbersivî: Çeke çwîvî. çeke çwîvîyati. deqde-
qeyîde. qdeqîyati.

بئ بهرسفانې

Bëbersivati:

بئ بهژن: کونډل فسک. هاجروک. کونډريسک
القصور، عدم القامه

Bëbejin: Kundilfiskî. hacirok. kundirîsk.

بئ بهژنى: کونډل فسكى. هاجروكى. کونډريسكى
القصر فى القامه، قصر الطول

Bëbejnî: Kundilfiskî. hacirokî. kundirîskî.

بئ بهژنانى = بئ بهژنيانې

Bëbejnîyati = Bëbejnati.

بئ بهلا: سهر نهرم. دل پاقر. دل ساخ
السلام، الوديع

Bëbela: Ser nerim. dil paqij. dil sax.

بئ بهلاى: سهر نهرمى. دل پاقرى. دل ساخى
السلامه، الوداعه

Bëbelayî: Ser nermî. dil paqijî. dil saxî.

بئ بهلايانې

Bëbelayati:

بئ بهلر: زږ بهر. بئ پشک. بئ بهش
المحروم من الحصه، المحجوب بلا حصه

Bëbehir: Zirr behir. bê pişik. bê beş.

بئ بههرى: زږ بهرى. بئ پشكى. بئ پشکيانى. بئ بهشى
الحرمة، الحجب من الحصه

Bëbehri: Zirr behri. bê pişkî. bê pişkîyati. bê
beşî.

بئ بههن: بههن تنگ. لهزوكى. لهزگين. بئ بو
العجول، الملحاح، عديم الراثه، غير معطر

Bëbëhin: Bihên teng. lezokî. lezgîn. bêbo.

بئ بههن بون: بههن تنگ بون. بئ بو بون
الاستعجال، اللاحاج

Bëbëhinbûn: Bihên tengbûn. bêbôbûn.

الافناء، الاهلاك، الاباده، التدمير، الازاله

Bëbinyatkirin: Bê xîmkirin.bê binkarkirin.

بى بنیات کرى: بى خیم کرى. بى بنکار کرى

المهلك، المبنى، المبيد، المدمر، المزيل

Bëbinyatkirî: Bê xîmkirî.bê binkarkirî.

بى بنیاتیاری: بى بنیاتی: بى خیمایى. بى بنکاری

الفناء، الانقراض، الهلاك، البوار، البواد، غير اصيل، الزوال

Bëbinyatîyati: Bëbinyatî: Bê xîmatî.bê binkarî.

بى بها: نهرزان، بهلاش. بى نرخه. بى باه

الرخيص، الغث، الفسيفس، بلا قيمه

Bëbiha: Erzan. belaş. bê nîrxê. bê bah.

بى بهايى: بى نرخه، نهرزاني، بهلاشى

الرخص، الغثاء، الفساسة، التفاهه

Bëbihayî: Bê nîrxeyî, erzani, belaşî.

بى بهاياتى

Bëbihayati:

بى بندارى: بى ژن، زگورد، سلت

الاعزب

Bëbindarî: Bê jin, zigurd, silt.

بى بنداريتى: بى ژنى، زگوردى، سلتى

العزوبه

Bëbindariyati: Bêjinî, zigordî, siltî.

بى بيز: بى هز، بى هش

بلا ذاكره، سريع النسيان

Bëbîr: Bêhizir, bê hiş.

بى بيزى: بى هزى، ژبير کرى، بى هشى

الخرف، اليقن، داء النسيان

Bëbîrî: Bêhizirî, ji bîrkirin, bê hişî.

بى بيزيتى: بى هزيتى، ژبير قامبوى

عدم التنكر

Bëbîryati: Bêhiziriyati, ji bîr ve bûnî.

بى پيل: بى نهر، بى جيهان، بى دهرفته، بى دهليفه

بلا مجال، بدون فرصه، عدم مراعات الظروف الملائم

Bëpîv: Bê erd, bê cihan, bê derfet, bê delive.

بى بوى: درونده، بيزمفتمک، کەرچوفه، کمتور، بهلاش، همتک بهر

بى دهراف

الفاش، الهتاک، المستهتر، نهر بلا معبر

Bëbor: Dirunde, bêzeveg, kerçove, ketwer, be-

lafiş, hetikber, bê derav.

بى بوى = بى بيزيتى: همتک بهرى، درونده، کەرچوفه،

بى بيزه بوى: بيزه تنگ بوى. بى بو بوى

المستعجل، الملح

Bëbëhinbûy: Bihên tengbûy, bêbôbûy.

بى بيزه تر: بيزه تنگ تر. بى بو تر

الاعجل، الملح

Bëbëhintir: Bihên tengtir, bêbotir.

بى بيزه كرن: بيزه تنگ كرن. بى بو كرن

التعجل، الاعجال، الاحاح

Bëbëhinkirin: Bihên tengkirin, bêbokirin.

بى بيزه كرى: بيزه تنگ كرى. بى بو كرى

المجل، الملح

Bëbëhinkirî: Bihên tengkirî, bêbokirî.

بى بهنيياتى: بى بيزه، بيزه تنگاتى، بيزه تنگياتى. بى

بويانى. بى بوى

العجله، الاحاح

Bëbëhinfiyati: Bëbëhinî: Bihên tengatî, bihên

tengiyatî, bê boyatî, boyî.

بى ين: بى برداي، بى بنياتى، بى قام

بلا اساس، بدون قاعده

Bëbin: Bin berday, bê binyatî, bê qam.

بى بنى = بى بنياتى: بى بردايى، بى بنياتى، بى قاصى

غير مؤسس، غير اساس، بلا صعه، الهراء الكلامى

Bëbinî = Bëbinyatî: Bin berdayî, bê binyatî, bê

qasî.

بى بنيات: بى خيم، بى بنكار

بلا اصل، بدون اساس

Bëbinyat: Bê xîm.bê binkar.

بى بنيات بون: بى خيم بون. بى بن كار بون

الانقراض، البوار، البواد، الهلاك، الفناء

Bëbinyatbûn: Bê xîmbûn.bê binkarbûn.

بى بنيات بوى: بى خيم بوى، بى بن كار بوى

المنقرض، المهلك، المباد، البائر، المغنى، المزال

Bëbinyatbûy: Bê xîmbûy.bê binkarbûy.

بى بنيات تر: بى خيم تر. بى بنكار تر

الافنى، الاقرض، الايب، الاهلك، الازيل

Bëbinyattir: Bê xîmtir.bê binkartir.

بى بنيات كرن: بى خيم كرن. بى بنكار كرن

بدون قرايه. بلا نصره

Bêpernî = Bêperniyati: Bê kesî. bê mirovî. bê xudanî.

بى پىرندى: بى توخيپ. بى توره. سانوره
الفاش، الاباحى، المكشوف

Bêperde: Bê tûxib. bê tore. saorre.

بى پىرديى: بى توخيپى. بى تورمى. سانورمى
الاباحه، العور، الكشف، الهتك، السفور، الوضوح

Bêperdeyî: Bê tûxibî. bêtozeyî. saorvî.

بى پىرديياتى

Bêperdeyati:

بى پىرگار: بى دست گاه. بى نامور. بى ناه
غير مجهز. بلا عده. فاقد الادوات والات للعمل

Bêpergar: Bê dest agah. bê amwîr. bê ah.

بى پىرگارى: بى دست گاهى. بى نامورى. بى ناهى
فقدان الات والادوات للعمل

Bêpergart: Bê dest gahî. bê amwîrî. bê ahî.

بى پىرگارياتى

Bêpergartiyati:

بى پىزان: بى توخيپ. بى توره. بى ريز

المباح، المحلول، بلا مانع، غير محطوط، من لايراعى شعور غيره

Bêpejan: Bê tuxib. bê tore. bê rêz.

بى پىزانى: بى توخيپى. بى تورمى. بى ريزى
التحلل، التحرر، الاباحه، فقدان السيج والمانع

Bêpejanî: Bê tuxibî. bê toreyî. bê rêzî.

بى پىزانياتى

Bêpejaniyati:

بى پىژن: مت. كپ. بى دنگ. نالغ. زخوه چوى. بى بزاف
الجامد، فاقد الحركة والحس بلا دم

Bêpejin: Mit. kerr. bêdeng. neliv. ji xwe çûy. bê bizav.

بى پىژنى: متى. كپى. بى دنگى. نالغى. زخوه چونى. بى بزافى
الجمود، الهمود، السكون، بدون دم

Bêpejinî: Mitî. kerrî. bêdengî. nelivî. ji xwe çûnî
bê bizavî.

بى پىژنياتى

Bêpejiniyati:

كتوعرى. بى دىرافى

الاستهتار، التهنك، الفحش

Bêbonî = Bêboniyati: Hetikberî. dirinndeyî.
kerçoveyî. ketwerî. bê deravî.

بى پارون: تى وهرين. سىرسك. بى پاوان. بى توخيپ
المجازف، المغامر، المتهور، بلا حمايه، غير محمى

Bêparêz: Tê werîn. sersik. bê pawan. bê tuxib.

بى پاريزنى: تى وهراندن. سىرسكى. بى پاوانى. بى توخيپى
بلا محافظه، عدم الحمايه

Bêparêzî: Tê werandin. sersikî. bê pawanî. bê tuxibî.

بى پاريزناتى

Bêparêziyati:

بى پاس: بى دستيور داي

غير مرخص، بلا اجازة، بدون وثيقه، غير مائون

Bêpas: Bê destwîrday.

بى پاسى: بى دستيوردانى. نهدستيوردانياتى
بلا مائونيه، دون رخصه، افتقاد الجواز

Bêpasî: Bê destwîrdanî. ne destwîrdaniyati.

بى پاسياتى

Bêpasiyati:

بى پاكي: نىپتفى. بى منته

الاستغناء عن الغير، المستغنى عن غيره

Bêpakî: Ne pêtivî. bê minet.

بى پاكياتى: بى منتهى. نىپتفتياتى

الاستغناء وعدم الحاجه الي الفضل من غيره

Bêpakiyati: Bê minctî. nepêtiviyati.

بى پال: بى پشت. بى كس. پشت برداي

غيد مسند، بلا ظهور، دون نصير

Bêpal: Bêpişt. bê kes. pişt berday.

بى پالى = بى پالياتى: بى پشتى. بى كسى. پشت بردانى
عدم الاسناد، فقدان النصره

Bêpalî = Bêpalîyati: Bêpiştî. bê kesî. pişt berdanî.

بى پى: بى كس. بى مروف. بى خودان. بى هاريكار
بدون اقارب، بلا اصحاب، لامساعد له

Bêperr: Bê kes. bê mirov. bê xudan. bê harîkar.

بى پى = بى پىرياتى: بى كسى. بى مروفى. بى خودانى

بِئ تَوخوبی: بئ ریزی. بئ توری. خوہ نعیاسی. بئ سروچافی
الاباحه، التحرر، الحریه

Bêtuxwîbfî: Bê rêzî. bê tore yî. xwe nenyasî. bê
ser û çavî.

بئ تَوخوبییاتی

Bêtuxwîbfîyâtî:

بئ تَویش: ناتور. بئ خیرت. تمبیل. نهکاری
الکسلان، الخامل

Bêturîş: Netor. bê xîret. tembel. neker.

بئ تَویشی: نتوریس. بئ خیرتی. تمبیلی. نهکاری
الکسل، الخمول، البطاله

Bêturîşî: Netoreyî. bê xîretî. tembelî. neker.

بئ تَویشیاتی

Bêturîşyâtî:

بئ چەرگ: ترسوک. ترسنوک. قون فره. بئ کولهک
الجبان، الخائف، الرعید

Bêcerg: Tirsok. tirsinok. qûnfîreh. bê kulek.

بئ چەرگی: ترسوکی. ترسنوکی. قون فرهی. بئ کولهکی
الجب، الخوف

Bêcergî: Tirsokî. tirsinokî. qûnfîrehî. bê kulekî.

بئ چەرگیاتی

Bêcergîyâtî:

بئ چہ: بیانی. هافی. نعیاس. باژله. مشهخت. بئ وار
الغریب، الاجنبی، الشرید

Bêcih: Biyanî. havî. nenyas. bajêle. mişext. bê-
war.

بئ چہی: بیانیاتی. هافیاتی. نعیاسی. باژلهی. مشهختی. بئ
واری

الغریه، التشرد

Bêcihî: Biyanîyâtî. haviyâtî. nenîyasî. hajê-
leyî. mişextî. bêwarî.

بئ چہیاتی

Bêcihiyâtî:

بئ چاره: لیواز. لاک. زنیر. زار
الواهن، الضعیف، الکهام

Bêçare: Lêwaz. lak. zinêr. jar.

بئ پشت. بئ بال. بئ دستگیر. بئ کس. بئ مروف. بئ خودان.
پشت بردای

بلا نصیر. دین ظهیر. عیم الاقارب والاهل والاصحاب

Bêpişt: Bê pal. bê dest gir. bê kes. bê mirov. bê
xudan. pişt berday.

بئ پشتی: بئ پالی. بئ کسمی. بئ مروفی. بئ خودانی. پشت
بردانی. بئ هاریکاری

فقدان النصرة والظهاره والقربى

Bêpiştî: Bê palî. bêkesî. bê mirovî. bê xudanî.
pişt berdanî. bê harîkarî.

بئ پشتیاتی

Bêpiştîyâtî:

بئ طا: بئ لا. بئ لاکر. پەروکێ تنک. بئ پشت کر
المعايد، غير منحاز، القماش الرقيق

Bêta: Bêla. bê lagir. perokê tenik. bê piştgir.

بئ طایی: بئ لایی. بئ لاگری. بئ پشت گری
الحیاد، عدم الانحياز، العداله

Bêtayî: Bê layî. bê lagirî. bê piştgirî.

بئ طایاتی

Bêtayâtî:

بئ توله: بئ مەزنگ
لاسلیکی

Bêtêl: Bê mezring.

بێژن: موخل کرن. بێژنگ کرن. گێژک کرن
السفسف

Bêtin: Moxilkirin. bêjinkirin. gêjikkirin.

بئ توخم: بئ بنیات. بئ بنکار. بئ تهخلیت. بئ توره
بلا اصل، بلا صنف

Bêtuxim: Bê binyat. bê binkar. bê textî. bê tore.
بێتوینگ: کرههکه دکهفیت داری را خوولوه وپیتی دکت

الفتی، السوس، الدعوه

Bêtwik: Kirmeke dikevî darî ra xulole û pêfî
diket.

بئ تَوخوب: بئ ریزی. خوہ نعیاس. بئ سروچاف

الخارج عن الاعراف والتقاليد المتخلل، الاباحی، المتحرر الفروج عن
النظام، التحلل

Bêtuxwîb: Bê rêz. bê tore. xwe nenyas. bê
serûçav.

بىن چىرايىتى

Bêçirayafî.

بىچىك: تىزىكىت پەزى. بەرخ و كار. كىسك و كافى
العمل، والعناق صفار الغنم

Bêçik: Têjkêţ pezi. berx û kar. Kîsk û kavîr.

بىچى

Bêçî:

بىن خاتى: بىن رىز

بىلا احترام

Bêxatir: Bê rêz.

بىن خاتى: بىن رىزىاتى

عدم الاحترام

Bêxatîrî: Bêrêziyatî.

بىن خاتىياتى

Bêxatiryafî.

بىن خاھىش: بىن فېيان. نەچار. بىن ھەسكەن. نەرازى

بىلا ارادە، غېر ھىقتار، المضطّر، المجبور

Bêxahiş: Bê viyan. Nekar. bêheskirin. nerezî.

بىن خاھىشى: بىن فېيانى. نەچارى. بىن ھەسكەرنى. نەرازىياتى

الاضطرار، الجبر، عدم الارادة والاختيار

Bêxahişî: Bêviyanî. necarî. bêheskirinî. nerazyatî.

بىن ھەم: بىن پويە

مەھمل، لالابالى، غېر مەھم، فرحان، بىلا ھوموم و احزان

Bêxem: Bê pwîte.

بىن ھەمى: بىن پويەمى. بىن پويەتياى

الاهمال، عدم الاهتمام، لامبالاه

Bêxemî: Bê pwîteyî. bê pwîtiyatî.

بىن ھەمىياتى

Bêxemîyatî.

بىن ھەمى: كىم نەفسەن

قليل النوم، بىلا نوم

Bêxew: Kêm nivistin.

بىن ھەمى = بىن ھەمىياتى: كىم نەفسەتياى. كىم نەفسەن

الارق، السهد، السهر

Bêxewî = Bêxewîyatî: Kêm nivistîyatî. kêm nivistin.

بىن چارىھى: لىتوازى. لاكى. زىنيرى. ژارى

الوھن، الضعف، الكھم، اللغب

Bêçareyf: Lêwazî. lakî. zinêrî. jarî.

بىن چارە: بىن رىك. بىن دەرمەن

بىلا علاج، دون حل، المجبور، المضطّر

Bêçare: Bê rêk. bê derman.

بىن چەمى: راست. ئىك روى

المستقيم، الصريح، بلا عوج وانعطاف، بدون لف ودوران

Bêçep: Rast. êk rwî.

بىن چەمى: راستى. راستىياتى. ئىك روىياتى

الاستقامة، الصدق

Bêçepî: Rastî. Rastîyatî. êk rwîyatî.

بىن چەمىياتى

Bêçepîyatî.

بىن چەلل: سەر نەرم، دل ساخ. بىن سترى. نەرم

السلیم، الوديع، غير مؤذى، بلا ألم

Bêçeql: Ser nerim. dil sax. bê stîrî. nerim.

بىن چەللى: سەر نەرمى. دل ساخى. بىن سترىياتى. نەرمى

السلامة، الوداع، فقدان الاذى والالم

Bêçeqlî: Ser nermî. dil sax. bê stîrîyatî. nermî.

بىن چەللىياتى

Bêçeqlîyatî.

بىن چەك: جىلاخ. رويەت. شەلھاي

الاعزل، غير مسلح

Bêçek: Cilax. rwî. şelhay.

بىن چەكى: جىلاخى. رويەتياى. رويەتياى. شەلھەتياى

العزله من السلاح، عدم التسلح

Bêçekî: Cilaxî. r3wîtiyatî. rwîşî. şelhatîyatî.

بىن چەكىياتى

Bêçekîyatî.

بىن چەوا: نەشىاي. ھەكەتى. گوھ. قى. دەست قى

العاجز، غير قدير، بلا كفاة

Bêçira: Neşyany. veketî. kuh. qîr. dest qîr.

بىن چەواى: نەشىيانى. ھەكەتياى. گوھى. دەست قى

العجز، عدم الاقتدار، دون كفاة

Bêçirayf: Neşyanî. veketîyanî. kuhî. dest qîrî.

بِئْ خَش: نهچار. بئْ قبیان. بئْ حسکرن. بئْ گومان
بلا اراده. دین اختیار. بلا مجال. بدون شک وشبهه

Bêxiş: Neçar. bê viyan . bê heskirin. bê guman.

بِئْ خَشی = بئْ خشیاتی: نهچار. بئْ قبیانی. بئْ حسکرنی. بئْ گومانی

بلا اراده. دین قناعه وراده

Bêxiş = Bêxişyati: Neçarî. hê viyanî . bê heskirinî. bê gumanî.

بِئْ خیرعت: ترسوک. نetro. بئْ توریش. تمبیل

جیان. غیر جسور. کسلان. خامل

Bêxîret: Tirsok. netro. bê torîş.tembel.

بِئْ خیرعتی: ترسوک. نetro. بئْ توریش. تمبیلی

الجبن. الخوف. الکسل. الخمول

Bêxîret: Tirsokî. netroyî. bê torîşî.tembelî.

بِئْ خیرعتیاتی

Bêxîretiyati.

بِئْ خورج یاتی: بئْ دینی. بئْ نولی. بئْ نان. کافری

الکفر. الاحاد. الحیود

Bêxudêyati: Bê dînî. bê olî .bê nanî. kafirî.

بِئْ خورج یاتی

Bêxudêyî.

بِئْ خورج: کافر. بئْ دین. بئْ نول. بئْ نان.

الکافر. الملحد. الجاحد

Bêxudê: Kafir. bê dîn. bê ol. bê nan.

بِئْ خودان: بئْ کس. بئْ هفال

بلا صاحب. بدون رب

Bêxudan: Bê kes. bê heval.

بِئْ خودانی: بئْ کس. بئْ هفالی. بئْ هفالینی. بئْ کسیتیاتی

بلا قرايه. بدون اهل. وعشیره

Bêxudanî: Bê kesî .bê hevalî. bê hevalinî. bê kesiyati.

بِئْ خودانیاتی

Bêxudaniyati.

بِئْ خولک: زنجیر. بئْ رنگ. دامای. پوسیده

الشاحب. القلق. المهموم

Bêxulk: Zinêr. bê reng. damay. posideî.

بِئْ خولک: زنجیری. بئْ رنگی. دامانی. پوسیدمی

الشحوب. القلق. الهم. الوجوم

Bêxulkî: . Zinêrî. bê rengî. damanî. posideyî.

بِئْ خولکیاتی: دامانیاتی. پوسیدمیاتی

Bêxulkiyati: Damanîyati. posideyati.

بِئْ خوهیاتی: بئْ خودانی. بئْ کساتی. بیانیاتی. بئْ مروفیاتی

بدون ذاتیه. الغریه. بلا اهل واقارب

Bêxweyati: Bê xudanî. bê kesatî. bîyanîyati. bê mirovîyati.

بِئْ خوهیاتی

Bêxweyatinî.

بِئْ خوهی: بئْ خودان. بئْ کس. بیبانی. نعیاس

بلا اهل. بلا صاحب. بدون ذاتیه. غریب

Bêxweyî: Bêxudan. bê kes. bîyanî. nenîyas.

بِئْ خوه: نهچار. فیت نفقت. بئْ حسکرن

لاارادی. تلقانی. بلا اراده

Bêxwe: Nejçarî. vêt nevêt. bê heskirin.

بِئْ خوفقن: بزافا بئْ خوه

حرک لاارادیه. حرک اضطراریه اجباری

Bêxwelivîn: bizava bê xwe.

بِئْ خو: بئْ کساتی

بلا ذات. بدون شخصیه

Bêxo: Bê kesatî.

بِئْ داد: زوددار. دل ستویر. دل موکوم. دل رفق. خورت

الظالم. الطاغی. القاسی. بلا عداله

Bêdad: Zordar. dil stwîr. dil mukum.dil req. xurt.

بِئْ دادی: زودداری. دل ستویری. دل موکومی. دل رفقی. خورتی

الظلم. الجور. الطغیان. زوال العداله

Bêdadî: Zordarî. dil stwîrî. dil mukum.dil reqî. xurtî.

بِئْ دادیاتی

Bêdadîyati.

بِئْ دای: سیوی. دای مری

الحجی. الیتیم من الام

Bêday: Sêwî. day mirî.

بِئْ دهر: جوخین

المصلح. القور. البیدر. الدائرہ. بدون باب

Bêder: coxîn.

بِنِ بِنِگِیاتی

Bêdengfiyati.

بِنِ بِنِگِ بون: مت بون. کەر بون. نەلف بون. بِنِ پِژان بون. تەنا بون. تەبتي بون. کپ بون
الصمت، المهدى، التسكن

Bêdengbûn: Mitbûn kerrbûn. nelivbûn. bê pê-janbûn. tenabûna. tebitûbûn. kîpbûn.

بِنِ بِنِگِ بوى: مت بوى. کەر بوى. نەلف بوى. بِنِ پِژان بوى. تەنا بوى. تەبتي بوى. کپ بوى
الصمت، المهدى، المسكن.

Bêdengbûy: Mitbûy. kerrbûy. nelivbûy. bê pê-janbûy. tenabûy. tebitûbûy. kîpbûy.

بِنِ بِنِگِ تَر: مت تَر. کەر تَر. نەلف تَر. بِنِ پِژان تَر. تەنا تَر. تەبتي تَر. کپ تَر
الصمت، الاهدأ، الاسكن

Bêdengtîr: Mitîr kerrîr. nelivtîr. bê pêjantîr. tenatîr. tebitûtîr. kiptîr.

بِنِ بِنِگِ كَرِن: مت كَرِن. کەر كَرِن. نەلف كَرِن. بِنِ پِژان كَرِن. تەنا كَرِن. تەبتي كَرِن. کپ كَرِن
الصمات، الاسكات، التسكن

Bêdengkirin: Mitkirin. kerrkirin. nelivkirin. bê pêjankirin. tenakirin. tebitûkirin. kîpkirin.

بِنِ بِنِگِ كَرى: مِت كَرى. کەر كَرى. نەلف كَرى. بِنِ پِژان كَرى. تەنا كَرى. تەبتي كَرى. کپ كَرى
الصمت، المسكن، المهدى

Bêdengkirî: Mitkirî. kerrkirî. nelivkirî. bê pê-jankirî. tenakirî. tebitûkirî. kîpkirî.

بِنِ بِنِگِ: بِنِ هەنگ. بِنِ قام. بِنِ رِز. بِنِ توره. بِنِ توخوب. درونده. بِنِ سەروچاف
الخارم، الخريم، المستهتر، الهناك، الفاخش

Bêdeling: Bê hetk. bêqam. bêrêz. bêtoze. bê tuxîb. dirunde. bê ser û çav.

بِنِ بِنِگِى: بِنِ هەنگى. بِنِ قامى. بِنِ رِزى. بِنِ تورهى. بِنِ توخوبى. دروندهى. بِنِ سەروچافى
الاستهتار، الشراسه، الفخشاء، الهتك

Bêdelingî: Bê hetikî. bêqamî. bêrêzî. bêtozeyî. bê toxîb. dirundey. bê ser û çavî.

بِنِهرى: مست. چەنگ. تۆى هەرو دەستا
المفتنه، الارذب، ملء الكفى

Bêderî: Mist. çeng. tijî herdu desta.

بِنِ دەرەف: ژخوهر. بِنِ دەرەفت. بِنِ دەلفە. تِنِ هەلین
الفضولى، غير مراعى للظروف

Bêderav: Jixwera. bê derfet. bê delîve. tê helin.

بِنِ دەرەفای: ژخوهرای. بِنِ دەرەفتای. بِنِ دەلفەیی. تِنِ هەلینى.
تۆهرینكى

الفضولى، المبادره فى غير حينه، الفعل فى وقت غير ملائم

Bêderavî: Ji xweravî. bê derfetî. bê delîveyî. tê helinî. têwerînkî.

بِنِ دەرەفایاتی

Bêderavfiyati.

بِنِ بِنِگِ: نەقوله. سەر رەق. نەهوماز
المشاكس، السىء العشره

Bêdest: Neqole. serreq. nehomar.

بِنِ بِنِگِى: نەقولهی. سەر رەقی. نەهومازی
سوء المعامله، المشاكسه، قضاء وقدر، عمل خارج الاراده، فعل غير مقصود وغير معتقد

Bêdestî: Neqoleyî. ser reqî. nehomarî.

بِنِ دەستایاتی

Bêdestfiyati.

بِنِ دەلفەیی: بِنِ دەرەفتای. بِنِ دەرەفای
فقدان الفرصه، عدم المجال، حاله غير مناسبه

Bêdelîveyî: Bê derfetî. bê deravî.

بِنِ دەلفەفایاتی

Bêdelîveyafi.

بِنِ دەلفە: بِنِ دەرەف. بِنِ دەرەفت
من لايراعى الظروف الملائل

Bêdelîve: Bê derav. bê derfet.

بِنِ بِنِگِ: مت. کەر. نەلف. بِنِ پِژان. تەنا. تەبتي. کپ
الصامت، الساكن، الهادى

Bêdeng: Mit. kerr. neliv. bê pêjan. tena. tebitî. kip.

بِنِ بِنِگِى: مەنى. کەرى. نەلفى. بِنِ پِژانى. تەناى. تەبتيى.
الصمت، الساكن، الهدوء

Bêdengî: Mitî. kerrî. nelivî. bê pêjanî. tenayî. tebitî.

بَن دِلنگِياتِي

Bêdelingiyatî.

بَن دِهرفَت: بَن دَهليقَه. بَن دِهراف. تَن هَلين. بَن كاف
بلا مجال. بدون ظرف ملاتم، الفضولى، من لاياعى الفرصه
المناسيه

Bêderfet: Bê delîve. bê derav. tê helîn. bêgav.

بَن دِهرفَتِي: بَن دَهليقياتي. بَن دِهرافي. بَن كافى
الفعل فى غير زمنه، عدم مراعه الفرصه الملائمه

Bêderfetî: Bê delîviyati. bê deravî. bê gavî.

بَن دِهرفَتِياتي

Bêderfetiyatî.

بَن دَهست هَلاَت: بَن بَهرفان. بَن شيبان. بَن فُهْمَن
بلا دفاع. بدون قدره، الضعيف، المسكين

Bêdesthelat: Bê berevan. bê şîyan. bê vejen.

بَن دَهست هَلاَتِي: بَن بَهرفاني. بَن شيباني. بَن فُهْمَنِي.
الضعف، الاستكانه، المسكنه، فقدان الدفاع

Bêdesthelatî: Bê berevanî. bê şyanî. bê vejenî.

بَن دَهست هَلاَتِياتي: بَن فُهْمَنِياتي

Bêdesthelatîyatî: Bê vejenîyatî.

بَن دَل: ترسوك. ترسنوك. قون فره. بَن كولهكى
الجبان، المقتر، غير سخي

Bêdîl: Tîrsok. tîrsinok. qûn fireh. bê kulek.

بَن دَلِي: ترسوكيائي. ترسنوكي. قون فرهي. بَن كولهكي.
الحين، القتر، عدم الخاء، الامانه، عدم الاستجابه

Bêdîlt: Tîrsokîyatî. tîrsinokî. qunfirehî. bê kulekî.

بَن دَلِياتي: بَن كولهكيائي

Bêdîltîyatî: Bê kulekîyatî.

بَن دِين: بَن تُول. بَن ثابين. بَن باومر
الكافر، الملحد، الجاحد

Bêdîn: Bê ol. bê ayîn. bê bawer.

بَن دِينِي: بَن تُولِي. بَن ثابيني.
الكفر، الالحاد، الجحود

Bêdînî: Bê olî. bêâyînî.

بَن دِينِياتي: بَن باومرياتي

Bêdînîyatî: Bê bawerîyatî.

بَن دُورِي: بَن نِشان. بَن دُورِشِم

بلا علامه، بدون سمه، غير موسوم، بلا شعار اورمز

Bêdurî: Bê nişan. bê dirwîşim.

بَن دُورِياتي: بَن نِشاني. بَن دُورِشِمِياتي
الكره، فقدان علامه، الشعار، الغفل

Bêdurîyatî: Bê nişanî. bê dirwîşimyatî.

بَن دُورِيماهي: بَن كُوتايي
بلا نهايه، بدون خاتمه، عديم العاقبه

Bêdurîmahî: Bê kotayî.

بَن دُورِيماهياتي: بَن كُوتاياتي. هر وهى. هريرين
الايد، الدائم، السرمد

Bêdurîmahîyatî: Bê kotayetî. her û her. herîn.

بَن دُورِوَكِيل: فُهْمُو. تاق. فُهْكُرِي. نَهْكُرِي. نَهْيَهْداي
المفتوح، غير المغلق

Bêdorûkîfî: Vebûy. taq. vekîrî. negîrî. ne pêvedayî.

بِير: جِهَن دُوتنا پَهَرِي
الحلب

Bêr: Cihê dotina pezî.

بِيرِي: دُوشَمِي. بِيرِيان
الحلابه

Bêrî: doşenî. bêrîvan.

بِيرِياني: دُوشانياتي. دُوتن لِهَكَلِيك
مِهَنه الحلابه حرفه الحلبه

Bêrîvanî: Doşanîyatî. dotin li gelêk.

بِيرِيان: بِيرِي. دُوشَمِي
الحلابه

Bêrîvan: Bêrî. doşenî.

بِيرِكُوت: بِيرَا بِيكَه. دُوتن لِهَكَلِيك
الحلب الجماعي للفنم، التفطيش الكامل، التمشيط

Bêrkîrîn: Bêra pêkve. dotin li gelêk.

بِير = بِيرِك مَهَر
الرفش

Bêr= Bêrik: Merr.

بِير مَهَر: بِيرَا پَان. بِيرَا دَهف پَان
المسحاه

Bêrmerr: Bêra pan. bêra dev pan.

بیرا داری
المفقه

Bêra darî:

بیر کیشک: دمیکی ناخ و اکیشانا بهرخوه
الدمه

Bêr kêşk:

بیراوه: شوین وارک، فیلقیی بهر مایک نهچنی تشتی پاش چنی
خهک بخوه دکن
الکریب، الشملول، الحصاء

Bêrane: şwîn wark, fêqiyê bermayk, neçinî, tiştê
paş çinîne xelik.

بیر پیروک: حیوانکه که لپ ناخ دژین وک تهن پیرکی به بخوه
جهی دناخ را چیتکه وک کوونه ناخی
النقا، اسد النمل، الحلکاء، الکاهه، حشره تدفن فی الارض

Bêrbêrok: Hêwankeke libin axê dijîn, wek tevin
pîrkê ye bo xwe diken diaxêra çêdiket wek
kotela aşî.

بیر اوستان: بدویکفه، بشیک
الاستمرار، المواصل

Bêrawestan: Bidwîvêkve bişêlik.

بیر وه: بیر چمبر، بیر پارازن
بلا ملجا، بدون ماوی، بلا مهرپ

Bêrev: Bê Çeper, bê parastin.

بیر هنگ: زنیر، نهیژا، نهژی
الشاهب، عیدم اللون، غیر لائق

Bêreng: Zinêr, ne hêja, nehejî.

بیر هنگی: زنیری، نهیژایی، نهیژی
الشحوب، عدم اللیاقه والجداره، عیدم اللون

Bêrengî: Zinêrî, nehêjayî, nehejyayî.

بیر هنگیاتی

Bêrengyayî.

بیر وهشی: بیر قهژن، بیر زلفیر، بیر شنگه، بیر زعفر، بیر وهار
بلا حیویه، غیر نشیط

Bêreweş: Bê vejen, bê zivêr, bê şengeh, bê zev-
er, bê werar.

بیر وهشی: بیر قهژی، بیر زلفیری، بیر شنگه، بیر زعفر،
بیر بیژنی

فقدان الحیویه والقدرة

Bêreweşî: Bê vejenî, bê zivêrî, bê şengehî, bê
zeverî, bê pjani.

بیر وهشیاتی

Bêreweşyayî.

بیر وهشی: بیر رویهت، بیر سههم، بیر تدارمک
بلا وهار، دون هیبه، بلا زینه

Bêreweş: Bê rwîmet, bê schmî, bê tidarek.

بیر وهشی: بیر رویهتی، بیر سهمی، بیر تدارمکی
عدم الوهار، فقدا الهیبه، بلا زینه

Bêreweşî: Bê rwîmetî, bê schmî, bê tidarekî.

بیر وهشیاتی

Bêreweşyayî.

بیر وهشی: نهچار، بیر دهرمان، بیر دهست ههلات، بیر چاره
المجبور، المضطر، بلا علاج، فاقد العلاج

Bêrê: Neçar, bê derman, bê dest helat, bê çare.

بیر وهشیاتی: نهچاری، بیر دهرمانی، بیر چارهیی، بیر دهست ههلاتی
المجبوری، الاضطرابیه، مشکله دون حل وعلاج

Bêrêyayî: Neçary, bê dermanî, bê çareyî, bê
dest helatî.

بیر وهشیاتی: گرتی، بهستی، بینای، بیر ریک، بیر چون، ریی گرتی
بلا مسار، دون مسلك، بلا مشی

Bêrêbar: Girtî, bestî, bênay, bê rêk, bê çûn, rê
girtî.

بیر وهشیاتی: بیر توره، کتوره، بیر هتک
غیر مؤتب خارج النظام، تارک العرف

Bêrêz: Bêtore, ketwer, bê hetk.

بیر وهشیاتی: بیر تورهیی، کتورهیی، بیر هتکی
سوء الادب، التحلل، لانظامی

Bêrêzî: Bêtoreyî, ketwerî, bê hetikî.

بیر وهشیاتی

Bêrêzyayî.

بیر وهشیاتی: بیر قولپوک، لقله فوک، لقله فوک، نموکوم، نهخوه گرتی،
نهقائم

بیر وهشیاتی: غیر قویم، بلا ثبات، غیر راسخ، مهزوز، الامر، بلا
لحیه

Bêrîh: Bê qulpok, leqleqok, livlivok ne mukum,
ne xwe girtî.

بیر وهشیاتی: بیر بهین، خوه لپه نه گرتی، ههردم رهنک
بلا صبر ومنابره، غیر ساعی

Bêrîjî: Bê bihên, xwe li bernegirtî, herdem
reng.

بِنِ زَبِيئَاتِي: بِنِ بَهِيژ. خوه لبره نكرتن. ههردم رهنگياني
عدم المجاهده والصبر

Bêrijdyatî: Bê bihên. xwe liber negirtin. her-
dem rengiyatî.

بِنِ زَبِيئِي

Bêrijdîni.

بِنِ رَح: مَرِي: لِيَوَاز. بِنِ زَهَر. تەبتي. راولهستاي. نهلف. مەند
الضعيف. الجامد

Bêrih: Mirî. lêwaz. bê zever. tebitî. rawestay.
neliv. mend.

بِنِ رَحِي: مَرِيَانِي. لِيَوَازِي. تەبتياني. نهلفي. مەندي
الضعيف. الجامد. الجمود

Bêrihî: Miriyatî. lêwazî. tebitûyatî. nelivî.
mendî.

بِنِ رَحِيَانِي

Bêrihyatî.

بِنِ رَحِي: بِنِ رِيژ. سویتار. سانووره. فعليته
بلا احترام. غير وجيه. المهن. العقير

Bêrwi: Bê rêz. Saore. felîte.

بِنِ رَحِيَانِي: بِنِ رِيژِي. سویتاري. سانوورمیی. فعليتهیی
الحقاره. الامانه. عدم الحرمة. فقد الوجاهه

Bêrwiyatî: Bêrêzî. swîyari. saoreyi. felîteyi.

بِنِ رَحِيَانِي

Bêrwiyatîni.

بِنِ زَاو: شەپزە. پەرگنده. سەرگردان. ئالوز. نەتەبتي. نەتەنا.
کەرخي. گرفتار

المعذب. المنهوك. القلق

Bêzar: Şepirze. perginde. sergirdan. aloz. neteb-
itî. netena. kerixî. giriftar.

بِنِ زَاوِي: شەپزەمیی. پەرگندەمیی. سەرگردانی. ئالوزی. نەتەبتياني.
نەتەنایی. کەرخین. گرفتاری

العذاب. القلق. الانهك

Bêzarî: Şepirzeyî. pergindeyi. sergirdanî. alozî.
netebitûyatî. netenayî. kerixîn. giriftarî.

بِنِ زَارِيَانِي

Bêzarîyatî.

بِنِ زَاخ: بِنِ زَهَر. بِنِ چاره. بِنِ وهزار. بِنِ شوينگهه. نهشپاي. بِنِ
هيز. نەترو. بِنِ ترويش

بلا همه. خامل. غير قدير. بلا جهر

Bêzax: Bê zever. bê çare. bê werar. bê şwîngeh.
neşyay. bê hêz. netro. bê trwîş.

بِنِ زَاخِي: بِنِ زَهَرِي. بِنِ چارەمیی. بِنِ وهزاري. بِنِ شوينگەمیی. بِنِ
هيزي. مەترویی. بِنِ ترويشي

عدم الهمة والنشاط. العجز. الفتور. الكسل

Bêzaxî: Bê zeverî. bê çareyi. bê werarî. bê
şwîngehî. neşyay. bê hêzî. metroyî. bê trwîşî.

بِنِ زَاخِيَانِي

Bêzaxyatî.

بِنِ زَهَر: بِنِ زَاخ. بِنِ وهزار. بِنِ هيز. بِنِ شوينگهه. ليواز.
نهشپاي. قى. كورج. كوه

عاجز. غير مقتدر. بلا طاقه. دون حيويه

Bêzever: Bê zax. bê werar. bê hêz. bê şwîngeh.
lêwaz. neşyay. qir gurc. guh.

بِنِ زَهَرِي: بِنِ زَاخِي. بِنِ وهزاري. بِنِ هيزي. بِنِ شوينگەمیی.
ليوازي. نهشپايي. قى كورجي. كوهي

العجز. عدم القدرة. الضعف. فقدان الحويه والطاقه

Bêzeverî: Bê zaxî. bê werarî. bê hêzî. bê
şwîngehî. lêwazî. neşyanî. qirr. gurcî. guhî.

بِنِ زَهَرِيَانِي

Bêzeveryatî.

بِنِ زَاو: بِنِ دل. ترسنوك. بستاي. ترسوك
الخائف. الوجل. الرعيد. الجبان

Bêzirav: Bê dil. tirsinok. bistay. tirsok.

بِنِ زَاوِيَانِي: بِنِ دلي. ترساني. بستاني. ترسان. بِنِ كولهكي. دل
پچاني

الجبن. الوجل. الهلع. الخوف. الرعب. الرهبة

Bêziravyatî: Bê dili. tirsatî. bistatî. tirsan. bê ku-
lekî. dil piçanî.

بِنِ زَاوِي

Bêziravî.

بِنِ ژن: بِنِ هەف کيبان. بِنِ کاباني. زگورد. سلت. ژن مری
الاعزب. الارمل

Bê jin: Bê hev giyan. bê kabanî. zigurd. silt. jin
mirî.

B	ب	B	ب
	بیژنگ کرن: موخل کرن الغریب	بِن ژانی: بِن هف کیبانی، بِن کابانیانی، زگوردی، سلتیانی، سلتی، ژن مرنی العزوبه	
Bêjngkirin: Moxilkirin.	بیژنگ کری: موخل کری المغربل، المنخل	Bê jinî: Bê hev giyan, bê kabanyatî, zigurdî, siltîyatî, siltî, jin mirnî.	بِن ژنیانی
Bêjngkirî: Moxilkirî.	بِن ژانی: بِن سوز، بِن پیمان، بِن باور بلا وعد، بلا عهد، غیر واثق	Bê jinyatî.	بِن ژن: مِیر مری، بِن مِیر الایم، القیب، الارمله
Bêjivan: Bê soz, bê peyman, bê bawer.	بِن ژانی: بِن سوزی، بِن پیمانی، بِن باورماتی، بِن باور عدم الانتظار، عدم الوعد، فقدان العهد والميثاق	Bêjin: Mêr mirî, bê mêr.	بِن ژنیانی: مِیر مریاتی، بِن مِیری الایام، العزوبه، الترمل
Bêjivanî: Bê sozî, bê peymanî, bê baweryatî, bê bawerî.	بِن ژانیانی	Bêjinyatî: Mêr mirîyatî, bê mêrî.	بِن ژنیانی
Bêjivanyatî.	بِن سَری: سَری بَردانی، سَریخوهری، نالزین بِن سَروکی، بِن سَریکشی، بِن سَمیانی بلا قیاده، بدون رئاسه بلا زعامه، الفوضى	Bêjinîfî.	بیژنا نهشوی کری: بیژنا لسه مالی الشبل
Bêserî: Ser berdanî, ser xwerî, alizin, bêserokî, bê seryanî.	بِن سَریاتی	Bêjina ne şwîkîrî: Bêjina li ser malê.	بیژه: گوتن، پهرف القول، اللفظ، الکلمه
Bêserîyatî:	بِن سَری: بِن سَروک، بِن سَمیان، بِن رِیَبر نالزی، سَریبردای بدون رئیس، بلا زعيم، عديم الرأس	Bêje: Gotin, peyv.	بیژهان: گوتن، پهرفی القاتل، الراوی، اللغوی
Bêser: Bê serok, bê smyan, bê rêber, alizî, serberday.	بِن سَری پَری: نالوز، بِن رِیز، نهلیک دای مضطرب، غیر منظم، بدون ترتیب	Bêjevan: goto, peyvî.	بیژهانی: گوتن، پهرفین الروایه، المقوله، اللغوی
Bêserûber: Aloz, bê rêz, nelêkday.	بِن سَری پَری: نالوزی، بِن رِیزی نهتهامی سَریخوهراتی، بِن رِیزی	Bêjevanî: Gotin, peyvîn.	بیژنگ: موخه لا مَزن الغریال
Bêserûberî: Alozî, bê rêzî, netenahî, serxweratî, bê rêzî.	الفوضى، الاضطراب، الهرج، الفوغانیه، اللانظام	Bêjing: Moxela mezin.	بیژنگ بون: موخل بون التغریل
Bêserûberîyatî.	بِن سَری پَریاتی	Bêjingbûn: Moxilbûn.	بیژنگ بوی: موخل بوی المغربل، المنخل
		Bêjingbûy: Moxilbûy.	

بىن سەمىيانىياتى

Bêsemyanîyatî.

بىن سەنى مەنى: بىن چەپ وچویر. بىن پىلان. بىن خاپان

بلا مراوغە، بدوین لاف و دوران

Bêsenîmenî: Bê çep û çwîr, bê pilan, bê xapan.

بىن سەھم: بىن رویمەت. بىن ریز. بىن سەھم

بلا ھېبە، بدوین رھبە. بلا خەتەر، عەبىم الروعە

Bêschim: Bê rwîmet, bê rêz, bê sehîm.

بىن سەھمى: بىن رویمەتیاى. بىن ریزى. بىن سەھمى. بىن رویمەت

اللاھىيە. الارھىبىيە، غەير مەخەر

Bêschmî: Bê rwîmetîyatî, bê rêzî, bê sehîmî, bê rwîmet.

بىن سەھمىياتى

Bêschmîyatî.

بېسىرە: تىرىن نەگەھىشتى. تىرىن بالەتە بوى. تىرىن تىرش

المەصرەم

Bêstîr: Tiryê negehiştî, tiryê baletebûy, tiryê tîrş.

بېسىرەنە: توخەمكى تىرىن پاۋىزى يە

صنف من العنب

Bêstîrane: Tuxmekê tiryê pawîziye.

بېسىرىگ: تىرىن نەگەھىشتى. ھەشك كرى. تىرىن ھەشك كرى بەرى

بالەتە بونى

المەصرەم المەجفف

Bêstîrk: Tiryê negehiştî, hişikkîrî, tiryê hişkkîrî berî baletebûnê.

بىن سەوز: بىن ژانان. بىن پەيمان. بىن باۋەر

بلا ھەد، غەير ۋەقە، دۈن ئەفە

Bêsoz: Bê jivan, bê payman, bê bawer.

بىن سەوزى: بىن ژانانى. بىن پەيمانى. بىن باۋەرى

عدم الۋفاء، نقض الەھد، بلا ميثاق

Bêsozî: Bê jivanî, bê peymanî, bê bawerî.

بىن سەوزىياتى

Bêsozîyatî.

بېش. باۋەرى. باھرو بى. ھارىكارى. دەست كرتن

الاكتئاب، التبرع، الاعانة

Bêş: Bawerî, bahrû bî, harîkarî, dest girtin.

بىن سەروىن: بىن بىنات. ئالزىياتى

بلا قاعدە، غەير ئابەت، امر لاۋول لە ولا اخر

Bêserûbin: Bê binyat, alizîyatî.

بىن سەروىنى: بىن بىناتى. ئالزىياتى

بلا قاعدە، غەير ئابەت، امر لاۋول لە ولا اخر

Bêserûbînî: Bê binyatî, alizîyatî.

بىن سەروىناتى

Bêserûbinyatî.

بىن سەروىشۈين: بەرزە، نەدىيار. راتەقاي. قەتان

بلا اثر، المفقود، الضائع، التائه

Bêserûşwîn: Berze, nedîyar, rateqay, qetan.

بىن سەروىشۈينى: بەرزەيى. نەدىيارى. راتەقانى. قەتانى

الفقدان، دۈن اثر، الضياع، القيه، الجھالە

Bêserûşwînî: Berzey, nedîyarî, rateqanî, qetanî.

بىن سەروىشۈينياتى

Bêserûşwînîatî.

بىن سەلما: بىن زاخ. بىن چرا. بىن رەۋەش. بىن زەلەر. لىۋاز. كۈھ.

گورج. نەشىيانى. ھەكەتى

بدوین مەغنىيە، بلا ارادە، فاقد الميوه والجداره

الفتور، العجز، الفشل

Bêseqa: Bê zax, bê çira, bê reweş, bê zever, lê-waz, kuh, gure, neşyanî, veketî.

بىن سەلمايى: بىن زاخى. بىن چىرايى. بىن رەۋەشى. بىن زەلەرى. لىۋازى.

كۈھى. گورجى. نەشىيانى. ھەكەتياى

الفتور، العجز، الفشل

Bêseqayî: Bê zaxî, bê çiray, bê reweşî, bê zeverî, lêwazî, kuh, gureî, neşyanî, veketiyatî.

بىن سەلماياتى

Bêseqayatî.

بىن سەمىيان: بىن سەرى. بىن سەرىگەش. بىن سەروك. بىن

خودان. سەرىدەدان. سەرىدەدايى

بلا صاحب. دۈن رائد و مرشد

Bêsemyan: Bê ser, bê ber, bê serkêş, bê serok, bê xudan, ser berdan, ser berday.

بىن سەمىيانى: بىن سەرى. بىن رەبەرى. بىن سەرىگەشى. بىن

سەروكاتى. بىن خودانى. سەرىدەدانى

فقدان المصاحب والمرشد، عدم السيادة

Bêsemyanî: Bê serî, bê rêberî, bê serkêşî, bê ser-okatî, bê xudanî, ser berdanî.

بى شىلىياتى

Bêşçilyatı.

بى شىنگە: ليوان. بى چارە بى زەھەر. بى لەۋزى. بى پېژىن
بلا طاقە، عىيمىيە، بىدون حىويە، باقتىدار

Bêşengeh: Lêwaz bê çere. bê zeve, bê vejen. bê pëjan.

بى شىنگەمى: ليوانى. بى چارەمى. بى زەھەرى. بى لەۋزى. بى پېژىنى

العمىز، الضعف، الوهن

Bêşengeh: Lêwazî. bê çareyî. bê zeve, bê vejenî. bê pëjanî.

بى شىنگەمىياتى

Bêşengihyatı.

بى لەرسەت: نەشيان، ھەلەنگەتتى. نەپىن چىبىوى. گۈھ. دەست كورت
الفاشل، الخائب، غير الموفق

Bêfersetı: neşyan. helingivtî. nepê çêbûy. guh. dest kurt.

بى لەرسەتتى: نەشيانى. ھەلەنگەتتى. نەپىن چىبىونى. گۈھى. دەست كورتى

الفاشل، الخائب، غير الموفق

Bêfersetı: neşyanî. helingivtîni. nepê çêbûnî. guhî. dest kurtî.

بى لەرسەتتىياتى

Bêfersetyatı.

بىلل: ھەسۋى

الافق

Bêvil: Heswî.

بىللە: سكر. بن جان. ناف بى

السد المائى، السكر

Bêve: Sikir. bin can. av birr.

بى ئالاقى: بى شەل. بى رىزى. گەۋشەك. دەبەنگ

غير مميز، بدون تمييز

Bêvavêr: Bê şel. bê rêz. gewşek. debeng.

بى ئالاقى: بى شەلى. بى رىزى. گەۋشەكى. دەبەنگى

عدم التمييز، بلا استثناء

Bêvavêr: Bê şelî. bê rêzî. gewşekî. debengî.

بېش: رمخەكن خانى. لايەكن خانى. پەرمەكن خانى
الرواق، الجناح من البيت، القبر

Bêş: Rexekê xanî. layekê xanî. perekî xanî.

بېش: پىشك. باھەر. جوين. پىرت
القسم

Bêş: Pişk. bahir. cwin. pirt.

بېشا سەر گېرى: پىشكا سەر گېرى
القسم الادارى

Bêşaser gêrî: Pişka ser gêrê.

بېشا ئابورى: پىشكا ئابورى
القسم الاقتصادى

Bêşa aborî: Pişka aborî.

بى شار: بى توخىپ. بى سىنور. سەربردایى. بى مەرزى. بى قافىر
التخلل، اللامحدودية، عدم الصدور، المتحرر

Bêşarî: Bê tûxîb. bê sînorî. ser berday. bê merêzî. bê vavêrî.

بى شارى: بى توخىبى. بى سىنورى. سەربردایى. بى مەرزى. بى قافىرى
الاباحه

Bêşarî: Bê tuxîbî. bê sînorî. berdayî. bê merêzî. bê vavêrî.

بى شارىياتى

Bêşariyatı.

بى شەرم: روى ستورى
الصفیق، بلا حياء

Bêşerm: Rwî stwîr.

بى شەرمى: روى ستورى
الصفاه، الاحياء، اللاخلجل

Bêşermî: Rwî stwîrî.

بى شەرمىياتى

Bêşermiyatı.

بى شەل: بى رىزى. بى ھەتك. كەرچوفە. ھەتك بەر. بى تودە. بى تودە
كنابه للتخلل والاباحيه والاستهتار

Bêşel: Bê rêz. bê hetk. kerçove. hetik ber. bê tore. bindud.

بى شەلى: بى رىزى. بى ھەتك. كەرچوفەمى. ھەتك بەرى. بى تودەمى. بى تودى

عدم الكرامه، التخلل، الفجور، الاباحه

Bêşelî: Bê rêzî. bê hetk. kerçovey. bê toreyî. bin dudî.

بىن كىسياتى

Bêkesîyatî.

بىن كىس وىكار: رەب رويوت. بىن خودان
الكلال، والمطالە

Bêkes û kar: Rep û rûwît bê xudan.

بىن كىلەخ: بىن قويدىم. بىن قەرەم. بىن قەلەفت. بىن لەش. بىن تەن. بىن
بەقەن

بدون جرم، صغير الحجم

Bêkelex: Bêqudîm. bê qerem. bê qelafet. bê leş.
bê ten. bê beven.بىن كىلەفى: بىن قويدىمى. بىن قەرەمى. بىن قەلەفتى. بىن لەشى. بىن
تەنى. بىن بەقەنى

صغر الحجم، اصغر من المعتاد

Bêkelexî: Bêqudîmî. bê qeremî. bê qelafetî. bê
leşî. bê tenî. bê bevenî.

بىن كىلەفىياتى

Bêkelexîyatî.

بىن كىلەك: ترسوك. بىستاي. دل پىچاي. ترسوك. قون فرە
الرعيد، الجبان، الخوافBêkulek: Tirsok. bistay. dil piçay. tirsinok. qûn
firch.بىن كىلەكى: ترسوكاتى. بىستاتى. دل پىچاتى. ترسوكاتى. قون
فرەمىياتى

الجبن، الخوف، الرهب

Bêkulekî: Tirsokantî. bi stanî. dil piçanî. tirsino-
kanî. qûn frehiyatî.

بىن كىلەكىياتى

Bêkulekîyatî.

بىن كىلىف: داماي. پوسىدە. مرەولى. خەم كىر
قلق، غير مرتاح، متالم

Bêkeyf: Damay. posîde. mirewil. xemgîr.

بىن كىلى: دامان. پوسىدەمى. مرەولى. خەم كىرى
الضجر، القلق

Bêkeyfî: Daman. posîdeyî. mirewilî. xemgîrî.

بىن كىلىفياتى

Bêkeyfîyatî.

بىن قىم: بىن زكا

بلا غذا، خالى من الماده الغذائية، غير مغذى

Bêqîm: Bê zika.

بىن قىمى: بىن زكاى
فقدان الماده الغذائية

Bêqîmî: Bê zikayî.

بىن قىمىياتى

Bêqîmîyatî.

بىن كار: رويس. بىن شول.
بلا عمل، بلا ثوب

Bêbkar: Rwis. bê şol.

بىن كار: سەركەش. نەقوله
هناك، شرس

Bêkar: Ser keş. neqole.

بىن كارى: رويسى. بىن شولى. سەركەشى. نەقولى
بطاله، عرى هتك، شراسه، ضراوه

Bêkarî: Rwisî. bê şolî. ser keşî. neqoleyî.

بىن كارىياتى

Bêkarîyatî.

بىن كەد: بىن كار. بىن شول. نەزىر چوى. ژىر نەچوى
بلا تعب، بلا عناء، بلا عمل، غير مجتهد

Bêked: Bê kar. bê şol. ne ji ber çûy. ji ber neçûy.

بىن كەدى: بىن كارى. بىن شولى. نەزىر چوئى. ژىر نەچوى
نەتروئى

كسل، عدم الجهد، بطاله

Bêkedî: Bê karî. bê şolî. ne ji ber çûnî. ji ber
neçûy. netroyî.

بىن كىدىياتى

Bêkedîyatî.

بىن كىس: بىن خودان. بىن مروفى. بىن خومى. بىن هارىكار
فقد الكل، الاهل واقاربBêkes: Bê xudan. bê mirov. bê xweyî. bê harî
kar.بىن كىسى: بىن خودانى. بىن مروفى. بىن خومىياتى. بىن هارىكارى
الكلال، فقد الاهل، والاصحاب، عدم الشخصيهBêkesî: Bê xudanî. bê mirovî. bê xweyatî. bê harî
kar.

بىن مزى: بىن گرڭ. بىن شكارى. به لاش. به روه
بدون اجره، المجان بلا اجره عينيه

Bēmiz: Bê girê. bê şikart. belaş. perwe.

بىن مهانه: بىن بهانه. سهرتمانى
بلا شرط تعجيزى

Bēmihane: Bê bihane. ser temanê.

بىن نان: پاش دى. نهين دى. بىن نهمك. بىن سوز
الغدار، الخائن بلا وفاء، ناكر الجميل

Bēnan: paşdirr. nehîn dirr. bê nemek. bê soz.

بىن ناني: پاش دى. نهين دى. بىن نهمكى. بىن سوزى
الوفاء، الضيانه، الغدر

Bēnanî: Paşdirryî. nehîn dirr. bê nemekî. bê sozî.

بىن نانپاتى

Bēnanîyati.

بىنناتى: توخمهكى هزيرابه. تخليتهكى هزيرت باشن
صنف من التين الجيد

Bēnati: Tuxmekê hijîrane. texlîtekê hijîrê başin.

بىنان: گريدان. بىستى. نالاندى. نيشكداى
الربط، الشد المحكم، الصفد

Bēnan: Girêdan. bestî. alandî. îşkday.

بىنای: گريدای. بىستى. نالاندى. نيشكداى
المربوط، المشدود، المحكم

Bēnay: Girêday. bestî. alandî. îşkday.

بىن ناف: نعياس
النكره، غير معروف

Bēnav: Nenîyas.

بىن نطس: توخمهكى دارايه پيت بى نافك. دارمكى نازايه
شجره لالاب فى جوفها صلبه الخشب

Bēniçs: Tuxmekê haraye yê nê navik. darekî
azaye.

بىنمك: بىستك
القيد، الرباط، الغل

Bēnek: Bestik.

بىن نقيز: مرار. همرما. نقيز نكرك. نقيز هيل
النفس، تارك الصلاة

Bēnivêj: Mirar. berimî. nivêj neker. nivêj hêl.

بىلبنخه: بهيزكهكا زفستانى يا لنافبهر هردو كانوينا. يا پر
سهرما ويهفره

اسبوع معلوم بين كانونين فى شده البرد والنخج
Bêldinx: Peyzkeka zivistanêya li nav bera her
du kanwîna.. ya pir serma û befere.

بىن لافان: بىن قهرم. بىن قهلافت. بىن كله خ
ضعف البنية

Bêlevenî: Bê qerem. bê qelafet. bê kelex.

بىن لافانى: بىن قهرمى. بىن قهلافتى. بىن كله خى
ضعيف البنية والجسم

Bêleven: Bê qeremî. bê qelafetî. bê kelexî.

بىلهمير: ميتو لاسر خولپ دار بهلاف بوى. ميتو لاسر خولپا
العريش

Bêlimbîr: Mêwa li ser xulp dar belav bûy mêwa
li ser xulpa.

بىن مئزى: مئزى رمش. دمبىنگ. كىرشىك. نىزان. نىزىخ. نىزىرك
الغبى، البليد، غير المصفى

Bêmejî: Mejî reş. debeng. gewşekî. nezîx. ne
zîrek.

بىن مئزى: مئزى رمش. دمبىنگى. كىرشىكى. نىزايىن. نىزىفى.
نيزىركى

الغباء، البلاده

Bêmejîyati: Mejî reşî. debengî. gewşekî. ne-
zayîn. nezîxînezîrekî.

بىن مئزى: بىن فافير، بىن ريز، بىن توده
بلا تمييز، غير مبالى بالنتيجه حسنا او قبحا

Bêmerêz: Bê vavêr. bê rêz. bê tore.

بىن مئزى: بىن فافيرى، بىن ريزى، بىن تودى
عدم التمييز

Bêmerêzî: Bê vavêrî. bê rêzî. bê toreîyî.

بىن مئز: مئز مى
الايم، العزباء، الارمل

Bêmer: Mêrmirî.

بىمك = بىوك: توخمهكى كىزانيت هويرو نازكن شو بخو لچيا
پيدا دين كىزانيت چول و بهرانى بى خودان

الحب الخضراء البرى

Bêmik = Bêwik: Tuxmekê kezanêt hwîr û nazi-
kin ew bi xwe li çiya peyda dibin kezanêt çol
û beranî. bê xudan.

بىن هېلىك: توخمەكتى كىيىپە لېيارا شىن دىيت
صنف من العشب

Bêhîvk: Tuxmekê giyaye li beyara şîn dibît .

بىن هېز: بىن زەفر. بىن وەرار. بىن زاخ. بىن شەنگە. نەلف
بدون قوه، بلا حركه، الضعيف

Bêhêz: Bê zever, bê werar, bê zax, bê şengeh, neliv.

بىن هېزى: بىن زەفرى. بىن وەرارى. بىن زاخى. بىن شەنگەى. نەلفى
الضعف، عدم القوة والحركة

Bêhêzî: Bê zeverî, bê werarî, bê zaxî, bê şengehî, nelivî.

بىن هېزىياتى

Bêhêzyatî.

بىن وەرار: بىن زەفر. بىن زاخ. بىن هېزى. بىن شەنگە. بىن وەوش. بىن
فەژمىن. بىن چرا

بلا نشاط وحيويه، بدون همه بلا فعاليه

Bêwerar: Bê zever, bê zax, bê hêz, şwînghe, bê rewş, bê vejen, bê çîra.

بىن وەرارى: بىن زەفرى. بىن زاخى. بىن هېزى. بىن شەنگەى. بىن
رەوشى. بىن فەژمىنى. بىن چرايى

فقدان الهمه والنشاط والحيويه

Bêwerarî: Bê zeverî, bê zaxî, bê hêzî, şwîngheî, bê rewşî, bê vejenî, bê çîrayî.

بىن وەرارىياتى

Bêwerarîyatî.

بىن وەج: بىن سودى. بىن فايده
بلا مصلحه، بدون نفع

Bêwec: Bê sod, bê fayde.

بىن وەجى: بىن سودى. بىن فايدهيى
غير مفيد، فقدان النفع والمصلحه

Bêwecî: Bê sodî, bê faydeyî.

بىن وەجىياتى

Bêwecîyatî.

بىن وەم: بەد. بەش. بىن تەغبال
المشروم

Bêyum: Bed, beş, bê êxbal.

بىن وەمىياتى

Bêyumîyatî.

بىن نەتەزى: هېن ژنا. كەتتا ژفانى. ژفان دېتن
الطمت، الحيض، العاده، الشهريه للنساء

Bênevêjî: Herîmfîya jina, ketina jivanî jivan dîtîn.

بىن نەتەزىياتى

Bênevêjîyatî.

بىن ئافى: فەلەتەيى. سائورى. كەتورى
سوء السمعه، المهانه

Bênavî: Felîteyî, saorî, ketwerî.

بىن ماتن: كېم فەزە. كېم بەر. بىن بەر. بىن فەزەز
قليل الانتاج، شحيح الوارد

Bêhatin: Kêm verêj, kêm ber, bê ber bê verêj.

بىن هەفسار: سەربەرداى. سەربەردان. هەى كىن. ئازا كىن. بىن
هەفسار. بەرداى. ئازاكىرى. فەرسىتى

المحتلل، الاباحى، السىء الخلق، المتحرر

Bêhefsar: Ser berday, ser berdan, heykirin, bê hefsar berday, azakirî, verestî.

بىن هەفسارى: سەربەردانى. هەيكىرنى. ئازاىى. بەرداى. ئازاكىرى.
فەرسىتىنى

التحرر، التحلل، الاباحه

Bêhefsarî: Ser berdanî, heykirinî, azayî, berday, azakirî, verestî.

بىن هەفسارىياتى

Bêhefsarîyatî.

بىن هەزى: بىن بېرى. بىن هەشى
عدم الملاحظه بدون تفكير

Bêhizî: Bê bîrî, bê hişî.

بىن هەزىياتى

Bêhizîyatî.

بىن هەئاف: ترسەنوك. ترسوك. كولهك فرمه
بلا احشاء، جبان، خواف

Bêhinav: Tirsinok, tirsok, kulek firhe.

بىن هېلى: بىن نۆمېد

اليائس، القانط، بلا امل

Bêhîvî: Bê omêd.

بىن هېلىياتى: بىن نۆمېدى

اليائس، القنوط، بلا امل

Bêhîvîyatî: Bê omêdî.

برا باب: دبژن مامینی یی وسمامینی یی، نو برایی ژنیابی. نمن
دایکی

عم، الاخ من الاب

Birabab: Dibêjin mamînyê û pismamînyê. û birayêjinbabê. neyê daykê.

برا بجایی = برابایی: مروقاتی یا نیزیکی ژلانی بابی شه. وک
پسمام ویناما

بنی العمومه

Birababf = Birababînf: Mirovatîya nêzik ji layê babê ve. wek pismam û binama.

برا پەزی: یانی کرەیی پەزی

القوط، الجول، القطيع

Bira pezi: Yanî kerê pezi.

برائی، برایی: برادهرینی

الاخوه، الاخاء

Biraf = Birayînf: Biraderînf.

برادر: دبژن ههال و دوست وههگرا

الصدق، الزميل، الرفيق

Birader: Di bêjin heval û dost û hevgora.

برادهری، برادهرینی: ههالینی به نو دوستانی به

الرفقه، الزمالة، الرفق

Biraderf = Biraderînf: Hevalînf û dostaniye.

براوا: کورێ برایی مروقی به

ابن الاخ

Biraza: Kurê birayê mirovîye.

برا ژاڤا: ئەو ههاله یی خوهدهت بهر مهسرهفا داوما مروقی. نو
هاریکارین دکت

الشبين

Birazava: Ew hevale yê xwe didet ber mesrefa daweta mirovî û harikariyê diket.

براوتن، کوزراندن، قelandن

الشوى، الكشىء

Birajtin: Kuzirandin. qelandin.

براوتی، کوزراندی، قelandی

المشوى، المحمص

Birajtf: Kuzirandî. qelandî.

بخور: کف وکورن

التهديد، الوعيد

Bixurr: Gef û gurrin.

بخور: هوریکاکن وکی خورێ به، دهرمانه بو هندک نهساخیا، نو
دهیت سوتن لسههیا نا چنکی دویکیلا وی یا ببهجن وپوه
اللبان، البخور

Bixwîr: Hwîrkekê wekî xwêye. dermane bo hindek nesaxîya û di hêt sotin li şeyhaya. çwînkî dūkêla wî ya bibihên û boye.

بغویم: یانی گوهمشین ودامانه

الکمد، الذهل، الوجوم

Bixumîn: Yanî guhişîn û damane.

بغویم: دبژن وی کسمن دامای وگوهمشی

الکسیف، الواجم

Bixumî: Di bêjin wî kesê damay û guhişî.

بهر: دهرمانهکه دهیتته چتکرن بو کولیپت پت و وهفا

دواء شعبی لالتهاب الفم واللثة

Bidir: Dermaneke di hête çêkirin bo kuliyêt pê û deva.

بدهری: مشهخت بون و بجولێ کتهه

الهيمان، الشroud، السياحه

Biderî: Mişextbûn û biçole ketine.

بده بگه: دان ووهرگرتن. هاتن وچونه. گرتن وپهردان

اللبوا لإيجاب التذبذب الدفع والجذب

Bidbigre: Dan û wergitin. hatin û çûne. girtin û berdane.

بدل: یانی خوش متری ومهرد ودل موکرم

الشجاع، الجسور، السفى

Bidil: Yanî xweşmêrî û merd û dil mukum.

بده: یانی دراف. ژیره سه. خویک. باج

الضريبة، الجزية، الخراج

Bideh: Yanî dirav. zêre ser. xwîk. bac.

بدهن: یانی مروقی دیندار وخودان نول وناين

المتدين

Bidîn: Yanî mirovê dîndar û xudan ol û ayîn.

برا:

الاخ الشقيق

Bira

برخا: کييايهکه يئ نائي به لبر جو وناف برنجا شين دبیت بهلکئ
وی وک بهلکئ برنجی به

نجات مائی نینت فی السواقی

Birêma: Giyayekê avîye li ber co û nav birinca
şîn dibît belgê wî wek belgê birinciye.

پي: يانی پچ. قەتان. پیت. بستان

القطع، الفصل

Birr: Yanî piç. qetan. pît. bistan.

پي: يانی جوين. رهلی. کر. کەوت. قومرته

الزهد، التله، الجماعه، القطيع، الجول

Birr: Yanî cûwîn. revî. ker. kewt. qomrite.

پي پي: يانی جوين جوين. قول قول. نويو نويه

زرافات

Birbirr: Yanî cûwîn cûwîn. qol qol. obobe.

پي پي: دمنگن کەلينا قازانی به نو هەر تشتی وکی وی

الزین، الثفا، صوت الغلی

Birbirr: Dengê keliîna qazanê ye û her tiştê wekî
wê.

پههاری: بچاندن. بزداندن. پلیت کرن.

الجزم، القطع، البشر، القرار، القضاء

Birryar: Biçandin. bizdandin. pilîtkirin.

پههاری: شیان، پین چیبون. ژبر جوی. پین چیبوی

المقدرة، الکفاء، التمكن، المضاء

Birryar: şıyan. pê çêbûn. ji ber çûy pê çêbûy.

پي پههاری: دبرکرا بهزین. ههفرککرا بهزین

سباق الرکض

Birbezanê: Di ber kira bezîn. hevrikkirina
bezînê.

پي یون: ژیکه بون ویرت پرتبونه. ژیک بچان. ژیک قەتان

الخلل الحویان، الانقطاع، التفرق، الانفصال

Birbûn: Jêkvebûn û pirt pirtbûne. jêk biçan. jêk
qetan.

پي یون: نەو تشته یئ بیجی بوی. ژیک هههوی. ژیک قەتای

المقطع، المفصول

Birbûy: Ew tişte ye bi çîçbûy. jêk vebûy. jêk
qetay.

پههاری: یانی درست یئ دهمو وچپ

بصدق، باستقامه، بحق الصداقه، حقیقه

Birastî: Yanî dirust bê derew û çep.

پههاری: شەوئ شیریدایکا هرولی بخوت

الاخ من الرضاغه

Biraşîr: Ewê şîrê dayka mirovî bixot.

پههاری: ئەو نامویره یئ دارى دهریت

المنشار، الفاطوع

Birak: Ew amwîre yê darî di birît.

پههاری: برایی مرولی یئ زداکئ. نه یئ بابئ کورئ بابکئ دی

الاخ من الام

Biramak: Birayê mirovî yê ji dakê neyêbabê.
kurê babekê dî.

پههاری: ههکه ریشتا کسهکی پوئ بو یئ نیرزیک وپلنتر

ژنچاخئ دبیژنئ برا ههزئ

القبعود، الاب الاقرب لجد الاسره

Biramezin: Heke rêşta kesekî boş bû yê nêztî û
bilindtir ji îcaxê dibêjnê biramezin.

پههاری: یاریهکا بهزین به بجویک دکئ

لعبه الجزم، الاختراق الإباده، الافناء

Birandin: Yaryeka bezyêye biçwîk diken.

پههاری: یانی بن به یون وکلئس بون. قوت بون

الفناء، الانقراض

Birhan: Yanî bin birbûn û kilêsbûn. qutbûn.

پههاری: چمههکرنا ناخئ به

مقطع مائی

Birrav: Çeperkirina axêye.

پههاری: یانی پیک هائی وپسر وپه وههکران

المسق، المترتب، المنظم، المعترم

Birêz: Yanî pêkhatî û biser û ber û qedir giran.

پههاری: کەرا ناخئ به یا ژانفا بهغرو بارانا چیبوی. یانی کەمەدەکه

ناف لئ درا ووستیت وک کول.

النقفه، المقراء، الوجذ، الوهیده

Birêw: Gera avêye ya ji ava befr û barana
çêbûy. yanî kendeke av lê dirrawestît wek
gola.

برسوک:

سریع الجوع

Birsok:

برسکین: تەیسین.

Biriskîn: Teysîn.برق: قەدانا روناھێ. تەیسین. برسکین
اللمعة، الومضة، النصب، الآله**Birq:** Vedana ronahîyê. teysîn. biriskîn.برلقن: روناھێ قەدان
الالتماع، الوميض**Biriqîn:** Ronahî vedan.برقاندن: تەیساندن. برسکاندن
اللتمع**Biriqandin:** Teysandin. biriskandin.برلوق: تاف قەدان
اللامع، الوامض، الناصع.**Biriqok:** Tav vedan.برق قەدان: روناھێ قەدان
اللتمع**Birqvedan:** Ronahî vedan.برق: گەر گەرا ئافێ. گەراف
الحوض، الغدير**Birk:** Gerr gerra avê. gerr av.برق: بایەكە پەشتی تیری بێ ژۆکی دەردكەفیت
الجشاء**Birik:** Bayeke piştî tēryê ji zikî derdikevît.برق کړن: تێ پەشین. سمن. ژیکه کړن. ژیک پچاندن
الاختراق**Birikirin:** Tê peşîn. simtin. jêkvekirin. jêk
piçandin.برم برم. برمین: ئەو دنگە بێ ژدویرقە بەهت مروف تێ گەهیت
الهميمه**Bimbirm = Birmên:** Ew deng yê ji dwîrve bihêt
mirov tē negehît.برمین: ئەو کەسە بێ نەفسی دمیڤزیت بخوفه
البوال فی النوم**Birmîz:** Ew kese yê nivistî dimîzît bi xweve.بر کړن: ژیکه کړن. پلایت کړن. توم کړن. بچاندن. بزاندن
التفطیع، التفريق**Birikirin:** Jêkvekirin. pilîtkirin. turkirin.
biçanfin. bizdandin.برج: دنگێ کەلینێ یه
الازیز، الثفا، صوت الغلی**Birç birç:** Dengê kelinê ye.برچین: دنگێ کەلینێ یه
الازیز، صوت الغلیان**Birçên:** Dengê kelinê ye.برلعم: خولک ونعمیه. بجم. رەنگو روی
الحیا، السیماء، السحنه**Birdum:** Xulk û ne'îme. biçim. reng û rû.برس: هەوکار بونا خاوەنێ یه. دل چونا خاوەنێ یه
الجوع، البغب، الغرب، المخصه**Birs:** Hewgar bûna xarîyê. dil çûna xarîyê.برس بۆن: دل چونا زادی یه. زک فالابون
التغرب، التجوع**Birsbûn:** Dil çûna zadye. zik valabûn.برس بوی: کەسێ حەزێکەت بخوت. زک فالابوی
الجانح**Birsbûy:** Kesê hez diket bixot. zik vala bûy.برساتی، برسپایانی: زک خالیانی. کولب
الجماعه**Birsî = Birsîyatî:** Zik xaliyatî. kulb.برسا کەلەک: برسا تیڤ. برسا دژوار
العسار**Birsa gelek:** Birsa tîj. birsa dijwar.برسی کړن: زک فالاکړن. خاوەن نەدان
التجويع**Birsîkirin:** Zik valakirin. xarin nedan.برسی کړی: زک فالاکړی. خاوەن نەدای
المجوع**Birsîkiri:** Zik valakiri. xarin neday.برسی: زک فالاکړی. خاوەن نەدای
الجماع، الجوعان**Birsî:** Zik vala. xarî.

برهان: قمر بون، قوت بون، ويران کليس، بارياتي، بن بری
الانقراض، الهلاک، البوار، الفناء

Birhan: Qirrbûn, qutbûn, wêran, kilês, berbatî, bin birrî.

برهای: قمر بوی، قوت بوی، ويران کليس بوی، باريات بوی، بن بری
المنقرض، الهالك، الفانی

Birhay: Qirrbûy, qutbûy, wêran, kilêsbûy, berbatbûy, bin birr bûy.

برهانن: قمراندن، قوت کرن، ويران کليس کرن، باريات کرن، بن بر کرن
الاباء، الاهلاك، الافناء

Birhandin: Qirrandin, qutkirin, wêran, klêskirin, berbatkirin, bin birrkin.

برهول: مكارئ سمنا دارى به، ناموير سمتنی
المنقب، الريم

Birzul: Mikarê simtina darîye, amwîrê simtinê.

برخی: زفروک
اللولب، اللوى

Birxî: Zivrok.

بری: گفاشت، زحیل، وهک بیژی کا ژبری بکه حوار نو وهک زانا
ژنا برین فی دکفن نان دئ بیژن کاژبری بالکفی نشنی
الدفع، الضبط، الارهاص، المخاض

Birî: givaştin, ji hêl, wek bêjî ka ji birî bike he-
war û wek zana jina berpê vê di kevin an dê
bêjin ka ji birî balkevî tiştî.

برین: کولی
الجرع، الفرج، الکلم

Birîn: Kulî.

برین پیچ: کسئی برینئ کریدت
المضمد

Birînpêç: Kesê birînê girêdet.

برین پیچی: کارئ پیچان وگردانا برینا به
الضماده

Birîn pêçî: Karê pêçan û girêdana birînaye.

برین پیچان: برین نالاندن، برین کریدان
التضميد

Birîn pêçan: : Birîna alandin, birîn girêdan.

برن: تښت فهکوماستنه زجههکی بو ججههکی دی
الغهاب بالشيء

Birin: Tişt veguhastine ji cihekê bo cihekê dî.

برن بهرک: لیکدان، پیکهفنان، لیک دورین، دانا نیک
اللق

Birnaberik: Lêkdan, pêkvenan, lêk durîn, dana êk.

برنا خاری: خار نیکستن، ژوردا برن، تیدابرن
الانزال، الانقاد

Birna xarê: Xar êxistin, jorda birin, lêda birin.

برنا ژورله: تیرا کرن، پيش کرن
الانخال، الابلاج

Birna jorve: Têrrakirin, pêşkirin.

برنج: دانهکی نافی به خارنا وی یاخوشه
الرز

Birinc: Danekê avîye xarna wî ya xoşe.

برنجی: چاک، باش، سهر پشک
الجيد، العال، الممتاز

Birincî: Çak baş ser pişk.

برنج دوک: گراوا برنجی بدوی بکهلین
الفصدير

Birincdwlk: Girara birincî bidû bi kelinin.

بره: برهوه: کفانی موی بیت هنداف ورا چافی نه
الحاجب

Birh = Birhû: Givanê mwî yêt hindav wira çavîne.

برهو بادان: نیشارمت کرنا برهانه
الغمز

Birhû badan: Îşaret kirina birhane.

برهو بوی: کسئی موی بیت برهیت وی قهله و بن
الوطف

Birhû porî: Kesê mwî yêt birhêt wî qelew bin.

برهو زوال: کسئی مویت برهیت وی زراف بن
الانخج

Birhû zirav: Kesê mwî yêt birhêt wî ziravbin.

برهو زوالی:
الزجج

Birhûziravî.

بزاف: خبات
السعى، الكفاح، الاجتهاد، الحرك، ه النشاط

Bizav: Xebat.

بزافن: خبیتن
التحرك، المكافحه

Bizivîn: Xebitîn.

بزاف کرن: خبات کرن
الاجتهاد

Bizavkirin: Xebatkirin.

بزاف کەر: خبات کەر
المکافح، المجتهد، الساعي

Bizavker: Xebatker.

بزافاندن: خهبتاندن
التحريك، الحث على السعى

Bizivandin: Xebitandin.

بزیم بادنن: رتفه چونا کوهو نهره، پیقانه پیا، پیقانا پیا
الفرتكه

Bizdimbadanê: Rêveçûna kuh û nermê. pîvanepîya.
pîvana pîya.

بزدان: ترسان، بجان، قهتان
الرعب، الفزع، الخوف، الانقطاع

Bizdan: tirsan, biçan, qetan.

بزدانن: ترساندن، بجانندن، قهتانندن
الارعب، التخويف، الانقطاع، التقطيع، الافطام

Bizdandin: Tirsandin, biçandin, qetandin.

بزمار: شوێنا تێ قوتانن، ناسنن داری دقوتن
المسار

Bizmar: Şwîjina tê qutanê. asinê darî di qutin.

بزگوتن: بوتان، بپژنن خرو مریت مالن
اثاث البيت

Bizgurr: Bota di bêjin: xir û mirêt malê.

بزگوتن: خهبتوک، لافگوتن
حروك، متحرك

Bizivok: Xebitok, livlivok.

بزن: بهزا رهش یا مژ
عنز، معزى

Bizin: Peza reş ya mê.

برین کار: گوشت بری، کفیل بر
الجراح

Birîn kar: Goşt birr, kevil birr.

برین کاری: گوشت بری، کفیل بری
الجراحه

Birîn karî: Goşt birrî, kevil birrî.

بریندار: کەسێ لەشێ وی هاتی برین، مروفتی لەش کول
الجريح، المجروح

Birîndar: Kesê leşê wî hatî birrîn, mirovê leş kul.

برینداری: لەش کولبون
الانجراح

Birîndarî: Leşkulbûn.

بریندار بون: کەسێ بخو لەش برینداربوی
الانجراح، التجرح

Birîndarbûn: Kesê bixwe leş birîndarbûy.

بریندار کون: کەسێ ئێک لەشێ وی بریندار کەت
التجريح

Birîndarkirin: Kesê êk leşê wî birîndar di ket.

برین هەیدان: برین کول بون، برین دانا بن
النكا، الفير، الزف

Birîn hewdan: birîn kulbûn, birîn danabin.

برینک: دەرمانن براندنن، تیشتن براندنن، تیشتن تیشتا وێران دکەت
المبيد

Birînk: Dermanê birandinê, tiştê birandinê, tiştê
tiştê wêran diket.

بروید: کولیا بوتکیت مێژن یه، کولیا بیچیکیت مێژن یهیدا دبیت

Birwîd: Kulîya botkên mîzêye, kulîya biçwîkêt
mîzê peyda di bît.

بروی: قەرگزان، مافویل، بناف، برویمت
الوجیه، الموقر

Birwî: Qedir giran, maqwîl, binav, birwîmet.

برووسی:
البرق، الصاعقه

Birwîsf.

برووسی: ژانا نیشانی، بهروا نیشا، دەمل دەستی یادژوار
الوجع الخاطف الفجائي

Birwîsf: Jana êşanê, berrwa êşa, demil destiya
dijwar.

بژارتن: ژن کرتن، پاڅ کرتن، ژیک فدموکرن، ژیک دیبار کرن، ژیک
فمدان، ژیک چهرت کرن، هلبژارتن
انتقاء، تنقیح، تمحیص، انتخاب، اختیار
اصطفاء.

Bijartin: Jê girtin. paqijkirin. jêk vederkirin. jêk
dîyarkirin. jêk vedan. jêk çertkirin. helbijartin.

بژارتی: هلبژارتی، ژیکرتی
الشوی، الکشی، المنقی، المنتخب

Bijartî: Helbijartî. jêgirtî.

بژارک: نوری تشتی دههلبژیریت
الناخب

Bijark: Ewê tiştî di helbijêrtî.

بژاله: بهلاف، بژکی، پهرتی، بژای
المبغر، المنثور، المنشور، الموزع

Bijale: Belav. bijikî. peritî. bijay.

بژاله بو: بهلاف بو، بژکین، پهرتین، بژان
التفرق، التبغر، الانتشار، التشتت

Bijalebûn: Belavbûn. bijikîn. peritîn. bijan.

بژاله بو: بهلاف بو، بژکی بو، پهرتی بو، بژای بو
المنشور، التشتت، الموزع

Bijalebûy: Belavbûy. bijikîbûy. peritûbûy. bi-
jaybûy.

بژاله تو، بژاله ترین: بهلاف تر، بژکی تر، پهرتی تر، بژای تر
الاشتت، الانشر

Bijaletir: Belavtir. bijikîtir. peritîtir. bijaytir.

بژاله کین: بهلاف کین، بژکاندن، پهرتانندن، بژاندن
الانشار، الاشتات، التفریق

Bijalekirin: Belavkirin. bijikandin. peritandin.
bijandin.

بژاله کوی: بهلاف کین، بژکاندی، پهرتانندی، بژاندی
المفرق، المشتت، الموزع

Bijalekirî: Belavkirî. bijikandî. peritandî. bijandî.

بژالهی: بهلافی، بژکی، پهرتی، بژای
الفرقة، الشات، الانتشار

Bijaleyî: Belavî. bijikî. peritî. bijay.

بژان: بهلاف بو، بژکین، پهرتین
الفرقة، الانتشار، الشات

Bijan: Belavbûn. bijikîn. peritîn.

بژنا کلەر: بژنا تهلکه کارمگهکی دأ لدر وهراتی
الوشحاء

Bizina kever: Bizina tevlekar engekê di li dor
werhatî

بژنا کهمر: بژنا شویتکهکا دی تیوهر هاتی
المنطقه

Bizinakemer: Bizina şwîteka di têwer hatî

بژن مشک: توخمهکی زینهوهرانه وکی مشکی بمروقی فهدمت بین
بژهره

البربوع

Bizinmişk: Tuxmekê zênowerane wekî mişkî bi
mirovî vedidet yê bi jehre

بژن میشک: زنیوهرمه، پهری، بمژیژیت
حیوان ترضع الغنم

Bizin mêşk: Zinêwereke. pezî di di mêtî

بژیوک: ترسوک

خائف، مرعوب، وجل

Bizdok: tirsok

بژیوک: دوشخور
الطبيب

Bizîjk: Duxtor

بژیوک: زیرهک، زیخ، بچوکی زخودان کرنی دهرکمی
طفل نشیط مراهق

Bizurk: Zîrek. zîx. biçwîkê ji xudankirinê der-
ketî

بژیورکی: مەزنبونا زاروکا، زیرهکی، زیخی، ژبهرخه هاتی دهرقه
نباوه، شطاره

Bizurkî: Mezînbûna zaroka. zîrekî. zîxî. ji ber
xwe hatî derve

بژیوت: دارئ سوئی، دارئ بناگرفه
الشهاب، القبس، الشواط

Bizot: Darê sofî. darê bi agir ve

بژی: گییایهکه ددورین بو نالقی زفستانئ
نبات جبلی للعلف

Bizê: Giyayeke di durîn bo alifê zivistane

بژاره: ژن کرتی، ژتهاتی، دهست بژار
المحص، المنتخب، المختار، النقی، الفاخر، الممتاز

Bijare: Jê girtî. jêhatî. dest bijar.

بۆلى: بۆلى

عدا، غير، دون

Bijlî: Ji bilî.

بۆن: يىن بهف كيان، كەست خۇدان كابانى، يىن بىرمالى

مىزج، مئامل

Bijîn: Yê bi hevgiyn. kesê xudan kabanî. yê bi ber malî.

بۆى: ھەر بىمىنى، ساخ بى، زىندى بى

تەبىا، عشت

Bijî: Her bimînî. saxbî. zêndîbî.

بۆى: بۆىك: نەو داف وموئە يىن لەنداف نەئىن ئو پەت گولەيت

دەمخلى

الفرع، الكشه، الذواب، اللمه، العرف، النبه

Bijî = Bijîk: Ew dav û mwîne yê li hindav eniyê û yê guliyê dextî.

بۆى بەلاف: پىرچى نەئىن بەلاف بوى

الاشخ

Bijîbelav: Pirçê eniyê belavbûy.

بۆىكەين: چاف ھەبونا تىزكەيت زىندى و زىندەمورا، گىزەين

التفتح للعين التيسم الابتسام

Bijîkurrî: Çav vebûna têjkê zêndî û zêndewera. girmîjîn.

بۆىن: پاقر، تەمىز، پاك

طاهر، نقى، نظيف

Bijwîn: Paqij. temîz. pak.

بۆىن بون: پاقر بون، تەمىز بون، پاك بون

التطهر، التنظيف

Bijwînbûn: Paqijbûn. temîzbûn. pakbûn.

بۆىن بوى: پاقر بوى، تەمىز بوى، پاك بوى

المطهر، التنظيف

Bijwînbûy: Paqijbûy. temîzbûy. pakbûy.

بۆىن كىن: پاقر كىن، تەمىز كىن، پاك كىن

التنظيف، التطهير، التنقية

Bijwînkirin: Paqijkirin. temîzkirin. pakkirin.

بۆىن كى: پاقر كى، تەمىز كى، پاك كى

المنظف، المطهر، المنقى

Bijwînkîrî: Paqijkîrî. temîzkîrî. pakkîrî.

بۆاندن: بەلاف كىن، بۆكەن، پەرتاندن

التفريق، الاشتات، الانتشار

Bijandin: Belavkirin. bijikandin. peritandin.

بۆاندى: بەلاف كى، بۆكەندى، پەرتاندى

المنشور، المشت، المنشور، الفرق

Bijandî: Belavkirî. bijikandî. peritandî.

بۆاى، بۆھاى، بەلاف، پەرتى

المنشور، المنشور

Bijay=Bijhay: Belav. peritî.

بۆىن: بەلاف بون، بۆكىن، پەرتىن

النثر، النشر، الشت، الفرقه

Bijîn: Belavbûn. bijikîn. peritîn.

بۆكى: بەلاف بون، بۆين، پەرتىن

التفرق، الانتشار، التفتت، التفجر، التبعث

Bijîkî: Belavbûn. bijîn. peritîn.

بۆكەندى: بەلاف كىن، بۆاندن، پەرتاندن

التفتيت، الانتشار، التوزيع

Bijikandin: Belavkirin. bijandin. peritandin.

بۆكۆ: سولينا گول وكوليكايه يانى بشكىتى نو دبىژن قويچكا.

ديسا سەركەتي چيكي

القذاح، القعالة، البرعم، الزر، حلمه الثدى

Bijkoj: Solîna gul û kulîlkayî yane bişkiftî û di bêjin qubiçka dîsa serkê çîkî.

بۆكۆا تىرگىزى: سولينا تىرگىزى يانى بشكىتى

الفهد

Bijkoja nêrgîzê: Solîna nêrgîzê yanî bişkiftî.

بۆكۆكا چيكي: كوما سەركى كومانى

حلمه الثدى

Bijkojka çîkî: Guha serê guhanî.

بۆكفتى: كەش بون، پەقان، دەربون ورايتلان و بەزىن

التفتح، الارباش، النغم، الفغو، المطارده، الانتياق، والتفجر للماء

Bijikiftûn: Geşbûn. peqan. derbûn. rahêlan û bezîn.

بۆكفتن، چاف بۆكەين، ورايتلانا طەيرا و دەمەبا

البصاصة للجرو، الدفوف والانتفاض للطيور وغيره

Bijikiftûn: Çav bijkurrînc. rahêlana teyra û dehba.

پیستە بون: پشت راست بون. ژخوه رازی بون. بخورادین
الوثق، الائتمان، الطمنه، المؤمن، المطنن

Bistebûn: Pişt rastbûn. ji xwe razibûn. di xwe
radîtin.

پیستە بوی: پشت راست بوی. ژخوه رازی بوی
المطنن، المطنن

Bistebûy: Pişt rastbûy. jixwe razibûy.

پیستە تر: پشت راست تر. ژخوه رازی تر
الوثق، الائتمان

Bistehrîr: Pişt rasttir. ji xwe razîtir.

پیستە کر: پشت راست کر
التأمين، الائتمان، الطمانه

Bistehkirin: Pişt rastkirin.

پیستە کر: پشت راست کر
المؤمن، الموثق

Bistehkîrî: Pişt rastkîrî.

پیستە هێستە هێاتی: پشت راستی. باوهری هاتن
الامان، الثقة، الائتمان، الامن

Bistehî = Bistehfyatî: Pişt rastî. bawerî hatin.

پسگ: نو گریفکا پرچی به یا لسه رویی. لره گوهی ژوردا
دهت
الصغ، الزلف، العذار

Bisk: ew girîfka pirçêye ya li ser rwî. li rex guhî
jorda dihêt.

پسکوی: خر وەر. تشتی ناف مالی
الامتعه، الاغراض، ثاب البيت

Bisgurr: Xîr û mirr. tiştê nav malê.

پستو گرتن: گهر وکر. بخوه گرتن
الاعتناق، الالتزام، التضمين، الكفاله

Bistûgirtin: Gerewkirin. bixwe girtin.

پستیک: نو دافه یا بەلگ بێقه تور دبیت
النياط

Bistûk: Ew dave ya belg pêve tur dibît.

پستا براژنتی: شفا براژنتا گوشتی. تیرکا براژنتا گوشتی
السفود

Bista birajtinê: şivka birajtina goştî. tîrka bijarti-
na goştî.

بژیونی، بژیانی: پاکزی. تمیزی. پاکي
النظافه، الطهاره، النقاوه

Bijwîfî = Bijwînatî: paqijî. temîzî. pakî.

پساناهی: دست قهاتی
بسهوله، بیسر

Bisanahî: Dest vevahî.

پسەر وی: بریز ویکهای. بان ژى پویج بونا ساک و بهرا وک
بیزین بساتر ویره چو
منظم، مرتب، بالاصل، والفرع عن الشئ، ونتاجه والام ولولدها اذا
لکو

Biserûber: Birêz û pêkhatî. yan jî pûbwiçna mak
û bera wek bêjîn biser û berve çû.

پست: چویقن ناسنی. بالولکا ناسنی
الفضیب، السیخ، (شفت)

Bist: Çwîwê asinî. balolka asinî.

پستا ئاشی: نو تیرکا ناسنی به باناش لسه رادوستیت
وینگرهیت
قطب الرحی

Bista aşî: Ew tîrka asinîye ya aş di ser radiwestît
û digerrît.

پستان: ترسان. سههم گرتن. جنقین. ههلبهون
الهلع، الرعب، الذعر

Bistan: Tîrsan. sehîm girtin. cinîqîn. helpebûn.

پستان: پچان. قهتان. یزدان. یلیت بون. ژیکه بون
المیز، الانخذاق، الفرط

Bistan: Piçan. qetan. bizdan. pilîtbûn. jêkvebûn.

پستای: پچای. قهتای. یزدای. یلیت بوی. ژیکه بوی
المخور، الخائف، الرعید، المنفرط، المتقطع، المائز

Bistay: Piçay. qetay. bizday. pilîtbûy. jêkvebûy.

پسپور: نو کسه یێ بکتر شولی بهیت وێن زیهرک بیت ورتیهر
وشول ژبی چوی
الناشی، الراشد، المدرك، الفاهم، الممكن

Bispor: : Ew kese yê bi kêr şolî bihêt û yê zîrek
bît û rêber û şol ji ber çûy.

پسته: پشت راست. ژخوه رازی. تن هیمی
الامين، الواثق، المطنن، الحيزوم، الجریء

Bisteh: Pişt rast. jixwe razî. tê hey.

بشکوری جاف فەبوی، گرنزی، فەبوی، بژای
البتسم، الملهل، البصيص

Bişkurrî: Çav vebûy, girmijî, vebûy, bijay.

بشکرتی، خێت بوی، گولافە بوی
الفاهد، القالح، المهيب، المنق

Bişkiftî: Xêvbûy, gulavebûy.

بشکوژ: سولینا بشکفتی، سولینا فەبوی
الفداح، الکم، القهد، الازار، حلمه الندى

Bişkoj: Solîna bişkiftî, solîna vebûy.

بشکۆ: بهوژتن، خاف بون، بهوژین، هەلەان
المش، الأرض، الرخو

Bişiftin: Bihujtin, xavbûn, bêhujîn, helhan.

بک، بک، بکین: دنگێ مێش و مورابە، کف کف
الطنين، الزميم

Bivbiv= bivên: Dengê mêş û moraye, giv giv.

بفر: نامویرێ دار کەلاشتنێ
الغاس، البلطه

Bivir: Amwîrê dar kelaştinê.

بفر: عناد، کین، رک، نهفیان، پندفین، گەمار
الوغر، العناد، النائرة، الشحنة، الفسفن، الحقد، الشنا، الدرن،
الوسخ، الحشن

Bivz: Kîn, rik, nevyân, pindivîn, gëmar.

بکە: ئوگە، سەهەم
الخطر

Bive: Ovc, sehîm.

بفری: تارویاتی
الملاويا

Bivêrî: Tawîyatî.

بقام: روی بان، بن پان
ذو قاعده

Biqam: rwî pan, bin pan.

بلایدە: ناڤینی، ناڤنجی
معتدل

Biqayde: Navînî, navincî.

بک، بک، بکین: دنگێ قولیبنا ئافێ بە بو ژورفە نامانی
الفرقه

Biqbiq = Biqên: Dengê qulipîna avêye bo jorvey
amanî.

بستا داخ کوژن: تیرکا ئاسنی یادو روی دکن یانی کەلفی یێ
دسوژن دانیشان بیت
المرصن

Bista daxkirnê: Tîrka asnî ya du rwî diken yanî
kevlî pê di sojin da nîşan bît.

بستیکا ئویشی: دافا ئویشی: دافا ئویشی تری پێفە هەلاویستی
وگریدای ئو دافا ئویشی پێفە سور دبیت
الشمروخ، السرخ

Bistîka iwişî: Dava iwişî, dava ûşîyê tirî pëve
helawistî û girêday iwişî pëve sor dibît.

بستیا چیا: زینیا چیا
تیر مل، باسکی چیا، هەلەساری چیا
الحید، الرعن، الشاقی

Bistîya Çîyay: Zîniya çîyayî, tîrmil, baskê
çîyayî, helpesarê çîyay.

بش بش پشین: دنگێ ئافێ یە
خزیر الماء

Bişbiş = Bişên: Dengê avê ye.

بشافن: بهوژاندن، هەلاندن
التذويب، التحليل، الموت، الصهر، الرمس، المقت

Bişaftin: Bi hujandin, helandin.

بشفی: بهوژی، هەلەای
المحلل، المنصور، الذائب

Bişiftî: Bihujî, helhay.

بشفن: بهوژین، هەلەان
المصهور، المذاب، المحلول

Bişiftin: Bihujîn, helhan.

بشیفک: بهوژنک
الذواب، الصاهر، الموات

Bişêfk: Bihujînk.

بشکفتن: بەزین، وهاژوتن، خێف بون، فەبون بژان، جاف بشکورین
الرونق، المروق، الانقضاخ، الوهف، الانبثاق، التفره، القعالة

Bişkiftin: Bezîn, rahajotin, xêvbûn, vebûn, bi-
jan, çav bişkurrîn.

بشکورین جاف فەبون، گرنزین، فەبون
البصاصة، الدفوف، الاهلال، الاشراق، الابتسام

Bişkurrîn: Çav vebûn, girmijîn, vebûn.

بکور کرن: موکوم کرن، رق کرن، هسک کرن، نازا کرن، توند کرن
التمتن، التشدید، التقویه

Bikurkirin: Mukumkirin. reqqirin. hişikkirinî. azakirin. tundkirin.

بکور کری: موکوم کری، رق کری، هسک کری، نازا کری، توند کری

المشد، المتن

Bikurkirî: Mukumkirî. reqqirî. hişikkirî. azakirî. tundkirî.

بلا: خم نینه، باشه

لیکن، حسنا، لایس، ولووان

Bila: Xem nîne. başe.

بلهش: بکه‌لخ، بقویم، بقلافهت، بقاروم، بلطن

مجسم، مجسد

Bileş: Bikelex. biqudîm. biqalfet. biqerem. bi le-ven.

بلبل: توخمه‌کتی چوپخانه گله‌ک دنگ خوشه نه‌فینداری گولابه

البلبل

Bilbil: Tuxmekê çwîşkane gelek deng xweşe evîndarê gulaye.

بلج: حیز، دهمان پیس، چاف لدر، بی توره

فاجر، فاسق، داعر، فاحش

Bilh: Hîz. deman pîs. çav lider. bê tore.

بلهی: چیزی، دهمان پیسی، چاف لدری، بی تورهی

الفجور، الفسق، الدعارة

Bilîf: Hîzî. deman pîsî. çav liderî. bê toreîf.

بلهفش: بهرمکتی خودان بهایه

جوهره، الدر

Bilexş: Bereke xudan bihaye.

بلق بلق، بلقین: دمنگی مه‌لافیتنا ناغی به، دمنگی زانا ناغی

یهوه‌لافیتن

التفر، الفقه، النیمان

Bilqbilq = Bilqên: Dengê helavêtina avêye. dengê zana avêye û helavêtinê.

بلقالک، برفالک: مه‌لافیتنا ناغی، بیلا زانا ناغی

الوومه، الیقه، اللماء

Bilqavk = Birqavk: Helavêja avê. pêla zana avê.

بلیم: بزکا، بزاخ
مغذی

Biqîm: Bizka. bizax.

بکار: کارگری

مرتدی، لابس

Bikar: Karkirî.

بکار وکوک: پیکهاتی، کارگری، راپتجای

میزین، متاق، مجهز

Bikarûkok: Pêkhatî. karkirî. rapêçay.

بکار وینان: کوتا کرن، سراسر کرن، بنه‌چه کرن

الانجاز، الاکمال، التصنیع

Bikarînan: Kutakirin. serastkirin. binecihkirin.

پیکرهاتن: میژاتی، مه‌ژیاتی، تن مه‌یاتی

الجداره، الصلب، القوی، التشدید

Bikêrhatin: Hêjatî. hejîyatî. têheyatî.

پیکرهاتی: میژا، مه‌ژی، تن مه‌ی

الصالح، اللائق، الکفو، الجدير

Bikêrhatî: Hêja. hejî. têheyî.

بکی: کسێ تشتی دکری:

الشاری، المشتري

Bikir: Kesê tiştî dikirîf.

بکور: موکوم، رق، هسک، نازا، توند

المتن، الصلب، القوی، التشدید

Bikur: Mukum. req. hişk. aza. tund.

بکور بون: موکوم بون، رق بون، هسک بون، نازا بون، توند بون

الصلب، التشدید، التمتن، التقویه، الممتن

Bikurbûn: Mukumbûn. reqbûn. hişkkirî. azabûn. tundbûn.

بکور بوی: موکوم بونی، رق بوی، هسک بوی، نازا بوی، توند بوی

المتن

Bikurbûy: Mukumbûnî. reqbûy. hişikbûy. azabûy. tondbûy.

بکور تر، بکورتین: موکوم تر، رق تر، هسک تر، نازا تر، توند تر

الامتن، الصلب، القوی، الاشد

Bikurtir: Mukumtir. reqtir. hişkitir. azatir. tundtir.

بلند کړن: بالا کړن. ژور کړن. سهردا کړن. ژبه‌ل کړن. ژپل کړن.
نغراز کړن

الاعلاء، الاصعاد، الارتفاع

Bilindkirin: Balakirin, jorkirin, serdakirin, jêhel kirin, jêhelkirin, evrazkirin.

بلند کړی: بالا کړی. ژور کړی. سهردا کړی. ژبه‌ل کړی. ژپل کړی. نغراز کړی

الرقى، المعلى، المصعد

Bilindkirî: Balakirî, jorkirî, serdakirî, jêhelkirî, jêhelkirî, evrazkirî.

بلندی، بلندیا، بلندای، بالایی. ژور بڼ. سهردایی. ژبه‌لی. ژپله‌لی. نغرازی

العلو، السمو، الرقى، الصعود

Bilindî = Bilindatî = Bilindahî: Balayî, jorbûn, serdayî, jêhelî, jêlelî, evrazî.

بلول: پیک. له‌فهنکې کون کونه پک دکتی ژاواژن خوش ژئ وردکفیت

النای، القصب، الانبویه

Bilwî: Pîk . levenekê kun kune pif dikenê awaz-ên xweş jê derdikevît.

بلولیک: له‌فهنکې کون بو ته دښخن بدئ بچویکا دامویرا وان بچیت قسریکې چېن وان پیس وتار نه‌بیت

مبلوله المهد، القرو للمعصره

Bilwîlk: Levenê kun bo te diêxin pidê biqûwika da mwîza wan biçî qesrîkê cihê wan pîs û ter nebiît.

بلول فان، بلول بیژ: کسې پف دکت بلولین

عارف النای

Bilwîlwan= Bilwîlbêj: Kesê pif diket bilwîlê.

بلول فانی: کارې بلول کوتنې ویف کرتې په

مهنه عارف النای

Bilwîlwani: Karêbilwîl gotinê û pîskirinê ye.

بلېصانې: بیوره. لمن نه‌کره. ده‌ستویرا من بده. کوتنه‌که لکل ناخفتنې بیژن پانی لمن نه‌کره ثان بیوره

لطفا، معززه، بلا مؤخذه

Bilêmanê: Bibore, limin negire . destwîra min bide, gotineke li gel axiftinê dibêjin yanî li min negire an bibore.

بلق فعدان، برق فعدان: روناھی فعدان. برسکین. برقین. چرسکین
السمان، التسقط

Bilqvedan: Biriq vedan: ronahî vedan, biriskîn, biriqîn, çiriskîn.

بلوق: چاف کر. چاف ژسهرقه. چاف مزین

الاشوص، الجاحظ

Biloq: Çav gir, çav ji serve, çav mezin.

بلوای: چاف کریبا ژسهرقه. چاف ژتلی

الشوص، الجحظ، الجحوظ

Biloqî = Biloqîyatî: Çav girîya ji serve, çav ji tilî.

بلغم: تڼا کورین په بانیره لکل کرخکې دمرکفیت

النخامه، الجشاعه

Bilxem: Tifa gewrîyê ye ya tîre li gel kuxkê derdikevît.

بلور: شویښی گرکونا تشتا دیتنې په

عده‌ه النظر

Bilor: Şwîşê girkirna tiştê dîtinêye.

بلند: بالا. هملکتی. ژور. سهردا. ژپل. نغراز

العالی، السامی، الشاق، المنيف

Bilind: Bala, jor, serda, jêhel, jêlel, evraz.

بلند بون: بالا بون. ژور بون. سهردا بون. ژپل بون. نغراز بون

الاعتلاء، الارتقاء، المروج

Bilindbûn: Balabûn, jorbûn, serdabûn, jêhelbûn, jêlelbûn, evrazbûn.

بلند بوی: بالا بوی. ژور بوی. سهردا بوی. ژپل بوی. نغراز بوی

الصاعد، العارج، المعتلى

Bilindbûy: Balabûy, jorbûy, serdabûy, jêhelbûy, jêlelbûy, evrazbûy.

بلند تر بلندترین: بالا تر. ژور تر. سهردا تر. ژپل تر. نغراز تر

الاعلى، الارقى، الاسمى

Bilindtir: Balatir, jortir, serdatir, jêheltir, jêleltir, evraztir.

بمال: خودان مال. زنگین. دموله مند. دست درت
ثری. غنیم نو مال

Bimal: Xudan mal. zengîn. dewlemend. dest di rêj.

بمبم، بمچن: دمنگی پخانا بهرکێ طوی و دمنگی قوینەر بونێ به
دمنگی پخان و بزکینا ژخه

Bimbim = Bimêa: Dengê peqana berkê topê û
dengê qwîner bûnêye. dengê peqan û bijikîna
ji hêlê.

بم: تهرهکێ بشهقێ دهرهکفیت کهلهک چاقیت وی تازمه
البوم، الهامه

Bim: Teyreke bi şevê der dikevît gelek çavêt wî
tazene.

بمبا: قومبهره، نارنجوک، چهکتی پمچن و بزکینا به
القبيله، المفرق

Bimba: Qumbere. narincok. çekê peqîn û bi-
jikîneye.

بن: ژیر، خاری، بندا، نزم، دارو بارێ شتل، خولپ
تحت دابه النبات

Bin: Jêr. xarê. binda. nizim. dar û barê şitil. xulp.

بندا: ژیردا، خارت، نزم تر، ژیر تر
الاسفل، الادنى

Binda: Jêrda. xarê. binda. nizimtir. jêrtir.

بندگ: بنیاتێ تشتی، بن کار، شو ناسنه یێ ناش لسه دگهرهیت.
وهکی گوزکا باگوردانی شهین ناشی دجیت تیدا، زفرک
الاصل، القاعدة، القطب، القوان، المحور، الاساس

Bindik: Binyatê tiştî. binkar. ew asine yê aş liser
di gerhît . wekî gwîzka bagurdanî şeyê aşî diçît
têda. zivirk.

بندکا ناشی: ناسنهکه وهک کهرێ سسابوینی به دێ روینی وی
کهرکمن شهین ناشی دێ جیت تیدا ناش لسه وی دزفریت
الجزء، المحور العیدیدی

Bindka aş: Asineke wek kerê sabwîneye dê
rwîyê wî korken şeyê aşî dê çît têda aş liser
wî dizivîrt.

بندق: فیتی یهکی بهلپکه وهک گوز و باهیقا کاکلکهکا خوهش
یانیدا بهتری وهشکی دھون

البندق

Bindeq: Fêqîyekî bi qelpike wek gwîz û bahîva
kakilkeka xweş ya têda bi terî û hişkî dixon.

بنقزه: بنق دهرهکمی نوعی لسه دزفریت دهمی پتفهمان وهکرونی
التجران للباب، الجزء، الرکیزه، الجزء

Binêze: Binê dergehî ewê liser di zivîrt demê
pêvedan û vekirinê.

بنعش: کولیلکهکا بهاری یا بهین خومشه رهنکی یق سورهنکی
تاری به

البنفسج

Binefs: Kulîlkêka biharî ya bihên xweşe rengê
wê sorekê tarîye.

بنعشی: رهنکی بنعشی به . سورهنکی تاری یق تام رهش

اللون البنفسجی

Binefsî: Rengê binfsîye. sorekê tarî yê tam reş.

بنقه: ژنافدا، رهخی خاری، لایم ژیری، روینی ژنافدا

الباطن

Binve: Jinavda. rexê xarê. layê jêrî. rwîyê ji nav-
da.

بنقه بون: ژنافدا بون، ژیر بون

الطبطن

Binvebûn: Jinavdabûn. jêrbûn.

بنقه بوی: ژنافدا بوی، ژیر بوی

المبطن

Binvebûy: Jinavdabûy. jêrbûyqavk.

بنقه تر: ژنافدا تر، ژیر تر

الابطن

Binvetir: Jinavdatir. jêrtir.

بنقه کرن: ژنافدا کرن، ژیر کرن، کرنا دین را، بن راکرن

التبطین، الابطن

Binvekirin: Jinavdakirin. jêrkirin. kirinadbin ra.
binrakirin.

بنقه کری: ژنافدا کری، ژیر کری، بن راکری

المبطن

Binvekirî: Jinavdakirî. jêrkirî. bin rakirî.

بنيشك كورتك . بهنى . كورتكى مەلا
الجبہ، العباءۃ الرجاليہ

Binışk: Kurtek. beti. kurtekê mela.

بنيش بى: نەو توپىزى دارى بى پليت كرى يانى بەرور هاتى بىرىن
القصيب الخشبي المبتور

Binışbirr: Ew topizê darî yê pilîtikirî yanî berwar
hafî birrîn.

بنيات: بى كار. نژاد. توخم. شېھنتە. خيم

الاصل، الاساس، القانون، العنصر، العشر، المحدث، التكريس

Binyat: Binkar. nijad. tuxim. şêhinte. xîm.

بنيات كولان: خيم كولان

التكريس

Binyat kolan: Xîm kolan.

بىن ئاخكىرىن: بىر گوڭر كرىن. بىن ئورد كرىن. فەشارتتا بىناخى. ناخ

كرنا سەر

الدفن، الطمر، الورى، الدح

Binaxkirin: Ber gorrkirin. bin erdkirin.

veşartina. bixê. axkirina ser.

بىن ئاخكىرىن: بەرگور بىرىن. بىن ئورد بىرىن. بىنى ئاخى فەشرەي

الانطار

Binaxbûn: Ber gorbûn. bin erdbûn. binê axê

veşirhay.

بىن ئاقبۇن: نغور بون. نغوب بون. تى ھەلاندنا ئاقى. بىنھ بون

الفوس، الغطس، الاغراق

Bin avbûn: Nuqorbûn. niqobbûn tê helandina

avê binvebûn.

بىن ئالكرىن: نغور كرىن. نغوب كرىن. تى ھەلاندن. بىنھ كرىن

الانطاس، الاغطاس، الاغراق

Binavkirin: Niqorkirin. niqobkirin. tê helandin.

binvekirin.

بىن ئاسىن: تىشتى بىنى وى ئاسىن بىت. بىندىك ئاسىن

القمز

Binasin: Tiştê binê wî asin bît. bindik asin.

بىن ئەزمانىك: نەساخىيەك بىن ئەزمان كول دىيت وىپەرچىق

مرض الضفدعه، خاص بتحت اللسان

Binezman: Nesaxîyeke bin ezman kul di bît û

di perçivît.

بىنقىمى، بىنقىمى، ژىناقدايى. ژىرىيانى. فەشارتنى

الاستيطان، الخفاء، البطان

Binveyf = Binveyat: Jinavdayî. jêrîyatî. veşartinî.

بىنقىش كىتەك: توخمەكى بىنقىشەت چولى بە رەنگى وى بى تام

شىنە

البنفسج البرى

Binefskêtk: Tuxmekê binefsêtk çolîye rengê wê

yê tam şîne.

بىنالى: فەشرەي. كورى. فەشارتى. نەپىنى. پەنى

السرى، الجلسة السرية

Binalî: Veşirhay. kwîrî. veşartî. nepenî. penî.

بىنالف: لاپىن ژىرى. رەختى خارى

الاسفل، الادنى، التحتانى

Binav: Layê jêrî. rexê xarê.

بىنالف: بىنالف دىنگ. مەلوم. دىيار

المشهور، المعروف، الذائع الصيت

Binav: Binav û deng . me'lom. dîyar.

بىنالى: دارمەكە لىر ئاقا شىن دىيت گويالا ژىنايت وى چىدەكن يابى

فىقى بە دارمەكە خرەشە

شجره الارزن

Binavî: Dareke li ber ava şîn dibît gopala ji tayêt

wî çêdiken ya fiqî ye. darek xîrşê.

بىناس: نەكار. سوپىچ

السبب، الذنب، الحجة

Binas: Eger. swîç.

بىنگ كرىن: بىنى شىنگانى بەلك بىزكا ژىن دروين

الشرىف جنى الاوراق السفلى

Binikkirin: Binê şînkatî. belg bîjka jê dirwîn.

بىنوگە: گىنىشى فىن موخلى دىكەفەت

العت للحبوب

Binoke: Gilêşê vbin moxilê di kevît.

بىنوگىت مەروا: سوپىتار، گەنومەر. فەلەتە. رەنگ وورىت

الاشواب، الحثالات، السفله

Binokê mirova: Swîtya. ketwer. felîte reng û

rwît.

بىنام: كورى بىسامى. كورى كور مامى بە

ابن ابن العم

Binam: Kurê bismamî. kurê kurmamêye.

بن شمرنگ: بن کارژ. بر کر
تحت النقر

Binerzink: Bin kartêj. ber kurr.

بن بی کرن: بهشارتن. پنی کرن. پهره کرن. گنگه کرن
الکت، الست، الاخفاء

Binberckirin: Veşartin. penîkirin. perdekirin. gil-gilekirin.

بن بهروک: توخمهکتی چوپچکتی رهش و سپی به
المصفور الابلق

Binberok: Tuxmekê çwiçkê reş û spîye.

بن بیدهر: بههرما زدهیه خودانی نهردی یو جوتیارى دهیلیت
دیژن بن بیدهر. نو دیژن دان وگلشی پشتی گیرمکرن
حصه اضافیه من مالک الارض للفلاح. كذلك فضلات الدياسه
العت

Bin bēder: Behreka zêdeye xudanê erdî bocot-yarî di hêlîti di bêjnê binbēder. dibêjin dan û gilêşê piştî gêrekinê.

بن بیخ: کسمت کیم تر هاریکاری دکت. کیم تر بارهوی کر
اقل المتبرعین

Binbêş: Kesê kêmîr harîkarîyê di ket kêmîr be-rebwî ker.

بنیزا بهرگمی: نوجبه پی دهرکه لسه دزهریت دمی کرتن
ویلفه دانی
النجران

Binêza dergêh: Ew cihe yê dergêh li ser di zivrit demê girtin û pêvedanê.

بن بی ویران. کلیس. بهریات. قوت. قی. برهان. بی رهکر.
مهشکافتن

البوار. الاجتاث. الاستئصال

Binbirr: Wêran. kilêş. berbat. qutbûy qirr. birhan. bê rihkirin. helşkaftin.

بن بی بون: ویران بون. کلیس بون. بهریات بون. قوت بون. قی بون.
برهان

الانقراض. الفناء. الهلاك. الاندثار

Binbirrbûn: Wêranbûn. kilêşbûn. berbatbûn. qutbûn qirrbûn. birhan.

بن بی بوی: ویران بوی. کلیس بوی. بهریات بوی. قوت بوی. قی
بوی. برهای

المنقرض. الهالك. المندثر

Binbirrbûy: Wêranbûy. kilêşbûy. berbatbûy. qutbûy. qirrbûy. birhay.

بن بی تر. بن بی ترین: ویران تر. کلیس تر. بهریات تر. قوت تر. قی
تر. برهای تر

الافنى. الاشد استئصالا

Binbirrtir: Wêrantir. kilêştir. berbattir. quttir. qirtir. birhaytir.

بن بی کرن: ویران کرن. کلیس کرن. بهریات کرن. قوت کرن. قی
کرن. برانن

الافناء. الاستئصال. الاهلاك

Binbirrkirin: Wêrankirin. kilêşkirin. berbatkirin. qutkirin. qirrkirin. birandin.

بن بی کری: ویران کری. کلیس کری. بهریات کری. قوت کری. قی
کری. براندی

المستأصل. المباد

Binbirrkirî: Wêrankirî. kilêşkirî. berbatkirî. qutkirî. qirrkirî. birandî.

بن بی برهای: ویرانی. کلیسی. بهریاتی. قوتی. قیاتی.
برهای

الانقراض. الهلاك. الفناء. البوار

Binbirrî = Binbirrîyati: Wêranî. kilêşî. berbatî. qutî. qirryatî. birhanî.

بن بیف: بن نرد. خانین بن نرد. چالا بندا
السرداب

Binbiv: Bin erd. xaniyê bin erd. çala binda.

بن بی: پاریزقان. پاوان کر. سر گو. سسمیان
المحمی. الموصی به. تحت وصایه

Binperr: Barêzvan. pawanker. reguh. semyan.

بن بی بون: پاریز بون. پاوان بون. سر گوپیون. سسمیان بون
الاحتفاء. الاکتفاء

Binperrbûn: Parêzbûn. pawanbûn. serguhûbûn. semyanbûn.

بن بی بوی: پاریز بوی. پاوان بوی. سر گوپیوی. سسمیان بوی
المکتف. المحمی

Binperrbûy: Parêzbûy. pawanbûy. serguhûbûy. semyanbûy.

بن جهوى: بنهكار بوى . ناكنجى بوى. تەبتىن بوى
المستوطن، المستقر، القاطن

Bincibbûy: Binekarbûy . akincibûy. tebitînbûy.

بن جهتر، بنهجهترين: بنهكار تر . ناكنجى تر. تەبتى تر
الاقطن، الاوطن، الاشد استيطاناً

Bincihtir: Binecihtirîn. binekartir. . akincîhtir. tebitîhtir.

بن جهگى: بنهكار گى . ناكنجى گى. تەبتاندى
الاسكان، التوطن

Bincihkirin: Binekar kirin. akincîkirin. tebitandin.

بن جهگى: بنهكار گى . ناكنجى گى. تەبتاندى
المسكن، الموطن

Bincihkîrî: Binekar kîrî. akincîkîrî. tebitandî.

بن جهى، بنهجهياتى: ناكنجياتى. تەبتىن
القرار، الاستقرار، السكن، القطن، التوطن

Bincihtî = Binecihtîyati: Akincîyati. tebitîn.

بن جهگى: لاين ژىرى يى گوفىدى دبيلانى
اسفل حلبه الرقص

Binçemk: Layê jêrî yê govend û dilanê.

بن چيا: بالا چيا بازىرى . قونئارا چياى
سفع الجبل

Binçîya: Pala çîyay ya zêrî. quntara çîyay.

بن چوكل: بيلان گىز . خاپىنوگ . يارمهز. داف دوز
العيال، الماكرا، المحتال

Binçukul: Pîlan gêr. xapînok. yaremez. davdoz.

بن دارى: كابانييا مالى به . بهرمالى. ژن
الزوجه، ربه البيت

Bindarî: Kabanîya malêye. bermalî. jin.

بن دارگى: گىيايهه گىجا چىديت خاف مروف دىخون ومك سينكى
نبات جبلى بۆكل

Bindark: Giyayeke li çîya çêdibît xav mirov di
xon wek sîngî.

بن دان: ناننى بدستارى هاتى هيرانى
خبز الحنطة المجروش بالجاروش

Bindan: Nanê bi distarî hatî hêranê.

بن پهى تر، بن پهى ترين: پارىزى تر. پاوان تر. سەميان تر
الاشد حمايه، الاحمى

Binperrtir: Binperrtir. parêztir. pawantir. sem-
yantir.

بن پهى گىز: پارىزى. پاوان گىز. سەميان گىز
الايضاء، الاحماء

Binperrkirin: Pariztin. pawankirin. semyankirin.

بن پهى گىز: پارىزى. پاوان گىز. سەميان گىز
الحمى، المكثف

Binperrkîrî: Pariztî. pawankîrî. semyankîrî.

بن پهى، بن پهياتى: پارازتى. پاوانى . سەميانى
الحمايه، الوصايه

Binperrî = Binperrîyati: Paraztinî. pawanî. sem-
yanî.

بن پىگ: راژىرك، بن دەست. پى قوت گىز . داگىر گىز تپه سەر
الذليل، الخنوع، المستبعد، رفعه توضع فى الحذاء

Binpêk: Rajêrk. bindest. pê qutkîrî. dagîrkîrî te-
peser.

بن پىگى: بن پىگاتى: راژىركى. بن دەستى. پى قوتى. داگىر
گىزى تپه سەرى

الذله، الاستبعاد، الوضاعة

Binpêkî = Binpêkati: Rajêrkî. bin destî. pê qutî.
dagîrkîmî. tepeserî.

بنجان: سكرى نافى. سەرى جومى. جهن نافى ژىن نكرى
السكر، السد المائى

Bincan: Sikrê avê. serê comê. cihê avê jê di gi-
rin.

بن جىما: ببزى. بچوىكى حيزى. عىالى ژىنل فه
ابن الزنى، ولد غير الشرعى

Bincema: Bîjî. biçwîkê hîziyê. 'eyalê ji telve.

بن چه، بنهجه: بنهكار. بنيات. بنه جه . ناكنجى. تەبتى
المدن، الموطن، المنشأ، المفر

Bincih = Binecih: Binekar. binyat. binecih.
akîncî. tebitî .

بن جهوى: بنهكار بوى . ناكنجى بوى. تەبتىن
السكون، الاستقرار، القطن، الاستيطان

Bincihbûn: Binekarbûn . akincîbûn tebitîn.

بن رابون: غاريون. نغولون. سركمشيون. نازخرون
معاكسه. المنهج. انحراف السلوك مخالفه العاده

Binrêbûn: Varrêbûn. nequlebûn. serkeşbûn. azx-
irobûn.

بن رتل: تويركن رتلا. كطلى ژيرى بى رتلا
الصفن

Binritil: Twirkê ritla. kevlê jêriyê ritla.

بن رويت: روتكى رويت. سانويوه. قهليته. كتومر. كولانى
الفلس. السافل. الصعلوك

Binrwt: Rengê rwt. saore. felîte. ketwer.

بن زك: بن دهست. داگیر كرى. بن پيك. بى ليتناى. رمقى خارنى
بى زكى جهن رتفا
اسفل البطن. الذليل. الخانع

Binzik: Bin dest. dagîrkirî bin pêk. pêlênay. rexê
xarê yê zikî cihê rêva.

بن زكى: بن زكاتى. بن پيكى. بى ليتناى. داگیرياتى. تپه سارى
الذله. الوهاغه. الخنوع

Binzikî = Binzikatî: Bin pêkî. pê lênay.
dagîriyatî. tepe serî.

بن زينك: نو جلنى دهافين سارى پشتا دموارى لىن زينى سارى جل.
فهرش

الكنبوش. اللب. الحلس

Binzînk: Ew cilê di havên ser piştâ dewarî libin
zînî. ser cil. ferîş.

بن شه: نو هريا قبن شهكرنى دكفيت
الصوف الباقي بعد التمشيط

Binşe: Ew hirya vbin şekirnê dikevît.

بن شه: گرانه. بن تارى. بن شيميامى. بن رويس. بن گران
الارض المرتبط. وطويه البيت

Binşih: Giranih. bin terr. bin şemîyayî. bin rwtî.
bin giran.

بن كار. بنهكار. بنهجه. بنيات. قرنتيت وپرنيت. بن كوك
الاصل. الارومه. الرس. الشافقه. الاساس. المصدر

الثوب الداخلى

Binkar = Binekar: Bineci. binyat. qirmnêt û bir
nên .bin gok.

بن ده: دارمكه ددانن بن دمركهى جهن بنيزنى لى دكولن
الفرغه. الاسفكه. المسامه. القناح

Binder: Dareke didanin bin dergehî cihê binizê
lê dikolin.

بن دهست: ژير دهست وتپه سارى. نو تشته بى بهرمهف
المظلوم. المحتل. المضطهد. الخاضع. الجاهز. تحت اليد

Bindest: Jêr dest û tepe ser. ew tişte yê berhev.

بن دهستيون: ژير دهستيون. تپه سارىيون. بن پى. قوتيون.
داگیريون. بى ليتناىيون
التخاضع. الانخزال. التملك

Bindestbûn: Jêr destbûn. tepe serbûn. bin pê.
qutbûn. dagîrbûn. pê lênaybûn.

بن دهستبوى: ژير دهستبوى. تپه سارىبوى. بن پى. قوتبوى.
داگیربوى. بى ليتناىبوى
المظلوم. الخاضع. المخدول

Bindestbûy: Jêr destbûy. tepe serbûy. bin pê.
qutbûy. dagîrbûy. pê lênaybûy.

بن دهستتو: بن دهستتوين: ژير دهستتو. تپه سارىتو. بن پىتو
قوتتو. داگیرتو. بى ليتناىتو
الاضلم. الاخضع. الانضع

Bindestir = Bindestirîn: Jêr destir. tepe sertir. bin
pêtir. quttir. dagîtir. pê lênaytir.

بن دهستكرن: ژير دهستكرن. تپه سارىكرن. بن پىقوتكرن.
داگیركرن. بى ليتناىكرن
الاحتلال. الاخضاع. الاستعباد

Bindestkirin: Jêr destkirin. tepe serkirin. bin pê.
qutkirin. dagîrkirin. pê lênaykirin.

بن دهستى: بن دهستىياتى: ژير دهستى. تپه سارى. بن پى. قوتى.
داگیرى. بى لى ناى

الاحتلال. الخضوع. الاضطهاد

Bindestî = Bindestîyatî: Jêrdestî. tepeserî. bin pê.
qutî. dagîrî. pê lênay.

بن دهه: حيز. كان دهه

الاباحى. البغى. الداعر

Bindod: Hî. gande. h.

بن دهستار: كطلى بن دهستارى يه دا دهمل نهزيت ودهمى هيزانى
الثقال. الوفاض. السماط

Bindistarr: Kevlê bin distariye da dexil ne rêjît
demê hêranê.

بن گرگ: گبیایه که رمکی بیفوکن بنکی وی بخون. گبیایه کن خودان بنکه. گیزیه لوک

نبات جبلی بۆکل. بمله

Bingirk: Giyayeke wekî pîvokê binkê wê dixon. giyayekê xudan binke. gêzbelok.

بن گبیا: جهێ تیر گبیا. جهێ کهلهک بگبیا
المعشوب، الکلی

Bingîya: Cihê têr giya. cihê gelek bigiya.

بن گوهر: جهێ ژگوهری پێدا. تلێ ستوی. جهێ گوهار شور دبن هنداف

الثغر، الغضمه، تحت الاذن

Binguh: Cihê ji guhî pêda. tilê stwî. cihê guhar şor dibin hin dav.

بن گوهرک: نساخییه که بن گوهر دپەرچفێ ئو پف دبن. کولییه که الکاف، مرض الکاف

Binguhk: Nesaxyeke bin guh diperçifin û piv di bin. kulyeke.

بنمهال: نیجاخ

الاسره

Binemal: Îcax.

بن هیلینگ: تیزکێ طهیرا بی ژهما بیچاره تر الزکمه

Binêlînk: Têjkê teyra yê ji hemîya bê çaretir.

به: فقیی بهکه ومکی سیفی پاورزی بوی دبیت بی رنگ زهره السفرجل

Bih: Fêqîyeke wekî sêwê pawîz îbûy di bê yê reng zere.

بها: باه. نرخه. نخره

القیه، الثمن، السعر

Biha: Bah. nirxe nixre.

بها ئهزان. بها کیم. کیم نرخه

رخیس الثمن، قلیل القیمه

Biha erzan: Biha kê m. kê m nixre.

بهار: سێ مهیت نافهرا هافین ورفستانێ دهمی همدان وشین بونا دارو باری وکل وکیبا. دهمی خیف بونی به

الربیع

Bihar: Sê mihêt nabera havîn û zivistanê demê hel-dan û şî nûna û gil û giya. demê xêwbûnêye.

بنه کاری: کویر نیری. بنیاتی. بنهجهی
الفلسفه

Binkarf: Kwîr nêrî. binyatî. binecihî.

بن گمئی: زیاندار. نساخ. علهدار. نههاتی. زنیتر. تمبسی
الخاسر، الملول، السقیم

Binketî: Ziyandar. nesax. îledar. nehatî. zinêr. tepisî.

بن گمئ: زیان بون. لیواز بون. نساخ بون. نههاتن. تمبسن
الفسران، الهزل، الضعف

Binketin: Zîyanbûn. lêwazbûn. nesaxbûn. neha-tin. tepisîn.

بن کراس: جلکێ سەر رويسين. جلکێ بنه
الفانيرو، مايلبس تحت القميص

Binkiras: Cilkê ser rwîsiyê. cilkê binve.

بن کولک: هریا خراب وپوچ. هریا نهباش
الصوف الرديء

Binkulk: Hirya xirab û pwîç. hirya nebaş.

بن کوم: تشتی ژبهی لیکهفرنی دمیینت
باقی القسمه من الزرع للمزارع خارج القسمه

Binkom: tiştê ji ber lêkvekirinê di mûnî.

بن گهیرک: ژبهی خوه کرن. خهتقاندن. خوسارمت کرن. دوزمن
ژبهی خومکرن

تصفیه الخصم، الاغراق، الايذاء

Bingerrkirin: Ji ber xwekirin. xendiqandin. xu-saretkirin. dujmin ji ber xwekirin.

بن گه، بن گهه: جهێ نهژنتن. بارهگاه. گوردان گه. چوپک. بن
گروک

القاعده، المركز، المحطه، المقر

Bingih = Bingeh: Cihê nihjîtinê. baregah. guran-gih. çwîk. bnigok.

بنگهها سەر گيرين: چوپکا سەر گيرين
مركز الاداره

Bingeha sergêryê: Cwîka ser gêryê.

بن گوتی: موکوم. بنه جه. خوه گرتی. راگرتی. خوهپرست.
خوهپرست

الراسخ، الازب، المستقر، الثابت، القاعده، المحکم الثری

Bingirtî: Mukum. binecih. xwe girtî. ragirtî. xwe-ristî. xweristin.

بهارى دست فەدائى: نىرخا دەست فەدائى. نىرخا شول پىن كىر
القيمة المستعملة

Bihayê destvedanê: Nirxa dest veday. nirxa şol
pêker.

بەهەشت: باخچى پاشەروژى. باغى دووبەهايكى
الجنة، الفردوس

Bihêst: Baxçê pašerojê. baxçê dwîmahîyê.
بەهەل: پىكفە. فېكرا. لگەلىك

معا

Bihêv: Pêkve. vêkrra. li gelêk.
بەهێزىن، بەهێستى: گولێ بون. بەر گۆه كەتىن
السماع

Bihîztin = Bihîstin: Gulêbûn. berguhketin.
بەهێزىتوك، بەهێستوك: گولێ بوك
السماعة

Bihîztok = Bihîstok: Gulê bok.
بەهێزىك، بەهېسوك: پىن حەسك
الزحف، الحس

Bihîzok = Bihîsok: Pêhesk.
بەهێزىن، بەهێزىن: بېشتىن، حەلەبان، هەلەلەن. خافى بون
المرس، الموثم، الانحلال، المش، الهضم، الذوبان

Bihujîn = Bihujtin: Bişiftin. helhan hilhilîn.
xavîbûn.

بەهێژىنك: بېشتىفوك. بېشتىفك
المذوبه

Bihujînk: Bişêvok. bişêvk.
بەهېست: پېشانى بەدەستى. ژىسەرى بېلا بەردانا هەتا سەرى بېلا
فەلجىن
الشبر

Bihost: Pîvana bidestî. ji serê bitila berdana heta
serê tîbla qeliçê.

بەهوك، بەهېهوك: فېقى يەكى وەكى تەوكى يە لېبارا دىشىن دىبىت نو
دخون وەكى كەوېشكى يە
القطب، البوت، فاكهە برىه

Bihok = Bihbihok: Fêqîyekê wêkî tewkêye li
beyara şin dibîtdixon wêkî gihwîşkêye.

بهارا تى: بهارا تىر كىيا ياپر باران وىژى
المنيف

Bihara terr: Bihara têr giya ya pîrî baran û rêjî.
بەهارە: كەنەمەكە بەهاری بچین
القمح الربيعى

Bihare: Genmeke biharê di çînin.
بەهارى: ئەو چاندنا زوى نەكن. چاندنا زوى گە
الزهر المبرك النضوج

Biharî: Ew çandina zwî diken. çandina zwî gih.
بەها كىن: نىرخە كىن. باه كىن. نىرخە كىن
التثمين، التقويم، التسمير

Bihakirin: Nirxekirin. bahkirin. nirxekirin.
بەها كرى: نىرخە كرى. باه كرى. نىرخە كرى
المسعر، المقوم، المئمن

Bihakirî: Nirxekirî. bahkirî. nirxekirî.
بەها گران: نىرخە گران. خودان باه
التثمين، الغالى

Bihagiran: Nirxe giran. xudan bah.
بەها گرانى: نىرخە گرانى. باه گرانى. پاره پر بون
التضخم النقدي، غلاء السعر

Bihagirani: Nirxe giranî. bah giranî. pare
pîrbûn.
بەها كىم: ئەرزان. بەلاش. كىم نىرخە
الرخيص، رخص الثمن

Bihakêm: Erzani. belaş. kêrnirxe.
بەها كىمى: ئەرزانى. بەلاشى. كىم نىرخەى
نقص الاسعار

Bihakêrnî: Erzani. belâşî. kêrnirxeyî.
بەها كىم بون: نىرخە كىم بون. ئەرزان بون. نىرخە خارەكتىن
رخص الاسعار، الرخاء

Bihakêbûn: Nirxe kêmbûn. erzanbûn. nirxe xar
ketin.

بەها كىم كىن: نىرخە كىم كىن. ئەرزان كىن. نىرخە دائىنان
خصم السعر

Bihakêrnkirin: Nirxekêrn kirin. erzankirin. nix-
redainan.

بیر بیژن: ناگه کرنا نشتن بوری وچویی
التنکر، التنکیر

Bîrnan: Agehkirina tiştê borî û çûyî.

بیر یه: بوئا دبێژن مروفتی زیرهک. زیخ. زیرهک
الذکی

Bîrber: Bota dibêjin mirovê zîrek. zîx. zîrek.

بیر تێژ: کهمستی تشت زیره نهچن. هزر کویر
الغلن، قوی الذاکره، سریع الحفظ، حاد الذکاء

Bîrdj: Kesê tişt ji bîr neçin. hizir kwîr.

بیر تێژی: هزر دژواری، هزر تێژی، هزرا بهیژ
قوه الذاکره، الفطنه، قوه الحفظ

Bîrdjî: Hizir dijwarî. hizir tîjî. hizra bi hêz.

بیر چون: زیره کره
النسیان

Bîrçûn: Ji bîrkirne.

بی رهش: توخمهکن بیا به داری وئ بو نهجاری بی باشه
صنف من الصفصاف

Bîrêş: Tuxmekê bîyaye darê wî bo necarîyê başe.

بیراژه: لک بوئا چیکرن ودرست کره. بههینی دبێژن وان بهر
وحسبیل وحه لانا بیت زیارمتی ژناندا پی ناا دکن

Bîraze: Linik Bota çêkirin û dirust kirine.

Behdînf di bêjin wan ber û hîsîl û helana yêt
ziyaretf jinavda ava diken.

بیراژن: چیکرنا گوڕی به بیر وحه لانا
البناء داخل القبر

Bîraztin: Çêkirina gorreyê biber û helana.

بیراژهچن: دل کرتن ژخومچونه نو نهگهه و بی هشی به. های
ژخوه نهچن. دل کرتن

الاضماء، الغیبویه، الذهل

Bîrveçîn: Dil girtin. ji xwe çûne û ne ageh û bê
hişîye. hay ji xwe nebûn. dil girtin.

بیرگر: تهن کرئی بهر کویرا نو میژمر وشهملکانه
الحانک، النساج

Bîrker: Tevinkerê bergwîza û mêzer û şemilkane.

بیرکمری: شولن بیرکمری به
مهنة الحانک

Bîrkerî: şolê birkerîye.

بهوش: ناگهدار. هایدار. هست
واعی، حساس، نابہ

Bihos: Agihdar. haydar. hest.

بی: دارمکا بشهنگ تازه به پاسیبهه خوشه نو گههک تخلیتن
دارمکا فیتی به دارمکا خرشه بو تدارهک دچین
الصفصاف، الخلاق

Bî: Dareka bişeng tazeye ya sîber xoşe û gelek
texlîtin dareka fêqîye dareka xirşe bo tidarek
di çînin.

بیبیک: رمشکا چافی به. رمش رمشک
البیژه، انسانه العین

Bibîk: Reşka çavye. reşreşik.

بیبی: فلفل
الفلفل

Bîber: Filfil.

بیهه لهرز، پیهه لهرز: لهرزنا دنیاپی ژبیر بهوژتنا کانا ومهعدنا
دنیا تیک هاتن وچونه
الزلزال، العشه، الرعه

Bîbelerz = Bîvelerz: Lertzîna dunyayê ji ber bi-
hujtîna kana û mîdena dunya tîk hatin û çûne.

بیبک: پرسکهک لغروژا چافی دهیت
الحدرة، الودقه

Bîtik: Pîriskeke li feroza çavî dihêt.

بیشانوک: کولیکهکا سوره پا بهاری ل زویر وناف بیسنانا
چیدبیت
شفائق التعمان

Bîtanok: Kulilkeka sore ya biharê li zwîr û nav
bîstana çêdibît.

بیدار: بوئا دبێژن نوبهدارى، چویه دار، قهراول
الخفیر، الحرس، المراقب

Bîdar: Bota dibêjin nobedarî. çwîke dar. qerawil.

بیداری: چویه دارى، قهراولى، نوبت کرتن
الخفاره، الحراسه، الرقاب

Bîdarî: Çwîke darî. qerawilî. nobet girtin.

بیر: هزر وهش
الذاکره، الفکر، العقل

Bîr: Hizr û hiş.

بیست: هزماره. دو دهم. چار پینجن. دمه دونه
الشعرون

Bîst: Hîjmare. du dehî. çar pêncin deh dune.

بیست: گولای بون. بزرگوه کتن
السماع، السمع

Bîstin: Gulê bân. berguh ketin.

بیست خهبر: بیتهک. کافهک. دمهکت کیم
اللفظه، دقیقه

Bîstxeber: Bêhnek. gavek. demekê kê. m.

بی شنگ: توخمهکتی بیانه هندی یا شنگ وشوخه لو دبینی بن
شنگ نو همدک دبین شنگه بی

Bîşeng: Tuxmekê biyane hindî ya şeng û şoxe
lew di bënë bîşeng û hindek di bën şengebî.

بیشت: دبین ریل و دمحل و تراشتن هنبز و لیگدای
الغابه، الاحراج، الاجمه، الزاره

Bîş: Dibên rêl û dehl û tiraşê hinbiz û lêkday.

بیشتی لافغانی: دبیز دمحل و قهر و قهره و لغهن و وان توخما
الغرف

Bîşêlevenê: Dibên dehl û qorr û qerrem û leven
û wan tuxma.

بیشتی دهبه: دمحل و ریل و دمهبه و دورنده لی خه دین و تینه ناف
الوکمه، الغیضه

Bîşêdehbe: Dehl û rêlê dehbe û durinde lê xir di-
bin û tene nav.

بیشتی بهار: دبیز کبیایان حهبل مسکینی یا ههوشین و نه وههیت
زفتانن ههرا شینه

Bîşîbihar: Dibêjin giyayê hebil miskînî ya herşîr
û newerhît. zivistanê hera şîne.

بیشتی: بوتای دبیز سوكا نانئ. نان کایا
قرص الخبز، الککم

Bîşt: Bota di bêjin sewka nanî. an kada.

بیف: نهر. جیهان. چ دبیز بولدیفه و هولاهلکتی. بید
لهر. بن بیف و مدیار دکت کو نهره

الارض، القرصه، المجال، الطرف الملازم

Bîv: Erd. cîhan. çi di bêjin bo delîvey û hola hel-
ketî. bîvelerz. bin bîv wedyrdiaket ku erde.

بیر: دستگاه و بهرکار و تفتنی به
ادوات و اجهزه الحیاک

Bîr: Desgah û pergarê tevnîye.

بیرکین: چیکرنا پروک و بهرگویریه
الحیاکه، النسج

Bîrkin: Çêkirina perok û bergwîzane.

بیر نامه: پرتوکا نفیسنا هزابه
المفکره، فطر الملاحظات

Bîrame: Pentûka nivisana hizraye.

بیر هاتن: هز هاتن. هز هاتنا تشتن بوری و جوی
الذکر، التذکر

Bîrhatin: Hizir hatin. hizir hatina tiştê borî û çûy.

بیرهه: هز هاتن
المفکر، الذاکر

Bîrewer: Hizir hatin.

بیرهه: هز هاتن
الفکره، التفکیر، الذاکره، الذهن

Bîrewerf: Hizir hatin.

بیروف: خلتهک پیستی دگرت. کهل بقی خلتي زفرو گر بیت
الاکزیمیا

Bîrov: Xiltek pîstî digirîf. kevil bivî xiltî zivir u
gir dibîf.

بیروکی: دبیز مروفتن بیروف لی. نو دبیزن خولپ و فیقی نو
بهزیت بگیره.

Bîrovkî: Dibên mirovên bîrov lê. û di biêjin
xulp û fêqî û berêt bigirê.

بیر و یاره: هزای یاره و یانی به
الرأى، الموثق، العقیده

Bîrûbawer: Hirabawerî û ayînî ye.

بیزار: نیرکا گیای چهری به دکن ناف ژاوی و بهنیرا
ساق عشبه (چهر)

Bîzar: Nêrka giyay çevrî ye di ken nav jajî û
penîra.

بی زهر: توخمهکتی بیبانه دار و کلهک چر و سوكومه دکن
دمستکیت نامویرا نو مهترکه

صنف من الصنفاف

Bîzer: Tuxmekê biyane darê wê gelek çir û mu-
kume diken destkê amwîraû metirka.

بیمار: نساخ و نهاتی به
المريض، السقيم، المعلوم

Bîmar: Nesax û nehatîye.

بیماری: نساخی، نهاتی، زنجیری، علمداری
المريض، الالم، الوجع

Bîmarî: Nesaxî, nehatin, zinêrî, 'îledarî.

بیمارستان: خسته‌خانه
المستشفى، الصحنه

Bimaristan: Xestexane.

بیمارخانه: کهمسئ سه‌خبرتا نساخا دکت
المرض

Bîmarvan: Kesê sexbêra nesaxa diket.

بیژی: بن جهم، بجویکی ژئل هه، تیزکی نه‌مرست
النفيل، ولد الزنا

Bîjî: Bin cema, biçwîkê j itil ve têjkê nedirist.

بیژیاتی: به‌رازی و نه‌قوله، حيله بازی به
المكر، الخداع، اللف والدوران

Bîjîyaf: Berazî û neqole û hîlebaziye.

بیژی قه‌لی: نو تیزکه یاز قه‌ل و شرکاکا چیدبیت
هجين الزاغ و والشرقوق

Bîjîyê qelê: Ew têjke yaji qel û şîrkaka çêdbît.

بینه.

هاتی، اجلب

Bînc.

بیناهی: رونا‌هیا چافی یا دیتن به
البصيره، نور العين، البصر

Bînahî: Ronahîya çavî ya dîtinêye.

بین: دیتن

رؤی، الرؤیه

Bîn: Dîtin.

بیناهی: رونا‌هیا چافا به

النظريه، الباصره، الابصار

Bînayî: Ronahîya çavaye.

بینان: دیتن، تماشه کرن

الرؤی، المشاهد

Bînan: Dîtin, temaşekirin.

بیف دم: ده‌لیفتی زمان کافتی
ظرف زمان

Bîvdem: Delivê zeman .gavê.

بیف سانه: ده‌لیفا خاف و به‌یار
ظرف بسیط

Bîv sade: Deilva xav û beyar.

بیف گه: ده‌لیفا فیکرا کهاتی
ظرف الوصل

Bîv geh: Delîva vêkrra gihanê.

بیفله‌ری: له‌رژینا نه‌ریدییه، تیک هاتن و چونا نه‌ردی به
الزلزال، الرفع، الرعشه

Bîvêkrz: Lerzîna erdîye, têk hatin û çûna erdîye.

بیفله‌ری: تاویاتی
الملازیا

Bîvrê: Tawîyafî.

بیف لیگدای: ده‌رفعتی تیکرا
الطرف المركب

Bîvlêkday: Derfetê têkrra.

بیگ: گییا‌ه‌کتی ثافی به یی خارنن به دکن گراوا
نبات ماشی یوکل مطبوخا

Bîk: Giyekê avîye yê xarnêye diken girara.

بیل: بوتا دبژون هوش و قانونیا
القانون، العقل

Bû: Bota dibêjin hoş û qanwîna.

بیلا ژویگ: بوتا دبجن بازنگا
السوار

Bîlazwîk: Bota dibên bazinka.

بیلان: بوتانی به یانی هس وه‌ز

العاقل، الفاهم، القانونى، النفاامى

Bîlan: Botanîye yanî hiş û hizîr.

بیلا: بوتانی به یانی شه‌هرزا
الماهر

Bîla: Botanîye yanî şehreza.

بیلائی: شاره‌زایی

مهارة، اتقان

Bîlayî: şarezayî.

بجويک لښ: لفينا بجويکي نږه کو بزکي ماکی دا برح دکشيت.
دايک دڼ بلښا وی حسيت

الارتکاض، حرک الجنين

Biçwk livîn: Livîna biçwîkî ewe ku di zikê makê da birih dikevît. dayik dê bilivîna wî hesît.

بجويکي شمش همبلي زای: زانا بهر ومخت

المقط

Biçwîkê şeş heyvî zay: Zana ber wext.

بجويکي سمرو بن: يانی بجويکي ليک زفري دزکي دايي دا

اليتين

Biçwîkêserûbin: Yanî biçwîkê lêk zivirî dizikê dayê da.

بوخچک: پانهکه چار گوشه په ژنک چلکا دانن تيدا يانی شوينا
سبه نکيت نه

Buxçik: Pateke çar goşeye jinik cilka danin têda yanî şwîna sebetkêti nihe.

بوخر بوخوړ: يانی کف و گرين

التهديد، الوعيد

Buxurbuxur: Yanî gef û gorrin.

بوريسی: تيريزکا عردی، ناگري نوری، چقيت نوری، کريسيت
نطری

البرق والصاعقه

Burîst: Tîrêjka erdî. agirê ewrî. çeçêt ewrî. kirîsyên ewrî.

بوريسی: نو نيشه يا دکافيتا دژوار پيدا دببت بهردا نيشا دمل
دهست

الوجع الخاطف المباغت

Birîst: Ew êşe ya digavêda dijwar peyda dibît berda êşa demil dest.

بورید: نساخيا بوتکتيت ميزي به

السوسنک، التهاب المجاری البولية، الزهري

Birîd: Nesaxîya botkêti mîzêye.

بورمک: کونکا بارويت وغاره تفنگ و چهکايه

نقب الغاز والقذح للسلاح

Burmik: Kunka barwît û xaza teveng û çekaye.

بينی: دیتو. کسئ تماشه کت

الرائي، المشاهد، الناظر

Bîner: Dîto. kesê temaşe ket.

بهيزتن: بهيستن گولي بون، بهرگوه کتن

السماع، السمع

Bîhîztin = Bîhîstin: Gulêbûn, ber guh ketin

بيانی: نهخيبي، نهنياس، دهرامی

الغريب، الاجنبی

Bîyanî: Nexweyî, ne niyas, deramî.

بيانياني: نهنياسين، نهخيبياني، دهرامیاني

الغريبه، الجنب

Bîyanîyatî: Neniyaşî, nexweyaşî, deramiyaşî.

بجويک: زاروک، مندال، سافا، هویر، کوچکوک، کچک

الصغير، الطفل

Biçwîk: Zarok, mendal, sava, hwîr, kuçkok kiçik.

بجويک بون: زاروک بون، مندال بون، سافا بون، تیزک بون، زان، کچک بون

التصغير، ولاده الطفل

Biçwîkbûn: Zarokbûn, Mendalbûn, savabûn, têjîkbûn, zan, kiçîkbûn.

بجويک بوی: هویر بوی، کوچکوک بوی، تیزک بوی

المصغر، الصغار

Biçwîkbûy: Hwîrbûy, kuçkokbûy, têjîkbûy.

بجويک تر: هویر تر، زاروک تر، مندال تر

الاصغر

Biçwîktir: Hwîrtir, zaroktir, mendaltir.

بجويک کرن: هویر کرن، کچک کرن

التصغير، الاصغار

Biçwîkîrin: Hwîrkîrin, kiçkekîrin.

بجويک کری: هویر کری، کچک کری

المصغر

Biçwîkîrî: Hwîrkîrî, kiçkekîrî.

بجويکي، بجويکاتي: زاروکياتي، مندالي، تیزکاتي، هویرياتي

هویری

الصغر، الطفوله

Biçwîkî = Biçwîkatî: Zarokiyatî, mendalî, têjkatî, hwîryatî.

بوژین کری: پاڤز کری. تمیز کری. پاک کری
المظف، المظهر، المنقی

Bujwînkîrî: Paqijîkîrî. temîzkîrî. pakkîrî.

بوژوینی، بوژینیاڤی: پاڤزی، تمیزی، پاکي
المطاهره، النفاغه، النصاعه

Bujwînî = Bujwînîyayî: Paqijî. temîzî. pakî.

بویش بویش، بویشین، شوپ شوپا نافی به دنگتی هوش هوشا نافی
به

زیر الماء

Buşbuş = Buşên: şorr şora avêye. dengê hoş
hoşa avêye.

بوشین: هوشین، شورین. دنگتی نافی

خریر المیاه

Buşên: Hoşên. şurrên. dengê avê ye.

بوغومی: مرهولی به نو دامان وگومشین

الترش، المزمار، الواجم

Buxumî: Mirewîfye û daman û guişî e.

بوغومین: مرهول بون. دامان. گومشین

الترش، المزمار، الواجم

Buxumîn: Mirewilbûn. daman. guhişîn.

بوف بوف: دنگتی میش ومور وستینگ وزرکیتک وزفیرکابه

الطنین، الزمیم

Buvbuv: Dengê mêş û mor û stêng û zirkêtk û
zivîrkaye.

بولین: دنگتی زرکیتک وستینگ ومیش ومورا

الطنین، الزمیم

Buvên: Dengê zirkêtk û stêng û mêş û mora.

بوکور، موکوم، نازا، موکومی نازانی به

الکز، المتین، الشدید، الصلب

Bukur: Mukum. aza. mukomî. azatîye.

بوکور بون: موکوم بون. نازا بون

المتن، المتصلب، التکز

Bukurbûn: Mukumbûn. azabûn.

بوکور بوی: موکوم بوی. نازا بوی

المتن، المتصلب، المتشد

Bukurbûy: Mukumbûy. azabûy.

بورا: بوتانی دبێژن خزمی
اغ الزوجه

Bûra: Botanî dibêjin xizmî.

بوژنرگ: دبێژن وی بوچوکی بی فههما ویه یاروک دبیت نو بهر

بخوه دکات مەزن دبیت

الراشد، الطفل، النابه

Buzurk: Dibêjin wî biçwîk î yê fehma û peyarok
dibît û berbixwe mezin dibît.

بوژنرگ بون: فەراجه بون. مەزن بون. بهریخوه کرن

نمو الطفل ونباهته

Buzurkbûn: Feracebûn. mezinbûn. berbixweki-
rin.

بوژنرگ بوی: فەراجه بوی. مەزن بوی. بهریخوه کری

التکبر والنمو

Buzurkbûy: Feracebûy. mezinbûy. berbixwekirî.

بوژنرگ تر، بوژنرگترین: فەراجه تر. مەزن تر. بهریخوکه تر

الاسرع نمو

Buzurktir: Buzurknirîn. Feracetir. mezinir. ber-
bixwekertir.

بوژنرگی، بوژنرگیاتی: فەراجهی، مەزنی. بهریخوه کرنی

النمو المميز للطفل

Buzurkî = Buzurkîyayî: Feraceyî. mezinî. ber-
bixwekirî.

بوژین: پاڤز. تمیز. پاک

المطهر، المظف، المنقی، الناصح

Bujwîn: Paqij. temîz. pak.

بوژین بون: پاڤز بون. تمیز بون. پاک بون

التطهر، التنظیف

Bujwînbûn: Paqijbûn. temîzbûn. pakkbûn.

بوژین بوی: پاڤز بوی. تمیزیوی. پاک بوی

المطهر، المنظف

Bujwînbûy: Paqijbûy. temîzbûy. pakkbûy.

بوژین تر، بوژین ترین: پاڤز تر. تمیز تر. پاک تر

الانظف، الاطهر، الانقی، الانصح

Bujwîntir: Bujwîntirîn Paqijtir. temîztir. paktir.

بوژین کری: پاڤز کری. تمیز کری. پاک کری

التنظيف، التطهير، التنقيه

Bujwînkirin: Paqijkirin. temîzkirin. pakkirin.

بوکور تر ، بوکور ترين: موکوم تر. نازا تر
الاکز، الاصلب، الامتن، الاشدد

Bukurtir: Mukurtirin. mukumtir. azatir

بوکور کړن: موکوم کړن. نازا کړن
للتمتين، التشديد، التکزين

Bukurkirin: Mukumkirin. azakirin.

بوکور کړی: موکوم کړی. نازا کړی
المتن، المشدد

Bukurkirî: Mukumkirî. azakirî.

بوکورى، بوکوریاىي: موکومى. نازامى. نازايى
القوه، الصلابه، الشده، المتانه

Bukurî = Bukurîyati: Mukumî. azahî. azayî.

بولويل: لافتمنى کون پف دکمنى دنگ وناوازا ددمت. بېک
النای

Bulwîl: Levenê kun pif dikenê deng û awaz di-
det. pîk.

بولويل: بوږى. خشموته. فالو. کون سن
الانثوب، الجف

Bulwîl: Borri. ximxote. vala. kun sin.

بولويلک: لښه نه که پدئې بچوکى دکنه تېدا دامپزاوى قهریزيت
قمسريکتي جهتي لاندکا وى پيس و تهر نه بن
مبلول الطفل في المهد

Bulwîlk: Levenêke pidê bişwîkî diken têda da
mîzawî verêjît qesrikê cihê landika wî pîs û
terr nebin.

بولويل فان: بولويل بږي: کسمې پف دکمت بېکا لافتمنى
عارف النای

Bulwîlvan = Bulwîlbêj: Kesêpif diket pîka le-
venî.

بوليل فانى، بوليل بږي: کارو شولئې پف کرنا بولويلې به
مهمه العارف للنای

Bulwîlvanî = Bulwîlbêjî: Kar û şolê pif kirina
bulwîlêyê.

بوږم: تهرمه که بښتمى دهره کفیت چافیت وى کهلهک دتازمه
البوږم، الصدی

Bum: Teyreke bişevê derdikewît çavê wî gelek
di tazene.

بوږم کهړک: توخمه کنى بوږمیت بچوریک
الهانه، صنف من البوږم

Bumkerrik: Tuxmekê bumêl bişwîke.

بوږميا: قومبهره. چه کنى بزکين و به قانئې به
القنبيله، القذيفه، المفرقم

Bumba: Qumbere. çekê bijikîn û peqanêye.

بوږميا ثاقب، بوږميا هافيل: نو بالغا بوږميا دهرينيت
قازفه القنابل، قاصفه

Bumba avêj: Bumba havêj. ew balefira bumba
di werinît.

بوږمئتن: بښتمن. حلهان. هلېلېن. خافون
الانحلال، النوبان، الصهر، الانحلال، الانصهار

Buhijtin: Bişiftin. helhan. hilhilîn. xavbûn.

بوږمئتن: بښتمن. حل بون
الحق، الصهر، الذوب، المرس

Buhijîn: Bişivîn. helbûn.

بوږمئى: بښمى. حلهاى. هلېلى
المالحق، المضمحل، الذائب، المنحل

Buhijî: Bişivî. helay. hilhilî.

بوږمئنا ثاخي: خاف. سست بون. کومتل هوږ بون ويټکداچون
المشاش

Buhijîna axê: Xav û sistbûn. kumtîl hwîrbûn û
pêkdaçûn.

بوږم: يانئې خواړئ کيلانئ
ارض الفلاحه

Bwîr: Yanî xwarê kêlanê.

بوږمسه، بوږم: لېوږه دان. ریک کورن
الکمين

Bwîse: Bûse. libervodan. rêk girtin.

بوږمک: نو ژنا ههړگوهين بو ژافاى
العروسه

Bwîk: Ew jina vediguhêzin bo zaway.

بوږمک: ژنا کورى
الکته، زوجة الابن

Bwîk: Jina kurî.

بوکينوک: کوليلکه کا بهارى په لناف زفيا پميداديت ياسورو
کهلهک نازکه

زهره شقائق النعمان

Bukînok: Kulîlkeka bihariye linav zevya peyda
di bît ya sor û gelek nazike.

بوچک: کارا داری. ریزا داری. لینډ داری. لولوژډ داری
برميل الخشب

Boçik: Kara darî. rêza darî. linê darî. lolozê darî.

بوخ: کبله رَمک
المخزن

Box: Kilerek.

بوچله: گڙوله. ترمدين. هجر
مغفل، بليد، سفيه

Bodîle: Gêjele, tirredîn, hêr.

بووچمک: گييا به کي ژمرداره
عشب سام

Bodumk: Giyayekê jêhirdare.

بوري: باني گييايي قهلو ليک نالهاي
الجار، الزاخر

Borr: Yanî giyayê qelew û lêk alhaî.

بورى: همدان و زربونا گييا وشينگاني يئ
الجؤور، الزخؤر

Borî: Helda û zîrbûna giya û şînkatiyê.

بورى: ئو جبهى نانا وى تىمگ لرويبارا بو دهرياز بون و فهپهريئا
جبهى فهپهريئى لروسارا
المخاضه، المعبر

Borr: Ew cihê ava wî teng li rwîbara bo der-
bazbûn û veperrîna li rosara.

بورى: پيچهكا نقين وراژيركا به
لغاف المغروشات

Borr: Pêçeka nivîn û rajêrkaye.

بورى: ئو مروهه يئ دق و دق و ناخفيئ ئو چو نهفكرت كون
بيژيت، دههكئ بئ يرسفك هئى چو دهلئ خوه دا نه هئليت

Borîrîn: Ew mirove yê deq û deq di axivît û
çû nevegîrît ku ne bêjît. devekê bê bersivk
hey çû didilê xwe da nehêlît.

بورى: بوتى كاناسنى به پف دكەن دا لەشكه چر ببيت
البوق

Borî: Boteka asinîye pîfdikenê da leşke çîrr
bibît.

بورى زان: كەسنى پف دكەت بورين
عارف البوق، خبير الانابيب

Borî zan: Kesê pîfdiket borîyê.

بوچک مار: توخمه کي مارکيت مزينه. مار حولي کيئ لويله. ومکي
کومکوميه

الحرؤين، صنف من المضاعه

Bwîk mar: Tuxmekê markêt mezine, mar hulfî.
kêvlwîle, wekî kumkumayê.

بوچکا بارانى: هه کسو بارانا دا پاش ئو نه هاتن بوچويک دئ
هه لامه تەکی ومکي بوچکا چيکەن وگيرن داکو باران بهئ

Bwîka baranê: Heku barana da paş û nehatin
biçwîk dê helametekî wekî bwîka çêken û gê-
rin da ku baran bihên.

بويم: باني طهرت کوند
مقصود الذيل

Bwîm: Yanî teyrêt kund.

بون
الى، ل

Bo.

بون: بجهن

الرائحه، العبق، الشذى، المعطر

Bo: Bêhin.

بون

اصبح، صار، كان، غدا

Bo:

بوئ: تيركا داري پاخولوي كون بون. ياسمتن و لاا
القناه، الاروب، الجفه

Bot: Têrka darî ya xulole û kun ya simtin û vala.

بوئکا باني: شورکا باني. بارانئ فهدریژيت
الزرافه، الميزاب، البريج، الناق

Botka banî: şurrka banî baranê vedirêjît.

بوئکا ئوسلئ: بويلکا ئيلا گفاشتنا ئيئى شيلئ تيدا دهيت
الغور، للمعصره

Botka wîslê: Bulîlka îla givaştina fêqî şêlî têda
dihêt.

بوئ

لك، اليك، هاك

Bote.

بوچ، بوچى، ژبر، چ، سەرا، چ، ژچرا
لانا، لم

Boçî? : Boçî. Jiber çî. sera çî. jiçîra.

بوژ: رمنگی گهور و جوته
الافراج، الخصيف، الشمط، اللون

Boz: Reng gewr û cone.

بوسه: پرتوکا ناريز و نامویرتی جوتی یه. هتنگ ژمهجارى یه
القران، جزء من جهاز المراه

Bose: Pertûka awîz û amwîrê cotîye. hindek ji hevcarî.

بوسه: لهره دانان ریتکی. لهره دانانا ریتکی
الکمن

Bose: Libervedana rêkê. li berdanana rêkê.

بوسه: یو کرارا بان تشتی گهله کلی و کوزری تام و بهنا سوتنی
ژندهیت

الشیط، نکهه الطعام المحترق

Bosî: Ew girar. yan tiştê gelek kelf û kuzirî tam û bihna sotinê jê di hêt.

بوس کون: توت کرن، مرار کرن، همراندن، دوبر نیخستن. دانا
پاش

الطرد، النید، الإبعاد

Boskirin: Tutkirin. mirarkirin. herimandin. dwîr êxistin. dana paš.

بوش: مروتیک گهله، ووبارتي موزن موبیرتی هنبز. زمحف. مشه.
گهلهک

الزحام، الفطحل، الکث، الغراف

Boş: Mirovê gelek. rwîbarê mezin. pwîrê hin-biz. zehif. mişe. gelek.

بوشی، بوشاتی: گهلهکی. مشعی. زمحفی. قارهبالغ
الازحام الکث، الفطحه

Boş = Boşatî: Gelek. mişeyî. zehif. qere balix.

بوشیلان: نو کونه یا ناخا بن ناشی ژئ دریکهفیت
منفذ ماء الرحي

Boşilan: Ew kune ya ava bin aşî jê derdikevî.

بوشیاتی: کهلهکیا هه تشتهکی
العسكر من کل شی.

Boşîyatî: Gelekiya her tiştêkî.

بوغه: نیری زنیومرا. وک گا. ونیری و پیرانا
التیس، الفحل، الذکور

Boxe: Nêrê zinêwera . wek ga. nêrî û berana.

بور: پیرچ قهلهو. ساری بیویرته و بوشه
الوحفه، الکثف لشعر الرأس

Borr: Pirçê qelew. serê bi pwîrê û boşe.

بوری: ساری پیرچ قهلهو
الوحف الکثیف لشعر الرأس الکثیف

Borî = Borîyatî: Serê pirç qelew.

بوریری: دل لیک ژفرینه بی دل رابون و مکی نیلنجی یت بهیز
الخواع، الفثیان

Borî: Dil lêk zivrine. bê dil rabûn wekî êlincî yê bihêz.

بوریک: دزیکه کا بوجویکه شتی مهجلوکی دبهنه پیرتی دا شیرى
بدوشتی

المکرص، القعبیل، الکوه، المحله

Borrik: Dêrêka biçwîke şîfî mencilokê dibene bêrê da şîfî bi doşnê.

بورری: ومختی چوار بورى. دممن رابوری
الماضی، الفاث، العابر

Borî: Wextê çûra borî. demê raborî.

بورین: دهریاز بون. تی پهرین
المرور، الفوت، العیور، المضاء

Borin: Derbazbûn. têperin.

بورجدار: دهریاز بون. تی پهرین
الموظف

Borodar: Derbazbûn. têperin.

بورج
الوظیفه

Boric:

بورین: دل بورین. ژخوه چون و دل گرتن های ژخوه تهبونه
الفیبویه، الانضاء، الذهول

Borin: Dil borin. ji xwe çûn. dilgirtin. hay ji xwe nebûne.

بورین: شیر یان دموی دممن گهرم دکهن خراب دبیت
الفلق

Borin: Şîr yan dewê demê gerim diken xirab-dibî.

بوراندن: دهریاز کرن. دهریاس کرن
القضاء، الامرار

Borandin: Derbazkirin. derbaskirin.

بوی: چیبوی، قەومی
الصائر، الکائن

Bûy: Çêbûy. qewmî.

بوی: ژیر چ، سەراچ، چرا
لماذا، لم؟

Bûy: Ji ber çi. sera çi çira.

بوی: گەمشتی، بالەتەبوی
الناضج، الیانج

Bûy: Gehîştî. baletebûy.

بویاتی: گەمشتن، بالەتەبون
النضوج، الینج

Bûyati: Gehîştin. baletebûn.

بویە، بویاغ، رەنگ
الصبح

Boye = Boyax: Reng.

بویاچی، رەنگ کر،
صباغ، ملون

Boyaxçi: Reng ker.

بویاخانە، جەین رەنگ کرێتی،
مصیفة

Boyaxane: Cihê reng kirinê.

بوی: بون، زێر بونا کێیا شەنگاتی یە
التفاء، الجور، النور

Boqbûn: Zirr bûna giya şinkatiye.

بوی: وەک بێژۆن ئەف کایەین بویە
الولخ

Boq: Wek bêjin ev gaye yê boqe.

بویکە: دێژۆن مروفتی کەلەخ مەژن و بگیان
القوی، الضخم، الجری

Boke: Di bijin mirovê kelex mezin û bigiyan.

بویکێ: کۆیلکەکا سورە بهارا لێاف چاندنی هەلەمەت کەلەک جان
ونازکە
زەهره شقائق النعمان

**Bokûn: Kulfilkeka sore bihara li nav çandinê hel-
det gelek can û nazike.**

بویک: دویک. بوتا دێژۆن دویکێ نان ژێ خەلکێ نیریقای
المزمار

**Boko: Dudik. Bota di bêjin dudikê an jî xelkê
Êrivanê.**

بۆل بۆل: دەرنگێ مروفا ژەبیرفە
الصحل، البهمه، للوحده الصوتيه

Bolbol: Dengê mirova ji dîwîrê.

بۆل بۆلی: دەرنگێ ستێرێو قەلەو
الاصحل

Bolbolî: Dengê stîwî û qelew.

بۆل بۆل: دەرنگێ قور قور حەششێو دەوارا
الرغاء للحيوان، الجرچة للجمل

Bolol: Dengê qorr qorr hêştir û dewara.

بۆل بۆل: دەرنگێ ژێتوهرێ ئێرو وگومەنێلێ
الغقب للफल

Bolol: Dengê zinêwerê nêr û guhnêlê.

بۆن: چیبۆن، قەومین
الصبروة، الکینونه، الحنوت

Bûn: Çêbûn. qewmîn.

بۆن: زان
الولادة للطفل

Bûn: Zan.

پاته: يانی کنجر، پرتهکا پروکی
الخرقة، الهبة

Pate: Yanî kircirr, Pirteka perokî.

پاته کړن: يانی کون پنی کړن و دوړین
اللداء، الرنق، الرفاء، الرقع، الفرع

Patekirin: Ynî kun pinikirin û dirûn.

پاته بوښ: يانی کونا جلکی هاته دوړین وینی کړن
الترقع

Patebon: Yanî kuna cilki hate dirûn û pinikirin.

پاتښ: يانی نان بهتښ
الخبازه، التخبيز

Patin: Yanî pan pehtin.

پاتگ: لاین ستویه یی نک پشتی، پشنا ستوی
القدال، القفاء، القفا

Patik: Layê stûye yê nik piştê, Pišta stûy.

پاتگ دان: يانی پشت دان، بهر ژئ و مگیران
الصدوف الصعر، الاشاهه الصدوف

Patikdan: Yanî piştan, Ber jê wergêran.

پاتوره: يانی شوینا قوتانن، سیپوگا بلند بوی ل لهشی ژبه
هنگافتن ویلادانن

الفرذق، الحبط، اثر السياط

Parore: Yanî şûna qwtane, Sîvoka bilind bûy li
leşî ji ber hingatin û pêladanê.

پاتوره: وکی بیژى، پاتوریت بهفری بیت دهین، کریسکیت بهفری
بیت مهزن

الخشف، للثلج

Patorc: Wekî bêjî, Patorên brfrê yên dihî,
Kiriskên befrî yên mezin.

پاتوره: نانن نباحش نو وهرهای تنویرن، بهرمایک
الکع، للخبز، السؤره

Patorc: Nanê nebaş û werhay tenûrê, Bermayik.

پاتو خور: دببن مروفتی کیم وفالین، بن روی
المرنق

Patowxer: Dibên mirovê kê m û felîte, Bê rûmet.

پاتن برینن: نهوکنجرى وسرنن دبرینن دنالین
الضمار

Patêbirinê: Ewkincirê û sirnê dibirînê.

پا: معنا چاند دده، وکی، پا تشتهکتی جانه نعه
بال، للتعجب او الاستغراب

Pa: Mana çand dide, wekî, Paştşkê cane eve.

پا: يانی چ؟ يانی وکی، پا ما هوسا نینه؟
ما، ماذا

Pa: Yan çu? Yanî wekî, Pa ma hosa nîne?

پا: بهری ناخفتنن دهیت گوتزوهک، پا دئ رایم چم،
اذان، والاستفهام

Pa: Berî axiftinê dihêt gotizwek, Pa dê rabim
çim.

پاپا: مهزنن دینن کاپولیکابه
البابا

Papa: Mezinê dinê kapolikaye.

پاپاتی: مهزننا تییا فەلێت کاسولیکه
البابویه

Papatî: Mezin tiya felên kasolike.

پاپور: يانی گمی
السفینه، البخاره

Paporr: Yanî gemî.

پاتو= پات: بېرمايکې نان، وزادې به، بېرمايکې زادی وڅارنې
الغافيات، فضلات الطعام

Pato= Pat: Mermayikê nan û zadiye, Mermayikê
zadi û xamê.

پاچه: سېرو پېښکيت پېزې ټټ لېنای
الکراع

Paçe: Ser û pêkên pezi yên lénay.

پاخو: سفر
النحاس، المس، البرونز

Paxir: Sifir.

پاخل: بېرکابن کفشی، خولولامییا جلکې لاسه پراسییا
الع، الوقاض، الجعبه

Paxil: Berikabin keşî, Xulolahiya cilke li ser pi-
rasiya.

پارټ: پانی پرت، کړ، جوین
الحزب، القسم، الجزء

Part: Yanî pirt, Ker, Cûn.

پاره: دوزخه، دېست گډ، مالن هڅک
النقود

Pare: Dezgeh, Desgeh, Malê hişik.

پارچه: کړ، پرت، هندک ټ تشتی جوین
القسم، الجزء، القطعه، الارب

Parçe: Ker, Pirt, Hindek ji tiş cûn.

پارچه پارچه: پرت پرت، کړکړ، جوین جوین
التقسيم، التقطيع

Parçeparçe: Pirt pirt, Ker ker, Cûn cûn.

پاو: پاری: پانې دېف جوینک، تزی دېفی زاد
اللغه، القطعه، الجزء

Par= Parf: Yanî dev cûnek, Tijî devî zad.

پار: سالا جوی، سالا رابوړی
العام المنصرم، العام الماضي

Par: Sala çûy, Sala raborî.

پاره فروشی: کمسې پارا لیک دگوهریت هر توخمکې ددعت بېی
دنی

الصراف

Parefiros: Kesê para lêk diguhurî her toxmekî
di det biyê dinî.

پاره فروشی: کار وشولې پاره گوهرینې به
الصيرفه

Parefirosî: Kar û solê pare guhurînêye.

پارښ: پاوان، خوډ دانا پاش ژزیان، زیان دویرکړن ټ تشتی
المصيه، الحفظ، الصون، العصمه

Parêz: Pawan, Xwe dana paş jizyanê, Zyan
dûrkin ji tiştî.

پارازتن: پاوان کړن، څرابی دویرکړن ټ تشتی
المحافظة، العصمه، الصيانة، الوقایه

Paraztin: Pawan kirin, Xirabî dûrkin ji tiştî.

پارازتن: پاوان کړن، څرابی دویرکړن ټ څرابی دویر ټخستې
المحفوظ، المصون، المعصوم

Paraztî: Pawankirin, Xirabî dûrkin ji xirabiye
dûr êxistî.

پارلږ گډ: کمسې بیارازتنا پاوانی رادبیت
الحافظ، الحامی، الاصم

Parêzgerr: Kesê biparastina pawanî radibît.

پارلږ فان: بېرمانی زیان وڅرابییا
الحامی، المحافظ

Parêzvan: Berevanê zyan û xirabya.

پارلږ گډ: جهن خوډه رزاتنې چمپهړی خوډلی بیار ټزیت
المحافظة، المول، الملجأ، الحمى

Parêzgi: Cihê xuya rizatinê, Çeperê xwe lê bi
parêzî.

پارازتن: ماهین راکرتنا لېس، دا به بگړن و بزین، دې بیژن مه
ماهینا پارازتی پانی پابهستی داکه رخوه بهالین سسر بیهون
وگوهرنیلې بکېن

عملیه تلقیح الفرس من الحمار

Paraztin: Mahîn ragirtina li ber, Da ber bigirin û
bizên, Dê bêjin me mahîna paraztî, Yanî ya
bestû de ker xwe bihavên ser û guhnêlê bikin.

پارچه: کړ، جوین، پرت هندک ټ تشتی
القطعه، القسم، الارب

Parçe: Ker, Cun, Pirt, Bidek ji tiştî.

پارزین: سفاندن، تشتی روڼ لپانهکی بکېن داقرش وکلش
نهچن څاری څوړی نووتشتن روڼن بمینیت
التصفیه للسوائل، الترشيح

Parzîn: Sefandin, tiştî rahin lipatekî bink da-
qirş û gilêş necin xwarê, Xurrî ewtiştê ruhîn
bimînî.

پازده: هژماركه: سێ پینچ، دهمو پینچ
خمسه عشر

Pazde: Hijmareke, Sê pêncin, Dehû pênc.

پاس: دستویرنامه، ناماده ستویردانێ
الوثیقه، الاجازه، الشهاده، الاذن

Pas: Destûrname, Namadestûdanê.

پاس دان: دستویر دان
التأجير، منح الشهاده

Pasdan: Destûrdan.

پاس کرڤ: دستویر کرڤ، دستویردان

paskirin: Destûrkirin, Destûrdan.

پاس گهرده: ستویرا گهرمانێ ژ چهکێ بو چهکێ دی
جواز السفر، وثیقه لادن

Pasger: Stûra gerhanê ji cihekê be cihekê dî.

پاس بوڤ: دستویر بوڤ
التجوز

Pasbon: Destûrbûn.

پاش ئیفسس: ههزقاندن، گهروکرڤ، دویر کرڤ، ههملان
التأجير، التأخير، لاشاقه

Paşêstin: Heziqandin, Gîrokirin, Dûrkirin, Vehêlan.

پاش ئیفسس: ههملایی، ههزقاندی، گهروکرڤ
المجمل، المزخر، المشیق

Paşêxistî: Vêhêlay, Heziqandî, Gîrokirî.

پاشا: میر، ناغا، ساروکی میریڤ
السلطان، الملك، الأمير

Paşa: Mîr, Axa, Serokê mîryê.

پاش باب: بجوکیڤ پشتی مرنا بابی دزیڤ
المولود بعد وفات والده

Paşbad: Bişûkê piştî mirina babê dizêt.

پاش یه: سهر تویره، براتی دویڤ یه دارووباری، براتی پاشی
الناتج الثاني من الفاکهه

Paşber: Ser tûrhe, Berê dwê yê darûbarî, Berê paşî.

پاش بهند: ههگهروکاشعر و هوزانی، ههکترک
الماتزاد، الدور، ترجیع بند الشعر

Paşbend: Vegêroka şî re û hozaê, Vegêrik.

پاروژنی: تشتی هاتی سهفاندن و فافارتن، فافارتی
المصفی، المرشح، المترسب

Parzûn: Tiştê hatî sefandin û vavartin, Vavartî.

پارێژ دار: کهمسێ خوه ژ زیانی قهدهت ویدهت پاش
المعفی، التقی، المحفظ

Parêzdar: Kesê xwe ji zyanê vedet û bidet paş.

پارسهنگ: براتی هافتنی یه: بهرهمتی گرانه رادهها فیژن کانی کی
پتر دی هافیت، یاریهکه
الصابره، قرص، الصابوره

Parseng: Berê havêtinê ye, Bereke girane radiha vêjin kanê kî pitir dê havêt, Yaryek.

پارسهنگانی: یاریابهه هافیتن، ههفرکانا بهر دویر هافیتن
لعبه الصابوتره، مسابقه رمی الثقل

Parsenganê: Yarya ber havêtinê, Hevrîkana ber dur havêtinê.

پارێ خوهر: پانی خاړنا خوهر
الهنا، اللغه اللادی

Parêxweş: Yanî xarna xweş.

پاره دان: دست گاه دان، ماتی ههشک دانا شولی
التمويل

ParParedan: Dest gah dan. Malê hişik, Dana şolî.

پارێژ: کهمسێ هندهک توخمیت خاړنی نهخوت ژ بهر نهساخوڤ خوه
دانا پاش هندهک خاړنا
الحمیه

Parêz: Kesê hîdek toxemên xarnê nexot ji ber ne saxyê xwe dana paş ji hîdek xarna.

پارێژ گار: چهپهر، بهرگهه، کال، جهتی خوه پارازتن ئاسنی کرڤ
العامیه، الحافطه، البرج

Parêgar: Çeper, Dîrgch, Kel, Cihê xwe parastin û asê kirinê.

پاروژنوکه: نهو تشتهیڤ تشتی روهرن لڤ دکان دالفا فریت ویاغز ببیت
ژقرشوکلشیا

المصفاه، الامیو، المرشح

Parzinok: Ew tiştê ruhîn lê dikan da vavêrît û paqij bibît ji qirê û gilêşa.

پاش دی: بئ بهخت، بئ نان و خوځ ، دل خراب، دل رمش
النجيم، الغدار، الغائن، الغاش

Paşdır: Be bext, Bê nan û xwê, Dil xirab, Dil reş.

پاشدی: سهین سروف گر، سهین بئ دنگ، و مرهون ژ پشته خوه
دمروفي و وردکات
الکلب العفوف

Paşdır: Seyê mirov gir, Seyê bē dang û mirewîn ji piştve xwe dimirovî werdikit.

پاش دی: دل رمشی، دل خرابی، بئ بهختی، پیلان، خاپاندن
اللوم، الغدر، الغش، الخيانة العفوف

aşdırî: Dil reşî, Dil xirabî, Bê bextî, Pîlan, Xa-pandin.

پاشداکیش: نهبسته، نهدل موکوم، ترسای، نهویرای، بئ ژفان،
پاش ویش، بئ باور
الموچوس، المتردد غیر الواقع

Paşdakêş: Nebistreh, Nedilmokom, Tîrsay, Ne-wêray, Bê jivan, Paş û pêş, Bê bawer.

پاش داکیش: نهبسته، بئ باوری، باورنهکرن
التوجس، الخشيه، عدم الوثوق

Paşdakêş: Nebistehî, Bê bawerî, Bawemekirin.

پاش پوژ، پاشپوژ: دمن نهانی، روژا دویماهیکن کانا نهوی
المستقبل، العاقبه

Paşroj= Paşeroj: Paşeroj, De mê nehatî, Roja dūmahêyê gava nebû.

پاشفه بئ: دابهزتن، بئ خوځین، دقون سهرفهکرن، نهخوش
ناخافتن دل هیلان، دل شکاندن
الويع، النمی، الزجر، التندید

Paşvebirin: Daberzitin, Bê xurrîn, Diqon ser vekirin, Nexoş axaftin, Dil hêlan, Dil şkandin.

پاشفه بئ: پاشفه راکیشان، زفراندن، قون قون بون
الاسترجاع، الارجاع

Paşvebirin: Paşve rakêşan, Zivrandin, Qonqon birin.

پاشفه بری: لی خوځی، دابهزقی، دل شکاندی، دقون سهرفهکری
الندد، المزجور، المسترجع

Paşvebirî: Lê xurrî, Daberziqî, Dil şikandî, Dion sêrvekirî.

پاش پشک، وکی پشکا شینکاتی پوچ بو زیهر سهرئ نان
چورانته، نو پشک دان فه دبیتئ پاش پشک
النميص، الرعم الثانوی

Paşpîk: Wekî pişka şînkatî, Pûç jiber sirrê an, Çerandinê, Û pişikdan ve dibênê paş pişk.

پاش و پیش: کسمئ لسه شولئ خورمیک دل نهکات بئ لهقهقوک
ببت لسه شولی
التردد، الوسوسة

Paşupêş: Kesê li ser şolê xwe êk dil neket yê leqleqok bît, Li ser şolî.

پاش بیس: مروفتئ حیز و نمان پیس و جاف لهر
العاهر، الداعر، الفاجر، البغي

Paşpîs: Mirovê hîz û diman pîs û çav li der.

پاش پهمنی: پشتایا نییا پی
اخمص القدم، عقب القدم

Paşpehmî: Pišta panya pêyî.

پاشتی: ههزقی تر، قههس تر، گیرو تر، دهرنگ تر
الاخلف، الاعوق

Paştir: Heziqî tir, Vemestir, Gîrûtir, Direngtir.

پاشداچو: دبیزن تشتی تپای، نو دبیزن لهشکرئ زفریه
تپسین کهداچون
الهزم، الدعس، النسحاب، العوده

Paşdaçon: Dibêjin tiştê tebay û dibêjin leşkerê zivîrve, Tepisîn, Dikeldaçon.

پاشداچوی: لهشکرئ زفری پاشفه، تشتی تپسی و تپای و
کهداچوی
الهزام، الداعس، النسحب، المنکفا

Paşdaçoy: Leşerê zivîrî pasve, Tiştê tepisî û tepay û keldaçoy.

پاشدا هاتن: لهشکر ههزقرین، نزم داجون پشتهههاتن، داهاتن
نزم بون
الانتفاض، النزول، الهبوط

Paşdahatin: Leşker ve zivîrîn, Nizim da çon, Pişt ve hatin, Dahatin Nizim bûn.

پاشدا هاتی: تشتی نزم بوی و تپای، داهاتی
النازل، الهابط، المنخفض

Paşdahatî: Tiştê nizm û tepay, Dahatî.

پاش کتن: فمان، کیروبی، هزقین، وئفه چون
التخلف، التأخر، الغب، التأخير

Paşketin: Veman, Gîrobûn, Heziqîn, Wêveçon.

پاشکتی: فمان، کیروبی، هزقی، وئفه چو
التخلف، المتأخر

Paşketî: Vemay, Gîrobûy, Heziqî, Wêveçoy.

پاش کت: تژی بن ملی گبیا یان تشتهکتی دی، تژی لبتی مروفی،
گبیا وتشتی وک ری
حزمه العشب، ملی الکف

Paşkef: Tîjî bin milî gya yan tiştêkê dî, Tîjî lepê
mirovî giya û tiştê wek wî.

پاش کتلی: هملگفتنا نساخین، نساخی زفرین، رژییا پاش
وخت دممن لوختی خوه نعبیت
النکسه للمرض والموسم، الانتکاسه

Paşkêlî: Helingivtina nesaxyê, Nesaxî zivri, Rêj-
ya paş wexit demê liwextê xwe nebît.

پاش کتلی: تخلیکتی دوریارئ، توخمکتی دوریئ به
الغب السند للخیاطه

Paşkêlî: Teklîtekê duryarêye, Toxmek dirûnê
ne.

پاش گوملها قتان: پوئته پی نکرین و پاتک دان
اللامبا لا، الاهمال، التدابیر

Paşguhvehavêtin: Pûte pê nekirin û patîk dan.

پاش گز: شوین وار، جهگر، پئشفهجه، شوین گر
الخليفة، الوراث، النائب، النصير، الظهير، اللاحق النصوي

Paşgir: Şûn war, Cihgir, Pêşve cih, Şûngir.

پاش گری: شوین واری، جهگر، پئشفهبی شوین گری
الخلافه، الوراث، البيايه، النصر

Paşgîrî: Şûn warî, Cihgir, Pêşveyî, Şûngîrî.

پاشگیل: دویماهی، خلاسی، پاشباخان
المؤخره، اقصى فجوه الدار

Paşêl: Dûmahî, Xilasî, Paşya xanî.

پاش معنه: شوین هیل، دویف هیل، پاش هیل، فلوکور
الترک، الميراث، الارث، التراث

Paşmend: Şûnahêl, Dûvhêl, Paşhêl, Fulkolur.

پاش معندی: شوینا هیلانی، تشتی لدویف مای، پاش هیل
الميروث، الترک، الخلفات

Paşmendî: Şûna hêlanî, Tiştê li dûv mayî, Paş
hêlî.

پاشفه چون: لیفه بون، سنگم بون، خوفگرتن، چریهگرتن،
عیبرهت گرتن پئفه چون، قون وقون هاتن
الانزراق، النكول، النكس، الاحجام، العبره، الانتعاش،
الانكفاء، التفتقر

Paşveçon: Lêve bûn, Sînye pêbûn, Xwevegirtin,
Çirpegirtir, Îbretgirtin, Pêveçon, Qon û qon
hatin.

پاشفه چو: لیفه بوی، سنگم بوی، خوفگرتی، پئفهچو
المفتقر، المنكفلي، المنعظ

Paşveçoy: Lêve bûy, Sînye pêbûy, Xwevegirtî,
Pêveçoy.

پاشفه هاتن: پشت وپشت چون، پاشداچون، فهگرهان، فهزفرین
الانكفاء، التفتقر، النكوس، الرجوع، الانسحاب

Paşvehatin: Pişt û pişt çon, Paşa çon, Veyerhan
vezivîrîn.

پاشفه هاتی: پاشداچو، فهگرهای، فهزفری، لیفه بوی، پشت
وپیشت چو

المنكفي، الناكس، المفقر

Paşvehatî: Paşda çûy, Vegerhay, Vezivîrî, Lê-
vebûy, Pişt û pişt çûy.

پاشفه مان: فمان، مای برئفه، کیروبی، هزقین، پاش کتن
التخلف، التأخر، المتخلف

Paşveman: Veman, May birêve, Gîrobûy, He-
ziqîn, Paşketin.

پاشفه مای: فمان، مای برئفه، کیروبی، هزقی، پاش کتی
المعوق، المتأخر، المتخلف

Paşvemay: Vemay, May birêve, Gîrobûy, He-
ziqî, Paşketî.

پاشفه زفرین: فهگرهان، پئشفه چون، پاشداچون، فهزفرین
العوده، الرجوع، القهقری

Paşvezivîrîn: Vegerhan, Pişveçon, Paşda çon, Ve-
zivîrîn.

پاشفه زفری: فهگرهای، پئشفه چو، پاشداچو
العائد، المنكفي، الناكس

Paşvezivîrîn: Vegerhay, Pişveçoy, Paşda çoy.

پاشفه تیران: دویماهی تیران، پاش سهکرن، کویر هزکرن
التدبر، النظر الى العاقب

Paşvenêran: Dûmahîk nêran, Paş schkirin, Kûr
hizirkirin.

پاش مل: کەرکروک، کەلکەلانک، هەستیی پشتمەلی، نژی بن کەفشی تشتی هەلگرتنێ وەک سقالە کاکییای بین کەفشی هەلگرن
الانظف، الاحسن، الافضل، الاخود
المنكب، الحزمه یۆخذ تحت الابط

Paşmil: Kerkerok, Kelkelank, Hestyê pişmilû
tihi bin keşî, Tiştê helgirtinê, Wek sivaleka
giyay bibin keşî helgirin.

پاش میر: شوین میر، جەگرتی میری، پێشە یی میری، شوین گرتی
سەرۆکی

وکیل الامیر، نانیه

Paşmr: Şûn mîr, Cihgirê mîrî, Pêşve yê mîrî,
Şûn girê serokî.

پاش مۆر: پشت گر، هاریکار، کەسیتی مروفی

النصير، الظهير، المؤازر

Paşmr: Pişt gir, Harîkar, Kesên mirovî.

پاش هێل: دیوف هێل، شوین هێل، تشتی لدیوف مروفی مای

المخلف، المترک، الوارث

Paşhêl: Dûv hêl, Şûn hêl, Tiştê li dûv mirovî
may.

پاش هێلی: شوین هێلی، لدیوف هێلای، دوویراما

الفرکه، الارث، الميراث، التراث

Paşhêl: Şûn hêl, Li dûv hêlay, Dûvra.

پاشی: دویمای، پشتی، ژنە وێه

المؤخر، بعد، ثم

Paş: Dûmahî, Piştî, Ji nihe wêve.

پاشیف: خارنا بەرئ سێیدی ب دووژی گرتنێ

السحور

Paşv: Xarna berê spêdê bo rojê girtinê.

پاک: باش، چاک، قەنج، پاڤ، تەمیز

جید، کامل، صالح، نقی

Pak: Baş, Çak, Qenc, Paqij, Temîz.

پاکبۆن: باشبۆن، چاکبۆن، قەنج بۆن، پاڤ بۆن، تەمیز بۆن

النحسن، التکامل، التقية

Pakbon: Başbûn, Çakbûn, Qencbûn, Paqijbûn,
Temîzbûn.

پاکبوی: باش بوی، چاک بوی، قەنج بوی، پاڤ بوی، تەمیز بوی

الحسن، التکامل، المکمل

Pakboy: Başbûy, Çakbûy, Qencbûy, Paqijbûy,
Temîzbûy.

پاکتر، پاکترین: چاک تر، قەنج تر، باش تر، پاڤ تر، تەمیز تر
الانظف، الاحسن، الافضل، الاخود

Paktir: Baştîrîn, Çaktîr, Qencîr, Paqtîr, Paqjîr,
Temîztîr.

پاککرن: باشکرن، قەنج کرن، چاک کرن، پاڤ کرن، تەمیز کرن

التکمیل، التحسين، التتظیف

Pakkirin: Başkirin, Qenkirin, Çakkirin, Temîz.kirin

پاک کری: باش کری، چاک کری، قەنج کری، پاڤ کری، تەمیز کری

المکمل، الحسن، المنظف، المفضل

Pakkirî: Başkirî, Çakkirî, Qenkirî, Qaqijkirî,
Temîz.kirî.

پاکي، پاکيانی، باشي، باشيانی، قەنج، قەنجيانی، چاکي،

چاکيانی، پاڤي، پاڤيانی، تەمیزی، تەمیزیانی

الفصل، الحاجه، التکامل، المنه، الجمال، الاستغناء

Pakî= Pakyatî: Başî, Başyatî, Qenc, Qencyatî,

Çakî, Çakyatî, Paqijî, Paqiyatî, Temîzî, Temiyatî.

پاڤ، پاک، قوڤی، بژارتی، تەمیز، یک

الطاهر، المنقی، النظیف، النقی، الصافی

Paqij: Pak, Qorrî, Bijartî, Temîz.

پاڤ بۆن: پاک بۆن، تەمیز بۆن، بژارتن، خوری بۆن

التطهير، التقية

Paqijbon: Pakbûn, Temîzbûn, Bijartin, Xurrîbûn.

پاڤ بوی: پاک بوی، تەمیز بوی، بژارتی، خوری بوی

المنظف، المطهر، المنقی

Paqijboy: Pakbûy, Temîzbûy, Bijartî, Xurrîbûy.

پاڤ تر، پاڤترین: پاک تر، تەمیز تر، بژارتی تر، خوری تر

الاطهر، الانظف، الاصفی، الانقی

Paqijtir= Paqijtirin: Paktir, Temîztir, Bijartîr,

Xurrîtir.

پاڤ کړن: پاک کړن، تەمیز کړن، بژارتن، خوری کړن

التنظیف، التطهير، التقية

Paqijkirin: Pakkirin, Temîzkirin, Bijartin, Xurrîkirin.

پاڤی: پاک کری، تەمیز کری، بژارتی، خوری کری

المنظف، المنقی، المطهر، المصفی

qijjkirî: Pakkirî, Temîzkirî, Bijartî, Xurrîkirî.

پاڤی، پاڤیانی، تەمیزی، بژارتی، خوریانی، پاکيانی،

تەمیزیانی، بهاری، بژارتی

qijî= Paqijyatî: Pak, Temîzî, Bijartî, Xurriyatî,

Pakyatî, Bijareyatî.

پهلوان: قهرمان، تن هعی، زیرمک، زیخ
البطل

Palewan: Qehreman, Têheyî, Zîrek, Zîx.

پاله وانی: قهرمانی، تن هعیاتی، زیرمکی، زیخی، زیخانی،
زیرمکیاتی
البطله

Palewanî: Qehremanî, Têheyî, Zîrekî, Zîxî, Zîxiyat, Zîrekyatî.

پالین: چهراندنا پیزی پشی دانامخه لانیشرو چهراندنا پیزی پاش
نیفر

الخرشان، الجشر، مسرح الغنم، بعد الفهر

Paln: Çerandina pezi, Pişê danamixela nîvro, Çerandina pezipaş nîvro.

پان: فهه، فرهه، دهست، بهرفره

العريض، الرحب، المسطح

Pan: Fehe, Fereh, Deşt, Berfirhe.

پانین: فرهه‌بون، فرهه‌بون، دهشت بون، بهرفره بون

الترحب، التحرض

Panbon: Firchbûn, Firhebûn, Deştûn, Berfirhebûn.

پانبوی: فرهه‌بوی، فرهه‌بوی، دهشت بوی، بهرفره‌بوی

المرحب

Panboy: Firehbûy, Firhebûy, Deştûy, Berfirhebûy.

پانئو، پانترین: فرهه‌تر، فرهه‌تر، بهرفره‌تر، دهشت تر

الاعرض، الارحب، الاسطح

Pantir: Pantirin, Firehetir, Firehitir, Berfirhirtir, Deştir.

پان کین: فرهه‌کین، فرهه‌کین، دهشت کین، بهرفره کین

العرض، الارحب، التسطح

Pankirin: Firehkirin, Firhekirin, Deştkirin, Berfirhekirin.

پان کری: فرهه‌کری، فرهه‌کری، دهشت کری، بهرفره‌کری

المرحب، العرض

Pankirî: Firehkirî, Firhekirî, Deştkirî, Berfirhekirî.

پانی، پانیاتی: فرهه‌ی، فرهه‌ی، دهشتی، بهرفره‌ی

العرض، الارحب، الاخمص للقدم

Panî= Panyatî: Firehî, Firhirî, Deştî, Berfirheyî.

پال: بالکم، پشتکر، تنهف
المستد، المتکا، المسند

Pal: aiyeh, Piştgir, Tenef.

پال پیلقا: راهافیتن
الدفع، الرواج

Palpêvanan: rahavêtin

پالدان: پشت کرتن، راهافیتن، بالدان، دان بال، تنهف هه‌دان

الدعم، الاستناد، العزو، الدفع

Paldan: pişt girtin, Rahavêtin, Baldan, Danbal, Tefe vedan.

پال هه‌دان: پشت دانا بالکهی، پشت دانا تشتهکی، تنهف هه‌دان
الوطح، السنود، الیزاء، التورک، الانتکاء

Palvedan: Piştana balgehî, Piştana, Tiştêkî, Tenef vedan.

پالچیپایی: رویی چیپایی بن شه‌کتی و نه‌ژتی، لایی چیپایی نه
لسرخوه بن تل دای
اللوز، اللدح

Palçiyay: Rûyê çiyayî yû veketû nihîjt, Layê çiyay yê ne ser xwe yê til day.

پالی: تنه‌که دپنخن کورتانی دکه‌فیت رانیت ده‌وارا شویتکا
کماخیت ده‌واری

الحقب، الاکاف، الوکاف، البرذعه

Palf: Teng ke diêxin kurtanê dikevît ranêt dewara, Şûtka kimaxêt dewarî.

پالی کویتک: هه‌روسا رسته‌که دکه‌فیت بن کوریا ده‌واری
بو‌اگرتنا کورتانی دودسار ملادا نه‌چیت

الاکاف، العزام الخلفی للسرچ

Palfkutk: Herwisa riatkeke dikevît bin kurya dewari bo ragirtina kurtanî da diser milada neçît.

پال کین: پالان، راهافیتن، فیک لیدان

الدفع، الاندفاع

Palkirin: Paldan, Rahavêtin, Firik lêdan.

پاله: کارکر، رنجه‌بار، کارکریا بیاره ومز، کرئ کرتی
العامل

Pale: Karker, Rêncbar, Kerkerya biyar û miz, Kirê girtî.

پالهی، پالیتی: کارکری، شول ریبیا بیاره ومز، کرئ کرتن

Paleyî= Paletî: Karkerî, Şolbiyare û miz, kirê girtin.

P	پ	P	پ
پاوانی، پاوانیاتی: پارازنتی، پارازنتیاتی الصماہ، الصیانیہ، الحرمہ	پانجار: کلویکیایی خارتن سجرہ، شینکاتیبا خارتن، کییاییت خارتن وک کنگر ویفای ویینی هند الخبروات، الخضرات		
pawanî= Pawanyatî: Paraztinî, Paraztinyatî پاویژ: دهمکئ سالی، سن مهیت ناقبہرا ہافین وزفستانا الخریف	Pancarr: Gilûgiyayê xarnê sebre, Şînkatya xarnê, Giyayên xarnê wek kengir û rêvay û benî hind.		
Pawîz: Demekê salête, Sê mihên navbera havê û zivistanê.	پالگہ: بالینک، پال، پشت گر المسند، المتکا، السنہ		
پاویژ خویر: کوژیت زفستانن، جہن پاویزی پوزئ بہن جہیت کرمیان وئیر یویش وہلخ المشتی مسرح الغنم فی الجروم	Palgih: Balînk, Pal, Îştîgir.		
Pawîzxwêr: Kwzên zivistanê cihê pawîzê dibin cihên germîyan û têr pûş û pelex,	پال پشت: پشت گر، پشت گیر، ہاریکار الظہیر، النصیر		
پاویژنگ: سترانہکا کوردی بہ دهمن پاویزی دبیزن ژ کرتن چیکنا حمہ کوری بہ.	Palpişt: Piştîgir, Piştîgir, Harîkar.		
غناء شعبی فی وصف الخریف	پالدار: پشت گیر، ہاریکار، تشتی پالدای، رامافیزک الدافع، العاطف، الساند		
pawîzok: Stiraneka kurdiye demê pawîzêdi bê-jin ji gotina çekîma heme kurî ye.	Paldar: Piştîgir, Harîkar, Tiştî paldar, Rahavêjik.		
پاویژ: دبیزن دمخل و دان فقی بی رمنگ گہ پاویزی خریفی، الخریف من الزروع	پالدای: رامافیتی، پشت کرتی، تنف فدای المفوع، المسنود، المنسوب		
Pawîzî: Dibêjin dex û dan fêqiyê direng geh pawîzî.	Paldarî: Rahavêtî, Piştîgirtî, Tenef veday.		
پای: جیہان، بیف، دنیا العالم	پالک: بالینکا سروف پالدمت تشتہکی، بہرگہ ددن بن لہازہی بو وہرگیزانا بہرت خوہرستی وہمن المسند الیہ		
pay: Cîhan, Bîv, Dunya.	Palek: Balîfka mirov paldet tişteq, Berekdiden bin lihazey bo wergêra berêt xweristî û mezin.		
پای: میری، پاشانی الملک، السلطان، الحكم	پاوان: پارازتی الحمی، الحرم		
Pay: Mîrî, Paşatî.	Pawan: Paraztî.		
پای تمشت: پارمگاہن، پاشاتین، بن گرکا میرین العاصمہ، مقر السلطہ، مرکز الخلا، الخلافہ	پاوان بون: پارازتی، پارازتی بوی التحامی		
Paytext: Baregahê, Paştîyê, Bin goka mîrîyê.	Pawanbon: Paraztî, Paraztî bûy.		
پای فوست: بیہن فدان، کارہیلان، بیہن فہکر، بن شولی العطلہ، الاستراحہ، الراحہ	پاوان بوی: پارازتی بوی الحمی		
Paydost: Bêhin vedan, Karhêlan, Bêhin vekirin, Bêşolî.	Pawanboy: Paraztî bûy.		
پاویژ: پاویژ، دهمن سالی، سن مهیت ناقبہرا ہافین وزفستانا الخریف	پاوانتر، پاوانترین: پارازتی تر الحمی، الاحرم، الاصول		
Payîz: Pawîz, Demê salê, Sê mihên navbera havîn û zivistana.	Pawantîr: Pawantîrî, Paraztîtîr.		
	پاوان کت: پارازتی، پارازتی کرن الاحرام، الاحماء		
	Pawankirin: Paraztî, Paraztî.		

پترمه کین: چاندنا زختی دارمکن لقورمن دارمکادی
التطعيم

Petirmekirin: Çandina zixtê darekê li qurmê darekadî.

پترمه کری: نو قوممن دارن بِن زختک لِن هاتی چاندن
المطعم

Petirmekirî: Ew qyrmê darê yê zixtek lê hatî çandin.

پتیشین: دناکدا چون، وک فیتی یکتی ترومک سیفتی بگفیشن
هتا نکدا دجیت

الفطس، الفطخ، الفضح، الهدع

Petişîn: Dinavkda çon, Wek fêqiyêkê terr wek sêvê bi givêşin heta di kelda diçêt.

پتیشاندن: دناک دابرن

الاقتضاح، الامداع

Patişandin: Dinavêkda birin.

پتیشی: فیتی بِن دناکدا چوی

الافطس، الفطیح، الهادع، الفضیح

Petişî: Fêqiyê dinavêka çûy.

پتیلک: قمتانا دهزی بکن دکونکا چرای را بورونا هتن
الذبال، القنیل

Petîk: Qeytana dezî biken di kunka rabo rona-hiyê.

پتویه: بانی گولوله وک نهزمانن وی پتویه نو دبیزن نانن
وهرای تنویری

التلشتم، الکسع، الخبز الردئ

Patwîre: Yanî gulole wek ezmanê wî petûre û dibêjin nanê werhay tenöre.

په: نو کسه یی لامکا وی یا زیری پیشفه هاتی

الاسلخ، الاکرم

Peç: Ew kese yê lamka wî ya jêrî pêşve hatî.

پهچی، پهچیا: لامک ژوری پیشفه هاتن

السلوخ، الاکرم

Peçî= Peçîyafî: Lamik jêrî pêşve hatina.

پهچن: پیدا دان و نخافتنا تشنی به، نخامتن لسهردا دان، پوشاندن، کرنا سرک

الدر، الغمل للعر لینضج الوضم، للشجر والافصان

Peçînîn: Pêda dan û nixaftin liser da dan, Poşandin kirina serik.

پای تون: کسه، بابور
الباجره، السفینه، المركبه

Payton: gemê, Papor.

په: ناخفتنا دکل بجویکایه، یانی نان، نو دیسایانی بی
الرجل، الخبز

Pep: Axiftina digel bişûkaye, Yan nam, Disan yanî pê.

په: ناخفتنا دکل بجویکایه، یانی خلاس نهما
النفاذ، الخلاص

Pepo: Axiftina digel bişûkaye yan xilas nema.

پهوک، پهپوک: تخیلتی تیرانه، دیسا بِن کسه دبیزن بو
پهوک و بئنگاز بِن خودان

الهامه، حلیر، الانفراد

Papok= Pepûk: Texilîtekê teyrane, Disa bê kesî di bêjnê pepok û belingaz bê xudan.

پتیشین: رنگ کتن و زهرونه ژهر نساخین
الشعوب، اصفرار، الوجه من سقم

Tûxîn: reng ketin û zer bûne jiber nesaxyê.

پتیشی: زنجیر، رنگ کتنی ژهر نساخ بون و نه هاتن
الشاحب، المصفر الوجه

Petixî: Zinêr, Rengketî ji ber nesaxbûn û nehati-nê.

پترمه، پترومه: زختی کى دارمکا فیتی باش لقورمن دارمکافیتی
خراب بن دانو دارا فیتی ببیت دارمکا باش

التطعيم للشجره بالقلم

Petirme= Petrome: Zixtekî ji dareka fêqiyê baş liqurmê dareka fêqiyê xirap din daew dara fêqî bibit dareka baş.

پترمه بون: نو لیدا نا زختی لقورمن دارمکن کلاشتی وزخت لِن
چاندی

التطعم

Petirmebon: Ew lêda nazxiti li qurmê darekê kelaştî û zixt lê çandî.

پترمه بوی: دارا هاتی پترمه کرن
المطعم

Petirmeboy: Dema hatî petirme kirin.

پهچالک: تاکیت خلاسیږ یټن هویر و بجویک، تاکیت کویږ، چمږیت بجویک، هزکیت بجویک، چغل کیت بجویک
الاغسان الرقیقه فی منتهی الفصن

Paçalk= Peçalk: Takên xilasîyê yên hûr û biçûk, Takên gopê, Çeqên biçûk, Hejkên biçûk, Çeqilkên biçûk .

پهڅن: فره، فرهه، پان، دهشت، بهر فره
الرحب، الواسع، العرض، المسطح، الانطح

Pehin: Firhe, Fireh, Pan, Deşt, Berfirhe.

پهڅن بون: فرهه بون، فرهه بون، دهشت بون، بهر فرهه بون
التوسع، الترحب، التعريض، التسطح، المنطح

Pehinbon: Firhebûn, Firchbûn, Deştûn, Berfirhebûn.

پهڅن بوی: بهر فرهه بوی، بهر فرهه بوی، دهشت بوی، بهر فرهه بوی
الرحب، الواسع، المعرض، المنطح

Pehinboy: Firhebûy, Firchbûy, Deştûy, Berfirhebûy.

پهڅن تر، پهڅن ترین: فرهه تر، فرهه تر، دهشت تر، بهر فرهه تر
الوسع، الارحب، الاعرض، الانطح

Pehintir = Pehintirin: Firhetir, Firehtir, Deştir, Berfirehtir.

پهڅن کړن: فرهه کړن، فرهه کړن، دهشت کړن، بهر فرهه کړن
التوسع، التعريض، التلطیح

Pehinkitin: Firhekirin, Firchkirin, Deştikirin, Berfirchekirin.

پهڅن کړی: فرهه کړی، فرهه کړی، دهشت کړی، بهر فرهه کړی
الوسع، الرحب، المعرض

Pehinkirî: Firhekirî, Firehkirî, Deştkirî, Berfirehekirî.

پهڅنی، پهڅناتی: فرهی، فرهی، دهشتی، بهر فرهی، بهر فرهیاتی، دهشتیاتی، فرهیاتی، فرهیاتی
العرض، الوسع، الرحابه، الفطح

Pehni= Pehniyatî: Firehî, Firheyî, Deştî, Berfirheyî, Bexfirheyatî, Deştıyatî, Firheyatî, Firc-hyatî.

پهڅنی: دویقی پټی، قونابیی، سمی پټی
الخصم القدم، عقب القدم

Pehni: Dûvê pêy, Qonpêy, Simê pêy.

پهچانډن: نخامت، نخافت، پوشانډن، پیدادان، سرگرتن
التدیر، التعمیل

Peçinandin: Nixamtin, Nixaftin, Poşandin, Pê-dadan, Sergirtin.

پهچن: پیدادای، نخافتی، نخامت، پوشاندی، کړی سر
المدیر، الغمیل، الوصیم

Peçinî: Pêda day, Nixxafftî, Nixamtfî, Poşandî, Kirî ser.

پهچرویه: پټکه نویسان، لیک کالین، پټکه مان، پټکه رستن
اللحم، اللصق

Peçrûe: Pêkve nûsan, Lêkkelîn, Pêkveman, Pêk-ve ristin.

پهچرویه بون: پټکه نویسان، لیک لږ، نیک دوگرتن، پټکه مان، پټکه رستی
التلاحم، الالتصاق

Peçrûmebon: Pêkve nûsan, Lêk lîn, Êk dugirtin, Pêkman pêkve ristî.

پهچرویه بوی: تشتی پټکه مای، لیک کمی، نیک دوگرتی، پټکه نویسای، پټکه رستی
التلاحم، الالتصاق

Peçrûmeboy: Tiştê pêkvemay, Lêk key, Êk dugirtî, Pêkve nûsay, Pêkve ristî.

پهچرویه تر، پهچرویه ترین: پټکه نویسانډن، پټکه رستی تر، لیک لږ تر، نیک گرتن تر
اللاحم، الالتصاق

Peçrûmetir = Peçrûmetirîn: Pêkve nûsandin, Pêkveristîtir, Lêklintir, Êkgirtîtir.

پهچرویه کړن: پټکه نویسانډن، پټکه رسانډن، لیک کالانډن، پټکه نان
اللاحم، التلحیم، الاصاق

Peçrûmekirin: Pêke nûsandin, Pêkve risandin, Lêk kelandin, Pêkve nan.

پهچرویه کړی: پټکه نویسانډی، پټکه رسانډی، لیک کالانډی، پټکه نای
اللحم، اللصق

peçrûmekirî: Pêke nûsandî, Pêkve risandî, Lêk kelandî, Pêkve nay.

پەرموچانگ: پەركێت ھویر وچێخ وەكی مەركی
الاجنحه القمديه

Permmûçank: Perkên hûr û çix wekî mirkî.

پەرچەم: کەرسکێت بەفرێ، پەركێت وەكی مەركی
الزغب، قطرات الثلج الخفيفه

Permmûçk: Kiriskên befrê, Perkên wekî mirkî.

پەرچەم: پەرچە ناف چافکا
شعر الناصيه، الزلف

Perçem: Pirçê nav çavka.

پەرەگ، پەرەگ: راجینوک
القماش، المنسوجات

Perrok = Perrok: Raçinok.

پەروانە: بەلاتینکا شەفێ قەستا روناهیا دکەت
الخریطيط، الزروف، فراشه الليل

perwane: Belatinka çevê qesta runahya diket.

پەروانە: فرفرۆک: وەك پەركێت ناشیی
الروحه، الفاراه

Perwane = Furfirok: Wek perlin aşê

پەرچەق، پەرچەق: بێ بون وکول بون، نفسێ، رازان
الجفیط، الورم، كتابه النوم

Perçiftin = Perçivîn: Bivbûn û kulbûn, Nivis-
tin, Razan.

پەرچفی: پێ بوی، رازی، نفستی
المجفط، المنتفخ، الرائد، النائم

Perçiftî: Pivbûy, Razî, Nivistî.

پەرچێن: پەلخێن، ھوێ بون، رەتێرانا بەدەستی پەرچاننا بەدەستی
الهشم، الرفف، المصف، اللته، الفرک

Perixîn: Pelixîn, Hoyebûn, Rahêrana bidestî.
Perxandina bi destî.

پەرچانن: پەلخاندن، قەمالن، خوراندن
الحرث، الفرک، اللت، الرض، المرى، الهشم، التخصيف، الترفيف

Perixandin: Pelixandin, Vemalîn, Xyrandin.

پەرەخ: پەلەخ، تەشتێ ھویر وەهەرابوی
الرفاف، الهبور، الحطام، المصافه

Perex: Pelex, Tiştê hûr û herrabûy.

پەرەم: پووشی، جام، رەوی گر، چارک، چار
الستار، الحجاب، السبل، الغطاء، الحجاب

Perde: Poşî, Cam, Reygir, Çarik, Çar.

پەمئێ کەلشتی: پەمئێ بەقایی
الزوال

Pehnîkeliştî: Pehnî, Peqay.

پەمئێ کەلشتن: پەمئێ بەقان
الزلع

Pehnîkeliştin: Pehnî peqan.

پەمئێ: نان پاتن، نان پێژان
الخبازه، التخبيز

Pehtin: Nan patin, Nan pêjan.

پەي: ژبلی پەري کاهەزی و پەري تەيرا دبیژن لیف روخ و رویا وەك
بیژي لپەري پەري راوەستە، يانی لرمەني وی، لسمەري وی
الورق، القوطاس، الریش، الجناح، الحافه، العاشيه، الجانب

Perr: Jibilî perê xaxezî û perên teyra dibêjin lêv
rex û ruya wek pêji liperê pezi rawest, Yanî li
rexewî.

پەري:
الزحفه

Perrik:

پەي بەند: تەخە، تەخا کاهەزی
الكتاب، الكراسه، المزمه

Pend: Texe, Texa kaxezê.

پەريئ: حەوانەکی دەرژە کەلەک پێ بیت پێفە لسمەريکێ خوە برێفە
دجیت سەرو دویقێن وی دسورن، دبیژنێ سەرمەرجان پێ ژە
ھەردارە

الحريش، ام سبع وسبعين

Pempê: Hêwanek dirêje gelek pê yên pêve liser
zikê xwe bi rêve diçît ser û dûvên wî disorin.
Dibêjnê riser ser mercan yê jehirdare.

پەرئال: یانی خورمێن مالی، ناف مالی
البضاعة، السلع، الامته

Perrenîsk: Yanî xirûmirrên malê nav malî.

پەي تەنيسک، تەنيسک: پەري تەنک وەك پەري تەنيسک و سەر تە
شیک و پێشوی و مێشا پەري تە روھن
الاجنحه الفشائيه

Perrenîsk = Tenîlasik: Perên tenik wek perên bi-
lanîfik û serte şik û pêso mêşa pêrên rohin.

پهريتن: بږکين، بهلاف بون، بهرماله بون، همدلمان، هنج هنج بون
الشريق للثوب، التفقت، النثر، الشطو، الهتامه، الغدوه، السحق

Perdān: Bijikān, Belav būn, Beretale būn, Heldi-rhan, Hinc hunc būn.

پهريتانن: بږکاندن، بهلاف کړن، بهرماله کړن، همداندن، هنج هنج
کړن

التشطى، التفطيت، التفجير

Perritandin: Bijikandin, Belavkirin, Beretalek-
irin, Heldandin, Hinc hincirin.

پهريتى: بږکى، بهلاف بوى، بهرماله بوى، هنج هنج بوى، همدلرهای
بوى

المفتت، المهدود، الهمت، الفضاض

Perrîf: Bijikî, Belav bûy, Bereta bûy, Hinc hinc
bûy.

پهرداغ: کلاس، ترار

الکاس، القدح

Perdax: zikî Gilas, Tîrar.

پهردا زکى: چارازکى، چارائویرى
الصفاق

Perda : Çara zikî, Çarea ûtî.

پهردا سينکى: چارا سينکى
الحجاب الحاجز

Perda sîngî: Çara sîngî.

پهردا گوهى: چارا گوهى
غشاء طبله الاذن

Perda guhî: Çara guhî.

پهردا مېلاکى: چارا مېلاکى
الظلب، حجاب الکبد

Perda mēlakê: Çara mēlakê.

پهردا مەژى: چارا مەژى
السماء، السماء

Perda mejî: Çara mejî.

پهريژان: پريت تعميرى، شاپه
الاكتاف، جناح الطير

Perrejan: Perên teyrî, Şaperr.

پهريستن: پيروزکړن، بهنياتي کړن
العباده

Peristin: Pîroz kirin, Benyatî kirin.

پهريديون: پوش بون، جام بون، روى گرتن، چارک بون
التستر، التججب

Perdebon: Poşbûn, Cambûn, Rûgirtin, Çarikbûn.

پهريديوى: پوش بوى، جام بوى، روى کر بوى، چارک بوى
المستور، المحجوب، المغطى

Perdeboy: Poşbûy, Cambûy, Rûgîrbûy, sarik
bûy.

پهريدمو، پهريديون: پوش تر، جام تر، روى گرتن، چارک تر
الاحجب، الاستر

Perdetir: Poştir, Camûr, Rûgirtir, Çatiktir.

پهريدمگړن: پوش کړن، جام کړن، روى گرکړن، روى گرتن،
پوشاندن، چارکړن

الاحجاب، الاستار

Perdekirin: Poşkirin, Camkirin, Rûgîrkirin, Rûgirti
n, Poşandin, Çatikkirin.

پهريدمگړى: پوش کړى، جام کړى، روى گرکړى، روى گرتى،
پوشاندى، چارکړى

المحجب، المستر

Perdekîrî: Poşkirin, Camkîrî, Rûgîrkîrî, Rûgîrtî, Po
şandî, Çatikkîrî.

پهردا بويکى: پهريا بويکى، چارا بويکى
الحجله، المثجب، ستار العروس

Perda bûkê: Perya bûkî, Çara bûkî.

پهريه پوڅى: سردادان، پېدادان، نخافتى، نخافتن
الکفر، الغفران

Pedepoş: Serdadan, Pêdadan, Nixaftî, Nixaftin.

پهريه پوڅى: سردادى، سردادى، نخافتى، چارک کړى
التفكير، التغطية، الستر، الحجب

Perdepoşî: Pêdaday, Serdaday, Nixaftî, Çork
kîrî.

پهردا دمنکى: پيلادمنکى، لوفراندا دمنکى
النبره، النغمه، اللحن

Perde dengî: Pêladangî, Lovrandina dengî.

پهردا دلى: چارا دلى

النحيث، الشفاف، الغاشيه

Perse dilî: çara dilî.

پەرشان بوی: بێ زاربوی، شەپزە بوی، بەلنگازبوی، سەرگردان بوی، پەرگندەبوی

المضطرب، الحیران، الکسیف

Perişanboy: Bê zarbûy, Şerpirzebûy, Belingazbûy, Sergirdanbûy, Pergindebûy.

پەرشان تو: پەرشانترین: بێ زارو، شەپزەتەر، بەلنگاز تر، سەرگردان تر، پەرگندەتر

الافلق

Perişantir: Perişantirin, Bê zartir, Şerpirzetir, Belingaztir, Sergirdantir, Pergindetir.

پەرشان کەن: بێ زارکەن، شەپزەمکەن، بەلنگازکەن، سەرگردان کەن، پەرگندەمکەن

الافلق

Perişankirin: Bê zarkirin, Şerpirzekirin, Belingazkikin, Sergirdan.

پەرشان کەری: بێ زارکەری، شەپزەمکەری، بەلنگازکەری، سەرگردان کەری، پەرگندەمکەری

القلق

Perişankirî: Bê zarkirî, Şerpirzekirî, Belingazkirî, Sergirdankirî, Pergindekirî.

پەرکوته: جانگ شینە دقوتن بو پێوکرنا پێ بجوێکت سونەتکەری، دەروییانی ملل بە

هه‌بوو الخام الازرق للختان

Perquite: Cang şîne di qutin bo pîwerkirina pê biçûkê sonetkirî, Derûmanî millye.

پەركێ ئێ: سەركەك

عظم الفص

Perkêdilt: Serdilk.

پەركوێگەن: ومختی تەیر فەریت پەرت خوە راست دكەت نه

لقلینیت

التخويه، للطير

Perkodkirin: Wextê teyr di firît perêt xwe rast di kit ne livlivînit.

پەركوێ: تەیرێ دفریت پەر راست نەلف

الخوه

Perkodî: Teyrê di firît per rast, Neliv.

پەرسیف: دەپز، نەساخیا سەرمایێ کوخک و بیتهزک

الزكام، الثؤاط، الكزاز

Persîv: Depiz, Nesaxya sernayê kuxik û bêhnijk.

پەرسوتکا تیهنێ: خریقینکیت تیهنێ، خرتەبونا تیهنێ، خریقینک الجواء، المجود

Persotka tēhnē: Xrîqênkêntēhnî, Xirtebona tēhnē, Xirîqênk.

پەرسوتک: ئارەزو، گر، ئارونک

الרגيه، الوبع، الشيق، الدشر، اللوء، اللووع

Persotk: Arezo, Girr, Aronk.

پەراسی: هەستی یێت سینگ و پێشتا، مەحسویت هەستی یێت سەبەتا سینگی

الضلع

Peraş: Hestiyên sîng û pîştā, Mehsûyên hestî yên sebata sîngî.

پەرشووی: خومکێم کەن، بێ دەستی، بێ فونێ، ژێر دەستی بێ زکی، سەرچەماندن، پێ لێنان، بێ پیکێ

الاستكانه، الذله، الانكسار، الخنوع، الضخوع

Pershonî: Xwekêrn kirin, Bin destî pêqonî, Jêr destî bin zikî, Serçemandin, Pêlênan, Bin pîkî.

پەرشووی: سەرچەماندی، بێ دەست، بێ زک، پێ لێنای، بێ پیک

المستكن، الذليل، الخانع، الفاضع

Pershorr: Serçemandî, Bin dest, Bin zik pêlênay, Bin pêk.

پەرشان: بێ زار، شەپزە، بەلنگاز، سەرگردان، پەرگندە

الشارد، المضطرب، القلق، الكسيفه، السابر

Perişan: Bê zar, Şerpirze, Belingaz, Sergirdan, Perginde.

پەرشانی: بێ زاری، شەپزەیی، بەلنگازی، سەرگردانی، پەرگندەیی

الحيره، القلق، الاضطراب

Perûşanî: Bê zarî, Şerpirzeyî, Belingazî, Sergirdanî, Pergindeyî.

پەرشان بون: بێ زاربون، شەپزەبون، بەلنگازبون، سەرگردان بون، پەرگندە بون

التحير، القلق

Perişanbon: Bê zarbûn, Şerpirzebûn, Belingazbûn, Sergirdanbûn, Pergindebûn.

پہی گھومی، کفانی گھومی، گھومی سہارہ
صیوان الانن

Perrêguhî: Givanê guhî, Guhê serve.

پہلے ہی گیسٹری: تین گیسٹری ہیں ندری دیکھ لیشیت، نافی
دھ لشیکیٹ
حافہ سکھ الحرائ

Perrêgêsnî: Tîyê gêsnî yê erdê dikelêşît, Avê di heliskêvît.

په لاق: تدارک کری، خوہ حولی کری، خوہ تپتوز کری، تپتوز، کشخه، تفتانندی،

الانيق، المنعق، الخريف، المزخرف، المموه

Perlaq: Tidarek kirî, Xwe hulî kirî, Xwe tirtoz kirî, Tirtoze, Keşxe, Tivtivanî.

بهر لاق بون: تر توزبون، كمسخه بون، تدارك بون، تفتاندين بون
لتائق، التمنى، التزخرف

Perlaqbon: Tırr tozbûn, Keşxebûn, Tıdarekbûn
Tıvtıvandınbûn.

بهر لاق بوی: تروتوز بوی، کشفه بوی، تدارک بوی، تفتاند بوی
لانیق، الظریف، المنمق

Perriqboy: Turr tozbûy, Keşxebûy, Tidar-
rekbûy, Tivtivandinbûy.

په لاقو، په لاقو توپون، تر ټولو تر، که څه تر، تدارک تر، تفتاندن

لاظرف، الانمق

Perlaqtir= Perlaqtirin: Tırt toztir. Keşxetin
Tidarektir. Tıvtivandintir.

مهر لای کر: توتوز کرن، که شخه کرن، تدارم کرن، تفتفاندن کرن
 التانسة، التمنية، التجميل

Perlaqkirin: Tırr tozkirin, Keşxekirin, Tıdarek kirin, Tıvtıvandinkirin.

مهرآفاقری: تروتزکری، کمشخه‌کری، تدارمک‌کری، تفتفاندن‌کری
المنق، المنق، المنق، المنق، المنق، المنق

Perlaqkirî: Turr tozkirî, Keşxekirî, Tidarekkirî
Tiyyivandinkirî.

پرواھی، پەرلایمیاتی، تدارهکی، کشخیی، ترتوزیاتی، تفتندی،
تفتاندن

لاناقة، التنمية، الظرافة

Perlaqî= Perlaqyatî: Tirdarekî, Keşxey, Tirm
tozvatî Tixivandî Tixivandin.

پہرگفتہ: شہبرزہ، سرگردان، پریشان، بی زار، بہ لنگاز
النبج، القلق، النهک، السأم

Perrginde: Şerpirze, Sergirdan, Perişan, Bê zar, Belingaz.

په گندمبون: شه پرمبون، سرگردان بون، پهریشان بون، بقی زار
بون، پلانگان بون.

الانشاء، التفسير، الانكشاف

Perrindebon: Şerpirze bûn, Sergirdan bûn.
Berîsan bûn. Bê zar bûn.

پیرگنجهوی: شاپرزمبوی، سرگردان بوی، پیریشان بوی، بی زار

پہلی

Perrindeboy: Şerpirze bûy, Sergirdan bûy

پريښان بوى، بے زار بوى.

نظریات

pergindey= Pergindeyatı: Şerpirzeyi, Sergir-

danî, Perîşanî, Bê zarî.

and

لاغلاق، الاسنام، الاكساف

Bê zarkirin.

پیشکش: سہ ماہی

المفلق، المكسف، المفلق

Şerpirzekirî, Sergirdankirî
Perişankirî, Bê zarkirî.

برگزار: دستگاہی جوت ولیکی نه، هیروبار، هه‌فچاروگیتسن
به‌از الفلاحه، ادوات الحرائه

stgahî cot lîkîne, Hîrûbar, Hevcar t

میرکار: نامویریت نعدازی نه، ناویریت نه نعدازی نه
فدجال، البکار، للمندسه

پەر وەرهای: بئ پەر، پەر فر ویچکاندی، پەر فە روی، پەر شکستی
المهض

Perrwerhay: Bê per, Per verûčkandî, Perve rû
per şkestî.

پەر وەرهان: لپیتن، پەر شکستن
المهض، المهاضه

Perrwerhan: Lepitîn, Per şikestin.

پەر وانه: به لاتینکا شەفتی قەستار وناهی وناگری دکەت
الفرطيط، الخروف، فراشه الليل، المروحه، الفراه

Perrwerhan: Belatûnka şevê qesta ronahî û agirî
di ket.

پەری: خاتون، خانم، ستی
الخوريه

Perf: Xatûn, Xanim, Sîtî.

پەری ئاشی: پەری تە دولابا ئاشی، پەروانی ئاشی
الناعور للرحی

Perreaşî: Perên dulaba aşî, Perwanê aşî.

پەرزادە: کولکە وەکی سلیم کەکن، وەکی سیفوکەکن لستوی
دهیت کولکا گەردەمنی

الذرب، الذریه، غده مرضیه

Perfzade: Kulkeke wekî silêm kekê, Wekî sîvo
ke kê li stûy dihêt kulka ger demê.

پەز: چافری
الغفم

Pez: Çavrî.

پەزێ بریدی: پەزێ کرێ هافی و فەقەتای، پەزێ چەرت بوی زکەری
الطبیه

Pezêbirboy: Pezê kerê havî û veqetay, Petê çert
bûy ji kerî.

پەزێ کەوی: پەزێ چیبایی
الهل، الوعل، الاوریه، الغدر

Pezêkûvî: Pezê çiyayî.

پەزێ بانن: پەزێ دەست ویت خیر خیر، پەزێ دەست ویت باز
الاعصم، لعمصا،

Pezêbazin: Pezê dest û pê xîr xîr, Pezê dest û
pêbaz.

پەرمویچک: کریسکیت بەفری، مرکێ پەری تەریرا
السبخ، الطیر والتلج ونحوه الخفش للتلج

پەری نام:

الخفان، ریش النعامه

Perrenamê:

پەرنقیس: روی پەر
الصحیفه

Perr nivê: Rû per.

پەرانن: بێاندن، سمین، تێ پەشاندن، تێ بێاندن، تێ برن
الانفاذ، الإخراق، التعبير

Perrandin: Beyandin, Simtin, Tê peşandin, Tê
beyandin, Tê birin.

پەرین: پەشین، بێین، تێ چون، سمین
النفاذ، النفوذ، الخلاق، المروو

Perrîn: peşîn, Beyîn, Tê çon, Simtin.

پەرین: گوڤنیل، گوڤنیل
نزوه العنز، تناسل، الغنم

Perrîn: Guhnêl, Gunhêl.

پەرە: بەلاش، ئەرزان، بئ مز، بئ حەق، بئ بەها، بئ نرخی، بئ باه
المجان، البلاش

Perwe: Belaş, Erzan, Bê miz, Bê heq, Bê biha,
Bê nirxe, Bê bah.

پەرەیی، پەرەییاتی: بەلاشی، ئەرزانی، بئ مز، بئ بەهای، بئ
باهی، بئ نرخی، بئ
المجانیه

Perweyî= Perweyayî: Belaşî, Erzanî, Bê mizî, Bê
heyî, Bê bihaî, Bê nirxê.

پەرەز: چارچوڤە، کەفی، دروانک، چاروڤە، کفان، مەرز
الاطر، المحيط، الحاشیه، الهاش

Perwaz: Çarçove, Kevî, Dirwank, Çarrex, Gi-
van, Merz.

پەرەز: پەردار، خودان پەر، خودان روی، رویمەت، ماقول
المجنح، اللانق، الوجیه، المحترم

Perwer: Perdar, Xudan perr, Xudan rû, Rûmet
maqûl.

پەرەزی: ماقول، ریزداری، روی گران، رویمەت مەندی
الوجاهه، الاحترام، الوقار

Perrwerî: Maqûlî, Rêzdarî, Rûgirani, Rûmet
mendî.

Pejlk: Persîvê giran û dijar.	پەژێک: پەرسێفێ کران و دژوار الانفلونزا، الرشحات
Pejn: Raman, Yanî Ku , Mana.	پەژن: رامان، یانی کو، مەعنا المعنى (الجزيري)
pejrandin: Sadiq bihe' dîn di bêjît mana.	پەژراندن: سادو بهاء الدين دبیزیت مەعنى قبول رضاء
Pesar: Evraz, Evrezî, Jêhel, Silal, Jor.	پەسار: ئەفران، ئەفرانزى، ژێهەل، سلال، ژور الصعدة، المرتقى
Pesn: Ragirtin, Xweristin, Xwecirtin.	پەسن: راگرتن، خوهرستن، خوهرگرتن الصعود، المقارنه
Pesnandin: Xwerisandin, Ragirtin, Xwecirtin, Xweristin.	پەسناندن: خوهرساندن، راگرتن، خوهرگرتن، خوهرستن الثبات، الرسوخ، الصعود
Pest: Stiran, Hozan, Sîvir.	پەست: ستاران، هوزان، سفير الانشوده، النشيد
Pest: Silhay, Pindivî, Host, Torba.	پەست: سلهاى، پندفى، هست، توربا المصبى، المفاظ، الحائق
Pestbon: Silhan , Pindivî, Host bûn, Torba bûn.	پەست بون: سلهان، پندفى، هست بون، توربا بون الافتياط
Pestboy: Silhay bûy, Pindivî bûy, Torba bûy, Host bûy.	پەست بوى: سلهاى بوى، پندفى بوى، توربا بوى، هست بوى المفتاذ، المظنق
Pesttir: Pesttirîn, Silhantir, Pindivîtir, Torbatir, Hosttir.	پەست تر، پەست ترين: سلهان تر، پندفى تر، توربا تر، هست تر الاغيد، الاحنق

Pezêrêş: Reşoke, Bizin, Pezê bimû.	پەژێرەش: رەشوکە، بێن، پەژێر بىمى الماعز، المعز
Pezpezk: Hêwaneka tevn pîrkê ye mezin tire û yajehirdare, Hêwaneka jehrîne, Zû zû û bilez di bezît.	پەژپەژک: حەوانەکا وەکی تەفەن پێرکێ بەمەزن تیرە و یازە هەردارە، حەوانەکا ژمەرینە، زوى زوى و بێلەز دێزیت الرتیلاء، الخنزرق
Pezêduberî:	پەژێر دەویە: پەژێر سالتى دوجار دزیت المقله
Pezêbgulîk: Pezê stûyê wî wek çîçka pêve.	پەژێر بگولێک: پەژێر ستۆی وى وەک چێچکاپێفە الاقراط، القرط
Pezêşpî: Pezê mihîn, Pezê bihrî.	پەژێر شەپى: پەژێر مەهین، پەژێر بەهرى الضمان
Pejan: Tan, Çeper, DiwarNav bîrr.	پەژان: تان، چەپەر، دیوار، ناف بر المساج، الوشیع، العابط، العاجز
Pejanbon: Tan bûn, Diwar bûn.	پەژان بون: تان بون، دیوار بون التشیع، التحول
Pejanboy: Tan bûy, Diwar bûy.	پەژان بوى: تان بوى، دیوار بوى المشیع، المحول
Pejankirin: Tan kirin, Diwar kirin.	پەژان کۆن: تان کۆن، دیوار کۆن التشیع، التحویل، التحجیز
Pejankirî: Tan kirî, Diwar kirî.	پەژان کرى: تان کرى، دیوار کرى المشیع، المحول
Pejankirî: Tan kirî, Diwar kirî.	پەژى: نەساخىبا بگە گرتنە، نەساخىبا فێرا دچیت المرط السارى، المرض المعدى
Pejî: Nesaxya biv girtin, Nesaxya vêra diçît.	

پەشمەن کرێ: لێفە کرێ
ئابە، استابە

Peşmankirin: L êvêkirin.

پەشم: شەل، شەوال، دەریژێ سەردا
السرّوال الصوفی

Peşm: Şel, Şewal, Deryê serda.

پەشلێ: هەرفێ، بەهۆژێ، هەلوهرای، هەلەلێ، هەریکێ
الفت، الاضمحلال، الفت

Peşlîn: Heriftin, Bihojîn, Helwerhan, Hilhilîn, Herikîn.

پەشلێ: هەرفێ، بەهۆژێ، هەلوهرای، هەلەلێ، هەریکێ
الفت، الاضمحلال، الفت

Peşlîf: Heriftî, Bihojî, Helwerhay, Hilhilî, Herikî.

پەشلانێ: هەرفان، بەهۆزانێ، هەلوهرمانێ، هەلەلانێ، هەریکانێ
التحليل، التفتيش، التفكيك

Peşilandin: Heriftin, Bihojîn, Lhelwerhan, Hilhilandin, Herikandin.

پەشان، پەشلێ، پەیین، سەتێ، تێ چۆن
الغرق، النفوذ، الاجتياز، الانسلاال، المروق

Peşan= Peşlîn: Peyîn, Simtin, Tê çon.

پەشانانێ: بەیانانێ سەتێ، سەمانانێ، تێراپانێ
الانفاذ، الاخراق

Peşandin: Beyandin, Simtin, Simandin, Têrabin.

پەشینک: بەیینک، سەموک
المشتق، المصدر

Peşînk: Beyînk, Simok.

پەش: هەف، فیکرا، پیکفە، لگەلێک
معا، سويه

Pev: Hev, Vêkra, Pêkve, Ligelêk.

پەق: تیک، دەرز، کەلشت
الصدع، الشق، الاخود، الرأب، الغطر

Peq: Tik, Deriz, Kelişte.

پەقێ: تیک، بوی، دەرزێ، کەلشتی
المصدوع، المشقوق، المغطور

Peqay: Tik bûy, Derizî, Keliştî.

پەست کرێ: سەلەاندن، پەندفاندن، تۆربا کرێ، هەست کرێ
الاغاضه

estkirin: Silhadin, Pindivandin, Torbakirin, Hestkirin.

پەست کرێ: سەلەاندن، پەندفاندن، تۆربا کرێ، هەست کرێ
المغيط

Pestkirî: Silhandî, Pindivandî, Torbakirî, Hostkirî.

پەستی، پەستیانێ: سەلەان، پەندقییانێ، تۆربایی، هەستی
الغيط، الحنق، العصبه

Pestî= Pestîyafî: Silhan, Pindivyatî, Torbayî, Hestp.

پەسپەند: فەلێتە، سۆیتار، کەتوهر، ب رەنگ رویت
الوضیع، التافه، النذل

Pespend: Felîrenyî, Sûtyarî, Ketwerî, Bê reng û rûî.

پەسپەندێ: فەلەتینی، سۆتیاری، کەتوهری، ب رەنگ رویت
النذل، الؤضاعه، التافاه، الحقاره

Pespendî: Felîte, Sûtar, Ketwer, Bê reng û rûî.

پەشک: قەلویژ، قەرول، سەرچەق، بەراهی
الطلانغ، البوارد

Peşk: Qelawîz, Qerawil, Serçeç, Berahî.

پەشیمان: لێفەبوی
النادم، التائب

Peşman: L êvêbûy.

پەشیمان بۆن: لێفە بۆن بۆن
التندم

Peşmanbon: Lêvêbûn bûn.

پەشیمان بۆی: لێفە بۆی
النادم، التائب

Peşmanboy: Lêvêbûy.

پەشیمان تێ: پەشیمان ترین: لێفە بۆی تێ، لێفە بۆن تێ
الاندم

Peşmantir= Peşmantirîn: Lêvêbûytir, Lêvêbûn tir.

پەشیمانێ، پەشیمانیا: لێفە بۆنی
التداه، التوبه

Peşmanî= Peşmanyatî: L êvêbûî.

پەكو تەهە، تەنھا
ماشاء اللہ، للإعجاب والافتراب

Peko: Tehe, Tenha.

پەل: پیرتا ناگرێ
الجمرة

Pel: Pirta agirî.

پەل پەل: ناخفتن قەچوین، زار زار، هیشی کرن، خازنا لێ بو رینی
الجلجە فی الکلام، التوسل، الالتماس، الترجی، اللطفه

Pelpel: Axiftin veçûn, Zar zar, Hivî kirin, Xazti-
na lê borînê.

پەل پەلی: ناخفتن قەچوینی، زار زاری، هیشی کەر
الجلج، اللطف، اللجوء

Pelpelî: Axiftin veçûnî, Zar zarî, Hivî ker.

پەلەخ: پەرەخ، هویرکی ککییا و بەلگیت هەشک، پویشی هویر بوی،
بەلم، کلگه

المصافه، الدمدم، الرفاف، الهشيم

Pelex: Perex, Hûrkê giya û belyên hişik, Pûşê
hûr bûy, Belim, Gilgile.

پەلمور، پەلمار: ناگرومرهان، ناگربارین
الحمم البركانيه وامثالها

Pelemor= Pelemar: Agirwerhan, Agirbarin.

پەلوخە، پەلوخشە: پرتیت ناگرێ بیت گەش بێ خوەلی
الجامم، الجذره، الجمرة المتقده الوهاجه

Peloxe= Peleşxe: Pelloxe, Pirtên agirî yên geş
bê xwelî.

پەل گەزک: گەزک، کازک، نامویرێ پەل هەلکەرتنێ و ناگر تیکفەدانی
المحشە، المشايخ، المغاد، اللقط، الماشه

Pelgezsk: Gezik, Gazik, Amûrê pel hekgirtinê û
agir tēkvedanê.

پەلاف: گرازا برنجی، گرازا هەشک، گرازا کوسپە
التمن، الطبخ

pelav: Girara birincî, Girara hişik, Girara kospe.

پەلاف مەش: گراراماش، ویرنجی تیکەل، لێنانا ماش ویرنجی پیتکفە
طبخ الرز والماش

Pelavmaş: Girarmaş, û birincê tēkel, Lēnana
maş û birincî pēkve.

پەقان: تیک بون، دەرزین، کەلشتن، کەلشین
الانشقاق، الانفجار، التصدع، الفتق

Peqan= Peqîn: Tîk bûn, Derizin, Keliştin,
Kelişîn.

پەقاندن: تیک کرن، دەرزاندن، کەلشتن
الاصداع، التشقيق، التفقيق، التفجير

Peqandin: Tîk kirin, Derizandin, Keliştin.

پەقا پیتی: کەلشتاپیتی
البدح، الفلح

Peqa Pêy: Kelišta pêy.

پەقا دارێ: کەلشتاداری، دەرزاداری، تیکاداری
الشفط

qadarî: Keliştadarî, Derza darî, Tîka darî.

پەقیقووک: نافەلەنگ، نافەلەک، پەقیقشک، میزمیزک
المجل، النفاخه، للرجل، النطفه

Peqqeqok: Avildang, Valek, Peqûşik, Mîzmîzik.

پەقیقووک: گییابەکی هارابە پەقیقووک پێفە دەین رازوک بێنەباخووە
قەبەششین دەنگ ژێ پیتت
نبات بری

Peqqeqok: Giyaye biharaye peqqeqok pëve di
hên zarok bi enya xwe vedi peqînin.

پەقا پەری: تیکابەری، دەرزابەری، کەلشتابەری
الشرن، للحجر

Peqa berî: Tîka berî, Derzaberî, Keliştaberî.

پەقا چییای: کەلشتا چییای
الشجنه، اللجل

Peqa çiyay: Kelišta çiya.

پەقزین: هەلکەگتن، فباکەتن، رابوین و روینشتن، پلندبوین، وەزم بون
المشوه، الارتداد، الانتفاض، الذبذبه، لنفروه

Peqijîn: Helingivtin, Vbaketin, Rabûn û
rûniştin, Bilindbûn, û nîzimbûn.

پەقا ئەری: کەلشتا ناخی، کەلشتا ئەری
الاخقوق، الاخذود

Peqa Erdî: Kelišta axê, Kelišta erdî.

پەقوشک: سیفوکا سەر ناغی، پەقیقووکا فەسەر ناغی دکەفیت
الفاقعه، الحباب، الماء

Peqûşk: Sivoka ser avê, Peqqeoka biser avê di
kevît.

پهلویک: پتخارنکه ژ نارو روینی چیدکن، نان ژ نار وناقی بئتن،
نارخافکا ناقي

الجديحه، الثريد، المجدح للهيده

Pelûk: Pêxarneke ji arû rûnî çêdkin, an ji arû avê
bitinê, Arxafka avê

پهلوی پتک: نارخافکا نارو ناقي پتکفه بلتن

ثريد الماء والدقيق فقط العج

Pelôqitk: Arxafka arû avê pêkve bilênin.

پتک، پلعت: دارمکه لبر ئافا شين دبیت وهک چنارايه

الغرب، القرم، الزنبار، صنف العجر

Pel= Pelt: Dareke liber ava şînbît wek
çinaraye.

پهلخين: پهرتين، بژكين، ههرفتن، پهرخين، هوير هوير بون ههزمين

النقص، الهشم، الفهر، الهدود

Pelfîn: Peritîn, Bijikîn, Heriftin, Perixîn hûr hîr
bûn, Hezimîn.

پهلفانئین: پهرتاندن، بژکاندن، ههرفاندن، هوير هوير کرن
ههزماندن

التهشيم، الهد، الانقاظ

Pelixandin: Peritandin, Bijikandin, Herifandin,
hûr hîr kirin, Hezimandin.

پهلاتيقي: دهف خووشی، نهزمان تيلي

السياسة

Pelatqf: Dev xweşî, Ezman tîlî.

پهلاتيقي: دهف خووش، نهزمان هولي

السياسي

Pelatq: Dev xweş, Ezman hulfî.

پهلاس: قهسر، شانেশين، خانی، ئافاهين معزن

القصر، الدار

Pelas: Şanc şîn, Xanî, Avahiyê mezin.

پهلا: بنی، پنبانهردی، قوشه، پرتهکاجهی

البقع، القطر، البلاد

Pela: Pinî, Pinya erdî, Qoşen, Pirteka cihî.

پهلامهروی: برتا عهروی، کر نهفر

الطحرة، الطمیه، الغسم

Pela Ewrf: Pirta ewrî, Ker evir.

پهلخين: پهرخين، ههرفين، ههزمين، پهرتين، بژكين، هوير هوير بون،
وستان كهرخين، كوسك بون، نوخين، كهسيره بون، لهپين
النهك، الضى، الدنف، للانسان

Pelixîn: Perixîn, Herifîn, Pertin, Pijikîn, Hîr
hûrbûn, Westan, Kerixîn, Kusikbûn, Tewxîn,
Kesîrebûn, Lepinîn.

پهلخی: كهرخى، كوسك بوى، توهخى، كهسيه بوى، لهپتى،
ههرفتى، پهرخى، بژكى، پهرتى وهستاي

النهوك، الدنف، المهدود

Pelixî: Kerixî, Kusikbûy, Tewxî, Kesîrebûy,
Lepitî, Heriftî, Perixî, Bijikî, Peritî, Westay.

پهلفانئین: كهرخاندن، نهوخاندن، لهپتاندن، كهسيهكرن، كوسك
كرن، وهستاندن

الانهاك، الاطناء، التدنيف

Pelixandin: Kerxandin, Tewxandin, Lepitandin,
Kesîrekirin, Kusik kirin, Westandin.

پلئى: يانی بارانا پلى، نهويارانا بئهردى دابجيت رويسهلامردى
بكفيت بوکيلانى

الانهار

Pele: Yanî barana pelî, Ewbarana bierdî,
Dabiçût rubae li ser erdî bikevît bo kêlanê.

پهلاچه: پويج، رثنى، مهزخى

السرف، الهدر، التبذير، التبديد

Pelaçe: Pûç, Mezixî, Zi'ê.

پهلاچميرن: پويج بون، رثيبون، مهزخين

البدد، البذر، الرف

Pelaçebon: Pûçbûn, Zi'êbûn, Mezixîn.

پهلاچه بوى: پويج بوى، رثنى بوى، مهزخى

البدد، البذر، المهدر

Pelaçeboy: Pûçbûy, Zi'êbûy, Mezixî.

پهلاچه کرن: پويج کرن، رثنى کرن، مهزاختن

التبذير، الاسراف، التبديد

elaçekirin. Pûçkirin, Zi'êkirin, Mezixtin.

پهلاچه كرى: پويج كرى، رثنى كرى، مهزاختن

البدد، المبذر

Pelaçekirî: Pûçkirî, Zi'êkirî, Mezixtî.

پلوشه کری: تشتی چیکری سهرلیکی نسوکوم وینه چه
المنجز الهشاش المهلل

Pelosekiri: Tiştê çêkiri, Serpilê, Ne mokom û
Bine cih.

پلوسهیی، پلوسههاتی: ههژمه زوکی سستی، خافی، سهرلیکیانی
العمل غیر المنق

Pelseyî= Peloseyati: Hejhejok, Sistî, Xavî, Ser
pilkyati.

پهله لانی: یارییه که بچوک بیه لا دکن
لعبه الجمر، للاطفال

Pelpelanê: Yaryeke biçûk bipela dikin.

پهله شه: لیواز، نسوکوم، نهینه چه، نهیسر ویه، بی سهرویه
مهوز، معیوب، ناقص، غیر مرتب

Pelişqe: Lêwaz, Nemokom, Ne bine cih, Ne bi
ser u ber bê ser û ber.

پهله شه یون: بی سهرویه یون
التهمز، التخل

Pelişqebon: Bê serûber bûn.

پهله شه یون: بی سهرویه یون
المعیوب، المصعب

Pelişqebay: Bê serûber bûy.

پهله شه تر، پهله شه ترین: بی سهرویه تر، لیواز تر، لهقه فوک تر،
نهینه جهتر

الافز، الاضعف

Pelşqetir: Pelşqetirîn bê serûber, Lêwaztir leqle-
qoktir, Ne binecihtir.

پهله شه کون: بی سهرویه کون، لیواز کون، لهقه فوک کون
الاضعاف، الاخلال، الانقاص

Pelşqwkirin: bê serûberkirin, Lêwazkirin leqle-
qokirin.

پهله شه کری: بی سهرویه کری، لیواز کری، لهقه فوک یانی
النقص، المضعف

Pelişqekiri: bê serûberkiri, Lêwazkiri, leqleqokyanî

پهله شهیی، پهله شههاتی: بی سهرویهی، نهینه جهی، لهقه فوک یانی
للضعیف، المهزوز، الناقص

Pelişqeyî= Pelişqeyati: Bê serûberî, Be bihecih.

پهله جایی، پهله جیانی: مهزاختنی، بویجی، بویجانی، زمعیانی،
زنیانی

التبديد، الاسراف، الهير

Pelaçî= Pelaçeyati: Pelaçyati, Mezaxtinî, Pûçî,
Pûçyati, Zi'êyati.

پهله یاره: کویر، کویرماز، گبیابه که دناقتدا شین دبیت بخون خاف
وترش کری
اللينوفر، نبات

Pelyare: Kûz, Kûzmaz, Giyayeke di avêda şîn
dibît, Dixon xav û tiriş kiri.

پهله خن نههای: پهله خن شهکرتی، پهله خن شیمیا بوی
المقيت، الهشيم اصابه المطر

Pelexênimhay: Pelêxê şihgirtî, Pelexê şemya
bûy.

پهله دار: چوینه که ژههل دشتنا وهردکن، قاپ هافیتن دیسا بورمخن
نقلانک لی ئینان دبیتن
قذیفه الخشب، ویکنی بالطن

Pelindar: Çûveke jêhel di tiştâ werdikin, Qap
havêtin dîsa bo rexin neqlank lê înan di bêjin.

پهله یه: یانی سست، نه نهینه، وشوئی سهرلیکی
مههل، غیر متقن، الخربش، الخراوه، الهشاشه فی العمل

Pelose: Yanî sist, Ne binecih, Şolê ser pilki

پهله یه یون: سست یون، خاف یون، سهرک فهتانا نسوکوم
وینه چه
التخربش

Pelosebon: Sist bûn, Xavbûn, Serkveînana nem-
okom û binecih.

پهله یه یون: تشتی ماتى چیکرن نهینه چه و نسوکوم بی خاف
وسست
المخریش

Peloseboy: Tiştê hatî çêkirin, Ne bine cih û
mokom yê xav û sist.

پهله یه تر: سست تر، خاف تر، بی بنیات تر، لهقه فوک تر
الافسد، الاخلل

Plosetir: Sisttir, Xavtir, Bê binyattir, leqleqoktir.

پهله یه کون: سست کون، خاف کون، چیکرنا نهینه چه
الانجاز غیر المنقن

Pelosekirin: Sistkirin, xavkirin, Çêkirina ne bine
cih.

- پەنجەر: کولەك، كولین
پەنجوړېك: كفشك، دراندنا بښنوګا
المرش، القرص، الخدش
- Pencumrik:** Kivşik, Dirandina bininoka.
پەنگ: كەبابەنكا، كریفكەبانا، قەفتا بەنگ و ډەزەبیا
الوشیعه، للخیوط
- Peng:** Kefabenka, Girifka bena, Qefgta benk ū dazyā.
پەنگان: تژی بون، مەندوبون، راوشان
حصار الماء فی قاع حتی یمتلأ
ngan: Tijībūn, Mendbūn, Raweşay.
پەنگای: تژی بوی، مەندوبوی، راوشای
الملی، الحصار
- Pengay:** Tijībūy, Mendbūy, Raweşan.
پەنگاندن: تژی کړن، مەندکړن، راوشاندن
الاملاء، الاحصار
- Pengandin:** Tijikirin, Mendkirin, Raweşan.
پەنگای تو: تژی تو، مەند تو، راوشای تو
الاملا
- Pengaytir:** Tijitir, Mendtir, Raweşaytir.
پەنای: پەن، قەشەرای، نەینای، ناڤا بوی، نوښای پەرزە، نەدییار،
قەشارتی
الخفل، الغائب، المستور، المحبوب، خلف، وراء
- Penf:** Pen, Veşirhay, Nihini, Avabūy, Noşay berze, Ne dyar.
پەنی بون: ناڤا بون، قەشەرمان بون، پەردەبون، قەشارتی بون،
نەدییار بون، پەرزە بون، نەینای بون
الاختفاء، التغيب، الاحتجاب
- Penfbon:** Avabūn, Veşirhanbūn, Veşarībūn, Perdebūn, Ne dyarbūn, Berzebūn, Nihiniībūn.
پەنی بوی: ناڤا بوی، قەشەرای بوی، پەردە بوی، قەشارتی بوی،
نەدییار بوی، نەینای بوی
المخفي، المستور، المحبوب
- Penfboy:** Avabūy, Veşirhanbūy, Veşarībūy, Perdebūy, Ne dyarbūy, Berzebūy, Nihiniībūy.
پەنیت: قەشەرای تو، قەشارتی تو، ناڤا بوی تو، نەدییار تو، نەینای
تو، پەردەمکری تو
الاخفي، الاستور، الاضمرب
- Penitir:** Veşirhaytir, Veşarītīr, Avabūytir, Ne dyd-yartin, Perdekirtir, Nihiniitir.

- پەلازېك: تەبەسین، برسکین، چرسکین، برقین
الالتماع، اللحم، البريق، الالق
- Pelazik:** Teysin, Biriskin, Çiriskin, Biriqin.
پەلېد: پەلاقش، چقيل
الفاخش، الدنس، النجس، البذئ
- Pelid:** Belefis, Çivêl.
پەمبوی: لوک
القطن، الكرفس
- Pembû:** Lok.
پەمبولوکی: کوپکي، هەفونک، هەفنی.
المغن
- Pembilokî:** Kîfîkî, Hefonk, Hifnî.
پەمبولوکی بون: کوپکي بون، هەفونک بون، هەفنین
التعفن
- Pebilokîbon:** Kîfîkîbūn, Hefonkbūn, Hifnîbūn.
پەمبولوکی بوی: کوپکي بوی، هەفونکی بوی، هەفنی
المغن
- Pembilokboy:** Kîfîkbūyî, Hefonkbūy.
پەمبولوکی تو: پەمبولوکی تەین: کوپکي تو، هەفنی تو، هەفونکی تو
الاعفن
- Pembiloktîr= Pembiloktîrin:** Kîfîktîr, Hifnîtir, Hifnîtir.
پەمبولوکی کرێ: کوپکي کرێ، هەفونکی کرێ، هەفناندێ
المغن
- Pelbilokîkîrî:** Kîfîkîkirî, Hifnokî, Hifnandî.
پەمبولوکیاتی: کوپکيیاتی، هەفنیاتی، هەفونکییاتی
المفوفه
- Pembilokiyatî:** Kûlkyatî, Hefinyatî, Hefino-giyatî.
پەنج: نەینوک، نینوک
المخلب، البرش، الظفر
- Penc:** Neynok, Ninok.
پەنجا دیکلی: نینوکا دیکلی
الصنمته
- Penca Dîkîlî:** Ninok dikilî.
پەنجه شێر: نەساخیهکا بێسەم و ترسە یا بێ دەرمان
السرطان، مرض لمنوع
- Penceşêr:** Nesaxyeke bi shehm ū tirse ya bê der-mane.

P	پ	P	پ
	پند بردان: قاپ بردان، قاپ هافتن الفواہن	پمنی کون: فمشارتن، نافاکرن، نهینی کون، نهیدیارکرن، فمشرهان کرن، پردمکرن الافخاف، التفجیب	
Pend berdan: Qap berdan, Qap havêtin.	پنگاف: کراف، بیزم، کراکول، کوم الموض، البرکه، الغدیر	Penfikirin: Veşirtin, Avakirin, Nihînkirin, Nedyarkirin, Perdekirin .	
Pengav: Gerav, Bêrim, Gerr, Gol, Gom.	پهلوان: قهمرمان، میژ باش، تن ههیی البطل، الباسل	پمنی کری: فمشارتی، فمشرهانی کری، نهینی کری، نهیدیارکری، پردمکری المستتر، المخفی، المحجب	
Pehlewan: Qehreman, Mêrbaş, Têheyî.	پهلوانی: قههرهمانی، میژباشی، تن ههاتی النبطوله، البساله	Penfikirî: Veşirtî, Veşirhanî, Nihînkirî, Avakirin, Nedyarî, Perdekirî .	
Pelewani: Qehremanî, Mêrbaşî, Têheyatî.	پهلوانی: قههرهمانی، میژباشی، تن ههاتی النبطوله، البساله	پمندیاتی: فمشارتنی، فمشرهانی، فمشارتیانی، نهینیانی، پردمندیاتی، نهیدیارنی، نافابونیاتی الخفیه، الغیاب، الحجب	
Pelewani: Qehremanî, Mêrbaşî, Têheyatî.	پهلوانی: قههرهمانی، میژباشی، تن ههاتی النبطوله، البساله	Penyati: Veşartinî, Veşirhanî, Veşartyatî, Nihînya nî, Perdeyatî, Nedyarî, Avabonyatî .	
Peh= Pehe: Peko, Teha, Tohe.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب	پمنی دنگدان: دنگدان فمشرهانی، ههلیزارتنا فمشرهانی التصویت السری، الاقتراح السری	
Peh= Pehe: Peko, Teha, Tohe.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب	Penîdengdan: Dengdana veşirhay, Helbijartina veşirhay.	
پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب		پمنی: نافایی، فمشارتی، فمشرهانی، نهینی، پردمکری المستور، الغائب، المحجوب	
Peyda: Qewmî, Helketî, Nûbûy, Nû hatî.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب	Penahî: Avayî, Vepartî, Veşirhay, Nihînfî, Perde-hirî.	
پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب		پنهر: شیرئ کوسپه، شیرئ هیلین کری وقهرسی الجبین	
Peyda: Qewmî, Helketî, Nûbûy, Nû hatî.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب	Penîr: Şîrê kospe, Şîrê hêvênkirî û qerrîsî.	
پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب		پنهار: کل وکیایی خارتئ سهوزه الخضروات، المخضرات	
Peydabon: Qewmîn, Helketinbûn, Nû hatin.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب	Pencarr: Gil û giyayê xarnê, Sewze.	
پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب		پنار: تهبو، تنجاییت پهزی نه، ههسترن ژ کرم و نوزا القرظ، القراء، قمل الغنم	
Peydaboy: Qewmî, Helketî.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب	Pend: Tebo, Tebayên Pezîne, Mestirin ji kirm û noja.	
پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب		پند: شیرت، دهراکوتی النضج، الوعط	
Peydatîr: Qewmî tir, Helketî tir.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب	Pend: Şîret, Diberra gotî.	
پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب			
Peydakirin: Qewmdin, Helêxistin.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب		
پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب			
Peydakirin: Qewmdî, Helêxistî.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب		
پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب			
Peydayî= Peydatî: Qewmandinî, Helketinî, Helketinyatî, Qewminî.	پهه: پهه، پکو، تهه، توهه ماشاء الله، کلمه تحجب واستغراب		

پهت بون، بهرهف بون، چست بون، حازر بون، قيت بون
التهن، المجهن، التهن، التجهن، التحضر، الاستعداد

Peytbon: Berhevbûn, Çistbûn, Hazirbûn, Qîtbûn.

پهت بوى، بهرهف بوى، چست بوى، حازر بوى، قيت بوى
المهن، المجهن، المستعد

Peytboy: Berhevtir, Çisttir, Hazirtir, Pêk-
hatîtir, Qîtîr.

پهت تر، بهرهف تر، چست تر، حازر تر، پیکهاتى تر، قيت تر
الاهى، الاجهن، الاحضر

Peytûr: Berhevbûn, Çistbûn, Hazirbûn, Qîtbûn.

پهت کړن، بهرهف کړن، چست کړن، حازر کړن، پیک نینان، قيت
کړن

الاحضار، التجهيز، التهيئ

Peytkirin: Berhevkirin, Çistkîrîn, Hazirkîrîn,
Pêkhatîkîrîn, Qîtkîrîn.

پهت کړى، بهرهف کړى، چست کړى، حازر کړى، پیک نینانى،
قيت کړى

المهن، المجهن، المحضر

Prytkîrî: Berhevkîrî, Çistkîrî, Hazirkîrî, Pêk-
hatîkîrî, Qîtkîrî.

پهتې، پهتاتې، بهرهفى، چستې، حازرى، پیک هاتيانى، قيتې
الاستعداد، التهيئ، التجهيز، التاهب

Peytî= Peytîyafî: Berhevî, Çistî, Hazirî, Pêk-
hatîyafî, Qîtî.

پهيا رڼ، کورمړى

العروق، الملاحيع

Pya nrê: Kurerê.

پهيا گورگ، تشتن برېښه دجيت کوزه کيت وى ښک بکافن
الشبوب، الاصب

Peygurg: Tiştê birêve diçît, Guzekên wî vèk bi-
kevin.

پهيا گورگى، پهيا گورگيياتى، کوزهک ښک کمن برېښه چوڼى
الشبيب، الصبک

Peygurg= Peygurgîyafî: Guzek vèketin, Birêve
çonê.

پهيمان، سوز، زفان

العهد، الميثاق

Peyman: Soz, Jivan.

پهيمکار: هملېځ، قهرمينوک.

المولد، المحدث

Peydekar: Qewmînok, Helêx.

پهيا خارکتنى

الراجل، الماشى، النازل من المركوب

Peya: Xarketî.

پهيا بون: خارکتن

النزول من المركوب، الترحل

Peyabon: Xarketin.

پهيا بوى: خارکتنى، نيناي خار

النازل من المركوب

Peyaboy: Xarketî, Înayxar.

پهيا کړن: خارنځيستن، نينانا خارن

الانزال من المركوب

Peyakirin: Xar êxistin, Înana xarê.

پهيا کړى: خارنځيستى، نيناي خارن

المنزل من المركوب

Peyakîrî: Xar êxistî, Înay xarê.

پهيا ده: رڼه چوى، پهيا چوى

المشاه، الراجل

Peyade: Rêve çoy, Peyabûy.

پهيا له: نستانه

القدح، الاستكانه

Peyale: Istkanc.

پهيا: بيژه، کوټن

اللفظ، الكلمه، القول، النطق

Peyv: Pêje, gotin.

پهيا: پيلک، هنارتى، رڼکار، فري کړ

الرسول، القاصد، البريد، الرائد

Peyk: Pîlik, Hinartî, Rêker, Firê ker.

پهيا: پټ ستور، ستور، دهرمچک، دهکه، دهرزينک

الدرج، العتبه، الوصيد، السلم

Peyfîzk: Pê stûr, Stûr, Derecik, Deke, Derazînk.

پهيا: بهرهف، حازر، چست، راپټچاى، پټکهاتى، قيت

المهيا، المستعد، الجاهز

Peyt: Berhev, Hazir, Çist, Rapêcay, Pêkhatî,
Qît.

پښ کوچک: پښکڼ کوچکی، کښېهر، بهرڼ تزی لهېڼ مروفی
الاث فی. الجلود

Pêkuçk: Pêpkê kuçkî, Kêperber berê tijî lepê mirovî.

پښکڼ کلي: پښتيا کلي، باسکڼ کلي
الامز

Pêpkêgelî: Bistya gelî, Bas kê gel.

پښکڼ مېش: بد، مېش
المشوم، المنحوس

Pêpik meş: Bed, Beş.

پښکڼ رهشې: بدی، مېشی
المشوم، النحس

Pêpilk meş: Bedî, Beşî.

پښ پلک: حیوانکه کن ومکي کچیا دکلمیت دارڼ پونی، ژداري پونی
چښدین
حشره ننشأ من الخشب البالی

Pêpilk: Hêwanekê wekî kêça dikevî darê potî, Ji darê potî çêdibin.

پښلڼ: لغلل، دمنکڼ پیسیا، روپښاپیسیا، تپ تپا لنگا دمنکڼ
رڼهچوڼی
صوت وقع الاقدام، صوت المشی

Pêjin: Livliv, Dengê piya, Rupêna piya tep tepa linga, Dongê rêve çonê.

پښ پهمزک: گلهک پهمزک دسهریکدا، نیک لسه نیکڼ
الدرج

Pêpeyzk: Gelek pey zikdî serkda, Êk li ser êkê.

پښتر: پرتو، زمحف تر، مشه تر
الاكثر، الاغتر

Pêtir: Pirtir, Zehiftir, Mişetir.

پښتر بون: پرتو بون، زمحف بون، مشه بون
النتکاتر

Pêtirbon: Pirtirbûn, Zehifbûn, Mişebûn.

پښتر بوی: پرتو بوی، زمحف تر بوی مشه تر بوی
المتکاتر

Pêtirboy: Pirtirbûy, Zehifbûy, Mişebûy.

پښتر تر: پرتو تر، زمحف تر تر، مشه تر تر
الاشد کثره

Pêtirtir: Pirtirtir, Zehiftirtir, Mişetirtir.

پهيمان بستان: سوز بستان، ژفان دان
المعاده، الميثاق

Peyman bestin: Soz bestin, Jivandan.

پهيمان دا: سوز شکاندن، ژفان شکاندن
نقض العهد، فسخ الوعد

Peman Şkandin: Soz şikandin, Jivan, Şikandin.

پما وړوک: زاروک بپياکهن و ناخفتن کرن، بناخفتنی کتن و
برقه چون
بلوغ الطفل المشی والکلام

Peyawurk: Zarok bi pya ketin û axiftin kirin bi axiftinî ketin û birêve çon.

پمی: دویف، دویفرا، دویفه لانک، دویف دویفک، بدویفیکه، دویفکرا
شیشلته، نیشیک
ردیف، توالی، تعاقب

Pey: Dûv, Dûvrâ, Dûvelank, Dûvk, Bi dûvêkve, Dûvêkra, Şîşilte, Êşik.

پښ: لانک
القدم، الرجل، به، بها

Pê: Ling.

پښ بي: میلان، پشت دان
الترک، المنع، القطع، المقاطعه

Pêbirr: Hêlan, Piştdan.

پښ بهرن: پشت دانی، میلانی
الترکه، القطیعه، المانع

Pêbirrîn: Pişdanî, Hêlanî.

پښ پهرک: دبیزڼ وڼ مریشکاپیت وڼ همتا خاریڼ پهر پیغه هېڼ
الدجاج المریش السیقان

Pêpernk: Dibêjin wê mirîşka pêt wê hela xarê perî pêve hebin.

پښ پهرک: پښت تهر و توالاپیت سهر ژئ کری
ارجل الطیور المذبوحه

Pêpirnk: Pên teyrûtewala yên ser jê kirî.

پښ پهرک: پښ لیټان، پښ قوت، پښ گهراندن
الوتم، الدوس بالاقدام

Pêpezk: Pê lênan, Pêqot, Pê gemrandin.

پښکڼک پهری: سهروپیک
الکراع

Pêpkêpezî: Serûpêk.

پیتوی باتی: بوتیاتی
البلی، النخر، الرمم

Pëtıyaf: Potıyafı

پیت: پال، پلوخه، پلوشخه
الجمر، اللظی، اللوعه، لفع، النار

Pët: Pel, Peloxe, Peloxşe.

پیتوی بونا سەرمایە: هەشک کرنا سەری، گورج بون، فەرمین
الکسح من البرد

Pëtûbona sermayê: Hişik kirina sîrrê, Qurîcbûn, Qerrîmîn.

پیتلی: هەوکار، فەر
المحتاج، الفقیر، الضروري

Pëtvi: Hewgar, Fer.

پیتلی بون: هەوکار بون
الاحتیاج، الاعواز

Pëtvişon: Hewgarbûn.

پیتلی بوی: هەوکار بوی
المحتاج

Pëtvişoy: Hewgarbûy.

پیتلی تر: هەوکار تر
الاحوج

Pëtvîr: Hewgartir.

پیتلی کون: هەوکار کون
التحویح

Pëtvîkirin: Hewgarkirin.

پیتلی کری: هەوکار کری
المحوج

Pitvîkirî: Hewgarkirî.

پیتلیاتی: هەوکاری، هەوکاریاتی
الخاصة، الضرورة، الفقر، العوز

Pëtvîyafî: Hewgarî, Hewgaryafî.

پیتچە: بەرجافک، حەلی، تالینک، تیکومر
اللفاف، اللواء، الملف، البرقع

Pêce: Berçavik, Hêlî, Alînk, Têkwer.

پیتچان: تالاندن، تیکومر کون
الثني، الطلي، اللوث، الاستغشاء، القمط، الغلف

Pêçan: Alandin, Têkwerkirin.

پیتر کون: پرتەر کون، زەحف تر کون، مشەتر کون
الاکثار

Pëtîrkîrin: Pîrtîrkîrin, Zehîftîrkîrin, Mişetîrkîrin.

پیتر کری: پرتەر کری، زەحف تر کری، مشەتر کری
المکثار

Pëtîrkîrî: Pîrtîrkîrî, Zehîftîrkîrî, Mişetîrkîrî.

پیتیری، پیتیریاتی: پرتەر تری، زەحف تر تری، مشەتر تری، پریاتی،
مشەباتی تری، زەحفیاتری
الاکثریة

Pëtîrî= Pëtıryafî: Pëtıryafî, Pîrtîrîrî, Zehîftîrîrî,
Mişetîrîrî, Pîrıyatrîrî, Mişeyatrîrî, Zehıyatrîrî.

پێ تەئەک: لیبوک، باری پی کەر
المهرج، الهزل

Pëtîrank: Lêbok, Yarî pê ker.

پێ تەئەکی: باری پێ کەری، لیبوکی، لیبوکیاتی
السفریة، التهریح

Pëtîrankî: Yarî pê kerî, Lêbokî, Lêbokayî.

پیتوی: پتی، پدی
الله

Pëtî: Pîî, Pîdî.

پیتوی: پوتی، دزی
البالی، النخر، الرمم

Pëtî: Potî, Rizî.

پیتوی بون: پوتی بون
البالی، النخر

Pëtûbon : Potûbûn.

پیتوی بوی: پوتی بوی
المنخور، الملبی

Pëtûboy: Potûbûy.

پیتوی تر: پوتی تر
الانخر، الابلی

Pëtîtir: Potîtir.

پیتوی کون: پوتی کون
الابلاء، التخییر

Pëtîkirin: Potîkirin.

پیتوی کری: پوتی کری
المنخر، الرمم

Pëtîkirî: Potîkirî.

پښ خاړن: نو تاهن مروف بناني دخوت
الام، الادم

Pëxarin: Ew ahê mirov bi namî.

پښ خاړن:
الزيمه، التبرير، الحجه

Pëxarin:

پښ خوش: پښ سفک، چلهک، سرت، رهوان، چون خوش
الجهوش، السريع في المشي

Pëxweş: Pê sivik, Çelek, Sirt, Rewan, Çon
xweş.

پښ خوشي: پښ سفکی، چلهکی، سرتی، چون خوش، لهزگینی
المهش، السعه في المشي

Pëxweş: Pê sivikî, Çelekî, Sirtî, Çon xweş,
Lezgînî.

پښ خوشي: پښ رازياتی، کیف پښ هاتن، لبرهاتن
الرضا، القناعه، المتعه، اللذه

Pëxweş: Pêrazyatî, Keyf pê hatin, Liberhatin.

پښ خوشي: پښ رازی، پښ کیف خوش، لبرهاتی
الراضي، القانع، المتمتع

Pëxweş: Pê razî, pê keyf xweş, liberhatî.

پښ خوشبون: پښ رازی بون، پښ کیف خوش بون، لبر هاتن بون
الارتضاء، الاقتناع، التمتع، الالتذاذ

Pëxweşbon: Pê razbûn, pê keyf xweşbûn, li
berhatinbûn..

پښ خوشبوی: پښ رازی بوی، پښ شاد بوی، لبر هاتی بوی
الرضی، المقتنع، اللذذ

Pëxweşboy: Pê razbûy, pê şadbûy, li be-
rhatibûy.

پښ خوشتر: پښ رازی تر، پښ کیف خوش تر، لبر هاتی تر
الافنع، الارضى، الامتع

Pëxweştir: Pê razîtir, pê keyf xweştir, li be-
rhatîtir.

پښ خوشکړن: پښ رازی کړن، پښ کیف خوش کړن، لبر نینان
الارضاء، الافناع، الامتاع

Pëxweşkirin: Pê razîkirin, pê keyf xweşkirin, li
berînan.

پېچک، تالک، تن و مرک، پېچولک
الملف، القماط، اللبد للصوف، الحزمه للعشب

Pêçek: Alek tê werik, Pêçolk.

پېچک، بایچ
الواء، الاضباره، الرزمه

Pêçek: Bapêç.

پېچای: تالاندی، تیک و مرکری
الملفوف، المطوی، الملف، المزم

Pêçay: Alandî, Têk werkirî.

پېچولک: نو تشتی دېچوکی نو زای و مر دکن
القماط

Pêçolk: Ew tiştê di biçûkê nû zay wer dikin.

پښ چولک: خرخالا دېچوکی پښ هی دکن ریفهچونی
عربه لتعليم الطفل المشي

Pêçonk: Xirxala biçûka pê hî dikin rêveçonê.

پښ چیلک: پښ زراف: لنگ زراف، لویلاقه زراف، پیراق زراف
الاحمش

Pêçflik: Pê zirav, Ling zirav, Lûlaq zirav, Pêraq
zirav.

پښ چیلکی: لنگ زراف، پښ زراف، لویلاقه زراف، پیراق زراف
الحمش

Pêçflik: Ling ziravî, Pê ziravî, Lûlaq zirav, Pê-
raq ziravî.

پښ چېبون: شیبان، دستفه هاتن، تن هپاتی
الغالبیه، الامکان، التمكن، الکفؤ

Pêçêbon: Şiyan, Destvehatîn, Tê heyazî.

پښ چېبوی: شیبای، دستفه هاتی، تن هپی
التممكن، الکفؤ

Pêçêboy: Şiyyay, Destvehatî, Tê heyî.

پېچانا پروښ: تالاننا کول و برینا
الضمد، الضماد

Pêçana birnê: alandin kûl û birîna.

پښ خاس: پښ رويس، پښ بيلاف، پښ رویت
الحافی

Pêxas: Pê rûs, Bê pêçav, Pê rût.

پېخاسی: پښ رويس، پښ بېلاف، پښ رویت
الحفی، الحفاء

Pêxasî: Pê rûs, Bê pêçavî, Pê rûtî.

پښ دادانگ: لحيښک، پهچنوگ، ميرکوټک
الغطا، المضرب، اللقه

Pëdadank: Lihêfk, Pe çinok, Mirkutik.

پښ دادای: قوتای، لږدای، نخامتای، پهچنای بېسردادای
المضروب، المظي، المنشر

Pëday: Qutay, Lêday, Nixatî, Peçinî, Bi serda-day.

پښ دهرگ: پېمېزکا دهرگې، ملن دری
الاسکفه، الغتبه، رکن الباب

Pëderk: Peyzka dewihî, Milê dirî.

پېداجون، فېراجون، داکتن، خارکتن
السده، الاستمرار، الهبوط، الضوخ، للرجل

Pëdaçon: Vërra çon, Daketin, Xarketin.

پښ دوتځی: سهرغهچوی، تن پمش، تن پي، نافغه چوی
المتطاول، المتجاوز

Pëdirêj: Serve çoy, Tê peş, Tê perr, Navve çoy.

پښ دوتځی: سهرغهچون، تن پمشين، تن پارين، ناف چون
التطاول، المتجاوز

Pëdirêjî: Serve çon, Tê peşin, Tê perrin, Navve çon.

پښ دن: دست کيس
الچاسوس

Pëdiz: Dest kîs.

پښ دزکي: دست کيسی
الچاسوسيه، الزوغان

Pëdizkî: Dest kîsf.

پېداکړن: فهاخن، کړکړن، روی کړی
الکسب، الصب

Pëdakin: Vexarin, Gorrkirin.

پېدځی: هرکار
الححتاج، المعوز، الفقير، الضرودی

Pëdvî: Hewgar.

پېدځياني: هوکاري
الحاجه، المعوز، الفقر، الضروره

Pëdvîyaf: Hewgarî.

پېدا هاتن: خارکتن
الغمر، النزول

Pëdahatin: Xarketin.

پښ خوشکړی: پښ رازی کړی، پښ کيف کړی، لېر نښای
المنع، الرضي، المنع

Pëxweşkir: Pê razî, pê keyf kirî, liberînay.

پښ خوشځياني: پښ رازياني، پښ کيف خوشځياني، لېر هاتن
الرضي، القناعه، المنع، اللذه

Pëxweşyaf: Pê razyatî, pê keyf xweşyatî, li-berhatinî.

پښ خوښ: کيف لږ کرنا بکسهکښ دی، ناف دمخودانا بښکښ دی
التهديد بالفير، الافتخار، المباهاه

Pëxurn: Gef lê kima bikeseke dî, Nav de xwe-dana bi êkê dî.

پښ ناخفتن: کوفت کوکړن، تهرترمکړن
الاشاعه، المعادئه، المباحثه، المفاوضه، الغيبه

Pëaxirîn: Kuft gokirin, Terterkirin.

پېدا: خارجي، ژوردا، ژور، بندا، دانگ دا
السفلي، الدني

Pëda: Xarê, Jorda, Jêr, Binda, Dangda.

پېدا تر: خارجي، ژيرتر، بنداتي، دانگ داتر
الاسفل، الادني

Pëdatir: Xartir, Jêrtir, Bindatir, Dang datir.

پښ دان: ريزدان، پويته پښ کړن، دستويردان
التقدير، الاعتبار، التحويل

Pëdan: Rêzdan, Pûte pêkirin, Destûr dan.

پښ دای: ريزدای، پويته پښ کړی، دستويردای
المقدر، المعتبر، المخول، الماثون

Pëday: Rêzday, Pûte pêkirî, Destûr day.

پښ دادان: قوتان، ليدان، هنگاتن
المضرب، الدق، الطرق

Pëdadan: Qutan, Lêdan, Hingatî.

پښ دادان: بېسردادان، پوشاندن، نخافتن، پهچنن
المنشر، التغطيه، المستر

Pëdadan: Bi ser dadan, Poşandin, Nixatî, Pe çinî.

پښ دادان: پهچنن، سهرکړن، نښان کړن
الغمل، للتمر غطا، ليدرك، وينضج

Pëdadan: Pe çinî, Ser girirtin, Nîwan kirin.

پیش ئاڤا، پیشاوان: سرک، سرکیش، رتیر، سمیان
البانی، الراشد، الزیم

Pêşava= Pêşawan: Serok, Serkêş, Rêber, Sem-
yan.

پیش ئیخسان: بری ئیخستن، پیشه‌مهر، ئینا پیش
التقديم، التفضیل

Pêşexistin: Berî êxistin, Pêşve birin, Înaya pêş.

پیش ئیخستنی: پیشه ئینای، بری ئیخستی، ئینای پیش
المقدم، المفضل

Pêşexistî: Pêşve înay, Berî êxistî, Înay pêş.

پیش باب: باب ویاپیر
الاباء، الاجداد، الاسلاف

Pêşbab: Bab û bapîr.

پیش بر:

السابق، المقدمه

Pêş ber:

پیش بار: سرچمغا کاروانیا، قراوانی گهریدا
طلیعه القافله، طلائع الرحال

Pêş bar: Serçeva karwanya, Qerwilê Gerîda.

پیش بێ: خیف زانک
المتهکن، الکاهن، الرائی، المتهنب

Pêş bîn: Xîv zank.

پیش بېشی: خیف زانکی
التکهن، التنبی، الرؤیه، المستقبلیه، الرؤی

Pêş bînf: Xîv zankî.

پیش وپاش:

التفرد، الاول والاخر، السابق قاللاحق

Pêşupaş:

پیشتر: کهن تر، برترداتر
الاسبق، الاقدم، الاسلاف

Pêştir: Kevin tir, Berêda tir.

پیش چاف: لهر جاف، برجاف، دیتی
المرئی، المشاهد، المعروض، المخمن

Pêşçav: Li ber çav, Berçav, Dîf.

پیش چاف: بارزانی پیش جاف یانی کوتره بێ کیشان ویتان
الصبره، الملموس، المنظر

Pêşçav: Bazavê pêş çav yanî gutre bê kêşan û
pîvan.

پیشترک: بێ رقم بون وگوروج بون، نهمیان برتفه چون ژ ترسادا
ومک بیزوی بێ ستورکی ژ ترسادا کرت مالهجن خوه نهمیا برتفه
بعیت، یانی پی ستوریک
شلل الارجل من شده الخوف

Pêsturk: Yê reqbûn û gorbûn, Ne şîyan birêve
çon ji tirsada wek bêji pê storkê ji tirsada girt
mali cihê xwe ne şîya birêve biçît, Yanî pê
storik.

پێ مفلک: چه‌لک، سرت، پێ خوش، ره‌وان، له‌زکین
الجهوش، الشمذار، السريع المشي

Pêşivik: Çelek, Sirt, Pê xweş, Rewan, Lezgîn.

پێ سفکی: چه‌لکی، سرتی، پێ خوشی، ره‌وانی، له‌زکینی
الجهش، الجهشه

Pêşivkî: Çelekî, Sirtî, Pê xweşî, Rewanî, Lezgînî.

پێ سست: پێ خاف
الاحل

Pêşist: Pê xav.

پێ ستی: پێ خافی
الحلاه

êşistî: Pê xavî.

پیش: بر، برسینگ، پیشین، برتدا، کهن
امام، قدام، قبل، سابق

Pêş: Ber, Bersîng, Pêşîn, Berêda, Kevin.

پیش: بری خودان، تماشه، نقران، برامبار، راستی
المشهد، التفرج، المقابل

Pêş: Berê xudan, Temaşe, Nêran, Beramber, Tastê.

پیشی: باب و یاپیر ویاپ کالک، قرنتیت ویرنتیت
الاسلاف، الاجداد

Pêşt: Bab û Bapîr û babkalik, Qirnêt û birmêt.

پیشین: کهنار، کهن، بری، بریدا، چاخ بوری وچی
القدم، الاقدمون، الزمن الغابر، العهد الماضي، التاريخ

Pêştî: Kevnar, Kevin, Berê, Berêda, Çaxê borî û
çûy.

پیشی: بری، بری نوکه
القديم، السابق، الانف، القبل

Pêşt: Berê, Berî noke.

پیشله: شوینژئ، شوین کری
النیابه، الوکاله، المعروض، البدل

Pêşve: Şûnjê, Şûngirî.

پیشله بون: شوین بون، شوین کربون
التوکیل، التعویض

Pêşvebon: Şûn bûn, Şûngir bûn.

پیشله بوی: شوین بوی، شوین کربوی
الوکیل

Pêşveboy: Şûn bûy, Şûngir bûy.

پیشله تر: شوین تر، شوین کرتر
الاقبل، الاوجه

Pêşvetir: Şûn tir, Şûngir tir.

پیش لهکر: شوین کر، شوین گر کر
التوکیل

Pêşvekirin: Şûn kirin, Şûngir kirin.

پیشله کری: شوین کری، شوینگر کری
الموکل

Pêşvekirî: Şûn kirî, Şûngir kirî.

پیشله یانی: شوینیانی، شوین کرناشی
الوکاله، النیابه، البدیل، القبله، المواجهه

Pêşveyî= Pêşveyatî: Şûn yatî, Şûngir tinaî.

پیشله چون: برفه چون، سرکهتن، پیش کەتن
الاستقبال، الترقی، التقدیم

Pêşveçon: Ber çon, Serketin, Pêşketin.

پیشله چوی: برفه چوی، سرکهتن، پیش کەتن
المستقبل، التقدم، السابق

Pêşveçoy: Ber çoy, Serketî, Pêşketî.

پیشله هاتن: برفه هاتن
الاقبال، الاستقبال

Pêşvehatin: Bervehatin.

پیشله دان:

الفدی، السلیحه، الفدا

Pêşvedan:

پیشک: میش، بشوی
الذبابه، البعوض

Pêşik: Mêş, Pêşû.

پیش چالبون: بارجاف بون
المشاهده، العریضه

Pêşçavbon: Ber çav bûn

پیش چاف بوی: بارجاف بوی
المشهد، الرائی

Pêşçavboy: Ber çav bûy.

پیش چاف تر: بارجاف تر
الاشهد

Pêşçavtir: Ber çav tir.

پیش چالکر: بارجاف کر
العرض، الراء، الاستعراض

Pêşçavkirin: Ber çav kirin.

پیش چالکری: بارجاف کری
المعرض

Pêşçavkirî: Ber çav kirî.

پیش چانی، پیش چالیانی: بارجانی، دبئی
المشهود، المرئی

pêşçavî= Pêşçavyatî: Pêş çavyatî, Berçavî, Dîfî.

پیش خاز: سروکاتی قبیان، رتبهی قبیان، پیش کەتن خاز
طالب الرئاسة، طالب الزعامه، التقديمی

Pêşxaz: Serokatî, Viyan, Rêberî viyan, Pêş ketin
xwaz.

پیش خازی: پیشه چون خازی، مەزناهی خازی
التقديمیه

Pêşxazî: Pêşve çon xwazî, Memahî xwazî.

پیشدا: برفدا، کەفن
سابقا، قبلا، سالفا، انفا

Pêşda: Berêda kevin.

پیشدا چون: پیشه چون، چونا بهرامین، برفدا چون
الاستقبال

Pêşdaçon: Pêşve çon, Çona berahyê, Berdaçonb.

پیش ره: رتبه، سەمیان، سرکەتش، بهراهی
الرائد، القائد، الدلیل

Pêşrrew: Rêber, Semyan, Serkêş, Berahî.

پیشله: بهرامین، راسرئ، روی بروی
المواجه، المقابله

Pêşve: Beramber, Rasirê, Rû birû.

پښ ناشی: نامورمه کړیدایه بیستې ده دې لهازمکی دمه بن
بلندګډن، ناش دې زوی هغرانې میریت بلنې هیرانګا درشت

پازفروګر

رجل الرحي

Pêşf: Amûreke girêdaye bi bistê ve dê li hazinek
dene bin bilindkin, Aşdê zû hevranî hêrît,
Belê Hêraneka dirîşt, Ya zivr û girr.

پیشکا کوا: میښاکوا

الشران، مثل البعوض لا یدلغ

Pêşka kewa: Mêşakewa.

پیشکا کسک: میښاکه سک، میښاګوی

الخشف، القاع

Pêşka kesik: Mêşakesik, Mêşagû.

پیشکا کزوی:

المن القطنی

Pêşka gezoy:

پیش ګوتن: بېرګوتن

المقدمة، التکهن، التنبؤ

Pêgotin: Bergotin.

پیش ګر: سینګ ګر

المجاہبه، السابق

Pêşgir: Sînggir.

پیش ګه: تماشه خانه

المرض، السینما

Pêşgir: Ternaşe xane.

پیش مان: لټه بوی

النادم، التائب

Pêşman: Lêvebûy.

پیشمان بون: لټه بون

التندم

Pêşmanbon: Lêvebûn.

پیشمان بوی: لټه بوی

المندم، النادم، التائب

Pêşmanboy: Lêvebûy

پیشمان تر: لټه بوی تر

الاندم

Pêşmantir: Lêvebûy tir.

پیش ګتن: برابریون، روی بروی بون، پیشفه چون، برامبرویون
التقدم، السبق، الاستعداد، التقابل، الفرط، المواجهه

Pêşketin: Beraber bûn, Rû birû bûn, Pêşve çon,

Beramber bûn.

پیش ګتی: پیشفه چوی، برابریوی، روی بوی، برامبروی

المقدم، المتسابق، المتواجه، التقدم، السباق

Pêşketî: Pêşve çoy, Beraber bûy, Rû birû bûy,

Beramberî.

پیش ګتن خان: پیشفه چون خان

التقدمی

Pêşketinxaz: Pêşve çon xwaz.

پیشکا دوارا: میښادوارا، میښکادوارا

الزاره

Pêşka dewara: Meşadewara, Mêşkadewara.

پیشکا سهکی: پیشویکا سهکی

السموال

Pêşka sihkê: Pêşûka sihkê.

پیشوګ: نامانې پیاشو پښتنې

الطست، مفسله، الارجل

Pêşok: Amanê pya, Şuştinê.

پیش ګرن: برنا پښ، ژورقه برن، ژور نیخستن، پیشفه برن

الدفع الى الامام، الاذخال

Pêşkirin: Birna pêş, Jorve birin, Jor êxistin,

Pêşve birin.

پیش کیش: میژا، هژي، روی ګرم، بروی، روی کیش، روی شړین

الوقور، الجذاب، اللانق

Pêşkêş: Hêja, Hejî, Rû gerim, Birû, Rû kêş, Rû

şirîn.

پیش کیشی: خلات، دبیاری، روی شړین، میژاینی، هژیواتی

الهدیه، التقديم، الوقار

Pêşkêşt: Xelat, Dyarî, Rû şirînê, Hêjaynî, Hej-

yatî.

پیش کیش ګرن: خلات ګرن، دبیاری دان

الاهداء

Pêşkêşkirin: Xelat kirin, Dyarî dan.

پیشوی: پیشکیت، ناخویرک
البعوض، البعوضه

Pêşû: Pêşikt, Axûrik.

پینه

ملاصق، ملازم، معلق

Pêve:

پینه بون: دهست پى بون، دهست هافدين، دهست پى كرن، تېلهل بون

المبادئه، المبادره، المباشره

Pêvebon: Dest pê bûn, Dest havêtin, Dest pê kirin, Têlêl bûn.

پینه بون: پینه گريدان، پینه رستن

التعلق، الالتزام، الارتباط

Pêvebon: Pêve girêdan, Pêve ristin.

پینه بوى: دهست پى كرى، دهست هافيتى

المبادئ، المباشر، المبادر

Pêveboy: Dest pê kirî, Dest havetî.

پینه بوى: پینه گريدای، پینه رستى

الملازم، المعلق، الملاصق

Pêveboy: Pêve girêday, Pêveristî.

پینه بهستى: پینه گريدای، پینه بىناى، پینه فارسى

الطرف المركب، المرتبط

Pêveçoy: Pêve girêday, Pêvebênay, Pêve qerrist.

پینه چوى: چريسه گرتى، عبرت گرتى

المعتبر، المتعظ

Pêveçoy: Çirise girtî, Îbert girtî.

پینه چون: چريسه گرتن، عبرت گرتن

الاعتاظ، العبره

Pêveçon: Çirise girtin, Îbert girtin.

پینه چوى: پيدا چوى، فترا چوى، بىسار داچوى

المواصل، المستمر، السارده

Pêveçoy: Pêda çoy, Vêra çûy, Biser daçûy.

پینه چون: پيداچون، فتراچون، بىسارداچون

الاستمرار، المواصله، السرد، المشابهه، المائله

Pêveçon: Pêda çon, Vêra çûn, Biser daçûn.

پینه دان كرتن

الدغ، اللسع، السلم

êvedan: Geztin.

پيشمان كرن: ليفه كرن
التنديم، الاستتابه

Pêşmankirin: Lêvekirin.

پيشمان كرى: ليفه كرى
الندم

Pêşmankirî: Lêvekirî.

پيشمانى: ليفه بونى، ليفه بونياتى
التداه، التوبه

Pêşmanî: Lêvehûnî, Lêvehûyatî.

پيش مېن: پشت كير، پال پشت
النصير، الظهير، المساند

Pêşmêr: Piş gir, Palpişt.

پيش مېرى: پشت كيرى، پال پشتى
النصره، المساند

Pêşmêrî: Piş giri, Palpiştî.

پيش مرگ: گوريدار
الغاني، المضحى

Pêşmerg: Gurîdar.

پيش مرگاتى: گوريدارى
التضحية، الفداء

Pêşmergati: Gurîdarî.

پيشمه: روزا بىرى شينى پى، پيش نينى پى
الخميس

Pêşemb: Roja ber cyniyê, Pêş înyê.

پيش مال: سرچىقا رهنمود كوچارى، فهلاوىزى مشهختا
طلانج الرحل، طالنج المهاجرين

Pêşmal: Serçeça revendû kuçerî, Felawîzê mişexta.

پيش هامت: بهرامبر، هنداف
الطل، المشرف

Pêşhemet: Beramber, Hindav.

پيش هممتى: بهرامبرى، هندافى، هندافياتى
الاطلال، الاشراف، الطلل

Pêşhemetî: Beramberî, Hindavî Hindavyatî.

پى شامېيون: پى شادبون، پى دل كمشى بون، پى خوش بون
الروق، راق، بروق

Pêşahbon: Pê şad bûn pê dil geşî bûn pê xweş bûn.

پیته دای: کمرتی
المردوخ، المسموع

Pêveday: Geztî.

پیته‌دان: پیته‌دان، گرتن، دان‌یخستن
الاطباق، الخلق، السد، الايصاد، الولف، لاطباق الخبز، المسدود،
المغلق، المطبق

Pêvedan: Pêvedan, Girtin, Daêxistin.

پیته‌دای: پیته‌دای، گرتن، دان‌یخستن
الموصد، الخبز، المطبق، بالن.

Pêveday: Pêveday, Girtî, Daêxistî.

پیته رستن: پیته نویستن، پیته چربون
اللوث، اللصوق، اللزوق، اللزج

Pêveristin: Pêv nûstin, Pêve çîrbûn.

پیته رستن: پیته نویستن، پیته چربوی
الملوث، اللصیق، اللزیق، الملازم

Pêveristî: Pêv nûstî, Pêve çîrbûy.

پیته کرن: هه‌ل‌ویستن، تی دانان
النوط، العلق، النباط، التعليق

Pêvekirin: Helawîstin, Tê danan.

پیته کری: هه‌ل‌ویستن، تیدانای
الحاظ، المنوط، الملق

Pêvekirî: Helawîstî, Tê danay.

پیته کمر: هه‌ل‌ویس، تیدان
العالق، العلاق

Pêveker: Helawîs, Tê dan.

پیته کرن: تیهه‌ل کرن، تیهه‌ل کرن، زوخاندن، ناراندن
الاثاره، التحريض، التشريع

Pêvekirin: Têhel kirin, Têlêl kirin, Zuxandin,
Arandin.

پیته گرتن: پیته مان، پین‌تالهان
الماسکه، التمسک بالفیر، جبر الرجل المكسور

Pêvegirtin: Pêve man, Pê alhan.

پیته گریدان: لێ گریدان، لیک گریدان، پیته‌هه‌ بێنان
الربط، الارتباط، القرن، التقیرن

Pêvegrêdan: Lê girêdan, Lêk girêdan, Pêkve bê-
nan.

پیته گریدای: لێ گریدای، لیک گریدای، پیته بێنای
المربوط، المقرون، الملزم

vegirday: Lê girêday, Lêk girêday, Pêkve bê-
nay.

پیته مان: پیته گریدان

الشبت، المداومه، الاعتکاف، الملازمه

Pêveman: Pêve girêdan.

پیته نویستن: پیته رستن، پیته چربون
الولع، اللصوق، اللزوم

Pêve nûstin: Pêve ristin, Pêve çîrbûn.

پیته نویستن: پیته رستن، پیته چربوی
الولع، الملازم، المصق

Pêvenûstî: Pêve ristî, Pêve çîrbûy.

پیته نویساندن: پیته رساندن، پیته چرکرن
الالصاق، الاقلاق، الاقزام

Pêvenûsan: Pêve risandin, Pêve çîrkin.

پیته نویستن: پیته رسین، پیته چربون
الاتصاق، الملازمه

Pêvenûstin: Pêve ristin, Pêve çîrbûn.

پیته نویسک: دیوف دیوئیک، دیوئه لانک، پیته نویسک
الامعه، اللزیق، اللصیق، التابع

Pêvenûsk: Dûv dûvk, Dûve lank, Pêve nûsk.

پیته نه‌مان: نه‌شیان، پین‌چینه بون، پین‌نه‌جیبون، فه‌ل‌سیم، جگ
بون

الفشل، الاخفاق، العجز

Pêvenchatin: Neşîyan, Pê çêne bûn, Pê neçê
bûn, Felşîn, Çix bûn.

پیته نه‌مان: نه‌شیای، پین‌چینه بوی، جگ بوی، فه‌ل‌شی
الفاشل، العاجز، المخفق

Pêvenchaff: Neşîyay, Pê çêne bûy, Çix bûy,
Flişî.

پیته نان: پیته نویساندن، پیته رساندن
الالصاق، الاتهام

Pêvenan: Pêve nûsandin, Pêve risandin.

پیته نای: پیته نویساندی، پیته رساندی
المصق، المتهم

Pêvenay: Pêve nûsandî, Pêve risandî.

پښ کوچک: بږڼ رښخ کوچکي، کيښمږ، بږڼ تږي چمکي
الرضف، الاتافى

Pêkuçk: Berê rexê kuçkî, Kêye ber, Berê tiji çengî.

پښ کوچک: تږي لښځ، بږڼ دښت کوتلک، دښت ټارک
الجلود، المجر ملي الکف

Pêkuç: Tiji lepê, Berê dest kutilk, Dest berik.

پښکله: بېهف، لگهلک، بېهف را، همي بجارمکي
معا سويا، جميعا

Pêkve: Bihev, Ligelêk, Bihevra, Hemî bicarekê.

پښکلمې: بېهفي لگهلکي، بېهفرايې، هميائي، هميني
المعيه، السويه، الکليه

Pêveyf: Bihevî, Ligelêkî, Bihevrayî, Hemyatî, Hemînî.

پښکله رښان: پښکله لوستن، پښکله رستن، پښکله مان
الملافه، التلازمل، التلاصق

Pêveristin: Pêkve lostin, Pêxveristin, Pêkve man.

پښ کښه: ياري پښ کړن، مسخه پښ کړن، گله پښ کړن، ترانه
پښ کړن

السخريه، الهزه، اکهلز

Pê kenîn: Yarî pê kirin, Mesxer pê kirin, Gelte pêkirin, Tirran pê kirin.

پښ کړک: کښابه که ل جياچيد بيت بخافي دخون، بتهړي و خاف
دخون

نجات جبلي پوکل طريا

Pêkewk: giyaye ke li çiya çêd bît bixavî dixon, Bi terrî u xav dixon.

پښکف گرتن: ټيک دوگرتن، پښکفه بښتن، پښکفه رستن، پښکفه
نويستن

التماسک

Pêvegirtin: Îê dugirtin. Pêkve bestin pêkve ristin, Pêkve nûstin.

پښ کړن: زوخاندن، پالدان بوشولې، ناراندن

الحد على العمل، الاثاره

Pêkirin: Zuxandin, Paldan bo çolî, Arandin.

پښه ماتن: پښ چيښن، شيبان
الکفانه، القفره، التمكن، الاستطاعه

Pêvehatin: Pê çêbûn, Şiyan.

پښه ماتې: پښ چيښي، شيباي
الکفو، القدير، التمكن، المستطیع

Pêvehati: Pê çêbûy, Şiyyay.

پښه ماتن: بېرگرتن، دان
الولف، للشمار والفاكهه

Pêvehatin: Bergirtin, Dan.

پښ پښه پښ پښان: پښ کښتن، پښ کښين
الزلع، الزلوع، تشقق القدم

Pêpeqîn= Pêpeqan: Pê keliştin, Pê kelişîn.

پښ قوت: خورتي لږ کړن، خورتي، پښ لښان، تبه سرکړن،
تبهساري

الاضطهاد، التعدى، الازلال

Pêqut: Xurtî lêkirin, Pêlênan, Tepe serkirin, Tepe serî.

پښ قازک: کښابه که لږگاشين بيت کهلاندې خون
نجات عشبي

Pêqazk: Giyayeke limêrga şîn dibit kelandî dix-on.

پښ قښايې: پښ قښاري، پښ دوښيني
الکخ

Pêqirêjyati: Pê qîvarî, Pê dujînî.

پښ قولنگي: بلوت چونا لنگهکي، ياني نيشکلک، لاسر لنگهکي خوه
هافيتن

الروبان، العجلان، لغز على رجل واحد

Pêqulingî: Bilot çona bi lingekî, Yanî îşqilk, Li ser lingekî xwe havêtin.

پښک ټښان: ليک خومش کړن، لگهلک دل خومش کړن
المصالحه، الصلح

Pêkînan: Lêk xweçkirin, Ligelêk dil xweçkirin.

پښکښان: برهه پښ کړن، لښکدان، پښکښان، دانايک، ټيک بښتن،
ليک بښان، ټيک ټښستن

التهيه، التاليف، التركيب، الانجاز، التشكيل

Pêkînan: Berhav kirin, Lêkdan, Pêkvenan, Danaek, Têk bestin, Êk êxistin.

پښ كړی: زوخاندى، پالداى كړنى، ناراندی
المعمول به، الخبير بالعمل

Pêkîrî: Zuxandî, Palday kirin, Arandî.

پښك پښكى: ومك نيكى، بهرامبهرينى، لېرك هاتنى، شتى نيكاتى
الماتله، المعادله، المساواة

Pêpêkî: Wek îkî, Bermberînî, Liberêk hatinî, Şitî êkatî.

پښكه نويسن: په جريمه بون، ليك كېلېن، پښكه رستن
التلاحم، الالتحام، التلاصق

Pêkvenûstin: Peçrîme bûn, Lêkkelîn, Pêkve ristîn.

پښكه نويساى: په جرويه بوى، په جرويه كړى، ليك كېلى، پښكه رستن

الملاحم، المتلصق، المتصل

Pêvenûsay: Peçrîme bûy, Peçrîmekirin, Lîk kelî, Pêkve ristîn.

پښكه نويسانن: په جريمه كړن، ليك كېلاندن، پښكه رساندن
التحميم، التزويق، الالتصاق

Pêvenûsandin: Peçrîmekirin, Lêkkelandin, Pêkve risandin.

پښكه هراتن: هاتنا نيك، فيك كهن، ليك دان
الرام، الالتنام، الانضمام

Pêkwerhatin: Hatina êk, Vêk ketin, Lêk dan.

پښكه ونيان: نينانا نيك، فيك نيخستن، دانانېك نينان
الضم، الراء، الانجاز، التركيب، التأليف، التشكيل

Pêkwerînan: Înana êk, Vêk êxistin, Dana êk înan.

پښكه هياتى: نيناي نيك، فيك نيخاتى، ليكداى، نيك نيخستى
الملتئم، المضم، الموركب

Pêkwerhatî: Înaya êk, Vêk êxatî, Lêkay, êk Êxistî.

پښك گوهرين: ليك گوهرين
التبادل، المبادله، المقايضة

Pêkguhrrîn: Lêk guhorn.

پښك گوهرى: ليك گوهرى
التبادل، المقايض

Pêkguhrrî: lêk guhori.

پښكه مان: لكه لك بارتن، پښكه بارتن، هغالېن
المعاشره، الملازمه، الرفقه، التماسك

Pêveman: Ligelêk bartin, Pêkve bartin, Havalîn.

پښكه ماى: لكه لك بارتى، پښكه بارتى
التماسك، الملازم، المرافق

Pêkve may: Ligelêk bartî, Pêkve bartî.

پښكه نان: پښكه دان، ليك دان، ويزكون، دانانېك، پښه دان، كړتن
الصفق، الرص، الرصف، الطبق

Pêvenan: Pêkve dan, Lêk dan, Rêzkirin, Dana êk, Pêve dan, Girtir.

پښكه داي: پښكه داي، ليك داي، ويزكړى، داي نيك، پښه داي، كړتى

المصوم، الرصوف، المصفق، المطبق

Pêkvenay: Pêkve day, Lêk day, Rêzkirî, Day êk, Pêve day, Girtî.

پښكهان: ژيک رازى بون، لكه لك ناشتېون
الصلح، الاتفاق، الهدنه

Pêkhatin: Jêk razî bûn, Ligelêk aş bûn.

پښكه هاتى: ژيک ناشت بوى، ژيک رازى بوى
المتصالح، المتفق، المتهاون

Pêkhatî: Ligelêk aş bûy, Jêk razî bûy.

پښكه بون: هغالينى، لكېلك بون، هغ بارتن، پښكه رابون، لكه لك مان

المصاحبه، المرافقه، الملازمه، المعاشره، الموائسه، المعيه

Pêkvebon: Hevalînî, Ligelêk bûn, Hev bartin, Pêkve rabûn.

پښ كول: خوهر اكيستان، شاخ رهن، بزفين
الهنيان، المحاوله

Pêkol: Xwerakêşan, Şaxren, Bizivîn.

پښ كتن: هنگانن
الاصابه به، كالمرضى

Pêketin: Hingatîn.

پښ كتى: هنگاتى
المصاب به

Pêketî: Hingatî.

پښك داهاتن: كوهشين، دامان، پوسيده بون، مسمرول بون، بوغوچين

الذبول، الوجوم، الكمد

Pêkdahatin: Guhişî, Daway, Posîdebûy, Misrc-wil bûy.

پڼ گران: ريفه چون کوه، نهرم، لوکوزين
البطن السير، الثقل المشي

Pëgiran: Rêve çon kuh, Nerim, lukuzîn.

پڼ گرانى: کوه ريفه چونى، نهرمى، لوکوزينى
ابطن فى المشى، ثقل السير

Pëgiranî: Guh rêve çonî, Nermî, Lukuzîni.

پڼ کاف: کاف، پڼ رانان، پښهکاف
الخطوه

Pëgav: Gav, Pë ranan, Pëhingav.

پڼ گوهرک: ليک گوهرين، پڼک دان، دان پڼک
الشفر، الشغار، التجاب، التبادل

Pëguborik: Lëkgurhorîn, Pëkdan, Dan pëk.

پڼ کلى: بستيا کلى، باسکى کلى، زينياکلى، ملن کلى
العدوه، طرف الوادى

Pëgeli: Bistya geli, Baskê geli, Zînya geli, Milë-geli.

پڼ گه: پڼ ره، پهرين ره، ريار
المشى، المسار

Pëgih: Përih, Ber përih, Rëbar.

پڼله، پڼله: شلق، دهرهفتى لومفتى بهيت، زاك، گه، گه، گه
الوج، التيار، الدور الموائى، الفتره الملائمه

Pël= pële: Şiliq, Dcrfetê, Liwextê bihêt, Zak, Gerr, Gih, Geh.

پڼ لينان: تهپسهرکون، بن دهست کون، خورتى لن کون، بن پڼ کون

الولى، الاضطهاد، الضمايه، القدح، الازلال، الاعتداء

Pëhnan: Tepeserkin, Bindestkirin, Xurtî kirin, Bin pë kirin.

پڼ لينائى: تهپسهر، بن دهست، بن پڼک، ژيرهدهست، بن زک
المقدوح، المصطهد، المصهى، المذل

Pëlênay: Tepeser, Bindest, Jêrdest, Bin zik.

پڼليار: کويزمار، کويز، کييايهکه دناغيداشين دبیت بخون خاف
وترش کرى، وليناندى

اللينفور، عشب مانى

Pëlyar: Kûzmar, Kûz, Giyaye ke diavêda şîn dibît di xon xav û tirîş kirî, Û lënandî.

پڼکداهاتى: کومشى، دامای، پوسیده، مسرول، بوغومى
الذابل، الواجم، المهموم

Pëkdahaf: Guhişt, Dawan, Posîdebûn, Misrewil bûn.

پڼکرا: هف را، لکک، فیکرا، پڼکفه
معا، سويه

Pëkra: Hevra, Logelêk, Vëkra, Pëkve.

پڼکرا چون: فیکرا چون، بهربونانیک، ليک کرتن، فیکراهاتن، هنافک
کتن

المعاجره، المناوشه، المشاحنه

Përraçon: Vëkra çon, Berbûn êk, Lêk girtin, Vëkrahatin, Vinarvêk ketin.

پڼک نهغومشى: ژیک سل بون، ليک دوباره بون
الخافه، المنازعه

Pëknexweşt: Jêk silbûn, Lêk duber.

پڼ نالينک: ومکى خوه ليک ددهن نیک دئ پڼ خوه بڼن هغالتى خوه
نالينيت دابختى نو بڼژئ بهر پڼک، ديسا پانى شيلاندنا شولا دا
نه چين،

الشفره، ويکنى يتمتم الامور لافشالها

Pëalînk: Wekî xwe lëk didin êk dê pê xwe dipê hevalê xwedînit da bêxî û dibêjinê ber pëk, Dîsa yanî şelandina şola da ne çêbin.

پڼ گوتى: نافدار، خه لک نياسى، معلوم، ناشکر، دهنگ دای
المعروف، المشهور، الموصوف، المعلوم، الشهير

Pëgotî: Nevdar, Xelik niyasî, Me' lom, Aşkîra, Deng day.

پڼ گوتن: نافدارى، خه لک نياسين، معلومى، دهنگ دان
الشهره، الصيت، الوصف الشاء، الرئاء، النوح، المناحه

Pëgotin: Nevdari, Xelik niyasîn, Me' lomî, Deng dan.

پڼ گوتن: پيغان، نهاندازکون، لن گوتن ومک بڼژى خودئ پڼ گوت
القياس، الموازنه، المطابقه.

Pëgirtin: Pîvan, Endazkirin, Lêgirtin wek bêjî xudê pê girt.

پڼ گرتى: پيغاي، نهاندازکرى، لن گرتى، خودئ پڼ گرتى
المقايسه، انتقام الله من اللائم، المواخذة، الانتقام الالهى

Pëgirtî: Pîvay, Endazkirî, Lêgirtî, Xudê pê girtî.

پښ مای: نو تشتی ژ ټیکي فهکهنستی مروفي
الوارث، التركة، الورث

Pēmav: Ew tištê ji êkî vebigihîşt mirov.

پښ ناس: نه درس، دوريتي پښ نياستين، نيشانا ناسياريتي
الهويه، الجنسية، العنوان، الشهرة، العلامة، الاشارة

Pēnas: Edres, Dirûyê pê niyasînê, Nişana nas-yartiyê.

پښ نهکون: سه رکمش، گوډ نه دان، نه کوهدان، روکومان، سه رمل
بون

المصيان، المخالفه

Pēnekirin: Serkeş, Guh pedan, Ne guhdan, Ru-kuman, Sermilbôn.

پښنا، پښنا: نامه کي وک شه ماين په ميشا هنگين، جهکت
الاكبر الشمع، الاکبر

Pēnav= Pēndva: Ahekê wek şemayêye mēşa hingvîn, Ceket.

پښج: هژماره، ژتمت تبليت دمسته کي
الفخسه

Pēnceh: Hijmare, Ji temet tiblêt.

پښج شمعپ: روزا بری نينتي
الخميس

Pēndsemb: Roja berî iniyê.

پښج تير: هوزانا پښج خشت، شفرا پښج مالک
التخميس للشعر

Pēncûr: Hozan pēnc xişt, Şivra pēnc malik.

پښج خشت: شعر اپښج تير، هوزانا پښج مالک
الشعر الخماسي

Pēncxişt: Şî'ra pēnc tir, Hozana pēnc malik.

پښج گوشه: پښج تشک، پښج ټيخل، پښج سوی
المخمس الهندسي

Pēncgoşe: Pēnc pişik, Pēnc êxil pēnc sô

پښج سوی: پښج ټيخل، پښج کوچ، پښج گوشه
المضلع الخماسي

Pēncsô: Pēnc êxli, Pēnc kuç, Pēnc goşe.

پښگاف: کاف، پښ کاف، پښ کاف، باز، فت، پښ رانان
الخطوه

Pēngav: Gav, Pēgav, Pêhin gav, Baz, Fit, Pê ra-nan.

پښلاډ: کالک، رمشک، چاروخه
الغذاء

Pêlav: Kalik, Reşik, Çaroxe.

پښلاښکي: فلو فراندن، دمک بهر دان، ليک زفراندنا دمک وسه ليفي
النبره، النغمه، الموج الصوتي

Pêla dengf: Velovrandin, Deng berdan, Lêk ziv-randina deng û seliqê.

پښل ټاف: شلق، شلقان، شلقافه، سپيل
الموج، التيار المائي

Pêl av: Şiliq, Şilqon, Şiliq taqe, Sîpel.

پښل ټون: سپيل، سپيل
التيار النابض

Pêl jen: Şiliq şiliq, Şilqa bistay.

پښل پچ: شلق، شلق، شلقابستاي
التيار المتقطع

Pêl piç: Şiliq şiliq, Silqa, bis tay.

پښل پيل: شلق، شلق، سپيل سپيل
التيار المتناوب

Pêl pêl: Şiliq şiliq, Sîpel sîpel.

پښل سويل: سپيه، سپيل هيرقين
التيار المتصل

Pêl sîl: Sipe, Sîpel, Herriqîn.

پښلاښک، پښلاښک: پښلا تهمسوک
الموجه الضوئية، الموجه النورية

Pêlazîk= Pêlaziq: Pêla teysok.

پښل گوهرين: زاک گوهرين، گهر کوهرين، دم گوهرين، دم ليک
وهر گهرمان

التطور، تحول التيار، تبديل الموج

Pêguhrrîn: Zak guhrîn, Gergurîn, Demguhrrîn, Dem lêk wergerhan.

پښچم: ميزتنا سمي، لنگ راکرنا لگيل ميزنتي، نقيان، خورتی لڼ
کرن، پښ لښان
العفار، الشفر

Pêmîz: Mîztina seyî, Ling rakirna li gel mîztinê, Nevyan, Xurtî.

پښ مان: تشتی ژ ټیکي فهکهنيت مروفي
التروات، الارث، التراث

Pêman: Tiştê ji êkî vebigihîşt mirov.

P	پ	P	پ
	پېښون: لينك، سسرسم الركل، الرفس	پېنجوكانې: يارى يكه بېهرشيشكا ښكن، دهلافين وقدركن لعبه بالصمى	
Pēhn: Lūtik, Sersim.	پېهن هافن: لينك هافن، شمېوز الرفس، الراكل	Pēncokanē: Yaryeke biberššika dikin, Dihela- vên û vedgirin.	پېهل: سلال، سسرډا، ژور، سر، ژېهل، نغران، ژېتل، ههلبسار، بلند، هملكتى، بالا
Pēhin havêj: Lūtik havêj, Şemboz.	پېهن كاف: پېكاف، كاف، باز، فت لخوه	Pēhel: Silal, Serda, Jor, ser, Jêhel, Evraz, Jelet, Helpesar, Bilind, Helketî, Bala.	پېهل برن: سلال ئېخست، سهرئېخستن، نغرازين، ژېهل برن، ههلبسارتن، بلند کرن، ژورکرن
Pēhngav: Pêgav, gav, Baz, Fit.	پېهروڼ: لى رشان، قومينابه، هملكتنا بهش، لى پژى التناثر، كتابه عن حدوث مالا برجى	Pēhelbirin: Silal êxistin, Ser êxistin, Evrazbirin, Jêhelindin, bilindkirin, orkirin.	پېهل چوڼ: ههلباسک بوڼ، سهرکتڼ، بلندبوڼ التسلق، التصاعد، الترقى، الترفع
Pēwerbon: Lêreşan, Qewmîna bed, Helketina beş, Lê bijay.	پېوهركى: لى پژندى المذور، المنثور	Pēhelçon: Helbasik bûn, Serketin, Bilind bûn.	پې ههلافن: لىزکرن، رفېن، بازدان، تغان، قريلان، درهروڼ الاسراع، الاستعجال، الفواز، الهرب، كتابه عن المبالغه فى الكذب
Pēwerkirî: Lê pizandî.	پېوان: پاريزگه، پاوان الصمى	Pêhelandin: Lezkirin, Revîn, Bazdan, Teqan, Firîlan, Direw.	پې هلېن: لىزکرى، رفى، بازداى، تفاقى، فرکيل، درهوين المسرع، المستعجل، الفار، الهارب، مبالغ الكاتب
Pēwan: Parezyih, Pawan.	پېوهر هاتن: دورگرتن، رهخ گرتن، دور وهراتن، لى خړبون الاحاطه، الحفاوه، الاحتفاء	Pêhelîn: Lezkirî, Revî, Bazday, Teqay, Firîkê, Direwîn.	پې حسان: ټاکههېون، هاى ژى بوڼ، هاى بوڼ اللمس، الاحساس، الشعور، الحسن، التباهه
Pēwerhatin: diorgirtin, Rexgirtin, Dor werhatin, Lê xir bûn.	پېوان بوڼ: پارازتن بو، هاتى پارازتن، پاوان بوڼ الاحتفاء	Pêhesan: Agehbbûn, Hay jê bûn, Hay bûn.	پې هسانتن: ټاکهمدارکرن، هاى ژى کرن، هايدان الاشعار، التنبيه، الاحساس
Pēwanbon: Paraztin bûn, Hatî paraztin, Pawan bûn,	پېوان بوى: پارازتى، پاوان بوى الصمى	Pêhesandin: Agehdar kirin, Hay jêkirin, Hay dan.	پې هساننک: ټاکههوک
Pēwanboy: Paraztî, Pawan bûy.	پېوان تر: پارازتى تر، پاوان تر الصمى	Pêhesînk: Agehuk.	پې هسک: ټاکهک
Pēwantir: Paraztî tîrî, Pawan tir.	پېوان کرن: پارازتن، پاوان کرن الاحماء	Pêhask: Agehik.	الملموس، المحسوس
Pēwankirin: Paraztin, Pawan kirin.			

پت پت بون: گازنده بون، گله مبون، پرت پرت بون، پور پور بون
الاشکاء، المشکي، المعاتبه

Pirpitbon: Gazindebûn, Gilehbûn, Pirt pirtbûn, Porporbûn.

پیت پت بوی: گازنده بوی، گله مبوبی، پرت پرت بوی، پور پور بوی
الاشکاء، المشکي

Pitpitboy: Gazindebûy, Gilehbûy, Pirt pirtbûy, Porporbûy.

پیت پت کړن: گازنده کړن، گله مکرن، پرت پرت کړن، پور پور کړن
الاشکاء، المشکي

Pitpitkirin: Gazindekirin, Gilehkirin, Pirt pirtkirin, Porporkirin.

پیت پت کړی: گازنده کړی، گله مکری، پرت پرت کړی، پور پور کړی
الاشکاء، المشکي

Pitpitkiri: Gazindekiri, Gilehkiri, Pirt pirtkiri, Porporkiri.

پیت پت: گازنده کړ، گله مکر، پرت پرتی، پور پوری
الاشکاء، المشکي

Pitpit: Gazindeker, Gilehker, Pirt pirt, Porpori.

پت پت: نم نم، گورد گورد، دمنگ ژدویره تی نه کهن
الصوت البعيد غير المفهوم

Pitpit: Nimnim, Gurd gurd, Dengê ji dûrve tê negihin.

پت: پرت، قسمته، زمحف تر
الاکثر، الاغتر، الاوفر

Pitir: Pirtir, Qisetir, Zehiftir.

پتیر بون: پرتیر بون، میشتیر بون، زمحف تر بون
التکثیر، التوفیر

Pitirbon: Pirtir bûn, Mişetir bûn, Zehiftir bûn.

پتیر بوی: پرتیر بوی، میشتیر بوی، زمحف تربوی
المکثر، الموفر

Pitirboy: Pirtir bûy, Mişetir bûy, Zehiftir bûy.

پتیر: پرتیر، میشتیر، زمحف تر تر
الاشد اکثر

Pitirtir: Pirtir tir, Mişetir tir, Zehiftir tir.

پتیرکړن: پرتیرکړن، میشتیرکړن، زمحف ترکړن
الاکثر، التکثیر، التوفیر، التقلیل

Pitirkirin: Pirtir kirin, Mişetir kirin, Zehiftir kirin.

پیوان کړی: یارازتی، پاوان کړی
الحمی

Pêwankiri: Paraztî, Pawan kiri.

پیوانی: یارزتی
الحمايه

Pêwanî: Parêzî.

پت: نافک، له جوی، کورت، کووسه، پهنشی
الافطس، المفلطح

Pit: Navêk ve çûy, Kurt, Kose, Petişf.

پتوون: پهنشین، کووسه بون
التفطس، التفطس

Pitbon: Petiş bûn, Petişin.

پتووی: پهنشی بوی، کووسه بوی
المفطح، المفطس، الفطیس

Pitboy: Petiş bûy, Kose bûy.

پتیر: پهنشی تر، کووسه تر
الاکثر تفلطحاً

Pitir: Petiş tir, Kose tir.

پتکړن: پهنشانیدن، کووسه کړن
التفطیس

Pitkirin: Petişandin, Kose kirin.

پتکړی: پهنشانندی، کووسه کړی
المفطس

Pitkiri: Petişandî, Kose kiri.

پتی، پتیاتی: پهنشین، کووسه بوی، کووسه یاتی
الافطس، الفلطحه

Pitf= Pityaf: Petişinî, Koseyî koseyafî.

پتیشک: پیک
الافیطس

Pitîşk: Pêk.

پتات: رتاخ، کرتوب
البطاطس، البطاطا

Pitat: Ritax, Kirtop.

پت پت: گازنده، گله، پرت پرت، پور پور
التذمر، التکوی، العتاب

Pêtpit: Gazinde, Gileh, Pirt pirt, Porpor.

	پچاندی: بزاندی. قهقهه‌دکری المقطوع
Piçandî: Bizdandî, Qedqed kirî.	
	پچهک: پیچهک، کیمهک، چزمک القلیل
Piçek: Piçek, Kêmek, Çizek.	
	پچان: بزdan, قهقهه‌ببون الانقطاع، الانصرام، الانفراط
Piçan: Bizdan, Qedqed bûn.	
	پچیوز: دمنگن فرینا که‌وی به صوت طیران القبح
Piçyoz: Dengê frîna kewyc.	
	شغ پیخ: پیخین: دمنگن خامی به، دمنگن نفستنی به الغطیط، صوت النوم
Pixpix= Pixên: Dengê xewê ye. Dengê nvisti- nêye.	
	پیخ: گوته‌که بو ترساندن کلمه للتخويف
Pix: Gotineke bo tirsandinê.	
	پیخ: منع، خاف، هوسسی الهفاف، الهش
Pix: Minih, Xav, Hewsî.	
	پد: کیر، بزمانی، بچویکا یانی کیر، براران النکر، الحشفه، فی لفه الطفل
Pid: Kîr, Bizmanê biçûka yanî kîr, Birarran.	
	پیدی: پیتونی، گوشتی بن دانا، گوشتی بیدانا و مرهاتی اللته
Pidû: Pêwtû gwêstê bin didana, Goştê bi didana werhatî.	
	پد: تزی، مشه، زهحف، گه‌لهک، مهبشی، ره‌بزی، مشه المکتظ، الملی، الکثیر
Pirr: Tijî, Zehif, Gelek, Mişe, Mebişî, Repijî, Mişt.	
	پیریون: تزی بون، مشه بون، زهحف بون، مشه‌بون، گه‌لهک بون. ره‌بزی، مهبشین
	الاكتظاظ، الامتلاء، النکاش
Pirbon: Tijî bûn, Miştîbîn, Zehif bûn, Mişebîn, Yelek bûn, Repijîn, Mebişîn.	

	پترکری: پرتوکری، مشه‌ترکری، خهحف ترکری المکثر، الموفر
Pitîrkirî: Pirtir kirî, Mişetir kirî, Zehifîr kirî.	
	پتری، پتریاتی، پرتیریاتی، مشه‌تریاتی، زهحف تریاتی المکثره، الموفره، الغزاره، الغالب
Pitîrî= Pitiryatî: Pirtiryatî, Mişetiryatî, Zehifîr- yatî.	
	پیچ: پرته‌کا به‌نکی المصرم، طاق، الخیط، المقطع
Piç: Pirteka benkî.	
	پیچ پیچ: بستی، قهقهه المقطع، التصرم
Piçpiç: Bistay, Qedaed.	
	پیچ پیچوک: خاف، بزد بزدوک، بست بستوک الخيط الضعیف البالی المتناکل
Piçpiçok: Xav, Bizid, Bîzduk, Bist bistok	
	پچیپیچون: بستان، قهقهه‌ببون التقطع، التصرم، الانفراط
Piçpiçbon: Bistan, Qedbûn.	
	پیچ پیچ بوی: بستی، بزدا، قهقهه‌بوی المقطع، التصرم
Piçpiçboy: Bistay, Bizday, Qedqedbûy.	
	پیچ پیچ تر: بستی تر، بزدا تر، قهقهه‌تر الاقطع، الاصرم
Piçpiçtîr: Bistay tir, Bizday tir, Qedqed tîr.	
	پیچ پیچ کین: بستاندن، بزdan دن، قهقهه‌کین التقطیع، التصریم
Piçpiçkirin: Bistandin, Bizdandin, Qedqedkirin.	
	پیچ پیچ کری: قهقهه‌دکری، بزاندی، بستاندی المقطع، المصرم
Piçpiçkirî: Qedqedkirin, Bistandî, Bizdandî.	
	پیچ پیچی، پیچیاتی: قهقهه‌پییاتی. بزدانی، بزdanیاتی القطیعه، التقطیع، سهل الانقطاع
Piçpiçî= piçpiçyatî: Qedqedyatî, Bizdanî, Biz- danyatî.	
	پچاندن: بزاندن، قهقهه‌دکرن القطع، التقطیع، المصرم
Piçandin: Bizdandin, Qedqed kirin.	

پیر: تیر بار، بار زحف، پیر، رشت
الخصب، الكثير النسل، فقير الناتج

Pirber: Têr ber, Ber zehif, Pirr, Rêşt.

پیر بۆ: نۆمان تیل، پیر ناخفتن، له‌لبان، چویر درێژ
الثرار، اللجوج

Pirbêj: Ezmantîl, Piraxîştin, Lebleban, Çûrdirêj.

پیر بێژی، پیربێژانی: چویر درێژی، نۆمان تیلیانی، پیر ناخفتنی

Pirbêjî= Pirbêjlyatî: Çûrr dirêjî, Ezman tîlyanî,
Pir axiftinî

الثرار، التجلج

پیر بۆبون: چویر درێژ بون، پیر ناخفتن بون، نۆمان تیل بون
الثرار، التجلج

Pirbêjbon: Çûrr dirêj bûn, Pirr axiftin bûn, Ez-
mantîl bûn.

پیر بۆبوی: چویر درێژ بوی، پیرکوتن بوی، نۆمان تیل بوی
الثرار، الملجج

Pirbêjboy: Çûrr dirêj bûy, Pirr axiftin bûy, Ez-
mantîl bûy.

پیر بۆ تر: چویر درێژ تر، پیر ناخفتن تر، نۆمان تیل تر
الالجج

Pirbêjtîr: Çûrr dirêj tîr, Pirr axiftin tîr, Ezmantîl
tîr.

پیر بۆگرن: چویر درێژگرن، پیر ناخفتن گرن، نۆمان تیل گرن
الالجج

Pirbêjkirin: Çûrr dirêj kirin, Pirr axiftin kirin,
Ezmantîl kirin.

پیر بۆگرێ: چویر درێژگرێ، پیر ناخفتن گرێ، نۆمان تیل گرێ
الملجج

Pirbêjkirî: Çûrr dirêj kirî, Pirr axiftin kirî, Ez-
mantîl kirî.

پیر بێر: کویر هیز، هیز تیز، زېخ، زیرمک
المفکر، الغوبم

Pirbîr: Kûr hizir, Hizir tîj, Zîx, Zirek.

پیرت: کەر، جوین، بېشی، بېش، جیق
الحزب، الفقه، القسم، الغلذ، الشطر، الجز، القطعه.

Pirt: Ker, Cûn, Beşî, Bîş, Çîq.

پیربوی: تزی بوی، مشت بوی، ره‌بزی بوی، مەبشتی بوی، مەشەبوی،
زەحف بوی

المکظ، المکظی، المکثر

Pirboy: Tijbûy, Miştûy, Repijî bûy, Mebiştî
bûy, Mişe bûy, Zehif bûy.

پیر تۆ: تزی تر، مشت تر، ره‌بزی تر، مەبشتی تر، مەشەتر، زەحف
تر، گەلەتر

الاکظ، الاملا، الاکثر

Pirtîr: Tijî tîr, Mişe tîr, Repijî tîr, Mebiştî tîr,
Mişe tîr, Zehif tîr, Gele tîr.

پیرگرن: تزی گرن، مشت گرن، ره‌بزانگرن، مەبشانگرن، مەشەگرن،
زەحف گرن

الاملا، التکظیظ، الاکثار

Pirkin: Tijî kirin, Mişe kirin, Repijî kirin,
Mebiştî kirin, Mişe kirin, Zehif kirin.

پیرگری: تزی گری، مشت گری، ره‌بزانگری، مەبشانگری، مەشەگری،
زەحف گری، گەلەگری

المکثر، المکظ، المکلی

Pirkirî: Tijî kirî, Mişe kirî, Repijandî,
Mebişandî, Mişe kirî, Zehif kirî, Gelekîrî..

پیری پیربێژانی: تزیانی، مشتیبێژانی، ره‌بزیانی، مەبشینێ، مەشەبانی،
زەحفیبێژانی، زەحفی، گەلەکی

الکظ، الکثره، الملا

Pirî= Piryatî: Tijyatî, Mişyatî, Repijyatî,
Mebişûnû, Mişeyatî, Zehifyatî, Zehifî, Gelekî.

پیری: حەوانەکه کێ درێژه گەلەک پێ بیت پێغه هەردوسەریت وی
دسورن بێژانی سەرمارجان

الحريش، ام سبع وسبعين

Pirpê: Hêwaneke kê dirêje, Gelek pê yên pêve
herdu serên we disorin, Di bêjnê sermercan.

پیر پوج: بە‌لافش، چفیل، ناخفتن سار، له‌وج

المخرف، المهاتر، المشعور

Pirpûç: Belafîş, Çivêl, Axiftin sar, Lewçê.

پیرپوچی: بە‌لافشی، چفیلی، ناخفتن ساری، له‌وجی، له‌وجیانی
الخرافه، المهاتره، المشعوره

Pirpûçî: Belafîşî, Çivêlî, Axiftin sarî, Lewçeyê.
Lewçeyatî.

پرت پرت: پت پت، پور پور، گازنده، کله
التهذر، الشکوی، العتاب

Pirtpirt: Pit pit, Por por, Gazinde, Gileh.

پرتپرتی: پت پتی، پور پوری، گازندمکر، کله مکر
التهذر، المعاتب

Pirt pirt: Pit pitî, Por porî, Gazinde ker, Gileh-
ker.

پتر: تزی تر، مشهتر، پرت، زهحف تر، گلهک تر
اکثر، الاوفر، الاغز

Pitir: tijî tir, Mişe tir, Pir tir, Zehîf tir, Gelek tir.

پتیری، پتیراتی، تیراتی، گلهکی، مشمی، زهحفی، پیراتی، پری
الکثره، الوفه، الفزاره

Pitirî= Pitryatî: Tijyatî, Gelekî, Mişeyî, Zehîfî,
Pirryatî, Piri.

پرتال: پەرک، ناف مالی، خرومر، پس گوی
البضاهه، السلعه، المئاع

Pirtal: Perok, Nav malî, Xirrûmir, Pissorr.

پرتکیت هور: چین چرک، هندودک
الفرعه

Pirtkêt hûr: Çin çirik, Hidodik.

پرتکی: پرتی، بڑکی، پالخی، پرخي
الجزء، المقت، المحطم

Pirtikî: Pertî, Bijikî, Pelixî, Perixî.

پرت ومرت: کرومر
شمر مذر

Pirtumirt: Kerûmer.

پرتا موکوم: کهری نازا
الركن

Pirta mukum: Kerêaza.

پر: دافهرست، ریکاسهر ناف
الجرس

Pir: Rêka ser av.

پرج: موی
الشمر

Pirç: Mi.

پرچک: چیک

الرواذ، الشطيه، الفضاص

Pirçik: Çik.

پرت پرت: کهرکر، جویون جوی، چیق چیق، ژیک هدر
الجزء، المقسم، المتهزب، المشطور، المنقطع

Pirtpirt: Ker ker, Cûn cûn, Çiq çiq, Jêk verder.

پرت پرتبون: هدر بونکر بون، جویون جویون بون، چیق چیق
بون، ژیک هدر بون

التجزئ، التفتت، الانقسام، المتهزب

Pirtpirtbon: Veder bonker ker bûn, Cûn cûn
bûn, Çiq çiq bûn, Jêk verder bûn.

پرت پرتبوی: کهرکر بوی، جویون جویون بوی، چیق چیق بوی، ژیک
هدر بوی

الجزء، المقسم، المفت، المتهزب

Pirtpirtboy: Ker ker bûy, Cûn cûn bûy, Çiq çiq
bûy, Jêk verder bûy.

پرت پرت تو: کهرکر تر، جویون جویون تر، چیق چیق تر، ژیک هدر
تر

الاجزاء، الافتت، الاحزب، الاقسام

Pirtpirttir: Ker ker tir, Cûn cûn tir, Çiq çiq tir,
Jêk verder tir.

پرت پرتی: کهرکر، جویون جویون، چیق چیقی، ژیک هدر
القسمه، الحزب، الفتت، التهجئة

Pirtpirtî: Ker kerî, Cûn cûnî, Çiq çiqî, Jêk verd-
erî.

پرتک: کهرک، جویک، چیک
الفضاض، الجزئ، الفتت

Pirtik: Kerik, Cûnik, Çiqik.

پرتکین: بڑکین، جویون جویون بون، کهرکر بون، چیق چیق بون،
پرتین

التفریق، التفتت، التجزئ، التحطم

Pirtikîn: Bijikîn, Cûn cûn bûn, Ker ker bûn, Çiq
çiq bûn, Peritîn.

پرتکاندن: بڑکاندن، پرتاندن، چیق چیقکن، کهرکرکن، جویون
جویون کن، ژیک هدرکن

التفتت، التفریق، التحطم

Pirtikandin: Bijikandin, Peritandin, Çiq çiq kirin,
Ker ker kirin, cûn cûn kirin, Jêk veder kirin.

پرتا لهش: زفیل

الشلو، الشلاه

Pirta leş: Zivêl.

پرس کر: پسیارکر
المسؤل

Pirsker: Pisyar ker.

پراسی کویزی، مهسوییت هستییت سغیکا سینگى هستی
بیئت سابه ناسینگى
الضلع، الحزه

Pirasf: Kûzî, Mehsûyênhe stîyên sevika sîngî,
Hestîyên sebetka sîngî.

پراسی مستویر: رکو، رکین، کین دار
العنید

Pirastîr: Riko, Rikîn, Kîndar.

پراسی مستویر: رکیبی، رکویتی، کین دارى
العناد، الکریاه

Pirastîrî: Rikînî, Rikoyatî, Kîndarî.

پرسیانه: ئردئ هنگاتی بیل بوی، جهئ قوتای رابوی
الکدم

Pirspane: Erdê hingatî bel bûy, Cihê qotay ra
bûy.

پراسی پراسی: کویزی کویزی
الضلع، المحرز

pirasî pirasî: Kûzî kûzî.

پراسیا سیل: پراسیا سەردا
الجانب ج، جوانع

Pirasya silal: Pirasya serda.

پراسی کووتک: پراسیا ژیری
الخلف

Piraskurtk: Pirasya jêrî.

پرس پین کون: پسیار پین کون
المشوره، الاستشاره

Pirskîrin: Pisyar pê kirin.

پرس ژیکر: پسیار ژئ کون
الاستجواب، الاستنطاق

Pirskîrin: Pisyar jê kirin.

پرسک کولک، جان بلزیک
البثره، الموابه

Pirsik: Kulik, Canbilêzik.

پیرکیت کەلینئ: جبکیت کەلینئ
الفرح، الفرحان، للغلی

Pirçkêt kelinê: Çikên kelinê.

پیرچاندن: پەتشاندن، هویرو هەراکرن
الهزم، التهزيم

Pirçiqandin: Petişandin, Hûr û herrakirin.

پیرچقی: پەتشی، هویرو هەراکری
الهزم

Pirçiqî: Petişî, Hûr û herra bûy.

پیرچلئ: پەتشی، هویرو هەراکری
الهزم

Pirçiqîn: Petişî, Hûr û herra bûn.

پیرچ بەردان: موی بەردان، پیرچ شووکر، پیرچ هیلان
الاعفاء، الشمر، الاسبال

Pirçberdan: Mû berdan, Piriç şorkirin, Piriç hê-
lan.

پیرژ موی: موی خراب، موی بکەفشک
الشمر الردي

pirrizmû: Mûwê xirab, Mûyê bîkêşik.

پرس پسیار
المسؤل

Pirs: Pisyar.

پرسی: پسیارکرن، ژئ پرسین
المسانه، الاستفهام، الاستفسار

Pirsîn: Pisyar kirin, Jê pirsîn.

پرس بون: پسیار بون
المسانه

Pirsbon: Pisyar bûn.

پرسیوی: پسیار بوی
المسائل

Pirsboy: Pisyar bûy.

پرس کون: پسیارکرن، ژئ پرسین
التساؤل

Pirskirin: Pisyar kirin, Jê pirsîn.

پرس کری: پسیار کری، ژئ پرسی

Pirskirî: Pisyar kirî, Jê pirs.

پس خالەت: کور خالەت
ابن الخالة

Pisxalet: Kur xale.

پسی گور: خرومر، ناف مالی
السمل، الطمر، اسمال، طمار، السلع التافه

Pisgurr: Xirrûmir, Nav malî.

پسمام: کور مام
ابن العم

Pismaam: Kurr mam.

پسمامینی: کور مامینی
بنی عمومه

Pismamîni: Kurr mamîni.

پستو: پاخه، قهیاغلی، دورانکاشوی
البینقه، زیق الثوب، الیاقه

Pisto: Qepaxlî, Durankaşû.

پسیار: پرس
السؤال، الاستفسار، البحث

Pisyar: Piris.

پسیاریوون: پرس کرن
المسائله

Pisyarbon: Piris kirin.

پسیارکیرن: پرس کرن
التسأل، الاستجواب، الاستنطاق

Pisyardirin: Piriskirin.

پش: خاف، سست، ههوس
الهمشل الخام، الهفاف، غیر مفدی

Piş: Xav, Sist, Hewis.

پشت: بaramber سینگی، ناف مل، ژباتک هتا کورتیخی
الظهر، المتن

Pist: Beramber sîngî, Nav mil, Ji patkê heta kurtîxê.

پشت: دویف، دویفرا
الخلف، الوراء

Pişt: Dêv, Dûvrîra.

پشت: حیز، دهمان پیس، چاف لدهر
الزئیم، العاهر، الفاسق

Pişt: Hîz, Deman pîs, Çav lider.

پراسی خار: پاش در، نهومار، نیمار، پیلان کیر
الخائن، الغدار

Pirasîxar: Paş dirr, Nehomar, Nedyar, Pîlan gêr.

پراسی خاری: پاش دری، نیاری، پیلان کیری
الغدر، الخيانة

Pirasîxarf: Paş dirrî, Nedyarî, Pîlan gêrî.

پس: تیزک
الجنین، الولد

Pis: Têjik.

پسدان: مال بیچی، مال بیجیک
الرحم، المشیمه، السلی

Pisdan: Mal bêçî, Mal biçîk.

پس پی: خهلووی، هیدی ناخفتن
النجوی، الهمس، النیسه، القر

Pispis: Xelweyî, Hêdî axiftin.

پس پی بو: خهلووی بو
التناخی، المناجاه

Pispisbon: Xelweyî bûn.

پس پی کرن: خهلووی کرن
التهامس، التناجی، التنبیس

Pispiskirin: Xelweyîkirin.

پس پیسی: خهلووی کر
المناجی، التهامس

Pispist: Xelweyî ker.

پست: سست، خاف، ژبهریک چوین
الرخو، الفاتر

Pist: Sist, Xav, Ji berêk çon.

پستی: سستی، خافی، ژبهریک چوی
الرخاوه، الفتور

Pistî: Sistî, Xavî, Ji berêk çoy.

پسپاند: کتور، فلیته، سویتار
الانسان، التافه، الوضع

Pispand: Ketwer, Felîte, Sûtar.

پسپاندی: کتوری، فلیته، سویتاری
الوضاع، التفاهه

Pispandî: Ketwerî, Felîtey, Sûtarî.

پشت دهر کرن: دهرنځستن، توت کرن، هاروتن
النځ، الطرد، الاخراج

Piştderkirin: derêxistin, Totkirin, Hajotin.

پشت دهرکړی: دهرنځستی، توتکړی، هاروتی
الطرد، المنځو، المخرج

Piştderkîrî: derêxistî, Totkîrî, Hajotî.

پشت دځپون: تارخړبون، سرکه‌شی بون، لځه بون
العصيان، خيانه العهد ونقصه

Piştêrbon: Azxiro bûn, Serkeş bûn, Lêve bûn.

پشت ږی کائن: نه‌لیان، ژي له‌جنفین، ژي کویلی بون، خوه ژي
فهران

الشحناء، الكره، التفرة، العصيان

Piştêrkîtin: Nevyan, Jê veciniqîn, Jê kûvî bûn,
Xwe jê vedan.

پشت راست: بسته‌ه، باورکړی
الامين، الواثق، الطمئن، المتيقن

Pişttrast: Bisteh, Bawerkîrî.

پشت راست بون: بسته‌ه‌بون، باورېون
الامانة، التامین، الاطمئنان

Pişttrastî: Bisteh bûn, Bawer bûn.

پشت راست بوی: بسته‌ه‌بوی، باورېوی
الطمئن، الامین، الواثق

Pişttrastboy: Bisteh bûy, Bawer bûy.

پشت‌راست‌بون: بسته‌ه‌بون، باورېون
الانتمان، الکمان، الوثوق

trastbon: Bisteh bûn, Bawer bûn.

پشت راست‌بوی: بسته‌ه‌بوی، باورېوی
آمن، الطمئن، الواثق

Pişttrastboy: Bisteh bûy, Bawer bûy.

پشت راست‌بوت: بسته‌ه‌بوت، باورېوت
الامن، الاوثق

Pişttrast tir: Bistehrtir, Bawertir.

پشت راست کرن: بسته‌ه‌کرن، باورېکرن
التامین، التطمین، التوثيق

Pişttrastkirin: Bistehkirin, Bawer kirin.

پشت راست کړی: بسته‌ه‌کړی، باورېکړی
المؤمن، المطمئن

Pişttrastkîrî: Bistehkîrî, Bawerkîrî.

پشتی: حیزی، دمان پیسی، جاف لدری
الدعارة، المحر، الفجور

Piştî: Hîzî, Deman pîsî, Çav liderî.

پشت ټپش: پشت قهرموکی
الالوص، الاشنج، العانج

Piştêş: Pişt qermokî.

پشت ټپشی، پشت ټپشاتی: پشت قهرموکاتی، پشت قهرموکاتیانی
اللوص، العناج

Piştêşî= Pişt Êşatî: Pişt qermokatî, Pişt qermo-
katyatî.

پشت ټپن: شوینک، شه‌مچی
الزام، النطاق

Piştêş: Şûtik, Şedehî.

پشت پښ: رهنګی خمر، رهنګی قهرمویی، رهنګی سوړ جورون
اللون القهواني

Piştpez: Rengê xemir, Rengê qehweyî, Sor çon.

پشت پخنی: دوږنی پانییا پتی
الخمص، عقب القدم

Piştpehnî: Dûvê panya pêy.

پشت چاف: چهرمن پشنا چافی، پیستن هنداف چافی
الجفن

Piştçav: Çermê pišta çavû, Pûstê hindav çavî.

پشت ټپک: شپړوخه
الشراک

Piştêk: Şîroxc.

پش غوړلی: پشت کړدی
النوء، حذب الظهر

Piştêlîf: Pişt kurdî.

پشت دان: پاتک دان، پوښه پښ نه‌کرن
المنابذه، التولی، الهجر، الترك، الهمال، الاعراض، الامتضار، الزیمة، الفراق

Piştan: Patik dan, Pûte pê nekirin.

پشت دانا پای:
الامتضار

Piştanabay:

پشته دهر: خلاتن بویکن ژمال دهرنځستنی
مکافاه اخراج العروسه من دار والدها

Pişteder: Xelatê bûkê ji mal derêxistî.

پشتی، پشتیک: بارځی پشني
الحطه

Pištî= Pişik: Barê pištê.

پشکل: کوبی پزی
الحجج، البجر

Pişkil: Gûyê pezî.

پشتکا نانې: نام تېږلی نانې ی هین دمېنیت پشه نوږی فه نان
سېجې
القرن

Pişka nanî: Ew tivilê nanî ye yê dimînî bi
tenûrê ve an sêhlê.

پشک: باهر، بهر
الحصه، النصب، السهم، القسم

Pişk: Bahir, Behir.

پشک: کرځکا خیف بونی
البرعم، القعوله، اللبات

Pişk: girêka xîv bûnê.

پشکا فیځی: کرځکا خیف بونی یا بهروږیځی
الجمزه، القمزه، المیشاق

Pişka fêqî: Girêka xêv bûn yaber û fêqî.

پشکا کلېنې: کرځکا کلېنې
المسلاط، مسلاط سن المفتاح

Pişka kilîfê: Girêka kilîfê.

پشک گړپون: دمې دمست پڼ کرنا خیف بونا داروباری
القمعه، للشجره

Pişkgirbon: Demê dest pê kirina xêv bûna
darûbarî.

پشکا گوشتي: لڅ
غالزعه، الوزره

Pişkagoştî: Limiç.

پشکا کلانې دمرگې: بهرڼ پشست دهری بو دانیخستنی
الفاق، حجر ربط العقد

Pişka kivanêderî: Berê pişt derî bo daêxistinê.

پشک پشکفتي: لڼکفه کرن، توخمه کڼ بیش کرنې به
القرعه

Piş havêtin: Lêkve kirin, Toxmekê bês kirinê ye.

پشت راستي، پشت راستياني: بستهي، باوهری، باوهرين هاتن
الامان، الاطمئنان، الثقه، الامن

Piştirastî= Piştirastîyafî: Bistehî, Bawerî, Bawer
pê hatin.

پشت شېن: پاش دي، بڼ نان وځوځ
الغادر، الخائن

Pişşîn: Paş dirr, Bê nan û xwê.

پشت فان: پشت گير، پال پشت، پال
الوزير، السند، المؤازر، الظهير

Piştvan: Piştgîr, Pal pişt, Pal.

پشت فاني، پشت فانياني: پشت گيری، پال پشتی، پشت کرتن
النصره، المؤازره، الاسناد، الدعم

Piştvabî= Piştvanîyafî: Piştgîrî, Pal piştî,
Piştgirtin.

پشتفه: دویږا، دویږ، بهرام بهر سینگې
من الخلف، اللواء، الخلف

Pişve: Dûvrira, Dûv, Beramber singî.

پشت فانه: چل مږه
اللزاق، الفناح، اللز للباب

Piştvane: Çilmêre.

پشت کلان: کوه
الابزح

Piştkivan: Kud.

پشت کوه: پشت خویل، پشت کلان
الاحب

Piştkod: Pişt xûl, Pişt kivan.

پشت کلانې: پشت کوهی، پشت خویلی
البرزح

Piştkivanî: Pişt kud, Pişt xûlî.

پشت کوهی: پشت کلانې، پشت خویلی
الجنف، الحب، القطن

Piştkodî: Pişt kivanî, Pişt xûlî.

پشت کړن: دانا پشني، لېشني کرن، مه لگرتن پشني
الخطوة، العمل على الظهور

Piştkirin: Dana piştî, Lipiştê kirin, Helqirtin
piştê.

پشت گر: پال پشت، پشت فان، هاریکار
الموالی، النصیر، المسند

Piştgir: Pal pişt, Pişt van, Harîkar.

پشت گرتن: پشت فانی کرن، هاریکاری کرن
النصره، المسانده، الظهار

Piştîrtin: Pişt vanî kirin, Harîkarî kirin.

پشت گرتنی: هاریکاری کری، پشت فانی کرنی، پالداوی
مسنود، المدعوم، النصور

Piştîrtî: Harîkarî kirî, Pişt vanî kirinî, Palday.

پشت گری: هاریکاری، پشت فانی، پال پشتی
الانتصار، الاسناد، الدع

Piştîrtî: Harîkarî kirî, Pişt vanî, Pal piştî.

پشت مل: پاش مل، کەرکەسوک، کەلکە لانک
المنكب

Piştîmil: Paştîmil, Ker kewik, Kelke lanik.

پشت مژ: هاریکار، پشتفان، پشت گیر
النصیر، الظهیر

Piştîmêr: Harîkar, Pişevan, Pişt gir.

پشت هسک: پاش در، بن باوهر، دل موکوم
الغادر القاسی

Piştîshîk: Paş dirr, Bê bawer, Dil mokom.

پشت هسکی: پاش در، بن باوهری، دل موکومی
الفر، القسوه

Piştîshîkî: Paş dirrî, Bê bawerî, Dil mokomî.

پشلی: هەرفشی، بهۆژی، بشقی، مهرا
المفکک، المنحل، المضحمل

Piştîf: Herîftî, Bihojî, Bişivî, Mihurra.

پشتی: باری پشتی
الوزر، العب، الحطه

Piştî: Parê piştê.

پشتی کیش: بارکیشی پشتی
الحمال

Piştîkêş: Barkêşî piştê.

پشتی کیشی: کاری پشتی کیشین
مهنه الحمال، الحماله

Piştîkêşî: Karê pişt kêşyê.

پشکا پویشی: چنیکا پوشی ژمنین
الفت، الفت

Pişka pûşî: Çinîka poşî jenînê.

پشکا کولیکتی: کرتیکا فیکتی بن داروییاری
الغمزه، المیشاق

Pişka kulîkê: Girêka fêqyê dar û barî.

پشکا دهریکی: گریکه که بهن دهریکی سویتن بوگشت کرنا بهنکی
جزء فی بویب الصید

Pişka derîkî: Girêkeke di ben derîkê aûtê bo gişt
kirina benkî.

پشک دار: بهردار، باهردار
الشريك، المساهم

Pişkdar: Behirdar, Bahirdar.

پشک داری: بهرداری، باهرداری
الشراکه، المساهمه

Pişkdarî: Behirdarî, Bahirdarî.

پشک داربون: بهرداربون، باهرداربون
الاشتراك

Pişkdarbon: Behirdarbûn, Bahirdarbûn.

پشک داربوی: بهرداربوی، باهرداربوی
المشترك، المساهم

Pişkdarboy: Behirdarbûy, Bahirdarbûy.

پشک داروتر: بهرداروتر، باهرداروتر
الاشرك، الاسهم

Pişkdartir: Behirdartir, Bahirdartir.

پشک دارگری: بهردارگری، باهردارگری
الاشراک، الاسهام

Pişkdarkirin: Behirdar kirî, Bahirdar kirî.

پشک دارگری: بهردارگری، باهردارگری
المشرك، السهم

Pişkdarkirî: Behirdar kirî, Bahirdar kirî.

پشت گیر: پال پشت، پشت فان، هاریکار
النصیر، الظهیر، المسانده، المنحاز

Piştîgir: Pal pişt, Pişt van, Harîkar.

پشت گیری: پال پشتی، پشت فانی، هاریکاری
المناصره، المسانده، الانحياز

Piştîgîrî: Pal piştî, Pişt vanî, Harîkarî.

پہلوانک: کسی تشتی بای رکھتی
المنفاخ، النفاخه

Pîfdank: Kesê tiştî bay diketê.

پفی، پفیاتی: ورمیاتی، پرجیانی، بلیاتی، گزی
الورم، الانتفاخ

Pifi= Pifyatî: Werimyatî, Perçivyatî, Belyatî, Gijî.

پف: تر، بایی ژقونی دهرکثیت بدمنگ، چف
الضوط

Piv: Tîr, Bayê ji gonê derkevît Bideng, Civ.

پف پفی: ترتری، جف جفی
الضراط

Pivpivî: Τιπ, Çiv çivî.

پف کھن: تر کھن
الضبط

Pivken: Tiptken.

پک، پکو: تہہ، تہا
عجبا، عجیب، للہشہ والاسفراب

Pik = Peko: Tehe, Tcha.

مل: لیدانا بتیلی، تک، تک لیدان
النقر بالاصبع

Pil: Lêdana bitiblê, Tik, Tik lêdan.

پل، پلہک: کرتنا بدو تېلا
القېصه، ما تناول بين اه

Pil= Pilek: Girtina bidu tibra.

القصص، التقسيم

Pildan: Tibil lêdan û helgirzin, Bi dutila helgir-
tin.

پاپلیک، ژکیتا بجویک تره دکفأت بن ی مویت لهشی
حشره ضاره

Pilpilk: Ji kêça biçûk tire dikevit binê mûyên
leşî.

لنقر، التنقيب بالاصبع

Pillêdan: Tik lêdana bitilê.

پشتی: پاشی
بعد

Piști: Pași.

پشیک: تیزکا کیتکی، کیتک، کتک
الشبرق، ولد القطه والقه ایضا

Pisik: Têjka kêtê, Kêtik, Kitik.

پف: برجفتی، بل بوی، ورمی گز، باہی ژدھنی دھیت دھرف
النغم، النفخه

Pif: Bercistî, Bel bûy, Werimî, Gij, Bûyê jidevî
dihêt derve.

پیف کرن: بهرچفاندن، بهل کرن، ویرماندن، گز کرن
التنفیض، النقم

Pikirin: Bercifandin, Belkirin, Werimandin, Giikirin.

پیف ککر، پھوک: کمسی پف دکھت تشنہ کی
النافع

Pifker= Pifok: Kesê piv diket tistekî.

پف: ورمی، کڑ، پهرجفتی، بل
المنفوخ، الورم

Pif: Werimî, Gij, Perçiftî, Bel.

یاف بوی: ورم‌تی، گزبوی، بال بوی
المتورم، المنتفخ

Pifboy: Werimtî, Gij bûy, Bel bûy.

پرف یون: وهرمین، پەرچین، گژبون، بهلبون
التورم، الانتفاخ

Pifbon: Werimtî, Percivîn, Gij bûn, Bel bûn.

پیداای: ویرماندی، گشت کری، بیل کری، پیرچقاندی
النفوخ

Pigday: Werimandî, Giştîkirî, Bel kirî, Per
civandî.

پفدان باکرن، پف کرن
لتنفسن

Pifdan: Bakirin. Pivkirin.

پہلے انک: تستک، میرمیزک
لٹانہ

Pifdank: Tistik. Mîzmîzik.

پلخ بوی: پلت بوی، خاف بوی، پلوسبوی، پخ بوی، مخ بوی المش، الممش، الرخی	
Piloxboy: Pilitbûy, Xavbûy, Pelosebûy, Pixbûy, Mixbûy.	
پلخ تر: پلت تر، خاف تر، پلوسه تر، پخ تر، مخ تر الھش، الارخی، الامش	
Piloxtir: Pilit tir, Xav tir, Pelose tir, Pix tir, Mix tir.	
پلخ کرن: پلت کرن، خاف کرن، پلوسه کرن، مخ کرن الرخاء، الھشاش، التمشیش	
Piloxkirin: Pilitkirin, Xavkirin, Pelosekirin, Pixkirin, Mixkirin.	
پلخ کری: پلت کری، خاف کری، پلوسه کری، مخ کری المرخی، المھش، الممش	
Piloxkiri: Pilitkiri, Xavkiri, Pelosekiri, Pixkiri, Mixkiri.	
پلخی، پلخیاتی، پلتی، خافی، پلوسه یی، مخی، مخیاتی المش، الھشاش، الرخاخ، الرخاء	
Pilox= Ploxyati: Piliti, Xavi, Peloseyi, Pixi, Mixyati.	
پلخانه: قنہیر، نوی بها احياء الارض البکر بالحفر استثمار الارض	
Pilxane: Qenebiri, Nû biha.	
پلدان و مکی بیژی یا خوه پلدا یانی یا خوه تفتقاندی نو پهلوق کری	
التائق، التزین	
Pildan: Wekî bêjiya xwe pilday yanî xwe tivti-vandî û perlaqkiri.	
پلداي: تفتقاندی، پهلوق کری، تدارمک کری الائيق، الطريف، المزین	
Pilday: Tivti vandî, Perlaqkiri, Tidarek kiri.	
پلتک، پتیلک الذباله، القتل	
Piltuk: Petilk.	
پلیت: تدر، بر الکطر، الجذم، الجده، البتر	
Pilt: Tir, Birr.	

پلت: سست، خاف، پلوسه، پلخ التازک، مثل الزجاج، سهل الکسر	
Pilt: Sist, Xaw, Pelosc, Pilox.	
پلتی، خافی، سستی، پلوسه یی، پلخی، پلخیاتی، مخی التزاکه، الرخاوه، الهزازه	
Pilti: Xawi, Sisti, Peloseyi, Piloxi, Piloxiyati, Mixi.	
پلت: مروفتی مهرا و خاف و سست الفلج، للمره	
Pilt: Mirovê mihera û xav û sist.	
پلت بون: مهرا بون القلع	
Piltbon: Meherabûn.	
پلت بوی: مهرا بوی المقلع	
Piltboy: Meherabûy.	
پلت تر: مهرا تر الاقلاع	
Piltir: Meheratir.	
پلت کرن: مهرا کرن التقلیع، الاقلع	
Piltkirin: Meherakirin.	
پلت کری: مهرا کری المقلع	
Piltkiri: Meherakiri.	
پلتی، پلتیاتی: مهرا یی، خافی و سستی القلاعه	
Pilt= Piltiyati: Meherayi, Xzv û sisti.	
پلنگ: حیوانه کی دورنده، دهه بکی دورنده النمر، الفهد	
Piling: Hêwanekî durindeye, Dehbekê durinde.	
پلخ، پلت، خاف، پلوسه، پخ، مخ الرخو، المشاش، الناعس، الهش	
Pilox: Pilit, Xav, Pelose, Pix, Mix.	
پلخ بون: پلت بون، خاف بون، پلوسه بون، پخ بون، مخ بون الارتخاء، التھشش، التمشش	
Piloxbon: Pilitbûn, Xavbûn, Pelosebûn, Pixbûn, Mixbûn.	

	پنی: په لا قریزی بجلکی هه نویسای، په لاپیس الطبخ، الوصمه، وصمه العیب
Pinî: Pela qirêji biçilkî ve nûsay pela pîs.	
	پنی پنی: په لاپه لا، تعله تعله، چنی چنیک، قاپه قاپه البرش، المبقع، المرقع
Pinîpinî: Pela pela, Teqle teqle, Çihî çinîk, Vap vape.	
	پنی بوئ: پاته بوئ، تغله بوئ، قاپه بوئ الترقع، التبقيع
Pinîbon: Pela pela, Teqle teqle, Çihî çinîk	
	پنی بوئ: پاته بوئ، تغله بوئ، قاپه بوئ المرقع، المبقع
Pinîboy: Pate bûy, Tevlebûy, Qapebûy.	
	پنی پنی تر: په لاپه لاتر، تعله تعله تر، چنی چنیک تر الابقع، الارقع
Pinîpinîtir: Pela pelatir, Tevle tevletir, Çihî çinîktir.	
	پنی گرن: پاته گرن، تعله گرن، قاپه گرن الصف للطاء، الترقيع، التبقيع، كناية، لستر العيب، التطعيم الطبي
Pinîkirin: Pate kirin, Tevilekirin, Qapekirin.	
	پنی بوئ: کاسن پتلافا پنی دکات الاسکافی، الرقاق
Pindo: Kesê pêlava pinî diket.	
	پنی دوزی: کارږ پتلاف پنی کرن الاسکافی
Pinîdozî: Kavê pêlav pinî kirine.	
	پنی رهش: په لاروش اللمعه، الرقعه
Pinya rreş: Pelareş.	
	پنی کاسنی قاپه الفونه
Pinya asinî: Qape.	
	پنلای: سل بوئ، سل، کربین المزرام، العاحن، الغانط
Pindivî: Silbûy, Sil, Kerbûn.	

	پلیت بوئ: تدر بوئ، قفان القطع
Pilîtbôn: Tîrbûn, Qefan.	
	پلیت بوئ: تدر بوئ، قفای المقطوع، المبتور، المجذوم
Pilîtbôy: Tîrbûy, Qefay.	
	پلیت تر: تور تر، قفاندی تر الاقطع، الابتیر
Pilîttîr: Tîrtîr, Qefandî tir.	
	پلیت کرن: تور کرن، قفاندن الابتار، التقطیع، التجنیم
Pilîtkirin: Tîrîkirin, Qefandin.	
	پلیت گری: تور گری، قفاندی المقطع، المبتیر، المجدم
Pilîtkîrî: Tîrîkîrî, Qefandî.	
	پلچیک: کابن بچوک هویر، منک الکعب الصغیر
Pilîçîk: Kabê biçûk hûr, Mitik.	
	پل: بچنک، کافک، دمهکن کیم، بیست خمبر، پمزک درجه، برمه، لفظه
Pîl: Bêhnek, Kavek, Demekê kêrn, Bisst xeber, Peyzik.	
	پل هلو هشان: په پیزک خارکتن درجه السقوط، درجه التفکک والانهيار
Pilbelweşan: Peyzik xar ketin.	
	پلص: خانی، قمر، شانتهن، نافاهی الدار، القصر، البناء
Pîlas: Xanî, Qesir, Şanetîn, avahî.	
	پلک: چزک نبذه
Pîlek: Çizek.	
	پنی: په لا، پاته المطراق، التفعه، الرقعه
Pinî: Pela, Pate.	
	پنی: په لا الاقليم، المعينه
Pinî: Pela.	

Pîd= Pityatî: Potyatî, Pêtapêtyatî..	پیتی، پیتیانی: بوتیانی، پیتاپیتیانی النخره، الرمم
Pîç= Pîçek: Kêmek, Dindikek.	پیچه، پیچک: کیمک، دندکک القلیل، الطغیف
Pîçekbon: Kêmekbûn.	پیچکبون: کیمک بون التقلیل، التطفیف
Pîçekboy: Kêmekbûy.	پیچکبوی: کیمک بوی المقل، المطفف
Pîçektir: Kêmkîr.	پیچکتر: کیم تر القل، الاطفف
Pîçekîr: Kêmkîrîr.	پیچکیر: کیم کرن التقلیل، الاقلال، التطفیف
Pîçekî= Pîçekyatî: Kêmatî, Kêmyatî.	پیچکمی، پیچکمانی: کیماتی، کیمیاتی القه، الطفافه
Pîçpîç: Kêmkîr.	پیچ پیچ: کیم کیم رویدا، رویدا، قلیلا
Pîçpîç: Kêmkîr.	پیچه ژ گلهکی: کیمک ژگلهکی الشدو، القلیل من الکثیر
Pîç jgelekê: Kêmek ji gelekê.	پیچر: کیمه بهر، کوچه بهر، بهرێ ژێ لپی المجر، ملێ الکف، الجلمود
Pîxîr: Kêpe ber, Koçeber, Berê tijî lepî.	پیخ: کال، ناف سالفهچوی، دان عومر، داکتی، کویر الهرم، الکهل، الشانپ، الاشیب
Pîr: Kal, Nav salve çûy. Dan c' mir, Daketî, Kûr.	پیر بون: کال بون، کویر بون التشیب، التکهل، الارکتهال
Pîrbon: Kalbûy, Kûrbûn.	

Pindivîn: silbûn.	پندلین: سل بون الازمترام، الشمناء، الاغتیا
Pinda teyrî: Koryateyrî.	پندا تهری: کوریا تهری القطن الزمجي، الاقنیک، الزمک
Pind spî: Korsipî.	پند سپی: کور سپی الاکسج، للطیر
Pînkêtk: Marê pinî pinî.	پینی کیتک: مارێ پینی پینی الارقط، الرقطاء، اللحیه
Pinyoz: Denya firîna kewye.	پینوز: دهنکی فرینا کوی به صوت ضیران القبح
Pêhe= Pêha: Peko, Tehe, Teha.	پهه، پهه: پهکو، تههه، تهها عجبا، عجیب، للدهشه والاستغراب
Pît: Pêt, Pot, Potî.	پیٹ: پیت، پوت، پوتی النخر، الرمیم
Pîbbon: Potîbûn.	پیٹ بون: پوتی بون التنخر، الترمم
Pîbboy: Potîbûy.	پیٹ بوی: پوتی بوی النخر، الرمیم
Pîr: Pêt, Pot, Potî.	پیٹ تر: پوتی تر الانخر، الرمم
Pîr tir: Potîtir.	پیٹ کرن: پوتی کرن التنخیر، الارمام
Pîtkîrîr: Potîkîrîr.	پیٹ کیری: پوتی کیری النخر، الرمم
Pîtkîrî: Potîkîrî.	

پیږه ژن: ژنکا ساره ژن یناف سالهچوی وژفانا نه‌بینیت
العجز

Pîrejîn: Jinka sere jin binav salveûoy û ji vana
ne bînit.

پیږه کږ: کږی پیږ
القلح، الحمار المسن

Pîreker: Kerê pîr.

پیږ کواوژ: دمه خوهش ویه‌لانیق
اللاق المتکلف، المتصنع

Pîrkuloz: Dev xweş û pelatîq.

پیږ کواوژ بوئ: په‌لانیقی بوئ
التملق، التصنع

Pîrkulozbon: pelatîq bûn.

پیږ کواوژ بوئ: په‌لانیقی بوئ
التملق، التصنع

Pîrkulozboy: pelatîqbûy.

پیږ کواوژ تر: په‌لانیقی تر
الاملق

Pîkuloztir: pelatîq tir.

پیږ کواوژ کرن: په‌لانیقی کرن
التملق، الاملق

Pîrkulozkirin: pelatîqkirin.

پیږ کواوژ کړی: په‌لانیقی کړی
الملق

Pîrkulozkirî: pelatîqkirî.

پیږ کواوژی، پیږ کواوژنه‌ای: په‌لانیقی وده‌خوشییا بدرمو
التملق، التصنع، المراوغة

Pîrkulozî=Pîrkulozyaf: pelatîqî û dev xweşua
bidirew.

پیږه مڼ: کونه، کال، کوپږ
الکهل، الهرم، العجز

Pîremêr: Kun, kal, Kûr.

پیږه‌مڼی: کالی، کونه‌یی، کوپږی
الشیخوخه

Pîremêrî: Kalî, Kuneyî, Kûrî.

پیږه بوئ: کال بوئ، کوپږ بوئ
المکتهل، المنشیب

Pîrboy: Kalbûy kûrbûy

پیږ تر: کال تر، کوپږ تر، داکه‌تی تر
الاشیب، الاکهل

Pîrtir: Kaltir, Kûr tir, Daketî tir.

پیږ کړن: کال کړن، کوپږ کړن
التکهل، التشیب

Pîrkirin: Kalkirin, Kûr kirin.

پیږ کړی: کال کړی، کوپږ کړی
المکتهل، المنشیب

Pîrkirî: Kalkirî, Kûr kirî.

پیږ، پیږیه‌ای: کالی، کالیانی، کوپږی، کوپږیه‌ای
الکهل، الشیبه، الشیخوخه

Pîrî= Pîryaf: Kalî, Kalyatî, Kûrî, Kûryatî.

پیږ: رښه‌ی دینی، رښه‌ی سوفياتی
الشیخ، المرشد، الصوفی

Pîr: Rêberê dînî, Rêberê sofyat yê.

پیږه ک: ژن، کابانی، هه‌گیان، به‌رمالی
الزوجه، المرأه

Pîrek: Jin, Kabanî, Hav gyan, Bermalî.

پیږ پیږ، پیږان: بڼه‌زکا په‌زی
التمخط، للماعز

Pîrpîr= Pîrên: Bêhijka pezî.

پیږه باب: بابیر
الجد

Pîrebab: Bapîr.

پیږه داری: داپیر
الجهده

Pîreday: Dapîr.

پیږه: نه‌ست که‌ت، نشستی بڼ خودان بڼ ژیک بره‌فین هر‌نیک بخوه
الغنیه، التهیبه، الاسلاب

Pîre: Dest ket, Tiştê bê xudan yê jêk birevinin
herêk bixwe.

پیږه چیل: چیل سار ویناف ساله‌چوی ژ گولکاوه‌ستای
الفاض

Pîreçêl: Çêla ser û binav salveçoy ji gulka west-
ay.

پیژ بون: نوویران بون، قهاس بون، نهشیان، چخ بون
الخدان للقبج

Pizbon: Newêranbûn, Qelisbûn, Neşîyan, Çixbûn.

پیژ کین: قهاس کین، چخ کین
تخنیم القبح، اخذاله

Pizkirin: Qelis kirin, Çix kirin.

پیژ پیژگ: بنیاتن تشتی نهخارمه تشتی دهردی راوکی گییای
وشینکاتی دئ بیژن نهف تشته زیییزیرکی ئینا دهرقه یانی بی ره
کر

الاصل، الاساس، المنبت

Pizpîzk: Binyatê tiştî naxizme tiştê di erdî ra
wek giyay û şînkatî dê bêjn ev tişte ji pîz
pîzkîna derve yanî bê rih kirin.

پیژگ: نامویروکی تفنی په دافی پی دکهین دافا دی دافا پی دهن
نیک

الصیقه، الشوک، اله حیاکه و نسج

Pîjik: Amûrokê tevn ye davê pê digihînin dava
dê dava pê didin.

پیژگ: تشتی درهخ خولپی را دهیت، تیزکی دارن
الشد، الشکیر، الرند، فرخ الشجره

Pîjik: Şitlê direx xolpî ra dihêt, Têjkê darê.

پیژگ: سیدایی صادق بهاء الدین دبیژتی قی معنایی
الشاد، المنحرف

Pîjok: Seydayê sadiq bihe'ûn dibêjîtvê menayê.

پیس: هه‌می، مرار
النس، الملو، الخیبت، القذر، الوسخ، النذل، الردي؛

Pis: Herrimî, Mirar.

پیس بون: هه‌رمی، مرار بون
التنجس، التوسخ، التلوث

Pisbon: Herrimîn, Mirarbûn.

پیس بون: هه‌رمی بون، مرار بون
الملوث، المنجس، المتوسخ

Pisboy: Herrimîbûy, Mirarbûy.

پیس تر: هه‌رمی تر، مرار تر
النجس، الاقذر، الاثوث

Pistîr: Herrimîtir, Mirartir.

پیرو هه‌می: بوزاروکا بیچیروکا دبیزن بوسه‌م، نافی هه‌می بی کله‌خ
وراستی
القول

Pirhevi: Bozaroka biçîrok dibêjn bo schim,
Navê hey bê kelex û rastî.

پیروه پئ: په‌زا بیرونه‌زیت ونه‌شیت تالقی بخوت
النحیف، للغم

Pirpez: Peza pîr û nezêt û neşêt alifî bixot.

پیرو: خودان قه‌ر ریزدار برویمه‌ت
المبارک، المقدس

Piroz: Xudan qedir, Rêzdar, Birûmet.

پیرو بون: بقه‌ر بون، برویمه‌ت بون، بروی بون
التبرک، القدس

Pirozbon: Biqedir bûn, Birûmet bûn, Birû bûn.

پیرو بون: بروی بون، برویمه‌ت بون، ریزدار بون
المیروک

Pirozboy: Birû bûy, Birûmet bûy, rêzdar bûy.

پیرو تر: بروی تر، ریزدار تر، برویمه‌ت تر
الابرک، الاقدس

Piroztîr: Birû tir, Birûmet tir, rêzdar tir.

پیرو کین: ریزدار کین، برویمه‌ت کین
التبرک، القدیس، التهنه

Pirozkirin: Rêzdar kirin, Birûmet kirin.

پیرو کری: ریزدار کری، برویمه‌ت کری
المتبرک، المتقدس

Pirozkirî: Rêzdar kirî, Birûmet kirî.

پیرونی، پیرنه‌نایی، رویه‌تی، بروییاتی، قه‌درکرانی
المبارک، القدسیه، البرکه، الهنه فی المناسبات

Pirozi= Pirozyatî: Rûmetî, Birûyatî, Qedir gi-
ranî.

پیرواق: یاسکتی پئی، لویلاق، پئی، باقا پئی
ساق الرجل، عضله الساق

Pirraq: Baskê pêy, Lûlaqê pêy, Baqa pêy.

پیژ پیژ: نوویران، ره‌فین، قه‌لی بون، نهشیان، چخ
انخزال القبح

Pizpîz: Newêran, Revîn, Qelibûn, Neşîyan, Çix.

پیستی نوق: کەفل زفر پیستی کروکەفکوز
خشن الجلد، شوکە الجلد

Pistêzoq: Kevil zivir, Pistê gîrî û kevkuz.

پیستی: تیفلکێ تنک یێ بدور دندکا وەرهای
القشره الرقیقه علی الحیوب

Piştî: Tîvilîkê tenik yê bidor dindika werhatî.

پیشتک: زلک، یانی چیلک، قۆک، دارکیت هویر ویزاف
الوقش، الخش، الثقاب

Pişik: Zilik, Yanî çilik, Qijik, Darkên hûr û zî-
rav.

پیفان: کێشان، قەدارمکرن، پێ گرتن
القدر، القیاس، الوزن، الکيل، المسح

Pîvan: Kêşan, Qedare kirin, Pê girtin.

پیفک: نامویرێ پیفانا تشتی
المقیاس، العیار، القیس

Pîvik: Amurê pîvana tiştî.

پیفک: نەو تشتی هەمی تشت پێ بهێن پیفان وقەدارمکرن
الحد، القانون، الاصل، مقياس، کل شی

Pîvik: Ew tiştê hemî tişt pê bihên pîvan û qedare
kirin.

پیفک: نامانی تشتی پێ ببیفن
المقیاس، المکیال، المقدار

Pîvek: Amanê tiştî pê bi pîiv.

پیفوک: گبیا بەکن خودان بنکە بهاری پەیدا دبیت بجویک دنیان
دەرفە وی بنکی دخون
المصاخ، الحیلان، نبات یۆکل طریا

Pîvok: Giyayekê xudan binkê biharê peyda dib-
it, Biçûk di înin derve wî binkê dixon.

پیفانا عەردی: قەدارمکرن نەردی، Zانینا بەنگەواوی
المسح، المساحه

Pîvana Erdî: Qedarekirina erdî, Zanîna bengî-
hawî.

پیفان: کبیایەکن ببیکما نیرۆ بخافی ولبنای دخون
البعصل

Pîvaz: Giyayekê bibêkêya tijê bixavî û lîenay
dixon.

پیسی کۆن: هەرماندن، مرارکرن
التنجیس، التلویت، التوسیخ

Piskirin: Herrimandin, Mirarkirin.

پیسی کۆن: هەرماندی، مرارکری
المنجس، الملوث، الموسخ

Piskirî: Herrimandî, Mirarî.

پیسی، پیساتی: هەرمیاتی، مراری
النجاسة، القذاره، اللوث

Pisî= Pisatî: Herrimyatî, Mirarkirin

پیست: کەفل، سەختیان، کونک، مەشک، کەفلێ حیوانێ کورای
المنجول، المصحب، الزق، الظرف

Pist: Kavil, Sextyan, Kunik, Meşk, kevlê hêwa-
nê guray.

پیست کورێ، پیست هەرنک: دبێژن وێ قریژ تشتی ژ پیستی
هەرنن داباژ بیت
الطوء، الغلاء

Pistguro= Pistverrenk: Dibêjin wê qirêj tiştî ji
pîstî vedirenin da paqij bit.

پیستی کورێ، پاری بەکە بجویک دکن، یاریەکا زاروکایە
لعبه للاطفال

Pistguroy: Yaryeke biçûk dikin, Yaryeka zaro-
kaya.

پیسکو: پیسلوک، مروفتی فعالیت وکترنە هاتی
الوغد، النذل، السافل

Pisko= Piselok: Mirovê felîte û kêr ne hatî.

پیستێ: جەن هەر دو دەلنگ دکهن نیک ژەهریێ ی کەلادەریێتی
النفیق، ملتقى، الفخذین من اللباس

Pisêr: Cihê her du deling digehn êk, Ji derpêy
kela derpêy.

پیستی روینی: مەشکاروینی، کوونی روینی دکەنی
النحی

Pistê rûnî: Meşkarûnî, Kunê rûnî dikenê.

پیستی هەنگینی: کوئکێ هەنگینی دکەنی
المساد

Pistêhingvînî: Kunkê hingvînî dikenê.

پیلک: پیمکن داووتی، کسێ جابا داووتی بکهینیت مالا بویکی بو
فکوهازتنی

الرسول، القاصد، ویخص رسول الزفاف والاعراس

Pīlik: Peykê dawetê, Kesê caba dawetê bigihînit
mala bûkê bo vegohaztinê.

پیلا: ناسنی هسک کهلهک رفق و نازا
الفولاد

Pīla: Asinê hişik, Gelek req û aza.

پیلامی: تشتی ژییلا هاتی ژنن، کسێ خوطهرگرته وموکوم
وخوهرگرته
الفولادی

Pīlayt: Tiştê ji pīlay hatî jenîn, Kesê xwe liber
girtî û mokom û xwelagirtî.

پیلان: خاپان، خاپاندن، خهلت بهزنی، شهسهگیران، جهمازی
جهنگه نهمی

النسیسه، المؤامره، الحيله، المكر، الخداع، الدس

Pīlan: Xpan, Xapandin, Xelet biznî, Şepsegêran,
Cembazî.

پیلان گیر: خاپینوک، جهماز، شهسهکر، خهلت بهز
النساس، المقامر، المحتال، المخادع، المکار

Pīlangêrr: Xapinok, Cembaz, Şepseker, Xelet
bez.

پیلان گیر: خاپاندن، شهسهکر
الدسیسه، التامر، الخديعه

Pīlangêrrî: Xapandin, Şepse kirin.

پیل بی: حيله باز، جهنگه
النشال، الدساس، الحیال

Pīlirr: Hile baz, Cengene.

پینج، پینجه: سنگن دتیک و یه داووتن بوتوند کرن
الاسفین، الوشیطه، المشطه

Pinc= Pince: Sigê ditik û peqa di pqtin botond
kirinê.

پینج کلفی: دکوریا ناش و دستارا داووتن دا تنگ کت
الکاز، رقعہ تدخل فی ثقب المحور اذا اتسع

Pinc: Gilvilê digewrya aş û distara di pqtin da
teng ket.

پیلازا کاف: بنکی کبیایه کن جیبایه دقوتن ددانن سر جهن
نیش لڼ ومکی نیشا مینکی
المنصل، المنصل

Pivaza kafî: Binkê giyayekê çiyaye di qotin
didanin ser cihê êş lê wekî êşa hînkê.

پیلازی: رهنکی سووری فهبری
اللون الوردی

Pivazî: Rengê sorê vebûy.

پیلا: کوین تهرابی وهن، ریخا تهررا
السلج، النجو للطیر، الهیضه الاسهال

Piq: Gûyê teyra yê ran, rixa teyra.

پیگ: فیت فیتک، ومکی بیگا دورکی بان بوریکت گییا دکهلشن
وبف دکمتی تاواز ودهنگ ژئ تین الصور، الصفاره، المزمار

Pîk: Fit fitik, Wekîpîka durkê yan borikên giya
dikelêşin û pîv diken ê awaz û deng jê tên.

پیپیک: فیت فیتک
الصفاره، الصور

Pîpîk: Fit fitik.

پیگ کرن: تیفله کن بشک ژتاین دارمکی فه دکن دکن ناف تیفلی
تاین دارمکادی دایلی بی جیتر بیت
التطعيم بالبرشم

Pîckirin: Tivlekê bişik ji tayê darekî ve dikin
nav tayê darekadî da fêqyê çêtir bidit.

پیگ بی: کرمک ژیانداره نیرکا چاندن دقهنیت وهسک دکت
الدوده القارضه لسیقان النبات

Pîkbirr: Kirmekê zyandare nêrka çandinê di
qefnît û hişik diket.

پیگ: بوریکا گییا ناف خولوله، نافهرا دو کها
انبوب القصب بین عقبتین

Pîk: Borika giyaya nav xalole, Navbera du giha.

پیگ پیگ، پیکن: دهنگ دودک و زیناو تشتی ومک وان بف کمتی
صوت المزمار، صوت الصور

Pîpîk= Pîkên: Dengê dudik û zurna û tiştê wek
wan pîv kenê.

پیلک، پیل: مل، نافهرا نهمیشک ومالا
الکتف، المنكب، من الکف الى المرفقه

Pîlik= Pîl: Mil, Navbera enîşk û mila.

پوشتی، پوشتیاتی، حیزی، چاف لدمری، دهمان پیسی
العمر، الدعاره، البغاء

Puštî= Puštîyatî: Hîzî, Çav liderî Deman pîsî.

پوف وهرمی، پەرچقی، بەل بوی، رهپ بوی
الورام، المنتفخ

Puf: Werimî, Perçiqî, Belboy, Repboy.

پوفیون، وهرمین، پەرچقین، بەل بون، رهپ بون
التورم، الانتفاخ

Pufbon: Werimîn, Perçiqîn, Belbon, Repbon.

پوفیون، وهرمی، پەرچقی، بەل بوی، رهپ بوی
النتفخ، المتورم

Pufboy: Werimî, Perçiqî, Belboy, Repboy.

پوفیون، وهرمی، پەرچقی، تر، بەل تر، رهپ تر
النتفخ، الودم

Puftir: Werimî tir, Perçiqî tir, Bel tir, Rep tir.

پوف کرین، وهرماندین، پەرچقاندین، بەل کرین، رهپ کرین
النتفخ، التورم، الانفاخ

Pufkirin: Werimandin, Perçiqandin, Belkirin,
Repkirin.

پوف بوی، وهرماندی، پەرچقاندی، بەل کری، رهپ کری
النتفخ، المورم

Pufkirî: Werimandî, Perçiqandî, Belkirî, Repkirî.

پوفی، پوفیاتی، وهرمیاتی، پەرچقینی، پهلپاتی، رهپی
الورم، النفاخ، التفاخه

Pufî= Pufyatî: Werimyatî, Perçiqînî, Belkirin,
Pelyatî Repî.

پوف پوفک، ناموزری پف دکنی
النتفاخ

Pufpufk: Amûrê piv dikenê.

پوک، پوک، په‌ما، ته‌مه، ته‌مه
کلمه تعجب والاندماش واستغراب

Puk: Pek, Peha, Tehe, Teh.

پویت، پوتی

البالی، النخر، الرمیم

Pût: Pûtî.

پویت بون، پوتی بون

البلی، النخر

Pûtbon: Pûtîbûn.

پین، پوسل، کهرسل، ریخ، زیل، قهریز
الروث، الزبیل

Pîn: Posil, Kersil, Rîx, Zibil, Qerêş.

پینی، پهلویکا بهیک، ئاروناف وهیکا پیکفه بلتین هتا پتر دبیت
دبیت گوسپه بنانی دڅون

اللهدیه، ادم من القیق والبیض والماء

Pînf: Pelûka bihêk, Ar û av û hêka pêkve bilênin,
Heta pitir di bit û dibite hospe binanî dixon.

پینا کھتن، زاروکا پھاروک دبیت هیدی هیدی رابیت پیاو برۆفه
بجیت بجویکی ژیرفه فھوستیت

العبور، للطفل اخذ يمشي

Piyaketin: Zaroka peyalok dibit, Hêdî hêdî radi
bit pya û birêve biçit biçûkê ji pêrve verestît.

پییاله: شوریسی جایی، نیستگانه
قدح الشای، الاستگانه

Piyale: Şûşê çayê, İstkanec.

پودی: پیتوتی، گوشتی بدان تیراشین دین
اللته

Pudî: Pêwtuy, Goştê didan têrra şîn dibin.

پوشت: حیز، دهمان پیس، چاف لدمر
الماهر، الداعر، البفی

Pušt: Hîz, Deman pîs, Çav lider.

پوشت بون، حیز بون، دهمان پیس بون، چاف لدمربون
الدعر، التمهیر

Puštbon: Hîzbûn, Deman pîbûns, Çav liderbûn.

پوشت بوی، حیز بوی، دهمان پیس بوی، چاف لدمربوی
البفی

Puštboy: Hîzbûy, Deman pîsbûy, Çav liderbûy.

پوشتو، حیزتر، دهمان پیس تر، چاف لدمرتر
الاهمر، لادعر، الابهی

Puštîr: Hîztir, Deman pîstir, Çav lidertir.

پوشت کرین:

التمهیر، الاداعر

Puštkirin:

پوشت کری، حیزکری، دهمان پیس کری، چاف لدمرکری
المیخی، المهر

Puštkirî: Hîzkirî, Deman pis kirî, Çav liderkirî.

پوچ کرڼ: کرمی کرڼ، براندڼ، قریکرڼ، قوت کرڼ، بن بر کرڼ
الاعدام، الاملاک، الافساد، التفسیخ، الاخساس

Pûçkirin: Kirmîkirin, Birandin, Qutkirin Bin birkirin.

پوچ کری: کرمی کری، براندی، قریکری، قوت کری، بن بر کری
الفسد، المفسخ، المعدم

Pûçkîrî: Kirmîkîrî, Birandî, Qutkîrî, Qutkîrî Bin birkîrî.

پوچ: کرمی، خنینه

القائم، الجوز، واللوز ونحوها

Pûç: Kirmî, Xînine.

پوچی، پوچاتی: زنیانی، مزخین، ویرانی، قری، برهان، قوتن چو
الحق، البهر، المحو، الانتثار، الفساد، الهلاك، الباطل، الخس

Pûçî= Pûçyadî: Zi'yaanî, mezîxîn, Wêranî, Qirî, Birhan, Qotin, Ço.

پوچه: دهست کت، تشتی تالانی، تشتی بی خودان هر نیک بخوه
برقیبت

الفتیمة، التهیبة، الاسلاب

Pûrre: Dest ket, Tiştê talanî, Tiştê bê xudan her êk bixwe birevînt.

پوهرت، پوهرتک: مرک

الزغیره، الضل، الویر، الزغب، الزنبر، الشعر، الهجره

Pûrr= Pûrrîk: Mirik.

پوهرت: سهخیر، خم خاون

الغایه، الاهتمام، الاکثرات

Pûte: Sexbêr, Xemxarin.

پوهرت وهرمان: مرک وهرمان

الوسف، المغط، الوسیف

Pûrtwerhan: Mirk werhan.

پوهرت وهرای: مرک وهرای

الامسط، الوسیف

Pûrtwerhay: Mirkî werhay.

پوهرش: پهلخ، گیبای هیشک

الایصر، العصافه، القب، القب، المدمم، الهشیم، الحشیش

Pûş: Pçlex, Giyayê hişik.

پوشی تالا داری: بوتن نافکارا خولوله بو ژمنیا تاگری

الصوف

Pûşênavadarî: Pûtê navka dara luloleû bojenîna agirî.

پوهرت بوی: پوتی بوی
المنخور، الرموم، الریم

Pûtboy: Pûtîbôy.

پوهرت تو: پوتی تو

الانخر، الابلی

Pûtîr: Pûtîtir.

پوهرت کرڼ: پوتی کرڼ

الانخر، التخییر

Pûtîkirin: Pûtîkirin.

پوهرت کری: پوتی کری

المنخر، الرموم

Pûtîkîrî: Pûtîkîrî.

پوهرتی پوتیاتی: پوتیاتی، پوتیاتی

البلی، النخر، الریم

Pûtî= Pûtîyadî: Pûtîyatî, Pûtîyatî.

پوچ: کرمی، زنی، مزخی

المحسول، الفاسد، التفسخ

Pûç: Kirmî, Zi'î, Mezîxî.

پوچ: برهای، ویران، قوت بوی، قریبوی

الخسیس، الفانی، الهلاك، المعدم

Pûç: Birhay, Wêran, Qutboy, Qirrboy.

پوچ بون: کرمی بون، ویران بون، برهان، قریبون، قوت بون، کلیس

بون، بن بر بون

التفسد، التفسخ، الفناء، التهلكه

Pûçbon: Kirmîbon, Wêranbon, Birhan, Qirrbon, Qutbon, Kilêšbon, Bin birrbon.

پوچ بوی: کرمی بوی، ویران بوی، برهای، قریبوی، قوت بوی،

کلیس بوی، بن بر بوی

التفسخ، المهلك، المعدم

Pûçboy: Kirmîboy, Wêranboy, Birhay, Qirrboy, Qutboy, Kilêšboy, Bin birboy.

پوچ تو: کرمی تو، ویران تو، برهای، قریتر، قوت تو، کلیس تو، بن

بر تو

الافسد، الاخس، الافسخ، الاملك

Pûçtir: Kirmîtir, Wêrantir, Birhay, Qirtir, Qut-tir, Kilêstir, Bin birrtir.

پوش بهمن: دهمی گیاهزربون و خشک بونی
المیصاص، التمدد

Pûşbeyn: Demê gyazerbûn û hişik bonê.

پوشانه: حقیقی به بعضی
اجره رمی الکلا الهشیم

Pûşane: Heqê pelexî.

پوش کچل: جهنم به رجوت داجین، لکل کیلانی توف کن، نشیف کن

الفلج مره واحده والبذر فيه

Pûşkêl: Cihê bercot daçînin, Ligel kêanê tov ken, Neşêv ken.

پوش و پلخ: قرش وقهوال
الغشاء، الفش

Pûşupelex: Qirş û qewal.

پوش: تعالکتی پاره، پاره، موهره کاغذکا فریق کرتی
التقود، العمله، طابع البرید

Pûl: Teqalkê parey, Muhra kaxezeka firê kirîne.

پوینک: گیاهی که نافی به بهمی رهنگا دخون و دهرمانه بورک
نیشانی بین به بنداره وکی نشانی
الحبق، الفاغ، النضاع

Pûng: Giyayekê avye bihemî renga dixon û dermane bozik ê şanê yê bihênsave wek ne' nayê.

پوینگی خاتون: توخمه کی پوینگی به
الحصاحم

Pûngê xatûna: Toxmekê pûngiye.

پوینک زهر: توخمه کی پوینگی به
الحوک

Pûngzer: Toxmekê pûngiye.

پوینت، پوینتی: پویتی، پیتی، خاف سست و هلهوهرای، مثل
الرمیم، النخر، الرخو

Pot= Potî: Pûtî, Pêtî, Xav û sist û helwerhay, Mişil.

پویتی: پویتی بون، رفق بون، شل بون، پتی تزیینک
الخدر، الشلل، الاقسان للید، الاقسان

Potûbon: Pûtîbon, Reqbon, Şilbon, Pê tezînk.

پویتی بون: رفق بون، شل بون، پتی تزیینک کرتن، قهرمی بون
النمل، الخدر، الشلل، النخر، التفر، الترم، التبی

Potîbon: Reqbon, Şilbon, Pê tezînk girtin, Qewmîbon.

پویتی بوی: رفق بوی، شل بوی، پتی تزیینک کرتی، پیتوتوبوی،
قهرمی بوی

البالی، الرخو، الرمیم

Potîboy: Reqboy, Şilboy, Pê tezînk girtin, Pêwtoyboy, Qewmîboy.

پویتی تو: پیتی تو، شل تو، رفق تو، پتی تزیینک کرتی تو، قهرموکی تو

الاخدر، الاشل، الانخر، الانمل

Potîtir: Pêtî tir, Şil tir, Req tir, Pêtezînk girtî, Qermokî tir.

پویتی گرت: پیتی گرت، شل گرت، رفق گرت، پتی تزیینک کرتی گرت، قهرموکی گرت

التخدير، التنفير، الاقسان

Potîkirin: Pêtî kirin, Şil kirin, Req kirin, Pê tezînk girtî kirin, Qewmî kirin.

پویتی کری: پیتی کری، شل کری، رفق کری، پتی تزیینک کرتی کری، قهرموکی کری

المخدر، المقسن، المنخر

Potîkîrî: Pêtî kirî, Şil kirî, Req kirî, Pê tezînk girtî kirî, Qewmî kirî.

پویتیاتی: پیتیاتی، شلی، قهرموکی، پتی تزیینک

الاقسان، الخدر، الشلل، البلی، الرمم

Potyati: Pêtyati, Şilî, Qermokî, Pê tezînk.

پوته هستی: هستیتی هشیک ویزی، هستیتی هری
الرمیم

Potehestî: Hestyê hişik û rizî, Hestyê hewî.

پوتین: پیتلا بیاسک

الجزمه، الحذاء، طویل الساق

Potûn: Pêlava bibasik.

پوٹ: پلوخ، خاف، نازک، نرم
اللين، الرخو

Pox: Plêox, Xav, Nazik, Nerim.

پوٹ بون: پلوخ بون، خاف بون، نازک بون، نرم بون
الارتفاع، التلين

Poxbon: Plêox bon, Xav bon, Nazik bon, Nerim bon.

پورد پوردی: پت پتی، پرت پرتی، گازندمکر، گلهمی کر
التمس، المشتكى، المعاتب

Porpori: Pit pitî, Pirt pirtî, Gazinde ker, Gileh.
ker

پورد پورتی: پت پتیاتی، پرت پرتیاتی، گازندهی گلهمیاتی
التمس، العتاب، التذمر

Porporiyatî: Pir pityatî, Pirt pirtiyatî, Gazindey,
Gilehyatî.

پورپرافتن: پت پت کرن، پرت پرت کرن، گازنده کرن، گلهمکرن
التوبیخ، التضر، الویحه

Porandin: Pit pit kirin, Pirt pirt kirin, Gazinde
kirin, Gileh kirin.

پورند، پورنگ: توالیت، پورتی سوری مین بردای وریژ
الفرعه، اللمه، القنبره، القنزه، الكشه، المعه، المعفره

Port= Porik: Tawalêt, Partê serî, Miyê berday.

پور سپی: سهرسپی، پیر، کال، کویر
الواخط، الاشیپ

Pormspî: Ser spî, Pîr, Kal, Kûr.

پور: قون، بوتا دبێژن دفتی یوز
الشرج، الحجر، الانف

Poz: Qon, Bota dibêjn dîfnê poz.

پوزک: کونا کووتلا ناشی، چافیکا نافی
منفذ مخزن ماء الرحي

Pozik: Kuna kute la aşî, Çavîka avê.

پوز خانه: زیندان، کرتی خانه
الزنازنه، السجن، الموقف

Pozxane: Zîndan, Girtî, Xane.

پوسیده: دامای، مروک، کوهشی، بوغومی
المنقو، العلهان، الشاحن، الفکیع، الکسیف، المهموم

Postde: Damay, Mîrwek, Guhişî, Boxomî.

پوسیده بون:

العلهنه، الاکتناپ، الغمه

Posidebon:

پوسیده بوی: دامای بوی، مروول بوی، کوهشی بوی، بوغومی بوی
الشاحن، المكتئب

Posideboy: Damayboy, Mirwilboy, Guhişîboy,
Boxomî.

پلورخ بوی: پلورخ بوی، خاف بوی، نازک بوی، نرم بوی
الملین، الراخی

Poxboy: Plêox boy, Xav boy, Nazik boy, Nerim
boy.

پلورخ تر: پلورخ تر، خاف تر، نازک تر، نرم تر
الالین، الارخی

Poxtir: Plêox tir, Xav tir, Nazik tir, Nerim tir.

پلورخ کرن: پلورخ کرن، خاف کرن، نازک کرن، نرم کرن
الارخا، التلین

Poxkirin: Plêox kirin, Xav kirin, Nazik kirin,
Nerim kirin.

پلورخ کری: پلورخ کری، خاف کری، نازک کری، نرم کری
الملین، المرخی

Poxkirî: Plêox kirî, Xav kirî, Nazik kirî, Nerim
kirî.

پلوخی، پلوخیاتی: پلوخی، نازکی، نرمی، خافیاتی
اللیونه، الرخا، المشاش، النزاکه

Poxî= Poxyatî: Plêoxî, Nazikî, Nerimî, Xav-
yatî.

پلوخی: پت خارنا کو نیجت قوتای، کونیجت قوتای
اکل من السمسم المنقو

Poxîn: Pê xarna ku nicêt qutay.

پوی: تهرهکتی وهکی کهوی به لناف حویک ودمحلا دزیت
الدراج، الحیطان، الغریر

Porr: Teyrekê wekî kewîye linav hewîk û dehla
djî.

پورد پورت: پت پت، پرت پرت، گازنده، گله
التمس، العتاب، الشکوی

Porpor: Pit pit, Pirt pirt, Gazinde, Gileh.

پورد پورد بون: پت پت بون، پرت پرت بون، گازنده بون، گلهمبون
المعاتب، التشتکی، التضر

Porporbon: Pit pit bon, Pirt pirtbon, Gazinde
bon, Gileh bon.

پورد پورد کرن: پت پت کرن، پرت پرت کرن، گازنده کرن، گلهمکرن
الشکابه، التعتیب

Porporkirin: Pit pit kirin, Pirt pirt kirin, Gazinde
kirin, Gileh kirin.

پووش: سارسپی، پویرت سپی، پیر، کال، موی سپی بون
الخلیس، الواخط، الاشمت

Poş: Ser spi, Pûrit spi, Pîr, Kal, mû spîbon.

پووشی: موی سپیانی، پیری، کالی، کویری، کونی
الاشمطاط، الخلس، الشمط، الوخط

Poşbon: Mû spyatî, Pîrî, Kalî, Kûrî, Kneyî.

پووش بوی: موی سپی بوی
الواخط، الخلیس، الشمیط

oşboy: Mû spi boy.

پووش تر: موی سپی تر
الواخط، الاشمت، الاخلس

Poştür: Mû spi tir.

پووش کرن: موی سپی کرن
التوخیط، التشمیط، التخلیس

Poşkirin: Mû spi kirin.

پووش کری: موی سپی کری
الموخط، المشمط، الخلس

Poşkirî: Mû spi kirî.

پووشاتی، پووش پاتی: موی سپیانی
الوخط، الشمط، الاشمطاط، الخلس

Poşî= Poşyatî: Mû spyatî.

پووشاندن نخافتن، پن دادان، بسدردادن، پچنین
التفطیه، البستر، الدش

Poşandin: Nixaftin, Pê dadan, Biserdadan,
Peçinîn.

پووشی رشک: توخمهکن چوچکانه
صنف من العصافیر

Poştürreşk: Tomekê çûşkane.

پووشمان: لیتفه بوی
الغادم، التاقب

Poşman: Lêve boy.

پووشمان بن: لیتفه بون
التندم، التوبه

Poşman: Lêve boy.

پووشمان بوی: لیتفه بوی
المتندم، المتاب

Poşmanboy: Lêve boy.

پووسینه تر: دامای تر، مروهک تر، گوهمشی تر، بوغومی تر
الاهناق، الاشجن، الافک

Posîdetir: Damaytir, Mirwiltür, Guhiştür, Box-
omitir.

پووسینه کرن: دامای کرن، مروهک کرن، گوهمشاندن، بوغوماندن
الاهناق، الاشجان، الاکساف

Posîdekirin: Damaykirin, Mirwkkirin, Guhişandin,
Boxomandin.

پووسینه کری: دامای کری، مروهک کری، گوهمشاندی، بوغوماندی
الاشجن، المكسف، المهنق

Posîdekirî: Damaykirîr, Mirwekkirî, Guhişandî,
Boxomandî.

پووسینجی، پووسیدجیانی: دامانی، مروویی، گوهمشیانی،
بوغومیانی

العله، الشجن، الفكاهه، الهنق، السام، الشجر، الکابه

Posîdeyî= Posîdeyâtî: Damayanî, Mirwyî,
Guhişinî, Boxomyatî.

پووسل: کرسل، ریخ، زبل، سب، پین، ریت، گوی
العنزه، الحج، التئیل، الروث، البعر

Posil: Kersil, Rêx, Zibil, Sep, Pîn, Rît, Gû.

پووسلا شیری: گویی شیری
الجعر، نحو الاسد

Posila şêrî: Gûyê şêrî.

پووسته: پیک، هنیر
البرید

Poste: peyk, Hinêr.

پووسته خانه: پیک خانه
دائرة البرید

Postexane: Peyk xane.

پووست: پیست، کفیل، چهرم، سهختیان، کفلی گزای
الصرم، الجلد، السلیخ

Post: Pist, Kevîl, Seztıyan, Kevlê guray.

پووسته چی: پیک چی
ساعی البرید

Posteçî: Peyk çî.

پووشی: دهرسوکا سهری ژنا
الکنان، الغطره، غطاء الرأس

Poşî: Dersoka Serê jina.

پوشمان تر لیفه بری تر
الاندن، الاتوب

Poşmantir: Lêve tir

پوشمان کرن: لیفه کرن
التندیم، الاستنباه

Poşmankirin: Lêve kirin.

پوشمان کری: لیفه کری
المندم

Poşmankirî: Lêve kirî.

پوشمانی، پوشمانیاتی. لیفه بونی، لیفه بونیاتی
الندامه، التوبه

Poşmanî= Poşmanyatî: Lêve bûnî, Lêve bûnyatî.

پویش و په لاش: قرش و قو قال، قرش و گلیش، پویش و په له خ
الفتاء، الفش، العصافه، الهشیم

Poşupelaş: Qirş û qoqal, Qirş û gilêş, Pûş û Pel-
ex.

پولا: ناسنن موکوم ههشک و نازا
الفولان

Pola: Asinê mokom, Hişk û aza.

پولایی: نشتن ژ ناسنن بیلاي ژهنی، خو له بهر گرتی، کهمس موکوم
الفولادی، الحیددی

Polayî: Tiştê ji asinê pîlayî jenî, Xwelibergirtî,
Kesê mokom.

پول: دق و نیشانا په یک و نامه فریکرنا
طابع البريد، العملة، النقود

Pol: Deq û nûşana peyk û name firêkirna.

تا: يانی لایه‌کتی باری، جهمبه
(طرف العدل)

Ta: Yanî layekê barî, cembe.

تا: يانی ره‌خه‌کتی له‌بکیت ترازین
(کفه المیزان، کفل المیزان)

Ta: Yanî rexekê lebkê terazîyê.

تابار: جهمبه ره‌خه‌کتی باری
(احدین طرفی المعادله العدل)

Tabar: Cembe, rexekê barî.

تاتابون: چقل بون، چقلین، ژیک به‌لاف بون
(التفرع)

Tatabûn: Çiqilbûn, çiqilên, jêkbelavbûn.

تاتابوی: چقلی، ژیک فه‌بوی، ژیک به‌لاف بوی

Tatabûy: Çiliqî, jêkvebûy, jêkbelavbûy.

تاتاکرن: چقلاندن ژیکه‌کردن، ژیک فه‌دان
(الفرع)

Tatakirî: Çiqilandin, jêkvekirin, jêkvedan.

تاتاکری: چقلاندی، ژیکه‌کری
(الفرع)

Tatakirî: Çiliqandî, jêkvekirî.

تابووت: داربه‌ستا مریبا
(النمش)

Tabwî: Darbesta mirîya.

تابه‌که: دهرمانن تاویاتیین
(قاطع الحمى، دواء الحمى)

Tabirrk: Dermanê tawîyatîyê.

تابه‌لاف: دارا تاییت لره‌خابه‌لاف دبن نه‌کو ژبه‌هل دجن
(الغیاء)

Tabelav: Dara tayêt li rexa belav dibin, neku
jêhel diçin.

تابه‌لاقی: تا به‌لاف بونادار دامان و غره‌بون
(الغیان)

Tabelavî: Ta belavbûna dar û daman, fireh
bûn.

تات: يانی که‌فرکن په‌جن، هه‌لان
(الصلوح، العنقوان)

Tat: Yanî kevirkê behin, helan.

ت

T

تا: الی، حتی، ان

Ta.

تا:

الحمى

Ta.

تا: چه‌ق، چقل

(الفصن، الفرع)

Ta: Çeq, çiqil.

تا: يانی دافه‌کا به‌نی یان تابه‌کتی ده‌زی
(طاق الخیط)

Ta: Yanî daveka benî yan tayekê dezî.

تا: طابه‌کتی جلکی
(قطعه اللباس)

Ta: Tayekê cilkî.

تا: دبێژن: نه‌ف گایه ده‌متی جوتی تا کری يانی نیبه کری
(النیر للفلاحه)

Ta: Dibêjin: Ev gaye demê cotî ta kirî yanî
îpekirî.

تاتا: ژیک بهلاف، ژیک فه‌دای، داف داف
(المتفرع، المتفرق، المنتشر)

Tata: jêkbelav, jêkveday, dav dav.

تاتی: راوژیکه‌کتی ژللا کافرا چیدکه‌ن
(اللب، اللباده)

Tatf: Rajêrkekê ji liva kafira çêdiken.

تابه‌ی: به‌رک... راوژیرکا به‌فنی چیکری
(البساط)

Taberr: Berik, rajêrka bi tevî çêkirî.

تاتوک: ریفه‌چونا بجویکا ببیبا، رابونا بجویکا ببیبا
(الجبو فی المشی للطفل)

Tatok: Rêveçûna biçwîka bi pîya, rabûna biçwîka bi pîya.

تتوک: ریفه‌چونا کاف تنگ و نیزیکی نیک، ریفه‌چونا نهرم
وهیدی
(القصیمل، الخطو المتقارب)

Tetok: Rêveçûna gavteng û nêzîkî êk, rêveçûna nerm û hêdî.

تادان: شین بونا تا بیت داری دیژن فنی داری تابیت ژ خوه
داین
(التفرع، التفصن، النمو للفصن)

Tadan: Şînbûna tayêt darî, dibêjin vê darê tayêt ji xwe dayn.

تاری: تاریستان، شاف ره‌شه
(الظلام القاتم، الغتمة، السمال، السدف، الغییب، الغطش، اللون الغامق العمیق)

Tarî: Tarîstan, şevreşe.

تاریستان: تاریبا کله‌ک
(الظلمه، الملکه، الظلمات)

Tarîstan: Tarîya gelek.

تاری گهورگ: پشتی مهره‌ب ناهب‌ارا تاری و رونا‌ه‌یی، دیسا
به‌ری سپیدی
(العیسه، الفیسه)

Tarîgewrik: Piştî mexreb, navbera tarî û ronahîyê, dîsa berî spêdê.

تاریا مهره‌ب: پشتی تاری گهورگ تاری تمام دبیت،
(الفسق)

Tariya Mexreb: Piştî tarî gewrikê tarî timam dibît.

تاریا تیف شاف: تل چافانی
(الغلس)

Tarîya nîvşev: Til çavanê.

تاری بون: ره‌ش بون، رونا‌هی چون
(العتقم)

Tarîbûn: Reşbûn, ronahîçûn.

تاری بوی: تیشتی رونا‌هی ژئ ناهابوی
(المظلم)

Tarîbûy: Tiştê ronahî jê avabûy.

تاری تو: ره‌ش تر، تل چافانی، یانی بتلاخوه به‌دی به‌رجانی
خوه نه‌بینی
(الاعتقم، الاحلك، الاغطش)

Tarîtir: reştir, tilçavanê, yanî bitila xwe bidey berçavê xwe nebînî.

تاری گرن: ره‌ش گرن، سیبه‌رگرن، رونا‌هی ژئ گرتن،
(العتقم)

Tarîkirin: Reşkirin, sîberkirin, ronahî jê girtin.

تاری گری: رونا‌هی ژئ گرتی
(العتقم)

Tarîkîrî: Ronahî jê girtî.

تاریاتی: ره‌شیاتی، بی رونا‌هیاتی
(الظلمه، الغیب الحلكه)

Tarîyatî: Reşîyatî, bê ronahîyatî.

تارم: بانی ترم، کله‌خ، بی رح، جه‌نده‌ک
(الجنازه، الجئه)

Tarm: Yanî terim, kelex, bê rih, çendek.

تارمه: به‌ریانک،
(الصنف، الشرفه، الروشن)

Tarme: Berbank.

تاخ: ره‌نده‌ک، بی‌شه‌کا گوندی، هنده‌ک ژ پاوژی
(الملحه، الحاره)

Tax: Rendek, bêşeka gundî, hindek ji bajêrî.

تا خوول: دارا تا شور، دارا تا نخوین
(الارعل للشجر)

Taxwîl: Dara ta şor, dara ta nixwîn.

تا خوولی: تا شور، تانخوینی
(الرعل)

Ta xwîl: Ta şorî, ta nixwînî.

تازی بوی: رویت بوی، رسوایی، تیقلی بوی، سپی بوی،

حوچ بوی، رئیس بوی

(المسور، المقشور، المعی)

Tazîbûy: Rwîtbûy, riswabûy, tîvilîbûy, spîbûy, hoçbûy, ewarebûy, rwîsbûy.

تازی تو: رویت تو، رسواتر، تیقلی تو، سپی کری تو، حوچ

تو، نوواره تو، رئیس تو

(الاحسر، الاقشر، الاعری)

Tazîtir: Rwîtir, riswatir, tîvilîtir, spîkîrtir, hoçtir, ewaretir, rwîstir.

تازی گرت: رئیس گرت، تیقلاندن، سپی گرت، حوچ گرت

نواره گرت، رسوا گرت

(التعریه، الاحسار، التقشیر)

Tazîkirin: Rwîskirin, tîvilandin, spîkîrin, hoçkirin, ewarekirin, riswakirin.

تازی کری: رئیس کری، رویت کری، تیقلاندی، سپی کری،

حوچ کری، نوواره کری رسوا کری

(المقشر، المحسر، المعری)

Tazîkîrî: Rwîskîrî, rwîtkîrî, tîvilandî, spîkîrî, hoçkîrî, ewarekîrî, riswakîrî.

تازیاتی: رویمی، رویتی، تیقلی، سپی گریانی، حوچی،

رسوایی، نوواره یی

(الاحسر، القشر، العراء)

Tazyatî: Rwîsî, rwîtî, tîvilî, spêkiryanî, hoçî, riswayî, ewareyî.

تازی، طازی: توخمه کن سہیت رویت و ناف تنگ زرافه

نیچیرئ پت دکن

(الکلب السلوقی، السلوقی)

Tajî: Tuxmekê seyêt rwît û navteng zirave, nêrçîrê pê diken.

تازی چون: تا به لاف بون، تا زئ دان، چەقل زئ چون، چەف

زئ چون

(الفرع منه)

Tajêçûn: Ta belavbûn, ta jêdan, çeçil jê çûn.

تازی، طازی: رویت، تیقلی، سپی کری، رسوا، حوچ

(الماری، المقور، الحاسر)

Tazî: Rwît, tîvilî, spîkîrî, riswa, hoç.

تازی: نهار، بهی، خەما مرئئ

(العزاء، الحداد، المناحه، الماتم)

Tazî: Nihar, behî, xema mirinê.

تازە: پاقر، جان، خوشکوک، شەنگ، شوخ، سپەھی، بەدەو

(النظیف، الجمیل، الحسن)

Taze: Paqij, can, xuşkok, şeng, şox, spehî, bedew.

تازە بون: پاقر بون، خوشکوک بون، شەنگ بون، شوخ بون

سپەھی بون، بەدەویون

(التنظیف، الحسن، التجميل)

Tazebûn: Paqijbûn, xuşkobbûn, şengbûn, şoxbûn, spehîbûn, bedewbûn.

تازە بوی: پاقر بوی، خوشکوک بوی، شوخ بوی، سپەھی

بوی، بەدەوی

(النظیف، المطهر، الحسن)

Tazebûy: Paqijbûy, xuşkobbûy, şoxbûy, spehîbûy, bedewbûy.

تازە گرت: پاقر گرت، جان گرت، خوشکوک گرت، شەنگ گرت

شوخ گرت، سپەھی گرت، بەدەوگرت

(التجميل، التحسين، التنظيف)

Tazekirin: Paqijkirin, cankîrin, xuşkukkîrin, şengkîrin, şoxkîrin, spehîkîrin, bedewkîrin.

تازە کری: پاقر کری، جان کری، خوشکوک کری، شوخ کری

شەنگ کری، سپەھی کری، بەدەوگری

(المنظف، المحسن، المطهر)

Tazekîrî: Paqijkîrî, çankîrî, xuşkukkîrî, şengkîrî, şoxkîrî, spehîkîrî, bedewkîrî.

تازمەتی، تازیاتی: پاقری، جانی، خوشکوک، شوخی،

شەنگی، سپەھیاتی، بەدەوی، پاقریاتی، جانیاتی،

خوشکوکیاتی

(الجمال، الحسن، البهجة، الطلاوة)

Tezett=Tazyatî: Paqijî, canî, xuşkokî, şoxî, canîyatî, şengî, spehîyatî, bedewî, paqijîyatî, xuşkokîyatî.

تازی بون: رویت بون، رسوایی، تیقلین سپی بون، حوچ

بون، نوواره بون، رئیس بون

(المسور، المقشور، المعری)

Tazîbûn: Rwîtbûn, riswabûn, tîvilîn, spîbûn, hoçbûn, ewarebûn, rwîsbûn.

Taşorrbûy: Ta xwîlbûy.	تاشوربوی: تا خویل بوی (المرتعل)
Taşorrtir: Ta xwîltir.	تاشورتیر: تاخویل تر. (الارعل)
Taşorrkirin: Ta xwîlkin.	تاشورکیرن: تا خویل کیرن (الترعيل)
Taşorrkirî: Ta xwîlkirî.	تاشورکیری: تا خویل کری (المرعل)
Taşorrf = Taşorrfatî: Taxwîlî, ta nixwîniyatî, ta dahêlanî.	تاشوری: تا شورپاتی: تاخویلی، تانخوینیاتی، تا دامیلانی (الرعلة)
Tav: Ronahî, tîrojî, bare, hetav.	تاف: روناھی، تی روژک، باره، هتاف (الضوء، الوضع، نور الشمس)
Tavîya baranê: reşêşa baranê, şêlka baranê, darêtina baranê.	تافیا بارانی: رهشیشا بارانی، شیلکا بارانی، داریتنا بارانی (البقرة، الحشفة، الشویب، الوابل، الرخه)
Tavdan: Ronahîdan, tavhelatin, rohinbûn.	تاف دان: روناھی دان، تاف هلاتن، روھن بون (الشریق، الوضع)
Tavzerk: Tava dwîmahîya avabûna rojê, tava dereng.	تاف زهرک: تافا دویماهییا تافا بونا روژی، تافا درهنگ (الاسفار)
Tavsork: Ronahîya piştî mexreb, rojlêdana serê çîya piştî elindê.	تاف سورک: روناھیا پشتی مغرب، روژلیدانا سرئی چیا پشتی ئەلندئ (الشفق الاحمر)

Tajêçûy: Çeqilday, taday, çeçqêçûy, tabe-lavbûy	تا ئێ چوی: چهقلدای، تادای، چهق ئێ چوی، تا بهلاف بوی (المنفرع منه)
Tas: Tirar.	تاس: ترار (القحف)
Tasê serî: Tirarê serî, kodê serî.	تاسئی سەری: ترارئ سەری، کودئ سەری (قحف الرأس، تاج الرأس)
Tas: Tirar, gilas.	تاس: ترار، گلاس (الصواع، الكاس)
Tasêro: Tuxmekê tane her sê roja carek ta dihêt mirovî, tawîyatîya sê rojî.	تاسئی رو: توخمهکئ تانه هەرسئ روژا جارهک تا دهیت مروفی، تاویاتییا سئ روژی (الحمی الثلاثی)
Tasib: Dujmin, neyar, hevrrik, hevteng, kirkirrk.	تاسیب: دوژمن، نهبار، ههف رک، ههف تنگ، کرانکرک (العدو، الخصم، الغد، المنافس)
Tasibî: Dujminî, neyarî, hevrrikî, hevtengî, kirkirrkirrkî.	تاسیبی: دوژمنی، نهباری، ههف رکی، ههف تنگی کرانکرکی (الخصومة، العداوة، المنافسة الضدية)
Tasme: Zoleka kevlî, zivêleka goştî, twix.	تاسمه: زولهکا کهفلی، زیفلهکا گوشتی، توخ (الشريحة، ويخص الجلد، الجزء)
Taşorr: Dara ta xwîl, ta nixwîn.	تاشور: طاشور: دارا تا خویل، تا نخوین (الرعل للشجرة)
Taşorbûn: Ta xwîlbûn.	تا شوربون: تا خویل بون (الترعل)

تاف گزین: سوتنا هتافتی. که لوانا هتافتی
(لفح الشمس، خربه الشمس)

Tavgezîn: Sotina hetavê, kelejana hetavê.

تافا هه‌یانی: بارا هه‌یانی
(ضوء القمر)

Tava heyvê: Bara heyvê.

تافیر: پاڤۆ، تمیز، پاک
(الطهر، النظافه)

Tafir: Paqij, temîz, pak.

تافیربۆن: پاڤۆبۆن، تمیزبۆن، پاک بۆن
(التطهير)

Tafirbûn: Paqijbûn, temîzbûn, pakbûn.

تافیر بوی: پاڤۆ بوی، تمیز بوی، پاک بوی
(المتطهر، الطاهر)

Tafirbûy: Paqijbûy, temîzbûy, pakbûy.

تافیرتر: پاڤۆ تر، تمیزتر، پاک تر
(الاطهر)

Tafirtir: Paqijtir, temîztir, paktir.

تافیر گرن: پاڤۆ گرن، تمیزگرن، پاک گرن
(التطهير)

Tafirikiran: paqijkirin, temîzkirin, pakkirin.

تافیر کری: پاڤۆکری، تمیزکری، پاک کری
(المطهر)

Tafirkirî: Paqijkirî, temîzkirî, pakkirî.

تافیری، تافیریاتی: پاڤۆی، تافۆیاتی، تمیزی، تمیزیاتی، پاک، پاکیاتی
(الطهارة)

Tafirî = Tafirîyatî: Paqijî, paqijîyatî, temîzî, temîzîyatî, pakî, pakîyatî.

تاف: تاتاف، به‌لا، سه‌هاتن، خویانی، هنگاتن
(الافه، البلاء، الكارثة، النكبة)

Taf: Atav, bela, serhatin, xwpanî, hingatin.

تاف: تلئ دیواری، روبئ دیواری
(النفخ من اعلى الجدار الى اسفله)

Taq: Tilê diwarî, rwiye diwarî.

تاق بۆن: چیق بۆن، تیک بۆن، دره‌ان، په‌قان، که‌لشتن
(التمزق، التشقق)

Taqbûn: Çîqbûn, tîkbûn, dirrhan, peqan, keliştin.

تاق بوی: تیک بوی، چیق بوی، ده‌رزى، په‌قای، که‌لشتی
دره‌ای بوی

(المشقوق، الممزق)

Taqbûy: Tîkbûy, çîqbûy, derizî, peqay, keliştî, dirrhaybûy.

تاق گرن: چیق گرن، تیک گرن، ده‌رزاندن، په‌قاندن، که‌لاشتن، دراندن

(التشقيق، التمزيق)

Taqkîrin: Çîqkîrin, tîkkîrin, derizandin, peqandin, kelaştin, dirrandin.

تاق کری: چیق کری، تیک کری، ده‌رزاندی، په‌قاندی، که‌لاشتی، دراندی

(المشقق، الممزق)

Taqkîrî: Çîqkîrî, tîkkîrî, derizandî, peqandî, kelaştî, dirrandî.

تا قولپین: تا چیلقین
(الصرعة، للفسن)

Ta qulipîn: Ta çilqîn.

تا قولپاندن: تاجلپاندن
(التصريع)

Ta qulipandin: Ta çiliqandin.

تاقه‌ت گرن: بنه‌جکرن
(التأمين)

Taqetkîrin: Binecihkîrin.

تاکی: هه‌تا، هه‌تاکی
(حتى، الى ان)

Taku: heta, hetaku.

تاگرن: ئیخسنتنا سه‌نگ وگرائیئ لسه‌ر لایه‌کئ تئشتی، بو کاجوتا دبێژن
(وضع العبي على الشرا اثناء الفلاحه)

Takîrin: Êxistina seng û giranîyê li ser laye-kê tiştî, bo gacota dibêjin.

تاگرن: لاگرن، پشته‌گرن، پشت مێری
(الميل، الانحياز، المائله)

Tagirî: Lagirî, piştgirî, piştmerî.

تاگرتن: لاگرتن، پشت گرتن، پشت مێریاتی
(التحيز، التعصب)

Tagirtin: Lagirtin, piştgirtin, piştmerîyatî.

تاله: دانكه وهكى كارسى دهترن دكه نان ودخون
(الدخن)

Tale: Daneke wekî garisî di hêrin, diken nan û dixon.

تالیه: خفک، نامویری نیرچیری، لهر زنتورا فهده
دكهفتن دمین پیفه
(الفخ)

Talhe: xefik, amwîrê nêrçîrê, liber zinêwira ve diden, dikevnê, dimînin pêve.

تام: تهحل، شرین، سویر، تیژ، گهموره، ترش، نهفه تامن
(الذاق، الطعم، الذوق)

Tam: Tehil, şîrîn, swîr, tij, gemore, tirş, eve tamin.

تام بهیز: کسه تامت زوی سهکته
(الذواق)

Tambihîz: Kesê tamê zwî sehket.

تام بهیزی: زوی پت هسانا تاما نشتی
(التذوق)

Tambihîzt: Zwî pê hesana tama tiştî.

تام کرن: بهزمانی سهکرن، رویکش کرنا برهنگهکتی دی
(التلمظ، التظيم، التذوق)

Tamkirin: Bi ezmanî sehkirin, rwîkêşkirina bi rengkê dî.

تام دان: پیرادانا رهنگی
(التصويه، الطلاء)

Tamdan: Pêrradana rengî.

تام دای: رهنگ پیرادای: روی کیش کری، رهنگ کری
(الموه، المظلي)

Tamday: Reng pêrraday, rwîkêşkirî, reng-kirî.

تام دار: تشتی تام زئی دهیت
(النکمه، الممتع)

Tamdar: Tiştê tam jê dihêt.

تام داری: بیهن دان، تام دان، تام زئی هاتن
(النکبه)

Tamdarî: behndan, tamdan, tamjêhantîn.

تاگیر: پشت گیر، لاگیر، پشت میتر
(المنحاز، المنحيز، المتعصب)

Tagîr: Piştgir, lagîr, piştmeîr.

تاگیري: پشت گیري، لاگیري، پشت میتریايی
(الانحياز، الموله، العصبية)

Tagîrî: Piştgîrî, lagîrî, piştmeîryatî.

تال: گهموره، دزی شرینیی
(المر)

Tal: Gemore, dijî şîrîniyê.

تالی، تالیایی: گهموره یایی
(المراره)

Talf=Talfyatî: gemoreyatî.

تال تو: گهموره تر
(الامر)

Taltir: Gemoretir.

تالان: نژده، شه لاندن، قه چاغیائی، زئی ستاندن
(النهب)

Talan: Nijde, şelandin, qeçaxîyatî, jêstandin.

تالان بون: شه لاندن، پیره کرن
(الانتهاپ)

Talanbûn: Şelandin, pîrekirin.

تالان بوی: شه لاندی، زئی ستاندی، پیره کری
(المنهوب، المنتهپ)

Talanbûy: Şelandî, jêstandî, pîrekirî.

تالان کون: زئی ستاندن، پیره کرن، شه لاندن
(التنهپ، الانهاپ)

Talankirin: Jêstandin, pîrekirin, şelandin.

تالان کری: زئی ستاندی، شه لاندی، پیره کری
(المنهپ)

Talankirî: Jêstandî, şelandî, pîrekirî.

تالانی: نژده فانی، نژده جی
(التاهپ)

Talanî: Nijdevanî, nijdeçî.

تالانیایی: نژده فانی، زئی ستاندی
(التهبیه، التهب)

Talanîyatî: Nijdevanî, jêstandinî.

تام خوش: تشتی تاماوی خوش و مک شرینی
(العذب، اللذی، الطیب)

Tamxweş: Tiştê tama wî xweş wek şirînî.

تام خوش: خوشییا تامی
(العذوبه، اللذه، الطیبه)

Tamxweşt: Xweşîya tamê.

تام خوشیا دهلی: بیهن خوشیا دهلی
(التمطق، استطباب الفم)

Tamxweşîya devî: Bihên xweşîya devî.

تام سار: کەسێ بە لافش، مروفی چفیل
(الوقع، الصفيق)

Tamsar: kesê belafîş, mirovê çivêl.

تام ساری: بە لافشی، چفیلی
(الوقاحة، الصفاقه، اللجاجة)

Tamsarî: Belafîşî, çivêlî.

تامیزگ: ئەو پرسکێ پێت ل لێقا دەین پشتی تاویاتی،
کولکێت پاش تاویاتی، لێقا پەیدا دەن
(المقبول ج عقابيل، القبالة)

Tamîzk: Ew pirsikin yêt li lêva dihên piştî
tawîyatîyê, kulkêt paş tawîyatîyê li lêva
peyda dibin.

تان: پەژان، پێژان، دیوار
(السياج، الحائط، الحوط)

Tan: Pejan, pîjan, dîwar.

تانج: تاسن سەرن سەرۆک و پاشا
(الاکلیل، التاج)

Tanc: Tasê serê serok û paşa.

تان قوت: پەژانی مۆکوم و نازا، پێژانی بنجە و چاک
(السياج المحکم)

Tanqut: pejanê mukum û aza, pîjanê binecih
û çak.

تانوت: توخمەکی نەساخێ بە. ملاعوین
(الطاعون)

Tanot: Tuxmekê nesaxîyêye, Ta'on.

تانێ چۆن: ئەواری چۆن
(النجد، الاسعاف، الفت، الغزعه)

Tanêçûn: Tewarêçûn.

تان: ئەوار، ئەوار
(الفيات)

Tan: Tewar, hewar.

تاری: کەسێ تاگرێتی
(الحصم، المصاب بحمى الصفراء)

Tawî: Kesê tagirtî.

تاوێاتی: نەساخ بوونا پتا
(الحمى، الملاريا)

Tawîyatt: Nesaxbûna bi ta.

تاوس: تەیرەکی کەلەرنگە، پێ شوخ و شەنگ
(الطاووس)

Tawis: Teyrekê gele renga, yê şox û şenge.

تاوێ وەرپسی: هەر وەرپسە کەلەک تانەلیک دەن دبیست
وهریس پانی ماکەکا وهریسی
(القويسه، طاق الحبل)

Tayê werîş: Her werîşek gelek tane lêk did-
en dibît werîş yanî makeka werîşî.

تاوێ واست: تاوێ نەخوهر
(الفن جمع افنان، الفصن المستقيم)

Tayê rast: tayê ne xwehir.

تایفی: توخمەکی تری پەویزی بە
(صنف من العنب الغريفي)

Tayfî: Tuxmekê tiryê pawîzîye.

تاوێت سێ رو: ئەوتایە یا هەر سێ روژا جارەکی مروفی
دگریست

(الحمى الثلاثي)

Tayêt sê ro: Ew taye ya her sê roja carekê
mîrovî digirtî.

تە:

(ضمير المخاطب تاء وك المخاطب و انت)

Te.

تەبا: تەبا تەشت، ناھ. وەک بێزی من تەبا بەک نەما بە پانی
تەشتەک، ناھ

(الشئ، الغرض، الماده، المتاع)

Teba: Tişt, ah, wek bêjî min tebayek nemaye
yanî tişte, ah.

تەبا **طەبو:** كړنا په‌زى، حيوانه‌كا وهك نوژنى مەزنتره له‌زى
په‌دا دبیت

(القره، قراض الفم)

Teba, Tebo: Kırna pezi, hêwaneka wek nojê
mezintire li pezi peyda dibît.

تەباخ: مەها دناقبەرا تیرمەه و نیلوتی یە، مانکادوبیامه‌یکا
هافینتی

(شهر آب)

Tebax: Meha di navbera Tîrmeh û Îlonêye,
manga dwîmahîka havînê.

تەبابی: وه‌کیاتی، وه‌ک نیکانی، شتی نیکی
(الشبه، الماثله، المشابه، المقارنه)

Tebayt: Wekfiyatî, wek êkatî, şitî êkî.

تەبەل: مات، شویشه‌کتی وه‌ک گویزایی کوروفره ماتانی پی
دکەن

(الدعبل)

Tebel: Mat, şwîsekê wek gwîzayê gurovire
matanê pê diken.

تەبەسی: رهنگی شینتی قەبری تام بیه‌فشی
(الازرق الفاتح، الشرب بالبنفسجی)

Tebesî: Rengê şînê vebûy tam binefşî.

تەبەر: بفر، توخمەکتی بفرای
(الفاس، البلطه)

Teber: Bivir, tuxmekê bivraye.

تەبەق: نامانەکه ژ زلکا چیدکەن نانی وزادی دکه‌ن تیدا
(الاشراوه، الفصه الخفيه التفی)

Tebeq: Amaneke ji zilka çê diken nanî û zadî
diken têda.

تەبەدور: دەرگفتنک، دەرخوینک، دەرقرانک، قەباغ
(الدسام، السداده)

Tebedor: Dergivank, derxwînk, derqerank,
qepax.

تەب: دەلبەمت، ژ خوە چون، دل گرتن، ژبیرقەچون، های ژ
خوە نەبون، تەمرین

(الصبر، الاعما)

Teb: Delîmet, jixweçûn, dilgirtin, jîbîrveçûn,
hay ji xwe nebûn, temirîn.

تەبەقوشک: تەبەقا بچویک
(الاشراوه)

Tebeqoşk: Tebeqa biçwîk.

تەبیتی: راوه‌ستانی، مەیی، مەند، ئەلف، تەنا
(الساکن، الهادی، المستقر، الواقف)

Tabitî: Rawestayî, meyî, mend, neliv, tena.

تەبتێن: راوه‌ستان، مەیین، تەناهی، تەنایی، ئەلفین، مەندی
(السکون، الهدوء الوقوف، القرار، الصبر)

Tebitîn: Rawestan, meyîn, tenahî, tenayî,
nelivîn, mendî.

تەبتاندن: راوه‌ستاندن، ئەناکرن، مەندکرن، ئەلف کړن،
مەیاندن

(الساکن، الايقاف، التهدئة)

Tebitandin: Rawestandin, tenakirin, mend-
kirin, nelivkirin, meyandin.

تەبو: طەبو، سەها په‌زى، حیوانه‌کتی وه‌کی کړن ونوژا،
مەستره

(القره قمل الميوان، قراض الفم)

Tebo: Speha pezi, hêwanekê wekî kirrin û
noja mestire.

تەب: تەبۆل: پیدادانا بدهستى فەکرى، قوتانا بلەین قەبوی
(الصنع، اللطمة، الرطس)

Tep = Tepole: Pêdadana bi destê vekirî, qu-
tana bi lepê vebûy.

تەپان: کەلداچون، ژناقدان چۆن، پاشدا چۆن، نزم بون،
نویسان

(البج، الطبق، الهجوم، البسط، الهبوط، الرقود)

Tepan: Keldaçûn, jînavdaçûn, paşdaçûn, ni-
zimbûn, nwîsan.

تەپای: کەلداچوی، نزم بوی، دناقداجوی، پاشدا چوی،
نویسای

(المبوج، الضاجع، الهابط)

Tepay: Keldaçûy, nizimbûy, dinavikdaçûy,
paşdaçûy, nwîsay.

تەپاندن: کەلدابرن، نزم کړن، دناقدابرن، پاشدابرین،
نویسان

(الانعاج، الاضجاع، الارقاد)

Tepandin: keldabirin, nizimkirin, dinavik-
dabirin, paşdabirin, nwîsan.

تەپك: كوركەكە چامبەربا ل رەخا چىندەكن ئو خەلانكەكى
ددانن بانئى وئ دا تەيرو تەوالا پىن بگرن
(اللسن، الوجرن)

Tepik: Kureke çamberiya li rexa çê diken û
helanekî didanin banê wê da teyr û tewala
pê bigrin.

تەپكا كوتنا: چەنگى ھەر پىن لىدواری بدەن
(الليقة، طين لزج ترمى للحاتط فتلرزق به)

Tapika kotna: Çengê heriyê li dîwarî biden.

تەپسەن: نزم بون، بىسەركدا چون، كەلداچون، پاشدا چون،
ھەرفەن

(الھجعم، الھجمان، الھور، الھدم، السقوط، الھدم)

Tepisîn: Nizimbûn, biserikdaçûn, keldaçûn,
paşdaçûn, heriftin.

تەپساندن: نزم كرن، ھەرفەن، بىسەركدا نینان، پاشدا بىرن،
ھەرفەندن

(التهديم، التهجم، الاسقاط)

Tepisandin: Nizimkirin, heraftin, biserikdakinan,
paşdabirin, herifandin.

تەپسى، تەپساندى: ھەرفى، كەلدا چوى پاشدا چوى
بىسەركدا ھاتى، ھەرفەندى، كەلدا بىرى، سەركدا نیناى
(المهدوم، المهجوم، المنهار، المهدم، الھجم)

Tepist = Tepisandî: Herifî, keldaçûy, paşdaçûy,
biserikdahatî, herifandî, keldabirî, serik-
dānay.

تەپ تەپ، تەپسەن: دەنگى كەتتا تەشتى گرانە بئەردى بکەفیت،
دەنگى ژوردا كەتتا تەشتى گران

(اللد، صوت وقوع الحجر وغيره على الارض)

Tepetep = Tepên: Dengê ketina tiştê girane, bi
erdî bikevî, dengê jorda ketina tiştê giran.

تەپكا نانى: كركانانى، كشتكا نانى، كركا ھەفیرى، كشتكا
ھەفیرى

(الطلمه للخبر)

Tepka nanî: Girka nanî, girka hevîrî, giştka
hevîrî.

تەپسەر: ژار، ژێردەست، پى لى ناندی، پى لىناى، بن پىك
(الھان، المضطهد، الذليل)

Tepeser: Jar, jêrdest, pêlêrandî, pêlênayî,
binpêk.

تەپسەربون: ژێردەست بون، بن دەست بون، پى لىنان، بن
پىك بون

(الاضطهاد، المذل، المهانه)

Tepeserbûn: Jêrdestbûn, bindestbûn, pêlê-
nan, binpêkbûn.

تەپسەربوى: ژێردەست بوى، بن دەست بوى، بن پى بوى،
پى لىناى بوى

(المهين، المذل، المضطهد)

Tepeserbûy: Jêrdestbûy, bindestbûy, binpêpûy,
pêlênaybûy.

تەپسەرتر: ژێردەست تر، بن دەست تر، پى لىناى تر، بن
پىك تر

(الازل)

Tepesertir: Jêrdesttir, bindesttir, pêlênaytir,
binpêktir.

تەپسەرگرن: ژێردەست كرن، بن دەست كرن، بن پى كرن،
پى لىنان

(الامانه، الازل، الاضطهاد)

Tepeserkirin: Jêrdestkirin, bindestkirin, bin-
pêkirin, pêlênan.

تەپسەرگى: ژێردەست كرى، بن دەست كرى، بن پى كرى،
پى لىناى

(المذل، المهان، المضطهد)

Tepserkirî: Jêrdestkirî, bindestkirî, binpêkirî,
pêlênay.

تەپسەرى: ژێردەستى، بن دەستىناى، پى لىنانى، بن
پىكى، ژارى

(المهانه، المذل، الاضطهاد)

Tepserî: Jêrdestî, bindestîyatî, pêlênanî, bin-
pêkî, jarî.

تەپسەرىناى: ژێردەستىناى، بن پىكانى، بن دەستى
(المهان، المذل، الاضطهاد)

Tepserîyatî: Jêrdestîyatî, binpêkatî, bind estî.

تەپ: بىروار، خار وەك بىژى تیتەپ، كەش بر، روى نەراست،
روى نە دەشت

(المنحرف)

Tep: Berwar, xar wek bêjî tîtep, keşbir, rwî
nerast, rwînedest.

تهلشک: گبیایه کن نافی به بی دژواره که لک توخمن دیم ونافی

(الزغل، نبات)

Tehlîşk: Gîyayekê avîye yê dijaware, gelek tuxmin dêm û avî.

تهسوکا بارانی: ریج، تهن، ریخک، شلیز

(الدخض، الزلق)

Tehisoka baranê: Rîç, teqin, rîxik, şilêz.

تهله: دانەکی وەکی گارسی یه دچین وناقدەن بو نانی.

دانێ نانی یه

(الدخن)

Tehle: Danekê wekî garisîye, diçînin û avdiden bo nanî, danê nanîye.

تهسین: هولسین

(الزوغان، الدیمان، الانزاق)

Tehisîn: Hulisîn.

تهسین: خەلەت بون، سەردا چون، قارئ بون

(الهفوه، الزلل، الزله، الزلج)

Tehisîn: Xeletbûn, serdaçûn, varrêbûn.

تهسوک: حولیسوک

(المنزلق، الزحلقه، الزل، الزلق، الملص، الزلج الزل)

Tehisok: Hulîsok.

تهسین: هەلنگفتن، سەرداچون، ژجە چون

(العشار، الكبوه، الزهزحه)

Tehisîn: Hilingiftin, serdaçûn, jicîhçûn.

تهتی: راژیرکەکه ژ لقابەرخوا کویرنج چیدکەن لمانی

رادنیخن

(اللبید، اللباده)

Tehtî: Rajêrkeke ji lîva berxê kwîrinc çêdiken li malê radiêxin.

تهت: کەفرێ پان، هەلان، کاشەپەر

(الصلح، الصفوان)

Teht: Kevrêpan, helan, kaşeber.

تههره: کەلەژانا نیفرو، کەلەلا نیفرو

(العريجا، الاستقرار، الرضاء، القيط، الهاجرة، نصف

النهار)

Tehre: Kelejana nîvro, kelkela nîvro.

تههرمه: کورانگها تههرمه دانێ، بیهن فهکرنا نیفرو، پای

وهمتا نیفرو

(القيظ، المقيبل)

Tehregih: Gorangiha tehrevedanê, bêhin-vekirina nîvro, paywesta nîvro

تههره دان: بیهن دانا نیفرو ژبەر گهرمێ، بیهن دانا پاش

نیفرو

(القائه)

Tehredan: Bêhin dana nîvro jiber germê, bêhin dana paş nîvro.

تههمی: مخابنی، کوفانداری

(اللهم، الحصره، الاسف)

Tehemî: Mixabinî, kovandari.

تههم: مخابن

(والهفتاء، وآسفا، بالحصره)

Tehem: Mixabin.

تهحه، تهفه: پهکو

(وی، ياله، ياللحجب، ياللاسف)

Tehe: Peku.

تههل: گهمره، تال، دهف ژهن، دژی شربنی ئی

(المز)

Tehil: Gemore, tal, devjen, dijî şîrîniyê.

تهلی: تهلیاتی: گهمره بی، گهمره یاتی

(المراه)

Tehîf = Tehlîyatî: Gemoreyî, gemoreyatî.

تهلییا بارانی: ریژییا بارانی، ریژی

(الهلاب)

Tehlîya baranê: Rêjîya baranê, rêjî.

گوننا ترانه بی کرنی وسفک بهرن خودانی

(كلمه نقال للاستفاف والهزه)

تهها: قورابەری یاناقا بارانی دمیینیت تیدا و خەلک فەدخون

(الوقت الثمار، الوايه، الجبه، القفه)

Teha: Quraberî ya baranê di mînit têda û xelk vedixon.

تههره کون: پای و همست کونا پاش نیفرو، بیهن دانا پاش

نیفرو

(القبيلوه، القيل)

Tehrekirin: Paywestkirina paş nîvro, bêhin dana paş nîvro.

T

تهخت: دهپی داری بو نکستنی، دهپی خوی
(السریر)

Text: Depê darî bo nivistinê, depê xewê.

تختہ: دھکے، قالب گرتی
(القاعدہ، المنصہ)

Texte: Deka, qalibgirtî.

تہ خلیت کرن: توخم کرن
(التسويق، التصنيف)

Texlîtkirin: Tuximkirin.

تخلیٔ گری: توخم گری
(المصنف)

Texlftkiri: Tuximkiri.

تہ: شہگرتی، شیمایی، روبسہ
(المبلل، الندی، الطری)

Тер: Silgirtî, şemayî, rubse.

ته: نازک، پوخ، تہقی
(الغضیر، النضر، البضء)

Теп: Nazik, pox, tefiqî.

تەرىپون: شەبۇن، شىمىيائون، روبىسېن، روبىسەبون
(التبلل، التذوي، التغضير)

Terrûn: Şihbûn, sêmîyabûn, rubisîn, rub-sebûn.

تەربىي: روبىسى بوى، شەگرتى بوى، شىمىيابوى
(الميل، الندي)

Terrbûy: Rubisîbûy, şilgirtîbûy, sêmîyabûy.

٢٠١٠: شهگرتی نر، شیمپاتر، روبسه نر
(الابل، الاندج، الاغضر)

Tertir: Şilgirtîtir, şêmîyatir, rubisetir.

تہ رکون: شہرتی کرن، شیمیاکرن، روپسہ کرن، روبساندن
(التسلل، الابدال، الانداء)

Terrkirin: Şilgirtîkirin, şêmîyakirin, rubisekirin, rubisandin.

تەرى، تەپاتى: روبىسە، شىمىياتى، شەگرتى
(البلىل، النداو، الطراو، الغضار، رود الشباب،
البضاضه)

Terî = Teratî: Rubse, sêmîyatî, shigirtinî.

ت

ته‌هلی دیتن: گویج، رپ، ره‌نج، نه‌خوه‌شی دیتن، سن‌ختنی
(المکاید)

Tehlî dîtin: Gwîc, rîp, renc, nexweşî dîtin, sinxintî.

تەحنىن: ھەمەربوز، بىيەن لىلى دانائى زىكى تىزى بونى
(الطنخ)

Tehinîn: Hemerbûn, pêhin li milî dana zik
tişî bûnê.

تھمیں: پی خارنا کونجی بیت ہترای و روہن
(الطہینہ، الراشی)

Tehn: Pêxarna kuncî yêt hêray û ruhîn.

تەخلى طوق: گىياپەكە لزورانا شىن دېيىت، ددروين بو مشتى
ونالفي
(عشبو حبلى للعلف)

Tehlîtoz: Giyayeke li zozana şîndibît, didirwîn bo miştê û alifî.

تھلہ ژین: ژینا برہنج، ژینا سنحتی، ریب، گویج
(الغصہ، التنفیس)

Tehle jîn: Jîna bi renc, jîna sinhîntî, rîp, gwîc.
تعه، تعه، په‌گو
(وی، یاله باللعجب، باللاسف)

Teha = Tehe: Peku.

تہہ، تہہم: مخابن، کوفانداری
(والہفتاہ)

Tehe =Tehem: Mixabin, kovandarî.

تغذیه: به لگ بهند به لگیت دانای سه رک و دای نیک، به لگیت
پینکف نای
(الکراسه)

Texte: Belgbend, belgêd danay serik û dayêk.
belgêd pêkvenay.

تهخته بهند: ناظر بر داری لناف مهزه لا خانی
(الحاجز الخشبي فی الغرفة)

Textebend: Navbira darî li nav mezela xanî.

ته‌خلیت: توخم، تهرز، ناوا
ته‌خلیت بون: توخم بون
ته‌خلیت بوی: توخم بوی
(الجنس، الصنف، النوع، الـ

Textit: Tuxm, terz, awa.

Textlîtbûn: Tuxmbûn.

Textlftb0y: Tuxmb0y.

تەرەھە: كاتەتايىن تەر وتوى داي، تايىن نوى يىن سالى
(الصلح، الحظوة، الشغب)

Terhe: Kate, tayê ter û nwîday, tayê nwi yê salê.

تەرم: چەندەك، كەلەخى حەرى
(الجنازە، الجثة)

Term: Cendek, kelexê mirî.

تەرىف: طەرىف، دلرەش، نەقايى، ھەرمى، پيس، دوژين
(الحزى، الكريه)

Terêf: Dilrêş, nevyay, herimî, pîs, dujîn.

تەرىفى تەرىفياتى: دل رەشياتى، نەقيانى، ھەرمياتى
پيساتى
(الكراه الحزى الغرازة، التفزز)

Terêfî = Terêfîyatî: Dil reşîyatî, nevyanî, herimîyatî, pîsatî.

تەرمى نەئى: ریزەكا ستیرانە لئەسمانى بىلى نافی
(بنات النمش)

Termê nihê: Rêzeka stêrane li esmanî bivî navî.

تەرمگى نەئى: گىپايەك تىرشە كولىكە كاژەر پېقە ھەيت
(الخوشان، نبات فيه حموضه، زهره اصفر)

Termkê nihê: Gîyayekê tirşe kulîkeka zer pêve dihêt.

تەراڤە: جەئى قەقوتائى، جەئى تە رى پى قوت لى كرى
وفە ھوساى، ئەردى تەرىڭ كفاشتى
(الاستيقاط، المكبوس، المضغوط)

Terrage: Cihê vequtay, cihê terê pêqut lêkirî û vehusay, erdê terê givaştî.

تەراڤىن: كەشىن، ئەردى تەرىڭ پى قوت لى ھاتى كرىن،
ھەرقىن

(الحديد، الكبت، الوقط، اللهد، الانكباس)

Terriqîn: Givîşîn, erdê terê pêqut lê hatîkirinê, heriqîn.

تەراڤى: جەئى كفاشتى، جەئى كفاشتى وى لىناى لىسەرك
شتائى، ھەرقى

(القطر الاستيقاط، اللهد، المكبوت، المكبوس، المضغوط)

Terriqî: Cihê givîşî, cihê givaştî û pêlênay li serik şitay, heriqî.

تەرىقاندن: كفاشتن، دوساندن، ھەرقاندن
(الابكاس، اللهد، التكبيس، الاستطراق)

Terriqandin: Givastîn, dosandin, heriqandin.

تەرو پۆل: تەشتى تەفقى ونازك ويلۆخ

(الينمود، البسر، الشادج، النخر، الغض)

Terrûtol: Tiştê tefiqî û nazik û pilox.

تەرو طولى: تەرو پۆلياتى: تەفقىن، پوڭ ونازك بون

(الماد، الغضاغه، النضاره، الشدخ، الطراوه)

Terûtolîyatî: Tefiqîn, pox û nazikbûn.

تەرەماسى: ماستىن ھەكرى، ماستى چىدكەن نوروينى داڭ
كەن بىسەردا دكەن، دابا لى نەدەت، خوە بگريت
(الشيراز)

Teremast: Mastê vegirtî, mastî çêdiken û rwîndaxken biserda diken, da ba lê nedet, xwe bigrît.

تەرمقى: تەراڤى: توخمەكەن خوڭىت بىن پويرتن
(الزلق، الخوخ الاملس)

Tereqî = taraqî: Tuxmekê xoxêt bê pwîrtin.

تەرەم: بەريانك، سيفانده، سېكە
(الروشن، الساباط، الطنف)

Terme: Berbank, sîvande, sîke.

تەرموشە: نەترو، بىن خېرەت، شەپەشور، بىن ترويش
(اللثلاث، الكسول، الثلث، الهقعه، الخامل)

Termoşe: Netro, bêxîret, şepeşor, bê trwîş.

تەرموشەبى: تەرموشياتى: بىن ترويشى، بىن خېرەتى،
نەتروياتى

(الهق، اللثله، اللثلاثه، الخمول، الكسل)

Termoşeyî = Termoşeyatî: Bêtrwîşî, bêxîretî, netroyatî.

تەرموشى: تەراڤى: تولى، تولىياتى، تەفقىنى، پوڭى، نازكى
(الطراوه، البسر، الغضاغه)

Terînfî = Teratî: Tolî, tolyatî, tefiqînî, poxî, nazikî.

تەركۆك: كۆك، كۆلوك، تەرك

(الاريز، البرد)

Tergijk: Gijik, gijlok, terg.

تەرڭانى، تەرڭانپاتى، قەلەۋى، بەرھەفى، دامەزrandىنى
(التاسس، التشكل، الجهزه)

Terxani = Terxanfyatf: Qelewkiri, berhevkiri, damezrandini.

تەرگ: گزگ، گزلوک، تەرگزلوک
(الحالوب، البرد)

Terg: Gijik, gijlok, tergijlok.

تەرئۆزى: فېقىيەكن ۋەكى خىيارى يە
(الفناء)

Terozf: Fêqiyekê wekî xiyariye.

تەرئى: چاقىرى، كەۋال، پەزۋىچىۋان
(الماشيه، المواشى)

Terş: Çavri, kewal, pezûhewan.

تەرئەرە: ئاخفتن بەلافى
(الشانه، الاشاعه، البلبه)

Tertere: Axiftin belavî.

تەرۋولۇ: جان خوششوك
(الزاهى)

Terrûtol: Can û xuşkok.

تەرۋولۇلى: تەرۋولۇپاتى، جاتى خوششوكپاتى
(الزوهه، الزاهيه)

Terrûtolf = Terrûtolfyatf: Canî û xuşkokîyatî.

تەرۋى: درۋارکەر
(الخطاط)

Terzf: Dirwarker.

تەرۋىپاتى: درۋارکەرى
(الخطاط، مهنه الخطاطه)

Terzfyatf: Dirwarkerî.

تەرلان: كەسنى بىۋەج، كولانى، فەلىتە، سوتيار، كەتۋەر
(السفيل، غير النافع)

Terlan: Kesê bê wec, kolani, felîte, sotyar, ketwer.

تەرلاڭى: بىۋەجى، كولانىپاتى، فەلىتەنى، سوتيارى،
كەتۋەرى
(السفاله)

Terlanf: Bêwecî, kolanîyatî, felîteyî, sot-yarî.

تەرڭ: داركى، بازىرگانى دارى
(الغشاب، تاجر الخشب)

Terah: Darkir, bazirganê darî.

تەرۋازن: توخمەكن كولىكانە
(صنف من الزهر الجبلى)

Terrazin: Tuxmekê kulîkane.

تەرەسى: فەلىتەنى، كەۋشەكى، پىزەفەنگى، كەتۋەرى
(الصعلك، اللوم)

Teresf: Felîteyî, gowişekî, pêzevengî, ketwerî.

تەرەس: فەلىتە، پىزەفەنگ، كەۋشەك، كەتۋەر
(الصعلوك، اللنيم)

Teres: Felîte, pêzeveng, gewşek, ketwer.

تەرەكن: زانا دەھبەت چار دەست رىن ۋەك سا ۋگورگا
(ولاده الكلبه والسباع)

Terikfn: Zana dehbêt çardest û pê wek sa û gurga.

تەرڭان: قەلەۋ، بەرھەف دامەزrandى
(البدانه، البدین، الكامل، الجاهز)

Terxan: Qelew, berhev, damezrandî.

تەرڭان بون: قەلەبون، بەرھەف بون، دامەزran بون
(التجهز، التشكل، التخصر)

Terxanbûn: Qelewbûn, berhevbûn, damez-ranbûn.

تەرڭان بونى: قەلەبۋى، بەرھەف بۋى، دامەزرى بۋى
(المشكل، المؤسس، المجهز)

Terxanbûy: Qelewbûy, berhevbûy, damezribûy.

تەرڭان تر: قەلۋتر، بەرھەف تر، دامەزrandى تر
(الاجهزه، الاحضر)

Terxantir: Qelewtir, berhevtir, damezrandîtir.

تەرڭان گرن: قەلۋگرن، بەرھەف گرن، دامەزrandى
(التجهيز، التأسيس، التشكيل)

Terxankirin: Qelewkirin, berhevkirin, damezrandin.

تەرڭان كرى: قەلۋكرى، بەرھەف كرى، دامەزrandى
(المجهز، المشكل، المؤسس)

Terxankirf: Qelewkiri, berhevkiri, damezrandî.

تەرخ: مى، كز
(العادة)

Terx: Hî, giz.

تەرقوگ: گفېشوك، كفشوك
(الكبس)

Terriqok: Givêşok, givşok.

تەراپەرا: ژۆك بەلاف، پەرتى، بۆكى، بۆاى
(الشتيت، المتفرق، المنتشر)

Terraberra: Jêkbelav, peritî, bijikî, bijay.

تەراپەرايىن: بۆان، بۆكىن، بەلاف بون، پەرتىن
(التشت، التفرق، الانتشار، الانصراف)

Terraberrabûn: Bijan, bijikîn, belavbûn, peritîn.

تەراپەرايى: بۆكى، بەلاف بوى، پەرتى بوى
(المنتشر، المشت، المنصرف، المتفرق)

Terraberrabûy: Bijikî, belavbûy, peritibûy.

تەراپەراتر: بۆاى تر، بۆكى تر، بەلاف تر، پەرتى تر
(الاشت، النشر، الاصرف)

Terraberratir: Bijaytir, bijikîtir, belavtir, peritîtir.

تەراپەراگن: بۆاندن، بۆكاندن، بەلافگن، پەرتاندن
(التشتيت، التفریق، التشير، التصريف)

Terraberrakirin: Bijandin, bijkandin, belavkirin, peritandin.

تەراپەراگى: بۆاندى، بۆكاندى، بەلافگى، پەرتاندى
(الفرق، المشت، المنشور، المعروف)

Terraberrakirî: Bijandî, bijikandî, belavkirî, peritandî.

تەراپەرايى: بۆانى، بۆكىنى، بەلاقى، پەرتيانى
(النشر، الش، الفرقة، المصرف)

Terraberrayî: Bijanî, bijikînî, belavî, peritfayî.

تەزى، تەزى: سار، جەمدى
(القرقر، التشم، البارد، العذب، الفرات)

Tezf: Sar, cemidî.

تەزى بون: ساربون، جەمدىن
(التقرر، التشم)

Tezîbûn: Sarbûn, cemidîn.

تەزى بوى: سار بوى، جەمدى بوى
(المبرد، القورور، المشتم)

Tezîbûy: Sarbûy, cemidîbûy.

تەزى تر: سارتىر، جەمدى تر
(الاعذب، الابد، الاشتم، الاقرر)

Tezîtir: Sartir, cemidîtir.

تەزى گون: سارگون، جەمدانگن
(التبريد، التشنيم)

Tezîkirin: Sarkirin, Cemidandin.

تەزى گرى: سارگرى، جەمداندى
(المشم، المبرد، المقر)

Tezîkirî: Sarkirî, cemidandî.

تەزىياتى: سارى، سارباتى، جەمدىنى
(القر، الشفاعة، العذوبه، البروده)

Tezîfyatî: Sarî, sarîyatî, cemidînî.

تەزانگن: سارگون، جەمدانگن
(التبريد، التشنيم)

Tezandin: Sarkirin, cemidandin.

تەزىنگ: پېستويرگ، پوتى بون، ژان جون، قەرمين، شل بون
(النمل، الخدر، الشنج)

Tezînk: Pêstwirî, pûtîbûn, jançûn, qerimîn, şilbûn.

تەزىنگ: تېرەكە لېرەهوا دراوېستىت
(السبد، طائر)

Tezîtezînk: Teyreke li ber hewa dirawestît.

تەزىنگ گوتن: پوتى بون، شل بون، قەرموگى بون، رەق بون
(التخدر العضلى، التمل الشلل)

Tezînkirtin: Pûtîbûn, şilbûn, qermokîbûn, reqbûn.

تەزىن: سار بون، جەمدىن
(البروده، القر للجو، القرر الشتم للماء)

Tezîn: Sarbûn, cemidîn.

تەسەر: خىن، تەنا، سەرياک، رەحت
(الطمئن، الهانى، الرفه، الوداع، المريح)

Teser: Xinê, tēna, serpak, rehet.

تەسەريون: خىن بون، تەنابون، سەرياک بون، رەحت بون
(الاطمئنان، الهناء، الرغد، الارتياح)

Teserbûn: Xinêbûn, tenabûn, serpakbûn, rehetbûn.

تەشەببۇس: قۇدىمىي كرىت، دېشىن نە دارۋى، لەشى گىرئ، كوسە

(الصبح، التمثال، منظر قببح)

Teşabet: Qudîmê kirêt, dibeşê nedarwî, leşê girê, gose.

تەشەبەل: پىلان، جەمبازى، تەحساندن، حىلە لى كرن، حوقەبازى،

(الغش، الحيلة، الخدعة، الغدر)

Teşqe: Pîlan, cembazî, tehisandin, hîlêlêkirin, huqebazî.

تەشەلەبۇن: پىلان بون، تەحساندن، حىلەبون (الاغتياش، الاحتيال، الخداع)

Teşqelêbûn: Pîlanbûn, tehisandin, hîlêbûn.

تەشەلە كرن: پىلان كرن، تەحساندن، حىلە كرن، جەمباز كرن

(التحايل، المخادعة)

Teşqekekirin: Pîlankirin, tehisandin, hîlêkirin, cembazkirin.

تەشەلەچى: پىلان كىز، جەمباز، حىلە كەر (الغشاش، العيال، الماكر، المحتال)

Teşqelçî: Pîlangêr, cembaz, hîleker.

تەشەلچى: فېك كەتتا بى ژفان، سەرك ەلەبون، فېك كەتن روى بەرى بون

(التصادف، الصدفة، الطرق، اللقاء غير المتوقع، اللقاء الفجائي)

Teşqilîn: Vêkktina bêjivan, serikhibûn, vêk- ketin, rwîberibûn.

تەشە، چەشمە: تى رېتك، جەئ دەست نەقز خوەشكرنى جەئ مېزەتنى

(المرحاض، الخلاء)

Teşme = Çeşme: Têrîtk, cihê destnivêj xweşkirinê cihê mîztinê.

تەشم: جە، ئەرەك، تاخ، جەوار (الموضع، المكان، الموقع، المحل)

Teşm: Cih, erdek, tax, cihwar.

تەشت: نامانى شوېشتنى (الطست، الجفنة)

Teşt: Amanê şwîştinê.

تەسەربۇى: خنى بوى، تەنا بوى، سەرباك بوى، رەحەت بوى (الرافة، الهائي، المرتاح)

Teserbûy: Xinêbûy, tenabûy, serpakbûy, re- hetbûy.

تەسەرتو: خنى تر، تەناتر، سەرباك تر، رەحەت تر (الرافة، الارغد، الاهني، الاروح)

Tesertir: Xinêtir, tenatir, serpaktir, rehet- tir.

تەسەركرن: خنى كرن، تەنا كرن، سەرباك كرن، رەحەت كرن (الترفيه، الطمئنة، الارقاد، الاراحة)

Teserkirin: Xinêkirin, tenakirin, serpakkirin, rehetkirin.

تەسەركرى: خنى كرى، تەنا كرى، سەرباك كرى، رەحەت كرى

(الطمئن، المرغد، الرفه، الطمأنه)

Teserkirî: Xinêkirî, tenakirî, serpakkirî, re- hetkirî.

تەسەراتى، تەسەرباتى: خنىاتى، تەناى، سەرباكياتى (الرفاهية، الهناء، الراحة، الاطمئنان)

Teseratî = Taserîyatî: Xiniyatî, tenahî, ser- pakîyatî.

تەسەرتەنا: رەحەت و سەرباك، دل خوەش، بى خەم (الهائي، المرتاح، السعيد)

Teserûtena: Rehet û serpak, dilxweş, bêxem.

تەشى: نامویرى رستنا رېسى (العكوة، المردن، المغزل)

Teşî: Amwirê ristina rîsî.

تەشى رستى: رستنا ەرى و دەزىيا (المغزل)

Teşîristin: Ristina herî û deziya.

تەشى رىس: كەسە بن و دەزىيا دىرەست (الغازل، الغازله، مكينة الغزل)

Teşîrê: Kesê ben û deziya dirêst.

تەشك: پىترات، باسكى پىسى، لويلاقە، باقا پىئى (ساق الرجل)

Teşîk: Pêraq, baskê pêy, lwilaqe, baqa pêy.

تەشى رىسى: كار و شۆلن رستنى (مينة الغزل)

Teşîrêsi: Kar û şolê rastinê.

تفشوی: نامویری داترشانن. ناویژی کوکراندی
(القدم)

Tefşwî: Amwîrê datiraştinê, awîzê gogiran-
dinê.

تفشه‌بهر: تەفالکێ به‌ری، تەفسیلک، تیفتیفانک
(الظر، الظران)

Tefşeber: Teqalkê berî, tefsîlk, tivtîvank.

تفش: تەفال، تەشتێ داروبه‌را بێ تەلاش، تەلاشی، تەسمه
(اللخفه، اللخاف، القضم)

Tefs: Teqal, tiştê dar û bera yê telaş, telaşî,
tesme.

تەفسی: سینیک، لالیک، لهنکەرک
(الصحن، الطبق)

Tefst: Sênîk, lalîk, lengerîk.

تەفسیلک: تیفتیفانکێ به‌ری، تەفشه‌بهر، هه‌لانک
(رفاق الحجر)

Tefsîlk: Tivtîvankê berî, tevşeber, helank.

تەفقی: قه‌لو، تۆی، ترخان
(الابتع، المكتنز، السمن للمرم)

Tefîqt: Qelew, tijî, tirxan.

تەفقی: هنبز ولێکدایی، هه‌لدای، گییایی بۆر وه‌نبز و
لێکدای

(الوالغ، الربیل، الدخیس، الكظو للنبات والزروع)

Tefîqt: Hinbiz û lêkdayî, helday, gîyayê berr û
hinbiz û lêkday.

تەفقی: قه‌لو، بۆن، ترخان بۆن، تۆی بۆن، هنبز بۆن ولێکدان
(الارتاق الدخس، الولغ، البتغ، السمن، النحض، الكظو،
الاكتنار)

Tefîqîn: Qelewbûn, tirxanbûn, tijîbûn, hin-
bizbûn û lêkdan.

تەفرزین: پارز، داره‌کا نافای و دیمه‌ فیکێ وێ دبێژن سنجی،
کولیلکا وێ یا بیهن خوشه‌، سنجی
(الزیزقون، شجره‌)

Tevzên: Pariz, dareka avî û dême, fêqîyê wê
dibêjnê sincî, kulîlka wê ya bêhin xweşe,
sincî.

تەفریزی: توخمه‌کێ تری به‌
(اصابع العروس، صنف من العنب)

Tevrêzî: Tuxmekê tirîye.

تەفن پیرک: حیوانه‌کێ هه‌شت ده‌ست وێ به‌ ده‌زیکه‌کی
زراف پێش رادچنیت لدریوت کونا خومه‌میش و موره‌که‌فنی
ده‌خوت

(العکاشه‌، الغنس، العنکبوت)

Tevinpîrk: Hêwanekê heşt dest û pêye, dezîkekê,
zirav û piş radiçînî, lîdorêt kuna xwe, mêş û
mor dikevinê dixot.

تەفنی تەفن پیرک: راجاندنا تەفن پیرکێ به‌
(الشع، الوشح، نسیج العنکبوت)

Tevnê tevinpîrkê: Raçandina tevinpîrkêye.

تەفن: راجاندن و تێ کرن، چیکرنا په‌روکی، بیر
(النسیج)

Tevin: Raçandin û têkirin, çêkirina perokî,
bîr.

تەفن کین: په‌روک چیکرن، بیرکرن
(النسیج، الحیاک، اللوف)

Tevinkirin: Perokçêkirin, bîrkirin.

تەفن کەر: په‌روک چیکەر، بیرکەر
(النساج، الحیاک، اللواف)

Tevinker: Perokçêker, bîrker.

تەفر: طه‌فر، کولنک، قه‌زمه‌، کولینک
(المنکاش، المان، المعول)

Tevir: Kuling, qezme, kulînk.

تەف: هه‌می، سه‌رانسه‌ر، بجا به‌کێ
(الکل، الجمیع)

Tev: Hemî, seranser, bicarekê.

تەف: پیکه‌، له‌گه‌لێک، فیکرا، هه‌ف، هه‌فرا
(المعیه)

Tev: Pêkve, ligelêk, vêkra, hev, hevra.

تەفی: ته‌فایاتی: هه‌ماتی، سه‌رانسه‌ری، گشتی، پیکه‌به‌ی،
پیکه‌به‌یاتی
(الکلیه، المعیه)

Tevî = Tevîyatî: Hematî, seranserî, gîştî,
pêkveyî, pêkveyatî.

تەقە: تراشوكەكە لوززان و كېستانا شىن دېيىت قىقى يەكەن سورودەت دېيىزنى لولەك دەن تېزكەوكا تېقلى وىي گەلەك يىي موكومە ئويى تەلە و يېتەندارە

(شجېرە جېلىيە)

Tevrî: Tiraşokeke li zozan û kîstana şîn dibît, fêqîyekê sor didet dibêjnê lolik, didene têjkewka, tîvlê wê gelek yê mukume û yê tehle û bêhindare.

تەقلە: خېچ، كېر، خېشى، خېچا پان

(خط القماش، خط عريض، حاشية)

Tevle: Xîç, gîr, hêşî, xîça pan.

تەقلار: ژار، بى كەس، بى رېك، خوە لى سەر

(بانس، مقهور، حزين، مثال)

Tevlar: Jar, bêkes, bêrêk, xwelîser.

تەقتەق، تەقېن: شەق شەق، رەق، رەق... دەنگى تېك كەتتا تىشتى رەق وەشك

(الجمعة، الكدكة، صوت ضرب صلب، بصلب)

Teqteq = Teqên: Şeqşeq, reqreq, dengê vêketina tiştê req û hişk.

تەقچەك: دەك، دوشك، دەيكە لىسەر سنگا ددانن بىدېوارى قە بو تىشتا دانن سەر، سىتېرك

(الرف، الدكة، الكنة، المصطبة، المسطبة)

Teqîçk: Deke, duşek, depeke li ser singa didanin, bi dîwarîve bo tiştan danin ser, stêrk.

تەقتەقەك: نامویرى ماقتىنا بەركا بو كوشتنا تېرەتەوالا (السبطانة قناه اجوف توضع فيه حجر يرمى لصيد الطير)

Teqteqok: Amwîrê havêtina berka bo kuştina teyr û tewala.

تەتقا ئاشى: دەنگى كېلاس ئاشى، چەق چەقا ئاشى

(الجمعة، السحيف)

Teqteqa Aşî: Dengê gêlasa aşî, çeqçeqa aşî.

تەقال، تەقالك: تىشتى كروفرەتەك، وەك خەبكا دەرمانى،

تويس

(القرص)

Teqal = Teqalk: Tiştê girovir û tenik wek hebka dermanî, twîs.

تەقلە: وەرگەرمان، قولىپ، قەگومارزىن، ژ جم چون، پېتلەقېكەتن (الانتقال، التحول، التغلب، الطفر، التدرج، التعثر، التطور)

Teqle: Wergerhan, qulipîn, veguhaztin, jicîhçûn, pêlevê ketin.

تەقلەدان: كرىل بون، مەلپەقزىن، قەگومارزىن، لېك

وەرگەرمان، ژ جېچون، مېزكەتن

(التطور، الانتقال، التحول)

Teqledan: Girêlbûn, helpeqijîn, veguhaztin, lêkwergerhan, ji cihçûn, hêzketin.

تەقلە كەتن: كولوالبون، مەلنگەتن، مەلپەقزىن، مېزكەتن

(الكثر، الترنج)

Teqleketin: Gulolebûn, helingiftin, helpeqijîn, hêzketin

تەقلا دەنگى: پېلا دەنگى، قەلوفرىنا دەنگى

(النبرة، رفع الصوت)

Teqla dengî: pêla dengî, velovîrîna dengî.

تەقلا: بىنەجە كرن، شېرەت كرن

(التأكيد، النصيحة، الوصية)

Teqwa: Binecihkirin, şîretkirin.

تەقواكرىن: بىنەجەكرن، شېرەت كرن

(التأمين، التأكيد، الوصية)

Teqwakirin: Binecihkirin, şîretkirin.

تەقوايى: بىنەجەييانى، بىنەجەي

(الوصية، الامن)

Teqwayî: Binecihîyatî, binecihî.

تەقان، تەقېن: راقەتان، قالى بون، باۋىلەبون، لىدېف سەرى

خوە چون

(الانتعاق، الانطلاق، النشور، الهيمان)

Teqan = Teqîn: Raqetan, havîbûn, bajîlebûn, lidwîv serê xwe çûn.

تەقان، تەقېن: پەقېن، بۆكىن، قەرەستىن

(الانفجار، التثوير، الثوران)

Teqan = Teqîn: Peqîn, bijikîn, verestîn.

تەقاندىن: پەقاندىن، بۆكاندىن، قەرەساندىن، بەردان، تاراندىن

(الاطلاق، العلق، التفجير، التثوير)

Teqandin: Peqandin, bijikandin, veresandin, berdan, arandin.

تەقن: كور، مەرى، رېج، رېخك
(اللزب، الوحل)

Teqin: Kurr, herrî, rîç, rîxik.

تەقلەداي: فەگومازىتى، ز جە جوى، پىتلەكەتى، مەلپەقزى،
لىك قولبى
(المنظور، المتحول، المنقل)

Teqleday: Veguhaztî, jicîhûy, pêlekettî, helpe-
qijî, lêkqulipî.

تەكە: تىنى، كىت، ئىك، ئىكانە، فەر
(الفرد، الوتر، الوحيد)

Tek: Tinê, kit, êk, êkane, fer.

تەكۆيىز: پاقر، كوك، تمام
(التنظيف، الكامل، التمام)

Tekwîz: Paqij, kok, timam.

تەكۆيىزبون: كوك بون، ياقۇزبون، تەمىزبون، تمام بون
(التنظيف، التكمال)

Tekwîzbûn: Kokbûn, paqijbûn, temîzbûn, ti-
mambûn.

تەكۆيىزبوى: كوك بوى، ياقۇزبوى، تەمىزبوى، تمام بوى
(التنظيف، التكمال، التمام)

Tekwîzbûy: Kokbûy, paqijbûy, temîzbûy, ti-
mambûy.

تەكۆيىزتر: كوك تر، ياقۇزتر، تەمىزتر، تمام تر
(الاكمل، الاتم، الانظف)

Tekwîztir: Kокtir, paqijtir, temîztir, timam-
tir.

تەكۆيىزكرن: كوك كرن، ياقۇزكرن، تەمىزكرن، تمام كرن
(التنظيف، التكميل، الاتمام)

Tekwîzkirin: Kokkirin, paqijkirin, temîzkirin, ti-
mamkirin.

تەكۆيىز كرى: كوك كرى، ياقۇز كرى، تەمىز كرى، تمام كرى
(التم، التتم، المكمل، المنظف)

Tekwîzkirî: Kokkirî, paqijkirî, temîzkirî, ti-
mamkirî.

تەكۆيىزى، تەكۆيىزاتى: كوكياتى، ياقۇزياتى، تەمىزى، تمامى
(الكما، النظافة، التمام)

Tekwîzî = Tekwîzîyatî: Kokîyatî, paqijîyatî, temîzî, timamî.

تەكپىر: پىن ئاخىقتن، پىن ئاخىقت
(الشوره، المادله)

Tekbîr: Pê axiftin, pê axêv.

تەكپىر كرن: پىن ئاخىقتن
(التداول، التشاور، الاستشارة، المادله)

Tekbîrkirin: Pê axiftin.

تەكەنامە: تەختى پىن بەردىرئ
(اللباده الطويله)

Tekename: Tehtî yê berdirêj.

تەگ: كابىن ئافىنجى
(الشزن، المتوسط من الكمب)

Tege: Kabê navincî.

تەلاش: تەفش، كەسىن رازاى سەر پىشتا خوە، خوە درىژ كرى
(السدح، السديح، التشدح، الملقى على ظهره)

Telaş: Tefş, kesê razay ser pišta xwe, xwe
dirêjkirî.

تەلاش بون: خوە درىژ كرن، رازانا سەر پىشتى
(التسدح، التسديح، التشدح، الاستلقاء على الظهر)

Telaşbûn: Xwe dirêjkirin, razana ser piştê.

تەلاش بوى: خوە درىژ كرى، رازاى سەر پىشتا خوە
(السدح، المستلقى على ظهره)

Telaşbûy: Xwe dirêjkirî, razay ser pišta xwe.

تەلاش كرن: خوە رازاندنا سەر پىشتى، خوە درىژ كرن
(التسدح، التشدح)

Telaşkirin: Xwe razandina ser piştê, xwe di-
rêjkirin.

تەلاش كرى: رازا پىن سەر پىشتى، خوە درىژ كرى
(السدح، المشدح، الملقى على ظهره)

Telaşkirî: Razayê ser piştê, xwe dirêjkirî.

تەلاشى، تەلاشياتى: رازانا سەر پىشتى، خوە درىژ كرن
(السدحه، الشدحه، الاستلقاء على الظهر)

Tlaşt = Telaşîyatî: Razana ser piştê, xwe di-
rêjkirin.

تەلە: خەفك، نامویرئ لېەر زىئورا فەكەن دا بکەفتى بمېن
بیتف
(الفخ، الطرق)

Telhe: Xefik, amîrê li ber zinêwira vediken
da bikevnê, bimînin pêve.

تهلسکری: هتیرکری، گرفتارکری، نالوزکری، گوشتاندی
(المهم، المشر، الحیر)

Teleskirî: Hêrrkirî, giriftarkirî, alozkirî, guhişandî.

تهلسمی: تهلسیانی: هتیری، گرفتاری، نالوزی، باژێلهیی،
شهپره‌زیی، گوشتیانی
(الحیره، الشروود الفکری، الهیام)

Telesî = Telesfyatî: hêrrî, giriftarî, alozî, bajêleyî, şepirzeyî.

تهلریت: رهنگ ورویت، کولانی، سویتار
(الفوغا، الرعام، السفیل)

Telerwî: Reng û rwî, kolanî, swîtar.

تهلرویتی: رهنگ ورویتی، کولانیانی، سویتاری
(الفوغانیه، السفاله)

Telerwî: Reng û rwî, kolanîyatî, swîtarî.

تهلافت: نێژیک، پێقه‌بون، پێقه‌مان، هه‌لایستن
(القرب الوصل، التعلق، الحصول)

Telaqet: Nêzîkî, pêvêbûn, pêveman, helawîstin.

تهلهبیا ده‌واری: گوته‌نێلا ده‌واری، په‌رینا ده‌واری
(الوداق، الودق، نزو الخیل)

Telebîya dewarî: Guhnêla dewarî, pêrîna dewarî

تهمرین: هه‌مرهان، ته‌نابون، چک‌بون، ته‌بتین، راوه‌ستان
نه‌لف‌بون، بێ پێژون‌بون، له‌پتین
(الخمود، السکون، الهمود السکته، الانطفاء)

Temirîn: vemirhan, tenabûn, çikbûn, tebtîfîn, rawestan, nelivbûn, bê pêjinbûn, lepitîn.

تهمراندن: نه‌لف‌کرن، هه‌مراندن، له‌پتاندن، ته‌بتاندن،
ته‌ناکرن، راوه‌ستاندن، چک‌کرن
(الاخماد، الامهاد، التسکین، الفناء، الاطفاء)

Temirandin: Nelivkirin, vemirandin, lepitandin, tepitandin, tenakirin, rawestandin, çikkirin.

تهمیلێ: باروفا‌توژن، باکه‌ر، بارو‌قه، باوه‌لی، باکو‌زیرک،
باکو‌زیک

(الزبجه، العاصفه الرملیه و الثلجیه)

Tembilêr: Barova tozê, bager, barove, baw-clî, bakuzîrk, bakuzîrk.

تهله‌دان: هه‌دانانه‌له‌ن لهر حیوانا، ته‌له‌هه‌کرن
(الدم، نصب الفخ)

Telhvedan: Vedana telhê li ber hêwana, telhevekirin.

تهله‌فان: نێژچیرفانی ته‌له‌هه‌دانن
(الفخاخ، صیاد الفخاخ)

Telhevan: Nêrçîrvanê telhe vedanê.

ته‌لاشی داری: ده‌پن داری، ته‌سماداری
(اللوح، الجزاء المفصول من الخشب)

Telaşê darî: Depê darî, tesma darî.

ته‌لکس: جهال، خیشک، کو‌نیک، هه‌ردک، تێرک
(الکبس من القنب او الجوت اللد)

Tells: Cihal, xîşik, gwînik, ferdik, têrrik.

ته‌لسی: هتیر، گو‌مشی، نه‌ناکه‌م، گرفتار، شه‌پره‌، نالوز، ژ
خوه‌چوی
(الهائم، الحیران، الشارد)

Teles: Hêrr, guhişî, ne ageh, giriftar, şepirze, aloz, ji xwe çûy.

ته‌لس‌بون: هتیربون، گو‌مشین، ناکه‌هه‌بون، گرفتاربون
شه‌پره‌بون، نالوزبون، ژ خوه‌چویی
(الهیمان، الشروود، التجهیر)

Telesbûn: Herrbûn, guhişîn, ageh nebûn, giriftarbûn, şepirzebûn, alozbûn, ji xwe çûnî.

ته‌لس‌بوی: هتیربوی، گرفتاربوی، باژێله‌بوی، ژ خوه‌چوی،
شه‌پره‌بوی، نالوزبوی، گو‌مشی‌بوی
(المستهام، الحائر، الشارد)

Telesbûy: herrbûy, giriftarbûy, bajêlebûy, jixweçûy, şepirzebûy, alozbûy, guhişîbûy.

ته‌له‌ستر: هتیرتر، گرفتارتر، ژ خوه‌چوی تر، نه‌ناکه‌متر،
نالوزتر، شه‌پره‌تر، گو‌مشی‌تر
(الاشرد، الاحیر، الایم)

Tlestir: Hêrtir, giriftartir, jixweçûytir, ne agehtir, aloztir, şepirzetir, guhişîtir.

ته‌له‌سکرن: هتیرکرن، گرفتارکرن، نه‌ناکه‌مکرن، نالوزکرن
شه‌پره‌هه‌کرن
(الایم، التهیم، الاشراد)

Teleskirin: Hêrrkirin, giriftarkirin, ne agehkirin, alozkirin, şepirzekirin.

تهم: مز، گر، توز، غولپه لیل
(الغبار، المعاج، الضباب، الدخان)

Tem: Mij, ger, toz, xulpelêl.

تهمار: خەم، گومشین، پوسیدەبون، دامان، کوفان
(الکمد، تغیر اللون من الاسی، الهم، الکآبه)

Temar: Xem, guhişîn, posidebûn, daman ko-
van.

تهمت: هندی، قەدەر
(القاد، القیس، القید، القدر)

Temet: Hindî, qeder.

تهمتی: هندباتی، پتی گرتنی، بیفانی
(القیاس، المقدر)

Temetf: Hindîyatî, pêgirtinî, pîvanî.

تهماف: هەفیرێ باجان سۆزکا، کوسپا باجان سۆزکا لیتێ
باجانیت سۆز
(معجون الطماطم)

Temate: hevîrê bacansorka, kupa bacansor-
ka, litê bacanê sor.

تهماشە: بەرێ خوەدان، بەردان، نێران، سەحکون
(المشهد، المنظر)

Temaşê: Berêxwedan, berdan, nêrran, sehki-
rin.

تهماشەکرن: بەرێ خوەدان
(المعاينة، المشاهدة، النظر)

Temaşekirin: Berêxwedan.

تهمبەل: نەترو، پتی ترویش، پتی خیرەت، تەرموشە
(الغافل، الكسل، العاجز)

Tembel: Netro, bêtirwîş, bêxîret, termûşe.

تهمبەل بون: نەتروبون، پتی ترویش بون، تەرموشە بون، پتی
خیرەت بون
(التکاسل، الکسالة)

Tembelbûn: Netrobûn, bêtirwîşbûn, termûşebûn,
bêxîretbûn.

تهمبەل بوی: نەتروبووی، پتی ترویش بووی، تەرموشە بووی، پتی
خیرەت بووی
(المکسال، الکسلان)

Tembelbûy: Netrobûy, bêtirwîşbûy,
termûşebûy, bêxîretbûy.

تهمبەل تر: نەتروتر، پتی ترویش تر، تەرموشە تر، پتی خیرەت
تر
(الاکسل)

Tembeltit: Netrotir, bêtirwîştir, termûşetir,
bêxîrettir.

تهمبەل کون: نەتروکون، پتی ترویش کون، تەرموشە کون، پتی
خیرەت کون
(الاکسال)

Tembelkirin: Netrokirin, bêtirwîşkirin, ter-
moşekirin, bêxîretkirin.

تهمبەل کوی: نەتروکوی، پتی ترویش کوی، تەرموشە کوی،
پتی خیرەت کوی
(المکسال)

Tembelkîrî: Netrokîrî, bêtirwîşkîrî, termûşekîrî,
bêxîretkîrî.

تهمبەلی، تەمبەلاتی: نەتروپاتی، پتی ترویش، تەرموشە پی،
پتی خیرەتی
(الکسل، العجز، الضمول)

Tembelf = Tembelfyatî: Netroyatî, bêtirwîş,
termûşeyî, bêxîretî.

تهمبەل خانە: خانینی نەترو و شل و سەقەت و کورە و نەکەرا
ونەشیایان
(دار العجزة)

Tembelxane: Xaniyê netro û şil û seqet û kore
û nekera û neşya yan.

تهمبەر: نامویرەکی کوننا ناوازاپی، نامویرێ ساز گوتنێ
(الطنبور)

Tembwîr: Amwîrekê gotina awazaye, Amwîrê
saz gotinê.

تهمبەرمان: کەسێ تەمبەرێ لێدەدەت
(عارف الطنبور)

Tembwîrvan: Kesê tembwîrê lêdidet.

تهمبەری: گرێفکەکا پێرچێ یە تسلی سەری بەردەدن، بێسک،
بەرچەم
(الفرد، السیحه، الزلف)

Temberî: Girîfkeka pîrçêye, tislê serî ber
diden, bisik, berçem.

تەمبا: چال ئافا بىن ئورد، كوناڧ، كون زىرك، تەمباڧ
(الغور، الفجوه العميقه)

Temba: Çalava bincrd, kunav, kunzirzirk, tem-bav.

تەمبەۋى: مۇموردان، غولپەلەل، باگەر، مۇن دېڭىڭلى دا،
كادوى

(الزويعة، الغبار، الضباب، الدخان)

Temedwî: Mijûmorān, xulpeîl, bager, mijê didwikêlê da, kadowî.

تەنج: تەنشەت، تل، روغ، ئال

(الجنب، الخاصره، الورك، الطرف)

Tenç = Tenışt: Tenışt, til, rex, al.

تەنگ: روھن، دۇبى ستورى، تەلانىلاسك
(الرقيق)

Tenik: Ruhin, dijî stwîrî, tenîlosk.

تەنا: مەت، بىن دەنگ، تەبىتى، لەپىتى، چك، مەند، رەھەت
راوہستانى، تەمرى، نەلف

(الهادئ، الوداع، المراتح، الساكن)

Tena: Mit, bê deng, tebitî, lepitî, çik, mend, rihet, rawestay, temirî, neliv.

تەنابىن: مەت بون، تەبىتىن، چك بون، مەند بون، رەھەت بون،
تەمرىن، لەپىتىن، راوہستان، نەلف بون

(الارتياح، الاستقرار، الساكن، الهداء، التسكين)

Tenabûn: Mitbûn, tebitîn, çikbûn, mendbûn, rehetbûn, temirîn, lepitîn, rawestan, nelivbûn.

تەنا بوى: مەت بوى، تەبىتى، چك بوى، مەندبوى، رەھەت
بوى، تەمرى بوى، لەپىتى بوى، راوہستانى، نەلف بوى.

(المراتح، المستقر، الهادئ، الساكن، المطمئن)

Tenabûy: Mitbûy, tebitî, çikbûy, mendbûy, rehetbûy, temirîbûy, lepitîbûy, rawestay, nelivbûy.

تەناتىر: مەت تر، تەبىتى تر، چك تر، مەند تر، رەھەت تر،

تەمرى تر، لەپىتى تر، نەلف تر، راوہستانى تر

(الهداء، الاروح، الاسكن)

Tenatir: Mittir, lebitîr, çiktir, mendtir, rehet-tir, temirîr, lepitîr, nelivtir, rawestaytir.

تەمباڧ: كوناڧ، كون زىرك، چال ئاف، چال ئافا بىن ئورد،
تەمبا

(الخف، الصبريج، الصنوبر، البثر، المياه الجوفية)

Tembav: Kunav, kunzirzirk, çalav, çalava bin erd, temba.

تەمىز: پاڭز، پاك، تازە، تامىز، تەكۋىز

(الطاهر، التنظيف)

Temîz: Paqij, pak, taze, tamîz, tekwîz.

تەمىز بون: پاڭزبون، پاك بون، تازە بون، تافىربون، تەكۋىز
بون

(الطهر، التنظف)

Temîzbûn: Paqijbûn, pakbûn, tazebûn, tafîrbûn, tekwîzbûn.

تەمىز بوى: پاڭز بوى، پاك بوى، تازەبوى، تافىر بوى،
تەكۋىز بوى

(الطهر، المتنظف، المنظف)

Temîzbûy: Paqijbûy, pakbûy, tazebûy, tafîrbûy, tekwîzbûy.

تەمىز تر: پاڭز تر، پاك تر، تازەتر، تافىرتىر، تەكۋىز
تر

(الاطهر، الانظف)

Temîztir: Paqijtîr, paktîr, tazetîr, tafîrtîr, tekwîztîr.

تەمىزكون: پاڭز كون، پاك كون، تازەكون، تافىركون،
تەكۋىزكون

(التطهير، التنظيف)

Temîzkirin: Paqijkirin, pakkirin, tazekirin, tafîrkirin, tekwîzkirin.

تەمىز كرى: پاڭز كرى، پاك كرى، تازە كرى، تافىر كرى،
تەكۋىز كرى

(الطهر، المنظف)

Temîzkirî: Paqijkirî, pakkirî, tazekirî, tafîrkirî, tekwîzkirî.

تەمىزى، تەمىزاتى: پاڭزى، پاكى، تازەياتى، تافىرى،

تەكۋىزى، پاڭزياتى

(الطهر، الطهارة، النظافة)

Temîzî = Temîzîyatî: Paqijî, pakî, tazeyatî, tafîrî, tekwîzî, paqijyatî.

تنگ حال بوی: به‌لنگازبوی، دهست تنگ بوی، ژاربوی،
دهست قالا بوی، دهست کورت بوی
(المغفر، المعوز)

Tenikhalbûy: Belingazbûy, dest tengbûy, jarbûy, dest vala bûy, dest kurtbûy.

تنگ حال تر: به‌لنگازتر، دهسته تنگ تر، ژاوتر، دهست
قالا تر، دهست کورت تر
(الاعوز، الانقر)

Tenikhaltir: Belingaztir, desttengtir, jartir, dest valatir, dest kurttir.

تنگ حال کرن: به‌لنگازکرن، دهست تنگ کرن، ژارکرن،
دهستقالاکرن، دهستکورت کرن
(الانفار، التعویز)

Tenikhalkirin: Belingazkiran, desttengkirin, jarkirin, destvalakirin, destkurtkirin.

تنگ حال کری: به‌لنگازکری، دهست تنگ کری، دهست
قالاکری، دهستکورت کری، ژارکری
(المعوز، المغفر)

Tenikhalkirî: Belingazkirî, desttengki dest-valakirî, destkurtkirî, jarkirî.

تنگ حالی، تنگ‌کالپاتی: به‌لنگازی، دهست تنگی، ژاری،
دهستکورتی، دهستقالایی
(المعوز، الففر)

Tenikhalf = Tenikhalfyatî: Belingazî, dest-tengî, jarî, destkurtî, destvalayî.

تنی: دویژ ناگری بی بشتی هه‌مینیت، رهنگی ری بی
رهشه
(السنج، السخام)

Tenî: Dobê agirî yê bi tiştê ve dimînît, rengê wê yê reş.

تنگ کرن: په‌ن کرن، نازک کرن، روغن کرن
(الترقیق)

Tenikkirin: Pehinkirin, nazikkirin, ruhinkirin.

تنگ کری: په‌نکری، نازککری، روغنکری
(المرقق)

Tnikkirî: Pehinkirî, nazikkirî, ruhinkirî.

تەناکیرن: مەت کەرن، تەبێتاندن، مەندکەرن، چک کەرن، رەهەت کەرن، لەبێتاندن، ئەلف کەرن، راوەستاندن (التهدئة، الترويح، التسيك)

Tenakirin: Mitkirin, tebitandin, mendkirin, çikkirin, rehetkirin, lepitandin, nelivkirin, rawestandin

تەنا کری: مەت کری، لەبێتاندی، راوەستاندی، رەهەت کری، چک کری، ئەلف کری (المهدئ، المروح، المطنن)

Tenakirî: Mitkirî, lepitandî, rawestandî, rehetkirî, çikkirî, nelivkirî

تەناهی، تەناهی: مەتی، تەبێتی، لەبێتێ، چکی، ئەلفی، راوەستای (الراحه، الہنئ، السکینہ، الدعہ)

Tenayî = Tenahî: Mitî, tebitî, lepitî, çikî, nelivî, rawestay

تەنەکە: قوڵی لەقەتای، توبا قەدەر، قومرتا ژ هەقالا بېبوی (الشردمە، الفە القلیلە الشادە)

Teneke: Qolê veqetay, oba veder, qomirta ji hevala birrbûy

تەنەکە: نامانی تەنەکی، طەنەکە (التنک، الصفیج)

Teneke: Amanê tenekey, teneke

تەنگ حال: به‌لنگاز، دهست تنگ، ژار، دهست قالا، دهست کورت (الفقیر)

Tenikhal: Belingaz, dest teng, jar, dest vala, dest kurt

تەنگ حالی: به‌لنگازی، دهست تنگی، ژاری، دهست قالایی، دهست کورتی (المعوز، الففر)

Tenik half: Belingazî, dest tengî, jarî, dest-valayî, dest kurtî

تەنگ حال بون: به‌لنگازبون، دهست تنگ بون، ژاربون، دهست قالا بون، دهست کورت بون (الافتقار، الاعوزاز)

Tenikhalbûn: Belingazbûn, dest tengbûn, jarbûn, dest valabûn, dest kurtbûn.

تنگ بون: پهجن بون، نازک بون، روغن بون (الترق)

Tenikbûn: Pehinbûn, nazikbûn, ruhinbûn.

تنگ بوی: پهجن بوی، نازک بوی، روغن بوی (الرفوق)

Tenikbûy: Pehinbûy, nazikbûy, ruhinbûy.

تنگي، تنگاني: پهجنی، نازکی، روغنۍ (الرق، الضحاله، الکرازه)

Tenikî = Tenikîyatî: Pehinî, nazikî, ruhni.

تنگ: شویکا کورتانی (الولم، الحياصه، الیزدعه، للدواب)

Teng: Şwîtka kurtanî.

تنگ: دژۍ فراهیتۍ، کوتهک، نفرهه (الضيق، العسر)

Teng: Dijî firehîyê, kutek, nefireh.

تنگ بون: کوتهک بون، نفرهه بون (التضایق، التعاسر)

Tengbûn: Kutekbûn, nefirehbûn.

تنگ بوی: کوتهک بوی، نفرهه بوی (التضایق، المعسر)

Tengbûy: Kutekbûy, nefirehbûy.

تنگ تر: کوتهک تر، نفرهه تر (الاضيق، الاعسر)

Tengtîr: Kutektîr, nefirehtîr.

تنگ کرن: کوتهک کرن، نفرهه کرن (المضيق، المعسر)

Tengkirin: Kutekkirin, nefirehkirin.

تنگ کری: کوتهک کری، نفرهه کری

Tengkirî: Kutekkirî, nefirehkirî.

تنگي، تنگيياتي: کوتهکی، نفرههۍ (الضيق، العسر)

Tengî = Tengiati: Kutekî, nefirehî.

تنگال حالی: دپیه، گویج، ژاری، بهلنگازی، ژویری (الشظف، الضنک، اللزن، الفقر)

Tengavhalî: Rîpe, gwîc, jarî, belingazî, jwîrî.

تنگال حال: رپیدار، گویج دار، ژار، بهلنگاز (الشظیف، الضنیک، اللزین، الفقیر)

Tengavhal: Rîpdar, gwîcdar, jar, belingaz.

تنگالی: کوتهکی، قهلسی، نهخویشی، نهتنابی، سختی، قهله بندۍ، ژویری

(الرز، الصاخه اللای، المحت، النکد، الازمه، الشده، الحرج)

Tengavî: Kutekî, qelsî, nexweşî, netenayî, sixinitî, qelebendî, jwîrî.

تنگاف: قهلسی، کوتهک، قهله بند، نهتناب (الرادع، الحرج، المتازم، المتطابق)

Tengav: Qelsî, kutek, qelebend, netena.

تنگزار: نهفیندار، کهزنی

(الواله، الوالغ، الهائم، العاشق)

Tengezar: Evîndar, gezîf.

تنگه زاربون: نهفینداربون، کهزتن (المتعشق، التولع، الوله)

Tengezarbûn: Evîndarbûn, geztin.

تنگه زاربوی: نهفینداربوی، کهزنی (التولع، المعشوق، المغم)

Tengezarbûy: Evîndarbûy, gezîf.

تنگه زارتر: نهفیندارتر، کهزنی تر (الاهیم، الاعشق، الاوله، الاولغ)

Tengezartir: Evîndartir, gezîtîr.

تنگه زارکرن: نهفیندار کرن، کهزاندن (الاعشاق، التولبه، الهویم)

Tengezarkirin: Evîndarkirin, gezandin.

تنگه زارکری: نهفیندار کری، کهزاندی (المهیم، المولع، المستهام)

Tengezarkirî: Evîndarkirî, gezandî.

تنگه زاری: تنگنزارپاتی: نهفیندارۍ، کهزین (الکلف، الوله، الولغ، العشق، الهیام)

Tengezarî = Tengezarîyatî: Evîndarî, gezîn.

تنیا چرای: دویکیلا چرای (السناج)

Tenîya çiray: Dwikêla çiray.

تنی روین: تنیا دومنکی، تنی بزمک، تنی کرک (السناج الدهین، سناج الدهن)

Tenîrwîn: Tenîya duhinkî, tenî bezk, tenî kizk.

تەنەف لەدان: چامێرک، فەدان، پالدان
(التریع، الجلوس)

Tenfvedan: Çamêrk, vedan, paldan.

تەن: کەلەخ، لەش، قودیم
(الجسد، الجسم)

Ten: Kelex, leş, qudîm.

تەنۆیرک: چالکا تەشتی، قورکا بنی
(قەر الشی، الحضيض)

Tenwîrk: Çalka tiştî, qurka binî.

تەنا کەر: رەحەت کەر
(المهدئ، المسکن)

Tenaker: Rehetker.

تەنیلەسک: تەنکێ روھن
(الرائق، الشفاف، الهفاف، الرقيق جدا)

Tenflask: Tenkê ruhî.

تەنگەسەستی: بێ مەقیاتی، خافیاتی
(خوڕ العزیمه، فتور الهمه)

Tengsistî: Bê hîvîyatî, xavîyatî.

تەوکی: راتەقایی، راقەتایی، باژێلە، هافی، لدوێف سەرئ خوێ
چوێ

(الهام، الضال، الشارد، المنطلق علی وجهه، الراحل)

Tewikî: Rateqay, raqetay, bajêle, havî, li dwîv
serê xwe çûy.

تەوکی: راقەتەن، راتەقەن، باژێلەبۆن، هافی بۆن، لدوێف
سەرئ خوێ چوێ

(الهيمن، الضلال، الشرود، الهيام)

Tewikî: Raqetan, rateqan, bajêlebûn, havîbûn,
li dwîv serê xwe çûn.

تەوکاندەن: راتەقاندەن، راقەتاندەن، باژێلەکەرن، هافیکەرن
(التهويم، التشريد، الترحيل)

Tewikandin: Rateqandin, raqetandin, bajê-
lekirin, havîkirin.

تەوار: تانێ چوێ، هەوار، تان
(المدد، النجده، الفوث، الاسعاف)

Tewar: Tanêçûn, hewar, tan.

تەوار چوێ: تانێ چوێ، لەهەوارێ چوێ
(الامداد، الاغاثه، الانجاد)

Tewarçûn: Tanêçûn, li hewarêçûn.

تەنی بەزک: تەنی روێن، تەنیا بدوھن، تەنیا بکز
(سقام الشحم)

Tenf bezk: Tenî rwîn, tenya biduhin, tenya
bikiz.

تەنتەنە: تەنتەنی کۆن کۆن، تەنتەنی نیکارکەری
(النسج المخرم، التخریم)

Tentene: Tevnê kunkun, tevnê nîgarkirî.

تەنتەنە: تەرتەرە، ناخفتن بە لافبونا بدوھو
(الشايعه، البلبه، الضجه، المبالغه في الاشاعه)

Tentene: Tertere, axiftin belavbûna bi direw.

تەنگە دەر: دەرگەلی، دەر تەنگ، گەلی کویر
(الغالق، المضيق)

Tengeder: Dergelî, derteng, gelî kwîr.

تەنۆیر: ئیتوین، کویچک، کویرە، کویچکێ نان پاتنێ
(السمير، التنور، المخبز)

Tenwîr: Êtwîn, kuçik, kwîrhe, kuçkê nan
patinê.

تەنۆیران: نان پیژ
(الخباز)

Tenwîrvan: Nanpêj.

تەنۆیرفانی: نان پیژی
(الخبازه، منه الخبز)

Tenwîrvanf: Nanpêjî.

تەنھا: تەن، نەه، نوکە
(فقط، بس، الآن)

Tenba: Tinê, nihe, nuke.

تەنھایی: تەنیاتی، سەلتی، زرتی
(الوحده، الانفراد)

Tenhayî: Tinîyatî, siltî, zirtî.

تەن: تەنھا، زرت، سەلت، زگورد
(فقط، المجرد، الوحيد)

Tenê: tenha, zirt, silt, zigurd.

تەنگە نەفسی: بێهێن کورتک
(الربو، عسر النفس ضيق النفس)

Tengenfesî: Bêhin kurtk.

تەنکێ روھن: تەنیلەسک
(الهفاف، الشفاف)

Tenkê ruhî: Tenilask.

تەوک، تەوک: دارەکا جیایە فێکی دەت دەت وەک
هەلەلەکا دێخۆن

(الکز البری، البرقوق البری)

Tewk: Dareka çiyaye fêqîyekî didet wek helhe-
loka dixon.

تەولە: پنی، پە لا قوشەن
(البقعة، الرقعة، المرید)

Tewle: Pinî, pela, qoşen.

تەولەدان: پنی دان، گرێدانا لقوشەنەکی
(الرید، العقل للدواب)

Tewledan: Pinîdan, girêdana li qoşenekê.

تەولە، تەولە: رەوێ، رەوێن
(العواء، النباح)

Tewtew = Twên: Rewrew, rewên.

تەولە: یاریکە بزارئ دکن
(لعبه النرد)

Tewle: Yariyeke, bi zarî diken.

تەولا دەوارا: هافر، ناخویر
(المرید، المریش)

Tewla dewara: Hafir, axwîr.

تەوخین: کەسیرەبۆن، کەرخین، وەستان، پەلخین، کوسکبۆن
(الاعیاء، العناء، التعب الشديد)

Tewixîn: Kesîrebûn, kerixîn, pelixîn, kuskbûn.

تەوخاندن: کەسیرەکرن، کەرخاندن، کوسک کړن، پەلخاندن،
وەستاندن

(الاعناء، الاتعاب)

Tewixandin: Kesîrekirin, kerixandin, kuskbûn,
pelixandin, westandin.

تەوخی: کەسیرە، کەرخ، پەلخی، کوسکبۆ، وەستای
(العبي، العنى)

Tewixî: Kesîre, kerixî, pelixî, kuskbûy, westay.

تەواندن: راهاژۆن، ناژۆن، دەریخستن، مشەخت کړن
دەربەدەرکړن

(التهجير، الترحيل، التباعد)

Tewandin: Rohajotin, ajotin, derêxistin,
mişextkirin, derbederkirin.

تەوزین: پویج بۆن، مەزخین
(الهلاك، الحق)

Tewizîn: Pwîçbûn, mezixîn.

تەوزاندن: پویج کړن، مەزاختن
(الامحاق، الاملاك)

Tewizandin: Pwîçkirin, mezaxtin.

تەوی: پویج بۆی، مەزخی
(الماحق، الهالك)

Tewizî: Pwîçbûy, mezixtî.

تەیا: مشەخت، دەربەدەر
(المهجر، المشرود)

Teya: Mişext, derbeder.

تەیا بۆن: مشەخت بۆن، دەربەدەربۆن
(الهجر، المشرود)

Teyabûn: Mişextbûn, derbederbûn.

تەیا بۆی: مشەخت بۆی، دەربەدەربۆی
(الهاجر، المشرود)

Teyabûy: Mişextbûy, derbederbûy.

تەیا کۆن: مشەخت کړن، دەربەدەرکړن
(التهجير، التشرود)

Teyakirin: Mişextkirin, derbederkirin.

تەیاکړی: مشەخت کړی، دەربەدەرکړی
(الهجر، المشرود)

Teyakirî: Mişextkirî, derbederkirî.

تەیاپی: مشەختی، مشەختیانی، دەربەدەری، دەربەدەریانی
(الهجر، المشرود)

Teyayî: Mişextî, mişextîyayî, derbederîy.

تەپسین: برقی، برسکین، چرسکین
(اللمعان، التوهج، البريق، التلألؤ، التکوک)

Teyisîn: Biriqîn, birikîn, çiriskîn.

تەپساندن: برقاندن، برسکاندن، چرسکاندن
(التلميع، التوهيج)

Teysandin: Biriqandin, biriskandin, çiriskandin.

تەپسوک: برقوق، بریسوک، چویسوک
(الوبيض، الکوکب، البرق، السراب، الال، اللام)

Teysoke: Biriqok, birîsok, çwîsok.

تن په‌اندن: دابېغان، خه‌برگوټن، دوژن دان
(القف، الشتم، السب)

Têperrandin: Dapîvan, xebêrgotin, dujîndan.

تن په‌شین: تن په‌شان: تن په‌رین، تن چون، کون کرن، سمن
(النفوذ، الخبط، الخرق، الحدق)

Têpeşîn: Têpeşan, têperîn, têçûn, kunkirin, simtin.

تن په‌شاندن: تن په‌راندن، تیرا برن، سمن، کونکرن، تن
په‌اندن

(الاخراق، الانفاذ، الاخداق)

Têpeşandin: Têperrandin, têrrapirin, simtin, kunkirin, têbeyandin.

تن په‌شی: تن په‌ری، کون کری، تن به‌یی، سمنی، تیرا چو
(المخروق، المنفوذ، المنقوب)

Têpeşî: Têperrî, kunkirî, têbeyî, simtî, têrraşûy.

تن په‌ش: تن په‌ر، تن چو، تن به‌یی، سمنوک، سمنک
(الخارق، النافذ، الثاقب)

Têpeş: Têperr, têçûy, têbeyî, siminok, simck.

تن ته‌شلقن: سار هه‌لیون، ښک که‌تن، روپېروى بون
(الانقا، التصادف، اللقاء، المصادفه)

Têteşqilîn: Serhelbûn, vêkctin, rwîbirwîbûn.

تېر طوف: توف هنبز، هنبز، پر توف
(کثيف البدار)

Têrtov: Tovhinbiz, hinbiz, pirrtov.

تېر طوفک: ته‌لیسنى توفى، جهالکى توفى، خورجکا توفى
(عدل البذور)

Têrtovk: Telisê tovî, cihalkê tovî, xurcika tovî.

تن چون: تندا چون، تیرا چون، تیرا برن، پېش کرن، تن
چوکلین

(الركز، الايلاج، الغرز، القدس، الولوج، الدقوس)

Têçûn: Têdaçûn, têrraçûn, têdabirin, pêşkirin, têçukilîn.

تن چون: زیان دارى، کورى بون، ته‌وزین، مه‌زخین
(الفساره، الهدر، الهلاك، الضحیه)

Têçûn: Ziyandarî, goribûn, tewizîn, mezixîn.

تن چو: زیباندان، کورى بوى، ته‌وزى، مه‌زختى
لیقه‌وسى

(الفاصر، الهالك، المنكوب، المصاب)

Têçûy: Ziyandar, goribûy, tewizî, mezixî, lêqewmî.

تن چو: تندا چو، تیرا چو، پېش بوى، تن په‌شى،
تیبه‌یی

(الداقس، المدقوس، الفارز، النافذ، المنفوذ، المغروز)

Têçûy: Têdaçûy, têrraçûy, pêşbûy, têpeşî, têbeyî.

تن چوکلین: شوت بون، تندا چون، تن په‌شین
(الركز، الغرز، الدقس)

Têçukilîn: Şotbûn, têdaçûn, têpeşîn.

تندا: ژورقه، نافدا

(قیه، داخل، ضمن)

Têda: Jorve, navda.

تېدان: پېرادان، کوټنه‌کرن، ته‌پوسین
(الطی، التعمیه، البلغ، السبع)

Têdan: Pêrradan, kutnekirin, têhusîn.

تېدای: پېرادای، کوټنه‌کری، ته‌پوسى
(الطی، الموه، المبلغ، المسيح)

Têday: Pêrraday, kutnekirî, têhusî.

تېدا برن: تیرا کرن، ژور تیخستن، چوکلاندن
(الدخول، المولج، المغروز)

Têdabirin: Têrrakirin, jorêxistin, çukilandin.

تېدا چون: مه‌ل قولین، نقوب بون، نقوبون
(الصوز، الغور، الغرز، اللصب)

Têdaçûn: helqulipîn, niqobbûn, niqurbûn.

تېدا چون: تیرا چون، نافدا چون
(الوغل، التغفلل)

Têdaçûn: Têrraçûn, navdaçûn.

تېدا چو: تیرا چو، نافدا چو
(المتوغل، المتغفل، المغروز)

Têdaçûy: Têrraçûy, navdaçûy.

تن ده‌رکه‌تن: تن په‌رین، تن به‌ین، تن په‌شین، سمن
(النفوذ، الخروج، الخروق، الظهور)

Têderketin: Têperrîn, têbeyîn, têpeşîn, simtin.

تیراکری: تیدا بری، پیش کرن، ژور نیخستن
(الواخر، المولج، الوالج، المدخول)

Têrakirî: Têrabirî, pêşkirin, jorêxistî.

تیروتی: حمره، خاری و قهخاری
(التضلع، ملاوریا وشبعا)

Têrûtijî: Hemer, xarî û vexarî.

تیرا چون: نافدا چون، تیدا چون
(التفلفل، التوغل، النفوذ، العبور)

Têraçûn: Navdaçûn, têdaçûn.

تیرک: خورجک، جهالکی بجویک
(الفنیقه، الکرن، الوجاء، الفرجه)

Têrrik: Xurcik, cihalkê biçwîk.

تیرا: تیهل هاتی، تیهل هاتن
(الکفیه، الکفف، الکفایه)

Têra: Têhelhatî, têhelhatin.

تیرابون: تیهل هاتن، تیهل هاتن
(الکفایه، الاکتفاء)

Têrabûn: Têhelhatin, têhelhat.

تیرا مان: خهتین
(الصب للسیف ونحوه)

Têrraman: Xetimin.

تیر ناف: نافی بوی، نافدا، ناف قهخاری
(الریان، الناهل)

Têrav: Avîbûy, avday, av vexarî.

تیر نافبون: نافی بون، نافدان، ناف قهخاری بون
(الری، الفنهل)

Têravbûn: Avîbûn, avdan, av vexarîbûn.

تیر نافبوی: نافی بوی، نافدا، ناف قهخاری بوی
(المنهل، المروی)

Têravbûy: Avîbûy, avday, av vexarîbûy.

تیر ناف تر: نافی تر، نافدا، ناف قهخاری تر
(الاروی، الانهل)

Têravtir: Avîtir, avdaytir, av vexarîtir.

تیر ناف کرن: نافی کرن، نافدان کرن، ناف قهخاری کرن
(الانهل، التنهل، الارواء)

Têravkirin: Avîkirin, avdankirin, av vexarîkirin.

تیر دهرکتی: تیر بهری، تیر بهشین، سمی
(النفوذ، المخروق، المخرج)

Têderketî: Têperri, têbeyî, têpeşin, simtî.

تیر: خاری، تزی
(الشبعان، المشبع)

Têr: Xarî, tijî.

تیر: هنبز
(الکثیف، الثخين، الغامق)

Têr: Hinbiz.

تیر بون: تزی بون، مشت بون
(التشبع)

Têrbûn: Tijîbûn, mişîbûn.

تیر بوی: تزی بوی، مشت بوی
(المشبع)

Têrbûy: Tijîbûy, mişîbûy.

تیر تر: تزی تر، مشت تر
(الاشبع)

Têrtir: Tijîtir, miştîtir.

تیرکون: تزی کرن، مشت کرن
(الاشباع)

Têrkirin: Tijîkirin, miştîkirin.

تیرکری: تزی کری، مشت کری
(المشبع)

Têrkirî: Tijîkirî, miştîkirî.

تیری، تیرماتی: تزیاتی، مشتى
(الشبع، الشبعان)

Têrî= Têryatî: Tijyatî, miştî.

تیراکرن: تیهل هاتن، تیهل هاتن
(الکفایه، الوسعه، الکفاف، الاکفاء)

Têrrakirin: Têhelhatin, têhelhatin.

تیرا کری: تیهل هاتی، تیهل هاتی
(المکتفی، الکافی)

Têrrakirî: Têhelhatî, têhelhatî.

تیراکرن: تیرابرن، پیش کرن، ژور نیخستن
(الوخز، الايلاج، النکز، الادراع، الرز، الادخال)

Têrrakirin: Têrabirin, pêşkirin, jorêxistin.

تیر ناف کری: نافی کری، نافدان کری، ناف فەخاری کری
(النفل، المروی)

Têravkirî: Avikîrî, avdankîrî, av vexarî kirî.

تیر نافی، تیر نافیاتی، نافینی، نافدانی، ناف فەخاریاتی
(الروا، النهل)

Têravî = Têravyatî: Avînî, avdanî, av vexar-
yatî.

تیرا دیتن: کەیس دیتن، رێ لێ دیتن
(الاستفلال، الاستضعاف)

Têrradîtin: Keysdîtin, rêlê dîtin.

تیرا دیتن: روھنیاتی
(الشفافیة)

Têrradîtin: Rohinyatî.

تیرا دیتن: کەیس دیتن، رێ لێ دیتن
(المستفل، المستضعف)

Têrradîtf: Keysdîtf, rêlê dîtf.

تیر بەلگ: بەلگن، پربەلگ، بەلگ تزی
(الحصدان، للشجرة)

Têrbelg: Belgîn, pirrbelg, belg tijî.

تیر زانن: باش زانن
(الفطنة)

Têrzanîn: Başzanîn.

تیر زان: باش زان، زانا
(الفظین)

Têrzan: Başzan, zana.

تیرا چو: دەربازبو، تیرا بووین
(الایغال، الجریان، المرو)

Têrraçûn: Derbazbûn, têraborîn.

تێ پەنگ: تەشمە، چەشمە، جێ میزتەن، جێ دەست نافی
(المرحاض، الخلاء)

Têrrîtik: Teşme, çeşme, cêmîztîne, cê dest.

تیرا بو: تیرا بواردن، لێ دەربازکر
(التمریر، الامر فیہ)

Têrrabirin: Têra birandin, lê derbazkirin.

تێزە: بارووت
(البارود)

Têze: Barwît.

تێز: بەرھەف، پەیت، ھازر، قیت، چک
(الحاضر، التامب، المستعد)

Têz: Berhev, peyt, hazir, qît, çik.

تێزبو: بەرھەف بو، پەیت بو، ھاز بو، قیت بو، چک
بو

(التامب، الاستعداد، التحضر)

Têzbûn: Berhevbûn, peytbûn, hazirbûn, qîtbûn,
çikbûn.

تێز بو: بەرھەف بو، پەیت بو، ھاز بو، قیت بو، چک
بو

(المستعد، الحاضر، الھب)

Têzbûy: Berhevbûy, peytbûy, hazirbûy, qîtbûy,
çikbûy.

تێز کړن: بەرھەف کړن، پەیت کړن، ھاز کړن، قیت کړن، چک
کړن

(التامب، التحضير)

Têzkin: Berhevkirin, peytkin, hazirkirin,
qîtkirin, çikkirin.

تێزکړی: بەرھەفی کړی، چک کړی، پەیت کړی، ھاز کړی،
قیت کړی

(المؤهب، المحضر، المستعد)

Têzkirî: Berhevkirî, çikkirî, peytkirî.

تێزێ: تێزیاتی: بەرھەفی، پەیتی، ھازیی، قیتی، چکیاتی
(الاهب، الاستعداد، الحضور)

Têzî = Têzyatî: Berhevî, peytî, hazirîy, qîtf,
çikyatî.

تێزاف: تێزاف

(حامض الاسید)

Têzav: Tîjav.

تێ زان: تێ دیرھان
(النصح، الرشع)

Têzan: Tê dêrhan.

تێژک: بچووک، سافاک

(الولد، الفرخ، الشرنقه)

Têjk: Biçwîk, savak.

تێژکێ بەزانی: توبلە، کوچک
(الخنوص)

Têjkê berazî: Twîle, kwîçik.

تێ قوتان: تێ چوکلاندن، تێ شوتاندن، تێدا کرڤ، تێدا برڤ
(الاراع، الدقس، الرز، الحقن، الايلاج)

Têqutan: Têçukilandin, têşotandin, têrrakirin, têdabirin.

تێ قوتان: تێ پشان، تێ وەرکړن، راشه قاندين
(الافتحام)

Têqutan: Têpeşan, têwerkirin, raşeqandin.

تێ گهتن: تێ وەرږون، ناف له لږون
(التورط، الورط)

Têketin: Têwerbûn, navlelbûn.

تێ گهتي: تێ وەرږوي، ناف له لږوي
(المتورط)

Têketî: Têwerbûy, navlelbûy.

تیک ئالهان: گهستن، بوی بون، باله تښون، لیک ئالهان
(التبلور، التعقد، الخثر، التخر)

Têkalhan: Gihîştin, bwîbûn, baletêbûn, lêkalhan.

تیک ئالهان: لیک ئالزښ، ئالزښ
(العكش، الالتفاف، التلفف، المنكشه، الالتواء)

Têkalhan: Lêkalizîn, alizîn.

تیک ئالهای: ئالزی
(المعكوش، المتلف، الجداد، المعكیش)

Têkalhay: Alizî.

تیک ئالهای: لیک ئالهای
(المتبلور، المعقد، الخاثر، العالق)

Têkalhay: Lêkalhay.

تیک ئالاندن: لیک کرښان، لیک پښان
(الاعكاش، التلغيف، الاعلاف، الاعقاد)

Têkalandin: Lêkgirêdan, lêkpêçan.

تیک ئالزښ: تیک ئالهان
(العكش، اللغف)

Têkalizîn: Têkalhan.

تیک ئیخستن: پیکهه کړن، لیک دان، لیک بهستن، لیک بښان
(السلسل، الترکیب)

Tê existin: Pêkvekirin, lêkdan, lêkbestin, lêkbênan.

تێژکتی پزکویلی: کدیک
(الغفر)

Têjkê Pezkwîvî: Gîdîk.

تێژکا نظیرکتی
(الزک)

Têjka tivîrkê.

تێژکتی روڤی: موږو
(المعاویه، الضفبوت)

Têjkê rwîvî: Mwîro.

تێژکتی مشکی
(الدرص)

Têjkê mişkî.

تێژکتی ماری
(الجارن)

Têjkê marî.

تێژکتی گورگی: کوچک، توڤله
(الدغفل)

Têjkê gurgî: Kwîçîk, twîle.

تێژکوک
(السلف، السلق)

Têjkewk.

تیشته: فراښ
(الغداء)

Têşt: Viravîn.

تیشته گه: بهری نیږو
(الضحى، الضحو، الغدوه، الغداء)

Têştgehî: Berî nivro.

تیهه دان: تیکهه کړن، نافک کړن، نافک هه لږان
(اللث، المرغ، الغلط)

Têvedan: Têkelkirin, navikkirin, navikhel-dan.

تیهه دان: تیکهه لى
(الاختلاط، العشره، المعاشره، الاحتكاك)

Têvedan: Têkel.

تیهه دای: تیکهه، ناف هه لږای، ناف له لږی
(المرغ، المعاشر)

Têveday: Têkel, navhelday, navlelkiñ.

تيك ئېخىستى: تيك بەستى، ليك كىرداي، بېكىگە كرى، ليك بېناي

(اللسلس، المركب، المعقد)

Tē êxistî: Lêkbestî, lêkgirêday, pêkvekirî, lêkbênay.

تيك بەستى: ئېك كىردان، ليك بېنان، ليك ئالاندن

(التشابك، التماسك، الربط، التعقد، التركيب)

Têkbestin: Têkgirêdan, lêkbênan, lêkalan-din.

تيك بەستى: ئېك كرى، ليك كىرداي، بېكىگە كرى

(التماسك، المترابط، المجدد، المركب، التداخل، الانتلافي)

Têbestî: Êkgirtî, lêkgirêday, pêkvekirî.

تيك بېن: بەرك ھەبەن، خوھ بىك ئېكگە ئېنان

(القبور، للمرء كالفنذ)

Têkbirin: Berik vebirin, xwebinik êkveinan.

تيك بېرى: بەرك ھەبېرى، خوھ بىك ئېكگە ئېنان

(الطابع)

Têkbirî: Berikvebirî, xwe binikêveinay.

تيك پەشەن: ئېكرا چۆن، ئېكگەل چۆن، تېك پەرىن

(التشابك، التداخل المعاكس)

Têkpeşîn: Têkrraçûn, têklelçûn, têkperrîn.

تيك پەشانەن: تېك پەرانەن، ئېكرا كۆن، ئېكگەل بۆن

(الاشباك، الشبيك)

Têkpeşandin: Têkperrandin, têkrrakirin têklelbin.

تيك پەشانەنى: تېك پەرانەنى، ئېكرا كرى، ئېكگەل بېرى

(التشابك)

Têkpeşandî: Têkperrandî, têkrrakirî, têklel-birî.

تيك پەشى: تېك پەرى، ئېكرا چۆى، ئېكگەل چۆى

(الشبيك)

Têkpeşî: Têkperri, têkrraçûy, têklelçûy.

تيك تەشلىقن: بىسەرك ھەلبون، ئېك كەتن بىن ژفان

(التصادف، الالتقاء العجائى)

Têkteşqilîn: biserikhelbûn, vekke'in bê ji-van.

تيك تەشلىقن: بىسەرك ھەلبوى، ئېك كەتى، دەملەست

(التصادف، الالتقاء، التلاقي)

Têkteşqilî: Biserikhelbûy, vêkke'ti, demildest.

تيك چۆن: چىرچۆن، كۆرىشك بۆن، قىرمىچك چۆن

(الضوء، الكمش، الكرش، القلص، الشنج، التوتر، القبض)

Têkçûn: Çirçûn, kurîşkbûn, qirmîçkçûn.

تيك چۆى: چىرچۆى، كۆرىشك بوى، قىرمىچى

(المنضور، المنكمش، المتشنج، الضاوى، المتقلص، المتوتر، المنقيض، الكرش)

Têkçûy: Çirçûy, kurîşkbûy, qirmîçî.

تيك چۆن: ئېرىبۆن، كۆم بۆن، ھاتنا ئېك

(الانفهار، القطب، القطوب، الجذر للماء)

Têkçûn: Tîrbûn, kombûn, hatina êk.

تيك چۆى: ئېرى بوى، كۆم بوى، ھاتى ئېك

(الكفهر، المقطب، المجذور، القاطب)

Têkçûy: Tîrbûy, kombûy, hafî êk.

تيكدا: ئېكگەل، ئافكدا

(الخطط، المشترك، المتداخل، الكل، الجميع)

Têkda: Têkel, navikda.

تيكداىى: ئېكگەلى، ئافكداىى

(المشترك، المختلط، المتداخل، الكليه)

Têkdayî: Têkelî, navikdayî.

تيك دانان: ئېك ئېخىستىن، ئېك بەستىن

(اللسلس)

Têkdanan: Têkêxistin, têk bestin.

تيك دانائى: ئېك ئېخىستىنى، ئېك بەستىنى

(اللسلس)

Têkdanay: Têkêxistî, têkbestî.

تيك دانە: ئېك بەستى، ئېك ئېخ

(اللسلسه)

Têkdane: Têkbestî, têkêx.

تيكرا: كرىن كۆسە، ئېك نائى

(الكنب، للمرء، الغمد، الولج)

Têkrra: Girêgose, têknay.

تيكراىى: كرىن كۆسەىى، ئېك نائى، ئېك نائى

(التكنب، الغمد، الولج)

Têkrrayt: Girêgoseyî, têknanî, têknayatî.

تیکرا کین: تیک نان، تیک چکلاندن
(الانغام، الايلاج، الادخال)

Têkrakirin: Têknan, têkçikilandin.

تیکرا کری: تیک نای، تیک چکلاندی
(المغمد، الوالج، المدخل)

Têrrakirî: Têknayî, têkçikilandî.

تیکرا چین: نافک مه لچون، نافک له لچون، تیک پەشین، تیک پەزین
(اللک، الشیک، الشیص)

Têkrraçûn: Navikhelçûn, naviklelçûn, têk-peşîn, têkpezîn.

تیکرا چوی: نافک مه لچوی، نافک له لچوی، تیک پەشی، تیک پەری
(اللاحک، اللحیک، المشیک، المشابک)

Têrraçûy: Navikhelçûy, naviklelçûy, têkpsî, têkperî.

تیکرا پەشین: تیکرا پەزین، تیکرا بەزین
(التشابک، الماکس، التداخل، الانتلافی)

Têkrrapeşîn: Têkperrîn, têkrrabeyîn.

تیکرا پەزین: تیکرا پەشین، تیکرا بەزین
(اللک، الانتلاف، التداخل)

Têkrraperrîn: Têrrapeşîn, têkrrabeyîn.

تیک پێچای: لیک ئالاندی، وەرپێچای، لیک وەرپادای
(الملفوف، المطوی، الملوی)

Têkpêçay: Lêkalandî, werpêçay, lêkwerbaday.

تیک پێچان: لیک ئالاندن، وەرپێچان، لیک وەرپادان
(القم، الکف، الطی، اللوی، الملوی، الثنی)

Têkpêçan: Lêkalandin, werpêçan, lêkwerbadaan.

تیک شیلان: لیک ئالوزاندن، شەولەوگوتن
(الخل فی الکلام، الفوضی)

Têkşêlan: Lêkalozandin, şewlewew gotin.

تیک شیلاندن: لیک ئالوزاندن، شەولەویاتی
(التخطل، التخطیل)

Têkşêlandin: Lêkalozandin, şewleweyatî.

تیکرین: کوپکرن، تیکرین، تیهل برن، نافهه ل برن
(اللحمه للنسج، السكب، الصب)

Têkirin: Gurrkirin, têrrabirin, têhelbirin, navhelbirin

تیکری: کوپکری، دناق مه ل بری
(المسکوب، المصبوب، المملوء، الملئ)

Têkrî: Gurrkirî, dinavhelbirî.

تیکرین: زنجیرۆن، مسری بۆن، فەوهرهان
(النحول، الشحوب، بدون مرض ظاهر)

Têkirin: Zinêrbûn, misrîbûn, wewerhan.

تیک فەدان: لیک شلقاندن، تیک مه لدان، گەمراندن
(الخط، الحرس، المری)

Têkvedan: Lêkşilqandin, têkheldan, gemirandin.

تیک فەدای: لیک شلقاندی، تیک مه لدای، گەمراندی
(المخبوط)

Têkveday: Lêkşilqandî, têkhelday, gemirandî.

تیکله دان: لێ گەرهان، لدویف چۆن، سهحکرن، نێزان
(البعث، الفتیش)

Têkvedan: Lêgerhan, li dwîwçûn, sehkirin, nêrran.

تیک فەدای: لێ گەرهای، لدویف چوی، سهحکری، نێزای
(المحوث، المفتش)

Têkveday: Lêgerhay, lidwîwçûy, schkirî, nêrray.

تیکل: نافکدا، تیکدا، نافک کەنی
(المختلط، المشترك، المشاع، المزوج، المخلوط)

Têkel: Navikda, têkda, navikketî.

تیکل: مه قال، دوست، برادر، رهخم
(الماشر، الصاحب، الشمشع)

Têkel: Heval, dost, birader, rexm.

تیکلی: نافکدای، تیکدای، مه فایلی، لکه ل بارتن
(الاختلاط، الماخاطه، المعاشره، المهرجان، الامتراج)

Têkelî: Navikdayî, têkdayî, hevalînî, li gelik bartin.

تیکلک بۆن: نافک کەتن، تیکدابۆن، نافکدابۆن
(الهرج، التخلیط، الاشتراك)

Têkelikbûn: Navik ketin, têkdabûn, navikdabûn.

تيك ناي: ليک دای، تیک پښای، تیکراکری، بری نیک
(الکمل، الغمد، الموج)

Têkney: Lêkday, têkpêçay, têkrrakirî, birfêk.

تيك هه لچون: تیک له لچون، تیک په شین، تیکرا چون تیک
په رین
(الوشاج)

Têkheļçûn: Têkleļçûn, têkpeşîn, têkrraçûn, têkperrîn.

تيك هه لچوی: تیک له لچوی، تیک په سنی، تیکراچوی، تیک
په ری
(الوشیجه، الوشیج)

Têkheļçûn: Têkleļçûy, têkbestî, têkrraçûy, têkperrî.

تيك هه ژان: تیک هاتن و چون، لیک شلقان، تیک له رزین،
تيك هه شان
(المور، المید، الزلزله، الامتزاز)

Têkhejan: Têkhatin û çûn, lêkşilqan, têklerzîn, têkheşan.

تيك هه شان: تیک هه ژان، تیک له رزین، تیک نینان و یرن
(المور، الزلزله، المید، الامتزاز)

Têkheşan: Têkhejan, têklerzîn, têkînan û birin.

تيك هه ژاندين: تیک شلقاندين، تیک له رزاندن، تیک نینان و
یرن
(الهن، التمیید، الارتجاج، الارجاج)

Têkhejandin: Têkşilqandin, têklerzandin, têkînan û birin.

تيك هه سین: زیخاندين، دهست خوردين، ناف تیدان
(الزاج، الشغب، التعريض)

Têkhusîn: Zuxandin, dest xurrdan, nav têdan.

تيك هه سین: تیدان، پیک رادان، لیک خوراندن
(الشحذ، السن)

Têkhusîn: Têdan, pêkrradan, lêk xurandin.

تيك هاتن وچوون: تیک هه ژان، تیک له رزین، تیک شلقان
(المور، المید)

Têkhatinûçûn: Têkhejan, têk lerzîn, têkşilqan.

تيك هه لک بون: تیکدابون، نافک کهتن، تن هه لبون
(النکاح، التخلط)

Têkelikbûn: Têkdabûn, navikketin, têhlbûn.

تيك هه لک بوی: نافک کهتن، نافکدابوی، تن هه لبوی
(الخلوط، المزوج)

Têkelikbûy: Navik ketî, navikdabûy, têhelbûy.

تيك هه لک کرن: نافک هه لدان، نافک نیخستن، نافکدا کرن
(الخط، الدمج، المزج)

Têkelikkirin: Navikheldan, navik êxistin, navikdakirin.

تيك هه لک بون: نافک هه لبون، نافکدابون، ناف هه بون
(الاندماج، الامتزاز، الاختلاط)

Têkelbûn: Navik helbûn, navikdabûn, navhelbûn.

تيك هه لک بوی: نافک هه لبوی، نافک کهتن بوی
(الندمج، المزوج، المختلط)

Têkelbûy: Navikhelbûy, navik ketinbûy.

تيك هه لک کرن: نافک هه لدان، نافک نیخستن
(الادماج، المزج، الخط)

Têkelkîrin: Navikheldan, navikêxistin.

تيك هه لک: دانی بغرش وکلش، که هه لک دان دنا فکدا
(العلت للحبوب، الشوب، اوشاب، المزيج، الخلیط)

Têkelok: Danê biqirş û gilêş, gelek dan dinavêkda.

تيك هه لچون: تیکرا چون، تیک هه لچون، نافکرا چون
(التداخل البنائي)

Têkelçûn: Têkrraçûn, têkheļçûn, navikrraçûn.

تيك هه لک ناف: بهرشیبائی، بهرشی
(الاسماء المشتركة)

Têkelnav: Bersîyatî, bersî.

تيك نان: لیک دان، تیک پښان
(الکمله، جمع الثوب والمتاع للسفر)

Têknan: Lêkdan, têkpêçan.

تيك نان: تیکرا کرن، برنا تیک
(الاغمار، الايلاج، الجماع)

Têknan: Têkrrakirin, birina êk.

تيك وهرکړن: پېچان: ليک دان، تېک نالاندن، فيک نيخستن
(الضم، الطي، اللغ، الشئ، الطوى، اللغ، التعليف)

Têkwerkirin: Pêçan, lêkdan, têkalandin, vê-kêxistin.

تيک وهرکړی: پېچای، ليک دای، تېک نالاندی، فيک نيخستی
(الطوى، المضموم، المشئ، الملقف، الملقع، المغلف)

Têkwerkirî: Pêçay, lêkday, têkalandî, vêkêxistî.

تيک وهرېون: ليک نالهان، دورک وهرهاتن
(الانطواء، الانضمام، الالتفاف)

Têkwerbûn: Lêk alhan, dorikwerhatin.

تيک وهرکړن: تېک نالاندن، پېک وهرنېنان، ليک پېچان،
هافيتنا تېک، تېک پورانن
(التراشق، التفاضل)

Têkwerkirin: Têkalandin, pêkwerfînan, lêk-pêçan, havêtina êk, têkperrandin.

تيک وهرکړی: هافيتی تېک، تېک پوراندی
(التراشق، المتفاضل)

Têkwerkirî: Havêti êk, têk perrandî.

تيک گړيدان: تېکدانان، ليک بهستن، ليک بېنان، پېکله کړن
(الارتباط، التسلسل، التعليق)

Têkgirêdan: Têkdanan, lêkbestin, lêkbînan, pêkvekirin.

تيکهلک: دانی بقرش وکلش، تېکهلوک
(الخصف، الشوب، المشوب)

Têkelik: Danê bi qirş û gilêş, têkelok.

تيک تېک: بهرامېر، وهک تېک، شتی تېک، ههاف نيرک
(المساوى، المائل، المشابه)

Têktêk: Biramber, wek êk, şitî êk, hevnişk.

تيک تېکی: بهرامېری، وهک تېکی، شتی تېکی، ههاف نیری
(المساواة، المائلة، المشابه)

Têktêkî: Biramberî, wek êkî, şitî êkî, hevnişî.

تن کھهشتن: زيځی، زيږهکی، هايډاری، ناکه هداري، ههستی
(الادراك، الفهم، القطنة، الحصافة، الوعي، الفقه)

Têgiheştin: Zîxî, zîrekî, haydarî, agehdarî, hestî.

تن کھهشتی: زيځ، زيږهک، هايډار، ههستی، ناکه
(الفقيه، الحضيف، الفطن، الفهم، المدرك، اللويعى،
الواعى)

Têgiheştî: Zîx, zîrek, haydar, hest, ageh.

تن کھاندن: هايډان، ناکه هدارن، نيشادان
(الافهام، التلقين، الاطمان، التفقيه)

Têgihandin: Haydan, agehdrakirin, nişadan.

تن کھاندی: هايډای، ناکه هکړی، نيشادای
(اللقن، الفهم، الفقه، الملقن)

Têgihandî: Hayday, agihkirî, nişaday.

تن گړتن: بهرکړن، تن پېچان، پيوهر نېنان، تن وهرکړن،
کراس کړن
(التعليف، التلبيس)

Têgirtin: Berkirin, têpêçan, pêwerfînan, tê-werkirin.

تن گړتی: بهرکړی، تن پېچای، تن وهرکړی، پيوهر نينای،
کراس کړی
(الملغ، الملبس)

Têgirtî: Berkirî, têpêçay, têwerkirî, pêwerfînay, kiraskirî.

تن له لېون: تن کهن، تېهال بون، ناف له لېون، تېکهل بون
(التورط، الاندماج، الامزاج)

Têlebûn: Têketin, têhelbûn, navlelbûn, tê-kelbûn.

تن له لېوی: تن کهنی، تېهال بوی، ناف له لېوی، تېکهل بوی
(المتورط، المتزج، المندمج، المشارک، المخالط)

Têlebûy: Têketî, têhelbûy, navlelbûy, têkelbûy.

تېله: مه زړنگ، داف
(السلک)

Têle: Mezring, dav.

تن له لکړن: تېکهل کړن، ناف له لکړن، تېهال کړن
(الخط، الدمج، المزج، التوريط)

Têlekirin: Têkelkirin, navlelkirin, têhelkirin.

تن له لکړی: تېکهل کړی، ناف له لکړی، تېهال کړی
(الموط، المخلوط، الممزوج، الدامج، الدمج)

Têlekirî: Têkelkirî, navlelkirî, têhelkirî.

تېلهاتن: تېراکړن
(الاكتفاء، الکفايه)

Têlelhatin: Têrrakirin.

تېلهاتن: تېراکړی
(الكافي)

Têlelhatî: Têrrakirî.

تیهلبارک: بارئ سفک، باری بجویک، سفکبار
(الحمل الخفيف الصغر)

Têlebark: Barê sivik, barê biçwîk, sivkebar.

تیهن: ناف خاز، خرت

(العطش، الاوام، اللهاب، الغل، الظما)

Têhin: Avxaz, xirte.

تیهن: گهرم

(الدفی، الحارہ)

Têhin: Gerim.

تیهنی: ناف خاز، خرت

(العطشان، الظمان، اللہیان)

Têhnî: Avxaz, xirte.

تیهن بون: ناف خازبون، خرت بون

(التمطش)

Têhinbûn: Av xazbûn, xirtebûn.

تیهنی بوی، تیهن بوی: ناف خازبوی، خرت بوی

(التمطش)

Têhinbûy = Têhinbûy: Avxazbûy, xirtebûy.

تیهنی کرن، تیهن کرن: ناف خازکرن، خرت کرن

(الاعطاش، العطش، الاظماء)

Têhînfkirin = Têhinkirin: Avxazkirin, xirtekirin.

تیهن کری، تیهنی کری: ناف خاز کری، خرت کری

(المعطش)

Têhinkirî = Têhnîkirî: Avxazkirî, xirtekirî.

تیهنک: نهساخییه که پز و حیوانی دکریت

(النجر، للفم، مرض العطش، البعر، ظمأ لا یرتوی)

Têhnîk: Nesaxîyêke pez û hêwanî digirîf.

تیهنک: پاتی گهرم بجهن نیشن فهن، دهرمان کرنا بگهرم

(اللكماده الطبیبه)

Têhnîk: Patê gerim bi cihê êşê ve dinin, dermankirina bi germê.

تیهنیباتی: ناف خازی، خرتیی، خرتیاتی، ناف خازیاتی

(البعر، الظما، اللهاب، البعر)

Têhnîyatî: Avxazî, xirtey, xirteyatî, avxazîyatî.

تیهن ئافک: کبیایهکن بیتهداره، لکهل دهوی دلیتن، دکهن

ناف برنج دهوکن

(الخفت، السذاب، نبات معطر)

Têhn avk: Gîyayekê behindare, li gel dewî

dilênin diken nav birinc dewkê.

تیهننا ناگری: گهرما ناگری، گورا ناگری، کهلییا ناگری
(الشواظ، اللهب)

Têhna Agirî: Germa agirî, gurra agirî, kelîya agirî.

تیهن دان: گهرم دان

(التهلب، التدفی، التومج)

Têhndan: Gerimdan.

تیهنک گرتن: نهساخییه کا زنیور و جافری وکوالی به

(السهاف، العطاش، مرض للحیوان)

Têhnîkgirtin: Nesaxîyêka zinêwir û çavri û kewalîye.

تیهننا گهرم: کهله ژان، تهره

(الومج)

Têhna germê: Kelejan, tehre.

تیهن شیر: گهرما کیم، گهرما لهش بویریتی

(الحارہ الفاتره، الساخن)

Têhnşîr: Germa kêr, germa leş bi wêrîtê.

تیهننا تهرج: کهله ژان، ههلا کهله ژانی

(الوهر، اضطراب وهج الشمس کالبخار)

Têhna tehre: Kelejan, helma kelejanê.

تت هه لاندن: نقورکرن، نقوب کرن، بن ناف کرن

(القص، الغمس، الفوص، الغرقه)

Têhelandin: Niqurkirin, niqobkirin, bi navkirin.

تت هه لاندن: تت وهراندن

(المغامره، المجازفه)

Têhelandin: Têwerandin.

تت هه لاندن: نقورکری، نقوب کری، بن ناف کری

(المفوس، المغموط، المغرق، الفائض)

Têhelandî: Niqurkirî, niqobkirî, binavkirî.

تت هه لاندن: تت وهراندن، تت وهرین

(المغامر، المجازف)

Têhelandî: Têwerandî, têwerin.

تت هه لاندن: تت له لاندن، ناف هه لاندن، تیکه ل کرن

(الخلط، المزج)

Têheland: Têleldan, nav vedan, têkelkirin.

تَن هَلاي: تَن له لداي. ناف هَلاي. تَيكل كرى
(المخلوط، المزوج)

Têhêlday: Têlelday, nav veday, têkelkirî.

تَن هَمي: مَيَباش، مَيَچاك، لهشكرى، مَيَرخاس، دينه مَيَ
(الليس، الذي لا يبالى هولا يودعه، المقدّر، الكفّ)

Têheyî: Mêrbaş, mêrçak, leşkirî, mêrxas, dînemêr.

تَن هَماني: مَيَچاكي، مَيَباشي، لهشكهرباني، مَيَرخاسي،
دينه مَيَري

(اللياسه، الاقتدار، الكفاءه)

Têheyatî: Mêrçakî, mêrbaş, leşkirîyatî, mêrxasî, dînemêrî.

تَن هاتن: تَن دِيرهان، دُي وهرهان، تَن زان
(المث، الرشع، النز)

Têhatin: Têdêrhan, jêwerhan, têzan.

تَيهَل هاتن: تَيهَل هاتن، تَيَراكرن
(الكفاه)

Têhelhatin: Têlelhatî, têrrakirî.

تَيهَل هاتي: تَيهَل هاتي، تَيَراكري
(الكف، الكفه)

Têhelhatî: Têlelhatî, têrrakirî.

تَن هَليبن: تَن وهرِبون، تَيكل بون، يَيَقه بون، تَيهَل بون
(التورط)

Têhelbûn: Têwerbûn, têkelbûn, pêvebûn, têlelbûn.

تَن هَليبي: تَن وهرِبي، تَيكل بوي، يَيَقه بوي، تَن له لبي
(التورط)

Têhelbûy: Têwerbûy, têkelbûy, pêvebûy, têlelbûy.

تَن هَلكرن: تَيهَل كرن، يَيَقه كرن، تَيكل كرن
(التوريط)

Têhelkirin: Têlelkirin, pêvekirin, têkelkirin.

تَن هَلكري: تَيهَل كرى، تَيكل كرى، يَيَقه كرى
(المورط)

Têhelkirî: Têlelkirî, têkelkirî, pêvekirî.

تَن هوسين: تَيَقه دان

(المغازله، الاحتكاك، الحك، الطلاء)

Têhusîn: Têvedan.

تَن هوسينك: تَيَقه دانك
(المحتك، المفاضل)

Têhusînk: Têvedank.

تَن هَمبون: هنده بون، هنديبون
(القدر، المقدار، القياس، للمده، والزمن)

Têhebûn: Hindebûn, hinbûn.

تَن وهراندن: تَن هَلاندن
(الفتك، الفاسده، المجازفه)

Têwerandin: Têhelandin.

تَن وهركرن: تَن يَيَچان، كُراس كرن، يَن وهرينان
(اللفع، اللغ، اللطوى، الغلف)

Têwerkirin: Têpêçan, kiraskirin, pêwerînan.

تَن وهركرن: هافيتن، تَن يَهراندن
(الرشق، القذف، الرمي)

Têwerkirin: Havêtin, têperrandin.

تَن وهرهاتن: يَيَهرهان، ديروههاتن
(الاحاطه، اللوث، الالتفاف)

Têwerhatin: Pêwerhatin, dorwerhatin.

تَن وهرِبون: تَن كهتن، ناف هَليبن
(النشقه، الدخول في امر لا خلاص منه)

Têwerbûn: Têketin, navhelbûn.

تَن وهرِبي: تَن كهتي، ناف هَليبي
(النشق، التشيق)

Têwerbûy: Têketî, navhelbûy.

تَن وهرِبون: نارهان، شه مَبوزبون، تنگزين، سلهان، هست
بون

(الغمرة، الحماس، التهور، الاغتيال)

Têwerbûn: Arhan, şembozbûn, tingijîn, silhan, hestbûn.

تَن وهرِبون: تَن نالهان يَيَقه مان
(العنكشه، النشب للطنان في شبكه الصيد)

Têwerbûn: Tê alhan.

تَن وهردان: تَن شلقان
(المضمضه، الفرغره، الخضر)

Têwerdan: Têşilqan.

تَن وهرين: تَن هَلين

(المجازف، الفاسر، الضماد، الحوط، المحيط)

Têwerîn: Têhelîn.

تبل قرمچین: تل کوریشک بون، تل چرچون
(الکتع)

Tibilqırmıçın: Til kuruşkbûn, tilçırçûn.

تبل کورت: تل کورت، تل پاشقه‌مای
(الکزم، الکزم)

Tibilkurt: Tilkurt, tilpaşvema.

تبل کورتی: تل کورتی، تل پاشقه‌مان
(الکزام، الکزم)

Tibilkurtî: Tilkurtî, tilpaşveman.

تپ تپ، قیقن: دهنگی وهرمانی په شتی پسه‌نگ
(الدم)

Tiptip = Tipên: Dengê werhanêye, tiştê biseng.

تویان: گیلندی، شالوکا معزن، دریاسا معزن
(سیف الحصاد)

Tirpan: Gêlindî, şaloka mezin, diryasa mezin.

تت: دهر تیخستن، دابه‌رزین، لی خورین، هاژوتن، همراندن، بوس کرن

(الطرد، التیذ، الزجر، الویخ، الحقر، الاحتقار)

Tit: Derêxistin, daberzîn, lêxurîn, hajotin, herimandin, buskirin.

تت بون: دهرکرن، دابه‌رزین، لی خورین، هاژوتن، همراندن، بوس بون

(الانتیاذ، الازدجار، الاحقار)

Titbûn: Derkirin, daberzîn, lêxurîn, hajotin, herimandin, busbûn.

تت بوی: دهرکری، دابه‌رزی، لی خوری، هاژوتی، همراندی، بوس بوی

(المحقر، المحرود، المنبوذ، المویخ)

Titbûy: Derkirî, daberzî, lêxurî, hajotî, herimandî, busbûy.

تت کرن: دهرتیخستن، دابه‌رزاندن، لی خورین، همراندن، بوس کرن

(الانباز، التویخ، التزجیر)

Titkirin: Derêxistin, daberzandin, lêxurîn, herimandin, buskirin.

تت وەر: لی بیج، کوتان
(الحاط)

Têwer: Lêpêç, kotan.

تت وهراتن: پیوه‌راتن، دور وهراتن
(الاحاطه)

Têwerhatin: Pêwerhatin, dorwerhatin.

تباي: وەك، شتی، مینا
(المثل، الشبه، النظير، المقارن، المساوی)

Tibay: Wek şitî, mîna.

تباي، تباي: وهکياتی، شتیياتی، میناتی، شتیياتی
(المائله، المشابهه، المقارنه، المساواه)

Tibayf = Tibahf: Wekyatî, şitîyatî, mînatî, şitîyatî.

تبل: تل، په‌نگ
(الاصبع)

Tibil: Til, penc.

تبلا به‌رانی: تلا به‌رانی، تلانتیکی ژ نافدا
(الابهام)

Tibla beranf: Tila beranî, tila êkê ji navda.

تبل شکاف تالیسک: تلا شکاف تالیسکی، یا دووی ژ نافدا
(السبابه)

Tiblaşkevalfsk: Tila şkev alîşkê, ya duwê ji navda.

تبل نافتی: تلا نافتی، تلا نیفه‌کی
(الوسطی)

Tiblanavê: Tila navê, tila nîvekê.

تبلام به‌لیجی: تلا دووی ژ دهرقه، یا چاری ژ نافدا
(البنصر)

Tiblamabelîşê: Tila duwê ji derve, ya çarê ji nav da.

تبلا قلیجی: تلا نیکی ژ دهرقه
(الخنصر)

Tiblaqilîşê: Tila êkê ji derve.

تبل قرمچی: تل کوریشک، تل چرچی
(الاکتع)

Tibilqırmıçî: Tilkuruşk, tilçırçûy.

تداروک بون: خەمل بون، تفتاندن، پەرلاق بون، کوگرین
(الزین)

Tidarekbûn: Ximilbûn, tivtivanandin, perlaqbûn, gogirîn.

تداروک بوی: خەملی بوی، تفتاندی، پەرلاق بوی
(الزین)

Tidarekbûy: Xemilbûy, tivtivanî, perlaqbûy.

تداروکتر: خەملی تر، تفتاندی تر، پەرلاق تر، کوگراندی تر
(الزین)

Tidarektir: Xemlîtir, tivtivanîtir, perlaqtir, gogirandîtir.

تداروک کر: خەملاندن، تفتاندن، پەرلاق کون، کوگراندن
(الزین)

Tidarekkirin: Xemlandin, tivtivanandin, perlaqqirin, gogirandin.

تداروک کر: خەملاندی، تفتاندی، پەرلاق کر، کوگراندی
(الزین)

Tidarekkirî: Xemlandî, tivtivanî, perlaqqirî, gogirandî.

تداروکی: تداروکیاتی: خەملاندیاتی، پەرلاقی، تفتاندی،
کوگراندی

(الزین)

Tidarekî = Tidarekfyatî: Xemlandîyatî, perlaqî, tivtivanî, gogirandî.

تر: نالافێ چێترێ پە، چاکتری

(فی آخر اللفظ يدل على التفضيل كما ويعطى معنى الآخر)

Tir: Alavê çêtirîyê ye, çaktirî.

تر: زرج، پڤ

(الضراط)

Tirr: Zirç, piv.

ترتی: پڤ پڤی، زرج زرجی

(الضراط)

Tirtirî: Pivpivî, zirçzirçî.

ترپیل: فەقیرێ دل ماقول، زاری دل مەزن، بەلنگازی خوە

نەنیاس، ژێن خوە دەرکەنی

(کنایە عن المجرفة الجوفاء)

Tirpîla: Feqîrê dilmaqwl, jarê dil mezin, belingazê xwe nenyas, ji pê xwe derketî.

تت کر: دەرئێخستى، دابەرزاندی، لێ خوری، هەرماندی،
بوس کر

(الطرد، المویخ)

Titkirî: Derêxistî, daberzandî, lêxurî, herimandî, buskirî.

تتی، تتیاتی: دەرکرنی، هاژوتنی، لێ خورینی، هەرمیاتی،
بوسیاتی

(الطرد، الزجر، النبذ، المویخ، التحريم، التحقير)

Titf = Tiftyatî: Derkirinî, hajotinî, lêxurinî, herimayatî, busiyatî.

تتا: دێتێن قوریت بەرا یێت ناڤا بارانا تێدا دمیڤیت، نو
مروڤ ناڤی ژێ فەدخون

(اللوب، التمد، الوايه، الوقيره، الجب، القفء، الرده)

Tiba: Dibêjn qurêt bera yêt ava barana têda dimînî, û mirov avê jê vedixon.

تەنی: هەمەر، تەنگژی، مەندبوی، رەپژی، دای پاش، تێربوی
(النفران، المحشون، المصنل، الداغص)

Tihnf: Hemer, tingijî, mendbûy, repijî, daypaş, têrbûy.

تەنیاتی: هەمەری، تەنگژین، مەندبۆن، رەپژین، دان پاشی،
تێر بون

(النفر، الشحاء، الاصمئلال، الداغص)

Tihnfyatî: Hemerî, tingijîn, mendbûn, repijîn, danpaş, têrbûn.

تەخ، تەخ: بەهافێزە دەرڤە ژ دەڤن خوە، نەکە

(امر للطفل برمي ولفظ ما في فمه)

Tixtix = Tixe: Bihavêje derve ji devê xwe, neke.

تەخ: وەک بێژن، پاتوسێ تەخی، شولەکا تەخ

(کنایە عن العظمه والكفاء)

Tix: Wek bêjin, pa tu yê tixî, şoleka tixe.

تەخووب: سینور، شار، گفانده، مەرز

(المد، الطور، الحدود)

Tixwîb: Sînor, şar, givande, meriz.

تداروک: خەملین، تفتین، پەرلاقی، کوگراندن

(الزین)

Tidarek: Xemlîn, tivtivin, perlaqî, gogiran din.

ترج: رازان، تلاشى بون، خوہ بئردى رانان، كەتن
(الرقود، الرقده)

Tirç: Razan, telaşbûn xwe bi erdî ranan, ketin.

تر چماق: گەورى خەر، قورباچە
(الخناق، الذبحة الصدرية، النكاف)

Tirçimaq: Gewrîxirr, qurbace.

ترچەدین: بەیتەشە، هەلەدین، باهێلە، هێر، گەوشەک
(الاهبل، الابه، السفیه)

Tirçedîn: Beyteşe, heledîn, bahêle, hêrr, gewşik.

ترچە دەینی: بەیتەشەیی، هەلەدینی، باهێلەیی، هێریاتی، گەوشەکی

(الهبيل، البلاهه، السفه، اليله)

Tirçedînf: Beyteşeyî, heledînf, bahêleyî, hêrr-yatî, gewşikî.

ترخان: قەلەر، تەفقی، تیرۆژی، تەرۆتول
(الابنخ، البيض، البدين، السمين)

Tirxan: Qelew, tefiqî, têr û tijî, terûtöl.

ترخانی: قەلەوی، تەرۆتولی، تیرۆژی، تەفقی
(البتخ، البضه، السمن، البدانه)

Tirxanî: Qelewî, ter û toî, têr û tijî, tefiqîn.

ترخان ی کۆن: قەلەوکر، ئەفغاندن، تیرۆژی کر، تەرۆتول کر

(التخضير، التأسيس، التشكيل)

Tirxankirin: Qelewkirin, tefiqandin, têr û tijîkirin, ter û toîkirin.

ترخێن: شلاترشی یا بەکەلم چێچا ترشی، شلا گارسى یا ترشی

(الرضيخ ادم يؤتدم به)

Tirxîn: Şilatirşî ya bi kelem çîça tirşî, şila garisî ya tirşî.

ترە دین: باهێلە، بەیتەشە، هێر، هەلەدین، گەوشەک
(السفيه، الاهبل، الابه)

Tirredîn: Bahêle, beyteşe, hêrr, heledîn, gewşek.

ترەدینی: باهێلەیی، بەیتەشەیی، هێریاتی، گەوشەکی
(السفاهه، الهبيل، البلاهه، اليله)

Tirredînf: Bahêleyî, beyteşeyî, hêrratî, gewşekî.

تر تۆک: بۆریکارزاد تێدا خار دکەفیت، پوتکا گەبۆین بو گەمشێ

(البلعوم، المرئ)

Tirtirk: Borika têda xar dikevît, putka geywiyê bo gemşê.

تر تۆک: چف، قون، سووریچک
(الشرج)

Tirtirk: Çiv, qûn, sorîşk.

ترتۆک: دێژن دوزەمخ، نافێ جەهەمن یە
(کنایە لجهنم، السعير)

Tirtirk: Dibêjin dozexê, navê cehenemê ye.

ترتۆ: جیق جیق، نیک نیک، پەق پەق
(المشقوق)

Tirtirr: Çîqîq, tîktîk, peqpeq.

تر تۆ: گەف وگەر
(التهديد، الوعيد)

Tirtirr: Gef û gurr.

تر تۆق: بێتن، نیک سەر هاتن
(راسا، مفردا)

Tir toq: Bitinê, êkser hatin.

ترتۆ: تەخلێتەکتی تەیرایە، تۆخەکتی مێش و مەرایە
(صنف من الطيور، واسم لشيره)

Tirtirre: Texlîtekê teyraye, tuxmekê mêş û moraye.

تر تۆمەیی: دفن بڵندی، سەرگەرمی، سەرسکی، دل نافایی
(القطرسه، التکبر)

Tirtirreyî: Dîfin bilindî, sergermî, serskî, dilavayî.

ترۆ: کۆدک، نامانی فەخارنا ئافێ
(المصواع، الطاسه، القحف)

Tirar: Kodik, amanê vexarna avê.

ترپ ترپ، ترپین: دەنگی وەرھانا نشتی گران و بێسەنگ، بێژنا بێبا، دەنگی یێ بێ قوتی

(اللدم، صوت سقوط الشيء، وصوت وقع الاقدام)

Tirtirp = Tirpên: Dengê werhana tiştê giran û biseng, pêjna pêya, dengê pêpê qutê.

تراوی سەری: تاسی سەری، کودی سەری
(قحف الرأس)

Tirarêserî: Tasê serî, kodê serî.

تراوی: نامویری کیشانا نشتی، کیشەک
(القسطاس، المیزان)

Tirazî: Amwîrê kêşana tiştî, kêşek.

تراوی: قومرەکا ستێرایە لئەسمانی بقی ناھی
(مجموعه نجوم تسمى المیزان ایضا)

Tirazî: Qomirteka stêraye li esmanî bivî navî.

تراوینک: ژەنینا لەشی، پوتی بونا لەشی
(الاختلاج الجسمی من الخدر)

Tirazînk: Jenîna leşî, pûtîbûna leşî.

تراوینکێت ئێزمانی: ژەنینا ئەزمانی ژبەر نشتی تیز
(الحذوق، اللسان)

Tirazînkê ezmanî: Jenîna ezmanî ji ber tiştê
tîj.

ترس: طرس: سەهەم، گژین، بێسەیدایان
(الخوف، الذعر، الفرع، الهول، الفرق، الهلع، الرعب)

Tirs: Sehim, gijên, bi serî daçûn.

ترس ترسوک: قون فرەه، کولەک بەش، بێ فریت
(المصوع، الخواف)

Tirstirsok: Qûnfirêh, kulekbeş, bêfirêt.

ترسوک: هەلەپە
(الکح، الهیاب، الوجل، الجیان، الرعید)

Tirsinok: Helepe.

ترسا خودی: بێرهاتنا خودی، هزرا خودی
(التقوی)

Tirsa Xudê: Bîrhata Xudê, hizra Xudê.

ترسا دلی: دل قوتکا ترسی
(الوجس، الوجف)

Tirsa dilî: Dilqutka tirsê.

ترسای: هەلەپەبۆی، سەهەم گرتی، جێقی، قەجێقی
(الخائف، المستفز)

Tirsay: Helepebûy, sehimgirtî, ciniqî, veci-
niqî.

ترسان: هەلەپەبۆن، سەهەم گرتن، دل قوتان
(الخافة، الهیبة، الرعب)

Tirsan: Helepebûn, sehimgirtin, dilqutan.

ترساندن: هەلەپەکرن، جێقاندن، سەهەماندن
(الاخافة، الاستفزاز، الوجل)

Tirsandin: Helepekirin, ciniqandin, sehimandin.

ترش، طرش: دژی شرینی ئی، مز
(الحامض)

Tirş: Dijî şirîniyê, miz.

ترشوک: گییایەکە پێ ترشە بخافی دخون
(الحماض، نبات بری یۆکل طریبا)

Tirşok: Giyayeke yê tirşe, bixavî dixon.

ترشوکا گەرا: گییایەکتێ ناھی بە نەردی کول وکیم گرتی
دەرەکت دەرمانێ راداناکیم وزوخار کولیێ
(الهندباء، الحماض المائي)

Tirşoka kera: Giyayekê aviye erdê kul û kêm
girtî derdiket dermanê radana kêm û zuxa
ji kuliyê.

ترشیون: ترفتنا هەفیری، پەرچفتنا هەفیری
(التحمض، التخمر، التبخ)

Tirşbûn: Tiriftina hevîrî, perçiftina hevîrî.

ترشیویی: هەفیری ترفتنی
(التخمير، المتحمض)

Tirşbûy: Hevîrê tiriftî.

ترشوتر: پتر ترش، پتر ترفتی، ترفتی تر
(الاحمض، الاخمر)

Tirştir: Pitir tirş, pitir tiriftî, tiriftîtir.

ترش کرێ: تراندن
(التخميض، التخمير)

Tirşkirin: Tirifandin.

ترش گری: تراندی
(الحمض، الخمر)

Tirşkirî: Tirifandî.

ترشی، ترشیباتی: تاما دەفی دگەزیت
(الحموضة)

Tirşî = Tirşiyatî: Tama devî di gezît.

ترشک: کوتلکێت بترش کەلاندی، خارنەکە
(الکبة الحامضة، طبيخ)

Tirşîk: Kutilkêt bi tirş kelandî, xarneke.

ترفتن: ترش بونا مه‌فیری و تشیت و یکی وی
(التخ، للعین، ونحوه)

Tiriftin: Tirişbûna hevîrî û tiştê wekî wî.

ترفتی: ترش بوی
(التاخ، المختمر)

Tiriftû: Tirişbûy.

تره‌فین: ده‌نگی بژکینا به‌رکیت توب و قونبه‌لایه، ده‌نگی فیک
که‌تتا تشیت مشک و ده‌قه
(صوت الانفجار، صوت اصطدام، صلب بصلب)

Tireqên: Dengê bijikîna berkê top û qunbelaye, dengê vêkktina tiştê hişîk û reqe.

تره‌فین: که‌نیه‌ی بلند، که‌نیه‌ی ژ حیل ده‌نگ بده‌ت
(القهقهه، صوت الضحك العالي)

Tireqên: Kenyê bilind, kenyê ji hêl deng bidet.

تره‌فاندن: که‌نیه‌ی بلند، که‌نیه‌ی ژ حیل ده‌نگ بده‌ت القهقهه

Tirreqandin: Kenyê bilind, kenyê ji hêl deng bidet.

تره‌فاندن: راته‌فاندن، راته‌فاندی، راته‌تاندن
(الامزام، الهرب من الخوف)

Tirreqandin: Rateqandin, revandî, raqetandin.

تره‌فین: هافی بون، لدویف سه‌ری خوه‌چون، پاژیله‌بون،
راه‌فان، راه‌فان، ره‌فین

(الهيام، الهروب من الخوف، الضلال)

Tireqîn: Havîbûn, li dwîv serê xwe çûn, baj-êlebûn, raqetan, rateqan, revîn.

تره‌گن: پک که‌ن، زرجو
(الضراط)

Tirren: Pivken, zirço.

ترک: زروکه، هه‌ژ، شف، چیلک
(السنف، عود مجرد من الورق)

Tirrik: Ziroke, hej, şîr, çîlik.

ترودی: توخمه‌کی فیزی به‌هکی خییاری
(القنأه)

Tirozî: Tuxmekê fêqîye, wekî xîyarî.

تروکه: که‌تور، که‌رجوه، پیژه‌هنگ
(الصلف، الاحق)

Tirroke: Ketwer, kerçove, pêzeveng

تراش: لوچ کرنا موییا، حوچ کرنا پرچی، روال کرنا پرچی
(الحلق، قص الشعر)

Tiraş: Loçkirina mwîya, hoçkirina pirçê, riwalkirina pirçê

تراشین: لوچ کرن، حوچ کرن، روال کرن
(الایساء، الحلق)

Tiraşîn: Loçkirin, hoçkirin, riwalkirin

تراشین: موی لوچ کرن، موی روال کرن، موی قه‌فاندن، پرچ
حوچ کرن
(التحلیق، التحنیت)

Tiraştin: Mwî loçkirin, mwîriwalkirin, mwî qefandin, pirçhoçkirin

تراشین، تراشین: قه‌ره‌نین، گوگراندن، داب‌رین
(النحت)

Tiraştin = Tiraşîn: Verenîn, gogirandin, dabirîn.

تراش: ده‌هل، دار وباری هویر، بیش، ده‌هل ودر
(الاحراش، الاحراج)

Tirraş: Dehil, dar û barê hwîr, pîş, dehil û dirr.

تراشوکه: دارو‌باری هاجروک، لوینگلک، گوینگلک
(الشجرة، الشجيرات)

Tirraşok: Dar û barê haşirok, lwîngilk, gwîngilk.

تره‌ماش: تشیت پیچ، تشیت چونه
(الفهم الناقص، الشيء النافه، الجهل)

Tirremaş: Tiştê pwîç, tiştê çune.

ترمبیل: گیزگیزوک
(السيارة)

Tirimbel: Gîzgîzok.

ترانه: که‌له، مه‌سخره، یاری
(الهز، الطنز، المزاج، الفكاهه، الهزل، السخرية)

Tirrane: Gelte, mesxere, yari.

ترانه‌که‌ر: که‌له‌چی، مه‌سخرچی، یاری که‌ر
(الطنان، الهزلي، المزاح، الفكاه، الساخر، الهزائي)

Tirraneke: Gelteçî, mesxerçî, yariker.

تیرهکی: سەرسەری، سەرسک، وکین، کزۆکی، سل سلوک
(التيغ، التبعان، القتب، سريع الفضب، التهور، العصبي)
Tiryokî: Serserî, sersink, rikîn, kizokî, silsi-
lok.

تیرهکیاتی: ریکینی، سەرسەریاتی، سەرسکی
(القطب، الفتاه، التبع، التهور)
Tiryokfyatî: Rikînî, serseriyatî, sersikî.

تژی: گەلە، پر، مشە
(الكثير، الزاخر، الغزير)
Tijî: Gelek, pirr, mişe.

تژی: مشت، رەپژی، حەبشی، پر، مەند، دارمال
(الملق، المكتظ، الحسان، الفص، الطفاح، المغم)
Tijî: Mişt, repijî, hebişî, pirr, mend, darmal.

تژی بون: گەلە بون، پر بون، مشەبون، رەپژین، مشت بون،
مەند بون، حەبشین
(النكاش، الامتلاء، الاكتظاظ، التحلس، التغم، الفحص،
الزخر، التطفح)
Tijîbûn: Gelebûn, pirrbûn, mişebûn, repijîn,
miştbûn, mendbûn, hebişîn.

تژی بوی: گەلەبوی، پر بوی، مشەبوی، رەپژی بوی، مشت
بوی، مەندبوی، حەبشی بوی
(الملى، المغم، المكتظ، المكنز، الطافح، المحلس)
Tijîbûy: Gelebûy, pirrbûy, mişebûy, repijîbûy,
miştbûy, mendbûy, hebişîbûy.

تژی تر: گەلەکتەر، پرتر، مشەتر، رەپژی تر، مشت تر،
مەندتر، حەبشی تر
(الاكثر، الاملاء، الاكتظ، الاطفح، الاخر)
Tijîtir: Geletir, pirtir, mişetir, repijîtir, miştîr,
mendtir, hebişîtir.

تژی کین: گەلەکین، پرکین، مشەکین، رەپژاندن، مەندکین،
حەبشاندن
(الاملاء، الاكثر، الاخر، التضيض، الاطفاح)
Tijîkirin: Gelekirin, pirrkirin, mişekirin, re-
pijandin, mendkirin, hebişandin.

تژیکری: کەلەکری، پرکری، مشەکری، رەپژاندی، مەندکری،
حەبشاندى
(الملى، المكتظ، المغم)
Tijîkirî: Gelekîrî, pirrkîrî, mişekîrî, repijandî,
mendkirî, hebişandî.

Tijîkirî: Gelekîrî, pirrkîrî, mişekîrî, repijandî,
mendkirî, hebişandî.

توانە پێ کۆن: گەلنە پێ کۆن، مەسخەرە پێ کۆن، یاری پێ
کۆن
(الاستهزاء، السخرية)

Tirranepêkirin: Geltepêkirin, mesxere pêki-
rin, yarî pêkirin.

توانەکۆن: یاری کۆن، گەلنەکۆن، مەسخەرەکۆن
(المزاح، المازحه)

Tirranekirin: Yarîkirin, geltekirin, mesxe-
rekirin.

تیرجۆک: گێیایەکی ئافی بە پێ بێهەندارە، بێهنا وی وەک
ترینی بە
(نبات معطر)

Tirincok: Gîyayekî avê ye yê bēhindare, bēh-
nawî wek tircêye.

تیرنگین: تەرترە
(الاشاعة، التواتر، الضجة، الشائعه)

Tiringên: Tertiary.
تیرنگین، تینگین: دەنگی ناسنی یە، زنگین
(الرنين)

Tiringên = Tingên: Dengê asinîye, zingên.
تیری: فێقیی مۆی بە
(العنب)

Tirî: Fêqîyê mēwēye.
تیری رەش: توخمەکتی تیری رەشە
(الوين)

Tiryêrêş: Tuxmekê tiryê rêş.
تیری زەر: توخمەکتی تیریە
(الناهر)

Tiryêzer: Tuxmekê tiryê.
تیری رێفیک: گێیایەکە هەندە دندەکت سەور دەدات دەرماتی
وەرمەن و پەرچفتنا بە
(القناه، اللثان، عنب الثعلب)

Tirîrwîvîk: Gîyayek hinde dinkê sor didet
dermanê werimîn û perçivtinaye.

تیرهاک: گێیایەکە پێ سەر خوەش دین
(الافين، التناك)
Tiryak: Gîyayek pê ser xwêş dibin.

تۆياتىنى، تۆياتىنى: كەلەكى، پىياتى، پۆاندىياتى، مەندىياتى، پىرى، خەبشاندىياتى

(الكثرة، الكظ، الملى، الحلس)

Tijfyatf = Tijfyatinf: Gelekî, pirryatî, repij-andîyatî, mendîyatî, pirrî, hebişandîyatî.

تۆى خۆه بۆن: تىگۆزىن، بىندىقن، دل ئاقابون

(الاصمئلال، النفر، الغيظ)

Tijxwebûn: Tingijîn, bindivîn, dilavabûn.

تۆى خۆه: تىگۆزى، بىندىقن، دل ئاقابوى

(النفران، المتعجرف، المفاظ)

Tijxwe: Tingijî, bindivî, dilavabûy.

تىستىگ: پىدانىك، مىزىمىزىك

(المثانه)

Tistisk: Pivdank, mîzmîzk.

تىستىگ: ئاغلدىنك، پەقەپەقەك، مىزىمىزىك، ئاغلەك، پەقەپەشك

(النبغ، النقطه، المجله، كيس الماء فى الجلد)

Tistisk: Avildank, peqpeqok, mîzmîzk, avlek, peqwişk.

تىشت: ئاھ

(النسى، ماده)

Tişt: Ah.

تىشتانى: يارىيەكا بىچويىكاپە

(الاحاجى)

Tiştanê: Yarıyeka biçwîkaye.

تىشتانى، تىشتىنى: ئاھاتى، ئاھىنى

(الشيئين)

Tiştatf = Tiştatnf: Ahatî, ahînf.

تىشتى باقى: تىشتى ئەدىتى، تىشتى سەر پىشك

(الفاخر)

Tiştêbaş: Tiştê nedîtî, tiştê serpişk.

تىشتى پەرىج: تىشتى پەروە

(السفاسف)

Tiştêpwîç: Tiştê perwe.

تىشتى تەير: كۆسپە، لىتە، رەمودە، دېرەم

(الكث، الثخين، الكثيف للسوائل)

Tiştêtîr: Kuspe, lîte, remode, dirrdem.

تىشتى بېھىندار: بولىن، بېھن خوۋىش
(العبق)

Tiştêbêhîndar: Bolîn, bêhin xweş.

تىشت لېكدان: ھېرك، سىتىرك، قەۋزاتىن

(الرشد، الارتداد، النضد)

Tiştêlkdan: Hîrk, stêrk, vewijartin.

تىشابت: ھەلامەت، ھامەك، كرىت، نەداروى

(الدميم، الغبيح، الشنيع، الطيع، التمثال، الشيع، الشيع)

Tiştabet: Helamet, ma mik, kirêt, nedarwî.

تىشابتى: كرىتى، نەدارويانى

(القيح، الدمامه، الشناعة، الفظاهه)

Tiştabetî: Kirêtî, nedarwîyatî.

تىشتى مروۋى: ئاھى مەروۋى

(الملك)

Tiştê mirovî: Ahê mirovî.

تىشتى ئىتتىكە: تىشتى پىشكىش

(الفلق)

Tiştê intîke: Tiştê pêşkêş.

تىشتى كۆتەك بېھىت:

(المهنا)

Tiştê kutek bihêt.

تىشتى ئۆيسەك: تىشتى چىر

(الفراء)

Tiştênwîsek: Tiştê çîrr.

تىشو: كازىيە بۆكەر و دەۋار، يانى ۋەرە

(نداء الحمار)

Tişo: Gaziye, bo ker û dewara yanî were.

تىف: گىلىزا دەفى

(البصاق، اللعاب، الريق)

Tif: Gilîza devî.

تىف كىرن: گىلىز ۋ دەفى ھافىتىن

(البصق)

Tifkirin: Gilîz ji devî havêtin.

تىفسك: ھۆرىت كويىقى ۋە يەبارى، ھۆرىت چولى

(الطيار، التين البرى)

Tifsik: Hejîrêt kwîvî û beyarî, hijîrêt çolî.

تغر: سلکهکا وکی شیلیم به بزادی دخون
(الفجل)

Tivir: Silkeka wekî şêlimêye, bi zadî dixon.

تغری: نامویرهکه دهیخن کهوریا ناشی، ناشی قبادنیخت
(العم، آله للرحی)

Tivri: Amwîreke di êxin gewrîya aşî, aşî
vbadiêxî.

تفنگ: جان بیزار، نامویری کوژنتی به
(البندقیه)

Tiveng: Canbêzar, amwîrê kujtinê ye.

تفنگ خوش: کهسی نیشان شکین، نارمانج شکین
(الهداف)

Tivengxweş: Kesê nişan sikên, armanc şikên.

تفنگ خوشی: نارمانج شکاندن، لیدانا نیشانی، نیشان
هنگان

(التهدید، الاستهداف)

Tiveng xweşî: Armanc şikandin, lêdana nişanê,
nişan hingatin.

تغیرک: تیرهکێ وکی کوژێ به
(الیمامه، الفاخته)

Tivîrk: Teyrekê wekî kotirêye.

تف: دهنگی دافا گشته
(الغان، صوت الوتر)

Tivtiv: Dengê davagişte.

تف تف، تغلین: دهنگی میژ وژرکینک وستینگاه، بف بف
(الطنین، الزمیم، الازیر)

Tivtiv = Tivên: Dengê mêş û zirkêtk û stên-
gaye, bivbiv.

تک: پل لیدان
(النقر)

Tik: Pillêdan.

تک تک، تکین: تها تها هیدی ونزم، چک چک، دهنگی
سهعاتی به

(صوت النقر، صوت الساعه)

Tiktik = Tikên: Teqteqa hêdî û nizim çikçik,
dengê se'etêye.

تل: تبل، بهنج
(الاصبع)

Til: Tibil, penc.

تلا بهرانا: تبال نیکی ژنافدا
(الابهام)

Tilaberana: Tibla êkê ji navda.

تلا شکاف تالیسکی: تبال دووی ژ نافدا
(السبابه)

Tilaşkevalîskê: Tibla duwê ji navda.

تلا نالی: تبال نیفکی
(الوسطی)

Tilanavê: Tibla nîvekê.

تلا مام بهلچیی: تبال دووی ژ دهره
(البنصر)

Tilamabelîçê: Tibla duwê ji derve.

تلا قلیچیی: تبال نیکی ژ دهره
(الخنصر)

Tilaqilîçê: Tibla êkê ji derve.

تل قرمچی: تبال چرچری
(الاکتچ)

Tilqirmîçî: Tibil çirçirî.

تل قرمچین: تبال چرچرن
(الکتچ)

Tilqirmîçîn: Tibil çirçirin.

تل گورت: تبال پاشفه مای
(الکزم، الاکزم)

Tilkurt: Tibil paşvemay.

تل کووتی: تبال پاشفه مان
(الکزامه، الکزم)

Tilkurtî: Tibil paşveman.

تلخه: کوما به فری بازبانی دهاقیزن، کوم
(الکدس، الکومه ویخص الثلج ونحوه)

Tilxe: Koma befrê ya ji banî di havêjin,
kom.

تلوله: فیقینی پیگهه گریددم ودهه لاویستن بو زفستان
تشتن پیگهه هه لاویستی

(النوط)

Tilove: Fêqîyê pêkve girêden û di helawîstin
bo zivistanê, tiştê pêkve helawîstî.

تلمستی تری: هندک ژ نویشی، ژ نویشی کیم تر
(الشمل، الشنف)

Tilmisê tîrf: Hindek ji iwîfî, ji iwîfê kêmtir.

تلی گوشتی: لجا گوشتی، لجا بێ هستی، گوشتی بێ
هستی

(اللغنی، البضعه، الہبر، لحم بلا عظم)

Tilê goştî: Limça goştî, limça bê hestî, goştê
bê hestî.

تولای گولیا: کەفەکا گولییت دەخلی پیگفە کریدای
وہەلاویستی
(القیمی)

Tilovê gulya: Kefeka gulyêt dextî pêkve girê-
day û helawîstî.

تلای: پالدای سەر ئەنشتن، هەبلی وگەلەک خار، مالت بوی
(الاكتم، المنطرف)

Tilday: Palday ser tenîştê, hebilî û gelek xar,
maliq bûy.

تلی جییای: ئالتی جییای، رمخی جییای: ئەنشتا جییای
(اللؤذ، صفح الجبل)

Tilê çîyay: Alê çîyay, rexê çîyay, tenîştay çîyay.

تلی: پرتارەمۆدی، فێقیی گفاشنی، گولمچکێت فێقیی
پەتشانیدی
(النفل، العصارة)

Tilp: Pirta remodê, fêqiyê givaştî, gulmîçkêt
fêqiyê petîşandî.

تلیلی: جیکێت داوەتی، چیکێ فەدانا لناف داوەت وشامییا
(الزغودة، ج زغارید)

Tilîf: Çikêt dawetî, çikîfvedana li nav dawet
û şahyana.

تل: طلی: ئەنشت، ئەنج، روخ، ئال، لا

(الورك، الكشح، الجنب، الطرف، الجانب)

Til: Tenîşt, tenc, rex, al, la.

تلدان: پالدانا سەر ئەنشتن، گەلەک خارن وەبلین، مالت
بون ویاالدان
(التورك، المجانية)

Tildan: Paldana ser tenîştê, gelek xarin û
hebilîn, maliqbûn û paldan.

تل رزی: ئەهاتی، ئەدار، هەفنی، گەنی
(السقم، التفسخ)

Tilrizîf: Nehatî, 'iledar, hefinî, genî.

تل رزیاتی: ئەهاتن، ئەدار، گەنیاتی، هەفنوکیاتی
(السقم، التفسخ)

Tilrizyatîf: Nehatin, 'iledarî, genîyatîf, hef-
nokîyatîf.

تلی: کتاری، لێککاری، لباتری
(العجد، حب العنب)

Tilîf: Kita tîrf, libeka tîrf, liba tîrf.

تلویل و تلویل: گەرگەوگ، عەجیوچ وەچوچێک، زاروکیک
هویر
(العجایا، الاطفال الصغار)

Tilwîlûmwîlîf: Gewgewk, 'ecwîc û mecwîc,
zarokêt hwîr.

تل چافانی: شەف رەشە، تارستان، وەکی مروف تەلا خوہ
لەر چافی خوہ نەبێت
(الطاخیه، شده حلكه، الظلام)

Tilçavanê: Şevreşe, tarîstan, wekî mirov ti-
bla xwe liber çavê xwe nebîntî.

تەماشە: بەرێی خوێدان، نێزان، سەحکرن، تەشتی لەرچاف،
تەشتی پێش چاف
(المشهد، المنظر)

Timaşê: Berê xwedan, nêrran, sehkirin, tiştê
liber çav, tiştê pêşçav.

تەماشە کۆن: بەرێی خوێدان، نێزان، سەحکرن
(التفرج، المشاهده)

Timaşekirin: Berê xwedan, nêrran, sehkirin.

تیم و تم: هەر وەر، هەتا هەر
(دانما، الى الابد)

Timûtim: Herûher, hetaher.

تیم، تم، تەمێن: گۆم گۆم، حوت حوت، دەنگێ قوتانا دەمۆل و
تەشتی خۆلولو، دەنگ فەدانا لیدانا تەشتی فالا و خۆلولو
(القرع، صوت الطبل ونحوه)

Timtim = Timên: Gumgum, huthut, dengê
qutana dihol û tiştê xulole, deng vedana lê-
dana tiştê vala û xulole.

تن: وەك، گوشت، سووتن، فەروتن، ھەلاتن، راکەتن
(اداء لاکمال المعنی تلحق فی اخر اللفظ)

Tin: Wek, gotin, sotin, verûtin, helatin, rak-
etin.

تتێ: بەس
(فقط، پس)

Tinë: Bes.

تتێ: کت، فەر، ئێک
(الانفراد، الوحدة)

Tinë: Kit, fer, êk.

تتێ: ھەک
(ولو، اذا)

Tinë: Heke.

تتیا: ئێکیاتی، کتینی، فەریاتی، ئێکیانی
(الوحدة، الوجدانية، التفرد، الاستقلال)

Tinyatî: Êkiyatî, kitinî, feryatî, êkinî.

تتێ: خۆری، ئورسی
(الصرف، البحت، الصافي، الغذاء، المستقل)

Tinë: Xurri, tursî.

تنگرێن: پندفێن، سل بون، تژی خوہ بون
(التنق، الصملا، الدغص)

Tingijîn: Bindivîn, silbûn, tijîxwebûn.

تنگرێ: پندفێ، سل بوی، داگرێ، تژی خوہ
(المتاق، التنیق، الداغص، الصملا)

Tingijî: Bindivî, silbûy, dagirtî, tijîxwe.

تنگ تەنگ، تەنگێن: دەنگی ناسنی، زەنگ، زە زە
(الصليل، الرنين، صوت العديد)

Tingting = Tingên: Dengê asinî, zing, zirr-
zirr.

تێ: سوێ، ئەردێ تەنگ و بلند، دەفێ ئامویری، بستی، لیف
(الحيد، الحرف، العافه)

Tî: Swî, erdê teng û bilind, devê amwîrî, bistî,
lêv.

تێ: دەفێ ئامویری دەر وەك کێر و شیر و خەنجەر
تێخ الاله کالیس و السکین قرص، کالشمس

Tî: Devê amwîrê dirr wek kêr û sîr û xencer.

تێ: برایی مێرێ ژنی
(العديل، اخ زوج المرأة)

Tî: Birayê mêrê jinê.

تێ:

(حرف الكتابه)

Tîp.

تێپ: سەنتە، کێشە، ستێرە
(الاتجاه، السميت، الوجهه الشرط)

Tîp: Sente, kêse, stêre.

تێپ: ئووب، قوول
(فرقه، فته، ثله، شرومه)

Tîp: Ob, qol.

تێت: ناف چاف سپی، حەبوانی، ناف چاف سپی، بەش
(الاغر، الغرير)

Tît: Navçav sipî, hêwanê, navçav sipî, beş.

تێت: نیشان، دوری، پتیا ناف چافا ژ رەنگەکتی دی
(الفره)

Tît: Nişan, durî, pinya nav çava ji rengêkê dî.

تێتی: ناف چافا سپیپاتی
(الفره، الغريره)

Tîtî: Navçava spîyatî.

تیتا دەوارا: پنیاسپی لئەنیا دەوارا
(الزرق)

Tîta dewara: Pinya sipî li enya dewara.

تێ تەپ: پانی کەند و کور، وەکی روینی ئامانێ بێ تەپای بیت
دێ بێژن ئەف ئامانە بێ تێ تەپ
(المنحرف، سطح، متعوج، او منكسر)

Tîtep: Yanî kend û kor, wekî, rwîyê amani yê
tepay bit, dê bêjin ev amane yê tîtepe.

تیتیک: توخمەکتی تەپرایە
(صنف من الطيور)

Tîtk: Tuxmekê teyraye.

تیتلک: پرتە ژ قوزێ ژنا
(البضر)

Tîtilk: Pirte ji quzê jina.

تیتالە: هێجەت، چەپ دان، پیلان، بادانا ناخفتنی
(ذريعة، مراوغه، غش، حيله، احابيل، مير، عذر)

Tîtale: Hêcet, çepdan, pilan, badana axiftinê.

تیرک: شقهله، باسک، تیره، چوئتی کوروفر و دریژ
داربیت نان ناسن

(القصیب، الاسطوانه، القطب)

Tîrik: Şeqle, basik, tîre, çwîwê girovir û dirêj çi dar bît an asin.

تیروک: شقهکا داری یا گروفر و دریژ نانێ تنک لسه
خانکی یێ تنک دکه

(المراق، المظله، الصویج، الملح، الفنیقه، المدمک)

Tîrok: Şiveka darî ya girovir û dirêj, nanê tenik li ser xankî pêtenik diken.

تیروک: شقهله، نیره، زهنگ، ژ کاریتھی زراف تر
(القصیب، الاسطوانه، القطب)

Tîrek: Şeqle, nîre, zendik, ji karîtey ziravtir.

تیر: رهنگی تاری، شودبون ودهش بون لیکدانا نهغری
(غامق اللون، المكفر للخم ونحوه)

Tîr: Rengê tarî, şorbûn û reşbûn lêkdana evrî.

تیرۆک، تیرۆلۆک: سویلیا روناهاوین، گورزا تافن
(الشماع، السهم، حزمه ضوء الشمس)

Tîrojik = Tîrojik: Swilîya ronahîyê, gurza tavê.

تیرۆلی: چیهکا پەروکی یازراف لما بهینا دو بهریت پەروکی
بدورین، چیهکێ بیهن دناف دوبه‌ریت پەروکی
(المسلکه من القماش)

Tîrêjt: Çîqeka perokî ya zirav li mabeyna du berêr perokî bidurîn, çîvekê biben dînav du berêr perokî.

تیرکا ئاسنی: شهقلکێ ناسنێ، چوئتی ناسنی
(الشلف، القصیب)

Tîrka asinî: Şeqilkê asinî, çwîwê asinî.

تیرمل: تیرمل: زینی، باسکی جیای زینیا ژههل، بستیا سر
نه‌فران

(النعف، الرعن، الانف الطویل من الجبل)

Tîmil = Tîrmil: Zînf, baskê, çîyay, zîniya jêhel bistîya serevraz.

تیربونا عەوری: لیکدان ودهش بونا نه‌وری، قەرسینا عەوری
(الاکفهرار)

Tîrbûna 'Ewri: Lêkdan û reşbûna ewrî, qerisîna 'wri.

تێ تەیی: کەش بری، بەرخاری، نه‌راست و درستی لروین
تشتی

(الانحراف)

Tîtept: Kêş birrî, ber xarî, nerast û diristî li rwîyê tiştî.

تێ یێ جییای: لیفا جییای، بستیا جییای، سووین جییای
(الشتر، حرف الجبل، الحزب، الخرشوم)

Tîyê çîyay: Lêva çîyay, bistîya çîyay, swîyê çîyay.

تیر: شقهکا سەر ئاسن بکفانی ده‌افێژن بو کرۆتنی
(السهم، النبل، النشاب)

Tîr: Şiveke ya ser asin bi kivanî di havêjin bo kujtinê.

تیر: کوسپه، دوبه، تشتی نه‌ روهرن ونه ههشک، لیته ره‌موده
په‌لوی

(الکث، الثخن، الکثیف، اللهد، للسوائل)

Tîr: Kuspe, dobe, tiştê ne ruhî û nehişk, îlte, remode, pelwî.

تیر بون: کوسپه‌بون، په‌لوی بوی

(التنخن، التکثف، التکث، التلهد)

Tîrbûn: Kuspebûn, pelwîbûn.

تیر بوی: په‌لوی بوی، کوسپه‌بوی

(المکثف، المخن، الملهد)

Tîrbûy: Pelwîbûy, kuspebûy.

تیرۆتر: په‌لوی تر، کوسپه‌تر

(الانخن، الاکثف، الاکث، الاهد)

Tîrtir: Pelwîtir, kuspetir.

تیر گرن: په‌لوی گرن، کوسپه‌گرن

(التکثیف، التخنن، التلهید، التکثیت)

Tîrkin: Pelwîkirin, kuspekirin.

تیر گری: په‌لوی گری، کوسپه‌گری

(المکثف، المخن، الملهد)

Tîrkirî: Pelwîkirî, kuspekirî.

تیری، تیرهاتی: په‌لویانی، کوسپه‌اتی

(النخن، الکثافه، الکثانه)

Tîrf = Tîrfyatî: Pelwîyatî, kuspeyatî.

Tijkirin: Dijwarkirin.	تیژکرن: دژوارکرن (التحریف)
Tijkirf: Dijwarkirf.	تیژکی: دژوار کری (الحرف طعمه)
Tijf = Tijatt = Tijfyatt: Dijwarî, diwarîyati.	تیژی، تیژاتی، تیژیاتی: دژواری، دژواریاتی (الحرافه)
Tijf: Amwîrê xweş, dirr.	تیژ: چیخ، سه‌رزراف و دی (المذیب)
Tij: Çix, ser zirav û dirr.	تیژیون: دیریون، چیخ بون (التحدید، التدبیب)
Tibûn: Dirrbûn, çixbûn.	تیژیویی: دیریویی، چیخ بویی (المحدد، المذیب)
Tijbûy: Dirrbûy, çixbûy.	تیژتر: دیرتر، چیخ تر (الاحدد، الاحد، الادبیب)
Tijtîr: Dirrtir, çixtir.	تیژکرن: دیرکرن، چیخ کرن (التهدید، التدبیب)
Tijkirin: Dirrkirin, çixkîrin.	تیژکری: دیرکری، چیخ کری (المحد، المذیب)
Tijkirf: Dirrkirf, çixkîrf.	تیژی، تیژیاتی: دیری، دیریاتی، چیخی، چیخیاتی (المحداده، الصرامه، الذبیب)
Tijf = Tijfyatt: Dirrî, dirrîyati, çixî, çixîyati.	تیژیهر: نه‌قالی به‌ری دیر، چیخه‌به‌ر، کیله‌به‌ر (الظرب)
Tijber: Teqalê berê dirr, çixeber, kêleber.	

Tirmêwk: Katê mêmê, şaboqa mêmê, tayê mêmê, şaka mêmê.	تیرمویک: کاتی مێوی، شابوقا مێوی، نابین مێوی، شاکا مێوی (السروغ، الزرجون، الحبل)
Tirgêrrk: Nanê li ser xankî bi tîrokê tenik diken nanê tenik.	تیر گجیرک: نانێ لسه‌ر خانکی بیتیروکی ته‌نک ده‌کن، نانێ ته‌نک (الخبز المرقق، المظمه، الطلمه)
Tirka tevnê: Şiveka dava tevnê dinav tayêt wêra di înin û ben.	تیرکا ته‌لنی: شه‌ه‌کن دالما ته‌فتنی دناف تاییت ویترا دنیین ویهن (الملج)
Tirre mar: Tuxmekê marêt zirav û dirêjin û reng zerin.	تیرمه‌مار: توخمه‌کێ مارێت زراف ودریژن وده‌نگ زه‌رن (السف)
Tîza: Biçwîkê birayê mêrê jinê.	تی زای: بچوکی بربای مێژی ژنی (ولد العدهل ولد اخ زوج المراه)
Tizab: Tîjav.	تیژاب: تیژاف (الاسید)
Tij: Dijwar.	تیژ: دژوار (الحریف)
Tijbûn: Dijwarbûn.	تیژیون: دژواریون (التحرف)
Tijbûy: Dijwarbûy.	تیژیویی: دژواری بویی (الحرف)
Tijtîr: Dijwartir.	تیژتر: دژوارتر (الاحرف، الاشد حرافه)

تیاریز: کیرا بروار، چیق، زلفله، زوله، تسمه
(الشريحة، الوحم)

Tivarêz: Gîrra berwar, çîq, zivêlc, zole, tes-me.

تیقل گوت: ناخفتنا کیندار، قاپ هافیتن، نهکامی کرن
(الكلام اللاذع، الغذع، الطعن)

Tivlgotin: Axiftina kîndar, qaphavêtin nek-amîkirin.

تیقل: چیق، کنجر، چنگر، جلکی درهای، چیق فیدا
شوربون

(الثياب الرث، الاسمال، الثوب الممزق)

Tiqel: Çîq, kincir, çingir, cilê dirhay, çîq vêda şorrûn.

تیق تیق، تیقلین: لیق لیق، کهنی بلند، دهنکی کهنی
(الغیبه)

Tiqtiq = Tiqên: Liqlîq, kenîyê bilind, dengê kenîyê.

تیگ: دهرز، پەق، کەلشت، دهلور

(الصدع، الفطر، الشق، الفرج، الرب، الوقر، الفلق)

Tik: Derz, peq, kelişt, devlo.

تیگ بون: دهرزین، پەقان، کەلشتن، دهلوبون

(التصدع، التفطر، الانفراج، الفصام، التشقق، التفلق)

Tikbûn: Derizîn, peqan, keliştin, devlobûn.

تیگ بوی: دهرزی، پەقای، کەلشتی، دهلوبوی

(المصدع، المفظور، المشقوق، الفالق، المنفرج، المقصم)

Tikbûy: Derizî, peqay, keliştî, devlobûy.

تیگ تو: دهرزی تو، پەقای تو، کەلشتی تو، دهلوتو

(الاصدع، الاشقق، الافلق، الاطر، الانفصم)

Tiktir: Derizîtir, peqaytir, keliştîtir, devlotir.

تیگ گون: دهرزاندن، پەقاندن، کەلاشتن، دهلوگون

(التصديع، التفليق، التفطير، التفليق)

Tikkirin: Derizandin, peqandin, kelaştî dev-lokirin.

تیگ کری: دهرزاندی، پەقاندی، کەلاشتی، دهلو کری

(المصدع، المشقق، المفطر، المغلق)

Tikkirî: Derizandî, peqandî, keliştî, devlo-kirî.

تیژاب: تیزاب، ناغی دکن سرخوولین نوا دنامانی
دیرمیت دبیژنی تیژاب، یانی هه‌ورینکا ناغا خوه‌لین
(الاسيد، محلول مركز، الماء المرشح من الزماد)

Tizav: Tizab, avê diken ser xweliyê cwa di amanî di dîrhît dibêjnê tîzav, yanî vew-erinka ava xweliyê.

تیقل: کەفل، پیست، قەلوال، قەلپ

(القر، القلف، القلافه، القشره، الجلد)

Tivil: Kevil, pist, qelwal, qelp.

تیقلی کاکلی: پیستن کاکلا فیقی یی تەنکە کەلەک وەک

تیقلی کاکلا گوینژی

(الفوف، القشره الرقيقه على الحب)

Tivlê kakilê: Pistê kakila fêqî yê tenike ge-lek wek tivlê kakila gwizê.

تیگەلانگ: کەفلوانکی کەلیکا

(السنب، خريطه فيها حب الزرع كالفاصوليا)

Tivkelank: Kevlojanka kelika.

تیفلاندن: سپی کرن، روچکاندن، گوران، تازی کرن، لوچ کرن

(القلف للشجر، اللحم للعصا، الحضرم، الفذخ، الجرد، التجرد)

Tivlandin: Spîkirin, rwîçikandin, guran, tazîkirin, loçkirin.

تیفل بەردان: قەلپ ژیفە کرن

(التكلف للشجر)

Tivlberdan: Qelp jêvekirin.

تیقلین: سپی بون، گوران، تازی بون، لوچ بون

(التوسف، السلخ)

Tivlîn: Spîkirin, guran, tazîbûn, loçbûn.

تیقلن قری: سێلمیت

(النطل)

Tivlê tîrî: Sêlmîte.

تیفەنان: خوه لپەرەنان، خوه لپەر درست کرن، لپەر راوه‌ستان

(الاقطرار للشجر، التحفز، التوفز)

Tivenan: Xwe libervenan, xwe li ber dirist-kirin, liber rawestan.

تیکا پردی: پەقا پردی
(السجف)

Tikaperdê: Peqa perdê.

تیکالە: زفیلە. تەسمە، زول
(الشريحه، للجلد وللم ونحوه)

Tikale: Zivêlê, tesme, zole.

تیکەل: جلکێ دره‌ای، کنجەر، چنگەر، جلکێ قەرپەفای، جلکێ
هەلەلی، جلکێ هەلورەهای
(الثوب الممزق، الاسمال، الرث)

Tikel: Cilkê, dirrhay, kincir, çingir, cilkê
verrwifay, cilkê hilhilî, cilkê helwerhay.

تیکا کەفری: کەشتا بەری، پەقا کەفری
(الفت)

Tika Kevrî: Kelişta berî, Peqaberî.

تیکا بەری: پەقابه‌ری
(الوقر)

Tikaberî.

تیکا جلکی: شەقا جلکی، پەقا جلکی
(الهناء، الهنء)

Tikacilkî: Şeqa cilkî, peqa cilkî.

تیلی: هەندەک ریشیک بۆن بکراسی قەمەیلان دێبانجکیت
شەلیدا بەرددان
(الطره، ذوائب اللباس)

Tilî: Hindek rişîkbûn bi kirasî ve dihêlan di
balinckê şêlîda berdidan.

تیل: حولی، دەشت، هوسی
(الاملس، الطلس، اللجم، الدلاص)

Tîl: Hulî, deşt, husî.

تیل بۆن: حولی بۆن، دەشت بۆن، هوسین بۆن
(التلمس، التلبص، التلمس، التلجم)

Tîlbûn: Hulîbûn, deştûn, husînbûn.

تیل بۆی: حولی بۆی، دەشت بۆی، هوسی بۆی
(الملس، المدلص، الملجم، المجلس)

Tîlbûy: Hulîbûy, deştûy, husîbûy.

تیل تر: حولی تر، دەشت تر، هوسی تر
(الاملس، الادلص، الالج، الاحلس)

Tîltir: Hulîtir, deştir, husîtir.

تیل کرن: حولی کرن، دەشت کرن، هوسان، قەموسین
(التدلبص، التلمس، التلمس، التلجم)

Tîlkirin: Hulîkirin, deştikirin, husan, vehusîn.

تیل کرێ: حولی کرێ، دەشت کرێ، قەموسای، هوسی
(المجلس، المدلص، المجلس، الملجم)

Tîlkirî: Hulîkirî, deştikirî, vehusay, husî.

تیلی، تیلانی، تیلانی: حولیاتی، دەشتیاتی، هوسیاتی
(المجلس، المدلص، الدلص، اللجم، اللجيم، اللجيس)

Tîlî = Tîlatî = Tîlîyatî: Hulîyatî, deştîyatî,
husîyatî.

تیلک: کاتی چکەوتوفنی دی حولی بۆی
(الکعب الاملس)

Tîlk: Kabê çike û tofê dî hulîbûy.

تیل بەند: ژان چون، پوتی بۆن، شل بۆن، قەرموکی بۆن
(الخدر، المغمی عليه)

Tîlbend: Jançûn, pûtibûn, şîlbûn, qerrmokîbûn.

تیل بەندی: ژانیاتی، پوتییاتی، شلیاتی، شلی، قەرموکیاتی
(الخدر، الشلل، الغیوبیه، الذهول)

Tîlbendî: Janîyatî, pûtîyatî, şîlîyatî, şîlî, qerr-
mokîyatî.

تیلە شوو: کەسێ بو تەرتوزی وکەشخە ریشیکا بجلکیت
خویدا شوورکەت یانی قەلیتە وکەتوهر، تەرتوز و بەرلاق
وکەشخە چی

(المسدول الطره، ويكني للسفاله والحق)

Tîleşorr: Kesê bo tirtozî û keşxe rişîka bicil-
kêt xweda şor diket yanî felîte û ketwer,
tirtoz û berlaq û keşxeçî.

تیمار: ئالیکازێدە بەدەن دەوار و حێوانێ شولی
(الزفره، الوجیه الاضافیه لتعلیف الحيوان)

Tîmar: Alîka zêde biden dewar û hêwanê şolî.

تینک: تیفلکێ تەنکێ بن تیفلی دار وباری قە
(القشره الرقيقه، اللحاء)

Tînk: Tîvilkê tenîkê bin tîvilê dar û barî ve.

تینک راچاندن: هاتن وچون

(الحركه المكويه ويخص الحياكه، المجن والرواح)

Tînik raçandin: Hatîn û çûn.

توخم: تخلیت، نژاد، بنیاد، نقش
(الاصل، النوع، الجنس، الصنف)

Tuxim: Texlît, nijad, binyad, nivîş.

توخمن جلی: تخلیتی کاری، رایج، کاروک
(الزی)

Tuxmê cilî: Texlîtê karî, rapêç, kar û kok.

توخوب: سینور، شار، مەرز، گفانده، لیف
(الحد، الطور، الحدود)

Tuxwîb: Sînor, şar, merz, givande, lêv.

توخوب دین: هەتک بەر، بوورین، بێ پەردە، بێ تودە
(الفاحش، التخل، الاباحی، المستهتر، المتجاوز علی
العرف)

Tuxwîbdîrîn: Hetikber, borrdîrîn, bêperde, bê tore.

توخوب داو: سینورکری، مەرزکری، شارکری
(الحدود)

Tuxwîbdar: Sînokirî, merzkirî, şarkirî.

توخوب دراوشن: خورتی کرن، بێ تودەیی
(الاستهتر، التخل، الاباحی)

Tuxwîbdîrîndî: Xurtîkirin, bêtozeyî.

توخوب دان: سینور دانان، شاردانان
(الاعتداء، التجاوز علی الحدود)

Tuxwîbdan: Sînordanan, şardan.

توخوب دای: سینور کری، شارکری، مەرزکری
(التحید)

Tuxwîbdar: Sînokirî, şarkirî, merzkirî.

توی: موهر، دوق
(الطغراء، الامضاء، الختم)

Turr: Mohir, deq.

توی: جهن برینا بەروار، برینا بەروار وکەش بر، پلێت
(الجد، محل القطع، الکظر)

Turr: Cihê birîna berwar, birîna berwar û keşbirr, pilêt.

توربۆن: پچان، پلێت بۆن، قەفان، برین بۆن، قەدبۆن
(الانقطاع الجدد، القصف للعود)

Turbûn: Piçan, pilêtûn, qefan, birrîn bûn, qedbûn.

توپ توپ، توپین: دەنگی کەتن و وەرمانا تشتی سەنگ
وگران
(اللد، صوت سقوط الحجر والفاكه من الشجرة ونحوه)

Tuptup = Tupên: Dengê ketin û werhana tiştê seng û giran.

توت: بوس، بەرزین، لێ خورین، ئاژوتن، دوبرکە
(کلمه لطره الکلب وزجره)

Tut: Bus, berrzîn, lêxurrîn, ajotin, dwîrkin.

توت بۆ: بوس بۆن، دابەرزین، لێ خورین، دوبر بۆن،
هاژوتن بۆن

(الانتیاد، التخصی، الخسی)

Tutbûn: Busbûn, daberrzîn, lêxurrîn, dwîrbûn, hajotinbûn.

توت بوی: بوس بوی، دابەرز بوی، لێ خوری بوی، هاژوتی
بوی، دوبر بوی
(المنبؤ، الفاسی)

Tutbûy: Busbûy, daberrzîbûy, lêxurrîbûy, hajotîbûy, dwîrbûy.

توت کرین: بوس کرن، دابەرزاندن، لێ خورین، هاژوتن کرن،
دوبر کرن

(الطرد، الانبؤ، الاخساء)

Tutkirin: Buskirin, daberrzandin, lêxurrîn, hajotinkirin, dwîrkin.

توت کری: بوس کری، دابەرزاندی، لێ خوری، هاژوتی،
دقون سەفە کری

(الطرد، المنبؤ، المضی)

Tutkirî: Buskirî, daberrzandî, lêxurrî, hajotî, diqûn sevekirî.

توتی، توتیاتی: بوسیاتی، دابەرزینی، لێ خورینی، هاژوتنی
(النبد، الطرد، الفسا)

Tutî = Tutîyatî: Busîyatî, daberrzînî, lêxurrînî, hajotî.

توتمه: چاف تاری بۆن، حوتم بۆن، حوتم، ماته
(العمی، الرمذ)

Tutme: Çavtarîbûn, hutimbûn, hutim, mate.

توتمهیی، توتمهاتی: حوتمی، حوتمیاتی، کورمهیی، چاف
تاریاتی، ماتهیی

(العمیان، المعایه)

Tutmeyî = Tutmeyatî: Hutmî, hutmîyatî, ko reyî, çavtarîyatî, mateyî.

توی: بئی رۆی تر، بئی بهاتر، بئی ههتک تر، بئی تورهتر،
بئی ریزتر

(الافضاح، الافضاح)

Turrîr: Bê rwîr, bê bihatir, bê hetiktir, bê toretir, bê rêzîr.

توی: بئی رۆی کر، بئی بها کر، بئی ههتک کر، بئی توره کر، بئی ریز کر

(الافضاح، الفضح، الافضاح)

Turrîkirin: Bê rwîkirin, bêbihakirin, bêhetikirin, bêtorekirin, bê rêzkirin.

توی: بئی رۆی کر، بئی بها کر، بئی ههتک کر، بئی توره کر، بئی ریز کر

(الافضاح)

Turrîkirî: Bê rwîkirî, bêbihakirî, bêhetikirî, bêtorekirî, bê rêzkirî.

توی: بئی رۆیاتی، بئی بهیاتی، بئی ههتکی، بئی توهی، بئی ریزی

(الافضاح، الفضح، الافضاح)

Turrîyatî: Bê rwîyatî, bê bihayî. bê hetkî, bê toreyî, bê rêzî.

تور: بئی پهل، ناخفتن کوه

(الالکن، اللجلاج)

Turturî: Pelpelî, axiftin kuh.

تورتوریا: بئی پهلایاتی، ناخفتن کوهی

(الکنه، الکن، اللجله)

Turturîyatî: Pelelîyatî, axiftin kuhî.

تورپ تورپ، تورپین: تورپ، دمنگن وهرمانا تفتن گران وپسنگ

(اللام، سقوط الحجر على الارض والفاكهه وامثالها)

Turpturp = Turpên: Tuptup, dengê werhana tiştê giran û bi seng.

تور، تورپک: کوب، کومت، کولته، شک (الحبزه، القمه، القه)

Turr = Turrîk: Gop, kop, kumt, kolimte şilik.

تورسی: تنن، خوپی، خومال

(المرد، البحت، القفار، الخالص، المجد، الحافه، الفاضيه، الجوهر)

Tursî: Tinê, xurrî, xumal.

تورپ: بچای، پلێت بوی، قهفای، بری بوی، قهنبوی (القطوع، المجدود، المصوف)

Turrbûy: Piçay, pilêtbûy, qefay, birrîbûy, qedbûy.

تورک: بچاندن، پلێت کر، قهفاندن، برین کر، قه کر (الاقطاع، الاجداد، القطر، الجد)

Turrîkirin: Piçandin, pilêtkirin, qefandin, birrînkirin.

تورک: بچاندی، پلێت کر، قهفاندی، برین کر، قه کر (المجد، المقطوع، المصنف)

Turrîkî: Piçandî, pilêtkî, qefandî, birrînkî, qedkî.

تورپا: بچان، قهفان، قهفان، قهفان، قهفان، قهفان (السير، العاضب)

Turrîyabûn: Firrê ketin, rêveçûna sil, silhan.

تور: دار، گولیسکادار، گولیسکادار، شلک (الکفه، للشجره منشاه حيث ينقطع)

Turra darî: Gulîska darê, gupa darê şilik.

تورپک: کومت، کوب، کولته، شک

(النیق، ارفع مكان فى الجبل)

Turrîk: Kumt, kop, kolimte, şilik.

تور: بئی بها، لجهبک، ههتک چوی، بئی رۆی، بئی توره، بئی ریز

(المفروح، الفضح، الفاضح)

Turrî: Bê biha, lêhbok, hetikçûy, bêrwî, bê-tore, bê rêz.

تور: بئی بها، بئی بها، بئی بها، بئی بها، بئی بها، بئی بها

(الافضاح)

Turrîbûn: Bê bihabûn, hetikçûn, bê rwîbûn, bê torebûn, bê rêzbûn.

تور: بئی بها، بئی بها، بئی بها، بئی بها، بئی بها، بئی بها

(المفروح)

Turrîbûy: Bê bihabûy, hetikçûy, bêrwîbûy, bêtorebûy, bê rêzbûy.

تومانینگ: گیایه که وهکی سیرکانه لناف میرگا شین دبیت
ودخون

(الکراث البری)

Tumanîtk: Giyayekc wekî sîrkane li nav mêrga
şîn dibît û dixon.

توند: گشت، تیک چوی، تیک بادای، قهرسی، موکوم، نازا،
چوی تیک

(الشدید، المتوتر، القوی)

Tund: Gişt, tēkçûy, tēkbaday, qerrisî, mukum,
aza, çûy êk.

توند بون: گشت بون، قهرسین، موکوم بون، نازابون، چون
تیک، نیشک دان بون

(التوتر، التشدد، التمن)

Tundbûn: Giştûn, qerrisîn, mukum bûn, azabûn,
çûn êk, îşikdanbûn.

توند بوی: گشت بوی، قهرسی، موکوم بوی، نازا بوی، چوی
تیک، نیشک دای بوی

(المتوتر، المتشدد، المفتاظ)

Tundbûy: Giştûy, qerrisî, mukum bûy, azabûy,
çûyêk, îşikdaybûy.

توند تر: گشت تر، قهرسی تر، موکوم تر، نازا تر، چوی تیک
تر، نیشک دای تر

(الاشد، الاقوی، الاحرد)

Tundtir: Giştîr, qerrisîtîr, mukumtir, azatîr,
çûy êktîr, îşikdaytîr.

توند کرن: گشت کرن، موکوم کرن، نازا کرن، تیک بون،
قهرساندن، نیشک دان

(التشديد، التوتير، التمن)

Tundkirin: Giştîkin, mukumkirin, azakirin,
êkbûn, qerisandin, îşikdan.

توند کری: گشت کری، موکوم کری، نازا کری، تیک بری،
قهرساندی، نیشک دای

(المشد، المتوتر، המתن)

Tundkirî: Giştîkirî, mukumkirî, azakirî, tēkbirî,
qerrisandî, îşikday.

توندی، توندیاتی: گشتی، موکومی، نازایی، قهرسیاتی،
نیشک دانی

(الشد، التوتر، التازم، الحرد، القوة، العصبية)

Tundî = Tundfyatî: Giştî, mukumî, azayî,
qerrisfyatî, îşikdanî.

تورسی بون: خوری بون، تنی بون
(التجرد، التصرد)

Tursîbûn: Xurrîbûn, tinêbûn.

تورسی بوی: خوری بوی، تنی بوی
(الجرید، المصرد، المقفر)

Tursîbûy: Xurrîbûy, tinêbûy.

تورسی تر: خوری تر، تنی تر
(الاجرد، الاقفر، الامصد)

Tursîtir: Xurrîtir, tinêtir.

تورسی کرن: خوری کرن، تنی کرن
(التجريد، التفتير، التخميف)

Tursîkirin: Xurrîkirin, tinêkirin.

تورسی کری: خوری کری، تنی کری
(الجرد، المقفر، المصرد)

Tursîkirî: Xurrîkirî, tinêkirî.

تورسیاتی: خوریاتی، تنیاتی
(الحفاف، البحت، القفر، الخلاصة)

Tursîyatî: Xurrîyatî, tinêyatî.

تورسکین: یزین، لوزین، چاری
(الركض، العدو، الاسراع في السير)

Turiskîn: Bezîn, lezîn, çarî.

تورانی: باربیه که بچویک دکن، پلیتانی
(لعبه)

Turranê: Yariyek, biçwîk diken, pilêtanê.

توشیقی: گومان، نهرتیه، ترنگین، بهرکوه که تن، گولیبونا
کیم، پیچیک گولن بون
(الوسوسة، الشك، الریبه، الاشاعه)

Tuşîşî: Guman, tertere, tiringên, berguh ketîn,
gulêbûna kê, piçek gulêbûn.

توف: گلیرا دهفی

(البصاق، اللعاب، الریق)

Tuf: Giliza devî.

توف کرن: گلیر هافین
(البصق)

Tufkirin: Gilizhavêtin.

توف داویران: گلیرزه داویران، ورق لکویان دان
(التغيب)

Tuf da'wîran: Gilize da'wîran, wirq li gew-
yê dan.

تویخ تویخ: کویزی کویزی، تسمه تسمه، تبهق تبهق، دهک دهک

(طبق فوق طبق، المخلع المتطابق)

beq Twîx twîx: Kwîzî kuwîzî, tesme tesme, te tebeq, deke deke.

تویخ ناس: شاره‌زاین تویخت عردی (ژبولوژی)

(خبیر الطبقات، الجیولوجی)

Twîxnas: Şarezayê twîxêt 'erdî (Jîyolojî).

تویخت چییای: دهکن چییای

(القحف)

Twîxê çîyay: Dekê çîyay.

توی خه‌مری: توخمه‌کن تویبایه

(صنف من التوت)

Twîxemrî: Tuxmekê twîyaye.

توی قاسپ: توخمه‌کن تویبایه سهریشک دسیپه

(صنف فاخر من التوت)

Twîqesp: Tuxmekê twîyaye serpişk, dispîne.

توی شهمبی: توخمه‌کن تویبیت باشن رنگ سورن

(توت الشام)

Twîşembî: Tuxmekê twîyêt başin, reng sorin.

توی رهشک: توخمه‌کن تویبایه رهنگ رهشن

(صنف من التوت)

Twîrşek: Tuxmekê twîyaye, reng reşin.

توی هوریک: توخمه‌کن تویبایه پیت بهیار وچولا

(التوت البری)

Twîbwîrk: Tuxmekê twîyaye yêt beyar û çola.

تویر: توبه، تالیس

(الکيس، الجعبه)

Twî: Torrbe, telis.

تویرئ خازوکیئ: تویرئ خازوکیئ، تویرئ سانیلیئ

(الشلاق)

Twîrê xazokîyê: Torrbê xazokîyê, torrbê sa êliyê.

تویری: حیوانه‌کی وهکی رویفی و تولیدت سایه

(ابن اوی، ابن عرس)

Twîrî: Hêwanekê wekî rwîvî û twîlêt saye.

تونه: چون

(لاشئ)

Tune: Çune.

توم توم، تومین: دمنگن تشنتی قالا و خولوله وک دهلوی

(الدردار، العزف، الفرع صوت الطبل)

Tumtum = Tumên: Dengê tiştê xulule wek diholê.

تولیل و مولیل: گه‌گه‌وک، عه‌جیچک و مه‌جیچک، زاروک

(الصبيبه، الاطفال)

Tulîlûmulî: Gewgewk, 'ecwîçk û mecwîçk, zarok.

توله: کوچک، سه‌ین بچویک، نه‌خلینه‌کن سانه

(القطرب، صفار الکلاب)

Twîle: Kwîçik, seyê biçwîk, texlîtekê sane.

توی: فیلی به‌که بی شرینه دخون

(التوت)

Twî: Fêqîyeke yê şîrine, dixon.

توی، تویک: سه‌رتویک، تیفلکن شیرئ مه‌یاندی، که‌فاسه‌ر

تشنتی روهن

(الزبيد، الزهم، القشطه، الدوايه، مايعلوا الشائل)

Twî = Twîk: Sertwîk, tîvîlkê şîrê meyandî, kefa ser tiştê ruhî.

تویک: خیبارئ بچویک

(الشعور، للخیار ونحوه)

Twîtik: Xiyarê biçwîk.

تویترین: فه‌ل‌رزین، کرک

(القشعریره، الارتجاف، الرعده)

Twîtirîn: Velerzîn, girrik.

تویتن: گبیاهه دویکتلا وی دکیشن، جکاره، گبیایئ فه‌ل‌وینئ

(التبخ)

Twîtin: Giyayeke dwîkêla dwîkêla wî dikêşin, cigare, giyayê qelwînê.

تویخ: تشنتی تاتا لسه‌رک، تسمه تسمه لسه‌رک، تبهق

دهسه

(الطبقة، القشره)

Twîx: Tiştê tata li serik, tesme tesme li serik, tebeq, desme.

تویزی: کویزی، پرتکا فیقی، کهری فیقی، کهرکی فیقی
(الجزء من الفاکه)

Twizf: Kwizî, pirteka fêqî, kerê fêqî, kerkê fêqî.

تویس: حالانکی گروفر، تقاتی باری
(الصلان، قرص الحجر)

Twis: Helanekê girovir, teqalê berî.

تویسان: باریبکه بتقاتی باری وگوکهکا باری دکهن
(لعبه)

Twisanê: Yariyeke bi teqalê berî û gokeka berî diken.

تویسی: توخمهکی کفارایه، توخمهکی کیبایستی بستریه
(الکتم، نبات یصیغ به الصبر)

Twisf: Tuxmekê kîvaraye, tuxmekê giyayê bi stiriye.

تویسان: خوهفه دزین، کویساندن، خوه فهکیشان بدزیفه
(السل، النصل، التنصل، الزلق فی السیر)

Twisan: Xwevedizîn, kwîsandin, xwe vekêşan bidizîve.

تویساندن: خوه فهکیشان وچونا بدزیفه
(التسلل، التنصل، التزلق فی السیر)

Twîsandin: Xwe vekêşan û çûna bi dizîve.

تویش: تئ تهشلقین، تئ هلبون، پیغه بون، تئ وهربون، ناف هلبون

(الاصابه، الورطه، التعرض، اللقاء، الصدفة)

Twîş: Tê teşqilîn, tê helbûn, pêvcbûn, têwerbûn, navhelbûn.

تویش بون: تئ تهشلقین بون
(التعرض، التصادف، الالتقاء)

Twîşbûn: Tê teşqilînbûn.

تویش بوی: تئ تهشلقی بوی
(المعروض للخطر، المصادف)

Twîşbûy: Tê teşqilîbûy.

تویش گون: تئ تهشقلاندن
(التعريض، التلقی)

Twîşkirin: Tê teşqilandin.

تویش گری: تئ تهشقلاندی
(المرط، المعرض)

Twîşkirî: Tê teşqilandi.

تویشی، تویشاتی: تئ تهشقلانی، تئ هلبونی، تئ تهشقلین
(الورطه، المصبیبه، البلاء، الصدفة، اللقیه)

Twîşî = Twîşiyatî: Tê teşqilîyatî, têhelbûn, têteşqilîn.

تویغان: ریژییا دژوار، لیمشتا خورت، لهیامه زن، لیسهرا
کران

(الهلب، الفیضان، الطوفان)

Twîfan: Rêjîya dijar, lêmişta xurt, lihîya mezin, lîsera giran.

تویکل: تیقل، پیست، کفیل
(القشره)

Twîkil: Tîvil, pîşt, kevîl.

توله: سهین بچویک، توخمهکی سهیت هویره
(القطرب، الکلب الصغیر)

Twîle: Seyê biçwîk, tuxmekê seyê hwiê.

توی هشک: توییت هشک گری
(الفرصاد، التوت الیابس)

Twîhişk: Twîyêt hişkkirî.

تویئ گونا: کفلی رتلا
(الصفن)

Twîrê guna: Kevîlê ritla.

تئ:

(انت)

To.

توب: بهرئ پهروکی، بایپچاپهروکی
(طول القماش)

Tob: Berê perokî, bapêça perokî.

تویک: دهست
(الدرزن)

Tobik: Dest.

توب: تهنکامه زن، بهرقانیا ناسنی
(المدفع)

Top: Tivenga mezin, berqanîya asinî.

توپین: سهکتین، مرن، کوژین
(الموت الحقیقی المرغم)

Topîn: Sekitîn, mirin, kujîn.

توپاندین: سهکتاندین، مراندین، کوژین
(الامات، القتل)

Topandin: Sekitandin, mirandin, kujtin.

توپ: همی، بچارمکی، خرهک
(برمه الک)

Top: Hemî, bicarekê, xirrek.

توپاندی: کوژی، سهکتاندی، مراندی
(المیت)

Topandî: Kujtî, sekitandî, mirandî.

توپز: چویتی هوزن، باکوړه، دوقچک، میرکوټک، دار دنگ
(المتیخه، المنساة، الهراوه، المقصه، المقرمه)

Topiz: Çwivê mezin, bakore, mîrkutk, dar deng.

توپزکندال: به لافش، ناخفتن به لاف، ناخفتنا بى بنیات
(المذار)

Topizkendal: Belafîş, axiftin belav, axiftina bê binyat.

توپز کندالی: به لافشی، ناخفتن به لافی
(الهدر، الهراء)

Topizkendalî: Belafîşî, axiftin belavî.

توتی: تیرهکه زهری ناخفتنن فه دکت
(البیفاء)

Totî: Teyreke zehrî axiftinê vediket.

توتیا: ناخهکه دهرمانه بو چافیت کول، دهرمانی چاف کولین
(التوتیا)

Totîya: Axeke dermane bo çavêt kul, dermanê çavkulîyê.

توتک: نانن بجویک، ناننا بجویک
(الریغیف)

Totik: Nanê biçwîk, nana biçwîk.

توتخ: توتخمهکی چکیت ژنانه دکن گردهنا خوه، چهکن
قرکت

(نوع من الحلی النسائی)

Tox: Tuxmekê çekêt jinane diken gerdena xwe, çekê qirkê.

تور: پاتی کون کون وهکی سه رادئی، بهنکی فر راجاندی
(الشبکه)

Torr: Patê kun kun wekî serradê, benkê firr raçandî.

تورا نیرچیری: تورا کرتنا تیر و حیوانا
(القمازه، الوقاص، المجزفه)

Torra nêrçîrê: Torra girtina teyr û hêwana.

تورپه: توير، نه لیس
(الکيس)

Torrbe: Twîr, telîs.

توره: ریز، هی، گز، نول
(الادب، النظام، الطقوس الدينية، العاده، العرف)

Tore: Rêz, hî, giz, ol.

تورمان: ریزدار، هوزان فان، چپروک نفیس
(الاديب، المنظم، الناطم)

Torevan: Rêzdar, hozanvan, çîroknivîs.

تورمانی: ریزداری، هوزانفانی، فهینان
(الادب، ممارسة الادب)

Torevanî: Rêzdarî, hozanvanî, vehênan.

تورمان: کهستی تورانیرچیری فه ددهت، نیرچیرفانی تورپ
(القماز، الشباک، صیاد الشبکه)

Torrevan: Kesê torra nêrçîrê vedidet, nêrçîrvanê torrê.

تورین: ریزدار
(الاديب، الاديبه، النجب، المؤدب)

Torrîn: Rêzdar.

توز: کار، غولبه لیل، کیخمیت، نوز، عقر، تمبیلر
(الصعيد، العجاج، العفر، الفبار)

Toz: Ger, xulpelêl, kêxmîte, orr, 'orr, tembilêr.

توزکی: گهرکی، تمبیلرکی
(المغبر)

Tozkî: Gerkî, tembilêrkî.

توزکیاتی: گهرکیاتی، تمبیلرکیاتی
(العفره، الاغبرار)

Tozkîyatî: Gerkîyatî, tembilêrgîyatî.

توزا بهری: بهری هیرای
(السنين، المسنون)

Tozaberî: Berê hêray.

توف: دندک، دندک چاندنی
(البذر، البزر)

Tov: Dindik, dindika çandinê.

توف چین: دندک چین
(البازر، الزارع)

Tovçîn: Dindik çîn.

توف چاندن: دندک چاندن
(الزرع، البذر)

Tovçandin: Dindik çandin.

توف چینی: دندک چینی
(الزراعة، البذار)

Tovçînî: Dindik çînî.

توفی چاپی: جا
(الضای)

Tovê çayê: Ça.

توفی خرنیفکی: خرنیفک تراشوک وەکى حەجى بامیفکی
(الهدی)

Tovê xirrnîfkê: Xirrnîfk tiraşoke wekî hecî bahîvkê.

توفی میتکی: توفی تراشوکا بمرییا وەردکەن
(الفلس)

Tovê mîtkê: Tovê tiraşoka bi miriya werdiken.

توفک: دندک

(حب القرع ونحوه البذر)

Tovik: Dindik.

توفی: گەردەنى، چەكى ژنايه بستیوی خوه فەدکەن
(مصنف من الطلى النسائي)

Toq: Gerdenî, çekê jinaye bistûwê xwe ve vediken.

توک: تەبرکەکی ژ توخمی بمایه بشەفی دھوینیت
(الضوع، الصدی، لامامه، البوه، طائر لیلی، من فصيلة البوم)

Tok: Teyrkekê ji tuxmê bimaye bi şevê di xwînî.

توک: کفانوک، خەلەک، باز، گەرنوک
(الملقه، الطوق)

Tok: Kivanok, xelek, bazin, gerrînok.

توکا ناشی: ناشی ژ خەلەک بەرا لیکدەن تووکەکا خر دێ
تێ ئالین دا بیکفە بيمينت
(حلقه الرحي)

Toka aşî: Aşê ji gelek bera lêk diden tokeka xirr dê tê alînin da pêkve bimînî.

توک بوین: توک ئالاندن، تشتی خودان توک
(التحلق، التطوق)

Tokbûn: Tok alandin, tiştê xudan tok.

توک بوی: تشتی خەلەک تێ ئالاندی
(المطوق)

Tokbûy: Tiştê xelek tê alandî.

توک کر: خەلەک کر
(التطويق، التحليق)

Tokkirin: Xelekkirin.

توک کر: خەلەک کر
(المطوق)

Tokkirî: Xelekkirî.

توک گيسنی: خەلەکە ددور کيسن و دندبیاھە فجارى گريدەن
(طوق سكه الحراثه، المخرات)

Toka gêsînî: Xeleke didor gêsîn û dindibîya hevcarî girêdiden.

تول: دوز

(النقمه، الثار، القصاص)

Tol: Doz.

تول فەکر: دوز کر

(الانتقام، الاقتصاص، القود، الثار)

Tolvekirin: Dozkin.

تولک: کيبياھە قەلاندی وليئای دخون
(الخيار، نبات يؤكل)

Tolk: Giyayeke qelandî û lēnay dixon.

تول وئە: تازە وگەش

(النضر، الغضير، الطرى، البهيج)

Tolûter: Tazê û geş.

تول وئە: تازە وئە وگەشانی

(الغضارة، النضارة، الطراوة، البهجة)

Tolûterî: Tazetî û geşatî.

تولاز: جھیل، گنج، لاو
(الفتی، الشاب)

Tolaz: Cihêl, genc, law.

تولازی: جھیلی، گنجی، لاوینی، لاویاتی، گنجیاتی
(الفتوہ، الشباب)

Tolazî: Cihêlî, gencî, lawînî, lawîyatî, gencîyatî.

تولہ: سہین بچویک، توخمہ کی سانہ
(القطرب، الکلب الصغیر)

Twfle: Seyê biqewîk, tuxmekê sane.

تولیفان: جان، تیروتنی، تہ و تول
(البہج، الغصیر، النضیر)

Tolfvan: Can, têr û tijî, terr û tol.

تولمک، تولمک: چینی، داتن بھر تھیرا وھردکن
(علف الطیور)

Tomik: Çînî, danê biber teyra werdiken.

تولمک: دہیڑن وی نشتن دکن سہر تھلن بو حیوان کرتن
(العلف الموضوع علی المصيدہ والفاخ)

Tomik: Dibêjin wî tiştê diken ser telhê bo hêwan girtinê.

تولمک دان: دانانا تولمکی ل ہندہ جھا ہتا حیوان بخوت دا
تھلن لوی جھن تھدن بی حیوان ہیویون
(نشر العلف علی المصيدہ)

Tomikdan: Danana tomkî li hine cîha heta hêwan bixot da telhê li wî cihî veden yê hêwan hîbûyê.

تولمار، تولمار: خرابی، نہخوہش
(السوء، الشر)

Tomar: Xirabî, nexweş.

تولمار: دمقدان، نیشان کرن، چاپ کرن
(السهل، الدون)

Tomar: Deqdan, nişankirin, çapkirin.

تولمار کرن: چاپ کرنا دھنگی
(التسجيل، التدوين)

Tomarkirin: Çapkirina dengî.

جائر: گیایهکی بهنداره دهرمانی کولیت پی ودمی به دکن ناف زادی بوتام خوشی

(السنتر، الصنتر، عشب معطر)

Catir: Gîyayekê bihindare dermanê kulyêt pêy û devî ye, diken nav zadî bo tam xweşî.

چاترا کولیی: جاترا بهیاری
(الندغ)

Catra kwîvî: Catra beyarî.

چاجم: شەملک، میزه ر، بهرمالک، فووتک، جل نفیزک
(البرجد، الشف، السجاده)

Cacim: Şemilk, mêzer, bermalk, fotik, cilnivêjk.

چاخ: تورا داری
(مشبک خشبی، اطار خشبی)

Cax: Torra darî.

چابو، چابویی: چهشم بهند
(الساحر، المشعوذ)

Cado= Cadoyî: Çeşimbend.

چار: کەر، دهم، کەراد، کاف، گه
(مره، کره، مده)

Car: Gerr, dem, kerad, gav.

چارچار: هنده جارا، هنده گهرا، هنده دما
(احيانا، بعض المرات)

Carcar: Hinde cara, hindek gerra, hinde dema.

چارا: ههروهکی، وکی، کافهک
(کما، مثلما، حینما، مثل)

Cara: Herwekî, wekî, gavek.

چارهک: نهقلهک، گهرهک، کافه
(مره واحده)

Carek: Neqlek, gerrek, gavek.

چارهکێ: گهرهکێ، کافهکێ، دهمهکی
(احدی المرات)

Carekê: Gerrekê, gavekê, demekî.

چاران: دهمێ جوی، پتشین، بهرێ
(سابقا، کالماضي)

Carn: Demê çûy, pêşîn, berê.

چار وپارا: هنده جارا، هندهک کافا، گه کمه
(بعض الاحیان، بعض الاوقات)

Carûbara: Hinde cara, hinde gava, gehgeh.

ج

C

چا: جم
(المكان)

Ca: Cih.

چاب: بهرسف
(الجواب، الاجابه)

Cab: Bersiv.

چاب: خهبر گوئن
(الخبر)

Cab: Xebergotin.

چابدان: بهرسف دان
(الاجابه)

Cabdan: Bersivdan.

چابدان: هاید دان، هنارتنا خهبری
(الاخبار، بحث الخبر)

Cabdan: Hayd dan, hinartina xeberî.

چاب بادان: بهرسف درست نهدان
(اللوت، اجاب بغير ماسئل)

Cab badan: Bersiv diristnedan.

چابا مرینی:
(التعی، التعیه)

Cabamirnê.

جام: شويشه (الزجاج، البير)	
Cam: Şwişe.	
جام: پرداغ، ترار، نامانئ فخرانئ (الكاس، الصواع، القحف)	
Cam: Perdax, tirar, amanê vexarnê.	
جام خانه: ديوارئ شويشئ (الصوان، حائط الزجاج)	
Camxane: Dîwarê şwişey.	
جام باز: بيلان گير، يارمهز، داف دوزخوچهز (المختال، المخادع، المشعوذ)	
Cambaz: Pîlangêr, yaremez, davdoz, hoqebaz.	
جام بازئ: يارمهزئ، بيلان گيرئ، داف دوزئ، حوقه بازئ (الاشعوذ، الاحتيال، الغيبة)	
Cambazî: Yaremezî, pîlangêrî, davdozî, hoqebazî.	
جامه: خوش مروف (الانسان الصالح، ذو المروء)	
Camêr: Xweş mirov.	
جامه: خوش مروفئ (المروء، الانسانيه، الصلاح)	
Camêrî: Xwş mirovî.	
جان: گيان، رموان، خوه (الروح، النفس، الذات)	
Can: Giyan, rewan, xwe.	
جان: تازه، خوشکوک، شنگ، شوخ، قمهنگ، سپهئ (الوسيم، البديع، الجميل، الفانيه)	
Can: Taze, xuşkok, şeng, şox, qeşeng, spehî.	
جان: ججيل، لاو، تولاز، گنج (الشاب، اليافع، الفتى)	
Can: Cihêl, law, tolaz, genc.	
جان بون: تازمين، خوشکوک بون، شوخ بون، ججيل بون، لايون، تولازبون (التجمل، التوسم، التشبيب)	
Canbûn: Tazebûn, xuşkobbûn, şoxbûn, cihêlbûn, lawbûn, tolazbûn.	

جارا گوتئ: ومکئ گوتئ، شتئ دبئژن، ومکئ دبئژن (كما قال)	
Caragotî: Wekîgotî, şitî dibêjin, wekî dibêjin.	
جارا دبئژن: ومکئ دبئژن (كما قال)	
Cara dibêjin: Wekî dibêji	
جارا دبئژن: ومکئ دبئژن (كما يقال)	
Cara dibêjin: Wekî dibêjin.	
جاری = وک دبئژئ: جارئ راوسته دا بئژم ته (الآن، انن)	
Carê = wek bêjî: Carê raweste da bêjim te.	
جارمکا دبئ: گهرمکادی، گهمکادی، کافمکادی، دهمکئ دبئ (مره اخرى)	
Carêkadî: Gerrekadî, gehekadî, gaveka dî, demekêdî.	
چارشک: تیزکئ کهرئ (العفا، المغفرة، ولد الحمار)	
Çaşik: Têjkê kerî.	
چاخ: توراداری بدهن بمر نعردي فراهه، پئژانئ راماداری (مشبك خشبي، اطار خشبي، حاجز خشبي)	
Cax: Torra darî diden ber erdê virake, pêjanî ramadarî.	
چاف: دموار ومک کمت گوتئ زلستانئ دبئ گهگیر بیت نو کفته بیت نو دبئ کره بریقه چیت دبئ ببژن بئ چاف برئ. (اعياء الحيوان من المکوث)	
Çaf: Dewar wek ket govê zivistanê dê gingîr bît û kiftebît û dê koh birêve çit dê bêjin yê cafbûy.	
چاگر: شوين وار، پيشقه، خوه جه، جهگر (اللقيم، الخليفة، الوراث، النائب)	
Çagir: Şwînwar, pêşve, xwe cih, cihgir.	
چاگرئ: شوين وارئ، جهگرئ، پيشقهئ، پيشقهياتئ (الاتامه، الخلافة، الوراث، النيابة)	
Çagirî: Şwinwarî, cihgirî, pêşveyî, pêşveyatî.	
چام: پرده (النقاب، الستر، الحجاب)	
Cam: Perde.	

جافید: مای، ساخ، نمر.
(الخالد)

Cafid: May, sax, nemir.

جافیدان: مان، ساخی، نمری.
(الخلود)

Cafidan: Man, saxî, nemirî.

جان گیر: پاشا، جه داگیر
(الفتح، المحتل، السلطان)

Cangîr: Paşa, cih dagîr.

چاندار: خودان رح، گیاندار، ساخ
(الحی، الاحیاء)

Candar: Xudan rih, gîyandar, sax.

جان فروش: کوریدار، پیش معرک
(القدائی، المضی)

Candiroş: Gorîdar, pêş merg.

جان کار: شارمزا، هونرمند، فلی فان
(المبدع)

Cankar: Şareza, hunermend, filî van.

جان کاری، جان کاریاتی: فلی فانی، هونرمندی
(الابداع)

Cankarî= Cankaryatî: Filî vanî, hunermendî.

جان دان: خوگروری کرن
(البذل بالروح، التضحية)

Candan: Xwe gorîkirin.

جانگ: پروکتی سپی، پروکتی ساده، پروکتی بی نیگار
(الخام، القماش)

Cang: Perokê spî, perokê sade, perokê bê nîgar.

جانگسور: پروکتی سوری بی نهخش و نیگار
(الخام الاحمر)

Cangsor: Perokê sorê bê nexş û nîgar.

جانگ شین: پروکتی شینی ساده
(الخام الازرق)

Cangşîn: Perokê şînê sade.

جانه مرگ: کولیلکه بهارو ویاویزا شین دبیت ژنی وئ بی کورته
(السورنجان، زهره موسمی، قصیره العمر)

Canemerg: Kulîlkeke bihar û pawîza şîn di bît
jiyê wê yê kurte.

جان بوی: تازمبوی، خوشکوک بوی، لاوبوی، جحیل بوی، شوخ بوی،
تولازبوی

(التجمل، التوسم، الاشيب، الابهج)

Canbûy: Tazebûy, xuşkobbûy, lawbûy, ci-
hêlbûy, şoxbûy, tolazbûy.

جان ئو: تازه تر، خوشکوک تر، شنگ تر، شوخ تر، لاوتر، جحیل
تر، تولازتر
(الاجمل، الاوسم، الاشيب، الابهج)

Cantir: Tazetir, xuşkocktir, şengtir, şoxtir, lawtir,
tolaztir.

جان کرین: تازمکرین، خوشکوک کرین، لاوکرین، جحیل کرین،
تولازکرین، شوخ کرین
(التجميل، التضييب، التوسيم، الابهاج، الابداع)

Cankirin: tazekirin, xuşkockkirin, lawkirin, cihêl-
kirin, tolazkirin, şoxkirin.

جان کری: تازمکرین، خوشکوک کری، لاوگری، جحیل کری،
تولازگری، شوخ کرین، سیه می کری
(المبدع، الحسن، الاشباب)

Cankirî: Tazekirî, xuşkockkirî, lawkirî, cihêlkirî,
tolazkirî, şoxkirî.

جانی جانانی، جانیاتی، شنگیاتی، تازمقی، خوشکوک، لاوینی
شوخی، جحیلی، تولازی، سیه میاتی
(البداع، الوسامه، الجمال، الشباب، الفتوه)

Canî= Vanatî= Canyatî: Şengiyatî, tazetî,
xuşkokî, lawînî, şoxî, cihêlî, tolazî, spehyatî.

جان پلێژک: پرسکیت جحیلی
(حب الشباب)

Canbilêzk: Pîrsk êtcihêlîyê.

جان باز: یارمەز، داف دوز، چشم بند، تشقلچی
(ساحر، لاعب، محتال، غشاش)

Canbaz: Yaremez, davdoz, çeşimbend, teşqelçî.

جانتە: تویری ملی، تویری هەلگرتنی
(الحقیبه)

Cante: Twîrê milî, turbê helgirtinê.

جاویر: کەسێ هەری ژێزی دقاغینیت
(مقص جز الصوف، الجواز)

Cawbir: Kesê hirîyê ji pezî diqefînît.

جەل خانە: فیشک و بەرکیت چەکتی شەری
(العناد، الخنزیر، السلاح)

Cabilxane: Fişek û berkêt çekê şerî.

جەلە کۆم: قۆمرتە، شەمیانە، فیک کەن، خەبون
(المهرجان، الجمع المختلط، المؤامرة)

Cebilekom: Qomirte, şhyane, vëkketin, xirbûn.

جەعل: هەفرکی، قەرەمشە، مەفرسی، گنگاشە، چوێف کێشی
(الحوار، النقاش، الجدل)

Cedel: Hevrikî, qerqêşç, miqersî, gingaşç, çwîv kêşî.

جەعل بۆن: هەفرکی بۆن، قەرەمشە بۆن، مەفرسی بۆن، گنگاشە
بۆن
(المجادله، التناحر)

Cedebûn: Hevrikibûn, qerqêşebûn, miqersibûn, gingaşebûn,

جەعل کۆن: هەفرکی کۆن، قەرەمشە کۆن، مەفرسی کۆن، گنگاشە
کۆن
(المناوړه، المناقشه)

Cedelkirin: Hevrikîkirin, qerqêşekiri, miqersîkirin, gingaşekirin.

جەعو: کۆلکە پێشداوێرا دگرت و ساخ نابیت
(الدبره، الفمقه، مرض للدواب)

Cedew: Kulkeke pišta dewara digirît û sax nabît.

جەعو ی: دواڕێ پێشت کۆل
(الدبره، الغميق)

Cedewî: Dewarê pişt kul.

جەعو گێرێ: هەنگافتنا دواڕێ ب کۆلکا جەعوێ
(اصابه الدواب بمرض الدبره)

Cedewgirtin: Hingaftina dewarê bi kulka cedewê.

جەعو: چشم باندی
(السحر، الشعونه)

Cedwî: Çeşimbendî.

جەعو گێ: چشم باند
(الساحر، المشعوذ)

Cedwîger: Çeşimbend.

جەر، جەرک، کۆزک، کەوازک، کۆلۆزێ ناغێ
(الدورق، القذاف، القاروره)

Cerr= Cemik: Gozik, kewazk, kulozê avê.

جان مەزێخ: تێوهرین، سەرسک، خوین گەرم، سەرسەری
(التهور، الحماسی، المجازف، المغامر)

Canmezêx: Têwerîn, sersik, xwîngerm, serserî.

جە، جامی، ژێنێشە، کەرە
(البدل، العرض، النیابه)

Cah= Cahî: Jipêşve, gerew.

جانی مەهین: کۆریکامەهین، تێژکا مەهین
(القلو، المهر)

Canîmahî: Kurîka mahîne, tēja mahîne.

جانیگ: حیوانێ رەش بۆ دو ساڵ وێتر، تێژکێ چێژێ ژ دو ساڵ وێشە
(العجل، ستنان وما فوق)

Canîk: Hêwanê reş yê du sal û pitir, tēja çêlê ji du sala û wêve.

جان وەر: حیوان، خودان، رەج، گێباندار
(الحیوان)

Canwer: Hêwan, xudan rih, gîyandar.

جان وەرێ، جان وەرێاتی: جەبوانی، گێباندارێ، ساخییانی،
ساخینی
(الحیوانی)

Canwerî= Canweryatî: Heywanî, gîyandarî, sax-yatî, saxînî.

چە: ئیجا، ئیجا، ئیجار
(اداء تنبيه في اول اللفظ بمثابة اذان)

Ce: Ivca, vêca, ivcar.

چە: هەما، ژخەر
(جواب استنکاری بمعنى هذا هو)

Cei: Hema, jixwe.

چەبارە: دەرمانێ نوێسەک بێخێن جەن شەکەستی وێشە یی
(دواء لاصقه للوجع والكسور)

Cabare: Dermanê nîwîsek di êxin cihê şkestî û êşewî.

چەبار: کەستی هەستێ شەکەستی فەهگیریت
(مجبر الكسور)

Cebar: Kesê hestîyê şkestî vedigerît.

چەل: تەقن، کۆر، هەری، رێج
(الدار، الخرسانه، الوحل)

Cebil: Teqin, kurr, herî, rîç.

جهرته: نژده، نژرمش، نژرمشا دهمل دست، همدان
(الفاره، الهجوم المبالغت)

Certe: Nijde.êreş êreşa demildest, hewdan.

جهرته بون: نژدهبون، نژرمش بون، سرداگرتن
(الافاره)

Certebûn: Nijdebûn, êreşbûn, serdagirtin.

جهرته بوی: نژدهبوی، نژرمش بوی
(المغار)

Certebûy: Nijdebûy, êreşbûy.

جهرته گرین: نژدهگرین، نژرمش گرین
(الافاره)

Certekirin: Nijdekirin, êreşkirin.

جهرته کری: نژدهکری، نژرمش کری
(المغیر)

Certekirî: Nijdekirî, êreşkirî.

جهرته لمان: نژدهلمان، نژدهمچی، نژرمش کار
(المغیر)

Certeşvan: Nijdeşvan, nijdeçî, êreşker.

جهرته: پازده روژت سهری بهاری نه بیت بههرا و نای و ناخ
کارم دیت، دهمی گوهرینا ناخ و ناخ و ناخ
(موسم الاعتدال الربيعي، الجمرات)

Cemere: Pazde rojê serê biharênc, yê bi hevra û av
û ax germ dibit, demê guhorîna av û ax û ba.

جهرته فوک: کپیایه که بی ناخی به و بی زیباندازه لناف چاندی شین
دبیت
(من الاعشاب المائیه الضاره للزرع)

Cerîfok: Gîyayeke yê avî ye û yê zîyandare li-
nav çandî şîn dibît.

جهرته: سارسال، عید، شاهي
(العید، الموسم)

Cejne: Sersal, 'eyd, şahî.

جهرته: همت، ناگه، هش و بی حساس
(المهجه، العاطفه، الضمیر، الوجدان، فلهه الکبد)

Ceger: Hest, ageh, hiş û pêhesan.

جهرته سوژی: دل کوزرین، میلاک که زین، هناف سوژن
(العاطفه المشبویه)

Cegersojî: Dil kuzirîn, mêlak gezîn, hinav sotin.

جهریانن: سهحرکن، نیران
(الاختبار، الامتحان)

Cerribandin: Sehkirin, nêrran.

جهریانن: تشتی سهحرکی
(المختبر، الممتحن)

Cerribandî: Tiştê sehkirî.

جهرگ: دل
(المهجه، الفؤاد، القلب، الکبد)

Cerg: Dil.

جهرگ: دل موکوم، ویزان، نهرسان
(الجساره، الجراه)

Cerg: Dil mukum, wêran, netîrsan.

جهرگ: بنک، نیرک، ویک بیژی جهرگی شهری جهرگی نهمانی
(الحور، المركز، المفترک)

Cerg: Bindik, nêrik, wek bêjî gergê şerrî, gergê
esmanî.

جهرگ پی: دل ستور، دل رقی، زوردار، ستمکار
(القاسی، الضالم، الجائر)

Cergbirr: Dil stwîr, dil req, zordar, stemkar.

جهرگ سوژ: دلوفان، دل سوز، دل نهم
(الرحیم، الرؤف، الخلیص، الشفوق)

Cergsoj: Dilovan, dil soz, dil nerm.

جهرگ سوژی: دلوفانی، دل سوژی، دل نهمی
(العطف، الرحم، الاخلاص، الرأفه)

Cergsojî: Dilovanî, dil sozî, dil nermî.

جهرگ ههلین: توخمهکتی پهریکی به: دل هیل، دورن
(الؤدی، الملم، نوع من القماش)

Cergheîn = Tuxmekê perokîye: Dil hêl, dur-
rind.

جهرگ دهرین: دل هیلی، دل شکینی، دورنهمی
(الشروس، المشاکس، الشریر)

Cergdirîn: Dil hêlî, dil şkenî, durindeyî.

جهرهک: نامویری مالشنتی، ناویزی مالیتی
(المکنسه)

Cerîfk: Amwîrê malşînê, awêzê malinê.

جهرگ دهرانن: نیشاندن، دل شکاندن
(الایلام، الایذاء، الازعاج)

Cergdirrandin: Êşandin, dilşkandin.

جەندرمە: ئۆلجى، زىرتەكن مېرىن
(الشرطه)

Cendirme: Êlçî, zirtekê mîrîyê.

جەنگەن: پېزەنگ، پېلان گېز، داف دوز، يارمەز
(الهربانى، التلون، التقلب، المراوغ، المحتال، المخادع)

Cengene: Pêzveng, pîlangêrr, davdoz, yaremez.

جەنگەنەمى: يارمەزى، پېزەنگى، داف دوزى، جەمبازى
(التلون، الحربانيه، المراوغة، الاحتيال، الخدعة)

Cengencyî: Yaremezî, pêzevengî, davdozî, cembazî.

جەنگلەن: ترسان، مەلەپە بوى
(القصاص، الغرز، الاستفزاز، النفرة)

Ceniqîn: Tirsan, hele pebûn.

جەنگلۆك: ترساي، مەلەپە بوى
(القصاص، الغرز، المستفز، النافر)

Ceniqok: Tirsay, hele pebûy.

جەنگلەن: ترساندن، مەلەپەكرن
(القصاص، الافزاز، الاستفزاز، التنفير)

Ceniqandîn: Tirsandin, hele pekirin.

جەنگلى: ترساي، مەلەپەبوى
(المستفز، القصاص، المغزوغ)

Ceniqî: Tirsay, hele pebûy.

جەنگەن: يارمەز، پېلان گېز، داف دوز، جەنگەن
(النساس، المحتال، المراوغ)

Cenbaz: Yaremez, pîlangêrr, davdoz, cengene.

جەنگەزى: يارمەزى، پېلان گېزى، داف دوزى، جەنگەمى
(الدسيه، المراوغة، الاحتيال)

Cenbezî: Yaremezî, pîlangêrrî, davdozî, cengeneyî.

جەنگ گېز: شەركەر
(المحارب، المقاتل)

Ceng gîr: Şerrker.

جەنگ گېزى: شەركەرى
(المحاربة، المقاته، العراك)

Ceng gîrî: Şerrkerî.

جەنگە: تايى بارى، لايى بارى، رەخى بارى، ئالى بارى
(لطرف العدل، نصف العمل)

Cenbe: Tayê barî, layê barî, rexê barî, alê barî.

جەمەلەن: خەركەن، ئېك ئېخستەن
(التجمع، الاجماع)

Cemandin: Xirkirin, vèkêxistin.

جەمەلەنى: خەركى، ئېك ئېخستى
(الجامع، المجمع)

Cemandî: Xirkirî, vèkêxistî.

جەمەلۆك: ئېك ئېخۆك، خەنۆك
(الجامع، الجامع)

Cemînok: Vèkêxok, xirînok.

جەما: ئېجا، ئېجا، ئېجار، ما
(ان، ماذا، عسى، ادا، تنبيه)

Cema: Vêca, ivca, vêcar, ma.

جەمە: ئاقا مەيى
(الجليد، الجمد)

Cemed: Ava meyî.

جەمەن: قەرسەن، مەيەن، راوستان
(التجمد، الانجماد، السكون)

Cemidîn: Qerrisîn, meyîn, rawestan.

جەمەدانى: دەرسوكاسەرى، پوشى
(اليشمغ، غطاء الرأس)

Cemedanî: Dersoka serî, poşî.

جەمەل ئەمىق: كۆلەكەكە پەشتى نېفرو كەش بېيت، ئېفارى كەش
بېيت، دېمىت خېف ھەندى شەف
(حسن ساعه، زهره)

Cembileşq: Kulîl keke piştî nîvro geş dibît, êvarî
geş dibît, dimînît xêv hindî şev.

جەمە: لايى بارى، رەخى بارى، تايى بارى
(لطرف العمل)

Cembe: Layê barî, rexê barî, tayê barî.

جەمەجە: ئامورىن گېرەكرنا دىمىل ودانى
(النودج، الحيلان، الجرجر)

Cencere: Amwîrê gêrekirina dexl û danî.

جەنگ: شەر، لېك كەتن، خەرتول، قېكراجين، بەربونا ئېك
(الحرب، الوغى، القتال، الخصام)

Ceng: Şerr, lêkkin, xirtol, vèkraşûn, Berbûna êk.

جەنگەك: كەلەخى مەرى، لەشنى بى دج
(الجنازة، الجثة)

Cendek: Kelexê mirî, leşê bê rih.

جەمەری: کەسێ پەزێ ژمەزێ ومو دەرێت
(الجواز)

Cewbirr: Kesê pezî ji hiryê û mwî dibirrît.

جەمەک: جوتک، تەشتێ دوپەیکە نوێستی، بەرمەکانک دوتێژک
بچارمەکی بۆزێن
(التوام، اللده، التوب، المزودج)

Cêmik: Cotik, Tiştê dupêkve nwîstî, berekatk du
têjik bi carekê bizên.

جەژن: شاهی، سەر سال، عەید
(العید، الموسم)

Cêjne: Şahî, seral, 'eyd.

جەژێ: خاتوین، خانم، ستی
(البت، الجاریه)

Cêrî: Xatwîn, xanim, sitî.

جەزێ: نەزیک
(القریب)

Cêwî: Nêzik.

جەژگ: رێژ، شیشلە، بدوێکە، بنگە
(النظام، الترتیب، التسلسل، القاعده)

Cêrge: Rêz, şîşilte, bidwîvikve, bingeh.

جەژگ: رێژ، رێزان، بەرنامە، خێج، تەغلە، حیشی
(النظام، الصف، السطر، الخط)

Cêrg: Rêz, rêzan, bername, xîç, tevle, hîşî.

جەفسی: هۆستایێ تەنکە و تاسنی پەجریه دکەت شول کەرن
تاسنی
(السمکری)

Cixusî: Hostayê teneke û asinî peçrîme diket,
şolkerê asinî.

جەفسیایێ: کارێ شولکرنا تاسن و تەنکە و تەشتێ وەسا
(السمکریه)

Cixusîyafî: Karê şolkirina asin û teneke û tiştê
wesa.

جەدا: فەدمەر، چەرت، فەگرتی
(المنفصل، المفارق، الفارز، الممتاز)

Cida: Veder, çert, vegirtî.

جەدابو: فەدمەبو، چەرت بو،
(المفارقة، الانفصال، الفرز، الامتياز)

Cidabûn: Vederbûn, çertbûn.

جەد: دەرخلەکە وەکی گەنمی دکن نان
(الشعیر)

Ceh: Dexeke wekî genmî diken nan.

جەنەم: دوزەخ، دوزە، ئیدبو، کوچکێ مەزن
(السعير، الجهنم)

Cehenem: Dozex, dojeh, êbwîn, kuçkê mezin.

جەمەجۆ: جەن بەروناخ بێکە کەلی و پەجریه بوی، جەن مۆکوم
وین گرتی
(الارض الحجرى المتکلس)

Cehcwîr: Cihê ber û ax pêkve û peçrîme bûy,
cihê mukum û Bin girtî.

جەمەر: ماک، بنیات، کاکلک
(الاصل، الجور، الموهب)

Cehwer: Mak, binyat, kakilk.

جەمەشک: تێژکێ ماکەرن
(العفا، العفو، ولد الحمار، کتابه، للعميل والمرتق)

Cehşik: Têjkê makerê.

جەم: دوبا داروویاری یاچوو نوێسەک
(الصمور، الصمغ الترينتين)

Cew = Cewî: Doba darûbarî ya çîr û nwîsek.

جەم: مەسا بێنا هری ومو ژمەزێ
(مقص جز الصوف)

Cew: Meqesa birrîna hiri û mwî ji pezî.

جەمگی، جەمگیایێ: دارێ دوپەیداهاتی، نەساخییاداروویاری
(التنوح، التصمغ، مرض نماني)

Cewkî = Cewkîyafî: Darê dobe vêda hafî, ne-
saxîya dar û barî.

جەمێ کازێ: دوبادارێ کازێ
(الراتينج)

Cewê kajê: Doba darê kajê.

جەمێ گۆنێ: دوبا چر یا کوینێ دزێت
(النکع)

Cewê gwînf: Doba çîr ya gwînf dizêt.

جەمێ مێو: دوبا نوێسەکا مێو
(الزعم)

Cewê mēwê: Doba nwîseka mēwê.

جهد: بهزینا دهواری، چاریادهواری

(سباق ركض الخيل)

Cidîd: Bezîna dewarî, çarya dewarî.

جندهان: ههڤرکانا بهزانینا دهواری، بهزا دهواری

(مسابقه ركض الخيل)

Cidîdan: Hevrikana bezandina dewarî, beza dewarî

جژدان: تویرکی پارا، کابلوخکی پیناسا، کیفی پهرتوگا

(محفظه نقود، هویه، دفتر نفوس)

Cizdan: Twîrkê para, kabiloxkê pênasî, kîfê pertûka.

جژ: کیف، کابلوخک، بهرگ، جل

(جلد الكتاب)

Ciz: Kîf, Kabloxk, berg, cil.

جژی بهند: تهخهکرنا پهرتوگا، بهلگهکرنا کتیا

(التصنيف، التجليد للكتب)

Cizî bend: Texekirina pertûka, belgekirina kitêba.

جزمه: پیلافا باسک دیرژ، پوتینه

(حذاء طويل الساق، الجزمة)

Cizme: Pêlava basik dirêj, potîne.

جفت: جوت، چیمک، بهرگانک، جوتک

(الثنائي، المزدوج)

Cift: Cot, cêmik, berkatk, cotik.

جفت بون: جوت بون، چیمک بون، بهرمکاتک بون، جوتک بون

(الثنائي، الازدواج)

Ciftbûn: Cotbûn, cêmikbûn, berkatkbûn, cotikbûn.

جفت بوی: جوت بوی، جوتک بوی، بهرمکاتک بوی

(الثنائي، المزدوج)

Ciftbûy: Cotbûy, cêmikbûy, berkatkbûy, cotikbûy.

جفت کرن: جوت کرن، جوتک کرن، بهرمکاتک کرن

(الثنائي)

Ciftkirin: Cotkirin, cêmikkirin, berkatkkirin, cotikkirin.

جدا بوی: قهدهربوی، چهرت بوی

(الفاصل، الانفصال، المیز، المفروز)

Cidabûy: Vederbûy, çertbûy.

جدا تر: قهدهرتر، چهرت تر

(الافرق، الانفصال، الافرز، الامیز)

Cidatir: Vedetir, çertir.

جدا کرن: قهدهرکرن، چهرت کرن

(التفریق، التمییز، الافراز، الفصل)

Cidakirin: Vederkirin, çertkirin.

جدا کری: قهدهرکری، چهرت کری

(الفصل، المفرق، المیز، الفصل)

Cidakirî: Vederkirî, çertkirî.

جدا بی، جدا بیاتی: قهدهری، قهدهریاتی، چهرتی، چهرتیاتی

(الفرق، الفرقة، الانفصال)

Cidayî= Cidayatî: Vederî, vederîyatî, çertî, çertîyatî.

چوه: گنگاشه، ههڤرکی، قهقهشه، مقهرسی

(الجدال، النقاش، الحوار)

Cirre: Gingaşe, hevrikî, qerqêşe, miqersî.

چهرهچ، چهر چي: ههڤرکاتی، گنگاشهکرن، مقهرسیاتی،

قهقهشباتی

(الجدال، التجادل)

Cirrecir= Cîrcir: Hevrikatî, gingaşekirin, miqersîyatî, qerqêşeyatî.

چهرهچون: ههڤرکی بون، گنگاشهچون، مقهرسی بون، قهقهشهچون

(التحاور، التجادل)

Cirrebûn: Hevrikîbûn, gingaşebûn, miqersîbûn, qerqêşbûn.

چهرهچن: ههڤرکی کرن، گنگاشهکرن، مقهرسی کرن، قهقهشهکرن

(الناقشه، الجدال، الحوار)

Cirrekirin: Hevrikîkirin, gingaşekirin, miqersîkirin, qerqêşekirin.

چهرگ، چهرگه: تشتی کرهه شی، دبیت، تشتی بکوتک مازن دبیت

(القصيع، البطي الشباب والنمو)

Cirrek=Cirreke: Tiştê kuhe şîn di bît, tiştê bi kutek mizin dibît.

چهرگ، هاجرو، کوندریسک، کوندل فسک

(القعذلة، القشعر، القزم، الانصر من الاعتیاد)

Cirrek: Hacro, gundirîsk, kundilîsk.

Cig: Torra nêrçîrê.	جگ: تورا نێرچێرێ (القحازه، شبکه الصيد)
Cil=Cilik: Kar, berg.	جلك: كار، بەرگ (الثوب، الكساء، اللباس)
Cilberkirin: Karkirin.	جل بەركێن: كاركێن (البس، اللباس)
Cilêxistin: Karêxistin.	جل ئێخستن: كاریخستن (النضو، النزع)
Cildurîn: Kar durîn.	جل دورین: کار دورین (الخطا، الخطا)
Cilkêşorr: Karê şorr.	جلکێ شور: کاری شور (السبخ)
Cilkê şet: Karê deman, keşbir.	جلکێ شەت: کاری دیمان، کەش بر (الشطور)
Cilênedurf: Karê dav lingday.	جلکێ کنجی: کاری درمائی، کاری کنجی، کاری کنجی، کاری تیقل (الحشيف، السمعت، الهدم، الرث، الاسمال)
Cilkê kincirr: Karê dirrhay, karê gincî, karê kincirr, karê tiqel.	جلکێ کینجیر: کاری دیرهای، کاری گنجی، کاری کینجیر، کاری تیقل (الزمل، القزمل)
Cilpêwerandin: Karpêwerandin.	جل پەرخواندن: کار شوێندن، کارگەمراندن، کارگەڕێسەکردن (الموص، للفسل)
Cilperixandin: Kar şwîştin, kar gemirandin, kar geroşekirin.	جل پەرخاندن: کار شۆشتن، کار گەمراستن، کار گەڕێسەکردن (الموص، للفسل)
Cilgivaştin: Karteriqandin, kar vepîyan, kar vepan.	جل گەواشتن: کار تەرقاندن، کارفە، کارفەیان (المسط)

Ciftkirî: Cotkirî, cêmikkirî, berkatukkirî, cotikkirî.	جفت کری: جوت کری، جێمک کری، بەرکاتک کری (النثی)
Ciftîrî: Cotkirî, cêmikkirî, berkatukkirî, cotikkirî.	جفتی، جفتیانی: جوتکیانی، جیمکاتی، بەرکاتکینی (الثنائیه، الازواجیه)
Ciftîrî=Ciftîyati: Cotkiyati, cêmikati, berkatukkirî.	جفت: تەنگا دولویی، تەنگا نێرچێرێ (بنقیه الصيد)
Cifte: Tivenga du lwîlî, tivenga nêrçîrê.	جفتی: نیشان، دوری، دوق (الرمز، الاشاره)
Cifir: Nişan, durî, deq.	جفات: کومر، قومرته، جەماوەر، گوران (الجماعه، الجمهور، الملا، الديوان)
Civat: Komgir, qumirte, cemawer, goran.	جفات چاقداری: گورانا چاقداری، کوما قەراوی (ديوان الرقاب)
Civata çavdarîyê: Gorana çavdarîyê, koma qe-rawlîyê.	جفاتا تەرقانێ: گورانا چاقداری، کوما قەراوی (مجلس المراقبه)
Civata zêrevanîyê: Gorana çavdarîyê, koma qe-rawlîyê.	جفاتا زەرقانێ: گورانا چاقداری، کوما قەراوی (السب، الشتم، القذف)
Civîn: Dujîn, xeber, dapîvan	جفین: دوژین، خەبەر، داپیفان (السب، الشتم، القذف)
Civîndan: Xebertotin, dujîndan, dapîvan.	جفین دان: خەبەرگوتن، دوژندان، داپیفان (السبه، الفتيم)
Cigare: Twitin kêşan, balolka twitinê linav kaxeze.	جگاره: توتین کێشان، بالولکا توتینێ لناف کاخەزی (السجاره)
Cigarkêş: Qelwînkêş.	جگاریکێش: قەلۆن کێش (المخن)
Cigarkêşan: Qelwînkêşan.	جگاره کێشان: قەلۆن کێشان (التخين)

جنگلی: جنلوك. ترسوك
(القمام، التنفير، المستفز، العياص)
Ciniq̄ = Ciniqok: Tirsok.
جنقانن: ترساندن، هلبهكرن، سلهاندن
(الاقمام، التنفير، الانعار، التحييص)
Ciniqandin: Tirsandin, helpekirin, silhandin.
جنوكي: سلهاي، ترساي
(الحيوص، المذعور، المستفز)
Cinokd: Silhay, tirsay.
جنينك: باغځ داروياري، رهز
(البستان، الجنينيه، الحديق)
Cinok: Baxê darûbarî, rez.
جندي: تازه، خوشكوك، پهلوق، كيرهاتي، هيژا، گوگري، كمشه،
ترتوز، ثقفاندی
(الجميل، اللينق، اللانق)
Cindî: Taze, xuşkok, perlaq, kêrhatî, hêja, go-
girî, keşxe, tirtoz, tivtivanî.
جندي بوڼ: تازه بوڼ، پهلوق بوڼ، گوگراندی بوڼ، ثقفانن بوڼ،
ترتوز بوڼ، كمشه بوڼ
(التجميل، التائق، اللياقه)
Cindîbûn: Tazebûn, perlaqbûn, gogirandîbûn, tiv-
tivanîbûn, tirtozbûn, keşxebûn.
جندي بوڼ: تازه بوڼ، پهلوق بوڼ، ثقفاندی بوڼ، هيژا بوڼ،
ترتوزبوڼ، كمشه بوڼ
(الجميل، اللينق، اللينق)
Cindîbûy: Tazebûy, perlaqbûy, tivtivanîbûy,
hêjabûy, tirtozbûy, keşxebûy.
جندي تر: تازه تر، پهلوق تر، ثقفاندی تر، ترتوزتر، كمشه تر
(الجميل، اللينق، اللانق)
Cindîtîr: Tazetîr, perlaqtîr, tivtivanîdîtîr, tirtoztîr,
keşxetîr.
جندي گون: تازهگون، پهلوق گون، ترتوزگون، كمشه گون،
هيژاگون
(التجميل، التائق، التميمق)
Cindîkîrin: Tazekîrin, perlaqkîrin, tirtozkîrin,
keşxekîrin, hêjakîrin.

جنگلی زفر: كاري كمر
(المسوح)
Cilkêzivir: Karê girr.
جنگلی تنگ: كاري تنگ
(الفلوت، المصق من الضيق)
Cilkêteng: Karê teng.
جنگلی نهاري: كاري تازين
(السلاب، لباس الماتم)
Cilkênîbarê: Karê taziye.
جنگلی نوی: كاري نوی
(الحله)
Cilkênwî: Karê nwî.
جنگله گرتن: كار كورت كرن
(الدين)
Cilikvegirtin: Kar kurtkirin.
جنگل: هلفرنجين
(الهزعه، الجفله)
Cilikî: Helfircîn.
جنگل: هلفرنجين
(الهزعه، الهزج)
Ciliîr: Helfircîn.
جن: نهجنه، پين ژمه بوش تر
(الجن)
Cin: Ecine, yên ji me boştir.
جنگل: نهخشين، تيرين گله رنگ، تيرين بهلكوژك
(الارقيش، الابرش، اللطير)
Cincilk: Nexşîn, teyrê gele reng, teyrê belekujik.
جنگل: زو زوكيت بيبا، مەلنگوك
(خلخال الاطفال)
Cincilk: Zirr zirkêt pîya, melingok.
جنگل: ترسان، هلبه بوڼ
(القمام، النفور، الحيوص)
Ciniqîn: Tirsan, helpebûn.
جنگل: ترسك
(القمام، الحيصه، النفره)
Ciniq: Tirsik.

جهن تير مروف: وارن هنبز، وارن هنبز
(القاره، القارى)

Cihê têr mirov: Warê hinbiz, warê himbiz.

جهن پيا: راكر
(المقام)

Cihê pîya: Ragir.

جهن پيا: بن پى، بربى، بن قوت
(الموطى، الموطا)

Cihêpêy: Binpê, berpê, pêqut.

جه كتن
(الموقع)

Cihketin:

جه بهردان: مشخت بون
(النزوح)

Cihberdan: Mişextbûn.

جه گرتن: پيشفسي، شوين وارى
(الخلافه، النيايه، الوراثه)

Cihgirtin: Pêşveyî, şwîn warî.

جه گرتن: سهرداگرتن، سهرداهاتن، داگيرگرتن
(الاحتلال، الاستيلاء)

Cihgirtin: Serdagirtin, serdahatin, dagîrkirin.

جه گرتن: شوين وار، پيشفه، داگيرگير
(الخليفه، النائب، الوريث، المحتل)

Cihgir: Şwîn war, Pêşve, dagîrker.

جه گرتن: تفواكرتن، بنجهكرتن، جهنينان
(التنفيد، الاداء)

Cihkirin: Teqwakirin, binecihkirin, Cihînan.

جه گرتن: خومفدان
(الانساح)

Cihkirin: Xwevedan.

جه نينان: پيك نينان، سهر راست كرتن، جهكرتن
(الاداء، التنفيذ، الايفاد)

Cihînan: Pêkînan, serrastkirin, cihkirin.

جهنيك: نهوميديت بهركوهى، بسك
(اللمه، الضدغ، العنوه، العذار)

Cihnîk: Ew mwiyet ber guhî, bisk.

جندى كرى: تازمكرى، بهلاق كرى، كهشخه كرى، ترتوزكرى، ميزاكرى

(الجمال، المنق، المزينق)

Cindîkirî: Tazekirî, perlaqkirî, keşxekirî, tirtozkirî, hêjakirî.

جندىمايى: تازتى، بهلاقى، ترتوزى، تفتفاندنى، كهشخه ماى، ميزاى
(الجمال، الاناقه)

Cindîyatî: Tazetî, perlaqî, tirtozî, tivtivanî, keşxeyatî, hêjatî.

جه: دانكه وكم گمنى بكن نان
(الشعير)

Cih: Daneke wek genmî diken nan.

جه: زيوار، ناخ، وهلات، وار
(الكان، الموقع، الموضع، الوطن، المحل)

Cih: Tiwat, ax, welat, war.

جه باصي: توخمهكتى داني به وكي جهى
(البهيمى، الابيد)

Cihdast: Tuxmekê daniye wekî cihî.

جه زهر: بجمى كهشتنا جهى به
(المنوط، موسم المصباح)

Cihzer: Demê gihîştina cihî ye.

جهال: خرار تهليس، كونيك، فهرديك، خيشك، تير
(اللذ، العدل)

Cihal: Xirar, Tels, gûnîk, ferdik, xîşik, têrr.

جهان: نيا، وهلات، باژير، وار
(العالم، الاطار، البلدان، الاوطان)

Cihan: Dinya, welat, bijêr, war.

جهان گير: نارهكگر، پاشا
(القاتح، المحتل، السلطان)

Cihangîr: Erdvegîr, paşa.

جهن سار: زوزان، كيستان
(الصرود)

Cihêsar: Zozan, kîstan.

جهن گرم: گرميان
(الجرم)

Cihêgerm: Germiyan.

Cihman: War, welat, binekar.	جه مان وار، وه لات، بنه کار (المسكن، الوطن)
Cihpirsîn: Cihê pisyarê.	جه پرسین: جهی پسیاری (الاستعلامات)
Cihşeng: Şerrgih.	جه سینگ: شه رگه (مركز النقل، مركز القوة)
Cihan: Dinya.	جهان: دنيا (العالم، الاقطار، البلدان، الاوطان)
Cihangîr: Paşa, cihgîr.	جهان گیر: پاشا، جهگیر (القاتل، المحتل، السلطان)
Cihangîr: Paşayî, paşayetî, mîrmişînî.	جهان گیری: پاشایی، پاشاییتی، میرنشین (الاحتلال، الفتح، السلطنة)
Cihaz: Kozot.	جهاز: کوزوت (جهاز العروس)
Ciwar: Bin geh.	جیوار: بن گه (محطة، منطقة، ثكنة، معسكر)
Cuda: Veder, çert, veqetan, jêvebûy, jêveday.	جودا: فهدمر، چهرت، فقهتان، ژیفه بوی، ژیفه دی (المنفصل، المفارق، المتنازع، الفارز)
Cudabûn: Vederbûn, çertbûn, jêvebûn.	جودا بون: فهدربون، چهرت بون، ژیفه بون (المفارقة، الانفصال، الامتياز)
Cudabûy: Vederbûy, jêvebûy çertbûy.	جودا بوی: فهدربوی، ژیفه بوی، چهرت بوی (المفارق، المنفصل، المميز، المفروز)
Cudatir: Vedertir, jêvetir, çerttir.	جودا تر: فهدرتر، ژیفه بوی تر، چهرت تر (الافرق، الافضل، الافرز، الاميز)

Cihorr: Twîrê alîkê, turbê alîfî.	جهور: توریر تالیکتی، توریر تالیفی (المخلاة)
Cihxwerk: Tuxmekê çwîçkaye.	جه خورک: توخمهکتی چویجکایه (نوع من المصفور)
Cihêl: Law, Tolaz, genc, sinêle.	جهیل: جهیل، لای، تولاز، گنج، سنیله (الشباب، الیافع، المراهق)
Cihêlîf: Lawînî, tolazî, gencînî, sinêleyî.	جهیلی جهیلی: لایینی، تولازی، گنجینی، سنیلیمی (الشباب، الفتوة، المراهقة)
Cihêhelketî: Banî, deke.	جهی ههلهکتی: بانئ، دهک (المنبر، المنصة)
Cihêbilind: Parêzgeh.	جهی بلند: پارێزگه (المعقل، ج، معاقل)
Cihêmîmî: Cihê îê çûnê.	جهی مینئ: جهی تی چوئئ (الهلکة، ج، مهالک)
Cihêpaqij: Cihê pîroz, cihê pak.	جهی پاقت: جهی پیروز، جهی پاک (المقدس)
Cihêşîşberk: Kîz, kîzte, kîşale.	جهی شیش بهرک: کیز، کیزته، کیشاله (القش)
Cihêrwînîştîne: Rwîngeh.	جهی روینشتنئ: روین گه (المقدد)
Cihêkerresih: Nizar.	جهی کهرسه: نزار (القماء، القماء، المقمؤه)
Cihêtaziye: Cihê şînyê.	جهی تازینئ: جهی شینئ (الناحة)
Cihza: Welatî.	جه زا: وه لاتئ (المواطن)

جوان تر: لاوتر، جحیل تر، تولازتر، سنبله تر، گنج تر، تازه تر، شوخ تر، سپهه تر، شنگ تر
(الاجمل، الابدع، الاشبيب)

Cuwantir: Lawtir, cihêltir, tolaztir, sinêletir, gencîr, tazetir, spehîtir, şengîr .

جوان کړن: جحیل کړن، تولازکړن، سنبله کړن، لاوکړن، گنج کړن، تازه کړن، شوخکړن، شنگ کړن، سپهه کړن
(التجمل، الابدع، التشبيب)

Cuwankirin: Cihêlkin, tolazkin, sinêlekim, lawkirin, gencikin, tazekirin, şoxkin, şengkin, spehîrkin.

جوان کړی: لاوکړی، تولازکړی، جحیل کړی، سنبله کړی، تازه کړی، شوخ کړی، شنگ کړی، سپهه کړی
(المجل، المبدع، المشبيب)

Cuwankirî: Lawkirî, tolazkirî, cihêlkirî, Sinêlkirî, şoxkirî, şengkirî, spehîkirî .

جوانی، جوانیاتی: لاونی، جحیلی، سنبله، سپهه یانی، تازه یانی، شنگی، شوخی
(الجمال، البداع، الشباب، الفتوه)

Cuwanî= Ciwanyatî: Lawîni, gihêlî, sinêleyî, spehyatî, tazeyatî, şengî, şoxî.

جوانی ماهن: کړپک
(الفلو، المهر)

Cuwanûmahîn: Kurrik.

جوانیک، جوانگا: سینگول، تیزکتن حیوانی رهش ژ دوسلا وپیتهل
(العجل، فوق سنتین)

Cuwanîk= Cuwanega: Sengol, têjkê hêwanê reş ji du sala ûpêhel.

جوانه مرگ: کولیکه که بهارو پاویزا په پیداد بیت ژین وئ بئ کورته ده بازده رځن
(السورجان، زهره)

Cuwanemerg: Kulî keke bihar û pawîza peyda di bit, Jiyê wê yê kurte deh pazde rojin.

جوهی: نوله که لدویف تورات نو موسی پیغمبری دجن
(اليهودی)

Cuhî: Olee li dwîw tewrat û mûsa pêxemberî diçin.

جودا کړن: فدمرکړن، چهرت کړن، ژئ فمدان
(التفریق، التميز، الافراز، الفصل)

Cudakirin: Vederkirin, çertkirin, jêvedan.

جودا کړی: فدمرکړی، چهرتکړی، ژئ فمدان
(التفریق، الفصل، الافراز)

Cudakirî: Vederkirî, çertkirî, jêveday.

جودایی، جودایاتی: فدمری، فدمریاتی، چهرتی، فمدانی
(التفریق، الفرقه، الانفصال)

Cudayî= Cudayatî: Vederî, vederyatî, çertî, vedanî.

جود: توخمه کتن، مشکتن، ناقارایه
(الخلد)

Curd: Tuxmekê mişkêtaraye.

جودان: تویرکتن پارا، کابلخکتن پارا، خلیتکتن پارا
(محفظه نفود)

Cuzdan: Twîrkê para, kabîoxkê para, xeltîkê para.

جوژی بهند: بهلگ بهند
(التصنيف للكتاب، التجليد)

Cuzîbend: Belgbend.

جوامیر: خوش مروف، مروفن چاک
(الانسان الصالح، المرء الخير)

Cuwanêr: Xweş mirov, mirovê çak.

جوامیری: خوش مروفی، مروف چاکیان
(المروء، الانسانيه، المروء)

Cuwanêrî: Xweş mirovî, mirovê çakyatî.

جوان: تازه، شنگ، شوخ، خوشکوک، سپهه
(الجميل، البديع)

Cuwan: Taze, Şeng, şox, xuşkok, spehî.

جوان: لاو، جحیل، تولاز، گنج، سنبله
(الشباب، الفتى)

Cuwan: Law, cihêl, tolaz, genc, sinêl.

جوان بون: لایون، جحیل بون، تولازبون، سنبله بون، گنج بون
(التجمل، التشبيب)

Cwanbûn: Lawbûn, cihêlbûn, tolazbûn, sinêlebn, gencbûn .

جوان بوی: لایوبی، جحیل بوی، تولازبوی، سنبله بوی، گنج بوی
(التجمل، المنتشيب)

Cuwanbûy: Lawbûy, tolazbûy, sinêlebûy, gencbûy.

جوى جوين كړن: پرت پرت كړن، كړكړكړن، پارچه پارچه كړن، پهرتاندن

(التقسيم، التجزئ)

Cwîncwînkirin: Pirtpirtkirin, kerkerkirin, parçepar çekirin, peritandin.

جوين جوين كړی: پرت پرت كړی، كړكړكړی، پارچه پارچه كړی (المقسم، المجزئ)

Cwîncwînkiri: Pirtpirtkiri, kerkerkiri, parçeparçekiri.

جوى: ثوبى موسى يقيمبرى، ريكاتموراتى (اليهودى)

Cwî: Olê Mûsa pêxemberî, rêka tewratê.

جوياني: نول ويايينا موسى، پهرناما توراتى (اليهودى)

Cwîyati: Ol û ayîna Mûsay, bernama tewratê.

جوى: بوتانالى، رويبار (الساقية، الجدول)

Co: Bota avê, rwîbar.

جوليه، جوليه خانه: قهبحخانه، حيزخانه (المبفى، الماخور)

Cobe=Cobexane: Qehpexane, hîzxane.

جولړ: حيوانهككى زيانداره بو چاندين وشينكاني (المالوش، الحالوش)

Cobirr: Hêwanekekê zîyandare bo çandin û şînkati.

جوت: دو، چټك، پركاتك، جفت، جومت (الزوج، الزكا، الشفع، الثنائى)

Cot: Du, cêmik, berekatk, cift, cuht.

جولاني: چټمكاني، پرمكاتكني، جفتني (الزوجيه، الثنائيه، الشفيعه)

Cotmî: Cêmikati, berekatkini, ciftini.

جوت: كيلان، مهلكشكان (الفلج، الحرث)

Cot: Kêlan, helişkaftin.

جوت كړن: كيلان كړن (الغلاجه، الحراثه)

Cotkirin: Kêlankirin.

جوت كا: جوتن كايت كيلانن (الفدان، القران)

Cotga: Cotê gayêt kêlanê.

جوهياتي: دينى موسى يقيمبرى، ريكرت توراتى (اليهوديه)

Cubyati: Dînê mûsa pêxemberî, rêgirêt tewaratê.

جوهني: پرمكت قوره تشاتيدا دقوتن (الكذ، المهراس)

Cuhni: Berekê qore tişta têda diqutin.

جوهني قوتان: هيرانا دانى جوهني (التهريس، التكديد)

Cuhniqutan: Hêrana danî bi cuhni.

جوهت: جوت، جوتك، چټك، پرمكاتك، جفت (الزوج، الشفع، الثنائى)

Cuht: Cot, cotik, cêmik, berekatk, cift.

جوهياتي: جوتكاني، جوتيني، چټمكاني، پرمكاتكني، جفتياني (الثنائيه، الزوجيه)

Cuhtati: Cotkati, cotini, cêmkati, berekatkini, ciftiyati.

جوهلور: تورين ناليكى، تورين نالفي (الخلاه)

Cuhorr: Turbê alikê, twîrê alifi.

جوين: ددهفيداشمپاندن، ددهفيدا ليك زفراندن، هيرانا بدانا (الضغ، اللوك، الملک)

Cwîn: Di devîda şepandin, di devîda lêkzivirandin, hêrana bi didana.

جوين: بيټش، بش، پرت، كړ، پارچه (القسم، الجزء، الفئه، الطائفه)

Cwîn: Bêş, beş, pirt, ker, parçe.

جوين جوين: پرت پرت، كړكړ، پارچه پارچه (المقسم، المجره)

Cwîncwîn: Pirtpirt, kerker, parçeparçe.

جوين جوين بون: پرت پرت بون، كړكړبون، پارچه پارچه بون، پهرتين (التقسيم، التجزئ)

Cwîncwînbûn: Pirtpirtbûn, kerkerbûn, parçeparçebûn, peritin.

جوين جوين بوى: پرت پرت بوى، كړكړبوى، پارچه پارچه بوى، پرتي (المجره، المنقسم، المقسوم)

Cwîncwînbûy: Pirtpirtbûy, kerkerbûy, parçeparçebûy, periti.

جوجلاندن: برقانندن، تهميسانندن، چرسكانندن، پاقرن
(الجراد)
Cocilandin: Biriqandin, teyîsandin, çîrsikandin,
Paqijkirin.

جوت لهراتن: باريهكه بئشتن وەك كويژ و مازييا نەكن
(التخسية، الخسامة)

Cotferanê: Yariyeke bi tiştê wek gwîz û maziya
diken.

جولهن: بهرمەن كويژه تشاتنيدا بقوتن
(الك، المهراس)

Cohaf: Berekê kwîre tiştê têda diqutin.

جولن: گەرد، رەنگی تێكەل ژ وەرەش
(الخصف، لون مركب من الاسود والابيض)

Con: Rengê têkel ji spîyî û reşî.

جولانك: هیزكانفاندنا زاروكا، لاندكا هەلاریستی
(ارجوجه الطفل، المهد، الفناه)

Colandik: Hêzka nivandina zaroka, landika he-
lawîstî.

جوله: بیرکەر، تەغن کەر
(الحياك)

Cole: Bîrker, tevinker.

جوله یی، جولەهاتی: تەغن کەری، بیرکەری
(الحياك)

Coleyî= Coleyatî: Tevinkerî, bîrkerî.

جوله کە: جومى
(اليهودى)

Coleke: Cuhî.

جوت چنیک: شروە کەر
(الشارحه)

Cotçinik: Şiroveker.

جوتیار: کیلەنە کەر، هەلشکێف
(الفلح)

Cotyar: Kêlan ker, helîşkêf.

جوتى ئەرەبى: هندی بیرومەن کابکیلن
(اللدان)

Cotêerdî: Hindî bi rojekl ga bi kêlin.

جوتک: چنیک، جفت، بەرکاتک
(الزئوج، الثانی)

Cotik: Cêmik, cift, berekatk.

جوتکی: خوەهاقتن بهەردو لنگایکفە
(العقدان، الوثب مع صف الرجلین)

Cotkî: Xwehavêtin, bi herdu linga pêkve.

جوتین: جەت دەورنا ئافى ژجوتى
(منفذ الساقیه)

Codirîn: Cihê derkirina avê ji cowê.

جوتگرتن: بنجان گرتن، سکر گرتن، بەردانا ئافى بو جوتى
(اللقم)

Cogirtin: Bincan girtin, sikir girtin, berdana avê
bo cowê.

جوتیار: رويبار، ئاقارموان
(المعن)

Cobar: Rwiîbar, ava rewan.

جوم: جەت ئاف و مێرگ وکانى

Com: Cihê av û mêrg û kanî.

جوم: جەت بکانى وجوت و رەوان، نەالا بناف و دارويار
(الفرء، الظلل، الوفه، الظلل)

Com: Cihê bikanî û cowê rewan, nihala bi av û
darûbar.

جوتخین: بیدەر
(المسطح، الجری، البیدر)

Coxin: Bêder.

جوتخین: دورانک، کەفى، پەرواز، گەرىنوک
(المدار، الهاله، الدائره)

Coxin: Dorank, kevî, perwaz, gerînok.

جوتخینا هەمەئى: دورانكا لدور هەمەئى بيار ببيت
(الطفاوه)

Coxînaheyvê: Doranka li dor heyvê diyar dibît.

چاپ تر، دمقداي تر
الاطبع

Çaptir: Deqday tir .

چاپ کړن: دوق کړن، دمقدان
الطبيع

Çapkirin: Deq kirin, deqdan.

چاپ کړی: دوق کړی، دمقداي
المطبع

Çapkirî: Deq kirî, deqday.

چاپېښی، چاپېانی: دمقانی، دمقېیانی
الطباعة

Çapînî = çapyatî: Deqatî, deqyatî.

چاپ کمر: دوق دار
الطباع

Çapker: deqdar.

چاپ خانه: دوق خانه، دمقدار خانه
المطبعة

Çapxane: Deqxane, deq darxane.

چاپک: خسم، ثمانین پیغانی
کيل معلوم

Çapik: xisim, amanê pîvanê.

چاپان: جانکن کمر
الخام الاسمر: الياپان

Çapan: Cengê gewir.

چاپک: گوزمکتیت حیوانی، تېلا تېلن پی حیوانا فه هنداف تېلن
دی

کورخ، الحيوان، الاصبع الزائد

Çaçik: Çuzeket hêwanî, tibra tiblê pêhêwanave
hindav tiblêl dî.

چاخ: ومخت، دم، کاف، گم
الزمن، العصر، المقبة، القرن

Çax: Wext, dem, gav, geh.

چاخ: خیفته، کوین، رشمال، خانیق پەروکی
الوطاق، الخيمة

Çadir: Xîvet, kwîn, reşmal, xanyê perukî.

چادر قهراڼ: خیفته مه لاندن
نصب الخيام

Çadirvedan: Xîvet heldan.

ج

Ç

چ:

چا: شعربتا کهل يا فخرارنى
النشأ

Ça: Şerbeta kel ya vexarnê.

چاتیر، چاعتیر: برین، بریهاف، رتبار، چروان
المسار، المنشى، المسرح

Çaêr: Bcrpê, berbiha, rêbar, çerwan.

چاپ: دوق، نیشان
الطبع

Çap: Deq, nişan.

چاپ بون: دوق بون
الطبع

Çapbon: Deqbûn.

چاپ بوی: دوق بوی
المطبع

Çap boy: Deqbûy.

چار تپاندن: خيفت مه‌لادن
نكس الخيام

Çadir tepandin: Xîvet helandin.

چاران: مەسینکی چایی، دان و کیرانا چایی
اسقاء الشای، القوری

Çadan: Mesînkê Çayê dan u gêrana çayê.

چادانک: مەسینێ چا چیکرێ قوری الشای

Çadanik: mesîne çaçêkirmê.

چار: دو جوت، سێ وێک، چار هژمار
الاربعة

Çar: Ducot, sê u êk çar hijmar.

چارین، چارن: هوزانا چارتیر شعرا چار مالک
الرباعی، الشعر الرباعی

Çarîn = Çarmîn: Hosana çar tîr, şîra çar malk.

چار، چارک، پەردە، چار شەف، هیزار
التقاب، الحجاب، الستار، الفشاء

Çar = Çarik: Perde, çar şev, hizar.

چارک، چارک: چار شەف، هیزار پەردا دخوه وەرکرتن
السبنی، اللقاعة، المنفع

Çariik = Çarok: Çar şev hizar, perda dxwewer-
kirmê.

چار قوری: پەردا زکی
الزرب، ج، ثروب

Çara Ūrî: Perda zikî.

چارە: زاغ، زەفەر، شەنگە، وەرەر، هیز
الطاق، القوة، الميوه

Çarc: zax, zever, şengeh, werar, hêz.

چارە: رێک دیتن، دەرمانکرتن
الحل، العلاج، التدبير

Çarc: Rêkdîtin, dermankirin.

چارمکەر: رێبەر، دەرمان دار
المعالج، المدير، الحلال

Çareker: Rêber, derman dar.

چارە بون: رێ دیتن بون، دەرمان بون
المعالج، التدبير

Çarebon: Rêdîtinbûn, dermanbûn.

چارە بوی: رێ دیتن بوی، دەرمان بوی
المعالج

Çareboy: Rêdîtinbûy, dermanbûy.

چارە کۆن: رێ دیتن کۆن، دەرمان کۆن
التدبير، العلاج

Çarekirin: rêdîtinkirin, dermankirin.

چار پەر: چار روی
ذو اربعة اوجه

Çarber: Çar rwî.

چاربەر: حیوانێ چار دەست وێن
نوات الاربع، من الحيوان

Çarpê: Hêwanê çar dest u pê.

چارتا: چار داف، چار تیب
ذو اربعة اناجاء، ذو اربع كاق

Çarta: çar dav, çar tîp.

چار تاق: کولانا سەرناستەری، رێبار بەرین، بەرپهاف
الشديد، الحذر، الحساس

Çartaq: kulana serenserî, rêbar, ber bihav.

زێبار: هەستیار، هەشیار، هەپدار، ناگەمدار
الشديد، الحذر، الحساس

Çarçav: Zîyar, hestyar, hişyar, haydar, agehdar.

چار چاف: سەبزی پنیەک لەهەنداف چافیت وی ژتەمت چافی
صنف من الكلاب فوق عينه بقعه كانتها عين ثانية

Çarçav: Seyê pinyek li hinda çavê wî ji temet
çavî.

چار چەف: چا شەف، پەردە، سەر ناھلیک، پێ راکیشک
المعجر، الملا، الشرشف

Çarçev: Ça şev, perde, ser nahlîk, pê rakêşk.

چار چەک: چەک
السلاح

Çarçek: Çek.

چارچۆلە: چارکۆشە، پەرەز، کەفی، دورانک
الاطار، اضلاع المربع

Çarçove: Çarguşe, perwaz, kevî, durank.

چارخانە: شاشکا حەجیبا
عمامة الحاج

Çarxane: Şaşka hecîya.

چاره: دو هفت، ده و چار، هژماره
اربعة عشر

Çarde: Duheft, deh u çar, hijmarek.

چارههست: دهست یی
الاطراف الاربعه

çardest: Destpê.

چارههست کړن: هه لگرتنا چندهکي. هه لگرتنا مروونی تهری
حمل الجثة الهامده

Çardestkirin: Helgirtina cendekî, helgirtina, mir-
ovê temirî.

چار دهوار: کوچک، کالنی خانینی بی بان کور
الجوب، الکانون

Çardîwar: koçk, kavlê xanyê bê ban, gurr.

چاردهخ: چار رمخیت دنیاینی روز مهلات، روز ناڤا، پاکور، باشور
الجهات الاربعه، الاطراف المحیط

Çar rrex: Çarrexet, dinyayê, roşelat, rojava,
başur.

چار ریز: شعرا چار مالک، چار گهر

الشعر الرباعي، اربع سافات، اربعة صفوف

Çar rîz: Sîira Çar malk, çar ger.

چار روی: چار گوشه، چار بر
ذی اربعة اوجه، المربع

Çar rû: çar guşe, çar ber.

چاریک: نیک زچارا (1/4) چار پشکا پشکهک
الربع

Çarêk: Êk jçara 1/4 Çar pişka pişkek.

چاره: بهزین، تورسکین، بازدان، بهزا دهوار
الركض، العدو، ويخص، الخيول

Çarî: Bezîn, turiskîn, bazdan, baza dewara.

چاربان: جهتی چار ریخی فهدور بن ریبار، بهر پی کولانا چارسر
المفرق الرباعي، المعشی، المسار، الطريق العام

Çar mîyan: cihê çarrê jê veder bin, derpê, kulana
çarser.

چارا زکی، بهردا زکی
الصفائق

Çarazikî: Perdazikî.

چارههسری: ریک دیتن، دهرمان کړن
العلاج، الحل، التدبير

Çarserî: Rêkdîtin, derman kirin.

چار سوی: چار پراسی، چار نیخل
مضلع رباعي، الافاق الاربعه، السبق

Çarsû: Çarpirasî, çarê xil.

چار شمعپ: روزا نافههرا پینج شمعپ وستی شمعپا
الاربعا

Çarşemb: Roja navbera, pênc şemb u sê şemba.

چار شاف: هیزار، چارکا پیدادانی، چاروک
عباءه نساء، العجر، الملاء

Çarşev: hîzar, çarka pêdadanê, çarok.

چار قورنمت: چار رمخیت دنیاینی، چار گوشه، چار کوژی، چار
کوچ، چار نیشک

الجهات الاربع، الاطراف، المربع، مضلع رباعي

Çarqurnet: Çar rexê dinyayê, çarguşe, çar kujî,
çarkuç, çar îşk.

چار کوچ: چا گوشه، چار نیخله، چار قورنمت، چار کوژی، چار
کوچ، چار نیشک

ذات اربع زوايا، المربع، مضلعرباعي

Çarkuç: Çar guşe, çarêxel, çar qurnetçarkujî,
çarkuç, çarîşk.

چار کنار: چار رمخیت دنیاینی، چار تهنشت
الجهات الاربع، الاطراف

Çarknar: Çar rexê dinyayê, çar tenîşt.

چارکوژی: چار کوچ، چار گوشه، چار قورنمت، چار نیخله، چار
نیشک.

المربع، ذو اربعة زوايا مضلع رباعي

Çarkujî: Çar kuç, çar guşe, çar qurnet, çar êxle,
çar îşk.

چار گوشه: چار کوچ، چار قورنمت، چار کوژی، چار نیخله، چار
نیشک

المربع

Çargoşe: Çar kuç, çar qurnet, çar kujî, çar êxle,
çar îşk.

چار لنگ، چار لهی: چار دهست ویتی
ذات اربع قوائم، الميوان وغيره

Çarling = Çarlep: Çar dest u pê.

چارا میلاکه: پردا میلاکه
الخب غشاء الكبد
حجاب الكبد

Çara mēlakê: Perda mēlakê.

چار ومخت: چار ومختیت سالت: هافین، زفستان، بهار، پاییز
الفصول الاربعه

Çarwet: Çar wextê salê .havîn zivistan. bihar.
pawîz.

چاروخ: رشک، کالک پیلوف
العذاء

Çarox: Reşik. kalik. pêlav.

چارین: شعرا چار مالک، تشتی چار چار
الرباعي، التربيع، من الشعر وفیره

Çarîn: Şîra çar malik. tiştê çar car.

چار: نالافتی دیتنی، نهدامتی دیتنی، بینامی
العین

Çav: Alavê dîtinê. endamê dîtinê. binahî.

چار: بهرامی رفی تشتی، پیک کیشان، لبرک پیقان، سنگاندن
بالنسبه، بالمقارنه، بالموازاه

Çav: Beramber vîtiştî. pêk kêşan. Iberik pîvan.
sengandin.

چار بلوق: چاف مەزن، وزیقه ماتی، چاف ژسەرە، چاف بەل
الاج، الاشوص

Çavbilpoq: Çav mezin u jpeve hatî. çav ji serve.
çav bel.

چار بلوقی، چاف بلوقیاتی: چاف کری، چاف سەرە یی، چاف
بەلی

البجج، الاشوص

Çavbilogî = Çavbilogiyatî: Çav girî. çav serveyî.

چار بلوق بون: چاف مەزن بون، چاف بەل بون
التشوص، التبجج

Çavbilogbon: Çav mezin bûn. çav belbûn.

چار بشکوری: چاف فەبونا پاشی بون وزانا نه چاف فەبونا
بجويكى

الوبص، الوبيص

Çavbişkurîn: çav vebona paşbûn u zana ne çav
vebona. biçwîkî.

چاف بەلەک: چاف نازە، چافنی کەلەک رەش و سببی دیار، چاف
بەنگین

الاشهب، الشهباء

Çavbelek: Çav taze . çavê gelek reş u spi dîyar.
çav bengîn.

چاف بەلمکی: چاف بەنگینی، چاف تازمی،
الشهب

Çavbelekî: Çav bengîni. çav tazeyî.

چاف برسێ: کولەفا، حەف حەفی، کولەیی
النهم، الجشع

Çavbirsî: Kulefa. hefhefî. kulbeyî.

چاف برسییاتی: کولەفیاتی، حەف حەفینی، حەف حەفیاتی،
کولەبیاتی

الجشع، النهم، الجشاعة

Çavbirsîyatî: kulefyatî. hefhefîni. hefhefyatî. kul-
beyatî.

چاف نورەنگ: شو کەسە یی مەر چافەکن وی رەنگەک بیت وەک
ئیکتی شەین بیت یی دی یی زەر بیت نان رەش بیت
الاخيف

Çavdûrreng: Ew kese yê her çavêkê wî ren-
gekbîr êk şîr bîr yê dî yê zer bîr an reş bîr.

چاف بن کولوخک: کەسێ چاف کور
الاخوص، المهجع، غائر، العين

Çavbinkuloxk: kasê çav kwîr.

چاف بەستێ: چەشم بەندی
السعر، الشموده

Çavbestin: Çesimbendî.

چاف بەستی: چەشم بەندی
المسحور

Çavbestî: Çasim bend kirî.

چاف پریچی: چاف مژوکی بون، چاف قەمچی، چاف شکستی
الطمشش

Çavpîmpîçî: Çav mijokî. çav qîrmîçî. çav
raşkestî.

چاف پریچین: چاف مژوکی بون، چاف قەمچین، چاف راشکستن
الطمشش

Çavpîrpîçîn: Çav mijokîbon. çav qîrmîçîn. çav
raşkestin.

چاف پیرچفتی: چاف پف
الاحجم

Çavpırçifti: Çav pif.

چاف پیرچفتن: چاف پف بون
الحجام

Çavpırçiftin: Çav pifbûn.

چاف پین تیرابین: چاف تبارتن
البخل، الحسد، الشح

Çavpênerrabon: Çav nebartin.

چاف تازی: قهلسی، چوریک، دست مجاندی، چاف بوردیون ژیر
تشتهکی

الامتش، ویکنی للبخل والافتار

Çavtarî: Qelsî, çûrik, dest miçandî, şçav beder
bon jber tiştêkî.

چاف تازی بون: وک ژکری ئان ژیرسن ئان بلز رابیت جافیت
مروفی تازی دین
المتش، المدش

Çavtarîbon: Wek jgermê an jbersê an blez rabît.
çavêt mirovî, tarî dbin.

چاف تازیاتی: چاف بوردیون ژیرسنسن ئان ژکرم وگرا ئان
دملمدست رابون

المتاشه، العمهان، البخل، القتر

Çavtariyati: Çav bederbûn, jbersê an jgermê u
gurra, an demildest rabon.

چاف توسای: کسن تشتهک بسر هاتی، مارگهزنی ژوهریسی
دترسیت سر بور بسرائه چو
المنکول، المرب

Çavtirsay: Kesê tiştêk bser hatî, margeztî jwerîsî
dtirsî, serborr bserve çoy.

چاف توسان: سر بور بسرائه فو چوون ونبسته می
النکال، التجربه

Çavtirsan: Ser borra bserveçon u nebiştêhî.

چاف تیک رشتن: وکی بفر جافی بهنگیفت یان ژیر سییاتی بین
نیرابین

الفر، من بیاض الثلج

Çavtêkriştin: Wekî befir çavî bbingêvît, yan
jber spîyatîyê ne rabin.

چاف تیر: نکولبیمی، رازی، نهحف حاف
القانع، الزاهد، العفیف

Çavtêr: Nekulbûy, razî, nehefhef.

چاف تیری: رازی بونا بشامی می
العفه، القناعه، الزهد

Çavtêrî: Razî bona b ahê hey.

چاف خووش: چاف روحن، زوی بین
الشقذ، الشواف

Çavxweş: Çav ruhn, zwî bîn.

چاف خووشی، چاف خووشیاتی، چاف روحنی، زوی دیتنی
الشقذان، الشوافان

Çavxweşî = Çavxweşiyatî: Çav ruhnî, zwî dîtînî.

چاف دهرای: چاف کلهشی
الاشتر

Çavdirhay: Çav keliştî.

چاف دهران: چاف کلهشتن
الاشتر

Çavdirhan: Çav keliştin.

چاف دان: زقرطان، قهروال

الناظر، الرقیب، المشرف، الملاحظ

Çavdar: Zêrevan qerwalî, matyatî.

چاف داری: زقرطانی، قهروالی، ماتیتی

الفاره، الرقاب، الاشراف، الملاحظه

Çavdarî: Zêrevanî, qerawalî, matyatî.

چاف دان: سهخیر، چاف لی کرن، مانی کرن،
دار الرعایه

Çavdan: Sexbêr, çav lêkirin, matîkirin.

چاف دیرکه: سهخیرخانه، مانی خانه
الحمله، الرنو

Çavdêrgeh: Sexbêr xane, matîxane.

چاف دیرکین: باری خومدانا بدویکفه، بوزنی نهرکیران
الحمله، الرنو

Çavmîkkirin: berêxwedana bdwîvikve, ber jê
newer gêrran.

چاف راشکستن: چاف نیرابین چاف پیرچین
الرسع

Çavraşkestin: Çav nerabûn, çav pîrpiçîn.

چاف راشکستی: چاف بریجی

المحل، الرسم

Çavraşkestî: çav pirpiçî.

چاف رشک: خروبی. دوا. توخمه کێ چاندنێ به بێ خارتن

الانزه البيضاء، زرع

Çavreşk: Xirobî. dira. tuxmekê çandnêye xarnê.

چاف رفق بون: چاف وستان

الفرح

Çavreqbon: Çav westan.

چاف رنج: لهیفتی. لهیفتا تشتهکی مان وراوستان. خوه گرتنا

هیفتی

المقنطر

Çavre: Lhivîyê . lhivîya tîstekî man u rawestan.

xwe girtinahîvîyê.

چاف ریتانی: مانا لهیفتی. خوه لێ گرتن

الانتظار

Çavre'atî: manal hîvîyê. xwe lêgirtin.

چاف رمش: چاف کلدای

الاکمل

Çavreş: Çav kilday.

چاف رمشی. چاف رمشانی: چاف کلدانی

الکحل، الکحلاء

Çavreşî = Çavreş'atî: Çav kildanî.

چاف روهم: کسێ کەیف بقەومینە کێ هاتێ یاخووش

الفرير

Çavruhn: Kesê keyf bqewmînekê hatî ya xweş.

چاف رهمی: کەیف پێ هاتنا قەومینا خووش

الفره

Çavruhnî: keyf pê hatinaqewmîna xweş.

چاف زلکانی: باریه که بچرکه دکن رک دئ بهرێ خوه دهن نیک و

دیکا دئ جافیت کێ زلقوتن

Çavzilkane: Yariyke biçwîk dkenrik dê berê

xwe dan êkudu kadê çavêt kê zilqutin.

چاف زلق: چاف رک. چاف نه زلقوتن

الشاحص

Çavzîq: Çav rik. çav ne zilqutî.

چاف زلقی: چاف راوستان و نه زلقوتاندن

الشخص

Çavziqî: Çav rawestan u ne zilqutandin.

چاف ژێ گرتن: نه بهرێ خودان. پانک دان. نافروی دان. بهر ژێ

وهرگیران

الاغضاء، التفاضی

Çavjêirtin: Ne berê xwedan. patikdan avrrwî

dan. ber jê wergêran.

چاف ژێ وهرگیران: چاف ژێ گرتن

الاشاحه

Çavjêwergêran: Çav jê girtin.

چاف سورێ: کسێ چاف سور بێ کولی

السجّر

çavsorî: Kesê çav sor bê kulî.

چاف سور: چاف سورێ بێ کولی

الاسجّر

çavsor: Çav sorê bê kulî.

چاف شکستی: بهلنگاز. ههزار. بێ پیک. ژار

الذليل، المستكن

Çavşkestî: Belengaz. hejar. bin pêk. jar.

چاف شکستن: بێ پیک. بهلنگازی. ههزاری. ژاری

الذل، الاستكانه

Çavşkestin: Bin pêkî . belengazî. hejarî. jarî.

چاف شوپ: سوپچهلو. بهکار. بهزی

الصلف، المخذول، المذنب

Çavşorî: Swîcelo. bedkar. bezî.

چاف شورێ: سوپچهلویاتی. بهدکاریاتی

الذله، الصلافة، الخذلان

Çavşorî: Swîcelloyatî. bedkaryatî.

چاف شینگ: توخمه کێ کولیکانه

زله بریه

Çavşînk: Tuxmekê kulîlkane.

چاف شین: مروفتن چاف شین

الاشهل، الشهلأه

Çavşîn: Mirovê çavşîn.

چاف شینی: چاف شینیاتی

السهل

Çavşînî: çavşînyatî.

چاف فئ کتھن: تئ تشقلین. برابرهاتن دیتن. روبهروی بون
Çavvêketin: Têteşqilin. beraberhatin dîtin.
 rwibewîbon.

چاف فئ کتھن: تئ تشقلین. روبهروی بون
 اللقاء، المواجهه

Çavvêketin: Têteşqilin. rwîberbon.
 چاف قال: چاف پھن. چاف فرمە
 النجلاء

Çavval: Çav pehin. çav fireh.
 چاف فالی: چاف پھن. چاف فرمە
 النجل

Çavvalf: Çav pehnî . çavfirehî.
 چاف قەترەکر: ھندی شیبان دیتن. ھندی چاف ببین
 الرتم، الرتمه، مدى البصر

Çavqetrekirin: Hindî şîyan dîtin. hindiçav
 bibînin.

چاف فیر: چاف ویر. چاف خار. چاف برمخەکی قەچوی
 الاحول

Çavvîr: Çav wîr. çav xar. çav brrexekîve çoy.
 چاف فیر: چاف ویر. چاف خار. چاف برمخەکی قە
 الحول

Çavvîrî: çav wîrî. çav xarya brrexekîve.
 چافک: پرسک. کولک. زلبک
 البثره حول الجرح

Çavik: pirsik. kulîlk. zilpik.
 چافک:
 العیسه اللامه، زر الصباح الیدوی

Çavik:
 چاف کۆن: نیشان کۆن
 التعمین

Çavkirin: Nişankirin.
 چاف کۆن: نیشان کۆن
 المعین

Çavkirî: Nişankirî.
 چاف کۆر: چاف بن کولوخک
 الاخوص

Çavkur: Çav bin kuloxk.

چاف کۆریانی: چاف بن کولوخک
 الفوص

Çavkûryatî: Çav bin kuloxkî.

چاف کولی: ماتن. چاف پەرچفتن
 الرمد

Çavkul: Mate . çav perçiftin.
 چافکول: ماتن. چاف پەرچفتن
 الرمد

Çavkul: Mateyî. çav perçiftî.
 چاف لئ کۆن: زهري فەکرێ شتی کۆن
 الوامه، الاقتداء، الاسوه

Çavlêkirin: Zehrî vekirin. şfikirin.
 چاف لئ پادان: نیشارمت کۆن پچافا
 المغاضنه، الايماه

Çavlêbadan: Îşaretkirina bçava.
 چاف لیبون: فیبانا تشتی. فیفی کۆن داخازەکتی
 الطمح، الطموج

çavlêbon: Vîyantiştî. hîvîkirna daxazekê.
 چاف لێدان: چاف مافیتن. بچافی مەنگاتن. چاف مەنگاتن
 النجا

Çavlêdan: Çavhavêtin. bçavî hingatin. çav hin-
 gatin.
 چاف لئ کۆن: مانی کۆن. سەخبیر کۆن. بەرێ خودان
 الغنايه، الاعتناء

Çavlêkirin: Matîkirin. sexbêrkirin. berêxudan.
 چاف لئ بون: زێرمانی کۆن
 النظاره، الرقابه

Çavlêbon: Zêrevankirin.
 چاف مۆکی: چاف پریچی. چاف راشکستی
 الاعمش، الاعمش

Çavmijokî: Çav pirpiçî. çav raşkestî.
 چاف مۆکیاتی: چاف پریچیانی چاف راشکستی
 العمش، الغمش

çavmijokyatî: Çav pirpiçyatî. çav raşkesinî.
 چاف نقاتن: چاف پیکفەنان چاف پیتفەدان. چاف کۆرن. چاف
 پیکفە نويساندن
 الغمش

Çavniqandin: Çav pêkvenan. çav pêvedan.
 çavgirtin. çav pêkve nwisandî.

چاک بون: باش بون، قنچ بون
الصلاح، التحسن، التجود، الخير، الانصلاح
Çakbon: Başbûn. qencbûn.

چاک بوی: باش بوی، قنچ بوی
المحسن، المصلح
Çakboy: Başbûy. qencbûy.

چاک تر: باش تر، قنچ تر
الاصلاح، الاحسن، الاخير، الاجود
Çaktir: Baş tir. qenc tir.

چاک کرڼ: باش کرڼ، قنچ کرڼ
الاصلاح، التحسين، التجويد، التحسين
Çakkirin: Başkirin. qenckirin.

چاک کری: باش کری، قنچ کری
المحسن، المصلح
Çakkirîş: Başkirî. qenckirî.

چاکځي، چاکځياني: باشي، باشياني، قنچي، قنچي ياني
الاحسان، الخير، الجود، الصلاح
Çakî = Çakyatî: Başî. başyatî. qencî. qencyatî.

چال: کور، کندن، قور، زندهه ور
الهوة، الوده، الضيف
Çal: Kur. kend. qur. zendehur.

چال ناف: بېر، تمباف
البئر، النخف
Çalav: Bir. tembav.

چال: توخمه کي بزانه، رنګه کي بزانه
صنف من الماعز
Çal: Tixmekê biznane. rengê. biznane.

چالک: لوده، کورا پاروتنا نشن بنی عردی
المطيرة، مطامر، الحفرة
النقرة
Çalk: Lewde. kura. paraztinaştê binê erdî.

چالي: حمود، گولا دکفرارا، دمکن کفری بڼ بګول وګولیک
الدک الصخريه فيها الازهار
Çalî: Hewda gula dkevrara. dekê kevrî yê bgulu. kulîlk.

چالاک: لږکڼ، سرت، زیرمک، زیځ، پڼ چیبوی، رموان
السريع، التبيبة، التجبب، المهذب
Çalak: Lezgîn. sirt. zîrek. zîx. pê çêbûy. rewan.

چاف نلاندی: چاف پیڼه دای چاف پیڼه نای، چاف کرتی، چاف
پيڼکه نړيساندي
المغشى

Çavniqandî: Çav pêveday. çavpêkvenay.
çavgirtî. çav pêkve nîsandî.

چاف نهارتن: چاف پڼ نهاربون
الحسد، البخل، الفل
Çavnebartin: çav pê nerabûn.

چاف هاتڼ: چاف منګڼ
الشبه، العائن، النجى
Çavhavêj: çav hingêv.

چاف هاتڼی: چاف منګڼی
الشبه، النجا
Çavhavêjî: çav hingêv.

چاف ویر: چاف فیر، چاف خار
الاحول
çavwîr: Çav vîrî. çav xar.

چاف ویری: چاف فیری، چاف خاری
الحول
çavwîrî: Çav vîrî. çav xarî.

چافیک: کونکا ناف تیرا چوڼی، بوتکا نافی، کونک
الثقب
Çavîk: Kunka av têrraçonê. butka avê. kunka.

چافیکا نافی: کونکا ناف تیرا دجیت، حنهغی، زمبيله
الصنوبر
Çavîka avê: Kunka av têra dçît. heneffî. zem-
bele.

چافیکا بڼ جامی: کونکا دیم جامی
الوصوص، الوصاوص، علی قدر العين
Çavîkadêmcamê: Kunka dêm camê.

چافیکا زانی: کونا نافی زانی، بلق هاتڼ
السامور، منبع الماء فی العين
çavîkazanê: kuna avê zanê. bilqhavêj.

چاک: باش، قنچ
الصالح، الغير، المحسن، الجواد
Çak: Baş. qenc.

چالاک بون: زیرهک بون. زیخ بون. سرت بون. رموان بون. القنیبه، النجابه، التهذب

Çalakbon: Zîrekbûn. zîxbûn. sirtbûn. rewanbûn.

چالاک بوی: زیرهک بوی. زیخ بوی. سرت بوی. رموان بوی
المنجب، المنهب

Çalakboy: Zîrekbûy. zîxbûy. sirtbûy. rewanbûy.

چالاک تر: زیرهک تر. سرت تر. زیخ تر. له زکین تر. رموان تر
الانجب، الانبه، الاسرع، الاهذب

Çalaktır: Zîrek tir. zîx tir. sirt tir. Lezgîn tir. rewan tir.

چالاک کرن: زیرهک کرن. سرت کرن. زیخ کرن. له زکین کرن. رموان کرن

التهذيب، النجيب، المنبه

Çalakirin: Zîrekkin. zîxkirin. sirtkirin. lezginkirin. rewankirin.

چالاک کری: زیرهک کری. سرت کری. زیخ کری. له زکین کری. رموان کری

المهذب، المنجب، المنبه

Çalakirî: Zîrekkirî. zîxkirî. sirtkirî. rewankirî.

چالاکي، چالاکيان: زیرهکی، زیخی، سرتی، رموانی، له زکین
التهذيب، النجابه، النباهه

Çalaki = Çalakyati: Zîrekî. zîxî. sirtî. rewanî.

چام: ثاتاف. بهلا. جریه. ناف

النکال، الفظاعه، العبره، العظه

Çam: Ataf. bela. çirîse.

چام بهری: چار حبسیله. چار رهخ بهر. بهرئ نهنشتئ
الضلع الحجري

Çamberî: Çarreber. berê tenîştê.

چامبرک: نهنان، روينشتنا بئ دانابن خوه
التربع فی الجلوس

Çamêrk: Tenef. vedan. rwîniştina pê dana bin xwe.

چاندين: نهاندن، توف کرن. چاقاندن

الفرس، الغرز، الزرع، البذر، الرکز

Çandin: Nihandin. tufkirin. çeçandin.

چاندئ: نهاندئ، توف کری. چاقاندئ
المغروس، المزروع، المغروزمالمرکوز

Çandî: Nihandî. tufkirî. çeçandî.

چانته: توربئ بملئ مەلکرن
الحقیبه

Çante: Turbê bmilî helgirin.

چانتا شقانی: توربئ شقانی
الجواء

Çanta Şivanî: Turbê şivanî.

چاوا، چاوان: کوسا. کوسان. چون
کیف

Çawa = Çawan: Kusa. kusan. çon.

چاوايي، چاوابون: کوسایی، کوسانی، چونائی
الکيفيه

Çawayî = Çawabon: Kusayî. kusanî. çonafî.

چاوانئ: کوسانی

کیف انت، کیف حاک

Çawanî: Kusanî.

چای: شەربەتا لەخارنئ پاکەلی. شەربەتا گەرم
الشای

Çay: Şerbeta vexarnê. ya keli. şerbeta gerim.

چايدانک: مەسینکئ چاین
قوری الشای

Çaydank: Mesinkê çayê.

چاپچی: کەسئ چاین چێدکەتوودەت
الشایباتی

Çayçî: Kesê çayê çêdket u ddet.

چایخانه: جەئ چاین لەخارنئ
المقهن

Çayxane: Cihê çayê vexarnê.

چاوانئ: کوسا. چاوا
کیف

Çawanê: Kusa. çawa.

چاپئ: دژئ راستئ. کەسئ بدەستئ چەئئ شول دکەت. چەبو
اليسار، الشمال، الايسر

Çep: Dijî. rastî. kesê bdestê çepê şulekî dket. çepu.

چەپئ: خووەک. باوەک. فازیانی. خاری. فاج
المنعطف، المنعرج، الانثناء، الالتواء، الملوئ

Çep: Xewek. bawek. vajyatî. xarî. vaç.

چمپا ثلثی: خومکا نافتی
البثق

Çepa avê: Xeweka avê.

چمپ دان: فازی بون. بادن
الانعطاف، التعرج

Çep dan: vajîbûn. badan.

چمپ دان: پتلان گهتران. خوفه‌دان. بادن
المراوغه، التهرب من الواقع، اللف والدوران

Çep dan: Pêlan gêran. xwevedan. badan.

چمپ دای: خوفه‌دای. خومبادهای
المعطوف، المتعرج

Çep day: Xweveday. xwebaday.

چمپی: خهل. دیرکه. متال. ناف بی
المصن، المانع، الحصار، العاجز، الرادع، العارض

Çeper: xel. dîrgeh. metal. navbîr.

چمپی: پاریزگه
الموتل، الملجأ

Çeper: parêzgeh.

چمپر چویر: حيله وحواله. دوری
اللفز، اللف والدوران

Çepuçîr: Hîle u hewale. durî.

چمپرک: کلکلی نیچیری
الرادعه، القتره، الوصیده، المراء، للصيد

Çeperk: Kulkê nêçîrê.

چمپرک: دیواری فهماندی ژشفکا. دهردیگ
العاجز منسرج من العیدان للزوبه

Çeperk: Dîwarê vehandî jşîvka. derrdwing.

چمپل: به لافش. چفیل
الهذار، المهاثر، السافل

Çepel: Belafş. çivêl.

چمپلی، چمپلیاتی: به لافشی. چفیلی
الهذار، السفاله، المهاثره

Çepelî = Çepelyatî: belafşî. çivêlî.

چمپله: دست قوتان. دست لیکدان.
الصفیق، الزفقه

Çepele: Dest qutan. dest lêkdan.

چمپله قوتان: دست قوتان. دست لیکدان. دست بیک دادان
التصفیق

Çep lequtan: Dest qutan. dest lêkdan. dest pêkda-
dan.

چمپین: کسمی چمپ بدستنی چمپین شول دکت. چمپ کر
البیساری، البیساری

Çepîn: Kesê çep bdestê çepê şuldket. çepgir.

چمپین: کسمی بدستنی چمپین شول بکت
الاعسر

Çepo: Kesê bdestê çepê şulbket.

چمپ چمپسک: حیوانکه کتیمکی مارگیرکی دختانیا فه مر
ضحك الضب

Çepçepîsk: Hêwanekê wekî margîzîkî dxanyave.

چمپا گلی: بادمکا گلی. خومکا گلی
الحجا، منعرج الوادی

Çepagelî: Badeka gelî. xweka gelî.

چمپا بویکتی: فهکوهاتنا بویکتی بومالا زافای دئی چمپکتی لچونا
رینکی دهن
منعطف العروس

Çepabûkê: Veguhaztina bwîkê bu mala zavay dê
çepekê lçona rêkê dden.

چمپلانن: فهرویچکاندن. ژئی چویرکر
الانتزاع، الابتزاز، السلب

Çeplandin: Verwîçkandin. jêçwîrîkirin.

چمپین بروسییا:
مانعه الصواعق

Çeperêbrûsya.

چمپ بی: کورت فهبرین. کورت کرین
الاخصصار، الخط المستقیم التي تقاطع المنعطفات

Çep bîr: Kurt rebîrîn. kurt kirin.

چمته: بی ریز. خومزیک. چاشک
لانظامی، غیر نظامی، ففقی، مرتزق

Çete: Bêrêz. xwejik. caşik.

چمتی، چمتاتی: بی ریزیاتی. خوزیکیاتی
الانظامیه، الفوضى، الارتزاق

Çeteyî = Çetayî: Berêzyatî. xujîkyatî.

چەتالە کەلچەکی تیز
شوکە الاکل

Çetale: kevçê tij.

چەتەن: زاری، رەپ، زویری، گوێج، سەختی
عوز، ضعی، شەد، ضیق، زەحمە، هەنگ

Çetîn: Jarî, rîp, jwîngwîc, sixtî.

چەچ: لەپ، دەست
کەف، الێد

Çeq: Lep, dest.

چەر: خاری، ئالاف
الاکل، الکلا، الرعی، السرح

Çer: Xarin, alif.

چەرمان: جەن چەرین
المرعی، المرتع، الماکل، المسرح

Çerwan: Cihê çerînê.

چەراندن: کێرانا چاڤری بوکبیا خاری
الجری، الرعی، الاکل

Çerandin: Gêrana çavri bu gîya xarnê.

چەراندی: حیوانێ ئالاف دای و تیز خاری
المجریز، المسرح، الرعی

Çerandî: Hêwanê alif day u tîr xarî.

چەرین: خاری.

السرح، الرعی الاکل

Çerîm: Xarin.

چەرپ چەرپ، چەرپین: برۆس قەدان، چرسکین، برق قەدان
العراص، حطף البرق

Çerçerp = çerpên: Brwîsî vedan, çiriskîn, birq-vedan.

چەرژ: قەدەر، قەکرێ، جدا
الشەد، الخذل، الفیز

Çert: Veder, regirtî, cida.

چەرژ بون: قەدەر بون ژێکفە بوی، جدا بوی
المغصول، المغروز، الشاذ، المطروح، المستثنی

Çertbon: Vederbûn, jêkvebûn, cidabûn.

چەرژ بوی: قەدەر بوی ژێکفە بوی، جدا بوی
الانفصال، الافتراق، التشذذ، الاستثناء

Çertboy: Vederbûy, jêkvebûy, cidabûy.

چەرژ تر: قەدەر تر ژێکفە بوی تر، جدا بوی تر
الاشذ، الافرق، الامیز، الاشذ

Çerttir: Veder tir, jêkve tir, cida tir.

چەرژ کرین: قەدەر کرین ژێکفە کرین، جدا کرین
التفریق، التقسیم، التفریز

Çertkirin: Vederkirin, jêkvekirin, cidakirin.

چەرژ کرێ: قەدەر کرێ ژێکفە کرێ، جدا کرێ
المفرق، المميز، المفز

Çertkirî: Vederkirî, jêkvekirî, cidakirî.

چەرژێ، چەرژێاتی: قەدەرێ، جدایی، ژێکفە بونی
الشذوذ، الفز، الفرقة، الخذل، الفصل، الطرح

Çertî = Çertîyafî: Vederî, jêkveî, cidaî.

چەرژ: دم، گەڕ، زەرک، زەرۆک
الفلک، الدمار، الدور، المعصر

Çerx: Dem, gêrr, zivriik, zivrok.

چەرژ: خەرخال، چەمماق، دولاب
المخرط، اله البراده، العجله، الدولاب، الدوره

Çerx: Xirxal, çeqmaq, dulab.

چەرژین: زەرین، گەرمان، دورقەدان
الدوران، الجولان

Çerxîn: Zirîn, gerrhan, durredan.

چەرژاندن: زەراندن، گێراندن، نیشاندن، فێزادان، لێک زەراندن
التدوير، الإزعاج، الاطلاق، الانهاک

Çerxandin: Zivrandin, gêrrandin, êşandin, îzada, lêk zivrandin.

چەرژ دان: لێک زەرین، گەرمان
الدوران، التجوال

Çerxdan: lêk zivrin, gerhan.

چەرژەتوک: فەرۆک، فەننوک
الفراوه، الدولاب

Çerxetok: Virvirok, vinvinok.

چەرژجی: کەسێ تەشتی درەختی
الخراط، البراد

Çerxçê: Kesê tiştî drrenît.

چەرژێ هەلبونێ: دممێ رابونێ، کافا هەلبار بونێ
عصر النهضة، زمن البقشه

Çerxêhelbonê: demê rabonê, gava hişyarbonê.

چەرمخوش: خەرن خوش، زوی خوەر، دەف دژوار، کەوی کۆتەل
الاکول، النهم، الجشع

Çerexweş: Xarin xweş, xwixwer, devdijwar.
gewikutel.

چەرم: کەمل، بێست تەپل
الجلد، الانیم، البشرة

Çerm: Kevîl, pist, tîvîl.

چەرمێ دلی: تەپلێ دلی
النخاب

Çermêdîlî: Tîvilê dilî.

چەرم بچێال: گەشتێ لاك وایواز
اللحم الفت الضعیف

Çermuçîqal: Guştê lak u lawaz.

چەرمێ مرێ: تەپلێ مرێ
اللبن، السمحاق، الادمه

Çermêmirî: Tîvilê mirî.

چەرمێ: نەشتێ کەملێ وێ تەمک و یوخ و نازک، پلوخ
الوز و الجوز والبيض دات القشرة الرقیقه

Çermî: Tîştê kevîlikê wî tenik u pux u nazik.
plux.

چەسپ: خوە رەست، خوە راگر، بنەجە، موکوم، بن گرتی
الراسخ، الثابت، المثین

Çesp: Xwerist, xweragir, binecih, mukum, bin-
girtî.

چەسپان: خوە رەست، خوە راگر، موکوم بوی، بن گرتی، نازا
الثابت، الراسخ، المثین

Çespan: Xweristî, xweragirtî, mukumbdy, bin-
girtî, aza.

چەسپانی: خوە رەست، خوە راگر، موکومی نازایی، بن گرتی
الثبوت، الروسوخ، المثین

Çespanî: Xweristnî, xweragirtî, mukumî, azayî,
bingirtnî.

چەسپاندن: خوە رەساندن، خوە راگرتن، موکوم کرن، نازا کرن
التثبيت، الترسيع، المثین

Çespandin: Xwerissandin, xweragirtin, mukum-
kirin, azakirin.

چەشمک: بەرچافک
النقاره الطیبه، العسة

Çeşimk: Berçavik.

چەشم بەند: جەدوی، ساحر
الساحر، المشعوذ

Çeşimbend: Cedwî, sahir.

چەشم بەندی: جەدویاتی، سحر
السحر، المشعوذه

Çeşimbendî: Cedyatî, sihir.

چەش: کێبایەکی بێهەن خۆمەشە لەزێزان شین دەیت نەگەن ناف زازی
ودخون نوو دەوین بو ئالفی بێزی
نبات عشبی بری معطر

Çevir: Gîyayekê bêhn xweşelzuzana şîn dbît
dken nav jajîu dxun, u di durîn bo alifê pezî.

چەش: جافری، کەوال، تەرش،
الماشیه، المواشی

Çevirî: Çavirî, kewal, terş.

چەشەری: توخمەکی دارێت بێیا تەبیت وێ نەگەن گویال و لیبانا زێ
چێگەن

صنف من الصفصاف، الخلاف

Çevrebî: Tuxmekê darêt biya tayêt biya tayêt wî.

چەق: کرێسک
الشوراه

Çeq: Krîsk.

چەق: چەقل، چەرکول، تاکێت دارێت زراف
السلا، فرع الفصن

Çeq: Çeqil, çukul, takêt darêt zirav.

چەق چەق، چەقلێ: دەنگێ فێک کەمنا نەشتی رەق، شەق شەق، تەق
تەق، رەق رەق

صوت التصفيق، الجمع، الصفق

Çeqçeq = Çeqên: Denggê, vekketina tîştê req
şeq şeq, teq teq, req, req.

چەقاندن: پاشدایرنا لەولەبکا تەفەنگن
التقديع، قح الزناد

Çeqandin: Paşda birna lewlehka, tivengê

چەقاندن: نەاندن، چوکڵاندن، فەدان، گرتن، پێفەدان
الاطباق، الغرز، التزب

Çeqandin: Nihandin, çuklandin, vedan, girtin.

pêvedan.

چەقەندى: پىقەداى. چوکلاندى. نهاندى
المطبوخ، المنصب، الغرور

Çeqandî: Pêveday. çuklandî. nihandî.

چەقەچەقە: نامویرەكەبجويك لیكدەمن یاریا پی دكەن دەنگ ژن
تیت

Çeqçeqok: Amwîrek bşwîk lêkdden yarya
pêdken deng jê têt:
اله مصفقه، يلعب بها الطفل

چەقەقەقە: ماكيننا نقيسيني
الاله الكاتبه

Çeqçeqok: Makîna nivêsinê.

چەقەقەقە: كەسێ پرېژ. كەلك ناخفتن
كتاب، للشه، وكثره الكلام

Çeqçeqok: Kesê pîrbêj. gelek. axiftin.

چەقەقە: پەلاتیق. دەف خومش. ئەزمان هولی
الملاق، التملق

Çeqeloz: Pelatîq. devxweş. ezman huli.

چەقەلوز بون: پەلاتیق بون. ئەزمان هولی بون. دەف خومش بون
التملق

Çeqelozbon: Pelatîqbûn. devxweşbûn. ezman
hulîbûn.

چەقەلوز بوی: پەلاتیق بوی. ئەزمان هولی بوی. دەف خومش بوی
التملق

Çeqelozboy: Pelatîqbûy. devxweşbûy. ezman
hulîbûy.

چەقەلوز تیر: پەلاتیق تیر. دەف خومش تیر. ئەزمان هولی تیر
الاملق

Çeqeloztir: Pelatîq tir. devxweş tir. ezman huli
tir.

چەقەلوز کێن: پەلاتیق کێن. ئەزمان هولی کێن. دەف خومشی کێن
التملق، الاملق

Çeqelozkirin: Pelatîqkirin. devxweşkirin. ezman
hulîkirin.

چەقەلوز کێی: پەلاتیق کێی. ئەزمان هولی کێی. دەف خومشی کێی
التملق

Çeqelozkirî: Pelatîqkirî. devxweşkirî. ezman
hulîkirî.

چەقەلوزی: پەلاتیقی ئەزمان هولیانی. دەف خومشی
الملق، التملق

Çeqelozî: Pelatîqî. devxweşî. ezman hulyatî.

چەقەل: چەق. چوکل. تاکێ زراف. مەزک. سەر پەچالک
السلا، فرع الغصن

Çeqel: Çeq. çukul. takê zirav. hejik. serpeçalk.

چەقەلەل: تادان. چەق دان کاتەدان
التفرع

Çeqûldan: Tadan. çeqdan. katedan.

چەقەل: کێرک. کێر بر
السکین، النصاب

Çeqo: kêrik. kêrbirr.

چەقەماق: ماكيننا ژمنينى لولهك. چەلەك
الزناد، القداح

Çeqmaq: Makîna jenînê. lewleb. celeb.

چەقەماق: ماكيننا ناكرى ژمنينى
الزناد، القداح

Çeqmaq: Makîna agirî jenînê.

چەقەلکێ تەپکێ: دارەکێ نو چەقەل دەن بەر تەپکا نیچیرێ
المفاس، للمسيد

Çeqilkê tepkê: Darekkê du çeqil den ber tebka
nêçîrê.

چەقەلێن: پەقەل. فەدان. هانی پەقەدان
الطبق، النصب

Çeqîl = Çeqan: Vedan. hatî pêvedan.

چەقەلەن: پەقەدان. نهاندن. چوکلاندن
الاطباق، التدبج، التنصيب

çeqandin: Pêvedan. nihandin. çuklandin.

چەقەلێ راست: تایی راست
الفن، افنان

Çeqîlerast: layerast.

چەق چەق. قریبین دەنگێ سووینێ
الاجج، صوت الحترق

Çeqçeq: Qrîpên. dengê. sutinê.

چەق چەق. چەقەلێن: دەنگێ شکەستنی. دەنگێ فیک کەمتا تەشتێ
رقق. شق شق

صوت كسر الخشب ونحوه

Çeqçeq = Çeqîl: Dengê şkestinê. dengê vêkketi-
na tiştê req. şeqşeq.

چەك: تدارەكا زىكا. چەكەت ژنا بێت زىف وژێرا
الحلى النسائي

Çek: Tidareka jinkaCekhelgiri. çek helgirtin.
çekbestin.

چەك: چەكێ شەرى
السلاح

Çek: Çekê şerî.

چەكدار: چەك مەلەر
المسلح

Çekdar: Çekhelgir.

چەكدارى: چەك مەلەرى. چەك مەلەرتن. چەك بەستن
التسلح، التسليح

Çekdarî: Çekhelgiri. çekhelgirtin. çekbestin.

چەكەمەكە: شەف رەفینك. تەبیركێ شەفنى
الواطواط، الخفافش

Çekçekûle: Şevrevînk. teyrkê şevê.

چەكچ: میركۆك، دارنگ
المطرقة

Çekuş: Mîrkutk. darding.

چەكچ: كەيس، قوسم. كەلەخ، بەژنوبالا. قەلافەت
الهيكل، البنية

Çekuş: Keys. qudîm. kelex. bejin u bala., qelafet.

چەكە: پوتینه، پێلافە باسك درێژ
العداء الطويل الساق، الجزمة

Çekme: putîne. pêlava bask dirêj.

چەكەمە: خزینك، دولا، رەفك
الخران

Çekmeçe: Xizînk. dulab. refik.

چەك چوێك: كەتور، دەمەقە
الطائش، الاحمق، الغرور

Çekçûv: Ketwer. deqdeqe.

چەك چوێك بون: دەمەقە بون. كەتور بون
التطيش، الغترار، الحماقة

Çekçûvbon: Deqdeqebûn. ketwerebûn.

چەك چوێك بوى: دەمەقە بوى. كەتور بوى
المتطيش، المغرور

Çekçûvboy: Deqdeqebûy. ketwerebûy.

چەك چوێك تر: دەمەقە تر. كەتور تر
الغر، الأطيش، الاحمق

Çekçûvtir: Deqdeqe tir. ketwere tir.

چەك چوێك كرن: دەمەقە كرن. كەتور كرن
التطيش، التفرير

Çekçûvkin: Deqdeqekirin. ketwerekiran.

چەك چوێكى: دەمەقەبى. كەتوربى
الحمق، الطيش، الغرور

Çekçûvî: Deqdeqeî. ketwereî.

چەكچوێك: چەكەت زێرو زىفنى بێت ژنسا. چەك و تدارەك
الحلى الذهبي

Çekçûl: Çekêt zêrr u zîvî yêt jina çak u tidarek.

چەك: كۆپى كەفرين. كۆلەتە كەفرين. كۆلوخى كەفر
الفادر، القه الصخرية، الجبل الصخرى

Çel: kopê kevrrîn. kulmete. kuloxî kevir.

چەلەتە: جیخە كەفر. تەشتى ژعادەتى برێژ تر
الشعاف، المشعاز، الصومعة

Çelixte: Çixe kevir. Tiştê j adetî.drêj tir.

چەلەك: سەرت رەوان. لەزىن. رەهوان
الخنوف، المعوج للدواب، السريع

Çelek: Sirt. rewan. lezîn. rehwan.

چەلەك بون: سەرت بون. رەوان بون. لەزىن بون. رەهوان بون
التسرع، الخدوفه

Çelekbôn: Sirtbûn. rewanbûn. lezînbûn. rehwanbûn.

چەلەك بوى: سەرت بوى. رەوان بوى. لەزىن بوى. رەهوان بوى
السارع، التسرع، المعج

Çelekbôy: Sirtbûy. rewanbûy. lezînbûy. rehwanbûy.

چەلەك تى: سەرت تر. رەوان تر. لەزىن تر. رەهوان تر
الاسرع، الامعج

Çelektir: Sirt tir. rewan tir. lezîn tir. rehwan tir.

چەلەك كرن: سەرت كرن. رەوان كرن. لەزىن كرن. رەهوان كرن
الاسراع، التسريع، الامعاج

Çelekkirin: Sirtkiran. rewankiran. lezînkiran. rehwanikiran.

چەلەک کړی: سرت کړی. رهوان کړی. له‌زین کړی. ره‌هوان کړی
المسرع

Çelekkirî: Sirtkirî. rewankirî. lezînkirî. rehwan-
kirî.

چەلەکی، چەلەکیاتی: سرتی. ره‌وانی. له‌زینی. ره‌هوانی
المسرعه، العجله، المعج

Çelekf = Çelekyatî: Sirtî. rewani. lezîni. reh-
wani.

چەلەک: گرگن کەفرین. کولوخکن کەفرین
الثل الصغری

Çelik: Girkê kevrîn. kulyxkê kevrîn.

چەلەک: چوینێ سەر چەنگال. نشتا پێ د‌کێشن بە‌رخوه‌ فه
المصالح، العفل

Çelak: Çwîwê ser çengal tišta pê dkêşin berx-
weve.

چەلاق: زیرەک. زیخ. دەست هەل. تێ هەیی. پێ چ‌ب‌یوی
الشاطر، الکف، المقتدر

Çelaq: zîrek. zîx. desthel. tēheyî. pêçêbûy.

چەلاقی: زیرەکی. زێخی. دەست هەلی. تێ هەیاتێ
الشاطره، المقدره، الکفاء

Çelaqî: Zîrekî. zîxî. dest helî. tēheyatî.

چەلەنگ: سب‌هەیی. مێر باش. خومش مێر. پێش کێش
الظریف، البطل

Çeleng: spehî. mērbāş. xweemēr. pçşkêş.

چەلەنگی: سب‌هەیاتێ پێش کێشی. خومش مێراتی.
الظرافه، البطوله

Çelengî: Spehyatî. pêşkêşî. xweşmêratî.

چەم: روبەر
النهر، الشط

Çem: Pwîbar.

چەم: زەقیبێت بە‌ر ئاف‌ی. قەسیلیت بە‌ر ئاف‌ی
الحقل الضغضافی

Çem: Zevyêt beravê. qesilêt ber avê.

چەمان، چەمان: کود بون. خاربون. خویل بون. نزم بون
الانحناء، الركوع، النكس، الطاطا، الخضوع

Çeman = Çemhan: Kutbûn. xarbûn. xûlbûn. ni-
zimbon.

چەمان، چەمان: کود بون. خویل بون. نخوین بون. شور بون. کفان
بون

التقويس، الحنى

Çeman = Çemhan: Kudbûn. xarbûn. xwîlbûn. ni-
zimbûn.

چەماندن: شورکرن. خویل کړن کود کړن. کفان کړن
التنكيس، التقويس، الاخضاع، التركيع، الانحاء

Çemandin: Şurkirin. . xwîlkin. kudkirin. kivan-
kirin.

چەم‌های شور: خویل. نخوین. کود. کفان کړی
المقوس، الراكع، الناكس، الطاطا، الخاضع، المنحني

Çemhay: Şurr. xwîl. nixwîn. kud. kivînkirî.

چەم‌ج: کەچ‌جک. هوسکوک. هوسکییا بچ‌ویک
المغرفة الصغیره، الملقه

Çemç: Kevçik. huskwîk. huskiya bçwîk:

چەم‌بەری: پ‌روازێ بە‌ری
الطار المجرى، الركن

çemberî: Perwazêberî.

چەم‌بیل: دەستک. دەستکێ خەلەک
العروه، المعصام

Çembil: Destik. destkê xelek.

چەند: هند. هندی
کم، المقدار

Çend: Hind. hindî.

چەند: هندی. هندیکو
كلما للتكرار

Çend: Hindî.hindîku.

چەندی، چەنداتی، چەندی: هندیاتی
الکیمیه

Çendî = Çendatî = çendîni: Hindyatî.

چەنداتی: دوقەدی. دوجاری
الضعف، المعافه

Çendatî: Duqedî. ducarî.

چەنگ، ف‌رک: ف‌رینا تەب‌رێ کوه. کوه ف‌رین. ف‌رینا تەب‌رێ بە‌ری
الجدوف، الحزم، طيران، مقصوص الجناح

Çengfîrk: Firrîna teyara kuh. guh firrîn. firrîna
teyara berr birî.

چند:

ما، ما اجمال، کم

Çend:

چند و جوانی: یاریه که وک دامانی
لعبه، کالدامه

Çenduçuwanê: Yaryee wek damanê.

چن: کاریز، نوزک
النق، الحنک

Çen: Karêj. erzink.

چندانه:

المضاعفه، الضعف

Çendane.

چمنیک: مندیک، مندهک
البمضیه، البمض، المقدر

Çendêk: Hindêk. hindek.

چنگال: پمن، پنچ دار و ناسن
الکلاب

Çengal: Penc. pencê dar u asin.

چنگ قیرنکان: دمست قیرنکان، تیل قیرنکان
لعبه تشابک الاصابع، لعبه القوی

Çenkqırınkanê: Dest qırınkanê tibil qırınkanê.

چغته: چانه، توری ملی هه لگرتن
المقیه

Çente: Çante. turbê milî helgirtinê.

چنگل: پیل، دمست، گز، ژلهی هتا ملی
البد، الذراع، الساعد

Çengil: Pîl. dest. gez. ji lepî heta milî.

چغی: یرت، گز، پار، پاری، پاری نانی، هورگن نانی
الجزء، القسم، فئات الخبز

Çenî: Pirt. ker. par. paryê nanî. hwîrkê nanî.

چنگراوسکان: شعری بدهستا، تیل نافکراورن، شعری تل و چنگا
العراک بتشابک الاصابع

Çenguloskanê: Şerê bdesta. tibil navikra. birin.
şerê til u çenga.

چهف: جاف بینامی
العین، البصیره

Çehv: Çav bînahî.

چو چو: رهو رهو، حیو حیو، پریژ، به لافش
النجاح، العو، ویکشی للثرثه

Çewçew: Rewra. hewhan. pîrbêj. belafiş.

چو چو: رهو رهو، حیو حیو، به لافشی، پریژی
النجاح، العاوی، الثراث

Çewçewî: Rewrewî. hewhewî. belafîşî. pîrbêjî.

چمردین: گهرمان، کولان قوتان، چرخین
التکسیر، السیر علی غیر هدی

Çewirîn: Gerhan. kulan. qutan. çerixîn.

چمیرانن: گهراندن، چرخاندن، کولان قوتان کرن
التکسیر

Çewirandin: Gerandin. çermidin. kulan. qutan ki-
rin.

چمیرن: رموین، حموین، لورین
النجاح، العواء

Çewîn: Rewîn. hewîn. lorîn.

چمرا: چارا، کوسا
کیف

Çawa: Çawa. kusa.

چمراي: چاواي، کوساي، کوساي
الکيفه

Çewayî: Çawayî. kusatî.

چتبون: بون، پیک هاتن
الصبروره، الکينونه، التکون

Çêbon: Bon. pêk hatin.

چتبوی: بوی، پیکهاتی
الصائر، الکائن، المتکون

Çêby: Boy. pêk hatî.

چتیر: چاکتر، باشتیر، سپهی تر، پاک تر، قمنج تر
الاولی، الاحسن، الاجدر، الاجود

Çêtir: Çak tir. baştir. spehîtir. paktir. qenctir.

چتیر بون: چاکتر بون، باشتیر بون، پاک تر بون، قمنج تر بون
التحسین، التجود

Çêtirbon: Çak tîrbûn. baştîrbûn. spehîtîr. pak-
tîrbûn. qenctîrbûn.

چتیر بوی: چاکتر بوی، باشتیر بوی، پاک تر بوی، قمنج تر بوی
الحسن، المجود

Çêtîrbûy: Çak tîrbûy. baştîr bûy. spehîtîrbûy.
paktîrbûy. qenctîrbûy.

چیتیر تیر: چاکتر تیر. باشتیر تیر. پاک تر تر. قنچ تر تر.
الاحسن، الاجبر، الاجود

Çetir: Çak tir tir. baştir. spehîtir tir. pakti tîr.
qencitir tir.

چیتیر کرن: چاک کرن. باش کرن. پاک کرن سپه می کرن. قنچ کرن.
التحسين، التجويد، الاجاده

Çetirkin: Çak kirin. başkirin. spehîkirin. pakk.
irin .

چیتیر کری: چاکتر کری. باشتیر کری. پاک کری سپه می کری. قنچ کری.
الحسن، الجود

Çetirkirî: Çak kirî. baş kirî. spehîkirî. pakkirî.
qenckirî.

چیتیری، چیتیریاتی: چاکتری. باشتیری. قنچ تری. پاک تری. سپه می تری.
الحسن، الجود، الجداره

Çetirî = Çetiryatî: Çak tîrî. baştîrî. spehîtîrî. pak-
tîrî. qencitîrî .

چیکرین: پیک نینان
الصنع، التصنيع، العمل، التكوين، الانشاء، الخلق

Çekirin: Pêkînan.

چیکری: پیک نینای
المصنوع، المحمول، المكون، المخلوق، المنشئ

Çekirî: Pêkînay.

چیکری: پیک نین
الخالق، الصانع، العامل، الناشئ، المنشئ

Çêker: pêkîn.

چیل: مین یاگا. حیوانی ریش یی مین
البقرة

Çêl: Mê ygya. hêwanê reş yê mê.

چیل کل: گویند یا گاو. پیرینا حیوانی ریش
نزو البقرة، البقرة فی النزوه

Çêlkel: Guhnela garesa. perrîna hêwanê reş.

چ: وەک بیژی، ته چ یه، نه چ یه
ما، ماذا

Çi?: Wek bêji =teçîye? eve çîye.?

چ: چەند: وەک بیژی چ مرووەکی باشە
کم

Çi?: Çend: wek bêji çi miroveke başe.

چ: چ تشت: وەک بیژی: نه چ تشته
ای شیء

Çi?: Çi tişt ewk bêji eve çi tişte.

چپ: فیت: دەمەڵ دەست: وەک بیژی چپ و رابو چو، نان، چپ وهات
سرعه القيام، الفجاة

Çip: Fit. demildest. wek bêji Çip u rabo u ço an
çip u hat.

چپ چپ: دهمگن رفته چونا سلك وبلز
وت المشى، السريع الخفيف

Çipçip: Dengê rêve çona sivik u blez.

چپ چپ: چپین: دهمگن وەرمانا دلویا تافی
صوت الوك، صوت التقطير

Çipçip =Çpên:Dengê rêveçona sivik u blez.

چپک: دلوپ
القطرة، الرذاذ

Çipik: Dlop.

چپک ریز: چپک وهرین: نامویرتی چپک چپک تشتتی روغن بردهت
دلوپ وهرین
القطارة

Çipikrêj: Çipik werîn. amwîrê çipik tiştê ruh
berdet . dlobwerîn.

چپکا زری: دلویا زری
الشذرة

Çipkazêrî:Dilopa zêrî.

چپ قوتان: دل قوتان
ضربات القلب، النبض

Çipqutan:Dilqutan.

چیلخ: رويس، پتنی، رویت، شەلەهای، روال
العاری، المجرّد

Çiplax: Rwis. btinê. rwît. şelhay. rul.

چیلخ بون: رويس بون، پتنی بون، رویت بون، شەلەهای بون، روال
بون

النعری، التجرد

Çiplaxbon: Rwisbûn. btinêbûn. rwîtbûn. şelhaybûn.
rualbûn.

چیلای بوی: رويس بوی. بئتی بوی. رویت بوی. شلهای بوی. روال بوی
المعری، المجرد

Çiplaxboy: Rwisbûy. btinêbûy. rwîtbûy. şelhaybûy. rualbûy.

چیلای تر: رويس تر. بئتی تر. رویت تر. شلهای تر. روال تر
المعری، الاعری، الاجرد

Çiplaxtir: Rwis tir. btinê tir. rwîr tir. şelhay tir. rual tir.

چیلای کرن: رويس کرن. بئتی کرن. رویت کرن. شلهای کرن. روال کرن
التعریه، التجريد، الاعراء

Çiplaxkirin: Rwisikin. btinêkirin. rwîtkirin. şelhaykirin. rualkirin.

چیلای کری: رويس کری. بئتی کری. رویت کری. شلهای کری. روال کری
المعری، المجرد

Çiplaxkîrî: Rwisikîrî. btinêkîrî. rwîtkîrî. şelhaykîrî. rualkîrî.

چیلای، چیلایاتی: رويسی، رويساتی. رویت، رویتاتی. روالی، شلهای، بئتیاتی، تنياتی
العراء، الجرداء

Çiplaxî = Çiplaxyatî: Rwisî. rwsatî. rwîtatî. rualî. şelhanî. btinêyatî. tinyatî.

چت چت: هازوتنا تهرشی به. لئ خورینا تهرش وتوالی
ایمان لسوق الغنم اطردھا

Çitçit: Hajutina terşîye. lëxurîna terş u tawî.

چتراف: چاوا. کوسا. کو. کوه
کیف

Çitov: Çawa. kusa. ku. kwe.

چترافی: چاواتی. کوساتی. کوواتی. کوویاتی
الکيفیه

Çitovî: Çawatî. kusatî. kuwatî. kuyatî.

چچ: چچک. مەمک. کومان
الندی

Çiç = Çiçik: Memik. guhan.

چچک گر: مەمک مەزن
الوطباء

Çiççkgir: Memik mezin.

چچکت کرمی: دلکن کرمی
اللهاه

Çiçkêgwyê: Dilkê gwyê.

چخ: دمنکن بهربونا ناگری. دمنکن بهردانا ناگری. مەبونا ناگری
صوت اشعال النار

Çix: Dengê berbona agirî. dengê berdana. agirî. helbona agirî.

چر: نویسەک. دەبویش. گرتەک
اللزج، اللبق، اللزج

Çirr: Dilikê gwyê. Nwîsek. debwiş. girték.

چر بون: نویسەک بون. دەبویش بون. گرتەک بون
اللزج، اللزج، اللزج، اللزج

Çirbon: Nwîsekbûn. debwişbon. girtikbûn.

چر بوی: نویسەک بوی. دەبویش بوی. گرتەک بوی
المزج، اللبق، اللزج

Çirboy: Nwîsekbûy. debwişboy. girtikbûy.

چر تر: نویسەک تر. دەبویش تر. گرتەک تر
الادب، اللزج، اللزج

Çirtir: Nwîsek tir. debwiş tir. girtik tir.

چر کرن: نویسەک کرن. دەبویش کرن. گرتەک کرن
التزليج، الادباق، التزليج

Çirkin: Nwîsekkirin. debwişkirin. girtikkirin.

چر کری: نویسەک کری. دەبویش کری. گرتەک کری
المزج، اللبق، اللزج + اللزج

Çirkîrî: Nwîsekkîrî. debwişkîrî. girtikkîrî.

چری، چریاتی: نویسەکی. نویسەکیاتی. دەبویشیاتی. گرتەکی
اللزج، اللزج، اللزج، اللزج

Çirî = Çirryatî: Nwîsek. nwîsekyatî. debwişyatî. girtikî

چر، چرچری: چویردرژ. چویردرژی
الکچیر، الماحک، اللزج

Çirr = Çirçirî: Çwîdrêj. cwidrêjî.

چر: قەلس. دەست مچاندی. چوریک
المقتر

Çirr: Qels. destmîçandî. çurîk.

چری، چریاتی، قلسی، قلسیاتی، دست مجینی، چورکی، چوریکانی، قلساتی، قلمین، القتر

Çirî = Çirryatî: Qels, qelsyatî, destmîçînî, çurikî, çurikatî, qelsatî, qelîn.

چرچی: چیق چیق، درهای تیک تیک، پرتی، هلهورهای، هلهلی، المزق، المشقوق

Çirçir: Çîq çîq, dirhay, tîktîk, peritî, helwerhay, hilhilî.

چرچی بو: چیق چیق بو، درهان تیک تیک بو، پرتین، هلهورهان، هلهلین

التمزق، التهرق، التهب، التشقق

Çirçirbon: Çîq çîqbûn, dirghan, tîk tîkbûn, peritîn, helwerhan, hilhilîn.

چرچی بوی: چیق چیق بوی، درهای تیک تیک بوی، هلهورهای، هلهلی بوی

التمزق، المشقوق، الهريد، المهيب

Çirçirboy: Çîq çîqbûy, dirghay, tîk tîkbûy, helwerhay, hilhilîbûy.

چرچی تر: چیق چیق تر، درهای تر تیک تیک تر، هلهورهای تر، هلهلی تر

الامزق، الاشقوق، الاهر، الایهیب

Çirçirtir: Çîq çîq tir, dirghay tir, tîk tîk tir, helwerhay tir, hilhilî tir.

چرچی کرن: چیق چیق کرن، دراندن تیک تیک کرن، هلهوراندن، هلهلاندن

التمزق، التهرق، التهب، التشقيق

Çirçirkirin: Çîq çîqkirin, dirrandin, tîk tîkkirin, helwerandin, hilhilandin.

چرچی باتی: چیق چیق، درهانی تیک تیکی، هلهورهای، هلهلیانی

التمزق، الهريد، الهباب، المزق

Çirçirryatî: Çîq çîqî, dirghanî, tîk tîkî, helwerhanî, hilhilyanî.

چرا شیر: فرکا شیری

العلله، الغبقة

Çirraşîrî: Vizka şîrî.

چرنا نوتی

الشخاب، الاشخوب

Çirênadotinê.

چرچرک: حیوانکه کپوهکی میشی به ههکه گهرم بو دی خوینیت، الزین

Çirçirk: Hêwankekî wekî mêşêye heke gerimbo dê xwînî.

چرچرا دادانا، سیرسیرا دانا

الضق

Çirçirra didana: Sîrsîra di dana.

چرا: خهتیره، نهیره، شمالک، فانوس

السراج، النبراس

Çira: Xetîre, nedîre, şemilk, fanos.

چرا: ژیر چ؟ سهر چ؟ بوجی؟

لمازا

Çirra: jber çi? boçî.

چریر چو: فت خوه هافیت، رنگ وچو

الانسلال

Çirpuço: Fitxwehavêt, ring u ço.

چرپ: فت، رنگ

السل، الانسلال

Çirp: Fit, ring.

چرپ چرپ، چرپین: روناهی فدانا برویسیبا

العراض، خطف البرق

Çirpçirp = Çirpên: Runahîvedana brwîsya.

چرپه: تهخت، ستیزک، دهک، کرم، گدیش

الوضم، السرین، الکدس

Çirpe: Text, stêrk, deke, kom, gdiş.

چرچ: چرمسی، چرچی، کوریشک، قرمچی

الناخص، الجاعد، الضفن، الضامر

Çirç: Çirmisî, Çirçoy, kurîşk, qirmîçî.

چرچ بو: چرمسی بو، چرچون، کوریشک بو، قرمچی بو

النفخن، التجدع، التخصيص

Çirçbon: Çirmisîbûn, çirçûn, kurîşkbûn, qirmîçîbôn.

چرچ بوی: چرمسی بوی، چرچی، کوریشک بوی، قرمچی بوی

المجدع، النفخن، التخصيص

Çirçboy: Çirmisîboy, çirçûy, kurîşkbûy, qirmîçîboy.

چریسک: تەیسانا کیم. روناھیا کیم

الوميض، البميص

Çirisk: Teysanakêm. runahyakêm.

چرک چرک: دمنگن سەمەنتی تشنن وەک وی. دمنگن بیژنا سەر پەلەخ و شەکەستانشتن لێواز
صوت السامه وماشابه

Çirkçirk: Dengê seetê tiştê wekî wî. dengê pêjan ser pelexu şkestina tiştê lawaz.

چرکین: هندی چاف زلفوتاندی. چرەک

لحظه، ثانیه

Çirkên: Hindî çavzilqatandî. çizek.

چرکە: توخمەکی چوچکێت زەھمیا بجوێک تر

الصمغ، صنف من اصفر العصافير

Çirkune: Tuxmekê çwişkê jhemya bçwiktir.

چرکێ گییای: زویری گیایی. چیمەن

الفقر، الربل، الاريض، المشره، اللعاع، اللساس، الخلی

Çirkêgîyay: Zwîrê gîyay. çîmen.

چرک: گرێن سافا و زاروکا بێ بجان. گرێن بێ دوماي

بكا الاطفال المستمر خلاف المعتاد

Çirk: Giryê sava u zaruka bê piçan. giryê bê dumahî.

چرکێ: گیرۆبون. هەزقێن. هەلنگفتن

التلک، التأخر، التعویق

Çirrikîn: Gîrobûn. veman. heziqîn. helingiftin.

چرکێ: گیرۆبوی. هەمای. هەزقێ. هەلنگفتن

المأخر، المتکا

Çirrikî: Gîrobûy. vema. heziqî. helingiftî.

چرکەندن: هەزقاندن. گیرۆکەن. هەمیلان. هەلنگفتن

التأخير، التعویق

Çirrkandin: Heziqandin. girokirin. vehêlan. helingiftin.

چرکە کوسپە. پەلەوی. وەکێ ناکا گییایان تشنن وەک شەکرێ
بکەلێن هەتا تیر دبیست دێ بێن بو چرک

الک، الهیهد

Çirk: kuspe. pelewîwekî ava gîya yan tiştê wek sekirê bkêlînheta tirdbîldê bêjnêbo çirrik.

چرە ترا: چرمسی تر. چرچوی تر. کوریشک تر. قەرمچی تر. تێک جوی تر

الاجد، الاغضن، الانخص، الاضمير

Çirçtir: Çirmisî tir. çirçûy tir. kurîşk tir. qirmîçî tir. çirçoy tir.

چرچی، چرچباتی: چرمسین. کوریشکانی. قەرمچین. چرچون

النخص، الغخب، الجعد، الضمر، الغضن

Çirçî = Çirçiyatî: Çirmisîn. kurîşkati. qirmîçînçirçon.

چەرچەلە: پێژێ. بارینا دێزار. تەحلی

النضاج، الهلاب، من المطر

Çirçove: Rêjî. barîna dijwar. tehlî.

چەرچوی: چرمسی. قەرمچی. کوریشک جوی. تێک جوی العکش.

المتشنج، المنقلص، المنكش، المنقبض

Çirçoy: Çirmisî. qirmîçî. kurîşkçoy. têkçoy.

چەرچون: چرمسین. قەرمچین. کوریشک بون. تێک چون الانکماش.

القلص، المنقلص، المتشنج، الانقباض، التمكن، التخصن

Çirçon: Çirmisîn. qirmîçîn. kurîşkbûn. têkçon.

چەرچیک: دولابا بەرکا زەیمبوی قەمەردەکت

المحلج، الحاحه

Çirçîk: Dulaba berka jpembwî vederken.

چەری چراتی، چراتی: نووسەکی. گرتەکی

الغروی، الفراء، اللزوجه، اللزوفه

Çirî = Çiradî = Çirryatî: Nwîşekî. girtekî.

چەرچێ: کوریشکێت پیرێ. لەش چەرمسین. راولەبەون. خاف بونا لەشی

النخص، الترهل، التدهل

Çirçeq: Kurîşkê pîrîyê. leşçirmisîn. rahulebon.

چەرمسین: تەمیسین. چەرسکین. برفین. زێق بون. زیک بون

الومض، المعان، البریق، السطوح، التائق، الزغ، التوکوب

Çirisîn: Teysîn. biriqîn. çiriskîn. zîqbûn. zîkbûn.

چەرسەندان: تەیسەندان. چەرسکەندان. برفەندان. زێق کرێ.

التائق، التلميع، التمعوض، التسطيع

Çirîsandin: Teysandin. çiriskandin. biriqandin. zîqkirin.

چرمسین: تیک چون، بەرک فەمانن. چرچون، کوریشک بون.
چرمچی، قورمچی

الذبول، الذوايه، الشذب

Çirmisîn: Têk çon. berik. vehatin. çirçon.
kurîşkbon. qirmîçîn.

چرمسی: قورمچی، کوریشک چوی، تیک چوی، بەرک فەمانی
الذبل، الذواي، الشاذب

Çirmisî: Qirmîçî. kurîşkçoy. têkçoy. berikvehatî.
چرمسانن: قورماندن، کوریشک کرن، تیک بون، بەرک فەئینان
الانواء، الانبال، التشذيب

Çirmisandin: Qirmîçandin. kurîşkkirin. têk bi-
rin. berikveînan.

چرمسینا تێهتی:
الذبان

Çirmisînatêhnê:

چرمی: قورمچی، چرچوی، بوی کوریشک، تیک چوی، چرمسی.
چرچی

الناخض

Çirmîçî: Qirmîçî. çirçoy. boy kurîşk. têkçoy.
çirmisî. çirçî.

چرمچین: قورمچین، چرچون، چرچ بون، کوریشک بون، تیک چون.
چرمسین

النخض

Çirmîçîn: Qirmîçîn. çirçbon. çirçon. kurîşkbon.
têkçon. çirmisîn.

چرمچانن: قورماندن، چربون، چرچ کرن، کوریشک کرن، تیک
برن، چرمسانن

التنخض

Çirmîçandin: Qirmîçandin. çirbûn. çirçkim
kurîşkkirin. têk birin. çirmisandin.

چرمسه، چام، ئنتیکه، عیبرەت، گوھوشین

الفلح، الانبهار، المنکل، العجیب

Çirîse: Çam. intîke. îbret. guhuşîn.

چریمک، تیسک، کریسک، برقوق

الویمض، البصیمض

Çirîsk: Teysik. krîsk. brqok.

چریسین: تیسین، برقین، چرسکین
الومض، البصض

Çirîsîn: Teysîn. biriqîn. çiriskîn.

چریسانن: تیساندن، برقانن، چرسکانن
التمیض، الاماضه، البصيص

Çirîsandin: Teysandin. biriqandin. çiriskandin.
چری کورتک: هەر دوو مەهیت چری. هەروو مابگیت موبامیکا
پاویری

التشرينات

Çirîkurtk: Herdu mihêt çiryê. herdu maykêt
dwîmahika pawîzê.

چریا پێشی: چریا ئێکی
تشرین الاول

Çiryapêst: Çirya êkê.

چریا پاشی: چریا دووی
تشرین الثاني

Çiryapêst: Çiry duwê.

چریکین: تیلی، چیکین، دەنگی سەماو وگوفەند سارا
صوت العزف والغنا والزغره

Çirîkên: Tilîlî. çîkên. dengê sema u guvendu
saza.

چریکین: دەنگی خاندنا تەرو وچوچکا
التفريد، وقرقه الطيور

Çirîkên: Dengê xandina teyr u çwîçka.

چز چز: چزین، دەنگی فزکا میزێ
الشخ، ژوت البول

Çizçiz = Çizên: Dengê vizka mîzê.

چز میزک: نەساخیا کەلەک میزەتی
الانرار، سلس البول، النقص

Çizmîzk: Nesaxya gelek mîztinê.

چز میزک: پەزمەک، پەزەمانا ناخاکیم
النزیز، النز للماء القليل

Çizmîzk: Lêmzek. dêrhana ava kêm.

چزک مافین: فزک را کرتن، فزک مافین
النقص للبول

Çizik havêtin: Vizik.ragirtin. vizik havêtin.

جزکا میزئی: فرکا میزئی
الومعه، النفاص

Cizkamîzê: Vizika mîzê.

چز: چزمک، چزمک، پیچمک، کیممک زهمی تشتا
الکیمه الزهمده من کل شیه

Çiz = Çizek: çizek, pîçek, kêmek jhemî tiştê.

چست: بهر هاف، پهت، قیت چک
التهاف، المستعد، الشاطر، التهم

Cizst: Berhav. peyt. qît. çik.

چست بون: بهر هاف بون. پیت بون. قیت بون. چک بون
 التمه، التأهب، الاستعداد،

Cizstbon: Berhevbûn, peyrbûn, qîrbûn, cîkbûn.

چست بوی: بهر هف بوی، پیت بوی، قیت بوی، چک بوی
المتاهب، المتهم، المستعد

Ciziboy: Berhevbûyn. peytbûy. qîtbûn. çikbûy.

چصت تر: برهف تر، پهت تر، قیت تر، چک تر
الاه، الاهب، الاحضر، الاشطر

Çizstir: Berhevtir. peyttir. qıttir. çiktir.

چست کرن: برهف کرن، پهت کرن، قيت کرن، چک کرن
النهن، التأهیب، الاستعداد، التحضير

Çiztikirin: Berhevdkirin. peytkirin. qitkirin.
cikkirin.

چست گری: برهائ گری، پیت گری، قیت گری، چک گری
الماف، المہ، المستعد، المحضر

Cizstkirî: Berhevkirî, peytkirî, gîtbûn, çikkirî.

چستی، چستیایاتی، بهر هائی، بهیتی، قیتی، چکی، چکیاتی،
بهر هائی، بهیتانی،

الآية، الاستعداد، الحضور، الشطارة، النباه
 rati: Berhevî. peytî. qîtî. çikî.

çikyatî. berhevyatî. peytyatî.

چغ چغ: دهنگی ترسمی یی کهوی. دهنگی ترسانا کهوی
صوت الهم والخوف، للقیح

Cixçix: dengê tirse yê kewî dengê tirsana kewî.

چغ بون: بهزین. رهفین. نهشیان. نهوتران. مت بون.
الفهام، السکوت، الهمزعه

»Çexbon: Bezîn. revîn. neşyan. newêran.
mitbûn.

چغ بوی: بهزی، رهفی، نهشیای، نهویرای، مت بوی.
المفحم، الساکت، المنهزم فی النقاش

Çexboy: Bezî. revî. neşyay. newêray. mitbûy.

چغ قو: بهزی تر، رمفی تر، نهشیای تر، نهویرای تر، مت تر،
الافج، الاسکت

Çextir: Bezî tir. revî tir. neşyay tir. newêra tir.
mit tir.

چغ کړن، بهراندن، رښاندن، نښايي کړن، نوټري کړن، مټ

الافحام، الاسكات، الازهام

Çexkirin: Bezandin. revadin. neşyaekirin. newê-raykirin. mitkirin. bêdengekirin.

چنگ گری: به زاندى، ترساندن، مت گرى، نوتراى گرى، نشيماى

المفحم، المهزوم، المسكت

Çexkirî: Bezandî, tirsandî, mitkirî, newêraykirî, nesvaykirî.

چفی: چغیاتی: بهزین، متی، نهویرانی، نهشیانی، رهفینی

Çixî = Çixyati: Bczin.miti. newêranî. neşyanî.

چغندر، جهمباز، داف، روز، پیلان گیر، نالچاغ، تشقلچی، گوشهک

Çixur: Çembaz. davduz. plangêr. alçax. teşqelçî.

چھوڑ بون: جھمبار بون، پیلان گتو بون، داف دوز بون، نالچا بون،

تمشقه لچ

Çixurbon: Çembazbûn. plangêrbûn. davduzbûn.

چغور بوی: جه مبار بوی. بیلان گتیر بوی. داف دوز بوی نالجاغ

بوی، تاشقەلچە

المجلس، المراجع

Çixurboy: Çembazbûy. plangêrbûy. davduzbûy.

چفوز تر: جهمباز تر. پيلان گير تر. داف دوز تر نالجاغ تر.
تهشفلچي تر. گهوشهک تر

الاداس، الاروغ

Çixurtir: Çembaz tir, plangêr tir, davduz tir, alçax tir, teşqelçî tir, gewşek tir.

چفوز کړن: جهمباز کړن، پيلان گير کړن، داف دوز کړن، نالجاغ کړن، تهشفلچي کړن، گهوشهک کړن

التدليس، الادلاس، الترويع

Çixurkirin: Çembazkirin, plangêrkin, davduz-kirin, alçaxkirin, teşqelçîkirin, gewşekkirin.

چفوز کړی: جهمباز کړی، پيلان گير کړی، داف دوز کړی، نالجاغ کړی، تهشفلچي کړی، گهوشهک کړی

المدلس، الاروغ

Çixurkîrî: Çembazkîrî, plangêrkîrî, davduzkîrî, alçaxkîrî, teşqelçîkîrî, gewşekkîrî.

چفوزی، چفوزیایي: جهمبازی، پيلان گيری، داف دوزی، نالجاغی، تهشفلچيایي، گهوشهکی

المدلس، المارواغه

Çixur = Çixurîyatî: Çembazî, plangêrîn, davduzî, alçaxî, teşqelçîî, gewşekî.

چف چف: تر ترا کرا، پفا پفا کرا

الحبق للحيوان بمثابة الضرب للانسان

Çivçiv: Tîr tira kera, piv piva kera.

چف چفک: قون، سورچک، کولهک

الشرح، الدبر

Çivçick: Qon, surîçk, kulek.

چفیل: به لافش، تام سار

المهکوک، الفضیض، المیق، المهاز

Çivêl: Belafîş, tamsar.

چفیل بون: به لافش بون، تام سار بون

التهنر، المهکک، التفضیض، الامهاز

Çivêlbon: Belafîşbûn, tamsarbûn.

چفیل بوی: به لافش بوی، تام سار بوی

المهکک، المعضض، المهاز

Çivêlboy: Belafîşbûy, tamsarbûy.

چفیل تر: به لافش تر، تام سار تر

الامهر، الاقیق، الامهکک، الاغضض

Çivêltîr: Belafîş tir, tamsar tir.

چفیل کړن: به لافش کړن، تام سار کړن

المهکک، التفضیض، الامهاز

Çivêlkin: Belafîşkin, tamsarkirin.

چفیل کړی: به لافش کړی، تام سار کړی

المهکک، المیق، المهاز

Çivêlkîrî: Belafîşkîrî, tamsarkîrî.

چفیلی، چفیلیایي: به لافشیایي، تام ساری

الهراء، المهاز، الفضاضه، المهاکک

Çivêltî = Çivêlyatî: Belafîş, belafîşyatî, tamsarî.

چف چف، چفیل: شکستنا چیلک وهژکا

الهزم، صوت کسر العصا والغضب صوت الطلقات

Çiqên=Çiqçiq: Şkestina çilku hejka.

چکان، چکبان: راوستیان، تنابون، تبتین، نزم بون، خارکمتن.

داهاتن، نهژتن

الوقوف، السکین، الهبوط، الخفض، النضب، الغیض

Çikan = Çikyan: Rewestyan, tenabûn, tebitîn.

nizimbûn, xarketin, dahatin, nihijîtin.

چک: راوستیای، تبتی، تنابون، خارکمتن، نزم، داهاتی

الوقوف، النضب، السکینه، النضب، الهبط

Çik: Rawestan, tebitî, tena, xarketin, nizim, dahatî.

چک بون: نزم بون، راوستان، نهژتن، تنابون، تبتین، داهاتن

التوقف، التسکین، التفضیض، الانخفاض، الرق، الفور

Çikbon: Nizimbûn, rawestan, tenabon, tebitîn, dahatin.

چک بوی: نزم بوی، راوستیای، نهژتی، داکمتی، داهاتی.

تنابوی، تبتی بوی

الواقف، الساکن، الهابط، الناضب

Çikboy: Nizimbûy, rawestay, nihijî, daketî, dahatî, tenabûy, tebitûbûy.

چکتر: نزم تر، راوستیای تر، نهژتی تر، تبتی تر، تنابون تر، داهاتی تر.

الانخفاض، الاهبط، الانضب، الارقا

Çiktîr: Nizim tir, rawestay tir, nihijî tir, daketî tir, dahatî tir, tena tir, tebitî tir.

چک کړن: نزم کړن. راوستاندن. تنه کړن. تېتاندن. نهژاندن.
دائینان. څارنځیستن

الایف، الاسکان، الاخفاض، الارقاء، الایها

Çikdirin: Nizimkirin. rawestandin. tenakirin.
tebitandin. nihijandin. dañnan. xarêxistin.

چک کړی: نزم کړی. څارنځیستی. تېتاندی. تناکړی. نهاندی

المفیض، المنضب، المهبط، المسکت، المسکن

Çikkirî: Nizimkirî. rawestandî. tebitandî. tena-
kirî. nihiadî.

چک: برهه، پمپ، قیت، حازر

التاهب، القاره، المستعد، التوفر

Çik: Berhav. peyv. qît. hazir.

چک روینشتن: سر چوکې روینشتن

التوفر، الاستیفاز

Çikrûniştin: Serçukêrwiniştin.

چکه: راوستای. کپل راوستای. ژپړه راوستای

القائم، الواقف، الانتصاب

Çike: Rawestay. kêlawetay. jêrawestay.

چکلن: چوکلن. نهان. کپل راوستان. ژپړه چاندن

الغز، الرکن، الانتصاب، الوقف

Çiklîn: Çuklîn. nihan. kilrawestan. jêrveçandin.

چکلانن: نهاندن. کپل کړن. چاندن

الاعزاز، الاغراس، الارکان، الايقاف،

Çiklandin: Nihandin. kêlkin. çandin.

چکلاندی: نهاندی. کپل کړی. چاندی

المغزو، الرکون، المغروس، المنصوب

Çiklandî: Nihandî. kilkirî. çandî.

چکچکانن: چهک بهستن. چهک راپېچان

التجيج بالسلاح

Çikçikandin: Çekbestin. çekrapêçan.

چکچکاندی: چهک بهستی. چهک هلگرني

المدجج، المسلح

Çikçikandî: Çekbestî. çekhelgirtî.

چل: چر. چوینز. یانی قلس وچوریک. دست مجاندی

المقتر

Çil: Çir. çunîz. yanî qels u çurîk. dest miçandî.

چلی: قلسی. چری. چوینزی. چوریکي. دست مجاندی دست
مجینی

القدر

Çilî: Qelsî. çirî. çunizî. çurîkî. desmiçandî dest
miçinî.

چل: چاردهه. دویت. هژماره

الاربعون

Çil: çar dah. dubîst. hijmare.

چلک: چل روژې بجوړیک ژانې. زږستانې

النفاس

Çilk: Çil rojê bçwîkzanê. zivistanî.

چله دار، چلک دار: سافاکي چل روژ بهر زانا وږه چوړی

المولود، مالم يتعد اربعون يوما

Çiledar = Çilikdar: Savaki çil roj bser zanawîve
çoy . çilrojî.

چله: ژدهن کانونا نیکن هتا بیستی کانونا دوځ. هرومسا
زحیران وټیر مها.

الاربعینیه، للصيف والشتاء

Çille: Jdehê kanûna êkê heta bistê kanûna duwê.
herwesa jxizîrana u tîrmiha.

چله: دوزیکې نایلونې، پتې نایلونې

خيط النایلون، خيط العمليات الجراحیه

Çille: Dezyekê nylonî. benê nylonî.

چلتهړه: پشته فانا دمرکه می

القناح، الزار، المتراس

Çilmêre: pişt vana dergheî.

چل پرک: څارنکه ژيکا دترشی دا بلین

طعام من البيض والبصل والسماق

Çil birrk: Xarneke jhêka dîrşîda blênin.

چلغانن: ژنک هکړن. چپ کړن. کهلاشن

النج، الفذخ، الشلق

Çilqandin: Jêvekirin. çîqkirin. kelaştin.

چللی: ژنک فبرې. چپ بوی. کلشنی. کلشی

الفنخ، الخجيج، الشليق

Çilqî: Jêvebûy. çîqbûy. keliştikeliştî.

چلوا: چرمسی. شولفی. نافهرا تهر وزهاین

الصاع، المحمص، اللوى بين الرطب والياس

Çilwa: Çirmizî. şewliqî. navbera ter u zuhayê.

چلوا بون. چرمسین. شەولقین.
التمصع، التلوی

Çilwabon: Çirmisîn. şewliqîn.

چلوا بوی: چرمسی. شەولقی.
المصع، الماصع

Çilwaboy: Çirmisî. şewliqî.

چلوا تر: چرمسی تر. شەولقی تر.
الاصع، الاولی

Çilwatir: Çirmisî tir. şewliqî tir.

چلوا کرێ: چرمساندن. شەولقاندن.
الاصع، الملو

Çilwakirin: Çirmisandin. şewliqandin.

چلوا کرێ: چرمساندی. شەولقاندی.
المصع، الملو

Çilwayî = Çilwaatî: Çirmisîni. şewliqîni.
şewliqatî. çirmisîyatî.

چلوا یی، چلواتی: چرمسینی. شەولقینی. شەولقاتی. چرمساتی
المصع، اللوی

çilwayî = Çilwatî: Çirmisandî. şewliqandî.

چم: یێ پەزییە وێن کارەشی
الظلف

Çim: Pê peziye u yê gareşî Dilqutan. çimjenîna
diliye .

چم قوتان: دل قوتان چم ژمێنا دلی یە
النبض، ضربات القلب

Çimqutan: Dilqutan. çimjenîna diliye.

چمبیل: دەستکێ کتان یێ نامانی وەک مەسینی و جەر و کولوزا
العروه، العصام

Çimbil: Desteke kivanî wek mesîni u
kuluza.

چماق: شەق تەب
الصنع باليد

Çimaq: Şeq tep.

چما: بوجی. ژبەر. چ. ژچرا. چ مایە
لماذا مادا بقی

Çima: Boçî. jberçî. çirra. çimaye.

چنگ چنگ: چنکین. تنک. تنک. زر زر. زنگ زنگ دەنگی فیک کەتتا
ناسنی یە

الرنين، الضجيج، صوت الحديد على الحديد

Çingçing = Çingên: Tingting. zirr. zirr. zing
zing dengê vêk ketina asinîye.

چنار: دارەگە لێر ناڤا شین دبیت خولبێ وێ یێ مەژە درۆزە داری
وێ بکار نیشێن بو ناڤای
الدب، الصنار

Çinar: Dareke lber ava şînbît. xulpêwê yê me-
zin u dreje, darêwê bkar dînin bo avhî.

چنی: پارێتێ ناڤی پیت هویر. پارێن بجوێک. پرتیت ناڤی. پرتیت
بجوێک پیت تشتا
الکسيس، الفقات، القماش من الخيز

Çinî: paryêt nanî yêt hwîr. parêr bçwîk. pirtêt
nanî. pirtêt bçwîk yêt tišta.

چنی خور: بەلنگازی دەست تەنگی. پارێک خور. پاتوخور
المتکسع الوضع

Çinxwer: belengaî. desttengi. Parîxwer.

چنچیک: پێشکا بجوێک یا گوشتی. دەڤ چوێنەک کیمتەر. هەندەک
ژێشکا گوشتی. هەمی تشتی بجوێک
المرعة من اللحم

Çinçirk: Pişka bçwîk ya guştî. dewcwînekkêmtir.
hindek jpişka. guştî. hemîtiştê bçwîk.

چنی چنیک: چنچیک. پنی پنی. خال خال. نخشعین
البرش، الاخرج، المنبر، المنقط

Çinçinîk: Cincilk. Pinî pinî. xalxal. nexşîn.

چنیک: خال. نوڤتە. زەر. دەڤا بجوێک
النقطه، النکته، البرش، النشم

Çinîk: Xal nuqtezirredeqa bçwîk.

چنگ: کنجەر. باتە. تیڤەل. تیکەل. جلکێ کەڤن وەرهای
الطمر، السمل، الاطمار، الاسمال

Çingirr: Kincir, pate. tiqel. nikel. kevn u dirrhay.

چنگرۆک: جلکەرهای. کار پەرتهی. کنج کنجی
الرت، الثياب

Çingirrok: Cilik dirrhay. kar perriî kinc gincî.

چنێن: وماندن فێقی ژێڤە کرن
القطف الجنی

Çinîn: Weşandin. fêqîjêkirin.

چپ چپ، چپیلن: چیز چیز چیزین دهنکی چپک (درجہ-ک)
الزرققة، الصای

Çipçip = Çipên. Çizçiz. çizên. dengê çwîçka u
çwîçleku.

چپج: کرارا دموی پاکارسی، گارسی ددمویدا بلیس

طعام من الزره الصفراء

Çiç: Girara dewîya garisî. garisî ddewîda blênîn.

چپچ ماش: کرارا گارسی و ماشا توکل

طعام خلیط من الزره الصفراء والماش

Çiçmaş: Girara garisî u maşa têkel.

چپچهک: گول چپچهک، توخمهکن کولیکابه

المصفره، الخیری زهره

Çiçek: Gul çiçek. tuxmekê kulîlkaye.

چپخ: کپل، بلند، تیژ، ههکهکی، قولوز

الشامخ، المنتصب، المذهب

Çix: Kêl. bilind. tij. helketî. quluz.

چپخه پهی: بارن تیژ، کهکری قولوز

الحید، نظرب، المشاحذ، الطریال، النظر

Çixber: Berê tij. kevrê quluz.

چپخ بون: قولوز بون، کپل بون، تیژ بون، بلند بون

الشموخ، الشقیق، التدیب، التشمخ، التصب

Çixbon: Quluzbûn. kêlbûn. tijbûn. bilindbûn.

چپخ بوی: قولوز بوی، کپل بوی، تیژ بوی، بلند بوی

الشموخ، المذهب

Çixboy: Quluzbûy. kêlbûy. tijbûy. bilindbûy.

چپخ تر: قولوز تر، تیژ تر، کپل تر، بلند تر، ههکهکی تر

الادیب، الاشمخ، الانصب

Çixtir: Quluz tir. kêl tir. tij tir. bilind tir.

چپخ کرن: قولوز کرن، کپل کرن، بلند کرن، تیژ کرن

التصبیب، التشمیخ، التصبیب

Çixkirin: Quluzkirin. kêlkin. tijkin. bilindki-
rin.

چپخ کری: قولوز کری، کپل کری، بلند کری، تیژ کری

المذهب، المشمی

Çixkirî: Quluzkirî. kêlkirî. tijkirî. bilindkirî.

چپخی، چپخیاتی، قولوز کی، کپلیاتی، بلندی تیژی

الشموخ، الادیب، الشقیق

Çixî = Çixyatî: Quluzkî. kêlyatî. bilindî tijî.

چنوکى: نوقت نوقت، خال خال، پنی پنی، توخمهکن بهرگوزایه
تخلینهکنی شهل وشهپکایه
المقط، المنشم

Çinokî: Nuqitnuqit. xalxal. pinî pinî. tuxmekê-
bergwizaye. tezlîtekê şeluşepkaye.

چنک: چنکی، ژهر مندیک

لان، بما ان

Çinko = Çinkî: Iber. hindîke.

چنویز: قهلس چوریک، چر، چاف طاری، دمست مچاندی

الطعام

Çinûz: Qels. çurrik. çirr. çavtarî. destmîçandî.

چنویز بون: قهلس بون چوریک بون، چر بون، دمست مچاندی بون

النظم

Çinûzbûn: Qelsbûn. çurrikbûn. çirrbûn. çavtarîbûn.
destmîçandîbûn.

چنویز بوی: قهلس بوی چوریک بوی، چر بوی، دمست مچاندی بوی

الطعام

Çinûzboy: Qelsbûy. çurrikbûy. çirrbûy. çavtarîbûy.
destmîçandîbûy

چنویز تر: قهلس تر چوریک تر، چر تر، دمست مچاندی تر

الاطعم

Çinûztir: Qels tir. çurrik tir. çirr tir. çavtarî tir.
destmîçandî tir.

چنویز کرن: قهلس کرن چوریک کرن، چر کرن، دمست مچاندی

کرن

النظم، الاطعام

Çinûzkirin: Qelskirin. çurrikkirin. çirrkirin.
destmîçandîkirin.

چنویز کری: قهلس کری چوریک کری، چر کری، دمست مچاندی

کری

المطعم

Çinûzkirî: Qelskirî. çurrikkirî. çirrkirî. dest-
mîçandîkirî.

چنویزی، چنویزیاتی: قهلسی، قهلسیاتی چوریک، چری، دمست

مچینی، چوریکاتی

الطعم

Çinûzî = Çinûzyatî: Qelsî. qelsyatî. çurrikî. çirî.
destmîçandî. çurikyatî.

چیلی، چیلیاتی: برهانی تیکی، شعی، تیقلی

الشین، الزیق، الشق

Çiqi = Çiqatî: Dirhanî, seqî, tîkî, tîqî, tîqelkirin.

چیقال: کوشتن، لاک، ولیواز کەفل

الحم الفت، الهزیل

Çiqal: Guştê lak u lawaz, kevil.

چیلکیت کرنی: ژیدەرتکرنی، پەشکیت کرنی، پەشیکیت کرنی.

پەشکیت کرنی

مشتقات الفعل

Çiqêtkimê: jêderêt kimê, pekêt kimê, pesînkêt kimê, peqijkêt kimê.

چیکى: تیلی، دمنگی داوت و سەما و سەزا، دمنگی شەمیان

دمنگی گۆمەند و ییلانا، ساز و ناوازا

تغزید الطیور، زرقەه العصفایر صوت العزف والغناء

Çildî: Tililî, dengê dawet u sema u saza, dengê

şehyanê, dengê guvend u dîlana, sazu awaz.

چیلکین: خاناندا تەبرو تەوالا، دمنگی سازو سەما

الزغزده، صوت العزف والغناء

زرقهه العصفوروتغزید الطیور

Çîkên: Xandina teyr u tewala, dengê saz u sema.

چیلک: مەژک، زلک، تاکیت زراف پيشک

الوقش، الفته، الثقاب

Çîlik: Hejîk, zilîk, takêt zrav, pîşîk.

چیلی، چیلک: نێرکا شینکاتی یانوی سەرکەفت، سیخی، دانا

اگیا یانوی سەرکەفتی رەنگ سپی

النتش، الرویشه، البفوه، السبد، اللعاع

Çîlî = Çîlik: nêrka şînkatî ya nwî serkeftî, sîxî.

dava gîyay ya nûserkeftî reng spî.

چیمەن: زویر، چرک، چینەم، گییاین کورت وەمبیز و لیکدای

الشهر، الزينه، الغفر، الريل

Çîmen: Zûr, çîrîk, çînem, gyayê kurt u himbêz

u lêkday.

چیمیا: نەردی، بێند وەملکەتی و قولوز

الجبل، الطود

Çîya: Erdê bilind u quluz.

چییاین تەخ تەخ: چییاین تەخ تەخ

القحف

Çîyayê tûxtûx: Çîyayê deke deke, çayê texe

texe.

چییاین بێلەر: چییاین بێلەرانوی لاسەر یا کەفن ببارت

لبنان

Çîyayêbbefir: Çîyayê befira nwî lser ya kevin dbarît.

چییاین بێند: چییاین قولوز، چییاین چێخەلە، چییاین چەلخە

الشيق

Çîyayêbilind: Çîyayê quluz, çîyayê çîxale

çîyayê çelixte.

چینوک: توف هافیز، تشت چین

الزراع، الفارس، المزارع

Çînok: Tov havêj, tişt çîn.

چین ئاف، کراف، مەیا

الخلج

Çîqav: Kerav, meyav.

چیلی دان: رستە، شین بون

الزرد، الثابت في الظل

Çîldan: Ristin, şînbôn.

چیلە زەرک: خەفسکی، شین بونا لہەر سێبەرئ، مروفی ئیک تاوروق

ومشک

الفلوج

Çîlazer: Xefiskî, şînbona lber sîberê, mirovê

êkta u req u hişk.

چیلەلەک: تێزکیت تەبرو تەوالا، فارک

فرخ، صفار الطیور

Çîcelok: Têkêt teyr u tewala, varrik.

چیت: تۆخەمەن بەروکتی نەخشین و گول گولە، جانگنی رەنگدار

نوع من القماش المود

Çît: Tuxmekê perokêt nexşîn u gulgule, gangê

rengdar.

چیت: فەرا کۆنی، ناڤیرا و شەمالی، دەرەبا خێقەتی

حاجز الوکاط، فاصل الخيمه

Çît: Vebirra kûnî, navbirra reşmal, derabû xîvetê

چیرێن: دمنگی دەرەنا بەروکی بە

زوت تمزيق القماش

Çîrên: Dengê dirrhanaperokîye.

چیمەنتی: ناخا شاراندی، کسلا ناخ

الاسمنت

Çîmento: Axa şarandî, kîsla axê.

چینی: تومک
علف الطیور

Çinî: Tumk.

چین: ماتهکا پرچن ساری. گریفکا موین ساری
خصله الشعر

Çin: Matekapiırçê serî. grîfka mûyê serî.

چیز: دست فه چون. نهشیان. هاویش بون. کیماتی کرن
التسلیم، الخذلان، الافحام، التسلیم، التنازل

Çiz: Destve çon. neş yan. hawîjbûnçixbûn.

چیز بون: دست فه چون بون. نهشیان بون. هاویش بون جغ بون
الافحام، التسلیم، التنازل

Çizbon: Destveçonbûn. neşyanbûy. hawîşbûn. çixbûn.

چیز بوی: دست فه چوی. نهشیای. هاویش بوی عت بوی. جغ بوی.

المفحم، المختال، المستسلم للامر الواقع

Çizboy: Destveçoy. neşyay. hawîşbûy. mitbûy. çixbûy.

چیز کرن: عت کرن. هاویش کرن. شییان. ویران. جغ کرن
الافحام

Çizkirin: Mitkirin. hawîşkirin. şîyan.wêran. çixkirin.

چیز کری: جغ کری. هاویش کری. شییان. مت کری
المفحم

Çizkirî: Çixkirî. hawîşkirî. şîyan. Mitkirî.

چییه. چادا. کووه. کوسایه
ماذا، ماهر

Çiye: Çawa. kuwa. kusaye.

چیياتی. جاواپاتی. کوسایاتی. کرواتى
الماهیة

Çiyatî: Çawayatî. kusayatî. kuwatî.

چونه
لا التافیه

Çu: Ne.

چوننه: جوتشت نه
لانی.

Çunne: Çutiştne.

چوتی نه میلان: راشفاندن. زنده چون
الافراط

Çutênehêlan: Raşeqandin. zêdeçon.

چوچا، چوچار:
ابدا، لامره

Çuca =Çucar.

چوریک: چر. یانی قهلس ونه مارد. دهست مچای.
الغائر، الخطال، الخطل

Çurik: Çir. yanî qels. u nemerd. destmişay.

چوریک بون: قهلس بون. چر بون. دهست مچان بون
التقتیر، التخلط

Çurikbon: Qelsbûn. çirrbûn. dest miçanbûn.

چوریک بوی: قهلس بوی. چر بوی. دهست مچای بوی
المختل، المقتیر

Çurikboy: Qelsbûy. çirrbûy. dest miçaybûy.

چوریک تر: قهلس تر. چر تر. دهست مچای تر. دهست مچاندی تر
الخطل، الاقتیر

Çuriktir: Qels tir. çirr tir. dest miçay tir. dest-miçandî tir.

چوریک کرن: قهلس کرن. چر کرن. دهست مچاندن کرن.
التخلیط، الاختار

Çurikkirin: Qelskirin. çirrkirin. dest miçandîkirin.

چوریک کری: قهلس کری. چر کری. دهست مچاندی کری.
المختل، المقتیر

Çurikkirî: Qelskirî. çirrkirî. dest miçandîkirî.

چوریکى، چوریکياتى: قهلسى. قهلسياتى. چوریکى چوریکياتى.
دهست مچاندی.

المختل، المقتیر

Çurikî =Çurikyatî: Qelsî. qelsyatî. çirrikî. çurikyatî. dest miçandî.

چوریک: قهلب. دهست لیدای
الزغل، الزیف، المفشوش

Çurik: Qelp. dest lêday.

چوریکى: قهلباتی دهست تیفدانى
الزغیل، الزیف، الفش

Çurikî: Qelpyatî. dest têvedanî.

چورگنه: چويچكك ژمهسي چويچكا بچويك تره
الصعو، اصغرالعصافير

Çurkume: Çûçkekejiherî çûçka bçûk tire.

چكلاندن: نهاندن تن قوتان. چقاندن چاندن
الركن، النكر، الغرز، الفرس

Çuklandin: Nihandin. tê qutan. çeçandin.
çandin.

چوكلاندی: نهاندی. چاندی. چقاندی. تن قوتای
المرکوز، المغرز، المنکور، المغروس

Çuklandî: Nihandî. çandî. têqutay.

چوکل: چغتای داری، تشتی بهل ویتو، چغل
السلاب

Çukul: Çeqê darî. tîştê belutij. çeçil.

چوکلپن: نهژین، تیدا چو، نافدا چو، تن چو، قولپن
الوغل، الفروز

Çukultin: Nihijîn. têdaçontêçon. navda çon.
têçon. qulpîn.

چوکلپت: فالکالکا بیتجای
الشیکولات

Çukulêt: Falik. falka pêçay.

چولی: بهلگیتدار وباری: بهلگیت خولپیت مازی بهروی وینداری
اوراق اشجار البلوط والعفص

Çultî: belgê dar u barî. belgê xulpê mazî u
berrwî u dîndarî.

چونهی: هنده بو، ومفت بو، نئزیک بو. چونه مابو
کار، اوشک

Çunebo: Hindebo. wextbo. nêzikbo. çunemabo.

چونهی: نهیونی، نهی، نهیاتی
المدم

Çuneyî: Nebonî. neyatî.

چونیز: قلس، چوریک، چر، دهست مجاندی
الطعام

Çuniz: Qels. çurik. çirr. destmîçandî.

چونیزى، چونیزهاتی: قلسی، قلسیاتی، چوریکى،
چوریکاتی چری، چریاتی
الطعم

Çunizî = Çunizyatî: Qels. qelsyatî. çurikî.
çûrîkyatî. çirrî. çirryatî.

چوویت: رهنگی شینی فمبویتام بنغشی
صبح ازرق یصبغ به الملابس

Çuwîl: Rengê şînê veboy tam binefîşî.

چووار رهخ: چار کنار، چار تمنشت، چار قورننه
الجهات الاربعه

Çuwar rex: Çarkinar. çar tenîşt. çar qurnet.

چووار گنار: چار رهخ، چار قورننه، چار تمنشت
الجهات الاربعه

Çuwarîkînar: Çarrex. çarqurnet. çartenîşt.

چووار دیوار: گور، قمبر، خانیش بی بان، کافل
پکتی به القبر

Çuwardîwar: gorr. qebir. xanyê bê ban. kavlî.

چووار: هژماره، دو دو، چارنیک، سئ وئیک
اربعه

Çuwar: Hijmare. dudu. çarêk. sê u êk.

چووار ده: هژماره، دو هفت، چارو ده
اربعه عشر

Çuwardê: Hijmare. duheft. çar u deh.

چو چو: گازی کرنا دمواری بوهانن
نداء الدواب للتعانيف

Çuçû: Gazî kirna dewarî bo hatînê.

چوچو: بزنا پوروی مهرمز بیت
ماعز المرعز

Çûrr: Bizna qurt meremzbit.

چویر لویژ: پریژ، ناخفتن نه قمبر
الازعاج

Çûndirêj: Pîrbêj. axiftin nevebîrr.

چویر لویژ: پریژى، نیجیز کرن
المرعج، المعجز، اللجوج

Çûndirêjî: Pîrbêjî. êcizkirin.

چویر کرن: چمبلاندن، ژئ چیکرن، ژئ فرساندن
الانتزاع، الابتزاز، السلب

Çûnkîrin: Çeqlandin. jêçêkirin. jê veresandin.

چویراندن: چمبلاندن، پویره کرن، ژئ چیکرن، ژئ فرساندن
الانتزاع بالخيله، الابتزاز، السلب

Çûrrandin: ceplandin. pwîrekin. jê çêkirin. jê-
veresandin.

چوبړی: قار قار. کنگاشه. شمهته. قير قير. حمشامت. زمړين.
قارى قيرى

الضجيج، الصخب، الصراخ

Çûrî: Qarr qarr. gingeşe. semte. qîr qîr.
heşamet. zewên. qarî. qîrî.

چوبړ چوبړ: قير قير. شمهته. هنگامه. حمشامت. زمو زمو

الضوضاء، الضجيج، الصخب

Çûrçûr: Qîr qîr. şemete. hingame. heşamet.
zewzew.

چوپړا شېطاني: روژا دوياهيياهيكا شواتي. روژا خلاسييا
زفستانتي

اخر يوم من شهر شباط

Çûrşeytanî: Roja dwîmahîka şuwatê roja xilas-
ya zivistanê.

چوبړ چوبړ: عويز عويز. نويز نويز. زوريكين

اثنين الكلب ونحوه

Çûzçûz: wûz qûz. nwîz nwîz. zurikên .

چوبړېك: تېركتي بچويك

المصفور

Çûçik: Teyrekê. bçwîk.

چوبړچولوك: تيزكيت تېرو تھوالا. فارك

القوب، الصوص، الفراخ

Çûçelok: Têjkêt teyra u tewala. varîk.

چوبړېك: بن كوك. بڼك

المركز. النقطة المركزيه

Çûk: Binquk. bindik.

چوبړېك: دار. نوپدار

الفسس، الخفير

Çûkedar: Nubedar.

چوبړنگ: گيبيايكي لږگيزكا شين ببيت مروف دخون ليناي

نبات عشبي يوكل مطبوخا

Çûng: Dirhay. şeqbûy. fikbûy. tiqelbûGiayayekê
lmêrgîjka şîndbît. mirov dxunlênay.

چوبړتي پورا: مقدمه. چكه چوپ، تي وعرين. تي هلايت

الغامر، المجازف، الصريح

Çûvêborra: Deqdeqe. çekeçwîv. têwerîn. tê-
helîn.

چوبړ: پوري. دهرپاز بو. رابوري

لات، فات، مضى، ذهب

Çûborî. derbazbo. raborî.

چوبړو: گازيبا دمواري بو هاتني

هيء هيء، دعوه للدواب للعلف

Çoço: Gaziya dewarî bo hatinê.

چوبړخ: كراسي بتي هوچك. سهرملي بتي هوچك

الخيل، القرفل، الاتب

Çox: Kirasê bê huçik. sermilê bê huçik.

چوبړخك: كورتاتي پشنييا. بهرشتا پشني

الشوبر، الملحفه بلاردن

Çoxik: Kurtanê piştiya berista piştî.

چوبړك: دار. نوپدار:

الفسس، الخفير

Çokedar: Nobedar

چوبړك: دارى. نوپدارى. زيرقاني قمراول

الخفاره

Çokedarî: Nobedarî. zêrevanî. qerwil.

چوبړك: نهژون. كودك. كپا ناغيرا راني ولويلاتى

الركبه

Çok: Ejn u . kudik. giha havbera rranî u lûlaqey.

چوبړك: پھتي. چوك پوتياتي. نهژونشلي

القسط، الركبه القسطاء

Çokreql: Cokpotyatî. ejnu şilî.

چوبړل: بيار. بهراني. دمرقي. بهري فالابي

الففر، الباديه، الفلاء، الفراغ، الھيما، الفلاء، البدياء

Çol: Beyar. berranî. dervey. berri. valayî.

چوبړن: بوړين. رابوړين. دهرپاز بوڼ. تي پيرين

الذهاب، المضاء

Çon: Borîn. raborîn. derbazbûn. têqerîn.

چوبړن: رازلينا تشنتي روھنومك ناقي

الجريان، السيلان

Çon: Zilzilîna tiştê ruhn wek avê.

چوبړى: پوري. رابوري. دهرپاز بوى. تي پيرى الماضي، السالف

Çoy: Borî. raborî. derbazbûy. têperî.

چوبړلاني: يارييکه. لاسر لنگکي بيشغلکي دکي لبعه

Çolanê: Yaryeke lser lingekî bişqillikî dken.

چوينا شطرن: شط كبرى. شط يارى
السرى السرايه

Çonaşevê: Şevgerî. şevyarî.

چوينا ناين:
الورد

Çona avê:

چوينا نيم وديت: قراج
الصبيود

Çolêdêmurût: Qerrac.

چوينا كره: ميدي چون
الهيونا

Çonakuh: Hêdîçon.

چول: چهك. تدارمك ومك بيژى چهك وچوليت وى
الحلى

Çol:Çek. . tidarek. wek bêjî. çek u çolêt wî.

چولاخ: موكم. خوهرست. بنهجه. بن كرتى. نازا
الراسخ، الثابت، المثين

Çolax: Mukum. xwerist. binecih. bingirtî. aza.

چوون خوهرى: سرت. رهوان. رهوان
المعج والمعوج للدواب

Çonxweş:Sirt. rewan. rehwan.

خ بوردى. رابوردى. تن پهرى. دهرباز بوى
الماضى، الغابر، التالف

Çoy:Borî. raborî. têperî. derbazhûy.

همهرمان: کهزانا پاشی کەسک بوونی سوور بێتەوه، ئەگەر هانا
 رەنگی، سوورێی تام کەسک
 (حب المحضراء، يعود حمرة بعد خضره، اللون الاحمر المشرب
 بالمخضره)

Hebirman: Kezana paşî kesk bûnê sor bi
 bîteve, vegerhana rengî, sorê tamkesk.

هەبەلەن: ھەمەریو، مالتی بو، خەقین، تژی بوون
 (البشم، التخم، المكظ)

Hebilîn: Hemer bûn, maliq bûn, xetimin, tijî
 bûn.

هەبەلی: ھەمەر، مالتی
 (التخم، المبشم، المكظ)

Hebiî: Hemer, maliq.

هەبەلەند: ھەمەکر، مالتی کرن
 (الاتخام، الاشام، الاكظاظ)

Hebilandin: Hemerkirin, maliqkirin.

هەبەشین: تژی بو، رەپژین، رەپ بوون
 (الاكظاظ، الحشو، الاملاء، الشحن، التشحن)

Hebişin: Tijî bûn, repijîn, rep bûn.

هەبەلەشی: ھەمەکر، مالتی کری
 (التخم، المبشم، المكظ)

Hebilandî: Hemerkirî, inalîqkirî.

هەبەشی: تژی بوی، رەپژی، رەپ بوی
 (المبشم، المكظ، الحشو، المشحن)

Hebişî: Tijî bûy, repijî, rep bûy.

هەبەشانەن: تژی کرن، رەپژاندن، رەپ کرن
 (الاكظاظ، الاملاء، التشحن، التحشيه، الاحشاء)

Hebişandin: Tijîkirin, repijandin, repkirin.

هەبەشانەدی: تژی کری، رەپژاندی، رەپ کری
 (الحشى، الملبى، المكظ، المشحن، المعبا)

Hebişandî: Tijîkirî, repijandî, repkirî.

هەتا: ھەتا
 (الى)

Heta: Heta.

هەتاكو: ھەتاكو
 (الى أن)

Htako: Hetako.

ح

H

ھارەفان: رەوین، ھەفین، لورین، چەتیل ناخەفان
 (النباح، العواء، بذاء الكلام)

Hariftûn: Rewîn, hefîn, lwîrîn, çivêl axiftin

ھارەفی: رەوی، ھەفی، ھەفەفی، لورەفی
 (النابح)

Harift: Rewî, hefî, hefhefî, lwîrî

ھارەفەد: تەنگافی، بەلادەملدەست، رەشە روز
 (الازمه، الضائقه، الشده، البلاء، الكارمه، النكبه، المصيبة)

Hafilqed: Tengavî, belademildest, reşeroj.

ھەفە: ھافیتنا بېشتاپتی، ھافیتنا بېتھەن
 (الغف بالرجل ركلا)

Hep: Havêtina bi pişta pêy, havêtina bi pêh-
 nê.

ھەپەلوکانەن: خوەھە لاقتین ولیتکھاقتین
 (الركض مع الرفس)

Hepelotkanê: Xwchelavêtin,û liîtkhavêtin.

هجماندی: تهنکری، تهناندی، راوهستانی، کهرکری، مت کری
(السكن، المهدی، المهد، المرق)

Hecimandî: Tenakirî, tebitandî, rewestandî, kerrkirî, mitkirî.

هجمعه چانی: یارییه کابجویکایه
(العید)

Hechecanê: Yariyaka biçwikaye.

ههز گرن

ههسکرن: قبیان، داخاز، نارهزوو، دلدان، نارونک کرن، گهرکرن
(الاراده، الشیئ، الرغبة)

Hezkirin = Heskirin: Vîyan, daxaz, arezû, dildan, aronkkirin, girrkirin.

ههز گری = هسکری: قبیای، داخاز، خازتی، دلدای، نارونکی، گروکی
(المرد، المشی، الراغب)

Hezkirî=Heskirî: Vîyay, daxaz, xaztî, dilday, aronkî, girrokî.

ههز گرن: قبیان، دل چو، تهنهزاری، نه فینداری
(الحب، العشق، الاشتیاء)

Hejêkirin: Vîyan, dilçûn, tengezarî, evîndarî.

ههز گری: خویوتفی، قبیای، تهنهزار، دل چوی، نه فیندار
(المحب، العاشق، العشق، المشتهی)

Hejêkirî: Xweştivî, vîyay, tengezar, dilçûy, evîndar.

ههشت ههشت = ههشتتن: کارئ بین راوهستان، لقینا بین تهنای
(العمل المتصل الدووب بلا استراحه)

Heşt heşt=Heştên: Karê bê rawestan, livîna bê tenehî.

ههشاندن: رهپژاندن، ههشاندن، رهپ کرن، تزی کرن، پر کرن
(المحشو، الشحن، العب، الاملاء، الادخال)

Heşandin: Repijandin, hebişandin, repkirin, tijîkirin, pîrkirin.

ههشانندی: رهپژاندی، رهپ کری، پرکری، تزی کری
(المحشو، الشحن، المعیا، المدخل، المدخل، المشحن)

Heşandî: Repijandî, repkirî, pîrkirî, tijîkirî.

ههفت ههواره: سن وچار، پیتنج و دو
(سبعة)

Heft= Hijmare: sê û çar, pênc û du.

ههج: کعبه، چونا ههجن
(المحج)

Hec: Ke'be, Çûna hecê.

ههجی: کهن چوی ههجن، لودرکه عین زهری
(الحاج)

Hecî: Kesê çûy hecê, li dorke'bê zivirî.

ههج ههج: نه تهنایی، نه تهنین، نه راوهستان، کوله قایی، ههف
ههقیاتی، سهوخواتی

(الجمع، النهم، الغلق، الاضطراب، عدم الهدوء، عدم الاستقرار)

Hechec: netenayî, netebitûn, nerawestan, kulafeyî, hef hefati, serxweratî.

ههههه: خوهشونا ناگری، قریپین
(التأجج، التلهب، التضرم)

Hecicîn: Xweşbûna agirî, qirîpên.

ههههه: ههلبوی، ناگری خوهش بوی
(المؤجج، المضرم، التلهب)

Hecicî: Helbûy, agirê xweşbûy.

ههههههه: ناگر خوهش کرن، ناگر ههله کرن
(الاضرام، الالهاب، التأجج)

Hecicandin: Agir xweşkirin, agir helkirin.

هههههههه: ناگری خوهش کری، ناگری دژوارکری
(المؤجج، المضرم، الملهب)

Hecicandî: Agirê xweşkirî, agirê di jwarkirî.

هههههه: تهنابون، تهنین، راوهستان، کهرهپون، مت بون، بین
دهنگ بون

(السكن، الهدوء، الهدوء، الاستقرار، الوقوف)

Hecimîn: Tenabûn, tebitûn, rawestan, kerrbûn, mitbûn, bédengbûn.

هههههه: تهنابوی، تهنیتی، راوهستای، کهرهپوی، مت بوی
(السكن، الهادی، الهامد، المستقر، الراقف)

Hecmî: Tenabîy, tebitî, rawestay, kerrbbûy, mitbûy.

ههههههه: تهنابون، تهنین، راوهستان، کهرهپون، مت بون
(التسكين، التهنه، الاحماء، الايقاف)

Hecimandin: Tenabûn, tebitûn, rawestan, kerrbbûn, mitbûn.

حفلتن: هژماره: دهه هفت، هفت دهه
(سبعون)

Heftê = Hijmare: Deh heft, heft deh.

حفلتن: هفت روژ، ئینی یک، نهینی یک
(الاسبوع)

Heftê: Heft roj, îni yek, eynî yek.

حفلتی: یوینا هفتی یهکی دسەر قهومینهکی را رابووینا هفت روژا به رفه چونا قهومینهکی
(اسبوعه المناسبات، کالوفاه والولاده وغيره)

Heftî: Borîna heftîyekê di ser qewmînekê ra, raborîna heft roja bi serveçûna qewmînekê ra.

حفلتیک: ژههفت بشکا پشکهک، ژمشایا هفتی
(السبع)

Heftêk: Jiheft pişka pişkek, ji şeşa ya heftê.

حفلتیار: دورندهکی وهکی گورکی یه
(الضیع)

Heftûyar: Durindekê wekî gurgîye.

حفلک: ستر، قزک، گهردهن، گدگدک
(العنق، الرقبه)

Hefk: Stû, qirrik, gerden, gidgîd.

حفلت وهنگ: توخمهکی پهروکی یه
(حصف من القماش الملون كناية للحرثانی الملون)

Hefstreng: Tuxmekê perokîye.

حصف حلف: کولهفایی، نهتیر بون، کولهیی، کولهباتی
(الجسم، التهم، التناج)

Hefef: Kulefayî, netêrbûn, kulbeyî, kulbey-atî.

حصف حلفی: کولهفا، کولهیی، نهتیر بوی
(الجسم، التهم، التناج)

Hefheftî: Kulefa, kulbeyî, netêrbûy.

حلفتی: پزی، پهملوکی، کویفکی، گهنی
(العفن، الاسن، الكرج، النتن)

Hefinî: Rizî, pembilokî, kwîfkî, genî.

حلفنن: رزین، پهملوکیاتی، کویفکیاتی، گهنیاتی
(العفونه، الاسن، الكرج، الاكراج)

Hefinîn: Rizîn, pembilokatî, kwîfkîyatî, genîyatî.

حفلنندن: رزاندن، پهملوکی کرن، کویفکی کرن، گهنی کرن
(التعفن، التسنن، التسنن، الاكراج)

Hefinandin: Rizandin, pembilokîkirin, kwîfkîkirin, genîkirin.

حفلنندی: رزاندی، پهملوک کری، کویفکی کری، گهنی کری
(المكرج، المعفن، النتن)

Hefinandî: Rizandî, pembilokkîrî, kwîfkîrî, genîkîrî.

حفلنوکی: پهملوکی، رزی، کویفکی، گهنی
(العفن، الكرج، الاسن، النتن)

Hefnokî: Pembilokî, rizî, kwîfkî, genî.

حفلنهای: رزین، پهملوکی بون، کویفکی بون، گهنی بون
(العفن، الكرج، الاسن، النتن)

Hefnîyatî: Rizîn, pembilokî bûn, kwîfkî bûn, genî bûn.

حقق: بها، نرخه، باه، نخره
(الحق، الثمن، القيمة)

Heq: Biha, nirxe, bah, nixre.

حفلؤه: فیتقین شیلانی، فیتقین گول سهکی
(شمر شجرة العنم)

Helmije: Fêqîyê Şîlanê, fêqîyê gul sekê.

حملهان: بهژتن، بهژتن، پیکدا چون
(الدوبان، الانصهار)

Helhan: Bihijûn, buhijûn, pêkdaçûn.

حملهای: بهژی، بهژی، پیکداچوی
(الذوب، المصهر)

Helhay: Bihijî, buhijî, pêkdaçûy.

حلاتن: بهژاندن: بهژاندن، پیکداکرن
(التدوب، الاذابه، الصهر، الاصهار)

Helandin: Bihijandin, buhijandin, pêkdabirin.

حهلندی: بهژاندی، بهژاندی، پیکداچوی
(المذوب، المصهر)

Helandî: Bihijandî, buhijandî, pêkdabirî.

حهلان: تات، کاش، کهرقن پان
(الصلاح، الحلان)

Helan: Tat, kaş, kevrê pan.

حمل: نافر
(الحمل، الحبل)

Hemil: Aviz.

همولری: قاری، قبری، گازی
(الصباح، الصراح)

Hewarî: Qarî, qîrî, gazî.

هموحو: روهرو، حهف حهف، لویرلویر، عموعو
ههوقین: روهین، ههفین، عهوقین، لویرین
(الباح، العواء)

Hewhew: Rewrew, hefhew, lwîrlwîr, 'Ew'ew.

Hewên: Rcwîn, hefîn, 'ewên, lwîrên.

ههوان

ههویان: تهبتین، تهنابون، روهستان، بنهجهین، ناکنجی بون
(السكن، القرار، الهدوء، الراحة، الاستقرار، اللجؤ، الايواء)

Hewhan = Hewyan: Tena bûn, Rawestan, Bineciî bûn, Akinciî bûn.

ههویای = ههواهی: تهنابوی، تهبتی، روهستای، بنهجهسوی،
ناکنجی بوی

(الساكن، الهادئ، المستقر، المريح، اللاجئ، الاوى)

Hewyay: hewhay: Tena bûy, tebitî, rawestay, bineciî bûy, akinciî bûy.

ههواندین: تهنارن، تهبتاندن، بنهجهکرن، ناکنجی کرن
(الساكن، الشهدنة، الاجاء، الايواء، الترويح، الاقرار، المؤوى،
الملجئ، المسكن)

Hewandin: Tenakirin, tebitandin, bineciîkirin, akinciîkirin.

ههواندیی: تهناکری، تهبتاندی، بنهجهکری، ناکنجی کری
(المرح، المهدئ)

Hewandî: Tenakirî, tebitandî, bineciîkirî, akinciîkirî.

ههپاس: تلباسکین پیتی یین کهوا و دیکلاوته یروته والا
(الصنعة للديك وغيره من الطيور)

Heyas: Tibla baskê pêyyê kewa û dikilan û teyrûtewala.

ههپاس: کهمەر، شیتک، کهبهندا ناسنی
(النطاق، الخديدي)

Heyas: Kemer, şwîtik, kebenda asinî.

ههلاوک: توخمهکن گییایه
(صف من العشب)

Helavok: Tuxmekê gîyaye.

ههلاوکى: نساخهکه، زده بونا شرینی لئاڅ خونی
(مرض السكری)

Helavokî: nesaxîyeke zêdebûna şirîniyê li nav xwîñê.

ههلال: رزاندنا پیستی بوهنا نا دا موی رڅو بهردت
(المطآن)

Helal: Rizandina pîstî bo hinbana da mwî ji xwe berdet.

ههلال: دستیردای
(المباح)

Helal: Destwîrday.

ههلال بون: دستیردای بون
(الاباحه، التعطن)

Helalbûn: Destwîrday bûn.

ههلال بوی: دستیردای بوی
(المباح، المعطن)

Halbûy: Destwîrday bûy.

ههلال کرن: دستیردان
(الاباحه، الاعطآن، التعطن)

Helalkirin: Destwîrdan.

ههلال کری: دستیردای
(المبيع، المعطن)

Helaikirî: Destwîrday.

ههمر: مالن، ههبل، تژی بوی
(المتخم، المكتظ)

Hemer: Maliq, hebilî, tijî bûy.

ههمری: ههبلن، مالن بون، تژی بون
(التخم، الكظ، الاكتظاظ)

Hemerî: Hebilîn, maliq bûn, tijî bûn.

ههمری: کهرچو، سهرسک، سهرسری
(الاهرج، الاحمق، الارعن، الطائش)

Hemserî: Kerçove, sersik, serserî.

ههمریاتی: کهرچوئی، سهرسک، سهرسریاتی
(الهرج، الحمق، الرعونه، الطيش)

Hemserîyatî: Kerçoveyî, sersikî, serserîyatî.

حەشتەر: دەواری بیابانی
(الجبل، البعیر)

Hêştir: Dewarê biyabanê.

حەشی: تەقلە، گیر، خێج
(الخط العریض، الوعم)

Hêşî: Tevle, gîrr, xîç.

حەشی حەشی: خێج خێج، تەقلە تەقلە، گیر گیر
(المقلم)

Hêşhêş: Xîçxîç, tevtevl, gîrrgîrr.

حەش: نر نر، گەف و گەر، لێ خورین، هەتانەن
حەش: نر نر، گەف و گەر، لێ خورین، هەتانەن
(الزمجره، الصیاح التهیدی، نهق الحمار)

Hîrrhîrr: nîrrnîrr, geû gurr, lêxurrîn, heytan-din.

Hîrrên: Zîrr zirra kerî.

حەنگ: پالدان، هەو، کولم، دنگ
(الدفع، الحمله، الضربه)

Hîng: Paldan, hew, kulm, ding.

حەئل: حە: یاریبە کە، حەئل حەجین
(لعبه الزحلوقه)

Hindilha: Yariyeke, hêlhecîn,

حەندیش: حەئل، ژیری، هیز، دژوار، کوتەک
(القوه، الشده، العنف)

Hindîş: Jihêl, jîbîrî, hêz, dijwar, kutek.

حەم

حەمێن: بول بول، دەنگێن کارێ بکوێتەک ژیری
(الفغم للحيوان، صوت العمل العنيف للانسان)

Himhim: Himên: Bolbol, dengê karê bi kutek jîbîrî.

حەلک حەلک

حەلکێن: فەکییان، فەکان، بێهەن کورتەکا وەستانێ، دەنگێن کوسک
بۆنێ

(اللث، اللهاث)

Hîlkhîlk: Hîlkên: Vekîyan, vekan, bêhnkurt-ka westanê, dengê kuskbûnê.

حەیت حەیت = حەیتێن: دەنگێن هاژوتنێ، لێ خورین، دابەرزین
(صوت السوق، صوت التهديد)

Heyt heyt: Dengê hajotinê, lêxurrîn, daberzîn. Heytên:

حەیتانەن: لێ خورین، هاژوتن، دابەرزاندن
(الزجر، السوق، السياقه، الازدجار)

Heytandin: Lêxurrîn, hajotin, daberzandin.

حەیتانفێ: لێ خوری، هاژوتی، دابەرزاندی
(السوق عنوه، المزجور)

Heytandî: Lêxurrî, hajotî, daberzandî.

حەیف: مخابن، تۆل فەکرێن
(الاسف، الانتقام، الشار)

Heyf: Mixabin, tolvekirin.

حەئل: حەندیش، کوتەک، هیز، دژوار، بری
(الشده، القوه، العنف)

Hêl: Hindîş, kutek, hêz, dijwar, birî.

حەئلک حەئل حەئلک: رتەل، گون
(الخصيه، الغدد اللحميه)

Hêlik: Hêlêlk: Rîtil, gun.

حەئل: چەن: یاریبە لاسەر دورەخەت کاریتە ی سەنگانەن
(لعبه، التوازن، الزحلوقه)

Hêlhecîn: Yariya li ser du rexê karîtey, Sengandin.

حەسێل: رلژیرکا کێیای
(الحصر)

Hêşîl: Rajêrka giyay.

حەسێلە: بەرێ نێخلێ دیواری، بەرێ گوش دیواری
(حجر الزاويه، الركن البناء)

Hêşîle: Berê êxlê dîwarî, berê goşê dîwarî.

حەنج: یاغ، سەرداچی، قوق، سەرسک، کەرچوڤە
(المفرو، الاھوج، الارغن، الاحق، الطائش)

Hêc: Yax, serdaçûy, qoq, Sersik, kerçove.

حەنج: کون: یاغ کون، هاژوتنا دژوار، بن پین کون
(السوق العنيف، الاضطهاد)

Hêckirin: Yaxkirin, hajotina dijwar, binpêkirin.

حویله:

(الدلاص، المساء)

Huflê: Tîl.

حوتک: کولم، دنگ، تەرپله، پێدادان
(اللمک، اللطم، الضرب)

Hutik: Kulm, ding, tepole, pêdadan.

حوت: قهلهو، ترخان، تەفقی، تەروتول
(البدین، السمین، البض)

Hut: Qelew, tirxan, tefiqî, terûtol.

حوتی: قهلهوی، تەفقی، ترخانی، تەروتولی
(البدانه، السمنه، البضه)

Hutî: Qelewî, tefiqîn, tirxanî, terûtolî.

حوت حوت

حوتن: دهنگی پێدادانی، دهنگی لێدانن، دهنگی قوتانی، دهنگی
ودرهانا تشتی گران

(صوت الضرب، صوت السقوط)

Huthut:

Hutên: Dengê Pêdadanê, dengê lêdanê, dengê qutanê, dengê werhana tiştê giran.

حوولی

حوولی: لێداننا ژێههله، پێدادان، ژێههله هاتیشت
(الضرب نحو الاعلى)

Hulopî:

Hulomî: Lêdana jêhel, pêdadan, jêhel havêtin.

حووچ: رویت، روال، رويس

(الاصح، الاجرد، العاری، الحاسر)

Hoç: Rwît, riwal, rwîs.

حوچی: رویتی، رويساتی، روالی، رویتاتی، رويسی
(العری، الحسر، الجر، الصلع)

Hoçî: Rwîfî, rwîsatî, riwalî, rwîtiyatî, rwîsî.

حوپ حوپ

حوپن: گورد گورد، دهنگی خووهه لێستن

(الهيهه)

Hophop

Hopên: Gurdgurd, dengê xwehelavêtinê.

حوتن: شهنه دهواريه، دهنگی شهنهههسپا، كهنيی بلند و بترانه
(الصهيل للدواب، الضحك الساخر المستديم)

Hûrhûr:

Hûrên: Şihîna dewaraye, dengê şihîna hespa, kenîyê bilind û bi trane.

حیل کړن: تازاکړن، لڼ بوږن، تن بوږن
(الاعفاء، الاصباح، الصبح، العفو)

Hîlkin: Azakirin, lêborîn, têborîn.

ههژ: دهان پیس، چاډ لهر، قهجه
(الداعر، الشهواني، البذئ الخلق)

Hîz: Demanpîs, çavlider, qehbe.

ههژی: قهجهیی، دهان پیسی، چاډ لهرقهیی
(الدعارة، الفاحشه)

Hîzî: Qehbeyî, demanpîsî, çavliderveşy.

حولی: تیل

(الاملس، العقيل)

Hulî: Tîl.

حولیاتی: تیلیاتی، تیلی
(المس، الصقل)

Hulyatî: Tîlîyat, tîlî.

حولیک: فیتی یکه
(الاجاص)

Hulîk: Fêqîyeke.

حولیه: تهسین، خشان
(الدلاص، الزحلقة، الانزلاق)

Hisîn: Tehisîn, xişan.

حولیسوک: تهسوک
(الدلیص، الزلق، الزحلقة)

Hulîsok: Tehisok.

حولیساندن: تهساندن
(الانزلاق، الدلاص، الترحلق)

Hulîsandin: Tehisandin.

حولیساندی: تهساندی
(المرلق، المدلص، المرحلق)

Hulîsandî: Tehisandî.

حووت: حوچ، سەرتراشتی
(معلق الرأس)

Hot: Hoç, sertiraştî.

هووتی: سەرتراشتی، سەرووتی
(حلق الرأس بالموس كالصلع)

Hotî: Sertiraştî, ser rwîî.

حولک: کاکلکا پیغازی
(لب البصل، نواه البصل)

Holik: Kakilka pîvazê.

حول: باهتله، هێر، تێدین، دهبەنگ، گەوشەک
(السفيه، البليد، الغبي)

Hol: Bahêle, hêrr, tirredîn, debeng, gewşek.

حولی
حولیاتى: باهتلهی، تێدینی، دهبەنگی، گەوشەکی
(السفاذه، الغباوه، البلاده)

Holî: Bahêleyî, tirredîni, debengî, gewşekî.

Holyîatî.

خاتر گرتن: ریز گرتن، روی گرتن، هېڅی قه‌بویل کرن
الاحترام، التقدير، المراعاة، قبول التماس والترجي

Xatirgirtin: Rêzgirtin, rwîgirtin, hîvî
qebwîlkin.

خاتر خاستن: ده‌ستویر خاستن بوجونئ
الاستئذان، التوديع

Xatirxastin: Destwîrxastin bo çûnê.

خاتر خازی: ده‌ستویر خازی بوجون ووه‌غرا
الوداع

Xatirxazî: Destwîrxazî bo çûn û wexera.

خاتر خاز‌ک‌سئ ده‌ستویر خاز
المودع

Xatirxaz: Kesê destwîr xaz.

خاچه: بازرگان، دوکاندار، بازرگانی گه‌ریده
التاجر، البزاز

Xaçe: Bazirgan, dukandar, bazirganê geride.

خاچه‌س، خاچه‌ئى، بازرگانی، دوکانداری
التجاره، البيع والشراء

Xaçeyt = Xaçetî: Bazirganî, dukandarî.

خاچ: دارئ خه‌نداقان‌دن، دارئ قنارا فه‌لا، نیشانا پیروز
لنک فه‌لا
الصليب

Xaç: Darê xendiqandinê, darê qinara fela,
nîşana pîroz linik fela.

خاچ پارس، خاچ پاریس: فه‌لا: ریگړئ ټول وناپينا
عیسای؟

الصليبي، عابد الصليب

Xaçperis = Xaçperêş: Felc, rêgirê ol û ayinê
Îsay?

خاچ پارس‌تن، خاچ پاریسی: فه‌لاتی، فه‌لاتی
الصليبي

Xaçperistin = Xaçperêşî: Felatî, felatî.

خار: قاچ، قری، بادای، خوهر، قیج
الصانف، الاعرج، المائل

Xar: Vaç, virr, baday, xwehir, vîç.

خار بون: قاچ بون، قری بون، بادان بون، خوهر بون،
فیجیون

التعوج، التمايل، التصانف، الانعطاف

Xarbûn: Vaç bûn, virr bûn, bada bûn, xwe
hir bûn, vîç bûn.

خ

X

خاپ: های نه‌بون، ناگه نه‌بون
المغفل

Xap: Hay nebûn, ageh nebûn.

خاپان: نه‌های بون، نه‌ناگه بون، ژخوه چن
التغفل

Xapan: Nehay bûn, neageh bûn, jixwe çûn.

خاپاندن: سردا بون، ته‌حساندن
اغفال

Xapandin: Serdabirin, tehisandin.

خاپن: ک‌سئ سردا بری وته‌حساندی

Xapîn: Kesê serda birî û tehisandî.

خاپینوک: ک‌سئ مروفی د‌سر دادبیت
المغفل

Xapînok: Kesê mirovî diserda dibet.

خاتوین: سئى
السيدة

Xatwîn: Sîfî.

خاتوینوک: متویژیت بجویک بیت بئ بارک، کشمش
الکشمش، الزبيب الناعم

Xatînok: Mêwîjêt biçwîk yêt bê berik, kişmiş.

خاتر: ریز، روی، روبه‌ت، ده‌ستویر

الحرمة، الاحترام، المراعاة، التقدير، الاذن، الرخصة

Xatir: Rêz, rwî, rwîmet, destwîr.

خارځيځستڼ: دائيځستڼ. نهاندڼ. بندا کړن. بن کتن. ژوردا
ټينان. ژير کړن

الانزال، الامياط، الانكاس، التنكيس

Xarêxstin: Daêxistin. nihandin. bindakirin. binketin. jordaînan. jêrkirin.

خارځيځستڼي: دائيځستڼي. نهاندڼي. بندا کړي. بن ځيځستڼي.
ژوردا ټيناي. ژير کړي

المنزل، المنكس، المهبط

Xarêxstî: Daêxistî. nihandî. bindakirî. bin-daêxistî. jordaînay. jêrkirî.

خارج: ژيري. دانگدا. بني. بندا. بناف
الاسفل، الادنى، تحت

Xarê: jêrf.dangda. binî.binda. binav.

خار: زمفي وقه سيلبت بهر روپباري. دمشتا نافهرا دو گرکا.
دهشتا نافهرا دو کولتا

المقل، القلق، القنعه، الخب، سهل بين حزين

xar: Zevî û qesilêt ber rwîbarî. dešta navbera du girka. dešta. navbera dukulimta.

خوابڼ: کرنا زکي. زکا کړن. زاد. ناخ خومر
الاکل، الطعام، الغذاء

Xwarin: Kirna zikî.zika kirin. zad. ahxwer.

خوارنا ناف خاز: خوارنا قهلو. خارنا بزکا
المسفه

Xwarna avxaz: Xwarna qelew. xwarna bizka.

خارگه: پشت کماخ. گهيت ژيري
الفقرات القطنيه

Xargib: Pişt kimax. gihêt jêrf.

خارزا: ټيزکڼ خويشکڼ. بچويکڼ خويشکڼ
ولد الاخث

Xarza: Têşkê xwîşkê. biçwikê xwîşkê.

خار: خويشک. خاه. خويج
الاخت

Xar: Xwîşk. xah. xwîç.

خاز: خازتن. داخاز. فيبان. دل چون. حهزکړن
الطلب، المنى

Xaz: Xaztin. daxaz. vîyan. dilçûn.hezkirin.

خار بوى: فاج بوى. فر بوى. باداي بوى. خوهمر بوى. فيج بوى

المعرج، المائل، المعطوف

Xarbûy: Vaç bûy. virr bûy. baday bûy. xwe-hirbûy. vîçbûy

خار تو: فاج تر. فر تر. فيج تر. باداي تر. خوهمر تر.
الاعوج، الاميل، الاعطف

Xartir: Vaç tir. virr tir. baday tir. xwehir tir
خار کړن: فاج کړن. فر کړن. فيج کړن. بادان. خوهمرکړن.
التمعيج، التميل، الاعطاف

Xarkirin: Vaçkirin. virkirin. badaykirin. xwe-hirkirin.

خار کړي: فاج کړي. فر کړي. فيج کړي. بادايي. خوهمر کړي.

المعوج، الميل، المعطف

Xarkirî: Vaçkirî. virrkirî. badaykirî. xwe-hirkirî.

خاري، خاريايي: فاجي. فري. باداني. فيجي. خوهمري.

خوهمرپايي. فاجايي. فريپايي. بادانيپايي
الاعوجاج، الميلان، المعطف، الصيوفه

Xarf = Xaryatî: Vaçî. virî..vîçî. badanî. xwehri. vaçatî. virriyatî. badanîyatî.

خارو فيج: فاج وځي
التمعرج

Xarûvîç: Vaç û virr

خار: ژير. بندا. دانگ. بن
تحت، اسفل، ادنى

Xar: Jêr. binda. dang. bin.

خارکتن: ډاکتن. بندا بون. ژور داماتن. ژير بون
الهبوط، النزول، النكوس

Xarketin: Daketin. bindabûn. binketin. jor-dahatin. jêrbûn.

خارکتي: ډاکتي. نهوتڼي. بندا بوى. بن کتي. ژورداماتي.
ژير بوى

النازل، الهابط، الناكس

Xarketî: Daketî. nihijî. bindabûy. binketî jor-dahatî. jêrbûy.

خازتن: داخازکرن. فبیان داری. گازی کړن. ژن خازتن.
الطلب، البغیه، الامنیه، الدعوه، خطب النساء

Xaztin: Daxaz kirin. vîyandarî. gazîkirin.
jinxaztin.

خازتی: داخازکړی. خازکړینی. ځین. گازی کړی.
المطوب، المخطوب

Xaztî: Daxazkirî. xazgînî. vîn. gazîkirî.

خازگین: مروفین ژنکتی بوکسه سکی داخازن
الغاطب، الناشد، خاطبی المراء

Xazgîn: Mirovên jinkê bo kesekî dixazîn.

خازتن: ساتوړی. دست لهر کړتن. دهست دریژ کړن
التکف، التسول، الاستجداء
الشحاذ

Xaztin: Saorrî. dest libergirtin. destdirêj.

خازوگ: ساتوړه. دهست دریژکړی
التسول، المتکف، الشحاذ، المستجدي

Xazok: Saorre. dest dirêjkirî.

خازکړینی: چونا ژن خازتن. ژن خازتن
خطبه النساء

Xazgînf: Çûna jin xaztinê. jinxaztin.

خاس: پټخاس. پټ رویت. پټ پټلاف
الحافی

Xas: Pêxas. pê rwît. bê pêlav.

خاس بون: پټخاسبون. پټ رویت بون. پټ پټلاف بون
التحفي

Xasbûn: Pêxas bûn. pê rwît bûn. bê pêlav
bûn.

خاس بوی: پټخاسبوی. پټ رویت بوی. پټ پټلاف بوی
المحفي

Xasbûy: Pêxas bûy. pê rwît bûy. bê pê-
lavbûy.

خاس تر: پټخاستر. پټ رویت تر. پټ پټلاف تر
الاحفي

Xastir: Pêxastir. pêrwîtir. bêpêlavtir.

خاس کړن: پټ خاس کړن. پټ رویت کړن. پټ پټلاف کړن
الاحفاء

Xaskirin: Pêxaskirin. pêrwîtirin. bêpêlav-
kirin.

خاس کړی: پټ خاس کړی. پټ رویت کړی. پټ پټلاف کړی
المحفي

Xaskirî: Pêxaskirî. pêrwîtirî. bêpêlavkirî.

خاسی، خاسپاتی: پټ خاسی. پټ رویت. پټ پټلاف
المحفي، الاحفاء

Xasî = îXasyatî: Pêxasî. pêrwîtî. bêpêlavî.

خاسی: پردا ل ناپهرا هنافا. پردا مابهنا عویرو رویفیکا
الحجاب، الحاجز

Xaşî: Perda li navbera hinava. perda mabey-
na. wîr û rwîvîka.

خاف: سست. پټ تام. خلیل
القاتن، السلاخ، الغامی، لاطعم له

Xav: Sist. bêtam. xilêl.

خاف بون: پټ تام بون. خلیل بون
التفوه، التقتن، السلخ

Xavbûn: Bêtam bûn. xilêlbûn.

خاف بوی: پټ تام بوی. خلیل بوی
المقتن، السالغ، المتطهي

Xavbûy: Bêtam bûy. xilêlbûy.

خاف تر: پټ تام تر. خلیل تر
الاقتن، الاسلغ، الاقهي

Xavtîr: Bêtamtîr. xilêltî.

خاف کړن: پټ تام کړن. خلیل کړن
الاقتن، التسلخ، التفويه

Xavkirin: Bêtamkirin. xilêlkin.

خاف کړی: پټ تام کړی. خلیل کړی
المقتن، المسلغ

Xavkirî: Bêtamkirî. xilêlkinî.

خافی، خافیاتی: پټ تامی. خلیلی
القاتن، السلاخ، التفه، لاطعم له

Xavî = Xavîyatî: Bêtamî. xilêlî.

خاف: سست. پلوخ. پست
القاتر، الراخی، المتواني

Xav: Sist. pilox. pist.

خاف بون: سست بون. پلوخ بون. پست بون
التراخی، التفتن، التواني

Xavbûn: Sistbûn. piloxbûn. pistbûn.

خاف کو: ناخفتنا ساده
الكلام البسيط

Xavgo: Axiftina sade.

خاقان: پاشا. سەمیان. سەروک. بەراھی
السلطان، الامبراطور، الملك

Xaqan: Paşa, semyan, serok, berahî.

خاقانی: پاشانی. سەمییانی. سەروکاتی. بەراھیانی
السلطنة، الامبراطورية، الملكية، سندات الطابع

Xaqanî: Paşatî, semyanî, serokatî, berahîyatî.

خاک: گل، ناخ، ئەرد، پیف
التراب، الارض

Xak: Gil, ax, erd, pîv.

خاکی: پەرۆکەکه رەنگی وی زەیتوینی بە
القماش الکستنانی الزی العسکری

Xakî: Perokeke rengê wî zeytînî ye.

خال: دق، نیشان، چنیک
الشامة، النقطة

Xal: Deq, nişan, çinîk.

خال خال بون: دق دق بون، چنی چنیک بون، نیشان بون.
بنی بون
التنقط

Xalxalbûn: Deqdeqbûn, çinîçinîkbûn nişanbûn, pinîbûn.

خال خال بوی: دق دق بوی، چنی چنیک بوی، نیشان بوی
المنقط

Xalxalbûy: Deqdeqbûy, çinî çinîkbûy, nişanbûy.

خال خال تر: دق دق تر، چنی چنیک تر، نیشان تر
المنقط

Xalxaltir: Deqdeqtir çinîçinîktir, nişantir.

خال خال کون: دەقدان، دق دق کون، چنی چنیک کون.
نیشان کون
التنقيط

Xalxalkirin: Deqdan, deqdeqkirin, çinî, çinîkkirin, nişankirin.

خال خال کری: دەقدای، دق دق کری، چنی چنیک کری.
نیشان کری
المنقط

Xalxalkirî: Deqday, deqdeqkirî, çinîçinîkkirî, nişankirî.

خاف بوی: سست بوی، پلوخ بوی، پست بوی
المرخى، المفتور، المتوانى

Xavbûy: Sistbûy, piloxbûy, pistbûy.

خاف تر: سست تر، پلوخ تر، پست تر
الارخى، الافتر، الانوى

Xavtir: Sisttir, piloxtir, pisttir.

خاف کون: سست کون، پلوخ کون، پست کون
التفتير، الارخاء، الوانى

Xavkirin: Sistkirin, piloxkirin, pistkirin.

خاف کری: سست کری، پلوخ کری، پست کری
المفتر، المرخى

Xavkirî: Sistkirî, piloxkirî, pistkirî.

خافی، خافیاتی: سستی، سستیاتی، پلوخی، پستیاتی،
پستی

المفتور، الرخاوه، الوانى، المتوانى

Xavî = Xavfyatî: Sistî, sistfyatî, piloxî, pistfyatî, pistî.

خاف: گوشتى نهبرۆتى، ناھى نەلینای
النهى، النىء

Xav: Goştê nebirijî, ahê nelênay.

خافی: نەلینای ونەبراژتى
النبيؤ، النهيئة، النيا، النها

Xavî: Nelênay û nebirajî.

خاف: رەنگى خاف بى قەبوی
الوان الباهت، الفاتح

Xav: Rengê xav yê vebûy.

خافیلە: سست و پست
التوانى، الراخى، القاتن، السلاخ

Xavêlê: Sist û pist.

خافەر: گىياھەكێ ناھى یە لە مێرگا شین دبیەت ئالھە بو
چافری یاو ددورین بو مشنى بى تەرشى.

نبات عشبي حقلی

Xavre: Giyayekê avîye limêrga şîn dibît alife
bo çavirîya û didurîn bo miştî yê terşî.

خافک: دەرسوکا سەری
منديل الرأس، جمدانى

Xavik: Dersoka serî, cemedanî.

خال خالیاتی: دهقه قیاتی، چنی چنیکی، نیشانی

المنقوط، المشوم

Xalxaliyati: Deqîdieqyati, çiniçinîki, nişanî.

خال برایی داین

الخال

Xal: Birayê dayê.

خالق: بادن، خاربون، قارئ بون

العدول، الانحراف، الميلان

Xaliftin: Badan, xarbûn, varrêbûn.

خالفتی: بادای، خار بوی، قارئ بوی

العدول، المنحرف، المائل

Xalift: Baday, xarbûy, varêbûy.

خال خالک: تحیل، نهدامی خون پاقر کرنی

الطحال

Xalxalk: Tihêl, endamê xwîn paqijkirî.

خال خالک: کیزکه کا سورده پاچنی چنیکه

حشره من القربانات

Xalxalk: Kêzeka sore ya çinî çinîke.

خالته: خویشکا دایکی

الخاله

Xalet: Xwişka daykê.

خالی گه: نه نشت، تل، رهخنی ناف تهنکی

الخاصره

Xalfigih: Teniştil, rexê navtengê.

خام: گیر، خبیج، تیک، تهقله

الزعم، السطر، الصدع

Xam: Gîr, xîç, tîk, tevle.

خامک: کاجورا قرشی: پارهخنی پویشی

الزغف، الهشیم

Xamik: Gaçûra qirşî, perexê pwîşî.

خام خام: گیر گیر، خبیج خبیج، تیک تیک، تهقله تهقله

المقام، المخطط، المسطر

Xamxam: Gîrgîr, xîçxîç, tîktîk, tevletevle.

خام خام بون: گیر گیر بون، خبیج خبیج بون، تیک تیک بون

تهقله تهقله بون

التقلم، التسطر، التخط.

Xamxambûn: Gîrgîrbûn, xîçxîçbûn, tîktîkbûn.

tevletevlebûn.

خام خام بوی: گیر گیر بوی، خبیج خبیج بوی، تیک تیک بوی.

تهقله تهقله بوی

المسطور، المخطط، المتقلم

Xamxambûy: Gîrgîrbûy, xîçxîçbûy, tîktîkbûy, tevletevlebûy.

خام خام تر: گیر گیر تر، خبیج خبیج تر، تیک تیک تر، تهقله

تهقله تر

الاسطر، الاقلم، الاخطط

Xamxamtir: Gîrgîrtir, xîçxîçtir, tîktîktir, tevletevletir.

خام خام کرن: گیر گیر کرن، خبیج خبیج کرن، تیک تیک

کرن، تهقله تهقله کرن

التسطير، التخطيط

Xamxamkirin: Gîrgîrkirin, xîçxîçkirin, tîktîkkirin, tevletevlekirin.

خان: ماقویل: میرزا

النبيل، الوجيه، السيد

Xan: Maqwîl, mîrza.

خانانی: ماقویلی، میرزاتی

النبيل، الوجاهه، السیاده

Xanati: Maqwîlî, mîrzatî.

خانی: ناقامی، مال

الدار، البيت

Xanf: Avahî, mal.

خانهدان: بنه مال، ماقویل

الاسره النبيله

Xanedan: Binemal, maqwîl.

خانهدانی: بنه مالی، ماقویلی

عراقه الاسره النبيله

Xanedanf: Binemal, maqwîlî.

خاندن:

الفراءه

Xandin.

خاندنپان: کهنی خاندنن دزانیت

القاری، المثقف

Xandevan: Kesê xandinê dizanî.

خاندملانی: کاریځ خاندن زانینځ
الثقافه

Xandevanî: Karê xandin zanînê.

خاندن: کسمن مې بوی خاندنځ. تشتی ماتی خاندی
القاریء، المقرء، المقرئ

Xandî: Kesê hî bûy xandinê. tiştê hafî xandî.

خاندک: نامانهکه پښ کورو فر وپیښکه. نانی لسه تنک
دکن
الظم

Xanik: Amaneke yê gurovir û bipêepike.
nanî li ser tenik diken.

خانیځ چارگوښه: خانیځ چار نیشک
الکعبه

Xanîyê çargoşe: Xanîyê çar îşk.

خان، خانه: میځانا بمزو حق. خانیځ بکړځ. کوچکا ریښکا

Xan = Xane: Mêvana bîmîz û he. q xanîyê
bikirê. koçka rêvinga.

خاندنا تهر: چریکځ. چریکی
التفرید

Xandina teyra: Çirîkên. çirîkî.

خاتم: ستی. خاتوځ
السیده

Xanim: sitî. Xatwîn.

خان ومان: خانی وناف مالی
الدار ومشمولاته

Xan û man: Xanî û navmal.

خانه: لاتا نفیسینځ
حقل الکتابه

Xane: Lata nivêsinê.

خانه قاه: تکیا. جهن نان دانا به لاش وپهروه. مالا ژار
وفکه تی وپښ ریک کوره وشل وسقه تا
التکیه، الزاویه، دار الفقراء، الماوی

Xaneqah: Ttekyâ. cihê nan dana belâş û power.
mala jar û veketî û bêrê û kore û şil û seqet.

خاهځ: رازی بون. لبر هاتن. قبیان. مهلیزاتځ
الرضی، القناعه، حربه الاراده والاختیار

Xahiş: Rrazî bûn. li betr hain. vîyan. helbî
jartin.

خاوی: دهست مالکا دهست زها کرنځ
المنشفه

Xawîf: Destmalka dest zihakirinê.

خانوځ: دویفه لانک. مه قال. پیښه نویسک
التابع، المرافق، المستشار، النديم

Xanox: Dwîvelank. heval. pêvenwîsk.

خهبات: بزاف
الجهاد، التضال، الکفاح، السعی

Xebat: Bizav.

خهباتځ: بزقځ

المجاهده، المناضله، المكافحه، الاسماء

Xebitûn: Bizivîn.

خهبتاندځ: بزقاندځ

الحث علی التضال والجهاد

Xebitandin: Bizivandin.

خهبات کور: بزاف کور

المجاهد، المناضل، المكافح، الساعي

Xebatker: Bizavker.

خهبات کورځ: بزاف کورځ

الاجتهاد، السعایه، التضال

Xebatkirin: Bizavkirin.

خهبات کاری: بزاف کاری

المسعی، الجهد

Xebatkarî: Bizavkarî.

خهپهځ: کوتار. پیژا. مژه

النبأ

Xeber: Gotar. bêja. mijde.

خهپهځ دار: سر راکهښی. زانا. ناگاهدار
النبی، المتنبی

Xeberdar: Ser ragihiştî. zana. agahdar.

خهپهځدارځ: سر راکهښتی. زانځ. ناگهځدارځ
النبوه، النبوه

Xeberdarî: Ser ragihiştî. zanîn. agehdarî.

خهپهځدارنا نهپوی: مزکیځی. مژه

النبوه

Xeberdana: Nebûy: mizgînî. mijde.

خه‌پاره کړن: پښ رابونا پاقر کرنا چاندنن ژگیاښت زیاندار
التعزیر

Xeparekirin: Pêrabûna paqijkirna çandinê ji
giyayêt bi zîyandar.

خهت: نفیسین، خج، ریز، گبر
الکتاب، السطر، الخط

Xet: Nivêsin, xîç, rêz, gîrr.

خهتا کیلاتن: خهتا جوتی، لات
الظم، مايشقه سکه الحرات

Xeta kêlanê: Xeta cotî, lat.

خهتیرا رونا‌هین: نه‌دیره، شه‌مال
المشعل، النیراس، الفنار

Xetîra ronahîyê: Nedîre, îemal.

خهتیره: جوفی په‌رتی، دارن چیق چیق
الشنطیظ

Xetîre: Çûvê peritî, darê çîq çîq.

خه‌تسی: تزی بوی، کونا هاتی گرتن، بوتنا تزی بوی، ناسن
بوی

المصمت، المسدود

Xetimî: Kuna hatî girtin, bota tijbûy, asê bûy.

خه‌تیم: ناسن بون، هاتنا گرتن
المصمة، الانسداد

Xetimîn: Asêbûn, hatina girtin.

خه‌تیمانن: ناسن کړن، کون گرتن
التصمیت، التسدید

Xetimandin: Asêkirin, kungirtin.

خه‌په‌ند: دارپان، کار که‌رئ ده‌واری
الطاب، المکاری

Xerbend: Darîvan, karkerê dewarî.

خه‌په‌ندی: دارپانی، کار که‌ریبا ده‌وارا
المکاری، المطایبه

Xerbend : Darîvanî, karkerîya dewara.

خه‌روه: دارکه توفی وئ زک پښ دجیت، دندکا وئ فیش
چونن دکه
الخروج، نبات

Xerwe: Dareke tovê wê zik pê diçît, dindika
wê fîş çûnê diket.

خه‌په‌ردان: مژده دان، مزکین دان
التبوء، التنبأ

Xeberdan: Mijdedan, mizgîndan.

خه‌په‌ر گوه‌یز: خه‌په‌ر گیر
الواشی

Xeberguhêz: Xeber gêr.

خه‌په‌ر گوه‌یز: خه‌په‌ر گیري
الوشايه

Xeberguhêzî: Xebergêrî.

خه‌په‌رئ مرتی: جابا مرتی، خه‌په‌رئ توپینن
النمی، المنعاه

Xeberê mirinê: Caba mirinê, xeberê topînê.

خه‌په‌ر: دوزین، دایپان
السب، الشتم، القذع

Xeber: Dujîn, dapîvan.

خه‌په‌ر پیژ: دوزین پیژ، دایپک
الشتام، السباب، القاذع

Xeberbêj: Dujîn bêj, dapîvk.

خه‌په‌ر پیژ: دایپانی، دوزینی دان
الشتامه، السبابه، القذاعه

Xeberbêjî: Dapîvanî, dujîndan.

خه‌په‌ر گوئن: دایپتن، دوزینی کوئن
التشتیم، الاقذاع، المسب

Xebergotin: Dapîvtin, dujîni gotin.

خه‌په‌ریت درمو: فزیلی، فیکیلی
المرمات، الاخبار الکاذبه

Xeberê direw: Fîzîlî, fîrkêlî.

خه‌په: پرته که ژ ناویژیت هیر وبارا، ناویژه که په‌رکاری
کیلاتی په، پرته که ژه‌ویر بار وه‌فجاری
الدمار، مسمار الحرات، مسمار التثبیت

Xepe: Pirteke ji awêzê hwrî û bara awîzeke
ji pargarê kêlanêye, pirteke ji hwrî û bar
û hevcarî.

خه‌پاره: کیا کرنا ژناف چاندنن، پاقر کرنا چاندنن ژگیاښت
ب زیبان
العزق، التعشيب

Xepare: Giyakirna ji nav çandinê, paqijkiri-
na çandinê ji giyayêt bi zîyan.

خەریب: ئارەزوک، ئارونک، پەرستوک
المشتاق، الحان

Xerfb: Arezok, aronk, peristok .

خەریب بون: ئارونک بون، ئارەزوک بون، پەرستوک بون
الاشتیاق، التحن

Xerfbûn: Aronkîbûn, arezoobûn, peristokbûn.

خەریب بوی: ئارونکی بوی، ئارەزوک بوی، پەرستوکی بوی
المشتاق

Xerfbûy: Aronkîbûy, rezokbûy, peristokbûy.

خەریب تر: ئارونک تر، ئارەزوک تر، پەرستوکی تر
الاشوق، الاحن

Xerfbîr: Aronkîtir, arezoktir, peristoktir.

خەریب کون: ئارونکی کون، ئارەزوک کون، پەرستوکی کون

التشوق، الاحنان

Xerfbkirin: Aronkîkirin, arezokkirin, peristokkirin.

خەریب کړی: ئارونک کړی، ئارەزوک کړی، پەرستوکی کړی
المشوق

Xerfbkîr: Aronkîkîr, arezokkîr, peristokkîr.

خەریبی، خەریبیاتی: ئارونکیاتی، پەرستوکی، ئارەزوویاتی، پەرستکیاتی

الاشوق، الصنن، الوجد

Xerfbî = Xerfblyat: Aronkyatî, peristokî, arezoyatî, perostkîyatî.

خەرت: تراشتن، فەرەنی.

البری، الخراط، المخرطه

Xert: Tiraştin, verenîn.

خەرت بون: تراشتی بون، فەرەنی بون، التخرط

Xertbûn: Tiraştîbûn, verenîbûn.

خەرت بوی: تراشتی بوی، فەرەنی بوی، المخرط

Xertbûy: Tiraştîbûy, verenîbûy.

خەرت تر: تراشتی تر، فەرەنی تر،
الاخراط

Xert tir: Tiraştî tir, verenî tir.

خەرت کون: تراشتن کون، فەرەنی کون،
التخریط

Xertkirin: Tiraştînkirin, verenînkirin.

خەرت کړی: تراشتی کړی، فەرەنی کړی،
المخراط

Xertkîr: Tiraştîkîr, verenîkîr.

خەرتاندن: تراشتن، فۆرکنا گروفر، خەلەک کون
التخریط، الصفر دائریا او حلقیا

Xerritandin: Tiraştin, qurkirina gurovir, xelek kirin.

خەرت بون: خلاس بونا فێقی، فێقی کونا بون، فێقی ئەمان
نقاد الفاکهه

Xertbûn: Xilas bûna fêqî, fêqî kuta bûn, fêqî neman

خەرتی، خەرتیاتی: ئەمانا فێقی، خلاسیونا فێقی
نقاد الفاکهه

Xertî = Xertlyatî: Nemana fêqî, xilas bûna fêqî.

خەرجاندن: ئاف کونا ئامانی ناخی یێ نوی داتام خوێش
بیبیت، هێ کون

الرب، التمریج، للاوانی الخرفیه

Xerricandin: Avkirina amanê axê yê nwf da tam xweş bibît, hîkirin.

خەرجن: ئامان تام خوێش بون، هێ بون
اللاوانی المرجه

Xerricîn: Aman tam xweş bûn, hî bûn.

خەرجن: هێ بون

التمرس، التعود، الممارسه

Xerricîn: Hî bûn.

خەرجاندن: هێ کون:
التمریس، التعود

Xerricandin: Hîkirin.

خەرجی: هێ کړی
الممارس، التعود

Xerricî: Hî kirî.

خه روانه: کویز و باهیفیت پویج و کرمی
القام، للجز الفاسد ونحوه

Xerwane: Gwîz û bahîvêt pwîç û kirmî.

خه زان: تیزک. مێکیت تیزکا. مێک
العیمن، الحویمن

Xerz: Têjik, hêkêt têjika, hêk.

خه زاپیک: زهر زویری. توخمه کێ چوپکانه
الرزور، طیر

Xezayîk: Zerzwîrî, tuxmekê çwîçkane.

خه زویر: بابێ ژنێ. بابێ مێرێ ژنێ
الحمو، الصهر

Xezwîr: Babê jinê, babê mêrê jinê.

خه زنه: چانکێ تهنگ. پهروکێ ته نیلاسک
الخام الابيض الرقيق: ململ

Xezne: Cangê tenik, perokê tenîlask.

خه سی: دایکا ژنێ. دایکا مێری
الحماء، الحمرة

Xesf: Dayka jinê, dayka mêrî.

خه سی: گیایه کێ به لگ پهخته بخافی دھون
الخس نبات يؤكل نياً

Xes: Giyayakê belg pehne bi xavî dixon.

خه ساندن: رتل بادان. نه میر کرن. رتل قوتان. ژگوهنیل
کرن. ژپهرین وه ساندن
الاخصاء، الخصی

Xesandin: Rital badan, nemêr kirin, rital qutan, ji guhnêl kirin, ji perîn westandin.

خه ساندی کین بادای. رتل قوتای. ژپهرینێ ئیخستی
المخصی

Xesandî: Gun baday, rital qutay, ji perînê êxistî.

خه ساندن: خه ساندنا شینکاتی. قه فاندنا نیرکا گیای
الشریف، الشرف، للنبات

Xesandin: Xesandina şînkatiyê, qefandina nêrka giyay.

خه سهته خانه: نه ساخ خانه
المستشفى

Xestexane: Nesaxxane.

خه رچی: پاره. مسرهف
المصرف، النفق، النقود

xerriçf: Pare, mesref.

خه رچ بون: مه زخین. ژنێ بون. مسرهف بون
المصرف، المنفق

Xerricbûn: Mezixîn, ziêbûn, mesrefbûn.

خه رچ بوی: مه زخی. ژنێ بوی. مسرهف بوی
المصرف، المنفق

Xerricbûy: Mezixî, ziêbûy, mesrefbûy.

خه رچ تر: مسرهف تر. ژنێ تر. مه زختی تر
الاصرف، الانفق

Xerctir: Mesrestir, ziêtir, mezixtitir.

خه رچ کون: مسرهف کون. ژنێ کون. مه زاخت
التصرف، الانفاق، التسويق

Xerrickirin: Mesrefkirin, ziêkirin, mezaxtin.

خه رچ کوی: مه زختی. ژنێ کوی. مسرهف کوی
المصرف، المنفق، المسوق

Xerrickirî: Mezaxtî, ziêkirî, mesrefkirî.

خه رچی ره: مسرهف. پارێ وێکێ
مصرف السفر: مصرف الطريق

Xercf: Mesref, parê rêkê.

خه رچ کیر: پاره گوهرک
الصراف

Xercgêrr: Pare gohurrk.

خه رچ کیر: پاره گوهرینی. پاره گوهریاتی
الصیرفه

Xercgêrf: Pare gohurinî, pare guhorîyatî.

خه رساندن: تخمین کرن. تشتی پێش چاف بها کن.
مه لسه نکاندن. مه لسه نکراندن
التخمین، التقدير، التقييم

Xerisandin: Texmînkirin, tiştê pêş çav biha ken, helsengandin, helsengirandin.

خه رساندی: تشتی بها کوی. تشتی مه لسه نکاندی.
مه لسه نکراندن

المخمن، المقدّر، المقوم

Xerisandî: Tiştê biha kirî, tiştê helsegandî, helsengirandî.

خەفسکی بوی: بەربخووەنەکری. لیواز بوی. دەفسی بوی
المکذ، النجیل

Xefiskfûy: Ber bixwe ne kirî. lêwazbûy.
deqisî bûy.

خەفسکی ئو: بەربخووەنەکری ئو. لیواژئو. دەفسی ئو
الاکد، الانجیل، الادسی

Xefiskfîr: Ber xwe nekirîfir. lêwazfir. de-
qisîfir.

خەفسکی کۆن: دەفساندن. لیواز کۆن
التکدی، التنجیل، الادساء

Xefiskfîrin: deqisandin. lêwazkirin.

خەفسکی کۆی: دەفساندی. لیواژ کۆی
النجیل، المدسی، المکذ

Xefiskfîrî: Deqisandî. lêwazkirî.

خەفسکیاتی: دەفسیاتی. لیواژی
الکدی، الدسو، النجول، الطفل، العاه

Xefiskfyatî: Deqisandî. lêwazî.

خەلف: کۆی نێری. خەلکا کۆیدانی
الوقی، الریق، الانشوطه

Xelf: Girênêrî. xelexa girêdanê.

خەلفه کۆن: قیت کۆن، هەودان. راهاژوتن، نێرهش کۆن
المطاردە، الاغاره، الهجوم

Xelfekirin: Qît kirin. hewdan. rahajotin. êreş
kirin.

خەلکە: کۆستیرک. خێرک
الفتخ، الطوق، الحلقه

Xelek: Gustîrk. xirrik.

خەلفا نێرچیرئ: دافا نێرچیرئ
بالقط

Xelfa nêrçîrê: dava nêrçîrê.

خەلەندور: گێبایەکی نێرک درێژه بێ بستری یە
القطفه، الفتات، نبات شانک

Xelindor: Gîyayekê nêrik dirêje yê bi stirîy.

خەلات: دیاری. پێش کێشی
المکافه، الجانزه، الهدیه

Xelat: Diyarî. pêşkêşî.

خەستەوات: مرووفیت نەساخت
المرضى

Xestewat: Mirovêt nesax.

خەسپالە: پەلشقه. لەغەر
المستهلك، التداعي

Xespale: Pelişqe. lexer.

خەسپالە بۆن: لەغەر بۆن. پەلشقه بۆن
الاستهلاك، التداعي

Xespalebûn: Lexerbûn. pelişqebûn.

خەسپالە بۆی: لەغەر بۆی. پەلشقه بۆی
المستهلك، التدعى

Xespalebûy: Lexerbûy. pelişqebûy.

خەسپالە کۆن: لەغەر کۆن. پەلشقه کۆن
الاملاك

Xespalekirin: Lexerkirin. pelişqekirin.

خەسپالە کۆی: لەغەر کۆی. پەلشقه کۆی
المهلك

Xespalekirî: Lexerkirî. pelişqekirî.

خەسپالەیی: لەغەری. پەلشقهیی. پەلشقهیاتی. لەغەریاتی
الهلك

Xespaleyî: Lexerî. pelişqeyî. pelişqeyatî.
lexeryatî.

خەلک: تەلەپ
الفخ

Xefk: Telhe.

خەفکەکی: خوشکۆکی.
الفکاهه

Xefikî: Xuşkokî.

خەفسکی: تێشتن بەرخووە نەکەت بوشین بۆن. ژار. لیواز.
ژنێر. دەفسی

المدسی، المکذ، الناجل، الطفیل

Xefiskî: Tiştê berxwe neket bo şînbûnê. jar.
lêwaz. zinêr. deqisî.

خەفسکی بۆن: بەربخووەنەکۆن. لیواز بۆن. دەفسی بۆن
التکذ، التنجیل، الدساء، التطفل

Xefiskûbûn: Ber bixwe ne kirin. lêwazbûn.
deqisibûn.

خەلات کړن: دیاری کړن. پېش کیشی کړن
الاهاء، المكافاه، الاجزاء

Xelatkirin: Diyarîkirin. pêşkêşîkirin.

خەلات کړی: دیاری کړی. پېش کیشی کړی
المکافى، المجزى، المهدى

Xelatkîrî: Diyarîkîrî. pêşkêşîkîrî.

خەلێنگ: تویرک. تویرکێ تویتنێ وتشتن شتی وئ
الخبیه، کيس التبغ ونحوه

Xelîtk: Twîrik. twîrkê twîtinê û tîştê şitî wê.

خەل کولک: کوتانا بەرا. کەلەکا بەرا
الرصيد: حضيره من الحجر

Xel: Kolk. kotana bera. keleka bera.

خەل: چەپەر. سەنگەر. دیرگە. دیوارێ بەرا یێ خێ
الحصن، کل حضيره دائريه يبنى من الحجر

Xel: Çeper. senger. dîrgih. dîwarê bera yê
xirr.

خەلەتێ: سەردا چۆنی
الخطا

Xeletî: Serda çûnî.

خەلەت بۆن: سەردا چۆن
التخطو، الخطا

Xeletbûn: Serda çûn.

خەلەت بوی: سەردا چۆی
المخطي، الخاطي

Xeletbûy: Serda çûy.

خەلەت تێ: سەردا چۆی تێ
الاخطا

Xelettir: Serda çûy tir.

خەلەت کۆن: سەردا برن
الخطاء

Xeletkirin: Serda birin.

خەلەت کړی: سەردا بری
المخطي

Xeletkîrî: Serda birî.

خەلەتیاکی: سەردا برنێ. سەردا برنیاکی
الخطيئة

Xeletîyatî: Serda birnî. serda birnîyatî.

خەلات بەن: یارمەتێ ئالچاگ. جەنگەنە
المراوغ، المداور

Xeletbez: Yaremezî. alçax. cengene.

خەلات بەزێ: یارمەتێ ئالچاگی. جەنگەنەنێ
المراوغه، الف والدوران

Xeletbezî: Yaremezî. alçaxî. cengneyî.

خەلک: دەراسی. مروف
الاناس، الناس، الخلق

Xelk: Deramî. mirov.

خەلەان = خەلیان: ژگە چۆن. ژگە چۆن
انخلاق المفاصل، والفقرات

Xelhan = Xelyan: Ji gih çûn. ji cih çûn.

خەلەای = خەلیای: کەها ژگە چۆی. ژگەچۆی
المخلوع

Xelhay = Xelyay: Giha ji cih çûy. ji cih çûy.

خەلەانێن: ژگە برن
الاخلاق، الخلق

Xelandin: Ji cih birin.

خەلەان: خەلیان: بادان. خاربین. خویل بۆن
التهادي، الميلان، اللوى للنبات

Xelhan = Xelyan: Badan. xar bûn. xwîlbûn.

خەلەمێ: پس پس
النجوى، الهمس

Xelweyf: Pis pis.

خەلەمێ کړن: پس پس کړن
التهامس، التناجى

Xelweyfkirin: Pis piskirin.

خەلەمێ کړی: پس پس کړی
الهامس، الهموس، التناجى

Xelweyfkîrî: Pis piskîrî.

خەلەمێ بۆن: پس پس بۆن
الهمسه، النجوى

Xelweyf bûn: Pis pis bûn.

خەلەمیاکی: پس پسپیاکی
المناجاه، الهمس، التماسه

Xelweyfatî: Pis pisyatî.

خەلەت خاندن:
الحن، اللحن

Xelet xandin.

خەلەت ئاخلفن:
اللفوه، اللفو

Xelet axiftin.

خەلەت كۆن: سەردابىر
الغد، التفيد

Xeletkirin: Serda birin.

خەلەكنى مالى: مەرفەت مالى، خوە جەيت مالى
العائله، العيله، الطيقن، الاهل

Xekêmalê: Mirovêt malê. xwecihêt malê.

خەلاتى مەزگىنىي: دياريا مەزگىنىي، پەشكەشيا مەزى
الحذا، مكافاه البشرى

Xelatê mizgîniyê: Diyarîya mizgîniyê. pêşkêşîya mijdê.

خەلەكا قوئى: قەيدكا قوئى، دورانكا چىئ
القصه

Xelekaqûnê: Qeydka qûnê. doranka çivê.

خەلافچەك: خەركەت بەدويفتەكە، تيفارەزك
دوائر مسلسلە، دوائر كەربىيە

Xelavîçk: Xirrkêt bi dîwîvêkve. tîvarêzk.

خەلە: داروبارەئ ئارى وشەنگ، تدارەك
الخيل، الجفله للشجر الوارف لنبات الزينه لغيرها

Xemil: Dar û barê tarî û şeng. tidarek.

خەملەن: تدارەك بون
التزين، التجليل

Xemiln:tiDarekbûn.

خەملەندن: تدارەك كورن
التزين

Xemlandin:Tidarekkirin.

خەم: كوفان، دامان، گوەشین، پوسیدەیی، تەمار، دەلەم، كەسەر

الشجن، اليم، الكابه، الحزن

Xem: Kovan. daman. guhişin posîdeyî. temar. delem. keser.

خەم كىر، خەمگىن: تەمار، پوسیدە، دامای، كوفان، دەلەمدار
الكتيب، الحزين، اليم، المشجون

Xemgîr = Xemgîn: Temar. posîde. damay. kovan. delemdar.

خەم كىرى: كوفانداری، داماتی، دەلەمیاتی، تەماریاتى، پوسیدەیی، كەسەرداری
الشجن، الكابه

Xemgîrf: Kovandarî. damatî. deelimîyatî. temariyatî. posîdeyî. keserdarî.

خەم فەركەن: خەم فەرەقەن
الانسله، انسلې الهم

Xemfirrikîn: Xem verevîn.

خەمەگور: كورمومە، كەكمە
الوزغ، سام ابرص

Xemegurr: Ku kume. kimkime.

خەمپەرە: مالكا قەلەندى، جەئ قەلەندى
المحمسه، القلاه

Xemîre: Malka qelandinê. cihê qelandinê.

خەمپەرە: دندكا هوير، چين چرك
الذره، الجزء الناعم

Xemîre: Dindika hwîr. çîn çirrk.

خەمەرك: تەخلەتەكن گەنى يە، توخەمەكن گەنى يە
صنف من القمح

Xemirk: Texlîtekê genimîye. tuxmekê genimîye.

خەم گرانى: دەلەمیاتی، كوفانداری، كەسەر دارى
الكرب

Xemgirani: Delemîyatî. kovandarî. keserdarî.

خەم خوەر: پويته بى كەر، ماتى ژى كەر
المهتم

Xemxwer: Pwîte pê ker. matî jê ker.

خەم خوەرى: پويته بى كورن، ماتى ژى كورن
الهمه، الاهتمام

Xemxwerî: Pwîte pê kirin. matî jêkirin.

خەم خاڤن: پويته بى كورن، تەمار هەلگرتن
التحنن، الاهتمام

Xemxarin: Pwîte pê kirin. temar helgirtin.

خەما مەزىن: نهار، كوفان، دەلەم
الكأباء

Xema mezin: Nihar, kovan, delem.

خەما دژوار: كەسەر، كول، كۆزىرین
الکازا

Xema dijwar: Keser, kul, kuzirîn.

خەمەل: تدارەك
الزينة

Xemiel: Tidarek.

خەملاندین: تدارەك كرن
التزين

Xemlandin: Tidarekkirin.

خەملاندی: تدارەك كرى
المزين

Xemlandî: Tidarekkirî.

خەملەن: تدارەك بون
التزين

Xemlîn: Tidarek bûn.

خەنچەر: كۆر بى
المشعل، الخنجر

Xencer: Kêr birr.

خەنجا: گىيايەكە رەنگى خەمىر پى دكەن
اليرناء، الصناء

Xenha: Giyayeke rengê xemir pê di ken.

خەنجا كرن: خەنجا تێدان
الخضاب بالحناء

Xenhakirin: Xenha têdan.

خەندەل: گىيايەكە لەسەر گويفانا شىن دىيەت توفى وى
كەلەكئى ھويەرە
الخردل

Xendel: Giyayeke li ser gwifana şîn dibît
tovê wî gelekê hwîre.

خەندەك: كەلشتا كولای
النوى، النشى، الخندق

Xendek: Keliştaya kolay.

خەندەكوك: نەساخى يەكە كوخكەكا دژوار ودریژ پەيدا
دكەت

السعال الديكى

Xendekok: Nesaxîyeke kuxkeka dijwar û di-
rêj peyda di ket.

خەنا تەرتەك: بەلگیت دارو بارى دىڭ كەن دىن ناخى را ھەتا
دورن بچويك دەستگیت خوە دەھن سوور دىن
حنا اوراق الشجر الطرية

Xenatwîtk: Belgêt dar û barî dê ken di bin
axêra heta di rizin, biçwîk di destêt xwe
diden sor dibin.

خەنیکە: سوور دىن

السميق، القران، خشبه في النير، تحيط عنق الثور

Xenfk: Sûr dibin.

خەندەلقن: بەھێن مالىق بون، بەر ئاف بون، مەنا بەھێن چك بون
الاختناق، الفرق

Xendiqln: Bihên maliq bûn, ber av bûn, mir-
na bihên çik bûn.

خەي: نفست

النوم، السبات، الكرى، الرقده، الهيفه

Xew: Nivistin.

خەوين: دیتنا تیشتا دنفستنتى دا

الرياء، العلم، الطيف

Xewin: Dîtina tiştê di nivistinêda.

خەوين پەژكە: ھەزىت بى بى، ھەزىت خوەش، ھەزىت دل خاز
احلام البيظه

Xewin rojk: Hizrêt bêbin, hizrêt xweş, hiz-
rêt dil xaz.

خەوين: خەوتە، ئەكە

الوستان، النوم

Xewîn = Xewte: Nivek.

خەوين: دوھنكى بون، قەدانا قریژا دوھنى
الوضر

Xewinîn: Duhinikîbûn, vedana qirrêja duhnî.

خەوين: تیشتن قریژى، جەن دوھنكى
الوضر

Xewinî: Tiştê qirrêjî, cihê duhinkî.

خج: خجین: دهنگن تیرا کرن. دهنگن برنا خاری
صوت الوخز والکز والحق ونحوه

Xiçxiç = Xiçên: Dengê têrra kirnê, dengê
birna xarê.

خج خچاندن: تیرا برن. تیرا کرن
التوخیز، التحقین، النک، النخص

Xiçxiçandin: Têda birin, têrrakirin.

خج خچاندی: تیرا بری. تیرا کری
الموخز، المحقن، الزکیر

Xiçxiçandî: Têrra birî, têrrakirî.

خج: گوروف. فیک کهتی. گه. گه ری
التدیر، التکر، التجمع، التفلک

Xirr: Gurovirr, vêk ketî, gerr, gerrî.

خج یون: گوروف. یون. فیک کهتن. گه ری یون
التدیر، التکر، التجمع، التفلک

Xirrûn: Gurovirrûn, vêk ketin, gerrîbûn.

خج یوی: گوروف. یوی. فیک کهتی. گه ری یوی
المکر، المدور، المجمع، المفلکی

Xirrûy: Gurovirrûy, vêk ketî, gerrîbûy.

خج تر: گوروف تر. فیک کهتی تر. گه ری تر
الادور، الاکور، الاجمع، الافلک

Xirtir: Gurovirr tir, vêk ketî tir, gerrî tir.

خج کرن: گوروف کرن. فیک نیخستن. گه ری کرن
التدیر، التکر، التجمع، التفلک

Xirrkirin: Gurovirkirin, vêkêxistin, gerrîkirin.

خج کری: گوروف کری. فیک نیخستی. گه ری کری
الدور، المکر، المجمع، المفلک

Xirrkirî: Gurovirkirî, vêk êxistî, gerrîkirî.

خجی: خجیاتی: گوروفی. فیک کهتنی. گه ربونی. گه ربانی
الدائرة، المدور، المجمعیه

التجمع، الکویه، الدائرة، الفلکیه

Xirrî = Xirryatî: Gurovirrî, vêk ketinî, gerrîbûnî.
geryatî.

خجی: همی. گشت. سرانسر. پیکفه
الکل، المجمع

Xirr: Hemî, gişt, seranser, pêkve.

خهواندن: تهرکرن. روبسه کرنا کران. تهرکنا کهلهک.
ترش بونا ناخن بنانی
التوضیر

Xewinandin: Ter kirin, rubse kirna giran, ter
kirina gelek, tirş bûna axê bi avê.

خه و پلین: خه و هه مین: خه و چون. خه و نه هاتن. نه نفستن
السهد، السهاد، الارق

Xewrrevîn = Xew Herrimîn: xew çûn, xew
nehatin, nenivistin.

خهواندن بنانی: ناخ ترش کرنا بنانی
البریس

Xewinandin bi avê: Ax tirşkirna bi avê.

خهز خاز: چاک. قهنج. باش. دلوفان. شیرت کهر
المحسن، الناصح

Xêrxaz: çak, qenc, baş, dilovan, şîretker

خهز خازی: دلوفانی. قهنجی. باشی. چاکي
الخير، الاحسان

Xêrxazî: Dilovanî, qencî, başî, çakî.

خهز: باشی. چاکي. قهنجی
المسن البر، الخير

Xêr: Başî, çakî, qencî.

خهزان: خه لکن مالی. ژن. قهقیر. ژار. به لنگاز
المائل، الفقير

ngaz, Xêzan: Xelkê malê, jin, feqîr, jar, bel.

خهزانی: به لنگازی. ژاری. قهقیری. دهست تهنگی
الفر، الفاق، العائله

Xêzant: Belingazî, jarî, feqîrî, dest tengî.

خهله: قیقیتی نوی پهیدا بوی. قیقی بی نوی دهوکه تی
الباکوره

Xêve: Fêqîyê nwî peyda bûy, fêqîyê nwî derketî.

خهف زانکه: پنی زان
العراف، الکاهن

Xêvzank: Penî zan.

خهلی: بهرچافک. دیم جام
البرقع

Xêlî: Berçavk, dêm cam.

خرته بوی: زهابوی، هسک بوی، تیهن بوی، دیم بوی
الماحل، القاحل، المجدب

Xirtebûy: Zihabûy. hişikbûy. kiziribûy. têhinbûy. dêmbûy.

خرته تر: زها تر، هسک تر، تیهن تر، دیم تر
الماحل، المجدب، الاقل

Xirtetir: Ziha tir. hişik tir. kizirtir. têhin tir. dêm tir.

خرته کرن: زها کرن، هسک کرن، تیهن کرن، دیم کرن
الاجاف، التجفیف، الافعال، التمحیل، الاجداب

Xirtekirin: Zihakirin. hişikkirin. kizirkirin. têhinkirin. dêmkirin.

خرته کری: زها کری، هسک کری، تیهن کری، دیم کری
المحل، المفضل، المجدب

Xirtekirî: Zihakirî. hişikkirî. têhinkirî. dêm kirî.

خرتهایی: خرتههایی: زهابی، هسکی، تیهنایی، دیمایی،
هسکیایی، دیمایی

الجدب، القفر، النقر، الجفاف، القحط، القمل، المحل، الییس
Xirteyî = Xrteyatî: Zihayî. hişkî. têhnîyatî. dêmîyatî. hişkiyatî. dêmatî.

خرتهایی، خرتههایی:

الوار، الاوام، اللیل للانسان

Xirteyî = Xrteyatî.

خری بهست: بهستا بهرا، کهلهکا بهرا
الرتب، الوجن، الواجن

Xirrbest: Besta bera. keleka bera.

خری بهر: بهسته بهر، شکیرئ بهرا
الرتب، الوجن، الواجن

Xirrber: Beste ber. şêrê bera.

خرابی: نهباشی، نهقهنجی، نهچاکی، دیرندمی، یوجی،
الاساء، السوء، الشر، الضر، الضرر، الفساد

Xirabî: Nebaşî. neqencî. neçakî. direndeyî. pwîçî.

خراب: نهباش، نهقهنج، نهچاک، دیرنده، یوج
الشریر، الفاسد، السوء، العائن، المتفسخ، العاطب

Xirab: Nebaş. neqenc. neçak. durrende. pwîç.

خری بون: فیک کهتن، همی بون، گشت بون، پیکه بون
التجمیع

Xirrbûn: Vêk ketin. hemîbûn. giştûn. pêkvebûn.

خری بوی: فیک کهتی، همی بوی، گشت بوی، پیکه بوی
الجامع، المجمع

Xirrbûy: Vêk ketî. hemîbûy. giştûy. pêkvebûy.

خری تر: فیک کهتی تر، همی تر، گشت تر، پیکه تر
الاجمع

Xirtîr: Vêk ketî tir. hemî tir. gişt tir. pêkve tir.

خری کرن: فیک، نیخستن، همی کرن، گشت کرن، پیکه کرن
الاجماع، التجمیع

Xirrkirin: Vêk êxistin. .hemîkirin. gişt kirin. pêkvekirin.

خری کری: فیک، نیخستی، همی کری، گشت کری، پیکه کری
المجمع

Xirrkirî: Vêk êxistî. .hemîkirî. gişt kirî. pêkvekirî.

خری، خریایی: همیایی، گشتیایی، سهرانسری، پیکهیی،
پیکهییایی

الکلیه، الجمیع

Xirrî = Xirriyatî: Hemîyatî. giştîyatî. seranserî. pêkveyî.

خری: خرابچیلک: گپایهکن بینکه، بهلگ وینکا هاردوکا ب
خافی دخون

اللفاح، نبات یوکل بصلته

Xirr = Xirrbaçêlk: Giyayakê bi binke. belg û binka her duka bi xavî dixon.

خرته: زها، هسک، کزر، تیهن، دیم
الماحل، المجدب، الجاف

Xirte: Ziha. hişik. kizir. têhin. dêm.

خرته بون: زهابون، هسک بون، کزر بون، تیهن بون، دیم بون

التمحل، التقل، التجفف، الجذب

Xirtebûn: Zihabûn. hişikbûn. kizirbûn. têhinbûn. dêm.

خر خرا خمخما: كفكفا خمخما

النخر من الخاشيم

Xirrxirra ximximka: Kifkifa ximximka.

خر خو: دهنگی تشتی مشک. پیژنا تشتی مشک وزما

الخنخف، حركة الجماد

Xirrxirr: Dengê tiştê hişk. pêjna tiştê hişk û ziha.

خر خرا کھا: قرب قریا کھا. قرچ قرچا کھا

التقبض، صوت الاصابع والاضلاع

Xirrxirra giha: Qirrp qirra giha. qirç qirça giha.

خر قول: شهر. شهره نیخ. لیک کتن. بیریک وارا بون

المركة، اليهجا، المبارزة، الخصام

Xirrtol: Şer. şerrenix. têk ketin. berêkra ra bûn.

خرا: جهاتی مازن. خیشن مازن

الوثیه، العدل، الفراره، الخصام

Xirar: Cihalê mezin. xîşê mezin.

خرا بیا گران و مزن: نهباشیا دژوار. نهچاکیا قورس. نیشا

گران

القمطیر

Xirabîya giran û mezin: Nebaşîya dijwar. neçakîya qurs. êşa giran.

خرا بی مهلشکافتن: خرا بی فهکولان

الشغب

Xirabî helişkaftin: Xirabî vekolan.

خراب خوپ: خریتن: دهنگی پیژنا لسه تشتی سست وتیدا

بچن خاری دهنگی داچونتی

الخشفه، صوت المشی علی الجلید

Xirpxirp = xirpên: Dengê pêjna li ser tiştê sist û têda biçin xarê dengê daçûnê.

خره پشانتی: خوه لیکدان. شهره نیخ. چه نکولوسک. نیک

بون

المصارعه، العراک، المبارزه

Xirrepişanê: Xwe lêkdan. şerenix. çengiloskî. êk bûn.

خراب بون: نهباش بون. نهقنج بون. نهچاک بون. پویج

بون. دورنده بون

الاضرار، التفسد، التعطب

Xirabbûn: Nebaşbûn. neqenc bûn. neçakbûn. pwîçbûn. durrindebûy.

خراب بوی: نهباش بوی. نهقنج بوی. نهچاک بوی. پویج

بوی. دورنده بوی

المضر، المسه، المملوب، المفسد، المتفسخ، الشریر

Xirabbûy: Nebaşbûy. neqenc bûy. neçakbûy. pwîçbûy.

خراب تر: نهباشتر. نهقنجر. نهچاک تر. پویج تر. دورنده تر

الاضر، الاضر، الاسوأ، الاعطب، الافسد، الافسخ، الاعیث

Xirabtîr: Nebaş tîr. neqenc tîr. neçak tîr. pwîçtîr.

خراب کرن: نهباش کرن. نهقنج کرن. نهچاک کرن. پویج

کرن. دورنده کرن

الاضرار، الافساد، التفسیخ، الاعطاب، الاعیاث، الاحیاض

Xirabkirin: Nebaşkirin. neqenckirin. neçakkirin. pwîçkirin.

خراب کری: نهباش کری. نهقنج کری. نهچاک کری. پویج

کری. دورنده کری

المفسد، الممطب، المضر

Xirabkîrî: Nebaşkîrî. neqenckîrî. neçakkîrî. pwîçkîrî. durrindekîrî.

خرا بی: خرا بیاتی: نهباشی. نهقنجی. نهچاک.

پویجی. دورندهی

المفسد، التفسخ، الشر، السوء، الضر، العطب، العیث، المعره

Xirabî = Xirabîyati: Nebaşî. neqenci. neçakî. pwîçî. durrindey.

خرا خرا سینگی: کز کزا سینگی. خیر خیرا سینگی

المشرجه

Xirrxirra sîngî: Kiz kiza sîngî. xîrr xîrra sîngî.

خر خرا خرا: یخ یخا نفستتن. خیر خیرا خوی

الشخیر، التخییر، الغطیط، الشخیخ

Xirrxirra xewê: Pix pîxa nivistinê. xîrr xîrra xewê.

خې خوېش تو: کەرچوفه تر. سەر سک تر. خوین گهرم تر.
سەر ساری تر

الاطيش، الاشد غرورا، الاكثر تهورا

Xirr xweş tir: Kerçûvetir. ser sik tir. xwîn gerim tir. serserî tir. zirçepoztir.

خې خوېش گرځ: کەرچوفه کرن. دهست خوردان. سەر سک کرن. سەر ساری کرن. زړچپوز کرن. خوین گهرم کرن
التهور، التحميس، الطيش، الاغوار

Xirr xweş kirin: Kerçûvekirin. dest xurrdan. ser sik kirin. serserî kirin. zirçepoz kirin. xwîn gerimkirin.

خې خوېش کړی: کەرچوفه کړی. دهست خورداى. سەر سک کړی. سەر ساری کړی. زړچپوز کړی. خوین گهرم کړی
المطيش، المتهور، تشميد الحماس والغرور

Xirr xweş kirî: Kerçûvekirî. dest xurrday. ser sik kirî. Serserî kirî. zirçepoz kirî. xwîn gerimkirî.

خې خوېشی: کەرچوفه یی. سەر سکى. خوین گهرمى. سەر سهرپاتی. زړچپوزی. دهست خورداى
الغرور، الحماس، الطيش، التهور

Xirr xweşî: Kerçûveyî. ser sikî. xwîn germî. serserî yatî. zirçepozî. dest xordnî.

خوش: بى بهر. ستور
الخسارة للنبات، العقم للحيوان، العفر للانسان

Xirş: Bê ber. stewr.

خوش بوئ: بى بهربوئ. ستور بوئ
التعقر، التعقم، الخشور

Xirşbûn: Bê ber bûn. stewir bûn.

خوش بوئ: بى بهر بوئ. ستور بوئ
المافر، الخاشور، العقم

Xirşbûy: Bê ber bûy. stewir bûy.

خوش ټو: بى بهر ټو. ستور ټو
الاعقر، الاعقم، الاخشور

Xirştir: Bê ber tir. stewir tir.

خوش گرځ: بى بهر گرځ. ستور گرځ
التعقيم، التعفير، الاخشار

Xirşkirin: Bê ber kirin. stewirkirin.

خړج خړج. خړجین: خج. خج. دهنگى تېراکړئ. دهنگى تېدا
برئى

صوت الفرز. والنکز، والصوخ، والحقن

Xirxirx = Xirçên: Xiç xiç dengê têrra kirnê. dengê têda birnê.

خې خال: خېرخ. تشتى گروفر. ټي ټي. ټي ټي. ټي ټي
العجلة، اطارة السيارة، القرص الدائري

Xirrxal: Tiştê gurrovirr. çerx. virr virr. virr virrok.

خې خال: بازنگيت پيا ټن دکنه پي خوه
الحجول، حلي بلبس في الرجل

Xirrxal: Bazinkêt piya jin dikene pê xwe.

خې خال: دهقا گروفر. خالا گروفر. نيشانا گروفر
الشام الدوره

Xirrxal: Deqa gurovirr. xala gurovirr. nişana gurovirr.

خې خړوک: تشتى له غر. گهر خه سپال. تشتى خړاب بوى و
شول نه گت. تشتى ژشولى گت
الاداء المستهلك، المعطوب

Xirrxirrok: Tiştê lexer. kexrespal. tiştê xirabbûy û şol neket. tiştê ji şolî ketî.

خې خوېش: سهرساری. خوین گهرم. سهرسک. دهست خور
داى. کەرچوفه. زړچپوز

المغرور، التحميس، المتهور، الاحمق

Xirrxweş: Ser serî. xwîn gerim. ser sik. dest xurrday. kerçûve. zirçepoz.

خې خوېش بوئ: کەرچوفه بوئ. سەر سک بوئ. خوین گهرم بوئ. سەر ساری بوئ. زړچپوز بوئ. دهست خوردان
الاغترار، التهور، التحمس، الطيش، التحمق

Xirrxweş bûn: Kerçûve bûn. ser sik bûn. xwîn gerim bûn. serserî bûn. zirçepoz bûn. dest xurrdan.

خې خوېش بوئ: کەرچوفه بوئ. سەر سک بوئ. خوین گهرم بوئ. سەر ساری بوئ

المغتر، التهور، التحمس، الطائش، الاحمق

Xirr xweş bûy: Kerçûve bûy. ser sik bûy. xwîn gerim bûy. serserî bûy.

خرهان، خریان، خشان، کیشان
الانجرار، الانسحاب، الانسحال

Xirrhan = Xirryan: Xišan, kēšan.

خړاندن: کیشان، راکیشان، خشانن
السحب، الجر، السحل

Xirrandin: Kēšan, rakēšan, xišandin.

خړاندی: راکیشای، خشانای، کیشای
المجرور، المسحول، المسحوب

Xirrândî: Rakēşay, xişandî, kēşay.

خرهای، خریای، خشای، راکیشای
الجرير، الساحب، السحيل، الضال

Xirrhay = Xirryay: Xişay, rakēşay, kēşay.

خړینوک: خشینوک، راکیشوک، کیشوک
السحال، السحاب، الجرار

Xirrinok: Xişinok, rakēşok, kēşok.

خړینفک: تراشوک که فیقی به کن وهی باهیا ددهت
الفرنوب، نبات

Xirrinîfk: Tir şokeke fêqîyekê wekî bahîva didet.

خړو می: گلش، بنوک، سائره، فهلیته
الأوشاب، الأوباش للناس

Xirr û mirr: gilêş, binoke, saore, felîte.

خړو می: خرت وپرت، تشت ومشت، دهغل ومهغل
الاشياء، الاغراض، السلع، الامتعة

Xirr û mirr: Xirt û pirt, tişt û mişt, dexelû mexel.

خړیتنا مرئى: نهرزنگا مرئى
النزع، للموت

Xirîqêna mirnê: Erzinka mirnê.

خړیتنگ: کهل گری، نهرزنگیت گری
المائة، النشيج، النحيط، النشعة، الشبهة

Xirîqênk: Kel girî, erzinkêt girî.

خړئ: قولب، قولبا دوجها لا ینکفه گریدهت، چمبل
حلقه الوصل والربط

Xirê: Qulp, qulpa cihala pêkve girê didet.
çim bil.

خړش گری: بئ بهر گری، ستور گری
المعمر، المعمر، الخشار

Xirşkirî: Bê berkirî, stewir kirî.

خړشی، خړشیاتی: بئ بهر، ستوریاتی، ستوری
المعمر، المعمر، الخشار

Xirşî = Xirşiyatî: Bêberî, stewrîyatî, sitewrî.

خړشک: بهشک، گرمک دکهفیت کونیت گه‌ی
الثعل، دوده تفسد السقا اللحم والسمن

Xirşik: Peqîşk, kirimkê di kevîte kunêt genî.

خړشک: خه‌رئى هویر
البرقه، الشرنقه، النخيلة

Xirşik: Xerzê hwîr.

خړشان: فیک تیخ
الجامع، اللام

Xirrvan: Vêk êx.

خړک: گهر، گهری، خه‌لک، خړکومان
الرعظ، المرغط، الفلک، الطوق، الحلق، اللولب

Xirrk: Gerr, gerrî, xelek, xirrkuman.

خړکا فال: خه‌لکا فال
الحلقه الفارغة

Xirrkavala: xeleka vala.

خړکا کیری: رزمکا کیری
الفلک

Xirrk kirî: Rizimka kirî.

خړکول: گولاگوروفر
الورد القرصيه، الزهر الدائري

Xirrgul: Gula gurovir.

خړ گه: خړک، گهرینوک
الفلک، افلاک

Xirrgch: Xirrik, gerînok.

خړم خړم، خړمین: دهنگن جوینى به، دهنگن خارنا ده‌وارا
المرت، صوت قضيم الدواب

Xirmxirm = Xirmên: Dengê cwînêye, dengê
xarna dewara.

خړناه: شعر، شعرنیک، هه‌فرکانه، خوه لیكدان
الصراع، الخصام

Xirnaqe: Şer, şerenîx, hevirkane, xwe lêk-
dan.

خسرو: پاشا. سەمیان. سەردار. میر
السلطان، الامپراطور، الملك

Xisrew: Paşa. semyan. serdar. mîr.

خش: خش. توشیشی. گومان. زانیانه. بنهجه
الشك، الريبه، الوسوسة

Xiş xiş: Toşîsî. guman. zanînane. binecîh.

خشک: جهن خشاندن. خشيلوک
يتزحلق فيه الاطفال

Xişk: Cihê xişandinê. xişflok.

خشکی ماری: جهن کیشا ماری. جهن خشاندنا چونا
ماری. جهن حویلسینا ماری
المخيط، المسحف، المرحف

Xişkê marî: Cihê kêşa marî. cihê xişandina
çûna marî.

خشک: جهن خشانا هر تشتهکی. خشيلوک
المرحف لكل شيء

Xişk: Cihê xişana her tiştekî. xişflok.

خشانا ئهردی: ژبن چونا ئهردی. تههسینا ئهردی.
حولیسین. رهینا ئهردی. رهین
المقف، الانزلاق، الانجراف

Xişana erdî: Ji bin çûna erdî. tehisîna erdî
hulîsîn. rihîna erdî. rihîn.

خشان: رهان. کیشان
الزحف، الجرف، الزلق

Xişan: Rihan. kêşan.

خشيلوک: نو بهر نان ناخا ژجهن بلند بخشیت ژوردا
ژرهنتی بهجیک تر. حویلسوک

الشخير، ماتحات من الجبل تحت القدم، والثلج ايضا

Xişflok: Ew befir. an axa ji cihê bilind bixîşt
jorda ji renê biçwîk tir. hulîsok.

خشین: رهان. ژبن چون. تههسین. حویلسین.
الانزحاف، الانجراف، الانزلاق

Xişîn: Rihan. ji bin çûn. tehisîn. hulîsîn.

خشاندن: رهاندن. کیشان. ژبن بون. تههساندن.
حولیساندن

الانزحاف، التجريف، التزليق

Xişandin: Rihandin. kêşan. ji bin birin. te-
hisandin. hulîsandin.

خزى: کون: بار قولپ دان. چمیل کرن

القطب، الجوالق ادخل احدى عروتها فى الآخر

Xirêkirin: Bar qulpdan. çimbil kirin.

خزیم: چهکن کرنا دفنن. ژنک دکن دفنا خوه بو تدارهک
حلی نسانى پلېس فى الانف

Xizê: Çekê kirna difnê. jinik diken difna
xwe bo tidarek.

خزیم: چافری و تهرشی سەر دفنا وان نیشانەک لى بیت
الرغل، على انف الشاه ما يخالف سائر لونه

Xizê: Çavri û terşî ser difna wan nîşanek
lê bît.

خزیموک: توخمهکتی کولیکانە
صنف من الزهر

Xizêmok: Tuxmekê. kolîlkane.

خزم: برابری ژنی
الجب، النسب

Xizim: Birayê jinê.

خزماتی: خزمینی: پتی گوهریکی هر ئیک خویشکا بی دی
بخو بیینی

التجاب، يتزوج كل باخت الآخر

Xizmatî = Xizmî: Pêguhorkî her êk xwîşka
yêdî bo xwe bînît.

خزیران: مها سەرن هافینن. نافهرا گولان وتیر مهمن
شهر حزیران

Xizîran: Miha serê havînê. navbera gulan û
tirmehê.

خزینه: گنج. هشار
الكنز، الخزينة

Xizîne: Genc. hişar.

خزمت: شول. خلمت
الشان، الشغل، الخدمة

Xizmet: Şol. xilmet.

خسم: خسم نامانی بیفانی به
المکیال

Xisim: Xisim amanê pîvanêye.

خشم تر: کوشهک تر، باميله تر، نهزانی تر، سويتار تر
الافن، الاجهل

Xişm tir: Gewşek tir, bahêle tir, nezanî tir.
swîtar tir.

خشم کړئ: کوشهک کړئ، باميله کړئ، نهزانی کړئ.
سويتار کړئ
التافن، التجهيل

Xişm kirin: Gewşek kirin, bahêle kirin, ne-
zanî kirin, swîtar kirin.

خشم کړی: کوشهک کړی، باميله کړی، نهزانی کړی.
سويتار کړی
المؤن، المجهل

Xişm kirî: Gewşek kirî, bahêle kirî, nezanî
kirî, swîtar kir.

خشمی، خشمیاتی: کوشهکی، باميلي، نهزانی.
سويتاری
الافن، الافنه، الجهل

Xişmî = Xişmyatî: Gewşekî, bahêlî, nezanî.
swîtarî.

خشت: رخت، چيخن.
النصل، المذهب من العصا والقضيب

Xişt: Zixt, çixin.

خشتين، خشت خشت: دهنګن پيژنا ناف پيش وپهلهخی.
خوهماښتن بازدان
صوت المشي في الاذغال

Xiştên = Xişt xişt: Dengê pêjna nav piş û
pelexî, xwe havêtin, bazdan.

خخشګ: نارويزهګن يارييت بډيوکايه، يئ خولولويه
تشتهګن وهکي بهرشيښکا دګنه دمنګ ژئ تيت
النشاشه، من لعب الاطفال

Xişxişk: Awêzekê yaryêt bişwikaye yê xulol-
eye tiştekê wekî ber şîşka dikenê deng jê têt.
خيف بون: بشکفتن، ګش بون، فهبون

الوهيف، التفروه، القعالة، الوهف، الانبثاق، القنب، للنباتات
Xîvbûn: Bişkiftin, geşbûn, vebûn.

خيفت: چادر، رهشمال، کوين، خانين پيروکی
الخيمه، الوطاق

Xîvet: Çadir, reşmal, kwîn, xanyê perokî.

خش خش: دهنګن بهلګيت مشک، دهنګن تشتن مشک وزما.
دهنګن جلګن نوی

الغفيف للورق اليابس ونحوه الشخصخه، للسلاح والنياب
Xiş xiş: Dengê belgêt hişik, dengê tiştê hişik
û ziha, dengê cilê nwî.

خشين، پيژنا ناف بهلګيت مشک، دهنګن ناف پهلهخی.
دهنګن پيژنا ناف تراش وپويش و پهلهخی
الغشيش، الخفف، التشنشه

Xişên: Pêjna nav belgêt hişik, dengê nav pel-
exî, dengê pêjna nav tiraşa pwiş û pelexî.
خشاننا هستي: خهلهنا هستي، ژده چونا هستي.

ژکېون
الفلح

Xişana hestî: Xelha hestî, ji cih çûna hestî.
ji gih çûn.

خشاننا ګها: حوړيسينا ګها ژده، ژګه چون
الانزلاق

Xişana giha: Hulsîna giha ji cih, ji gih çûn.
خش، رازی بون، وهک پيژي نهز خشا خوه نابېنم، لېرهاتن،
دهرفت دهواف، دهليفه

القناع، الرضي، المجال

Xiş: Razîbûn, wek bêjî ez xişa xwe nabînim.
liber hatin, derfet, derav, delîve.

خش دېتن: رازی بون، لېره هاتن، درفت دېتن
الافتناع، الرضاء، القبول

Xişdîtin: Razî bûn, liber hatin, derfet dîtin.
خشم: باميله، کوشهک، نهزان، سويتار
المافون، الجاهل

Xişm: Bahêle gewşek, nezan, swîtar.

خشم بون: کوشهک بون، باميله بون، نهزان بون، سويتار
بون
التافن، التجهيل

Xişm bûn: Gewşek bûn, bahêle bûn, nezan
bûn, swîtarbûn.

خشم بوی: کوشهک بوی، باميله بوی، نهزانی بوی، سويتار
بوی
الافين، الجاهل

zanî, **Xişm bûy:** Gewşek bûy, bahêle bûy, ne
bûy, swîtar bûy.

خيلما پيشوييا: كوله

الناموسيه، الكله

Xilveta Pêşwîya: kulle.

خفتان، فيستان، كراس، كورتهك

الفيستان

Xiftan: Fîstan, kiras, kurtek.

خلایچک: گهریت بدویفیکه، خهلهکیت لسه ریک، خریکت پیکه

دوائر مسلسل، دوائر کهریه

Xilavîşk: Gerryêt bi dwîvêkve, xelekê li se-rêk, xirrkê pêkv.

خلف: گری دانک، داف، دافا خهلهک بوگریدانی

الریق، الریق، الهمق، الشرعه، الانضبطه

Xilf: Girêdank dav, dava xelek bo girêdanê.

خلفا نیرچیر: داف

المقط، للمصيد

Xilfa nêrçîrê: Dav.

خلیفک: سهل متشک

الکواره، الجزع، الشوره، العساء، الخلیه

Xilêfk: Selmêşk.

خلهان، خلیان، ژکه چون، ژجه خشان، ژجه حولیسین.

ژجه خشان

الانسلخ، الانزلق

Xilhan = Xilyan: Ji cih çûn, ji cihxişan, ji cih hulîsan, ji cih xişan.

خلهای، خلیای: ژکه چری، ژجه چری، ژجه حولیسی، ژجه خشی

المنخلع، المنزلق

Xilhay = Xilyay: Ji cih çûy, ji cih hulîstî, ji cih xişay.

خایندن، ژکه برن، ژجه برن، ژجه حولیسندن، ژجه خشانندن

الخلع، الازلق

Xilandin: Ji gih birin, ji cih birin, ji cih hulîsandin, ji cih xişandin.

خلاندی: ژجه بری، ژکه بری، ژجه خشانندی، ژجه حولیساندی

الخلوع

Xilandî: Ji cih birî, ji gih birî, ji cih xişandî.

ji cih hulîsandî.

خلاسی: دویهای، کوتایی

النهايه، التفاد، النفد

Xilasî: Dwîmahî, kûtayî.

خلاص بون، دویهای بون، کوتایی بون

الانتها، التفاد

Xilasbûn: Dwîmahî bûn, kûtayî bûn.

خلاص بوی، دویهای بوی، کوتایی بوی

المنتهی، المنفود

Xilasbûy: Dwîmahî bûy, kûtayî bûy.

خلاص تر، دویهای تر، کوتایی تر

الانتهی، الانفد

Xilas tir: Dwîmahî tir, kûtayî tir.

خلاص گرن، دویهای گرن، دویهای نینان، کوتایی گرن

الانتهاء، الانفاد

Xilas kirin: Dwîmahî kirin, dwîmahî înan, kûtayî kirin.

خلاص کری، دویهای کری، دویهای نینای، کوتا کری

المنتهی، المنفد

Xilas kirî: Dwîmahî kirî, dwîmahî înan, kûtayî kirî.

خلاسیاتی، دویهایاتی، کوتایاتی، دویهایینی، کوتایینی

النهايه، التفاد

Xilasîyatî: Dwîmahîyatî, kûtayî, dwîmahî, kûtayî.

خلایه، خنخله، خمخوره، خمخوته

الوجور، الهور، الهائر

Xilxile: Xinxile, ximxorre, xim xote.

خلخه کین، راهاوژوتن، قیت کین، نیرهش کین، هودان

نژده کین، بهردانا دویف

الشن، الغاره، الهجرم، المطارده

Xilfekirin: Rahajotin, qît kirin, êreş kirin, herdana dwîvhewdan, nijdekirin.

خلخه کین، راهاوژوتن، قیت کین، نیرهش کین، هودان

نژده کین، بهردانا دویف

الشن، الغاره، الهجرم، المطارده

Xilfekirin: Rahajotin, qît kirin, êreş kirin, herdana dwîvhewdan, nijdekirin.

خمسه: خمس. نامانی بیفانی
المکبال

Xims: Xisim. amanê pîvanê.

خمب: جهنم رنگ کرنی. کولوزی رنگ کرنی
المصبغ، دن الصبغ

Ximb: Cihê reng kirinê. kulozê reng kirinê.

خمب دار: رنگ کەر. رنگدار
الصباغ، النیلی

Ximbdar: Reng ker. reng dar.

خمب داری: کاری رنگ کرنی. رنگداری
المصباغ

Ximbdarf: Karê reng kirinê. rengdarî.

خمفوته: خمفوره. خنخله. خلخله. بوت
التفیف، المجوف للشجر

Ximxote: Xim xore. xinxile. xilxile. bot.

خمفوتیه: خمفورهیه. خنخلهیه. خلخلهیه. بوتانی
الجوف، التفه، الجوفیه

Ximxoteyf: Ximxoreyf. xinxileyf. xilxilyf.
botatî.

خمفوته بون: خمفوره بون. خنخله بون. خلخله بون. بوت
بون
التجوف

Ximxotebûn: Xim xore bûn. xinxile bûn.
xilxile bûn.bot bûn.

خمفوته بوی: خنخله بوی. خلخله بوی. بوت بوی
خمفوره بوی
المجوف

Ximxotebûy: Xinxile bûy. xilxile bûy.bot bûy.

خمفوته تر: خمفوره تر. خنخله تر. خلخله تر. بوت تر
الاجوف

Ximxotetir: Xim xore tir. xinxiletir. xilxile
tir.bot tir.

خمفوته کرن: خمفوره کرن. خنخله کرن. خلخله کرن. بوت
کرن
التجوف، الاجوف

Ximxotekirin: Xim xore kirin. xinxile kirin.
xilxile kirin.bot kirin.

خمفوره: خنخله. خلخله. خمفوته
الوجز، الهور، الهائر، الخنخله

Ximxorre: Xinxile. xilxile. ximxote.

خمفورهیه: خنخلهیه. خلخلهیه. خمفوتیهیه
الهوريه، الهبوره، التخلخل

Ximxorreyf: Xinxileyf. xilxileyf. ximxoteyf.

خمفوره بون: خنخله بون. خلخله بون. خمفوته بون
التخلخل

Ximxorrebûn: Xim xile bûn. xilxilebûn. xim
xote bûn.

خمفوره بوی: خنخله بوی. خلخله بوی. خمفوته بوی
التخلخل

Ximxorrebûy: Xim xile bûy. xilxilebûy. xim
xote bûy.

خمفوره تر: خنخله تر. خلخله تر. خمفوته تر
الاخلل

Ximxorretir: Xim xile tir. xilxile tir. xim xote
tir.

خمفوره کرن: خنخله کرن. خلخله کرن. خمفوته کرن
التخليل، الاخلال

Ximxorrekirin: Xim xile kirin. xilxile kirin.
xim xote kirin.

خمفوره کری: خنخله کری. خلخله کری. خمفوته کری
المخلخل

Ximxorrekirî: Xim xile kirî. xilxile kirî. xim
xote kirî.

خمفوره یاتی: خنخله یاتی. خلخله یاتی. خمفوته یاتی
الخلخله

Ximxorreyatî: Xim xileyatî. xilxileyatî. xim
xoteyatî.

خمفمگ کونیت دفنی. چافکت کبی
المتخره، الخيشوم، النعمه

Xim ximk: Kunêt difnê. çavkêt kepî.

خمفمگ به لبون: خممک بلند بون. خممک قریبون
النت، النتیت من الغیظ

Ximximk belbûn: Xim ximk bilind bûn.
ximximk firr bûn.

خَنَتِ تَر: تَسَر تَر، خَوَش تَر، دَل خَاز تَر، بَرزَهخَف تَر.
بَرْزَهخَف تَر: اَلْاَسْعَد، اَلرَّفْع، اَلرَّغْد، اَلْهَنَاء

Xinêtir: Teser tir. xweş tir. dil xaz tir. berzezhf tir. berfireh tir.

خَنَتِ كَرَن: تَسَر كَرَن، خَوَش كَرَن، دَل خَاز كَرَن.

بَرْزَهخَف كَرَن: بَرْزَهخَف كَرَن

اَلْاَسْعَد: اَلرَّفْع، اَلرَّغْد، اَلْهَنَاء

Xinêkirin: Teser kirin. xweş kirin. dil xaz kirin. berzezhf kirin. berfirehkirin.

خَنَتِ كَرِي: تَسَر كَرِي، خَوَش كَرِي، دَل خَاز كَرِي.

بَرْزَهخَف كَرِي: بَرْزَهخَف كَرِي

اَلْمُسْعَد، اَلرَّفْع، اَلرَّغْد، اَلْمَهْنِئَة

Xinêkîrî: Teser kirî. xweş kirî. dil xaz kirî. berzezhf kirî. berfireh kirî.

خَنْجِيَّاتِي: تَسَرَاتِي، تَسَرِيَّاتِي، خَوَشِي، دَل خَازِي.

بَرْزَهخَفِي: بَرْزَهخَفِيَّاتِي

اَلْاَسْعَادَة، اَلرَّفَاعِيَة، اَلرَّغْد، اَلْهَنَاء

Xinêyatî: Teserati. teseriyati. xweşî. dil xazî. berzezhfî. berfirehyati.

خَنْجِيَّتِه: تَام نَخَوَش، تَام كَرَان، تَام كَوَيْكِي

اَلصَّمْت، اَلزَّنْج، اَللَّهْن، اَلقَنَم، اَلقَانَم لِلجَوَز وَنَحَرَه

Xinîne: Tam nexweş. tamgiran. tam kwîfkî.

خَنْخَلَه: خَلْخَلَه، خَمْخُورَه، خَمْخُوتَه

اَلْهَوَر، اَلْوَجَز

Xinxile: Xilxile. ximxore. ximxote.

خَنْجِيَك: خَوَشِيَك، تَسَرِي، دَل خَازِي، خَوَشِيَّاتِي

اَلْمُسْعَد، اَلْمَرْج، اَلرَّفَاء، اَلرَّغْد

Xinêk: Xwezîk. teserî. dilxazî. xweşiyatî.

خَنْخَلَانْدَن: خَمْخُورَه كَرَن، خَمْخُوتَه كَرَن، خَلْخَلَه كَرَن

اَلتَّهْوِير، اَلْاِخْلَال

Xinxilandin: Ximxore kirin. ximxote kirin. xilxile kirin.

خَنْخَلَانْدِي: خَمْخُورَه كَرِي، خَمْخُوتَه كَرِي، خَلْخَلَه كَرِي

اَلْمَهْوَر، اَلْمُخْلَل

Xinxilandî: Ximxore kirî. ximxote kirî. xilxile kirî.

خَمْخُوتَه كَرِي، خَمْخُورَه كَرِي، خَنْخَلَه كَرِي، خَلْخَلَه كَرِي، بَوَت كَرِي

اَلْجَوَف

Ximxotekîrî: Xim xorekirî. xinxile kirî. xilxile kirî. bot kirî.

خَنْجِي: رَوَكُومِي، نَنِي

اَلْهَار، اَلْهَار لِلْكَلْب

Xinzîrî: Vukumî. inîrrî.

خَنْجِي: رَوَكُومِي، نَنِي، سَرَكَش بَوِي، شَهْمَبُوز بَوِي

اَلْكَلَج، اَلْمُتَمَرَّد، اَلْعَاصِي

Xinzîrî: Rukumî. îinîrrî. serkeşbûy. şembûz bûy.

خَنْجِي: رَوَكُومِي، نَنِي، عَشْرِيْن، سَرَكَش بَوِي، شَهْمَبُوز

بَوِي

اَلْكَلَج، اَلْكَلَاخ، اَلْمُتَمَرَّد، اَلْعَصِيَان، اَلْهَيْر

Xinzîrîn: Rukumîn. inîrrîn. îinîrrîn. serkeşbûn. şembûz bûn.

خَنْجِي: رَوَكُومَانْدَن، نَنِي، عَشْرَانْدَن، سَرَكَش كَرَن.

شَهْمَبُوز كَرَن

اَلْاَهْرَار، اَلتَّهْوِير، اَلْاَكْلَاج

Xinzîrandîn: Rukumandin. inîrandîn. inîrandîn. serkeşkirin. şembuz kirin

خَنْجِي: تَسَرِي، تَسَر، خَوَش، دَل خَاز، بَرْزَهخَف.

بَرْزَهخَف

اَلْمُسْعَد، اَلرَّفْع، اَلرَّغْد، اَلْهَنَاء

Xinê: Teserî. teser. xweş. dil xaz. berzezhf. berfireh.

خَنْجِي بَوِي: تَسَر بَوِي، خَوَش بَوِي، دَل خَاز بَوِي، بَرْزَهخَف

بَوِي، بَرْزَهخَف بَوِي

اَلتَّسْعَد، اَلتَّهْنِئَة، اَلرَّغْد، اَلرَّفْع

Xinêbûn: Teser bûn. xweş bûn. dil xaz bûn. berzezhf bûn. berfirehbûn.

خَنْجِي بَوِي: تَسَر بَوِي، خَوَش بَوِي، دَل خَاز بَوِي.

بَرْزَهخَف بَوِي، بَرْزَهخَف بَوِي

اَلْمُسْعَد، اَلرَّفْع، اَلْهَنَاء، اَلرَّغْد

Xinêbûy: Teser bûy. xweş bûy. dil xaz bûy. berzezhf bûy. ber fireh bûy.

خېچ خېچ بون: کير کير بون، ريز ريز بون، تښه تښه بون
المخطوط، المسطر

Xiçxiçbûn: Gîrr gîrr bûn. rêz rêz bûn. tevle
tevle bûn.

خېچ بوی: کير بوی، ريز بوی، تښه بوی، حیثی بوی، راف
بوی

المخطوط، الاسطر

Xiçbûy: Gîrr bûy. rêz bûy. tevle bûy. hêşî bûy.

خېچ خېچ بوی: کير کير بوی، ريز ريز بوی، تښه تښه بوی
المخطوط، الاسطر

Xiçxiçbûy: Gîrr gîrr bûy. rêz rêz bûy. tevle
tevle bûy.

خېچ خېچ تر: کير کير تر، ريز ريز تر، تښه تښه تر، راف
راف تر

المخطوط، الاسطر

Xiçxiçtir: Gîrr gîrr tir. rêz rêz tir. tevle tevle
tir. rav rav tir.

خېچ کون: کير کون، ريز کون، تښه کون، حیثی کون، راف
کون

المخطوط، التسطير

Xiçkirin: Gîrr kirin. rêz kirin. tevle kirin. hêşî
kirin. rav rav kirin.

خېچ خېچ کون: کير کير کون، ريز ريز کون، تښه تښه کون
المخطوط، التسطير

Xiç xiç kirin: Gîrr gîrr kirin. rêz rêz kirin.
tevle tevle kirin. rav rav kirin.

خېچ کړی: کير کړی، ريز کړی، تښه کړی، حیثی کړی
المخطوط، المسطر

Xiçkirî: Gîrr kirî. rêz kirî. tevle kirî. hêşî kirî.

خېچ خېچ کړی: کير کير کړی، ريز ريز کړی، تښه تښه کړی،
راف راف کړی

المخطوط، المسطر

Xiç xiç kirî: Gîrr gîrr kirî. rêz rêz kirî. tevle
tevle kirî. rav rav kirî.

خيچاندين کير کون، ريز کون، تښه کون، حیثی کون، راف
کون

المخطوط، التسطير

Xiçandin: Gîr kirin. rêz kirin. tevle kirin. hêşî
kirin. rav kirin.

خنځله بون: خمخوره بون، خمخوته بون، خلخله بون
التهور، التخلخل

Xinxilebûn: Ximxore bûn. ximxote bûn. xilx-
ile bûn.

خنځله بوی: خمخوره بوی، خمخوته بوی، خلخله بوی
الهائر، المتخلخل

Xinxilebûy: Ximxore bûy. ximxote bûy. xilx-
ile bûy.

خنځله تر: خمخوره تر، خمخوته تر، خلخله تر
الاهور، الاخلل

Xinxiletir: Ximxore tir. ximxote tir. xilxile tir.

خنځله کون: خمخوره کون، خمخوته کون، خلخله کون
التهور، الاخلال

Xinxilekirin: Ximxore kirin. ximxote kirin.
xilxile kirin.

خنځله کړی: خمخوره کړی، خمخوته کړی، خلخله کړی
المهور، المخلل

Xinxilekirî: Ximxore kirî. ximxote kirî. xilx-
ile kirî.

خنځله یی: خمخوره یی، خمخوته یی، خلخله یی
الهور، الهيار، الخلل

Xinxileyî: Ximxoreyatî. ximxoteyî. xilxileyî.

خن خن: کس د دفنارا د ناخفتیت

الخفاف، کان صوته بخرج من منخره

Xin xnf: Kesê di difnara di axvî.

خنځنیاتی: ناخفتنا د دفنارا دهیت
الخفنه

Xinxinlyatî: Axiftina di difnara dihêt.

خېچ: کير، ريز، تښه، حیثی
الخط، المسطر

Xiç: Aîrr. rêz. tevle. hêşî.

خېچ خېچ: کير کير، ريز ريز، تښه تښه، حیثی حیثی،
راف راف

المخطوط، المسطر

Xiçxiç: gîrr gîrr. rêz rêz. tevle tevle. hêşî hêşî.

خېچ بون: کير بون، ريز بون، تښه بون، حیثی بون
المخطوط، التسطر

Xiçbûn: Gîrr bûn. rêz bûn. tevle bûn. hêşî bûn.

خير خير، خيرقن: بخ كف. خريقن، خيس خيس
العشجوه، الشخير، النخير

Xîrxîr = Xîrên: Pix pix. kif kif. xiriqên xîs
xîs.

خيرى: خريقن، بخين، كفين، خيستين
العشجوه، النخر، الشخر

Xîrf: Xiriqên. pixên. kifên. xîsên.

خير: بهرشيشك. ناخ كيزك. كيز
الرمل، الحصى

Xîz: Berşîşk. axkîzk. kîz.

خيريه بهر كيزه بهر. بهرشيشك، كيش
الغصه، الرضراض

Xîzeber: Kîzeber. ber şîşk. kîş.

خيرزان: مشارى مازن
المشار الكبير

Xîzan: mişarê mezin.

خيرزان: فەقير. بهلنگاز. ژار. دەست تەنگ. خەلکى مالى
الفقير

Xîzan: Feqîr belingaz. jar. destteng. xelkê
malê.

خيرزاني: فەقيرى. بهلنگازى. ژارى. دەست تەنگى.
الفقر، العوز، الفاقه

Xîzanî: Feqîrî. belingazî. jarî. desttengî.

خيراروك: بن گوھكىت ماسى: توخمه كى گييا به
الفصمه للسملكه، نبات عشبى

Xiyarok: Bin guhkê masî. tuxmekê giyaye.

خيرچت ثمانى ودمستا: رافيت دەست وئەنيا
السرو

Xîçêt enîûdesta: Ravê dest û eniya.

خيريار: فيقى به كه وهك تروزي
الخيار، القاء

Xîyar: Fêqîyeke wek tirozî.

خيس خيس، خيسين: خير، كز كز
الكريز، صوت الصر المختق

Xîs xîs = Xîsên: Xir xir. kiz kiz.

خيش كوينيك. فەردك. جھال. تير. تەليس
الكيس، العدل، من القنب

Xîş: Gwînik. ferdik. cihal. têrr. telîs.

خير خجاندن كير كير كرن. ويز ريز كرن. تەقلە تەقلە
كرن. راف راف كرن
التخيط، التسطير

Xîçxîçandin: Gîr gîr kirî. rêz rêz kirî. tevle
tevle kirî. rav rav kirî.

خير: كير، ويز، تەقلە. حيشى. خيج. راف
الخط، السطر

Xîrr: Gîrr. rêz. tevle. hêşî. xîç. rav.

خير خير: كير كير. ويز ويز. حيشى حيشى. تەقلە تەقلە.
خيج خيج كرن. راف راف كرن
المخطط، المسطر

Xîrr xîrr: Gîrr gîrr. rêz rêz. tevle tevle. hêşî
hêşî. xîç xîç kirin. rav rav kirin.

خير خير بون: خيج خيج بون. كير كير بون. تەقلە تەقلە
بون. حيشى حيشى بون. راف راف بون
التخطط، التسطر

Xîrrxîrrbûn: Xîç xîç bûn. gîrr gîrr bûn. tevle
tevle bûn. hêşî hêşî bûn. rav rav bûn.

خير خير بوى: خيج خيج بوى. كير كير بوى. تەقلە تەقلە
بوى: حيش حيش بوى. راف راف بوى
المخطط، المسطر

Xîrr xîrr bûy: Xîç xîç bûy. gîrr gîrr bûy. tevle
tevle bûy. hêşî hêşî bûy. rav rav bûy.

خير خير تر: خيج خيج تر. كير كير تر. تەقلە تەقلە تر.
حيشى حيشى تر
الاسطر، الاخط

Xîrrxîrrtir: Xîç xîç tir. gîrr gîrr tir. tevle tevle
le tir. hêşî hêşî tir. rav rav tir.

خير خير كرن: خيج خيج كرن. كير كير كرن. تەقلە تەقلە
كرن. حيشى حيشى كرن
التخيط، التسطير

Xîrrxîrr kirin: Xîç xîç kirin. gîrr gîrr kirin. tevle
tevle kirin. hêşî hêşî kirin. rav rav kirin.

خير خير كرى: خيج خيج كرى. كير كير كرى. تەقلە تەقلە
كرى. حيشى حيشى كرى
المسطر، المخطط

Xîrrxîrr kirî: Xîç xîç kirî. gîrr gîrr kirî. tevle
tevle kirî. hêşî hêşî kirî. rav rav kirî.

خوهماکرین: دییارکرین، ناشکرا کرین، بەلی کرین
الاطهار، التخصیص، الكشف

Xweyakinin: Diyarkirin, aşkirakirin, belikirin.

خوهماکرێ: دییارکرێ، ناشکرا کرێ، بەلی کرێ
المظهر، الشخص، الكشف

Xweyakirî: Diyarkirî, aşkirakirî, belikirî.

خوهماکەر: دییارەر، ناشکراەر، بەلی ەر
الشخص، الكشف

Xweyaker: Diyarker, aşkiraker, beliker.

خوہ بنائی رانا: ناف فەخارنا رازایی، ناف فەخارنا لەر
زکی
الکرع

Xwe bi avê ranan: Av vexarna razayî, av vex-
arna li ser zikî.

خوهمەرست: خوہیان
الانانی، عبادة الذات

Xweperistin: Xwe viyan.

خوهمەرێس: خوہیایی
الانانی

Xweperêš: Xwe viyâi.

خوہپاراستن: خوہ پاورانکرین، خوہ ژێ دیرکرین
الشیاح، الاعتصام، المحافظ

Xeparastin: Xwe pawan kirin, xwe jê dwîr kirin.

خوہپارازتی: خوہ پاوران کرێ
الشائح، المعتصم، المحافظ

Xweparastî: Xwe pawan kirî.

خوہ تێوەرکرین: خوہ هافێتن، خوہ راکفاشتن، خوہ لێدان
الانفصاف، الوثوب

Xwetêwerkirin: Xwe havêtin, xwe ragivastin,
xwe lêdan.

خوہ تێک وەرکرین:
الاحتضان، التعانق

Xwetêkwerkirin.

خوہ تێک بون: دەست تێک وەردان، چونا سەر و ستووییت
تێک

القبوع، التحفز، القز للشر

Xwetêkbirin: Dest têk werdān, çûna ser û
stwîyêt êk.

خوہ بون: بشکفتن، کەش بون، فەبون، پەقان
الرميف، التفره، القعالة، الانبثاق، الوصف

Xîvbûn: Bîşkiftin, geşbûn, vebûn, peqan.

خوہفەت: چادر، کوین، رەشمال، خانێن پەروکی
الغبية، الوطاق

Xîvêt: Çadır, kwîn, reşmal, xaniyê perokî.

خوہفەتا پێشوییا: کولە
الکله، التاموسية

Xîveta pêşwîya: Kulle.

خوہیالا خوہی: سیتافک
الطيف

Xîyala xewê: Sîtafk.

خوہ: بنیات، بن کار، شێهنتە، شەنگستە
الاصل، الاساس، الكريس

Xîm: Binyat, bin kar, şêhinte, şengiste.

خوہ کولان: بنیات کولان، شەنگستە کولان
الکرس، التكریس، الاكراس

Xîmkolan: Binyat kolan, şengiste kolan.

خوہ دانان: بنیات دانان، شێهنتە دانان
التكریس

Xîm danan: Binyat danan, şêhinte danan.

خوہ: کەس، بنگوکا تێشتی
عين الشئ، الذات، النفس، الشخص

Xwe: Kes, bingoka tiştî.

خوہبون: کەس بون

التكوين الذاتى، التخصف، الانكشاف

Xwebûn: Kes bûn.

خوہبوی: کەس بوی

المكون ذاتيا وتلقائيا، المتشخص، المكشوف

Xwebûy: Kes bûy.

خوہی: کەس وکارێت مروفی

العيله، العيل، القربى، الاهل

Xweyî: Kes û karêt mirovî.

خوہیاتی: کەساتی، دیباری، ناشکرای، بەلییاتی
الذاتية، الشخصيه، القربى، الظهور، البيان

Xweyatî: Kesatî, diyarî, aşkirayî, beliyatî.

خوه دېتې: زرتک
المغتر بنفسه

Xwedftf: Zirtek.

خوه دېتې: زرتکې
المغرور بنفسه، المتجبر

Xwedftin: Zirtekf.

خوه نياس: خوه نياس
العارف لنفسه

Xwedftf: Xwe niyas.

خوه دېتې: خوه نياسين
معرفة النفس

Xwedftin: Xweniyasin.

خوه پستېن: خوه راگرې، خوه بهلې کړې، خوه روکماندې
تحقيق الذات

Xwepesinfn: Xwe ragirf. xwe belikiri. xweruk
mandi.

خوه پستاندن: خوه راگرتن، خوه بهلې کړن، خوه روکماندن
الظهار

Xwe pesinandin: Xwe ragirtin. xwe belikirin.
xwe rukmandin.

خوه بهلې کړن: خوه ناشکرا کړن، خوه دبارکړن، خوه
رويدان
المظاهره

Xwe belikirin: Xwe askirakirin. xwe diyar
kirin. xwe rwidan.

خوه دانا پاش: خوه فهگرتن، خوه فهکيشان، باشقهچون.
خوه دويرکړن
الغزله، الابتعاد

Xwe dana paš: Xwe vegirtin. xwe vekēšan.
pašve çûn. xwe dwîrkirin.

خوه دان کړن: سهخيبر کړن، ماتي کړن، ديهن دان، دپندان
التربية، الرعاية

Xwe dankirin: Sexbêrkirin. matîkîrin. dêhindan
dêndan.

خوه دان دمېش: خوه دان گز، خوه دان هي
ذات الطابع

Xwedandebeş: Xwe dan giz. xwe dan hî.

خوه جډ: ناکنجې، بڼه جډ، لجه مای
القطن، المواطن، اللبث

Xwecih: Akincî. binecih. licih may.

خوه جډ بون: ناکنجې بون، لجه مان
التوطن، القطن، التلبث

Xwecihbôn: Akincî bôn. licih man.

خوه جهېوې: ناکنجې برې، بڼه جهېوې، لجه مای
الموطن، المتقطن

Xwecihbây: Akincî bây. binecih bây. licih-
may.

خوه جهتر: ناکنجې تر، بڼه جهتر، لجه مان تر
الاقطن، الاوطن، اللبث

Xwecihtir: Akincî tir. binecih tir. licih man
tir.

خوه جهکړن: ناکنجې کړن، بڼه جهکړن، لجه هيلان
التوطن، الاقطن

Xwecihkirin: akincîkirin. binecihkirin. licih
hêlan.

خوه جهکړې: ناکنجې کړې، بڼه جهکړې، لجه هيلای
الموطن، المقطن

Xwecihkirf: Akincîkirin. binecihkirf. licih
hêlay.

خوه جهې: خوه جهېاتي: ناکنجېاتي، بڼه جهې، جډ ماتي،
ناکنجېني، بڼه جهېني

الضارة، الاستيطان، القطن

Xwecihf: Xwecihyatf. akincîyatf. binecihf.
cih manf. akincînf. binecihinf.

خوه حولې کړن: خوه ژئ شويشتن
التنصل، التبرؤ

Xwehulfkirin: Xwe jê şwîştin.

خوه حولې کړې: خوه ژئ شويشتن
المتنصل، المتبرؤ

Xwehulfkirf: Xwe jê şwîştî.

خوه خوهرې: ټک دو خاړن، سهرکړينگان
التآكل الذاتي

Xwexwert: Êk du xarin. ser kîrîn kan.

خوه دانا پشت چهپهرا: خوه پارازتن، خوه په‌نی کرن
المثد، المستر خلف حاجز من العدو

Xwedana pişt çepera: Xwe parastin. xwe penî kirin.

خوه دا: خوه‌دئ، خودئ
الله جل جلاله

Xweda: Xwedê . Xudê.

خوه‌دان: سەمیان
الرب، المصاحب

Xwedan: Semyan.

خوه‌رستی: موکوم، بنه جه، بن گرتی
الراسخ، الثابت، الوطيد، الراس، المؤيد

Xweristf: Mukum. binecih. bingirtî.

خوه‌رستی: تشتتی بخوه شین بوی، تشتتی بخوه هه‌لادی،
نه‌چاندی

الناسی تلقائیا

Xweristf: Tiştêbixwe şîn bûy. tişt bi xwe hel-day. neçandî.

خوه‌رسن: موکوم بون، بنه جهبون، بن گرتی بون
الرسوخ، الثبات، الوطد الرسو، الايد

Xweristin: Mukum bûn. binecih bûn. bingirtî bûn.

خوه‌رسن: بخوه شین بون، نه‌چاندن، بخوه‌هه‌لادن
النمو الذاتی

Xweristin: Bixwe şîn bûn. neçandin. bi xwe heldan.

خوه‌ر: خارن، زاده، زکا، ناه
الاكل، الطعام، الغذاء

Xwer: Xarin. zad. zika. ah.

خوه‌را: گه‌له‌خومر
المصوم، الاكول

Xwera: Gelexwer.

خوه‌رک: کولیبه‌که گوشتی دخت، کولیا گوشت رزاندنی
الاكلة، الغنقریت، مرض

Xwerk: Kulîyake goştî di xot. kulîya goşt ri-zandinê.

خوه‌ژیک: خوه‌قیای، خوه‌په‌رست، به‌ر لخواه، به‌ر ده‌لیف
الانانی، المستاثر، المرتزق

Xwejik: Xwe viyay. xwe perist. berlixwe. ber deliv.

خوه‌ژیک: تشتتی بخوه بژیت رابیت که‌س سه‌خبیتر نه‌که‌ت و
نه‌ژینیت

الحياة الذاتیة

Xwejikf: Tiştê bi xwe bijît rabît kes sexbêr neket û nejinît.

خوه ژیک راکیشان: خوه ژیک ئینانا ده‌رفه
المط، التمثلی

Xwejêk Rrakêşan: xwe jêk înana derve .

خوه روکماندن: خوه په‌سناندن، خوه راگرتن، نه‌فوله‌کرن
التمرد، الاضراب، الاعتصام

Xwe Rrukmandin: xwe pesandin. xwe ragirtin. neqolekirin.

خوه راڤی: بخوه‌باتی، لنک خوه‌بی، نه‌و بخوه‌بی
تلفاتی، عفوی، ذاتی

Xwerraf: Bixweyatî. linik xweyî. ew bixweyî.

خوه سه‌: خوپر، پاقر، خوماال
الخص، الصافی، الخالص، المستقل

Xweser: Xurri. paqij. xomal.

خوه‌سه‌ری: خورپیاتی، خوماالی
الخصوصیة، الخلاصة، الصفاء

Xweserf: Xurriyatî. xomalî.

خوه‌راگرتن: خوه روکماندن، خوه په‌سناندن، خوه موکوم
کرن

المقاومة، الصمود

Xwerragirtin: Xwe rukmandin. xwepesinan-din. xwe mukumkirin.

خوه‌راگرتی: خوه روکماندی، خوه په‌سناندی، خوه موکوم
کری

القائم، الصامد

Xwerragirtf: Xwe rukmandî. xwe pesinandî. xwe mukumkirî.

خوه‌زی: دل قیان، داخاز، قبیان، خازتن، دل خاز
التمنی، اللیت، الامنیة، البغیة

Xwezî: Dil viyan. daxaz. viyan. xaztin. dilxaz.

خومشتلیاتی: نه‌فینداری، قبیان
الود، الحب، الرمنق

Xweštivyatf: Evindarf. viyan.

خومگرن: تشتی بخوه شولکت بَن کس
العمل، التلقانی، الفعل الاوتوماتیکی

Xwekirin: Tištê bixwe şolket bē kes.

خومگرنی: کرنا بخوه
الفعل الذاتي

Xwekerf: Kirina bi xwe.

خومه‌گرتن: خومه‌کیشان، پاشه چون، خوه‌دان پاش
الاحجام

Xwevegirtin: Xwe vekêşan. paşve çûn. xwe-
dan paş.

خوه له‌گرتی: خوه‌ه‌کیشای، پاشه چوی، خوه‌دای پاش
المحم

Xwevegirtf: Xwe vekêşay. paşve çûy. xwe
day paş.

خوه له‌چاندن: خوه له‌نگاندن، خوه خه‌لاندن، فر لخواه دان
الفرل

Xwevaçandin: Xwe lengandin. xwe xeland
virr lixwe dan.

خوه گهرم گرن: خوه دانا ناگرنی
الاصطلاح، الاستدفاء

Xwe gerimkirin: Xwe dana agirf.

خوه کوژتن: خوه‌توباندن، خوه تن بون
الانتحار

Xwekujtin: Xwe topandin xwe tê birin.

خوه کوژتی: خوه‌توباندی، خوه تن بری
المنحدر

Xwekujtf: Xwe topandf. xwe tê birf.

خومگرتی: موکوم، بنه‌جه، بن گرتی، نازا
المستقر، الرسخ، الثابت، الراسی، الصامد، المقارم

Xwegirtf: Mukum. bincecih. bin girtf. aza.

خومگرتن: موکوم بون، موکومی، بن گری، بن گرتی،
بنه‌جی، نازایی

القرار، الرسو، الثبات، المقاومه، الرسوخ، الصمود، التوطد
Xwegirtin: Mukum bûn. mukumf. bin girf.

bin girtinî. bincecihf. azayf.

خومژین: خومرايون، خومشین بون، خوه‌رسن
النمو الذاتي

Xwejin: Xwe rabûn. xwe şin bûn. xwe ristin.

خومش میر: میرچاک، تن ه‌می، له‌شکر، میرباش
الخبق، الشجاعه، الباسل، الوتاب

Xweşmêr: Mêrçak. têheyf. leşker. mêrbaş.

خومش میری: میرچاک، تن ه‌ماتی، له‌شکری، میرباشی
الخبق، الشجاعه، البساله

Xweşmêrf: Mêrçakî. têheyatî. leşkerî. mêrbaşî.

خومش خومشک: سیمکیت کوشتی
الغدد اللحمیه

Xweş xweşk: Sêmkêt goştî.

خومش خومشک: خنق و ته‌سر، کیف خوه‌ش، دل گه‌شی
المفرحات، المسرآت

Xweşxweşk: Xinê û tesar. keyf xweş. dil geşî.

خومش: دل گه‌شی

الساخن، الطیب، اللذیذ، النعیم، الهنی

Xweş: dil geşî.

خومشی، خومشیاتی: دل گه‌شاتی
السوخ، اللذ، النعمه، الهناء، الطیبه

Xweşf. Xweşfyatf: Dil geşatî.

خومشاف: شهره‌تا میویژا، نا‌فا میویژیت که‌لاندی
نفع الزییب ونحوه

Xweşav: Şerbeta mēwîja. ava mēwîjê kelandî.

خومشکرنا نامانا: خه‌چاندن

الرب، التمریج، للوانی الخزفیه والفخاریه

Xweşkirna amana: Xerricandin.

خومش مروف: چاک، قه‌نج، باش، خیرخاز، دلوقان
المحسن، النبیل

Xweş mirov: Çak. qenc. baş. xêrxaz. dilovan.

خومش مروفی: چاکباتی، قه‌نجی، باشی، خیرخازی،
دلوقانی

الاحسان، النبل

Xweş mirovf: Çakîyatî. qencî. başî. xêr xazî.
dilovanî.

خومشتلی: نه‌فیندار، قین
الومیق، الحبیب، المحبوب

Xweştivf: Evîndar. vîn.

خوه لېو گرټن: بېهن راكرتن، مل په حنى، بېهن دريژى،
بارخراندن

الصبر، الجلد، التحمل، الصمود

Xwe libergirtin: bêhin ragirtin. mil pehnî. bêhin dirêjî. bar xirrandin.

خوه لېو گرټى: بېهن دريژ، مل په حنى، بار خړين

الصابر، الجالد، المتحمل، الصامد

Xwe libergirtî: bêhin dirêj. mil peen. barxirrin.

خوه لېكى: نساخيپه كه دار وبارى وشينكاتى دگړيت، شوبه
الغفاء، مرض البياض الدقيقى للشجر والغافكه

Xwelikî: nesaxîyeke dar û barî û şînkati di girî. şobe.

خوه لېكى: رهنگى كه وړ، رهنگ خوهلى

الكاهن، الاوق، المغير، لون الاغبرار

Xwelikî: rengê gewir. rang xwelî.

خوه لېكى بون: شوبه يى بون

الكعب

Xwelikîbûn: şobeyî bûn.

خوه لهقن: خوه بزقن، خوه لهقن، تشتى بخوه بلغيت بن
نه كه ره كا ژد ره قه

التركه الاراديه، الحركة الذاتية

Xwelivîn: xwe bizivîn. xwe leqîn. tiştê bi xwe bilivîr bê agereka ji derve.

خوه لف: خوه بزق، خوه لهق، تشتى بخوه بلغيت بن نه كه ر

المتحرك الارادى، المتحرك الذاتى

Xweliv: xwe bizav. xwe leq. tiştê bi xwe bilivîr. bê eger.

خوه نيباس: خوه ناس، خوه زان، خوه ديتى

الفنو: ج/افناء

Xwenîyas: xwe nas. xwe zan. xwe dîtî.

خوه نيباسين: خوه ناسين، خوه زانين، خوه ديتن

معرفه الذات، معرفه النفس

Xwenîyasîn: xwe nasîn. xwe zanîn. xwe dîtin.

خوه ندهوار: خا نده فان، خوه نده فا

الفارى

Xwendewar: xandevan. xwendeva.

خوه گير: خوه چه رخي، خوه لف، خوه كه ر

السبر الذاتى، السياره، المحرك الذاتى

Xwegêrr: Xwe çerxî. xweliv. xwegerr.

خوه گيرى: خوه چه رخاندين، خوه لقين، خوه كه رمان

الحركة الذاتية، الدوره الذاتية

Xwegêrr: Xwe çerxandin. xwe livîn. xwe ger-rhan.

خوه لى: گلى ناگرى، قتم، كم

الضيق، الرماذ

Xwelf: Gilê agirî. qetîm. kim.

خوه لى پل: خوه ش پل

المه

Xwelf pel: Xweş pel.

خوه لېكدان: خوه پشانى، چه نگولوسكانى

المصارعه

Xwelêkdan: Xirre pişanê. çengoluskanê.

خوه لېكدان: خوه پېكه نان، په جريمه بون، پېكه رستن،

پېكه نوستن

الالتحام، التلازم، التلاحم، الالتئام

Xwelêkdan: Xwe pêkvenan. peçrîme bûn. pêk-veristin. pêkve nwîstin.

خوه لېكدان: پېكه ماى، په جريمه بوى، پېكه رستى،

پېكه نويسايى

الملتحم، الملتئم

Xwelêkday: Pêkvmay. peçrîme bûy. pêkver-istî. pêkve nwîşîyay.

خوه لى سى: زار، بن پېك، به لنگاز، بن كه س، ژوير، كم

سار

المنكود، الشقى، اللذيل، المسكين، التمسيس

Xwelfser: jar. bin pêk. belingaz. bêkesî. jwîr. kim ser.

خوه لى سى: زارى، به لنگازى، بن كه سى، ژويرى، كم

سارى

النكد، الشقاء، الذله، المسكنه، التعابه

Xwelfserî: jarî. belingazî. bêkes. jwîrî. kim serî.

خوههری: خوههریاتی: خاری، خاریاتی، فاجی، فیجی،
فیری، وریبادانی، فیریاتی، فاجیاتی، فیجیاتی

الاعوجاج، المیلان، المطفوف

Xwehrt = Xwehrtiyatf: Xarî. xarîyatf. vaçî.
vîçî. virrî. werbadanî. virrîyatf. vaçîyatf.
vaçîyatf. vîçîyatf.

خوههر: وریبادای، فیری، بادای
الدرد، المیل والعوج فی القضب

Xwehir: Werbaday. virr. baday.

خوههر بون: تیغه بون، قار بون
الزیغ، الزوغان

Xwehîrbûn: Lêve bûn. varr bûn.

خوه هافیتن: خوهفت کرن، لوت دان
القفز، الوثب

Xwe havêtin: Xwe fitkirin. lotdan.

خوئ: باری سوير، کفرئ سوير، سويری، سويراتی
الملح، العجر، العسجر

Xwê: Berê swîr. kevrê swîrî. swîratî.

خوئ دانگ: خهلیتک، خهلیتکی خوئ، تویرکی خوئ، نامان
خوئ
الملحه، التوفله

Xwêdank: Xelîtîk. xelîtîkê xwê. twîrkê xwê.
amanê xwê.

خوئ کرن: خوئ پیوه رکرن، سوير کرن
التعليق

Xwêkirin: Xwê pêwerkirin. swîrkirin.

خوئ کری: خوئ پیوه رکری، سوير کری
الملح

Xwêkîrf: Xwê pêwerkîrf. swîrkîrf.

خوئ بون: خوئ پیوه ربون، سوير بون
التعليق

Xwêbûn: Xwê pêwer bûn. swîr bûn.

خوئ بوی: خوئ پیوه ربوی، سوير ربوی
الملح

Xwêbûy: Xwê pêwer bûy. swîr bûy.

خوئیاتی: سويراتی، سويریاتی
الملحي

Xwêyatf: Swîratî. swîrîyatî.

خومدهواری: خاندنه فانی، خاندنه فانی
الفراس

Xwendewarf: xandevanî. xandinvanî.

خوه نال: کس نال

اسم الذات، الاسم الشخصي

Xwenav: kes nav.

خوه نامه: پي ناس
الهيبة، دفتر النفوس

Xwename: pênas.

خوههر: خار، فاج، فیج، فیری، بادای، وریبادای
المائل، العوج، المطفوف

Xwehir: xar. vaç. vîç. virr. baday. werbaday.

خوههر بون: خاربون، فاج بون، فیج بون، فیری بون، بادن
بون، وریبادان بون
التعوج، التمايل، الانعطاف

Xwehîrbûn: xar bûn. vaç bûn. vîç bûn. virr
bûn. badan bûn. werbadan bûn.

خوههر بوی: خاربوی، فاج بوی، فیج بوی، فیری بوی، بادای
بوی، وریبادای
المعوج، المائل، المطفوف

Xwehîrbûy: xar bûy. vaç bûy. vîç bûy. virr
bûy. badan bûy. werbaday.

خوههر تر: خارتر، فاج تر، فیج تر، فیری تر، بادای تر،
وریبادای تر

الاعطف، الاعوج، الاميل

Xwehîrtir: xar tir. vaç tir. vîç tir. virr tir. baday
tir. werbaday tir.

خوههر کرن: خارکرن، فاج کرن، فیج کرن، فیری کرن، بادن
وریبادان

التعويج، التميل، الاعطاف

Xwehîrkirin: xarkirin. vaçkirin. virrkirin. badan.
werbadan.

خوههر کری: خارکری، فاج کری، فیج کری، فیری کری، بادای
وریبادای، بادای

المعوج، المطفوف، المميل

Xwehîrkîrf: xarkîrf. vaçkîrf. virrkîrf. werba-
da baday.

	خودا: خودی: خودا الله جل جلاله
Xuda= Xudê: Xweda.	
	خودان: سەمیان الرب، المالك، الصاحب
Xudan: Semyan.	
	خودان بون: سەخبێر بون، ماتى بون، دێهن دان الترى
Xudanbûn: Sexbêr bûn. matî bûn. dêhindan.	
	خودان بوى: سەخبێر بوى، ماتى بوى، دێهن بوى الترى، المملك
Xudanbûy: Sexbêr bûy. matî bûy. dêhinbûy.	
	خودان تو: سەخبێر تو، ماتى تو، دێهندای تو، سەمیان تو الارى، الاصل، الاملك
Xudantir: Sexbêr tir. matî tir. dêhinday tir. semyan tir.	
	خودان كرن: سەخبێر كرن، ماتى كرن، دێهن دان، سەمیان كرن الترى، التملك
Xudankirin: Sexbêrkirin. matîkikin. dêhindan. semyankirin.	
	خودان كرى: سەخبێر كرى، ماتى كرى، دێهن دای، سەمیان كرى الترى، التملك
Xudankirî: Sexbêrkirî. matîkirî. dêhinday. semya kirî.	
	خودانى خودانىاتى: سەمیانى، سەمیانانى، سەخبێرئایى ماتىئایى، دێهندانى الربى، الملك
Xudanî = Xudanîyatî: Semyanî. semaynatî. sexbêrîyatî. matîyatî.	
	خودان كەر: سەخبێر كەر، ماتى كەر، دێهندان كەر الربى
Xudanker : Sexbêrker. matîker. dêhindanker.	
	خوبى: خومال، تورسى، خوسەر الخالص، الصافى، المحض، القح، الفرد، الافحاح
Xurî: Xomal. tursî. xweser.	

	خوئى خارى: خوئى پێوهر بوى، سویر بوى المتعل
Xwêxarî: Xwê pêwer bûy. swîr bûy.	
	خوئىرك: حیوانكه كى هویره شتى كىچا به تشتى دهلېلېنیت، تشتى هنج هنج دگەت، دپەرتینیت العن، السمیکاء، السوس، الارضه
Xwêrk: Hêwankekê hwîre şitî kêça ye tiştî di hilhilînî. tiştî hinc hinc diket.	
	خوئى واک: سویراتیا تیر، ناف خوئى الملوحه المركزه، ماء الملح
Xwê ravk: Swîratîya tir. av xwê.	
	خوئى دان: خوئى بپهروهر كرن بى تەرش وچاقرى التملیح للحيوان
Xwêdan: Xwê bi ber werkirin bo Terş û çavr.	
	خوئى: جەئى خوئى، ئوردى خوئى لى المالح
Xwêr: Cihê xwê. erdê xwê lê.	
	خوئى پەژ: خوئى بەر: جەئى خوئى بپهروهرشى وەردەن محل تملیح الحيوانات
Xwêrwîz = Xwêber: Cihê xwê bi ber terşî wer diken.	
	خوئى: سائور، فەلېتە، هەر وەكى هەى، كەتوهر الفوغاء، الرعاع، السافل
Xwêrî: Saor. felîte. herwekî hey. ketwer.	
	خوئىرئایى: سائورەبى، فەلېتەبى، كەتوهرى، هەروەكئایى الفوغائى، السفاله
Xwêrîyatî: Saorîyatî. felîteyî. ketwerî. herwîkeyatî.	
	خوئى: بارىه كە بچوێك گێره كا گروفر دكېشن كابانێ لى دگەن لعبه الدائره
Xutî: Yariyeke biçwîk gêrreka gurovir dikêşin kabanê lê diken.	
	خوت: خر الدائره
Xut: Xirr.	

خروج تر: شیبان تر، سرکه‌تن تر، پی قوت تر
الغالب

Xuroctir: Şıyan tir. serketin tir. pêqut tir.

خروج کرن: شیبان کرن، سرکه‌تن کرن، پی قوت کرن
الغالب

Xurockirin: Şıyankirin. serketinkirin. pêqut-kirin.

خروج کری: شیبان کری، سرکه‌تن کری، پی قوت کری
الغالب

Xurockirî: Şıyankirin. serketinkirî. pêqutkirî.

خروجی، خورجیاتی: شیبانی، سرکه‌تانی، پی قوتیاتی
الغالب

Xurocî. Xorocîyati: Şıyanî. serketinî. pêqutiyatî.

خوری: هری
الصوف، العهن

Xurf: Hiri.

خورگومان: خیرکیت لیک زفری، خیرکیت زفروک
اللوب، البرغی

Xurkoman: Xîrkêt lêk zivirî. xîrkêt zivrok.

خورگومان: گیزه‌فانک، گوشتین، دامان، پوسیده بون
الدوامه، الحلقه المفرغه، القلق، الضجر، السام، الهم

Xurkuman: Gêjevank. guhişîn. daman. posîde bûn.

خورمه: قسپیت
التقلیف

Xurme: Qespêt vestay.

خورت: شپای، زوددار، ستمکار، ویرای
القاهر، الظالم، المتسلط، القوى، الجبار، الکابر

Xurt: Şıyay. zordar. setemkar. wêray.

خورت بون: شیبان، زوداربون، ستمکاربون، ویران
التجبر

Xurtbûn: Şıyay bûn. zordar bûn. setemkar bûn. wêraybûn.

خورت بوی: شپای بوی، زوددار بوی، ستمکار بوی، ویرای
بوی

المتجبر، المتسلط

Xurtbûy: Şıyay bûy. zordar bûy. setemkar bûy. wêraybûy.

خوری بون: خومال بون، تورسی بون، خوسه‌ار بون
الصفاء، الخلوص، التمحض، القحج،

Xurfbûn: Xomal bûn. tursî bûn. xweser bûn.

خوری بوی: خومال بوی، تورسی بوی، خوسه‌ار بوی
المصفی، المخلص، المحمض، القحج،

Xurfbûy: Xomal bûy. tursî bûy. xweser bûy.

خوری تر: خومال تر، تورسی تر، خوسه‌ار تر
الاصفی، الاخلص، الاقحج،

Xurftir: Xoma tir. tursî tir. xwe ser tir.

خوری کرن: خومال کرن، تورسی کرن، خوسه‌ار کرن
الاستخلاص، الاستصفاء، التمحض

Xurftkirin: Xomalkirin. tursîkirin. xwe ser-kirin.

خوری کری: خومال کری، تورسی کری، خوسه‌ار کری
المصفی، المستخلص، المحض

Xurftkirî: Xomalkirî. tursîkirî. xwe serkirî.

خوری، خوریاتی: خومالی، تورسیاتی، خوسه‌اری،
خوسه‌اریاتی، خومالیاتی

خالص، الخلاصه، الصافی، القح، البحت، القرد، الاتحاح،
الحض

Xurî = Xurîyati: Xomali. tursiyati. xwe serî. xweseriyati.

خوری: درا، چاف ره‌شک، توخمه‌کن گارسی، به، ته‌خلیته،
دائن خارتن به
الذره البيضاء

Xurobî: Dira. çavreşk. tuxmekê garisîye. texlîte. danê xarnêye.

خروج شیبان، سرکه‌تن، پی قوت
الغلبه

Xuroc: Şıyan. serketin. pêqut.

خروج بون: شیبان بون، سرکه‌تن بون، پی قوت بون
التغلب

Xurocbûn: Şıyan bûn. serketin bûn. pêqut bûn.

خروج بوی: شیبان بوی، سرکه‌تن بوی، پی قوت بوی
الغالب

Xurocbûy: Şıyan bûy. serketin bûy. pêqutbûy.

خورفی، خورفیاتی، مبییریاتی
السبه، الفند

Xuriff. Xurfyatî: hibêriyatî.

خورمیک سفاله، پتچک، گورن، تهخه
الاباله، الحزمه من الجید، العشب

Xuromik: Sivale, pêçik, gurz, texe.

خورهان، خوریان: لهش لفلن، موسیان، رندهان
الحک، الحک

Xurhan, Xuryan: Leş, livlivîn, husyan, rendhan.

خورانن: موسینی، رهن
الحک، الحک

Xurandin: Husînî, renîn.

خوراندی: موسی، رهن
المحکوک، المحکوک

Xurandî: Husî, renî.

خورتسان: خورتان: گبرگیر و رنگ گور
القط، المنشر

Xurrêsan: Hêwanê gir gir û reng gewir.

خورت گنج، سنبله، تولاز، ججیل، ویرای
الشباب، الفتی، الجسور، القدير

Xurt: Genc, sinêle, tolaz, cihêl, wêray.

خورمک: کادیت دروینیدا قه لاندی، کادیت قه لاندی
العصیده، دقیق یلت بالسمن

Xurmik: Kadyêt dirwînîda qelandî, kedêtqelandî.

خورده، هویرده، هویر و مویر
النشر للنفود، النواع

Xurde: Hwîrde, hwîr û mwîr.

خورده فروش: پاره گوهر، هویرده فروش
الصراف، الیوزیکی، بائع النواع

Xurdefiroş: Pare guhorr, hwîrde firos.

خوریگ: نساخته که پرسکت بناف لکفلی دهین، زلیکت بناف.
توخمه کن زلیکت بناف ل لهشی دهین
الجدری

Xurîk: Nesaxîyeke pîrkêt bi av li kevlî dhên.
ziîlkêt bi av, tuxmekê zîlkêt bi av li leşî
dihêt.

خورت تر: شیای تر، زودار تر، سه تمکار تر، ویرای تر
الاقوی، الاظم، الاجبر

Xurttir: Şîyay tir, zordar tir, setemkar tir, wêray tir.

خورت کرن: شیای کرن، زودار کرن، سه تمکار کرن،
ویرای کرن
التقویه، الاظم، التسلیط

Xurtkirin: Şîyaykirin, zordarkirin, setemkarkirin, wêraykirin.

خورت کری: شیای کری، زودار کری، سه تمکار کری،
ویرای کری
المسلط، المقوی

Xurtkîrî: Şîyaykîrî, zordarkîrî, setemkarkîrî, wêraykîrî.

خورتی، خورتیاتی: شیانی، زوداری، سه تمکاری، ویرانی،
زوری، زوریاتی
القهر، القسر، الجبر، الظلم

Xurtî, Xurtiyatî: Şîyanî, zordarî, setemkarî, wêranî, zorî, zorîyatî.

خورفی: مبییری
السبه، الفند، الافناد

Xurî: Hibêrî.

خورف بون: مبییریون
السباهه، الفند

Xurfbûn: Hibêr bûn.

خورف بوی: مبییریوی
المسبه، الفند

Xurfbûy: Hibêr bûy.

خورت تر: مبییرتر
الاسبه، الافناد

Xurttir: Hibêrî tir.

خورت کرن: مبییرکرن
الاسباه، الافناد

Xurfkirin: Hibêrkirin.

خورت کری: مبییرکری
المسبه، الفند

Xurfkîrî: Hibêrkîrî.

خوشکوک کری: تازه‌کری، جان کری، شوخ کری، شنگ کری، سپه‌می کری

المجمل، المبدع، المبهج

Xuşkokkîrî: Tazekîrî, cankîrî, şoxkîrî, şengîrî, spehîkîrî.

خوشکوکى، خوشکوکياتى: تازه‌ياتى، جانى، شوخى،

شنگى، سپهياتى

الجمال، البداع، البهجة

Xuşkokî. Xuşkokîyattî: Tazeyatî, canî, şoxî, şengî, spehîyatî.

خوشيل: شیرمار، گيايى شیر تى دهيت، گيايى شیردار

اليتوع، نبات عشبى

Xuşî: Şîrmar, giyayê şîr tê dihêt, giyayê şîrdar.

خوشاف: نافا ميترىژيت كه‌لاندی

التقيع من الاثمار كالزبيب

Xuşav: Ava mēwîjêt kelandî.

خوک: چپ، ياده‌ک

اللى، العطف، الموج، اللوف، العنى

Xuk: Çep, badek.

خولک: سيما، رنگ، رويەت، دوريشم، نعيم

السيما، الملامح، المظهر، السحنة

Xulk: Sîma, reng, rwîmet, durîşîm, ni,îm.

خولوله: فالالا، بوت، قولوله

الاجوف، المجوف، الخالى

Xulole: Vala, bot, qulole.

خولوله بون: فالابون، بوت بون، قولوله بون

التجوف

Xulolebûn: Vala bûn, bot bûn, qulole bûn.

خولوله بوى: فالابوى، بوت بوى، قولوله بوى

المجوف

Xulolebûy: Vala bûy, bot bûy, qulole bûy.

خولوله تر: فاللاتر، بوت تر، قولوله تر

الاجوف

Xuloletir: Vala tir, bot tir, qulole tir.

خولوله کرن: فالاکرن، بوت کرن، قولوله کرن

التجوف، الاجواف

Xulolekirin: Valakirin, botkîrin, qulolekirin.

خوریک قوتان: دهقدان، دهقدانا خوریکا

التلقيح ضد الجدري

Xurîkqutan: Deqdan, deqdana xurîka.

خورين: ناف دخوه‌دان

الامتداح، الافتخار فى الملمات

Xurrîn: Nav di xwedan.

خورين: دهنگن گوى بهرى شهرى

صوت الفيج قبل الخصام

Xurrîn: Dengê kewî berî şerrî.

خورخور: كف کرن، كف وکور، کورکور

التهديد والوعيد

Xurrxurr: Gefkîrin, gef û gurr, gurr gurr.

خورى، خوریک: دل خازى، قبيان، داخان، خازتن

الليت، الامنيه، التمنى، المنى

Xuzî. Xuzîk: Dil xazî, viyan, daxaz, xaztin.

خوشکوک: تازه، جان، شوخ، شنگ، سپه‌می

المجمل، المبدع، المبهج، اللطيف

Xuşkok: Taze, can, şox, şeng, spehî.

خوشکوک بون: تازه‌بون، جان بون، شوخ بون، شنگ بون،

سپه‌می بون

التجمل، التلطف

Xuşkokbûn: Taze bûn, can bûn, şox bûn, şeng bûn, spehî bûn.

خوشکوک بوى: تازه‌بوى، جان بوى، شوخ بوى، شنگ بوى،

سپه‌می بوى

المجمل، المبدع

Xuşkokbûy: Tazebûy, can bûy, şox bûy, şeng bûy, spehî bûy.

خوشکوک تر: تازه‌تر، جان تر، شوخ تر، شنگ تر، سپه‌می

تر

الاجمل، الابدع، الالطف، الابهى

Xuşkoktir: Taze tir, can tir, şox tir, şeng tir, spehî tir.

خوشکوک کرن: تازه‌کرن، جان کرن، شوخ کرن، شنگ کرن،

سپه‌می کرن

التجمل، التلطف، الابداع

Xuşkokkirin: Tazekirin, cankirin, şoxkîrin, şengkîrin, spehîkîrin.

خومدای: خود دیرهای
المتعرق، المرق

Xuhday: Xuh dêrhay.

خوه: خویشک، خویش
الاخت

Xuh: Xwişk. xwiç.

خویج: خویشک، خوه
الاخت

Xwiç: Xwişk. xuh.

خویچر: گازیبا خویشکن
نداء، بین الاخوه

Xwiço: Gazîya xwişkê.

خویس: گهوشک، رکو، چغ، شلیز، بن، شهرم، روی ستویر
الضعیف، اللجوج، الوقح، الخاذل

Xwis: Gewşek. riko. çix. şilêz. bêşerim.
rwistwîr.

خویس بون: گهوشک بون، رکو بون، چغ بون، شلیز بون،
بن شهرم بون، روی ستویر بون
التوقح، التلجج، التخاذل، التفحم، الافحم

Xwisbûn: Gewşek bûn. riko bûn. çix bûn. şilêz
bûn. bêşerim bûn. rwî stwîr bûn.

خویس بوی: گهوشک بوی، رکو بوی، چغ بوی، شلیز بوی،
بن شهرم بوی، روی ستویر بوی
الوقیح، اللجوج، المخذول، المغم

Xwisbûy: Gewşek bûy. riko bûy. şilêz bûy.
çix bûy. bêşerim bûy. rwî sitwîr bûy.

خویس تر: گهوشک تر، رکو تر، شلیز تر، چغ تر، بن شهرم
تر، روی ستویر تر

الاقوچ، الاصفق، اللجج، الاخذل، الافحم

Xwîstîr: Gewşek tir. riko tir. çix tir. şilêz
tir. bêşerim tir. rwî stwîr tir.

خویس کرن: گهوشک کرن، رکو کرن، شلیز کرن، چغ کرن،
بن شهرم کرن، روی ستویر کرن
التوقیح، التلجج

Xwişkirin: Gewşekkirin. rikokirin. şilêzkirin.
çixkirin. bêşerimkirin. rwî sitwîrkin.

خویس کری: گهوشک کری، رکو کری، شلیز کری، چغ کری،
بن شهرم کری، روی ستویر کری

الموقع، اللجج
Xwişkirî: Gewşekkirî. rikokirî. şilêzkirî. çixkirî.
bêşerimkirî. rwî stwîrkirî.

خویس، خویساتی: گهوشکی، رکوای، شلیزی، چغی، بن
شهرمی، روی ستویری

اللجاجة، الصفاقه، الوقاحه، الخذلان

Xwis Xwisîyatî: Gewşekî. rikoyatî. şilêzî. çixî.
bêşermî. rwî stwîrî.

خویسار: جهمدای بهلاف، توپکن جهمدی لسه ناردی
الصنیع

Xwisar: Cemedâ belav. twikê cemedê liser.
erdî.

خویسک: خویج، خوه
الاخت، الشقیقه، الرضیعه

Xwişk: Xwiç. xuh.

خویسک ژا: خویسکا شیری،
الرضیعه، الاخت من الرضاعه

Xwişkza: Xwişka şîrî.

خویک: سیپاوری، دهمان، دراف، زیره سر
الجزیه

Xwîk: Siyawîrî. deman. dirav. zêre ser.

خویل: نخوین، شور، سر نشیف، سر شور، سر چمن
الافصح، المائل، الناکس، المنحنی

Xwî: Nixwîn. şorr. ser nişîv. ser şorr. ser çemîn.

خویل بون، نخوین بون، سر شور بون، سر نشیف بون،
سر چمان بون

الانثناء، المیلان، التکس

Xwîlbûn: Nixwîn bûn. ser şorr bûn. ser
nişîvbûn. ser çeman bûn.

خویل بوی: نخوین بوی، سر نشیف بوی، سر شور بوی،
سر چمینبوی

المنحنی، المنکوس، المیل

Xwîlbûy: Nixwîn bûy. ser şorr bûy. ser
nişîvbûy. ser çemîn bûy.

خوینا دلی

المهجه

Xwînadilf.

خوین دان: درافن کوشتنن. خویکا کوشتنن.
الشنق، الارش، الدیه، للقتیل

Xwîndan: Diravê kuştinê. xwîka kuştinê.

خوین دان: خوین بیش کرن، باره‌بویا خوینن
الشرع بالدم

Xwîndan: Xwîn bêş kirin. bare bwîya xwînê.

خوین دار: دوزمن، دوز دار
العدو فی القتل، القاتل

Xwîndar: Dujmin. dozdar.

خوین داری: دوزمنی، دوزداری
الثار

Xwîndarf: Dujminî. dozdarî.

خوین دهره‌بون: خوین رستن، خوین تن هاتن، خوین هارستن
الزرف، الزریف

Xwînderbûn: Xwîn ristin. xwîn tê hatin. xwîn verestin.

خوین ریژ: کوژه‌ک، کوژا
السفاح، السفاک

Xwînrêj: Kujek. kuja.

خوین ریژی: کوژه‌کی، کوژایی
السفک، اراقه الدماء

Xwînrêjî: Kujekî. kujayî.

خوینا بچویک بوئی: چلک، خوینا چلکا
النفاس

Xwîna biçwîkbunê: Çilik. xwîna çilka.

خوین ریژن: خوین بردان
السفک، اراقه الدم

Xwînrêtin: Xwîn berdan.

خوین رستن: خوین هاتن، خوین هارستن، خوین دهره‌بون
الرعاف، الزریف

Xwînrristin: Xwîn hatin. xwîn veristin. xwîn der bûn.

خوین هه‌کرن: تول هه‌کرن
القود للمقتول، الثار

Xwînvêkirin: Tol vêkirin.

خوین تر: نخوین تر، سهر نشیف تر، سهر شور تر، سهر

چه‌مای تر

الانکس، الامیل، الاحنی

Xwîltir: Nixwîn tir. ser şorr tir. ser nişiv tir. ser çemîn tir.

خوین کرن: نخوین کرن، سهر نشیف کرن، سهر شور کرن،
سهر چه‌ماندن

الاحناء، التنکيس، الاماله

Xwîlkin: Nixwînkirin. ser şorrkirin. ser nişivkirin. ser çemandin.

خوین کری: نخوین کری، سهر نشیف کری، سهر شور کری،
سهر چه‌ماندی

المنکس، المیل، المصفت

Xwîlki: Nixwînkî. ser şorrkî. ser nişivkî. ser çemandî.

خوینا، خویناتی، نخوینا، سهر شورکری، سهر نشیف
کری، سهر چه‌مینا

القص، المیل، المیلان، النکوس، الحنی، الانحاء

Xwîf = Xwîlatî: Nixwînî. ser şorrkî. ser nişivkî. ser çemînî.

خوین: ثاقا سورا له‌شی
الدم

Xwîn: A va sorra leşî.

خوین به‌ردان: خوین کیشان
الحجامه

Xwînberdan: Xwîn kêşan.

خوین به‌ردای: خوین کیشای
المحجم

Xwînberday: Xwîn kêşay.

خوین به‌ردوک: خوین کیش
الحجام

Xwînberdok: Xwîn kêş.

خوین بیف: نامویرن خوین پیکانی
اله قیاس الدم، جهاز فحص الدم

Xwîn pîv: Amwîrê xwîn pîvanê.

خوین به‌ردان: تشقه‌له‌کرن، ژن جویر کرن
کتابه للاخسار والاضرار والغیر

Xwînberdan: Teşqelekirin. jê çwîrkirin.

خوین گهرم: سهرسری. سارسک. باغ. بوق. حیج

المغالی، المتهور، المتحمس

Xwîngerim: Ser serî. ser sik. bax. boq. hêc.

خوین گهرمی: سهرسریاتی. سهرسکی. باغیاتی. حیجیاتی

الفلو، التهور، التحمس

Xwîngermî: Ser serîyatî. ser sikî. baxîyatî. hêcîyatî.

خوینهلو: دخوینی وهربوی

المضرج

Xwînelo: Dixwînê werbûy.

خوینهلو بون: دخوینی وهربون

النضرج

Xwînelobûn: Dixwînê werbûn.

خوینهلو بوی: دخوینی وهربوی

المضرج

Xwînelobûy: Dixwînê wer bûy.

خوینه لو تو: دخوینی وهربوی تر

الاضراج

Xwînelotir: Dixwînê werbûy tir.

خوینه لو کړن: دخوینی وهرکړن

الاضراج

Xwînelokirin: Dixwînê we kirin.

خوینه لو کړی: دخوینی وهر کړی

المضرج

Xwînelokirî: Dixwînê werkirî.

خوینه لویاتی: دخوین وهربونی

النضرج

Xwîneloyatî: Dixwînê wer bûnî.

خوینا مهی: خوینا قهرسی

القارت

Xwîna meyf: Xwîna qerrisîf.

خوین مهین: خوین قهرسین

القرت

Xwînameyfî: Xwîn qerrisîf.

خویندهقان: خانددهقان. خویندهقان

القاری

Xwîndevan: Xandevan. xwendevan.

خوینده کار: خانددهقان. خویندهقان

القاری

Xwîndekar: Xandevan. xwendevan.

خویند فانی. خویند کاری: خانددهقانی. خویندهقانی

القراء

Xwîndevanî = Xwîndkarî: Xandevanî. xwendevanî.

خوین یق: رهیت خوینی. بوریکیت خوینی. پوتکیت خوینی

الاوعیه الدمویه

Xwîn rî: Rihêt xwînê. borikêt xwînê. botkêt xwînê.

خوین روتن: رهش بونا جهن منگاتنی

الکدم

Xwîn rijtin: Reşbûna cihê hingatinê.

خوین روتی: جهن خوین رهش بوی ژهر منگاتنی جهن

منگاتی. رهش بوی

المکدم

Xwîn rijtî: Cihê xwîn reş bûy ji ber hingatinê cihê hingatî. reş buy.

خق: خو. کس

الذات، النفس، عين الشيء

Xo: Xwe. kes.

خوب: جان. تازه. شوخ. شنگ. سپههی

الجميل

Xob: Can. taze. şox. şeng. spehî.

خوب بون: جان بون. تازه بون. شوخ بون. شنگ بون.

سپههی بون

التجميل

Xobbûn: Can bûn. taze bûn. şox bûn. şeng. bûn. spehî bûn.

خوب بوی: جان بوی. تازه بوی. شنگ بوی. شوخ بوی.

سپههی بوی

المجمل

Xobbûy: Can bûy. taze bûy. şox bûy. şeng bûy. spehî bûy.

خوب تر: جان تر. تازه تر. شوخ تر. شنگ تر. سپههی تر

الاجمل

Xobtir: Can tir. taze tir. şox tir. şeng tir.

خوږست: خوهرستن، خوهرستنې، موکوم بون، خوهرش بون، بن کرن

الثبات، القرار، الرسوخ، الرسو، الذاتي

Xorristin: Xwe girtin, xwe ristin, mukum bûn, xwe şîn bûn, bin girtin.

خوړستی: خوهرستن، بنګرستن، موکوم، ټاڼا، خوهرش بوی، المیزد، المستقر، الثابت، الراسی، الراسخ، الوطید

Xorristî: Xwe girtî, bin girtî, mukum, aza, xwe şîn bûy.

خوړی: خوهری، دل خاړی، خازن، داخا، فییان، الویس، الویع، اللیت، المنی

Xozî: Xwezî, dil xazî, xaztin, daxaz, viyan.

خوړیاتی: دل خاړی، فییانی، خازتنی، داخاړی، الامنیه، التمنی، البغیه

Xozfayî: Dil xazî, viyanî, xaztinî, daxazî.

خوږش:

الطيب، اللذیذ، الهنی، النعم، المتع

Xoş.

خوږش بون:

الطيب، التلذذ، التنعيم

Xoşbûn.

خوږش بوی:

الذی، التنعيم، المطیب، المهنی، المتع

Xoşbûy.

خوږش تر:

الاذ، الاطیب، الانعم، الامنا، الامت

Xoştir.

خوږش کرن:

الطيب، التلذیذ، التنعيم، الامنا، الامتاع

Xoşkirin.

خوږش کړی:

الذی، المطیب، المهنأ، التنعيم، التمتع

Xoşkir.

خوږشی خوږشیاتی:

اللذ، المتع، التنعيم، الهنا، الطیب

Xoşî = Xoşfayî.

خوږ کړن: جان کړن، تازه کړن، شوخ کړن، شنگ کړن، سپه می کړن، التجمیل

Xobkirin: Cankirin, tazekirin, şoxkirin, şengkirin, spehîkirin.

خوږ کړی: جان کړی، تازه کړی، شوخ کړی، شنگ کړی، سپه می کړی، التجمیل

Xobkîrî: Cankîrî, tazekîrî, şoxkîrî, şen kîrî, spehîkîrî.

خوږی، خوږیاتی: جانی، تازه می، شوخی، شنگی، سپه میاتی، التجمیل

Xobî = Xobatî: Canî, tazeyî, şoxî, şengî, spehîfayî.

خوچه: بازرگان، میرزا

التاجر، السيد

Xoce: Bazirgan, mîrza.

خوچه تی، خوچه یاتی: بازرگانی، میرزاتی، التجاره، السیاده

Xocetî = Xoceyatî: Bazirganî, mîrzaî.

خوړت: جچل، سنځله، گنج، لاو، تولاز، الشاب، القوی، الفتی

Xort: Cihêl, sinêl, genc, law, tolaz.

خوړت: زود دار، وړای، سهتمکار، شیبای، القوی، الجبار، الظالم

xort: Zordar, wêray, setemkar, şiyâî.

خوړتی، خوړتیاتی: زورداري، وړانی، شیبان، سهتمکاری، الشباب، الفتوه، الظلم، الجبروت، الاعتداء، التسلط

Xortî = Xortfayî: zordarî, wêranî, şîyan, setemkarî.

خوړ: خوهر، زاد، خاړن، ټاه، الاکل، الطعام، الغذاء

Xor: Xwer, zad, xarin, ah.

خوړا: خوهر، کلهک خوهر، العصوم، الاکل

Xora: Xwera, gelek xwer.

خوياتی: مروفانین، کەسینی، کەسیاتی

الذاتی، الشخصیه، النفسیه، القرباء، الاملیه، العائلیه

Xoyatî: Mirovanî. keseyatî.

خۆلی سەری: ژاری، کم سەری، بێ کەسی، بێ پێکی،

بەلنگازی.

البؤس، الشقاء، التعاسه، المسکنه

Xolî serî: Jar. kim serî. bê kesî. bin pêkî.

belingazî.

خوشاف: ئافا فیتیڤین کەلاندی.

نفع الزبيب و التين، والتمر وامثلها من الثمر المجفف

Xoşav: Ava fêqiyê kelandî. ava mêmîjê kelandî.

خۆک: چەپ، خۆهک، بادەک

العطف، اللوى، الحنى، الثنى، اللوف

Xok: Çep. xwek. badek.

خۆگرتن: موکوم بێ، بێجەبۆن، خۆهەست

الفرار، الصعود، المقاومة، الاستقرار، الثبات، الرسوخ

Xogirtin: Mukum bin. binecih bûn. xwe ristin.

خۆگرتی: خۆهەستی، موکوم بوی، بێجەبۆی، خۆهەستی

المقاوم، المستقر، الصامد، الراسخ، الثابت، الراسي الوطيد

Xogirtî: Xwe ristin. mukum bûy. binecih bûy. xwe ristî.

خۆلی: قەم، خۆهلی، کم

الرماد

Xolî: Qim. xwelî. kim.

خۆلی پەل: خۆهش پەل، خۆهلی پەل

القمامه، الكناسه

Xolîpel: Xweş pel. xwelî pel.

خۆلی فانک: کويفک، کويفان

البانس، الشقى، التعميس، المسكين

Xolî vank: Gwifik. gwifan.

خۆلی سەری: ژاری، کم سەری، بێ کەسی، بێ پێکی، بەلنگاز

البؤس، الشقاء، التعاسه، المسکنه

Xolîser: Jar. kim ser. bêkes. bin pêk. belingaz.

خۆلی سەری: ژاری، کم سەری، بێ کەسی، بێ پێکی.

بەلنگازی

البؤس، الشقاء، التعاسه، المسکنه

Xolîserî: Jarî. kimserî. bê kesî. bin pêkî. belingazî.

خۆیی: خەلکێ مالى، مروفن مروفى، کەسێ مروفى

الغريب، ضد الاجنبى، الاملى، الذاتى، النفسى

Xoyî: Xelkê malê. mirovê mirovî. kesê mirovî.

داځځځځځځ: گړتيدان، گړتن، پيځه‌مان، خار نيخستن
(الايصار، الغلق، السد، الادخال، الاسقاط)

Daêxistin: Girêdan, pêvedan, xarêxistin.

دابال: بالدایي
(نسب اليه، عزا اليه)

Dabal: Paldayî.

دابای: بیدەر هه‌لاقیټ، دمخل دان دابای دا پاڅو بیت، زنی کر،
پوځ بکر مزاخت
(التزیه، الهف، الاتلاف)

Dabay: Bêder helavêt, dexil dan bay da paqijî bibît,
zi'îkir, pwîçkir, mezaxî.

دابەزین: لڼ خوړین، دقون سه‌فکړن
(الندھه، الندھ، الزجر، النھر، التوبیخ، التائب، الانجارج)

Daberizîn: Lê xurrîn, diqun sevekirin.

دابەر: دا پټش، پیشفەر، لیدا، قوتا
(قدم التي الامام، ويكنى الضرب)

Daber: Dapêş, pêşvebir, lêda, quta.

دابەزین: خارکەتن، هاتنا خارئ، پیا بون، خارکەتی
(النزول)

Dabezîn: Darketin, hatina xarê, peyabûn, Xarketî.

دابەزانن: پیاکرن، خارنیخستن
(الانزال)

Dabezandin: Peyakirin, xarêxistin.

دابەزئ: پیا بوی، خارکەتی
(النازل)

Dabezî: Peyabûy, xarketî.

دابەزانئ: پیا کرئ، خار نیخستن
(المنزل)

Dabezandî: Peyakirî, xarêxistin.

دابەستن: داپټان، حیوان راگرتن دا قەلەبییت
(الرجن، للحيوان)

Dabestin: Dabênan, hêwan ragirtin, daqelewbît.

دابەستی: حیوانئ داپټانی، حیوانئ راگرتنئ
(الراجن)

Dabestî: Hêwane dabênayî, hêwanê ragirtinê.

دابەلەانن: داویران، داوچانن
(الابتلاع، الازدرار، الالتهام)

Dabeli'andin: Da'wîran, daquçandin.

د

D

دا: وەک دارابین، دابچین، دابخوین
(اداءه انتباه یؤدی معنى ل فى اول للفظ (ل) ولالا، وکی لاجل،
وحنی، لکی)

Da: Wek Da rabîn, da biçîn, da bi xwîn.

دا: وەک: داگەتی. داهاتن، دانیخستن، داگرن
(فى اول اللفظ تشير الى حالة النزول والخفض، والهبوط والوقف)

Da: Wek: Daketî, dahatin, da êxistin, dakirin.

دا: وەک: دابکین
(فى اول اللفظ يعنى کی)

Da: Wek: Da bikeyn.

دا: وەک: دابەردا، داسەردا، بزمخدا
(فى آخر اللفظ تكمل المعنى)

Da: Wek: Diber da, diser da, direx da.

دا: وەک: وەسا رویدا
(فى آخر اللفظ الى حالة العطاء)

Da: Wek: Wesa rwîda.

دا: دایک، دای
(الام)

Da: Dayik, day.

دابعلاندی. داعویرای. داغورچاندی
(المرزرد، المبتلع، الملتهم)

Dabeli'andî: Da'wîray, daqurçandî.

دا بېتان. دابستن. واکرتنا حیوانی یو قوله وکړنې
(الرجن للحيوان)

Dabênan: Dabestin, ragirtina hêwanî bo qelew-
kirinê.

دا بېتای. دابستې. واکړنې
(الراجن)

Dabênay: Debestî, ragirtî.

دا بېڼ. ژغله کړن، ژغ چهرت کړن، قهغاندن، ژوردا بېڼ
(الاستقطاع، الاقتطاع)

Dabirîn: Jêvekirin, jêçertkirin, qefandin, jorda-
birîn.

دابېرې: ژغله کړې، چهرت کړې، قهغاندې، پليټ کړې
(المقطع، المستقطع)

Dabirî: Jêvekirî, çertkirî, qefandî, pilîtkirî.

دابېر. بېرک
(القاطع، القطع)

Dabir: Birrek.

دابېر. بېرین کول بون
(الجرح نكاً وزرف)

Dabin: Birîn kulbûn.

دا بېچان. ټيک وهرکړن، ژوردا بېر، بېر ناف بون، ټيک وهرکړن،
لگل خوه بېر

(الاطواء، التغليف، اللوى والاخذ به، الغريق)

Dapêçan: Têwerkirin, jordabirin, beravbûn, têk-
werkirin, ligel xwe birin.

دا پېچای: ژوردا برې، ټيک وهرکړې، بېر ناف بوی
(المطوى، الملفوف المأخوذ به)

Dapêçay: Jordabirî, têkwerkirî, berav bûy.

دا پېچان: دوژین دان، خېبر کوټن
(المنظر، القذع، السب، الشتم)

Dapîvan: Dujîndan, xebegotin.

دا پېلک: خېبر بېژ، دوژین بېژ
(القاذع، الشاتم، السباب)

Dapîvk: Xeberbêj, dujînbêj.

دا پېلای: خېبر کوټې، دوژین دای
(المقذوع، المشتوم، المسبوب)

Dapîvay: Xebegotî, dujînday.

دا پېر: دایکا بابېن، دایکا دایکې
(الجد)

Dapîr: Dayka babê, dayka daykê.

دا پېرګ: ژنګا بکارې ژانا بچویکې را دبیت
(القبلة، الولده)

Dapîrk: Jinka bi karê zana biçwîkî rradibîl.

دا پېوشان: نخامتن، نخافتن، پېداوان، بېسوداوان، سر کورت کړن
(الغتر، الستر، التغطية)

Dapoşan: Nixamtin, nixaftin, pêdadan, biserdad-
dan, sergirtkirin.

دایپېش: نشیف چون: دهریازبون، وایبورین، خارکتن، پیا بون
(الاجتياز، النزول)

Daperrîn: Nişîvçûn, derbazbûn, raborîn, xarketin,
peydabûn.

دا پېراندن: خار نیخستن، پیا کړن، دهریازکړن، وایبوراندن
(الانزال)

Daperrandin: Xarêxistin, peyakirin, derbazkirin,
rûbûrandin.

دا تړاشتن: کړ و پکړن، کوکړاندن، دایوین، رویاندن
(الکشط، الحت، النحت)

Datirastîn: Kor û pekirin, gogirrandin, darwîn,
rupandin.

دا تړاشتن: کوکړاندې، کوږوپه پکړې، رویاندې، دایوې
(المنحوت، المنجر، المحتوت، الملق، المكشط)

Datirastî: Gogirrandî, kor û pêkirî, rupandî, darwî.

دا تړاشتن: کوکړاندن، کوږوپه پکړن، رویاندن، دایوین
(التجبر، التکشیط، التخمیت، التحلیق)

Datirastîn: Gogirrandin, kor û pekirin, ropandin,
darwîn.

دا تېچان: داکمټن، داهاتن، بېسړیکدا هاتن، ته پسېن، هېرقتن،
داومشان

(الهدم، السقوط، الهبوط)

Datepan: Daketin, dahatin, biserêk dahatin, te-
pisîn, heriftin, dawêşan.

دا چاندی: توف کری، بندک بژاندی، توف پیوهرکری
(المیزور، المزروع)

Daçandî: Tovkirî, dindik bijandî, tov pêwerkirî.

دا چکښ: راوستان، خارکمتن، نزم بون
(الغیض، النضوب، الانخاض، السكون، الهبوط)

Daçikûn: Rawestan, xarketin, nizim bûn.

دا چکای: راوستای، خارکمتی، نزم بوی، داهاتی
(الغاض، الناضب، الهابط، النازل، الساكن)

Daçikay: Rawestay, xarketî, nizimbûy, dahatî.

دا چکانښ: راوستاندن، خار نیخستن، نزم کرن، دائینان
(الانضاب، الابطاط، التخیض، الايفاض، الانزل، الاسکان)

Daçikandin: Rawestandin, xarêxistin, nizimkirin, daînan.

دا چکاندی: راوستاندی، خار نیخستی، نزم کری، دائینای
(الخفض، المهبط، المنزل، المغیض، المسكن، المنضب)

Daçikandî: Rawestandî, xarêxistî, nizimkirî, da înay.

داچکان، دا چکیان: راوستان، خارکمتن، نزم بون داهاتن
(النضوب، النزول، الهبوط)

Daçikan = Daçikyan: Rawestan, xarketin, nizimbûn, dahatin.

دا چمهان: خومشورکرن، شوربون، خویل بون، نخوین بون، کود
بون
(الانحاء، الركوع)

Daçemhan: Xweşorrkirin, şorbûn, xwîlbûn, nixwînbûn, kodbûn.

دا چمهایی: خوه شور کری، شور بوی، خویل بوی، نخوین بوی،
کود بوی
(المنحنى، الراكع)

Daçemhay: Xweşorrkirî, şorbûy, xwîlbûy, nixwînbûy, kodbûy.

دا چمسانښ: شورکرن، خویل کرن، نخوین کرن، کودکرن
(الانحاء، الراكع)

Daçemandin: Şorrkirin, xwîlkin, nixwînkin, kodkin.

داچمساندی: شورکری، خویل کری، نخوین کری، کود کری
(المنحنى، المركع)

Daçemandî: Şorrkirî, xwîlkirî, nixwînkirî, kod kirî.

دا تپای: داکمتی، داهاتی، بسهرتکدا هاتی، ته پسی، ههرفتی
داومشای

(المنهدم، المنهبط، المسقوط)

Datepay: Daketî, dahatî, biserêk dahatî, tepisî, heriftî, dawêşay.

دا تپاندن: ههرافتن، دا نیخستن، دائینان، بسهریک دا نینان،
تپساندن، داومشاندن
(التهديم، الاسقاط، الابهاط)

Datepandin: Herraftin, daêxistin, daînan, biserêk daînan, tepisandin, dawêşandin.

دا تپاندی: ههرافتی، دا نیخستی، دا نینای، بسهرتکدا نینای،
تپساندی، داومشاندی
(المنهدم، المنسقط، المهبط)

Datepandî: Herraftî, da êxistî, da înay, biserêkda înay, tepisandî, dawêşandî.

دا جرهان: خربون، فیک کمتن، سرکوم بون، لى خر بون
(العطل، التهافت، التداعى، التقاطر)

Dacirhan: Xirbûn, vêketin, serkombûn, lêxirbûn.

دا جرهایی: لى خربوی، لى کوم بوی، لى فیک کمتی
(المعطل، المتهافت، المتداعى، المتقاطر)

Dacirhay: Lêxirbûy, lêkombûy, lêvêketî.

دا جرهاندن: لى خرکرن، لى کوم کرن، لى فیک نیخستن
(الاعطال، الامفات)

Dacirhandin: Lêxirrkirin, lêkomkirin, lêviêkêxistin.

داجرهاندی: لى خرکری، لى کوم کری، لى فیک نیخستی
(المعطل)

Dacirhandî: Lêxirrkirî, lêkomkirî, lêviêkêxistî.

داچون: قوډوبون، نقوبون، تیدا چون، تن چوکلی
(الصوخ، السوخ، الغوص، الغور، الهبوط، النزول)

Daçûn: Qûrbûn, niqûbbûn, têdaçûn, têçukilîn.

دا چوی: نقوډوبوی، نقوبوی، داچوی، تن چوکلی
(الصائح، السائح، الغائص، الغائر، النازل، الهابط)

Daçûy: Niqûrbûy, niqûb bûy, daçûy, têçukilî.

دا چاندن: توف هافیتن، بندک پیوهرکرن
(البذر، الزرع، البذار)

Daçandin: Tovhavêtin, dindik pêwerkirin.

داخ داخ خییخ خییخ، گیر گیر، راف راف، تمله تمله، خیی خیی
(المقم، المخطط)

Daxdax: Xîçxiç, gîrgîr, ravrav, tevletvle, xîrxîr.

داخو: دست هافیت خو، یت کول کر، تشت داخو، بخو
هه لکرت

(شرع، بادر، حایل، اعطی نفسه)

Daxwe: Dasthavê xwe, pêkolkir, tiştdaxwe, bixwe
helgirt.

داخا: خوزی، خازتن، فیان، کام، نارمزو، هیفی
(البغی، الطلب، الامنیه، المراد)

Daxaz: Xuzî, xaztin, vîyan, kam, arezû, hîvî.

داخا: بون، فیان بون، خازتن بون، نارمزو بون، کام بون، خوزی
بون، هیفی بون
(الطلب، الابتغاء، المنیه)

Daxazbûn: Vîyanbûn, xaztinbûn, arezûbûn, kambûn,
xwezîbûn, hîvîbûn.

داخا: بوی، فیان بوی، خازتن بوی، نارمزوی، کام بوی، خوزی
بوی، هیفی بوی
(الطلب، المراد، المنیه)

Daxazbûy: Vîyan bûy, xaztin bûy, arezûbûy, kambûy,
xwezîbûy, hîvîbûy.

داخا: کرن، فیان کرن، خازتن کرن، نارمزو کرن، کام کرن، هیفی
کرن، خو، زی کرن
(المطالیه، التمنی، الایفاء)

Daxazkirin: Vîyankirin, xaztinkirin, arezûkkirin,
kamkirin, hîvîkirin, xwezîkirin.

داخا: کری، فیان کری، خازتی خازتن کری، نارمزو کری، کام
کری، خوزی کری، هیفی کری
(الطلب، المنیه، المنیه)

Daxazkirî: Vîyankirî, xaztî, xaztinkirî, arezûkirî,
kamkirî, xwezîkirî, hîvîkirî.

داخا: داخا: فیان، خازتن، هیفی، نارمزوی، کام
کامیاتی، خوزیاتی
(الامنیه، البغی، الطلب)

Daxazî = Daxazîyatî: Vîyanî, xaztinî, hîvîyatî,
arezûyatî, kamyatî, xwezîyatî.

داخ: جهن سوتن
(الکی، الوسم، الهقم)

Dax: Cihê sotinê.

داخ: قهلهای، سوتی، کوزی، شعلی، شارهانی
(المسلی، المقلی، الدهن)

Dax: Qelhay, sotî, kuzirî, şelkî, şarhay.

داخ بون: قهلهانی، سوتن، کوزین، شعلین، شارهانی
(الاکتواء، الهقم، التوسم، المسلی، المقلی)

Daxbûn: Qelhan, sotin, kuzirîn, şelkîn, şarhan.

داخ بوی: قهلهایی، سوتی، کوزی، شعلی، شارهانی
(المکوی، الموقوع، الموسم، المقلی، المسلی)

Daxbûy: Qelhayî, sotî, şelkî, şarhay.

داخ تر: قهلهای تر، سوتی تر، کوزی تر، شعلی تر، شارهانی تر
(الاکتواء، الاسلی، الامقع)

Daxtir: Qelhaytir, sotîtir, şelkîtir, şarhaytir.

داخ کرن: قهلهانی، سوتن، کوزاندن، شعلاندن، شارهاندن
(الاکتواء، الاسلاء، الامقاع)

Daxkirin: Qelhandin, sotin, kuzirandin, şelkandin,
şarandin.

داخ کری: قهلهانی، سوتی کوزاندی، شعلاندی، شارهانی
(المکوی، الموسم، المقلی)

Daxkirî: Qelandî, sotî, kuzirandî, şelkandî, şarandî.

داخی: داخیاتی: قهلهانی، سوتی، کوزینی، شعلینی، شارهانی
(الکی، الوسم، السلام)

Daxî = Daxyatî: Qelhanî, sotinî, kuzirînî, şelkînî,
şarhanî.

داخ کرنا: روینی: روین قهلهانی
(السلام، للسمن)

Daxkirina Rrwînî: Rwîn qelandin.

داخکری: قهلهانی
(المکوی، المسلی، المقلی، الموسم)

Daxkirî: Qelandî.

داخوک: نامویر داخ کری، ناویزی کوزاندن، تشت شارهاندن
(المکواء)

Daxok: Amwîrê daxkirî, awîzê kuzirandinê, tişê
şarandinê.

دا دواړن: چرچرکړن، چیق چیق کړن، ژټک وړاندن، ټیک ټیککړن
پهرتاندن، زږيله کړن
(الهیک، التمزیق)

Dadirrandin: Çirçirkinin, çiçiqikirin, jêkdirrandin, tîktîkkinin, zivêlekirin.

دا دواړندی: چرچر کړی، چیق چیق کړی، ژټک وړاندی، ژټک
پهرتاندی، زږيله کړی، ټیک ټیک کړی
(المهتک، المزیق)

Dadirrandî: Çirçirkirî, çiçiqîkirî, jêkdirrand, jêk
peritandî, zivîlekirî, tîktîk kirî.

دا دواړان: چر چر بون، چیق چیق بون، پهرتین، زږيله بون، ټیک
ټیک بون
(التمزق، التمهتک، التشقیق)

Dadirhan: Çirçirbûn, çiçiqbûn, peritûn, zivîlebûn, tîktîkbûn.

دا دواړای: چر چر بوی، چیق چیق بوی، پهرتی، زږيله بوی، ټیک
ټیک بوی
(اللمزق، المشقیق، المهتک)

Dadimbay: Çirçirbûy, çiçiqbûy, peritî, zivêlê
bûy, tîktîkbûy.

داد بون: تواربون، هوار بون
(الانجاء، الامداد، الانجاد)

Dadbûn: Tewarbûn, hewar bûn.

داد بوی: توار بوی، هوار بوی
(الغیث، المنجد، المدد)

Dadbûy: Tewarbûy, hewarbûy.

داد کړن: هوار کړن، توار کړن
(الاستغاثه، الاستنجاد)

Dadkirin: Hewarkirin, tewarkirin.

داد کړی: هوار کړی، توار کړی
(المستغیث، المستنجد)

Dadkirî: Hewarkirî, tewarkirî.

داد ویت: داد. هوار کړن، توار خازتن
(الاستغاثه، الاستنجاد، الامداد)

Dadûbedad: Hewarkirin, tewarxaztin.

داد خاز: هوار خاز، توار خاز
(المستغیث، المستنجد)

Dadxaz: Hewarxaz, tewarxaz.

داد: خورتی، زور، گازنده، هواربړن، هوارکړن
(الظلم، الجزع، الشکایه، الولیل)

Dad: Xurtî, zor, gazinde, hewarbirin, hewarkirin.

داد: هوار، توار، دست درېژ کړن، داخازا پشتهغاښی
(الغیاث، النجده، الامداد)

Dad: Hewar, tewar, destdirêjkirin, daxaza
piştevanîyê.

داد: راستی، جامیزی
(العدل، العداله، الانصاف، المروءه)

Dad: Rastî, camêrî.

داد، دایک، دای
(الام، الوالده)

Dad: Dayik, day.

دایوک: ماتی کړا سافا وېچوگا، خداما زاروکا
(مربیه الطفل)

Dadok: Matîkera sava û biçwîka, xidama zaroka.

دایوکی: کارڼی سهڅېر وماتیڼ زاروکا
(تربیه الطفل)

Dadokî: Karê sexbêr û matîyê zaroka.

دادان: دانانا تهر و توالا لسهو تشتهکی، نهوژن
(الطم، الجنوم، اللطیر)

Dadan: Danana teyr û tewala li ser tiştêkî nihîjtin.

دادان: هه لکړنا ناگړی، ناگر هه لکړن، ناگر خوښ کړن، ناگر
بهر دان
(ایقاد النار)

Dadan: Hilkirina agirî, agirhilkirin, agirxweşkirin,
agirberdan.

دادان: چهرخ دان، هاتن وچون، هیزکتن
(التأرجج، للارجوجه)

Dadan: çerxdan, hatinûçûn, hêzketin.

دادېف: درمخرا چوی، نکرارابوری، ژبی بوری
(مرعبره، اجنازه، مر منه)

Dadev: Direxraçûy, nikrraraborî, jêborî.

دا دویف: بدویف کم، بدویفقه ما، لیبی چو
(تابعه، عقبه)

Dadwîv: Bidwîvket, bidwîvvema, lipêyçû.

دار نالینکا بې پهلگ: توخمه‌کتن دار نالینکایه یا بې پهلگ ورمییه
(الفشاغ، الکشوش، الکشوت)

Daralinka bébelg: Tuxmekê dar alînkaye ya bê belg û rihîye.

دار نالڼ: دمې ئاف تن گهرانا دار وباری، سهری بهاری
(موسم ربیعی: الريح اللاحه، موسم ظهور النسخ والنمو للشجر)
Daraviz: Demê av têgerhana dar û barî, serê Bi-harê.

دار وبار: شینکاتی، خولپ و تراش وکل وگییا
(النباتات، الاشجار عامه)

Darûbar: Şînkati, xulp û tiras û gilûgiya.

دار بهرڼی: خولپڼ بهرڼی
(شجر البلوط، خشب البلوط)

Darberwî: Xulpê berwîyê.

دار بڼالی: داره‌که یا ناڼی به گویا ژ تاییت وچ چیدکڼ
(شجره الارز)

Darbinavî: Dareke ya avî ye, Gopala ji tayêt wê çêdiken.

دار بهشکف: دمې دار بهغان وخیف بوڼ به
(الطر، الوهف، التفره، القعاله)

Darbişkiv: Demê dar peqan û xêw bûnê ye.

دار بهست: تخت، تاختن مری هه‌لگرتن
(النمش، السریر)

Darbest: Text, textê mirî helgirtinê.

دار بهست: چارچوفا داری، بو پیڼه‌کرنا تشتی تر داڅها بیت
(المشکب الخشبى، لتجفیف النخ)

Darbest: Çarçûva darî, bo pêwe kirina tiştê ter da zihabî.

دار بهستان: دار لیک کریدان، دار بینان
(عملیه، الشبک الخشبى وترکیبه، للتبغ ونحوه)

Darbestin: Dar lêk girêdan, darbênan.

دار بهن: خولپڼ نېرمېن کزانى، نیرى دارا کزانى
(فحل الفستق والبطم)

Darben: Xulpê nêreyê kezanê, nêrê dara kezanê.

دار بې: داربشان، دار تراش
(الحطاب، النجار)

Darbirr: Darîvan, dartiras.

داد خازنى: هوار خازى، توار خازى
(الاستفاده، الاستنجد)

Dadxazî: Hewarxazî, tewarxazî.

داد گاه: راست گاه، هوار گاه، توار گاه
(دار القضاء، المحكمه)

Dadgah: Rastgah, hewargah, tewargah.

داد یار: بهرمان، هوار فان، پاریز فان، پاون فان، پاون یار،
پاریز یار
(الحامى)

Dadayar: Berevan, hewarvan, parêzvan, pawan-yar, parêzyar.

داد گیز: هوار گیز، پاریز گیز
(القاضى، الحاكم)

Dadgêrr: Hewargêrr, parêzger.

دادى، دابهائی: راستى، راستیائی، هوار یائی، توار یائی
(العدالة، القوت، الانصاف)

Dadî = Dadîyatî: Rastî, rastîyatî, hewarîyatî, tewarîyatî.

دار: چویف، شق، تړک، قورمڼ خولپى
(الخشب، الحطب، العصا، القود)

Dar: Çwîw, şiq, terrik, qurmê xulpî.

دار: خولپ
(الشجره)

Dar: Xulp.

دار: دمېش، کهیس، بهژن، بالا، چه‌کوچ
(الشخص، شبح الانسان، القامه، هيكل الانسان، الصاحب، الرب)

Dar: Debeş, keys, bejin, bala, çekûç.

دار: وک، بهرندار، کلندار، به‌دار، گوهدار
(تلق باخر اللفظ فتعین صفة المفعول به)

Dar: Wek: Birîndar, kelindar, berdar, guhdar.

دارى: بهرندارى، گوهدارى، به‌دارى،
(فى آخر اللفظ تعین صفة الفعل)

Darî: Birîndarî, guhdarî, berdarî.

دار نالینک: گپیا به‌کتن خوه دهافیت دار وباری تن دنا لهیت
(العشقه، المخذ)

Daralînk: Giyayekê xwe dihavêt darûbarî têdî-alhît.

دارئ بسترئ: دارئ دې، خولپښ چېمقل و دې
(العضاء، العضاهه)

Darêbistîrî: Darê dirr, xulpê biçeqil û dirr.

دارا بڅمقل: دارا تیر بهلگ و تا، دارا بڼدارمک
(الوارف)

Darabixemil: Dara têr , belg û ta dara bîdarek.

دارئ پشت گورئ: یانئ، نامویرمکن تطنئ به
(المسداه)

Darêpiştûrî: Yanî, amwîrekê tevniye.

دار توأش: دار رهن، دار بر
(النجار)

Dartîraş: Dar ren, dar bîrr.

دار توأشین: دار برین، دار رهنین
(النجر، النجاره)

Dartîraşîn: Darbîrrîn, dar renîn.

دارئ ټیقلاندئ: دارئ تازی کرئ، دارئ داروئ، دارئ سپئ کرئ،
دارئ لوچ کرئ
(المسح، الاقرع)

Darêtîvilandî: Darêtazîkirî, darê darwî, darê
spîkirî, darê loçkirî.

دارئ ټوانئ: دارئ سنگاندنئ
(النجم، الشامین)

Darêtirazîyê: Darê sengandinê.

دار تهن: دمست گاهئ تهن کرنئ
(النول، المنوال، المنسج)

Dartevin: Destgahî tevîkîrinê.

دار چانئ: دار چەقاندن، دارنهانئ
(الفرس)

Darçandin: Dar çeqandin, darnihandin.

دارچئن: دار نهن، دار چمقل
(الفارس)

Darçîn: Darnihîn, darçeqîn.

دار چئن: ټیقلئ دارمکا بڼهنداره، ټیقلکهکئ بهنداره دکن ناف
خارن وقه خارنا بو تام وخومسین
(القرقه، دار صبنئ)

Darçîn: Têvlê dareka bêhindare, têvilkekê bihin-
dare, diken nav xarin û vexarna bo tam û
xweşîyê.

دار خوږبڼئ: کهلکئ خوږ وښ، کهلکئ درای
(قصب الزره البيضاء)

Darxurobî: Kelkê xurobî, kelkêdiray.

دار خوږمه: دار قصب
(النخل)

Darxurme: Darqesp.

دار ښگ: میر حوتک، میرکونک، چهکوچ، دوقچک
(الملطس، المقيمه)

Darding: Mîrhutk, mîrkutk, çekûç, douqîçk.

دار دویښه: دارمکن بوجهقله دمنگيقلن لناف کوږتائئ بو تهرشئ
مشتئ ددانئ سر دا پیس نعبیت
(رکیزه حضیره الاغنام)

Dardwînbê: Darekê du çeqile, di hingêvin li nav
kotanê bo terşî, miştê didanin ser da pîs nebît.

داودان: تژی کرن، حبشانئ، رهژاندن، پر کرن، رهپ کرن
(الملا، الشحن، الترס)

Dardan: Tijîkirin, hebişandin, repijandin, pîrkî-
rin, repkirin.

دار دای: تژی بوی، رهژئ، حبشئ، پر بوی، رهپ بوی
(الملاق، المترويس، المشجون)

Darday: Tijîbûy, repijî, hebişî, pîrbûy repbûy.

دار روښته: دمن بېلگ وهرينئ، بېلگ وهراندن
(الاسفار، المرءاء)

Dar rwîte: Demê belgwerînê, belgwerandin.

دار زهره: دمن بېری بېلگ وهرينئ، بېلگ زهربون دمن پاويزئ
(موسم خريفي)

Dar zere: Demê berî belgwerînê, belgzerbûn,
demê pawîzê.

دار زهلاتئ: بارهکه بچويک چويقا لهردی دموليسين کادئ کيزک
پتر چيت دويرتو چيت
(العبه)

Dar zîlanê: Yariyeke biçwîk çwîva li erdî di hulîsin
ka dê kîjk pitir çît dwîrtir çît.

دار مسکن: هنگانئ، قوتان، پیدادان، لیدان
(الضرب، المس للجن)

Darrestin: Hingatın, qutan, pêdadan, lêdan.

دار گور: دارږ په لاف کرنا دافیت تعنی
(المسداه)

Dargur: Darê belavkirina davêt tevnî.

دار گریون: دار پشکدان، پشک دییاربون، بهریشکف
(القمعه، الوهف، القطر، التفره)

Dargirbûn: Dar pişikdan, pişik diyarbûn, berbişkiv.

دارو گران: همستی گران، تمشابت
(الکالج)

Dargiran: Hestigiran, teşabet.

دارو گران: همستی گران، تمشابتی
(الکالج)

Dargiranî: Hestigiranî, teşabetî.

دار مال: تزی، پر، رمیزی، حبشی، رهب، دلیقار، مشت
(التسویه للکيل، التعديل، المملز، العبا)

Darmal: Tijî, pîr, repijî, hebişî, rep, dilêvara, mişt.

دارمالک: دارکن برینا هنگینی
(المنزع لجنى العسل)

Darmalk: Darkê birrîna hingvînî.

دار مالک: هزږ بدیرئ، جهریفکی جوهینئ
(الروشم: خشبه یختم به البیدر)

Darmalk: Hejêbêderê, cerfîkê coxînê.

دار مژو: میوا تری
(الکرم)

Darmêw: Mêwatirî.

دار مژوک: دارمه که دکن دافئ بیچکا داماکا خوه نمپژن
(الحشاک، الشبام، الخلال)

Darmêjk: Dareke di kene devê bêcka da maka xwe nemêjin.

دارنهاندن: دار چاندن، دار چهاندن
(الفرس)

Darnihandin: Darçandin, dar çeçandin.

دار نهین: دار چین، دار چهین
(الفارس)

Darnihîn: Darçîn, darçeçîn.

دار هزین: نساختیا لهریز و زهای چونی
(مرض الهذیان، الرعشه، الشعشعیریه)

Darhejîn: Nesaxîya lerizîn û jihayçûnê.

دارهستی: هنگاتی، قوتای، پیدادای، لیدای
(المسوس، المضروب)

Darrestî: Hingatî, qutay, pêdaday, lêday.

دارهسان: هنگاتن، قوتان، پیدادان، لیدان
(المس، الامساس، الضرب)

Darresan: Hingatîn, qutan, pêdadan, lêdan.

دارهسای: هنگاتی، قوتای، پیدادی، لیدای
Darresay: Hingatî, qutay, pêdaday, lêday.

دارهسین: هنگاتن، قوتان، پیدان، لیدان
(المس، الامساس)

Darresîn: Hingatîn, qutan, pêdan, lêdan.

دارهستان: ږل، پیش، دجمل
(الغابه)

Daristan: Rêl, piş, dehil.

دار فیکل: خولین خودان بهر، دارئ فیکل
(اشجار الفاکه)

Darfêqt: Xulpê xudan ber, darê fêqî.

دار قهوه: دارئ قهوهئ
(شجره البن)

Daoqehwe: Darê qehwê.

دار کوهک: تهرمه که فورم دارا دسمیت ویکت میلینک، کوی کویک
الشرقیق، الشقراق، النفار

Darkoke: Teyreke qurmê dara disimî û diket hêlînk, kwîkwîk.

دارکتی طریق: باریهکا زاروکابه
(لعبه)

Darkêtirrê: Yariyecka zarokaye.

دارئ کرئ کرئ: دارئ که که، دارئ کرئ کوسه
(الاعجز، الابن)

Darê girê girê: Darê gihgih, darê girêgose.

دارگا: ناویزمکه ژ هویر وبارت کتلان، پرتکه ژ بهر گارئ
کتلانی، پرتکه ژ ههچاری
(جزء من المحرات يشد به عنق الغدان)

Darga: Awîzeke ji hwîr û barêt kêlanê, pîrteke, ji pergarê kêlanê, pîrteke ji hevcarî.

دار گنموک: کلکتی گنموکی، لهغنی گنموکی
(قصب الزره البيضاء)

Dargenmok: Kelkê genmokî, levenê genmokî.

داروخاندن: هرفاندن، ستماندن، هلموشاندن، تپساندن
(التدمير، التهديم)

Darroxandin: Herifandin, setimandin, helweşandin, tepisandin.

دارژه: هژماره، دوشهش، دهو دو
(الثني عشر)

Dazde: Hijmare, duşêş, deh û du.

داس: نامویرێ داروینێ، نامویرێ کورویهکرن ویرینێ
(المقضب، المعضد، المشذب)

Das: Amwîrê darwînê, amwîrê kuropekirin û birînê.

داسی: ریشکیت شینکاتی، توخمهکێ گیایی کونجریکه، نویسهک
(السفاه، الحکسه، اهداب، النبات)

Dasf: Rêşkêş şinkatî, tuxmekê giyayê kuncîrke.

داسیا گولی: یانی داسیا گولیا کهم وجها، ریشا گولین
(الشعاع)

Dasiyagult: Yanî dasîya gulya Genm û ciha, rîşagulyê.

داسگا قیمی: کتیرا هنجینینێ، چەقووا هنجینینێ
(المنزعه، سكين الثرم)

Daskaqîmey: Kêra hincinînê, çeçowa hincinînê.

داس بر: کهمی چولی بر، مروفتی بداسن دارا دکه زخیت
وکورویه دکت
(العاضد، القاضب، الشاذب)

Dasbirr: Kesê çulîbirr, mirovê, bidasê dara dikc-zêxî kuropediket.

دا شەبکین: سەر نشیف بون، ژوردا چو، خارکەتن
(السير نازلا، الي تحت)

Dasebikîn: Sernîşîvbûn, jordaçûn, xarketin.

دا شەبکی: سەر نشیف بوی، ژوردا چوی، خارکەتی
(الماشى نازلا)

Dasebikî: Semişîvbûy, jorda çûy, xarketî.

داسکین: فەشکین، کەند، کور، پاشدا چوی
(الودهه، الانكسار)

Dasêkn: Veşkên, kend, kor, paşdaçûy.

دا شکستن: پاشدا چو، فەشکاندن، پاشدا نینان، کەنبوون، کوربوون

(الانكسار الارضى، السطحى)

Daskestin: Paşdaçûn, veşkandin, paşdaînan, kendbûn, korbûn.

دار هرمى: دارى هرمىكى، خولپى هرمىكى
(شجرة العرموض)

Darhirmî: Darê hirmîkê, xulpê hirmîkê.

دار همار: خولپى همارى
(شجرة الرومان)

Darhinar: Xulpê hinarê.

دار هژير: خولپى هژيرى
(شجرة التين)

Darhijîr: Xulpê hijîrê.

داروین: روپاندن، هەروین، کەراختن، کورویهکرن
(السلا، الشذب، الخضد للشوك)

Darwîn: Rupandin, verwîn, kezaxtin, kuropekirin.

داروین: هەروین، هەروپیکاندن، ومشاندن
(الحت، للاوراق)

Darwîfyn: Verwîn, verwîçekandin, weşandin.

داروینان: دار کیش، دارکەر
(الخطاب)

Darîvan: Darkêş, darker.

داروینانی: دار کیشی، دارکەری
(الخطابه، الاحتطاب)

Darîvanî: Darkêşî, darkerî.

داریتن: گورکنا، گورکنا قالبی
(الصب، السبك، الصوغ، الضرب)

Darêtin: Gurrkirin, gurrkirina qalibî.

داریتن: بارین، ریژی، ریژتن، وەرهان
(الانهمار، الهلاب للمطر)

Darêtin: Barîn, rêjî, rêjtin, werhan.

دارووشان: تازی بون، تیقلین
(السلخ)

Darwîşan: Tazîbûn, tivlîn.

داروخان: هەرفتن، سەتمین، سەرتکداهاتن، تەپسین، هە لومشان
(الدمار، الهدم)

Darroxan: Heriftin, setimîn, serêkdahatin, tipisîn, helweşan.

دارووشین: هەرفین، سەتمین، هەلومەشین، تەپسین
(التدمر، التهديم)

Darroxîn: Herîfîn, setimîn, helweşîn, tepisîn.

داف دوزبون: يارمەزبون، زياربون، پيلان گېزبون، تشقلچى بون
(التهبل، التحايل، التحنر)

Davdozbûn: Yaremezbûn, ziyarbûn, Teşqelçibûn.

داف دوزبونى: يا رهمەزبونى، زياربونى، تشقلچى بونى، پيلان
گېزبونى

(المهيل، الحاذر، العميال)

Davdozbûy: Yaremezbûy, ziyarbûy, teşqelçibûy,
pîlangêrbûy.

داف دوزتر: يارمەزتر، زيارتر، تشقلچى تر، پيلان گېز
تر

(الاميل، الاحتر، الامكر)

Davdoztir: Yaremeztir, ziyartir, teşqelçitir, pîlan
gêrtir.

داف دوز كړن: يارمەزكړن، زيار كړن، تشقلچى كړن، پيلان گېز
كړن.

(التهبيل، التحذير)

Davdozkin: Yaremezkin, ziyarkin, teşqelçikin,
pîlangêrkin.

داف دوز كړى: يارمەزكړى، زيار كړى، تشقلچى كړى، پيلان
گېز كړى

(المهيل، المحذر)

Davdozkiŕ: Yaremezkiŕ, ziyarkiŕ, teşqelçikiŕ,
pîlangêrkiŕ.

داف دوزيانى: يارمەزى، زيارى، تشقلچييانى، پيلان گېزكړى
(التهبل، الاحتيال، الحذر)

Davdoziyatî: Yaremezi, ziyarî, teşqelçiyatî, pîlan
gêrkiŕ.

دافهرست: وهريستى دهر بازبون رويبارا
(المعبر المانى، بالصيل والكرات)

Daverrist: Werisê derbazbûna rwîbara.

داف دهرزيك: پچا دويف دهرزيكى فهكەن، تايىن دويف دهرزيكى
(المناصر)

Davderzik: Piça bi dwîv dezîkê veken, tayê dwîv
derzikê.

دافا لهعاندى: دافا ليك بهستى، دافا ليك كړيدى، دافا تيك
مهلكيشاى

(النظام)

Dava vehandî: Dava lêkbestî, dava lêkgirêday,
dava têkhilkêşay.

دا شگمستى: پاشدا چوى، فمشكاندى، كمنبوى، كور بوى
(الارض المنكسر)

Daşkestî: Paşdaçûy, veşkandî, kembûy, korbûy.

دافه: تايهكتى بنگى، تايهكتى دهرى، پچهك
(الطاق من الخط)

Dav: Tayekê benkî, tayekê dezî, piçek.

دافه خهلف
(الريق)

Dav: Xelf.

دافا نيرچيرى: خهلفا نير چيرى
(المسقط، النصاحه، الشرك، الشرعه)

Davanêrçîrê: Xelfanêrçîrê.

داف لنگه: دروارا في، دوروينا كچلى في، دوروينا كچلى ژيك دور،
شهلال

(الشصير، الله، خياطه متباعده)

Davling: Dirwara firr, durwîna kêlî firr, durwîna
kêlî jêk dwîr, şelal.

دافا دهرى: تايىن دهرى، پچا دهرى
(السلكه، السلك)

Davadezî: Tayê dezî, piça dezî.

دافزك: بنگى زواف، مويى كوروا دهوارى، دهرىكى ناپلوى
(الشييق، الساف، السيب، السبيب، شعر الذنب)

Davizk: Benkê zirav, mwîyê kurya dewarî, dezîkê
naylorî.

دافا بنگى: پچا بنگى، تايىن بنگى
(الطاق)

Davabenkî: Piça benkî, tayê benî.

دافا گورى: دافا راچاندنى يا تعنى، دافا معرزي تعنى، ليف كرنا
راچاندنى

(النير، التسج لعمته)

Davagurî: Dava raçandinê ya tevnîmdava ,erzê
tevnî, lêvkirina raçandinê.

داف دوز: تشقل چى، پيلان گېز، زيار، يارمەز
(التهبال، الحذر، المحتال)

Davdoz: Teşqelçî, pîlangêr, ziyar, yaremez.

داف دوزى: يارمەزى، تشقلچييانى، پيلان كړى، زيارى
(التهبل، الحيله، الحذر)

Davdozi: Yaremezi, teşqelçiyatî, pîlangêrî ziyarî.

داګرې ژورفه کړې، ژورنځستې، داګرتې

(الرياض، المخزون، المدخول، المربوض، الخزین)

Dakirf: Jorvekirî, jorêxistî, dagirtî.

داګمټې: چغ بوی، حوسیر بوی، یزې، رفی، بن پی بوی، نمشای،

دمست داهیلای

(المغلوب، المنهزم، المخذل)

Dakett: Cixbûy, husîrbûy, bezî, revî, bînpêbûy,

neşyay, destdahêlay.

داګمټې: پیر، کویر، قهرمبوی، ناف سالفهجوی، بیچارمبوی

(المسن، الهرم، الضعیف)

Dakett: Pîr, kwîr, qeyrebûy, navsalveçûy, bêçarebûy.

داګمټې: نهژتې، نزم، خارګمټې، داهاتې، پاشدا چوی

(الهابط، الناصی، المنخفض)

Dakett: Nihijî, nizim, xarketî, dahatî, paşdaçûy.

داګمټې: چغ بون، حوسیربون، نمشای، بن پی بون، دمست داهیلان

(المغلوبه، الخذلان)

Daketin: Cixbûn, husîrbûn, neşyan, bînpêbûn,

destdahêlan.

داګمټې: نزم بون، نهژتن، داهاتن، خارګمټن، پاشدا چون

(الانخفاض، الانبساط، الانحدار، الوحد)

Daketin: Nizimbûn, nihijî, dahatin, xarketin,

paşdaçûn.

داګمټې: پیربون، کویربون، قهرمبون، ناف سال فمچون، بیچاره

بون، لیوازیبون

(التشیخ، التضعف، الهزاله)

Daketin: Pîrbûn, kwîrbûn, qeyrebûn, navsalveçûn,

bêçarebûn, lêwazbûn.

داګمټې: داخستن، ګرتن

(الانغلاق، الانسداد)

Daketin: Daxistin, girtin.

داګمټې: داخشان

(الانسیاب)

Dakêşan: Daxişan.

داګمټې: نزم بون، خارګمټن، شوربون

(الترجیع للمیزان)

Dakêşan: Nizimbûn, xarketin, şorbûn.

داځیت لمټی: ریشکیت لمټی، ریشالوکیت لمټی

(الانسجه الجسمیه)

Davêt leşî: Rişkêt leşî, rişalokêt leşî.

دالا موهرکا: دمزیټ فمهاندنې

(السلس، خیط الخرز)

Davamuhirka: Dezyê vchandinê.

دافوتان: ومشاندن، دامشاندن، مهلهژاندن

(النفث للثوب ونحوه)

Daqutan: Weşandin, dawêşandin, helhejandin

دافوتان: ومشاندن، ومړاندن، ټیځستن، چټن

(الجنی، المحول للفاكهه، العضاد، الاسقاط)

Daqutan: Weşandin, werandin, êxistin, çinî.

دافوتان: بناسټی فوتانې، بونهګرا لیدانې

(سبب فی الضرب علیه، التسبب فی الضرب)

Daqutan: Binasê qutanê, bû egera lêdanê.

دا قورچاندن: دا ټویران، دابهلعاندن، دعویران، زهقنن

(الابتلاع، الازیواء، الالتهم)

Daqurçandin: Daîwîran, dabeli'andin, da'wîran,

zeqinî.

دا قورچاندن: دعویران، دابهلعاندن، زهقنن

(البتلع، المزید، الملتهم)

Daqurçandî: Da'wîray, dabeli'andî, zeqinî.

دا فوتانې: مهلهژاندن، دامشاندن، چنې

(النفوض، الجنی، المسقوط)

Daqutay: Helhejandî, dawêşandî, çinî.

دا قورچوک: دعویرک، دابهلعاندن، زهقنوک

(البتلع، المزید، الملتهم)

Daqurçok: Da'wîrk, dabeli'andî, zeqnok.

داګرې ژورفه کړن، ژورنځستن، ټیراکړن، دټی پشاندن، پش کړن

(الاسخال)

Dakirin: Jorvekirin, jorêxistin, têtrakirin, dêpeşandin,

pêşkirin.

داګرې ژورفه کړن، تیر کړن، کوفټ

(الرياض، أوى الميوان الی مربضه)

Dakirin: Jorvekirin, têşkirina govê.

داګرې ډاګرې

(الخزن)

Dakirin: Dagirtin.

داگیر کری: ژرډمست کری، بن دمست کری. پورشوگری، بن پښ کری

(المحل، المضع)

Dagîrkîrî: Jêrdestkîrî, bindestkîrî, perrşorîkîrî, bînpêkîrî.

داگیري، داگیرهاني: ژرډمستی، بن دمستی، بن پیکانی، پورشو، دمست داهیلانی

(الاحتلال، السيطرة، الخضوع)

Dagîrî = Dagîrîyatî: Jêrdestî, bindestî, bînpêkâtî, perrşorî, destdahêlanî.

داگیران: شوړګر، داهیلان، ګران کښان (الترجیع للمیزان)

Dagêrran: Şorîkirin, dahêlan, giran kêşan.

داگیران: بهرانا خارې، بهرنشېف ګرڼ، ژوردا هاژوتن (السوق الی اسفل)

Dagêrran: Berdana xarê, bemişîvkirin, jordahajotin.

داگیران: ګران کښایی، خار نڅستی (الراج)

Dagêrray: Girankêşayî, xarêxistî.

داگیرهان: نزم بون، شوړبون، خارګهتن (الرجاحه، للمیزان)

Dagêrrhan: Nizimbûn, şorrbûn, xarketin.

داگیرهان: خارګهتن، نزم بون، ډاکهتن (الغزل، زوال الشمس)

Dagêrrhan: Xarketin, nizimbûn, daketin.

دال: ګازنده، ګهه (العتاب، الاعتراض)

Dalih: Gazinde, gileh.

دالهي: ګازندهي، ګههي (العتب، المعاتبه)

Dalihî: Gazindeyî, gilehî.

دالھ بون: ګازندهبون، ګههبون (المعاتبه)

Dalihbûn: Gazindebûn, gilehbûn.

دالھ بوی: ګازنده بوی، ګهه بوی (العتب)

Dalihbûy: Gazindebûy, gilehbûy.

داګښای: شور بوی، خارګهتي، نزم بوی، خشای (المنساب، المرجح)

Dakêşay: Şorrbûy, xarketî, nizimbûy.

داګرتن: پړګرڼ، مشت ګرڼ، تژی ګرڼ، وهژاندن، حېشاندن وهبانن، فکرتن، قافارتن

(اللب، الشحن، الخزن، الحکر، الملی، الردم، الحشو)

Dagirtin: Pîrkirin, mişkîrîn, tîjîkîrîn, repîjan-din, hebişandin, repandin, vegirtin, vavartin.

داګرتي: تژی ګري، مشت ګري، وهژاندی، حېشاندى، وهپ ګري (المشون، المخزون، المحتکر)

Dagirtî: Tîjîkîrî, mişkîrî, repîjandî, hebişandî, repkîrî.

داګرتي: تنګزی، معنیبوی، تژی بوی (الردم، الحشو، الطریف، العائق)

Dagirtî: Tingîjî, mendbûy, tîjîbûy.

داګیر: بن دمست ژرډمست، بن پښ، پورشو، دمست داهیلای (الغاضع، المحتل)

Dagîr: Bindest, jêrdest, bînpê, perrşor, destdahêlay.

داګیریون: ژرډمست بون، بن دمست بون، بن پښ بون، پورشوبون، دمست داهیلان بون

(الخضوع، الاحتلال)

Dagîrbûn: Jêrdestbûn, bindestbûn, bînpêbûn, perrşorbûn, destdahêlanbûn.

داګیر بوی: ژرډمست بوی، بن دمست بوی، بن پښ بوی، پورشوبوی، دمست داهیلای بوی

(الخضوع، المحتل)

Dagîrbûy: Jêrdestbûy, bindestbûy, bînpêbûy, perrşorbûy, destdahêlaybûy.

داګیر تر: ژرډمست تر، بن دمست تر، پورشوتر، ډېن پښ تر، دمست داهیلای تر

(الاحتلال، الاضجع)

Dagîrtir: Jêrdesttir, perrşortir, dibînpêtir, destdahêlaytir.

داګیر ګرڼ: ژرډمست ګرڼ، بن دمست ګرڼ، پورشوګرڼ، بن پښ ګرڼ، دمست داهیلان ګرڼ

(الاحتلال، الخضاع، السيطرة)

Dagîrkirin: Jêrdestkîrin, bindestkîrin, perrşorîkîrin bînpêkîrin, destdahêlankîrin.

دامەزراندی: بنهجهکری، خو، جهکری، پیک ئینای، چیکری
(المشکل، المویس، المعین)

Damezrandî: Binecihkirî, xwecihkirî, pêkînay, çêkirî.

دامای: کوهشی، پوسیده، مەرول، بوغومی، خهگیر، کوفاندار
(الباغ، الهانق، المبیج، الفکیغ، الکسیف، الکئیب)

Damay: Guhişî, poside, mirewil, buxumî, xemgîr, kovandar.

دامان: کوهشین، پوسیده بون، مەرول بون، بوغومین، خه گیربون
(البیغ، الشجن، الفمه، الهنق، التیج، الفکم، الکسف، الکابه)

Daman: Guhişîn, posidebûn, mirewîlbûn, buxumîn, xemgîrbûn.

دامان: دهمان، بهردانگیت چلکی
(نبیل اللباس)

Daman: Deman, berdangêt cilki.

دامان: دهمان، گهر، ستوگرتن، پیشفه بی
(الکفاله، الضمان)

Daman: Deman, gerew, stûgirtin, pêşveyî.

دامهران: قهمرهان، رهشمن، مت بون، کم بوی، کپ بوی
(الانطفاء، الخمود، الهمود)

Damirhan: Vemirhan, reşmîn, mitbûn, kimbûy, kîpbûy.

دامرهایی: قهمرهای، رهشمی، مت بوی، کم بوی، کپ بوی
(المنطقن، الخامد، الهامد)

Damirhay: Vemirhay, reşmî, mitbûy, kimbûy, kîpbûy.

دان:

(المضاء، البذل، النول، الفمغ)

Dan:

دان، دانک، دندک، دمخل، دکانک
(الحب، الحبوب، القلال)

Dan - Danik: Dindik, dexil, dikak.

دان: دممی خارتی، گهراخارتی
(النوه، وجیه الطعام)

Dan: Demê xarnê, gerraxarnê.

دان: هندهک ژ سالتی، هندهک دم وگافا، ومخت
(الموسم، الفصل الزمینی، برهه زمینی)

Dan: Hindek ji salê, hindek demûgava, wext.

داله تر: گازندمتر، گله تر
(الاعتب)

Dalihîr: Gazindetir, gilehtir.

داله کرن: گازندمکرن، گله کرن
(الاعتراض، المعاتبه)

Dalihkirin: Gazindekirin, gilehkirin.

داله کری: گازندمکری، گله کری
(المعاتب، المعترض)

Dalihkirî: Gazindekirî, gilehkirî.

دالهی: گازندمهی، گلهمیاتی
(العتاب، الاعتراض، التضرع)

Dalihî: Gazindeyî, gilehîyati.

داله یی: توخمهکتی سترییت تیزویدین
(القرضنه، نکاه، نبات شوکی)

Dalerre: Tuxmekê stiryêt tû û dirin.

دال ستری
(الشوک)

Dal: Stîrî.

دالفا ژاری: خومین روژک، خانی لهوا نالفا کهن
(الکسافه، الکسف)

Dalxa jarî: Xewin rojk, xanî li hewa avaken.

دام: داماتی: یارمهکا بهرکا دکهن
(لعبه الدامه)

Dam - Damanê: Yaryeke biberka diken.

دام دام: خییج خییج، گیر گیر، خیر خیر، تعله تعله، داخ داخ
(المقم، ذات مربعات)

Damdā: Xiçxiç, gîrgîr, xîrxîr, tevletve, daxdax.

دامهزین: نانگی بون، خو، جه بون، بنهجه بون، پیکهاتن، چیبون

(النشوء، التشكل، التأسيس، القطن)

Damezrîn: Akincibûn, xwecihbûn, binecihbûn, pêkhatin, çêbûn.

دامەزرانن: بنهجهکرن، خو، جهکرن، پیک ئینان، چیکرن
(الانشاء، التأسيس، التشكيل)

Damezrandin: Binecihkirin, xwecihkirin, pêkînan, çêkirin.

دانا پەرغره: دانا دهست قهكرى
(الكرم)

Danaberfirhe: Dana destvekirî.

دانا بال خوه پږه: ناف دخوه دان پږه، ناف دخوه دانا وهه
(الانتحال)

Danabalxwe bidirew: Navdixwedan bidirew, nav dixwe dana wene.

دانا بهر چوپا: دانا بهر توپزا، دانا بهر هوتكا
(الهبج)

Danaber çwîva: Dana bertopiza, dana berhutka.

دانا پاش: لى خوږين، دابهريز، راهافيتن، دوير كرن
(الردع، المنع، الزجر، النهر، الصدود)

Danapas: Lêxurrîn, daberzîn, rahavêtin, dwîrkin.

دانا پاش: پاشفهمان، گيربون، ههزقن، پاشكهن
(التأخر، الاحتباس للمطر)

Danapas: Paşveman, gîrbûn, heziqîn, paşketin.

دانا پيغه: ومكياتى، شتيياتى، ميناتى، پيغه چون
(الشبه، المشابهه)

Danapêve: Wekîyatî, şitîyatî, mînatî, pêveçûn.

دانا پشش: پشت دان، هيلان، پاتك دان
(الاهمال، الترك، التدابر)

Danapistê: Piştan, hêlan, patikdan.

دانا موپك: دويك كهتن، شيشلتهبون، شويهبون، شيلك بون
(الردافه، التابع، التوالى، التعاقب)

Danadwîvik: Dwîvikketin, şîşiltebûn, şopebûn, şêlikbûn.

دانا موپ: دويقراچون، دويك كهتن، لپي چون، بدويك فهان
(الاتباع، التعقيب)

Danadwîv: Dwîvraçûn, dwîvketin, lipêyçûn, bidwîveman.

دانا وي: وههركرن، برى كهتن، وي كرتن
(الرحيل، الارتحال)

Danarrê: Wexerkin, birêketin, rêgirtin.

دانا ومخكى فدان
(التحنيه)

Danarrexekî: Vedan.

دان: ومختى سالى
(الفصل من السنه)

Dan: Wextê salê.

دان: دهست كهفتا بدهليفه، تشتى لوختى خوه بهيت دهست مروفي
(الوزم: الامر الذي يأتى فى حينه)

Dan: Destkefta bidelfîve, tiştê li wextê xwe bihêt dest mirovî.

دانا نيك: ليك دان، فيك نيكستن، خيرون، نك نيكفه نينان
(الضم، الرفع، اللم، الجمع)

Danaêk: Lêkdan, vêkêxistin, xirrkirin, nikêkveinan.

دانا پاله بالدان، پالان
(الغزو، الاستاد، النسبه الى شئ)

Danabal: Baldan, paldan.

دانا بن: برين فعههريز، برين كول بون
(الزرف، النكا، للجرح)

Danabin: Birîn feherîfîn, birînkulbûn.

دان باي: ههلافيتن، بهرياكرن
(التذرية، السف)

Danbay: Helavêtin, berbakin.

دانا باي: مزاختن، زنى كرن، بهريهكرن
(الهدف، النهب، الاتلاف، الاسراف)

Danabay: Mezaxtin, ziêkirin, pwîrekin.

دانا بهريك: پيگهفهان، ليكدان، ليك دورين
(اللقق، الضم للثوب)

Danaberêk: Pêkvenan, lêkdan, lêkdurîn.

دانا بهريك: بهرامبه كرن، لبهرك كيشان، ليك پيغان
(المقارنه، المقابله، الموازنه، المقايسه)

Danaberêk: Biramberkin, liberekkşêan, lêkpîvan.

دانا بهريك: فهانن، ريزكرن، پيگهفهان
(النسق، النظم)

Danaberêk: Vehandin, rêzkin, pêkvenan.

دانا بهريك: ههركهاتى، ههف نهكى، بهر ننگان
(المساجله، المناظره)

Danaberêk: Hevrikanê, hevtengî, berdînganê.

دان بهري: ومخت بههههوى، دم بوى
(الزمن، المتجاوز للمده المعتاده، المتقاد)

Danbertî: Wext biserveçûy, demborî.

دانا سەر ئالقی: سەر ئاف بون، سەر ئاف کەنن
(الطوفان)

Danaseravê: Scravbûn, seravketin.

دانا سەر: پەسەردا چۆن، سەردا کەنن، ژێ بۆرین
(الغلب، الاكتساح، السبق)

Danaser: Biserdaçûn, serdagirtin, jêkborîn.

دانا سەر یا: سەردا چۆن، پێ لێنان
(الغمر، الغلب)

Danaserra: Serdaçûn, pêlênan.

دانا سەر خۆه: فەسەر کەنن
(الكتا للقد)

Danaserxwe: Viserketin.

دانا سەر پەردی: پێ لێنان
(الانتهاك)

Dana ser perdê: pêlênan.

دانا شوی: کچ دامێزەکی، مەھرکەن
(النكاح، الزواج)

Danaşwî: Kiç da mêrêkî, mehirkirin.

دانا فێ: درێژ کرنا بەر
(الناوله)

Danavê: Dirêjkirina bcr.

دانا هە: وەرکەن
(الاعطاء، الدفع)

Danave: Wergirtin.

دان قوت: گرازا کەنن قوتای، دان بوق
(الهریسه)

Danqut: Girara Genmê qutay, danboq.

دانگە دانگە: ژێر، خار، نشیف، بندا، بێ، بناف، ژوردا
(الاسفل، تحت، الجنوب)

Dang = Dangih: Jêr, xar, nişîv, binda, bin, binav, jorda.

دانه لوق: دان قوت، گرازا کەنن قوتای
(الرصیعه)

Daneloq: Danqut, girara Genmê qutay.

دانا لەم: لدوێف بەردان، لدوێف چۆن، لبرهاتن
(الاستجابة، الاعطاء باليد)

Danalep: Li dwîvberdan, li dwîvçûn, liberhatin.

دانان: چیکەن، لێک دان، بێجەکر، رانیخست، را ژێر کرن، فیک نان

(الوضع، الانشاء، التأليف، الابداع، الاقناع)

Danan: Çêkirin, lêkdan, binecihkirin, ra êxistin, rajêrkirin, vêknan.

دانای: راژێرکری، چیکری، لیکدای، فیک نای
(الواضع، المودع، المؤلف، المنشي)

Danay: Rajêrkirî, çêkirî, lêkday, vêknay.

دانانن: ژێرکەن، رانیخست، لیکدان، فیک نان، لێک نان
(الوضع، التأليف)

Danandin: Jêrkirin, ra êxistin, lêkdan, veknnan, lêknan.

داناندی: ژێرکری، رانیخستی، فیک نامی، لیکدای، لێک نای
(الموضوع، المؤلف)

Danandî: Jêrkirî, raêxistî, vêknayî, lêkday, lêk-nay.

دانانا تەمەری: نەهێنا تەمەری
(الجنوم، الطم للطيور)

Dananateyrî: Nihijtina teyrî.

دانانا سەرگ: پەچن، هەلپەسارت، سەرێکدادان، نۆژن
(المناصه، التدبیر للمناعه الكريش)

Dananserik: Peçinî, helpeşartin, serêkdadan, nijinî.

دانانا سەر: سەر بارکەن
(الاضافه، العلاوه)

Dananaser: Serbarkirin.

دانانا خاری: راژێرکەن، خاریخست، رۆناندن، دانساندن
(الاقناع)

Dananaxarê: Rajêrkirin, xarêxistin, rwinandin, danişandin.

دان مێرگە: گرازا دماخلی هێزای، دماخلی هێزای
(الجريش، التشيشه)

Danhêrk: Girara dextlê hêray, dextlêhêray.

دان هەف: فیک نێخست، دان بەرک، لیکدان، دانا نێک
(الضم، الم، الجمع، الرصف)

Danhev: Vêkêxistin, danberik, lêkdan, dana êk.

داهاتی: تما بوی، تبتی، نهژی، داچکای
(المانخ)

Dahatî: Tenabûy, tebitî, nihijî, daçikay.

داهاتن: داچکان، چرمسین، روی نەردبون
(الخص، الضموس، للجرح)

Dahatin: Daçikan, çirmisîn, rwiêrdbûn.

داوخت: سەما، کوفەند، دیلان، شاهی
(البیک، الرقص)

Dawet: Sema, govend, dîlan, şahî.

داوخت: بویک زافاتن، شوی کین، شەمیانه
(الزفاف، العرس)

Dawet: Bwîk zavatî, şwîkirin, şehyane.

داوخت بون: شەمیانه بون
(الزفاف، الترقص)

Dawetbun: Şehyanebûn.

داوخت بوی: شەمیانه بوی
(المزف)

Dawetbûy: Şehyanebûy.

داوخت ئو: شەمیانه ئو
(الازف، الارقص)

Dawetîr: Şehyanetîr.

داوخت کین: شەمیانه کون
(الزفاف، الرقص)

Dawetkirin: Şehyanekirin.

داوخت کوی: شەمیانه کوی
(المزف، المرقص)

Dawetkirî: Şehyankirî.

داوختی: خەلکی شەمیانه، داوخت کەر
(الراقص، اهل الزفاف)

Dawetî: Xelkê şehyanê, dawetker.

داوخت نەبی: لێنانا زادی وکاری کرنا خەلکی هەمیا بو بەرمانیا
نەساختی یەلا
(الحفلی، الولیمه العامه)

Dawet nebî: Lēnana zadî û gazîkirina xelkî hemîya
bo berevaniya nesaxî û bela.

داوهر: خودی، خودا
(الله، الخالق، الواجد)

Dawer: Xudê, Xuda.

دان وەخت: گافەکا سالێ، گەهەکا دەمی
(الفترة الزمنية، المده، الموسم)

Danwext: Gaveka salê, giheka demî.

نا نویسان: دا چکان، خار کەتن، نزم بون، داویشان
(الانقباض، الخفوت، الهمود)

Danwîsan: Da çikan, xarketin, nizimbûn, dawêşan.

های شوی: ژنا مەهرکری
(المزبور، المنکوح، المتزوج، المزوج)

Dawşwî: Jina mehirkirî.

دانیک: گەنمی کەلاندی نەمیری
(القمح المغلو للبرغل)

Danîk: Genmê kelandî, nehêray.

داهاتن: خارکەتن، نهژین، نویسان، نزم بون، چک بون
(الهبوط، الانخفاض، النزول)

Dahatin: Xarketin, nihijîn, nwîsan, nizimbûn, çikbûn.

داهاتن: سەر نشیف بون، ژوردانی، نشیفی، کەندال
(الحسر، الحزن، الانحدار)

Dahatin: Sernîşîvbûn, jordanî, nişîvî, kendal.

داهاتن: سەست بون، داچکان، ساریون، مەت بون، تما بون،
خارکەتن، نزم بون نهژتن، تەبتین
(الفتور، الفتور، السكن بعد الشده والحده)

Dahatin: Sistbûn, daçikan, sarbûn, mitbûn, tenabûn, xarketûn, nizimbûn, nihijûn, tebitûn.

داهاتی: سەست بوی، داچکای، خارکەتی، مەت بوی، تما بوی، نزم
بوی، نهژی، تەبتی

(الهابط، النازل، الخافض، المنحدر، الفاتر)

Dahatî: Sistbûy, daçikay, xarketî, mitbûy, tenabûy, nizimbûy, nihijî, tebitî.

دامیلان: ژوردا بەردان، شورکین، خارنێخستن
(الادلاء، التلبیه)

Dahêlan: Jordaberdan, şorîkirin, xarêxistin.

دامیلای: ژوردابەردای، شور کوی، خار نێخستی
(التدلی)

Dahêlay: Jordaberday, şorîkirî, xarêxistî.

داهاتن: تما بون، تەبتین، نهژتن، داچکان
(الموخ، سكن الغضب)

Dahatin: Tenabûn, tebitûn, nihijûn, daçikan.

دای: دایک: ژنکا مروف ژئ زایی
(الام، الوالده)

Day = Dayk: Jinka mirov jê zayî.

دایینی: دایکاتی دایانی، دایکیتی
(الامومه)

Dayînî = Daykafî: Dayatî, daykînî.

دایین: نو ژنا شیرى بدهت ساقایى نیکا دی، شیردانا بچوکی
خه لکی
(الظئر، المرصعه)

Dayîn: Ew jina şîrî bidet savayê êka dî, şîrdana biçwîkê xelkî.

دایینی شیرداریا بچوکی خه لکی، شیردانا بچیکتی بیانى
(الظئره، الامومه، الرضاعه)

Dayînî: Şîrdariya biçwîkê xelkê, şîrdana biçwîkê bîyanî.

دای ماقویل: کسێ دایکا وی ژ بنه مالکا ماقویل بیت بابی وی یی
نهماقویل بیت
(المنزع)

Daymaqwl: Kesê dayka wî ji binemalcka maqwl bît, babê wî yê nemaqwl bît.

دماپاره: فهژین، قهتاندن، ژبیان، فهژان، ژبیار
(اعاشه، اعاله، معاش، عیش)

Debare: Vejîn, qetandin, jîyan, vejân, jîyar.

دماپارمبون: فهژان بون، ژبیان بون، قهتاندن بون، ژبیار بون
(التمایش، التعمیش)

Debarebûn: Vejanbûn, jîyanbûn, qetandinbûn, jîyarbûn.

دماپاره بوی: فهژایی، فهژی، ژبیایی، قهتاندی بوی، ژبیار بوی
(العائش)

Debarebûy: Vejayî, vejî, jîyay, qetandîbûy, jîyarbûy.

دماپاره تر: فهژان تر، قهژین تر، ژبیارتو، ژبیارتو، ژبیان تر
(الاعیش، الاعیل)

Debaretir: Vejantir, vejîntir, jîyartir, jîyantir.

دماپارمکین: فهژان کرن، قهژین کرن، ژبیار کرن، ژبیان کرن
(الاعاشه، المعیش)

Debarekirin: Vejankirin, vejînkirin, jîyarkirin, jîyankirin.

داویتا بئ شهلا: زوجه پوزی، سرخوهرانی، بئ سهری
(الویه، القوضی)

Dawetabêşela: Zirçepozî, serxweranê, bêserî.

داویشان: نزم بون، داکتن، شوربون، داهاتن، نویسان، بهردان
داهیلان
(الدعک، اللوب، السدل)

Dawêşan: Nizimbûn, daketin, şorrbûn, dahatin, nwîsan, berdan, dahêlan.

دا وهشای: نویسای، شوربوی، داهاتی، نزم بوی
بهردای، داهیلای
(الدعوک، المسدول)

Dawêşay: Nwîsay, şorrbûy, dahatî, nizimbûy, berday, dahêlay.

دا وهشانن: نویساندن، بهردان، شورکرن، دانینان، داهیلان
(التدعیك، التسدیک، الانهیال بالضرب)

Dawêşandin: Niwîşandin, berdan, şorkirin, daînan, dahêlan.

دا وهشانندی: نویساندی، بهردای، شورکری، دا نینای، داهیلای
(الدعک، المسدل، المضروب)

Dawêşandî: Niwîşandî, berday, şorkirî, daînay, dahêlay.

دا وههانی: بارین، داریتن، لی کرن، دیرهان
(الهلال، القطر)

Dawerhan: Barîn, darêtin, lêkirin, dêrhan.

دا وههائی: بارى، داریتى، بئ کری، دیرهائی
(الهلال، القطر)

Dawerhay: Barî, darêtî, lêkirî, dêrhay.

دا وههاندن: باراندن، داریتن، ریتن، دیرهان، دیراندن
(الاهلال، الاقطار)

Dawerandin: Barandin, darêtin, rêtin, dêrhan, dêrandin.

دا وههاندی: باراندی، داریتى، لی کری
(الهلال، القطر)

Dawerandî: Barandî, darêtî, lêkirî.

دا وههین: باراندی، داریتى، دیراندی
(القطاره، الرشاح، النضاح)

Dawerîn: Barandî, darêtî, dêrandî.

دباره کړی: فهژان کړی، فهژین کړی، ژیار کړی، ژبان کړی
(العیش)

Debarekiri: Vejankiri, vejinkiri, jiyarkiri, jiyankiri.

دبارهی: ژیار، ژبان، فهژانی، فهژینی، قتانندی
(العیش)

Debarei: Jiyaŕi, jīyanī, vejani, vejīnī, qetandī.

دباغ: نساخییه که دوارا دکریت هکه عورا کای خار نو
دکوخت کوخت دوارا
(مرض یصیب الدواب)

Debax: Nesaxiyeke dewara digiri heke 'ora kayê
xar û dê kuxit, kuxkê dewara.

دبان: توخمه کن خنجرایه
(اصنف من الفناجر الاصیل)

Deban: Tuxmekê xenceraye.

دبانچه: وروړه
(السندس)

Debance: Werwere .

دبېڅه: کلهکله، گرم گرمه، حج، خر خوش، باغ، دقدوق، بوق
(طنطنه اوج الشعور بالمظمه والغرور، حشمه)

Debdebe: Kelkele, gerimgirme, hêç, xirweş, bax,
deqedeq, boq.

دبېڅه بون: کلهکله بون، گرم گرمه، بون حج بون، خر خوش
بون دقدوق بون، بوق بون
(الاغترار، الزهو، الخیلاء)

Debdebe bûn: Kelkelebûn, gerimgerbûn, hecbûn,
xirweşbûn, deqdeqebûn.

دبېڅه بوی: کلهکله بوی، گرم گرمه بوی، حج بوی، خر خوش
بوی، دقدوبوی، بوق بوی
(الغرور، الزهو، الارعن)

Debdebebü: Kelkelebûy, gerimgerbûy, hecbûy,
xirweşbûy, deqdeqebûy, boqbûy.

دبېڅه تر: کلهکله تر، گرم گرمه تر، حج تر، خر خوش تر، باغ
تر، دقدوق تر، بوق تر
(الاغور، الارعن)

Debdebetir: Kelkeletir, gerimgmetir, hêctir,
xirweştir, baxtir, deqdeqetir, boqtir.

دبېڅه کړن: کلهکله کړن، گرم گرمه کړن، حج کړن، خر
خوش کړن، دقدوق کړن، بوق کړن
(الارعان، التفرير)

Debdebekirin: Kelkelekirin, gerimgermekirin,
hêckirin, xirweşkirin, deqdeqekirin, boqkirin.

دبېڅه کړی: کلهکله کړی، گرم گرمه کړی، حج کړی، خر
خوش کړی، دقدوق کړی، بوق کړی
(الغرور، المزهي)

Debdebekiri: Kelkelekiri, gerimgermekiri, hêckiri,
xirweşkiri, deqdeqekiri, boqkiri.

دبېڅه بې: کلهکله بې، گرم گرمه بې، حج بې، خر خوش بې،
دقدوق بې، باغ بې، بوق بوقیانې
(الشعور بالزهو والعظمه والخیلاء الفتوه)

Debdebeyi: Kelkeleyi, gerimgermeyi, hêci, xirweşî,
deqdeqiy, baxi, boqi, boqiyati.

دېڅه: دکاک، ټاک، خوږ، مزین، دمفل، قویت، خوږ، معاشی، کړی
(القوت، الرق، راتب عینی من الفلال، المعاش، العیش)

Debre: Dikak, ah, xwer, mizê, dexil, qwit, xwer,
mi'aşî, kirê.

دېڅه بون: قتان، ژبان، ژیار، مزبون، قویت بون، دکاک بون
(التعایش، التوت)

Debrebûn: Qetan, jīyan, jīyar, mizbûn, qwîtbûn,
dikakbûn.

دېڅه بوی: قتان، ژبان، ژی، فهژی، قویت بوی، دکاک بوی،
مزبوی، ټاک بوی
(العیاش، المفتات)

Debrebü: Qetay, jīyay, jī, vejî, qwîtbûy, dikakbûy,
mizbûy, ahbûy.

دېڅه تر: قتان تر، ژبان تر، فهژین تر، قویت تر، ټاک تر
(العیاش، الاقتی)

Debretir: Qetantir, jīyantir, vejîntir, qwîttir, ahîr.

دېڅه کړن: قتانن، ژین، فهژین، مزدان، قویت کړن
(الاعاشه، الاقتات، الارتاق)

Debrekirin: Qetandin, jīn, vejīn, mizdan, qwîtkirin.

دېڅه کړی: قتانندی، ژبان، فهژی، مزدای، قویت کړی، ټاک کړی
(العیاش)

Debrekiri: Qetandî, jīyay, vejīy, mizday, qwîtkiri,
ahkiri.

دېهنگ بون: باهيله بون، نەزان بون، خشيم بون، بهيمه بون، هيز بون

(التغابی، التغافل، التبدل)

Debengbûn: Bahêlebûn, nezanbûn, xişîmbûn, behîmebûn, herrbûn.

دېهنگ بوی: باهيله بوی، خشيم بوی، بهيمه بوی، نەزان بوی
(المغفل، البليد، المتغابی)

Debengbûy: Bahêlebûy, xişîmbûy, behîmebûy, nezanbûy.

دېهنگ تۆ: باهيله تۆ، بهيمه تۆ، نەزان تۆ، سويتا تۆ
(الاضى، الاغفل، الابد)

Debengtûr: Bahêletir, behîmetir, nezantir, swîtarir.

دېهنگ كرن: باهيله كرن، خشيم كرن، بهيمه كرن، نەزان كرن
(الاضى، الاغفل، الايلاد)

Debengkirin: Behêlekirin, xişîmkirin, behîmekirin, nezankirin.

دېهنگ كرى: باهيله كرى، خشيم كرى، بهيمه كرى، نەزان كرى
(المغفل، الغفلة، البلاهه)

Debengkirî: Behêlekirî, xişîmkirî, behîmekirî, nezankirî.

دېهنگى: بهنگاتى: نەزانينى، باهيلهياتى، خشيمي، بهيميياتى
(الغباهه، الغفلة، البلاهه)

Debengî= Debengatî: Nezanînî, bahêleyatî, xişîmî, behîmîyatî.

دېهوش: شيلى، قيرژانويسك، گيزه
(الكن، الوساخه، الزجه)

Debwtîş: Şêlî, qirêjanwîsek, gilîze.

دېوره: ماھولك، مرج، چەكوچ، مارلک
(الصاقر، المطس الحديدى)

Debore: Maholk, mirc, çekûç, mawilk.

دېو: كيلەركا چەكا، خانين چەكا، بارخانا چەكا
(مخزن السلاح)

Debo: Kilerka çeka, xaniyê çeka, barxana çeka.

دې: تەلاش
(اللوچ)

Dep: Telaş.

دېراندن: قەتاندن، قەزاندن، ژيياندن، قويت كرن، ناھكرن، مزكرن، مزدان

(الاعاشه، التعيش)

Debirandin: Qetandin, vejandin, jîyandin, qwîtkirin, ahkirin, mizkirin, mizdan.

دېراندی: قەتاندی، قەزاندی، ژيياندى، قويت دای، مزكری، ناھكری
(الاعتياش، المعيش)

Debirandî: Qetandî, vejandî, jîyandî, qwîtday, mizkirî, ahkirî.

دېهش: كەس، كەيس، قەلافت، سيما، بەژن ويا، دوريشم
(الشخص، الهنيه، السحنه، الهیکل، الطبع)

Debeş: Kes, keys, qelafet, sîma, bejin û bala, durîşm.

دېهش: قيرژى، قيقارى، دوژين، خەونى، پيس بوى، قتمەيى
(الواضر، الوسخ)

Debixî: Qirêjî, qîvarî, dujîn, xewnî, pîsbûy, qîtmeyî.

دېخين: خەونين، قيرژى بون، قيقار بون، دوژين بون، پيس بون
قتمەبون
(الوضر، الوسخ، الدون)

Debixîn: Xewnî, qirêjbûn, qîvarbûn, dujînbûn, pîsbûn, qîtmebûn.

دېخاندن: خەوناندن، قيرژى كرن، قيقار كرن، دوژين كرن، پيس كرن، قتمەكرن
(التوضر، التوسخ)

Debixandin: Xewinandin, qirêjikirin, qîvarkirin, dujînkirin, pîskirin, qîtmekirin.

دېخاندی: خەوناندی، قيرژى كرى، دوژين كرى، پيس كرى، قتمەكرى، قيقاركرى
(الموضر، الموسخ)

Debixandî: Xewinandî, qirîjkirî, dujînkirî, pîskirî, qîtmekirî, qîvarkirî.

دېخانياتى: خەونينياتى، قيرژياتى، پيساتى، قيقارى، قتمەياتى، دوژينياتى

Debixîyatî: Xewnînatî, qirêjîyatî, pîsatî, qîvarî, qîtmeyatî, dujînatî.

دېهنگ: باهيله، سويتا، نەزان، خشيم، هيز، بهيمه
(الغنى، البليد، المغفل)

Debeng: Bahêle, swîtar, nezan, xişîm, hêrr, behîme.

دېځکې قېمې: تېلاشې هنجينې، دېځې هنجينې
(الوهم)

Depkê qîmey: Telaşê hincinîne, depê hincinîne.

دېځکې: داکاک، دان

الغلال، الحبوب، الحنطة

Dexil: Dikak, dan.

دېځسې: دېلمې، کوفانې، دامای، زځیر، پوسیده، بې زار
(البخاع، المهموم)

Dexisf: Delemî, kovanî, damay, zivêr, posîde, bêzar.

دېځسې پوښ: دېلمې پوښ، کوفانې پوښ، دامان پوښ، زځیرپوښ،
پوسیده پوښ، بې زار پوښ
(التبخع)

Dexisîbûn: Delewmîbûn, kovanîbûn, bêzarbûn, damanbûn, zivêrbûn, posîdebûn.

دېځسې پوښ: دېلمې پوښ، کوفانې پوښ، دامای پوښ، زځیر پوښ،
پوسیده پوښ، بې زار پوښ
(اللبخع)

Dexisîbûy: Delemîbûy, kovanîbûy, damyabûy, zivêrbûy, posîdebûy, bêzarbûy.

دېځسې تړ: دېلمې تړ، کوفانې تړ، دامای تړ، زځیر تړ، پوسیده تړ
بې زار تړ
(اللبخع)

Dexisîtir: Delemîtir, kovanî tir, damaytir, zivêrtir, posîdetir, bêzartir.

دېځسې کرن: دېلمې کرن، کوفانې کرن، دامای کرن، زځیرکرن،
پوسیدکرن، بې زارکرن
(اللبخاع، التبخیع)

Dexisîkirin: Delemîkirin, kovanîkirin, damaykirin, zivêrkirin, posîdekirin, bêzarkirin.

دېځسې کړی: دېلمې کړی، کوفانې کړی، دامای کړی، زځیرکړی
پوسیده کړی، بې زارکړی
(المبخیع)

Dexisîkirî: Delemîkirî, kovanîkirî, damaykirî, zivêrkirî, posîdekirî, bêzarkirî.

دېځسې پاتې: دېلمې پاتې، کوفانې پاتې، دامانې، زځیری، پوسیدې
(البخع، العمه، الهم)

Dexisîyafî: Delemîyafî, kovanîyafî, damanî, zivêrî, posîdeyîf.

دېځبند: ناقېر ادارې، دیوارې دارې، تېخته بند، دېرابه
(الجر، الحاجز الخشبى)

Depebend: Navbira darî, diwarê darê, textebend, derabe.

دېځې: دېرابه کړې، تېخته بند کړې، تېلاشې پاتې
(اللوحي، اللوح)

Depîn: Derabekirî, textebendkirî, telaşîyafî.

دېځکې: تېلاشې پېچوک
(اللوحي)

Depik: Telaşî, biçwîk.

دېځکې: کپیا پکې ژ توخمن کوبنگکایه بې بسترېه
(نبات شوكي)

Depiz: Giyayekî ji tuxmê gwîngîlkaye yê bi stîrîye.

دېځکې: نېساخېکه تېرشې دگړیت پې دکوڅن، پېرسېږ پېزوتېرشا،
کوڅکې کوالا
(الرعم، مرض الكركام يصيب الفم)

Depiz: Nesaxîyeke terşî digirît pê dikuxin, persîvê pez û terşa, kuxkê kowala.

دېځکې: تېرشې نېساخ پېرسېږ
(الرعم)

Depizî: Terşê nesax bi persîvê.

دېځکې: نېساخ گرتنا پېرسېږ پېز و کوالا
(الرعم)

Depizîn: Nisaxîgirtina bi persîva pez û kowalî.

دېځ وېش: دېځکې نېسېږ بې تېلاشېږ
(السيوره)

Depres: Depê nivîsînê bi tebaşîrê.

دېځال: روی کپش، روی رنګ کړی، تامدای برنګکې بدره
(البحال)

Decal: Rwikêş, rwîrengkirî, tamday birengkêş bi dirow.

دېځلېښ، رڼل، دارستان، تراش
(الغيلة، الغريف، الحرش)

Dehil: Pîş, rêl, daristan, tiraş.

دېځلې قېرمې: پېشې لغه پېشې قورې
(الغريف)

Dehlê qeremî: Pîşê levenî, pîşê qurî.

دعوتنان: چوپړکړن، دهرکړن، دهرنځستن، دپیارکړن، ناشکرا کړن، کفش کړن

(الاستخراج، الانتشال، الانتزاع، الاظهار)

Derīnan: Çwîrkirin, derkirin, derêxistin, diyarkirin, aşkrakirin, kifişkirin.

دهرنځستنې: دهرکړی، تیځ کړی، بهیې کړی، کفش کړی،

هه لکشای، نیڼای دهری

(المخرج، المنزوع، المشرّد)

Derêxistî: Derkî, êxkirî, beyîkirî, kifişkirî, helkîşay, înayderê.

دهرنځستنې: کفش کړی، قوماندی، دهرکړی، دهرنیڼای

(المصدر، المخرّج، البتکر)

Derêxistî: Kifişkirî, qewmandî, derkirî, derînay.

دهرنیڼای: دهرنځستنې، هه لکشای، کفش کړی، چوپړکړی

(المستخرج، المنتشل، المخرّج، المظهر)

Derînay: Derêxistî, helkêşay, kifişkirî, çwîrkirî.

دهریڼ: پمخښت، ژیر

(من أجل: لأجل)

Derbar: Peyxemet, jiber.

دهریان: پهرین، پهری، بورې، رابورې، تن پهری، تن پمشی

(العبور، الاجتياز، المرور، المضأ، التجاوز)

Derbaz: Perîn, perî, borî, raborî, têperî, têpeşî.

دهریانوون: فمپهرین، بورې، رابورین، تن پمشین

(العبور، التجاوز، المضأ، المرور)

Derbazbûn: Veperî, borî, raborî, têpeşî.

دهریانوونې: فمپهری، بورې، رابورې، تن پمشی

(الماضي، المار: المجتاز، الماير)

Derbazbûy: Veperî, borî, raborî, têpeşî.

دهریانوون: فمپهری، بورې، رابورې، تن پمشی تر

(الماضي، الاعير)

Derbazîr: Veperîr, borîr, raborîr, têpeşîr.

دهریانوون: فمپهراندن، پهراندن، رابوراندن، تن پمشاندن

(التعير، التمشية، الاعيار، الاجتياز)

Derbazkirin: Veperandin, borandin, raborandin, têpeşandin.

دهریانوونې: فمپهراندی، پهراندی، رابوراندی، تن پمشاندي

(المعير، المضي، الممر)

Derbazkirî: Veperandî, borandî, raborandî, têpeşandî.

دمخلی یم: دکاځی دیم، ټاهي دیم، یی بیاراتی شین دبیت یی باران نافدتم

(الغنى: الزرع يسقيه المطر)

Dexlêdêm: Dikakêdêm, ahêdêm, yê bibaranê şîr dibît, yê baran avdet.

دهمخش: دوقچک، توپز، میرکوتک، میرجوتک، دارونگ

(الهراوه، المضرب)

Dexs: Duqîçk, topiz, mîrkutk, mîrhutk, darding.

دمخل زهریون: دمخل بالهتوبون

(الاعياس، الاصفرار)

Dexilzerbûn: Dexil baletebûn.

دمخل ودان: دکاځ وټاه، قویت وقنیات

(الغلال، الحبيب، الحنطة)

Dexlûdan: Dikak û ah, qwî û qinyat.

دهر: دهرکهه

(الباب)

Der: Dergeh.

دهر: کولهک، چافک، دهری تشتی لویلی

(الفوه، المنفذ)

Der: Kulek, çavik, derê tişê lwîlî.

دهر: دهرقه: بهرانی، چول

(الخارج)

Der = Derve: Berranî, çol.

دهروک: دهرکهڼ بچویک، کولهک

(الباب، البویب، الفوه، المنفذ)

Derok: Dergchê biçwîk, kulek.

دهرنځستن: هاروون، دهرکړن، چهرت کړن، پیځ کړن

(الطرد)

Derêxistin: Hajotin, derkirin, çertkirin, êxkirin.

دهرنځستن: هه لکشان، نیڼانا دهرقه، دهرکهڼ، دهرکړن

(الاخراج، الزرع، التشريد)

Derêxistin: Helkêşan, înaana derve, dervekirin.

دهرنځستن: فلی کړن، دپیار کړن، دهرنیڼان، نیڼانا دهر

(الاخراج، الاصدار)

Derêxistin: Filîkirin, diyarkirin, derînan, înanader.

دهرنځستن: دهرنیڼانان، قوماندن، کفش کړن، بهیې کړن

(الاخراج، الابتکار)

Derêxistin: Derînan, qewmandin, kifişkirin, beyîkirin.

دهر بند: دمرتنگ، کهلی کویرک، شیف کویرک
(الفار، المضيق)

Derbend: Derteng, gelikwîrk, şîvwîrk.

دهر بست: ناستنگ، دمرتنگا کوفین، دهرنا لخر بست
(الفا الحجری، مخرج الماء، الموصی)

Derbest: Asteng, dertenga kevrîn, dermalaxirbest.

دهر بون: زان، پقان، بژکین، بلقین، بلغدان، راکفاشن
(الصدور، البیس، الفجر، الابجاس، الانفجار، التفجير)

Derbûn: Zan, peqan, bijikîn, biilqîn, biliqdan, ragivaştin.

دهر بون: بنی گرتدانا دهری کون و مَشکا، بنی گرتدانا دهری
نامانی

(الوکاء، الشفق، رباط القرية)

Derbên: Benê girêdana derê kun û meşka, benê girêdana devê amanî.

دهر بون: پقان، زان، قمبرین

(الفتق)

Derbûn: Peqan, zan, vebûn.

دهر بیک: کونا بریکتی، دهری بریکتی، دورانکا بریکتی
(القطاب)

Derberik: Kuna berikê, derê berikê, doranka berikê.

دهر بیک: تختبند، ناظر اداری، دیواری داری
(المجر، الحاجز الخشبي فی البيت)

Derrabe: Textebend, navbiradarî, dîwarê darê.

دهر ابهون: تخته بندوق، بداری دیوار بون
(التنجر، التحجز)

Derrabebûn: Textebendbûn, bidarî dîwarbûn.

دهر ابهون: تختبند بونی، بداری دیوار بونی
(المجر، المحجز)

Derrabebûy: Textebendbûy, bidarîwarbûy.

دهر ابهون: تختبند کون، بداری دیوار کون
(التنجر، الاحتجاز)

Derrabekirin: Textebendkirin, bidarî dîwarkirin.

دهر ابهون: تخته بند کون، بداری دیوار کون
(المجر، المحجز)

Derrabekirî: Textebendkirî, bi darî dîwarkirî.

دهر بانی، دهر بانی: قهر بونی، بوری، رابوری، تی پاشینی
(الاجتياز، المعنى، العبور، المرور)

Derbazi = Derbazîyati: Veperîni, borîni, raborîni, têpeşîni.

دهر بعر: مشخت، هافي، دهرکتی، گهرید، گهروک، چرخي،
بهرتاله

(الهائم، الضال، الشارد، الخارج، السائح، الجوال)

Derbeder: Mişext, havî, derketî, gerîde, gerhok, çerxî, berretale.

دهر بدر بون: مشخت بون، دهرکتی، گهران، چرخي، بهرتاله
بون

(التضلل، التشرذ، التجول، التوسع، التهيم)

Derbederbûn: Mişextbûn, derketin, gerhan, çerxîn, berretalebûn.

دهر بدر بون: مشخت بون، دهرکتی، گهرای، چرخي، بهرتاله
بون

(المشرد، المضل، المتكسج)

Derbederbûy: Mişextbûy, derketî, gerhay, çerxî, berretale bûy.

دهر بدر بون: مشخت تر، دهرکتی تر، گهرای تر، چرخي تر،
بهرتاله تر

(الأكسج، الاضل، الاهيم، الاشرذ)

Derbederitir: Mişexttir, derketîtir, gerhaytir, çerxîtir, berretaltir.

دهر بدر کون: مشخت کون، دهرنخستن، دهرکون، گهراندن،
چرخاندن

(الاضلال، الاهيام، التشريد، الاخراج)

Derbederkirin: Mişextkirin, derêxistin, derkirin, gêrandin, çerxandin.

دهر بدر کون: مشخت کون، دهرنخستی، دهرکون، گهراندی،
چرخاندی

(الهيم، المضل، المشرد، المكسج)

Derbederkirî: Mişextkirî, derêxistî, derkirî, gêrandî, çerxandî.

دهر بدر وانی: مشختیانی، دهرکون، دهرنخستنی، گهراندنی،
چرخیننی

(الهيام، التشريد، الضلال، الخروج، الجولان، السياحه)

Derbederîyati: Mişextîyati, derkimî, derêxistinî, gêrandinî, çerxînî.

درد: نساخی، ټیښ، ژان
(الداء)

Derd: Nesaxî, êş, jan.

دردئ چاڼا: نساخیا چاف لیدانئ، چاف منگانئ
(الشیبه)

Derdêçava: Nesaxîya çavlêdanê, çavhingatin.

درد دان: ټیښاندن، ژان دان
(الایلام، الایذاء، الاسقام، الایلام)

Derd dan: Êşandin, jandan.

دردیساری: گرفتاری، شپړمزی، پیرگندمبی، بصرگیزی
(المشکله، الشقوه، العذاب)

Derdeserî: Giriftarî, şşepirzeyî, pergingeyî, bisergêjî.

دردیساریون: گرفتاریون، شپړمزیون، پیرگندمبیون، بصرگیزیون
(الفتوق): آفات المرض، والجوع، والفقر

Derdeserbûn: Giriftarbûn, şşepirzebûn, pergingebûn, sergêjbûn.

دردیسارکین: گرفتارکین، شپړمزیکین، پیرگندمزیکین، گیز کین
(الاشکال، الشقاق)

Derdeserkirin: Giriftarkirin, şşepirzekirin, pergingekirin, gêjgêjkin.

درد ژان: پزیشک، نژدار، دختور
(الطیب النفسانی)

Derdzan: Pizîşk, nijdar, duxtor.

دردئ بئ دومان: ژانابئ بئ، ژانا نچار
(المرض العضال)

Derdê Bêderman: Jana bêrrê, jana neçar.

دردمندی: پر ټیښ، پر ژانی، تیر نساخی
(الاعتلال، السقم، کثره الالام)

Derdmendî: Pirrêşî, pirjanî, têmesaxî.

دردمندی: پر ټیښ، تیر ژان، گرفتار، شپړمزه
(کثیر المشاکل، السقیم)

Derdmend: Pirrêş, têrjan, giriftar, şşepirze.

دردول: دردنهال، دردکلی، دردکال، دردال
(الضر، فم الوادی)

Derdol: Dermihal, dergelî, dergel, dermal.

دردینک: دردکې شفا، دردئ هزا.

(الخصه، الاشراره، باب منسوخ من العیدان للحضیره)

Derdwînk: Dergihê şîva, derê hcja.

دردی: شل، شلوال، جلکئ کرن پییا
(لباس الرجل، السروال)

Derpê: Şel, şelwal, cilkêkirin piya.

دردیوش: دردگانک، دردقرانک، قریاغ، دردخوینک
(الوسجل، الساجول، الدسام)

Derpoş: Dergivank, derqerank, qepax, derxwînk.

دردیغدان: دردگرتن، دردکه دانیخستن، دردلیکدان
(الوسد، الفلق، السد، الاطباق)

Derpêvedan: Dergirtin, dergih da êşistin, derlêdan.

دردئ پیغداي: دردگرتن، دردئ دانیخستن، دردئ لیکدای
(الوسد، المسود، المطلق، المطبق)

Derpêveday: Dergihê girî, derê da êşistî, derê lêkday.

دردتنگ: دردبند، شیف کویر، کالی تنگ، ناستنگ
(الفاز، الفالق، اللاهن، المضیق)

Derteng: Derbend, şîvkwîr, gelîtang, asteng.

دردمچکا بلند: پمیزکا ژور، دمرانیکا بلند، پیښکئ ساردا
(الدرج للصعود)

Dereçakablind: Peyîzka jor, derazîzka bilind pëykê serda.

دردمچکا پندا: دمرانیکاژور، پمیزکا خاری
(الدرج للنزول)

Dereçakabinda: Derazîzka jêr, peyîzka xarê.

دردخوینک: دردیوش، دردگانک، دردقرانک، قریاغ
(الوسجل، الکنه، الدسام)

Derxwînk: Derpoş, dergivang, derqerank, qepax.

دردخوین: نساخیکه دموار و حیوان و ترشی دکريت
(الکشح، مرض یصیب الحیوان)

Derxwîn: Nesaxiyeke dewar û hêwan û terşî digirî.

دردخوینک: دپښ ټردئ چاندنئ دئ کڼ دمپ ژبه نافداندئ دا
ناف لئ بچیت، لات

(الواح الرضیه لسقی المزروعات)

Deraxwînk: Depê erdê çandîne dê ken dep, jiber avdanê da av lê biçît, lat.

دردخانی: پردمر، پردیها، پردی
(الباحه، القاعه)

Derxanî: Berder, berbihav, berpê.

دودانځسخت: دمرگرتن، دهرېږفدان، دهرليکدان
(الافعال، الفلق)

Derda êxistin: Dergirtin, derpêvedan, derlêkdan.

دهرز: تیک، پیق، چیق، کهلشت، خام
(الراب، الوقر، الصدع، الفطر، الفلق، الشق، الفصم، الفت)

Derz: Tik, peq, çîq, kelişt, xam.

دهرزین: تیک بون، پقان، چیق بون، کهلشتن، خام بون
(الصدوع، التفتق، التلق)

Derizîn: Tîkbûn, peqan, çîqbûn, keliştin, xambûn.

دهرزانن: تیک کرن، چیق کرن، پقانن، کهلاشتن، خام کرن
(التصدیع، التفتیر، التفلیق، التفسیم، التشقیق)

Derizandin: Tikirin, çîqkirin, peqandin, kelaştin, xamkirin.

دهرزی: تیک بوی، پقای، چیق بوی، کهلشتی، خام بوی
(الصدوع، المفطیر، المنفصم، الوقیر)

Derizî: Tîkbûy, peqay, çîqbûy, keliştî, xambûy.

دهرزانى: تیک کری، پقاندى، چیق کری، کهلاشتی، خام کری
(الصدع، المنفصم، المفطر، المفتق)

Derizandî: Tîkîrî, peqandî, çîqîrî, kelaştî, xamîrî.

دهرزیک: شویژنا بچویک
(الابره)

Derzîk: Şwîjna biçwîk.

دهرزیک: تیک، خام، دروار، پیق، کهلشت، چیق
(الفت)

Derzeber: Tik, xam, dirwar, peq, kelişt, çîq.

دهرزیک: پهریزک
(الاسکفه، العتبه، الوصيد، المسامه)

Derazînk: Peyîzk.

دهرزی: دهراتی، دهری، کهناری، پهریښی
(الغریه، البعاد، القدم)

Derazî: Dwîraî, dwîrî, kevnarî, pêşînî.

دهرزی: رهوان، بردهای، دهریوی، دهرکری
(العين، الجاری)

Derêj: Rewan, berday, derbûy, derkirî.

دهریزین: رهوان بون، دهریون، بهریون، بردهان، دهرکرن
(الجریان، التعبير، التفر)

Derêjbûn: Rewanbûn, derbûn, berbûn, berdan, derkirin.

دهریزوی: رهوان بوی، دهریوی، بهریوی، بردهای، دهرکری
(الجارى، المعبر، المقبر)

Derêjbûy: Rewanbûy, derbûy, berbûy, berday, derkirî.

دهریزتر: رهوان تر، دهریوی تر، بهریوی تر، بردهای تر، دهرکری تر
(الاجرى، الامر، الاعبر)

Derêjtir: Rewantir, derbûytir, berbûytir, berdaytir, derkirîtir.

دهریزکرن: رهوان کرن، دهرکرن، بردهان
(الامتقار لنزع الماء، التعبير عن هم النفس)

Derêjkin: Rewankirin, derkirin, berdan.

دهریزکری: رهوان کری، دهرکری، بردهای
(المعبر، المقور، المجرى)

Derêjkirî: Rewankirî, derkirî, berday.

دهریزتی: دهریزتیاتی، رهوانی، دهرکرنی، بردهانی، دهردانیاتی
دهرکرنی

(الجریان، المعین، التعبير، النزوح للماء، افراغ القلب من الهم
بالحديث)

Derêjî = Derêjtyatî: Rewanî, derkimî, berdanî, berdanîyatî, derkimî.

دهرسوک: پوښی، خپلی، جهمدانى، کهښک، دسمال
(الکوفیه، القناع، غطاء الرأس)

Derzok: Poşt, xêlî, cemidanî, kevnîk, desmal.

دهرقات: کوما دمخلی گیرمکری نه ملافیتی، دخل کاکیرمکری، لنافک
ندای بای

(العرمة: کس الزرع المدروس للتذرية)

Derfat: Koma dexlê gêrekirî, nehilavêû, dexil kagîrekirî. linavik nedaybay.

دهرفت: دهلیفه، بیف، دهراف
(الجال، الفرصه، الظرف، اللان)

Derfet: Delive, bîv, derav.

دهراف: دهری چووی، دهرافن ناف فهخارنا ترش وکوالی،
هرچافک، بویرن ناف، هرچافک

(الترعه، المود، المنهه، المشرع)

Derav: Derê, cowê, deravê av vexarna terş û kewalî, berçavk, borê avê, berçak.

دەرلایلی: سره‌هایتی، رووسی، رویتی، روستانی، راولی، حوچی،

لوچی، تازیانی، سرکولی

(السفر، المحسر، الکشف)

Dervalayf: Serhavêti, rwîsî, rwîti, rwîsatî, riwalî.
hoçî, loçî, tazîyatî, serkolî.

دەرانی نالی: دهرن جووښ، دهرانی ناف فه‌خارنا تارش وکوالی
(الرشن، القرو، المود، المنهم، المود: المشرع)

Deravêavê: Derê cowê, deravê av vexarna terş û
kewalî.

دەرله: بهرانی، چول

(الخارج)

Derve: Berranî, çol.

دهره‌بون: بهرانی بون، چول بون، دهرن‌خست بون

(الخرج)

Dervebûn: Beranîbûn, çolbûn, derêxistin bûn.

دهره‌بوی: بهرانی بوی، چول بوی، دهرن‌خستی

(الخرج)

Dervebûy: Beranîbûy, çolbûy, derêxistî.

دهره‌تیر: بهرانی تیر، چول تیر، دهرن‌خستی تیر

(الخرج)

Dervetir: Beranîtir, çoltir, derêxistî tir.

دهرله کین: بهرانی کین، چول کین، دهرن‌خست

(الخراج)

Dervekirin: Beranîkirin, çolkirin, derêxistin.

دهره‌کری: بهرانی کری، چول کری، دهرن‌خستی

(الخرج)

Dervekirî: Beranîkirî, çolkirî, derêxistî.

دهره‌یانی: دهره‌یانی، بهرانیانی، چولیانی

(الخارج، الخروج، الخارجی)

Derveyf = Derveyatî: Beranîyatî, çolîyatî.

دهرافک: دهراتی ثانی بین بچیک، چافک، چافک، بهرچافک

(منفذ الماء للثقی)

Deravk: Deravê avê yê biçwîk, çavîk, çavîk, berçavk.

دهره‌رانک: دهره‌رامک: دهرگانک، دهریوش، دهرخوینک، قه‌باغ

(الدهام، الصمام، السوجل)

Derqerank = Derqerank: Dergivank, derpoş,
derxwînk, qepax.

دەرل: دهرمت، دهلیف، بیف

(الطرف، المجال، الفرصه)

Derav: Derfet, delîve, bîv.

دهرانی بهرمن: بهندهر، بوغاز، مه‌یاف

(المرقا)

Deravê behrê: Bender, buxaz, meyav.

دهرلای: سرکول، روال، حوچ، لوج، تازی، بهربردای، سره‌هایتی،

رویس، رویت

(الحاسر، السافر، المكشوف)

Dervala: Serkol, riwal, hoç, loç, tazî, berberday,
serhavêti, rwîs, rwîti.

دهرلای بون: سهرداچون، سرکول بون، روال بون، رويس بون،

رویت بون، لوج بون، تازی بون

(السفر، الانحسار، الانكشاف)

Dervalabûn: Serdaçûn, serkol bûn, riwal bûn,
rwîsbûn, rwîtbûn, loçbûn, tazîbûn.

دهرلای بوی: سهرداچی، رويس بوی، رویت بوی، تازی بوی، لوج

بوی، حوچ بوی، روال بوی

(السفر، المحسر، الکشف)

Dervalbûy: Serdaçûy, rwîsbûy, rwîtbûy, tazîbûy,
loçbûy, hoçbûy, riwalbûy.

دهرلای تیر: رویت تیر، رويس تیر، روال تیر، لوج تیر، تازی تیر، سهردا

چی تیر، سرکول تیر

(الاحسر، الاسفر، الاكشاف)

Dervalatir: Rwîttir, rwîstir, riwaltir, loçtir, tazîtir,
serdaçûytir, serkoltir.

دهرلای کین: سهردا ههایتی، رويس کین، رویت کین، روال کین،

تازی کین، لوج کین، حوچ کین، سرکول کین

(الاسفر، الاحسار، الانكشاف)

Dervalakirin: Serdahavêti, rwîskirin, rwîtkirin, ri-
walkirin, tazîkirin, loçkirin, hoçkirin, serkolkirin.

دهرلای کری: سره‌هایتی، رويس کری، رویت کری، تازی کری،

روال کری، سرکول کری، حوچ کری، لوج کری

(السفر، المحسر، المكشوف)

Dervalakirî: Serhavêti, rwîskirî, rwîtkirî, tazîkirî.

riwalkirî, serkolkirî, hoçkirî, loçkirî.

دەرگه: دهر، چهپرک، دهلیف
(الباب، المخل، القومه)

Dergih: Der, çeperk, deliv.

دەرگهل: دهرتنگ، تنگ دهر، دهرنهال، دهرنال
(الغاز، الثغر، مضيق، الوادی)

Dergel: Derteng, teng der, dernihal, dermal.

دهرگه‌لنک: دهرخوینک، دهریوش، دهرقوانک، قه‌یاغ
(الکتفه، النمام، الصمام، السوجل، الساجول، السدا)

Dergivank: Derxwink, derpoş, dergcrank, qepax.

دهرگرتن: دهریغه‌دان، دهرلیکدان، دهر دانیخستن، دهرگرتیدان
(الوصد، الفلق، السد، الطبق)

Dergirtin: Derpêvedan, derlêkdan, der da êxistin, dergirêdan.

دهرگرتی: دهریغه‌دای، دهرلیکدای، دهر دانیخستی، دهرگرتدای
(الموصد، المفلق، المسدود، المطبق)

Dergirtî: Derpêveday, derlêkday, der daêxistî, dergirêday.

دهرگر: دهریغه‌دوک، دهر دانیخک
(الواصد، الفالق)

Dergir: Derpêvedok, derdaêxk.

دهرگهلان: چوکه دار
(البواب، الحاجب)

Dergihvan: Çokedar.

دهرگهلانی: چوکه‌داری
(البوابه، منه‌ه الحاجب)

Dergihvanî: Çokedarî.

دهرمان: چاره، نوژ
(الدواء، العلاج، المقار)

Derman: Çare, noj.

دهرمان‌بون: چاره‌بون، نوژ بون
(الدواى، التطبيب)

Dermanbûn: Çarebûn, nojbûn.

دهرمان‌بوی: چاره‌بوی، نوژ بوی
(المدای، المطب)

Dermanbûy: Çarebûy, nojbûy.

دهرمان‌تر: چاره‌تر، نوژ تر
(الایز، الاطبب)

Dermantir: Çaretir, nojtir.

دهرقون: کونا قونی، چیق چیفک، سورچیک، ترترک
(الشرج)

Derqûn = Derqûn: Kuna qûnê, çiqçiqk, sorîçk, tûrtirrk.

دهرقوتان: دهرتکاندن، دهرلیدان
(القرع، للباب، الطرق)

Derqutan: Dertikandin, derlêdan.

دهرکعتن: هه‌لاتن، دییار بون، کفش بون، هه‌لدان
(الطلوع، الخروج، الظهور، النجوم، التسريح)

Derketin: Helatin, dîyarbûn, kifîşbûn, berbûn, heldan.

دهرکعتی: هه‌لاتی، دییاربوی، کفش بوی، هه‌لدای
(الطالع، الخارج، الظاهر، الناجم)

Derketî: Helatî, dîyarbûy, kifîşbûy, berbûy, helday.

دهرکوتن: دهرنیخستن، توت کرن، چهرت کرن، نیخ کرن، دهرکه‌کرن
(الاخراج، اللعنه، الطرد، الحنف، التوبيه)

Derkirin: Derêxistin, tutkirin, çertkirin, êxkirin, dergihkirin.

دهرکری: دهرنیخستی، توت کری، چهرت کری، نیخ کری، دهرکه کری
(الطرد، الملعون، المخرج، المحذوف، القفی)

Derkirî: Derêxistî, tutkirî, çertkirî, êxkirî, dergihkirî.

دهرکری: دهرنیخ، توت کر، نیخ کر، هه‌لکیش
(المخرج)

Derker: Derêx, tutker, êxker, helkêş.

دهرکتی سوریت: دهرکتی که‌واکرتتی، دهرکتی قه‌دانى بو نيزچيرى
(الزبي، الداحول)

Derkê swîtê: Derîkê kowagirtinê, derkê vedanê bo nêrçîrê.

دهرکوتن: دهریهدهرکوتن، دهرنیخستن، هه‌لی کرن، مشه‌خت کرن
(التشريد، اللفاظ)

Derkirin: Derbederkirin, derêxistin, mişextkirin.

دهرکعتن: هه‌لاتن، هه‌لدان، دییاربون، په‌یدابون
(الطلوع، الظهور، الخروج، النجوم)

Derkeftin: Helatin, heldan, dîyarbûn, peydabûn.

دهرکعتی: هه‌لاتی، هه‌لدای، دییاربوی، په‌یدا بوی
(الطالع، الظاهر، الخارج، الناجم)

Derkeftî: Helatî, helday, dîyarbûy, peydabûy.

دهرمان دای: نوژدای، چاره‌کری
(الداوی، المسم)

Demanday: Nojday, çarekirî.

دهرمانی تلمکئ: تیزه، بارویت
(البارود)

Dermanê tivnegê: Têze, barwît.

دهرمانک: فلکیت رمش
(الفلل الاسود، القزح، البهارات)

Dermank: Filfilkêt reş.

دهرمو: دهرگرتی، دهرپوش، دهرگردای، دهر بیتای
(المخوم، الملق، المختم)

Dermor: Dergirtî, derpoş, dergirêday, derbênay.

دهرموړیون: دهرگرتی یون، دهرگردای یون، دهر بیتان یون
دهریمستیون
(التخم، الملق)

Dermorbûn: Dergirtûbûn, dergirêdaybûn, derbênanbûn, derbestûbûn.

دهرموړی یو: دهرگرتی یو، دهرگردای یو، دهر بیتای یو،
دهریمستی یو
(المختم، الملق)

Dermorbûy: Dergirtûbûy, dergirêdaybûy, derbênaybûy, derbestû bûy.

دهرموړتر: دهرگرتی تر، دهرگردای تر، دهر بیتای، دهریمستی تر
(الاختم، الاغلق)

Dermortir: Dergirtîtir, dergirêdaytir, derbestîtir.

دهرموړکړن: دهرگرتن، دهرگردان، دهر بیتان، دهریمستن
(الاختم، الاغلق)

Dermorkirin: Dergirtin, dergirêdan, derbênan, derbestin.

دهرموړکړی: دهرگرتی، دهرگردای، دهر بیتای، دهریمستی کری
(المختم، الملق)

Dermorkirî: Dergirtî, dergirêday, derbênay, derbestûkirî.

دهرموړی، دهرموړیاتی: دهرگرتی، دهرگردایاتی، دهر بیتانی،
دهریمستی

(المخوم، الملق)

Dermorî = Dermorîyati: Dergirtinî, dergirêdanîyati, derbênanî, derbestinî.

دهرمان کړن: چاره‌کړن، نوژ کړن
(الادواء، المداواه، الاستطباب)

Dermankirin: Çarekirin, nojkirin.

دهرمان کری: چاره کری، نوژ کری
(الداوی، المطبیب)

Dermankirî: Çarekirî, nojkirî.

دهرمانی: چارمیان، چارمینی، نوژیاتی
(الدوائیه، العلاجیه)

Dermanî: Çareyati, çareyîni, nojyati.

دهرمان گي: چارمکي، چارمین، پزیشک، نوژدار
(المعالج، المداوی، المطبیب)

Dermanker: Çareker, çarebîn, pizîşk, nojdar.

دهرمان کړی: نوژداری، چاره‌کړی، پزیشکی
(الدواء، الطب)

Dermankerî: Nojdarî, çarekerî, pizîşkî.

دهرمانی بفتی: برنویت، برنوت
(السموط)

Dermanêdifnê: Birwît, birût.

دهرمانی رمش: کل
(الکحل، الاثمد)

Dermanê reş: Kil.

دهرامت: قویت، دهره، دکاک، ناه، خور، دهمل ودان، قورژ
(القوت، المزروعات، المحصولات، الفلال)

Deramet: Qwît, debre, dikak, ah, xwer, dextl û dan, verêj.

دهرامت زهریون: دهرامت گهشتن
(الاعصاف، موسم الحصاد)

Deramet zerbûn: Deramet, ghiştin.

دهرمال: بردد، دهرخانی، برین، برههاف
(الباحه، القاعه، المدخل)

Dermal: Berder, derxanî, berpê, berbihav.

دهرمان خانه: نوژخانه
(الصديليه، منجر الادويه)

Dermanxane: Nojxane.

دهرمان دان: نوژدان، چاره‌کړن
(المدواه)

Dermandan: Nojdan, çarekirin.

دهرامی: بیانی، ښکته، نه‌خویمایي، نه‌خویمایي
(الاجنبی، الغریب)

Deramî: Biyanî, bêgane, nexweyayî, nexweyayî.

دهرامیایي: بیان‌یايي، نه‌خویمایي، نه‌خویمایي
(الاجنبی، الغریب)

Deramîyayî: Biyanîyayî, nexweyayî, nexweyayî.

دهرنال: دهرنال، دهرگلي، دهرتنگ، تنگدور
(الغالی، فوهه الوادی)

Dernal: Dernihâl, dergelî, derteng, tengder.

دهرنشیف: لاسر دهمي، نامانې پيڅن سر دهمي، سر نشيف دانن
(الکب)

Dernişîv: Liserdevî, amanê bêxin serdevî.

دهرنشیف بون: کمتا سر دهمي، سر دهم بون
(الانکباب، التکبب)

Dernişîvbûn: Ketina serdevî, serdevbûn. ser-
nişîvdanin.

دهرنشیف بوی: کمتی سر دهمي، سر دهم بوی
(المکبب، المکب)

Dernişîvbûy: Ketîserdevî, serdevbûy.

دهرنشیف تر: سر نشيف تر، کمتی سر دهمي تر
(الاکبب)

Dernişîvtir: Semişîvtir, ketîserdevîtir.

دهرنشیف کرن: سر نشيف کرن، ټيځستنا سر دهمي
(الاکباب)

Dernişîvkirin: Semişîvkirin, êxistina serdevî.

دهرنشیف کری: ټيځستی سر دهمي، سر نشيف کری
(المکبب، المکب)

Dernişîvkirî: Êxistî ser devî, semişîvkirî.

دهرنشیفی: دهرنشیفیایي: سرنشیفیایي، سر دهم کری
(الانکباب، الکبب)

Dernişîvî = Dernişîvyayî: Semişîvîyayî, serdevkirî.

دهراندهر: سرانسر، سراسر، گشت، همی، پيڅه، بجارمکي
(الشامل، الک، الجمع، العام، الکافه)

Derander: Seranser, seraser, gişt, hemî, pêkve,
bicarekê.

دهراندهر بون: سرانسر بون، سراسر بون، گشت بون، همی
بون، پيڅه بون، بجارمکي بون
(الاشتغال، التعمم، التجمع)

Deranderbûn: Seranserbûn, giştûn, hemîbûn,
pêkvebûn, bicarekêbûn.

دهراندهر بوی: سرانسر بوی، سراسر بوی، گشت بوی، همی
بوی، پيڅه بوی، بجارمکي بوی
(المعم)

Deranderbûy: Seranserbûy, seraserabûy, giştûy,
hemîbûy, pêkvebûy, bicarekêbûy.

دهراندهر تر: سرانسر تر، سراسر تر، گشت تر، همی تر، پيڅه
تر، بجارمکي تر
(الاشمل، الاعم، الجمع)

Deranderitir: Seranseritir, seraseritir, giştîr, hemîtir,
pêkveitir, bicarekêtir.

دهراندهرکرن: سرانسر کرن، سراسر کرن، گشت کرن، همی
کرن، پيڅه کرن، بجارمکي کرن
(التعميم، المعمم، الجمع)

Deranderkirin: Seranserkirin, seraserkirin, giştîkin,
hemîkîkin, pêkvekîkin, bicarekêkîkin.

دهران دهرکړی: سرانسرکړی، سراسرکړی، گشت کړی، همی
کړی، پيڅه کړی، بجارمکي کړی
(المشمول، المعم، الجمع)

Deranderkirî: Seranserkirî, seraserkirî, giştîkirî,
hemîkirî, pêkvekîrî, bicarekêkirî.

دهراندهری: دهرنهریایي: سرانسرهایي، سراسرهایي،
همیهایي، پيڅهایي، بجارمکيهایي
(العموم، الشمول، الکليه، الجمعيه)

Deranderî = Deranderyayî: Seranserîyayî, seras-
erîyayî, hemîyayî, pêkveyayî, bicarekêyayî.

دهرهړچک: دهمي هړچکي، جهن دهمت ژن دهر دکه‌فیت
(الکم، الزدن)

Derhuq: Devê huqkî, cihê dest jêder dikevî.

دهرهاتن: هراتن، هلدان، دهرکتن، دپیار بون، کش بون
(الطوع، الظهور، الخروج، الطرؤ)

Derhatin: Helatin, heldan, derketin, dîyarbûn,
kifişbûn.

دهرهال: دهرحال: دکافیدا، دهمدهست، دوی کافیدا
(الفر، التو، فی الحال)

Derhal = Derhal: Digavêda, demildest, diwêga-
vêda.

دعروک: دملیقه، دمریچ بچویک، کون، کوله، کایه، کاروک.
(الغره، الفحه، المنفذ، باب السیاح)

Derok: Delive, derê biqwik, kun, kule, kaye, gazok.

دعروک: دمرکتی نیرچیرتی لیر تیرو ته و لا څه دکمن، دجیهکتی نو
کهرمدنانن سردهفتی چالهکتی تیر دکهن تیدا
(الزیه، الداحول، للصید)

Derik: Derê nîrçîrê liber teyr û tewala ve diken, depekê dukere didanin serdevê çalekê teyr dîke-vin têda.

دعروک: کایه، کاروک، دملیقه
(الشمه، الفرجه، الممر للجبل)

Derik: Kape, gazok, delive.

دعروک: کول، گوم، بحر، نیک ناف
(البحر، الیم، الممر المانی)

Derya: Gol, gom, behir, êk av.

دعروک: بنگ، بنگتی پهمپی، بنگتی نایلوئی، بنگتی سانتینیی
(الفرز، السلک، الخطی)

Dez: Benik, benkê pempwî, benkê naylonî, benê santîfî.

دعروک: لوک: توخمهکتی کبیابه لنافییا شین دبیت بهلکتی وی بی
گوپوږه ودریژه
(نبات عشبی)

Dezflok: Tuxmekê gîyaye li aviya şin dibît, bel-gê wî yê gurovire û dirêje.

دعروک: کجا خازتی بو مېرمکی، ژنا شوی کری و نه فکوهازتی
(الخطیبه، المشیقه، الخدن)

Dezgir: Kiça xaztî bo mêrckî, jina şwîkîrî û ne-veguhaztî.

دعروک: خهلاتی خازتنا کچن
(هدیه خطبه النساء)

Dezgir: Xelatê xaztina kiçê.

دعروک: کهواد، قواد، ناف دمستکتی ژنا خوه بو دهرامییا
(الدیوت، الوضیع)

Deyoz: Gewad, qewad, destikê jina xwe bo ber-amîya.

دعروک: دمر، فزویل، فیراندن، پتی هه لاندن، فرکیلان، خه لاف کوتن
(الفریه، الکذب)

Derew: Direw, fizwîl, fêrrandin, pêhelandin, firrkêlan, xelafgotin.

دعروک: فزویل بو، فیراندن بو
(الکذب، الافراء)

Derewbûn: Fizwîlbûn, firrandinbûn.

دعروک: فزویل بو، فیراندن بو، فرکیلان بو
(الکذب، المقتری)

Derewbûy: Fizwîlbûy, firrandinbûy, firrkêlanbûy.

دعروک: فزویل تر، فیراندن تر، پتی هه لاندن تر، فرکیل تر
(الاکذب)

Derewtîr: Fizwîltîr, firrandintîr, pêhelandintîr, firrkêltîr.

دعروک: فزویل کرن، فیراندن کرن، فرکیل کرن
(الکذب)

Derewkirin: Fizwîlîkirin, firrandinkirin, firrkêl-kirin.

دعروک: فزویل کری، فیراندن کری، فرکیلی کری
(الکذب)

Derewkîrî: Fizwîlîkîrî, firrandinkîrî, firrkêlîkîrî.

دعروک: فزویلناتی، فزویلناتی، فرکیلیاتی، فیراندی
(الکذب، الکذابه، الفریه)

Derewîni = Derewînyati: Fizwîlîyati, firrkêlîyati, firrandî.

دعروک: فزویل، فرکیل، پتی هه لاندن، فیرینوک
(الکاذب، الکذاب، المقتری)

Derewîn: Fizwîl, firrkêl, pêhelîn, firrînok.

دعروک: گهریده، گهروک، سانو، ساعیل، دهم قوت، خویمبارازی،
خوه بزوين
(السانج، الزاهد، المتسول، عازف الدف)

Derwêş: Gerîde, gerok, saor, s'aêl, defqut, xwepa-raztî. xwebijwîn.

دعروک: گهریدمی، سانوری، ساعیلی، دهم قوتی، خوه پاریزی
(الجرلان، السیاحه، الزهد، التسول)

Derwêşî: Gerîdcyî, saorî, sa'êlî, defqutî, xwepa-rêzî.

دهوژن: قهوادى، گهوادى، ناف دهنسنگيا ژنى
(الديوته، الضعه، الوضاعة)

Deyozî: Qewadî, gewadî, nav destikîya jinê.

دهزىلوگ: دهزيکت لهشى، دهزيکت زراف، رویشال، ریشالوک
(الانسجه، الشعيرات)

Dezîlok: Dezîkêt leşî, rihîkêt zirav, rwişal, rişalok.

دهست: لهي، لاق
(اليد)

Dest: Lep, laq.

دهست ئال: ميزتن، ریتن، چوتانن ریتکی، دهست ئاف خومشکرن
(الغانط، الخلا، قضاء الحاجه)

Destav: Mîztin, rîtin, çû natêrkê, dest avxweşkirin.

دهست ئالقیتن: دهست پښ کرن، خوہ راکیشان، پښ کول کرن
(البدء، المباشرة، الشروع، المبادء)

Destavêtin: Dest pêkirin, xwerakêşan, pêkolkirin.

دهست ئهغراز: سر ئهغراز، ژبهل، ژیلل، سرکتن
(الصعدہ)

Destevraz: Serevraz, jêhel, jêlel, serketin.

دهست ئهغرازى: سهرنهغرازى، ژبهلى، ژيللى، سرکتنى
(الصعود)

Destevrazî: Serevrazî, jêhelî, jêlelî, serketinî.

دهست ئال: دهست دناقن هه لاندن، بوههگیرکتن
(ترطيب العجين عند العجن بالماء)

Destav: Dest di avê helandin, bo hevîrkirinê.

دهست ئیش: نهشیای، پښ چینه بوی، کوه، گوروج، قه، شل
(العاجز، القاصر)

Destêş: Neşyay, pê çenebûy, koh, goroc, qir, şil.

دهست ئیش بون: نهشیان بون، پښ چینه بون، کوهبون، گوروج
بون، قه بون، شل بون
(التعجز، التقصير)

Destêşbûn: Neşyanbûn, pêçenebûn, kohbûn, gorocbûn, qirbûn, şilbûn.

دهست ئیش بوی: نهشیای بوی، پښ چینه بوی، کوهبوی، گوروج
بوی، قه بوی، شل بوی
(العجز، المقصر)

Destêşbûy: Neşyaybûy, pêçenebûy, kohbûy, gorocbûy, qirbûy, şilbûy.

دهست ئیش تر: نهشیای تر، پښ چینه بوی تر، کوهتر، قهتر، شل
تر گوروج تر
(الاعجز، الاقصمر)

Destêştir: Neşyaytir, pêçenebûytir, kohtir, qîrtir, şiltir, gorocîtir.

دهست ئیش کرن: نهشیان کرن، پښ چینه بون کرن، کوهکرن
گوروج کرن، قهکرن، شل کرن
(التعجز، التقصير، الاقصار)

Destêşkirin: Neşyankirin, pêçenebûn kirin, koh-kirin, gorockirin, qirkirin, şilkirin.

دهست ئیش کوهی: نهشیای کوهی، پښ چینه بوی کوهی، کوهکوهی،
گوروج کوهی، قهکوهی، شل کوهی
(المعجز، المقصر)

Destêşkirî: Neşyaykirî, pêçenebûykirî, kohkirî, gorockirî, qirkirî, şilkirî.

دهست ئیشی: دهست ئیشیانی: نهشیانی، پښ چینه بونی، کوهی،
کوهیاتی، گوروجی، قه یاتی، شلیاتی
(المعجز، المقصر)

Destêşî = Destêşyati: Neşyanî, pêçenebûnî, kohî, kohyati, gorocî, qiryati, şilyati.

دهست پار: هاریکرن بارکرن، دهست هافیتنا نیک و دو بو
بارکرن
(المربع)

Destbar: Harîkirina barkirinê, desthavêtina êk û du bo barkirinê.

دهست بار گرتن: هاری کاری کرن، ملدان، دهست گرتن
(المربع، الترابع، المربعة)

Destbargirtin: Harîkarîkirin, mildan, destgirtin.

دهست بار گرتن: هاری کاری، ملدان، ههف گوهی، پشت گرتن
لسر راکیشان
(التعاقد، التکاف، التآزر)

Destbargirtin: Harîkarî, mildan, hevgorî, pişgirtin, liser rakêşan.

دهست بارگه: هاری کار، ههف کور، پشت کور
(التعاقد، المتآزر، التکاف)

Destbargir: Harîkar, hevgor, piştgir.

دهست بژارتی: سر پشک کری، هلبژارتی، ژئ کرتی
(الناخب، المختار، المصطفی، المعین)

Destbijartî: Serpişkîrî, helbijartî, jêgirtî.

دهست بلوڼک: دهستکامی گرتدانا بچوڼکي داندکي دا، بڼکيک
گرتدانا لاندکي
(الحضائن، اړيکه المهدي)

Destbilwînk: Destgahê girêdana biçwîkê di landikê
da, bêneketê girêdana landikê.

دهست بڼو: دهستکي بڼکي، باسکي بڼکي، لهي بڼکي
(مقبض الرفش)

Destbêr: Destkê bêrkê, baskê bêrkê, lepê bêrkê.

دهست بڼو: لهي بڼو، باسکي بڼو
(مقبض الفاس)

Destbivir: Lepbivir, baskê bivirî.

دهست بڼو: شارهزا، بڼ چيڼو، دهست زڼين
(المنقن العمل، الكفو الماهر)

Destbikêr: Şareza, pêçêbûy, destzêrin.

دهست بڼان: دهست گرتدان، دهست بهسټن، دهست نښکدان،
دهست نالاندن
(الفل، القيد لليد)

Destbênan: Destgirêdan, destbestin, destîşikdan,
destalandin.

دهست بڼای: دهست گرتدای، دهست بهسټی، دهست نښکدای،
دهست نالاندی
(المفلول اليد، القيد اليد)

Destbênay: Destgirêday destbestî, destîşikday,
destalandî.

دهست بهسټن: دهست بڼان، دهست گرتدان، دهست نښکدان،
دهست نالاندن
(کتف اليد)

Destbestin: Destbênan, destgirêdan, destîşikdan,
destalandin.

دهست بهسټی: دهست گرتدای، دهست بڼای، دهست نښکدای،
دهست داهیلای، دهست نالاندی
(الکتوف الايدي)

Destbestî: Destgirêday, destbênay, destîşikday,
destdahêlay, destalandî.

دهست بارگري: هاری کاری، پشت گري، ملدانی، هف گري
(العاضده، المواتره، المكاتفه، المعاونه، المساعده)

Destbargirî: Harikarî, piştigîrî, mildanî, hevgorî.

دهست بری: دهست پليت کری، دهست قهغاندی، دهست تورکری،
قوله کری
(الاجذم)

Destbirî: Destpilîtîrî, destqefandî, destturrîrî,
qullekirî.

دهست برين: دهست پليت کړن، دهست قهغانن، دهست تورکړن
قوله کړن
(الاجذم)

Destbirîn: Destpilîtîkirin, destqefandin, destturr-
kirin, qullekirin.

دهست بهي: گهرموا کړين و فروتنی، شوينا ناريش فاريتش
(العربین، الکالی)

Destbe'ê: Gerewa kirin û firotinê, şwîna arîş varêşê.

دهست بهرگ: بهرکي مال قههوسينی، بهرکي راهيرانی
(المسيعه، المنقه)

Destberk: Berkê mal vehusînê, berkê rahêranê.

دهسته پړا: هفال، دهست برادر
(الصديق، الرفيق، الزميل، صاحب)

Destebira: Heval, destbirader.

دهسته پړايڼی: هغاليڼی، دوستيڼی، برادريني، برادرپاتي،
هغالاتی، دوستاتی
(الصداقه، الزماله، الرفقه، الصحبه، صاحب)

Destebirayî: Hevalîni, dostîni, biraderîni, bira-
derfiyatî, hevalatî, dostatî.

دهست بهسټ: داناف، ژک وهرکړن
(الناوله يدا بيد)

Dest Bide: Danavê, jêkwergirtin.

دهست بژار: سر پشک، ژئ کرتی، هلبژارتی
(المتاز، المختار، المصطفی، المنتقاء، الفاخر، المنتخب)

Destbijar: Serpişk, jêgirtî, bijartî, helbijartî.

دهست بژارتن: هلبژارتن، ژئ کرتن، سر پشک کړن
(الامتيان، الانتقاء، الانتخاب، الاصطفاء، الاختيار)

Destbijartin: Helbijartin, jêgirtin, serpişkkirin.

دست تنگ بوی: دست کورت بوی، به‌لنگازبوی، پښ بوی،
دست قالا بوی

(المعز، المفتقر، المعسر)

Desttengbûy: Destkurtbûy, belingazbûy, pêdivîbûy, destvalabûy.

دست تنگ تر: دست کورت تر، به‌لنگاز تر، پښ تر، دست
فالتر

(الافقر، الاعوز، الاعسر)

Desttengtîr: Destkurtîr, belingaztîr, pêdivîtîr, destvalatîr.

دست تنگ کړئ: دست کورت کړئ، به‌لنگاز کړئ، پښ کړئ،
دست فالکړئ

(الافقر، التفسیر، التعویز، الاعسار)

Desttengkirin: Destkurtkirin, belingazkirin, pêdivîkirin, destvalakirin.

دست تنگ کړی: دست کورت کړی، به‌لنگاز کړی، پښ کړی،
دست فالکړی

(المعز، المفقّر، المعسر)

Desttengkîrî: Destkurtkîrî, belingazkîrî, pêdivîkîrî, destvalakîrî.

دست تنگی: دست تنگاتی: دست کورتی، به‌لنگازی، پښیاتی،
دست فالیی

(المعز، الفقر، الفاقة، الضنک)

Desttengi = Desttengatî: Destkurtî, belingazî, pêdivîyatî, destvalayî.

دست تنگی: دست کورتیاتی، به‌لنگازیاتی

Desttengi: Destkurtyatî, belingazyatî.

دست تڼان: کارتن کړئ، دست فڼابرن، شول تن کړئ، دست
مال کړئ

(المسح، المزاولة)

Desttêdan: Kartêkirin, destvêbaririn, şoltêkirin, destmalkirin.

دست تڼدان: بکار نینان، کار پښ کړئ، دست کړئ

(المساس، المداخله)

Desttêvedan: Bikanînan, karpêkirin, destkirin.

دست جوهنی: بری جوهنی قوتانی

(الملک، الکویه، المرضخه)

Destcuhnî: Berê cuhnî qutanê.

دست پښ بون: دست هافیتن، خوه راکیشان، پښ کول بون
(الابتداء، النبادر)

Destpêbûn: Desthavêtin, xwerakêşan, pêkolbûn.

دست پښ بوی: دست هافیتنی بوی، خوه راکیشای بوی، پښ کول
بوی

(المبدئ)

Destpêbûy: Desthavêlûbûy, xwerakêşaybûy, pêkolbûy.

دست پښ کړئ: دست هافیتن، خوه راکیشان کړئ، پښ کول کړئ
(الابتداء)

Destpêkirin: Desthavêtin, xwrakêşankirin, pêkolkirin.

دست پښ کړی: دست هافیتنی، خوه راکیشای، پښ کول کړی
(الابتداء)

Destpêkîrî: Desthavêti, xwerakêşay, pêkolkirî.

دست پښ کړنای: دست هافیتناتی، خوه راکیشانی، پښ کولانی،
پښ کولینی

(البدء، المباشرة، الشروع، المبادرة، المباشنة، الطفق)

Destpêkirinyatî: Desthavêtinyatî, xwerakêşanî, pêkolatî, pêkolîni.

دست پک: دست نافک، خوه راکیشانی، پښ کولی
(المبدأ، المبادرة، المباشنة)

Destpêk: Destavêj, xwerakêşanî, pêkolî.

دست پښ کړ: دست هافیز، خوه راکیش، پښ کول کړ
(البادئ، المباشر، الشارع، المبادر، الطافق)

Destpêker: Desthavêj, xwerakêş, pêkolker.

دست وږی: چارلې

(الاطراف الاربعه الايدى و الارجل)

Destûpê: Çarlep.

دست وږی: ناف مالک، خلعت کار
(الخدم، الحاشیه، الاتباع)

Destûpê: Navmalk, xilmetkar.

دست تنگ: دست کورت، به‌لنگاز، دست قالا، پښی
(المعشر، المعوز، الفقير)

Dest teng: Destkurt, belingaz, dest vala, pêdivî.

دست تنگ بون: دست کورت بون، به‌لنگاز بون، پښ بون،
دست فالابون

(الاعوزان، الاقتار، الاعسار)

Desttengbûn: Destkurtbûn, belingazbûn, pêdivîbûn, destvalabûn.

دست چړچون: دست قرمچین، دست کوریشک بون، دست قرسین

(الکشاء)

Destçirçûn: Destqurmiçîn, dest kurişkûn, dest-qerisîn.

دست چین: دست نهاژ

(مغروس الید، مزروع الید)

Destçîn: Destnihaj.

دست خت: شول دهست، شول کفش، وک بیژی نغدهست

ختن فی مرفی به، شولې دهیت نییاسین

(عمل الید، نموذج عمل الید)

Destxet: Şoldest, şolkşî, wekbêjî, eve destxetê vî miroviye, şolê dihêt niyasin.

دست خوش: بساناهی، قام خوش، بدستفهامتی

(سهل المثال، سهل التناول)

Destxweş: Bisanahî, qamxweş, bi destvehatî.

دست خوش ناف تیدانه یانی عونفهری، عففرم

(عاشت یداک)

Destxweş: Nav têdane yanî 'unferî, 'eferim.

دست خوریدان: زوخاندن، کشکرن، ناراندن، ناف تیدانا کرنی،

کینلنجی لیدان

(التحريض، الاماجه، الاثاره)

Destxurrdan: Zuxandin, kişkirin, arandin, nav têdana kirinê, kêlincî lêdan.

دست خوریدای: زوخاندی، کشکری، ناراندی، ناف تیدای، کینلنجی

لیدای

(المهيج المحرض، المثير)

Destxurrday: Zuxandî, kişkirî, arandî, navtêday, kêlincîlêday.

دست خهلهان: دست وهرگرهان، دست خشان، دست ژ

کهچون دست ژ جهچون

(الخلاء الید)

Destxelhan: Destwergerhan, destxişan, destjigihşûn, dest ji cihçûn.

دست دان: ړک بون، بهر هف بون، بکیر هاتی

(المحاولة، السماح، الصلاح، الملازمة، الموافقة)

Destdan: Rêkûn, berhevbûn, bikêrhatin.

دست دای: ړک هبوی، بهر هف بوی، بکیر هاتی

(اللائم، المناسب، الموافق)

Destday: Rêkhebûy, berhevbûy, bikêrhatî.

دست ډرهای: زنی کر، مزخ، پیچو، پلاچک

(البذر، المثلث، السرف)

Destdirhay: Zeêker, mezêx, pwîço, pelaçk.

دست ډرهان: مزاختن، زنی کر، پیچ کر، پلاچکون

(التبذير، الاسراف، الاتلاف)

Destdirhan: Mezaxtin, zeêkirin, pwîçkirin, pelaçekirin.

دست دانا سینگی: بهر قومستانا ریزداری، رویدان، ماقویل کر،

پیشفه راوستان بتوره، بتوره قومستان

(التقليد، الاحترام)

Destdanastîgt: Berwestana rêzdarî, rwîdan, maqwîlkim, pêşverwestan bitore, bitore vewestan.

دست ددلی دان: دل خوش کر، دلوقانی کر، دلوقان کر

(المواساء، الملائفة)

Destdidiîdan: Dilxweşkirin, dilovanîkirin, dilo-vankirin.

دست ددلی دای: دل خوش کری، دلوقان کری

(المواسى)

Destdidiîday: Dilxweşkirî, dilovankirî.

دست ډرژئی: زنگینی، که خوددای، دست فرهمی، پتی چیبوی

دوله مند

(اليسار: الفنى، الرفا، القدره، الكفاءه، الامكان)

Destdirêjt: Zengînî, kedxudayî, destfirchî, pêçêbûnî, dewlemendî.

دست ډرژئی: زنگین که خودا، دوهلمند، دست فرمه، پتی چیبوی

(الثرى، الفنى، المتكمن، القدير، الكفو)

Destdirêj: Zengîn, kedxuda, dewlemend, desfirch, pêçêbûy.

دست ډرژئی: دزی، زیبان، تن نبوری، راشقاندنی

(الساوق، المضر، التجاوز على حق الغير)

Desrdirêjt: Dizî, zîyan, teneborîn, raşeqandinî.

دست ډرژئی: دز، زیبانو، تن نبوری، راشقین

(المضر، التجاوز على الحق، السارق)

Destdirêj: Diz, zîyano, teneborî, raşeqîn.

دست نوبلگ: دستکتی ههڅاری، دستکتی نهاندازا ههڅاری
(السخن، السخانین، المقوم للمحراث)

Destdwişk: Destkê hevcarî, destkê endaza hevcarî.

دست دهركهتن: ژلپ دهركهتن، ژبهر دست دهركهتن، پټ ږيږون،
مهزن بونا شولئ
(الاستفحال)

Destderketin: Jilepderketin, jiberdestderketin, pêrêbûn, mezin bûna solê.

دست دهركهتنی: ژبهر دست دهركهتنی، ژ لپ دهركهتنی، پټ وئ بوی
(المستفحال)

Destderketî: Jiberdest derketî, jilepderketî, pêrê bûy.

دست دا هیلان: چڼ بون، حوسیر بون، قویز بون، قانیل بون،
نیشیان، سرکیش بون، نوریان
(الاستسلام، الرضوخ)

Destdahêlan: Çixbûn, husîrbûn, qwîzbûn, qaîlbûn, neşyan, serkêşbûn, newêran.

دست دامیل: چڼ بوی، حوسیر بوی، قویز بوی، قانیل بوی،
نیشیای، نوریای، سرکیش بوی
(المستسلم، الواضح، الخاضع)

Destdahêl: Çixbûy, husîrbûy, qwîzbûy, qaîlbûy, neşyay, newêray, serkêşbûy.

دست لومست: شارمزا، شول ژان
(الماهر)

Destdirist: Şarêza, şolzan.

دست لومستی: شارمزیی، شول ژانی
(الماهر بالعمل الیدوی)

Destdirist: Şarêzayî, şolzanî.

دست لوست: توخم توخم، جوین جوین، شیل شیل
(قسم قسم، جیل جیل، صنف صنف، فرقه فرقه)

Dest dest: Tuxim tuxim, cwin cwin, şêl şêl.

دست ږیږدان: دست نفیژگرتن، دستنفیژ شویشتن، سر وچاف
شویشتن
(التوضی، غسل الوجه، الوضی)

Destrîwîvedan: Destnivêjgirtin, destnivêjşwîştin, ser û çav şwîştin.

دست ږیږدای: دست نفیژگرتی، سر وچاف شویشتی
(التوضی)

Destrîwîveday: Destnivêjgirtin, ser û çav şwîştî.

دست ږیژ: سر نشیږی، ژوردا، ږیژیر، کندانل
(الندحر، المائل)

Destrêj: Sernîşîv, jorda, berjêr, kenda.

دست ږیژي: سر نشیږی، ژوردانی، ږیژیری
(الندحر، الانحدار، المائل)

Destrêjî: Sernîşîvî, jordanî, berjêrî.

دست ژئ ږیږدان: هیلان، پویتیږ نهگرن، دست ژئ شویشتن
پاتگ دان، پشت دان
(الترك، الاهمال، الاستفناء، المطاله)

Destjêberdan: Hêlan, pwîpênkirin, dest jê şwîştin, patikdan, piştan.

دست ژئ ږیږدای: هیلای، پشت دای، دست ژئ شویشتی، پویتیږ
پټ نهگری
(الترك، الاهمال، المستغنی، المطال)

Destjêberday: Hêlay, piştday, destî jê şwîştî, pwîpênkirî.

دسته سږ: ږیږچاف، ږن دهستی، راگرتی، ږیږسیار، ږیږدهستی
(الموقوف، المحجون، رهن التحقیق)

Desteser: Berçav, bindest, ragirtî, berpişyar, berdest.

دسته سږی: ږیږچافی، ږن دهستی، ږیږدهستی، راگرتنی،
ږیږسیاری
(التوفیق، المحزون، الاعتقال)

Desteserî: Berçavî, bindestî, berdestî, ragirtinî, berpişyarî.

دست سښگډ: دست هال، ژبهر دهستی
(الجاد، المجذ، الوشوشی)

Destsaivik: Desthel, ziberdest.

دست سښکی: دست هالی، ژبهر دهستی
(الجاد، الوشوشه)

Destsaivkî: Destheli, ziberdest.

دست قهرمه: مږد، چاف قهرکی، دل قهرمه
(السخی، الجواد، الثری، الغنی)

Destfireh = Destfirhe: Mord, çavvekirî, dilfirch.

دست قالا کړن: دست تنگ کړن، دست کورت کړن، رویت کړن،
 بهلنگاز کړن، ژار کړن
 (الانفار)

Destvalakirin: Desttengkirin, destkurkirin, rwîtkirin,
 belingazkirin, jarkirin.

دست قوتان: دست لیکدان، چېله قوتان، چېله لیدان
 (التصفيق: الصنف)

Destqutan: Destlêdan, çeplecutan, çepelêdan.

دست قوتای: دست لیکدی، دست قوتای، چېله لیدای، چېله
 قوتای، دست قوت، چېله قوت
 (المصنف)

Destqutay: Destlêkday, destqutay, çepelêday,
 çeplecqutay, destqut, çeplecqut.

دست قرینکانی: چنگ قرینکانی، یاریا تېل ښافکړا برن و
 قهقراندنی
 (الصرع: لمبه تشابک الاصابع)

Destqirînkane: Çeng qirînkane, yarîya tîbîl din-
 avêkrabirin û veqirandinê.

دستگ: باسک، چمبل
 (المقبض، الید، العروة)

Destik: Basik, çimbil.

دستگن بستاری: باسگن بستاری، چمبلن بستاری، کوربا
 دستاری

(القصری، الرائد، مقبض الجاروش)

Destkêdistarî: Baskê distarî, çimbilê distarî,
 kurya distarî.

دستکه مروا: شیلو مروا، بهرمن مروا
 (الجيل، القرن، الطبق من الناس)

Desteka mirova: Şêla mirova, berekê mirova.

دست گت، دست کلاش: پوپره، کلهپوپرت، کلهپوپت
 (الغنيمة)

Destket, Destkeft: Pwîre, kelepwîrt, kelepwît.

دست کتی: مالن پوپرت
 (المفهم)

Destkeft: Malê pwîrê.

دست کورت: دست تنگ، پینتی، بهلنگاز، ژار
 (قاصر الید، الفقير، المعوز، العاجز)

Destkurt: Destteng, pêdivî, belingaz, jar.

دست فرهی: دست فرهای:

مردی، مرداتی، چاف فهکړنی، چاف فهکړی، دل فرهای
 (السقاء، الجود، الثراء، الغنى)

Destfirêhî = Destfirheyf: Merdî, merdaî, çavvekirinî,
 çavvekirî, dîlfirêhî.

دست بکارن: بکار ښان، شول پټ کړن
 (الاستعمال)

Destvedan: Bikarînan, şolpêkirin.

دست بکارن: بکار ښان، شول پټ کړی
 (المستعمل)

Destveday: Bikarînay, şolpêkirî.

دستله بهردان: لدویف چون، لدویف بهردان، پټ قائل بون
 (التسليم، الاطاعة، الانقياد)

Destveberdan: Li dwîvçûn, lidwîvberdan, pêqailbûn.

دستله چون: لدویف چون، لدویف بهردان
 (الاستسلام، الاطاعة)

Destveçûn: Li dwîvçûn, lidwîvberdan.

دستله هاتن: سرکتن، لدویف هاتن، دست کلاش
 (الفوز، الظفر، النجاح)

Destvehatin: Serketin, li dwîvhatin, destkeftin.

دستله هاتی: سرکتن، لدویف هاتی، دست کتی
 (الفائز، الظافر، الناجح)

Destvehatî: Serketî, li dwîvhatî, destketî.

دست قالا: دست کورت، بهلنگاز، رویت، دست تنگ، ژار
 (المفلس، الفقير، صفر الیدین، خاوی الید)

Destvala: Destkurt, belingaz, rwîr, destteng, jar.

دست قالایی: دست کورتی، بهلنگازی، رویتی، دست تنگی،
 ژاری

(الافلاس، الفقر، خواء الید)

Destvalayî: Destkurî, belingazî, rwîrî, desttngî,
 jarî.

دست قالا بون: بهلنگازبون، دست کورت بون، رویت بون، دست
 تنگ بون، ژار بون

(التفنگ)

Destvalabûn: Belingazbûn, destkurîbûn, rwîrbûn,
 desttengbûn, jarbûn.

دهست کړوتی: دهست تنګی، پښتښیاتی، په لنګاری، ژاری، ژویری (العجز، القصر، الفقر، الاوزان، القاقه، الضنک)

Destkurtf: Desttengî, pêdîvîyatî, belingazî, jarî, jwîrî.

دهست کړن: دهست هنگاتن، دهست ځی کهن، دهست لیدان (اللمس، المس، الجس)

Destkirin: Desthingatin, dest vê ketin, destlêdan.

دهست کړی: دهست هنگاتی، دهست ځی کهنی، دهست لیدای (المسوس، المموس، المجسوس)

Destkîrf: Desthingati, dest vê keti, dest lêday.

دهستګی کړا: دهستګا کړا، دهستګا کړا (الباقه، الاکلیل)

Destkêgula: Qeftagula, keflagula.

دهستګی نړا: دهستګی دهست کیسا (اللفیف، الجاسوس، المندس)

Destkêdiza: Destê destkîsa.

دهستګه: دهستګه، نویهک، قولهک، قومرتهک (الزمره، الفقه من الناس)

Destek: Refek, obek, qolek, qomirek.

دهستګیت سر بخوه: قومرته سر بخوه (هینات الحكم الذاتي)

Destekêt serbixwe: Qomirta serbixwe.

دهست ګهځن: دهست راکهځتن (الحصول، الفوز، النيل، الظفر، الغنم)

Destketin: Destragihiştin.

دهست کیس: پټ نږ (اللفیف، الجاسوس، المندس)

Destkîs: Pêdiz.

دهست کیسی: پټ نږکی (اللفه، الجاسوسیه، التجسس، الاندساس)

Destkîsf: Pêdzikî.

دهست کړځ: سر ژئ کړی، سر بر، سر ژئ کړیځی، دهستګوځی (النبیحه)

Destkuj: Serjêkirî, serbirî, serjêkirî, Fele û Cuhîya.

دهست ګاه، دهست ګاه، پاره، ټا، کرت (المال، المنا، الوسيله)

Destgah: Desgeh, parc, ah, kirt.

دهست ګرتن: هاریکاری کړن

(القرض، العاریه، الاعاره، التایید، العون)

Destgirtin: Harîkarîkirin.

دهست ګورج: دهست ځی، دهست شل، دهست کوه، دهست ګولوله (الکریم)

Destguroc: Destqirr, destşil, destkoh, dest gulole.

دهست ګوروچی: دهست ځی، دهست شلیاتی، دهست کوهی، دهست ګولولهیی (الکریم)

Destgurocî: Destqirî, dest şilyatî, destkohî, dest guloleyî.

دهست ګری: دهست زافری، دهست ستویری (الکتاب، خشونه اليد من العمل)

Destgîrf: Dest zavîrî, kevilstwîrî.

دهست ګورګ: دهست، دهست، دهست، دهست (القفا، الکفوف)

Destgork: Cilkê desta, gorêt lepî.

دهست ګران: شول ژبهرنچوی، دهست ګولوله، شول میندی (تقیل اليد فی العمل، البطول)

Destgiran: Şoljiberneçûy, destgulole, şolhîdî.

دهست ګرانی: دهست ګولولهیی، شول ژبهرنچون، شول هیدپاتی (البطول فی العمل)

Destgiranî: Destgulolyî, şoljiberneçûn, şolhêdîyatî.

دهست ګر: هاری کار، پشټ ګیر (المعین، المؤید، الماویز، المقرض)

Destgir: Harîkar, piştgîr.

پشټ ګرتن: هاریکرن، پشټ ګرتن (المعونه، الاقراض، التایید)

Dest girtin: Harîkirin, piştgirtin.

دهست ګرتی: چر، چوڼیز، متق، دهست مچاندی (البخیل، الفقر، القوت)

Destgîrf: Çirr, çunîz, mitiq, dest miçandî.

دهست ګریدای: دهست بڼای، دهست بهمنی، دهست نیشکدای (المکتوف، المغول، الموثوق، القید)

Destgirêday: Destbênay, destbestî, destişikday.

دهست ګریدان: دهست بڼان، دهست بهمن، دهست نیشکدان (الکتف، الغل، الاغلال، التقیید، التوثیق)

Destgirêdan: Destbênan, destbestin, destişikdan.

دست نلئس: خت دست
(الخطوط، خط اليد)

Destnivêş: Xetdest.

دغفل و مغفل: تشمت ومشت، خرومر، هویر ومویر، ناخر و ماخر
(الغراض، الامتعه، الاشياء)

Dexelûmexl: Tişûmîşt, xirrûmîr, hwîrûmwîr,
axrîrû maxîr.

دست هزانن: دست تیک نان، دست گرتن
(المصافحه)

Desthejandin: Desttêknan, destgirtin.

دست هزانن: نیشادا، نیشارمت کرن
(التلويح، الايحاء، الاشارة)

Desthejandin: Nîşada, îşaretkirin.

دست هنگانن: دست لیدان، دست فیک کتن
(اللمس، الجس، نقض الوضوء)

Desthingatin: Destlêdan, destvêketin.

دست هل: دست سفک، زهیر دست، شول ژیر چو
(الغذوء، الوشوش، المدافع)

Desthel: Destshivik, zeberdest, şoljiberçûy.

دست هلی: دست سفکی، دست سفکاتی، زهیر دستي، شول
ژیر چونی
(الخذل، الوشوش، المدافعة، الخذذ)

Desthelf: Destshivikî, destshivkatî, zeberdestî,
şoljiberçûnî.

دست هفسار: سر هفسار، رشمه، لغاف
(العنان، الزمام، المقود)

Desthefsar: Serhefsar, reşme, lixar.

دست هلانن: برهفانی
(القدح، الدفاعة)

Desthelandin: Berevanî.

دست هازو: نازوتی، سر کیش، سر نهرم
(المسوق، المطيع، المنقاد)

Desthajo: Ajotî, serkêş, sercerim.

دست هاتنن: دست پیکر، دست دان، خوه راکیشان
(البدء، المباشرة، الشروع، الطفق)

Desthavêtin: Destpêkirin, destdan, xwerakêşan.

دست گر: کچا خازتی نمکه گوازتی، شوی کریا نمکه گوازتی
(الخطبة، العشيقة، الخدن)

Destgir: Kîçaxaztî neveguhaztî, şwîkîrîya ne-
veguhastî.

دست گیر، دستگیر: هاری کار، تالیکار، پشت گیر
(المعين، المساعد، المؤيد، المكاتف، المعاضد)

Destgîr, Destegîr: Harîkar, alîkar, piştgîr.

دست لیکدان: دست قوتان، چمپله قوتان
(التصفيق، الصفق)

Destlêkdan: Destqutan, çeplequtan.

دست لئ ندادی: شول پئ نکری، دست فته ندادی
(الخريده)

Destlêneday: Şolpênekîrî, dest veneday.

دستمال: دهرسوک، پوشی، خاولی، کفیک
(المنديل، المنشفه)

Desmal: Dersok, poşî, xawî, kefik.

دست مهی: دستکتی بزرگی، باسکتی مهی
(مقبض الرش)

Destmerr: Destkê bêrkê, baskê merrê.

دست نهان: کیزنه هاتن، پئ دهراف، نهشیان
(غير مناسب، غير ملائم، عدم الامكان)

Destnedan: Kêmhêatin, bêderav, neşyan.

دست نهانی: کیزنه هاتی، نهشیای، پئ دهراف نهجوی، نهچیبوی
(الا ممکن)

Destneday: Kêrchatî, neşyay, bêderav, nebûy,
neçêbûy.

دست نهان: دست چنی
(غرس اليد، عمل اليد الانتاجی)

Destnihaj: Destçinî.

دست نغز: دست روی فدان، دست چاف شویشتن
(الوضوء، الطهور، الطهارة)

Destnivêj: Destwîrvedan, dest çav şwîştin.

دست نشیف: ژوردا، سر نشیف، سر ژیر، کندانال، دست ریز
(الانحدار، الحدر، التازل، المائل)

Destnişiv: Jorda, sernişiv, serjêr, kendal, destirrej.

دست نشیفی: ژوردانی، سر نشیفی، سر ژیری، کندانالی، دست
ریژی

(المنحدر، النزله، الميلاق)

Destnişivî: Jordani, sernişivî, serjêrî, kendalî,
destirrejî.

دست هلات: بهر مغانی، بهر گرتن، بهر اربون، سینگ گرتن
(الدفاع، المقاومة، التصدي)

Desthelat: Berevanî, bergirtin, berrarabûn, sînggirtin.

دست هلاتن: بهر مغانی، خوراک گرتن، بهر سینگ گرتن
(الدفاع، الصدود)

Desthelatin: Berevanî, xweragirtin, bersînggirtin.

دستگیر: هیلان، ریڅ دان
(الرخصة، الاذن، الاجازه)

Destwîr: Hêlan, rêdan.

دستور دای: هیلان، ریڅ دان
(التحويل، التاذين، التلجيز، التحويل)

Destwîrdan: Hêlan, rêkdan.

دستور څارتن: ریڅ څارتن
(الاستئذان، الاسترخاص)

Destwîrdan: Rêkxaztin.

دستور دای: ریڅ دای، هیلای
(الرخص، الماذون، المجاز، المخول)

Destwîrday: Rêkday, hêlay.

دستور څاز: ریڅ څاز
(المستائن، المسترخص)

Destwîrxaz: Rêkxaz.

دست و دای، دست و دای: کاودان، سیقوم، کاوان
(الوضع، الواقع، النمط، الاسلوب، الطراز)

Destûda = Destûdar: Kawdan, sîqom, kadan.

دست شو، دستو: نامانیت دست شویشتن
(المسلة، الطست للفسل)

Destşo = Deşo: Amanê dest şwîştinê.

دست: راستای، راست، پهچن
(الطمان، المنبسط، العدل، المستوی)

Deşt: Rastahî, rast, pehin.

دست بون: راست بون، پهچن بون
(التبسط، الاستواء، التسهل)

Deştbûn: Rastbûn, pehinbûn.

دست بوی: راست بوی، پهچن بوی
(المبسط، المسهل، المعدل)

Deştbüy: Rastbüy, pehinbüy.

دست قر: راست تر، راستای تر، پهچن تر
(الاعدل، الاسهل، الاطحن)

Deştîr: Rasttir, rastahîtir, pehintir.

دست کرڼ: راست کرڼ، پهچن کرڼ
(التعديل، التسهيل، التسيو، التبسيط)

Deştkirin: Rastkirin, pehinkirin.

دست کرڼ: راست کرڼ، پهچن کرڼ
(المعدل، الميسو، المسهل، المبسط)

Deştkirî: Rastkirî, pehinkirî.

دستهای، دستای: راستیای، راستیای، پهچنای، پهچن
(العدل، السهل، الطمان، البسيط، اللجم، الصعید)

Deştahf = Deştayf: Rastfıyatî, rastfıyahî, pehnatî, pehin.

دستای بی ثاب: دهشتا خرته، قراج
(الفيف، ج، فيافي)

Deştabêav: Deşta xirte, qerac.

دستگ: کاخک
(الساحة، العرصه)

Deştik: Kaxik.

دشتی: ناکنجین دشتی، خوه جهی دشتی
(ساكن السهول، اهل البادية)

Deştî: Akincîyê destê, xwecihê destê.

دشتا رهي و رويت: دشتا بی دای باب
(المنازه)

Deştarrepûrwîr: Deşta bêdaybab.

دطافن: پڅ کرڼ، فرکیلان، برهوکرن، پی هیلاندن
(النفخ، المبالغة في الكلام)

Defandin: Pivkirin, firrkêlan, direwkirin, pêhe-landin.

دطک: دهولک، تمبل باسک
(الدف)

Defik: Diholk, timbilbask.

دط قوت: دهول قوت، تمبل باسک قوت، دط ریڅ، نکام کر
(الدفاع، التميم)

Defqut: Diholqut, timbilbaskqut, devrîrê, nekamker.

دط قوتان: نکامی کرڼ، دهول قوتان
(قرع الدف، الذم، الهجو)

Defqutan: Nekamîkirin, dihol qutan.

دېف تېمېلی: دېف که موروپي
(العفوصه، مراره الغم)

Devtehlf: Devgemoreyî.

دېف تېمېل: دېف که موروپي
(العفوص، مر الغم)

Devtehîl: Devgemore.

دېفتر: تېخاپېرا، بېلگ بېند
(الکراسه، النقت)

Defter: Texapera, belgbend.

دېف جوين: پارمک، تزی دېفی، تیزاجوينی، جوينک
(المضغه)

Devcwîn: Parek, tijîdevî, têracwînî, cwînek.

دېف خوېش: نېزمان حوی، بېرا، دېف دژوار، چېقلوز
(المفوه، التطق، اللسن، اللیق)

Devxweş: Ezmanhulî, berra, devdijwar, çeqlöz.

دېف خوه ش بون: چېقلوزبون، نېزمان حوی بون، بېرا بون، دېف
دژوار بون
(اللسن، التطق، التفوه)

Devxweşbûn: Çeqlöz bûn, ezmanhulî bûn, ber-
rabûn, devdijwar bûn.

دېف خوېش بوی: نېزمان تېل بوی، چېقلوزبوی، بېرا بوی
(المفوه، الملسن، المنطق)

Devxweşbûy: Ezmanîl bûy, çeqlöz bûy, perrabûy.

دېف خوېش تو: نېزمان تېل تو، چېقلوز تو، بېراتر، دېف دژوار تو
(الافوه، الانطق، الالسن)

Devxweşîr: Ezman îltîr, çeqlözîr, berratîr,
devdijwartîr.

دېف خوېش کړن: نېزمان حوی کړن، چېقلوزکړن، بېراکړن، دېف
دژوارکړن
(اللسن، التطق، التفويه)

Devxweşkirin: Ezman hulîkirin, çeqlözkirin,
berrakirin, devdijwarkirin.

دېف خوېش کړی: نېزمان حوی کړی، چېقلوزکړی، بېراکړی
(المنطق، الملسن، المفوه)

Devxweşî: Ezmanhulîkîrî, çeqlözîkîrî, berrakîrî.

دېف خوېشی، دېف خوېشیاتی: نېزمان تېلی، چېقلوزی، بېرا بوی،
دوډ دژواری
(التفويه، اللسانه، اللباقه، النطق)

Devxweşî = Devxweşîyatî: Ezman îlî, çeqlözî,
berrayî, dejiwarî.

دېف نېدامن خارنئ
(الغم، الفاه، الفوه)

Dev: Endamê xarnê.

دېف: تېن نامویری، سویت نامویری
(حد الآله، التیغ)

Dev: Tiyê amwîrî, swyê amwîrî.

دېف ناف: بېر ناف، لیف ناف، بېرچېم، کنار
(الضغه، الشاطی، الساهل)

Devav: Berav, lêvav, berçem, kinar.

دېف بېن: زهر بېنک، بېر دېفک، قهراسه
(الکمام)

Devbên: Zerbênk, berdevk, qerrase.

دېف بېنک: بېنئ گړدانا دېف نامانی
(الفسامه، الشناق، الوکاه)

Devbênk: Benê girêdana devê amanê.

دېف بېنان: دېف بېستن، دېف قهرساندن، دېف گړتن، دېف کوښه
کړن، دېف گړدان، دېف قهراسه کړن
(کم الغم، کم، عدم حرية الكلام)

Devbênan: Devbestin, devqerisandin, devgirtin,
devkutinkirin, devgirêdan, devqeraserkirin.

دېف بېنای: دېف گړدای، دېف بېستی، دېف قهرساندی، دېف
قهراسه رکي
(المکم، الغم)

Devbênay: Devgirêday, devbestî, devqerisandî,
devqeraserkî.

دېف بېست: قهراسه، دېف بېن، بېر دېفک
(الکمام، اللام، الفناج)

Devbest: Qerases, devbên, berdevk.

دېف بېستی: دېف گړدای، دېف قهراسه رکي، دېف بېنای، دېف
کړتی
(المنع، المنظم، المکم)

Devbestî: Devgirêday, devqeraserkîrî, devbênay,
devgirtî.

دېف بېر: سویت بېری، تین بېری
(النزیه، غراب الفاس)

Devbivir: Swîê bivîrî, tiyê bivîrî.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(العفوس، یابس الغم)

Devxirte: Devzuha, devhişk, devqesavî.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(العفوصه، بیس الغم وجفافه)

Devxirteyî: Devzuhayî, dev hişkî, dev qesavîyatî.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(المفترس، الفتاک)

Devxwîn: Durind, gurêx.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الفتک، الافتراس)

Devxwînî: Durindî, durindeyî, gurêxî.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الاضجم)

Devxar: Dev vaç.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الاضجم)

Devxarf: Dev vaçî, dev vaçîyatî.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الاضجم)

Devxarbûn: Dev vaçbûn.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الاضجم)

Devxarbûy: Dev vaçbûy.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الاضجم)

Devxarkirin: Dev vaçkirin.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الاضجم)

Devxarkirî: Dev vaçkirî.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الاضجم)

Dev xweşepiştişk: Dev hulîyê paş dirr, mismisî.

د مڼ خړتۍ: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الشجرة)

Deqa erzinkê: Xala karêjê.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(اللمان)

Devnrêj: Dev berdayî, axiftin guhêz.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(اللمزه)

Devnrêjî: Dev berdanî, axiftin guhêzî.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(اللمزه)

Devnrêjbûn: Devberdanbûn, axiftin guhêzbûn.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(اللمزه)

Devnrêjbûy: Dev berdaybûy, axiftin guhêzbûy.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(اللمان)

Devnrêjtir: Dev berdaytir, axiftin guhêztir.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(اللمان، الظمین)

Devnrêjîkirin: Dev berdankirin, axiftin guhaztin.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(اللمان)

Devnrêjîkirî: Dev berdaykirî, axiftin guhaztî.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(المتشائم)

Devziha: Reşbîn, bedbîn.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(المتشائم)

Devzihabûn: Reşbîn bûn, bedbîn bûn.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(المتشائم)

Devzihabûy: Reşbîn bûy, bedbîn bûy.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الاشام)

Devzihatir: Reşbîntir, bedbîntir.

د مڼ زها: د مڼ زها، د مڼ هښک، د مڼ قهشاقی

(الاشام)

Devzihakirin: Reşbînkirin, bedbînkirin.

دېف گر: بڼ دمنگ، مت

(الکتم، الصامت، الساکت، کبير المم)

Devgir: Bêdeng, mit.

دېف گرې: بڼ دمنگي، بڼ دمنگياني، متبياني

(الکتم، الصمت، السکوت، التکتم)

Devgirî: Bêdengî, bêdengîyatî, mitîyatî.

دېف گڼي: کسې بېټنا دمنې وي نه خوښ، دېف بوغار

(الابخر)

Devgenî: Kesê bêhna devê wî nexweş, devbuxar.

دېف گڼياني: بوغارياني

(البحر)

Devgenîyatî: Buxarîyatî.

دېف کارويه: کتتا ددانيت بهري دمنې، ددان کتيتي بهري دمنې

(الادم: ذهب مقدم اسنانه)

Devkarrome: Ketina didanê berî devî, didan-ketiyê berê devî.

دېف کا رومي: کتتا ددانيت بهري دمنې

(الدم)

Devkarromeyî: Ketina didanê tberî devî.

دېف کاپه: پښ، ټيک، وېک ناموري دمنلو باني دمنې ژناډ هاتي

دهر

(الثلث، الفله)

Devlo: Kape, peq, tîk, wek amwirê yanîdevê ji nav hati der.

دېف لو بون: کاپه بون، ټيک بون، پښ بون، کويژکويژ بون، کلهښ

(التلم، التفلل)

Devlobûn: Kapebûn tîkbûn, peqan, kwîzkwîzbûn, kelişîn.

دېف لو بوي: کاپه بوي، ټيک بوي، پښ بوي، کويژکويژ بوي، کلهښ

(المثلوم، المفلول)

Devlobûy: Kapebûy, tîkbûy, peqay, kwîzkwîzbûy, kelişî.

دېف لوتې: کويژي کويژي تر، پښ تر، ټيک تر، کاپه بوني تر،

کلهښي تر

(الاثم، الاقل)

Devlotir: Kwîzî kwîzîtir, peqaytir, tîktir, kapebûytir, kelişîtir.

دېف زها کړي: رمش بين کړي، بديبين کړي

(المشتم)

Devzihakirî: Reşbînkirî, bedbînkirî.

دېف ژمن: پيچک، دندکک، چزک، پارک، پاربيک

(الكمية الزهيدة، الجزء الصغير، اللقمة)

Devjen: pêçek, dindikek, çizek, parek, parîyek.

دېف شيل: نارې پناځي روڼ کړي، ناف شوقا نارې

(النجوم، الروغ)

Devşêl: Arê biavê rohinkirî, avşoqa arî.

دېف شپانښ: دېف مچ مچانښ، مچچانښ

(الولوغ)

Devşepandin: Dev miçmiçandin, miçmiçandin.

دېف شلپون: درهان، ټيک بون، پښ بون، چيچ بون

(التمزق، التشقق)

Devşelbûn: Dirhan, tîkbûn, peqan, çîqbûn.

دېف شکال: دېف پيچيل

(الافوغ)

Devşekal: Dev peçîl.

دېف شکالي: دېف پيچلي

(الفرغ)

Devşekalî: Dev peçîlî.

دېف کلهښتي: دېف چلقی

(الاهرت، الهريت)

Devkelişî: Dev çiliqî.

دېف کلهښتياني: دېف چلقياڼي

(الهرت)

Devkelişîyatî: Devçiliqîyatî.

دېف گوتن: خبربرنا بدهځي، بڼ نفيسين، رويباري گوتن

(الشفاقة، الشفوى)

Devgotin: Xeberbirina bidevî, bēnivîşin, rwîbarigotin.

دېف گازنده: پوريوي، پت پتي، کلهځي کړ

(التمذر، المعاتب، المعترض)

Devgazinde: Porporî, pitpitî, gilehîker.

دېف گازندهځي: پوريوياني، پتيپتياني، کلهځي کړي

(التمذر، العاتب، الاعتراض)

Devgazindeyî: Porporîyatî, pitpitîyatî, gilehîkerî.

Devok: Gilvilê gwîzkê.	دەڤوک: کەڤلێ گریزکێ (الکاز: خرقه تەخل فی ثقب المحور اذا اتسع)
Devokaberikê: Doranka devê berikê.	دەڤوکا بەریکێ: دورانکا دەڤێ بەریکێ (الزیق)
Deq: Pinî, nîşan, xal, pinyaşîna kevlê leşî.	دەق: پینی، نیشان، خال، پینیاشینا کەڤلێ لەشی (الوشم)
Deq: Natik, qemçe, muhir.	دەق: ناتیک، قەمچە، موهر (النص، الطبع، الختم)
Deq: Kabê mezin.	دەق: کابی مەزین (الکعب الكبير)
Deqdan: Pinîkirina kevlê leşî birengê şîn, bikilê çava rengkirin.	دەقدان: پینی کرنا کەڤلێ لەشی بیرەنگێ شین، بکلی چاڤا رەنگ کرنا (التوشیم)
Deqdar: Kesê deq didet, deq qut.	دەقدار: کەسێ دەق دیدەت، دەق قوت (التقیح ضد الجدری)
Deqdarî: Deqqutî.	دەقداری: دەق قوتی، ناتیک کرینی (اللقاحه، اللقح، الوشامه)
Deqdeq: Kerçûve, tobizkendal, bêpejan.	دەقدەق: کەرچوڤە، توڤیز کەندال، بێ پەجان (اللفظ، الصریح)
Deqdeqeyî: Kerçûveyî, rwîbirwî, gotin bêvegirtin.	دەقدەقی: کەرچوڤەیی، روی بروی، گوته بێ ڤەگرتن (الفاظظه، الصراحه)
Deqûdeq: Rwîbirwî.	دەق و دەق: روی بروی (الكلام صراحه و وجاهه)

Devlokirin: Tilkkirin, peqandin, çîqkirin, kelaştin.	دەڤلۆکیرن: تیک کرن، پەقاندن، چیق کرن، کەلاشتن (الافلال، التلیم، الاتسم)
Devlokirî: Tikkirî, peqandî, çîqkirî, kelaştî.	دەڤلۆکیری: تیک کری، پەقاندی، چیق کری، کەلاشتی (المغل، المثل)
Devlokirî: Tikkirî, peqandî, çîqkirî, kelaştî.	دەڤلۆکیری: تیکاتی، کوڤزیاتی، پەقینی، کەلاشیاتی (الثلث، الغل)
Devloyî = Devloyatî: Tîkatî, kwîzatî, peqînî, kelişiyatî.	دەڤلۆی = دەڤلۆیاتی: تیکاتی، کەلشین، کوڤزین (الفرک، الفلک، الانفلاق)
Devlobûna fêqî: Peqan, kelişîn, kwîzbûn.	دەڤلۆ بونا ڤەقێ: پەق، کەلە، کازوک (الفارک، الفائق)
Devlo: Peq, kaye, kazok.	دەڤلۆ: پەق، کایە، کازوک (الفارک، الفائق)
Devmezin: Dev peçwîle.	دەڤ مەزین: دەڤ پەچوڤلە (الافوڤ)
Devmezinî: Dev peçwîleyî.	دەڤ مەزینی: دەڤ پەچوڤلەیی (الافوڤ، الفوڤان)
Devnerim: Ezmanxweş, çeçeloz.	دەڤ نەرم: ئەزمان خوێش، چەقەلوز (الحلیم، الملاق)
Devnermî: Ezmanxweşî, çeçelozî.	دەڤ نەرمی: ئەزمان خوێشی، چەقەلوزی (الحلم، الملق، التملق)
Devnerim: Asinê nerim, amwîrê asin nerim û mê.	دەڤ نەرم: ئاسینی نەرم، ئامویری ئاسن نەرم و مێ (الحديد الانشئ اللین الراخی)
Devok: Doranka devî twîrî an kulavî.	دەڤوک: دورانکا دەڤێ توڤیری ئان کولافی (الكفاف، الحتار، للکيس والطربوش)
Dever: War, pinî, qan, pela.	دەڤەر: وار، پینی، قان، پەلا (المنطقه، الموقع، الاقليم)

دطيمت: تب، دل کرتن، ژخوه جون، ژبیرفهچون، های ژ خوه نمرن

(الصراع)

Delimet: Teb, dilgirtin, jixweçûn, jibîrweçûn, hayjixwenebûn.

دطيمتی: کسني تب دهيتي، يڼ ژ خوه چوي (المصروع)

Delimeti: Kesê teb dihêtê, yê jixweçûy.

دطلم: کوفان، زځيري، پوسيدهي، دامان، مرهول بون (النجم، الحسره، الضجر، البغ، السقم، الاسي، القلق)

Delem: Kovan, zivêrî, posîdeyî, daman, mirewilbûn.

دطلمی بون: کوفانی بون، دامانی بون، پوسیده بون (التحسر، التنجع، التبغ، التسام)

Delemîbûn: Kovanîbûn, damanîbûn, posîdebûn.

دطلمی بوی: کوفانی بوی، دامای بوی، پوسیده بوی (العیسر، المضجر، السقیم، المبخع)

Delemîbûy: Kovanîbûy, damaybûy, posîdebûy.

دطلمی تر: کوفانی تر، پوسیدمتر، دامای تر (الاسام، الابغ، الاضجر، الاحسر)

Delemîtir: Kovanîtir, posîdetir, damaytir.

دطلمی گرڼ: کوفانی گرڼ پوسیده گرڼ، دامان گرڼ (التنجع، الاضجار، الاسام، الاحسار، التبخیج)

Delemîkirin: Kovanîkirin, posîdekirin, damankirin.

دطلمی کری: کوفانی کری، پوسیدمکری، دامان کری (المبخع، المضجر، الحسر)

Delemîkirî: Kovanîkirî, posîdekirî, damankirî.

دطلمیاتی: پوسیدهاتی، دامانی، دامانیاتی، کوفانی، کوفانیاتی (النجم، الحسره، الضجر، القلق، الاسي، البغ)

Delemîyati: Posideyati, damani, damaniyati, kovanî, kovanîyati.

دلال: گپیاپهکتی بهر ناڅایه یڼ نیک دافه تشنا پڼ گرتیدن (الدلیوت، نبات عشبی)

Delav: Giyayekê ber avaye yê êk dave, tišta pê girê di den.

دلال: تازه، خوشکوک، خوشیمانک، جان، شوخ، شنگ (الجميل، الرائع، البهیج، البديع)

Delal: Taze, xuşkok, xoşimank, can, şox, şeng.

دقم دلال: توخمهکی گپیاپیت بهر ناه (نبات عشبی)

Deqdelav: Tuxmekî giyayêt berave.

دقمسی: خفسکی، تشتی بهرخوه نهکت بومەزن بونی (السی، الحجن، الطفیل، الکڼو)

Deqist: Xifiskî, tiştê berxwe neket bomezinbûnê.

دقمسین: خفسکی بون، بهرخوه نهکرن، مەزن نهبون، مانا شتی خوه

(النسو، الحجن، الکده، الکڼو، الطفل)

Deqistûn: Xefiskîbûn, berxwenekirin, mezinnebûn, mana şitîxwe.

دقمسانډن: خفسکی کړن، لڼواو کړن (الادسا، الکاء، الاحجان)

Deqisandin: Xefiskîkirin, lêwazkirin.

دقمسانډی: خفسکی کړی (المسی، الکڼی، المکده، المطفل)

Deqisandî: Xefiskirî.

دظلک: کورتک، جویبه (الزبون، الجبه، العباء)

Deqilk: Kurtek, cubbe.

دظل پزمار: توخمهکتی پەروکی یڼ نهخشاندي بسیمي (قماش مطرز بالابریسم)

Deqilbizmar: Tuxmekê perokî, yê nexşandî bişimey.

دقک: تەقیچک، دوشاک (المنبر، المنصه، الرف، القفص)

Deke: Teqiçk, doşek.

دقپله: کاپه، گازوک، دمرتنگ (العقر، الثغره، المعر، المنفذ)

Delfve: Kape, gazok, derteng.

دقپله: دممڼ کړن، بیف، دورفت، دم هاکتن (الخنسه، الفرصه، الظرف، الملائم، الفرصه المنسابه)

Delfve: Demêkimê, bîv, derfet, demhelketin.

دقپله خوږ: دقپله خان: کسني لبر ههکتنا شولا راوستایي، لبر خوه، تەفشوین بهرڼ خوه (المهتل، الانتهازی)

Delîvexwer = Delîve xaz: Kesê liber helketina şola rawestyay, liberxweye, tefşwîê berê xwe.

دملای: تازمې، خوشکوکې، خوشیمانکې، جانی، شوخی، شنکې، تازهای، خوشکوکای، جانیای، شوخیای (البهجه، الجمال، الرعه، البداعه، الاتافه)

Delař: Tazeyî, xuşkokî, xoşimankî, canî, şoxî, şengî, tazeyatî, xuşkokîyatî, canîyatî, şoxîyatî.

دلاش: لن خوږمنا دمواری بوژوردا، پانی ژوردا هره خارکمه (الایمان بالنزول)

Delaş: Lêxurîna dewarî bo jorda, yanî jorda here xarkeve.

دلوښ: چېن نوی بها بګڼ برنج، کرنا برنجی لښردی سترور (زرعه الشلب)

Deloş: Cihê nwîbiha biken birinc, kirina birincî li erdê stewir.

دلوښګ: کرنا شعلوالی یا پټ تیرا دچیت، پانی هوچکې پټی (مقابل الرین للسروال)

Deling: Kirina şelwalî ya pê tîra diçît, yanî huçkê pêyî.

دملاق: ستر تراش (العلق)

Delaq: Sertiraş.

دلم: کاف، کاه، ومخت، کمه، چاخ (الزمن، الحین، الوقت، العصر، الفتره)

Dem: Gah, wext, geh, çax.

دلم زان: سعهت (الساعه)

Demzan: Se'et.

دلم دمی: کاف کافی، کهګمې، کاه ګامې، جار جاری، منده جار (الوقت، الموسمی)

Demdemî: Gavgavî, gîhgîhî, gahgahî, carcarî, hinde car.

دلم دمی: هر کاف رنګهګ (المتلون، التقلب، الحریانی)

Demdemî: Hergav rengak.

دلم دمی: جار جار، مندهګاف، کاه ګاه (احیاناً، بعض الاوقات)

Demdem: Carcar, hindegava, gahgah.

دمدان: چاکلین (التخدير للشای)

Demdan: Çakelin.

دمان: دراف، خویک، سیبوری، بخومکرتن (الجزیه، الخراج، الالتزام)

Deman: Dirav, xwîk, sîyawîrî, bîxwegirti.

دمان: لښت جګی پټ خارځ، لښا کراس وښستانا پاژیری (الذلّال، الفیانب، الذیل، طره اللباس)

Deman: Lêvêt cilkî yêt xarê, lêva kiras û fîstana ya jêrî.

دمبویس: کښپایهګن بر ناهه پټ نیک دافه تشتا پټ ګریدمن (نبات عشبی)

Dembwîs: Giyayekê ber ave yê êk dave tişta pê girêdiden.

دمان پیس: حیز، چاف لدر، پټ توره (العاهر، الفاجر)

Demanpîs: Hîz, çavlider, bê tore.

دمان پیسی: حیزی، چاف دمرقمی، پټ توریجی (المهر، الفجور)

Demanpîsî: Hîzî, çavderveyî, bêtozeyî.

دممن دویر ولړی: دویر و دمران، دمواری (الروح من الزمن، المده الطویل، دمل)

Demêdwîrûdirêj: Dwîrûderaz, derazî.

دممل دمسټی: دکافید، دپقی (القلط، الغور، الفجاء، التو، البیخته)

Demildestî: Digavêda, dîqî.

دممل دمسټ: وټی کاف، دپق (فی الحال، توا، فجاءه)

Demildest: Wêgavê, dîq.

دممن خړپونا: شهیمان (الموسم)

Demêxirbûna: Şehyane.

دمرمانګ: توف کهکټ رمنه پټ بټن ونام خومشه لکل کوشت وګرارا دلټن ویومردکن (الفلل الاسود)

Dermark: Tovkekê reşe yê bêhin û tam xweşe ligel goşt û girara dilênin û pêwer diken.

دنگ بلند: ستران بیژ، دنگ هه لاندی
(المصادح، المغنی)

Deng bilind: Stiran bêj, deng helandî.

دنگ بلند بوی: دنگ راگیر، دنگ هه لاندی
(التصدیح، التغنی)

Deng bilindbûn: Deng rakirin, denghelandin.

دنگ بلند بوی: دنگ راگیر بوی، دنگ هه لاندی بوی
(المصادح)

Deng bilindbûy: Deng rakiribûy, deng helandibûy.

دنگ بلند تر: دنگ هه لاندی تر، دنگ راگیر تر
(المصادح)

Deng bilindtir: Deng helandîtir, dengrakirîtir.

دنگ بلند کړی: دنگ راگیر، دنگ هه لاندی
(التصدیح، المصادح)

Deng bilindkirin: Deng rakirin, deng helandin.

دنگ بلند کړی: دنگ راگیر، دنگ هه لاندی
(المصادح)

Deng bilindkirî: Deng rakirî, deng helandî.

دنگ بلندیاری: دنگ راگیر، دنگ هه لاندی
(المصادح، الغناء)

Deng bilindiyarî: Deng rakirî, deng helandî.

دنگی یردنگی: واق واق
(الزبط، صوت البط)

Dengêwerdekê: Waqwaq.

دنگ وور: ترنگین، تهرتاره، پتی ناخفتن
(الشانعه، الاشاعه)

Dengûdor: Tirîngên, tertere, pêaxiftin.

دنگی کورنې: کورې کورې، قویت قویت
(الهدیل)

Dengê Kotirê: Kurîkurî, qwîtwîwî.

دنگی کورې: دنگی نزم، پس پس
(الوجس، الخافت)

Dengêkwîrî: Dengê nizim, Pispis.

دنگ دای: کسې پتی کونې، مروفی بلی
(المصوت، المشهور)

Dengday: Kesê pêgotî, mirovê belî.

دم کړی: کافا کړی

(زمان الفعل (نحوی) وقت العمل)

Demkirin: Gava kirmê.

دنگ: جهرك، كولون، لين
(الكوز، الزير، الدن)

Denik: Cerik, kuloz, lîn.

دنگ:
(الصوت)

Deng:

دنگ بیژ: ستران بیژ، لافزه بیژ
(المغنی، الشادی)

Dengbêj: Stiranbêj, lavjebêj.

دنگ بیژي: ستران کون، لافزه بیژي
(الشدو، الغنابه)

Dengbêjî: Stiran gotin, lavjebêjî.

دنگی معلول: دنگی هلولراندی، زنگین
(الرنین)

Dengemelwîl: Dengê velovirandî, zingên.

دنگ دان: دنگ همدان، پالی بوی، پتی کون
(الصیت، الشهرة، النبا، العزف)

Dengdan: Dengvedan, belêbûn, pêgotin.

دنگ دان: دانا دنگی بو هلیزارتنی
(التصويت)

Dengdan: Dana dengî bo helbijartinê.

دنگ همدان: زفرینا دنگی، وکی جهن خالی دنگی تشتأ
فهرکیریت، دنگ همدان
(الصدی، الصوره)

Dengvedan: Zivirîna dengî, wekî cihê xalî dengê tiştê vedigêrî, dengvegêran.

دنگ کمتن: دنگ چیزبون
(الصحل، البع)

Dengketin: Deng çîzbûn.

دنگ کمتی: کسې دنگ چیزچیزی ونزم
(البحوح، الصاحل)

Dengketî: Kesê deng çîzçîzî û nizim.

دنگ بلندی: ستران بیژي، دنگ هه لاندی
(المصادح، الغناء)

Deng bilindî: Stiran bêjî, deng helandin.

D	د	D	د
	دنگ وەرگرتن: دنگ داخازکړن (الاستفقاء)	دنگ دار: تشتن بناف و دنگ (المعلوم، المعروف، النبى)	
Dengwergirtin: Deng daxazkirin.	دنگ وەرگړ: دنگ خاز (المستفتى)	Dengdar: Tištê binav û deng.	دنگ دای: (النبى)
Dengwergir: Deng xaz.	دنگ پټر: کسمې دنگ دای (المفتى)	Dengday:	دنگ دارى: (النبوه)
Dengdêr: Kesê dengday.	دنگ و دځ: ترنگین، تر تهره، دنگ به لاف بون (الاستهوار، الاشاعه)	Dengdarf:	دنگ گړي: دنگ زفر، دنگ خرخرى (الاجش، النايح، التبيح)
Dengûdor: Tiringên, tertere, deng belav bûn.	دنگى ناسنى: زنگین، زڼ، زنگ، زڼو زڼو (الزنگين)	Deng gir: Dengzivir, dengxirxirî.	دنگ گړي: نامویرى دنگ گرتنى، تومارکار (المسجل)
Dengê asinf: Zingên, zirrên, zingzing, zirzir.	دنگ هاتن: قارى کړن، قارىن، قارى، گولې (الهناف)	Deng gir: Amwîrê deng girtinê, tomarkar.	دنگ گړي: دنگ زفریاتی، دنگ خرخریاتی (النبج)
Denghatin: Qarfikirin, qarên, qarî, gulî.	دنگ سمیت دواړا: تاق تاق، تپ تپ، تاقین، تپین (الکده)	Deng girf: Deng zivirîyatî, xirxirîyatî.	دنگ لږزڼ: دنگ کږبڼ، دنگ بلف لاف، دنگ پټل بون (التهديج)
Dengê simêt dewara: Teqteq, teptep, teqên, tepên.	دنگ دنگ: گال گال، پال پال، پالین (الضوضاء)	Denglerzîn: Deng kerbê, dengê bilivliv, deng pêlbûn.	دنگ لږزوک: دنگ پټل پټلکى (التهديج)
Dengdeng: Galgal, galên, yalyal, yalên.	دنگ بول: دنگ ستور، بلند گو (مكبره الصوت)	Denglerzok: Deng pêlpêlkî.	دنگ خوښى: دنگوږين (النغم)
Dengbol: Deng stwîr, bilind go.	دنگ زرافه: دنگ پېک، دنگ نږم، دنگ چیک (وريق الصوت)	Dengxwêst: Velovirîn.	دنگ خوښ: دنگوږين (النغم)
Dengzirav: Deng pîk, deng nerim, deng çik.	دنگ زرافى: دنگ چیکى، دنگ نږمى (رقه الصوت، الصوت الناعم)	Dengxwêş: Deng velovirî.	دنگ لږزانن: دنگ پټل دان (التهديج)
Dengziravî: Deng çikî, deng nermî.	دنگ ستور: دنگ بوړ (غليظ الصوت)	Denglerzandin: Deng pêldan.	دنگ لږزاندى: دنگ پټل دای (التهديج)
Dengstwîr: Deng berr.		Denglerzandî: Dengpêlday.	

دهمړی تو: پتر ناشکراکړنا ناخفتنئ، ناخفتن به لافېون تر
(الافشى)

Dehrîfûr: Pitir aşkirakirina axiftinê, axiftin belav
bûntir.

دهمړی کړن: ناخفتن به لى کړن، ناخفتن ناشکراکړن
(الافشاء)

Dehrîfîkirin: Axiftûn belîkirin, axiftûn, aşkirakirin.

دهمړی کړئ: ناخفتن به لى کړئ، ناخفتن به لاف کړئ
(المفشى)

Dehrîfîkîrî: Axiftûn belîkîrî, axiftûn belakîrî.

دهمړی پاتى: ناخفتن بېیارکړنئ، ناخفتن کفشپاتى
(الفشى، الفشابه)

Dehrîfyatî: Axiftûn dîyarkîrî, axiftûn kifşiyatî.

دهمړى: دغا قوتانئ
(الطبل)

Dehol: Defa qutanê.

دهمړى قوت: کسى لدهمړان ددمت، دهمړل پېداووک
(الطبال، اللمان)

Deholqut: Kesê li deholê didet, dehol pêdadok.

دهمړى قوتان: لېدانا دهمړان
(التطيل، التميز، المزه)

Deholqutan: Lêdana deholê.

دهمړى قوتى: کارئ دهمړل قوتانئ
(الطباله)

Deholqutî: Karê dehol qutanê.

دهمړى: دارهکه بېمشکئ فهگرېدېدېن بو شلغانينا ماستى دېمشکئ
دا

(الخصاض، خشبه الوطب)

Dewkê: Dareke bimeşkêve girêdiden bo şilqandina
mastî dimeşkê da.

دهمړى: ترارئ بېمېل، رهنول
(الذئوب، الدلو)

Dewilk: Tirarê biçimbil, rendol.

دهمړى: زمان کهرمان، چرخا کاف ودمما
(الزمن، الدور)

Dewr: Zeman gerhan, çerxa gav û dema.

دېنگ تېژ: دېنگ دژوار
(حاد الصوت)

Dengîj: Deng diwar.

دېنگ ناس: کسى دېنگا ژېک فادېزيت
(خبير الصوت)

Dengnas: Kesê denga jêk vedivêrî.

دېنگ ژان: ژانايې دېنگا، شارمژايې دېنگا
(عالم الصوت، خبير الاصوات)

Dengzan: Zanayê denga, Şarezayê denga.

دېنگ ژانئ: شارمژايا دېنگا
(علم الصوت، علم الاصوات)

Dengzanîn: Şarezaya denga.

دېنگ: روژى گرتنا دهم روزا مړى عېدا مەزن
(هېيام عشره ايام قبل عيد الاضحى)

Dehik: Rojîgirtina deh roja berî 'Eyda mezin.

دهم: هژماره، دو پېنج
(عشره)

Deh: Hijmare, du pênc.

دهمېگ: پرتهک ژ دهم پرتا (١٠/١)
(العشر)

Dehêk: Pîrtek ji deh pirta.

دهمېه: زنجيرى، دورېنده، گورېڅ، دورېند
(السبع، السباع، الوحش، المفترس من الحيوان)

Dehbe: Zinêwîrî, durinde, kurêx, dirinde.

دهمړى گانئ: پېنجوگانئ، پارى کرنا هه لافيتنا بهر شيشکا
(لعبه بالحصو)

Dehokanê: Pêncokanê, yarîkirina helavêtina
berşîşka.

دهمړى: ناشکرا کړن، ناخفتن به لى کړن، ناخفتن به لاف کړن
(الفشو)

Dehrî: Aşkirakirina, axiftûn, belîkirin, axiftûn be-
lavkirin.

دهمړى بون: ناخفتن به لاف بون، ناخفتن به لى بون
(التفشى)

Dehrîbûn: Axiftûn belavbûn, axiftûn belfbûn.

دهمړى بوى: ناخفتنا ناشکرا بوى
(التفشى)

Dehrîbûy: Axiftûna aşkirabûy.

د هوار: هسپ وماهين وکړ وهیستر، زنجیرین بارکړن و سبیاربون
(الدابه، النواب، البهيمه)

Dewar: Hesp û mahîñ û ker û hêstir, zinêwrê barkirin û şîyar bûna.

د هوردان: چرخ دان، لی زړبون، پټوهر هاتن
(الهوم، التطويق)

Dewirdan: Çerxdan, lêzirbûn, pêwerhatin.

د هور گرتن: پټوهر هاتن، کوتان کړن
(الماسره، التطريق، الاحاطه)

Dewirgirtin: Pêwerhatin, kotankirin.

د هور وېشت: روغ و روی
(البینه، حول الاطراف)

Dewrûpişt: Rex û rwî.

د هولمت: زمځیني، کهڅودایي، ښغال
(الثروه، الفنى، الحظ)

Dewlet: Zenginî, kedxudayî, êxbal.

د هولمەند: کهڅودا، زمځیني
(الثرى، الفنى)

Dewlemend: Kedxuda, zenginî.

د هولمەندى: کهڅودایي، زمځیني
(الثراء، الفنى)

Dewlemendî: Kedxudayî, zenginî.

د هوارین پښ: د هوارى مسرى
(الاقب)

Dewarêr req: Dewarê Misrî.

د هوارین سرت: د هوارى رموان، د هوارى چهلک
(القالل)

Dewarê sirt: Dewarê rewan, dewarê çekek.

د هوارین نهم: د هوارى گودن، د هوارى ترموشه
(اللون)

Dewarê nerim: Dewarê, gewden, dewarê termûşc.

د هوارین همیکړی: د هوارى نازاکړی، د هوارى بریدای
(العبال، الامراج)

Dewarê heykiri: Dewarê azakiri, dewarê berday.

د هوارین نازا کړی: د هوارى همیکړی
(الهمل)

Dewarê azakiri: Dewarê heykiri.

د هور: څیراچونا خاندنې
(مراجعة الدروس)

Dewr: Vêrraçûna xandinê.

د هوس: شوین، شوین پښ، جهن پښ
(الامر عامه، وللقدم خاصه)

Dews: Şwîn, şwîn pê, cihe pêy.

د هوسین: تر قین، پاشداچون، ډاکتن، پختن، هرقین
(الانکباس)

Dewişîn: Tirriqîn, paşdaçûn, daketin, petişîn, herriqîn.

د هوساندن: تر قاندن، پاشدا بړن، پختناندن، هرقاندن
(الکيس، التكبیس)

Dewisandin: Tirriqandin, paşdabirin, petişandin, herriqandin.

د هوسى: تر قى، پاشدا چوى، پختشى، هرقى
(الکيس/ التكبیس)

Dewişf: Tirriqî, paşdaçûy, petişî, herifî.

د هوساندی: تر قاندی، پاشدا بړی، پختناندی، هرقاندی
(النتکيس)

Dewişandî: Tirriqandî, paşdabirî, petişandî, herriqandî.

د هوړد: چالکا خویرى، خویر دانک
(الحبره)

Dewêd: Çalka hubrî, hubir dank.

د هوړن: کتمې د هومېدا لټناى، لټنا نا هوم و گنما پیکه
(الرميه، الورش)

Dewîn: Genmê di dewîda lênay, lênana dew û genma pêkve.

د هو: دق، ماستى کيياى و دوهن ژى گرتى، ناغا ماستى، ماستى شلفاندی
(المخيض، الشنين، الخضاض)

Dew = Do: Mastê kîyay û duhin jêgirtî, ava mastî, mastê şilqandî.

د هوته: رمودا روینى
(الثل، المعقه، القلده، القشاده)

Dewilte: Rimoda rwînî.

د هوس ژان: شوین پښ نییاس
(القواف)

Dewszan: Şwîn pê nîyas.

دېښک: نساخيا ترشی ژ تېهنې، تېهنک، نساخيا پز تېهن بوئى

(مرض العطش للغنم)

Didik: Nesaxîya terşî ji têhnê, têhnik, nesaxîya pez têhn.

دېښکا هنگلینى: شانا هنگلینى، شانا بى شاما (نخاروب العسل)

Dêdika hingvîni: Şana hingvîni, şana bêşema.

دېر بونى: بهرجافکا نيزیک کرن، مویر بین (الناظوره، المنظار)

Dêrbwîne: Berçavka nêzîkkirinê, dwîrbîn.

دېرین: تى بویرن، نازاکرن، بهخشان (العفو، الصلح، العذر، التجاوز)

Dêrîn: Têborîn, azakirin, bexşan.

دېرین: (جزیری بقى معنائى دبیژیت) بن دهستى مروفي ژمال وملکا (الحیازه، المکیه)

Dêrîn: (Cizîrî bi vê me' nayê, dibêjî) bin destê mirovî ji mal û milka.

دېران، دېرمان، تى زان، فوهرمان، تى هاتن (النفس، الذبح، النج، الرشع)

Dêran = Dêchan: Têzan, vewerhan, têhatin.

دېران: نهین، قیبان (الحب، العشق، الهیام)

Dêran: Evîn, vîyan.

دېرهانا کهرى: تى زانا کهرى، نانا دکهرى دهیت (البیض)

Dêrhana kevri: Têzana kevri, ava di kevri di hêt.

دېرکه، دېرکی: توخمهکن هزیرايه (صنف من التین الفاخر)

Dêrk = Dêrkî: Tuxmekê hejîraye.

دېراندن: تى زان، تى هاتن، فوهراندن، زاناندن (التنضیح، الترشیح، الانتاج، الابداع)

Dêrandin: Têzan, têhatin, vewerandin, zanandin.

دېراندی: تى زای، تى هاتى، فوهراندی (المرشح، المنتج، المنضج)

Dêrandî: Têzay, têhatî, vewerandî.

دهیژن: ناف دهستک ژنا خوه بو هیژن، قهوادیا ژنى، گهوادى ژنى

(الدیوث، الرضیع)

Deyoz: Nav destikê jina xwe bo hîzîyê, qewadiya jinê, gewadê jinê.

دهیژن: گهوادى کرنا بو ژنا خوه (الدیوثه)

Deyozî: Gewadîkirina bo jina xwe.

دهین کون: ناخفتن، گوتن (التکلم، التصوت، التحدث)

Deynkin: Axiftin, gotin.

دهینى: ژنکا شیرى ددهت بچویکتى تىكى، شیردانا بچویکتى خهلكى (الرضعه، الطوره)

Deynî: Jina şîrî didet biçwîkê êk, şîrdana biçîkê xelkî.

دهینیاتی: کارى شیردانا بچویکتى خهلكى (الارضاع، الطئر)

Deynîyattî: Karê şîrdana biçwîkê xelkî.

دهیگ: ماک (الام، الوالده)

Deyk: Mak.

دهیگاتى، دهیگینى: ماکینى، ماکیاتى (الاموه)

Deykattî = Deykîni: Makîni, makîyatî.

دئ: نغجا (ماذا، سوف)

Dê: Ivca.

دئ: ديه، گوند (القرية)

Dê = Dêh: Gund.

دئى: لاندکا لههوا، لاندک (المهد)

Dêdî: Landika lihewa, landik.

دېيگ: خال خالك (الطحال)

Dêdik: Xalxalk.

دیزه‌ای: قه‌زای، زای، تی‌های، قه‌وهرهای
(المرشح، المنصع، المنتج)

Dêrhay: Vezay, zay, têhatî, vewerhay.

دیزه: رنگتی گه‌وێ بسترێ فه، رنگتی پەزێ کویفی
(اللون الاكهب، القهب)

Dêze: Rengê gewrê bi sorîve, rengê pezê kwîvî.

دیزه، دیز: پەزێ کویفی بێ مەهین پەز کویفی سبێ
(الضمان الوحشی، الازویه)

Dêz = Dêze: Pezkwîvî yê mihîn, pezkwîvî yê spî.

دیز: خرتە، بێ ناف، ئەردێ باران نافدەت، قه‌راج
(البخس، الفاحل، البعل)

Dêm: Xirte, bē av, crdê baran avdidet, qerac.

دیم: چاننا ببارانی دیت نادان وشین دبیت
(الغنى: الزرع يسقيه المطر)

Dêm: Çandina bibaranê dihêt avdan û şîn didît.

دیم بون: هسک بون، زما بون، خرتە بون، قه‌راج بون
(التقل، التبخس، التبعل)

Dêmbûn: Hişikbûn, zihabûn, xirtebûn, qeracbûn.

دیم بوی: خرتە بوی، زما بوی، قه‌راج بوی
(المقل، المبخس، المبعل)

Dêm bûy: Xirtebûy, zihabûy, qeracbûy.

دیم تر: خرتە تر، زما تر، هسک تر، قه‌راج تر
(الاققل، الابعل، الابخس)

Dêmtir: Xirtetir, zihatir, hişiktir, qeractir.

دیم کرێ: خرتە کرێ، ناف ژێ کرێ، زما کرێ، قه‌راج کرێ
(الاقحال، التبخس، الابعال)

Dêmkirin: Xirtekirin, av jêgirtin, zihakirin, qerackirin.

دیم کرێ: ناف ژێ کرێ، خرتە کرێ، زما کرێ، قه‌راج کرێ، هسک کرێ
(المقل، المبعل، المبخس)

Dêmkirî: Av jêgirtî, xirtekirî, zihakirî, qerackirî.

دیمی، دیماتی: جێ نەبرناف، جێ ببارانی نافی دبیت
(القل، البعل، البخس)

Dêmf = Dêmfayf: Cihê neberav, cihê bi baranê avî dibît.

دیم: سەر وچاف، رویمەت، دیمەن
(الوجه، الصفحه)

Dêm: Ser û çav, rwîmet, dîmen.

دیم جامە: پەردا نیرجیرێ
(الدرينه)

Dêmcame: Perda nêrcîrê.

دیم خار: سەر وچاف تی تپ
(الاجوق، عوج الوجه)

Dêmxar: Serûçav tîtep.

دیم خار بون: سەر وچاف تی تپ بون
(التجوق)

Dêmxarbûn: Serûçav tîtepbûn.

دیم خار بوی: سەر وچاف تی تپ بوی
(المجوق)

Dêmxarbûy: Serûçav tîtepbûy.

دیم خارکرن: سەر وچاف تی تپ کرن
(الاجواق، التجوق)

Dêmxarkirin: Serûçav tîtepkirin.

دیم خار کرێ: سەر وچاف تی تپ کرێ
(المجوق)

Dêmxarkirî: Serûçav tîtepkirî.

دیم خاری: سەر وچاف تی تپی
(الجوق)

Dêmxarî: Serûçav tîtepî.

دین دان: سەحکرن، لێ گەرمان، سەخبێکرن، چاقداری، نێران
(البعث، التفتد، الفتش)

Dêndan: Sehkirin, lêgerhan, sexbêrkirin, çavdarî, nêran.

دین دان: سەخبێر، ماتی کرن، چاقداری کرن
(الرعايه، الاعتناء)

Dêndan: Sexbêr, matîkirin, çavdarîkirin.

دین دای: لێ گەرهای، سەحکری، نێرای، لێ جوی
(المبحث، المتفتد، الفتش)

Dênday: Lêgerhay, sehkirî, nêray, lêçûy.

دین دای: سەخبێرکری، ماتی کرێ، چاقداری کرێ
(المربی، المعتنى)

Dêday: Sexbêrkirî, matîkirî, çavdarîkirî.

دډان: زاد هير. نندامن هيران وچوينا خارني
(السن، الاسنان)

Didan: Zadhêr, endamê hêran û cwîna xarnê.

دډانوك: تشتي بچوكول، تشتي كز، تشتي دندك، دندك
(السن، نو نك من الاشياء والالات)

Didanok: Tiştê biçukul, tiştê gij, tiştê dindik din-
dik.

دډان كيشان: ژان دډان، دډان ژمن
(وجع السن)

Didanêşan: Jandidan, didan jenîn.

دډانیت بچي دملی: دډانیت بچینی
(القاطع)

Didanêt berêdevî: Didanêt birfirînê.

دډانیت کورسییا: دډانیت جوی و هیرانی لپاش الامکی
(الاضراس)

Didanêt kursîya: Didanêt cwîn û hêranê lî paşa
lamkê.

دډانتي گرمي: دډانتي خمخوره
(السن المنخور، المسوس)

Didanê kirmî: Didanê ximxore.

دډان كفتن: دډان وهرمان
(القيص، سقوط الاسنان)

Didan ketin: Didan werhan.

دډان قيع: دډان كفتش، دډان ناشكرا، دډان طهيسوك
(الافلاج، المكشر، الكالج)

Didanqîç: Didan kifş, didan aşkîra, didan teysok.

دډان قيع بوي: دډان دياربوي، دډان ناشكرا بوي
(الفلج، التکشير)

Didanqîç bân: Didan diyarbûn, didan aşkirabûn.

دډان قيع بوي: كستى دډان بلي ودييار
(المفلج، المكشر)

Didanqîçbûy: Kesê didan belî û diyar.

دډان قيع تر: دډان كفتش تر، دډان ديار تر
(الاكشر، الافلاج)

Didanqîçtir: Didan kifştir, didan diyartir.

دډان قيع كرن: دډان دياركرن
(التكشير، الافلاج)

Didanqîçkirin: Didan diyarkirin.

دډم شرين: روى شرين، روى كمش
(الصبروح، الوجه، الحلو المنظر)

Dêmsîrîn: Rwişîrîn, rwişêş.

دډم شريني: روى شريني، روى كمش
(صاحب الوجه، حلاوه المنظر)

Dêmsîrînî: Rwişîrînî, rwişêşî.

دډم پان: روى فدای، دډم فدای
(منبسط الوجه)

Dêmpân: Rwîveday, dêmveday.

دډم گوریني: سهر وچاف كورفي
(الكنوم)

Dêmgurmîzî: Serûçav gurovir.

دډم گه: گزيرته، په لايډم، بنډمر، دمراف
(المرقا، المينا، الجزيرة)

Dêmgîh: Gizîrte, peladêm, bender, derav.

دډم: صهيا من
(الكلية)

Dêhil: Seya mê.

دډم شير: شيرا من
(الليرة، الليرة)

Dêhleşêr: Şêra mê.

دډم با: گونډلا دمهيا، دمن پهرينا دمهيا
(الكلية فى نزوها، موسم جماعها وتناسلها)

Dêhlebe: Guhnêla dehba, demê perrîna dehba.

دډي: پير هغى
(العفريت، المارد)

Dêw: Pîrhevî.

دډوانه: پډه نويسك، پډه مابى، دين، پډه دين
(المفتون، الجنون)

Dêwane: Pêvenwîsk, pêvemay, dîn, pêvedîn.

د:

(اداء تنبيه تلحق فى اول اللفظ لاداء المعنى الكامل)

Di:

ديعا: كوتن: بن كوتن سرطيك، زيمار
(الزئاء، النوج)

Dîberragotin: Pêgotin, sirêlik, zêmar.

بخوهر: دمخودا
(فی نفسه، فی ذاته)

Dixwerra: Dixweda.

بخوهر: بختی: باوهری بخوهراتی
(الموتوق بنفسه، المعتمد على نفسه)

Dixwerra dît: Bawerî bi xwehatî.

بخوهرکت: بخوهر وهراندن، بخوهر وهرینان، لخواه خړکړن
(الاحتواء، الاستغلاف، الاستقطاب)

Dixwegirtin: Dixwe werandin, bixwe werinan, li xwe xirkin.

خو: تیر، هار، گورځ
(الضاری، الشرس، المقور، الامرش)

Dirr: Tîj, har, gurêx.

خو: دژوار، تیز
(الحاد، الشمهد، الوعهه)

Dirr: Dijwar tîj.

خوین: گورځ بون، دژوار بون، تیز بون، هار بون
(التشرس، التحد، التمرس)

Dirrbûn: Gurêxbûn, dijbawbûn, tîjbûn, harbûn.

خوینو: گورځ بو، هار بو، تیز بو، دژوار بو
(المشرس، المحد، المرش)

Dirrbûy: Gurêxbûn, harbûy, tîjbûy.

خوړ: گورځ تر، هار تر، تیز تر، دژوار تر
(الاحد، الاشرس، الاضری، الاعقر، الاثقم)

Dirrûr: Gurêxûr, hartir, tîjtir, dijbwartir.

خوړکړن: گورځ کړن، هار کړن، تیز کړن، دژوار کړن
(التحدید، الاشراس، الاعقار، الامارش)

Dirrkirin: Gurêxkirin, harkirin, tîjkirin, dijbwarkirin.

خوړکړی: گورځ کړی، هار کړی، تیز کړی، دژوار کړی
(المحد، المرش، المشرس)

Dirrkirî: Gurêxkirî, harkirî, tîjkirî, dijbwarkirî.

خوړی، خوړیاتی: گورځی، هاری، تیزو، دژوارو، خوړخیانی،
خوړیاتی

(الحد، الضراوه، الشراسه، التاق، الوع، الثقم)

Dirrî = Dirrîyati: Gurêxî, harî, tîjî, dijbwarî, gurêxîyati.

د دان قیج کړی: دان بهلی کړی
(المکشر، الملق)

Didanqêçkirî: Didan belikirî.

د دان قیجی، د دان قیجیاتی: دان کفش، دان ناشکرای
(المکشر، الملق، الکج)

Didanqêçî = Didanqêçîyati: Didan kifşî, didan aşkirayî.

د دان مشک: توخمه کړی دورین، به، ته خلیته کړی درواړه
(نوع من الخياطه)

Didanmişk: Tuxmekê durîne ye, texlîtekê dirwara-
raye.

د دان زړی: د دان زړکړی، دان کراس کړی بزړی
(السن الذهبی)

Didanzêrr: Didan zêrkirî, didan kiraskirî bizêrî.

د دانک: بیک
(المزمار)

Diduk: Pîk.

د دانک پیو: کسې پف دکت دودک
(الزمار)

Didukbêj: Kcsê pîf diket didukê.

د دان فی: د دان ژیک دور
(الافشغ)

Didanfîr: Didan jêk dwîr.

د دان فیرین: د دان ژیک دور بون
(التفشغ)

Didanfîrbûn: Didan jêk dwîrbûn.

د دان فیرینو: د دان ژیک دور بوی
(المفشغ)

Didanfîrbûy: Didan jêk dwîrbûy.

د دان فیرکړن: د دان ژیک دور کړن
(الافشغ)

Didanfîrkin: Didan jêk dwîrkin.

د دان فیرکړی: د دان ژیک دور کړی
(المفشغ)

Didanfîrkirî: Didan jêk dwîrkirî.

د دان فیری، د دان فیریاتی: د دان ژیک دوری
(الافشغ)

Didanfîrî = Didanfîrîyati: Didan jêk dwîrî.

دروژک: ناموړی کون کړن وسمتنا وک شوژنن
(الخرز)

Dirêjk: Amwîrê kunkirin û simtina, wek şwîjnê.

دروژکشان: فکیشان، فمان، میژبون
(طال امده)

Dirêjkêşan: Vekêşan, veman, mêjbûn.

دروست: ستر راست، چیکری، چیبوی، راست بوی، کوتا کوک
(الصحيح، الكامل، الصغ)

Dirist: Ser rast, çêkirî, rastbûy, kutakok.

دروست بوئ: کوک بوئ، چی بوئ
(التصح، التکامل)

Diristbûn: Kokbûn, çêbûn.

دروست بوئ: کوک بوئ، چیبوی
(الصحيح، التکامل)

Diristbûy: Kokbûy, çêbûy.

دروست تر: کوک تر، چیبوی تر
(الاصح، الاكمل)

Diristir: Koktir, çêbûytir.

دروست کړن: کوک کړن، چیکرن
(التصحیح، الاصحاح، التکميل، الاكمال)

Diristkirin: Kokkirin, çêkirin.

دروست کړی: کوک کړی، چیکری
(الصحيح، الكامل، المصوب، المسدد)

Diristkirî: Kokkirî, çêkirî.

دروستی، درستیای: کرکی، کوکیای، چیبونیای
(الصحة، الکمال، الصواب، الصداد)

Dirist = Diristdayê: Kokî, kokdayî, çêbûniyatî.

دروست: وهبون، برهاف بوئ، راست بوئ، بیکړهاتن
(السالم، الجائز، الحلال، المرتب، الصحيح، الصواب، السديد)

Dirist: webûn, berhevûn, rastbûn, bikêrhatin.

دروشت: زفر، گړي
(الخشن، للطحين ونحوه)

Diriş: Zivir, girr.

دروشت بوئ: زفر بوئ، گړبون
(التخشن)

Dirişbûn: Zivirbûn, girrûn.

دو: جم، ندر

(الكان، الموقع، الموضع، هنا)

Dir: cih, erd.

دري: تراشکا ستري نيزه فيقيهکتي وکي توييابين رمش ددمت
مروف بخون

(العوسخ، المصعة، العليق، نبات شوکی مثمر)

Dirî: Tiraşeka stîrî tîje, fêqîyekê wekî twîyayê reş didet.

درا: خروبي، جاف رمشک، خوروفی، دانهکتی خارنتی په
(الانزهر البیضاء)

Dira: Xirobî, çav reşk, xurovî, danekê xar nêye.

دريه: کندان، ژوردانتي هسک، کندانتي بهرتيز
(الويه، الجش، الشيف، الوعر، الوعوه)

Dirbe: Kendal, jordanîyê hişk, kendalê bertîj.

دروژ: پاکيشای، ژک هاتی دهر، دزی پانانتي، دزی فرمهيانتي،
رانای

(الطويل، المديد)

Dirêj: Rakêşay, jêk hatîder, dijişpanatîyê, diji fi-rehiyatîyê.

دروژ بوئ: پتفه چون، ژک هاتن دهر، کيشان، فکيشان
(التطاول، التطول، التمدد)

Dirêjbûn: Pêveçûn, jêkhatinder, kêşan, vekêşan.

دروژبوئ: پتفهچوئ، فکيشای، ژک هاتی دهر
(الطائل، الطول، الممد، الماد)

Dirêjbûy: Pêveçûy, vekêşay, jêk hatî der.

دروژ تر: رانای تر، کيشای تر، ژک هاتی دهرتر
(الاطول، الامدد)

Dirêjtir: Ranaytir, kêşaytir, jêkhatî dertir.

دروژکړن: رانانن، ژک پاکيشان، پتفهچون
(الاستطاله، الإطالة، التطويل، المثل للحدید والحبل، التمدید، الاستمرار)

Dirêjkirin: Ranandin, jêk rakêşan, pêveçûn.

دريژکړی: رانای، ژک پاکيشای
(الطول، الممد، الممدود)

Dirêjkirî: Ranay, jêk rakêşay.

دروژي، دروژيای، رانيای، کيشانی
(الطول، المد)

Dirêji = Dirêjiyatî: Ranyatî, kêşanî.

دړنگ بون: گړوبون، هه زقین بون، هه مان بون، پاش کتن بون
(التاخر، التعوق)

Direngbûn: Gîrobûn, hizîqîn, vemanbûn, paşketin bûn.

دړنگ بوی: گړو بوی، هه مای بوی، هه زقی، هه مای، پاش کتنی
(التاخر، المعوق)

Direngbûy: Gîrobûy, vemanbûy, heziqî, vema, paşkef.

دړنگ تو: گړوتو، هه زقی تو، هه مای تو، پاشکتنی تو
(الآخر، الايعق)

Direngtir: Gîrotir, heziqîtir, vema, paşketîr.

دړنگ کړن: گړو کړن، هه زقاندن، هه مایان، پاش نیخستن
(التاخير، التعوق)

Direngkirin: Gîrokin, heziqandin, paşexistin.

دړنگ کړی: گړو کړی، هه زقاندی، هه مایای، پاش نیخستی
(المؤخر، المعوق)

Direngkirî: Gîrokirî, heziqandî, vehêlay, paşexistî.

دړنگی، دړنگ پاتی: گړو پاتی، گړو پاتی، هه مانی، هه زقینی، پاش کتنی
(العوق، التأخير)

Direngî = Direngiyatî: Gîroyatî, gîroyî, vemanî, heziqînî.

دړانگن: چړچړکړن، چپکړن، تاق کړن
(التهنگ، التمزيق)

Dirrandin: Çirçirkin, çîqkirin, taqkirin.

دړاندی، چپ کړی، تاق کړی، چړچړکړی
(المتهنگ، الممزق)

Dirrandî: Çîqkirî, raqkirî, çirçirkin.

دړینگ، دړینگ: چړچړک، چپک

(التهنگ، الممزق)

Dirînk = Dirînok: Çirçirrok, çîqok.

دړان: چپ بون، چړچړبون، تاق بون
(التمزق، التهنگ، التفتق، التشقق، الخرق، الهنوك، التشرم)

Dirîhan: Çîqbûn, çirçirbûn, taqbûn.

دړهای: چپ بوی، چړچړبوی، تاق بوی
(المهتي، المتهنگ، التشرم، المفق، المخرق، الممزق، المشقوق)

Dirîhay: Çîqbûy, çirçirbûy, taqbûy.

دړشت بوی: زړوبوی، گړبوی
(الخشين)

Dirîştûy: Zivirbûy, girbûy.

دړشت تو: زړوتو، گړتو
(الاشخين)

Dirîştir: Zivirtir, girtir.

دړشت کړن: زړو کړن، گړو کړن
(الاشخسان، التخشين)

Dirîştikin: Zivirkin, girkin.

دړشت کړی: زړو کړی، گړو کړی
(الخشين)

Dirîştikîr: Zivirkîr, girkîr.

دړشتی، دړشتیاتی: زړی، زړیاتی، گړی، گړیاتی
(الخشونه)

Dirîştî = Dirîştîyatî: Zivîr, zivîryatî, girî, girîyatî.

دړوشت: دړی، سیما، نیشان
(اللامح، السمه، العلامه، الشعار)

Dirwîşm: Durî, sîma, nişan.

دړاف: پاره، دستگاه، دړگه
(النقود)

Dirav: Pare, destgah, dezgeh.

دړاف: دهمان، سیپاوری، خوږک، زړمسر
(الضربه)

Dirav: Deman, sîyawirî, xwîk, zêreser.

دړگ: گومتل، گومتل، گړا ناخی
(الکته)

Dirg: Gumtil, guwa axê.

دړامت: قوت دهره، دکاک، قنیا، دمل و دان، چانن
(الغلال، القوت، الرزق، المزن، الحبوب، المزروعات)

Diramet: Qwî, debre, dikak, qinyat, dexil û dan, çandin.

دړامت زړوبون: چانن کشتن، دمى دورین
(الاعصاف، موسم، الحصاد)

Dirametzerbûn: Çandin, gihiştin, demê durwînê.

دړنگ: گړو، هه مان، هه زقین
(التاخر، المعوق)

Direng: Gîro, veman, heziqîn.

دروار: خيچ، کپر، تيکا خوه ليکدای، دروازا پيکله
(الخط، السطر، في الجحر ونحوه)

Dirwar: Xîç, gîr, ûka xwe lêkday, derzapêkve.

دروار: دودین
(الخیاطه)

Diryar: Durîn.

درياس: شالوک، گیلندی، تریان
(المنجل)

Diryas: Şalok, gêlindî, tirpan.

درونده: گورڅ، هار
(الضاری، السیم، المفترس، المفتک)

Dirunde: Gurêx, har.

دروندې، درونډیایي: گورڅی، هاری، گورڅیایي، هاریانی
(الضراوه، الشراوه، الافتراس، الفتک)

Dirundeyî = Dirundeyatî: Gurêxî, harî, gurêxîyatî, harîyat.

دروین: قغاندن
(الحصاد، الحصد)

Dirwîn: Qefandin.

دروار: قغان
(الحصاد)

Diryar: Qefan.

دیز: دست درېژ، پني ه لگر
(اللمس، السارق)

Diz: Destdirêj, penîhelgir.

دیزی: دست درېژي، ه لگرنا پنيانی
(السرقه، اللصوصيه)

Dizî: Destdirêjî, helgirtina penîyatî.

دیزی بوڼ: دست درېژي بوڼ
(التصص، التسرُق)

Dizîbûn: Dest dirêjbûn.

دیزی بوڼ: دست درېژي بوڼ
(المسرق)

Dizîbûy: Dest dirêjbûy.

دیزوڼ: دست درېژوڼ، دست درېژي تر
(الاسرق، الالقص)

Dizîr: Destdirêjtîr, dest dirêjtîr.

دروایي: هلپلی، هلورهای، گنجی
(الهم، الهمی)

Dirhayê hilhilîf: Helwerhay, gincî.

درو: فیراندن، پښ ه لاندن، نراستی کوټن، فزویل، نویسی
(الکتب، الفریه، الافتراء)

Direw: Firrandin, pêhelandin, nerastî gotin, fizwîl, neweyî.

دروپوڼ: نراست کوټن بوی، راستي نه کوټن، بسمرفغان، نویسی
(الکتب، الافتراء)

Direwbûn: Nerast gotinbûy, rastî negotin, biser-venan, neweyîbûn.

دروپوڼی: نراست کوټ بوی، نویسی بوی
(المفتري، المکتب)

Direwbûy: Nerastgotbûy, neweyî bûy.

دروپوټر: نویسی تر، فیراندن تر، نراست کوټن تر، فزویل تر
(الاکتب)

Direwtîr: Neweyîtîr, firrandintîr, nerast gotintîr, fizwîltîr.

دروگوڼ: فیراندن، پښ ه لاندن، فزویلی کون، نراستی کوټن کون، نویسی کون
(التکذیب)

Direwkirin: Firrandin, pêhelandin, fizwîlikirin, nerastî gotinkirin, neweyîkirin.

دروکړی: نویسی کړی، فزویلی کړی
(المکتب)

Direwkîrî: Neweyîkîrî, fizwîlîkîrî.

درو، درویني: نویسی، نراست کوټنیایي، فزویلیایي
(الکتب، الکذابه)

Direw = Direwînf: Neweyatî, nerast gotinyatî, fizwîlyatî.

دروپوڼ: نویسی بیژ، نراست گو، فزویل
(الکاذب، الکذابه، المفتري)

Direwîn: Neweyîbêj, nerastgo, fizwîl.

دروار: دوریار
(الخیاطه، التطريز)

Dirwar: Duryar.

Dijwarkirî: Tîjkirî, dirrkirî.	دیار کرێ: تێژ کرێ، دێر کرێ (المحرف)
Dijwarî = Dijwarînî: Tîjîyatî, tîjî, dirrî, dirrîyatî.	دیار، دیارین: تێژیاتی، تێژی، دێر، دیریاتی (الحرافه)
Dijwar: Tîj, dirr.	دیوار: تێژ، دێر (الصارم، اللدد، المض، الحاد)
Dijwarî = Dijwarîyatî: Tîjî, dirrî, dirrîyatî, tîjîyatî.	دیوار، دیاریاتی: تێژی، دێر، دیریاتی، تێژیاتی (الصرامه، اللده، المضغ، الحده، الشده)
Dijwîn: Pîs, qirrêjî, qîvarî.	دوین: پیس، قیریژی، قیقاری (المنس، القذر، الوسخ، الدرن)
Dijwînbûn: Pîsbûn, qirrêjbûn, qîvarîbûn.	دوین بوو: پیس بوو، قیریژی بوو، قیقاری بوو (المنس، القذر، المتوسخ، المتدرن)
Dijwînbûy: Pîsbûy, qirrêjbûy, qîvarîbûy.	دوین بوو: پیس بوو، قیریژی بوو، قیقاری بوو (المنس، القذر، المتوسخ، المتدرن)
Dijwîntîr: Pistîr, qirrêjtîr, qîvarîtîr.	دوین تێر: پیس تێر، قیریژی تێر، قیقاری تێر (المنس، القذر، المتوسخ، المتدرن)
Dijwînkîrîn: Pîskîrîn, qirrêjîkîrîn, qîvarîkîrîn.	دوین کرێ: پیس کرێ، قیریژی کرێ، قیقاری کرێ (المنس، القذر، المتوسخ، المتدرن)
Dijwînkîrî: Pîskîrî, qirrêjîkîrî, qîtmekîrî.	دوین کرێ: پیس کرێ، قیریژی کرێ، قیقاری کرێ (المنس، القذر، المتوسخ، المتدرن)
Dijwînfî = Dijwînfîyatî: Pîs, pîsatî, qîrêjîyatî.	دوین: خهبر کوته، داپیقان (السب، الشتم، القذع)
Dijwîn: Xebergotin, dapîvan.	

Dizîkirin: Dest dirêjîkirin.	دیز کرێ: دست دیریژی کرێ (السارق، المسرق)
Dizîkîrî: Dest dirêjîkîrî.	دیز کر: دست دیریژی (السارق، اللص)
Dizîker: Dest dirêj.	دیز، دیزی: دست دیریژیاتی (الصوصيه، السرقه)
Dizî = Dizatî = Dizîyatî: Dest dirêjîyatî.	دیز، دیزه: دست دیریژی، نههیلک (الشص)
Dizêcunehêl: Dest dirêjî j nehêl.	دیز شاف کێر: دست دیریژی شافی (السنمار)
Dizêşavgêr: Dest dirêjê şevê.	دیز کێر چهله: دست دیریژی زێتهک، دیز زهجه بوو (الصاص)
Dizêkerçove: Destdirêjêzirtek, dizê zirçepoz.	دیار: تێژ، دێر (الحریف)
Dijwar: Tîj, dirr.	دیوارین: تێژبوون، دێربوون (التحرف)
Dijwarbûn: Tîjbûn, dirrbûn.	دیوار بوو: تێژی بوو، دێر بوو (المحرف)
Dijwarbûy: Tîjbûy, dirrbûy.	دیواربوو: تێژبوو، دێربوو (الاحرف)
Dijwartîr: Tîjtîr, dirrtîr.	دیوار تێر: تێژ تێر، دێر تێر (الاحرف)
Dijwarkîrîn: Tîjîkîrîn, dirrkîrîn.	

Difinbilindîf: Kep bilindîf, kepbilindîfyatî.	دفن بلندی: کەپ بلندی، کەپ بلندیاتی (الغخاف، الکبرياء، الفطرفة)
Difinbilindîfyatî: Kepbilindîyî.	دفن بلندیاتی: کەپ بلندی (الخیلاء، الخهوء، العجرفة)
Difinpit: Keppit.	دفن پت: کەپ پت (الاخنس، الخنساء)
Difinpitî: Kep pitî.	دفن پتی: کەپ پتی (الخنس)
Difina çîyay: Tiyê çîyay, bistîya çîyay.	دفعنا چییای: تیی چییای، بستییای چییای (الشناع، الحزم، الحیزوم)
Difin xar: Kep xar.	دفن خار: کەپ خار (الاقم)
Difin xarî: Kep xarî.	دفن خاری: کەپ خاری (القم)
Difin kurt: Kep kurt.	دفن کورت: کەپ کورت (الاقمن)
Difin petişf: Kep petişf.	دفن پەتشی: کەپ پەتشی (الافطح)
Difin petişîn: Kep petişîn.	دفن پەتشیڻ: کەپ پەتشیڻ (الافطح)
Difin petişandin: Kep petişandin.	دفن پەتشانندن: کەپ پەتشانندن (التفتیح، الافطاح)
Difin kuloz: Kep kuloz.	دفن کولۆز: کەپ کولۆز (الفنخر، الفناخر)

Dijwindan: Xebergotin, dapîvan.	دییڤان دان: خەبەر کوتن، داپیڤان (الاستام، السباب، الافذاع)
Dijwîf: Dapîvanî, nekamîyatî.	دییڤانی: داپیڤانی، نەکامیاتی (السباب، الشتامه، الفذاعه)
Distarr: Berê hêrana dexl û danî, aşê destî, girrik.	دستار: بەرێ هێرانا دەخل و دانێ، ئاشێ دەستی گریک (الجاروش)
Distarrok: Tuxmekê giyaye nav dixon.	دستارۆک: توخمەکی گییایە خاف بخون (نبات عشبي يؤكل طريا)
Diş: Xwîşka jinê.	دیش: خویشکا ژنێ (اخذت الزوجه)
Difin: Kep, poz.	دفن: کەپ، پوز (الانف)
Difinbilind: Kep bilind.	دفن بلند: کەپ بلند (الخفف، العجرفة، الانفه)
Difin bilindbûn: Kep bilindbûn.	دفن بلند بوو: کەپ بلند بوو (التمجرف، التطفرف، التکبر)
Difin bilindbûy: Kep bilindbûy.	دفن بلند بوی: کەپ بلند بوی (التمجرف، التطفرف، التکبر)
Difin bilindtir: Kep bilindtir.	دفن بلند تر: کەپ بلندتر (الاکبر، التکبر)
Difin bilindkirin: Kep bilindkirin.	دفن بلند کړن: کەپ بلندکړن (التکبر، التمجرف، التطفرف)
Difin bilindkirî: Kep bilindkirî.	دفن بلند کړی: کەپ بلند کړی (التکبر، التمجرف، التطفرف)

ښکل هندځ: لکل فن هندځ، دسر هندځرا

(مع ذلک)

Digel hindê: Ligel vêhindê, di serhindêra.

ښکل فن چهندځ: لکل فن چهندځ

(مع هذا)

Digel vê çendê: Ligel vê çendê.

ښکل وځ چهندځ: لکل وځ چهندځ

(مع ذلک)

Digel wê çendê: Ligel wê çendê.

ښکلک: لکلک، پښکفه، بهځ را

(معا)

Digelik: Ligelik, pêkve, bihevra.

ښکلځځا: دعمل دصست، ديق

(فی الحال، مباشره، حالا)

Digavêda: Demil dest, dîq.

دل: جهرک

(القلب، الغواد، الضمير، البال)

Dil: Cerg.

دل ټيشان: جهرک ټيشان، دل نهخوښی

(التام، الانزعاج، وجع القلب)

Dilêşan: Cerg jenîn, cergêşan dil, nexweşî.

دل ټيشی: نهخوښی، نازار، جهرک سوتن

(الانزعاج، الألم)

Dilêşî: Nexweşî, azar, cerg, sotin.

دل ټيشانځن: دل نهخوښ کړن، جهرک کوزرانځن

(الانزعاج، الايلام، الیذاء)

Dilêşandin: Dil nexweşkirin, cerg kuzirandin.

دل ټيشای: دل نهخوښی بوی، جهرک سوتی

(التام، التانی، المزعج)

Dilêşay: Dil nexweşîbûy, cergsofî.

دل ټيشاندی: دل نهخوښی کړی، جهرک سوتاندی

(المؤلم، المؤذى، المزعج)

Dilêşandî: Dil nexweşîkirî, cergsotandî.

دل پي: خوښتځی، سهربار

(الطنان، الحبوب، المزین)

Dilber: Xweşîtvî, serbar.

دفن کولوزی: کمپ کولوزی

(الغجر)

Difin kulozî: Kep kulozî.

دفن بلندیا کړوی: کمپ بلندیا و تنګړتی

(الرمع)

Difin bilindîya kerbê: Kep bilindîya û tingijînê.

دفن بری: کمپ بری

(الاشرم)

Difin birrî: Kep birrî.

دفن برین: کمپ برین

(الشرم)

Difin birrîn: Kep birrîn.

دفن کلمیښ: کمپ کلمیښ

(الانن)

Difin kilmîş: Kep kilmîş.

دلقه: داقا کملی، ژما خاف

(القد، الوزم، الشرع، النجاش، السير، سیور)

Divêle: Dava kevlî, jiha xav.

دک: دوشک، تلجک

(المصطبه، المنصه، المنبر، القعف)

Dike: Doşk, teqçik.

دکان: مزه لا فروتنی، فروشگاه

(الكانوت)

Dikan: Mezela firotinê, firosğah.

دکاک: قویت، قنیات، ناه، دهره، درامت

(القوت، المؤن، الرق، الغلال، الحبوب، المؤن)

Dikak: Qwîl, qinyat, ah, debre, deramet.

دکوانځن: دویارمکړن، فهنگانځن

(التکرار)

Dikrandin: Dubarekirin, vehingatin.

دکل پیکفه: لکل، هاف

(مع)

Digel: Pêkve, ligel, hev.

دک دک: خوږ خوږ، کف وکوف

(التهديد، التسلط، الحده، التهور، العصبيه)

Digdig: Xurrurr, gev ûgwîv.

دل ټالڅ: مرهول، دامای، پوسیده، شاش
(المشوش)

Dilaloz: Mirewil, damay, posîde, şaş.

دل ټالڅين: مرهول بون، دامان بون، پوسیدمبون، شاش بون
(التشوش)

Dilalozîn: Mirewilbûn, damanbûn, posîdebûn, şaşbûn.

دل ټالڅانځين: شاش کرن، مرهول کرن، پوسیدمکرن
(التشوش)

Dilalozandin: Şaşkirin, mirewlikirin, posîdekirin.

دل ټالڅانځي: شاش کړی، مرهول کړی، پوسیده کړی
(المشوش)

Dilalozandî: Şaşkirî, mirewilkirî, posîdekirî.

دل پېړن: هیلان، پشت دان
(الانقطاع عن الشيء وتركه)

Dilbirîn: Hêlan, piştan.

دل پېړن: دل بریندار: دل ټیشای، دل سوتی، دل کوزی
(الكلوم، المفهور، مجروح القلب)

Dilbirîn = Dilbirîndar: Dilêşay, dilsofî, dilkuzirî.

دل پځین: دلگرتن، ژخوه جون، های نمان، ژبیرقه جون
(الاغماء، الغيبويه، الذمول)

Dilborîn: Dilgirtin, ji xwecûn, hay neman, jîbîrveçûn.

دل پځین: دل لیک ژفرین، ټلنجی
(الغيتان)

Dilborîn: Dillêk zivirîn, êlincî.

دل چڼ: نگفه جون، قبیان، نارموزکرن، نارونک کرن
(النهم، الحیل، الاستواء، الطمع، الرغبة، الشهوة)

Dilçûn: Nikveçûn, vîyan, arezûkirin, aronkkirin.

دل چوی: نارموزکړی، نارونک کړی، دل نگفه چوی
(الراغب، الحیل، الهاوی، الطالع)

Dilçûy: Arezûkirî, aronkirî, dilnikveçûy.

دل چو: قبیان، دل دان
(الاراده، النية)

Dilçûn: Vîyan, dildan.

دلدار: دل نازک، خومشتفی، دل نریم، دل پیغه
(الرحيم، الرؤف، الحنون)

Dildar: Dilnazik, xweştivî, dilnerim, dîlpêve.

دلدار: نهغیندار، دل رمفای
(العاشق، المستهام)

Dildar: Evîndar, dilrevay.

دلداري: نهغینداري، دل رمفاني، دل پیغمبوني، نهغین
(الحنان، الرأفة، الرحم، الهيام، العشق، الحب)

Dildarî: Evîndarî, dilrevanî, dîlpêvebûnî, evîn.

دلدارن: دل چون
(العزم، الاراده، النية)

Dildan: Dilçûn.

دل دور: دل به لاف، دل باژينه
(الخيالي، السابح في الخيال)

Dildwîr: Dilbelav, dilbajêle.

دل دوری: دل به لافي، دل باژينه
(سبح الخيال، التخیل العمیق)

Dildwîrî: Dilbelavî, dlibajêleyî.

دل فرهه: دل فرهه: مرید، چاف فهکړی، دست فهکړی
(السخي، الكريم)

Dilfirhe = Dîlfirhe: Merd, çavvekirî, destvekirî.

دل فرههي، دل فرههي: مریدی، دست فهکړني، چاف فهکړي،
چاف فهبوني

(السقاء، السماع، السخاوه)

Dilfirehî = Dîlfirheyf: Merdî, destvekirî, çav ve-
kirîyatî, çavvebûnî.

دل قولپښ: ترسان، هله پېمون، بستان
(الهلع، الوجف، الوجس)

Dilqulipîn: Tirsan, helepebûn, bistan.

دل قولپي: ترسای، بستان، هله پېوي
(الواجف، الواجس، الهلوع)

Dilqulipî: Tirsay, bistay, helepebûy.

دل ژمن: دل قوتک
(خفقان القلب، النبض)

Diljen: Dilqutk.

دل ژمنين: دل قوتان، دل خومهافيتي
(الخفقان، النبض)

Diljenîn: Dilqutan, dilxwehavêtin.

دل گران: ژي رمفی، بانک دای، دل رمش
(النافر، الکاره)

Dilgiran: Jêrevî, patikday, dilreş.

دل گوټن: مزرګن وړانځه ټی کتن
(التوقع، التنبؤ، الفراسه)

Dilgotin: Hizirkirin û zanîn, vêketin.

دل مږنی: دل ناځایي، قېمې، دفن بلندی، کپ بلندی
(الکبرياء، الغطره، الفطره، العجرفه)

Dilmezînf: Dilavayî, qebeyî, difin bilindî, kep bilindî.

دل مږن: دل ناځا، کپ بلند، قېمې
(الفطريف، المتکبر، المتفطر، المتعجرف)

Dilmezin: Dilava, kep bilind, qebe.

دل مږن: نخوهرادیني، ژ خوهرای، تی همی
(المشاق، الطوح، الهمام)

Dilmezin: Dixwerradîfî, ji xwerrazî, têheyî.

دل مږنی: ژ خوهرایانې، نخوهرادیني، تی همی
(المشاق، الطوح، الهمه)

Dilmezînf: Jixwerrazîyatî, dixweradîfînî.

دل موکمی: باوهری پټ هاتن، باوهرګن، باوهریانی
(البدین)

Dilmukumî: Bawerî pê hatin, bawerkririn, bawerîyatî.

دل موکیم: باوهرهانی، باوهرکر
(المتین)

Dilmukum: Bawerhatî, bawerker.

دل موکیم: میړیاش، نترسای، دل ستویر، میړچاک
(الجسور، الشجاع، القاسی، العزیم)

Dilmukum: Mêrbaş, netirsay, dilstwîr, mêrçak.

دل موکیم پوښ: نترسان، میړچاک پوښ، دل ستویر پوښ
(التجسر، الاعتزام، القساوه)

Dilmukumbûn: Netirsan, mêrçakbûn, dilstwîrbûn.

دل موکیم پوښ: نترسای پوښ، میړچاک پوښ، دل ستویر پوښ
(المشجع، المجر، العازم)

Dilmukumbûy: Netirsaybûy, mêrçakbûy, dilstwîrbûy.

دل موکیم تر: نترسای تر، میړچاک تر، دل ستویر تر
(الاشجع، الاجسر، الاقسى، الاصرم، الاعزم)

Dilmukumtir: Netirsaytir, mêrçaktir, dilstwîrtir.

دل موکیم کرښ: میړچاک کرښ، دل ستویر کرښ، ناف تڼ دان
(التشجيع، الجسار، الاقسام)

Dilmukumkrin: Mêrçakkrin, dilstwîrkrin, nav-têdan.

دل ګراني: پاتګ دان، دل رمشیانې، دل ژړ رمښ
(بروده العلاقات، سوء التفاهم، التنافر، الكره)

Dilgiranî: Patikdan, dilreşîyatî, dilrevînî.

دل ګول: دلمه‌مې، ګولفانی
(الکروب، المتاکم، الحائق، المفاظ)

Dilkul: Delemî, kovanî.

دل ګولی: دلمه‌میانې، ګولفانیانې، شپږزېمې، پەرګندېمې
(الکویه، اللم، الحنق، الغیظ)

Dilkult: Delemîyatî, kovanîyatî, şepirzeyî, per-gindeyî.

دل ګوټن: ژخه چوڼ، های ژړ نېون، پټ های، ژبیر قه‌چوڼ
(الاعماء، الغیبه، الذھول)

Dilgirtin: Jixweçûn, hayjênebûn, bêhayî, jibîrvçûn.

دل ګرتي: ژ خوه چوڼ، پټ های، ژبیر قه‌چوڼ
(المغمی، الغائب عن الشعور، الذاهل)

Dilgirtî: Jixweçûy, bêhayî, jibîrvçûy.

دل ګوټن: ګوتنا دلی، پټ رازی پوښ، قانبل پوښ
(الرضی، القبول، القناعه)

Dilgirtin: Ketina dilî, pêrazîbûn, qaîlbûn.

دل ګرم: خوږین ګرم، سهرسک
(الغالی، المحمس، المنھود)

Dilgerim: Xwîngerim, sersik.

دل ګرمي: خوږین ګرمي، سهرسکي
(الغلاء، الحماس، التهور)

Dilgermî: Xwîngermî, sersikî.

دل ګول پوښ: ګړتل پوښ، لیک وەرګه‌هان، بقلم کتن
(الحرجه)

Dilolbûn: Gîrrêlbûn, lêk wergerhan, biqlipketin.

دل ګول پوښ: ګولوله پوښ، لوکوزین، رڼه‌چونا راه‌زان
(التکرکس للرمه)

Dilolbûn: Gulolebûn, lokuzîn, reveçûna rahejan.

دل ګول پوښ: ګړتل پوښ
(المتخرج، التکرکس)

Dilolbûy: Gîrrêlbûy.

دل وېلاک: مناف
(السحاره)

Dilûmêlak: Hinav.

دل نهچړن: نهقامویش کړن
(القيم، التقزز، للطعام)

Dilneçûn: Neqamwîşkirin.

دل نهخوښ: شهپرزه، دامای، بڼ زار، گوښی
(المتبرم، الآسى، المتاکم، الضجر)

Dilnexweş: Şepirze, damay, bêzar, guhişî.

دل نهخوښی: شهپرزی، دامانی، بڼ زاری، گوښیاتی، گوښین
(التبرم، الضجر، الآسى، السام)

Dilnexweşt: Şepirzeyî, damanî, bêzarî, guhişîyatî, guhişîn.

دل نهځان: دل نهځیلان: دل نازکاتی، دل نرغی، دلوقای
(الاشفاق)

Dilnedan = Dilnehêlan: Dîlnazikaî, dîlnermî, dilovanî.

دل پیله‌یون: دل پڼ سۆتن: دلوقانی
(الرحم، العطف، الشفقة، الحنان)

Dilpêvêbûn = Dilpêsoîtin: Dilovanî.

دل پاک، دل پاقل: دل سوز، دل ساخ
(الامين، المخلص، التقيف، الطوبه)

Dilpak = Dilpaqij: Dilsoj, dilsax.

دل پاکي، دل پاقلی: دل ساخی، دلسوزی
(الامانه، الاخلاص، نظافة السيره والطوبه)

Dilpakî = Dilpaqijî: Dilsaxî, dilozi.

دل پیس: دل رمش، زک رمش، بڼ باوهر، پاش در
(الشكاك، الخائن، السبي، الظن)

Dilpîs: Dilreş, zikreş, bêbawer, paşdirr.

دل پیسی: پاش دري، زک رمشی، بڼ باوهریاتی،
سوه الظن، الشک، الخیانه

Dilpîsî: Paşdirrî, zikreşî, bê bawerîyatî.

دل قوتک: ژهینا دلی، فت فتا دلی
(الخفغان، النبضه)

Diqutk: Jenîna dilî, fitfita dilî.

دل قوتان: دل ژهین، ترسان، دل پچان، بستان
(الخفقه، النبض، الوجس، الخيفه)

Dilqutan: Diljenûn, tirsan, dilpêçan, bistan.

دل پچان: بستان، ترسان، بزديان، دل قولپڼ، دل لرزين
(المصح)

Dilpêçan: Bistan, tirsan, bizdîyan, dilqulipîn, dil-lerzîn.

دل موکوم کړی: ناف تڼدای، مږچاک کړی
(الشجع، الجسر، المسى)

Dilmukumkirî: Navtêday, mêrçakkirî.

دل موکومی، دل موکومیاتی: مږچاکياتی، دل ستوریاتی،
نترسانی

(الصبرامه، الجساره، القسوه، العزم، الشجاعه، العزيمه)

Dilmukumî = Dilmukumîyatî: mêrçakiyatî, dilstwîrîyatî, netirsanî.

دل مای: سل، دل شکستی، دل هیلای، دامای، مرهول
(الحدردان، المتنسى)

Dilmay: Sil, dilşikestî, dilhêlay, damay, mirewîl.

دل مان: سل بون، دل شکستن، دامان، مرهول بون
(الحدرد، الآسى، الحزن)

Dilman: Silbûn, dilşikestin, daman, mirewilbûn.

ملن، هیکا نیف کانی، هیکا نیف یژارتی
(الفرقى للبيش)

Dilmê: Hêka nîvkeli, hêka nîvbijartî.

دل دیوړی مان: مخابن، ته‌ه‌یاتی، ته‌ه‌می
(اللهم، اللهد)

Dildwîraman: Mixabin, teheyatî, tehemî.

دل نازک: دلوان، دل سوز
(العاطفی، الرقيق العاطفه)

Dilnazik: Dilovan, dilsoj.

دل نازکی: دلوقانی، دل سوزی
(العاطفه، رقه القلب)

Dilnazikî: Dilovanî, dilsojî.

دل نرغ: مل پچن، دلوقان، دل سوز
(الحليم، اللطيف، الشفيق)

Dilnerim: Milpehin, dilovan, dilsoj.

دل نرغی: دل سوزی، مل پچنی، دلوقانی
(الطم، اللطف، الشفقة)

Dilnermî: Dilsojî, milpehnî, dilovanî.

دل نهشتی، دل نهوژتی: تنای، تهمسر، شاد، مت
(الطمئن، المرتاح، الهادئ، الساكن، المستريح)

Dilnihişt = Dilnihiştî: Tena, tesar, şad, mit.

دل نهشتن، دل نهوژتن: تنابون، تنایي، تنامی، شادبون، متی،
تسمیری

(الراحه، الاطمئنان، السكينه، الهذ)

Dilnihiştin, Dilnihiştin: Tenabûn, tenayî, tenahî, şadbûn, mitî, tesarî.

دل رهق: دل ستویر، دل موکوم
(القاسی، الصارم، الظالم)

Dilreq: Dilreq, dil mukum.

دل سوژی، دل سوټن: دل کزین، دل کوزرین
(القلو، الوعه، الاتیاع، اللغه)

Dilsoj = Dilsotin: Dil gezin, dilkuzirin.

دل ساری: تنگ، سستی، بڼ باوریاڼی، بڼ هیځیاڼی، بڼ نومیډی
(الخبیه)

Dilsari: Teng, sisti, bêbaweriyati, bêhîvîyati, bê omêdi.

دل سار: تنگ، سست، بڼ باورې، بڼ هیځی، بڼ نومیډ
(الخابی)

Dilsar: Teng, sist, bêbawerî, bêhîvî, bêomêd.

دل تنگ: دامای، دلمی، پوسیده، بڼ زار، بوغومی
(المنقبض، المهموم)

Dilteng: Damay, dilemî, posîde, bêzar, buxumî.

دل تنگی: دامان، دلمییاڼی، پوسیده، بڼ زاری، بوغومین
(الانقباض، الهم)

Diltengi: Daman, dilemîyati, posîdeyî, bêzarî, buzumîn.

دل پوهن: زانا، دل بین، قی کتن، شول زان
(الملهم، المنقوس)

Dilruhî: Zana, dilbîn, vêketin, şolzan.

دل پوهنی: قی کتن، هایداری، شول زانین
(الالهام، الفراسه)

Dilruhni: Vêketin, haydarî, şolzanin.

دل ټپي: دل کمش، شاد، بېست، بشکوری، دل فهبوی
(الذلان، الفرمان)

Dilterr: Dilgeş, şad, best, bişkurî, dilvebûy.

دل ټپي: دل ټرپیاڼی: دل کمش، بېستی، بشکورین، دل فهبون
(الجدل، الصبور، الفرح، الابتهاج)

Dilteri = Dilterriyati: Dilgeşî, bestî, bişkurin, dilvebûn.

دل ټکي: بېست، بشکوری، دل کمش، روی کمش
(المنشرح)

Dilveker: Best, bişkurî, dilgeş, rwîgeş.

دل پچای: بستای، ترسای، دل قولوی، دل لبرزوک
(الماسح)

Dilpiçay: Bistay, dil qulupî, dillerzok.

دل وېشي: نهغیان، دل کرانی
(النفوه، القرف، التقزز، الاشعزاز)

Dilreşt: Nevyan, dilgiranî.

دل وېش: دل گران، زک، وېش، زلف بڼ نهرابوی
(المتقزز، المشمز، المقرف، النافر، الحسود)

Dilreş: Dilgiran, zikreş, çav pênerabbûy.

دل وېښ: دلې لاندن
(القی، الاستفراغ)

Dilrrabûn: Dilhelandin.

دل وېهان: نهغینداری، نهغینی، تنگزارې
(الهیام، الفتنه، الوله، القرام، الحب، العشق)

Dilrevan: Evîndarî, evîrî, tengezarî.

دل وېطای: نهغیندار، تنگزار
(المستهام، العاشق، المفرم، الوله)

Dilrevay: Evîndar, tengezar.

دل راست: دل پاک، دل یاقز، دل ساخ
(الصادق، الامین، المخلص)

Dilrast: Dilpak, dilpaqij, dilsax.

دل راستی: دل پاکي، دل یاقزی، دل ساخی
(الصدق، الاخلاص، الامان)

Dilrastî: Dilpakî, dilpaqijî, dilsaxî.

دل وېشي: دل نهچون، نهغیان، نهغامیشی
(القهم، القمه، الخلفه للطعام)

Dilreşt: Dilneçûn, nevyan, neqamîşî.

دل وېش: دل نهغامیش، دل نهچوی
(الخلف، القهم، القمه)

Dilreş: Dilneqamîş, dilneçûy.

دل وروستان: دل چک بون
(السکته القلبیه)

Dilrrawestan: Dilçikbûn.

دل رهق: دل ستویری، دل موکومی
(القسوه، الصرامه، الظلم)

Dilreq: Dilstwirî, dilmukumî.

دل ئافا: دل معزن، قعبه، كپ بلند، دفن بلندی
(المساق، الطریف، المتجرف)

Dilava: Dilmezin, qebe, kep bilind, difin bilindî.

دل شاد: دل فەكری، بستم، دل خوش، دل كەش
(الجلان، الفرخان)

Dilşad: Dilvekîrî, best, dilxweş, dilgeş.

دل شادی: دل فەبوی، دل كەشی، دل خوشی، بستمی، بستمیاتی
(الجل، الفرخ، السرور)

Dilşadî: Dilvebûy, dilgeşî, dilxweşî, bestî, bestîyatî.

دلخ: مێزباش، خوش مێر، مێرچاك، قەھرمان
(الشجاع، الباسل، البطول)

Dilêr: Mêrbaş, xweşmêr, mêrçak, qehreman.

دلیری: مێر باشی، خوش مێری، مێر چاکی، قەھرمانی
(الشجاع، البساله، البطوله)

Dilêrî: Mêrbaş, xweşî mêrî, mêrçakî, qehremanî.

دلک: گوشتێ شوری بن تیلکی دیکی یە، گوهاروکیک دیکی
گوهاروکیک بن دومی
(الغیف، کالیدک)

Dilîk: Goştê şorrê bin nîklê dikilîye, guharokêt
dikilî, guharokêt bin dumî.

دلکن گومی: گوهاروکیک گومی
(الزمنه)

Dilîkê guhî: Guharokê guhî.

دلپ: چپک

(الوکف، القطره)

Dilop: Çipik.

دلوپ رێژ: چپک رێژ، چپک وەرین
(القطاره)

Diloprêj: Çipikrêj, çipikwerîn.

دلە لایدان: دەست دایدان، دل خوشی کۆن
(المواساه)

Diledildan: Dest didildan, dilxweşkirin.

دل هیلان: تازاندن، دل شکاندن
(الایلام، التانیب)

Dilhêlan: Azirandin, dilşikdandin.

دل کێ: ئەزمان خوش، پەلانیق، سالویسک
(المجامل، الملاق)

Dilkir: Ezmanxweş, pelatîq, salwîsk.

دل فەكەری: روی كەشی، بستمی، بستمیاتی، بشكوری
(الانشراح)

Dilvekîrî: Rwîgeşî, bestî, bestîyatî, bişkurînî.

دل فەبۆن: كەیف خوش بۆن، بستم بۆن، شادی بۆن
(الابتهاج، الانشراح)

Dilvebûn: Keyfxweşbûn, bestbûn, şadbûn.

دل فەبوی: كەیف خوش، دل شاد، بستم بوی
(المبتهاج، المنشراح)

Dilvebûy: Keyfxweş, dilşad, bestbûy.

دلوان: دل نازک، دل تەنگ، دل سوژ، جەگەردار
(الرحيم، الشفيق، الحنون، العطوف، الرؤوف)

Dilovan: Dilnazik, diltenik, dilsoj, cegerdar.

دلوانی: جەگەرداری، دل نازکی، دل سوژی، دل تەنگاتی
(الرحمه، الشفقه، الرافه، الحنان)

Dilovanî: Cegerdarî, dilnazikî, dilsojî, diltenikati.

دل خاز: داخاز، فەیان، خوەزی، ئارووک، ئارەزو
(المرغوب، المنی، المبتقى)

Dilxaz: Daxaz, vîyan, xwezî, aronk, arezû.

دل خواپی: دل پیسی، گوماندار، دل توشیشیانی
(الشک، الریبه، سوء الظن)

Dilxirabî: Dîlpîşî, gumandarî, diltoşîşîyanî.

دل خواب: دل پیس، دل توشیش، گوماندار
(المرتاب، الشکاک، السی الظن)

Dilxirab: Dîlpîs, diltoşîş, gumandar.

دل شکاندن: دل هیلان، دابەرزین، لێ خورین، پاشقەبرن
(الویخ، التانیب، الزجر، النهر، الازدجار)

Dilşkandin: Dilhêlan, daberzîn, lêxurîn, paşvebirin.

دل شکین: دل هیل، دابەرز، لێ خور، پاشقەبر
(الزاهر، الناهر، المویخ، المؤنب)

Dilşkên: Dilhêl, daberz, lêxur, paşveber.

دل شکاندی: دل هیلای، دابەرز، لێ خوری، پاشقە بری
(المرجور، المنهور)

Dilşkandî: Dilhêlay, daberzî, lêxurî, paşvebirî.

دل ئافایی: دل معزنی، كپ بلندی، قەبەیی
(الانشاق، الصبح، الفطره، الفطرسه، الخیلاء، المعجره)

Dilavayî: Dilmezînî, kep bilindî, qebeyî.

دندى: سهرکه ياههشارى، جهن گيسنى لن گریددن
(مكان سكه المحرات)

Dindî: Serke yahevcarî, cihê gêsînî lê girêdiden.

دنگز: ريب، گوج، زارى

(المعانة، العبه، الوقر، الشقاء، الضنى، اليؤس)

Dingiz: Rîp, gwîc, jarî.

دنگ: توفك، پرنك، هويرك

(الذره، الحبه، الحب)

Dindik: Tovik, pirtûk, hwîrik.

دنگوك: هويركوك

(الحبيبه، الجزنيه)

Dindok: Hwîrkok.

دنگا توى: بهركى ترى، توفكى ترى

(العجر، الهبر)

Dindka tîrî: Berkê tîrî, tovkê tîrî.

دنيا: دن، جيهان

(العالم، الدنيا)

Dinya: Din, çîhan.

دنگا هئارى: هويرمان

(الفرند)

Dindka hinarê: Hwireban.

دنيا نىعتى: كوشهك، قهاس، چاف تارى

(الفتور، الوحش)

Dinyanedîf: Gewşek, qels, çavtarî.

دقون صفهك: توت كرن، باشه برن، روت كرن

(الخرى، اللعن)

Diqñsevekirin: Tutkirin, paşvebirin, rwîtkirin.

دنيا هي: دنيا پيش چاف

(عالم الشهاده، الدنيا الموجوده)

Dinyahey: Dinya pêşçav.

ده: لو، كوما نالفي، بهستهكا مشتن، باسكى چولى، نالفي نژنى

(الوضم، الكدس، من العلف)

Dih: Lo, koma alifî, besteka miştê, baskê çulî, alifê nijînî.

دهول: دلف

(الطبل)

Dihol: Def.

دل كرين: به لاتيقي، سالويسكى، نهمان حولياتى، دهف خومشى
(الجاهله، التلق، الملاحظه)

Dilkirîn: Pelatîqî, salwîskî, ezmanhulîyatî, devxweşî.

دلوبا كهفرى: چيكا ديهرمانا كهفرى

(البضيض)

Dilopa kevî: Çipka dêrhana kevî.

دم: نيكل

(المنقار، المنسم)

Dim: Nikil.

دمبلان:

(الكماه)

Dimbelan:

من: دنيا، جهان

(العالم: اداه تلحق بأخر اللفظ لاداء المعنى كمصدر)

Din: Dinya, cihan.

دنگ: كولم، تمپ، ننگوزه، كينلجي

(النكم، اللكر، الصلغ)

Ding: Kulm, tep, ingûze, kêlincî.

دنگ: زه لاسى كه له خ مزن، كاروخه

(العلاق، الضخم الجئه)

Ding: Zêlamê kelex mezin, karoxe.

دنگ: ميرخوتك، ميركوتك

(المطاس)

Ding: Mîrhutk, mîrkutk.

دنگ: پيچا نلينا، بونى نلين وچلكا، چاسب

(ربطه الفرش والملايس)

Ding: Pêçanivîna, borî nivîndûcilka, cembe.

دنگ: كوچه، ستوپنا بهرى

(العمود الحجري، او المبنى)

Ding: Koçe, stwîna berî.

دنگ: مروفى ماقويل پى چيبيوى

(عمده البلد، المنتفذ)

Ding: Mirovê maqwîl, pê çêbûy.

دنگ: دنگ: حوت حوت، رنگ رنگ

دنگين: حوتين، رنگين

(الدوى، القرع)

Dinding: Huthut, ringring.

Dîz: Qazana axê.	دیز: قازانا ناخێ (البرمة، البرنية، القعب، القطافه)
Dîsa = Dîsandî: Herwesa, herwe.	دیسسا، دیساندی: هر ووسا، هر و (اليسا، كذلك)
Dîşçî: Hostayê çêkirina didana.	دیشچی: هوستایێ چیکرنا ددانا (مركب الاسنان)
Dîşçî: Peydabûna demildest, têteşqilîn, biserhatin.	دیشچ: پیدابوونا دهمل دست، تێ تمشقلین، بيسرهاتن (الفجاء، الطروه)
Dîq: Peydabûna demildest, têteşqilîn, biserhatin.	دیقي: فیک کەنا بێ ژفان، تیک تمشقلین (اللقاء الفجائي، المصادفه، الطرز، البغته)
Dîqî: Vêkketina bêjivan, têkteşqilîn.	دیکی: کەمشیر، نێزێ مریشکا (الديک)
Dîdîl: Keleşêr, nêrê mirîşka.	دیلی: بێ دەستی، ئیخسیری (الاسر)
Dîst: Bin destî, êxsîrî.	دیل: بێ دەست، ئیخسیر (الاسیر)
Dîl: Bin dest, êxsîr.	دیلان: کوفەند، کوتانا داویتی، گەرا سەمایتی، چەرخا داویتی (الرقص، حله الرقص)
Dîlan: Govend, kotana dawetê, gerra semayê, çerxa dawetê.	دیلمان: دیمن، دیمن، سەر وچاف (الوجه، المنظر، الشكل)
Dîmen: Dêm, ser û çav.	دیمەن: دیم، سەر وچاف (الوجه، المنظر، الشكل)
Dîndar: Oldar.	دیندار: ئۆلدار (المتدين)
Dîndar: Oldar.	دیندار: بۆن، بالا، دار، قەرم، کاروکوک (القامة، القيافه)
Dîndar: Bejin, bala, dar, qerrim, karûkok.	

Diholqut: Defîkqut.	دیهل قوت: دهمک قوت (الطبال)
Diholqutan: Defqutan.	دیهل قوتان: دهم قوتان (التطبيل، الطباله)
Diholqutan: Nekamîkirin, lîdefêdan.	دیهل قوتان: نەکامی کرین، لدهفی دان (التنديف)
Dî:	دی: (في آخر اللفظ تعطي معنى الآخر / وغير)
Dî:	دیت: دیتان، جاف فێ کەن (الرؤيه، المشاهده، اللقاء، الوجدان)
Dîtin: Bînan, çavvêketin.	دیتن: سەرەلبون (المشور)
Dîtin: Serhelbûn.	دیتن: بێ دی (الآخر، الأخرى)
Dîtir: Yê dî.	دیده: جاف، بېنامی (العين، الرؤى)
Dîde: Çav, bînahî.	دیدار: دیم، بۆن، پێش جاف (الرؤيه، المشهد، المنظر)
Dîdar: Dîmen, dêm, bejin, pêşçav.	دیدار: دیم، بۆن، بالا، روبیت، بېنا (الحيا، المنظر، القامة، القيافه، المراءى)
Dîdar: Bejin, bala, rwîmet, bîna.	دیدار: بېن، زۆرما، قەلەویز، پێش هەست (الوضم، الرضام، البرج، المرصد، المرقب)
Dîrgeh: Çeper, zêreva, qelawîz, pêşhemet.	دیرکە: چەپەر، زۆرما، قەلەویز، پێش هەست (الوضم، الرضام، البرج، المرصد، المرقب)
Dîrgeh: Çeper, zêreva, qelawîz, pêşhemet.	دیرکە: پێشین، دهم کەن کەفتاری (التاريخ، الزمن، الغابر)
Dîrok: Pêşin, demê kevin, kevnarî.	

ديوار: تاڅ، تان
(الجدار، الحائط)

Dîwar: Taq, tan.

ديوار: بهلى، كفش، ناشكرا، خوميا
(الظاهر، العلن، المكشوف، البارز، الواضح)

Dîyar: Belf, kifş, aşkira, xweya.

ديياربون: بهلى بون، كفش بون، ناشكرا بون، خوميا بون
(الظهور، العلانية، البروز، الوضوح، البيان)

Dîyarbûn: Belîbûn, kifşbûn, aşkirabûn, xwey-abûn.

ديياربونى: كفش بوى، بهلى بوى، ناشكرا بوى، خوميا بوى
(البين، الواضح، الظاهر، البارز، العلن، المكشوف)

Dîyarbûy: Kifşbûy, belîbûy, aşkirabûy, xwey-abûy.

دييارتر: كفش تر، بهلى تر، ناشكرا تر، خوميا تر
(الظاهر، الابن، الاوضح، الابز، الاكشف، الاعلن)

Dîyartir: Kifştir, belîtir, aşkiratir, xweyatir.

ديياركرن: بهلى كرن، ناشكرا كرن، كفش كرن، خوميا كرن
(الظهار، الاعلان، الابراز، الايضاح، التوضيح)

Dîyarkirin: Belîkirin, aşkirakirin, kifşkirin, xweyakirin.

دييار كرى: بهلى كرى، ناشكرا كرى، كفش كرى، خوميا كرى
(المبين، الموضح، العلن، المبرز، المكشف، المظهر)

Dîyarkirî: Belîkirî, kifşkirî, aşkirakirî, xweyakirî.

دييارى: ديارياتى، بهليياتى، كفشى، ناشكرايى، خوميايى
(الروضح، الظهور، البروز، البين، المكشوف، المعلوم، العلن)

Dîyarî = Dîyarîyatî: Belîyatî, kifşî, aşkirayî, xweyayî.

دييار: مهلاتى، ناشكرا، بهلى، خوميا، كفش
(الهدى، الطارىء، الرشاد، اللوح، النجوم)

Dîyar: Helatî, aşkira, belf, xweya, kifş.

دييارى: پيش كيشى، خلات
(الهدية، المكافاة)

Dîyarî: Pêşkêşî, xelat.

ديوار هراقت: ديوار ستماندين
(الانتقاض)

Dîwar herraftin: Dîwar setimandin.

ديندار: توخمهكى دارا چولى به
(الضبار، البيلع، السنديانة)

Dîndar: Tuxmekê dara çolîye.

دين: نول، خودى ناسى
(الدين، الديانة)

Dîn: Ol, Xudênasî.

دين: ههلهپه، بى هس
(الجن، المالكوس)

Dîn: Helepe, bêhiş.

دين بون: ههلهپه بون، هس چون
(التجن)

Dînbûn: Helepebûn, hişçûn.

دين بوى: ههلهپه بوى، هس چوى
(المجن)

Dînbûy: Helepebûy, hişçûy.

دين تر: ههلهپه تر، هس چوى تر
(الاجن)

Dîntir: Helepetir, hişçûytir.

دين كرن: ههلهپه كرن، هس برن
(الجنين، الاجنان)

Dînkirin: Helepekirin, hişbirin.

دين كرى: ههلهپه كرى، هس برى
(المجن)

Dînkirî: Helepekirî, hişbirî.

دينى: ديناتى، دين ياتى، ههلهپه ياتى، بى هشى
(الجنون)

Dînî = Dînatî = Dînyatî: Helepeyatî, bêhişî.

دينه ميژ: تن ههس، ميژچاك، تن وهرين
(الليس، الغامر، الفوار، الباسل)

Dînemêr: Têheyî, mêrçak, têwerfîn.

ديوان خانه: كوچك، ميژهان خانه، كوران كه
(المضاف، النادى، المنتدى)

Dîwanxane: Koçk, mêhvanxane, gorangih.

ديوان: كوران، زرگاه
(المجلس، التفره، المجمع، السيران)

Dîwan: Goran, zirgân.

Duber: Du panyatî, berfireh.	دویر: دو پانیاتی، بفرهه (ذو عرضین)
Duber: Du verrêj, duberdan.	دویراتی: دو فریژ، دویر دان (ذو نتاجین)
Duberanê: Hevrikî, baskanê, jêkjêkanê, heftengî, ducwînanê.	دویراتی: هفرکی، باسکانی، ژیک ژیکانی، هفتنگی، دو جوینانی (التحزب، الانشطار، المجابهه، المنافسه، المواجهه)
Duberbûn: Jêkvebûn, dupirtbûn, dubaskbûn.	دویربونی: ژیک فه بونی، دویرت بونی، دویاسک بونی (الانقسام الی کتلین)
Duberbûy: dukerbûy, ducwînbûy, dupirtbûy.	دویربوی: دوکربوی، دو جوین بوی، دو پرت بوی (المنشق الی فرقین)
Duberkin: Dukerkin, ducwînkirin, dupirtkirin, dubaskkirin.	دویرکری: دو کور کړن، دو جوین کړن، دو پرت کړن، دو باسک کړن (التحزب، التفريق، التشقیق الی فتنین)
Duberkirî: Dupirtkirî, ducwînkirî, dubaskkirî.	دویرکری: دو پرت کری، دو جوین کری، دو باسک کری (المقسم الی کتلین)
Duberî = Duberastî: Hevrikatî, baskanî, cwîncwînanê, jêkjêkanê.	دویر: هفرکی، باسکانی، دو جوینانی، ژیک (التحزب الی کتلین)
Dubir: Pezê spî yê du salî yanî ducar hirya wî birrî.	دویر: پزځ سپی یی دو سالی یانی دوجار هریا وی بری (الضأن، عمره ثلاث سنوات)
Dubir: Duparçe, duker, ducwîn.	دویر: دوپارچه، دوکەر، دو جوین (قطيعين، فتنين، مقطعين)

Dîwar herraftin: Şol jiberikbirin.	دیوار هرافتن: شول ژبهرک برن (کنایه للشغب والبلبله)
Dîwar herêf: Şol herêf.	دیوار هریف: شول هریف (المسابغ)
Dîwan dirîn: Pimbêj.	دیوان درین: پربیز (الثرثار)
Du: Col.	دو: جوت (الثنان)
Dubare: Vehingatin, ducarî.	دوباره: فه منگاتن، دوجاری (المکرر)
Dubarebûn: Vehingatinbûn, ducarîbûn.	دوباربونی: فه منگانن بونی، دوجاری بونی (التکرر، التکرار)
Dubarebûy: Vehingatîbûy, ducarîbûy.	دوباربوی: فه منگاتی بوی، دوجاری بوی (المکرر)
Dubaretir: Vehingatintir, ducarîtir.	دوباروتر: فه منگانن تر، دوجاری تر (الاکرر)
Dubarekirin: Vehingatinkirin, ducarîkirin.	دوبارهرکرن: فه منگانن کړن، دوجاری کړن (التکریر)
Dubarekirî: Vehingatîkirî, ducarîkirî.	دوباره کړی: فه منگاتی کړی، دوجاری کړی (المکرر)
Dubareyî: Vehingatinî, vehingatinatî, ducarîyatî.	دوبارهی: فه منگانن، فه منگانناتی: دوجاریاتینی (التکرار)
Duber: Duta, pan, dudîmen, durex, dula.	دویر: دو طا، پان، دودیمین، دورهخ، دو لا (ذی وجهین)

دوځين: بڼې دمریځی
(الته، الهميان)

Duxwîn: Benê derpêyî.

دودان: دوشیل، دو دم، دو کاف
(وچیتین من الاکل، موسمین من الزمن، حلب الغنم مرتین)

Dudan: Du şêl, du dem, dugav.

دوبک: پیکا جینک
(الزمرا)

Dudik: Pîka çêmik.

دوبک: پیک، کسمی پف کهن دویکتی
(الزمرا)

Dudikbêj: Kesê pif diken dudikê.

دوبک: پیک، کارئ شارماپیا دوبک گوئتئ
(مهنه عزف الزمار)

Dudikbêjt: Karê şarezayî ya dudik gotinê.

دوبک: نامویرئ دوتی ومکی خنجرئ، کیرا دوتی پیقه
(الاله ذات حدین)

Dudev: Amwîrê dutî, wekî xencerê, kêra dutî pêve.

دودانگ: کونکت شیرئ، کونئ بیړئ
(المکرص، الوطی)

Dudank: Kunkê şîrî, kunêbêrî.

دودانگ: جهرکتی دو چمبل
(جره ذات عروتین)

Dudestik: Cerkê du çîmbil.

دودل: نئمان، پاش ویش، دل توشیش
(المتردد، التشکک)

Dudil: Netena, paşûpêş, diltoşîş.

دودل بون: پاش ویش بون، دل توشیش بون
(التدد، التشکک)

Dudilbûn: Paşûpêşbûn, diltoşîşbûn.

دودل بوی: مروئی پاش ویش بوی، مروئی دل توشیش بوی
(المتردد، التشکک)

Dudilbûy: Mirovê paşûpêşbûy, mirovê dil-toişbûy.

دودل تر: پاش ویش تر، دل توشیش تر
(الاشکک الاکثر تردا)

Dudiltir: Paşûpêştir, diltoşîştir.

دوځي: مها دو سالی، مها دوجار زای
(الشاه، ولدت مرتین ای سنتین)

Duberxî: Miha du salî, miha du car zay.

دوبخند: هوزانا دو مالک، شعرا جوت
(الشعر المثنوی، الشعر والغناء ذو بیتین، المشطر)

Dubend: Hozana dumalik, şî'ra cot.

دوبتا: دوجق، پيروکتی دوکور
(نو فرعين، نو طاقين، نو فريقين)

Duta: Duçeç, perokê, perokê, dugor.

دوبتا: تفتن دوکور، پيروکتی دوکزی
(البصم، المنير، كثافه المنسوجات)

Duta: Tevnê dugor, dukezî.

دو توخ: دو کويز
(ذات طبقتين، ثنائي الطبقة)

Dutwîx: Dukwîz.

دو توخ بون: دو کويزبون، ژیکله بون
(الانقسام الطبقي الاجتماعي)

Dutwîxbûn: Du kwîzbûn, jêkvebûn.

دوچار: دوجار، دوکي، دویاره
(کرتین، مرتین)

Duca = Ducar: Dugerr, dubare.

دوچار: دوجار، دو کرا لویوک
(مرتین متتالیتین)

Ducabdwîvike: Dugera lidwîvik.

دوچارئ: دوجندی، فهنگاتر، چیمکاتئ
(الضعف، الثنائي، المکر)

Ducarî: Du çendî, vehingatin, cêmkatî.

دوچاران: دوجارئ، دوجارئ، دوقد
(الضعف)

Duçendan: Du carî, du cahind, duqed.

دوچارندئ: دوجارئ، دو هندئ، دو قدرئ
(المضاعف)

Duçendî: Du carî, duhindî, du qedî.

دوختور: بزیشک
(الطبيب)

Duxtor: Pizîşk.

دوربان: جهن دو ریک ژیک فیمم دین، سهری دوریکا
(الرفاض، المرق، مفترق الطرق)
Durryan: Cihê durêk jêkveder dibin, serê du
rêka.

دورین: دروارا چلکا برنا بهرک، لیک قولپ دان
(الخیاطه)

Durîn: Dirwara çilka bîrnaberik, lêqulipdan.
دورین گڼ: تهرزی، کسښ چلکا بدوریت
(الخیاط)

Durîker: Terzî, kesê cilka didurît.
دورین: قهاندنا چاندنا وگل وگییا
(المصد، الحصاد)

Durîn: Qefandina çandina giilûgiya.
دوروار: شارمزاییا دورین، فعلین دورین، هونرا دورین
(فن الخیاطه، فن الحصاد)

Duryar: Şarezayîya durîne, felîyê durîne, hunera
durîne.
دوروار: تیک، یفا خو له لیکدای، جهن لیکدانا دورین
(الشیخ، الخیوط، الخط، السطر للخیاطه)

Durwar: Tîk, peqa xwelêkday, cihê lêdana
durîne.
دوروار: نیشان، دوریشم، ناک، قامچه
(السمه، العلامه، الاشاره، السومه، السیماء)

Durî: Nişan, durîşim, natik, qamçe.
دوروار: نیشان بون، ناک بون، قامچه بون
(التسوم، التائر)

Durîbûn: Nişanbûn, naikbûn, qamçebûn.
دوروار: تیشتن نیشان بوی، ناک بوی، قامچی بوی
(الموسوم، المؤشر)

Durîbûy: Tiştê nişanbûy, natikbûy, qamçibûy.
دوروار: نیشان کرن، ناک کرن، قامچی کرن
(التأشير، التوسيم، الترقيم)

Durîkirin: Nişankirin, natikkirin, qamçikirin.
دوروار: نیشان کری، ناک کری، قامچی کری
(المسوم، المقصاء، المؤشر)

Durîkîrî: Nişankîrî, natikkîrî, qamçikîrî.

دورل کرن: پاش وپیش کرن، دل توشیش کرن
(التشکیک، الترهید، الارتداد)

Durîlkirin: Paşûpêşkirin, diltoşîşkirin.

دورل کری: دل توشیش کری، پاش و پیش کری
(المشکک)

Durîlkirî: Diltoşîşkirî, paşûpêşkirî.
دورلی، دورلیاتی، دل توشیشیاتی، پاش و پیشیاتی
(التزید، الشک، التوهم، الاشتباه، الوسومه)

Durîlî = Durîlîyati: Diltoşîşîyati, paşûpêşîyati.
دورلی: کمدالی زفر، کمدالی تیژ و کوروکمند
(الشیق، الاظوفه، الوعر، الاوهیه، الجش، الشاز، الخرشاف،
الشواويز)

Durîbe: Kendalê zivir, kendalê tîj û kor û kend.
دور دانه، نامانی دورا داندن تیدا
(حبه الدر)

Durîdane: Amanê durra didanin têda.
دور دانی: مروقی سهر وین، کسښ تهر است ودرست
(ذو الوجهین، اللیم، النمام، الواشی)

Durîwî: Mirovê serûbin, kesê nerast û dirist.
دور وار: سهر وین بون، تاخفن قهکوارتن، پاش دربون
(اللم، النتم، الوشایه)

Durîwîbûn: Serûbinbûn, axifîn veguhastin,
paşdirîbûn.

دور وار: سهر وین، کسښ سهره و بنقه نهشتی تیک
(اللیم، الواشی، النمام)

Durîwîbûy: Kesê serve û binve, neşitî êk.
دور وار: مروقی پاش دربر
(الانم)

Durîwîr: Mirovê paşdirîr.
دور وار: پاش درکرن
(الانام)

Durîwîkirin: Paşdirîkirin.
دور وار: پاش درکری
(النم، المنم)

Durîwîkirî: Paşdirîkirî.
دور وریاتی: پاش دری - زک رمشی، تهر استی
(النمیه، الوشایه، اللؤم، ذی وجهین)

Durîwîyati: Paşdirîrî - zikreştî, erastî.

دوروش: دوروش. درمان
(الدواء)

Duroj = Duroş: Derman.

دوروش: رُحیل، مندیشا، ژیری، بهیز، هیز، حیل، هندیش بری
(الشده، القوه، الحده، القوه)

Durîş: Jihêl, mindîşa, jibîrî, bihêz, hêz, hêl, hindîşbirî.

دوریشی: هستین لویلائی پین قاما سهرفه ژین چوکن ههتا بشتا
پین
(عظم الساق)

Durîşî: : Hestîyê lwîlavê pêy qama serve jibin çokê heta pišta pêy.

دوروشک: میکا جیمکن زمرکی تیدا
(بیضه ذات محین)

Duzerik: Hêka cêmkê zerkê têda.

دوژ: ههت تنگ، ههت پک، دوژمن، نعیار
(الضد، المنافس، الخصم، المعاكس، العدو)

Duj: Hevteng, hevrrik, dujmin, neyar.

دوژمن: نعیار، خویندار، دوزدار
(العدو، الضد، الخصم)

Dujmin: Neyar, xwîndar, dozdar.

دوژمنی: دوژمنیاتی، نعیاری، خوینداری، دوزداری
(العداوه، الخصومه، الهیبه)

Dujminî = Dujminatî = Dujminyati: Neyarî, xwîndarî, dozdarî.

دوژین: خهبر کوئن، داپیقان، قهریز، قتم، قیغار
(السب، الشتم، القذع)

Dujîn: Xebergotin, dapîvan, qerêj, qitim qîvar.

دوژین دان: داپیقان
(السباب، الشتم، الاقتذاع)

Dujîndan: Dapîvan.

دوژین: قریز، قتم، قیغار، پیسی، لهوتی
(النس، القذر، الوسخ، الدرن)

Dujîn: Qirêj, qitim, qîvar, pîsî, lewitî.

دوژین بون: قریزی بون، پیس بون، لهوتی بون
(التقذر، التوسخ، التدنس، التزرن)

Dujînbûn: Qirêjbûn, pîsbûn, lewitîbûn.

دوریشم: رنگ ویری، نیشان، پین ناس
(الوسام، الملامح، السمه، العلامه، اللحه، العنوان، الشعار)

Durîşm: Reng û rwî, nişan, pênas.

دوریشم تیکل:
(الاعشم)

Durrengtêkel:

دوریشم: رمودا دیکفیت بنی تشتی روغن، ویک دولتی
(النطل، الثفل، الردی)

Durîdem: Remoda dikevî binê tiştê rohin, wek dewltê.

دوره: دو قهر، زهره
(الهجين)

Durrih: Duqorr, zirreke.

دورینه: دههین گورخ، دههین هار
(الضاری، العقر، المفترس، السبع)

Durinde: Dehbê gurêx, dehbê har.

دوریندهبون: هار بون، گورخ بون
(التشريس، الافتراس، الضراوه)

Durindebûn: Harbûn, gurêxbûn.

دورینه بوی: هار بوی، گورخ بوی
(الضاری، الشرس، المفترس)

Durindebûy: Harbûy, gurêxbûy.

دورینه تو: هارتو، گورخ تو
(الاشرس، الاعقر، الاضری)

Durindetir: Hartir, gurêxtir.

دوریندکیرن: هارکرن، گورخ کرن
(التشريس، الاعقار)

Durindekirin: Harkirin, gurêxkirin.

دورینه کری: هارکری، گورخ کری
(المعقر، المشرس)

Durindekirî: Harkirî, gurêxkirî.

دوریندی، دوریندهاتی: هاری، هاریاتی، گورخی، گورخیاتی
(الضراوه، الضراسه، الافتراس)

Durîndî = Durîndîyati: Harî, harîyati, gurêxî, gurêxyati.

دورین گوهی: نیشانا گوهی، ناتکا گوهی
(الزئمه)

Durîyêguhî: Nişana guhî, natika guhî.

دوشاخى: فېك كمتا دو نشتا ورك رويبار ونهالا، جهن فېك كمتا تشتى

(التلقى، للنهرين والوايين)

Duşaxd: Vêkketina du tišta wek rûbar û nihala, cihê vêkketina tiştî.

دوشخېډ: روزا نافېبارا فېك شخېډ وېس شخېډ (الاشين)

Duşemb: Roja navbera êkşemb û sêşemba.

دوله: دوجارى، دو هنده، دوجهندان، دويچ (الضعف، قطعيت)

Duşed: Ducarî, duhinde, duçendan, dupîç.

دولې: زرمكه، دو ره (الهجين من الماعز)

Duşorr: Zireke, durih.

دوقات: دو قعد، دوهند، دوجهند، دوجارى (الضعف دو كميتين)

Duşat: Du qed, duhind, du çend, du carî.

دوكې: كهرناف، چيچ ناف، دوريان، دوشاخ، دويرت (المنصبي، الفرق، القسمان، الشطران)

Duker: Kerav, çiqav, duryandupirt.

دوكې: چيچ، جوت جوت، دو بر، دو چيچ (الشطرنج، الانقسام الثاني)

Duker: Çîq, cotcot, dubirr, duçîq.

دوكسى: (ازدواج الشخصيه، انفصام الشخصيه)

Dukest:

دوكان: فروش گاه (الكانون)

Dukan: Firoşgah.

دوكان دار: (الكانونيه)

Dukandar:

دوكان دارى: خاجه، فروش يار (الكانونيه)

Dukandarî: Xace, firoşyar.

دولول: كرزل، كولوله، كير (الدرجه، التكرس)

Dulol: Girêl, gulole, gêrr.

دوئين بوى: قرىزى بوى، پيس بوى، لهوتى بوى (المدنس، الغدر، المتوسخ، المتدور)

Dujînbûy: Qirrêjîbûy, pîsbûy, lewitîbûy.

دوئين تر: قرىزى تر، پيس تر، قيقارى تر، قتمعي تر، لهوتى تر (الانيس، الاوسخ، الاقتر، الاورن)

Dujîntir: Qirrêjîtir, pîstir, qîvarîtir, qitmeyîtir, lewitîtir.

دوئين كرن: قرىزى كرن، پيس كرن، لهوتاندن (التدنيس، التظهير، التوسخ، الادران)

Dujînkirin: Qirrêjîkirin, pîskirin, lewitandin.

دوئين كرى: قرىزى كرى، پيس كرى، لهوتاندى، قتمعي كرى (المدنس، الغدر، المتوسخ، المدرن)

Dujînkirî: Qirrêjîkirî, pîskirî, lewitandî, qitmeyîtir.

دوئينى، دوئينياتى، قرىزياى، پيساتى، لهوتينى، قيقارياتى، قتمعياتى

(الوساخ، القذاره، الدناسه، اللرن)

Dujînf = Dujînyatî: Pîsatî, lewitînf, qîvarîyatî, qitmeyatî.

دوسر: دو رى (النعام، الواشى، ذو رأسين)

Duser: Durê.

دوسرى، دوسرياتى، دورويياتى (النميمه، الوشايه، النفاق، الفساد)

Duserî = Duserîyatî: Durwîyatî.

دوسه: بيست دهم، هژمار، دوجار سده (مئات)

Dused: Bîstdeh, hijmar, ducar sed.

دوسبه: پشنى سوبهه، ديترا روژى (بعد غد)

Dusbe: Piştî subehî, dîtira rojê.

دوشاخ: دوتا، دوريان، دوجهق، دوجرخ، دو دم (دو قرين، قران من الزمن)

Duşax: Duta, duryan, duçeç, duçerx, dudem.

دوشاخ: فېك كمتا دو شيفا، فېك كمتا دونهالا، دو دهرکلى (المنصبي، ملتقى الواديين والنهرين)

Duşax: Vêkketina du şîva, vêkketina du nihala, du dergelî.

Dumbelan: Texlîtekê kivarkaye wekî taxê libin, axê bihara dibît sîvok, dixon.	دومه‌لان: ته‌خله‌ت‌ک‌ئى کلارکابه وەکى تاخ‌ئى لىن تاخ‌ئى بهارا دبیت سى‌فوک، دىخون (الکمان)
Dubin: Rwîn, kiz.	دوبه‌ن: روىن، کز (السمن، الدهن)
Duhinkî: Kizokî, xewnî.	دوهنگى: کزوکى، خه‌ونى (الدهين، الوضر)
Duhinkîbûn: Xewnîn, kizokîbûn.	دوهنگى بو‌ن: خه‌ونى، کزوکى بو‌ن (التدخين، التضرير)
Duhinkîbûy: Xewnîbûy, kizokîbûy.	دوهنگى بو‌ى: خه‌ونى بو‌ى، کزوکى بو‌ى (المدخن، الموضر)
Duhinkîtir: Xewnîtir, kizokîtir.	دوهنگى تىر: خه‌ونى تىر، کزوکى تىر (الادخن، الاوضر)
Duhinkîkirin: Xewnandin, kizokîkirin.	دوهنگى کرن: خه‌واندن، کزوکى کرن (التدخين، التوضر)
Duhinkîkirî: Xewnandî, kizokîkirî.	دوهنگى کرى: خه‌واندى، کزوکى کرى (المدخن، الموضر)
Duhinkîtyatî: Xewnîyatî, kizokîyatî.	دوهنگىاتى: خه‌ونىاتى، کزوکىاتى (الدمانه، الوضاره)
Duhnê kuncîya:	دوهنئى کونجىيا: (الشيرج، دهن السمسم)
Duhindî: Duçendî, dubare, duqed, ducarî.	دوهندى: دوه‌ندى، دوباره، دوقه‌د، دوجارى (المضاعف)
Duhind: Duçend.	دوهند: دوه‌ند (کميتان، مقداران)

Dulolbûn: Girêlbûn, gulolebûn, gêrbûn.	دولول بو‌ن: گرێل بو‌ن، گولوله بو‌ن، گېر بو‌ن (المتحرج، المتكرس)
Dulolbûy: Girêlbûy, gulolebûy, gêrbûy.	دولول بو‌ى: گرێل بو‌ى، گولوله بو‌ى، گېر بو‌ى (المتحرج، المتكرس)
Dulolkirin: Girêlkirin, gulolekirin, gêrrkirin.	دولول کرن: گرێل کرن، گولوله کرن، گېر کرن (المتحرج، المتكرسه)
Dulolî = Dulolîyatî: Girêlî, gulolîyî, gêrrî, gulolîyatî, gêrrîyatî.	دولول كرى: گرێل كرى، گولوله كرى، گېر كرى (المتحرج)
Dulop: Çipik, zilp.	دولوپ: چېك، زىلپ (الوكب، القطره)
Dulopîrêj = Dulopwerîrî: Çipikrêj, çipikwerîrî.	دولوپ رىژ، دولوپ وه‌رىن: چېك رىژ، چېك وه‌رىن (القطاره)
Dulîk: Dwîlkê fêqî, gilêşê çandinê, giyayekê wekî zîwanîye.	دولیک: دویلک فێقى، گیلێشێ چاندنێ، گیایه‌کێ وەکى زیوانى یه (نبت الاثمار والفاكهه، صنف من الزوان)
Dum: Nîkil.	دوم: نیکل (النقار)
Dumxar: Nîkilxar.	دوم خار: نیکل خار (المنسر، الشفواء)
Dumdum = Dumên: Tumtum, tumên, ringiring, ringên, huthut, hutên.	دوم، دوم، دوه‌م، توم، تومین، رینگ، رینگین، حوت، حوتین (الدرداء، صوت الطبل)

Dwîrî = Dwîraîf = Dwîrîyaîf: Derazî, derazîyaîf.	دویری: دویراتی: دهرازی، دهرازیاتی (البعد، النائی، القصی)
Dwîrahîf: Dwîr û derazî.	دویراهه: دویر و دهرازی (البعاد)
Dwîrok: Pêşîn, berê, dembor.	دویروک: پېشین، بهرئ، دم بور (التاریخ، الزمن القابری)
Dwîrbîn: Cavxweş, qetrekirin.	دویربین: چاف خوښ، قهتره کرن (بعید النظر: بعد النظر، السدیف)
Dwîrbîn: Dîrbwîne, hwîrbîn.	دویربین: دیربینه، هویربین (التسکوب)
Dwîrbîne: Dêrbîne.	دویربینه: دتربینه (الناظره)
Dwîrtir: Deraztir, mêjtir.	دویر تر: دهراز تر، میژ تر (الابعد، الاقصی)
Dwîrcihîf: Sergumî, biyanîyaîf, mişexyaîf, derbederî.	دویر چهی: سرگومی، بیانیاتی، مشهخیاتی، دهر به دهری (الزواج، المنفی، الغربه)
Dwîrcih: Bîyanî, deramî, sergumkirî, mişext, derbeder.	دویر چه: بیانی، دهرامی، سرگوم کری، مشهخت، دهر به دهر (الغریب، المنفی، النازح)
Dwîrcihbûn: Bîyanîbûn, deramîbûn, mişextbûn, derbederbûn.	دویر چه بون: بیانی بون، دهرامی بون، مشهخت بون، دهر به دهر بون (التقرب، النزحه)
Dwîrcihbûy: Mişextbûy, deramîbûy, biyanîbûy, derbederîbûy.	دویر چه بوی: مشهخت بوی، دهرامی بوی، بیانی بوی، دهر به دهر بوی (المفترب، المبتعد)

Dwî: Dwikêl, tem.	دوی: دویکل، تم (الذخان، الیحموم)
Dwî: Mij, moran, 'Ewr, ger.	دوی: مز، موران، عور، گهر (الضباب، الغبار)
Dwîdan: Dwikêldan, bo birrîna mêşet hingvîni.	دوی دان: دویکل دان، بویرینا میشتت هنگیني (الایام للتحل: التحنن الانخان)
Dwîdank: Amwîrê dwikêlkinê, bixêrî, kulîna dwikêlê.	دوی دانگ: نامویرئ دویکل کرنئ، بخیرئ، کولینا دویکلئ (المخدنه)
Dwîyê çiray: Tenya çiray.	دوین چرای: تنیا چرای (السناج)
Dwîyê êkizî: Dwikêla bezi.	دوین کزی: دویکیلا بهزی (النزور: ذخان الشحمیات والدهون)
Dwîr: Deraz, mêj.	دویر: دهراز، میژ (البعید، القصی، النائی)
Dwîrbûn: Derazbûn.	دویربون: دهرازبون (الابتعاد، النائی)
Dwîrbûy: Derazbûy.	دویربوی: دهرازبوی (البتعد، المنائی)
Dwîrtir: Deraztir.	دویر تر: دهراز تر (الابعد، الاقصی، الانائی)
Dwîrkin: Derazkin.	دویر کرن: دهرازکرن (الابعد، التباعد، الاقصاء)
Dwîrkinî: Derazkinî.	دویر کرنی: دهرازکرنی (البعد، المقصی، المنائی)

دوير وهلات: بياني، دهرامی، مشهخت، دهریهدر
(الغريب)

Dwîrwelat: Biyanî, deramî, mişext, derbeder.

دوير وهرازی: دهریهدری و مشهختیانی
(البعاد، الغربه)

Dwîrûderazî: Derbederî û mişextîyatî.

دویف: کوری، پشت، پاشی، کورمسک
(العقب، المؤخره، الوراء الخلف)

Dwîv: Kur, kurî, pişt, paşî, kurmisk.

دویف: کورمسک، کوری، پاشی، کماخ
(الذنب، الذیل، العجز)

Dwîv: Kurmisk, kurî, paşî, kimax.

دویف پشک: دوی پشک: زڼیورگری ژمهرا داره
(العقب)

Dwîvpişk: Dwîpişk, zinêwerkê jchirdare.

دویف چالی: لاین چالی بن دهره نک کومی فه
(الحافظ، الحیضمان)

Dwîvê çavî: Layê çavî yê derve, nik guhîve.

دویف چون: دویف بردان، یڼ هیلان
(المسایره، الماشاه)

Dwîvçûn: Dwîvberdan, pêhêlan.

دویف چون: دویف کتن، لڼی چون، شوینداچون، دویفرا چون
(الافتاء، المتابعه، التعقیب)

Dwîvçûn: Dwîvketin, lipêçûn şwîndaçûn, dwîvraçûn.

دویف چوی: دویف کتن، دویفراچوی، شوینداچوی، لڼی چوی
(المسایر، المغتفی، المتابع، العقب)

Dwîvçûy: Dwîvketî, dwîvrraçûy, şwîndaçûy, li-pêyçûy.

دویف دویفک: دویفک لانک

(الامعه، المعی، العقب، التابع)

Dwîvdwîvk: Dwîvelank.

دویفدا چون: دشویندا چون، دویفراچون، دویف کتن
(المتابعه، الاتباع، التعقیب)

Dwîvdaçûn: Dişwîndaçûn dwîvrraçûn, dwîviketin.

دویف ریغی: توخمهکن کڼیایان مشتې به لڼیاییت روزان چڼیبت
(نبات عشبی)

Dwîvrwîvî: Tuxmekê gîyayê mistêye, liçiyayêt zozan çêdibît.

دوير جهتر: مشهخت تر، دهرامی تر، بیانی تر، دهریهدر تر
(الغرب، الانزاح، الابعاد)

Dwîrcihtir: Mişexttir, deramîtir, biyanîtir, derbederîtir.

دوير جهکړن: مشهخت کړن، دهریهدرکړن، بیانی کړن، دهرامی کړن

(التغريب، الانزاح، النفي، الابعاد)

Dwîrcihkirin: Mişextkirin, derbederkirin, biyanîkirin, deramîkirin.

دوير جهکړی: مشهخت کړی، دهریهدرکړی، بیانی کړی، دهرامی کړی

(المغرب، المنزح، المبعد)

Dwîrcihkirî: Mişextkirî, derbederkirî, biyanîkirî, deramîkirî.

دوير جهی: دوير جهیانی: مشهختیانی، مشهختی، دهریهدریانی، دهرامیانی

(الغربه، النزوح، النفي)

Dwîrciht = Dwîrcihlyatî: Mişextîyatî, mişextî, derbederîyatî, deramîyatî.

دوير نهستی: دهرامی، بېر دهست دهرکتهی
(البعاد، الغربه)

Dwîrdestî: Derazî, berdest derketî.

دوير دهست: دهرامی، دهست دهرکتهی
(بعيد الحصول، صعب المنال)

Dwîrdest: Deraz, destderketî.

دوير وړیژ:

(التفصيل، المفصل)

Dwîrûdirêj.

دوير خرابی: خویبارازی
(العفه، الفزاهه)

Dwîrxirabî: Xweparaztî.

دوير ښه: هزرکړن، کور نگران، جاف خوشی
(السدف، بعد النظر والتدبر)

Dwîrdîtin: Hizirkirin, kwîmêran, çavxweşî.

دوير حلی: نهری، څارڼی
(الشطط)

Dwîrheqî: Nerrê, varrê.

دويف هاجو: دويفه لانك، دويفدويفك
(المعنى، الامعه، التابع)

Dwîvhajo: Dwîvelank, dwîvdwîvk .

دويف هيل: پاشمندن، پاش هيل، شوين وار
(الارث، الخلفات، الوارث، الخليفه)

Dwîvhêl: Paşmend, paşêl, şwînwâr.

دويفكل: كادوى، دوى
(الخان، الايام، اليعموم)

Dwîkêl: Kadwî, dwî.

دويفل: نهال، دول
(الكيد، للجبل)

Dwîl: Nihal, dol.

دويفستان: ناسنكه كى سى پييه زادى لسه دليتن، جامى كچكى
(الاتافى، المنصب)

Dwîlistan: Asinkekê sêpêye zadî li ser dilênin, cahî kuçkî.

دويفكلى: قتمبى، تنيكى
(الكتن)

Dwîkêlî: Qitmeyî, tenikî.

دويفنگ: دويى بزى سى يه
(النى، الايه، الطرف)

Dwîng: Dwîvê pezê spiye.

دوينه: جهى مشى كرنا بهر تهرشى به لسه بهرئى، نالف دانا ژ
دهرفى كوف وكوتانى
(معلف الشتاء على الثلج)

Dwînhc: Cihê mişîkirina ber terşîye li ser befrê, alifdana dervey gov û kotanê.

دويفرايى: شويندايى، دويفكدايى
(الموالاه، المتابعه، العاقبه)

Dwîvrarayî: Şwîndayî, dwîvikdayî.

دويمايى: کوتاهى، پاشى، پاش روژ
(الضام، النهايه، المصير، الاخره، العقاب، النص، المغبه)

Dwîmahî: Kotahî, paşî, paşroj.

دويمايى هاتن: کوتابون، سراسست بون
(الاختتام، الانتهاء، النهايه)

Dwîmahîthatin: Kotbûn, serastbûn.

دويفرا: لپاش، دويفدا
(التالى، بعد الرواء)

Dwîvrra: Lipaş, dwîvda.

دويف سهرى جون: هافى بون، راتقان، قعتان، باژنلېبون
(السك، الهيام، الضلال)

Dwîvserîçûn: : Havîbûn, rateqan, qetan, bajêlebûn.

دويفكه: دويفكرا
(الطراد، التوالى، التتابع، التعاقب، التسلسل للحوادث)

Dwîvikve: Dwîvikrra.

دويفك را: دويفكدا، دويفكه
(تترى، التناوب، التوالى)

Dwîvikrra: Dwîvikda, dwîvikve.

دويفكدا: دويفكرا، دويفكه
(التتابع، التوالى، التعاقب)

Dwîvikda: Dwîvikrra, dwîvikve.

دويف كتن: دويفرا جون، شوينداجون، ليتى جون
(التعقيب، الاتباع، التبعيه)

Dwîvketin: Dwîvrreçûn, şwîndaçûn, lipêyçûn.

دويفه لانك: دويف دويفك، دويف هاجو
(اللاحق، الامعه الذيل، الذنب، التابع)

Dwîvelank: Dwîvdwîvk, dwîvhajo.

دويف فلهكون: فلهماندن، قعتار كون
(السلوك، السلک)

Dwîvvekirin: Vehandin, qentarkirin.

دويف لغيننگ: توخمه كى چوپكيت بهر نافايه، بالافيك
(الذعر، عصفور)

Dwîvleqînk: Tuxmekê çwîçkêt beravaye, balvîk.

دويف سورگ: توخمه كى چوپكابه
(ابو الحناء، عصفور)

Dwîvsork: Tuxmekê cwîçkaye.

دويفكدا وان: شيركهزه، جيمك
(الاسواغ، للولاده)

Dwîvikdazan: Şîrveje, çêmik.

دويف ملسك: توخمه كى مېش و مواريه ومكى كيزايه، كوريا وئ
يا توچغله، قوزكهزك
(حشره)

Dwîvmiqesk: Tuxmekê mêş û moraye, wekî kêzaye, kurya wê ya duçeqlê, quzgezk.

دودانی: پز دوتنا دوجارا روژئ، سیتده ویتفاری
(حلب الغنم وجبتین یومیا)

Dodanf: pezdolina ducara rojê, spêde û evarî.

دودانک: بخږی، کولینما دویکیلی، نامویری دویکیل دانئ
(المدخنه)

Dodank: Bixêrî, kulîna dwîkêlî, amwîrê dwîkêldanê.

دودان: دودانا میشا منگفینی بو برینا وئ
(الایام للنحل، التخنین)

Dodan: Dwîdana mêşa hingvînî bo birrîna wê.

دود: گږ، سمرزاک، گډ، گډه
(النویه)

Dor: Gerr, serzak, gih, geh.

دورا: نهری: چلمرته، قراسن دمری، پشتفانه
(القره، الضیبه، الزازه القفل المزلاج)

Doraderî: Çilmêre, qerasê derî, piştване.

دورک: سږکا نانئ
(الرغیف، قرص الخبز)

Dorik: Sewka nanî.

دورانک: دمفوک
(الختار، الکفاف)

Dorank: Devoke.

دورانک: دور وهرهاتن، یارواز، کفئ چار چوفه، جوخین
(الحیط، الهاله، الطفاهه، المدقه)

Dorank: Dorwerhatin, perwaz, kevî, çarçûve, cuxîn.

دورمان: رهخ دوری
(الاطراف، الجهات، الحیط)

Dorman: Rex û rwî.

دورمان: چرخ فدان، دورگه رمان
(العروف، التحلیق، الطیور، الحوم)

Dorvedan: Çerxvedan, dorgêrhan.

دورانن: مازاختن، ژنئ کرن، تن بدن، پویج کرن
(الاهلاک، الاتلاف، التبذیر، الهدر)

Dorrandin: Mezaxtin, ziêkirin, têbirin, pwîçkirin.

دوراندئ: مازاختن، ژنئ کری، تن بری، پویج کری
(المهدور، النذر، المتلف، الهالک، التالف)

Dorrandî: Mezaxtî, z'êkirî, têbirî, pwîçkirî.

دو: جوت، دوتیک، ئیک وئیک
(اثنان)

Do: Cot, du êk, êkêk.

دو: کاسو، دویکیل
(الدخان، الايام، الیعموم)

Do: Dwî, kadwî, dwîkêl.

دوه: شیلی، نافا تیر ونویسک
(الرضاب، الرحیق، العصیر، السلافه، السكر)

Dobe: Şilî, avatîr û nwîsek.

دوبالهفتی شمکری: شیلیافه رمئ شمکری
(الغند، عصیر قصب السكر)

Dobalevenê şekirê: Şêlîya qerrmê şekirê.

دوباره: لغنگان، دوجاری
(المکرر، الثانی، المزدوج)

Dobare: Vehingatin, ducarî.

دوبت: کږ، قیز، کیز
(البنت)

Dot: Kiç, qîz, kîj.

دوت: مام، کچ مام
(بنت العم)

Dotmam: Kiçmam.

دوتن:
(الحلب)

Dotin:

دوتئ: شیرکیشان، کهان کفاشتن
(المحلوب)

Dotî: Şîrkêşan, gihan givaştin.

دوتخ: بختی دمریخی، دمریج بین
(النکه، الحقیبان)

Doxîn: Benê derpêy, derpêbên.

دوخ: توخمهکتی چهکتی ژنانه، گردهمنی، توق
(القلاده، نوع من الحلی)

Dod: Tuxmekê çekêt jinaya, gerdênî, toq.

دوبانک: شیرممشک
(المکرص، الوطپ)

Dodank: Şîrmeşk.

دوگمه: چيلاسک، قوچانېر ومې، کمسپکا نېرامې، قوليک
(الطباقة، الزر)

Dogme: Çilask, qupça nêr û mê, kespika nêramê, qulpik.

دولا ناشي: کارا ناشي یا دمخلې هيرانې بکنې
(القادوس)

Dola aşî: Kara aşî ya dextlê hêranê dikenê.

دول: نهال، نال، گهلېن فهکمتي وفرمه وقه بوی
(الکند في الجبل)

Dol: Nihal, nal, gelîyê veketî û fireh û vebûy.

دولاب: چړچیک، پيروان
(الحلال، النولاب)

Dolab: Çirçik, perwane.

دول بون: گریل بون، گیزبون، گولوله بون
(التدرج)

Dolbûn: Girêlbûn, gêjbûn, gulolebûn.

دول بوی: گریل بوی، گیزبوی، گولوله بوی
(المتدرج)

Dolbûy: Girêlbûy, gêjbûy, gulolebûy.

دول کرن: گریل کرن، گیزکرن، گولوله کرن
(الدرج)

Dolkirin: Girêlkirin, gêjkirin, gulolekirin.

دول کری: گریل کری، گیزکری، گولوله کری
(الدرج)

Dolkirî: Girêlkirî, gêjkirî, gulolekirî.

دوله: کوتلکیت لگال کولندې که لاندې
(الکعب المغلی مع القرع)

Dolme: Kutilkêt ligel kulindê kelandî.

دولاخ: بر پیکا گردانا باقا پچی، نالینکا باقا بییا
(رباط الساق)

Dolax: Bepêka girêdana baqapêy, alinka baqa piya.

دولم: فتراچون، بېردوام
(المواصلة، المواظبة، الاستمرار)

Dom: Vêraçûn, berdewam.

دومان: دامان، پوسیدمې، گوهمشین، گولین، مرمول بون، پیکدا
چون، تمار

(الاسی، الهم الغمه، الحزن)

Doman: Daman, posîdeyî, guhişîn, gewilîn, mirewilbûn, pêkdaçûn, temar.

دولز: دوژمنی، خوینداری، نېاری
(النعمه، العدا، الثار)

Doz: Dujminî, xwîndarî, neyarî.

دوژدار: نېار، دوژمن، خویندار
(العدو)

Dozdar: Neyar, dujmin, xwîndar.

دوژه، دوژه: دوزهخ، نیتوین، کوچکې معز
(الجهنم، السعير)

Doje = Dojeh: Dozex, êtwin, kuçkê mezin.

دوسه: دو روی، ناخفتن گوهمین
(ذو الوجهین، النمام الواشی، المفسد)

Doser: Du rwî, axiftin guhêz.

دوسه: دو رویاتی، ناخفتن گوهمین
(النميمة، الوشاية، الفساد)

Doserî: Durwîyatî, axiftin guhêzî.

دوشاخ: ښک کتتا دوگلی ونهالا وشيفا نو رویبارا
(المنصی، ملتی الوابین)

Doşax: Vêkketina dugelî û nihala û şîva û rwîbara.

دوشال: شیلیا تری که لاندې، شیلیا که لاندې
(الدیس، الصقر)

Doşav: Şîliya tiryê kelandî, şîliya kelandî.

دوشه: روزا نافه را ښک شهه بوسنی شهه بایه
(الانثین)

Duşemb: Roja navbera êkşemb û şêşembaye.

دوشمنی: نهو یزمیا شقان بخوه ددوشیت
(غتره اوشاه خاصه بالراعی یطهبا لنفسه)

Doşenî: Ew peze ya şivan bi xwe dîdoşî.

دوشچک: میرکونک، چه کوچک، توپز، کاشو
(الطرقه، الهراوه)

Doqîq: Mîrkutk, çekûçk, topiz, kaşû.

دوق: زړه که، دوره
(الهیچین من الغم)

Doqorr: Zirreke, dorrih.

دوق: کیر، براران
(الذکر، الاحلیل، الحشفه)

Doq: Kîr, birarran.

دوهن: روين، كز

(السمن، الدهى)

Duhin: Rwîn, kiz.

دوهنن كازن: كزى سوتنا روناھيى

(النفط)

Duhnê gazê: Kizê sotina ronahîyê.

دوهنن روهن: دوهنن نهقريسى

(المهر)

Donê ruhî: Duhinê neqerisî.

دور وهرهاتن: پيوير هاتن

(الحف، الحفاوه، الاحاطه، التطويق)

Dorwerhatin: Pîwerhatin.

دور وهرهاتن: پيوير هاتن

(الحفوف، المحاط، المظوق)

Dorwerhatî: Pêwerhatî.

دوگور: دوتا،

(البصم، المنير، الكثف، الغزل)

Dogur: Duta.

دوگور: مروفتن ستوير وکله خ مزين

(العملاق، ضخيم الجثه)

Dogur: Mirovê stwîr, kelex mezin.

وابوری: تپیری، دربازبوی، چوی، قتای
(الماضی، القاضی، العابر، المار = المجتاز)

Raborî: Têperî, Derbazbûy, Çûy, Qetay.

وابوراندن: قتاندن، دربازکرڼ، تن پیراندی
(التعصیه، الامر، الاعیار، الاقضاء)

Raborandin: Qetandin, Derbazkirin, Tê perrandin

وابوراندی: قتانندی، دربازکری، تن پیراندی
(المقضى، المر، المعبر)

Raborandî: Qetandî, Derbazkirî, Tê perrandî

وابون: هلستن، کښل بون، ژبیره بون، هلکتڼ
(القيام، القوم، النهوض، الارتفاع، الافاقه)

Rabûn: Helistin, Kêlbûn, Jibîrvebûn, Helketin.

وابون: بوش بونا ناځی، لښمت، لهی، لیسەر، لښمشت
(الفيضان للماء)

Rabûn: Boşbûna avê, Lêmişt, Lihî, Liser, Lêhmişt.

وابون: فزین، چښبون.
(القلة من مرض أو فقر).

Rabûn: Vejîn, Çêbûn.

وابوی: هلستی، ژبیره بوی، کښل بوی، هلکتڼ بوی.
(القائم، الناشئ، المرتفع، المنصب، المقل، الغاض، القال)

Rabûy: Helistî, Jibîrvebûy, Kêlbûy, Helketîbûy.

وابون: ښکاره بون، هشیار بون، شین بون، رستن، پریخوهرڼ.
(الافاقه، الايقاظ، التنبیه، التماس، التمشوه).

Rabûn: Agehbûn, Hişyarbûn, Şînbûn, Ristin, Berbixwekirin.

وابوی: هشیاربوی، ښکاره بوی، رستی، پریخوهرکری.
(المفقی، المتيقظ، النامي، الناشئ، اليقظان).

Rabûy: Hişyarbûy, Agehbûy, Ristî, Berbixwekirî.

وابونا هوا: بښاکتڼ، ژ جه بلندبون
(الانطیاد).

Rabûna hewa: Bibaketin, Jicibhilindbûn.

وابوی هوا: فښاکتڼ، ژ جه بلند بوی
(المنطاد)

Rabûy hewa: Vibaketî, Jicibhilindbûy.

وابونا مړتڼ: هلستنا ژ مړتڼ، روژا گوښتڼ.
(القیامه).

Rabûnamirînê: Helistina ji mirinê, Roja gwînê.

R

وا: ښافهکه بهری گوښتڼ مه معنا پڼ دهیت زانڼ وک. راگرتڼ.
راهیلان.

(اداء تنبيه في اول اللفظ لاداء المعنى الكامل).

Ra: Alaweke berî gotinê me'na pêdihêt zanîn, wek: Ragirtin, Rahêlan.

وا پارتڼ: قتاندن، دربازکرڼ، درباروهرڼ، بوراندن.
(القضاء، المضاء، المداواة)

Rabartin: Qetandin, Derbazkirin, Derbarekirin, Borandin.

وابارتی: قتانندی، دربازکری، بوراندی، درباروهرکری.
(المعضى، المدارى، المقضى)

Rabarî: Qetandî, Derbazkirî, Borandî, Derbarekirî.

وابیان: رابیان، دابصن، راگرتڼ، گړداننا چټل بو پیرینا کای.
(ربط البقره لجامه الثيران)

Rabînan: Rabînan, Dabestin, Ragirtin, Girêdana çêlê bû perîna gay.

وابینای: گړدای، چټلا گړدای بو کوهندل و پیرین
(البقره المجامعه للثيران والملقحة)

Rabînay: Girêday, Çêlagirêday bo guhnêl û perînê.

وابوین: دربازبون، چوڼ، قهپیرڼ، تپیرڼ، تپیرین
(المرور، المضى، الانقضاء، العبور، الاجتياز)

Raborîn: Derbazbûn, Çûn, Veperrîn, Têpeyîn, Têperrîn.

واپهين: هاشي بون، باژله بون، لويڤ سەري چوڤ، هيز بون.
(الشروڊ، الهيمان، الفطو، الضلال).

Rateqûn: Havîbûn, Bajêlebûn, Lidwîv serî çûn, Hêrbûn.

واپهين: هاشي بون، باژله بون، لويڤ سەري چوڤ، هيز بون.
(الهائم، الفطو، الشريد، الضال، المدعو الهارب).

Rateqay: Havîbûy, Bajêlebûy, Lidwîv serî çûy, Hêrbûy.

واپهين: هاشي بون، باژله بون، هيز بون.
(الفطو، الهيمان).

Rateqandin: Havîkirin, Bajêlekirin, Hêrkirin.

واپهين: هاشي بون، باژله بون، هيز بون، توت بون.
(المضل، الشريد، الفطو، الهيم).

Rateqandî: Havîkirî, Bajêlekirî, Hêrkirî, Tutkirî.

واپهين: حويليسين، زيلهان.
(الانزلاق، الزلل، الزحف).

Ratehisîn: Hulisîn, Zîlhan.

واپهين: حويليسي، زيلها.
(المنزلق، الزل، الزلق).

Ratehisî: Hulisî, Zîlhay.

واپهين: حويليساندين، زيلاندين.
(الانزلاق، الزلق، الزلق).

Ratehisandin: Hulisandin, Zîlandin.

واپهين: حويليساندي، زيلاندي.
(المنزلق، الزلق).

Ratehisandî: Hulisandî, Zîlandî.

واپهين: يهلاف بون، تيك پشاندين، فەماندين، دبرەڤدا بون.
(السدي، للنسج).

Raçandin: Belavkirin, Têkpeşandin, Vehandin, Diberêkdabin.

واپهين: بزاندين.
(التوزيع، البعثة، النشر).

Raçandin: Bijandin.

واپهين: خيخ بون، ويز بون، دانا تيك، ييكه نان.
(الرصع، النسق، التخطيط).

Raçandin: Xîkirin, Rêzkirin, Danaêk, Pêkvenan.

واپهين: باهليين.
(الهوب، الشيبوب).

Rabûn: Bahilbûn.

واپهين: كاركون، جل بهركون، نالاندين، تيك بهركون.
(الطواء، الارتداء، اللف).

Rapêçan: Karkirin, Cilberkirin, Alandin, Têk-werkirin.

واپهين: خوه بهيت بون، خوه بهرهم بون.
(التأهب).

Rapêçan: Xwepeytkirin, Xweberhevkin.

واپهين: بهيت بون، بهرهم بون، كاركون، تيك نالاندين.
(المرتدى، المتأهب، المطوى، الملفوف).

Rapêçay: Peytbûy, Berhevby, Karkirî, Têk-landî.

واپهين: كاروكوك، جلي خوه مال.
(الزى: اللباس الخاص بالقوم).

Rapêç: Karûkok, Cilêxwemal.

واپهين: راهافيتن، دهره بهركون، رادان، دهره بهركون، توت بون، فەمان.
(التشريد، النسي، التحنيه، التقذيف، الارشاق).

Raperrandin: Rahavêtin, Derbederkirin, Radan, Dwîrkirin, Derbazkirin, Tutkirin, Vedan.

واپهين: راهافيتي، دهره بهركون، راداي، دهره بهركون، توت بون، فەمان.
(المشرد، المنحي، المعبر، المفنوف).

Raperrandî: Rahavêtî, Derbederkirî, Raday, Dwîrkirî, Tutkirî, Veday.

واپهين: پاس، دهستوير.
(الشهادة، الاجازة، الوثيقة، الجواز).

Raport: Pas, Destwîr.

واپهين: كان، قون كان، تيراكون، پيش بون.
(الواط).

Rapivandin: Gan, Qûngan, Têrakirin, Pêskirin.

واپهين: قون كاي، كاي، تيراكون، پيش بون.
(اللوطي).

Rapivandî: Qûngay, Gay, Têrakirî, Pêskirî.

وادای: مالشتی، مالی، قودای، گودی کری، فالاکری.
 (النهال، المنفی، المزال، المغرغ، المدفوع، المزاج، المكسح، المكتوس).
Raday: Maliştî, malî, veday, gorîkîrî, valakîrî.
 وادانگ: کەستی لەههزکانا یاریا جێگ دبیته، دبیته دویمای.
 (الکانس، الکاسح، الدافع، المزیل، المهیل، المغرغ، الزانح).
Radank: Kesê li hevrikana yarya çixdibît, dibît
 dwîmahî.
 وادانا دهراقی: فالاکرنا دهراقی ناف ههخارن.
 (النبت).
Radanaderavî: Valakirina deravê av vexarnê.
 وادانا سه: سهروهرکرن، تهرفاندن.
 (العلم، الاكباس).
Radanaser: Serwerkirin, teriqandin.
 واهشو: ترش و شرین تیکهه.
 (المر: الطعم الحلو الحامض المزوج).
Radîşo: Tîrş û şîrîn têkel.
 وازان: تەلاش بون، خوه بریژ کرن، تهرمان بون.
 (الرقود، الضجوع).
Razan: Telaşbûn, xwedirêjkirin, terhanbûn.
 وازای: تەلاش بوی، خوه بریژ کری، تهرمان بوی.
 (الرافد، الضامع، المضطجع).
Razaf: Telaşbûy, xwedirêjkîrî, terhanbûy.
 وازانن: تەلاش کرن.
 (الرافاد، المضطجاع، الترقيد، المضطجاع).
Razandin: Telaşkirin.
 وازاندی: تەلاش کری.
 (المرفد، المضجع).
Razandî: Telaşkîrî.
 وازی: قانیل، لهرهاتی.
 (الراضی، القانم).
Razî: Qa'il, liberhatî.
 وازا گهشتی: نیکالا گهشتی.
 (الطخیم، شریحه اللحم).
Razagoştî: Tîkala goştî.
 وازی بون: قانیل بون، لهرهاتن.
 (العتبی، الرضاء، القناه).
Razîbûn: Qaîlbûn, liberhatin.

وajanîn: خیر کرن، دهریکدا برن.
 (النیر، الثیاب).
Raçandin: Xîrkirin, Diberêkdabin.
 وajanî: ریز کری، هههاندی، دهریکدا بری.
 (السدى، اللسج).
Raçandî: Rêzkîrî, Vehandî, Diberêkdabîrî.
 وajanî: بژی، بهلاف بوی.
 (الموزع، المنشور، المبعثر).
Raçandî: Bijikî, Belavbûy.
 وajanî: ریز کری، خیع کری، گتی کری.
 (المرصع، المنسق، المخطط، المنظم).
Raçandî: Rêzkîrî, Xîkîrî, Gêrkîrî.
 وajanî: تیکرا بری، تیک پهشاندی.
 (النیر، للثیاب).
Raçandî: Têkrrabîrî, Têkpeşandî.
 وajan: ریزک، ریزکر.
 (الناشر، الراصع، الناسق، الموزع، المنیر).
Raçîn: Bijak, Rêzker.
 واهوانن: واکیشان، خشانن، شپنه کرن.
 (الجر، السعل، السحب).
Raxirandin: Rakêşan, Xişandin, Şipnekirin.
 واهواندی: واکیشای، خشاندی، شپنه کری.
 (الجرور، المسحول، المسحوب، المجنوب).
Raxirandî: Rakêşay, Xişandî, Şipnekîrî.
 واهویته: ههروکی هه، چونه، تیغهلی.
 (الرعاع، الفوغائی، الوضع، السافل، القافه، الدهماء).
Raxwîte: Herwekî hey, Çunne, Êvelî.
 واهویتهی: ههروکیاتی هه، چونهاتی، تیغهلیاتی.
 (الفوغائی، الرعيه، السفاله، الوضاعه، الفانه، القافاه).
Raxwîteyî: Herwekîyatî hey, Çunneyatî, Êvelîyatî.
 وادان: گورکرن، هههان، هههتین، فالاکرن.
 (الانیهال، الدفع، النفی).
Radan: Gorîkirin, vedan, havêtin, valakirin.
 وادان: مالشتن، مالین، فالاکرن.
 (الازاحه، الکسح، الکنس، الازاله، الافراع).
Radan: Maliştin, malîn, valakirin.

راست تر: دمشت تر، تیل تر.
(العدل، الاقوام).

Rasttir: Deştir, tîltir.

واست کرن: دمشت کرن، تیل کرن.
(التعديل، التوسيه، التقويم).

Rastkirin: Deştkirin, tîlkin.

واست کری: دمشت کری، تیل کری.
(المعدل، المسوى).

Rastkirî: Deştkirî, tîlkinî.

واستی، راستییاتی: دمشتییاتی، تیلیاتی، تیلی.
(العدالة، الاستواء).

Rastî = Rastîyî: Deştîyati, deştîni, tîlyati, tîfî.

واست: وهبی، ماف، درست.
(الحق، النصفه).

Rast: Weyî, maf, dirist.

واستی: وهیاتی، درستی.
(الحقیقه، الانصاف).

Rastî: Weyatî, diristî.

واست: درست، بئ خاری.
(المستقیم).

Rast: Dirist, bêxarî.

واست: رهخ راستن، دهست راستن.
(اليمين، الايمن للید)

Rast: Rexê rastê, destê rastê.

واستی: درستی، بئ چپیی، بئ خوهیری.
(الاستقامه).

Rastî: Diristî, bêçepî, bê xwehî.

واستی: کهمتی بدهست راستن شولا بکته.
(اليمينيه)

Rastî: Kesê bidestê rastê şola biket.

واست، واستاهی: دمشتی، پانی، نهۆنی، داکتی، دهشتاهی.
(الطحان، السهل، اللجم، ارض لانجد فيها).

Rast: Rastahî, deştî, panî, nihijî, daketî, deştahî.

واست تاشت: بهرامبر، بهرا بهر، پیش ههههه، سمته، ستیره.
(الصعيد، الاتجاه، المقابل، ازاء، السمته، الاستقامه، الموازاه).

Rasta tiştî: Beramber, beraber, pêşemet, sente, stêre.

وازی بووی: قانیل بووی، لهر هاتی بووی.
(الارضی، القانع).

Razîbûy: Qaîlbûy, liberhatîbûy.

وازی تر: قانیل تر، لهرهاتی تر.
(الارضی، الاقنع).

Razîtir: Qaîltir, liberhatîtir.

وازی کرن: قانیل کرن، لهر نینان.
(الارضاء، الاقناع).

Razîlcirin: Qaîlcirin, liberînan.

وازی کری: قانیل کری، لهر نینای.
(المرضى، المنع).

Razîkîrî: Qaîlkîrî, liberînay.

وازیهاتی: قانیل بوئی، قانیلی، لهر هاتنی، لهر هاتنیاتی.
(الرضی، الرضوان، القناعه).

Razîyati: Qaîlbûnî, Qaîfî, liberhatinî, liberhatin-yafî.

وازاننا سهر پشتمن: تهرهانی.
(السديج، الاستقاء).

Razana ser piştê: Terhanî.

واژیرک: نغینن رانیخهستنی.
(الوطاء، خلاف الفطاء).

Rajêrk: Nivîne raexistînê.

واژیرک: کهمتی بئ دهست و نهشیای، بئ پیک.
(الوضیع، الخاضع، الذلیل، الخانع).

Rajêrk: Kesê bindest û neşay, bînpêk.

واژیرکی واژیرگیاتی: بئ دهستی، نهشیانی، بئ پیکي، بئ زکی.
(الذل، الذله، الخنوع، الخضوع، الرضاعة، الدناه).

Rajêrkî = Rajêrkîyati: Bîndestî, neşyanî, bînpêkî, bînzikî.

واست: دهشت، تیل.
(العدل، المستوی).

Rast: Deşt, tîl.

واست بوین: دهشت بوین، تیل بوین.
(الاعتدال، الاستواء).

Rastbûn: Deştûn, tîlbûn.

واست بووی: دهشت بووی، تیل بووی.
(العتدل، المستوی).

Rastbûy: Deştûy, tîlbûy.

راستی نارد: روی نارد.
(المستوى، الصديق).

Rast erd: Rwf erd.

راستی بهر: روی دهریا.
(مستوى البحر).

Rast behr: Rwf derya.

راستی بین: راست دیتن.
(مستوى النظر).

Rast bin: Rastdîtin.

راستی زین: بهرامبر زیبار.
(مستوى المعيشة).

Rast jin: Beramber jîyar.

راستی یئ کرن: بهردان، سەر یئ کرن
(التوجيه، التفسير، تمثية، الامور).

Rastrêkirin: Berdan, serrêkirin.

راستی تیکسنه: سەر راست، یئ تیکستن.
(التدبير، التوجيه، التنظيم، التجهيز).

Rastêxistin: Ser rast, rêxistin.

راستی تیکستی: سەر راست کری، یئ تیکستی.
(الجهن، الدبر، الوجه، المنظم).

Rastêxistî: Ser rastkîrî, rêxistî.

راستی گهژن: بهرهم بون، یئ چیبون، پهت بون.
(التجهن، التنظيم، التدبر، التهيؤ).

Rastketin: Berhavgûn, pêçêbûn, peytbûn.

راستی گهژ: بهرهم بوی، یئ چیبوی، پهت بوی.
(الجهن، الهی، الدبر، المنظم).

Rastketî: Berhevgûy, pêçêpûy, peytbûy.

راستیاری: نهمبارتن، فری کرن، هنارتن.
(الاحاله، الانتخاب، التفويض).

Raspartin: Espartin, virrêkirin, hinartin.

راستیاری: فری کری، هنارتی، نهمبارتی
(المنتدب، المفوض، الحال).

Raspartî: Virrêkîrî, hinartî, espartî.

راستیاری: تئ بهماندن، تئ بهین، تئ بهین، سمتن.
(القطر، الاجتياح، الاختراق).

Rasqandin: Têpeşandin, têbeyîn, têperîn, sim-tin.

راستگو: راستی بیژ.
(الصادق).

Rastgo: Rastîbêj.

راستی: درست کوتن، وهی کوتن، وهی.
(الصدق).

Rastî: Diristgotin, weyîgotin, weyî.

راستی گویی: راست بیژی، وهی گو.
(الصدق).

Rastgoyf: Rastbêjî, weyîgo.

راستگه: راست کیشک، خیع کیش، گیر کیش.
(المسطرة).

Rastek: Rastkêşk, xîkêşk, gîrkêşk.

راستی بیژ: راست گو.
(الصادق).

Rastbêj: Rastgo.

راستی تیکه: بهرامبر، بهرامبر، پیش هه.
(الموازة، المحاذاه، القباله).

Rastêk: Beramber, beranber, beraber, pêşve.

راستی گهژ: کوک، یئ چیبوی، تئ همی، شیبای.
(الميسور، المتكامل، الممكن، القدير).

Rastketî: Kok, pêçêbûy, têhey, şîyay.

راستی گهژ: کوک بون، یئ چیبون، تئ همای، شیبای.
(اليسار، الكمال، الامكان، القدره، اليسر، التكامل، التمكن، الاقتدار).

Rastketin: Kokbûn, pêçêbûn, têheyatî, şîyatî.

راستی هاتن: بهرا بهر هاتن، تیک تمشقلین، رویاری بون.
(المواجهه، المصادفه، اللقاء).

Rasthatin: Beraberhatin, têtêşqilîn, rwîbarîbûn.

راستی گهژ: گولی دان، سهر دین.
(تکامل سنابل الزرع).

Rastgul: Gulîdan, serrdîn.

راستی یئ: ریکا دیبار، ریکا راست یا بی چپ.
(القصد، الطريق المستقيم).

Rastrê: Rêka dîyar, rêka rast ya bê çep.

راستیاری: دهمتاهی، یانی، نهژتن، داکمتی.
(الطحان، اللجم، السهم، الصعيد، الاستواء، الکنه).

Rastahî: Deştahî, panî, nihijî, daketî.

راف كرن: خيچ كرن، تڦله كرن، گير كرن، خير كرن
(المخطوط، المقلط)

Ravkirin: Xîçkirin, tevlekirin, gîrkirin, xîrkirin.

راف كرى: خيچ كرى، خيچ كرى، گير كرى، تڦله كرى، خير كرى.
(المخطوط، المقلط)

Ravkirî: Xîçkirî, xîrkirî, gîrkirî, tevlekirî, hêşkirî.

رافكه: خيچين، گيرين
(المخطوط، المقلط، المسطر، المقلط)

Ravîn: Xîçîn, gîrîn.

رافساندين: رافساندين، رافافين، هافى كين، باژله كرن،
دريهدير كرن، مشخت كرن، توت كرن.
(التشريد، التحيه، الطرد، النفي)

Raqetandin: Rateqandin, rahavêtin, havîkirin, bajê-
lekirin, derbederkirin, mişextkirin, tutkirin.

رافساندى: هافى كرى، باژله كرى، توت كرى، فهادى،
دريهدير كرى.
(المشرد، المطر، المنحى، المهيم، المضل)

Raqetandî: Havîkirî, bajêlekirî, tutkirî, veday,
derbederkirî.

رافسان: هافى بون، راتقان، باژله بون، لديويف سارى چون،
هيزبون.
(الهيمان، الضلال، الشرود)

Raqetan: Havîbûn, rateqan, bajêlebûn, lidwîv serî
çûn, hêrbûn.

رافتاي: هافى بوى، باژله بوى، هيز بوى، راتغاي
(الهام، الشارد، الضال، الطريد)

Raqetay: Havîbûy, bajêlebûy, hêrbûy, rateqay.

رافكن: رانوهزن، ومشان، داكمتن، بن كمتن، تهبان
(الزوح، الوقوع، السقوط)

Raketin: Ranihiştin, weşan, daketin, binketin, te-
pan.

رافكتي: تهباي، تهبسي، ومشاي، نهوژتي، داكمتي، بن كمتي.
(الزراح، الساقط، الواقع، الواقد)

Raketî: Tepay, tepisî, weşay, nihîştî, daketî, bin-
ketî.

رافساندى: تى پمشاي، تى بيبى، تى پيرى، سمتى
(المقلط، المقلط، المحتاح، المخرق)

Raşeqandî: Têpeşay, têbeyî, têperî, simtî.

رافساق: تى پمش، تى بيبى، تيبير، سمتوك
(الخارق، المقلط، الجانح، المحتاح)

Raşeqîn: Têpeş, têbey, têper, simtok.

رافسكساق: داومشان، شوربون، داكمتن
(الانكسار، الانسدال)

Raşkestin: Daweşan, şorrbûn, daketin.

رافسكستى: داومشاي، شوربوى، داكمتى
(المنكسر، المسول)

Raşkestî: Daweşay, şorrbûy, daketî.

رافد نيرچير
(الصيد، القنص)

Rav: Nêrçîr.

رافجى: نيرچيرمان
(الصياد، القناص، القناص)

Ravçî: Nêrçîrvan.

رافد كوريشكتى لهشى، دمى نافرزين
(الطبع الجدى اثناء العمل تجعدات عند الوحام)

Rav: Kurîşkê leşî, demê avizîyê.

رافد خيچ، گير، تڦله، گيرا دييار، خيچا فافرى، خيشى، خير
(الوعم، الخط المباين من الجبل، الشت: الخط المميز)

Rav: Xîç, gîr, tevlê, gîradyar, xîça vavirî, hêşî,
xîr.

راف رافد خيچ خيچ، گير كير، تڦله تڦله، خيشى خيشى، خير
خير
(المقلط، المخطوط)

Ravrrav: Xîç xîç, gîr gîr, tevlê tevlê, hêşî hêşî,
xîr xîr.

راف بون: خيچ بون، تڦله بون، خير بون
(التخطيط، التقلط)

Ravbûn: Xîçbûn, tevlêbûn, xîrbûn.

راف بوى: خيچ بوى، تڦله بوى، خير بوى
(المخطوط، المقلط، المخطوط)

Ravbûy: Xîçbûy, tevlêbûy, xîrbûy.

واگرتن: پسناندن، ماقویل کرن
(الانزان، الرزانه، الوقار، المره)

Ragirtin: Pesinandin, maqwîlkin.

واگرتن: خوه پسناندن
(الرزین، المتزن، الوقود)

Ragirt: Xwepesinandî.

واگرتن: موکوم، بنهجهی، خوه گری، نازایی، بوکری
(الثبات، الرسوخ، المقاومة، الصمود)

Ragirtin: Mukum, binecihi, xwegirî, azayî, bukrî.

واگرتن: موکوم، بوکر، خومگر، نازا
(الثابت، الراسخ، المقوم، الصامد)

Ragirt: Mukum, bukir, xwegir, aza.

واگرتن: دابستن، دابتنان، تارى کرن
(التبن: للحيوان ليسمن، الرجن)

Ragirtin: Dabestin, dabênan, tarîkin.

واگرتن: دابستى، دابتنای، تارى کری
(المتبن: الراجن، الوجين)

Ragirt: Dabestî, dabênay, tarîkîrî.

واگرتن: تیراکرن، دخوه گرتن، وەرگرتن
(الاستيعاب)

Ragirtin: Têrakin, dixwegirtin, wergirtin.

واگرتن: تیراکری، دخوه گرتن، وەرگر
(المستوعب)

Ragirt: Têrakirî, dixwegirtî, wergir.

واگرتن: راوستاندن، بنهجهین، ناکنجی بون
(الوقف، الإيقاف، الإقامة)

Ragirtin: Rawestandin, binecihbûn, akincîbûn.

واگرتن: راوستاندن، بنهجهیوی
(الموقوف، الموقف، المقيم)

Ragirt: Rawestandî, binecihbûy.

واگرتن: خوه پارازتن، خوه پاوان کرن
(الهن، العفاف، العف)

Ragirtin: Xweparaztin, xwepawankirin.

واگرتن: خوهارازتن
(العفيف)

Ragirt: Xweparaztî.

واگرتن: هلاندن، بلند کرن، هل پساترن، قولوزکرن، کپل کرن
(الرفع، الاعلاء، الإقامة)

Rakirin: Helandin, bilindkirin, helpsartin, qu-
lozkin, kêlkin.

واگرتن: هلاندن، بالاگرتن، کپل کری، بلند کری، ژیترفه کری
(الرفيع، المرفوع، المعلى، القائم، المقيم)

Rakirt: Helandî, balakirî, kêlkirî, bilindkirî,
jibîrvekîrî.

واگرتن: رابون، هلاندن
(اللقى، النخ)

Rakirin: Rabûn, helandin.

واگرتن: رابوی، هلاندن
(اللقى، الموشق)

Rakirt: Rabûy, helandî.

واگرتن: هلگرتن، بالهگرن، هلاندن
(التبيلان، الشول، الاخذ، الرفع، النمش)

Rakirin: Helgirtin, balekirin, helandin.

واگرتن: هلگرتن، بالهگری، هلاندن
(المأخوذ، المرفوع، الشائل)

Rakirt: Helgirtî, balekirî, helandî.

واکیشان: هلکیشان، دهرنشان
(المنح: للماء)

Rakêşan: Helkêşan, derînan.

واکیشان: خرانندن، شپنهکرن، خشانندن
(الکبح، الجذب، السحب، السحل)

Rakêşan: Xirrandin, şipnekirin, xişandin.

واکیشان: ژیک نیشان دهره
(الخط: مده ليطول، المط)

Rakêşan: Jêkînanderve.

واکیشای: هلکیشای، دهرنای، خشاندى، خراندى
(الساحب، المسحوب، المجذوب، المصبوط، المكبوح)

Rakêşay: Helkêşay, deranî, xişandî, xirrandî.

واکیش: واکیشک: تشتن بنگ خوفه دیکشیت، کیشک
(الفناطيس، الجاذب، الساحب، السحال، المتاح)

Rakêş = Rakêşk: Tiştê binikxweve dikêşî, kêşek.

واکیشکانتن: باربهکا نیک و دوکیشان، خراندىن بوهرسى
(النزاع، جر الحبل لعبه)

Rakêşkanê: yaryeka êk û du kêşan, xirrandiyê,
biwerisî.

وامالی: تشتی رمنی و بری
(المحف، المكتسب)

Ramalf: Tiştê renî û birî.

وامالكه: تشتی تشتا دكل خوه دبته
(الكاسح، القحاف)

Ramalk: Tiştê tišta digel xwe dibet.

وامالشتن: چول کرن، پاقر کرن
(الحش، الجرز، القحف، القحت، اخذ الشيء عن آخره)

Ramaliştin: Çolkirin, paqijkirin.

وامالشتی: چول کری، پاقر کری
(الجزر، المكسح، المقحت، المحف)

Ramaliştî: Çolkirî, paqijkirî.

وامان: كام، داخاز، نامانج، فبیان
(الغرض، القصد)

Raman: Kam, daxaz, amanc, vîyan.

وامای: فهمای، هه‌لنگفتی، هه‌زقی، نه‌شیای
(الفاشل، المخفق، المتأخر)

Ramay: Vemay, helingiftî, heziqî, neşyay.

وان: رهمن، ژ چوگا پتی هه‌تا بزکی هه‌فه‌نوئیست
(الغذ)

Ran: Rehin, ji çoka pêy heta bizikîve vedinwîsit.

وانان: رانیخستن، کیشان، راکیشان، درێژکرن
(المد، الامداد)

Ranan: Raêxistin, kêşan, rakêşan, dirêjkirin.

وانانن: ومکی بانن خانی کاریته و نه‌را درانان ده‌افینن، درێژ کرن و رانیخستن
(التמיד)

Ranandin: Wekî banê xanî karîte û nîra diranan dihavêjnê, dirêjkirin û raêxisûn.

وانای: درێژ کری، رانیخستی
(المد، التمدید)

Ranay: Dirêjkirî, raêxistî.

وانان: كاف هافین، بیتکاف، فرمه هافین
(الشوط، الخطو)

Ranan: Gavhevêtin, pêngav, firhehavêtin.

وانان: برهه‌ف کرن، درست کرن
(المهد، التمهيد)

Ranan: Berhevkin, diristkin.

وامالشتن: کفشین، ته‌رقانن، وامافین، فرک دان
(العصر، الكبس، الوثب، الضغط، الضخ، الدفع، المعصور، المتوثب، المتدفق)

Ragivaştin: Givîşin, teriqandin, rahavêtin, firikdan.

وامالشتی: ته‌رقانندی، وامافینتی
(المدفوع، الضاخ، المكبوس)

Ragivaştî: Teriqandî, rahavêti.

وامه‌نانن: فریئ کرن، فیک نیخستن، قولپدان
(الايصال)

Ragihandin: Firêkîrin, vêkêxistin, qulipdan.

وامه‌ناندی: فریئ کری، قولپ دای
(الموصل)

Ragihandî: Firêkirî, qulipday.

وامگرتن:
(الاستواء، التماسك، الاحتباس، القبض، التحمل)

Ragirtin:

وامگرتی:
(القبوض، المحتبس، المسك)

Ragirtî:

وامگ: ستوین، به‌رازه
(الركيزة، المقاوم، الماسك، القابض)

Ragir: Stwîn, beraze.

وامالین: رمین، مالشتن، مالین، پاقر کرن
(الجزر، الجرازة للاكل)

Ramalîn: Rapêçan, renîn, wekî lîser tišta ligel xwe dibet.

وامالكه: كسین چونه هیلک، هه‌می خومر
(الجازر، الجریز)

Ramalk: Kesê çune hêlk, hermî xwer.

واماله: تشتی مالی، تشتی نه‌هیلای و پاقر کری
(الجروز، الجریز)

Ramal: Tiştê malî, tiştê nehêlay û paqijkirî.

وامالین: رایپجان، رمین، ومکی لیسر تشتا لکل خوه دبته
(الاكتساح، الاقتحاف، الكسح، القحف)

Ramalîn: Rapêçan, renîn, wekî lîserîştî ligel xwe dibet.

وامهیران: گهروسهرکرن، پهرقوتهکرن
(اللت، السحر)

Rahêjan: Gerûserkirin, perqutekirin.

وامهیرای: گهروسهرکری، پهرقوتهکری
(اللتوت، المسحوق)

Rahêray: Gerûserkirî, perqutkirî.

وامهژانا خهوی: رانهژتتا خهوی، گولولهبون، بهیز کهن
(النود)

Rahējana xewê: Ranihijtina xewê, gulolebûn, bi-hêzketin.

وامهلیتن: پالدان، دهفاندن
(المیاط، الدفع، الدع، الوطح)

Rahavêtin: Paldan, defandin.

وامهلیتی: پالدا، دهفاندی
(الوطیح، المفعوع، المدعوع، المانط)

Rahavêdî: Palday, defendî.

وامهلیتن: دست درهان، مهزاختن، رهن کهن، پهلاچهکرن
(السرف، الاسراف، الصرف، الانفاق، البذخ، التبخیر)

Rahavêtin: Dest dirhan, mezaxtin, ziêkirin, pelaçekirin.

وامهلیژ: بهریخومکرن، ژیهاتن، قهریژ
(الرواج، الانتاج، الانتفاع، النشاط)

Rahavêj: Berbixwekirin, jêhatin, verêj.

وامهوله: کاروخه، مهزاله، مروفتی کهله خه مهن و خاف و سست و
ژیهرک جوی
(المهتل، المتزلل الراخی للمره)

Rahole: Karoxe, hejale, mirovê kelex mezin, û xav û sist û jiberikçûy.

وامهیلان: بهردانا دیوف، سهر دیوفه نان، قیت کرن، بشکفتن
(المطارده)

Rahêlan: Berdana dwîv, ser dwîve nan, qîtikirin, pelaçekirin, bişkiftin.

وامهیلای: بهردای دیوف، سهر دیوفه نای، قیت کری، بشکفتی
(الطريد، المطارد)

Rahêlay: Berday dwîv, serdwîvcnay, qîtikirî, bişkiftî.

وامانی: بهرمهف کری، درست کری
(المهد، المخطو، المشوط)

Ranay: Berhavkirî, diristkirî.

وامانن: هافیتن، لوت دان، درست کرن، کاف هافیتن
(التمهید، التخطی)

Ranandin: Havêtin, lotdan, diristkirin, gavhavêtin.

وامهشلقن، وامهژتن: راکهتن، داکهتن، کهتن، داومشان، تهرقین،
پاشداچون، کهلداچون
(الترنج، الامواء، السقوط، الوقوع)

Ranihiştin = Ranihijtîn: Raketin, daketin, ketin, daweşan, teriqîn, paşdaçûn, keldaçûn.

وامهشستی، وامهژتی: راکهتی، داکهتی، پاشدا جوی، داومشای،
تهرقی، کهلداجوی
(الترنج، المہوی، الواقع، الساقط)

Ranihiştî = Ranihijtî: Raketî, daketî, paşdaçûy, daweşay, teriqî, keldaçûy.

وامهک: پالیا دهواری
(الوکاف، الدابه)

Ranek: Palya dewarf.

وامهژاندن: تیک مهژاندن، زقرقاندن، تیک شلقاندن
(الهر، الرج)

Rahejandin: Têk hejandin, ziqziqandin, têk şilqandin.

وامهژان: زقرقین، مهژین، شلقان، کبیای، تیک شلقاندی
(الامتزاز، الارتجاج، الترنج)

Rahejan: Ziqziqîn, hejîn, şilqan, kîyay, têk şilqandî.

وامهژای: زقرقی، شلقى، تیک شلقى، کبیای
(المهژین، المهز، المرتج)

Rahejay: Ziqziqî, şilqî, têk şilqî, kîyay

وامهژاندی: زقرقاندی، تیک شلقاندی، کبیاندی
(المهژ، المرجع)

Rahejandî: Ziqziqandî, têkşilqandî, kîyandî.

وامهژان، وامهشان: زقرقین، تیک شلقین
(الترنج، الکتر)

Rahejan = Raheşan: Ziqziqîn, têkşilqîn.

وامهژای، وامهشای: زقرقی، تیک شلقى، کبیای
(الترنج، المکتر)

Rahejay = Raheşay: Ziqziqî, têkşilqî, kîyay.

راوستان: چک بون، مشک بون
(الرقن: للدمع والدم)

Rawestan: Çikbûn, hişikbûn.

راوستانن: چک کرن، مشک کرن، تبتاندن، تناکرن، واکرن
(الایقاف، الاسکان، الاقرار، الارقاء، التعطیل)

Rawestandin: Çikkirin, hişikkirin, tebitandin, tenakirin, ragirtin.

راوستاندی: چک کری، مشک کری، تبتاندی، تناکری، واکری
(المعطل، الموقف، المسکن، المرقا)

Rawestandî: Çikkirî, hişikkirî, tebitandî, tenakirî, ragirtî.

راوستانى: چک بوی، تبتی، تنای، هشیک
(الرقن: المستقر، الساكن، الراكد، العاطل، العاطب، الواقف)

Rawestay: Çikbûy, tebitî, hişik.

راوئیسختن: به لاف کرن، رانان، هلیخستن
(النشر، التمهيد، التوطئة، البسط، الفرش، المد، الردج)

Raêxistin: Belavkirin, ranan, helêxistin.

رائیسختی: به لافکری، رانای، هلیخستی
(المفروش، الممدود، المنشور، الرادج، المبسوط، الممد)

Raêxistî: Belavkirî, ranay, helêxistin.

رائیسختنا پارتاڤی: به رتاف کرن
(الشور، الطحی)

Raêxistina bertavê: Bertavkirin.

رهین: به لنگاز، ژار
(المسکین، الرهبان)

Reben: Belingaz, jar.

رهینى: به لنگازی، ژاری
(المسکنة، الاستکانه، الرهبنة)

Rebenî: Belingazî, jarî.

رهینوک: به نیشتروک، کولیکهکا سوره بهارا لیجا چیتیب
(صنف من الازهار الجبلية)

Rebenok: Benîştirok, kulilkeka sore bihara liçiya çêdibî.

رهباسه: روبسه کرن، ترکرنا جهن چاندن، نیک نانا چاندن، ترکرنا سفاک

(الثرى، الثريه: اول سقى للفلاحة)

Rebase: Rubsekirin, terkima, ciñê çandinê, êka-va çandinê, terkimeka sivik.

رامیل:
(الطار، المطار)

Rabêl:

راوستان: چک بون، تنای بون، تبتین، مان، نهوتن، معذبون
(السکون، الرکود، المکوث)

Rawestan: Çikbûn, tenabûn, tebitûn, man, nihij-tin, mendbûn.

راوستانن: چک کرن، تناکرن، تبتاندن، نهاندن، معذکر، فماندن

(الاسکان، التریکید، الامکات)

Rawestandin: Çikkirin, tenakirin, tebitandin, ni-handin, mendkirin, veman.

راوستانى: معذ، چک بوی، تنای، تبتی، نهوتی، فمای
(الساكن، الراكد، الماکث)

Rawestay: Mend, çikbûy, tena, tebitî, nihijî, vema-y.

راوستاندی: معذ کری، چک کری، تبتاندی، تناکری، نهاندی
(المسکن، المکث، المکث)

Rawestandin: Mendkirî, çikkirî, tebitandî, tenakirî, nihandî.

راوستان: خومکرن، تنابون، تبتین، ناکنجی بون، خوه جهبون
(القرار، الوقوف، الوقف)

Rawestan: Xwegirtin, tenabûn, tebitûn, akincîbûn, xwecihbûn.

راوستانى: خومکرتی، خوه جه، ناکنجی، تنای، تبتی
(المستقر، الواقف)

Rawestay: Xwegirtî, xwecih, akincî, tena, tebitî.

راوستان: خراب بون، ژ شول کتن
(المعطل، المعطب، العطال)

Rawestan: Çikbûn, tenabûn, tebitûn, man, nihij-tin, mendbûn.

راوستانى: خراب، ژ شول کتن
(المعطل، المعطب، المعطوب)

Rawestay: Xirab, jişol ketî.

راوستاندی: خراب کری، ژ شول نیخستی
(المعطل، المعطب)

Rawestandî: Xirabkirî, jişolêxistî.

رِهه چوله: رِهه رويت، چيلاغ، سلت، چهكه چويڤ
(الجلف، الاعزل، السبيل)

Repeçol: Reperwît, çilax, silt, çekeçwîv.

رِهه چولي: چهكه چويڤ، رِهه رويني، چيلاغ، سلتی
(الجلافه، المعزول)

Repeçolf: Çekeçwîwî, reperwîf, çilaxî, siltî.

رِههاندن: بهل کړن، پښان، رِههژانډن، ډاگرتن، تژی کړن
(الاملاء، التشحين، الشحن)

Rependin: Belkirin, pivdan, repijandin, dagirtin, tijikirin.

رِههژانډن: پښان، رِهه کړن، بهل کړن، ډاگرتن، تژی کړن
(الملا، الشحن، العبء)

Repijandin: Pivdan, repkirin, berkirin, dagirtin, tijikirin.

رِههژی: پښای، بهل، رِهه کړی، تژی کړی، ډاگرتی
(المعبأ، المشحون، المملوء)

Repijîf: Pivday, bel, repkirî, tijikirî, dagirtî.

رِههژانډی: پښای، پښ کړی، رِههپانډی، رِهه کړی، تژی کړی
(التعبیه، المختلا)

Repijandî: Pivday, pifkirî, repandî, repkirî, tijikirî.

رِههژن: گومتلی کيیای، گومتلی رِهه بناخ، درکن بره وکيا
(اللبنة، الليفيه)

Repin: Gumtilê giyay, gumulê rihe bi ax, dirkê bi rih û giya.

رِهه: لیږ، لا، نک، نال، کنار، معز، تمنج، تمنشت، تل
(النحو، الحافه، الجوار، الجانب، الجهة، الطرف)

Rax: Lêv, la, nik, al, kinar, meriz, tenç, teniş, til.

رِهه بون: مهرزبون، نک بون، لا بون
(التجاوز، التجانب، التطرف)

Rexbûn: Merizbûn, nikbûn, labûn.

رِهه بون: مهرزبوی، نک بوی، لا بوی
(المحفف، المجاور، المجانب)

Rexbûy: Merizbûy, nikbûy, labûy.

رِهه تر: مهرزتر، لاتر، نال تر، نک تر، تمنشت تر، تل تر
(الاجور، الاطرف، الانحی)

Rextir: Meriztir, latir, altir, niktir, teniştir, tiltir.

رِهسانډن: نافدانان نردی بو کيلاڼی، نرد تکرڼ، شیمیاکړن
(التثريه، اسقاء الارض للحرق)

Rebisandin: Avdana erdî bo kêlanê, erd terkirin, şemîyakirin.

رِهېسڼ: تهرېون، نافي بون، ناخ تهرېون، شهکرتن، شیمیا بون
(التريه، الترطيب، الارتواء)

Rebisûn: Terbûn, avîbûn, axterbûn, şihgirtin, şemîyabûn.

رِهې و رويت: چهكه چويڤ، چيلاغ، سلت، رِهې چوك
(السبيل، المرء، بلا عصا او سلاح)

Reptûrwîf: Çeke çwîv, çilax, silt, repeçok.

رِهې: بهل، پښ
(المنظى: ملاء السقاء، فارتفع قوامه)

Rep: Bel, pif.

رِهې بون: بهل بون، پښ بون، رِهېژين
(التنظى، الامتلاء)

Repbûn: Belbûn, pifbûn, repijîn.

رِهې بوی: بهل بوی، پښ بوی، رِهېژی
(المنظى، الممتلى)

Repbûy: Belbûy, pifbûy, repijî.

رِهې تر: بهل تر، پښ تر، رِهېژی تر
(المنظى، الاملاء)

Reptir: Beltir, pifîr, repijîtir.

رِهې کړن: بهل کړن، پښ کړن، رِههژانډن، پښان
(التنظى، الاشطاء، الاملاء)

Repkirin: Belkirin, pifkirin, repijandin, pivdan.

رِهې کړی: بهل کړی، پښ کړی، پښانډی
(المنظى، الملى)

Repkirî: Belkirî, pifkirî, pivday, repijandî.

رِهې، رِهېياتی، بهلیاتی، پښی، رِهېژیني
(المنظيه، الامتلاء، الملا، الانتصاب)

Repî = Repîyatî: Belî, belîyatî, pifî, repijînî.

رِهې کيل، هداى
(المنصب)

Rep: Kêl, veday.

رِهې رِهې: رِهېژن، تپ تپ، تپېژن، چک چک، چکڼ
(الندقة: صوت الاقدام)

Reprep = Repên: Teptep, tepên, çikçik, çikên.

رهم: همف نیر، همف گور، همف بر، همفال، بهرمک
(الزمل، الرفیق، صاحب، الذ، القرین)

Rexim: Hevnîr, hevgor, hevber, heval, bermilik.

رهمفه: سەنگاندن، نرڤه کړن، سەحکړن، بهاکړن
(النقد)

Rexne: Sengandin, nirxekirin, sehkirin, bihakirin.

رځه: تیرم، څه مژه، رځه مژه، بستی
(الحزن، الحاجز، الحجر)

Red: Tirmil, vereze, reveze, bistî.

رځ: زلفیا میوا، باخچی تری، باغی میوا، نرځه
(الكرم)

Rez: Zevya mēwa, baxçê tîrî, baxê mēwa, nizbe.

رځ و پاغ: ځمک، جنیک
(البستان، الجنة، للاشجار)

Rezûbax: Hewîk, cinîk.

رځوان: شان، کراخ، وراځ
(النظار، الناطور)

Rezvan: Şane, kerax, weraz.

رځوانی: کارڼ وراځي
(النظاره)

Rezvanî: Karê werazîyê.

رځیل: توت کړی، بن پیک، بن زک، لوتی، تپسهر
(المهن)

Rezîl: Tutkîrî, bînpêk, binzik, lewitî, tepeser.

رځیلی: لوتیاتی، بن زکاتی، بن پیک، توت کړی، تپسهر
(المهات)

Rezîlî: Lewitîyâtî, binzikatî, bînpêkî, tutkîrî, tepeserî.

رځیل پون: لوتن، بن پیک پون، تپسهر پون
(الامتهان)

Rezîlbûn: Lewitîn, bînpêkbûn, tepeserbûn.

رځیل تر: لوتی تر، تپسهر تر، بن زک تر، بن پون
(الامهن)

Rezîltir: Lewitîtir, tepesertir, binziktir, bînpêtir.

رځیل کون: لوتاندن، تپسهر کون، بن پون کون، بن زک کون
(السومه، الامهات)

Rezîlîkirin: Lewitandin, tepeserkirin, bînpêkirin, binzikkirin.

رځ کون: مرکز کون، تل کون، نال کون، لا کون
(التحفيز، التمجيز، التجنيز)

Rexkirin: Merizkirin, tilkirin, alkirin, lakirin.

رځ کړی: مرکز کړی، تل کړی، نال کړی، لا کړی
(الحلوف، الطرب، المجور، المحف)

Rexkîrî: Merizkîrî, tilkîrî, alkîrî, lakîrî.

رځین، رځینلی: مرکزاتی، مرکزینی، ثلاثی، تنجاتی، نکاتی، لایاتی، لایینی، کتایینی
(الجوار، الجنب، الحوف)

Rexînf = Rexîyatî: Merizatî, merizînf, tilatî, tençatî, nikatî, layatî, layînf, kinarînf.

رځ ناف: لایف ناف، دلف ناف، مرکز ناف
(الشاطي، الساحل، الضفه، الشط)

Rexav: Lêvav, devav, merizav.

رځ په ځمکه: تل په ځمکه، بری تنشتا په ځمکه
(رکن الشباك)

Rexpencer: Tilpencer, berê tenîştâ pencerê.

رځه: خلیتکي فیشکا، کابلوختی فیشکا
(صف الرصاص، جعبه الخرطوش)

Rext: Xelîtkê fişeka, kablokkê fişeka.

رځ نه: خیسلی مرکز دځمک، بابرو
(الجبیه: رکن الباب، حافته)

Rexder: Hêsilê merizê dergîhî, babirro.

رځ نه دځمک: دارکن رځ دځمک دریکن سوتی
(حافه المصده الخشبي)

Rexderfîk: Darkê rex depkê dirfê swîtê.

رځ دیو: چار رځ، درماتور، هر چار قولاچ
(الاطراف، الجهات الاربعه)

Rexûrwî: Çarrex, dormandor, herçar qulaç.

رځ یو، رځ دځمک: لایف رکن
(الکتف، حافه الطريق)

Rexrê = Rexrêk: Lêvarrêkê.

رځه: تنشت ه، نکفه
(المجانِب، بجانب)

Rexve: Tenîştve, nikve.

رځه: کورک، تنکا کالکی
(الشق، حافه الحذاء، المنسوج)

Rexik: Korik, tenga kalkê.

رەشەبا: کور با، مەر با، باهوز
(الريح العاتى)

Reşeba: Kurba, hurba, bahoz.

رەشى بەشى: توخمەكى دارانە لىجىيا شىن دىبىت وەك نەمكى فىقى
يەكەن وەكى ھەلەلوكا دەمت
(صنف من الشجر)

Reşfbaş: Tuxmekê darane li çîya şîn dibît wek
tewkê fêqîyekê wekî helheloka didet.

رەش بەلەك: داومنا تىكەل، داومت كرنا ژن و مێر پىكە
(الرقص المختلط)

Reşbelek: Daweta tēkel, dawet kirina jin û mēr
pêkve.

رەش بەلەك: پنى رەش، بەلەك رەش
(الارقص، الابلق)

Reşbelek: Pinî reş, belek reş.

رەش بەلەك: نامە، كاغەزەك
(الرسالة)

Reşbelek: Name, kaxezk.

رەش و بەش: گوندیت چول و بى مروف، كافله گوندى فالە
(المهجور من القرى، المهجور)

Reşûbeş: Gundê çol û bê mirov, kavle gundê vala.

رەش تەمەل: رەنگى گەر بو مروف، قەمەر
(الدحاس، شدة السمره للرجال: الدحاس)

Reştehle: Rengê gewr bo mirova, qemer.

رەش تەمەلى: گەمى، گەمىياني، قەمەرى
(الدحس)

Reştehleý: Gewrî, gewrîyatî, qemerî.

رەش تارى: رەشى تىر، رەشى كەلەك رەش
(الحلكه، الحالك، القاتم)

Reştari: Reşê tîr, reşê gelek reş.

رەش تارى: رەشى زىق
(الالكف، الكفاء، للحيوان)

Reştari: Reşê zîq.

رەششا بارانن: خوناغا بارانن، بارانا نەرم و كىم، تافى
(الهيم، الوثيفه)

Reşîşa baranê: Xunava baranê, barana nerm û
kêm, tavî.

رەژى: پەلن قەمەرەى، پەلن رەشمى، كەمر
(القدم)

Rejwî: Pelê vemirhay, pelê reşmî, komirr.

رەس = رەسە: ھەلەز، گىيايەكەن بەژن خووشە، خووش مەشتن و
نالفە بو تەرشى
(نبات عشبي جبلى للعلف)

Res = Rese: Heliz, giyayekê bihên xweşe xweş
miştê û alife bo terşî.

رەسولە: توخمەكەن تىرىن رەشەين باشە
(صنف من العنب الاسود)

Reswîf: Tuxmekê tiryê reşê yê başe.

رەش: تارى، دژى رەنگى سەبى
(الاسود)

Reş: Tarî, dijî rengê spî.

رەش ئاخ: ئىك ئاخ بانە، شىلا تىكەن يا ئاخ بان كرەن، ئاخا رەنگ
رەش
(اول تراب الغموره، التسقيف، التراب الاسود)

Reşax: Êk ax banc, şêlaêkê ya ax ban kirinê, axa
reng reş.

رەش بون: تارى بون، بەغر بەژىن
(الاسود، ذوبان الثلوج)

Reşbûn: Tarîbûn, befir bihujîn.

رەش بوى: تارى بوى
(المسود)

Reşbûy: Tarîbûy.

رەش تىر: تارى تىر
(الاحلك، الاشد سوادا)

Reştir: Tarîtir.

رەش كىر: تارى كىر، بەغر ژ سەر ھاقىن بو نالف و دەما
(التسويد)

Reşkirin: Tarîkirin, befir ji ser havêtin, bo alif û
diha.

رەش كرى: تارى كرى، جەن بەغر ژى رادای
(المسود)

Reşkirî: Tarîkirî, cihê befir jê raday.

رەشى، رەشانی: تارىانی
(السودا)

Reşî = Reşatî: Tarîyatî.

رەشكە: بەزى رەش، بىزىن
(المعز، المعز)

Reşoke: Pezê reş, bizin.

رەشوكى: تۇخمەكى تەنگىت كەن بو بىارويىتى دادكرتن
(صنف من البنادق)

Reşokî: Tuxmekê tivengê kevin bû, bibarwîtê da digirtin.

رەشەك: زىرتەك، خوش ميز
(الجواز، البطل)

Reşek: Zirtek, xweşmêr.

رەش مار: ماری رەش
(الحنش)

Reşmar: Marê reş.

رەش مار: شاعر دىيژن كەزىا رەشمار
(فى الادب كناية عن الضمائر والجداول)

Reşmar: Şa'ir dibêjin: Kezya reşmar.

رەش و سەي: بەلەك رەش، باز
(الارشب)

Reşûpî: Belek reş, baz.

رەشوپلە: تۇخمەكى چويچكانە
(البرقش، الشروشور، السوادية، صنف من الطيور)

Reşwêlê: Tuxmekê çwîçkane.

رەشە: باف رەش، برەشى تام دای
(المائل للسواد)

Reşve: Bav reş, bireşî tamday.

رەشانی: دەمى بهرژىنا به فرى يە
(موسم ذوبان الثلوج)

Reşatî: Demê bihujîna befrêye.

رەش گەد: جەن بەفر لى نەباريت
(الناطق التى لاتيهطل فيها الثلوج)

Reşgeh: Cihê befir lê nebarît.

رەش و شين: جەن مەگاتى و خوين رزنى بن، جەن حوتكا، جەن قوتاننى، شويىنا قوتاننى

(الكمة، تزييف داخل الجلد من اثر الضرب)

Reşûşîn: Cihê hingatî û xwîn rijtîbin, cihê hutka, cihê qutanê, şwîna qutanê.

رەشكە: دانەكى رەنگ رەشە برويى نانى دەن بو تام خوشى
(الكزيره، الحب الاسود)

Reşik: Danekê reng reşe dirwîyê nanî diden bo tam xweşî.

رەشكە: كالكا هريى، پىلافا ريسى، پىلافا بەنى هريى
(المسماه، الحذاء الصوفى)

Reşik: Kalka hiryê, pêlava rîsî, pêlava benê hiryê.

رەشكا چافى: كەسپكا چافى

(الحفقه، الفص)

Reşka çavî: Kespka çavî.

رەش مالە كوین، چادر، خيفتە
(الوطاق، النجم، القسطاط، الخياء)

Reşmal: Kwîn, çadir, xivet.

رەشمە: سەرەفسار، هەفسار، لغاف، دەست هەفسار
(الرسن، الزمام، العنان، المقود، اللجام)

Reşme: Serhefsar, hefsar, lixav, dest hefsar.

رەش مەن: تۇخمەكى تىرى چاکە
(الوين، العنب الاسود)

Reşmêw: Tuxmekê tiryê çake.

رەشە: ترس، سەم، چنقن، هەستە، سلهان
(الاستفزاز، الذعر، الفزع، الفز)

Reşe: Tirs, schim, ciniqîn, heste, silhan.

رەشە دان: ترساندن، چنقاندن، هەستاندن، سلهاندن
(الاستفزاز، الاذعار، الافزاع)

Reşedan: Tirsandin, ciniqandin, hestandin, silhandin.

رەشمينا ئاگرى: فەرمانا كورين، نەهلبون
(الدعر: لم يتقد ويضن)

Reşmîna agirî: Vemirhana guryê, nehilbûn.

رەش كرى: توت كرى، لى خورى، دابەرزاندى، دقون سەفەكرى، بويركرى، بوس كرى
(النبؤ، المنفور)

Reşkirî: Tutkirî, lêxurî, daberizandî, diqon sevekirî, dwîrkirî, buskirî.

رەش كورن: بوس كرن، توت كرن، دابەرزاندن، دقون سەفەكرن
(النبؤ، النفوه)

Reşkirin: Buskirin, tutkirin, daberizandin, diqonsevekirin.

رەفاندی: کەسێ نەچار و بێ دەستوێردان ماتی بێن
(المختطف)

Revandî: Kesê neçar û bê destwîrdan hatî birin.

رەفەک: نافا رژێه
(البقي، الماء السريع الجريان)

Revek: Ava rijde.

رەفەک: تەحسینا لاسەر بەفرێ یە، خەشانا سەر کەفییەت بەفرێ،
حواسینا سەر بەفرا کەفی و کورەشە مروف لاسەر بھولیسیت
(المزج، الزحلوقة، الثلج ونحوه)

Revek: Tehisîna liser befrêye, xîşana ser kevyêt
befrê, hulisîna ser befra kevî û kurş mirov liser
dihulisît.

رەفە: برا دەھبێ دورنە، کەزێ دەھبێ گورخ
(قطيع السباع، والحيوان الضاري)

Revde: Birra dehbê durinde, kerê dehbê gurêx.

رەفەکی: رژدییای رویبارێ چوێ خوش و نژوار
(البقعة، للماء السريع الجريان)

Reveki: Rijdiya rwîbarê çûn xweş û dijar.

رەفی: برا دەوارێت هە کرێ چوێ بێ کالان
(الهمل، الموسيقى، قطيع الدواب السارحة)

Revî: Birra dewarêt heykirî çûy bê gavan.

رەفەند: کۆچەر

(الرحالة، الرجل، البدو)

Revend: Koçer.

رەفەندی: کۆچەری

(الرحالة، البداهه)

Revendî: Koçerî.

رەف و پ: مشەخت بونا ترسێ، وەلات بەردانا نەچار
(النزوح، الهجرة، الهروب)

Revîro: Mişexit bûna tirsê, welat berdana neçar.

رەفرا کەفری: بستییا کەفری، پزدا کەفری
(الوجر)

Reveza kevrî: Bisêya kevrê, rizda kevrî.

رەق: هەشک، موکوم، نازا، بوکوری
(الصلب، الشديد)

Req: Hişik, mukum, aza, bukur.

رەف: یانی برا تەیرا، برا تەشنتی دفریت
(السرب، الغيف، الفی)

Ref: Yanî birra teyra, birra tiştê difirît.

رەفک: رەفکێ کۆچکێ ناکرێ
(الطابون، مقدم الكانون)

Refik = Refatk: Berê kuçkê agirî.

رەفەتک: کورەکە لئاخێ چێدکەن بو نێرچیرا کەوا
(موضع شبك الصيد)

Refatk: Koreke li axê çêdiken bo nêrçîra kewa.

رەفەت: دەرسوکا سەرێ ژنکا، بەنکێ گزێدانا ماتهکا موبێ سەری
(قبطان شد خصله الشعر)

Refte: Dersoka jinka, benkê girêdana mateka
mwîyê serî.

رەف: پشت دان، پێ هەلاندن
(الهروب، القفل، الفرار، الهزيمة)

Rev: Piştan, pê helandin.

رەفە: خوە قورتال کرن
(الهروب، الفرار، المناص)

Revîn: Xwe qurtalkirin.

رەفی: خوە قورتالکەر
(الهارب)

Revî: Xwe qurtalker.

رەفان: رەفاندنا ژنکا
(الخطف، الاختطاف)

Revan: Revandina jinka.

رەفانا چافی: چاف کول بونا ژبەر بەفرێ یە، چافی بەفرێ هەنگاتی
(التهاب العين من انعكاس الثلج)

Revana çavî: Çav kul bûna jiber befrêye, çavê be-
frê hingatî.

رەفای: کەسێ ماتی رەفاندن، ژنا رەفاندی
(الخطوف)

Revay: Kesê hatî revandin, jina revandî.

رەفاندن: رەفان، برنا بێ دەستوێردان، بخورشی بێن
(الاختطاف)

Revandin: Revan, birina bê destwîrdan, bixurtî
birin.

رہق و تہق، رہق و ہشکن: مسری، چیلازمرک، کہلندار
(النحیل، النحیف)

Reqûteq = Reqûhişk: Misrî, çîlazerk, kelindar.

رهق و تقى، رهق و هشكى: مسريياتى، چيلازهركى، كه لندارى
(النحافه، النحول)

Reqûteqî = Reqûhişkî: Misrîyatî, çîlazerkî, kel-
indârî.

برقی و قلمی: قعراج، روال
(الجرءاء من الارض لا ماء ولا كلا)

Requites: Oerac, riwal.

برہقی حوالی:
(الجلد)

Regelhaft:

رہق: گشت، سنگ بہن
(المنتصب للذكر)

Req: Gişt, singbûn.

پہلے: سہلکا کہوا، سہلکا نامانا، نامانی ژ شفا راجاندی
 القفص، للطیر: سلہ المواعین)

Reke: Selka kewa, selka amana, amanê ji şifka
raçandî.

پہلے کریں: لہذا مکر، راکرنا کاریتی خانی بی خراب کرن
(الصقب للدار، تحفیف السلان)

Rekekirin: Lihazekirin, rakirna karîtê xanî bê xirabkirin.

یہاں: رہا توخمی
(عرق بشری)

Regez: Riha luxnî.

پہمان، پمہزان: روزی نہ خارن
(الرمضان)

Reman = Remezan: Rojî nexarin.

همواره: دردم، دولته، گلیشتی خوددم بنی تشتی روهن
 النفل، النطل، العمقه، الراسب

Remode: Dirrdem, dewilte, gilêşê xwediden binê tiştê ruhî.

همدين: شيلي بوز
(التعكر، التركد)

Remidîn: Şêlîbûn.

رہق بیون: ہشک بون، موکوم بون، نازابون، بوکوریون
(التصلیب، التشدد)

Reqbûn: Hişikbûn, mukumbûn, azabûn, bu-
kurbûn.

پهق بوی: هشک بوی، موکوم بوی، نازابوی، بوکوردبوی
(المتصلب، المتشدد)

Reqbûy: Hişikbûy, mukumbûy, azabûy, bu-
kurbûy.

پهق تو: هشک تر، موکوم تر، نازاتر، بوکود تر
(الاصليب، الاشد)

Regtir: Hişiktir, mukumtir, azatir, bukurtir.

پرمق گرنه: هشک کرن، موکوم کرن، نازاکرن، بوکودکرن
(التصلیب، التشدید)

Reqlirin: Hişikkirin, mukumkirin, azakirin, bu-
kurkirin.

رقق کری: خشک کری، موکوم کری، نازا کری، بوکود کری
(المصلب، المشدود)

Reqlirî: Kişikkirî, mukumkirî, azakirî, bukurkirî

مطهری، رفعتی، رفعتی: ہشکئی، ہشکئی، بوکوری، بوکوری،
نازائی، موکومی، موکومی
(الصلاه، الشده)

Reqî = Reqatî = Reqîyatî: Hişkî, hişkîyatî, bukurî, bukurîyatî, azavî, azatî, mukumî, mukumîyatî.

پهق پهق، پهقین: تهق تهق، تهقین، شق شق، شقین
(الکذکر: صوت ضرب ضرب)

Reg reg = Reên: Teateq, teên, seaseq, seên.

يقول: توخمه كن كويسه لانه، كويسه لي نافي
البحا، الغيلام، السلحفا، اللحا

Req: Tuxmekê kwîsclanc, kwîselê avê.

يقول رحمه: دمقدمه، سرهشك، نازخرو
الشديد، العصم، المتصلب)

Requre: Deqdeqe, serhişik, azxiro.

موفق و مطمئن: دمقدمقایی، سهر هشکی، نازخرویی
(الصلابه فر. المعاشره)

Reqrəqeyî: Deqrəqeyî, serhişkî, azxiroyî.

R	ر	R	ر
<p>رهند کری: ژار کری، به‌لنگاز کری، بی خویی کری، بی کس کری (المفر)</p> <p>Rendkirî: Jarkirî, belingazkirî, bêxudankirî, bê-keskirî.</p> <p>رهندي، رهندياتی: بی کس، بی خویاتی، به‌لنگازی، ژاری (المسکنه، الوداعه، الفقر)</p> <p>Rendîyati = Rendî: Bêkesî, bê xuyatî, belingazî, jarî.</p> <p>رهنجک: تاخ، نکفه (الحاره، المحله، الصوب)</p> <p>Rendek: Tax, nikve.</p> <p>رهندهش: نامویرێ داتراشتن و رهنینی، نامویرێ تیل کرنی (الرهنه، المنجر)</p> <p>Rendeş: Amwîrê datriştin û renînê, amwîrê tîlkinînê.</p> <p>رهنو: شکفا کەفلی، له‌کنا کەفلی، نامانێ کەفلی (الحجفه، ترس الجلد، السله، الجلبه، الدلو)</p> <p>Rendol: Şikeva kevlî, legena kevlî, amanê kevlî.</p> <p>رهنگ: بویاخ، بویه (اللون، الصبغ)</p> <p>Reng: Boyax, boye.</p> <p>رهنگ بون: بویاخ بون (التلون، التصبغ)</p> <p>Rengbûn: Boyaxbûn.</p> <p>رهنگ بوی: بویاخ بوی (الملون، المصبوغ)</p> <p>Rengbûy: Boyaxbûy.</p> <p>رهنگ تو: بویاخ تر (الالوان، الاصبغ)</p> <p>Rengtîr: Boyaxtîr.</p> <p>رهنگ کرێ: بویاخ کرن (التلون، الاصباغ)</p> <p>Rengkirin: Boyaxkirin.</p> <p>رهنگ کری: بویاخ کری (الملون، المصبغ)</p> <p>Rengkirî: Boyaxkirî.</p>	<p>رهندي: شیلی (المکر، الکدر)</p> <p>Remidî: Şêlî.</p> <p>رهمدانن: شیلی کرن (التعکیر، التکیدر)</p> <p>Remidandin: Şêlikirin.</p> <p>رهمدانی: شیلی کری (المکر، المکدر)</p> <p>Remidandî: Şêlikirî.</p> <p>رهمیاتی: شیلیاتی (الکداره، العکاره)</p> <p>Remidîyati: Şêlîyati.</p> <p>رهمیزاد: چویر درێژ (الزعج، المعجز)</p> <p>Remîzad: Çwîrdirêj.</p> <p>رهمیزادی: چویر دریزی (الزعاج، التمجيز)</p> <p>Remîzadî: Çwîrdirêjî.</p> <p>رهند: به‌لنگاز، ژار، بی کس، بی خودان (الفقر، المسکین، الوبیح)</p> <p>Rend: Belingaz, jar, bêkes, bê xudan.</p> <p>رهند بون: ژاربون، به‌لنگازبون، بی کس بون، بی خودان بون (الافتقار، الاستکانه، الوداعه)</p> <p>Rendbûn: Jarbûn, belingazbûn, bêkesbûn, bê xudanbûn.</p> <p>رهند بوی: ژاربوی، به‌لنگازبوی، بی کس بوی، بی خودان بوی (الفتقر، الوبیح، المسکین)</p> <p>Rendbûy: Jarbûy, belingazbûy, bêkesbûy, bê xudanbûy.</p> <p>رهنتر: ژارتو، به‌لنگازتر، بی کس تر، بی خودانتر (الودع، الافقر)</p> <p>Rendtîr: Jartîr, belingaztîr, bêkestîr, bêxudantîr.</p> <p>رهند کرێ: ژارکرێ، بی کس کرێ، به‌لنگاز کرێ، بی خویی کرێ (الافتقار)</p> <p>Rendkirin: Jarkirin, bêkeskirin, belingazkirin, bêxudankirî.</p>		

Rengûrwî: Serûbinî, xelet bezî.	رنگ و روی: سه‌روبینی، خه‌لەت بەزی (التلون، التفاق، الحربانية)
Rengê diyar li nav renga: Rengê kifş.	رنگی دیار ل‌ناو ر‌نگا: رنگی ک‌ف‌ش (الوشی، اللوب الظاهر بین الالوان)
Rengê avî:	رنگی آبی: رنگی آبی (الحف)
Rengê vebûy: Rengê xav.	رنگی له‌ب‌وی: رنگی خ‌اف (الفتح، الفاتح)
Rengê kulîka: Hemî reng.	رنگی ک‌ول‌یکا: هم‌می ر‌نگ، گ‌شت ر‌نگ (التحويل، مختلف الالوان)
Renf: Aşwît, şopa befrê, rhîna befrê.	ر‌ف‌ی: ناشویت، ش‌ویا به‌فری، ر‌هینا به‌فری (الجوف الثلجی)
Renî: Xeritî, xeritandî.	ر‌ف‌ی: خ‌ر‌تی، خ‌ر‌ت‌اندی (القحف)
Renîn: Xeritandin, qewirandin.	ر‌ف‌ین: خ‌ر‌ت‌اندن، ق‌ه‌ر‌اندن (القحف، الانحاف)
Renîn: jê birin, husîn.	ر‌ف‌ین: ژ‌ی ب‌رن، ه‌وس‌ین (المسح، القط، المجو، الحك، النسخ)
Renîn: Veçirîn, qewirandin.	ر‌ف‌ین: ق‌ه‌چ‌ر‌ین، ق‌ه‌ر‌اندن (الكتشط، الثل، الجرف، الزجاج، الكسح، القحف)
Renok:	ر‌ن‌و‌ک: (حکاک، براد)
Rengê xebilî: Gewilî.	ر‌نگی خ‌ب‌لی: ک‌ه‌لی (الکبره)

Rengîn: Boyaxî.	ر‌نگ‌ین: ب‌وی‌ا‌خی (الملون، المنقش، الرائع، الروعه)
Rengpoî: Zinêr, petixî.	ر‌نگ پ‌وت‌ی: ز‌ن‌یر، پ‌ت‌خ‌ی (السهم)
Rengbeyî: Kesê rengê wî biguhirît ji xem û xiyala an ji nesaxiyê, reng kefî.	ر‌نگ به‌ی: ک‌س‌ی ر‌نگی وی ب‌گ‌ه‌ر‌یت ژ‌خ‌م و خ‌ی‌الا ئ‌ان ژ‌ ن‌س‌ا‌خ‌ی‌ن، ر‌نگ ک‌ت‌ی (الکسیف)
Rengbeyîn: Rengketin.	ر‌نگ به‌ی‌ن: ر‌نگ ک‌ت‌ن (الکسافه)
Rengiz: Reng kirî, nexşandî.	ر‌نگ‌ز: ر‌نگ ک‌ری، ن‌خ‌ش‌اندی (منحف، مزین، بدیع، ملون)
Renc: Westan, kerixîn, rîb, gwîc, nexweşî, kusk bûn.	ر‌ن‌ج: و‌س‌تان، ک‌ر‌خ‌ین، ر‌ی‌ب، گ‌وی‌ج، ن‌خ‌و‌ه‌شی، ک‌وس‌ک ب‌ون (الکدح، العناء، الشقاء)
Rencber: Westay, kerixî, kisîre.	ر‌ن‌ج‌ب‌ه‌ر: و‌س‌ت‌ای، ک‌ر‌خ‌ی، ک‌س‌یره (الکادح)
Rencberî: Westan, kerixîn, kisîrebûn, kosikbûn.	ر‌ن‌ج‌ب‌ه‌ری: و‌س‌تان، ک‌ر‌خ‌ین، ک‌س‌یره ب‌ون، ک‌وس‌ک ب‌ون (الکوح)
Renc: Silêmk, av avka leşî.	ر‌ن‌ج: س‌ل‌ی‌م‌ک، ئ‌اف ئ‌اف‌کا له‌شی (الفده)
Rengê Belkî, çêdibî, diyare, wediyare.	ر‌نگه: ب‌ه‌ل‌کی، چ‌ê‌dibî، د‌ی‌یاره، وه د‌یاره (ربما، لعل، يبدو، يمكن، يحتمل، يظهر)
Rengê Belkî, çêdibî, diyare, wediyare.	ر‌نگ و روی: س‌ه‌ر و س‌ی‌ما، ر‌و‌ی‌ه‌ت (الحیا، السیما، الهیئه، الشكل، الصوره)
Rengûrwî: Ser û sîma, rwîmet.	

ریژ بوی: خبیج بوی، ستیره بوی
(المصطف، المتراصف، المتسق)

Rêzbûy: Xiçbûy, stêrebûy.

ریژتو: خبیج تو، ستیره تو، بيسروبيرتو، تورهتو
(الاصطف، الارصف، الانسق)

Rêztir: Xiçtir, stêretir, biserûbertir, toretir.

ریژ کرین: خبیج کرین، ستیره کرین، بيسروبيرکرین، توره کرین
(التصنيف، الترصيف، التنسيق)

Rêzkin: Xiçkirin, stêrekin, serûberkirin, to-rekirin.

ریژ کری: خبیج کری، ستیره کری، بيسروبيرکری، تورمکری
(المصطف، المصطف، المنسق)

Rêzkiñ: Xiçkiñ, stêrekiñ, serûberkiñ, torekiñ.

ریژتی، ریژاتی: خبیجاتی، ستیرهاتی، بيسروبيریاتی، تورماتی، تورمینی
(الصف، الرصف، النسق)

Rêzî = Rêzati: Xiçati, stêrati, biserûberiyati, to-reyati, toreyini.

ریژا دیوار: ریژ بهر
(العرمة، المداك)

Rêza diwarî: Rêzber.

ریژ ژان: ریژار، بهرنامه، ریژار
(النهج، المنهج، المشرع)

Rêzan: Rêbaz, bername, rêbar.

ریژ ژان: ریژبه
(الرائد، الدليل، الهادي، العريف، المشرع)

Rêzan: Rêber.

ریژ ژانین: ریژبه راتی، ریژبه راتی
(الامتداد، الانتهاج، الدلالة، الرشيد)

Rêzanin: Rêberati, rêberiyati.

ریژدان: ریژکرین، ستیره کرین
(التنظيم: تنظيم سقوط القمح في الرعي)

Rêzdan: Rêzkin, stêrekin.

ریژدن: یاریه کا وک دامانی یه، بيسرشيشکا دکن
(العبه، كالداه)

Rêzê: Yariyeka wek damanê ye, biberşışka diken.

ریژ بهردان: سارداچون، فاریژ بون، ژریژ دهرکتین
(الزلل، الضلال، الانحراف من الطريق)

Rêberdan: Serdaçûn, varrêbûn, jirêderketin.

ریژ بهردای: سارداچی، فاریژ بوی، ژریژ دهرکتین
(الزلل، الضلال، المنحرف، الحائر)

Rêberday: Serdaçûy, varrêbûy, jirêderketi.

ریژت: کوکرین، روی کرین
(الاهراق، السكب، الصب، الاراقه، السفك)

Rêtin: Gurrkirin, rwikirin.

ریژتی: کوکرین، روی کری
(المهرق، المسكوب، المصبوب، المراق، المسفوك)

Rêti: Gurrikirî, rwikirî.

ریژال: سیبانی، قشقی ژ شیرى جدیدیت
(منتوجات الحليب، الالبان)

Rêçal: Spîyatî, tiştê ji şîrî çêdibît.

ریژالێ رهه:
(المهر)

Rêçalê rubin:

ریژ دان، ریژ بهرن: دستویردان
(الاجازة، الرخصة، الاذن، السماح، افساح المجال، الحل، العلاج)

Rêdan = Rêdîtin: Destwîrdan.

ریژ دار:
(سالک، خبير الطريق، دليل)

Rêdar:

ریژ داری:
(مسلك منهج سلوك)

Rêdarî:

ریژ: سارویهر، توره، رژم
(النظام، الترتيب، العرف، الطقس، الدينى، الاصول)

Rêz: Serûber, tore, rijem.

ریژ: خبیج، گیر، ملدان یک، ستیره کرین
(الصف، السطر، المنسق، الرصف)

Rêz: Xiç, gîr, mildan êk, stêrekin.

ریژبون: خبیج بون، ستیره بون، تورمبون، بيسروبيربون
(الاصطفاف، المتراصف، الاتساق)

Rêzbûn: Xiçbûn, stêrebûn, torebûn, biserberbûn.

رښه‌پښ: پټ نځست، سرکڼه ټيټا شولا، سرراست کرن
(التشبه للمصالح، الاداره، اكمال انجاز)

Rêvebirin: Rê êxistin, serikve înana şola, ser-rastkirin.

رښه‌پښ: پټک ټيځ، سرکڼې
(الدهير، المسؤل)

Rêveber: Rêkêx, sergêrr.

رښه‌پښ: کړه‌مان، چرخين، هاتن و جون
(السير، المشي)

Rêveçûn: Gerhan, çerxîn, hatinûçûn.

رښه‌پښ: تڼرکا کښايکي په نخون، لږوان شين بيت، کښايکي
به‌لگ په‌مته

(الرياس: نبات عشبي يؤكل طريا)

Rêvas: Nêrka gîyakiye dixon, li zozan şîn dibît, gîyayekê belg pchne.

پټ فکون: ده‌ستویردان، هیلان، رښان
(الاذن، الرخصة، السماح، فسخ المجال)

Rêvekirin: Destwîrdan, hêlan, rêdan.

رښه‌پښ: پټ کر، کړنده، کړوک
(المسافر، ابن السبيل، السائح، الراحل)

Rêving: Rêgir, gîrêde, gerok.

رښه‌پښ: شاف کړ، شاف کړ
(الساري، ابن السري)

Rêvingê şevê: Şev gerr, şev gêrr.

رښه‌پښ: رښه‌پښ: پټ کړي، چونا ده‌غړي
(السفر، السباحه، السابله، الرحله)

Rêvingî = Rêvingîyafî: Rêgirî, çûna wexerê.

پټک کولان: کڅ، کښه

(الطريق، المحجة، النهج، السمعة، السبيل، السنن، الصراط)

Rêk: Kolan, kerix, kêşe.

پټک ښيار: پټک ښي و کفش، پټک ناشکرا، کولانا خوميا
(السراط، الصراط)

Rêka dîyar: Rêka beyî û kifş, rêka aşkira, kolana xweya.

پټک چاره: کښه

(المسلک، السلوک، الاسلوب)

Rêk: Çarc, kêşe.

پټک: په‌ژانئ سویتي په، خيچک، کيچک، خبرک
(السطر، سياج المصيده)

Rêzik: Pejanê swîti ye, xîçik, kêrik, xibriik.

پټک زمان: پټک زانينا زمانى، پټکها زمانى
(قواعد اللغة)

Rêzman: Rêka zanîna zimanî, bingîha zimanî.

پټک زمان: پټک زمانى، کولانا نه‌زمان زانينى
(نهج اللغة، طريق اللغة)

Rêzman: Rêka zimanî, kolana ezman zanîne.

پټک زمان: پټک زمانى
(السرف)

Rêzmêw: Bêlimbîr.

پټک زمان: شيشلنا مټرييا، پټک کون مټرييا
(النسب، سطر النمل)

Rêzmêrwî: Şîşilta mêrwîya, rêka kun mêrwîya.

پټک زمان:
(علم القواعد)

Rêzzanîn:

پټک: تهلې، باران هاتن، باران بارين
(الهالن، الهتن، الهلې، الهجن، اللث، الاسکوب)

Rêjt: Tehlî, baran hatin, baran barîn.

پټه:
(هيفه)

Rêje:

پټه، پټه: قنيت
(النسل، القرية، السلاله، النسبه)

Rêşt = Rêşte: Qinêt.

پټه‌لاند: دابستانا حیوانا بو قله‌وکرني، دابستان، تارى کرن
(التيبن، الرجن للحيوان ليسمن)

Rêslandin: Dabestana hêwana bo qelewkirinê, dabênan, tarîkirin.

پټه‌لاند: حیوانئ دابستانى، زڼوړئ دابستانى و تارى کړي
(التيبن، الرجن، الراجن)

Rêslandî: Hêwanê dabênay, zinêwirê dabestî û tarîkirî.

پټه: موييت بن زكى
(شعر العانه)

Rêv: Mwîyêt bin zikî.

رڼک گرۍ: رڼنگي
(المسلک، المنهج)

Rêgîrî: Rêvingî.

رڼک گرۍ: رڼک گرۍ، قهچاغی
(اللقمه، الممانعه، قطع الطريق، اقطاع السبل)

Rêgîrî: Rêbirrî, qeçaxî.

رڼک گاه، رڼک گاه: برنامہ، نول، قوره، مسمب، دين
(المذهب، السنه، الشريعه)

Rêgah = Rêgîh: Bername, ol, qore, mescb, dîn.

رڼک: بيش، دمحل، دارستان
(الغاب، القتل، الفيض، الحرج، الاحراش)

Rêl: Bîş, dehîl, daristan.

رڼکار: کويي، ټاکنجیڼ رڼلا
(الوجش، سكنی الغاب)

Rêlêwar: Kwîvî, akincişyê rêla.

رڼنامه: برنامہ، رڼبار، رڼزان، سروریه
(البرامج، المنهج، نظام قانون، منهج)

Rêname: Bername, rêbar, rêzan, serûber.

رڼنچ: کڼچ، کڼکا گوشتی ل لشی، سیفوکا لشی
(الغده)

Rênc: Kênc, girêka goştî li leşî, sîvoka leşî.

رڼنچ: وستان، کهرڅڼ، کوسک بون، دمحسی بون
(الکدح، العناء، الکد، المشقه، الجهد)

Rênc: Westan, kerixîn, kuskbûn, dexisîbûn.

رڼنچ به: خود وهرڼ، شول کەر، کارکەر، کهرڅی، وستان،
کوسک بوی، دمحسی بوی
(الکادح)

Rêncber: Xwehwerîn, şolker, karker, kerixîn,
westay, kuskbûy, dexisîbûy.

رڼنچ بهی: کارڼ بن دویماي، کارکری
(الکدح، الکد)

Rêncberî: Karê bê dwîmahî, karkerî.

رڼتان: سهکڼ، بهرڼ خودمان، نیران، قهکولان، لڼ چون، لڼ
کهرمان، بهرڼ خودمان
(النظر، البحث، التفقد، الفتش)

Rênan: Sehkirin, berêxwedan, nêrran, vekolan,
lêçûn, lêgerrhan, berêxwedan.

رڼک میارکڼ: رڼک کفش کړن، رڼک ناشکراکڼ
(التشريح)

Rêk diyarkirin: Rêk kifişkirin, rêk aşkirakirin.

رڼکا کانا: حڅښیا سپی و روڼن لئسمانی، تفللا روڼن
لئسمانی
(المجره، درب التبانہ)

Rêka kadiza: Hêşîya spî û ruhîni li esmanî, tevla
ruhîni li 'esmanî.

رڼکا مږویا: رڼبارا کون مږوییا
(النسب)

Rêka mêrwîya: Rêbara kun mêrwîya.

رڼک کتن: رڼک گرتن، وهرځکڼ
(السفر، الرحيل، الانتقال)

Rêk ketin: Rêk girtin, wexerkirin.

رڼک کتن: خربون، فیک کتن، نیک بون، قوای بون، نیک گرتن
(الانتلاف، الانسجام، الاتفاق)

Rêk ketin: Xirbûn, vêk ketin, êk bûn, qulipbûn,
êk girtin.

رڼک کون: دستوردان، هیلان، دهرفت دان
(الاذن، الرخصه، السماح، فسخ المجال)

Rêk kirin: Destwîrdan, hêlan, derfet dan.

رڼکڼ: هنارتن، فرځکڼ، شانډن
(البعث، الارسال، النطب)

Rêkirin: Hinartin, virêkirin, şandin.

رڼک گر: رڼک گر، قهچاغ
(اللقیم، الشقی، المانع، قاطع الطريق)

Rêgir: Rêbirr, qeçax.

رڼک گر: رڼنگ
(السالك، التامج، السابله)

Rêgir: Rêving.

رڼک گرتن: چونا رڼکڼ، رڼنگي
(السلوک، المنهج)

Rêgirtin: Çûna rêkê, rêvingî.

رڼک گرتن: رڼک برين، قهچاغی، بن هڅت کړن
(اللقم، المنع، قطع الطريق)

Rêgirtin: Rêk birrîn, qeçaxî, bê hêcetkirin.

پژى: حەفنى، پوتى، ھەلەل
(الشرت، الخاس، الخلق، البالي، المتفسخ)

Rizf: Hefinî, pwtî, hilhilî.

پژاندن: حەفناندن، پێتى كرن، ھەلەلاندن
(التنقيس، الاشرار، التفسيح، الابلأ)

Rizandin: Hefinandin, pêtkirin, hilhilandin.

پژاندنى: حەفناندى، پێتى كرى، ھەلەلاندى
(المخيس، المبلأ، المشت)

Rizandî: Hefinandî, pêtkirî, hilhilandî.

پژگار: قورتال، فلفوسى
(التاجي، المنقذ، المخلص)

Rizgar: Qurtal, filqosî.

پژگارپوڤ: قورتال پوڤ، فلفوسين
(النجاه، النجيه، الانقاذ، النقذ)

Rizgarbûn: Qurtalbûn, filqosîn.

پژگارپوڤى: قورتال پوڤى، فلفوس پوڤى
(التاجي، المنجي، المنقذ)

Rizgarbûy: Qurtalbûy, filqosbûy.

پژگارپوڤى: قورتال پوڤى، فلفوس پوڤى
(التاجي، الانقذ)

Rizgartir: Qurtaltir, filqosîtir.

پژگار كرن: قورتال كرن، فلفوساندن
(الانجاء، الانقاذ)

Rizgarkirin: Qurtalkirin, filqosandin.

پژگار كرى: قورتال كرى، فلفوساندنى
(المنجي، المنقذ)

Rizgarkirî: Qurtalkirî, filqosandî.

پژگارى، پژگارپوتى: قورتالى، قورتاليانى، فلفوسينى،
فلفوسينياتى

(الخلاص، النجاه، الانقاذ)

Rizgarî = Rizgarîyafî: Qurtalî, qurtaliyafî, filqosînî,
filqosînyafî.

پژد: سەرنشيف، ژوردا، نافاسيپ، نافا رهوان و دژوار، نافا
رهفەك، دست نشيف

(البثق للماء، المنحدر الشديد، العزم، الصيب المصرم المتدفق)

Rijd: Sernişîv, jorda, ava sîp, ava rewan û dijar,
ava revek, destnişîv.

پجال: سلت، زگورد، مروڤى پتتى بى عيال
(الاعزب، الصلت)

Rical: Silt, zigurd, mirovê bitinê, bē 'eyal.

پجال پوڤ: سلت پوڤ، زگورد پوڤ، بى بچويك پوڤ
(الاعزب، الاعتزاب)

Ricalbûn: Siltbûn, zigurdbûn, bē biçwîkbûn.

پجال پوڤى: سلت پوڤى، زگورد پوڤى
(الاعزب، المعزب)

Ricalbûy: Siltbûy, zigurdbûy.

پجال كرن: سلت كرن، زگورد كرن
(الاعزب)

Ricalkirin: Siltkirin, zigurdkirin.

پجال كرى: سلت كرى، زگورد كرى
(المعزب)

Ricalkirî: Siltkirî, zigurdkirî.

پجالى، پجالپاتى: سلتى، سلتپاتى، زگوردى، زگورديياتى
(العزويه)

Ricalî = Ricalyafî: Siltî, siltîyafî, zigurdî, zigurdiyafî.

پدالى: كسى پرتلهكى پتتى، نيك رتل
(ذو خصيه واحده)

Ridal: Kesê bi ritlekî bi tinê, êk ritil.

پدالى: نيك رتلى
(حاله وحده الخصى)

Ridalî: Êk ritlî.

پژمەك: خرکا كبرى، كفلكى خرکا پدى
(الفلقه، الفلقه، القرله)

Rizimk: Xirka kîrî, kevilkê xirka pidî.

پژمەپەر: بستیيا بەرى، كيرا كفەرى، يابوار و تەقچك
(الققف، الدك الحجرى، المصطبه الصخرية)

Rizdeber: Bistiya berî, gîra kevî, ya bewar û
teqîçk.

پژدە: خەلەكا قفل تیدانانى، مەوك
(مفصل، الصندوق، الملق)

Rizde: Xeleka qifil tédananê, mewik.

پژدین: پوتى پوڤ، ھەلەلین، حەفنین
(البلى، الخيسان، التفسخ، الانحلال، التعفن)

Rizîn: Pûtîbûn, hilhilîn, hefinîn.

رست بون: پښکه رستن. ټیک دانان، دویک کتن
(التسلل)

Ristbûn: Pêkverîstin, têk daran, dwîvik ketin.

رست بوی: دویک کتنی، ټیک دانای، ټیک هلکښای
(المتسلل)

Ristbûy: Dwîvik ketî, têk danay, têk helkêşay.

رست کرن: پښکه کرن، ټیک دانان، ټیک هلکښان، دویکځه کرن
(السلسله)

Ristkirin: Pêkvekirin, têkdanan, têk helkêşan, dwîvikvekirin.

رست کری: دویکځه کری، پښکه کری، لیک گړدای
(السلسله)

Ristkirî: Dwîvikvekirî, pêkvekirî, lêk girêday.

رسته: هماغندی، پښکه کری، پښکه بهمنی، ټیک بهمنی، لیک بهمنی
(الجملة الکلامیه)

Riste: Vehandî, pêkvekirî, pêkvebestî, lêk best, lêk bestî.

رستان: شین بون، همدان
(الزود، النبات، النمو، الزکو)

Ristin: Şînbûn, heldan.

رستی: شین بوی، همدای
(النامی، النبات، المزود)

Ristî: Şînbûy, helday.

رستان: لیک بادن، هری کرنا بنگ بتمشیکن
(الفرزل)

Ristin: Lêkbadan, hirikirma benik biteşîkê.

رستی: لیک بادای، هریاکری بهندک
(المغزل)

Ristî: Lêkbaday, hiryâ kirî bendik.

رستان: کوسپه بون، تیر بونا تشتن روغن، مبین
(الغتر، التحبب، للبس والعسل والفواكه ونحوهم)

Ristin: Kuspebûn, tîrbûna tiştê ruhî, meyîn.

رستی: کوسپه بوی، تیر بوی، مبی
(المخضو، المحبب، الخاثر)

Ristî: Kuspebûy, tîrbûy, meyî.

رږه بون: رطهک بون، رهوان بون، سرت بون، سمرنشیف بون، دهست نشیف بون
(البثق، التحدر)

Rijdbûn: Revekbûn, rewanbûn, sirtbûn, semişîvbûn, dest nişîvbûn.

رږه بوی: رطهک بوی، سمرنشیف بوی، دهست نشیف بوی
(البثق، المنحدر)

Rijdbûy: Revekbûy, semişîvbûy, dest nişîvbûy.

رږه تر: سرت تر، سیپ تر، رطهک تر، رهوان تر، دهست نشیف تر، سمر نشیف تر، ژوردانی تر
(الابثق، الاحدر)

Rijdtir: Sirttir, sîptir, revektir, rewantir, dest nişîvtir, semişîvtir, jordanîtir,

رږگین: دهست نشیف کرن، سمرنشیف کرن، سیپ کرن، رهوان کرن
(الابثق، الاحدار، التحدر)

Rijdkirin: Destnişîvkirin, semişîvkirin, sîpkirin, rewankirin.

رږه کری: دهست نشیف کری، سیپ کری، رهوان کری
(المحدر، المبتق)

Rijdkirî: Destnişîvkirî, sîpkirî, rewankirî.

رږدی، رږدیاتی: سمرنشیفی، دهست نشیفی، ژوردانی، رطهکی
(البثق، الانحدار بشده)

Rijdî = Rijdîyatî: Semişîvî, destnişîvî, jordanî, revekî.

رږدی: مل پهمنی، خوه لیرگرن
(الصبر، المتأبره، المواظبه، المداومه)

Rijdî: Milpehnî, xwe liber girtin.

رږتن: ریتن
(الانصباب، الانصباب، المروق، الانصباب للحیه)

Rijtîn: Rêtin.

رستان: زنجیر، ټیک دانان، ټیک هلکښای، وهریس پښکه کرتدای، دویکځه هماغندی
(الشريط، السلسله، الجملة)

Rist: Zincîr, têk daran, têk helkêşay, werîş pêk-ve girêday, dwîvêkve vehandî.

رسوایی: رویتى، رویتاتی، رويس، رويساتى، روالى، روالیانی،
حوچى، لوجى

(العرى، العراء، الجرد، الجرداء، الافلاس)

Riswayf = Riswayf: Rwîfî, rwîtafî, rwîs, rwîsatî,
riwalî, riwalîyatî, hoçî, loçî.

روشک: سیها بچویه، تیزکا سبهن یه

(الصف، الثما، الصوابه، المصناب)

Rişik: Spiha biçwike, tējaka spihe ye.

روشتن: روی بون، گوپ بون، قالا بون، سهردا چون

(الطغ، السفک، السکوب، الاراقه، الانصباب)

Riştin: Rwîbûn, gurrûn, valabûn, serdaçûn.

روشتن: تورسکین، زهلبان، زهلبان، رهوان چون، فهرستن، بشکفتن

(المروق، الانسیاب، للحيه والنجم)

Riştin: Turiskîn, zelhan, zelyan, rewan çûn, ve-
restîn, bişkiftîn.

روشتن: روی بوی، کوب بوی، قالا بوی، بسهردا چوی، فهرستن،
بشکفتن

(السکوب، المصبوب، المسفوک، المراق)

Riştf: Rwîbûy, gurrûy, valabûy, biserdaçûy,
verestf, bişkiftf.

روشتن: رهوان چوی، بلهز چوی، زهلبای

(المارق، المنساب)

Riştf: Rewan çûy, bilezçûy, zelhay.

روشدن: خولهبرگرتن، مل پهحنی، بیهن راگرتن، بیهن کیشتان،
پیته چون

(الصبر، الدوام، المواظبه، المثابره، التحمل، الرغبة)

Riştf: Xwelber girtin, mil pehnf, bêhin ragirtin,
bêhin kêşan, pêveçûn.

روشدن: کیشتان: بیهن کیشتان، پیته چون، سهرچون، بیهن راگرتن

(المثابره، الدوامه، المواظبه، المصابره)

Riştf kêşan: Bêhin kêşan, pêveçûn, liserçûn, bê-
hin ragirtin.

رگه بقر، کرب، تنگزين

(الجرد، العناد، الغیظ)

Rik: Biviz, kerb, tingijîn.

رگه کز، هفت تمنکی

(الاصرار، الاحاح، العکس، الضديه)

Rik: Kiz, hev tengî.

رستگد وهریسک، شهلیتک

(الشباق، الطنب، الحبل)

Ristik: Werîsk, şelîtk.

رست گویز: قهلبن گویزی بی کسکی ز سهرقه، کغلوزانکی لوجکا
گویزا

(قشره الجوز الخضراء)

Ristgwîz: Qelpê gwîzê yê keskê ji serve, kevlo-
jankê loçka gwîza.

رستگن: خوین دهریونا دفتن

(الرعاف، التزیف من الانف)

Ristin: Xwîn derbûna difnê.

رستکا ستوی: گهردن، ستفانک

(النجد، القلاذه)

Ristka stwîy: Gerdenî, stivank.

رسوا: رویت، رويس، روال، شهلبای، لوج، حوچ، دمست قالا، بی
مال

(العرى، المجرى، المفلس)

Riswa: Rwîf, rwîs, riwal, şelhay, loç, hoç, dest
vala, bê mal.

رسوا بون: رویت بون، رويس بون، روال بون، شهلبان، لوج بون،
حوچ بون

(العرى، التجرد، الافلاس)

Riswabûn: Rwîtbûn, rwîsbûn, riwalbûn, şelhan,
loçbûn, hoçbûn.

رسوا بوی: رویت بوی، رويس بوی، شهلبای بوی

(المعرى، المتجرى، المفلس)

Riswabûy: Rwîtbûy, rwîsbûy, şelhaybûy.

رسوا تر: رویت تر، رويس تر، روال تر، حوچ تر، لوج تر

(الاعرى، الاجرد، الافلس)

Riswatir: Rwîttir, rwîstir, riwaltir, hoçtir, loçtir.

رسوا گرن: رویت گرن، رويس گرن، روال گرن، لوج گرن، حوچ
گرن، شهلاندن

(الاعراء، التعريه، التجريد)

Riswakirin: Rwîtkirin, rwîskirin, riwalkirin,
loçkirin, hoçkirin, şelandin.

رسوا کری: رویت کری، رويس کری، شهلاندی، روال کری

(المعرى، المجرى، المفلس)

Riswakirî: Rwîtkirî, rwîskirî, şelandî, riwalkirî.

روکمی: رکتی، خنزری، شەمبوز، سەر رەق
(الحدان، العاص، الجامع، المضرب)

Rikumî: Rikinî, xinzirî, şemboz, ser req.

روکماندین: رکتانند، شەمبوزکیر، خنزیراندین
(الحن، الاحران، الاجام، الاعصاء)

Rikumandin: Rikinandin, şembozkirin, xinzirandin.

روکماندی: رکتاندى، شەمبوزکری، خنزیراندی
(الحن، الجمع، المضرب)

Rikumandî: Rikinandî, şembozkirî, xinzirandî.

رک هایدان: ر حیل مایدان، بکەرب ناگەمکیر
(الایعار الشدید، العصبی)

Rikhaydan: Jihêl haydan, bikerb agehkirin.

ریم: خشت، شخت، زخت، دارخشت
(الرمح)

Rim: Xişt, şixt, zixt, darxişt.

ریمباز: رم هافیز
(الرمح)

Rimbaz: Rim havêj.

ریمبازی: رم هافیزی
(الراحه)

Rimbazî: Rim havêjî.

ریمیل: کاپله، تەیرمکتی و مکی کوتراپه بەلێ بێ مەزن تەر، توخمەکتی
کوتەرت مەزن
(الورشان، من صنف الحمام)

Rimêl: Gaple, teyrekê wêkî kotiraye belê yê mezin tire, tuxmekê kotirêt mezine.

رینگ، رینگ، رینگین: تپ تپ، تپین، رپ رپ، رپین
(الکده: صوت الحوافز: الدقیقه، صوت الاقدام)

Ringring = Ringên: Tiptip, tipên, riprip, ripên.

رە ، رەم: پیز پیزک، بوریکیکی زادی، لویلیکیکی خشارتی، ریشال
ماک
(الجزر، العرق، الرس)

Rih = Rihf: Pîz pîzk, borikêt zadî, lwîlwîkêt xarnê, rîşal mak.

ریمیت لەمش: لویلیکیکی خوینی، بوریکیکی خوینی
(الورد و الشراپین، العروق، الاعصاب)

Rihêt leşî: Lwîlwîkêt xwîné, borikêt xwîné.

رکی، ریکە: کەربین، تەنگزی
(الحدان، الحرد، الماح، المصر، الدعک، العنید)

Riko = Rikîn: Kerbîn, tingijî.

رکا بچوکی: تەنگزین
(اللاجاه، الدعک)

Rika biçwîkî: Tingijîn.

رکە: دژوار، هەشک، توند وەک بێژی ژێهەلی بەکتی رکه یانی
نەخوێشە

(الشديد من الصعده والانتحار)

Rik: Dijwar, hişk, tund wek bêjî: Jêjêl yekê rike, yanî nexweşe.

رک تێران: بەرێ خوەداننا چاف ژێ نوورگیگران، چافێ مانانی
(الرنو، الحمله، التفوس)

Rik nêrran: Berê xwedana çav jê newergêran, çavê manalê.

رکە: لەهاژێ بلند کرنا خانی، شەهەستۆین، ستۆین
(الفتح، الصقب، الرافعه، الدعامه، (جک السياره)

Rike: Lihazê bilind kirina xanî, şehrestwîn, stwîn.

رکە کوێ: بان راکرین بلهازه کرنا بانی یه، بێ خراب کرین
(رفع السقف بفتح ودعامة)

Rikekirin: Ban rakirin bi lihaze kirina banî ye, bê xirabkirin.

رککبە: جەبێ بێی لزیفێ دەواری
(الركاب)

Rikêb: Cihê pêyî lizîné dewarî.

رککبە: تەنگزین، روکومین، سەرکەچی، نازخرویانێ، ناززین،
خنزۆزین، شەمبوزی

(الحن، الجموح، العصان، التمرد، التعد، الاضراب)

Rikinîn: Tingijîn, rukumîn, serkeçî, azxiroyatî, azirîn, xinzirîn, şembozî.

رکتی: خنزری، روکومی، شەمبوز، سەرکەچ
(الحدان، الحرون، المصر)

Rikînî: Xinzirî, rukumî, şemboz, serkeç.

روکمی: رکتی، خنزۆزین، شەمبوزی، سەرکەشی
(الحن، الحرون، الجموح، العصيان، الاضراب)

Rikumîn: Rikinîn, xinzirîn, şembozî, serkeçî.

رها بمرستوی: رها تلی حەفکی
(الودج: اوداج)

Riha berstûy: Riha tilê hefê.

رها زەر: رها کبیایکی یه دەرمانه بو هنده نەساخیا، نو وکەن ناف
زادی و دخون
(الهره: نبات: یۆکل ویداوی بها)

Riha zer: Riha gîyakî ye dermane bo hinde naxîya, û diken nav zadî û dixon.

رها مێکویکێ: رها کبیایێ مێکویکێ یه نەکلێن و فەمخون
(عرق السوس)

Riha mêkwîkê: Riha gîyayê mêkwîkê ye dik-elînin û vedixon.

رها مەزێن: رها گەوزە، رها تەپین
(الهلوف)

Rih mezî: Rih gevoze, rih tepîn.

رها سەپ: کەزێ ستۆیرکا لەشی، رها دژمەیت بۆریکا خوینا پاژ
(الشریان، الوتین، الابهر)

Riha spî: Kezî stwîrka leşî, riha dijenît borîka xwîna paqij.

رها خوینا پیس: رها لەشی یا شین، بۆریکا خوینا پیس
(الورید)

Riha xwîna pîs: Riha leşî ya şîn, borîka xwîna pîs.

رها تەشتی: ماک، کاکلک، هێفین
(الحج)

Riha tîştî: Mak, kakilk, hêvên.

رها: کبیایەکی بێهێن خووش و بێهەنداره، کبیایەکی بۆداره، بو
خوشه
(الريحان)

Rihan: Gîyayekê bêhin xweş û bêhindare, gîyayekê bodare, bo xweşe.

رها کرێ: بێندکا کرێ
(جذر الفعل)

Riha kirê: Bindka kimê.

رها: کوشتن قوتای و قەلەندی، کوشتن هەنجنی درویندا قەلەندی
(الحم المثروم المقلی)

Rihik: Goştê qutay û qelandî, goştê hincinî di rwînî da qelandî.

رها، وهێن: موییت روی و نەرزێنکی
(اللحية، اللحى)

Rih = Rihdîn: Mwîyêt rwî û erzinkê.

رها هاتن: رها هەلان، موی کەش بونا جەجیلا
(الحموم: بدت لحية الغلام)

Rih hatin: Rihhildan, mwî kifş bûna cihêla.

رها تەیرک: رها زراف، روه بچویک
(الکوسج)

Rih tivîrk: Rih zirav, rih biçwîk.

رها، وهێن: ژین چۆن، هەرفتن، خشان، حویسین، تەحسین،
زەلھان، زێلھان
(اللحي)

Rihan = Rihîn: Jibin çûn, heriftin, xîşan, hulfîsîn, tehisîn, zelhan, zîlhan.

وها: جەمێ ژین چۆ، شاخا ژ جە خشان، هەرفته، زەلھای،
زێلھای
(اللحاء)

Rihêne: Cihê jibin çûy, axa ji cih xîşandî, herifte, zelhay, zîlhay.

وها: ژین بێن، هەرافتن، خشاندن، تەحساندن، حویساندن،
زێلاندن، زەلاندن
(التلجيف، اللجاف)

Rihandin: Jibin birin, heraftin, xîşandin, tehisandin, hwîlîsandin, zîlandin, zelandin.

وها: ژین بێ، هەرافتی، تەحساندی، خشاندی، حویساندی
(الجولف)

Rihandî: Jibin birî, heraftî, tehisandî, xîşandî, hwîlîsandî.

رها طێ: کەزێ ستۆیرکا ژ قۆلقولکا رانی هەتا گۆزەکتی، رها
ستۆیر ژ کماختی هەتا پیی
(عرق النساء: من الورک الى الکعب)

Riha tirê: Kezî stwîrka ji qulqulka ranî heta gozêkê, riha stwîr ji kimaxê heta pêy.

رها دلی: قۆلبا دلی
(الوتین)

Riha dilî: Qulpa dilî.

رپ: کویج، دنگر، نازار، رهنج، دمخسباتی
(التباریع، الشقة، العناء، الجهد، البؤس)

Rîp: Gwîc, dingiz, azar, renc, dexisyatî.

رپه بون: کویج بون، نازار بون، رهنج بون، دنگرین، دمخسی بون
(الابتئاس، الشقاوه، المعاناه)

Rîpebûn: Gwîcbûn, azarbûn, rencbûn, dingizîn, dexisîbûn.

رپه بوی: کویج بوی، دمخسی بوی، رهنج بوی، نازار بوی
(البرج، الشقی، المعانی، المجهود)

Rîpebûy: Gwîcbûy, dexisîbûy, rencbûy, azarbûy.

رپ تر: کویج تر، دنگر تر، نازار تر، رهنج تر، دمخسی تر
(الاشقی، الابأس، الاجهد)

Rîptîr: Gwîctîr, dingiztîr, azartîr, rencîr, dexisîtîr.

رپه کرن: کویج کرن، دنگر کرن، رهنج کرن، دمخسی کرن
(الاشقاء، الاعناء، الاجهاد، التبنیس)

Rîpekîrin: Gwîckîrin, dingizkîrin, rencîrin, dexisîkîrin.

رپه کری: دمخسی کری، کویج کری، نازار کری، رهنج کری
(المشقی، المجهود، المبأس)

Rîpekîrî: Dexisîkîrî, gwîckîrî, azarkîrî, rencîrî.

رپه یی: رپه یی: کویجی، دمخسی یی، نازاری، رهنجانی، دنگراتی
(البؤس، الشقاء، المعاناه، التعاسه)

Rîpeyî = Rîpatî: Gwîcî, dexisîyatî, azarî, rencatî, dingizatî.

رپت: کوی، پوسل، میراستویر، ریخ
(البراز، العنزه، الخراء، النجو)

Rît: Gwî, posil, mîza stwîr, rîx.

رپتن: کوی کرن، میرتن، ریخ کرن
(النفوط، التبرز، التخرء، قضاء الحاجه)

Rîtîn: Gwîkîrin, mîztîn, rîxkîrin.

رپ: نهغن، کوی، هری، هرییا ریخن، کویا بناف
(اللق، السواخ، الوحل)

Rîp: Teqin, kurr, herrî, herrîya rîxik, kurra biav.

رپچول: فقیقی کelandî ددوشافى دا، فقیقی بشرینیى دا کelandى
و لئناى

(الرب، مربى، الفاكه)

Rîpöl: Fêqîyê kelandî didoşavê da, fêqîyê dişîrîniyê da kelandî û lênay.

رھانی: توخمهکتى مژیریت باشه
(صنف من التین)

Rihanî: Tuxmekê hijîrêt başe.

روال: رویت، بهیار، ساده، رويس، خاس، حوچ، تیل، لوچ، تازی، کول
(المنحاء، الجرداء، القفر، العری)

Riwal: Rwit, beyar, sade, rwis, xas, hoç, fîl, loç, tazî, kol.

روالی: رویتاهی، رویتاتی، بهیاری، رويساتی، حوچی، تازیاتی، لوچیاتی، کولیاتی
(العراء، المنحاء، القفر، الجرداء، المرداء، المذح)

Riwalî: Rwîtahî, rwîtatî, beyarî, rwisatî, hoçî, tazyatî, loçyatî, kolyatî.

روال بون: رویت بون، رويس بون، لوچ بون، کول بون
(التعری، التجرد، التقفر، التمدح)

Riwalbûn: Rwîtbûn, rwisbûn, loçbûn, kolbûn.

روال بوی: رویت بوی، رويس بوی، لوچ بوی، حوچ بوی، کول بوی
(المقفر، الجرد، المنحى)

Riwalbûy: Rwîtbûy, rwisbûy, loçbûy, hoçbûy, kolbûy.

روال تر: رویت تر، رويس تر، حوچ تر، لوچ تر، کول تر، تازی تر، بهیار تر، ساده تر
(الامذح، الاقفر، الاعری، الاجرد)

Riwalîr: Rwîtir, rwîstîr, hoçîr, loçîr, koltîr, tazîtir, beyartîr, sadetîr.

روال کرن: رویت کرن، رويس کرن، لوچ کرن، حوچ کرن، کول کرن، بهیار کرن، تازی کرن
(التمذیح، التجريد، الاقفار، التعریه، الاعراء)

Riwalkîrin: Rwîtkîrin, rwisîkirin, loçkîrin, hoçkîrin, kolkîrin, beyarkîrin, tazîkîrin.

روال کری: رویت کری، رويس کری، حوچ کری، لوچ کری، تازی کری
(الجرد، المعری، المنحى، المقفر)

Riwalkîrî: Rwîtkîrî, rwisîkîrî, hoçkîrî, loçkîrî, tazîkîrî.

روالی: روایاتی، رویتاتی، رویتاهی، رويساتی، رويسی، حوچیاتی، لوچی

(المذح، المعری، القفر، الجرد المرد)

Riwalî = Riwalıyatî: Rwîtî, rwîtatî, rwîtahî, rwisatî, rwisî, hoçyatî, loçî.

روټ: **روټی:** نغږین، نغږیان، توت کړن، روی پمشی
(اللعنه)

Rut = Rutî: Nifrîn, neviyan, tutkirin, rwî reşî.

روټدی: مل بعضی، خوه‌لېه‌رکرتن، بېهن راگرتن، لسه چوڼ
(الغابره، العزم، الصبر، الاحتمال، المواظبه، المداومه)

Rujdî: Mil pehnî, xwelbergirtin, bêhin ragirtin, liserçûn.

روټدی کیشان: بېهن راگرتن، لسه‌مان، پېقه‌مان
(المصابره، المواظبه، المأبره)

Rujdî kêşan: Bêhin ragirtin, liserman, pêveman.

روگومې: خنزړین، شمېوزی، نه‌رنین
(الحرن، الجموح، العصیاب، المشاکسه، التمرد، العناد)

Rukmîn: Xinzirîn, şembozî, erinî.

روگومې: خنزړی، شمېوز، نه‌رنی
(الحردان، الحرین، الجامع، المشاکس، التمرد، العاصی)

Rukumî: Xinzirî, şemboz, erinî.

روگومانډن: خنزړاندن، شمېوزکړن، نه‌رناندن
(الحران، التحرین، الإجماع، الأعصاء، التعتد)

Rukumandin: Xinzirandin, şembozkirin, erinandin.

روگومانډی: خنزړاندی، شمېوزکړی، نه‌رناندی
(المحرن، المعتد، المشکس)

Rukumandî: Xinzirandî, şembozkirî, erinandî.

روگمانډی: راکیشکانډی، بېرنگانډی، هف تنگی، کرانکړی
(المکابره، المعانده، الجماعه، المشاکسه)

Rukumanê: Rakêşkanê, berdinganê, hev tengî, kirankirkî.

روم: خشت، سخت، زخت، چیخن، باسکټی سر چیخن
(الرمح)

Rum: Xişt, şixt, zixt, çixin, baskê ser çixin.

رومباز: خشت هافیز
(الرماح)

Rumbaz: Xişt havêj.

رومبازی: خشت هافیزی
(الرماحه)

Rumbazî: Xişt havêjî.

رويسه تر: نه‌ر تر، شهرت، شېمیا‌تر، نا‌فی تر، نماندی تر
(الاروی، الارطب)

Rubsetir: Tertir, şihtir, şemîyatir, avitir, nimandî.

رويسه کړن: نه‌رکړن، شېکړن، شېمیا‌کړن، نماندن
(سقى الارض للفلاحه)

Rubsekirin: Terkirin, şihkirin, şemîyakirin, nimandin.

رويسه‌کړی: نه‌رکړی، شېکړی، شېمیا‌کړی، نماندی
(المسقى، المرطب)

Rubsekirî: Terkirî, şihkirî, şemîyakirî, nimandî.

رويسی: نه‌ربوی، شه‌بوی، شېمیا‌بوی، نه‌مای
(الغزى، المرطب، الروى)

Rubisî: Terbûy, şihbûy, şemîyabûy, nimhay.

رويساندن: نه‌رکړن، شېکړن، شېمیا‌کړن، نماندن
(الاسقاء للحراثه)

Rubisandin: Terkirin, şihkirin, şemîyakirin, nimandin.

رويساندی: نه‌رکړی، شېکړی، شېمیا‌کړی، نماندی
(المسقى للفلاحه)

Rubisandî: Terkirî, şihkirî, şemîyakirî, nimandî.

رويسن: نه‌ربون، شه‌بون، شېمیا‌بون، نه‌مان
(الارتواء، الترطب، التثرى)

Rubisîn: Terbûn, şihbûn, şemîyabûn, nimhan.

روپن: کرمتلی رهیت شینکانی
(الحقل، اليف العشبى)

Rupin: Gumtilê, rihêt şînkatî.

روپي روپي، روپین: تپ تپ، نه‌پین
(الدفقة، صوت الاقدام، الكففة، صوت الجوافر، الشذب، القضب)

Ruprup = Rupên: Teptep, tepên.

روپاندن: کو‌روپه‌کړن، داروین، که‌زاختن، داتراشین
(الشذب، القضب)

Rupandin: Kuropekirin, darwîn, kezaxtin, datiraşîn.

روپاندی: کو‌روپه‌کړی، داروی، که‌زاتی، داتراشی
(الشذب، القضب)

Rupandî: Kuropekirî, darwî, kezaxtî, datiraşî.

روھال بوی: رویت بوی، لوچ بوی، حوچ بوی، تازی بوی، بهیار بوی، ساده بوی، کول بوی، رويس بوی
(المجرد، المقفر، المعری)

Ruwalbûy: Rwtûbûy, loçbûy, hoçbûy, tazîbûy, beyarbûy, sadebûy, kolbûy, rwîsbûy.

روھال تر: رویت تر، رويس تر، لوچ تر، حوچ تر، تازی تر، بهیار تر، ساده تر، کول تر
(الامذح، الاقفر، الاعری)

Ruwaltr: Rwtîtr, rwîstîr, loçtir, hoçtir, tazîtr, beyartir, sadetir, koltir.

روھال کرن: رویت کرن، رويس کرن، لوچ کرن، حوچ کرن، تازی کرن، بهیار کرن، کول کرن، ساده کرن
(التعریه، التجريد، الاقفر)

Ruwalkirin: Rwtîkirin, rwîskirin, loçkirin, hoçkirin, tazîkirin, beyarkirin, kolkirin, sadekirin.

روھال کری: رویت کری، رويس کری، لوچ کری، حوچ کری، بهیار کری، ساده کری، کول کری
(المقفر، المجرد، المعری)

Ruwalkîrî: Rwtîkîrî, rwîskîrî, loçkîrî, hoçkîrî, beyarkîrî, sadekîrî, kolkîrî.

روھالی، روھالیاتی: رويسی، رویتی، رویتاهی، رویتای، رويسیاتی، لوچی، حوچی
(المذح، الجرد، القفر، العراء)

Ruwalî = Ruwalıyati: Rwisî, rwîti, rwîtahî, rwîtiyati, rwîsiyati, loçi, hoçi.

روی: نالویش، رمخی، دیمی، رمخی سروچا
(الخذ)

Rwî: Alwîş, rexê dêmî, rexê serûçava.

روی: دیم
(الوجه)

Rwî: Dêm.

روی: تل، تهنشت، تاق، تنج، بهر
(الصفحة، السطح)

Rwî: Til, tenîşt, taq, tenc, ber.

روی: رویت، قعد، ماقویل، بریز
(الوجه، النيل، الشرف)

Rwî: Rwîmet, qedir, maqwîl, birêz.

روھن: دزی تیرین، وک تافتی، شلیز
(السانل، المانع)

Ruhin: Dîjî tîrîyê, wek avê, şîlêz.

روھن: گمش، برسکی، تیسسی
(النیر، الحمی، المنیر)

Ruhin: Geş, biriskî, teyisî.

روھن: دیبار
(الشفاف، الواضح)

Ruhin: dîyar.

روھن بون: گمش بون، شلیز بون، کفش بون، برسکین
(التنور، التمیم، التشف، التوضیح)

Ruhin bûn: Geşbûn, şîlêzbûn, kîfîşbûn, biriskîn.

روھن بوی: گمش بوی، شلیز بوی، کفش بوی
(المنور، المیم، المشف، الموض، المانع)

Ruhin bûy: Geşbûy, şîlêzbûy, kîfîşbûy.

روھن تر: گمش تر، برسکی تر، تیسسوک تر، شلیز تر
(الانور، الامیم، الاشف، الاوض، الامیم)

Ruhin tir: Geştir, biriskîtr, teysokîtr, şîlêzîtr.

روھن کرن: گمش کرن، تیساندن، برسکاندن، شلیزکرن
(التنوير، التوضيح، التشفيف، الاشفاق، التميم)

Ruhinkirin: Geşkirin, teysandin, biriskandin, şîlêzkirin.

روھن کری: گمش کری، تیساندی، برسکاندی، شلیزکری
(المنور، الموض، المشف، المیم)

Ruhinkîrî: Geşkîrî, teysandî, biriskandî, şîlêzkîrî.

روھنی، روھنیاتی: گمش، گمشاتین، گمشینی، برسکاتی، شلیزیاتی
(النور، الشفافی، الوضوح، المیوه، السیوله)

Ruhnî = Ruhnıyati: Geşî, geşatîn, geşînî, biriskatî, şîlêziyati.

روھال: رویت، رويس، حوچ، لوچ، تازی، بهیار، ساده، کول
(النجاة، المصراد، الاجرد، الامرء، العاری، القفر)

Ruwal: Rwit, rwîs, hoç, loç, tazî, beyar, sade, kol.

روھال بون: رویت بون، لوچ بون، حوچ بون، تازی بون، بهیار بون، ساده بون، کول بون، رويس بون
(التجريد، التنفر، التعری)

Ruwalbûn: Rwtûbûn, loçbûn, hoçbûn, tazîbûn, beyarbûn, sadebûn, kolbûn, rwîsbûn.

- رویت بون:** رویت بون، رويس بون، نواره بون، دمست فالأ بون
(المزج، التجرد، التعرية، الانفلاس)
Rwítbún: Rwítbún, rwísbún, cwarebún, dest vala bún.
رویت بوی: لوچ بوی، تازی بوی، رويس بوی، دمست فالأ بوی
(المجرد، المعری، المقفر)
Rwítbûy: Loçbûy, tazibûy, rwísbûy, dest vala bûy.
رویت تو: رويس تو، رووال تو، تازی تو، دمست فالأ تو، لوچ تو، بهار تو، کول تو، نواره تو
(الاجرد، الاعری، الاقفر، الافلس)
Rwítir: Rwístir, ruwalkir, tazítir, destvalatir, loçtir, beyartir, koltir, cwaretir.
رویت کرن: رويس کرن، رووال کرن، تازی کرن، لوچ کرن، حوچ کرن، بهار کرن، قهروين، دمست فالأ کرن
(الاعراء، التعرية، التجريد، الانقار)
Rwítkirin: Rwiskirin, ruwalkirin, tazíkirin, loçkirin, hoçkirin, beyarkirin, verwîn, dest valakirin.
رویت کری: رويس کری، رووال کری، قهروی، بهار کری، تازی کری، لوچ کری، کول کری
(المعری، المقفر، المجرّد)
Rwítkirî: Rwískirî, ruwalkirî, verwî, beyarkirî, tazíkîrî, loçkirî, kolkirî.
رویتى، رویتاهی: رويسى، لوچى، بهیاری، تازیاتی، حوچى، دمست فالأى، قهرویاتى
(المزج، العراء، الجرد، الانفلاس)
Rwít = Rwítahî: Rwísî, loçî, beyarî, tazyatî, hoçî, dest valayî, verwíyatî.
رویتک: توخمهکتى گهنمى په گولیا وی یا بڼ داسی به
(السلط، شعیر لا قشر له)
Rwítik: Tuxmekê genmîye gulya wî ya bê dasîye.
رویتو: رويسو، بڼ مال، دمست فالأ
(الغريان، الجريد، المفلس)
Rwító: Rwisó, bê mal, dest vala.
رویتله: کولان قوت، بڼ کس، کولانى، شمش تيله، کتومر، ساعیل
(الصلوک)
Rwítele: Kolan qut, bê kes, kolanî, şes tile, ketwer, sa'êl.

- رویتار:** چم، جووا، بوش، کهراف
(النهر، الجعفر، الجدول)
Rwíbar: Çem, cowa boş, kerav.
رویتار: رنگ و روی، سر و سیماء
(السیماء، المظهر)
Rwíbar: Reng û rwî, ser û síma.
روی باری: پیش کتن، بهرامبر بون
(المواجهه، المقابله)
Rwíbarî: Pêşketin, beramberbûn.
روی باری: تخیلتهکتى هزیرایه
(صنف من التین)
Rwíbarî: Texlîstekê hijîraye.
روی بری: بهرامبرى، قپیش نیک کتن
(وجها لوجه)
Rwíbirwî: Beramberî, vipêş êk ketin.
روی بریواتی: پیش نیک کتنى، بهرامبر نیک بون
(المواجهه، المقابله)
Rwíbirwíyatî: Pêş êk ketinî, beramber êk bûn.
روی پو: روئی پو، لاین کاغذی، برقی بلگی
(الصفحة، الصحيفة)
Rwíper: Rwíyê perî, layê kaxezê, berê belgî.
روی پهر: راستا دهریایی، روی ناف
(سطح البحر)
Rwíbehir: Rasta deryayî, rwíav.
روی پیقان: بان پیقان نردی، نرد پیقان
(المسح السطحي للأرض)
Rwípîvan: Benpîvana erdî, erd pîvan.
روی پیق: نندازیاری پیقانی
(المساح)
Rwípîv: Endazyarê pîvanê.
رویت: رووال، رويس، لوچ، حوچ، تازی، بهار، ساده، کول
(العاری، المنحاء، الاجرد، الامس، الامر)
Rwít: Ruwal, rwís, loç, hoç, tazî, beyar, sade, kol.
رویت: دمست خالی، بڼ مال، نواره، دمست فالأ
(المفلس)
Rwít: Dest xalî, bê mal, cware, dest vala.

رويدانک: نانتي رويي وي هيک تيداي، مايي درويي نانتي ددمن دهمي پاتنتي

(طلاء وجه الخبز بالبيض ونحوه)

Rwîdank: Nanê rwîyê wî hêk têday, mayê dirwîyê nanê diden demê patinê.

روي نوشهک: سهرنامليک، رويي نفينا

(وجه الطرح، غلافه)

Rwîdoşek: Şermahlîk, rwîyê nivîna.

روي رمش: شههمزار، گونهکار، کارکني کر، سويچالوي

(الذهب، الخزى، الشنيج، الوقح)

Rwîrîş: Şehmîzar, gunehekar, karkinî ker, swîçelo.

روي رهشي: شههمزاري، گونهکاري، کارکني، سويچالوي

(الذهب، الخزى، الشناعه، الوقاحه)

Rwîrîşî: Şehmîzarî, gunchekarî, karkinî, swîçeloyî.

رويي: کيرها بيرا، کيرها، کفر، کز

(الخرث، الطحلب)

Rwîz: Gîrha bera, gîrhe, kevîz, kez.

رويي: رويت، شلهاي، تازي، فەروي، حوج، لوج، رووال، دەرقالا، کول

(العاری، المشلوح، المجرى)

Rwîs: Rwît, şelhay, tazî, verwî, hoç, loç, ruwal, dervala, kol.

رويي: رويت، رويت بون، رووال بون، شلهاي، حوج بون، لوج بون، دەرقالا بون، کول بون

(التعريه، التشلج، التجرد)

Rwîsbûn: Rwîtbûn, ruwalbûn, şelhan, hoçbûn, loçbûn, dervalebûn, kolbûn.

رويي: رويت بون، شلهاي، حوج بون، لوج بون، دەرقالا بون، کول بون

(المعري، المشلوح، المجرى)

Rwîsbûy: Rwîtbûy, ruwalbûy, şelhay, hoçbûy, loçbûy, dervalebûy, kolbûy.

رويي: رويت بون، شلهاي، حوج بون، لوج بون، دەرقالا بون، کول بون

(المعري، المشلوح، المجرى)

Rwîsbûy: Rwîtbûy, ruwalbûy, şelhay, hoçbûy, loçbûy, dervalebûy, kolbûy.

رويي: رويت تر، تازي تر، شلهاي تر، رووال تر، حوج تر، لوج تر، کول تر، دەرقالا تر

(الاعري، الاشلاج، الاجرد)

Rwîstir: Rwîttir, tazîtir, şelhaytir, ruwaltir, hoçtir, loçtir, koltir, dervaltir.

رويکا زکی: بنی زکی، پشنا مویت مرار، پشنا رفا

(الهلبي، الخلة)

Rwîtkâ zikî: Binê zikî, pişta mwît mirar, pişta rêva.

روي ترش: نعيم نهخوش، مرهول، بوغومي

(الاجهم، العبوس)

Rwîttîr: Ne'îm nexweş, mirewil, buxumî.

روي توشي: نعيم ترشي، مرهولي، بوغومين

(الاجهم، العبوس)

Rwîttîrî: Ne'îm tîrîş, mirewilî, buxumî.

روي تەگ: شهرمين

(الجبول)

Rwîtenik: Şermîn.

روي تەکی: شهرم

(الحيا، الخجل)

Rwîtenikî: Şerim.

روي تەمل: روی گەموره، ناف چاف گری

(الكالج، الغاطب)

Rwîtehil: Rwî gemore, nav çav girê.

روي تەملی: ناف چاف گرتياني، روی گەمورەیی

(الکالج، العبوس، القطوب)

Rwîtehilî: Nav çav girtîyatî, rwî gemoreyî.

روييگانن: دادرانن، تازي گرن، گوران، تيفلانن

(الخدش، السلخ)

Rwîşîkandin: Dadirrandin, tazîkirin, guran, tîvilandin.

روييگاندي: دادراندي، تازي گري، گوراي، تيفلاندي

(الخدوش، المسلوخ)

Rwîşîkandî: Dadirrandî, tazîkirî, guray, tîvilandî.

روييدان: دياربون، ناشکرايون، کفش بون، پيشاندان

(الظاهرة، التظاهر، البد)

Rwîdan: Dîyarbûn, aşkirabûn, kifîşbûn, pêşandan.

روييدان: بيته پي گرن، ماقويل گرن، ريز گرتن، برئي خودان

(الاعتام، الالتفات، الملاطفه، الاعتبار)

Rwîdan: Pwîte pêkirin, maqwîlîkirin, rêzgirtin, berêxwedan.

روييداي: دياربوي، ناشکراوي، پويته پي گري، ريز گرتي

(الظاهرة، المكشوف، المظهر، البداوه)

Rwîday: Dîyarbûy, aşkirabûy, pwîtepêkirî, rêzgirtî.

روی سپی تر: خوه هل گوهازتی تر، خوه پسناندی تر
(الاعفف، الانزه)

Rwispitir: Xwehelguhaztîr, xwe pesinandîr.

روی سپی کرن: خوه فدان، خوه دویرکرن، خوه پسناندن
(التعفف، التنزه)

Rwispikirin: Xwe vedan, xwe dwîrkin, xwe pesinandin.

روی سپی کری: خوه هل گوهازتی کری، خوه پسناندی
(المعفف، المنزه)

Rwispikîrî: Xwe helguhaztîkîrî, xwe pesinandî.

روی سپیاتی: خوه هل گوهازتی، خوه پسناندی
(العفف، الزاهه، العفاف)

Rwispîyatî: Xwe helguhaztînî, xwe pesinandî.

رویشان: روچکان، گوران، تازی بون، تیقلین، دادران
(الشدح، الخدش، السلخ)

Rwîşan: Rwîçikan, guran, tazîbûn, tîvilîn, dadîr-ran.

رویشان: تیقلی، تازی بوی، روچکاندی، دادرهای
(المشدوخ، الخوش، المسلوخ)

Rwîşay: Tîvilî, tazîbûy, rwîçikandî, dadîrrhay.

رویشانن: تیقلاندن، روچکاندن، تازی کرن، گوران، دادراندن
(التشدیخ، التخدیش، التسلیخ)

Rwîşandin: Tîvilandî, rwîçikandin, tazîkirin, guran, dadîrrandin.

رویشانن: تیقلاندی، روچکاندی، تازی کری، گورای، دادراندی
(المشدخ، المخدش، المسلخ)

Rwîşandî: Tîvilandî, rwîçikandî, tazîkîrî, guray, dadîrandî.

روشال: رهکیت زراف
(الجنور الشعریه، الالیاف)

Rwîşal: Rîhkêt zirav.

روشالوک: ریشیک، دمزیلوک
(المنکول، الرشام)

Rwîşalok: Rîşîk, dezîlok.

روی شین: روی کش، خومشتقی
(البشوش، المحبوب)

Rwîşîrîn: Rwîgeş, xwestîvî.

رویس کرن: رویت کرن، رووال کرن، تازی کرن، شهلاندی، حوچ کرن، لوچ کرن، دهرقلا کرن، کول کرن
(الاعراء، التشلیح، التجرید)

Rwîskirin: Rwîtkirin, ruwalkirin, tazîkirin, şelandî, hoçkirin, loçkirin, dervalakirin, kolkirin.

رویس کری: رویت کری، لوچ کری، تازی کری، شهلاندی، حوچ کری، کول کری، دهرقلا کری
(المعری، المشلح، المجرّد)

Rwîskîrî: Rwîtkîrî, loçkîrî, tazîkîrî, şelandî, hoçkîrî, kolkîrî, dervalakîrî.

رویس، رویساتی: رویتاتی، رویتاهی، تازیاتی، لوچیاتی، حوچیاتی، دهرقلائی، شهلانی
(العراء، الشلح، الجرداء، المجلس، المساء)

Rwîşî = Rwîşatî: Rwîtatî, rwîtahî, tazîyatî, loçîyatî, hoçîyatî, dervalayî, şelhay.

روی ستور: بئ شرم
(الصلف، الماجن، الماجع، المنذخ)

Rwîştwrî: Bê şrim.

روی ستوری: بئ شرمی
(الصلافه، الصفافه، المجون، المجرع، النذخ)

Rwîştwrî: Bê şermî.

روی سار: جقیل، بئ روی
(المستخف، التافه)

Rwîsar: Çivêl, bê rwî.

روی ساری: جقیلی، بئ رویاتی
(الاستخفاف، التفاهه)

Rwîsarî: Çivêlî, bê rwîyatî.

روی سپی: پاقر، سربیلند، خوه هل گوهازتی
(المعفف، المنزه)

Rwîspî: Paqîj, serbilind, xwehelguhaztî.

روی سپی بون: خوه هل گوهازتی، پاقر بون، خوه پسناندن
(التعفف، التنزه)

Rwîspîbûn: Xwehelguhaztînî, paqîjbûn, xwe pesinandin.

روی سپی بوی: خوه هل گوهازتی، خوه پسنانی
(المعفف، المنزه)

Rwîspîbûy: Xwehelguhaztî, xwe pesinî.

روی کری: کراس کری، تی و مرکری، کفلوژانک کری
(الفراس المفل)

Rwîkîrî: Kiraskîrî, tê werkîrî, kevlojanîkîrî.

روی ئورد کری: راست کری، دشت کری، تیل کری، چول کری
(الضمض، الهمد جنى الارض)

Rwîrdîkîrî: Rastkîrî, deştîkîrî, tîlkîrî, çolkîrî.

روی ئورد کری: راست کری، دشت کری، تیل کری، چول کری
(الضمض)

Rwîrdîkîrî: Rastkîrî, deştîkîrî, tîlkîrî, çolkîrî.

روی ئوردی: تاق
(التنف، بین اعلی الجدار واسفله)

Rwîyê dîwarî: Taq.

روی: کز، دوهن
(السمن، الدهن)

Rwîn: Kiz, duhin.

روی داخ کری: کز شاراندن، دوهن فەلاندن
(السلا، الدهن المقلی)

Rwîndaxkîrî: Kizşarandin, duhinvelandin.

رویشتن: چامیرک فەدان، نهژتی
(الجلوس، القعود)

Rwîniştin: Çamêrk vedan, nihijtin.

رویشتی: چامیرک فەدای، نهژتی
(الجالس، القاعد)

Rwînişt: Çamêrk veday, nihijî.

رویئاس: گیایەکن رنگا پی دکن، دەرمانە بو هەندەک کولێبا وەک
باخوینی و پەرچفەتنی
(نبات عشبی، پتدای بی)

Rwînas: Gîyayekê renga pê diken, dermane bo
hindek kulîya wek baxwînê û perçiftînê.

روی: چەم، رەبار، کەرناف
(النهر، الجدول، الجعفر)

Rû: Çem, rwîbar, kerav.

روی: دیم، بەر
(الوجه)

Rû: Dêm, ber.

روی: تاق، روی بەر، بەر، بەریر
(الصفحة، السطح)

Rû: Taq, rwîper, ber, berper.

روی شرونی: روی گەشی، خومشتقیاتی
(البشاش، الحبيب)

Rwîşîrî: Rwîgeşî, xwestîvyatî.

روی: دورندەکنی کەوشی یە وەکی صەبی یی پارمەزە
(التغلب)

Rwîvî: Durindekê kwîvîye wekî sey yê paremeze.

روی: هەناق
(القتب، المعی، المصران)

Rwîvîk: Hinav.

روی: هەناق، هەناقێت زراف
(الامعاء، الدقیقه)

Rwîvîka zirav: Hinavêt zirav.

روی: هەناق، هەناقێت ستور
(الامعاء، الغلیظه)

Rwîvîka stwîr: Hinavêt stwîr.

روی: کەرە، زەبلوق، شیلانک
(المصران، الامور، الزائده، الودیه)

Rwîvîka kore: Zebloq, şêlavk.

روی: کەرە، پەچاننا وەرسنی پەچوێک بونی، نافک، بێرن، نافک
بەینا نوێ زای
(قص جبل الغداء للمولود)

Rwîvîk birrîn: Piçandina werîsê biçwîk bûnê,
navik birrîn, navik birrîna nwîzay.

روی: کیش: روی گەش، بێدارەک، پەرلاق، ژێهاتی
(الجباز، المزین، البدیع)

Rwîkêş: Rwîgeş, bitidarek, perlaq, jêhatî.

روی: کیش: پەرلاق، روی گەشی، ژێهاتی
(الجباز، البداعه، التزیین، التزیوق)

Rwîkêşî: Perlaqî, rwîgeşî, jêhatin.

روی: کیش کری: ژێهاتی کری، پەرلاق کری، روی گەش کری
(التمويه، التزیین، التمویه)

Rwîkêşkirin: Jêhatîkirin, perlaqîkirin, rwîgeşkirin.

روی: کیش کری: ژێهاتی کری، پەرلاق کری، روی گەش کری
(الموه، المزین)

Rwîkêşkirî: Jêhatîkirî, perlaqîkirî, rwîgeşkirî.

روی: کراس کری، کەفلوژانک کری، بەرکرن، تێوەر کون
(التوجيه، التغليف للفراس)

Rwîkîrî: Kiraskîrî, kevlojanîkîrî, berkîrî,
têwerkîrî.

رودخ بمر: بهرئ گیرهئ. پوره بهر
(الکدان، الکدان)

Rûxber: Berê gîrhê, pore ber.

رودان: دبیار بون، کفش بون
(الظاهر)

Rûdan: Dîyarbûn, kifîşbûn.

رودان: پوینه پی کرن، ریز کرتن، فەر کرتن، ماقویل کرن
(الاعتصام، الملاطفه)

Rûdan: Pwîte pêkirin, rêzgirtin, qedirgirtin, maqwîlkin.

رودانک: هیک تیدانا نانێ وختێ پاتنێ، تێ دانک
(طلاء الخبز بالبیش وغيره)

Rûdank: Hêk têdana nanî wextê patinê, tê danik.

رۆژ: دژی شەقی، سپێدێ هەتا تازی گەورکێ ژ رۆژ هەلاتنێ هەتا
رۆژ نافابونێ
(النهار، اليوم)

Roj: Dijî şevê, şpêdê heta tarî gewirkê jî roj he-
latinê heta roj avabûnê.

رۆژ: ئاغتاپ
(الشمس)

Roj: Avtab.

رۆژ ئاڤا: تازی گەورک، جەئێ رۆژ بەرزەمیونێ، جەئێ رۆژ داکەتنێ
(الغروب، المغرب)

Roava: Tarîgewirk, cihê roj berzebûnê, cihê roj
daketinê.

رۆژ ئاڤا بون: رۆژ یەنی بون
(الغروب)

Rojavabûn: Roj penî bûn.

رۆژا گەورن: رۆژا زاندار، رۆژا ژفانێ، رۆژا دویمایکێ، رۆژا
رابونێ ژ مرنێ
(اليوم المعلوم، اليوم الموعود، يوم القيامة)

Rojagoyînê: Roja zandar, roja jivanê, roja
dwimahîkê, roja rabûnê jî mimê.

رۆژگرتی: رەمەزان، رەمانا فەلا
(يوم الصوم عند النصارى)

Roj girtî: Remezan, remana Fela.

رودت پوخته: کەتور، دەمقە، کەرچوفە
(الاحمق، الجلف)

Rûtrûte: Ketwer, deqdeqe, kerçove.

رودت پوخته: کەر چوفەیی، کەتورە، دەمقەییاتی
(الحمق، الجلف)

Rûtrûteyf: Kerçoveyî, ketwerî, deqdeqîyatî.

رودتک شەلێ فرۆتە
(السروال)

Rûtik: Şelê firfote.

رودیکانن: تازی کرن، تیقلانن، دابرانن، گوران
(التشدید، التخبیش، السلیخ)

Rûçikandin: Tazîkirin, îvilandin, dadirrandin, guran.

رودیکاندی: تازی کری، تیقلاندی، دابراندی، گورای
(المشдох، المخبوش، المسلوخ)

Rûçikandî: Tazîkirî, îvilandî, dadirrandî, guray.

رودخ: هەوس، سەفک، سەست، خاف، خەمخوڕە
(الرخو)

Rûx: Hews, sivik, sist, xav, ximxorre.

رودخ بون: هەوس بون، سەست بون، خەمخوڕە بون، خاف بون
(التراخی)

Rûxbûn: Hewsûn, sistûn, ximxorrebûn, xavbûn.

رودخ بوی: هەوس بوی، سەست بوی، خەمخوڕە بوی، خاف بوی
(الراخی)

Rûxbûy: Hewsûy, sistûy, ximxorrebûy, xavbûy.

رودخ تر: هەوس تر، سەست تر، خەمخوڕە تر، خاف تر
(الارخی)

Rûxtîr: Hewstîr, sistîr, ximxorretîr, xavtîr.

رودخ کرێ: هەوس کرێ، سەست کرێ، خەمخوڕە کرێ، خاف کرێ
(الارحاء)

Rûxkirin: Hewskirin, sistkirin, ximxorrekirin, xavkirin.

رودخ کری: هەوس کری، سەست کری، خەمخوڕە کری، خاف کری
(المرخی)

Rûxkirî: Hewskirî, sistkirî, ximxorrekirî, xavkirî.

رودخی: پوختای، سەستی، هەوسی، خەمخوڕەیی، خافی، خافیاتی
(الرخاء)

Rûxî = Rûxatî: Sistî, hewsî, ximxorreyî, xavî, xavîyatî.

رۆڤان کرښ: شلښ کرښ، تهمسانډن، برسکانډن، برقانډن
(التنوير، الاضاء، التميميع)

Ronkirin: Şilêzkirin, teyisandin, biriskandin, birqandin.

رۆڤان کرښ: شلښ کرښ، تهمسانډن، برسکانډن، برقانډن، گمښ کرښ
(المنور، الميع، المسيل)

Ronkirî: Şilêzkirî, teyisandî, biriskandî, birqandî, geşkirî.

رۆڤانی: روهڼایتي: شلښی، برسکاتی، تهیسی، برقی، گمښی، گمښی

(النور، الضياء، السیوله، الميوعة)

Ronî = Ronfayati: Şilêzî, biriskatî, teyisînî, biriçînî, geşfayî, geşî.

رۆڤاهي: تاف، هتاف، برسکاتی، تهیسی، تهیسی
Ronahî: Tav, hetav, biriskatî, teyisînî.

(الوضوح، النور، الضوء، الضياء)

رۆڤهني: شلښی، گمښی، برسکښی، برقی، تهیسی
(الضياء، السیوله، الميوعة، الوضوح)

Rohnî: Şilêzî, geşî, biriskînî, biriçînî, teyisînî.

رۆڤهڼ بون: شلښ بون، گمښ بون، برسکښ، تهیسی، برقی
(التنوير، التنوير، التميميع، التيسيل)

Rohinbûn: Şilêzbûn, geşbûn, biriskîn, teyisîn, biriçîn.

رۆڤهڼ بون: شلښ بون، گمښ بون، برسکښ، تهیسی، برقی
(المضي، المنور، المانع، المسائل)

Rohinbûy: Şilêzbûy, geşbûy, biriskî, teyisî, biriçî.

رۆڤهڼ تړ: شلښ تړ، گمښ تړ، برسکښ، تهیسی، برقی تړ
(الاضواء، الانور، الاميع، الاسيل)

Rohintir: Şilêztir, geştir, biriskîtir, teyistîr, biriçîtir.

رۆڤهڼ کرښ: شلښ کرښ، گمښ کرښ، برسکانډن، تهمسانډن، برقانډن
(التنوير، التنوير، التميميع، التيسيل)

Rohinkirin: Şilêzkirin, geşkirin, biriskandin, teyisandin, birqandin.

رۆڤهڼ کرښ: شلښ کرښ، گمښ کرښ، برسکانډن، تهمسانډن، برقانډن
(المنور، الموضوح، الميع، المسيل)

Rohinkirî: Şilêzkirî, geşkirî, biriskandî, teyisandî, biriqandî.

رۆڤه لات: چوڼی رۆڤ لى سر دکښت
(الشرق، المشرق)

Rojbelat: Cihê roj lê ser dikevît.

رۆڤه لات: رۆڤ سر کتڼ
(الشرق)

Rojhelatin: Roj ser ketin.

رۆڤه دان: تاف دان، هتاف دان
(التشريق)

Rojdan: Tavdan, hetavdan.

رۆڤه: نهخارن، رۆڤ کرښ
(الصوم)

Rojî: Nexarin, rojgirtî.

رۆڤه خاڼ: زاد خاڼ، ومهزان خاڼ، رۆڤی نهگرتڼ
(الانطار)

Rojtxarin: Zadxarin, remezanxarin, rojî negirtin.

رۆڤه: مزڼ رۆڤ، ههرو، ههروى
(الاجرة اليومية، اليومى)

Rojane: Mizê rojê, herro, herroyî.

رۆڤه: فهرميسک، هيستر، تافا چافا
(الدمع)

Rondik: Fermêsk, hêstir, ava çava.

رۆڤه: گمښ، برسکښ، تهیسی، برقی
(المضي، المنور)

Ron: Biriskî, teyisî, biriçî.

رۆڤه: شلښ، فردی فردی، دڤی تیرین
(المانع، المسائل)

Ron: Şilêz, virdîvirdî, diçî tîrîyê.

رۆڤه بون: شلښ بون، فردی فردی بون، گمښ بون، برسکښ
(التنوير، التنوير، التميميع)

Ronbûn: Şilêzbûn, virdîvirdîbûn, geşbûn, biriskîn.

رۆڤه بون: شلښ بون، برسکښ بون، تهیسی بون، برقی بون
(المضي، المنير، المانع)

Ronbûy: Şilêzbûy, biriskîbûy, teyisîbûy, biriçîbûy.

رۆڤه تړ: شلښ تړ، برسکښ تړ، تهیسی تړ، برقی تړ، گمښ تړ
(الانور، الاضاء، الاميع، الاسيل)

Rontir: Şilêztir, biriskîtir, teyistîr, biriçîtir, geştir.

روهنیاتی: شلجیاتی، شلجری، گمش، گمشییاتی، برسکینی، تهیسینی

(الوضوح، النورانیة، السیولة، المیوعة)

Rohinîyatî: Şilêzîyatî, şilêzî, geşî, geşîyatî, biriskînî, teyisînî.

روهنیکه هیتیر، فەرمەسک، ئاڤا چاڤا
(الدمع)

Rohindik: Hêstir, fermêsik, ava çava.

روناهی فەدان: برسین، برسکین، تهیسین
(الاشعاع)

Ronahî vedan: Birisîn, biriskîn, teyisîn.

زاد: خارن. ناه

(الطعام، الاكل، الزاد)

Zad: Xarin, Ah.

زاد خارن: ناه خارن

(التاكل، التزود، الطعام)

Zadxarin: Ah xarin.

زاد خوهر: خوهر

(الاكل، الاكل)

Zadxwer: Xwera.

زادئ تازئ: زادئ بهمين

(الوضيمه)

Zadëtaziyê: Zadê bchyê.

زادئ جقاتئ: داوئ نئبئ

(الوليمه)

Zadëcivatê: Dawet nebî.

زاد لينان: خارن چيكرن، خارن ليناندن

(الطهر، الطبخ، الطهي)

Zadlënan: Xarin çêkirin, Xarin lënanandin.

زاد ليناندن: خارن چيكرن، خارن لينان

(التطبخ، الطهي)

Zadlënanandin: Xarin çêkirin, Xarin lënan.

زاد دان: خارن دان

(الاطعام)

Zad dan: Xarin dan.

زار: زمان، نزمان

(اللغه، اللسان، اللهجه)

Zar: Ziman, Ezman.

زار: زار كوتن، زئ كوتن، كوتن فهگيرانا و نئكي

(عن قول، عن لسان)

Zar: Jizar gotin, Jê gotin, Gotin vegêran ji êkî.

زار: موهركا مهلافيتنتئ، تولهكرن

(الزرد)

Zar: Mohirka helavêtinê, Tewle kirin.

زاربين: دھق بين

(الغمامه، الكمامه)

Zarbên: Dev bën.

ز

Z

زا: ما، نرئ، هرئ، دا

(اداء تنبيه في اول الكلام معنى الا)

Za: Ma, Erê, Herê, Da.

زاج: توخمهكئ گلي به دهرمانه بو خوئين راوستانا دفتئ ناخهكئ

رهنكا پئ دكئ

(الزاج: من الاملاح التي يداوى بها)

Zac: Tuxmekê gilîye dermane bo xwîn rawestana difnê, Axeke renga pê diken.

زاج: زهفر، رموش، وهرار، شهنكه، زيخي

(النشاط، الحيوية، الطاقة، الاقتدار)

Zax: Zever, Reweş, Werar, Şengeh, Zixî.

زاج دار: زهفر دار، رموشدار، پئ چيبي، شيباي

(النشاط، المقندر)

Zaxdar: Zeverdar, Reweşdar, Pêçêbûy, Şiyay.

زاج دارئ: زهفردارئ، وهرارئ، زيخاتئ، رموشئ، شهنكهئ،

شيبانئ

(النشاط، الحيوية، الطاقة، القدره)

Zaxdarî: Zeverdarî, Werarî, Zixatî, Reweşî, Şengehî, Şiyani.

زافا: نوى ژن نىناى، ژن نىن
(العريس)

Zava: Nwîjin înay, Jin îñ.

زافا: مېرئى كچى، مېرئى خويشكى
(الصهر، الختن، زوج البيت)

Zava: Mêrê kiçê, Mêrê xwîşkê.

زافا: مېرئى خويشكى
(السلف، زوج اخت المرأة)

Zava: Mêrê xwîşkê.

زاک: کاخ
(الميدان، الساحة)

Zak: Kax.

زاک: کەر، چەرځ
(الوقت، الزمن، الدور، النوبة)

Zak: Gerr, Çerx.

زاک: شيرئى زانى
(اللبا الضمخ، حلب الرضاعة)

Zak: Şîrê zanê.

زالم: ستمکار، بېداد، دل ستور
(الماز، الجبار، الظالم)

Zalim: Sitemkar, Bêdad, Dil stwîr.

زال: ستمکار، سرداگر
(السيطر، الغالب، المستولى، المحتل)

Zal: Serketî, Serdagir.

زالي، زالياتي: سرداگرتن، سرداچون، فەگرتن
(السيطر، الاستيلاء، الاحتلال)

Zali = Zalyatî: Serdagirtin, Serdaçûn, Vegirtin.

زاما: پويك درهان، رتلويون
(الفتق، مرض)

Zama: Rwîtik dirrhan, Ritlobûn.

زان: بون، دهربون، بچويك بون، تيزك بون
(الولادة)

Zan: Bûn, derbûn, Biçwîkbûn, Têjîkbûn.

زان: دهربون، پەقان، بشكفتن، بلقدان
(البجس، النبع، النبعان)

Zan: Derbûn, Peqan, Bişkftin, Bilqdan.

زار مەفە: زارگوئن، ناخفتن گوهازتنا ژ کەسەکی
(المعتن، الرواية عن)

Zardev: Zargotin, Axiftin guhaztina ji kesekî.

زاري زاي: لاف، هيفي کرن
(الالتماس، الترجي، الاعتذار)

Zarraz: Lav lav, Hîvî kirin.

زاري زاي، زاريقن: قار قار، قارين، كال كال، كالين، بيگار، قير قير،
قيرين، قير قير، قيرين
(الضوضاء، الضجيج، الصخب، الجلبه)

Zarraz = Zarên: Qar qar, Qarên, Gal gal, Galên,
Bêgar, Qêrr qêrr, Qêrrîn, Qîj qîj, Qîjên.

زارگو: ناخفتن گوهيز ژ کەسەکی
(الشاهد، الراوي)

Zargo: Axiftin guhêz ji kesekî

زارگوئن: ناخفتن فەگرتنا ژ کەسەکی
(الشهادة، الرواية)

Zargotin: Axiftin vegêrrana ji kesekî.

زار کتیب: فەرھنگ
(القاموس)

Zarkitêb: Ferheng.

زاري: قيرى، قارى، قيرى، بيگار، حەوارى
(الصراخ)

Zarî: Qîrî, Qarî, Qîjî, bigar, Hewarî.

زارفەگرتن، زاري گرتن: وەكى کرن، چاف لىن کرن، پيڤه جون
(التمثيل، التقليد، التمسى، التشبه، الاقتداء)

Zarvekirin = Zarîkirin: Wekî kirin, Çav lê kirin,
Pêve çûn.

زاري گەر: چاف لىن گەر، پيڤه چوى
(المقلد، الممثل، المقتدى، التماسى)

Zarîker: Çav lê ker, Pêve çûy.

زاري: بچويك، مەندال، گەوگەوگ، سافا، پس، تيزك
(الصبي، الطفل)

Zarro: Biçwîk, Mendal, Gewgewk, Sava, Pis,
Têjik.

زاروگى، زاروگياتى: بچويكاتى، مەندالى، گەوگەوگياتى، سافاگى
(الطفولة، الصبي)

Zarroki = Zarrokiyatî: Biçwîkatî, Mendalî, Gew-
gewkiyatî, Savakî.

زەبەر دەستی: شول ژبەر چو، دەست هەلی، شییان
(العنن، القدره، الامکان)

Zeber destî: Şol jiberçûn, Dest helî, Şîyan.

زەبەر دار: شییانی، تێ هەلی، دەست هەل
(العنن، القدير، الامکان)

Zeber dar: Şîyanî, Têheyî, Desthel.

زەبلوق: روویکا ستویر
(المعى الغلیظه)

Zebloq: Rwîvîka stwîr.

زەریق کورە: یاریکە بجوێک دکن، توێز کەندالی
(لعبه، الرمی العشوائی، الخرب العشوائی)

Zerbê kore: Yaryeke biçwîk diken, Topiz kendalî.

زەبەش: شوێنی
(الشمزى، الرقى)

Zebeş: Şûtî.

زەبەن: بەلنگاز، ژار
(الفقىر، المسکین)

Zebûn: Belengaz, Jar.

زەپ زەپ: زەمگزمە، کەلەخ مەزن، کاروخە، باقورە
(الضمخ الجبه، المربوع)

Zepzepe: Zegzege, Kelex mezin, Karoxe, Baqore.

زەپ زەپەیی: زەمگزمەیی، کاروخەیی، کەلەخ مەزنی، باقورەیی
(ضخامه الجسم)

Zepzepeyî: Zegzegeyî, Karoxeyî, Kelex Mezinî, Baqoreyî.

زەحف: مەشە، پێ، کەلە، کەلەک
(المندوحه، الغزیر، الوفیر، الکثیر)

Zehif: Mişe, Pîr, Gele, Gelek.

زەحف بۆن: مەشە بۆن، پێ بۆن، کەلە بۆن، کەلەک بۆن
(التوفیر، التکثیر، الفزاره)

Zehifbûn: Mişebûn, Pîrbûn, Gelebbûn, Gelekbûn.

زەحف بۆی: مەشە بۆی، پێ بۆی، کەلە بۆی، کەلەک بۆی
(التوفیر، الغزیر، الکثیر، المتوفر)

Zehifbûy: Mişebûy, Pîrbûy, Gelebbûy, Gelekbûy.

زەحف تێ: مەشە تێ، پێ تێ، کەلە تێ، کەلەک تێ
(الافیر، الاغزیر، الاکثیر)

Zehiftîr: Mişetîr, Pîrtîr, Geletîr, Gelektîr.

زای: بۆی، دەربۆی، بەلقدای
(اللود، النایع)

Zay: Bûy, Derbûy, Bilqday.

زایەن: بۆین، بۆن
(الیلاد)

Zayîn: Bûyîn, Bûn.

زانیە: هە بۆن، تێ گەشتن، نییاسین، سەر راگەشتن
(العلم، الفهم، المعرفة، الفقه، الوعى، العرفان)

Zayîn: Hîbûn, Têgihiştin, Nîyasîn, Serragiheştin.

زان: تێ گەشتی، هە بۆی، سەر راگەشتی، ناسیار
(العالَم، الفقیه، العارن، الواعى، الفاهم)

Zana: Tê gihiştî, Hîbûy, Serragihiştî, Nasyar.

زان خاز: هە خاز، ناس خاز
(طالب العلم، الباحث)

Zanxaz: Hîxaz, Nas xaz.

زانێ تێ: فەتێ، فەکول زانێ، زانێ فەکول
(الباحث العلمی)

Zanîn nêrr: Venêrr, Vekol zanîn, Zanîn vekol.

زان گێ: سەر راگەشتی، هیکار، زانا
(العلامه)

Zan gêrr: Serragihiştî, Hikar, Zana.

زانێ تێزان: زانێ فەکولان، زانێ سەحکون
(البحث العلمی)

Zanîn nêrran: Zanîn vekolan, Zanîn sehkirin.

زان گێ: خەرگە زان
(الجمع العلمی)

Zanko: Xirgeh zan.

زەبانە: لویلی، بلویک، بوریک، باسک
(الفلتر، الانویپ)

Zebane: Lwîlî, Bilwîlk, Borîk, Basîk.

زەبەر: زەفر، وەرار، رەوش، شەنگە، شییای
(القوه، القدره)

Zeber: Ziver, Werar, Roweş, Şengeh, Şîyan.

زەبەر دەست: شول ژبەر چۆ، دەست هەل، شییای
(العنن، المتکمن، القدير)

Zeber dest: Şol jiber çûy, Dest hel, Şîyay.

زهری، زهریاتی، رنگ زهریاتی، باف زهری
(الصفرة، الصغار)

Zerî = Zeryatî: Reng zeryatî, Bav zerî.

زهرک: نساخیه که رنگی مروفی زهر دبیت
(الیرقان مرض)

Zerik: Nesaxîyeke rengê mirovî zer dibît.

زهرک: کبیایه که بیهنداره لزیوانا شین دبیت و مکی تهلی تو ز
کیرکولایه
(نبات معطر)

Zerik: Giyayekê bêhindare li zozana şîn dibît
wekî tehlî toz û kerkolayê.

زهرک: زهرکا میکن
(مع البیض)

Zerik: Zerka hêkê.

زهرک: توخمه که تریه
(النار، العنب الاصفر)

Zerik: Tuxmekê tîrîye.

زهری: خاتون، خانم
(الصنماء، السیده)

Zerî: Xatwîn, Xanim.

زهرینگ: دلف پینگ
(الحشاک، الشیام، الکمامه، القناع، الفمامه)

Zerbênk: Dev bênk.

زهر دله: مژ مژه
(المشمش)

Zerdel: Mij mije.

زهر داف: ناغا زراقی به
(الصغراء، افراز المراره)

Zerdav: Ava ziravîye.

زهرکی: رنگ زهر، زنجیر، رنگ پیچی
(الشاحب، المصفر اللون، الشاحب اللون)

Zerkî: Reng zer, Zinêr, Reng pêtfî.

زهرکیاتی: زنجیری، رنگ زهریون، رنگ پوتیبون
(التشوب، الاصفرار)

Zerkiyatî: Zinêrî, Reng zerbûn, Reng potîbûn.

زهر پوش: کسمی، قاییش
(البارجه، السفینه)

Zerepwîş: Gemî, Qayîx.

زحیف کرن: مشه کرن، پر کرن، کله کرن، کلهک کرن
(التوفیر، الاكثر، الاغزار)

Zehîfkirin: Mişekirin, Pîrkirin, Gelekîrin, Gelekkirin.

زحیف کری: مشه کری، پر کری، کله کری، کلهک کری
(الموفر، المكثر، الموزر)

Zehîfkirî: Mişekirî, Pîrkirî, Gelekirî, Gelekkirî.

زحیفی، زحیفییاتی: مشعی، مشعیاتی، پری، پریاتی، کلهبی،
کلهکی، کلهیاتی، کلهک یاتی
(الوفرة، الغزارة، الكثيره)

Zehîfî = Zehîfyatî: Mişeyî, Mişeyatî, Pîrî, Pîr-
ryatî, Geleyî, Gelekî, Geleyatî, Gelekyatî.

زحیف: معزین، گر
(الغخم، الضخم، الكبير)

Zexim: Mezin, Gir.

زخمی، زخمییاتی: معزینی، معزینیاتی، گریاتی، گری
(الغامة، الضغامة، الكبير)

Zexmî = Zexmîyatî: Mezinî, Mezinyatî, Giryatî,
Girî.

زهر: رنگی زهر، باداری
(الصغار، الاصفر)

Zer: Rengê zer, Badarî.

زهریون: بالتهبون، گهشتن، رنگ زهریون
(الاصفرار، الاصناف للزرع، موسم الحصاد)

Zerbûn: Baletebûn, Gihîştin, Reng zerbûn.

زهریوی: بالتهبوی، گهشتی، رنگ زهریوی
(المصفر)

Zerbûy: Baletebûy, Gihîştî, Reng zerbûy.

زهر تو: بالته تر، گهشتی تر، رنگ زهرتر
(الاشد صفرة)

Zertir: Baletetir, Gihîştîtir, Rengzertir.

زهر کون: بالتهکون، کهاندن، رنگ زهرکون
(التصغير، الاصفار)

Zerkirin: Baletekirin, Gihandin, Rengzerkirin.

زهر کوی: بالتهکوی، کهاندی، رنگ زهر کوی
(المصفر)

Zerkirî: Baletekirî, Gihandî, Rengzerkirî.

زطل: هف نير، هف تنك، هف بهر، هغري
(الند، القرين، النظير)

Zevîl: Hevnîr, Hevteng, Hevber, Hevrê.

زهمي: پويج، مزخي، بهلاج، بهلاج
(الغالف، البادر، المبد)

Zeê: Pwîç, Mizxî, Pelaç, Pelaçe.

زهمي بون: پويج بون، مزخين، بهلاج بون، بهلاج بون
(الغلف، البدد، البذر)

Zeêbûn: Pwîçbûn, Mezixîn, Pelaçbûn, Pelaçebûn.

زهمي بوي: پويج بوي، مزختي، بهلاج بوي، بهلاج بوي
(الغلف، البدد، البذور)

Zeêbûy: Pwîçbûy, Mezixîy, Pelaçbûy, Pelaçebûy.

زهمي تو: پويج تو، مزخي تو، بهلاج تو، بهلاج تو
(الغلف، البذر، الابدد)

Zeêtir: Pwîçtir, Mezixîtir, Pelaçtir, Pelaçetir.

زهمي كرين: پويج كرين، بهلاج كرين، مزاختن
(الغلف، التبذير، التبديد)

Zeêkirin: Pwîçkirin, Pelaçekirin, Mezaxtin.

زهمي كري: پويج كري، بهلاج كري، مزاختي
(الغلف، المبد، المبذر)

Zeêkirî: Pwîçkirî, Pelaçekirî, Mezaxtî.

زهمياتي: پويجياتي، مزخيتي، بهلاجي
(الغلف، البدد، التبذير، الاسراف)

Ze'lyatî: pwîçyati, mezixîti, pelaçeyi.

زهمي: قهلي، لك
(المغشوش، المزيف، الشائب، العيب)

Zexl: qelp, leke.

زهمي: لهكبي، قهليبي
(الشوب، الغش، الزيف)

Zexî: lekeyî, qelpînî.

زهريق: تاف، هتاف، روناقي، تيروزك
(الشعاع، حرمة الضوء، نور الشمس)

Zereq: tav, hetav, ronahî, tirojk.

زهقن: خارنا بكوتك، بيس خارن، كوتك خارن
(سو، الاكل)

Zeqinîn: xarna bikutek, pîs xarin, kutek xarin.

زهزوي: توخمهكي چويچكايه
(الزوزد، عصفور)

Zerzwîrî: Tuxmekê çwîçkaye.

زهزواد: بهنجار، كييايت خارني دگل زادي
(الغضراوات، البقول)

Zerzewad: Pencar, Gîyayêt xamê digel zadî.

زهزونا داني: نيف كلاندي
(السلت، للحبوب وغيرها)

Zerkîma danî: Nîv kelandin.

زهزول: رشك، كالك، شكال، پتلاف
(المداس، الحذاء)

Zergol: Reşik, Kalik, Şekal, Pêlav.

زهزوله: توخمهكي چويچكايه يي رنگ زهر و رمشه
(الصفارية، عصفور)

Zerwêle: Tuxmekê çwîçkaye yê reng zer û reş.

زهزلي: ومرار، رموش، شنگه، شيبان، چاره، زيخي
(الوسم، الطاقة، الكفو، القدره)

Zever: Werar, Reweş, Şengeh, Şîyan, Çare, Zîxî.

زهزوار: يي چيوي، زيخ، دهست مال، ژهرچوي
(الوسيع، الكفو، القدير، المتكن)

Zevedar: Pê çêbûy, Zîx, Desthel, Jiberçûy.

زهزوي: ومرار، رموش، شنگه، شيباني
(الوساع، الكفاء، القدره، الطاقة)

Zeverî: Werarî, Reweşî, Şengehî, Şîyanî.

زهزلي: لات، قسيل
(الحقل، البستان)

Zevî: Lat, Qesil.

زهزلي: تويكن تشتي ترشه ومكي سماق، قمشا ترشي
(الزبد يعلو الطبخ الحامض، الزبد يعلو القدر)

Zever: Twîkê tiştê tîrşc wekî simaqê, Qeşava tîrşî.

زهزليا بهمار: بريزه
(الخم)

Zevya beyar: Pirêze.

زهزلك: باسكن دهستي، قم فرك
(السنط، العضد، المعصم)

Zevlek: Baskê destî, Rirr virrk.

زەلامى: زەلامىياتى: مېرىنى، مېرانى
(الرجوله، المړه)

Zelamî = Zelamyatî: Mêrînî, Mêranî.

زەلھان: زەلھان: تەحسین، ھولیسین، خشان
(الزینح، الزوغان)

Zelhan = Zelyan: Tehisîn, Hulisîn, Xişan.

زەلھای: زەلھای: تەحسێ، ھولیسێ، خشانێ
(الزینح، الزالق، الزال)

Zelhay = Zelyay: Tehisî, Hulisî, Xişay.

زەلھن: زەلھن: تەحساندن، ھولیساندن، خشاندن
(التزینح، الاغرا، الازلال)

Zelandin: Tehisandin, Hulisandin, Xişandin.

زەلھندى: زەلھندى: ھولیساندی، خشاندى
(الزینح، المزلل، المفرى)

Zelandî: Tehisandî, Hulisandî, Xişandî.

زەھان: کاف، دهم، چەرخ
(الزمن، الوقت، الحین)

Zeman: Gav, Dem, Çerx.

زەھنگ: زەھنگ، قەرقەك، باسكێ دەستى
(الزند، الساعد)

Zendik: Zevlek, Virr virrk, Baskê destî.

زەھنگ: قورمى دارا زراف، قورمى زراف یێ کەفەك
(ساق الشجرة الشابه)

Zendik: Qurmê dara zirav, Qurmê zirav yê kefek.

زەھبەلە: ھەنەفێ، وەربادوک، گەرینوگ
(ماسوره الماء، الحنفیه)

Zenbele: Heneffî, Werbadok, Gerînok.

زەھبەلە: بادەکا سەمەتێ
(بنودل الساعه)

Zenbele: Badeka se'etê.

زەھبەلەك: سەلەك، خلیفەكا کبیای
(الفقه، الميضانه)

Zenbwîlk: Selik, Xilêfka gişay.

زەھمەھور: چالا کویر
(اللهب، الشجنه، القعر، الهنبور، الکرکوره)

Zendehor: Çala kwîr.

زەمکە: زەم زەپە، کاروخە، باقورە
(قوى البنیه، ضخام الجث)

Zegzege: zepzepe, karoxe, baqorre.

زەمکەمبى: زەم زەپەمبى، کاروخەمبى، باقورەمبى
(قوة البنیه، ضخامه الجسم)

Zegzegeyf: zepzepeyî, karoxeyî, baqorreîyî.

زەلالە: روھن، خورێ، تەنک، دبیار
(الشفاف، الرائق، الصائق، الواضح)

Zelal: rohin, xorri, tenik, dîyar.

زەلال بوێ: روھن بوێ، خورێ بوێ، دبیار بوێ
(التشف، الصفاء، التوضیح)

Zelalbûn: Rohinbûn, Xorîbûn, Dîyarbûn.

زەلال بوێ: روھن بوێ، خورێ بوێ، دبیار بوێ
(التشف، الموضح، المصفی)

Zelalbûy: Rohinbûy, Xorîbûy, Dîyarbûy.

زەلال تر: روھن تر، خورێ تر، دبیار تر
(الاشف، الاصفى، الاوضح)

Zelaltir: Rohintir, Xorîtir, Dîyartir.

زەلال کرێ: روھن کرێ، خورێ کرێ، دبیار کرێ
(التشف، التصفيه، الاصفاء، التوضیح، الابانه)

Zelalkirin: Rohinkirin, Xorîkîrin, Dîyarkirin.

زەلال کرێ: روھن کرێ، خورێ کرێ، دبیار کرێ
(المشف، المصفى، الموضح)

Zelalkirî: Rohinkirî, Xorîkirî, Dîyarkirî.

زەلالى: زەلالىياتى: روھنى، روھنىياتى، خورىياتى، دبیاریاتى
(الشفاقيه، الصفاء، الوضوح)

Zelalf=Zelalyatî: rohnî, rohnîyatî, xoryatî, dîyaryatî.

زەلام: مێر
(المراء، الرجل، الراشد)

Zelam: Mêr.

زەلام باش: مێر باش، کەلەخ مەزەن
(الرجل القوى)

Zelam baş: Mêrbaş, Kelex mezin.

زەلام باشى: مێر باشى، کەلەخ باشى
(قوة البنیه، کمال الرجل)

Zelam başî: Mêrbaşî, Kelex başî.

زنگل قوتان: زنگل لیدان، زنگل ژاندن، زو زوک لیدان
(قرع الناقوس، بق الجرس)

Zengil qutan: Zengil lêdan, Zengil jandin, Zir-zirrik lêdan.

زهري كرن: چاف لئ كرن
(الوامة، التقليد، الاقتداء، التأسى، التشبه، التمثيل)

Zehrîkirin: Çav lê kirin.

زهري كرن: چاف لئ كرن
(المقلد، الممثل، المقتدى)

Zehrîker: Çav lê ker.

زهممت: دنگز، نازار، رپ، رنج
(المشفة، العناء، الصعوبة)

Zehmet: Dingiz, azar, rîp, renc.

زهممت دان: دنگزدان، رهنجدان، نپشاندن
(الاشقاء، التعذيب، الإهلام)

Zehmetdan: Dingizdan, rencdan, êşandin.

زهممت دپن: دنگزكيشان، رپ كيشان، رنج بن
(الشقوة، المعاناة، العذاب)

Zehmet dîtin: Dingizkêşan, rîpkêşan, rencbirin.

زهممت كيش: دنگزكيش، رنجبر، نيشاي
(الشقى، المعانى، المعذب)

Zehmet kêş: Dingizkêş, Rencber, Êşay.

زهيتوين: توخمهكئ دار خولپانه فيقى ددمت، دوهنى ژئ دكيشن
(الزيتون)

Zeytwin: Tuxmekê dar xulpane fêqî didet, Dohnî jê dikêşin.

زهيت: شيليا دارئ زهيتوينئ، روئين زهيتوينئ
(زيت الزيتون)

Zeyt: Şilîya darê zeytwinê, Rwinê zeytwinê.

زهيل: دهرتختستن، توت كرن، دوير كرن
(العزل، الفصل، الطرد من الوظيفة)

Zeyl: Derêxistin, Tutkirin, Dwîrkirin.

زف: جهئ زانئ، جهئ هلافتنا نافي، جهئ پيقنا نافي، كانئ
(النبعان، النبع، البينوع)

Zê: Cihê zanê, Cihê helavêtina avê, Cihê peqîna avê, Kanî.

زنگين: همي، مالدار، كخدودا
(الغنى، الثرى)

Zengin: Heyî, Maldar, Kedxuda.

زنگين بون: همي بون، كخدودابون
(الاغتنا، الثراء)

Zengînbûn: Heyîbûn, Kedxudabûn.

زنگين بوى: همي بوى، كخدودابوى
(الغنى، الثرى)

Zengînbûy: Heyîbûy, Kedxudabûy.

زنگين تو: همي تو، مالدارتو، كخدوداتو
(الاغنى، الثرى)

Zengîntir: Heyîtir, Maldartir, Kedxudatir.

زنگين كرن: همي كرن، كخدوداكرن، مالدار كرن
(الاثراء، الانعام)

Zengînkirin: Heyîkirin, Kedxudakirin, Maldarkirin.

زنگين كرى: همي كرى، كخدوداكرى، مالدار كرى
(الثرى، الغنى)

Zengînkirî: Heyîkirî, Kedxudakirî, Maldarkirî.

زنگينى، زنگينياتى: همياتى، كخدودايى، مالدارياتى
(الثروة، الفنى)

Zengîni = Zengînyatî: Heyîatî, Kedxudayî, Maldaryatî.

زنگل: ناسنهكئ ناف چاله دلكهكئ پيقه ههلاويستى به دهژين
دمك ژئ دهيت بو هابدان و ناكههدارين، زېزوك، زو زوك
(الناقوس، الجرس)

Zengil: Asinekê nav çale dilkekê pêve helawistî ye dihejinin deng jê dihêt bo haydan û agehdariyê, Zirzirok, Zirzirk.

زنگيلوك: چيكيت خولافئ لسه بيلگيت دار و گيباي
(الذئ: قطرات الندى على العشب والنبات)

Zengilok: Çipkêt xunavê liser belgêt dar û Giyyayî

زنگيلوك توخمهكئ كوليكايه
(صنف من الزهار)

Zengilok: Tuxmekê kulilkeye.

زنگيلوك: توخمهكئ چوپكيت بجويكن دسهرسور و نهخشانيه
(صنف من العصافير)

Zengilok: Tuxmekê çwîçkêt bçwîkin disersor û nexşandîne.

زڼځمکي: هوستاييا زڼځي
(الصباغة)

Zêringîrî: Hostayiya zêrî.

زڼوړطاف: قهلاويز، جهن چاقداريڼ
(الوقب، المرصد، المربأ، برج المراقبة)

Zêreva: Qelawîz, Cihê çavdariyê.

زڼوړطاف: چاقدار
(المراقب، الراصد، الرقيب)

Zêrevan: Çavdar.

زڼوړطاف: چاقداري، نيزان، لبر راوستان
(المراقب، الرصد، الرقابه)

Zêrevanî: Çavdarî, Nêran, Liber rawestan.

زڼځي: زڼځوړمکي بجويکه وکي کرمکي يي بدمست و يي په دناځي
دا دږيت
(العلق، الدعوص، البلط)

Zêrî: Zinêwrekê wekî kirmekî yê bîdest û pêye
di avêda dijît.

زڼوړسعر: دراف، باج، خويک، سيباوري
(الجزية، القديه)

Zêneser: Dirav, Bac, Xwîk, Siyawirî.

زڼوړطاف: کڼ، چاقداري کڼ، پارازتن
(الهيمنه، المحافظه)

Zêrevanîkirin: Çavdarîkirin, Paraztin.

زڼوړاندڼ: بارڼي خودانا بدوځي چافي
(اللمحظ، الملاحظه)

Zêrandin: Berêxwedana bi dwîvê çavî.

زڼوړاندڼ: بارڼي خودايي، چاقدتر
(الملاحظ، المحافظ)

Zêrandî: Berê xwedayê, Çavdêr.

زڼلف: حيوان کهکښ شتي کرمایه يي پر دست و يي په يي بينڼ
نه خوښ و ژه مرداره
(الضمجه، خاتم سليمان، حشره کريهه الرائحه تلمع)

Zêv: Hêwanekê şitî kirmaye yê pirr dest û pê ye
bêhin nexweş û jehirdare.

زڼوړنځک: کرمکي زراف و دږيت، پر دست و يي په يي رنگ زهره
(ام سبعة وسبعين)

Zêvzêvk: Kirmkekê zirav û dirêje, Pir dest û
pêye yê reng zere.

زڼځمکي: زمخفي، مشعي، پري
(الفضل، الفائض، النيف، الوفير)

Zêdehî: Zehfî, Mişeyî, Pirî.

زڼځمک: پتر لويوځ چون، ژبوړ نيخستن
(الاشتطاط في الامور)

Zêdekel: Piûr li dwîvçûn, Jibûrr êxistin.

زڼځمکي: ژبوړ نيخستن، ژ قامي دهرنيخستن
(الافراط، الغلو، الغلاء، المخالاه)

Zêdekelî: Jibûrr êxistinî, Ji qamê derêxistinî.

زڼځمکي: ژ خوړ زڼځي
(الفضول، التطفل)

Zêdekarî: Ji xwe zêdeyî.

زڼځمک: ژ خوړ زڼځه
(الفضولي، المتطفل)

Zêdekar: Ji xwe zêde.

زڼځمک: سربارک، نه خاصه
(العلايه)

Zêdebar: Serbark, Nexasime.

زڼځه گوڼ: فر کيلان، يي مه لاندڼ
(المبالغه)

Zêdegotin: Firr kêlan, Pê helandin.

زڼځمک: کور چون
(الانراق)

Zêdekirin: Kwîr çûn.

زڼځمکالانځ: خوړ هافين، ياريا خوړ هافينتن
(القفز الطويل)

Zêdegavanê: xwe havêtin, yarya xwe havêtinê.

زڼځ: نامهکي پر بهايه
(الذهب)

Zêrr: Ahekê pir bihaye.

زڼځڼ: زڼځکڼي
(الذهبي)

Zêrrîn: Zêrrkirî.

زڼځنگ: هوستايي چيکرنا چهکيت زڼځي
(الصانخ)

Zêringir: Hostayê çêkima çekêt zêrrî.

زټلاک: زبل، قرېژ، زبلې نهای و ناف مه لگر، پین
(السماد، الزبل)

Zêlak: Zibil, Qirrêj, Ziblê nimhay û av helgir, Pîn.

زټمار: پین کوتنا مری، سرتلیک، کری و شینی، هوو بو
(الندب، المنحب، النوح، الرثاء)

Zêmar: Pê gotina mirî, Sirêlik, Gîrî û şînî, Horr
horr.

زټمار بوو: کری و شینی بوو، نهار بوو، قووی بوو
(المنحب، النواج)

Zêmarbûn: Gîrî û şînî bûn, Niharbûn, Qorrîbûn.

زټمار بوو: کری و شینی بوو، نهار بوو، قووی بوو
(المرثی، المناج)

Zêmarboy: Gîrî û şînî bûy, Nihar bûy, Qorrîbûy.

زټمار تو: کری و شینی تو، نهار تو، قووی تو
(المرثی، الانحب، الانحب)

Zêmartir: Gîrî û şîntir, Nihartir, Qorrîtir.

زټمار کرن: شینی و کری کرن، نهار کرن، قووی کرن
(المنحب، الارثاء)

Zêmarkirin: Şînî û girîkirin, Niharkirin, Qorrîkirin.

زټمار کری: شینی و کری کری، نهار کری، قووی کری
(المنحب، المنحب)

Zêmarkirî: Şînî û girî kirî, Niharkirî, Qorrîkirî.

زټمارى: شینی، هووی، قووی، سرتلیکی، پین کوتنا
(المرثیة)

Zêmarî: Şînî, Horrî, Qorrî, Sirêlikî, Pê gotinî.

زټندى: ساخ
(الحى، الاحياء)

Zîndî: Sax.

زټندى سخر: ساخى سهرکتى
(الاحياء الراقيه)

Zêndîser: Saxî serketî.

زټندىکار: ساخى کار
(الاعمال الحيويه)

Zêndekar: Saxî kar.

زټندىياتى: ساخياتى، ساخينى
(الحياه)

Zêndîyatî: Saxyatî, Saxînî.

زټندويه: تشمتى ساخ، حيوان، كيياندار
(الحيوانات، الكائنات الحيه)

Zêndîwer: Tiştê sax, Hêwan, Gîfyandar.

زټندان: حيوان، ساخياتى، ساخينى
(الحيوان)

Zêndan: Hêwan, Saxyatî, Saxînî.

زټندى: ساخ
(الحى)

Zêndî: Sax.

زټندى زان: زانايى زټندىياتى، زانايى ساخينى
(عالم الاحياء)

Zêndîzan: Zanayê zêndîyatîyê, Zanyayê saxînîyê.

زټندان: برىخ خوهدان، نيزان، رينان، سهكرون
(النظر، البحث، الفقد)

Zêndan: Berê xwedan, Nêran, Rênan, Schkirin.

زټلاک: زبلې شلېز، پينې ته
(السماد، الزبل)

Zêlak: Ziblê şilêz, Pînê terr.

زټياره: شولې پټكه
(العمل الضمى، العمل الجماعى، العمل التعاونى)

Zibare: Şolê pêkve.

زبل: زټلاک، قرېژ، پین، بوسل، کهرسل
(السماد)

Zibil: Zêlak, Qirrêj, Pîn, Posil, Kersil.

زبل بوو: زټلاک بوو، قرېژ بوو
(التسمد)

Zibilbûn: Zêlakbûn, Qirrêjbûn.

زبل بوو: زټلاک بوو، قرېژ بوو
(السمد)

Zibilbûy: Zêlakbûy, Qirrêjbûy.

زبل تو: قرېژ تو، پین تو، زټلاک تو
(الاسمد)

Zibiltir: Qirrêjtir, Pîntir, Zêlaktir.

زبل کرن: قرېژ کرن، زټلاک کرن، پین کرن
(التسميد)

Zibilkirin: Qirrêjkirin, Zêlakkirin, Pînkirin.

زخت: چیخن، چوکل، سخت، خشت، کەلم، سەرکەپ
(التخاس)

Zixt: Çixin, Çukul, Sixt, Kelem, Serkep.

زخت دان: چیخاندن، سخت دان، خشت دان
(التخيس، النفس للحيوان)

Zixtdan: Çixandin, Şixitdan, Xiştdan.

زخت: سەرکەپ، قەلەک کەلم
(القلم، المهماز، النصل)

Zixt: Serkep, Qelek, Kelem.

زخت لیدان: خشت لیدان، شوین لیدان، سخت لیدان، چیخن لیدان
(النهي، النهيط)

Zixtlêdan: Xiştlêdan, Şwîjinlêdan, Şixtlêdan, Çixinlêdan.

زختگ: تیشتی نوی سەرکەمیت وەکی پەڕێ ئیبرا یا نکل و گییا چیلک، سیخی
(الشكير، صفار الریش والنبت)

Zixtik: Tiştê nwî serkevît wekî perrê teyraya nigil û giya çîlik, Sixî.

زئ: خورت، دمهقه، توند، بو، چهكه چويف
(القوى، الشديد، الحديد)

Zirr: Xurt, Deqdeqe, Tund, Boq, Çeke çwîv.

زوى، زوىياتى: خورتياى، بوقينى، دمهقهيمى، چهكه چويفى
(القوة، الشده، الحده)

Zirî = Zirryatî: Xurtîyatî, Boqînî, Deqdeqeyî, Çekeçwîvî.

زويون: بو، بو، خورت بو، توند بو، چهكه چويف بو، دمهقهبون
(الشد، التحد، التقويه)

Zirrûn: Boqbûn, Xurtbûn, Çekeçwîvbûn, Deqdeqebûn.

زويوى: بو، بو، بو، بو، خورت بو، توند بو، چهكه چويف بو، دمهقهبوى
(القوى، الشدد، الحاد)

Zirrûy: Boqbûy, Xurtbûy, Çekeçwîvbûy, Deqdeqebûy.

زول كرى: قريژ كرى، زىلاك كرى، بين كرى
(المسند)

Zibilkirî: Qirrêjkirî, Zêlakkirî, Pînkirî.

زول كيش: قريژ كيش، بين كيش، زىلاك كيش
(السماد)

Zibilkêş: Qirrêjkêş, Pînkêş, Zêlakkêş.

زى: زى: تنگزی، تهنى، مالىق، تزی، داكرتى، مشت
(الكل، المكظوظ، الملى، الشحن)

Zit = Ziç: Tingijî, Tihî, Maliq, Tijî, Dagirtî, Miştî.

زى بون، زى بون: تنگزين، تهنين، مالىق بون، تزی بون، داكرتن بون، مشت بون
(التشعب، الامتلاء، السكوت غيظا)

Zitbûn = Ziçbûn: Tingijî, Tihî, Maliqbûn, Tijîbûn, Dagirtîbûn, Miştîbûn.

زى بوى، زى بوى: تنگزی بوى، تهنى، مالىق بوى، تزی بوى، داكرتن بوى، مشت بوى
(المملوء، المشحون، المكظوظ)

Zitbûy = Ziçbûy: Tingijîbûy, Tihî, Maliqbûy, Tijîbûy, Dagirtîbûy, Miştîbûy.

زى تر، زى تر: تنگزی تر، تهنى تر، مالىق تر، تزی تر، داكرتن تر، مشت تر
(الاكظاظ، الاملاء، الاشحن)

Zitîr = Ziçîr: Tingijîtir, Tihîitir, Maliqîr, Dagirtîr, Miştîr.

زى كرى، زى كرى: تنگزاندى، تهناندى، مالىق كرى، تزی كرى، داكرتن، مشت كرى
(الاكظاظ، املاء، التشحن)

Zitkirin = Ziçkirin: Tingijandin, Tihinandin, Maliqkirin, Tijîkirin, Dagirtin, Miştîkirin.

زى كرى، زى كرى: تنگزاندى، تهناندى، مالىق كرى، تزی كرى، داكرتن كرى، مشت كرى
(الملى، المكظاظ، المشحن)

Zitkirî = Ziçkirî: Tingijandî, Tihinandî, Maliqkirî, Tijîkirî, Dagirtîkirî, Miştîkirî.

زى، زىياتى، زى، زىياتى: تنگزياتى، تهنياتى، مالىقياتى، مشتياتى

(الكل، الاكظاظ، الشحن، الملى، السكوت غيظا)

Zitî = Zityatî - Ziçî = Ziçyatî: Tingijyatî, Tihniyatî, Maliqiyatî, Dagirtinî, Miştîyatî.

زویههرگری: بئ پشک کری، بئ بهر کری، تووی کری، بئ بهش کری

(المحرم، المحروم، التحجیب)

Zirbehkirî: Bêpişikîrî, Bêbehîrî, Torîkirî, Bêbeşikîrî.

زویههری، زویههریاتی: بئ پشکی، بئ پشکیاتی، بئ بههری، بئ بهشی

(الاحرام، الاحباب، المنع من الحصة)

Zirbehî = Zirbehîyatî: Bêpişikî, Bêpişikîyatî, Bê behî, Bê beşî.

زو زو، زوین: چنگ چنگ، چنگین. زنگ زنگ، زنگین

(القمعة، القعاق، صوت السلاح)

Zirzir = Zirîa: Çing çing, Çingên, Zing Zing, Zingên.

زرتک: رمشک

(الجلوان، الجلاوذه)

Zirtek: Reşek.

زرتکی، زرتکیاتی: رمشکاتی، رمشکیاتی

(الجوزة)

Zirtekî = Zirtekîyatî: Reşekatî, Reşekîyatî.

زیرچوپوز: کەرچوف، سەرکەچ، روکومی، شەمبوز

(الکنيج، العاق)

Zirçepoz: kerçove, serkeç, Rukomî, şemboz.

زیرچوپوزی: کەرچوفی، سەرکەچی، روکومینی، شەمبوزی

(الکاج، العقوق)

Zirçepozî: kerçoveyî, serkeçî, rukomîni, şembozî.

زو زوک، زوینوک: مەلبووک، مەلنگوک

(الاقراص الحديدية في اللباس أو غيره، للولاد)

Zirzirîk = Zirzirîk: belbwîk, melingok.

زو: بڤ

(الحبق للحيوان، الضراط للانسان)

Zirç: Tirr, Piv.

زو زو، زوین: زنگ زنگ، زنگین. چنگ چنگ، چنگین

(الصليل، الهزيم، الضجيج، الرنين)

Zirzir = Zirîa: Zing zing, Zingên, Çing Çing, Çingên.

زوت: بوق تر، خورت تر، توند تر، چهکه چويف تر، دهمده تر
(الاشد، الاحد، الاقوى)

Zirtir: Boqtir, Xurtir, Tundir, Çeçekwîrtir, Deqdeqetir.

زوتکین: بوق کړن، خورت کړن، توند کړن، چهکهچويف کړن، دهمدهکړن

(التشديد، التقويه، التحديد)

Zirkin: Boqkirin, Xurtkirin, Tundkirin, çeçekwîvkirin, Deqdeqekirin.

زوتکری: بوق کری، خورت کری، چهکهچويف کری، دهمدهکری

(المشد، المحد، المقوى)

Zirkirî: Boqkirî, Xurtkirî, Çeçekwîvkirî, Deqdeqekirî.

زوپاپ: مزوئ داین، بابی ژ قهستا

(الواب)

Zirbab: Mêrê dayê, Babê ji qesta.

زویههر: بئ پشک، بئ بهر، مرارکری ژ پشکی، تووی، بئ بهش

(المحروم، المحجوب)

Zirbehîr: Bê pişk, Bê behîr, Mirarkirî Jîpişkê, Torî, Bêbeş.

زویههریون: بئ پشک بون، بئ بهر بون، تووی بون، بئ بهش بون

(التحرم، التحجب من الحصة)

Zirbehîrbûn: Bêpişikbûn, Bêbehîrbûn, Torîbûn, Bêbeşbûn.

زویههریوی: بئ پشک بوی، بئ بهر بوی، تووی بوی، بئ بهش بوی

(المحجوب، المحروم)

Zirbehîrbûy: Bêpişikbûy, Bêbehîrbûy, Torîbûy, Bêbeşbûy.

زویههرتو: بئ پشک تر، بئ بهر تر، تووی تر، بئ بهش تر

(الاحرم، الاحجب)

Zirbehîrtir: Bê pişiktir, Bê behîrtir, Torîtir, Bêbeştir.

زویههرکین: بئ پشک کړن، بئ بهر کړن، تووی کړن، بئ بهش کړن

(الاحرام، التحريم، التحجيب)

Zirbehîrkin: Bêpişikkin, Bêbehîrkin, Torîkin, Bêbeşkin.

زراف ستوری: دل موکومی، میتر باشی
(الجساره، الجراء)

Ziravistwîrî: Dilmukumî, Mêr başî.

زرافچی: خفسکی، قرفچی، قرمچی
(الافقا، القفیی، الکد)

Zirviçî: Xefiskî, Qirviçî, Qirmîçî.

زرافچین: خفسکی بون، قرفچین، قرمچین
(الافقا، الکد)

Zirviçîn: Xefiskî bûn, Qirviçîn, Qirmîçîn.

زرافچیات: خفسکیاتی، قرفچیات، قرمچیات
(الافقا، الکد)

Zirviçiyatî: Xefiskiyatî, Qirviçiyatî, Qirmîçiyatî.

زرافیا موی: باریکا موی، زرافیا یرچین
(النامص)

Ziravîya mwî: Barîkiya mwî, Ziravîya pirçê.

زرافتی مەلکیشای: ناف تنک زراف
(المنشوق)

Ziravê Helkêşay: Nav teng zirav.

زرافکا پشتی: ناف تنک، خالی که، جهن شوینکن
(الکفل، موضع الحزام)

Ziravka piştê: Nav teng, Xalî gih, Cihê şwîtkê.

زرافکوه: جحیل، گنج، تولاز، سنبله
(البافع، الشارخ)

Zirkurre: Cihêl, Genc, Tolaz, Sinêle.

زرافکوهی: سنبله، تولازی، جحلی، گنجاتی
(البفاع، الشرخ)

Zirkurreyî: Sinêleyî, Tolazî, Cihîlî, Gencatî.

زرافکینک زفیرک
(الزینود)

Zirkêtk: Zivîrk.

زرافکینکی: رمنکی زفیرکی، زهری فعبوین نام کسک
(لون الزنبور للزرع)

Zirkêtkî: Rengê zivîrkê, Zerê vebûyê tam kesk.

زرافمیر: خومش میر، جامیر، میرچاک، چالک
(الشجاع)

Zirremêr: Xweş mêr, Camêr, Mêrçak, Çeleng.

زرافک: دوقور
(الهیجن)

Zirreke: Duqorr.

زوشهریم: بی شهرم، فعبوری
(البزاع)

Zirşerim: Bê şerim, Veborî.

زوشهرمی: بی شهرمی، بی شهرمیاتی، فعبورینی
(البزاعه)

Zirşerimî: Bê şermî, Bê şermîyatî, Veborînî.

زراف: باریک، تنک، مژی ستورینی
(المنق، الرفیق، الدقیق، القصیف)

Zirav: Barîk, Tenik, Dijî stwîrîyê.

زراف بون: باریک بون، تنک بون
(الترفیغ، الترفق، التمشق)

Ziravbûn: Barîkbûn, Tenikbûn.

زراف بوی: باریک بوی، تنک بوی
(الرفوع، المرفع، المدقق)

Ziravbûy: Barîkbûy, Tenikbûy.

زراف تر: باریک تر، تنک تر
(الارفع، الامشق، الارق)

Ziravtir: Barîktir, Teniktir.

زراف کون: باریک کون، تنک کون
(الترفیق، الترفیع، التمشیق)

Ziravkirin: Barîkkirin, Tenikkirin.

زراف کری: باریک کری، تنک کری
(المنشق، المرفق، المرفع)

Ziravkirî: Barîkkirî, Tenikkirî.

زرافی، زرافیات: باریکی، تنکاتی، تنکیاتی
(الرفعه، الرقه، المنشق)

Ziravî = Ziravyatî: Barîkî, Tenikatî, Tenikîyatî.

زراف: تورق زهدافی، نعدامهکن لعشی به نافا تهل یا تن
(المراه، کيس الصفراء)

Zirrav: Torê zerdavî, Endamekê leşîye ava tehil ya tê.

زراف ستور: دل موکوم، میتر باش
(الجسور، الجری)

Ziravistwîr: Dilmukum, Mêr baş.

زدهای: خورهای، زفریوی
(الثان، المثمن)

Zirhay: Xurhay, Zivirbûy.

زئی: جلکتی ناسنی، متال
(الدرع، اللامه)

Zirî: Cilkê asinî, Metal.

زیهن: دمنگن کهری به، دمنگن کهر، شهینا کهر
(النهق، النهیق للحمار)

Zirîn: Dengê kerî ye, Dengê kera, Şihîna kera.

زیج: ریساس
(الرصاص)

Zirîç: Risas.

زیوکه: هژیت هسک و بئ بهلک، ترک
(السف، الاغصان المجرد من الورق)

Ziroke: Hejêt hişik û bê belg, Tirk.

زئی: بوقی، قهلهوی
(الولخ، للثور)

Zirî: Boqî, Qelewî.

زیچک: خهلهکیت چر چوی، خهلهکیت گشت و توند خهکیت تیک
چوی، خهکیت کوزبر
(التور، التحلق من شده التور، الذبذبات)

Zirîç: Xelekê çirr çûy, Xelekê gişt û twnd
xirîkê têk çûy, Xirîkê kuzîr.

زوی پوشت: ترومبیل متال کری، ترومبیل زوی گول
(المدرع)

Zirîpoş: Trombêla metalkirî, Trombêla dijî gulla.

زستان: زفستان، دانکتن سالی به، دمن پغر و سهوما و ناف
قه رسیتن، دمن ناف بهستتن
(الشتاء)

Zistan: Zivistan, Danekê salêye, Demê befir û
serma û av qerrîsînê, Demê av bestîsînê.

زغت: زیخ، زیرهک، چهلک، رهوان، رهوان
(الشاطر، السریع الحركه، خفیف الحركه)

Zift: Zîx, Zîrek, Çelek, Rewan, Rehwan.

زفت بون: زیخ بون، زیرهک بون، چهلک بون، رهوان بون
(التخفف فی الحركه، التشنط)

Zifbûn: Zîxbûn, Zîrekûn, Çelekûn, Rewanbûn.

زوملری: چه لنگی، میر باشی، میر چاکلی، جامیری، میر خاسی
(الشجاعه)

Zirmêrî: Çelengî, Mêrbaşî, Mêrçakî, Camêrî,
Mêrxasî.

زوک: نافا خوهلییا که لاندی، قهوه رینکا نافا خوهلیی
(ماء الرماد، حامد الاسید)

Zirk: Ava xwelîya kelandî, Vewerinka ava
xwelîyê.

زرمعدن: کبیایه که لچبیا شین دبیت ژ نیت مینرئ بلند تر دبیت
(نبات عشبی)

Zirmendê: Gîyaycke li çîya şîndibî ji nêv mê-
trê bilindtir dibî.

زونا: دویکا تیک پیک، دویکا موزن
(الزماره)

Zirma: Dudka êk pîk, Dudka mezin.

زونا بیژ: کسین یف دیکت زونایی
(عازف الزماره، نافخ الزمار)

Zirmabêj: Kesê pîf diket zirmayê.

زونا بیژ: کاری زونا گوتنی
(مهنة عازف الزماره)

Zirmabêjî: Karê zirma gotinê.

زوانن: خوراندن، زفرکرنا لعی
(الانغان)

Zirandin: Xurandin, Zivirkna lêşî.

زواندی: خوراندی
(المثمن)

Zirandî: Xurandî.

زوهان: خورهان، زفرکرنا کهلن لعی بشتهکی کر و در
(الثفن، الثفانه)

Zirhan: Xurhan, Zivirkna kevî lêşî bi tiştêkî
kîr u dirr.

زونیخ: مه عدمنهکی زهوشنبهیی زوار و تیزه سوی پئ دوهرن،
دهرمانه بو هنده نیشا
(الزرنیخ)

Zirmîx: Me'denekê zer û şînbeyê dijwar û tîje
mwî pê diwerhin, dermane bû hnde êşa.

زفری، زفریاتی: کری، کریاتی، کزی، کزیاتی، دری، دریاتی
(الخشونه، الفظاظه، الشزغب)

Zivri = Zivriyati: Gimî, Giriyatî, Gijî, Gijyatî,
Dimî, Diriyatî.

زفرین: فهکریهان، فهدان، فهژمن
(الرجوع، العوده، الرد)

Zivrin: Vegerrhan, Vedan, Vejen.

زفرین: چهرخین، چهرخان، لیک پیدجان، لیک بادن
بادان
(الدوران، الالتفاف، الجشيان، اللفت)

Zivrin: Çerxîn, Çerixdan, Lêkalhan, Lêkpeçan,
Lêkbadan, Badan.

زفری: فهکریهای، فهدای، فهژمنی، بادای، نالهای، پیجای
(المعاد، المرجوع العائد، الراجع، الراد، الدائر)

Zivri: Vegerhay, Veday, Vejenî, Baday, Alhay,
Pêçay.

زفراندین: فهکریان، کیراندین، چهرخانندین، نالاندین، پیجاندین
(الاعاده، الراجع، التدوير، الالقات)

Zivrandin: Vegêran, Gêrandin, Çerxandin,
Alandin, Pêçan, Badan.

زفراندی: بادایی، فهکیرای، کیراندی، چهرخاندی، نالاندی،
پیجاندی
(المعيد، المرجوع، المردود)

Zivrandî: Badayî, Vegêrray, Gêrandî, Çerixandî,
Alandî, Pêçay.

زفرینا وهخیر: فهکریهان وهخیری، پاشه زفرین
(القول)

Zivrina wexerê: Vegerhana wexerê, Paşvezivrin.

زفرکا نافی: زفروک، کوتل

(الردود، الجيش، الجيشان للما)

Zivirka Avê: Zivrok, Kotel.

زفرکا کوتل: زفروکا کوتل
(الداحس، الداحوس، الجشه)

Zivirka kotelê: Zivroka kotelê.

زفرین: بادن، چپ دان، دورفدان
(الانعطاف، الحوم، الحول)

Zivrin: Badan, Çepdan, Dorvedan.

زفت بوی: زبغ بوی، زیرمک بوی، چهلهک بوی، رهوان بوی
(الشاطر)

Ziftbûy: Zîxbûy, Zîrekûy, Çelekbûy, Rewanbûy.

زفت تر: زبغ تر، زیرمک تر، چهلهک تر، رهوان تر
(الاسرع، الاخف حركه، الاشطر)

Ziftir: Zîxtir, Zîrekûr, Çelektir, Rewanir.

زفت کری: زبغ کری، زیرمک کری، چهلهک کری، رهوان کری
(التسريع، التخفيف في الحركة)

Ziftkirin: Zîxkirin, Zîrekirin, Çelekkirin, Re-
wankirin.

زفت کری: زبغ کری، زیرمک کری، چهلهک کری، رهوان کری
(السرع، الاخف سرعته)

Ziftkirî: Zîxkirî, Zîrekkirî, Çelekkirî, Rewankirî.

زفتی، زفتیاتی: زبخی، زبختی، زیرمکی، زیرمکیاتی، چهلهکی،
چهلهکیاتی
(السرعه، الخفه في الحركة)

Zift = Ziftiyatî: Zîxî, Zîxatî, Zîrekî, Zîrekyaatî,
Çelekî, Çelekyatî.

زفر: گر، کز، در

(الفظ، الشزغب، الخشن)

Zivir: Girr, Gij, Dirr.

زفرین: گر بون، کز بون، در بون
(التشزغب، التفظظ، التخشن)

Zivirbûn: Gimbûn, Gijbûn, Dirrbûn.

زفر بوی: گر بوی، کز بوی، در بوی
(الخشن، المشزغب، المفظظ)

Zivirbûy: Gimbûy, Gijbûy, Dirrbûy.

زفت تر: گر تر، کز تر، در تر
(الاخشن، الافظظ)

Zivirtir: Girtir, Gijtir, Dirrtir.

زفر کری: گر کری، کز کری، در کری
(التخشن، التفظيظ)

Zivirkirin: Girkirin, Gijkirin, Dirrkirin.

زفر کری: گر کری، کز کری، در کری
(الخشوشن)

Zivirkirî: Girkirî, Gijkirî, Dirrkirî.

زفیر کری: پوسیده کری، دامای کری، کهرخاندی، تهرخاندی، کوهشاندی، دامای کری، کسیره کری، کهردکی کری (السنم، المضر، الشجر)

Zvêrkîrî: Posîdekîrî, Damaykîrî, Kerixandî, Tewixandî, Guhişandî, Damaykîrî, Kesîrekîrî, Gerdîkîrî.

زفیری، زفیریاتی: کهرخیاتی، کسیراتی، کهرنکیاتی، پوسیدهیی، کوهشاندی، دامایاتی، تهرخیاتی (الشجر، العیاء، المل، السام، المضر)

Zivêrî = Zivêryatî: Kerixîyatî, Kesîratî, Gerdîkîyatî, Posîdeyî, Guhişandî, Damayâtî, Tewixînî.

زویی: توخمه‌کن چوچکابه (صنف من العصافیر)

Zîrîptî: Toxmekê çwîçkaye.

زفیرک: توخمه‌کن زیکتکابه (الزنبود)

Zivîrkî: Tuxmekê zirkêtkaye.

زفیل: رازه، چیقا گوشتی، زوله، پرتا گوشتی، هنج هنج (الشرعب، الشریحه من اللحم)

Zivêlê: Raze, Çîqa goştî, Zole, Pirta goştî, Hinc hinc.

زفیل: بون، رازه بون، چیق بون، پرت پرت بون، هنج هنج بون (الشرعب، النشرع)

Zivêlebûn: Razebûn, Çîqbûn, Pirtpirtbûn, Hinc hincbûn.

زفیل: بوی، رازه بوی، چیق بوی، پرت پرت بوی، هنج هنج بوی (المشروح، المشرب)

Zivêlebûy: Razebûy, Çîqbûy, Pirt pirtbûy, Hinc hincbûy.

زفیل: تر، رازه تر، چیق تر، پرت پرت تر، هنج هنج تر (الاشرح)

Zivêletir: Razetir, Çîqtir, Pirt pirtir, Hinc hincetir

زفیل: کرن، رازه کرن، چیق کرن، پرت پرت کرن، هنج هنج کرن (التشریح لالحم)

Zvêlekîrî: Razekîrî, Çîqkîrî, Pirt pirtkîrî, Hinc hincîrî.

زفیل: کری، رازمکری، چیق کری، پرت پرت کری، هنج هنج کری (الشرح)

Zivêlekîrî: razekîrî, çîqkîrî, pirt pirtkîrî, hinc hincîrî.

زفیرک: کیزک، چرخ، چهرختوک، جوخین، بیدمر، کهرینوک، کهر، کهری، خرخال (الدار، الدور، الدائرة)

Zivîrk: Gêjik, Çerx, Çerxetok, Çoxîn, Bêder, Gêrînok, Gêr, Gêrî, Xîrxal.

زفیرک: کولیمکه دوریت نهینوکێ پەیدا دبیت، کولتکیت بێ گوشت، کولتکیت دانێ بێ قیمه (مرض یسبب اطراف الانامل والظفر، کبب بلا لحم)

Zivîrk: Kolîyêke li dorê neynokê peyda dibît, Kotilkêt bê goşt, Kotilkêt danê bê qîme.

زفیرک: فرفروک، خرخال، فره فره، فنفنوک، خورکومان (اللولب، اللولبی، الفراره، الدوامه)

Zivîrok: Virvîrok, Xîrxal, Virre virre, Vinvinok, Xorkoman.

زفیر: کهرخی، وهستای، دامای، پوسیده، بوغومی، کوهشی، کسیره، تهرخی، کهردکی (الشجر، المل، السنم، العی، المضر)

Zivêr: Kerixî, Westay, Damay, Posîde, Buxumî, Guhişî, Kesîre, Tewixî, Gerdikî.

زفیر: بون، کهرخی بون، کسیره بون، دامای بون، پوسیده بون، بوغومین، کوهشین، تهرخی بون، کهردکی بون (المل، الشجر، التضمیر، التسم)

Zivêrbûn: Kerixîbûn, Kesîrebûn, Damaybûn, Posîdebûn, Buxumî, Guhişîn, Tewixîbûn, Gerdikîbûn.

زفیر: بوی، کهرخی بوی، کسیره بوی، کهردکی بوی، دامای بوی، پوسیده بوی، کوهشی بوی (السنم، المل، المضر)

Zivêrbûy: Kerixîbûy, Kesîrebûy, Gerdikîbûy, Damaybûy, Posîdebûy, Guhişîbûy.

زفیر: تر، کهرخی تر، کسیره تر، کهردکی تر، تهرخی تر، پوسیده تر، دامای تر، کوهشی تر، بوغومی تر (الاشجر، الاضجر، الامل، الاسام، الاصر)

Zivêrtir: Kerixîtir, Kesîretir, Gerdikîtir, Tewixîtir, Posîdetir, Damaytir, Guhiştîr, Buxumîtir.

زفیر: کرن، کهرخاندن، کسیره کرن، کهردکی کرن، دامای کرن، تهرخاندن، کوهشاندن، پوسیده‌کرن (الاسام، الاضجار، الامال)

Zivêrtîrî: Kerixandin, Kesîrekîrî, Gerdikîrî, Damaykîrî, Tewixandin, Guhişandin, Posîdekîrî.

زک بیل: زک پف، زک مەزن، عویر دەولی
(الاقس، الانسا)

Zikbel: Zik pif, Zik mezin, `Îwîr dihol.

زک بەلی: زک پفی، عویر پفی، زک مەزنی، عویر دەولی
(القص، الفسژ)

Zikbelî: Zikpifi, `Îwîrpifi, Zik mezinî, `Îwîr diholî.

زک پف: عویر بەل، عویر دەولی
(الافجر)

Zikpif: `Îwîr bel, `Îwîr dihol.

زک پفی: عویر بەلی، عویر دەولی
(الفجر)

Zikpifi: `Îwîr belî, `Îwîr diholî.

زک چوین: فیش چوین، فیش هافیتن
(الاسهال)

Zikçûn: Fiş çûn, Fiş havêtin.

زکا: قیم
(السد، الغذاء، القيمة الغذائية)

Zika: Qîm.

زکات: درافتی مالی
(الزكاة)

Zikat: Diravê malê.

زکر: بیرهاتنا خودی
(العبادة، الذكر)

Zikir: Bîrhatina Xudê.

زکین: کولافی، حەفەفی، خوهر
(النهم، الجشع، للاکل)

Zikîn: Kolafî, Hefhefî, Xwera.

زکماکی: رهوشی، خوهری
(الطبری، الخلقی، الطبیعی، الوراثی)

Zikmakî: Reweşî.

زک رهش: جاف بێ نەرابوی
(البخل، الحسود)

Zikreş: Çav pê nerabûy.

زک رهشی: جاف بێ نەرابوین، جاف نەبارە کرن
(الحسد، البخل)

Zikreşî: Çav pê nerabûn, Çav nebare girtin.

زەیل زان: زانایێ چیق کرن
(الجراح، عالم التشريح)

Zivêlzan: Zanayê çîqkimê.

زەستان: زستان، دەمێ ئاف قەرسین و بەستنا، دەمێ سەرما و پەترێ، دانەکن سالی یە ئافهرا بهار و پایزا
(الشتاء)

Zivistan: Zistan, Demê av qerisîn û bestina, Demê serma û bcfirê, Danekê salê ye navbera bihar û bawîza.

زەستانی: هەنگفتنا ژنا زایی، نەساخیا پاش بچوکی بوونی
(انتكاسه المرأة بعد الولادة، الشوی)

Zivistani: Helingiftina jina zayî, Nesaxiya paş biçwîk bûnê.

زەلەلە: لەرزین، گریک، لەقلەقین، لەقان
(الارتجاج، الاهتزاز، التحرك)

Ziqziqîn: Lerizîn, Girik, Leqleqîn, Leqan.

زەلەلی: لەرزى، گریک گرتی، لەقلەقی، لەقی
(المرتع، المهتز، المتحرك)

Ziqziqî: Lerizî, Girik girtî, Leqleqî, Leqî.

زەزەلەنن: لەرزاندن، هەژاندن، لەقاندن، گریک نینان
(الارجاج، الاهزاز، التحريك)

Ziqziqandin: Lerizandin, Hijandin, Leqandin, Girikînan.

زەزەلەندى: لەرزاندی، هەژاندی، لەقاندی، لەقلەقاندی
(المرجع، المحرك، المهز)

Ziqziqandî: Lerizandî, Hejandî, Leqandî, Leqleqandî.

زکە عویر، تێر، گەمش
(البطن)

Zik: `Îwîr, Têrr, Gemiş.

زک ئیشی: بروسیا زکی، عویر ئیش
(المنص، وجع البطن، اللوی)

Zikêşî: Birwîsiya zikî, `Îwîrêş.

زک ئیشا دەواری:
(المغله، من اكل التراب)

Zikêşadewarî:

زلقوتين، زلقوتان: چاف فەكرن و نقاتن. چاف ھەلاندن و داناندن، فەكرن و مچاندن

(خلج العين، غرض العين وفتح)

Zilqutîn = Zilqutan: Çav vekirin û niqandin. Çav helandin û danandin, Vekirin û miçandin.

زلقوتاندن: فەكرن و مچاندن، فەكرن و نقاتن

(الخلج العين، تخليج العين)

Zilqutandin: Vekirin û miçandin, Vekirin û niqandin.

زلقوتى، زلقوتاندى: فەكرى و مچاندى، راكرن و نقاتن

(العين المختلج، المتحرك الاهداب)

Zilqutî = Zilqutandî: Vekirî û miçandî, Rakirî û niqandin.

زلقوت: تەسەين

(الرعج، الماء المضطرب)

Zilzîlî: Tesîn.

زلبى: لەخزىنى، نەخازن

(الريق: عدم الاكل)

Zilbirî: Lexrinî, Nexarin.

زلبىگ: سەلکا زلکا، رەکا زلا

(القمع، النقيع، القمع)

Zilbîk: Selka zilka, Reka zila.

زلبا ئاڤى: بلبا ئاڤى، دلوبا ئاڤى، گراند، چەمىزک

(الوشل القطره، البضيض)

Zilpa Avê: Bilqa avê, Dilopa avê, Giranih, Çizmîzik.

زلبى زوبە: توخمەکن کولبکابە

(صنف من الازهار)

Zilfîzob: Tuxmekê kulîlkaye.

زلق: دلوب، زەنگلۆک، چیکا نويسەک، چیکا تير و کوسپە

(قطره اللامى ونحوه كالصمغ فلزه)

Zilq: Dilop, Zengilok, Çipka nwîsek, Çipka tîr û kuspe.

زلق: فەبوى، زل، بشکوری

(العين المفتوحه)

Zilq: Vebûy, Zil, Bîşkuri.

زەمەزەين: قەزەيز، قار قار، بېگار، قەير قەير

(الصخب، العويل، الضجيج، الضوضاء)

Zimezwîr: Qîj qîj, Qarr qarr, Bêgar, Qîrr qîrr.

زگورد: سلت، چىلاخ، رەپ و رویت، تەک

(الاعزب، الصلت)

Zigurd: Silt, Çilax, Rep û rwît, Tek.

زگوردى، زگوردىياتى: سلتى، رەپەرويتى، تەکاتى

(العزوبه)

Zigurdî = Zigurdiyatî: Siltî, Reperwîrî, Tekatî.

زە، زلکە: کلێش، چىلک، دالفا کىيايى ھشک، قرش

(الخضه، القش، الثقاب)

Zîl = Zîlik: Gilêş, Çîlik, Dava giyayê hişk, Qîrş.

زە: فەبوى، بەش، بشکوری

(المفتوح)

Zîl: Vebûy, Beş, Bîşkuri.

زالبون: فەبون، بەش بون، بشکوری بون، بشکورين

(الانفتاح)

Zîlbûn: Vebûn, Beşbûn, Bîşkuriîbûn, Bîşkuriîrîn.

زالبوى: فەبوى، بەش بوى، بشکوری بوى

(المفتوح)

Zîlbûy: Vebûy, Beşbûy, Bîskuriîbûy.

زلق: فەبوى تر، بەش تر، بشکوری تر

(الافتح)

Zîltîr: Vebûytir, Beştir, Bîskuriîrtir.

زە کون: فەکون، بەش کون، بشکورانن

(الفتح، التفتيح)

Zîlkirin: Vekirin, Beşkirin, Bîskurrandin.

زەلکى: فەکرى، بەش کرى، بشکوراندی

(الفتح)

Zîlkirî: Vekirî, Beşkirî, Bîskurrandî.

زەلى، زەلياني، فەبونياني، بەشاني، بەشکوريني

(الفتح، الفتح)

Zîlî = Zîlyatî: Vebûnyatî, Beşatî, Beşiyatî,

Bîskurriî.

زەلپکە: پەرسک، کولک، جان بلیزک، چافک

(البثره، حب الشباب)

Zîlpik: Pirsik, Kulik, Cann bilêzk, Çavik.

زەلى: پورت، کببەر، رەيشک، رەيشى

(عفره الديك)

Zîlîf: Port, Gîperr, Rîşik, Rîşî.

Zinêr: Zerpexitî, Petixî.	زێڤر: زەر پەتخی، پەتخی (الشاحب)
Zinêrbûn: Zerpexitîn, Petixîbûn.	زێڤر بون: زەر پەتخین، پەتخی بون (التشعب)
Zinêrbûy: Petixîbûy, Zer petixîbûy.	زێڤر بوی: زەر پەتخی بوی، زەر پەتخی بوی (المشوب)
Zinêrkir: Zerpexitîr, Petixîr.	زێڤر کر: زەر پەتخی تر، پەتخی تر (الاشعب)
Zinêrkirin: Zerpexitandin, Petixandin.	زێڤر کرێ: زەر پەتخاندن، پەتخاندن (التشعب، الاشحاب)
Zinêrkirî: Zerpexitandî, Petixandî.	زێڤر کرێ: زەر پەتخاندی، پەتخاندی (المشعب)
Zinêrî = Zinêryatî: Zerpexitxyatî, Petixyatî, Petixîfî.	زێڤر، زێڤریاتی: زەر پەتخیاتی، پەتخیاتی، پەتخینی (الشعب)
Zingêna guhî: Sirrêna guhî.	زینگێنا گۆهێ: سیرتێنا گۆهێ (الصریر)
Zinziîn: Tesîn.	زینزێن: تەسین (الزعزع، الماء المضطرب)
Zinziq: Tuxmekê darêt tiraşoke kolîlkekê didet dibin peqeqok.	زینزێق: توخمەکی دارێت تراشوکە کولیلکەکێ دەدەت دێن پەقەقوک (الشدن، الاذبرخت، زمهره کالیاسمین)
Zingzeng = Zingên: Zirr zirr, Zirrên, Çing çing, Çingên	زینگ زینگ، زینگین: زر زر، زرین، چینگ چینگ، چینگین (الصلیل، الضجيج، صوت وقوع الحديد على الحديد)
Zingore: Kulim, Ding, Hutik, Tep, Tepole.	زینگۆرە: کولم، دنگ، حوتک، تەپ، تەپۆلە (الککم، الضرب بجمع الکف)

Zimhêr: Arê hêray, Dan û dikak.	زیمهێر: ئارێ هێرای، دان و دیکاک (الطحن، المن، الغله)
Zimzim = Zimên: Giv giv, Givên, Tiv tiv, Tivên, Biv biv, Bivên.	زیمزیم، زیمین: کف کف، کفین، نف نف، نفین، بف بف، بفین (الطنین)
Ziman: Ezman, Zar.	زیمان: ئەزمان، زار (اللغه، اللسان، اللهجه)
Zimanzan: Zar zan, Şarezaşayê ezmanî.	زیمان زان: زار زان، شارەزاشێ ئەزمانی (العالم اللغوی، النحوی)
Zimanzanîn: Şarezaşayê ezman, Zar zanîn.	زیمان زانی: شارەزاشێ ئەزمان، زار زانی (علم اللغة)
Zimandar: Berra, Ezman ûl, Dev xweş, Zanayê ezmanî.	زیمان دار: بەرا، ئەزمان تیل، دەف خووش، زانایێ ئەزمانی (الفصیح، البلیغ، اللسن، اللغوی)
Zincîr: Kostek, Rist.	زنجیر: کۆستەک، رێست (السلسله، الزرد)
Zincîrok: Têk helkêşok, Têk danay, Rastik.	زنجیرۆک: تێک هەلکێشوک، تێک دانای، راستیک (المسلسل)
Zincîrbûn: Dwîvikve bûn, Ristbûn.	زنجیربون: دووێفکە بون، رێست بون (التسلسل)
Zincîrbûy: Dwîvikve bûy, Ristbûy.	زنجیربوی: دووێفکە بوی، رێست بوی (التسلسل)
Zincîrkirin: Dwîvikvekirin, Ristkirin.	زنجیر کر: دووێفکە کر، رێست کر (الاسلاس، السلسله)
Zincîrkirî: Dwîvikvekirî, Ristkirî.	زنجیر کرێ: دووێفکە کرێ، رێست کرێ (المسلسل)

زهايي، زهاياتي: هسكي، هسكاتي، هسكياتي، كزري، كزريياتي، خرتي، خرتياتي
(الجفاف، اليبوسة، الجلل، الشسوس)
Zihayf = Zihayaf: Hişkî, Hişkati, Hişkîyatî, Kizîrî, Kizîrîyatî, Xirteyî, Xirteyatî.

زهايون رونكا: چك بون
(الرقز)

Ziha bûna rondika: Çîkbûn.

زها بونا شيري: باروش بون
(الغسب، الغضب، للحليب)

Ziha bûna şîrî: Bawîşbûn.

زهوم: كز، روبن، تويك
(الوك، الدسامه، الزيد)

Zihom: Kiz, Rwîn, Twîk.

زيان: زهره، خوسارتي، هديرين
(الضرر، المضرة)

Ziyan: Zerer, Xusaretî, Hederîn.

زيان بون: زهره بون، خوسارتي بون، هدير بون
(التضرر)

Ziyanbûn: Zererbûn, Xusaretbûn, Hederîbûn.

زيان بوي: زهره بوي، خوسارتي بوي، هدير بوي
(المتضرر)

Ziyanbûy: Zererbûy, Xusaretbûy, Hederîbûy.

زيان تر: خوسارتي تر، زهره تر، هدير تر
(الاضرار، الاضرار)

Ziyanîr: Xusaretîr, Zererîr, Hederîr.

زيان كزن: زهره كزن، خوسارتي كزن، هديراندي
(الاضرار)

Ziyanîrin: Zererîrin, Xusaretîrin, Hederîrandin.

زيان كزي: زهره كزي، خوسارتي كزي، هديراندي
(المضرر)

Ziyanîrî: Zererîrî, Xusaretîrî, Hederîrandî.

زيانو: زهرمدار، خوسارتي كز، هديروك
(الضر)

Ziyanok: Zererdar, Xusaretker, Hederok.

زيان: قهراسي گرندانا لاما دوارا
(خشبه تشد بها جحفلة الدواب)

Ziyan: Qerasê girêdana lama dewara.

زنج: كولكن كيبا و قرشي، خانتي كيبا و پويشي و پلهخي
(الخص، الصريف، الصفه)

Zinc: Kolkê giya û qirşî, Xanyê giya û puşî û pelexî.

زنارا چيياي: كيرا چيياي، فراكه، هالهومي
(الوعله، الموهاه)

Zinara Çiyay: Gîrra çiyay, Firrake, Helemwît.

زناره: شويتكا قمشه و ربينا
(الزنار، يلبسه الزهبان)

Zinare: Şwîtk a qeşe û rebena.

زنار: تفعله، حيشي، كير
(طللى القسم الاسفل من الجدار بلون غير لون الجدار)

Zinar: Tevle, Hêşî, Gîrr.

زنهار: مئش و مور، حيوان، ساخ، كيياندار
(الحيوان، الحشرات، الهوام ذو الروح)

Zinêwir: Mêş û mor, Hêwan, Sax, Gîyandar.

زه: فوز، جهن زاني، كونا زاني
(الفرج للحيوان وغيره، المنبع)

Zih: Quz, Cihê zanê, Kuna zanê.

زها: هسك، كزر، خرته
(الجاف، اليابس، الشمس، القاحل)

Ziha: Hişk, Kizir, Xirte.

زهايون: هسك بون، كزر بون، خرته بون
(التيبس، التجفف، التقليل)

Zihabûn: Hişîkbûn, Kizirbûn, Xirtebûn.

زها بوي: هسك بوي، كزر بوي، خرته بوي
(التيبس، المجفف)

Zihabûy: Hişîkbûy, Kizirbûy, Xirtebûy.

زها تر: هسك تر، كزر تر، خرته تر
(الاجفف، اليبس، الاقل، الاشس)

Zihatir: Hişîktir, Kizirtir, Xirtetir.

زها كزن: هسك كزن، كزر كزن، خرته كزن
(التجفيف، التبييس، التقليل)

Zihakirin: Hişîkkirin, Kizirkirin, Xirtekinin.

زها كزي: هسك كزي، كزر كزي، خرته كزي
(التيبس، المجفف، المقل)

Zihakirî: Hişîkkirî, Kizirkirî, Xirtekirî.

زیخ: زیرمک، چهلک، تن کهشتی، بهرا، زفت
(الشاطر، الذکی، الفاهم)

Zix: Zîrek, Çelek, Tê gihîştî, Berra, Zift.

زیخ بون: زیرمک بون، زفت بون، تن کهشتی بون، بهرا بون، چهلک بون
(الفهم، الذکی، التشطر)

Zixbûn: Zîrekbûn, Ziftbûn, Têgihîştîbûn, Berrabûn, Çelekbûn.

زیخ بوی: زیرمک بوی، زفت بوی، تن کهشتی بوی، بهرا بوی
(الفهم، الذکی، الشاطر)

Zixbûy: Zîrekbûy, Ziftbûy, Tê gihîştîbûy, Berrabûy.

زیخ تر: زیرمک تر، زفت تر، تن کهشتی تر، بهرا تر
(الاشطر، الانکی، الافهم)

Zixtir: Zîrektir, Zifttir, Têgihîştîtir, Berratir.

زیخ کرن: زیرمک کرن، زفت کرن، تن کهاندن، بهرا کرن
(الافهم، الانکاء)

Zixkirin: Zîrekkin, Ziftkirin, Tê gihandin, Berrakirin.

زیخ کری: زیرمک کری، زفت کری، تن کهاندی، بهرا کری
(المذکی، المفهم)

Zixkirî: Zîrekkirî, Ziftkirî, Têgihandî, Berrakirî.

زیخی، زیخاتی: زیرمکی، زیرمکیاتی، زفتی، زفتیاتی، تن کهشتی، تن کهشتیاتی، بهرا بی
(الذکاء، الفهم، الشطاره)

Zixî = Zixyatî: zîrekî, zîrekîyatî, ziftî, ziftîyatî, tê gihîştî, tê gihîştîyatî, berryatî.

زیرمک: زیخ، زفت، تن کهشتی، بهرا
(الذکی، الفاهم، الشاطر)

Zîrek: Zix, Zift, Tê gihîştî, Berra.

زیرمک بون: زیخ بون، زفت بون، تن کهشتی بون، بهرا بون
(الفهم، الذکاء)

Zîrekbûn: Zixbûn, Ziftbûn, Tê gihîştîbûn, Berrabûn.

زیرمک بوی: زیخ بوی، زفت بوی، تن کهشتی بوی، بهرا بوی
(الفهم، المفهم)

Zîrekbûy: Zixbûy, Ziftbûy, Têgihîştîbûy, Berrabûy.

زیرمک تر: زیخ تر، زفت تر، تن کهشتی تر، بهرا تر
(الانکی، الافهم، الاشرط)

Zîrektir: Zixtir, Zifttir, Têgihîştîtir, Berratir.

زهار: هست، هشیار، ناگاهدار، ناگه‌دار، هایدار
(الحساس، الحذر، الیقظ، النابه)

Ziyar: Hest, Hişyar, Agahdar, Agehdar, Haydar.

زیاریون: هست بون، هشیار بون، ناگه‌بون، هایدون
(التحسس، الاحساس)

Ziyarbûn: Hestbûn, Hişyarbûn, Agehbûn, Haybûn.

زهار بوی: هست بوی، هشیار بوی، ناگه‌بوی، هایدوی
(الحس)

Ziyarbûy: Hestbûy, Hişyarbûy, Agehbûy, Haybûy.

زهار تو: هست تر، هشیار تر، ناگه‌تر، های تر
(الاحس، الاحسس)

Ziyartir: Hesttir, Hişyartir, Agehtir, Haytir.

زهار کرن: هست کرن، هشیار کرن، ناگه‌کرن، هایدان
(التحسس، الاحساس)

Ziyarkirin: Hestkirin, Hişyarkirin, Agehkirin, Haydan.

زهار کری: هست کری، هشیار کری، ناگه‌کری، هایدای، های کری
(الحسس)

Ziyarkirî: Hesitkirî, Hişyarkirî, Agehkirî, Hayday, Haykirî.

زیاری، زیاریاتی: هستی، هشیاری، ناگهی، هایاتی
(الحس، الاحساس، الحذر، الیقظ، النباهه)

Ziyarî = Ziyaryatî: Hestî, Hişyarî, Agehî, Hayatî.

زیبا: جان، خوشکوک، تازه، شوخ، شنگ، لاو
(الجميل)

Zîba: Can, Xuşkok, Taze, Şox, Şeng, Law.

زیبایی: جانی، خوشکوک، تازه‌ی، شوخی، شنگی، لاوینی
(الجمال، الحسن)

Zîbayî: Canî, Xuşkokî, Tazeyî, Şoxî, Şengî, Lawînî.

زیفاتر: کاریتی پشتن، شفا پشتن، گها پشتن، ماسیا پشتن
(العمود الفقری)

Zîter: Karîte piştê, Şîva piştê, Giha piştê, Masiya piştê.

زیچک: لینک، پیچ، جوتک
(الرفس، الرکل للحيوان)

Zîçik: Lûtik, Pêhin, Cotik.

نوعی: لاز
(الفور، العجله، السرعه)

نقوی: بہار ومخت
(المبکر)

نویسائی: لہراتی، بہرومختی
(السرعه، العجله، الفور، البکر)

نئی زان: بیرتیز، تن گهشتی، سهرا گهشتی
(الحصیف، الفهیم)

نوعی زعفران: بلز فگه، رها ن
(الانصیاع)

توضیح: جیمین، چینام، چرک، میزگیشک
(اللساس، المشره، الرشم، الاریض)

نوعی زویر، زویرتن: قار قار، قارین، گال گال، گالین، قیز قیز،
قیزتن، زمه زویر، بیگار

Zwîr zwîr = Zwîrên: Qarr qarr, Qarrên, Gal gal, Galên, Qîj qîj, Qîjên, Zimezwîr, Bêgar.

(اللقن، الحافظ)
Zwîgir: Derix ker, Girek.

(البكر، المبكر، المبكار)
Zwigib: Tıştê berî wextî bûy bibîr, Xêve.

السوط، الهراوه، المغراع)
Zop zope: Çwîv, Bakore, Doqîçik, Topiz, Mîrkotik.

Zox: Kêm, `Edav, Avxwîn.

التحريض، الاثارة، الاحاجه، الشغب)
Z0xandin: Arandin, Kiskirin, Husîn, Destxuran-

زیندان: گرتی خانه، بعمدی خانه، پوزخانه
(السجن، الحبس، الزنزانه)

زیندان: پیستی خونی، چارکا خونی، جہی پتی حسانی دہن
کھلی لہشی فہ

Zindan: Pistê xwinê, Çarka xwinî, Cihê pê hesa-
nê dibin kevlê leşî ve.

Zinîya Zinî: Qelpîs.

Ziyaret: Gorr, Gorristan.

Ziwan: Keşkelankê nav dextî.

Zlyar. Hest, Agch, Hişyar.

Zıyârî = Zıyaryatî: Hestî, Agehî, Hişyârî.

Zurîkên: `Wîzên, Twîzên, Çewên, Rewên.

Zugurd: Silt, Tek, Rep û rwît, Tinê, bêkes, Bêjin, Ciplax.

(العزوبه)
Zugurdi: Silti, Tekyatî, Rep û rwîlî, Tinyatî, Bê kesî.

(الجور، الجبر، الظلم)
Zulm: Setem, Xurtî.

(الضوضاء، الضجيج، العويل، الصخب، العريده)
Zumezwîr. Oarr qarr, Oîrr qîrr, Zewzew, Bêgar.

— — — — —

زوزان: کیستان، زوم، جهی هین، هافین گمه
(الصرود، الصرود، المصیف)

Zozan: Kîstan, Zom, Cihê hîn, Havîngeh.

زوزانی: کیستانی، رهمندی مینکاتی
(المصطاف، ساکن الصرود)

Zozanî: Kîstanî, Revendê hînkatiyê.

زوزان بون: کیستان بون، هافین گمه بون
(التصیف)

Zozanbûn: Kîstanbûn, Havîn geh bûn.

زوزان کرن: کیستان کرن، هافین کرن، زوم کرن
(الاصطیاف)

Zozankirin: Kîstankirin, Havînkirin, Zomkîrin.

زوزان فیان: حاف حافیاتی، کوله فیاتی
(الطمع)

Zorvîyan: Hef hefîyatî, Kolefîyatî.

زوزی: گر، زفر

(الخشن، کالصفوف والشعر والقماش ونحوه)

Zoq: Gîr, Zivîr.

زوزله: چیقا کلهفی، دفیله، نیکاله
(القد، السیر، السیور للجلد)

Zole: Çîqa kevî, Divêlc, Tîkale.

زوزم: هافین گمه
(المنجج، منتجج)

Zom: Havîngeh.

زوز: گهلهک، پی، زمحف، گله، مشه
(الکثیر، الوفیر)

Zor: Gelek, Pîr, Zehîf, Gele, Mişe.

زوز: خورتی، ستم، پیقوت
(الشده، القوة، الجبر، الظلم، الاعتداء)

Zûr: Xwrtî, Setem, Pêqut.

زوز بون: مشه بون، زمحف بون، پی بون، گله بون
(النکاش، التوفر)

Zorbûn: Mişebûn, Zehîfbûn, Pîrbûn, Gelebûn.

زوز بوی: مشه بوی، زمحف بوی، پی بوی، گهلهک بوی
(التوفر، المنکاش)

Zorbûy: Mişebûy, Zehîfbûy, Pîrbûy, Gelekbûy.

زوز تو: مشه تر، زمحف تر، پی تر، گهلهک تر، گله تر
(الاکثر، الاوفر)

Zortîr: Mişetîr, Zehiftîr, Pîrtîr, Gelektîr, Geletîr.

زوز کرین: مشه کرن، زمحف کرن، پی کرن، گله کرن، گهلهک کرن
(التوفر، النکثیر)

Zorkîrin: Mişekîrin, Zehîfkîrin, Pîrkîrin, Gelekîrin, Gelekîkirin.

زوز کرین: مشه کری، زمحف کری، پی کری، گهلهک کری، گله کری
(الکثر، الموفر)

Zorkîrî: Mişekîrî, Zehîfkîrî, Pîrkîrî, Gelekîkîrî, Gelekîrî.

زوزی، زوزیاتی: مشهیی، مشاتی، زمحفی، زمحفیاتی، پی، پریاتی، گهلهک، گهلهکیاتی
(الوفر، الکثر، الضیم، القوة، الجبر، الشده، العنف)

Zorî = Zoryatî: Mişeyî, Mişatî, Zehîfî, Zehîfîyatî, Pîrî, Pîryatî, Gelek, Gelekîyatî.

زوزخانه: خولهیکدان، شولن کران، کارن کونک
(المصارعه)

Zorxane: Xwelêkdan, Şolêgiran, Karêkutek.

زوزدار: ستم کار، خورت
(الماز، الظالم، الجبار، المعتدی)

Zordar: Setim kar, Xurt.

زوز دار: ستمکاری، خورتیاتی
(الظلم، الجبر، العداء)

Zordarî: Setimkarî, Xurtîyatî.

ژارکیرن: لیوازکیرن، لاک کړن، بهلنگازکړن، گه‌داکړن، زه‌بیرن کړن، بڼ چارمکړن.

الافکار، التبتیس، الاضعاف

Jarkirin: Lêwazkirin, lakkirin, belingazkirin, gedakirin, bêkeskirin, zebwinkirin, bêçarekirin.

ژارکیری: لیوازکیری، لاک کړی، بهلنگازکړی، گه‌داکړی، زه‌بیرن کړی، بڼ چارمکړی.

المفقر، المضعف، المینس

Jarkirî: Lêwazkirî, lakkirî, belingazkirî, gedakirî, bêkeskirî, zebwinkirî, bêçarekirî.

ژاری، ژاریاتی: لیوازی، لاکي، گه‌دایی، بهلنگازی، زه‌بیرن کړی، بڼ چارمکړی.

الفقر، الضعف، البؤس، المسكنه.

Jarî = Jarîyati: Lêwazî, lakî, gedayî, belingazî, zebwinkirî, bêçarekirî.

ژاراف: شویشتی، باقز، تمیز، پاک.

الطهر، النظافه، الغسل، المعقم، النقي.

Jaraf: Şwîştî, paqij, temîz, pak.

ژاراف بون: شویشتن بون، باقزبون، تمیزبون، پاک بون.

الطهر، التنظيف، المعقم، الغسل، النقي.

Jarabûn: Şwîştinbûn, paqijbûn, temîzbûn, pakbûn.

ژاراف بوی: شویشتی بوی، باقزبوی، تمیزبوی، پاک بوی.

الطهر، المنظف، المعقم، المغسل، النقي.

Jarabûy: Şwîştîbûy, paqijbûy, temîzbûy, pakbûy.

ژاراف تر: شویشتی تر، باقزتر، تمیزتر، پاک تر.

الطهر، الاغسل، الانظف، الاقم، الانقي.

Jarafîr: Şwîştîr, paqijîr, temîzîr, paktîr.

ژاراف کړن: شویشتن، باقزکړن، تمیزکړن، پاک کړن.

الطهر، التنظيف، الاغسل، التنقيه، التعقيم.

Jarafkirin: Şwîştin, paqijkirin, temîzkirin, pakkirin.

ژاراف کړی: شویشتی، باقزکړی، تمیزکړی، پاک کړی.

المنظف، المظهر، الغسل، النقي، المعقم.

Jarafkirî: Şwîştî, paqijkirî, temîzkirî, pakkirî.

ژ

J

ژ

من، لاجل، اذا ربط في أول اللفظ

Ji.

ژار: لیواز، لاک، بهلنگاز، گه‌دا، بڼ کس، زه‌بیرن، بڼ چاره الضعیف، البائس، الفقیر، المسکین

Jar: Lêwaz, lak, belingaz, geda, bêkes, zebwîn, bêçare.

ژاریرن: لیوازیرون، لاک بون، بهلنگازبون، گه‌دابون، زه‌بیرن بون، بڼ چارمیرن.

الضعف، التفقر، البائس، الاستكانه

Jarbûn: Lêwazbûn, lakbûn, belengazbûn, gedabûn, bêkesbûn, zebwînbûn, bêçarebûn.

ژاریروی: لیوازیروی، لاک بوی، گه‌دا بوی، زه‌بیرن بوی، بهلنگاز بوی، بڼ چارمیروی.

المضعف، المفقر، المبتیس، المستکن

Jarbûy: Lêwazbûy, lakbûy, belengazbûy, gedabûy, bêkesbûy, zebwînbûy, bêçarebûy.

ژارتر: لیوازتر، لاک تر، گه‌دا تر، بهلنگازتر، زه‌بیرن تر، بیچارمتر.

الافقر، الالباس، الاضعف، الاسکن

Jartir: Lêwaztir, laktir, belingaztir, gedatir, bêkestir, zebwîntir, bêçaretir.

ژهنن: سستی بهر لیکدان، چغاندن.

القدح، الوری.

Jenîn: Steyber .lêkdan, çeqandin.

ژهنن: تەزینک، ترازینک.

الذع، اللعج

Jenîn: Tezînk, tirazînk.

ژهنن: په‌رتاندن، هنجنن، هه‌چراندن و مکی کویرنج هه‌ریڼ بژمنیت.
النف، النفش

Jenîn: Peritandin, hincinîn, veçirandin, weki
kwîrinc hiryê bijenît.

ژهنن: دارپتن، دارپژتن، چیکرنا نامویری.

الصک، الصوغ، الاله.

Jenîn: Darretîn, darêjtin, çêkirina amwîrî.

ژهنن: هه‌ژمنن، په‌ژمین، هه‌دان.

الرد، الارتداد.

Jenîn: Vejenîn, peqijîn, vedan.

ژهنن: چهرچکرڼ، په‌رتاندن، دراندن، له‌قدان.

الفک، الفکش، التمزیق.

Jenîn: Çirçîrkin, peritandin, dirrandin, leqdan.

ژهنن: پشکا، پویشن نا‌کو گرتی، چنی.

الریه، الوریه.

Jenî: Pişka pwîşê agir girtî, çinî.

ژهنن: پویشن نا‌کو گرتی، چنیا پویشن نا‌کو گرتی.

التنف، التناف.

Jenîya pwîşî: Çinîya pwîşê agir girtî.

ژهنن: گری، ژهنکار.

الصدا، الزنجار.

Jeng: Girr, jengar.

ژهنکی بون: گیریگرتی بون.

التصد، التزجر.

Jengîbûn: Girr girtîbûn.

ژهنکی بوی: گریگرتی بوی.

المصد، المزجر.

Jengîbûy: Girr girtîbûy.

ژهنکی تر: گرتی، ژهنکارتر.

الاصدا.

Jengîr: Girr girtîr.

ژارافی، ژارافیاتی: شویشتی، یافزی، تهمیزی، پاکباتی.

الطهارة، النظافة، الغسل، النقا.

Jarafi, jarafiyati: Şwîştî, paqijî, temîzî, pakîyatî.

ژازی: شیرژا بکییا.

البیژه.

Jajî: Şîrêja bi gîya.

ژان: نیش، تیزینک، نازار، پوتانی، هه‌رموکی.

الام، الوجع، المشقة.

Jan: Êş, tijînk, azar, putatî, qerrmokî.

ژان چون: هه‌رموکی بون، پوتی بون، نیشان، نازاربون.

الحمل، الحدر، الحمل، الشلل.

Jançûn: Qerrmokîbûn, potîbûn, êşan, azarbûn.

ژان داو: نیشای، هه‌رموکی، پوتی بوی.

المؤل، المجمع، السقیم.

Jandar: Êşay, qerrimokî, potîbûy.

ژان: نیشا بجویک بونن، نیشا زانن.

المخاض، الطلق، للولادة.

Jan: Êşa biçwîkbûnê, êşazanê.

ژانا ژواف: دوربئ میلاکتی، کولیا سها سور.

السل، التشنج، الرنوی.

Janazirav: Dêrdê mêlakê, kulîya siha sor.

ژانسمی: سه‌رنیش.

الصداع.

Janeser: Serêş.

ژانا گران: نیشا گران.

التيفوئيد.

Jana giran: Êşa giran.

ژاله: خونا، خواها شینکاتین.

الندج، الطل، اللث.

Jale: Xunav, xuha şînkatiyê.

ژانا نه‌غویش: نیشا دژوار.

المفض، المضاض.

Jana nexweş: Êşa dijwar.

ژهن: فت، خوه هافیتن، فیتن، په‌ژمین.

الخلج، التبخ، الرد.

Jen: Fit, xwe havêtin, fitên, peqijîn.

ژهنن: خوه هافیتن.

الاحتلاج، الانتباض، الارتداد.

Jenîn: Xwe havêtin.

ژم: بختی کفلی، رویفیکیت بادای و گشت، بغیلا کفلی
خیوط المصارین، السیور الجلبه والمعی

Jeh: Benê kevlî. rwîvikêt baday û gişt. divêla kevlî.

ژهی: کیزکهکا ژههرداره، هویروا nkeky hewirê
بخت وردان، حشره سامه

Jey: Kêzkeca jehirdare, hêwankekê hwîr bimi-rova vedidet.

ژهی: په‌مبوی قوتای و پتانندی، تیکلی سپیلکا هیکتی دکهن بو
هه‌گرتن و لیکدانا تامانێ ناخی، جوه‌کتی نویسه‌که‌مچه
لزه‌ مریکه‌ لجبر الاوانی الفخاریه

Jey: Pembwîyê qutay û peritandî têkelî spilka hêkê diken bo vegirtin û lêkdana amanê axê. ciwekê nwîseke û çirre.

ژئ

منه، معه، عن

Jê:

ژئ به‌ردان: ژئ ده‌رکرن، ژئ کو‌رکرن، فالا‌کرن
الاستنزاف، الاستفراغ، الانسکاب

Jêberdan: Jê derkirin. jêgurkirin. valakirin.

ژئ به‌ردای ژئ ده‌رکری، ژئ کو‌رکری، ژئ فالا‌کری.
المستنزف، المستفرغ، المنسكب، المفروغ، المنزوف.

Jêberday: Jê derkirî. jêgurkirî. valakirî.

ژئ بوئ: رمین.

المسح، الحک، الحو، الحذف، الطرح.

Jêbirin: Renîn.

ژئ بوئ: سهرکتن، شیبان، سه‌لف خارن، خوروج لی کرن.
الفوز، الربح، الغلبه، الانتصار

Jêbirin: Serketin. şîyan. selef xarin. xuroclêkirin.

ژئ بوئ: رمی، له‌رمی، ژئ چهرت کری، ژئ هافیتی.
المسوح، المحکوک، المطروح، المحذوف

Jêbirî: Renî. verenî. jê çertkirî. jê havêfî.

ژئ بوئ: لکال بوئ.

الانتساب، الانتفاء، المعیه.

Jêbûn: Ligelbûn.

ژئ بوئ: ژئ زان، ژئ ده‌ربوئ، ژئ په‌شین، ژئ په‌قزین.
التوالد، الاشتقاق

Jêbûn: jê zan. Jê derbûn. jê peşîn peqijîn.

ژمنگی کرن: گوری کرن، گری کرن
التصدی، الاصدأ

Jengûkirin: Gurîkirin, girîkirin.

ژمنگی کری: گوری کری، گری کری
المصدأ، المزنجر

Jengûkirî: Gurîkirî, girîkirî.

ژمنگیاتی کریانی، ژمنگیاتی
الصدی الزنجار

Jengîyati: Girîyati, jengariyati.

ژمنگی: رهنگی شین بئ فموی، شینتی فموی
الازرق الفاتح

Jengarî: Rengê şîn yê vebûy. şînê vebûy.

ژمنگه: شه‌نگه، زه‌فر، زاخ، وه‌رار
الطافه المیویه

Jengeh: Şengeh. zever. zax. werar.

ژمه‌ر: ده‌رمانێ مرئ
السم

Jehr: Dermanê mirmê.

ژمه‌رین: ژمه‌رخارن، خارنا بئ دلی، خارنا نه‌بدل
السام

Jehrîn: Jehir xarin. xarna bêdili. xarna nebidil.

ژمه‌رین: ژه‌ردار، خودان ژمه‌ر
اکل السم کتایه للالک بدون رغبه

Jehrîn: Jehirdar. xudan jehir.

ژمه‌رمار: ژمه‌را ماری
سم الحبه

Jehremar: Jehra marî.

ژمه‌ر ریت: خرابی کرن، نه‌باشی به‌لاف کرن
التسمیم، الافساد

Jehir rêtin: Xirabîkirin. nebaşîbelavkirin.

ژمه‌ردار: خودان ژمه‌ر
السام

Jehirdar: xudan jehir.

ژمه‌رداری: ژمه‌ردار بوئ
التسمیه، التسمم

Jehirdarî: Jehirdarbûn.

ژئ بوی ژئ زای، ژئ پشی، ژئ دمریوی.
المولود، المشتق.

Jêbûy: jê zay, jê peşî, jê derbûy.

ژئ بوون، ژئ دمریابون
التقاطع، التجاوز

Jêborîn: jê derbazbûn.

ژئ پشین: ژئ زان، ژئ بون، ژئ پخژین.
التناسل، الانسلال.

Jêpeşîn: Jê zan, jêbûn, jê peqijîn.

ژئ پشی: ژئ زای، ژئ پخژى، ژئ دمریوی.
النسل، المنسل، المنسل.

Jêpeşî: Jê zay, peqijî, jê derbûy.

ژئ پشاندين: ژئ زاندين، ژئ پخژاندين، ژئ دمرکړن.
التنسيل، الانسال، الاشطاء.

Jêpeşandin: Jê zandin, jê peqijandin, jê derkirin.

ژئ پشی: ژئ زای، ژئ دمر، ژئ پخژى.
المصدر، المشتق

Jêpeş: Jêzay, jêder, jê peqij.

ژئ چپالدين: ژئ چوپړاندين، ژئ چوپړکړن، ژئ چپکړن.
الابتزاز

Jêçepilandin: Jê çwîrandin, jêçûrkrin, jê çêkirin.

ژئ چپالندى: ژئ چوپړکړى، ژئ چوپړاندى، ژئ چپکړى.
المتن

Jêçepilandi: Jê çwîrkrin, jê çwîrandi, jêçêkirin.

ژئ چون: ژئ چورت بوون، ژئ مشخت بوون.
الطرح، الحذف، الهجره.

Jêçûn: Jê çertbûn, jê mişextbûn.

ژئ چوى: ژئ چورت بوى، ژئ مشخت بوى.
المطروح، المحذوف، المهجور.

Jêçûy: Jê çertbûy, jê mişextbûy.

ژئ دمرکړتن: لى چون، ژ دمرست چون، ژئ پشین، ژئ پخژين، ژئ دمریون.

الفوات، الخروج، المصدر

Jêderketin: Lê çûn, jidest çûn, jêpeşîn, jê pe-qijîn, jê derbûn.

ژئ دمرکړتنى: ژ دمرست چوى، لى چوى، ژئ پخژى، ژئ زای، ژئ دمریوی، ژئ پشی.
الفات، الخارج، المصدر

Jêderketî: Jidestçûy, lêçûy, jê peqijî, jê zay, jê-derbûy, jê peşî.

ژئ دمر: ژئ پشی، ژئ زای، ژئ پخژى.
الفوات، المخرج، المصدر

Jêder: Jê peş, jê za, jêpeqij.

ژئ دپشتن: ژئ دپورکړتن، ژئ قورتال بوون.
النوص، المناص، النفرة

Jêrevîn: Jê dwîrketin, jê qurtalbûn.

ژئ دپش: ژئ دپورکړتنى، ژئ قورتال
الناصر، المنوص

Jêrevî: Jêdwîrketî, jê qurtal.

ژئ دپش: ژئ دپور
الناص، المنفور

Jêrev: Jê dwîr.

ژئ: خار، بن، بندا، نزم
الاسفل، الاسفل، تحت

Jêr: Xar, bin, binda, nizim.

ژئ: خارى، بنى، بندايى، نزمى.
السفلى، الدانى، تحت

Jêrî: xarê, binî, bindayî, nizmî.

ژئ: بناف، باشور.
الجنوب

Jêrîn: Binav, başûr.

ژئ دمرست: بن دمرست، بن پى، دپل.
المحتل، الخاضع، الاسير

Jêrdest: Bindest, binpê, dîl.

ژئ دمرستى: بن دمرستى، بن پېکى، دپلى.
الاحتلال، الخضوع، الخنوع، الاسر، المأسور.

Jêrdestî: Bindestî, binpêkî, dîlî.

ژئ دمرست: بمردمست، بمرهف، پميت.
تحت اليد، الحاضر، الجاهز.

Jêrdest: Berdest, berhev, peyt.

ژئ دپيار: ژئ کفش، ژئ بهلى، ژئ ناشکرا، ژئ خوميا.
الباهرة، الظاهره

Jêdîyar: Jê kifş, jê belî, jê aşkira, jê xweya.

ژیک بويرت: ژیک دمراتر، ژیک فرتر.
الايعد

Jëkdwîrtir: Jëkderaztir. jëk firrtir.

ژیک بويرکړن: ژیک دمراکړن، ژیک فرکړن
التبديد، الايعد

Jëkdwîrkirin: Jëkderazkirin. jëk firrkirin.

ژیک بويرکړی: ژیک دمراکړی، ژیک فرکړی
المبيد

Jëkdwîrkirî: Jëkderazkirî. jëk firrkirî.

ژیک بويراتی: ژیک دمرازی، ژیک فری، ژیک فریاتی.
البعد

Jëkdwîratî: Jëkderazî. jëk firrî. jëk firrîyatî.

ژیکاتی: پیکهياتی، هغواپی، لگهلیکی، باسکاتی.
التکثر، التحزب، المعيه

Jëkatî: Pëkveyatî. hevrrayî. lgelekî. baskatî.

ژیک سیرن: ژیک فرن،
شتان

Jëkdwîrin: Jëk firrin.

ژیک ژیک کرن: ژفيلهکړن، ژیکهکړن، ژق فهورکړن.
التشريح، التفصيل، التفريق

Jëkjëkkirin: Zivêlekirin. jëkvekirin. jëkvederkirin.

ژیک ژیک کړی: ژفيلهکړی، ژیکهکړی، ژیک فهورکړی.
المشرح، المشرح، المفرق، المفضل

Jëkjëkkirî: Zivêlekirî. jëkvekirî. jëkvederkirî.

ژیک ژیکاتی: خودانانیک، فیک کتن، باسکاناتی.
التکثر، التحزب، التنجیح

Jëkjëkatî: xwedana êk. vëkketin. baskanatî.

ژیک پاکیشان: ژیک نینانان دمر.
المقط، ليمد طوله، المد

Jëkrrakêşan: jëk înanader.

ژیک پاکیشای: ژیک نینای دمر.
المصوط، الممدد، الممدود

Jëkrrakêşay: jëk înayder.

ژیک پاکیش: ژیک نین دمر.
الغاطط، الماد

Jëkrrakêş: jëk înder.

ژیک پرتاندی: ژیک بڑکاندی، ژیک بڑالهکړی، ژیک چیق کړی، ژیک
بلاک کړی.

المفتت، المفتت، المنشور، المشرزم، المنطی.

Jëkperitandî: Jëk bijikandî. jëk bijalekirî. jëk
belavkirî.

ژیک خاین: ژیک رهنن، ژیک برن.
التمهش، التاکل، الاحتکاک

Jëkxarin: Jëk renîn. jëk birin.

ژیک خاری: ژیک رهنی، ژیک بری.
التمهش، التاکل، المحتک

Jëkxarî: Jëk renî. jëk birî.

ژیک خاین: ژیک چیتړی، ژیک بهاتړی.
التفاوت، التفاضل

Jëxarin: Jëk çetirî. jëk bihatirî.

ژیک خاری: ژیک چیتړ، ژیک بهاتړ.
التفاوت، التفاضل

Jëkxarî: Jëk çetir. jëk bihatir.

ژیک خور: ژیک رهن، ژیک بری
المهش، المکول، المکاک، المفضل.

Jëkxwer: Jëk ren. jëk birî.

ژیک بهرکتن: ژیک زان، ژیک پشین، ژیک پقیزن
الاشتقاق، التوالد

Jëkderketin: Jëk zan. jëk peşin. jëk peqijîn.

ژیک بهرکتنی: ژیک زای، ژیک پشین، ژیک پقزی.
المخوالد، المشتق

Jëkderkettî: Jëk zay. jëk peşî. jëk peqijî.

ژیک بوير: ژیک خاری، ژیک بهاتړ، ژیک چیتړ.
المتباعد، التفاوت

Jëkdwîr: Jëk xarî. bihatir. jëk çetir.

ژیک بويری: ژیک خاین، ژیک بهاتړی، ژیک چیتړی.
البعد، اللوت، التفاوت

Jëkdwîrî: Jëk xarin. bihatirî. jëk çetirî.

ژیک بويرین: ژیک دمرابزون، ژیک فریون.
التباعد، الابتعاد

Jëkdwîrbûn: Jëkderazbûn. jëk firrbûn.

ژیک بويروی: ژیک دمرابوی، ژیک فریوی.
المبتعد

Jëkdwîrbûy: Jëkderazbûy. jëk firrbûy.

ژیک گرتن: هه‌لبژارتن، ژئ گرتن.

الانتخاب، الاصطفا، الانتقاء، التصنيف.

Jêkgirtin: Helbijartin. vêrraçûn.

ژیک گرتن: ژیک کمتن، منگاتن.

التماس

Jêkgirtin: Vêkketin. hingatin.

ژیک گرتن: هه‌لبژارتن، ژئ گرتن.

المختار، المختار، المصف، المصطفى.

Jêkgirtî: Helbijartî. jêgirtî.

ژیک فو: ژیک دوبر، ژیک فعدای، ژیک فرمه.

المباين، المباع

Jêkfîr: Jêk dwîr. jêkveday. jêk fireh.

ژیک فویرن: ژیک دوبرن، ژیک فعدان بون، ژیک فرمه‌بون.

التباع، التباين.

Jêkfîrbûn: Jêk dwîrbûn. jêk vedanbûn. jêk firhebûn.

ژیک فویرن: ژیک دوبرن، ژیک فعدای بوی، ژیک فرمه‌بوی.

التباع، التباين.

Jêkfîrbûy: Jêk dwîrbûy. jêk vedanbûy jêk firhebûy.

ژیک فویرن: ژیک دوبرن، ژیک فرمه‌ن، ژیک فعدای تر.

الابین، الابدع

Jêkfîrtîr: Jêk dwwîrtîr jêk vedantîr. jêk firhetîr.

ژیک فویرن: ژیک دوبرن، ژیک فعدان، ژیک فرمه‌ن.

التبیین، الابانه، الابعاد، التباعد.

Jêkfîrkîrin: Jêk dwwîrkîrin. jêk vedan. jêk firhekîrin.

ژیک فویرن: ژیک دوبرن، ژیک فعدای، ژیک فرمه‌ن.

المبدع، المبین.

Jêkfîrkîrî: Jêk dwîrkîrî. jêk veday. jêk firhekîrî.

ژیک فو: فاج، لیک فاج، لیک وهرکه‌های.

المخالف، المعاكس

Jêkvrîr: Vaç. lêkvaç. lêkwergerhay.

ژیک فویرن: ژیک فاجباتی، لیک فاجباتی، لیک وهرکه‌های.

الخلاف، العکس

Jêkvîrîyaftî = Jêkvîrî: Lêk vaçîyaftî. lêk wergerhay.

ژیک فویرن: ژیک دمبرکتن، ژیک پشین، ژیک پەژین، ژیک دمبرین.
التکاثیر، التوالد الذاتی، الاشتقاق.

Jêkvezan: jêk derketin. jêk peşin. jêk peqijîn. jêk derbûn.

ژیک فویرن: ژیک دمبرکتن، ژیک دمبروی، ژیک پشین، ژیک پەژن.
التوالد، المشتق، التکاثیر.

Jêkvezay: jêk derketî. jêk derbûy. jêk peşî. jêk peqijî.

ژیک فویرن: ژیک بدران، ژیک جودابون.

الانقسام، الانفکاک، الانقسام، الشقاق، الانفلاق.

Jêkvebûn: Jêk berdan. jêkcudabûn.

ژیک فویرن: ژیک بدران، ژیک جودابوی.

المنقسم، المنفکک، المنفرق، المتشقق، المنطلق، المنقسم.

Jêkvebûy: Jêk berday. jêkcudabûy.

ژیک فویرن: ژیک چەرت کرن، ژیک جوداکرن، ژیک فەکرن، ژیک بژارتن.

التفریق، التمییز، التنبیه، الافراز.

Jêkvederkîrin: Jêk çertkîrin. jêk cudakîrin. jêk vekîrin. jêk vederkîrin.

ژیک فویرن: ژیک بژارتن، ژیک جوداکری.

المنفرق، المیز، المنقی، المفروز، الفارز.

Jêkvederkîrî: Jêkbijartî. vederkîrî. jêk cudakîrî.

ژیک فویرن: لیکه‌فەکرن، بێش کرن، جوداکرن.

التقسیم، التفصیل، التفکیک، التفریق.

Jêkvekirin: Lêkvekirin. bêşkirin. cudakîrin.

ژیک فویرن: لیکه‌فەکری، بێش کری، جوداکری.

المنفصل، الفارق، المختار، المیز.

Jêkvekirî: Lêkvekirî. bêşkirî. cudakîrî.

ژیک فویرن: فافارتن، چەرت کرن، هەل نیکه‌ستن، به‌لاف کرن، هه‌لبژارتن.

التفریق، التمییز.

Jêkvegirtin: Vavartin. çertkîrin. helêxistin. belavkirin. helbijartin.

ژیک فویرن: نەساختی فەکوهارتن، فیراجون.

العدوی

Jêkvegirtin: Nesaxî veguhaztin. vêrraçûn.

ژیک وهرگرتن: دانافنیک.

التداول

Jêkwergrîtin: Danavêk.

ژیک گرتن: بوارتن، فافیران، ژیک فافیران، ژیک بوارتن.

الاستخلاص، الاقتباس، المیز، الانتخاب، الاصطفا.

Jêgirtin: Bijartin. vavêran. jêk vavêran. jêk bijartin.

ژیک گرتن: ژیک بوارتن، ژیک فافیران.

المقتبس، المنتخب، المميز.

Jêgirtî: Bijartî. vavêray.

ژیک گرتن: زهفری فهکون.

الصفره، النخبه المختار، الخلاصه، الاقتداء، التقليد.

Jêgirtin: Zehrî vekirin.

ژهل: ژیهل، نهرازی، بالا، سرکهتنی، پیهل.

الصاعد، الراقی.

Jêlêl: Jêhel. evraz. bala. serketî. pêhel.

ژهللی: ژیهلی، نهرازی، بالایی، سرکهتنی، پیهلی

الصعود، المرتقی.

Jêlêf: Jêhelî. evrazî. balayî. serketinî. pêhelî.

ژهل چون: ژیهل چون، نهرازچون، پیهل چون، بالا بون، سرکهتن.

التصاعد، الترقی، الارتقاء.

Jêlêlçûn: Jêhel çûn. avraz çûn. pêhel çûn. balabûn. serketin.

ژیک هاتن: شیبان، پی چیبون، پیقههاتن، دمستقههاتن.

التمکن، الاقتدار، الإمكان.

Jêhatin: Şîyan. pêçêbûn. pêvehatin. dest vevahatin.

ژیک هاتن: شیبای، پی چیبوی، پیقههاتن، دمستقههاتن.

التمکن، المقدر.

Jêhatî: Şîyay. pêçêbûy. pêvehatî. dest vevhatî.

ژیک هاتن: بهرخوهر، فهرژ، بردان، برههه.

الانتاج، الإيراد، المتوج.

Jêhatî: Berxwer. verêj. berdan. berhem.

ژیک هاتن: فهرژ، برههه، بهرخوهر، بردان.

الناجح، الوارد، النتيجه.

Jêhatî: Verêj. berhem. berxwer. berdan.

ژیک هاتن: تازمتی، جانی، شوخی، شهنکی، خوشکوکى، خوشیمانکی.

الجمال، البداع، التفاسه.

Jêhatin: Tazetî. canî. şoxî. şengî. xuşkokî. xuşimankî.

ژیک هاتن: تازه، جان شوخ، شهنک، خوشیمانک، خوشکوک.

البدیع، الجمیل، النفیس.

Jêhatî: Taze. can. şox. şeng. xuşimank. xuşkok.

ژیک هاتیتن: چهرت کرن، ژیک برن.

الطرح، الحذف، الخصم.

Jêhavêtin: Çertkirin. jêbirin.

ژیک هاتیتن: چهرت کری، ژیک بری.

المطروح، المحذوف، المخصوص.

Jêhavêtî: Çertkirî. jêbirî.

ژیک هاتلی: ژهللی، نهرازی، پیهل، بالا، سرکهتن.

النهبه، النفضه، الصعود.

Jêhelî: Jêhelî. evrazî. pêhelî. bala. serketin.

ژیک ههلچون: ژهل چون، نهرازچون، پیهل چون، فیهل چون.

التصاعد، النفضه، الارتقاء.

Jêhelçon: Jêhelçûn. evrazçûn. pêhel. çûn. vêhelçûn.

ژیک وهرهان: ژیک وهشان، ژیک کمتن، فهریتن.

الرشع، النضج، النسل.

Jêwerhan: Jê weşan. jê ketin. verrêtin.

ژیک وهرهه: ژیک وهشای، ژیک کمتی، فهریتن.

الرشیع، النضیج، النسیل.

Jêwerhay: Jê weşay. jê ketî. verrêfî.

ژیکهاتن: لکهلنکی، ههرازی، ژیکهاتن.

المعیه، التکتل، الحزبه.

Jêyatî: Ligelêkî. hevrayî. jêkatî.

ژ

بخفی اول اللفظ فیکون سکونا ویؤدی معنی ب، من، عن، (ب).

Ji.

ژیکهههه: بهرئیکهههه

الاجهاض

Jiberbirin: Berêxistin.

ژين بڼ: هرافتن، تپساندين، روى نوردگن، رامالشتن. الذک، الهم، ساوى الارض.	
Jibinbirin: Heraftin. tepisandin. rwierdkirin. ramaliştin.	
ژيبرکڼ: نهزړکڼ السهو، النسيان	
Jibŭrkin: Nehizirkirin.	
ژيبرچون: ژ هزړچون. الغياب، النسيان.	
Jibŭrçŭn: Jihizirçŭn.	
ژيبرههچين: دهست دلى دان السلو، السلوان، التسلى	
Jibŭrvebirin: Dest dilîdan.	
ژيبرههکڼ: مژول کړن التسليه، الاله	
Jibŭrvekirin: Mijwîlkin.	
ژيبر کڼ: ژ دهست دورکڼ، بوش بون. الاستفحال، العرامه للنهر.	
Jiborŭketin: Jidest derketin. boşbûn.	
ژيبرکڼ: دهرخ کړن، ژيبرکڼ، پوهان کړن. الحفظ	
Jiberckirin: Derixkirin. jiberkirin. rewankirin.	
ژيبرکڼ: ژيبرنيخستن. شهلادن، نازى کړن. النزع، النشر	
Jiberkirin: Jiberêxistin. şelandin. tazîkirin.	
ژيبرک چون: ژيک فهبون، ژيک فريون، ليک وهرگرههان. الخلاف، التباين، العكس.	
Jiberikçon: Jêkvebûn. jêkfirrbûn. lêkwergerhan.	
ژيبرک چوى: ژيک فهبوى، ژيک فريوى، ليک وهرگرههوى. المتخالف، المتعكس، المتباين.	
Jiberikçŭy: Jêkvebûy. jêkfirrbûy. lêkwergerhay.	
ژيبر نهچون: نهزړوبون، نهرموشههون. الكسل، الماطله	
Jiberneçŭn: Netrobûn. termûşebûn.	
ژيبرنهچوى: نهزړوبوى، نهرموشههوى، نهزړو. الماطل، الكسلان.	
Jiberneçŭy: Netrobûy. termûşebûy. termûşc. Netro.	

ژيبرنيخستى الجهيض	
Jiberbîrf: Berêxistî.	
ژيبرچون: بهرمافيتن. الجهض، سقط الجنين	
Jiberçŭn: Berhavêtin.	
ژيبرچوى: بهرمافيتنى. الجهيض	
Jiberkçŭy: Berhavêti.	
ژيبرچون: دهست مهلى، زيرمهكاتى، دهستهههاتن، زياتى الخطاره فى العمل	
Jiberçŭn: Dest helî.zîrekatî. dest vehatin. zîxatî.	
ژيبرچوى: دهست مهلى، دهستهههاتى، زيرمک، زيخ. النجز القدير فى العمل	
Jiberçŭy: Dest helî. dest vehatî. zîrek. zîx.	
ژيبرک چون: ژيک بهردان، پشت دان، ليک فريون، ليک وهرگرههان. الشقاق، الخلاف، التنايد.	
Jiberikçŭn: Jêkberdan. piştan. lêk virrbûn. lêkwergerhan.	
ژيبر ناخفتن: شهلولى، بهلاف ناخفتن. الهز، الهذيان، المهجور للنائم.	
Jiberaxiftin: Şelewlewî. belav axiftin.	
ژيبر چ؟ بوى، بو چ، چرا. لماذا	
Jiberçi?: Boçî. bûç. çirra.	
ژيبرکڼ: بهلاف کونن، شهلولى ناخفتن. الهذيان، الهذى، الهز.	
Jibergotin: Belav gotin. . şelewlew axiftin.	
ژيبرهه: ژ پيشفه القبل، اما، من الامام.	
Jiberve: Jipêşvc.	
ژيل: بيتى عدا، غير، خلا، دون	
Jibil: Bêy.	
ژين کڼ: ژ قوم کړن. بڼ ره کړن. الصلم، الاستئصال	
Jibinkirin: Jiqurimkirin. bêrinkirin.	

ژ چه چین: گومازتن، فنگومازتن، خلهان، خشان، وریگه‌رهان، کما چین.

النقل، التحول، الخلق، الید.

Jicihçûn: Guhastin, veguhaztin, xelhan, xişan, wergerhan, jigehçûn.

ژ چه رابون: هستان.

النهوض

Jicihrabûn: Hestan.

ژ چ؟

مما، مم

Jiçi?

ژ چهک کتن: قویزبون، چغ بون، خویش بون.

الفشل، الاخفاق، العجز.

Jipek ketin: Qwîzbûn, çixbûn, xwîsbûn.

ژ چهک کرن: شلاندن.

النزع من السلاح

Jipekkirin: Şelandin.

ژ حیل: ژیری

بشده، بقوه، بعنف.

Jihêl: Jibirî.

ژ خوه: ژ خوچی: ژ قستا ههما.

قصدا، عمدا، عیثا.

Jixwe = Jixoçî: Jiqesta, hema.

ژ خوه: پاره، به‌لاش.

الجان

Jixwe: Perwe, belaş.

ژ خوهای: ژ قستایی، ههمایی.

العمد، الاعتباط، العیث.

Jixweyafî: Jiqestayî, Hemîyayî.

ژ خوه چین: ژ بیره‌چین، دل گرتن، های ژ خوه نه‌بون، گویشین.

السمه، الفاشیه، الاغماء، الفیبویه، الفشیان، الذهول، الهقاع.

Jixweçûn: jibîrweçûn, dîlgirtin, hayjixwenebûn, guhişîn.

ژ خوه چو: ژ بیره‌چو، دل گرتن، های ژ خوه نه‌بوی، گویشی.

المهق، المغشی، المغمی، المذهول.

Jixweçûy: Jibîrweçûy, dîlgirtî, hayjixwenebûy, guhişî.

ژ پاشه‌بیر: دابه‌زاندن، لی خوری، پاشه‌بیر، توت کرن، دقون سه‌مکرن.

القص، الذهر، الزجر، النهی.

Jipaşvebirin: Daberrizandin, lêxurrîn, paşvebirin, tutkirin diqûnsekinin.

ژ پاشه‌بیری: دابه‌زاندی، لی خوری، پاشه‌بیری، توت کری، دقون سه‌مکری.

القیس، المزجور، المنهور، المنهی.

Jipaşvebirî: Daberrizandî, lêxurrî, paşvebirî, tutkirî, diqûnsevekirî.

ژ پاشه‌بیر: پاش تیخستن، گیروکر.

التأخیر، الانتکاف.

Jipaşvebirin: Paş êxistin, gîrokinin.

ژ پیشفه: جاه، شوی، گری، باتی.

العوض، البدل، النیابه، الوکاله.

Jipêşve: Cahî, cah, şwîngirî, batî.

ژ پیشفه: روی بروی، بهرامبر، راستی.

المقابل، المواجه، الماوی، الازاء.

Jipêşve: Rwîbrwî, beramber, rastî.

ژ پیشفه: ژیره، بهرامیک.

قبلا، من الامام، من القدام.

Jipêşve: Jiberve, berahîk.

ژ پیشفه کورتن: تول فه‌کرن.

القود

Jipêşve kujtin: Tolvekinin.

ژ پیشفه‌چون: به‌ره‌چون، هنارتن.

الاستقلال، الانتداب، الاستعاضه.

Jipêşveçûn: Berveçûn, hinartin.

ژ پیشفه هاتن: به‌ره هاتن، پیشفه هنارتن.

الاستقبال، النذب

Jipêşvechatin: Bervechatin, pêşvechatin.

ژ تل‌فه: ژ دوری‌فه، رمخفه، ژ رمخافه.

عرضیا، غیر مباشر

Jitilve: Jidwîrve, rexve, jirrexave.

ژ تمعت: هندی

مقدار، مساوی، بقدر.

Jitemet: Hindi.

<p>ژن ئىنان: شوى كرن الزواج، النكاح</p>	<p>ژ لى چوڭ: ژ دەست چوڭ، زىيان، لى بورىن القوات، الخسارة</p>
<p>Jinlan: Şwîkirin. ژن رطان: الخطف، الاختطاف</p>	<p>Jilepçûn: Jîdestçûn .zîyan . lêborîn. ژ كرىا سوڭن: قىرچىڭ، كوزىڭ. الاشتياط</p>
<p>Jin revan: ژىنى: مېيانى، هەف گىيانى الانوة، الزوجية</p>	<p>Jikerba sotin: Qirraqiçîn. kuzirîn. ژ كاس كەڭ: كوسك بىڭ، كەرخىڭ، لەپىڭ. البحر، الهرج</p>
<p>Jinîf: Mêyatî. hevîyanî. ژانافا: ژورفە الداخل، الجوف، الباطن، الضمن.</p>	<p>Jikasketin: Kuskbûn. kerixîn. lepitûn. ژ كچىنى ئىخسەڭ: الافتراء، ازالة البكاره</p>
<p>Jinavda: jorve. ژنالڭ خاڭن: ژنالڭ رەڭن، ژىك گرتن، تىك ھوسىڭ. الشمس، الاحتكاك، التاكل.</p>	<p>Jkiçîmf êxistin. ژن: مە. المراه</p>
<p>Jinavikxarin: Jinavik renîn. jêk girtin. têk husîn. ژنالڭ خاڭى: ژىك رەڭى، تىك ھوسى. الشمس، المحك، المتاكل</p>	<p>Jin: Mê. ژن: بىن دارى، كابانى، هەف گىيان، بەرمالى. الزوجه</p>
<p>Jinavikxarf: Jêk renî. têk husî. ژنى پاتى: دەست پىكى، سەرۋىنى، ژىڭفە مېڭىيا، مەن جىڭىيا، مېڭىيا.</p>	<p>Jin: Bindarf. kabanî. hevîyan. bermalf. ژىك: توخىم مە. النساء</p>
<p>Jinwîyaf: Dest pêkî. serûjinwî. jirrêve. ژن نەڭىيا: مسافر، زگورد، كور، سلت. الاعزب</p>	<p>Jinik: Tuxmê mê. ژن پايە ژن بابى مروفى. الواب، زوجة الاب</p>
<p>Jin neînay: misafir. zigurd. kurr. silt ژن نەڭىيان: مسافر، زگورد، سلتى. العزوبه</p>	<p>Jinbab: Jin babê mirovî. ژن برا: الكنه، زوجة الاخ</p>
<p>Jin neînan: misafirî. zigurdî. siltî. ژە: بىڭىڭ روفىڭىڭ لىك باداى. الوتر المصرانى، خيط المصران.</p>	<p>Jinbira: ژن قى: ژنا براى مېڭى ژنى زوجہ اخ الزوج</p>
<p>Jih: Benkê rwîvikêt lêk baday. ژە دەڭ: پىل دەڭ، داف دەڭ. الوتر الصوتى</p>	<p>Jinîf: jina birayê mêrê jinê. ژن خال: زوجہ الخال</p>
<p>Jih deng: Pêldeng. davdeng. ژ ھى چوڭ: ژبىڭ چوڭ، ژ خو چوڭ، دل گرتن، گومەڭش. السمه، الذول، الغشيان، الاغماء، الغيبوبه.</p>	<p>Jinxal. ژنا سې: ژنا كەز الودماء</p>
<p>Jihaspî: jina kej. ژنا سەر ئىچىما: بېژن الشبل</p>	<p>Jinaspî: jina kej. ژنا سەر ئىچىما: بېژن الشبل</p>
<p>Jhişçûn: Jibîrveçûn. jixweçûn. dilgirtin.</p>	<p>Jina ser êtîma: bîjin.</p>

ژن بهردان: ژن نازاکړن، ژن سهراست کړن.
الطلاق، العتق.

Jin berdan: Jin azakirin. jin serastkirin.

ژبار: ژبيان، بارورې، قهاندن، قهزین.
المعیشه

Jiyar: Jīyan. berwirdī. qetandin. vejīn.

ژی: ساخی، ژبيان، عومر، مهرگ.
العیش

Jl: saxī. jīyan. umir. merg.

ژی: دهمن ژینتی، دهم ژین، ژین که.
المی، مده العیش، السن، العمر.

Jl: Demē jīnē. demjīn. jīngēh.

ژی: لدویماهییا ناخفتنی مه‌نا، دیسا، وesa ددهت.
فی آخر اللفظ، بژدی معنی ایضا.

Jl: Lidwīmahīya axiftinē me'na. dīsa. wesa di-det.

ژین: ساخی، دهمن ژبیانی.
الحیاء، العیش.

Jln: Saxī. demē jīyanē.

ژبیان: رابوراندنا ژینتی.
المعیشه

Jlyan: raborandina jīnē.

ژبیار: قهاندن، قهزین، خودان بون.
التعیش، المعیشه.

Jlyar: Qetandin. vejīn. xudanbūn.

ژینا کوتک: سځنتی: ژینا سځنتی، ژینا بهرتنگ، ژینا نه‌خومش.
النک

Jīna kutek: Sixintī. jīna sixintī. jīna berteng. jīna nexweş.

ژینا شیلی: ژینا نالوز و بی سسرویه.
النقصه، التنقیص.

Jīna şêlî: Jīna aloz û bê serûber.

ژینا خومش: تهری، خنیاتی.
الغیق، الرفاه، الرغد.

Jīna xweş: Teseñ. xinyatī.

ژین نامه: چیروکا ژینا مروشی
سیره حیاه، تاریخ حیاه، ترجمه حال

Jīn name: Çiroka jīna mirovī.

ژین که: جهتی ژبیاری، به‌ربهاقی ژینتی.
البینه: محیط العیش.

Jingih: Cihê jīyarê . berbihavê jīnē.

ژی وار: ناکنجی بون، خومجیون، بنجیون.
الخصاره، القطن، السكون.

Jlwar: Akincībūn. xwecihbūn. bincēhibbūn.

ژبیانش: خودان کړن.
الاعاشه، الاعال

Jlyandin: Xudankirin.

ژلور: ریت، کوچ، ژاری، زمبونی، به‌لنگازی، ژینا که‌مار.
التعس، البانس، الفقیر.

Jwlir: Rīt. gwīc. jarī. zebwīnī belingazī. jīna ge-mar.

ژلورین: کوچ بون، رپ بون، ژارپون، زمبون بون، به‌لنگازین.
التفقر، الانتعاس، الپتاس.

Jwlrbūn: Gwīcbūn. rīpbūn. jarbūn. zebwīnbūn. belingazbūn.

ژلوری: کوچ بووی، رپ بوی، ژارپوی، به‌لنگازی، زمبون بوی.
التعيس، البتيس، المفتقر.

Jwlrbūy: Gwīcbūy. rīpbūy. jarbūy. belengazbūy. zebwīnbūy.

ژلورتر: رپ تر، کوچ تر، ژارتر، زمبون تر، به‌لنگاز تر.
الانتعاس، الپتاس، الافتقر.

Jwlrtir: Rīptir. gwīctir. jartr. zebwīntir. belingaztir.

ژلورکړن: رپاندن، کوچ کړن، ژارکړن، زمبون کړن، به‌لنگازکړن.
الانتعاس، التبتيس، الافتقار.

Jwlrkirin: Rīpandin. gwīckirin. jarkirin. zebwīnkirin. belingazkiring.

ژلورکړی: رپاندی، کوچ کړی، ژارکړی، به‌لنگازکړی، زمبون کړی.
التعس، المبتس، المفقر.

Jwlrkirī: Rīpandī. gwīckirī. jarkirī. zebwīnkirī. belingazkirī.

ژلوریت: ژوربیاتی: رپبی. زمبونی کوچاتی، ژاری، به‌لنگازی.
التعاسه، البوس، الفقر، الضنك، العوز.

Jwlrtī = Jwlryatī: Rīpī. gwīcatī. jarī. belingazī. zebwīnī.

ژمځی: حیوانهکتی ومکی سیخوری یی بستریه یی بجویکتره ژ
سیخوری.

القنذ

Jwji: Hêwanekê wekî sîxurî ye bistir ye
biçwiktire ji sîxurî.

ژور: ناف، نافدا، خولولاهی، فالایی.

الداخل، الباطن، الجوف.

Jor: Nav. navda. . xululahî. valahî.

ژور: سر، بالا، ئهفران، ژتهل، پیهل، ژطل، بلند.

الفوق، العلی، العليا.

Jor: Ser. bala. cvraz. jêhel. pêhel. jêl. bilind.

ژورقه: ژنافدا.

الداخل، الجوف، الباطن.

Jorve: Jinavda.

ژوردهی: نافدایی، ژنافدایی، خولولاهی.

الداخلی، الباطنی، الجوفی.

Jorveyf: Navdayî.. jinavdayî. xululahî.

ژدی: ئهفران، بلنداهی، ژتهلی، پیهلی، بيسردایی، بلندی.

العليا، الفوقانی.

Jor: Evrazî. bilindahî. jêhelî.pêhelî. biserdayî.
bilindî.

ژوردانی: نشیفی، سرنشیفی، دمست نشیفی، ژراتی، خارکتنی.

الصدر، المنحدر، النازل، النزله.

Jordan: Nişîvî. sernişîvî. dest nişîvî. jêratî. xar-
ketinî.

ژردا: نشیف، ژر، خاری، بند.

الاسفل، الادنى، النزل، الانحدار.

Jorda: Nişîv. jêr. xarê. binda.

ژورکتن: چونا تپه، تپه‌بین.

الدخول، الولوج.

Jorketin: Çûna têve. têvebûn.

ژورمشت: بيسرى كرن، تژی كرن.

الحمام، العطف فى الكيل.

Jormişt: Biserîkirin. tijîkirin.

ژردا نيران: ژوردا برى خوددان.

الاطلال

Jorda nêrran: jorda berê xwîdan.

ژوان: پشیمانی، لپه‌بین.

التويه، الدم، التائب، التادم.

Jovan: peşêmanî. lêvebûn.

ساقه‌بوی: هه‌لنگفتی بوی

التعشر، المكبوب

Satmebûy: Helingiftinbûy.

ساقه‌تر: هه‌لنگفتی تر

الاعشر، الاکب

Satmetir: Helingiftintir.

ساقه‌کرن: هه‌لنگافتن

الاعشار، الاکبا

Satmekirin: Helingiftin

ساقه‌گری: هه‌لنگافتی

المکبب، المعشر

Satmekirî: Helingiftî.

ساقه‌بوی: هه‌لنگفتی، هه‌لنگفتیاتی

Satmeyf: Helingivtinî, helingiftîyati .

ساتوره: سانیل، راخوته، بن پتیک، بن زک، مروقی کیم.

الحثاله من الناس، الرضيع

Satore: Sa'êl, raxwîte, bînpêk, bin zik, mirovê kêm.

ساتوره‌یی: سانیلی، راخوته‌یی، بن پتکی.

الحیث، الدنائه، الوضعاء

Satoreyf: Sa'êlf, raxwîteyf, bînpêkî.

ساتور: کیترا مه‌زن، کیتیر، چه‌قوکا گر.

المديه، الساطور

Sator: Kêramezin, Kêbirr, ceqokagir.

ساجور: دو چویفا دئ به‌نگه‌کی لښ گریدمن و دکه‌ن ستوین سا وه‌کی بو

خوه ژ جهه‌کی بیهن

الساچور

Sacorr: Du çwîva dê benkekî lê girêden û diken stwîyê sa wekî bo xwe ji cihekî binin.

ساقچه: پرچکیت ناسنی نه، هنده ناسنکیت گروفرن وک ماشا دکمن

قیسه‌کا بو نیرچیرا ته‌یر و ته‌والا.

الحردق

Sacme: Pircikêt asinine, hinde asinkêt girovirin wek maşa diken bo nêrçîra teyr û tewala.

ساخ: درست، مای، زیتندی، راست.

الحی، الخالد، السالم، الصحيح، الصادق، الامین.

Sax: Dirist, may, zêndî, rast.

سی

S

(س) سا:

سابوین: قلن، ناھن شوشتن و پاڤزکرتن

الصابون، الفاسول

Sabwîn: Qilê, Ahê şwîştin û paqijkirinê.

سابوینا به‌قا: گیبایه‌کی نافی به بین به‌لگ به‌خه هه‌که کلفچاند و به‌رخاندن کهف دده‌ت.

الصابونیه، عشب مائی رھوی

Sabwîna beqa: Gîyayekê aviye yê belg pehne heke gilvîçand û perixandin kefdidet.

سابه‌شک: بانێ ژناڤدا یانی به‌رکوزیرک، کاشخانک.

السقف

Sapîrk: Banê jinavda yanî ber kujîrk, Kaşxank.

ساقه: هه‌لنگفتن، هه‌له‌قژین و که‌تن

الکبرو، العشار

Satme: Helingiftin, helpeqijîn û ketin.

ساقه‌بین: هه‌لنگفتن بون.

التعشر، الانکبا

Satmebûn: Helingiftinbûn.

ساخته‌گری: خاپاندی، تشقه‌له‌گری، جه‌نبازی کری، جه‌نگه‌نبی کری.
المفش، المزور، الدسه.

Saxtekirî: Xapandî, teşqelekirî, cenbazîkirî, cengenekirî.

ساخته‌یاتی: خاپانیاتی، تشقه‌له‌یاتی، جه‌نگه‌نبیاتی، جه‌نبازیاتی.
الفش

Saxteyafî: Xapaniyatî, teşqeleyatî, cenbaziyatî, cengeneiyatî.

ساخی، ساخیاتی: مانئ، زندیاتی، درستیاتی، راستیاتی.
الخلود، الحیاء، الحیوان، الصحه، السلامه.

Saxî = Saxtyafî: Manî, zêndîyatî, diristîyatî, Rastîyatî.

ساخته‌چی: جه‌نباز، خاپینوک، جه‌نگه‌نه.
الفشاش، المزور.

Saxteci: cenbaz, xapînok, cengene.

ساخ لشارتین: ساخ به‌رگیر کرن.
الرواد

Saxveşartin: Sax ber gorîkirin.

ساخلم: درست، راست، به‌خت درست، جامتیر.
الصحيح، الصادق، الامین.

Saxlem: Dirist, rast, bextdirist, camêr.

ساخلمی: درستی، به‌خت درستی، جامتیری.
السلامه، الصحه، الامانه.

Saxlemî: Diristî, bextdiristî, camêrî.

ساده: خاف، نانکو به‌یار، نیک رنگ و بێ نه‌خش و قالا.
البسط، الغفل، الشاغر.

Sade: Xav, anku, beyar, êkreng û bê nexş û vala.

ساده‌بین: به‌یار‌بین، نیک رنگ‌بین، قالا‌بین، خاف‌بین.
الشاغر، التبسط، الغفل.

Sadebûn: Beyarbûn, êkrengbûn, valabûn, Xavbûn..

ساده‌بوی: به‌یار‌بوی، نیک رنگ‌بوی، قالا‌بوی، خاف‌بوی.
الشفور، البسوط، المغفل.

Sadebûy: Beyarbûy, êkrengbûy, valabûy, Xavbûy.

ساده‌تر: به‌یار‌تر، نیک رنگ‌تر، قالا‌تر، خاف‌تر.
الاشفر، الاغفل، الابسط.

Sadetir: Beyartir, êkrengtir, valatir, xavtir.

ساخ‌بین: زندی‌بین، درست‌بین، راست‌بین.
الشفاء، التخلد، التصحيح.

Saxbûn: Zêndîbûn, diristbûn, rastbûn.

ساخ‌بوی: زندی‌بوی، درست‌بوی، راست‌بوی.
الحی، الشفی، المصح، المخلد، المسلم

Saxbûy: Zêndîbûy, Diristbûy, Rastbûy.

ساخ‌تر: زندی‌تر، درست‌تر، راست‌تر.
الاخلد، الاسلام، الاصح، الاشفی.

Saxtir: Zêndîtir, Diristtir, Rasttir.

ساخ‌کرن: زندی‌کرن، درست‌کرن، راست‌کرن.
الاحیاء، التخلید، الاشفاء، التصحيح.

Saxkirin: Zêndîkirin, Diristkirin, Rastkirin.

ساخ‌گری: زندی‌گری، درست‌گری، راست‌گری.
المخلد، المحی، المشفی، المصح.

Saxkirî: Zêndîkirî, diristkirî, rastkirî.

ساخی، ساخیاتی: زندیاتی، درستی، درستاتی، راستیاتی، راستیاتی.
الحیاء، الخلود، السلامه، الصحه.

Saxî = Saxtyafî: Zêndîyatî, diristî, diristatî, Diristîyatî, Rastî, Rastîyatî.

ساخته: خاپن، تشقه‌له، جه‌نبازی، جه‌نگه‌نبی.
الفش، الحیله، الدس، الدلس.

Saxte: Xapîn, teşqelc, cenbazî, cengeneiyî.

ساخته‌یی: خاپینی، تشقه‌له‌یاتی، جه‌نبازیاتی، جه‌نگه‌نبیاتی.
الاعتشاش، الاحتيال، الدلس، التزوير.

Saxteyî: Xapînî, teşqeleyatî, cenbazîyatî, cengeneiyatî.

ساخته‌بین: خاپان‌بین، تشقه‌له‌بین، جه‌نبازی‌بین، جه‌نگه‌نبی‌بین.
التحایل، التفشش، التدلّس.

Saxtebûn: Xapanbûn, teşqelebûn, cenbazîbûn, cengenebûn.

ساخته‌بوی: خاپان‌بوی، تشقه‌له‌بوی، جه‌نبازی‌بوی، جه‌نگه‌نبی‌بوی.
المزور، الفشوش، المدلس.

Saxtebûy: Xapanbûy, teşqelebûy, cenbazîbûy, cengenebûy.

ساخته‌کرن: خاپان‌کرن، تشقه‌له‌کرن، جه‌نبازی‌کرن، جه‌نگه‌نبی‌کرن.
التزوير، التدليس، الاعتشاش، التضمير.

Saxtekirin: Xapandin, teşqelekirin, cenbazîkirin, cengenekirin.

ساری: ساریاتی: تەزیاتی، سەرمایی، زیکی، زیکاتی.
البروده، القر، العذوبه، الركوب.

Sarî = Sarîyati: Tezîyati, sermayî, zîkî, zîkatî.

سارا چایی: کتیری، سرت، زینی، گەوری.
النتعف

Sara cîyay: Kêrî, sirt, zîni, gewrî.

ساروک: کتیرک، زینک، گەوریک

Sarok: Kêrk, zînk, gewrîk.

ساز: مەزقە، لوفڕین.
الموسیقی، النغم.

Saz: Mezîqe, lovîrîn.

سازلان: مەزقەلان.
الموسیقار، النغم.

Sazvan: Mezîqevan.

سازي: سما، شادی.
الطرب، النغم.

Sazî: Sema, şadî.

ساعوره: ساتوره، راخوته، نانکو مروفتی بن کار و شوله بین فعلیته و
کەتوهر، کەتوهر، ساعیل.

الوشب، الکناج، الاوباش، الحشاله، الوضع.

Sa'orre: Satorre, raxwîte, anku mirovê bêkar û
sole yê felîte û ketwer, ketwer, sa'êl.

ساعوره بن: راخوته بن، فعلیته بن، کەتوهر بن.
الاكتناج، الوضع

Sa'orrebûn: Raxwîtebûn, felîtebûn, ketwerbûn.

ساعوره بنی: راخوته بنی، فعلیته بنی، کەتوهر بنی.
الکتنج

Sa'orrebûy: Raxwîtebûy, felîtebûy, ketwerbûy.

ساعوره تر: راخوته تر، فعلیته تر، کەتوهر تر.
الاكتنج، الاوضع، الاوشب.

Sa'orretir: Raxwîtetir, felîtetir, ketwertir.

ساعوره کرن: راخوته کرن، فعلیته کرن، کەتوهر کرن.
الاكتنج

Sa'orrekirin: Raxwîtekirin, felîtekirin, ketwer-
kirin.

ساعوره گری: راخوته گری، فعلیته گری، کەتوهر گری.
الکتنج، الموشب

Sa'orrekirî: Raxwîtekirî, felîtekirî, ketwerkirî.

ساده کرن: بەیارکرن، نیک وەنگ کرن، ئالاکرن، خاف کرن.
الاشغار، الاغفال، التبسط.

Sadekirin: Beyarkirin, êkrengkirin, valakirin,
Xavkirin.

ساده کری: بەیارکری، نیک وەنگ کری، ئالاکری، خاف کری.
المشغ، المبسط، المغفل.

Sadekirî: Beyarkirî, êkrengkirî, valakirî. Xav-
kirî.

ساده یی: سادەپاتی: بەیاری، نیک وەنگی، ئالایی، خافی
الباطه، المشغور، المغفل.

Sadeyî = Sadeyati: Beyarî, êkrengî, valayî, xavî.
ساداتی: توخەمەکی ترین باش هێژایه.

صنف من العنب

Sadenî: Tuxmekê tiryê baş hêjaye.

ساده ناف: نافی خاف
الاسم البسيط

Sadenav: Navê xav.

سار: تەزی، زیك، سەرمای.
البارد، العذب، القرات.

Sar: Tezî, zîk, serma.

سار: سپیار، عەگید.
الراكب

Sar: Sîyar, 'egîd.

سان بوئ: تەزی بوئ، زیك بوئ، سەرمای بوئ.
العذوبه، التبريد، التقرر.

Sarbûn: Tezîbûn, zîkbûn, sermabûn.

سان بوئ: تەزی بوئ، زیك بوئ، سەرمای بوئ.
المبرود، المقرور.

Sarbûy: Tezîbûy, zîkbûy, sermabûy.

ساروتر: تەزی تر، سەرماتر، زیك تر.
الابر، الاغذب، الاقرر.

Sartir: Tezîtir, sermatir, zîktir.

سارکین: تەزاندن، سەرماکرن، زیك کرن.
التبريد، التقرر

Sarkirin: Tezîkirin, sermakirin, zîkkirin.

سارکری: تەزانندی، سەرماکری، زیك کری.
المبرد

Sarkirî: Tezîkirî, sermakirî, zîkkirî.

سالاڤي: درهنگ چاندني
الصغار، الملح.

Savayf: Direng çandîni.

سافار: گهڻن کهلاندي و هتيراي بو گراري.
البرغل

Savar: Genmê kelandî û hêray bo girarê.

ساله: گورا باسک ديرژ
الجورب الصوفي الطويل الساق

Sage: Gora basik dirêj.

ساگو: سه رمل، چاڪيت
المعطف، الجاڪيت

Sako: Sermil, çakît.

سال: دان ليك زفرين، دازدمهه، دهمن گي هانتا له گهر
السنه، العام

Sal: Dan lêk zivîrîn, dazdemeh, demê gerr, hatina vegerr.

سالهكا دي: سالا تيت، سالا دهيت
القابل

Salekadi: Sala têt, sala dihêt.

سال تروكا دي: سالهكن پشتي سالا دهيت
القاب

Saltirekadi: Sala piştî sala dihêt.

سال لسال: چدرخا سالا، سال ليك زفرين
مدار السنه، الحول الكامل

Salvisal: cerxa sala, sal lêk zivîrîn.

سال وهت: داتن سالتن، دهمن سالتن
الفصل، السنه

Salwext: Danê salê, demê salê.

سالته: هرسال.
سنويا، السنوي

Salane: Hersal.

سالانه: دراڻي هرسال
الضريه السنويه، السنويه

Salyane: Diravê hersal.

سالا پرتي: سالا پر باران و بهر
الهلاب، الماطر

Sala brêjt: Sala pirr baran û befir.

ساعوري: راخوتيهي، فلهيتهي، كه توري.
الوشب، الخاليه.

Sa'orreyf: Raxwîteyî, felîteyî, ketwerî.

ساعيل: ساعوره، كه توري، فلهيته، راخوتيه.
اللمهد

Sa'êl: Sa'orre, ketwer, felîte, raxwîte.

ساعيلي: ساعوري، كه توري، فلهيتهي، راخوتيهي.
اللمهد

Sa'êlf: Sa'orreyî, ketwerî, felîteyî, raxwîteyî.

سالي: خوري، روھن، پاڙو.
الشفاف، الصفا، الخالص

Sa'fî: Xurî, ruhî, paqîj.

سالاك: پتچكا نوي زاي، تيتيكن نوي زاي، تيشتن بچويكن نوي بوي.
الهبج، العناق، الجدي، الرضيع من الحيران والانسان.

Savak: Pêcka nwî zay, têjkê nwî zay, tiştê biçwîkê nwî bûy.

سافا: شيرخوهر، بهرچيچ شير، نوي زاي، چله دار.
الملح، الرضيع للانسان.

Sava: Şîrxwer, berçîqîk şîr, nwî zay, çiledar.

سافابون: بچويك بون، له مانا دهخل و دانى، دقسين بهر خو نه گرن،
درهنگ چاندني.

تاخر النمو، التصفر.

Savabûn: Bicwîkbûn, veman dexl û danî, de-qisîn, ber xwenekirin, direng çandî.

سافابوي: درهنگ چاندني بوي.
الزراع الماخز عن الموسم.

Savabûy: Direng çandî bûy.

سافاير: درهنگ چاندني تر.

الاطفل، الاشده تاخرا زراعته في الموسم المعتاد.

Savatir: Direng çandî tir.

سافاكرن: درهنگ چاندن.

تاخير الزراعه عن موسم العادي.

Savakirin: Direng çandin .

سافاكري: درهنگ چاندني.

المزجل زرعه عن المعتاد.

Savakirî: Direng çandî .

- ساناهي:** بن كوتكي، دستقهاتي، بن وستان، ناسان.
التسني، الساحة، السهل، الهين.
- Sanahî:** Bê kutekî, destve hatî, bê westan, asan.
ساناهي بون: دستقهاتن بون، بن وستان، ناسان بون.
التساهل، التسامح.
- Sanahîbûn:** Destve hatinbûn, bêwestan, Asanbûn.
ساناهي بون: دستقهاتي بون، بن كوتكي تر، ناسان بون.
التساهل، السمرح.
- Sanahîbûy:** Destvehatîbûy, bêkutekî, Asanbûy.
ساناهي تر: دستقهاتي تر، بن كوتكي، ناسان تر.
الاسنى، الاسهل، الاهن.
- Sanahîtir:** Destvehatîtir, bêkutektîtir, asantîtir.
ساناهي كرن: دستقهاتنانا بن زهمت، ناسان كرن.
التسهيل، المسامحة، التهين.
- Sanahîkirin:** Destveînana bê zehmet, asankirin.
ساناهي كرى: ناسان كرى، دستقهاتنانا بن كوتك.
السهل، المهين.
- Sanahîkîrî:** Asankîrî, destveînay bê kutek.
ساناهياتي: دستقهاتنييا بن كوتكي، ناسانياتي.
السهوله، الهين، اليسر، الساحة.
- Sanahîyatî:** Destvehatîniya bê kutekî, asanîyatî.
ساهي: سامال، نهمانن بن نهور و مؤ، نهمانن پاڅو.
الصحر
- Sahî:** Samal, esmanê bê ewr û mij, esmanê pa-qij.
ساهي: نيك روى، نيك رهنگن بن نيكار.
الفعل، الوجه ذو لون واحد لا يدخله نقش للمنوجات.
- Sahî:** Êkrwî, êk rengê bê nîgar.
ساي: سمنه، وه بيزى ژ دهلوت سهرئ ته نث شوله بو من چيبر.
الفضل، النعمه، الله.
- Say:** Minet, wek bêjî ji dewlet serê te ev şole bo min çêbû.
سه: عمورك، تويله.
الكلب
- Se:** 'Ewok, twîle.
سئاث: تربلن نافي.
كلب الماء.
- Seav:** Twilê avî.

- سالوخت:** روهش، دورى.
الصفه، الفطره، الجبله، النعت، الطبيعه.
- Saloxet:** Reweş, durî.
سالويسك: تن هوسك، دم دهمى، دو روى، نهمزان خوش، پشت
هنگ، بهمرقه و بنقه.
المتعلق، المتعلق، المراتى، التزلف.
- Salwîsk:** Têhusk, demdemî, du rwî, ezman
xweş, pişt hişk, b i serve û binve.
سالويسكى بون: دو روى بون، سهرفه بنقه بون.
التزلف، المتافقه، المراءات
- Salwîskbûn:** Durwîbûn, serve binvebûn.
سالويسكى تر: دو روى تر، سهرفه بنقه تر، سهروين تر.
الازلف، الاشدرى، ونفاقا، الاملق.
- Salwîskîtir:** Durwîtir, serve binvetir, serûbintir.
سالويسكى كرن: دو روياتي كرن، سهرفه و بنقهى كرن.
التناق، الملق.
- Salwîskîkirin:** Durwîyatîkirin, serve û bin-veyîkirin.
سالويسكى كرى: دو روياتي كرى، سهرفه و بنقه كرى.
المتلق، المراتى، المتلق.
- Salwîskîkîrî:** Durwîyatîkîrî, serve û binveyîkîrî.
سالويسكى: سالويسكياتي: دو روياتي، سهرفه و بنقهى.
المتعلق، النفاق، الرياء، الزلفى.
- Salwîskî = Salwîskîyatî:** Durwîyatî, serve û bin-veyî.
سام: سهم، ترس.
الخطر، الروع، الرفع، الفرع
- Sam:** Sehim, tirs.
سام گرتن: ترس گرتن، سهم گرتن.
الارتعاب، التفرع، التخوف.
- Samgirtin:** Tirsigirtin, sehmgirtin.
سامال: ساهي، بن عمورى، نهمانن بن نهور.
الصحر
- Samal:** Sahî, bê 'ewrî, esmanê bê ewr.
ساموته: ريشيكيت زينن بو گریدانا چاته و تشا پتفه كرن.
جل، فى مزخره السرج لربط الحقيه والامتعه.
- Samote:** Rîşîkêt zînê bo girêdana çante û tişt
pêvekirinê.

سهبتک بون: بهردانا نیک، ریزه بون
ترصف الحجاره

Sebtükün: Berdana êk, rêzberbûn.

سهبتک کری: ریزه برکری
المصرف بالحجاره

Sebtükirî: Rêzberkirî.

سهبتک بوی: ریزه بر بوی
المصرف بالحجر

Sebtükûy: Rêzberbûy.

سهبتک گون: ریزه برکون
الترصیف بالحجر

Sebtükirin: Rêzberkirin.

سهتامه: پارچه کرنا ناسی، پی کرنا ناسی، په چرویا ناسی، ناسن
په چرویه کری.

الحم، التلحیم، ترقيع الحدید.

Setame: Parçekirina asinî, pinîkirina asinî,
peçrûwîma asinî, asinê peçrûwîmekirî.

سهتامه بون: ناسن پی بون، ناسن په چرویه بون.

تلحم الحدید، الترقيع للحدید.

Setamebûn: Asinê pinîbûn, asinê peçrûwîmebûn.

سهتامه بوی: ناسن پی بوی، ناسن په چرویه بوی.

الحدید المرقع اللاحم.

Setamebûy: Asinê pinîbûy, asinê peçrûwîmebûy.

سهتامه گون: ناسن پی گون، ناسن په چرویه گون.

ترقيع الحدید، تلحم الحدید.

Setamekirin: Asinê pinîkirin, asinê peçrûwîmekirin.

سهتامه گری: ناسن پی گری، ناسن په چرویه گری.

المرقع من الحدید، الحدید للمحم.

Setamekirî: Asinê pinîkirî, asinê peçrûwîmekirî.

سهتین: هه لوشان، ته پسین، گهتن، هه لگفتن.

هجمان الدار، الهدم، الکبره، السقوط، العثار.

Setimîn: Helweşan, tepisîn, ketin, helingiftin.

سهته بون: هه لوشان بون، ته پسین بون، گهتن بون، هه لگفتن بون.

التهدم، التناقص، التعثر.

Setmebûn: Helweşanbûn, tepisînûn, ketinûn,
helingiftin.

سهبتک: سندوق.
الصندوق

Sebetk: Sindoq.

سهبتا سینگى: سهفیکا سینگى
القفس الصدرى

Sebeta singî: Sevîka singî.

سبیر: لبرهاتن، مل په منی، خوه لبرگرتن.
الصبر

Sebir: Liberhatin, milpehnî, xwe li ber girtin.

سبیرک: توخه کڼ گبیاه
صنف من العشب

Sebirrk: Tuxmekê gîyaye.

سهبت لدر: سندوقا مال راگرتن.
صندوق التوفير

Sebet vegir: Sindoqa mal ragirtinê.

سهبتوگى: نه ساخييه که سا دگريت، نه ساخييه که مروت سه رين
قدوره هيت.

مرضی يصيب الكلاب

Se binêzkî: Nesaxîyeke sa digirî, nesaxîyeke
mirov serpê vediwerhît.

سه بويل: قهلوین
الغليون

Sebwîl: Qelwîn.

سه ب: پوسل، گوین گارمشى.
العذره للحيوان

Sep: Posil, gwîyê gareşî.

سه پان: خولام، مریبا، بهنى، ریتجه برى، نان و تل، نان خور.

الکناس، الفن، الخادم، الزبال.

Sepan: Xulam, mirêba, benî, rêncberî, nanûtil,
nanxwer.

سه پانی: خولامى، بهنیاى.

الکناسه، منهه الکناس.

Sepanî: Xulamî, benîyatî.

سهبتک: بهر ریزکون، جهجویرا بهرت ریزکری، بهرت لیکدای، بهرت
داین نیک.

رصف الحجاره

Sebtik: Ber rêzkirin, cihciwîra berêt rêzkirî, Be-
rêt lêkday, berêt dayn êk.

سمحکری: نیرای، رنای، لن گهرای، بهری خوهدای، لدویف چری،
لهکولای، ههشکافتی.

المیوژ، الحق، المستقر، التفقد.

Sehkîrî: Nêrray, rênay, lêgerrhay, berê xweday,
lidwîv çûy, vekolay, helîşkafî.

سمحکر: لن گهر، لهکول، ههشکیت، ههشکیت، ههشکیت.

الباحث، المفتش، المحقق.

Sehkîr: Lêgerr, vekol, helîşkêv, venêr.

سمحوسوی: دهمت کبسی، چاف دزکی.

الروء، التجسس، الریاء.

Sehûswî: Dest kîsî, cav dizkî.

سمهشیر: ماتی، پوخته بین کرن، خودان کرن، ماتی کرن، چافدان، دهین
دان.

التربیه، العناية، الرعايه.

Sexbêr: Matî, pwîte pêkirin, xudankirin,
Matîkirin, çavdan, dihêndan.

سمهشیر: ماتی بین کرن، پوخته بین کرن، خودان بین کرن، چاف دان بین کرن،
دان بین کرن.

الاعتناء، المراعاة، التربى.

Sexbêrbûn: Matîbûn pwîte pêbûn, xudانبûn,
çavdanbûn, dihêndanbûn.

سمهشیر: ماتی بین کرن، پوخته بین کرن، خودان بین کرن، چافدان بین کرن،
دهین دان بین کرن.

المعتنى، التربى، المراعى.

Sexbêrbûy: Matîbûy, pwîte pêbûy, xudانبûy,
çavdanbûy, dihêndanbûy.

سمهشیر: ماتی بین کرن، پوخته بین کرن، خودان بین کرن، چافدان بین کرن،
دهین دان بین کرن.

الارعى، الاكثر عناية، الاشد تربيه.

Sexbêrtir: Matîtir, pwîte pêkirtir, xudankirtir,
çavdantir, dihêndantir.

سمهشیر: ماتی بین کرن، پوخته بین کرن، خودان بین کرن، چافدان بین کرن،
دهین دان بین کرن.

الارعى، الاعتناء، التربيه.

Sexbêrkirin: Matîkirin, pwîte pêkirin, xudanki-
rin, çavdankirin, dihêndankirin.

سمهشیری: ههلوشان بیری، تهپسین بیری، کهتن بیری، ههشکافتی بیری.

المیوژ، المهدم، الساقط، المتعثر، المكب.

Setnebûy: Helweşanbûy, tepisanbûy, ketinbûy,
helingiftinbûy.

سمهشیر: ههلوشان تر، تهپسین تر، ههشکافتی تر، کهتن تر.

الاهجم، الاهدوم، الاسقط، الاعثر، الاکبی.

Setmetir: Helweşantir, tepisîntir, ketintir, helin-
giftintir.

سمهشیر: ههلوشاندن، تهپساندن، نهخشتن، ههشکافتن.

التهجم، التهديم، الاسقاط، الاعثار، الاکب.

Setmekirin: Helweşandin, tepisandin, êxistin,
helingiftin.

سمهشیری: ههلوشای، تهپسی، کهتی، ههشکافتی.

المیوژ، المهدم، الساقط، المتعثر، الکابی.

Setimî: Helweşay, tepisî, ketî, helingiftî.

سمهشیر: ههلوشاندن، تهپساندن، ههشکافتن، نهخشتن، ههشکافتن.

التهديم، الاهجام، الاعثار.

Setimandin: Helweşandin, tepisandin, heraftin,
êxistin, helingiftinandin.

سمهشیری: ههلوشانندی، تهپساندی، ههشکافتی، نهخشستی.

ههشکافتادی.

المهدم، المهجم، المعثر.

Setimandî: Helweşandî, tepisandî, heraftî, êxistî,
helingiftinandî.

سمهشیر: یاریا شمش رنگ وکی دامی یه.

الشطرنج.

Setrinc: Yariya şeş reng wekî damêye.

سمهشیر: پرچیکت هویر ناسنی نه، پرچیکت ناسنی هویر و گورور.

الخرق، الشطيه الحديدية.

Secme:: Pîrçikê hwr yê asinînc, pîrçikê asinî
yê hwr û girovir.

سمهشیر: نیران، لن گهران، لهکولان، ههشکافتن.

البحت، الفتش، القعد.

Sch: Nêrran, lêgerrhan, vekolan, helîşkafîn.

سمهشیر: نیران، رنای، لن گهران، بهری خوهدان، لدویف چون،
لهکولان، ههشکافتن.

المجمه، الاختيار، البحت، التحقيق، الفتش، الاستقراء.

Sehkîr: Nêrran, rênan, lêgerrhan, berê xwe-
dan, lidwîv çûn, vekolan, helîşkafîn.

سمختیځي: رڼياني، گويجاني، ژارياني، تنگاف حالي.
الشفاء، التعاف، الضائقه.

Sextintyaf: Rīpatī, gwīcatī, jarīyatī, tengav halī.

سمختل: ساروخت، روموش.
الصفه، الفطره، الخلق، الطبیعه.

Sextlet: Saloxet, reweş.

سمخته: تشقهله، خاپن، خاپاندن، یارمه‌زی، جده‌نه‌یی.
الفس، الحيله، الخدعه، المكر.

Sexte: Teşqe, xapîn, xapandin, yaremezî, cengeneyî.

سمختی: سراتی، سهرمای، تنگافی.
الفرس: الشده

Sextf: Siratî, sermayî, tengavî.

سمخت: سر، سهرما، تنگاف.
القارس: الشديد

Sext: Sirr, serma, tengav.

سمختین: تشقهله‌بین، خاپاندن‌بین، یارمه‌زی‌بین، جده‌نه‌یی‌بین.
التحایل، الخدعه، التکر، التفش.

Sextebûn: Teşqelebûn, xapandinbûn, yaremezîbûn, cengeneyîbûn.

سمختی‌بوی: تشقهله‌بوی، خاپاندن‌بوی، یارمه‌زی‌بوی، جده‌نه‌یی‌بوی.
المفشوش، المخدوع.

Sextebûy: Teşqelebûy, xapandinbûy, yaremezîbûy, cengeneyîbûy.

سمخته‌تر: تشقهله‌تر، خاپاندن‌تر، یارمه‌ز‌تر، جده‌نه‌یی‌تر.
الاعش، الامکر، الاخدع.

Sextetir: Teşqeletir, xapandintir, yaremezîtir, cengeneyîtir.

سمخته‌کرن: تشقهله‌کرن، خاپاندن‌کرن، یارمه‌زی‌کرن، جده‌نه‌یی‌کرن.
الاعتشاش، الاحتيال، التخدع.

Sextekirin: Teşqekekirin, xapandinkirin, yaremezîkikin, cengeneyîkikin.

سمخته‌کری: تشقهله‌کری، خاپاندن‌کری، یارمه‌زی‌کری، جده‌نه‌یی‌کری.
الخدع، المكر، المحتال، التحيل، المفش.

Sextekirî: Teşqekekirî, xapandinkirî, yaremezîkirî, cengeneyîkirî.

سمختی‌کری: مانی‌کری، پویشه‌بین‌کری، خودان‌کری، چافدای‌کری، ده‌ین‌دای‌کری.

المربى، الممتنى، المرعى.

Sextêrkirî: Matîkirî, pwîte pêkirî, xudankirî, çavdankirî, dihêdankirî.

سمختی‌کری، سمختی‌یانی: ماتییانی، پویشه‌بین‌کری، خودان‌کری، چافدانی، ده‌ین‌دانی.
الغايه، الرعايه، التريه.

Sextêrî = Sextêryaf: Matîyîf, pwîte pêkirî, xudankirî, çavdanî, dihên danî.

سمختیان: کدلی‌گروای‌بین‌شق‌کری‌به‌یرت.
المصحب، السليخ.

Sextîyan: Kevîlê gurray yê şeqkirî bi pwîr.

سمختی: نه‌غومشی، تنگاف‌حالی، ژاری، پپ، گویج.
المشفه، الضيق، العاء، الضنک.

Sextîf: Tengav halî, jarî, rîp, gwîc.

سمختی‌بین: پپ‌بین، گویج‌بین، ژار‌بین، تنگاف‌حال‌بین.
الشفوه، الضنک، الضایق.

Sextîfûn: Rîpûn, gwîcfûn, jarbûn, tengav halbûn.

سمختی‌بوی: پپ‌بوی، گویج‌بوی، ژار‌بوی، تنگاف‌حال‌بوی. گویج‌خاری‌بوی.
الشتى، الضانک، المضيق.

Sextîfûy: Rîpûy, gwîcfûy, jarbûy, tengav halbûy, gwîc xarîfûy..

سمختی‌تر: پپ‌تر، گویج‌تر، ژار‌تر، تنگاف‌حال‌تر.
الاشقى، الاضيق، الاضنک، الاتمس.

Sextîftir: Rîptir, gwîctir, jartir, tengav haltir.

سمختی‌کرن: پپ‌کرن، گویج‌کرن، ژارکرن، تنگاف‌حال‌کرن.
الاشقاء، الاتعاس، الضناک، التضييق.

Sextîfkirin: Rîpkirin, gwîckirin, jarkirin, tengav halkirin.

سمختی‌کری: پپ‌کری، گویج‌کری، ژارکری، تنگاف‌حال‌کری.
الشتى، الضنک، التمس.

Sextîfkirî: Rîpkirî, gwîckirî, jarkirî, tengav halkirî.

سەرئالکیری: سەرئانی ئیخستی	سەخمەرمەت: ژێر.
العموم، المطوف	من اجل، لاجل.
Seravkirî: Ser avê êxistî.	Sexmeret: Jiber,
سەرئانی، سەرئالیانی: سەرئاف کەتنی، سەرئاف کەتنیاتی.	سەخمەر: چقی، تیززی، نەشیان، حوسیریون.
العموم، الطوفان.	الاخفاق، الفشل، العجز، خيبة الأمل.
Seravî = Seravîyafî: Serav ketinî, serav ketinîyafî.	Sexer: çixî, Twîzî, neşyan, husîrbûn.
سەرئاف: تین ریتک، ئەدەب خانە، جەن مێزتن.	سەخ: هۆمارە: دەه جار دەه.
الخلا.	المائه
Serav: Têrîtk, edebxane, cihê mîztinê.	Sed: Hijmare: deh car deh.
سەرئەخسێ: ژورکین، بلندکین، سلال ئیخست، ئەفرازکین، ژێهەل کین،	سەداتی، سەداتی
بالاکین، ژێهەل کین، هەلاقی، واکین.	النسی
الارقا، الاصعاد، الاعلاء.	Sedafî = Sedîfî
Serêxistin: Jorkirin, bilindkirin, silal êxistin, Evrazkirin, Jêhlelkirin, balakirin, Jêhlelkirin.	سەدەف: گۆم ماسیک
سەرئەخسێ: دەست پێ کرنا شولێ راجاندن و تەقنی کرین	المعاره
بد، العمل النسي كالجوارب	
Serêxistin: Dest pêkirina solê raçandin û teivnîkirinê.	Sedef: Guhmasîk.
سەرئەخسێ: واکری، بلندکری، بالاکری، ئەفرازکری، سلال ئیخستی،	سەر: کولوخێ مروفی، شلکا مروفی.
ژورکری، ژێهەل کری.	الراس
المرقى، المصعد، المبدأ، المعلق.	Ser: Kuloxê mirovî, şilka mirovî.
Serêxistî: Rakirî, bilindkirî, evrazkirî, silalêxistî, jorkirî, jêhelkirî.	سەر: سەرۆک، بەراهی، سەمیان.
سەرئەخسێ: ژانە سەر	الزئيس
الصداع	Ser: Serok, berahî, semyan.
Serêşan: Janeser.	سەر: سەرۆک، ئەفراز، بلند.
سەرئەخسێ: ژانە سەری، گرتاری، ئالوزی.	القوق، العلو، على
وجع الرأس، المشکله	Ser: Silal, evraz, bilind.
Serêşî: Janeserî, giriftarî, alozî.	سەرئاف: سەرئافی کەتن.
سەرا: ژێر، ژ نەگەر	العموم، الطوفان
من اجل، بسبب.	Serav: Seravê ketin.
Sera: Jiber, ji eger.	سەرئالیون: سەرئافی کەتن.
سەرا: قشله، بنگاهێ میرین.	الطوفان، العموم، التطوف، التعمم.
دار الحكومة	Seravbûn: Seravê ketin.
Sera: Qişle, bingahê mîrîyê.	سەرئاف بێ: تفتن بێ سەرئافی کەتن.
سەرئاسەر: هەمی، گشت، خر.	المطوف، العائم
الكل، الجميع، العام.	Seravbûy: Tiştê biser avêketî.
Seraser: Hemî, gişt, xirr.	سەرئاف تر: پتر سەرئافی کەتن.
	الاطوف، الاعوم
	Seravtir: Pitir ser avê ketin.
	سەرئاف کین: بێ سەرئافی ئیخست.
	التعميم، التطوف.
	Seravkirin: Biser avê êxistin.

سەرپاس: پیش گوێ، دوری.
المقدمة، العنوان

Serbas: Pêşgotin, durî.

سەرپالڤک: روین پالڤکی، روین پالڤکی.
وجه المذخه، غطاء، الوصاده.

Serbalîfk: Rwiye balîfkî, rwiye balgihî.

سەرپالڤک: جهن شریقت و قهشیرشتا، گهرماڤ، سهرشوک.
الحمام، الفسل.

Serbalavk: cihê şwîştin û veşwîştina, germav, Serşok.

سهرپان: روین بانى پین سه رهه، سه رگرتا خانى، نیوانى،
السطح

Serban: Rwiye banî yê serve, sergirta xanî, Niwanî.

سهرپخت: کرین و فروتا بیاوهه.
التعامل الوجدانى

Serbext: Kirîn û firotina bibawerî.

سهرپختی: باوهه شول و کارا لانههرا خه لکی
المعامله الوجدانيه، العمل الضميرى.

Serbextî: Bawera şol û kara linavbera xelkî.

سهرپور: به رهشیک، سوو.
الراضى، القضى، المحصى.

Serber: Bereşîşk, sojî.

سهرپردان: هه کړن، نازاکړن، نازاد کړن، سهرپست کړن.
الاباحه، الاطلاق، التحرير، الاحلال، الاعتناق.

Serberdan: Heykirin, azakirin, azadkirin, serbestkirin.

سهرپردای: هه کړی، نازاکړی، نازادکړی، سهرپست کړی.
الاباحی، الحر، المتحلل، المشتق، المطلق.

Serberday: Heykirî, azakirî, azadkirî, serbestkirî.

سهرپست: سهرپردای، نازاکړی، هه کړی، نازاد کړی.
الحر، المطلق.

Serbest: Serberday, azakirî, heykirî, azadkirî.

سهرپست بون: نازابون، نازاد بون، هه کړی بون، سهرپردای بون.
التحرر، الانطلاق.

Serbestbûn: Azabûn, Azadbûn, heykirîbûn serberdaybûn.

سهرسهربون: هه می بون، گشت بون، خه پین.
التعم، الاشتغال.

Seraserbûn: Hemîbûn, giştûn, xirrbûn.

سهرسهربون: هه می بون، گشت بون، خه پین.
التعم، التعمول.

Seraserbûy: Hemîbûy, giştûy, xirrbûy.

سهرسهرتور: هه می تر، گشت تر، خه تر.
الاعم، الاشتل.

Serasertir: Hemîtir, giştîr, xirtir.

سهرسهرکړن: هه می کړن، گشت کړن، خه کړن.
التعميم، الاشتغال.

Seraserkirin: Hemîkirin, giştîkirin, xirrkirin.

سهرسهرکړی: هه می کړی، گشت کړی، خه کړی.
التعم، التمثل.

Seraserkirî: Hemîkirî, giştîkirî, xirrkirî.

سهرسهری، سهران سهری: هه ماتی، هه ماتی، خه ماتی، گشت ماتی.
التعم، التمثل، الکلیه، المجمع.

Seraserî = Seranserî: Hemaî, hemîyatî, xirîyatî, giştîyatî.

سهره: قه پهر، پهر، کوپ، ناڤ سالفه پهری، قه رته، کال.
العوان، الکهل.

Sere: Qeyre, pîr, kwîr, nav salveçûy, qerte, kal.

سهرپار: خومشتی.
العزیز، المحبوب.

Serbar: Xweştivî.

سهرپار: سهرپارک: ناڤ بارک، زه دبارک
النوط، العلاوه، المضاف، الاضافه.

Serbar = Serbark: Nav bark, zêdebark.

سهرپاز: عهسکهر، لهسکهر.
الجندي، العسکر.

Serbaz: 'Esker, leşker.

سهرپازگهتێ: لهسکهرخانه، لهسکهرگهتێ.
التجنيد.

Serbazgêrî: Leşkerxanc, leşkergeîrî.

سهرپازگان: سهروکێ نارێش فارێش، سه راجه.
الشابندر، رئيس التجار، رئيس غرفة التجاره.

Serbazirgan: Serokê arêş varîşê, Serxace.

سەرپهوه: خوه بهوه.
المستقل

Serbixwe: Xwe bixwe.

سەرپهویی: خوه بهوویی، خوه بهوهیانی
الاستقلال، الحكم الذاتي

Serbixweyî: Xwe bixweyî, xwe bixeyatî.

سەری: نانکو، سەركارا نێرچیری.
المنجاش للصيد و نحوه

Serbir: Anku, serkara nêrçîrê.

سەری: سەری کەر، سەر قەفین
القصاب، الجزار، الجلاء.

Serbir: Ser jêker, ser qefîn.

سەری: سەری کەر، سەر قەفاندن.
النحر، الذبح، القصل، الذكاء.

Serbirîn: Serjêkirin, serqefandin.

سەری گوتن: سەرگرتنا شولی، بن دەست کرنا شولی.
تولی الامر

Serbingirtin: Sergirtina şolfî, bindestkirina şolfî.

سەریست: داف پیچ، بوکوک، ناسویری هەلچین و نالاندنا دەزی و
بەنا بکەت گێفک و پەنگە
المکب، الحلاله، المطری، العلماده، الوشیعه، المسلکه.

Serbist: Dav pêç, bukurk, amwîrê helçînî û
alandina dezî û bena biket girîfk û peng.

سەریسک: هریا سەریشک و باش، هریا سەرشه.
الصور المتاز

Serbisk: Hirya ser pişk û baş, hirya serşe.

سەریسەر: بازگانیشت پێک گوهرنی
القایضه، الماوضه، المبادله.

Serbiser: Bazirganîya tişt pêk guhorînê.

سەریه‌لگ: توتیشتا باش و سەریشک، پەریت سەری نه بێک و ناف
بەلگ.

الخب المتاز

Serbelg: Twîtina baş û ser pişk, Perêt serî ne
bink û nav belg.

سەریلند: شەهناز، ماقویل، بهخوده‌ای.
المفتخر، المعتز، الشهم.

Serbilind: Şehnaz, maqwil, bixweday.

سەریه‌ست بوی: سەریه‌دای بوی، هەمی کیری بوی، نازایی، نازاد بوی.
المحرر، المنطق، التعتق.

Serbestbûy: Serberdaybûy, heykirîbûy, azabûy,
azadbûy.

سەریه‌ست تر: سەریه‌دای تر، هەمی کیری تر، نازادتر، نازاتر.
الاعتق، الاطلاق، الآخر.

Serbest tir: Serberdaytir, heykirîtir, azadtir, Aza-
tir.

سەریه‌ست کرێ: سەریه‌دان، هەمی کرێ، نازاکرێ، نازاد کرێ.
التحریر، الاعتاق، التطلق، الاطلاق.

Serbestkirin: Serberdan, heykirin, azakirin,
Azadkirin.

سەریه‌ست کیری: سەریه‌دای، هەمی کیری، نازاکیری، نازاد کیری.
المحرر، المعتق، المطلق.

Serbestkirî: Serberday, heykirî, azakirî, Azadkirî.

سەریه‌ستی: سەریه‌ستیای: سەریه‌دانێ، هەمی کیریانی، نازایی،
نازادی، هەمی کرێ، نازاییانی، نازادیانی.
الحريه، الاعتاق، الطلاق.

Serbest= Serbestiyatî: Serberdanî, heykiryanî,
azayî, azadî, heykimî, azayatî, Azadiyatî.

سەریه‌ژ: گلیشێن بەسەر موخڵ کرێن دکەفیت.
التخاله، القرض.

Serbêj: Gilêşê bi ser moxilkinê dikevît.

سەریه‌ژ: پێش گوتن، سەریاس.
المقدمه.

Serbêj: Pêşgotin, serbas.

سەریه‌ژ: سەروکی بارویی کرێن، سەروکی جوین، سەری پارتن.
المترع، الاول، رئيس القسم.

Serbêş: Serokê bar û bikirinê, serokê cwînê,
Serê partê.

سەریه‌چوکی: سەرمازیکی.
الاصعل

Serbiçwîk: Sermazîk.

سەریه‌چوکی: سەرمازیکی.
الصعل

Serbiçwîk: Sermazîkî.

سربلند بون: شهناز بون، بخودان بون، ماقویل بون.
الافتخار، الاعتزاز.

Serbilindbûn: Şehnazbûn, bixwedaybûn
maqwlîbûn.

سربلند بوی: شهناز بوی، بخودان بوی، ماقویل بوی.
المفتخر، المعتز، المتفاخر.

Serbilindbûy: Şehnazbûy, bixwedaybûy
Maqwîlbûy.

سربلند تر: شهناز تر، بخودای تر، ماقویل تر.
الاعز، الاغفر، الاشهم.

Serbilindtir: Şehnaztir, bixwedaytir Maqwîltir.

سربلند کړن: شهناز کړن، بخودان کړن، ماقویل کړن.
الاعزاز، المتفخر، الاشهام، الازهاء.

Serbilindkirin: Şehnazkirin, bixwedaykirin,
Maqwîlkin.

سربلند کړی: شهناز کړی، بخودای کړی، ماقویل کړی.
المعز، المفخر، المشهم، المزمی.

Serbilindkirî: Şehnazkirî, bixwedaykirî, Maqwîlkinî.

سربلندى: سربلندىای: شهنازی، بخودانى، ماقویل.
سربلندى، سربلندىنى
الفخر، العز، الشهام، الزهر.

Serbilindî = Serbilindîyaf: Şehnazî, bixwedanî,
maqwlî,serbilindahî,serbilindînî.

سروهر: پهیت بون، بهرهف بون، لیکدان، ستیزک
الترتيب، النظام، التهی، التاهب، التنسق، المرتب.

Serûber: Peytbûn, berhevbûn, lêkdan, stêrk.

سروهری: پهیتی، بهرهفی، لیکدانی، ستیزک کړن.
الانتظام، النسق، الابه.

Serûberî: Peytî, berhevî, lêkdanî, stêrkkin.

سروین: بهرفای، لیک وهرگرهای.
المقلوب، المعکوس

Serûbin: Bervajî, lêk wergerhay.

سروین بون: فارى بون، لیک وهرگرهان بون.
التقلب، الانعکاس.

Serûbinbûn: Vajîbûn, lêk wergerhanbûn.

سروین بوی: فارى بوی، لیک وهرگرهای بوی.
المقلوب، المعکوس، النقلب، انعکس.

Serûbinbûy: Vajîbûy, lêk wergerhanbûy.

سروین تر: فارى تر، لیک وهرگرهای تر.
القلب، الاعکس.

Serûbintir: Vajîtir, lêk wergerhaytir.

سروین کړن: فارى کړن، لیک وهرگړان.
التقلب، الانقلاب، الاعکاس.

Serûbinkirin: Vajîkirin, lêk wergerhan.

سروین کړی: فارى کړی، لیک وهرگړای.
القلب، المعکس.

Serûbinkirî: Vajîkirî, lêkw ergêrray.

سروینى: فارىای، لیک وهرگرهانىای، لیک وهرگرهانى.
القلب، المعکس.

Serûbinî: Vajîyafî, lêk wergerhanayafî, lêk wer-
gerhanî.

سروینى: جهنازی، پارمهزی، جهنگنهیی، دو روییای.
المراوغه، التلون، الحربانیه.

Serûbinî: cenbazî, yaremezî, cengencyî, du
rwîyafî.

سرویر: بهرهاتن، شیرت، پند، پیقهچون، لن قومین.
التجربه، الحدث، الخبر، العطف.

Serbor: Biserhatin, şîret, pend, pêveçûn, Lê-
qewmîn.

سروپاک: تەنا، تەسەر، خن، دل خوش، بهست.
المرتاح، السعيد، المطمئن، الامن.

Serpak: Tena, teser, xinê, dilxweş, best.

سروپاک بون: تەنا بون، تەسەرون، خن بون، دل خوش بون، بهست
بون.

الارتياح، الاطمئنان، الامان.

Serpakbûn: Tenabûn, teserbûn, xinêbûn, dilx-
weşbûn, bestbûn.

سروپاک بوی: تەنا بوی، تەسەروى، خن بوی، دل خوش بوی، بهست
بوی.

المرتاح، المطمئن، الامين.

Serpakbûy: Tenabûy, teserbûy, xinêbûy, dilx-
weşbûy, bestbûy.

سروپاک تر: تەنا تر، تەسەر تر، خن تر، دل خوش تر، بهست تر.
الاروح، الاثمن، الاسعد.

Serpaktir: Tenatir, tesertir, xinêtir, dilxweştir,
Besttir.

سرمهشک: سرچق، قهلاویز، سرمهچک.
الطالع للناس، القدمات.

Serpeşk: Serçeç, qelawîz, serpeck.

سرمهشک: نانئ لسر پدلا بیپین.
الحیز المختبیر علی الجمر.

Serpelk: Nanê liser pela bipêjin.

سرمهشکر: دهین سرمه پدنجهری.
عارضه الشباک.

Serpencer: Depê serê pencerê.

سرمهشک: بلز، زوی، سفک.
الفرد المعجله، الحقه، الوقت.

Serpê: Bilez, zwî, sivik.

سرمهشک: دهرسوکا سدری، بهر دهفک.
القناع، اللثام، غطاء الرأس.

Serpêc: Dersoka serî, berdevk.

سرمهشک: بالیفکا سرمه پیت بهیوکی بهدست بلوینکا گریددن.
دهست بلوینک.
حضان الطفل، وساده الحضان.

Serpêk: Balifka serê pê biçwîkî bi destbilwînk girêdiden, destbilwînk.

سرمهشک: ژین گرتی، هلبزارتی، بزارتی، بزاره.
التحفه، النخبه، الصفوة، الخالص، النفیس، الفاخر.

Serpişk: Jêgirtî, helbijartî, bijartî, bijare.

سرمهشکی: ژین گرتنی، هلبزارتی، بزارتی، بزاره.
الخلاصه، النفاسه.

Serpişkî: Jêgirtinî, helbijartinî, bijartinî, bijareyî.

سرمهشکی: بلز، زوی، سرمهشک، شولن بلزوبهز و نه بهنجه.
المعجله، السرعة.

Serpil: Bilez, zwî, serpê, Şolê bi lezûbez û ne binecih.

سرمهشکی: لهزوبهزی، زویاتی.
الاستعجال، الوقتی.

Serpilî: Lezûbezî, zwiyaî.

سرمهشکی: شولن نه بهنجه، شولن پهلوسه دین سرمهشک.
العمل غیر المتقن، لغفله العمل.

Serpilîkî: Şolê ne bine cih, şolê peloser dibê serûber.

سرمهشک: تهناکرین، تهرهکرین، خنئ کرین، دل خوش کرین، بهست کرین.

التطمين، الاسعاد، الانتان.

Serpakirin: Tenakirin, teserkirin, xinêkirin, dilxweşkirin, bestkirin.

سرمهشک: تهناکری، تهرهکرکی، خنئ کرکی، دل خوش کرکی، بهست کرکی.
السعد، المؤمن، المطامن.

Serpakirî: Tenakirî, teserkirî, xinêkirî, dilxweşkirî, bestkirî.

سرمهشکی: سرمهشکاتی: تهنایی، تهرهکری، خنئسائی، دل خوشی، بهستی.

الامان، السعاده، الطمئینه، المطامینه.

Serpakt = Serpakiyatî: Tenayî, taserî, xinêyatî, dilxweşî, bestî.

سرمهشک: فیشک گر، فیشک دان.
مساکه الخروطوش.

Serpaktî: Fişekgir, Fişekdan.

سرمهشک: سرمهشکی پالا، سرمهشکی کارکرا، پالن شارهزا.
تقیب العمال، العامل الفنى، العامل الشاطر، رئیس نقابه.

Serpale: Serokê pala, berahîyê karkera, palê şareza.

سرمهشکی: بهراهیاتی پالا، شارهزاین پالهتین.
رئاسه نقابه العمل، منصب رئیس العمل.

Serpaleyî: Berahîyatîya pala, Şorezayê palatîyê.

سرمهشک: نانکو سرمهشک تا، چه قلیکت تا، همرکیت سرمهشک تا.
الزغف، الشلول للشجر.

Serpalcalk: Anku serê ta, çeqilkê ta, Hejkê serê ta.

سرمهشک: سرمهشک: قهلاویز، سرچق، سرمهشک.
الطالع للناس.

Serpalcalk = Serpeck: Qelawîz, serçeç, Serpeşk.

سرمهشک: سرمهشکی، لئقا پورتوکی، دهمانا نانوخن.
حاشیه الکتاب.

Serperr: Merzê kitêbê, lêva pertûkê, demana anoxê.

سەرچاڤ: Serûsîma, dêm.
الوجه، السما.

Serûçav: Serûsîma, dêm.

سەرچاڤ گورنیزى: دێم گورڤوڤر.
الكلوم

Serûçav gurmîzî: Dê m girrovir.

سەرچەمەك: بهراھىيا گوڤەندێ، سەرى دىلاتن، سەرى رىزا داوەتن، بهراھىيا گەرا گوڤەندێ.
رأس حبله الرقص.

Serçemk: Berahîya govendê, serê dilanê, serê rêza dawetê, berahîya gerra govendê.

سەرچەق: نارموشى سەرى لەپەن بەرقەنىي بو چرەقێنێ.
الصر قاعة للمقلاع.

Serçeq: Armwîsê serê lepkê berçeniyê bo çirîqênê.

سەرچەق: قەلاويز، سەر پەچالەك، بهراھى.
الطليعة للناس، طلاع الشىء.

Serçeq: Qelawîz, ser peçalk, berahî.

سەرچەق: سەرتاك، سەرى پەچالەك.
الزغف، الشمل، للشجر.

Serçeq: Sertak, serpeçalk.

سەرچەنگ: رێڤەچونا زاروكا بەرى رابن ژ پێرڤه رێڤه بچن، رێڤەچونا سەر دەست و چوكا
الخير، مشى الطفل على يديه.

Serçeng: Rêveçûna zaroka berf rabin ji pêrve bi-rêve biçin rêve çûna ser dest û coka.

سەرچەلاگ: چرەقێ سەركفان، جەلنى سەر خەلەك تەشنى پێ رادكێشن بهر خۆڤه وهك فیتى.
المعلق، لجنى الشار

Serçelak: cwiwê serkivan, celê ser xelek tiştî pê radikêşin ber xweve wek fêqî.

سەرچ: ژێدر ج، بوجى، چما، علام، لماذا؟

Seraci?: Jiberçî, boçî, çima?

سەرچوچ: سەر رویت، سەر لوچ، سەرتازى، سەركول، سەر ترانشى.
الاصح

Serhoc: Ser rwît, ser loc, ser tazî, ser kol, ser tiraşî.

سەرچە: نەساخىيەكە جێرانا دگريت و دكوڤت، پڤ بونا قورکيت لەشنى جەيوانى، پەنجەشترا جەيوانا.

النوع، سرطان الحيوان.

Serece: Nesaxiyeke hêwana digirît û di kujît, pifbûn qurkêt lesê heywanî, penceşêra hêwana.

سەرچەلەب: سەركەل، تەشتى باش و قەنج، پەز و جێوانى قەلەو گەر.
درجه اولی من كل شىء، الغنم السمين الجيد.

Serceleb: Serkel, tiştê baş û qenc, pez û hêwanê qelew û gir.

سەرچەل: مەرش، سەر کورتان، البرذعة، غطاء الوكاف.

Sercil: Merş, serkurtan.

سەرچال: گوتنا بختی هاتنێ یە، کەڤ پێ هاتنا سەرادانی یە.

كلمه ترحيب و مجامله يبنى على الرأس والعين.

Serçava: Gotina bi xêr hatinê ye, kefy pê hatina sera danê ye.

سەرچەماندێ: سەرشوڤرکێن، سەرنخوڤێن گرن.

الطاطاء، الركوع، الخضوع.

Serçemandin: Serşorîkirin, semixînkirin.

سەرچەماندێن، سەرچەمەان: سەرنشێڤ گرن هزرگرنێ یە، ژ غوڤه چونا هزرگرنێ یە.
الاطراق

Serçemandin: Serçembhan: Serrişîvkirina hizir-kirinê ye, ji xwe cûna hizirkinê ye.

سەرچەماندێ: سەرشوڤ، سەرنخوڤێن، سەرنشێڤ.

الراکع، المطاط، المطرق.

Serçemandî: Serşor, semixwîn, semişîv.

سەرچەمەن: سەرچەمەای: مەروڤن سەرشوڤ، کەسێ سەرنخوڤێن، تەشتى سەرى شوڤ دگەت
الراکع، المڑع، المطرق، الخاضع.

Serçemîn: Sercemhay Mirovê serşor, kesê ser-nixwîn, tiştê serî şor diket.

سەرى چىيای: کولوفندکا چىيای، کومتى چىيای، کولومتە.
النبي

Serê çîyay: Kulovindka çîyay, komtê çîyay, Kulomte.

سەر خولوله تر: سەرسک تر، خوین گەرم تر، سەر گەرم تر.
الاهج، الاغور، الاطیش.

Serxuloletir: Sersiktir, xwîn gerimtir, sergerimtir.

سەر خولوله کړن: سەرسک کړن، خوین گەرم کړن، سەر گەرم کړن.
التطيش، التفرير، الاغزار.

Serxulolekirin: Sersikkirin, xwîn gerimkirin, sergerimkirin.

سەر خولوله کړی: سەرسک کړی، خوین گەرم کړی، سەر گەرم کړی.
المفرور، المطيش.

Serxulolekiri: Sersikkiri, xwîn gerimkiri, sergerimkiri.

سەر خولوله یی: سەرسکی، خوین گەرم، سەرگەرمی.
الطيش، الفرور، الهج، الحق.

Serxuloleyf: Sersiki, xwîn gerim, sergerim.

سەر خولوش: مەست.
الشم، السكران، الشوان، المخمر.

Serxweş: Mest.

سەر خولوش بۆ: مەست بۆ.
الشاله، السكر، الشوه، الاختمار، الانتشاء.

Serxweşbûn: Mestbûn.

سەر خولوش بوی: مەست بوی.
السكر، المنتشى.

Serxweşbûy: Mestbûy.

سەر خولوش تر: مەست تر.
السكر، الاثمل، الاخر.

Serxweştir: Mesttir.

سەر خولوش کړن: مەست کړن.
الاسكار، التخمير.

Serxweşkirin: Mestkirin.

سەر خولوش کړی: مەست کړی.
السكر، المثل.

Serxweşkiri: Mestkiri.

سەر خولوشی: مەستی، مەستیایی.
السكر، الشاله، الشوه.

Serxweşf: Mestf, mestfiyatî.

سەر خویشی: سەر خویش: سەر کولی، سەر رویشی، سەر خویشی، سەر لویی، سەر تازیانی، خویش.

الصلع

Serhocî = Serhwês: Ser kolî, ser rwîlî, ser hocî, ser loçî, ser taziyatî, hwês.

سەر خوه: خوه راگەر، پیرەمێڕێ پچارە، کالێ خوه راگەر.
القائم، المقاوم، الكهل، النشط.

Serxwe: Xweragir, pîremêrê bi çare, kalê xwe ragir.

سەر خوه: خوه بڅوهر.
المستقل

Serxwe: Xwe bixwe.

سەر خوه بۆ: خوه بڅوهر بۆ، خوه راگرتن، موکوم بۆ.
الاستقلال، الثبات.

Serxwebûn: Xwe bixwebûn, xweragirtin, mukumbûn.

سەر خوه یی: خوه راگری، موکومی، بن گرتی.
الروسخ، الثبات، القوامه.

Serxweyf: Xweragiri, mukumî, bingirtinî.

سەر خوه کړن: بڅوهر گرتن.
النذر

Serxwekirin: Bixwe girtin.

سەر خوله هاتن: رابونا ژ نەساخین، ساخ بۆ.
التقاهه من المرض.

Serxwevehatin: Rabûna jinesaxîyê, saxbûn.

سەر خولوله: سەر گەرم، سەرسک، خوین گەرم.
المفرور، الطائش، المتهور.

Serxulole: Sergerim, sersik, xwîn gerim.

سەر خولوله بۆ: سەرسک بۆ، خوین گەرم بۆ، سەر گەرم بۆ.
الاغزار، النهير، التطيش.

Serxulolebûn: Sersikbûn, xwîn gerimbûn, sergerimbûn.

سەر خولوله بۆ: سەرسک بۆ، خوین گەرم بۆ، سەر گەرم بۆ.
المفرور، الطائش.

Serxulolebûy: Sersikbûy, xwîn gerimbûy, sergerimbûy.

سردا: سلال، هنداف، بلند، ژور، ژهبل، پتهبل، نقران،
الفوق، الاعلى، القوقاس.

Serda: Silal, hindav, bilind, jor, jêhel, pêhel, 'evraz.

سردابرن: گوران، مالین، تازی کرن، تیفلاندن.

الکشط، النزح، الازاحه.

Serdabirin: Gurran, Malîn, Tazîkirin, tîvilandin.

سردابری: گورای، مالی، تازی کری، تیفلاندی.

المکشوط، المنزوح، المزاح.

Serdabîrî: Gurray, malî, tazîkirî, tîvilandî.

سردابرن: خاپاندن، تحساندن.

الاغراء، التدليس، الاضلال.

Serdabirin: Xapandin, tchisandin.

سردابری: خاپاندی، تحساندی.

الضل، المغری، المدلس.

Serdabîrî: Xapandî, tchisandî.

سردا چون: فاری بون، کدرچوئه بون، خوه ژبیرکرن.

الزيفان، الزيف، الضلال، الغرور.

Serdacûn: Varrêbûn, kerçûvêbûn, xwejibîrkirin.

سرداچون: سردا گرتن.

السيطره، الاجتياح.

Serdacûn: Serdagirtin.

سرداچون: حوليسين، تحسين، فاری بون، چهپدان.

الزيف، الديصان، الحيد.

Serdacûn: Hulisîn, tehisîn, varrêbûn, cepdan.

سرداچون: فەرکین.

الانصار، الفرج.

Serdacûn: Ferrikîn.

سردا چون: سردا هافیتن، فەرگرتن.

الطفع، الفجر.

Serdacûn: Serda havêtin, vegirtin.

سردا چوی: بهرزیمب، کەرچوئه، فاری، تحسی، فەرکی، سردا هافیتی.

الضال، الطاغی، الزانغ، المفسد، الطافع، المسيطر، المفروج.

Serdacûy: Berzebûy, kerçûvê, varrê, tchisî, ferrikî, serda havêtî.

سەر خویل: سەر چه‌مهای، سەر شور.

الهطع، التفع، الدفا، النکس.

Serxwîl: Serçemhay, ser şorr.

سەر خویل بون: سەر چه‌مهان بون، سەر شور بون، سەر چه‌مان بون.

الهطع، التنکس، التفع.

Serxwîlbûn: Serçemhanbûn, ser şorbûn, serçemanbûn.

سەر خویل بوی: سەر چه‌مهای بوی، سەر شور بوی، سەر چه‌مای بوی.

الهطع، النکس، القفیع.

Serxwîlbûy: Serçemhanbûy, ser şorbûy, serçemanbûy.

سەر خویل تر: سەر چه‌مهای تر، سەر شور تر، سەر چه‌مای تر.

الاهطع، الانفع، الانکس.

Serxwîltir: Serçemhantir, ser şortir, serçemantir.

سەر خویل گرن: سەر چه‌ماندن، سەر شور گرن.

الاهطاع، التفعيع، الدفا، التکيس.

Serxwîlkirin: Serçemandin, ser şorkirin.

سەر خویل کری: سەر چه‌مهای کری، سەر شور کری، سەر چه‌مانی کری.

النکس، التفع، المدفی.

Serxwîlkirî: Serçemhaykirî, ser şorkirî, serçemanîkirî.

سەر خویلی: سەر چه‌مهای، سەر شور یاتی، سەر چه‌مینی.

الهطع، التفع، الدفا، النکس.

Serxwîlî: Serçemhanî, ser şorriyatî, serçemînî.

سەر خورانی: گورگه‌میش، نارهان، نالوزی، بیدی.

الهياج، الفوضى، الشؤم، الغريده.

Serxweranê: Gurgemêş, arhan, alozî, bedî.

سەر خور: گورگه‌میش، نارهای، نالوز، بید.

المريد، الهائج، المشؤم، الفوضى.

Serxwer: Gurgemêş, arhay, alozî, bed.

سەر خوردا چون: خوه ژبیرکرن، کەرچوئه بون، وئی بهرزیمب.

الطفيان، الضلال، الغرور.

Serxwedacûn: Xwejibîrkirin, kerçûvêbûn, rêberzebûn.

سەر خوردا چوی: خوه ژبیرکری، کەرچوئه، وئی بهرز.

الضال، الطاغی، المفروج.

Serxwedacûy: Xwejibîrkirî, kerçûvêbûy, rêberzebûy.

سەردەلەن: گەن: سەقەکرێ.

الکبوه.

Serdavketin: Setmekirin.

سەردا گرتن: سەرداچن، هەودان، تالان کرێ.

الداھمه، الاستیلاء، الشن، الفوز، الاغارة.

Serdagirtin: Serdaçûn, hewdan, talankirin.

سەرداگرتن: سەرداچری، هەودای، تالان کری.

المستولی، الداھم، المشن، المغیر، المغزو.

Serdagirtî: Serdaçûy, hewday, talankirî.

سەرداگێ: تالانی.

الداھم، الغازی.

Serdagir: Talanî.

سەرداگ: جەنێ هەزار پەتشیکی نایبەرا فێک کەتێا پراسییا لەهەنا نەفکێ.

الائنی عشری اسفل عظم النص.

Serdilk: cihê hizar pêtkê navbera vëkktina pî-rasîya li hindav nafkê.

سەردەل: سەردەلی، سەردەل.

اللعج.

Serdol: Sergelî, sernihal.

سەردەم: وەخت، گاف، گاه، چاخ.

الوقتی، الاینی، الوقتی.

Serdem: Wext, Gav, gah, cax.

سەردەن: گوری کرێ، دەرەدا دان.

الفداء، التضحية، القریان.

Serdan: Gorîkirin, diberdadan

سەردان: خورتی کرێ، مەهانە کرێ، مەجور کرێ.

الاجبار، الاشراف، الاستیلاء.

Serdanan: Xurtîkirin, mihanekirin, mecborkirin.

سەردا هاتن: هەرفەق، هەلەوشان.

الهدود، الهدم، الشدید.

Serdahatin: Heriftin, helweşan.

سەردان: سەردە هاتن و چوێ، سەحەرێ.

الزیارة، العیاده.

Serdan: Servehatin û çûn, sehkirin.

سەرداهاتن: سەرداگرتن، سەرداچن.

الداھمه، الاستیلاء، الاجتیاح.

Serdahatin: Serdagirtin, serdaçûn.

سەردەلەن: پێدادان، ناخەفتن، ناخەفتن، پەچنێ.

الدتر، اللحن، التفطیه.

Serdadan: Pêdadan, nixaftin, nixamtin, pecinîn.

سەردا دی: پێدادای، ناخەفتی، ناخەفتی، پەچنێ.

الدتر، المظی، اللحن.

Serdaday: Pêdaday, nixaftî, nixamtî, pecinî.

سەردەر: دەپ یان بەرێ هەنا فەرگەیی رانای.

الساكنه، العارضة للباب.

Serder: Dep yan berê hinav dergihî ranay.

سەردەر: سەروک، پێش، پێش ناوا، سەمیان، بەراھی.

الرئيس، الزعيم، القائد.

Serdar: Serok, rêber, pêşawa, semyan, berahî.

سەرداری: سەروکاتی، پێش، پێش ناوایی، سەمیان، بەراھیاتی.

الرناسه، الزعامه، الرياده.

Serdarî: Serokatî, rêberî, pêşawayî, semyanî, berahiyatî.

سەردەرگرن: پوی کێش کرێ، جەمبازیا داگرتن.

التزوير للشحن، التزويق.

Serdenkirin: Rwkêşkirin, cembazîya dagirtinê.

سەردەشت: سەرسەک، ژێن گرتی، ژێهاتی.

المختار، اول باب، الدرجة الاولى.

Serdest: Serpişk, jêgirtî, jêhatî.

سەردەشت: سەروچەک، دەرچەک.

کم اللباس.

Serdest: Serhuck, derhuçk.

سەردەشت: ناڤ سەر، چەپاڤ سەر دەشت و راست.

النجمة، الجبل السطح.

Serdeşt: Navser, çîyayê serdeştî rast.

سەردەشت: وەک پێژی من ئەو سەر دەشت ناخەفت، یانی ژ ڤل هە.

عرضيا، سلبيا.

Serdev: Wck bêjiî min ew ser dev axaft, yanî ji

tilve.

سەردەشت: پێش گرتن: سەردەشت، سەردێ نەفتین و ناخەفتن.

اول القاتنه، اول الكلام.

Serdefter: Pêşgotin, sermeşq, serênivêşîn û axaftinê.

سر رمش: سر قمر: حیوانی سدری وی بتن رمش کلهخ رونهک دی.

الدرع

Ser reş: Serqer, hêwanê serê wî bitinê reş kelex rengêk dî.

سر رمشی: سر قمری، سر قمریاتی.

الدرع

Ser reşî: Serqerî, serqerîyatî.

سر راگین: سر هه‌لاندن، سر بلندکرن، و سر هه‌لاندن، دهرفالاکرن.

الرفع

Ser rakirin: Serhelandin, serbilindkirin, ji ser helandin.

سر راگری: و سر هه‌لاندن، دهرفالاکری.

المرفع

Ser rakirî: Ji serhelandî, dervalakirî.

سر راگهشتن: فتن کهن، سر رن بون، رنهری.

الرشاد، الهدایه، الهدی.

Ser ragihîştin: Vêketin, ser rêbûn, rêberî.

سر راگهشتی: فتن کهن، سدری بون، رنهری.

الراشد، الهدایه

Ser ragihîştî: Vêketî, ser rêbûy, rêber.

سر راگهاندن: نیشادان، فتن نیشختن

الاهداء، الارشاد.

Serragihandin: Nişadan, vêêxistin.

سر راگهاندی: نیشادای، فتن نیشختی

المرشد، المهدي.

Ser ragihandî: Nişaday, vêêxistî.

سر راگهشتن: سرهه‌لبون، تن گهشتن، فتر اگهشتن.

الامام، الادراك، الاطلاع.

Ser ragihîştin: serhelbûn, têgehiştin, vêrgihîştin.

سر راگهشتی: سرهه‌لبوی، تن گهشتی، فتر اگهشتی.

العلم، المدرك، المطلع

Ser ragihîştî: serhelbûy, têgehiştî, vêragihîştî.

سهره رو: سدری رویاری، سرچهم

منبع النهر

Sere rû: Serê rwîbarî, serçem.

سردویف نان: دویف کهن، لدویف چن، راهیلان.

المتابعه، التعقيب.

Serdwîfnan: Dwîvketin, lidwîvçûn, rahêlan.

سردوین: گولی دان، چاندنا گولی دای، گولیا بر دان تن ناله‌ای، قه‌بلن.

التخايل للنبات.

Serridûn: Gulîdan, çandina gulîday, gulya bo dan tê alhay, qebilîn.

سردوین: راست گول بون، گولی دان، قه‌بلن.

الدخس للمزروعات.

Serridûn: Rast gulbûn, gulîdan, qebilîn.

سهردا هالیتن: کفش کرن، دهرفالاکرن، بلی کرن، دیارکرن.

الكشف، الاستكشاف.

Serdahavêtin: Kifîşkirin, dervalakirin, belîkirin, dîyarkirin.

سهردا هالیتن: سهرداچن، لیسهر، لهی.

الفيضان

Serdahavêtin: Serdaçûn, lîser, lîhî.

سهردا: بیزنگا کون فرهه.

المنسفه، الغيالى.

Serrad: Bêjînga kun fireh.

سهرادی: سلالی، بلندی، ژوریاتی، پیتهل، هنداقی.

الفوقيه

Serdayî: Silalî, bilindî, jorîyatî, pêhelî, hindavî.

سر رن: دهست یکن کرنا رنکرن.

القارعه

Ser rê: Dest pêkirina rêkê.

سر رن: لهرهاتی، قانیل بوی، سرکیش بمر نهرم.

المراقق، الراسى، المطيع، المنقاد، القانع.

Ser rê: Liberhatî, qailbûy, serkêşî biser nerim.

سر رن بون: لهرهاتن بون، قانیل بون، سرکیش بون، سرنهرم بون.

الهدايه، التهيؤ، التحضر.

Serêbûn: Liberhatinbûn, qailbûn, serkêşbûn ser nerimbûn.

سر رناتی: لهرهاتنی، قانیلی، سرکیشی، سرنهرمی.

المراقفه، الاطاعه، الانقياد، الرضا.

Ser rîyatî: Liberhatinî, qailî, serkêşî ser nermî.

سر سپی: سەرسپۆش، پۆش، مروڤی سەر پۆش.
الروابط

Serspî: Serpoş, poş, mirovê ser poş.

سەر سپیاتی: پۆش بۆن، مری کۆ بۆن.
الروابط، الشبانه.

Serspîyatî: Poşbûn, mwîkejbûn.

سەرسپک: خۆین گەرم، کەرچۆف، سەر خۆلولە.
الطائش، التهور، المستهر.

Sersik: Xwîngerm, Kerçûve, ser xulole.

سەرسکی: خۆین گەرمی، سەر خۆلولەیی، کەرچۆفەیی.
الطیش، التهور، الاستهتار.

Sersikd: Xwîngermî, ser xuloleyî, kerçûveyî.

سەرسەری: کەرچۆف، چەکە چۆف، دەقەدە.
الاعرن، الاحمق، الاحوج.

Serserî: Kerçûve, çekeçwîv, deqdeqç.

سەرسەریاتی: کەرچۆفەیی، چەکەچۆفەیی، دەقەدەیی.
الرعونه، الهرج، الحماقة.

Serseryatî: Kerçûveyî, çekeçwîvî, deqdeqeyî.

سەر سەرسک: تەخلێتەکن دورینی، چلک قۆلبدان.
نوع من الحياطة.

Serserk: Textlîtekê durînê, cilk qulpdan.

سەرسەرک: لدویف سەری، یانی تششێ ژێهەل و ژوردا.
الشاقولی، راسیا.

Serûser: Lidwîv serî, yanî ûştê jêhel û jorda.

سەرلست: گۆک، بەرهەف، خلاس بۆی، دویاهی هاتی، کۆتا.
الکامل، المنهی، التاجز، القاضی، الفارغ.

Serrast: Gok, berhev, xilasbûy, dwîmahîhatî, Kota.

سەرلست بۆن: گۆک بۆن، بەرهەف بۆن، کۆتابۆن، خلاس بۆن، دویاهی هاتن.

الانتها، الانجاز، الخلاص، التفرغ، الاکتسال.

Serrastbûn: Gokbûn, berhevbûn, kotabûn, xilasbûn, dwîmahî hatî bûn.

سەرلست بۆی: گۆک بۆی، کۆتابۆی، خلاس بۆی، دویاهی هاتی.
المقتضى، المنهى، المكمل، المفرغ.

Serrastbûy: Gokbûy, kotabûy, xilasbûy, dwîmahî hatî bûy.

سەر زاک: گەر، دەم هاتن، گەه.
الدور، العهد، التوبه، الحین.

Serzak: Gerr, demhatin, geh.

سەری زاکا: سترانا ب زاکای تێت گوتن دەمن زاکانین و داوەتین.
الغناء الخاص بالعريس

Serî zava: Stirana bi zavay têt gotin demê zavaniyê û dawetê.

سەرزێنک: جەلکی ددانن سەرزێن بۆ سییارەنۆن.
المشيرة، الكبش

Serzînk: celkî didanin ser zînê bo şîyarbûnê.

سەرە ژن: ژنا ناف سالفەچۆی، ژنا قەیرە، پیرە ژن.
السلف، العوان.

Serejin: Jina nav salvecûy, jina qeyre, Pîrejîn.

سەرزێکێن: سەر بێن، بەسەر ژێهەکن، سەر قەفاندن.
النحر، الذبح، الذکاه.

Serjêkirin: Serbirrin, biser jêvekirin, ser qefandin.

سەرزێکێ: سەربیری، بەسەر ژێهەکێ، سەر قەفاندی.
المذبح، المنحور، المذکی.

Serjêkîrî: Serbirrî, biser jêvekirî, ser qefandî.

سەر ژێن ستانێن: خوسێرکێن، لنگ تێ دانان، قوێزکێن، چێ کێن.
القهر، القلیه.

Serjêstandin: Husîrkirin, lingtê danan qwîzkirin, çixkirin.

سەر ژێن ستانێن: خوسێرکێ: لنگ تێ دانای، قوێزکێ، چێ کێ.
المغلوب، المقهور.

Serjêstandî: Husîrkîrî, ling tē danay qwîzkîrî, çixkîrî.

سەرسپنگ: هەستێن سەر دلکی، هەستێن بەستنا پراسیا ژێهەرە.
عظم النص.

Sersîng: Hestiyê ser dilkî, hestiyê bestina perasîya ji berve.

سەر سپی: ژنکا رێبەر و سەرگێرا بویکن، ژنکا لکەل بویکن دچیت.
الشبنه

Serspî: Jinka rêber û sergêrra bwîkê, jinka ligel bwîkê diçit.

سەرلەرت: سەرلەرت، دەراندەرت، گشت تر، ھەمی تر، خر تر.

Serasertir: Seransertir, derandertir, giştir, hemîtir, xirtir.

سەرلەرت: سەرلەرت، دەراندەرت، گشت کر، ھەمی کر، خر کر.

الاشمال، التعميم، التجميع.

Seraserkirin: Seranserkirin, deranderkirin, giştikin, hemîkin, xirkirin.

سەرلەرت: سەرلەرت، دەراندەرت، گشت کر، ھەمی کر، خر کر.

الاشمال، التعميم.

Seraserkirî: Seranserkirî, deranderkirî, giştikîr, hemîkîr, xirkîr.

سەرلەرت: سەرلەرت، دەراندەرت، گشتی، ھەماتی، خریاتی، گشتیاتی، ھەماتی.

العموم، الشمول، الكل.

Seraserî: Seranserî, deranderî, giştî, hematî, xirîyatî, giştîyatî, hemîyatî.

سەرلەرت: پیرج قورمز، سەرئ سور کەلەخ رەنگەک دی، سەر نال.

الفقح

Sersor: Pirc qurmiz, serê sor kexlex rengêk dî, ser al.

سەرلەرت: پیرج قورمزی، سەرنالی.

الفقح

Sersorî: Pirc qurmizî, seralî.

سەرلەرت: گەرماف، دەست شو، بالالک.

الحمام، المغسل.

Sersok: Germav, destşo, balavk.

سەرلەرت: بالاف کر، خوێ شویشت.

الاستحمام

Sersho: Balavkirin, xweşwîştin.

سەرلەرت: برنا سەری بو شویشتن، ناف گەرم کرنا مەریا، سەرئ توخویی، دەست پێکا سەنوری.

غسل الميت، مبدأ الحدود.

Sersar: Birîna mirî bo şwîştinê, avgerimkirina mirya, serê tûxîbî, destpêka sînorî.

سەرلەرت: گوک تر، کوتاتر، خلاس تر، دوپای ھاتی تر.

الاکمل، الانهى، الافترغ.

Serrastir: Goktir, kotatir, xilastir, dîmahî hatîr.

سەرلەرت: گوک کر، کوتاکر، خلاس کر، دوپای نینان.

الاقضاء، الاكمل، الانهاء، الانجاز.

Serrastkirin: Gokkirin, kotakirin, xilaskirin, dîmahî înan.

سەرلەرت: گوک کر، کوتاکر، خلاس کر، دوپای نینای.

المنهى، المقضى، المنجز، المكمل.

Serrastkirî: Gokkirî, kotakirî, xilaskirî, dîmahî înay.

سەرلەرت: گوکیاتی، کوتایاتی، خلاسی، دوپاهیاتی.

الفرغ، الكمال، القضاء، النهايه.

Serrastî: Gokîyatî, kotayatî, xilasî, dîmahîkatî.

سەرلەرت: سەرئ سەد سالا، سەرئ سەدا نۆی.

رأس القرن الزمنى.

Sersed: Serê çaxî, borîna sed sala, serê seda nwî.

سەرلەرت: سەرئ پێتلاق، دێنا پێتلاق.

انف الحذاء.

Sersim: Serê pêlavê, difna pêlavê.

سەرلەرت: نانێ پستەلێ ھاتی پاتن.

الحيز المخيوط بالصاج.

Sersêlk: Nanê bi sêhlê hatî patin.

سەرلەرت: سەرلەرت، دەراندەر، گشت، ھەمی، خر.

العالم، الشامل، الجميع، الكل.

Seraser: Seranser, derander, gişt, hemî, Xirr.

سەرلەرت: سەرلەرت، دەراندەر، گشت بێ، ھەمی بێ، خربو.

الاشتمال، التعمم

Seraserbûn: Seranserbûn, deranderbûn, giştûn, hemîbûn, xirrbûn.

سەرلەرت: سەرلەرت، دەراندەر، گشت بێ، ھەمی بێ، خربو.

الشمول، المجموع، التعمم.

Seraserbûy: Seranserbûy, deranderbûy, giştûy, hemîbûy, xirrbûy.

سەرلەنای: پێشەنای، ژێن گوتی.

المتهم

Servenay: Pêvenay, jêgotî.

سەرلەهاتن: تێکەلی، سەرادان، نەکلەچوین.

التردد، الزیارة، الوفاة، الوفود.

Servehatin: Têkelîbûn, seradan, nikveçûn.

سەرلەهاتن: تێکەلی بوی، سەرادای، نەکلەچووی.

الوافد، الزائر، المتردد.

Servehatt: Têkelîbûy, seraday, nikveçûy.

سەرلەهاتن: ژێن دەریازبون، ژێن بۆرین.

التجاوز

Servehatin: Jêderbazbûn, jêborîn.

سەرلەهاتن: ژێن دەریازبوی، ژێن بۆری.

المجاوز.

Servehatt: Jêderbazbûy, jêborî.

سەرلەهوسان: تەناهی، تەبێن، تەسەرون، هێدی بون، بێهەن هاتن.

الراحه، الارتياح، راحه البال، السکينة.

Servehusan: Tenahî, tebiûn, tesarbûn, hêdbûn, bêhnhatin.

سەرلەهوسای: تەناپوی، تەبێ، هێدی بوی، تەسەرووی.

المرتاح، السعيد، المهنى، المظتن.

Servehusay: Tenabûy, tebiû, hêdbûy, tesarbûy.

سەرلەقول: سەریل، سەرتوب، سەر وەف.

امر الفرقة، رئيس الفئه.

Serqol: Serpel, serob, serref.

سەرلەکەپ: خشت، زخت، چیشن، شخت، سەرلەژێ.

النصل

Serkep: Xişt, zixt, çixin, şixt, sertîji.

سەرکەن تەشێن: گۆکا تەشێک.

الفرناس، المرزاح، المفکک.

Serkê teşîyê: Goka teşîkê.

سەرکەن تەزاین: لەیکەن تەزاین، تاین تەزاین.

الکته

Serkê tirazîyê: Lepkê tirazîyê, tayê tirazîyê.

سەرکەتن: هەلدان، رستن، شین بون.

الذرد للنبات.

Serketin: Heldan, ristin, şînbûn.

سەرلە: ژ دەرفە، کفش، بەلی، دیبار، تەنک، سەرنەرد.

الظاهر، الخارج، الضحل.

Serve: Jiderve, kifş, belî, dîyar, tenik, sererd.

سەرلەبی: تەنکی، دیباری، کفش، بەلباتی، سەرنەردی، ژ دەرفەیی.

الضحاله، السطحیه، المظهر، الوجه الظاهر، الخارجی.

Serveyî: Tenikî, dîyarî, kifşî, belîyayî, sererdî, Jiderveyî.

سەرلە: ناقدانا تێکن بو چاندنن، تێک ناوی.

اللب، اول السفى، النهل، الانهلال.

Serav: Avdana êkê bo çandinê, êk avî.

سەرلە: سلال، سەردا، ژوری، پێهەل، بالا.

الفرق، الاعلى من المكان.

Serav: Silal, serda, jorî, pêhel, bala.

سەرلای: سەرادان، زێدەبار، سەبارک.

الاضافه، الزیاده، العلاوه.

Seravî: Seradan, zêdebar, serbark.

سەرلەهون: سەرادان، تێکەلی، نەکلەچون.

الزیاره، الوفه.

Serveçûn: Seradan, tēkelî, nikveçûn.

سەرلەچووی: سەرادای، تێکەلی کرێ، نەکلەچووی

(الزائر، الوافد)

Serveçûy: Seraday, tēkelîkirî, nikveçûy.

سەرلەچوون: دەریاز بۆن، بۆرین، تێ پەری

(القوت، المضاء)

Serveçûn: Derbazbûn, borîn, têperîn.

سەرلەچووی: دەریازبوی، بۆری، تێ پەری.

الماضى، الفائت.

Serveçûy: Derbazbûy, borî, têperî.

سەرلەچوون: تێ پەشین، دەریازبون، تێ پەری.

التجاوز

Serveçûn: Têpeşîn, derbazbûn, têborîn.

سەرلەچووی: تێ پەشی، دەریازبوی، تێ پەری.

المجاوز

Serveçûy: Têpeşî, derbazbûy, têborî.

سەرلەنان: پێشەنان، ژێن گوتن.

التهمة، التقول، الاتهام.

Servenan: Pêvenan, jêgotin.

سەرکارا راڤی: سەر برا نێڕچیرێ.
المنجاش للصید.

Serkara ravê: ser birra nêrcîrê.

سەر کوزیر: مری خەلەک، پێچ خەلەک، پووت خەلەک.
الاقط، التجمد الشعر.

Serkuzîr: Mwî xelek, pîrç xelek, pûrt xelek.

سەرکوزیری: پێچ خەلەکی، موی خەلەکی، پووت خەلەکی.
القط، القطط.

Serkuzîrî: Pîrç xelekî, mwî xelekî, pûrt xelekî.

سەرک و ژێ راڤی: ناخفتن لێک وەرگێران، گوتن بادیان.
التحير، المغاطة في الحديث.

Serik zivrandin: Axiftin lêkwergêrran, gotin badan.

سەرک و ژێن: مروڤێ ناخفتن سەر وین، مروڤێ ناخفتن بادوک.
المغاط، الداور، المحور.

Serik zivrrîn: Mirovê axiftin serûbin, mirovê axiftin badok.

سەرکێشان: هازوتن، راکێشان.
الکبح، القيادة، الاقتياد، الجذب.

Serkêşan: Hajotin, rakêşan.

سەرکێشێن: لێرهاتن، لدوڤ چێ، قانيل بێن.
الاستجاب، المنج، الانقياد.

Serkêşbûn: Liberhatin, lidwvçûn, qaîlbûn.

سەرکێش بوی: لێرهاتنی، لدوڤ چوی، قانيل بوی.
المنج، المنج.

Serkêşbûy: Liberhatî, lidwvçûy, qaîlbûy.

سەرکێش تر: لێرهاتنی تر، لدوڤ چوی تر، قانيل تر.
الاقود، الاجنح، الاطوع.

Serkêştir: Liberhatîtir, lidwvçûytir, qaîltir.

سەرکێش گرن: لێرهاتن، لدوڤ بێن، قانيل گرن.
الاقتياد، الاكباح، التجذيب.

Serkêşkirin: Liberhatin, lidwvçûy, qaîlkin.

سەرکێش کری: لێرهاتنی، لدوڤ بوی، قانيل کری، هازوتنی.
القاد، للمجذب، المساق، المسوق.

Serkêşkirî: Liberhatin, lidwvçûy, qaîlkin, hajotî.

سەرکێشی: لێرهاتنی، قانيلی، لدوڤ چونی.
القيادة، السيقا.

Serkêşt: Liberhatinî, qaîlî, lidwvçûnî.

سەرکەتن: بێلەبەسک بون، بالابون، سلال کەتن، بێهەل چون.
الصعود، العروج، الرقي، الاعتلاء، السندود، الارتقاء، التفوق، الغلبة، الفوز، الانتصار.

Serketin: Bilindbûn, hebaskbûn, balabûn, Silal-
ketin.

سەرکەتن: شیان، ژێ بێن.
الانتصار

Serketin: Şiyan, jêbirin.

سەرکەتن: فایده کێن، قازانج کێن.
الربح، الفائدة في التجارة.

Serketin: Faydekirin, qazanckirin.

سەرکەتی: فایده کیری، قازانج کیری.
الصاعد، الراقی، الرابع، الغالب، الفائز، المنتصر، العارج.

Serkefî: Faydekirî, qazanckirî.

سەرکەف: سەر رق، نازخو، شەمبوز، نەرق، سەر هێک، نەقوله.
التمرد، الجامع، الشطوط، المنحرف، العاصی.

Serkeç: Serreq, azxiro, şemboz, nerrê, se-
rhişk, neqole.

سەرکەچی: سەر هێشکی، نەقولهی، نازخو یاتی، نەرق یاتی، شەمبوزی،
سەر رەقی.

المجموع، التمرد، العصيان، الانحراف، الشطوط.

Serkeçî: Serhişkî, neqoleyî, azxiroyatî, nerrêy-
atî, şembozî, serreqî.

سەرکێرانی: سەر خاری، بەدین، رمش دیتن.
الشؤم، التطير، التفاؤل بالشر.

Serkirrandin: Serxarin, bedbûn, reşdîtin.

سەرکێرێک: بەدین، رمش بێن، سەر خاری.
المشائم، المتفائل بالشر، الشؤم.

Serkirrînk: Bedbîn, reşbîn, serxarî.

سەرکەر: سەر و کێ پارتن، سەرکێرێ تەرش.
رئيس القسم، رئيس قطع الغنم.

Serker: Scrokê partê, serkerê terşî.

سەرکەری: سەر و کاتیا پەز و تەرش.
رئاسه القسم، مسؤول قطع المواشي، الوكيل.

Serkerî: Serokatîya pez û terşî.

سەرکار: بەرهامێ شولی، سەر بالە.
رئيس العمل، نقيب العمال.

Serkar: Berahîyê şolî, serpale.

سەرۆك: به‌راهی، سه‌میان، سه‌ركێش، پێش ئاوا، رێبه‌ر.
الرئيس

Serok: Berahî, semyan, serkêş, pêşawa, rêber.

سەرۆكه: گه‌شتی به‌ر موخه‌ن ده‌قه‌یت، سه‌ر به‌ژ، کۆیژه.
القریب، التخاله.

Seroke: Gilêşê biser moxilê dikevî, serbêj, kwîzre.

سه‌رگرتن: سه‌ره‌له‌بن، دیتن، تێشتن به‌رزه و ده‌زی دیتی.
العشر على الضاله والسروق.

Sergirtin: Serhelbûn, dîtîn, tiştê berze û dizî dîtî.

سه‌رگرتن: نیوان کرن، بان کرن.
التسقيف

Sergirtin: Nîwankirin, bankirin.

سه‌رگوت: نیوان، بان کری، کۆیژه‌گری.
السقف

Sergirt: Nîwan, bankirin, kujîrekirî.

سه‌رگرتی: نیوانی، بان بوی، کۆیژه‌به‌ری.
المسقف

Sergirt: Nîwanî, banbûy, kujîrebûy.

سه‌رگرتی: سه‌رگوت، رێبه‌ر.
الدير، المهجن.

Sergêr: Serguh, rêber.

سه‌رگه‌رتی: سه‌رگوهی، رێبه‌ری.
الاداره، الهيسنه، الولايه.

Sergêrî: Serguhî, rêberî.

سه‌رگه‌دان: ئالوز، په‌رگنده، گه‌فتار، گوهشی، وێ به‌رزه، شه‌به‌رزه.
السهمان، الحانز، المشدوه، الهاتم، الفلق.

Sergirdan: Aloz, perginde, giriftar, guhişî, rê-berze, şepirze.

سه‌رگه‌دانى: ئالوزى، په‌رگنده‌یى، شه‌به‌زه‌یى، گوهشینی، گه‌فتاری، وێ به‌رزیه‌یى.
السهم، الخيره، الشده، الهيمان.

Sergirdanî: Alozî, pergindeyî, şepirzeyî, guhişîni giriftarî, rêberzeyî.

سه‌رگه‌وم: سه‌رگه‌م، خه‌ین گه‌رم، که‌رچه‌ه، ده‌قه‌ده‌قه، سه‌رغوشت.
الطاشن، المغتر، المقالي، المنهور، المغرور.

Sergerim: Sersik, xwingerim, kerçûve, deqdeq, serxweş.

سه‌رگه‌ش: به‌راهی، سه‌رۆک، رێبه‌ر، پێش ئاوا.
القائد

Serkêş: Berahî, serok, rêber, pêşawa.

سه‌رگه‌ش: مێژ وى گه‌شتی سه‌رێ ده‌وارێ بویکی ده‌گه‌شت، خه‌لاتێ سه‌رگه‌شانا ده‌وارێ بویکی.

اجه‌ ساتێ ره‌ومه‌ مزه‌ب العلف على الثلج.

Serkêş: Mizê wî kesê serê dewarê bwîkê dikêşî, xelatê serkêşana dewarê bwîkê.

سه‌رگه‌ش: شه‌مبوز، ئازغرو، نه‌قوله، سه‌ره‌شک، سه‌ر ده‌ق.
الشطوس، القريس، المخالف، المنرد، العاصی، الجامع.

Serkes: Şemboz, azxiro, neqole, serhişk, Serreq.

سه‌رگه‌ش: شه‌مبوزی، ئازغروياتی، نه‌قوله‌یى، سه‌ره‌شکی، سه‌ر ده‌قی.
الشطس، القرس، الجرح، العصيان، المنرد، المخالفة.

Serkesî: Şembozî, azxiroyatî, neqoleyî, serhişkî, serreqî.

سه‌رگه‌ل: تێشتن سه‌رشک، وێ گه‌رتی، به‌ژه.
اول باب، دورجه اولی، الفاخر، الممتاز.

Serkel: Tiştê serpişk, jêgirtî, bijare.

سه‌رگه‌ل: سه‌رگه‌رم، سه‌رسک، که‌رچه‌ه، سه‌ره‌ری، خه‌ین گه‌رم.
المنهور، المقالي، المغرور، الحماسی، المتحمس.

Serkel: Sergerim, sersik, kerçûve, serserî, xwîngerim.

سه‌رگه‌لی: سه‌رگه‌رمی، خه‌ین گه‌رمی، که‌رچه‌ه‌یى، سه‌رسکی، سه‌ره‌ریاتی.

الفلواء، الغرور، المنهور، الحماسه.

Serkelî: Sergermî, xwîngermî, kerçûveyî, sersikî, serserîyatî.

سه‌رکول: سه‌رچوچ، سه‌ر لوج، سه‌ر تازی، سه‌ر رویت.
الفصان

Serkol: Serhoç, serloç, sertazî, serrwî.

سه‌رکولی: سه‌ره‌چی، سه‌رلوجی، سه‌رتازیاتی، سه‌ر رویتی.
الفصع

Serkolî: Serhoçî, serloçî, sertazîyatî, serrwî.

سه‌ر کولندگ: توخه‌مکی هه‌رانه.

صنف من الزمان.

Serkulindk: Tuxmekê hinaranc.

سرمشق: نغسینا لهر دقتین، نهقلانکن نغسینتی.
نمؤخ الخط.

Sermeşq: Nivîsîna li ber di nivêsin, neqlankê nivêsinê.

سرمنا: یاریه‌کا کابانی یه زاووک دکمن.
لعبه بالشزن الکعب.

Sermîna: Yarıyeka kabanêye zarok diken.

سرمزن: کدپ بلند، دل مەزن، دلناقا، دفن بلند، بوش.
الختال، الفطریف، الزهو، المتعرج، المتفطرس.

Sermezin: Kep bilind, dilmezin, dilava, difin bilind, boş.

سرمه‌زنی: دل مەزنی، دفن بلندی، دل ناخایی، بوشی.
العجرفه، الخیلاء، الفطرفه، الفطره، الزهو، العجرفه.

Sermezinî: Dil mezinî, difin bilindî, dilavayî, boşî.

سمرنامه: پیش گوئن، بین ناس، دوری.
المقدمه، العنوان.

Sername: Pêşgotin, pênas, durî.

سمر نغویلی: سمر نغوین: سمر شور، سرجه‌مه‌ای، سمرنشیف، سمر نزم.

الطرق، الماطا، النکوس، المفق، الدلی.

Sernixwî = Sernixwîn: Serşorr, sercemhay, sernişîv, semizim.

سمرنغویلی: سمرنغوینی: سمرشوری، سرجه‌مه‌ان، سمرنشیقی، سمر نزمی.

الدفا، المفق، الاطراق، النکوس، الماطا.

Sernixwîf = Sernixwînf: Serşorrî, sercemhan, sernişîvî, semizimî.

سمرنزم: بن پتک، بن زک، داگیرگری، گەند، گەدا.
الذیل، الخانج، الخاضع.

Sernizim: Bînpêk, binzik, dagîrkîrî, gend, Geda.

سمرنزمی: بن پتکی، بن زکی، داگیری، گەندی، گەدایی.
الذله، الخضوع، الخنوع.

Sernizimî: Bînpêkî, binzikî, dagîrî, gendî, Gedayî.

سمرناسر: سراسر، گشت، خر، همی.
العام، الشامل، الجميع، الكل.

Seranser: Seraser, gişt, xirr, hemî.

سەرمل: نه‌قوله، نه‌ئى، سەرکش، شه‌مبوز، سەر رهق.
المانع، الخالف، المعارض.

Sermil: Neqole, Nerrê, Serkeş, Şemboz, Serreq.

سەرملی: نه‌قوله‌یی، نه‌ئییاتی، سەرکشی، شه‌مبوزی، سەر رهقی، نازخروییاتی.

الصليبه، المخالفه، المعارضه.

Sermilî: Neqoleyî, nerrêyatî, serkeşî, şembozî, serreqî.

سەرمل: سەرئ گری، سەرئ چیاين بچوړک.
رأس التل

Sermil: Serêgirî, serê çîyayê biçwîk.

سەرمل: قلی قان، قلی قندان، کلیکا ملی، فەرهموش.
الکاهل، العائق، المنکب.

Sermil: Qilîqan, qilîqından, kilîka milî, feremoş.

سەرهمشت: سەرهموش، سەر گهرم.
التشوان، السكران، المخمر، المغرور.

Sermest: Serxweş, sergerim.

سەرهمستی: سەرهموشی، سەرگهرمی.
التشوه، السكر، الاختمار، الغرور، التشوه.

Sermestî: Serxweşî, sergermî.

سەرهمژانک: پرته‌که ژ ناصویریت هه‌لجاری، ناویژه‌که ژ هوبرباریت جوتی.

جزء من ادوات المحراث.

Sermijank: Pirteke ji amwîrê hevcarî, awîzeke ji hwîrbarêt cotî.

سەرما: سر، ساری، زیکی، ته‌زیاتی.
القر، القرص، البرد.

Serma: Sirr, Sarî, zîkî, tezîyatî.

سەرهمور: سەرگرتی، نه‌فه‌گری، گزیدای، نوی.
المختوم، المغلق.

Sermor: Sergirtî, nevekirtî, girêday, nwî.

سەرهموری: سەر موهری: سەرگرتن، نه‌فه‌کرنی، گزیدانی، نویبانی.
تشتن نه‌دمست فه‌دای و شول پین نه‌کری.

الختم، المغلق، الجده.

Sermorî = Sermuhrî: Sergirtin, nevekirmî, Girêdanî, nwîyatî, tiştê nedestveday û şol pê nekîrî.

سەفیل: بەلنگاز، گەدا، ژار، گەوشەک، بەهتە.
المسكين، البله.

Sefil: Belingaz, geda, jor, gewşek, bahêle.

سەفیلی: باهتلی، گەوشەکی، بەلنگازی، گەدایی، ژاری.
المسکنة، البلاه.

Sefîlî: Bahêlî, gewşekî, belingazî, gedayî, Jarî.

سەفینکە: پارزێ.
المصفاة

Sefînk: Parzin.

سەفیک: قەرтал، خلیفک.

القرطال، المیفنة، القففة، الشریحه، الصن، الولیحه.

Sevîk: Qertal, xilêfk.

سەفیکا سینگێ: سەبەتا سینگێ.
القفس الصدري.

Sevîka sîngî: Sebata sîngî.

سەفەلت: قوروت، لەنگ، قەرمی.

العطل، الحبل، الاعرج، المشلول، المعطب.

Seqet: Qurot, leng, qerrimî.

سەقەتی: قوروتی، لەنگی، قەرموکی.

العطل، الحبل، العرج، الشلل، المعطب.

Seqetî: Qurotî, lengî, qerrimî.

سەقا: سەما، سە، زیک، تەزی، سار، سەقام.

الحصر، الشفاف، البرد.

Seqa: Serma, sir, zîk, tezî, sar, seqem.

سەقا: گەرمی، وش، زاخ، زەمر، هەست.

الحیویه، المعنویه، الهیجه، اصلاح الآله بکوره الحداده.

Seqa: Germî, weş, zax, ziver, hest.

سەقابرێ: تیشوێ، موکوم بۆ، هەست بۆ.

التحید، التشخذ، التهیج.

Seqabûn: Tijbûn, mukumbûn, hestbûn.

سەقابوێ: تیشووی، موکوم بوی، هەست بوی.

المشخذ، المحد، التهيج، الهانج.

Seqabûy: Tijbûy, mukumbûy, hestbûy.

سەقاکرێ: تیزکرێ، هەست کرێ، زوخاندن، هەسێ.

التحید، التشخذ، التهیج، التحریض.

Seqakirin: Tijkirin, mukumkirin, hestkirin.

سەرەلاندی: سەرلەند، سەر فەراز، مەرد، چاڤ فەبۆی، دەست فەرە.
الکرم، السخی، الجواد، الفخر.

Serhelandî: Serbilind, serferaz, merd, çav vebûy, destfireh.

سەرەلاندین: سەرلەندی، سەر فەرازی، مەردی، چاڤ فەبۆی، دەست فەرە.
الکرم، السخاء، الجود، الفخر.

Serhelandin: Serbilindî, serferazî, merdî, çav vebûy, destfirehî.

سەرەبۆی: شۆی کرنا لگەل ژەکا دی.

النکاح مع ضره.

Serhewî: Şwîkirina ligel jineka dî.

سەرەهیم: دوری، دوریشم، نیشان، دق، نانک، قامچی.

الرمز، السمه الاساسيه.

Serhûm: Durî, durîşm, nîşan, deq, natik, qamçî.

سەرەوهر: رێزدار، ماقوێل، بەراهی، سەمیان.

الرئيس، الجلیل، النبیل، الشریف، الشهم.

Serwer: Rêzdar, maqwîl, berahî, semyan.

سەرەوهری: سەمیان، بەراهیان، رێزدار، ماقوێلی.

السیاده، الکرامه، النبیل، الشهامه، الرئاسه، الزعامه.

Serwerî: Semyanî, birahyatî, rêzdarî, maqwîlî.

سەرەوین: لێک وەرگەرهای، قازی، بەروپشت.

القلب، العکس، المقلوب، المکوس.

Serûbin: Lêkwergerhay, vajî, berûpişt.

سەرەوینی: لێک وەرگەرهای، قازیانی، بەروپشتیان.

الانقلاب، العکس.

Serûbinî: Lêkwergerhanî, vajîyatî, berûpiştî.

سەرەوخت: دەست پێ کرێ، هایدان، ناگەهکرێ، دەم کرێ.

البدا، الاشعار، الابلاغ، الاعلام، التنبيه، التوقيت.

Serwext: Destpêkirin, haydan, agehkirin, demkirin.

سەرەوختی: دەست پێ کرنیان، هایدانی، ناگەهکرێ، دەم کرێ.

البلاغ، الاعلام، الاشعار، المقات.

Serwextî: Destpêkirinyatî, haydanî, agehkirinî, demkirinî.

سەفار: جوجەلێک.

الصفار

Sefar: Cocolînk.

- سەلف: رەفا سيارا، کوما سيارا، بىر سيارا.
کوبە الفرسان.
Sengere: Çeper.
سەنگەن: کيشان، ھەل سەنگراندن، بەرەبرکرن.
الروز، الوزن، الترجيح.
Sengandin: Kêşan, helsengirandin, beraberkirin.
سەنگەندى: کيشاي، ھەلسەنگراندی، بەرەبرکری.
الروز، الوزن، المرجوح، الراجع.
Sengandî: Kêşay, helsengirandî, beraberkirî.
سەنگ: گرانی، دنگر.
العبد، الثقل، الوزن، الاوق، الرياز، العيار.
Seng: Giranî, dingiz.
سەنگەن: گران
الوزن، الثقل
Sengîn: Giran
سەنتە: تىپ، ستیرە، راستى، بەرامبەر.
القياس، الست، الاتجاه، الاستقامة، الموازاة، المحاذاة.
Sente: Tîp. stêre. rastî. beramber
سەنتەك: قەھرەمان، پەلەوان.
الصندي، البطل
Senbek: Qehreman. pelewani
سەم: ترس، سلھان، گوشتى.
الخطر، الهول، الهيبه، الدهشه، الرعب، الذعر.
Sehm: Tirs. silhan. guhişin.
سەمەئە: ترس دار.
الخيف، المخطر، الهيب، المرعب، المدهش، الهول.
Sehmîn: Tirsdar.
سەم گرئى: ترساي، سلھاي، گوشتى.
المدهوش، المرعوب، المذعور.
Sehmigirtî: Tirsay. silhay. guhişî.
سەم گرئى: ترسان، سلھان، گوشتى.
الاندھاش، الارتعاب، المخافه.
Sehmigirtin: Tirsan. silhan. guhişin.
سەمگرن: بەرى خوددان، لىن گەرمەن، ھەلکەلان، ھەلشکافتن، نىزان،
وێتان.
البحث، التفقد، الفتش، الرود، الاستقراء، المحس.
Sehkirin: Berê xwedan. lîgerrhan. vekolan.
helşikaftin. nêrran. rênan.

- سەلف: رەفا سيارا، کوما سيارا، بىر سيارا.
کوبە الفرسان.
Selif: Refa siyara, koma siyara, birra siyara.
سەمەر: کورتان، پيشيا کورتانى.
الرفاده، الحويه للذواب.
Semer: Kurtan, pêşîya kurtanî.
سەميان: سەرگۆھ، سەرگێر، خودان، سەرۆک، بەرامبەر.
المدرة، الرائد، الزعيم، السيد، الرب.
Semyan: Serguh, sergêrt, xudan, serok, berahî.
سەميانى: سەرگێرتى، سەرگۆھى، خودانى، سەرۆکاتى، بەرەبرکرتى.
الريبيه، السيد، المدهه، الرياده، الزعامه.
Semyanî: Sergêrtî, serguhî, xudanî, serokatî, be-rahîyatî.
سەمال: سامى، ئەسمان بى عەور، ئەسمانى رويت.
الصحر
Semal: Sahî, esmanê bê 'ewr, esmanê rwî.
سەمتە: ستیرە، تىپ، سەنتە، برابەر.
الموازاة، المحاذاة، الاتجاه، الاستقامة.
Semte: Stêre, tîp, sente, biraber.
سەماوەر: نامان چا چێکرن، کولوزى چاين.
السماور
Semawer: Amanê ça çêkirinê, kulozê çayê.
سەما: داووت، ديلان، گوشتەند.
الرقص
Sema: Dawet, dîlan, govend.
سەمى ھەنى: سەروىنى، دو رويىيانى، جەنگەنەبى.
الناوړه، لف ودوران، الماوغه، المناوړه، التلون.
Senîmentî: Serûbinî, durwîyatî, cengenyî.
سەندەلى: كورسېك، كەنتور.
الدولاب، الكرسي.
Sendelf: Kursîk, kentor.
سەنگەرە: راکرئ گەمىن.
المراء، المبحر.
Sengere: Ragirê gemyê.
سەنگەرە: جەئ سەنگى، چوبکا گرانىن.
مركز الثقل، نقطه الارتكاز.
Sengere: Cihê sengê, çwika giranîyê.

سەیزقان: مەیتیرقان، خەریەند.
السانس

Seyfzvan: Meytirvan. xerbend.

سەیدا: ماموستا، میرزا.
الاستاذ

Seyda: Mamosta. mîrza.

سەیدایی: ماموستایی، میرزایی.
الاستاذیه

Seydeyf: Mamostayî. mîrzayî.

سەیدایی: پەشتا پەتغمەری، قەتتا پەتغمەری. پەتغمەر زاده.
الساده، سلاله الرسول (ص) آل الرسول.

Seydaf: Rêşta pëxemberî. qinêta pëxemberî.
pëxember zade.

سە: هۆمارە، سە ئێک، دووئێک
ثلاثه

Sê: Hijmare. sêêk. du û êk.

سەپ: هز
التقدير، التخمين.

Sêb: Hizar.

سەبا من: بەزرا من
كما اقدر، حسب تخمين.

Sêba min: Bi hizra min.

سە بەلگەرگ: توخمەکی گەیاين نالی یە.
عشب مانی

Sêbelgok: Tuxmekê gîyayê avîyc.

سە بەر: سە روی، سە هەریژ، سە دێم.
مثلث الوجة، ثلاثی النجاج، ثلاثی العرض.

Sêber: Sê rwî. sê verêj. sê dêm.

سە بەسک: گەیاپەکه لگەل خارین دایین.
عشب یۆکل مطبوخا.

Sêbisk: Gîyayeke ligel xarnê dilênin.

سە بەرانی: یاریپەیکە وەک داماين بسە بەرکا دکەن.
لعبه کالدامه

Sêberanê: Yarîyeke wekî damanê bisê berka
diken.

سە بی: بەزا سەبی یا سە سالی، سە جار هریا وئ بەری.
الضأن عمره ثلاث سنوات ای جز صوفه ثلاث مرات.

Sêbirr: Peza spî ya sê safî. sê car hirya wê birrî.

سەهکری: بەری خوەدای، لێ گەرهایی، ئەکولایی، هەلشکافتی، نێرای،
پێنایی.

المبحوث، المستقرى،، المتفقد.

Schkirf: Berê xweday. lêgerhay. vekolay.
helşikafty. nêrray. rênay.

سەودا سەر: گێژ، هێژ.
الدائع، المشغول.

Sewdaser: Gêj. hêrr.

سەودا سەری: گێژی، هێژی، گێژانی، هێراتی، گێژیاتی، هێریاتی.
الانشغال، الدوخان، الدوخه.

Sewdaserf: Gêjî. hêrrî. gêjatî. hêrratî. gêjyatî.
hêrrîyatî.

سەوک: توتک، تەقالێ نانی.
الغيف، قرص الخبز.

Sewik: Totik. teqalê nanî.

سەوگا هێرێ: هێریت هێکیت مەریقاندی، هێریت پەریقاندی و
هێک کری.

التین المرقق المیس.

Sewka hijrê: Hijîrê hîşkê merçiqandî. hijîrê
perçiqandî û hîşikkirî.

سەودا: گێژانی.
المزاج، السوداء.

Sewda: Gêjatî.

سەین خۆزم: سەین نیشاندەک لدفنی.
الهرثمه

Seyê xizêm: Seyê nişanek li difnê.

سەین هاو: سەین دەر، سەین گوریخ.
العقور، الدرياس.

Seyê har: Seyê dirr. seyê gurîx.

سەیران: گەهران و قەشەکر، سەهران.
الزهره

Seyran: : Gerrhan û temaşakirin. sêhran.

سەیر: تەشتێ نەتیکە، تەشتێ نەبوی.
النظر العجب، الغريب.

Seyr: Tiştê întike. tiştê nebûy.

سەیران گە: جەن چونا سەهرانی.
المنتره

Seyrangih: Cihê çûna sêhranê.

سټږده: هژماره: ده و س، شمش و هفت.

ثلاثه عشر

Sêzde: Hijmare. deh û sê. şeş û heft.

سټ سمد: سټ جار سمد، شمش پټنجه.

ثلاث مانه

Sêsed: Sê car sed. şeş pênceh.

سټ سوي: سټ گوشه، سټ کړج، سټ نیشک، سټ نیخله.

المطلع الثلاثي، المسور الثلاثي.

Sêswî: Sê goşe. sê kuç. sê îşk. sê îxle.

سټ شمب: روژا دناډهرا دوشمب و چار شمب دنا

الثلاثا،

Sêsemb: Roja di navbera. duşemb û çar şemba da

سټف: فتيقهه وهکي به وهرمکايه گهلهک توخم و تهخليان.

التفاح

Sêv: Fêqîyeke wekî bih û hirmîkaye gelek tuxm û texlîtin

سټف بن ثوره: فتيقهه وهکي رتاخ و پتاتا لبن ناخن چيډبيت خاڅ

دخړن.

Sêvbin erd: Fêqîyeke wekî ritax û bitata libin axê çêdibît .xav dixon.

سټف پاوريزي: توخمين سټيټيت پاوريزي دگهن و بوي دين.

التفاح الحريفي.

Sêvpawîzî: Tuzmê sêvêt pawîzî digihin û bûy di bin.

سټف تهلک: توخمهکي سټيټيت بچريک و بغره شين بوي نه

صف من التفاح البري

Sêv tehlik: Tuxmekê sêvêt biçwîk û bi xwe şîn bûyne.

سټف توشک: توخمهکي سټفانه تاما وان يا ترشه

صف من التفاح الحامض

Sêvtirşk: Tuxmekê sêvane tama wan ya tirşe

سټف چاني: توخمهکي سټيټيت هافينن نه گهلهک دخړمن

تفاح صيفي ممتاز

Sêvcanî: Tuxmekê sêvêt havînê ne gelek di xweşin.

سټ ين: دويلستان، کوچکي بهري، سټ لنک.

الاناني

Sêpê: Dwîlistan. kuçê berî. sêlink.

سټ پټک: قنار.

الشفق.

Sêpêk: Qinar.

سټ پټکا کياني: داريت ممشکي پټفه دکين، سټرنکيت کياني.

الحمر، الخض الراتب.

Sêpêka kıyanê: Darê meşkê pëve dikên. stwînkêt kıyanî.

سټټک: فتيقين سټ پټکله، کومتل فتيقي سټ سټ.

الثلاثي للفاهه وغيرها.

Sêtik: Fêqîyê sê pêkve. kumtil fêqî sê sê.

سټ تير: توخمهکي تلهنگايه سټ فيشهکا دکين.

صف من البندقه.

Sêtur: Tuxmekê tivengaye. sêfîşeka dikenê.

سټ چمنلي: سټ جار هند، سټ قهدي.

ثلاثه اضعاف

Sêçendî: Sê carhind. sê qedî.

سټخمه: کوزمه، ستوينا ددهن بن ميتوا تری.

المشاحط، الدقران، الزفر، المساميك.

Sêxme: Kêsmo. stwîna diden bin mêwa tirî.

سټ ريسان: ریکا سټ چق، ریکا سټ تا ژن دچن.

المفرق الثلاثي للطريق

Sêrfyan: Rêka sê çeq . rêka sê ta jê diçin.

سټرو: توخمهکي تانه، سټ روژا جارهکي تا بهيت.

الحمي الثلاثي.

Sêrro: Tuxmekê tane. sê roja carekê ta bihêt.

سټران: سټهران، گهشتو گهرهان.

النزعه

Sêran: Sêhran. geşt û gerrhan.

سټران گه: جهن گهشت و گهرهاني.

المنزعه

Sêrangih: Cihê geşt û gerrhanê.

سټريج: تمباب، تمبا، کوتل، کارا نافي.

الصهرج

Sêrfc: Tembav. temba. kutel. kara avê.

سښه لو: توخمه کي مشکايه هدر وخته کي سالي رهنګي وي وهنځي دګریت.

البروج، القداد.

Sêvelo: Tuxmekê mişkaye her wextekê salê renge wî wexti di girî.

سښه سښوک: توخمه کي گييايه.

صنف من العشب

Sêvsêvok: Tuxmekê giyaye.

سښه سښکا راني: قولقولکا رهنځي.

تفاحتا الفخذ

Sêvsêvka ranî: Qulqulka rehni.

سښه سښکا چوکي: کودک، کاسکا چوکي.

الداغصه

Sêvsêvka çokî: Kodik. kaska çokê.

سښک: ژ سڼ پشکا پشکهک، ژ سڼييا نښک، نښک لهر سڼيا (۳/۱).

الثلاث

Sêk: Ji sê pişka pişkek. ji siya êk. êk liser siya (1/3).

سښک: سڼک، شيليا تری يا فه ګرتی و ترش بوی.

الحل

Sêk: Sihik. şiliya tiri ya vegirî û tirşbûy.

سڼ کوچ: سڼ گوشه، سڼ نښخه، سڼ نښک، سڼ سړی.

المثلث

Sêkuç: Sê goşe. sê êxle. sêişk. sê swî.

سڼ کوچا سړی راګر: سڼ کوچا سړی هڅ.

المثلث قائم الزاویه

Sêkuça swîragir: Sê kuça swîheçv.

سڼ کولند: کولندیت فهبرنا سهر ناڅی، کولندیت دهرباز برون ناڅی.

الطوف

Sêkulind: Kulindêt veperîna ser avê. kulindêt derbaz bûna avê.

سڼ گوشه: سڼ کوچه، سڼ نښک، سڼ سړی، سڼ نښخه.

المثلث

Sêgoşe: Sê kuçe. sê îşk. sê swî. sê êxle.

سڼ گوشا چوکل تیز.

مثلث حاد الزاویه

Sêgoşa çukul tîj.

سښه خشخاشی: توخمه کي سښفانه وهکي بوی دښ خش خش ژ توفکي وان دهیت.

صنف من التفاح

Sêvxişxaşî: Tuxmekê sêvane wek bûy di bin xişxiş ji tovkê wan di hêt.

سښه خودوری: توخمه کي سښیت بزاره و باشن

صنف من التفاح

Sêvxudorî: Tuxmekê sêvêt bi jare û başin.

سښه خانک: توخمه کي سښیت ژن ګرتی وده باشن

صنف من التفاح

Sêvxank: Tuxmekê sêvêt jê girî û di başin.

سښه دريژ: توخمه کي سښفایه کلهځن وان یڼ دريژو

صنف من التفاح

Sêvdirêj: Tuxmekê sêvaye kelexê wan yê dirêje.

سښه زهر: توخمه کي سښفانه رهنګ زهرن نو دخوشن.

التفاح الاصفر / صنف.

Sêvzer: Tuxmekê sêvane reng zerin û dixweşin.

سښه ساد: توخمه کي سښیت ګرن وده باشن.

صنف من التفاح الممتاز.

Sêvsad: Tuxmekê sêvêt girin û dibaşin.

سښه سورګ: توخمه کي سښیت رهنګ سورن د پوخ و خوشن.

صنف من التفاح

Sêvsork: Tuxmekê sêvêt reng sorin di pox û

xweşin.

سښه شکر: توخمه کي سښفانه.

صنف من التفاح

Sêvşekir: Tuxmekê sêvane.

سښه هښان: توخمه کي سښیت ډګر و مه زرن

صنف من التفاح

Sêvhinban: Tuxmekê sêvêt digir û mezinin.

سښه هدریشی: توخمه کي سښفایه.

صنف من التفاح

Sêvhedrişî: Tuxmekê sêvaye.

سښه هورګ: توخمه کي سښفانه د بچویکن.

صنف من التفاح

Sêvhwîrk: Tuxmekê sêvane di biçwîkin.

سپهران گه: جهن گهشت و گهرهانی.
المنزه

Sêhrangih: Cihê gešt û gerrhanê.

سپهل: سپل، نامویرن نانی لهر پاتن.
الصاج

Sêhil: Sêl. amwîrê nanî liser patinê.

سپهل بهر: هه‌لانی بهری یی نانی پاتن
الرضف

Sêhilber: Helanê berî yê nanî patinê.

سپهری: بن دایک، دای مری.
العجی، الفاقد الام، الیتیم من الام.

Sêwî: Bê dayik. day mirî.

سپهانه / سپیانی:
الثلاثی، الثشی.

Sêyane = Sêyati.

سپه: روزا دهیت، پاشی نه‌فروکه.
غدا، الغدا، الباكر.

Sibe: Roja dihêt. pašî ivroke.

سپت: گیسپه‌کن خازنی یه یی بته‌نداره دکن ناف دوی بو تام
خومشی.

نہات عشی یوکل

Sibî: Gîyayekê xarnêye yê bêhindare diken nav
dewî bo tam xweşî.

سپه‌ی: روزا دهیت، پاشی نه‌فروکه.
غدا، باکرا.

Sibehî: Roja dihêt. pašî evroke.

سپارتن: پالدان، دانافن.

الاحاله، التفویض، التسليم، الايداع، العزو، الاسناد.

Sipartin: Padan. danavê.

سپارتی: تشتن پالدای نیکن دی.
الحال، المودع، المفوض، المحیل.

Sipartî: Tiştê palday êkê dî.

سپاسی: مەمنونی، منهت کرنن.
الشکر، المنه، المنونیه.

Sipast: Memnonî. minet girtin.

سپهته: سنگ، پیژک، پینج، پینج.
الوشیظه الشکه، الاسفین.

Sipêne: Sing. pîjik. pêncpînc.

سین گره: ملهبت
المذرة

Sêguh: Milhêb.

سین گالانی: یاریه‌کا خوه هافیتتن یه، سین باز.
القفر الطویل

Sêgavanê: Yariyeka xwe havêtinê ye. sê baz.

سپل: تالافی نانی پاتن، نامویرن پاتنا نانی.
الصاج

Sêl: Alavê nanî patinê. amwîrê patina nanî.

سپل بهر: پانه به‌ره‌که نانی لهر‌دیتن.
الرضف

Sêlber: Pane bereke nanî li ser di pêjin.

سپلون: توخه‌کن کرلیک‌کایه، ته‌خلیته‌کن گولایه.
صف من الزهر

Sêlwan: Tuxmekê kulfikaye. texlîtekê gulaye.

سپلمهته: بستیکت نوشین تری ژئ خاری، تلبیت گفاشی، تفلن
ترین گفاشی.

المشوش، الشماج، النطل، التریک، الحوط، العرموش.

Sêlmte: Bistîkê wî wîşîyê tirî jê xarî. tilyêt
givaştî. tivlê tiryê givaştî.

سین لا: سین روی، سین رهخ.
ثلاثی الجهات، ثلاثی الوجه.

Sê la: sê rwî. sê rex.

سپلماندن: ته‌حساندن، خاپاندن.
الغش، الاغراء، الاغشاش.

Sêlimandin: Tehisandin. xapandin.

سپلماندی: ته‌حساندی، خاپاندی.
المغری، المغش.

Sêlimandî: Tehisandî. xapandî.

سپتی: توخه‌کن هرمیکت پاویری نه.
صف من العرموش الخریفی.

Sênî: Tuxmekê hirmîkê pawîzîne.

سپنیک: له‌نگه‌ریک، ته‌فسی، نامانن گراری کرنن.
الصحن

Sênîk: Lengerîk. tefisî. amanê girarê kîrnê.

سپهران: سیران، که‌شتو گره‌هان.
النهزه

Sêhran: Sêran. gešt û gerrhan.

Spfûn: Kejbûn.	سپی بون: کزبون التيض
Spfbûy: Kejbûy.	سپی بوی: کزبوی المبيض
Spftir: Kejtir.	سپی تر: کزوتر الاشد بياضا
Spfkirin: Kejkin.	سپی گون: کزگون التيض
Spfkirî: Kejkirî.	سپی گری: کزگری المبيض
Spfyatî: Kejatî. kejfyatî.	سپیاتی: کزاتی، کزباتی البياض
Spfyatî: Rêçal. tiştê ji şîrî çêdibit wek sertwik û jaji û penirî û dew û şîrêja.	سپیاتی: پچال، تشتی ژ شیری چیدبیت وک سرتویک و ژلزی و پهنیر و ددو و شیرژا. الالبان، اللبنات
Spfyatî: Rêçal. tiştê ji şîrî çêdibit wek sertwik û jaji û penirî û dew û şîrêja.	سپی گون: تیفلاندن، تازی گون، لوج گون. التشیر
Spfkirin: Tîvilandin. tazîkirin. loçkirin	سپی بون پاش کسک: کزئ تام کسک الابث
Spfyê bavkesk: Kejê tam kesk.	سپی روژ: نیرویت روژیت زستان، قهوه قینا نهوری. ظهر الايام الغامضة عند انكشاف الغيم.
Spfroj: Nivroyêt rojêt zivistanê. verevîna ewrî.	سپیلکا چافی: سپیاتی چافی المقلد بياض العين
Spflka çavî: Spîyatîya çavî.	

Sipêne: Pênc pînck.	سپینه: پینج پینجک. النخيس، الككاز.
Sipêde: Elind.	سپهده: نلند الصبح، الفجر، الفلق، الصباح.
Spih: Hêwanekê xwîn xwere liser xwîna mirova dijît.	سپه: حیوانه کئی خون خوره لسه خون مروق دوت. القمل
Spihik: Pêska di kevît dext û danî.	سپهک: پینکا دکه لیت دخل و دانی. قمل الغلال، قمل الخنطة.
Spehî: Hêja. hejî. kêrhatî. jêhatî. law. taze.	سپههی: هیزا، هدی، کترهاتی، ژبهاتی، لار، تازه. اللاتی، الجدير، الجميل، الرائع، الحسن.
Spehîyatî: Hêjayî. hejiyatî. kêrhatî. kêrhatinî. jêhatîyatî. lawînî. tazeyatî.	سپههیاتی: هیزایی، هدیایی، کترهاتی، ژبهاتی، لاری، تازه بانی. الجمال، الروعة، الحسن، اللیاقه، الجدارة.
Sphefyatî: Hêjayî. hejiyatî. kêrhatî. kêrhatinî. jêhatîyatî. lawînî. tazeyatî.	سپهک: گپیایه که له یارا شین دهیت بخافی دخون. عشب جلی پوکل
Sping: Giyake li beyara şîn di bît bi xavî dixon.	سپنگ: گپیا دهمی شین بونی پیچه به رخوه دکت دی بتزئین بین بویه سپنگ یانی دالای یا دیزو بوی. النمط، انتصاف غیر النبات
Sping: Giya demê şîn bûnê piçe ber xwe diket dê bêjnê yê bûye sping yanî dava wî ya dirêjbûy.	سپیلکا هکک: گلزا هیکن یا رنگ سپی، دوبا هیکن. الاح، القتیء.
Spilka hêkê: Giliza hêkê ya reng spî. daba hêkê.	سپی: رهنکن کز، دزی رمشاتی. الابيض
Spî: Rengê kej. dijî reşatîyê.	

Stûmengene: Hefk stwîr.	ستوران بهی: لافز بهی الاقمد، الابع
Stûmengeneŷî: Hefk stwîrî.	ستورنگه نهی: هفک ستوری. القم، البع
Stwîn: Tîrek. rîke. karîte.	ستوین: تیرهک، رکه، کارته. الاسطوانه، العمود
Stwîna baranê: Swîlîya baranê.	ستوینا باران: سولیا باران الهیذ
Stwîna dwîkêlê: Dwîkêla quloz.	ستوینا دوکیلی: دوکیلا قولوز عمود الدخان المتصاعد
Stwîra: Zixt. . çîxin. kelem. penca dar û giya.	ستری: زخت، چپخ، کلهم، پنجا داروکیا. الشوک
Stwîrî: Zixt. . çîxin. kelem. penca dar û giya.	ستری دانک: توخمه کن ستریه الشوک المسن، صنف من الشوک
Stwîrdank: Tuxmekê stîryaye.	ستری مشک: توخمه کن ستریه اللکاعه، الحماخ
Stwîrmîşk: Tuxmekê stîryaye.	ستوری: سه بر، ستو قهقین الجلاد، القصل
Stûbir: Stû qefîn.	ستوبین: سه رزین کرن الفصل، النحر، الذبح
Stûbirîn: Serjêkirin.	ستوگرین: ستو وهراندن، ستو تن وهراندن، ستو دانان. الفلد، التقلد
Stûgirtin: Stû werandin. stû tê werandin. stû danan.	ستوگریتی: ستو تن وهراندی، ستو دانای. المقلد
Stûgird: Stû tê werandî. stû danay.	

Stûranbêjî: Lavijbêjî.	ستورک: بین ستورک، دهرازیلک. السلم، المرقاء
Sturk: Pêsturk. derazînk.	ستور: دزی تهنگین، تشتن بهخووه، بوکه، دوکور. الفلط، الشخین، السمیک
Stwîr: Dijî tengîyê tiştê bixweve. boke. rdugur.	ستوربون: بوکهبون، دوکوربون. التغلط، التشخ، التسمک
Stwîrbûn: Bokebûn. dugurbûn.	ستوربوی: بوکه بوی، دوکوربوی. المشخ، المغلط، السمیک
Stwîrbûy: Bokebûy. dugurbûy.	ستورتر: بوکه تر، دوکورتر. الاعلط، الاسک، الاثخن، الاقسی
Stwîrtir: Boketir. dugurtir.	ستورکرن: بوکه کرن، دوکورکرن. الاثخان، التغلظ، الاقسا
Stwîrkirin: Bokekirin. dugurrkirin.	ستورگری: بوکه کری، دوکورگری. المغلط، المشخ
Stwîrkirî: Bokekirî. dugurrkirî.	ستوری: ستورانی: بوکهیی، بوکه یاتی، دوگوری، دوگوریاتی. القسه، الغلظه، الشخ، السمک
Stwîrî = Stwîratî: Bokeyî. bokîyatî. dugurrî. dugurriyatî.	ستو شکستی: ستو قهه ای الموقوص
Stû şkestî: Stû qirrhay.	ستو شکسته: ستو قهه ان الوقص
Stû şkestin: stû qirrhay.	ستو: هفک، گدگدک. الرقبه، العنق، العاتق، القفا
Stû: Hefk. gigidk.	

Stewirbûn: Bê berbûn. nezan. bê şîrbûn.	ستوربون: بى بهربون، نهزان، بى شیربون، الشکس
Stewirbûy: Bê berbûy. nezay. bê şîrbûy.	ستوربوی: بى بهربوی، نهزای، بى شیربوی، المشکس
Stewirtir: Bê bertir. nezantir. bê şîrtir.	ستورتر: بى بهرت: نهزای تر، بى شیر تر، هşk تر، الاشکس
Stewirkirî: Bê berkirî. nezandî. bê şîrkirî.	ستورگرى: بى بهرگى، نهزاندی، بى شیرگرى، المشکس
Stewirkirin: Bê berkirin. nezandin. bê şîrkirin.	ستورکړن: بى بهرکړن، نهزاندن، بى شیرکړن، الخنوع
Stûrranan: Dagîrbûn. bindestbûn. bin zikbûn. bin pëbûn.	ستورنای: داگیربوی، بى دست بوی، بى زک بوی، بى پى بوی، بى قوت لى کړی، الخنوع
Stûrranay: Dagîrbûy. bindestbûy. bin zikbûy. bin pëbûy. pêqut lêkirî.	ستورنای: داگیربوی، بى دست بوی، بى زک بوی، بى پى بوی، بى قوت لى کړی، الاجنا، الادفا.
Stûxwîl: Stûxar.	ستورخویلى: ستوخارى الادفا، الاجنا
Stûxwîl: Stûxarî.	ستورخویلى: ستوخارى الادفا، الاجنا
Stûêş: Gerden êş. hefikêş.	ستورنیش: گردن نیش، هفک نیش، الاجلا، الاجلا
Stûêş: Hefik êşî.	ستورنیش: هفک نیش، الاجل، الحدل
Stûkêl: Stû quloz. gerdên quloz.	ستورکيل: ستورقولوز، گردن قولوز، التلع، التلع

Stûalandin: stû danan.	ستورنالاندن: ستورى دانان التقليد
Stivank = stûvank: Gerdenî.	ستوانک ستوانک: گردنې الفلاد
Stc: Xelesa pîlay ya jenîna agirdanê.	سته: خهلهکا پيلای يا ژمنيا ناگردانې الزناد، القدح
Stewber = Steyber: Stewberêt jenîna agirî.	ستوربهر = ستوى بهر: ستور بهریت ژمنيا ناگرى المقدحه، الولاعه
Stûdirêj: Gerden dirêj. gerdên quloz.	ستوردریژى: گردن دريژى العيط
Stûdirêjî: Gerden dirêjî.	ستورگ: گيبياکى نویسه که دگن چرک بو لیکدانا تشتا نورلنای دخون لگهل گرارا. نبات غروى، یژکل مطبوخا ریستمحل بصلته کلاصت
Sturk: Giyayekê nwîsek diken çirrk bô lêkdana tişta û lêney û dixon ligel girara.	ستورک: گیایهکى نویسه که دگن چرک بو لیکدانا تشتا نورلنای دخون لگهل گرارا. نبات غروى، یژکل مطبوخا ریستمحل بصلته کلاصت
Stûxar: Qîq.	ستوخار: قیق الاضجم
Stûxarî: Qîqî.	ستوخارى: قیقى الضجم
Stewr: Bêber. nezay. bêşîr.	ستور: بى بهر، نهزای، بى شیر، الشکصه
Stewrî: Bê berî. nezanî. bê şîrî (bo pez û hê-wanî).	ستورى: بى بهرى، نهزانى، بى شیرى (بو پىز و حیوانى)، الشکس

ستاندن: پوراندن. تالان کړن. شلاندن.
الفصب، الـب.

Standin: Pwîrandin. talankirin. şelandin.

ستاندى: پوراندی، تالان کړی، شلاندی.
المغصوب، المـلوب.

Standî: Pwîrandî. talankirî. şelandî.

ستېله: هېژا، هژى، کټرهاتى، سپهې.
اللائق، الجدير

Stêleh: Hêja. hejî. kêrhatî. spehî.

ستېلهي: هېژايى، هژياتى، کټرهاتى، سپهياتى.
اللياقه، المـداره

Stêlehî: Hêjayî. hejîyatî. kêrhatinî. spehîyatî.

ستى: خاترين، خانم.
الحاتون، السيد، المحويه.

Sitf: Xatûn .xanim.

ستړى تېراچړن: ستړى تن چوکيلن
المشط

Stirî tîrra çûn: stirî tê çukilîn.

سترلن: لالژ، ناهدنگ، هلبست، مقام.
الانغيه، الانشوده

Stiran: Lavij. aheng. helbest. miqam.

سترايت دېوانگى: لالايت روښتنى، مقاميت گوران گها.
غنا، المجالس

Stiranêt dîwanêk: Lavijêt rwînîştinê. miqamêt
goran giha.

ستېر: چراييت نهمانى، زيقريت نهمانى.
النجم، الكوكب

Stêr: Çirayêt asmanî. zîqokêt esmanî.

ستېرناسى: زيقوک ناس.
العالم الفلكى

Stêrnas: Zîqoknas.

ستېرناسى: زيقوک ناسى.
علم الفلك

Stêrnasî: Zîqoknasî.

ستېر يهرىس: بېنديت ستېرا.
الصابنه

Stêrperês: Bendêt stêra.

ستوکېلى: ستر قولوزى، گهردن قولوزى.
التلع

Stûkêlî: Stû qulozî. gerdên qulozî.

ستوکورت: حدفک کورت، گهردن کورت.
الاوقص

Stûkurt: Hefik kurt. gerdên kurt.

ستوکورتى: حدفک کورتى، گهردن کورتى.
الوقص

Stûkurtî: Hefik kurtî. gerdên kurtî.

ستورگور: حدفک، ستر، گهردن، پاتک
العنق، الرقبه، العائق، القفا.

Stûkur: Hefik . stû. gerdên. patik.

ستورينا پشتن: شفا پشتن، کاريتن پشتن، ماسيا پشتن.
العمود الفقرى

Stwînapîştê: Şiva piştê. karîtê piştê. masîya
piştê.

ستورخوگرگن: دېهراچړن، ژ پښتېهېړن، گرهودار.
الضمان، الکفاله، القباله.

Stûxwegirtin: Diberra çûn. ji pêşvebûn. gerew-
dar.

ستورخوگرگى: گرهودارى
الضامن، الکفيل.

Stûxwegirtî: Gerewdarî.

ستودانان: بسترى لږکړن.
القدن

Stûdanan: Bistwêkerin.

ستورنگا دلفتن: سورين دلفتن، بستيا کېي.
الهاشمه

Stwînka difnê: Swîyê difnê. bistîya kepî.

ستورير: دوگور
السميک

Stwîr: Dugur.

ستوريريا بلند: دوگورو دوتا
السمک

Stwîrya bilind: Dugur û duda.

ستورينا کوښى: رکا کوښى
الرس، البوان، عمود الحيمه.

Stwîna kwînf: Rika kwînf.

ستیره زان: نه نندازیار، ستیره فان.

المهندس

Stêrzan: Endazyar. stêrvan.

ستیره کرنا ناشی: پتزدان

النق

Stêrekima aşî: Rêzdan.

ستیره دوست: رڼ درست، ستیره هنگتف.

المصیب، المهندس، المتسق.

Stêre dirist: Rêdirist. stêre hingêv.

ستیره دوستی: ستیره هنگتشی

الاصابه، السداد، النقی.

Stêre diristî: Stêre hingêvî.

ستیره بدویلیک: زیقوکا بکوری، زیقوکا بدویف، دویف دار، خودان دویف.

المذنب

Stêra bi dwîlik: Zîqoka bikurî. zîqoka bi dwîv.

dwîvdar. xudan dwîv.

سحرین: گرفتارین، گرهشین، خوش بین، ژخوچهین.

الحیرة، الدهشة، الذهول.

Sihirîn: Giriftarbûn. guhişîn. hoşbûn. jixweçûn.

سحری: شاش بوی، گرهشی، ژخوچهی، گرفتار.

الحائز، المدهش، الذاهل.

Sihirî: Sasbûy. guhişî. jixweçûy. girftar.

سحوسوی: چاف دزکی، لڼ گهرهان، دست کیسی.

الجابوسیه، الدس.

Sihûswî: Cav di zikî. lê gerrhan. dest kîşî.

سفرگ: کادین، تونبارا کابین.

التبانه، مخزن التبن.

Sixirk: Kadîn. unbara kayê.

سخری: تیقل، کهقل، قهلب.

القشرة.

Sixrî: Tîvil. kevil. qelp.

سر: سهقهه، سهرما، ساری، تیزی، زیک.

القر، القور، البرد، القرس.

Sirr: Seqem. serma. sarî. tezi. zîk.

سرت: رهوان، چلهک، لهزوک، چن خوش.

المعوج، الخنوف، الدابة السریعة.

Sirt: Rewan. çelek. lezok. çûnxweş.

سرتی: سرتیباتی: رهوانی، چلهکی، لهزین، لهزگین، چن خوشی.

المع، الخنوف، السریعة، العجالة للدواب.

Sirt = Sirtîyaf: Rewanî. çelekî. lezîn. lezgîn. çûnxweşî.

سرت: ههست، چلهک، پین خوشی، چن خوشی.

الهدف للرمه

Sirt: Hest. çelek. pêxweş. çûnxweş.

سرتی: سرتیباتی: چلهکی، پین خوشی، چن خوشی.

الهدف للرمه.

Sirt = Sirtîyaf: Çelekî. pêxweşî. çûn xweşî.

سرتا چپای: کتیری، پستی، سار، سوار.

الشر، الرعن، الشکه، النعف، الشاقی.

Sirta çîyay: kêrî. bistî. sar. siwar.

سروکی: قهرموکی

المقور

Sirrokî: Qermokî.

سروک بری: قهرمش، سروک ترساندی.

المحسوس، المحسوس، المدحوس.

Sirêbîrî: Qerrimî. sirrê tirsandî.

سروک برن: سهرامین برن.

الحس، الدحس للزرع.

Sirêbirin: Sermayê birin.

سرویلیک: پین کوتنا مریبا، سترانتت بیریبا دبیرین.

المریبات، اغانی الرثاء.

Sirêlik: Pêgotina miriya. stiranêtbimirîya di bê-jin.

سرت: رڼو، سوبل.

الهادو الجریان للنهر

Sirt: Rijd. swîl.

سز: گرتت، نه تهرزی، تهریف.

القیح، الشنبح

Siz: Kirêt. neterzî. terêf.

سزی سزیباتی: کرتتی، نه تهرزیباتی، تهریفی.

القیح، الشناعه.

Sizî = Sizîyaf: Kirêti. neterziyatî. terêfî.

سست: خاف، روخ، پوخ، باخاری.

الفاتر، الرغو، الوانی.

Sist: Xav. rox. pox. baxarî.

Sifirtask: Amanê zadî bo wexer û kara, tirarkê xarin tîn brînî.
 ماعین جلب الطعام فی السفر و الشغل.

Sifirtask: Amanê zadî bo wexer û kara, tirarkê xarin tîn birnê.
 سفی: قهلیوچیک، که قلوژانک، پشویک.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 الحشاره، الخثاله، السحاله، الحیا،.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفوره: حمیوانه کئ وهکی مشکئ یه لهر داروبارا دئیت.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 ایفرقدان، السنجاب، الزغبه.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفک: هدوس

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 الرخفه، الهش، الخفیف.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفک بون: هدوس بون.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 التخنّف، الارتخاف، التهشش.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفک بوی: هدوس بوی.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 المخوف، المرفف، المخفف، المهشوش.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفک تر: هدوس تر

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 الاخف، الارخف، اللاهش.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفک کرن: هدوس کرن.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 التخفیف، الترخیف، الاهشا.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفک کری: هدوس کری

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 الخفف، المرفف، المهشش.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفکی: سفکاتی: هدوسی، هوسباتی.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 الخفه، الرخف، الهشاشه.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفک = Sivkaf: Hewesî, hewesîyatî.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفکخمو: دلی خوگرتن.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 الفغره، الاعفا.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفک xew: Dili xewgirtin.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفک برین: پلیت کرن، توپرکرن.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 الهوذ، الهذنه، لاله کالیف.

Sivî: Qelpwîşk, kevlojank, pişlwîşk.
 سفکbirin: pilîtkirin, turmkirin.

Sist: Xwelivank, axapis.
 سست: خوهلیمانک، ناخایش.

Sist: Xwelivank, axapis.
 الدمش، الدمش، الهش للارض.

Sistbûn: Xavbûn, pişbûn, baxarîbûn.
 سست بون: خاف بون، پش بون، باخاری بون.

Sistbûn: Xavbûn, pişbûn, baxarîbûn.
 التراخی، المتوانی، التفتیر.

Sistbûy: Xavbûy, pişbûy, baxarîbûy.
 سست بوی: خاف بوی، پش بوی، باخاری بوی.

Sistbûy: Xavbûy, pişbûy, baxarîbûy.
 المفتور، المتراخی، المتوانی.

Sisttir: Xavtir, piştir, poxtir, baxarîtir.
 سست تر: خاف تر، پش تر، روخ تر، پوخ تر، باخاری تر.

Sistkirin: Xavkirin, pişkirin, poxkirin.
 الارخی، الانتر.

Sistkirin: Xavkirin, pişkirin, poxkirin.
 سست کرن: خاف کرن، پش کرن، پوخ کرن.

Sistkirin: Xavkirin, pişkirin, poxkirin.
 الارخا، التفتیر.

Sistkirin: Xavkirin, pişkirin, poxkirin.
 سست کری: خاف کری، پش کری، پوخ کری.

Sistkirin: Xavkirin, pişkirin, poxkirin.
 المفت، المرخی.

Sistkirin: Xavkirin, pişkirin, poxkirin.
 سستی: سستیاتی: خافی، خالیاتی، پشی، پوخی، پوخانی، پشانی.

Sistkirin: Xavkirin, pişkirin, poxkirin.
 الرخاوه، المفتور، الوئی، التوانی، الدماثه، الهشاشه.

Sist = Sistiyatî: Xavî, xavîyatî, pişî, poxî, poxîyatî.
 سست: فرفوت، لوب.

Sist = Sistiyatî: Xavî, xavîyatî, pişî, poxî, poxîyatî.
 الشعت للشفج.

Sist: Firrot, lop.
 سفی: پاخی

Sist: Firrot, lop.
 النحاس

Sifir: Baxir.
 سفره: میتده

Sifir: Baxir.
 المانده، الخوان.

Sifir: Baxir.
 سفیره: سه تامه، نانکو پی کرنا نامانی سفری و ناسنی، قاپه کرن.

Sifir: Baxir.
 القویه

Sifir: Baxir.
 سفیربند: Setame, anko pinîkirina amanê sifirî û asinî, qapekirin.

Sifir: Baxir.
 سفک: پهریانک، سیفانده.

Sifir: Baxir.
 الرواق، الطارمه، سقف مقدم البيت.

Sifir: Baxir.
 سفک: Berbank, sîvande.

سل تر: پندفی تر، تنگزی تر، تزی خوه تر.
الازعل، الاحرد.

Siltir: Pindivîtir. tingijîtir. tijî xwetir.

سل کرن: پندفاندن، تنگزاندن، تزی خوه کرن.
الازعل، الاحرد.

Silkrin: Pindivandin. tingijandin. tijîxwekirin.

سل کری: پندفاندی، تنگزاندى، تزی خوه کری.
الزعل، المحرد.

Silkrî: Pindivandî. tingijandî. tijîxwekirî.

سلی: سلهاتی: پندفی، تنگزانى، تنگزی، پندفاتی.
الزعل، المحرد.

Silt = Sillyatî: Pindivî. tingijyatî. tingijî. pindivîyatî.

سلت: زگورد، روپ و رویت، چیلخ.
السیهل، الازعل.

Silt: Zigurd. repûrwî. çiplax.

سلتی: زگوردی، رهبرویتی، چیلخی.
الزعل، المحرد، غیر مسلخ.

Silt: Zegurdî. repûrwî. çiplaxî.

سلته: سکر، بنجان، ناڤ بر.
السكر، السد المانی.

Silte: Sikir. bincan. avbîr.

سلته: چهرک گرتا ماسیا، توخمه کین نیچیرا ماسیاه.
المصيدة، الاسماک.

Silte: Cerkê girtina masîya. tuxmekê nêrçîra masîyaye.

سلته: کهتا پشت نیک، لیک قهرسین، شیشله بن.
الحشد، الجمهور، الجمع.

Silte: Ketina piştêk. lêqerrisîn. şîşiltebûn.

سلاف: کدیف پین نینان، بغیرهاتن گوتن.
السلام، التحیه.

Silav: Keyf pê înan. bixêrhatin gotin.

سلک: بنکین گیایه کی دخون وه کی شیلن به.
الشوندن، الشمندر.

Silk: Binkê giyayekî dixon wekî şêlimêye.

سلکین: گرازا بسلک.
طعام من الشوندن و الرز.

Silkân: Girara bi silk.

سفالہ: خورومک، گورزا گیای، کف، پیچک، پیچک، ملوک.
الشمه، الاباله، الفبط، العامه.

Sivale: Xuromk. gurza giyay. kef. pêçek. pêçik. miloke.

سلفک کرن: کرنا بلهز، کارین زوی.
الطق، العمل السبع.

Sivikkirin: Kirna bilez. karê zwî.

سلفی: توخمه کین گیایه بین زفره.
البهمی، نبات عشی.

Sivêr: Tuxmekê gîyaye yê zivre.

سلفه مروف: هلهلهی.
الهالس

Sivke mirov: Helheli.

سلفانوک: سیفانوک، توخمه کین چرچکایه.
عصفور الدوری

Sivyanok: Sivandok. tuxmekê çwîckaye.

سکین دولاوا: سکن دولاوا گرتدانن.
الرزه

Sikê dewara: Singê dewara girêdanê.

سک: گورم، هست، سلهای، کهرچوقه.
الطاش، المشور.

Sik: Gerim. hest. silhay. kerçûve.

سکی: خوین گورم، هستی، کهرچوقه بی.
التهور، الطیش، الحق، الغرور، الرعونه.

Sikî: Xwîn germî. hestî. kerçûveyî.

سگل: سگله، بهندوشک، قهیتان، قهلیک.
القیطان، الزر النسیجی، الوشی للزخم.

Sigil = Sigle: Bendoşk. qeytan. qelpik.

سل: پندفی، تنگزی، تزی خوه بی.
الزعلان، المحردان.

Sil: Pindivî. tingijî. tijî xwebûy.

سل بون: پندفین، تنگزین، تزی خوه بون.
الزعل

Silbûn: Pindivîn. tingijîn. tijî xwebûn.

سل بوی: پندفی، تنگزی، تزی خوه بوی.
الزاعل، المحرد.

Silbûy: Pindivî. tingijî. tijî xwe bûy.

Silf: Swilav.	سلف: سولاف الشلال، السيل الدقاق.
Sil: Posil, kersil.	سل: پوسل، کەرسل. روث الحمار.
Sim: Pêdewara. cimê dewara.	سم: یمن دهوارا، جیم دهوارا الحافر
Sim: Panîya pêlavê.	سم: پانی پتلاقی کعب الحذاء
Simdar: Tuxmê hêwanê xudan sim.	سمدار: توخم حیوانی خودان سم. الظفایات
Simbf: Kuloxê çiyay yê kevir. kumtê kevir. kuröpê kevir. çelixte.	سمبی: کولوخ چای یمن کهفر، کومتن کهفر، کورین کهفر، چمخته. الفادر، الخنذ، الحرق، الصخر العظيم فی راس الجبل.
Simbêl: Mwiyyət berdîfnê. berkep.	سمبیل: میریت بهر دفتن، بهر گپ. الشارب
Simbil: Tuxmekê kulîlkê bêhindare.	سمبیل: توخمه کین کولیلکیت بینهنداره. السنبیل
Simbek: Qehreman. mirovê dugurtayê kalex mezin bihêz û zevcr.	سمبک: قهرمان، مروی دوگورتاین کاله خ مەزن بهیز و زەفر. الصنید، البطل.
Simtin: Kunkirin. tê peşandin. tê peşin.	سمتن: کون کرن، تین پشاندن، تین پشین. الحرق، الخذف، النفذ، الثقب.
Simtî: Kunkirî. tê peşî. tê peşandî.	سمتی: کون کری، تین پشی، تین پشاندى. المخروق، المنفوذ، المثقوب.
Simek: Tê peş. kunker.	سمک: تین پش، کونکر. الحارق، الشاقب، النافذ.

Silka darî: Textê qurmê darê . vëkkeftina qurm û rihîya.	سلکا دارى: تختن قورمن دارى. فیک کفتنا قورم و رهیا. العجر
Silal: Ser. biserda. jor. bala. bilind. pêhel. pêl. levrâz.	سلال: سەر، بێسەردا، ژور، بالا، بلند، پتەهل، پتەل، ئەفرەز. الفرق، العلى، العليا، السمو.
Silalketîn: Serketin. balabûn. pêhelbûn. bilindbûn. jorbûn. pêlelbûn.	سلال کەتن: سەرکەتن، بالا بون، پتەهل بون، بلند بون، ژور بون، پتەل بون. الرقى، الارتقاء، الاعتلاء، الصعود، التفوق.
Silalketî: Serketî. balabûy. bilindbûy. pêhelbûy. balabûy.	سلال کەتى: سەرکەتى، بالا بوى، پتەهل بوى، بالا بوى. المرتقى، الرقى، الصاعد، المتفوق، المعتلى.
Silêmk: Girêka goştî li leşî. rênc. kênc. xweşxweşka goştî.	سلیم: گرێکا گوشتى ل لەشى، رنج، کینج، خوش خوشک. الفده
Silêma stûy: Perîzade	سلهنا ستوى: پەرى زاده. الذرب
Silêmk: Sîvoka goştê leşî. rênc. kênc. xweşxweşk.	سلیمک: سیکرکا گوشتن لەشى، رنج، کینج، خوش خوشکا گوشتى. القموله، السلمه، الفده.
Silhan: Hurrbûna tîrsê. revîna tîrsê. hestî. vecîniqîn.	سلهان: هوربونا ترس، رهفنا ترس، هستى، ههستى. الدردب: ركض يتوق خوا الذعر، الاستفزاز.
Silhay: Hurrbûy. tîrsay. hestebûy. ciniqî. vecîniqî.	سلهائى: هوربوى، ترساي، هسته بوى، جنى، ههستى. المردب، الذعر، المستفز.

سنگ گونی: چپخن کوئنی گریدانن.

الایصر، الایصار، وتد الوطاق.

Singê kwînf: Çixnê kwînê girêdanê.

سندان: تەختی دەقوتانا لسم

السدان

Sindan: Textê vequtana li ser.

سنجی: تور، کز، هی، ریز.

الاخلای، الشیمه، الطبیعه، السجیه، الفطره، الغریزه.

Sincf: Tore. kiz. hî. rêz.

سنجی: پارز.

الزیزفون

Sincf: Parz.

سنگ: توخمه کێزکا یێ زیانداره دهخلی پویج دکەت.

السنه، حشره ضاره.

Sinik: Tuxmekê kêza yê ziyandare dextî
pwişiket.

سنجاق: دهرزیکا قولپ دانن.

الدوبوس

Sincaq: Derzîka qulpdanê.

سنور: توغوب، شار، مهرز، گفانده.

الطور، الحد، الحدود.

Sinor: Tuxwîb. şar. merz. givandc.

سنگ یێ: هەزقین.

اللكاه

Singepê: Heziqîn.

سنگ یێ یێن: هەزقین، خوێهه گرتن، پاشهه چو، خودانا پاش.

الملك، الانكفا.

Singepêbûn: Heziqîn. xwe veginin pašveçûn.
xwedana paš.

سنگ یێ یو: هەزقی، خوێهه گرتی، پاشهه چو، خودای پاش.

الملك

Singepêbûy: Heziqî. xwe vegirtî. pašveçûy.
xweday paš.

سنگ یێ تر: هەزقی تر، خوێهه گرتی تر، پاشهه چو تر، خودای پاش

تر.

اللكا

Singepêtir: Heziqîtir. xwe vegirtîtir. pašveçûy
tir. xweday paştir.

سم قرش: نامویرێ برینا سمیت دهواریه وهختی نال کرین.

مدیه قص حوافر الدواب.

Simtîras: Amwîrê birîna simêt dewaraye wextê
nalkirinê.

سمتکه: سافارێ هویر.

البرغل الناعم

Simîtk: Savarê hwîr.

سمیارک: توخمه کێ تیرایه، تهیره کێ پهنجداره.

طائر من صنف الجوارح

Simsîyark: Tuxmekê teyraye. teyre kê pendare.

سماق: دانه کێ ترشه لگه ل زادی دلین.

السماق

Simaq: Danekê tirşe ligel zadî di lênin.

سم فلی: یێ فلی، یێ ماهی.

الفرسن

Simê filî: Pê filî. pê mahî.

سنهی: چهل کهر، کومتن کهر، کولوخ چپای یێ کهر.

الحرب، الفادر، الحنظيد، الصخر العظيم فی راس الجبل.

Sinbî: Çelê kevir. kumtê kevir. kuloxê çiyay yê
kevir.

سنگ: چپخن، پینج.

الوتد

Sing: Çixin. pînc.

سنگن دهوارا: پینجن گریدانا دهوارا

الرازه

Singê dêwara: Pêncê girêdana dewara.

سنبیل: بهرکپ، موین بهر دفتن.

الشارب

Sinbêl: Berkep. mwîyê ber difnê.

سنبهله: تولاز، جیحیل، گنج، خورت.

المراق، الیافع، الشارح.

Sinêle: Tolaz. cihêl. genc. xort.

سنبهلی: تولازی، جیحلی، گنجانی، خورتیانی.

المراهقه، الشرح، الیفاعه.

Sinêleyf: Tolazî. cihêlî. gencatî. xortîyatî.

سنگی: قسه تور، سیکار.

الحربه، السلاح الابيض.

Singî: Qestor. sîkar.

سنگه پت گرن: ههزقاندن، راوهستاندن، پاشقهبرن، داناپاش.
الیکا، التکی.

Singepêkirin: Heziqandin. rawestandin. paşvebirin.
dana paş.

سنگه بین کری: ههزقاندی، راوستاندی، پاشقهبری، دای پاش.
الملکا

Singepêkirî: Heziqandî. rawestandî. paşvebirî.
day paş.

سنگه پیتیای: هه زقینی، راومستانی، خوددان پاشی.
التلکم

Singepēyati: Heziqînî. rawestanî. xwedan paşi.
سنگه بهر: کتله بهر، چرخه بهر، بهر یی خوهرستی.

Singeber: Kêle ber. çixeber. berê xwerristî.
 سنگبر: مروئی کە لەخ گۆرنه‌زی، مروئی گرن گۆسه.
 القشر، الضخم الجش.

Singurr: Mirovê kelex gurnêzî. mirovê girê gose.
 سهیل گهرک: توخه‌گن کولیکاپه به‌یارا شین ده‌یت.
 السهیل الہی.

Sinbilkerk: Tuxmekê kulîlkaye li beyara şîn di bît.

سندائک: جهرک، کولوزکی پچریک.
الجهره الصغيره

Sindank: Cerik. kulozkê biqewk.
سە: هۆمار، سە دەه، دەه و بیهت.
الثلاثون.

Sih: Hijmar. & deh. deh û bîst.

سہ: سیہور.
الف، الف، الظل، المال.

سہک: شیلیا تری یا فہ مگرتی، ترشین فیتین فہ مگرتی.

Sihk: Şêliya tirî ya vegirtî, tirşiya fêqî yê vegirtî.
سها سور: ميتلاى سور
الزنه

Sihisor: Mêlaka sor.

سہدان: سیردان
التظليل، التقيء.

Sihdan: Sîberdan.

سهولن: سهقان: گویا لئی سیبہ و کرنی.
المظللہ: الشمسیہ.

Sihwan = Sihvan: Gopalê sîberkimê.

صہ کرڻ: سپہ رڪرن
التظليل

Sihkirin: Sîberkirin.

سہکری: سیہ رگری
المظلل

Sihkiri:Sîberkiri.

السؤال، الظل، الفئ.

Sîber: Sih.

سبیه ردان: سہدان
التظل، التفی.

Sfberdan: Sihdan.

سیہ رگرن: سہ کرن
التظلیل

Siberkirin: Sihkirin.

المظلل
صیبه رگری: بهکری

Siberkiri: Sihkiri.

صیہ رقر: سہتر
الاظلل، الافی،

Sibertir: Sihtir.

سپهرافرهه: سها فرهه
الوارف

Siberafirne: Siha firne.

سپ : سپل: سويل، شلق، پتلہ،
الموج، اللجہ، الدفقہ، الشرم، التیار

Sîp = Sîpel: Swîl. şilp. pêle.

سمیه: سویلا میشا هنگفینی، میشا هنگفینی یا شانی د سل
نیشکئی دا بهر دریژ چنډکوت.

الصوم للنحل

Sîpe: Swîla mêşahingvînî. mêşa hingvînî ya şanê di selmêşkê da berdirêj çêdiket.

سیراندنا داری: کهلاشتا تیقلی داری.
الفخ

Sirandina darî: kelaştina têvlê darî.

سیرا سیرا دانا: چیر چیرا دانا.
الصلق، الصعقب.

Sîrsîra didana: Çîrî çîra didana.

سیرمو: توخمه کئی گیایه
نبات عشبی

Sîrmo: Tuxmekê giyaye.

سیرمن: توخمه کئی کولیکت زهره.
السوسن زهره.

Sîsin: Tuxmekê kulîkê zere.

سیرس: سور و سیرمن موی زهر، مروئین موی زهر.
الاصهب

Sîs: Sor û spîye mwî zer. mirovê mwî zer.

سیرسی: سیرسیاتی: موی زهراتی.
الصب

Sîst = Sîsfyatî: Mwî zerîyatî.

سیرس: پهزا موی سیرمن ته یسوک.
الامر، المره، الغنم.

Sîs: Peza mwî spî yê teysok.

سیرسی: پهزێ موی سیرمن یێ برقوق
المره، للشاء.

Sîst: Pezê mwî spî yê birîqok.

سیرس: مروئین کێژ، مروئین رنگ سیرمن و موی زهر.
الاشقر للمره.

Sîs: Mirovê kej. mirovê reng spî û mwî zer.

سیرسی: رنگێ سورێ باث زهر، سور و زهرێ تیکهل.
الشقر، لون احمر واصفر.

Sîst: Rengê sorê bavzer. sor û zerê tēkel.

سیرفته: فراکه، هله موی.

القنقه، الحشوم، الحزم، الطنف، ما اشرف من الجبل.

Sîfîte: Firake. helemwîl.

سیراندوک: توخمه کئی چوچکایه.
عصفور الدوری

Sîvandok: Tuxmekê çwîçkayc.

سیران: سیران
الذفاق

Sîpan: Swilav.

سیرانک: سیرا مروئ، سها کلهخی.
الطیف، الشیح

Sîtavk: Sibera mirovî. siha kexelî.

سیرانک: حهوانه کئی وهکی زویری یه شونا سوریا لشن وی ههمی
زخن.

الدلدل، الدعلج

Sîxurr: Hêwanekê wekî jwîjîye şwînamwîyalçê
wî hemî zixtin.

سیرخی: چیلی
السبد، اللعاع، البغره، التتش، النبص.

Sîxt: Çîlî.

سیر: بنکه کئی بیهنداره وهکی پیاوازن لگهل خازن دھون.
الشوم

Sîr: Binkekê bêhdare wekî pîvazê ligel xarnê
dixon.

سیرسیر: چیر چیر.
الصیر

Sîrsîr: Çîrî çîrî.

سیرسیرک: حهوانه که لالا دژیت یێ پەرداره وهکی کولی.
الصرصر، الجدد.

Sîsirrk: Hêwanekê li mala di jît yê perrdare wekî
kulî.

سیرک: سیرت چول و بهیارا
الکراث البری

Sîrk: Sîrê çol û beyara.

سیراندن: تیقلاندن، تازی کرن، دکهلدا برن، خیرج کرن.
الذخ، الخدش، الخرمشه، الکدح.

Sîrandin: Tîvilandin. tazîkirin. dikelda birin.
xîçkirin.

سیراندی: خیرج کری. تیقلاندی. تازی کری.
الخدوش، الذیخ، الخرمش، المكدح.

Sîrandî: Xîçkirî. tîvilandî. tazîkirî.

سیرهان: سیران: خیرجان، پەنج دان.
الخدش، الفخ، الکدح، الخرمشه.

Sîrhan = Sîrhan: Xîçan. pençdan.

سیلاند: سیکه، لیثیت بانی ین لهوا.
الطنف، الروشن.

Sivande: Sike. lêvêt banî yê li hewa.

سیلوك: گریك، گوك، گولومچك.
العجوة، الغده.

Sivok: Girêk. gok. gulmişk.

سیلوكا پشت گوهی: گریكا پشتا گوهی، هستیکن پشت گوهی ین
نیر و بلند.
الحشا

Sivoka pişt guhî: Girêka pişt guhî. hestîkê pişt
guhî yê nêr û bilind.

سیلوكا ناخن: گوكا ناخن، گولومچكا ناخن.
القلاعه، الكماء، القلقعه.

Sivoka axê: Goka axê, gulmişka axê.

سیلوكا سدری: گریكا سدری، شلکا سدری، نیرکا سدری.
القمعوله

Sivoka serî: Girêka serî. navserk. şilka serî. nêr-
ka serî.

سیل بوق: گم دژوار، گم مەهینک
الحشاش، الشبق، الهلوك، الفاجر.

Siqilboq: Girr dijwar. girr meymwînk.

سیل بوق بون: گم دژواربون، گم مەهینک بون.
التحشاش، التثبق، التفلم.

Siqilboqbûn: Gir r dijwarbûn. girr meymwînkûn.

سیل بوق بری: گم دژواربری، گم مەهینک بری.
الحشوش، الشبق، الفلم.

Siqilboqbûy: Girr dijwarbûy. girr meymwînkûy.

سیل بوق تو: گم دژوارتو، گم مەهینک تو.
الافحش، الاحشاش، الاغلم، الاشبق، الافجر.

Siqilboqtir: Girr diwartir. girr meymwînkir

سیل بوق کرن: گم دژوارکرن، گم مەهینک کرن.
الافجاش، الافجار، التحشیش.

Siqilboqkirin: Girr dijwarkirin. girr meymwînkirin.

سیل بوق کری: گم دژوارکری، گم مەهینک کری.
المفحش، المحشاش، المفجر، المشبق.

Siqilboqkirî: Girr dijwarkirî. girr meymwînkirî.

سیل بولی: گم دژواری، گم مەهینکی، گم دژواریاتی.
الفجور، الفلمه، الشبق.

Siqilboqî: Girr dijwarî. girr meymwînkî. girr dij-
warîyatî.

سیق: کەمش، تیرا عوبری.
المعد

Siq: Kemiş. tîra ewrî.

سیقال: کرمەکن مەزنە وەکی هەبانکا یە لئاف بەفری دژیت ین تزی
ناث و بەفرە وەهلک قەدخون مەتەلن پین دێشین نەف نالە یا تەزی یە
وەکی سیقانی.

السخ

Siqal: Kirmekê mezine wekî hinbankaye linav
befrê dijît yê tijî av û befre xelk vedixon mcte-
lê pê dibêjin ev ave ya tezî ye wekî siqalê.

سیکه: نانکە سیلاندە
الطنف، الروشن

Sike: anko sivande.

سیکار: قەسە تور، سنگی
الحریه، الحديه

Sikar: Qesetor. singî.

سیمەرخ: تەپرەکن ناڤ هە، ئەو پخووەندی
الرخ، العنقا،

Simerx: Teyrekê nav hcy. ew bixweney.

سیمه: دالای تیلان، دالاقەناویزی، دالاقەبدرینی، تیلە، مەزەنگ.
الابريسم، السلك

Sîme: Dava têtê. dava qenawîzî. dava ke-
bidwînî. têtê. merzing.

سینه: چەکەر

الضمير، الوجدان

Sîne: Çeker.

سینگ: بەر، پیتشی، روین پیتش
الصدر

Sîng: Ber. pêşî. rwîpêş.

سیناتی: سیناهی، روناھی، بینا.

النور، الضوء، البصيص، الضياء، البصره، الشعاع.

Sînafi = Sînahî: Ronahî. bîna.

- سیهاری:** ساری، سواری.
الركوب
- Siwari:** Sarî. siwari.
- سیهاری:** کیزی، پستی، سرت.
النعف، للجبل
- Siwari:** Kêrî. bistî. sirt.
- سیهاری:** توخمه‌کن گیاهه لزوزانا شین دهیت دکن ناف وازی و پهنیری.
عشب جلی یوکل
- Siwabo:** Tuxmekê gîyaye li zozana şîn di bît dik-en nav jafî û penîrî.
- سیهاری:** ده‌رگهی، پئیزا ده‌رگهی، جهن ده‌رگه لسه دزفیت.
ركيزه الباب
- Siwara dergihî:** Binêza dergihî. cihê dergih li ser dizivîrî.
- سیهاری:** خویک، داف، زهره‌سەر.
الجزیه، الخراج، الاتاوه.
- Siwari:** Xwîk. dav. zêre ser.
- سیهاری:** سوبه: سوبه‌هی: روزا دهیت، پشتی نثرو.
الفجر، الصبح، الغد.
- Sube = Subehî:** Roja dihêt. piştî ivro.
- سیهاری:** مه‌نون.
الشكر، المنة
- Supas:** Memnon.
- سیهاری:** مه‌نون.
المونيه، الشكر.
- Supasî:** Memnonî.
- سیهاری:** تن‌گافی، نه‌خویشی، زاری، گویش، رپ، گداپی.
الضيق، الشقاء، البؤس.
- Suxdî:** Tengavî. nexweşî. jarî. gwîc. rîp. gedayî.
- سیهاری:** قوتابی.
التلميذ، الطالب للعلم.
- Suxte:** Qutabî.
- سیهاری:** شورک، میتریفک، نافا ژوردا دفریت.
الزرافه، الميزاب.
- Surrik:** Şurrik. Mêrzîvik. ava jorda difirîrî.
- سیهاری:** کسم تشق نه‌هینی بدلی نه‌کمت.
الناموس
- Survesêr:** Kesê tiştê nihênî belî neket.

- سینگین یی:** به‌رین تبالا.
صدر القدم
- Singêpêy:** Berê tîbla.
- سینگ گرتن:** به‌ر راوه‌ستان، پینشی گرتن، به‌راهی گرتن.
الكفاح، الصدود، التصدى.
- Singgirtin:** Ber rawestan. pêşî girtin. berahî girtin.
- سینگ گر:** به‌راهی گر، به‌ر راوه‌ستای.
المكافح، التصدى
- Sing gir:** Berahî. gir. berrawestay.
- سینگ و سینگ:** روی بروی، فیک که‌تا ده‌لمه‌ست.
وجها لوجه، المواجهه غير المرتقب، الصدفة، الملائه.
- Singûsing:** Rwî birwî. vêk ketina demildest.
- سینور:** توغویب، شار، مبرز، گفاند، لیف.
الطور، الحدود، الحد.
- Sînor:** Tuxwîb. şar. meriz. givande. lêv.
- سینور:** سفان، سیه‌رکه‌ر، کویالی سیه‌رکرتن.
المظله، الشمسيه.
- Siwan:** Sihvan. siberkirin. kopalê siberkirinê.
- سیهاری:** سار، سه‌گلای، عه‌کید، پشت بوین ده‌واری.
الراكب
- Siyar:** Sar. seglavî. e'gîd. Piştûyê dewarî.
- سیهاری:** سارین، سوانین، پشتیونا ده‌واری.
الركوب، التركب.
- Siyarbûn:** Sarbûnsiwarbûn. piştûna dvarî.
- سیهاری:** سارین، سوانین.
الركوب
- Siyarbûy:** Sarbûy. siwarbûy.
- سیهاری:** سارتیر، سوارتر.
الارکب
- Siyardir:** Sartir. siwartir.
- سیهاری:** سارکرن، سوارکرن.
التركيب
- Siyardirin:** Sarkirin. siwardirin.
- سیهاری:** سارکری، سوارکری.
المركب
- Siyardirî:** Sarkirî. siwardirî.

سویلیا مېشن: کښا مېشا هنگښی بدویشکه.
الصوغ للنحل.

Swilyamêşê: Kêşa mêşa hingvîni bidwîvikve.

سویند: دمست لیدانا قورناتی، پخودن گوتن.
القسم، الحلف، اليمين.

Swînd: Dwst lêdana Quranê. bi Xudê gotin.

سویند خاران:
التحليف

Swîndxarin:

سویند خوهر: کسمن سویندن دخوت.
الحالف

Swîndxwer: Kesê swîndê di xot.

سوی شکستن: سفک بونا نیشن، ژان هندی بون.
خفه الوجع، سكون الشده.

Swîşkestin: sivikbûna êşê. jan hêdîbûn.

سوی شکستی: نیشا سفک بوی، ژانا هندی بوی.
المهدى، المسكن.

Swîşkestî: Êşa sivikbûy. jana hêdîbûy.

سوی شکین: دهرمانن نیش تناکرن.
المهدى، المسكن

Swîşkên: Dermanê êş tenakirinê.

سوی شکینی: نیش تناکرن، ژان هندی کرن.
التهدئة، التمكن.

Swîşkênî: Êş tena kirin. jan hêdîkirin.

سویه: کوچکین ناسنی، نامویرق گهرمن.
الدقاء

Sope: Kuçkê asinî. amwîrê germê.

سوتن: کوزرین، داخ بون، قرقچین، شلکین.
الحرق، الفج، الرمض، الكوى.

Sotin: Kuzirîn. daxbûn. qirraqîçin. şelkin.

سوتن: کوزری، داخ بوی، قرقچی، شلکی.
المحروق، المكوى، الرامض.

Sotî: Kuzirî. daxbûy. qirraqîçî. şelkî.

سوتن: کوزری، هناف سوتن.
المتاع

Sotî: Kuzirîn. hinav sotî.

سویگرزی: تام خوئی کری.
الملح

Swîrkîrî: Tam xwê kirî.

سویری: سوراتی: تام خویتیاتی.
الملوحة

Swîrî = Swîratî: Tam xwêyatî.

سویرهت: دیم، دیمن، سهروچاڤ.
الوجه

Swîret: Dêrn. dîmen. ser û çav.

سوی ژن: دهرزیکا مهزن.
المخاطة، المسله، الابره.

Swîjin: Derzika mezin.

سوی بلند: تی بلی، تی گۆ.
المضلع البارز، الضلع البارز.

Swîbilînd: Tî belî. tîgîj.

سویسک: توخمدکن گوايه، کوسویسک.
صنف من المجل، القیج.

Swîsk: Tuxmekê kewaye. kew swîsk.

سویک: بازار، ناخی دکانا، جهن بازگانی، جهن کرین و فروتن.
السوق

Swîk: Bazar. taxê dikana. cihê bazirganîyê. cihê kirîn û firotinê.

سویلهخ: سویلافا ناخی، فراکی کدرا، ههلهموت.
الشت، شتات، شلال ترابی.

Swîlex: Swîlava axê. firakî kewra. helemwît.

سویلاخ: سویلیا ناخی، ناخ ژ بلندی فری، ناخ ژوردا دهریت.
الشلال المانی

Swîlav: Swîliya avê. ava ji bilindiyê firî ava jorda difirî.

سویل: تشن بدویشکفه ژیک نه پچیت، شیشلا دویشکفه یا ههرفی.
الشلال، الدفق.

Swîl: Tîştê bi dwîvêk ve ne piçît. şîşilta dwîvikve ya herriî.

سویلی: شیشلا بدویشکفه.
التدفق، التتابع، الحركة المستمرة، حركة مستمرة.

Swîlî: Şîşilta bidwîvikve.

سورجین: خمر، پشت پەز.
 القهواني اللبن القهواني.

Sorcûn: Xemir. piştpez.

سورل: توخمەکن کولیلکایە.
 صنف من الزهر

Sorav: Tuxmekê kulilkaye.

سورل: دەرمانێ پەرلاقین، سورێ تێداننا لێنا.
 دواء التجميل، احمر شفاه.

Sorav: Dermanê perlaqiyê. sorê tédana lêva.

سورل: توخمەکن تریە.
 صنف من العنب

Sorav: Tuxmekê tirîye.

سورگ: نەساخەکا کەفلی یە، نەساخەکا چەرمی یە، وەکی لیرا دهن پاتووه.
 مرض الحصبه

Sorik: Nesaxîyeke kevlîye. nesaxîyeka çermîye.
 wekî lîra dibin patorê.

سورگ: چیلکێت بێکەنا مەشکا بێن گەمار دکن.
 خسه الدبق للدهاغه.

Sorik: Çîlkêt bêkane meşa pê gemara diken.

سورێ تاری: قەمەر
 الکبیت

Sorê tarî: Qemer.

سورچەک: کونا قوزی، دەقێ زەن.
 المهبل

Sorîçk: Kuna quzî. devê zihê.

سوریاژ: توخمەکن گبایین خارین یە لێجولی شین دبت دکن بەر گرازا.
 عشب یۆکل مطبوخا.

Soryaz: Tuxmekê gîyayê xamêye li çolî şîn di
 bît .diken ber girara.

سوز: پەیمان
 العهد، الميثاق، الوعد.

Soz: peyman.

سوزدار: پەیمان دار.
 المعاهد، الواعد.

Sozdar: Peymandar.

سوتن: ههاف سوتن، دل سوتن.
 اللوعه

Sotin: Hinav sotin. dil sotin.

سوتەک: کوززی، داخوک.
 الحارق

Sotek: Kuzirîn. daxok.

سوتە: نەردن سوتی بو چاندن.
 الارض المحروق للزراع

Sote: Erdê sofî bo çandinê.

سوتنا ئهلقین: دل سوتن، تەنگەزاری.
 الغليل

Sotina evîne: Dil sotin. tengezarî.

سوتنا سەرمایەن: سرتێ بۆن.
 الشباط، الشباطه.

Sotina Sermayê: Sitrê birin.

سور: رەنگێ قورمز، رەنگێ ئال.
 الاحمر

Sor: Rengê qurmiz. rengê al.

سورین: قورمزی، ئال بۆن.
 الاحمرار، التحمر، البیدر فزاه.

Sorbûn: Qurmizbûn. albûn.

سوربوی: قورمزی، ئال بوی.
 المحمر

Sorbûy: Qurmizbûy. albûy.

سوروتی: قورمز تر، ئال تر.
 الاشد حمرة

Sortir: Qurmiztir .altir.

سورکێن: قورمزی، ئال کێن.
 التحمير

Sorkirin: Qurmizkirin. alkirin.

سورکزی: قورمزی، ئال کزی.
 المحمر

Sorkirî: Qurmizkirî. alkirî.

سورێ: سۆزیاتی، سوراتی: قورمزیاتی، ئالی، ئالیاتی، قورمزی.
 المحمره

Sorî = Sorfayî = Soratî: Qurmizatî. alfî.. aliyaîfî.
 qurmizî.

سونه گهورک: توخمه کن سونه و وهرده کایه.

الحذف، الحذف، صنف من البط.

Sonegewirk: Tuxmekê sone û werdekaye.

سوزدان: پیمان دان.

التعهد، الموثق، الميعاد، الموعد.

Sozdan: Peymandan.

سوزی: بهر شیشک، شیش بهرک، هویر بهر.

القضض، الرضراض، القضة، الحصى.

Sojî: Berşîşk, şîş berk, hwîrber.

سوزوک: داخوک، کوززوک.

الحراق، اللذاع، اللواع.

Sojek: Daxok, kuzirok.

سوسن: توخمه کن کولیلکایه.

السوسن، زهره.

Sosin: Tuxmekê kulîlkaye.

سول: پیتلاف.

اللحذاء، النعل.

Sol: Pêlav.

سول بهند: هوستاین چیکرنا پیتلاف.

الحذانی، صانع الاحذیه.

Solbend: Hostayê çêkirina pêlava.

سولینگ: لویلیا ناخن، بوری ناخا شاراندی ناخن تیرا دین جهه کی بو جهه کی.

الارده، البریج، الانبوب الفخاری، خرطوم الطین للماء.

Solînk: Lwîliya axê, boriya axa şarandî avê têr-ra dibin cihekê bo cihekî.

سولینه: بشکروا گولا نه بشکفتی.

التفعاله للورد، کم الورد.

Solîne: Bişkoja gula nebişkiftî.

سولینا گولیلکا: بشکروا کولیلکایه.

الکم للزهر

Solîna Kulîlka: Bişkojka kulîlkaye.

سولیه: پریشن گاری، دارکن گاری.

الرفغ للزهره.

Solhe: Pwîşê garisî, darkê garisî.

سونه: نیری وهرده کایه.

المعلوم، ذکر البط.

Sonc: Nêrê werdeka.

ش

Ş

شاتر: پیک

(ساعی البرید)

Şatir: Peyk

شاتری: پیکاتی

(سعی البرید)

Şatirî: Peykatî.

شاخ: چوکولی سهری پز و حیوانی

(القرن)

Şax: Çukulê serê pez û hêwanî.

شاخ بادای: پزى شاخى وى کفان، لیک زفری

(المشعب، الاعص، المقعاص، القعصاء)

Şaxbaday: Pezê şaxê wî kivan, lêk zivirî.

شاخ بادان: شاخ لیک زفراندن

(الشعب، القعص)

Şaxbadan: Şax lêk zivirandin.

شاخ بهلاف: پزى شاخى وى بهرى وى لدهرفى

(الافشخ)

Şaxbelav: Pezê şaxê wî berê wî lideve.

شاخ بهلافى: شاخ فدانى برهخاف

(الافشخ)

Şaxbelavî: Şaxvedana bîrexave.

شاخ چيخ: شاخ کيل، شاخ تيز بو ژيهل

(الانصب)

Şaxçix: Şaxkêl, şaxtîj bo jêhel.

شاخ چيخى: شاخى ژيهل بلند بوى

(النصب)

Şaxçixî: Şaxê jêhel bilind bûy.

شاخ رهن: پى کول، خازننا شهرى، بهرهمفکرنا خرتولن،

داخازنا مملاتن

(محاولة النطاح، محاولة الصراع، الحرب البارده، محاولة

(المبارزه)

Şaxrren: Pêkul xaztina şerî berhevkirina xir-tolê, daxaza milmilanê.

شاخى سهرى: شلکا سهرى، نيرکا سهرى، ناف سهرک

(هامه الرأس)

Şaxê serî: Şilka serî, nêrka serî, navserk.

شاباش: خلاتن زرنابىژى به داوهتى دهن دهنى تلىلى

فدانان دسهرسرى نيكودورا

(هتاف مكافاه لعازف العرس)

Şabaş: Xelatê zirnabêjyedawetî diden demê tilîlî vedana diserşerê êk û du rra.

شابهلوت: توخمهكن بهروپايه دخوشن كاكلا وان دخون

(الكستناء)

Şabelot: Tuxmekê berwîyaye di xoşin kaki-la wan dixon.

شابهندهم: فرتكهري ميرين بو ميريهكا دى

(الفنصل، السفير، المفوض)

Şabender: Virêkerê mîrîyê bo mîrîyekadî.

شابهقه: كاته، شك

(السقيه، السقب)

Şaboqe: Kate, şak.

شابهى: بهرى فرينا تهبرى، مل

(الجناح، قوادم جناح الطير)

Şaperr: Perê firîna teyrî, mil.

شاتان: دارمكا وهكى چنارى به، توخمهكن سيبندارايه

(الزنبار، القرم، شجرة)

Şatan: Dareka wekî çinarêye, tuxmekê spîndaraye.

شاخ شکستی: شاخ قوروم
(الاعضي، العضباء)

Şaxşkestî: Şaxqurûm.

شاخ شکستان: شاخ قوروم بون
(المضب)

Şax şkestin: Şaxqurûmbûn.

شاخ قوروم: شاخ شکستی
(الانصم، القصاء)

Şaxqurûm: Şaxşkestî.

شاخ قورومی: شاخ شکستی
(القسم)

Şaxqurûmf: Şaxşkestin.

شاخ قولوز: شاخ چیخن
(الانصب)

Şaxquloz: Şaxçixin.

شاخ قولوزی: شاخ چیخنی
(النصب)

Şaxqulozf: Şaxçixnî.

شاخ کلان: شاخ بادای
(الانقص، المقاص، المقصاء)

Şaxkivan: Şaxbaday.

شاخ کفانی: شاخ بادانی
(العقص)

Şaxkivanf: Şaxbadanf.

شاد: بهست، کەیف خوێش، بەروژ، بشکوری، فەبوی
(الجدلان، الفرخان، المرح، المسرور)

Şad: Best, keyfxweş, beroj, bişkurî, vebûy.

شادبۆن: بهست بۆن، کەیف خوێش بۆن، فەبۆن
(التجدل، التفرج، التسرور)

Şadbûn: Bestbûn, keyfxweşbûn, vebûn.

شاد بۆی: بهست بۆی، کەیف خوێش بۆی، فەبۆی
(المفرج، الجدال، المرح)

Şadbûy: Keyfxweşbûy, vebûy.

شاد تر: بهست تر، کەیف خوێش تر، بشکوری تر، بەروژتر،
فەبۆی تر

(الافرح، الاسرر، الاجزال، الامراج)

Şadtir: Besttir, keyfxweştir, bişkurîtir, berojtir, vebûytir.

شاد کرن: بهست کرن، کەیف خوێش کرن، بشکوراندرن
(الافراح، الاسرار، الاجزال، الامراج)

Şadkirin: Bestkirin, keyfxweşkirin, bişkurrandin.

شاد کری: بهست کری، کەیف خوێش کری، بشکوراندی
(المفرج، المسرر، المجدل)

Şadkirî: Bestkirî, keyfxweşkirî, bişkurrandî.

شادی، شادیاتی: بهستی، بهستیاتی، کەیف خوێشی،
کەیف خوێشیاتی

(السرور، الجذل، الفرخ، المرح، الغبطه)

Şadf = Şadtyaf: Bestî, bestiyafî, keyfxweşî,
keyfxweşiyafî.

شار: توخووب، سنور، مەرز، گفاندە
(الحدود، الطور، الحد)

Şar: Tuxwîb, sinor, merz, givande.

شاربۆن: توخووب بۆن، سنور بۆن، مەرزبۆن، گفاندەبۆن
(التحد، التطور)

Şarbûn: Tuxwîbbûn, sinorbûn, merzbûn, givandebûn.

شاربۆیی: توخووب بۆی، سنور بۆی، مەرز بۆی، گفاندە بۆی
(المحد، المطور)

Şarbûy: Tuxbbûy, sinorbûy, merzbûy, givandebûy.

شارتر: توخووب تر، سنووتر، مەرزتر، گفاندەتر
(الاحدد، الاطور)

Şartir: Tuxwîbtir, sinortir, merztir, givandetir.

شارگرن: توخووب کرن، سنور کرن، مەرزکرن، گفاندەکرن
(التحدید، التطویر)

Şarkirin: Tuxwîbkirin, sinorkirin, merzkirin, givandekirin.

شارگری: توخووب کری، سنور کری، مەرزکری، گفاندەکری
(المحد، المطور)

Şarkirî: Tuxwîbkirî, sinorkirî, merzkirî, givandekirî.

شار: کەرماقا مری، ئافاشویشتنا مریبا
(ماء غسل الميت، غسل الميت)

Şar: Germava mirî, ava şwîştina mirya.

شارمزا: دَست دَست، دَست بَکیر، شول زان، هوستا
(الماهر، الخبير، الملم)

Şareza: Dest dirist, dest bikêr, şolzan, hosta.

شارمزا بون: هوستا بون، دَست دَست بون، دَست بَکیر بون، شول زان بون
(التمهر، الخبير، الملم)

Şarezabûn: Hostabûn, dest diristbûn, dest bikêrbûn, şolzanbûn.

شارمزا تر: هوستا تر، دَست دَست تر، دَست بَکیر تر، شول زان تر
(الامهر، الاخير، الام)

Şarezatir: Hosatir, dest bikêrtir, dest diristir, şolzantir.

شارمزا کرن: هوستا کرن، دَست بَکیر کرن، دَست دَست کرن، شول زان کرن، دَست بَکیر نینان
(التمهر، الام)

Şarezakirin: Hostakirin, dest bikêrkirin, dest diristkirin, şolzankirin, dest bikêrnan.

شارمزا کری: هوستا کری، شول زان کری، دَست دَست کری، دَست بَکیر کری، دَست بَکیر ئینای
(المهر، الملم، المخير)

Şarezakirî: Hostakirî, şolzankirî, destdiristkirî, dest bikêr kirî, dest bikêr înay.

شارمزا ئی: هوستای، دَست بَکیری، دَست دَستیای شول زانیای
(المهارة، الخبرة، الامام)

Şarezayî: Hostayî, dest bikêrî, dest diristîyatî, şolzanîyatî.

شارهستوین: رکه
(الصقب، العرس، الجازع)

Şarestwîn: Rike.

شارک، هشارک
(الدقینه)

Şark: Hişark.

شاراندن: قه‌لاندن، کهل کرن، کوزراندن
(التسجير، الاسجار، التسخين)

Şarandin: Qelandin, kelkirin, kuzirandin.

شاراندی: قه‌لاندی، کهل کری، کوزراندی
(المسجر، السجير، المسخن)

Şarandî: Qelandî, kelkirî, kuzirandî.

شاراندن: کهرم کرن، دیوان دراندن، ناخفتن کرن
(العدة، الاسترسال فی الحديث)

Şarandin: Gerimkirin, dîwandirrandin, axiftinkirin.

شارهان: کهل بون، کوزرین، قه‌لهان
(السجر، الاتقاد، الوجع، السفونة الشديدة)

Şarhan: Kelbûn, kuzirîn, qelhan.

شارهائی: کهل بوی، قه‌لهای، کوزی
(المسجور، المنقذ، الساخن بشده)

Şarhay: Kelbûy, qelhay, kuzirî.

شارهانا فیانی: دل کهلین، میلاک سوتن
(القليل)

Şarhanavîyanê: Dîkelîn, mêlak sotin.

شارهان: شارهان، قه‌لهان، کهل بون، کوزرین، کهرم بون
(السجر، السفونة الشديدة)

Şaryan: Şarhan, qelhan, kelbûn, kuzirîn, gerimbûn.

شارهانا کهری: تیره‌ربونا کهری
(الغبط، الوغر)

Şarhana kerbê: Têwerbûna kerbê.

شارده: هژمار، ده‌هوشه‌ش، دو ههشت
(سته عشر)

Şazde: Hijmar, deh û şeş, du heşt.

شاش: حوش، گوهشی، هیز، باژله، هافی، ژخوه چوی
(السامد، السامه، الواله، الحيران، المرتيك، المضطرب)

Şaş: Hoş, guhişî, hêrr, bajêle, havî, jixwe çûy.

شاش بون: حوش بون، گوهشین، هیزبون، هافی بون، باژله بون، ژخوه چون
(التحير، التوله، التسمه، الارتباك)

Şaşbûn: Hoşbûn, guhişîn, hêrrbûn, havibûn, bajêlebûn, jixweçûn.

شاش بوی: حوش بوی، گوهشی بوی، ژخوه چوی بوی، هیز بوی، باژله بوی، هافی بوی
(الحير، المضطرب، المرتيك، السامد، المسمد، الموله)

Şaşbûy: Jixwe çûybûy, hêrrbûy, bajêlebûy, havibûy.

شاش تر: خوش تر، گوشتی تر، ژ خوهجوى تر، هپتر تر.
 باژيله تر. هافى تر
 (الاحير، الاربك، الاسم)

Şaştir: Hoştir, guhiştir, jixwe çûytir, hêrtir, bajêletir, havîtir.

شاش كرن: خوش كرن، گوشتاندين، هپتر كرن، باژيله كرن، هافى كرن
 (التحجير، الاسماء، الاسماء، الارباك، الاطلاق)

Şaşkirin: Hoşkirin, guhişandin, hêrkkirin, bajêlekirin, havîkirin.

شاش كرى: خوش كرى، گوشتاندى، هپركرى، باژيله كرى، هافى كرى
 (الحير، المربك، المسمد)

Şaşkirî: Hoşkirî, guhişandî, hêrkkirî, bajêlekirî havîkirî.

شاشى = شاشيائى: خوشيائى، گوشتيائى، هپريائى، باژيله ي، ژ خوه چونيائى
 (السمه، السمود، الحيره، الوله، الارتباك، الاضطراب)

Şaş = Şaşiyatî: Hoşiyatî, guhişînî, hêrîyatî, bajêleyî, jixweçûyatî.

شاشك: دهرسوكا سهرى، ميزهر، بهركوم
 (العصه، الممامه)

Şaşik: Dersoka serî, mîzer, berkum.

شافره: توخهكئ گيياى نالفى به
 (صنف من العشب)

Şafre: Tuxmekê gîyayê alifiye.

شاقول: پيڤكئ ديوار، ستيركا ديوار
 (الفادن، اله البناء)

Şaqol: Pîvkê dîwara, stêrka dîwara.

شاقوله: لويلاق، لنگ دريژ
 (الساق الطويل، الرجل)

Şaqole: Lwilaq, lingdirêj.

شاك: كاته، تيرك، شابوقه
 (العسلج، الزرجون، العمروغ، السروغ، العنم للكرم)

Şak: Kate, tîrik, şaboqe.

شاكرد: بهردهستك
 (الجرسون، الخادم)

Şagirde: Berdestk.

شاكردمبى: بهردهستكى
 (الجرسنه، الخدمه)

Şagirdeyf: Berdestki.

شال: شويتك، شدهجى، پشت بڤتڤ
 (النطاق، الحزام)

Şal: Şwîtik, şedehî, piştênk.

شال: توخهكئ پهروكئ باش وبيها به
 (صنف من القماش المتاز)

Şal: Tuxmekê perokê baş û bibihaye.

شالول: تيرهكئ دهنگ خوهشه، تهوالهكئ خوهش خوينه
 (الشحور، طائر مفرد)

Şalwlî: Teyrekê deng xweşe, tewalekê xweş xwîne.

شالوك: درياس، گيلندى، تيران، داسا دورينئ
 (المنجل، الخصال، القضب)

Şalok: Diryas, gelindî, tirpan, dasa durînê.

شامبوژ: نهقوله، سهرشك، نهري، سهركش، نازخرو
 (الحرون، الجامع، الشموس)

Şamboz: Neqole, serhişk, nerrê, serkeş, azx-iro.

شامبوژبون: نهقوله بون، سهرشك بون، نهري بون، نازخروبون، سهركش بون
 (التحرن، التجمع، الشمس)

Şambozbûn: Neqolebûn, serhişkbûn, nerrêbûn, Azxirobûn, serkeşbûn.

شامبوژ بوى: نازخروبوى، نهقوله بوى، سهركش بوى، سهر رهق بوى
 (الحرن، الجموح، الشموس)

Şambozbûy: Azxirobûy, neqolebûy, serkeşbûy, serreqbûy.

شامبوژتر: نهقولهتر، نازخروتر، سهرشك تر، سهركش تر، نهري تر
 (الاحرن، الاجمع، الاشمس)

Şamboztir: Neqoletir, azxirotir, serhişktir, serkeştir, nerrêtir.

شامبوژكرن: نهقوله كرن، نازخروكرن، سهرهشك كرن، سهر ككش كرن، نهري كرن
 (الاحران الاجماح)

Şambozkin: Nequlekirin, azxirokin, serhişkkirin, serkeşkin, nerêkin.

شامبوز کری: نه‌قوله‌کری، نازخروکری، سرکه‌ش کری.

سر هشک کری، نه‌رئ کری

(الحرن، الجمع)

Şambozkîrî: Nequlekîrî, azxirokîrî, serkeşîrî, serhişkîrî, nerêkîrî.

شامبوزی: نه‌قوله‌یی، نازخرویاتی، سرکه‌شی، نه‌رئیاتی.

سر هشکی

(الحرن، الجموح، التمرد، العصیان)

Şambozî: Nequleyî, azxiroyatî, serkeşî, nerêyatî, serhişkî.

شاهمار: توخمه‌کێ مارانه، مارئ مەزن

(الافعی، الثعبان)

Şahmar: Tuxmekê marane, marê mezin.

شاهمار: رویبارئ مەزن، رویبارئ توند و رۆد

(القطر، النهر العظيم السريع الجريان)

Şahmar: Rûbarê mezin, rûbarê tund u rijd.

شانه: دێدکا هنگفینی، مالکا هنگفینی

(الطرم، الشهد، الكبير، الخاریب)

Şane: Dêdka hingvînî, malka hingvînî.

شانه: مالکا تشتی، کونک، بولویک

(الغلیه)

Şane: Malka tiştî, kunik, bulwîlk.

شانه: فیک ئیخێ ده‌خل ودانی

(الجابی)

Şane: Vekêxê dext û danî.

شانه‌تی: شولئ فەجه‌ماندنئ

(الجیابه)

Şanetî: Şolê vecemandinê.

شانه‌شێن: په‌لاس، قەسر

(الصرح، البلاط، القصر)

Şaneşîn: Pelas, qesir.

شانازی: سەرفرازی، سەربلندی

(الفخر)

Şanazî: Serfirazî, serbilindî.

شاناز: سەرفەراز، سەربلند

(الفخور)

Şanaz: Serferaz, serbilind.

شانین: هینارتن، فیرکیرن

(البعث، الارسال)

Şandin: Hinartin, virrêkirin.

شانندی: هینارتی، فیرئ کری

(البعوث، المرسال)

Şandî: Hinartî, virrêkîrî.

شاه: خوندکار، سەمیان، پێش ئافا، بەراهی، قەرال

(السلطان، الملك، الامبراطور)

Şah: Xundkar, semyan, pêşava, berahî, qerral.

شاهانه: خوندکاری، سەمیانی، پێش ئافایی، بەراهیانی

(السلطنة، الامبراطورية)

Şahane: Xundkarî, semyanî, pêşavayî, berahîyatî.

شاه سووار: سەروکتی سییارا، بەراهیئ سیارا

(ملك الفرسان، رئيس الفرسان، رئيس الغیاله)

Şahsuwar: Serokê sîyara, berahîyê sîyara.

شاهنشاه: خوندکارئ قەرالا

(ملك الملوك، الامبراطور)

Şahinşah: Xundkarê qerrala.

شاهنشاهانه: خوندکاریاتی

(الامبراطورية، المملكة)

Şahinşahane: Xundkarîyatî.

شاهین: توخمه‌کێ ته‌یرانه

(طیر من صنف الطيور)

Şahîn: Xundkarîyatî.

شاهی: شادی، که‌یف، جیزن، شاهنگ

(الحفله، العيد، الفرح، الجذل)

Şahî: Şadî, keyf, cêjin, aheng.

شاهپانه: جیزن، شاهنگ

(المهرجان، الاحتفال، الحفله)

Şahyane: Cêjin, aheng.

شانه دێر: شه‌میانا دێریت هەلا

(حفله کئناسیە)

Şanedêr: Şehyana dêrêt Fela.

شاهد: سەره‌لبوی، کولئ بوی

(الشاهد)

Şahid: Serhelbûy, gulêbûy.

شاهت: به لکی، به لکو، نه کو
(ربما، عسی، لعل)

Şayet: Belkî, belku, neku.

شه: موی قهچرک، نامویرئ موی شهکونئ
(المشط)

Şe: Mwîveçirk, amwîrê mwî şekirnê.

شعب: بهرەکتی روھن و سپی به دەرمانئ ھندەک ئیشایە
ھەرھەسا گەمار پئ دەیت کرن
(الشب)

Şeb: Berekê ruhn û spî ye dermanê hindek
êşaye herwesa gemar pêdihêtkirin.

شعبا شیع: بهرەکتی رەنگ نەسمانی به گەلەک پئ تیز
ودژوارە رەنگئ شینی پئ دکەن
(النيله)

Şebaşin: Berekê reng esmanîye gelek yê tîj
û diware rengê şîni pêdiken.

شەباش: خەلاتئ زرنابژی لدهواتئ لنافهرا داووت کەرا
(هتاف مکافاه عازف العرس)

Şebaş: Xelatê zirnabêjî li dawetê linavbera
dawetkera.

شەبەگی: نەساخیبەکە، سم وچمیت پەز و حیوانئ دگريت پئ
گفتە نو لەنگ دبن
(الاعرن، الادخس، الظلم)

Şebekî: Nesaxîyeke sim û çimêt pez û hêwanî
digirît pê kifte û leng dibin.

شەبەکیاتی: کولبیا چم وسمیت تەرش و حیوانا پئ لەنگەر
دبن

(العران، الدخس، الظلاع، العرن، مرض يصيب اظلاف
الحيوان)

Şabekfyatî: Kulîya çim û simêt terş û hêwa-
na pê lenger dibin.

شەبەلوت: توخمەکتی بە رویا یا به کاکلا وان دخون
(الکستناء)

Şebelot: Tuxmekê berwîyaye kakila wan dixon.

شەباندن: شەلقاندن، شەلقاندنا تشتئ روھن بەزمانئ،
کییان، لیف نالیستن
(الخص، التعلثم)

Şepandin: Şilqandin, şilqandina tiştê ruhîn
bi zmanî kıyan, lêv alîstin.

شەپاندئ: شەلقاندئ
(المخضوض، المتعلثم)

Şepandî: Şilqandî.

شەپال: جان، ناف تەنگ زراف وھەلکیشای، شوخ و شەنگ
وسپەھئ

(الظریف، الجمیل، الحسن، البهیج، الرشیق)

Şepal: Can, navteng zirav û helkêşay, şox û
şeng û spehî.

شەپال بون: جان بون، شوخ بون، شەنگ بون، ناف تەنگ
زراف بون

(التظرف، التجمال، الحسانه)

Şepalbûn: Canbûn, şoxbûn, şengbûn, nav-
teng ziravbûn.

شەپال بوی: جان بوی، شوخ بوی، شەنگ بوی، ھەلکیشای
بوی

(المحسن، المبتھج)

Şepalbûy: Canbûy, şaxbûy, şengbûy, hel-
kêşaybûy.

شەپال تو: جان تو، شوخ تو، شەنگ تو، ھەلکیشای تو،
سپەھئ تو

(الاظرف، الاجمل، الابھج)

Şepaltir: Cantir, şoxtir, şengtir, helkêşaytir,
spehîtir.

شەپال کون: جان کون، شوخ کون، شەنگ کون، سپەھئ
کون

(التحسين، التظريف، الابهاج)

Şepalkirin: Cankirin, şoxkirin, spehîkirin,
şengkirin.

شەپال کرى: جان کرى، شوخ کرى، شەنگ کرى، سپەھئ
کرى

(الحسن، الجمال، المستظرف)

Şepalkirî: Cankirî, şoxkirî, şengkirî, spehîkirî.

شەپالئ: جانئ، ناف تەنگ زرافئ، ھەلکیشانئ، شوخئ،
شەنگئ، سپەھیانئ

(الظرافه، الجمال، الحسن، البهجه، الرشاقه)

Şepalf: Canî, navtengziravî, helkêşanî, şoxî,
şengî, spehyatî.

شەپەر: چەنگ، چەنکێ تەبری بێ فرینێ
(الجناح: قوادم الجناح)

Şeperr: Çeng, çengê teyrî yê frîrînê.

شەپەشوو: سست وخاف، ژبەرك چوى، مەهرا، شلیخە.
سست و یست
(التهدل)

Şepeşorr: Sist û xav, jiberikçûy, miherra, şilîxe, sis û pist.

شەپەشوو بون: ژبەرك چون، خافى و سست بون، مەهرا بون
سست و یست بون، شلیخە بون
(التهدل)

Şepeşorrbûn: Jiberikçûn, xavî û sistbûn, miherrabûn, sist û pistbûn, şilîxebûn.

شەپەشوو بوى: ژبەرك چوى، سست خاف، سست و یست
بوى، مەهرا بوى، شلیخە بوى
(التهدل)

Şepeşorrbûy: Jiberikçûy, sist û xav, sist û pistbûy, miherrabûy, şilîxebûy.

شەپەشوو تر: ژبەرك چوى تر سست و یست تر، خاف و سست
تر، مەهرا تر، شلیخە تر
(الاهدل)

Şepeşorrtir: Jiberik çûytir, sist û pisttir, xav û sisttir, miherratir, şilîxetir.

شەپەشوو کړن: ژبەرك بړن، سست و یست کړن، مەهرا کړن
خاف و سست کړن، شلیخە کړن
(التهدیل، الاهدال)

Şepeşorrkirin: Jiberikbirin, sist û pistkirin, miherrakirin, xav û sistkirin, şilîxekirin.

شەپەشوو کړى: ژبەرك برى، سست و یست کړى، مەهرا کړى
سست وخاف کړى، شلیخە کړى
(المهدل، المهدل)

Şepeşorrkirî: Jiberikbirî, sist û pistkirî, miherrakirî, sist û xavkirî, şilîxekirî.

شەپەشوو بى: ژبەرك چونى، سست و یستى، سست وخافى،
مەهرا بى، شلیخە بى
(الهدل)

Şepeşorrî: Jiberikçûnî, sist û pistî, sist û xavî, miherrayî, şilîxeyî.

شەپ شەپە: سست و یست، مەهرا، ژبەرك چوى
(التهدل)

Şepşepe: Sist û pist, miherra, jiberikçûy.

شەپ شەپ، شەپین: دەنگێ شلقلنا ناغى، دەنگێ لقلنا ناغى
(صوت تحريك الماء)

Şepşep: Şepên, dengê şilqîna avê, dengê livîna avê.

شەپەسە: تەشقلە، چەنبازى، خاپاندن، حیلە، چەنگەنەياتى
(التلفيق، الدس، الغش، الخداع، الاحتيال، المكر، المناورة)

Şepse: Teşqe, cenbazî, xapandin, hîle, cenge-neyalî.

شەپەسەياتى: سست و یستى، ژبەرك چونى، مەهرا بى
(التهدل، الترهل)

Şepseyatî: Sist û pistî, jiberik çûnî, miherrayî.

شەپەزە: پەرگندە، گرفتار، ئالزى، ئالوز، پى بەرزە،
تەنگەزار، بى زار

(المضطرب، المشوش، الحيران، العمهان)

Şepirze: Perginde, giriftar, alizî, aloz, rêberze, tengezar, bêzar.

شەپەزە بون: پەرگندە بون، ئالوز بون، گرفتار بون، ئالزى بون
بەرزە بون، بى زار بون، تەنگە زار بون
(التعمه، التشوش، التحير)

Şepirzebûn: Pergindebûn, alozbûn, giriftarbûn, alizîn, rêberzebûn, bêzARBûn, tengezarbûn.

شەپەزە بوى: پەرگندە بوى، گرفتار بوى، ئالوز بوى، ئالزى،
پى بەرزە بوى، بى زار بوى، تەنگەزار بوى
(المتشوش، المتحير، المقلق، المضطرب، المعمه)

Şepirzebûy: Pergindebûy, giriftarbûy, alozbûy, alizî, rêberzebûy, bêzARBûy, tengezarbûy.

شەپەزە تر: پەرگندە تر، ئالوز تر، گرفتار تر، ئالزى تر، بى
زار تر، پى بەرزە تر، تەنگەزار تر
(الاشوش، الاحير، الاقلق، الاعمه)

Şepirzetir: Pergindetir, aloztir, giriftartir, alizîtir, bêzartir, rêberzetir, tengezartir.

شەپەزە کړن: پەرگندە کړن، ئالوز کړن، گرفتار کړن، ئالزاندن،
بى زار کړن، پى بەرزە کړن، تەنگەزار کړن
(التشويش، الاطلاق، التحبير، الاعماه)

Şepirzekirin: Pergindekirin, alozkinin, giriftarkirin, alizandin, bêzarkirin, rêberzekirin, tengezarkirin.

شەپىزەكرى: پەرگنده كرى. گرفتار كرى. نالوز كرى.

نالزاندى. بىن زاركىرى. تنگە زاركىرى. بىن بەرزە كرى

(العمه، المشوش، الملق)

Şepirzekirî: Pergindekirî, giriftarkirî, aloz kirî, alizandî, bêzarkirî, tengezarkirî, rêberzekirî.

شەپىزەبىي، شەپىزەمىياتى: پەرگندهبىي، گرفتارى، نالوزى،

نالزىنى، بىن زارىياتى، بىن بەرزەمىياتى، پەرگندهمىياتى،

نالوزياتى، گرفتارىياتى

(الحيه، القلق، العمه، الاضطراب)

Şepirzeyf = Şepirzeyatî: Pergindeyî, giriftarî, alozî, alizînî, bêzarîyatî, rêberzeyatî, pergindeyatî, alozîyatî, giriftariyatî.

شەپىك: چوڭك، گومەك، سەركراسك، قوتك

(القباء، الصدريه، المفتوح، رداء كوردى)

Şepik: Çoxik, gumlek, serkirask, qutik.

شەپىلك چىنگل، چەنگل، شاپەي، مل، چەنگ، دەست، زەند و

باسك، ژ ملې هەتا لەبى

(الذراع، الساعد، الجناح، اليد من الكف الى الكتف)

Şepîlk: Çingil, çengil, şaperr, mil, çeng, dest, zend û bask, ji milî heta lepî.

شەپىلى: نالزى، هېچ، گېژ، شەپىزە، پەرگنده، شاش

(المخبول، المرتبك، المضطرب، المتخبط، المشوش)

Şepilt: Alizî, hêrr, gēj, şepirze, perginde, şaş.

شەپىلن: نالزىن، هېرېون، گېژېون، شەپىزەبىن، پەرگنده

بون، شاش بون

(الاضطراب، البلبلة، الارتباك، الخبل، التخبط، التشويش)

Şepillîn: Alizîn, hêrrbûn, gēj bûn, şepirzebûn, pergindebûn, şaşbûn.

شەپىلاندىن: نالزاندىن، هېركىن، گېژكىن، شەپىزەكرىن.

پەرگنده كرىن، شاش كرىن

(الغبل، التخبط، التشويش، الارتباك، التشويش، الاضطراب)

Şepilandin: Alizandin, hêrrkirin, gējkirin.

şepirzekirin, pergindekirin, şaşkirin.

شەپىلاندى: نالزاندى، شاش كرى، شەپىزەكرى، پەرگنده

كرى، گېژ كرى، هېركىرى

(المشوش، المربك، المخبط)

Şepilandî: Alizandî, şaşkirî, şepirzekirî, pergindekirî, hêrrkirî.

شەپ و شىل: كور و ناف، تەقن و شىلەزى، مەريا بئاف

(الرعد، اللق، الوحل)

Şepûşêl: Kurr u av, teqin û şilêzî, herriya bi av.

شەپ: ئانكو بەرمەك ئۆيىكى شوپ تر بىت، كەش بر، بەرخار

(اللباس المنحرف، المياثل)

Şet: Anku berek ji êkî şorr tir bît, keşbir, berxar.

شەتەفانە: شوورك، سوپك، فزك، ناف كفتىك

(التافوه، الفواره)

Şetirvane: Şurk, surrk, vizik, av givêşk.

شەخەل: كوما خولپا، قانا داروبارى، پىنيا دارا

(الرمخ، النقاء، النداء، العرين)

Şexel: Koma xulpa, qana dar û barî, pinya dara.

شەخەلا تىكەل: كوما دار وبارى تىكەل، تراش

(اللفيف)

Şexela tēkel: Koma dar û barē tēkel, tiraş.

شەخەمى: شویتك، پىشت بىن

(النطاق، الحزام)

Şedehî: Şwîtik, pişt bēn.

شەي: چەنگ، خرتول، فېكراچون

(الحرب، الوغى، القتال، الهيجاء، العراك)

Şerr: Ceng, xirtul, vêkraçûn.

شەرىبون: چەنگ بون، خرتول بون، فېكراچون بون

(الحاربة، التحارب)

Şerrbûn: Cengbûn, xirtulbûn, vêkraçûnbûn.

شەرىبونى: چەنگ بوى، خرتول بوى، فېكرا چوى بوى

(المرك، حدوث المعركة)

Şerrbûy: Cengbûy, xirtulbûy, vekra çâyûy.

شەرىتر: چەنگ تر، خرتول تر، فېكرا چون تر

(الامرك، الاوغى، الاحرب)

Şerrtir: Cengtir, xirtultir, vêkraçûntir.

شەرىكىن: چەنگ كرىن، فېكراچون كرىن، خرتول كرىن

(الحاربة، المعركة)

Şerrkirin: Cengkirin, vêkraçûnkirin, xirtulkirin.

شەرگه: ناف انگ، کهل دوتا مروئی
(بین الفخذین)

Şerrgihi: Navling, keldota mirovî.

شەرلێكدان: سینگ لێكدان
(المناوشه)

Şerlêkdan: Sînglêkdan.

شەرم: شەمزاری، روی هاتنا خاری
(الخجل، الحياء، العار، العيب)

Şerim: Şehmizarî, rîwîhatina xarê.

شەرم بوو: شەمزاریبوو، چاف شوو بوو
(الفجالة، الاستحياء)

Şerimbûn: Şehmizarbûn, çavşorrbûn.

شەرم بوو: شەمزاریبوو، چاف شوو بوو
(المخجل، المستحي)

Şerimbûy: Şehmizarbûy, çavşorrbûy.

شەرم ئو: شەمزاریتر، چاف شووتر، روی هاتن خاری تر
(الاخجل)

Şerimtir: Şehmizartir, çavşorttir, rîwîhatina xarêtir.

شەرم گون: شەمزاریگون، چاف شووگون
(الاخجال، الاستحياء)

Şerimkirin: Şehmizarkirin, çavşorrkirin.

شەرم کری: شەمزاریکری، چاف شوو کری
(المخجل)

Şermkirî: Şehmizarkirî, çavşorkirî.

شەرمین: شەرمزار، چاف شوو، سەرشو، روی هاتی خاری
(الخجل)

Şermîn: Şermizar, çavşorr, serşorr, rîwîhatixarê.

شەرم ژار: شەرمین

(الساور، المذهب، المفضوح، القبيح، الشنيع)

Şermizar: Şermîn.

شەرم زاربوو: شەرمین بوو
(التفضيح، التقبيح، التامع، التائم)

Şermizarbûn: Şermînûn.

شەرم زاربوو: شەرمین بوو
(المفضوح، المقبوح)

Şermizarbûy: Şermînûy.

شەرا پێلک: توخمەکی خوریکانه، توخمەکی پرسکێت بنافن
(الحماق، طمع جلدی کالجدری)

Şerrapêlk: Tuxmekê xurîkane, tuxmeke pirs-kê biavin.

شەرت: مەهانه، بیهانه
(الشرط)

Şert: Mihane, bihane.

شەرتانی: شەرت کون، قوماز کون
(الجمالة، الجملة، القمار)

Şertanê: Şertkirin, qumarkirin.

شەرھاندن: نشتوکرین، زفێله کون، شق شق کون
(الرعيل)

Şerihandin: Nîstîrkirin, zivêlekirin, şeqşeqkirin.

شەرمەدەف: مەفرکی، مەفرکی، جە
(الجدال، الحرب الباردة)

Şerredev: Hevrikî, miderrikî, circe.

شەریج دەرفە: شەریج بیانی
(الحرب الخارجية)

Şerrê derve: Şerrê bîyanî.

شەرمە لێک کەنتا سا
(المهارشه، المارشه، الهرش)

Şerrese: Lekketina sa.

شەریکەر: کوژەک، شەروکی، جەنگاوەر
(المحارب، المقاتل)

Şerker: Kujek, şerokî, cengawer.

شەرفان: کوژا، جەنگاوەر
(المحارب، المقاتل)

Şerrvan: Kuja, cengawer.

شەرفروش: بەدکار
(الشيرير)

Şerrfiroş: Bedkar.

شەرگه: بێدکا شەری، جەرگێ شەری، زاکێ شەری
(ساحة الوغى، مركز القوة، محور الحرب)

Şerrgihi: Bindika şerrî, cergê şerrî, zakê şerrî.

شەریکێ ناڤن: سببەل، جەن رەفەک، جەن ناف رەفەک،
جەن رۆژ

(الاراج، اللجة، موقع الشده)

Şerrgihê avê: Sîpel, cihê revek, cihê av revek, cihê rijd.

- شەرم زارتى: شەرمىن تر
(الافضح، الافبح، الازنب، الاشنع)
- Şermizartir: Şermintir.**
- شەرم زار كىن: شەرمىن كىن
(الافضاح، التقبيح، التشنيع، التذنيب، التائيم)
- Şermizarkirin: Şerminkirin**
- شەرم زار كىي: شەرمىن كىي
(الاشنع، المقيح، المفضح)
- Şermizarkirî: Şerminkirî.**
- شەرم زارى: شەرمىنى، شەرمىياتى
(الذنب، القبح، الشناعة، الفضيحة)
- Şermizarî: Şermînî, şermîyatî.**
- شەرمىندە: شەرمىن، شەرم زار، چاف شور
(الخجلان)
- Şerminde: Şermîn, şermizar, çavşor.**
- شەرمىندەيى: شەرمىنى، شەرمزارى
(الخجاله، الخجل، الحياء، العصمه)
- Şermindeyf: Şermînî, şehmizarî.**
- شەرمىوز: توخمەكى خروپى يە، چاف رەشك، درا
(السيط، صنف من الحبوب كالذره)
- Şerremoz: Tuxmekê xirobî ye, çav reşk, dira.**
- شەره ئېخ: خرتول، باسكانى، فېكر اچون
(الصراع، المراك، المعركه، الهيجه)
- Şerrenfx: Xirtul,askanê, vëkra çûn.**
- شەرى ئاف خوە: شەرى خوەيى، شەرى خوەياتى
(الحرب الداخليه)
- Şerrênaxwwe: Şerê xweyf, şerê xweyatî.**
- شەرىكە، شەرىكى: در، دوردنە، جەنگاوەر، جان مەزىخ
(الشرس، المييج، المحارب، المقاتل، الشراير)
- Şerroke = Şerrokî: Dirr, durinde, cangwer, cenmezêx.**
- شەش: هژمارە، دوسى، دووچار، پىنج و نىك
(سته)
- Şeş: Hijmare, dusê, du û çar, pênc û êk.**
- شەش بان: شەش روى، شەش رەخ
(المكعب)
- Şeşban: Şeşrwî, şeşrex.**
- شەشەرانى: يارىيەكە وەكى دامانى يە
(لعبه كالداه)
- Şeşberanê: Yariyeka wekî damanê ye.**
- شەش تل: شەش تېل
(الاعنش)
- Şeş til: Şeş tibil.**
- شەش تلى: شەش تېلى
(العنش)
- Şeş tilf: Şeş tibilî.**
- شەش خانە: توخمەكى تەنكىت كەفناو
(صنف من البنادق القديمه)
- Şeşxane: Tuxmekê tivengê kevnares.**
- شەش رەنگ: شەترنج
(الشطرنج)
- Şeşreng: Şetirinc.**
- شەش سەد: هژمارە دوچارا سى سەد، سە پىست
(ستمائنه)
- Şeşsed: Hijmare, du cara sê sed, sibhîst.**
- شەش سەي: شەش كۆز، شەش پراسى، شەش كۆيز
(المضلع السداسى)
- Şeşswî: şeşkuj, şeşpirasî, şeşkwîz.**
- شەشەك: شەش روژى گرتنە ژ مەها شەواتى
(صوم سته ايام من شوال)
- Şeşik: şeş rojî girtine ji miha şewalê.**
- شەش گۆشە: شەش كوچ، شەش ئېخە، شەش كۆزى
(المسدس: رسم)
- Şeşgoş: Şeş koç, şeş êxle, şeş kujî.**
- شەشەك: نىك ژ شەشا (١/٧)
(السدس)
- Şeşêk: Êk ji şeşa, 1/6.**
- شەش هەزار: هژمارە: شەست سەد
(سته الاف)
- Şeşhizar: Himare, şêst sed.**
- شەف: هەنگورى، دزى روژى، تارى
(الليل)
- Şev: Hingorî, dijîrojê, tarî.**

شەف ئاف: ئافدانا شەفئ
(السقى الليلي)

Şevav: Avdana şevê.

شەف با: بابئ شەفئ
(نسيم الليل)

Şevba: Bayêşevê.

شەف بەشكەف: كولىكا تەلەشكەف بەشەفئ كەش دىيەت
(عشب زهره يفتح ليلا)

Şevbişkêv: Kulilka telişkê bi şevê geş dibît.

شەبو، شەف بو: كولىكەكا بێهەندارە بەشەفئ بێهەن بوا وئ
بەلەند دىيەت

(الشبو، زهره عطره يفوح اريجها ليلا)

Şebo = Şevbo: Kulilkeka bêhindare bi şevê

شەف تا: تا يەيت بەشەفئ دەمەن مەروفي
(الحمي الليلي)

Şevta: Tayêt bi şevê dihên mirovî.

شەف تەلي: شەف كەر، شەف كير
(متكسع الليل، جوال الليل)

Şevtalf: Şevgerr, sevgêrr.

شەف تەرادى: دوشەفا بەرى نەف شەفە
(ليه اول البارحه)

Şevtiradf: Du şeva berî ev şeve.

شەف خەشت: توخمەكن تەروزيبایە، توخمەكن گوندورايە
(صنف من القناء)

Şevxişt: Tuxmekê trozîyaye, tuxmekê gun-
doraye.

شەف دەست: ئەدانا دانا لەر كەوابەرى سێڤدئ
(نشر نصاحات الصيد ليلا)

Şevdest: Vedana dava liber kewa berî spêdê.

شەف نەگى: داوەت كونا بئ شاهی، شوى كونا بئ دەنگ،
بئ سەما وشەهيانە

(العرس بلا احتفال، زواج بلا فرح)

Şevdizkf: Dawetkirina bê şahî, şwîkirina
bêdang sema û şchyanc.

شەفە روک: مەيرانا دەخلى بەستارى بەشەفئ پێكەف زبارة
مەيرانا بەشەفئ

(الطحن الجماعي بالجاروش ليلا)

Şeverrok: Hêrana dexlî bi distarî, bi şevê
pêkve, zibara hêrana bi şevê.

شەف رەفەنگ: چەكچەكويلە، شەمەمن كورە
(الغفاش، الوطواط، الغشاش)

Şevrevînk: Çekçekwile, şimşimê kore.

شەف رەشە: تارىستان، تەل چاقانئ
(الحنس، الطخياء، الطخواء)

Şevrreşe: Tarîstan, tilçavanê.

شەف رەشە: شەفەكا پئ كوتى يە ویناف و دەنگە لناف
نێزدیيا، تۆرەكە ژ تۆریت نولئ نێزدیيا

(ليه دينيه مهموده عند اليزيديه)

Şevrreşe: Şeveka pê gotî ye u binav u denge
linav êzidîya, toreke ji torêt Êzidîya.

شەف زەنگەل: شەفەكا پئ كوتى يە بو بارینا بەفرئ، هەندەك
دەیزئئ شەفا كایئ رەش

(ليه الاخيره من كانون مهموده بكثره مطول الثلج)

Şevzengil: Şeveka pêgotîye bo barîna befrê,
hindek dibêjnê şeva gayê reş.

شەف سوتك: كۆلكەكە مەروفي دەيت گەلەكا بئيش وسوتنە،
پرسەكەكا نیش دژوارە

(الدمل الخبيث)

Şevsotk: Kulkeke I imirovî dihêt geleka biêş
û sotine, pirskeka êş dijware.

شەف فان: چۆكەدارئ شەفئ، شقان
(الراعى، خفير الليل)

Şev van: Çokedarê şevê, şivan.

شەفە: كولاڤئ سەيفانە، كولاڤئ خە و بلیف، كولاڤئ بناف
چافك

(القبه)

Şefqe: Kulavê bi sîvand,e kulavê xir û bilêv,
kulavê binav çavk.

شەفەن: چەرانەنا تەرشى و كەوالى يە بەشەفئ راكرنا پەزى
بەشەفئ بو چەرانەنئ

(رعى الفتم بعد منتصف الليل)

Şevîn: Çerandina tærşî û kewalî ye bi şevê
rakirina pezî bi şevê bo çerandinê.

شەفى: تەشتئ شەف بەسر فەچوى وەكى ناف وزادا وەك
كراوا شەفى

(البانت، البيوت من الطعام)

Şevî: Tiştê şev biserve çûy wekî av û zada
wek girara şevî.

شەفا گایە رمش: شەف زەنکەل، شەفەکا قەلس و تەنکافە ژ زەستانێ

(آخر لیلە کانونی یەکەمە، شەفەکا قەلس و تەنکافە ژ زەستانێ)

Şeva Gayê Reş: Şevzengil, şevêka qels û tengavê ji zivistanê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevger: Şevgêrr, wexera şevê, rêbarê şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Şevgêrrî, wexerkirina şevê, rêbarîya şevê, rêgîrîya şevê.

شەف گێژ: شەف گەر، پەق، کەلشە

Şevgêrr: Şevger, rêvingê şevê, çokedarê şevê.

شەف گێژ: شەف گەر، پەق، کەلشە

Şevgêrrî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەف گەر: شەف گێژ، دەرژ، پەق، کەلشە

Şevgerî: Rêvingîya şevê, çokedariya şevê.

شەق دەقانی: شەق دەقانی، شەق دەقانی، شەق دەقانی

Şeqdeqanê: Vêk ketin, lêk helingiftin, hef-tenganê.

شەق: شەق، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeq: Tik, derz, peq, kelişte.

شەقە سەری: سەر گێژ، گەشتی، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqeser: Sergêj, giriftarî, alozî, qerqêş, bêzarî.

شەقە سەر: سەر گێژ، گەشتی، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqeser: Sergêj, giriftar, aloz.

شەق بۆن: شەق بۆن، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqbûn: Tîkbûn, keliştin, derizîn, peqîn, devlobûn.

شەق بۆی: شەق بۆی، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqbûy: Tîkbûy, keliştî, derizî, peqî, devlobûy.

شەق تر: شەق تر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqtir: Tîktir, keliştîr, derizîr, peqîr, peqaytir, devlotir.

شەق کر: شەق کر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkirin: Kelaştin, tîkkirin, derizandin, peqandin.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق گەر: شەق گەر، کەلشە، دەرژ، پەق، کەلشە

Şeqkiri: Kelaştî, tîkkiri, derizandi, peqandi.

شەق شەق: تىك تىك، چىچىر، بەق بەق
(المشقوق، المفطور)

Şeqseq: Tiktik, çirçir, peqpeq.

شەق شەق = شەقەن: دەنگىڭنىڭ كەتتا تەشتىنى مەشك ۋەق
(صوت ضرب الصلب بالصلب)

Şeqseq = Şeqên: Dengê vêkktina tiştê hişk
û req.

شەق گو: توپۇزى ھولانى، دارى گولانى
(الميجار، الطباط، الصولجان، مضرب الكره)

Şeqgo: Topizê holanê, darê guwanê.

شەق گولانى: ياريا ھولانا بەدەيى
(لعبه الكره، التنس)

Şeqguwanê: Yariya holana bidepkî.

شەقلە: كارىتە، تىرەك، زەندىك، نىرە
(الاسطوانات الخشبية، العارضة الخشبية)

Şeqle: Karîte, tîrek, zendik, nîre.

شەقلە بەند: تەختە بەند، دەراپە
(الشبك الخشبي)

Şeqleband: Textebend, derrabe.

شەقلە دان: توخمەكنى ئىشاندنى يە، ئىشكەدانا بەدەيى
دارى قە

(نوع من التعذيب بالشد على لوح خشبي)

Şeqledan: Tuxmekê êşandinêye, êşikdana
bidepekê darîve.

شەقلەشكىن: دەقەدە، دەق شكىن، گوزەك شكىن
(المحر، اللاع، المهن، المخيب، اللفظ)

Şeqleşkên: Deqdeqe, deqşkên, gozeksşkên.

شەقلەشكاندىن: گوزەك شكاندىن، دەق شكاندىن، سەخەربىن
(الامانه، التحقير، الاستخفاف)

Şeqleşkandin: Gozek şkandin, deqşkandin,
sexerbirin.

شەقلاڧ: نانگو نزار
(صفح الجبل المعاكس للشمس)

Şeqlav: Anku nizar.

شەقەييايى: نەخوۋەشى، دىگوزى، خوۋە ئىشاندن، خوۋە
ۋەستاندن

(الكفه، التكلف)

Şeqfyatî: Nexweşî, dingizî, xwe êşandin,
xwe westandin.

شەق شەقەك: تەق تەقەك يارىيەكا بىچويىكاپە
(لعبه الاطفال الصوتيه المصفقه)

Şeqseqok: Teqteqok, yariyeka biçwîkaye.

شەقى زەمەمتا: ماندى نەبى
(الله يعطيك العافيه، قواك الله)

Şeqtzechmeta: Mandî nebî.

شەك: كافىرئ سى سالى، بەرانتى سى سالى، نىرئ پەزئ
سپى يى سى سالى

(الكبش، القيق)

Şek: Kavirrê sê salî, beranê sê salî, nêrê pezê
spî yê sê salî.

شەكال: پىلاڧا درماي، كەفتە پىلاڧ، زەرگول
(الدايس، البرفوش، الشرته)

Şekal: Pêlava dirrhay, kevne pêlav, zergul.

شەكىن: قەچرىن، پىرچ داكىشان، پورت ھولى كرن
(التمشيط)

Şekirin: Veçîrîn, pirç dakêşan, port hulîkirin.

شەكرى: قەچرى
(المشط)

Şekirî: Veçîrî.

شەكو: شرىناھى
(السكر)

Şekir: Şîrînahî.

شەكرى: رەنگى شەكرى، سىپپەكنى باڧ زەر، زەرئ قەببى،
شەمايى

(الزين السكرى)

Şekirî: Rengê şekirê, spîyekê bavzer, zerê
vebûy, şemayî.

شەكرپارە: توخمەكنى دويىنى يە، نەخلەيەكنى نەخش
ۋىنكارپارە

(صنف من الخباطه، التطريز)

Şekirpare: Tuxmekê durînêye, texlîtekê nexş û
nîgaraye.

شەكردانك: ناماننى شەكرئ دكەننى
(السكره، علبه السكر)

Şekirdank: Amanê şekirê dikenê.

شەكرۆكى: نەساخییەكە، شەرىئىيا خوینی ژێدە دبیت
(البول السكری)

Şekrokî: Nesaxîyeke şirîniya xwîne zêde dibît.

شەل: شەلوال، روتك، پەشمە، پەشم
(السروال الكوردی)

Şel: Şelwal, rotik, peşme, peşim.

شەل وشەپك: بەرگوز، كارێ كوردی
(الزى الكوردی)

Şelûşepik: Bergwîz, karê Kurdî.

شەلقە: روى ناهلیك، روى نغینا، چارچەف
(غطاء الفراش، وجه النام)

Şelte: Rwînahlik, rwîyê nivîna, çarçev.

شەلاخە: هەریا سەرىشك، هەریا باش وێژى كرتى، هەریا
سەوشە
(الصوف الفاخر الممتاز)

Şelaxe: Hirya şerpişk, hirya baş û jêgirîf, hirya şerşe.

شەلقە: كوما مێشا ژ ماكن جەدەبن، قنێتا مێشا هەنگفینى،
مالا خوێ جەدەكت
(الخشوم، الثول للنحل)

Şelxe: Koma mēşa jimakê cida dibin, qinêta mēşa hingvîni mala xwe cida diket.

شەلاق: دەست هەل، دەست سەفك، ژەبەردەست
(الشاطر فى العمل، القدرة العمليه)

Şelaq: Desthel, dest sivik, zeber dest.

شەلاقى: دەست هەلى، دەست سەفكاتى، ژەبەردەستى
(شطارة العمل، قدرة الخدمة)

Şelaqî: Desthelî, dest sivikatî, zerberdestî.

شەلكێ: قەمخێ، سوتن، هەلهوورین
(الرمض، اللفج، السافعة، اللفج، الهرص، الهرض)

Şelikîn: Qemixîn, sotin, helhewirîn.

شەلكى: قەمخى، سوتى، هەلهوورى
(الرامض، اللفج، المسفع، اللفج، الهريص، الهريض)

Şelikî: Qemixî, sotî, helhewirî.

شەلال: دورینەكا كێلى فر، دروارا ژێك دویر، داف لنگ
(الشمصر، البشك، الم، الحياصة، خياطه متباعده)

Şelal: Durîneka kêlî firr, dirwara jêk dwîr, dawling.

شەلال: تەنك، ژێك دویر، دزى هەمبیزین
(الازعر، الامعر، للنبات ضد الكثيف)

Şelal: Tenik, jêkdwîr, dijî himbizîyê.

شەلال بۆن: تەنك بۆن، ژێك دویر بۆن
(المزعر، الامعر)

Şelalbûn: Tenikbûn, jêkdwîrbûn.

شەلال بۆى: تەنك بۆى، ژێك دویر بۆى
(المزعر، الامعر)

Şelalbûy: Tenikbûy, jêkdwîrbûy.

شەلال تو: تەنك تو، ژێك دویرتو
(الازعر، الامعر)

Şelalatir: Teniktir, jêkdwîrtir.

شەلال كرن: تەنك كرن
(الازعر، الامعار)

Şelalkirin: Tenikkirin.

شەلال كرى: تەنك كرى
(المزعر، الامعر)

Şelalkirî: Tenikkirî.

شەلالى = شەلالىياتى: تەنكى، تەنكباتى، ژێك دویرى
(الزعر، المعر)

Şelalf = Şelalfyatî: tenikî, tenikîyatî, jêkdwîrî.

شەلاندن: رويت كرن، چيلاغ كرن، ستاندن، پويەكرن
(الانتزاع، الغصب، السلب)

Şelandin: Rwîtkirin, çiplaxkirin, standin, pwîrekirin.

شەلاندن: رويس كرن، ژبەر نچخستن
(الاعراء، التعرية، النزح، الانضاء)

Şelandin: Rwîskirin, jiberêxistin.

شەلاندى: رويس كرى، رويت كرى
(المنزوع، المسلوب، المنضو)

Şelandî: Rwîskirî, rwîtkirî.

شەلەان: رويسى، رويتى، رويتامى، رويساتى
(العوى عن اللباس)

Şelhan: Rwîsî, rwîtî, rwîtahî, rwîsahî.

شەلەاى: رويس، رويت، چيلاغ
(العارى من الثوب، المشلوح)

Şelhay: Rwîs, rwît, çiplax.

شەلوال: شەل، روتک، پەشم، دەریڤ سەرڤە
(السروال)

Şelwal: Şel, rotik, peşim, derpê serve.

شەلیتک: قەبتان، رستک، وەرپس، کنف، قەدک
(الشیق، الطنب، العصب، الشیاق)

Şelîtk: Qeytan, ristik, werîs, kinif, qedik.

شەلیتە: رست، دوڤککە، شېشلتە، شوبە، سوڤلی
(التسلسل، التتابع، التوالي، الرادف)

Şelîte: Rist, dwîvikve, şîsilt, şope, swîli.

شەما: پینڤا، پینڤا توڤکێ منڤینی
(الشمع، العکبر)

Şema: Pênva, pêndiva twîkê hingvîni.

شەما کری: پینڤاڤاڤاڤا، پینڤاڤاڤا
(الشمع)

Şemakirî: Pêndivakirî, pênvakirî.

شەما کرن: پینڤا کرن، پینڤا کرن
(الاشماع، التشميع)

Şemakirin: Pêndivakirin, pênvakirin.

شەما بون: پینڤا بون، پینڤا بون
(التشميع)

Şemabûn: Pêndivabûn, pênvabûn.

شەما بوی: پینڤا بوی، پینڤا بوی
(المشموع، المشمع)

Şemabûy: Pênvabûy, pêndivabûy.

شەماي: رەنگێ شەماي، زەرێ قەبوی، سڤی باف زەر
(اللون الشمعي)

Şemayî: Rengê şemayê, zerê vebûy, spîyê
bavzer.

شەمبی: روزا ناڤەرا ئەینی وئیک شەمبی
(السبت)

Şembî: Roja navbera cynî û êk şembê.

شەمبوز: نەقو، نازخو، سەرکەش، سەررەق، نەڤ،
سەرەشک، نەسەر ڤ، خنزیری

(الحیوص، النفور، الرفوس، الجامع، العاصی، المتمرد)

Şemboz: Nequle, azxiro, serkeş, serreğ ner-
rê, serhişk, neserrê, xinzirî.

شەمبوزڤڤڤ: نەقو، نازخو، سەرکەش بون، سەر
رەق بون، نەڤ بون، سەرەشک بون، نە سەر ڤ بون،

خنزیر بون

(التفر، التحيص، التمرد، الرفاسه)

Şembozbûn: Nequlebûn, azxirobûn, serkeşbûn,
serreğbûn, nerrêbûn, serhişkbûn, neserrêbûn,
xinziribûn.

شەمبوز بوی: نەقو، نازخو، سەرکەش بوی، سەر
رەق بوی، نەڤ بوی، سەرەشک بوی، نە سەر ڤ بوی،

خنزیری بوی

(الحیوص، المتمرد، المعصی)

Şembozbûy: Nequlebûy, azxirobûy, serkeşbûy,
serreğbûy, nerrêbûy, serhişkbûy, neserrêbûy.

شەمبوز تر: نەقو، نازخو، سەرکەش تر، سەر رەق
تر، نەڤ تر، سەرەشک تر، نەسەر ڤ تر، خنزیری تر

(الاحيص، الانفر، الاجمع، الاعصی)

Şemboztir: Nequletir, azxirotir, serkeştir, serreğ-
tir, nerêtir, serhişktir, neser rêtir, xinzirîtir.

شەمبوز کون: نەقو، نازخو، سەرکەش کون، نەڤ
کون، خنزیراندن، سەرەشک کون، نەسەر ڤ کون

(التحصيص، الاعضاء، الاجماع)

Şembozkirin: Nequlekirin, azxirokirin,
serkeşkirin, nerrêkirin, serkeşkirin, nerêkirin,
xinzirandin, serhişkkirin, neserrêkirin.

شەمبوز کیری: نەقو، نازخو، سەرکەش کیری، سەر
نەڤ کیری، سەرەشک کیری، نە سەر ڤ کیری، خنزیراندی

(الحيص، النفير، المجمع)

Şembozkirî: Nequlekirî, azxirokirî, serkeşkirî,
nerrêkirî, serhişkkirî, neserrêkirî, xinzirandî.

شەمبوزی: شەمبوزیاتی: نەقو، نازخو، سەر
کەشی، نەڤیاتی، سەر رەقی، سەرەشکی، خنزیرینی

(الحیصه، الرفس، الجموج، العصان، التمرد)

Şembozi = Şembozyatî: Nequleyî, azxiroyî,
serkeşî, nerêyatî, serreğî, serhişkî, xinzirîni.

شەمبوزیلک: توفکە کە یێ بێهەدار، دڤون

(صنف من العشب معطر الحب يؤكل حيه)

Şembilwîlk: Tovkeke yê bêhendar, dixon.

شەمەتە: قەرەبالغ، بېگار، زەمەزور، قار قار، قىز قىز
(الصخب الصوضاء، الضجيج، اللغو، الهرج، العريده)

Şemete: Qerebalix, bêgar, zimezwîr, qarqar, qizqiz.

شەمواندى: قەچویراندن، بى دەنگ كرن، هیلان، بەس كرن
كوتا كرن، مە كرن، قەمواندن
(الكف، الترك، الانهاء الاسكات)

Şemirandin: Veçorandin, bêdengkirin, hêlan, beskirin, kutakirin, mitkirin, vemirandin.

شەمیراندی: قەچراندی، بى دەنگ كرى، هیلای، بەس كرى،
كوتا كرى، مە كرى، قەمیراندی
(المتروک، المسکوت، المنهى، المكفی)

Şemirandî: Veçrandî, bêdengkirî, hêlay, beskirî, kutakirî, mitkirî, vemirandî.

شەمیرین: قەچورین، مە بون، بى دەنگ بون، هیلان، بەس
بون، كوتا بون، قەمیران
(التارك، الصموت، السکوت)

Şemirîn: Veçrîn, mitbûn, bêdengbûn, hêlan, besbûn, kutabûn, vemirhan.

شەمورى: قەچورى، مە بوى، هیلای، بى دەنگ بوى، بەس
بوى، كوتابوى، قەمراى
(التارك، الساكت)

Şemirî: Veçrî, mitbûy, hêlay, bêdengbûy, besbûy, kutabûy, vemirhay.

شەشمى گورە: شەف رەڤىنك، چەكچەكويلە
(الغاش، الخشاف، الوطاط)

Şemşemê kore: Şevrevînk, çekçekwîle.

شەمشە: ژ قەشەى كېم ترە، قوتابىيەت قەلا
(الشماس رتبه دينيه نصرانيه)

Şemaşe: Ji qeşey kêmîre, qutabîyêt Fela.

شەمالەك: فەنەر، خەتيرە، نەديرە، چرا
(التبراس، الشمعه، القنديل، المشعل)

Şemalk: Fener, xetîre, nedîre, çira.

شەمال: بەژن بلندى، پەژنا تشتى، بالا، بالا بلندى
(الغراه، القامه للشئ)

Şemal: Bejin bilindî, bejna tiştî, bala, bala bilindî.

شەمالدان: نامانى شەمالكى دانن سەر
(المسرج، الشمعدان)

Şamaldan: Amanê şemalkê daninser.

شەمەك: بەرمالك، چل نغيزا، مېزەرا نغيزا
(الكر، السجاده)

Şemilk: Bermalk, cilnivêjk, mêzera nivêja.

شەماموك: توخمەكى گوندورىيت بېهنداره
(صنف من البطيخ للزينة معطر)

Şemamok: Tuxmekê gundorêt bêhindar.

شەماموك: توخمەكى چو بېكابه
(صنف من الصفيور الفتش)

Şemamok: Tuxmekê çwişkaye.

شەمەندەفەر: قەنتارا ناستى
(القطاره، القطار)

Şemendefîr: Qentara asinî.

شەمو: هرجا كەمى
(الدب الاليف للسيرك)

Şemo: Hirça kehî.

شەمايى: نەرمى، لىجى، قاچىن، رەنگى زەرى قەبوى
(المرونة، الليونة، اللون العسلى)

Şemayî: Nermî, liçî, qaçîn, rengê zerê vebûy.

شەمگە: تاقتە، زەفەر، زاخ، رەوش، مېز
(الحبرية، الطاقه، القوة، المنه، الوسم)

Şengeh: Taqet, zever, zax, rawş, hêz.

شەنگ جان، تازە، لاو، شوخ، سپەمى، خوشكوك،
خوشيمانك، شەپال

(الجميل، الوسيم، الظريف، الرائع)

Şeng: Can, taze, law, şox, spehî, xuşkok, xuşmank, şepal.

شەنگ بون: جان بون، تازەبون، لاو بون، شوخ بون، شەپال
بون، سپەمى بون، خوشكوك بون، خوشيمانك بون
(التطرف، التجمل، التوسم)

Şengbûn: Canbûn, tazebûn, lawbûn, şoxbûn, şepalbûn, spehîbûn, xuşkobbûn, xuşmankbûn.

شەنگ بوى: جان بوى، تازە بوى، لاو بوى، شوخ بوى،

شەپال بوى، سپەمى بوى، خوشكوك بوى، خوشيمانك بوى
(الجميل، المظرف)

Şengbûy: Canbûy, tazebûy, lawbûy, şoxbûy, şepalbûy, spehîbûy, xuşkobbûy, xuşmankbûy.

شەنگ تر: جان تر، تازەتر، شوخ تر، شەپال تر، سپەهی تر، خوشکوک تر، خوشیمانک تر، لاوتر (الاجمل، الاظرف، الاوسم)

Şengtir: Cantir, tazetir, şoxtir, şepaltir, spehîtir, xuşkocktir, xuşmanktir, lawtir.

شەنگ کړن: جان کړن، لاو کړن، تازە کړن، شوخ کړن، شەپال کړن، سپەهی کړن، خوشکوک کړن، خوشیمانک کړن (التجمل، التوسيم)

Şengkirin: Cankirin, lawkirin, tazekirin, şoxkirin, şepalkirin, spehîkirin, xuşkockkirin, xuşmankkirin.

شەنگ کړی: جان کړی، لاو کړی، تازە کړی، شوخ کړی، شەپال کړی، سپەهی کړی، خوشکوک کړی، خوشیمانک کړی (المجل، المستظرف)

Şengkirî: Cankirî, lawkirî, tazekirî, şoxkirî, şepalkirî, spehîkirî, xuşkockkirî.

شەنگی = شەنگی پاتی: جانی، لاوینی، تازەپاتی، شوخیاتی، شەپالی، سپەهیاتی، خوشکوک، خوشیمانکی (الجمال، الوسامه، الرشاقه، الظرافه)

Şengi = Şengiyatî: Canî, lawînî, tazeyatî, şoxyatî, şepalî, spehîyatî, xuşkokî, xuşmankî.

شەنگه پی بی شەنگ (الصفاصفا الباکی، الخلاف، صنف من الصفاصفا)

Şengebî: Bîşeng.

شەنگسته: خیم، بنیات، شېهنسته (الرھص، الوطید، الاساس)

Şengiste: Xîm, binyat, şêhniste.

شەنگاری: توخمه کێ هژیریت باشن (صنف من التین)

Şengarî: Tuxmekê hijîrêt başin.

شەهباز: شاره‌زا، دەست بکێر، هوستا (الماهر، الخبیر)

Şehbaz: Şareza, dest bikêr, hosta.

شەهبازی: شاره‌زایی، دەست بکێری، هوستایی (المهاره، الخبره)

Şehbazî: Şarezayî, dest bikêrî, hostayî.

شەهتین: مرن، نەشین بون (موت النبات، عدم النمو)

Şehtîn: Mirin, neşînbûn.

شەهتی: مری، پویج بوی، نەرستی، نەشین بوی (الفناء للنبت، النبات غیر النامي بعد الزرع والفرس)

Şehitî: Mirî, pwîçbûy, nêristî, neşînbûy.

شەهده: زارکوتن (الشهادة)

Şende: Zargotin.

شەهده‌زویی: زارکوتنا بدرو (التفته، شهادة الزور)

Şehdezorî: Zargotina bi direw.

شەهه‌زا: هوستا، دەست بکێر، شول درست، دەست درست (الخبیر، الماهر، الملم)

Şehreza: Hosta, dest bikêr, şol dirist, dest dirist.

شەهه‌زا بون: هوستا بون، دەست بکێربون، دەست درست بون (التمهر، التخبیر)

Şehrezabûn: Hostabûn, dest bikêrbûn, dest diristbûn.

شەهه‌زا بوی: هوستا بوی، دەست بکێر بوی، دەست درست بوی (المخبر، المهر)

Şehrezabûy: Hostabûy, dest bikêrbûy, dest diristbûy.

شەهه‌زاتر: هوستا تر، دەست درست تر، دەست بکێر تر (الامهر، الاخير، الالم)

Şehrezatir: Hostatir, dest diristtir, dest bikêrtir.

شەهه‌زا کړن: هوستا کړن، دەست درست کړن، دەست بکێر کړن (الامهار، التمهیر، التلمیم)

Şehrezakirin: Hostakirin, dest diristkirin, dest bikêr kirin.

شەهه‌زا کړی: هوستا کړی، دەست درست کړی، دەست بکێر کړی (المهر، الملم، المخبر)

Şehrezakirî: Hostakirî, dest diristkirî, dest bikêrkirî.

شہمزار کرن: شہر مندرہ کرن، شہر مین کرن، چاف شور کرن
(التذنب، التائم، التجريم، التشنيم)

Şehmizarkirin: Şermindekirin, şermînkirin, çavşorkirin.

شہر ہزار کری: شہر منڈہ کری، شہر مین کری، چاف شور کری

(المفوض، المشتم، المؤتم)

Şehmizarkirî: Şermindekirî, şermînkirî, çavşorkirî.

شهرمزاری: شهرمنده‌یی، شهرمینی، شهرماتی، چاف
شوریات، حاف شوری

(الذنب، الاثم، الشناعة، الفضاحة، الفظاعة)

Şermizarî: şermindeyî, şermînî, çavşorîyatî, çavşorî.

شهنواز: سربلند، ناف دخودای
(الفخور)

Sehnaz: Serbilind, navdixweday.

شهنازی: سر بلندی، ناف دخوان
(الفخر، الافتخار)

Şehnazî: Serbilindî, navdixwedan.

شہنشاہ: فہجہ مین، کارکہ ری چاندن وگوم کرنی بو میرینی
فہجہ مین
(الجاسی)

Şehne: Karkerê çandin û komkirinê bo mîrîyê.
vecemîn.

شہنہ تی: کاری فہجامندنا دان ودکاکی میرینی
(الجاب)

Şehnetî: Karê vecemandina dan û dikakê mîrîyê.

شہنشاہ: فرکیٹلان، پڑھ لاندن، ناخفتن مہزن کرن، زیدہ
کول کرن، فیراندن
(المسالفہ فر الحدیث)

Şehname: Firrkêlan, pêhelandin, axiftin me-
zinkirin, zêdekelkirin, fêrandin.

شہنامہ: پرتو کا چیروکا ماقویل و مال مہرنا
(تاریخ الملوک، سیرہ العظماء)

Şehname: Pertûkeka çîroka maqwîlûmal me-
zina.

شهره‌زایی: هوستایی، دهست درستی، دهست بگیری
(المهاره، الخبرة، الامام)

Şhrezayî: Hostayî, dest diristî, dest bikêrî.

شهر مستون: ریزستون، رکه
(الحق، العرس، الجازع)

Şehrestwîn: Rêzstwîn, rîke.

شہ: تہ، شیمیا، ریسہ، تہلیز، نمہای
(الرطوبہ، النداوہ، البلل)

Şch: Terr, şêmîya, ribse, telîz, nimhay.

شەھەرگەرتن: شىمىيا بون، تەربىيە بون، پەسە بون، تەمىز بون، نىمھان بون
(الترطب، التلبل)

Şehgirtin: Şêmiyabûn, terrbûn, ribsebûn, temîzbûn, nimhanbûn.

شه هگرتی: شیمایی، تهریاتی، ربسی، تلیزی، نهای
(المروطوب، المبول)

Şehgirtî: Şemîyayî, terryatî, ribsî, telîzî, nim-hay.

شہنشاہ مارٹین مہزن و نبدہک، مہسپہ مار
(صنف من الافعی)

Şchmar: Marê mezin û êdek, hespcmar.

شہماو: رویاری بوش و پڑدوہ فک
(الفتح، النهر الشدید الجریان)

Şehmar: Rwîbarê boş û rîjd û revek.

شہمزار: شہر مندہ، شہرمین، چاف شور
(المذنب، الاثم، الفاضح، الفظیع، الشنیع)

Şehmizar: Şerminde, şermîn, çavşor.

شهمزار بون: شهرمندهبون، شهرمین بون، چاف شوربون
(التذنب، التأثم، التفضع، التفضع، التشنع)

Şehmizarbûn: Şermindebûn, şermînûn,
çavşorrbûn.

شہہمزار بوی: شہرمنده بوی، شہرمین بوی، چاف شور بوی
(المفضوح، الشنیع، الآثم، المذنب)

Şhmizarbûy: Şermindebûy, şermînûbûy,
çavşorrbûy.

شہہمزاق تو: شہہمندی تر، شہہمین تر، چاف شور تر
(الاذنب، الانثم، الاشنع، الافضح)

Şehmizartir: Şermindetir, şermîntir, çavşortir.

شه‌ه‌یانه شادی، شاهی، شاه‌نگ، دیلان وگه‌فند
(المهرجان، الحفلة)

Şehyane: Şadî, şahî, aheng, dîlan û govend.

شه‌ه‌نه دێر شاه‌یا دێریت هه‌لا
(الحفلة الكناسیة للنصاری)

Şehnedêr: Şahiya dêrêt Fela.

شه‌وتی: سووتی، هه‌رفتی، به‌ریات بوی، قه‌، وێران
(المحرق، المدمر، الهالك)

Şewitî: Sotî, heriftî, berbatbûy, qirr, wêran.

شه‌وتین: سووتن، هه‌رفتن، به‌ریات بون، قه‌بون، وێران بون
(الحرق، التدمير، الهلاك)

Şewitîn: Sotin, heriftin, berbatbûn, qirrbûn, wêranbûn.

شه‌وتاندن: سووتن، هه‌رافتن، قه‌رکرن، وێران کړن، به‌ریات کړن
(الاحراق، الاهلاك، التدمير)

Şewitandin: Sotin, herraftin, qirrkin, wê-

rankirin, berbatkirin.

شه‌وتاندی سووتاندی، هه‌رافاندی، وێران کړی، به‌ریات کړی، قه‌ر کړی
(المحرق، المدمر، المهلك)

Şewitandî: Sotandî, herrifandî, werankirî,

berbatkirî, qirrkirî.

شه‌واته: پێل سووتن بو چاندن
(القابه المحروقة للزراعة)

Şewate: Rêl sotin bo çandinê.

شه‌واف: خرته، تێهه‌ن، ره‌نگ به‌یی
(الصومل)

Şewaf: Xirte, tehin, rengbeyî.

شه‌وافی: خرته‌یی، تێهه‌نیاتی، ره‌نگ به‌یین
(الصوملة، تفير اللون من الجوع او العطش)

Şewafî: Xirteyî, tehniyatî, rengbeyîn.

شه‌وق کولاق بیسیقاندە
(القبعة)

Şewq: Kulavê bisîvande.

شه‌وق باره، تاف، رونا‌هی، زه‌ره‌ق
(الشوق، الضوء، الشعاع)

Şewq: Bare, tav, ronahî, zereq.

شه‌وق دان: باره‌دان، تاف دان، روه‌ن بون، زه‌ره‌ق دان
(الاشعاع، الضياء)

Şewqdan: Baredan, tavdan, rohinbûn, zereq-

dan.

شه‌ولقن: قه‌رمسین، قه‌رمچی، تاف گه‌زین
(الذبول للفاكهة من اثر الشمس الذبول بالحراره)

Şewliqîn: Çirmisî, qirrmîçî, tavezî.

شه‌ولقی: قه‌رمسی، قه‌رمچی، تاف گه‌زی
(الذابل من الفاكهة من اثر الشمس الذابل بالحراره)

Şewliqî: Çirmisî, qirrmîçî tavezî.

شه‌ولقاندن: قه‌رمساندن، تاف گه‌زاندن
(الاذبال بالحراره)

Şewliqandin: Çirmisandin, qirrmîçandin, tavezandin.

شه‌ولقاندی: قه‌رمساندی قه‌رمچاندی، تاف گه‌زاندی
(الذبل بالحراره)

Şewliqandî: Çirmisandî, qirrmîçandî, tave-

zandî.

شه‌یتان: روت کړی، توت کړی
(الابليس، الشيطان، الملعون)

Şeytan: Rutkirî, tutkirî.

شه‌یتانوک: حیوانه‌کێ وه‌کێ کرم‌ی به‌ پێ ده‌فلوژانکه‌کێ
وه‌ک هه‌ستی دا پێ چه‌ر به‌تشافه‌ دنووسیت
(البزاقه، الحوزون)

Şeytanok: Hêwanekê wekî kirmîye yê dikev-

lojankekê wekî hesî da yê çirre bi tiştave

dinwîsî.

شه‌یتان پێ کهنێ: هه‌ره‌ستنا ده‌خه‌وێ دا
(الاحتلام)

Şeytan pē kenî: Verrestina, dixewêda.

شه‌یتانوکی نافی: کرم‌کێ نافی پێ بکافلوژانک
(الدوع، الحوزون المانی)

Şeytanoke Avê: Kirmkê avê ye bi kevlojank.

شه‌یتانی: باره‌مه‌زی، جه‌نبازی، جه‌نگه‌نبی
(المکر، الحيلة، التليس)

Şeytanî: Yaremezî, cenbazî, cangeneyî.

<p>شەيد: دين، شەيد (الجنون) Şêt: Dîn, şeyda.</p>	<p>شەيد: دين، شەيت (الجنون، الهائم، الولهان) Şeyda: Dîn, şêt.</p>
<p>شەيت بون: دين بون، شەيدا بون (التجن) Şêtbûn: Dînbûn, şeydabûn.</p>	<p>شەيدا بون: دين بون، شەيت بون (التجن، التوله) Şeydabûn: Dînbûn, şêtbûn.</p>
<p>شەيت بوى: دين بوى، شەيدا بوى (الجن) Şêtbot: Dînbûy, şeydabûy.</p>	<p>شەيدا بوى: دين بوى، شەيت بوى (الجن، الموله، المستهام، الولهان) Şeydabûy: Dînbûy, şêtbûy.</p>
<p>شەيت تر: دين تر، شەيدا تر (الاجن) Şêtir: Dîntir, şeydatir.</p>	<p>شەيدا تر: دين تر، شەيت تر (الاجن، الاوله، الاهيم) Şeydatir: Dîntir, şêtir.</p>
<p>شەيت كرن: دين كرن، شەيدا كرن (التجن، الاجنان) Şêtkirin: Dînkirin, şeydakirin.</p>	<p>شەيدا كرن: دين كرن، شەيت كرن (التجن، الايهام) Şeydakirin: Dînkirin, şêtkirin.</p>
<p>شەيت كرى: دين كرى، شەيدا كرى (الجن) Şêtkirî: Dînkirî, şeydakirî.</p>	<p>شەيدايى: دينى، دينانى، شەيتانى (الهيمن، الهيام، الجن، الوله) Şeydayî: Dînî, Dînatî, şêtf, şêtfayîf.</p>
<p>شەيتى، شەيتانى: دينى، دينياتى، شەيدايى، شەيدايانى (الجنون) Şêtf = Şêtfayîf: Dînf, dînfayîf, şeydayîf, şeydayatîf.</p>	<p>شەيتى بىرئ: بىرئ (مشط الحياكه) Şeyê bîrê: Pîjik.</p>
<p>شەيت خانە: دين خانە، شەيدا خانە، زىنداننا دىنا، مالا دىنا (مستشفى المجازيب) Şêtxane: Dînxane, şeydaxane, zîndana dîna, mala dîna.</p>	<p>شەيت پىش: پىشا (مشط القدم) Şeyê pêy: Pišta pêy.</p>
<p>شەيخ: پير، رەبەرئ دىنى، رەبەرئ سوفياتىن (مرشد طريف صوفيه) Şêx: Pîr, rêberê dîni rêberê sofîyatîyê.</p>	<p>شەيت دەستى: پىشا دەستى (مشط الكف) Şeyê destî: Pišta destî.</p>
<p>شەيخانى، شەيخانى: پىرئ، پىراتى (المشيخه الصوفيه الدينيه) Şêxatî = Şêxînf: Pîrf, pîratîf.</p>	<p>شەيتى ھرىن: دىندانوكن ھرىن قەجرىنى (المشقة، المشطه) Şeyê hiryê: Dîndanokê hiryê veçîrînf.</p>
<p>شەيخانى: تەخلەتەكن داوەتەت كوردى بە (صنف من الديك الكورديه) Şêxanf: Texlîtekê dawetêt Kurdîye.</p>	<p>شەيى ناشى: ناشى، ناسنەكە دىئىخ بىستا ناشى لىسەر بندىكى بو موكوم بون ولىك زفرىنئ (مشط الرحي، يوضع على القعر) Şeyê Aşî: Asineke diêxin bista aşî liser bin-dikê bo mukumbûn û lêkzivîrînf.</p>
<p>شەيخموك: تەمانىت، كىيايەكن وەكى سىركايە دخون (الكراث البرى، صنف من الكراث) Şêmok: Tîmanîtk, giyayekê wekî sîrkayc, dixon.</p>	<p>شەيتانى ميزت دەفى: ناف ھاتنا دەفى دەمى دىتتا تىشتى ترش (التحلز لدى اشتواء الحموضة) Şeytanîmîztin devî: Av hatina devî demê dîtina tiştê tirş.</p>

شیر: زنبوره‌کن دوبرنده و گورنجه زورن بهیز زه‌ه‌ره
(الاسد، اللبث)

Şêr: Zinêwîrekê durinde û gurêxe zorê bi-
hêz û zevêre

شیرک: حیوانه‌که‌ک وه‌کی میروییان دفریت یانی فرنده‌یه ژ
توخمیت وه‌کی ستینگ و زرگینکایه
(حشره طیاره کالزناپیر)

Şêrk: Hêwaneke wekî mêrwiya ye difirrit yanî
firindeye ji tuxmêt wekî stêng û zirkêtkaye.

شیر دل: دل موکوم، میرباش، نەترسای، خوش میر
(الجبور، الشجاع)

Şêrdil: Dil mukum, mêrbaş, netirsay, xweşmêr.

شیردلی: دل موکومی، خوش میری
(الجساره، الشجاعة)

Şêrdilî: Dil mukumî, xweşmêrî.

شیش: هزماره، شەش دهه، پینچ دازده
(ستون)

Şêst: Hijmare, şeşdeh, pênc dazde.

شیشتیگ: ژ شیشتا نیک ۶۰/
(ستون من المات)

Şêstêk: Ji şesta êk 1/60.

شیف: نەردن کێلای بو ڤه‌منگافتن و چاندن
(القلب للفلاحه)

Şêv: Erdê kêlay bo vehingaftin û çandinê.

شیل: د‌ه‌ستک، د‌ه‌ستک، چاره‌ک، دان‌ک، گ‌ره‌ک
(الوجه، الکرة، الدفعة المده)

Şêl: Destik, destek, carek, danek, gerek.

شيله: د‌ه‌ستکێ مروفا، به‌ره‌کێ تشتی، دان‌ک
(الجيل من الناس، الفته، الوجه)

Şêle: Destekê mirova, berekê tiştî, danek.

شیل و بیل: نالوژی، نه‌ت‌ه‌ت‌ه‌ن، نه‌ت‌ه‌ن‌ه‌بون، نیک هاتن و چون
(الفوضى، الاضطراب)

Şelabel: Alozi, nectabitin, tenancûn, têkha-
tin û çûn.

شیل‌لک: رویفیک
(الانفحه)

Şelavk: Rwîvîk.

شیل‌لک: رویفیکا کوره
(الزائده الدويه، المصران الاعور)

Şelavk: Rwîvîka kore.

شیلک: داریتنا بدویفکفه، باراندنا بدویفکفه، توماتیک
(الوابل، التنابع، التوالی، الاوتوماتیکی، التسلسل)

Şelik: Darêtina bi dwîvikve, barandina bi
dwîvikve, tomatîk.

شیل‌ا کیرن: ک‌ه‌ره‌کا گیره‌کرنی
(القوع، المسطح)

Şelagêrê: Gerreka gêrekinirên.

شیلی: مرهول، غ‌ه‌بلی، ر‌ه‌مدی
(المکر، الکدر، السجس)

Şelt: Mirewil, xebilî, remidî.

شیلی بون: مرهول بون، غ‌ه‌بلی بون، ر‌ه‌مدین
(التمکر، التکدر)

Şelîbûn: Mirewilbûn, xebilîbûn, remidîn.

شیلی بوی: مرهول بو، غ‌ه‌بلی بوی، ر‌ه‌مدی
(المکر، المکدر)

Şelîbûy: Mirewilbûy, xebilîbûy, remidî.

شیلی تر: مرهول تر، غ‌ه‌بلی تر، ر‌ه‌مدی تر
(الاکمر، الاکدر)

Şeltîr: Mirewiltîr, xebilîtîr, remidîtîr.

شیلی ک‌ری: مرهول ک‌ری، غ‌ه‌بلاندی، ر‌ه‌مداندی
(المکر، المکدر)

Şelîkîrî: Mirewilkîrî, xebilîndî, remidîndî.

شیلیاتی: مرهولی، غ‌ه‌بلیاتی، ر‌ه‌مدیاتی، ر‌ه‌مدیاتی، غ‌ه‌بلیاتی،
مره‌ولیاتی

(المکر، الکدره، الکداره)

Şelîyatî: Mirewilî, xebilîyatî, remidî, re-
midîyatî, xebilînî, mirwilîyatî.

شیلان: گوله‌ک وه‌کی گول محمه‌دی یا نیک ریز ژبه‌کا
(العیال، العنم، الغلبل شجیره)

Şelan: Guleke wekî gulmihemedî ya êk rêz
jibelga.

شیلان: نالوزاندن، نیکفه‌دان، زوخاندن، خپ خپاندن
(التفصص، التفصص الحیاء)

Şelan: Aloxandin, têkvedan, zuxandin,
xîçxîçandin.

شيلم: بڼكه كڼ وهكى سلكن په خاف ولكل كرار لښاي
دخون
(الفت، الشلغم)

Şelim: Binkekê wekî silkêye, xav û ligel girara lēnay dixon.

شيلم سورک: په لافا بشيلم، برنجا بشيلم
(طعام من الفت والرز)

Şelimsork: Pelava bi şelim, birinca bi şelim.
شيلموک: توخمه كڼ كيياين نافي په بڼهنا شيلما ژي دميت
(صنف من العشب)

Şelimok: Tuxmekê gîyayê aviye bêhna şelima jê dihêt.

شيميا: تر، شه، رېسه، تېليز، شل
(الربط، الندى، المبلل)

Şemîya: Terr, şih, ribse, telîz, şil.

شيميا بون: تر بون، شهگرتن، رېسه بون، تېليز بون، شل بون
(الترطب، التبلل، التندى)

Şemîyabûn: Terrbûn, şilgirtin, ribsebûn, telîzbûn, şilbûn.

شيميا بوى: تر بوى، شهگرتي، رېسه بوى، تېليز بوى، شل بوى
(المبلل، المندى، المرطوب، البلول)

Şemîyabûy: Terrbûy, şihgirtî, ribsebûy, telîzbûy, şilbûy.

شيميا تې: تر بېر، شهگرتي تر، رېسه تر، تېليز تر، شل تر
(الارطب، الاندى، الابل)

Şemîyatir: Terrtir, şihgirtîr, ribsetir, telîztir, şiltir.

شيميا كړن: تر كړن، رېسه كړن، تېليز كړن، شل كړن
(الترطيب، الابل، الانداء)

Şemîyakirin: Terrkirin, şihkirin, ribsekirin, telîzkirin, şilkin.

شيميا كړى: تر كړى، شهگرتي، رېسه كړى، تېليز كړى، شل كړى
(الربط، المبلل، المندى)

Şemîyakirî: Terrkirî, şihkirî, ribsekirî, telîzkirî, şilkirî.

شيميا تې: تر تې، تېرياتي، شهيني، شهايتي، رېسه يي، رېسه ياتي، تېليزي، تېليزياتي، شلى، شليايتي
(الروطيه، النداء، البلل)

Şemîyatî: Terratî, terrîyatî, şihînî, şihatî, ribseyî, ribseyatî, telîzî, telîziyatî, şilî, şiliyatî.

شېهنسخته: خيم، بنيات، شهگسته
(الرفص، الوطيد، الاساس)

Şehniste: Xîm, binyat, şengiste.

شى مريى: ناميري فېجرينا مريى
(المشقة)

Şehirye: Amwîrê veçîrina hirye.

شېره: ناوا، سيقوم، رهنك، تېرز
(الموال، الطيعة، التسق، الطراز، الاسلوب، الصفة، السلوك)

Şewe: Awa, şîqom, reng, terz.

شېڼ: شروخه، شم بېڼ، بهنى كړيدانا كالكن
(الشراك، الشسع، القبال)

Şibên: Şiroxe, şimbên, benê girêdana kalkê.

شېڼى: وهكى، شتى، مينا
(مثل)

Şibî: Wekî, şitî mîna.

شېپ = شېڼ: دهنگن شلقانا نافي، دهنگي ليدانا
لدويك، دهنگي كهتنا بدويكفه

(الدم، صوت السقوط المتابع، الوقر، الوقل، الضرب المتابع)

Şipşip = Şipên: Dengê şilqana avê, dengê lêdana lidwîvik, dengê ketina bi dwîvikve.

شېنه: دهپكه نان دېرونيكه كه بدويك كا جوتا فېدكن
نېردى كېلاي پڼ دهشت دكن

(الملسه، الملقه، المشقن، الشوق، المالح، الملاسه)

Şipne: Depeke an derdwîneke, bidwîv ga cota vediken erdê kelay pê deşt diken.

شېنه بون: دهشت كړن، راست كړنا نېردى، تېل بون
(التلس، التمشق)

Şipnebûn: Deştikirin, rastkirina erdî, tîlbûn.

شېنه بوى: دهشت بوى، راست وتيل بوى، خړاندى
(الملق، المجلس، المشقن)

Şipnebûy: Deştûy, rastûtîlbûy, xirrandî.

شپنه تر: دهشت تر، راست تر، تیل کری تر، زړاندی تر (الاملق، الاملس، الاشقن)	شتای: کفاشتی، قهرسی، هرفی، تهرقی (المضغوط، الشدود، الشدید)
Şipnetir: Deştir, rasttir, tîlkirîtir, xirrandîtir. شپنه کرن: دهشت کرن، راست کرن، خواندن، تیل کرن (التملیق، التشفیق، التملیس)	Şitay: Givastî, qerrisî, herriîfî, terriqî. شدانن: کفاشتن، قهرساندن، هرقاندن، تهرقاندن (الشد، الربط، الضفط)
Şipnekirin: Deştîkirin, rastîkirin, xirandin, tîlkirin. شپنه کری: دهشت کری، راست کری، خواندی، تیل کری (الملق، الملس، الملق)	Şidandin: Givastîn, qerisandin, heriqandin, teriqandin. شداندی: کفاشتی، قهرساندی، هرقاندی، تهرقاندی (الشد، المضط)
Şipnekîrî: Deştîkîrî, rastîkîrî, xirandî, tîlkîrî. شپه: قه لاک، مه‌عه‌نه‌کى زهره دکه‌ن به‌لبویک بو ستفانکا (البرونز)	Şidandî: Givastî, qerisandî, heriqandî, teriqandî. شغت: خشت، چیخن، زخت، چوکول (السنان)
Şipe: Qelak, me'denekê zerc, diken belbwîk bo stivanka. شپی: شتی، وه‌کی، مینا (مثل)	Şixt: Xişt, çixin, zixt, çukul. شخه: کدیش، ره‌واقه (الوشیجه، الرجاد، الحصيد، المنقول الى البیدر)
Şipî : Şitî, wekî, mîna. شتل: بیزکی چاندن (الصلو، الشتل)	Şixre: Gidîş, rewaqe. شوین: دزی ته‌لجی، تام خواهش (الخلو)
Şitil: Pîjkê çandinê. شتلی بى ره: کانه، تیرکا چاندن (الفسل، الفسیل)	Şirîn: Dijî tehlîyê, tamxweş. شرین بون: خواهش بون (الحلوان)
Şitlê bêrrih: Kate, tîrka çandinê. شتی، وه‌کی، شپی، مینا (شبه، شروی، نظیر، مثل، شکل)	Şirînbûn: Xweşbûn. شرین بوی: خواهش بوی (الحلی)
Şitî = Ştî: Wekî, şipî, mîna. شتی نیک، وه‌ک نیک، مینا هه‌ف (الکفر، المضاهاه، القرار)	Şirînbûy: Xweşbûy. شرین تر: خواهش تر (الاحلی)
Şitî êk = Ştî êk: Wek êk, mîna hev. شتی نیکاتی: وه‌ک نیکى، مینا هه‌فی (المشابه، الماثله)	Şirîntir: Xweştir. شرین تر: خواهش تر (التحلیه)
Şitî êkatî = Ştî êkatî: Wek êkî, mîna hevî. شتی وی، وه‌ک وی (ضریعه، ضارعه، مثله)	Şirînkirin: Xweşîkirin. شرین کری: خواهش کری (الحلی)
Şitî wî = Ştî wî: Wek wî. شتان: قهرسین، تهرقین، کفشین، هرقین، بری بون (الضفط، الشده)	Şirînkîrî: Xweşîkîrî. شرینی، شهنیاتی: خواهشی، خواهشیانی (الحلاوه)
Şitan: Qerisîn, teriqîn, givîşîn, herriqîn, birîbûn. شیتان: قهرسین، تهرقین، کفشین، هرقین، بری بون (الضفط، الشده)	Şirînf = Şirînfıyâtî: Xweşî, xweşîyatî. شیرینف = شیرینفاتی: خواهشی، خواهشیانی (الحلاوه)

شف تەرك: شف تان، جویفی تەر، تایی زراف و تەر
(المنجدة)

Şivterrk: Şivtan, çwîvê terr, tayê zirav û terr.

شفا پشتنی: ماسیا پشتنی، ستوینا پشتنی، کاریتنی پشتنی،
زیتەر

(العمود الفوری، الابهـر الظهـری)

Şivapiştê: Masîya piştê, stwîna piştê, karîtê
piştê, zîter.

شفاړا چیبای: ړاڤا چیبای، گیرا چیبای
(الوم، خط فی الجبل یخالف سائر لونه)

Şivarra Çıyay: Rava çıyay, gırra çıyay.

شفاړا ناخی: ړاڤا ناخی، گیرا ناخی
(الشان)

Şivarra axê: Rava axê, gırra axê.

شفنی: وهکی، مینا، شتی، شبی، شپی
(مثل، نظیر)

Şivtf: Wekî, mîna, şitf, şibî, şipî.

شفان: پەزفان، کەسێ دجیت بەر پەزی، بوعانی وچەراندنی
(الرأعی)

Şivan: Pezvan, kesê diçît ber pezi bo manê
û çerandinê.

شفان بەرخ: شفانی کافرا
(رأعی الخروف)

Şivan berx: Şivanê kavira.

شفان کارگ: شفانی کيسکا
(رأعی العناق)

Şivan kark: Şivanê gîska.

شفانی: کاری سەخبیر وچەراندنا پەزوکەوالی
(الرعاية، مهنة الرأعی)

Şivanî: Karê sexbêr û çerandina pez û kewalî.

شف تان: شف تەرك
(الخط، القسی)

Şivtan: Şivterrk.

شفان هەیرینک: تەبرکە کە لەوا دراوستیت، فەتەزینک
(السبد، طائر)

Şivanheyrînk: teyrkeke li hewa drawistît,
vetezînk.

شیرینی: مێهفاندارییا قەومینا کە یەفەکن
(الاعذار، طعام، يتخذ لسرور حادث)

Şirîni: Mêhvandarîya qewmîna keyfekê.

شیرکاک: تەبرە کە وهکی قەلا کە لەک تەخلیتا د خوینیت،
کە لەک هەژ ترینی خانی دکت

(الشرقوق، ابی زریق، القیق، الشرقوق، صنف من الطيور)

Şirkak: Teyreke wekî qela gelek texlîta
dixwînit, gelek hej tirî yê xarnê diket.

شریق شریق = شریقین: دەنگێ پەقینێ و بشکفتنی، چریق
چریق، چریقین

(الصرقعة، الصفق، صوت الطقة)

Şirîq şirîq = Şirîqên: Dengê peqînê û bişkiftinê,
çirîq çirîq, çirîqên.

شیرپانە: نەساخپە کە مێشیتە هەنگفینی قە دکت، مێش
برینک

(مرض يهلك النحل)

Şirîpane: Nesafîyeke mēşê hingvîni qirr di-
ket, mēş birînk.

شیرپانە: دەرز، تیک، پەقا خوێ لیکدای، خامە، خێچا فیک
کەتتی

(الصعد الملتئم، خط التماس تلاقى طرفى الصعد)

Şiryane: Derz, tîk, peqa xwe lêkday, xame,
xîça vêkketinê.

شیر: توخمە کێ ناسکا پە تەخلیتە کێ خەزال و مامزایە
(الطبي، الايل)

Şifir: Tuxmekê askaye, texlîtekê û xezal
mammizaye.

شفنی: شوتی، زەبەش
(الشمزی)

Şiftî: Şutî, zebeş.

شفشە: تیرکا ناسنی، جویفی ناسنی، شفا ناسنی
(القضبى الحیددی)

Şifşe: Tîrka asinî, çwîvê asinî, şiva asinî.

شف = شفک: تیرکا دارى، جویفی دارى، کاتى دارى
(السف، المنجدة، القسی، المجرن، الخط)

Şiv = Şivik: Tîrka darî, çwîvê darî, katê darî.

شان بچی: شانن برخ وکارا تیکل
(راعی العنق والجدى والخرقان)

Şivanbêçî: Şivanê berx û kara têkel.

شلیدی: شه فا جوی، هنگوریا بوری
(اللبل البارح)

Şivêdî: Şeva çûy, hingorîya borî.

شک: گومان، توشیشی
(النك، الریبه)

Şik: Guman, toşîşî.

شک بهر: گوماندار، توشیش بوی
(المرتاب، المشكك، الشكاك)

Şikber: Gumandar, toşîşbûy.

شک بهری: گومانی، توشیشباتی
(التشكك، الارتياب)

Şikberî: Gumanî, toşîşyatî.

شکارت: مزى شانیا پیچکا، حەقێ شانیا کار و بەرخا
هەر دەه بچیبیا نیک
(اجره الرعى العينية، الاجره العينية للرعى)

Şikart: Mizê şivanîya piçka, heqê şivanîya
kar û berxa, herdeh bêçîya êk.

شکێ: خربەست، بەستابەرا، چیبایێ کەر و کاش
(الرتب، الجزل، الجول، الظلف، الفدر، الاكمه، القصب)

Şikêrr: Xirrbest, besta bera, çîyayê kevir û
kaş.

شکستى: قهزان، په‌لخین
(القصف، الکسر)

Şikestin: Qirrhan, pelixîn.

شکستى: قهزای، په‌لخی
(المقصوف، المكسور)

Şikestî: Qirrhay, pelixî.

شکستى: ره‌فین، چن یون، به‌زین
(الهزيمه، الاندجار، الانخذال)

Şikestin: Revîn, çixbûn, bezîn.

شکستى: ره‌فێ، پشت دای، به‌زى، چن بوی
(الاندحر، الموزوم)

Şikestî: Revî, piştday, bezî, çixbûy.

شکستا چیبای: شه‌شکین، په‌قا چیبای
(الفر، الاخردود)

Şikesta Çîyay: Veşkên, peqa çîyay.

شکستەک: شه‌شکین
(الانكسار)

Şikestek: Veşkên.

شکستە: شه‌شکان، کەند وکۆر، کۆر وکەند
(الانكسار الجيولوجى)

Şikeste: Veşkan, kendûkor, korûkend.

شکەفت: کونج، ناوسک، کونینوک
(الكهف، الغار)

Şkeft: Kunc, nawisk, kunînok.

شکەتالە: نانێ نه ترش کرى، هەفیرچ دگافیدا دپیژن
(القطر، المنهس، القطير من الخبر)

Şkevale: Nanê netirşkirî, hevîrê digavêda di
pêjin.

شکەفا هەفیری: لەکەنا هەفیرکرتی
(القن، جفن یعجن فیها)

Şkeva hevîrî: Legena hevîrkirinê.

شکەف: لەکەنا دارى، سێنیکنا هەلپاندنێ، هەلپوک
(المحف، المحفه)

Şkev: Legena darî, snîka helpifandinê, hel-
pifok.

شکەف ئالپسک: تېلا نېفەکن
(السبابه، اصبع السبابه)

Şkevalîsk: Tibla nîvekê.

شکەف بشیف: نامانێ دارى یێ بشافنا کەشکی نامانێ
بشافتنێ
(المذوبه، آنية التحليل)

Şkevbîşêv: Amanê darî yê bîşaftina keşkî,
amanê bîşaftinê.

شکل: وێنە، دیمەن
(الصورة، الهينه)

Şikil: Wêne, dîmen.

شکەلک: قەلپن کولندى وتشتیت وەسا
(قشر القرع المهشم)

Şkelik: Qelpê Kulindî û tiştê wesa.

شل: تەر، رېسى، شېميا، شە، تەلېز
(الندى، الغميق، الرطب، البلب)

Şil: Terr, ribisî, şemîya, şih, telif.

شل بون: تەربون، رېسە بون، شېميا بون، تەلېز بون
(الرطب، التفیق، التبلل)

Şilbûn: Terrbûn, ribsebûn, şemîyabûn, telifbûn.

شل بوى: تەربوى، رېسەبوى، شېميا بوى، تەلېز بوى
(الرطوب المبلول، المغمق)

Şilbûy: Terrbûy, ribsebûy, şemîyabûy, telifbûy.

شل تو: تەرت، رېسى تر، شېميا تر، تەلېز تر
(الغمق، الابل، الارطب، الاندى)

Şiltir: Terrtir, ribisîtir, şemîyatir, telfztir.

شل كىر: تەركىر، رېسە كىر، رېساندى، شېميا كىر، تەلېز
كىر

(الرطب، التبلل، التنديه، الاغماق)

Şilkirin: Terrkirin, ribsekirin, ribisandî, şemîyakirin, telfzkirin.

شل كىرى: تەركىرى، رېسە كىرى، رېساندى، شېميا كىرى،
تەلېز كىرى

(المبلل، الرطب، المندى، المغمق)

Şilkirî: Terrkirî, ribsekirî, ribisandî, şemîyakirî telfzkirî.

شلى = شلىياتى: تەرى، تەرىياتى، رېسەى، شېمياى.

تەلېزى، رېسەياتى

(النداه، الرطوبه، البلب، الغمق)

Şilf = Şilfyatî: terrî, terriyatî, ribseyî, şemyayî, telfizî, ribsiyatî.

شل: قەرموكى

(الكسبح، المثلول، المخدر)

Şil: Qerrmokî.

شلى، شلىياتى: قەرموتىياتى، قەرموكىنى

(الكساح، المخدر، التبلل)

Şilf Şilfyatî: Qerrmotiyatî, qerrmokîni.

شله: كرارا روھن

(الصبيه، الشوربا)

Şile: Girara ruhî.

شلتاق: سىپەل، پېلە، شلق قەدان
(المد، الموج، الرج، التيار)

Şiltaq: Sîpel, pêle, şilqvedan.

شلىخە: قىتقا مىشنى يا جىدابوى، رېشتا جىدا ژماكى
(الخشوم، الثول، للنحل)

Şilxe: Qinêta mēşê ya cidabûy, rêşta cida ji makê.

شلىخە دان: قىتت دان، بەردان، رېشتە دان
(التخشوم)

Şilxedan: Qinêtdan, berdan, rêştedan.

شلىخە: شاپەشور، سست ويست، مەپرا، ژبەرك چوى
(الميهدل، الراهى، الفضاض)

Şilfxe: Şepesorr, sist û pist, miherra, jiberik çûy.

شلاخ: شىلاخە، مەپرا سەرىشك وياش
(الصوف الجيد، الممتاز)

Şilax = Şilaxe: Hirya serpişk û baş.

شل فشاى: خارلەيىچ، ژبەرك چوى، مەپرا
(المرط)

Şilfişay: Xar û vîç, jiberikçûy, miherra.

شلىز: نەماى، ناف ەلگرتى، لچ، روھن، قاچىن
(اللدن، الراخى، المانج)

Şilêz: Nimhay, avhelgirtî, liç, ruhî, qaçîn.

شلق: پېلە، سىپەل، ھاتن وچون، تىك ھاتن وچون
(اللج، الوجه، التيار)

Şilq: Pêle, sîpel, hatin û çûn, têkhatin u çûn.

شلقىن، شلقان: پېلە دان، سىپەل دان، تىك ھەزان، كىيان
(التموج، التخفض، الارتجاج)

Şilqîn = Şilqan: Pêledan, sîpeldan, têkhejan, kîyan.

شلقى، شلقان: پېل دای، سىپەل دای، تىك ھەزای، كىيانى
(التموج، التخفض، المرتج)

Şilqî = Şilqay: Pêlday, sîpelday, têkhejay, kîyan.

شلقاندىن: تىك ھەزاندىن، سىپەل كرن، پېلە كرن، پېلە
ئېخستىن، كىياندىن

(التموج، الاخضاض، الارتجاج)

Şilqandin: Têk hejandin, sîpelkirin, pêleki-
rin, pêle êxistin, kîyandin.

شلا بېوینگ: کرارا روغن یا بېوینگ
(الشوربا، مع الحیق)

Şilla bipwîn: Girara ruhî ya bipwîng.

شلېل: توخمه‌کې گنمی به، به، تخلیته‌کې دانی به
(السلت، صنف من الحنطه)

Şilêl: Tuxmekê genmîye, texlîtekê danîye.

شلکین: لنگ رېفه‌چون، رېفه‌چونا باده‌ت برمخه‌کی به
(المش شبه الامرج)

Şilikîn: Leng rêveçûn, rêveçûna badet bi-
rexekîve.

شلکین: رېفه‌چونا نازک وسفک یا شنگ وشوخ
(المش بدل و غنج)

Şilikîn: Rêveçûna nazik û sivik ya şeng û şox.

شلکاندن: رېفه‌چونا خوږ باده‌ت و فشاندن، رېفه‌چونا خوږ
خه‌لاندن
(التهادی)

Şilikandin: Rêveçûna xwe badan û fişandin,
rêveçûna xwe xelandin.

شلکی: مرواتی برېفه‌ بچیت خوږ باده‌ت و بڅه‌لینیت
(المش بدل و غنج)

Şilikî: Mirovê bi rêve biçît xwe badet û bix-
elînît.

شلېن: تېر، نه‌مای، ناف هه‌لگرتی، قاچین، لچ، شل
(الوارخ)

Şilêz: Terr, nimhay, avhelgirtî, qaçîn, liç, şil.

شلېزې: تېری، شلی، نه‌مای، ناف هه‌لگرتی، لچې، قاچینی
(الوارخ، العجین، کثر ماوه واسترخی)

Şilêzî: Terrî, şilî, nimhanî, avhelgirtinî, liçî,
qaçînî.

شم بېن: شروخه، شېن، به‌نې گریدانا کالکې
(الشراک، الشسع، القبال)

Şimbên: Şiroxe, şibên, benê girêdana kalkê.

شم شمې کوره: شاف رېفینک، چه‌کچه‌کویه
(الوطوط، الخفاش، الخشاف)

Şimşimê kore: Şevrevînk, çekçekwîle.

شمک: بېلافا به‌حنی هه‌شکاندی، بېلافا قون به‌ردای
(الخصف، النعل، الحذاء)

Şimik: Pêlava pehnî veşkandî, pêlava
qûnberday.

شلغاندی: تیک هه‌ژاندی، سیبه‌ل کری، بېل نیخستی،
کیباندی

(الموج، الموج، المخفض)

Şilqandî: Têk hejandî, şîpelkirî, pêl êxistî,
kîyandî.

شلقدانا ئافې: هه‌دانا پېلا ئافې، رانانا سیبه‌لا ئافې
(المد)

Şilqdana Avê: Vedana pêla avê, ranana şîpela
avê.

شلق ئاف: پېلا ئافې، سیبه‌لا ئافې

(التیار المانی، الرجه المانیه، الموج المانی)

Şilqav: Pêla avê, şîpela avê.

شلک: کومت، تور، کوپ، تورچک، کولوفندک، کولومه
(القله رأس کل شيء الهامه)

Şilik: Kumt, turr, gop, turriçk, kulovindik,
kulomte.

شلکا سهری: ناف سهرکا نهرم ژ بچویکی
(النماعة، البافوخه)

Şilka serî: Navserka nerim jibiçwîkî.

شلک: نانې بئافی پاتی، نانې بئافی دسه‌قین دهاقین سهر
سېلې

(الرغیف المخبز بالماء)

Şilik: Nanê bi avê patî, nanê bi avê di şeqînin
dihavên ser sêlê.

شلوکه: رېفه‌چونا نازک، رېفه‌چونا بېادان هه

(الفنج، المشی بدل و غنج)

Şiloke: Rêveçûna nazik, rêveçûna bibadanve.

شل ومله: شنگ وشوخ، سفک ونازک
(الفنج والدال)

Şilûmil: Şeng û şox, sivik û nazik.

شلکا سهرى جیبای: کولوفندکا جیبای، کولومتی جیبای
(النمعة، القله)

Şilka serê çîyay: Kulovindka çîyay, kulomtê
çîyay.

شلا ترشی: کرارا روغن یا ترشی

(الصبيبه الحامضه، الشوربا، الحامض)

Şila tirşî: Girara ruhî ya tirş.

شمکا دارى: پيلافا دارى
(القياق)

Şimka Darî: Pêlava darî.

شمشير شير، قەم، كالومە
(السيف، الحسام)

Şimşîr: Şîr, qem, kalome.

شینل: لحیف، پێ دادانک، میزەر، بەرمالک
(البطانية)

Şinêl: Lihêv, pêdadank, mêzer, bermalk.

شە: خوهدان، تەر، شل، شیمیا، رېسى
(القمق، التداوه، الرطوبه)

Şih: Xuhdan, terr, şil, şemîya, ribisî.

شهدان:
(رطب)

Şihdan:

شهدای:
(المروط)

Şihday:

شە گرتن: خوناڤ گرتن، شل بون، شیمیا بون، رېسین
(الترطيب، التغمق، التبلل)

Şihgirtin: Xunavgirtin, şilbûn, şemîyabûn, ribisîn.

شهگرتی: خوناڤ گرتی، شل بوی، شیمیا بوی، رېسی
(البلل، الرطوب، الندى، الفميق)

Şihgirtî: Xunavgirtî, şilbûy, şemîyabûy, ribisî.

شهینا هەسپی: حیرینا هەسپی، حیرحیر
(الصهيل، الصنبل)

Şihna Hespî: Hîrrêna hespî, hîrrhîr.

شهینا شیرى: گولیا شیرى، قوریا شیرى
(الزئير)

Şihna Şerî: Golîya şerî, qurîya şerî.

شهاق: تیرەگى ئافى یە وەگ قاز و قولنگا
(الرهو، العلجوم، طير ماني)

Şihaq: Teyrekê aviye wek qaz û qulinga.

شپیرو: کوما دارا یا پاوان کرى. دورینگەها پاوان، خولپیت
پاوان کرى و بخودان

(الحمية للشجر، النبات)

Şîpre: Komadara ya pawankirî, dūrîngeha pawan, xulpêt pawankirî û bi xudan.

شیر: ئافا ژ گوهانا فەدریزیت
(الحليب، اللبن)

Şîr: Ava ji guhana vedirêjît.

شیرێ ئافزێ: شیرێ حەرام، شیرێ ژنا بحەملە و ئافز،
شیرێ ئافزێ

(المغل، الاسواغ، حليب الحمل)

Şîrê avizîyê: Şîrê heram. şîrê jina bi hemle û aviz, şîrê avizyê.

شیرەت: پەند، قەویاتی
(الوعظ، النصيحة)

Şîret: Pend, qewiyati.

شیر خوەر: سافا، بچریکی بەرچەک شیر
(الرضيع)

Şîrxwer: Sava, biçwîkê ber çiçik şîr.

شیر خوهری: سافایى
(الترضع)

Şîrxwerî: Savayî.

شیردان: زادێ بچوکی سافا، بەرماکی
(الرضاعه)

Şîrdan: Zadê biçwîkê sava, ber makî.

شیر رۆ: دەوێ کەلاندی و قەویتی کو هەشک دەبیت دگەن
کەشک و ژاژی پەڕک
(القريشه، اللور)

Şîrêj: Dewê kelandî û verêti kuhişk dibît diken keşk û jajî, perrik.

شیرەگەن: هیلانا شیرداننا بچوکی سافا
(القطام، الفصام)

Şîrvekirin: Hêlana şîrdana biçwîkê sava.

شیرەگەری: بچوکی شیر ژێ فەگرتی و نەدەنی
(القطيم)

Şîrvekîrî: Biçwîkê şîr jê vegirtî û nadenê.

شیرەگەبن: شیرخاران میلان
(القلم، التفطيم)

Şîrvebûn: Şîr xarin hêlan.

شیرەگەبوی: بچوکی شیر خارن هیلای
(المعلم)

Şîrvebûy: Biçwîkê şîr xarin hêlay.

شیرفزه: بچویکتی دزیت هیز شیرین بچویکتی بیری وی زای
دگوماښت دایکتی

(المغیل، الاسوغ)

Štrvije: Bičwîkê dizêt hêj šîrê bičwîkê berî
wî zay diguhanêt daykê.

شیرفزهیی: بچویک زانا هیز ټیک ژ شیرفه نه کړی دایکا وی
نافر بېیت و بهر بگریټ

(الفیل، الفاله، الاسواغ)

Štrvijeyf: Bičwîk zana hêj êk ji šîrve nekîrî
dayka wî aviz bibît û ber bigrît.

شیر: قه، شمشیر، کالومه

(السيف، الحسام)

Šîr: Qem, şîmşîr, kalome.

شیرکیشان: شیرمه لکیشان ژ کافلانی، شیر راکیشان

(النضو، السل، النزغ)

Šîrkêşan: Šîrhelkêşan jikavlanî, šîrrakêşan.

شیر کیشی: پشت متری، پشت گرتن، بسهراکیشان، خوه

راکیشانا لسه ټیکی

(النصره، المناصره)

Šîrkêşf: Piştîmêrî, piştîgirtin, biserra kêşan,
xwe rakêşana li ser êkî.

شیرکیش: پشت گیر، پشت میر، هاریکار

(المناصر، النصير)

Šîrkêş: Piştîgîr, piştîmêr, harîkar.

شیر گف: ټیرکا کبیایه کی بخافی دخون لزوزانا شین دبیت

(نبات عشبی یوکل طریبا)

Šîrgiv: Nêrka gîyayekî, bi xavî dixon li zo-
zana şîn dibît.

شیر کیتک: کبیایه که لکفانده و نافیبا شین دبیت دقلین

دروینی دا لکل نان وگوارا دخون

(نبات عشبی یوکل مطبوخا)

Šîrkêtk: Gîyayeke li givande û aviya şîndibît,
diqelînin di rwinîda ligel nan û girara dixon.

شیرمه شک ناشیرک، دودانک، کونټی پیړی

(الزبیبی، الشکوه، الوطب، المحله، القریه)

Šîrmeşk: Aşîrk, dudank, kunê bêrê.

شیر میژ: مزنی شیردانن به

(الرضیع)

Šîrmêj: Mizê şîrdanêye.

شیر میژي: شیردانا بمزو حهق

(الرضاعه)

Šîrmêjî: Šîrdana bîmîz û heq.

شیرمیتنا سر چهقن: چریقتنا لفا بهره قانن

(الصرعاه)

Šîrîqêna serçeqê: Çîrîqêna lifka berdeqanîyê.

شیرمیتان: شیر هملرویتن، شیرخاران

(الترضیع)

Šîrmêtin: Šîrhelmirwîtin, šîrxarin.

شیرمار: کبیایه که نافهک تن دمیت وهکی شیري بی

زه مرداره، کبیایه کن زه هرنه

(الینوع، القشده، نبات عشبی ذات لین سام)

Šîrmar: Gîyayeke avek tê dihêt wekî šîrî yê
jehirdare, gîyayekê jehrîne.

شیرمه شکا گنی: کونکتی هه فنوکی، شیرمه شکا پزی

(الحشن)

Šîrmeška genf: Kunkê heftinokî, šîrmeška rizî.

شیرمه لکیشان: شیر راکیشانا ژ کافلانی

(السل، النضو، النزغ)

Šîrhelkêşan: Šîrrakêşana jikavlanî.

شیرئ مه لکیشای: شیرئ رويس

(السيف، السلول)

Šîrhelkêşay: Šîrê rwîs.

شیرئ هیزئ: نانا به لگیت مزیری

(النسل)

Šîrê hijîrê: Ava belgêt hijîrê.

شیروخه: شم بټن، شبین، بهنکتی گریدانا کالکتی

(الشراک، الششم، القبال)

Šîroxê: Šîmbên, šîbên, benkê girêdana kalkê.

شیش: رمنکتی وهکی خوه لین، رمنکتی گور، رمنکتی سبی

ورهش ټیکه ل

(الاخصف، الاورق، القهب، اللون الرمادی)

Šîş: Rengê wekî xweliyê, rengê gewir, ren-
gê spî û reş têkel.

شیشی: گهری، گهریاتی، رنگ خوهلیکی
(الخصف، الورقه)

Şişî: Gewrî, gewrîyatî, reng xwelikî.

شیشیا موی: پوشی
(الوخط)

Şîşîya mwî: Poşî.

شیش بهرک: بهرهورک، بهریشک، سوژی
(القضض، القض، الحصب)

Şîşberk: Bere hwîrk, bere şîşk, şojî.

شیشک: تیرکا ناسنی، بستکا ناسنی، شفاک ناسنی
(السیخ)

Şîşik: Tîrka asinî, bistka asinî, şivka asinî.

شیشکا براؤنتن: تیرکا گوشت براؤنتن، بستکا
براؤنتناگوشتی
(السفود)

Şîşka birajtinê: Tîrka goşt birajtinê, bistka
birajtina goştî.

شیشلته: شویه، سویلی، کیشه، چونا بدویفکه، بدویفک
کتن، سويليا مروفا، حیثیک، نیشیک
(الستل، التناج، الموکب، الحشد، التسلسل، الیسيل،
البشرى، التوالى، الردافه)

Şîşilte: Şope, swîlî, kêşc, çûna bi dwîvikve,
bidwîvik ketin, swîlîya mirova, hêşk, êşfk.

شیف: خارنا شەفت، خارنا روژ ناڤا، خارنا هنگوری
(المشاء)

Şîv: Xarna şevê, xarna rojava, xarna higorî.

شیف: نهال
(المسيل، الکراپ، القارور، السيل)

Şîv: Nihal.

شیف کویر: کەلی کویرک
(الثقب، الجلاخ)

Şîvkwîr: Gelî kûrk.

شیق شیق، شیقین: قیر قیر، قیرین، قیر قیر، زمه زویر،
قار قار

(الجلبه، الخضوضاء، اللقط، الصخب)

Şîqşîq = Şîqên: Qîrr qîrr, qîrrên, qîjqîj, zi-
mezwîr, qarrqarr.

شیلی: دویه
(العصير، الرحيق، السلاف)

Şîlî: Dobe.

شیل ماق: دوبا پیس، دوبا قرتژی
(الرحيق، القذر، العصير، الوسخ)

Şîlmaq: Dobe pîs, doba qîrêjî.

شیلیاتری: دوباتری، شافا ترین کفاشتی
(الفضیح)

Şîlîya Tîrî: Dobatîrî, avatîrîyê givaştî.

شیلان: جهی زادی لیتانی، ناشخانه
(المطبخ، المطمع)

Şîlan: Cihê zadî lênanê, aşxane.

شین: رهنگی نسمانی
(الازرق)

Şîn: Rengê esmanî.

شین بون: رستن، هه‌لدان، رهنک نسمان بون
(النمو، النبات، التزريق، النشوء)

Şînbûn: Ristin, heldan, reng esmanbûn.

شین بوی: رستی، هه‌لدای
(النابت، التامی)

Şînbûy: Ristî, helday.

شین کون: رساندن، چاندن، رهنک نسمان کون
(الانبات، الانماء، التزريق)

Şînkîrîn: Risandin, çandin, reng esmankîrîn.

شینکاتی: رهنک نسمانیاتی، شینکاتییا نه بهیی، دار و
گیایی گه‌ش ته به‌هشک بوی
(الزرقه، الطراوه)

Şîniyatî: Reng esmanîyatî, şînkatiya nebeyî,
dar û giyayê geş û terr nehişkbûy.

شینکاتی: کل وگیای، دار وبار
(النبات)

Şînkati: Gil û giya, dar û bar.

شینى: نهال، تازی، زیمار، گری وشین
(الماتم، المناحه، الحداد، النوح)

Şînî: Nihar, tazî, zêmar, girî û şînî.

شوتانن: تى قوتان، تيدا برن، نهاندن، چاندن، سنگدان،
تيراكرن، تى چوكلاندن
(الراكان، التركيز، الاغرار)

Şutandin: Têqutan, têdabirin, nihandin, çandin, singdan, têrakirin, têçukilandin.

شوتاندى: تى قوتاي، تيدا برى، تيرا كرى، تى چوكلاندى
(الركن، المغور)

Şutandî: Têqutay, têdabirî, têrakirî, têçukilandî.

شوت راوستان: كىل راوستان، چيخ راوستان، قيت راوستان
(الوقوف منتصباً بلا حراك)

Şut rawestan: Kêl rawestan, çix rawestan, qît rawestan.

شوتانن: چيخانن، كوتيكانن، ياربيكه چيخنا دادووشين
ئاخا نەر تى چوكليت
(اللعبه بالركن)

Şutanê: Çixnanê, kutikanê, yarfiyeke, çixna, didawêşin axater, têçukilîl

شوتى: زهبعش، فقيقيهكى وهكى گوندورى به
(الشمزى)

Şutî: Zebeş, fêqîyekê wekî gundoriye.

شوتى: پوسيده، خەم گير، داماي، گوھشى، مرهول، بوغومى،
كهولى

(الكل، العلهان، الواجم، السامد)

Şurr: Posîde, xemgîr, damay, guhişî, mirewil, buxumî, gewilî.

شورپو: پوسيده بون، خەم گير بون، دامان بون، گوھشين،
بوغوم، مرهول بون، كهولى بون، كهولين
(الكلال، التعل، التوجم)

Şurbûn: Posîdebûn, xemgîrbûn, damanbûn, guhişîn, bixumîn, mirewilbûn, gewilîbûn, gewilîn.

شورپو: پوسيدهبو، داماي بو، كهولى، مرهول بو،
گوھشى، بوغومى، خەم گير بو
(الكلال، التعل، التوجم)

Şurbûy: Posîdebûy, mirewilbûy, guhişî, bixumî, xemgîrbûy.

شینک: شف شینک، تراشەکا بى بەلگەدارى وى بى کەسکە
وهكى کاکيت بى بەلگ وەروى
(السفخه، الرمت، شجيره)

Şînk: Şivşînk, tirraşeka bêbelge darê wê yê keske wekî katê bēbelg û verwî.

شینشینگ: کەرکى کەرچاو، توخمەکی تیرانە
(الاخيل، الخضارى، طير)

Şîşînk: Kerrê kerraco, tuxmekê teyrne.

شینبیا ئالى: رەنگى ئافا لىسەرك وسترور
(المق، زرقه الماء)

Şîşîya Avê: Rengê ava li serik û stwîr.

شینک: دېژن وختى کویه دەمى مە کورک دبيت نیر
کو کوهكى نیر دفسین دېژن شینک
(قبح ذکر بجامع من رفاه بدل الانثى فى موسم حضانه الانثى)

Şînik: Dibêjin wextê kewîye demê mêkew kurk dibît nêrekew kewekê nêr difişînin dibêjnê şînik.

شيبان: سەرکەتن، خورتى
(الغلبه، الغهر، السلطه، التسلط)

Şîyan: Serketin, xurtî.

شيبان: بى چيپون، تى هەباتى
(القدرة، الاستطاعه، الامكان)

Şîyan: Pêçêbûn, têheyatî.

شيباي: خورت، سەرکەتى، بى چيپوى، تى هەبى
(القاهر، القادر، المقتدر، الغالب الممكن، المستطيع)

Şîyay: Xurt, serketî, pêçêbûy, têheyî.

شيني، شيناي: رەنگى ئەسمانى
(الزرقه)

Şînt = Şînatî: Rengê esmanî.

شوپ شوپ = شوپىن: تپ تپ، تپىن، حوت حوت، حوتىن،
دەنگى كەتتا بدويكفە
(الويل، اللدم، بالعصا ضرب متتابعاً)

Şupşup = Şupên: Tiptip, tipên, huthut, hutên, dengê ketina bi dwîkvê.

شوت: چيخن، كوتيك، كىل راوستان، سنگ، چيخ،
چوكولى، چكى
(الركن، المغرز)

Şut: Çixin, kutîk, kêlrawestan, sing, çix, çukulî, çikilî.

شورتو: پوسیده تر، دامای تر، که ولی تر، مرهول تر، بغومی تر، گوهشی تر، خه گیر تر
(الاعله، الاوجم، الاكل)

Şurtir: Posîdetir, damaytir, gewilîtir, mirewiltir, bixumîtir, guhiştîr, xemgîrtir.

شورگرین: پوسیده کرن، دامای کرن، مرهول کرن، گهولاندن، بغوماندن، خه گیر کرن، گوهشاندن
(الاکلال، التملیه)

Şurkirin: Posîdekirin, damaykirin, mirewilkirin, gewilandin, bixumandin, xemgîrkirin, guhişandin.

شورگری: پوسیده کری، خه گیر کری، مرهول کری، گهولاندی، بغوماندی، دامای کری، گوهشانندی
(المعه، المکل)

Şurkîrî: Posîdekîrî, xemgîrkîrî, mirewilkîrî, gewilandî, bixumandî, damaykîrî, guhişandî.

شوری = شورپاتی: پوسیده بی، مرهولی، گهولینی، بغومیاتی، خه گیری، گوهشین
(الغند، الکلاله، الخفف، الطه، السمود، السبه)

Şurî = Şurîyatî: Posîdeyî, mirewîlî, gewilîntî, bixumîyatî, xemgîrî, guhişîn.

شورک: سورک، میرزیک، فزک

(المیزاب، المنزه، المثغب، المزاب، الزرافه)

Şurk: Surk, mêrzîvk, vizik.

شورشور = شورقن: دهنگن ناغی، دهنگن لقلقنا ناغی
(الخیر، خیر الماء)

Şurşurr = Şurrên: Dengê avê, dengê livlivîna avê.

شورات: مها نالبارا کانوینا مەزن و نادارچ، سوبات، مهه رهشه

(شهر شباط)

Şuwat: Miha navbera kanwîna mezin û adarê, subat, mehreş.

شوی: ژن و میرینی کرن، پهچرویمه بونا میروژنا

(النکاح، الزواج)

Şwî: Jin û mêrînkirin, peçrûmêbûna mêr û jina.

شوی بون: ژن ئینان، ژن فهگوهازتن
(التزواج)

Şwîbûn: Jin înan, jin veguhaztin.

شوی بوی: ژنا ئینای، ژنا فهگوهازتی
(المزوج، المتزوج)

Şwîbûy: Jina înay, jina veguhaztî.

شوی گرین: میزکرن
(التزویج)

Şwîkirin: Mêrkirin.

شوی کری: میز کری
(المتزوج، المتزوجه)

Şwîkîrî: Mêrkîrî.

شوینگ: پشت بێن، کهبەند، شهدهمی، پشت نالینگ
(الحزام، النطاق)

Şwîtk: Piştên, kebend, şedemî, piştalînk.

شوینگا ناغی: سیپا ناغی، سویلییا ناغی، جهی رزودوفک، نیفکا ریبیاری

(الوجه، المكان الوسط من، النهر)

Şwîtk a vê: Sîpa avê, şwîlîya avê, cihê rijd û rivek nîveka rwîbarî.

شویره: کهلهک، موکر، کهلوتک، نژیارا هسک بر
(السور، الرصف)

Şwîrhe: Kelêk, mokir, kelotik, nijyara hişkher.

شویژن: دهرزیکا مەزن، شیشکا دورینتی
(الخاطه)

Şwîjin: Derzîka mezin, şîşka durînê.

شویژنا بارا: دهرزیکا دورینا بارا
(المسله)

Şwîjina bara: Derzîka durîna bara.

شویشه: بلور، جام
(الزجاج، البلور)

Şwîşe: Bilor, cam.

شویشه: جامن فهخارتی
(القنینه، الاستکانه)

Şwîşe: Camê vexarnê.

شویشه‌بەند: دەرپا شویشە، تەختی شویشە
(المرد)

Şwîşebend: Derraba şwîşey, textê şwîşey.

شوين: نىگار، وینه، جهن پى، دھوس
(الانثر، الرسم، النفس، الكدم)

Şwîn: Nîgar, wêne, cihê pêy, dews.

شوين برين: كيسى
(الندب، الثاى، السلق)

Şwînbirîn: Gîsî.

شوين بژاوك: بهرمايكن تشنتى چنى، بېزانه
(المصاحه للثمار)

Şwînbijark: Bermaykê tiştê çinî, bêrane.

شوين پى: پى قوت، جهن پى، دھوس، پى ژمن
(السلانق، الموطا)

Şwînpê: Pêqut, cihê pêy, dews, pêjen.

شوين چيكن: نىگار
(النفس)

Şwîncekirin: Nîgar.

شوين دا چون: دويغرا چون، لېبى چون، دويغ كهتن
(المتابعه، التعقيب، الاتباع)

Şwîndaçûn: Dwîvraçûn, lipêyçûn, dwîvketin.

شوين دا چوى: دويغرا چوى، لېبى چوى، دويغ كهتن
(المتابع، المقيب)

Şwîndaçûy: Dûvraçûy, lipêyçûn, dûvketî.

شوين واچون: دويغ كهتن، دويغراچون، لدھوسى چون
دھوس كرتن

(الاقتصاص، الاقتفاء)

Şwîrraçûn: Dwîvketin, dwîvraçûn, li dew-sêçûn, dewsgirtin.

شوين واچوى: دھوس كرتى، دويغرا چوى، دويغ كهتن
(القتص، القفص)

Şwîrraçûy: Dewsgirtî, dwîvraçûy, dwîvketî.

شوين ژان: شارهزايى شويئا، دھوس ههلهن
(عالم الآثار، القواف الذى يتبع الانثر)

Şwînzân: Şarezayê şwîna, dewshelîn.

شوين زانن: شارهزانيا شويئا
(علم الآثار)

Şwînzânîn: Şarezatîya şwîna.

شوين گر: پاشمهند، شوين وار، چيگر، جيگر
(الوارث، الخليفة، القائم مقام، النائب، الوكيل)

Şwîngir: Paşmend, şwînwar, çêgir, cihgir.

شويشتن: پاڤزكرنا بناڤى، تهميزكرن، بالاڤ كرن
(الفصل)

Şwîştin: Paqijkirina biavê temîzkirin, balav-kirin.

شويشتى: تهميزكرى، پاڤزكرى، بالاڤ كرى
(المفسول)

Şwîştî: Temîzkirî, paqijkirî, balavkirî.

شويم: زيبان، نهتهبتى، بهد، بهدكار، شول خراب
(المضر، الشرير، المشؤم)

Şwîm: Zîyan, netebitî, bed, bedkar, şolxirab.

شويم بون: زيبانبون، بهدبون، بهدكاربون، شول خراب بون
(التضرر، التضرر، التثؤم)

Şwîmbûn: Zîyanbûn, bedbûn, bedkarbûn, şolxirabbûn.

شويم بوى: زيبانبوى، بهدكار بوى، بهدبوى، شول خراب بوى
(المضر، المضر، المشؤم)

Şwîmbûy: Zîyanbûy, bedkarbûy, bedbûy, şolxirabbûy.

شويم تر: زيبان تر، بهدكارتر، شول خراب تر، بهدتر، بهش تر
(الاضرر، الاضر، الاشام)

Şwîmtir: Zîyantir, bedkartir, şolxirabtir.

شويم كرن: زيبان كرن، بهدكاركرن، شول خراب كرن، بهد كرن
(التضرير، الاضرار، التثؤيم)

Şwîmkirin: Şwîmkirin, zîyankirin, bedkar-kirin, şolxirabkirin, bedkirin.

شويم كرى: زيبان كرى، بهدكاركرى، شول خراب كرى، بهدكرى
(المضر، الشرير، المشؤم)

Şwîmkirî: Zîyankirî, bedkarkirî, şolxirabkirî, bedkirî.

شويمى = شويماتى: زيبان، بهدكارى، بهدى، شول خرابى، بهشاتى
(الضرر، الشر، الايذاء، التثؤم)

Şwîmf = Şwîmfyatî: Zîyan, bedkarî şolxirabî, bedî, beşatî.

شویه: نساخییه که دار و بار و گل و گیای دگریت، خوهلیکی (البیاض الدقیقی، مرض نباتی)
Şobe: Nesaxiyeke dar û bar û gil û giya digirî, xwelîkî.

شویهی: خوهلیکیاتی (المصاب بالمرض البیاض، الدقیقی)
Şobeyî: Xwelîkiyatî.

شویه: شیشلته، نیشیک، حیثیک، سولیا مروفی (الحشد، الزحام، الستل، الجندل، الحطم)
Şope: Şişilte, êşik, hêşik, swiliya mirovî.

شویهبۆن: رانهۆتن، قهفان، قهرمان، پهرقوته بین (التجندل، التحطم)
Şopebûn: Ranihiştin, qefan, qirhan, perqutebûn.

شویهبۆی: رانهۆتی، کەتی، قهفای، قهرای، نیخستی (الجندل، الحطم)
Şopebûy: Ranihiştî, ketî, qefay, qirrhay, êxistî.

شویهتر: سولای تر، شیشلتهتر، قهرای تر (الاحشد، الاستل، الازحم، الاحطم)
Şopetir: Sûltir, şîştetir, qirrhaytir.

شویهکرن: قهراندن، نیخستن، قهرقهرکن، نیخستن سهرك قهفاندن (التحطيم)

Şopekirin: Qirrandin, êxistin, qirqirkin, êxistin serik, qefandin.
شویهکری: نیخستی سهرك، قهراندی، قهفاندی (الحطم)

Şopekirî: Êxistî serik, qirrandî, qefandî.
شوخ: شەنگ، شەپال، جان، تازە، خوشکوک، خوشیمانک، گەش (الجميل، الرائع، الحسن، الوسيم)

Şox: Şeng, şepal, can, taze, xuşkok, xuşmank, geş.

شوخی، شوخیاتی: شەنگی، شەپالی، جانی، تازەیی، خوشکوک، شەنگ (الجمال، الوسامه، الروعه، الحسن)

Şoxî = Şoxiyatî: Şengî, şepalî, tazeyî, canî, xuşkokî, şeng.

شوین گری: پاشمەندی، شوین واری، جەگري، چێگري (الخلافة، الوراثه، النيابه)

Şwîngirî: Paşmendî, şwînwari, cihgirî.

شوین لێدان: کەلدابیرن (الکده، اثر ضرب الحجر)

Şwînlêdan: Keldabirin.

شوین لەق: گەزتن، جەق لەقدانێ، جەق ددان گەزتن (القدم، الرزه، العضه)

Şwînleq: Geztin, cihê leqdanê, cihê didan geztinê.

شوینک: قهقوتکی بالاف، میرکوتکی بالاف و شویشتن (الکذینق، المضحاج، المنجنه، الوبيل، المقیبه، المقصر، المعفاج)

Şwînik: Vequtkê balavê, mîrkuşkê balav û şûştinê.

شوین مان: پاشمەند، دیوف هیل (الترکه، الارث)

Şwînman: Raşend, dwîvhêl.

شوین مای: شوین وار (الورث)

Şwînmay: Şûnwar.

شوین لێ کرن: نیشان کرن (التأثير)

Şwînlêkirin: Nîşankirin.

شوین گوی: نیشانا گەرمێ (الانثر الحراری)

Şwîngurr: Nîşana germê.

شوین وار: جەگر، چێگر، دیوف هیل (الوارث، الخلیفه)

Şwînwar: Cihgir, cêgir, dwîvhêl.

شوین واری: جەگري، چێگري، پاشمەندی (الخلافة، الوراثه، الارث، الترکه)

Şwînwari: Cihgirî, cêgirî, paşmendî.

شو: بالاف، کەرماف (الفصل، الفسیل)

Şo: Balav, germav.

شور ناف: گهموره، سویر، خویرافک

(العقاق، النفر، الاجاج، العق، الماء، المالح)

Şorr av: gemore, swîr, xwêravk.

شورفیر: هازو، نازو، لی خویر، دهفینک

(السانق، الملاح)

Şofêrr: Hajo, ajo, lêxurr, defînk.

شوفیر: هازوتن، نازوتن، لی خویرن، دهفاندن

(السیاق، الملاحه، القیاده)

Şofêrrî: Hajotin, ajotin, lêxurrîn, defandin.

شوک: چهنگالی نیجیرا ماسیا

(الشص، الصناره)

Şok: Çengalê nêçîra masîya.

شوک فان: نیجیرفانی چهنگالی ماسیا دگریت

(صیاد السمک بالصناره)

Şokvan: Nêçîrvanê bi çengalî masîya digirîf.

شوک فانی: نیجیرا ماسیا چهنگالی

(الصیاده بالصناره للسمک)

Şokvanî: Nêçîra masîya bi çengalî.

شول: کار، رینجیری کرن

(العمل، الشغل، الکسب، الکد، الخدمه)

Şol: Kar, rêncberîkirin.

شول بون: کاربون، کرن بون، رینجیری بون

(الاشغال، التکسب)

Şolbûn: Karbûn, kirinbûn, rêncberîbûn.

شول بوی: کاربوی، کرن بوی، رینجیر بوی

(المشغل، الکاسب، المخدم)

Şolbûy: Karbûy, kirinbûy, rêncberbûy.

شول کرن: کارکرن، کریار، رینجیری کرن

(الاشغال التشغيل، الاكتساب)

Şolkirin: Karkirin, kiryar, rêncberîkirin.

شول کری: کارکری، کریارکر، رینجیری کری

(المشغل، المکسب، المکد)

Şolkirî: Karkirî, kiryarker, rêncberîkirî.

شول کیر: کارفان، کریارکر، رینجیر

(الشغل، الکسب، الکداد، العامل، التشغيل)

Şolker: Karvan, kiryarker, rêncber.

شوی: خویل، نزم، داوهشای، خارکەتی، نخوین

(المنکس، المتهک، المسدل)

Şorr: Xwîl, nizim, dawêşay, xarketî, dahêlay, nixwîn.

شوربون: خویل بون، نخوین بون، نزم بون، داوهشای،

خارکەتن

(التهدل، التسدل، التهدل)

Şorrbûn: Xwîlbûn, nixwînbûn, nizimbûn, dawêşay, xarketî.

شوربوی: خویل بوی، نخوین بوی، نزم بوی، داوهشای،

خارکەتی

(المسدول، المهدل، الناکس)

Şorrbûy: Xwîlbûy, nixwînbûy, nizimbûy, dawêşay, xarketî.

شورتر: خویل تر، نخوین تر، نزم تر، داوهشای تر،

خارکەتی تر

(الانکس، الامدل، الاسدل)

Şortîr: Xwîltîr, nixwîntîr, nizimîr, dawêşayîr, xarketîr.

شورتیر: خویل کرن، نخوین کرن، نزم کرن، داوهشاندن،

خار نیخستن

(الاسدل، الامدل، النکس)

Şorkirin: Xwîlkirin, nixwînkirin, nizimkirin, dawêşandin, xar êxistin.

شورکیر: خویل کری، نخوین کری، نزم کری، داوهشاندی،

خار نیخستی

(المنکس، المهدل، المسدل)

Şorkirî: Xwîlkirî, nixwînkirî, nizimkirî, dawêşandî, xar êxistî.

شورکیر = شورپهاتی: خویلی، نخوینی، نزمی، داوهشانی،

خارکەتنی

(السدل، النکس، الهدل)

Şorî = şorîyati = Şorî: Xwîlî, nixwînî, nizimî, dawêşanî, xarketinî.

شور: گهموره، ناخ، سویرک، شوراف

(السبخه)

Şorr: Gemore, axswirk, şorrav.

شولی راست ری: کاری رهوان
(الاموال الجاریه)
Şolêastrêrê: Karê rewan.
شول فافارتن: کار چهرت کرن، شول فافارتان شول، ژیک
فهدرکرن
(افراز العمل)
Şolvavartin: Kar çertkirin, şol jêkvederkin.
شول فافارت: کارفهدرکرن
(ممیز العمل)
Şolvavêr: Karvederker.

شول گهری: ریجبهری، کارکهری، کارفانی
(الکسابه، الاشتغال)
Şolkerf: Rêncberî, karkerî, karvanî.
شول بنه جه: شول موکوم
(الناقبه)
Şolbinecih: Şol mukum.
شول بنه جهی: شول موکومی
(النبوغ)
Şolbinecihf: Şol mukumî.
شول پی کرن: دهست فهدان
(الاستعمال، الاستخدام)
Şolpêkirin: Dest vedan.
شول پی گری: دهست فهدای
(المستعمل، المستخدم)
Şolpêkîrî: Dest veday.
شول پی گری: خهراجندی
(المجرب، المتهن)
Şolpêkîrî: Xericandî.
شول دهست: دهست خهت
(العمل الیودی)
Şoldest: Destxet.
شول گران: کار قهبس، پرشول
(نمذج العمل الیودی الخاص، الکرد)
Şol giran: Karqêbs, pirr şol.
شول گرهون: کار ژ دهست درکتن، شول مهزن بون
(التفاهم)
Şolgirbûn: kar ji dest derketin, şol mezinbûn.
شولا نهجوی: کاری نهقهومی، نهقهومین
(المعجزه، الاعجاز)
Şola nebûy: Karên neqewmî, neqewmîn.
شول زان: شارمزا، سهراکهشتی
(الخبر، الملم)
Şolzan: Şareza, serra gihiştî.
شول زانن: شارمزایی، سهراکهشتن
(الخبره، الامام)
Şolzanîn: Şarezayî, serragihiştin.

صاتوره: راخوښته، نه ترو، زه مرو، بڼ خیرهت، نه گهر،
تروموشه، کولانی

(الکسلان، المتکسج، العاطل)

Satore: Raxwîte, netro, zemro, bêxîret, nek-
er, termûş, kolanî.

صاتورهی: راخوښتهی، نه تروی، زه مروی، بڼ خیرهتی
نه گهری، تروموشه یی، کولانیاتی

(الکسل، التکسج، العطاله)

Satoreyf: Raxwîteyf, netroyî, zemroyî, bê
xîretî, nekerî, termûşeyî, kolanîyati.

صاده: بهیار، خاف، نیک رنگ

(البسيط)

Sade: Beyar, xav, êk reng.

صادانی: توخمه کت تریڼ خوښ و باشه

(صنف من العنب الفاخر)

Sadanî: Tuxmekê tiryê xweş û başe.

صار: سرما، سر، سهقم، تهزی، زیک

(البارد)

Sar: Serma, sirr, seqem, tezî, zîk.

صاربون: سرمابون، سهبون، سهقم بون، تهزی بون، زیک
بون

(التبرد)

Sarbûn: Sermabûn, sirrbûn, seqembûn, tezîbûn,
zîkbûn.

صاربوی: سرمابوی، سربوی، سهقم بوی، تهزی بوی، زیک
بوی

(البرود)

Sarbûy: Sermabûy, sirrbûy, seqembûy, tezîbûy,
zîkbûy.

صاوتر: سرماتر، سر تر، سهقم تر، تهزی تر، زیک تر،

(الابرود)

Sartir: Sermatir, sirrtir, seqemtir, tezîtir,
ziktir.

صاوکرن: سرماکرن، سرکرن، سهقم کرن، تهزی کرن،

زیک کرن

(التبريد)

Sarkirin: Sermakirin, sirrkirin, seqemkirin,
tezîkirin, zîkkirin.

ص

S

صابون: قریژ شو، نالافښ شویشتن و له شویشتن

(الصابون)

Sabwîn: Qirêj şo, alavê şwîştin û veşwîştinê.

صابوینا بهلن، صابوینا رهقن: گیبایه که وهکی په رخاند

وگلفچاند که ددهت وهکی صابوینن

(من الاعشاب المائية، الرغویه)

Sabwîna beqê = Sabwîna reqê: Giyayeke

wekî perixand û gilvîçand kef didet wekî

sabwînê.

صاپیتک: کاشخانک، کوژیرک، رویت بانی یی ژنافدا، سر

گرتا خانی ژ نافدا

(السقف)

Sapîtk: Kaşxank, kujîrk, rwîyê banî yê ji-

navda, sergirta xanî ji navda.

صاتور: کزیر، چهقوا مهزن

(الديه، الساطور)

Sator: Kêrbirr, çeçqowa mezin.

صارکری: سهرماکری، سرکری، سهقم کری، تزی کری،
زیک کری
(البرد)

Sarkirf: Sermakirî, sirrkirî, seqemkirî, tezîkirî, zîkkirî.

صار = صاریاتی: سهرمای، سهریاتی، سهقمیاتی،
توزیاتی، زیکاتی
(البرد، البروده)

Sarf = Sarfyatf: Sermayî, sirriyatî, seqemîyatî, tezîyatî, zîkatî.

صار: سیپار، سهگلای
(الراکب، الفارس)

Sar: Siyar, seglavî.

صار: سارا چیپای، سیپارا چیپای، سرت، کیری
(النف للجب)

Sar: Sara çiyay, sîyara çiyay, sirt, kêrî.

صاری: سواری، سهگلایاتی
(الروکب)

Sarf: Suwarî, seglavîyatî.

صافا: زاروک، بچویک، شیرخومر، بهرچچک شیر، سافا،
مندان
(الرضیع، الصبی، الولید)

Sava: Zarok, biçwîk, şîrxwer, berçîçik sîr, sava, mendal.

صاالایی: شیرخومری، بچویکی، زاروکی، مندالی، سافایی
(الرضاعه، الطفوله)

Savayf: Şîrxwerî, biçwîkî, zarokî, mendalî, savayf.

صافان: کهنی که لاندی وهتاری بو گوارا
(البرغل)

Savar: Genmê kelandî û hêray bo girara.

صال: چارومخت، چارغا رۆژاگر، بهیتهفکر، سئ سهـد
وشیست وینچ رۆژ، دازده ههف
(السنه)

Sal: Çarwext, çerxa roja gerr bihête wigerr, sê sed û şêst û pênc roj, dazde heyv.

صالیانه: هر سال، دراهن سالی جارهکن
(السنویه، الضریبه، السنویه)

Salyane: Hersal, diravê salê carekê.

سالانه: هر سال
(السنوی)

Salane: Her sal.

سال ومخت: دهمکن سالی
(الفصل السنوی)

Salwext: Demekê salê.

ساناهی: ناسانی، دهست فهاتن
(السهل)

Sanahî: Asanî, destvehatin.

ساناهیاتى: ناسانیاتی، دهستههاتنی
(السهوله)

Sanahiyatf: Asanîyatî, desvehatinî.

صاهی: سامال، نهسمانی بئ نور، نهسمانی رویت
(الصحو)

Sahf: Samal, esmanê bê ewir, esmanê rwîf.

صاهی: بهیار، نیک رنگ، بئ نهخش و نیگار
(الفلل، اللون الواحد بلا نقش، غیر منقوش)

Sahf: Beyar, êk reng, bê nexş û nîgar.

صه: زنیوهرمکن وهک گورگی به بئ دورندو گورخه بئ
که می به لگال مروفی دژیت
(الکلب)

Se: Zinêwerekê wek gurgîye yê durinde û gurîxe yê kehîye ligel mirovî dijît.

صه ناف: حیوانهکی وهکی رویی بئ نافی به
(کلب الماء)

Se av: Hêwanekî wekî rwîvî yê avîye.

صهبرگ: گیبایهکن نافی به
(صنف من العشب)

Sebirrk: Gîyayekê avîye.

صهان: خولام، بهنی، مریبا، کرمانج
(الغن، الکناش، الزبال، الخادم)

Sepan: Xulam, benî, mirêba, kirmanc.

صهپانی: خولامی، نانیاتی، مریباتی، کرمانجیاتی
(الغن، الخدمه، الکناسه، الزباله)

Sepanf: Xulamî, nennîyatî, mirêba, kirmancîyatî.

صهپ: پرتا گوین حیوانی، پوسل، تهپکا گوپی
(العذره، الروث، قطع العذره)

Sep: Pirta gwîyê hêwanî, posil, tepka gwîyî.

صلته: که تا پشت نیک، لیک قهرسین، نیشیک، شویه،
شیشلته

(الرفاه، التحسد، الحسد)

Silte: Ketina pişt êk, lêk qerisîn, êşik, şope, şîşilte.

صلاف: که یف پی نینان، بخیر کرن
(السلام، التحیه)

Silav: Keyf pê înan, bixêr kirin.

صم: پی دهواری
(الحافر)

Sim: Pê dewarî.

صم: کابی پیلانی، پهحنیا پیلانی
(کعب الحذاء)

Sim: Kabê pêlavê, pehniya pêlavê.

صمان: کون کرن، تن پشین، تن بهین، تن پهرین، تیراچون
(الثقب، النفوذ، الاختراق، الفرق، النفذ، الخذف)

Simtin: Kunkirin, têpeşîn, têbeyîn, têperrîn, têrraçûn.

صمقی: کون کری، تن پشی، تن بهی، تن پهری، تیراچری
(المثقب، المخروق، المنفذ)

Simtî: Kunkirî, têpeşî, têbeyî, têperî, têrraçûy.

صمبهک: خرنپسه، قهره مان، که له خن داریتی
(الصنديد، البط، القوى الجسم)

Simbek: Xirnêse, qehreman, kelexê darrêtf.

صمبهکی، صمبهکیانی: خرنپسهیی، قهره مانی
(التصنيد، البطولة، ضخام الجسم وقوته)

Simbekî = Simbekiyatî: Xirnêseyî, qehremanî.

صندوق: سهبتهک
(الصندوق)

Sindoq: Sebetk.

صندان: نامورین لسه رفه قوتانی
(السندان)

Sindan: Amwîrê liser vequtanê.

صویه: سپیده، نه لند، روزا دمیت
(الصبح، الفد)

Sube: Spêde, elind, roja dihêt.

صویه هی: روزا پاش نفرو، روزا دمیت
(الفد)

Subehî: Roja paş ivro, roja dihêt.

صوگورگ: نه لند هه لدان، سپیده بون، تاری روهن بون ژیک
کفش کرنا سه وگورکا

(الغيشه، اتبلاج الصبح، الفسق)

Sewgurg: Elind heldan, spêdebûn, tarî ruhînbûn, jêk kifiş kirina se û gurga.

صینگ: گییابه که خاف دخون
(صنف من المشب یؤکل طریبا)

Sping: Gîyayeke xav dixon.

صته: کفانکین پیلای پی ناگر ژهنین
(القداح، المقدح، الرند)

Ste: Kivankê pilay yê agir jenînê.

صصت: خاف، پست، روخ، پلت، فرغوت
(الفاتر، الرخر)

Sist: Xav, pist, rox, pilt, firfot.

صصتی: خافی، پستی، روخی، پلتي، فرغوتی
(الرخوه، الرخاء، الفتور)

Sistî: Xavî, pistî, roxî, piltî, firfotî.

صطو: حه فک، که رده ن، کدهک
(الرقبه، العنق)

Stû: Hefik, gerden, gidgidk.

صطافک: که رده نی، رستکا ستوی، توق
(القلاده)

Stivank: Gerdenî, ristka stwî, toq.

صلاک: سر، سردا، بالا، ژور، ژبهل، پتهل، بلند، نه فران
(الفوق، العلی، السامی)

Silal: Ser, serda, bala, jor, jêhel, pêhel, bilind, evraz.

صلائی: سردایی، سهربائی، بالایی، ژوری، ژبهلی،
پههلی، نه فرازی، بلندی
(العلیاء، السماء)

Silalf: Serdayî, seriyatî, balayî, jorî, jêhelî, pêhelî, evrazî, bilindî.

صلته: چه پهری ناخی، تانی ناخی، سکر، بنجان
(السد المانی)

Silte: Çeperê avê, tanê avê, sikir, bincan.

صلته: چه پهری کرنا ماسیا دنا فیدا، سویتا ناخی
(مصيد السمک)

Silte: Çeperê girtina masîya di avêda, swîta avê.

صوبه: کوچکی ناسنی، نامویری گهرمانتین
(الدهاء)

Sope: Kuçkê asinî, amwîrê germatîyê.

صوتن: شهوتاندن، کوزراندن، قرقچاندن، ناگرکرن،
شهوتین، کوزرین، قرقچین، ههلهه‌ورین
(الحرق، الاشتعال، الاضرام)

Sotin: Şewitandin, kuzirandin, qirr qîçandin, agirkirin, şewitîn, kuzirîn, qirrqiçîn, helhe-wirîn.

صوتی: شهوتی، کوزی، قرقچی، ههلهه‌وری
(الحروق، المشعل، المضرم)

Sotf: Şewitî, kuzirî, qirrqiçî, helhewirî.

صوته: دارستانێ دسوژن بو کیلان وچاندن
(الارض المحروقة، غاب للزرع)

Sote: Daristanê di sojin bo kêlan û çandinê.

صوتن: قه‌هان، کوزرین، قرقچین
(اللوعه)

Sotin: Qelhan, kuzirîn, qirrqiçîn.

صوتی: قه‌های، کوزی، قرقچی
(اللتاح)

Sotf: Qelhay, kuzirî, qirrqiçî.

صورگ: پاتوڤت چهرمی، نه‌ساخیه‌که وه‌کی لیرا کهل دبیت
پاتوره وپرسک
(الحصبه)

Sorik: Patorêt çermî, nesaxîyeke wekî lîra kevil dibît patore û pîrsik.

صورگ: چیلکیت دارێ بیکانێ دقوتن بو گه‌مارکنا مه‌شکا
کیانێ، گه‌مارکنا بدارکێ بیکانێ
(الدباغه، بعيران الدبق)

Sorik: Çîlkê darê bêkanê diqutin bo gemar-kirina meşka kîyanê, gemarkirina bidarkê bêkanê.

صور: قورمز، نال
(الاحمر)

Sor: Qurmiz, al.

صور بون: قورمزیبون، نال بون
(الاحمرار)

Sorbûn: Qurmizbûn, albûn.

صوبوی: قورمزیوی، نال بوی
(الحمز)

Sorbûy: Qurmizbûy, albûy.

صورکین: قورمزکرن، نال کرن، قه‌لاندن
(التحمير)

Sorkirin: Qurmizkirin, alkirin, qelandin.

صورگری: قورمزگری، نال کری، قه‌لاندی
(الحمز، المقلی من اللحم)

Sorkirî: Qurmizkirî, alkirî, qelandî.

صوری: صوراتی: قورمزی، قورمزیاتی، نالی، نالیاتی
(الحمزه)

Sorî = Sorîyatî: Qurmizî, qurmizîyatî, alî, alîyatî.

صور صورگ: که‌زانیت کسک بوی، له‌گه‌رمای سوری
(حب الخضراء الردي)

Sorsork: Kezanêt keskbûy, vegerrhay sorî.

صور صور: ئاشکرا، به‌لی، دیپار، کفش، بێ پهرده
(الثابت، الظاهر، المكشوف، البين، العن)

Sorsor: Aşkîra, belî, dîyar, kifş, bē perde.

صوراف: توخمه‌کی کولیلکایه
(صنف من الزهر)

Sorav: Tuxmekê kulîlkaye.

صوریچک: کونا قوژی، کونا زه‌ن
(المهل)

Sorîşk: Kuna quzî, kuna zihê.

صوژی: به‌ره‌شیشک، خبزیبه‌رک
(الحصى، الحصى، الحصباء)

Sojî: Bereşîşk, xibizberk.

صوژیا: گشتی خاف بوی، به‌نکی بادای خاف ببیت
(الخط المتوتر المسترخى، المتوتر الذى استرخى)

Sojba: Giştê xavbûy, benkê baday xavbibît.

صوژیه: به‌ره‌شیشک، صوژی، به‌ره‌ویر، هویره‌به‌ر، خبزیبه‌ر
(الكوفان، الحصب، الحصبه، الكوفه)

Sojber: Berşîşk, sojî, berhwîr, hwîreber, xibizber.

صوسن: توخمه‌کی کولیلکایه
(السوسن)

Sosin: Tuxmekê kulîlkaye.

صول: پٽلاف، شمع
(الحذاء)

Sol: Pêlav, şimik.

صول پٽلاف، صول گه: هستايي پٽلاف چيکرن، کلاش کەر
(الحذاء، صانع الاحذية)

Solbend = Solker: Hostayê pêlav çêkirinê, kelaşker.

صولن: بشکوزا گولتي
(کم الزهر)

Soln: Bişkoja gulê.

صولينه: بوريا ناخا قه لاندی، لويليا ناخا شاراندی بو
تيرابرنا نالفي
(الانجوب الفخاري)

Solne: Borîya axa qelandî, lwîliya axa şarandî bo têrrabirina avê.

صوله: پويش گارسى، دارکت گارسى بو نالفي پەزى
(الرفغ، عصافه الذره)

Solhe: Pwîşê garisî, darkê garisî bo alifê pezî.

طاری کړن: شف رهش کړن
(الاضلام، التظلم)

Tarfikirin: Şevreşkirin.

طاری کړی: شف رهش کړی
(المظلم)

Tarfikirî: Şevreşkirî.

طاریاتی: شف رهشیاتی، روی گرتنی
(الظلمه)

Tarîyatî: Şevreşiyatî, rwîgirtinî.

طاریستان: تل چاقانن
(الغییب، الحکة)

Tarîstan: Til çavanê.

طاری: رهنګن تیر
(اللون الغامق القاتم)

Tarî: Rengêtir.

طازی: تیقلی، رويس، رویت، سپی کړی، کوچ، لوچ، روال
(المقشر، العاری)

Tazî: Tîvilî, rwîs, rwît, spîkirî, hoç, loç, riwal.

طازی بون: تیقلین، رويس بون، رویت بون، سپی بون، لوچ
بون، کوچ بون، روال بون
(التعری، التقشر)

Tazîbûn: Tîvilîn, rwîsbûn, spîbûn, loçbûn,
hoçbûn, riwalbûn.

طازی بوی: تیقلی بوی، رويس بوی، رویت بوی، سپی بوی،
لوچ بوی، کوچ بوی، روال بوی
(المقشر، المعری)

Tazîbûy: Tîvilîbûy, rwîsbûy, rwîtbûy, spîbûy,
loçbûy, hoçbûy, riwalbûy.

طازی تر: تیقلی تر، رويس تر، رویت تر، سپی کړی تر، لوچ
تر، کوچ تر، روال تر
(الاقشر، الاعری)

Tazîtir: Tîvilîtîr, rwîstîr, rwîttîr, spîkîrîtir,
loçtîr, hoçtîr, riwaltîr.

طازی کړن: تیقلاندن، رويس کړن، رویت کړن، سپی کړن،
لوچ کړن، کوچ کړن، روال کړن
(التقشير، التعریه، الاعزاء)

Tazîkirin: Tîvilandin, rwîskirin, rwîtkirin,
spîkirin, loçkirin, hoçkirin, riwalkirin.

ط

T

طا: چق، چهقل
(الفرع)

Ta: Çeq, çeçil.

طاپهړک: بهرې بهرکې، بهرک
(البساط)

Taberrk: Berê berkê, berrik.

طاری: شف رهش
(الاضلام)

Tarî: Şevreşe.

طاری بون: روی گرتن، شف بون
(التظلم)

Tarîbûn: Rwigirtin, şevbûn.

طاری بوی: روی گرتنی بوی، شف بوی
(المظلم)

Tarîbûy: Rwigirtîbûy, şevbûy.

طاری تر: روی گرتنی تر، شف رهشتر
(الاضلام)

Tarîttîr: Rwigirtîtîr, şevreştîr.

Tan: Pejani.	طان: بهزان (السياج، الحائط)
Tanot: Tuxmekê nesaxîya vegire.	طانوت: توخمه‌کێ نەساختیا فەگەرە (الطاعون)
Tanotî: Nesax, nehatî, êşewî.	طانوتی: نەساخت، نەهاتی، ئەشەوی (السقیم، العلل، العلول)
Taldan: Sorîkkirin, gemarkirina meşkê biçîlkêt bêkanî.	طال دان: سورک کرن، گەمارکرنە مەشکێ بچیل کێت بیکانی (الدیخ، بیدان الدبق)
Ta: Çeq, çeql, dav.	طا: چەق، چەقل، داف (الفصن، الفرع)
Teb: Jixweçûn, harîçûn.	طەب: ژخووە چوێ، هاری چوێ (الصرع)
Tepik: Korka nêrçîrê.	طەپک: کورکا نێر چیرێ (الطبه، مصيده الطيور)
Tepan: Tapisîn, weşan, pêvedan.	طەپان: تەپسین، وەشان، پێفەدان (الانيساط، الطيق، السقوط)
Tepay: Tapisî, helweşay, pêveday.	طەپای: تەپسی، هەلەوێشای، پێفەدای (المبسوط، المسقط، المهدم، المهجم)
Tepandin: Tepisandin, weşandin, êxistîr.	طەپاندن: تەپساندن، وەشاندن، ئەخستن (الانيساط، التبسيط، التهديم، الاطباق، التهجم، الاسقاط)
Tepandî: Tepisandî, helweşandî, êxistî.	طەپاندی: تەپساندی، هەلەوێشاندی، ئەخستی (المهزم، المسقط، المبسط)
Terg: Gijkgagir, tergişk.	طەرگ: گێژکاگر، طەرگێژ (الحالوب، البرد)

Tazîyatî: Tîvîliyatî, rwîsatî, rwîtatî, spîkirinî, loçiyatî, hoçiyatî, riwîliyatî.	طازیاتى: تىفلىياتى، روىساتى، روىتاتى، سبى كرىنى، لوچىياتى، خوچىياتى، روىلياتى (العرى، الغشر)
Tajî: Tuxmekê saye.	طاجى: توخمه‌کێ سایه (الکلب السوتى)
Tav: Bare, ronahî, hetav, zireq.	طاف: باره، روناھى، هەتاف، زەرەق (الوضخ، الضوء، النور)
Tavaheyvê: Bara heyvê.	طافا هەیفێ: بارا هەیفێ (نور القمر)
Tavî: Rêjiya barana.	طافی: رێژییا بارانا (الوابل)
Taleşîrîn: Tuxmekê giyaye.	طاله شەڕین: توخمه‌کێ گىیاپه (صنف من العشب)
Tale: Tuxmekê danê xarnêye.	طاله: توخمه‌کێ دانێ خارنێ په (الدخن)
Tal: Gemore, dijî şîrîniyê, tehil.	طال: گەموره، دژی شەڕنێ، تەحل (المر)
Talf = Talfiyatî: Gemoreyî, tehlî, tehlîyatî.	طالی، طالیاتی: گەموره‌پى، تەحلى، تەحلىياتى (المراره)
Tat: Kevrê pehin, kaşeber.	طاط: کەفرێ په‌حن، کاشەبەر (الصلح للصخر)
Tatt: Rajêrka ji lîva çê diken, tekename.	طاطى: رازێرکا ژ لىفا چێدگەن، تەکەنامە (اللباد، الکجا)
Tam: Tam wekî tirş, şîrîn, swîr, tehil, tîj, gemore.	طام: تام، وەکی طرش، شەڕین، سۆیر، تەحل، تێژ، گەموره (المذاق، الطعم، النكهه)

طهزياتي: ساری، ساریاتی (البرود)	طهريگژک: گزک، گژلوک (البرد)
Tezfyatî: Sarî, Sarîyatî. طهزيهزک: فهتهزینک، شقان ههزینک، تهبرکه که لهر ئهسمانی دمهپیت (هسفن من الطيور، خاطف ظه)	Tergijk: Gijik, gijlok. طهريم: که لهخه مری، چهندهک (الجهه)
Teztezk: Vetezînk, şivanheyînk, teyreke li ber esmanî dimeyît. طهزينک: ترازینک، ژهیننا لهشی، پوتی، پیژتی، شلی، قهرمی (التنمل، التخدر)	Term: Kelexê mirî, cendek. طهها: تشه، ئاه (النسه)
Tezînk: Tirazînk, jenîna leşî, pûtî, pêwî, şîlf, qerimî. طهشت: شهکفا ئاسنی (الطست)	Teba: Tişt, ah. طهبا = طهبي: کره، نوژه، سیهکا حیوانی (القراد، قمل الحيوان)
Teşt: Şkeva asinî. طهفاندن: براندن، قهکره، بن بهکره، وێران کرن، کلێس کرن، قوت کرن، بهربات کرن (الایاده، الاملاک، الافناء)	Teba = Tebo: Kırne, noje, şihka hêwanî. طهزی: سار (البارد)
Tefandin: Birandin, qirrkirin, binbirrkirin, wê- rankirin, kilêskirin, qutkirin, berbatkirin. طهفاندی: براندی، قهکری، بن بهکری، وێران کری، کلێس کری، قوت کری، بهربات کری (المبید، المغنی، المهلك، المياد)	Tezî: Sar. طهزين: ساربون (التبريد)
Tefandî: Birandî, qirrkirî, binbirrkirî, wêran- kirî, kilêskirî, qutkirî, berbatkirî. طهفین: بهران، قهبون، بن بهبون، وێران بون، کلێس بون، قوت بون، بهربات بون (البود، البور، الهلاک، الفناء)	Tezîbûn: Sarbûn. طهزی بون: ساربون (التبريد)
Teffin: Birhan, qirrbûn, binbirrbûn, wêranbûn, kilêsbûn, qutbûn, berbatbûn. طهفی: بهرای، قهبری، بن بهبری، وێران بوی، کلێس بوی، قوت بوی، بهربات بوی (الفانی، الهالک، الباند)	Tezîfbûy: Sarbûy. طهزی تو: سارتر (الابرد)
Teffî = Tefay: Birhay, qirrbûy, binbirrbûy, wêranbûy, kilêsbûy, qutbûy, berbatbûy. طهفی: کولنک، قهزمه (المنکاش، المعول)	Tezîftir: Sartir. طهزی کو: سار کرن (التبريد، الابرد)
Tezir: Kuling, qezme. طهزاندی: سارکری (المبرد)	Tezfikrin: Sarkirin. طهزی کری: سارکری (المبرد)
	Tezfîkirî: Sarkirî. طهزاندن: سارکون (التبريد)
	Tezandin: Sarkirin. طهزانندی: سارکری (المبرد)
	Tezandî: Sarkirî.

	طه مباح: چالا نافی، کوناف (البئر، الفجوه الثانيه)
Tembav: Çala avê, kunav.	
	طه نی: قتم، توزا دیوکیلی (السنج، السخام)
Tenî: Qitim, toza dwikêlê.	
	طه نی بهزک: تنی روین، تنیا بکز (السنج الدهنی)
Tenîbez: Tenî rwîn, tenîya bibez.	
	طه نک: زراف، روین، تنیلاسک، دژی ستوریی (الرقیق)
Tenik: Zirav, rohin, tenîlosk, dijî stwîrîyê.	
	طه نک بو: زراف بو، روین بو (الترقیق)
Tenikbûn: Ziravbûn, rohinbûn.	
	طه نک بو: زراف بو، روین بو (المرقیق)
Tenikbûy: Ziravbûy, rohinbûy.	
	طه نک تو: زراف تو، روین تو (الوافق)
Teniktir: Ziravtir, rohintir.	
	طه نک کرن: زراف کرن، روین کرن (الترقیق، الارفاق)
Tenikkirin: Ziravkirin, rohinkirin.	
	طه نک کری: زراف کری، روین کری (المرقیق)
Tenikkirî: Ziravkirî, rohinkirî.	
	طه نکى، طه نکاتی: زرافى، دژى ستوریاتین، روینباتى (الرقه)
Tenikî = Tenikatî: Tenikyatî, Ziravî, dijî stwîrîyatîyê, rohinîyatî.	
	طه نیلاسک: گه لهک نهک (الرقیق جدا)
Tenîlask: Gelek tenik.	
	طه نهشت: تنج، رهخ، لا، نالی، کنار (الجنب، الجانب، الطرف)
Tenîşt: Tenç, rex, la, alî, kinar.	

	طه لکه: حیشى، خيجا بهجن، کیر، راف (الخط العریض، الوعم)
Tevle: Hêşî, xîça pehin, gîrr, rav.	
	طه لکه طه لکه: حیشى حیشى، کیر کیر، راف راف (المخطط، المسطر، الملقم)
Tevle Tevle: Hêşî, hêşî, gîrrgîrr, ravrav.	
	طه لبه: خهفک، خهفکا مهزن، کفاتى ناسنى یى نیرچیرى (الفخ)
Telhe: Xefik, xefka mezin, kifâtê asinî yê nêrçîrê.	
	طه لعه: بارینا بهفرا تر (الثلج الساقط المبلل)
Teltele: Barîna befra ter.	
	طه مرین: هس بو، مت بو، فه مرهان، کپ بو (الهمود، الخمود، الانطفاء)
Temirîn: Hişbûn, mitbûn, Vemirhan, kipbûn.	
	طه مرى: هس بو، مت بو، فه مرهائى، کپ بو (الهامد، الخامد، المطفی)
Temirî: Hişbûy, mitbûy, vemirhay, kipbûy.	
	طه مراندن: هس کرن، مت کرن، فه مراندن، کپ کرن (الاخمد، الامداد، الاطفاء)
Temirandin: Hişkirin, mitkirin, vemirandin, kipkirin.	
	طه مراندی: هس کری، مت کری، فه مراندی، کپ کری (المخدم، المهمد، المطفی)
Temirandî: Hişkirî, mitkirî, vemirandî, kipkirî.	
	طه ما: فیبان تیز (الطامع)
Tema: Vîyantîj.	
	طه مایی: دل چونا دژوار (الطمع)
Tema yî: Dilçûna dijwar.	
	طه م: مز، که روه، دوی، غولیه لیل، باگر، تمبیلیر (الضیاب، الدخان، الغبار)
Tem: Mij, kerrove, dwî, xulpelêl, bager, tembilêr.	

	طنگاکی: کوتهکی، قلسی (الضائف، العسر، الازمه، الشده)
Tengavî: Kutekî, qelisî.	
	طنگه دهر: دهرتنگ، گازوک (المضیق الجلی، الفجاء، المغازه)
Tengeder: Derteng, gazok.	
	طنگه: شویتکا کورتانی، شویتکا دهواری (حزام الدابه، البرذعه)
Teng: Şwîtka kurtanî, şwîtka dewarî.	
	طهناپ: چال ناف، کوناف (البئر، الفجوه المانیه)
Tenbav: Çalav, kunav.	
	طهنور: کورا پاتنانانی (التنور)
Tenwîr: Kora patina nanî.	
	طهنورک: کورکا بنن نالی (القر)
Tenwîrk: Korka binê avê.	
	طه مان: دامان، پوسیده بون، گوشتین، خه گیرى، دهله دهله مباتی (الکمد، الهم، الکابه)
Temar: Daman, posidebûn, guhişîn, xemgîrî, delem, delemîyatî.	
	طه موشه: نه ترو، زه مرو، بئ خیرهت (الکسلان)
Termoşe: Netro, zemro, bēxîret.	
	طه موشه یی: نه ترویاتی، زه مرویاتی، بئ خیرهتی (الکسل، الخمول)
Termoşeyî: Netroyatî, zemroyatî, bēxîretî.	
	طهوک: فیکی بهکی وهکی مهله لوکابه دخون لچولی چیدبیت دارئ وئ یئ موکوم وهشک و نازایه (الکز البری)
Tewk: Fêqîyekî wekî helhelokaye dixon li çolî çêdibît darê wê yê mukum û hişk û azaye.	
	طهوله: پیناگییای، قوشه، قونبه (بقعه العشب، البقعه عامه)
Tewle: Pinya gîyay, qoşen, qunbel.	

	طهنج: تهنشت، رهخ، لا، نالی، کنار (الجنب، الجانب)
Tenç: Tenışt, rex, la, alf, kinar.	
	طهنگه: نامانی تنک (صفیحه التنک، التنکه)
Teneke: Amanê tenik.	
	طهنگ: کوتهک، تهنکاف، قهرسی، بهرتنهکاف (المضیق)
Teng: Kutek, tengav, qerrisî, bertengav.	
	طهنگ بون: کوتهک بون، تهنکاف بون، قهرسین، بهر تهنکاف بون (التضایق، التضیق)
Tengbûn: Kutekbûn, tengavbûn, qerrisîn, bertengavbûn.	
	طهنگ بوی: کوتهک بوی، تهنکاف بوی، قهرسی بوی، بهرتنهکاف بوی (المضیق، المضاق)
Tengbûy: Kutekbûy, tengavbûy, qerrisî, bertengavbûy.	
	طهنگ تر: کوتهک تر، تهنکاف تر، قهرسی تر، بهرتنهکاف تر (الاضیق)
Tengtîr: Kutektîr, tengavtîr, qerrisîtr, bertengavtîr.	
	طهنگ کرن: کوتهک کرن، قهرساندن، تهنکاف کرن، بهرتنهکاف کرن (التضیق، الاضافه)
Tengkirin: Kutekkirin, qerrisandin, tengavkirin, bertengavkirin.	
	طهنگ کری: کوتهک کری، قهرساندی، تهنکاف کری، بهرتنهکاف کری (المضیق)
Tengkirî: Kutekkirî, qerrisandî, tengavkirî, bertengavkirî.	
	طهنگی، طهنگانی: کوتهکی، قهرسینی، تهنکافیاتی، بهرتنهکافی (المضیق، الضیفه)
Tengî = Tengatî = Tengîyatî: Kutekî, qerrisînî, tengavyatî, bertengavî.	

طردان: کف کرن، خورین
(التهدید)

Tirberdan: Gefkirin, xurrin.

طردانک: پوز، قون، چچفک
(المضطر، الدبر، الشرج)

Tirdank: Poz, qûn, çiçivk.

طیرک: دوز، جهنم
(الشرج، الجهنم)

Tirtirk: Dojeh, cehnem.

طرس: سهم، هست، سل، هست
(الخوف، الهلع، الذعر، الوجع، الفزع، الوجس)

Tirs: Schim, hest, silh, heste.

طوسان: سهم کرن، هست کرن، سلهان
(التخوف، التوجس)

Tirsan: Schimkirin, hestekirin, silhan.

طرسای: سهم کری، هسته کری، سلهای
(الخائف، المذعر)

Tirsay: Schimkirî, hesetkirî, silhay.

طرساندن: سهمدان، هسته دان، سلهاندن
(التخويف، الاخافة)

Tirsandin: Schimdan, hestedan, silhandin.

طرساندی: سهمدای، هسته دای، سلهاندی
(الخوف)

Tirsandî: Schimday, hesteday, silhandî.

طرس طرسوک، طرسنوگ: هستیار، سلهای، بی دل
(الجبان، العديد)

Tirstirsok , Tirsinok: Hestyar, silhay, bêdil.

طوش: تاما سماقی، تاما لهیمونکی، ده گز
(الحامض)

Tirş: Tama simaqê, tama leymonkê, devgez.

طوش بین: طفت بین
(التحمض، التخمر، الاختمار)

Tirşbûn: Tiftbûn.

طوش بوی: طفت بوی
(الحمض، المختمر)

Tirşbûy: Tiftbûy.

طوش تر: طفت تر
(الاحمض، الاخمر)

Tirştir: Tifttir.

طردان: گردانا دهواری، بنی پنی لناف کیبای
(ربط الدابة فی بقعه لایتعدها)

Tewledan: Girêdana dewarî, pinîpinî li nav
gîyay.

طویل خانه: کوف، ناخویر، مهل
(الاصطبل)

Tewîlxane: Gov, axwîr, hel.

طواف: ماچ کرن، رامویسان، لدور گه رمان
(القبلة، اللثم)

Tewaf: Maçkirin, ramwisan, lidorgerrhan.

طهیسین: برقی، برسکین
(البریق، اللمان)

Teysîn: Biriqîn, biriskîn.

طهیمسی: برقی، برسکی
(اللامع، البارق)

Teyîst: Biriqî, biriskî.

طهیسوک: برقوک پرسکوک
(البرق، اللمع، اللامع)

Teysok: Biriqok, biriskok.

طهیساندن: برقاندن، برسکاندن
(التلميع، التبريق، الابراق، الاماع)

Teysandin: Biriqandin, biriskandin.

طهیساندی: برقاندی، برسکاندی
(الملح، المبرق)

Teysandî: Biriqandî, biriskandî.

طی: چف، زچ، پف
(الضراط)

Tirr: Çiv, zirç, piv.

طیرکن: پف کن، زچو
(الضراط)

Tirren: Pivken, zirço.

طیرکندن: پف کندن، زچاندن، چفاندن
(التضرب)

Tirrkendin: Pivkindinî, zirçandin, çivandin.

طیرن: گف وگور، خویرخویر، دگدگ
(التهدید الاجوف)

Tirr tirr: Gef û gurr, xurrxurr, digdig.

طلدان: بره‌خکی که‌تن، لادان
(التجنب، المجانبه)

Tildan: Birexekî ketin, ladan.

طلدای: بره‌خکی که‌تی، لادای
(المجنب، المجنب)

Tilday: Birexekî ketî, laday.

طلک: تَن که‌رانا زکای دندکا دانی، شیلی دانا دندکَن
دگولین دا، که‌تنا فریکی
(نشوء ماده الغذاء فی حب السنبل)

Tilik: Têgerrhana ji kay dindika danî, şêlîdana
dindikê di gulyê da, ketina firikî.

طمبل باسک: دمول، دهفک
(الطبل)

Timbilbask: Dihol, defik.

طم طم، طمین: توپ توپ، توپین، دوم دوم، دومین
(صوت الطبل، الدوی، صوت الجوف)

Timtim = Timên: Tup tup, tupên, dum dum,
dumên.

طنگ طنگ، طنگیڭ: تف تف، تفین، چنگ چنگ، چنگین،
زنگ، زنگ، زنگین
(صوت الوتر، الرنين)

Tingting = Tingên: Tivtiv, tivên, çingçing,
çingên, zing zing, zingên.

طنگیڭین: تزی خوه بون، ناف لیف بون
(الاغتیاط، التحنق، التفضب)

Tingijîn: Pindivîn, tijixwebûn, avlêbûn.

طنگیڭی: پندلی، تزی خوه، ناف لیف
(الغطاء، المانع، الغضبان)

Tingijî: Pindivî, tijixwc, av lêv.

طنگواندن: پندفاندن، ناف لیف کون
(الاغاطه، الاغضاب، الاحناق)

Tingijandin: Pindivandin, avlêvkin.

طوپ طوپ، طوپین: حوت حوت، حوتین، رنگ، رنگ، رنگین
(صوت وقع الاقدام ونحوه كالغايكه، صوت السقوط من عل)

Tuptup = Tupên: Huthut, hutên, ringring, rin-
gên.

طوپ: تفته‌گا مەزن
(المدفع)

Top: Tivenga mezin.

طرش کون: طفت کون
(التحميض، التخمير)

Tirşkirin: Tiftkirin.

طرش کوی: طفت کوی
(الحمض، المخمر)

Tirşkirî: Tiftkirî.

طوشي، طرشاتی، طرشياتی: طفتاتی
(الموضه)

Tirşî = Tirşatî = Tirşyati: Tiftatî.

طرحماق: گەوری طر
(الغناق، مرض الغناق)

Tirşîmaq: Gewrîtirr.

طرازی: نامانی کیشاڭ، مه‌لەسەنگر، نامانی سەنگاندن
(اليزان)

Tirazî: Amanê kêşanê, helsegir, amanê
sengandinê.

طرازیڭک: ژەنينا لەشی، پوتی بون، پیتوی، شلی، قەرموکی
(التنمل، التخذ، الخلجہ)

Tirazînk: Jenîna leşî, pûtîbûn, pêtwî, şîlî,
qermokî.

طرشوک: گییابه‌کَن خارتی به خاف دخون لگەل خوڤ
دگەمرین

(الحماض، صنف من العشب یؤکل طریا)

Tirşok: Giyayekê xarnêye xav dixon li gel
xwê di gemirînin.

طرنگیڭین: تەرتەرە، گوت گوتک
(الببله، الاشاعه، الشاعه، الضجه)

Tiringên: Tertere, gotgotk.

طف طف، طفین: بف، بف، بفین
(الطنین، الزمیم)

Tivtiv = Tivên: Piv, piv, pivên.

طفر: توخمه‌کَن شێلمایه دخون
(الفجل، اللقت)

Tivir: Tuxmekê şelimaye dixon.

طل: تەنشت، تەنج، رەخ، لا، نالی، کنار
(الجنب، الجانب، الطرف)

Til: Tenîşt, tenç, rex, la, alî, kinar.

طوپښ: سه کتن، مرن
(الموت، حتف الانف)

Topên: Sekitîn, mirin.

طوبی، طویای: سه کتن، مری
(المیت حتف الانف)

Topî = Topay: Sekitî, mirî.

طوپاندن: سه کتاندن، مراندن
(الاماته)

Topandin: Sekitandin, mirandin.

طویاندی: سه کتاندی، مراندی
(المیت)

Topandî: Sekitandî, mirandî.

طوپز: چویف، کاشو، دوچک، میرکوتک
(الهراره، العصا)

Topiz: Çwîv, kaşo, doqîçk, mîrkutk.

طوپزگندال: به لافش
(المتکلم علی غیر هدی)

Topizkendal: Belafiş.

طوطیک: تیره کتن وهکی کوترا به زهری ناخفتن فه دکت
(البیفاء)

Totîk: Teyrekê wekî kotiraye zehrî axiftinê
vediket.

طوف: دندک، کاکل، بهرک
(البذره)

Tov: Dindik, kakil, berik.

طولک: گیایه که لیتای وخاف دخون
(الغزام، صنف من العشب یؤکل مطبوخا، الخباز)

Tolk: Gîyayeke lênay û xav dixon.

طول: تی، گهش، تیفی
(النضر، البض)

Tol: Terr, geş, tefiqî .

طولی: طرش: گیایه که خاف ولیتای دخون، دهرمانه بر
مارکیت زکی

(من الاعشاب الطبیبه)

Toltîrş: Gîyayeke xav û lênay dixon, dermane
bo markêt zikî.

طومک: چینی

(ما یضعه علی المصیده من حب ولحم)

Tomik: Çinî.

طوت کون: روت کون، دویر کون، دهرکون، هازوتن، همی
کون

(الطرد، النبذ)

Tutkirin: Rûtkirin, dwîrkirin, derkirin, hajo-
tin, heykirin.

طوت کری: همی کری، دویر کری، دهرکری، هازوتی،
دهرنیکستی

(الطرد، المنبذ)

Tutkirî: Heykirî, dwîrkirî, derkirî, hajotî,
derêxistî.

عبدال: ندری بورا، تیره‌کتی وه‌کی کوی به
(الحیطان، الدیلم ذکر الدراج)

'Ebdal: Nêrê porra, teyrekê wekî kewîye.

عبدال: ژار، بتنی، به‌لنگاز، گدا
(المسکین، البائس)

'Ebdal: Jar, bitinê, belingaz, geda.

عبدالی: ژاری، تنیاتی، به‌لنگازی، گهدایی
(المسکنة، الاستکانه، البؤس)

'Ebdalî: Jarî, tinyatî, belingazî, gedayî.

عجوبیجک: چوبیک، زاروک، گه‌گه‌ک، تلویل و ملویل
(الدعاع، الصفار، الاطفال، الصبیان)

'Ecwîck: Biçwîk, zarok, gergek, tilwîl û milwîl.

عهداف: کیم، زوج
(القیح، الصدید)

'Edav: Kêm, zox.

عهد: جە، در، بن جە
(الارض، المكان، الموقع)

'Erd: Cih, dir, bincih.

عهدیپقان: جە ئەندازکرن
(مسح الارض)

'Erdpîvan: Cih endazkirin.

عهد پیف: ئەندازبارئ پیقانا ئەردی
(المساح)

'Erdpîv: Endazyarê pîvana erdî.

عهدی پلوخ: ناخا سست، ناخ، پوینک
(الانماث، الرخو، المشاش)

'Erdêpîlox: Axa sist, ax pwîtk.

عهدی داکتی: کەند، پان، نزماتی، پانی، کەندی
(المنبسط، الطحان، الهییر، المنخفض، الهبط)

'Erdê daketî: Kend, pan, nizmatî, panî, kendî.

عهدی دشت: ئەردی راست، ئەردی پان، جەئ تیل
(السهل، المستوی، الصعید)

'Erdê deşt: Erdê rast, erdê pan, cihê tîl.

عهدی دوربە: کەندال، کوروکەند
(الوهر)

'Erdê durbe: Kendal, kor û kend.

ع

ع

عادی، عاجزی: سلی، کەرب، تنگزی، بندفین
(الغضب، الزعل، التالم)

'Adizî = Acizî: Silî, kerb, tingizî, pindivî.

عاقل: تێ کەشتی، سەر پاگەشتی، بیره‌وه‌ر
(العاقل)

'Aqil: Têgihîştî, serragihîştî, bîrewer.

عالا: بەیداغ، باندێر
(العلم، الرایه، اللواء)

'Ala: Beydax, bandêr.

علاجی: بەیداغی، باندێر هەلگر
(حامل الرایه)

'Alaçî: Beydaxçî, bandêr helgir.

عما: کورک
(العباءه)

'Eba: Kurk.

عەباندن: تزی کرن، پر کرن، تفتانندن
(الحشو، الشحن، العب)

'Ebandin: Tijîkirin, pirrkirin, tivtivandin.

عەباندی: تزی کری، پر کری، تفتاندی
(الحشو، الشحن، العب)

'Ebandî: Tijîkirî, pirrkirî, tivtivandî.

عەبێن: تزی کری، پر کری
(المعین)

'Ebîn: Tijîkirî, pirrkirî.

عەفرێ ئێر: ئەرێ ستویر، عەرێ کوم، عەرێ لیکدای
(الکهر)

'Ewrêrî: 'Ewrê stwîr, 'ewrê kom, 'ewrê lêk-day.

عەر ئێر: عەر لیکدان، عەر تیک چۆن
(الکهرار)

'Evirtîrî: 'Ewr lêkdan, 'ewr têkçûn.

عەفرێ شوو: ئەرێ نزم
(الوطف)

'Evrêşorr: 'Ewrê nizin.

عەفرێ: نەساخێبە کە فێقی پێ دەرھیت، رھواندنا فێقی
(مرض نباتی، یصیب ثمر الشجره)

'Evirîkî: Nesaxîyeke fêqî pê diwerhît, rih-wandina fêqî.

هه گال: قەبتانا سەر دەر سوکێ، کفانوکێ سەر پێچێ
(العقال)

'Egal: Qeytana ser dersokê, kivanokê ser pêçê.

هه گید: سییار، سەکلافی
(الفارس)

'Egîd: Sîyar, seglavî.

هه گیدێ: سیبیری، سەکلافیاتی
(الفروسیه)

'Egîdî: Sîyarî, seglavîyatî.

هه گیل: بوشانی، ئێشیک، قومرته، عەلات
(الزحام، الجهمود)

'Egêl: Boşatî, êşîk, qomirte, 'elalet.

هه لو هه لو، هه لی شیش: دیکلێ شامی
(الدیک الرومی)

'Elo 'elo = 'Elîşîş: Dikilê şamî.

هه لالەت: هه گیل، بوشانی، قومرته
(الزحام، الجهمود، کثره الناس)

'Elalet: 'Egêl, boşatî, qomirte.

هه لب: خسم
(العلبه، المکیال)

'Elb: Xisim.

هه م: بزمانێ مندا لایانی بخو
(کل فی لغة الاطفال)

'Em: Bi zimanê mindala yanî, bixo.

عەرێ راست: ئەرێج دەشت
(السهل، المستوی، الصعید)

'Erdê rrast: Erdê deşt.

عەرێ هه لکتی: بانێ، بارزان، نهخت
(النجد، الهضبه، النهضه، المرتفع)

'Erdêhelketî: Panî, barzan, texte.

هه زاب: ئازار، نهخووشی، رپ، گوچ، دنگز
(العذاب)

'Ezab: Azar, nexweşî, rîp, gwîc, dingiz.

هه سمەن: بلندامی، ئهسمان
(السماء)

'Esman: Bilindahî, esmanî.

هه سمەنی: رەنگێ شین
(الازرق، السماوی، النیلی)

'Esmanî: Rengê şîn.

هه سکر: لهسکر
(الجند، العسکر)

'Esker: Leşker.

هه سلێ: چاک، بنهچ
(الجید، الاصل)

'Esîf: Çak, binecih.

هه طهرم: بزی
(احسنت، اجدت، بورتک)

'Eferim: Bijî.

هه لور: عەر، مز
(القیه، السحاب)

'Evir: 'Ewir, mij.

هه لورێ بارانی: عەرێ بارانی
(المن)

'Evrê baranî: 'Ewrê baranî.

هه لورێ بێ باران: ئەرێ بێ باران
(الجهام)

'Evrê bê baran: Ewrê bê baran.

هه لورێ چافی: ئەرێ چافا، مات
(السبل، العفاء السحب)

'Evrêçavî: Ewrê çava, mate.

عهال: بچوک، تیزک، مندال، زارو، خیزان
(الاولاد، الامل)

'Eyal: Biçwîk, têjik, mindal, zaro, xêzan.

عهید: چیژن، سرسال
(العید)

'Byd: Çêjin, sersal.

عهیدا ههچیا: چیژنا مەزن
(عید الاضحی)

'Eyada hecîya: Çêjna mezin.

عهیدا رهمەزانی: چیژنا خارنێ
(عید الفطر)

'Eyda Rremezanê: Çêjna xarnê.

عهیدا ئەرۆڤی: چیژنا سەڕی سالا کوردی
(عید النوروز، عید راس السنه الشرقيہ)

'Eyda Newrozê: Çêjna serê sala Kurdî.

عهیدا سەڕی سالی: چیژنا سەڕی سالا رۆژ ئافای، سەڕی
سالا فەلا
(عید راس السنه المیلادی)

'Eyda serê salê: Çêjna serê sala roj away, serê
sala Fela.

عهیدا پالا: چیژنا کرێ کار و رینجبارا
(عید العمال العالمی)

'Eyda pala: Çêjna kirêkar û rênçbera.

عهیار: جەنباز، جەنگەنە
(الحیال، الماکر، المدلس)

'Eyar: Cenbaz, cengene.

عێ: کازی کرنا بەزی یە بۆ هاتنێ. بانی وەرە
(نداء للغم)

'Ê: Gazîkirina peziye bo hatinê, yanî were.

عێل: عەشیرەت، بنە باب، نیجاخ
(القبيلة، العشیره)

'Êl: Êşîret, bine bab, îçax.

عێلنجی: دل لیک زفرین
(الخواع، الغثیان)

'Êlincî: Dillêk zivirîn.

عهدار: ئیشی، نەهاتی
(السقیم، المعلوم)

'Îledar: Êşewî, nehatî.

هەمێ: خارن بزمانێ زاروکا
(الاکل قى لغة الاطفال)

'Emê: Xarin bizimanê zaroka.

هەناب: ددانێ کورسییاتی دویمایکێ
(الناجد: ج نواجد)

'Enab: Didanê kursiya yê dwîmahîkê.

هەناب: دارمکە فێقیهکێ سور دەوت وەکێ هەلزا، دەرمان
بۆ کوخکێ، بەلگیت وێ تەمێ دێن
(الحناب، شجرة)

'Enab: Dareke fêqîyekê sor didet wekî hilmîja,
dermanin bo kuxkê, belgêt wê tamê diben.

هەنابی دەرمانی: هەنابی شیریی
(الفارج)

'Enabê dewarî: 'Enabê şîrî.

هەور: هەفر، مژ
(الغیم، السحاب)

'Ewr: 'Evir, mij.

هەورێ پارانی: هەفرێ ئەر، هەفرێ رەش و شین
(المزن)

'Ewrêbaranî: 'Evrê ter, 'evrê reşûşîn.

هەورێ بێ باران: هەفرێ بێ باران، هەفرێ سپی
(الجهام)

'Ewrê bê baran: 'Evrê bê baran, 'evrê spî.

هەورێ چافی: هەفرێ دکهفیت سەر چافی، ماتە
(السبل، العفاء، السحبه)

Ewrêçavî: 'Evrê dikevît ser çavî, mate.

هەورێ تیر: هەفرێ تیک چوی، هەفرێ رەشوشین
(المکفر)

'Ewrêtîr: 'Evrê têkûy, 'evrê reşûşîn.

هەورێ ئیری: هەفر لیکدان، هەفر تیک چۆن
(الاکفهرار)

'Ewîrtîrî: 'Evir lêkdan, 'Evir têkûn.

هەورێ شوێ: نزم
(الوطف)

'Ewrêşorr: Nizim.

هەوارە: رویت، بەردەر، تێن، رەپ و رویت، دەرڤالا
(المشرد، العاردي، المكشوف، المجرّد)

'Eware: Rwîs, rwît, berder, tinê, repûrwît,
dervala.

عوير و رويڤيك: مناف
(الاحشاء، الكراع)

'Wir û rwîvk: Hinav.

عوير كويش: زكى يه ريخ، ريخا عويرى
(الفرث، الفرائث)

'Wirgwîs: Zikê pirr rîx, rîxa 'wîrf.

عوير پف: زك مهندهف، زك مهن، زك دهول
(الاكتم)

'Wirpif: Zikmendev, zik mezin, zik dihol.

عوير پي: زك مهندهفى، زك دهولى، زك مهنى
(الكتم)

'Wirpif: Zik mendevî, zikdiholî, zik mezinî.

عويركى طهيري: زكى تيرا
(القائمه)

'Wirkê teyrî: Zikê teyra.

عوير دهول: زك مهن، عوير پف
(الباجر)

'Wirdihol: Zik mezin, 'wîrpif.

عوير دهولى: زك پي، زك مهندهفى، زك مهنى
(البجر)

'Wirdihol: Zik pifî, zik mendevî, zik mezinî.

عوير عوير، عويرين: نويز، نويز، نويزين، چورديكين
(البن الكلب ونحوه)

'Wîz = 'Wîz = 'Wîzên: Nwîz, nwîz, nwîzên, çurikên.

عور عود، عورين: قور قور، قورين
(الخور للثور، الغنم)

'Orr 'Orr = 'Orrên: Qurr, qurr, qurrên.

عولى: ليوان، نه ليوان
(البهر)

'Olf: Lîwan, eywan.

هان: بهز، چاره، بهزين
(العدو، الركض)

Xar: Bez, çare, bezîn.

غهبلى: شيلى، رمدى، كهولى
(الكدر، الكامد)

Xebilî: Şêlî, remidî, gewilî.

عنرين: خنزرين، ركومين، شهمبوزى، نازخروياتى، نهقولهى
(الجموح، التمرد، العصيان، العناد)

'Inirîn: Xinzirîn, rikumîn, şembozî, azxiroyatî, neqoleyî.

عنرى: خنزرى، ركومى، شهمبوز، بيسركش، نازخرو، نهقوله
(العاصى، المتمرد، الجامح، المعاند)

'Inirî: Xinzirî, rikumî, şemboz, biserkeş, azxiro, neqole.

عنرانين: خنزرانين، نهقولهكون، شهمبوزكون، نازخروكون، ركوماندن

(الاعصاء، التعنيد، الاحماج)

'Inirrandin: Xinzirandin, neqolekirin, şembozkirin, azxirokirin, rikumandin.

عنراندى: خنزراندى، نهقولهكرى، شهمبوزكرى، نازخروكرى، ركوماندى، سركش كرى

(الجمح، المعند، المعصى، المتمرد)

'Inirrandî: Xinzirandî, neqolekirî, şembozkirî, azxirokirî, rikumandî, serkeşkirî.

عنكوزه: تويز، چويى، كاشو، ميركوتك
(الضرب، الهراوه، العصا)

'Ingûze: Topiz, çwîv, kaşo, mîrkutk.

عنقه: نهلهوت، ناقبهر، كانوينا مهن وشواتن، روزيت
قهلسن وتنگافن

(ايام شديده بين كانون الثانى وشباط)

'Inter: Elhot, navbera kanwîna mezin û şuwatê, rojê qelsin û tengavin.

عوز: بن نفيزيا زنا، زمان ديتن
(الطمت، الحيش)

'Uzir: Bê nivêjîya jina, jivandîtin.

عول: عول: عوير وعوير
(حفار كل شىء)

'Ul'ul: Hwîr û mwîr.

هومبار: كيلهرك، نهنبار
(الستودع، المخزن)

'Umbar: Kîlerk, enbar.

عوير: زك
(البطن)

'Wîr: Zik.

غليز بون: كريت بون، پيس بون، مزار بون، تعريف بون
(التكره، التقييح، التبيذ)

Xilfzbûn: Kirêtbûn, pîsbûn, mirarbûn, terêfbûn.

غليز بوى: كريت بوى، پيس بوى، مزاربوى، تعريف بوى
(المكره، المقيح)

Xilfzbûy: Kirêtbûy, pîsbûy, mirarbûy, terêfbûy.

غليزتر: كريت تر، پيستتر، مزارتر، تعريف تر
(الاکره، الاقيح، الايذه)

Xilftir: Kirêttir, pîstir, mirartir, terêftir.

غليزكون: كريت كون، پيس كون، مزاركون، تعريف كون
(التقييح، الاكراه، التبيذ)

Xilfzkirin: Kirêtkirin, pîskirin, mirarkirin, terêfkirin.

غليزكرى: كريت كرى، پيس كرى، مزار كرى، تعريف كرى
(المقيح، المكره، المبيذ)

Xilfzkirî: Kirêtkirî, pîskirî, mirarkirî, terêfkirî.

غليزى، غليزياى: كريتى، كريتياى، پيسى، پيساى،
مزارى، مزارياى

(الاکراه، القباحه، البذاءه)

Xilftî = Xilftiyatî: Kirêttî, kirêttiyatî, pîstî, pîsatî, mirartî, mirarîyatî.

فاشی، فاشیاتی: دیاریاتی، ناشکرای، کفشی، بلییاتی،
خوئیایی

(الظهور، الوضع، العن)

Faşı = Faşyati: Dîyariyatî, aşkirayî, kifşî,
beliyatî, xweyayî.

فاقون:

(الاننيوم)

Fafon.

فالک: تفاقک

(قرص التمتع، الشکرات)

Falik: Teqalk.

فال: نهخهساندی، حیوانی نهخهساندی

(الفحل)

Fal: Nexesandî, hêwanê nexesandî.

فايده: وهج، سود

(النفع، الفائدة)

Fayde: Wec, sūd.

فام: هش، های، بیر، پین حسان، ناگه

(الفهم، الوعي، الادراك)

Fam: Hiş, hay, bîr, pêhesan, ageh.

فاهوات: ترنگین، بهلاف کرن، ترنگینا فیکیل

(اقتمال ضجه، اشاعه، مبالغه، بله، فوضی)

Feterat: Tiringên, belavkirin, tiringêna firrêl.

فهراجه: رستی، شین بوی، پهیاورک، بری بخوه

(النشوء، النمو، الشیوب، الشعب)

Ferrace: Ristî, şînbûy, peyawirk, bîrî bixwe.

فهراجه بون: بهربخوه کرن، رستن، شین بون، پهیاورک بون

(التنشوء، التشیوب، التنامی)

Ferracebûn: Berbixwekirin, ristîn, şînbûn,

peyawirkbûn.

فهراجه بوی: بهربخوه کری، رستی، شین بوی، پهیاورک بوی

(النشی، الشیوب، التنامی)

Ferracebûy: Berbixwekirî, ristî, şînbûy, pey-

awirkbûy.

فهراجهتر: بهربخوگری، رستی، شین بوی، پهیاورک

تر

(الاشیوب، الانمی، الانشأ)

Ferracetir: Berbixwekirî tir, ristî tir, şînbûy

tir, peyawirk tir.

ف

F

فاش: دییار، کفش، ناشکرا، بهلی، خوئییا

(معلوم، ظاهر، معین)

Faş: Dîyar, kifş, aşkira, belî, xweya.

فاش بون: دییاربون، ناشکرا بون، بهلی بون، خوئییا بون

کفش بون

(التعلم، التعلن، التعمین، التظهر)

Faşbûn: Dîyarbûn, aşkirabûn, belîbûn, xwey-
abûn, kifşbûn.

فاش بوی: دییاربوی، ناشکرا بوی، بهلی بوی، خوئییا بوی

کفش بوی

(المظهر، المعلن، المعین)

Faşbûy: Dîyarbûy, aşkirabûy, belîbûy, xwey-
abûy, kifşbûy.

فاش تر: دییارتر، ناشکراتر، بهلی تر، کفش تر، خوئییا تر

(الاعلن، الاظهر، الاعین، الاوضح)

Faştir: Dîyartir, aşkiratir, belîtir, kifştir,
xweyatir.

فاش کرن: دییار کرن، ناشکرا کرن، کفش کرن، بهلی کرن

خوئییا کرن

(الاظهار، الاعلن، التعمین، التوضیح)

Faşkirin: Dîyarkirin, aşkirakirin, kifşkirin,
belîkirin, xweyakirin.

فاش کری: دییارکری، ناشکرا کری، کفش کری، بهلی کری

خوئییاکری

(المعلن، المعین، المظهر، الموضع)

Faşkirî: Dîyarkirî, aşkirakirî, kifşkirî, belîkirî,
xweyakirî.

Ferikî: Verrevî, belavbûy.	فەریکی: فەرەفی، بەلاف بوی (النفقش، المنفج، المنصرف)
Ferrikîn: Verrevîn, belavbûn.	فەریکین: فەرەفین، بەلاف بون (الانفشاء، الانفراج، الانصراف)
Ferman: Emir, fergotin.	فەرمان: ئەمر، فەرگوتن (الأمر، الأوامر السلطانية)
Fermandar: Ferbêj.	فەرماندار: فەریژ (الأمر)
Fermandarî: Ferbêjî.	فەرمانداری: فەریژی (الامارة)
Feremoş: Hestê paş milî, kerkerok, kelkelank, hestê totayê singê teyra.	فەرەموش: هەستێ پاش ملی، کەرکەرۆک، کەلکەلانک، هەستێ توتایێ سینگی تەیرا (عظم الصدر للطيور)
Feremoş: Jibîrkin, bîrçûn.	فەرەموش: ژبیرکێن، بێرچۆن (النسيان)
Feremoşanê: Yariya ji bîrkinî.	فەرەموشانێ: یاریا ژبیرکێن (لعبه النسيان والتذكر)
Feroz: Qeytana çavî, dorank, perwaz, çarçûve.	فەرۆز: قەیتانا چاڤی، دورانک، پەرەزان، چارچۆڤە (الجفن للعين، الحافة، الحاشية)
Fele: Dîndarê Îsa pêxember.	فەلە: دینداری عیسا پیغمبەر (التصواني)
Fele: Dîndarê Îsa pêxember.	فەلەبۆن: چونا سەر دینی ئەلا (التنصر)
Felebûn: Çûna ser dinê Fela.	فەلەبۆی: چۆی سەر دینی ئەلا (المتنصر)
Felebûy: Çûy ser dinê Fela.	

Ferracekirin: Risandin, şînkirin, peyawirkirin.	فەرەجەکێن: رێساندن، شێن کێن، پەیاوێرک کێن (الانشاء، الانماء، الاشباب)
Ferraceyf: Peyawirkî, berxwekirnî, şînbûnî, risînî.	فەرەجەیی: پەیاوێرکی، بەرخووەکێنی، شێن بونی، رێسینی، رێستیاکی (النشأ، الشبيب، النماء)
Fertene: Karkinî, çam, keresat.	فەرته: کەرکێنی، چام، کەرەسات (الكارثة، النكبة، البلاء، المصيبة)
Fer: Kit, êk.	فەر: کت، ئێک (الفرد، الوتر، الواحد)
Fer: Vîyan, vêt.	فەر: فێیان، فێت (الضروي، الواجب، اللازم)
Ferbûn: Vêtbûn.	فەریبۆن: فێت بون (التوجب، اللزوم)
Ferbûy: Vêtbûy.	فەریبۆی: فێت بوی (الموجب، الملزم)
Fertir: Vêttir.	فەرته: فێت تر (الالزم، الاوجب)
Ferkin: Vêtkirin.	فەرکێن: فێت کێن (التوجب، الالتزام)
Ferkirî: Vêtkirî.	فەرکێی: فێت کێی (الموجب، الملزم)
Ferî = Ferîyatî: Vêttîyatî, vîyanî.	فەری = فەریاتی: فێتیاتی، فێیانێ (الوجوب، الضروية، اللزوم)
Ferq: Cida, veder, çert, vavirî.	فەرقي: جەدا، فەدەر، چەرت، فافیری (التمييز)

فهلته كرى: كه تهر كرى، نه كر كرى، كولان قوتای كرى،
راخوینه كرى

(المكسل، المبطل، المصلك)

Felstekirî: Ketwerkirî, nekerkirî, kolanqutay-
kirî, raxwîtekirî.

فهلته یی: كه تهر یی، راخوینه یی، كولان قوتانی، نه كهر یی
(المصلوكیه، البطاله، الكسل)

Felsteytî: Ketwerî, raxwîteyî, kolanqutani, nekerî.

فهلشن: هه رفتن، قووزبون، چقبون، شكستن، ژبهرك چوڼ،
حوسپر بون، هه زمين
(التفكك، الاحباط، الاخفاق)

Felişîn: Heriftin, qwîzbûn, çixbûn, şkestin,
jiberikûn, husîrbûn, hezimîn.

فهلشی: هه رفتی، هه لوه شای، قووزبوی، نه شای، حوسپر
بوی، چڼ بوی، هه زمی
(المفكك، المحيط، الخفق)

Felişt: Heriftî, helweşay, qwîzbûy, neşyay,
husîrbûy, çixbûy, hezimî.

فهلشاندى: هه راften، هه زماندن، قووز كرن، حوسپر كرن،
چڼ كرن
(التفكك، الاحباط، الاخفاق)

Felişandin: Heraftin, hezimandin, qwîzkinin,
husîrkinin, çixkinin.

فهلشاندى: هه راftي، هه زماندى، قووز كرى، حوسپر كرى،
چڼ كرى
(المفكك، المحيط، الخفق)

Felişandî: Heraftî, hezimandî, qwîzkirî,
husîrkirî, çixkirî.

فهللق: قوتانا بنى بيبا، شه قلهدان، پيدادانا بنى بيبا
(الجلد، التعذيب من الارجل)

Felaq: Qutana binê piya, şeqledan, pêdada-
na binê piya.

فهللق دان: پى ليدان، پى قوتان، پى تويز دان
(التجليد)

Felaqdan: Pêlêdan, pê qutan, pê topizdan.

فهللق دای: پى تويز دای، پى قوتای، پى پيدادای
(المعذب بالجلد)

Felaqday: Pê topizday, pêqutay, pêdaday.

فهلته تر: پتر فله
(الانصر)

Feletir: Pitir fele.

فهلته كرى: برنا سهر دينى فله
(التنصير)

Felekirin: Birna ser dînê Fela.

فهلته كرى: برى سهر دينى فله
(الانصر)

Felekirî: Birî ser dînê Fela.

فهلله یی، هللانی: عيسایی
(النصرانيه، النصری)

Feleyf = Felatî: 'Îsayî.

فهلله مېك: توخمه كى دورينى په، نه خلیته كى درواړى په
(صنف من الخياطه)

Felchîk: Tuxmekê durîneye, texlîtekê dir-
warêye.

فهلته: كه تهر، راخوینه، كولانى، نه كر
(المصلوك، الكسلان، البطال)

Felste: Ketwer, raxwîte, kolanî, neker.

فهلته بون: كه تهر بون، راخوینه بون، كولان قوتی، نه كهر یی
(التصلك، التكاسل، التبطل)

Felstebûn: Ketwerbûn, raxwîtebûn, kolan
qutî, nekerî.

فهلته بوی: كه تهر بوی، راخوینه بوی، كولان قوت، نه كر
بوی
(المصلك، المكسال، الكسول، المبطل)

Felstebûy: Ketwerbûy, raxwîtebûy, kolanqut,
nekerbûy.

فهلته تر: كه تهر تر، راخوینه تر، كولان قوت تر، نه كر تر
(الاشد مصلكه، الاكسل)

Felstetir: Ketwertir, raxwîtetir, kolanquttir,
nekeritir.

فهلته كرى: كه تهر كرى، راخوینه كرى، كولان قوتان كرى،
نه كر كرى
(الاكسال، التكسيل، الابطال)

Felstekirin: Ketwerkirin, raxwîtekirin, kolan
qutan kirin, nekerkirin.

فیهرسی: صنبهکی، صمبهکی، قهرهمانی، پهلهوانی
(البطله)

Fêhrisî: Sinbekî, simbekî, qehremanî, pehlewanî.

فت هت = فیتین: خوه هافیتین، پهقزین، ژمنین، لوت دان، فرت
فوت، فرتین

(الدب، الدبیب، الذبیه، النبض، القفز، الخلق، الفزه)

Fitfit = Fitên: Xwehavêtin, peqijîn, jenîn, lotdan, firit, firtên.

فت دل: دل قوتک، دل قوتان

(نبض القلب، دق القلب، خفق القلب)

Fitdil: Dilqutik, dil qutan.

فی: قولاچ، میتی

(الرشفة، المصه)

Firr: Qulaç, mêtî.

فیر: فیرین

(الطيران)

Firr: Firrîn.

فی: فرهه، فرهه، ژیک دوبر

(الواسع، المتباعد بين شيتين)

Firr: Firhe, fireh, jêk dwîr.

فیرین: بالا بون، گهرمانا لهوا

(الطيران)

Firrîn: Bala bûn, gerhana li hewa.

فیرین: کهتنا ژ جهن بلندا... تیدا کهتن، ژئ کهتن

(الخور، التردی، السقوط من شاهق)

Firrîn: Ketina ji cihê bilind... têda ketin, jê ketin.

فیری: کهتن، لهواچرخي

(الساقط، الطائر)

Firrî: Ketî, li hewa çerixî.

فیراند: چهرخاندنا لهوا، تیداهافیتین، ئیخست

(الاطار، التطير، الاسقاط، الاهوار)

Firrandin: Çerixandina li hewa, têda havêtin, êxistin.

فیراندی: لهواچهرخاندی، تیداهافیتین، ئیخستی

(المخر، المسقط، المطير، النهيض)

Firrândî: Lihewa çerixandî, têda havêtin, êxistî.

فهنک: شه مالک، چرا، خهتیره

(الفانوس)

Fenek: Şemalk, çira, xetîre.

فهنکای: پهلاق، روی کیش کرن، ترتوژی، روی کرنی

(التزيين، الموضه)

Fentazî: Perlaqî, rwikêşkirin, tirtozî, rwîkîrnî.

فیقای: میوه، قاق

(الفاكهه، الانمار)

Fêqî: Mêwe, qaq.

فیر: می، زانین، ههفوت

(العلم)

Fêr: Hî, zanîn, hevot.

فیربون: هیبون، زانیاربون، ههفوت بون

(التعلم)

Fêrbûn: Hîbûn, zanyarbûn, hevotbûn.

فیربوی: هیبوی، زانیاربوی، ههفوت بوی

(التعلم)

Fêrbûy: Hîbûy, zanyarbûy, hevotbûy.

فیرت: هیت، زانیارت، ههفوتت

(الاعلم)

Fêrtir: Hîtir, Zanyartir, hevottir.

فیرکرن: می کرن، زانیارکرن، ههفوت کرن

(التعليم)

Fêrkin: Hîkirin, zanyarkirin, hevotkirin.

فیرگری: می گری، زانیارگری، ههفوت گری

(الملم)

Fêrkirî: Hîkirî, zanyarkirî, hevotkirî.

فیری، فیریاتی: هیباتی، زانیاری، ههفوتیاتی

(العلم، التعليم)

Fêrf = Fêryatî: Hîyatî, zanyarî, hevotîyatî.

فیل وفتد: باره مزی، جهنبازی، عیاری، جهنگه نیسی

(الاحابيل)

Fêlûfind: Yaremezî, cenbazî, 'eyarî, cenge-neyî.

فیهرس: صنبهک، صمبهک، قهرهمان، پهلهوان

(البطل)

Fêhris: Sinbek, sembek, qehreman, pehlewani.

فرشك هلال: نان هلال، راست و درست، راستی بیز،

راست گو، خودان بهخت، جامیر

(الوفی، الصادق، المستقیم)

Firşik belal: Nanhelal, rast û dirst, rastîbêj, rastgo, xudanbext, camêr.

فرشك هرام: بئى نان و خوى، پاش دى، دوروى

(الخائن، الغدار، المثلون)

Firşik heram: Bênan û xwê, paşdirr, durwî.

فرشك: خاف، سست، لوب، تهن خاف

(النسيج السخيف الراخى)

Firşot: Xav, sist, lop, tevinxav.

فرشوتى: تهن خافى، خافياتى، سست و بستى، لوبىنى

(النسيج الغليظ، الغزل الراخى)

Firşotî: Tevinxavî, xavyatî, sist û pistî, lopînî.

فرشوتى: دانى خارنانىڤرو، تيشت

(الهجورى، الغذاء، طعام الظهر)

Firavîn: Danê xarna nîvro, lêşt.

فرکيلى: دروينا کيلى ژيک دور، شال

(الخياطه المتباعدة)

Firkêlî: Durîna kêlî jêk dwîr, şelal.

فرکيلى: د روينى، پک کرنى، پى مهلاندنى، نهوى کوتن

(الکذب المبالغ فيه)

Firkêlî: Derwînî, pivkirmê, pêhelandînî, neweygotin.

فرکيل: درهوين، پى مهلين، نهوى گو

(الکذاب المبالغ فى الحديث)

Firkêl: Direwîn, pêhelîn, neweygo.

فرک: نيشانه نشتى، نيشاناکل بيهن هاتن وچوتن

(ذات الجنب، مرض)

Firk: Êşa tenîştê, êşana ligel bêhin hatin û çûnê.

فرک: په پيزک، پل، پالدان، ژچه راهانچتن، دهفاندن

(الدرجة، الدفع، الدفعة، الرتبة)

Firk: Peyîzk, pil, paldan, jicîh rahavêtin, de-fandin.

فراکه: مهله مويت، سيفلت

(الشاق، المهوى)

Firake: Helemwît, sîfilte.

فرهيو: فرههيو، فرههيو، ژيک دورهيو

(التوسع، التباعد)

Firrbûn: Firhebûn, Firehbûn, jêk dwîrbûn.

فرهيو: فرههيو، فرههيو، ژيک دورهيو

(الموسع، المبعد)

Firrbûy: Firhebûy, Firehbûy, jêk dwîrbûy.

فرهيو: فرههيو، فرههيو، ژيک دورهيو

(الالموسع، الالمبعد، الالموسع)

Firrtir: Firhetir, firehtir, jêkdwirtir.

فرهيو: فرههيو، فرههيو، ژيک دورهيو

(التوسيع، التبعيد)

Firrkirin: Firhekirin, firhekirin, jêk dwîrkirin.

فرهيو: فرههيو، فرههيو، ژيک دورهيو

(الموسع، المبعد)

Firrkirî: Firhekirî, firhekirî, jêk dwîrkirî.

فرهيو = فرهياتى: فرههيو، فرههيو، ژيک دورهيو، فرههياتى

فرههياتى

(الموسع، المبعد)

Firrtî=Firryatî: Firheyî, firehî, jêk dwîrî, fireheyatî, frehyatî.

فرهيو = فرهت: فرهت، فرهت، فرهت، فرهت، فرهت

(القفز، الوثب، الدبى، الدببه، الضج، النبض، الذذبذبة)

Firfirt=Firtên: Fitfit, fitên, xwehavêtin, jenin.

فرهيو = فرهت: فرهت، فرهت، فرهت، فرهت، فرهت

(صوت مناخير الحيوان)

Firfirt=Firrên: Dengê ximximkê dewara.

فرهيو: گييايه کى تداره کى په، گييايه کى زييانداره

(الثيل، من اعشاب الزينة)

Firwîzî: Giyayek tidarekî ye, giyayekê zîyandare.

فرهيو: فرهت

(الماء، الصفيير)

Firwîzî: Fîfî.

فرهيو: ملهيات

(الملانك)

Firîşte: Milyaket.

فرهيو: شيردانا بچويكى ده من زاننى

(اول حليب يرضع الوليد بعد الولادة)

Firşik: Şîrdana biçwîkî demê zanê.

فراکه، فروکه: تیزکۆ تیراین بهر هاتی بهشت بفریت.

فارکۆ تیرا یێ فروک

(فرخ الطیر الناهض)

Firake=Firroke: Têjkê teyra yê berrhatî, bişê bîfirî, varkê teyra yê firok.

فوک بون: زانا مامینێ، زانادهوار و حیوانا

(الطلق، الولاده للفرس)

Firkbûn: Zana Mahîne, zana dewar û hêwana.

فروکه: بالاخر خانه

(المطار)

Firgih: Bala firrxane.

فروتن: دانا بهق، دانا بیز، دانا بیاره

(البيع)

Firotin: Dana bi heq, dana bimiz, dana bipare.

فروتی: تشتی بیاره دای

(الباع)

Firoti: Tiştê bi pare day.

فروکه: بالان

(الطیاره)

Firroke: Bala firr.

فروکن: مه مروستن، فروج لیدان

(الارتشاف)

Firrkirin: Helmîrwîstin, qurçlêdan.

فروش گاه: جهێ ئاریش و فاریش، جهێ کریار و فروتن،

دکان

(الحانوت، مؤسسه البيع، محل البيع)

Firoşgah: Cihê arêş û farîşê, cihê kiryar û firotinê, dikan.

فروش بار: کهسێ تشت فروش

(البائع)

Firoşyar: Kesê tiştîfiroş.

فرویت: لیفا تهفنی، لیفا پەروکۆ تهفنی کری، مەرزێ بهر و

مهحفویرا

(حافه المنسوج، حاشیه النسيج)

Firê: Lêva tevnî, lêva perokê tevinkirî, merzê berr û mehfîra.

فرویت: دلدان، لیه کرگرتن، خوهراگرتن، خوهرستی

(العزم، الصبر، الثبات)

Firê: Dildan, libergirtin, xweragirtin, xweristî.

فروهه= فروهه: فه‌دای، په‌حن

(الواسع، الرحب)

Fireh=Firhe: Veday, pehin.

فروهه‌بون: فه‌دان، په‌حن بون

(التوسع، الترحب)

Firehbûn: Vedan, pehinbûn.

فروهه بوی: فه‌دای، په‌حن بوی

(الموسع)

Firehbûy: Veday, pehinbûy.

فروهه‌تیر: فه‌دای تیر، په‌حن تیر

(الواسع، الارحب)

Firehtir: Vedaytir, pehintir.

فروهه‌کۆن: په‌حن کۆن، ژیک فه‌دان

(التوسيع)

Firehkirin: Pehinkirin, jêkvedan.

فروهه‌کۆی: په‌حن کۆی، ژیک فه‌دای

(الموسع)

Firehkîr: Pehinkîrî, jêkveday.

فروهه‌ی، فروهه‌یاتی: په‌حنی، په‌حناتی، فه‌دان‌یاتی

(الوسعه، الرحابه، السعه)

Firehî=Firehyatî: Pehnî, pehnatî, vedatî, vedanîyatî.

فروهه بون: فروهه‌بون، فه‌دان، په‌حن بون

(التوسع)

Firhebûn: Firehbûy, veday, pehinbûy.

فروهه بوی: فروهه‌بوی، فه‌دای، په‌حن بوی

(الموسع)

Firhebûy: Firehbûy, veday, pehinbûy.

فروهه‌تیر: فروهه‌تیر، فه‌دای تیر، په‌حن تیر

(الواسع، الارحب)

Firhetir: Firehtir, vedaytir, pehintir.

فروهه‌کۆن: فروهه‌کۆن، ژیک فه‌دان، په‌حن کۆن

(التوسيع، الارحاب)

Firhekîr: Firehkirin, jêkvedan, pehinkirin.

فروهه‌کۆی: فروهه‌کۆی، ژیک فه‌دای، په‌حن کۆی

(الموسع)

Firhekîr: Firehkirî, jêkveday, pehinkîrî.

فشاندن: خوههركرن، بادان، ليك زفراندن، فركرن
(الاحشاء، الالواء، التعويج)

Fişandin: Xwehirkirin, badan, lêkzivirandin, virrkirin.

فشاندن: خوههركري، باداي، ليك زفراندن، فركري
(المعوج، الملوى، المنحنى)

Fişandî: Xwehirkirî, baday, lêkzivirandî, virrkirî.

فلش: درهوين
(الكذاب)

Filto: Direwîn.

فلتوسى: فلشپاتى: درهوين
(الكذاب)

Filtoyî=Filtoyaî: Direwînî.

فلفل: زهزهوادهكى تيز و دژواره، پهپه فوكه كا
(الفلفل)

Filfil: Zêzewadekê tij û diware, peqpeqo-keka sore.

فلق: شليز، فيقيز شهولقي، پلت
(الفاكهه الراهل الناعس اللدن)

Filq: Şilêz, fêqîyê şewliqî, pilt.

فلقي: فلقيپاتى: پلتى، پلتپاتى
(الفاكهه، المترهل الراخي)

Filqî=Filqîyaî: Piltî, piltîyaî.

فلقوسين: رزكاربون
(النجاه، الخلاص، المروق)

Filqusîn: Rizgarbûn.

فلقوسى: رزكاربوى
(الناجى، المخلص، المارق)

Filqusî: Rizgarbûy.

فلقوساندن: رزكاركرن
(الانجاه، الانقاذ)

Filqusandin: Rizgarkirin.

فلقوساندن: رزكاركرى
(النجى، المنقذ)

Filqusandî: Rizgarkirî.

فرههپى، فرههپاتى: فرههياتى، ژيک فهدانى، پهحنپاتى، پهحنى
(الوسع، الرحابه، السعه)

Firheyf=Firheyatî: Firehyatî, jêkvedanî, pehinîyaî, pehnî.

فرهه لقين: فرهه لقين
(الحركه الواسعه، اتساع الحركه)

Firhelivîn: Firehlivîn.

فرههده: تير، بالاڤر، تهوال، پهرفان
(الطائر)

Firrinde: Teyr, balafir, tewaî, perrvan.

فرهنگى: نهساخيپهكا ياكرا نه
(الفلس)

Firrengî: Nesaxîyeke ya girane.

فرى: توخمهكى رچالې به، شيرى نوى زاي بكهلين وهكى
ماسنى، ماسنى شيرى نوى زاي
(اللور، من اللبنيات)

Firt: Tuxmekê rêcalîye, şîrê nwîzay bi kelînin wekî mastî, mastê şîrê nwîzay.

فشت فشت= فشتين: فت فت، فتين، فرت فرت، فرتين،
فردان

(التملص، التلمص، الانسلال، ظهور حركه فجانپه)

Fiştî=Fiştên: Fitfit, fitên, firtfirt, firtên, virrdan.

فشتي= فشتيپاتى: فت فتى، فرت فرتى، فردانى
(التمص، السل)

Fiştî=Fiştîyaî: Fitfit, firtfirtî, virrdanî.

فشان: خاربون، خوههري، بادان، چههان، ليك زفرين -
فرى

(اللوى، الاعوجاج، الحنى، التمايل)

Fişan: Xarbûn, xwehrî, badan, çemhan, lêkzivirîn, virrî.

فشان: خوههريوى، باداي بوى، ليك زفرى بوى، فر بوى
(المعوج، المائل، المنحنى)

Fişay: Xwehîrbûy, badaybûy, lêkzivîrbûy, virrbûy.

فیڤ چوڻ: ریڻ کرن، بیڻ ھاڻین

(الاسھال)

Fişçûn: Rîxkirin, pîqhavêtin.

فیڤڤک: قالکا تڤهنگن، قالکا داگرتی

(الخرطوش)

Fişek: Qalka tivengê, qalka dagirtî.

فیڤک، فیڤک، فیڤکین: فی فر، فرین، دهنگن دفنا دهواری ئالیکن

ببینیت

(الحمم، صوت الحمار عند مشاهدته العلف)

Fîkîk = Fîkên: Fîrrfîr, fîrrên, dengê difna
dewarê alîkê bibînît.

فیرهان، فیرهان: لی، لیسر، لیمشت، لیمشت، گژبون،

بلند بون، رابون

(الفیضان، الفوران)

Fîrhan = Fwîrhan: Lihî, liser, lêmişt, lihmişt,
gijbûn, bilindbûn, rabûn.

فاچ کرى: بادن كرى. ليك زفراندى. فى كرى
المقلول

Vaçkîrî: Badaykîrî .lêkzivîrrînkîrî.vîrrîrkîrî.

فاچى= فاجياتى: بادانى لىك زفرينى. فى باتى
المقلول وهو اقبح العرج اللوى. كلوح الخشبوغيره

Vaçî= Vaçyatî: Badanî .lêkzivîrrînî vîrryatî.

فاچاندى: لهنگاندن. خار ريقهچون. شلكاندن. شلكين.
التقلول، الاقتزال

الزمال: الامرج عدا مائلا الى احد الجوانب

Vaçandin: Lengandin. xarrêveçon. şilikandin.
şilikîn.

فايى: سەر ريداجوى. ژريكتى دهركهتن. لادان. فاژى بون
المخرف على الطريق، الحائد، الجائح، المخالف، المنعطف

Varrê: Serrêdaçoy. jîrêkêderketin. ladan. Vajîbon.

فايى بون: سەر ريداجون. كهچ رى بون. ريك بهردان بون
الانحراف، الانعطاف، الحيد، العدول الزوغان، الديمان

Varrêbûn: Serrêdaçon. keçrêbon. rêkber-
danbûn.

فايى بوى: سەر ريداجوى. كهچ رى بوى.
الحائد، المحيد، المحرف

Varrêbûy: Serdaçoy. keçrêboy.

فايى تر: سەر ريداجوى تر. كهچ رىبوى تر.
الاحرف، الاحيد، الاضل

Varrêtir: Serdaçoy tir. keçrêboy tir .

فايى كرى: سەر ريداجون. كهچ رى كون.
التحرف، التحيد، الازاغه

Varrêkirin: Serda birin. keçrêkirin.

فايى كرى: سەر ريداجوى. كهچ رى كرى.
المخرف، المحيد، المزيج

Varrêkîrî: Serda birî. keçrêkîrî.

فايىتى=فايياتى: سەر ريداجونى. كهچ رىياتى
الحرف، الزيج، الحيد، الجياحه، الديس

Varrêtî= varrêyatî: Serdaçonî. keçrêyatî.

فايىك: تيزكى تهبرى. ديكلن بچويك
فرخ الدجاج الذكر، الديك الفرخ، فرخ السنه، المقلول،
المعكوس، المخالف

Varrîk: Têjkê teyrî. dikilê bçwîk.

ف

v

فا: فان. ثفان. فانا
مؤلاء

Va: Van. eVan. Vana.

فاچ: فى. باداى. ليك زفرى
الاقتزال، اللوى

Vaç: Virr. baday. lêkzivîrrî .

فاچ بون: باداى بون. ليك زفرين بون. فى بون
التقلول، التلوى

Vaçbûn: Badaybûn .lêkzivîrrîn bûn.vîrrbûn.

فاچ بوى: باداى بوى. ليك زفرى بوى. فى بوى
الاقتزال الاولوى، الاضل

Vaçbûy: Badaybûy .lêkzivîrrîn bûy.vîrrbûy.

فاچ تو: باداى تر ليك زفرى تر. فى تر
الاقتزال، التقليل، الاثواء

Vaç tir: Baday tir .lêkzivîrrîn tir.vîrrr tir.

فاچ كرى: بادن كرى. ليك زفراندن. فى كرى
المقلول، اللوى

Vaçkirin: Badaykirin .lêkzivîrrandin.

فائى: ليك وەرگه رهاى. قولپى

Vajf:Lêkwergerhay. qulipî.

فائى بون: ليك وەرگه رها بون. قولپن بوى

التقلب، التماكس، الانقلاب، الاختلاف المخالف

Vajfbûn:Lêkwergerhabûn. qulipîn.

فائى بوى: ليك وەرگه رها بوى. قولپى

المقلوب، المعكوس، المخالف

Vajfbûy: Lêkwergerhabûy. qulipîbûy.

فائى تر: ليك وەرگه رهاى تر. قولپى تر

الاقطب، الامعكس، الاخلف

Vajftir: Lêkwergerhay tir. qulipî tir.

فائى كرن: ليك وەرگه رها بون. قولپاندىن

التقليب، التمعكس، الاخلاف

Vajtkirin: Lêkwergerhabon. qulipîn.

فائى كرى: ليك وەرگه رهاى. قولپاندى

المقلب، المعكس، المخلاف

Vajtkirî: Lêkwergerhay. qulipîndî.

فائياتى: ليك وەرگه رهاى. قولپينى. قولپياتى

القلب، المعكس، الخلاف

Vajyatî:Lêkwergerhanî. qulipînfî. qulipiyatî.

فائياتيا چافى: ليك وەرگه رهاى چافى

الشتر للمين

Vajyatîya çavî: Lêkwergerhana çavî.

فائير: جدا كرن. چهرت كرن. بزارتن. هلبزارتن.

هلبفاندىن. ژيك كرتن. ژيك قه دان. قه ده ركرن

التميز، التفتيح، النقد، التفريق

Vavêr: Cida kirin. çert kirin. bijartin. helb-jartin.helbfandin. jêkgirtin. jêkvedan. veder kirin.

فائير: تزي كرن، شردن كور تزي كرن. هه لنگافتن

العور، الذكك، للشفرة، الموان، الكدس، الردم، الطمر

Vavêr: Tijîkirin. erdê kortijîken. helingaftin.

فائيران: قه ده رويون. ژيك كرتن. بزارتن. جدا كرن.

هلبفاندىن.

التميز، الامتياز، التفريق، الانتقاء، الانتقاد

Vavêran: Vederbûn. jêk girtin. bjartin. cidakirin. helpifandin.

فائيران: رادان سر هه لنگافتن. تزي كرن.

الانطمار، الردم، الذكك، التكدس،

Vavêra: Radanser. helingaftin. tijîkirin.

فائارتن: قه ده ركرن جدا كرن. ژيك كرتن.

التصنيف، الميز، الفرق، النقد، النخبه، التنقيه

Vavartin: vederkirin. cidakirin. jê girtin.

فائارتن: هه لنگافتن. كويراتى تزي كرن. نخامتن.

الردم، الطمر، العور، الكدس

Vavartin: Halingaftin. kwîratî tijîkirin. nix-amtin.

فائارين: ژيك قه ده رويون. جدا بون. ژيك كرتن بون. بزارتن

بون.

التميز، التفريق، التصفح، التفتيح

Vavirîn: Jêk vederbûn. cidabûn. jê girtinbûn. bjartinbûn.

فائارين: نخامتن. رادانا سر. كويراهى تزي كرن

الانطمار، الاندكاك، التمور، التكدس

Vavirîn: Nixamtin. radana ser. kwîrahî tijîkirin.

فائارى: ژيك قه ده رويى. هلبزارتى جدا بوى.

المميز، المنقى، المفرق، المردم، الذكك، الكدس

Vavirî: Jêkvederbûy. helbjartî. cidabûy.

فالا: كوشخه له. قرت. خالى. چوتن نه: راداي

الفارغ، الخالى، الخاويا، لماعطل، الفاضى، الاجوف

vala: Kuşxele. virt. xalî. çutêne. raday.

فالا بون: كوشخه له بون. قرت بون. خالى بون. چوتن نه بون

التفرغ، الخواء، الخلو، التعطل

Vala bûn: Kuşxelebûn. virtbûn. xalîbûn. çutênebûn.

فالا بوى: كوشخه له بوى. قرت بوى. چوتن نه بوى. خاليبوى

التفرغ، الخواء، الخلو، التعطل

Valabûy: Kuşxelebûy. virtbûy. xalîbûy. çutênebûy.

فالا تر: كوشخه له تر. قرت تر. چوتن نه تر، خالى تر

الافرق، الاخوى، الخلو، التعطل

Vala tir: Kuşxele tir. virt tir. xalî tir. çutêne tir.

فالا كرن: كوشخه له كرن. قرت كرن. خالى كرن. چوتن نه

كرن

التفريغ، الاخلاء، التخويه، الاعطال، الانقارغ

Vala kirin: Kuşxelekirin. virtkirin. xalîkirin. çutênekirin.

فالا كرى: كوشخه له كرى. قوت كرى. خالى كرى. چوتى نه كرى

المفرغ، المعطل، المخلى

Valakirî: Kuşxelekirî. virkirî. xalîkirî. çutênekirî.

فالامى = فالاتى

فالاهاتى: كوشخه له بى. قوتى. خالياتى. چوتى نه بى
الفراغ، الفلاء، الجو: الجوف، الفضاء، الخواء

Valayî = Valatî: Kuşxeleyî. vîrîyatî. xalyatî. çutêneyî. raday Valayatî.

فالامى: خوله بى. خولولاتى

الفضاء، السماء، الاجواء، العطل

Valahî: Xuleyî. xululatî.

فال: سر مرد. تنك. دژى كويرى.

الضحل، ضد العمق للمواعين والجوفات، الانبساط

val: Ser erd. tenik. dijkwîryê.

فان: ثفان. فا. ثفان

هؤلاء

Van: Evan. va. evan.

فهبندان: ويران كرن. كليس كرن. فركرن. قوت كرن. بن بركرن. بهربات كرن

الابادة، الاملاك، الافناء

Vebirandin: Wêrankirin. klêskirin. virrkirin. qutkirin. bin birrkirin. berpatkirin.

فهبندانى: ويران كرى. كليس كرى. فركرى. قوت كرى. بن بركرى. بهربات كرى

المباد، المهلك، المغنى المبيد

Vebirandî: Wêrankirî. klêskirî. virrkirî. qutkirî. bin birrkirî. berpatkirî.

فهبى: ناف بر. چهپر. پهژان. گفانده. شار. كوت

الحاجز، الفاصل، المانع، الفصل، المقطع

Vebirî: navbirr. çeper. pejan. givande. şar. kut.

فهبين: ناف برين. چهپركرن. پهژان كرن. گفانده كرن. شاركرن. كوت كرن

القطع، الفصل، الاختصار، الكف، الاقتطاع، التقدير، التجديد

Vbirîn: Navbirrîn. çeperkirin. pejankirin. givandekirin. şarkirin. kutkirin.

فهبون: فهركين. تاق بون. كەش بون. بشكفين. بژكفين.

بشقين

الافتتاح، الانكشاف، الانفكاك، الانسراج، الانفراج

Vebûn: Ferrikîn. taqbûn. geşbûn. bişkvîn. bijkvîn. bişivîn.

فهبوى: فهركى. تاق بوى. كەش بوى. بشكفتى. بژكفتى.

بشقى

المفتوح، المكشوف، المفكوك، المنفرج، المنشرح

Vebûy: Ferrikî. taqbûy. geşbûy. bişkvî bişkvî. bişivî.

فهبون: فهركاندن. كەش كرن. بشكفاندين. بژكفاندين.

بشالفتن.

الافتاح، الاكشاف، التفكك، التشريح، التفريج

Vekirîn: Ferrikandin. geşkirin. bişkvandin. bijkvandin. bişavtin.

فهبوى: ناف بركرى. چهپركرى. پهژان كرى. گفانده كرى.

شاركرى

المقطوع، الحدود، المقدر، المحدد، المظف

Vebirî: Navbirrkirî. çeperkirî. pejankirî. givandekirî. şarkirî.

فهبين: فهديتن.

اعاده النظر رؤيه

Vebîn: Vedftin.

فهبورين: بىسته هى. دخوه راديتن. دهستويردان

الوشن، المخول المرخص

Veborîn: Bistehî. dxweradftî. destwîrday rêkday.

فهبورى: بىسته ه. دخوه راديتنى. دهستويرداى. ريك داي

الاشن: من ياتى على المانده غيره

Veborîy: Bisteh. dxweradftî. destwîrday rêkday.

فهبرك: كاده

الكك

Vebirk: kade.

فهبز: پاريزگه. فەحو. هوارگه

المائى، اللجا، المغيث

Vebêz: Parêzgeh. vehew. hewargeh.

فهرهان = قهرمان: قوت بون، قهر بون، ويران بون، کلیس
بون، باریات بون، کمباج بون، بن بریون
الانقراض، الهلاك، الفناء، البوار، الاندثار

Vebirhan = Vebiryan: Qutbûn. girrbûn. wêranbûn.
klêsbûn. ber batbûn. kimbaxbûn. binbirrbûn.

قهرهای ظهیرهای: قوت بوی، قریبوی، ویران بوی، کلیس
بوی، بریات بوی، گمباخ بوی، بن بر بوی
المنذر، المنقرض، المهلك، البائر

Vebirhay = Vebiryay: Qutbûy. girrbûy. wêranbûy.
klêsbûy. ber batbûy. kimbaxbûy. binbirrbûy.

فہپان = فہپیان: کہمران، پھر خاندن، گہروسہ کرن، کفاشتق، تہرفاندن

الكبس، الأب، الدلك، اللوط، الدعك، الضغط

Veran = Verfyan.

**لهجای = لهجیای: گمراندی، پرخاندی، گروسه‌کری،
گفاشتی، نرقاندی**

المكبوس، المضغوط، المرأب، المدلك، الملوط، المدعوك

Vepay = Vepŷay: Gemiran. perixandin. geruskirin. gerusekirî. givaştî. teriqandî.

لیماندن، گمراندن، پهرخاندن، گروسه کړن، گفاشتن، تهرقاندن

التدعيك، التدليك، الالتكبيس

Vepandin:Gemirandin, perixandindin, geruskirin, givastin, teriqandin.

شهباندي: گه مراندي، په رخاندي، گه روسه کړي، گفاشتي،
تورفاندي

المدعوك، المدلوك، الملاط

Vepandî: Gemirandî. perixandindî. geruskirî.
givaştî. teriqandî.

الفهین: گهرین، پەرځاندی، گهرسین، گفشین، تهرقین
الکاس، الدلاک، الملاط، الدعاک

Vepîn: Gemirîn. perixandî.gerrişîn. givaşîn.
teriqîn.

فہم شین: ھلپہ قزین، ھلنگفتن، فہ زہنن، فہ پیرین
العتار، الارتداد، النفذ، الخرق

Vepeşîn: Helpeqijîn. helingiftin. vejenîn.
veperîn.

فەپەشان: ھەلبەت قەزائى. ھەلەنگەئان. فەزەئان.
الانقلاب، العترة، النفاذ

Vepeşan: Helpeqijan. helingivan. vejenan.

فمبمشای: هـ لبه قزای هـ لنگفای، فهژمنای.
المخرق، المنفذ، المرتد، المفلت، المعثر

Vepesay: Helpeqijay, helingivay, vejenay.

فہمہ شاندن: مہلبہ قراندن مہلنگفاندن. فہرہ ناندن.
الاعثار، الاخراق، الافلات

Vepeşandin: Helpeqijandin. helingivandin.
vejenandin.

فەپەشاندی: مەلەب قزاندى مەلنگقاندى، فەرماناندى.

المشر، المفلت

Vepesandf: Helpeqijandî. helingivandî. vejenandî.

فہرہ شینک: مہ لپ قزک مہ لنگفک. فہ ژہ نک.
الغالب، النافذ، الخارق.

Vepesînk: Helpeqijîk, helingivk, vejeg.

له پهنی: فه شارهای، فه شرعی، نخامتی، نخافتی،
ثافایوم، بهر دهم، بهر شام

المحور، المستور، الخط، الغائب

Vepent: Veṣahay. veṣartî. nixamtî. nixaftî.
ayabûy. perdabûy. nusay.

فەپەنى بون: فەشارەان، نخامتن، نخاقتن، ئاقابون،

پارہ: پندرہ

Vepentbûn: Veşahan. nixamtin. nixaftin.
ayabûn. merdebûn. rûsûn.

فہرستی بوی: فہشارہای، نخامتی، نخافتی.

ناقابوی پاره‌بوی، داپوسای

Vepenibûy: Veşahay. nixamtî. nixaftî. avabûy.

ابوی، داپوښای.

پہرہ گرن. پوشاندن

Veşartin, nixamtin, nixaftin.

فەپەنى تۇ: فەشارەى تۇ. نىخامتى تۇ. نىخافتى تۇ. نىخافتىر.
پەردەمۇر. پۇشای تۇ

الافنى. الاستر، الاحجب، الاغيب

Vepenŋ tir: Veşahay tir. nixamŋ tir. nixaftŋ tir. ava tir. perda tir. puşay tir.

فەپەنىياتى: فەشارەانى. نىخامتنى. نىخافتنى. نىخافتى.
پەردەپەينى.

الخفاء، الحجاب، الغيب، الستر

Vepenyatŋ: Veşahanŋ. nixamŋinŋ. nixaftinŋ. avayŋ. perdayinŋ.

فەپەنىك: فەشاروك. نىخىمتوك. نىخىفتوك

الحاجب، الستار، المخفى

Veperrŋ: Veşaruk. nixemtuk. nixeftuk.

فەپەرىن: دەرباز بون. رابورىن. دەرباس بون

المعبر، الجزع

Veperrŋ: Derbazbûn. raburŋ. der basbûn.

فەپەرى: دەرباز بوى. رابورى. دەرباس بوى

الجازع، العابر

Veperrŋ: Derbazbûy. raburŋ. der basbûy.

فەپەراندى: دەرباز كرن. رابوراندى. دەرباس كرن

الاجبار، التجزيع

Veperrandin: Derbazkirin. raburandin. der baskirin.

فەپەراندى: دەرباز كرى. رابوراندى. دەرباس كرى

المعبر، الجزع

Veperrandŋ: Derbazkirŋ. raburandŋ. der baskirŋ.

فەپەرىنك: دەرباز وك. رابورىنك. دەرباسوك

المجزع، المعبر

Veperrŋnk: Derbazuk. raburŋnk. der basuk.

فەپەرىنوك: دەربازىنوك. رابورىنوك. دەرباسىنوك

العبارة، المعبر، الجزاع

Veperrŋnok: Derbazŋnk. raburŋnk. der basŋnk.

فەپەلەزىن: فەزەمنى. مەل پەرىن. مەلەلەزىن. مەلتوتىرىن

الارتداد، التذبذب، الارتداد

Vepeqijŋ: Vejenŋ. helperrŋ. heltwŋtirŋ.

فەپەلەزاندى: فەزەمنى. مەل پەرى. مەلەلەزىن. مەلتوتىرى

التردد، التذبذب

Vepeqijŋ: Vejenŋ. helperrŋ. helavêŋ. heltwŋtirŋ.

فەپەلەزاندى: فەزەمناندى. مەل پەراندى. مەلتوتىراندى

التردد، الارتداد، التذبذب

Vepeqijandin: Vejenandin. helperandin. heltwŋtirandin.

فەپەلەزىنك: شقان ھەپرىنك. تەپەركە لەھوا رادوستىت

الرفراف، السيد، خالط ظله، طائر

Vetezŋnk: Şivanheyŋnk. terekelhewa radwistŋ. vehejŋnk. velerzŋnk.

فەپەلەزاندى: فەپەلەزاندى. فەلەرزاندنى

الرفرفة

Vetezandin: Vejenandin. velerzandin.

فەپەلەزاندى: فەپەلەزاندى. فەلەرزاندنى

المرفرفة

Vetezandŋ: Vejenandŋ. velerzandŋ.

فەپەلەزاندى: كۆزىن. لەئەردى دان. ھەرگىزان. تەلاش كرن

الاغتيال

Vetezandin: Kujŋtin. lerdŋdan. wergêrran. telaşkirin.

فەپەلەزاندى: كۆزى. لەئەردى دای. ھەرگىزى. تەلاش كرى

المقتال

Vetezandŋ: Kujŋtŋ. lerdŋday. wergêrray. telaşkirŋ.

فەپەلەزىنك: رەشەبون سەھم بون. ھەش بون. سلھان ترسان

النفور، النفار، الفر

Veciniqŋ: Reşebûn. schimbûn. heşbûn. silhan. tirsan.

فەپەلەزىنك: رەشەبوى سەھم بوى. ھەش بوى. سەھى ترسان

سەھم كرى

النافر، المنفر، المستفز

Veciniqŋ: Reşebûy. schimbûy. heşbûy. silhay. tirsan. schimgirtŋ.

فەپەلەزاندى: رەشەكرن. رەشەدان. سەھم كرن. سەھمدان.

ھەش كرن. سلھاندن.

الانفاز، التنفير، الاستفزاز

Veciniqandŋ: Reşekirin. reşedan. schimkirin. schimdan. heştkirin. silhandin.

لهچقاندى: رهشەكرى. رهشەداى. سهەم كرى.

سهەمداى. ههست كرى. سهلهاندى

المنفر. المستفز

Veciniqandf: Reşekirî. reşeday. şehimkirî. sehîmday. heştikirî. silhandî.

لهچهمينگ: فيك ئيخوك. فهريه نوک. چهنگ فهريه نوک

الهباش. القراش. الكاسب

Vecemînk: Vêkêxuk. verrenuk. çengverenuk.

لهچهمينگ: خړکوک. فيک ئيخ.

الامه. الجامع

Vecemînk: Xirrîkuk. vêkêx.

لهچهماندن: خړکړن. فيک ئيخستن. کوم کړن. ليکدان

الهيش. المقرش. المكسب. المم. المجمع

Vecemandin: Xirrîkirin. vêkêxistin. kumkirin.

لهچهماندى: خړکړى. فيک ئيخستى. کوم كړى. ليکداى

الهيش. المقرش. المكسب. المم. المجمع

Vecemandf: Xirrîkirî. vêkêxistî. kumkirî.

لهچهمهان: ليکدان خړکړن. فيک ئيخستن. کوم کړن.

الاجتماع. التجمع

Vecemhan: Lêkdan. xirrîkirin. vêkêxistin. kumkirin.

لهچهمهائى: ليکداى. خړکړى. فيک ئيخستى. کوم كړى.

الجامع. المجمع

Vecemhay: Lêkday. xirrîkirî. vêkêxistî. kumkirî.

لهچهوين: راميزان. کراندى

المضغ. اللوک

Vecûn: Rahêner. kirrandin.

لهچهوين: ناخفتن فهنگانن. ناخفتن دوباره کړن. دوجارى

کړن

تکرار الكلام. اعاده الحديث

Vecûn: Axiftin vehandin. axiftin du barekirin. ducarkirin.

لهچهوى: دوباره کړى. دوجارى کړى

المضغ. الملک. المكر. المعيد. الكلام المعاد

Vecû: Vehingati. dubarekirî. ducarkirî.

لهچهئین: ناخفى کړن. فهروين پاته کړن

الروف. الرف. الرفا

Veçinîn: Avçîkirin. vedurîn. patekirin.

لهچنگ: ناخفى کړ. فهروينک پاته کړ

الروف. الرفا. الرائف

Veçink: Avçîker. vedurînk. pateker.

لهچهين: ژمنين. فهروچکاندن. هنج هنج کړن. چي چي کړن.

همنچين

النتف. النفس. التزبيد. الجلاته. المزغ. النهش

Veçirîn: Jenîn. verrwîşkandin. hinchinîkirin. çirrîçirîkirin. hincinîn.

لهچهري: ژمنى. فهروچکاندى. هنج هنج كړى. چي چي كړى.

همنچنى

النتوف. المنفوش. المحتله. المجلت

Veçirî: jenî. verrwîşkandî. hinchinîkirî. çirrîçirîkirî. hincinî.

لهچهرينا گوشتى: چي چي کړن. دادړندن

النهش

Veçirîna goştî: Çirrîçirîkirin. dadirandin.

لهچهرينا هرين: ژمنين. همنچين

الجلاته. النفس. المزغ. التزبيد

Veçirîna hîryê: Jenîn. hincinîn.

لهچهرينا پيرا: فهروين. فهروچکاندن

النتف

Veçirîna perra: verwîn. verrwîşkandin.

لهچهري: ژمنى. همنچنى. فهروى فهروچکاندى. المنفوش.

المنهش. المجلت. المنتف

Veçirî: Jenîn. hincinî. verrwî. verrwîşkandî.

لهچهماندن: کفان کړن. کود کړن. خارکړن. فشاندى

الاحناء. الالواء. التفويس

Veçemandin: Kivankirin. kudkirin. xarkirin. fişandin.

لهچهماندى: کود كړى. کفان كړى. خارکړى. فشاندى

الحنى. المقوس. المنكس. الملوى

Veçemandf: Kudkirî. kivankirî. xarkirî. fişandî.

لهچهمهان: کود بون. کفان بون. خاربون. فشين

الانحناء. التفويس. الانتكاس. الالواء

Veçemhan: kudbûn. kivanbûn. xarbûn. fişîn.

فيشان.

فهمواندى: ئاكنجى كرى. تەناكرى. تەبتاندى. بىنەجەكرى
المجى، المائى، المسكن، الموى

Vehewandf: Akincikiri, tenakiri, tebitandf, binecihkiri.

فەخاين: ورقدان، فەركىن
الشراب، المتاج

Vexarin: Wiriqdan, firrkiri.

فەخارى: ورقداى، فەركى
الشارب، الامتاج

Vexarf: Wiriqday, firrkiri.

فەخوهر: تشتى ھەلرو بىنى يى روھن
الشراب، المتاج

Vexwer: Tiştê helmiru binî ye ruhn.

فەخاندن: كازى كرىن. فەپەنى كرىن
الاستعاء، الامر سرى

Vexandin: Gazikirin, veqenikirin.

فەخاندى: كازى كرى. فەپەنى كرى
المدموع، المستدعى

Vexandf: Gazikiri, vepenikiri.

فەخوين: كازى كەر. فەپەنى كەر
الداعى، المستدعى

Vexûn: Gazîker, vepenîker.

فەدمو: جدا، چەرت، قارى، ھافى، بېرى، راقەتاي، تەقاي،
زۇيەبى

الفاز، الخارج، الشاذ، المارق، المنحرف، الزين، المنتج

Veder: Cida, çert, varrê, havî, birrbûy.

فەدمويى: چەرت بوى، جدا بوى، زۇيە بوى، ھافى بوى، قارى
بوى، فەقتان، تەقان، بېرى

الافتراق، التحرف، النحي، الحرف، التشذؤ، الاعتزال،

vederbûn: Çertbûn, cidabûn, jêvebûn, havîbûn.

varêbûn, veqetan, teqan, birrbûn.

فەدمويى: چەرت بوى، جدا بوى، زۇيە بوى، ھافى بوى، قارى
بوى، فەقتاي، تەقاي، بېرى

المفترق، المتشذؤ، المتحرف، المعتزل، الخارج، المغرؤز

vederbûy: Çertbûy, cidabûy, jêvebûy, havîbûy.

varêbûy, veqetay, teqay, birrbûy.

فەجەمھائى: كود بوى، كقان بوى، خار بوى، فشاى
النجنى، الملوس، الموى، المنكوس

Veçemhay: kudbûy, kivanbûy, xarbûy, fişay.

فەجەپوراندىن: شەمراندىن، مەت كرى، بى دەنگ كرى، ھىش كرى.

ھىلاى، دەست زى بەردان، ھاويش كرى

الاسكات، الاصمات، الترك، الكف، للكلام، الابطال

Veçoprandin: Şemirandin, mitkirin, bēdengki-
rin, hişkirin, hēlan, dest jê berdan, hawîşkirin.

فەجەپوراندى: شەمراندى، مەت كرى، بى دەنگ كرى، ھىش كرى.

ھىلاى، دەست زى بەرداى، ھاويش كرى

المسكوت، المصمتن، المتروك، الميطل، المنهى

Veçoprandf: Şemirandî, mitkiri, bēdengkiri,
hişkiri, hēlay, dest jê berday, hawîşkiri.

فەجەپرىن: شەمرىن، مەت بوى، بى دەنگ بوى، ھىش بوى.

ھاويش بوى

السكرت، الصموت، الترك، التبيطل

Veçoprîn: Şemirîn, mitbûn, bēdengbûn.

hişbûn, hawîşbûn.

فەجەپورى: شەمرى، مەت بوى، بى دەنگ بوى، ھىش بوى.

ھاويش بوى

المسكوت، الصامت، الباطل، التارك

Veçoprî: Şemirî, mitbûy, bēdengbûy, hişbûy,
hawîşbûy.

فەجەھان: تەنابون، راوہستان، تەبتىن، بىنەجە بون، ئاكنجى
بون

اللجوء، الايواء، السكون، الاستقرار، القرار

Vehewhan: Tenabûn, rawestan, tebitûn, binec-
ihbûn, akincîbûn.

فەجەھائى: تەنابوى، راوہستاي، تەبتى، بىنەجە بوى، ئاكنجى
بوى

اللاجى، الاوى، الساكن

Vehewhay: Tenabûy, rawestay, tebitî, binec-
ihbûy, akincîbûy.

فەجەھاندىن: ئاكنجى كرى، تەناكرى، تەبتاندن، بىنەجەكرى

الايواء، الالقاء، الاسكان

Vehewandin: Akincikirin, tenakirin, tebitan-
din, binecihkirin.

فهدانا دهنكي: زفرينا دهنكي
الصدى

Vedana Dengî: Zivrina debgî .

فهدانا رنهاميئ: باره دان. ته بيسن. برقيئ
الشفق

Vedana Ronahîyê: Baredan. teysîn. biriqîn.

فهدمک: ريکا تنگوبچهپ نيشکاکه فرى دبیژنئ فهدمک یانی
دهوارى ببار ژئ فهدم دانه قريت:

المنحى، الوازع، الرادع، المنع، الزاجر

Vedek: rêka tengu bçeç îşkakerî dbêjnêvedek,
yanî dewidewarê bbar jê veden da nefirît.

فهدم: چەرت. ريفه بوى. بر بوى. به لاف بوى. هەى بوى.
جدابوى

الشاذ، الفارز، الفصول، العازل، المفروق، التشعب،
المستثنى

Veder: Çert. jêvêbûy. birr bûy. belav bûy. hey
bûy. cidabûy.

فهدمربون: چەرت بون. بر بون. به لافبون. هەى بون. هافى

بون. باژيله بون. جدا بون. ژيفه بون

الافتراق، الاعتزال، الشذذ، التنعى، التشعب، التفرز،

Vederbûn: Çertbûn. birrbûn. belavbûn. heybûn.
havîbûn. cidabûn. jêvêbûn.

فهدمربوى: چەرت بوى. بر بوى. به لاف بوى. هەى بوى. هافى
بوى. ژيفه بوى

المفرق، المحى، المنعزل، المفارق

Vederbûy: Çertbûy. birrbûy. belavbûy. heybûy.
havîbûy. cidabûy. jêvêbûy.

فهدمرت: چەرت تر. بر بوى تر. به لاف بوى تر. هەى تر.

هافى تر. باژيله تر ژيفه بوى تر

الانحى، الاعزال، المفروق، الاشذ

Vedertir: Çert tir. birrbûy tir. belavbûy tir. hey
tir. havî tir. jêvêbûy tir.

فهدمركن: جدا كرن. هەى كرن. هافى كرن. بر كرن. فهدان.

ژيفه كرن ژيك كرن

التفريق، التميز، التنحية، التشعب، الاعزال، الافراز

Vederkirin: Çertkirin. birrkirin. vedan. hey-
kirin. havîkirin. jêvekirin.

فهدمرت: چەرت تر. جدا تر. ژيفه تر. هافى تر. فارچ تر.

فهدتاي تر. تهقاي تر بر تر

الاعزال، المفروق، الاحرف، الانحى، الافرز، الاخرج، الاشذ

vedertir: Çert tir. cida tir. jêve tir. havî tir
varêtir. veqetay tir. teqay tir. birrtir.

فهدمركن: چەرت كرن. جدا كرن. ژيفه كرن. هافى كرن.

فارچ كرن. فهدتان كرن. تهقان كرن. برن

التفريق، الانحاء، التحريف، الاعزال، الافراز، الاخراج

vederkirin: Çertkirin. cidakirin. jêvekirin.
havîkirin. varêkirin. veqetandin. teqandin.

فهدمركى: چەرت كرى. جدا كرى. ژيفه كرى. هافى كرى.

فارچ كرى. فهدتاي كرى. تهقاي كرى. بر بوى

المفرز، المخرج، المحرف، المنحى، المعزل

vederkirî: Çertkirî. cidakirî. jêvekirî. havîkirî.
varêkirî.

فهدمى: فهدمى

الفرقه، المعزله، الشذوذ، الخروج، الحرف، المفرز، الفرقه

Vederî = Vederyatî.

فهدان: رامافيق. دوير كرن. وادان. سهرداهافيق. توت كرن.

جدا كرن. چەرت كرن

الاماطه، الدفع، الرفض، النحى، المعزل، الصد، الزبى، النهى،

Vedan: Rahavetin. dwîrkirin. rradan. serda-
havêtin. tutkirin. cidakirin. çertkirin.

فهدان: جەقاندن. كيل كرن. داناندن. نهاندن

النصب

Vedan: Çeqandin. kêlkin. danandin. nihan-
din.

فهدان: لئ زفراندن. لئ زفرين. فهكيران. فهزەين

الرد، الاجابه، الفعل، العكس

Vedan: Lêzivrandin. lêzivrrîn. vegêran. ve-
jenîn.

فهداى: لئ زفراندى. لئ زفرى. فهكيراى. فهزەنى. دانائى.

جەقاندى. كيل كرى. نهاندى

الردود، الرد، المنسوب، المنحى، المميط، المعزول

Veday: Lêzivrandî. lêzivrrî. vegêray. vejenî
danay. çeqandî. kêlkirî. nihandî.

فهره نوک: کسه تشتی دهره نهیت. نامویرئ فهرینئی
السالت

Verrenok: Kesê tiştî dverreanît. amwîrê verrenînê.

فهره نی: تشتی فهری. فهری
المسلوت

Verrenî: Tiştê. verwî. veçîrî.

فهره نی: به لاف بون. فهرکین

الصدوف، الصدف، الانصراف، الانقشاع

Verrevîn: Belavbûn. ferikîn.

فهره نی: بویج بون. بشقین. بوهرین. بژین

الاضمحلال، التلاشی، الانحلال

Verrevîn: pwîçbûn. bişivîn. buhijîn. bjîn.

فهره نی: به لاف بوی. فهرکی. بوهری. بشقی. بژی

الصادف، المصدف، المنصرف، المنقشع، المتلاشی، المضمل

Verrevî: Belavnbûy. ferikî. buhijî. bişivî. bijay.

فهره ناند: به لاف کرن. فهرکاندن. بژاندن

الاصداف، التصريف

Verrevandin: Belavkirin. ferikandin. bjandin.

فهره ناند: بژاندی. به لاف کری. فهرکاندی

المصرف، المصدف، المنقشع

Verrevandî: Belavkirî. ferikandî. bjandî.

فهره نی: جهی بلندئ ثاف لئ به لاف دبیت دورمخا. سوت زینی

المسکب، المصب المسیل، مفرق المسکب

Verrêj: Cihê bilindê avlê belav dbît durexa sirt. zînf.

فهره نی: بهرئ تشتی وهکی دمخل ودانی یانی هاتن. ژیهاتن

الوارد، الناتج، الاتاء، الغضارة، الفله، الحصول،

Verrêj: Berê tiştê wekî dexlu danî yanî hatin. jêhatin.

فهره نی: ژیهاتن. فهره راندن

الوارد، الانتاج

Verrêtin: Jêhatin. vewerandin.

فهره نی: روی کرن. فهره راندن. پارزانندن. دیرهان ریتن

الرشع، النضع النضاض، الانسكاب، الانتضباب

Verrêtin: Rûkîrîn. vewerandin. parzînan-din. dêrhan. rêtin.

فهره کرئ: جداکرئ. فهرکرتئ. ژیکه کرئ هئ کرئ. هافئ
کرئ. پهرکرتئ. قهدای. ژیکه کرئ ژیک کرتئ

المفرق، المیز، المفروز، المشعب، المنحی
Vederkirî: Cidakirî. vegirî, jêkvekirî birr-kirî. heykirî. havîkirî. veday.

فهره یاتی: قهده یاتی: جدایاتی. پهریونی. ژیکه یونی.
هافایاتی

المیز، المفرق، العزل، العزله، الاستثناء، الافتراق

Veder = Vederyatî = Vederînf: Cidayatî, birr-bonî, jêkvebonî, haviyatî.

فهره یون: نافجئ کرن. فهرچنئ. دورئ
الرتق، الخياطه

Vedurî: Avçîkirin. veçînî. durî.

فهره یون: نافجئ کرئ. فهرچئ. دورئ
المخيوط، المرتق

Vedurî: Avçîkirî. veçînî. durî.

فهره یون: نینان. رینان. سهکرئ. بینان
الارتقاء، الارتقاء، الرقيه

Vedîtin: Nêran. rênan. sehkirin. bînan.

فهره یون: فهریچکاندن. فهرچرئ. فهره نی
النتف، المرط، الكشط السطح

Verrûn: Verwîçkandin. veçîrîn. verrenîn.

فهره یون: فهریچکاندی. فهرچئ. فهره نی
المنتوف، المرط، المكشوط

Verrû: Verwîçkandî. veçîrî. verrenî.

فهره یچکاندن: فهره یون. فهرچرئ. فهره نی
التكشيط، التمريط، الانتاف

Verrûçkandin: Verwîn. veçîrîn. verrenîn.

فهره یچکاندی: فهری. فهرچئ. فهره نی
المكشط، المرط، المنتف، المسطح

Verrûçkandî: Verwî. veçîrî. verrenî.

فهره یونک: فهرچ. فهریچک. فهره نوک
التائف، الكاشط، الساحف، المارط

Verrûnk: Veçîr. verwînk. verrenuk.

فهره نوک: فهره نوک: کرارا بنئ قازانئ قه موکوم دبیت ناهیت
روی کرن

القديح، السلاته، مايؤخذ من القصع بالاصبع

Verenk = verrezk: Çirara binê qazanêve mukumbît nehêt rwîkirin.

فەرۆت: بیدانا تراشتن. دادراندنا بیدانا فەرۆنه
الکثر. انتزاعباستانه

Verrotin: Bdidana tiraştin. dadirandina bdi-
dana. vejenîn.

فەرۆتی: فەرۆنی. بیدانا فەرچری.
المکشور.

Verrotî: Vejenî. bdidana veçirîn.

فەرۆژک: تشتن هاتی فەرۆتن بیدانا
الکاشی

Verrojî: Tiştê hatî verutin. bididana.

فەرۆهان: سست و بست بون بێک و وهریس فهراندیوهکی
فهراندن فەبوی.
النساره، النکت، النقض

Verrûfan: Sistupistbun. benkuwerîs vehandî
wekîvehandî vebûy.

فەرۆهان: ژبهر چونا تیزکێ حیوانی. بهرهانینا حیوانی
اجهاض و سقوط جنین الحيوان

Verrûfan: jber çona têjkê hêwan. behavêtna
hêwanî.

فەرۆهای: فهراندی بوی و سست و خاف
النسور، المنکوث، المنقوض

Verrûfay: Vehandîyê veboy u sistu xav.

فەرۆفنگ: فەهینوکێ سست بوی و فەبوی
الناسر، الناکث، الناقض

Verrûfk: Vehînuک sistbûy u vebûy.

فەرۆفاندن: فەکر و سست و خاف کرن
الانکاث، الانقاض الانسار

Verrûfandin: Vekirin u sist u xavkirin.

فەرۆفاندی: فهراندی هاتی فەکر و سست و خاف کرن
النکت المنقض، المسر

Verrûfandî: Vehandîyê hatî vekirin u sistu
xavkirin.

فەرۆن: فەرچین. فەرۆن، فەرۆچکاندن
المحس، للجلد

Verrenîn: Veçirîn. verwîn. verwîçkandin.

فەرۆنی: بیستی هاتی فەرچین و فەرۆی
المحشوش

Verrenî: Pîstê hatî veçirrîn u verwî.

فەریتی: رۆیکری. فەرۆراندی. ژیهاتی
المنتوج، الناتج، الحروث، الزاد، الحاصل

Verrêft: Rwîkirî. vewerandî. jêhatî.

فەریتی: فەرۆراندی. پارزناندی. دێراندی
الرشیح، التامیح، التخبیض، الراشح

Verrêft: Vewerandî. parzibandî. dêrandî.
dêrhandî.

فەرێژک: فەرێنگ: ژیهات، فەرۆرینگ. دێرهانک
الرشاح، المرشح، المسكب، السكاپ، المنج، المورد

Verrêjk = Verrêtk: jêhat. vewerink. dêrhank.

فەرێنگ: کەرکا ژفەرۆنینی و مەرهای. تراشوک
الغراشه، ماسقط عندالبری

Verrenk: Gerka jverenîne werhay. tiraşuk.

فەرێنگ: نامویری فەرۆنینی.
الغراش، الخارش

Verrenok: Amwîrê verenîne.

فەرینی: تشتن هاتی فەرۆنی و تراشتی
الخرویش، الخروش

Verrenî: Tiştê hatî verenî u traştî.

فەرێست: باریبون. پەقان. تەقان
الانقلاب، الانطلاق

Verrestin: Berbûn. peqan. teqan.

فەرێستی: بەر بوی. پەقای. تەقای
الغالت، المنفلت، المغلوت، الطليق، المطلق

Verrestî: Berbûy. peqay. teqay.

فەرێساندن: بێردان. تەقاندن
الافلات، الاطلاق

Verressandin: Berdan. teqandin.

فەرێساندی: بێردای. تەقاندی
المفلت، المطلق

Verresandî: Berday. teqandî.

فەرێستی تر: بێردای تر. تەقاندی
الافلت، الاطلاق

Verrestir: Berday tir. peqandî tir.

فەرێنگا قازانی: گرااربێتی قازانی فەهلای
القره

Verrenka Qazanê: Girara binê qazanê veqel-
hay.

فهرستان: دهربون، بربون، پقان، بژان، دهلوشی بون، بژکین، السیب، الحیوان، البجس، الفجر، الماء، الاستمنا، للمرء.

Verrestin: Derbûn, berbûn, peqan, bijan, deluşibon.

فهرستی: دهربوی، بربوی، پقای، بژای، دهلوشی بوی، بژکی.

السائب، الفاجر، الباجس، الفجر، المجبس

Verrestî: Derbûy, berbûy, peqay, bijay, deluşiboy.

فهرساندن: دهرکرن، بگردان، پقاندن، بژاندن، دهلوشی کرن، بژکندن.

التفجير، التيجيس، التسييب

Verresandin: Derkirin, berdan, peqandin, bijandin, deluşîkirin.

فهرساندی: دهرکری، بگردای، پقاندی، بژکندی، دهلوشی کری، بژاندی.

المسيب، الفجر، المجبس،

Verresandî: Derkirî, berday, peqandî, bijikadî, deluşîkirî, bijandî.

فهرهینا رها: داروین، دابوین، داتراشتن، اللحف، لجوانب، البثرمن، الاطراف

Verreîna Rexa: Darwîn, dabirrîn, datîrzştin .
فهرهستنا ژمرن: قورتال بونا ژمرن، رزگار بونا ژمرن،

النشوع، الفلت من الموت

Verrestina ji Mirnê: Qurtalbûna jmirnê, rizgarbuna jmirnê.

فهرئ بون: برئ کتن، وهگرکرن، بارکرن، السفر، الرحيل

Verrebûn: Brrêketin, wexerkirin, barkirin.

فهرئ بوی: برئ کتی، وهگرکری، بارکری، الراحل، المسافر

Verrebûy: Cihê bilind u sirtu rex berday, ava jurda brijt.

فهرژا چیا: جهئ بلند وسرت رهخ بگردای و بگردای ناغا ژوردا برژیت

الساچنه، المصب، للجبل

Verreja Çiyay: Vegerghan, paşvehatin.

فهرطین بژکین: بهلاف بون، فهرکین، ژیکه بون، خوه ژیک بگردان، ژیک فدان

الزوال، الاكشاف، الانفراج

Verrevîn: Bijikîn, belavbûn, xwejêk berdan, jêk vedan.

فهرطی بژکی: بهلاف بوی، فهرکی، ژیکه بوی، ژیک فهای الزائل، المفرج، المكشف

Verrevî: Bijikî, belavbûy, verrikî, jêk veday, jêkveday.

فهرطاندن: بژکندن، بهلاف کرن، فهرکندن، ژیکه کرن، ژیک فدان

الازاله، الاكشاف، التفريج

Verrevandin: Bijikandin, belavkirin, verrikandin, jêkvekirin, jêkvedan.

فهرطاندی: بژکندی، بهلاف کری، فهرکندی، ژیکه کری، ژیک فهای

المزيل، المفرج، المكشف

Verrevandî: Bijikandî, belavkirî, verrikandî, jêkvekirî, jêkveday.

فهزئه: كهزئ ئاف كور، رهلهزه، جهئ مروف، خوه، بدهت بورد، باران ژمروقی نهگرتی

المفخره، الوجز، شبه كهف فی الجبل

Verreze: Kevrê nav kor, reveze, cihê mirove xwe, bdet berda baran jmirovî negîrît.

فهروین: فهرویچکندن، چنن

الجنى للشمس، الحث للورق

Verrûn: Verwîşkandin, çinîn.

فهروی: چنی، فهرویچکندی.

المجنئ، المحتوت

Verrû: Çinî, verwîşkandî.

فهروتن: کوتنا ببدانا، کووتن

اللقضم

Verrotin: Kutana bdidana, kotin.

فهروتی: کووتی، ببدانا، خاری، ببدانا شکاندی، کراندی المقضوم

Verrotî: Kotî, bdidana xarî, bdidana şkandî, kirrandî.

هزفريڤ: ههكه ره مان. باشفه هاتن
العود، الرجوع، القفول

Vezivrrin: Xudankirin. saxkirin.

هزفري: ههكه ره مان. باشفه زفري
العائد، الراجع، القافل

Vezivrrf: Vegerrhay. pašvezivrrf.

هزفرياندن: ههكهرياندن.
الاعاده، الارجاع، الافقال

Vezivrrandin: Vegêrandin.

هزفرياندن: ههكهرياندن
المعيد، المرجع، القفل

Vezivrrandf: Vegêrray.

هزفلهيان: تهحسين. حوليسين
الزلق، الزال، الزلج، الزحلقه

Vezelhan: Tehisîn. hulîsîn.

هزفلهيان: تهحسي. حوليبي
المزحلق، الزالق، الزلج، المزلق

Vezelhay: Tehisî. hulîsî.

هزهالاندن: تهحساندن. حولييساندن. كوژتن لئوردى دان
الازلاق، الازلاج، الازلال، الاغتياال، الاسقاط

Vezelandin: Tehisandin. hulîsandin. kuj-
tinî. lerdîday. teaşkirin. êxistin.

هزهالاندن: تهحساندن. حولييساندن. كوژتى لئوردى دان.
تهلاش كرى. ئيخستى

الزحلق، المزلق، الزلج، المزلق، المسقط، المغتال

Vezelandf: Tehisandf. hulîsandf. kujtî. lerdîday.
telsaşkirî. existî.

هزهالينك: تهحسوك. حولييسوك
الزحلقه، الزلاجه

Vezelînk: Tehisuk. hulîsuk.

هزان: ژيك دهركتن. ژيك دهريون... ژيك هاتن دهه. ژيك
زان. ژيك پيشين

التوالد، الاشتقاق، التكاثر

Vezan: Jêkderketin, jêkderbûn, jêkhatinder.
jêk zan. jêkpeşîn.

هزاي: ژيك دهركتى. ژيك دهريوى... ژيك هاتى دهه. ژيك
پيشى

التوالد، المشتق، التكاثر

Vezay: Jêkderketî, jêkderbûy, jêkhatîder.
jêkpeşî.

هزاندين: ژيك پهشاندين. ژيك زاندين... ژيك دهركن. ژيك
دهريخستن. ژيك نينان دهه

التوليد، التشقيق، التكاثر الاكثار

Vezandin: Jêk peşandin. jêkzandin. jêkderki-
rin. jikderêxistin. jêk înaner.

هزاندى: ژيك پهشاندى. ژيك دهركى. ژيك دهريخستى.
المولد، المشتق، المكثّر

Vezandf: Jêk peşandf. jêkderkirî. jikêxistî.

هزوين: پهقزين. لقين. ژهين. شلقين. شلقان. ههفرنجين.
ههلتويتيرين. لقين. لقلقين

الزده، رد الفعل، الرجوع، الحركة

Vejan: pepijîn. livîn. jenîn. şiliqîn. şilqan.
helfirincîn. heltwîtirin. livîn. livlivîn.

ههچى: پهقزى. لقى. ژهنى. شلقاى. شلقى. ههفرنجى.
ههلتويتيرى. لقى

الراء، المردود، المتحرك، المرتج

Vejet: pepijî. livîn. jenî. şiliqîy. şilqaî. helfi-
rincî. heltwîtirî. livî.

ههچين: هه پهقزى. ههلهپقزى. ههلتويتيرين. شلقين. ژهين.
ههفرنجين. لقين

الارتداد، الارتجاج، التحرك، زده الفعل

Vejanî: Vepeqijîn. helpqijîn. heltwîtirîn.
şilqîn. jenîn. helfirincîn. livîn.

ههچاندين: ههپهچاندين. ههلهپقزاندن. ههلتويتيراندن.

شلقاندين. ژهاندين. لقاندين ههفرنجاندين.

التريد، التحريك

Vejanandin: Vepeqijandin. helpqijandin.
heltwîtirandin. şilqandin. jenandin. helfirincîn.
livandin. helfirincandin.

ههچاندى: ههپهچاندى. ههلهپقزاندى. لقلقلاندى.

شلقاندى. ههلتويتيراندى. ژهاندى. ههفرنجاندى.

المردود، المحرك

Vejanandf: Vepeqijandf. helpqijandf.
heltwîtirandf. şilqandf. jenandf. helfirincî. li-
vandf. helfirincandf.

ههچونك: ههپهچونك. ههلهپقزك. لقلقلوك. شلقوك.

المتردد، الحرك المردود

Vejenok: Vepeqijuk. helpqijk. şilqok. livli-
vok.

فەژىن: خودان بون. ژىيان. قەتاندن. ساخ بون
الانتعاش

Vejfn: Xudanbûn. jiyân. qetandin. saxbûn.

فەژى: خودان بوى. ژىيائى. قەتاندى. ساخ بوى
المنتعش

Vejf: Xudanbûy. jiyay. qetandî. saxbûy.

فەژىياندن: خودان كرن. ژىياندن. قەتاندن. ساخ كرن
الانعاش

Vejfnandin: Xudankirin. jiyandin. qetandin.
saxkirin.

فەژىياندى: خودان كرى. ژىياندى. ساخ كرى
المنعش

Vejfnandî: Xudankirî. jiyandî. saxkirî.

فەژاندن: خودان كرن. ساخ كرن. ساخ كرن
الاحياء، الانتعاش

Vejandin: Xudankirin. saxkirin.

فەژاندى: خودان كرى. ساخ كرى. ژىياندى.
الحى، المنعش

Vejandî: Xudankirî. saxkirî.

فەشكىنا چىيائى: كەندا چىيائى. پىچا چىيائى. قازىيا چىيائى
الثبره، الخيف

Veşkêna Çiyay: Kenda çiyay pêça çiyay.

فەشكاندن: پىچان. دوتاكرن. فەن ئىخستى.
فەچەماندن

الفن، الكين، الثنى

Veşkandin: Pêçan. dutakirin. vebin.

فەشكاندى: پىچائى. دوتاكرى. فەن ئىخستى. فەچەماندى
الفن، الكين، الثنى، المكبون، المخبوث

Veşkandî: Pêçay. dutakirî. vebin êxistî.
veçemandî.

فەشكەستان: دوتا بون. فەچەمهان. فەن كەتن. پىچاندن
الفن، الثنبه

Veşkestin: Dutabûn. veçemhan. vbin ketin. pêçandin.

فەشكىن: دوتا. فەچەمهاى. فەن كەتى. پىچە. پىچەك
الفن، الكين، الثنى

Veşkên: Duta. veçemhay. vbin ketî. pêçe. pêçek.

فەشارتن: بىن ئاخ كرن. پەنى كرن. بەركوب كرن
الدفن، الموارء، اللحد

Veşartin: Bin axkirin. Penîkirin. bergurkirin.

فەشارتى: بىن ئاخ كرى. پەنى كرى. بەركوب كرى
المدفن، الموارى، الدفين

Veşartî: Bin axkirî. Penîkirî. bergurkirî.

فەشپروك: پەنى كەر. بەركوب كەر
الدافن

Veşêrok: Penîker. bergorker.

فەشپروكتانى: پارىيەكا. بچويىكا. خولەنئىك ورو
بەرزهكەن

لعبه الاخفاء

Veşêrotkanê: Yariyek a bçwîkaye .xwelêkudo.
berzedken.

فەشارتن: پەنى كرن. ئاخفتن. پەنىكرن
الكتن، الكتمان

Veşartin: Penîkirin. axiftin. bin berkirin.

فەشارتى: ئاخفتن بىن بەركوبى
المكتوم

Veşartî: Axiftin penîkirî.

فەشارتن: ئاخفتن. ئاخفتن. پەردە كرن. پوشاندن
الاخفاء، السر، الاضمار، الغيب

Veşartin: Nixaftin. nixamtin. perdekirin. pşandin.

فەشارتى: ئاخفتى. ئاخفتى. پەردە كرى. پوشاندى
الخافى، الخفى، المغيبالضمير

Veşartî: Nixaftî nixamtî. perdekirî. pşandî.

فەشپروك: ئخيفوك. ئخيموك.
الكامن، الخافى، الساتر

Veşêrok: Nixavok. nixamok.

فەشرمان: ئخفتن. ئخفتن. پەنى بون. ئاقابون. بەرزە بون.
غەوارە بون

السر، الغروب، الخفاء، الغيب، الاضمار

Veşirhan: Nixaftin. nixamtin. penibûn. avabûn.
berzebûn. xewarebûn.

فەشرهائى: ئخفتى.

ئخفتى. ئخامتى. ئخافتى. ئاقابوى. بەرزە بوى پەنى بوى.
غەوارە بوى

الضمير، المغيب، الخفى، المغيب، المغرب، المستور

Veşirhay: Nixaftî. niximtî. nixamtî. nixaftî. avabûy.
berzebûy. xewarebûy. penibûy.

هشپروک: نخیفوک، نخیموک، پهنک.
الضمير، الغيب

Veşerok: Nixavok, nixamok, penek.

هشکاندن: پیچان، قبن نخستن، فنبویژتن، فکرتن
الفر للثوب، الثني للخياطه

Veşkandin: Pêçan, vbin êxistin, vegirtin.

هشارتنا بن ناخ: فافارتن ناخ وادانا سر
التمر، الاطمار

Veşartina Binaxê: vavartin, axradana ser.

ههواتن: پتی دادان، هوتاندن: بشوینکی چلک لیدان، دنگدان
لیدان

Vequtan: Pêdana, hutandin, bşwînkî cilik lêdan, dingdan, lêdan.
التاجين، الوجن، الدق، الضرب

ههواتی: پتی دادای، هوتاندی: لیدای چلکی بشوینکی هوت
دای دنگدای

Vequy: Pêdany, hutandî, lêday cilikê bşwînkî hutday, dingday.
النأجي، المدقوق، المضروب، المطروق، الماچن

ههوتک: شوینک، میرکوتک، دوچیک، دار دینگ
المنجنه، الميچنه، المطرقه، المضرب

Vequtk: Şwînik, mîrkutk, duqîşk, dardingj.
ههوتوک: پتی دادوک، لیدانک
الماچن، الطارق، الضارب

Vequtok: Pêdadok, lêdank.
ههواتن: پتی دادان، هنگان، هوت لیدان
الضرب

Vequtan: Pêdadan, hingatin, hutlêdan.
ههواتی: پتی دادای، هنگاتی، هوت لیدای
المضروب

Vequtay: Pêdaday, hingatî, hutlêday.
ههواتن: شکاندن، ههچماندن،
القصف، النكس،

Veqrandin: Şkandin, veçemandin.
ههواندن: شکاندی، ههچماندی،
المقصوف، المنكوس،

Veqrandî: Şkandî, veçemandî.

ههکتن: ژاروبن، کهدابون
الرزح، الرزوح

Veketin: Jarbûn, gedabûn.

ههکتی: ژار، کهدا
الرازح، الرزيع

Veketi: Jar, geda.

ههک نخستن: خروکرن، لیکدان، ههچماندن، کوم کرن
الشمل، الحشر، الجمع، اللم، الضم، القرش، الکسب

Vekêxistin: Xirkirin, lêkdan, vecemandin, kumkirin.

ههک نخستی: خرکری، لیکدای، ههچماندی، کوم کری
المحشور، المجموع، المشمول، المضموم، المم، الغريش

Vekêxistî: Xirkirî, lêkday, vecemandî kumkirî.

ههک نخچ: ههچمینک، خروک
العاشر، الجامع، الضام، اللام، الشامل، القراش، الکاسب

Vekêx: Vecemînk, xirkuk.

ههکرن: شه لاندن، بهش کرن، زل کرن
الفتح، الحل، الفك، النقض، النکت

Vekirin: Şelandin, beşkirin, zilkin.

ههکری: شه لاندی، بهش کری، زل کری
المفتوح، المحلول، المفكوك، المنكوث، المنقوش

Vekirî: Seladî, beşkirî, zilkirî.

ههکری: شه لینک، بهشوک، زلکوک
الفاصح، المحل، المك، الناقض، التاکت

Veker: Selînk, beşok, zilkok.

ههکولان: هه لشکافتن، لێ که رهان، هه لخراندن، خپاره کرن
العزق، النبش، الحفر، البحت، المبحوث

Vekolan: Helişkafîtin, lêgerhan, helxepirandin, xeparekirin.

ههکولای: هه لشکافتی، لێ که رهائی، هه لخراندی،
خپاره کری

Vekolaî: Helişkafî, lêgerhay, helxepirandî, xeparekirî.

ههکول: کولینک، خه پروک، هه لشکيف
العارف، التباش، الحفار، الباحث، الحافر، الباحث

Vekol: kulînk, xepirok, helîşkîv.

ههکوزتن: سه ره ژن کرن، سه برین، سه ره فاندن
الذبح، النحر، الذکاة،

Vekuîtin: Serjêkirin, serbirrîn, serqefandin.

هكوزنى: سر ژئ كړى. سربېرى. سر قهفاندی
المذبح، المنحر، المذكاة،

Vekujt: Serjëkirî. serbirî. serqefandî.

هكوز: سربېر. ستو بر. سر قهفن
الذابح، الناهر، الذاکي

Vekuj: Serbirr. stubirr. serqefin.

هكيشان: قهمان. مان. روژدی
الاستمرار، الدوام، الديمومة، الاستفراق

Vkekêşan: Veman. pêveçon. man. rujdî.

هكيشای: قهمای، پېغهجوی، مای
المستمر، المستغرق، الدائم.

Vekêşay: Vemay. pêveşoy. may.

هكيش: پېغهمای. روژدی کار
المدایم

Vekêş: Pêvemay. rujdikar.

هكيشان: کپروبین، قهیتلان. قهمان. ههزقین
التأخير، التعويق، التأجيل

Vekêşan: Gîrubûn. vehêlan. veman. heziqîn.

هكيشای: کپروبی، قهیتلاى. قهمای. ههزقی
المتأخر، المتعوق، المؤجل

Vekêşai: Gîrubûy. vehêlay. vemay. heziqî.

هكيشو: ههزقوک. کپروکړی
المعوق، العائق، المؤخر

Vekêşo: Heziquk. gîrukîrî.

هكيشان: قهکومازتن. راکېشان. ئینان. خشانندن.
النقل، الجذب، الجلب

Vekêşan: veguhaztin. rakêşan. înan. xirandin.
xişandin.

هكيشای: قهکومازنى. راکېشای. ئینای. خراندى.
خشاندى.

المنقول، المذبذب، المجلوب

Vekêşay: veguhaztî. rakêşay. înay. xirandî. xişandî.

هكيش: قهکومېز. راکېش. ئینوک. خړینوک. خشینوک.
الناقل، الجاذب، الجالب

Vekêş: Veguhêz. rakêş. eînok. xirînok. xişînok.

هكيشان: راکېشان. خرانندن. خشانندن. شپنهکرن، ژیک
ئینان دور

الجر، السحب، الجذب، المط

Vekêşan: Rakêşan. xirandin. xişandin. şipnekirin.
jêk înan der.

هكيشای: راکېشای. خراندى. خشاندى. شپنهکړی.
المرجور، المسحوب، المذبذب، المطوط

Vekêşai: Rakêşay. xirandî. xişandî. şipnekirî.

هكيش: راکېش. خړینوک. خشینوک. خشیلوک. خشک
الساحب، الجاذب، الجار، المطو

Vekêş: Rakêş. xirînok. xişînok. xişîlok. xişik.

هكيشک: خوه ژیک راکېشان،
المطواء، التملطى، المطوة

Vekêşk: Xwejêk rakêşan.

هكول: پټ دز. ناخفتن دز. ناخفتن گومېز. پاش دي. پاش پيس
النمام

Vekol: Pêdiz. axiftindiz. axiftin guhêz. paşdir.
paşpêş.

هكولاناخفتن: ناخفتن هه لشفافتن
التنميه، التمامه

Vekolana Axiftinê: Axiftin helişkaftin.

هكان = هككيان: حلكاندى، قهجوین
الاجترار

Vekan = Vektyan: Hilkhilkin. vecwîn.

هكای = هككيای: حلك حلكى. قهجوی
المجتر

Vekay = Vektyay: Hilkhilkî. vecw.

هكههمان: قهزفرين. زفرين
القبوء، الصدور، العود، الرجوع، الفئ

Vegerrhan: Vezivmîn. zivmîn.

هكههمای: قهزفرى. زفرى
العائد، الراجع، الفئى

Vegerrhay: Vezivrrî. zivrrî.

هكهيران: زفراندى. زفراندى
الاعادة، الارجاع، الاصدار، الرد، الابهاء

Vegêrran: Vezivrandin. vezivrrandin.

هكهيرای: زفراندى. زفراندى
المعاد، المرجوع، المصدور، المردود..

Vegêrray: zivrandî. Vezivrandî.

هكهير: زفرير

المعاد، المرجع، المعيد المصدور، المرد

Vegêrr: Zivêr.

فەگەر: زەفرۆك
الرجع

Vegerr: Zivvrok.

فەگەراندن: فەزفەراندن

الاستعادة، الاسترجاع، الاسترداد، الاستيفاء

Vegêrrandin: Zivvrandin.

فەگەراندی: فەزفەراندی

المسترجع، المستعيد، المسترد، المستفیء

Vegêrandî: Zivvrandî.

فەگەرتن: دەست راگرتن، مچاندن، گرتن، پاش نیخستن

القبض، الإمساك، المنع، التوفير

Vegirtin: Destragirtin. miçandin. girtin. paş êxistin.

فەگەرتی: دەست راگەرتی، مچاندی، گەرتی، پاش نیخستی

المقبوض، المسوك

Vegirtî: Destragirtî. miçandî. girtî. paş êxistî.

فەگەرتن: سەرا سەر بۆن، ئەدان، گشت بۆن

الشمول، العموم

Vegirtin: Seraserbûn. vedan. giştibûn.

فەگەرتی: سەرا سەر بۆی، ئەدای، گشت بۆی

العام، الشامل

Vegirtî: Seraserbûy. veday. giştibûy.

فەگەرتن: فێرا چۆن، فەگەهەزتن، ژێ فەگەرتن

العدوى، السرايه

Vegirtin: Vêraçûn. vegohaztin. jêvegirtin.

فەگەرتی: فێرا چۆی، فەگەهەزتی، ژێ فەگەرتی

المعدى، السارى

Vegirtî: Vêraçûy. vegohaztî. jêvegirtî.

فەگەرتن: پێچان فەنویراژتن، جەلک دوتا کرن، کورت کرن،

گۆو فەگەرتن، وەرگەرتن، دەست راگرتن

اللقف، التلقف

Vegirtin: Pêçan. venwîrajtin. cilikd dutakirin.

kurtkîrin. govegirtin. wergirtin. dest ragirtin.

فەگەرتی: تەشتی ژێودا هاتی وگەرتی ئەکەتی ئەردی

الملقف، التلقف

Vegirtî: Tiştê. jurda hatî u girtî neketî. erdî.

فەگەرۆک: وەرگەرۆک

الملقف، التلقف

Vegirok: Wergêrok.

فەگەر: وەرگەر
الاقف

Vegir: Wergir.

فەگەرتۆک: تەشتی هاتی خاری وەرگەرتی بۆی بەکەیت ئەردی

الملقف، التلقف

Vegirtok: Tiştê hatî xarê wergirtî berî bkevî erdî.

فەگەرتن: خواراگرتن، فەهەستان، سەنگە پێ بۆن

اللكا، التلكؤ

Vegirtin: Xuragirtin. vewestan. singepêbûn.

فەگەرتن: سەردا بۆن، زێدەهەگرتن، زەهەف کرن، مەشە کرن، پاش

نیخستن، دەست لێ راگرتن،

التوفير

Vegirtin: Serda birin. zêde kirin zehifkirin. mişekirin.

paşêzistin. dest ragirtin.

فەگەرتی: مەشەگەری، زەهەف گەری، پاش نیخستی.

الموفير

Vegirtî: Mişekirî. zehifkirî. paşêzistî.

فەگەر: مەشەیی، زەهەفی.

الوافر، الوفير

Vegir: Mişeyî. zehfî.

فەگەرتن: سەردا چۆن.

الغمر

Vegirtin: Serdaçon.

فەگەرتی: سەردا چۆی

المغمود

Vegirtin: Serdaçoy.

فەگەر:

الغامر

Vegir:

فەگەرتن: چەرت کرن، ژێک گەرتن.

الانتقاء، التفریق، للفهم، الفصل

Vegirtin: Çertkîrin. jêkgirtin.

فەگەرتی: چەرت گەری، ژێک گەرتی.

المفرق، المنققی، المصنول

Vegirtî: Çertkirî. jêkgirtî.

فەگەرمانا رێکتن: پاشە زەفرین

الغفر، خاص بالمسافر

Vegerrhana Rrêkê: Paşve zivvîrîn.

فەگەرمانا زۆی: سفک زفرین
الانصباح

Vegerrhana zû: Sivik zivrrîn.

فەگەرمانت: زۆهچون. تەقلەکتەن
التقل، التحویل، الانتقال

Veguhaztin: Jcîh çon. teqleketin.

فەگەرمانتی: زۆهچوی. تەقلەکتەنی
المنقول، المحول، المنقل

Veguhaztî: Jcîh çoy. teqleketî.

فەگەرمانی: زۆه بڕ. تەقلە لێدای
الناقل، المحول

Vegubêz: Jcîh bir. teqlelêday.

فەگەرمانی: تیک وەربوون. لێک وەرگەرمان. گرێل بون. دول
بون. دلول بون
التخبیط، التمرغ، التقلب

Vegeviezîn: Têkwerbûn. lêkwerhan. girrêlbûn.
dolbûn. dilol bûn.

فەگەرمانی: تیک وەربووی. لێک وەرگەرهای. گرێل بوی. دلول
بوی. دلول بوی
المتخبیط، التمرغ، التقلب

Vegevezî: Têkwerbûy. lêkwerhay. girrêlbûy. dolbûy.
dilol bûy.

فەگەرماندن: تیک وەرکەوتن. لێک وەرگێرتن. تیکەفەدان. گرێل
کرن. دلول کری.

الامراع، التخبیط، التقلب، التمرغ، الانقلاب، الاخباط

Vegevizandin: Têk werkirin. lêkwergeran. têk-
vedan. girrêlkin. dilolkirî.

فەگەرماندن: تیکفەدای. وەرگێرتای. دلول کری. گرێل کری.
دلول کری.

المرغ، المخبیط، المقلب

Vegevizandî: Têkveday. wergêrray. dolkirî. di-
olkirî.

فەلەرماندن: فەلەرماندن. لێک فەگیران
الزجل، اللحن، النغم، الهزج، الترم، الشدو

Velovrandin: Velerzandin. lêkvegerran.

فەلەرماندی: فەلەرماندی. لێک فەگیرای
الزجل، المحن، النغم، المهزج، الترم، الشدو

Velovrandî: velerzandî. lêkvegêrray.

فەلەرمان: فەلەرمان. لێک فەگیران

الزجل، اللحن، النغم، الهزج، الترم، الشدو، اللحن.

Velovrîn: velerzîn. lêkvegerrîn.

فەلەرماندن: فەلەرماندن. بێرەدی فەتان. مەلساندن.
دکوندیریسک بێن، خوێ پەحن کرن
التدر، للتصايد

Velûsandin: Venwisandin. berdîvenan. melisz-
din. kundirîsk birin. xwepehinkirin.

فەلەرماندن: فەلەرماندن. بێرەدی فەتای. کوندیریسک
بێر، مەلساندی
المندره

Velûsandî: Venwisandî. berdîvenay. meliszndî.
kundirîsk birî.

فەلەرمانی: کوندیریسک چوی. فەلەرماندن. مەلسای. بێرەدی
فەتای
الدری

Velûsay: Kundiskçoy. venwisandî. melisî. berdîvenay.

فەلەرماندن: بێرەدی فە خوێرماندن. خوێ پەحن کرن
الکین، الکین، اللطی، ونحوه، اللط بالارض

Velûsandin: Berdîve xunwisandin. xwe pehinkirin.

فەلەرماندن: بێرەدی فە خوێرماندن. خوێ پەحن کری
الکین، الکین، اللط

Velûsandî: Berdîve xunwisandî. xwe pehin kirî.

فەلەرمانی: فەلەرمانی. نوێسای. مەلسای. پەحن بوی
اللطی، الکین

Velûsay: Venwisay. nwîsay. melisî. pehinbûy.

فەلەرمان: مەلتوێرتین. گرک بون

الارتجاج، الارتعاش، الارتعاد، القشعريرة

Velerzîn: Heltwîrîn. girrikbûn.

فەلەرمانی: مەلتوێرتی. گرک بوی

المرتجف، المرتعش، المرتعد، القشعر، الرعبد

Velerzî: Heltwîrî. girrikbûy.

فەلەرمانی: مەلتوێرتیک. گرکویی

المرتجف، المرتعش، المرتعد

Velerzok: Heltwîtîrok. girrikoyî.

فەلەرماندن: گرک نینانی. مەلتوێرتاندی

الارعاد، الارجاج، الارعاش

Velerzandin: Çirrik înanî. heltwîtirandî.

فەئان: دانان. چەقاندن. کێل کرن. فەدان
النكب، النصب، الاستهداف

Venan: Danan. ceqandin. kêlkin. vedan.

فەئای: دانای. چەقاندی. کێل کری. فەدای
المنسوب، الهادف، الهدف، المنكب، المنصب

Venay: Danay. ceqandî. kêlkiş. veday.

فەئاندن: داناندن. چەقاندن. کێل کرن. فەدان
الانصاب، التنصیب، الاهداف

Venandin: Danandin. ceqandin. vedan.

فەئاندی: داناندی. چەقاندی. فەدای
المنصب، المهدف

Venandî: Danandî. ceqandî. kêlkin. veday.

فەئوک: دانەر. دانوک. چەقینوک. فەدانک
الناصب، الهادف

Venok: Daner. danok. çeçînok.

فەئوژن: خارکەتن. داکەتن. دادان. چک بون. تەبتن. خوە
گرتن. خوە رستن. داهاتن. بن جەبون
الجو، الهبط، السكون، القرار

Venihjtin: Xarketin. daktin. danan. çikbûn. tebitîf.
xwgirtin. xweristin. dahatin. bîncihbûn.

فەئێژتی: خارکەتی. داهاتی. داکەتی. دادای. چک بوی.
تەبتی. خوە گرتی. خوە رستی. بن جە.
بن جەبون
الجائی، الهابط، الساكن، المستقر،

Venihjî: Xarketî. daktî. dahatî. danayn. çikbûy.
tebitî. xwgirtî. xweristî. bin cih. bîncihbûn.

فەئێزان: سەحکرن. ڕێزان. فەکلان. هەلشکافتن. فەدیتن.
بەری خوە دان. لێ گەڕان
اعادة النظر، اعادة البحث، اعادة التحقيق

Venêrran: Sehkirin. rênan. vekolan. helişkaftin.
vedîtin. berêxwedan. lêgerhan.

فەئێرای: سەحکری. ڕێنای. فەکلای. هەلشکافتی. فەدیتی.
بەری خوە دای. لێ گەڕای
المحقق، المبحوث، المنظر اليه، المعاد تحقيقه

Venêrray: Sehkiş. rênay. vekolay. helişkaftî.
veditî. berêxweday. lêgerhay.

فەهوسن: تیل کرن. حولی کرن. پێرادان. خوراندن.
پەرخاندن. فەمالن. فەنێژن
الصقل، السيع، العرك، الخط

Vehusfn: Tîlkin. hulîkin. pêrradan. xurandin.
perixandin. vemalîn. venihjtin.

فەهوسی: تیل کری. حولی کری. پێرادای. خوراندی.
پەرخاندی. فەمالی. فەنێژی
المصقول، المحطوط، المسيع، المعرك

Vehusf: Tîlkiş. hulîkiş. pêrraday. xurandî. per-
ixandî. vemalî. venihjî.

فەهوسان: تیل بون. حولی بون. خورەان. خورین. پەرخین.
مالن. نەین

التصقل، التمرك، التسيع، التحطط

Vehusan: Tîlbûn. hulîbûn. . xurhan.xurîn. perixîn.
malîn. nihîn.

فەهوسای: تیل بوی. حولی بوی. خورەای. پەرخای. نهایی
الصقيل، الصيط، العريك

Vehusay: Tîlbûy. hulîbûy. . xurhay.xurîy. perixî.
malî. nihay.

فەهوسینگ: تەست بەرک. بەرهوسینگ. پێرادک. تیل کر
الصاقل، المصقل، المسيعه

Vehusînk: Dest berk. berhusînk. perraduk. îlko.

فەهوسک: هوسینگ. هوسانک
الصقال، العراک، السیاع

Vehusk: Husînk. hosank.

فەهوساندن: تیل کرن. حولی کرن. پێرادان
التصقيل، التسيع، التمريك، الاصلال، الامراک

Vehusandin: Tîlkin. hulîkin. pêradan.

فەهوساندی: تیل کری. حولی کری.
الصقل، السيع، المعرك،

Vehusandî: Tîlkiş. hulîkiş.

فەهاندن: لێک نێخستن. تێکرا بێر نەفک لێ بێر. تێک
پەشاندن. لێک گێردان. تێک نێخستن

الصفر، الجدل

Vehandin: Lêk êxistin. têkrabin. naviklêbirin.
têk peşandin. lêkgrêdan. têkêxistin.

هه‌میلان: گيرو کرن. هه‌زقاندن. پاشفه هیلان. پاش نیخستن
الماطله، الاعاقه، التأخیر، التأجیل

Vehêlan: Gîrokirin. heziqandin. paşvehêlan.
paşêxistin.

هه‌میلا: پاش نیخستی. گيرو کری. هه‌زقاندی

الماطل، المؤخر، المؤجل، المعاق

Vehêlay: Paşêxistî. gîrukîrî. heziqandî.

هه‌میل = هه‌میلا: پاش نیخ. گيرو کر. هه‌زقوک

الماطل، المؤخر، المعیق، المؤجل

Vehêl = Vehêlo: Paşêx. gîruker. heziquk.

هه‌هه‌رفان هه‌هه‌رفین: برین هه‌ودان. کول بون هه. دانا بن

زوخین. نارهان

النکا، للجرح، الزرف

Veherriftin = Veherrifin: Brînhewdan. kulbon-
ve. danabin. zoxînarhan.

هه‌هه‌رفتی هه‌هه‌رفی: برین هه‌ودای. دای بن کول بویفه.

نارهای

المنکوه، المزروف

Veherriftî = Veherriftî: Brînhewday. kulboyve.
dayabin. arhay.

هه‌هه‌رف: دان بنگ. برین کولک. نارینگ

النکای، الزارف

Veherrêf: Danbînk. brînkulk. arînk.

هه‌هه‌رفاندن: زوخاندن. کول کرن. خه‌خچاندن. ناراندن

الانکا، الزراف

Veherrfandin: Zuxandin. kulkirin. xiçixandin.
arandin.

هه‌هه‌رفاندی: زوخاندی. کول کری. خه‌خچاندی. ناراندی

المنکی، المزرف

Veherrfandî: Zuxandî. kulkîrî. xiçixandî. arandî.

هه‌هه‌رفان: بیهین هاتن. تهنابین

النخج للطعام، وتروحه مدة الراحة، الارتیاح

Vehusan: Bêhin hatin. tenabûn.

هه‌هه‌رفاندن: بیهین نینان. تهناکرن

الراحة، الترویح

Vehusandin: Tenabûy.

هه‌هه‌رفاندی: بیهین نینای. تهناکری

المروح، المتروح

Vehusandî: Bêhinînay. tena kirî.

هه‌هاندی: لیک نیخستی. نافک له بری تیکرا کری. تیک

په‌شاندن. تیک بادای. لیک نیخستی. تیک نیخستی

المضفور، الجدول

Vehandin: Lêk êxistî. têkrabîrî. naviklelbîrî. têk
peşandî. lêkgrêday. têkêxistî.

هه‌مینوک: تیک نیخ. تیکرا کر. لیکدان کر

الضفیر، الجدیل

Vehînok: Lêk êx. têkraker. lêkdnaker.

هه‌مینک: تیک نیخ. لیک گريدوک. لیک نیخستوک. نافک له

بر تیک په‌شینک

المضفر، الجدول

Vehînk: Têk êx. lêkgrêdok. lêk êxistok. navik-
lelbîr. têk peşînk.

هه‌مینای: لیک نیخستی. تن په‌شاندی. لیک گريدای

الجدول، المضفور

Vehînk: Lêk êxistî. têpeşandî. lêk grêday.

هه‌هاندن: راجاندن. ریزکرن. شیره‌کرن

النسج، النضد، النظم، النسق

Vehandin: Raçandin. rêzkirin. stêrkirin.

هه‌هاندی: راجاندی. ریزکری. شیره‌کری

المنسوج، المنضود، المنظوم، المنسق

Vehandî: Raçandî. rêzkîrî. stêrkîrî.

هه‌مینای: راجینای. ریزبوی. ستیره‌بوی

النسیج، النضید، المنظم، المنسق

Vehînay: Raçînay. rêzbûy. stêrbûy.

هه‌مینک: راجینک. ریزکر. ستیره‌کر

النساج، النضاد، النظم، الناسق، الضفار

Vehînk: Raçînk. rêzker. stêrker.

هه‌مینوک: راجینوک. ریزان

النساجة، النضاده، النظام، الاتساق، النسق

Vehînok: Raçînok. rêzan.

هه‌مگاتن هه‌مگافتن: دوباره‌کرن. دوجاری کرن التکرار،

المعاودة

Vehingatin Vehingaftin: Dubarekirin. ducarîkirin.

هه‌مگاتی هه‌مگافتی: دوباره‌کری. دوجاری کری التکرر

Vehingatt Vehingafft: Dubarekirî. ducarîkirî.

هه‌مگیت: دوجارکر. دوباره‌کر

الکراړ

Vehingêv: Dubarker. ducarker.

فههژاندن: خوه بادن، شول ومل کرن. ترتوزکرن
الزمو، التبختر، الاختيال، الخيلاء

Vehejandin: Xwebaday, şulmilkirin, tirtuzkirin.

فههژاندی: خوه بادای، شول ومل کری، ترتوزکری
المزمو، المختل، المتبختر

Vehejandî: Xwebaday, şulmilkirî tirtuzkirî.

فههژین: تر تۆز،خوه بادوک، شلوکه
المزمو، المختال، المتبختر

Vehejîn: Tirtuz, xwebadok, şiloke.

فههشفتن فههشفتن: تیکه‌لک بوی، خهونی، نافک که تنه‌دان
الانتباس، الخط، التخبیط

Veheşiftin Veheşifîn: Tikelibûy, xewnîn, navik
ketin, vedan.

فههشفتی فههشفتی: تیکه‌لک بوی، خهونی، نافک کهنی،
فهدای

المکتبس، المطح، المتخبیط

Veheşiftû Veheşiftî: Tikelibûy, xewnî, navik ketî,
veday.

فههشیف: تیکه‌لوک، خهونوک
المکتبس، الخابط، اللاطخ

Veheşêf: Têkelok, xewnok.

فههژان: راهه‌ژان، گولوله‌بون، زقرقان، فههشان
الترنج

Vehejan: Rahejan, gululebûn, ziqziqan, veheşan.

فههژای: راهه‌ژای، گولوله‌بوی، زقرقای، فههشای
الترنج

Vehejay: Rahejay, gululebûy, ziqziqay, veheşay.

فههژاندن: راهه‌ژاندن، گولوله‌کرن، زقرقاندن، فههشاندن
الترنج، الارجاج

Vehejandin: Rahejandin, gululekirin, ziqziqan-
din, veheşandin.

فههژاندی: راهه‌ژاندی، گولوله‌کری، زقرقاندی، فههشاندی
المرنج، المرجح

Vehejandî: Rahejandî, gululekirî, ziqziqandî,
veheşandî.

فههشان: فهه‌ژان، راهه‌ژان، زقرقان، گولوله‌بون
الترنج

Veheşan: Vehejan, rahejan, ziqziqan, gululebûn.

فههشای: فهه‌ژای، راهه‌ژای، زقرقای، گولوله‌بوی
الترنج

Veheşay: Vehejay, rahejay, ziqziqay, gululebûy.

فهه‌راندن: دیراندن

الترشیج، التنضیج، التنفیض، البذع

Vewerandin: Dêrandin.

فهه‌راندی: دیراندی

المرشح، المنضج، المنضض، المبدع

Vewerandî: Dêrandî.

فهه‌رینک: دیرینک

المصیل، الرشیح، البذع

Vewerînk: Dêrînk.

فهه‌راندن: لاک کرن، ژار کرن، بلنگاز کرن، لیواز کرن،

داقوتان، رویت کرن، زه‌بوین کرن

التهزیل، التفقیر، الانفجار، التهزیل

Vewerandin: Lakkirin, jarkirin, bilingazkirin, lê-
wazkirin, daqutan, rwîtkirin, xebwînkirin.

فهه‌راندی: لاک کری، ژار کری، بلنگاز کری، لیواز کری،

داقوتای، رویت کری، فه‌پیتی

المتهزل، المفقر

Vewerandî: Lakkirî, jarkirî, bilingazkirî, lêwaz-
kirî, daqutay, rwîtkirî, vereêfî.

فهه‌راندن: کفاشتن، پارزاندن، فه‌ریتن

التلخیص للکلام

Vewerandin: Givaştin, parzinandin, verêtin.

فهه‌راندی: کفاشتی، پارزاندی، فه‌ریتی

الملخص للکلام

Vewerandî: Givaştî, parzinandî, verêfî.

فهه‌رینا ناخفتن: فه‌ریتا ناخفتن، فه‌ریتا کویتن

الفذلکة، الخلاصة، الملخص

Vewerîna Axiftinê: Verêja axiftinê, verêja gotinê.

فهه‌راندن: فه‌ریتن، پارزنین، دیراندن

المصل، وضع اللبن فی کيس لیقطر ماء

Vewerandin: Verêtin, parazinîn, dêrandin.

فهه‌راندی: فه‌ریتی، پارزنی، دیراندی

المزول

Vewerandî: Verêfî, parazinî, dêrandî.

فهریزوک: پارزنوک. فهریزوک. دیروک

المصلة، المرحضة، الفکار، المظرة

Vewerfink: Parzinok. verêjok. dêrok.

فهرهای: فهرتی، پارزنی، دیهای

المصل، للابن فی الکبس

Vewerhay: Verêti. parzini. dêrhay.

فهرهانا حالی: گدا بون. ژار بون. بهلنگاز بون. رویت

بون

الهزيلة، الفقر المدقع

Vewerhana Half: Gedabûn. jarbûn. belingazbûn. rwîtbûn.

فهرهای: گدا بوی. ژار بوی. رویت بوی

المهزيل، المدقع

Vewerhay: Gedabûy. jarbûy. rwîtbûn.

فهرهانا گییانی: زنییر بون. بیچاره بون

النحول، من دون مرض وسقم

Vewerhana Gîyanî: zinêrbûn. bêçarebûn.

فهرهای: زنییر بوی. بیچاره بوی

النحال، النحل

Vewerhay: zinêrbûy. bêçarebûy.

فهراندن: زنییرکرن، بیچارهکرن

التنحیل

Vewerandin: zinêrkin. bêçarekin.

فهرین: بیچارهیی. زنییری

المنحول

Vewerîn: Bêçareyi. zinerî.

فهرژار: پاقر کری رادای. تشت واکرنا زجهن شولی.

ماقیتن، فهرمیزی

العروء

Vewjar: Paqijkirî. raday. tiştrakirna jcihê şulfî. havêtin. veguhêzî.

فهرژارتن: چه پاقر کرن. چه رادان. بزوين کرن.

فهرهوازتن تشتی

العرد

Vewjartin: Cih paqijkirin. cih radan. bijwînkirin. veguhaztina tiştî.

فهرژار: پاقر کر. بزوين کر. فهرمیزی. رادانک

العريد

Vewjêr: Paqijker. bijwînkêr. veguhaztî. raday.

فهرژارتی: پاقر کری. بزوين کری. فهرمیزتی. رادای

المعروء

Vewjartî: paqijkirî. bijwînkirî. veguhaztî. raday.

فهرژاروک: پاقرۆک. بزوينۆک. رادانۆک. فهرمیزۆک

العار، المعرد

Vewjêrok: Paqijok. bijwînok. radanok. veguhêzok.

فهرستان: راهوستان. چک بون. مەند بون. خوهگرتن. شوت

بون

الوقوف

Vewestan: Rawestan. çikbûn. mendbûn. xwegirtin. şutbûn.

فهرستای: راهوستای. چک بوی. مەند بوی. شوت بوی

الواقف

Vewestay: Rawestay. çikbûy. mendbûy. şutbûy.

فهرستینگ: راهوستینگ

الوقوف

vewestînk: Rawestînk.

فهرستاندن: راهوستاندن. مەندکرن. شوت کرن.

الایقاف، التوقيف

Vewestandin: Rawestandin. mendkirin. şulkin.

فهرستاندی: راهوستاندی. مەندکری. شوت کری.

الموقوف، الموقف

Vewestandî: Rawestandî. mendkirî. şulkirî.

قن:

تلحق فی اول اللفظ لاكمال المعنى

vê.

قن:

هذه

vê.

قیت نهلیت: تلقی. بلقی

الجبر، الضرورة، الالزام، لابد منه

Vêtnevêt: Ilqî. bilqî.

لیجا = لیجار: نفجا. نفجار

اذن

Vêca = Vêcar: Ivca. ivcar.

لیجاری: فی کهری. فی نهلی.

مذه المره، الان، اذن

Vêcarê: Vêerrê. vêneqlê.

لیدان: هه لگرتنا ژ نهردی. راکرنا ژ نهردی. جهماندن.

خرکرن

اللقط، الالتقط، للثمر ونحوه:

Vêdan: Helgirtina jierdî. rakirna jierdî. cemandin.

لیدای: تشتتی هه لگرتی. تشتتی راکری. جهماندی. خرکری

الملقوط، الملقط، الملتقط

Vêday: Tiştêhelgirtî. tiştê rakirî. cemandî. xirkirî.

لیدانک: هه لگر. راکر. جهمینک

اللاقط

Vêdan: Helgirtina jerdî. rakirna jerdî. cemandin. xirrkirin. Helgir. raker. cemînk

لیدای: تشتتی هه لگرتی. تشتتی راکری. جهماندی. خرکری

الملقوط، الملقط، الملتقط

Vêday: Tiştê helgirtî. tiştêrakirî. cemandî. xirkirî.

لیدانک: هه لگر. راکر. جهمینک

اللاقط

Vêdank: Helgir. raker. cemînk.

لیره = لیرێ: نهلی جهی. فی نهردی. مێره

هنا

Vêre = vêrê: Evî cihî. vîerdî. hêre.

لیرا چون: هه لباسک بون. چونا سهر. پیغه چون

التسلق

Vêrraçon: Helbaskbûn. çuna ser. vêra çon.

لیرا چوی: هه لباسک بوی. چوی سهر. پیغه چوی

المستلق

Vêrraçoy: Helbaskbûy. çuy ser. vêra çoy.

لیرا چون: پیغه چون. لسه چون

الاستطارد، السرد، المواصلة، السريان، الاستمرار

Vêrraçon: Pêveçon. Iser çon.

لیرا چوی: پیغه چوی. لسه چوی

المستطرد، السارد، المواصلة، الساری، المستمر

Vêrraçoy : Pêveçoy. Iser çoy.

لیک ئیخستان: جهماندن. خرکرن. کوم کورن. ئینان ئیک.

لیکدان

القرش، اللم، الضم، الکنز، الجمع، الافتناء

Vêkêxistin: Cemandin. xirrkirin. komkirin. înan êk. têkdan.

لیک ئیخستنی: جهماندی. خرکری. کوم کری. ئینای ئیک.

لیکدای

القریش، المم، المضموم، المکنوز، المفتنی، الجموع.

Vêkêxistî: Cemandî. xirrkirî. komkirî. înay êk. têkday.

لیک ئیخ: جهمینوک. خرکەر. کوم کەر. لیکدوک. لیکدانک

الغارش، الجامع، اللام، الضام، الکانز، المفتنی

Vêkêx: Cemînok. xirrker. komker. lêkdok. lêkdank.

لیک ئیخی: لیکدانی. خرکرتی. جهمینتی

التجمیع، الامجاع، الاکتئاز، الاضمام

Vêkêxî: Lêkdanî. xirrkirnî. cemînî.

لیرا بهزێ: زفیر بون. بێ زار بون. شهپرزه بون. تهوخی

السام، اللال، الضجر، الكلل، الاستبَاء

Verrabezîn: Zivêrbûn. bêzarbûn. şepirzebûn. tewixîn.

لیرا بهزی: بێ زار بوی. زفیر بوی. شهپرزه بوی. تهوخی

المستأ، المسأم، المهجر

Verrabezî: Berzebûy. zivêrbûy. şepirzebûy. tewixî.

لیرا کههشتن: سهر راکهشتن. لیرا کههان

البلوغ، الوصول، الرشد، اللحق

Vêrragihîştin: Serragihîşin. vêrragihan.

لیرا کههشتی: سهر راکهشتی. لیرا کههای

البالغ، الواصل، اللاحق، الراشد

Vêrragihîştî: Serragihîştî. vêrragihay.

لیرا کههاندن: سهر راکهاندن. هایدان

اللاحق، الايصال، الارشاد، الايلاغ

Vêrragihandin: Serragihandin. haydan.

فیراگهاندی: سر راگهاندی. هایدای
الملق، الموصل، المرشد، المبلغ

Vêrragihandî: Serragihandî. hayday.

فیکدان: فیدان. راگرن. هلگرتن. زجه مه لاندن
اللتقط، اللقط

Vêkdan: Vêdan. rakirin. helgirtin. jcihbhe-
landin.

فیکدای: فیدای. ژنهردی. هلگرتی. زجه راگری
الملتقط، الملقط، الملقوط

Vêkday: Vêday. helgirtî. jcihherakirî.

فیک دانگ: فیدانگ. مه لینگ
اللقط

Vêkdank: Vêdank. helînk.

فئ کهن: سر راگهاندن. هنگاتن
الاهداء، الاصابة

Vêketin: Serragihandin. hingatin.

فئ کهنی: سر راگهاندی. هنگاتی
المهدی، المصاب

Vêketî: Serragihandî. hingatî.

فیک کرن: لگهک را پارتن. پیک کرن. هف گریباتی
الموائمه، الموافقه، الانسجام، الاستئناس

Vêkkirin: Lgelik rabartin. pêkkirin. hevгур-
yatî. lgelikrêkkin.

فیک کەر: هف کور. پیک کەر. لگهک ریک کهنی
الوائمن، الموافق، المسجم، المؤنس

Vêk ker: Hevgur. pêkker. lgelikrêkkin.

فیک کهننا دهنگا: پیکه گوتن. فیکرا گوتن
الایقاع

Vêkkinetina denga: Pêkve gutin. vêkra gutin.

فیک کهننا گری: زیمار. هور هور
النوح، الناحه

Vêkkinetina girîfê: Zêmar. hurrhurr.

فیکرا یهردان: زوخاندن. ئاراندن. کش کرن. تیک هوسین
ناف تیدان

الزاج، الاهاجه، التحریض، الشغب

vêkrraberdan: Zuxandin. arandin. kişkirin.
têkhusîn. navtêdan.

فیکرا چونا شمری: خلفه کرن. هوردان
الاعتلاج، الحرب، سافروا معا

Vêkrraçona Şerrî: Xilfkirin. hewdan.

فیکراچون: لیک کهن. بهربونا نیک. نافک کهن. هف
رویش بون

النزاع، الخوام، العراک

Vêkrraçon: Lêkkinetîn. berbonaek. navikke-
tin. hevrvîşbûn.

فیکراچوی: لیک کهنی. بهربوی نیک. نافک کهنی. هف
رویش بوی

النازع، المخاصم، المعارک

Vêkrraçoy: Lêkkinetî. berboyak. navikketî.
hevrvîşbûy.

فیکراچون: پیکه چون. لگهک چون. هفراچون. کیش بون
السير معا، السير الجماعی، المسيرة الجماعی

Vêkrraçon: Pêkve çon. lgelikçon. hevrraçon.
kêşbûn.

فیک کهن: تیک تهشقلین. خربون. کوم بون
اللقاء، الملاقة، المصادفة، الاجتماع

Vêk ketin: Têk teşqilîn. xirrbûn. kombûn.

فیک کهنی: تیک تهشقلی. خربوی. کوم بوی
الملتقى، المصادف، الملاقى

Vêk ketî: Têk teşqilî. xirrbûy. kombûy.

فیک کهن: لیکدان. شق دهقان
الاصطدام، التلاطم

Vêk ketin: Lêkdan. şeqdeqanê.

فیک کهنی: لیکدای
المصطدم، التلاطم

Vêk ketî: lêkday.

فیک کهن: پیک وهرهاتن. تیک ئالهان. لیک ئالهان
التقام

Vêk ketin: Pêkwerhatin. têkalhan. lêkalhan.

فیک کهنی: پیک وهرهاتی. تیک ئالهائی. لیک ئالهائی
الملتئم

Vêk ketî: Pêkwerhatî. têkalhay. lêkalhay.

فیک کهن: جهامبون. خربون. کوم بون. داجرهان
المتقى، التجمهر

Vêk ketin: cemabûn. xirrbûn. dacirrhan.

فِههَل چُون: مهلباسک بون. فِترا چُون.
التسلق، الارتقاء، التدرج، الصعود

Vêhelçon: Helbakbûn. vêraçon.

فَن کاتِي: نوکه. نهه. نهو. فی دهسی
الان

Vêgavê: Noke, nihe, niho, vîdemî.

فِج = فِجِي: لِح لِح. لِحِي. خِج خِج. خِجِي
صوت الايلاج، في الزوجة

Viçviç = Viçên: Liçliç, liçên, xiçxiç, xiçên.

فِي: مِهَر. فِترِي. هَره. فِيره
هنا

Vir: Hêre, vêrê, vêre.

فِر: ژِهَرک چوِي. باداي. خوهر. لِيک فَاژِي. تِي تَپ
المخالف، المعاكس، الملو، التقبض، المباين، المائل، المنحرف

Virr: Jberikçoy, baday, xwehir, lêkvajî, tîteq.
فِي بُون: خاربون. ژِهَرک چُون. لِيک فَاژِي بُون. بادان بُون.
تِي تَپ بُون

التباين، التخالف، التلوي، التحرف، التمرج

Virrbûn: Xarbûn, jberikçon, lêkvejîbûn, badanbûn, tîteqbûn.

فِي بُوِي: خاربوِي. ژِهَرک چوِي. لِيک فَاژِي بُوِي. بادان بُوِي.
تِي تَپ بُوِي
المخالف، المباين، المنحرف

Virrbûy: Xarbûy, jberikçoy, lêkvejîbûy, badanbûy, tîteqbûy.

فِي تَر: خارتَر. ژِهَرک چوِي تَر. لِيک فَاژِي تَر. بادان تَر. تِي تَپ تَر
الايب، الاعكس، الاخلف، الاحرف

Virrbtir: Xar tir, jberikçoy tir, lêkvejî tir, badan tir, tîteq tir.

فِي كَر: خارکَر. لِيک فَاژِي کَر. ژِهَرک بَرَن وِروهرِبادان
التحريف، الاعكاس، التبيين

Virrkirin: Xarkirin, jberikbirin, lêkvejîkirin, werbadan.

فِي كَرِي: خارکَرِي. ژِهَرک بَرِي. لِيک فَاژِي کَرِي. لِيک باداي
المحرف، المعكس، المثلث

Virrkirî: Xarkirî, jberikbirî, lêkvejîkirî lêk-baday.

فِرِي = فِرِيَانِي: خوهرِي. ژِهَرک چُونِيَانِي. لِيک فَاژِيَانِي.
لِيک بادانِي

الاختلاف، الخلاف، التباين، العكس، الانحراف، المخالفة

Virr= Virryatî: Xwehri, jberik çonyatî, lêk-vajyatî, lêkbadanî.

فِي: پاتک دان. پِشت دانا بَسَلِي. تِي دانا نَهْفِيَانِي
الاشاحه، التدابر، انعطاف، استکراهي

Virr: Patikdan, piştana bislî, tîdana evyanî.

فِرِدَان: هافِيَتَن. تَن وِهرکَرَن. هافِيَتِنَا ژَحِيل
الغذب، التذقيد، الرمي، الارماء

Virrdan: Havêtin, têwerkirin, havêtina jhêl.

فِرِفِرَانَن: هافِيَتِنَا ژَحِيل. تِيوِهرکَرَنَا تُونَد
الارماء بعنف، الغذب بشده، الرشق بقوة

Virrvirrandin: Havêtina jhêl, têwerkirina tund.

فِرِدَانَان: پاتک دان. پِشت دان. بَروِهرکَرِيَانَا نَهْفِيَانِي
الامتعاض، الاشاحه بکراهه

Virrdanan: Patikdan, piştan, berwergêrrana nevyanî.

فِرِفِرِه: خِرْخَال. دِهِيَتَن کِرِوِوِفر. تَهْقَاتِي لِيک ژَفِرِيَانِي
العجلة، الدولاب، القرص الدوار، عجلة السياره

Virrvirre: Xirrxal, depê gurruvir, teqalê lêk zivirrinê.

فِرِفِرِيک: ژَهْفَلک. بَاسکَن دِهَسَتِي. لَوِيلکَا دِهَسَتِي. جِهِي بَازَنَا
المصمم، العضد، الساعد، الفضلات

Virrvirrik: Zevlek, baskê destî, lîwlîkadeştî, cihe bazina.

فِرِفِرِيک: فَنفَنکُوک. نَهتَوِور. پِهَرِهوانه. چِهَرخهتوک
الخدروف، الفاراة، المروحه

Virrvinok: Vinvinok, neur, perwane, çerxetok.

فِرِي کَر: هِنَارَتَن. نَهسپَارَتَن
البعث، الارسال، الانتخاب

Vinêkirin: Hinartin, espartin.

فِرِي کَرِي: هِنَارَتِي. نَهسپَارَتِي. پِيلِک. پِهِيک
المبعوث، المنتدب، المرسل

Vinêkirî: Hinartî, espartî, pîlik, peyk.

فِرِي کَر: هِنَر. نَهسپِير. پِهِيک. پِيلِک
الباعث، المرسل، المندوب

Virrêker: Hinêr, aspêr, peyk, pîlik.

لفننوک: فرثروک، نهنور
الدواة، الفرارة

Vinvinok: Virrvirrok. neur.

لفننوکائی: یاری کرنا بفننوکئی
لعبه الدواة

Vinvinukanê: Yarf kirna bvnviokê.

فل: پلت، خاف، سست وېست، نازک، تشتنی ثاف تئ
تیفلن وئ تهنک بیت بساناهی بیهقیت
الناکت، النازک

Vil: Pilt. xav. sistupist. nazik. tiştê av têfivilê.
wê tenik bît bshanahî bpeqît.

فل بون: پلت بون، خاف بون، سست بون، نازک بون
الفتکت، الفتزک

vilbûn: Piltbûn. xavûn. sistbûn. nazikbûn.

فل بوی: پلت بوی، خاف بوی، دل مئ بوی، نازک بوی
المنزک، المنک

vilbûy: Piltbûy. xavbûy. sistbûy. nazikbûy.

فل تر: پلت تر، خاف تر، دل مئ تر، نازک تر
الناکت، الانزک

vilîr: Pilt tir. xav tir. sist tir. nazik tir.

فل کرن: پلت کرن، خاف کرن، دل مئ کرن، نازک کرن
الفتکت، الانزاک

vilkirin: Piltkirin. xavkirin. dilmêkirin. naxikkirin.

فل کری: پلت کری، نازک کری، سست کری، خاف کری.
المنک، المنزک

vilkirî: Piltkirî. xavkirî. dilmêkirî.

فلی فلیاتی: پلتي، پلتياتی، خافی، خافیاتی، نازکی،
نازکیاتی سستی، سستیاتی
النکت، النزاکه، الرقه، الهشاشه

Vilt = Vilîyafî: Piltî. piltîyafî. xavî. xavîyafî. na-
zikî. nazikyafî.

(ف) فی:

فی: نفی
هذا

Vi: Evî.

فیج: فاج، خار، خوهر، برههکی فهشور
الفلز، الاعوج، التعليل، المنحرف

Vîç: Vaç. xar. xwehir. brexekîveçurr.

فرلر = فرین: مر مر مرین، دهنکی لیک زلفرینا نامویری کر
کری، کرین.

صوت التدوير، صوت الاله، الدوارة، كالسيارة، ونحوه

Virvîr = Virrên: Mirmîr. mirrên. dengê lêk-
zivrrîna amwîrî. gîrr gîrr. gîrrên.

فرک: شلا سافارن، سافارا روهر، لیتای
الغساء، الشوریاء

Virrik: Şila savarê. savara ruhnîlênay

فرت: فالو، رویت، خوولوه، کوشخهله
خالی، فارغ، عاری، خاوی

Virt: Vala. rwîr. xulule. kuşxelle.

فرتی = فرتیاتی: فالایی، خوولولامی، رویتی، کوشخهلهبی
الغواء، الغلام، الفراغ، الغضاء، الغراء

Virt = Virîyafî: Valayî. xululahî. rwîr. kuşxelayî.

فری: فت فت، رویت، خوهرهافیتنا بلوت، بازدان
حركة الوثب، القفز، الدب

Virr: Fitfit. xwehavêtina blot. bazdan.

فرک: شورکا ثافی، فرکا میزئ، چرانافی
الومعه، النافورة

Vizik: Şurrka avê. vizkamîzê. çîrra avê.

فرک واکرئ: بلندکرنا فرکا میزئ، فرک هافیتئ، چرهافیتئ
الوزع

Vizik Rragirtin: Bilind kirna vizka mîzê. vizik-
havêtin. çîrrhavêtin.

فرکا میزئ: سیپا میزئ، سولافا میزئ، چرانافی
الشخشاخ، النفخ للبول

Vizka Mîzê: Sîpa mîzê. swîlava mîzê.

فرزفوک: بونکا ثاف هافیتئ، بچویک یاریا پئ دکهن، چر
چر دهافیتزیت

الزرافه، مضخة الاطفال، لعبة

Vizvizok: Butka av havêtinê . biçwîk yarya pêdk-
en. çîrrçîrr dhavêjît.

فرلز = فرین: دهنکی هافیتنا شورکی، دهنکی چرینا
هافیتنا ثافی

صوت تدفق الماء، من الزرافة

Vizviz = Vizên: Dengê havêtina şurrkê. dengê
çîrrêna havêtina avê.

فیع بون: فاج بون. خوهر بون. برهخهکی که تن. لهنگانا
برهخهکی بون. خویل بون
المعوج، التمثیل، التقلز

Viçbûn: Vaçbûn. xwehîrbûn. brexekîvebûn.
xwîlbûn.

فیج بوی: فاج بوی. خوهر بوی. لهنگانا برهخهکی که تی.
خویل بوی
المعوج، المقلز، المحرف،

Viçbûy: Vaçbûy. xwehîrbûy. brexekîvebûy.
xwîlbûy.

فیج تر: فاج تر. خوهر تر. برهخهکی که تی تر. لهنگ تر.
خویل تر

Viç tir: Vaç tir. xwehîrtir. brexekîketî tir. xwîl tir.
الاقزل، الاعوج، الامیل، الاحرف

فیج کرن: فاج کرن. خوهر کرن. برهخهکی نیخستی.
خویل کرن
الاقزال، التمیوج، الامالة

Viçkirin: Vaçkirin. xwehîrkin. brexekî êxistî.
xwîlkin.

فیج کری: فاج کری. خوهر کری. برهخهکی نیخستی.
خویل کری
المعوج، المقلز، المحرف

Viçkîrî: Vaçkîrî. xwehîrkîrî. brexekî êxistî. xwîlkîrî.

فیچی = فیچیاتی: فاجی. فاجییاتی. خوهرییاتی
المعوج، المقلز، المیل

Viçt = Viçatî: Vaçt. vaçyatî. xwehîrî. xwehîryatî.
فیچوزک: راخوته، فهلیته، کهنوره، حیز، همری
التافة، الفاحش، النذل

Viçozk: Raxwîte. felîte. ketore. hîz. herimî.
فی: ویر. جاف برهخهکی که زویری
الاحول

Vîr:: Wîr. çav brexekî ve zivîrî.

فیر بون: ویر بون. جاف طاربون
الحولان

Vîrbûn: Wîrbûn. çavxarbûn.

فیر بوی: ویر بوی. جاف خاربوی
المصاب بالحوول

Vîrbûy: Wîrbûy. çavxarbûy.

فیر کرن: ویر کرن. جاف خارکرن
التحویل، الاحوال

Vîrkîrin: Wîrkîrin. çavxarkîrin.

فیر کری: ویر کری. جاف خارکری
الحوول

Vîrkîrî: Wîrkîrî. çavxarkîrî.

فیری فیریاتی: ویری. ویریاتی. جاف خوهری
الحوول للعین

Vîrî = Vîryatî: Wîrî. wîryatî. çavxwehîrî.

فیز فیز = فیزین: دهنگی فرینا په ری تهیری. دهنگی چونا
به رکتی فیشهکنی

الخوات، دوی الجناح للطیر

Vîzvîz = Vîzân: Dengê frîna perrê teyrî. dengê
çona berkê şîşekê.

فیچوزک: حیزی. کهنوره. راخوتهیی.
النذالة، التفاهة، الفحش، الفحشاء

Viçozkî: Hîzî. ketwerî. raxwîteî.

فییان: نهفن. خوش تفیاتی
الحب، الوله، الوجد، الومق، الود

Viyan: Evîn. xweştivyatî.

فییان: داخاز. کام. تارهزو
الفرغ، المشیته، العزیه

Viyan: Daxaz. kam. arezo.

فیيانا کونئ: دلدان. دانا دلی
النيه، العزیه

Viyan kîmê: Dildan. dana dilî .

فیيانا گانی: کر. پهستوک
الفتون

Viyan ganê: Gîr. pestok.

فین: تنهگزاری فییان
الوجد، العشق

Vîn: Tengzarî.

قائیلی، قائیلیاتی: لبرهاتی، رازیاتی، سرنرم یاتی،
سرنرمینی

(الرضا، القناعه)

Qaifi=Qaifyafi: Liberhatinî, raziyatî, sernerimti,
serneriminî.

قائیمه: قولاج
(الباع)

Qaime: Qûlaç.

قاپ: رمخته، لکه، تعن
(النقد، الطمن، اللمز، السخریه)

Qap: Rexne, leke, te'in.

قاپ بهردان: رمخته کرن، لکه کرتن
(التطن، الانتقاد، التلمز)

Qapberdan: Rexnekin, lekegotin.

قاپ هالیتن: رمختدان، لکه کرن
(التنقید، الاطمان، الالتزام)

Qaphavêtin: Rexnedan, lekekin.

قاپ هالیز: رمخته کەر، لکه دار
(الطمان، النقاد، اللماز، الساخر)

Qaphavêj: Rexneker, Lekedar.

قاپ هالیز: رمخته کرن، لکه داری
(الطمان، النقد، السخریه، اللمز)

Qaphavêji: Rexnekinî, lekedary.

قاپه: پنی، پارچه، پنبه ناسنی، پچرویه ناسنی
(الطراق، الرقه، الطلبه، کالحديد)

Qape: Pinî, parçe, pinya asinî, peçrîwîmaasinî.

قاپه بون: پنی بون، پچرویه بون
(التطريق، الترقيع، الترقع)

Qapebûn: Pinîbûn, peçrîwîmebûn.

قاپه بوی: پنی بوی، پچرویه بوی
(المطرق، المرقع)

Qapebûy: pinîbûy, peçrîwîmebûy.

قاپه تر: پنی تر، پچرویه تر
(الاطرف، الارقع)

Qapetir: Pinîtir, peçrîwîmetir.

قاپه کرن: پنی کرن، پچرویه کرن
(الاطراق، الارقاغ)

Qapekirin: Pinîkirin, peçrîwîmekirin.

ق

Q

قائیل: لبرهاتی، رازی، سرنرم
(الراضی، القانع، المستجاب)

Qafi: Liberhatî, razî, sernerim.

قائیل بون: لبرهاتن، رازی بون، سرنرم بون
(الارتضاء، الاقتناع)

Qaifbûn: Liberhatin, razîbûn, sernerimbûn.

قائیل بوی: لبرهاتی، رازی بوی، سرنرم بوی
(المرتضى، المقتنع)

Qaifbûy: Liberhatî, razîbûy, sernerimbûy.

قائیل تر: لبرهاتی تر، رازی تر، سرنرم تر
(الارضی، الاقتع)

Qaiftir: Liberhatîtir, razîtir, sernerimtir.

قائیل کرن: لبرهاتن، رازی کرن، سرنرم کرن
(الارضاء، الاقتاع)

Qaifkirin: Liberhatin, razîkirin, sernerimkirin.

قائیل کری: لبرهاتنای، رازی کری، سرنرم کری
(المرضى، المقنع)

Qaifkirî: Liberhatinay, razîkirî, sernerimkirî.

قاجاغ جيبباني: نزدغانباني، رتي كربتاني، تاريش فاريتشا بديري وين رتي

(القرصه، القرصه، الارهاب)

Qaqaxçıyafı: Nijdevaniyatı, rêgıryatı, arêşvarêa bidizi û bê rêz.

قاج راقوب: ثامانیت ناخنی، کرویورتیت ثامانیت ناخنی (الشقف، المواعین الفخاریه)

Qaçûqop: Amanêt axê, kerûpirtêt amanêt axê.

قاج: مهرست، دارکا مهراشینه (العمر، شجره)

Qaç: Hevrist, dareka herasîne.

قاجک: بئیشتی جوبینی (اللبانه، العلك)

Qaçik: Benîştê ciwînê.

قاجکتی شافانا: توخمهکتی گیایه (نبات عشبی یلک)

Qaçkê Şivana: Tuxmekê gîyaye.

قاج قاجوک: توخمهکتی گیایه (نبات عشبی)

Qaçqaçok: Tuxmekê gîyaye.

قاجین: تشتت لیج و مکی مهریری، ناخا قاجین مهریا گز (العلک، الدلقان، اللدن، اللدانه للتراب)

Qaçın: Tiştê liç wekî hevîrî, axa qaçın, herîya gizir.

قاد: کاخ، زاك، مبدانا شهري (ساحة الوقي، میدان المعركه)

Qad: Meydana şerî, zak, kax.

قادی: حواری، قبری، قیزی، گولی (الصیاح، الصراح)

Qarı: Hewarî, qîrî, qijî, golî.

قار قار، قارین: بیکار، یال بال، قیر قیر، قیرین (العویل، الصراخ، الصیاح، الصخب، الضجيج، اللغو، اللغظ)

Qarqar = Qarên: bêgar, yalyal, qîrîqîr, qîrên.

قار قاری: کال کالی، قیر قیری، قیز قیزی (البطیر)

Qarqarî: Galgalî, qîrîqîrî, qîj qîjî.

قایه کری: پنی کری، پاجرویمه کری (الطرق، المرقع)

Qapêkirî: Pinîkirî, peçrîwîmekirî.

قایبانی: پنی کرنی، پاجرویمه کرنی (الطرق، المرقع)

Qapyafı: Pinîkirî, Peçrîwîmekirî.

قایه، قاپک: دهرگفانک، دهریوش، دهرقرانک (السمام، السداده، الغمام)

Qape = Qapik: Dergivanik, derpoş, derqerank.

قای: دهرگ، دهلپه (الباب، القوه، الثغره)

Qapî: Dergih, delîve.

قات: جار، گهر (الضعف، الوجبه، الکره، الطبقة للطلاء، المره)

Qat: Car, gerr.

قاتی: مانه؟ قای، ما (لداه استفهام یعنی: الا، آ، قد، الیس؟)

Qatî: Mane? qay, ma.

قات: کاروان (القافله)

Qatir: Karwan.

قاتیری: کاروانی (القافل، السائنس، المکاری)

Qatirçî: Karwanî.

قاتی: برهک، مشاورئ معزین (المنشار الكبير، القاطر)

Qato: Birrek, mişarê, mezin.

قاجاغ: نزدغانی، رتی کر، بازگانن بئ رتی، نزدمچی (القرقص، العاصی، الهارب، المهرب، الاموال المهریه)

Qaçax: Nijdevan, rêgir, bazirganêbêrêz, nijdeçî.

قاجاغی: نزدغانی، رتگری، تاریش فاريتشا، چته (القرقصه، العصیان، التهريب، القرصنه)

Qaçaxî: Nijdevanî, rêgırî, arêşvarêşa çeteyîyê.

قاجاغ چی: بازگانن جتعوین رتی، بازگانن بدزیفه بازگانن دکته (المهرب)

Qaçaxçî: Bazirganê çetûbêrêz, bazirgançê, bidizîve bazirganiyê dike.

قارماني: په لوانی، صمبکی، میریاشی، میرچاکی، میرخاسی،
تن مریاتی

(البطله، البساله)

Qarmanf: Pehlewanî, simbekî, mërbaşı, mërçakî, mërxaşı, têheyatî.

قار قار، قارین: قار قار، قارین، قیز قیز، قیزین، کال کال، یال یال،
بیگار

(الصراخ، الصباح، العویل، اللغظ، اللغو، الضوضاء)

Qajqaj = Qajên: Qarqar, qarên, qîjqîj, qîjîn, galgal, yalyal, bêgar.

قاز قازی: کال کالی، قیز قیزی، قار قاری

(البطری)

Qajqajî: Galgalî, qîjqîjî, qarqarî.

قاز: تیرمکتی نالی به، یا من دبیژن قازین تیر دبیژن قولک

(الوزه، الیز)

Qaz: Teyrekê avîye, ya mê dibêjnê qazyanêr dibêjnê quling.

قازان: دیزکا لینان

(القدر، الرجل، القعب، القطنه، البرمه)

Qazan: Dîzka lênanê.

قازانج: کار، وهج، فایده

(الربح، الفائدة، النفع)

Qazanc: Kar, wec, fayde.

قازي ناغا: گاز

(النفط)

Qazîaxa: Gaz.

قازي: داد کار

(القاضي)

Qazî: Dadkar.

قازخ: چیخن، چیخن قوتانا قوتی، بو نازاردان بوشکنجه دانن
(اله للتعذيب، یغز فی الشرج، سیخ بقعد علیه المعذب)

Qazox: Çîxin, çîxinê qutana winê, boazardanê boîşkencedanê.

قازي خان: توخمکتی گییایه

(نبات عشبی)

Qazîxan: Tûxmekê giyaye.

قار: مسری، لاک لیواز، بیچاره، کلندار، بن لهن، بن قهرم،
قهرهای

(الاجف، الضامر، الهزل، التحیل، التحیف)

Qarr: Misrî, lak, lêwaz, bêçare, kelindar, bêleven, bêqerrem, vewerhay.

قاریون: مسری یون، کلندار یون، لاک یون، لیواز یون، بن قهرم
یون، قهرهان یون

(التجیف، التضمير، التهزل، التخل، التتحف)

Qarrbûn: Misrîbûn, kelindarbûn, lakbûn, lêwazbûn, bêqerembûn, vewerhanbûn.

قار بوی: مسری بوی، کلندار بوی، لاک بوی، بن لهن بوی،

قهرهای بوی

(المضمير، التخل، المنحف، المجهف، المهزل)

Qarrbûy: Misrîbûy, kelindarbûy, laxbûy, bêlevenbûy, vewerhaybûy.

قارتر: مسری تر، لاک، لیواز تر، کلندار تر، بن قهرم تر،

قهرهای تر

(الانحل، الانحق، الامزل)

Qarrtir: Misrîtir, laktir, lêwaztir, kelindartir, bêqerremtir, vewerhaytir.

قار کرن: مسری کرن، لاک کرن، کلندار کرن، لیواز کرن، بن

لهن کرن، بن قهرم کرن

(التنحیل، التتحیف، الامزال، الاجهاف، الاضمار)

Qarrkirin: Misrîkirin, lakirin, kelindarkirin, bêqeremkirin, bêlevenkirin, lêwazkirin.

قار کری: مسری کری، کلندار کری، لاکری، لیواز کری

(الانحل، المنحف، المهزل، المجهف، المضمير)

Qarrkirî: Misrîkirî, kelindarkirî, lakkirî, lêwazkirî.

قاری، قاریاتی: مسریاتی، کلنداری، لاک، لیوازی، بن لهن،

بن قهرمی

(التضمير، الضمور، الهزال، النحاله، التحافه)

Qarrî = Qarryatî: Misrîyatî, kelindarî, lakî, lêwazî, bêlevenî, bêqeremî.

قارمان: په لوان، میرخاس، میرچاک، تن همی، صمبک

(البطل، الباسل)

Qareman: Pehlewan, mërxaş, mërçak, tê heyî, simbek.

قافکئی بشکۆژئ: کەفلۆزانکئی بشکۆژئ، کافلۆزانکئی سوولینئ
(القنب، غلاف الزهر)

Qafikêbijlojê: Kavlojankê bişkoljê, kavlojankê solînê.

قاق: فیقی، فیقیئەشک وەک کویژ و مویژا بزمانئ زاریکا
(الامار الجفقه فی لفه الاطفال کالجوز واللوز والزبيب، والتین)

Qaq: Fêqî, fêqîyê hişk, wek gwîz û mêwîja bi zimanê zaroka.

قافوشک: قەلابەبارا، توخمەکن قەلابە
(الزاع البری)

Qawîşk: Qela beyara, tuxmekê qelaye.

قافوسکی: خەفسکی، دەقین، ئەهاتی، علەدار، نەساخ
(الاصک، اللجوان، المغول، والسقیم للانسان)

Qaqoskî: Xefîskî, deqîn, nehatî, nesax, îledar.

قافوسکیاتی: خەفسکیاتی، دەقین، ئەهاتی، نەساخی، علەداری
(الصکک، السقم، العله)

Qaqoskîyatî: Xefîskîyatî, deqînî, nehatî, nesax, îledarî.

قافئ: کاغەز، نامە
(القرطاس، الرسالة)

Qaqez: Kaxez, name.

قالک: قەلبیچک، بوریا قالا، نامانئ خولولە
(الاسطوانة الفارغة، العلبة)

Qalik: Qelpwîçk, boriya vala, amanê xulole.

قالب: کەلەخ، قویم، قایدە
(الحجم، المعيار، القياس)

Qalib: Kelex, qodîm, qayde.

قالب دان: کەلەخ کرئ، قویم کرئ، قایدە کرئ
(التجهيم، التعبير، القياس، القايمة)

Qalibdan: Kelexkirin, qodîmkirin, qaydekirin.

قالب کرئ:

(البنية، البدن، الهيكل، الجثة، الحجم)

Qalibkirin.

قام: قایدە، تەختە، بێک، بێ بنگە، بێدک
(وضع، موضع، قاعده)

Qam: Qayde, texte, binik, bin, bingeh, bindik.

قامچی: چوینئ کەمئی، تووینئ کەمئی، نیشان، ناتک
(الوسط، المقرع، العلامة، التجاری لشراء الاخشاب)

Qamçî: Çwîwê kevlî, topizê kevlî, nişan, natik.

قازئ بەزینکائی: بەزینکائی، هەفرکییا لەرچەیی، جەرگا بئ سەر
وین

(السفسطه، المكابره، اللجاجة، الماحكه)

Qazîbezînkane: Berdinganê, hevrikiya lewçeyî, circira bê ser û bin.

قازئ بەزینک: هەفرکئ لەرچە، هەفرکئ خووس، چرە کیشئ بئ
دووبامی

(السفسطائی، المكابر، الماحك)

Qzîbezînk: Hevrikê lewçe, hevrikê xwîs, cîre kêşê bê domahî.

قازنا هەلئ: توخمەکن قازانا پە تشئ دبهوژنیت هەلئ ئئ
ناچیت، ئئ نەر ناكەفیت

(القنر البخاری)

Qazana Helmê: Tuxmekê qazanaye tiştî d i bi-hijînit helim jênaçît jê dernakevît.

قاس: کاف، دەم وەخت، بیستەک
(الحین، البره، الان)

Qas: Gav, dem û wext, bîstek.

قاس: چەندئ

(المقدار، الكمية)

Qas: Çendî.

قاش: موهرکا هەنگوستیرئ، موهرکا گوستیرئ
(الفص، فصوص الجسم)

Qaş: Morka hingustîrê, morka gustîrê.

قالف: دەرگەئانک، دەرپوش، دەرگەئانک، قەباغ، ترار، دەرخوینک
(القحف، الفطاء، النسام)

Qaf: Dergivank, derpoş, derqerranik, qepax, tir-ar, derxwînk.

قافئ سەری: ترارئ سەری، کۆیکئ مەزئ
(لحف الرأس)

Qafê serî: Tirarê serî, kodikê mejî.

قاف و قالب: دورماندور، توویر، خڕک، خەلەک، کوتان، کەری، کەری، چار رەخ

(الحيط، الحلقة، الجهات، الاربع اطراف)

Qafûqaf: Dormandor, têwer, xîrrk, xelek, kutan, gerî, ger, çarrex.

قالفک: ترارئ کولا، گولەئانک، قوئئ کولا
(الاص، ج. الص، المزهرية)

Qafîk: Tirarê gula, qupê gula, guldanik.

قاروش کیشی: ههفرکی، جره جی کرن، گنگاشابن سەر وەر
(الجدال، النقاش، النقاش، الهراء)

Qawîşkêş: Hevîrkî, cîre cîrîkirin, gîngaşa bê ser û ber.

قاروش کیش: جره کیش
(المجادل، اللجوج)

Qawîşkêş: Cîrekêş.

قافی: قاتی، ما، مانه
(اداء استفهام بمعنى: الا، ما، اليس، قد؟)

Qay: Qatî, ma, mane.

قاییخ: گمی، دافه رست
(القارب، البلم، المعبر الماتی)

Qayix: Gemî, daverist.

قاییل: رازی، لیههاتی، سهرنهرم
(الراضی، القانع)

Qayîl: Razî, liberhatî, ser nerim.

قاییلی: رازیاتی، لیههاتی، سهرنهرمیاتی
(القناعة، الرضاء)

Qayîlî: Razîyatî, liberhatî, sernermatî.

قاییم: موکوم، نازا، خوهرست، بوکور، خوهر، بێ چه
(المتین، القوى، الثابت، الراسخ، الصامد، الصلب)

Qayîm: Mukum, aza, xwerist, bukur, xwegir, bine cih.

قاییم بون: موکوم بون، بوکور بون، خوهرستن، نازا بون
(التمن، الترسخ، الثبیت)

Qayîmbûn: Mukumbûn, bukurbûn, xwreistin, azabûn.

قاییم بوی: موکوم بوی، بوکور بوی، خوهرستی، نازا بوی
(المثبت، الرسخ، الثبیت، المصمود)

Qayîmbûy: Mukumbûy, Bukurbûy, xweristî, azabûy.

قاییم تر: موکوم تر، بوکورتر، نازا تر، خوهرستی تر
(الامتن، الثبیت، الرسخ، الصمود، الاقوی، الصلب)

Qayîmtir: Mukumtir, bukurtir, xweristîtir.

قاییم کرن: موکوم کرن، بوکورکرن نازا کرن، خوهرساندن
(التمتین، الترسیخ، الثبیت، التقویه)

Qayîmkirin: Mukumkirin, bukurkirin, azakirin, xwerisandin.

قامیش: قهریم، لهن، قور، کتر
(الاسل، البردی، الحفاء، الزنجیل، القصب)

Qamîş: Qerrem, leven, wîr, kitir.

قامیش: دل چۆن، ناروژو و فیاان
(الاستهزاء، الرغبة، الاراده، الحب)

Qamîş: dilçon, arezû û vîyan.

قام چوین: دزافن کەوالی، دزافن تەرشێ وەهێ وەمالێ
(خسریه المواشی)

Qamçwîr: Diravê kewalî, diravê terş û mer û malatî.

قان: قانە، پنی، قوشەن، تەولە
(البقعه، الرقه، القطر، الحین، الاقليم)

Qan = Qane: Pinî, qoşen, tewle.

قانا گییای: قوشەن، قەنەل، قونبەل
(الزعمه، الفرزخ، النداء، النفا)

Qanagîyay: Qoşen, qunbel.

قان قان: پنی پنی، قوشن قوشن، قونبەل قونبەل، تەولە تەولە
(البلع، المفرد)

Qanqan: Pinî pinî, qoşen qoşen, qunbel qunbel, tewle tewle.

قانون: رێژ، رێک، رێ، بەرنامە، رێبار
(الاستور، القانون، النظام، السنه، النهج)

Qanwîn: Rêz, rêk, rê, bername, rêbar.

قاور مه: قەلی، گوشتێ قەلاندى، گوشتێ سوورکری
(القليه، اللحم القلى)

Qawirne: Qelî, goştê qelandî, goştê sorkirî.

قاروش: کەفلێ کەمار کری
(الجلد المدبوع)

Qawîş: Kevlê gemarkirî.

قاروش: شویتکا کەفلێ، پشت بێنکا چەرمی
(الحزام الجلدى)

Qawîş: Şwîtkâ kevlî, pişt bēnkâ çermî.

قاروش کیشان: گنگاشه، قازی بێنکانتێ، ههفرکییا لهجه و بێ
سەر وین، جره

(الجدال، النقاش، السفسطه، المکاربه، الماحکه)

Qawîşkêşan: Gîngaşe, qazî bizînkânê hevîrkîya lewçe û bê ser û bin, cîre.

قەبەبۇي: مەزەن بۇي، تۇبۇي، پىر بۇي، گۇبۇي، پىقبۇي، دل ئافا بۇي، كەپ بىلد بۇي، داگرتى بۇي (التكبر، التضخم، الممتلئ، المكتظ)

Qebēbūy: Mezin būy, tūjbūy, pīrbūy, gījībūy, pīfbūy, dil mezinbūy, dil avabūy, kep bilind būy, dagirtūbūy.

قەبەت: مەزەن تۇ، تۇي تۇ، پىرتۇ، گۇتۇ، پىف تۇ، دل مەزەن تۇ، دل ئافا تۇ، كەپ بىلد تۇ، داگرتى تۇ (الأكبر، الاضخم، الاكتظ)

Qebetir: Mezintir, tūjtir, pirtir, gijtir, piftir, dil mezintir, dil avatir, kep bilind, dagirtūtir.

قەبەكىن: مەزەن كىن، تەققاندىن، تۇي كىن، داگرتىن، دل ئافا كىن، دل مەزەن كىن، كەپ بىلد كىن (التكليل، التضخيم، الاكبار)

Qebekirin: Mezinkirin, tūfiqandin, tūjīkirin, dagirtin, dil avakirin, dil mezinkirin, kep bilind kirin.

قەبە كىرى: مەزەن كىرى، داگرتى، تۇي كىرى، دل مەزەن كىرى، دل ئافا كىرى، كەپ بىلد كىرى (المكظ، المضخم، المكير)

Qebekirī: Mezinkirī, dagirtī, tūjīkirī, dil mezin kirī, dil avakirī, kep bilind kirī.

قەبەبى، قەبەبائى: مەزەنى، تۇيىيائى، داگرتى، دل مەزەنى، دل ئافا، پىقائى، تەققىنى (الكبرياء، الخيلاء، الكفاظه، الزهو، الامتلاء، الضخامة)

Qebeyī = Qebeyatī: Mezinī, tūjyatī, dil mezinī, dargirtinī, dil avayī, pifatī, tūfiqinī.

قەبەلن: تەققىن، بۇي بۇن، زۇبۇن، قەلەوى بۇن (المحس، الوبخ، النفاف)

Qebiln: Tefiqin, borbūn, zirrbūn, qelewbūn.

قەبەل: تەققى، بۇي، بۇي، زۇي بۇي، قەلەوى بۇي (المحس، الموبخ)

Qebilī: Tefiqī, borbūy, zirrbūy, qelewbūy.

قەبەلەندىن: تەققاندىن، بۇركىن، زۇركىن، قەلەركىن (الاحساس، التوليع)

Qebilandin: Tefiqandin, borkirin, zirkirin, qelewkin.

قەبەلنا نەندىن: سەردىن، دىندىك، تۇندىك (الدخن، البضم، اسشداد، حب الزرع)

Qebilna dindkē: Serdīn, dindik, tundbūn.

قايىم كىرى: مۇكۇم كىرى، بۇكۇر كىرى، ئازا كىرى، خۇرساندى (الثبت، الرسخ، المقت، المقوى)

Qayīmkirī: Mūkūmkirī, būkerkirī, azakirī, xweisandī.

قايىمى، قايىمىيائى: مۇكۇمى، بۇكۇي، ئازابى، خۇر رەستى، مۇكۇمىيائى، بۇكۇمىيائى (المثانة، القوة، الرسوخ، الثبات، الصمود، الصلابه)

Qayīmī = Qayīmyatī: Mukumī, bukurī, azayī, xweristī.

قايىد: دل خاز، راست وىرست (القصد، الاعتدال)

Qayde: Dil xaz, rast ū dirist.

قايىد: چەندى، وەك ئىكى (المقدار، القياس، المعيار، المطابفة)

Qayde: Çendī, wek êkī.

قايىمىيائى: شتى ئىكائى، چەندەكى، راست وىرستى، دل خازىيائى (المطابفة، المقدار، القدر، العدل، الاعتدال، القصد)

Qaydeyatī: Dil êkatī, çendekī, rast ū diristī, dil xazyatī.

قەبەل: كارىستوخو گرتىن، دىبەر راجونا كارمەكىن دىيار (الالتزام، التعهد، القبالة)

Qabale: Kar bistūxwe girtin, diber raçūna karekē diyar.

قەب قەبە قەبەن: خاندانا كەبى، ئاف خۇدە دان (تفريد، الحجل، القبح)

Qebqeb = Qebēn: Xandina kewī, navdixwedan.

قەبەقەب: پىللافا دارى (القباق)

Qabqebk: Pēlava darī.

قەبە: تەققى، مەزەن، تۇي، پىر، گۇ، پىف، دل ئافا، دل مەزەن، دىن بىلد، داگرتى (غشخم، متفخ، كىبىر ممتلئ، متكبر، متعجرف، مكتظ)

Qebe: Tefiqī, mezin, tijī, pīr, gīj, pīv, dil ava, dil mezin, dīfin bilind, dagirtī.

قەبەبۇن: مەزەن بۇن، تۇي بۇن، پىر بۇن، گۇبۇن، پىف بۇن، دل مەزەن بۇن، دل ئافا بۇن، دىن بىلد بۇن، داگرتى بۇن (التكبر، التضخم، المكتظ، التعجرف، الانتفاخ)

Qebēbūn: Mezinbūn, tūjībūn, pīrbūn, gījībūn, pīfbūn, dilmezin būn, dil avabūn, dīfin bilindbūn, dagirtībūn.

قەبو: داخازا شەرى، خازتتا خوۋە لىكدانى، ناف دىخەودان
(طلب البارزە، طلب الزال، مطالبه الخصام)

Qebo: Daxaza şerî, xaztina xwe lëkdanê, nav dxwedan.

قەبان: ترازى، ئامورىيى سىنگاندن و كېشانا
(الوزن، الميزان، القبان، الوزن)

Qepan: Terazî, amwîrê singandin û kêşana.

قەپاغ: دەرگەفەنگ، دەرخوڭەك، دەرپوش، دەرقرامەك، قاب
(السمام، الصمام، السداده، الغطاء)

Qepax: Dergivank, derxwînk, derpoş, derqirank, qap.

قەپاغلى: دەرموچەك، دورانكا دەرموچكى، كرىدانى
(كم الثوب، كم القميص)

Qepaxîf: Derhuçik, doranka derhuçkî, girêdanî.

قەپاغلى: تۇخمەككى تىقەنگىت كەنار بو
(صفت من البنقيه، المسد ذو الصمام)

Qepaxîf: Tuxmekê tivengêt kevnar bo.

قەتاي: ھاقى، باژىلە، تەقاي، ھەي بوى، قەرسىتى، پىچاي، بىستاي
(الھائم، الضال، الشارد، الطلق، الفات، السائب)

Qetay: Havî, bajêle, teqay, heybûy, verestî; piçay, bistay.

قەتان: ھاقى بون، باژىلە بون، تەقان، ھەي بون، قەرسىتن، پىچان، بىستان

(الھيمان، الضلال، الشرد، الانفلات، الانطلاق، الھمل)

Qetan: Havîbûn, bajêlebûn, leqan, heybûn, verestî, piçay.

قەتان: كوتا بون، كوك بون، بورىن، دەرپازبون
(القضاء، الانجاز، القضاء، التضحية)

Qetan: Kuta bûn, kukbûn, borîn, derbazbûn.

قەتاي: كوتا بوى، كوك بوى، بورى، رابوى، دەرپازبوى
(القضى، المنجز، القضى، المقطوع)

Qetay: Kutabûy, kukbûî, bory, rabûy, derbazbûy.

قەتان: پىچان، بىستان، قەرسىتن، بېرىن، بزدان
(الانقطاع، الانقراط، الانقلاب)

Qetan: Piçay, bistay, verestî, birrbûn, bizdan.

قەتاي: پىچاي، بىستاي، بېرىي، قەرسىتى، بزداي
(المنقطع، المنقراط)

Qetay: Piçay, bistay, birrbûy, verestî, bizday.

قەتان: سەرراست بون، خلاس بون
(الانقضاء، الانجاز، القضاء)

Qetan: Serrastbûn, xilasbûn.

قەتاندن: دەرپازكېن، بوراندن، سەرراست كېن، كوك كېن
(القضاء، الانقضاء، الانجاز)

Qetandin: Derbazkirin, borandin, serrastkirin, kukkirin.

قەتاندن: تەقاندن، باژىلە كېن، ھاقى كېن، دوير كېن، توت كېن، ھاژوتن

(الاضلال، التشريد، الابداء)

Qetandin: Teqandin, bajêlekirin, havîkirin, dwîrkin, tutkirin, hajotin.

قەتاندن: پىچاندن، بزداندن
(الانقطاع، التقطيع، التفریط)

Qetandin: Piçandin bizdandin.

قەتاندن: پىچاندى، بزداندى

(المشرد، المضل، المضى، المنجز، المقطع، المفرط، المسيب، المهمل)

Qetandî: Piçandî, bizdandî.

قەترەكوتا چالا: ھندى چاق بېيىن، دويراتىيا چالا بىتتى
(مدى الرئيه، القسر، مد البصر)

Qetrekirina çava: Hindî çav bibînin, Dwîratîya çav dîtinê.

قەترە كۆن: گەمەشتن، شىيان
(البلوغ، الوصول)

Qetrekirin: Gêhiştin, şîyan.

قەترە كۆرى: گەمەشتى
(البالغ، الواصل)

Qetrekirî: Gihiştî.

قەت: ئىنچار، ئىكچار، ھىچ
(ابدا، قط)

Qet: Êcar, êcar, hîç.

قەتران: تۇخمەككى دەرماننى ۋەك بەرى يى ھىشكە، رەنكى رەشى بىن
ئەكەن، موى ۋېرچى يى رەش دىكەن

(القطران)

Qetran: Tuxmekê dermanê wek berî yê hişke, rengê reş pê diken mwî û pirçê pê reş diken.

قەمچە: چۆنەبیت
(لیکن، اقلا، لا اقل)

Qeqne: Çunebît.

قە: بەژن، پرت، کەرورەیس، رستکا کورت، دەسکێ کورت
(قامە، قەمە، وەسلە، مەقط، بەرە، فترە، لەحظە)

Qed: Bejin, pirt, kerweris, ristka kurt, demekê kurt.

قەدا: روت، بەلا، بەدی، دەر پێیا قەدان
(اللەنە، البلاء)

Qeda: Rût, bela, bedî, di be rpîya vedan.

قەبەین: پچان، ژێکەبۆن، بزدان، پلێت بۆن، تور بۆن
(التقط، الانفراض)

Qedbûn: Piçan, jêkvebûn, bizdan, plîtbûn, turbûn.

قەبەوی: پچای، ژێکەبۆی، بزدای، پلێت بۆی، تور بۆی
(المقتض، الانفراض)

Qedbûy: Piçay, jêkvebûy, bizday, plîtbûy, turbûy.

قەبەر: پچای تر، بزدای تر، پلێت تر، تور تر
(الانفراض، الاقطع)

Qedtir: Piçaytir, bizdaytir, plîttir, turtir.

قەسکێن: پچاندن، بزداندن، پلێت کێن، تور کێن
(التقطيع، الانفراض، الاقطاع)

Qedkirin: Piçandin, bizdandin, plîtkirin, turmkirin.

قەس: رویمەت، پێژگرتن، ماقوڵ کێن، خودان بۆی
(الاحترام، التقدير، الحرمة، الكرامة، التبجيل)

Qedir: Rwîmet, rêzgirtin, mawîlkin, xudan rwî.

قەسگراڤ: خودان رویمەت، رویمەت مەند، پێژدار، ماقوڵ، خودان بۆی

(المحترم، المبجل، المكرم، النافه)

Qedingiran: Xudanrwîmet, rwîmetmend, rêzdar, maqwîl, xudan rwî.

قەسگراڤ بۆن: ماقوڵ بۆن، خودان رویمەت بۆن، پێژدار بۆن
خودان رۆی بۆن

(التبجيل، التكریم، الاحترام، التنبه)

Qedingiranbûn: Maqwîlbûn, xudanrwîmetbûn, rêzdarbûn, xudan rwîbûn.

قەسگراڤ بۆی: ماقوڵ بۆی، پێژدار بۆی، خودان رویمەت بۆی،
خودان رۆی بۆی

(المحترم، المبجل، المكرم)

Qediriranbûy: Maqwîlbûy, rêzdarbûy, xudan rwîmetbûy, xudan rwîbûy.

قەتلازی: کوپوری، تەنگاڤیا ژینێ، چلک وێلکاتی، دەست مەچاندن،
کێماتی

(التشغف، الازمه الماليه، الغلاء الضائقه، الشح، القنور، التدره)

Qetlazî: Kupoŕî, tengavîya jînê, çilk û pilkafî, dest miçandin, kêmafî.

قەجاغ: رێک گر، پێ، ئۆمەجی، ئۆدەمان، بەسکار، بازگانی پێ
رێز، بازگانی پێ لێنان

(الفرص، المهرب، الشقی، العاصی)

Qeqax: Rêkgir, rêbir, nijdeçî, nijdevan, bedkar, bazirganê bêrêz, bazirganê pêlênan.

قەجاغ بۆن: سەرکەش بۆن، رەقێن، دژی میریی بۆن، ناسی بۆن
(التهریب، التفرص، الانحصاء، الشقاء)

Qeqaxbûn: serkeşbûn, revîn, dijî mîrîyêbûn, asê bûn.

قەجاغ بۆی: سەرکەش بۆی، ل رەقێن میریی رابۆی، ناسی بۆی
(الشقی، المهرب، المفرص، المعصی)

Qeqaxbûy: Serkeşbûy, li rwî yê mîrîyê rabûy asêbûy.

قەجاغ تۆ: سەرکەش تۆ، رەقێ تۆ، دژی میریی تۆ، خوێ ناسی تۆ
تۆ

(الاشقی، الاعصی، الامر)

Qeqaxtir: Serkeştir, revîtir, dijî mîrîyêtir, xwe asêkirtir.

قەجاغ کێن: سەرکەش کێن، رەقاندن، دژی میریی کێن، خوێ ناسی
کێن

(التهریب، الاعصاء، والاشقاء)

Qeqaxkîrin: Serkeşkîrin, revandin, dijî mîrîyêkîrin, xweasêkîrin.

قەجاغ کێی: سەر کەش کێی، رەقاندی، خوێ ناسی کێی
(المشقی، المفرص، المعصی)

Qeqaxkîrî: Serkeşkîrî, revandî, xwe asêkîrî.

قەجاغی، قەجاغیاتی: سەر کەشی، خوێ ناسی کێی، ئۆدەمانی
(الفرصة، التهریب، المعصیان، الشقاوة، الغرار)

Qeqaxî = Qeqaxyafî: Serkeşî, xwe asê kîrî, nij-deyatî.

قەجاغی: تەشت رەقێن، بازگراڤ رەقێن، ئارێش فارێش رەقێن
(المهرب، المعاصی، الشقی، الفرص، الارهابی)

Qeqaxçî: Tîştrevîn, bazirgan revîn, arêş varêş revîn.

قەرگران تر: ماڤول تر، ریزدارتر، خودان رویعت تر، خودان رویت

(الاجل، الاكرم، الانبح)

Qedingigrantir: Maqwiltir, rêzdartir, xudan rwîmettir, xudan rwîtir.

قەرگران کرن: ماڤول کرن، ریزدار کرن، خودان رویعت کرن، خودان روی کرن

(التبجيل، التكریم)

Qedingrankirin: Maqwîlkin, rêzdarkirin, xudan rwîmetkin, xudan rwîkin.

قەرگران کری: ماڤول کری، ریزدار کری، خودان رویعت کری، خودان روی کری

(البجل، المکریم)

Qedingirankirî: Maqwîlkirî, rêzdarkirî, xudan rwîmetkirî, xudan rwîkirî.

قەرگانی: خودان رویاتی، ریزداری، ماڤولای، ماڤولیاتای

(الحرمة، الاحترام، الكرامة، النبوغ، التقدير)

Qedingiranî: Xudan rwîatî, rêzdarî, maqwîlî, maqwîlyatî.

قەرگرتن: رویدای، ریزدای، ماڤول کری

(البجل، المحترم، المقدّر، المكرم)

Qedingirtî: Rwîday, rêzday, maqwîlkirî.

قەر قەرگ: توخمه کتن گیایه یی که که ژیک تبت دهره

(نبات عشبی، الذلیوث)

Qedqedok: Tuxmekê giyayê ye gihih, jêk têt derve.

قەر قەر: پروکه کتن بمرکه، پروکه کتن ببرغزه

(الخمل، القماش، المزغیر)

Qedtfê: Perokekê bimirke, perokêkê bi birxeze.

قەر قەر: گوشتن، هسک کری، رازت گوشتی هسک کری

(القید، اللحم المبیس)

Qedîde: Goştê hişkîrî, razêt goştê hişkîrî.

قەر قەر: دهستمالک، خاولی، کفیکا دهست زهاکرتن

(النشفه)

Qedîfik: Destmalk, xawî, kefika dest ziha kirinê.

قەر قندر: رویدانا مهزن، کلهک ماڤولای

(النساء)

Qedirbilindî: Rwîdana mezin, gelek maqwîlî.

قەر بلند: رویدای بلند، کلهک ماڤولای

(السنى)

Qedirbilind: Rwîdaybilind, gelek maqwîl.

قەر بار: قاید، بېفک

(الاعتدال، القياس، المقدار، المعيار، المناسب، المقياس)

Qedare: Qayde, pîvik.

قەر وهریس: لهک، کورته رسنک، کورته وهریس

(الشکال، حبل یقید به الدابة، الزمه)

Qedwerîs = Qedik: Kurte ristik, kurte werîs.

قەر: رهش

(الاسود، المالک)

Qer: Reş.

قەر: دهست گرتن، دهست ریزژکرن

(الدين، القرض)

Qer: Dest girin, dest drêjkin.

قەر کرن: دهین کرن، بن کمتن

(الاقتراض، الاستدانه)

Qerkin: Deynkin, binketin.

قەر داری: دهین دار، بن کمتی

(الدين، القروض)

Qerdar: Deyndar, binketî.

قەر داری: دهین داری، بن کمتی

(المدیونیه)

Qerdarî: Deyndary, binketî.

قەر دان: دهین دان

(ایفاء، الدين، اعاده القرض)

Qerdan: Deyndan.

قەر بهت: تهره کتن نافی به یی رهش ناف چاف تیت

(الفره، طبر مانی)

Qerebet: Teyrekê avîye yê reşe nav çav tît.

قەر بال: کپله شوک

(الزحام، الصره)

Qerebalix: Gêleşok.

قەر بال: کال کال، بیکار، زمه زویر

(اللفظ، الصب، العریده)

Qerebalix: Galgal, bêgar, zimezwîr.

قەر بال: یون، کپله شوک یون

(الزحام، التزحم، التلغی، التصخب)

Qerebalixbûn: Gêleşokbûn.

قهره ج: تخمه‌کنی مروفتی کوچر بن جده و مال، گهریده
(الفجر)

Qerəç: Tuxmekê mirovê t kuçer bê cih û mal, geride.

قهره ج: پاتنی مروفتی قلس وچوریک ودمست مچاندی
(کنابه، للخل الشح)

Qerəç: Yanî mirovê qels û çurîk û dest micandî.

قهریز: دهمست گیرئی خه‌لکی
(المقرض، المدين)

Qerdêr: Dest girê xelkî.

قهراسه: ناسته‌کنی کفانه دکفیت سه‌ر دفنا دهواری فه بن
هه‌فساری قه‌گرتدیه
(الخطام، البره، الخزامه)

Qerase: Asinekê kivane dikevît ser difna dewarîve
yê bi hefsarîve girêdaye.

قهراسه: متال
(المتراس)

Qerase: Metal.

قهرسه‌ن: لیک شتان، توند بون، تنگ بون، به‌رتنگ بون، لیک
ئالهان، جه‌مدین، به‌ستن
(الحصر، الانحصار، الانجماد، الفحص، الاكتظاظ، التجميد)

Qerrîshûn: Lêk şitan, tund bûn, tengbûn, bertengbûn,
lêk alhan, cemidîn, bestin.

قهرساندن: به‌ستن، بێنان، لیک شدانن، توند کرن، به‌رتنگ کرن
(الجماد، المعقد، المسك، التجميد، التكتيظ، الاغصاص،
الاحصار)

Qerrisandin: Bestin, bēnan, lēk şidandin, tundki-
rin, bertengkirin.

قهرساندئ: به‌ستن، توندکری، به‌رتنگ، لیک شداندئ، توند کری
(المجمد، المختظ، المنصر، المحصر، المعقد)

Qerrisandî: Bestî, tundkirî, berteng, lēk şidandî,
tundkirî.

قهرسوکانی: گیله‌شوک لیک شتان، کورشه بون
(الکاک، الزحام الشديد، لعبه الاكتظاظ)

Qerrisokanê: Gêleşûk lēk şitan, kurşebûn.

قهره ج: قه‌ماری، نه‌شپای، شول کهرئ دویامه‌یکئ، بن خیرمت،
نختر، ترموشه
(التخلف، الفاشل، الاكسل فی انجاز العمل واکماله)

Qerra'i: Vemay, neşyay, şokkerê dûmahikê bēxîret,
netro, termûşe.

قهرمالج بوی: گیله‌شوک بوی، بیکار بوی، کال کال بوی
(المزاحم، المزحم، المصعب)

Qerebalixbûy: Gêleşokbûy, bēgarbûy, galgalbûy.

قهرمالج تر: گیله‌شوک تر، کال کال تر، بیکار تر
(الازحم، الاصعب، اللفظ)

Qerebalixtir: Gêleşoktir, galgaltir, begartir.

قهرمالج کرن: گیله‌شوک کرن، کال کال کرن، بیکار کرن
(التغلبه)

Qerebalixkirin: Geleşuk kirin, gal gal kirin, bē-
gar kirin.

قهرمالج کری: گیله‌شوک کری، کال کال کری
(الزحم، الملقى، المظ)

Qerebalixkirî: Gêleşok kirî, gal gal kirî.

قهره‌بون: توخمه‌کی به‌روهرت کفنه، نه‌خلیته‌کی ده‌بانجایه
(السدى، صنف من المستسات)

Qerebwîn: Tuxmekî werwerêt kevne, texlîtekî
debançaye.

قهره: مروفتی بناف سال له‌چوی، سه‌ره میز، پیر
(القسطن، العنوس، العناس، العوان، الكهل)

Qerte: Mirovê binav salve çûy, seremêr, pîr.

قهرته‌س: ناف ساله‌چوویی، سه‌ره‌مێری، پیری
(العناس، الكهوله)

Qerteyî: Nav salve çûyî, seremêrî, pîrî.

قهرتال: کولوزئ دارئ، سه‌له‌شیرا شلکا
(القرطال، البرميل الخشبي)

Qertal: Kolozê darî, seleşîra şivka.

قهرته نێری: نێریئ پیر
(القهيوان)

Qertenêrî: Nêrîyê pîr.

قهرتگ: ده‌پکئ کرتنا شلخامێشا، رینگال، رینگال
(المثوله، اداه جمع النحل، الواله، ابعاد الحيوان اذا تبدلت
وتجمعت)

Qertik: Depkê girtina şilxamêşa, rîngal, rîngal.

قهرت: خوینا رستی، خوینا هه‌شک بوی، کهرئ خوینا هه‌شک
(الجسید، الدم اليابس، الفاثر)

Qert: Xwîna riştî, xwîna hişkûy, kêrê xwîna hişk.

قهره ج: نه‌ردئ هه‌شک ورق
(الجرل، الارض الصلب الغليظ)

Qerrac: Erdê hişk û req.

قەرمل: توخمه‌کێ گولایه، گولیکه‌کا بێهێن ویو خومشه
(الزنفل)

Qerefil: Tuxmekê gulaye, kulilkeka behin û bo
xweşe.

قەرافل: توخمه‌کێ خزیمکا دفتن یه، چه‌کێ کرنا دفتن، خزیم
(حلی نسائی لبیس فی الانف)

Qerafil: Tuxmekê xizêmkâ difnêye, çekê kirna
difnê, xizêmkâ.

قەرغه: هنجین، سەر کول کرن، گولی ژێقه کرن
(جز الفسل، جنی السنابل)

Qerfe: Hincinîn, serkolkirin, gulî jêve kirin

قەر قهول: گوزیا بویج، گوزیا بێ کاکل، خه‌روانه
(القائم، الجوز الفاسد)

Qerreqwîl: Gwîza pwîç, gwîza bê kabil, xerwane.

قەر قهشه: سەرکێژی، ئالوزی، جره، هه‌فرکی، گرفتاری
(القلاقل، الفوضى، الهياج، الجدال، النزاع، لبلیه)

Qerqese: sergêjî, alozî, circ, hevrikî, giriftarî.

قەر قود: که‌له‌خێ هه‌مستی، قودبێتی هه‌مستی
(الهیکل العظمی)

Qerqod: Kelexê hestî, qudimê hestî.

قەر قاش: توخمه‌کێ پازتی سپی بێ به‌لک ڕه‌شه
(صنف من الضان المبقع)

Qereqas: Tuxmekê pezê spî yê belc reşe.

قەرال: پاشا، خوندکاری دینێ هه‌لا، شاه
(البابا، الاميراطور، الملك)

Qerral: Paşa xundkarê dinê fela, şah.

قەریم: قودیم، که‌له‌خ، له‌ش، دار، به‌ژن
(البدن، البنية، الجسم، الجثة، الهیکل، الجرم، الجسد)

Qerem: Qudim, kelex, leş, dar, bejin.

قەریمین: کوردی بون، لال بونا سه‌رما بێ، سړی بون
(الفتکال، القوروه، الکساج)

Qerrimîn: Gurocbûn, lalbûna sernayê, sirê birn.

قەریمی: کوردی، سړی بری
(المغکول، المقرر، المشلول)

Qerrimî: Guroc, sirêbirî.

قەریموکی: سړی بری، کوردی
(الکسیج، المشلول، المقرر)

Qermokî: Sirê birî, gurocî.

قەرموکی: له‌ش مرڼ، بێ پێژن بون، نلک بون، که‌له‌خ پوتی بون
(مرض الشلل)

Qermokî: Leşmirin bê pêjin bûn, neliv bûn, kel-
ex potûbûn.

قەریم، قەریمویش: قور، له‌قن، قامویش
(البردی، الاسل، الحلقاء، القصب، الزنجیل کل ساق أجوف)

Qerrem = Qerremwîş: Gur, leven, qamwîş.

قەرماک، قەرناک: ده‌رگفتاک، ده‌ریوش، ده‌رخوینک، قه‌باغ، قاپ
(السمام، الصمام، السداده)

Qeramk = Qerank: Dergivank, derpoş, derxûnk,
qepax, qap.

قەراول: سەر چه‌ق، به‌راهی، قه‌لاویز، سەر په‌شک، سەر په‌چک
(الدیبان، الطلیعه، القاذی، الشیفان، الراصد، الرعیل)

Qerawil: Serçeç, berahî, qelawîz, serpeşk, serpeçk.

قەراولی، قەراولیاتی: سەر چه‌قی، سەر په‌شکی، قه‌لاویزی
(الشیفه، الرصد، الاستطلاع، الرقابه)

Qerrawilf = Qerrawilyaf: Serçeçî, serpeşkî, qe-
lawîzî.

قەرری خاندن: قه‌را چونا خاندنێ بێ قه‌هه‌جاندن
(السرد بدون اعراب بلا تهجی)

Qerixandin: Vêraqûna xandinê bê vehecandin.

قەریمه: کولنگ، تاهر
(المنکاش، المعول)

Qezme: Kulîng, tevir.

قەرک: کریمێ ئارمویشی
(دود الفز)

Qezk: Kirmê armwîşî.

قەسەل: نهماخییه‌که ده‌وارا گریت هه‌که سړی لێ دا نو سار بو،
هوستا ژێ دهرن، چه‌دبیرن

(الظفره، الموهفه، مرض مضییب، الدواب من البرد)

Qesel: Nesaxîyeke dewara digirî heke sirê lê da
û sarbû, hosta jê di birin çêdibin.

قەسەل: که‌له‌کێ چاندنێ یه بێ هویرکری، قه‌شێ دمه‌خل ودانی یه
(الرفاف العصافه، القصاله)

Qesel: Kelexê çandinê yê hwîrkirî, qirşê dexil û
danîye.

فصلی: دھواڙی قسمی گرتی، نیشانا نماخی، تشنہ کی وہکی
کر کر کی لچافی دھواڙی دیار بیت
(الظفر من النواہ)

Qeseli: Dewarê qeselê girtî, nîşana nexasîyê tiştêkê
wek kirkirkê li çavê dewarî dîyar dibît.

قصصی: مروفی گودوج شل، سرمایتی هنگافتی
(المفکول، المقور، المقوس)

Qeseli: Mirovê gurocû şil, sermayê hingaftî.

قصاص: ستوبر، سہرٹی فہر
(الجزار، القصاص)

Qesab: Stûbir, serjêveker.

قصتا: هرره، پوچاتی، کرنا شولی بی نگہر، ہما، ہمای
(العیث، العمد، الباطل)

Qesta: Herwe, pwiçatî, kima şolê bê eger, hema, himayî.

فلسف: خورمه
(التصر)

Qesp: Xurme.

قسمتیں: برین، پلیت بون، ہنجنین، زفیله بون، پرت پرت بون
(التقطیع)

Qesipîn: Birîn, plîtbûn, hincinîn, zivêlebûn pirt
pirt bûn.

قاسپانڊن: ٽيڪ ٽيڪ ڪرن، هنجانڊن، پرت پرت ڪرن، زفيله ڪرن
(التقطيم)

Qesipandin: Jêk jêk kirin, hincinandin, zivêle kirin.

المسپاندی: ژیکڑیک کری، زفیلہ کری، ہنجنی، ہری (المقطم)

Qesipandî: Jêk jêk kirî, zivêlekirî, hincinî, birî.

قاسماتور: سنكي
(الحربه، المديه، السلاح الابيض)

Qesetor: Singî.

قصر: په لاس، شاننشین
(القصر)

Qesir: Pelas, şancşîn .

قەسرەك: نامانى لاندكى بچوكتى ساقا بىمىزىتى
(مېولە الطفل فى المهد)

Qesrik: Amanê landkê biçwîkê sava bimîzîtê.

قەسك: كرمى نارمويشى
(دود القز)

Qesk: Kirmê armwîşî.

قصید: زمفی، بیستان، چم
(الحفل، البستان)

Qes11: Zevî, bîstan, çem.

فاسهل مہ محمود: توخمہ کی گبیایہ، درمانہ بو ہندہ نیشا
(نات عشبی، یدای بہ، عشب طبعی)

Qeselmehmwîd: Tuxmekê giyaye dermane bo hinde êsa.

المسئ: خانينا مريشكى، ققدا مريشكى ومختى هيك كرنى
(الفيق للبحاحه)

Qesîn: Xandina mirîşkê, qidqida mirîşke wextê hêkkirinê.

قہنشاہ: تو یک، کہنا ہشک، چرمسین و ہشک ہونا ایفا، تو یکہ کی
سیمی دگریت

(الزبد، الزهوم، الجمد، الجليد)
Qesav: Twîk, kefa hişk, çirmisin û hişkbûna
 lêva, tiwekêê spî digirît.

قماشانی: تشتتی قماشانی گرتی، کفک گرتی
(المزید، المزهوم، المجد)

Qeşavî: Tiştê qeşavê girtî, kefîk girtî.

قصته: مهلايى فـلا، مروثى دينى فـلا
(القسيس، القس، الـرهبان للنصارى)

Qese: Melayê Fela, mirovê dînê Fela.

قشهم: جهمد، نافا مہی، قہرسک، پخ، بوز، بہرا ناقتی
(الجلیل، الجمد، الثلج)

Weşem: Cemed, avameyî, qerisk, pex, boz, be-
fra avê.

قهشقواک: قهلبن فېقي، قهلقوچک، کەشکەلانک، کەملو زانک،
قهلبن کاکلن

(الثمر الخاوى من اللب، المدعه، نارجيل افرغ من لبن يشرب فى الماء)

ê fêqî, qelqwîçk, keşkelank, kev-
kakilê.

ستّر سووتے، وحر سووی، وکوزی،

قەلەسپىك: قەلەسپىك، قەل قۇك
(القعق، الزاغ)

Qeqbilandk: Qelespik, qelqijk.

قەلەت: كەفا شىرى، كەف، تۆزى ئاقبەرا تىلەبەرانا ويا شەھىدى،
ھەندى مەروف لە يىن خوە تىوەرەينىت
(مقبض السيف والخنجر)

Qeft: Kefa şîrî, kef, tîjî navbera tîbla berana û ya
şehdê, hindî mirov lepê xwe lê werînit.

قەلەت: كەفا گول و كەلەك و گىيا
(الكليل، الباقه من الزهر)

Qeft: Kefa gol û kulîk û gîya.

قەلەت: ژسەرى تىلا شەھىدى ھەتا سەرى تىلا بەرانا ھەكرى و رانای
(اللب، الفتر، بين السبابه والابهام)

Qeft: Ji serê tîbla şehdê heta serê tîbla berana
vekirî û ranay.

قەلەت: كەفا گىياى
(حزمه الشب ونحوه)

Qeft: Kefa gîyay.

قەلەتا سەمبىلا: لولىيا سەمبىلا، موين سەمبىلاين بەداى
(السبك للشوارب)

Qefta simbêla: Lwîlîya simbêla ,mwîyê simbela
yê baday.

قەلەتان: پلەيت بۆن، تۆر بۆن، پىچان، بىزدان
(الانقطاع، البتر، التقطع، للنبت والاعشاب)

Qefan: Plîtbûn, turbûn, piçan, bizdan.

قەلەئى: پلەيت بۆى، تۆر بۆى، پىچاى، بىزداى
(المقطع، المبتور، المقصوص)

Qefay: Plîtbûy, turbûy, piçay, bizday.

قەلەتەن: پلەيت كرن، تۆركرن، پىچاندن، بىزداندن
(المقطع، المبتور، المقصوص، المجز)

Qefandin: Plîtkirin, turkirin, piçandin, bizdandn.

قەلەتۆ: كۆز، موين ئەشەكرى، كۆافز
(الاشعث، الاشعث)

Qeqeqij: Gij, mwîyê neşekirî, gijavij.

قەلە قۆيۆن: كۆافز بۆن
(التعشش، التعشش)

Qeqeqijbûn: Gijavijbûn.

قەلەقۆيۆى: كۆافز بۆى
(الاشعث، التعشش)

Qeqeqijbûy: Gijavijbûy.

قەلەقۆت: كۆافز تۆر
(الاشعث، الاشعث)

Qeqeqijtîr: Gijavijijtîr.

قەلەقۆكرىن: كۆافز كركن
(التعشش، التعشش، الاشعث)

Qeqeqijkirin: Gijavijijkirin.

قەلەقۆ كرى: كۆافز كرى
(الاشعث، التعشش)

Qeqeqijkirî: Gijavijikîrî.

قەلەقۆئى: كۆافزى، كۆافزىياتى
(الاشعث، التعشش)

Qeqeqijî: Gijavijî, gijavijiyatî.

قەلا: تۆخمەكەن ئاسنى يە، تەنەكە
(القصدير)

Qela: Tuxmekê asîniye, teneke.

قەل: قەلە گەور، قى، قەل قۇك
(القراب، الزاغ)

Qel: Qelegewir, qelqijk.

قەلەبەندى: گىرفتارى، سەركىزى، ئاتاف، كارەسات، كاركنى، قەدا،
بەلا، دەلمى
(الورطه، المشكله، الازمه، الاضطراب، المصيبه، البلاء)

Qelebendî: Giriftarî, sergêjtî, ataf, karesat, karky,
qeda, delemî.

قەلەبەندىبۆن: گىرفتاربۆن، ئالوزبۆن، دەلمى بۆن
(التورط، الابتلاء، الاسباب)

Qelebendbûn: Giriftarbûn, alozbûn, delemibûn.

قەلەبەند بۆى: گىرفتار بۆى، ئالوز بۆى، دەلمى بۆى
(التورط، المبتلى، المضطرب)

Qelebendbûy: Giriftarbûy, alozbûy, delemibûy.

قەلەبەندىتۆر: گىرفتار تۆر، ئالوزتۆر، سەركىز تۆر، دەلمى تۆر
(الاورط، الابلى)

Qelebendîr: Giriftartir, aloztir, sergêjtir, delemîtir.

قەلەبەندكىرن: گىرفتاركركن، ئالوزكركن، دەلمى كرن
(التورط، التزيم، الابتلاء، الاشكال)

Qelebendkirin: Giriftarkirin, alozkirin, delemîkirin.

قەلبەند كرى: ئالوزكىرى، كرفتار كرى، دەلمەسى كرى
(الورط، الؤزم، المشكل، المبلى)

Qelebendkirî: Alozkirî, giriftarkirî, delmîkirî.

قەلبەندىياتى: كرفتارىياتى، ئالوزى، ئالوزىياتى، دەلمەياتى
(الازمه، المشكله، المصيبة، الورطه)

Qelebendîyatî: Giriftarîyatî, alozî, alozîyatî, delmîyatî.

قەلب: بەرگەرمان، گىرل، دولو، دول، تەقلە، زەفرىن
(القلب، القلب، النقل، الحول، المحرجه، الطور)

Qelp: Wergerhan, girêl, dulu, dul, teqle, zivîrîn.

قەلب دان: تەقلەلەيدان، بەرگىران، گىرل كىر، دول كىر، دولول كىر،
لىك زەفراندىن
(التقليب، التطوير، التحويل)

Qelpdan: Teqle lêdan, wergêran, girêlkirin, dulkirin, dilulkirin, lêkzivrandin.

قەلب كەت: بەرگەرمان، تەقلەكەت، لىك بەرگەرمان، لىك زەفرىن، ژ
جە چون
(القلب، التطور، التحول، التدرج)

Qelpketin: Wergerhan, teqleketin, lêkwergerhan, lêkzivîrîn, ji cihçûn.

قەلبى: تىقل، قەلوال، كەقل، پىست، چەرم
(القلب، القلافه، القشره، الجلد للشجره ونحوه)

Qelp: Tîvil, qelwal, kevil, pîst, çerim.

قەلب وراپپان: خە لىكدانا ئەفەندارا
(المصارعه بين الاحبه، المدايعه بين المحبين)

Qelpûqulîpanê: Xwelêkdana evîndara.

قەلب دای: بەرگىزاي، لىك زەفراندى، دول كرى، گىز كرى، دولول كرى
(القلوب)

Qelpday: Wergêray, lêkzivrandî, dulkirî, gêrkirî, dilulkirî.

قەلبىچەك: كەقلوژانك، قەلوال، قەشقول
(السقف، الكس للزهره، المدعه النارجيل المفروغ من اللب، المدعه يشرب به الماء)

Qelpwîçk: Kevlojank, qelwal, qeqşwîl.

قەلبى مەك: تىقل مەك، قەلبوچەك مەك
(القب، الخشل، القبض للبيشمه)

Qelpê Hêkê: Tivlê hêkê, qelpwîçkê hêkê.

قەلبىس: كەلتان زىن، جەن روينشتان لىسەر زىن
(القربوس، الرفاده، الحنو للسرچ)

Qelpis: Kivanê zinê, cihê rwînîştinê liser zinê.

قەلات: كەل، چەپر، دىرەك
(الاطلم، البرج، القلعه)

Qelat: kel, çeper, dîrgeh.

قەلاتەك: كۈنجىت قەلاندى
(السمسم المحمص)

Qelatîk: Kuncîyêt qelandî.

قەلە رەش: قەلەكەر
(الغراب)

Qelezreş: Qele qewir.

قەلەزارەك: تۈخمەكى قەلانە، قەلىت بەيارا
(الغراب البرى)

Qelejark: Tuxmekê qelane, qelêt beyara.

قەلبىچەك: قەلقزانك، قەل ژۆك
(القنق، المعقوق)

Qelespîk: Qelqijank, qelqijk.

قەلس: چورىك، دەست مچاندى، چاف تارى، چونىز
(الخطال، القتر، القاتر، البخل، الشحيح)

Qels: Çurîk, dest micandî, çavtarî, çunîz.

قەلس بون: چورىك بون، دەست مچاندى بون، چاف تارى بون،
چونىز بون
(التخطل، التقتير، القبخل، الدنيق)

Qelsbûn: Çurîkbûn, dest miçandîbûn, çavtarîbûn, çunîzbûn.

قەلس بوى: چورىك بوى، چونىز بوى، دەست مچاندى بوى، چاف
تارى بوى، چونىز بوى
(الخطل، المبخل، المقتير)

Qelsbûy: Çurîkbûy, dest miçandî bûy, çavtarîbûy, çunîzbûy.

قەلس تر: چورىك تر، چونىز تر، چاف تارى تر، دەست مچاندى تر
(الاخطل، الايخل، الاقتير)

Qelstir: Çurîktir, çunîztir, çavtarîtir, dest miçandîtir.

قەلس كىر: چورىك كىر، چونىز كىر، دەست مچاندى كىر
(الاخطال، الاقتار، التقتير)

Qelskirin: Çurîkkirin, çunîzkirin, dest miçandin kirin.

قەلەغوراب: توخمەكنى قەلەرمشېت مەزىن ل جەيىت كويى دۇن
زرافىن وان دەرمەنە بو مەورنى چافا لاكل شەكرى
(الغراف)

Qeləxurab: Tuxmekê qeləreşêt mezinin li cihê
kwîvî dijîn, ziravê wan dermane bo ewrê çava
ligel şekirê.

قەلەلەت: قەرم، قەدىم، كەلەخ، لەش، چەكۆچ، كەسم
(البني، الجرم، الحجم، الهيكل، الجثة، البدن، الجسد)

Qelafet: Qerem, qudîm, kelex, leş, çêkûç, kesim.

قەل قەزەك: قەلە سپىك، قەل قزانك. قە
(الققق، الققق، الققق، الزاغ)

Qelqijik: Qelespîk, qelqijank, qirr.

قەلقلە: توخمەكنى كىيىاب
(نبات عشبي)

Qelqele: Tuxmekê gîyaye.

قەلقلە: چلكى مەرييا، كراسى مەري
(الكلن للميت)

Qelqele: Cilke mirya, kirasê mirî.

قەلقەن: لقلقينا مەدى، رەقەچونا بکوتەك، مەدى لقين
(الحركة البطيئة)

Qelqîm: Livlivîna hêdî, rêvêçûna bi kutek, hêdî
livîn.

قەلقى: مەدى لقلى، مەدى لقين
(المتحرك ببطئ)

Qelqî: Hêdî livlivî, hêdî livîn.

قەلقانين: مەدى لقاندى
(التحرك البطئ)

Qelqîandin: Hêdî livandin.

قەلقاندى: مەدى لقاندى، مەدى لقاندى
(الحرك ببطئ)

Qelqîandî: Hêdî livandî, hêdî livlivandî.

قەلقەم: قەلەرش
(الزاغ، الغراب)

Qelegewir: Qele reş.

قەلکا مەزگىنیا: ناخفتن كەت
(الندام)

Qelka mizgînîya: Axiftin gêrr.

قەلس كرى: چورىك كرى، چونيز كرى، دەست مچاندی كرى
(البخل، القتر، الشح، الشح)

Qelskirî: Çurîk kirî, çunîzkirî, dest miçandî kirî.

قەلسى، قەلسىياتى: چورىكى، چورىكياتى، چونيزى، چونيزياتى،
دەست مچاندنى

(القتر، البخل، الخطل، الشح، الدنق)

Qelsî = Qelsîyatî: çurîkî, çurîkyatî, çunîzî, çunîzyatî,
dest miçandinî.

قەلس: تەنگاف، توند، سەخت، سەختى، تەشتى نەخومش، كوتەك
(العجاف، العسير، الشديد، المنكود، الكد)

Qels: Tengav, tund, sext, sixintî, tişê nexweş,
kutek.

قەلس بون: تەنگاف بون، سەخت بون، سەختى بون، كوتەك بون
(التعسر، التشديد، الاعتجاف، التكد، التكد)

Qelsbûn: Tengavbûn, sextbûn, sixintîbûn, ku-
tekbûn.

قەلس بوى: تەنگاف بوى، سەخت بوى، سەختى بوى، كوتەك بوى
(العسر، المسكة، العجف)

Qelsbûy: Tengavbûy, sextbûy, sixintîbûy, ku-
tekbûy.

قەلس تە: تەنگافى تە، سەخت تە، سەختى تە، كوتەكى تە
(الاعجاف، الاشد، الاعسر، الانكد)

Qelstîr: Tengavtîr, sexttîr, sixintîtîr, kutekîtîr.

قەلس كرى: تەنگاف كرى، سەخت كرى، سەختى كرى، كوتەكى كرى
(الاعصار، التشديد، الاعجاف، التكد، الاكدام)

Qelskirin: Tengavkirin, sextkirin, sixintîkirin,
kutekîkirin.

قەلس كرى: تەنگاف كرى، سەخت كرى، سەختى كرى، كوتەكى
كرى

(النكد، العسر، المشدد)

Qelskirî: Tengavkirî, sextkirî, sixintîkirî, kutekîkirî.

قەلسى، قەلسىياتى: تەنگافىياتى، كوتەكىياتى، سەختىياتى،
سەختىياتى

(العسر، الشده، النكد، الاكدام، العجاف)

Qelsî = Qelsîyatî: Tengavîyatî kutekîyatî, sex-
intîyatî, sexteyatî.

قەلەم: زىخت ، كەلەم
(القلم)

Qelem: Zixt, kelem.

قەلەم گىزى: نقيسار، نقيسغان
(الخطا، الكاتب)

Qelemgêr: Nivêsar, nivêsevan.

قەلەم دارى: رەوشەنبېرى، خوەندەقار، خوەندەوار
(الكاتب، المثقف)

Qelemdar: Rewşenbîr, xwendevan, xwendewar.

قەلەم گىزى: نقيسەقانى
(الكتابة، التخطيط)

Qelemgêrî: Nivîsevanî.

قەلەم دارى: خوەندەواری، خوەندەقانى، رەوشەن بېرى
(النقاد، الكتّابه)

Qelemdarî: Xwendewarî, xwendevanî, rewşenbîrî.

قەلەندىر: ژار، هەژار، بێ کەس، بەلنگاز، گەدا، گەند
(البائس، المسكين، الذليل)

Qelender: Jar, hejar, bê kes, belingaz, geda, gend.

قەلەندىر بون: ژار بون، بێ کەس بون، گەدابون، بەلنگازبون، گەندبون
(الابتناس، القذال، المسكنه)

Qelenderbûn: Jarbûn, bê kesbûn, gedabûn, belingazbûn, gendûbûn.

قەلەندىر بوى: ژار بوى، بێ کەس بوى، گەدابوى، بەلنگازبوى، گەندبوى
(البئيس، المذل)

Qelenderbûy: Jarbûy, bê kesbûy, gedabûy, belingazbûy, gendbûy.

قەلەندىر تى: ژارتى، بێ کەس تر، گەداتى، گەندتر، بەلنگازتر
(الابئاس، الاذل، الافقر)

Qelendertir: Jartir, bê kestir, gedatir, gendtir, belingaztir.

قەلەندىر گىزى: ژارگىزى، بێ کەس گىزى، گەداگىزى، گەندگىزى، بەلنگازگىزى
(الابئاس، التبنيس، الاذل، الافقار)

Qelenderkirin: Jarkirin, bêkeskirin, gedakirin, gendakirin, belingazkirin.

قەلەندىر گىزى: ژارگىزى، بێ کەس گىزى، گەداگىزى، گەندگىزى، بەلنگازگىزى
(المبئس، المذل، المفقار)

Qelenderkîrî: Jarkîrî, bêkeskîrî, gedakîrî, gendkîrî, belingazkîrî.

قەلەندىر گى: ژارىياتى، ژارىياتى، بێ کەسى، گەداىى، گەندىى، بەلنگازى
(الذل، البئس، الاستكانه)

Qelenderî = Qelenderîyatî: Jarîyatî, bê kesî, gedayî, gendî, belingazî.

قەلەندىن: گوزراندن، سوورگىزى، براژتى، سووتى
(التاجر، التمحص)

Qelandin: Kuzirandin, sorkirin, birajtin, sotin.

قەلەندى: گوزراندى، سوورگىزى، براژتى، سووتى
(المحص، المؤجر)

Qelandî: Kuzirandî, sorkirî, birajtî, sotî.

قەلەندىن: گوزراندن، سووتن، براژتى، قىزگىزى، براندن
(الاباء، الاحراق، الاهلاك، الافناء)

Qelandin: Kuzirandin, sotin, birajtin, qirkirin, birandin.

قەلەندى: سووتى، بى بېرگىزى، براندى، قوت گىزى، قىراندى
(المبيد، المباد، المحرق، المفضى، المهلك)

Qelandî: Sotî, binbirrkirî, birandî, qutkirî, qirandî.

قەلەهاى: سووتى، براژتى، گوزى، هەلەهەوى
(المحص، المظي، المؤجر)

Qelhay: Sotî, birajtî, kuzirî, helhewirî.

قەلهان: سووتن، براژتى، گوزراندن، هەلەهەواندن
(القلاء، القلى، التاجر، التمحص)

Qelhan: Sotin, birajtin, kuzirandin, helhewirann.

قەلوىن: سەبويل
(الفلوين)

Qelwîn: Sebwîl.

قەلوىن كيشى: جگاره كيشى
(المدخن)

Qelwînkêş: Cigarekêş.

قەلوىن كيشى: جگاره كيشى
(التدخين)

Qelwînkêşî: Cigarekêşî.

قەلەوی: قىرەڭياتىنا ئىردى، نەبەزىنا ئاخى
(الخصوبه للأرض)

Qelawî: Qirêjîyatîya erdî, nebezîna axê.

قەلوال: كەللى لەشى يىن ھىشك، پىستى ھىشك، كەلوزانگ، كافلان،
قەلپ

(القم، قشر جلد الاجرب، الخياء، الغلاف، الجلبه)

Qelwal: Kevlê leşî yê hişk, pistê hişk, kevlujank, kavlan, qelp.

قالوالى برىنى: قەلپىن برىنى
(القرى، الجلبه)

Qalwalê birîné: Qelpê birîné.

قەلى: كوشتى سوركرى، كوشتى، دروینى دا كوززاندى
(القليه)

Qelî: Goştê sorkirî, goştê driwîna kuzirandî.

قەلى ھىك: پىخارانەك ۋ كوشتى قەلاندى ۋ ھىك دروينا يە
(ادم، البىض الملى بالقلية)

Qelîhêk: Pêxarêke ji goştê qelandî û hêk û
rwîneye.

قەلى سىلگ: كوشتىن دىسلىپى دا كرى قەلى
(اللحم الملى فى الصاج)

Qelîsêlk: Goştê di sêlhêda kirî qelî.

قەم: شىر، شمشاد
(السيف، الحسام)

Qem: Şîr, şîmsad.

قەم جىپى: درافى تەرشى، درافى پەزى، قووجانە
(ضرب المواشى)

Qemçwîr: Diravê terşî, diravê pezî, qwiçane.

قەمچى: قارویشا قوتان، توپزى قارویشى
(السوط، المقرع)

Qemçî: Qawîşa qutanê, topizê qawîşê.

قەمچى: نىشان، ناتك، دورى، نىشان كرنا تىشتن ھاتى كرین
(العلامه التجارىه للخشب والماشيه ونحوه، المركة)

Qemçî: Nişan, natik, durî, nişankirna tiştê hatî
kirîn.

قەمچە: نىشان، دورى، ناتك
(علامه، اشاره)

Qemçe: Nişan, durî, natik.

قەلەۋىز: سەرچەق، قەراۋىل، سەر پىشك، سەر پىچك، بەراھى
(الشيفان، الطليعه، الواد، النفضه، الواسد، القاذى، الرعيل،
الكشافه، الديدبان، الربينه)

Qelawîz: Serçeç, qerawîl, serpeşk, serpeçk, be-
rahî.

قەلەى: تىقلى، بخوفقە، حوت، بوم
(السمين، البدين، الكت، المكتنز، الدلوخ)

Qelew: Tifiqî, bixweve, hot, borî.

قەلەۋىۋى: تەقلىن بوى، بخو قەۋىۋى، حوت بوى، بوم بوى
(التسمن، البدان، التكلظ)

Qelewbûn: Tefiqînûn, bixwevobûn, hutbûn, borrbûn.

قەلەۋىۋى: تەقلى بوى، حوت بوى، بخو قە بوى، بوم بوى
(السمن، المكتنز، الوليخ، المبين)

Qelewbûy: Tefiqîbûy, hutbûy, bixwevobûy, borrbûy.

قەلەۋىر: تەقلى تو، حوت تو، بخوفقەر، بورتىر، زىرتىر
(الاسمن، الابدن، الاكلظ، الاكتر، الاولخ)

Qelewtîr: Tefiqîtir, hottîr, bixwevetîr, bortîr, zir-
tîr.

قەلەۋىكىر: تەقلىن، حوت كىر، بخوفقە كىر، بوركىر، زىركىر
(الاكتر، التسمن، الابدان، التوليخ، الاكلظ)

Qelewkîrin: Tefiqandin, hotkîrin, bixwevekîrin, borrkîrin, zirkîrin.

قەلەۋىكرى: تەقلىدى، حوت كرى، بخوفقە كرى، بوركىرى، زىركىرى
(السمن، المبين، الكت، المكتنز، الموليخ)

Qelewkîrî: Tefiqandî, hotkîrî, bixwevekîrî, bor-
kîrî, zirkîrî.

قەلەۋى: قەلەۋىياتى، تەقلىنى، حوتياتى، بخوفقەياتى، بورتىياتى
(الويك، الثاده، السمن، الوليخ، البدان، التسم، الربله، الرباله)

Qelawî = Qelawyatî: Tefiqînî, hotyîatî, bixwe-
veyatî, borryatî.

قەلەى: بوم، زىر، تەقلى
(الربل، الوالىخ، الدويك)

Qelew: Borî, zir, tefiqî.

قەلەى: ئاخا بقرىژ، ئاخا بەزى
(الخصب للأرض)

Qelew: Axa biqirêj, axa bezî.

قەمیان: ھەناف سووتن، دڵ کوزرێن
(اللفح)

Qemyan: Hinav sotin, dil kuzirîn.

قەمى: نەكە، بەلكى
(لعل، ربما، عسى، لكى)

Qemîf: Neke, belkî.

قەنەج: پلخانە، ئەردێ نۆی بەها، ئەردێ نۆی چێکری
(احياء الارض الموات، استثمار الارض البكر)

Qenebjir: Pilxane, erdê nwî biha, erdê nwî çêkirî.

قەنەجى: چێکرن ئەردێ ستەور و بەجار
(استثمار الارض، احياء الارض)

Qenebjirî: Çêkirina erdê stewir û beyar.

قەنبەل: قووشەن، پەنیاکیبای، تەولە
(الرمحه، الفزعه، النداء، النداء، الفزوح)

Qenbel: Qoşen, pinya gîyay, tewle.

قەنتار: کاروان بدويفکفە گرتدای، دەوارێ بدويفکفە گرتدای
(القطاره، القطار، الرافاه)

Qentar: Karwan bi dwîwîkve girêday, dewarê bi dwîwîkve girêday.

قەنتار: نامویرێ کێشان و سەنگاندن و بیفکانا، ترازبیا مەزن
(القطار للوزن)

Qentar: Amwîrê kêşan û sengandin û pîwana ti-raziya mezin.

قەنتارا چىبای: سرتا چىبای، بستىبای چىبای
(سلسله الجبل)

Qentara çîyay: Sirta çîyay, bistîya çîyay.

قەنتەر: کولانا سەر گرتی، رێکا نیوان، کولانا بجان
(القطره، الدھلین)

Qentere: Koulana sergirtî, rêka niwan, kolana biban.

قەنج: چاک، باش، خێرخاز، دلوقان، هەژى
(الصالح، الخیر، الحسن، الجید)

Qenc: Çak, baş, xêrxaz, dilovan, hejî.

قەنج بون: چاک بون، باش بون
(التجود، الاتصال، التحسن)

Qencbûn: Çakbûn, başbûn.

قەنج بوى: چاک بوى، باش بوى
(المجود، المخير، المحسن، المصلح)

Qencbûy: Çakbûy, başbûy.

قەمخەن، قەمخان: سووتنا بێتەنێ، سووتنا بگەرمی بێ ناكر، بەرپیتى
(اللفح، الحرق بفعل الحراره)

Qemixîn = Qemixtin: Sotina bêhnê, sotina bi germê bî agir, berbîtî.

قەمخى، قەمخنى: تەشتى بگەرمى سووتى، تەشتى تەبەنێ سووتى
(الملفوح، اللانح)

Qemixî = Qemixtî: Tiştê bi germê sotî, tiştê tēh-nê sotî.

قەمخانەن: سووتنا تەبەنێ، کوزراندنا بگەرمى
(التلفيح، الانفاح)

Qemixandin: Sotina bi tēhnê, kuzirandina bi germê.

قەمخاندی: سووتن بگەرمى کوزى
(الملفح)

Qemixandî: Sutyê bi germê kuzirî.

قەمى: سوورێ تارى، رەنگ سوورێ تام رەش
(الاجو، الكلف، الاحلس، الكميت للحصان)

Qemer: Sorêtarî, reng surê tam reş.

قەمى: سووراتییا رەنگ رەش، رەنگ سووراتییا تارى
(الجوهر، الحلس، لون بين السواد والحمرة)

Qemerî: Soratiya reng reş, reng soratiya tarî.

قەمى: توخمەكێ پارێت كەفنان
(عمله نقديه قديمه)

Qemerî: Tuxmekê parêt kevnarî.

قەمای: سووتین بگەرمى، تەشتى بێتەنێ سووتى
(الملفح، بفعل الحراره)

Qemhay: Sotîyê bigermê, tiştê bi tēhnê sotî.

قەمان: سووتنا بێتەنێ، کوزرینا بگەرمى
(اللفح، الحرق بفعل الحراره)

Qemhan: Sotina bi tēhinê, kuzirîna bi germê.

قەماندی: تەشتى هاتى سووتن بگەرم و تەبەنا
(الملفح)

Qemandî: Tiştê hatî sotin bi germ û tēhna.

قەمانەن: سووتان بێتەنێ، کوزراندنا بگەرمى
(التلفيح، الانفاح)

Qemandin: Sotan bitēhnê, kuzirandina bi germê.

قەمیان: بگەرمى سووتن
(اللفح)

Qemyan: Bigermê sotin.

قنج تر: چاک تر، باش تر، خیر خاز تر
(الاصلاح، الاجود، الاحسن، الاخير، الابز)

Qenctir: Çaktir, baştir, xêrxaztir.

قنج کرن: چاک کرن، باش کرن، خیرخازی کرن
(الاصلاح، التصليح، التجويد، الاجاده، التخيير، الاخيار)

Qenckirin: Çakkirin, başkirin, xêrxazîkirin.

قنج کری: چاک کری، باش کری، خیرخازکری
(المصلح، المحسن، الخیر، المجد، المخیر)

Qenckirî: Çakkirî, başkirî, xêrxazkirî.

قنجی، قنجییاتی: چاک، چاکپاتی، باشی، باشیاتی، چاکینی، باشینی
(الخیر، الحسنه، الجوده، الصلاح، البر، الاحسان)

Qencî = Qenciyaî: Cakî, cakîyaî, başî, başyaî, çakînî, başînî.

قندمارى: توخمه کى گەنمى باش و سەر پشکه
(مصنف من القمح الفاخر)

Qendeharî: Tuxmekê genmê baş û serpişke.

قند: شکر
(السكر)

Qend: Şekir.

قنداف: نانا شەکرێ، نانا بێشەکرێ شەڕین کری
(شراب السكر)

Qendav: Ava şekirê, ava bi şekirê şîrînkirî.

قندار: رستکا خەنقاندن، سێپیکا هەلادوستن
(الشنقه)

Qenar: Ristka xendiqandinê, sêpêka helawistînê.

قناریز: توخمه کى پەروکى بێسپمه، پەروکى بکەلادوینی، نەخشاندی

(السندس، القماش، الموشى، بالابریسم)

Qenawîz: Tuxmekê perokê bi sîme, perokê bi kelab dwînî, nexşandî.

قەوهر: توفێ دارمکى پە کەلپێن و قەخوون شەربەتەکا تەحله
(البن، القهوه)

Qehwe: Tuvê darekêye dikelînîn u vedxun, şerbeteka tehle.

قەهرمان: سەنەک، پەهلەوان، سەرۆک، سەمیان
(البطل، الزعيم، الملك، السلطان)

Qehreman: Sinbek, pehlewan, serok, semyan.

قەهرمانى: سەنەکى، پەهلەوانى، سەرۆکاتى، سەمیانى
(البطل، الزعامه، الملكيه، السلطنه)

Qehremanî: Sinbekî, pehlewanî, serokatî, semyanî.

قەهه: حیز، دهمان پیس، گان دهم

(الشلاقه، المومس، البقي، العاهر، الداعر، الزانى)

Qehbe: Hîz, deman pîs, gandeh.

قەهەبەئى، قەهەبەئى: حیزى، دهمان پیسى، گان دهمى
(البقاء الزنى، الدعاره، المعهر)

Qehbetî = Qehbeyî: Hîzî, deman pîsî, gandehî.

قەهەبەخانە: خانین پیسین، جەن گان و گومەنلا، خانین پەڕینانەئێ
(البقي، الماخور، بيت، الدعاره)

Qehbexane: Xaniyê pîsîyê, cihê gan û guhnêla, xaniyê perîna terê.

قەوارک: پاتێ دبهان بێ کەشێ جەلکى دانە پەغیت
(النافخه، رقعہ تحت کم الثوب)

Qewark: Patê diben bin kefşê cilkî dane peqît.

قەوارە: جەن قەوارەندى، گۆزەک، قورابن گرتى، چالک
(التب، التقف، التقف، الفقره، المفره)

Qeware: Cihê qewirandî, gwîzik, qura bin girîf, çalik.

قەوارە: ئەردێ خولپ و داریت وى موشەکەرن، جەن داریت وى
برین بو چاندن
(الارض المجشوه من الشجر للفلاحه)

Qeware: Erdê xulp û darêt wî mwîşê kirîn, cihê darêt wî birîn bo çandinê.

قەوارەن: قەلەولەکرن، کۆر کر، چال کر
(القوب، التقف، البئر)

Qewirandin: Qulolekirin, korkirin, çalkirin.

قەوارەندى: قەلەولەکرى، کۆرکرى، چال کرى
(المقوب، المنقوب)

Qewirandî: Qulolekirî, korkirî, çalkirî.

قەوال: قرش و گلیش بىسەر لیسەر و لهیبا نەگیت گلیشێ نال
ددەت رەختى خووە دەمى رابوونى

(الجفاء، الغناء، القش، ما يبقى على خشفه النهر من الفيضان)

Qewal: Qirş û gilêş bi ser lîser û lihya dikevî, gilêşê av didet rexê xû demê rabûnê.

قوله: ژان، پیمان، یک هاتن لسه تشنت کرنی بسوز
(القوله، الماعده، الوعد، الميثاق، الاتفاق)

Qewl: Jivan, peyman, pêkhatin liser tiştîkirinê bi soz.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الحدث، الطرق، البنى، التشق، الوقوع)

Qewmîn: Helketin, helatin, bûn, destpêbûn.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الحدث، الطارئ، البادئ، النشأ، الوقع، الحادته)

Qewmî: Helketî, helatî, bûy, destpêbûy.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الحدث، الابداء، الانشاء، الايقاع، التوقيع)

Qewmandin: Hel êxistin, dest pê kirin.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الحدث، المبدء، المشئ، الوقع، المنشئ)

Qewmandî: Hel êxistî, dest pê kirî.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الاسطوانه للفناء)

Qewane: Fişeka vala, teqalê stiran gotinê.

قوله: هه لکته
(الكثير، جدا)

Qewî: Gelek.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(التاكيد، الوصيه، التوصيه، النصح)

Qewîyafî: Şîret.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الشفير، الرمش، الجفن)

Qeytana çavî: Feroza çavî.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الشريط، القبطان)

Qeytan: Ristik, şelîtk.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(البأس)

Qeydî: Xirabî, nebaşî, berdî.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(لا بأس)

Qeydî nîne: Nexirabe, başe, çunîne.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(القل، الرسف، القيد)

Qeyd: Bênek bestek, îşkdan.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(التقيد، الترشف، التغلل)

Qeydbûn: Bênan, bestin, girêdan, îşkdan.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(المغلل، المرشوف، المقيد)

Qeydbûy: Bênay, bestî, girêday, îşkday.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الارشف، الاغلل، الاقيد)

Qeydbûytir: Bênaytir, bestîtir, girêdaytir, îşkdaytir.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الاغلل، الارشف، التقيد)

Qeydkirin: Bênandin, bestin, girêdan, îşkdan.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الكهل، المسقنن، العنوس، العوان، العانس)

Qeyre: Seremêr, navsalveçûy, pîr.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الاكتهل، الاقسننن، الفاسه)

Qeyrebûn: Navsalveçon, screbûn, pîrbûn.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(المكتهل، المنس، المسقنن)

Qeyrebûy: Navsalveçûy, sere mirovbûy, pîrbûy.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الاکهل، الاعون، الاغنس)

Qeyretir: Nav salveçûytir, seremirovtir, pîrtir.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الاکهل، التکهیل، الاغنس)

Qeyrekirin: Nav salve birin, sere mirovkirin, pîrkirin.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الاکهل، المنس)

Qeyrekirî: Nav salvebirî, seremirovkirî, pîrkirî.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(بیریاتى)

Qeyreyf = Qeyreyafî: Nav salve çoy, sere mirovî, pîrî, pîryafî.

قوله: هه لکته، هه لاتن، بون، دهست پی بون
(الکوله، العانس، الاقسننن)

قەيسى: كاچ، كاكچىت زەردەلا، مەزمۇتە ھىشك كرى
(الشمش المجفف)

Qeysf: Kaç, kaçkêt zerdela, mijmijêt hiş kiry.

قەيمان: قەيمان، مېر، شاھ، قەرال، سەميان، سەرۈك
(الامير، السلطان، الملك، الزعيم)

Qeyxan = Qeyxan: Mîr, şah, qeral, semyan, serok.

قەيماخ: سەرتۈيىكى ماستى كامىشا، تۈيىكى شېرى كامىشا
(القيمر)

Qeymax: Sertwikê mastê gamêşa, twikê şîrê gamêşa.

قەيماخ: دىياسكا مەزەن، شالوكا مەزەن، تىريان، كىلندى
(النجال الكبير، سيف الحصاد)

Qeynax: Deryaska mezin, şaloka mezin, tîrpan, gêlindî.

قەبالە: ستۈگر، پەيمان، سوز، تىشت، پىستو خۈە كرتەن
(الانزام، التمهيد، القبالة)

Qibale: Stûgir, peyman,soz,tiştbiştûxwegirtin.

قې لې قېيىن: قەد قەد، قەيىن، قورپ قورپ قورپىن، دىنگى مېرىشكا
كۈرك

(القيق، صوت الدجاج عند الاكل والحضانه)

Qipqip=Qipên: Qidqid, qidên, qurpqup, qurpên dengê mirîşka kurk.

قېم: قىزىق، قىقار، دۈزىنى، پېسى، گەمار، لەوتى
(القذاره، الوساخه، النناسه، الوضر)

Qitûm: Qirêj, qîvar, dujîni, pîstî, gemar, lewitî.

قېتمەيىن: قىزىق بۈن، قىقار بۈن، دۈزىن بۈن، گەمار بۈن، لەوتى بۈن
(التوسخ، المقننر، التدنس، التوضر)

Qitmebûn: Qirêjbûn, qîvaribûn, dujînbûn, gemaribûn, lewitîbûn.

قېتمەبۈي: قىزىق بۈي، قىقار بۈي، دۈزىن بۈي، گەمار بۈي، لەوتى بۈي
(التوسخ، المقننر، التدنس، التوضر)

Qitembûy: Qirêjbûy, qîvarbûy, dujînbûy, gemaribûy, lewitîbûy.

قېتمە تۈ: قىزىقتۈ، قىقارتۈ، دۈزىن تۈ، گەمارتۈ، پېست تۈ، لەوتى تۈ
(الايوسخ، الاقنر، الادنس، الاوضر)

Qitmetir: Qirêjtir, qîvartir, dujîntir, gemartir, pîstir, lewitîtir.

قېتمەكىن: قىزىق كىن، قىقار كىن، دۈزىن كىن، پېست كىن، گەمار كىن، لەوتاندىن
(التوسخ، المقننر، التدنس، التوضر)

Qitmekirin: Qirêjkirin, qîvarîkirin, dujîn kirin, pîskirin, gemarkirin, lewitandin.

قېتمەكىرى: قىزىق كرى، قىقار كرى، دۈزىن كرى، پېست كرى، لەوتاندىكى
(الموسخ، المقنر، المنس، الموضر)

Qitmekirî: Qirêjkirî, qîvarkirî, dujînkirî, pîskirî, lewitandî, gemarkirî.

قېتمەيى: قىزىقاتى، قىقارىياتى، دۈزىناتى، لەوتىنى، پېساتى، پېسى
(القنر، الوسخ، الدنس، الوضر)

Qitmeyt = Qitmeyatî: Qirêjyatî, qîvaryatî, dujîminyatî, lewitîny, pisatî, pîstî.

قې: پېچ، پىرتكا شىكەستى، پىرتك، پىرتكا تىشتى رەق ھىشك
(الفتات، القصف، المكسر، الفتيت، المجزء)

Qîç: Piç, pirtka, şkestî, pirtik, pirtka tiştê req û hişk.

قې: پىرت پىرت، پەلخى، پىرتى، پىرتكى، ھويىر، ھويىرىۋىر
(الفتت، المقصف، المكسر، المحطم، المهشم)

Qîçqîç: Pirtpirt, pelixî, peritî, pirtikî, hwîrik, hwîrhwîr.

قې: پىرت پىرت بۈن، پەلخىن، پىرتىن، پىرتكىن، ھويىرىۋىر
(التقصف، التفتت، التھطم، التھشم، التكسر، التجزء)

Qîçqîçbûn: Pirtpirtbûn, pelixîn, peritîn, pirtikîn, hwîrbûn.

قې: پىرت پىرت بۈي، پەلخى بۈي، پىرتى بۈي، پىرتكى بۈي، ھويىر ھويىر بۈي
(المقصف، الفتت، المحطم، المهشم، المكسر، المجزء)

Qîçqîçbûy: Pirtpirtbûy, pelixîbûy, peritîbûy, pirtikîbûy, hwîrhwîrbûy.

قې: پىرت پىرت تۈ، پەلخى تۈ، پىرتكى تۈ، پىرتى تۈ، ھويىر تۈ
(الاقصف، الفتت، الاھطم، الاھشم، الاكسر، الاجزء)

Qîçqîçtîr: Pirtpirttir, pelixîtir, pirtikîtir, peritîtir, hwîrtir.

قرج: دهنگن پيښنا کيچ وسپيا لناقبره نمينوکاشدانندن
(القمص، صوت قتل الحشرات بالظفر وغيره، كالبراغيث)

Qirç: Dengê peqîna kêç û şîha linavbera neyno-
ka şîdandinê.

قرج قرچ: دهنگن شکستن وپهڅين وهږفتن په
(صوت الكسر والنقض والحطم)

Qirqirç, Qirçên: Dengê şkestin û peilxîn û her-
riftinê ye.

قرج قرچا کها: دهنگن کهیت لهمنی
(الصرقع، النقص)

Qirçqirça Giha: Dengê gihêt leşî.

قرچسال: بهشسمال، رمشه سال، سالا قلس وتنگاف، سالا
سويسمرا
(العسر، القرس للبرد)

Qirçsal: Beşesal, reşesal, sala qels û tengav, sala
sir û serma.

قرش: گلش، پویش، پلهڅی دوری
(الکوفان، القذی)

Qirş: Glêş, pwîş pelexê durî.

قرش دڅلی: دمڅلی دوری وکړه کړی، پرهڅ، پلهڅ، پویش
(المصافه، القش، الهبور)

Qirşê Dexlî: Dextê durî û gêrekirî, perex, pelex,
pwîş.

قرشاما: شاما بڼ هڼگڼ، شانا بڼ هڼگڼ، شاما نهڅلاندی
(الخرشاء، الهف، للمسل)

Qirşema: Şema bê hingvîn, şana bê hingvîn,
şema nehelandî.

قرش وڅوال: گلشني لیسر ولی دهن دهن څوه
(الغشاء، الغشاء، الخثر)

Qirşûqewal: Glêşê lîser û lîser lih dden rex xwe.

قرچچین: کوزین، سووتن، هلههویږن
(اللوحة، الالتیاع، الاحتراق الشدید)

Qirqirçîn: Kuzirîn, sotin, helhewirîn.

قرچینا کړی: هناف سووتن، کویف کویفا کرب وکینا
(النفر)

Qirqirçîna Kerbê: Hinav sotin, kwîfkwîfa kerb û
kîna.

قرک: گهردن، ستو، حافک، گوی، گموی
(الغفر، الرقبه)

Qirrk = Qirrk: Gerden, stû, hefk, gewî, gewrî.

قرم قرم، قرمین: کوم کوم کومین، پق، پق، پيڅين، شريفين
(الازين، الدوى، صوت الطلقات والمفرقات)

Qirmqirm = Qirmêa: Gumgom, gumên, peqpeq,
peqên, şriqên.

قرمچین: چرمسین، چرچون، تیک چون، کوریشک بون، شمولین
(الشن، الشنون، الضمور، الإنکماش، التقلص)

Qirmîçîn: Çirmisîn, çirçûn, têkçûn, kurîşkbûn,
şewliqîn.

قرمچی: چرمسی، چرچی، تیک چوی، کوریشک بوی، شمولی
(المشون، الضامر، المنکشم، التقلص)

Qirmîçî: Çirmisî, çirçûy, têkçûy, kurîşkbûy, şewliqî.

قرمچینا فیلی: شفلین
(الحشف، للشار)

Qirmîçîna Fêqî: Şefliqîn.

قرمچینا کڅلی: چر چون
(الکرش، التلبه للجد)

Qirmîçîna Kevlî: Çirçûn.

قرنیت: بنیات، بنهکار، برنیت، بن کوک، پایپر و باب کالک
(الاجداد، الاسلاف)

Qirmêt: Binyat, binekar, birnêt, bingok, bapîr û
babkalk.

قوانین: شکانین، قولپانین، پهلانین، تپسانین، هرافتن
(الهرس)

Qirandin: Şikandin, qulipandin, pelixandin,
tepisandin, heraftin.

قواندی: شکاندى، قولپاندى، پهلاندى، تپساندى، هرافتنی
(المصور، الهاسر)

Qirandî: Şikandî, qulipandî, pelixandî, tepisandî,
heraftî.

قرهان: شکستن، تپسين، پهلخين، قولبين، هرافتن
(الهرس، السقوط، الهدم، الدمار، القصف)

Qirhan: Şikestin, tepisîn, pelixîn, qulipîn, herifîn,
herifin.

قوتلی کری: پیس کری، دوژین کری، لوتاندی، قیفاری کری، قتمه کری، گمار کری

(الدرن، الموضر، المویخ، المغز، المندس)

Qirêjîkirî: Piskirî, dujînkirî, lewitandî, qîvarîkirî, qitmekirî.

قوتلی، قوتلیاتی: دوژینی، پیساتی، پیسی، لوتینی، قیفاریاتی، گماری، لوتیاتی

(الوساخه، القداره، الناسه، الدرن، الوضاره)

Qirêjî = Qirêjyati: Dujîni, pîsatî, pîsî, lewitîni, qîvaryati, gemarî, lewitîyati.

قوتی: پین، زیل، یوسل، پشکل، پیخ، گوی (السماد)

Qirêj: Pîn, zibil, posil, pişkil, rîx, gwî.

قوتزا نینوکا: قیفارا بن نینوکا (التف)

Qirêja Nînoka: Qîvara bin nînoka.

قوتزا کومی: قتما کومی (الاف)

Qirêja Guhf: Qitma guhf.

قو: کز، گمه کز، قزاقو، گموزه (المشعث، المنقوش، المشمن، المبرال، المجنثل)

Qij: Gij, geveqij, qijavij, gevûze.

قزیون: کزبون، قزاقزبون، گموزه بون (التشعث، التشنش، التنفش، التبرول، الانتفاش)

Qijbûn: Gijbûn, qijavijbûn, gevozebûn.

قزیوی: کزبوی، قزاقز بوی، گموزهبوی (المشعث، المشمن، المنقوش، المبرال)

Qijbûy: Gijbûy, qijavijbûy, gevozebûy.

قوتو: کوتر، قزاقوتر، گموزهوتر (الاشعث، الاشمن، الانفش)

Qijtir: Gijtir, qijavijtir, gevozetir.

قزکین: کزکین، قزاقزکین، گموزهکین (التشعث، الاشمان، التنفیش)

Qijkirin: Gijkirin, qijavijkirin, gevozekirin.

قزکری: کزکری، قزاقزکری، گموزهکری (المشعث، المشمن)

Qijkirî: Gijkirî, qijavijkirî, gevozekirî.

قوتی: شکمستی، هارفتی، تپستی، پلخی، قولبی، هارفی (المصور، المسقوط، المدمر، المقصوف، الساقط، الهاصر)

Qirhay: Şikestî, heriftî, tepisî, pelixî, qulipî, heriftî.

قوتی: بربایت بون، قوت بون، برهان، وژان بون، کلیس بون (المقصوف، الساقط، الهاصر، الهلاک، البوار، الغناء)

Qirhatin: Barbatbûn, qutbûn, birhan, wêranbûn, klêsbûn.

قوتین: دمنگی کهل کلاشیری، دمنگی خوش بونا خرتول وشه رنخا (اللمعه، للحرب)

Qirpên: Dengê kelkela şerî, dengê xweşbûna xirtul û şerenixa.

قوتین: دمنگی سووتنا دژوار، دمنگی قیراجونا ناگری لبوش وپهله خا

(الحمة، الزفر، صوت الحریق، التهام النار)

Qirpên: Dengê sotina dijar, dengê vêraçûna agirî li pwîş û pelexa.

قوتی: پیساتی، لوتی، دوژین، قیفار، پیس، گمار، قتم (الوضر، المویخ، المغز، المندس)

Qirêj: Pîsatî, lewitî, dujî, qîvar, pîs, gemar, qitîm.

قوتلی بون: پیس بون، قیفاربون، دوژین بون، لوتین، گمار بون، قتمه بون (التویخ، التقر، التدرن، التوضر، التندس)

Qirêjbûn: Pîsbûn, qîvarbûn, dujînbûn, lewitîn, gemarbûn, qitmebûn.

قوتلی بوی: پیس بوی، قیفار بوی، قتمه بوی، دوژین بوی، لوتی بوی، گمار بوی (التویخ، المتدرن، المتقر، المتندس، المتوضر)

Qirêjbûy: Pîsbûy, qîvarbûy, qitmebûy, dujînbûy, lewitîbûy, gearbûy.

قوتلی تو: پیس تو، دوژین تو، قیفارتو، لوتی تو، گمار تو، قتمه تو (التویخ، الاقرن، الاقرن، الانفس، الاوضر)

Qirêjtîr: Pîstîr, dujîntîr, qîvartîr, lewitîr, gemartîr.

قوتلی کین: پیس کین، دوژین کین، قیفاری کین، لوتاندن، گمار کین، قتمه کین (التندیس، التقذیر، التویخ، الاقران، التوضر)

Qirêjîkirin: Pîskirin, dujînkirin, qîvarîkirin, lewitandin, gemarkirin, qitmekirin.

قېچ: حولى، تېل و تېمىسوك، بىرقوك
(الامس البراق)

Qiq: Huli, tilûteysok, biriyoq.

قېچ: چىقلى
(المهاترات، والزعبلات)

Qiqûbîc: Çivêlî.

قېر: قاچىن رىش
(القار، الاسفلت)

Qîr: Qaçê reş.

قېراقىي: قېراقىن: قىز قېز، قېزىن، قار قار، قارىن، بېگار، زىمىزىر،
كال كال

(الصياح، الصراخ، الضجيج)

Qîrûr = Qîrên: Qîjqîj, qîjên, qarqar, qarên,
bêgar, zimezwîr, galgal.

قېراقىي: بېگار بون، كال كال بون، قار قار بون، قىز قىز بون،
زىمىزىران بون

(التصيح، التصرخ، الضجيج)

Qîrûrûbûn: Bêgarbûn, galgalbûn, qarqarbûn,
qîjqîjbûn, zimezwîranbûn.

قېراقىي: بېگار كىر، كال كال كىر، قار قار كىر، قىز قىز كىر،
زىمىزىر كىر

(الصراخ، الصياح، الضجيج)

Qîrûrûkirin: Bêgarkirin, galgalkirin, qarqarkirin,
qîjqîjkirin, zimezwîrkirin.

قېر: حىوار، قارى، قىزى
(الصيحة، الصرخة، الهجة)

Qîrî: Hewar, qarî, qêjî.

قېر قېرى: قار قارى، قىز قىزى، كال كالى
(الصياح، الصراخ، الضجاج)

Qîrûrî: Qarqarî, qîjqîjî, galgalî.

قېرى كېمى: كەلاشى، شىباش
(التهلل)

Qîrîya Keyfê: Kelaşî, şebaş.

قېز: كىج
(الغناء، البنت)

Qîz: Kiç.

قېز قېز، قېزىن: قېر قېر، كال كال، بېگار، زىمىزىر
(الصراخ، العويل، الجلبة، الضوضاء، اللغط، العريده)

Qîjqîj = Qîjên: Qîrûr, galgal, bêgar, zimezwîr.

قېت: رېشت، بىر

(النش، العترة، النسل، الفرية، السلاله)

Qinê: Rêşt, ber.

قنار: سى پىك، سى دار، رىستكا خەندىقاندنى
(المشقة)

Qinar: Sêpêk, sêdar, ristka, xendiqandinê.

قنىات: دىكاك، دىمخل و دان، دىبىرە، ئاھ
(القوت، الرزق، الميرة)

Qinyat: Dikak, dextlûdan, debre, ah.

قنىات كوم كىر: دىبىرە خىركىن
(الامتار، جمع القوت)

Qinyat komkirin: Debre xirkirin.

قنك: فنىك، شىمالىك، خەتيرە، نەبىرە
(الشمعة، المشعل)

Qinik: Findik, şemalk, xettî, nedîre.

قېلە نامە: نامویرىن نیشان كرنا باكوىرى
(البوصلة)

Qîblename: Amwîrê nişankirna bakûrî.

قېت: كېل، شوت، هەلكتى، قىشت، چىچ
(الشاخص، المنتصب)

Qî: Kêl, şut, helketî, qîşt, çîx.

قېتى، قېتىياتى: كېلى، شوتى، قىشتى، چىخى، چىخاتى
(الشخص، الانتصاب)

Qîf = Qîdyaf: Kêlî, şutî, qîştî, çîxî. çîxatî.

قېت كىر: راھازوتىن، بەردانا دوىف، راھىلان، ئىرمىش كىر،
بىشكىفتن

(المطاردة، الهجوم)

Qîtkirin: Rahajotin, berdana dwîw, rahêlan, êreşkirin,
bişkiştin.

قېچ: كىش، بىيار، ئاشكرا، دان بىيار
(الاجلع، المكشر)

Qîç: Kîfş, dîyar, aşkira, didan dîyar.

قېچى، قېچىياتى: دىيارى، كىشى، ئاشكرايى
(الجع، الكشر)

Qîçf = Qîçyaf: Dîyarî, kîfşî, aşkirayî.

قېچ: لېف قازى
(الكال الشفة)

Qîç: Lêw vajî.

قوپ قوپ، قوپئڭ: قوقد، قدين، دىنگى مريشكا كورك
(القيق، القوقؤ، صوت البجاء لدى الحضانه والاكل)

Qupqup = Qupên: Qidqid, qidên, dengê mirîşka kurk.

قوپكا كيباي: كوپكا كيباي، كوپيا كيباي، كوپيسكا كيباي
(كم النبات والزهر، قمع النبات)

Qupka Giyay: Gupka giyay, golya giyay, golîska giyay.

قوپچه: كسپك، قوپك، بىندوشك، بشكوك
(الزبد)

Qupçe: Kespik, qulpik, bendoşk, bişkujk.

قوت: كوند، بى كورى، بى دويغ
(الابتر)

Qut: Kund, békuri, bê dwîv.

قوتو: كوند، كورتو
(الابتر، القصير)

Quto: Kundo, kurto.

قوت: كورت، قوت وفت، بؤن بهوستك
(القشمر، القصير للمره)

Qut: Kurt, qutûvit, bejin bihostk.

قوت قوت، قوتئڭ: دىنگى پيا لسىربانى، دىنگى كىتن و وىرھانا
تشتى
(صوت السقوط والوقوع للشيء)

Qutqut = Qutên: Dengê pîya liser banî, dengê ketin û werhana tiştî.

قوتك: تيلك، سىرمل، ساكو، مقننه
(الدرج، الصديريه، الزخمه، الجاكيت، المقطن)

Qutik: Êlek, sermil, sakû, miqetenc.

قوتان: پيدادان، ليدان، دابىريزى، پاشقه بىز، ھى كىز، توت كىز
(الضرب، التعزيز)

Qutan: Pêdadan, lêdan, daberzîn, paşve birin, heykirin, tutkirin.

قوتاي: پيداداي، ليداي، پاشقهبرى، دابىريزى، ھى كىز، توت كىز
(المضروب، المعزوز)

Qutay: Pêdaday, lêday, paşvebirî, daberzî, heykirî, tutkirî.

قوتان: پيدادان، ليدان، ھنگافتن، ھىرساندن، كىروسىكرن
(الطرق، القرع، الدق)

Qutan: Pêdandan, lêdan, hingavtin, herîşandin, geroşekirin.

قير قير، قيرئڭ: تاق تاق، تاقين، پىق، پىقت پىقتين
(صوت الطلقات للبندقية)

Qizqiz = Qizên: Teqteq, teqên, peqpeq, peqên.

قير قيرئڭ: قار قارى، قير قيرى، كال كالى
(المعريد، الضجاج، البطيرى)

Qizqizî: Qarqarî, gîrgîrî, galgalî.

قيرئى: ھىوار، كازى، قارى، كولى، قيرى، بانگ
(الصيحه، الصرخه)

Qizî: Hewar, gazî, qarî, golî, qîrî, bang.

قيريا كىلئڭ: كىلاش، شىباش
(التيل)

Qizîya Keyfê: Kelaş, şebaş.

قيرار: قيرئ، دوزين، پيس، كىمار لىوتى
(الكلم، الوسخ، الوضر، القذر، الدنس، الدين)

Qizar: Qirêj, dujîn, pîs, gemar, lewîlî.

قيرارئى: قيرئى، دوزينى، پيسى، لىوتينى، كىمارى
(الكلم، الوسخ، الدنس، القذر، الوضر)

Qizarî: Qirêjî, dujîni, pîsi, lewîtinî, gemarî.

قيرار پيا: قيرئ پيا
(الكلم)

Qizara pîya: Qirêja pîya.

قيرئ: ستو كىل، ستورئز، كىردىن دىزئ
(الاعيط، الطويل العنق)

Qiz: Stûkêl, stûdrêj, gerdên dirêj.

قيرئى، قيرئايئى: كىردىن دىزئى، ستو كىلى
(الاعيط، طول العنق)

Qizî = Qizîyatî: Gerdên dirêjî, stû kêlî.

قيرئيك: كىرك، كاكلا كيرئى يا كيرئىل ويئكئ
(لب الجوز كاملا، لب الجوز الكامل)

Qizîk: Kerik, kakîla gwîzê ya gumtî û pêkve.

قيرئامت: روژا كيرئينى، روژا دويماھىكئ، پاش روژ
(العشر، الواقعة، القيامه)

Qizamet: Roja goyînê, roja dûmahîkê, paşroj.

قيرم: زكا
(الماده الغدانيه، العافيه)

Qim: Zika.

قوپ: كوب
(القبه)

Qup: Kup.

قوتای: پیدادای، لیدای، هه‌رشاندی، گه‌روسه‌کری

(الطریق، المقروع، المدقوق)

Qutay: pêdaday, lêday, herîşandî, geroşekirî.

قوتان: هنگافتن

(الرض، الوغد)

Qutan: Hingavtin.

قوتای: هنگافتی

(الموقود، المروض)

Qutay: Hingavti.

قوتانا چونی: لیدان، هه‌رشاندن، په‌روته‌کرن

(الرصیعه، الهرس، الدق)

Qutana Cunnî: Lêdan, herîşandin, perqutekirin.

قوتانا ملی: دل ژمن، دل خو هه‌فتن، فتین، فت

(النبض)

Qutana Dilî: Diljen, dilxwehavêtin, fitên, fitûf.

قوتانا تفتی: دانا تیک، هه‌رساندن، گشت کرن

(الکس، للنسج، والقماش)

Qutana Tewnî: Dana êk, qerisandin, giştîkirin.

قوتان: لیدان، هوت لیدان

(الوجن، الدق، للوتد)

Qutan: Lêdan, hut lêdan.

قوتانا هه‌ر گت: راه‌یزان، په‌رتاندن

(الهیثم، السحق الشدید)

Qutana Hûrket: Rahêran, peritandin.

قوتیم: کله‌خ، به‌ژن، قه‌لافه‌ت، کهم، که‌یس، له‌ش، چه‌کوچ

(الهیکل، الجرم، الحجم، الجته، الجسد، للمرء)

Qudîm: Kelex, bejin, qelafet, kesim, keys, leş,

çekûç.

قوی: کهری، پیچ، تهن

(الوجل، التقن، الطین)

Qurr: Kurr, herîf, riç, teqin.

قورئان: ئانوخ، کتیبای موسلمانا یا بو پیغمه‌ری هاتی خاری،

ناخفتنا خودی

(القران، الصحف)

Quran: Anox, kitêba musulmana ya bo pêxem-

berî hafî xarê, axiftina Xudê.

قورباجه: کولیبه‌که لکه‌رویی پیدا دبیت، هه‌له‌په‌چفتنا گه‌رویی

(الدغام، الخناق، الذبحه، مرض يصيب الحلق)

Qurbace: Kulîyeke, li gewriyê peyda dibît, helperçiftina gewriyê.

قوربان: کوری، په‌زێ بو خیری فه‌کوژن

(القدیه، الضحیه، الاضحیه)

Qurban: Gorî, pezê bo xêrê vekujin.

قوربان بون: کوری بون

(الافداء، التضحیه)

Qurbanbûn: Gorîbûn.

قوربان بوی: کوری بوی

(المغدی، الضحی)

Qurbanbûy: Gorîbûy.

قوربان تر: کوری تر

(الافدی، الاضحی)

Qurbantir: Gorîtir.

قوربان کرن: کوری کرن

(الافداء، التضحیه)

Qurbankirin: Korîkirin.

قوربان کوری: کوری کوری

(المضی، المغدی)

Qurbankirî: Gorîkirî.

قوربانای، قوربانیاای: کوریاای

(الافداء، التضحیه)

Qurbanî = Qurbanîyatî: Gorîyatî.

قورپه‌ش: حیوانه‌که ومکی هه‌رجا به‌چوکی یێ ره‌ش و سپی به،

حیثی حیثی به

(الفر، الیفر)

Qurrbeş: Hêwaneke wekî hirça biçwîk yê reş û spiye, hêşihêşî ye.

قورتال: رزگار، قلعوسی

(التاجی)

Qurtal: Rizgar, filqosî.

قورتال بون: رزگار بون، قلعوسین

(النجاه)

Qurtalbûn: Rizgarbûn, filqosîn.

قورتال بوی: رزگار بوی، قلعوسی

(النجی، المنقذ)

Qurtalbûy: Rizgarbûy, filqosî.

قورتال تر: رزگار تر، فلغوسی تر
(النجى، الانتقا)

Qurtaltir: Rizgartir, filqosîtir.

قورتال كرن: رزگار كرن، فلغوساندن
(الانجاد، التجيد، الانتقا، النجى، الانجا)

Qurtalkirin: Rizgarkirin, filqosandin.

قورتالى، قورتال ياتى: رزگارى، فلغوسينى
(النجاه، النقا)

Qurtaltî = Qurtaltîyati: Rizgarî, filqosînî.

قورت: تهرى كله خا، توخمه كى تهرىت مه زنه
(النسر، الرحم)

Qurt: Teyrê kelexa, tuxmekê teyrêt mezin.

قوروت: سقعت، شل، گوروج
(الاعسم، الاجنم، الخبل)

Qurot: Seqet, şil, guroc.

قوروتى، قوروتياتى: سقعتى، شلياتى، گوروجى
(العسم، الجذ، الخباله، الخبل)

Qurotî = Qurotîyati: Seqetî, şilyatî, gurocî.

قورج: فرليدان، ورق، داعويرانا تشىن روھن
(الغيب، الجرج، الفمجه، الرشغه، الازرداد)

Qurç: Firrêdan, wirq, dawîrana tiştê ruhî.

قورچاندن: ورق ليدان، قهخاران، فركىن، داعويران
(التجرع، الارتشاف، الاغماج، الازرداد، الانجاب، الابتلاع)

Qurçandin: Wirlêdan, vexarin, firkin, dawîran.

قورچاندى: ورق ليداي، داعويراي، فركرى، قهخارى
(المجرع، المرشف، المزرد، المموج، المنقوب)

Qurçandî: Wirqlêday, dawîray, firkirî, vexarî.

قوراد: توخمه كى كييايى خارنى يه بيهنا پيغازا زى تيت
(الكراث، نبات بقلى يؤكل)

Qurad: Tuxmekê gîyayê xarnêye bêhna pivaza jê têt.

قوراده: ثاماننى سفرى بى كفن، ثاماننى شول پى كرى، كهفنه
ثاماننى سفرى

(الواضى النحاسيه المستهلكه)

Qurade: Amanê sifri yê kevin, amanê şol pê kirî, kevne amanê sifri.

قورادونه: ستفانك، گهرهمنى، زنجيرا ستوى
(القلاذه النهميه، صنف من الحلى)

Qurdone: Stivank, gerdenî, zincîra stwîy.

قورديك: توخمه كى بقايه لبيبارى دزيت
(القره، الصفدع البرمانى)

Qurrdêdk: Tuxmekê beqaye, li beyarî dijît.

قورقور، قورقن: دمنكى بايى زك ورويىكيابه، بول بول، بولين
(الجخيف صوت البطن، النحيم، اللقبه، صوت الفحل من الحيوان)

Qurqur = Qurên: Dengê bayê zikûrwîvikaye, bolbol, bolên.

قورقو: قورينگوسك، هولو
(اللويحق طير جارح)

Qurxo: Quringosk, helo.

قورم: قورمى پوتى، قورمى بى تا
(الجدل، بعد زهاب فروعه)

Qurm: Qurmê poti, qurmê bê ta.

قورمى پتا: قورمى شين
(النبا، النبيق، القدو، الجذع، الذى يتفرع منه الفروع)

Qurmê bi ta: Qurmê şîn.

قورم قورم، قورمين: كوم كوم، كومين، كركى، كرين، كرم كرم
كريمين

(الذى يتفرع منه الفروع، الدوى، الازيز)

Qurmquurm, qurmên: Gumgum, gumên, girtgirt, girtên, girmgirm, girmên.

قورمچين: تيك چون، كوريشك بون، چرچون، چرمسين، شيرلغين
(الانكماش، المنقلص، المضمور، التشنج)

Qurmçiğn: Têkçûn, kurûşkbûn, çirçûn, çirmisîn, şewliqîn.

قورمچى: تيك چوى، كوريشك بوى، چرچوى، چرمسى، شيرلغى
(المنكش، المنقلص، المضمور، التشنج)

Qurmçiğt: Têkçûy, kurîşkbûy, çirçûy, çirmisî, şewliqî.

قورمچاندن: تيك برن، كوريشك كرن، چر نينان، چرمساندن
شيرلغاندن

(الانكماش، التكميش، التقليص، الانشاج، الاضمار)

Qurmîçandin: Têbirin, kurîşkkirin, çirîrînan, çirmisandin, şewliqandin.

قورمچاندى: تيك برى، كوريشك كرى، چر نيناي، چرمساندى،
شيرلغاندى

(المنكش، المنقلص، المشنج)

Qurmîçandî: Têkbirî, kurîşkkirî, çirîrinay, çirmisandî, şewliqandî.

قوزل قورت: گوتنا نغوشی ونهغیانن به
(کلمه زجر و مراره)

Quzilqurt: Gotina nexweşî û nevyanêye.

قوسیری: زیبان، نهباشی، کیماتی یا شولی
(السوء، الاساء)

Qusîrî: Zîyan, nebaşî, kêmatîya şolî.

قوسان: هەرشین، کەلداچونا لەمشى
(المرضوض الذى يلتهم)

Qusan: Herişîn, keldaçûna leşî.

قوسلى: لەمشى هەرشى وکول بوى
(المرضوض، المنتهب)

Qusay: Leşê herişî û kulbûy.

قوساندن: برین، پلیت کرن، قەغاندن، توپکرن، تراشین
(الجز، البتر، القطع، القص)

Qusandin: Brîn, plîtîkirin, qefandin, turrîkirin, tiraşîn.

قوساندی: بری، قەغاندی، پلیت کری، توپکری، تراشینی
(المجزؤ، المقصوص، المبترؤ، القص)

Qusandî: Birî, qefandî, plîtîkirî, turrîkirî, tiraşî.

قوایی: نیک کرتن، لێک پەچرویمە بون، لێک کەلن، پیکفە پستن
(الاصره، الاتفاق، الارتباط، الموازیه، التکتل)

Qulp: Êkgirtin, lêk peçrûmêbûn, lêk kelîn, pêk-veristin.

قوایی: ماییک، خریئ
(العروه)

Qulp: Meyîk, xirtê.

قواییک: بەندوشک، قواییک، کسپیک، بشکۆزک
(الزبد)

Qulpik: Bendoşk, qupçik, kespik, bişkojk.

قوایی ملی: خریا جەرگی
(النباط)

Qulpa Dilf: Xirya cergî.

قواییین: تێداچون، نغووبون، تیراچون، نقوب بون
(الوغل، التوغل)

Qulipîn: Têdaçon, niqurbûn, têracon, niqub bûn.

قواییی: تێدا چوی، نغووبی، تیراچوی، نقوب بوی
(المتوغل، الواغل)

Qulipî: Têdacoy, niqurbûy, tîraçoy, niqubbûy.

قورمچینا کەللی: چرچون
(الکروش)

Qurmîçîna Kevlî: Çîrçûn.

قورمى مەزىن:
(الجداه)

Qurmê Mezin.

قورمىک: کاتنا مێوئ بى تەرئوى، بستیکا تەر، تیرمێوک، شاکا
مێوئ پاشین و تەر بخاڤی دڤون
(السروغ، السروج، الزرجون)

Qurmêwk: Kata mēwê yê ternawî, bistîka ter, tîrmêwk, şaka mēwê ya şîn û ter, bxavî dxun.

قورمى دى: کاتى دریاشین و تەر دڤون بخاڤی
(الکوسج، الغض)

Qurîdirî: Katê dirrya şîn û ter dxon, bixavî.

قورمىگىسک: قورغو، هەلو، تەجەئى چوچکا
(المرد، الباشق، اللويحق، طير جارح)

Qurringosk: Qurxo, helo, teyrê çwîûşka.

قورنەت: کوزیک، کوشى ژورفە، کورچى ژورفە، نیشکا ژ نافدا،
قولاچک
(اللع، زاويه البيت)

Qurnet: Kujîk, goşê jorve, kuçê jorve, îşka jî-navda, qulaçk.

قورنچیک: کەشک، لەش کەشیشینا بئینوکا، کەشیشینا بئەینوکا
(القرص، الغمز)

Qurnîçîk: Givîşk, leşgîvêşîna binînoka, givêşîna bi neynoka.

قورنچى: کەشک لیدان، کەششتنا لەشى بئینوکا و سەرى تەلا
(التقارض، القرص، الاغماز)

Qurnîçîn: Givîşk lédan, givaştîna leş bi neynoka û serê tîla.

قوز: زە، شەڕکەئى ژنا، ئەندامى کوهنێل و پەربنا ژنى، ئەندامى
مێنایى
(الفرج، الکس)

Quz: Zih, şerghiê jîna, endamê guhnêl û perîna jinê, endamê mēyatîyê.

قوزل قورت: کرمەکە زاکا دڤوه دناڵینیت بى تام تەخلە، حیوان
بخارنا وى دمرن بى بژەمره
(السرفه، حشره تلف حولها صغار العیدان)

Quzilqurt: Kirmeke zilka dixwe di alînît yê tam tehlc, hêwan bixarnawî dimirin yê bijehre.

قاولوپندک: خوه لیک ومکیرانا لسەر کولوفندکا سەری خوه
(القلب على الرأس الى جهة الظهر)

Qulipindk: Xwe lêk wergêrana liser kulovindka
serê xwe.

قاولوپندک: پشکا دارێ بەنێ
(براعم شجرة فحل البطم يؤكل طريا)

Qulopindk: Pişka darê benê.

قاولوپک: کونجک، قورک، چالک، گویزک، کورک، چافیک، تەنویزک
(الفجوة، القعر، البؤره)

Qulqulk: Kuncik, qurik, çalik, gwîzik, korik, çavîk,
tenwîrk.

قوله: لنگ، پێ بری، لنگ قوروت
(الاعرج، الميبتور الساق)

Qule: Leng, pêbîrî, ling qurot.

قاولوله: قاولیز، کون، کونج، خمخوت، بوت، کون بونا داری،
خولولەبیا قورمی
(الفجوة في الشجرة)

Qulole = Qulêr: Kun, kunc, ximxut, bot, kunbûna
darî, xuloleya qurmî.

قاولوز: بلند، کێل، چیخ، هەلکەتی، ژێهەل رابوی
(الاشم، الشامخ، السامق، الشاهق)

Quloz: Bilind, kêl, çix, helketî, jêhelrabûy.

قاولوزبۆ: بلند بون، کێل بون، چیخ بون
(التشمخ، التشم، التسمق، التشيق)

Qulozbûn: Bilindbûn, kêlbûn, çixbûn.

قاولوزبوی: بلند بوی، کێل بوی، چیخ بوی
(المشموخ، المشوم)

Qulozbûy: Bilindbûy, kêlbûy, çixbûy.

قاولوزتێر: بلند تر، کێل تر، چیخ تر، هەلکەتی تر
(الاشمخ، الاسمق، الاشم، الاشيق)

Quloztîr: Bilindtîr, kêltîr, çixtîr, helketitîr.

قاولوزکێر: بلند کێر، کێل کێر، چیخ کێر
(التسمیق، الاشماخ، الاشمام، الاشهاق)

Qulozkîrin: Bilindkîrin, kêlkîrin, çixkîrin.

قاولوزکێری: بلند کێری، کێل کێری، چیخ کێری
(المشمخ، المسمق، المشیق)

Qulozkîrî: Bilindkîrî, kêlkîrî, çixkîrî.

قاولپین: هەرافتێ، تەپسێ، کەتێ، هەلوەشان، وەرەان
(التقص، الهدم، السقوط)

Qulipîn: Heriftin, tepisîn, ketin, helweşan, werhan.

قاولپی: هەرافتێ، تەپسێ، کەتێ، هەلوەشای، وەرەای
(الهدوم، المنقوص، المسقوط)

Qulipî: Heriftî, tepisî, ketî, helweşay, werhay.

قاولپاندین: هەرافتێ، تەپساندین، هەلوەشاندین، تێخستێ، وەراندین،
هەرفاندین، تێراکێر، نفورکێر، نقوب کێر
(الایغال، التوغل)

Qulipandin: Heraftin, tepisandin, helweşandin,
êxistin, werandin, herifandin, têrakîrin, niqurki-
rin, niqbukîrin.

قاولپاندی: هەرافتێ، هەرفاندی، هەلوەشاندی، تەپساندی،
تێخستێ، وەراندی، تێرا کێری، نقوب کێری
(الموغل)

Qulipandî: Heraftî, herifandî, helweşandî, tepi-
sandî, êxistî, werandî, têrakîrî, niqbukîrî.

قاولپاندین: وەرکێران، هەرافتێ، تەپساندین، بێسەرکدا ئینان،
هەرفاندین
(الانقاص، التهديم، الاسقاط)

Qulipandin: Wergêran, heraftin, tepisandin, bi-
serikdâinan, herifandin.

قاولپاندی: وەرکێرای، هەرافتێ، هەرفاندی، تەپساندی، بێسەرکدا
ئینای
(المنقص، المهدم، المسقط)

Qulipandî: Wergêray, heraftî, herifandî, tepisandî,
biserikdâinay.

قاولپوک: چقێ دارێ یێ ژێهەل کێری، ژێن کێری
(التوضه، الحطب المنقوص من الاحراش)

Qulipok: Çiqê darê yê jêve kirî, jîbin kirî.

قاولپاندن: چلقدان، ژێهەل کێر
(النوض، للغصن والودت)

Qulipandin: Çilqandin, jêvekirin.

قاولپاندین: وەرکێران، سەر وین کێر
(الکب، القلب)

Qulipandin: Wergêran, serûbinkîrin.

قاولپاندی: وەرکێرای، سەر وین کێری
(الکبوب، المكب، المقلب، القلب)

Qulipandî: Wergêray, serûbinkîrî.

قوابلینا ژوردا: نقوب بون، نقور بون، غواره بون، هلموشان (الغور)

Qulip̄na Jorda: Niqobbûn, niqurbûn, xewarebûn, helweşan.

قوابلی: نقوب بوی، نقور بوی، غواره بوی، هلموشای بوی (القانی)

Qulip̄: Niqobbûy, niqurbûy, xewarebûy, helweşay.

قواب ناف: خری ناف

(الاسم الموصل و (نحوی))

Qulpn̄av: Xirê nav.

قورم قوم، قومین: قوم کرم، کرمین، کورم کورم، کورمین (الدی، الازیز)

Qumqum = Qumên: Gumgum, gumên, gurm-gurm, gurmên.

قورمه: قوم، جقات، گوران، زرگه، قوبله، ثوب (الجنه، المؤتمر، المجمع، المجلس)

Qumirte: Kom, civat, goran, zirgih, qole, ob.

قورمار: یاریا بشمرت (المیسر، القمار)

Qumar: Yariya bişert.

قورمری: توخمه کئی تغیرکابه (الیمامه)

Qumrî: Tuxmckê tivîrkaye.

قورمهره: نامویرین بڑکاندن، نارنجوکا پرتکاندن (المفرق، اللغم، المنسف)

Qumbere: Amwîrê bijikandinê, narincoka pirtikandinê.

قورمهره: پیلای، شمک، سول، کالک، رمشک، زهرگول (الهداء، النعل)

Qundere: Pêlav, şimik, sol, kalik, reşik, zergul.

قوندیر: کولکه که لوروی تیت نیرکه که ژنیغه که وی دهرکه فیت وختی دهرمان کرنن دیت کون بلویل (دمل، معروف)

Qunêr: Kulkeke li mirovî têt, nêrkek jinîveka wê derdikevît, wextê dermankirinê dibît kunbilwîl.

قونبیل: قوشن، پینا کییای، تمول (الفرغ، الزمعه، النداء)

Qunbel: Quşen, pinya gişay, tewil.

قوزلی، قوزلیاتی: بلندی، بلندباتی، بلنداهی، چیخی، کیلی (الشموخ، السموق، الهسق، الشنوم)

Qulozî = Quloziyafî: Bilindî, bilindiyafî, bilindahî, çixî, kêlî.

قوزلین: زمزور، گنگاشه، کال کال، قار قار، قیز قیز، قیر قیر (الضوضاء، الصخب، الضجيج)

Qulzên: Zimezwîr, gingaş, galgal, qarqar, qîzqîz, qîrqîr.

قورلولاک رهمنی: سیف سیفکا رهمنی، جهن پیغه نویستنا لنگی بکماخن ه

(القموه، الربله، المشقه، المحاره، الكم، الاربیه)

Qulqulka Rehnî: Sêvsêvka rehnî, cihê pêve nwîstina lengî, bikimaxê ve.

قولاچ: ناف بهرا همدو دهستا ژیکفه کری، بهنگه درتژییا همدو دهستا رانای، قانیجه (الباج)

Qulaç: Navbera herdu desta jêkvekirî, bengiha dirêjîya herdu desta ranay, qaîme.

قولاچک: کوزیک، قورنعت، کونج، نیشکا ژ نافدا، کوشن ژ نافدا، کونج ژ نافدا، باشیل (اللاج، زاویه الغرقه، الفجوه)

Qulaçk: Kujîk, qurnet, kunc, îşka jinavda, goşê jinavda, kuçê jinavda, başêl.

قولنگ: نژیی قازئ (ذکر الوز)

Quling: Nêrê qazê.

قورلولاک: مهرک، لورک، کونا پشت فانی، جهن دورکئ (القره، الباب، الزازه، مکان الغلق)

Qulqulk: Mewk, durk, kuna piştvanê, cihê durkê.

قورلولاک نصست و پینا: سیف سینا دهست و پینا جهن پیغه رستنا دهست و پینا (المراقف)

Qulqulka Dest û Pîya: Sêvsêva dest û pîya, cihê pêve ristina dest û pîya.

قورلولاک ئه زمانی: بنن ئه زمانی، دهری گهویی (الحرقه، رقدہ اللسان، مؤخره اللسان عند فوهه الحنجره)

Qulqulka Ezmanî: Binê ezmanî, derê gewrîyê.

قونبیل: پیلیت دویکیلن
(موج النخان)

Qunbel: Pêlêt dwikêlê.

قونجریک: کفشک، کفشنا لهشی بنهینوکا وسهری تبالا
(القرص، الغمز)

Quncirrik: Givişk, givaştina leşî bineynoka û serê tîbla.

قوندهرز: توخمهکن دورینا جلکابه
(نوع من الخياطه)

Qunderz: Tuxmekê durîna cilkaye.

قویت: دكاك، قنیا، ناھ، دهبه، دمخل ودان
(النقعه، القوت، الغلال)

Qwît: Dikak, qinyat, ah, debre, dextl û dan.

قویت کوم کرن: ناھ فیک نیخستن، دكاك خرکرن
(الامتار)

Qwît komkirin: Ahvêk êxistin, dikak xirkirin.

قویت قویت، قویتین: دمنکی پورن به
(تفريد الدراج، صوت الدراج)

Qwîtwîf = Qwîten: Dengê porêye.

قویج: کوم، قومرتا تشتی وهک کوژ و فیک، دبیژن ییت قویج بوین
یانی ییت بوین کوم
(الجمع، المجر، ويخص الثمر ويوجد للعموم)

Qwîç: Kam, qumirta tiştê wek gwîzû fêqî, dibê-jin yêt qwîçbûyn yanî yêt bûyîn kom.

قویج بوین: کوم بوین، خرپوین، فیک کهن، قومرته بوین
(التجمع، التجمهر)

Qwîçbûn: Kombûn, xirbûn, vêkketin, qumirtêbûn.

قویج بوین: کوم بوین، فیک کهن، خرپوین، قومرته بوین
(الجمع، المجر)

Qwîçbûy: Kombûy, vêkketî, xirbûy, qumirtêbûy.

قویج ئن: کوم تر، خرتر، فیک کهن تر، قومرته تر
(الاجمع)

Qwîçtir: Komtir, xirtir, vêkketîtir, qumirtetir.

قویج کرن: کوم کرن، خر کرن، فیک نیخستن، قومرته کرن
(التجميع، الاجماع)

Qwîçkirin: Komkirin, xirkirin, vêk êxistin, qumirtêkirin.

قویج کرن: کوم کرن، خرکرن، فیک نیخستن، قومرته کرن
(المجر، المجمع)

Qwîçkirî: Komkirî, xirkirî, vêk êxistî, qumirtêkirî.

قویجی، قویجانی: کومانی، کومی، خریاتی، خری، فیک نیخستن،
قومرتهیی
(الجمعیه، المجره)

Qwîçî = Qwîçiyatî: Komatî, komî, xiriyatî, xirî, vêk êxistinî, qumirtêyî.

قویچانی: یاریهک بچریک بگوز، دمنکن
(لعبه السدد، التخصیص)

Qwîçanê: Yariyeke biçwîk bi gwîza diken.

قویناغ: کاروان، جهی و غمری، جهی ریفتنا
(المرحله)

Qwîmax: Karwan, cihê wexerê, cihê rêvinga.

قوین: قوین، چف، چف چفک، کرهک
(الشرح، الجمر، الدبر)

Qwîn: Qon, çivçiv, çivik, kulek.

قویر قویر، قویرین: گال گال، زومزور، قولیزین، بیگار
(الصراغ، الصخب، اللقط، اللغو، الفسجیح، الصیاح)

Qwîrçwîr = Qwîrên: Galgal, zumezwîr, qulîzên, bêgar.

قوپ: نامانن ناخن بئ شکستنی، گولاندانا ناخن
(الاص، الاصبص)

Qop: Amanê axê yê şikestî, guldanka axê.

قوپک: پرتیت شکستنی ییت نامانیت ناخن
(الشفق، الفخار المكسور)

Qopik: Pirtêt şikestî yêt amanêt axê.

قوی: قونبه لا کبیاین ژ ناخن هلهدمت، سیخی، چیلی
(السید، الضبه، النض، القلیل من البقل اذا طلع الفیاء)

Qopf: Qunbela gîyayê ji axê heldidet, sîxî, çîfî.

قوج: تابویت، داربستا مرییا
(النغش، التابوت)

Qoç: Tabwît, darbesta mirîya.

قوج: لیدانا بصری، سهر لیدان
(النطح)

Qoç: Lêdana biserî, serlêdan.

قویچانی: لیدانا سهر، سهری سهر لیدانی
(النطاح، المناطحه)

Qoçanê: Lêdana sera şerê ser lêdanê.

قوچانه: خراسه، باج، درافتی پیزی، خویکا ترشی
(خسبیه الغنم)

Qoçane: Xeraxe, baç, dravê pezi, xwika terşi.

قوچ مالین: حیواناتی بسمیری خه لکی دهنگیفت
(النطاج)

Qoçhavêj: Hêwanê biserî xelkî dihingêvît.

قوچک: نهینک

(المراه، السججل)

Qodîk: Neynik.

قودی: نامانی ناسنی بی تشتا کرنی
(المیه، القرطی)

Qodî: Amanê asinî yê tiştê kirinê.

قود قود: قودین: بول بول، بولین، عور عور، عورین
(الرغاء، الخوار، الغمغم للثور)

Qorqorr = Qorrên: Bolbol, bolên, 'or'or, 'orên.

قوی: قهرم، قهرموش، لطفن
(الطفاء، الاسل، البردی، نبات من فصيلة القصب)

Qorr: Qerem, qeremwiş, leven.

قورپی، قورپن: هوری، هورین، زیمار
(النوح، النياحه)

Qorri = Qorrên: Horry horrên, zêmar.

قورر: کور، چال، کهند، قوارک
(الطره، النقره، البؤره)

Qor: Kor, çal, kend, qewark.

قوردا چافی: چالا چافی، کوردا چافی
(الکنج، الحجر، غار العين)

Qora Çavî: Çala çavî, kura çavî.

قوردا یاری: کویزک، تحا، چورنی، جومنی
(الوقر، القلت، الوقب)

Qora berî: Gwîzik, tiha, curnî, cuhnî.

قوس: کور، گشان، جمهای، مروئی پشت کور، خویل
(الانسان النحنی من الهرم او بسبب آفه)

Qos: Kod, kivan, cimhay, mirovê pişt kod, xwîl.

قوسی: کودی، خویلی، کفانی، جمهای
(اتضاء، قد یكون اللفظ عربياً؟)

Qosî: Kodî, xûlî, kivanî, ximhanî.

قوزک: بندنک، پرتفک
(المخنفه، المقلع)

Qozk: Bendek, bertivk.

قوشن: قانبهل، قونبهل، پینا گییای، توله
(الفرع، الزمعه، النفاء، النداء)

Qoşen: Qenbel, qunbel, pînya gîyay, tewle.

قوشکا بنی: چافیک، تنزیرک
(القعر، الدرك الأسفل)

Qoşilka binî: Çavik, tenwîrk.

قوش: بوق، گری ممیمونک، گری دژوار، بالولی
(الشیق، المغم، الهلوك)

Qoq: Boq, girr meymwînk, girr dijar, baliwîlî.

قوش بون: بوق بون، گری ممیمونک بون، گری دژوار بون، بالولی بون
(التغلم، التشیق)

Qoqbûn: Boqbûn, girr meymwînkûn, girr dijar-warbûn, balulîbûn.

قوش بوی: بوق بوی، گری ممیمونک بوی، گری دژوار بوی، بالولی بوی
(التغلم، المشیق)

Qoqbûy: Boqbûy, girmeymwînkûy, girr dijar-warbûy, balulîbûy.

قوش تر: بوق تر، گری ممیمونک تر، گری دژوار تر، بالولی تر
(الغلم، الاشیق)

Qoqtir: Boqtir, girr meymwînkîr, girr dijarwar, balulîtir.

قوش کرن: بوق کرن، گری ممیمونک کرن، گری دژوار کرن، بالولی کرن
(الغلام، التغلم، الاشباق، التشیق)

Qoqkirin: boqkirin, girr meymwînkîrin, girr dijarwar, balulîkirin.

قوش کری: بوق کری، گری ممیمونک کری، گری دژوار کری، بالولی کری
(التغلم، المشیق)

Qoqkirî: Boqkirî, girmeymwînkîrî, girr dijarwar-kirî, balulîkirî.

قوشی، قوشیاتی: بوقی، بوقیاتی، گری ممیمونکی، گری دژواری، بالولیاتی
(القلمه، الشیق)

Qoqî = Qoqîyatî: Boqî, boqîyatî, girr meymwînkî, girr dijarwar, balulîyatî.

قوشل: کونا داری، خولولیا دارا، خمضوت، قولیر
(الجرف، الفجوه، القعر)

Qoqil: Kuna darî, xuloleya darî, ximxut, qulêr.

قون: پوز، قوین، کولهک، چف چفک
(الشرح، الدبر، الجحر)

Qon: Poz, qwîn, kulek, çivçivk.

قون فرهه: ترسوک، ترسنوک
(الجبان)

Qonfirhe: Tirsok, tirsinok.

قوناغ: کاروان، جهن ریتنگا
(المرحله)

Qonax: Karwan, cihê rêvinga.

قووالاندن: قهواندن
(اللقا، التسمیر، اللعن ونحوه)

Qoqilandin: Qewirandin.

قویناغ: بنی تفتنگن، جهن ملی لچهکی
(الخاص البینقیه)

Qontax: Binê tivengê, cihê milî liçekî.

قون ترسوک: قون فرهه، ترسنوک
(الجبان، الرعید)

Qontirsok: Qon fireh, tirsinok.

قون ترسوک: قون فرهه، ترس، سههم
(الهلج، الجبن، الخوف)

Qontirsokî: Qon firehî, tirs, sehim.

قون خشک: رتفه چونا بجویکی، لسه قونی بچیت
(الخبو، للطف)

Qonxişk: Rêveçûna biçwîkî, liser qonê diçîl.

قون دهه: کومیتلا قونی، کان دهه قونی
(اللوطنی)

Qondeh: Guhnêla qonê, gan dihê qonê.

قون دهه، قون دان: کان قونی، پهرینا قونی، کومیتلا قونی
(اللوطنی)

Qondehî = Qondan: Gan qonî, perîna qonê, guhnêla qonê.

قونتیرا چیبای: بستنیا چیبای، سرتا چیبای
(الصدف، اللجل)

Qontêra Çiyay: Bistiya çiyay, sirta çiyay.

قون هانتا هه: نساخیهکه وکی بجویک دهرن قونا وان قازی
دبیت

(سقوط الشرح، مرض یصیب الاطفال)

Qonhatinave: Nesaxiyeke wekî biçwîk dirîn qona wan vajî dibît.

قووالاندن: قهواندن، کون کرن، خمخوته کرن، قولیر کرن، خوله کرن
(اللقو، الاقمار، الاجواف، الافجاج)

Qoqilandin: Qewirandin, kunkirin, ximxutekirin, qulêrkirin, xulolekirin.

قووالاندی: قهواندی، خولوله کری، کون کری، خمخوته کری، قولیر کری
(الجبوف، المعقر، المقر، المفجج)

Qoqilandî: Qewirandî, xulolekirî, kunkirî, ximxutekirî, qulêrkirî.

قول: نوب، بی، پل، قومرته، جهلب
(الرهط، الفته، الطائفه، الشرحه، الفصيل، السريه، القطعه الفرقة)

Qol: Ob, birr, pel, qumirte, celeb.

قوله: دهیکن داری یه پهنه تشتی لسه دیکشن لسه بهرین، وکی دار ومشتن
(لوح یسحب علیه الحشیش علی الثلج)

Qole: Depekê darî yê pehne, tiştî liser dikêşin liser befrê, wekî dar û miştê.

قول قول: بر، پنی، پنی، توله توله، قوشن قوشن
(البیغ، بقعه، بقعه، فرقه فرقه)

Qolqol: Birrbirr, pinîpinî, tewle tewle, quşen, quşen.

قولنج: زک نیش
(وجع البطن)

Qolinc: Zik êş.

قولنجا تورکی: روینیکا کوره
(الزائده الدوبیه، المصران الاعور)

Qolinca Turkî: Rwîvika kore.

قولان: کهنده زری، شوینکا زری
(النطاق الذهبی، حلی)

Qolan: Kebenda zêrî, şwîtka zêrî.

قول چی: پیک، شانه
(ساعی البرید، جابی الضرائب)

Qolçî: Peyk, şane.

قول چیبائی: بهیکاتی، شانته
(سعاية البريد، جباية الضرائب)

Qolçiyatî: Peykatî, şanelî.

کابانی: یاری کرنا بکابا
(اللعب بالشرن ای الکعب)

Kabanê: Yarîkirina bi kaba.

کاب: کهاههستین چوکن حیوانی
(الکعب، الشرن)

Kab: Giha hestîyê çokê hêwanî.

کابلی: پین قولنگی، نیشفلکی، لسه پپیکی خوه هافیتن، لوت کرنا
لسه لنگهکی

(الحجلان، القفز علی رجل واحد)

Kablî: Pê qulingî, îşqilkî, liser pêykî xweha vêtin, lotkirina li ser lingekî.

کابرا: کس، مروفتن پین کوتی، کسمن دیدار
(المذكور، الشخص الغالی)

Kabira: Kes, mirovê pêgotî, kesê diyar.

کابلوخک: چانتا کتیا، کافلوژانکن خر ومارا
(الکن، الکنا، المقطر، ماتسان فیہ الکتاب)

Kabloxk: Çanta kitêba, kavlojankê xirr û mirra.

کابویس: لهش گرانیا خوی، لهش پوتی بونا نفستنی
(الکابوس)

Kabwîs: Leşgirani ya xewê, leşpûti bûna nivistinê.

کاپه، کاپک: کاروک، دهلیقه، گهوی، گهوی، زینی، دهلیقی جیبای
(الحاجز، الشمه، الفرجه، الفرضه، التفره، المنفذ)

Kape = Kapik: Kapik, kazok, delive, gewrî, gewî, zînî, delivê çîyay.

کاپا جیبای: کارا جیبای، گهویا جیبای، زینی
(الحاجز، الفج، الفجاج، الفرصه)

Kapa çîyay: Kaza çîyay, gewrîya çîyay, zînî.

کاپویت: کاجور، کاهور، پهلخ قرشی، پهرخ
(الهبور، الرفاف، الرین، الطلخ، الخطوه، الرود)

Kapwî: Kaçorr, ka'or, pelixê qirşî, perex.

کاته: شاک، قوم، تاپن تروشین، تاپن نوی، پیژکن شینکاتی
(المشره، العسلج، المشغب، الحظوه، الرود)

Kate: Şak, qorr, tayê ter û şîn , tayê nwî, pijkê şînkatî.

کاته کرن: قفاندنا کاته بو قهلهویا شینکاتی
(الشریف، الجفیل، الشرف)

Katekirin: Qefndina katey bo qelewîya şînkatî.

ک

K

کا: وکی بیژی، کاوهره
(اده انتباه بمعنى: ل)

Ka: Wekî bêjî, ka were.

کا: لکیرئ؟ کانی
(این، ماذا، ما)

Ka: Likîrê? Kanê?.

کا: قرش دھلی پین کیره کری بو نالی
(التین)

Ka: Qirşê dexlî yê gêrekirî bo alifî.

کابانی: ژن، برمالی
(الزوجه، ریت بیت)

Kabanî: Jin, bermali.

کابانی: زاد لین، گوار لین، خارن چیکر
(الطاهیه، الطاهیه، الطباخ)

Kabanî: Zatlên, girar lên, xarin çêker.

کاباتیاتی: کارئ خارن لینان، برمالیاتی، مال بسه روبه رکون
(اداره المنزل، تدبیر المنزل)

Kabanîyati: Karê xarinlênanê, bermalîyati, mal bi ser û berkirin.

کاباتیاتی: زاد لینان، کارئ خارن لینان
(الطهی، الطهو، الطبخ، الطباخ)

Kabanîyati: Zatlênan, karê xarin lênanê.

کاته کری: شینکاتییا کاتن وی فغانندی وژیف کری
(المشرف، الفجل)

Katekirî: Şinkatîya katê wê qefandî û jêvekirî.

کته سمرک: بارسته، نژنی، تخه
(المتراب، المتراب، المتکدس)

Ketiserik: Bariste, nijînî, texe.

کاجور: کاعور، کاپویت، قرش گیره کری بوی، پره خ
(الهور، الدین، الحتامه، الرغاف، الطحل)

Kacor: Ka'orr, kapwî, qirşê gêrekirî bûy, perex.

کاجک: کهلجک، نامویرى زاد خارنئى
(اللمعه)

Kaçik: Kefçik, amwîrê zad xarnê.

کاجکاجک: کويزيت فيقيہ مشک کری
(شرائح الامار الجلفه)

Kaçkaçk: Kwîziyê fêqiyê hişkîrî.

کاخ: زاک، جهن شهر و خرتولا
(الليدان، ساحه الوقى، المترك)

Kax: Zak, cihê şerr û xirtola.

کاخه: نانئ بنافک، قمبرک
(الکک)

Kade: Nanê bi navik, vebîrk.

کادان: دمست ودار، قام، وینئ ژینئ، رنگئ ژیارئ
(الواقع، الوضع، الحاله)

Kadan: Dest û dar, qam, wênê jînê, rengê jîyarê.

کادان: مخلن کیره کری وندای باى، کا و دخل پیکه
(القح المخلوط بالتبن قبل التزیه)

Kadan: Dextê gêrekirî û neday bay, ka û dexil pêkve.

کادین: نعبارا داگرتنا کاین، مزل کاین
(التبانه، مخزن التبئ)

Kadîn: Enbara dagirtina kayê, mezela kayê.

کادوى: دویکل، دوى، مؤ، تمسوى، غوليه لیل، باگر
(الدخان، الغبار، الضباب)

Kadwî: Dwikêl, dwî, mij, temedwî, xulpêlê, bager.

کار: جلک، کوک، راپیچ، جل، برگ
(الکسوه، الزی، الثوب، اللباس، اللبس)

Kar: Cilik, kok, rapêç, cil, berg.

کاروکوک: راپیچ، توخمن کری
(الزى)

Karûkok: Rapêç, tuxmê karî.

کاربون: جل برکرن، جل بریون، راپیچ بون، راپیچان
(التبیس، الاکسواء، التزى)

Karbûn: Cilberkirin, cilberbûn, rapêçbûn, rapêçan.

کاریوى: جل بوى، راپیچای
(الملبوس، اللابس)

Karbûy: Cilbûy, rapêçay.

کاروت: جل تر
(اللابس، الاکسى)

Kartir: Ciltir.

کارکین: جل برکرن، راپیچاندن
(الاکساء، اللباس)

Karkirin: Cilberkirin, rapêçandin.

کارکری: جل برکری، راپیچاندی
(الملبس، المكتسى)

Karkirî: Cilberkirî, rapêçandî.

کارکرن: برههف کرن، پیت کرن، قیت کرن، قیت بون، برههف بون، پیت بون
(التجهيز، المتحفز، التجهز، التاهب، الارتداء)

Karkirin: Berhevkirin, peytkirin, qîtkirin, qîtbûn, berhevbûn, peytbûn.

کارکری: برههف بوى، برههف کری، پیت بوى، پیت کری
(المنهى، المتحفز، المنجهز، المتاهب، المرتدى)

Karkirî: Berhevbûy, berhevkirî, peytbûy, peytkirî.

کاري: ددان کتهى، بِن ددان، دلف قالا
(المفرم، الابدرد)

Karr: Didanketî, bêdidan, devvala.

کار: کوبى، کال، پیر
(اليفن، الهرم، الشيخ المسن)

Karr: Kwîr, kal, pîr.

کار: شول، رنگئ دهمئ مروفى
(الشان، الحال)

Kar: Şol, rengê demê mirovî.

کار: کد، کرن
(العمل، المهنة، الشغل، الصنع، الصناعه)

Kar: Ked, kirin.

كاركرن: فايده كرن، سود كرن

(الربح، الفائدة، الاستفادة، الانتفاع، النفع)

Karkirin: Faydekirin, sùdkirin.

كاركرى: فايده كرى، سود كرى

(الربح، المستفيد، المنتفع)

Karkirî: Faydekirî, sùdkirî.

كارى گران: شولێ قورس، رېپ، دنگز

(الصناعة الثقيلة)

Karêgiran: Şolê qurs, rîp, dingiz.

كاره: كانه، جهێ مهعدمه، چالا ناھێ بېھا، ومكى كارا خوێ، چالا

خوێ

(النجم)

Kare: Kane, cihê me'dena, çala ahê bi biha, wckî,

kara xwê, çala xwê.

كاركرنا رافێ: مێل مێلا رافێ، راكرنا رافێ

(التقوية)

Karkirina ravê: Hêhêla ravê, rakirina ravê.

كار: راف كرنا بدمستا بگرن، رافا راهاژوتن، نێرچيرا بدمستا

بگرن، بېردم نوبف

(الصيد بالمطاردة)

Kar: Ravkirina bi desta bigrin, rava rahajotinê,

nêrçira bi desta bigrin, berden dwîv.

كارگى: رافا كرنا كهوا براهاژوتن وبېردانا دويف، بدمستا بگرن

(صيد القيق بالمطاردة)

Karkew: Rava girtina kewa, birahajotin û berda-

na dwîv, bidesta bigrin.

كار ئهينان: شول بێ كرن، بنه جه كرن

(الاستخدام، الاشغال، التشغيل، التصنيع)

Karînan: Şolpêkirin, binecinkirin.

كارێ بخوه: شولێ بخوه بهيت كرن

(العمل الارادى)

Karê bixwe: Şolê bixwe bihêtkirin.

كارێ بێ خوھ: شولێ بێی خوھ بھیت، شولێ فیت نهفیت

(العمل اللارادى)

Karêbêxwe: Şolê bêy xwe bibît, şolê vêtnevêt.

كارى: توخمهكێ گىيايه بێ بهلك پهخته لناف كرارا دلين نو بخون

پشتى خهساندن زهركرن

(اللعيه، نبات من الاعشاب يؤكل مطبوخا)

Karî: Tuxmekê gîyaye yê belg pehne linav gira-

ra dilênin û dixon piştî xesandin û zerkirinê.

كارهبا: نالاترېك

(الكهرباء)

Kareba: Alatirîk.

كارهههې، كارې: شولێ مزهههې ودييار

(الوظيفة، الاجر المقطوع)

Karvebirr = Karbirr: Karê mizvebirî û dîyar.

كار: كويي، كال، پير

(اليفن، العجز، الشيخ، النهرم)

Karr: Kwîrr, kal, pîr.

كارپوئ: كوير بوئ، كال بوئ، پير بوئ

(التشيخ، النهرم)

Karbûn: Kwîrbûn, kalbûn, pîrbûn.

كارى بوئ: كوير بوئ، كال بوئ، پير بوئ

(الشائخ، المهرم)

Karbûy: Kwîrbûy, kalbûy, pîrbûy.

كارتي: كوير تر، كال تر، پير تر

(الاشيخ، الامعز، الامرم)

Kartir: Kwîrtir, kaltir, pîrtir.

كارگين: كوير كرن، كال كرن، پير كرن

(التشيخ، التهريم، التعجيز)

Karkirin: Kwîrkirin, kalkirin, pîrkirin.

كارگري: كويرگري، كال گري، پير گري

(التشيخ، المهرم، المعز)

Karkirî: Kwîrkirî, kalkirî, pîrkirî.

كارى، كارپاتى: كويرى، كويرياتى، كالى، كالياتى، پيرى، پيرياتى

(الشيخوخه، الهرم، اليفن)

Karrî = Karrîyatî: Kwîrî, kwîrîyatî, kalî, kalîyatî,

pîrî, pîrîyatî.

كارههههست: بهرپسيار، لئ پرس، ئئ پرس

(المسؤول)

Karbidest: Berpisyar, lêpîrs, jêpîrs.

كار بدهستى: بهرپسيارى، ئئ پرسين

(المسؤوليه)

Karbidestî: Berpisyarî, jêpîrsîn.

كار: نهبارا دمخ و دانى

(مخزن الغلال والحبوب، السايلو)

Kar: Enbara dextî û danî.

Karlan: Hostavan, şolker.	كارلان: هوستا فان، شول كەر (الصانع، المهنى، الشغل)
Karvanî: Şolkerî.	كاروانى: شول كەرى (المهنه، الصناعات)
Karkinf: Keresat, afata giran, bela dijar, qewmîna tij û jiber dest derketî.	كاركنى: كەرسات، ئاھانا گران، بەلانىوار، قەومىنا تىژ و ژىبەر دەست دەركەتى (اللواء، اللامى، المهنه، الكارثة، الاستفحال، الفتنة)
Karkerî: Şolkerî, kiryar.	كاركەرى: شول كەرى، كىرىار (الصناعة)
Karmêr: Çavdêrê şol û karî, zêrevanê şolkirinê.	كارمەرى: چاڤ دێرى شول و كارى، زێرهفانى شول كرنى (ملاحظ العمل)
Karkar = Karmêr: Barbar, barên, dengê pezî.	كاركار، كارمەر: بار بار، بارەن، دەنگە پەزى (الظبا، البغام، البثا)
Karamê: Gîska mê, têjka pezê reş ya mê.	كارامە: كىسكاسە، تێژكا پەزى رەش يامەن (العناق)
Kar: Gisk, têjka biznê.	كار: كىسك، تێژكا بېزنى (الجدى)
Karker: Şolker, pale, rêncber.	كاركەر: شول كەر، پالە، رەنجبەر (الكاسب، العامل)
Karromê: Bêdidan, didan werhay, dev vala.	كاررەمە: بێ ددان، ددان وەرھای، دەڤ ڤالا (الارد، الاقرم، الاثرم، الابطم، القضم)
Karwan: Rêving, kêşa wexerê	كاروان: رەڤنگ، كەشا وەخەرى (القافله، العير، السياره، الموكب)
Karwanî: Rêvingê rêkê, rêgir, wexerker.	كاروانى: رەڤنگە رەكە، رەگیر، وەخەركەر (السيار)

Kar bafir: Enbara befrê, çala dagirtina befrê bo havînê.	كار بەفر: ئەنبەرا بەفرى، چالا داگیرتina بەفرى بۆھاڤىنى (التلاج)
Kartîk: Nâsîrî, namûrî, rêmîna nâsîrî.	كارتيك: ناسن رەم، ناموور، رەمىنا ناسنى (المبرد)
Kartîk: Asinren, amwîrê renîna asinî.	كارخانه: فابرىقە، دەستگاھا كىرىار، كىرىار خانە (المعمل، المصن)
Karxane: Fabriqê, destgaha kiryar, kiryarar xane.	كارخوڤ: كانا خوڤ، گەنجا خوڤ (المالغ، الملع، المنجم، الملح)
Karxwê: Kana xwê, genca xwê.	كارخوڤ: كرنا خوڤ (العمل الارادى)
Karxwe: Kirna bixwe.	كارڤى خوڤ: كرنا بېى خوڤ، كرنا ڤيت نەڤىت (العمل الارادى)
Karbêxwe: Kirna bêy xwe, kirna vêtnevê.	كارخودا: خودانى كارخانه وشولى (رب العمل، مالك العمل)
Karxuda: Xudanê karxane û şolî.	كارا دىڤلى: خەتالەكا مەزەنە ژ شەڤكەت دارى چەڤكەن و ژ دەرفە دەوین ناخى پى رادەن دا دەڤلى بکەن (الجونا، البتيه، الشونه، الزرد، الفداء، السايلى)
Kara dexlî: Qertaleka mezine ji şîfkê darî çêdiken û ji derve dihunîn axê pê radiden da dexlî bikenê.	كاردار: فایدەكەر، هوستا (المتهن، الرابع، المستفيد، المنتفع)
Kardar: Faydeker, hosta.	كاردارى: هوستابى، كرنا شولەكى بىتنى بوزىنى وەك نژيارا ئاقاھى يان دار تراشتنى (الاشغال، المهنه)
Kardarî: Hostayî, kirina şolek bitinê bo jînê wek nijyara avahî yan dar traştinê.	كارزان: هوستابى شارمەزا بۆ شول و كارى (الخبر، الماهر، الملم، المتهن، العامل الفنى)
Karzan: Hostayê şarza bo şol û karî.	

کاز: دارمکه هرا شینه سال بسال
(الصنوبر)

Kaj: Dareke hera şîne sal bisal.

کازی: کویزی، پرتا فیقی، کوی فیقی
(حزبه الفاکهه)

Kajî: Kwîzî, pirta fêqî, kerê fêqî.

کازی بون: دملو بون، تیک بونا فیقی بداری فه
(الحرز، التفلق)

Kajîbûn: Devlobûn, tîkbûna fêqî bi darîve.

کازی بوی: دملو بوی، پهای
(الحز، الملق)

Kajîbûy: Devlobûy, peqay.

کازی تو: دملوتر، پتر تیک ویهای
(الاحز، الافلق)

Kajîtir: Devlotir, pitir tîk û peqay.

کازی کون: دملو کون، دهراندن، تیک کون، پھاندن
(الاحزاز، التحزین، التفلیق)

Kajîkirin: Devlokirin, derxandin, tîkkirin, peqandin.

کازی کری: دملو کری، دهراندی، تیک کری، پھاندی
(الحز، الملق)

Kajîkirî: Devlokirî, derzandî, tîkkirî, pwandî.

کازیاتی: دملویاتی، تیکاتی، پھینی، دهرزینی، ژوکفهبری
(الحز، الفلقه)

Kajyatî: Devloyatî, tîkatî, peqînî, derizînî, jêk-
vebûy.

کاسک: سینیکا بچویک، بن پهیا
(الطبق، الصحن)

Kasik: Sênîya biçwîk, binpeyale.

کاسکا چوکی: هستن چوکی، هستن ساری کودکی، هستن
چوکی بن دهولیسیت
(الداغسه المتحرکه، عظم الرضفه)

Kaska Çokê: Hestê çokê, hestîyê serê kodkê, hestîyê
çokê yê dihulîsik.

کاس: هست، ناگه، هش، ژ خوه جونا وستانی، کرخین، کوسک
بونا توند

(ادراك الاعياء، الاعياء، الانهاک، التعب، الحویه، الحركة)

Kas: Hest, ageh, hiş, ji xweçûna westanê, kerixîn.

کاروان کوژ: ستیجهمکه کاروانی لکل هلاتنا وئ دست جونا
ومغیر وریکی دکن

(الشعری، الکاذب، نجم)

Karwankuj: Stêreke karwanî li gel helatina wê
dest çûna wexerê û rêkê diken.

کاریته: ستوینا رانانا بانی، شعلی بان چیکرنی
(الجارع، العارضه، الراقد)

Karîte: Stwîna ranana banî, şeqle ban çêkirinê.

کاریتی پشتی: شفا پشتی، ستوینا پشتی، گها پشتی، ماسیا
پشتی، کاریتی پشتی
(العمود الفقري، عظم الظهر، الصلب)

Karîte piştê: Şîva piştê, stwîna piştê, giha piştê,
masîya piştê, karîte piştê.

کاری نو: جلکی نوی کهرکی
(الحله)

Karê nwî: Cilkê nwîkerkerî.

کاریز: نوین

(الکظیمه)

Karrêz: Noyîn.

کاریز: نرزنک

(الحنک، الذقن)

Karrêj: Erzink.

کاریش: گیایهکی زیانداره لناف چاندنی پهیدا دبیت بهیت
براندن هکه چاندن چیتا بیت
(نبات عشبی مضر للزروع)

Karwîş: Giyayeke zîyandare linav çandinê peyda
dibît divê bihêr birandin, heke çandin çênabît.

کارگیر: سهو کیری شولی
(مدیر العمل)

Kargêr: Sergêrê şolî.

کارگیری: سرگیری شولی
(اداره العمل)

Kargêrî: Sergêrîya şolî.

کارگه: جهن کرار وشولی، کارخانه، فابریقه
(العمل، المصنع)

Kargîh: Cihê kirar û şolî, karxane, fabrîqe.

كاش: حازر، دملل دهمست، بهرمهف، دانا دهمست بدمست
(حاضر، الجاهز، الدفع نقدا)

Kaş: Hazir, demildest, berhev, danadest bi dest.

كاش بهر: تات، جەلان

(الصفوان، الننف، الصلدح، صنع الجبل كجدار)

Kaşber: Tat, helan.

كاش خانك: بهركوژيرك، كوژيرك، پخ، باني بى ژناڤدا
(السقف، الغمام)

Kaşxank: Berkujîrk, kujîrk, rixê, banîyê ji navda.

كاشو: تويژ، شق كو

(البراهو، مضرب الكره)

Kaşo: Topiz, şeqgo.

كاشو وانى: باريا دار وكوژ
(لعبه الهوكي)

Kaşo wanê: Yariya dar û go wê.

كاشان: بهري نڤيسين، بهلگى نهخش كيشان
(الوق، القيراس)

Kaxez: Perê nivêsinê, belgê nexşekêşanê.

كاشهزك: رمش بهلك، نامه
(المكتوب، الرسالة)

Kaxezk: Reşbel, name.

كافر: بى دين، خودى نه نياس، بى خودى
(الكافر، الملحد، الجاحد)

Kafir: Bêdîn, xudê nenîyas, bê xudê.

كافرى، كافرياني: بى دينى، خودى نه نياسى، بى خودى ياتى
(الكفر، الجود، الاتحاد)

Kafirî = Kafirîyatî: Bê dînî, Xudê nenîyasî, bê Xudêyatî.

كافى: بارخ، تيزكى مهى، تيزكى پەزى سى
(الخروف)

Kavir: Berx, têjkê mihê, têjkê pezê spî.

كافلى خانى: خانين نهبان كرى، چار ديوارى بى بان
(الجهى، الاجهى، الجوه، بيت بلا سقف)

Kavlê xanî: Xaniyê nebankirî, çardîwarê bê ban.

كافله كوند: ويرانه كوند، كوندى هەرفتى وچول كرى، شوين كوند
(الطال، ج. الحلال، الشاخص من الآثار)

Kavlegund: Wêranegund, gundê herîfî û çolkirî, şwîn gund.

كافل بون: ويران بون، كليس بون، بهربات بون
(الباب، الخراب، المندرس، المهجور)

Kavilbûn: Wêranbûn, kilêsbûn, berbatbûn.

كافل بوى: ويران بوى، كليس بوى، بهربات بوى
(الدارس، المهجر، المنقوض)

Kavilbûy: Wêranbûy, kilêsbûy, berbatbûy.

كافل كين: ويران كين، كليس كين، بهربات كين، هەرافتن
(النقض، الانقاض، الضمضع، الهدم)

Kavilkirin: Wêrankirin, kilêskirin, berbatkirin, heraftin.

كافل كرى: ويران كرى، كليس كرى، بهربات كرى، هەرافتن
(المهد، المنقض، المضضع)

Kavilkirî: Wêrankirî, kilêskirî, berbatkirî, heraftî.

كافلان: مالكا شير وخەنجەرا، كابلوخكى شيرى، كافلو ژانكى
خەنجەرى

(الفعد، القراب)

Kavlan: Malka şîr û xencera, kabloxxê şîrî, kavlojankê xencerê.

كافلانى خەنجەرى: كيفى خەنجەرى
(القراب)

Kavlanê xencerê: Kifê xencerê.

كافلانى كيرى: دهمستن كيركى، كەفلوژانكى چەقوكن
(النصاب)

Kavlanê kêrê: Destkê kêrkê, kevlojankê çeqokê.

كافلانى شيرى: كيفى شيرى، كافلوژانكى قەمى
(الفعد)

Kavlanê şîrî: Kifê şîrî, kevlojankê qemê.

كافلوژانك: كابلوخك، قەباغ، دەرپوش
(الكن، الغلاف، القوقه، الفعد، غطاء كل شيء)

Kavlojank: Kabloxx, qepax, derpoş.

كالك: خانينى نيرجيريى، كولكى راڤى، چەپەرك
(الوصيدة، حضيرو من الحجر للماشية، القتره)

Kavilk: Xaniyê nêrçîrê, kolkê ravê, çeperk.

كاكل: نافكا فيقى، نافكا هەمى تشتى، خوسەرييا تشتى
(أشواه، اللب، الجوهر، الصميم، العقل)

Kakil: Navka fêqî, navka hemî tiştî, xweserîya tiştî.

کاکلک: بڼيات، بڼدک، بڼه کار، خومياتی، همياتی، هميينی، بيزيزک، ره
(خالص الشی، الماعیه، المحدث، الاصل)

Kakilk: Binyat, bindik, binekar, xweyatf, heyatf, heiyntf, pîzpîzk, rrih.

کاکلکا بلی: جگر (المجه)

Kakilka dift: Ceger.

کاک: برا (الاخ، الشقیق)

Kak: Bira.

کاکل گيا: توخمه کن گيا يه (صنف من الاعشاب)

Kakilgiya: Tuxmekê giyaye.

کال: پوش، کوپ، پير (الهرم الشیخ، الیفن، المعجون، الطاعن فی السن)

Kal: Poş, kwîr, pîr.

کال بون: پوش بون، کوپ بون، پير بون (التشیخ، التهرم، المعز)

Kalbûn: Poşbûn, kwîrbûn, pîrbûn.

کال بوی: پوش بوی، کوپ بوی، پير بوی (التشیخ، التهرم، المتعاجز)

Kalbûy: Poşbûy, kwîrbûy, pîrbûy.

کال تر: پوش تر، کوپ تر، پير تر (الاشیخ، الاعیز، الهمرم)

Kaltir: Poştir, kwîrtir, pîrtir.

کال کرن: پوش کرن، کوپ کرن، پير کرن (التهریم، الاشیاخ)

Kalkirin: Poşkirin, kwîrkirin, pîrkirin.

کال کری: پوش کری، کوپ کری، پير کری (المشیخ، المهرم، المعز)

Kalkirf: Poşkirf, kwîrkirf, pîrkirf.

کالی: کالیياتی، پیری، پیریاتی، پوشی، پوشیاتی، کوپری، کوپریاتی (المعز، الشیوخه، الهرم)

Kalf = Kalfyatf: Pîrî, pîriyatf, poşî, poşiyatf, kwîrî, kwîriyatf.

کال: توخمه کن پزی يه کوپ بهرمفازی (الافقع، صنف من العز)

Kal: Tuxmekê peziye guh berevajf.

کالی: کوپ فازی بونا پزی (الفقم)

Kalf: Guh wajbûna pezf.

کال بهار: نردی ناخه پیتک، ناخ مرار، نردی بکیر چاندن نهیت، جهی چاندن شین نهیت (المال، الفهر)

Kalbeyar: Erdê axe pwîtk, axmirar, erdê bi kêr çandinê nehêt, cihê çandinê şin neket.

کالک: چاروخ، رشک، پیلایا بئ سم، شمک (الجرموق، الخصف، النفل)

Kalik: Çarox, reşk, pêlava bê sim, şimik.

کالکا خالی: کالکا چرمی: پیلایا کطلن حیوانا یا نهگمار کری، کالکا پیستی خاف بئ نهگمار کری (الخصف الجلدی)

Kalka xavey = Kalka çermf: Pêlava kevlê hêwana ya negemarkirf, kalka pistê xav yê negemarkirf.

کالکا گمارک: کالکا کطلن گمار کری، پیلایا پیستی گمار کری، پیلایا چرمی گمار کری (خصف الجلدی المدبوج)

Kalkagemar: Kalka kevlê gemarkirf, pêlava pistê gemarkirf, pêlava çermê gemarkirf.

کالکا لاستیکی: پیلایا لاستیکی یا بئ سم (الخصف المطاطی)

Kalka lastikf: Pêlava lastikf ya bê sim.

کالکا جانگی: پیلایا لاستیک و جانگ تیکل (الخصف المطاطی المزوج بالخام)

Kalka cangî: Pêlava lastik û cang têkel.

کالومه: شیرین دملق، قمری ناسن نهرم، شیرین بئ بهار (السيف المثلوم، العاجز)

Kalome: Şîrê devlo, qemê asin nerim, şîrê bê birryar.

کالین: ناهین، ناخین، نالین، نووین (الان، الامه، الانین)

Kalîn: Ahên, axên, nalîn, ofên.

کانیکا چافی: رمخن چافی یئ بئک دفنی فه
(الموق، الموق)

Kanîka çavî: Rexê çavî yê binik difnêve.

کانیک: کانیا نانی پاکیم
(العین الصغیر)

Kanîk: Kanîya avê ya kêr.

کانوینا مەزێن: مەها دووێ یا زفستانێ
(کانوین الثانی)

Kanwîna mezin: Meha duwê ya zivistanê.

کانوینا بچووک: مەها نیکێ یا زفستانێ
(کانوین الاول)

Kanwîna biçûk: Meha êkê ya zivistanê.

کانیا سویر: شەرف
(النفر)

Kanîya swîr: Şorav.

کانا بەرا: کارا بەرا، گەنجا بەریت نۆیارێ
(الملق)

Kanîya bera: Kara bera, genca berêt nijyarê.

کای: داخووک، نامویرێ یەچرویه کرێ
(الکای)

Kawî: Daxok, amwîrê peçrîwîmekîrê.

کەباب: گوشتێ هنجنێ یئ براژتێ
(اللحم المشوی، المشروم)

Kebab: Goştê hincînî yê birajî.

کەبەند: شویتک، پشت بێن، شەمعی
(النطاق، الحزام، وسط الشيء)

Kebend: Şwîtik, piştên, şedehî.

کەبەندا نیفری: رۆژ هاننا نیفەکا ئەسمانی
(الزوال، الظهر)

Kebenda nîvro: Rojhatina nîveka esmanî.

کەبەندا ئەسمانی: خێرا نیفەکا ئەسمانی
(الاستواء)

Kebenda esmanî: Xîrra nîveka esmanî.

کەپەنە: ساکووێ تەحتی، سەر ملێ هیرا فەهوسێ، سەرملێ
شغانی، ساکووێ شغانی
(المثله، البیاد، خریطه، الراعی)

Kepene: Sako wê tehtî, ser milê hirya vehusî, sermilê şivanî, sako wê şivanî.

کال، کالێن: باربار، بارزێن، دهنکی پەزی
(المناء، النفا، المعز)

Kalkal = Kalên: Barrbarr, barrên, dengê pezî.

کامران: سەرەراز، بەختیار، بەختوهر، خنێ، سەربار، نازدار
(المحظوظ، السعيد، العزيز)

Kamiran: Serferaz, bextiyar, bextewer, xînê serbar, nazdar.

کامرانی: سەرەرازێ، بەختیارێ، بەختوهرێ، خنیانی، سەرباری
(العز، السعاده، السعد)

Kamiranî: Serferazî, bextiyarî, bextewerî, xînyatî, serbarî.

کاموهر: بێ ددان، ددان وەرهای، دھف فال
(الادرد، الاغم، الاثرم، ساقط الاسنان)

Kamorre: Bêdidan, didan werhay, dev vala.

کاموهری: بێ ددانی، ددان کەتێ، دھف فالایی
(البرد، الغرم، البطم، الثرم)

Kamorreyî: Bê didanî, didan ketî, dev valayî.

کام: داخاز، نارمژو، ناروێک، نارمانج، فایده
(الغرض، القصد، القيمة، المعنى، الغايه، الهدف، النفع، الفائده)

Kam: Daxaz, arezû, aronk, armanc, fayde.

کام: نارمانج، وەج، شەهنازی، ناف بخوهدان، بخوهدان
(الدح، الفخر)

Kam: Armanc, wec, şehnazî, nav di xwedan, bi xwedan.

کان: کار، جەن مەدەمنی، گەنجا تەشتی
(المعدن)

Kan: Kar, cihê, me'denî, genca tiştî.

کانه: جەن مەدەمن، کارخانا کاروکانا
(المنجم)

Kane: Cihê bi me'den, karxana kar û karûkana.

کانێ: کا، لکیرێ، کێژ جەیی
(ابن)

Kanê: Ka, likîrê, kîj cihî.

کانی: جەن نانی زانی، ناف زە، چافیکا زانی
(النبيع، العين، ينبوع)

Kanî: Cihê avê zanê, av zih, çavîka zanê.

کانیا بوش: کانێ مەزن، کانێ بەلاف
(الغدق)

Kanîya boş: Kanî mezin, kanî belav.

کپ: دفن، پوز
(الانف)

Kep: Difin, poz.

کپ بلند: دفن بلند، دل مەزن، دل ناڤا
(الغطريف، المغطرس، المتجرف، المزمو، المحتال، المتکبر)

Kepbilind: Difin bilind, dil mezin, dilava.

کپ بلند بون: دفن بلند بون، دل مەزن بون، دل ناڤا بون
(التمجرف، التغطرس، الاختيال، التکبر)

Kepbilindbûn: Difin bilindbûn, dil mezin bûn, dil avabûn.

کپ بلند بوی: دفن بلند بوی، دل مەزن بوی، دل ناڤا بوی
(التمجرف، التغطرس، المتکبر، المختال، المزمو)

Kepbilindbûy: Difin bilindbûy, dil mezinbûy, dil avabûy.

کپ بلندتر: دفن بلند تر، دل مەزن تر، دل ناڤا تر، خوهراکرتن
(الاشد، عجره و کبرياء)

Kepbilindtir: Difin bilindtir, dil mezin tir, dil avatir, xweragirtin.

کپ بلند کړن: دفن بلند کړن، دل مەزن کړن، دل ناڤا کړن، خوهراکرتن

(الاکبار، الاختيال)

Kepbilindkirin: Difin bilind kirin, dil mezin kirin, dil avakirin, xweragirtin.

کپ بلند کړی: دفن بلند کړی، دل مەزن کړی، دل ناڤا کړی
(الکبر، المغطرس، المعجرف)

Kepbilindkirî: Difin bilind kirî, dil mezin kirî, dil avakirî.

کپ بلندی، کپ بلنداتی، کپ بلنداڤی: دفن بلندی، دفن بلنداتی، دفن بلنداڤی، دل مەزنی، دل ناڤایی

(الغطرفة، المغطرسه، المعجرفة، الکبرياء، الضيلاء، المزمو)

Kepbilindî = Kepbilindatî = Kepbilindahî: Kepbilindatî, kep bilindahî, difin bilindî, difin bilindahî, dil mezinî, dil avayî.

کپی: دفن بلنداتی، دل مەزناڤی، خوهمەزن کړی
(الانفه، النخوة، الکبر)

Kepî: Difin bilindahî, dil mezinatî, xwe mezinkirî.

کپر: زنجای چولی، خانینی هافینی بی بجولی چډکەن
(السباط)

Kepir: Zinca çulî, xaniyê havînî yê bi çulî çê diken.

کپرەشەن: چیژنا جوهریایه
(عید المظه عند اليهود)

Kepreshîn: Çejna Cuhaye.

کپرەک: کەڤتێ درامەتی قەدەم بۆ ماڤە و قەرفە و کۆتەرە کەرن، قەڤتێ چاندنی لاسەر بنی قەدتن
(سباط الزرع)

Keprok: Kevê dirameti, vediden bo zihabûn û qerve û gêrekinî, qestî çandinî li ser binî veditin.

کپرە مۆڤ: مۆیا بەلاف کړی لەنداف دەری خانی
(العریش)

Kepra mēwê: Mēwa belavkirî, li hindav derê xanî.

کپسه، کەڤسه: زک چونا سەرمایە، فیش چون، فیشا کەتن، پەڤ کەرن

(الزحار، مرض الاسهال)

Kepse = Kefse: Zikçûna sermayê, fişçûn, fişaketin, rixkirin.

کپ وایف: سەر وچاف، درویشم، گوتنەکه بو نەڤیانێ
(السحنة، القبيحہ بقال للامانة، والطعن والازنجار)

Kepûlêv: Ser û çav, dirwîşm, gotineke bo ne vyanî.

کپ گیلی: مروڤی کلمیشی وی بیهێت خاری، مروڤی دەڤزی
(الاذن)

Kepkûl: Mirovê kilmîşê wî bihêt xarê, mirovê depizî.

کەتن: نەڤتێ، دانان، هەلووشان، داووشان، هەلنگفتن، وەرمان
(الوقوف، الوقع، الوقاع، السقوط، الرسوب)

Ketin: Nihijtin, daran, helweşan, dawêşan, helingiftin, werhan.

کەتی: نەڤتێ، دادای، هەلووشای، داووشای، هەلنگفتی، وەرمان
(الواقع، الوقع، الوقاع، الساقط، الراسب)

Keti: Nihijî, daday, helweşay, dawêşay, helingiftî, werhay.

کەتا ترسێ: هەلەبەبون
(الوجيف)

Ketina tirsê: Helepebûn.

کەتا بەلاڤی: کەرچوڤیی، تێ وەراندن
(التهود وقع في امر لقله مبالاه)

Ketina belayê: Kerçûveyî, têwerandin.

كەچى: كەشى، شەتى، قېرى، قەدانى، باداى، خارى، قارىياتى،
چەپدانى

(الصرد، الطيش، الانحراف)

Keç: Keşî, şetî, virrî, vedanî, baday, xarî, var-rêyatî, çepdanî.

كەچ: كەش شەت، خار، قېرى، قەداى، ياداى، قارى، سەردا چوۋى،
چەپداى

(الصرد، الطائش، المنحرف)

Keç: Keş, şet, xar, virr, veday, baday, varrê, ser-daçûy, çepday.

كەچ بون: كەش بون، شەت بون، قېرى بون، قارى بون، خار بون،
سەرداچون بون، چەپدان بون

(التطيش، التصرد، التحرف)

Keçbûn: Keşbûn, şetbûn, virrbûn, varrêbûn, xarbûn, serdaçûnbûn, çepdanbûn.

كەچ بوى: كەش بوى، شەت بوى، قېرى بوى، قارى بوى، خار بوى،
سەرداچوى، چەپداى

(المصرد، المطيش، المنحرف)

Keçbûy: Keşbûy, şetbûy, virrbûy, varrêbûy, xarbûy, serdaçûy, çepday.

كەچ تۇ: كەش تۇ، شەت تۇ، قېرى تۇ، قارى تۇ، خار تۇ، چەپداى تۇ،
سەرداچوى تۇ

(الصرد، الاطيش، الاحرف)

Keçtir: Keştir, şettir, virrtir, varrêtir, xartir, çepdaytir, serdaçûytir.

كەچ كىن: كەش كىن، شەت كىن، قېرى كىن، قارى كىن، خار كىن،
چەپدان كىن، سەردا كىن

(الاطاش، الصرد، التحريه، الاحراف)

Keçkirin: Keşkirin, şetkirin, virrkirin, varrêkirin, xarkirin, çepdankirin, serdabirin.

كەچ كىرى: كەش كىرى، شەت كىرى، قېرى كىرى، قارى كىرى، چەپداى
كىرى، سەردا كىرى

(الطيش، المحرف، المصرد)

Keçkirî: Keşkirî, şetkirî, virrkirî, varrêkirî, çepdaykirî, serdabirî.

كەچى، كەچپاتى: كەش، كەشپاتى، شەت، شەتپاتى، قېرى، قېرىياتى،
خارى، خارپاتى، سەردا چوۋى سەرداچونپاتى، چەپدانى

(الصرد، الطيش، الانحراف، الحرف)

Keçî = Keçiyatî: Keş, keşiyatî, şetî, şetiyatî, virrî, virriyatî, xarî, xariyatî, serdaçûnî, serdaçûniyatî, çepdanî.

كەتتا زىكە ماکى: خەشى، خىياتى، تەسەرى
(الربغ، الرغد)

Ketina zikê makê: Xweşî, xinyatî, tesarî.

كەتى: نەساخىيەكە دەوارا دىگريت
(مرض يصيب الدواب)

Ketew: Nesaxîyeke dewara di girît.

كەتەوى: دەورائ نەساخ بوى پەدەردى كەتەوى
(الدابة المصابه بذا المرض)

Ketewî: Dewarê nesaxbûy bi derdê ketewê.

كەتتا تەلكى: كەتتا فەركى، دان تەئ ئالھان، نەدكا تەئ شىلى
(تيلور حب السنبل)

Ketina tilki: Ketina firîkî, dan tê alhan, dindika tijî şîlî.

كەتى سەرك: بارستە، نۆنى، تەخە
(الكداس)

Ketserik: Bariste, nijinî, texe.

كەتتا ئالوزى: تەۋەرىيون نەخەۋشىي، كەتتا سەرك گۆزىي
(النشق، البوس، الهوس، التهوس)

Ketina aloziyê: Têwerbûna nexweşiyê, ketina sergêjiyê.

كەتتا كەزى: مەرى كېلان، داچونا تەقنى
(الارتطام)

Ketina kurrê: Herî kêlan, daçûna teqnê.

كەت: فەر، ئېك، تەن
(اللرد، الواحد، الوتر)

Ket: Fer, êk, tinê.

كەت كەت: ئېك ئېك، قىياتى
(المنفرد، فردا فردا)

Ketkete: Êk êk, tinyatî.

كەتەۋەر: كەرجولە، سەرسىك، سەرسەرى
(الماق، الاحمق، السبندى)

Ketwer: Kerçûve, sersik, serserî.

كەچ: قىز
(البنت، العذراء، الباكراه)

Keç: Qiz.

كەچىنى: نەشوى كىرى، نەكە، تىكەلى دىكەل نەكى
(البكاره)

Keçinî: Neşwîkirî, negay, têkelî di gelnekirî.

کد خودا کری: همی کری، زنگین کری، مالدار کری
(المثرى، المثرى)

Kedxudakirî: Heyîkirî, zengînkirî, maldarkirî.

کد خودایى: کد خوداتى: همياتى، همینى، زنگینى، زنگیناتى،
مالدارى، مالدارياتى
(الفنى، الثروة، الغناء)

Kedxudayî = Kedxudayafî: Heyatî, heyînî, zengînî,
zengînîyatî, maldarî, maldarî maldarîyatî.

کد: کرى، وعیبارى ثغ پمفه عومبى به
(العمل، الکسب)

Ked: Kirin, we dîyare ev peyve 'Erebîye.

کدى: توخمهکى تبرایه ومک تفیرک وکوترایه
(القطار، طائر)

Kedî: Tuxmekê teyraye wek tivîrk û kotiraye.

کدکى: شول کى، رتنبجى، کارکى، پاله
(الكاسب، الشغال، العامل)

Kedker: Şolker, rêncber, karker, pale.

کد کدى: شول کى، رتنبجى، کارکى، پالەبى
(العمل، الکسب، الشغل)

Kedkerî: Şolkerî, rêncberî, karkerî, paleyî.

کى: دهوارم که ژ هیسترا بچویک تره، بارکیشهکى خوه لبر گرتى
به
(الممار)

Ker: Dewareke ji hêstira biçwîk tire, barkêşekê
xwe li ber girtîye.

کى: پرت، بى، پارچه، کویزى
(القسم، القطعه، الفرقه، الجزء)

Ker: Pirt, birr, parçe, kwîzî.

کى: برا پازى، جەلب، کەوت
(قطيع الماشية)

Ker: Birra pezî, celeb, kewt.

کى: پرچک، چپک
(الفلذه)

Ker: Pirçik, çipik.

کى: گوه گران، گوه مسمت
(الاصم، الاطرش)

Kerr: Guhgiran, guh mismit.

کچ رڤ: قارئ، روى خار، روى فې، روى کش، روى شمت
(منحرف الوجه، منحرف الوجهه، منحرف السير)

Keçrû: Varrê, rwxar, rwxîr, rwxêş, rwxêşet.

کچ رڤو: سەر رڤداچوى، رڤ بىردای، قارئ بوى، رڤى خار
(منحرف السلوك، منحرف الاتجاه)

Keçnew: Serrêdaçûy, rêberday, varêbûy, rêxar.

کچەل: سەر حوچ، کیمتار، سەرىنى پنى، سەرى وەرهای ژ
کولبونی
(الاقترع)

Keçel: Serhoç, kimtar, serpinî pinî, serê werhay
ji kulbûnê.

کچەلى، کچەلیياتى
(الفرع)

Keçelt = Keçeltiyatî.

کچەک: کچەک، ناموریژ زاد خارنئ
(اللغة)

Keçik: Kefçik, amwîrê zad xarnê.

کچەکچاپ: توخمهکى تنهکاپه
(صنف من البنديقه)

Keçikçap: Tuxmekê tivengaye.

کەوینک: چەک، نچک دەستک، بڤوک
(الغذاف، البوقال، کوز، بلا عروه)

Kedwînk: Cerrik, êkdestik, beqok.

کەخودا: زنگین، مال ناڤا، مالدار، همی
(رجل الاعمال، الفنى، الثرى، المنتج)

Kedxuda: Zengîn, malava, maldar, heyî.

کە خودا بون: همی بون، زنگین بون، مالدار بون
(الاغناء، الغراء)

Kedxudabûn: Heyîbûn, zengînbûn, maldarbûn.

کەخودا بوى: همی بوى، زنگین بوى، مالدار بوى
(المفنى، المثرى)

Kedxudabûy: Heyîbûy, zengînbûy, maldarbûy.

کەخودا تر: همی تر، زنگین تر، مالدار تر
(الاغنى، الاثرى)

Kedxudatir: Heyîtir, zengîntir, maldartir.

کە خودا کرى: همی کرى، زنگین کرى، مالدار کرى
(الاغناء، الاثرى)

Kedxudakirin: Heyîkirin, zengînkirin, maldarkirin.

کیربون: کوه کران بون، کولای نه بون، مت بون، هش بون، بی دنگ بون

(الهدو، السکون، الصموت، الصمم)

Kerbûn: Guh giran bûn, gulê nebûn, mitbûn, hişbûn, bêdeng bûn.

کیربوی: کوه کران بوی، کولای نه‌بوی، مت بوی، هش بوی، بی دنگ بوی

(الساکن، الهادی، الصامت)

Kerbûy: Guh giran bûy, gulênebûy, mitbûy, hişbûy, bêdeng bûy.

کیربونی، کیرانی: کوه کرانی، کولای نه‌بوی، مت بونی، هش بونی، متی، هشی، هش بونی

(الهدو، السکون، الصمم، الطرش)

Kerînî = Kerrat: Guhgiranî, gulênebûy, mitbûnî, hişbûnî, mitî, hişt, hişbûnî.

کیرپ: کین، رک، بقز

(الفیظ، الشنآن، الحقد، الغضب، الحنق، الغیره)

Kerb: Kîn, rik, biviz.

کیرپن: کیندار، رکن، بقزیدی

(الفاظن، الحاد، الغاضب، الحائق، الفیور، الحردان)

Kerbîn: Kîndar, rikîn, bivizoyî.

کیرپ لیکرن: کین کرن، رک کرن، بقزاندن

(الاعظام، الاغصاب)

Kerbvekirin: Kînkirin, rikkirin, bivizandin.

کیرپ لیکری: کین کری، رک کری، بقزاندی

(المقتاض، المغضب)

Kerbvekirî: Kînkirî, rikkirî, bivizandî.

کیرپ گرتی: کین گرتی، رکو، بقزی

(الغضبآن، الحردان)

Kerbgirtî: Kîngirtî, riko, bivizî.

کیرپ گرتن: کین گرتن، رک گرتن، بقزگرتن

(الحرد، الغضب)

Kerbgirtin: Kîngirtin, rikgirtin, bivizgirtin.

کیرپ لیمارتن: رک داعوران، کین پردمکر

(الکلم)

Kerbveşartin: Rikda 'wîran, kîn perdekirin.

کیرپ لیمشیر: رک داعور، کین پینی کر

(الکالم)

Kerbveşêr: Rikda 'wîr, kîn penî ker.

کیر: حیوانی کوه بجویک، یزئی کوه بجویک (الاسک، من الغنم)

Kerr: Hêwanê guh biçwîk, pežê guh biçwîk.

کیربون: پرت پرت بون، ژیکفبون، پرتکین، بژکین، هویربون، کویری بون

(الانقسام، التقطیع، التفرق، التجزء)

Kerbûn: Pirt pirtbûn, jêkvebûn, pirtikîn, bijikîn, hwîrbûn, kwîzîbûn.

کیربوی: پرت بوی، ژیکفبوی، پرتکی، بژکی، هویر بوی، کویری بوی

(المقسم، المقطوع، المجزء، الفرق)

Kerbûy: Pirtbûy, jêkvebûy, pirtiki, bijiki, hwîrbûy, kwîzîbûy.

کیرت: پرت پرت تر، بژکی تر، پرتکی تر، هویر بوی تر، کویری تر، ژیکف تر

(الاجزء، الاقطع، الافرق، الاقسام)

Kertir: Pirt pirtir, bijiktir, pirtiktir, hwîrbûytir, kwîzîtur, jêkvetir.

کیرکرن: هویرکرن، پرتکندن، بژکندن، ژیکفکرن

(التقسیم، التجزء، التقطیع، التفریق)

Kerkirin: Hwîrkirin, pirtikandin, bijikandin, birîn, jêkvekirin.

کیرگری: هویرگری، پرت پرت گری، پرتکندی، بژکندی، ژیکفگری

(الجزء، القسم، الفرق، المقطع)

Kerkirî: Hwîrkirî, pirt pirtkirî, pirtikandî, bijikandî, jêkvekirî.

کیرینی، کیرباتی: پرت پرتی، پرتکینی، ژیکفبونی

(القسم، الجزئیة، المقطع، الفرقه)

Kerînî = Kertyatî: Pirt pirtî, pirtikînî, jêkvebûnî.

کیریار: رمخی مخعلای بی ژیری، بنی مخه‌لای بی خاری، ملی دانگی

(اسفل المراح للغنم)

Kerbar: Rexê mexelê yê jêrî, binê mexela pežî yê xarî, milê dangê.

کیریش: توخمه‌کی کیریابه

(نبات عشبی)

Kerbeş: Tuxmekê giyaye.

کرتک: ناف بر، ملک، کفانده

(الفصل بين المزروعات)

Kertik: Navbirr, milik, givande.

کرتک، کتورک: دارمکن دوقه سستريا پښ هلدگرن، دارمکن دوقهله سترپايښ فېدگومېژن

(آله خشيبه علي مينه واي انگليزيه ينقل به الشوك على الكت)

Kertik = Kinork: Darekê duguhe stirya pê heldigirin, derekê du çeqeله stirya pê vediguhêzin.

کېرچېله: که توهر، سهرسک، سهرسري، تن وهريڼک، زړتهک

(اللقص، الضربک، الاموج، الابلز، المستهتر، الاثول، الطامل)

Kerçove: Ketwer, sersik, serserî, têwerînk, zirtek.

کېرچېله، کېرچېله پاتي: که توهری، سهرسکی، سهرسرياتي،

تن وهريڼکی

(الاستهتر، الضربک، اللقص، الثول، الهوج، البلغ، الطمل)

Kerçüveyf = Kerçüveyatî: Ketwerî, sersikî, biserseriyatî, têwerînf, zirtekî.

کېرچوخ: ساکووښ شول کرنی، ساکووښ پشني کښاني

(الشوبر، معطف الشغل)

Kerçox: Sako wê şolkirinê, sakowê piştî kêşanê.

کېرڅ: لات، کولان

(الفارزه، خط الطريق)

Kerx: Lat, kolan.

کېرڅ: لات، باق، برامشاريت چانندن، ناف برا دهيت چانندن

(الخط الفاصل بين الواح المزروعات)

Kerx: Lat, baq, birra mişarêt çandinê, navbirra depêt çandinê.

کېرڅ: بارستا بهرديژ، گزه

(الخط الطولى من الاشياء، المكسه، المتراكبه وغيرها)

Kerx: Barista berdirêj, gizre.

کېراڅ: چافديزېږ نافدانانو دېږي چاندي

(الوران)

Kerax: Çavdêrê, avadana erdê çandinê.

کېراڅی: چافديزياتي، ماتيا چانندن وشينگاتي

(الورازه، منه الوران)

Keraxî: Çavdêriyatî, matîya çandin û şînkatî.

کېرڅی: کوسک بوی، وستاني، توخو

(التفيه، البانغ، اللاغ، الكل، الواني)

Kerixî: Kuskbüy, westay, tewixî.

کېرڅېڼ: کوسک بون، وستان، توخڼ

(التفه، البوخ، اللغوب، الوني، الكلاه، اللغب، شده الاعياء)

Kerixîn: Kuskbüy, westan, tewixîn.

کېرڅانډن: کوسک کرن، وستانډن، توخانډن

(الغلاب، الاكل، التفيه، التبوخ)

Kerixandin: Kuskkirin, westandin, tewixandin.

کېرڅاندي: کوسک کړی، وستاندي، توخاندي

(التفه، المبوخ، اللغب، المکل)

Kerixandî: Kuskkirî, westandî, tewixandî.

کېرڅ ناسني: يابسکل، خرخالا ناسني

(الدرابه النارية، مونيتوسکل)

Kerê asinî: Paysikil, xirxala asinî.

کېرې: توخه کڼ خړوبی به، تخليته کڼ دانې خارنې به

(الشوفان، السبط، صنف من الانره)

Kerdir: Tuxmekê xirobiye, texlîtekê danê xamêye.

کېرې سه: سپېرا تاري، سپېرا ليکدای

(القفاه، الوريف)

Kerresih: Sîbera tarî, sîbera lêkday.

کېرېه: پښ بها، راخوښه، تشتي چونه

(النذل، التافه)

Kerse: Bêbiha, raxwîte, tiştê çune.

کېرسل: پوسل، سهکڼ

(الروث)

Kersil: Posil, segîn.

کېر شمېر: پرتا شمېری، پنيا شمېری

(الطهره، الطحيه، الغسم)

Ker ewr: Pirta ewrî, pinya ewrî.

کېراف: چيڼا ناڅی، چيڼا ناڅا بناف دېمی هېچوی

(الخليج)

Kerav: Çîqa avê, çîq ava binav dêmî ve çây.

کېرېس: توخه کڼ گييايې خارنې به، پښ بېهن وټام خرمشه

(الكرافس، نبات عشبي يوكل، طريا ومطبوخا)

Kerefs: Tuxmekê giyayê xamêye, yê bêhin û tam xweşe.

کېرېه پياڼی: ياريه که ټيک دې خوځه کوډ که دې دې خوځه

دسر پشني رامافيت

(لعب رياضي)

Kerqebyanê: Yariyeke êk dê xwe kod ket yê dî dê xwe diser piştêra havê.

کرمه‌زه: مروقی شه پشور، کمسن سست ویست و ژبه‌رک چوی، راهوله، هلهشه

(الخامل، المثل، المهری)

Kerbeje: Mirovê şepeşorî, kesê sist û pist û ji berikçûy rrahole, helmişe.

کرمه‌ژی: شه‌پشوری، کمسن سست ویست و ژبه‌رک چوی، راهوله‌یی، هلهشه‌یی

(الخمول، الترهل، الرخوه للانسان)

Kerbejeft: Şepeşorî, kesê sist û pist û ji berikçûyî, raholeyî, helmişeyî.

کرمه: گه‌یاهه‌کێ به‌لگ به‌خ، رنگ خوه‌لیکی به‌ ره‌یت وی به‌نیشه‌کێ پیغه، دهرمانی نیشا پشته‌ی به

(العکوب، نبات عشبي يدأوى بلبانه)

Kerbe: Giyayekê belg pehin reng xwelîkiye rihêt wî benîşteke pêve, dermanê êşa piştêye.

کرم: مروقی کاره‌کی دکته، کریارکار، شول کار (الفاعل، الصانع)

Kerew: Mirovê karekî diket, kiryarder, şolker.

کرمه‌وین: دوی دانا ساخله‌می و پاقرکنا زمیکروبا (المجر الصحن، الغمام)

Kerretwîn: Dwî dana saxlemî û paqijkirina ji mîkroba.

کرمه: غوله‌لێل، مژوموران، باگر، باهوز، باروهه (العاصف، الزوبعه، الغمام، الضباب)

Kerrove: Xulpelêl, mijû moran, bager, bahoz, barrove.

کرمه‌ی: ناریش و لاریش، کرین و فروتن، بازگان (البيع والشراء، التجاره)

Kerûferr: Arêş û varrêş, kirrîn û firotin, bazir-ganî.

کرمه‌ستای: نه‌شیای، بێچاره، لیواز، قی، گوروج، دست نیش (العاجز، الفاشل، الضعیف)

Kerwestay: Neşyay, bêçare, lêwaz, qirt, guroc, destêş.

کر: کره کران (الطرش)

Kerr: Guhگیران.

کرمکوک: تخه‌لیته‌کێ گیایی دیمه (نبات عشبی)

Kerkuk: Texlîtekê giyayê dême.

کرمکول: توخمه‌کێ گیایی مشتێ به (نبات عشبی للعلف)

Kerkol: Tuxmekê giyayê miştêye.

کرمکوک: کله‌که‌لانه‌کێ پاش ملی، هه‌ستێ پشته ملی (لوح الكتف، عظم الكتف)

Kerkerek: Kelkelankê paş milî, hestîyê piştâ milî.

کرمکوه: کرمچوله، کته‌ور (الامواج، الاحمق، الفظ، الصمکوک)

Kerkere: Kerçûve, ketwer.

کرمکێ کارچو: شینه‌شینه‌ک، تخه‌لیته‌کێ ته‌یریه‌ رنگێ وی یێ شین و قوه‌می به (الاخيل، الخضرى، طائر)

Kerîkêkerroc: Şîşînk, texlîtekê teyraye, rengê wî yê şîn û qehweyê ye.

کرمک: کرێ فقیقێ وک کویزیه، کویزێ فقیقێ هه‌شک (الانمار الفجہ)

Kerrik: Kerê fêqîyê wek kwîzaye, kwîzîyê fêqîyê hişk.

کرمک: کرێ مەزێ رازێرکا به، وک لێقا حیسایی (حافه الحصر المنسوج)

Kerrik: Gorê merzê rrajêrkaye, wek lêva hêşîlê.

کرمک: کویزێ فقیقێ هه‌شک، کرێ کویزێ (شطر الجوز)

Kerrik: Kwîzîyê fêqîyê hişk, kerê gwîzê.

کرموز: توخمه‌کێ مێشابه، لده‌وارا کوم دبیت شو خوینا وان دمژیت، تخه‌لیته‌کێ مێشه ره‌شکیت مەزە (النبره، ج، انبار، القمه، الرازه)

Kermoz: Tuxmekê mêşaye, li dewara kom dibît û xwîna wan dimêjît, texlîtekê mêşe reşkê me-zine.

کرمه‌لێس: توخمه‌کێ میریشکابه، میریشکیت بشاخ (صنف من اللجاج)

Kermelêş: Tuxmekê mîrîşkaye, mirîşkê bi şax.

كهڤى، كهڤهاتى: كهڤه گرانى، كوله نهبونى
(الطرش، الصمم، الصلح)

Kerf= Kerfıyafı: Guhgiranı, gulê nebûn.

كهڤى جههيا: توخمهكن كولهياى مهزنه
(صنف من اكبر الجراد)

Kerê cuhiya: Tuxmekê kulyaye yê mezine.

كهزان: توخمهكن فيقبن هسكه دهكولون كاكلوى بخون
(حب الخضراء، البطم)

Kezan: Tuxmekê fêqiyê hişke di kelojin kakila wî dixon.

كهزان كهلوڤك: توخمهكن چوپچكايه
(صنف من العصافير)

Kezankelojk: Tuxmekê çwîşkaye.

كهزاخه: كهرويهكرنا داروبارى، تابرين، تايت كرن وكورت كرن
(التقليم، الشذب، القضب)

Kezaxe: Koroperkirina dar û barî, ta birrîn, tayêt kirin û kurtkirin.

كهزاخن: برينا تايت دار وبارى
(التقليم، التشذب، التقضب)

Kezaxtin: Birrîna tayêt dar û barî.

كهزاختى: داروبارى تاخفاندى
(المقليم، المشذب، المقضب)

Kezaxî: Dar û barê taqefandî.

كهڤ: كهڤز، رويژ
(الطحل، العنب)

Kez: Keviz, rwîz.

كهزاشين: كهڤزا كسك ومكى ريس ومهڤى
(الكتان)

Kezaşin: Kevza kesk wekî rîs û hîryê.

كهڤى: پرچن شوڤى قههاندى، مانا پرچن قههاندى
(الصفيره، الجديله، الغديره)

Kezî: Pirçe şorrê vehandî, mata pirça pirçe vehandî.

كهڤى ستورىك: رها سبى، رهيت خوينا پاڤۆ. رها دلى پا خوينا
پاڤۆ بهلاف دكهت
(الاورطه، الشريان، الابهر)

Kezîstwrîk: Riha spî, rihêt xwîna paqij, rihê dilî ya xwîna paqij belav diket.

كهڤى: دافيت تافنى، ريشكيت جلكا، بزيك
(النير، كانهڤب للوب صفاخته ولحمته)

Kezî: Davêt tevna, rişkêt cilka, bijîk.

كهڤى كهڤ: جوى ناشى ژ سكرى مهتا كوتلنى، جوى ناشى
(قناه ماء الرحي، ساقبه الطاحون)

Kezîgih: Cowa aşî ji sikrî heta kotelê, cowa aşî.

كهڤى: ميلاك، جههڤر
(الكبد، الوجدان، الضمير)

Kezeb: Mêlak, ceger.

كهڤى: زكا، نامنى ساخى وزيارى
(الغذاء، المغذ، الحيوى، المادة الغذائية، القيمة الغذائية)

Kezeb: Zika, ahê saxî û jîyarê.

كهڤى: رنگنى كسك
(اللون الفستقى، الاخضر الفاتح)

Kezanî: Rengê kesk.

كهڤى: سبى، سبيڤى برقوق، مرونى سبى وموى زهر
(اليلق، اليلق، الامر، الامهق، المرهء للانسار)

Kej: Spî, spîyê berqok, mirovê spî û mwî zer.

كهڤى: حىوانى سيس
(اللقاق، اللق، الملحق للحيوان)

Kej: Hêwanê sîs.

كهڤى، كهڤانى: سبيبانى، سور و سبيبانى موى زهر
(المره، الملق، اللق، اللق)

Kejî = Kejatî: Spîyatî, sor û spîyatîya mwî zer.

كسپك: توخمهكن قوپچكايه بخوه قهدهلاويسن ژ چاف ليدانى
توخمهكن موهرىكيت پارازتنا ژ چاف ليدانى

(الحوط، خريشد، للوقايه من العين)

Kespik: Tuxmekê qwîşkaye bixwe ve dihela wîsin ji çav lêdanê, tuxmekê muhirkêt paraztina ji çav lêdanê.

كسپك: قوپچك، بندوقشك، بشكوژ
(الزء، الزء)

Kespik: Qwîşik, bendoşk, bişkoj.

كسپكا چافى: رمشكا چافى
(حق العين)

Kespa çavî: Reşka çavî.

كسك: رنگن كسك، سبز
(الانخضر)

Kesk: Rengê kesk: Sebiz.

كسك بون: سبز بون
(الانخضر، الانخضار)

Keskbûn: Sebizbûn.

كسك بوى: سبز بوى
(الانخضر)

Keskbûy: Sebizbûu.

كسك تر: سبز تر
(الاکثر خضره)

Keskîr: Sebiztir.

كسك كرن: سبز كرن
(التخضير، الانخضار)

Keskkirin: Sebizkirin.

كسك كرى: سبز كرى
(الانخضر)

Keskkir: Sebizkirî.

كسكى، كسكاتى: سبزى، سبزىياتى
(الانخضره)

Keskî = Keskîyatî: Sebizî, sebzîyatî.

كسپره: وستاى، توى، كرخى، كوسك
(الانغ، النافه، النفيه، المنك، التغبان، المهورك)

Kesîre: Westay, tewixî, kerixî, kusk.

كسپره بون: وستان، توى، كرخى، كوسك بون
(المنك، اللغب)

Kesîrebûn: Westan, tewixîn, kerixîn, kuskbûn.

كسپره بوى: وستاى، كرخى، كوسك بوى، توى
(المنك، اللغب، المنك)

Kesîrebûy: Westay, kerixî, kuskbûy, tewixî.

كسپره تر: وستاى تر، كرخى تر، كوسك تر، توى تر
(الانغ، اللغب، المنك، الاعبى، الانفه)

Kesîretir: Westaytir, kerixîtir, kuskîr, tewixîtir.

كسپره كرن: وستاندن، كرخاندن، كوسك كرن، توىاندن
(الانغ، اللغب، النفيه، الانهاك)

Kesîrekirin: Westandin, kerixandin, kuskîrîn, tewixandin.

كسپره كرى: وستاندن، كرخاندن، كوسك كرى، توىاندن
(المنك، اللغب، النفه، المنك)

Kesîrekirî: Westandî, kerixandî, kuskîrî, tewixandî.

كسم، كسمه: چهكوج، قوديم، قهرم، لىش، كىله، بهژن ويا لا.
قەلافەت

(الهنه، الهيكل، الجرم، الحجم، الصورة، القياقه، الشكل)

Kesm = Kesme: Çekûç, qodîm, qerrem, leş, kel-ex, bejin û bala, qelafet.

كسمدار: كىله خدار، قوديم دار، لىش
(الجسم)

Kesmedar: Kelexdar, qodîmdar, leşin.

كس: خو، مروف
(الشخص، الذات، المرء، الاهل)

Kes: Xwe, mirov.

كسمينى، كساتى: خرمياتى، خويينى، مروفياتى، مروفانى،
مروفينى
(الشخصيه، الذاتيه)

Kesînî = Kesatî: Xweyatî, xweyînî, mirovîyatî, mirovatî, mirovînî.

كسرهان: توخمه كن درسوكيت سهرى ژنگانه، پوشيا ژنا
(غطاء الرأس للنساء)

Kesrewan: Tuxmekê dersokê serê jînkane poşîya jîna.

كسك وسو: كفاتن بارانا كىلهك رنگ، كفاتن فيك كىلهك باران
وختافا
(قوس قزح)

Keskûsor: Kivanê barana gelek reng, kivanê vêkêtinê baran û hetava.

كسەر: كوفان، خەبارى، خەگىرى، خەگىن، دامان
(الحسره، الاسى، الهم)

Keser: Kovan, xembarî, xemgîrî, xemgîn, daman.

كسەردار: كوفاندان، خەبار، خەگىن، خەم گير، دامای
(الحسیر، المتحسر، الاسى، المہوم)

Keserdar: Kovandar, xembar, xemgîn, xemgîr, damay.

كسەردارى: كوفاندارى، خەگىنى، خەگىير، دامانى
(التحسر، الاسيه)

Keserdarî: Kovandarî, xemgînî, xemgîrî, damanî.

کمش: کمشانی: که چی که بیانی، شعی، شعیانی، فاریتیانی،
بادانی، چیمینی، فراتی، خاریاتی

(الطیش، الانحراف، الصرد، الزحروف، الحرف)

Keşf = Keşiyat: Keçi, keçiyatı, şeti, şetiyatı,
varrëyatı, badanı, çepini, virratı, xariyatı.

کمش بی: که چ، شت بی، خومر بی، بروار بی
(المنحرف، شبه منحرف)

Keşbir: Keçbir, şetbir, xwehbir, birwarbir.

کمشک: سرکیت شیریزا مشک کری
(الاقط، الکریص، الکریز)

Keşk: Serket ştrêja hişkiri.

کمشک بقیش: شکفا بشفاننا کمشکی
(الحصنه، مذویه الاقط، قصه من خرف)

Keşkbîşv: Şkeva bişaftina keşkî.

کمشکلن ناخ: تمالکن ناخا مشک
(الصلصال)

Keşkelê axê: Teqalka axa hişk.

کمشکل: کودن خاروکتی، توریخ خارتنی
(الدعه، وعاء التسول)

Keşkol: Kodê xazokê, twirê xaztinê.

کمشکل: قلعین کولندی یی پرت، کولندی یهلفاندی
(اللباء، المکسور)

Keşkol: Qelpê kulindî yê pir, kulindê pelixandî.

کمشکلنک: توخمهکن زیوانی یه، گنیشی ناف سخل ودانی
(المریرا، نوع من الزوان)

Keşkelank: Tuxmekê zîwanêye, gilêşê nav dexl
û danî.

کمشغه: پهلایق، تروتو، تفتفاندی
(المتبختر، المزمو، المختال الانیق)

Keşxe: Perlaq, tirtoz, tivtivanđî.

کمشغه بون: پهلایق بون، تروتو بون، تفتفاند بون
(التبختر، التتی)

Keşxebûn: Perlaqbûn, tirtozbûn, tivtivanđinbûn.

کمشغه بوی: پهلایق بوی، تروتو بوی، تفتفاندی بوی
(المتبختر، المزمو، المختال المونق)

Keşxebûy: Perlaqbûy, tirtozbûy, tivtivanđibûy.

کمشغهتر: پهلایق تر، تروتو تر، تفتفاندی تر
(الاکثر تبخترا، واختیالا، الانیق)

Keşxetir: Perlaqtir, tirtoztir, tivtivanđitir.

کمشک: مروفک، بییاوک، جامیرمک
(امرء، شخص ما)

Kesek: Mirovek, piyawek, camêrek.

کس ناس: خومیاتی زان، مروف نییاس
(عالم النفس، خبیر نفسانی)

Kesnas: Xweyatzan, mirov niyas.

کس ناسی: مروف ناسی، خومیاتی ناسی
(علم النفس)

Kesnasf: Mirov nasf, xweyatf nasf.

کمش: که چ، فر، خار، شت، فاری، بادای، چپ دای
(الصرد، الطائش، المحرف، المنحرف)

Keş: Keç, virr, xar, şet, varrê, baday, çepday.

کمش بون: که چ بون، شت بون، خار بون، فاری بون، بادان، چپ
دان، فریون
(التطیش، التصرد، التحرف)

Keşbûn: Keçbûn, şetbûn, xarbûn, varrêbûn, ba-
dan, çepdan, virrbûn.

کمش بوی: که چ بوی، شت بوی، خار بوی، فاری بوی، بادای بوی،
یه چ بوی، چپ دای، فریوی
(المحرف، الصرد، الطیش)

Keşbûy: Keçbûy, şetbûy, xarbûy, varrêbûy, ba-
daybûy, peçbûy, çepday, virrbûy.

کمش تر: که چ تر، شت تر، خارتر، فاری تر، بادای تر، چپدای تر
فرتر
(الاحرف، الصرد، الاطیش)

Keştir: Keçtir, şettir, xartir, varrêtir, badaytir,
çepdaytir, virrtir.

کمش کون: که چ کون، شت کون، خارکون، فاری کون، بادان کون،
چپدان، فرکون
(التحريف الاحراف، التطيش، الصرارد، التصريد، الاطاشه)

Keşkirin: Keçkirin, şetkirin, xarkirin, varrêkirin,
badankirin, çepdan, virrkirin.

کمش کری: که چ کری، شت کری، خارکری، فاری کری، فرکری،
بادای کری، چپدای
(الطیش، الصرد، المحرف)

Keşkirî: Keçkirî, şetkirî, xarkirî, varrêkirî, virr-
kirî, badaykirî, çepday.

کشفه کرن: په ډلاق کړن، تر تړوز کړن، تفتاندين
(الزهداء، التثنيق)

Keşxekirin: Perlaqkirin, tirtozkirin, tivtivanandin.

کشفه کړی: په ډلاق کړی، تر تړوز کړی، تفتاندي
(المبختر، الزمعي، الموثق)

Keşxekirf: Perlaqkirf, tirtozkirf, tivtivanďf.

کشفخمي، کشفخاتي، کشفخپاتي: په ډلاقي، تر تړوزي، تفتانديني،
کشفخپاتي
(الزهر، الخيلاء، التبختر، الانافه)

Keşxeyf = Keşxeyatf = Keşxatf: Perlaqf, tirtozf, tivtivanďf, keşxeyatf.

کشفخمي: په ډلاق، تر تړوز، تفتن، تفتاندي
(المتنق، الزمعي، المبختر)

Keşxeçf: Perlaq, tirtoz, tivtinv, tivtivanď.

کشفه: دانه لوق، دان قوتا روغن
(الهريسه)

Keşke: Daneloq, danquta rohin.

کشفکين: دانهلوقا دوی
(هريسه الاقط)

Keşkîn: Daneloqa dewf.

کشفيش: قمشه، مالاين فدا
(القميس، القس، وتبه نصرانيه)

Keşf: Qeşc, melayê Fela.

کشفلریت: باقوره، تشابهت، وپهچول
(الفاخش، الجلف، المعلق)

Keşefirêt: Baqorre, tişabet, repeçol.

کشفلریتی: باقورمي، وپهچولی
(الفش، الجلافه، المعلقه، ضخامه الجث)

Keşefirêd: Baqorreyyf, repeçolf.

کف: تړيکن نشتن روغن
(الرفو، الزيد)

Kef: Twikê tiştê rohin.

کف: دريژيا نافبره ا تېلابهرانا وشکفت ناليسکن
(الالب، الفتو، بين السبابه و الابهام)

Kef: Dirêjiya navbera tibra berana û şkev aliskê.

کفا کيياي: قغتا کيياي، سفالا کيياي
(الشمه، الاباله، الحزمه)

Kefa gîyay: Qefa gîyay, sivala gîyay.

کفا گولا: قغتا گولا، دمسکن گولا
(البافه، الاکيل)

Kefa gula: Qefta gula, destkê gula.

کفچک: ناموړيت کرار خارنتي
(المعلقه)

Kefçik: Amwîrê girar xarnê.

کفچ: ناف کور، بهلغازی، قعوی
(المقر)

Kefç: Navkur, belevajf, qewirf.

کفچ بون: ناف کور بون، بهلغازی بون، قعورين
(التعقر)

Kefçbûn: Navkurbûn, belevajfbûn, qewirîn.

کفچ بوی: ناف کور بوی، بهلغازی بوی، قعوری
(المقر)

Kefçbûy: Navkurbûy, belavajfbûy, qewirî.

کفچ تر: ناف کور تر، بهلغازی تر، قعوری تر
(الاعقر)

Kefçtir: Navkurtir, belevajfitir, qewiritir.

کفچ کړن: ناف کور کړن، بهلغازی کړن، قعوراندن
(التعقر، الاعقار)

Kefçkirin: Navkurkirin, belevajfikirin, qewirandin.

کفچ کړی: ناف کور کړی، بهلغازی کړی، قعوراندی
(المقر)

Kefçkirf: Navkurkirf, belevajfikirf, qewirandf.

کفچمي، کفچپاتي: ناف کوری، بهلغازياتی، قعورينياتی
(العقر)

Kefçf = Kefçfyatf: Navkurf, belevajfyatf, qewirinf, qewirinyatf.

کفخوښ: سرروکتی کوندي، ره سپڼی کوندي، سرکڼپڼی کوندي،
بريريسن کوندي، مال خوښ کوندي
(المختار، العمده، روجه القرية)

Kevxwê: Serokê gundf, rihspiyê gundf, şergêrrê gundf, berpîrsê gundf, malxwê gundf.

کفیک: دمسالمک، دمست مال
(المنديل)

Kefik: Desmalk, destmal.

کف کور: هوسکويک، کشفکتی تیکف دانتي
(المنفره)

Kefkwîr: Huskwîk, kevçkê tîkvedanê.

Kefdan: Twikdan, peqwijkdan, peqwijkhela vêtin.	كف دان: تويك دان، پەقوژێك دان، پەقوژێك هەلافێن (الكثا، الجفا للقدّر)
Kefin.	كفین: (الوقوع، السقوط، الرسوب)
Keff.	كفّی: (الواقع، الساقط، الراسب)
Kefte.	كفتی: (الموقع)
Kefş.	كفتش: (الابط، الكف)
Kefela destî.	كفە لا دەستی (القر، الالب بين السبابه والابهام من الكف)
Kefa şifka.	كفا شيفكا (البوق، ملح التراب، زيد الماء، المالح)
Kev.	كف (المحيط)
Kevî.	كفی: (الاطر)
Kevya bêjingê.	كفبیا بیژنگی (الحتال للغربال)
Kevîya befrê.	كفبیا بفری: (النقا، المحبوب من قطع الثلج، الحقف)
Kevjik: Gerka pwîntî, kevilêkê pîrçê.	كفژك: گەركا پویرتی، كەفلكی پیرچی (الابريه، الهبريه، الخزازه، السيكه)

Kefel: Navieng, cihê şwîtkê, ziraviya navtengê, navbera sêvsêvka ranî û pirasîya, xalîgih.	كفەل: ناف تەنگ، جەن شویتەکی، زرافبیا ناف تەنگی، نافبەرا سیف سێفکا رانی ویراسیا، خالی گە (الریف، الخاصره)
Kefîç: Tuxmekê biznaye, texlîtekê pezê reşê.	كفیح: توخمەکی بزناپە، تەخلیتەکی پەزێ رەشە (صنف من العنز)
Kefîç: Tuxmekê biznaye, texlîtekê pezê reşê.	كفیک: تویك، سەرتویك، تیقلی لەسەر تەشتێ روھن و مەیی (الدوايه، الزید)
Kefîk: Twîk, sertwîk, tîvlê li ser tiştê rohîni û meyî.	كفیک: تویك، سەرتویك، تیقلی لەسەر تەشتێ روھن و مەیی (الدوايه، الزید)
Kefa şîrî: Peqwijkê ser şîrê dotî.	كفا شیري: پەقوژێكێت سەر شیرێ دوتی (الجفاله للحليب)
Kefa şîrî: Destkê şîrî, qefta şîrî.	كفا شیري: دەستکی شیري، قەفتا شیري (مقبض السيف)
Kefa bizotî: Ava didarê sotida didêrhêt, ava dibizotê sotî da dihêt.	كفا بزوتی: ئاوا دداری سوتوی داد یرهیت، ئاوا دبیزوتی سوتوی دادەیت (النسیس يكون في رأس العود عند الحرق)
Kefa bizotî: Ava didarê sotida didêrhêt, ava dibizotê sotî da dihêt.	كفا خەنجەری: قەفتا خەنجەری، دەستکی خەنجەری (مقبض الخنجر)
Kefa xencerê: Qefta xencerê, destkê xencerê.	كفەسە: هەفسرین، فیش چۆن، زک چۆن، ریح چۆن، بیق هەلێن (الزحار، الدوسطاريا)
Kefse: Hefsîrûn, fîşçîn, fîxkirin, pîqhavêtin.	كفەسە: هەفسرین، فیش چۆن، زک چۆن، ریح چۆن، بیق هەلێن (الزحار، الدوسطاريا)
Kefa gopali: Kivankê gopali, bazinkê gopali.	كفا گوپالی: کفانکی گوپالی، بازینکی گوپالی (الققف، العذب، المحجن، القنح)
Kefzik: Westan, kuskbûn, kerixîn, tewixîn, hilk-hilk, ezman di devî da hatin.	كفزك: وەستان، کوسك بۆن، كەرخین، تەرخین، حلك حلك، نەزمان دەفیدا هاتن (البهر، اللهث، النهج، اللهاث، شده الاعیاء)
Kefzik: Westan, kuskbûn, kerixîn, tewixîn, hilk-hilk, ezman di devî da hatin.	كفزکی: كەرخین، وەستانی، کوسکی، تەرخینی (البهره، اللهث)
Kefzik: Westan, kuskbûn, kerixîn, tewixîn, hilk-hilk, ezman di devî da hatin.	كفزکێ: كەرخین، وەستانی، کوسکی، تەرخینی (البهره، اللهث)

کفن: میژ، کفنار، پیشین، برئ دا
(العقیق، التقديم)

Kevin: Měj, kevnar, pëšîn, berêda.

کفن بون: میژیون، پیش بون، کفنار بون، برئدا بون
(العقیق، التقديم)

Kevimbûn: Mëjbûn, pëšbûn, kevnarbûn, berêdabûn.

کفن بوی: کفناربوی، میژیوبی، پیشین بوی، برئدابوی
(العقیق، التقديم)

Kevimbûy: Kevnarbûy, mëjbûy, pëšînbûy, berêdabûy.

کفن تر: کفنارتر، میژتر، پیشین تر، برئدا تر
(الاعتق، الافدام)

Kevintir: Kevnartir, mëjtir, pëšîntir, berêdaitir.

کفن کرن: کفنار کرن، میژکرن، پیشین کرن
(العقیق، الاعتق، التقديم)

Kevinkirin: Kevnarkirin, mëjkin, pëšînkirin.

کفن کری: کفنار کری، میژ کری، پیشین کری
(العقیق، المقدم)

Kevinkirî: Kevnarkirî, mëjkirî, pëšînkirî.

کفنی، کفناتی: کفناری، کفناریاتی، پیشینی، بیتیانی، میژی
(العقیق، المقدم، الاثری)

Kevnî = Kevnîyati: Kevnarî, kevnarîyati, pëšînî, berêyati, mëjî, mëjîyati.

کفنار: کفن، میژ، پیشین، برئ، سرفهجوی، بوی
(العقیق، القديم، الاثری)

Kevnar: Kevin, mēj, pëšîn, berê, serveçûy, borî.

کفناری: کفناتی، کفنی، میژی، میژیاتی، پیشیانی، برئی، بریاتی سرفهجوی
(العقیق، المقدم)

Kevnarî: Kevnatî, kevnî, mëjî, mëjîyati, pëšîyati, berê, berêyati, serveçûnî.

کفنهشون: شون و نیشانیت کفن و برئ
(الانار القديمه)

Kevne şwîn: Şwîn û nişanêt kevin û berê.

کفنه شون زان: زانای شونیت برئ
(عالم الانار)

Kevne şwînzân: Zanayê şwînêt berê.

کفیز: کسن کیزا توفی بدمفیدا دهیت خاری، مروفی کلمیشوک
(الروال)

Kevîjo: Kesê gilîza tofê bi devîda dihêt xarê, mirovê kilmîşok.

کفیزه: کفا بدمفیدا دهیت، گیزا دمی
(الروال)

Kevîje: Kefa bi devîda dihêt, gilîza devî.

کفیزمی: کلمیشوک، دلف گلزمی، کلمیشوک
(الروال)

Kevîjeyf: Kilmîşok, devgilîzeyî, kilmîşokî.

کفوت: دارمه که لچیا چیدیت، دارئ وی کفچک و نامانکیت داری
ژئ چیدکن، شفت وی دکن باسکن چکارا
(الرم، البس، القطف، شجر جبلی متین الخشب و صلب)

Kevot: Dareke li çîya çê dibît, darê wî kefçik û aman-
kê darî jê çê diken, şivê wî diken baskê cigara.

کفلوزان: قلیوچک، کافلوزانک
(القنبح، الکمامه، الزهر والورد)

Kevlojan: Qelpwîçk, kevlojank.

کفلوزانکی کلیکی: هنیانکا کلیکی، تویرکن کلیکا
(السنف، السناب، خریطه النبات فیها حب، کالفاصولیا)

Kevlojankê: kelîkê: Hinbanka kelîkê, îtwîrkê kelîka.

کفل: کاشهبر، برئ مەژن
(العصر)

Kevir: Keşeber, berê mezin.

کفل: کەز، رویز، دزیلوکی نافی بی کسک، گیایهکی ومکی هریز
بنافا راوستای دا چیدیت
(الطبل، العذبه)

Kevz: Kez, rwîz, dezîlokê avê yê kesk, gîyayekê
wekî hirîyê di ava rawestay da çêdibît.

کفلزا کسک: رویز نافی بی رنگ کسک
(الکتان)

Kevza kesk: Rwîzê avê yê reng kesk.

کفن ونی: تشتی دمست فمدای، تشتی خسپاله، تشتی شول بی
کرتی
(المستعمل)

Kevin û nwî: Tiştê dest veday, tiştê xespale,
tiştê şol pê girtî.

کل: قلات، چپر، دیرکه
(القلعه)

Kel: Qelat, çeper, dîrğih.

کل: گومنلا حیوانی رمش، گومنلا کارمش
(الفحل للحيوان، الزویه للبقار)

Kel: Guhnêla hêwanê reş, guhnêla ga reş.

کل: نژیڤ کویفی
(التیس الجبلی، الوعل)

Kel: Nêrîyê kwîvî.

کل: شرکه، فیک کهتا ههرو وانا، ناف وان
(ملقی الفخنین للمره)

Kel: Şergeh, vêkketina her du rana, navran.

کل: سهر وین بونا نانا شارهای وگرم کری
(الفلیان، الفوران)

Kelîn: Ser û bin bûna ava şarhay û gerimkirî.

کلانن: شاراندن، گرم کرن
(الاغلا، التفوير)

Kelandin: Şarandin, gerimkirin.

کلاندى: تشتن شاراندی، تشتن گرم کری
(المغلی، المغور)

Kelandi: Tiştê şarandî, tiştê gerimkirî.

کلی: تشتن هاتی کهلانن، تشتن کل بوی، تشتن شارهای
(المغلی، الفائر)

Kelf: Tiştê hatî kelandin, tiştê kelbûy, tiştê şarhay.

کلایه: کلانوکى ستوی کاجوتی، نامورمکن ههچای به، چنگال
(السمیق، خشبه النیر تحیط بعنق الثور)

Kelabe: Kivanokê stûyê ga cûfî, amwîrekê hev-carîye, çengal.

کل بون: گرم بون، شارهان
(التسخين)

Kelbûn: Gerimbûn, şarhan.

کل بوی: گرم بوی، شارهای بوی
(المسخن)

Kelbûy: Gerimbûy, şarhaybûy.

کل تر: گرم تر، شارهای تر
(الاسخن، الاحر)

Keltir: Gerimtir, şarhaytir.

کلوز: ددان کتیی، کارومه

کلوزی: ددان کتییی، کارومیی
(الافرم، الانرسه)

Kevloz= Kevlozf: Didanketî, karrome, didan ketîni, karromeyî.

کک: برا
(الاخ)

Kek: Bira.

ککاتی ککینی: براینی، برایتی
(الاخ، الاخوه)

Kekati = Kektîf: Biraynî, berayetî.

کک بون: برا بون، براینی بون، برایتی بون
(التأخي)

Kekbûn: Birabûn, biraynîbûn, birayetîbûn.

کک بوی: برابوی، براینی بوی، برایتی بوی
(التأخي)

Kekbûy: Birabûy, birayînbûy, birayetî bûy.

کک تر: برا تر، براینی تر، برایتی تر
(الاكثر أخا)

Kektir: Biratir, birayîntir, birayetîtir.

کک کرن: براکرن، براینی کرن، برایتی کرن
(الاخاء)

Kekkirin: Birakirin, birayînkirin, birayetîkirin.

کک کری: برا کری، براینی کری، برایتی کری
(المواخى)

Kekkirî: Birakirî, birayînkirî, birayetîkirî.

ککتي: ککتي: برا، یانی یا برا، براین من
(يا أخ، ايها الاخ، أخى بصيغة النداء)

Kekê = Keko: Bira, yanî ya bira, birayê min.

کل: کلین، برچ کهلاقی، سهر وین بونا نانا گرم
(الغلی، الفور)

Kel: Kelîn, birçik helavêtin, ser û binbûna ava gerim.

کل: گرم، شارهان، شارهای، تیهن
(العار، الساخن)

Kel: Gerim, şarhan, şarhay, têhin.

کل: فیک کهتا تشتن دوتا، جهی فیک کهتا تشتن، جهی ژیک
فهر بونا تشتن وپوتا بونئ
(الشعبه، ملقی الشی، ومفرقه)

Kel: Vêkketina tiştê du ta, cihê vêkketina tiştî, cihê jêk vederbûna tiştî û du ta bûnê.

کله پاچه: سر و پیک، عویر و روپنیک، کپباری
(الکراع)

Kelepçe: Serûpêk, 'wîr û rwîvîk, kêparî.

کله پوټ: پوټره، دست کفت
(الغنيمة، التهنیه، الفی)

Kelepwt: Pwîre, destkeft.

کل چوټ: خریفینک، فټ کټن، کرینا تیژو و دژوار
(النشیج، التهیج، البکاء)

Kelçûn: Xirîqênk, vêketin, girîna tîj û dijwar.

کله خ: لاش، قوټیم، چه کوچ، کسمه، کمیس، قهرم
(الشج، الشخص، الهیکل، الهینة، الحجم)

Kelex: Leş, qodîm, çekûç, kesme, keys, qerrem.

کله خ: چټنمک، لاش، قوټیم
(الجسم، الجسد، الجرم، الجنة)

Kelex: Cendek, leş, qodîm.

کله خ دار: لاشین
(المجسم، المجد)

Kelexdar: Leşin.

کله خ موی: چټنمک، تارم
(الجنة)

Kelexê mirî: Cendek, terim.

کله خ مروټا: کمیس، کسم، لاش
(الجسد، الجسم، الهیکل)

Kelexê mirova: Keys, kesim, leş.

کله خ تشتا: قوټیم
(الجرم، الحجم)

Kelexê tišta: Qodîm.

کله خ مروټ: لاشن پارچفی
(الجنة)

Kelexê mirar: Leşê perçivî.

کله خ ناټی: لاشن ناټی
(الجسم المانی)

Kelexê avî: Leşê avî.

کله خاف: دل من، نیف بژرتی، نیف کلی
(بیض نصف مستوی)

Kelexav: Dilmê, nîv bijirtî, nîv kelî.

کله خ بیانی: لاشی دهرامی
(الجسم الغریب)

Kelexê bîyanî: Leşî deramî.

کل کرن: کرم کرن، شاراندن
(التسخين، الاسخان)

Kelkirin: Gerimkirin, şarandin.

کل کری: کرم کری، شاراندی
(السخن)

Kelkirî: Gerimkirî, şarandî.

کلی، کلاتی: گهرمی، گهرمانی، گهرمیانی، شارهانی، شاریانی
(السخونه، الحواره)

Kelî = Kelatî: Germî, germatî, germîyatî, şarhanî, şaryanî.

کل وهل: تشت وشت، خر و مر، پهرکار، وهج وهج
(الاغراض، الادوات، الامتعة، البضاعة)

Kelûpel: Tişt û mişt, xîr û mirr, pergar, wec û mec.

کله پچه: بټنمک، بستمک
(الفل، الکبل، القيد، الرسف)

Kelapçe: Bênek, bestek.

کله پچه بون: بټنان بون، بستم بون، نیشکدان بون، گرتدان
(التفل، التقيد، التکبل، الترسف)

Kelapçebûn: Bênanbûn, bstinbûn, îşikdanbûn, girêdan.

کله پچه بوی: بټنای بوی، بستمی بوی، نیشکدای بوی، گرتدای بوی
(القيد، المغل، المکبل، المرسف)

Kelapçebûy: Bênaybûy, bestîbûy, îşikdaybûy, girêdaybûy.

کله پچه تر: بټنای تر، بستمی تر، گرتدای تر
(الاغل، الاقيد، الاکبل)

Kelapçetir: Bênaytir, bestîtir, girêdaytir.

کله پچه کرن: بټنان، نیشکدان، بستم، گرتدان
(الاغل، التکبيل، التقيد)

Kelapçekirin: Bênan, îşikdan, bestin, girêdan.

کله پچه کری: گرتدای، نیشکدای، بستمی، بټنای
(المقيد، المکبل، المغل)

Kelapçekirî: Girêday, îşikday, bestî, bēnay.

کل پیچ، کل پیچ: لټن ناخا شاراندی، گومتلی ناخا قه لاندی
(الطوب، الآجره، اللبن، الطابوق الناری)

Kelpwîç = Kelpîç: Libinê axa şarandî, gumtilê axa qelandî.

کلاشتن: پخاندن، تیک کرن، دمرزاندن، دملوکری
(الافلاق، التقلیق، التصدیق، التشقیق)

Kelaştin: Peqandin, tîkîrin, derizandin.

کلاشتی: پخاندی، تیک کری، دمرزاندی، دملوکری
(الخلق، المصدع، المفطر، المشقق)

Kelaştî: Peqandî, tîkîrî, derizandî, devlokîrî.

کل: لیان، پیلافا بغری، کفاتی سر بغری ریفهچونی
(هذاء، التلج، هذاء، خشبی)

Kele: Liyan, pêlava befrê, kivanê ser befrê rêve çûnê.

کلک: تشتی زوی دکلیت
(سریع الفیان)

Kelek: Tiştê zwî dikeltî.

کلک: قایبغ، گمی
(الطوف، البلم، الزوبق)

Kelek: Qayîx, gemî.

کلک فان: قایبغ فان، گمی فان
(ربان البلم)

Kelekvan: Qayîxvan, gemîvan.

کلکا بېرا: شوپېرا بېرا، موکرا بېرا، بارستا بېرا
(الجنوة، الرصف، الفضاض)

Keleka bera: Şwîrha bera, mokra bera, brista bera.

کلک، کلک لانگ: بستیکا هسکا گبیا وچاندی، زخت، نیرکا گیبای
پاهاتی دورین مای نناختی را
(الحشفه، سيقان النبات، الیابس)

Kelik = Kelkelank: Bistîka hîşka gîya û çandî, zixt, nêrka gîyay ya hatî durîn may di axê ra.

کلن کویفی: نېرین کویفی
(القدر، البحمور)

Kelê kwîwî: Nêriyê kwîwî.

کلکله: کرم کرمه
(الحمی، الوطیس، اوج الحركة، الحماس، التهور، الحده)

Kelkele: Gerim germe.

کلک سەر: سەرگرم، سەرسهک، خوین گرم، سەرخلوله
(التریع، الطائش، المنهور)

Kelikser: Sergerim, sersek, xwîngerim, serxulole.

کەلداچون: باشدا چونا لەشی، هەرشین
(الفتح، الهزم، الکدم، التلج، الشدخ)

Keldaçûn: Paşda çûna leşî, herrişîn.

کەلداچوی: باشدا چوی، هەفتای، هەنگاتی، هەرشی
(الفتح، المصدوخ، الکدم)

Keldaçûy: Paşdaçûy, vequtay, hingatî, herrişî.

کەلداپەن: باشدا پەن، هەرشاندن، هەنگاتن
(اللائع، الاکدام، التشبیخ، التهزیم)

Keldabirin: Paşdabirin, herrişandin, hingatin.

کەلدا بری: باشدا بری، هەرشاندی، هەنگاتی
(الهزم، الکدم، المصدخ)

Keldabirî: Paşdabirî, herrişandî, hingatî.

کەلدازان: تەحرە، کەل کەلا گەرمی
(الغتم، شده الحر یکار بأخذ بالنفس)

Kelejan: Tehre, kelkela germê.

کەلسەرێک: چێلا ماتی کەل، چێلا گوشتی نەخزیت
(البقره فی مایجها الجنسی ونزوتها)

Keleswîrk: Çêla hatî kel, çêla guhnêlê dixazît.

کەلاش: کالکا پاتە، پیلافا دەزیفەت هەهاندی، پاتی عەفرم، کام
کرن ناف تێدانه لداوئا
(جرموق الغزل المنسوج)

Kelaş: Kalka patey, pêlava dezîyêt vehandî, yanî 'evrim, kamkirin nav têdane li daweta.

کەلاش گەر: سوول بەندی چێکرنا پێلافیت پاتە و دەزییا
(صانع الجرموق النسجی)

Kelaşker: Solbendê çêkirina pêlavêt pate û dezîya.

کەلەش: مێرباش، تێ مەیی، مێر چاک
(الباسل، المفوار، الجسور)

Keleş: Mêrbaş, têheyî, mêrçak.

کەلاشی: ناف بخوهدانا بدروم، رەنگ دانا وەه
(الدح الکاتب، التفاضو الزیف، المباهاء، العقیم)

Kelaşî: Nav di xwedana bi dirow, rengdana wene.

کەلشتن: پەقان، تیک بون، دەرزی، دملووبون
(الانقلاب، التصدع، الانشقاق، الانفطار)

Keliştin: Peqan, tîkbûn, derizîn, devlobûn.

کەلشتی: پەقای، تیک بری، دەرزی، دملووبی
(النفلاق، التصدع، المشقوق)

Keliştî: Peqay, tîkbûy, derizî, devlobûy.

كلهك: خلیتكن دانئ كیایه، توخمهكن دانئ كیایه
كافلوانكهكن تیور، بندكا دكافلوانكى دا توخمهكن طوفكن

خارنئ بی بخافى بخون
(الجلبان، الجيش، البازلیا)

Kelîk: Xelîtekê danê giyaye, tuxmekê danê giyaye,
kavlojankekê têwer, dindika di kevlojankî da tux-
mekê, tovkê xarnêye bi xavî dixon.

كلزج:

(العجم، المعصم)

Kelêj.

كلهزان: تهره، كل كه لاگرمئ، تهرهكهزین

(الصبيود، الهيف، القبط، الوهر، الصهب، الرمضاء، الاسمقار)

Kelejan: Tehre, kelkela germê, tehregezîn.

كهركهروك، كهللكه كلكه لانك: دجئ همستين پاش ملي،

كهركهروشك، كهركهروك

(الكنف، لوح الكنف، المنكب)

Kerkerok = Kelkelk = Kelkelank: Depê hestîyê
paş milî, kerkerok, kerkerok.

كلهم: توخمهكن كیایئ بلك بهنه بخون خاف ولینای قورمئ

وى ژى بخون

(اللهاة، القرنبط)

Kelem: Tuxmekê giyayê belg pehine dixon xav
û lénay qurmê wî ji dixon.

كلسمى بینگ: توخمهكن كهلامه ومكى شيلمئ بنكن دخون

(الكرب)

Kelemê bibinik: Tuxmekê kelemane wekî şêlimê
binkê dixon.

كلهلقن: بدانا شكادن، كراندن

(الكزم، القرض)

Kelotin: Bi didana şikandin, kirrandin.

كلات: قلات، كل، چهپەر، دپرگه

(القلمه)

Kelat: Qelat, kel, çeper, dîrgeh.

كلاشتئا ناغئ: شق كرنا ناغئ، برینا ناغئ

(الخز، للسفينة وغيرها)

Kelastina avê: Şeqkirina avê, birîna avê.

كلسته: ناه، تشقئ ناغامئ، تشقئ نزیارا خانیا

(مواد البناء، المادة)

Keliste: Ah, tiştê avahî, tiştê nijyara xaniya.

كلهك سهري: خوين گهرمئ، سهركهرمئ، سهرسكى، سهري
خولولمى

(الترع، الطيش، التهر، الغلواء)

Kelikserî: Xwîn germî, sergermî, sersikî, ser xu-
loleyî.

كلا گري: خريقتك، نورنور، هورهور

(الجهش، الشفق، النهيغ)

Kelagîrî: Xirîqênk, nurmurr, hurhurr.

كل گهرم: قومينا تشقئ لومفتئ خوه، شول كرنا دومفتئ ويدا
(النسئ فى حينه، العمل فى زمنه المناسب)

Kelgerm: Qewmîna tiştê liwextê xwe, şol kirina
di wextê wîda.

كلچك: كلابه، چنگال، چنگالئ قهماندنئ

(الكلايه لنسج الاشياء)

Kelçik: Kilabe, çengal, çengalê vehandinê.

كل تنگ: ههجارئ كزئ تنگ

(ضيق الزاويه للمحراث ونحوه)

Kelteng: Hecarê kuji teng.

كل تمنگئ: تشقئ فیک كهتنا وئ نهماره

(ضيق الفرق)

Keltengî: Tiştê vêkkelina wî neya firne.

كله: سهركئ شهكرئ، قعدئ شهكرئ

(قند السكر)

Kele: Serkê şekirê, qendê şekirê.

كلشته: پق

(الشجن، البق، الاخود، الفلق)

Kelişte: Peq.

كلشت: پق، دمرز، تيك، دملو، ژیک ههجوی

(الشلق، السلج، الفطر)

Kelişt: Peq, derz, tîk, devlo, jêkvebûy.

كلشتا چيياي: پقا چيياي، گلى كویر، دمرتنگ، ههشکين

(العصبة، الفائق)

Kelişt çîyay: Peqa çîyay, gelîkwîr, derteng, veşkên.

كلشتا ناغئ: پقا ناغئ، نهال

(الاخود، الاخيد)

Kelişt axê: Peqa axê, nihal.

كلهكا ناغئ: سن كولند، قاييغ

(الطوف)

Keleka avê: Sê kulind, qayix.

کلا مېجاری: جهن فيک کتنا باسک ویندیا هېجاری
(اللهم للمحراث)

Kela hevcarî: Cihê vèkktina bask û dindîya hevcarî.

کلپا زهر: توخمه‌کێ کپپایی نالف ومشتی بو تهرشی ددروین بو
زفستانێ
(نبات عشبي للعلف)

Kelyazer: Tuxmekê gîyayê alif û miştê bo terşî didurîn bo zivistanê.

کلا پېچک: کلپنا دژوار وپه‌ویژکا ده‌لافت
(النفر، شده الغليان)

Kela birçîk: Kelîna dijwar û peqwîjka dihelavêt.

کلپوره: دهستی کلپن دی رفق وپه‌قێ ژ به‌رشول کرنی، تپفل
ستوریا چهرمن دهستی
(اليد المنفوت من العمل)

Kelatore: Destê kevlê wî req û peqay ji berşolkirinê, tîvil stwîriya çermê destî.

کلپوره‌یی: دهست زرهانا شول کرنی وچهرم زرهانی
(النفث، نفثت اليد من العمل)

Keltoreyî: Dest zirhanan şolkirinê û çerim zirhanê.

ککس: توخمه‌کێ په‌زێ رهش یێ نالف تنگه، وه‌نگه‌کێ دی نه‌شتی
له‌شتی
(الجزاء، صنف من المعز)

Kemer: Tuxmekê pezê reş yê navtenge, renegekê dî neştî leşî.

ککس: شوینک، کبهند، شه‌ده‌جی، پشت بێن
(النطاق، الحزام)

Kemer: Şwîtik, kebend, şedehî, piştêbên.

ککم: ککمو: ددان شکستی
(الآثرم، الأفرم، مكسور الاسنان)

Kem = Kemo: Didan şikestî.

ککسانچه: نامویرمکێ ناواز گونتی به
(الکمان، آلة موسيقية)

Kemançe: Amwîrekê awazgotinê ye.

ککماسی: کیماتی، به‌رتنگی
(النبره، القله، النقص)

Kemast: Kemafî, bertengî.

ککلوش: کوشتی لاک، کوشتی لیواز وسست وخاف
(الهرط، اللحم الهزيل كالخايط)

Kelwîş: Goştê lak, goştê lêwaz û sist û xav.

ککلن کپپایی: ککلن کپپایی، به‌ستیکا کپپایی، نیرکا کپپایی
سیخمن کپپایی، زختی کپپایی
(السفير، الحشفه، اصول الزرع)

Kelkê gîyay: Kelemê gîyay, bistîka gîyay, nêrka gîyay.

ککلوتکا به‌را: به‌ریت دانای سهرێک وژوئی بو ژ په‌هل
(الوجم، الوجم)

Kelotka bera: Berê danay serêk û nijinî bo jêhel.

ککلم: دارکیت بجویک پیت دار و باری
(الاغصان، الصغیره للشجره، القلم)

Kelem: Darkêt biqwik yê dar û barî.

ککلی نوک: نوکیت ته‌ریت نه‌کیرمکری هێژ دکه‌فلوژانکێ خودا
(الحصص الطری فی سنفه)

Kelînok: Nokêt ter yê ne gêrekirî hêj dikevlo-jankê xweda.

ککلندار: مسرری، مروفتی ئیک تاوژراف، مروفتی مسرری یێ بێ
گوشت
(النميف، الهزيل، الطويل من الناس)

Kelindar: Misrî, mirovê êk ta û zirav, mirovê misrî yê bê goşt.

ککلی: توخمه‌کێ کپپابه ددروین بو نالف ومشتی
(نبات عشبي للعلف)

Kelî: Tuxmekê gîyaye di durîn bo alif û miştê.

ککلی سوس: توخمه‌کێ کپپایی مشتێ به
(نبات عشبي، للعلف)

Kelîsos: Tuxmekê gîyayê miştêye.

ککلیا ماری: کلپن ماری یێ هافجیتی، پبستنی ماری یێ ژ خوه
گورای
(الخرشاء، سلخ الحيه)

Kelya marî: Kevlê marî yê havêfî, pistê marî yê jixwe guray.

ککلوک: کوما به‌را یا نالفا کری، بو توخویپ وسپنورا
(الدعامه، الوجم)

Kelotk: Koma bera ya avakirî bo tuxîb û sinora.

کنگی: کیز دمی، کیز کافری، چ ومخت
(متی)

Kengî: Kîjdemî, kîjgavê, çi wext.

کنار: روخ، تل، تهنشت، نالی، پال، تنج
(الجهه، الصوب، الطرف، الجانب)

Kenar: Rex, til, tenîşt, alî, pal, tenç.

کناری: دارمکا ستری بژواره بو پهژانا بکار نین، کناری دارمکا
سنری دره
(شجره شائک)

Kenarî: Dareka stîrî dijware bo pejana bi kar di
înin, kinarî dareka stîrî dirre.

کناندن: گرنژاندن
(الاضحاك)

Kenandin: Girmijandin.

کناندی: گرنژاندی
(المضحك)

Kenandî: Girmijandî.

کهنن، گهنن: باده مرکبنا ژ زکی، دقوتی را تکرین، فس کرن،
بابهردانا ژ قوتن

(الضرط، خروج الريح من البطن عن طريق الدبر، بظرف)

Kendin=Kenîn: Ba derketina ji zikî, di qûnêra
tirkirin, fiskirin, ba berdana ji qûnê.

کهنیز: ناف مالک، برادر، خانوخ
(الندیم، الخدم، افراد العاشیه)

Kenêz: Navmalk, birader, xanox.

کهنیشه: دیرا جوهریا، خانین نفیزیت جوهریا، مزگفتا جوهریا
(الکینسه الیهودی)

Kenîşte: Dêra Cuhya, xaniyê nivêjêrî cuhya, miz-
gefta cuhya.

کننگ: گهرنگ، گپیابه که نیرکا وی خاف و لینای بخون، شیرین وی
دبیت قاجک و بجوین
(الکوب، نبات شائک بۆکل)

Kengir: Kerink, gîyayeke nêrka wî xav û lênay
dixon, şîrê wî dibît qaçik û di jicwîn.

کنگروک: کولکهکا روی عهده و مکی چافنی ماسیه لکفلی دمیت،
نمساخیهکا چهرمی به

(حب الکوب، عین السمکه، مرض)

Kengirop: Kulkeka rwî erde wekî çavê masîye li
kevlî dihêt, nêsa xîyeka çermîye.

کموپه: ددان وهرهای، ددان کمنی، دلف فالو
(الانوم، الاقروم، مکسور الاسنان)

Kemorre: Didan werhay, didan ketî, dev vala.

کمند وکوز: ناردی پراسی پراسی، ناردی کویزی کویزی، جهن نزم
ویلند، جهن فمشکین
(الجفیف، الارض الممتوجه)

Kendûkor: Erdê pirasî pirasî, erdê kwîzî kwîzî
cihê nizim û bilind, cihê veşkên.

کهنفال: چیق ناف
(الجرف القاری، الخلیج)

Kend av: Çîqav.

کندال: پهن، پesar، دوربه
(الاولیه، الخراف، الخرشفه)

Kendal: Beten, pesar, durbe.

کمند: کور، چال، قور، قهواره، جهن داکمنی، جهن نزم، جهن
داچوی

(الوفده، الهوه، الوق، الهبط، الغور، الفوطه)

Kend: Kor, çal, qor, qeware, cihê daketî, cihê ni-
zim, cihê daçûy.

کندیلک: تختهکی دهزیبا نالاندن، گولولکا دهزیبا، پنگا دهزیبا
(الملک للفزل)

Kendîk: Textikê dezîya alandinê gulolka dezîya,
penga dezîya.

کهنکهنه: ماقویل، سهروک، باخوچ، کف خوچ، سامیان، مازنی
خعلکی

(الوجیه، التنبیل، السید، الزعیم)

Keakene: Maqwîl, serok, baxwê, kevwxê, sem-
yan, mezinê xelkî.

کهنی: گرنژین، لبق لبق، تبق تبق
(المضحك)

Kenî: Girmijîn, lîq lîq, tîq tîq.

کهنن: گرنژین، لبق لبق کرن، تبق تبق کرن
(المضحك، التضاحك)

Kenîn: Girmijîn, lîq lîqkirin, tîq tîqkirin.

کهنی بلندی: نهمه، لبق لبق ژ حیل
(القهلیه)

Kenî bilindî: Ehe he, lîq lîqa jîhêl.

کەر: کارک، کیسک، تیزکا پزێ پەش
(الجبدی، العناق)

Kehir: Karik, gîsik, têjka pezê reş.

کەرما مێ کارامێ، کیسکا مێ
(العناق)

Kehra mê: Kara mê, gîska mê.

کەرور: گێپایەکە مێ بستی یە بو ئالفی بکار دێن
(نبات عشبی شائک)

Kehwîr: Gîyayeke yê bi stirîye bo alîfî bikar di
înin.

کەمێ: تەشتی خۆمیی، حیوانی لگەل مروفا دێت، حیوانی گۆی
خووە دەمەت مروفا، هەف گۆر

(الالیف، الداجن، الانیس)
Kehî: Tiştê xwe yî, hêwanê ligel mirova dijt,
hêwanê gorê xwe didet mirova, hevgor.

کەمێ بۆن: خۆمیی بۆن، گۆر دان، هەف گۆر بۆن
(التالف، الاستئناس، التجن)

Kehîbûn: Xweyîbûn, gorday, hevgorbûn.

کەمێ بۆی: خۆمیی بۆی، گۆردای، هەف گۆر بۆی
(الدجن، المؤلف، المؤنس)

Kehîbûy: Xweyîbûy, gorbûy, hevgorbûy.

کەمێ تر: خۆمیی تر، گۆردای تر، هەف گۆر تر
(الاف، الادجن، الانیس)

Kehîtir: Xwetîtir, gordaytir, hevgorîtir.

کەمێ گرێ: خۆمیی گرێ، هەف گۆر گرێ
(الادجان، الاپناس)

Kehîkirin: Xweyîkirin, hevgorîkirin.

کەمییاتی: خۆمییاتی، هەف گۆری، هەف گۆریاتی
(الاف، الدجن، الانس)

Kehîyatî: Xweyatî, hevgorî, hevgorîyatî.

کەمیی: کانی، زێ، کونا ئاف زانی، چافیکا زانا ئافی، کون ئاف
(النبح، الینوع، عین الماء)

Kehnî: Kanî, zê, kuna av zanê, çavîka zana avê,
kun av.

کەمئیا چافی: کانیکا چافی، رمخێ چافی مێ نک دفتی، فیک کەتا
فرۆزا چافی بلایێ دفتی فە
(الموق، الموق)

Kehnîya çavî: Kanîka çavî, rexê çavî yê nik dif-
nê, vêk ketina firoza çavî bi layê difnêve.

کەمیا: کوخه، کەف خوێ، مەزنی گۆندی، سامیانی تاخی
(المختار، الممهده)

Kehya: Kwîxe, kev xwê, mezinê gundî, semya-
nê taxî.

کە: تەبرمکی چەلەک لاوه خاندنا وی دێژن قەبێ تەبرمە لێم
زۆزانا سار دێت

(الحجل، القبع)

Kew: Teyrekê çelek lawe, xandina wî dibêjinê
qebîn teyroke li cihê zozana sar dijt.

کەوال: تەرش، پەز و حێوان، سەر، مەرومات
(الماشیه، الغنم)

Kewal: Terş, pez û hêwan, serr, mer û malat.

کەوێ: کەوێ پەزی، برا پەزی، جەلەبێ پەزی
(قطیع الغنم)

Kewte: Kerê pezî, birra pezî, celebê pezî.

کەوا زک: گۆزک، جەرکی ئاف هەخارنێ، بەقوک
(القاویره، کوز الماء)

Kewazk: Gozik, cerkê av vexarnê, beqok.

کەو سوسگ: توخمەکی کەوانە
(صنف من القبع، الحجل)

Kew swîsk: Tuxmekê kewane.

کەو سوری: توخمەکی تەمرانە لچایبێت بلند دێت
(صنف من الطیور)

Kewderî: Tuxmekê teyrane li çîya yê bilind dijt.

کەو زەرک: توخمەکی کەوابە
(صنف من القبع، الحجل)

Kewzerk: Tuxmekê kewaye.

کەو فە: بەرواردێت بلند لدورێت سوپکا کەوا هەژا داندن سەر، دا
کەو نەچن سەر بغرن ببیباچن

(محل طیران القبع فی المصیده)

Kewfur: Ber û darê bilind li dorê swîta kewa heja
didanin ser, da kew neçin ser bifirin bi pîya biçin.

کەو کۆ: سوپکا کەوکر، سوپکا باش بو نێرچیرێ
(المصیده الجیده للمصید)

Kewkuj: Swîta kewgir, swîta baş bo nêrçîrê.

کھس: بھڑن، کسمه، چه کوچ، قودیم، کله خ، لش، بھڑن ویلا، قهلافت، دار

(السمه، حسن الطله والنوع)

Keys: Bejin, kesme, çekûç, quđim, kelex, leş, bejin û bala, qelafet, dar.

کھس: قودیم، کسمه، کله خ

(القالب، الحجم، الهيكل، الهيئه، القامه، الهيئه)

Keys: Qodîm, kesme, kelex.

کھس: دلیقن، قورویچکاندن، دهرهتا حله لی کرنن، دهرهتا دیتنا چویراندن، دهراتی چویرکرنن

(الاستغلال، مجال الاستغلال)

Keys: Delivê verwişkandinê, derfeta hîlelêkirinê, derfet dîtina çwirandinê, deravê cwîrkirinê.

کھس دیتن: دهراف دیتنا حله و ژن چویر کرنن

(فرسه الاستغلال)

Keys dîtîn: Deravdîtina hîle û jê çwîrkirmê.

کھف پڻ هاتنا موڙمنی: ههنگفتنا موڙمنی بیهنا وی پڻ بهیت،

تویش بونا نهار پڻ تننا دبیست

(التشمیت، التشنی)

Keyf pêhatina dujminî: Helingiftina dujminî bêhna wî pê bihêt, twîş bûna neyar pê tena dibêt.

کھف: شادی، بهستی

(الطرب، الفرح، الجذل، الغبطه، السرور)

Keyf: Şadî, bestî.

کھفڻ: شادمان، بهست بوی

(الجدلان، الفرحان، السرور)

Keyfîn: Şadman, bestbûy.

کھف خویش: دل خویشی، بشکورپی، فہبوی، گرنژی

(المرح، البشوش، المبتھج)

Keyfxweş: Dilxweşî, bişkurî, vebûy, girmijî.

کھف خویشی: دل خویشی، بشکورپن، دل فہبون، گرنژین

(السرور، الفرح، الغبطه، الجذل)

Keyfxweşî: Dilxweşî, bişkurî, dilvebûn, girmijîn.

کھلان: شنگ، شوخ، جان، تازه، لار، خوشکوک، خوشیمانک

(الوسيم، الطريف، الجميل)

Keylan: Şeng, şox, can, tazc, law, xuşkok, xoşimank.

کھه: دهرمانی تیژ و دژوار بکن بریتی پڻ بسوژن، برین داخ کرنا بدهرمانی

(الدواء الحریف پداوی به الجروح)

Kewhe: Dermanê tîj û dijar biken birînê pê bi sojin, birîn daxkirina bi dermanî.

کھه پڻ: مروفتی گهوشهک، باهیله، نهدیمه، ناقل سفک، نهزان، تن

نکھشتی، دبهنگ

(الفی، الیلید، المغفل)

Kewden: Mirovê gewşek, bahêlc, nedîme, aqil sivik, nezan, têne gihîştî, debeng.

کھه پڻ: گهوشهکی، باهیله پڻ، نهدیمی، ناقل سفکی، تن

نکھشتنی، دبهنگی

(الغفله، الیلاده، الفیاده، الجهل)

Kewdenî: Gewşekî, bahêleyî, nedîmî, aqilsivikî, tênegehiştî, debengî.

کھه پڻ: داخ بونا بدهرمانی، سوژنا بدهرمانی تیژ و دژوار

(الاکتواء)

Kewhan: Daxbûna bi dermanî, sotina bi dermanê tîj û diwar.

کھه پڻ: برینا هاتی کهراندن

(الکتوی)

Kewhay: Birîna hatî kewandin.

کهراندن: سوژنا بدهرمانی دژوار، داخ کرنا بدهرمانی تیژ

(الکی)

Kewandin: Sotina bi dermanê dijar, daxkirina bi dermanê tîj.

کهراندی: برینا داخ کری بدهرمانی، برینا دهرمان کری

(المکوی)

Kewandî: Birîna daxkirî bi dermanî, birîna dermankirî.

کھوڻ څږ: نیرکهر

(اليعقوب)

Kewnêr: Nêrkew.

کھکیرفان: نیرچیرفانی کوا، کوهک

(هسياد القبوج)

Kewgîrvan: Nêrçîrvanê kewa, kewgir.

کھکیرفانی: نیرچیرا کوا، رافا کوا

(صيد القبوج، منه الصيد للحجل)

Kewgîrvanî: Nêrçîra kewa, rava kewa.

كهيلانی: شەنگی، شوخی، تازەیی، لاوینی، جانی، خوشکەری، خوشیمانکی

(الوسامه، الظرافه، الجمال)

Keylanî: Şengî, şoxî, tazeyî, lawinî, canî, xuşkoki, xoşimankî.

كهيران: ستێرمكا بناف و دنگە

(الزحل، نجم الزحل)

Keywan: Stêreka binav û denge.

كهف بخوه هاتن: ژ خوە وازی بون، بخوهدان

(الاعجاب، العجب بالنفس، الاعجاب الذاتي)

Keyf bi xwehatin: Jixwerazîbûn, bixwedan.

کەئ: کێ، کێژک، کێزان

(من)

Kê: Kî, kijik, kîjan.

کەپ: کێپ، پێخ، دەست بەرک، بەرێ ئۆی لەبێ

(الرشاده، الجلود، الحجر، ملي الكف)

Kêp = Kêpe: Pîxirr, dest berik, berê tijî lepî.

کێپاری: خارنەکە بێت لەنان ژ وێرک و وێپێکا و سەر و پێیا

(المكرشة، التكريشة، الكراع)

Kêparî: Xarneke dihêt lênan ji 'wîrik û rwîwîka û ser û piya.

کێتک: پشیک، کتک

(القطه، الهرة، السنور)

Kêtik: Pişik, kitik.

کێت: نێرە، کێتک، زەنگ، شەمەک، دارمەکن ژ تەمەت دەست مەپ، کێروانە

(الرافد، اعواد جسور السف، قضيب الخشب بقعر الفتر)

Kête: Nêre, kêfik, zendik, şemilk, derekê ji temet dest merra, kêrwane.

کێج: حیوانەکە هویەر یێ رەشە دگەتێت مال و گولە و نەپنا، مروفی

دخوت و لەقا مروفی ددەت و خویێنی دەمژێوت

(البرغوث، القذ، ج فذذ)

Kêç: Hêwaneke hwîre yê reşe dikevî mal û gova û nivîna, mirovî dixot û leqa li mirovî didet û xwîne dimêjît.

کێخه: توخمەکن پەروکێ بەرکەتی ویاشە

(هصن من القماش الفاخر)

Kêxme: Tuxmekê perokê berketî û başe.

کێخمیت: توزا ئاری یا بەلاف دبیت، مزاخا ناشی، توزا ئاری

هێزای

(القضاع، النباغ، النبخ، السوق، السفاسف)

Kêxmî: Toza arî ya belav dibît, mizaxa aşî, toza arê hêray.

کێن: چەژک

(السكين، المشروط، المشذب)

Kêr: Çeqok.

کێر: ساتور، کێرا مەزن، داسا تیەمە کرنی، داسکا هنجینێ

(المدية، الساطور، المصهله)

Kêbir: Sator, kêra mezin, dasa tûmekirinê, dasa hincinî.

کێرات: توخمەکن تراشوکیا بهاری ژوی خیف بێت نو هافینێ

دوهریت

(شجيرة)

Kêrat: Tuxmekê tiraşoka ye biharê zwî xêv dibît û havîne diwerhît.

کێرگ: سرتا نزم، گازوک، هەسوییا نافبەرا نو کرکا

(النفيف، الافق بين ربوتين)

Kêrk: Sirta nizim, gazok, heswîya navbera du girka.

کێری: سرتا چپییای یا بەروار

(التعف، الحائف، الشتر، الشاقى، الحيد الطويل للجبل)

Kêrî: Sirta çîyay ya berwar.

کێر گۆژ: جەپێ سەرژێر کرنی، ستو، قەرا ستوی

(العلباء، الفردوجه، محل النبح والنحر)

Kêrkuj: Cihê serjêkirinê, stû, qirka stûy.

کێرا تەلەن: ناسنێ قەدانە تەلەن بوچەقانی

(سن الفخ، سكين الفخ)

Kêra telhê: Asinê vedana telhê bo çeqanê.

کێروانە: کێتە، نێرە، شەمەک، زەنگ داری ژ تەمەت دەست بێرا

سنویرییا وی ژ قەفتی پێهال

(الوشيع، السقيف)

Kêrwane: Kête, nîre, şeqlik, zendik darî ji temet dest bîra stwîrîya wî ji qeftê pêhel.

کێرهاتن: مێزایی، مەزایی، یێ چێبون

(الجدارة، اللياق، الكفاء، الصلاح)

Kêrhatin: Hêjayî, hejîyatî, pêçêbûn.

کچشای: پیفای، سهنگاندی، هلسهنگراندی
(الموزن، المکال، المکیل، الموزن)

Kesay: Pîvay, sengandî, helsengirandî.

کیشمه: تشتی تیت کیشان، سنگ وگرانی
(الزنه)

Kêş: Tiştê lêtkeşan, seng û giranî.

کیشان: راکیشان، خشاندن
(الجنب، السحب، الجر، السحل)

Kêşan: Rakêşan, xişandin.

کیشای: راکیشای، خشانندی
(المجنوب، المجرود، المسحوب، المسحول)

Keşay: Rakêşay, xişandî.

کیشک: خس، راکیشک
(الجانب، الجار، الساحب)

Kâşek: Xiş, rakêşk.

کیشه: خشای، راکیشای
(المجذب، المجر، المسحب)

Kêş: Xişay, rakêşay.

کیشان: فہکیشان، فہمان، پتفہچون
(الاستمرار، الملی، النوام)

Kêşan: Vekêşan, veman, pêveçûn.

ککیشه: خشک، خشیلوک
(المزحف، المد، الجرار)

Kêş: Xişik, xişiklok.

کیش: پیفہ، راکیش، خشک
(الفارزہ، الجذب، الوزن، الزحف)

Keş: Pîve, rakêş, xişik.

گکشان: سرگکشان، خرائدن، راکگشان
الاقتباء، القباة

Kêşan: Serkêşan. xirrandin. rakêşan.

کیشای: سهرکیشای، خرانندی، راکیشای، پیفای
المقادة، المساق، الموزون

Kêşay: Serkêşay. xirrandî. rakêşay. pîvay.

کھیلنگ: سنگی تانی، نیرہ، کیتہ، کپروان، شہلک
الرافدة، وتد السماج

Kefuk: Singê tanî. nîre kête. kêrwan. şefilk.

کیرھاتی: میڑا، مہڑی، پئی چیبوی
(الجدير اللانق، الصالح، الکفز)

Kêrhati: Hêja , hejî, pêçêbûy.

کیر: توخه کن حیوان کن بکهفلوژانکه بی گلهک دهست و بی،
گلهک رهنک و ته خلیق
(الخنفس، الخنفسان، الخنفساء)

Kêz: Tuxmekê hêwankê bikevlojank eyê gelek dest û pê, gelek reng û texlîtin.

کیزا بشاخ: کیزمکا بریز وکافلوژانک رمق و موکومه شاخت وی ژ
تمعت بهژنا وی بدریزد
(الصمصوم)

Kêza bişax: Kêzeka dirêj û kevlojank req û mukume şaxê wî ji temet bejna wî didirêjin.

کیزا رفق: توخمه کی کیزا یہ قولی وی گہلک رفق و ہشکے بکو تک
بہری دھیت کوڈن
(النراج، غمدیہ الجناح سامہ قاتلہ)

Kêzarreq: Tuxmekê kêzaye qulpê wî gelek req û
hişke bi kutek biberî dihêt kujtin.

کیزا سہدا: توخمہ کی کیزیت کہسہ
(الخنفس الاخضر)

Kêza seyida: Tuxmêkê kêzît keske.

کیزا گولواک: کیزمه گری و ریخاکت گوا و خه ریزئ خومسکتئ
(الجعل)

Kêzagulolk: Kêzeke gwî û rîxa diket gol û xerzê xwe diketê.

کیزا لنگ پروژ: کیزمکا رهشہ یا شاقولہ دریژہ، لنکیت وی ژ تممت
بهژنا وی دریژن
(القرنیس)

Kêza lingdirêj: Kêzeka reşe ya şaqole dirêje, lingêt wî ji temet bejna wî didirêjin.

کیزا مارا: توخمه کی کیزا به
(السرمان)

Kêza mara: Tuxmekê kêzaye.

ککیزمه: سیخمه، داری بدن بهر میواتری
(المسماک، الدقران، الزافره، المشحط، القلال، المرزخ)

Kêzme: Sêxme, darê diden ber mêwa tirî.

کیشمان: سنگاندن، پیافان، هلسنگراندن
(الوزن، الکبل)

Kesan: Sengandin, pîvan, helsengirandin.

کڤرشک: حیوانه کن و مکی رویی به دست کورت و لنگ دریز و کور دریزه کڤرشک

الارنب، القواق

Kêvrîşk: Hêwanekê wekîrwîvîye dest kurt û ling dirêj û guh dirêje. kêrîşk.

کڤلویه: مار حوالیک، بویکا مارا، توخمه کن مارکیسکیت مەزن و مکی کوم کوماپه

الورل، الحردون، الضب

Kêvlwîle: Marhulik . bwika mara. tuxmekê margîskêt mezin wekî kumkumaye.

کڤواله: حیوانه که بی خودان قلب و کفله ژانکه دو لامکت و مکی دوپیشکا ییت پیقه و دهرمان دور دست پیته دناقادا دژیت السرطان

Kêvjale: Hêwanekê yê xudan qelp û kevlojanke du lankêt wekî dûpîşka yêt pêve û derman du dest pête di avada di jît.

کڤرشکا نیر:

الخرن

Kêvrîşka Nêr.

کڤرشکا جمل:

الخرنق

Kêvrîşka cibêl.

کڤک: کاده، نانێ بنافک
الکک

Kêk: Kade. nanê binafk.

کڤل: برعق فغانی، کلوتک، چڤخبر
الثویه، الثرة، الصوة

Kêl: Berê venay . kelotk. çixeber.

کڤل یار: چڤخه یار، برعق فغانی، وبلند
النصبه، الجما، الدعامه

Kêlber: Çixeber. berê venay û bilind.

کڤل قڤچ: ددان قڤچ، خنزیری
السالغ

Kêlqîç: Didan qîç. xinzîrî.

کڤل قڤچی: ددان قڤچی، خنزیرین
السلوخ

Kêlqîçî: Didan qîçî. xinzîrîn.

کڤله کنی: دلف کارومه
الاهتم

Kêlbeketî: Dev karome.

کڤله کنن: ددان کنن
الهتم

Kêlbeketin: Didan ketin.

کڤله: ددان دراندن، پچاندنن، مریقی چار کڤل بیت مە لی لانی
بتوویا
الناب

Kêlbe: Didan dirrandin. biçandinê. mirovê çar kêlbe yêt hey li tilê bi toya.

کڤله: سیخمه، کڤزمه، ستوین، بهراز
الزافرة، مايدعم البناء

Kêlbe: Sêxme. kêzme. stwîn. beraz.

کڤل: هملکمنی، فغانی، چڤخ، بلند، ژتهل رابوی
المنتصب القامة، الناثیه

Kêl: Helketî. venay. çix. bilid. jê helrabûy.

کڤلای = کڤلینی: چڤخی، چڤخانی، فغانیاتی، بلندی
الانتصاب

Kêlaxî = Kêlîni: Çixî. çixatî. venanîyarî. bilindî.

کڤل دڤیسانن: یاریکه، کڤله کن ددانن بهرا تیرور دکن مه چین
نڤخست بی دی دئ تایکی جلک خوه ژبهه خومکت هتا بی دی
رویس دگهت
لعبه الصوی

Kêl rwîskanê: Yariyeke kêlekê didanin û bera têwer di ken heçyê êxist yê dî dê tayekê cilê xwe ji ber xwe ket heta yê dî rwîs diket.

کڤل لهانی: یاریکه یار فغانن به ربهه تیرور کرنن به
لعبه نصب الصوی

Kêlvelanê: Yariyeke bervenanê ye ber têwerki-nêyc.

کڤلی: قولیا دورینن، داف لنگ
خیله واحده، مقطع الخياطه

Kêlî: Qulpa durînê. dav ling.

کڤلی فو: دورینا قولبیت وئ ژیک دور
الحباصه، الصخر للخياطه

Kêlfîr: Durîna qulpêt wê jêk dwîr.

کپلی دان: دورین، شلال کرن، قولب دان
السرج، الشمر

Kêlîdan: Durîn, şelalkirin, qulpdan.

کپلی: بهرئ خپڅی لسه کورئ فغانی لجهئ سهری وینئ پیا
نیشانا کورا
الرجم للقبر

Kêlîf: Berê xîxê li ser gorrê vanay li cihê serî û pîya, nîşana gorra.

کپلیک: تهنشت، تنج، تل، ناف تهنگ، خالی گه، جهئ گردانا
شویکتی

الخصر، الورک، الخاصرة
Kêlek: Tenîşt, tenc, tîl, navteng, xalîgih, cihê girêdana şwîtkê.

کپلان: مهلشکافتنا نهردی بو چاندنئ
المین، الحرث، الفلج

Kêlan: Helşikaftina erdî bo çandinê.

کپلان: کهلاشتنا ناخ، کولانا ناخ، بهنجاری
المخر، المرق

Kêlan: Kelaştina axê, kolana axê bihevcarî.

کپلان: نهو جهئ بهرمهف کری مهلشکافتی بو چاندنئ، جهئ چاندنئ

الارض المهد للفلج، ارض الحرث

Kêlan: Ew cihê berhevkarî û helşikaftî bo çandinê, cihê çandinê.

کپلاي: ناخا مهلشکافتی، ناخا کولای بو چاندنئ ناخالیک
ومرگپرای بو چاندنئ
المحروث، المفلوج

Kêlanî: Axa helşikaftî, axa kolay bo çandinê, axa lêkwerğêray bo çandinê.

کپلکا هزارئ: یاریا کپل فغان ویر تیورکرئ
لعب الصری

Kêlkahizarê: Yariya kêlvenan û ber têwerkirinê.

کپلو = کپلک: ژنا دینئ فلهو وجوهیا، ژنا نولیت دی
نساء اليهود والنصارى وغير الاديان

Kêlo = Kêlok: Jina dînê Fele û Cuhya, jina dînê olê dî.

کپلنجی: کولم لیدان
الشکر

Kêlincî: Kulim lêdan.

کیم: نهکوک، نهنام، پیچک

الناقص، النادر، النزر، القليل، الطريف، الوكس، البسیر

Kêm: Nekok, netimam, pîçek.

کیم: پیچک، نزم، راخوینئ، مروفتی چونه
الوضیع، المعیب، الکفل، النون

Kêm: Pîçek, nizim, raxwîte, mirovê çune.

کیم بون: پیچه بون، نزم بون، چونه بون، داماتن
التناقص، التقلل، التندر، التوضیع، الدنئی

Kêmbûn: Pîçebûn, nizimbûn, çunebûn, dahatin.

کیم بوی: پیچه بوی، نزم بوی، داماتن چونه بوی
المقوص، المقلل، المنتذر

Kêmbûy: Pîçebûy, nizimbûy, dahatî, çunebûy.

کیم تر: پیچه تر، نزم تر، داماتن تر، چونه تر
الانقص، الاقل، الاوضیع، الاعیب

Kêmtir: Pîçetir, nizimtir, dahatintir, çunetir.

کیم کرن: پیچه کرن، نزم کرن، دائینان، چونه کرن
التنقص، التقلیل، التوضیع، التعیب

Kêmkirin: Pîçekirin, nizimkirin, daînan, çunekirin.

کیم کری: پیچه کری، نزم کری، دائینای، چونه کری
التنقص، المقلل، المعیب

Kêmkirî: Pîçekirî, nizimkirî, daînay, çunekirî.

کیمی، کیمباتی = کیمباتی: پیچکی، پیچاتی، نزمی، داماتنی، چونهیی

النقص، القلة، الرضاغة، الفضاضة

Kêmi, Kêmyatî = Kêmatî: Pîçekî, pîçatî, nizmî, dahatinî, çuneyî.

کیمینئ = کیمامئ: کیمباتی: لکه، نزمی، رازیکری، چونهیی، راخوینئیی

العیب، النقصه، الضعة، الندرة، المعرفة

Kêminî = Kêmahî: kêmyatî Leke, nizim, rajêrkî, çuneyî, raxwîteyî.

کیم: زوخ، نهاف

الفيح، الصديد

Kêm: Zox, edav.

کیمکی: زوخکی، نهافکی
المتقبح

Kêmi: Zoxkî, edavkî.

کرت: مال. تشتن مړولی هی
المال، المال

Kirt: Mal. tištê mirovî hey.

کرتوب: پټات. پټاغ
البطاطا

Kirtop: Pitat. ritax.

کړ کړ = کرڼ: دمنگن کلبنا دوښی
النشيش، الکشييش، القشقشه، صوت اللحم المغلى وغليان الدهن
Kirkirn = Kirrên: Dengê kelîna duhnî.

کړ کړ = کرڼ: دمنگن گړدانا تشتن رفق وهشک ددان نه‌پړن
القصاص، کل ماله صوت تحت الاضراس، صوت القضم والکزم
Kirkirn = Kirrên: Dengê girêdana tištê req û hişk
didan nihêrin.

کړ کړک: بوریکا هوا هملکېشانن. بیکا بېټن هاتن وچونن
القصبة الهوائية

Kirkirk: Borika hewa helkêşanê. pîka bêhn hatin û çûnê.

کړ کړک: ټاهکا لنافېرا همستی وگډشتی به. همستین نهم.
همستین قاچی
الغسروف

Kirkirk: Aheka linavbera hestî û goştye hestîyê qaçî.

کت کته گړی: ټیک ټیکه کړی. تنن کړی
المفرد، الموتر

Kitkitekiriû: Êk êkekiri. tinêkiri.

کت کتیی: ټیک ټیکې. تنیاتی
الفرديه، الوثریه، الواحدیه

Kitkityf: Êk êkeyî. tinyatî.

کتکف: توخمه‌کتی کبابه توفه‌کتی ومکی کونجیا ددعت
الحرمل، نبات عشبي له حب پوکل

Kitaf: Tuxmekê giyaye tovekê wekî kunciya didet.
کته = کت: لن خورینا کټک ویشکا. هاروتنا کټکا
الغس. الزجر وطرد الهرة، طرد القطه

Kite = Kit: Lêxurina kêtik û pişka. hajotina kêtka.
کټک: کټک. پشیک. پشی لانک
القطه، الهرة، السنور

Kitûk: Kêtik. pişik. pişilank.

کتک: هژیرت هشک کړی ومکی مړویزا
التن المجف

Kitik: Hijîrêt hişkirî wekî mêtîwja.

کتان: توخمه‌کتی کبابه تیفلی وی دکن چلک. تیفلی وی دریس
بو چلکا
الکتان

Kitan: Tuxmekê giyaye tîvlê wî diken cilik. tîvlê wî dirêşin bo cilka.

کتره: قفغا کبابی هشک یی هلاویستی بو بیچکا. قفغا کبابی
هشک یا بجویک
الشم من العشيش، الکراسه

Kitre: Qefta giyayê hişk yê helawistî bo pêçka. texa giyayê hişk ya biçwîk.

کتر: تخلیتکتی کبابه ژتوخمن قهرم ولغمن وکیا. حبسبیلکا
قور. قهرموش. قهرم
نبات عشبي ضار بالمزروعات

Kitir: Texlîtekê giyaye ji tuxmê qerem û leven û giya. hêşilka qor. qeremwîş. qerrem.

کتو؟ چاوا. کوسا. چتوف
کیف

Kito: Çawa. kusa. çitov.

کتوی؟ چاوا. کوسایی. چتوفی
الکيف

Kitoyf: Çawayî. kusayî. çitovî.

کتکا هری: ټاله‌کا هری. پنگا هری. گولیا هری
المزعه، الوشيعه، الجحشه

Kitka hiryê: Aleka hiryê. penga hiryê. gulya hiryê.
کتکئی: تنیاتی. ټیکائی. ټیکئی
الوحد، الوجدانيه

Kitnî: Tinyatî. êkatî. êkinî.

کچ: قیز. نه شوی کړی
البنث، الغناه، الباکر، العنراء

Kiç: Qîz. neşwîkiri.

کچک: قیزا بجویک
الغناه الصغيره

Kiçik: Qîza biçwîk.

کچک = کچکوک: بجویک. هویر
الصغير

Kiçke = Kiçkok: Biçwîk. hwîr.

كېريت: توخمه كى ومك ناخى بى بېھن داره رنگ زهره دهرمانه بو
هندك نساخىيا. بو ناگر كرنى بى خوش مەلبونە
الكريت

Kiprî: Tuxmekê wek axê yê bêhindare reng
zere dermane bo hindek nesaxîya. bo agir kirinê
yê xweş helbûne.

كېت: كېپە. ساكوى شفانى. سەر ملن شفانى
المثلعة، اللباد، خريطة الراعى

Kipne: Kepene. sako wê şivanî. sermilê şivanî.

كە: نېك . تنى

الفرد، الفرد، الواحد

Kit: Êk. tiny.

كە: نېكانه

الفد

Kite: Êkane.

كە كە: نېك نېكە

الفرد، فردا فردا

Kitkite: Êk êke.

كە كە بوى: نېك نېكە بوى. تنى بوى

التفرد، التفرد

Kitkitebûn: Êk êkebûn. tinêbûn.

كە كە بوى: نېك نېكە بوى. تنى بوى

المفرد

Kitkitebûy: Êk êkebûy. tinêbûy.

كە كە كرن: نېك نېكە كرن. تنى كرن

الأفراد، التفريد

Kitkitekirin: Êk êkekirin. tinêkirin.

كە كە: جەن هەشك و ديم. بهيارى بى ناف

الفاصل، الماحل، الجذب، القفر من الارض

Kirkirre: Cihê hişik û dêm û beyarê bê av.

كە كە كە كە: كە كە كە كە. دورانكا كە

الصمغ، صيوان الانز

Kirkirka guhî: Kivanokê guhî. dorankaguhî.

كە كە كە كە: كە يا كە كە كە كە. دورانكا كە

الغلباء، الفرحة

Kirkirka stwî: Giryra kirkirka stwî. qidqidk.

girêka stwî. cihê serjêkirinê.

كېچى: كچا نه كائى. كچا دست نەكرى. كچا نەپەرى
البكاره

Kiçîf: Kiça ne gay. kiça destnekirî. kiça neperrî.

كېاره: بانگى كرنا نەفیزا روژا ئىنى. بانگى خوتىن. بانگى راكرنا
باشيفا لرمەزانى

الاذان، اذان السحور، وقبل صلاة الجمعة

Kibare: Bangê kima nivêja roja îni . bangê xutbê.

bangê rakirina paşîva li Remezanê.

كې: مە. هەش. بى دەرنگ. كە. نەژەت. نەزەت. خار كەتەن

الصمت، السكوت، الخمود

Kip: Mit. hiş. bēdeng. kerr. nihijtin. nizimbûn.

xarketin.

كېن: دەرنگ كرن. دەرنگ هاتن. كولى بون

النبس، الهمس، التفوه، الحس

Kipên: Dengkirin. denghatin. gulêbûn.

كې بون: مە بون. هەش بون. بى دەرنگ بون. كە بون

السكوت، الصموت

Kipbûn: Mitbon. hişbûn. bēdengbûn. kerrbûn.

كې بوى: مە بوى. هەش بوى. بى دەرنگ بوى. كە بوى

الصامت، الساكت

Kipbûy: Mitboy. hişbûy. bēdengbûy. kerrbûy.

كە تر: مە تر. هەش تر. بى دەرنگ تر. كە تر

الصمت، الاصمت

Kiptir: Mittir. hiştir. bēdengtir. kerrtir.

كە كرن: مە كرن. هەش كرن. بى دەرنگ كرن. كە كرن

الاسكات، الاصمات

Kipkirin: Mitkirin. hişkirin. bēdengkirin. kerrkirin.

كە كرى: مە كرى. هەش كرى. بى دەرنگ كرى. كە كرى

المسكت، الصميت

Kipkirî: Mitkirî. hişkirî. bēdengkirî. kerrkirî.

كېن: مە. بى دەرنگى. هەشى. كەرى

الصمت، السكوت

Kipên: Mitî. bēdengî. hişî. kerrî.

كە كە: دەرنگ نه هاتن. ژەن. بێژن. كولى بون

الحس، الحركه، الصوت، النبس

Kipkip: Deng hatin. . jen. bējen. gulêbûn.

کرمی بوی: خنخله بوی. خولوله بوی. روخ بوی. خمخوته بوی
 المدود، المسوس، المنخیر
Kirmîbûy: Xinxilebûy. xulolebûy. roxbûy.
 ximxotebûy.
 کرمی تر: خنخله تر. خولوله تر. روخ تر. خمخوته تر
 الادود، الاسوس، الانخر
Kirmîtir: Xinxiletir. xuloletir. roxtir. ximxotetir.
 کرمی کرن: خنخله کرن. خولوله کرن. روخ کرن. خمخوته کرن
 التندود، التسوس، التنخیر، الادود، الانخار
Kirmîkirin: Xinxilekirin. xulolekirin. roxkirin.
 ximxotekirin.
 کرمی کری: خنخله کری. خولوله کری. روخ کری. خمخوته کری
 المدود، المسوس، المنخر، الادود، الانخار
Kirmîkîrî: Xinxilekîrî. xulolekîrî. roxkîrî. ximx-
 otekîrî.
 کرمیاتی: خنخلهیی، روخی، روخیاتی، خمخوتهیی، خولولهباتی،
 خولولهبینی
 التندود، المنخر، التسوس
Kirmîyatî: Xinxlyî. roxî. roxîyatî. ximxoteyî.
 xuloleyatî. xuloleyînfî.
 کرمانج: کورد، ملهتێ کورد
 الشعب الکوردی
Kirmanc: Kurd. milletê Kurd.
 کرمانجی: زمانێ کوردی، زاری باکوری، زاری بادی
 الله الكردی، اللهجه الشمالی
Kirmancî: Zimanê Kurdî. zarê bakûrî. zarê Badîni.
 کرمانج: رێنجبهری خەلکی، مریبا، سەپان
 المزارع، المراجع
Kirmanc: Rencberê xelkî. mirêba . sepan.
 کرمانجی: مریباتی، رێنجبهرییا خەلکی، سەپانی
 المزارعه، المراجع
Kirmancî: Mirêbatî. rēncberîya xelkî. sepanî.
 کرمانجی: توخمهکتێ تفهنگیت کەفتن
 صنف من البنقیه القديمه
Kirmancî: Tuxmekê tivengê kevîn.
 کرمێ ئارمووشی: قەزک
 دودة الفز
Kirmê Armwîşî: Qezek.

کۆژن: توخمهکتێ دانێ به دکهنه ئالیک بو دهورا. مرووف دکهن ناف
 مدخلی بو نانی، دانهکه دایتن بو خاژنێ
 الهرطمان
Kirzin: Tuxmekê danêye di kene alîk bo dewara
 mirov diken nav dexlî bo nanî. daneke dilênin
 bo xarnê.
 کراس: بهرگێ نشتی، جلکێ بهر کرنێ ژملا بهرویشتا بهریت روی
 نشتی
 القميص
Kiras: Bergê tiştî. cilê berkîmê ji mila berû pîştâ
 bigrît. rwişê tiştî.
 کراس بون: روی بون، بهر بون
 التقمص
Kirasbûn: Rwişbûn. berbûn.
 کراس بوی: روی بوی، بهر بوی
 المقصص، المقصص
Kirasbûy: Rwişbûy. berbûy.
 کراس تر: روی تر، بهر تر
 الاقمص
Kirastir: Rwiştir. bertir.
 کراس کرن: روی کرن، بهر کرن
 التقميص، الاقمص
Kiraskirin: Rwişkirin. berkirin.
 کراس کری: روی کری، بهر کری
 المقصص
Kiraskirî: Rwişkirî. berkirî.
 کراسێ بێ هوچک: چوچک، ئێلهک، گومەلک
 الشوذر
Kirasê bêhuçk: Çoxik. êlek. gumlik.
 کرم: مالویل، مارک
 الهرص، الدودة، الدود
Kirim: Malwîl. marik.
 کرمێ مەوی:
 النصف
Kirmê Mejî:
 کرمی بون: خنخله بون. خولوله بون. روخ بون. خمخوته بون
 التندود، التسوس، المنخر
Kirmîbûn: Xinxilebûn. xulolebûn. roxbûn.
 ximxotebûn.

كۆمۈش تالغۇن: مالويلك
الححاس

Kirmê axê: Malwilk.

كۈن: كرم. كزار. كزيار
الفعل

Kirin: Kirew. kirar. kiryar.

كۈنە: نوۋە. تەبا. سېھكا تارش و كوال ومەرى
الفعل، القرد، القراء

Kirme: Noje. teba. sîhka teş û kewal û merri.

كۈرەن: شكاندا بېدانا، ھېراندا بېدانا، پەلخاندانا تىشتى رە بېدانا،
كۆتۈن

الكزم، الكتم، القوض

Kirrandin: Şkandin bi didana. hêrana bididana.
pelixandina tiştê req bi didana. kotin.

كۈراندى: بېدانا پەلخاندى. كۆتى
المكزيم، المكثوم، المقروض

Kirrandî: Bididana pelixandî. kotî.

كۈران كۈرك: ھەف رەك، ھەف تەنگ، دوژمن / نەبار
الضد، المنافس، الخصم، المتحدى

Kirrankirink: Hevrrik. hevteng. dujmin. neyar.

كۈران كۈركى: ھەف رەكى، ھەف تەنگى، دوژمنى، دژياتى، نەبارى
الضدية، المنافسه، الخصومه، التحدى

Kirrankirinkî: Hevrrikî. hevtengî. dujminî. dijîyatî
neyarî.

كۈرنا پەرخو: خوە راپېچان. كاركرن
الارتاء، الاكتساء

Kirna berxwe: Xwe rapêçan. karkirin.

كۈرنا ئېك: ئېك كۈن
التوحيد

Kirna êk: Êkkirin.

كۈرنا سەرك: نۆزىن. كۆرە كۈن. بارستە كۈن
التكديس، التركيم

Kirna serik: Nijinin. gizirkirin. barstekirin.

كۈرنا مەھانە: شەرت كۈن. بھانە كۈن
الاشتراط

Kirina mihane: Şertkirin. bihanekirin.

كۈرنگ: كەنگەر. تۇخمەكن كىيىياتى بىستىرە خاف ولتئای بخون
ددورین بو مشتى

الكوب، نبات عشبي شائك بۆكل طريا ومطبوخا

Kiring: Kengir. Tuxmekê gîyayê bi stîrye xav û
lênay dixon. didurîn bo miştê.

كۈرنگ پەي: پەلگى كۈرنگى ھىشك بوى، دېيۇن تىشتى سلف ومەوس
ريق الكوب، يضرب مثلا للخفة

Kiringperr: Belgê kiringê hişikbûy. dibêjin tiştê
sivik û hews.

كۈرنگ تەخە: بەلگ پېگەنەن. بەلگ دانانا سەرك
التصفين

Kirin tuxe: Belg. pêkvenan. belg danana serik.

كۈرەسگ: تۇخمەكن ھەرمىكىت چولى نە، ھەرمىكىت چيا ويەبارا
الغرموض البرى

Kiroak: Tuxmekê hirmikê çoline. hirmikê çîya
û beyara.

كۈرەت: نەتەرز. نەرى. كۈرە كۈسە، تەشابت. فەيت
الكريه، الشنيع، الفاحش، البشع، القبيح، الرذيل

Kirêt: Neterz. nerrê. girêkose. teşabet. fihêt.

كۈرەت بۈي: تەشابت بۈي، نەتەرز بۈي، نەرى بۈي، فەيت بۈي
التقبیح، التشنع، التبشع، الرذل، الكراهه

Kirêtbûn: Teşabetbûn. neterzbûn. nerrêbûn. fi-
hêtbûn.

كۈرەت بۈي: تەشابت بۈي، نەتەرز بۈي، نەرى بۈي، فەيت بۈي
المفجوح، المشنع، المبشع، الرذل، المكراه

Kirêtbûy: Teşabetbûy. neterzbûy. nerrêbûy. fi-
hêtbûy.

كۈرەت تۈ: تەشابت تۈ، فەيت تۈ، نەتەرز تۈ، نەرى تۈ
الافح، الابشع، الاشنع، الرذل، الاكراه

Kirêttir: Teşabettir. fihêttir. neterztir. nerrêtir.

كۈرەت كۈر: تەشابت كۈر، فەيت كۈر، نەتەرز كۈر، نەرى كۈر
التقبیح، التشنع، التبشع، الرذل، الاكراه

Kirêtkirin: Teşabetkirin. fihêtkirin. neterzkirin.
nerrêtkirin.

كۈرەت كۈرى: تەشابت كۈرى، فەيت كۈرى، نەتەرز كۈرى، نەرى كۈرى
القبیح، المبشع، المشنع

Kirêtkirî: Teşabetkirî. fihêtkirî. neterzkirî. nerrê-
kirî.

کریتی = کریتیانی: تمشابهتی، فهیتی، نەتەرزێ، نەرتیانی
القبیح، البشاعة، الشناعة، الرذالة، الکراهه

Kirētī = Kirēḏiyatī: Teşabetî, fihêtî, neterzî, ner-rêyatî.

کریت: تمشابهت، کریت کوسه

الدمیم، الکالج، المشوه، الشتم، الاشوه

Kirēt: Teşabet, girê kose.

کریتی = کریتیانی: تمشابهتی، تمشابهتینی، کریت کوسهیی

الدماحه، الشوه، الکالج، الشوهه، الشنامه

Kirētī = Kirēḏiyatī: Teşabetî, teşabetîni, girêkos-eyî.

کریت: مز، شکارت، حق

الاجرة، الکروة، الایجار

Kirê: Miz, şikart, heq.

کریت کریتی: مز کریتی، حق کریتی

الماجور، المجر، المکاری

Kirêgirtî: Mizgirtî, heqgirtî.

کرهسک: حق، بزوت

القبس، الشهاب، الشرارة، الشر

Kirîsk: Çeq, bizot.

کرهسک دان: چەقدان

الوری، الفداحه

Kirîskdan: Çeqdan.

کرهسکیت بنی قازانی: چەقیت بنی قازانی

الضمیل

Kirîskê binê qazanê: Çeqê binê qazanê.

کرهسک: کیهابەک لچهیا چەدبیت، بێ ببنکه، بئکن وی بخافی
بخون وەکی پیفوکێ وکیز بولوکا

نبات عشبي یۆکل بصلته

Kirîpok: Gîyayeke li çîya çêdibît, yê bi binke
binkê wî bi xavî dixo wekî pîvokê û gîz beloka.

کرهین: پاره بێ دان، دهمست نەخسنا بیاره

الشراء

Kirîn: Pare pēdan, dest êxistina bi pare.

کرهار: ناریش و ناریش، بازیرگانی، بازار کرین

الشری

Kiryar: Arêş û varêş, bazirganî, bazarkirin.

کرێ: تەشتێ بیاره بیهدا کرێ

الشری

Kirî: Tiştê bi pare peydakirî.

کرهینک: ناریش، فاریشوک، بازارکر

الشاری

Kirînok: Arêş varêşok, bazarker.

کرهار: کرین، کهرمو، کرار، شول، کار

الفعل، الصنیع، العمیل

Kiryar: Kirin, kerew, kirar, şol, kar.

کرهار کهر: شول کهر، کهرمو دار، کهرمو

الفعال

Kiryarker: Şolker, kerewdar, kerew.

کرهار کار: شول کار، کارمەند، پالە، رنجبەر

الکاسب، الشغیل، العامل

Kiryarker: Şolkar, karmend, pale, rêncher.

کرهنا گهره: کرهنا بجا، کرهنا بێ کیشان و بیقان، کرهپارا پیش

چاف

الجزاف

Kirîna gotire: Kirîrnabçav, kirîna bē kêşan û pîvan, kirryara pêşçav.

کرهپار: مزوهرگر

المستاجر، المکاری

Kirêdar: Mizwergir.

کژ: روین، دهن، بهز

الوضر، الدسم، الویک

Kiz: Rwîn, dihin, bez.

کژ: هی، ههیبون، رهوش، زکماک

الفرطی، الطبع، الفریزة، الالف، العادة

Kiz: hî, hîbûn, rewş, zikmak.

کژ کژ کهرین: کهرین، کهرین، دهنکێ قهلهان، وداخ بونا سووتنی به.

دهنکێ کهلینا تەشتێ دوهنکی

النشيش القشقه، الکشيش، صوت الشواء، صوت الفلیان
الدهنی

Kiz kiz = Kizên: Kirr, kirr, kirrên dengê qelhan û daxbûna sotinêye, dengê kelîna tiştê duhinkî.

کژک: بهزێ قهلهاندی، بهزێ سقر کرێ، بهزێ برازتی

الشحم المقلی

Kizk: Bezê qelandî, bezê sorkirî bezê birajî.

کسل: برئ سۆتی. توژا برئ شاراندی
الصاروج، النورة، الکس

Kisil: Berê sotî. toza berê şarandî.

کشکشین: هه‌له‌وه‌ره‌هان. ترفت. هه‌له‌هرچفتی
التخلخل

Kişkişîn: Helfwîrhan. tiriftin. helperçivîn.

کشکشی: هه‌له‌وه‌ره‌های. ترفت. هه‌له‌هرچفتی
التخلخل

Kişkişt: Helfwîrhay. tiriftî. helperçivî.

کش کړن: زوخاندنا سەي بو راه‌ژوتن. به‌رانا سەي بو قیت
کړن
الهرش للکلاب

Kişkirin: Zoxandina sey bo rahajotinê. berdana
sey bo qûtkirinê.

کش کړن: زوخاندن. ئارانن
التحريض، التهييج، الاثارة

Kişkirin: Zoxandin. arandin.

کش کړن: هه‌ژوتنا مەريشک و تەمەرا بو دوير. دوير کړنا ديکل
ومريشکا. دهرئخستنا مامرا
طرد البجاج

Kişkirin: Hajotina mirîşk û teyra bo dwîr. dwîrkirina
dîkil û mirîşka. derêxistina mamira.

کشمش: مەژوتە هوير. مەژوتە بچويک. وێن دندک
الزبيب الناعم

Kişmiş: Mêwîjê. biçwîk û bê dindik.

کش کشمش: کلبل. قەژا دفن
النخامة، المخاط

Kif: Kilmîş. kilîl. qîrêja difnê.

کش کړن: کشمش رادانا ژفنی دفن رادانا ژکلپی
التعطيط

Kifkirin: Kilmîş radana ji difnê. difin radan ji kilîlî.

کش کړی: دفنا کشمش ژئ رادای. کسێ دفنا خوہ پاقر کړی
المخبط

Kifkirî: Difna kilmîş jê raday. kesê difna xwe
paqijkirî.

کش کش کلین: دمنکی بایئ ژخمخما دمرکەفت. دمنکی بیهن
هه‌لانا دفن

التخر. صوت التنفس من الخياشيم

Kifkif = Kifên: Dengê bayê ji ximximka derdi-
kevit. dengê bêhin helmana difnê.

کز کړیوک: هە کړی. مروئی لیل بو کړین. مروئی بساناهی بکت
کړی

الهرمع، القدح، المنق

Kizgiryok: Hîgirî. mirovê li pil bo girînê mirovê
bi sanahî biket girî.

کز کړیوک: هە کړین. بساناهی کړین. کړینا بساناهی ولیل
المات، القذاعة، الهرمعه

Kizgiryaoût: Hîgirî. bi sanahî girîn. girîna bi sa-
nahî û li pil.

کز: هەشک. زها. هه‌وه‌ره‌های
التاشف، اليابس، الجاف

Kizir: Hişik . ziha wewerhay.

کز بون: زها بون. هه‌وه‌ره‌هان. هەشک بون. کز بون
التشيف، التيبس، التجف

Kizirbûn: Zihabûn. wewerhan. hişikbûn. gizirbûn.

کز بوی: زها بوی. هه‌وه‌ره‌های. هەشک بوی. کز بوی
التشيف، الميس، المجف

Kizirbûy: Zihabûy. wewerhay. hişikbûy. gizirbûy.

کز تر: زها تر. هه‌وه‌ره‌های تر. هەشک تر. کز تر
الانشف، الايبس، الاجف

Kizirtir: Zihatir. wewerhaytir. hişiktir. gizirtir.

کز کړن: زها کړن. هه‌وه‌ره‌اندن. هەشک کړن. کز کړن
التشيف، التجفيف، الايباس

Kizirkirin: Zihakirin. wewerandî. hişikkirin. gi-
zirkirin.

کزی = کزوییانی: زهاپی. زهاپاتی. هه‌وه‌ره‌انی. هەشکی. کزاتی
النشافة، اليبس، الجفاف

Kizirî = kiziriyatî: Zihayî. zihayatî. Hişkî.
wewerhanî. gizirartî.

کسک: پرتیت به‌ئ قەلاندی. به‌ئ کوزاندی
الشحم المقلی

Kisk: Pirtêt bezê qelandî. bezê kuzirandî.

کفسه: حولیکت پپازت چاندی. تەقلکت پپازت چاندی
تقوى البصل

Kixse: Hulikêt pîvazêt çandinî. teqalkêt pîvazêt
çandinê.

کس کس: لئ خوړینا به‌ئ سپی. هه‌ژوتنا به‌ئ مه‌ین
صوت السوق للغنم

Kiskis: Lêxurîna pezê spî. hajotina pezê mîhîn.

کلته‌باتی، کلته‌بی، کلته‌بی: لنگاتی، لنگیاتی، لنگینی
الصکک، الظلال، العقال

Kifteyati = Kifteyi: Lengati, lengiyati, lenginî.

کل کلأ شولی: دمنگی بیهن هاتن وچونا مروفتی وستیای دمنگی
خمخمکیت مروفتی وستیای

الزحیر، الزحار

Kifkifa şolî: Dengê bêhin hatin û çûna mirovê
westyay, dengê ximximkêt mirovê westyay.

کلک: کوتک، کلرکیت برنج وکوشتی

الکبه، الکب، طعام

Kifik: Kutilk, givirkêt birinc û goştî.

کلش: دییار، ناشکرا، بلی، خوہیا

الواضح، البین، الظاهر، العلن، الفصح

Kifş: Dîyar, aşkira, belî, xweya.

کلش بون: دییار بون، ناشکرا بون، بلی بون، خوہیا بون

التبین، التوضیح، الظهور، التفصح

Kifşbûn: Dîyarbûn, aşkirabûn, belîbûn, xweyabûn.

کلش بوی: دییار بوی، ناشکرا بوی، بلی بوی، خوہیا بوی

الموضح، البین، الظاهر، المصحح، العلن

Kifşbûy: Dîyarbûy, aşkirabûy, belîbûy, xweyabûy.

کلش تر: دییار تر، ناشکرا تر، بلی تر، خوہیا تر

الظاهر، الاوضح، الابین، الافصح، الاعلن

Kifştir: Dîyartir, aşkiratir, belîtir, xweyatir.

کلش کرن: دییار کرن، ناشکرا کرن، بلی کرن، خوہیا کرن

الاعلن، الاظهار، الايضاح، الابانه، الافصح

Kifşkirin: Dîyarkirin, aşkirakirin, belîkirin,
xweyakirin.

کلشی، کلشیاتی: دییار، دیاریاتی، ناشکرای، خوہیای،
بلیاتی

الوضح، البیان، الظهور، العلانیة، الفصاحة،

Kifşî = Kifşiyati: Dîyarî, dîyariyati, aşkirayî,
xweyayî, beliyati.

کلر: توخمه‌کێ داریت تراشوک له‌هشتا شین بیت، ته‌خلیت‌کێ
دارئ هاجروکه

السیسیان، شجرة

Kifir: Tuxmekê darêt tiraşok li deşta şîn dibît.
texlîtekê darê haciroke.

کل کفی: کەسێ دمنگ ژخمخمکیت وی ده‌بیت، دمنی بیهن
هەلکێشان و به‌ردانی
المخز

Kifkif: Kesê deng ji ximximkêt wî dihêt, demê
bêhin helkêşan û berdanê.

کل کفیاتی: دمنگی خمخمکابه وکی مروفت بیهنأ خوہ
ده‌لرویسیت.

النخیر

Kifkifiyati: Dengê ximximkaye wekî mirov bêh-
na xwe dihelmîrwîşît.

کل کل = کلین: کویف، کویف، کویفین وکی دمنگی ماری بی
شاری

Kif kif = Kifên: Kwîskwîf, kifên wekî dengê marî
yê şerî.

کلن: قلقله، کراسن مرئ، جلکێ مرئ

الکفن

Kifn: Qelqele, kirasê mirinê, cilkê mirinê.

کلنه: ده‌وارێ که گیر، حیوانێ لنگ ژیر راوه‌ستانا لگوئی، سم
کول بونا حیوان وده‌وار

الاصک، الصکک، الظالم، الاظلم

Kifte: Dewarê gihgir, hêwanê leng ji ber raweta-
na li govê, simkulbûna hêwan û dewara.

کلته بون: لنگ بونا حیوان وده‌وار

التظلم، التصکک

Kiftebûn: Lengbûna hêwan û dewara.

کلته بوی: ده‌وارو کایێ لنگ وسم کول نه‌شیت برتفه بجیت

المظروع، المصکوک

Kiftebûy: Dewarê gayê leng û simkul neşêt bi
rêve biçît.

کلته تر: لنگ تر، که گیر تر

الاطلم، الاصک

Kiftetir: Lengtir, gihgîrtir.

کلته کرن: لنگ کرن

الاضلاع، الاصکاک

Kiftekirin: Lengkirin.

کلته کری: لنگ کری

المظلع، المصکک

Kiftekirî: Lengkirî.

کلان: شفا کړد. دارئ چماندی
القوس

Kivan: Şiva kod. darê çemandî.

کلان بون: چهمان. کود بون
التقوس

Kivanbûn: Çemhan. kodbûn.

کلان بوی: چهمای. کود بوی
المقوس

Kivanbûy: Çemhay. kodbûy.

کلان تر: چهمای تر. کود تر
الاقوس

Kivantir: Çemhaytir. kodtir.

کلان کړن: چهماندن. کود کړن
التقويس، الاقواس

Kivankirin: Çemandin. kodkirin.

کلان کړی: چماندی. کود کړی
المقوس

Kivankirî: Çemandî. kodkirî.

کلانئ دهرگه‌مى: کودبیا بلندیا دهرگه‌مى
الحنيرة، العدة، الطاق

Kivanê dergehî: Kodîya bilindîya dergehî.

کلانئى دهرگه‌مى: دارمکتى ومکى خه‌له‌کایه نښځن وهریسى بو
نیشکادانا بارى
الفریس، لعل الدواب

Kivanokê werîst: Darekê wekî xelekaye diêxin
werîstî bo îşıkdana barî.

کلانئ سپږدی: ستوینا رونا‌هیا نهلندئ. ههلانا رونا‌هیا سپږدئ
الجر

Kivanê spêdê: Stwîna ronahîya clindê . heldana
ronahîya spêdê.

کلان ژمن: کسئ کویرنج. کویرنج. مروفتى هری ویه‌مبوی ولمانئ
دوژنیت یونقینا
الذفاف، الحلاج

Kivanjen: Kesê kwîrinc. kwîrinc. mirovê hirî û
pembwî û liva yê dijenît bo nivîna.

کلان ژمنی: کویرنجی. کارئ ژمنینئ
الذفاف، الحلاج

Kivanjenî: Kwîrincî. karê jenînê.

کلان ژمنوک: میرکوتکتى ژمنینئ
المحرن، المنف، المنبض

Kivanjenok: Mîrkutkê jenînê.

کلارک: توخ‌مه‌کتى کبیایه یئ بئ بىلک بخون بهارا ژن‌دری
دهریک‌کیت. یان بقورمیت دارافه دیمیت
الفرط

Kivark: Tuxmekê gîyaye yê bê belge dixwen biha-
ra ji erdî derdikevît. yan bi qurmêt darave dihêt.

کل: دهرمانئ بجافا وهراندئى
الامتد، الکحل

Kil: Dermanê di çava werandinê.

کل‌بانک: هنبانکا کلی. تورئى دهرمانئ جافی دکئى
المکحل، المروء

Kildank: Hinbanka kilî. torê dermanê çavî dikenê.

کلدان: دهرمان بجافى وهراندن. چاف رمش کړن
التکھیل

Kildan: Derman di çavî werandin. çav reşkirin.

کل‌دای: چافئ دهرمان تئ وهراندئى ورمش کړى
المکحل

Kilday: Çavê derman têwerandî û reşkirî .

کل‌چیف: دارکتى تیسوراندنا کلئ چافا. چیلکتى کل چاف تئ
وهراندئى
المروء، المکحل، المیل

Kilçiv: Darkê têwerandina kilê çava çilkê kil çav
têwerandinê.

کلک: دیوف. کورئ. کورمسک. کود
الحمة، الشولة، الشذم، الذنب، الذیل

Kilk: Dwîf. kurrî. kumisk. kur.

کل‌یل: مفتہ. نامورئى فه‌کرنا دهرگه‌مى
المفتاح، المقلد

Kilîl: Mifte. amwîrê vekirina dergehî .

کل‌یل = کل‌میش: دهروشن ژمنئ تیت خارئ. گل‌یزئ دغئى
النخامة، المخاط

Kilîl =Kilmîş: Debwişê ji difnê têt xarê. gilîzê
difnê.

کل‌میشوک: مروفتى دفن کل‌میش. کسئ دفن کل‌یل
الانن

Kilmîşok: Mirovê difin kilmîş . kesê difin kilîl.

كلچك: كهلاچك. چمگال. سەر چهلاك
الكلاه للنسج والتطريز

Kilçik: Kelabk. çengal. serçelak.

كلیكا ملي: قهرموشێ ملي. قلی قندان. قلی قان. هستین سهرێ
ملي
المنكب، عظم الترقوة

Kilika milî: Qeremoşê milî. qilqindan. qilqan.
bistîyê serê milî.

كلک دار: خودان بوف. تشتی بکوری. خودان کور وکورمسک
الخنزیر، الذئب

Kilikdar: Xudan dwîv. tiştê bi kurî. xudan kur û
kurmisk.

كلک دارى: بدويفياتى. بگورياتى. بگورمسکينى
التذئيب، الذنابة، التذويل

Kilikdarî: Bidwîvîyatî. bikuryatî. bikurmiskî.

كلس: کسل. هورکێ بهرێ سوتی بێ هیزای
الصاروج، النوبة، الکلس

Kils: Kisil. hwîrkê berê sotîyê hêray.

کم: خوهلی. توز. گهر
الرماد، الفبار، العجاج

Kim: Xwelf. toz. ger.

کمباخ: وێران. کلێس. کافل. ههرفتی. قهر بوی. قوت بوی. ههرفتی.
بهريات، بهراي
الفانى، المنقرض، المباد، الهالك، البائر، البائد

Kimbox: Wêran. kilês. kaviî. herifû. qirbûy.
qutbûy. herifû. berbatbûy. birhay. berbatbûy.

کمباخ بون: وێران بون. کلێس بون جرهان بون. قهر بون. قوت بون.
پوچ بون. ههرفتن. بهريات بون
الهلك، البوار، البواء، التهلك، الانقراض

Kimboxbûn: Wêranbûn. kilêsbûn. birhanbûn.
qirbûn. qutbûn. pwîçbûn. herifûn. berbatbûy.

کمباخ بوى: وێران بوى. کلێس بوى. کافل بوى. قهر بوى. قوت بوى.
ههرفتى. بهريات بوى
الهلك، المنقرض، المباد

Kimboxbûy: Wêranbûy. kilêsbûy. kaviîbûy.
qirbûy. qutbûy. herifû. berbat.

کلێس: بهريات. وێران. قهر بوى. بهراي. قوت بوى. پوچ بوى. کافل
بوى. کمباخ

الفانى، المنقرض، المدمر، الهالك، التذئير، المبدوم، المهدوم
Kilês: Berbat. wêran. qirrbûy. birhay. putbûy.
qwîçbûy. kaviîbûy. kimbûy.

کلێس بون: قهر بون. وێران بون. قوت بون. بهريات بون. پوچ
بون جرهان بون. بهريات بون. کمباخ بون
الانقذار، التهدم، التهلك، التفانى، التهجم، التدمير، الانقراض

Kilêsbûn: Qirbûn. wêranbûn. qutbûn. berbatbûn.
pwîçbûn. birhanbûn. berbatbûn. kimboxbûn.

کلێس بوى: قهر بوى بهراي. قوت بوى. بهريات بوى. پوچ بوى.
وێران بوى. کمباخ بوى

المنقرض، المهدم، المباد، المدمر، المفضي، المهلك
Kilêsbûy: Qirbûy. birhay. qutbûy. berbatbûy.
pwîçbûy. wêranbûy. kimboxbûy.

کلێس قهر: وێران قهر. بهراي قهر. کافل قهر. قهر بوى قهر. قوت قهر.
قهر بوى. کمباخ قهر
الادم، الابيد، الاملك، الادم، الافنى

Kilêstir: Wêrantir. birhaytir. kaviîtir. qirbûytir.
qutitir. pwîçtir. kimboxtir.

کلێس کير: وێران کير. قوت کير. قهر کير. پوچ کير. کافل
کير. بهريات کير

الاملاك، الافناء، التدمير، الابادة، التهجير، التهديم
Kilêskirin: Wêrankirin. qutkîrin. qirkîrin. biran-
din. pwîçkîrin. kaviîkîrin. berbatkîrin.

کلێس کيرى: وێران کيرى. قوت کيرى. قهر کيرى. پوچ کيرى.
کيرى ههرفاندى. بهريات کيرى. کافل کيرى. ههرفتى
المهدم، المهجم، الملك، المفضي، المبيد

Kilêskirî: Wêrankirî. qutkirî. qirkirî. birandî.
pwîçkirî. kaviîkirî. herafî.

کلێسى = کلێسانى: وێرانى. قهرى. قوتياتى. بهرائى. بهريات بونى.
کافل بونى. پوچ بونى. کمباخى

الهجمان، الهدم، الفناء، البواء، البياب، الخراب، البوار، الانقراض
Kilêst = Kilêstiyatî: Wêranî. qirî. qutiyatî. birhanî.
berbatbûnî. pwîçbûnî. kimboxî.

کلبتان: گاز. دو لامک. گرتک
الکماشه، الکلبتان
Kilbitan: Gaz. dulmak. girtêk.

کمیځ تر: وټران تر. کلیس تر. قې بوی تر. قوت بوی تر. کافل تر.
پوچ بوی تر. بهرېبات تر
الفتی، الاملاک، الیید، الاخرې

Kimbaxtir: Wêrantir. kilêstir. qirbûytir. qutbûytir.
kaviltir. pwîçbûytir. berbattir.

کمیځ کرن: وټران کرن، کلیس کرن، براندن، قې کرن، قوت کرن.
کافل کرن، هرفاندن، بهرېبات کرن، چول کرن
الابادة، الانماء، الاملاک

Kimbaxkirin: Wêrankirin. kilêskirin. birandin.
qirrkirin. qutkirin. kavilkirin. herifandin. berbattir.
kirin. çolkirin.

کمیځ کری: وټران کری، کلیس کری، براندی، قې کری، هرافتی.
هرفاندنی، پوچ کری، بهرېبات کری
المیید، المهلک، المغنی

Kimbaxkirt: wêrankirt. kilêskirt. birandî. qirrkirt.
heraftî. herifandinî. pwîçkirt. berbattir.

کمیځی= کمیځپاتی: وټرانی، کلیسی، قوتیاتی، قوتیاتی، برهانی.
پوچپاتی، بهرېبات بونی
الغناء، الانقراض، الهلاک، البوار، البود، البیاد، الدمار

Kimbaxî =Kimbaxiyatî: Wêranî. kilêşî. qirrayî.
qutîyatî. birhanî. pwîçîyatî. berbattûnî.

کماځ: لیفا قوتی، نهک، پاشی، قون، کویتخ
الحقو، الجاعة، الكمج، المعز، الکفل، الورک، الایه

Kimax: Lêva qûnê. nihik. paşî. qûn. kurtîx.

کمه: چار روڼیکا، پردا روڼیکا یا بهز
غشاء الامعاء، غشاء شحمی پلف الامعاء

Kimte: Çara rwîvîka. perda rwîvîka ya bez.

کمتار: کچهل، سرکول
الاقرع

Kimtar: Keçel. serkul.

کمتاری: کچهلی
الفرع

Kimtarî: Keçelî.

کم کمه: څمه کوږ، کومکومه، حیوانهکتی ومکی مارکیسکایه جهن
وی تیکتیت کفرانه
الوزغ، سام ابرص

Kimkime: Xemegurr. kumkume. hêwanekê
wekî margîskaye. cihê wî tîkêt kevrane.

کمیډ: توخمهکتی همسپایه. همسپن خومال
الکمیت من الخیول

Kimêd: Tuxmekê hespaye. hespê xomal.

کم سەر: خوملی سەر. ژار گدا. بهلنگاز. زهویون
الباس، التعمیس، المسکین

Kimser: Xweliser. jar. geda. belingaz. zebwîn.

کم سەر پوښ: خوملی سەر پوښ، ژار پوښ، بهلنگاز پوښ زهویون پوښ
الابتاس، الاستکانه

Kimserbûn: Xweliserbûn. jarbûn. belingazbûn.
zebwinbûn.

کمیځ کری: وټران کری، کلیس کری، براندی، قوت کری، قې کری.
کافل کری، هرافتی، هرفاندنی، پوچ کری، بهرېبات کری
المیید، المهلک، المغنی

Kimserkirt: Wêrankirt. kilêskirt. birandî. qutkirt.
kimbaxkirt. qirrkirt. kavilkirt. heraftî. herifan-
dinî. pwîçkirt. berbattir.

کم سەر تو: خوملی سەر تو، بهلنگاز تو، ژار تو زهویون تو
الانص، الایس

Kimsertir: Xweliseritir. belingaztir. jartir. zebwîntir.

کم سەر گون: خوملی سەر گون، بهلنگاز گون، ژار گون، گدا
کرن زهویون کرن
الانص، الایس

Kimserkirin: Xweliserkirin. belingazkirin. jarkir-
in. gedakirin. zebwînkirin.

کم سەر کری: خوملی سەر کری، بهلنگاز کری، ژار کری، گدا
کری زهویون کری
المییس، المتقس

Kimserkirt: Xweliserkirt. belingazkirt. jarkirt.
gedakirt. zebwînkirt.

کم سهری = کم سهریاتی: خوملی سهری، بهلنگازی، ژاری.
گداپی زهویونی
التعاسه، البؤس، الشقاء، المسکنة، الذل

Kimserî = Kimseriyatî: Xweliserî. belingazî. jarî.
gedayî. zebwînî.

کم کم کم: دنگتی نزم
حس خافت وصوت خفی

Kim kim = Kmên: Dengê nizam.

کن کن: دهنکی گریڼ په. نرنز. دهنکی گریڼ سبینگی ودفنی وگرږیڼ

النعيط، صوت البكاء في الصبر

Kinkin: Dengê giryêye. nizziz. dengê giryê singî û difnê û gewrîyê.

گنځياني: کارکنیاتی. کارمساتی. به بییا مزین وتیږو دژوار
الخطورة، الغطاء، كتاب عن الشر والبلاء

Kinyat: Karkinyatî. karesatî. bedîya mezin û tij û dijar.

گنځن: خانوخ. مهال. تیکل. بهردوستک

النديم، الوصيف، الخادم، الجارية، افراد الحاشية

Kinêz: Xanox. heval. têkel. berdestk.

کهي: حیوانی لکل مروفي. دیت. گوردای. نکويفی
الالیف، الانیس، الداجن

Kihf: Hêwanê li gel mirovî dijît. gorday. nekwîvî.

کهي بون: گوردا بون. نکويفی بون

اللف، الاستئناس، التجن

Kihfbûn: Gordabûn. nekwîvîbûn.

کهي بوی: گوردا بوی. نکويفی بوی

المجن، المؤنس، المؤلف

Kihfbûy: Gordabûy. nekwîvîbûy.

کهي تر: گوردا تر

الانئس، الامجن، اللف

Kihfti: Gordatir.

کهي کرن: نکويفی کرن. خودان کرنا حیوانی لکل مروفي
گوردان کرن

التأليف، الايناس، الامجان، التجن

Kihfkirin: Nekwîvîkirin. xudankirna hêwanê lig-el mirovî. gordankirin.

کهي گری: خودان گری گوردای گری

المجن، المؤلف، المؤنس

Kihfkirî: Xudankirî. gordaykirî.

کهياني: گورینی. نکويفیانی

اللف، الدجن، الانس، الانسه، الايناس

Kihfyat: Gorinî. nekwîvîyatî.

کیان: شلقانډن. تیک مهزانډن
الخض

Kiyan: Şilqandin. têkhejandin.

کنار: لا. نال. روخ. تهنشت. تنج. لپف. پال

الجهة، الطرف، الجانب، الصوب

Kinar: La. al. rex. tenışt.tenc. lêv. pal.

کناری: توخمه کن داریت بستره ی دکن په ژان وتان
الغندور، السفا شجرة شانکه

Kinarî: Tuxmekê darêt bi stirîye. diken pejan û lan.

کنجی: پات. جلکي درهای. چنگر. تیکال. تیکل. پاتی پهرتی

الرعيوله، الطمر، السمل، الرث، الخرقه، المرقه، الحرث من الثياب

Kincir: Pate. cilkê dirhay. çingir. tîkal. tîkel. patê peritî.

کنجیوک: کسڼی جلک درهای

الرث للباس لابس الاسمال

Kincirrok: Kesê cilik dirhay.

کنورک: دارمکن دو گوهه ستريا پڼ همل دگرن. دارمکن دو چمله

ستريا پڼ همدگوهرتڼ بو پهژانا

اله خشبيه على هيئة وای الانگريزي. ينقل بها الاشواک

Kinork: Darekê du guhe stirya pê heldigirin. darekê du çeçile stirya pê ve di guhêzin bo pejana.

کنف: توخمه کن کييايه تيفلی وی دکن وهریس
القنب

Kinif: Tuxmekê giyaye tivlê wî diken weris.

کنباغ: کمباغ. وژان. کلپس. قر بوی. قوت بوی. برهای. بهریات،
کافل بوی

الفناء، الانتقاض، الملّاك، البوار، البواد، اليباب، الخراب

Kimbox: Kimbox. wêran. kilê. qirtbûy. qutbûy. birhay. berbat. kavlîbûy.

کنیشته: مزگفتا جوهييا په. دژرا جوهييا په

الكنيسه اليهوديه

Kinîşte: Mizgefta cuhyaye. dêra Cuhyaye.

کنج: جلک. برگ. کار. رابڼج. کاروکوک

الثوب، اللباس

Kinc: Cilik. berg. kar. rapêç. karukok.

کن: ناتاف. به لا مزین. کارکنی. کارمساتا مزین

الخطر الجسيم، النکبة، الکارتة، النکال

Kim: Atav. bela mezin. karkinî. karesata mezin.

کیان: شلقاندى. تیک هزاندى
المخضوض

Kiyanf: Şilqandî. têkhejandî.

کیاس: توخمه‌کێ بیقان و کیشانی به وەکی نامانی بیقانی به
کێل معلوم

Kiyas: Tuxmekê pîvan û kêşanêye wekî amanê
pîvanêye.

کێ: کێژ
من

Kî: Kîj.

کێ: کلمیشێ چافی. قریژا بچافی هه هسک دبیت. قریژا ژ چافی
دەر دکه‌فیت و بیغه هسک دبیت
الرمص، الغمص، الحج

Kî: Kilmîşê çavî. qirrêja biçavî ve hişik dibît.
qirrêja ji çavî derdikevît û pêve hişik dibît.

کێخ: کێر. خێج. خامه. تەغله. حیشی. رێژ
الخط، السطر، الوعم

Kîx: Gîrr. xîç. xame. tevlê. hêşî. rêz.

کێر: پر. ناموین مێرینێ. نیشانا مێرینێ. براران
الذکر، الاحلیل، الحشفه

Kîr: Pir. amwîrê mêrînîyê. nîşana mêrînîyê. bi-
raran.

کێژ: جهن خیز و کیشاله. کەندالی بخیز و بەرشیشک
الارض القضة، الارض الرملیه

Kîz: Cihê xîz û kêşale. kendalê bi xîz û bereşîşk.

کێزه پێک: ریکا بخیز
البطحاء، سبل فیها رمل

Kîze rîk: Rêka bixîz.

کێژ: کچ. قیز
البنت، الفتاة

Kîj: Kiç. qîz.

کێژک = کێژک: کێ به
من هو. من. ای؟ ایهم

Kîjk = kîjke: Kîye.

کێژاله: کیزاله. نەردێ بخیزو بەره شیشک
القضة، من الارض، الفتیات

Kîjale: Kîzale. erdê bixîz û bereşîşk.

کێشک: کیشک. کێژک. کێژک. کێ به؟
من. ایهم. ای من هو؟

Kîşk=Kîşke: Kîjk. kîjke. kîye.

کیش + کیشاله: کیز. کەندالی بخیزو سووژی بەرشیشک
الارض القضة فیها الحمى والرمل

Kîş = Kîşale: Kîz. kîzale. kendalê bixîz û sojî û
bere şîşk.

کێف = کێف: کافلان. کابلوخک
الغلاف للسلاح، الفطاء

Kîf = Kîfe: Kavlan. kabloxx .

کێف: بوکیرێ. لکیرێ؟
این؟ الی این؟

Kîve: Bo kîrê. likîrê?.

کێفار: توخمه‌کێ کێیایی بستریه دەرۆین بو نالغی حیوانا بو
زفستانێ

نبات عشبی شائک للعلف

Kîvar: Tuxmekê gîyayê bi stirye di durîn bo ali-
fê hêwana bo zivistanê.

کێفار: قەلوانی کەچەلین. کەلانی کولیا سەری
قشرة قرع الرأس

Kîvar: Qewalê keçeliyê. kevlê kulîya serî.

کێسک: تۆیرک. تۆیر. خەلینک. تۆیرکێ تۆینن
الضبة، الکيس للتبغ

Kîsk: Twîrik. turrbe. xelîtk. twîrkê twîtinê.

کێسه: برینا بکێم وزوخ و نه‌داف
تسمم الجرح والالتهابان

Kîse: Birîna bi kêm û zox û edav.

کێسه گرتی: برینا نه‌داف گرتی و بکێم و زوخ کتی
الجرح المتسمم

Kîsegirtî: Birîna edavgirtî û bikêm û zox ketî.

کێلون: دورا دەری. مەوێ. دور وکلێل. چلمێره. قەراسێ پشنا
دەره‌کە

قفل الباب، سقاط الباب، اللز

Kîlon: Dora derî. mewîk. dor û kilîl. çîlmêre.
qerasê pišta dergihî.

کێلو: پێفانه‌که. هزار گرام. سیکا منی
الوزن المعروف الف غرام

Kîlo: Pîvaneke. hizar giram. sêka minê.

کوت بوی: کوه بوی، گوردج بوی، قهرمی بوی، نمشیا بوی شل بوی

المکهم، المعجز، المقصر

Kutbûy: Guhbûy, gurroc bûy, qerrimî bûy, neşyay bûy, şilbûy.

کوت تر: کوه تر، گوردج تر، قهرمی تر، نمشیا بوی تر شل تر

الاکهم، الاقصر، الاعجز

Kuttir: Guhtir, gurroctir, qerrimîtir, neşyaytir, şiltir.

کوت کرن: کوه کرن، گوردج کرن، قهرمی کرن، نمشیا کرن شل کرن

الاکهم، التکهم، التقصير، الاعجاز

Kutkirin: Guhkirin, gurrockirin, qerrimîkirin, neşyan kirin, şilkinin.

کوت: قوت، تختیر، پت، کوسه، پتمشی، پلیت

المبتور، عکس الدبیب

Kut: Qut, netfj, pit, kose, petişf, pilit.

کوتی = کوتیاتی: گوهی، گوهیاتی، پلیتی، نمشیانی، قهرمیاتی.

گوردجی، گوردجیاتی

الکهم، البتر، العجز

Kutî = Kutîyati: Guhî, guhîyati, pilitî, neşyanî.

کوتا: سواراست، دویماهی بون، خلاص

المنتهی، التمم، المختم، المکمل

Kota: Serast, dwîmahîbûn, xilas.

کوتا بون: سواراست بون خلاص بون، دویماهی بون، دویماهی هاتن

الانتها، الاکمل، التکمل، الاختتام، التتم

Kotabûn: Serrastbûn, xilasbûn, dwîmahîbûn, dwîmahî hatin.

کوتا بوی: سواراست بوی خلاص بوی، دویماهی هاتی

التم، المنتهی، المکمل، المختم

Kotabûy: Serrastbûy, xilasbûy, dwîmahîhatf.

تر: سواراست تر خلاص تر، دویماهی تر

الاکمل، الاتم، الانهی، الاتم، الاختم

Kotatir: Serrasttir, xilastir, dwîmahîtir.

کوتا کرن: سواراست کرن خلاص کرن، دویماهی کرن

الاکمال، الاتمام، الانها، الاختام

Kotakirin: Serrastkirin, xilaskirin, dwîmahîkirin.

کهن: رک، بفر، نغیان، کرب، زک رمشی

الوغم، الوغر، الضغن، الحقد، الشنآن، الحنق، الوقر، الغائلة

Kîn: Rik, bivz, nevyan, kerb, zikreşf.

کهن دار: کهرین، رک، رکین، زک رمش

المغالی، الواغم، الواغر، الحاقذ، المائق، الحفود

Kîndar: Kerbîn, riko, rikîn, zikreş.

کهن داری: نغیانی، رک کرتن، زک رمشیانی

الضغینه، الغلواء، الشنأة

Kîndarf: Nevyanf, rikgirtin, zikreşiyati.

کیلرک: مزه لا هیرکا، مزه لکا دیکاک ویرامتی، خانیق ناف مالی

الشونه، مخزن الفله، الهری للقمح

Kîlerk: Mezela hîrka, mezeleka dikak û deram-etî, xanîyê nav malê.

کیانا وستیانی: حلك حلك، للمدان، نزمان بدیدیا هاتن

اللهت

Klyana westanê: Hilk hilk, limûladan, ezman di devida hatin.

کیانا: شلقانیدن، رقرقاندن، تیک هزانیدن

الودل، الخض، المجع

Klyan: Şilqandin, ziqziqandin, têk hejandin.

کوپ: کویت، کویت، کولومت، کولوفنک، تور، کویتک، کویسک

الذرة، القمه، القله

Kup: Kumt, kulomt, kulovindk, turr, gupîtk, gulîsk.

کوپری: قهرگرتن، دست لی راگرتن، لهپ مچاندن، قتلازی

اللز، الشصب، التقشف، الاقتار، التوفیر

Kuporî: Vegirtin, dest miçandin, qetlazî.

کوپریاتی: قهرگرتن، دست مچاندن، قتلازیاتی

القت، اللز، الشصب، القشف

Kuporîyati: Vegirtin, dest miçandin, qetlazîyati.

کوت کوت، کوتین: پت پت، گورد گورد، پس پس

التنس، الهمس، التنجوی

Kut kut= Kutên: Pitpit, gurgurd, pis pis.

کوت: کوه، قوت، نمشیا، نمپیار، گوردج، قهرمی، شل

الکهم، المعجز، المقصر

Kot: Guh, qut, neşyan, nebiryar, guruc, qerrimî, şil.

کوت بون: کوه بون، گوردج بون، نمشیا، قهرمیاتی شل بون

التکهم، التعجز

Kutbûn: Guhbûn, gurrocûn, neşyan, qerrimiyati, şilbûn.

كوتهكى = كوتهكياڻى: دژوارى، بريانى، ژحيليانى، زمحههتينى.

ژورياتى، بوكرى، خورنى

العنف، الكاء، الشدة، القوة، العسر، الصعوبة، الضيق

Kutektf = Kutektyatf: Dijwarî, birîyatî, jîhêlyatî, zehmetînf, zorîyatî, bokîrî, xurtî.

كوتهك: كفك، كفرك

الكه، طعام

Kutîlk: Kîftûk givrik.

كوتهلوهك: كوتلكيت ددهويدا بكهليڻ. گراړا ددهوى پايكوتلك

الكه المطبوخه بالشينيه

Kutildewk: Kutîlkêd di dewî da bi kelînin, girara dewî ya bi kutîlk.

كوتهل هويرك: كوتلكيت بچويك لگه ل كيبياى بليڼ

كيب صفار بالفخسروات والهامض

Kutîlkhwîrk: Kutîlkêd biçwîk ligel giyayê bilênin.

كوتهك: چيځن... زخت، خشت، شخت، چويلى تيز

التخس، التكر، العود، المبر الدبيب

Kutîk: Çixin, zixt, xişt, şixt, çwîwê tîj.

كوتهكياڻى: پاريا چيځناڻى

لبه

Kutîkanê: Yerîya çîxnanê.

كوته: پترادان، هونين، ههليژارين، تيران

الليخ، السيج، السجاح، السجج، الملاط

Kutne: Pêrradan, hunîn, helbijarin, têrran.

كوجا: جاوا، چوا، كوسا، كوك

كيف

Kuca: Çawa, çewa, kusa, ku.

كوجاڼى: چاواڼى، چواڼى، كوساڼى، كواڼى، كواڼى

الكيفيه

Kucayî: Çawayî, çewayî, kusayî, kuwatî, ku-wayî.

كوچ: نيشك، گوش، نيشله، سوي

الركن للبناء، الزاويه، الخارجيه

Kuç: Êşk, goşe, êxle, swî.

كوچمير: پيخر، زيفرك، دهست برك

الرشادة، الجلود

Kuçeber: Pîxîr, zîvîrk, destberk.

كوتا كرى: سهراست كرى خلاص كرى، دويماهى كرى

المختم، المكمل، المنهى، التتم، المفضض

Kotakîrî: Serrastkîrî, xilaskîrî, dwîmahîkîrî.

كوتايى: سهراستى خلاصى، دويماهياتى، سهراستياتى

الكمال، النهايه، الختام، التمام

Kotayî: Serastî, xilasî, dumahyatî, serastîyatî.

كوتاك: خورنى، زمحهه، دژوار، بكور، تنگ، بهر تنگ، تنگالى،

ژحيل، برى، ژورى

الصعب، العنيف، القوى، العسير

Kutek: Xurtî, zehmet, dijwar, bikor, teng, ber teng, tengavî, jîhêl, birî, zorî.

كوتك بون: بكور بون، تنگاف بون، دژوار بون، خورت بون، ژحيل

بون، زمحهه بون، برى بون، بهرتهنگ بون، ژورى بون

التعصب، التعسر، التشدد، التضايق، التنف

Kutekbûn: Bikorbûn, tengavbûn, dijwarbûn, xurtbûn,

jîhêlbûn, zehmetbûn, birîbûn, bertengbûn, zorîbûn.

كوتك بوى: بكور بوى، دژوار بوى، تنگاف بوى، خورت

بوى، بهرتهنگ بوى، ژورى بوى

المتشدد، التعصب، المصعب، العسر، العنف، المضاق

Kutekbûy: Bikorbûy, birbûy, dijwarbûy, tengavbûy,

xurtbûy, bertengbûy, zorî bûy.

كوتك قو: بكور، ژورى، ژحيل، تر، تنگاف، تر، دژوار، تر،

خور، تر، زمحهه، تر، بهرتهنگ، تر، ژورى، تر

الاصعب، الاعنف، العسر، الاشد، الاقوى، الاضيق

Kutektîr: Bikortîr, jîbîrtîr, jîhêltîr, tengavtîr, dij-

wartîr, xurtîr, zehmetîr, bertengîr, zorîrtîr.

كوتك كرى: بكور كرى، زمحهه كرى، برى كرى، ژحيل كرى، دژوار

كرى، تنگاف كرى، بهرتهنگ كرى

التشديد، التعصب، الاسعار، التضيق، التعنيف

Kutekkîrin: Bikorkîrin, zehmetkîrin, birîkîrin, jîhêlkîrin, dijwarkîrin, tengavkîrin, bertengkîrin.

كوتك كرى: بكور كرى، برى كرى، زمحهه كرى، دژوار كرى،

ژحيل كرى، خورت كرى، بهرتهنگ كرى، تنگاف كرى

العسر، المضيق، العنف، المقوى، الشدد

Kutekkîrî: Bikorkîrî, birîkîrî, zehmetkîrî, dijwar-

kîrî, jîhêlkîrî, xurtkîrî, bertengkîrî, tengavkîrî.

كوچك: كوركنا ناكرى مەلكرن. جەن مەلكرنا ناكرى

الموقد، الجوب الويرة، الارة، الكانون

Kuçik: Kurka agır helkimê. cihê helkima agır.

كوچك رەش: دېيۇن بۆكەسەن بەدویش، مەرقەش شول نەماتى،

مەرقەش بىن ئېغبال، كەسەن بىن دەولەت

(كتابه للشؤم، المشؤم، التعميس)

Kuçikreş: dibêjn bo kesê bedubêş, mirov şolnchatî, mirovê bê êxbal, kesê bê dewlet.

كوچك رەشى: خەملى سەرى، بەدویشى، بىن ئېغبالى، مەژراى

وگەدايى

(التعاسه، البؤس)

Kuçikreş: xweliserî, bedubeşî, bê exbalî, hejarî û gedayî.

كوچكىن دەرىكى: كوركنا دەرىكى سويئا كەوا، تەپكادەرىكى سويئە

(حفره مصيدة الفج)

Kuçkê derîkî: korka derêkê swîta kewa, tepka derkê swîtê.

كوچكەرك: زاپەك، بچەرك، ھویر

(الصغير)

Kuçkok: zarok, biçwîk, herîr.

كوچكوكى: بچووى، ھویرى، ھویرياتى، زاپەكى

(الصغر)

Kuçkokî: biçwîkî, hwîrî, hwîryatî, zarokî.

كوچك: كۆل كۆل

(السعال، الفحه)

Kuxk: Kulkul.

كوخىن: كۆلكۆلۈن

(السعل، التسعل)

Kuxûn: Kulkulîn.

كوخانىن: كۆلكۆلاندن

(الاسعال)

Kuxandin: Kulkulandani.

كوخاندى: كۆلكۆلاندى

(السعل)

Kuxandî: Kulkulandî.

كوخ كوخی: كۆلكۆلى

(السعال)

Kurkuxû: Kulkulî.

كوپەك: تېژ كا ھەرچەن، بېجويكىن ھەرچا

(صغار الذب)

Kudîk: Têjka hirçê, biçwîkê hirça.

كوپ: تېژكەن مەرقەش بىن تېز، تېزىن بچويكا، تېژكەن تېز

(الابن، الولد الذكر، الغلام)

Kurr: Têjkê mirova yê nêr, nêrê biçwîka, têjkê nêr.

كوپ: جەپىل، تولا، گەنج، سەپە

(الشاب غير المتزوج)

Kurr: Cihêl, toaz, genc, sinêle.

كوپ: كازى كونا كوپى، نەخویش ناخفتنا مەھالى

(ايها الولد)

Kurro: Gazîkirina kurî, nexweş axiftin hevalî.

كوپ: پەزا كۆپ بچويك، كى

(الاسك من الضأن، الغنم الاسك)

Kurr: Pezam guh biçwîk, kirt.

كوپەك: تېژكەن تېزىن بچويك

(الغلام)

Kurrik: Têjkê nêryê biçwîk.

كوپ، كوپەك: ھەرى، تەقەن، ناخا تەر

(الريغ، الرذغ، الوحل، الحما، الوطه)

Kurr= Kurk: Herrî, teqin, axa terr.

كوپ بەك: ئافاكىم ئاف ناخى، لېمىزەك، گەرانافى ياتەك،

بەلغاندىن شېلى بېيت

(السديم، المستنقع)

Kurbeqk: Ava kêrn linav axê, lêmzek, gerra avê

ya teng, bi livlivandinê şêlî bi bîl.

كوپ: كۆرى، كۆرمىسك، پەند

(الذبل، الضنب)

Kur: Kurî, kurmisk, pind.

كورتان: جەن دەۋارى، بەرىشتى دەۋارى

(الوكاف، الاكاف، البرذعة، القرطاة)

Kurtan: Cilê dewarî, berpiştê dewarî.

كورتان كەن: كەسەن كورتانا چىدەكەت، ھوستايىن جەل ۋەرتەشتەت

دەۋارى

(القصار، صانع الوكاف)

Kurtanker: Kesê kurtana çêdiket, hostayê cil û

ber tiştê dewarî.

کورت: بهژن بهوسنگ، همن فانک، کوندریسک، قوت وفت
(القى: الحدح للمرم)

Kurt: Bejin bi hostk, hesin fatk, kundirisk, qut û vit.

کورتی تیکرا: کرێ کوسه، خرنپسه، سمبهک، هاجریک
(القشمر)

Kurtê tēkra: Kirêgose, xirmêse, simbek, hacirok.

کورتک: جەلکێ سەرفیستان و کراسایێ بەر شەق، سەرملێ ژنایێ
بەر قەبری
(القیاء، العیاء، الرداء)

Kurtek: Celkê ser fistan û kirasa yê berşeq, sermilê jinayê ber vebûy.

کورت بێن: کەسێ سەرنەرد بێدریت، کەسێ نوێرنه بینیت، مەروڤێ
سەر تلکی نێدریت، سەرڤه نێر
(قصير النظر)

kurtbûn: Kesê ser erd binêrît, kesê dwîr nebînît, mirovê ser tilkî dinêrît, ser venêr.

کورت بێنی: ئەوێر دێت، سەرڤه نێرانی، سەرتەکیاتی سەرڤهاتی
دێن
(قصير النظر)

Kurtbûn: Nedwîr dîtîn, serve nêranî, sertilkiyatî, serveyatî dîtîn.

کورتانه: دیوار بێرادان، دیوار هونین، تاڤ هەلێژاندن
(السیع، اللیخ، السجاج، الملا)

Kurtane: Dîwar pêradan, dîwarhunîn, taq helbi-jandin.

کورتیخه: کماخ، نهک، هەستیی قوتی
(العجن، القب، الورک، عظم الحوض)

Kurtîxe: Kimax, nihik, hestiyê qûnê.

کورت قەبرین، کورت کرێ، چەپ، بێکرێ، کورت کرێ، کورت
کوتن
(الفحص، التلخیص، الإیجاز، الاختصار)

Kurtvebirin= Kurtkirin: Çep, birrkirin, gotin-kurtkirin, kurtgotin.

کور خال: کوپێ برایی دایکێ
(ابن الخال)

Kurxal: Kurrê birayê daykê.

کورت: کوند، کوسه، پاشه‌چوی، کوت، نه‌رزۆ، تیکرا، قوت، پت
(القصور)

Kurt: Kund, kose pašveçûy, kut, nêdirêj, tēkra, qut, pit.

کورت: چەپ بێ، قەبرێ، کێم کرێ، قەبرین
(الاقتصار، الاختزال، المختصر، الموجز، المختزل، المقصر)

Kurt: Çepbir, vebir, kēmkirin, vebirîn.

کورت بون: کوت بون، کوسه بون، پاشه‌چون، چون تیکرا، کوند
بون، قوت بون، پت بون
(القصر، الخزل، التجوز)

Kurtbûn: Kutbûn, kosebûn, pašveçûn, çûntēkra, kundbûn, qutbûn, pitbûn.

کورت بوی: کوت بوی، کوسه بوی، پاشه‌چوی، چوی تیکرا،
کوندبوی، قوت بوی، پت بوی
(القصر، الموجز، المختصر، المختزل)

Kurtbûy: Kutbûy, kosebûy, pašveçûy, çûntēkra, kundbûy, qutbûy, pitbûy.

کورت تر: کوند تر، پت تر، کوسه تر، قوت تر، پاشه‌چوی تر،
تیکرا تر
(القصر، الموجز، الاخصر، الاخزل)

Kurttir: Kutbtir, kosebtir, pašveçytir.

کورت کرێ: کوندکرێ، قوت کرێ، کوسه‌کرێ، تیکراکرێ، پت کرێ،
پاشه‌چون، کوت کرێ
(التقصير، الاقتصار، الاختزال، الاختصار، الإیجاز)

Kurtkirin: Qutkirin, kosekirin, pitkirin, pašvebirin, tēkrakirin.

کورت کرێ: قوت کرێ، کوندکرێ، کوسه‌کرێ، کوت کرێ، پت کرێ،
تیکراکرێ، پاشه‌چوێ
(المختصر، الموجز، المختزل، المقصر)

Kurtkirî: Qutkirin, kundkirî, kutkirî, kosekirî, pitkirî, tēkrakirî, pašvebirî.

کورتی، کورتییاتی: قوتی، کوندی، کوسه‌یی، پتی، تیکرای،
پاشه‌چوینی، کوتی
(القصر، الاختصار، الإیجاز)

Kurtî= Kurtîyatî: Qutî, kundî, koseyî, pitî, tēk-rayî, pašveçûnî, kutî.

کور خالەت: کورێ خوێشکا دایکێ
(ابن الخال)

Kurxalet: Kurê xwîşka daykê.

کورە: نژادەکە لێنێهکانەردی نژیت نافی وێ کوردستانە توخمەکی مەروفاوە ژ ئاریا دەهین حساب کړن
(الامە الكردیە، القوم الكردی)

Kurd: Nijadeke li pinyeka erdî dijît navê wê kurdistanê, tuxmekê mirovane ji ariya dihên hisabkirin.

کورەستان: جێهێ ملهتێ کوردانێ دژین وئاکنجی دین
(بلاد الكرد، وطن الكرد)

Kurdistan: Cihê milletê kurd lê dijîn û akincî dibin.

کورە پەرەز: وەلاتی، ملهت پەرەز
(الوطني الكردی، الكردی القومي)

Kurdperwer: Welatî, millet perêş.

کورەدانی، کورەینی: ملهتێنی یا کوردا، خەباتا کوردی
(القومیە الكردیە)

Kurdanî= Kurdîni: Milletîniya kurda, xebata kurda.

کورە واری: کەسێ بنیات نژاد کورد، مەروفاێ ملهتێ کورد دبیات
خوهمجی کوردستانێ

(الانتساب الی کوردستان، انتماء القومیە الكردیە)

Kurdewarî: Kesê binyat nijad kurd, mirovê milletê kurd dibît, xwe cihê kurdistanê.

کورە: زمانێ ملهتێ کورە، کورمانجی، زانی کوردی
(اللغة الكردیە)

Kurdî: Zimanê milletê kurde, kirmacî, zarê kurdî.

کورەو: میریاش، میرچاک
(الشجاع، المغوار، الباسل)

Kurdo: Mêrbaş, mêrçak.

کورسی: دهمکێ روینشتنێ، دوشکێ روینشتنێ، جێهێ هه لکەتی
(الكرسي)

Kursî: Dekê rwîniştinê, doşkê rwîniştinê, cihê helketî.

کورسی تراش: قانا تراشا، پنیاتراشا، قوشەناتراشا
(بقعة الاحراش)

Kursîtişas: Qona tiraşa, pinya tiraşa, qoşenatiraşa.

کورەموک: تیزکێ سە یی سافا، کوپچک
(الجرو، ولد الكلب)

Kursok: Têjkê sey yê sava, kwîçik.

کورسی یەر: دهمکێ بەری، بەری بلند، بەری بەری بوزیاری
(الرضام، الرضام)

Kursîber: Dekê berî, berê bilind, berê birî bo nijyarê.

کورسیکا قیمە: دهمکێ کوشنی لاسەر دهنجن، دهمێ هنجینا
کوشنی
(الوخم)

Kursîka qîmey: Depkê goştî li ser dihincinîna, depê hincinîna goştî.

کوروش: بەفرا قەوسی، بەفرا موکوم مروف لاسەر برێفە بچیت
نەداچیت، بەفرا بوی کەفی
(الخشف، الخشيف)

Kurşe: Befa qerrîş, befa mukum mirov li ser birêve biçît nedaçît, befa bûy kevî.

کوروش، کورێ: گازی کرنا دەواری به
(نداء للمواب)

Kurîş= Kurîf: Gazîkirina dewarîye.

کورک: تەبرێ دکەفیت سەر هیکا ویکەت تیزکێ تەبرێ لاسەر هیک
وہیلجین قەسیتیت
(الواکن، الراخم، الرانق، الرنقاء، الماخزن)

Kurk: Teyrê dikevît ser hêka û biket têtjik teyrê li ser hêk û hêlinê wewestît.

کورک بون: کەتتا سەر هیکا، تەبرێ دکەفیت سەر هیکا
(التحصن، الواکن، الترخم)

Kurkbûn: Ketina ser hêka, teyrê dikevît ser hêka.

کورک بوی: ئەوتەبرێ کەتی سەر هیکا
(المحصن، المرخم، الرنق)

Kurkbûy: Ew teyrê ketî ser hêka.

کورک تو: تەبرێ پتو وزی تر بکەفیت سەر هیکیت خوہ
(الاحصن، الارخم، الواکن، الارنق)

Kurktir: Teyrê pitir û zwîtr bikevît ser hêkêt xwe.

کورک کون: فەنانا هیکا بوکورک کرنا تەیری
(الاحصان، الترخم، التوکین)

Kurkkirin: Venana hêka bo kurkkirina teyrê.

کورک کرێ: تەیری هیک بودانای وکەتی سەر
(الموکن، المرخم، المحصن، الرنق)

Kurkkirî: Teyrê hêk bo danay û ketî ser.

کورکی، کورکیانی: کهنا تهره سهر هیکا بو تیزک کرنی
(الرمخ، الوکن، الحضانه)

Kurki= Kurkiyati: Ketina teyra ser hêka bo têjî-
kirinê.

کورک: ههری، تهن، ناخا شلیز، قور
(الوجل، الحما، الودغه، الورطه)

Kurk: Herî, teqin, axa şilêz, qurr.

کورک: سهرملن بهر کهلشتی
(العباء، الفراء، الفروه)

Kurk: Sermilê ber keliştî.

کورمسک: کوری، کور، دیوف، کملیز
(العسب، العصمص)

Kurmisk: Kurî, kur, dwîv, kelêj.

کورمام: یس مام، کوپن برابن بابن مروفی
(ابن العم)

Kurmam: Pismam, kurrê birayê babê mirovî.

کورمات: کوپن خویشکا بابن مروفی
(ابن العمه)

Kurmet: Kurrê xwîşka babê mirovî.

کوروره: نانن کارسی یی نرش کری
(خبز ألذره)

Kurore: Nanê garisî yê tirş kirî.

کور وه سپی: ناف سالهچوی، پوش، قهیره، سهره مروف
(الکهل، العوان، ابيض اللحيه)

Kur û pe spî: Nav salveçûy, poş, qeyre, seremirov.

کور وه: ره، رهدين
(اللحيه)

Kurope: Rih, rihdîn.

کور وه: تشتن گورگواندی، تشتن کهزاختی، تشتن کووسهکری
روپاندی، قهفاندی
(الشاذب، المشذب)

Kurope: Tiştê gogirandî, tiştê kezaxî, tiştê kose-
kirî, rwpandî, qefandî.

کور وه بون: کهزاختن، گورگین، کهزخین، روپاندن، قهفاندن
(التشذب)

Kuropebûn: Kezaxtin, gogirîn, kezixîn, rupandin,
qefandin.

کورپه بوی: کهزاختی، گورگواندی، کوسهکری، روپاندی
(المشذب)

Kuropebûy: Kezaxî, gogirandî, kosekirî, rupandî.

کورپه تر: کهزاختی تر، گورگواندی تر، کوسهکری تر، روپاندی تر
قهفاندی تر
(الاشذب)

Kuropetir: Kezaxtîr, gogirandîr, kosekirîr,
rupandîr, qefandîr.

کورپه کرن: کهزاختن، گورگواندن، قهفاندن، کووسهکرن، روپاندن
(التشذب)

Kuropekirin: Kezaxtin, gogirandinî, qefandin,
kosekirin, rupandin.

کورپهکری: روپاندی، گورگواندی، کهزاختی، قهفاندی، کوسهکری
(المشذب)

Kuropekirî: Rupandî, gogirandî, kezaxî, qefandî,
kosekirî.

کورپهانی: قهفاندی، گورگواندی، روپاندی، کهزاختی،
کوسهکریانی
(الشذب)

Kuropatî: Qefandî, gogirandî, rupandî, kezaxtinî,
kosekirinyatî.

کورپه: چلن گورپور، کلتن گورپور، کوپن بیک وهراتی
(القمه الجبلية المکور، الجبل المکور)

Kurope: Çelê girovir, kulimetê girovir, kopê pêk
werhatî.

کورپ: دیوف، کورمسک، کور
(الذنب، الذیل)

Kurî: Dwîv, kurmisk, kur.

کورپک: تیزکا ماهینتی
(المهر، الفلور)

Kurîk: Têjka mahîneh.

کورپشک: قرمچی، تیک چوی، چرمفی
(الشناج، الفخسن، التکمش، القلص، الجعد، العجز، التنوء،
المکوف، الاخدود، التثيه)

Kurîşk: Qirmîçî, têkçûy, çirmîqî.

کورپشک: لیک فمشکای، فمشکستی، فمشکین
(الخبین للوب)

Kurîşk: Lêkveşkay, veşkestî, veşkên.

کوبی کوبی: کازیبا ماهین وهسابا
(ندا، للخیول بالمچی)

Kurrikurfi: Gazîya mahîn û hespa.

کوبی بهمری: دهواری نافی
(فرس الماء)

Kurribehrî: Dewarê avî.

کوبیبهک: باهوزا بهغری، باکر، باروفا بهغری، باکونیرک، باروعلیا
بهغری

(الزوبعة الثلجیه، الاعصار الثلجی)

Kurrişk: Bahaza befrê, bager, baro vabefrê, ba-
kuzîk, bawelîya befrê.

کوزیر، کوزیزه: کاکر، سهریتزا دهخلی کیزمیری
(القصل)

Kuzîr: Kwîzir, kwîzre, kagirr, serbêja dextlê
gêrekirî.

کو زیزین: سووتن، قهههان، سووتنا موی وهری، سووتاندنا موی
کهفلی

(السبأ للجد، الشیاط للشعر والصوف)

Kuzirîn: Sotin, qemhan, sotina mwî û hirîyê, so-
tandin, mwîyê kevî.

کوزیری: تشتتی سووتی، قهههه
(السبی، المشیط، الشیط)

Kuzirî: Tiştê sofî, qemhay.

کوزیرانف: سووتاندن، سووتن، داناهنداف ناگری
(الاسباء، الاشیاط، اللج، الرمض)

Kuzirandin: Sotandin, Sotin, Dana hindav agirî.

کوزیراندی: تشتتی دای هنداف ناگری و سووتی
(السبأ، المشیط)

Kuzirandî: Tiştê day hindav agirî û sofî.

کوزیزین: قرقچین، ههاف سووتن، کوفانا دژوار
(اللوعه، الالتیاع)

Kuzirîn: Qirîqîçîn, hinav sotin, kovana dijwar.

کوزیزین: سووتن، قهههان، قرقچین
(اللج، الرمض، اللج، اللوعه)

Kuzirîn: Sotin, qemhan, qirîqîçîn.

کوزیت: تشتتی بو بویکی دکر، ناف مالییا بویکی
(الجهاز، جهاز العروس)

Kuzot: tiştê bo bwîkê dikirin, nav maliya bwîkê.

کوزیت خانه: جهتی تشتتی بهرههف کرنی
(مؤسسه التجیزات)

Kuzotxane: Cihê tiştê berhev kirinê.

کوزیری: کسمی پویرتی وی خهلهک، مویین قرمچی برچی کوریشک
وتیکرا

(القط، القطط، للشعر، المجد)

Kuzîrî: Kesê pwîrtê wî xelek, mwîyê qirmîçî,
Pirçê kurîşk û têkar.

کوزیر: تشتتی سووتی، موی سووتی
(الاقطط، القطیط)

Kuzîr: Tiştê sofî, mwîyê sofî.

کوزیرنا فیانی: وناف موتن، دل بهوژین
(الغلیل)

Kuzirîna Vîyanê: Hinav sotin, dil bihujîn.

کوزا: کسمی کوزمک، میرکوز، نشت کوز
(القتال)

Kuja: Kesê kujek, mêrkuj, tişt kuj.

کوز، کوزی: نیشک، سوی، نیکله، کوچ، گوشه، قورنات ژنافا
(الركن، الزاويه من الداخل، اللج للغرفه)

Kuj=Kujî: Îşk, swî, êxle, kuç, goşe, qurent ji navda.

کوزان: توویاندن، مراندن
(القتل)

Kujîa: Topandin, mirandin.

کوزی: کسمی توویاندی، کسمی مراندی، نهبخوه مری
(المقتول)

Kujî: Kesê topandî, kesê mirandî, ne bixwe mirî.

کوزیک: کوزا، مروف کوز، نشت کوز
(القاتل)

Kujek: Kuja, mirov kuj, tişt kuj.

کوزیتا بدیزله: کوزتانبی ناگهاردی
(الاغتيال)

Kujtina bidizîve: Kujtina bê agihdarî.

کوزتن بکوزتن: نول فهکر، خوین فهکر، ژینشفه کوزتن، شوین
کوزتن

(الغود)

Kujtîn bikujtînê: Tolve kirin, xwînekirin, ji
pêşvekujtîn.

کوسک کرن: وستاندن، تموخاندن، کرخاندن، لمپاندن، کسیره کرن، ژکاس ئیخستن

(الانهاک، الانهک، الانهک، الانهک، الانهک)

Kuskkirin: Westandin, tewixandin, kerixandin, lepitandin, kesîrekirin, ji kasêxitin.

کوسک کوری: وستاندن، تموخاندن، کرخاندن، لمپاندن، کسیره کرن، ژکاس ئیخستن

(الانهاک، الانهک، الانهک، الانهک، الانهک)

Kuskkirî: Westandî, tewixandî, kerixandî, lepitandî, kesîrekirî, ji kasêxitî.

کسکی، کوسکیاتی: وستانی، کرخینی، تموخینی، کسیره یاتی، لمپینی، ژکاس کمتی

(الانهاک، الانهک، الانهک، الانهک، الانهک)

Kuskî= Kuskîyati: Westanî, kerixînî, tewixînî, kesîreyatî, lepitînî, ji kasketî.

کوشن، کوژتن، توویاندن، مراندن
(القتل)

Kuştin: Kuştin, topandin, mirandin.

کوشتی، کوژتی، توویاندی، مراندی
(القتل، القتل)

Kuştî: Kuştî, topandî, mirandî.

کوشنابندی، هه: کوژتنامهی، شوینه
(الغیال)

Kuştinabidizîve: Kuştinahay ji xwene.

کوشن بکوشتی، ئیخستنه کوژتن، شوینه کوژتن
(القتل)

Kuştin biluştinê: Jîpêşe kuştin, swînê kuştin.

کوش خلهی: فالای، خالیاتی، قوت و قالی، قوتی، بپاری، چوایاتی
(الغیال، الغیال، الغیال)

Kuşxelayî: Valayî, xalyat, virtt û valayî, virttî, beyarî, çolyatî.

کوش خله: فالای، بپاری، قوت، خالی، چول
(الغیال، الغیال، الغیال)

Kuşxele: Vala, beyar, virtt, xalî, çol.

کوفی، بئ دینی، بئ باری
(الکفر)

Kufir: Bê dînî, bê bawerî.

کوزیرک: کاشخانک، قاما بانی ژنایدا، بانی ژوورک

(السقف، الفاء)

Kujîrk: Kaşxank, qama banî ji navda, banê jorve.

کوزیرک: ههژت، ههژت ددانن سهکاره و نیرا بو ناخ بان کرنی
(السقف، الوشیخ)

Kujîre: Helaş, hejêt didanin ser karîte û nîra bo ax ban kîrnê.

کوسا: چاوا، چوا، کور
(کیف)

Kusa: Çawa, çewa, ko.

کوسپه: تشتی تیر، وکی ناری بکن ناف نافی ههتاتیر دبیت، تشتی نه پوهن ونهشک، قاجین
(اللهم، اللهم)

Kuspe: Tiştê tîr, wekî arî biken avê heta tîr dibît.

کوسپه، تیری، تیریاتی، قاجینی
(اللهم، اللهم، اللهم)

Kuspeyî: Tîrî, tîryatî, qaûmî.

کوسک: توخمهکن کویایه خوه بلوت دهافیت
(صنف من الجراد)

Kuak: Tuxmekê kulyaye xwe bilut di havêt.

کوسک: وستانی، کرخی، کسیره، ژکاس کمتی، لمپتی، تمخی
(اللف، الفه، الفیه، الوانی، المنوک، المنوک)

Kuak: Westay, kerixî, kesîre, ji kasket, lepitî, tewixî.

کوسک بون: وستان، کرخین، کسیره بون، ژکاس کمتن، لمپتن، تموخین

(الانهاک، الانهک، الانهک)

Kuskûn: Westan, kerixîn, kesîrebîn, ji kasketin, lepitîn, tewixîn.

کوسک بوی: وستانی بوی، کرخی بوی، کسیره بوی، تموخ بوی
(المنوک، المنوک، المنوک)

Kuskûy: Westaybûy, kerixîbûy, tewixîbûy.

کوسک تر: وستانی تر، کسیره تر، تموخ تر، کرخی تر، ژکاس کمتی تر، لمپتی تر

(الانهاک، الانهک، الانهک، الانهک، الانهک)

Kuskîr: Westanîr, kesîretîr, tewixîr, kerixîr, ji kasketîr, lepitîr.

کول بونا فیتی: مهرشین، کلداجون، پمتشین
(الثلغ، الشدخ)

Kulbûna fêqî: Herîşîn, kerîdaçûn, petîşîn.

کول بوی: مهرشی، کلداجوی، پمتشی
(الثلغ، الشادخ، المثلغ، المشدخ)

Kulbûy: Herîşî, keldaçûy, petîşî.

کولافی: کولبیمی، حەف حەفی، برسی، چونهیلک
(النهم، الخشع، الرثغ، الشره، القارت)

Kulafi: kulbeyî, hefhefî, bîrsî, çunehêlk.

کولافی بون: کولبیمی بون، حەف حەفی بون، برسی بون
(التنهم، التشجع، الشره)

Kulafibûn: Kulbeyîbûn, hefhefîbûn, bîrsîbûn.

کولافی بوی: کولبیمی بوی، حەف حەفی بوی، برسی بوی
(النهم، المقرت، الجشع)

Kulafibûy: Kulbeyîbûy, hefhefîbûy, bîrsîbûy.

کولافی تر: کولبیمی تر، حەف حەفی تر، برسی تر
(الانهم، الاشره، الاجشع، الاقرت، الارثغ)

Kulafitir: Kulbeyîtir, hefhefîtir, bîrsîtir.

کولافی کرن: کولبیمی کرن، حەف حەفی کرن، برسی کرن
(الاشراه، الارثاغ، التقریت، الاجشاع، التنهیم)

Kulafikirin: kulbeyîkirin, hefhefîkirin, bîrsîkirin.

کولافی کری: کولبیمی کری، حەف حەفی کری، برسی کری
(النهم، المجشع، المشره، المقرت)

Kulafikirî: Kulbeyîkirî, hefhefîkirî, bîrsîkirî.

کولافیاتی: کولبیماتی، حەف حەفیاتی، برسیاتی، برسینی
(الشهران، الجشع، النهم، القرت، الرثغ)

Kulafiyatî: Kulbeyatî, hefhefîyatî, bîrsîyatî, bîrsînî.

کولاف: کوم، سەریوش، جلکێ سەری
(الطاقیه، الطربوش)

Kulav: Kum, serpoş, cilkê serî.

کولافی: یاریه که پێهنا لکولافا دهن
(لعبه الطربوش)

Kulavkî: Yariyeke pêhna li kulava diden.

کولافکێ بریوین: کافلورائکێ بریوین
(قمع البلوط)

Kulavkê Berîyê: Kavlojankê berrwîyê.

کول کول: کوخ کوخ
(النجاخ، صوت الساعل)

Kulkul: Kux kux.

کول: پەرچفی، کیسه بوی، پرسک، چافک
(الملتهب، المل)

Kul: Perçivî, kîsebûy, pîrsîk, çavîk.

کول بون: پەرچفتن، کیسه کرتن
(الالتهاب، التلهب)

Kubûn: Perçivtin, kîsekirin.

کول بوی: پەرچفتی، کیسه کرتی
(الملتهب)

Kulbûy: Perçivtî, kîsegirtî.

کول تر: پەرچفتی تر، کیسه کرتی تر
(الاله، الاقرح)

Kultir: Perçivtîr, kîsegirtîr.

کول کرن: پەرچفاندن، کیسه کرن
(الالتهاب، التفریح)

Kulkirin: Perçivandin, kîsekirin.

کول کری: پەرچفاندی، کیسه کری
(المقرح، الملهب)

Kulkirî: Perçivandî, kîsekirî.

کولی، کولایاتی: پەرچفاتی، پەرچفینی، کیسهی
(الالتهاب، القرهه)

Kul= Kuliyatî: Perçivyatî, perçivînî, keseyî.

کوله کولک: پرسک، چافک
(الدمل، البثره)

Kul= Kulik: Pîrsîk, çavîk.

کول: کولان، دلمه
(الحسره)

Kul: Kovan, delem.

کول با: توخمه کێ کولکانه
(صنف من الدمل)

Kulba: Tuxmekê kulkane.

کولب: خەلا، سەختی، نان شریفی، قەتلازی، برساتی، برسینی،
برسیاتی

(القط، الغلاء، المجاعة)

Kulb: Xela, sixintî, nan çîrînî, qetlazî, bîrsatî, bîrsînî, bîrsiyatî.

کولبیمی: کولافی، حەف حەفی، کەلمبرسی، چونهیلک
(النهم، الجشع، الجانج)

Kulbeyt: Kulafî, hefhefî, gelebîrsî, çunehêlk.

كول كولی: كوخ كوخی
(النجيب، الساعل)

Kulkulfi: Kux kuxi.

كول كولياتی: كوخ كوخيانی
(الحطب، المسن، يأخذ السعال)

Kulkulyafi: Kux kuxyafi.

كولفل: كوياداری، قورمن پيگوهانی، گری، گری، برگه چوی
(العجر، العلبه، عقد العجر)

Kulvil: Giryā darī, qurmē pēkwerhatī, girē, girī, birikveçūy.

كولك: پنجره، كولین
(السها، الكزه، المشكاه، القتره)

Kulek: : Pencer, kulīn.

كولك: قون، دهرقون، كونا قون، پوز
(الجحر، الشرح، الدبر)

Kulek: Qūn, derqūn, kunaqūnē, poz.

كولك دهرکین: نشترکین
(النص، الاستقران، للبشره)

Kulikderkirin: Nişterkirin.

كولك دهرکین: تول فه کین، بیهن نینان، کیمف بسهرنگان، دل
هین کرنا کهری
(کنايه عن الانتقام والتشفى والتشميت)

Kulik derkirin: Tolvekirin, bēhnīnan, keyfbiser hingotin, dil hīn kirina kerbē.

كولکا هیری: هریاییس، هریانهباش، هریبایر شه کرتی مای، بن
شه

Kulka Hiryē: Hirya pīs, hirya nebaş, hirya ji ber şekirmē may, binşe.

كولك فرهه: ترسنوك، ترسوك
(الهلوع، الجبان، الرعید)

Kulek firhe: Tirsinok, tirsok.

كوله: خیفنا پیشویا
(الناموسیه، الكه)

Kulle: Xiveta pêşwîya.

كولکتی جهالی: قورننتی، نیشكاجهالی، كوزیکتی جهالی، بنی
جهالی

(رکن اللد، زاویه اللد)

Kulkē cihālī: Qurnetē cihālī, îşka cihālī, kujîkē cihālī, binē cihālī.

كولم: دنگ، مست، تپ، کینلجی
(اللفز، اللطم، اللکم، الصقب)

Kolm: Ding, mist, tep, kêlinci.

كولم: تزی مهربولیا، بیدوری، مست
(الحفنه، الارب)

Kulm: Tiji herdu lea, bêderci, mist.

كولمېن دنگ: یارمه كه كینلجیا ژتلفه ددانن نیکویر
(العبه)

Kulmabêdeng: Yariyeke kêlinciya ji telve didanin êkudu.

كول مال: زار، بئلگاز، خوهلی سەر، گەدا، زمبین، یانی مالاباتی
كول كوف بن
(الفقير، البائس، المعوز)

Kulmal: Jar, belingaz, xweliser, geda, zebwîn, yanî mala babê kol gov bin.

كولته: كوپ، كولوفندك، تور، شك، كومت
(الشنعاف، القله، القمه، الزوره)

Kulinte: Kup, kulovindk, turr, Şilk, kumt.

كولند: كوندك، ریزموادمکی خارتی یهومي خیار وكوندورا دكه
لین وینون
(الدباء، القرع، الیقطن)

Kulind: Zirzewa dekê xamê ye wekî xîyar û gundora diklînin û dixon.

كولندوك: توخمه كی بیایه رهاری دهرمانی كولیایه، گره کیتک
(نبات عشبي یداری بجزره)

Kulindok: Tuxmekê gîyaye rihawî dermanê kulîyaye, guh kêtk.

كولند گویانی: توخمه كی كولندایه ژمه مپا شرین تره
(الیقطن)

Kulindê goyanî: Tuxmekê kulindaya ji hemîya.

كولند ثاقب: توخمه كی كولندایه دکن نامانی ناف فخرانی وکی
کوزک وکوارک وچهرکا
(القرع)

Kulindê avê: Tuxemkê kulindaya diken amanê av vexamê wekî gozik û kewaz û cerka.

کولنگ: تفر، قزمه، کولیک
(المنکاش، المعول)

Kuling: Tevir, qezme, kulînk.

کولوخ: ههستین سەری، قاتی سەری
(الجمعة)

Kuloxk: Hestîyê serî, qafê serî.

کولوخێ چییای: کورووێ چییای، چەلێ چییای، سەری چییای
کەر
(الفادر)

Kuloxê Çîyay: Kuropê çîyay, çelê çîyay, serê çîyê yê kevir.

کولوز: توخمەکی جەرێت مەزنە، لێنی ناخێ، لێک، سەندان
(القفاف، الزیر، الفیدس، الخابیە، الراقد)

Kuloz: Tuxmekê çerê mezine, linê axê, link sindank.

کولونک: تور، شلک، کولتە، کورووێ، کوپ، خوریچ
(الهامة لكل شيء، القمه، الذروه للجبل)

Kulovindk: Turr, Şilik, kulimte, kurope, kop, torîşk.

کولولتەکا چییای: سەری چییای، کولتێ چییای، تور، چییای
(النفه، العنخاب، الله)

Kulovindka Çîyay: Serê çîyay, kulimte çîyay, turra çîyay.

کولولتەکاسەری: شلکاسەری، ناف سەری، شاخێ سەری
(النماغه، الهامة)

Kulovindka Serî: Şilka serî, Nav serk, Şaxê serî.

کول وکولان: خەم و دەرد، دڵەمیاتی، ژان و نیش
(الاسى والمسره)

Kulûkovan: Xem û derd, delemiyatî, jan û êş.

کولێ: توخمەکی زێتوهرانه دەرێ و دانێ بخوت، حیوانەکی
زییاندەر
(الجراد)

Kulf: Tuxmekê zinêwerane dexl û danî daxon, hêwanekê zîyandare.

کولیا بەفرێ: کریسکا بەفرێ، پەرموجکا بەفرێ، پەرتا بەفر،
ژنەسمانی دەرەیت
(قطع الثلج الباطله)

Kulya Befrê: Kirîska befrê, permwîçka befrê pirta befra ji esmanî diwerhît.

کولێ بەشک: توخمەکی کولیا بەشک بچوکی
(صنف من الجراد، الدبی)

Kulîbeşk: Tuxmekê kulyaye yê biçwîke.

کولێ شینک: توخمەکی کولیا بە
(صنف من الجراد)

Kulf şînk: Tuxmekê kulyaye.

کولێ رابون: هاتنا کولێ بوش، پەیدا بونا کولێ
(المهشه للجراد)

Kulf rabûn: Hatina kulye boş, peydabûna kulye.

کولێ کوسک: توخمەکی کولیا بە
(الجنبد، القبوط)

Kulf kusk: Tuxmekê kulyaye.

کولێ کەشک: تەخلیپتەکی کولیا کایە، کولێ سەپک، بەهشت
و جەنەم
(الافحوان زهره)

Kulf keşk: Texlîtekê kulîkaye, kulîspîk, behîşt û cehnem.

کولیا ک: کول، کولیا کایای
(الزهر، نور النبات)

Kulfîk: Gul, gulya gîyay.

کولێ کەرک: تەخلیپتەکی کولێ
(صنف من الجراد)

Kulf kewk: Texlîtekê kulye.

کولیا کاسپی: کولێ سەپک
(النور)

Kulfîkaspî: Kulîspîk.

کولیا کەشپون: کولیا کخێف بون، بۆکفنی، کولیا کەشکفنی
(القنب، التفنيد)

Kulfîk geşbûn: Kulîk xêvbûn, bijkiftî, kulîk bişkiftin.

کولێ لوتک: توخمەکی کولیا بە
(صنف من الجراد)

Kulf lotk: Tuxmekê kulyaye.

کولنەرک: گرازا بکولندە، گرازا کولندی لکل دلین
(طعام من القرع والتمن)

Kulîndrîk: Girara bi kulinde, girara kulîndî kulîndî ligel dillênin.

کولن: کولە، پەنجەرک، بخیری
(الفخت، الكوه، المدخنة)

Kulîn: Kulek, pencerk, bixêrî.

كون: مەشك، بېستى ئاقتى كىرن، ھىز
(الوطب، السقاء، القرية، الزفر، الزق)

Kun: Meşk, pistê avê kirmê, hîz.

كون ثالث: تاج، بېزم
(الثقب، الوجذ)

Kunav: Tiha, bêrim.

كون با: كونج با
(الفجوة الهوائية في الجبل)

Kunba: Kunc ba.

كون بطر: چالا بغيرى، كونجا بغيرى
(التلجاء، مخزن الثلج)

Kun refr: Çala befrê, kunca berfrê.

كون بلول: كون بوت
(النفق)

Kun bilwî: Kun bot.

كون بون: درهان، قەورين، نقەب بون، سەمين، قولولە بون، تى پە
ش بون، نقوب بون
(التقب، النفق)

Kunbûn: Dirhan, qewirîn, niqwrîn, niqebbûn,
simîn qulolebûn, têpeşbûn, niqobbûn.

كون بوى: قەورى، درھای، سەمتى بوى، قولولەبوى، نقوب بوى
(النفوذ، المثقوب)

Kumbûy: Qewirî, dirrhay, simûbûy, quloebûy,
niqobbûy.

كون تر: قەورى، سەمتى تر، تى پەش تر، تى پەرى تر، نقوب تر
(اللقب، الانفذ)

Kumtir: Qewiritir, simtîtir, têpeştir, têperîtir, ni-
qobtir.

كون كىرن: قەوراندىن، قولولەكىرن، سەمتى، تى پەشاندىن، تى
پەراندىن، نقوب كىرن
(التثقيب، الانفاذ، الاختراق)

Kunkirin: Qewirandin, qulolekirin, simûn
têpeşandin, têperandin, niqobkirin.

كون كوى: قەوراندى، سەمتى، تى پەشاندى، دراندى، تى پەراندى،
نقوب كوى
(المثقب، المنفذ)

Kunkirî: Qewirandî, simtî, têpeşandî, dirandî,
têperandî, niqobkirî.

كوليا ھىرە: ئالەكا ھىرە، كەھاھىرە، قەفتا ھىرا رەستەن بىتمەشەن
(العمية، الجعشة)

Kulya Hiryê: Aleka hiryê, kefa hiryê, qefta hir-
ya ristinê bi teşîyê.

كوم: كولاف، سەريوش
(الطربوش، الطاقية)

Kum: Kulav, serpoş.

كومت: كولتە، كوپ، كورويە، چەل تور، شلک
(الشنخاف، الشنخاب، القله، القمه، الذروه)

Kumt: Kulimte, kup, kurope, çel, turr, Şilk.

كوم چالك: تەشتى دىن ئاخى قە قەشارتى
(البلغينة)

Kumçalk: Tıştê dibin axê ve veşartî.

كومى: رەزوى، پەلنى قەمراندى
(الفحم)

Kumir: Rejwî, pelê vemirandî.

كومكە: خەمە گور، كەمە
(الوحد، الوزع، سام ابرص)

Kumkume: Xeme gur, kimkime.

كومىنگ: تۇخەمكى دانی پە توفكى وى دىخون، كىياپەكە توفى وى
دىخون
(الكمن، نبات عشبي يؤكل، بذره)

Kumînk: Tuxmekê danîye tovê wîdixon, gîyayekê
tovê wî dixon.

كوم ئىزى: كولافى ئاسنى، كولافى ئ زىنجىراچىكىرى
(القبعة العديبية)

Kumzirî: Kulavê asinî, kulavê ji zincîra çekirî.

كون: چال، بوت، سەمتى، دەرھانى، دەلپە، قولولە، قەوارك
(الثقب، النخر، الثغرة، المجاز)

Kun: Çal, bot, simtî, derhanî, delîve, qulole, qe-
wark.

كون: چافىك، پوزك، دەرەفك، دەلپە
(المنفذ، الثقب، الحجر)

Kun: Çarvîk, pozik, deravk, delîve.

كون: كونج، مالويته، لەمەند
(الوجار، الترجمة للحيوان)

Kun: Kunc, malwîte, lehend.

کونی: کونیاتی: نقوی، قوروییاتی، تن پشین، درهانی، سمتنی.

پیرینی

(النفر، الثقب، النفذ)

Kunî= Kunyati: Niqobî, qewoiriyati, têpeşinî, dirhanî, simtinî, perinî.

کونا بلری: مالابری

(الدبله)

Kuna Bivri: Mala bivri.

کونج: لهه‌ند، مالویه، کون

(الوجر، الفجوه، المخبأ)

Kunc: Lehend, malwîte, kum.

کونجی: توخمه‌کی گیایه یی نویسه‌که بمرۆفی فه دنویسیت

(القطرب، الفناه، نبات، عشبي شوکی لصاق)

Kuncirk: Tuxmekê giyaye yê nwîseke bimirovî ve dinwîsit.

کونجی: موی تیکرا، پرچی خه‌له‌ک وکوزیر، پرچی فرمچی

وگوریشک

(اللسق، اللزق، القطاط، المجدد للشعر)

Kuncir: Mwîyê têkar, pirçê xelek î kuzîr, pirçê qirmîçî û kurîşk.

کونجی: دانن گیایه‌کی به دخن، ده‌یزین دبیت ته‌جین بنانی دخن،

توفی گیایه‌کی دانی ویه دبیت پی خارن لکل نانی

(السمسم)

Kuncî: Danê giyayekîye dixon, dihêrin dibît tehîn binanî dixon, tovê giyayekî damîye dibît xarin digel nanî.

کونجی چوینک: که‌لکن گیایی کونجین

(عیدان السمسم)

Kuncî çwîvk: Kelê giyayê kuncîyê.

کونج بی: پاته‌که دهن بن کفش ویره‌ده‌لنگیت جلکی بو موکومی یی

نه‌تیک بون

(النفاخه، رقعہ تحت کم الثوب)

Kuncbir: Pateke di bn binkefş û berdellingêt cilki bo mukumî yê netikbûn.

کوند: توخمه‌کی تیرایه ژته‌ریت دورده

(نوع من الطیر الجارح)

Kund: Tuxmekê teyraye ji teyrê durrinde.

کوند: تهری کوری قوت، تهری بی کوری نان کوری کورت

(الابتر، الطیر بدون ذیل او قصبیره)

Kund: Teyrê kurî qut, teyrê bê kurî an kurî kurt.

کوندیسک: که‌سن به‌ژن کورت، مروفی به‌ژن قوت، کوندل فسک

هاجروک

(المجترى، القابح)

Kundirîsk: Kesê bejin kurt, mirovê bejinqut, kundirîsk, hacirrok.

کوندیسکی: کوندل فسکی، به‌ژن کورت، بارکه‌که‌بری

(المجتر، القبوح)

Kundirîskî: Kundil fiskî, bejin kurt, berikvebirî.

کوند ریسک بون: خومتیک بون، خومبه‌رکه‌ه بون، خوه‌نینانیک

(المجتز، التقبیح)

Kundi rîskbirin: Xwetêk birin, xwebiberikve birin, xweînanaêk.

کوندیسک چوی: که‌ستی خومبه‌رکه‌ه بری، مروفی تیکرا

(المجتر، المقبیح)

Kundirîskçûy: Kesê xwe biberikve birî, mirovê têkra.

کوندک: کوندل

(الفرع، الدباء، الیقطن)

Kundîk: Kulind.

کون دهریک: مالادهریک، جهن دانی تیرا برنی

(الخز، السم للابره)

Kunderzîk: Maladerzîkê, cihê davê têrabirnê.

کون نوی پشک: مالا دویپشکی

(جهر المقرب)

Kun dwî pişk: Mala dwîşikî.

کوندل فسک: هاجروک، به‌ژن قوت، مروفی به‌ژن کورت

(القسم، البحدج، القزم)

Kundil fisk: Hacirrok, bejin qut, mirovê bejin kurt.

کون دوفی: مالاروفی، کونجاروفی

(الوجار للثعلب)

Kun rwîvî: Mala rwîvî, kunca rwîvî.

کون ژو ژوک: ژنده‌مور، چالاجیبای یازوردا چوی، کونا جیبای

وکی به‌رایردن تیدا تنق تنق ژئ بهیت

(الفجوه العمویه العمیقہ فی الجبل)

Kun zirr zirrk: Zendehur, çala çîyay ya jorda çûy, kuna çîyay wekî bera berden têda teqteq jê bihêt.

كون ميش: مالا ميشا هنگفینی باکوفی، قولولا دارانان کونیت
برا

(الفتح للنحل)

Kunmêş: Mala mēšahingvîni ya kwîvî, qulola
dara an kunêt bera.

کونا قونى: پوز، خه‌له‌کا قونى، چف چفک
(الشرح، الدبر)

Kunaqûnê: Poz, xeleka qînê, çivçivk.

کونا قونى: سوز بچک
(المهبل)

Kuna quzi: Sorîşk.

کونکیت شانا هنگفینی: مالکیت شانا هنگفینی
(النخروب، الخلیه)

Kunkêt Şana hingvîni: Malkêt çana hingvîni.

کون کیریشک: کونجا کیریشکی، له‌مندا کیریشکی
(الختل)

Kunkêvrîşk: Kunca kêvrîşkê, lehenda kêvrîşkê.

کون موی: مالا موییا
(قریه النمل)

Kun mêrû: Mala mêrwîya.

کون مشک: مالویتامشکی
(القصاع، اللزن، النافقاء)

Kunmişk: Malwta mişkî.

کونى بموى: بیست
(الزق)

Kunê birwî: Pîst.

کونى وم: کونى نافى پى تزی
(الشطی، امتلاء السقاء حتى ارتفع قوائمه)

Kunê rep: Kunê avê yê tijî.

کونى گمى: کونى حمنوکی
(الحشن)

Kunê genî: Kunê hefanokî.

کونیشک: کونا بجویک
(المسام المسامه)

Kunîşk: Kuna biçwîk.

کونینوک: شکفتا لبرى کولای
(الغار، المغاره)

Kunînok: Şkefta li berî kolay.

کونا کومى: چالکا کومى
(الصاخ)

Kuna guhî: Çalka guhî.

کوه: پت، نیشیای، شل، گوروج، قویس، حوسیر
(القاصر، العاجز)

Kuh: Pit, neşyay, Şil, guroc, qwîs, husîr.

کوه: پوت، شل
(الفرس، الکيل، الکهام، المشلول)

Kuh: Pot, Şil.

کوهیون: نیشیان، شل بون، پوت بون
(التمجز، التقصر، التکهم، المضرس، التشلل)

Kuhbûn: Neşyan, Şilbûn, potbûn.

کوهیوی: نیشیای، شل بوی، پوت بوی
(المضرس، الملک، المعجز، المقصر، الکهم، المشل)

Kuhbûy: Neşyay, Şilbûy, potbûy.

کوهتر: نیشیای تر، شل تر، گوروج تر، پوتی تر
(الاکل، الاضرس، الاکهم، الاشل، الاقصر، الاعجز)

Kuhtîr: Neşyaytir, Şiltir, quroctir, potîtir.

کوهکرن: شل کرن، گوروج کرن، پوتی کرن
(الاکهم، الاضراس، الاکلال، التمجیز، الاشلال)

Kuhkirin: Şilkirin, gurockirin, potîkirin.

کوهکری: شل کری، گوروج کری، پوتی کری
(المعجز، الملک، المضرس، المقصر، المشل)

Kuhkîrî: Şilkirî, gutockirî, potîkirî.

کوهى، کوهیاتی: شلیاتی، گوروجی، پوتییاتی، نیشیانی
(المعجز، الکيل، الکهم، المضرس، التشلل)

Kuhî= Kuhyatî: Şilyatî, gurocî, potîyatî, neşyanî.

کوه جون، کوه رقهیون: هیدی رقهیون، لوکوزین
(الهیونا، التکوه)

Kuhçûn= Kuh rêveçûn: Hidî rêveçûn, lokuzîn.

کوه: چاوا، کوسا، چوا
(کیف)

Ku= Kuwe: Çawa, kusa, çewa.

کواتی: چاواتی، کوسایی، چواایی
(الکيفيه)

Kuwatî: Çawatî, kusayî, çeyayî.

کویچک: تیزکی سى
(الجرو)

Kwîçîk: Têjkê sey.

كوڤج كويڤ: گازى كرنا سى
(الفرقس، نداء للكلب)

Kwîçkwîç: Gazi kirina sey.

كوڤخه: مال خوڤ، كف خوى، ره سى، مافويلى كوندى
(الختار، المسن، الكهل)

Kwîxe: Malxwê, kevwxwî, rihsî, maqwilê gundî.

كوڤر: چال، كند، داچوى، نقوب، قور
(العميق، الغائر)

Kwîr: Çal, kend, daçûy, niqob, qor.

كوڤر بوڤ: نقوب بوڤ، داچوڤ، كندبوڤ، قوربوڤ
(التعمق، التفور)

Kwîrbûy: Niqubbûn, daçûn, kendbûn, qorbûn.

كوڤر بوڤى: نقوب بوڤى، ژوردا چوى، كندبوڤى، قوربوڤى
(العمق، المغار)

Kwîrbûy: Niqobbûy, jordaçûy, kendbûy, qorbûy.

كوڤر تو: نقوب تر، ژورداچوى تر، كندتر، چال تر، قورتر
(الاعمق، الاغور)

Kwîrtir: Niqobtir, jordaçûytir, kendtir, çaltir, qortir.

كوڤر كڤن: نقوب كڤن، ژورداچوڤ، كندكڤن، چال كڤن، قوركڤن
(التعميق، التفوير)

Kwîrkin: Niqobkin, jordabirin, kendkin, çalkirin, qorkirin.

كوڤر كڤى: نقوب كڤى، ژورداچوڤ، كندكڤى، چال كڤى، قوركڤى
(العمق، المغور)

Kwîrkirî: Niqobkirî, jordabirî, kendkirî, çalkirî, qorkirî.

كوڤر، كوڤراتى كوڤراهى: چالى، قورى، كندى، نقوبياتى
(العمق، الغور)

Kwîrî= Kwîratî= Kwîrahî: Çalî, qorî, kendî, ni-qobyatî.

كوڤر: نڤرڤ پڤرڤ رڤش يڤ دوسالى
(التيس)

Kwîr: Nêrê pezê reş yê du sal.

كوڤر: ميژ
(العريق، الملق)

Kwîr: Mêj.

كوڤر: مروڤن، دويرنڤر، تشڤى گولى ونه ديار
(الحاذق، الغامض، المبهم)

Kwîr: Mirovê dwîrnêr, tiştê gewlî û nedîyar.

كوڤرى كوڤراتى: دوير سهحكرنى، دوير فهكولانى، گهولنى، كهولياتى

(العراق، الحذق، الفموض، الابهام)

Kwîrwî= Kwîratî: Dwîr sehkirî, dwîr vekolanî, gewlînî, gewlîyatî.

كوڤر كوڤر، كوڤرتن: قارقار، قيز قيز، زمهزوير
(العويل، الصخب، الصراخ)

Kwîrkwîr= Kwîrên: Qarqar, qîjqîj, zimezwîr.

كوڤر: گلهك پير، كال، پيرى كال
(القحم، الهرم، اليفن)

Kwîr: Gelek pîr, kal, pîrê kal.

كوڤر بوڤ: كال بوڤ، پيربوڤ
(التهرم، التشيخ)

Kwîrbûn: Kalbûn, pîrbûn.

كوڤر بوڤى: كال بوڤى، پيربوڤى
(المتهم، التشيخ)

Kwîrbûy: Kalbûy, pîrbûy: kalbûy, pîrbûy.

كوڤر تو: كال تر، پيرتر
(الامر، الاشيوخ، الايفن)

Kwîrtir: Kaltir, pîrtir.

كوڤر كڤن: كال كڤن، پير كڤن
(التهرم، الاشياخ، التشيخ)

Kwîrkin: Kalkirin, pîrkirin.

كوڤر كڤى: كال كڤى، پيركڤى
(المشيخ، المهرم)

Kwîrkirî kalkirî, Pîrkirî

كوڤر، كوڤرياتى، كالى، كالياى، پيرياتى
(القحم، الهرم، اليفن، الشيوخه)

Kwîrî= Kwîratî: Kalî, kalyatî, pîryatî.

كوڤر زان: دوير بين، پيرنڤ
(الحاذق، النطاس)

Kwîrzan: Dwîrbûn, bîrtîj.

كوڤر زانن: پير تڤزى، دويربينى
(الحذق، الحذاق، الفطس)

Kwîrzanîn: Bîrtîjî, dwîrbûnû.

كوڤر مشك: مشكى كوره، مشكى لڤن ناخى مڤزى
(الخلد، ج مناخ)

Kwîrmîşk: Mişkê kore, mişkê libin axê dijîl.

کویز نږي: بیر تیز، کویز فکول
(السمه)

Kwîmêrr: Bîrtîj, kwîr vekol.

کویز نږي، کویز نږان: بیر تیزی، دویر نږانی
(السمه، السماءه)

Kwîmêrrî = Kwîmêrrî: Bîrtîjî, dwînêrranî.

کویز نږ: هری ژمن، کفان ژمن
(النداف، الحلاج)

Kwîrrînc: Herî jen, kivanjen.

کویز نږي، کویز نږیاتی: کفان ژمنی
(النداف، الحلاج)

Kwîrrîncî = Kwîrrîncîyaf: Kivan jenî.

کویز نږ: چالا نا کړی ناسن قوتی
(الکیر، کور الحداد، المنفاخ)

Kwîrrhe: Çala agirê asin qutî.

کویز نږ: فلتو، فیکل، درموین
(کنایه عن الکذب، والنفاخ فی الامور مبالغه)

Kwîrrhe: Filto, firrêl, direwîn.

کویز نږ: فلتو، فیکل، درموین
(الحداده)

Kwîrrhevan: Asin ker, asin qut.

کویز نږ: فلتو، فیکل، درموین
(الحداده)

Kwîrrhevanî: Asin qutî, asinkerî.

کویز، کویزماز: کبیابه نږان فیکل د کبیابه خاف وترش کړی ولینای
دخون

(الجریر، الیونفور، التلوفر، نبات عشبی مانی یوکل محمضا)

Kwîz = Kwîzmaz: Gîyaye di avêda cêdîbît, xav
û tirş kirî û lê nay dixon.

کویز: پرتا فیکلی، کړی فیکلی، کړی فیکلی، فیکلی پراسی
پراسی، تیفاریزا فیکلی

(الفرض، الزوعه، الحزه، الضلع)

Kwîzî: Pirta fêqî, kerê fêqî, kerrikê fêqî, fêqîyê
pirasî pirasî, tîvarêza fêqî.

کویز، کویز: فیکلی ماسی ماسی
(الحز، المضلع، المفرض)

Kwîzîkwîzî: Fêqîyê masî masî.

کویز، کویز: پرت پرت بوی، پراسی پراسی بوی
(التحز، المضلع)

Kwîzî kwîzîbûn: Pirt pirtbûn, pirasî pirasîbûn.

کویز، کویز بوی: پرت پرت بوی، پراسی پراسی بوی
(المضلع، المحز)

Kwîzî kwîzîbûy: Pirt pirtbûy, pirasî pirasîbûy.

کویز، کویز: پرت پرت تر، پراسی پراسی تر
(الاحز، الاضلع)

Kwîzî kîzîr: Pirt pirtîr, pirasî pirasîîr.

کویز، کویز: پرت پرت کرن، پراسی پراسی کرن
(التحز، المضلع، الاحز، الاضلع)

Kwîzî kwîzîkirin: Pirt pirtkirin, pirasî pirasîkirin.

کویز، کویز: پرت پرت کړی، پراسی پراسی کړی
(المضلع، المحز)

Kwîzî kwîzîkîrî: Pirt pirtkîrî, pirasî pirasîkîrî.

کویز، کویز: پرت پرت کړی، پراسی پراسی کړی
بیدر، کا مڼ، قرش کر

(العصافه، القصاره، الجذم، القصل، الجذامه)

Kwîzre: Dixelê viser serradê di kevîr demê
moxîlîkirina dixelê bêderê, kamezin, qîrşgir.

کویز: کبیابه کڼ زفره لېمارا شین دبیت ترش کړی نولږنای
دخون

(الفراض، نبات عشبی یوکل محمضا ومطبوخا)

Kwîzîr: Gîyayekê zivre li be yara şîn dibît tirşkirî
û lê nay dixon.

کویز، کویز: حیوانه کڼ ومکي کڼکابه، ته خلیت کڼ زنبورما به
ومکي کڼکڼ به

(المنصار)

Kwîj = Kwîjk: Hêwanekê wekî kêtkaye, texlîtekê
zinêweraye, wekî kêtkêye.

کویز: حیوانه که قهقهه کڼ هستی یې تیوراندی به
(السلفاد)

Kwîsele: Hêwanekê qerqodekê hestîyê têtewerandîye.

کویز، کویز
(الغیل)

Kwîselênêr.

کویسلێ ئاھی: رقم
(لجاء)

Kwîselê avî: Raq.

کویسێ: نزم رێقهچون، خوێشاندا لێر زکی
(الانسلا، المزحف علی البطن)

Kwîsîn: Nizim rêveçûn, xwexişandina liser zikî.

کویسێ: کەسێ خۆه نزم کرێ دەمێ رێقهچونێ
(الانسلا، المزحف علی البطن)

Kwîsay: Kesê xwe nizimkirî demê rêveçûnê.

کویساندێ: خۆه خشاندا لێر زکی
(الانسلا، المزحف علی البطن)

Kwîsandin: Xwe xişandina liser zikî.

کویساندێ: کەسێ خۆه مەساندێ وێرته چۆ
(الانسلا، المزحف علی البطن)

Kwîsandî: Kesê xwe melisandî û birêveçûu.

کویستان: زۆزان، جێه هافینێ هین و سار
(السرود، السرود، المصيف)

Kwîstan: Zozan, cihê havînê hin û sar.

کەشە: بێ ناخ کرنا کاتێ داری دارههیا بدهت بێهه دی بێ
دارێ، وهک تیرکامیوی بچەمین بێ ناخ دارههیا بدهت بێهه
بێهه دی
(العکس، الترقيد للنبات)

Kwîşê: Bin axkirina katê darî darihî ya bi det, bi
bît bineke dî yê darê, wek tîrka mēwî bi çemînin
bin axê darihî ya bidet bibit bin kê dî.

کویشه بون: بێ ناخ کرنا کاتێ بوردی دانێ
(الترقد، التمسک)

Kwîşebûn: Binkirina katey borihî danê.

کویشه بوی: کاتێ بێ ناخ کرێ بورد دانێ
(الترقد، التمسک)

Kwîşebûy: Katê bin axkirî, borihdanê.

کویشه تو: بێر بێ ناخ کرێ
(الترقد، التمسک)

Kwîşetir: Pitir bin axkirî.

کویشه کون: رازاندا کاتێ داری ژماکێ بێ نەردی دوسێ سالا
دێ هیلن و سالا دێ رها دمت پاشی دێ ژقورمی بێر دێ بیت
بێهه رهاکێ خۆه سەر
(الترقيد، الارقاد، الاعکاس)

Kwîşekirin: Razandina katekê darî ji makê bin
erdî dū sê asla dē hêlin wesa dē riha det pašî dē
ji qurmî birin dē bît binedarekê xweser.

کویشه کرێ: کاتێ چەماندێ بێ ناخێ
(المرقد، التمسک)

Kwîşekirî: Katê çemandî, bin axê.

کویفکی: پەمبلوکی، حەفنوکی، گەنی
(العفن، الكرج، التمه)

Kwîfîkî: Pembilokî, hefinokî, genî.

کویفکی بون: پەمبلوکی بون، حەفنوکی بون، گەنی بون
(العفن، الكرج)

Kwîfîkbûn: Pembilokbûn, hefinokîbûn, qenîbûn.

کویفکی بوی: پەمبلوکی بوی، حەفنوکی بوی، گەنی بوی
(العفن، الكرج)

Kwîfîkbûy: Pembilokbûy, hefinokîbûy, qenîbûy.

کویفکی تو: پەمبلوکی تو، حەفنوکی تو، گەنی تو
(الاعفن، الاكرج، الاتمه)

Kwîfîktîr: Pembilokîtîr, hefinokîtîr, qenîtîr.

کویفکی کون: پەمبلوکی کون، حەفنوکی کون، گەنی کون
(العطفین، التکریج)

Kwîfîkîkirin: Pembilokîkirin, hefinokîkirin,
qenîkirin.

کویفکی کرێ: پەمبلوکی کرێ، حەفنوکی کرێ، گەنی کرێ
(العفن، الكرج)

Kwîfîkîkirî: Pembilokîkirî, hefinokîkirî, qenîkirî.

کویفکیاتی: پەمبلوکیاتی، حەفنوکیاتی، گەنیاتی
(العفونه، التماهه، الكرج)

Kwîfîkiyatî: Pembilokiyatî, hefinokîyatî, qenîyatî.

کویفک: کەفک، مۆچ کرنا پارێتێ ناخی بولێن دانا بێ خارانێ
(الملقعه المقر من الخبز يؤكل بها الالبان ونحوها)

Kwîfîk: Kevçik, moçkirina parîyê nanî bo libin
dana pê xarê.

کویفک لێدان: خارنا بکولانی
(الاکل التهم، شراهه الاکل)

Kwîfîk lēdan: Xarna bikulavî.

کویف کویف، کویفین: فیر فیر، کف کف
(الفصح، الزفير، الزفر)

Kwîfîkwîf= Kwîfēn: Firfir, kîkfîf.

کویفی: نەکەمی، زنیوهرێ لچولی دئیت ژمورفا درهفیت، حیوانێ
دویر مروف

(الوحش)

Kwîvî: Nekehî, zinêwerê li çolî di jî ji mirova
direvî, hêwanê dwîr mirov.

کویلی بون: دوبر بون، بچولی کمتن
(الوحتش)

Kwîvbûn: Dwîrbûn, biçolîketin.

کویلی بوی: تشتی بچولی کمتی
(الوحتش)

Kwîvbûy: Tiştê bi çolîketî.

کویلی تو: بچولی کمتی تر، دوبر مروف تر
(الوحتش)

Kwîvtîr: Bi çolîketîtîr, dwîrmirovtîr.

کویلی کرڼ: بچولی ښځستن، دوبرمروف کرن
(الایحاش، التوحش)

Kwîvkîrin: Bi çolîfêxistin, dwîrmirovkîrin.

کویلی کری: بچولی ښځستی، دوبر مروف کری
(الوحتش)

Kwîvkîrî: Bi çolîfêxistî, dwîrmirovkîrî.

کویلیاتی: ژینا بنتن، ژینا دوبر مروفی
(الوحتشیه)

Kwîvyatî: Jîna bitinê jîna dwîmîrovî.

کویله چي: چيروانتي دوبرين گلهک نه مېت چيواندن
(الایحاش، المراعي العاليه البعيده عن الرعي)

Kwîveçer: Çerwanê dwîryê gelek nehêt çerandin.

کویلی: قونا بفری، دویلی نامویری
(عقب الفاس)

Kwîvî: Qûna bivî, dwîvê amwîrî.

کویکوک: توخمهکن دار کوکایه
(النقار، طائر)

Kwîkwîk: Tuxmekê darkokaye.

کویڼ: چابر، خیفته، رخش مال، خانین پيروکی
(الفسطاط، الغبای، النج، الوطاق، بیت الشعر)

Kwîñ: Çadir, xîvet, reşmal, xaniyê perokî.

کویپ: ترار
(القدح)

Kob: Tirar.

کویپک: دل ستویر، زودار، دل موکوم، سوردایجوی
(القاسی، الظالم، الطاغی)

Kopek: Dil stwîr, zordar, dilmukum, serda çûy.

کویپک: کویپکیاتی: زوداری، دل ستویری، سوردایجوی
(القسوة، الظلم، الطغیان)

Kopekî= Kopekatî: Zordarî, dilstwîrî, serdaçûnî.

کوتان: کوزک، دوینه، خلاتانی بوکوالی
(الحضیره، الکلیف، البه، الغنه، الزریبه، الحبک)

Kotan: Kozik, dwînhe, xelatani bo kewali.

کوتانا مروفا: کوفند
(الحضیره، الحلبه، الحبک)

Kotana mirova: Govend.

کوتل: ښکارا ناڅا ناشی، زږکا ناڅا لسرک هږفی
(مخزن الماء للطحاون)

Kotel: Endara ava aşî, zivîrka ava li serik herifî.

کوتلکی: ښینا گڼ وږ، ناڅاهین بی گوشه و ښځل
(البناء الرحوى الدائرى)

Kotelkî: Nijîna gurr ûvîr, ava hiyê bê goşê û êxil.

کوتل: تهرمتی جان و دمنگ خوښه کویلی وکمی هږدو هت
(الحمامه)

Kotîr: Teyrekê can û deny xweşe kwîvî û kehî herdu hene.

کوترا کویلی: کوترا چولی
(الوقاء، الحمام البری الازرق)

Kotîra kwîvî: Kotîra çolî.

کوتڼ: قفاندنا بدانا، کراندن، قهرویتن
(البرم، القرض، المقضم، کشیم، البزیم)

Kotîñ: Qefandina bididana, kirrandin, verwîtin.

کوتی: تشتی قهرویتی، تشتی بدانا قفاندی
(القرض، المقضم، کشیم، البزیم)

Kotî: Tiştê verwîtî, tiştê bididanadî qefandî.

کوچ: کابی بی شاخ، هوتک
(الاجلج للثور)

Koç: Gayê bê şax, hotik.

کوچی، کوچیاتی: هوتی، وحتیاتی
(الجلج)

Koçî= Koçyatî: Hotî, hotîyatî.

کوچ: پښت سپی بی بی شاخ، براتی بی شاخ
(الاجلج للشاه)

Koç: Pezê spî yê bê şax, beranê bê şax.

کوچی، کوچیاتی: حوتیاتی
(الجم)

Koçî= Koçyatî: Hotîyatî.

كوچك: ميفان خانه

(المضافه، دار الضيافه، المضيفه)

Koçik: Mêvan xane.

كوچه: كچل بىر، بىرئ دوشك وتخته

(الدعامه، الدكه)

Koçe: Kêlber, berê doşk û texte.

كوچهك: كاربه دسته كئى نوآن ئىزدىيا نه

(منصب دينى يىزدى، العراف، الكاهن)

Koçek: Karbidestekê olê Êzidîyaye.

كوچهك: رهمند، نهئاكنجى

(الرحال، البدو)

Koçer: Revend, neakincî.

كوچهك: كوچهك: رهمندى، رهمندى

(الرحال، الرجل، البداهه)

Koçerî= Koçeryatî: Revendî, revendîyatî.

كوچه: هريا بسك كورت ياتىكرا

(الصوف لكث، الغنم لكث، الصوف)

Koxe: Hirya bisk kurt û yatêkra.

كوخ: چالى كهفر، كومتن كهفر، شكير

(الفاسر، القصب، الاكبه)

Kox: Çelî kevir, kumtê kevir, Şikêr.

كوخه وهش: شكيرئ بىر وهش

(الوحفه، الوحفاء، الوحفه، الصخر)

Koxerêş: Şikêrrê berreş.

كوخه: چهماي، كئانى، خويل

(الاحدب، المحدث)

Kod: Çemhay, kivanî, xwîl.

كوخه بون: چهماي، كئان بون، خويل بون

(التحبيب، التقوس، الانحناء)

Kodbûn: Çemhan, kivanbûn, xwîlbûn.

كوخه بوى: چهماي، كئان بوى، خويل بوى

(التحبيب، المحبوب، المنحنى)

Kodbûy: Çemhay, kivanbûy, xwîlbûy.

كوخه تر: چهماي تر، كئان تر، خويل تر

(الاقوس، الاكثر حدبا)

Kodtir: Çemhaytir, kivantir, xwîltir.

كوخه كرين: چهماندن، كئان كرين، خويل كرين

(التحبيب، الاحداب، التقويس، الحنى)

Kodkirin: Çemandin, kivankirin, xwîlkirin.

كوڤى، كوڤىياتى: چهماي، كئانياتى، خويل

(الحب، الحنى)

Kodî= Kodyatî: Çemhanî, kivanyatî, xwîlî.

كوڤ، كوڤىك: تاراي ناف فهخارتن بئ دارى

(العس، القرو، الحف)

Kod= Kodik: Tirarê av vexamê yê darî.

كوڤىك: چوك، نهژنو

(الركبه)

Kodik: Çok, ejon.

كوڤىك: كوڤى: تىزكئى هرچئى

(الجيس، ولد الدب)

Kodik= Kodî: Têjkê hirçê.

كوڤه، كوڤه: درافئ پىزو تىرشى

(خريبه الغنم)

Kod= Kode: Diravê pezû terşî.

كوڤهئ ئسمانى: قوبا ئسمانى، ئاقدا ئسمانى

(قبة السماء)

Kodê esmanî: Quba esmanî, aqda esmanî.

كوڤهئ خاروڤكئى: توربئ خاروڤكئى، توربئ خاروڤكئى

(الكشكول، وعاء المتسول)

Kodê xazo kîyê: Turbê xazokî, trwîrê xazokî.

كوڤهئ كىراخى: ئامانئ مزئ كىسى جوڤوت ئافئ نىماليت وڤاد

دەت وڤاقز دكت

(وعاء اجره الوراز العينية)

Kodê kerraxî: Amanê mizêkesî coyêt avê dimalît û

rad det û paqij diket.

كوڤه: حوتم، چاف تارى، بئ بيناهى، كلى كوزه

(الاعمى، المكفوف، الاعور، الكفيف)

Kore: Hutim, çavtarî, bêbîndahî, kilê kore.

كوره بون: حوتم بون، چاف تارى بون، بئ بيناهى بون، كلى

كوره بون

(التور، التكفف، التعمية)

Korebûn: Hutimbûn, çavtarîbûn, bêbîndahîbûn,

kilê korebûn.

كوره بوى: حوتم بوى، چاف تارى بوى، بئ بيناهى بوى، كلى كوزه

بوى

(المعمى، المكفف، المعور)

korebûy: Hutimbûy, çavtarîbûy, bêbîndahîbûy,

kilê korebûy.

کور: قور، چال، تنوریک، کەند، زەندەهور، قوار
(الحفر، القعر، الهوة، الوهده)

Kor: Qor, çal, tenwîrk, kend, zendeher, qewar.

کور بون: قوربون، قورین، چال بون، کەند بون، هەلخەپیرین
(التحفر، التقعر)

Korbûn: Qorbûn, qewirîn, çalbûn, kendbûn, helxepirîn.

کور بوی: قوربوی، قوری، چال بوی، کەندبوی، هەلخەپیری بوی
(الحفر، القعر، المنحدر)

Korbûy: Qorbûy, qewirî, çalbûy, kendbûy, helxepirîbûy.

کسور: تو، قور، قوری، چال، تر، کەند، تر، زەندەهور،
هەلخەپیری تر

(الاحفر، الاقعر، الاهد)

Koretir: Qortir, çaltir, kendtir, zendehortir, helxepirîtir.

کور کین: قورکین، چال کین، کەند کین، هەلخەپیراندن، قوراندن
(الاحفار، التحفیر، التقعیر، الاقمار)

Korekirin: Qorkirin, çalkirin, kendkirin, helxepirandin, qewirandin.

کور کیری: قورکیری، چال کیری، کەندکیری، هەلخەپیراندی،
قوراندی

(الحفر، القعر)

Korkirî: Qorkirî, çalkirî, kendkirî, helxepirandî, qewirandî.

کوریری، کوریریانی: قوری، چالیانی، کەندیانی، قورینی،
هەلخەپیریانی

(الحفر، القمار، الهوة، الوهده)

Korî= Koryatî: Qorî, çalyat, kendîni, qewirîni, helxepirîni.

کوریک: یاریه که کورمکن بکولن بچریک گوین مازیا دهاپیژن
تیدا

(المزاد، لعب الاطفال، رمى الجوز فى حفرة)

Korkê: Yariyeke korekê di kolin biçwîk gwîz û maziya di havêjin têda.

کوریک: قوارک

(البزء)

Korik: Qewark.

کوریه: تر، حوت، تر، چاف تارى، تر، بینامی، تر، کلی کوره تر
(الاشد عمی، الاکثر عورا، الاکثف)

Koretir: Hutimtir, çavtarîtir, bêbindahîtir, kilê koretir.

کوریه کین: حوت، کین، چاف تارى، کین، بێ بینامی، کین، کلی
کوره کین

(الاعماء، التعمیر، الاکثاف، التکثیف)

Korekirin: Hutimkirin, çavtarîkirin, bêbindahîkirin, kilê korekirin.

کوریه کیری: حوت، کیری، چاف تارى، کیری، بێ بینامی، کیری، کلی
کورمکیری

(العمی، الممر، المكثف)

Korekirî: Hutimkirî, çavtarîkirî, bêbindahîkirî, kilê korekirî.

کوریهانی، کوریهانی: حوتی، حوتیانی، بێ بینامیانی، کلی
کوریهانی

(العمی، العمهان، العور، العمه)

Koreyî= koratî: Hutimî, hutimîyatî, bêbinahiyatî, kilîkoreyatî.

کوریه یتک: په‌پاریک، یتکا نه‌ دیبار، یتکاگوری

(الملاحیح، القادح، الترتیه)

Korerêk: Peyarêk, rêka nedîyar, rêkakwîrî.

کوریه زکاک: حوت

(الضریر، الاکمه)

Korê zikmak: Hutim.

کوریه بازکماکی: حوتی

(الکمه)

Koreyazikmakî: Hutimî.

کوریه بچالەمکی: کلی کوره

(الاعور)

Korê biçavekî: Kilî kore.

کوریهانی: چاف تاریانی

(العمهان)

Korahî: Çav taryat.

کوریه مار: توخمەکن ماریت ژمەردارە

(الصل، الصلیل)

Kore mar: Tuxmekê marêt jehirdare.

کوردا ملی: قوردا ملی، چالکا ملی
(الحق)

Koramilî: Qora milî, çalkamîlî.

کور کورک: توخمهکتی تهریت دورند ه به نیرجیفته
(العقیب، طائر)

Korkork: Tuxmekê teyrê durindeyê, nêrçîrvane.

کور کور میرانی: یاریهکه کورکا دیکولن و بهرکالسر دگترین
(المنقله، لعبه المنقله)

Korû mîranê: Yariyeke korka dikolin û berka li ser digêrin.

کوردا سمری چیلی: خار، ناف سمر
(النفخه)

Korasêrê çiyay: Xar, nav ser.

کوردا چایی: قوردا چایی
(الحجر، اللجج، غار العين)

Kora çavî: Qora çavî.

کور: پاويز خویر، چەروانی زفستانى بى پەلەخ پەزى لى بچەرن
(الشتى، المراسى الشتویه)

Koz: Pawîz xwîr, çerwanê zîvistanê yê pelex pezi lî bi çêrinin.

کورک: کوتان، دوينه، خه لاپه زان هه ژو تانک
(الکنيف، الدمه، الزريبه، الحبکه)

Kozik: Kotan, dwînhe, xela pela pejan hej û tank.

کورک: فیتقین نه بوی و نه کهشتی، کهرک، تویتک، کورکا هتارو بها
(الجرین، للثمار والفاکهه)

Kojik: Fêqîyê nebûy û negihişî, kerrik, twîtik, kojika hinar û biha.

کورسه: بى ره، بى وهدين، روى تيل
(السنط، السنط، الامرد)

Kose: Bêrih, bêrihdîn, rwîtl.

کورسه: قومين کوزيت وى قوت کرين، تشتى گوکراندی ژ چوکول وسویا
(الهیکل المنحوت زواياه)

Kose: Qwîmê kujê wî qutkirîn, tiştê gogirandî ji çukul û swîya.

کورسیمی، کورسپاتی: روى تیلی، بى وهدينی
(السنط، المرء)

Koseyî= Koseyatî: Rwîtl, bêrihdînî.

کورسک: کوتان، دوينه، خه لاپش تانا چیکری
(الزريبه، الحضيره، الدمه، الحبکه)

Kosk: Kotan, dwînhe, xela bişivtana çekirî.

کورستک: زنجیر، زنجیرا زبکی
(السلسه ويخص سلسله الفضة)

Kostek: Zincîr, zincîra zîvî.

کوروش: دمانا ژنافتا چهماندی، ژکی هه تاران بهرسینگا
(الحضن، الحجر، الثبته)

Koş: Demana jinavda çemandî, ji zikî heta ran û bersînga.

کوروش خهله: فاله، بهیار، چول، چوتینه، خالی
(الفراغ، الخواء، الخلاء)

Koşxele: Vala, beyar, çol, ûutêne, xalf.

کوروش خهله بى: فالابون، چول بون، بهیاربون، خالی بون
(التخلی، التفريغ)

Koşxelebûn: Valabûn, çolbûn, beyarbûn, xalfbûn.

کوروش خهله بوى: فالابوى، خالی بوى، بهیاربوى، چول بوى
(المخلی، المفرغ، المخوی)

Koş xelebûy: Valabûy, xalfbûy, beyarbûy, çolbûy.

کوروش خهله تى: فالاتر، خالی تر، بهیاتر، چول تر
(الاخوی، الاخلى، الافريغ)

Koş xeletir: Valatir, xalfitir, beyartir, çoltir.

کوروش خهله کرى: فالاکرى، خالی کرى، چول کرى، بهیارکرى
(الافريغ، الاخ، اكه التخويه)

Koş xelekirin: Valakirin, xalfikirin, çolkirin beyarkirin.

کوروش خهله کرى: فالاکرى، خالی کرى، چول کرى، بهیارکرى
(المخلی، المفرغ، المخوی)

Koş xelekirî: Valakirî, xalfikirî, çolkirî, beyarkirî.

کوروش خهله بى: کوروش خهله بى: فالابى، فالامى، بهیارى، چولابى، خالابى
(الفراغ، الخواء، الخلاء)

Koş xeleyî= Koş xeleyatî: Valayî, valahî, beyarî, çolyatî, xalyatî.

کورى: پورتکا تهرى، کوليسکا تهرى
(العرف للطان)

Koft: Portka teyrî, gulîska teyrî.

کویلی رشک: توخمه‌کن چوپکایه
(القتبره، القیره، عصفور)

Koffireşk: Tuxmekê çwîşkaye.

کویلی: شاشک، چاراسری، پوشیا سیری، کولافی بلند
(العامه للنساء، التاج)

Koffi: Şaşık, çaraserî, poşıya serî, kulavêbilind.

کویفک: نامانێ خالی کرنا تشتن روغن، دمه فرمه و لویلی تنکه
(القمع، الراویق)

Kovik: Amanê xalîkirina tiştê rohn, dev firh û lwilî tenge.

کویفان: دلهام، قهری، دامان

(العرض، الاسی، الکمد، الحسره، اللهف)

Kovan: Delem, qehir, daman.

کویفان دار: دلهامی، قهری، دامای

(الحسیر، الاسی، الحریض، الکامد، اللاهف، الملهف)

Kovandar: : Delemî, qehirî, damay.

کویفان داری: دلهامیاتی، قهرین، دامان

(التحسر، التحرض، التئسی)

Kovandarî: : Delemyatî, qehirîn, daman.

کویفار: نانوخ، تخا پەرا

(الجله)

Kovar: Anox, texa perra.

کویلی: نه‌کەمی، ژیوارێ چولی، خوه جهێ چول و ییبارا

(الوحش)

Kovî: Nekehî, jîwarê çolî, xwecihê çol û beyara.

کویک: کار، جلک، راپنج

(المسبوت، الزی، هیئه اللباس)

Kok: Kar, cilk, rapêç.

کویک: تمام، سراسر، کوتا

(الزینة، الکامل، المرتب، المنظم)

Kok: Timam, serast, biserûber, kûta.

کویک بون: سراسر بون، کوتا بون، بيسروبيرون

(التزين، التکمل، المرتب، الانتظام)

Kokbûn: Serastbûn, kûtabûn, biserûberbûn.

کویک بوی: سراسر بوی، تمام بوی، بيسروبيروی

(المزين، التکمل، المنظم، المرتب)

Kokbûy: Serastbûy, timambûy, biserûberbûy.

کویک تر: سراسر تر، کوتا تر، بيسروبيرتر، تمام تر
(الازين، الکامل، الانظم، الارتب)

Koktir: Seratir, kûtatir, biserûbertir, timamtir.

کویک کین: سراسر کین، کوتا کین، بيسروبيرکین، تمام کین
(التظيم، الترتيب، الکمال، التزين، التکميل)

Kokkirin: Seratkirin, kûtakirin, biserûberkirin, timamkirin.

کویک کړی: سراسر کړی، کوتا کړی، بيسروبيرکړی، تمام کړی
(الکمل، المرتب، المزين، المنظم)

Kokkirî: Seratkirî, kûtakirî, biserûberkirî, timamkirî.

کویکی، کویکیاتی: سراسرستی، کوتایی، بيسروبيریاتی، تمامی
(النظام، الکمال، الزينه، الترتيب)

Kokî= Kokyatî: Seratî, kûtayîr, biserûberyatîr, timamî.

کویل: ناخویر، کوف، همل، زنج، خانینی بچویک
(الکوخ، السیاح، الکاخ)

Kol: Axwîr, gov, hel, zinc, xaniyê biçwîk.

کویل: کوف، همل، ناخویر، نخسته خانه
(الاصطبل)

Kol: Gov, hel, exteane.

کول: رویت، رويس، دەرڤالا، خوچ
(الحاسر، العاری، الاجرد)

Kol: Rwit, rwis, dervala, hoç.

کوله: خولام، بئنی، سەپان
(الخادم)

Kole: Xulam, benî, sepan.

کوله کوله: دهین داری بین کوودینی زفستانێ پشتی لسه بهغری
بین دیکشن

(لوح خشبی لنقل العلف علی الثلج بالزحاف)

Kol= Kole: Depêdariyê kod, zivistanê piştî li ser befrê pê di kêşin.

کویاک: چهپرک، خانیکی نیرجیری

(القفيه، الوصيده، القتره، البراء، الزبييه للصيد)

Kolk: Çeperk, xanikê nêrçîrê.

کول مریشک: خانینی دیکو مریشک (الخم)

Kolmirîşk: Xaniyê dî kil û mirîşka.

کول میشک: میشه‌فانک، مالا میشا
(العميره، العسالة)

Kolmêşk: Mêşevank, mala mêşa.

كوم: كزوه، بارسته، تلخه
(الصبره، الكوه)

Kom: Gizre, bariste, tilxe.

كوما مروفا: نوبوه، قبول تيب قومرته، لشكر جملهب، چك هم
(القوم، الجمهور، الطائفة، المسكر، الجمع)

Koma mrova: Obe, qol, qumirte, leşker, celeb, vekcem.

كوم بون: خربون، فيك كمتن، قومرته بون، فجهمهان
(الاجتماع، التجمع، التجمهر، التكرم، الركام)

Kombûn: Xirbûn, vëkketin, qumirtebûn, vecemhan.

كوم بوى: خربوى، فيك كمتى، قومرته بوى، فجهمهان
(الجمع، الكوم، المركم، المجمع، المركوم)

Kombûy: Xirrbûy, vëkkefi, qumirtebûy, vecemhay.

كوم تر: خرتى، فيك كمتى تر، قومرته تر، فجهمهان تر
(الاجمع، الاكرم، الاركم)

Komtûr: Xirtir, vëkketitir, qumirtetir, vecemhan. tûr.

كوم كرن: خركرن، فيك ئيخستن، فجهماندن، قومرته كرن
(التجميع، الاجماع، التكوين، الراكام)

Komkirin: Xirrkirin, vëkëxistin, vecemandin. Qumirtekirin.

كوم كرى: خركرى، فيك ئيخستى، فجهماندى، قومرته كرى
(الجمع، المجمع، المركم)

Komkirî: Xirrkiriû, vëkëxistî, vecemandî. Qumirtekirî.

كومى = كورماتى: خريباتى، خربونى، خريبنى، فجهمهانى، قومرته تينى، فيك كمتنى
(الجماعه، المجتمع، المجمع)

Komî= Komatî: Xirryatî, xirrbûnî, xirinî, vecemhanî, qumirtetînî, vëkketinî.

كوم گر: قومرته
(اللجنة، المؤتمر)

Komgir: Qumirte.

كومان = كومار

(المجتمع، الجمع، الجمهور، الجمهوريه)

Koman= Komar .

كولان: كرخ، ريك، ربار، شقام، جاده
(الغازيه، الرقب، الزقاق، الطريق، الشارع)

Kolan: Kerx, rêk, rêbar, Şeqam, cade.

كولانى: كيريد، كاتور، كولان قوت، فليت، راخويت
(الرعاع، التكمس، الهمج)

Kolanî: Gerîde, ketwer, kokaqut, felite, raxwîte.

كولان: هه لخيراندن، هه لشكافتن، هه كمان
(الحفر، العزق، النكش)

Kolan: Helxepirandin, helşikaftin, helkenan.

كولانا چافى: چاف قوراندن، چاف هه لكيشان
(الققا)

Kolana çavî: Çav qewirandin, çavhelkêşan.

كولان قوتان: كهرمانا بى شول، چيرين، چرخين
(التكمس)

Kolan qutan: Gerhana bê şol, çewirîn, çerxîn.

كولان قوت: كيريد بى كار، سانوره، ساعيل
(التكمس)

Kolan qut: Gerîdê bê kar, saorre, sa'êl.

كولان قوتى: چرخينا بى شول، چيرين
(الكس)

Kolanqutî: Çerxîna bê şol, çewirî

كوليك: نامورمه دارا بى نكوان بو كنجكيت خارتى
(الحفار، اله يحفر بها الخشب للملاق ونحوها)

كولانا بيرى: قوراندن، خرتاندن، يلخانه كرن، قمبر كرن
(النبت، اخراف التراب من البئر)

Kolana bîrê: Qewirandin, xerritandin, pilxanekirin, qenebirkirin.

كول مال: گازيبا هاروتنا ميريشكا بو كولكى وان
(الايعاز للدجاج الى الفم)

Kolmal: Gaziya hajotina mirişka bokalkêwan.

كوله وار: دهر به دهر، باژيله، هافى، بهلنگاز، زار، بى خودان، بى كسى، بى ريك
(الشرد، النازح، البانس)

Kolewar: Derbeder, bajêle, havî, belingaz, jar, bêxdan.

كوله وارى: دهر به دهر، باژيله، هافياتى، بهلنگازى، زارى، بى كسى، بى ريكياتى
(الشرد، النزوح، الهيمان)

Kolewarî: Derbederî, bajêleyî, havîyatî, belingazî, jarî, bêkesî, bêrêkiyatî.

كوينه تر: سهرتر، قهرتر، پيرتر، كال تر، پوش تر، ناف سالف جوی تر
(الکهل)

Konetir: Seretir, qeyretir, pîretir, kaltir, poştir, navsalveçûytir.

كوينه كرن: سهركرن، قهرمكرن، پيركرن، كال كرن، پوش كرن
ناف سالفكرن
(الکهل، التكهيل)

Konekirin: Serekirin, qeyrekirin, pîrekirin, kalkirin, poşkirin, navsalvebirin.

كوينه كرى: سهرمكرى، قهرمكرى، پيرمكرى، كال كرى، پوش كرى
ناف سالفمكرى
(الکهل)

Konekirî: Serekirî, qeyrekirî, pîrekirî, kalkirî, poşkîrî, navsalvebirî.

كوينهى = كوينهياتى: سهرمى، قهرمى، پيرى، كالى، پوشى
سهرمياتى، پيرمياتى، قهرمياتى
(الکهل، العوان، الشيوخه)

Koneyî= Koneyatî: Sercyî, qeyreyî, pîrî, kalî, poşî, sereyatî, pîryatî, qeyreyatî.

كوينه ڤى: پيرڤن، قهرڤن، كالڤن، سهرڤن
(السالف، المسلف)

Konejin: Pîrejin, qeyrejin, kalejin, serejin.

كوينه مڤن: پيرمڤن، قهرمڤن، سهرمڤن، كالمڤن
(السالف، المسلف)

Konemêr: Pîremêr, qeyremêr, seremêr, kalemêr.

كوئن: خيفت، چادر، رمش مال، خانين پيروكى
(الخباء، الوطاق، الفسطاط، بيت الشعر)

Kûn: Xivet, çadir, reşmal, xaniyê perokî.

كو: چنكى، چنكو
(لأ، حيث)

Ko: çinkî, çinko.

كوواى، كووينى: چنكياتى، چنكروانى
(الحيثيه، الحيثيات)

Kowatî= Kowîntî: Çinkîyatî, Çinkowatî.

كو ره: چييه، جاوا، كوسا، چي
(كيف، ماذا)

Kowe: Çiye, çawa, kusa, çî.

كويمال = كويمان: خرگه، قهجه، فهك، نڅ
(الجميه)

Komel= Komûn: Xirgeh, vêcem, vekêx.

كويا مخلى: شخړه، لهوډه، گديش
(العره)

Koma dexlî: Şixre, lewde, gidiş.

كويا دانى: بارستا دانى
(الصبره، الصوبه)

Koma danî: Barista danî.

كويم گوتن: قومرته بون، خربون، قهجه ميان، ڤيك كتن
(التجمع، الاجتماع)

Kom girtin: Qumirtebûn, xirrbûn, vecemhan, vêkketin.

كويم بستان: قومرته بستان
(الاجتماع)

Kom bestin: Qumirtebûnan.

كويمانى: خرگه، قهجه، قومرتمى
(التجمع، الاجتماع)

Komanî: Xirgehî, qumirteyî.

كويا مرقا: نالالت، گليشوك
(المسرم)

Koma mirova: Elalet, gilêşok.

كويم گى: فهك، نڅ، فهك جه، جه مينك
(اللامه، الضامه، الجامع)

Komker: Vekêx, vekcem, cemînk.

كوينه: سهر، قهره، ناف سالفجوى، پير، كال، پوش
(العوان، الكهل)

Kone: Sere, qeyre, navsalveçûy, pîr, kal, poş.

كوينه بون: سهرمون، قهرمون، پيرمون، كال بون، پوش بون، ناف سالفمون
(التكهيل، الاكتهال)

Konebûn: Serebûn, qeyrebûn, pîrebûn, kalbûn, poşbûn, navsalveçûn.

كوينه بوى: سهرموى، قهرموى، پيرموى، كال بوى، پوش بوى، ناف سالفموى
(التكهيل)

Konebûy: Serebûy, qeyrebûy, pîrebûy, kalbûy, poşbûy, navsalveçûy.

گ

G

گارڻ: برا حيواني رهش، كاري كا و چيلا
(المصار، الجول الصبار، قطع الايقار، الجول)
Garran: Birra hêwanê reş, Kerê ga û çêla.

گارڻ گولکانځي: دهمي پهرينا حيواني رهش، گومنيلا چيل و
جانیکا، بنافک کتن
(موسم نزوه الايقار، ثوران الثيران)

Garrangolkanê: Demê perrîna hêwanê reş
guhnêla çêl û canîka, Binavik ketin.

گارڻ گولکانځي: بنافک کتن، سهربردان، بن ريزي
(کنایه للتسيب و الغوسی والتحلل الاجتماعي)

Garrangolkanê: Binavik ketin, Serberdan,
Bê rêzî.

گارت: دهپکي داري په کييا و نالفي پي دکيشن لسه
بهفري، قوله، کوله، دهپي کيشاني
(لوح خشبي بجلب عليه العلف في الشتاء على الثلج
بالزحاف)

Gart: Depekê dari ye gîya û alifî pê dikêşin
liser befrê, Qole, Kole, depê kêşanê.

گارس: توخمه کي داني په دکن نان و خاړن
(الجاروس، الاذره الصفوا)

Garis: Tuxmekê danîye diken nan û xarîn.

گارسوک: تخليته کي کيابه
(نبات عشبي)

Garisok: Texlîtekê gîyaye.

گارس خوړوک: توخمه کي چوپچکايه
(صنف من المصافير)

Garisxwerk: Tuxmekê çwîşkaye.

گارنيک: کولکي دوسالي، گولکي بردهن گاران
(العجل عمره سنتان)

Garranîk: Golkê du salî, Gulkê borden gar-
ranê.

گارنيک: نامانه که ددهن بهرگوښي گا دهمي گيره کرنن دا
دهخل نهپس بيت ريتن بکهفیت
(انپه لبول الثيران اثناء الدياسه)

Garrînk: Amaneke diden bergûyê ga demê
gêrekirinê da dexil nepîs bît rîtin bikevît.

گا: نيري چيلا، گارهش، نيري حيواني رهش
(الثود)

Ga: Nêrê çêla, Gareş, Nêrê hêwanê reş.

گاپله: توخمه کي تيرانه ژ تخليتي کوترايه بهلن پي کرتړه
ژ کوترا پميل
(الورشان، طائر)

Gaple: Tuxmekê teyrane ji texlîtê kotiraye
belê yê girtire ji kotira Rimêl

گاجوت: گايي جوت کرن، دو کا پيگنه گريدان و جوت پي
کرن
(الفدان، ثيران الفلاح)

Gacot: Gayê cotkirinê, Du ga pêkve girêdan
û cot pêkirin.

گا جل: نفيني نه باش، گلدې درهاي و قريزي، نفيني پي
سهروبر و نه پاک
(الفراش الرث، المنام الغذر البالي)

Gacil: Nivînê ne baş, Gildê dirrhay û qirêjî,
Nivînê bê ser û ber û nepak.

گا چهرنيک: توخمه کي چوپچکانه
(صنف من الصفور)

Gaçerînk: Tuxmekê çwîşkane.

گارس دموک: گارسن لښای لگال دموى
(طبیخ الذره مع المخیض الشنینه)

Garisdewk: Garisê lēnay ligel dewî.

گاسوره: توخمه کئی چوچکابه
(صنف من العصافیر)

Gasurre: Tuxmekê çwîçkaye.

گاز: کلبنان، نامویرئ بزمار هه لکیشانی
(الکماشه، الکلبان)

Gaz: Kilbitan, Amwîrê bizmar helkêšanê.

گاز: روینئ سۆنئئ
(النفط)

Gaz: Rwînê sotinê.

گاز = گازوک: گهری، زینى، دهلیف، دهلیفئ چیبای
(القرضه، الفرجه، الحاجز للجبل)

Gaz = Gazok: Gewrî, Zînî, Delîve, Delîvê çîyay.

گازی: بانگ، خازتن
(النداء، الاذان، الدعوه)

Gazî: Bang, Xaztin.

گازی بون: بانگ بون، بانگ دان، بانگ هه لښایان
(المناداه، التصاحف)

Gazîbûn: Bang bûy, Bang dan, Bang heldêran.

گازی بوی: بانگ بوی، بانگ دای، بانگ هه لښای،
داخازکری، خازتی
(المنادى، المستدعى، المدعو)

Gazîbûy: Bang bûy, Bangday, Bang heldêray,
Daxazkirî, xaztî.

گازی گرن: بانگ گرن، بانگ هه لښایان، خازتن، داخازکری
(الاستدعاء، المناداه)

Gazîkirin: Bangkirin, Bang heldêran, Xaztin,
Daxazkirî.

گازی کرى: خازتی، داخازکری، بانگ کرى، بانگ هه لښای
(المدعو، المنادى)

Gazîkirî: Xaztî, Daxazkirî, Bangkirî, Ban-
gheldêray.

گازی: قاری، قیزی، هوار، خازتن، داخاز
(الصیحه، الصراخ، الهتاف، الدعاء)

Gazî: Qarî, Qîjî, Hewar, Xaztin, Daxaz.

گاز گاز: زمه زویرا ژ دیرفه، لاف لاف، هیفی کرن
(الجلبه الضوضاء البعید، الالتماس، الترجى)

Gazgaz: Zimezwîra ji dwîrve, Lavlav, Hîvîkirin.

گازی کەر: بانگ دڙر
(الدعای، المؤذمن، المنادى)

Gazîker: Bangdêr.

گازی کرى: خازتی، داخازکری، بانگ کرى
(المدعو، المناداه)

Gazîkirî: Xaztî, Daxazkirî, Bangkirî.

گازییا مرنئ: هوارا مرنئ، بانگ هه لښایان مرنئ
(النمى)

Gazîyamirînê: Hewara mirinê, Bangheldêra-
na mirinê.

گازک: کەزک، پەل کەزک، نامویرئ هه لکرتنا پەلئت ناگری
(الملطف، المغار، المشواخ، الماشه، المحشه)

Gazik: Gezik, Pelgezîk, Amwîrê helgirtina
pelêt agirî.

گازنده: پور پور، پت پت، گله
(العتاب، الشكرى، التذمر، الاعتراض)

Gazinde: Porpor, Pitpit, Gileh.

گازنده بون: پور پور بون، پت پت بون، گله بون
(المعاتب، الاشتكاء)

Gazindebûn: Porporbûn, Pitpitbûn, Gilehbûn.

گازنده بوی: پور پور بوی، پت پت بوی، گله بوی
(المستكى، التذمر، المعترض)

Gazindebûy: Porporbûy, Pitpitbûy, Gilehbûy.

گازنده کون: پوراندن، پور پور کون، پت پت کون، گله کون
(الاعتراض، الشكیه، التعتیب)

Gazindekirin: Porandin, Porporkirin, Pitpit-
kirin, Gilehkirin.

گازنده کرى: پوراندئ، پورپورکری، پت پت کرى، گله کرى
(العتب، التذمر)

Gazindekirî: Porandî, Porporkirî, Pitpitkirî,
gilhekirî.

گازنده کەر: پور پوری، پت پتی، گله کەر
(المعاتب، المعترض، المشتكى، التذمر)

Gazindeker: Porporî, Pitpitî, Gilehkar.

گازنده نامه: کله نامه
(العريضة، الشكاية)

Gazindename: Gilehname.

کاف ژمن: پينگاف راتان، بنگمه
(الشان)

Gavjen: Pêngav ratan, Bengch.

کاف: دهم، ومخت، نوکه، نهو، مابهين
(الان، الحين، المده، البرهه، الفتره، الزمن)

Gav: Dem, Wext, Nuke, Niho, Mabeyn.

کاف: پينهن کاف، باز، پتن راتان، لوت
(الخطوره، العفدان)

Gav: Pêhingav, Baz, Pêrranan, Lot.

کالک: پينگافا کورت، شوين پتن لبهفري دييار دبيت
(العفدان، الخطوه القصيره ويخص الثلج والاثر)

Gavik: Pêngava kurt, Şwîn pê libefrê dîyar dibît.

کالا: ومختي، دهمي
(حينما، بينما)

Gava: Wextê, Demê.

کالا کو: وي ومختي کو
(حينما كان، بينما)

Gavaku: Wî wextê ku.

کالهک: پينهنک، دهمک
(لحظه، في الوقت)

Gavek: Bêhnek, Demek.

کاف فرهه: پينگاف فره
(الافج)

Gavfirbe: Pêngav firr.

کاف فرهه، کاف راتان: پينگاف فره
(الفجج)

Gavfirchî = Gavrranan: Pêngav firrî.

کالان: چۆکه دارئ حيوانا، نۆبه دارئ کارهشی، شقانئ
حيوانئ

(الصوار، الجوال، الصوار راعي البقر)

Gavan: Çoke darê hêwana, Nobedarê gareşî, Şivanê hêwanî.

کالانی: چونا بهر حیوانا، سهخبئرا کارهشی و چهراندنا
وان

(الصواره، الجواله، رعى البقر)

Gavanî: Çona ber hêwana, Sexbêra gareşî û çerandina wan.

کا کویفی: دبس، توخمهکتی بهزی کویفی به
(الحمور، الایل، الثور الوحشی)

Gakwîvî: Dîs, Tuxmekê pezê kwîvîye.

کا کیر: کاپیت گریداننا سهرکیره و بیدمرا
(ثیران الدیاسه)

Gagêr: Gayêt girêdana sergêre û bêdera.

کال کال = کالین: قار قار، قارین، قیز قیز، فیژین، بیکار،
زموزیور، هنگامه، حهشامهت

(الهمسه، اللفظ، اللغو، العربيه، الجدال، الضجيج)

Galgal = Galên: Qarqar, Qarên, Qijqîz, Qijên, Bêgar, Zimzewîr, Hingame, Heşamet.

کال: لحیف
(اللعاف، غطاء النوم)

Gal: Lihêf.

گامش: توخمهکتی کابه
(الجاموس)

Gamêş: Tuxmekê gaye.

گان: گوتهیل، بهرین، تیکهلییا لکال ژنا
(الجماع، الزنى، الايلاج، العمل الجنسى)

Gan: Guhnêl, Perrên, Têkelîya ligel jina.

گان دهه = گان دهر: حیز، دهمان پیس، قهجب
(الهجول، العامر، البقى، الزانى)

Gandeh = Gander: Hîz, Deman pîs, Qehbe.

گان دهه = گان دهری: حیزی، دهمان پیسی، قهجبی
(المهر، البقاء، الجهيل، الزنى)

Gandehî = Ganderî: Hîzî, Deman pîşî, Qehbeyî.

گاه: ومخت، دهم، کاف
(الوقت، الحين، الفتره، الان، المده)

Gah: Wext, Dem, Gav.

گاه گاه: دهم دهم، کاف کاف
(احيانا)

Gahgah: Demdem, Gav gav.

گاه:

(المتاع الملك، المادة (۴))

Gah:

گا کویسکانی: یاریکا راکیشانی لسه لپا

(لعبه جر الحبل)

Gakwiskanê: Yariyeka rakêšanê liser lepa.

گهپ: گهله، ترانه، یاری

(المزاج)

Gep: Gelte, Tirane, Yari.

گهوا: ژار، بهلنگاز، خوهلی سر، بئ کس، خازوک

(المعتر، البانس، الشظيف، المتسول)

Geda: Jar, Belingaz, Xwelî ser, Bêkes, Xazok.

گهوا بون: ژاربون، بهلنگاز بون، خوهلی سر بون، بئ کس

بون

(الاعترا، الابتاس، التشطف)

Gedabûn: Jarbûn, Belingazbûn, Xwelîserbûn,

Bêkesbûn.

گهوا بوی: ژار بوی، بهلنگاز بوی، خوهلی سر بوی، بئ

کس بوی، خازوکی بوی

(البئس، المشطف)

Gedabûy: Jarbûy, Belingazbûy, Xwelîserbûy,

Bêkesbûy, Xazokîbûy.

گهوا تو: ژار تو، بهلنگاز تو، خوهلی سر تو، بئ کس تو،

خازوک تو

(الاباس، المشطف، الاسول)

Gedatir: Jartir, Belingaztir, Xwelîsertir, Bê-

kestir, Xazoktir.

گهوا کون: ژار کون، بهلنگاز کون، خوهلی سر کون، بئ

کس کون، خازوکی کون

(الاباس، المشطف، الاسوال)

Gedakirin: Jarkirin, Belingazkirin,

Xwelîserkirin, Bêkeskirin, Xazokîkirin.

گهوا کری: ژار کری، بهلنگاز کری، خوهلی سر کری، بئ

کس کری

(البئس، المشطف، المسول)

Gedakirî: Jarkirî, Belingazkirî, Xwelîserkirî,

Bêkeskirî.

گهدهای، گهداتی: ژاری، بهلنگازی، خوهلی سر، بئ

کسی، خازوکیاتی

(الشطف، البؤس، الفاقه، التسول، الاستجاء)

Gedayî = Gedatî: Jarî, Belingazî, Xwelîserî,

Bêkesî, Xazokîyatî.

گهده: توخمهکن مهلنگوگانه بکهزییافه گریددهن، توخمهکن

چهکیت بکهزییافه مهلاویستنن به

(حلی نسائی تعلق بالصفائر والجدائل)

Gedle: Tuxmekê melingokane bi kezîyave

girêdiden, Tuxmekê çekêî bi kezîyave he-

lawîstinêye.

گهه: ههکه، نهگه

(لو، اذا)

Ger: Heke, Eger

گهه: برکا نافی

(الغدير، الحوض، البركة)

Gerr: Birka avê.

گهروافک: نافیت تیکهلی شاهیت دی وهکی کپریتن دگهر

دهرمانن هنده نیشانه

(الحمه يستشف بها، المياه المعدنية)

Germavk: Avêt têkeli ahêt dî wekî kipritê

digerim dermanê hinde êşane.

گهه: توز، کیخمپته، نازک، غولبه لیل، عور

(الهبر، الفبار، النثار، النخاله)

Ger: Toz, Kêxmîte, Arik, Xulpelêl, 'Urr.

گههک: کور بهفک، برکا بچووک و کیم

(التماء، السديم، المستنقع)

Gerrik: Kurrbeqk, Birrka biçwîk û kêî.

گهه: چهرخ، گهه، زفرین

(الدور، الشوط، النوبة، الفرصة، الشوط)

Gerr: Çerx, Geh, Zivirîn.

گههک بون: توزبون، نازک بون، غولبه لیل بون، عوربون

(التابر، التغير، التخلل، التثور)

Gerikbûn: Tozbûn, Arikbûn, Xulpelêlbûn,

'Urrbûn.

گههک بوی: توز بوی، نازک بوی، غولبه لیل بوی

(الغیر، المایر، المنخل، المنثور)

Gerikbûy: Tozbûy, Arikbûy, Xulpelêlbûy.

گهردن ئازابوی: سهرېست بوی، بېردای، سهرېردای بوی،
هې بوی، لئ بوی بوی

(المعنى، المبرأ، الذمة، المصفح عنه، المحرر، المعتق)

Gerdenazabû: Serbestbûy, Berday, Serberday, Heybûy, Lêborîbûy.

گهردن ئازاتر: سهرېست تر، بېردای تر، سهرېردای تر،

لئ بوی تر، هې کرې تر

(الاعفى، الاصفح، الابراً ذمه، الاحرر، الاعتق)

Gerdenazatir: Serbesttir, Berdaytir, Serberdaytir, Lêborîtir, Heykirîtir.

گهردن ئازاکرن: سهرېست کرن، بېردان، سهرېردان کرن،

هې کرن، لئ بویون

(الاعفاء، الإبراء للذمة، الاصفا، التحرير، الاعتاق)

Gerdenazakirin: Serbestkirin, Berdan, serberdankirin, heykirin, lêborîn.

گهردن ئازاکرې: سهرېست کرې، هې کرې، بېردای،

سهرېردای کرې

(المعنى، المبرأ، الذمة، المصفح، المحرر، المعتق)

Gerdenazakirî: Serbestkirî, Heykirî, Berday, Serberdaykirî.

گهردن درېژ، گهردن کێل: ستو درېژ، قېک درېژ، خەفک

درېژ، ستوقیق، قېک قیق

(العبث)

Gerdendirêj = Gerdenkêl: Stûdirêj, Qirikdirêj, Hefikdirêj, Stûqîq, Qirrik qîq.

گهردن: چەرځ، باتیون، عەرهبانە

(الفلك الدوار، الدار، العجلة، العربيه)

Gerdûn: Çerix, Batyon, 'Erebane.

گهرېن: کەلپنا گوشتى، گوشت هەلپەن، گوشت هەلپەورین

(النهيضة، غلى اللحم)

Gerdîn: Kelfîna goştî, Goştihililîn, Goştewelwîrîn.

گهرى: کەلې، هەلپەورى، هەلپى

(النهي، من اللحم)

Geridî: Kelfî, Helhewirî, Hilhilî.

گهراندن: کەلاندن، هەلپەلاندن، هەلپەوران

(النهيته، الاغلاء، التغليه)

Geridandin: Kelandin, Hilhilandin, Helhewirandin.

گەرگ تر: توژتر، ئارگ تر، کێخمیتە تر، غولپەلێل تر

(الاغبر، الانثر، الانخل)

Geriktir: Toztir, Arikir, Kêxmîtetir, Xulpelêlbûy.

گەرگ کرێ: توژ کرێ، ئارگ کرێ، غولپەلێل کرێ، عوڤ کرێ

(التأجير، التغيير، الانثار، التخلي، تعفير الكرم)

Gerikkirin: Tozkirin, Arikkirin, Xulpelêlkin, 'Urrkirin.

گەرگ کرې: توژکرې، ئارگ کرې، غولپەلێل کرې، عوڤ کرې

(المنخل، المنثر، التأجير)

Gerikkirî: Tozkirî, Arikkirî, Xulpelêlkirî, Urrkirî.

گەرگى، گەرگىنى: توژگى، ئارگى، غولپەلێلگى

(الاغبرار)

Gerikî = Gerkînf: Tozkî, Arkî, Xulpelêlkî.

گەرگى = گەرگى: خەرگ، دورمانگ، گهرينوك، بادهك، چەرځ

(الفلک، الحلقه، اللوى، الف، الدائره)

Gerr = Gerrî: Xirrik, dormank, gerînok, badek, çerx.

گەرچە: گوشتى پەرتى، گوشتى بھەلاندن بھوژى

(اللحم المفتت عند القلى)

Gerçe: Goştê perritî, Goştê bi qelandinê bihuji.

گەرچەن: خەلەکا دەست هەفسارى

(الزناقه، حلقه فى اسفل الحنك لزمام الدواب)

Gerçen: Xeleka dest hefsarî.

گهردن: ستو، خەفک، قەرگ

(الثغر، العطل، اللب، العكان، الرقبه)

Gerden: Stû, Hefik, Qirrk.

گهرمنى: چەكێ ژن دەكن ستويى خو، ستفانك، دۆد،

گېدانە، تۆق

(السمط، القلاذه، حلى الرقبه)

Gerdenî: Çekê jin diken stwîyê xwe, Stivank, Dod, Girdane, Toq.

گهردن ئازابوڤ: سهرېست بوڤ، بېردان، سهرېردان، هې

بوڤ، لئ بوڤوڤ بوڤ

(التصافح، تبرئه الذمه، المتحرر، المعتق)

Gerdenazabûn: Serbestbûn, Berdan, Serberdan, Heybûn, Lêborîn.

گهرواندی: کهلاندی، هلهلاندی، هلههرواندی
(النهی):

Geridandî: Kelandî, Hilhilandî, Helhewirandî.

گهرد: کوشتن کهلاندی
(النهی من اللحم)

Gerad: Goştê kelandî.

گهرا داری: توزا داری، هویرگن داری
(الشاره)

Gera darî: Toza darî, Hwîrkê darî.

گهری گهری: لیک بادای، خوک خوک، لیک زفری، وهربادای
(الطروزی، الولی، الیبری)

Gerrigerrî: Lêkbaday, Xirrik xirrik, Lêk zivîrî, Werbaday.

گهرا دهرازی: تجا دهرازی، جهن فهخارنا کهوال و یزی
(الخایبه، حوض ماء المواشی، المنهل)

Gerra deravî: Tica deravî, Cihê vexarina ke-wal û pezi.

گهزیده: مروفتن دجهوریت، کسیتی کهلهک دگهریت
(العیار، الجوال، السائح، المطوف)

Gerrîde: Mirovê diçewirî, Kesê gelek digerrî.

گهزیدهیی: چهوین، چهرخینی، رتفینگی، کاروانیاتی
(السیاحه، الطوفان، الجولان، السیاره)

Gerrîdeyî: Çewirîn, Çerxînî, Rêvîngî, Kar-wanîyatî.

گهزساندن: پهرخاندن، تهرقاندن، گفاشتن، فهپییان، فهبان
(التلتیت، التدلک، الکبس، التصفیط)

Gerrisandin: Perixandin, Terriqandin, Givaştin, Vepîyan, Vepan.

گهزساندی: پهرخاندی، تهرقاندی، قهپاندی، فهپیایی،
گفاشتی

(المضبوط، الملت، المدلک، المكبس)

Gerrisandî: Perixandî, Teriqandî, Qepandî, Vepîyay, Givaştî.

گهزسین: پهرخین، تهرقین، گفاشتی، فهبان
(اللت، المدلک، الانضفاط، الانکباس)

Gerisîn: Perixîn, Teriqîn, Giviştî, Vepan.

گهزسی: پهرخی، گفاشتی، تهرقی، فهپیایی
(الملتوت، المدلک، المضبوط، المكبوس)

Gerisî: Perixî, Giviştî, Teriqî, Vepîyay.

گهروسه: پهرخ، گفاشت، تهرقه
(التلتیت، الدلک، الدعوک)

Gerose: Perix, Givişk, Terraqe.

گهزگهرازی: شولتی ههرجار نوبهتا نیکتی، کهکهپانی، شیل
شیلانی

(التهد، المداوله، المناویه، التناوب)

Gerrgerranê: Şolê her car nobeta êkî, Gihgi-hanê, Şêl şêlanê.

گهرم: کهل، شارپای، شارهای، تیهن
(الصاهر، الصهر، القیظ، الفائظ، الساخن، الحار، الدافئ)

Gerim: Kel, Şaryay, Şarhay, Têhin.

گهرم بون: کهل بون، شارپان، شارهان
(التسخین، التدفئ، التصهد، التقیظ)

Gerimbûn: Kelbûn, Şaryan, Şarhan.

گهرم بوی: کهل بوی، شارپای، شارهای
(المقیظ، المسخن، المدفئ، المصهر)

Gerimbûy: Kelbûy, Şaryay, Şarhay.

گهرم تر: کهل تر، شارپای تر، شارهای تر
(الاصهر، الاقیظ، الاحر، الاسخن، الادفئ)

Gerimtîr: Keltîr, Şaryaytîr, Şarhaytîr.

گهرم کین: کهل کین، شاراندن
(التسخین، الادفئ، الاصهار، التقیظ)

Gerimkirin: Kelkirin, Şarandin.

گهرم کری: کهل کری، شاراندی
(المقیظ، المسخن، المدفئ، المصهر)

Gerimkirî: Kelkirî, Şarandî.

گهرمی = گهرمیاتی: کهلی، کهلیاتی، کهلاتی، شارهانی،
شاریانی

(الحراره، السخونه، القیظ، الصهر، الدفئ)

Germî = Germîyatî: Kelî, Kelîyatî, Kelatî, Şarhanî, Şaryanî.

گهرماف: نافا تیکهلی معهدنا، خوه دتیفختی و یتن دشون بو
ساخ بونا هنده نهساخییا

(الحمه، يستشفى بها، المياه المعدنية)

Germav: Ava têkeli me'dena, Xwe diêxnê û pê dişon bo saxbûna hinde nesaxîya.

گهرم پیف: نامویرین بیفانا کهلاتین
(المحارر، مقياس الحرارة، الترمومتر)

Gerimpîv: Amwîrê pîvana kelatîyê.

گرم شوکړن: نماندن و شويشتنا هناف و سهروپيا دناف
گرم دا

(غسل الحوايا والكراع وتنظيفها بعد النقع بالماء الحار)

Germa šokirin: Nimandin û şwîştina hinav û
serûpiya di ava gerim da.

گرميان: جهتي کهل، نهدن رهش گهه و بهفر لتي نهباريت
(الجرود، الجروود، المناطق الحاره)

Germîyan: Cihê kel, Erdê reşgeh û befir lê
nebarît.

گرمه: ههکنه
(لولا)

Gerne: Hekene

گروسه:
(الحطم المهنم، المسحوق)

Gerose:

گه و گوتهيل: دهمن پهرينا پزني کويشي
(موسم نزو الوعل والويل)

Gerrûguhnêl: Demê perrîna pezê kwîvî.

گهرا دهوارى: ريزا نزياري
(الساف، الدماک، الصف)

Gerra dîwarî: Rêza nijyarî.

گهړهان: چهړخين، چهړرين، رتفهچون
(السير، الجولان، السياحه، المشى)

Gerrhan: Çerixîn, Çewirîn, Rêveçûn.

گهړهائى: چهړخى، چهړدى
(السانر، الماشى، السانج، الجوال)

Gerrhay: Çerixî, Çewirî.

گهړهانا کوليتى: کولى بکيم و زوخ کتن
(الاستقران، نضج الدمل)

Gerrhana kultyê: Kulî bikem û zox ketin.

گهړهان: ناف خوهدا چييون بژ تشتن وهكى سهک و مهى و
ريچول و تشتن روهن
(التيلور، التعتد، للسوانل كالخل)

Gerrhan: Nav xweda çêbûn bo tiştê wekî si-
hik û mey û riçol û tiştê rohin.

گهړهوه: پرتا قورمى دارى، قهدا قورما
(القط، القطيل، قسم من سيفان وجذوع الشجر)

Gerome: Pirta qurmê darî, Qeda qurma.

گهړماف خوهش: شويشتن پيروزييت، سهرشو پيروزييت
(انعمت استحماما)

Germavxweş: Şwîştin pîrozbît, Serşo pîrozbît.

گهړم گهړم: کهلکله، شارهان، شاريان
(هياج المعركة، شده الحماسه)

Gerimgerim: Kelkele, Şarhan, Şaryan.

گهړمخين: کهلپيا ناف خوهي، سوتنا ژ دويرفه، قه مخين،
قهميان

(التسخن الذاتى، توليد الحاره الذاتيه، التخمير)

Germixîn: Keliya nav xweyî, Sotina ji dîwrê,
Qemixîn, Qemyan.

گهړمخى: تشتن دناف خوهدا گهړم بوى
(التسخن ذاتيا، التخمير)

Germixî: Tiştê dinav xweda gerim bûy.

گهړمخاندن: گهړم کرنا خوه بخوه
(التسخين)

Germixandin: Gerimkirina xwe bi xwe.

گهړمخاندنى: تشتن ميلاى لسه کهل بوى نهو بخوه
(المسخن ذاتيا)

Germixandî: Tiştî hêlay liser kel bûy ew bixwe.

گهړمژو: مروفتى ژ گهړمى ناچز دبيت، مروفتى تيهن دژوار،
زوى کهل

(سريع الحاره، للمرء)

Germijû: Mirovê ji germê aciz dibît, Mirovê
têhin dijar, Zwiêkel.

گهړمژويى: زوى کهل بون
(سرعه التأثير بالحاره)

Germijûyî: Zwiêkelbûn.

گهړماتى، گهړمافى: خوين گهړمى، ههسنى
(الحماسه، الهياج)

Germatî = Germahî: Xwîn germî, Hesê.

گهړم و گهړ: تهره، کهلژان، کهل کهل
(الوخامه، القيط، الرمض)

Germûgurr: Tehre, Kelejan, Kel kele.

گهړم گهړتن: ليدانا روژى، تاف ژهنين
(ضربه الشمس)

Geringirtin: Lêdana rojê, Tav jenîn.

گهزتی: پیغه‌دای
(المسوع، المدوع)

Geztî: Pêveday.

گهزک: بهل گهزک، کارک، نامویرئ به لا هه لگرتنئ
(الحشه، اللقط، الماشه، المشواع، المجهل)

Gezik: Pelgezk, Kazik, amwîrê pela helgirtinê.

گهزنگ: توخمه‌کت گیبایه ب مروفی هه‌دهت، دلین لکل
کرارا و ده‌لین و دخون
(القراض، نبات عشبی یۆکل مطبوخا)

Gezing: Tuxmekê giyaye bi mirovî ve didet,
Dilênin ligel girara û diqelînin û dixon.

گهز: شریه‌که لبلگیت داری ده‌فیت خه‌دکن و دخون
(المن، السلوی، من السما)

Gezo: Şirînîyeke libelgêt darî dikevî xir diken û dixon.

گهزوکى: نه‌ساخیه‌که دار و بار و شینکاتی دگرت و بویج
دکته
(مرض المن للنبات)

Gezokî: Nesaxîyeke dar û bar û şînkatî digirî û pwîç diket.

گهزین: سۆتن، ژهنین، تیژینک، ترازینک، نیشان
(اللج، اللعج، اللغ، الوغر، المضض، المض)

Gezîna: Sotin, Jenîn, Tîjînk, Tirazînk, Êşan.

گهزین: ژهنین و نیشانا نه‌زمانی ژهر تشتی دژوار خارتن،
تام کرنا تشتی تیژ
(الحزام، الذوق، الحذى)

Gezîna: Jenîn û Êşana ezmanî jiber tiştê dijwar xarnê, Tamkirina tiştê tîj.

گهزنا ته‌هوج: سۆتنا ته‌حره و کله ژانئ
(المرض، الرضاء، حرقه القیظ)

Gezîna tehrê: Sotina tehrê û keleşanê.

گهش: هه‌بوی، خیف، ته‌یسوک، برقوق، چرسکی، برسکی
(اللامع، النیر، الخالق، المتوقد)

Geş: Vebûy, Xêv, Teysoq, Biriqok, Çiriskî, Biriskî.

گهش: خیف، بشکفتی

(الفاغم، الفاغی، الناضر، الرائق، للنبات)

Geş: Xêv, Bişkiftî.

گهرو: پیشفه بی، شوین، ستوخوه کرتن
(الكفاله، المعوض، الضمان، البدل، الرهن)

Gerew: Pêşveyî, Şwîn, Stûxwe girtin.

گهرودار: بستوخوه کرتی، شوین کر
(الضامن، الکفیل، المعوض، المرهن، البدیل)

Gerewdar: Bistûxwe girtî, Şwîngir.

گهرودارى: بستوخوه‌گرتنى، شوین دانئ
(الضمانه، التعویض، الرهینه)

Gerwedari: Bistûxwe girtinî, Şwîndanî

گهریان: پیغه‌چین، چه‌رخین، چه‌دین
(السير، المشى، السباحه، الجولان، الطوفان)

Gerryan: Rêveçûn, Çerixîn, Çewirîn.

گه‌ریانا گولکت: کولی بکیم و زوخ کتن
(الاستفران، نضج الدمل)

Gerryana kulkê: Kulî bikêm û zox ketin.

گه‌ریان: چتبونا دباب خودا بو تشتی روغن وهکی سهک و
مه‌ی و ریچول و وان توخما
(التبلور للسوائل كالخل ونحوه)

Gerryan: Çêbûna dinav xweda bo tiştê rohin wekî sihih û mey û riçol û wan tuxma.

گه‌ریای: پیغه‌چوی، چه‌رخ، چه‌وری، مروفی دنیا دیتی
(السائر، الماشی، السائح، الجوال، الطائف، المتبلور)

Gerryay: Rêveçuy, Çerixî, Çewirî, Mirovê dinya dîtî.

گهز: به‌نگها ده‌ستی ژ تبلا هه‌تا کیلیکا ملی
(الذراع)

Gez: Bengiha destî ji tîbla hêta kilîlka milî.

گهز: داره‌که لهر ئافا شین دبیت وهکی هه‌فرستابه
(الطرفاء، الاثل، الاسل شجره)

Gez: Dareke liber ava şîn dibît, wekî, Hevristaye.

گهزتنا له‌قن: شوینا له‌قدانئ
(الرزه)

Geztina leqê: Şwîna leqdanê.

گهزتن: پیغه‌دان
(اللسع، اللدغ، اللذغ، السلم)

Geztin: Pêvedan.

گهشیا پهل: چرسکین. برسکین
(الوبش، التوبیش للجمهر)

Geštya pelê: Çiriskîn, Biriskîn.

گهشیا کرل: خیف بون، بشکفتن، فهبون
(الافتاح)

Geštya gulê: Xêvbûn, Bişkivîn, Vebûn.

گهف: ناف دخواهانا کرنا خرابیی، خوهر خوهر
(التهدید، الوعید)

Gef: Nav dixwedana kirina xirabîyê, Xurr xurr.

گهف و گور: گهف دژوار و توند
(التهدید الحاد، حده التهدید)

Gefûgurr: Gef dijwar û tund.

گهف بون: ژفانا دانا خرابیی، خوهر خوهر بون
(التهدد، التوعد)

Gefbûn: Jivana dana xirabîyê, Xurr xurrbûn.

گهف کرین: خوهر خوهر کرین
(التهدید)

Gefkirin: Xurr xurrkirin.

گهف کار: خوهر خوهری
(المهدد)

Gefker: Xurr xurrî.

گهفین: خوهر خوهری کار
(الهداد)

Gefin: Xurr xurrîkar.

گهفن، گهفک: خوهتفه دانا ناخن، جهن خوه تیفه دانا توز
و ناخن
(المراغ، المراغ، المعرغ)

Gevz = Gevîzk: Xwe têvedana axê, Cihê xwe
têvedana toz û axê.

گهفزینا کوشتی: لیک وهرگهرهان، بزافا کوژتی
(السهب، النزعه)

Gevizîna kuştî: Lêk wergerhan, bizava kuştî.

گهفزین: خوه دلول کرین، لیک وهرگهرانا ناف ناخن
(التمرغ، المرغ)

Gevizîn: Xwe dilolkirin, Lêk wergêrana nav
axê.

گهفزی: خوه دناخن فه دایی، دلول کری
(التمرغ)

Gevizî: Xwe di axê vedayî, Dilolkirî.

گهش: روی شربین، کهیف خومش، بکشوری، گرژی، بهست
(المنشور، المنهل، المشرق، البشوش، للمرء)

Geş: Rwişirin, Keyf xweş, Bişkurrî, Girnîjî,
Best.

گهش بون: برقی، تهیسین، چرسکین، برسکین، خیف بون،
بشکورین، بشکفتن، بهست بون

(اللمع، التوقد، التفغم، الترئق، المنهل، الانشراح، التائق)
Geşbûn: Biriqîn, Teyisîn, Biriskîn, Çiriskîn,
Xêvbûn, Bişkurrîn, Bişkivîn, Bestbûn.

گهش بوی: برقی، چرسکی، برسکی، خیف بوی، بشکوری،
بشکفتی، بهست بوی

(التائق، المتوقد، المترئق، المنهل، الملمع)

Geşbûy: Biriqî, Çiriskî, Biriskî, Xêvbûy,
Bişkurrî, Bişkiftî, Bestbûy.

گهش تر: برقی تر، چرسکی تر، برسکی تر، تهیس تر،
فهبوی تر، بهست تر، بشکفتی تر، بشکوری تر، خیف تر
(اللمع، الاوقد، الاشرق، الابش، الارئق، الانضر، الافغم،
الاملل، الاشرع)

Geştir: Biriqîtir, Çiriskîtir, Teyisîtir, Vebûytir,
Besttir, Bişkiftîtir, Bişkurîtir, Xêvtir.

گهش کرین: برقاندن، چرسکاندن، برسکاندن، فهکرین،
بشکفاندن، بشکوراندن، بهست کرین، خیف کرین
(التفغم، الترئق، التلميع، التئوير، التاليق، الانتصار،
الاملل، الايقاد)

Geşkirin: Biriqandin, Çiriskandin, Biriskandin,
Vekirin, Bişkivandin, Bişkurandin, Best-
kirin, Xêvkirin.

گهش کری: برقاندی، برسکاندی، چرسکاندی، فهکری، خیف
کری، بهست کری، بشکفاندی، بشکوراندی

(اللمع، المترئق، المبخش، الملل، المفغم، المنضر، المنور)

Geşkirî: Biriqandî, Biriskandî, Çiriskandî,
Vekirî, Xêvkirî, Bestkirî, Bişkivandî,
Bişkurandî.

گهش = گهشیانی: برقیانی، برسکیانی، چرسکیانی، خیفی،
بشکوریانی، بشکفتیانی، بهستیانی، فهبوی

(اللمعان، الالق، التوقد، الانشراح، الفغم، الفغو، التضاره،
الروئق)

Geşî = Geştyatî: Biriqînî, Biriskînî, Çiriskînî,
Xêvî, Bişkurînî, Bişkivî, Bestî, Vebûy.

گه‌زاندن: دناختن فهدان، لیک وهرگیران و دلول کرن
(التفریح، الامراغ، الاسهاف، الانزاع)

Gevizandin: Di axê vedan, Lêk wergêran û dilolkirin.

گه‌زاندی: دناختن فهدای و دلول گیر کری
(الممرغ، المسيف، المنزع)

Gevizandî: Di axê veday û dilolgêrkirî.

گه‌زده: موی چره
(الکت، الکثیت، الاشعث)

Gevoze: Mwî çirre.

گه‌زده بون: موی چره بون
(التکث، التشت)

Gevozebûn: Mwî çirrebûn.

گه‌زده بوی: موی چره بوی
(المتکث، المتشت)

Gevozebûy: Mwî çirrebûy.

گه‌زده تر: موی چره تر
(الاکث، الاشد شعنا)

Gevozetir: Mwî çirretir.

گه‌زده کرن: موی چره کرن
(الاکثات، التکثیت، الاشعات، التشتیت)

Gevozekirin: Mwî çirrekirin.

گه‌زده کری: موی چره کری
(المشت، المکث)

Gevozekirî: Mwî çirrekirî.

گه‌زده بی = گه‌زده‌باتی: موی چره‌بی، موی چره‌باتی
(الکثات، الکت، الشهت)

Gevozeyf = Gevozeyatî: Mwî çireyî, Mwî çireyatî.

گه‌گژ: قه‌قژ، موی گژ
(المشعان)

Gevegij: Qeveqij, Mwîgij.

گه‌گژ بون: قه‌قژ بون، موی گژ بون
(التشعن)

Gevegijbûn: Qeveqijbûn, Mwî gijbûn.

گه‌گژ بوی: قه‌قژبوی، موی گژی
(المتشعن)

Gevegijbûy: Qeveqijbûy, Mwîgijî.

گه‌گژ تر: قه‌قژ تر، موی گژ تر
(الاشعن)

Gevegijtir: Qeveqijtir, Mwîgijtir.

گه‌گژ کرن: قه‌قژ کرن، موی گژ کرن
(الاشعان، التشعن)

Gevegijkirin: Qeveqijkirin, Mwîgijkirin.

گه‌گژ کری: قه‌قژکری، موی گژ کری
(المشعن)

Gevegijkirî: Qeveqijkirî, Mwî gijkirî.

گه‌گژی = گه‌گژباتی: قه‌قژبی، موی گژیباتی،
قه‌قژیباتی
(المشعن)

Gevegijî = Gevegijiyatî: Qeveqijî, Mwîgijiyatî, Qeveqijiyatî.

گه‌ل: هه
(مع)

Gel: Hev.

گه‌ل: نفش، توخم، نژاد، مللت
(الشعب، القوم، العنصر)

Gel: Nîfş, Tuxim, Nijad, Millet.

گه‌لک: پیکه، به‌فرا
(معا)

Gelik: Pêkve, bihevra.

گه‌لکی = گه‌لکیاتی: هه‌فراپی، پیکه‌پی، هه‌فیاتی
(المعیه)

Gelikî = Gelikîyatî: Hevrayî, Pêkveyî, Hevîyatî.

گه‌ل = گه‌لک: زور، پر، مشه، زه‌حف، تژی، پتر
(الکثیر، الوفیر، الغزیر)

Gele = Gelek: Zor, Pirr, Mişe, Zehif, Tijî, Pitir.

گه‌ل بون: زور بون، تژی بون، پر بون، مشه بون، زه‌حف بون
(التکثر، الوفیر، التفریر)

Gelebûn: Zorbûn, Tijîbûn, Pirrbûn, Mişebûn, Zehifbûn.

گه‌ل بوی: زور بوی، تژی بوی، پر بوی، مشه بوی، زه‌حف
بوی، پتر بوی
(الموفیر، الغزیر، المکثر)

Gelebûy: Zorbûy, Tijîbûy, Pirrbûy, Mişebûy, Zehifbûy, Pitirbûy.

کهک تر = کهک تر: زور تر، پر تر، مشه تر، زهحف تر،

تژی تر، پترتر

(الاکثر، الاوفر، الاغزر)

Geletir = Gelektir: Zortir, Pirrtir, Mişetir, Zehiftir, Tijîtir, Pitirtir.

کهک کرن: زور کرن، مشه کرن، زهحف کرن، تژی کرن، پتر

کرن، پر کرن

(الاکثر، النکثیر، التوفیر، الاغزار)

Gelekirin: Zorkirin, Mişekirin, Zehifkirin, Tijîkirin, Pitirkirin, Pirrkirin.

کهک کری: زورکری، مشه کری، زهحف کری، تژی کری، پتر

کری، پر کری

(المکثر، الموفر، المغزر)

Gelekîrî: Zorkîrî, Mişekîrî, Zehîfîrî, Tijîkîrî, Pitîrkîrî, Pirrkîrî.

کهک کی = کهک پاتی: زوری، زهحفی، مشه پی، تژی پاتی، پتری،

پری پاتی، زمحنی پاتی

(الکثره، الوفره، الفزاره)

Gelekî = Geleyatî: Zorî, Zehî, Mişeyî, Tijîyatî, Pitîrî, Pirryarî, Zehîfîyatî.

کهک برس: کولب

(السعار)

Gelebirs: Kulb.

کهک بارین: ریژی

(المنیب)

Gelebarîn: Rêjî.

کهکته: یاری، کپ، ترانه، خوه لیکدان، قهلب و قولی پاتی،

هه نه ک

(المداعبه بین المحبین، المصارعه، المزاج)

Gelte: Yarî, Kep, Tirane, Xwelêkdan, Qelip û qulîpanê, Henek.

کهکنا ژنا: قهلب و قولی پاتی، هه نه ک

(المداعبه، الغزل)

Gelta jina: Qelip û qulîpanê, Henek.

کهک لاج: دو روی، جهنباز، جهنگنه، یارمه ز، کهوشک

(المنافق، المشاکس، المراوغ، المحتال، المبع)

Gelac: Durwî, Cenbaz, Cengene, Yaremez, Gewşek.

کهک لاج بون: دو روی بون، جهنگنه بون، یارمه ز بون،

کهوشک بون

(التحایل، الروغان، التنافق، التمیع)

Gelacbûn: Durwîbûn, Cengenebûn, Yaremezbûn, Gewşekbûn.

کهک لاج بوی: دو روی بوی، جهنگنه بوی، یارمه ز بوی،

کهوشک بوی

(المنافق، المحتال، المراوغ)

Gelacbûy: Durwîbûy, Cengenebûy, Yaremezbûy, Gewşekbûy.

کهک لاج تر: دو رویتر، جهنگنه تر، یارمه ز تر، جهنباز تر،

کهوشک تر

(الاروغ، الامکر، الامبع)

Gelactir: Durwîtir, Cengenetir, Yaremeztir, Cenbazzir, Gewşektir.

کهک لاج کرن: دو روی کرن، جهنگنه کرن، یارمه ز کرن،

جهنباز کرن، کهوشک کرن

(التنفیق، الترویغ، الاحتیال)

Gelackirin: Durwîkirin, Cengenekirin, Yaremezkirin, Cenbazzikin, Gewşekkirin.

کهک لاجی = کهک چپاتی: دو روی پاتی، جهنگنه پی، یارمه زی،

جهنبازی، کهوشکی

(النفاق، المراوغه، الاحتیال، المیوعه، المشاکسه، الماطله)

Gelacî = Gelacîyatî: Durwîyatî, Cengencyî, Yaremezî, Cenbazî, Gewşekî.

کهک لاجاندن: گیرو کرن، فه میلان، نالزاندن، پاش نیخستن،

هه زقاندن

(التمیع، الترویغ، التعمیق)

Gelicanandin: Gîrokirin, Vehêlan, Alizandin, Paşêxistin, Heziqandin.

کهک لاجندی: گیرو کری، فه میلای، نالزاندی، پاش نیخستی،

هه زقاندی

(المبع، المعق)

Gelicanandî: Gîrokîrî, Vehêlay, Alizandî, Paşêxistî, Heziqandî.

کهک لاجن: گیرو بون، هسان، نالزین، پاش کتن، هه زقین

(المیوعه، التمیع، المعق)

Gelicîn: Gîrobûn, Veman, Alizîn, Paşketin, Heziqîn.

گهلی: کیرووی، فهامی، خالزی، مهزقی، پاش کته
(العیق)

Gelicî: Gîrobûy, Vemay, Heziqî, Paşketî.

گهله جا = گهله جار: زور جار، مشه جار
(مرارا: کثیرا من المرات)

Geleca = Gelecar: Zorcar, Mişecar.

گهلهچون: پتر چون، زیده کهل کرن
(القلو، المغلاه)

Geleçûn: Pitiçûn, Zêdekelkirin.

گهله رنگ: رنگین، تیکهل رنگ، رنگ تیکهلی
(التهاويل، الالوان المختلفه)

Gelereng: Rengîn, Têkelreng, Reng têkelî.

گهله خارن: حهمری، کولهفایی
(النهمه، النهامه، النهميه)

Gelexarin: Hemerî, Kulefayî.

گهله خاری: کولهفا
(النهم)

Gelexarî: Kulefa.

گهله خومرا: زک بهش
(الرفاف)

Gelexwera: Zikbeş.

گهله خومری: زک بهشی
(الرف)

Gelexwerî: Zikbeşî.

گهلهدان: دانا زیده
(الغدق، کثره العطاء)

Geledan: Dana zêde

گهله رنگ: رنگین، گول گولی
(الرويشه، الریشاه لئلارض)

Gelereng: Rengîn, Gulgulî.

گهله زهر: سیس
(الوعاط)

Gelezer: Sîs.

گهله سپی: کز
(البلق)

Gelespî: Kej.

گهله شول: پیر شولی، زورخانه
(الکد)

Geleşol: Pirşolî, Zorxane.

گهلهلێژ: ستیرا سپیدێ
(السهيل، نجم الشعری الیمانی)

Gelavêj: Stêra spêdê.

گهلهچاندن: قرمچاندن
(الغضن، الاذبال، الاجعاد، الدعک)

Gelviçandin: Qirrmîçandin.

گهلهچاندی: قرمچاندی
(الدعک، المغضن، المجد، المکمش)

Gelviçandî: Qirrmîçandî.

گهله، گهله، گهله: بهر رهش، نهالا بهر رهش
(المسيل ذو حصو اسود)

Gelale = Gelalte: Ber reş, Nihala ber reş.

گهلهک: مشه
(العديد)

Gelek: Mişe.

گهلهکی، گهلهکیانی: مشهیی
(العدة)

Gelekî = Gelekîyatî: Mişeyî.

گهله کورت: قوت، پت
(النفاس، النفاسی)

Gelekurt: Qut, Pit.

گهلهگه: پهرهخ، پهلهخ، بهلگیت ههشک و پهرخاندی
(الف، الهیور، الورق الیابس)

Gelgele: Perex, Pelex, Belgêt hişk û perix-andî.

گهلهمان پیچه: فهکیشان
(الاستفراق)

Gelemanpêve: Vekêşan.

گهله مشه: بهرغرههیی، بهرغرههیی
(الغزیر، الوفیر)

Gelemişe: Bertfirchî, Bertfirheyî.

گهلهن پهری: ماقویل، برویمهت، بهریز، ریزدار
(المحترم، الوقور، الفاضل)

Gelenperr: Maqwîl, birwîmet, berêz, rêzdar.

گهلهه: گازنده، پورپور، پت پت
(العتاب، الشکوی، العتاب، التذمر)

Geleh: Gazinde, Porpporr, Pitpit.

گهلمی، گهلمیاتی: گازندهیی، گازندهباتی، پورپوریاتی
(المعاتیه، الاشتکاء، المعارضه)

Gelehî = Gelehîyatî: Gazindeyî, Gazindey-
atî, Porpporriyatî.

گهلو: نه‌ئیی، گهلی مروفا
(یا، ایها، یا ایها الناس)

Gelo: Erê, Gelî mirova.

گهلواز: رستا فه‌ماندی، مورکیت بدویفکفه کری
(السلسله، النضد، المنظم، السبحه، المنضود، المنظوم،
الجملة اللغویه)

Gelwaz: Rîsta vehandî, Morkêt bidwîwîkve
kîrî.

گهلوازی مورکا: ستفانک
(السبحه، القلاده، العقد)

Gelwazê morka: Stivank.

گهلویله: توخمه‌کن چوپچکابه
(صنف من المصافیر)

Gelwêle: Tuxmekê çwîçkane.

گهلی: گهلو
(ایها، یا ایها)

Gelfî: Gelo.

گهلی: نهال، نال، ده‌رتنگ، ده‌ربه‌ند
(الوادئ)

Gelfî: Nihal, Nal, Derteng, Derbend.

گهلی کویر: شیف کویر، نهالا کویر و ته‌نگ
(الفاو، الفالو، الفجاء، الجلاخ)

Gelfîkwîr: Şîvkwîr, Nihala kwîr û teng.

گهلیشوک: قه‌ره‌بالخ
(الزحام، الهرج، الجمهور)

Gelêşok: Qerebalix.

گه: ترانه، یاری، لاقیدی، حه‌نگ
(الهزل، المزاج، اللهو، الهزء)

Gem: Tirrane, Yarî, Laqîdî, Henek.

گه‌مبوله: پویرت بور، گه‌لخى کورت ویا‌ن، پرموی، برج بور
وتیکرا، کرئى گووسه

المربوع الجسم، الکثیف الشعر من الکلاب

Gembol: Pwîrt borr, kelexê kurt û pan, pîrr
mwî, pîrç borr û têkrra . girê gose.

گه‌مبولی ؟ گه‌مبولیاتی: کرئى گوسه‌یی، پویرت بوریاتی
الکثائه، مربوعیه الجسم

Gembolî ? Gembolîyatî: Girê goseyî, pwîrt
boriyatî.

گه‌مار: قرئى، ده‌رمانى کهل یئ ستویرو توند وموکوم دبیت
السلم، القرف، الدباغ، الدبغ

Gemar: Qirêj, dermanê kevil pê stwîr û tund
û mukum dibît.

گه‌مار بون: کهل ده‌رمان بونا بتشته‌کی وه‌کی شه‌یی نان
مازیئ نان تیقلن هنارئ هتد
التدبغ

Gemarbûn: Kevîl derman bûna bi tiştêkî.
mazîyê an tîvîlê hinarê.H.T.D.

گه‌مار بوی: کهلن گه‌مار کرتی
المدبغ

Gemarbûy: Kevlê gemar girtî.

گه‌مار قر: پتر گه‌مار کری، گه‌مارتر
الادبغ

Gemartir: Pitir gemar kîrî, gemartir.

گه‌مار کرئ: موکوم کرنا کهللی بده‌رمانی
الادباغ، التدبغ

Gemarkirin: Mukumkirina kevlî bi dermanî.

گه‌مار کرئ: کهلن موکوم کری بده‌رمانی
المدبغ

Gemarkirî: Kevlê mukumkirî bi dermanî.

گه‌مار کرتن: کهل گه‌مار بون، باش گه‌مار بون.
التدبغ، الاندباغ

Gemagirtin: Kevligemarbûn, başgemerbûn.

گه‌موره: تاما ترش وته‌حل تیکه‌ل، تامه‌کا نافه‌را ترشی
وته‌حلئى دا، شوپ

الاجاج، المخضرم، طعم، بین مر وحموضه، او ملوچه

Gemore: Tama tirş û tehil, tameka navbera
tirşî û tehilîyê da .şorr.

گه‌موره بون: شوور بون
التأجج، التخمضرم

Gemorebûn: Şorrbûn.

گه‌موره بوی: شور بوی
التخمضرم، المزوج

Gemorebûy: Şorrbûy.

گه موره تر: شور تر
الانچ

Gemoretir: Şorrtir.

گه موره کرن: شور کرن
التاج، الانچ

Gemorekirin: Şorrkirin.

گه موره گری: شور گری
المزجه

Gemorekirî: Şorrkirî.

گه موره یی: شوراتی. تام تهلی وترشی تیکه
الخرمه، الاجاب

Gemoreyî: Şorratî. tam tehî û tîrîşî têkel.

گه موره: ناف چاف گری. بوغومی. نعيم ترش
الديم، القاطب، الصاغر الخد، المقطب، السی، الخلق

Gemore: Nav çav girê. bixumî. ne,îmtîrş.

گه مرین: پهرخین
التدعیك، التكبس، التریض، التلت، التلك

Gemirîn: Perixin.

گه مرى: پهرخی
المدلوك، المكبوس، الملتوت

Gemirî: Perixî.

گه مراندن: پهرخاندن
الاکياس، الالئات، الترويض، الانشاء، التفريسيك، التدليک،
الالئات

Gemirandin: Perixandin.

گه مراندی: پهرخاندی
الملت، المالک، المكبس، المفرك، المروض، المدعک

Gemirandi: Perixandi.

گه می: پاپور. گه شتی
السفينة، المركب، الباخرة

Gemî: Paporr. geştî.

گه میا موزن:
القادس، البارجه

Gemyamezin: Gemyamezin.

گه میا بچویک: که کهک
القارب، الزورق، البلم

Gemya biçwîk: Kelek.

گه می فان: پاپور فان
الملاح، الربان

Gemîvan: Paporrvan.

گه می فانی: پاپور فانی
الملاحه، الربانه

Gemîvanî: Paporrvanî.

گه نبول: پوریت بو وتری. گری کووسه
الکثیف الشعر للکلاب المربع الجئه

Genbol: Pwîrt borr û tijî. girê gose.

گه نبولی: گه نبولیاتی: پوریت بوریاتی. گری کووسه یی
الکئاث، کئاثه الشعر للکلب مربعيه الجئه

Genbolî = Genbolîyatî: Pwîrt borriyatî. girê
goseyî.

گه نج: لاو. تولاز. جیحیل. سنبله
الفتی، الشاب

Genc: Law. tolaz. cihêl. sinêle.

گه نج: کومچالک. هشار
الخزينة، الدفینه

Genc: Komçalk. hişar.

گه نجینی: گه نجاتی: لاوینی. تولازی. سنبله یی. جیحیلینی.
جیحلی
الفتوة، الشباب

Gencî = Gencatî: Lawînî. tolazî. sinêleyî. ci-
hêlînî. cihêlî.

گه نجین: داگری. فیک نیخستی. کوم کری. خر کری
الخزوين

Gencin: Dagirtî. vêkêxistî. komkirî. xirrkirî.

گه ند: کوچ. قریژ. نهشیای. کوه. دهست کورت. قر. شل
القدر، الوساخه، العاجز، القاصر

Gend: Gwîc. qirrêj. neşyay. koh. destkurt.
qirr. şil.

گه ندی: گه ندیاتی: قری. شلی. نهشیانی. کوهی. کوچی.
قریژاتی

القداره، الوسخ، المعجز، القصر

Gendî = Gendîyatî: Qirrî. şilî. neşyanî. kohî
gwîcî. qirrêjatî.

گنار: گنیاتی، هفنوکاتی، پهمبلوکاتی، رزیاتی.

کویفکیاتی

العقونه، السهک، الاسن

Genar: Geniyatî, hefinokatî, pembilokatî rizîyatî, kwîfkiyatî.

گنی: پهمبلوکی، هفنی، رزی، کویفکی

العفن، السهک، الاسن، المسنون

Genî: Pembilokî, hefinî, rizî, kewfkî.

گنی بون: پهمبلوکی بون، هفنی بون، رزین، کویفکی بون

التعفن

Genîbûn: Pembilokîbûn, hefinîbûn, rizîbûn, kwîfkiûn.

گنی بوی: پهمبلوکی بوی، هفنوکی بوی، کویفکی بوی

المتعفن

Genîbûy: Pembilokîbûy, hefinokîbûy, kwîfkiûy.

گنی ثر: پهمبلوکی ثر، کویفکی ثر، هفنوکی ثر، رزی ثر

الاعفن

Genîtir: Pembilokîtir, kwîfkitir, hefinokîtir.

گنی کرن: پهمبلوکی کرن، کویفکی کرن، هفنوکی کرن.

رزاندن، هفندان

الاعفان، التعفن، التکرار المبالغ فی الحدیث، التردید المل

Genîkirin: Pembilokîkirin, kwîfkiîkirin, hefinokîkirin, rizandin, hefinandin

گنی کری: پهمبلوکی کری، کویفکی کری، هفندانی.

هفنوکی کری، رزاندی

المعفن

Genîkîrî: Pembilokîkîrî, kwîfkiîkîrî, hefinandî, hefinokîkîrî, rizandî.

گنیاتی: پهمبلوکیاتی، هفنوکیاتی، رزیاتی، کویفکیاتی

العقونه، العفن

Kenîyatî: Pembilokîyatî, hefinokîyatî, rizîyatî, kwîfkiyatî.

گنم: دانتی نانی، دانتی سر، پشک بو نانی

القمح

Genim: Danê nanî, danê ser pişk bo nanî.

گنموک: درایی زهر، دانتی نانی

الاذرة، العرنوس

Genmok: Dirayê zer, danê nanî.

گنموک: توخمهکی کبیابه

نبات عشبی

Genmok: Tuxmekê giyaye.

گنم شامی: گنموک

الاذرة، العرنوس

Genimşamî: Genmok.

گنی یونا میکی: مەرقینا میکی، مەرقین

للبيض

Genîbûna hêkê: Meriqîna hêkê, miriqîn.

گنی: هفنی، پهمبلوکی، کویفکی

المسنون

Genî: Hefinî, pembilokî, kwîfkiî.

گه: کر، قولپ

العقدة، الوصل

Geh: Girê, qulp.

گه: دم، کاف، کاه، وهخت

الوقت، الحین، البرهه، الزمن، اللحظة

Geh: Dem, gav, gah, wext.

گه: گهر، زاک

الدور، التوبه، الشوط

Geh: Ger, zak.

گههشتی: بوی، بالته

الواصل، البالغ، اللاحق، الناضج

Geheştî: Bûy, balete.

گههشتان: بوی بون، بالته بون

النضج، الینع، البلوغ، الوصول، اللحق، النضوج

Geheştin: Bûybûn, baletebûn.

گهاندن: بوی کرن، بالته کرن

الانضاج، الايناع، اللاحق، الابلاغ، الايصال

Gehandî: Bûykirin, baletekirin.

گهاندی: بوی کری، بالته کری

المبلغ، الموصل، المنضج، الملحق

Gehandî: Bûykirî, baletekirî.

گهبر: گهر بری

قطع التوبه، تجاوز الدور

Gehbîr: Gerrbîr.

گهبری: گهر برین

قطع دور الغير، سبق توبه الاخر

Gehbîrî: Gerrbîrîn.

کولین

الدس، الدهاس، للارض من العشب

Gewilîn:

کولین: مژوکی بون، گور بون، روی کرتن
النپ، الملت، الملت بین النور والظلمه، الغیش

Gewilîn: Mijokîbûn. gewirbûn. rwigirtin.

گولای: روی کرتی، مژوکی، گوروی
النابی، المالت، الدهاس

Gewilî: Rwf girtî. mijokî. gewirî.

کولین: ههشتن، کویری بون
الفموش، الابهام، الشوب

Gewilîn: Hişiftin.kwîribûn.

گولای: ههشتی، کویری بوی
المبهم، الفامض، المشوب، المضیب، غیر المفسر

Gewilî: Heşiftî. kewîribûy.

گولاد: ناف دهستکی ژنا خوه بو بیانی
الدیوش

Gewad: Nav destkê jina xwe bo bîyanî.

گولادی: نافدهستکاتییا ژنا خوه بو خهلکی
الدیوش

Gewadî: Navdestkatîya jina xwe bo xelkî.

گورو: ناگر پرسی
المجوسی

Gewro: Agirperêş.

گوران: ناگر پرسی
المجوسی

Gewran: Agirperêşî.

گوری = گوری: حنک
البلعم، الحجرة، الحلق

Gewî = Gewrî: Hefik.

گوریا چیاپی: گوریا چیاپی: دهلیقه، کاپه، کاپک، دهریک،
کاروک

الاجاز للجل، الفرجه، الحاجز، الفجاج، الفرضه

Gewrîya çîyay: Gewya çîyay Delîve. kape. kapik. derik. gazok.

گوریا ناشی: گوریا ناشی: کونا بر ناشی
الخر، الخربه، البله

Gewya aşî: Gewrîwya aşî: Kuna ber aşî.

گورک: زاروکیت هور وچویک. سافا

الدعاع، العیال الصغار

Gewgewk: Zorokêî hwîr û biçwîk. sava.

گور: خمر: خوهلیکی: رهنکی سبی ورهش، نیکال، شیش،
بوز

الخصف، الاسمر، الادکن، الاکهب، الاقهب

Gewir: Xemir. xwelikî. rengê sipî û reş têt-el. şîş. boz.

گور بون: خمر بون، خوهلیکی بون، بوز بون، شیش بون،
جون بون

التخصف، التکهب، التدکن، التقهپ

Gewirbûn: Xemirbûn. xwelikîbûn.bozbûn. şîşbûn. conbûn.

گور بوی: خوهلیکی بوی، شیش بوی، بوز بوی، جون بوی
المکبوب، المقبوب، المدکن، المخصف

Gewirbûy: Xwelikîbûy. şîşbûy.bozbûy. conbûy.

گور تر: خوهلیکی تر، شیش تر، بوز تر، جون تر
الاخصف، الادکن

Gewirtir: Xwelikîtir. şîştir. boztir. contir.

گور کرن: خوهلیکی کرن، شیش کرن، بوز کرن، جون کرن
التقهپ، التدکن، الاکهب

Gewirkirin: Xwelikîkirin. şîşkirin.bozkirin. conkirin.

گور کری: خوهلیکی کری، شیش کری، بوز کری، جون کری
المقهب، المخصف، المدکن

Gewirkirî: Xwelikîkirî. şîşkirî.bozkirî. conkirî.

گوری، گوریانی: جونی، بوزی، شیشی، خوهلیکی
السمر، الدکن، الکهب، القهب

Gewirî = Gewirîyatî: Conî. bozî. şîşî. xwelikî.

گوشهک: پارمهز، چنگنه، بئ شرم، روی ستوبر
الصفيق، اللامبالی

Gewşek: Yaremez. cengene. bê şerim. rwîstwir.

گوشهکی: پارمهزی، چنگنهیی، بئ شرمی، روی
ستوبری

الصفاه، اللامبالا

Gewşekî: Yaremezî. cengeneyî. bê şermî. rwîstwirî.

گوى خروتنه ساخي به كه لگوين دکافيت. قورباجه

الضئاق، مرض

Gewîxir: Nesaxîyeke li gewîyê di kevîr. qurbace.

گوى سورقه: سورچون. باف سور

الصحراء، الاسمر المائل، للحمرة

Gewrêsorve: Sorçûn. bavsor.

گىج: ته خلیته کى به رایه دسوژن ودهیژن، بهرا پى دنژن

ودنخن تیک وشریانیت ویزیت دیواری

الجص، الجبس

Gêç: Texlîtekê beraye disojin û dihêrin. bera pê di nijînin û êxin tîk û şîryanêt rêzêt dîwarî.

گیجکی: برنجی دقوتن بو کوتلکا دبیزنن برنجی گیجکی

الرز، المدقوق للکب

Gêçkî: Birincê diqutin bo kutilka dibêjinê birincê gêçkî.

گیجکی: مروفی بى خیرهت و ترموشه. بانى کسى بى زفیر

و نه ترو و ده له می

الملال، السأم، السثمان، المعجز، المضجر

Gêçkî: Mirovê bê xîret û teremûşe. yanî kesê bê zivêr û netro û delemî.

گیجکیایى: بى خیرهتى. تهره موشه یی. نه ترویی. ده له میایى

الملال، المل، المضجر، السأم، السامه

Gêçkîyatî: Bêxîretî. termûşeyî. netroyî. delemîyatî.

گیج: خیر. کیر. خیج. حیشى. نه فله

الخط، الوعم، السطر

Gêx: Xîr. gîrr. xîç. hêşî. tevlê.

گيره: به خاندنا قرشى دهخلى بو قافارتنا دهخلى ژناف

کلێشى

الفصل، الدياسه

Gêre: Pelixandina qirşê dextî bo vavartina dextî ji nav gilêşî.

گيره بون: قرش وکلێشى بهخلى. بهرخينا قرشى دهخلى

التفصيل للزرع، التدريس، التدرس

Gêrebûn: Qirş û gilêşê pelixî. perixîna qirşê dextî.

گيره بوى: قرشى دهخلى بى بهرخى و بهخلى

الفصل، المدا، المدرس

Gêrebûy: Qirşê dextî yê perixî û pelixî.

گيره تر: قرشى بى بهرخى و بهخلى. بهرخى تر. بهخلى تر

Gêretir: Qirşîyê pitir perixî û pelixî. perixîtir. pelixîtir.

گيره کون: قرشى بهرخاندى. کلێش بهرخاندن

الاقصال، التفصيل، التدريس

Gêrekirin: Qirşê perixandin. gilêş perixandin.

گيرهکرى: قرشى بهرخاندى. کلێشى بهرخاندى

الفصل، المدرس، المدرس

Gêrekirî: Qirşê perixandî. gilêş perixandî.

گيرهکړان: مروفى بگيره کړنى رادبیت

الفصل، عامل الدياسه

Gêrevan: Mirovê bi gêrekirinê radibît.

گيره: باشى. چاک. قهنج

الجودة، الاتقان، الاستحسان، اللائق

Gêre: Başî. çak. qenc.

گيره: توخمه کى ميروپيت بجويكه لقورميت دارا ناکنجى

دبن بپهنگا نهخوهش ژئ دهيت

السهمه، صنف من، النمل الصفارتوطن الاشجار ولها

ربح كريبه

Gêrik: Tuxmekê mêrwîyê biçwîke li qurmê dara akincî dibin. bêhneka nexweş jê dihêt.

گوران: چرخاندن. زفراندن. پى رابون. ليک زفراندن

الادارة، التسيير، التشبيه

Gêrran: Çerixandin. zivirandin. pêrabûn. lêkzivirandin.

گيران: چرخاندى. زفراندى. پى رابوى. ليک زفراندى

الدار، المسير

Gêrray: Çerixandî. zivirandî. pêrabûy. lêkzivirandî.

گيراندن: چرخاندن. زفراندن. ليک زفراندن

التدوير، الادارة

Gêrrandin: Çerixandin. zivirandin. lêkzivirandin.

گيراندى: چرخاندى. ليک زفراندى. ريفهبرى

الدار، المدور، المسير

Gêrrandî: Çerixandî. lêkzivirandî. rêvebirî.

کیز بون: هير بون: سرگردان بون. گرفتار بون. بازيه بون
التعبد، التدويخ، الاستهام، التحير

Gêjbûn: Hêrrbûn. sergirdanbûn. giriftarbûn.
bajêlebûn.

کيز تر: هير تر: سرگردان تر. گرفتار تر. بازيه تر
الادوخ، الاميد، الاحير، الاهيم

Gêjtir: Hêrrtir. giriftartir. bajêletir.

کيز کين: هير کين: سرگردان کين. گرفتار کين. بازيه
کين

التدويخ، الامادة، التخيير، التهييم

Gêjkirin: Hêrrkirin. sergirdankirin. giriftar-
kirin. bajêlekirin.

کيز کړي: هير کړي: سرگردان کړي. گرفتار کړي. بازيه
کړي

المحير، الميد، المدوخ

Gêjkirî: Hêrrkirî. sergirdankirî. giriftarkirî.
bajêlekirî.

کيزي = کيزياتي: هيري. هيرياني. هيراني.

گرفتاري. سرگرداني. بازيه بي
الميد، الدوخان، الاوام، الدوار، الهام، النمه، الحيرة،
المشكلة

Gêji = Gêjyati: Hêrrî. hêrriyati. hêrraynî.
giriftari. sergirdani. bajêleyi.

کيزه: مروفتي بازيه ويازيه وسر گردان
الدائخ، العائر، الهائم، النمهان

Gêjele: Mirovê bahêle û bajêle û ser girdan.

کيزنک: گيزنوک: کيبايه تيزو دواره نازماني دکيزيت في
توخمن کيباي خاف وترش کړي ولياندی دخون

نبات عشبي حريف يوزل طريا وحمضا

Gêjink: Gêjnok: Gîyaye tij û diware ezmani
di gezit vî tuxmê gîyay xav û tirşkî û lêrandî
di xon.

کيزک: موخل کرنا دمخلى بليک زلفوندا موخل وييزنا

ومکي چهرخا ناشي داگليفي بيارهنگان

الغربه بحركه روحيه للحبوب للتفتيح

Gêjik: Moxilkirina hexil bi lêkzivirandina
moxil û bêsinga wekî çarxa asî da gilêş bi
ser di kevîn.

کيران: تهرقاندنا باني. حولي کرنا باني. باکوردان کريل
کرن. کريل کرنا باکورداني ل روين باني
الندرة للسطح

Gêrran: Teriqandina banî. hulîkirina banî.
bagurdan girêlkin. girêlkirina bagurdanî li
rwîyê banî.

کيزم: تهخليتەکن کيبايه بنکي وي خاف ولياندی دخون
الجذر، نبات يوزل جذره طريا

Gêzer: Texlîtekê gîyaye binkê wî xav û
lêrandî di xon.

کيزم کيبا: توخمەکی کيبايه يئ که کهه باسکتی وي يئ
کونه. بنکي وي ومک پيفوکايه

الايبید نبات عشبي ذو سنبله ويصله

Gêzergîya: Tuxmekê gîyaye yê gihe gih baskê
wî yê kune. binkê wî wek pîvokaye.

کيزه کيبا:

Gêzegîya:

کيزک: جهريک، نامويرئ مالششتني
المنکسه

Gêzik: Cerîfk. amwîrê mal şîştinê.

کيز بهلوك: توخمەکی کيبايه بنکي وي خاف دخون. خر. خر.
باچيلک

اللفاح، نبات عشبي يوزل بصلت

Gêzbelok: Tuxmekê gîyaye binkê wî xav di
xon. xirr xirr. baçêlk.

کيز کيز: شولن هيدى هيدى. لفلغا هيدى وتنا وکيم. لفيئا
نورم

الشغل الضعيف، الحركة البطيئة، العمل المتانى

Gêzgêz: Şolê hêdî hêdî. liv liva hêdî û tena
û kêrn. livîna nerim.

کيز کيزاتي: شولن هيدى، کارئ ليوژان

ضعف الشغل، بطى، العمل

Gêzgezati: Şolê hêdî. karê lêwaz.

کيز: هير. شق سر: سرگردان. گرفتار. بازيه

المائد، الهائم، الدائخ، الاعشى، العشواء، الحيران

Gêj: Hêrr. şeçe ser. sergirdan. giriftar. bajêle.

گیلندی: دریا سامه زن. شالووکا مهن. ترپان

المعاض، المنجل الكبير

Gêlindî: Dirya samezin. şaloka mezin. tirpanc.

گد = گدیک. کارکا سافا. که مرا بچویک ونوی زای

العناق، الجدی

Gid = Gidîk: Karka sava . kehra biçwîk û nwî zay.

گد گدک: کر کرکا ستوی قد قدک. ستو ژبه رفه. قرک

العباء، القردوحه، القردوح، الرقبه

Gidgidik: Karka stwî qidqidik. stû ji berve. qirrik.

گدی: ناخفتنا تهل مروف بیژیت نیکی بو شکاندنا. دبر

پیا هه دان

کلمه تقال له تهکم والامانه والاستخفاف

Gidî: Axiftina tehil mirov bêjît êkî bo şikandinê. diber piya vedan.

گدیش: کوما دهخلی دوری ونژی. گزرا قرشی دهخلی دوری

بیر دانای سرک. بارستا قرشی

الاندر، الصريم، القدس للزرع

Gidîş: Koma dextlê durî û nijînî. gizra qirşê dextlê durî yê danay serik. barista qirşî.

گدیکا کویلی: کارکا په زنی کویلی

الففر، ولد الوعل

Gidîka kwîvî: Karka pezê kwîvî.

گر: جهن هه لکهنی وبلند. یا نی چیا به کنی بچویک رهخ

بهردای. کوما ناخا هه لکهنی

القل، الربوه، الرابيه

Gir: Cihê helkenî û bilind. yanî çîyayekê biçwîk rex berday. koma axa helketî.

گر: یانی مهن. تشتی مهن. دزی هویری

الكبير، الخشم

Gir: Yanî mezin. tiştê mezin. dijî hwîrîyê.

گر گره: ماقولیت گوندی نان نیجاخن. سهروکتی مروفا.

پیش ناواپیت عه شیره تی

ساده اللوم، الوجهاء، الاشراف، النبلاء

Girgîre: Maqwîlêt gundî an îcaxê. serokê mirova. pêşawayêt eşîretê.

گیزه مانک: لیک زقرینه دور خوه. دور خوه زقرینه

لعبه الدوران حول النفس، الدوامه

Gêjevank: Lêk zivîrîne li dor xwe . lidor xwe zivîrîn.

گیزه سهری: گرفتاری، قهله بندی، نالوزی

المشکله

Gêjeserî: Giriftarî. Qelebendî. alozî.

گیسن: ناسنی سهری هه فجاری بو کیلان وکه لاشتنا ناخن

المان، العیبان، المکعبه، سکه الحرات

Gêsin: Asinê serê hevcarî bo kêlanê û kelaştina axê.

گیلخ: کولیکا گیلکن په شین بونا ویشکفتنا وئ نیشانا

دهمئ پاریزی به. چونکی پاریزی نه ژنه ردی دهه لاقیت

زهري خريفیه لنبات عشبي غروي له بيه

Gêlex: Kulîlka gêlkêye şînbûna û bişkiftina wê nîşana demê pawîzêye. çunkî pawîzê ew. ji erdî dihelavêt.

گیلک: توخمه کن گیایه داف زرافه بنکن وی بی چر

ونوسه که بوجیکرنا بهر گویزا بکار دینن نو بو کاغهزا

نبات عشبي، ذو بصله غروييه يستعمل لحياکه الالبسه

الکردیه

Gêlk: Tuxmekê gîyaye dav zirave binkê wî yê çîrî û nwîseke bo çêkirina bergwîza bikardînin û bo kaxeza.

گیلمه: کراریت که لک توخم بکن نافک. زادج تیکهل

الطعام المختلط الذى يجمعه الصوار من القرى او (کوکتیل

الطعام)

Gêlme: Girarêt gelek tuxm biken navik. zadê têkel.

گیلاس: توخمه کن فیقی په وهکی حولیکا وهه له لوکا

القواسم فاکه کالاجاسی

Gêlas: Tuxmekê fêqîye wekî hulîka û helheoka.

گیلاس فاشی: داره که دتیخن دولا ناشی دهکیت سه بهر

ناشی تهق تهق ژج دتیت نیشانا شول کرنا ناشی ههرومسا

بهروزی ولفینا وی دهخل دوه رهیت کهویا ناشی په بو

هیرانی

خنزیره الرحي

Gêlase aş: Dareke diêxin dola aşî di kevîr ser ber aşî teq teq jê diêt nîşana şolkirina aşîye

her wesa bilerzîn û livlivîna wî dexil diwerhêt gewya aşî bo hêranê.

گرمین: دیرپوینا مہ زن کرنا تھتی، بلوود
العدسہ، المكبرة

Girbîn: Dêrbwîna mezinkirina tiştî. bilore.

گر بون: مہزن بون، زمخم بون
التکبیر، التضخم

Girbûn: Mezinbûn. zeximbûn.

گر بوی: مه زن بوی. زه خم بوی
الکبر، الضخامه، الکبریاء

Girbûy: Mezinbûy. zeximbûy.

گر تو: مہزن تر. زہم تر
الاکبر، الاضم

Girtir: Mezintir, zeximtir.

گو کرن: موزن کرن. زهخم کرن
التضخيم، التكبير، الاضخام، الا

Girkirin: Mezinkirin. zeximkirin.

گر کری: مہزن کری. زمخم کری
المکبر، المضمخ

Girkirî: Mezinkirî. zeximkirî.

گری حکریاتی: مہزی، مہزنیاتی، مہزنین، زہخمی، زہخمانی
الکبر، الضخامہ، الکبریاء

Gîrlă =Gîrlîyati: Mezinî. meznîyati. zexmî.
zexmîyati.

گہ: زفر، گڑ، ڈھنکی
الخشن، الزنجرة، الصدا

Girr: Zivir. gij. jengi.

گري: پهرستووک، نارہزو، ناروونک
الرغبه، الشوق، الوجد، اللہج، الو

Gitt: Peristok , arezû , aronk .

گرم: گودی پاتی. نہ ساختییا کہ فل خوردہائی
الجرب

Girr: Gurîyatî. nesaxîya kevil xurhanê.

گرم بون، زفر بون، گڑ بون، نارونگ بون، نارہزو بون
التخشن، التولم، التصدا

Girrbûn: Zivirbûn. gijbûn. aronkbûn. arezûbûn.

گر بوی: زفر بوی، گز بوی، نارونک بوی، ناره‌زو بوی
المخشن، المخبوشن، المصدأ، المولم، المرغب

Girrbûy: Zivirbûy, gijbûy, aronkbûy, arezûbûy.

گھر تر، زفر تر، گڑ تر، نارونک تر، نارہ زو تر
الاکشن، الارغب، الاولم، الاصدأ

Girtir: Zivirtir. gijtir. aronktir. arezûtir.

گھر کون، زفر کون، گڑ کون، نارونک کون، نارہزو کون
التخشين، الفرغيب، التشويق، التصدي

Girrkirin: Zivirkirin. gijkirin. aronkkirin.
arezûkirin.

گرم کری: زفر کری، گڑ کری، نارونک کری، نارہزو کری
المخشن، المشوق، المرغب، المصدأ

Girrkirî: Zivirkirî. gijkirî. aronkkirî. arezûkirî.

گہری = گہرائی: زہری، گڑی، گڑبائی، نارونگائی، نارہزویائی
الخشونة، البع للصوت، الرغبة، الشوق، الزنجرة، الصدا

Girf= Girfiyati: Zivirî, gijî, gijyati, aronkîyati, arezûyati.

هنگو گو = گزین: گوم گوم، مر مر، هوو هوو، فر فر، فر فر،
هنگی ته یارا و تشتی وهکی وی
الازین، الدوی، القعاق للسلاح، الواد، الیهید

Girgirr = Girrê: Gum gum. mirr mirr. hurr
hurr. firr. firr. virr virr. dengê teyara û tiştê
wekî wê.

کگر گرا ناشی: فر فر ناشی. دہنگن گہرانا ناشی
السحب، الجمعہ

Girgırta aşı: Fırır fırra aşı .dengê gerhana aşı.

کمر گرا نه وری: هوږ هوږا نه وری. گوم گوم. قمر قمر
السجّر، الرعد

Girgirra ewrf: Hur hurra ewrf. gum gum.
qirt qirt:

گھر گری: شور ہو رہی، خر خریدی، گوشت گھومیں، قہر قہر قہری
 لدی

Girgiriſ: Hurr hurri. xirr xirri. gum gumî
girr girri.

گرتی گرتی: کہ کہ . کرجہ کرجہ . سیفوک سیفوک . سیفوک

Girêgirê: Gih giḥ, Guç guce, sîvok sîvok.

گوار: زادی لپنای، خارنا لپنای، زادی که لاندی
لطیف

Girar: Zadê lēnay, xarna lēnay, zadê kelandî.

گر ناخ: تلخ ناخ. گزرا ناخ. کوما ناخ. بارستا ناخ
الدعصه، الکثبان

Girr ax: Tixê axê . gizra axê.koma axê. ba-rista axê.

گري بهر: دوبره. دې بهر. گزه بهر. بهست. خي بهست
الجش، الارض الحجرية

بهر. بهست. خېر بهست

Girber: Durbe. dirber giheber. best. xirbest.

گره بهر: بهرئ مه زن. بهرئ ژکه فری بجويک تر. کي بهر
الرتب، الجلايد

Gireber: Berê mezin. berê ji kevrî biqwiktir. kêbeber.

گرتن: بهر دا چون. بن دهست کړن
السيطرة، الاستيلاء

Girtin: Biserda çûn. bindestkirin.

گرتن: پيغه دان. داتځستن. پيگه دان. ليکدان
السد، الفلق، الاطباق، الطبق

Girtin: Pêvedan. daêxistin. pêkvedan. lêkdan.

گرتن: ژبه وکړن. هي بڼ. بخه گرتن
الحفظ، التعلم، الازام

Girtin: Jiberkirin. hfbûn. bixwegirtin.

گرتن: څه گرتن. بهر داچن. نخامن
الغمر للماء

Girtin: Vegirtin. biserdaçûn. nixamtin.

گرتن: راگرتن. دهست ته وړاندن. زيندان کړن. پشت
دهرکړن. دابهستن. داپښان
المسك، القيص، الحبس

Girtin: Ragirtin. dest têwerandin. zîndankirin. piştderkirin. dabestin. dabênan.

گرتي: راگرتي. دهست ته وړاندې. پشت دهرکړي. زيندان
کړي. دابهستنې. داپښاي. پيغه داي
المسکوک، المقبوض، المحبوس، المغور، المسدود، المسيطر،
المحفوظ، الملزوم

Girtî: Ragirtî. dest têwerandî. zîndankirî. piştderkirî. dabestî. dabênay. pêveday.

گرتک: بهستهک. پښهک

الحفاظ، المساک، الحابس، القابض، الغامر، اللزاق، المزم
Girtek: Bestek bêtek.

گرتي خانه: زيندان
السجن، الحبس

Girtixane: Zindan.

گيردانه: ستفانک. دود. گيردمني. چه کن ستوي
السمط، القلاية الذهبية، العقد

Girrdane: Stivank. dod. gerdenî. çekê stûy.

گيردان: ناري زفر. ناري بدستاري هيراي. دان ميژک
الجرش، الجشيش، المجروش

Girrdan: Arê zivir. arê bi distarî hêray. dan-hêrk.

گريدله: مروفتي قوت وستوير وتيکرا
مدور اسطواني، المربع الضخم

Girdfle: Mirovê qut û stwîr û têkrra.

گريدله: داره کن گيروفره تشتن گران لسر کړيل دکن
ودحوليسينين وهکي بهرئ ناشي ل سر ته حسيني
خشبه اسطواني بهستخدم لزحلقه الرحي عليه اثناء النقل
من مكان لآخر

Girdfle: Darekê girrovire. tiştê giran li ser girêl di ken û di hulfisînîn. wekî berê aşî liser tehisînî.

گري دژوار: گر مه موينک. بوق. سيقل بوق
الهلوك، الشبق، المظم

Girrdijwar: Girr meymwînk. boq. sîqil boq.

گري دژواري: گر مه موينکي. بووقياتي. سيقل بووقي
الشبق، الفلمه

Girrdijwarî: Girr meymwînkî. boqiyatî. sîqil boqî.

گرسک: هرميکا چولي. کاجين
الغرموض البري

Girsik: Hirmîka çolê. kaçîn.

گرشمه کړن: ليکدان. سهر وهرکړن. دانا نیک. ريز کړن
الترتيب، التنظيم، التثوير

Girîşmekirin: Lêkdan. serûberkirin. danaêk. rêzkirin.

گرفت: بهر سوژ. به تلين
عسر الهضم

Girift: Ber soj. betilîn.

گر کرک: توخمه‌کی زیوانی به. دولیک
صنف من الزوان

Girgirk: Tuxmekê zîwanêye. dulîk.

گرک: دستارێ گچیڤ به دمل ودانی مالی بێ دمیزن
دستارێ لوچ کړن وسیی کرنا دانی به
المجش، الجرجارة، الجاروش

Girrik: Distarê gêçê ye. dext û danî li malê pê
dihêrin. distarê loçkirin û spikirina danîye.

گرک: هلتویترین. لوزک. قهره‌فین
الصمغه، الافکل، القشعريرة، الرعدة، الرجفة، الرعشه،
الاهتزاز الاضطرابی

Girrik: Heltwîrîn. lerzik. verrevîn.

گرکیی: لوزک. هلتویترک
المفکول، المرجف، المرعش، المقشعر

Girgwyf: Lerzik. heltwîtirok.

گرک: لجا هه‌فیرئ پانتی. گشتک. گومتلی هه‌فیرئ په‌ختنی
المطعمه، الطلمه للعجين، المعجور

Girik: Limça hevîrê patinê. giştik. gum. tilê
hevîrê pehtinê.

گر گچک: دولیک. زیوان
المربوا، حب اسود في الحنطة

Girgîçik: Dulîk. zîwan.

گر گچک: توخمه‌کی فیتی به بداری به‌روی و مازی فه تیت
ثمرة ثمره اشجار البلوط والفص

Girgîçik: Tuxmekê fêqîye bi darê berwî û
mazî ve têt.

گر گرتن: نارەزو گرتن. نارونگ گرتن. به‌رسوتک گرتن.
سقیل بوق بون

التشوق، التلوع، التلغم، التشبيق

Girgirtin: Arezûgirtin. aronk girtin. bersotk
girtin. siqilboqbûn.

گر گرتن: ژەنگی بون. گوی بون. زفر بون
التصدأ، التزنجير، الاصايب بالجرب

Girgirtin: Jengîbûn gurrîbûn. zivîrbûn.

گر گرتی: نارەزو بوی. نارونگ گرتی بوی. گوی بوی
ژەنگی بوی

الوالع، المصدق، المجروب

Girgirtî: Arezûbûy. aronk girtîbûy. gurrîbûy.
jengîbûy.

گرفتار: شه‌پرزە. به‌رگنده. ئالوز. شاش
الميران، المعه، العائر، المبتلى

Giriftar: Şepirze. perginde. aloz. şaş.

گرفتار بون: شه‌پرزە بون. به‌رگنده بون. ئالوز بون. شاش
بون
التحير، الابتلاء

Giriftarbûn: Şepirzebûn. pergindebûn. alozbûn.
şaşbûn.

گرفتار بوی: شه‌پرزە بوی. به‌رگنده بوی. ئالوز بوی. شاش
بوی
المبتلى، التحير، المعه

Giriftarbûy: Şepirzebûy. pergindebûy. alozbûy.
şaşbûy.

گرفتار تر: شه‌پرزە تر. به‌رگنده تر. ئالوز تر. شاش تر
الابلى، الاحير، الاعمه

Giriftartir: Şepirzetir. pergindeyir. aloztir.
şaştir.

گرفتار کړن: شه‌پرزە کړن. به‌رگنده کړن. ئالوز کړن. شاش
کړن
الابلاء، التحير، الاعماء

Giriftarkirin: Şepirzekirin. pergindekirin.
alozkirin. şaşkîrin.

گرفتار کړی: شه‌پرزە کړی. به‌رگنده کړی. ئالوز کړی.
شاش کړی

المحير، المبلى، المعه

Giriftarkirî: Şepirzekirî. pergindekirî. aloz-
kirî. şaşkirî.

گرفتاری = گرفتاریاتی: شه‌پرزە یاتی. به‌رگنده‌یی. ئالوزی.
شاشی. شه‌پرزە یاتی. به‌رگنده‌یاتی. ئالوزیاتی. شاشیاتی

الجیره، العمهان، المشكله، الازمه، البلاء، الورطه

Giriftarî = Giriftariyatî: Şepirzeyatî. perkin-
deyî. alozî. şaşî. şepirzeyatî. perkindeyati.
aloziyati.

گر فیلک: پاته‌که‌دەبن بێ کەشف و به‌رده‌لنگیت جلی
بوموگویی. پاته‌که‌ دەبن لیکدانان تیکا
التفاخه، رقعہ مربیہ تحت کم الثوب

Girrvêlk: Pateke di ben bin keş û berdelin-
gêt cilki bo mukumî. pateke dibenlêk dana
tika.

گر گروک: خر خال. گر فروک. گردون
المجله، العربیہ

Girrgirrok: Xirxal. virr virrok. gerdon.

گرمشک: پرسکیت خوئی. پرسکیت گرم
الهرص، حصف الحر

Girmışk: Pirsêkê xuhê . pirsêkê germê.

گر مەھوونک: سیقل بوو. گر دژوار
الغله، الشبق

Girr meymwînk: Sîqil boq. girr dijwar.

گرم گرم = گرمین: گرم کوم. موز موو. قر قر. کورم کورم
الهریر، الدوی، القصف، الرعم، صوت الفرقة والانفجار

Girm girm = Girmên: Gum gum. hurr hurr.
qirr qirr. gurim gurim.

گران بها: خودان نرخه. نرخه گران. بها گران
الغالی، الثمین، النفیس

Giranbîha: Xudan nîrxe. nîrxegiran. biha giran.

گرانی = گرانیاتی: کراب، سفتی، خهلا، قهتلازی
الغلاء

Giran = Granîyatî: Kulb. sixtî. xela. qetlazî.

گران: پسنک. پسنکین. سەنگدار
الثقیل

Giran: Biseng. bisengîn. sengdar.

گران بون: پسنک بون. پسنکین بون. سەنگدار بون
التنقل، التناقل

Giranbûn: Bisengbûn. bisengînbûn. sengdarbûn.

گران بوی: پسنک بوی. پسنکین بوی. سەنگدار بوی
التنقل

Giranbûy: Bisengbûy. bisengînbûy. sengdarbûy.

گران تر: پسنک تر. پسنکین تر. سەنگدار تر
الانقل

Girantir: Bisengtir. bisengîntir. sengdartistir.

گران کرن: پسنک کرن. پسنکین کرن. سەنگدار کرن
التنقل، الانقل

Girankirin: Bisengkirin. bisengînkirin. sengdarkirin.

گران کری: پسنک کری. پسنکین کری. سەنگدار کری
التنقل

Girankirî: Bisengkirî. bisengînkirî. sengdar-kirî.

گرانی، گرانیاتی: پسنکین. پسنکیاتی. سەنگانی.
سەنگداری

التنقل

Giranî = Giranîyatî: Bisengînî. bisengîyatî. sengdarî.

گران چه: سەنگین چه
مركز التنقل

Girancih: Sengîn cih.

گران: هەدرین
الغادح

Giran: Hedirîn.

گرانی: هەدرینی
الغداحه

Giranî: Hedirînî.

گران بار: بار گران. دنگز
العيب

Giranbar: Bar giran. dingiz.

گرانە بار: گونەبار
الوزر

Giranebar: Gunehbar.

گران روی: ماقویل. خودان رویهت. روی گەرم
الوقور، المهاب، الرزین

Giranrûî: Maqwîl. xudan rwîmet. rwîgerim.

گروئین: بشکوریین. سفک کەنن. روی قەبون. بشکفتن
الهنوف، البسمه، التبسم

Girnişîn: Bîşkurîn. kenî. rwîvebûn. bîşkiftin.

گر ئۆی: بشکوری. کەنی. بشکفتی. روی قەبوی.
المتبسم، الباسم

Girnişî: Bîşkurî. kenî. bîşkiftî. rwîvebûy.

گر نژیاتی: بشکوریاتی. کەنینی. بشکفتنی. روی قەبونی
الابتسام، الارتاء، الفره

Girnişîyatî: Bîşkurîyatî. kenî. bîşkiftinî. rwîvebûnî.

کری: خالف. کم. سیفوک. کولفل

الانشوطه، العقده، العجر، الغده، الغرة

Girê: Xelf. gih. sîvok. kulvil.

کری ئیخستى: کم گیر کرن. لیک بهستى. نالزاندن
التعقيد

Girê êxistin: Gihgîrkin. lêkbestin. alizandin.

کری ئیخستى: کم گیر کری. لیک بهستى. نالزاندی
المعد

Girê êxistî: Gihgîrkirî. lêk bestî. alizandî.

کری بلند: کری قولوز. کری بالا. کری ههلهکته
الزبى، التل العالى

Girê bilind: Girê quloz. girê bala. girê helketî.

کریچه: کریا سار ههفسارى ل بن لامکا دهوارى
الزناقه، حلقه فى جلیده اسفل الزمام

Girêçe: Girpa ser hevsaî li bin lamka dewarî.

کریچه: کهیت تبالا
البراجمه، السلاميات

Girêçk: Gihêt tibra.

کری خیزى: بانیا خیزى
الکثیر، الکثیران

Girê xîzî: Baniya xîzî.

کریدان: پینان. بهستى. نیشک دان
التعصب، الکيل، الصفد، الربط، الشد، العقل

Girêdan: Bênan. bestin. îşikdan.

کریدای: پینای. بهستى. نیشک دای
المعصوب المکیل، المصفد، المربوط، المشدود، العقل

Girêday: Bênay. bestî. îşikday.

کریا شاخى: کها شاخى. خرکا شاخى
الحیده، العقصه، عقد قرن الوعل

Girya şaxî: Giha şaxî. xirka şaxî.

کریفک: کها بهنکا. قهفتا دهزى
الحصيصه، اللخبوط

Girîfk: Kefa benka. qefta dezî.

کریفان: بهرهفانک. بهرکوشک
الدراعه

Girîvan: Berevank. berkoşk.

کری فهکرن: خالف فهکرن
السن، الحل

Girêvekirin: Xelef vekirin.

کری کهتن: نالزین. کهگیربون. ناسى بون. قهرسين
المطل، العکان، العضل، العنق، العرقله

Girêketin: Alizîn. gih gîrbûn. asêbûn. qerrisîn.

کری کهتن: نالزى. کهگیربوى. ناسى بوى. قهرسى
المطل، العکین، العضل، العائق، المعرقل

Girêkettî: Alizî. gih gîrbûy. asêbûy. qerrisî.

کریک: چوکول
الننؤ

Girêk: Çukul.

کری کوسه: کرديله. قوت وفت. کوندل فسک. مروفى
هاجروک وکورت

البخترى، القنبيل، القشمر للمرء، المعقد للشجر

Girêgose: Girdîle. qut û vit. kundil fisk. mir-ovê hacirok û kurt.

کری کوسه: کرديله. هاجروکى. کوندل فسكى
البختر، القنبيل

Girêgoseyî: Girdîleyî. hacirokî. kundilfiskî.

کری کرتى: کهکرتى. بریتى کرتى
العثل، الانجبار على غير استواء

Girêgirtî: Gih girtî. birêtegirtî.

کریل: دول. گولوله. دلول
الدرج

Girêl: Dol. gulole. diole.

کریل بون: دول بون. گولوله بین. دلول بون
التدهرج، التکرکس

Girêlbûn: Dolbûn. gulolebûn. dilolbûn.

کریل بوى: دول بوى. گولوله بوى. دلول بوى
المتدهرج، المتکرکس

Girêlbûy: Dolbûy. gulolebûy. dilolbûy.

کریل کرن: دول کرن. دلول کرن. گولوله کرن
التدهرج

Girêlkin: Dolkin. dilolkin. gulolekin.

کریل کرى: دول کرى. دلول کرى. گولوله کرى
المتدهرج

Girêlkirî: Dolkirî. dilolekirî. gulolekirî.

کریل = کریلیاتى: دولى. دولیاتى. گولولیاتى. گولوله
الدرج، التکرکس

Girêlî = Girêlîyattî: Dolî. gulolyattî. guloleyî.

گرځ نړۍ: خلفا کونک
الوهم

Girê nêrî: Xilfa kutek.

گرۍ: کولفل، کم، سیږوک، خلف
العقد، العجر، العقبة، الوسم، العقل

Girê: Kulvil, gih, sîvok, xilf.

گرانډ: کور په ټک، بن گران، ناف زه، لیمزهک
الفریز، النجل، النز، الفشاشه

Giranih: Kurrbeqk, avzih, lêmzek.

گرۍ: هوږۍ، نور نوږ، روندک بارین
البکا

Girt: Hurri, nurr nurr, rondik barin.

گرین = گریان: نور نور کرن، روندک باراندن
التباکی

Girîn = Giryan: Nurr nurrkirin, rondikbarandin.

گریاندن: نوراندن، هوراندن
الابکا

Giryandin: Nurrandin, hurrandin.

گریاندۍ: نوراندۍ، هوراندۍ
المبکی

Giryandî: Nurrandî, hurrandî.

گز: هۍ، هه‌فوت، سېقوم
الشیمة، العادة، الخلق، الطبیعة، الطبع، الالف، الفریزه،
الطيرة

Giz: Hî, hevot, sîqom.

گز گرځن: هۍ بون، هۍ کرتن
التعود، التطبع، التخلق، التالف، التطر

Gizgirtin: Hîbûn, hî girtin.

گز گرتۍ: هۍ بوی، هۍ کرتۍ
المتعود، المنطبع، المتخلق، المتالف، المتطر

Gizgirtî: Hîbûy, hî girtî.

گزه: پاراست داری، کوما داری، دارځ نژۍ
الوهم للحطب ونحوه

Gizre: Barista darî, koma darî, darê nijinî.

گز: هڅک، زها، تشقۍ تهرځ نوی زها بوی، فهورهای
الناشف، الیابس

Gizir: Hişik, ziha, tiştê terê nwî zihabûy, vewerhay.

کز بون: هڅک بون، زها بون، فهورهای
التنشف، التییس، التجفف

Gizirbûn: Hişikbûn, zihabûn, vewerhan.

کز بوی: زها بوی، هڅک بوی
المنشف، المییس، المجفف

Gizirbûy: Zihabûy, Hişikbûy.

کز تو: زها تو، هڅک تو
الانشاف، الاییس، الاجفف

Gizirtir: Zihatir, Hişiktir.

کز کون: زها کون، هڅک کون
التنشیف، التجفف، التییس، الیابس

Gizirkirin: Zihakirin, Hişikkirin.

کز کړۍ: زها کړۍ، هڅک کړۍ
المنشف، المییس، المجفف

Gizirkirî: Zihakirî, Hişikkirî.

گزۍ = گزیجاتۍ: زهایۍ، زهایاتی، هڅکۍ، هڅکیاتی
النشاف، الییس، الجفاف

Gizirî = Gizirfatî: Zihayî, zihayatî, Hişîf, hişîkî, hişîfatî.

گز: خوهر اگرتۍ، خوهر پارازتۍ، خوهر هلکوهازتۍ
العفیف، الفزیه، العزیز، النفس، العز

Gizir: Xweragirtî, xwe paraztî, xwehelguhaztî.

گزۍ: خوهر پارازتۍ، هلکوهازتۍ، خوهر راگرتۍ
العفه، الاعتزاز، النزاهه، الإباء، الترفع عن النقائص

Gizirî: Xwe paraztinî, helguhaztinî, xweragirtinî.

گزیرته: دیمۍ لئاف نافی، نوردۍ ناف پیوهراتۍ
الجزیره

Gizirte: Dêmê linav avê, erdê av pêwerhatî.

گز: دژوار، نه‌قوله، ږکو، تیځ، خوین دژوار، رګین،
سهرګرم، دایه‌ږکوتګ، هه‌ست

Gizim: Dijwar, neqole, riko, tîj, xwîndijwar, rikîn, sergerim, daberz, kutek, hest.

گز بون: هه‌ست بون، رګ بون، دژوار بون، رګین بون، خوین
ګرم بون

التهج، التعنف

Gizimbûn: Hestbûn, rikbûn, dijarbûn, rikînbûn, xwîn gerimbûn.

گرم بوی: هست بوی. رگین بوی. خوین گرم بوی
التشدید، التعنیف

Gizimbûy: Hestbûy. rikînbûy. xwîn gerimbûy.

گرم تر: هست تر. رگین تر. دژوار تر. خوین گرم تر
الاشدد، الاحد، الاكثر عصبیه، الاعنف

Gizimtir: Hesttir. rikintir. xwîn germtir.

گرم کرن: هست کرن. رگین کرن. دژوار کرن. خوین گرم کرن

التشدید، التعنیف

Gizimkirin: Hestkirin. rikinkirin. dijkarkirin.
xwîn gerimkirin.

گرمی = گرمیاتی: هستیاتی. رگینیاتی. رگینی.

دژواری. خوین گرمی

العصبیه، الحدة، العف

Gizimî = Gizmîyatî: Hestî. hestîyatî. rikatî.
rikînî. dijkârî. xwîn germî.

گرمی: بانگ هلدیر. هایدار

الدلال، المبلغ

Gizîr: Bang heldêrî. haydarîyatî.

گرمی = گرمیاتی: بانگ هلدیری. هایداریاتی

الدلالیه، الابلاغ، التنبيه

Gizîrî = Gizîrîyatî: Bang heldêrî. haydarîyatî.

گرم گز: گرمین: دهنگن خشین. دهنگن تهمسینی حولسین.

دهنگن خشانن

صوت الزحف والسير السريع كالسيارة

Gizgiz = Gizên: Dengê xîşînê. dengê tehisînê
û hulisînê. dengê xîşanê.

گزمگزم: ترمک. توخمه کن ترمک به دندکیت وئ

زدندکیت ترمک هویر ترن

الارزیز، البرد، حب المزن

Gijik = Gijlok: Tezik. tuxmekê tergêye. din-
dikê wê ji dindikê tergê hwîrtirin.

گژ: به لاف. ژیک بژی. وکی حیوانی در بخنوزیت.

گهفوزه. پیرتی قزکات. یان تیر پریت خوه قزکات

الرهو، النفش، البرال، الشعث، الاجئنلال

Gij: Qiz. belav. jêk bijikî. wekî hêwanê dirr
bixinzirî. gevoze. pwîtê qijket. yan teyr perêt
xwe qijket.

گژ بون: قز بون. به لاف بون. ژیک بژکین. گهفوزه بون
النفش، التبرال

Gijbûn: Qijbûn. belavbûn. jêk bijikîn. gev-
ozebûn.

گژ تر: قز تر. به لاف تر. ژیک بژی تر. گهفوزه تر

النفش، الاشعث، الارهی

Gijatir: Qijtir. belavtir. jêk bijikîtir. gevoz-
etir.

گژ کین: قز کرن. به لاف کرن. ژیک بژاندن. گهفوزه کرن

النفاش، التفتيش، الاشعاث

Gijkirin: Qijkirin. belavkirin. jêkbijandin.
gevozekirin.

گژ کری: قز کری. به لاف کری. ژیک بژاندی. گهفوزه کری

النفش، المرال، المشعث

Gijkirî: Qijkirî. belavkir. jêkbijikandî. ge-
vozekirî.

گژ گزیاتی: قزی. قزیاتی. قه قزی. گه قزی. گهفوزهی

الرهو، النفاش، البراله، الشعث

Gij = Gijîyatî: Qiz. qijîyatî. qevehîjî. geve-
gijî. gevozeyî.

گژ: پوریت رهپ و به لاف

المزبئر للهرة ونحوها من الحيوان

Gij: Pwîrt rep û belav.

گژی گزیاتی: پوریت رهپی. موی رهپیاتی

الازبئوار

Gijî gijîyatî: Pwîrt repî. mwî repîyatî.

گژ گژ = گژین: دهنگن وهرهانا بهفرو باران

الانهلال، صوت المطول

Gijgij Gijên: Dengê werhana befir û baranê.

گژ گژ = گژین: دهنگن وهرهانا بهلکین داروباری ل پاوزا

الطيف، صوت سقوط الاوراق من الشجر

Gijgij Gijên: Dengê werhana belgê dar û
barîli pawza.

گژ گژ گژین: دهنگن رتفه جونا لئاف بهلک وچیلکا وقرشین

مشک ویریش بهلخی

الخشخشة، صوت المشى على الهشيم، والاوراق اليابسه

Gijgij Gijên: Dengê rêveçûna linav belg û
çîka û qirşê bişik û pawza.

کل: مروفن کومشی ودامای، نه کرنژی

الواجب، المهمم، الحزين المزم

Gij: Mirovê guhiştî û damay, ne girmijî.

کواله: کهفیزه، ژیک بژکی، ژیک ژمنی

المشعب، المنتفش

Gijale: Gevoze, jêk bijikî, jêk jenî.

گژه بهر: خه بهر، بهست، خه بهست، گر بهر

الرتب، الجول، الجول ارض جلموبه، كثير الحجارة

Gijeber: Xir ber, best, xir best, gir ber.

گژین: توخمه کێ گیباهه دڤون و دندکیت وی ده رمانن بو

هنده نه ساخیا، گیباهه کێ بهتنداره

الکزبرة

Gijalî: Tuxmekê giyaye di xon û dindikêt

wî dermanin bu hinde nesaxiya, giyayekê

bihêndare.

گفت: توند، تیک چوی، چرچن لیک شتای

الخطرب، الفسر، العسد، الازم، التوتیر

Gışt: Tund, têkçûy, çirçê lêk şitay.

گفت بون: توند بون، تیک چون، چر چون

التوتیر، الخطرب، التازم، التفسر، التمسد

Gıştbûn: Tundbûn, têkçûn, çirçûn.

گفت بوی: توند بوی شتای، چر چوی، تیک چوی

الخطرب، المتوتیر، المفسر

Gıştbûy: Tundbûy, têkçûy, çirçûy, şitay.

گشت تر: توند تر، شتای تر، چر چوی تر، تیک چوی تر

الافسر، الاعسد، الاوتر

Gıştır: Tundtir, têkçûy tir, çirç tir, şitay tir.

گشت کړن: توند کړن، شتای کړن، چر بړن، تیک بړن

التوتیر، الافسار، التفسید، التازیم

Gıştkirin: Tundkirin, têkbirin, şitay kirin.

گشت کړی: توند کړی، شتای کړی، چر بړی، تیک بړی

المؤزوم، الموتر، العسد، المفسر، الخطرب

Gıştkirî: Tundkirî, têkbirî, şitaykirî.

گشتی = گشتیاتی: توندی، توندیاتی، شتانی، چرکیاتی

تیک چونی، تیک چونیاتی

التوتیر، الخطربة، الفسر، العسد، الازوم

Gıştî = Gıştyatî: Tundî, têkbirin, şitay kirin.

گشتک: بهنکی شداندا دهلنکا ژنکا، دوخینکه که سوری

دهلنکا ژنا بوگریدانا

المخدم، المخدمه، رباط، قبطان، شد المخدم من الرجل، المقاط

Gıştek.

گشتک: کرکا هه فیری، لجا هه فیری، پهختن، گومتلی

هه فیری بو نانن پاتنن

العجور، المطمه للعجين

Gıştik.

گشتی: توندی، چرکی، تیک چوی، شتای

الوتر، الضدة

Gıştî.

گشت: هه می، هندی هه می، پیکله، سورا سورا

العام، سائر، کل، جميع

Gışt.

گشک: هورکێ نه پای بکن گولچک، وکی کوتلکا

مايکور من المسحوق الندى المبلل

Givirk.

گشاده: مەرز، توخیبی ژهفیا، سینورێ ئهردی، لیفا

بیستانی، دورانکا قهسیلا

المصر، الحافه، الكه، الكفاف، الطور، البرزخ

Givande.

گشین: تارقین، قهرسین، کهرسین، ههرقین

العصر، الانعصار، المضط، الانضفاط

Givışin.

گشی: تهرقی، قهرسی، کهرسی، ههرقی

المعصور، المضبوط، المعصر، المضط

Givışt.

گشاشن: تهرقانن، قهرسانن، کهرسانن، ههرقانن

العصر، المضط، الكبس، الرهص

Givaştin.

گشاشتی: تهرقاندی، قهرساندی، کهرساندی، ههرقاندی

المعصر، المضط، المرهص، الكبس

Givaştî.

گشک: گشاشتنا تېلا، قورنجیک، گهژتنا تېلا

القرص، الفعز

Givışk.

گشک: گولچکا تشتن گشاشتی

اللبک، الکته المعصورة

Givışk.

كليزانك: قليزانك. تيك هه دانا لهشي بتيلا بو كهني نيناني.
خچخچاندانا لهشي بتيلا
الدغغه، الزغغه

Gilfzank.

كل سور: ناخ سور
المشق، المشخ، المغرة

Gilsor.

كليش: قرش. قه وال. چيلكن بجويك
الحثالة، القذي، العذبة، القش

Gilêş.

كليشي نافي: قه وال
الفث، الفثاء

Gilêşê Avê.

كليشي بمخل وداني: قرش. دوليك. كركچك. كويژه
الفلث، الفقي

Gilêşê Dexl û Danî.

كليشوك: قه ره بالغ. ئيشيك. بوشاتي. قه رسوك. كوما
ثالزي. خربونا بي سارو بهر
الزحام، الهرج، الحشد، الجمع، المضطرب الهرج

Gilêşok.

كل شين: ناخ شين
التراب الازرق

Gilşta.

كلل: باتي كولچك، كولچك، تشتي نهرم وهك پهروكي پيك
وهربيان وهكي كئي بو گرنا كونا
(الريذه، الريذه، السبد، العلبه)

**Gilvil: Patê gulmişk, gulmişk, tiştê nerim
wek perokî pêk werbitin wekî go wê bo gir-
tina kuna.**

كل كه: جهن كولانا ناخي بو خانيا هونيئي، جهن ناخي
لي دكون، كور ناخ

(المكان الذي يحفر فيها التراب للسميع وللبيع والملاطه)

**Gilken: Cihê kolana axê bo xanya hunînê,
cihê axê lê dikalin, korax.**

كلكه: بهلكيت هسك بيت پهرخاندي، پهروخي بهلكا
(الهيور، الغفر، العصافه، الورق اليابس المهشم)

**Gilgile: Belgêt hişk yêt perixandî, perexê
belga.**

كلشك: خوه تيك برن بو خوهتي وهركرتي، خوه تيك برن بو
خوه ليداني
القر، الحفرة، التوفز للانقضااض

Givîşk.

كل كف = كلين: ثف تف، ثفين، دمنكي ميش ومورا، بلف بلف
بقيين
الزميم للزنجير، الدن، الدنين، الطنين

Givgiv = Givên.

كلت وك: بي ناخفتن، باس كرن. دهنگ دور. تهرتيره.
ترنكيين
المحادثة، الانباء

Givtâgo.

كلاشتنا جلكي: جل كهرساندن
المسط للثوب المبلل

Givaştina Cilki.

كلشوك: تهرقوك، هرقوك، كهرسوك، قهرسوك
المعصر، المكبس، المضطه، الضاغط

Givîşok.

كل: ناخ. خول
التراب

Gil.

كلد: نفيني خراب. نفيني بي سهر ويهر. دوشكا تهك
الطمر، الاطمار، الاسمال، الفراش الرث

Gild.

كلدك: دوشكا بجويك. ناهليكا بجويك وتهك
المطرح الخفيف الصغير

Gildik.

كليزه: شيليبا دهفي. تفا بدهفي داتيت خاري. دويه
الرزاق، اللعاب

Gilfze.

كليزه كه: مروفي تفا وي بدهفيدا بهيت خاري
الماج، اللعاب

Gilfzeker.

كليزه = كليله: لويلا جهمدن. ناغا بسيقاندا قه دببت
جهمد. جهمد قهرسي بهوا قه
الجليد المتدلي في الاخصان

Gilfze = Gilfle.

کلاک: تشنتن هاتی کوکراندن وتام نه‌بوی، تشنتن تمام نه‌هاتی درست کرنی

(النحت الذي لم يكمل بعد، الخط الذي لم ينتهي بعد)

Gilalik: Tiştê hafî gogirandin û timam nebûy, tiştê timam nehatî dirist kirinê.

کله، کلمی: کازنده، پورپور، پت پت (العتاب، الاعتراض، الشكوى، التذمر)

Gileh = Gilehf: Gazinde, porpor, pitpit.

کلوان: تشنتن بدویفکفه فه‌ماندی، رستا بدویفکفه وهکی کویر و فیکو بدویفکفه گریددن وهک ستفانکئی موهرکا (القلاده، المنضود، المنظوم، المترصف من الکريات)

Gilwaz: Tiştê bi dwîvik ve vehandî, rista bi dwîvikve wekî gwîz û fêqî bi dwîvikve girêdiden wek stivankê muhrka.

کم کم، کمین: قرم قرم، گرم گرم، قر قر، قرین، قرمین، گرمین، موهرمو، مویدین (الدوی، القصف، صوت التفجير والفرقه)

Gimgim = Gimên: Qirm qirm, girm girm, qirr qirr, qirrên, qirrmen, girmên, hurr hurr, hurrên.

کم کم: ناخفتنا ددفتن را، خنخنیاتی (الغفنه، الخفنه)

Gimgim: Axiftina di difnêrra, xinxinîyatî.

کم کمی: مروفتی ددفتنارا دناخفتی، خنخنی (الاغن، الاخن، الخخاف، الذي كان صوته يخرج من منخريه)

Gimgimî: Mirovê di difnêrra di axivî, xinxinî.

کم کمیاتی: خنخنیاتی (الفنه، الفئنه، الخفنه)

Gimgimîyatî: Xinxinîyatî.

گنجی: هریا به‌زدویفئی پزئی سپی به، هریا به‌زی یا کلش وریخ پیقه دنویسن

(الزعارير، الخطر، الوزخ، الصوف الردي)

Gincî: Hirya ber dwîwê pezê sipî ye, hirya pezî ya gilêş û rîx pêve dinwîşin.

گنجی: جلکئی درهای ویه‌رتی، جلکئی چرچر (الاسمال، الاطمار، الثياب الرث، الممزق)

Gincî: Cilkê dirrhay û perritî, cilkê çirrçirr.

کلاک بون: سه‌رگرتن، نخامتنا بیه‌لخی به‌لگا، مویر بونا

به‌لگیت هسک، به‌رخینا گیبایئ به‌بی (التفجر، التهیر، التنف، التخی)

Gilgilebûn: Sergirtin, nixamtina bi pelxê belga hwîrbûna belgê hişk, perixîna gîyayê beyî.

کلاک بوی: گیبایو به‌لگیت به‌رخ، تشنتن بیه‌لخی ناخفتی (المغفور، المغفوف، المهبور، المستور، المخفی)

Gilgilebûy: Giya û belgê perixî, tiştê bi pelixî nixaftî.

کلاک تر: پترنخامتی به‌ره‌خنی پویش ویه‌لخا ویه‌لکا (الافغر، الامیر، الاغف، الاستر، الاخفی)

Giligiletir: Pitir nixamtî bi perexê pwîş û pelixa û belga.

کلاک کون: نخامتنا بیه‌لخی به‌لگ وکیبایئت هسک ویه‌بی (الغفران، الاغاف، الاستار، التهیر، ستر بوب صید الفج، الاخفاء)

Giligilekirin: Nixamtina bi pelixê belg û gîyayê hişk û beyî.

کلاکلاندن، گنگلاندن: سه‌ر و بن کرنا تشنتی، لئ که‌ره‌مان، فه‌کولان

(العبت، النبش، البحث، الفتش، التحری، الضبط)

Gilgilandî = Gingilandin: Serûbinkirina tiştî, lêgerhan, vekolan.

کلاکلاندی، گنگلاندی: تشنتی سه‌ر و بن کرئی وه‌کولای و لئ که‌ره‌مای

(التحری، الفتش، المنبوش، المبحوث)

Gilgilandî = Gingilandî: Tiştê ser û bînkirî û vekolay û lê gerhay.

گنگلین، گنگلین: لیک وهرکه‌ره‌مان و سه‌رو بن بونا تشنتی (التخبط، التنبش، التفتش)

Gilgilîn = Gingilîn: Lêk wergerhan û ser û bin bûna tiştî.

کلاک، کلاکته: شیفای نافتی یا به‌ریت وئ ره‌ش، نه‌الا به‌ر ره‌ش (مسيل الماء ذات الأحجار السود)

Gilale = Gilalte: Şîva avê ya berêr wê reş, nihala berreş.

کهکهای: کهرکه رانی
(التناوب)

Gihgihanê: Gerrgerranê.

که که: کرئ کرئ، جار جار
(المعد، المعجر، حینا بعد حین)

Gihgih: Girêgirê, car car.

که بهین: کهر برین، دهری را کرن
(قطع الدور، قطع التویه، اسبق دور غیره واستخلفه)

Gihbirrin: Gerrbirrin, diberfrakirin.

کها پشتن: شفا پشتن، ستوینا پشتن، کاریتن پشتن،
ماسیا پشتن، زیتەر

(الصلب، الودک، فقار الظهر، العمود الفقري، الفقرات)

Giha piştê: Şiva piştê, stwîna piştê, karîtê
piştê, masîya piştê, zîter.

کهپت پاتکن: کریتکت پاتکن
(الکردوس، فقرات الرقبه)

Gihêt patkê: Girêkêt patkê.

کهپت تبال: کریتک
(البراجم، السلامیات)

Gihêt tîbla: Girêçek.

کهان رهشی: نهساخیه که پز و حیوانی دگرت ز شیر
هشک دبن، شیر هشک بون
(الخرط، مرض یصیب مجرى الحليب للمیوان فینخض
الحليب)

Gihanreş: Nesaxîyeke pez û hêwanî digirî
ji şîrî hişik dibin, şîr hişik bûn.

کهان رهشیاتی: نهساخیا شیر هشک بونی
(مرض الخړط، الاصابه بالخرط)

Gihanreşyati: Nesaxîya şîrhişik bûnê.

کها ستوی: ههستین کهودنئ، کهودن، قریک
(الوئیمه)

Giha stwî: Hestîyê gerdênê, gerdên qirrik.

کها شاخی: گریا شاخی، خرکا شاخی
(الحیده، عقده قرن الوعل)

Giha Şaxî: Giriya şaxî, xirka şaxî.

کهشتن: بوی بون، باله بون، قیرا کهشتن
(البولغ، الوصول، اللوق، التبل)

Gihîştin: Bûybûn, baletébûn, vërra gihîştin.

گند: تەنا، مەند، خوێ راگر، حیوانی ستو ستویر، نهژی
(الهادی الرصین، الثور الفلیظ الرقبه، المتزن للعمل)

Gind: Tena, mend, xweragir, hêwanê stû
stwîr, nihîjtî.

گنده: گندی: بێ سەر و باری، نالوزی، شهپزهیی، شاشی،
په رگندهیی

(الاضطراب، التشوش، القلق النفسي، المهبیض)

Ginde = Gindf: Bê ser û berî, alozî, şepirzeyî,
şaşî, pergindeyî.

گندهیی، گندهیاتی: شهپزهیی، نالوزیاتی، په رگندیاتی،
شهپزاتی

(القلق، الاضطراب، التشوش)

Gindeyî = Gindeyati: Şepirzeyî, aloziyati,
pergindiya, şepirziyati.

گنگاشه: ههفرکی، چره، شهه دهف، قار قار
(الجدال، النقاش، الصغب، العریده)

Gingase: Hevriki, cirre, seredev, qarqarî.

گن گن: گم گم، ددفتن را ناخفتن
(الغفنه، الخفنه، الغفخه)

Gingin: Gimgin, di difnêra axiftin.

گن گنی: مروفتن خنخی، کهس ناخفتنا وی دهممکا دا
دهنگ ددهت
(الاغن، الاخن، المخفف)

Gingin: Mirovê xinxinî, kesê axiftina wî di
ximximka da deng didet.

گن گنیاتی: ناخفتنا ددنا را، خنخیاتی
(الفنه، الخنن، الخفخه)

Ginginlyati: Axiftina di difnêra, xinxiniyati.

گندور: کالک، فیقیکی خارتن په وهکی شوتی وکولندا په
(البلیخ، الشامام)

Gindor: Kalik, fêqîyekê xarnêye wekî şutî û
kulindaye.

که: کرئ

(المفصل، المعده، الفقره)

Gih: Girê.

که: کهر، زاک، پیل، دم، کاف

(الشوط، الدور، التویه، المین، الفتوه، المده)

Gih: Gerr, zak, pêl, dem, gav.

كهشتى: بوى بوى، باله ته بوى، فترا كهشتى
(البالغ، الواصل، اللاحق، النائل)

Gihıştî: Bûybûy, baletê bûy, vêragihıştî.

كهشتن: بوى بوى، باله ته بوى، فقی چیبون
(البیغ، النضج)

Gihıştin: Bûybûy, baletebûy, fêqî çêbûn.

كهشتى: بوى بوى، باله ته بوى
(البیغ، الناضج)

Gihıştî: Bûybûy, baletebûy.

گها كورتیخى: قولپانكا، لیکدانا كورتیخى
(المعم)

Gihê kurtîxê: Qulpa nihka, lêkdana kurtîxê.

گهگرتن: بریتته گرتن، بریتته بون، خراب خوه لیکدان
(العسل، الوصم، العتل، الانجبار على غير استواء)

Gihgirtin: Birêtegirtin, birêtebûn, xirabxwe
lêkdan.

گهگرتى: بریتته گرتى
(العسل، الوصم، العتل)

Gihgirtî: Birêtegirtî.

گهگرتن: گهگرتن، زاک گرتن، دور گرتن
(اخذ الدور، استلام النوبه)

Gihgirtin: Gergirtin, zakgirtin, dorgirtin.

گهگرتى: گهگرتى، زاک گرتى، دور گرتى
(الاخذ دوره)

Gihgirtî: Gergirtî, zakgirtî, dorgirtî.

گهالههنى: خركا لهالههنى
(الكريب)

Gihaleventî: Xirka levenî.

گهان: چيک، مەمک
(الضرع، الثدي)

Gihan: Çiçik, memik.

گهاندين: پانيا بنل چيکى چيل ديهزا
(حلبه الضرع)

Gihandin: Pantîya binê çiçê çêl û peza.

گهان پهرگاندن: گهان لمانل
(الموى للضرع)

Gihan perixandin: Gihan perixandin.

گهان: كهشتن، فترا كهشتن، بوى بون، باله ته بون
(الواصل، البالغ، اللحق، البیغ، النضج، النائل)

Gihan: Gihıştin, vêragihıştin, bûybûn, baletebûn.

گهائى: بوى بوى، باله ته بوى، فترا گهائى
(الواصل، البالغ، اللاحق، النائل، الناضج، البانج)

Gihay: Bûybûy, baletebûy, vêragihay.

گهاندين: بوى كرن، باله ته كرن، فترا گهاندين
(الايصال، الابلاغ، اللاحق، الانضاج، الايناع، الاتاله)

Gihandin: Bûykirin, baletekirin, vêra gihandin.

گهاندى: فترا گهاندى، بوى كرى، باله ته كرى
(الواصل، اللحق، المبلغ، المنضج، المنال)

Gihandî: Vêra gihandî, bûykirî, baletekirî.

گه هورگ: كهيت ههستيا بيت بچويك وهكى كهيت پشتا
پيئى ئو دهستى
(البرجمه للعظام)

Gih hwîrk: Gihêt hestîya yêt biçwîk wekî
gihêt pišta pêyî û destî.

گههاردى: گريا دارى، سيفوكا دارى، كولمانى دارى
(الاينه، الملهده، الوصمه، القعنه، العجر)

Gihê darî: Giriya darî, sîvoka darî, kulvilê darî.

گه هورگيت دهستى: كهيت دناقهرا لهپ وزه ندمكادا
(السنط، السنغ، الرسغ، الليد)

Gih hwîrkê destî: Gihêt di nav bera lep û zendeka da.

گيا: نالف، چرك
(العشب، العشيش)

Giya: Alif, çirrik.

گيا خور: حيوانى چهرا رى گياا بيت، نهكو دههبنى كوشت
خور

(آكله العشب، الحيوان النباتى)

Giyaxwer: Hêwanê çera wî giya bît, neku dehbê goşt xwer.

گيايانوك: گيايهكه چييانوكا پيغه دييژن، گيايى نهجنا
(هسف من العشب، حوله خرافات شعبيه)

Giyabanok: Gîyayeke çîvanoka pêve dibêjin giyayê ecina.

کیرناف: شویکا دنیاپن
(خط الاستواء)

Gîrnav: Şwîtkâ dinyayê.

کیرپان: خيجا فرهه، تفلا په‌حن
(خط العرض)

Gîrpan: Xîça fireh, tevla pehin.

گیرهه: روین، توپکێ تشتی دگرت
(الاشنه، الخزان)

Gîrhe: Rwîz, twîkê tiştî digirêt.

گیرها به‌ری: روینێ به‌ری
(البهق، اللزقاء)

Gîrha berî: Rwîzêberî.

گیرها ددانا: قریژا ددانا، توپکێ زهرێ ددانا دگرت
(الفلج، الحفر، المبره)

Gîha didana: Qirrêja didana, twîkê zerê didana digirêt.

گیره: فه‌مای، پاشفه‌مای
(المتأخر، المعوق، المعوق)

Gîro: Vemay, paşvemay.

گیروون: فه‌مان، پاشفه‌مان
(التأخر، المتعوق، التأجل)

Gîrobûn: Veman, paşveman.

گیروویی: فه‌مای، پاشفه‌مای
(المتأخر، المتعوق، المؤجل)

Gîrobûy: Vemay, paşvemay.

گیروتن: فه‌مای تر، پاشفه‌مای تر
(الاخر، الاوق، الاجل)

Gîrotir: Vemaytir, paşvemaytir.

گیروکن: فه‌میلان، پاش نیخستن
(التأخير، التعويق، التأجيل)

Gîrokirin: Vehêlan, paşêxistin.

گیرو کړی: فه‌میلای، پاش نیخستی
(المؤخر، المعوق، المؤجل)

Gîrokirî: Vehêlay, paşêxistî.

گیروویی: کیروویی: فه‌مانی، فه‌مانیانی، پاشفه‌مانی
(التأخير، التعويق، التأجيل)

Gîroyî = Gîroyatî: Vemanî, vemanîyatî, paşvemanî.

کیابابند: کیابابه‌کی بیهن خوه‌شه ده‌رمانه بو که‌له‌ک نیش
ونه‌ساخیبا

(الافستنت، صنف من العشب يتخذ دواء)

Giyabend: Gîyayekê behin xweşe dermane bo gelek êş û nesaxîya.

کیا بیهنزک: کیابابه‌که هه‌که گومبیکا وی به‌رخین و بیهن
بکه‌نێ بیهنزک ده‌ژن مروفی
(صنف من العشب يعطس المرء لى شمه)

Giyabêhnijk: Gîyayeke heke gumbîka wî bi perixînin û bêhin bikenê bêhnijk dihên mirovî.

کیا جه‌ریفک: کیابابه‌که دکه‌ن گیزکی مالشویشتنێ
(صنف من العشب، يصنع منه المكاس)

Giyacerîfk: Gîyayeke diken gëzkê malşwîştinê.
کیا رهنگ: کیابابه‌که رهنگێ زهر پێ دکه‌ن، کیابابه‌که رهنگێ
زهر دده‌ت

(الورس، صنف من العشب يصبغ به اللون الاصفر)

Giyareng: Gîyayeke rengê zer pê diken, gîyayeke rengê zer didet.

گیه‌ه‌را ته‌ه‌را: په‌ریت بو‌ریت ستۆئ ته‌ه‌را
(البريل للطائر)

Gîperra teyra: Perêt borêt stûê teyra.

گیه‌ه‌را ده‌کلی: په‌ریت ستۆئ ده‌کلی
(الثرعلة، العفراء، الحرف للديك)

Gîperra Dîkil: Perêt stû ê dîkilîf.

گیه‌ه‌را شیری: په‌ریت بو‌ریت ستۆئ شیری
(اللبده، الزیره)

Gîperra Şêrî: Pwîrtê borê stû şêrî.

گیته: بانێ خانی ژ کاریتێ هه‌تا کاریتێ دی نیرا پێ درانن
دبۆژنێ گیته
(المتان)

Gîte: Banê xanî ji karîtey heta karîtê dî nîra pê diranin di bējnê gîte.

گیر: خيج، تفله، حیشى، شقاره
(الوعم، الخط فى الجبل يخالف سائر لونه، الشث، الالتواء الجغرافى)

Gîr: Xîç, tevlê, hêşî, şivarre.

گیز گیز، گیزین: دمنگی حولیسینتی، دمنگی زیلهان، دمنگی نهحسینتی
(صوت الزحف والانزلاق، والمروق کالسیاره والحبه والطیران السریع)
Gîzgîz = Gîzên: Dengê hulîsînê, dengê zîlhan, dengê tchîsînê.

گیز گیزی: حولیسوک، خشینوک
(السریع الانزلاق والانزحاف)
Gîzgîzî: Hulîsok, xîşînok.

گیسو: کهزی
(الصفیره، الجدیلہ، الغدیہ)

Gîso: Kezî.
گیسی: گیرا جیہ برینتی خوہ لیکدای، خیا کەفلی
(الثانی، السلق، الذب اثر الجرح فی الجلد)
Gîst: Gîra cihê birînê xwe lêkday xîça kevîlî.
گیسک: کارکا شیروهستای، کههرا شیرله کری
(الجدی)

Gîsk: Karka şîr westay, kehra şîrvekîrî.
گیسکا مئ: گدیك، کارامئ
(العناق)

Gîskamê: Gîdîk, karamê.
گیسک: بهرامفیزک، پیلک، خەلاتی ددەن بچویکا ومختی
بویکتی ژ گوندا وان دبن
(مکافاه الصبیان حین اخذ العروسه للعریس)

Gîsk: Berhavêjk, pîlik, xelatî diden biçwîka wextê bwîkê ji gunda wan diben.

گییان: جان، رح، قەلافەت، ژبیان، کەلەخ، لەش
(الذات، النفس، الروح، الحیاہ)

Gîyan: Can, rih, qelafet, jîyan, kelex, leş.
گییان پارێزی: نژاد پارێزی، خوہپارێزی
(السلامه الشخصیہ، محافظه النوع)

Gîyanparêzî: Nîjad parêzî, xwe parêzî.
گییان دار: کەلەخدار، لەشدار، جاندار
(الجسم، ذی الروح)

Gîyandar: Kelexdar, leşdar, candar.

گییان دان: وهستان، کەسیره بون، نووخین، کوسک بون، کەرخی
(العناء، الکشد، الجهد، العمل الشاق، الکد)
Gîyandan: Westan, kesîrebûn, tewixîn, koskbûn, kerixîn.

گییان صه: خوہلەرگرتی، شول کەری موکوم
(المتجدد للعناء، الصابر للجهد، المتحمل للعمل الشاق)
Gîyanse: Xwe libergirtî, şolkerê mukum.

گییا: چرک، شینکاتی، ئالف، چەرا زنجوهری
(العشب، الحشیش)

Gîya: Çirrik, şînkati, alif, çera zinêwerî.
گییاباتوک: گییابهکه چیفاتوکا دیبژن، گییا نهجنه
(صنف من العشب ينسج حوله الخرافات)

Gîyabanok: Giyayeke çîvanoka pêve dibê-jin, giya ecine.

گییا بهند: گییابهکە بیهن خوهمشه دەرمانه بو کهله نیش
وژان و نهساخیا
(الشبيه، الافستین، یدای به، من الاعشاب الطبیہ)

Gîyabend: Gîyayekê bêhin xweşe dermane bo gelek êş û jan û nesaxîya.

گییا بهین: پوش بهین، گییا هشک بون
(القیب، القف، القفیف، القفوف)

Gîyabeyîn: Pwîş beyîn, giya hişik bûn.

گییا بیهنژک: گییابهکه گومبیکا ری ههکه بیهن کنئ مروف
بی دیهنژیت
(من الاعشاب الطبیہ، یعطس المرء عند شمه)

Gîyabêhnîjk: Gîyayeke gumbîka wî heke bêhin kenê mirov pê di bêhnîjî.

گییا بیجک: توخمهکە گییابه
(صنف من العشب)

Gîyabêbok: Tuxmekê gîyaye.

گییای پستری: گییایی بیجین، گییایی بزخت
(العضا، العضاه)

Gîyayê bistri: Gîyayê biçixin, gîyayê bizixt.

گییایی بشیر: گییایی شیردار، گییایی بهفاندنئ، شیرتن
دهیت
(الیتوت)

Gîyayê bişîr: Gîyayê şîrdar, gîyayê bi qe-fandinê şîr tê dihêt.

کیایں خولوله: کیایں بوت، کیایں نیرکا وی نالا
(الغخ)

Gîyayê xulole: Gîyayê bot, gîyayê nêrka wî vala.

کیا داسی: توخمه‌کێ کیایه بمروقی فه‌دنویسیت
(صنف من العشب الشانک)

Gîyadast: Tuxmekê gîyaye bi mirovî vedinwîşt.

کیا دهق: توخمه‌کێ کیایه توفکێ وی هه‌که‌دانی سه‌ر
چه‌رمی و بگفتیشی جه‌ئ وی دێ بیت دهق یانی خاله‌کا شین
(صنف من العشب)

Gîyadeq: Tuxmekê gîyaye tovkê wî heke danî ser çermî û bigivêşt cihê wî dê bît deq, yanî xaleka şîn.

کیا رنگ: کیایه‌که ره‌نگێ زه‌ر بێ دکن
(الورس، الرزین، یصبغ به اللون الاصفر)

Gîyareng: Gîyayeke rengê zer pê diken.

کیا ره‌ش: توخمه‌کێ کیایه
(صنف من العشب)

Gîyareş: Tuxmekê gîyaye.

کیا زالاک: توخمه‌کێ کیایه لده‌ف ئافا شین دبیت بستیکا
وی یا ره‌شه ده‌رمانی که‌له‌ک نه‌ساخییایه
(من الاعشاب الطبية)

Gîyazavak: Tuxmekê gîyaye li dev ava şîn dibît, bistika wî ya reşe dermanê gelek nesaxiayec.

کیا قه‌ل: توخمه‌کێ کیایه
(صنف من العشب)

Gîyaqel: Tuxmekê gîyaye.

کیا کرمیک: کیایه‌که‌کێ که‌که‌ کرما دکوژیت، برینا پێ
ده‌رمان دکن
(من الاعشاب الطبية، الدلیوت)

Gîyakirmîk: Gîyayekê ghighe kirma di kujît, birîna pê derman diken.

کیا کچیک: توخمه‌کێ کیایه هه‌که لجلکیت خو به‌ره‌شین
کچ پێ دمرن
(من الاعشاب الطبية)

Gîyakêçk: Tuxmekê gîyaye heke li cilket xwe bi reşîni kêç pê dimirin.

کیا بوردبون: کیا زربون: کیایوق بون: کیا هه‌لدان، کیا
بلندبون و تیک ئاله‌ان
(الولج، الزمام، الغن، الابلولاه)

Gîyaborrbûn = Gîyazirrbûn = Gîyaboqbûn:
Gîya heldan, gîya bilind bûn û têk alhay.

کیایى بود بوى، گیایى زربوى، گیایى بوق بوى: کیایى
بلند بوى و تیک ئاله‌ای
(الوالج، الزمیم، الاغن، المبلولی)

Gîyayê zirrbûy = Gîyayê boq bûy: Gîyayê bilind bûy û têk alhay.

کیا تەزەن: کیایه‌که‌کێ به‌لک پانه کیم و زوخا ژ برینا
دکیشیت، ده‌رمانه بو برینا
(صنف من العشب الطبي)

Gîya tevzên: Gîyayekê belgpane, kêrn û zoxa ji birîna dikêşt, dermane bo birîna.

گیایى تەز: کیا نه بهی، گیانه‌چرمسی وهشک، چرک،
چیمه‌ن
(العشب)

Gîyayê terr: Gîyane beyî, gîya ne çirmisî û hişk, çirik, çîmen.

کیا چه‌ریک: توخمه‌کێ کیایه دکن گیزکێ مالشویشتنێ
(صنف من العشب یصنع منه المکانس)

Gîyacerrîfk: Tuxmekê gîyaye diken gêzkê malşwîştinê.

کیا چه‌ریلۆک: کیایه‌که لجه‌ئ ئافی شین دبیت پێ
زیانداره، توخمه‌کی کیایه
(صنف من العشب)

Gîyacerrîfok: Gîyayeke li cihê avî şîndibît yê ziyandare, tuxmekê gîyaye.

گیایى چه‌راندی: گیایى هاتی خارتی و قه‌فاندی و پچاندی
(النمیز)

Gîyayê çerandî: Gîyayê hatî xarnê û qefandî û piçandî.

کیا حیسلیک: کیایه‌که دکن حیسلیک، توخمه‌کێ قوری
به، قورێ حیسلیکا
(الکولان، البردی)

Gîyahêşilk: Gîyayeke diken hêşilk, tuxmekê qurîye, qurê hêşilka.

گوپال: چویتی جہن دہستی چہماندی، چویتی سر خەلەک،
کوہ پال یانی بالا دہستی وەکی کومی بہ
(الحجن، الصولجان)

Gopal: Çwîvê cihê destî çemandî, çwîvê ser
xelek, guhpal, yanî pala destî wekî guhiye.

گوپ: سەرێ چپایی، گوپیٹک، تور، کولوفندک، شک
(القله للجل، الحنبد، القمه، الذروه)

Gop: Serê çiyay, gopîtk, turr, kulovink, şilk.

گوپ: تور هەمی تشتی، خەلاسیا وی
(الاج لکل شیء)

Gop: Turra hemî tiştî, xelasiya wî.

گوپیٹک: کوپ، کولوفندک، تور
(الدروه، النیق، القله، القمه، السنه)

Gopîtk: Kop, kulovink, turr.

گوپک: گومبیکا گییا و شینکاتی
(السنه، العصیفه)

Gopik: Gombîka gîya û şînkatiyê.

گوپا طای: شکلا سەرێ تایی
(الشمول)

Gopa tay: Şilka serêtay.

گوپ گوپ، گوپیٹ: دهنگن گوریا ناگری، دهنگن ناگری
خووش دهنگن هەلبونا ناگری، قریبێن، قریبێن
(الاجبیج، صوت اتقاد النار)

Gupgup = Gupên: Dengê gurya agirî, dengê
agirê xweş, dengê helbûna agirî.

گوپ گورپی: ناگری هەل و خووش
(النار المزیج)

Guogupî: Agirê hel û xweş.

گوپا دارى: تور داری
(الكفه، حيث تقطع الشجر)

Gupa darî: Turra darî.

گوچ: گومتل، کولچک، تشتی رهخیت وی سیفوک و کرێ کرێ
(الده، الكتله، المفلطح)

Guc: Gumtil, gulmişk, tiştê rexê wî şvok û
girê girê.

گوچ گوجە: کرێ کوبە
(المفلطح)

Gucguc: Girêgose.

گییا کونجک: گییا به که گومبیکا وی بمروفی فەدرسیت
(صنف من العشب الشانک، القطرب)

Gîyakuncîrk: Gîyayeke gumbîka wî bi mi-
rovî ve dirisît.

گییا گوریک: گییا به کت وەک کێژنگن به دەرمانه بو گوری
بون و خوهرانا لەشی

(الشهترج، من الاعشاب الطبيه)

Gîyagurîk: Gîyayekê wek gêjîngê ye, der-
mane bo gurribûn û xurhana leşî.

گییا گرێک: گییا به کت که به لهر نافی شین دبیت
(الدلیوت، من الاعشاب الطبيه)

Gîyagirêk: Gîyayekê gîngîhe liber avê şîn
dibît.

گییای لاوا: توخمه کت گییا به
(صنف من العشب)

Gîyayê lawa: Tuxmekê gîyaye.

گییا مامبەل: گییا به کت برینا که واندنێ به، دەرمانه بو برین
و کولیا

(من الاعشاب الطبيه)

Gîya mambel: Gîyayekê birîna kewandinê ye,
dermane bo birîn û kulîya.

گییا مەشک: توخمه کت گییا به
(صنف من العشب)

Gîyamêşk: Tuxmekê gîyaye.

گییا نووسەک: توخمه کت گییا به بنشتی فەدرسیت
(صنف من العشب)

Gîya nwîsek: Tuxmekê gîyaye bi tiştî ve di-
risît.

گییا هیفیک: توخمه کت گییا به
(صنف من العشب)

Gîyahîvîk: Tuxmekê gîyaye.

گییای هەمب: گییای بوش و لیکدای
(الوسب)

Gîyayê himbiz: Gîyayê boş û lêk day.

گییای هەشک: بوش
(الحشیش)

Gîyayêhişk: Pwîş.

كوچك: كره
(الاذن، الاذن)

Guçk: Guh.

كور: مهال، ومخ، خانوخه
(الصبر، اللفه، الانس، الانسجام، المعيه، الرفقه)

Gur: Heval, rexm, xanoxe.

كور: تيكړنا تهفنى، ستورييا پهروك وتهفنى
(النير، اللحمه، الصفاقه، للنسيج والحياكه)

Gur: Têkirina tevnî, stwîriya perok û tevnî.

گويي: ههلا ناگري يا سوراتيت ديتن، روناھييا ناگري
(اللطي، اللهب، الشعله)

Gurri: Helma agirî ya sora têt dîtin, ronahiya agirî.

گوري: مروفي كهفلن وي پرسك، توخمهكي نساخييا پيست
وكهفلي په وكي خوريكا
(الاجرب، الامر)

Gurri: Mirovê kevlê wî birisk, tuxmekê nesaxîya pîst û kevlîye wekî xurik.

گويي پاتي: نساخيي كه كهفل و پيست دېن كولك ودخورييت
مروف هر دې خوه هه لگري پيت
(الجرب، المر)

Gurriyati: Nesaxîyeke kevl û pîst dibin kulik
û di xurhî mirov her dê xwe helgirrinî.

گويي مهژن: روناھييا مهژن يا ناگري
(المازج، اللهب، الشعله القويه)

Gurriya mezin: Ronahiya mezin ya agirî.

گوران: ژ كهفل كړن، پيست دسر دا ځينان، تيفلاندنا
لهشي، سپي كړنا تشتي
(السلخ، الكشط)

Guran: Ji kevilkirin, pîst di serda inan, tîvilandina leşt, sipîkirina tiştî.

گوراي: تشتي تيفلاندني، تشتي تازي كړي، ژ كهفل كړي
(السلوخ، المكشوط)

Guray: Tiştê tîvilandî, tiştê tazikîrî, jikevikîrî.

گوريا: هوربا، باهوژ، باين دژوار، باين توند، باروف
(العاصفه، اللقح، السموم، الناجه، الساهكه، الربح)
(العائيه)

Gurba: Hurrba, bahoz, bayê dijwar, bayê tund, barrove.

گورگور: دابهريزين، كهف كړن، خور خور
(الحد، الشده، التهديد)

Gurgurr: Daberzîn, gefkirin, xurrxurr.

گور: گرم، كهلكه، تهحره، قالا كړنا توند، چونا توند
وبلن

(القيظ، الرمضاء، الحراره، الهبوب)

Gurr: Gerim, kelkele, tehre, valakirina tund, çûna tund û bi lez.

گوران: تهحره، كهلكه، گرم
(القيظ)

Gurran: Tehre, kelkele, gerim.

گوران گه: جهن برسپير، جهن تهحره دانن، جهن خربونا
بيهن فهدانن، جهن فيك كهتنن
(القيظ، الديوان، المجلس، النادي، المنتدى)

Guran gih: Cihê bersîber, cihê tehredanê, cihê xirrbûna bêhin vedanê, cihê vêkketinê.

گودج: ههلاي، دژ شورين، شتاي، كورت
(القصيف، القصير)

Gurc: Helday, dijî şorriyê, şitay, kurt.

گودج: پيك هاني، ليكداي، پيت، برههف، راپيچاي
(النهني، المناهب)

Gurc: Pêkhatî, lêkday, peyt, berhev, rapêçay.

گودج بون: تيك چون، كورت بون، پيت بون، برههف بون
(التقص، التقصر، التأهب، التهيؤ)

Gurcbûn: Têkçûn, kurtbûn, peytbûn, berhevbûn.

گودج بوي: كورت بوي، ههلاي، راپيچاي، پيت بوي
(التقص، التقصر، المؤهب، المهني)

Gurcbûy: Kurtbûy, helday, rapêçay, peytbûy.

گودج تر: كورت تر، ههلاي تر، برههف تر، پيت تر
(الاقصص، الاقص، الأهب، الأهي)

Gurctir: Kurttir, heldaytir, berhevtir, peyttir.

گودج كړن: ههلان، كورت كړن، پيت كړن
(التقصيف، التقصير، الاقصار، التأفيع، الإهياء)

Gurckirin: Heldan, kurtkirin, peytkirin.

گودج كړي: ههلاي، كورت كړي، پيت كړي
(القصر، المصص، المؤهب، المهني)

Gurckirî: Helday, kurtkirî, peytkirî.

گورجی، گورجیبانی: هلدانی، بهیتی، کورتینی
(القصف، القصر، الاهبه، التهنيه)

Gurc = Gurcŷatf: Heldanî, peytî, kurtînî.

گورچک: گولچیسک، نهدامه کتی لهشی به
(الکلیه، الکله)

Gurçik: Gulçisk, endamekê leşîye.

گورژ: سڤالا بهستی، بهرمانی گییا ودهخلی دوری و بیئای،
ملوکا کریدای
(الایاله، الحزمه، العامه)

Gurz: Sivala bestî, bermilê gîya û dextlê durî
û bēnay, miloka girêday.

گورژ: توپز، میرکوتکتی مەزن، دوقچک، دار دنگ
(الهراره، الضرب، المضرب)

Gurz: Topiz, mîrkutkê mezin, duqîçk, darding.

گورژ بیئ: رستا گورژ بی گریدەدن، وەریستی کریدانا
گورژیت گییا ودهخلی دوری
(رباط الایاله، ملف الحزمه)

Gurzbēn: Rista gurzî pē girêdiden, werisê
girêdana gurzê gîya û dextlê durî.

گور: رهخکتی کالکا، شیرازا لیفتی بهروکی، ههاندانا لیفتی
تفنی

(نسیج حافه الجرموق، نسج حواشی المنسوجات)

Gur: Rexkê kalka, şeraza lēvê berokî, ve-
handinalēvê tevî.

گور کین: ریتنا بجارهکی، فالاکرنا پیکفه، ریتنا سه
نشیف

(الزغل، صب الماء دفعه واحده، السكب، الصب، الافراخ)

Gurkirin: Rêtina bicarekî, valakirina pêkve,
rêtina serîşîv.

گورگ: دهههکتی دورندهیه، دوژمتی پەزی به، وهکی سهبه
(الذنب، السرحان)

Gurg: Dehbekê durrindeye dujminê peziye
wekî seye.

گورگه لوق: بهزینا بنهقل وهیدی به، تورسکینا کران جار یا
تەنا

(الهروله)

Gurgeloq: Bezîna bineql û hêdî, turskîna gi-
ran car ya tena.

گورگه میش: کورتیخ، نارهای، سلهای، هست، سەردا چوی،
خوین گهرم

(الهائج، الثائر، الهائج، المغرور، الطاغی)

Gurgemêş: Gurêx, arhay, silhay, hest, ser-
daçûy, xwîngerm.

گورگه میشی: گوریخی، دورندهیه، نارهای، هستی
بسهرداچونی، سهه گهرمی

(الهيجان، الثوران، الهياج، المغرور، الطغيان)

Gurgemêş: Gurêxî, durindeyî, arhanî, hestî,
biserdaçûnî, sergermî.

گورگه، گورگ: توخمهکتی گیایی زیبانداره بی بی بهگ
نچرکهکا رویت دیت گولیلک

(الذنب، الهالول، صنف من الاعشاب الضاره بالزروع)

Gurgeh = Gurge: Tuxmekê gîyayê zîyandare
yê bê belge, nêrkeka rwîte dibî kutîlk.

گورگه: لیف شیرازکرین، رهخ ناچی کرین، راجاندانا تفنی
وژیک جداکرنا دالما
(اللحمه، للنسیج)

Gurkirin: Lêv şîrazkirin, rex aştîkirin, raçandina
tevnî û jêk cidakirina dava.

گورم گورم، گورمین: قرقز، قرین، گوم گوم، گومین، هور
هور، هورین

(الدري، الفرقة، صوت الانفجار للمدفع وغيره)

Gurmugurm = Gurmên: Qirr, qirrên, gumgun,
gumên, hurr, hurrên.

گور نیژی: سهه وچاف بلند وستور، سهه وچاف کوتلک
(الجهن، الكلثوم، غلط الوجه)

Gurmalz: Ser û çav bilind û stwîr, ser û çav
kutîlk.

گوروج: قهرمی، شل، پوتی، ژان، لال
(المغرور، الموزن، القرس، المفكول)

Guroc: Qerrimî, şîl, potî, jan, lal.

گوروج بون: قهرمین، شل بون، پوتی بون، لال بون
(النقر، القرس، التقفص، الافتكال)

Gurocbûn: Qerrimîn, şîlbûn, potîbûn, lalbûn

گوروج بوئی: قهرمی، شل بوئی، پوتی بوئی، ژان چوی، لال
بوئی

(المفكول، المغرور، المقفوص، المخصوص)

Gurocbûy: Qerrimî, şîlbûy, potîbûy, jançûy,
lalbûy.

گوروچ تر: قەرمی تر، شل تر، پوتی تر، ژان چوی تر، لال تر (الافکل، الاقر، الافقص، الاقرس)

Guroctir: Qerrimîtir, şiltir, potîtir, jançâyîtir, laltir.

گوروچ کرن: قەرماندن، شل کرن، پوتی کرن، ژەناندن، لال کرن

(التفکيل، التفليص، التفريس)

Gurockirin: Qerrimandin, şilkin, potîkin, jenandin, lalkirin.

گوروچ کری: قەرماندی، شل کری، پوتی کری، ژەناندی، لال کری

(المفکل، المفص، المقرر، المقرس)

Gurockirî: Qerrimandî, şilkirî, potîkirî, jennandî, lalkirî.

گوروچی، گوروچباتی: قەرماتی، قەرموکی، شلیاتی، پوتیاتی لالینی، ژەنینی

(القرس، الفکل، من البرد)

Guroct = Guroctyatî: Qerrimatî, qermokî, şilîyatî, potîyatî, lalî, jennî.

گوروچ: پیتی، قوروت، نەشیای، قەرموک

(الکسیج، المشلول، المخدور)

Guroc: Pêtî, qurot, neşay, qermok.

گوروچی، گوروچباتی: پیتوبیاتی، شلیاتی، قەرموکیاتی (الشل، الخدر، الکساح، الکساحه)

Guroct = Guroctyatî: Pêtîyatî, şilyatî, qermokîyatî.

گورووشە: گرئ، سیفوک، کولفل

(العلب، العقده الغلیظه للشجر)

Guroşe: Girê, sîvok, kulvil.

گورووژ: خڕ، کوتەل، گوستیر

(المدير، المکور، المستدير، الکره)

Gurovirr: Xirr, kutel, gustîr.

گورووژ بون: خڕ بون، کوتەل بون

(التکور، الاستداره، التفکل)

Gurovirrbûn: Xirrûn, kutelûn.

گورووژبوو: خڕبوو، کوتەل بوو

(المتکور، المستدير، التفکل)

Gurovirrbûy: Xirrûy, kutelûy.

گورووژ تر: خڕ تر، کوتەل تر (الاکور، الادور، الافکل)

Gurovirrîr: Xirrîr, kutelîr.

گورووژکرن: خڕکرن، کوتەل کرن

(التدوير، التکور، التفليک)

Gurovirkirin: Xirrkirin, kutelkirin.

گورووژکری: خڕکری، کوتەل کری

(المفکل، المکور، المدور)

Gurovirkirî: Xurrkirî, kutelkirî.

گورووژری، گورووژباتی: خڕیاتی، خری، کوتەلکینی

(الکرويه، الدائرہ، الفکل، الدائريه، الاستداره)

Gurovirîr = Gurovirîryatî: Xirîryatî, xirî, kutelkîrî.

گوروچ: دورندە، هاری، گورگەمیش، دڕ، دژوار

(الفتاک، المفترس، المضاري)

Gurêx: Durînde, harî, gurgemêş, dirr, dijwar.

گوروچ بون: دورندەبون، گورگەمیش بون، دېبون، هاربون

(الفتک، الافتراس)

Gurêxbûn: Durindebûn, gurgemêşbûn, dirrbûn, harbûn.

گوروچ بوو: دورندە بوو، گورگەمیش بوو، هار بوو، دېبوو

(المفک، المفترس)

Gurêxbûy: Durindebûy, gurgemêşbûy, harbûy, dirrbûy.

گوروچ تر: دورندەتر، گورگەمیش تر، هار تر، دېتر

(الافتک، الاشرس، الاکثر افراسا، الاضري)

Gurêxtîr: Durindetir, gurgemêştir, hartir, dirrtir.

گوروچ کرن: دورندەکرن، گورگەمیش کرن، هار کرن، دېکرن

(الافتک، الاشره، التفريس، الشراسه)

Gurêxkirin: Duridekirin, gurgemêşkirin, harkirin, dirrkin.

گوروچ کری: دورندەکری، گورگەمیش کری، هار کری..

دېکری

(المفک، المشرس، المضري)

Gurêxkirî: Duridekirî, gurgemêşkirî, harkirî, dirrkirî.

کول بهار: توخمه‌کن کولیت زهره، توخمه‌کن کولیکابه
(صنف من الزهر)

Gulbihar: Tuxmekê gulê zere, tuxmekê kulîlkaye.

کول بزنگ: ته‌خلپته‌کن کولیکیت چیا به
(صنف من الزهر)

Gulbizink: Texlîtekê kulîlkêt çiyaye.

کولته: ته‌چیکتی ساری سستوینی، کولافتی سستوینی
(تاج العمود)

Gulte: Teqîçkê serê stwîne, kulavê stwîne.

کول چپچه‌ک: توخمه‌کن کولیکابه
(صنف من الزهر)

Gulçîşk: Tuxmekê kulîlkaye.

کول چنن: کول قه‌فاندن، کول کرن، کول پچاندن، کول ژیفه
کرن، کول وه‌شاندن
(قطف الزهر والورد)

Gulçînîn: Gulqefandin, gulkirin, gulpiçandin, guljêvckirin, gulweşandin.

کول چن: که‌سێ گولا دچنیت وژیفه دکهت
(قاطف الورد)

Gulçîn: Kesê gula diçînî û jêve diket.

کول چپسک: کورچک نه‌ندامه‌کن له‌شی یی ژ نافدا به
(الکلبه، الکله)

Gulçîsk: Gurcik endamekê leşî yê ji navdaye.

کول دانک: قوبکتي گولا دکه‌ن تیدا
(الاص، المزهری)

Guldank: Qubkê gula diken têda.

کول داود: ته‌خلپته‌کن کولیکیت پاویزی نه
(صنف من الزهر)

Guldawid: Texlîtekê kulîlkêt pawîzîne.

کول زار: میترکا کول وکولیکا، باغتی گولا، حه‌ودا گولا
(حدیقه، روضه)

Gulzar: Mêrga gul û kulîlka, baxê gula, hewda gula.

کول زهر: توخمه‌کن کولیت زهرن
(الوعاط، صنف من الورد)

Gulzer: Tuxmekê gulê zerin.

کورخی، کورخیاتی: دورنده‌یی، کورگه‌میشی، هاری، دری، دورنده‌یاتی، هاریاتی

(الفتاکه، الضراوه، الافتراس، الشراسه)

Gurêxî = Gurêxîyatî: Durindeyî, gurgemêşî, harî, dirrî, durindeyatî, haryatî.

گوستیر: خه‌لکا تبلێ، خه‌لکه، خرک
(الخاتم، الفتخه، الحلقه)

Gustîr: Xeleka tiblê, xeleke, xirrik.

گوستیرا دیروار: کوفکتی دورینا جلکا
(الکشتبان، قمع الخياطه)

Gustîra dirwara: Kovkê durîna cilka.

گوش، گوش، گوشین: موش موش، موشین، شوپ شور، شورین، دهنگتی نافن، شلق شلق، شلقین
(الغیر، صوت حرکه الماء وسکبه)

Guşguş = Guşên: Huşhuş, huşên, şurrşurr, şurrên, dengê avê, şilqîşilq, şilqên.

گوفت وگو: باس وخه‌بار، دهنگ ودر، ترنگین، گوت گوتک
(الحادثه، الحوار، الاقاول، الانباء)

Guftûgo: Bas û xeber, deng û dor, tiringên, gotgotk.

گول: کولیک، کویا کبیای
(الورد)

Gul: Kulîlk, kopa gîyay.

گول، گولی: کویا دمه‌ل وکیبا
(السنبل)

Gul = Gulf: Kopa dextl û gîya.

گولاف: نافا گولا، خواها گول وکولیکا، ناف گولا بیهندار، بیهن ویدا دوهنتی گولا، له‌ونته
(دهن الورد، ماء الورد، المطر)

Gulav: Ava gula, xuha gul û kulîlka, av gula bêhindar, bêhn û bowa duhnê gula, lewinte.

گول نه‌لرنج: توخمه‌کن گولایه
(الجنبد الافرنجی)

Gul Efrinc: Tuxmekê gulaye.

گول به‌روژ: توخمه‌کن گولایه لکه‌روژی دزفریت توفتی وی
دخون، کاکلا توفکتی وی دخون
(عباد الشمس، دوار الشمس)

Gul berroj: Tuxmekê gulaye ligel rojê dizi-virîl tovi wî dixon, kakila tovkê wî dixon.

گول ژوری: ته‌خلیته‌کن گولیت چییایه
(صنف من الورد)

Guljorf: Texlîtekê gulêt çîyaye.

گول سهک: ته‌خلیته‌کن گولیت بسترى نه، گول شیلان
(الغنم، صنف من الورد البری)

Gulsek: Texlîtekê gulêt bistirîne, gulşêlan.

گول شیلان: گول سهک

(الغنم، صنف من الورد البری)

Gulşêlan: Gulsek.

گول سهی: توخمه‌کن گولایه
(صنف من الورد)

Gulspî: Tuxmekê gulaye.

گول شیلان: گوله‌کا چییایه
(صنف من الزهر)

Gulşêlêl: Guleka çîyaye.

گول نالیژ: کلایژ، ستیرا نیفه‌کا هاقینى په‌یدا دبیت
(نجم الشعری، السهیل)

Gulavêj: Gilavêj, stêra nîveka Havînê peyda dibît.

گول گوله: تشتن نه‌خشاندی بشکلێ گولا
(المورد)

Gulgul: Tîştê nexşandî bişiklê gula.

گول گولی: رهنکێ زهری تاری، رهنکێ پرته‌قالی
(اللون البرتقالی)

Gulgulî: Rengê zerê tarî, rengê pirteqalî.

گوله: به‌رکێ فیشه‌کێ، به‌رکێ توبێ، به‌رکێ چه‌کێ شەری
(الغذیفة، الطلح)

Guile: Berkê fîşekê, berkê topê, berkê çekê şerî.

گولوله: گوارا دهوی یا تیر، گوارا ژ دهو و برنجا دلێن
(طعام من رز ومخیش، الشنینه)

Gulol: Girara dewî ya tîr, girara ji dew û birinca dilênin.

گولولک: گولچکا به‌ن و ده‌زیبا، کووا به‌نا
(المصره، الکبة، الفضاخ، الفضة للخيوط)

Gulolk: Gulmişka ben û deziya gowa bena.

گولوله: مروفتی بریقه‌ چوئێ به‌تقله‌ دکه‌فیت ودرامه‌زیت
مروفتی په‌لووسه‌ و خاف بریقه‌ دبیت
(الاعفت، الوکوک، المتکرکس)

Gulole: Mirovê birêve çûnê bi teqle dikevît û dirrahejît, mirovê pelose û xav birê ve diçt.

گولوله بون: ته‌قله‌ که‌تن، هه‌له‌قژین
(التکرکس، التوکوک، التعتف)

Gulolebûn: Teqleketin, helpeqijîn.

گولوله بوی: ته‌قله‌ که‌تن، هه‌له‌قژى
(المعتف، الموکوک، المتکرکس)

Gulolebûy: Teqleketî, helpeqijî.

گولوله‌تن: ته‌قله‌ که‌تن تر، هه‌له‌قژى تر
(الاکورک، الاشده‌ تکرکسا وعتفا)

Guloletir: Teqleketîtir, helpeqijîtir.

گولوله‌کرن: ته‌قله‌ نێخستن، هه‌له‌قژاندن
(الاعفاف، التعتفیت، الاوکاک)

Gulolekirin: Teqle êxistin, helpeqijandin.

گولوله‌کری: ته‌قله‌ نێخستى، هه‌له‌قژاندی
(المکرکس، المعفت، الموکوک)

Gulolekirt: Teqle êxistî, helpeqijandî.

گولوله‌یی، گولوله‌باتی: ته‌قله‌ که‌تنی، هه‌له‌قژینی
(المعتف، الوکوک، التوکوک، المتکرکس)

Guloleyf = Guloleyatî: Teqleketinî, helpeqijînî.

گولوله‌ نه‌زمان: نه‌زمان په‌تویره، نه‌زمان گران
(الاکن)

Gulole ezman: Ezman petwîre, ezman giran.

گولوله‌یی زمان: نه‌زمان په‌تویره‌یی، نه‌زمان گرانى
(اللکته، اللکن)

Guloleyf ziman: Ezman piwîreyî, ezman giranî.

گولولکا گوی: گوکا گویێ حیوانی، گېژ گولولک وان
کوروفرده‌کته‌

(الصغوروه، الغفیره، القرموط، الدحروجه)

Gulolka gwî: Coka gwî yê hêwanî, kêz gulolk, wan girovirr.

گولیسک: دیژن موین پاتکا بجویکا، لپاتکا وان منده موی
 دق میلن دریز ناقوسین
 (القمح دوده، اللہ من الشعر، القرعہ، شعر القفا المسبل)
Gulfisk: Dibêjin mwî yê patka biçwîka, li patka
 wan hinde mwî dê hêlin dirêj na quşînin.
گولیسک: گومبیکا شینکاتین، تورا گلیا وداروباری
 (العصیفه، السنمه، قمه النبات)
Gulfisk: Gumbîka şînkatiyê, tura gîya û dar
 û barî.
گولی قهبلین: گولیا دمخلی وهکی دان گرت وشتا یانی دندک
 تژی بون
 (الدحس، امتلاء حب السنبل)
Gulfqebilîn: Gulya dexlî wekî dan girt û şita
 yanî dindik tijîbûn.
گولیک: منده تشنتی شتی چچکا ل بن کاریژا پزیفه شور
 دین وهکی تلیا تری نه
 (الرمضاء للمعز، الزئمه للفغم)
Gulfik: Hinde tiştê şitî çiçka li bin karêja
 peziwe şordibin wekî tilya tîrfine.
گولیاگنموکی: گولیا گنم شامی
 (العنوس، المطر، العرناس)
Gulya genmokî: Gulya genim şamî.
گولیا گاروسی: گولیا گاروسی زهر
 (المطر)
Gulya garisî: Gulya garisê zer.
گولی رەشک: توخمهکی کبیابه گومبیکا وی یا رمشه
 (صنف من العشب)
Gulîreşk: Tuxmekê gîyaye gumbîka wî ya reşe.
گومتل: درگ، تشنتی خوهلیکدای وهک گژی
 (الدله، الکثله)
Gumtil: Dirg, tiştê xwelêkday wek gowê.
گوم گوم، گومین: قرم قرم، قرمین، گرم گرم
 (صوت القصف، الفرقه، الدوی)
Gumgum = Gumên: Qirm qirm, qirmên, gi-
 rim girm.
گوم گومی: قرقری
 (القاصف، الدوی)
Gumgumî: Qirqirî.

گولان: مها خلاسیا بهارئ، مهیفا بهارئ یا دویامیکی
 (شهر مایس)
Gulan: Miha xilasîya biharê, heyva biharê
 ya dwîmahîkê.
گول مەحمەد: توخمهکی کولیت بیتن خوهشه
 (الورد الحمدي)
Gulmehemed: Tuxmekê gulêt bêhin xweşe.
گول مه لا نوسمان: توخمهکی کولیلکابه
 (صنف من الزهر)
Gulmela osman: Tuxmekê kulîlkaye.
گول مچک: تشنتی نهرم مروف بکت کومتل وهکی گژی وهکی
 کولچکا بهفری
 (الجعو، الکمره، الکثله)
Gulmîçk: Tiştê nerim mirov biket kumtil,
 wekî gowê, wekî gulmîçka befrê.
گول نخرین: توخمهکی کولیلکابه
 (صنف من الزهر)
Gulnixwîn: Tuxmekê kulîlkaye.
گولن بون: بهیزتن، بهیزتی
 (السماع)
Gulêbûn: Bihîztin, bihîstin.
گولن بلی: بهیستی، بهیزتی
 (السامع، السموع)
Gulêbûy: Bihîstî, bihîztî.
گولیر: فیللی یکه بدارا مازی یی قهدهمیت گمارتی یی
 دکن، رهنگی وئی یی سووئی تارییه نازکهکی زهری دنافدا
 (الشت، ثمر شجر البلوط للداغه)
Gulîr: Fêqlyeke bidara mazi yê ve dihêt gema-
 rê pê dîken, rengê wê yê sorê tariye arkekê
 zerê dinavda.
گولی: گومبیکا دخل ودانی، گول
 (السنبل)
Gulf: Kumbîka dexlûdanî, gul.
گولی: یویرتن سهری یی شور و بر دای
 (الشعر المسبل المسترسل)
Gulf: Pwîrtê serê yê şor û berday.
گولی دان: دهخل دهمن نیردبیت وکولیتی ددهت
 (التسنبیل)
Gulîdan: Dexil demê nêrdibît û gul yê didet.

گوته بار کرن: گوته بارکرن: شه مزارکرن، نهیت کرن، سوچه لو کرن (التجريم)

Gubpanî: Guh ta berri. گوته پانی: گوته تابه ری (الرفش)

Gubxweş: Kesê hêdî guh li axiftinê bibîf. گوته خوش: کسێ هیدی گوته ل ناخفتنی بیت (الندس)

Gubxweş: Kesê hêdî guh li axiftinê bibîf. گوته خوشی: زوی گوته لی بون، خواهش بهیستن (الندس، النداسه)

Gubxweş: Zwiguhlêbûn, xweş bihîstin. گوته دار: سهر نهرم، سهر پی (المنصاع، المستمع، الايجاب، المنصت)

Guhdar: Sernerim, ser rê. گوته دار بون: سهر نهرم بون، سهر پی بون (الاستماع، الاستجاب)

Guhdarbûn: Sernerim bûn, ser rêbûn. گوته دار بوی: سهر نهرم بوی، سهر پی بوی (الاستماع، المستجاب)

Guhdarbûy: Sernerimbûy, ser rê bûy. گوته دار تر: سهر نهرم تر، سهر پی تر (الاسمع، الانصت)

Guhdartir: Ser nerimtir, ser rêtir. گوته دار کرن: سهر نهرم کرن، سهر پی کرن (الاسماع، التسميع)

Guhdarkirî: Ser nerimkirin, ser rê kirin. گوته داری: سهر نهرمی، سهر نهرماتی، سهر ریاتی (السمع، الطاعة، الانصات)

Gudarf: Ser nermî, ser nermatî, ser rêyatî. گوته داری: گوته نهچن (استرقاق السمع، التصنت)

Guhdêrf: Guh veçinî. گوته داری: گوته نهچن (المسترقق للسمع المنصت)

Guhdêr: Guhveçin. گوته دان: گوته داری (الاستماع، الانصات، الاصفاء، الارهاق)

Guhdan: Guhdarî. گوته دان: سهر نهرمی، سهر کیشی، لهر هاتن (الانصاع، الاطاعة)

Guhdan: Ser nermî, serkêşî.

گوته بار کرن، گوته بارکرن: شه مزارکرن، نهیت کرن، سوچه لو کرن (التجريم)

Gunchbarkirin = Gunhebarkirin: Şchmizarkirin, fihêtkirin, swîçelokirin. گوته: گوچه، نه دامی بهیستن (الاذن)

Guh: Guçik, endamê bihîstinê. گوته نیش: کسێ نه ساخییا گوته نیشانی لی (اللوص)

Guhêş: Kesê nesaxîya guh êşanê lê. گوته نیشی: نه ساخییا گوته نیشانی (اللوص)

Guhêşî: Nesaxîya guh êşanê. گوته بهل: گوته مویر، گوته چیخ (الانصب، البارز الاذن، المنصب الاذن)

Guhbel: Guh mwîr, guh çîx. گوته بهلی: گوته مویری، گوته چیخی (النصب، الانتصاب للاذن)

Guhbelf: Guh mwîrî, guh çîxî. گوته بزنگ: توخمه کن گیایه (مصنف من العشب)

Guhbizink: Tuxmekê gîyaye. گوته بزنگ: کر کرن (المصنم)

Guhbirrîn: Kirrkirin. گوته بری: کر (المصنم)

Guhbirrî: Kirr. گوته بچوکی: کر (الاصم)

Guhbiçwîk: Kirr. گوته بچوکی: کر (الاصم)

Guhbiçwîkî: Kirrî. گوته پان: گوته تا بهر (الارفش)

Guhpan: Guh ta berri.

گوهدامیلای: کوهد شیر
(الاضغف)

Guh dahêlay: Guh şorr.

گوهدامیلان: کوهد شورى
(الفضفاء، للحيوان)

Guhdahêlan: Guh şorrî.

گوهدارک: تښتې لiser خولپا دنژن دکن دهک، دهاناف
که لا خولپا
(الوضم على الشجرة)

Guhdark: Tiştê liser xulpa di nijinin û diken
dihik, diha nav kela xulpa.

گوهداروک: دلکیت بن نیکلی نه، گوهدت ماسی
(الغیغ، للديک، الفلصم للسمک الرعته، العثون للديک)

Guharok: Dilkêt bin nîkilê dîkilî ne, guhêt
nîasî.

گوهری: تښتن دابه بتښتهکتى دى
(المبدل، المغیر، المطور)

Guhirî: Tiştê daye bi tiştêkê dî.

گوهرین: تښت دانا بتښتی
(التبدیل، التفریر، التطویر)

Guhirîn: Tiştêdana bi tiştî.

گوهارتن: تښت دانا پښت
(الابدال، الاطوار)

Guhartin: Tiştêdana bi tiştî.

گوهارتی: تښتن دابه بتښتهکتى دى
(المبدل، المغیر، المطور)

Guhartî: Tiştê daye bi tiştêkê dî.

گوهار: چکتن ژن دکن کوهى، پيغه دهه لاويسن
(الشفق، القوط)

Guhar: Çekê jin diken guhî, pêve di helawîsin.

گوهار: توخمهکتى بزنايه
(الرعته للمزن)

Guhar: Tuxmekê bizinaye.

کوه سفوره: دار بشکفتن: بهلکتى وى ژ تهمت کوهى
سفوره لى بهيت

(الاورقاق، موسم انفتاح ورق الاشجار)

Guhšivore: Darbişkiftin, blegê wî ji temet
guhê šivorey lê bihêt.

کوه شهکال: کوهد بان
(الارفى، الرفواء)

Guhşekal: Guhpan.

کوه شهکالی: کوهد بانى
(الرفو)

Guhşekalî: Guhpanî.

کوه شور: کوهدامیلای
(الفضفاء، الاخذى)

Guhşorr: Guh dahêlay.

کوه شورى: گوهدامیلانى
(الضف، الخذواء، الصفاقة، الوقاه)

Guhşorrî: Guh dahêlanî.

گوهارژن: ژ چه برن، برنا ژ چهکى بو نيکتى دى
(النقل، التحويل)

Guhazîn: Ji cihbirin, birna ji cihekî bo êkê dî.

گوهارژنى: تښتن ژ چهکى برى چهکى دى
(المنقول، المحول)

Guhazî: Tiştê ji cihekî birî cihekê dî.

گوهشېن: مت بون، پيکداچون، مرهول بون، دامان
(الفك، السمور، الوجوم، الدهشة، الشده)

Guhîşîn: Mitbûn, pêkdaçûn, mirewilbûn, da-
man.

گوهشې: مت بوى، پيکداچوى، مرهول بوى، دامای
(الفکيع، الواجم، المشدوه، المدهوش، السامه)

Guhîşî: Mitbûy, pêkdaçûy, mirewilbûy, damay.

گوهشانين: مت کرن، پيکداچون، مرهول کرن، دامای کرن
(الادهاش، الاسماء، التسميه، التفكيغ، التثديه)

Guhîşandin: Mitkirin, pêkdabirin, mirewil-
kirin, damaykirin.

گوهشانينى: مت کرى، پيکدا برى، مرهول کرى، دامای کرى
(الدمش، الادهاش، المفك، الموجم، المسمه)

Guhîşandî: Mitkirî, pêkdabirî, mirewilkirî,
damaykirî.

کوه لهچنن: کوهدان، گوهدارى کرن. کوهى خوددان
(الصرد، الارهاف، استرقاق السم)

Guhveçînîn: Guhdan, guhdarîkirin, guhêx-
wedan.

گویشک: فقیهکن چیبایه دخون، بهلگیت وی دهرمانن بو خیزق گورچکا
(الزهرود)
Guhîşk: Fêqîyekê çîyaye dixon, belgêt wî dermanin bo xîzê gurçka.
گویت تفنگی: ستیرکیت تفنگی
(الفرسه للبندقیه)
Guhêt tiveng: Stêrkêt tivengê.
گو: هول، کوملتی کوپور، تهپک
(الکره)
gu: Hol, gumtilê girovir, tepik.
کوانی: یارییا بگژی دکن، هولانی، تهپکانی
(لعب الکوه)
Guwanê: Yarıya bigu wê diken, holanê, tepkanê.
گوی: ریخ، زبل، پین
(الخز، البراز، الغائط، العذره، النجور)
Guf: Rîx, zibil, pîn.
گوی تله: مروفتی بیس وچنه، مروفتی قریژی
(الندل، التافه، الذمیم، اللذر)
Gwîtele: Mirovê pîs û çune, mirovê qirrêjî.
گوی تلهی: بکیر نهمانی، گیمانی
(الدواء، النذاله، الغذاره، التفاهه، الوضاعه للمره)
Gwîteleyf: Bikêr nehatinî, gîmatî.
گوی: ریب، سنخنی، ژاری، ژویری، بهلنگازی
(الويد، التماسه، التخمیز، الکرف، الغناء، الشقاء، الشخز)
Gwîc: Rîp, sinixtî, jarî, jwîrî, belingazî.
گوی دار: کستی بریب ونهخوش بهلنگازی دژیت
(الشقی، الشخیز، التخمیز، المکروب، المعانی، الوید)
Gwîdar: Kesê birîp û nexwêş û belingazî dijît.
گویسک: گیپایه که لچولی چیدبیت ترش کری ولینای دخون
(القراص، نبات عشبی یؤکل محمضا ومطبوخا)
Gwîrîsk: Gîyayeke li çolî çêdibît, tîrş kirî û lênay dixon.
گوی رساس: بهرئ سۆتی
(الجری، الحذا، احجار ركام البرکان)
Gwîrîsas: Berê sofî.

گو له چنی: کستی کومن خوه بدزیفه بدهت ناخفتنی
(المسترق)
Guhveçînî: Kesê guhê xwe bidizîve bi det axiftinê.
گو کهلشن: گو بهقان
(الخرت، الشرقي)
Guhkeliştin: Guh peqan.
گو کهلشتی: گو بهقای
(الخرت، الشرقاء)
Guhkeliştî: Guh peqay.
گو هکت دلی: برته که ژ دلی، رهختی دلی، کرئ دلی
(الاذین)
Guhkê dilf: Pirteke ji dilf, rexê dilf, kerê dilf.
گو کهکت: کولندوک، گیپایه که بو نیش وژانا دهرمانه رها وی دهرمانه بو نهساخیا
(من الاعشاب الطیبه)
Guhkêtik: Kulindok, gîyayeke bo êş û jana dermane riha wî dermane bo nesaxîya.
گو کهکشکانی: یارییه که بچوکی دکن
(العب)
Guhkêşkanê: Yarıyeke biçwîk diken.
گو گران: نیف که، خوه نه گولتی بون
(الاطرش، ثقیل الاذن)
Guhgiran: Nîvkerr, xwêş negulêbûn.
گو گران: نیف که ریاتی، خوهش گو لئ نه بونی
(الطرش، الصمم، ثقل الاذن، ثقل السمع)
Guhgiranî: Nîvkerrîyatî, xwêş guhlênebûnî.
گو ماسیک: حیوانهکتی بهحرئ په کهفلوانکتی وی دکن
قویچلیت سهدهفی
(المحار، المحاره)
Guhmasîk: Hêwanekê behrêye kevlojankê wî diken qwîçilêt sedefî.
گو موپ: گو بهل، گو چیخ
(الانصب، النصباء)
Guhmwîrr: Guhbel, guh çîx.
گو متیل، گونیل: کان، پهرین
(الجماع، العمل الجنسی، موسم الممارسه الجنسیه للحيوان)
Guhnêl = Gunhêl: Gan, perrîn.

گوینی: تراشوککه بستره دهجن زفستان دهن حیوانا
(القناد)

Gwînfî: Tiraşokeka bistirye dihinçinîn, zivîs-
tanê diden hêwana.

گوینک: تلیس، خرار، جهال، تیرک، خیشک
(الکيس من القنب)

Gwînfîk: Telis, xîrar, cîhal, têrik, xîşik.

گوینگک: توخمهکن گوینی ییت بچوکه جهو دکن چرک
بو پفه نویساندا کاغهزی
(القنبد)

Gwîngîlk: Tuxmekê gwînfî yêt biçwîke cewê
diken çirik bo pêve nwîsandina kaxezî.

گوینی رهش: توخمهکن گوینیابه رهنکی قورم تابیت وی
درهشن
(القناد الاسود)

Gwînfîrêş: Tuxmekê gwînfîyaye rengê qurm
tayêt wî di reşîn.

گوینی زهر: گوینی تا و قورم رهنک زهر
(القناد الاصفر)

Gwînfîzer: Gwînfîyê ta û qurm reng zer.

گوینشک: فیکیهکن چیباه دخون و بهلگیت وئ بو خیزن
کورچا دهرمانن
(الزعرور)

Gwînfîşk: Fêqîyekê çîyaye dixon û belgêt wê
bo xîzê gurçka dermanîn.

کۆ: هول، پیک
(الکره)

Go: Hol, tepik.

گوئن: پهپهین، ناخفتن، باس کړن
(القول، الكلام، الخبر، النبا، اللفظ)

Gotin: Peyvîn, axiftin, baskirin.

گوئان: باس، پهپ، ناخف
(المقال)

Gotar: Bas, peyv, axêv.

گوته: بازارئ بچاف نهکشای وپیقای
(الجزاف، المزاینه)

Gotire: Bazarê bi çav nekêşay û pîvay.

گوین: فیکیهکه وەک بامیفا خودان کاکله، دخون
(الجوز)

Gwîz: Fêqîyekê wek bahîva xudan kakile,
dixon.

گوینک: قوارکا نشتی، کورکا خهرتاندی، وهکی کورکا
باکوردانی چالکا خرو کوردوفر
(القب، العقو، القعوان، للمحور)

Gwîzik: Qewarka tiştî, korka xerritandî,
wekî korka bagurdanî, çalka xirr û gurovir

گوینکا په مېوی: کهفلوژانکی لوکی، مالکا په مېوی
(الکناج)

Gwîzka pembwî: Kevlojankê lokî, malka
pembwî.

گويزان: نامویرئ تراشتنا موییا
(الموسی)

Gwîzan: Amwîrê tiraştina mwîya.

گويفک: کوفیک، بشکوکیت فهاندی بنشنی فهکن
(العذرة للفرس، العذبة، النؤابة، الشرايه، النعفه، النؤابه)

Gwîfik: Kofik, bişkojkêt vehandî, bi tiştî ve
diken.

گويفیک: ریشیک، بشکوکیت فهاندی
(النؤابه)

Gwîfik: Rîşîk, bişkojêt vehandî.

گويفان، گويفک، گويفان: جهن ریتنا مالشت وکلش،
جهن تشتن پیس وهرمی دهکنئ
(الدمن، القمامه، الكناسه، السباطه)

Gwîfan = Gwîfk = Gwîvan: Cihê rîtina mal-
mîşt û gilêşa, cihê tiştê pîs û herimî dikenê.

گويف مئ: وهختن ژن چیلادوشن دئ کولکی بهردن بهرامکئ
دا بهمیزت، دا شیرئ خوه بدهت دهمن دوتنئ
(الفواق)

Gwîlmê: Wextê jin çêla didoşin dê golkî berd-
en ber makê da bimêjît, da şîrê xwe bidet
demê dotinê.

گوئی مئش: ریشا مئشا هنگفینی لدویف دچن وەک دهوسئ
دا مالا مئشا کویفی بزائن

(الونمه، المنک، النفض، خره، النحل)

Gwî mêş: Rîxa mêşa hingvînî li dwîv diçin
wek dewşê da mala mêşa kwîvî bizanin.

گوتو: مروفتی دبیزیت
(القائل)

Goto: Mirovê dibêjt

گوت گوت: تهرتیره، تزنکین، کوفت کو
(التقولات، الشائعه، الاشاعه، التواتر)

Gotgot: Tertere, tizingên goft go

گوچه: گری، سیفوک، تښتی ژجهی بهل تر ویلندتر
(الاینه، العجره، الدمل)

Goce: Girê, sîvok, tiştê ji cihî beltir û bilindtir.

گوتی: جهی فهشارتنا مری، مالا مری، قهر
(القیبر، الضریح، اللحد)

Gorr: Cihê veşartina mirî, mala mirî, qebir.

گورستان: جهی فهشارتنا مرییا
(المقبره، المدفن)

Gorristan: Cihê veşartina mirîya.

گورخانه: گورستانا پښکه مرییا دکن تڼدا گورا ناگر
پهړیسا

(المقبره الجماعیه ویخص الجوس)

Gorrxane: Gorristana pêkve mirîya diken têda gorra agir perêsa.

گوره: جلکت کرنا پییا، تورپی پییا، تورپی لنگی
(الجورب)

Gore: Cilê kirina piya, torê piya, turbê lingî.

گورساق: گورا هری: گورا باسک دریژ هتا بن چوکت
(المسماه)

Gore saq = Gora hiryê: Gora bask dirêj heta bin çokê.

گوران گه: تهره گه، جهی بڼه فهبارنا ژ گهرمن، جهی
خړبونا خه لکتی گویندی، کوچکا ژ دهره

(الغیظ، المجلس، الديوان، النادی، المراح)

Gorangih: Tehregih, cihê bêhin vedana ji germê, cihê xirrbûna xelkê gundî, koçka ji derve.

گورد: هه فلی، هه فلی بهند

(الزمیل، الرفیق، الانیس، النذیم، النذ، الغرین)

Gord: Hevlî, hevlîbend.

گوردبندی: هه فال بهندی، هه فال بهندیاتی
(الافه، الانس، الزماله، الانسجام)

Gordînî: Hevalbendî, hevalbendîyatî.

گورد گورد: دهنگ دهنگا ژ دویر فه مروفت تڼ نهکبیت برم
برم

(الهممه، اللغه)

Gordgord: Deng denga ji dwîr ve mirov tê negihît, birim birim.

گورد: تهلپتکتی بزنا به پا دهنگ بوز
(الفضفاء للمعز)

Gord: Texlîtekê biznaye ya reng boz.

گوردی: خودبهردا دان، قوربان
(الفداء، التضحية، القران)

Gorî: Xwe diberdadan, qurban.

گوردی بو: قوربان بو
(الافتداء)

Gorîbûn: Qurbanbûn.

گوردی بو: قوربان بو
(المفتدى)

Gorîbûy: Qurbanbûy.

گوردی تر: قوربان تر
(الافدى)

Gorîtir: Qurbantir.

گوردی کرن: قوربان کرن
(الافداء، التضحية)

Gorîkirin: Qurbankirin.

گوردی کوی: قوربان کوی
(المفتدى، المضى)

Gorîkirî: Qurbankirî.

گوردیاتی: قوربانی، قوربانیاتی
(الفديه، الفداء، الضحية)

Gorîyatî: Qurbanî, qurbanîyatî.

گوردی دار: هاریکاری شفانی، هه فال شفانی لبر بهزی
(الخفیر، خفیر مرافق لراعی الغنم)

Gorîdar: Harîkarê şivanî, hevalê şivanî li ber pezî.

گوردی دار: قوربان

(الفدائى، المضى)

Gorîdar: Qurban.

گوشت بهر خک: توخمه‌کنی کبابیه لنافیبا چیدبیت
(صنف من العشب)

Goştberxik: Tuxmekê gîyaye li aviya çê dibît.

گوشته گیر: قولاچک گیر، خوه‌دای پاش
(الغزوی)

Goşegîr: Qalaçk gîr, xwe day paş.

گوشته گیر: خوه‌دان پاشی، قولاچک گیر
(الانزواء)

Goşegîr: Xwedan paşî, qulaçk gîrî.

گوشتی گمی: گوشتی په‌میلوکی، گوشتی رزی، گوشتی
حه‌فنی
(الثا، الانیض)

Goştê genî: Goştê pembilokî, goştê rizî,
goştê hefinî.

گوشت برین: زفیله کرن
(القصب)

Goştbirîn: Zivêlekirin.

گوشت بی: زفیل کار
(القصاب)

Goştbirr: Zivêlkar.

گولف: هال، ناخویر، خانینی پەز و حیوانی
(الاصطبل)

Gov: Hel, axwîr, xaniyê pez û hêwanî.

گولکا کوپلیا: کونجا پەز کوپلیا
(الکناس، المستول)

Govka kwîviya: Kunca pez kwîviya.

گوفەند: دیلان، گەراوادمی
(حلبه الرقص، حلبه الرقص)

Govend: Dîlan, gerra dawetê.

گوک: گولا بچوکی
(الکریه، الکریه الصفیره)

Gok: Hola biçwîk.

گوک‌اندن: کوسه‌کرن، خرتاندن، هه‌لبرین و دابیرین،
کورپه‌کرن، داروین

(الخرط، الزجج، النحت، التهذيب، السبک)

Gogirrandin: Kosekirin, xirritandin, helbirrîn
û dabirrîn, kuropekirin, darwîn.

گوژمک: کها زچوکن پيدا، کها بنی لویلاقن بیی
(الرسغ، الکوع)

Gozek: Giha ji çokê pêda, giha binî lwîlaqê
pêy.

گوژک: که‌واژک، چه‌رج نافن، که‌دوینک
(فاروره الماء، الکوز)

Gozik: Kewazk, cerê avê, kedwînk.

گوژەک شکین: ده‌دهقه، چه‌که‌چوین
(القط، الصلیف)

Gozekşên: Deqdeqe, çeke çwîv.

گوژەک شکینی: ده‌دهقه‌بی، چه‌که‌چوینی
(القطا، الصلاف)

Gozek Şkênî: Deqdeqeyî, çekeçwîvî.

گوژمەن: پبخارنه‌که ز کویز و منگینی چیدکه‌ن
(القالو، القالوچ)

Gozesbez: Pêxarneke ji gwîz û hingvîni çêdiken.

گوژان چیرک: توخمه‌کنی چوچکیت بچوکی
(صنف من المصافیر)

Gozan çîrrk: Tuxmekê çwîçkê biçwînk.

گوشته: کوچ، قرنة، کوژی، نیخه، نیشک، قولاچک
(الزاویه من الفارج، القرنة، الركن)

Goşe: kuç, qirnet, kujî, îşk, qulaçk.

گوشت: له‌شێ تشتی برحه
(اللحم)

Goşt: Leşê tiştê birihe.

گوشت گوتن: قه‌ل‌و‌بو‌ن، تفه‌ق‌ن، برینا گوشت نوی لی شین
بییت، برینا گوشتی نوی بدهت
(التلمح للروح، السمانه، البدانه)

Goştgirtin: Qelewbûn, tefiqîn, birîna goşt
nwî lê şîn bibît, birîna goştê nwî bidet.

گوشتی براوتی: گوشتی لسه‌ر ناگری بقه‌لین
(الشواء، الكباب)

Goştê birajtî: Goştê liser agirî bi qelînin.

گوشتی مسمت: گوشتی خاف، گوشتی لاک
(الترهل، الرهل)

Goştê sist: Goştê xav, goştê lak.

گوشت سمستی: گوشت خافی، گوشت لاک
(الترهل)

Goşt sistî: Goşt xavî, goşt lakî.

گوراندی: کوریه کری، خه رتاندی، مه لبری و دابری،

کوسه کری، داروی

(المخروط، المزجج، المنحوت، المذهب، المسبوك)

Gogirrandî: Kuropekirî, xerritandî, helbirrî
û dabirrî, kosekirî, darrwî.

گول: گوم، بېرم، گه، ده ربا بچویک

(البحيره)

Gol: Gom, bêrim, gerr, derya biçwîk.

گولک: مویچک، حولک، تیزکێ چیلایێ دوسالی

(العجل)

Golik: Mwîçik, holik, têjkê çêla yê du salî.

گول گول: بول بول

(الרגاء للشور، والحيوان الممنع للشور عند الذعر)

Golgol: Bolbol.

گولی: قیزیێ ژ حیل، قاریت ژبری گازییا بلند حندیش

(صراخ الابطال، الهتاف)

Golf: Qêrîyê jîhêl, qarîyêt jîbirî, gazîya bi-
lind hindîş.

گوم: گول، بېرم، گه، ده ربا بچویک

(البحيره، الهور، المستنقع)

Gom: Gol, berim, gerr, derya biçwîk.

گومرین: تشت دانا بتشتی

(التبديل، التغيير، التطوير)

Gohirrîn: Tişt dana bi tiştî.

گومرین: تشت دای بتشتکێ دیتر

(المبدل، المغير، المطور)

Gohirrî: Tiştê day bi tiştêkê dîtir.

گل وانی: هولانی، تېکانی

(لعبة الكره)

Gowanê: Holanê, tepkanê.

گلین: تهره که بههلی دخوینیت وهکی نال نالی

(البوه، الضوع، الخبل، الهامه، صنف من البوم)

Goyfn: Teyreke bi şevê dixwînit wekî nalnalê.

گلین: روزا مه علوم، روزا ژفانی، روزا دویمهین، روزا

قیامهتی

(اليوم الموعود، اليوم المعلوم، اليوم المعهود، يوم الحشر)

Goyfn: Roja me'lom, roja jivanê, roja
dwimahîyê, roja qiyametê.

لاپمربوی: بئ لابوی، خوڤهدای، فهدمربوی
(المحاید، المجنب، المنج، المنزل)

Laparbûy: Bêlabûy, xweveday, verderbûy.

لاپمتر: بئ لاتر، خوڤهدای تر، نتر، فهدمتر
(الاحيد، الاجنب، الاعزل، الاشذ، الاجنح)

Lapertir: Bêlatir, xwevedaytir, nêjêtir, vedertir.

لاپمکرن: بئ لا کرن، ژئ فهدان، فهدمکرن، فهدان
(التجنب، التحيد، الاجناح، الاقصاء، الاعزال)

Laperkirin: Bêlakirin, jêvedan, vederkirin, vedan.

لاپمکری: بئ لا کری، فهدای، فهدمکری
(الحيد، المقصى، المجنب)

Laperkiri: Bêlakiri, veday, vederkiri.

لاپمى، لاپمىاتى: بئ لاپى، خوڤهدانى، فهدمى، فهدمىاتى
(الحيد، المجانب، الاجتناب، الجنوح، الشذوذ، عدم الانحياز)

Laperî = Laperiyati: Bêlayî, xwevedanî, vederî, vederyati.

لاپچن: پيلافا بياسک، پوتين، چهکه
(الجزمة، حذاء طويل الساق)

Lapçin: Pêlava bibask, potin, çekme .

لات: زلفا بر برژ، ديجن نردى، پينا نردى، زراف، تيقارز
(الحقل الصغير، بقعة الأرض، المستطيل)

Lat: Zevya ber dirêj, depê erdî, pinya erdê zirav, tîva rêz.

لات: خندمکا کيلان، ختا جوتى، رافا کيلان
(التلم، خط الفلح، خط الحرث)

Lat: Xendeka kêlanê, xeta cotî, rava kêlanê.

لات: فهدزا کهدرى، تقيشکى کهدرى
(الشت، الدك، الصخرية، الطنف الصخرى)

Lat: Vereza kevrî, teqişkê kevrî.

لات: کاکلکا تشتى، هيفتن تشتى، نيفشکن تشتى
(جوهر الشيء، عين الشيء)

Lat: Kakilka tiştî, hêvênê tiştî, nivîşkê tiştî.

لات دان: راف کرن، خيچ کرن، کير کرن، تفلهدان
(اللاثام، التلثم، الحرث)

Latdan: Ravkirin, xiçkirin, gîrkirin, teveldan.

لاتومه: تپ، شق، کولم، ممست
(اللطمة، الصفعة، اللكمة)

Latome: Tep, seq, kulim, mist.

J

L

لا: ره ځنگار بال، نال، تمنشت، تمنج
(الطرف، الجهة، الجانب، الصوب، الناحية)

La: Rex, kinar, pal, al, tenişt, tenc.

لا پان: بيريان، روى پان، بربيرداى
(عريض الوجه، رحب الجانب)

Lapan: Berpan, rwîpan, berberday.

لاپانى، لا پانياتى: روى پانياتى، بيريانى، بربيرداباتى
(عرض الوجه، رحابه الجانب)

Lapanî = Lapanyati: Rwîpanyati, berpanî, berberdayati.

لاپى: روى پير، بربير
(الصحيفه، الصفحه)

Laperr: Rwîper, berper.

لاپى: بئ لا، بئ لابين، خوڤهداى، فهدم، نتر
(المجانب، المحاید، الجانب، القصى، الشاذ، المعزول، غير منحاز)

Laperr: Bêla, bêlayin, xweveday, veder nejê.

لاپمربون: بئ لابون، خوڤهدان، فهدمربون، خوڤه ژئ کون
(التجنب، التحيد، التجنح، الاعتزال، الشذذ)

Laperrbûn: Bêlabûn, xwevedan, vederbûn, xwe-jêkirin.

لاچک: لاچ لایک: لامک: شمعین روی، نالویش، ناخ لیفک، لام (الشفق، ج اشراق)

Laçik = Laçlaçık: Lamik: şeyê rwî, alwîş, axlêvk, lam.

لادان: بادان، فەدان، چە دان

(الحید، الانحیاز، الانعطاف، التطرف، التحزب، الانشأ، الامالہ)

Ladan: Badan, vedan, çepdan.

لادای: بادای، فەدای، چە دای

(النحاز، المنطوف، المنعطف، المبال، المنثنی)

Laday: Baday, veday, çepday.

لاستیک: نامی ژیک دەیت دەرفە

(الطاط)

Lastik: Ahê jêk dihê derve.

لاف لاف، لالین: مەفی کین، گاز گاز، نۆ نۆ، چۆر چۆر، لاکلاک (الضفاء، التوسل، الانتعاس، الترجی، التضرع، الزجج)

Lavlav = Lavên: Hîvîkirin, gazgaz, nîznîz, çwîrçwîr, lakelak.

لاف لافی: مەفی کەر، نۆ نۆی، چۆر چۆری، لاک لاکی

(التوسل، المترجی، المتعس، المتضرع، المخجج، المضي)

Lavlavi: Hîvîker, nîznîzî, çwîrçwîrî, laklakî.

لاف لافایی، مەفیایی، نۆنۆیایی، چۆرچۆریایی، لاکلاکایی
(الضراء، الوسیله، الرجاء، الضفاء، الانتعاس)

Lavlavyati: Hîvyatî, nîznîzatî, çwîrçwîryatî, laklakyatî.

لافی: ستێران، هەیران، گۆرانی، هەلبەست، پەستە

(الافنی، الانشوده)

Lavij: stiran, heyran, goranî, helbest, peste.

لافیجک: ستێرانێت کەفێ، گۆرانێن فەلکۆری

(الافانی القیمه، الفناء التراثی)

Lavijok: Stiranêt kevin, goranîyet folklorî.

لافیژی: ستێران بیژی، گۆرانی بیژی، هەیرانوک بیژی

(المغنی، المنشد)

Lavijbêj: Stiranbêj, goranî bêj, heyranokbêj.

لافیژی: ستێران بیژی، گۆرانی بیژی

(الغناء، الانشاد)

Lavijbêjî: Stiranbêjî, goranîbêjî.

لاق: لنگ، لایلق، دوریشی، باسکی پیی

(الرجل، الساق للقدم)

Laq: Ling, laylaq, durîşî, baskêpêy.

لاقیدی: یاری، حەنەک، کالت

(المزاح، الهزل، الفكاهه، الداعبه)

Laqidî: Yari, henek, gele.

لاقیدیاتی: یاریاتی، حەنەکاتی، کالتەباتی

(المزاحه، الهزل، الفكاهه، الدعابه)

Laqidyati: Yaryati, henekati, galteyati.

لاک: لیواز، کەلویش، زینەر، ژار

(المهرط، الضامر، الفت، النضو، الضعيف، الرهيم، السريک)

Lak: Lêwaz, kelwîşe, zinêr, jar.

لاک بۆن: لیوازبۆن، کەلویش بۆن، زینەر بۆن، ژار بۆن

(التضامر، التضغف، التسرک، التهرط، التفغث)

Lakbûn: Lêwazbûn, kelwîşbûn, zniêrbûn, jarbûn.

لاک بۆی: لیواز بۆی، کەلویش بۆی، زینەر بۆی، ژار بۆی

(المهرط، النضو، المضغف، المضمر، المشترك)

Lakbûy: Lêwazbûy, kelwîşbûy, zinêrbûy, jarbûy.

لاک تۆ: لیواز تۆ، ژار تۆ، کەلویش تۆ، زینەر تۆ

(الامرط، الاسرک، الاضمر، الاغث، الاضعف، الاغثت)

Laktir: Lêwaztir, jartir, kelwîştir, zinêrtir.

لاکین: لیواز کین، کەلویش کین، ژار کین، زینەر کین

(الامزال، الاضعاف، الامرط، التسريک، التفغيث)

Lakkirin: Lêwazkirin, kelwîşkirin, jarkirin, zinêrkirin.

لاک کیری: لیواز کیری، کەلویش کیری، ژار کیری، زینەر کیری

(المهرط، المضغف، المهزل، المرم)

Lakkirî: Lêwazkirî, kelwîşkirî, jarkirî, zinêrkirî.

لاکی، لاکییایی: لیوازی، کەلویشی، ژاری، زینیری، لیوازیایی، کەلویشیایی، ژاریایی

(الرهام، الضمور، الهزال، الضعف، النضوه، المهرط، السريک، الفتاک)

Laki = Lakyati: Lêwazî, kelwîşî, jarî, zinêrî, lêwazyatî, kelwîşyatî, jaryatî.

لاکۆت: کۆلب، بێرس، قەتلازی، کۆلەفایی

(المجاعة، النهم، الجشع، الاتهام، الحاجه العاشيه الشديده، الانزعان)

Lakot: Kulb, bîrs, qetlazî, kulefayî.

لاکیش: پەشت کەر، بەردیرێژ

(المستطيل، المتحيز، المتحزب، المنعصب، المنحاز، المبال، المؤيد)

Lakêş: pişgir, berdirêj.

لالپټ: توخمه‌کی شیرینایه، میکتی لگل شکری قلاندين
(صنف من العلوی)

Lalepêt: Tuxmekê şirînîyaye, hêkêt ligel şekirê qelandîn.

لال: توخمه‌کی کوبلکایه، تخبلیته‌کی کولایه
(صنف من الزهر)

Lale: Tuxmekê kulîlkaye, texlîtekê gulaye.

لالوټ: کر عزمان، تور توری
(الانخ)

Lalote: Ker ezman, tur turî.

لالوتی: تور توریانی
(الثلج)

Laloteyf: Turturyatî.

لام: لامک: لاچ لچک، لایچک، ئالویش، ئاز لیلک، شمن روی
(الفک)

Lam = Lamik: Laçlaçk, laçik, alwîş, azlêvik. şeyê rwî.

لام خار: دلف خار، ئالویش خار، روی خار
(الجدق)

Lamxar: Devxar, alwîşxar, rwî xar.

لانگ: جولاندک، جهن نغاننا بچوکی سانا، بچیک
(المهد)

Landik: Colandik, cihê nivandina biçwîkê sava, dêdik.

لاو: جحیل، تولاز، سنبله، گنج
(الفتی، الضاب)

Law: Cihêl, tolaz, sinêlc, genc.

لاو: تازه، خوشکوک، خوشیمانک، جان، شنگ، شوخ
(الجميل، الرائع، الطريف، الوسيم، البديع)

Law: Taze, xuşkok, xuşîmank, can, şeng, şox.

لاو بون: جحیل بون، تازهبون، جان بون، خوشکوک بون، خوشیمانک بون، تولازبون، سنبله بون
(التشبيب، التجميل، التوسيم، التطرف)

Lawbûn: Cihêlbûn, tazebûn, canbûn, xuşkukbûn, xuşîmankbûn, tolazbûn, sinêlebûn.

لاو بوی: جحیل بوی، تولازبوی، سنبله بوی، جان بوی، تازه بوی، خوشکوک بوی، خوشیمانک بوی، شوخ بوی، شنگ بوی
(التشبيب، الجمال، المبدع، الموسم، المروع)

Lawbûy: Cihêlbûy, tolazbûy, sinêlebûy, canbûy, tazebûy, xuşkukbûy, şoxbûy, şengbûy, xuşîmankbûy.

لاکیشی، لاکیشیانی: پشت کیری، بیریژی

(الانحياز، الميل، التعصب، التحزب، المناصرة، المعاضده، الموازرة)
Lakêşî = Lakêşyafî: Piştigîrî, berdirêjî.

لاک: لاف لاف، میفی کړن، نزنز
(التوسل، الضفا، الالتماس، الترجي، التضرع)

Lakeick: Lavlav, hîvîkirin, nîznîz.

لاکړن: هاری کاری، پشت کړن

(التعصب، التحزب، الانحياز، النصرة، المالت، التحيز، الموازرة)

Lagirtin: Harîkarî, piştigirtin.

لاگړ: پشت گیر، هارکار

(المنحاز، المالي، المناصر، المواز، المعاضد، المولى، المؤيد)

Lagîr: Piştigîr, harîkar.

لاگړی: پشت کیری، هاریکاری

(العصبية، الانحياز، المناصر، المواء، التأييد، المالت، الموازرة)

Lagîrî: Piştigîrî, harîkarî.

لال: بى تاخفتن، بى ئەزمان، مت کپ
(الافراس، الایکم)

Lal: Bê axiftin, bê ezman, mit, kip.

لال بون: بى ئەزمان بون، بى تاخفتن بون، مت بون، کپ بون
(التفرس، التېكم)

Lalbûn: Bê ezmanbûn, bê axiftin bûn, mitbûn, kîpbûn.

لال بوی: بى ئەزمان بوی، بى تاخفتن بوی، مت بوی، کپ بوی
(التفرس، المېكم)

Lalbûy: Bê ezmanbûy, bê axiftinbûy, mitbû, kîpbûy.

لال کړن: بى ئەزمان کړن، مت کړن، بى تاخفتن کړن، کپ کړن
(الافراس، الایکام، التېکیر)

Lalkirin: Bê ezmankirin, mitkirin, bê axiftin kirin, kîpkirin.

لال کړی: بى ئەزمان کړی، مت کړی، بى تاخفتن کړی، کپ کړی
(التفرس، المېكم)

Lalkirî: Bê ezmankirî, mitkirî, bê axiftinkirî, kip kirî.

لالی، لالیانی: متی، بى تاخفتن، بى ئەزمانی، کپى، کپانی
(التفرس، الایکم)

Lali = Lalyatî: Mitî, bê axiftinî, bê ezmanî, kîpî, kîpyatî.

لاواز بوی: لاک بوی، لیوازبوی، زنبیر بوی، کلندار بوی، قهوه‌های،
رق و تنق بوی، مسری بوی

(الاضغف، المنحل، المنحف، المزل، المهبط، المضمور، المزهول)

Lawazbûy: Lakbûy, lêwazbûy, zinêrbûy, kelin-darbûy, vewerhay, reqûteqbûy, misirîbûy.

لاوازتر: لاک تر، لیواز تر، زنبیر تر، کلندارتر، قهوه‌های تر، رق و تنق تر، مسری تر

(الاضغف، الانحل، الانحف، الامزل، الامهط، الاضغف، الاضمز)

Lawaztir: Laktir, lêwaztir, zinêrtir, kelindartir, vewerhaytir, reqûteqtir, misirîtir.

لاوازکین: لاک کین، لیواز کین، مسری کین، زنبیر کین، قهوه‌اندین، کلندار کین، رق و تنق کین

(الاضغاف، التحنیل، التحنیف، الامزال، الامراط)

Lawazkirin: Lakkirin, lêwazkirin, misirîkirin, zinêr-
kirin, vewerandin, kelindarkirin, reqûteqkirin.

لاواز کری: لاک کری، لیواز کری، زنبیر کری، مسری کری، قهوه‌اندی، رق و تنق کری، کلندار کری

(الاضغف، المنحل، المنحف، المزل، المهبط)

Lawazkîrî: Lakkîrî, lêwazkîrî, zinêrkîrî, misirîkîrî, vewerandî, reqûteqkîrî, kelindarkîrî.

لاوازی، لاوازیاتی، لاک، لیوازی، مسریاتی، زنبیری، کلنداری، قهوه‌های، رق و تنقی

(الاضغف، الهزال، الضمر، الهراط، النحل، النحاف، الرهه)

Lawazî = Lawazyatî: Lakî, lêwazî, misirîyatî, zinerî, kelindarî, vewerhanî, reqûteqî.

لازیم دهره: روین دهره، رمخی دهره، نالی دهره، کناری دهره، تلن دهره

(الجهه الخارجیه)

Layêderve: Rwiye derve, rexê derve, alê derve, kinarê derve, tilê derve.

لازیم دهره: روین دهره، رمخی دهره، نالی دهره، کناری دهره، تلن دهره

(الجهه الداخليه)

Layê jorve: Rwiye ninavda, rexê navda, alê jinav-da, kinarê jinavda.

لازیم دهره: روین دهره، نالی دهره، کناری دهره، تلن دهره

(الجهه العليا)

Layê jorî: Rexê evraz, alê silal, kinarê bilind, tiîê helketî.

لاوتر: جحیل تر، تولازتر، سنبله تر، گنج تر، جان تر، تازمتر، خوشکوک تر، خوشیمانک تر، شوخ تر، شنگ تر

(الاشبب، الاجمل، الاروع، الاطرف، الاوسم)

Lawtir: Cihêltir, tolaztir, sinêletir, genctir, cantir, tazetir, xuşkocktir, xuşîmanktir, şoxtir, şengtir.

لاوترکین: جحیل کین، تولازکین، سنبله کین، گنج کین، جان کین، تاز کین، شوخ کین، خوشکوک کین، شنگ کین، خوشیمانک کین

(التشبيب، التجميل، التوسيم، التطريف، الابداع)

Lawkirin: cihêlkirin, tolazkirin, sinêlekirin, genck-
irin, cankirin, tazekirin şoxkirin, xuşkockkirin,

şengkirin, xuşîmankkirin.

لاوتری: جحیل کری، تولاز کری، سنبله کری، گنج کری، جان کری تاز کری، شوخ کری، شنگ کری

(التشبيب، المجل، المبدع، المظرف، الموسم، المروع)

Lawkîrî: Cihêlkîrî, tolazkîrî, sinêlekîrî, genckîrî, cankîrî, tazekîrî, şoxkîrî, şengkîrî.

لاوی، لاویاتی، لاوی: جحیلی، تولازی، سنبله، گنجایی، تازمی، جانی، شنگی، شوخی، خوشکوک، خوشیمانکاتی

(الفتوه، الشبابة، الجمال، البداع، الطرافه، الوسامه، الروعه)

Lawî = Lawayî = Lawînf: Cihêlî, tolazî, sinê-
leyî, gencatî, tazeyî, canî, şengî, şoxî,

xuşkoki, xuşîmankatî.

لاپچاک: روی گمش

(الوسيم)

Lawçak: Rwîgeş.

لاپچاک: روی گمش

(الوسامه)

Lawçakî: Rwîgeşî.

لاواز: لاک، لیواز، زنبیر، مسری، رق و تنق، قهوه‌های، کلندار

(الاضغف، المنحل، المنحف، المزل، المهبط، المضمور، المزهول)

Lawaz = Lawazbûn: Lak, lêwaz, zinêr, misirî, re-
quteq, vewerhay, kelindar.

لاواز بون: لاک بون، لیواز بون، زنبیر بون، کلندار بون، قهوه‌های بون، رق و تنق بون، مسری بون

(الاضغف، المنحل، المنحف، المنزل، الترم، التضمير)

Lawazbûn: Lakbûn, lêwazbûn, zinêrbûn, kelin-darbûn, vewerhan, reqûteqbûy, misirîbûn.

لهپتاندن: وهستاندن، کوسک کړن، کهرخاندن، توهخاندن، تهوراندن
(الانهاک، الاعیاء، الاحراض)

Lepitandin: Westandin, kuskkirin, kerixandin, tewixandin, tewizandin.

لهپتاندی: وهستاندی، کوسک کړی، کهرخاندی، توهخاندی، تهوراندی
(المنهک، المحرض، المعیی)

Lepitandî: Westandî, kuskkirî, kerixandî, tewixandî, tewizandî.

لهپلوت: شهپړزه، نالوژی، پهرگنده، تن وهریون، ههلهپیی
(العیث، الملاش، التکسع، الخبط)

Lepequt: Şepirze, aluzî, perginge, têwerbûn, helepeyî.

لهپلوت بوڼ: شهپړزبوڼ، ههلهپبوڼ، پهرگندبوڼ، نالوژیوڼ، تن وهریون
(العتیث، الیملاش، التکسع، الخبط)

Lepequtbûn: Şepirzebûn, helepebûn, pergingebûn, aluzbûn, têwerbûn.

لهپلوت بوی: نالوژیو، ههلهپبو، تن وهریو
(المنعتیث، التملش، التکسع، الخبط)

Lepequtbûy: Alozbûy, helepebûy, têwerbûy.

لهپلوت قن: شهپړزهی تر، ههلهپیی تر، پهرگندهی تر، نالوژتر، تن وهریونی تر
(الاعیث، الاملاش، الاکسع، الاخط)

Lepequtîr: Şepirzeyîr, helepeyîr, pergingeyîr, aloztir, têwerbûytir.

لهپلوت کړن: شهپړزه کړن، ههلهپکړن، نالوژ کړن
(الاعیاء، التملش، التکسع، الخبط)

Lepequtkirin: Şepirezekirin, helepekirin, alozkin.

لهپلوت کړی: شهپړزهکړی، ههلهپکړی، نالوژکړی، تن وهرکړی
(الخط، المعیث، المکسع، المملش)

Lepequtkirî: Şepirezekirî, helepekirî, alozkirî, têwerkirî.

لهپلوتی: شهپړزیاتی، ههلهپیاتی، نالوژیاتی، تن وهریون
(العیاء، المملش، الاکسع، الخبط)

Lepequtî: Şepirzeyatî, helepeyatî, alozyatî, têwerbûn.

لایښ ژبی: رمخښ نشیف، ثالث نزم، کناری خاری
(الجهه السفلی)

Layêjêrî: Rexê nişîv, alê nizim, kinarê xarê.

لاییت چویکا خومال: روغ ورویت کړکا خومال
(الجهات المركزية المختصه)

Layêt çwîkaxumal: Rex û rwiyyət goka xumal.

لایښ کویښ: رمخښ باژپه
(الجهه الوحشية)

Layêkwîvî: Rexê bajêle.

لایښ ککښ: کناری خوښی
(الجهه الالیفه)

Layêkehfî: Kinarê xweyî.

لایښ موکوم: رمخښ نازا
(الركن)

Layêmukum: Rexê aza.

لایا تلکښ: دملښ تلکښ
(فک الفخ)

Lama telhê: Devê telhê.

لای: نک، لیا
(عند، لدى، لدن)

Lalf: Nik, iba.

لایک: سټنیک، تفسی، لنگریک
(الصحن)

Lalfik: Sênik, tefsî, lengerik.

لایښ: بالښ، هاریښ، هنښ
(نعم، بلی)

Lebê: Belê, herê, hê.

لېب لېښ: نوکټ کهلاندی
(الحمص الغلی)

Leblebî: Nokêt kelandî.

لې: دمست، چه چ
(الكف، الید)

Lep: Dest, çeç.

لېښ: کهرخښ، کوسک، توهڅی، تهورښ، وهستان
(الحریض، المنهوک، العیی)

Lapitî: Kerixî, kusk, tewixî, tewizî, westay.

لېښ: وهستان، کوسک بوڼ، کهرخښ، تهورښ
(العرض، العیاء، المنهک)

Lepitûn: Westan, kuskbûn, kerixîn, tewizîn.

لېک: دمنښک، چمبل
(المنام)

Lepik: Destik, çimbil.

لېکني ترازي: دمنښکني ترازي، رستکا ترازي
(العنب للميزان)

Lepkê tirazfê: Destkê tirazfê, ristka tirazfê.

لغريڼ: نه‌خاري، برسې، نزل بړي
(الرائق، الریق)

Lexrîa: Nexarî, bîrî, nezilbîrî.

لغريڼي: نه‌خاري، برساتي، نه‌زليږي
(الریق)

Lexrînf: Nexarî, bîrsatî, nezilbîrsatî.

لغريڼ: هل‌توتيرين، شلقين، لقلقن، هزان، هشين، هلفرنجين
زقزقین
(الهزه، الزوال، الوجه)

Lexrîa: Heltwîrînf, şilqînf, livlivînf, hejan, heşînf, helfirincînf, ziqziqînf.

لغريڼي: هل‌توتيرين، شلقى، شلقاي، هزاي، هشاي، لقلقى
هلفرنجى، زقزقى
(الهزى، المزلزله، المرتجى)

Lexrî: Heltwîrînf, şilqî, hejaf, hişaf, livlivî, helfirincî, ziqziqî.

لغريڼي: هل‌توتيراندن، شلقاندن، هزانن، هشانن، هلفرنجاندن، لقلقاندن، زقزقاندن
(الامزان، الارجاج، الزلزله، الامتزان، الارتجاج)

Lexrandin: Heltwîrandin, şilqandin, hejandin, liqandin, hişandin, helfirincandin, livlivandin, ziqziqandin.

لغريڼي: هل‌توتيراندى، هلفرنجاندى
(الملكه، المرجف، المرحش، المطرب)

Lexrandî: Heltwîrandî, helfirincandî.

لغريڼک: هل‌توتيرين، هلفرنجين
(القشعريره، الرعده، الرعشه، الرفه، الهزه)

Lexrik: Heltwîrînf, helfirincînf.

لغريڼک: نافکه تير و نويسه و لردى فردى يه، نافا سر و پيکيت
که‌لاندی

(الهام، ماده غروي من مرقه السكاج)

Lexzek: Aveka tîr û nwîsek û virdî virdîye, ava ser û pêkêt kelandî.

لغريڼک: هز هزوک، هل‌توتيروک
(الدهاج، الواجب، المرتعش، المفكول)

Lerzlerzok: Hejhejok, heltwîtîrok.

لغريڼکا قسمن: دل فونک، يټ ستويک
(الوجف، الرعده)

Lerzka tîrsê: Dilqutk, pêstwîrk.

لغريڼ: زوياتي، دکافيدا، دملدهست، چلهکى، سرت
(البدار، الهراج، السيره، العجله، الفور)

Lez: Zwiyatî, digavêda, demildest, çelekî, sirt.

لغريڼ: زوى بون، دکافيدا بون، دملدهست بون، چلهک بون سرت
بون

(التسرع، التهرع، الاستعجال، التجل)

Lezbûn: Zwiûn, digavêdabûn, demildestbûn, çelekbûn, sirtbûn.

لغريڼي: زوى بوى، دکافيدا بوى، دملدهست بوى، چلهک بوى، سرت بوى

(المجل، المسرع، المهرع، المجر)

Lezbûy: Zwiûy, digavêda bûy, demildestbûy, çelekbûy, sirtbot.

لغريڼي: زوى تر، چلهک تر، دکافيدا تر، دملدهست تر، سرت تر
(الاسرع، الاسرع، الابر، الاعجل)

Leztir: Zwiûr, çelektir, digavêdatir, demildestir, sirtir.

لغريڼي: زوى کرن، چلهک کرن، دکافيدا کرن، دملدهست کرن، سرت کرن

(الاسراع، الاسراع، التجميل، المبادره)

Lezkirin: Zwiûkirin, çelekkirin, digavêdakirin, demildestkirin, sirtkirin.

لغريڼي: زوى کړى، چلهک کړى، دکافيدا کړى، دملدهست کړى، سرت کړى

(المسرع، المهرع، المجل)

Lezkirî: Zwiûkirî, çelekkirî, digavêdakirî, demildestkirî, sirtkirî.

لغريڼي: زوياتي، چلهکاتي، چلهکيني، دملدهستياتي
(العجله، السيره، الهرعه، المبادره، التشمير)

Lezatî = Lezinî: Zwiyatî, çelekatî, çelekinî, demildestiyatî.

لەش خاڵیا خەوێ: کەسێ ژێر خەوێ خەو لەسەر خەو نەگرت
(المنه)

Leşxavîya xewê: Kesê jiber xewê xwe liser xwe negirît.

لەشکەر: لەشکەر: سەرباز، گبیان نازا
(الجند، الجيش، العسكرية)

Leşker = Leşkir: serbaz, gîyan aza.

لەشکەری: عەسکەری، سەربازی، پێش مەزگاتی
(الجندیه، العسكرية)

Leşkerî: Eşkerî, serbazî, pêşmergati.

لەشکەری بێ سەر: لەشکەری هەمی کەری، لەشکەری بێ بوی،
لەشکەری هەمی
(الهامج)

Leşkerê bêsar: Leşkerê heykiri, leşkerê birrbûy.

لەش گۆرگ: لەش موکوم، کەلەخ نازا، خۆلەبەرگرتی، خەو راگری
(المتجد)

Leşgurg: Leş mukum, kelex aza, xiwelbergirti, xiwe ragirti.

لەش گۆرگی: خەو گرتنی، لەش بوگرێ، بارخەپنی
(الجد)

Leşgurgî: xwegirtinî, leşbukiri, barxirinî.

لەش گران: خاف، زەمرو، تەرموشە، نەترو
(الخامل)

Leşgiran: xav, zemro, termûşe, netro.

لەش گرانی: نە تروپاتی، تەرموشەیی، زەمرواتی
(الخمول)

Leşgiranî: Netroyati, termûşeyî, zemrowati.

لەش نەناس: کەلەخ بیانی
(الجسم الغريب)

Leşnenas: Kelex bîyanî.

لەش دار، لەشەن: کەلەخدار
(المجسم، الجسم)

Leşdar = Leşin: Kelex dar.

لەشەر: راخوێتە، خەسپالە
(المستلک، التالف، الهضم، التاه)

Lexer: Raxwîte, xespale.

لەشەریون: راخوێتە بون، خەسپالەبون
(المتلف، المهلك، المضم)

Lexerbûn: Raxwîtebûn, xespalebûn.

لەزەن، لەزەک: چەلەک، چەلو، سەرتو
(السريع، العاجل)

Lezîn = Lezoke: Çelek, çelo, sirto.

لەزەکی: کەسێ بەلەز و سەرت بیت
(السرع، العجل، المستعجل)

Lezgin: Kesê bilez û sirt bît.

لەزەک: زۆبە، چەلەک وەرە
(هيا اسرع، استمعجل)

Lezke: Zwîbe, Çelekwere.

لەز ناخەفان: زوی ناخەفان
(النيس)

Lezaxiftin: Zwî axiftin.

لەش: کەلەخ، قووبەم، چەکوچ
(الجسم، الجسد، البدن)

Leş: Kelex, qudim, çekuc.

لەش ئافی: کەلەخ ئافی
(الجسم المائي)

Leşavî: Kelex avî.

لەش بگور: کەلەخ موکوم، قووبەم نازا
(الجسم النيع)

Leşbikur: Kelex aza, qudim aza.

لەش تیش: نەساخ، نەهاتی، لەش گران، مەرشى
(التوعك)

Leşêş: Nesax, nehati, leşgiran, herişf.

لەش تیشان: کەلەخ ژەنەن، نەحە، گبیان گەزین
(التوعك)

Leşêşan: Kelexjenin, nehle, gîyan gezin.

لەش تیشی: کەلەخ ژەنەن، گبیان، گەزینی
(الويعك)

Leşêşî: Kelex jenyati, gîyan gezinî.

لەش خاف: راھولە، نەخوێ کەری، لەش سەست، لەش شل فەشای،
مەهرا
(الفن، الاغن، المخت)

Leşxav: Rahole, nexwêkiri, leş sist, leş şil fişay, mihera.

لەش خاڵی: راھولەیی، نەخوێ، کەریاتی، کەلەخ سەستی، مەهراپی
(الفن، الخت)

Leşxavî: Raholeyî, nexwêkiryati, kelex sistî, miherayi.

لغفیریوی: راخویتیجی، خسیپالیری
(التلف، الملک، المضم)

Lexerbûy: Raxwîtebûy, xespalebûy.

لغفرت: راخویتی تر، خسیپالتر
(التلف، الامک، الامضم)

Lexertir: Raxwîtetir, xespaletir.

لغفرتکین: راخویتی کین، خسیپاله کین
(التلف، الامک، التهضم)

Lexerkin: Raxwîtekin, xespalekin.

لغفیری، لغفیریاتی: راخویتیعی، خسیپالعی، خسیپالباتی
(الاستیپالک، التلف، الهک)

Lexerî = Lexeryatî: Raxwîteyî, xespaleyî xes-palyatî.

لغف: لغفه، کون بلویل، کون سم
(التف، النقب)

Lexim: Lexme, kun bilwîl, kunsim.

لغین: قهرم، کیک، قهرموش
(القصب، کل نبات مکعب اجوف الساق)

Leven: Qerem, kelik, qeremûş.

لغینئ شکرئ: قهرمئ شکرئ
(المصان، قصب السكر)

Levenê şekirê: Qeremê şekirê.

لغ: گهژتنا بدیعی، گهژتنا بدانا
(العض)

Leq: Geztina bidevî, geztina bi didana.

لغ دان: بدانا گهژتن
(العضه)

Leqdan: Bididana gezin.

لغ مالئ: دلف گهژک
(العضاض)

Leqhavêj: Dev gezik.

لغ مالئئ: دلف گهژیاتی
(العضض)

Leqhavêjî: Devgezyatî.

لغان: لغین، لغین، ههژان، ههشان، لهرزین، زقرزقین، یهقرزین
(التحرک، الامتزاز، التنبذب)

Leqan: Livîn, leqîn, hejan, heşan, lerzîn, ziq-ziqîn, peqijîn.

لغین: لغان، ههژین، ههشین، لهرزین، لهرزان، زقرزقان
(الحركة، الهزه، التنبذب)

Leqîn: Leqan, hejîn, lerzîn, lerzan, ziqziqan.

لغی، لغای: ههژای، ههشای، لغی، لقلی، زقرزقی، لهرزی
(التحرک، المهنز، التنبذب)

Leqî = Leqay: Hejay, heşay, livlivî, ziqziqî, lerizî.

لغاندین: لهرزاندین، ههژاندین، لغاندین، لقلاندین، زقرزقاندین، ههشانین
(التحرک، الامهزان)

Leqandin: Lerzandin, hejandin, liqandin, livli-nandin, zigzigandin.

لغاندی: لهرزاندی، ههژاندی، لغاندی، ههشاندی، لقلاندی، زقرزقاندی
(الحركة، المهنز)

Leqandî: Lerzandî, hejandî, liqandî, hişandî, liv-livandî, ziqziqandî.

لغلقوک: لهرز لهرزوک، لقلقوک، ههژ ههژوک، زقرزقوک، ههش ههشوک
(المهنز، الحروک)

Leqleqok: Lerzlerzok, livlivok, hejhejok, ziqzi-qok, heşheşok.

لک: نه کام
(الطن، اللوم، الذم)

Leke: Nekam.

لک: نه کام
(الطن، اللوم، الذم)

Leke: Nekam.

لک: کئمی، عیب، چوریکی
(العیب، النقص)

Leke: Kêmî, eyb, çwîrîkî.

لکمئ، لکائی: نه کامئ، چوریکی
(المطن، الملام، المئمه، المعیب، النقصه)

Lekeyî = Lekatî: Nekamî, kêmatî, çwîrîkî.

لک داز: نه کامدار
(المعیوب، النقص، المذموم، الموم، المظون)

Lekedar: Nekamdar.

لکماری: نه کامیانی
(الملاء، المئمه، المعاینه، المنقصه، المطن)

Lekedarî: Nekamîni.

لنگ کری: پټ شلی کری، پټ قوروټی کری
(المرج)

Lengkirf: Pê şilkirî, pê qurotkirî.

لنگی، لنگاتی: پټ شلیاتی، پټ قوروټی
(المرج)

Lengi = Lengaf: Pê şilyatî, pê qurotî.

لنگی: شلوک، پټی لنگ
(المرج، الاعرج)

Lenger: Şiloke, peze leng.

لنگی: نساخیکه پزی لنگ دکت، شلیاتی، شلینی، قوروټی
(المرج، الاعرج)

Lengerf: Nesaxyke pezi leng diket, şilyatî, şilînf, qurotî.

لنگاندن: شل کرن، قوروټ کرن
(المرج، الاعرج)

Lengandin: Şilkin, qurotkirin.

لنگاندی: شل کری، قوروټ کری
(المرج)

Lengandî: Şilkirî, qurotkirî.

لنگان: نجمین، فاجان
(المرج)

Lengan: Nicimîn, vacan.

لغاند: جهن دهبی، کونجا دهبی
(الدله، الكناس)

Lehend: Cihê dehbey, kunca dehbey.

لهند: ښیک، جولاندک، جهن نغاندا بچوټکی سافا
(المهد)

Lehendik: Dêdik, colandik, cihê nivandina bişwîkê sava.

لهندا شیری: کونا شیر، جهن شیر
(المرج)

Lehendaşêrî: Kuna şêrî, cihê şêrî.

لهازه: تیرکا قلیپ دانا بېرا
(المرج، الاعرج)

Lehaze: Tîrka qelip dana bera.

لهی: لیسر، لیهمشت، ناف واین، ناف بوش بون
(المرج)

Lehf: Lîser, lêhmişt, av rabûn, av boşbûn.

لنگه: تهرکتی نافی په پټ لنگ ریزه
(المرج)

Leglege: Teyrekê avîye yê ling dirêje.

لگم: حیلېباز، گموشک، سالویسک، جمباز، جنګنه
(المرج، الاعرج)

Legam: Hîlebaz, gewşek, salwîsk, cembaz, cengene.

لگامی: حیلې بازی، گموشکی، سالویسکی، جمبازی، جنګنمې
(المرج، الاعرج)

Legamf: Hîlebazi, gewşekî, salwîskî, cembazî, cengeneyî.

لگن: سینیکا مزین، له نگریکا مزین
(المرج، الاعرج)

Legen: Sênîka mezin, lengerîka mezin.

لنگریک: سینیکا نالنجی
(المرج)

Lengerik: Sênîka navincî.

لغی: چرا، فندک
(المرج)

Lempe: Çira, findik.

لغزک: گراند، نانا کیم، چرمیزک
(المرج، الاعرج)

Lemzek: Giranih, avakêm, çizmîzk.

لنگ: پټ قوروټ، پټ شل، شل
(المرج)

Leng: pê qurot, pê şil, şil.

لنگ بون: پټ شل بون، پټ قوروټ بون
(المرج)

Lengbûn: Pê şilbûn, pê qurotbûn.

لنگ بوی: پټ شل بوی، پټ قوروټ بوی
(المرج)

Lengbûy: Pê şilbûy, pê qurotbûy.

لنگ تر: شل تر، قوروټ تر
(المرج)

Lengtîr: Şiltîr, qurottîr.

لنگ کرن: پټ شل کرن، پټ قوروټ کرن
(المرج)

Lengtkirin: Pê şilkin, pê qurotkirin.

لما: زيمركو، زيمر هندج، پيخسمت
(لذا، لذلك)

Lewa: Jiber, jiberhindê, peyxemet.

لويجه: نوزمان ديز، چيل، ناخفتن سفت، نتميز
(الزوب، المبالغ، المهاتر، المستهزئ)

Lewçe: Ezman dirêj, çivêl, axiftin seqet, neterz.

لويچي، لويچياني: چيل، نوزمان ديز، نتميز، ناخفتن
سفت

(الزوب، الهراء، الملوغ، البذاء، المهاتره)

Lewçeyt = Lewçeyat: Çivêlî, ezman dirêjî, neterzî, axiftin seqetî.

لويجه: پيژ

(الافى، الوكيح، الثرائر)

Lewçe: Pîrbêj.

لويچي: پيرزياتي

(اللق، الوكاه، الثروه، البطير)

Lewçeyt: Pîrbêjyati.

لوي: پيس، مرار، قريزى، قيمي، قيقارى، دوژين
(احرام، النجس، الدنس، القذر)

Lewit: Pîs, mirar, qirêjî, qitmeyî, qîvarî, dujwîn.

لوي: پيس بون، مرار بون، قريزى بون، دوژين بون
(الحرص، التنجس، التنبس، التقذر)

Lewitîn: Pîsbûn, mirarbûn, qirêjbûn, dujwînbûn.

لويتي، لوياتي: پيس، مرار، قريزاتي، پيساتي، دوژيني
(النجاسة، الحرمة، النجاسة، القذاره)

Lewitî = Lewityat: Pîsî, mirarî, qirêjyati, pîsatî, dujwînî.

لوياندي: پيس كرى، مراركري، قريز كرى، دوژين كرى
(النجس، الحرم، المنس، القذر)

Lewitandî: Pîskirî, mirarkirî, qirêjkirî, dujwînkirî.

لوياندي: پيس كرن، مرار كرن، قريز كرن، دوژين كرن
(التنجيس، التحريم، التنبس، التقذر)

Lewitandin: Pîskirin, mirarkirin, qirêjkirin, dujwînkirin.

لوياندي: دهر پيياغدان، نكامه كرن، روزان
(التحقير، الامانه)

Lewitandin: Dîberpîya vedan, nekamekirin, rezîlkirin.

لوياندي: نكام كرى، دهر پيياغداي، روزيل كرى
(الحقر، الهان)

Lewitandî: Nekamkirî, dîberpîyaveday rezîlkirî.

لوي: روزيل، نكام، بن بيك، بن زك
(الحقير، المهين)

Lewitî: Rezîl, nekam, bînpêk, bînzik.

لوي: كوما كاي، كرى كاي، نبارا كاي
(التبان، دفينه التبن، مخزن التبن)

Lewde: Koma kayê, girê kayê, enbara kayê.

لويش: ساچورا ساكينا، هفسارى سا
(الساجور)

Lewşê: Sacora sakêşanê, hêfşarê ra.

لوي: زيمر هندج، زيمركو
(ذلك، بما ان)

Lewma: Jiber hindê, jiber ku.

لوي: داريت سار ورس، هتكن بوكياني
(آله الفض للوط)

Lewleb: Darêt ser û binê meskê bo kîyanê.

لويك: چيماقا قنك، چيماقا چكا
(زناد السلاح، كالبذيه)

Lewlebk: Çeqmaqa tivengê, çeqmaqa çeka.

لويك: خوما لايق، هلتوتيرين، هلفرنج، لويك
(الرقص، العرش، الزحف، الزحف)

Leytîn: Helerîn, xwehelavêtin, hêltwîrîn, hêlfirincîn, lerzîn.

لوي: هليرى، خوما لايق، هلتوتيرى، هلفرنجى
(الراقص، الراض، الراجف، الزان)

Leytî: Helerî, xwehelavêtî, hêltwîrî, hêlfirincî.

لويك: لويك، لويك، هلتوتيرين، هلفرنج
(الرقص، الرضة، الزحف، الزحف)

Leytîzok: Lerzok, lerzik, hêltwîrîn, hêlfirincîn.

لوياندي: لوياندي، هلتوتيراندي، هلفرنجاندي
(الراقص، الراجف، الزان)

Leyzandin: Lerzandin, helavêtin, hêltwîrandin, hêlfirincandin.

لوياندي: لوياندي، هلتوتيراندي، هلفرنجاندي
(الرقص، المرجف، المرش)

Leyzandî: Lerzandî, helavêtî, hêltwîrandî, hêlfirincandî.

لښمزاندي: دابېرزاندي، لښ خوري، توت كړی
(المنزجر، الموبخ)

Lêporandî: Daberzandî, lêxurî, tutkirî.

لښ چوڼ: دويښ چوڼ، سهكړن، هكولان، دويښ كتن
(التبقي، التعقيب، الامعان، المتابعه)

Lêçûn: Dwîwçûn, sehkirin vekolan, dwîwketin.

لښ چوڼ: ژي پېرين، ژي دهركت، تن پېرين، دهرپازيڼ
(الفوت)

Lêçûn: Jêperîn, jêderket, têperîn, derbazbûn.

لښ چوڼ: دويښ كتن، هكول، لدويښ چوڼ، سهكمر ژي دهركت،
ژي پوري، دهرپازيڼ

(العقب، المتبقي، المتعقب، التابع، المعمن)

Lêçûyy: Jêborî, derbazbûy, dwîrketî, vekol,
lidwîwçûy, sehker, jêderket.

لښ هېتاندي: لښ خورين، لښ پورين، دابېري
(الزاجر، الناهر، الواجب، الموجب)

Lêheyûn: Lêxurîn, lêporîn, daberzî.

لښ هېتاندي: لښ خورين، لښ پوراندن، دابېرزاندي، گزم ناخفتن
(التائب، التزجر، الازدجار)

Lêheyandîn: Lê xwîrîn, lêporandin, daberzan-
din, gizim axiftin.

لښ هېتاندي: لښ خورين، هاژوتن
(النده، الشمط، السوق، الزرف للحيوان)

Lêheyandîn: lêxwîrîn, hajotin.

لښ هېتاندي: لښ خوري، دابېري، توت كړی، هاژوتي، گزم
ناخفتي

(المنزجر، المنهر، الموبخ، الموبخ)

Lêheyandî: lêxurî, daberzî, tutkirî, hajotî, gizim
axiftî.

لښ هېتاندي: هاژوتي

(الندوة، المشموط، المسوق، المزرف للحيوان)

Lêheyandî: Hajotî.

لښ خورين: دابېريښ، هاژوتن، توت كړن، لښ هېتاندي، لښ
پوراندي، گزم ناخفتن

(النده، الشمط، الزرق، السوق، الزجر، التائب، الويخ)

Lêxurîn: Daberzîn, hajotin, tutkirin, lêheytan-
din, lêporandin, gizim axiftin.

لښمزاندي: خورتي لښ كړن، توت كړن، دابېرزاندي، لښ خورين
(التائب، الاجبار المهين)

Leyzandin: Xurtî lê kirin, tutkirin, daberzandin,
lêxurîn.

لښ

(اداء انتباه يفيد معنى: لذا، بما ان)

Lê.

لښوگي: پي ترانك

(المرج)

Lêbok: pê tirank.

لښوگاني، لښوگي: لښوگي، پي ترانكي
(التهريج)

Lêbokati = Lêbokîni: Lêbokî, pêtirankî.

لښ: حيله، سرودا، برن، تهحساندي، خپاندي
(المكر، الخداع، الحيله، الغش)

Lêb: Hile, serdabirin, tehisandin, xapandin.

لښ پورين: نازا كړن، پي هيلان، تن پورين
(الصفح، المعفو)

Lêborîn: Azakirin, pêhêlan, têborîn.

لښ پورين: نازا كړی، پي هيلی، تن پوري
(المصفح، المعفو)

Lêborî: Azakirî, pêhêlay, têborî.

لښ پوراندن: نازا كړن، پي هيلان، تن پورين
(الاعفاء، الاصفا)

Lêborandin: Azakirin, pêhêlan, têborîn.

لښ پورين: دابېريښ، توت كړن، لښ خورين، گازنده ژي كړن، گزم
ناخفتن

(الزجر، النسهر، الويخ)

Lêborîn: Daberzîn, tutkirin, lêxurîn, gazinde jê
kirin, gizim axiftin.

لښ پورين: دابېرزاندي، لښ خوري، توت كړی، گزم ناخفتي
(التائب، التوبيخ، الازدجار)

Lêborî: Daberzandî, lêxurî, tutkirî, gazinde jê kirî,
gizim axiftî.

لښ پوراندن: دابېرزاندي، لښ خورين، توت كړن
(التائب، التوبيخ، الازدجار)

Lêporandin: Daberzandin, lêxurîn, tutkirin.

لښ زلمی : لښ فکرمه‌ای، همدای، نیرای
(الملت، المعید، الکوار)

Lêzivri: Lê vegerhay, hewday, nêray.

لښ زلماندی: لښ فکیراندی
(الاعاده، الارجاع)

Lêzivrandin: Lê vegêrandin.

لښ زلماندی: لښ فکیرای
(المرجع، المعاد)

Lêzivrandî: Lê vegêray.

لښان: لښی، لښمر، لښمشت
(الفيضان، الطوفان، الهطول، العاصفه)

Lêfan: Lihî, lîser, lêhmişt.

لښانه: پښ مه‌اندن، فښکلان، فښکلان، درموکلن
(الکله، المجالفة فی الحديث)

Lêfane: pêhelandin, firkêlan, fîrandin, direwkirin.

لښ: دوراندکا دهمی، دهموکا دهمی، رمختی دهمی
(الشفه)

Lêv: Dorandka devî, devoka devî, rexê devî.

لښ: روخ، تی، سوی
(الحافه، الشفیر، الشفا)

Lêv: Rex, twî, swî.

لښ ناف: روخ ناف، بار ناف، دمف ناف
(الضغه، الشاطی، الساحل)

Lêvav: Rexav, berav, devav.

لښ ناف: کمرین، نښیر، تنگزی، قهری
(الحائق، المغطاء، المنفعل، المتأثر، المفهر)

Lêvav: Kerbîn, êbhir, tingijî, qehrî.

لښ ناف بون: تنگزی بون
(الفيظ، التفهر، الانفعال، الحائق)

Lêvavbûn: Tingijînbûn.

لښ ناف بوی: تنگزی بوی
(المغطاء، المحقق، المنفعل، المتأثر، المنفهر)

Lêvavbûy: Tingijînbûy.

لښ ناف تر: تنگزی تر
(الاقهر، الاغيط، الاحق، الاقل)

Lêvavtir: Tingijîtir.

لښ ناف کرن: تنگزان
(الانفاضة، الاحقاق، الاقهار)

Lêvavkirin: Tingijîandin.

لښ خوی: دایمری، حیتاندی، هازوتی، توت کری، یوراندی، کزم
ناخافتی

(المنه، المضموط، المذب، المخجور، المویخ، المزروف، المسوق)

Lêxurî: Daberzî, haytandî, hajotî, tutkirî, porandî, gizim axaftî.

لښ خوی: هازو، دایمر

(الناده، الشامط، السائق، الزاجر، الناهر، الوايخ، المذب)

Lêxur: Haju, daberz.

لښان: هنگاتن، پښ دادان، قوتان، هغوتان

(الاصابه، الطمن، الضرب، الفتک، الطرق، الغز، الفرص)

Lêdan: Hingatî, pêdadan, qutan, vequtan.

لښای: قوتای، هنگاتی، پښ دادای، هغوتای

(المصاب، المطعون، المضروب، الفتک، المفروز، المفروس)

Lêday: Qutay, hingatî, pêdaday, vequtay.

لښه: څیره، څیرن، څیره، څیرن، لښی
(هنا، ههنا)

Lêre: Vêre, vêrê, hêre, vedirê, lîvêrê.

لښهان: لوکوزین، لوقان، لوقاندن، هډی رښه‌چون

(السرك، الهدج، الهادج، الهجان، الخمج)

Lêrhan: Lukuzî, loqan, loqandin, hêdî rêveçûn.

لښهان: لوکوزی، لوقای، لوقاندی، هډی رښه‌چوی
(السرك، الهدج، الخمج)

Lêrhay: Lukuzî, loqay, loqandî, hêdî rêveçûy.

لښ وایښ: لښ ښ، لښ موز بون، لښ ناکنجی بون
(الاقامه، النشوب)

Lêrabûn: Lêjîn, lê mezin bûn, lê akincîbûn.

لښ وایښ: لښ ښ، لښ موز بوی، لښ ناکنجی بونی
(القديم، المنشئ)

Lêrabûy: Lêjî, lê mezin bûy, lê akincîbûy.

لښم: نښیک، تښک
(الاقارب، الاقرباء)

Lêzim: Nezik, têkel.

لښم: مروغانی، نښیک، بڼه بابی
(القرابه، القربى)

Lêzimî: Mirovanî, nêzikî, binebabî.

لښ زلمی: فکرمه‌ان، همدان، بڼه خومدان
(الانفاضة، المنه، الكره، الحرب)

Lêzivrin: Vegerhan, hewdan, berê xwe dan.

ليف ناف كرى: تنگواندى

(المغيط، المحقق، المقهر، المؤثر)

Lêvavkirî: Tingijandî.

ليف نالى، ليف نالپاتى: تنگزانى، تنگزانى

(الغيط، المحقق، المقهر، الانفعال، التأثير)

Lêvavî = Lêvavyafî: Tingijînî, Tingijafî.

ليف ناليسان: نزمان دليقي دان

(اللمظ)

Lêvalîstin: Ezman dilêvê dan.

ليف ناليسان: نزمان تيدانا ليفي

(الالتماظ)

Lêvalîsan: Ezman tédana lêvê.

ليف ناليسي: مروفي ليفا خوه بنهزمانى فمالى

(اللمظ، اللمتظ)

Lêvalîstî: Mirovê lêva xwe bi ezmanî vemalî.

ليف ناليسك: ليف ناليسكى بزمانى

(الالماظ)

Lêvalîsk: Lêv alîskê bi zimanî.

ليف بيمان: زيک قهرمىن، دمست زى بىردان، بيمان هيلان، زمان
شكندن

(المدول، النقض، النكث، النسخ)

Lêvebûn: Jêkverevîn, destjêberdan, peyman hê-
lan, jivan şikandin.

ليف بوى: كسى پيمان هيلان، زمان شكين

(المدول، الناكث، الناقض، الناسخ)

Lêvebûy: Kesê peyman hêlay, jivanskên.

ليف بهرى: رمخى بهرى، كنارى دهرى، دهم بهر

(العراق، الساحل)

Lêvabehrê: Rexê behrê, kinarê devyay, devbehir.

ليف پي چفان: ليف بال بون، ليف پي بون

(البل، البلامه)

Lêvperçiftin: Lêvbelbûn, lêvpiîbûn.

ليف پيرچفتى: ليف بال، ليف پي

(الابل، الابل)

Lêvperçiftî: Lêvbel, lêpiî.

ليف پاقين، ليف پقان: ليف كلشتن، ليف دهلوبون

(الزرد، الخرت، الفلج)

Lêvpeqîn = Lêvpeqan: Lêvkelîştin, lêvdevlobûn.

ليف پى، ليف پىلى: ليف كلشتى، ليف دهلوبى

(الزرد، الخرت، الفلج)

Lêvpeqî = Lêvpeqay: Lêvkelîştî, lêvdevloy.

ليف پقاندين: ليف كلشتن، ليف دهلوبون

(الزرد، الخرت، الفلج)

Lêvpeqandin: Lêv kelaştin, lêv devlokirin.

ليف پقاندى: ليفا كلشتى، ليفا دهلوبون

(الزرد، الخرت، الفلج)

Lêvpeqandî: Lêva kelaştî, lêva devlokirî.

ليف تشتى: كلفاندى تشتى، فورو تشتى، نيت تشتى

(الشلفا، الحافه)

Lêva tiştî: Givandê tiştî, feroza tiştî, tiyê tiştî.

ليف جو: كرتكى جويى

(حافه الساقية)

Lêvco: Kertkê cowê.

ليف خوته: دهم زما، ليف قمشافى، ليف بيمى

(المذنب)

Lêvxirte: Devziha, lêvqesavî, lêvbeyî.

ليف خوته بون: ليف زمايون، ليف بيمى، ليف قمشافى بون

(التنبي)

Lêvxirtebûn: Lêvzihabûn, lêvbeyîni, lêvqesavî.

ليف خوته بوى: ليف زمايون، ليف قمشافى بوى، ليف بيمى بوى

(المذنب)

Lêvxirtebûy: Lêvzihabûy, lêvqesavîbûy, lêvbeyî

bûy.

ليف خوته تر: ليف زماير، ليف بيمى تر، ليف قمشافى تر

(الاذنب)

Lêvxirtetir: Lêvzihatir, lêvbeyî tir, lêvqesavîtir.

ليف خوته كرن: ليف زمايون، ليف قمشافى كرن، ليف بيمانن

(التنبي)

Lêvxirtekirin: Lêvzihakirin, lêv qesavîkirin, lêv

bayandin.

ليف خوته كرى: ليف زما كرى، ليف قمشافى كرى، ليف بيماندى

(المذنب)

Lêvxirtekirî: Lêvzihakirî, lêvqesavîkirî, lêvbey-

andî.

لیف فازی کین: لیف بهر و پشت کین
(الکرف، الشخصس الحمار عند شم البول)

Lêvvajükirin: Lêvberûpiştikirin.

لیف قمشالی: لیف خرتمی، لیف زهای
(الذنب)

Lêvqesavî: Lêv xirteyî, lêv zihayî.

لیف قمشاف: لیف خرتی، لیف زها
(الذنب، من العطش)

Lêvqesav: Lêv xirte, lêv ziha.

لیف ککشتی: لیف بهی
(الانرد، الاخرت، الافلح)

Lêvkelîştî: Lêv peqî.

لیف ککشتن: لیف بهغان، لیف بهغن
(الرد، الغرت، الفلح)

Lêvkelîştin: Lêv peqan, lêv peqîn.

لیف لایله: گبیابه که کولیکای وی و مکی یا دار نالکتی به لاف دمل
ودانی شین دیت
(الطبایب، العصب، اللیلاب)

Lêvlave: Giyayeke kulîlka wî wekî ya dar alînkêye, ji nav dexl û danî şîn dibît.

لیف مازن: لیف تهمتور
(البرطام)

Lêvmezî: Lêv temetwîr.

لیف مازنی: لیف تهمتوری
(البرطمه)

Lêvmezînf: Lêv temetwîrî.

لیف موج: لیف دریز، لیف بهل
(الاکثم)

Lêvmoç: Lêv dirêj, lêv bel.

لیف موجی: لیف دریزی، لیف بهلی
(الاکثم)

Lêvmoçî: Lêv dirêjî, lêv belî.

لن قمرین: کارمسات، کارکنی، ثافات، تاف، به لا
(البلاء، النکبه، الکارت، المله، العدت، النازله)

Lêqewmîn: Karesat, karkinî, afat, taf, bela.

لن قمری: کارکنی، بسمراهانی، تویش بهلابوی
(المبلى، المنکوب، المکروث، اللام، المحدث، المنزل)

Lêqewmf: Karkinî, bi serhatî, twîştî belabûy.

لیف خرتی بی، لیف خرتی پاتی: لیف زهانی، لیف قمشافیانی، لیف بهینی
(الذنب)

Lêvxirteyî = lêvxirteyafî: Lêvzihaî, lêvqesavyafî, lêv beyînî.

لیف زواف: لیف تەنک
(اللمیاء)

Lêvzirav: Lêv tenik.

لیف زوافی: لیف تەنکی، لیف تەنکات
(اللمی)

Lêvziravî: Lêv tenikî, lêv tenikatî.

لیف زیری: لیف خازی
(البحفله للحيوان)

Lêvajêrî: Lêva xarê.

لیف سور: لیف قورمز، لیف نال
(الابنخ)

Lêvsor: Lêv qurmiz, lê al.

لیف سورزی: لیف قورمزی، لیف نالی
(البثخ)

Lêvsorî: Lêv qurmizî, lêv alî.

لیف ستوری: لیف تهمتور
(الافجم)

Lêvstwîr: Lêv tem tûr.

لیف ستوری: لیف تهمتوری
(الافجم)

Lêvstûrî: Lêv tumtwîrî.

لیف شورپی: لیف فازی
(الاهدل للحيوان)

Lêvsor: Lêv vajî.

لیف شورپی: لیف فازیانی
(الهدل)

Lêvsorî: Lêv vajyafî.

لیف فازی: لیف بهرویشت
(الادلع، الاقلب)

Lêvvajî: Lêv berûpişt.

لیف فازیانی: لیف بهر و پشتی
(الادلع، القلب)

Lêvvajyafî: Lêv berûpiştî.

لیک نیکستی: تیک بستی، لیک کردای، تیکرا بری، تیک
بمشاندی

Lêkexistî: Têkpeşandin, lêk bênan, têk bestin.

لیک نیورین: ایک کوم ہون، ایک داجرہان، لبردانان
(التمرش، التقاطر)

Lêk êwirîn: Lêkombûn, lêkdacirhan, liberdanan.

لیک ٹیفان: وہ ٹیک کرن، فہاندن، وہ ٹیک نژن، سہلیفہ جتکرن

Lêknan: Wek êkkirin, vehandin, wek êk nijînîn, selfaqê cêkirin.

لیک ٹینای: فہمینک
(الملحن، المنظم، المسجع)

Lekinay: Vehînk.

لیک بادن: لیک زفراندن، وهربادن، لیک فرکرین
(الفتل، اللوی، الثنی، اللف)

Lêkbadan: Lêk zivrandin, werbadan, lêkvirkirin.

لیک بادی: لیک زفراندی، وهربادای، لیک ٺرکری
(المصل، المفتول، الملوی، المعوج)

Lêkbaday: Lêk zivrandî, werbaday, lêk virkirin.

لیک: دان: فیک کہتن، شہرقمانی، پیک دادان
(المنافسه، المصادمه، الواقعه)

Lêkdan: Vêk ketin, şeqreğanê, pêk dadan.

لیک دای: ٲیک که تی، ٲیک دادای
(الناوش، المصاوم، المواقع)

Lêkday: Vêk ketî, pêk daday.

لیک دان: فیک نیخستن، تیک بهستن، لیک بیټان، دان نیک، پیټه گردان

(التأليف، التركيب، الاضمار، التضمين)
Lêkdan: Vêk êxistin, têk bestin, lêkbênan, dan
 êk, pêve girêdan.

لیک دای: دای نیک، فیک نیخستی، تیک بستی، لیک بینای، پیکه
گردای

(المؤلف، المركب، المضموم)
Lêkday: Day êk, vêkêxistî, têk bestî, lêk bênay,
 pêkve girêday.

لِيُؤْمِنُوا بِهِ: توبش كرن، تي ٻڌڻ، هنگامن
(الايلاء، الانزال، الاحداث، التنكيل، التكريث)

Lêgewmandin: Twîskirin, têbirin, hingatin.

لَقِيَ قَوْمَانِدِي: هِنَكَاتِي، تَيِّ بَرِي، تَوِيش كَرِي
(الجبلي، المحدث، المنكل، المنكب، المكرث)

Lêqewmandî: Hingatî, têbirî, twîşkirî.

لے کرنا: کرنا لکھل
(الفعل)

Lekirin: Kirma ligel.

لَقَدْ كُنَّا: بَارِينَ، ثَانٍ، دَارِيتَن
(الهلُول، السكُوب، الصَّبُوب)

Lêkirin: Barîn, jan, darêtin.

لَقِيَ كَرِي: لَکھل کری، باری، رڈتی، دارتتی
(مفعول به، المہطول، المسکوب)

Lelêrî: Ligelkirî, barî, rijtî, darêtî.

لِي كَمْ: دَارِيْثُ، دَارِيْت
(الفاعل، الساكِب، الهاطل)

Lêker: Darêj, darêt.

ليک نالھان: تیکومر بون، ليک بهستن، دورگ و مرھان، پيگومرھان،
ليک زھرين، ليک نالھان
(التلف، التمدد، التبلور)

Lêkalhan: Têkwerbûn, lêkbestin, durkwerhatin, pêkwerhatin, lêk zivrin, têk alhan.

لیک نالهای: تیک نالهای، لیک بهستی، تیک وهریوی
(الملفوف، الحقود، المتبلور)

Lekalhay: Têkalhay, lêkbestî, têkwerbûy.

لیک نالائین: تبکومراندن، بیک وهر نینان، لیک پیچان، لیک گردان
(الافاف، التلیف، الاعقاد، التعقید)

Le alandin: Têkwerandin, pêkwerînan, lêkpeçan, lek girêdan.

ایک ٹالانڈی: ایک گریڈی، ایک پیچای، ایک ورنہائی، تیک بینی
(الملف، الملقد)

Lêkalandî: Lêk girêday, lêk pêçay, pêkwerînay, têkbênay.

ایک ٹیخستن، تیک ٹیخستن، نافکرا برن، تیک پشاندن، لیک بیتان، تیک بہستن

الشبك، القشبيك، الايغار، الافساد)
Lêk êxistin: Têk êxistin, navikra birin, têkpeşandin.

لیک کتن: **لیک کتن**: هه‌رکێ، لیک دان، چره کرن، هه‌ر ریش بون، فیکرا هاتن، بنا‌فک کتن

(الخصومة، النزاع، الصدام، التشابك، الواقع، المشاجرة)

Lêkketin = Lêkkeftûn: Hevrikî, lêkdan, Cirekirin, hev rwîşbûn, vêkrahatin, binavik ketin.

لیک کتن: فیکرا هاتی، هه‌ر ریش بوی، هه‌ر رک بوی، بنا‌فک کتن

(التخاضع، المتنازع، المتشاك، المتشاجر)

Lêkketî: Vêkrahati, hevruwîşbûy, hevrikbûy, binaviketî.

لیک کتن: تیک وه‌ربون، لیک ئالهان، لیک ژه‌ربن

(الانقلاب، التلف)

Lêkketin: Têkwerbûn, lêk alhan, lêk zivrin.

لیک کتن: تیک ئالهای، لیک ژه‌ری، تیک وه‌رهاتی

(الغلب، الملقوف، المتلف)

Lêkketî: Têkhalhay, lêk zivri, pêkwerhati.

لیک کلین: په‌چرویه بون، پیکه نوستن، خه‌دان نیک، پیکه بون (التحکم)

Lêkkelûn: peçrûwînebûn, pêkeve nwîstin, xudane êk, pêkvebûn.

لیک کلن: په‌چرویه بوی، پیکه بوی، پیکه نوستی، نیک کرن

(التحكم، المتكلم)

Lêkkelî: Peçrûbûy, pêkvebûy, pêkve nûstî, êkgirtî.

لیک گه‌هین: هه‌گوه‌زتن، ژ جه‌ربن، ژ جه‌گوه‌زتن

(التبدیل، التحویل، التفریر، التطویر)

Lêkguhrîn: Veguhaztin, ji cihbirin, ji cih guhaztin.

لیک گه‌هین: ژ جه‌گوه‌زتن، هه‌گوه‌زتن، ژ جه‌بری

(المبدل، المحول، المغير، المطور)

Lêkguhrî: Ji cihguhaztî, veguhaztî, ji cihbirî.

لیک هاتن: لیک ئالهان، پیکوه‌هاتن، فیک کتن، لیک خه‌ربون

(الانتماء، الاستواء، التبليور)

Lêkhatin: Lêkhalhan, pêkwerhatin, vêk ketin, lêk xirbûn.

لیک هاتی: فیک کتن، لیک ئالهای، بیکوه‌رهاتی

(الانتماء، المستوى، المتبلور)

Lêkhati: Vêk ketî, lêk alhay, pêkwerhati.

لیک وه‌رگه‌هان: لیک قازی بون، به‌ر ویشتن بون، سه‌ر وین بون

(التقلب، الانقلاب، الانعكاس، الانتواء)

Lêkwergerhan: Lêk vajîbûn, berpiştûn, serûbinbûn.

لیک دان: خه‌رکرن، فیک نه‌خستن، سه‌ر وه‌رکرن، دان نیک

(الكنز، الجمع، الضم، النظم، الرتب، الترتيب)

Lêkdan: Xirkirin, vêkêxistin, serûberkirin, dan êk.

لیک دای: دای نیک، خه‌رکی، فیک نه‌خستی، سه‌ر وه‌رکری

(الكنوز، المجموع، المضموم، المرتب، المنظم)

Lêkday: Day êk, xirkirî, vêk êxistî, serûberkirî.

لیک دان: پیکه‌هان، گه‌رن، پیک دادان، دا نه‌خستن

(الطبق، الاطباق، الوصد، التوصيد، المصفق، التصفيق، الفلق، الاغلاق، الموصد)

Lêkdan: Pêvedan, girtin, pêkdadan, da êxistin.

لیکدانا وه‌هین: پیک نه‌یان، به‌ره‌هه‌ر

(الكهله)

Lêkdana wexerê: Pêk înan, berhevkirin.

لیک دانا تیشی: دانا نیک، سه‌ر وه‌ر کرن، سه‌رک نه‌یان

(الرشد، التضد، الارثاء، اللامعه)

Lêkdana tiştî: Dana êk, serû berkirin, serikveinan.

لیک ژاله‌ی: جه‌رخین، وه‌ربادان، کوه‌ر وه‌ربون، گه‌ره‌هان، گه‌ری گه‌ری بون

(الدوران، الاستدارة، الانتواء)

Lêkzivrin: Çerixîn, werbadan, gurovirbûn, gerhan, gerî gerîbûn.

لیک ژاله‌ی: گه‌ری گه‌ری بوی، وه‌ربادای، جه‌رخ، گوه‌ر وه‌ری

(الدور، المستدير، المنوى)

Lêkzivri: Gerîgerîbûy, werbaday, çerixî, gurovirbûy.

لیک سه‌ییان: لیک دای، فیک کتن، تیک به‌ستی، سه‌ر کفه‌چوی

(الترابک)

Lêşyar: Lêkday, vekketî, têt bestî, serikveçûy.

لیک سه‌ییان: لیک دانی، فیک کتن، تیک به‌ستی، سه‌رکفه‌چون

(الترابک)

Lêşyari: Lêkdanî, vêk ketin, têtbestinî, serikveçûn.

لیک له‌کرن: بێش کرن، به‌ش کرن، به‌لاف کرن، پشک کرن

(التقسيم، التوزيع)

Lêkvekirin: Lêk vekirin, bêşkirin, beşkirin, belavkirin, pişkkirin.

لیک له‌کری: بێش کری، به‌ش کری، به‌لاف کری، پشک کری

(القسم، الموزع، المقسم)

Lêkvekirî: Bêşkirî, beşkirî, belavkirî, pişkkirî.

لڼ کړه‌ای: چرخ‌ی، چرخ‌ه دای، چهوری
(المرود، المراد، التجول)

Lêgênhay: Çerixî, çerixday, çewrî.

لڼم، لڼم: لڼته، رښوده
(الفرین، الطمی، السبله)

Lêm = Lêhm: Lite, remode.

لڼم ژمک: چزمیزک، کړې بڼک، ټافا کیم، کرانه، ټاف زه
(الوشل، البروض، الدان، النزیر)

Lênzek: çizmîzk, kurbeqk, avakêm, giranih, av-zik.

لڼمشت، لڼمشت: لڼسکر، لڼی، ټاف رابون
(السبل، القحاف، القعاف، الفیضان، الحجاف)

Lêmişt = Lêhmişt: lîscr, lihî, avrabûn.

لڼتان: زاد چڼکر، خاړن کهلاند
(الطبخ، الطهی، الطهور)

Lênan: Zadçêkirin, xarin, kelandin.

لڼتان: راڼځښتنا وهریسی بوښشتی چڼکرڼی، وچاندنا وهریسی بو
پښتی درست کرڼی
(نشر الحبل علی کیفیه خاصه لحمل الحطب، الرسم، التخطيط)

Lênan: Raêxistina werîş bo piştî çêkirinê, raçandina werîş bo piştî dirist kirinê.

لڼ نه‌گړت: ټازا کرڼ، لڼ بورڼ، ټن بورڼ
(المغوف، الصنح، الاعفاء، الاعذار، المعذرة، الحجة)

Lênegirtin: Azakirin, lêborîn, têborîn.

لڼ نه‌گړت: ټازاکړی، لڼ بوری، ټن بوری
(المغوف، المعذور، المحجوج)

Lênegirt: Azakirî, lêbory, têbory.

لڼ نه‌ایدان: خوه بښه‌نه‌بښ، خوه لڼ کړکړڼ، گوښه‌دان،
پاتک دان
(التغافل، التجاهل، الصنح)

Lênehaydan: Xwe biserve nebirin, xwe lê kerkirin, guhnedan.

لڼ هاتن: باش چڼبڼ، لدویف دلی هاتن
(الموائمه، الملائنه، التجاعه)

Lêhatin: Başçêbûn, lodwîwdilîhatin.

لڼ هاتی: باش چڼبوی، لدویف دلی هاتی
(الموائم، الملائم، النجیع)

Lêhatî: Başçêbûy, li dwîw diîî hatî.

لڼک وږکړه‌ای: لڼک فازۍ بوی، ښو وښت بوی، سړ وښ بوی
(القلوب، الانقلاب، المعکوس، المنعکس، المتوتری)

Lêkwergênhay: Lêk vajîbûy, berûpiştûy, serûbin bûy.

لڼک وږکړان: لڼک فازۍ کرڼ، ښو وښت کرڼ، سړ وښ کرڼ
(التقلیب، الانقلاب، التحکیم، الاعکاس، الالواء، التلوین)

Lêkwergêran: Lêvajîkirin, berûpiştîkirin, serûbin kirin.

لڼ گړت: ستږمکړن
(التصویب، التسنید، التهذیف)

Lêgirtin: Stêrekirin.

لڼ گړت: ستږمکړی
(المصوب، المسدد، المستهدف)

Lêgirt: Stêrekirî.

لڼ گړت: گازنده ژۍ کرڼ، لڼ پورانډن
(المؤاخذه، المعاتبه)

Lêgirtin: Gazinde jê kirin, lêporandin.

لڼ گړت: گازنده ژۍ کړی، لڼ پوراندي
(المؤاخذه، المعاتب، المعتب)

Lêgirt: Gazinde jê kirî, lêporandî.

لڼ گړهان: سه‌کړن، فه‌کړان، لدویف چوڼ، نږان، دویف که‌تن،
لڼ چوڼ
(النشطان، البحث، التحقيق، التفقد، الفحص، التفتيش)

Lêgerhan: Sehkirin, vekolay, lidwîwçûn, nêran , dwîwketin, lêçûn.

لڼ گړه‌ای: سه‌کړی، نږای، لدویف چوی، فه‌کولای، دویف
کتنی، لڼ چوی
(البحوث، الحلق، المفتش، المتفقد، المنشود، الفحوص)

Lêgerhay: Sehkirî, nêray, li dwîw çûy, vekolay, dwîwketî, lêçûy.

لڼ گړهان: سحو‌سوی کرڼ
(النبس، التجمس)

Lêgerhan: Sihû swîkirin.

لڼ گړه‌ای: سحو‌سوی کړی
(النبس، التجمس)

Lêgerhay: Sihûswikirî.

لڼ گړهان: لڼ چرخڼ، چهورڼ، چرخ‌دان
(المرود، الارتیاد، الریاده، التجول)

Lêgerhan: Lêçerxîn, çewirîn, çerxidan.

لڼ هملقوتان: حەيتاندين، دابەرزڼ، توت کړن، لڼ خوړڼ، پاشفه
برڼ

(الزجر، الويخ، التانيب، الانذار)

Lêhelqutan: Heytandin, daberzîn, tutkirin, lê xurîn, paşve birin.

لڼ هملقوتای: پاشفه بری، لڼ حەيتاندي، توت کړی، لڼ خوړی،
دابەرزى

(المزجور، المؤنب، المويخ، المنذر)

Lêhelqutay: Paşvebirî, lê heytañdî, tutkirî, lê-xurî, daberzî.

لڼ هملنگلان: لڼ تمحسڼ، لڼ هەلبەقژڼ، لڼ کەتن، لڼ سەتمى بون
(النكس، الانتكاس، العثار، الكبوة)

Lêhelingiftin: Lê tehisîn, lêhelpeqijîn, lêketin, lê setimî bûn.

لڼ هملنگلتی: لڼ کەتی، لڼ هەلبەقژى، لڼ تمحسى، لڼ سەتمەبوى
(النكس، المنتكس، المعثر، المكبو)

Lêhelingiftî: Lêketî, lê helpeqijî, lêchehisî, lêset-mebûy.

لڼهم: رموده، لڼته

(الفرين، الطمي السهلة)

Lêhm: Rimode, lîte.

لڼهمشت: لیسار، لڼی، ناف رابون

(القفاف، القحاف، الفيضان، الجحاف)

Lêhmist: Lîser, lihî, av rabûn.

لڼهېبوک: پڼ ترانک

(المهرج)

Lêhbok: Pêtirank.

لڼهېبوکاتی: پڼ ترانکی

(التهريج)

Lêhbokati: Pêtirankî.

لڼ هایدان: ناکەمدار کړن، ناکەمکړن، پڼ هساندن، سەرومخت
کړن، هایدژن کړن

(الابلاغ، الايصاء، الوصيه، التنبيه)

Lêhaydan: Agchdarkirin, agehkirin, pêhesandin, serwextkirin, hayjêkirin.

لڼ هایدای: هایدژن کړی، ناکەمکړی، ناکەمدار کړی، پڼ
حساندی، سەرومخت کړی

(المبلغ، الموصى، المنبه)

Lêhayday: Hayjêkirî, agehkirî, agehdarkirî, pê-hesandî, sewextkirî.

لڼواژ: لاک، بېچاره، ژار، مسری، ژنډیر، فەوهرای، رق و تقي،
کەلندار

(الضعيف، التحيف، التحيل، الهزل، الرهام، اللغم، النضو
للحيوان)

Lêwaz: Lak, bêçare, jar, misrî, zinêr, wewerhay, reqûteq, kelindar.

لڼواژى، لڼواژياتى: لاکى، بېچارههې، مسريياتى، ژارى، ژنډى،
فەوهرانى، کەلندارياتى

(الضعف، النحافه، النحول، الهزال، النضو للحيوان، الرهوه
للغم)

Lêwazi = Lêwazyafi: Lakî, bêçareyî, misriyati, jarî, zinêrî, wewerhati, kelindaryati.

لڼواژونى: ژار بون، لاک بون، بېچاره بون، مسرى بون، ژنډى بون،
رق و تقي بون، کەلندارىون

(الضعف، التحل، التحف، التزم، الانضاء، التهل)

Lêwazbûn: Jarbûn, lakbûn, bêçarebûn, misirîbûn, zinêrbûn, req u teqbûn, kelindarbûn.

لڼواژبوى: ژار بوى، لاک بوى، بېچارهبوى، مسرى بوى، ژنډى بوى،
کەلندار بوى، فەوهرای بوى، رق و تقي بوى

(الضعف، المنحول، المنحف، المهزل، الرهم، المنضو)

Lêwazbûy: Jarbûy, lakbûy, bêçarebûy, misîybûy, zinêrbûy, kelindarbûy, wewerhay, reqûteqbûy.

لڼواژن: ژار تر، لاک تر، مسرى تر، ژنډى تر، کەلندار تر، فەوهرای
تر، رق و تقي تر، بېچاره تر

(الاضعف، الانحل، الانحف، الامزل، الانضي، الارهم)

Lêwaztîr: Jarîr, laktîr, misrîtîr, zinêrtîr, kelin-dartîr, wewerhaytîr, reqûteqtîr, bêçaretîr.

لڼواژکڼ: ژار کڼ، لاک کڼ، بېچاره کڼ، ژنډى کڼ، مسرى
کڼ، کەلندار کڼ، رق و تقي کڼ، فەوهراندڼ

(الاضعاف، الانحاف، التحيل، الامزال، الانضاء، الارهام)

Lêwazkirin: Jarkirin, lakkirin, bêçarekirin, zinêrkirin, misrîkirin, kelindarkirin, reqûteqkirin, wewerandin.

لڼواژکړى: ژار کړى، بېچارمکړى، لاک کړى، فەوهراندی، مسرى
کړى، ژنډى کړى، رق و تقي کړى، کەلندار کړى

(الضعف، المهزل، المنحف، المنحل، المرهم)

Lewazkirî: Jarkirî, bêçarekirî, lakkirî, wewerandî, misrîkirî, zinêrkirî, reqûteqkirî, kelindarkir.

لیبر بەرزەکی: لیبر هەشەفاندی، لیبر گەولاندی، لیبر ئالزاندی
(المعمه)

Liberberzekirî: Liber heşifandî, liber gewilandî, liber alizandî.

لیبرهاتن: پێ قاتیل بون، پێ رازی بون
(القبول، الرضاء، الاستجاب، القناعه)

Liberhatin: Pê qaîlbûn, pê razîbûn.

لیبرهاتی: قاتیل بوی، رازی بوی
(المقتع، المستجيب، الفانع، المستجاب، الراضى)

Liberhatî: Qaîlbûy, razîbûy.

لیبرهەشەفتن: لیبر بەرزەبون، لیبر ئالزین، لیبر گەولین
(الالتیاف، الالتیاس)

Liberheşiftin: Liber berzebûn, liber alizîn, liber gewilîn.

لیبرهەشەفتی: لیبر بەرزە بوی، لیبر ئالزی، لیبر گەولی
(المفاتح، المفتاح، المفتاح)

Liberheşiftî: Liber berzebûy, liber alizî, liber gewilî.

لیبرەگدان: بەرامبەر کین، لیبرک پیفان، لیبرک کیشان، لیبرک سەنگاندن، روی بەری کین
(المقارنه، المقایسه، المقابله)

Liberikdan: Beramberkirin, liberik pîvan, liberik kêşan, liberik sengandin, rûberûkirin.

لیبرەگدای: بەرامبەر کری، لیبرک سەنگاندی، لیبرک کیشای، لیبرک پیفای، روی کری
(المقارن، المقایس، المقابل)

Liberikday: Beramberkirî, liberik sengandî, liberik kêşay, liberik pîvay, rwîbrwîkirî.

لیپ: پلت، لەقەلەق، هەژ مەژوک، لەقەلەق
(التازک، المهزوز، المترجج)

Lipil: Pilt, leqleqok, hejhejok, liivivok.

لیپی چۆن: دیوێرا چۆن، دیوێ کەتن، لێوێ چۆن
(القت)

Lipêyçûn: Dwîvra çûn, dwîvketin, li dwîvçûn.

لیپی چی چۆن: دیوێرا چۆن، دیوێ کەتی، لێوێ چی
(القات)

Lipêyçûy: Dwîvraçûy, dwîvketî, li dwîvçûy.

(فی اول اللفظ یؤدی الی اکمال المعنی)

Li.

لی: کت، دندک، تنی
(الحبه، الفرد، الوتر، الحب للشيء)

Lib: Kit, dindik, tinê.

لیبی: لیاتی، لیینی: کتاتی، کتینی، دندکاتی، تنیاتی
(الوتریه، الفردیه)

Libî = Libatî = Libînf: Kitatî, kitinî, dindkatî, tinyatî.

لیا: لک، نک، لدهف
(لدى، عند، لدن)

Liba: Linik, nik, lidev.

لین: کەلپوچ، ناخا قەلاندی، کوملتی ناخا شاراندی
(الطوب، اللین، الأجر)

Libin: Kelpwîç, axa qelandî, kumtilê axa şarandî.

لیبی: دلدان
(النبیه، العزم، من اجل)

Liber: Dildan.

لیبی: لپیش، پیشی، بەرسینگ، بەراهی
(امام، قدام)

Liber: Lipêş, pêşî, bersîng, berahî.

لیبریون: دلدان بون
(القصد، العزم، النیه)

Liberbûn: Dildanbûn.

لیبر بەرزەبون: لیبر گەولین، لیبر هەشەفتن، لیبر ئالزین
(المعمه، المعمان)

Liberberzebûn: Libergewilîn, liber heşiftin, liber alizîn.

لیبر بەرزە بوی: لیبر هەشەفتی، لیبر گەولی، لیبر ئالزی
(العصيه، المعمه، العامه، الضال)

Liberberzebûy: Liber heşiftî, liber gewilî, liber alizy.

لیبر بەرزەکین: لیبر هەشەفاندن، لیبر گەولاندن، لیبر ئالزاندن
(التعمیه)

Liberberzekirin: Liber heşifandin, liber gewilandin, liber alizandin.

لجاهی: باتی، پیښه، ژ پیښه، شویښ، شویښ
(البذل، العوض، التیابه)

Licahî: Batî, pêşve, Jipêşve, şwinê, şûn.

لجہ مان: قومستان، قهمان، مان، راوستان
(اللبث)

Licihman: Vewestan, Veman, man, rawestan.

لجہ مای: قومستای، قهمای، مای، راوستان
(اللابث)

Licihmay: Vewestay, vemay, may, rawestay.

لجہ بلند بون: رابون، هه لافیتن، سرکهتن، هه لکهتن
(النهوض)

Licihbilinbûn: Rabûn, helavêtin, serketin, helketin.

لجہ بلند بوی: رابوی، هه لافیتن، سرکهتن، هه لکهتن
(الناهمض)

Licihbilinbûy: Rabûy, helavêti, serketi, helketi.

لج: قاچین، نهرم
(اللق، اللزج، اللدن، اللین)

Liç: Qaçin, nerim.

لج بون: قاچین بون، نهرم بون، خاف بون
(التلق، التلزع، اللدانه، التلین)

Liçbûn: Qaçinbûn, nerimbûn, xavbûn.

لجیبوی: قاچین بوی، نهرم بوی، خاف بوی
(الملق، الملزج، الملدن، الملین)

Liçbûy: Qaçinbûy, nerimbûy, xavbûy.

لج تر: قاچین تر، نهرم تر، خاف تر
(اللق، اللزج، اللدن، اللین)

Liçtir: Qaçintir, nerimtir, xavtir.

لج کرن: قاچین کرن، نهرم کرن، خاف کرن
(اللق، اللزج، اللدن، اللین)

Liçkirin: Qaçinkirin, nerimkirin, xavkirin.

لج کرکی: قاچین کرکی، نهرم کرکی، خاف کرکی
(الملق، الملزج، الملدن، الملین)

Liçkirî: Qaçinkirî, nerimkirî, xavkirî.

لجی: لچیبیاتی، قاچینی، نهرمی، نهرماتی، نهرمیاتی، خافی،
خافیاتی، خافیانی

(اللوقه، اللوزجه، اللدانه، اللیونه)

Liçî = Liçiyatî: Qaçinî, nermî, nermatî, nermiyatî, xavî, xavyatî, xavînî.

لج: لچین، فج، فج، فجین، خیج، خیج، خچین
(صوت العین، صوت الایلاج)

Liçliç = Liçên: Viçviç, viçên, xiçxiç, xiçên.

لجاف: لبرامبر، لپیش هه
(بالمقابل، بالنسبه، بالقياس)

Liçav: Liberamber, lipêşve.

لمیاف: پیداران، کال، کلد
(اللاحاف)

Libêf: Pêdadan, gal, gild.

لنویف: لپاش، پاشی، لکل
(خلف، عقب، الخلف، الراء، تبعاً)

Lidwîf: Lipaş, paşî, ligel.

لنویفک: شیلک، دویفکرا، شیشلته، شوویه
(التناب، التعاقب، التوالی، التتابع)

Lidwîfik: Şêlik, dwîfikra şîşilte, şope.

لنویفک هاتن: دویفکراهاتن، شیلک بون، شوویه بون، شیشلته بون
(الاطراد، التوالی، التتابع، الودافه)

Lidwîfikhatin: Dwîfikra hatin, şêlikbûn, şwîpebûn, şîşiltebûn.

لنویفک هاتی: دویفکرا هاتی، شیشلته بوی، شیلک بوی،
شوییه بوی

(المطر، المتتابع، المتوالی، المترادف)

Lidwîfikhatî: Dwîfikrahatî, şîşiltebûy, şêlikbûy, şopebûy.

لیدیف بوردان: بدمسته بوردان، پین هیلان
(المهل، المساعد)

Lidwîfberdan: Bidestve berdan, pêhêlan.

لیدیف بوردای: بدمسته بوردای، پین هیلای
(المهل، المساعد)

Lidwîfberday: Bidestveberday, pêhêlay.

لیدیف چون: هه کولان، هه لکافتن، لی چون، لیدیف چون، دویف
کتن

(الاستقراء، المتابعه، الاقتفاء، التعقیب)

Lidwîfçûn: Vekulan, helişkaftin, lêçûn, lidwîfçûn, dûvketin.

لیدیف چوی: هه کولای، هه لکافتی، لی چوی، لیدیف چوی، دویف
کتن

(المستقراء، المتابع، المعقب، المقتفی)

Lidwîfçûy: Vekolay, helişkaftî, lêçûy, lidwîfçûy, dûvketî.

لغاف بوی: سرههفسار بوی، رشمه بوی، هفسار بوی، چهل بوی
(اللمج)

Lixavbûy: Serhefsarbûy, reşmebûy, hefsarbûy, celebûy.

لغاف کرن: هفسار کرن، سرههفسار کرن، رشمه کرن، چهل کرن
(الالجام، التلجیم)

Lixavkirin: Hefsarkirin, serhefsarkirin, reşmekirin, celebkinin.

لغاف کری: هفسار کری، سرههفسار کری، رشمه کری، چهل کری
(اللمج)

Lixavkirî: Hefsarkirî, serhefsarkirî, reşmekirî, celebkirî.

لک: ریشکا درسوکتی
(السمط، العنبه للعمامة)

Lifik: Rîşka dersokê.

لف: هزان، زقرزقین، هاتن وچون، لقان، لوز، لوزک
(الحركة، الفلق)

Liv: Hejan, ziqziqîn, hatinûcûn, leqan, lerz, lerzik.
لڤا: هریابرخا، پورتنی کافرا
(صوف الخروف)

Liva: Hirya berxa, pwîrte kavira.

لقان: لقان، زقرزقان، هزان، هشین، لوزان
(التحرك، التقلق)

Livan: Leqan, ziqziqan, hejan, heşîn, lerzan.
للین: لقین، زقرزقین، هزین، هشین، لقلقین، لوزین
(الحركة، التحرك، الهزه)

Livîn: Leqîn, ziqziqîn, hejîn, heşîn, livlivîn, lerzîn.
للی: هزای، هشای، زقرزقی، لقی، لقای، لوزی
(المتحرك، المهتز)

Livî: Hejay, heşay, ziqziqî, leqî, leqay, lerizî.
لللین: غولغولین، هزان، لوزین
(التحرك، القلاق، الاضطراب، الاهتزاز)

Lilivîn: Xulxwîlîn, hejan, lerzîn.
لللوق: لقلهقوک، لوزلوزوک، هز هزوک، زقرزقوک
(الحروك، القلق، المضطرب، المهزوز)

Livlivok: Leqleqok, lerzlerzok, hejhejok, ziqziqok.

للف: للف: لب، نک، با، لک
(لدى، عند، لدن)

Lidev = Lidev: Liba, nik, ba, linik.

لیدیو راجون: لڤ چون، دیو کتن، سهکرن، لڤ گهران
(البحت، التعقيب)

Lidwîvraçûn: Lêçûn, dûvketin, sehkirin, lêgerhan.

لیدیو را چوی: لڤ چوی، دیو کتن، سهکری، لڤ گهای، هلیشکافتی
(البحت، المعقب)

Lidwîvraçûy: Lêçûyy, duvketî, sehkirî, lêgerhay, vekolay, helişkafî.

لیدیو ساری چون: تەقان، راتەقان، راقوتان، هافی بون، باژله بون
(الهيمن، الهم، الهيام)

Lidwîvserîçûn: Teqan, rateqan, raqutan, havîbûn, bajêlebûn.

لیدیو ساری چوی: تەقای، راتەقای، راقوتای، هافی بوی، باژله بوی
(الهائم، المستهام)

Lidwîvserîçûy: Teqay, rateqay, raqetay, havîbûy, bajêlebûy.

لسر ناخفتن: پښ ناخفتن، چره کرن
(الناقشه، المباحثه، المحادثه)

Liseraxiftin: Pê axiftin, cirekirin.

لسر ناخفتن: پښ ناخفتن، چره کری
(البحت، المناقش، المحادث)

Liseraxiftî: Pê axiftî, cirekirî.

لسر پیچکی راوستان: نیشک
(الوقل، الوقوف على رجل واحد)

Liserpiyekî rawestan: Îşqilk.

لغاف: هفسار، سر هفسار، چهل، رشمه
(الالجام، الشكيبه، العنان)

Lixav: Hefsar, serhefsar, celeb, reşme.

لغاف بون: هفسار بون، رشمه بون، سرههفساربون، چهل سر بون، مت بون
(التلج، الايقاف للمره)

Lixavbûn: Hefsarbûn, reşmebûn, serhefsarbûn, celebserbûn, mitbûn.

لئانن: لعاندن، هزانن، لهرزاندن، هشانن، زقرقاندن
(الحرك، المهز، المهز)

Livandin: Leqandin, hejandin, lerzandin, hişandin, ziqziqandin.

لئاندى: لعاندى، هزاندى، لهرزاندى، هشاندى، زقرقاندى

Livandî: Leqandî, hejandî, lerzandî, heşandî, ziqziqandî.

لفيرى: لفى جهى، لفى ئوردى، هيره، فيره، فئى درى
(هنا، مهنا)

Livêrê: Livîcihî, livî erdî, hêre, vêre, vêdirê.

لگل: لگل
(مع)

Ligel: Hev.

لگلک: ينگله بههرا
(معا)

Ligelik: Pêkve, Bihevra.

لگل مهرکتى: لگل چون، بههرا چون
(التشيع، التشيع)

Ligel derketin: Ligelçûn, bihevraçûn.

لگل مهرکتى: لگل چوى، بههراچوى
(الشييع)

Ligel derketî: Ligelçûyî, bihevraçûyî.

لليان: داوخت، سەما، شەمەيانە، شامى، ئامەنگ
(الطرب، الرقص)

Lilyan: Dawet, sema, şehyane, sahî, aheng.

لج: يشكا گوشتى، رقیله، لت
(الفرد، البضعة الهبر من اللحم)

Limç: Pişka goştî, rivêle, lit.

لج لىج: لىچىن: دىنگى خاړن و فەخاړن، دىنگى لىف و دىلى
(الانماط، صوت الشفة والكل)

Limçlimç = Limçên: Dengê xarn û vexarnê, dengê lêv u devî.

لبيس: دىفنا حىوانى، كىچى ماهى و بهرازى
(الفنطيس للخنزير، الخرطوم، الخطم)

Limbîs: Difna hêwanî, kepê mahî û berazî.

لنگ: لبا، لىد
(عند لى، لىن)

Linik: Liba, lidev.

لنگ: پئ، لاق، لويلاق، باسكى پئى، درويشى
(القدم، الرجل، الساق للرجل)

Ling: pê, laq, lwilaqe, baskê pêy, drwîşî.

لنگ زىكله كىن: لنگ زىكر بين
(الافجاج)

Lingjêkvekirin: Linjiberikbirin.

لنگ دان: بهزىن، رەفىن
(الركض، الهرب)

Lingdan: Bezîn, revîn.

لنگ داي: رەفى، بهزى
(الراكض، الهارب)

Lingday: Revî, bezy.

لك: تىپ، قويل
(الفرج)

Lik: Tîp, qol.

له: لو، كىپشا كىپاي، كىزا ئالغى، بارستا مشتى
(الوظم، الكدس، للحشيش)

Lih = Lo: Gidîşa gîyay, gizra alif, barista miştê.

لهازه: تىركا هەشكافتنا ئىشتى موكوم، تىركا هەشكافتنا بروت
خوهرستى

(العتله، القعاف، الفيض، الفيضان، الطوفان)

Libaze: Tîrka helşikaftina tiştê mukum, tîrka helşikaftina berêr xuristî.

لهى: ليسر، ليهمشت، ئاف رابون، ئاف بويش بون، لىفان
(الطوفان، الفيض، الغنف، الفيضان، القعاف)

Lihî: Lîser, lêhmişt, av rabûn, avboşbûn, lêfan.

لهيره: لفيرى، لفى ئوردى
(هنا، مهنا، هنالك)

Libêre: Li vêrê, li vî erdî.

لويرى: لوى جهى، لوى ئوردى، لويراه، لجهن دوير
(هناك، هنالك)

Liwêrê: Li wî cihî, li wî erdî, li wêrahe, li cihê dwîr.

ليت، ليتك: ييەن، پئ راهاڤيتن
(الرفس، الشغز)

Lîf = Lîfik: Pêhin, pêrahavêtin.

ليت ليتى، ليت هاڤى: شەمبوز، ييەن هاڤى
(الرفوس، المشغز)

Lîfîf = Lîthavêj: Şemboz, pêhinhavêj.

لوي: بارستا گييايى هښك وږوى بو مشتق نالغى نژوى
(الكس، للحيث، الوضم الكوم)

Lo: Barista giyayê, hişkôdurî bo miştê alifê nijinî.

لويي: كليلكه دانى وچ دليق لكال كرايى، نوښك مديني
ياني نالغ
(الويي)

Lobf: Kelikeke danê wê dilênin ligel girarê u
diken medfinî yanî avik.

لويټ = لويټك: خوه هافيتن، بار، كاف، پينگاف رانان
(الويټ، القف، العفان، الطفر، الدب، الحجلان)

Lot = Lotik: Xwehavêtin, bar, gav, pêngav, ranan.

لويټ، لويټك: پيروكى سست وخاف وډاف ستوير
(الموچ، الهل)

Lop = Lopik: Perokê sist û xav û dar stwîr.

لويټ: حوچ، دمرقلا، رويټ، خاس، رويس، قيق، روال، كويل
(المقصوع، المقشور، العاسر، العارى، الجرد، الاجرد)

Loç: Hoç, dervala, rwîf, xas, rwîs, qîç, riwal, kol.

لويټ بون: حوچ بون، دمرقلا بون، رويټ بون، خاس بون، رويس
بون، روال بون
(القصع، الاتحسار، القصر، القشر)

Loçbûn: Hoçbûn, der vala bûn, rwîtbûn, xasbûn,
rwîsbûn, rwîsbûn, ruwalbûn, kolbûn.

لويټ بوى: حوچ بوى، رويټ بوى، رويس بوى، خاس بوى، كويل
بوى، دمرقلا بوى، روال بوى
(المقصع، المحسر، الجرد، المعري)

Loçbûy: Hoçbûy, rwîtbûy, rwîsbûy, xasbûy, kol-
buy, der vala bûy, riwal bûy.

لويټ تو: رويټ تو، حوچ تو، رويس تو، خاس تو، كويل تو، روال تو،
دمرقلا تو
(القصع، الاحسر، الاعري، الاجرد)

Loçtir: Rwîtir, hoçtir, rwîstir, xastir, koltir, riwal-
tir, dervalatir.

لويټ كرين: رويټ كرين، رويس كرين، حوچ كرين، خاس كرين، روال
كرين، كويل كرين، دمرقلا كرين
(القصع، الانصاع، القشير، الاحسار، الاعراء، التجريد)

Loçkirin: Rwîtkirin, rwîskirin, hoçkirin, xaski-
rin, riwalkirin, kolkirin, der valakirin.

لوکزاندي: ريفه بريى بکوتک وهيدى
(المهذج، المرس، المدلوح)

Lukzandî: Rêvebirî bî kutek û hêdî.

لوميبيس: دفنا دهمين ومكى بهرايى ومامى وميلى
(الفنطيس، الفراطوم، الخطم)

Lumbîs: Difna dehbê wekî berazî û mahî û filî.

لوله: ياساخ، قديمغه، ترس سهم
(المنوع، الحذور، الخطر)

Lule: Yasax, qedexe, tirs, sehîm.

لويلي: بوري، بوريا نافي هاتنى، بوريا چكى ومكى لويليا تفمكتى،
لويليا مسميتكى
(الانويب، الفوهه، البليه للابريق)

Lwîlî: Borî, borya avê hatinê, borya çekî, wekî
lwîlya tivengê, lwîlya mesînkî.

لويليك: هستنى زمينكى، لهغنى دمستى
(القصب، ليد، عظم الزند، عظم الساعد من اليد)

Lwîlik: Hestiyê zendkî, levenê destî.

لويله پير: گولهكه پيرت وى دبن بوى
(العبل، صنف من الزهر، المنقوف الورق)

Lwîleper: Guleke perêt wê dibin borî.

لوير لوير: دمنكى كوركى به
(العواء للذنب)

Lwîrîwîr - Lwîrên: Dengê gurgîye.

لويلاه: هستين باسكى پيى، رويش، لنگ
(الساق، عظم الساق)

Lwîlaqe: Hestiyê baskê pêy, rwîş, ling.

لويلاه دويلى: لنگ دويلى
(الزجاج)

Lwîlaqedirêjî: Ling dirêjî.

لويلاه دويلى: لنگ دويلى
(الازج، طويل السافين)

Lwîlaqdirêj: ling dirêj.

لويش: توخمه كى گييايى به لك پهن، بهنداره دخون ليتاي لكال
كرارا
(نبات عشبي يؤكل مطبوخا)

Lwîş: Tuxmekê giyay belg pêhin, bêhindare, dix-
om lênay digel girara.

لوولو: مراری
(اللولو، الشنر)

Lolo: Mirarî.

لولاف: بفرا بناف، بفرا تری، بفرا و ناف تیکل بون
(الهام، الثلج الملول)

Lolav: Befra biav, befra ter, befr û av têkel bûn.

لووچی، لووچیان: رویتی، رووسی، ووالی، حوچی، خاسی،
دورفالای

(القصع، القشر، العری، الجرد، الانحسار)

Loçf = Loçyafî: Rwfî, rûsî, riwafî, xasî, dervalayî.

لوورک: شیرین نوی زای میاندی و مکی ماستی
(اللبن، اللور)

Lorik: Şîrê nwîzay, meyandî wekî mastî.

لوورانن: دنگ لیک و مرگیران، دنگ تعلقه لیدان
(الترنیم)

Lorandin: Deng lêk wergêran, deng teqle lêdan.

لووراندی: دنگن لیک و مرگیرای، دنگن تعلقه کری
(المرنم)

Lorandî: Dengê lêk wergêray, dengê bi teqlekîrî.

لووشک: نانن مپیرو نمرش بوی بنافن بیژن
(الطلعه، اقراص الشبز غیر المخمر)

Loşik: Nanê hevîrê netîrş bûy bi avê bipêjin.

لووتا قطن: رتفه چونا قهلا، بجووتک خوه هافیتن
(الزوک)

Lota qelê: Rêve çûna qela bi cotik, xwe havêtin.

لووق: بهزینا هیدی، رتفه چونا هیدی و نه زوی، نیف بهزین
(الهروله)

Loq: Bezînahêdî, rêveçûna hêdî û nezwf, nîv bezîn.

لووق، لووقه: سيقه، ريباز، ناوا، سهليقه
(النمط، الاسلوب، السليقة، الطراز، الترتيب، نمط)

Loq = Loqe: Siqem, rêbaz, awa, selîqe.

لووقانن: رتفه چونا نافنجی نه بز و نه میدی
(التهرول)

Loqandin: Rêveçûna navincî, nebez û nehêdî.

لووقاندی: کسه رتفه چوی، نافنجی
(المهرول)

Loqandî: Kesê rêvecuy, navincî.

لووزینه: توخمه کن شرینبایه
(اللوزينج)

Lozîne: Tuxmekê şîrînyaye.

لووک: به موی
(القطن)

Lok: Pembwî.

مات بون: چڼ بون، مت بون، بڼ دهنګ بون، قهلس بون
(الفحم، السکوت)

Matbûn: Çixbûn, Mitbûn, Bêdengbûn Qelsbûn.

مات بوی: چڼ بوی، مت بوی، بڼ دهنګ بوی، قهلس بوی
(الفحم، السکوت)

Matbûy: Çixbûy, Mitbûy, Bêdengbûy, Qelsbûy.

مات تو: چڼ تر، مت تر، بڼ دهنګ تر، قهلس تر
(الفحم، الاسکت)

Mattir: Çixtir, Mittir, Bêdengtir, Qelstir.

مات کرن: چڼ کرن، مت کرن، بڼ دهنګ کرن، قهلس کرن
(الفحم، الاسکات، التفحيم)

Matkirin: Çixkirin, Mitkirin, Bêdengkirin, Qelskirin.

مات کری: چڼ کری، مت کری، بڼ دهنګ کری، قهلس کری
(الفحم، المسکت)

Matkiri: Çixkiri, Mitkir, Bêdengkiri, Qelskiri.

ماتي، ماتاتي: چڼي، متي، بڼ دهنگي کړي، قهلسي،
قهلسياني، چڼياني، متياني
(الفحم، السکته، السکوت)

Matf = Matati: Çixi, Mitf, Bêdengi, Keri, Qelsi, Qelsiyati, Çixyati, Mityati.

ماتاتي: باريبکه بچويک تشتن شني کويږا نېک وردکن
ياني دلول دکن
(لعبه الضمي بالجوز وغيره)

Matanê: Yariyeke biçwîk tiştê şitî gwîza tékwer diken yanî dilol diken.

ماته: کوفیکا پرچی، قهفتهکا موبین سري يه
(الفسته، خصله من الشعر)

Mate: Kofika pirçê, Qesteka mwiye serîye.

ماته: چاف کول بون، چاف کوليا دژوار
(الرمد، التراخوما)

Mate: Çavkulbûn, Çavkulîya dijar.

ماتي: سهڅېر، چاف لږ کرن، خودان کرن، چافدان، پوټه
(العنايه، التربيّه، الرعايه)

Matî: Sexbêr, Çavlêkirin, Xudankirin, Çavdan, Pwîte.

ماتي بون: سهڅېر بون، چافدان بون، پوټه بون
(الاعتناء، التربيّه، التربيّه، المراعاة)

Matibûn: Sexbêrbûn, Çavdanbûn, Pwîte pêdan.

م

M

ما: مهكه، چ

(ما، ماذا)

Ma: Heke, Çi.

ما:

(هل)

Ma:

ما: قه ما، كيروبو

(ظل، بقي، تأخر)

Ma: Vema, Gîrobû.

ما بي: ناف بي

(الفصل، الحاجز، الحاجب)

Mabirr: Navbirr.

مايهين: نافېر، بهنگه، دمهك، كافهك

(البين، المسافه، البعد، الفتره)

Mabeyn: Navber, Benghe, Demek, Gavek.

مات، ماط: تېبل، موهرکا موزن

(الدعيه)

Mat: Tebel, Morka Mezin.

مات: بڼ دهنګ، مت، چڼ، کهي

(الفحم، السکوت)

Mat: Bêdeng, Mit, Çix, Kerr.

مارحوایله: حیوانه که وهک مارگیرزکانه بئ مهستره گهله
رهنگ ههته

(الضب، العطاء، الحذون)

Marhulîle: Hêwaneke wek margîzkane yê mestire gele reng hene.

مارو، مارو: مهر، شوی، ژن ومیرینی

(النکاح، الزواج)

Mar = Mare: Mehîr, Şwî, Jin û mêrînî.

مار بون: مهر بون، شوی بون، ژن ومیرینی بون

(التناکح، التزاوج)

Marbûn: Mehîrbûn, Şwîbûn, Jin û mêrînbûn.

مار بوی: مهر بوی، شوی بوی، ژن ومیرینی بوی

(المنکوح، الزوج)

Marbûy: Mehîrbûy, Şwîbûy, Jin û mêrînbûy.

مارتی: مهتر، شوی تر، ژن ومیرینی تر

(الانکح، الزوج)

Martir: Mehîrtir, Şwîtir, Jin û mêrîntir.

مارکیر: مهزکیر، شوی کیر، ژن ومیرینی کیر

(التنکیح، الانکاح، التزويع)

Markirin: Mehîrkirin, Şwîkîrin, Jin û mêrînkîrin.

مار کیری: مهر کیری، شوی کیری، ژن ومیرینی کیری

(المنکح، المزوج)

Markîrî: Mehîrkîrî, Şwîkîrî, Jin û mêrînkîrî.

ماروای، ماروایی: مهروایی، شوپای، ژن ومیرینی

(المناکحه، المزاوجه)

Marîyatt = Marînf: Mehîrînf, Şwîyattî, Jin û mêrînfî.

مارک: هنده مالویل کن دزکی دا

(دود الاسکارس)

Marik: Hinde malwîkin dizkîda.

مارگیر: تهخلیت کێ ماراپه، رهنگێ یێ بێ گهروه

(الحیه الرقطاء)

Margewr: Textlîtekê marayc rengê wî yê gewre.

مارگیر: مروفتی مارا دکریه وتسلیم ددهت خه لکی دا مار

بیغه نهدهن

(الحاوی)

Margîr: Mirovê mara digîrît û teslîmê didet xelkî da mar pêve nenden.

ماتی بوی: سهخبیر کیری، چاف دای، پویته بئ بوی

(المعتنی، المراعی، المرعی)

Matbûy: Sexbêrkîrî, Çavday, Pwîte pê day.

ماتی تر: سهخبیرتر، چاف دای تر، پویته بئ کیری تر

(الاعنی، الاربی، الارعی)

Matîr: Sexbêrtir, Çavdaytir, pwîtepêkîrtir.

ماتی کیر: سهخبیر کیر، چاف دان کیر، پویته بئ کیر

(التربیه، الاعتناء، الارعاء، الترعیه)

Metîkirin: Sexbêrkîrin, Çavdankîrin, Pwîte pê kîrin.

ماتیاتی، ماتیانی: سهخبیری، سهخبیریاتی، چاف دانی

(العنايه، التربیه، الرعايه)

Matîyatt = Matînf: Sexbêrî, Sexbêrîyattî, Çavdanî.

ماتی کیر: خوه دناف را کیر، خوه تیکه کیر، خوه دناف

مهلدان

(الفضول، التدخل فیما لا یعنی التدخل الفضولی)

Matêkirin: Xwe dinav rakîrin, Xwe têkelkîrin, Xwe dinavheldan.

ماچ: رامووسان

(القبل، اللثم)

Maç: Ramwîsan.

ماچ بون: رامووسان بون، رامووسان

(التقبل، التلثم)

Maçbûn: Ramwîsanbûn, Ramûsan.

ماچ بوی: رامووسان بوی

(القبل، المثلث)

Maçbûy: Ramwîsanbûy.

ماچ کیر: رامووسان کیر

(التقبیل، اللثام، التلثیم)

Maçkîrin: Ramwîsankîrin.

ماچ کیری: رامووسان کیری

(القبل، المثلث)

Maçkîrî: Ramwîsankîrî.

مار: نهزما، وهی بابک، نهدهک

(الحیه، الافعی، الثعبان)

Mar: Ejdeha, Weybabk, Êdek.

مارئ ژهی: توخمه‌کی کیزکانه گه‌لک دهست وئ بیت پیڤه
خوه تیک دبت و گروفر دبیت وەکی موریکا
(بنت وردان)

Marê jey: Tuxmekê kêzkane gelek dest û pê
yêt pêve xwe têk dibet û girovir dibît wekî
morîka.

مارئ ئێر: مار نه یئ مئ
(الاخزم)

Marê-nêr: Mar neyê mê.

مازی: قیقیکه بدارا مازی فه‌هیت یئ گروفر و بچوکه،
که‌مارئ یئ دکن، دهرمانه بو هنده‌ک نه‌ساخییا
(الغن)

Mazî: Fêqîyeke bidara mazîve dihêt yê giro-
vir û biçwike, Gemarê pêdiken dermane bo
hindek nesaxîya.

مازی چن: کەسێ دجیت مازییا دکەت وفیک دنیخیت
(جانی الغن، قاطف الغن)

Mazîçin: Kesê diçît maziya diket û vêk di çît.

مازی چئین: کرنا مازییا ژ خولیا لچیا
(قطاف الغن)

Mazîçinîn: Kirna mazîya ji xulpa liçîya.

ماست: شیرئ مه‌باندی
(البن الوائب، الخائر)

Mast: Şîrê meyandî.

ماست ئاف: روهم کرنا ماستی بنافئ بو‌فه‌خارئ وەک
دهوی
(الشیننه، الخیض)

Mastav: Ruhinkirina mastî bi avê bo vexar-
nê wek dewî.

ماستئ پوری: ماستئ دەمئ مه‌باندئ باش نه‌مه‌بیت فردی
فردئ دبیت
(الفلاق)

Mastê borî: Mastê demê meyandinê baş ne-
meyît virdîvirdî dibît.

ماستئ ئاف شوق: شیرئ تیکه‌لی ئافئ به‌یت مه‌باندن، یانی
ماستئ روهم
(السجاح، الذراح، السجاح)

Mastê avşoq: Şîrê têkelî avê bihêt meyandin
yanî mastê ruhin.

مارگیسک: توخمه‌کی زنیهورا نه وەک مار حویل
و کیمکایه
(الحبیه، الدقشه، العظام)

Margîzk = Margîsk: Tuxmekê zinêwerane
wek marhulîle û kimkimaye.

مارگیسن: مارەکی رەنگ سورئ تارێ یه دبن ئاخئ را دژیت
لهر چوئێ کرئێ هنده جارا په‌یدا دبیت
(الدساس، الدساسه)

Margêsin: Marekê reng sorê tarîye dibin axê
ra dijît liber cotîkirinê hindecara peyda dibît.
مارگه‌زئ: مروفن ماری پیڤه‌دای، تشمت ماری پیڤه‌دای
(اللدوغ)

Margeztî: Mirovê marî pêveday, Tiştê marî
pêveday.

مارگه‌زئن: مارپیڤه‌دان، پیڤه‌دانا ماری
(اللدغ)

Margeztin: Marpêvedan, Pêvedana marî.

مار ماسی: توخمه‌کی ماسیایه وەک مارایئ زراف ودریژه
(الجرى، الصلور، الحنکلیس، الانکلیس)

Marmasî: Tuxmekê masîyaye wek mara yê
zirav û dirêje.

مارمئژ: کەسێ چه‌ئ پیڤه‌ دانا ماری بده‌فی دمیژیت
(طبيب اللدغ بمص السم)

Marmêj: Kesê cihê pêvedana marî bidevî di-
mêjît.

مارمئژی: کارئ یئ رابونا میئنا ژه‌هرا ماری به ژ چه‌ئ
پیڤه‌دای

(طبایه اللدغ بمص السم من اللدوغ)

Marmêjî: Karê pêrrabûna mêtina jehra mariye
ji cihê pêveday.

مارئ خه‌لک: مارئ خوه کری گه‌ری، مارئ گه‌ری گه‌ری
(الرحه)

Marê xelek: Marê xwe kirî gerî, Marê gerî
gerî.

مارئ رهش: مارئ رهنکئ وئ رهش
(الحنش)

Marê reş: Marê rengê wî reş.

ماسی فانی: کارئ کرتنا ماسیا
(السماکه، صید السمک)

Masfvanî: Karê girtina masya.

ماسوله: خیجا بلند و بهل لشتنتی راست، رافا بهل، کیرا
هه‌لکه‌تی
(الخط الفانی: البارز)

Maswîle: Xîça bilind û bel li tîştê rast, Rava bel, Gêrra helketî.

ماش: دانه‌کێ نافی به دچین بو خاړنێ دکه‌ن گراړ
(الزن، الخرن، الماش)

Maş: Danekê avîye diçînin bo xarnê diken girar.

ماش: ماشا لینای یانی گراړا ماشن
(طبیب الماش)

Maş: Maşa lénay yanî girara maşê.

ماشوت: کره‌که، زهره‌واد و شینکاتیێ دخوت یێ زییانداره
(البرقان، دود الفضار)

Maşot: Kirmekê zezewad û şînkatiyê dixot yê zîyandare.

ماشینک: توخمه‌کێ چوچیکێت بچوکه لفرمێ دارا
دچهریت دیژنێ سپنداروک
(صنف من المصافیر)

Maşînk: Tuxmekê çwîşkê biçwîke li qurmê dara diçerit dibêjnê spîndarok.

ماشیلوتک: شمشیروک، پاربه‌که گومکێت ناخێ بچوکه
فهددهن

(لعبه، توزیع کومات التراب الصغیره)

Maşlotk: Şimşîrok, Yarıyeke komkê axê biçwîk vediden.

ماف: حق
(الحق)

Maf: Heq.

مافور: به‌رکا به‌رک و به‌رشک
(الزولیه، السجاده)

Mafwîr: Berka bimirk û rîşik.

ماقول: ریزدار، مه‌زنێ جهی، میرزا، ناغا، ره‌ سپی،
مالبات، خانه‌دان، به‌مال، که‌نکه‌نه
(الماجد، الشریف، الوجیه، النبیل، الوقور)

Maqwîl: Rêzdar, Mezinê cihî, Mîrza, Axa, Rihspî, Malbat, Xanedan, Binemal, Kenkenc.

ماست بورین: میاندن، خرابوین
(الفلقان، الفلق)

Mastborîn: Mîyandin xirabbûn.

ماستێ تویری: نه‌و ماسته یێ دکه‌ن تویرکی دا فهدوهره‌یت
وکرز ببیت
(الشیراز)

Mastê twîrî: Ew maste yê diken twîrkî da vewehît û kizir bibît.

ماسته روین: پتی خاړنه چێ دکه‌ن ژتیکه‌لکرنا روین و ماستا
بو خاړنا زفستانێ وه‌ک ژاژی
(الریبه‌که، اللواخه، اللباخه)

Maste rwîn: Pêxarne çêdiken ji têkel kerina rwîn û masta bo xarna zivistanê wek jajî.

ماستێ فه‌گرتی: ماستن فه‌میلای نه‌خاړی وه‌فن
(الصرب)

Mastê vegirtî: Mastê vehêlay nexarî û kevin.

ماسیا پشتی: شفا پشتی، ستوینا پشتی، کاریتن پشتی
که‌ها پشتی، زیتن
(المرید الفقری)

Masîya piştê: Şîva piştê, Stwîna piştê, Karitê piştê, Giha piştê, Zîter.

ماسیا خه‌نچهری: پراسییا لنبه‌کا تیی خه‌نچهری یا بلند
وه‌کی گیسینی
(العیر، النصل)

Masîya xencerê: Perasiya li nîveka tiyê xencerê ya bilind wekî gîşîyê.

ماسیا شیریی: رافا بلندا نبه‌کا ده‌قن شیریی
(الشطبه للسيف)

Masîya şîrî: Rava bilinda nîveka devê şîrî.

ماسی: حیوانه‌که دنافیدا دژیت گوشتی وێ بو خاړنێ یێ
خوه‌شه
(السمکه)

Masî: Hêwaneke di avêda dijît goştê wê bo xarnê yê xweşe.

ماسی فانی: که‌سێ کارئ وی کرتنا ماسیا
(السماک)

Masîvan: Kesê karê wî girtina masya.

ماکەر: کەرا مە
(الان، الان، انشی الحمار)

Maker: Kera mē.

ماکە، مە کە: کەو مە
(الغیراء، انشی الحجل)

Makew = Mēkew: Kewē mē.

ماکینە: چەقماق
(المکینە)

Makīne: Çeqmaq.

ماکا تیشتی: کاکلکا تیشتی، هەیفین تیشتی، راستیا تیشتی،
هەیینا تیشتی
(الکە، جوهر الشیء حقیقته)

Maka Tiştî: Kakilka tiştî, Hêvênê tiştî, Rastîya tiştî, Heyîna tiştî.

مال: خانى، نافاهى
(البيت)

Mal: Xanî, Avahî.

مال: ئۆن، وەگ بێژن بەرمالی
(یەکنی بالزویجە، ربه البيت)

Mal: Jin, Wek bējin bermalî.

مال: کەرت
(الملکپه)

Mal: Kirt.

مال باب: مالا بابێ ئۆن پاشی شوێکرتی
(بيت الاب، بيت الابوه)

Malbab: Mala babê jinê paşî şwîkirinê.

مال بات: خانەدان، ماقویل، بنەمالی
(ذو النسب، الوجاهه)

Malbat: Xanedan, Maqwîl, Binemal.

مال باتی: خانەدانی، ماقویلی، بنەمال
(عراقه النسب، الاسره النبیله)

Malbatî: Xanedanî, Maqwîlî, Binemalî.

مال بارکەن: کۆچەری، رەقەندی، دەربەدەری، جە
قەگەهازەن، مەشخەت یۆن
(النزوح، الترحال، الهجره)

Malbarkirin: Koçerî, Revendî, Derbederî, Cihvegahaztin, Mişextbûn.

ماقویل یۆن: رێژدار یۆن، میرزابۆن، ناغا یۆن، رۆبەت یۆن،
خانەدان یۆن، کەنکەنە یۆن
(التمجد، التشرف، التنبيل، التوقر)

Maqwîlbûn: Rêzdarbûn, Mîrzabûn, Axabûn, Rwîmetbûn, Xanedanbûn, Kenkenebûn.

ماقویل بۆی: خانەدان بۆی، رێژدار بۆی، ناغا بۆی، کەنکەنە
بۆی
(المجد، التنبيل، التشرف، الوجه، الموقر)

Maqwîlbûy: Xanedanbûy, Rêzdarbûy, Axabûy, Kenkenebûy.

ماقویل تەر: خانەدان تەر، رێژدار تەر، بڕووبەت تەر، کەنکەنە تەر
(الامجد، الاشرف، الانبيل، الاوجه، الاوقر)

Maqwîltir: Xanedantir, Rêzdartir, Bimrwîmettir, Kenkenetir.

ماقویل کەن: خانەدان کەن، رێژدار کەن، کەنکەنە کەن
(التمجيد، التشريف، الانبال، التوقير)

Maqwîlkin: Xanedankirin, Rêzdarkirin, Kenkenekirin.

ماقویل کەری: خانەدان کەری، رێژدار کەری، کەنکەنە کەری
(المجد، المشرف، الوجه)

Maqwîlkirî: Xanedankirî, Rêzdarkirî, Kenkenekirî.

ماقویلی، ماقویلیاتی: خانەدانی، کەنکەنە یاتی، رێژداری،
ناغاتى، میرزاتى

(النبل، الوجاهه، الشرف، الوقار، المجد)

Maqwîlî = Maqwîlîyatî: Xanedanî, Kenkeneyatî, Rêzdarî, Axatî, Mîrzatî.

ماقوینە: بەکەرە، کەندیلک، بالولکا دەزییا، گولولکا دەزییا
(المكب للفلز، كبه، الخيط، بكرة الخيط)

Maqirrne: Bekere, Kendilk, Balolka dezîya, Gulolka dezîya.

ماک: دایک، دای، ژێ بۆی
(الام، الوالده)

Mak: Dayik, Day, Jêbûy.

ماک: کاکلا تیشتی، بنیاتن تیشتی، هەیفین تیشتی، بندکا
تیشتی، بنەکارا تیشتی
(الجوهر، الامل، الكنه، حقيقه الشیء، اللب)

Mak: Kakila tiştî, binyatê tiştî, Hêvênê tiştî, Bindika tiştî, Binekara tiştî.

مال خوئ: كهف خوى، مهزنى مالتى، مهزنى كوندى، مهزنى تاخى
(المختار، رب البيت، سيد الاسره، الزوج)
Malxwê: Kev xwî, mezinê malê, mezinê gundî, mezinê taxî.

مال خوعليانى: خوين روژك ديتن
(المالخطيليا السوداء، احلام اليقظه)
Malxwelyanê: Xewin rojk dîtin.

مال خر گرڼ: مال فيك نيخستن، مال ليكدان، مال كوم كرن
(الاكتنان، التكنين)
Malxirrkirin: Mal vêkêxistin, Mal lêkdan, Mal komkirin.

مال دار: زهنگين، كه دخودا، خودان ملك ومال، ههيا
(الفنى، الثرى، الملاك)
Maldar: Zengîn, Kedxuda, Xudan milk û mal, Heyî.

مال دارى: ههياتى، زهنگينى، كه دخودايى، خودان ملك، مالينى
(الفنا، الثراء، التملك، التمويل، الاكتساب)
Maldarî: Heyatî, Zengînî, Kedxudayî, Xudanmilk û malînî.

مال دوخين: كونا دوخينى تيرا دكيشن لدهريپى
(الحجزه)
Maldoxwîn: Kuna doxînê têrra dikêşin li-derpêy.

مالشئ: مالين، رادان، فدان، دسردابرن، پاقر كرن، تهكيز كرن، تميز كرن
(الكس، الكسع، الكشح، الازاحه، الازم، المسح، المحو)
Malîştin: Malîn, radan, vedan, diserdabirin, paqijkirin, tekwîzkirin, temîzkirin.

مالشتى: جهن مالى، جهن راداي ژ كليشا، جهن پاقر كرى
(المكنوس، المكسوح، المزاح، المسحوح، المحو، المزم، المكشوف)
Malîştî: Cihê malî, cihê raday ji gilêşa, cihê paqijkirî.

مالق: بهتلى، حبللى، حهمر
(المكنت، الزان)
Maliq: Betilî, hebilî, hemer.

مال باوكوى: مشهخت، رهفند، كوچەر، دهر به دهر
(النازح، المرتحل، المهاجر)
Malbarkirî: Mişext, Revend, Koçer, Derbeder.

مال بيچى، مال بچويك: پسدان
(السلى، المشيعه، الرحم)
Malbêçî = Malbiçwîk: Pisdan.

مال بهردان: مال ميلان، مشهخت بون، مال فهگومازن
(النزوح، الهجره)
Malberdan: Malhêlan, Mişextbûn, Mal veguhaztin.

مال بهرداي: مال هيلاي، مشهخت بوى، دهر به دهر بوى، مال فهگومازنى بوى
(النازح، المهاجر)
Malberday: Malhêlay, Mişextbûy, Derberbûy, Malveguhaztîbûy.

مال بفر: كونا بفرى، جهن دهستكى ليدانى
(اللق، الخرد، الدبله، ثقب الفاس)
Malbivir: Kuna bivrî, Cihê destkê lêdanê.

مال تفرى: كونا تفرى يا ناشى يا بست دجيت تيرا
(ثقب خنزيره الرحي)
Maltivrî: Kuna tivrî ya aşî ya bist diçît têrra.

مال جهمين: مال فيك تيج
(الهباش)
Malcemîn: Mal vêkêx.

مال جهماندن: مال فيك نيخستن، مال كوم كرن
(الهبش)
Malcemandin: Mal vêkêxistin, mal komkirin.

مال جهماندى: كهسنى مال فيك نيخستى، خركرى
(الهبش)
Malcemandî: Kesê mal vêkêxistî, xirkirî.

مال جو: بوتاجووى جهن ناف تيرا دجيت، نيغهكا جووى، نافبهر، هردو ليفيت جووى، جولانداكا جووى
(قناه الساقيه، حفره الساقيه، الساقيه الفرعيه)
Malco: Bota cowê av têrra diçît, nîveka cowê, navbera herdu lêvêt cowê, colandika cowê.

مالق بون: به تلین، به بلین، همەر بون
(الاكتظاظ)

Maliqbûn: betilîn, hemerbûn.

مالق بوی: به تلئ بوی، به بلئ بوی، همەر بوی
(المكتظ)

Maliqbûy: Betilîbûy, hebilîbûy, hemerbûy.

مالق تر: به تلئ تر، به بلئ تر، همەر تر
(الاكتظ، المكتظ)

Maliqtir: Betilîtir, hebilîtir, hemertir.

مالق کرن: به تلاندن، به بلاندن، همەر کرن
(الاكتظاظ، التكتظيظ)

Maliqkirin: Bitilandin, hebilandin, hemerkirin.

مالق کری: به تلاندی، به بلاندی، همەر کری
(المكظ، المكتظ)

Maliqkirî: Betilandî, hebilandî, hemerkirî.

مالقی، مالقیاتی: به تلینی، به بلینی، همەریاتی
(الكظ، الزان، الاكتظاظ)

Malqî = Maliqfyatî: Betilînf, hebilînf, hem-
erfyatî.

مالک: چه که چه، جهێ تشتی، خانیک، شانه
(البيت، الخزانة، الخلیه)

Malik: Çekmeçe, cihê tiştî, xanîk, şane.

مال کەر: رێبەر، نابورکەر، کوپوری کار، بێسپور
(المدبر، المقصد، المتمول، الكاسب)

Walker: Rêber, aborker, kuporîkar, bispor.

مال گهری: بېسپوری، نابورکهری، بهرگه رهان
(التدبير، الاقتصاد، التمويل، الكسب)

Walkerî: Bisporî, aborkerî, bergerhan.

مال کرن: نابور کرن، رێنجبهری، بهرگه رهانی
(الاكتساب، الكسابة، الاقتصاد، التمويل)

Malkirin: Aborkirin, rênçberî, bergerhanî.

مالکا خەزێ: شانه، مالکا شانی
(الشرق)

Malka xerzî: Şane, malka şanê.

مالکا شانئ: کونکا شانئ
(الخاروب، ثقب العسل في الشمع)

Malka şanê: Kunka şanê.

مال کەتی: بێ مال، رویت، رسوا، دەست تەنگی، هەلوەرمان
(المفلس)

Malketî: Bêmal, rwît, riswa, dest tengî, hel-
werhan.

مالک گر: دەست مچاندی، کرت فه کر، کرت داگر
(الحنكر)

Malgir: Dest miçanî, kirtvegir, kirtdagir.

مال گری، مال گرئ: کرت فه گری، کرت داگرئ
(الاحتكار، الحكر)

Malgirî = Malgirtin: Kirtvegirî, kirtdagirtin.

مال گرئ: بێچه بون، ئاکنجی بون
(السكون)

Malgirtin: Binecihibûn, akincibûn.

مال مالانئ: یاریه که بچوێک دکن
(لعبه لغزیه، الاحجیه)

Malmalanê: Yariyeke biçwîk diken.

مال مشت: کلێش
(الغفايات، القمامه، الكناسه)

Malmışt: Gilêş.

مالئج: نامویرئ پئ رادانئ، نامویرئ فهوسینئ
(المسيعه، المالج)

Malinc: Amwîrê pêrradanê, amwîrê vehusînê.

مالئج دان: فهوسین، تیل کرن، دهست کرن، پئ رادان
(السيغ، التسييع، الملط)

Malincdan: Vehusîn, tilkirin, destkirin, pêrra-
dan.

مالئج دای: پئ رادای، فهوسئ، تیل کری
(المسيغ، الملط، مال)

Malincday: Pêrraday, vehusî, tilkirî.

مال وێزان: مال خراب، مال کمباخ، مال سه تسمی، ژار
(مهموم الدار، البائس، الهالك)

Malwêran: Malxirab, malkimbax, malsetimî, jar.

مال وێزان بون: مال کمباخ بون، مال کلئس بون، مال
سه تسمین، برهان، مال بن بی بون، مال پوچ بون

(التهلكه، الانقراض، البوار، البواد)

Malwêranbûn: Malkimbaxbûn, malkilêsbûn, malse-
timîn, birhan, malbinbirbûn, malpwîçbûn.

مالئ: رادان، سەرداهافیتن، پاڤژ کرن، مالشتن
(الكنس، الكشح، الكسح، الازم، الزاحه، المسح، المحو)
Malîn: Radan, serdahavêtin, paqijkirin, maliştin.

مالئ: رادای، مالشتی، سەرداهافیتی، پاڤژ کری
(الكنوس، المزاح، المكسح، المزاح، المسوح، المحو)
Malî: Raday, maliştî, serdahavêti, paqijkirî.

مالئ ههشک: یاره، زێر، زێف، پویل
(الصامت، الذهب والفضه، النقود)
Malêhişk: Pare, zêr, zîf, pwîl.

مام: برایی بابێ مروفی
(الم)
Mam: Birayê babê mirovî.

مامینی: برابابینی
(العمومه)
Mamîni: Birababîni.

مام پز: خەزال، ناسک
(الغزال)
Mambiz: Xezal, ask.

مامرک: مریشکا بیچویک
(الدجاجه، فرخه الدجاج)
Mamirk: Mrîşka biçwîk.

مامک: ههلامهتێ بهردهخل ودانی
(الجدح، المجدار، النطار، الفزاعه)
Mamik: Helametê ber dext û danî.

ماموستا: سەیدا
(الاستاذ)
Mamosta: Seyda.

مان: فهکیشان، ساخی، هەریخی
(البقاء، الخلود، الديمومه)
Man: Vekêşan, saxî, herinî.

مانه: ما وەسا نیه
(هلا، اليس)
Mane: Ma wesa niye.

مانگ: گامیشانی
(انثى الجاموس)
Mang: Gamêşa mê.

مال وێران بوی: مال کەباخ بوی، مال کلێس بوی، بن بر بوی
(المهلك، المانر، الماند، المنقرض)
Malwêranbûy: Malkimbaxbûy, malkilêsbûy, binbirrbûy.

مال وێران تر: مال کەباخ تر، مال کلێس تر، بن بر تر، برهائی تر
(الاهلك، الابور، الابيد)
Malwêrantir: Malkimbaxtir, malkilêstir, binbirrtir, birhaytir.

مال وێران کرن: مال کەباخ کرن، مال کلێس کرن، براندن، بن بر کرن
(الاياده، الاهلاك، الافناء)
Malwêrankirin: Malkimbaxkirin, malkilêskirin, birandin, binbirrkirin.

مال وێران کری: مال کەباخ کری، براندی، بن بر کری
(المبيد، المهلك، المنفى)
Malwêrankirî: Malkimbaxkirî, birandî, binbirrkirî.

مال وێرانی، مال وێرانیاتی: مال کەباخی، مال کلێسی، برهانی
(الهيمان للبيت، الغناء الهالك، البوار، البود)
Malwêranî = Malwêranîyatî: Malkimbaxî, malkilêşî, birhanî.

مالوئی: سيقل بوق، جینج، نارهای، گرمهیموینک
(الشبق، العالم، الهانج)
Malofi: Sîqilboq, hênc, arhay, girmeymwînk.

مالوئیاتی: گرمهیموینکی، سيقل بوقی، جینجی، نارهای
(الشبق، الغله، الهياج، الجنس)
Maloffiyatî: Girr meymwînkîni, sîqilboqî, hêncî.

مالوول: گرمێ درێژێ ناخی
(الدوده، الشريطيه)
Malwîl: Kirmê dirêjê axê.

مالی ئالا: بخاترا هەو، خودێ ئافا کەت
(اودعناكم، الدواع، بيتكم عامر، البيت العامر)
Malyava: Bixatira hewe, Xudê avaket.

مەتال: چىفانوك
(الاجيه، الافاز، المعى، المثل)

Metel: Çıvanok.

مەتال: ەرقانكئ سەرى
(الدرع، القرس)

Metal: Bervankê serî.

مەھەس: فرچى خوراندنا دەوارى
(الفرجون)

Mehes: Firçê xurandina dewarî.

مەخەل: جەئ نەسەن و بېجەن قەدانە پەزى لىجىيائى، گەفر
(المراح للغنم والحيوان ونحوهم)

Mexel: Cihê nivistin û bêhin vedana pezî li çîyay, Gever.

مەخمەل: پەروكئ بمرک، پەروكئ بپویرن، پەروكئ ببوغە
(الزبر، القماش القصيف)

Mexmel: Perokê bimirk perokê bi pwîrin, perokê bi boxer.

مەخمومر: توخمەكئ كوليلکايە، تەخلیتەكئ پەروکئ یە
(صنف من الزهر، لون من القماش)

Mexmwîr: Tuxmekê kulfikaye, texlîtekê perokîye.

مەدەفینى: ئافک، شوربە، ئافە گوشت
(الشورباء، الحساء)

Medfînî: Avik, şorbe, avegoşt.

مەي: پەز و حىوان، گەوال، تەرش
(المواشى، الغنم)

Merr: Pez û hêwan, kewal, terş.

مەي: بىترک
(الرفش، المر)

Merr: Bêrik.

مەريڤو: بىترکا ئافدانئ، مەرا دەف پان
(المان، المجرفه، الرفس، المر)

Merrbêr: Bêrka avdanê, merra devpan.

مەرجان: توخمەكئ موهرکيت بېهانه لەدەريا شين دىن
(المرجان)

Mercan: Tuxmekê muhirkêt bibihane li de-rya şîn dibin.

مانا لەم: قەمان
(اللېت)

Manalicih: Veman.

مانا لىسەر سوزئ: مانا لىسەر ژفانئ
(الوئوق)

Mana liser sozê: Mana liser jivanê.

مانە: مەيف، مانگ، مەه
(القمر، الشهر)

Mah: Heyv, mang, meh.

ماهى: فیل
(الفيل)

Mahî: Fil.

ماھىن: مئ یا دەوارئ مەسپا
(الفرس، الانئى من الخيل)

Mahîn: Mê ya dewarê hespa.

ماھولک، ماویلک: مەرجئ بچوئک، چەکوچئ بەراشکاندنئ،
چەکوچئ بەرانکراندنئ
(الدېوره، الصاقوره)

Maholk = Mawilk: Mircê biçwîk, çekûçê berşikandinê, çekûçê bernikirandinê.

ماي: ساخ، مەيى
(الباقى، الخالد، الدائم)

May: Sax, heyî.

مايگروئ:
(جزء واحد من المليون من المتر)

Maykron.

مە:
(خەمىر مستتر ئقديره نا، نحن)

Me.

مەبادا: نەكە، نەكو، بەلكى
(ربما، لئلا، كيلا)

Mebada: Neke, neku, belkî.

مەت: خويشكا بابئ مروفي
(العمه)

Met: Xwîşka babê mirovî.

مەتوگە: دارەكە دىسمن، پەدەستكئ مەريئ قەدەكن دا پئ خوہ
لیدەن يوكولانئ
(خشیه يركب على يده الرفش للحفر)

Metirke: Dareke disimin bidestkê merê ve diken da pê xwe lêden bo kolanê.

مردکړن: دهست فېبوی کړن. چاف فېبوی کړن.

سره لاندی کړن

(الاسفاء، الاکرام، التجويد، الاجواد)

Merdkirin: Destvebûykirin, çavvebûykirin, Serhelandîkirin.

مردکړی: دهست فېبوی کړی، دهست فره کړی. چاف فېبوی

کړی، سره لاندی کړی

(المسخی، المکرم، المجد)

Merdkirî: Destvebûykirî, dest firhekirî, çavvebûykirî, serhelandîkirî.

مردی، مرداتی، مردهتی: دهست فره پی، دهست فېبونی،

چاف فېبونی، سره لاندیاتی

(الاسفاء، المکرم، المجد)

Merdî = Merdatî = Merdînfî: Dest firheyî, destvebûnî, çavvebûnî, serhelandîyatî.

مردمیر: زړه میر

(الانسان الکريم، الجواد)

Merdemêr: Zirremêr.

میر: رخ، لیف، توخوب، سنور، شار، گفانده

(الکفه، الحافه، العاشیه، الطور، للیستان وغیره)

Merz: Rex, lêv, tuxwîb, sinor, şar, givande.

میر: ثاف: رخ ناف، بر ناف، لیف ناف

(الساحل، الشاطئ، الضفه)

Merzav: Rexav, berav, lêvav.

میرش: کورتان، جلن دهواری، سر جل

(الکنبوش، البرذعه)

Merş: Kurtan, cilê dewarî, sercil.

میرشو: پښ توریښ، نه ترو

(اللقعه، المکثر من الانتکاء والاضطجاع)

Merşo: Bêturîş, netro.

میرایک: چوپچکا نافی، توخمه کن تهری نافی به

(طائر مانی)

Meravîk: Çwiçka avî, tuxmekê teyrê avîye.

میرقین: گنی بون

(الذره للبيض)

Meriqîn: Genîbûn.

میرقی: گنی

(الذر)

Meriqî: Genî.

میرقین: پتشین، پهلخین، کلداجون

(البمچ، السحق، الحطم للفاکهه)

Merçiqîn: Petişîn, pelixîn, keldaçûn.

میرقی: پتشی، پلخی، کلداجی

(الجموع، المسحق، الحطم)

Merçiqî: Petişî, pelixî, keldaçûy.

میرقاندن: پتشانندن، پهلخاندن، کلداجی

(التحطيم، الابحاج)

Merçiqandin: Petişandin, pelixandin, keldabirin.

میرقاندی: پتشانندی، پهلخاندی، کلداجی

(الحطم، البمچ، المسحق)

Merçiqandî: Petişandî, pelixandî, keldabirî.

میرک: باوه شینک

(الروحه، المهفه)

Merrihk: Baweşînk.

میرد: دهست فره کړی، چاف فره کړی، سره لاندی، حژ خوه

کړی، دهست فره

(السخی، الجواد، الکريم)

Merd: Destvekirî, çavvekirî, serhelandî, hijxwekirî, destfireh.

مردبون: دهست فېبون، چاف فېبون، سره لاندی، حژ

خوه کړن، دهست فره بون

(التجود، التكرم)

Merdbûn: Destvebûn, çavvebûn, serhelandin, hejxwekirin, destfirehbûn.

مردبونی: دهست فېبوی، چاف فېبوی، سره لاندی بوی،

دهست فره بوی

(المجد، المکرم، المسخی)

Merdbûy: Destvebûy, çavvebûy, serhelandîbûy, dest firhebûy.

مردتو: دهست فېبوی تر، چاف فېبوی تر، سره لاندی تر،

حژ خوه کړی تر، دهست فره تر

(الاکرم، الاجود، الاسخی)

Merdtir: Destvebûytir, çavvebûytir, serhelandîtir, hejxwekirîtir, destfirehtir.

مهژن بون: ماقویل بون، مال خوئی بون، میرزا بون،
گله‌مپەر بون

(المعظم، الکبر، التسود)

Mezinbûn: Maqwîlbûn, malxwêbûn, mîrzabûn,
Gelemperbûn.

مهژن بوی: ماقویل بوی، مال خوئی بوی، میرزا بوی،
گله‌مپەر بوی

(المعظم، الکبر، المسود)

Mezinbûy: Maqwîlbûy, malxwêbûy, mîrzabûy,
Gelemperbûy.

مهژن تو: ماقویل تو، مال خوئی تو، میرزاتو، ناغا تو،
گله‌مپەرتو

(الاعظم، الکبر، الاسید)

Mezintir: Maqwîltir, malxwêtir, mîrzatir,
axatir, gelempertir.

مهژن کرن: ماقویل کرن، مال خوئی کرن، میرزا کرن،
گله‌مپەر کرن

(التعظیم، الکبار، التسوید)

Mezinkirin: Maqwîlkin, malxwêkin, mîrzakin,
gelemperkin.

مهژن کری: ماقویل کری، گله‌مپەر کری، مال خوئی کری،
میرزا کری

(المعظم، الکبر)

Mezinkirî: Maqwîlkirî, gelemperkirî, malxwêkirî, mîrzakirî.

مهژنی، مهژناتی: ماقویلی، ماقویلیاتی، گله‌مپەری
(العظمه، الکبر، الکبرياء)

Mezinî = Meznatî: Maqwîlî, maqwîliyatî,
gelemperî.

مهژنی، مهژناتی: میرزاتی، مال خوئیاتی
(السياده، الجلاله، الابيه، الفخامه)

Mezinîfî = Meznahî: Mîrzatî, malxwêyatî.

مهژخن: پویج بون، زه‌عن بون، په‌لاجه‌بون، خه‌رج بون
(التلف، البدد، السرف، الصروف، الهلاك)

Mezixtin: Pwîçbûn, ze`êbûn, pelaçebûn,
xercbûn.

مهژختی: پویج بوی، زه‌عن بوی، په‌لاجه‌بوی، خه‌رج بوی
(التلف المسرف، المبدر، المصروف، المهلك)

Mezixtî: Pwîçbûy, ze`êbûy, pelaçebûy, xercbûy.

مه‌رقاندن: گه‌نی کرن
(طبخ البيض على النصف)

Meriqandin: Genîkirin.

مه‌رقاندی: گه‌نی کری
(طبخ السوائل على النصف)

Meriqandî: Genîkirî.

مه‌رگه‌ب: سه‌لکا نامانا

(سه‌له‌ کبیره‌ للمواعين، دولاب‌ المواعين من العیدان)

Merkeb: Selka amana.

مه‌رگ: ژى، ژيان
(العمر، الحياه، العيش)

Merg: Jî, Jîyan.

مه‌رگه‌موش: توخه‌مکتی گییایى ژه‌مرداره، ژه‌هرینه،
گییایه‌مکتی ژهرینه

(البیش، من الاعشاب السامه‌ القاتله)

Mergemwîş: Tuxmekê giyayê jehirdare
jehrîne, giyayekê jehrîne.

مه‌رمه‌ن: توخه‌مکتی به‌ری یه، به‌رئ نه‌رم وخاف
(الرخام)

Mermer: Tuxmekê berîye, berê nerm û xav.

مه‌ران: توخه‌مکتی تراشوکیت ناغی یه
(شجیره‌ مانیه)

Merran: Tuxmekê traşokêt aviye.

مه‌ریژ: توره، ریز، قاقیز
(المراعات، الملاطفه، تمييز)

Merêz: Tore, rêz, vavêr.

مه‌رمه‌هیت: پیخارنا که‌زانیت قوتای وه‌یرای
(ادم من حب الخضراء المدقوق)

Merremwîl: Pêxarna kezanêt qutay û hêray.

مه‌ژن: گر، زه‌خم، بوکه
(العظيم، الکبير)

Mezin: Gir, zexim, Boke.

مه‌ژن: ماقویل، ره‌ سپی، که‌ف خوئی، مال خوئی، میرزا،
گله‌مپەر

(الشريف، السيد، كبير القوم)

Mezin: Maqwîl, rihsî, kevîwê, malxwê,
mîrza, gelemper.

مهژی هه‌لهان: مهژی که‌لین، مهژی رو‌هن بون
(الصبح)

Mejî helhan: Mejî kelin, Mejî ruhinhûn.

مهژی گها پشته:
(النخاع)

Mejêghapîstê:

مهژی رهش: ده‌بەنگ، که‌ودەن، تێ نه‌گه‌شتی
(الفبی)

Mejîrreş: Debeng, kewden, tēnegihîştî.

مهژی رهشی: ده‌بەنگی، که‌ودەنی، تێ نه‌گه‌شتن
(الغیاه)

Mejîrreşî: Debengî, kewdenî, tēnegihîştin.

مهژی لوبلکی:
(الکاک)

Mejêlwlkê:

مهژی هه‌شک: سه‌ر رهق، ئازخرو، نه‌قوله، سه‌ر که‌ش، به‌زدار
(المتغنت، المعدن)

Mejîhişk: Serreq, azxiro, nequle, serkeş, bivizdar.

مهژی هه‌شگی: سه‌ر رهقی، ئازخرویاتی، نه‌قوله‌یی، سه‌ر که‌شی، به‌زدارئ
(المتغنت، العناد)

Mejîhişkî: Serreqî, azxiroyatî, nequleyî, serkeşî, bivizdary.

مه‌سه‌پ: جه‌ قه‌داننا دافیت که‌وا
(محل نشر نصحاحات الصید)

Meseb: Cihvedana davêt kewa.

مه‌سه‌پ: ئول
(المذهب)

Meseb: Ol.

مه‌سه‌ت: سه‌رخه‌وش
(الثل، السكران، التشان، الخمر)

Mest: Serxweş.

مه‌سه‌ت بوئ: سه‌ر خه‌وش بون
(التسكر، التمثل، الانتشاء، الاختمار)

Mestbûn: Serxweşbûn.

مه‌سه‌ت بوئ: سه‌رخه‌وش بوئ
(الخمر، السكر، التمثل، المنتشی)

Mestbûy: Serxweşbûy.

مه‌زاختن: پو‌یج کرن، زه‌مەن کرن، په‌لاجه‌ کرن، خه‌رج کرن
(الانلاف، الاسراف، التبدید، الاصراف، الاملاک)

Mezaxtin: Pwîçkirin, ze`êkirin, pelaçekirin, xerckirin.

مه‌زاختن: پو‌یج کری، زه‌مەن کری، په‌لاجه‌کری، خه‌رج کری
(المبد، المصرف، المسرف، المهلك، المتلف)

Mezaxtî: Pwîçkîrî, ze`êkîrî, pelaçekîrî, xerckîrî.

مه‌زەخەن: پو‌یج بوئ، زه‌مەن بوئ، په‌لاجه‌بوئ، خه‌رج بوئ
(التلف، الهلك، المسرف، المبد، المصروف)

Mezixîn: Pwîçbûn, ze`êbûn, pelaçebûn, xercbûn.

مه‌زەخی: پو‌یج بوئ، زه‌مەن بوئ، په‌لاجه‌بوئ، خه‌رج بوئ
(التالف، الهالك، المبدید)

Mezixî: Pwîçbûy, ze`êbûy, pelaçebûy, xercbûy.

مه‌زە: به‌ریه‌ف
(الحوی، الموطئ، الحرم)

Mezra: Berbihav.

مه‌زەنگ: تەله، داف
(السلک، التیل)

Mezring: Têle, dav.

مه‌زەل: نو‌ده، ژور
(الغرق)

Mezel: Ode, jor.

مه‌زەله: تو‌خمه‌کتی ئامو‌یریت ساز و ئاوازابه
(الموسیقی)

Mezîqe: Tuxmekê amwîrêr saz û awazaye.

مه‌زەقه‌ ئان: مه‌زەقه‌ بیژ، که‌سه‌ن مه‌زەقی دی‌ب‌زیت
(الموسیقار)

Mezîqevan: Mezîqe bêj, kesê mezîqê dibêjît.

مه‌ژی: مێژک
(المخ، الدماغ)

Mejî: Mêjk.

مه‌ژکوتک: شلکا سه‌ری، کولوفندک، ناف سه‌ر
(البافوخه، الهامه)

Mejkotk: Şilka serî, kulovindik, navser.

مه‌ژکوتکا نه‌رم: ناف چافکا نه‌رم، پشت نه‌نی، ناف سه‌رک
(النماغه، الرماغه، النباغه)

Mejkotka nerm: Nav cavka nerm, piştênî, nav serk.

مهگرتن: وەسا حساب کړن، وەخەرساندن
(الفرضيه، الافتراض)

Megirtin: Wesa hisabkirin, wexerisandin.

مهگرتي: مه خەرساندی
(فرضنا، لو فرضنا، نفرض)

Megirtî: Mexerisandî.

مهگەر: ژبلی، ژبلی
(عدا، غیر)

Meger: Jibilî, jibijilî.

مەلەپەن: چارچوڤه، پەرۆز، کەڤی، دورانک
(الاطر، المحيط، الحاشیه)

Melben: Çarçûve, perwaz, kevi, dorank.

مەلەپەند: قانە، پتی، پەرۆز، کەڤی، چارچوڤه
(الاقليم، القطر، الاطار، المحيط)

Melbend: Qanc, pinî, perwaz, kevi, çarçûve.

مەلەبەخ: ناڤخانه، جەنن خارتی، لێنان وچیکرتی
(المطبخ)

Melbex: Aşxane, cihê xarnê, lênan û çêkirinê.

مەلا: ماموستا، سەیدا، پێش نەڤز، زانیی دینی
(الامام، الخا، العالم الديني للمسلمين)

Mela: Mamosta, seyda, pêşnivêj, zanayê dînî.

مەلائی: کارێ زانیان دینی، پێش نەڤزی
(الامامه)

Melatî: Karê zanîna dînî, pêşnivêjî.

مەلەفان: ئاف ژەن، نەڤرفان
(السباح، الغواص)

Melevan: Avjen, niqurvan.

مەلەغان: زبیرک، شارەزا، زێخ
(کتایه للشطاره والنبيغ والذکاء)

Melevan: Zîrek, şarza, zîx.

مەلەغانی: ئاف ژەن، نەڤرفانی
(السباح، الغواص)

Melevanî: Avjenî, niqurvanî.

مەلەپەن: فەلویسان، فەنویسان، کویسان
(البلع، التختی)

Melisîn: Velwîsan, venwîsan, kwîsan.

مەلسی: فەلویسای، فەنویسای، کویسای
(المنبطح، التختی)

Melisî: Velwîsay, venwîsay, kwîsay.

مەست تو: سەرخووش تو
(الاسکر، الاثمل، الاخمر)

Mesttir: Serxweştir.

مەست کړن: سەرخووش کړن
(الاسکار، الانمال، الاخمار)

Mestkirin: Serxweşkirin.

مەست کړی: سەرخووش کړی
(المسکر، المثلل)

Mestkirtî: Serxweşkirtî.

مەستی، مەستیایتی: سەر خووش، سەرخووشیاتی
(السكر، الثمال، النشوة، الاختمار)

Mestî = Mestîyati: Serxweş, serxweşîyati.

مەسین: گوزکێ بلویلی، نامانی ئافی یێ بلویلیک
(الابریق)

Mesîn: Gozkê bilwîlî, amanê avê yê bilwîlîk.

مەشقی: خەتێ لێر نەڤسینێ
(نموج الخط للتمرین علیہ والممارسة)

Meşq: Xetê liber nivêsinê.

مەشک: کونێ کیبانا ماستی، هیزێ کیبانی
(الوطب، الخضاض، الزفر، السقاء، القربه)

Meşk: Kunê kîyana mastî, hîzê kîyanê.

مەشکوک: ناف سەرکا نەرم، پێستا نەنیی
(الهامة، النماغه، الجافوخ، الرماحه، النباغه)

Meşkotk: Navserka nerim, pišta anîyê.

مەشکێک: مەشکا بچوێک، دودانک، شیر مەشک
(الشکوه)

Meşkfîk: Meşka biçwîk, dudank, şîrmeşk.

مەفا: سود، فایده، وهج
(النفع، المصلحه، الفائدة)

Mefa: Sod, fayde, wec.

مەقام: ستران، لافژ
(الاغنية)

Meqam: Stiran, lavij.

مەقام بێژ: ستران بێژ، لافژ بێژ
(المغنی)

Meqambêj: Stiranbêj, lavijbêj.

مەقلە: پەل دانک، نامانی پەلا
(المجره، المنقله)

Meqlê: Peldank, amanê pela.

مهك خر: چك كروفر
(المفك)

Memik xirr: Çiçik, gruvir.

مهنته: ته تخليتكن چكيت زنايه ومك ستفانك وكردنهين
مئد: چكن بسينكي فهكرني فه

(الوشاح، شبه قلاده عريضه من نسيج مرصع)

Mentege: Textlîtekê çekêt jinaye wek stivank
û gerdeniyê htd....çekê bi sîngî vekirnê ve.

مهئجل: قازانا مەزن، ديزا گر
(الطنجرة)

Mencil: Qazana mezin, dîzagir.

مهئجلوك: قازانكا بچمبل، ترايچ بچمبل
(السطل)

Mencilok: Qazanka biçimbil, tirarê bi çimbil.

مهئجلنيق: بـردمقانييا مەزن، هيزكا شهري
(المنجنيق)

Mencenîq: Berdeqaniya mezin, hîzka şerî.

مئد: راوهستاي وئزي، تەنا، نهؤتي
(السجور، الراكد، الدسق، الساكن، المئلي)

Mend: Rawestay û tijf, tena, nihijîfî.

مئد بون: راوهستان بون، تەنا بون، نهؤتن
(الامتلاء، التركد، التدسيق، التسكين، التسجر)

Mendbûn: Rawestanbûn, tenabûn, nihijîtin.

مئدبوني: راوهستاي بوي، تەنا بوي، نهؤتي
(المركد، المسجر، المئدسق، المئلي، المسكن)

Mendbûy: Rawestaybûy, tenabûy, nihijîfî.

مئدبوني: راوهستاي تر، تەنا تر، نهؤتي تر
(الاركد، الادسق، الاسكن، الاملاء، الاسجر)

Mendtir: Rawestaytir, tenatir, nihijîftir.

مئدگوني: راوهستاندن، تەنا كرن، نهاندن، نهؤاندن
(التركيد، الاركداء، التدسيق، الاسجاء، التلميه، التسكين)

Mendkirin: Rawestandin, tenakirin, nihan-
din, nihijandin.

مئد كرين: راوهستاندى، تەناكرى، نهاندى، نهؤاندى
(المركد، المدسق، المسكن، المئلي، المسجر)

Mendkirî: Rawestandî, tenakirî, nihandî, ni-
hijandî.

مهلساندن: فهلويساندن، فهنويساندن، كويساندن
(التبط، التخفى)

Melisandin: Velwîsandin, venwîsandin,
kwîsandin.

مهلساندى: فهلويساندى، فهنويساندى، كويساندى
(المطبخ، المخفى)

Melisandî: Velwîsandî, venwîsandî, kwîsandî.

مهله: لهازه، لهازين ناشى هه لاندن
(عته الرحي)

Melxe: Lihaze, lihazê aşê helandinê.

مهلهك: مهلائيكه، فرشته
(الملائكة)

Melek: Melaîket, frîşte.

مهلكه موت: ئزرائيل، رح كيش، پيكن مرني، پيلكن مرني
(ملك الموت، عزرائيل)

Melkemot: Izraîl, rihkêş, peykê mirinê, pilkê
mirinê.

مهلوكة: سفاله، گورز، تەخه، بـرمـل، بـن كفش، قەفتا
كيبايي كهلهك

(الاياله، الحزمة من العشب ونحوه)

Meloqe: Sivale, gurz, texe, bermil, binkefş,
qefta giyayê kelek.

مهلنگوك: كوكيت چوكيت تدراكين
(الجلجل)

Melingok: Gokêt çokêt tidarekiyê.

مهليل: جانكي تەنگ

(الشاشه، الكوز، القماش الابيض، الرقيق)

Melmel: Cangê teng.

مهلمم: شهاريوين، رويني برينا
(الرمهم)

Melhem: Şema rwîn, rwînê birîna.

مهليتگ: بهرفانكي بچويكا
(الحرف، ذراعہ الطفل)

Melîtk: Bervankê biçwîka.

مهك: چك، كوهان
(الئدى، النهدي)

Memik: Çiçik gohan.

مهدهری: بهره‌فانی، بهره‌فانی، بهره‌فانی
(الشفاعة، الدفاعة)

Mehderi: Berevanîyatî, berevanî.

مه‌حسویه: پراسیا تشتی، سویی بلند، خيجا بل
(الضلع، الخط الناتی، البارز)

Mehswîle: Pirasîya tiştî, swîyê bilind, xîça bel.

مه‌ر: مار، شوی
(النکاح، المهر، الصداق)

Mehir: Mar, şwî.

مه‌ر یون: مار یون، شوی یون
(النکاح، التزواج)

Mehirbûn: Marbûn, şwîbûn.

مه‌ریوی: مار یوی، شوی یوی
(النکوح، المزوج)

Mehirbûy: Marbûy, şwîbûy.

مه‌ه‌رت: مارتر، شوی تر
(الانکح، الأزوج)

Mehirtir: Martir, şûtir.

مه‌ه‌رگن: مارگن، شوی گن
(الانکاح، التکنیح، التزویج)

Mehirkirin: Markirin, şwîkirin.

مه‌ه‌ه‌ر: به‌را، به‌ه‌ر، راژیرکا، بمرک و ریشک
(الطنفس، الزولیة، السجاد)

Mehfwîr: Berabiboxez, rajêrka bimirk û rîşik.

مه‌ه‌ه‌ر یان، مه‌ه‌ه‌ر یان: دل ره‌شیا ژنا نافز ژهنده زاد و
خارنا، دل ره‌شیا نافزی
(الوحام)

Mehbwîran = Meheyran: Dilreşîya jina aviz
jihinde zad û xarna, dilreşîya avizîyê.

مه‌ه‌ه‌ر: چلمیرا، ده‌رگه‌ی، به‌شتانا، ده‌ری، دارئ دائیخستنا
ده‌رگه‌ی

(المراس، القفل، متراس، الباب)

Mewk: Çilmêra dergehî, piştvana derî, darê
daêxistina dergehî.

مه‌ی: نه‌ه‌ق

(الخم‌ر، الراح، النبیذ، الصهباء)

Mey: Ereq.

مه‌ندی، مه‌ندیاتی: راوستانی، تناینی، تناتی، نه‌زتنی
(الركود، الدسق، السكون، الجره، الملقن، الملی)

Mendî = Mendîyatî: Rawestatî, tenaynî, tenatî,
nihijtinî.

مه‌ندال: بچویک، زارو، سافا
(الصبي، الطفل)

Mendal: Biçwîk, zaro, sava.

مه‌ندال: لاندک، دیدیک، جولاندک
(المهد)

Mendal: Landik, dêdîk, colandik.

مه‌ندف: عویر، زک، تیر
(البطن المنتفخ)

Mendef: Owîr, zik, têr.

مه‌ندف: توخمه‌کێ گیباییت کویفی به‌دکن ناف وازی دا
(صنف من العشب یؤکل مع البیژه)

Mendê: Tuxmekê gîyayêt kwîvîye diken nav
jajî da.

مه‌نگه‌: خورکومان، برغی، لیک و ه‌ر بادای
(اللولب، البرغی، الاسطوانه، الملولب)

Mengene: Xurkuman, birxî, lêkwerbaday.

مه‌نگه‌نا ستوی: باسکتی ستوی
(اسطوانه الرقبه)

Mengenastwî: Baskê stwî.

مه‌نی: نافا گوینجیل، نافا به‌رینت
(النفط، المنی)

Menî: Avaguhnêlê, ava perrînê.

مه‌: مانگ، ه‌ه‌ف، ماه، سه‌ روز
(الشهر، القمر)

Meh: Mang, heyv, mah, sihroj.

مه‌: مچیا به‌زئ سپی، به‌لندیر
(الشاه، النعجه)

Meh: Mêya pezê spî, belindîr.

مه‌ه‌ین: توخمه‌ی به‌زئ سپی
(الضأن خلاف الماعز)

Mehîn: Tuxmê pezê spî.

مه‌ه‌ه‌ر: به‌ره‌فان
(الشفیع، الدافع)

Mehder: Berevan.

مەيىن: قەرسىن، بەستىن، لىك ئالھان، لىتە بون
(الغىر، الغىزان، التجمد، الانجماد)

Meyin: Qerisîn, bestin, lêkalhan, tîrbûn, lîtebûn.

مەيىن: تىرىبون، لىك ئالھان، لىتە بون
(الرنق، الرطب، الروب)

Meyin: Tîrbûn, lêkalhan, lîtebûn.

مەيى: تىرىبى، قەرسى، لىك ئالھى، لىتە بى
(الرثيى، الجامد، الخائر، الرائب)

Meyt: Tîrbûy, qerisî, lêkalhay, lîtebûy.

مەياندن: قەرساندن، بەستىن، تىركىن، لىتەكىن
(الرب، التجميد، الرثي، الارباب، التخثير، الاختار)

Meyandin: Qerisandin, bestin, tîrkin, lîtekin.

مەياندى: قەرساندى، بەستى، تىركى، لىتەكى
(الخش، المجد، الروب، المرثي)

Meyandî: Qerisandî, bestî, tîrkirî, lîtekirî.

مەيىمىنك: تۇخمەكى دەمباب
(القد، الشادى)

Meymwînk: Tuxmekê dehbaye.

مى: دى ئىرى، نىم، دى بەلىن، نەۋى، داجى، دى
(الانى)

Mê: Dijî nêrî, nizim, dijî belîyê, nihijî, daçûy, jin.

مى بون: نىم بون، داجون، نەۋىن، دى بون
(التانيث)

Mêbûn: Nizimbûn, daçûn, nihijtin, jimbûn.

مى بى: نىم بى، داجى، نەۋى، دى بى
(المونث)

Mêbûy: Nizimbûy, Daçûy, Nihijî, Jinbûy.

مى قى: نىم قى، داجى قى، نەۋى قى، دى قى
(الاناث)

Mêtir: Nizimtir, daçûytir, nihijîtîr, jintir.

مى كى: نىم كى، دىنىن، دى كى
(التانيث)

Mêkirin: Nizimkirin, daînan, jinkirin.

مى كى: نىم كى، دىنىن، دى كى
(المونث)

Mêkirî: Nizimkirî, daînay, jinkirî.

مەيتىر: دەوار، دەۋارى ھەسپىن
(الخيول، الدواب)

Meytir: Dewar, dewarê hespîn.

مەيتىرقان: سەخپىركەڭ دەۋارا
(السانس)

Meytirvan: Sexbêrkerê dewara.

مەيتىرقانى: كەڭ سەخپىر دەۋارى
(خدمه الدواب، مداره الدواب، تربيه الدواب)

Meytirvanî: Karê sexbêra dewarî.

مەيخانە: خانىن قەرخانا مى، جەن مى قەرخانى
(الخان، الخمار)

Meyxane: Xaniyê vexarna mey, cihê mey vexarnê.

مى خور: كەس مى قەدخوت، نەرق قەخور
(الخمار، المدمن)

Meyxwer: Kesê mey vedixot, ereqvexwer.

مى خور: مى قەخارن، نەرق قەخارن
(الادمان)

Meyxwer: Meyvexarin, ereqvexarin.

مەيدان: قاد، زاك، كاخ، بەنگە، دەشتك
(المسافه، المجال، الفضاء، الساحه)

Meydan: Qad, zak, kax, bengih, destik.

مەيدان دان: زاك دان، دەفەت دان
(فسح المجال، الامهال، المهله)

Meydan dan: Zakdan, derfetan.

مى فروش: نەرق فروش
(الخمار)

Meyfiroş: Ereq firoş.

مەياف: بەندەر، بوغاز، دەراف، جەن ئاقا نەرم وتەك
(الرفاء، الميناء)

Meyav: Bender, boxaz, derav, cihê ava nerm û teng.

مەيىك: كونا قوپىچكى كىيدانى، بەندوشك
(العري، العروه)

Meyîk: Kuna qupçkê girêdanê, bendoşk.

مەيىنا رۋىنى: قەرسىنا رۋىنى
(الجمس)

Meyîna Rwîni: Qerisîna rwîni.

Mêrkirin: Wêraykirin, dilmukumkirin.	مێرکێن: وێرای کێن، دل موکوم کێن (التشجيع، التجسير، التجري)
Mêrkirî: Wêraykirî, dilmukumkirî.	مێرکێرێ: وێرای کێرێ، دل موکوم کێرێ (المشجع، المجرس، المجرى)
Mêrînf = Mêratî: Wêranî, dilmukumî.	مێرێن/مێراتێ: وێرانێ، دل موکومێ (الرجوله، الشجاعه، الجراء، الجساره)
Mêrbaş: Xweşmêr, mêrçak, têheyî.	مێرباش: خوێش مێر، مێرچاک، تێ هه‌بی (الليس، الشجاع، الصنديد، الباسل، المغوار)
Mêrbaşî: Xweşmêrî, mêranî, merçakî, teheyatî.	مێرباشێ: مێرباشی، مێرانی، مێرچاکێ، تێ هه‌باتی (الليس، الشجاعه، البساله، الصلاح)
Mêrçak: Mêrbaş, xweşmêr, têheyî.	مێرچاک: مێرباش، خوێش مێر، تێ هه‌بی (النجد، الليس)
Mêrçakî: Mêrbaşî, xweşmêrî, teheyatî.	مێرچاکێ: مێرباشی، خوێش مێرێ، تێ هه‌باتی (النجده، الليس)
Mêrsêr: Têheyî.	مێر سه‌ر: تێ هه‌بی (المقدام، البطل، الباسل)
Mêrsêrî: Têheyatî.	مێر سه‌رێ: تێ هه‌باتی (الاقدام، البطوله، البساله)
Mêrkuj: Xwînêj.	مێر کۆژ: خوین پێژ (السفاک، السفاح، الفتاک، القتال)
Mêrkujî: Xwînêjî.	مێر کۆژی: خوین پێژی (السفک، الفتک، القتل)
Mêrxas: Mêrçak, mêrbaş, xweşmêr.	مێرخاس: مێرچاک، مێرباش، خوێش مێر (الباسل، الشجاع)
Mêrxasî: Mêrçakî, mêrbaşî, xweşmêrî.	مێرخاسێ: مێرچاکێ، مێرباشی، خوێش مێرێ (البساله، الشجاعه)

Mêyatî: Mîyanî: Nihîjtînî, jinînî, nîzmatî, daçûnî.	مێیاتێ، مێیانێ: نه‌ه‌ژتێ، ژنێ، نێزمتێ، داچوێ (الانونه)
Mêtin: Helçînî.	مێتێ: هه‌لچنێ (المص، المعد، الامتصاص)
Mêdî: Helçînî.	مێدێ: هه‌لچنێ (المص)
Mêtik: Helçînk.	مێتک: هه‌لچنک (المصاص)
Mêtir: Pîvik, pîvkeke dibî 100 sm, 1000mm.	مێتێر: پێفک، پێفکه که دبیت ١٠٠سم ١٠٠٠سم (المتر)
Mêde: Sîfre, kevlê zadî liser dixon, rajêrka xarnê.	مێده: سه‌فره، که‌فلێ زادی، لسه‌ر دخیون، راژێرکا خارنێ (الصبيره، المزود، الضوان، السفره، المانده)
Mêr: Nêr, zêlam.	مێر: نێر، زه‌لام (الرجل، المرء)
Mêr: Mêrê jînkê.	مێر: مێرێ ژنکێ (الزوج)
Mêr: Wêrek, Dilmukum.	مێر: وێره‌ک، دل موکوم (شجاع)
Mêrbûn: Wêranbûn, dilmukumûbûn.	مێربوون: وێران بوون، دل موکوم بوون (التشجيع، التجسير، التجري)
Mêrbûy: Wêraybûy, dilmukumûbûy.	مێربوێ: وێرای بوێ، دل موکوم بوێ (المشجع، المجرس، المجرى)
Mêrtir: Wêraytir, dilmukumtir.	مێرتێر: وێرای تێر، دل موکوم تێر (الارجل، الاشجع، الاجسر، الاجره)

میروی خوهر: حیوانه خارنا وی میروی نه
(آکله النمل، حیوان)

Mêrwîxwer: Hêwaneke xarna wî mêrwîne.

میرت میشا: میشا نیره یا هنگلینی
(الرجل، ذکر النحل)

Mêrêt Mêşa: Mêşa nêre ya hingvînî.

مێزه: دهكه، دوشك، ستيرك
(المنضدة)

Mêze: Deke, duşk, stêrk.

مێزه: جاجمك، توخمهكێ، راژیركابه، بهتفنی چیدكهن،
بسهه خوهدههه

(الجمجم، السجاده، البطانيه)

Mêzer: Cacimk, tuxmekê rajêrkaye bitevnî
çêdiken biser xwe dadiden.

مێزه: بهرێ خوهدان، تماشه، دیتن، مێزهكهن، بهرێ خوهدان
(النظر، المشاهده، التفقد)

Mêze: Berê xwedan, temaşê, dîtin, mēzeki-
rin, berêxwedan.

مێژ: دوبر، كهفن، پێشێ، بهرێ، بهریدا
(القديم، البعيد، الروح، الزمن الطويل، التاريخ)

Mêj: Dwîr, kevin, pêşî, berê, berêda.

مێژی، مێژو: «من كهفن وچری، دوبروك، كهفنار
(التاريخ)

Mêjî = Mêjû: Demê kevin û çûy, dwîrok, kevnar.

مێژی، مێژانی، مێژایانی: دوبری، دوبراتی، كهفنی، كهفناتی.
كهفناری، پێشێن

(الامد، السابق، القدم، السالف، الروح، الزمن البعيد)

Mêjt = Mêjatt = Mêjyatt: Dwîrî, dwîratî,
kevnî, kevnatî, kevnarî, pêşîn.

مێژك: مهژی
(المخ، الدماغ)

Mêjik: Mejî.

مێژمێژوك: كوليلكه كه مروف دمیزیت نافه كا شوبین یاتی
توخمهكێ كوليكیت ناف شوبین

(المسان، صنف من الاعشاب)

Mêjmêjok: Kulîlkeke mirov dimêjît aveka
şîrîn yatê, tuxmekê kulîlkêt av şîrînîn.

میر زلفك: شورك، سورك، بوتكابانی
(الميزاب)

Mêr zîvk: Şurk, surk, botkabanî.

مێرك: میر، زهلام، نێزدی دبێژنه شیطانی
(الرجل، الرجل، الشيطان)

Mêrik: Mêr, zêlam, Êzîdî dibêjne şeytanî.

مێرك: زویر، چیمهن، چرك، باغ
(الروضة، الودف، الودیفه، الفردوس)

Mêrg: Zwîr, çîmen, çîrk, bax.

مێرگا چه راندی: چیمهن قه فاندی
(الانف)

Mêrga çerandî: Çîmenê qefandî.

مێرگا پخوفان: مێرگا تهر و تول و بناف
(الخصيله، النقمه، الروضه)

Mêrga bixunav: Mêrga ter û tol û bi av.

میر گیشك: زویرك، چرك، چیمهن بچویرك
(النفا)

Mêrgîşk: Zwîrk, çîrk, çîmenê biçwîk.

مێرگك: توخمهكێ حیوانیت كوێفی به وهك میشا هنگلینی،
تهخلیتكێ هنگلینی چیدكهن
(الوضع، النحل البری)

Mêruk: Tuxmekê hêwanêt kwîvîce wek mêşa
hingvînî, texlîtekê hingvînî çêdiket.

مێرو: توخمهكێ حیوانكیت بچویرك پێگه دژین دكونهكێ
قه پێگه شول دكهن، كهلهك رهنك و تهخلیتن
(النمل)

Mêrwî: Tuxmekê hêwankêt biçwîke pêkve
dijîn dikunekêve pekve şoldiken, gelek reng
û texlîtin.

مێروى زهرك: توخمهكێ مێروپیت بچویرك رهنك زهون
(الزرقاق، السمسم)

Mêrwîzerk: Tuxmekê merwîet biçwîkin reng
zerin.

مێروپیا بیهه: تهخلیتكێ مێروپیا به ژ كونێ ده رناكهفن،
ههتا جهن وئ تهر نه بیت
(الوق، الرمه، الدعاغه)

Mêrwîyaberr: Texlîtekê mērwîaye jikunê
dernakevin heta cihê wê ter nebit.

میش خورمک، میش خورینگ: توخمه‌کی تیرکایه میشا
دخوت

(الوروار، صنف من الطیر)

Mêşxwerk = Mêşxorînk: Tuxmekê teyrkaye,
mêşa dixot.

میش دويدان: دوکيل دانا میشن دهمی هنگفین برینتی
(الایام، الشتار، الاوم للنحل)

Mêşdwîdan: Dukêldana mêşê demê hingvîn
brrînê.

میشا کەسک: پیشکا کەسک
(اللقاع، العنتر)

Mêşakesk: Pêşka kesk.

میش و مور: زنجیره‌یت هویرومور
(العشرات، الهوام)

Mêş û mor: Zinêwerê hwrûmwîr.

میش مرئ: میشا هنگفینی یا مالا وئ کیمباغ وبرهای.

دبژنه مروفی بئ چاره ژئ

(النحل الهالك ویکنی للمرء الضعیف النحل العاجز)

Mêşmirî: Mêşa hingvîni ya malawê kimbax
û birhay, dibêjne mirovê bê çare jî.

میقان: میهقان، کەسئ ده‌راسی بهیت مالا مروفی
(الضیف)

Mêvan: Mehvan, kesê deramî bihêt mala
mirovî.

میقانی، میقان دارئ: گازیکرنا زاد خارنئ
(القرئ، الضیافه، الولیبه)

Mêvanî = Mêvandari: Gazîkirina zad xarnê.

میقان حەوین: کەسئ نان دهم وخودان کوچک
(القاری، القرئ، الضیاف)

Mêvanhewîn: Kesê nandeh û xudan کوچik.

میقان حەواندن: نان دهمی

(القرئ، الاستضافه، الاستقراء)

Mêvanhewandin: Nandehî.

میقان خانه: کوچک، مەزەلا میهقان، نوتیل
(المضافه، المضیفه، الفندق، الخان)

Mêvanxanc: Koçik, mezela mêhvana, otêl.

میژوک: هەلچنوک
(المصاص)

Mêjok: Helçinok.

میژاندن: شیردان
(الارضاع، الرضع)

Mêjandin: Şîrdan.

میژاندئ: شیردای
(الرضیع، المرضع)

Mêjandî: Şîrday.

میژای: تشتئ شیر ژئ میئئ
(المصاص، الراضع)

Mêjay: Tîştê şîr jê mêtî.

میژو زان: زانایئ دیروکا کەفتار، کەفن زان، پیشین زان،
دیروک زان
(المؤرخ، عالم التاريخ)

Mêjozan: Zanayê dwîroka kevnar, kevinzan,
pêşînzan, dîrokzan.

میش: میشا هنگفینی
(النحل)

Mêş: Mêşa hingvîni.

میش: پیشک، پیشکا رهش، زنجیره‌ئ بچویک بئ بهر
(الذباب)

Mêş: Pêşik, pêşka reş, zinêwerê biçwîk yê
biperr.

میشا هنگفینی
(النحل)

Mêşahingvîni:

میشه و مشک: پیشک
(الذباب)

Mêşerresk: Pêşik.

میشا پسپ: میشا هنگفینی لدویف درژاییا سه‌له‌میشکن
ددانیت نه‌کو شانیت خر به‌لئ شانیت به‌ردرژ چیکت
(السلیق، ما یبینی النحل من العسل فی طول الخلیه)

Mêşabisîp: Mêşa hingvîni li dwîv dirêjîya
selemêşkê didanî neku şanêt xir belê şanêt
ber dirêj çeket.

میش کرۆک: نامویرئ میش کرۆتنئ
(المقدعه، المنشه، الذبه)

Mêşkujk: Amwîrê mêş kujtinê.

میلاقی: توخمه کێ هەرمیکێت هەفینی نە کەلەک دباش و دگرن
(صنف من العرموض الفاخر)

Mēlaqt: Tuxmekê hirmikêt havînê ne gelek dibaş û digirin.

مێ نایە: نایێ مێ، نایێ ژینی
(الاسم المؤنث)

Mēnav: Navê mê, navê jinînê.

مێهەن: مێهان، کەسێ سەرا مروونی دەدەت
(الضيف)

Mēhvan: Mēvan, kesê sera mirovî didet.

مێهەنای: داخازکرن زاد خاونێ
(القرى، الضیافه، الولیمه)

Mēhvanî: Daxazkirina zad xarnê.

مێهەن داری: مێهەن خازی
(الاستضافه، الضیافه، الولیمه، القرى)

Mēhvandarî: Mēhvan xazî.

مێهەناییا خومال: خازتننا دەست نیشان کړی، بو خاونێ
(النرى، الدعوه الخاصه)

Mēhvanfya xumal: Xaztina dest nişan kirî bo xarnê.

مێهەناییا گشتی: داخازکرن هەر کەسێ بهێت بو خاونێ،
داووت نەبی

(الجلسى، الدعوه العامه)

Mēhvanfya giştî: Daxazkirina her kesê bihêt bo xarnê, dawet nebî.

مێهەن خانە: ئوتیل، کوچک، خانەقا
(المضافه، المضيفه، الفندق، الخان)

Mēhvanxane: Otêl, koçik, xaneqa.

مێهەن حەوین: خودان کوچک، نان دەم
(المضيف، المضيفه، القرى)

Mēhvanhewîn: Xudan koçik, nandeh.

مێهەن حەواندن: نان دەمی
(القرى الضیافه، الاستضافه)

Mēhvanhwindin: Nandehî.

مێهەت: دوشاف
(الدبس)

Mēhfet: Doşav.

مێهەناییا خومال: گازیکرنا کەسێ مەعلوم بو زادی، مێهەنای
خازتی و دەست نیشان کړی
(النقرى، ضد الجفلى)

Mēvanfya xumal: Gazikirina kesê me' lom bo zadî, mēvanê xaztî û dest nişankirî.

مێهەناییا گشتی: داووت نەبی، گازیکرن و نان دانا بو هەر
کەسێ بهێت

(الجفلى، الوليمه)

Mēvanfya giştî: Dawet nebî, gazikirin û nandana bo her kesê bihêt.

مێ کەو: کەوێ مێ، ماکو
(الفراء، انثى الجبل)

Mêkew: Kewê mê, makew.

مێکەو: نامویرێ ئینان و برنا دایا تەفنی
(النول، الموكو)

Mêkwîk: Amwîrê înan û birna dava tevî.

مێکەو: گێپایەکە رەیت وى دکلەین و نایا وى قەدخون
(السوس، صنف من الاعشاب الطبيه، يشرب ماء عرقه)

Mêkwîk: Gîyayeke rihêt wî dikêlinin û awa wî vedixon.

مێ گورگ: گورگێ مێ
(الذئبه)

Mêgurg: Gurgê mê.

مێل مێلا: نەورۆز، رۆژا سەرێ سالی
(موسم النوروز)

Mêlmêlava: Newroz, roja serê salê.

مێلاک: رەش، مێلاک خوین پاقر کړن
(الکبد، العلاق)

Mêlaka reş: Mêlaka xwînpaqîjkirinê.

مێلاک: سور، سە، سەها سور
(الرنه)

Mêlaka sor: Sih, Siha sor.

مێلاک: مێلاک رەش یا خوینێ
(الکبد)

Mêlak: Mêlaka reş ya xwînê.

مێلاکی: رەنگێ مێلاکی
(لون الرنه)

Mêlakî: Rengê mêlakê.

مؤو: دارا تری
(الکرم)

Mêw: Dara tirî.

مؤوژ: تریب هسک کری
(الزبيب)

Mêwîj: Tiryê hişkîrî.

مؤوژا رهش: تریب رهش هسک کری
(الوین، الوینه)

Mêwîja reş: Tiryê reşê hişkîrî.

م:

(ضمیر الفرد المتکلم)

M:

مئا: دکاک، درامت، پیسگور و مسگور، خرت ومرت
(البضاعة، المتاع)

Mita: Dikak, dramet, pisgur û misgur, xirt û mirt.

مت: بئ دهنگ، کەر، هس، هوش
(الساكن، الصامت، الهادئ، المخترم)

Mit: Bêdeng, ker, hiş, huş.

مت بون: بئ دهنگ بون، هس بون، کەر بون، هوش بون
(التسكين، الصمت، التحدث، التخرم، التسكت)

Mitbûn: Bêdengbûn, hişbûn, kerbûn, huşbûn.

مت بوی: بئ دهنگ بوی، هس بوی، کەر بوی، هوش بوی
(المسكن، المسكت، المصمت، المهدي، المتخترم)

Mitbûy: Bêdengbûy, hişbûy, kerbûy, huşbûy.

مت تر: بئ دهنگ تر، هس تر، هوش تر، کەر تر
(الاسكت، الانصت، الاصمت، الاهدأ)

Mittir: Bêdengtir, hiştir, huştir, kertir.

مت کرن: بئ دهنگ کرن، هس کرن، هوش کرن، کەر کرن
(الاسكات، الاصمات، الانصات، الاهداء)

Mitkirin: Bêdengkirin, hişkirin, huşkirin, kerkirin.

مت کری: بئ دهنگ کری، هوش کری، کەر کری، هس کری
(المنصت، المسكت، المصمت، المهدي)

Mitkirî: Bêdengkirî, huşkirî, kerkirî, hişkirî.

متی، متیاتی، متینی: بئ دهنگی، بئ دهنگیاتی، هشی،
هشیاتی، کەری، کەراتی، هوشیاتی

(السلکوت، الصمت، الانصات، السلکون، الخترمه، الصموت)

Mitf = Mitfyatf = Mitfnf: Bêdengî, bêdengiyatî, hişî, hişiyatî, kerî, keratî, huşyatî.

مت بونا ترستی: کەر بون
(الاسباط، الخترمه)

Mitbûna tirsê: Kerbûn.

متک: کابی بجوکی
(الشن الصغير، الکعب الصغير)

Mitik: Kabê biçwîk.

مقاره: شول ژ پیش شولی قه، کار ژ پیش کاری قه، پالەتی،
بپالەتی

(المقايضة في العمل، عمل بعمل، عمل بدني مقابل عمل بدني مشابه)

Mitare: Şol jipêş şolîve, kar jipêş karîve, Paletî, bipaletî.

مقی: چوریک، قەلس، چاف تارى، چونیز
(المقتر، المنطوى، المنفلق)

Mitq: Çurîk, qels, çavtarî, çunîz.

متقی، متقیاتی: چوریکى، قەلسیاتی، چونیزی
(القدر، الانطواء، الانفلاق، الاقتار)

Mitqf = Mitqlyatf: Çurîkî, qelsiyatî, çunîzî.

مجد: درست، معیەن، بئە جە
(الاكيد، الحريص، الاصح، المصر، الحق)

Micid: Drist, me`yen, binecih.

مجدبون: بئە جە بون، راستی بون
(التأكد، التحرص، التصبر، التحقق)

Micidbûn: Binecihbûn, rastîbûn.

مجد بوی: بئە جە بوی، راست بوی
(الاكد، المصر، المصحح، المحرص، المحقق)

Micidbûy: Binecihbûy, rastbûy.

مجدتر: بئە جەتر، راستی تر، معیەن تر
(الاكد، الامر، الاحرص، الاصح، الاحقق)

Micidtir: Binecihtir, rastîtir, me`yentir.

مجد کون: راستی کون، بئە جە کون، درست کون، معیەن کون

(التأكيد، الاحراص، التصحيح، الاصرار، التحقيق)

Micidkirin: Rastîkirin, binecihkirin, dirist-kirin, me`yenkirin.

مجد کری: راستی کری، بئە جە کری، درست کری، معیەن کری

(المصر، المؤكد، المصحح، المحرص، المحقق)

Micidkirî: Rastîkirî, binecihkirî, diristkirî, me`yenkirî.

مخ: ناهن بزکا، قوتن بزکا، تشتن بزکا
(الدم، الغذاء، المادة الغذائية، المغذی)

Mix: Ahê bizika. qûtê bizika, tiştê bizika.

مخابن: تههم
(الاسف، الوبخ، الويس)

Mixabin: Tehem.

مخابني: تههمي
(التأسف)

Mixabinî: Tehemî.

مخەل: گەهەر، جەنێ نەفسەن و بێهەن دانا تەرش و بەزێ لچولی
ولەدەرە
(الدمه، المراح، المنكس)

Mixel: Gever, cihê nivistin û bêhin dana terş û
pezî li çolî û derve.

مخدار: زکادار، بزاخ
(المغذی)

Mixdar: Zikadar, bizax.

مخەن: خودان زکا
(المغذی)

Mixîn: Xudan zika.

مخە لا حیشترا
(الناخ)

Mixela hêştira.

مخە لا کویفیا: کولک، گەنز، لەمەند
(الکناس)

Mixela kwîvîya: Govik, geviz, lehend.

مخەخین: گەرم بونا دناف خوەدا، کەل بونا دناف خوەدا،
قەمخین، گەرمخین، قەمهان، قەمیان
(الحراره الذاتيه، المسخونه، الباطنيه، الذاتيه، الاحتراق
الذاتی)

Mixmixîn: Germbûna dinav xweda, kelbûna
dinav xweda, qemixîn, germixîn, qemhan,
qemyan.

مخەخنی: دناف خوەدا گەرم و کەل بوی، گەرمخی، قەمهای،
قەمیای، قەمخی
(المسخون ذاتيا)

Mixmixî: Dinavxweda germûkelbûy, germixî,
qemhay, qemyay, qcmixî.

مجیدی، مجیدیاتی: راستیاتی، بنجی، بنجیاتی، درستی،
مەجەنی

(التوكيد، الامرار، الحرص، الصحه، الحقيقه)

Micidî = Micidîyatî: Rastîyatî, binecihî, bi-
nichîyatî, dristî, me'yenî.

مجەو: خولامێ مزگەفتی، کارکەرێ مزگەفتی
(خادم المسجد)

Micewir: Xulamê mizgeftê, karkerê mizgeftê.

می: گرتن، پێکەدان، دائیخستن، تەیان، پێکەنان
(القبض، الفلق، السد، الوصد، الطبق)

Miç: Girtin, pêvedan, da êxistin, tepan, pêk-
venan.

مجان: داکەتن، تەیان، پێکە دان، هاتنە نیک
(الانقباض، الانغلاق، الانسداد، الانطباق، التوصل، التطبيق)

Miçan: Daketin, tepan, pêkvedan, hatineêk.

مچای: گرتی، پێکەدایی، تەپای، هاتی نیک داکەتی،
داخستی

(المقبوض، المغلوق، المسدود، الموصل، المطبق)

Miçay: Girtî, pêveday, tepay, hatî êk, daketî,
daxistî.

مچاندن: گرتن، پێکە نان، لیکدان، نینان نیک، پێکەدان
(الانقباض، الانغلاق، الاطباق، الايصاد، الاسداد، التسديد)

Miçandin: Girtin, pêkvenan, lêkdan, înanêk,
pêvedan.

مچاندی: گرتی، پێکە دای، داکەتی، ئینای، نیک پێکەدای،
دائیخستی

(المقبض، المطبق، المسدود، الموصل، المغلق)

Miçandî: Girtî, pêkveday, daketî, înayêk,
pêveday, daexistî.

مچوینک: نامویرێ موی هەلکێشانێ
(القبض، الملقط)

Miçwînk: Amwîrê mwî helkêşanê.

مەس: نامویرێ خوراندنا دەواری
(الفرجون)

Mihes: Amwîrê xurandina dewarî.

مخ: پش، هەوس، سفک خاف، بێ زاخ
(الهش، الهشاش)

Mix: Piş, hews, sivik, xav, bêzax.

مراوگرى: لهوتاندی، پیس کرى، تەریف کرى، دوژین کرى
(المحرم، المنجس، المجیف، المفطس، القذر)

Mirarkirî: Lewitandî, piskirî, terêfkirî, dujînkirî.

مراو، مراوایى: لهوتینى، پيساتى، پيسى، تەریفى، دوژینى،
دوژینباتى، لهوتینى

(الحرمة، النجاسة، القذارة، الجيفة، الفطيسه)

Mirarf = Mirarîyatî: Lewitînî, pîsatî, pîstî terêfî,
dujînî, dujîniyatî, lewitînî.

مراوى: توخمهكێ موهركێت خودان بهايه، موريكێت بنرخه
(الحضض، اللؤلؤ)

Mirarf: Tuxmekê mohrikê xudan bihaye,
morikê binirxe.

مرك: بوغخ، پويرت، پيشك

(القر، الخمل، الزغب، النض، الزئبر)

Mirk: Boxez, pwîrt, rîşik.

مورمك: توخمهكێ تری به یارایه

(العب البرى)

Mirmirk: Tuxmekê tiryê beyaraye.

مراویون: مرنا په زو حیوانی بێ سه ز ئ کړن

(الموت حتف الانف للحيوان)

Mirrabûn: Mirna pez û hêwanî bê ser jêkirin.

مومى، موین: بربر، برین، هوم هوم، هورین، دهنگی ناگرى،

دهنگی فوینى، پیرپ

(هدیر الهواء، اچیج النار، ازیز الطائره)

Mirmirr = Mirrên: Birrbirr, birrên, hurrhurr
hurrên, dengê agirî, dengê frînê, pîrpîr.

مورن: بێ رح یون، سهکتین، نەلف یون، تەمرین

(الموت، الوفاء)

Mirin: Bêrihbûn, sekitîn, nelivbûn, temirîn.

مورى: بێ رح، نەلف، سهکتى، تەمرى

(الميت، المتوفى)

Mirî: Bêrih, neliv, sekitî, temirî

مراوندن: نەلف کړن، کوژن، تەمراندن

(الامات)

Mirandin: Nelivkirin, kujtin, temirandin.

مراوندی: نەلف کړى، کوژى، تەمراندی

(الميت)

Mirandî: Nelivkirî, kujtî, temirandî.

مخمخاندن: گەرمخاندن، قەماندن، قەمخاندن

(التسخين الذاتى)

Mixmixandin: Gerimixandin, qemandin, qe-
mixandin.

مخمخاندی: گەرمخاندی، قەمخاندی، قەماندی، قەمیاندى

(المسخن ذاتيا)

Mixmixandî: Germixandî, qemixandî, qemandî,
qemyandî.

مدمەرك: کران کرک، جره کیش، هەف رک، هەف تەنگ

(الضد، الخصم، العاكس، المنافس، المتحدى)

Miderrik: Kirrankirik, cirrekêş, hevriik, hevteng.

مدمەركى، مدمەركانى: کران کرکى، جرهپینى، هەف رکی،

هەف تەنگى

(المنافسه، الضديه، التحدى، الخصومه، العكس)

Miderrikî = Miderrikatî: Kirrankirkî, cirreyînî,
hevriikî, hevtengî.

موج: چهکۆچى بهر په لځاندنن، میرکوتى بهر شکاندنن

(المصارف، المزارع، الخنزاره)

Mirc: Çekçê ber pelixandinê, mîrkutê ber
şikandinê.

موج موج، مریچن: دهنگی ماچ کرنن، دهنگی رامویسانن

(صوت القبله، صوت اللمط)

Mirçmirç = Mirçên: Dengê maçkirinê, den-
gê ramwîsanê.

مراو: پیس، تەریف، دوژین، لهوتى

(الحرام، النجس، القذر، الجيفه، الفطيس، القذر، المحرم)

Mirar: Pîs, terêf, dujîn, lewitî.

مراو بوڤ: لهوتین، پیس بوڤ، تەریف بوڤ، دوژین بوڤ

(التحریم، التنجس، التقتذر، التفطس، التجيف)

Mirarbûn: Lewitîn, pîsbûn, terêfbûn, dujînbûn.

مراو بوڤى: لهوتى، پیس بوڤى، تەریف بوڤى، دوژین بوڤى

(الحریم، المجیف، المفطس، المنجس، المقذر)

Mirarbûy: Lewitî, pîsbûy, terêfbûy, dujînbûy.

مراوتر: لهوتى تر، پیس تر، تەریف تر، دوژین تر

(الاحرم، الانجس، الاجيف، الاقطس، الاقذر)

Mirartir: Lewitîtir, pîstir, terêftir, dujîntir.

مراوگرين: لهوتاندن، پیس کړن، تەریف کړن، دوژین کړن

(التحریم، التجييف، التفطيس، التقذير، التنجيس)

Mirarkirin: Lewitandin, pîskirin, terêfkirin,
dujînkirin.

مروئی: مرویاتی: کسانى

(الانسانیه، البشریه، المرؤه، الناسوت)

Mirovî = Mirovîyatî: Kesatî.

مروئی: مرویاتی: کسانى

(الانسانیه، البشریه، المرؤه، الناسوت)

Mirovî = Mirovînf: Kesani, kesinî.

مرویاتى، مرویاتی: نژیکاتى، یاریشتى، نژیکییا قنیتى

(القرايه، النساءیه، القربى)

Mirovatî = Mirovayînf: Nêzikatî, yarêştê nêzîkiya qinêtê.

مروئی ثانی: توخمه کى حیوانابه

(الخیلان)

Mirovê avî: Tuxmekê hêwanaye.

مروئی چپ: کسى شولى به سقى چپى دکت

(الاعسر، الايسر)

Mirovê çep: Kesê şolî bi destê çepê diket.

مروئی دى: مروئی ههست، مروئی شه مېوز، نازخرو

(التنق)

Mirovê dirr: Mirovê hest, mirovê şemboz, azxîr.

مروئی سەر گهرم: سهرادجوى، خوین گهرم، کەرچوه

(المغور، الذکله، المغالى، المتهود)

Mirovê sergerim: Serdaçûy, xwîngerim, kerçûve.

مروئی سور: کسى سورى موى زهر

(الفقيع، الاحمر اللون)

Mirovê sor: Kesê sorê mwîzer.

مروئی قوت: مروئی هاجروک، کوندل فسک

(النفاشى)

Mirovê qut: Mirovê hacirok, kundilfisk.

مروئی قوتیتى: کوندل فسكى، هاجروكى

(النفاشى)

Mirovqutînf: Kundilfisk, hacirokî.

مرویاتى: کار کرى، رینجبارئ خه لکى، کرمانج

(اللقن، المخابره، الرابعه فى الزرع)

Mirêbatî: Karkerî, rênçberê xelkî, kirmanc.

مروئى: بوغوم، گوهشى، پوسیده، دامای، مریتر

(الکئیب، الافکح، الکسيف، الفکيج، المهموم، الواجم)

Mirrewl: Buxum, guhişî, posîde, damay,

mirwîto.

مروئى بون: بوغومين، گوهشين، پوسیده بون، دامای بون،

مرویتەبون

(التهم، التکسف)

Mirrewlbûn: Buxumîn, guhişîn, posîdebûn,

damaybûy, mirwîtebûn.

مروئى تر: بوغومى تر، گوهشى تر، پوسیده تر، دامای تر،

مرویتە تر

(الافکح، الاکسف، الاھم، الواجم، الاکئب)

Mirrewltir: Buxumîtir, guhişîtir, posîdetir,

damaytir, mirwîtetir.

مروئى کرین: بوغوماندن، گوهشاندن، پوسیده کرین، دامای

کرین، مرویتە کرین

(الاکئاب، الاکشاف، الاھمام، الافکاح، التفکيج)

Mirrewlkin: Buxumandin, guhişandin,

posîdekirin, damaykirin, mirwîtekirin.

مروئى کرى: بوغوماندى، گوهشاندى، پوسیده کرى، دامای

کرى، مرویتە کرى

(المکسف، المفکح، الموهم، الموجم، المکئب)

Mirrewlkiî: Buxumandî, guhişandî, posîdekiî,

damaykiî, mirwîtekiî.

مروئى، مرویاتی: بوغومیاتی، گوهشیاتی، پوسیده یی،

دامانی، مرویتەباتى

(الکاتب، الهم، الواجم، الکسف، الفکح)

Mirrewlî = Mirrewlîyatî: Buxumayatî, guhişînf,

posîdeyî, damanî, mirwîteyatî.

مروئت: بهخت

(المرؤه، المروه، الوجدان، الانصاف)

Mirwet: Bext.

مرویشوى: توخمه کى گهنم بهارى یه

(صنف من القمح، المهریه)

Mirwîşî: Tuxmekê genmê biharîye.

مروئى: کس

(الانسان، البشر، المرء)

Mirov: Kes.

مژ: تاما ترش وشړین ټیکهال، تام ترش
(الغاز، قليل الموضه)

Miz: Tama tirş û şîrîn têkel, tam tirş.

مژاخه: روهكا ناري، كوركنا ههفران لى خړ دبیت لبر ناشی
(چړن الطحين امام الرحي)

Mizaxe: Refka arî, korka hevran lê xirdibît
liber aşî.

مژگهت، مژگهفت: چېن نفیژا

(المسجد، الجامع، المصلی)

Mizget = Mizgeft: Cihê nivêja.

مژهد: نهوړئ تهنک

(الصدر، الصريد، الشرساء، الحفسه، الخريج، الغيم)

(الابيض الرقيق)

Mizewr: Ewrê tenik.

مژگینى: مژده، جاپ كهاندنا كهيفى، ناخفتنا شادى

(البشاره، البشرى)

Mizgînî: Mijde, cab gihandina keyfê, axifti-
na şadiyê.

مژگین دار: كهسئ جابا شادىئ دكهينيت، مژدهدار

(المبشر، البشير)

Mizgîndar: Kesê caba şadiyê digihînit, mij-
dedar.

مژ: تهم و كهره مژ، قهره مژ، نهوړئ نهردى، كهرفه، تهمردى

(الضباب، الغمام)

Mij: Tem, keremij, qeremij, ewrê erdî, kerve,
temedwî.

مژده: مژگینى، خهبرئ خوش

(البشاره، البشرى)

Mijde: Mizgînî, xeberê xweş.

مژدهدان: مژگینى دان، خهبرداننا خوش

(الابشار، التبشير)

Mijdedan: Mizgînîdan, xeberdana xweş.

مژدهدار: مژگین دار، كهسئ خهبرئ خوش دكهينيت

(المبشر، البشير)

Mijdedar: Mizgîndar, kesê xeberê xweş di-
gihînit.

مړى چولك: لیوان، ژار، بڼ قهره م، چيلا زهرک خهفسكى،

نههاتى

(الدقل، الدقله، للولاد)

Mirîşolk: Lêwaz, jar, bêqerem, çîlazerk, xe-
fiskî, nehatî

مړى چولكى: چيلا زهركى، بڼ قهره م، ليتوازی، ژارى،

خهفسكىياتى، نههاتنى

(الدقل، الدقله)

Mirîşolkî: Çîlazerkî, bêqeremî, lêwazî, jarî,
xefiskîyatî, nehatî

مړيشك: مامرك، مڼ يا ديكلى

(الدجاج)

Mirîşk: Mamirk, mēya dîkilî

مړيشكا بشاخ: توخمهكئ مړيشكايه، كهرمه ليسى،

كرمهشان

(الغرغر)

Mirîška bişax: Tuxmekê mirîşkaye, kermelêşî,
kirmêşan

مړيكانه: نيشا مړيشكايه، هكهخوينئ ژيئدا وان باردهن

نامرين

(مرض الدجاج والطيور الداجنه)

Mirîkane: Êşa mirîşkaye, heke xwîne ji pin-
da wan berden namirin

مړيتو: گوشتى، بوغومى، پوسيده، داماي، مړهول

(المفوم، المفوم، الحزين، الكئيپ، الواجم)

Mirrwîto: Guhişî, buxumî, pusîde, damay,
mirewîl

مړويتواتى، مړويتلىنى: گوشتينى، مړهولى، دامانى،

پوسيدهيى

(الهم، القم، الكآبه، الوجوم، الحزن)

Mirrwîtoyatî = Mirrwîştî: Guhişîni, mi-
rewlî, damanî, posîdeyî

مژ: دراف

(الاجره العينيه)

Miz: Dirav

مژناش: درافئ ناشى، حقهئ ناشى

(البركه، الاجره العينيه للطنح)

Mizaş: Diravê aşî, heqê aşî.

مژولانک: موییت فهرزا چافا
(الهدب)

Mijwflank: Mwîyêt feroza çava.

مژولانک وهرمان: مژولانک وهرمان
(الحذل، الحذلان)

Mijwflank werhan: Mijwflank weşan.

مژولانک وهرمان: مژولانک وهرمان
(الحذل، الحذلان)

Mijwflank werhay: Mijwflank weşay.

مژانه: دارهکه لنافهرا نیرک وباسکت هه عجارى
(المیس)

Mijane: Dareke linavbera nîrk û baskê hev-carî.

میس: بنقه بنقه، پسر وین، نه راست، چه نکه نه،
په لاتیق

(المنافق، المتلون، الماروغ، المتزلف، المتعلق)

Mismisî: Binve binve, biserûbin, nerast, cengene, pelatîq.

مسمیاتی: بنقه بنقه یینی، پسر وینی، چه نکه نه یی،
نه راستی، په لاتیقی

(المنافق، المتعلق، المتلون، الماروغ، الزلفی)

Mismisîyati: Binve binveyîni, biserûbinî, cengeneyî, nerastî, pelatîqî.

مست: بیدهری، کولم، تژی هه ردوله پا
(القبضه، المد، الصقب، الحفنه الاروب)

Mist: Bêderî, kulm, tijî herdu lepa.

مست: کولم، تب، کیتلجی، ته پوله، دنگ
(الطم، اللکم، اللکمه، اللطمه)

Mist: Kulm, teb, kêlincî, tepole, ding.

مستا نالی: تژی هه ردوله پا ناف
(الغرفه)

Mista avê: Tijî herdu lepa av.

مساس: نامویرت هاروتنا کاییت جوتی، مستیفا پافز کرنا
کیتستی ژ کوبی
(المهمزه)

Misas: Amwîrê hajotina gayêt cotî, histîva, paqijkirina gêsinî ji kurrê.

مژمه: زهردهل، توخمهکتی فیکى به وهکی حولیک وخورایه
(الشمش)

Mijmije: Zerdel, tuxmekê fêqîye wekî hulîk û xuxa.

مژما کاکل شیرین: زهردهلا بهرک شیرین
(المشلولز)

Mijmija kakil şîrîn: Zerdela berik şîrîn.

مژگی: چاف پریچین، مات
(الاعشى، رمد العين)

Mijokî: Çav pirpiçîn, mate.

مژگی: بتمه دوی، بکروقه، بکرومه
(المضیب)

Mijokî: Btemedwî, bikerrove, bikerremij.

مژول: های ژ خونه، ژخوه جوی، ژ خوه دوی، نه ناکمه
(المنهمک، اللامی، المشغول)

Mijwî: Hayjixwene, jixwe çûy, jixwe dwîr, ne ageh.

مژول بون: ژ خوه چون، های ژ خونه بون، نه ناکه بون
(الانهماک، الانشغال، التلهی)

Mijwîlbûn: Jixweçûn, hay jixwe nebûn, ne agihbûn.

مژول بوی: ژ خوه جوی، های ژ خوه نه بوی، ناکه نه بوی
(المنهمک، المشغل، الملهی)

Mijwîlbûy: Jixweçûy, hayjixwe nebûy, agih nebûy.

مژول تر: ژ خوه جوی تر، های ژ خونه تر، نه ناکه تر
(الانشغال الالهی، الاشد، انهماکا)

Mijwîltir: Jixwe çuytir, hayjixwenetir, ne agihtir.

مژول کرن: ژهای برن، نه ناکه هدار کرن
(الانشغال، الانهاء)

Mijwîlkirin: Jihaybirin, ne agehdarkirin.

مژول کری: ژهای بری، نه ناکه مکری
(المخل، المشغل)

Mijwîlkirî: Jihaybirî, ne agehkirî.

مژولای: مژولای: های ژ خوه نه بونی، ژ خوه چونی، نه
ناکه میاتی

(الانهماک، المشغل، اللهر)

Mijwîlî = Mijwîlîyati: Hayjixwe nebûnî, jixweçûnî, ne agehîyati.

مشهیی، مشهياتی: زهحفی، زهحفییاتی، گهلهیی، پتری،
پتریاتی، بهرفرههیی
(الوفره، الغزارة، الکثره)

Mişeyî = Mişeyatî: Zehfî, Zehfîyatî, geleyî,
pitirî, pitirîyatî, berfirehî.

مشیت: تژی، پیر
(الزاهر، الملی، المعقل)

Mışt: Tijî, pirr.

مشت بون: تژی بون، پیر بون
(التزخر، الامتلاء)

Mıştbûn: Tijîbûn, pirrbûn.

مشت بوی: تژی بوی، پیر بوی
(المزخر، الملان، المحتل)

Mıştbûy: Tijîbûy, pirrbûy.

مشت تو: تژی تو، پیر تو
(الازخر، الاملا، الاغص، الاکثر)

Mıştır: Tijîtir, pirrtir.

مشت کون: تژی کون، پیر کون
(الازخار، الاملاء، الاکطاطه)

Mıştkirin: Tijîkirin, pirrkirin.

مشت کری: تژی کری، پیر کری
(الملی، المزخر)

Mıştkirî: Tijîkirî, pirrkirî.

مشتی، مشتیاتی: تژیاتی، پریاتی، پری
(الفخر، الزخر، الامتلاء، الکطاطه)

Mıştî = Miştyatî: Tijîyatî, pirrîyatî, pirrî.

مشتی: نالقی پزی، نالقی تهرشی بی زفستانن
(اللیف، الکلا الیابس، علف الشتاء)

Mıştê: Alifê pezî, alifê terşî yê zivistânê.

مشتاخه: جهن وایتختنا فیتی بومشک کرنن
(المسطح)

Mıştaxe: Cihê ra êxistina fêqî bo hişik kirinê.

مشتاخا قهسپا: جوخینا قهسپا
(المربد، الجرین، بیدر، التمر)

Mıştaxa qespa: Cuxîna qespa.

مشهخت: دهر بهدره، وارمیل، رهفند، کوچر
(التاج، المهاجر)

Mışext: Derbeder, warhêl, revend, koçer.

مسابک: توخهکتی تریه، درامهتی زوی گه
(صنف من العنب، الزرع السريع، التذوج)

Misabk: Tuxmekê tiryê, dirametê zwî geh.

مسافر: زکورد، سلت، بی ژن
(الاعزب، الارمل)

Misafir: Zigurd, silt, bêjin.

مسک: یاههکتی بیهن خومه
(المسک)

Misk: Yahekê behin xweşe.

مصری: لیواز، رهق وتهق، بی لهفن، بی قهرم، بی گوشت،
لاک، ژار
(الکت، الشخیت، الضارح، النحیف، النحیل، الضامر)

Misrî: lêwaz, reqûteq, bêleven, hê qerim, bê
goşt, lak, jar.

مسرپاتی، مسرپینی: لیوازی، لاک، ژاری، رهق وتهقی
(الضرع، الکتاته، الشخت، الضواء، النحول، النحافه)

Misrîyatî = Misrînf: Lêwazî, lakî, jarî, reqûteqî.

مشه: زهحف، بهرفرهه، گهله، پتر
(الوافر، الغزیر، الوفیر، الکثیر)

Mişe: Zehf, berfireh, gele, pitir.

مشه بون: زهحف بون، بهرفرهه بون، گهله بون، پتر بون
(التوفر، التفرز، التکثر)

Mişebûn: Zehfbûn, berfirehbûn, gelebûn,
pitirbûn.

مشه بوی: زهحف بوی، بهرفرهه بوی، گهله بوی، پتر بوی
(الموفور، المتوفر، المتفرز، المتکاثر)

Mişebûy: Zehifbûy, berfirehbûy, gelekbûy,
pitirbûy.

مشه تر: زهحف تر، بهرفرهه تر، گهله تر، پتر تر
(الافر، الاغز، الاکثر)

Mişetir: Zehiftir, berfirehtir, getetir, pitirtir.

مشه کون: زهحف کون، پتر کون، گهله کون، بهرفرهه کون
(التوفیر، الاغزار، الاکثار)

Mişekirin: Zehifkirin, pitirkirin, gelekirin,
berfirehkirin.

مشه کری: زهحف کری، پتر کری، گهله کری، بهرفرهه کری
(الموفور، المغز، الکثر)

Mişekirî: Zehifkirî, pitirkirî, gelekirî, berfi-
rehkirî.

مغهر: بن بیف، چالا بن نورد، شکفت، زیندانا بن نورد
(الفجوه، الفار، الکھف، الزنزانه)
Mixeyir: Bin bîv, çalabin erd, şkeft, zindana
bi erd.

مفتلی: تخیلیتکئی تفنگایه
(صنف من البندقیه القدیبه)

Miftelf: Texlîtekê tivengaye.

مفس: پارزنگ، نامانی دیندا چونئ
(المصفاه)

Mifs: Parzînk, amanê dibinda çûnê.

مفروق: پاخر، شبه، برنجوک
(البرونز)

Mifreq: Paxirr, Şipe, Birincok.

مفرود: کارنیک
(المبرد)

Mivred: Kartik.

مفرودی: جانگئی گور، جانگئی ستور
(الخام الاسمر)

Mivredf: Cangê gewir, cangê stwîr.

مقاس: نامویری قهتاندنئ
(المقص)

Miqes: Amwîrê qetandinê.

مقوسوک: کیزکهکا دریز و کوری دو چه قل، قوزگهزک، دیف
مقوسک
(حشره)

Miqesok: Kêzkeka dirêj û kurfî du çeçile,
guzgez, dwîv miqesk.

مقوسمی: مفرکی، جره، گنگاشه
(المربه، الجدال، النفاش)

Miqerrîşf: Hevrikî, cire, gîngaşê.

مقاره: گندیلاک دهزیبا، ماقرنه، بهکوره، گولولکا دهزیبا
(المکب، للخیوط، البکره)

Miqare: Kendîlka dezîya maqîrrne, bekere,
gulolka dezîya.

مقمق: جههمنه، تیرتیک، دوزه، دوزهخ
(الجهنم، السعیر)

Miqmiq: Cehnem, tirtirrk, doje, dozex.

مشهختیاتی، مشهختینی: دهر به دهری، وارمیلی، کوچری،
رهفندی

(النزوح، الهجره)

Mîşextîyatî = Mîşextînf: Derbederî, warhêlî,
koçerî, revendî.

مشخانه: مشکانه
(الرهن)

Mîşxane: Mîşkane.

مشار: برهکئی داری
(المنشار)

Mîşar: Birrekê darî.

مشار: کهرخا چاندنئ
(حوض الزرع، المشاره)

Mîşar: Kerxa çandinê.

مشاریکئی دیکلی: کوفیکا دیکلی
(العرف، للدیك)

Mîşarokê Dîkilf: Kofîka dîkilf.

مشک: جورود
(الفان)

Mîşk: Curd.

مشکئی ناخ هلد: جورودئ کوره
(القصع، النقصع)

Mîşkê axhelda: Curdê kore.

مشخانه: مشکانه
(الرهن)

Mîkane: Mîşxane.

مشکانهیی: مشکانهیی
(الارنهان، الرهینه)

Mîşkaneyf: Mîşxaneyî.

معاف: مزهلا لسه پشتا دهواری
(الهودج)

Mî`af: Mezela liser pişta dewarf.

معاف: نازا، گهردن نازا
(العفو)

Mî`af: Aza, gerden aza.

معافی: گهردن نازا کورن، نازا کورن، سربهردان،
سربهست کورن
(العفو، الاعفاء)

Mî`afi: Gerden azakirin, azakirin, serberdan,
serbestkîrin.

مکاره: نامویرئ سمئتی، نامویرئ قوراندئتی
(الازمیل، البریم)

Mikare: Amwîrê simtinê, amwîrê qewirandinê.

مگرتن: وهسا حساب کرن، وهخه پساندن، هزرکرن
(الفرضیه، الافتراض)

Migirtin: Wesa hisabkirin, wexerisandin, hizirkirin.

مگرتی: خه ساندی، هزرکری
(الفرض، لأفرض، فرضیا)

Migirtî: Xerisandî, hizirkirî.

مل: فورمئ دهستی، کفش، کهلکه لک، کهلکه لاک، قولولک،
فراموش، جهی پیکفه رستنا دهست وسپنکا
(الکتف، المنکب)

Mil: Qurmê destî, kefş, kelkelk, kelkelank, qulqulk, feramoş, cihê pêkve ristina dest û sînga.

مل: گرتی بهردرئز
(الئل الاقلی)

Mil: Girê berdirêj.

مل خشان: مل ژ جی جون، مل خه لهان، مل قولبین
(الانفراک، للمنکب)

Milxîşan: Mil jicîhûn, mil xelhan, mil qulipîn.

مل پهمن: بیهن درئز، بارکیش، خوله برگه، که ماشو
(الحلیم، الصبور، الجالد، المتحمل)

Milpehin: Bêhin dirêj, barkêş, xwelibergir, gemaşo.

مل پهمنی: بیهن فرهه، بارکیشی، خوله بهر گرتنی،
که موشیاتی

(العلم، الصبر، الجلد، التجلد، التحمل)

Milpehnî: Bêhin firehî, barkêşî, xweliber-girtinî, gemoşiyatî.

ملخه: لهاژئ را کرنا بهرئ ناشی
(العتله الخشبیه لتحریک الریح)

Milxe: Lihazê rakirina berê aşî.

ملدان: خودانه بهر، هاریکاری، بشت گیري
(التعاوض، التکاتف، الاسناد، الجهد)

Mildan: Xwedaneber, harîkarî, piştigîrî.

مکوم: بوکور، هشک، نازا، بن گرتی، خوه رستی، کویری
(التمین، الوثیق، الدرق، الصلب، الوطید، الراسخ، الثابت، المستقر)

Mikum: Bukur, hişk, aza, bingirtî, xwerist, kwîrî.

مکوم بون: بوکور بون، نازا بون، هشک بون، خوه رستن، بن
گرتن، کویری بون

(الاستقرار، التمین، التصلب، التوطد، الوثوق، الترسخ، التثبیت)

Mikumbûn: Bukurbûn, azabûn, hişikbûn, xweristin, bingirtin, kwîribûn.

مکوم بوی: بوکور بوی، بن گرتی بوی، نازا بوی، هشک
بوی، خوه رستی بوی، کویری بوی

(الوثوق، الموطد، المرسخ، الممتن، المتصلب)

Mikumbûy: Bukurbûy, bingirtibûy, azabûy, hişibûy, xweristibûy, kwîribûy.

مکوم تر: بوکورت، نازاتر، بن گرتی تر، خوه رستی تر،
هشک تر، کویری تر

(الامتن، الاصلب، الاوثق، الاوطد، الارسخ، الاثبیت، الاقر،
الادرک)

Mikumtir: Bukurtir, azatir, bingirtîtir, xweristîtir, hişiktir, kwîrtîtir.

مکوم گرن: بوکورگرن، نازاگرن، بن گرتی گرن، خوه رستی
گرن، کویری گرن، هشک گرن

(التمتین، التثبیت، الترسخ، التوطید، الوثوق، التدریق)

Mikumkirin: Bukurkirin, azakirin, bingirtîkirin, xweristîkirin, kwîrkirin, hişikkirin.

مکوم کری: بوکور کری، نازا کری، هشک کری، کویری
کری، بن گرتی کری، خوه رستی کری

(الوثوق، الموطد، المرسخ، المثبیت، الممتن، المصلب، المدرق،
المقر)

Mikumkirî: Bukurkirî, azakirî, hişikkirî, kwîrikirî, bingirtîkirî, xweristîkirî.

مکومی، مکومیاتی: بوکری، بو کوریاتی، نازایی، نازاتی،
هشکی، هشکاتی، خوه رستنی

(الوثوق، الاکید، الدرق، الوطد، الثبوت، المتانه، الصلابه،
الرسوخ، الرصانه)

Mukumî = Mikumfyatî: Bukirî, bukirîyatî, azayî, azatî, hişkî, hişkâtî, xweristî.

منی: دل خازتن، هزکرن، قبیان، نارهزو
(المراء، الامنيه، الرغبه)

Minê: Dilxaztin, hezkirin, viyan, arezû.

منی کار: نارهزوکەر، نارووک خاز، هیفی دار
(الراغب، المتضمنی، المرید)

Minêkar: Arezûker, aronkxaz, hîvîdar.

منی کاری: هیفی داری، دل خازی، نارهزیاتی، نارونکی
(الرغبه، المراء، الامنيه، المنی، المنیه)

Minêkarî: Hîvîdarî, dilxazî, arezoyatî, aronkî.

منه منه، منی منی: نهز نهزین
(الانانیه)

Minemine = Minîminî: Ezezîn.

مه: مانگ، ههف، ماه، (٣٠) رۆژ
(الشهر، القمر)

Mih: Mang, heyv, mah, 30 roj.

مه: پهزا سپی یا من
(الشاه، النجبه)

Mih: Peza spî ya mê.

مهین: توخمی پەزی سپی
(الضان، خلاف الماعز)

Mihîn: Tuxmê pezê spî.

مهانه: شهرت، شهرتی نه بیت
(الشرط التعجیزي، الاشتراط)

Mihane: Şert, şertê nebît.

میهشه: هواگوهرینا سالتی، سهری بهاری
(الانقلاب الشتوی، شهر الربیع)

Mih reşe: Hewaguhirîna salê, serê biharê.

مههیران، مهههیران: دل رهش بونا ژنا ناز ژ هنده خازن
وفهخارنا
(الوحام)

Mehîran = Mehbwîran: Dil reşbûna jina aviz ji
hinde xarin û vexarna.

مههرا: پهلو سه، ههلو سه، خهخوره، ههز ههزوک،
لهقهقهوک، پلت، سست وخاف
(الخلخ، المنخور، المهوز، المترهل للمره)

Miherra: Pelose, helweşay, ximxorre, hejhe-
jok, leqleqok, pilt, sist û xav.

مل قولپین: مل خهلهان، مل ژ جه چون
(الانفراک، للکتف)

Milqulipîn: Mil xişan, mil xelhan, mil ji
cihçûn.

ملک: ملک: ناخا مروفی، تیشتی مروفی، تیشتی مروفی
هه

(الاملاک، الاراطی، الملکیه، الاملاک)

Milk = Milket: Axa mirovî, tiştê mirovî, tiştê
mirovî hey.

ملک: ناخیرا چاندنی، گفاندنی چاندنی
(فاصل الزرع)

Milik: Navbirra çandinê, givandê çandinê.

ملله: نژاد، توخم، وهلات، نقش
(القوم، الجنس، الوطن، الله)

Millet: Nijad, tuxim, welat, nîş.

ملوکه: سفاله، گورز، تخه، قهفتا چاندنی
(الغبط، الاباله، الحزمه من الحصاد)

Miloke: Sivale, gurz, texe, qefta çandinê.

ملهتیب: سنی گو، پینچ گو، نامویری ههلاقیتنا دهلی،
نامویری دهخدا دانا پای
(المزراه، المقله، العضم)

Milhêb: Sêguh, pênc guh, amwîrê helavêti-
na dextlî, amwîrê dexil dana bay.

ملیون: هزار هزار، هزاره
(الریبه، الملیون)

Milyon: Hizar hizar, hijmare.

من: نالافی خو، نالافی نهزانی
(ضمیر الفرد المتکلم، انا)

Min: Alavê xweyatî, alavê ezaty.

من: نامویری پیفانی، سەنگا کیشانی، ٣ کیلو ناویری
سهنگاندنی
(المنکه، کیل یسای ثلاث کیلوات)

Min: Amwîrê pîvanê, senga kêşanê, 3 kilo
awîzê sengandinê.

مناره: جهن بانگی دانی، کوجه
(الماننه، المناره)

Minare: Cihê bangî danê, kuçe.

میرکت میشا: سەرۆکت مێشیت هنگیینی
(اليعقوب، ملك النحل)

Mirkê mēša: Serokê mēšet hingivînî.

میراته: دویف هیل، باشمهنده، شوین هیل
(الميراث، التركة، الارث)

Mirate: Dwîvhêl, paşmende, şwînhêl.

میراتهیی: دویف هیل، باشمهندهیی
(الارث، الوراث)

Mirateyî: Dwîvhêlî, paşmendeyî.

میراتهیی: کلێس بون، وێران بون، برهان
(الهلاك، الفناء، البوار، البواد)

Mirateyî: Klêsbûn, wêranbûn, birhan.

میرات گر: شوین وار
(الوارث، الوريث)

Miratgir: Şwinwar.

میرات گری: شوین واری
(الوارث)

Miratgîrî: Şwinwarî.

میرزا: ئاغازاده، بەگ زاده، نقش میرا، کورێ میری
(السيد، ابن الامير، الافندی)

Mîrza: Axazade, begzade, nişê mîra, kurê mîrî.

میرزا: ئاغا، مافویل، بەگ، سەرۆک، پاشا
(الامير، الحاكم)

Mîz: Mîza zîrav, ava ji mirovî derdikevît.

میزن: میزکرن
(النبول)

Mîztin: Mîzkin.

میزتی: میزکری
(النبول)

Mîztî: Mîzkirî.

میزمیزگ: بوریکا میز، پقدانک
(المشاة، الحالب، المجل)

Mîzmîzk: Borika mîzê, pîvdank.

میزى: (جوکا میزى، بوتکا میزى)
(قناء البول، مجرى البول)

Mîzî: Coka mîzê, botka mîzê.

مهرایی: پەلوسەیی، هەلەوشانی، خەمخۆرەیی، سەست
وخاڤی، لەقلەقوکی

(الخلخله، النخر، الهزاه)

Miherrayî: Peloseyî, helweşanî, ximxoreyî, sist û xavî, leqleqokî.

میتالک: قەقلە، چلکێ مرییا
(الكفن، للميت)

Mîtafk: Qelqele, cilkê mirya.

میتک: توخمەکت دارایی، بەلگیت وێ بەلەختی مری وەردکەن
دا کەلەخ خراب نابیت شتی مومیائی
(الأس، شجيره)

Mîtik: Tuxmekê daraye belgêt wê bi kelexê mirî werdiken, Da kelex xirab nebît, wekî momîyaê.

میخله: توخمەکتی گیاییه خوێش ئالفة
(صنف من العشب العطفي)

Mîxle: Tuxmekê gîyaye xweş alife.

میخله: کوشتی هنجنی لکەل مەکا بقلەلین بوخارنێ
(ادم، بیض مفلى مع اللحم المترم)

Mîxleme: Goştê hincinî ligel hêka bi qelînin bo xarnê.

میر: ئاغا، مافویل، بەگ، سەرۆک، پاشا
(الامير، الحاكم)

Mîr: Axa, maqwîl, beg, serok, paşa.

میری، میراتی: پاشانی
(الاماره، الحكومه، الدوله)

Mîrî = Mîratî: Paşatî.

میرکاری: ناف سنوێ میراتی ئ
(الاماره، الرسمي)

Mîrkarî: Nav sinûrê mîratîye.

میرکوتک: چەکوچ، توێز، داردنک
(المطرقه، القيد مطرقه خشب)

Mîrkutk: Çekûç, topiz, darding.

میرخچک: حێوانکەکت وەکێ کومکومەیه، چەبەبیزک
(الوحره، الضب)

Mîrxîçk: Hêwankekê wekî kumkumeye, çepçepîzk.

موژویل بوی: ژ خوه چوی بوی، های چوی بوی، ناکه
نه بوی، ژبیر چوی بوی، هاویش بوی
(اللمهک، المشغل، الملهی)

Mujôlbûy: Jixweçûybûy, hayçûybûy, ageh-
nebûy, jibîrçûybûy, hawîşbûy.

موژویل تر: های چون تر، ژ خوه چوی تر، نه ناکه متهر، ژبیر
چوی تر، هاویش تر
(اللمه، الاشغل)

Mujwîltir: Hayçûntir, jixweçûytir, ne ageh-
tir, jibîrçûytir, hawîştir.

موژویل کرن: ژبیر فه برن، هاویش کرن، نه ناکه مکرن، ژ
های برن
(التلهیه، التشفیل)

Mujwîlkin: Jibîrvebirin, hawîşkin, ne
agehkin, jihaybirin.

موژویل کری: ژبیر فه کری، نه ناکه مگری، هاویش کری،
ژهای کری، های ژن نه کری
(المشغل، الملهی)

Mujwîlkirî: Jibîr vekirî, ne agehkirî, hawîşkirî,
jihaykirî, hayjênekirî.

موژویلی، موژویلاتی: ژبیر فه چونی، هاویشی، نه
ناکه میاتی، ژخوه چونی، های چونی
(اللمه، المشغل، الانشغال)

Mujwîlf = Mujwîlatî: Jibîrveçûnî, hawîşî, ne
agehyatî, Jixweçûnî, hayçûnî.

موکوم: بو کور، نازا، بن گرتی، خوه رستی، هشک، کویری
(الوطید، الویق، المتن، الصلب، الراسخ، الرصن)

Mukum: Bukur, aza, bingirtî, xweristî, hişik,
kwîrî.

موکوم بون: بوکور بون، بن گرتی بون، نازا بون، خوه رستی
بون هشک بون، کویری بون
(التوطد، الترسخ، التمتن، التصلب، الترصن)

Mukumbûn: Bukurbûn, bingirtîbûn, azabûn,
xweristîbûn, hişikbûn, kwîrîbûn.

موکوم بوی: بوکور بوی، هشک بوی، نازا بوی، کویری بوی،
خوه رستی بوی، بن گرتی بوی
(المصلب، الممتن، المرسخ، الموطد، الموثق، المرصن)

Mukumbûy: Bukurbûy, hişikbûy, azabûy,
kwîrîbûy, xweristîbûy, bingirtîbûy.

مینا: وهک، شتی، وهکو، وهکی
(شبه، مثل)

Mîna: Wek, şitî, weku, wekî.

مینا: نه ختکی هژمارا سهعتی لسه رنقیسن دپکی
هژمارا سهعتی
(لوح ارقام الساعه)

Mîna: Textkê hijmara se'etê li ser dinivêsin,
depkê hijmara se'etê.

میه: پهزا سپی یا من، ژنا بهرانی
(الشاه، النعجه)

Mîh: Peza spî ya mê, jina beranî.

مور: بنه فشی، رهنگی بنه فشی
(البنفسچی)

Mor: Binefsî, rengê binefsî.

موریک: مورک، قاشکیت گوروفرن دکن ستفانک
(الخرز، الجذع)

Morîk: Mohrik, qaşkêt goruvirin diken sti-
vank.

موری: فال فه گرتن، بهخت زانین، خیف زانکی، موریا
فه ره چی
(الودع)

Morî: Falvegirtin, bextzanîn, xêvzankî, muhrîya
qereçê.

موری فه گرتن: فال فه گرتن
(الفال بالودع)

Morîvegirtin: Fal vegirtin.

مورویشی: توخمه کن گهنن بهاری په
(صنف من القمح)

Morwîşî: Tuxmekê genmê biharîye.

موژویل: ژ خوه چوی، نه ناکه، های چوی، کویر چوی،
ژبیر چوی
(اللامه، المشغول، المهمک)

Mojwîl: Jixweçûy, ne ageh, hayçûy, kwîrçûy,
jibîrçûy.

موژویل بون: ژ خوه چون بون، های چون بون، ناکه نه بون،
ژبیر چون بون، هاویش بون
(التلهی، الانشغال، الانهماک)

Mujwîlbûn: Jixwe çûnbûn, hayçûnbûn,
agehnebûn, jibîrçûnbûn, hawîşbûn.

موهرتو: تور لښانتر، ناک تر، دهقادی تر
(الاختم، الاوقع، الامضى)

Muhirtir: Turrlêtitir, nîşantir, natiktir, deq-daytir.

موهر کړن: تورلی کړن، نیشان کړن، ناک کړن، دهقدان کړن

(الاختم، التوقيع، المضى)

Muhirkirin: Turrlêkirin, nîşankirin, natikkirin, deqdankirin.

موهر کړی: تور لښان کړی، ناک کړی، دهقادی کړی

(المتحتم، الموقع، المضى)

Muhirkirî: Turrlêkirî, nîşankirî, natikkirî, deqdaykirî.

موهن: دارگران، هستی سه، چڼیل

(السخي، السقيع، الوقح)

Muhin: Dargiran, hestîse, çivêl.

موهن بون: دارگران بون، هستی سه بون، چڼیل بون

(التسخي، المتسقع، المتوقع)

Muhinbûn: Dargiranbûn, hestî sebûn, çivêlbûn.

موهن بوی: دارگران بوی، هستی سه بوی، چڼیل بوی

(التسخي، المتسقع، المتوقع)

Muhinbûy: Dargiranbûy, hestî sebûy, çivêlbûy.

موهن تو: دارگران تر، هستی سه تر، چڼیل تر

(الاسخف، الاسقع، الاوقع)

Muhintir: Dargirantir, hestî setir, çivêltir.

موهن کړن: هستی گران کړن، دارگران کړن، هستی سه

کړن، چڼیل کړن

(التسخي، الاسقاء، التوقيع)

Muhinkirin: Hestîgirankirin, hestî sekirin, çivêlkin.

موهن کړی: دارگران کړی، هستی سه کړی، چڼیل کړی

(الموقع، المسقع، المسخف)

Muhinkirî: Dargirankirî, hestî sekirî, çivêlkirî.

موهنی، موهنپښتای: دارگرانۍ، هستی سه یی، هستی

کرانی

(السقاء، السخافه، الوقاحه)

Muhaf = Muhafyatî: Dargiranî, hestî seyî, hestî giranî.

موکوم تر: بو کوړتر، نازا تر، هښک تر، خوهرستی تر، بن کړتی تر، کویری تر

(الاصلب، الاوډ، الاوثق، الارسخ، الارصن، الامتن، الاشد، الاقوى)

Mukumtir: Bukurtir, azatir, hişiktir, xwer-istitir, bingirtitir, kwîrtitir.

موکوم کړن: بوکور کړن، نازا کړن، کویری کړن، هښک کړن،

خوهرستی کړن، بن کړتی کړن

(المرصن الممتن، المصلب، المرسخ، الموطد)

Mukumkirin: Bukurkirin, azakirin, kwîrikirin, hişkkirin, xweristîkirin, bingirtîkirin.

موکوم کړی: بوکور کړی، نازا کړی، کویری کړی، هښک

کړی، خوهرستی کړی، بن کړتی کړی

(الموطد، المرسخ، المصلب، الممتن، المرصن)

Mukumkirî: Bukurkirî, azakirî, kwîrikirî, hişikkirî, xweristîkirî, bingirtîkirî.

موکومی، موکومپښتای: بوکوری، بوکوریانۍ، هښکی،

هښکیانۍ، نازایی، نازاتی، خوهرستینۍ، بن کړتنۍ،

کویریانۍ

(المتانه، الصلابه، الرصانه، الرسوخ، الوطد، الوثق، القوة،

الاستقرار)

Mukumî = Mukumfyatî: Hişkî, hişikfyatî, bukurî, bukurîfyatî, azayî, azatî, xweristînî, bingirtînî.

موکرا پرا: کهلهکا پرا، کوماپرا، بهست، خړبهست

(الجتوه، الرصف، الحثوه)

Mukra bera: Keleka bera, koma bera, best, xirbest.

موهر: تور، نیشان، ناک، دهق

(الختم، الامضاء، التوقيع)

Muhir: Turr, nîşan, natik, deq.

موهربون: تورلی بون، نیشان بون، ناک بون، دهقدان بون

(الاختم، التوقيع، التمهيه)

Muhirbûn: Turrlêbûn, nîşanbûn, natikbûn, deqdanbûn.

موهربوی: تورلی بوی، نیشان بوی، دهقدان بوی، ناک بوی

(الختم، الموقع، المضى)

Muhirbûy: Turrlêbûy, nîşanbûy, deqdanbûy, natikbûy.

موی چره‌یی، موی چره‌یاتی: موی هنبزی، تیرمویبانی، پرچ
هنبزیاتی

(الاریش، القنعه، الزب، الفرع، العنول)

Mwîcirreyî = Mwîcirrayetî: Mwî hinbizî,
têrmwîyatî, pirç hinbizyatî.

موی که‌لش: بیر تیژ، شاره‌زا، تن که‌شتی، زیره‌ک
(المفکر، الحاذق، العاقل، الداهیه، اللوذعی، الحصیف،
التایفه العبقری)

Mwîkelêş: Bîrtîj, şareza, têghiştî, zîrek.

موی که‌لشی: بیرتیژی، شاره‌زایی، تن که‌شنتی، زیره‌کی
(النبوغ، العبقریه، الدماء، الحصافه، الحذق، الذكاء، الحاد)

Mwîkelêşî: Bîrtîjî, şarezayî, têghiştîni, zîrckî.

موی کوزیر: موی خه‌لک، پرچ تیکرا، پویرت کوریشک
(الاشمت)

Mwîkuzîr: Mwî xelek, pirç têkra, pwîrt kurîşk.

موی کوزیری: موی خه‌لکی، پرچ تیکرای، پویرت کوریشکی
(الشعت، الشعثه)

Mwîkuzîrî: Mwî xelekî, pirç têkrayî, pwîrt
kurîşkî.

موی گز: موی به‌لاف، موی ره‌پ، موی زخت
(القفیف، القفوف)

Mwîgij: Mwî belav, mwî rep, mwî zixt.

موی گزی: موی به‌لافی، پویرت ره‌پی، پرچ زختی
(القفف، القفوف)

Mwîgijî: Mwî belavî, pwîrt repî, pirç zixtî.

موی گزی: ترسای، سه‌م گرتی
(الواجف، المقشعر)

Mwîgij: Tirsay, sehîm girtî.

موی که‌فوزی: موی نالزینی، پویرت نافک راجونی، پرچ
تیکوره بونی
(الشعت، الشعثه)

Mwîgevozeyî: Mwî alizîni, mwî navikra cûnî,
pirç têkwerbûnî.

موی: کوه چیخن، کوه به‌ل، کوه ره‌پ
(المنتصب الاذان)

Mwîrr: Guh çîxin, guhbel, guhrep.

موی: کوه چیختی، کوه به‌لی، کوه ره‌پی
(انتصاب الاذان للحيوان)

Mwîrrî: Guh çîxnî, guhbelî, guhrepî.

موهرک: مورک، موهریک، دندکیت کون دکوروفر
قه‌هین بو سفتانکا

(الخرن، الجذع)

Muhrik: Morik, morîk, mohrîk, dindikêt kun
digurovir vedihînin bo stivanka.

موهری: موری، فال قه‌گرتن، موهرییا قه‌ره‌چن
(الودع)

Muhrî: Morî, Fal vegirtin, muhrîya qereçê.

موهری قه‌گرتن: موری قه‌کرن، به‌خت سه‌حکرن
(الغال بالودع)

Muhrîvegirtin: Morî vekirin, bext sehkirin.

موهرک قه‌ماندن: موهریک بدویشکته کرن
(التضد للخرن)

Muhrikvehandin: Morîk bi dwîvikve kirin.

موی: پرچ، پویرت
(الشمر)

Mwî: Pirç, pwîrt.

موی نالزین: پرچ تیک نالهان، پویرت لیک نالهان
(المکش)

Mwîfalizîn: Pirç têkalhan, pwîrt lêkalhan.

موی بوجی: پویرت دریز و هنبز، که‌مبولی
(الوحف)

Mwîborrî: Pwîrt dirêj û himbiz, gembolî.

موی بوجی: پرچ دریز و هنبز، که‌مبول
(الاوحف)

Mwîborr: Pirç dirêj û himbiz, gembol.

مویچک: گولکا سالی، گولکا شیرخوهر، گولکا نوی زای
(الدب، العجل عمره سنه)

Mwîçik: Golka salê, golka şîrxwer, golka
nwîzay.

موی چنک: نامویرئ موییا هه‌لکیشانی
(الملقط للشعر)

Mwîçink: Amwîrê mwî helkêşanê.

موی چره: تیر موی، که‌له‌پویرت، پرچ هنبز
(القنعات، العنول، الافرع، الازب)

Mwîçirre: Têrmwî, gele bi pwîrt, pirçhimbiz.

مووچى: مووچياني: دهف ژ پيشفېي. دهف وليف ژ برفېي
(الفقم، البرطمه)

Moçt = Moçlyatf: Dev ji pêşveyî, dev û lêv jiberveyî.

مووخل: بيژنک، سهراد، ناموويژ کون کون بوژيک فافارتنا
دهخل و دانى، ژيک فهدهرک
(الفريال، المنخل)

Moxil: Bêjink, serad, amwîrê kun kun bo jêk vavartina dext û danî, jêkvederk.

مووخل بوئ: پاڅو بوئ، ژيک گرتن، فافير بوئ، ژيک فهدهر
بوئ
(التفريال، المنخل)

Moxilbûn: Paqijbûn, jêkgirtin, vavêrbûn, jêkvederbûn.

مووخل بوئ: پاڅو بوئ، ژيک گرتي بوئ، فافير بوئ، ژيک
فهدهر بوئ
(الفريال، المنخل)

Moxilbûy: Paqijbûy, jêkgirtibûy, vaviribûy, jêkvederbûy.

مووخل بوئ: پاڅو بوئ، ژيک گرتن بوئ، فافير بوئ، ژيک
فهدهر بوئ
(الفريال، المنخل)

Moxilkirin: Paqijkirin, jêkgirtinkirin, vavêrkirin, jêkvederkirin.

مووخل کړئ: پاڅو کړئ، ژيک گرتي کړئ، ژيک گرتي
فافارتي، فافيراي، ژيک فهدهرکړئ
(الفريال، المنخل)

Moxilkirf: Paqijkirf, jêkgirtf, jêkgirtî, vavartî, vavêray, jêkvederkirf.

مووخل کړ: کهمس تشتي ژيک فهدهرکرت
(صانع الفريال، الفرج، الکيولي، الفجر)

Moxilker: Kesê tiştî jêk vederdiket.

مووړيک: موهرک، دندکيت کون کړئ بو فهداندنا ستفانکا
(الخرز، الجذع)

Morfk: Muhrik, dindikêt kunkirî bû vahan-dina stivanka.

موهشه: سووته، دار برين بوچاندنئ، فلا کرنا نهردي ژ
دارا، شواته

(الارض المقطوع شجرها للحراثه)

Mwîşe: Sote, darbirrîn bo çandinê, valakirî-na erdî ji dara, şewate.

موى ژهرک: موييت بچويک ژواف
(الفقر، الفغار)

Mwîzerk: Mwîyêt biçwîk zirav.

موى فهدرين: موى فهدرين: موى ژيک راکيشان
(التنميس، الزر، الزرر)

Mwîşeçirrîn = Mwîşerrwîn: Mwî jêkrakêşan.

موى وهران: موى وهران: موى فهدلوهشان، موى کهن،
موى رويت بوئ
(الحقت، المظ)

Mwîwerhan = Mwîweryan: Mwî helweşan, mwî ketin, mwî rûtbûn.

موى: پرچ، پويرت، بوغز
(الشعر)

Mû: Pîrç, pwîrt, boxez.

مووچ: ليف فافزى، ليف بلويل، ليف مهن، ليف گر
(البرطام، الكبير الشفه)

Moç: Lêv vajî, lêv bilwîl, lêv mezin, lêv gir.

مووچ: دهف وليف ژبهرفههاتى، دهف وليف پيشفه
(الافقم)

Moç: Dev û lêv ji bervehatî, dev û lêv pêşve.

مووچ بوئ: دهف ژ پيش فهدبوئ، دهف ژ بهر فهداتى بوئ
(التفقم)

Moçbûn: Dev ji pêşvebûn, dev ji bervechatibûn.

مووچ بوئ: دهف ژ پيشفه هاتى بوئ
(الفقم)

Moçbûy: Dev ji pêşve hatibûy.

مووچ بوئ: دهف ژ پيشفه نينان، دهف ژ بهر فهد نينان
(التفقيم، الافقام)

Moçkirin: Dev ji pêşve înan, dev ji berve înan.

مووچ کړئ: دهف ژ پيشفه نيناي، دهف ژبهرفه نيناي
(الفقم)

Moçkirf: Dev ji pêşve înay, dev jiberve înay.

موهیا: دهرمانه که بلهشی وهردکه ن لهش خراب نابیت
(المویاء)

Momfya: Dermaneke, bileşî werdiken leş
xirab nabît.

موهیا یون: دهرمان بونا لهشی دانه زیت
(التحنط)

Momfyabûn: Derman bûna leşî, danerizît.

موهیا بوی: کهستی جهندهکت وی مومیا کری
(الحض)

Momfyabûy: Kesê cendekê wî momyakirî.

موهیا تر: کهستی پتر مومیا کری، کسی پتر مینک پتر
وهرکری
(الاحض)

Momfyatir: Kesê pitir momyakirî, kesê pitir
mîtik pêwerkirî.

موهیا کړن: مینک پتر وهرکړن
(التحنیط)

Momfyakirin: Mîtik pê werkirin.

موهن: هستی گران، دار گران، چغیل
(المعد، الوقح)

Mon: Hestîgiran, dargiran, çivêl.

موهنی: هستی گران، دار گران، چغیلی
(العناد، التعتد، الوقاحه)

Monf: Hestîgiranî, dargiranî, çivêlî.

موهر: دهق، نشان ناک، قهچه
(الختم، العلامة، الامضاء)

Mohir: Deq, nişan, natik, qemçe.

موهر یون: دهق یون، ناک یون، نشان یون، قهچه یون
(التختم)

Mohribûn: Deqbûn, natikbûn, nişanbûn,
qemçebûn.

موهر بوی: نشان بوی، دهق بوی، ناک بوی، قهچه بوی
(المختم، المختوم)

Mohirbûy: Nişanbûy, deqbûy, natikbûy,
qemçebûy.

موهر تر: نشان تر، دهق تر، ناک تر، قهچه تر
(الاختم)

Mohirtir: Nişantir, deqdaytir, natiktir, qemçîtir.

موهرک: هه ماندن: موهرک بدویفکه کړن، موهرک ریزکړن
(النشد، النظم)

Morfehandin: Muhrik bidwîvîkvekirin,
muhrik rêzkirin.

موهری: رنگت بنه فشی
(اللون البنفسجی)

Morî: Rengê bineşî.

موهری: فال فگرتن، موهریا قهرچا
(الودع)

Morî: Fal vegirtin, muhrîya qereça.

موهران: تم، تمه دی، کادی، کروفه، مژ، قهرمژ،
کهرمژ
(الضباب، الفمام)

Moran: Tem, temedwî, kadwî, kerove, mij,
qeremij, keremij.

موهرک: تامانه که بو پیانا مزئ ناشی
(انیه کیل، اجره الطاحون)

Mişik: Amaneke bo pîvana mizê aşî.

موهرینک: موهرکه کا کونه بسترئ باسکئ جگاره کیشانئ
هه دکن
(خرزه الامزک)

Modînk: Muhrkeka kune bi serê baskê ci-
garekêşanê vediken.

موهر: میش، فرندهیت بهوهرک
(الهوام، الحشرات)

Mor: Mêş, frindeyêt biçwîk.

موهر: فیکي په که وهکی بامیا نافکا وی دخون
(المز)

Moz: Fêqîyeke wekî bamîya navka wê dixon.

موهر: موچ، دهق ژ بهرقه، دهق ولېف ژ پیتشه
(الافقم)

Moq: Moç, devjiberve, dev û lêv ji pêşve.

موهری: موهریاتی، موچی، موچیان، دهق ژ بهرقه بی
(الغقم)

Moqî = Moqîyatt: Moç, moçîyatî, dev jiber-
veyî.

موهرک: شه مالک، چرا، خه تیره
(النسمه، القندیل)

Momik: Şemalk, çira, xetîre.

موهر کرن: نیشان کرن، دهقدان، ناتک کرن، قه‌مچه کرن
(الاختام، التختیم)

Mohirkirin: Nişankirin, deqdan, natikkirin,
qemçekirin.

موهر کری: نیشان کری، دمقدای، ناتک کری، قه‌مچی کری
(المختم)

Mohirkirî: Nişankirî, deqday, natikirî, qemçikirî.
موهرک: مودیک
(الخرز، الجذع)

Mohrik: Morîk.

موهری: موریبا قه‌مچن، فال فه‌کرن، به‌خت خاندن
(الودع)

Mohrî: Morîya qereçê, fal vekirin, bext xandin.
موهری فه‌گرتن: موهری فه‌کرن
(الفال بالودع)

Mohrîvegirtin: Mohrîvekirin.

موهرن: هستی گران، دار گران، چقیل
(العنید، العبوس، الوقح)

Mohin: Hestîgiran, dargirin, çivêl.

موهن بون: هستی گران بون، دار گران بون، چقیل بون
(التمند، التوقح، التعیس)

Mohinbûn: Hestîgiranbûn, dargiranbûn
çivêlbûn.

موهن بوی: هستی گران بوی، دار گران بوی، چقیل بوی
(المعند، الموقح، المعیس)

Mohinbûy: Hestîgiranbûy, dargiranbûy,
çivêlbûy.

موهن تر: دار گران تر، هستی گران تر، چقیل تر
(الاعند، الاوقح، الاعیس)

Mohintir: Dargirantir, hestîgantir, çivêltir.

موهن کری: دار گران کری، هستی گران کری، چقیل کری
(المعند، الموقح، المعیس)

Mohinkirî: Dargirankirî, hestî girankirî,
çivêlkirî.

موهنی، موهنیاتی: دار گرانی، هستی گرانی، چقیلی
(العناد، العبوس، الوقاحه)

Mohnî = Mohnfyatî: Dargiranî, hestî giranî,
çivêlî.

ناڅځ: جیځنن ماسیاکوشتنن، زځتن نیرجیرا ماسیا
(الخطاف، آله صید السمک)

Naçix: çixinê masya koştinê- zixtê nêrçîra masiya.

نارځن: هنارتن، فرتکرن، شانندن
(البعث، الارسال، الايقاد)

Nardin: Hinartin- virêkirin-şandin.

ناردی: هنارتی، فرتکری، شانندی
(المرسل، المبعوث، الموفد)

Nardî: Hinartî- virêkirî- şandî.

ناردیوک: بویا بدهستی هافیتنن بویا دهمستی
(الرمانه، القنبله الیدویه)

Narincok: bomba bi destî havêtinê- bomba destî.

نارنج: توخمهکی پرتقالانه
(النارنج، الاترج، البرتقال)

Narinc: tuxmekê pirteqalane.

نارین: قین، بویک، خومش تفی
(الحبیبه، الغروسه)

Narîn: vîn- bwîk- xweştivî.

نارگین: قهولنیا بنافن دکتشن
(النارجيله)

Nargîr: qelîna bi avê dikêşin.

نار: سربار، شلوکه
(الدلال، الفنج)

Naz: serbar- şiloke.

نازمن: شلوکه، سربار، خومش تفی، شل ومل
(الدلال، الفانج، الفانیه)

Nazenîn: şiloke- serbar- xweştivî- şilomil.

نازدار: خودان قییان
(المدلل، الطناز، المتفنج)

Nazdar: xûdan viyan.

نازدار بون: سربار بون
(التفنج، التطنز، التدل)

Nazdarbûn: Serbarbûn.

نازدار بوی: سرباربوی
(المفنج، المطنز، المدلل)

Nazdarbûy: Serbar bûy.

ن

N

نا: نه، نه، نج، نالافن نهمین
(لا النافیه، لن)

Na: Na- Nai- Niç- Alavê neyê.

ناپنگ: دارمکی دریزو گوپورفره گشتکیت ههقیری پښ پان دکن
لسرخانکی، دارکن پهن کرنا کرکا ههقیری بو پانتن
(المطله، الشریک)

Nabînk: Darekê dirrêj u goro vire giştikê hevîrî
pê pan diken liser xankî- Darkê pehinkirina
gîrka hevîrî bo patinê.

ناپهین: دمهک، بیهنک، کافه
(الفتره، المده)

Nabeyn: demek- bêhnek- gavek .

ناپهین: بنگه، دویری ژنگ فری
(المسافه، البعد)

Nabeyn: bengih- dwîrî- jêkfîrî.

نانگ: نیشان، دق، قهچى، تور، دورى
(العلامه التجاریه، الاشاره، الختم)

Natîk: nîşan- drq - qemçî -tur -durî.

نازکی= نازکیاتی: پوخی، پوخیانی، پلتی، پلنپیانی، پلوخی، پلوخیانی

(الرق، اللطاف، الهشاش)

Nazikf= Nazikyaf: poxf, Poxyaf, Piltf, Piltfyaf, Piloxf, Piloxyaf.

نازیالیفک: بالیفکاپهرا، بالگه نهرم
(المخده، الوساد)

Nazbalif: Balifka perra, Balgihe nerim.

ناسمین: نییاسین، خوھیاتی
(المعرف)

Nasin: niyasın, Xweyaf.

ناس بون: نییاس بون، خوھیابون
(الترغ)

Nasbun: Niyasbun, Xweyabun.

ناس بوی: نییاس بوی، خوھیابوی
(المعرف، المعروف)

Nasbûy: Niyasbûy, Xweyabûy.

ناس تو: نییاس تو، خوھی تو
(الاعرف)

Nastir: Niyastir, Xweyatir.

ناس گون: نییاس گون، خوھیگون
(التعریف، الاعراف)

Naskirin: Niyaskirin, Xweyakin.

ناس کری: نییاس کری، خوھیاکری
(المعرف، المعروف)

Naskirf: Niyaskirf, Xweyakirf.

ناسکینی= ناسیانی: نییاسینی، نییاسیاتی
(المعرف، العرف)

Nasini= Nasyaf: Niyasini, Niyasiyaf.

ناس یار: تیکال، هفال، نییاس
(العارف)

Nasyar: Têkel, Heval, Niyas.

ناف: پین ناس، پین نییاس
(الاسم)

Nav: Pênas, Pênîyas.

ناف بون: پین ناس بون، پین نییاس بون
(التسمی)

Navbun: Pênasbun, Pênîyasbun.

نازداوتر: سربارتو، خوش تفی تر، شلوکتر، شلوم تر
(الافتخ، الاطنز، الادلال)

Nazdartin: Serbartir- Xweştivîr- Şiloketir- Şilo miltir.

نازدار گون: سربارگون، شلوم گون
(الافتخ، الادلال، الاطنز، التذليل، التطنيز)

Nazdarkirin: Ser bar kirin- Şilomilkirin.

نازدارگری: سربارگری، شل ومل گری
(الطنز، الدلل، المفتح)

Nazdarkirf: Serbarkirf- Şilomilkirf.

نازداري= نازداوياتی، سرباری، شل وملی، شلوکمی
(الفتح، الدلال، الطنز)

Nazdarf= Nazdaryaf: Serbarf- Şilomilf- Şilokeyf.

نازدارفن: سربارگون، شل ومل گون
(الافتخ، الادلال، الاطناز)

Nazandf: serbarkirin- Şilomilkirin.

نازاندی: سربارگری، شل ومل گری
(الطنز، الدلل، المفتح)

Nazandf: Serbarkirf- Şilomilkirf.

نازک: پوخ، پلت، پلوخ
(اللطيف، الرقيق، الهش، الهشاش)

Nazik: Pox- Pilit, Pilo.

نازک بون: پوخ بون، پلت بون، پلوخ بون
(الترقيق، التلطيف، التهشش)

Nazikbon: Poxbun, Pilit bun, Piloxe bun.

نازک بوی: پوخ بوی، پلت بوی، پلوخ بوی
(المرق، اللطف، المهشش)

Nazikbuy: Poxbûy, Piltbûy, Piloxbûy.

نازک تو: پوخ تو، پلت تو، پلوخ تو
(الترقيق، الالف، الاهشش)

Naziktir: Poxtir, Pilttir, Piloxtir.

نازک گون: پوخ گون، پلت گون، پلوخ گون
(الترقيق، التلطيف، الاهشاش، التهشيش)

Nazikkirin: Poxkirin, Pitkirin, Piloxkirin.

نازک گری: پلت گری، پوخ گری، پلوخ گری
(المرق، اللطف، المهشش)

Nazikkirf: Pitkirf, Poxkirf, Piloxkirf.

ناف بئلك: تويتن يازبئكتى پېھل دھيت چئىن
(التبع الجيد من الاوراق الوسطى)

Navbelg: Twîtin ya ji binkê pêhel dihêt cinîn.

ناف په بھئك: هئداف ئه زمانى، بانى دھى، دعوى كويى
(اللهاء، النطع، سقف الفم)

Navpehenk: Hindav ezmanî, Banê devî, Derê gewyê.

ناف پھئھئك: كرى لھى ژئافدا
(الراحه، باطن الكف)

Navpehenk: Kerê lepê ji navda.

ناف پرگ: خھلھئكئ لئكدانا بھلويكا پرئيت چھئكئ زوى
(الدرج، جصور ربط حلقات الحلى)

Navpîrk: Xelekê lêkdana belbwîka, Pîrkê çekê zêrî.

ناف طا: تاييت نيفكا خولېن دارى، چھئيت نيفكا خولې
(الافصان الوسطى، بين الفصون)

Navta: Tayêt nîveka xulpê darî.

ناف تھ، ناف تھل: مابه بينا تھلا، جھن ژئكھ بونا تھلا
(التربه، الرتقه، الوتره)

Navtîl= Navtîbil: Mabeyna tibila, cihê jêke-
vêbûn tibila.

ناف تھئگ: كھئل، مابهئنا سئگ وكورئيفخا جھن شوئكتى كريدانئ
(الفصر)

Navteng: Kefl, Mabeyna sing û kurîxa cihê
şwîlkê girêdanê.

ناف تھئگ ژئاف: هئلكشاي
(الاميف، الهيفاء)

Navtengzirav: Helkêşay.

ناف تھئدان: زوخاندن، كئش كرين
(الشغب، الهج للغير، الحث، التحريض، الاثارة)

Navtêdan: Zuxandin, Kişkirin.

ناف تھئدان: كه لاشى تھئدان، ئافھرينى، ئافھرينى كوتن
(التشجيع)

Navtêdan: Kelaşîtêdan, aferînî, Aferînî gotin.

ناف جھ: ئيفقارھلاتى، ناف پنى، ناف قانھ
(المنطقه)

Navcih: Nîva welatî, Navqane.

ناف بوى: پئ ناس بوى، پئ نيباس بوى
(السمى)

Navbûy: Pênasbûy, Pênîyâsbûy.

ناف تو: پئ ناس تو، پئ نيباس تو
(الاسمى)

Navtîr: Pênastîr, Pênîyastîr.

ناف كرين: پئ ناس كرين، پئ نيباسين
(التسميه)

Navkirin: Pênaskirin, Pênîyaskirin.

ناف كرى: پئ ناس كرى، پئ نيباسى
(السمى)

Navkirî: Pênaskirî, Pênîyaskirî.

ناف : ژور، ژورھ، نيفك، ئافك
(الداخل، الجوف، الوسط، الباطن)

Nav: Jor, Jorve, Nîvek, Navik.

ناف بارگ: سھربارگ
(القوط، العلوة)

Navbark: serbark.

ناف بھين: كاف، دم، بھئھئك، بھئگھ
(المد، الفتره، المسافه)

Navbeyn: Gav, Dem, Bêhnek, bengih.

ناف بھ: ئافھير، مابھ، پھزده، دھرابھ، چھير
(الحاجز، الفاصل، الموثق)

Navbir: Navberr, Mabirr, Perde, Derrabe, Çeper.

ناف بھئدى: ميرزاتى، بھگھرى، ماقويلى، رويھ تى
(الرفعه، المجد، العزه)

Navbilindî: Mîrzatî, Beglerî, Maqwîlî, Rîwînetî.

ناف بھ: مابهين
(البين)

Navber: Mabeyn.

ناف بھ: ناف كوچ، ناف كھفر
(بين الاحجار)

Navber: Navkuç, Navkevir.

ناف برھو: هئداف سئتونىكا دھئنى، ئافھيرھاردو برھا
(بين الحواجب)

Navbirho: Hindav stwnka dîfnê, Navberra herdu birha.

ناف چاف: نئی، مہداف نئینی
(الناسبہ)

Navçav: Enî, Hindav enyê.

ناف چالک: پورینی مہداف نئینی
(القصة، النص، الكشة، المسيحة، النؤابه)

Navçavk: Pwîrtê hindav enyê.

ناف چاف گرئ: مرویتو، مرهول، گہولی
(الباسر، العایس، القاطب)

Navçavgirê: Mirwîto, Mirewl, Gewlî.

ناف چاف گریاتی: مرویتویاتی، مرهولی، گہولیاتی، ناف چاف کرم
(البسر، العیوس، القطب)

Navçavgiryatî: Mirwîtyatî, Mirewlî, Gewlyatî,
Navçavkom.

ناف چاف کرم: ناف چاف گرئ، مرهول، مرویتو، گہولی
(القطب)

Navçavkom: Navçav girê, Mirewl, mirwîto,
Gewlî.

ناف چاف کومی: ناف چاف گریاتی، مرهولیاتی، مرهولی
گہولیاتی
(القطب، القطوب)

Navçavkomî: Navçav girêyatî, Mirelyatî.

ناف چال: ناف کور، ناف قوری، ناف خیرتاندی، قہراندی
(المنقور، المعقر)

Navçal: Navkol, Navqewirî, Navxeritandî, Qe-
wirandî.

ناف چالی: ناف کوری، ناف قہوریاتی، ناف خیرتاندی، قہراندی
(القمز، النقر)

Navçalî: Navkorî, Nav qewiryatî, nav xeritan-
dînî, Qewirandînî.

ناف خولوله: ناف فلا، ناف بوت، ناف خالی، ناف قولوله
(الاجوف، الفارغ، الخاوی، المجوف)

Navxulole: Nav vala, Navbot, Nav xalî, Navqu-
lole.

ناف خولوله بون: ناف فلا بون، ناف بوت بون، ناف قولوله بون،
ناف خالی بون، قولیربون
(التجوف، التخویه، التفروغ)

Navxulolebon: Navvalabûn, Navbotbûn, Navx-
alibûn, Navqulolebûn, Qulêbûn.

ناف خولوله بوی: ناف فالابی، ناف بوت بوی، ناف قولوله بوی،
ناف خالی بوی، قولیر بوی
(المجوف، المفرغ، المخوی)

Navxuloleboy: Navvalabûy, Navbotbûy, Nav
xalîbûy, Navqulolebûy.

ناف خولوله تر: ناف فلا تر، ناف بوت تر، ناف قولوله تر، ناف
خالی تر، ناف قہراندی تر
(الافرغ، الاخوی، الاکثر تجوفا)

Navxuloletir: Navvalatir, Navbottir, Nav xalîtir,
Navqwirandîtir.

ناف خولوله کرن: ناف فالاکرن، ناف بوت کرن، ناف قولوله کرن،
ناف خالی کرن، ناف قہراندن
(التجوف، الاجواف، الافراغ، التفريغ، الاخواء)

Nav xulolekim: Navvalakirin, Navbotkîrin,
Navqulolekîrin, Navxalkîrin, navqewirandin.

ناف خولوله کری: ناف فالاکری، ناف بوت کری، ناف قولوله کری،
ناف خالی کری
(المجوف، المفرغ، المخوی)

Nav xulolekirî: Navvalakirî, Navbotkirî, Navqu-
lolekirî, Navxalîkirî.

ناف خولولہ می: ناف فالامی، ناف بوتی، ناف قولولہ می، ناف
خالیاتی، ناف قولیری
(الاجوف، القضاء، الفراغ، الخواء)

Navxuloleyf: Navvalayî, Navbotî, Navqulo-
leyî, Navxalîyatî, navqulêrî.

ناف خوہ: ناف خودا، لمالاخوہ، لجهت خوہ
(الداخلی، المحلی)

Navxwe: Navxweda, Limalaxwe, Lichêxwe.

ناف خوہی:

ناف خوہیاتی: ناف خودایی
(الداخلی، المحلي)

Navxweyî= Navxweyatî: Navxwedî.

نافدا: ژورقہ

(الداخل، الباطن، الضمن)

Navda: Jorve.

نافدان: ناشکر، دیبار، نییاس، پتی کوتی، ژئی کوتی
(المعروف، المعلوم، المشهور، المسمى)

Navdar: Aşkir, Dîyar, Nîyas, Pêgotî, Jêgotî.

ناف دهمستک: کسمی لنافهرا دومورفا بهیت و بیجت، بیلکن نافهرا بودلا
(الوسیط، الواسطه)

Navdestik: Kesê linavbera dumirova bihêt û biçît, Pîlkê navbera dudila.

ناف دهمستک: گزیر، مابهین دار
(السمسار، الدلال)

Navdestik: Gizîr, Mabeyandar.

ناف دهمستکی: پیلکانیا ناف دو دلا، گزیری، مابهین داری
(السمسره، الدلاییه، الوساطه، التوسط)

Navdestik: Pîlkaniya nav dudila, Gizîrî, Mabey-andarî.

ناف دهمشت: سارن چییای یێ دهمشت، دهمشتا نافهرا بلنداهیا
(الخب، القنعه، القاج)

Navdest: Serêçîyay yê deşt, Dešta navbera bilin-daniya.

ناف دان، ناف داند: مانا دناف شولن دوگه ربهت کرنی خوه گرتنا
ل ناف بهرا دوباره دوتن دا
(الفواق، الفقه، اللووقه) b

Navdan = Navdanda

ناف دهمدان: خویرن، قهوقه بو، خومهیدان
(الغیاش، المغایشه، التفاخر، التمدح، الامتداح، الافتخار)

Navdxwedan: Xurrîn, Q eboqebo, Xwehay-dan.

ناف دقر بهت: پرس کرنا نالی، نافتی تعجی به؟
(ما اسمک)

Navderbêt: Pîrskirina navî, Navête çîye?

ناف دانگ: خاران لنافهرا دودانیت خاران وکی مروف دانه کی
لنافهرا تیهت و فرالینا بخوت
(وجبه طعام اضافیه)

Navdank: Xarna linavbera du danêt, Xarnê wekî mirov danekî linavbera têtê û firavîna bixut.

ناف نوله: ناف نهال، ناف گهلی
(النجره، النجره)

Navdol: Navnihal, Navgeli.

ناف نه: کولا نادمری، ناف بهینادهریت خانی
(الدهلین)

Navder: Kolana derî, Navbeyna derêt xanî.

نافدار بون: دیبار بون، نییاس بون، یێ کوتی بون
(التعرف، التشهر، التعلم، التسمی)

Navdarbûn: Dîyarbûn, Nîyasbûn, Pêgotîbûn.

نافدار بوی: دیبار بوی، نییاس بوی، یێ کوتی بوی
(المعرف، العلم، المشهر، المسمی)

Navdarbûy: Dîyarbûy, Nîyasbûy, Pêgotîbûy.

نافدار وت: دیبارت، نییاس تر، یێ کوتی تر
(الاعرف، العلم، الاشهر، الاسمی)

Navdartin: Dîyartin, Nîyastir, Pêgotîtir.

نافدار کون: دیبار کون، نییاس کون، یێ کوتی کون
(التعرف، العلم، التشهر، الاشهار، التسمی)

Navdarkirin: Dîyarkirin, Nîyaskirin, Pêgotîkirin.

نافدار کر: دیبار کر، نییاسی کر، یێ کوتی کر
(المعرف، العلم، المشهر، المسمی)

Navdarkirî: Navdarkirî, Nîyaskirî, Pêgotîkirî.

نافدار یانی: دیبار یانی، نییاسینی، یێ گوتنی، یێ
گوتنیانی
(المعرف، الشهور، المعلومیه، الصیت الاسمیه)

Navdarî = Navdaryatî: Dîyaryatî, Nîyasînî, Pêgotinî, Pêgotinyatî.

نافدار: ناف کر، ناف لقای، ناف کوتی، نافلی
(السمی)

Navdar: Navkirî, navlênay, Navgotî, Navlî.

نافدا چون: تیرا چون، تێ پهرین، تیهمشین، تێ چون، نافرا چون
(التغلغل)

Navdaçon: Têrraçûn, Têperîn, Têpeşin, Têçûn, Navrraçûn.

نافدا چوی: تێ چو، تیرا چوی، تێ پهری، تێ پهری، نافرا چوی
(التغلغل)

Navdaçoy: Têçûy, Têrraçûy, Têpeşî, Navrraçûy.

ناف داف: ناف کوتانا دافیت کهواگرتن، دافیت نیکرنا راجاندنا
تخفتن
(داخل نصاحات الصیدخیرط الحیاکوالنسیج الوسطیه)

Navdav: Navkotana davê kewagirtinê, Davêt êk-irina roçandina teqnê.

ناف دهمنگ: ناف بلندبون، ناف زین چون، دیبار بون
(الشهور، الصیت، السمعه)

Navudeng: Navbilinbûn, Navjêçûn.

نافکراچی: تیکل چوی، تیک پمشی، تیک پیری، نافک لالچوی
(المتجانس، المتشابک، المشبک)

Navikraçûy: Têklelçûy, Têkpeşî, Têkperri, Navikleçûy.

ناف کل: دو تیا نشتی، جهی دو تیا دارئ، ناف تا، ناف ران
(شعبه الاشجار، مفرغ الاغصان)

Navkel: Du taya tiştî, Cihê du taya darê, Navta, Navran.

نافکدار: تشتی خودان نافک، خودان بێرک، کاکل دار
(ذات النواه، ذات اللب)

Navkdar: Tiştê xudan navk, Xudan berk, Kakildar.

ناف کړن: ناف لینان
(السوم، التسمیه)

Navkirin: Navlênan.

ناف کړی: ناف لینای
(المسمى)

Navkirin: Navlênanay.

ناف کار: ناف راف
(النجاش)

Navkar: navtrav.

نافک: جهی روفیک برینی، نێرکا زکی
(السره)

Navk: Cihê rwîvîk birrînê, Nêrkazikî.

نافک: کاکل، کاکلک
(اللّب، النواه، الصمیم)

Navk: Kakil, Kakilk.

نافکاتشتی: جهرک، نێرک، چوێک
(السرو، القلب، الضمیر، المکزک)

Navkatistî: Cerg, Nêrik, Çwîk.

ناف گور: ناف قوروی، ناف قولیر، ناف خهړتی، ناف کهمچ، ناف
مئ

(المحفور، المنقور، المقعر)

Navkor: Navgewirî, Navqulêr, Navxeritî, Navkevç, Navmê.

نافک کهمن: تهخهتیهکی نهساخیهی به
(مرض سقوط السره)

Navkietin: Textlîte nesaxîyê ye.

ناف ران: کل، شهرکها مروفی، جهی فهارتنی، نافبارا ههردو
لنگا، دوتایی، ناف لنگ

(العجان، المعره، بین الفخذین)

Navran: Şergiha mirovî, Cihêveşartina, Navbera herdu linga, Dutayî, Navling.

ناف واکړن: ناف بلندکړن، ناف ناشکراکړن
(الاشاده، التنبیه)

Navrakin: Navbilindkirin, Nav aşkirakin.

ناف پوژ: نیفرو، مابه پناسپیده وئیفارا دهمی تههره دانئ
(الظهرة، الزوال، وسط النهار)

Navroj: Navro, Mabeyan spēde û êvara demê tehrw danê.

ناف پوژ، ناف پوک: کهرخا پوکئ، پتیار، نیفاریکئ
(القارعة، وسط الطريق)

Navrê= Navrêk: Kerxa rêkê, Rêbar, Nîvarêkê.

ناف راف: ناف کار، کهمی لنیفاکها جهی رافئ دراوسیتیت جهرکئ
رافئ

(النجاش)

Navrav: Navkar, Kesê linîvêka cihê ravê dirawistî, Cergê ravê.

ناف زاک: ناف کاخ، نافکا دهمشکا پاریبا
(وسط الميدان، وسط الساحة)

Navzak: Navkax, Navka deşika yarîya.

ناف سهر: سهرئ چییای پئ پان ودهشت، نژی کومتی
(اللجمه، الخب، الجبل المسطح)

Navser: Serê çîyay yê pan û deşt, Dijî kumî.

ناف سهرک: بانئ سهری، مەشکوتکا سهری
(الهامة، القله، البافوخه)

Navserk: Banê serî, Meşkotka serî.

ناف سال قهچوی: دان عومربوی، کونه بوی، قهیرجیوی پیر بوی
(العوان، الکهل)

Nav salveçûy: Dan'umîrbûy, Konebûy, Qeyrebûy, Pîrbûy.

نافشه: باش هریاشهکری، هریاباش قهچری
(الصوف المتکوش جیدا)

Navşe: Hirya baş şekirî, Hirya baş veçirî.

نافکرا چوین: تیکل چوین، تیک پەشین، تیک پەڕین، نافک لالچوین
(المتجانس، المتشابک)

Navikraçûn: Têklelçûn, Têkpeşîn, Têkperri, Navikleçûy.

ناف گير: کابڻ نيله گهراچر خاڪيرڻ
(نور الوسط في النباسة)

Navgêr: Gayê nîvegera çerxa gêrê.

ناف گهگ: ناف تا، پيژک، کانه کړن
(القنب، الاغصان الوسطى في الكرم)

Navguhik: Navta, Pîjk, Katekirin.

ناف گهگ گړن: کانه کړن، پيژک ژن کړن، شلال کړن
(القنب، عليه تخفيف الاغصان)

Nav guhkkin: Katrakin, Pîjkjêkirin, Şelalkirin.

ناف لښان: ناف کوټن
(التسمية، السم)

Navlênan: Navgotin.

ناف لښان: ناف لڼ کوټي، ناف ښانا خراب
(القاس، الملقصه، الذكر، السی)

Navlênan: nav lêgotî, Nav inanaxirab.

نلالی: ناف کوټي، ناف لښای
(المسمى)

Navlî: Navgotî, Navlênay.

ناف مالي: نختځ بڼ خازتن بابڼ زافای بويایڼ بويکڼ دبه ت بڼ
خازتن دمځي خازکڼ بچن خازکڼين
(النقد لخطبه الزواج، المهر)

Navmalî: Nextê bê xaztin babê zavay bo babê
bwîkê dibet, Bê xaztin demê xazgîn di çin
xazgînîyê.

ناف مالي: خړو مړيت مالتي وهک نامان ونځين ورازيرک ونشتن
هڼی، نشتن مالتي
(اثاث البيت الامتعه، البضاعة اثاث المنزل)

Navmalî: Xirû mirrê malê wek aman û nivîn û
rajêk û tiştê hey, Tiştê malê.

ناف مان: ناف خانى، بېرڼي خانى، بېرڼهالتي خانى
(فناء الدار، وسط البيت، الباحة)

Navmal: Navxanî, Bêpêxanî, Berbihavê xanî.

ناف مان: نمړ، ساخييا ناځي پاش مړنځي، مړنځي ناځي وي نمړيت
ژ چاكيياوي

(الخلود، الذكرى للميت، خلود الاسم للميتوفى)

Navman: Nemir, Saxîya navî paş mirinê, Miryê
navê wî nemirît ji çakîyawî.

نافک کټن: تیکه ک بون، تیکه دمان، تیکه بون، نافک له بون، نافک
له بون

(الاختلاط، الامتزاج، الانمجا)

Navikketin: Têkelkbûn, Têkvedan, Têkvebûn,
Naviklebûn, Navikleçûn.

نافک کټي: تیکه ک بوی، نافک له بوی، نافک له بوی
(المختلط، الممزج، المنمجا)

Navikketi: Têkelkbûy, Navkellbûy, navkleçûn.

نافک له بون: تیکه ک بون، نافک کټن، نافک له بون
(الاختلاط، الامتزاج، الانمجا، الانخراط)

Naviklelbon: Têkelkbûn, Navikketin, navi-
kleçûn.

نافک له بون دنگا:

نافک له بون ناخفتنځي: زمين، زمينوي
(الهمرجه)

Naviklelbûna Denga

Naviklelbûna Axistûnê: Zimên, Zimezwîr.

نافک له بون: نافک له بون، تیکه ک بون، تیکه پاسبڼ، تیکه اچون
(اللمک، الشبص)

Naviklelçûn: Naviklebûn, Têkelkbûn, Têkpesîn,
Têkraçûn.

ناف گوتی: کسڼی پاس کری
(المنکود)

Navgotî: Kesê baskirî.

ناف گړ: دمشتا ناف گړو بلندينا، ناف سر، هڼر
(القنمه، القاع)

Navgir: Deşta navgir û bilindîna, Navser, Hêrr.

ناف گلي: ناف دول، ناف نهال
(الثجره، الکف، الخيه)

Navgelf: Navdol, Navnihal.

ناف گران: ماقويل، خودان رويمت، ميرزا، گله مېري
(الشهم، الوجيه، الشريف، النبل، الوقور)

Navgiran: Mqwîl, Xudan rwîmet, Mîrza, Ge-
lember.

ناف گرانى: ماقويلی، رويمتياتی، ميرزاتی، گله مېري
(الشهام، النبل، الوجاهه، الشرف، الوقار)

Navgiranî: Mqwîlî, rwîmetiyatî, Mîrzatî, Ge-
lemberî.

ناف مل: قلی فان، قلی قندان، سەرافا پێشتی
(الشیج، الکتد، الکامل)

Navmil: Qilîqan, Qilîqindan, Serava piştê.

ناف و پەنگ هەویر: پێ کۆتی، دویڕ نییاس
(السماء، الصیت البعید)

Nav û deng dwir: Pêgotî, Dwîrnîyas.

ناف ناله: نیفی بوی، تشتی نیفی بوی
(التناصف، الانتصاف، الوسط)

Navnave: Nîvîbûy, Tiştê nîvîbûn.

نافنجی: نالی، نەگرنە هەویر، نەریژ نەگورت، نەسک نەگوران،
نەگەلەگ نەجەیک، نەمەزن نەجەیک بقاءە
(المتوسط، الوسطانی، القصد)

Navincî: Navî, Negir ne hwîr, Nedirêj ne kurt,
Ne sivik ne giran, negelekne piçek, Ne mezin
ne biçwîk, Biqayde.

ناف هەشک:

ناف بوت: ناف پوتی، ناف خولولە، ناف بوت، ناف خالی، قولیر،
قولولە
(الیابس الجوف للشجر)

Navhişk

Navpot: Nav potî, Nav xulole, Nav bot, Nav
xalî, Qulêr, Qulole.

ناف هیلان: ژێ کۆتتا باش، قەنج پێ ناخفتن
(الذكری الطیب)

Navhêlan: Jê gottina baş, Qencpê axiftin.

نافوکه: دەرغل و دانێ فین موخل کړن و پێژنگ کړنا د کەمەیت بڼ
پێژنگ

(الوسطی، الحنطه المنزل من الغریال)

Navoke: Dexl û danê vbin moxilkirin û bêjigkirina
dikevît, Bin bêjig.

نالی، نالین: نافنجی، ناف دولا
(الوسطی، الوسطانی، المتوسط)

Navî= Navîn: Navincî, Nav dula.

ناکه: دەمل دەست، مەکانقیدا، دویف پەیدا بون
(الغفله، الفجاء، الفور، الآن، حالا)

Nageh: Demildest, Digavêda, Dwîv peydabûn.

نال: کەنانوکی تاسنی بێ پێ دەواری، پێلافا پێ دەواری یا تاسنی
(الحدوه الدواب)

Nal: Kivanokê asinî yê pê dewarî, Pêlava pê de-
warî ya asinî.

نال کړن: نال لیدانا پێ سمن دەوارا
(انتقال، الدواب)

Nalkirin: Nallêdana pê simê dewara.

نال: نهال، گەلین فرەمەقەبوی، هیر
(الخویر، الخو، الوادی الواسع)

Nal: Nihal, Gelîyê fireh û vebûy, Herr.

نال بەند: هوستایێ نال کړنا دەوارا
(الحداء)

Nalbend: Hostayê nalkirina dewara.

نال بەندی: هوستاتییا نال کړنا دەوارا
(الحداء، مهنه انعال الدواب)

Nalbendî: Hostatîya nalkirina dewara.

نال تاله نالین: ناخ ناخ، ناخین، نوف نوف، گازگان، گازین،
نوی نوی، نوین
(الامه، الانه، الانین)

Nalnai= Nalîn: Axax, Axîn, Ofof, Ofîn, Gazgaz,
Gazîn, Oyoy, Oyîn.

نال نالی: نوف نوفی، ناخ ناخی، گاز گازی، ناھ ناھی
(المنن، المناره)

Nalnalf: Ofofî, Axaxî, Gazgazî, Ahahî

نالجه: سمن پێلاقی، سمن قودەهێ، کەنانوکی سمن پێلاقی
(كعب الحداء)

Nalçe: Simê pêlavê, Simê qonderê, Kivanokê,
Simê pêlavê.

نام: تەیرمکی مەزن پەر، تەرم ویلتە
(النعامة)

Nam: Teyrekê mezin perr, Nerim û pilte.

ناموس: پە ژانێ نالی، پە ژانێ هی، پەژانی شەرمێ
(الذمار، الغیره، الحرم)

Namûs: Pejanê navî, Pejanê hî, Pejanê şermê.

نا مه: کاهەزک، رهش بەلەک، کاهەزا نفیسی، پەرتێ نەخساندی
ونفیس
(الرساله، المكتوب)

Name: Kaxezk, Reşbelek, Kaxeza nivêsi, Perrê
nexşandî nivêsi.

نلن: خارتا ژناری مەقیرکری بەهت پاتن ولتان
(الخیز)

Nan: Xarna ji arê hevîrkirî bihêt patin û lênan.

نان روینک: نانئ نارووینانئ دمن، نانئ درویندا قه‌لاندی
(المرل، المریقه)

Nanrwînk: Nanê arû rwîna têdiden, Nanê dirwînda qelandî.

نان پیژ: کەسێ نانێ دبژیوت، تنویرفان
(الخباز)

Nanpêj: Kesê nanî dipêjît, Tenwîrwan.

نان پیژی: کاری نان په‌حتنئ، تنویرفانی
(الخباز)

Nanpêjî: Karê nan pehtinê, Tenwîrwanî.

نان په‌حتن:

نان پاتن: نان لێنان، نان چیکرن، نان براوتن، هه‌گیر براوتن
(الخیز)

Nanpehtin

Nanpatin: Nanlênan, Nan çêkirin, Nan birajtin, Hevîrbirajtin.

نان ده‌م: مرده، دست فره‌ه، چاف فه‌کری، میهان هه‌وین
(السخی، الجواد، المضیاف)

Nandeh: Merd, Destfirhe, Çavvekirî, Mêvan hewin.

نان ده‌هی: میهان هه‌وینی، مردهی، چاف فه‌کرنی دست فره‌هی
(السخاء، الجود، الاستغناء)

Nandehî: Mêvab hewînî, Merdî, Çavvekirinî, Destfirêhî.

نان خوهر: بێ کار، بێ شول، نه‌کار، فه‌لینه، کولان قوت، گه‌ریده
(البطل، العاطل)

Nanxwer: Bekar, Bêşol, Neker, Felîte, Kelanqut, Gerrînde.

نان خوهری: کولان قوتی، فه‌لیته‌یی، بێ شولیاتی، نه‌کرنی، بێ کاری، گه‌ریده‌یی
(البطالة، العطالة)

Nanxwerî: Kolanqutî, Felîteyî, Bêşolyatî, Nekirin, Bê karî, Gerrîdeyî.

ناهلیک: دوشه‌ک، گلد
(الدوشک، المطرح)

Nahlîk: Doşek, Gild.

ناوسک: شه‌فت، کونج
(المغارة، الغارة، الفجوة)

Nawisk: Şeft, Kunc.

نانئ هه‌شک: نانئ رەق، نانئ بتورسی، نانئ زها، نانئ پوتی
(الاش)

Nanêhişk: Nanê req, Namê bi tursû, Nanê ziha, Nanê potî.

نانئ زها: نانئ هه‌شک، نانئ رەق، نانئ پوتی
(العشم)

Nanêziha: Nanê hişk, Nanê req, Nanê potî.

نان وه‌ل: شولئ مزئ وی خا‌رن بئنی بێ پاره، شولئ بێ پاره، شولئ به‌لاش
(العصرط، ج عصرطه)

Nanûtîl: Şolê mizê wî xarin bitinê bê pare, Şolê bê pare, Şolê belaş.

نان وه‌لی: شولکرنا بێ پاره، شول کرنا بخا‌رن
(العصرط)

Nanûtîlî: Şolkirina bê pare, Şolkirina bi xarin.

نانئ ټه‌که‌لوک: نانئ ټ که‌له‌ک دانا هه‌شی چیکرن
(الطیخ، الهمرج، الهمرجه)

Nanêtêkelok: Nanê ji gelek dana hatî çêkirin.

نانئ رەق: نانئ هه‌شک، نانئ زها، نانئ پوتی، نانئ تورسی
(العسف)

Nanêreq: Nanê hişk, Nanê ziha, Nanê potî, Nanê tursî.

نان شوینی: قه‌تلازی، کولاب، گوهری
(الغلام)

Nanşirînf: Qetlazî, Kulb, Kuporî.

نان گوهری: باشی نه‌دیتن، قه‌نجی ټییرکرین، باش ده‌ی
(الفند، الجود، الکند، الکفر)

Nankoreyî: Başnedîtin, Qencî jîbîrkirin, Boşdırî.

نان گوهر: باش ده‌ی، باش نه‌دیتن، قه‌نجی ټییرکرینی
(الفاند، الجاد، الکند، الکفر، الافند)

Nankore: Başdır, Başnedîtî, Qencî jî bîrkîrî.

نان چوهر: توخه‌مکی گه‌یاهه‌ خاف ولێنای بخو‌رن
(صنف من العشب یوکل طریا)

Nançwîç: tuxmekê gîyaye xav û lénay dixun.

نانئ په‌میلوکی:

نانئ کوپه‌کی: نانئ کوپه‌کی، نانئ جه‌غنی، نانئ گه‌نی
(الکرج)

Nanêpembilokî

Nanêkwîfkî: Nane kwîfkî, Nanê cefînî, Nanê genî.

نەبۆی: چۆنە بۆی، نەیبی بۆی، بره‌ای بۆی، قەربۆی
(المعم، العديم، المستحيل)
Nebûy: Çunebûy, Neyîbûy, Birhaybûy, Qirrbûy.
نەبۆن: نەشتی وەسا نەقەویی
(المعجزة الاعجاز، الخارق)
Nebon: Tiştê wesa ne qewmî.
نەبۆی: وەسا نەقەویی
(الخارق للعاده، المعجز)
Nebûy: Wesa ne qewmî.
نەبەلە: نەشارەزا، نەنیاس، نەزانى
(الجاهل، غير عارف)
Nebeled: Neşareza, Neniyaş, Nezanî.
نەبەلە: نەشارەزایی، نەنیاسینی، نەزانینی
(الجهل)
Nebeledî: Neşarezayî, Neniyaşinî, Nezanînî.
نەبەلێ: قەزێ، دۆژنی، لەوتی، هەرمی، نەتەمیز
(القذر، الوسخ، النجس، غير نظيف)
Nepaqîj: qirîfêjî, Dujîn, Lewitî, Herîmî, Netemîz.
نەبەلێ: قەزێياتی، دۆژینی، لەوتینی، هەرمیاتی، نەتەمیزی
(عدم النظافة، الوساخه، الفذارة، الفناسه)
Nepaqîjî: qirîfeyatî, Dujînî, Lewitînî, Herîmîyatî, Netemîzî.
نەبەلێ: قەشارتی، نەبیاری، پەردە پوش، بێنێ، نەخاڵتی
(القائب، المستور، المحجوب، الخفي)
Nepenî: Veşartî, Nediyaş, Perdeoş, Binbirr. Nix-
affî.
نەبەلێ: نەبیاری، قەشارتتی، قەشارهانی، بێ بەری،
پەردەپوشی، نەخاڵتی
(الغيب، المستر، الخفاء، الحجب)
Nepenyaşî: Nediyaşî, Veşartinî, Vesirhanî, Bin-
berî, Perdepoşî, Nixaffî.
نەبەلێ: زەنگین، بێ گرتی، نەهەوکار، کەخەودا
(المستغنى، الغنى، غير محتاج)
Nepêdivî: Zengîn, Bingirtî, Nehewgar, Kedxu-
da.
نەبەلێ: زەنگینی، کەخەودایی، نەهەوکاری، بێ گرتینی
(الاستغناء، الغناء، عدم الحاجة)
Nepêdivyaşî: Zengînî, Kedxudayî, Bingirtînî, Nehewgarî.

نەوێ: کۆم بونا کەوێ نێرومخێ کورک بونا مێ کەوێ، رەفا
نێرکەوا دەمێ کورکییاماکەوێ
(سرب القوبج الذکور فی موسم حضانه الانثی)
Nawirte: Kombûna kewênêr wextê kurkbûna mêk-
wê, Refan nêrkewa demê kurkiya makewê.
نە: نو، نە، نەج
(لا، النافية، والناهي)
Ne: Ne, Nei, Niç.
نە
(لم، لن)
Ne:
نە
(كلا، للردع)
Nei:
نەبا: نەکە، دا، بەلکی
(لولا، ربما، لئلا)
Neba: Neke, Da, Belki.
نەب: نەف، کورته ناف
(الاسم المختصر، اللقب، الكنية، المصطلح، الاصطلاح، قوى)
Nebirmav: Kwrtenav.
نەب: نەف، کورته ناف، نەباش
(النيز، اللقب الوضعي)
Nebirr navê kirêt: Kurte nebaş.
نەباش: نەقەنج، خراب، دێ، نەچاک
(الشویر، الردي)
Nebas: Neqenc, Xirab, Dirr, Neçak.
نەباشی: نەچاک، نەقەنجی، دێ، سەرکەش، شەمبۆزی،
نەچەپۆزی
(السوء، الشر، الاساء)
Nebaşî: Neqencî, Dirrî, Serkeş, Şembozî, Bin-
zirçepozî.
نەبەستە: نەبەشت راستی، باوری نەهاتن، بێ باوەری،
دەخوێاندەبێتی
(عدم الثقة، عدم الامان، الشك، الريبه)
Nebistehî: Nepîşt rastî, Bawerî nehatin, Bê baw-
erî, Dixwera neditînî.
نەبۆن: چۆنەبۆن، نەیبی، بره‌ان بۆن، قەربۆن، چێ نەبۆن
(المعم، الغناء، الاستحاله)
Nebûn: Çunebûn, Neyîbûn, Birhaybûn, Qirrbûn.

نمخورش: سخت، سخت، ریبه
(المؤذی، المؤلم، الشاق، اللایب)

Nexweş: Sext, Sixint, Rêpe.

تمتخنة: بارين، پيڙي، تهجلي
(الانهمار، الهطول، الهلاب)

Nexte: Barîn, Rêjî, Tehlî.

نہ خاسمہ: نمازہ
(لا سیما، خاصہ، بالخصوص)

Nexasme: Nemaze.

تمنہ خشتہ: ل تمپروزیت، پیروزی بوتہی
(بورکت، پارک اللہ)

Nexşelte: Lite pîrozbît, Pîrozî bo teji.

نعمتو: نهکو، نهکه، نهبا، نان
(والا)

Nexo: Neko, Neke, Neba, An.

نه خوش: نه ساخی، نه هاتی، خسته
(المريض)

Nexwex: Nesaxî, Nchatî, Xeste.

نهفوشی: نهساخی، نههاتنی، خهستهی
(المرض)

Nexwest: Nesaxî, Nehatinî, Xesteyî.

نخوش خان: خانپن نمساخا، خهست خان
(المستشفى، دار التعريض)

Nexweşxane: Xaniyê nesaxa, Xestexane.

نفاذاتی: کہستی نہ داخا زکری، ژخوهرایی هاتی، ژخوهرایی
(الطفیلی، الفضولی، غیر المدعو)

Nexazî: Kes nedaxazkirî, Jixwerayî hafî, Jixwerayî.

تہ خوش: نام، نامویری نمبریت، نمبرک
(البدان، الکھام للالہ)

Nexwex: Nedîr, Amwîrê nebîrît, Nebîrrek.

نه خوشبختيانه اموري: نهبرمكي، کومى
(الكهم، البدن)

Nexweşya mûrî: Nebirtekî, Kohî.

تفہارن: روڈی، لہخړینی
(الصوم)

Nexarin: Rojî, Lexrînî.

نمحللتا: تاسفڪ، لاش ڪرائي:
(الوعڪ، الوعڪ)

Nehleta: Tasivik, Lêşgiranî.

نەھەرمان: نەتەبتىن، نەتەنابون، نەھەجىمىن، نەراۋىستان، لىقلىق،
لىقلىق، لىقلىق

Nehewhan: Netebitûn, Netenabûn, aanehecimîn,,
Nerawastan, Livlivîn, Leqleqîn..

فصل‌های: نه‌تین، نه‌نا، نه‌جمین، نه‌راوستای، بن‌قام،
له‌له‌فوک، له‌له‌فوک

Nehewhay: Netebitîn, Nehena, nehecimîn, Nerawistîn, Bêqam, Leqlegok, Livlivok.

نہجری: نول بچویکتی ژ نکتی بییت، نول زای بوژنی، بچویکتی
ناری بوی

Nexrî: Ewil biçwîkê jinkê dibît, Ewil zay bojinê,
Biçwîkê ber îbûy.

نمخش: نیگار، وینه، ناوا
(الرسم، الوشی، الطرز)

Nexs: Nîgar, Wêne, awa.

نه‌خشین: جنجاک، نیگاری
(الموشی، المطرز، المرسوم، المنقش، المصور)

Next: Cilk, Nîgarî.

نه‌چشاندن: جنجاک کرن، وینه‌کرن، نیگارکرن
(التطريز، الترسيم، التنقيش، الوشي، التصوير)

Nexsandin: Cincilkkirin, Nīgarkirin, Wēnekiri, Nīgarkirin.

نهخشاندى: نىگار كرى، وتنه كرى، جنجلك كرى
(المنقش، المرسوم، المصور، المرسوم، المطرز، الموشى، الموشم)

Nexsandî: Nîgarkirî, Wênekirî, Cincilkkirî.

نہفت: رافتی مارہ کرنی
(المہر، الصداق)

Next: Diravê marekimê.

نهخویشی: سهختی، سختی، پیپ، گویج)
(الاذی، الکره، الوعناء، المشقه، اللغب، الالم)

Nexweşî: Sextî, Sixintî, Gwîc.

نەزان: دەبەنگ، سۆتار، گەشەك، كەردەن
(الجاهل، الغيب)

Nezan : Debeng, Switar, Gewşek, Kewden.

نەزانەن: دەبەنگ، سۆتاری، گەشەکی، كەردەنی
(الجاهل، الغابه)

Nezanîn: Debengî, Swîtarî, Gewşekî, Kewdenî.

نەزانەنای: كەردەنەنای، دەبەنگەنای، گەشەكەنای، كەردەنەنای
(الجاهل، الغابه)

Nezanyatî: Kewdenyatî, Debengyatî, Gewşkyatî, Kewdenyatî.

نەزانینا خوە نەنیاس
(الجاهل المركب)

Nezanîna xwe nenyas

نەزانێ خوە نەنیاس: كەرچوڤە
(الجاهل المركب)

Nezanê xwe nenyas: Kerçûve.

نەزەنگ: نەمەز، نەمەزى، كەرنەهاتى، نەستەلەه
(غير لائق)

Nejreng : Nehêja, Nehejî, Kêrnehatî, Nestêleh.

نەساخ: لەش نێشى، نەهاتى، نەخوش، خەستە
(المريض)

Nesax: Leşêş, Nehatî, Nexweş, Xeste.

نەساخ: نەدرست، نەراست
(غير صحيح، غير سالم)

Nesax: Nedirist, Nerast.

نەساخى: لەش نێشى، نەخوشى، خەستەهاتى، نەهاتى
(المرض)

Nesaxî: Leşêî, Nexweşî, Xesteyatî, Nehatîni.

نەساخەلم: نەدرست، نەراست، قەلپ، روى كێش كرى
(غير سالم، غير صحى، الغشوش)

Nesaxlem: Nedirist, Nerast, Qelp, Rwikêşkirî.

نەساخیا پێل پێل: نەساخیا جار جار
(العدد، العداد)

Nesaxya pêlpêl: Nesaxiya carcar.

نەستەلەه: نەمەز، نەمەزى، بكیرەهاتى
(غير لائق، غير جدير، غير صالح)

Nestêleh: Nehêja, Nehejî, Bikêrne hatî.

نەرمەبا: هەنکەبا، هەلەبا، هەلم
(النسيم)

Nermeba: Hwîneba, Helmeba, Helm.

نەرم: مەروڤى گران بێرڤە جییت، تاتوکی، بزم بادوک
(اللائع، البطى المشى)

Nerm: Mirovê giran birêve diçît, Tatokî, Bizîm badok.

نەرمى: تاتوکی، بزم بادانێ، هورمژین
(اللائع، السير البطى للمره)

Nermî: Tatokî, Bizîmbadanê, Hurmijîn.

نەرم: دەنگى تەنا، قەلوڤرى
(الرخيم للصوت)

Nerm: Dengê tena, Velovirî.

نەرمى: تەنایا دەنگى، قەلوڤرانەنى، قەلوڤرى
(الرخامه للصوت)

Nermî: Tenaya dengî, Velovirandînî, Velorîni,

نەرم: سەرکەش، نازخرو، شەمبوز، نەقوله
(المخالف، المكروه، المنكر، الخارق)

Nermê: Serkeş, Azxiro, Şemboz, Neqole.

نەرمەکیاتی: سەرکەشى، نازخروياتى، شەمبوزى، نەقوليياتى
(المخالف، الكره، المنكر، الخرق، المقت)

Nermîyatî: Serkeş, Azxiroyat, Şembozî, Neqoleyatî.

نەرازی: لێرەنەهاتى، نەغانیل
(المنكر، المستنكر، الناقم)

Nerrazî: Liberehatî, Neqail.

نەرازیاتى: لێرەنەهاتى، نەغانیلی
(الاستنكار، الانكار، النقمه)

Nerrazyatî: Liberehatîni, Neqailî.

نەرم جۆن، نەرم لە جۆن: دڤ شەپاندن، نەققاندن
(اللوک)

Nermcwîn= Nermveçwîn: Devşepandin, Niqniqandin.

نەراست: خار، فێ، تى تەب، نەوه، نەدرست
(غير صحيح، اعوج، مائل، خلاف الحقیقه)

Nerrast: xar, Virr, Tîtep, Newe, nedirist.

نەراست تیک: فێ، لێک، فێ، تى تەب، ژبەرک جۆرى
(المخالف، المعاكس، غير موازى، غير متقابل)

Nerratêk: Virr, Lêkvirr, Tîtep, Jiberikçîy.

نعلل: توخمهکتی کبیابه
(النفل، صنف من المشب)

Nefel: Tuxmekê giyaye.

نعلسی: بجوکتی ژنی ژمیرمکتی دی، بجوکتی میتری ژ ژنهکادی
(الهرل، الريبب)

Nevîsî: Biçwîkê jinê ji mêrekê di, Biçwîkê mêrî ji jinekadî.

نعلیان: ریشیاتی، کین، ژک ریش، دل ریش
(البض، الکزه، العیف، الفل، النفرة، لارادی)

Nevyan: Reşyatî, Kin, Zikeş, Dilreş.

نعلیان: ریشی تینای، کیندار، دل ژین ریشکری
(المبغوض، المنفور، المکروه، المعیوف)

Nevyay: Reşîtênay, Kîndar, Dil jê reşkirî.

نعلیان: کینیاتی، ریشینی، ژک ریشینی، دل ریشی
(النفور، البغضاء، الکراهه، الاستکراه، العیافه، الفلل)

Nevîyanî: Kînyatî, Reşîni, Dil jêşî.

نعلی: بجوکتی بجوکتی مروفی
(الحفید)

Nevî: Biçwîkê biçwîkê mirovî.

نعلین کچن: بجوکتی کچا مروفی
(السط)

Nevyêkiçê: Biçwîkê kiça mirovî.

نعلی چرک: نعلین کوروکچت مروفی
(حفید الابن)

Nevî çîrk: Nevyê kur û kiçê mirovî.

نعلیک کچن: پیکفه نهبری، ژوک نهگرتی
(النقیضان، الممانعان بالذات)

Nevêkêdî: Pêkvenebûy, Jêknegirtî.

نعلیک کچن: ژوک نهگرتن، پیکفه نهبرین
(النقیض، التناقض، الممانعان، ذاتیا)

Nevêkêketin: Jêknegirtin, Pêkvenebûn.

نعلیک کچن: نهخریون، خویلیک نهدان
(عدم الاجتماع، عدم الالتئام)

Nevêkêketin: Nexirrbûn, Xwelêk nedan.

نعلیمین: نعمت بون، مت نه بون، نههیلان
(الاحاف، الاحاح، الاصرار)

Nevbirîn: Nemitbûn, Mitnebûn, Nehêlan.

نەستەلەفی: نەهەژباتی، نەهەژباتی، بکیرنەهاتنی، نەکیر هاتنی
(عدم اللباق، عدم الجدارة، عدم الصلاح)

Nestêlehî: Nehejyatî, Nehêjati, Bikêrmehatînî, Nikêrhatinî.

نەسرین: توخمهکتی کولیکایه
(صنف من الزهر)

Nearîn: Tuxmekê kulikaye.

نەسونەتکیری: کەسێ ژای وێی سونەت کیری، کەسێ، نەپیتفی
سونەت کړتی
(الانقلاب، الاغزل)

Nesunetkîrî: Kesê zay û yê nesunetkîrî, Kesê ne pêdivî sunetkîrinê.

نەشیان: لەپت، دەست کورتی، پێ چینه بوئی، فەکەنتی، کومی
(العجز، القند، العیاء، الخذلان)

Neşyan: Leptin, Destkurtî, Pêçênebûnî, Veketnî, Kohî.

نەشیان: شل، کوه، دەست کورت، لەپتی
(العاجز، الفاند، العی، الخنول، الخذل)

Neşyay: Şil, Koh, Deskurt, Leptî.

نەشخور: بەرمایک، پاتوره، چنیک
(الخثار، الحتامه، القشام، فضلیک المانده)

Neşxwer: Bermayk, Patore, Çinîk.

نەشوی کیری: کچ
(العزیه)

Neşwîkîrî: Kiç.

نەشارەزا، نەشەهرەزا: نەبەلە، نەزان، دەست نەکیر
(الجاهل، غیر الماهر)

Neşareza=Neşehreza: Nebele, Nezan, Destnekêr.

نەشارە ژایی، نەشەهرەژایی: نەبەلەدی، دەست نەکیری، نەزانی
(الجهل، عدم، المهاره)

Neşarezayî= Neşehrezayî: Nebeledî, Destnekêrî, Nezanî.

نەظام: خشییم، بەهیمه
(القشیم)

Nefam: Xişîm, Behîme.

نەظامی: بەهیمیاتی، خشییمی
(القشیم)

Nefamî: Behîmyatî, Xişîmî.

نځهښتن: نځبوی بون، نځبالته بون
(القطر، الفجاجة، الكد، عدم الوصول)

Negihishtin: Nebûy bûy, Nebaletebûn.

نځهډار: بڼ کړه
(الناس، المانس)

Neguhdar: Bêguh.

نځهډاري: بڼ کوهی، بڼ کوهياتی
(المسه)

Neguhdarî: Bêguhî, Bêguhyatî.

نځگړن: نهی بون، نځمړغ کړن
(عدم الحفظ، عدم التعلم)

Negirtin: Nehîbûn, Naderxkirin.

نځلف: مت، بڼ دنگ، کړ، تعبتی، تڼا، حجمی، چک، حجمتی،
راوستانای، نهژتی، مڼد
(الساكن، الهامد، الجامد)

Neliv: Mit, Bê deng, Kerr, Tebitî, Tena, Hecimî,
Çik, Hecimtî, Rawestay, Nihijî, Mend.

نځلځن: مت بون، کړه بون، تځبتن، تځابون، نهژتن، مڼدبون،
راوستان، چک بون
(السكن، الجمود، الهمود)

Nelivîn: Mitbûn, Kerrbûn, Tebitîn, Tenabûn, Ni-
hijtin, Mendbûn., Çikbûn, Hecimtî, Rawestan.

نځلځنځن: هځماندن، چک کړن، مڼدکړن، تځبتاندن، تځاکړن، مت
کړن، راوستاندن
(الساكن، الامداد)

Nelivandin: Hecimandin, Çikkirin, Mendkirin,
Tebitandin, Tenakircin, Mitkirin, Rawestandin.

نځلځنځنځن: تځاکړی، مت کړی، چک کړی، مڼدکړی، تځبتاندی،
هځماندی راوستاندی
(الجمد، المسكن، المهود)

Nelivandî: Tenakirî, Mitkirî, Çikkirî, Mendkirî,
Tebitandî, Hecimandî, Rawestandî.

نځلادان: لاپیری، بڼ لای، نځژياتی
(الحیاد، عدم الانحياز)

Neladan: Laperî, Bêlayî, Nejêyati.

نځمان: برهان، قم بون، وځران بون، کلځسی بون، قوت بون، پوچ
بون، بڼ برهون
(القضاء، النفاذ، الانتفاذ، الزوال، المحو)

Neman: Birhan, Qirrbîn, Wêranbûn, Kilêsbûn,
Qutbîn, Pwîçbûn, Binbirrbûnn.

نځمړه: سرکښ، شمېوز، نازخرو، سرهوق، سرهشک
(المضرب، المنفور، العنيد، الجامح، الخروط، المعارض، المتورد)

Neqwie: Serkeş, Şemboz, Azxiro, Serreq, Ser-
rhişk.

نځمړهځی: سرکښی، شمېوزی، نازخروياتی، سره وقی،
سرهشکی

(العناد، المنفرة، الاضراب، الخروط، المعارضه، الجموح)

Neqoleyî: Serkeşî, Şembozî, Azxiroyatî, Ser-
reqî.

نځلانک: نمونه، تشتی تشت لبر دهیت چیکړنی
(النموذج، النسخه، طبق الاصل)

Neqlank: Nimûne, Tiştê tişt liber dihê çêkirinê.

نځلانک لځنان: رمخته، لکه کړن، لکه
(اللقاس، الملاصقة، النقد، الطعن)

Neqlanklênan: Rexne, Lekkirin, Lcke.

نځکړی: بڼ کار، فعلیت، کولان قوت
(العاطل، البطال، الكسلان)

Neker: Bêkar, Felîte, Kolan qut.

نځکړی: بڼ کاری، فعلیتی، کولان قوتی
(البطالة، العطالة، الكسل)

Nekerî: Bêkarî, Felîteyî, Kolan qutî.

نځکامی: فنک هملکړن، بڼ ناخفتنانهباش
(الذم، اللوم، الهجو، الهجاء)

Nekamî: Qink helkirin, Pêaxiftina nebaş.

نځکام: کمستی باستی وی ښهچاکي دهیت کړن
(الذموم، اللوم، المهجو)

Nekam: Kesê basê wî bineçakî dihêt kirin.

نځه، نځکی، نځکه، نځو، هڅه، ډلکو
(لو، ربما، لعل، عسى)

Ne= Neko: Neke, Nexo, Heke, Belko.

نځکلی، نځکړی: گوشتی نځچیبوی، نځبرزی
(النها، النهاه)

Nekeli= Negeridî: Goştêne neçêbûy, Nebirijî.

نځهځشتی: نځبوی بوی، نځبالته بوی، باقوفک، کړک، کړوک
(القطر، الفج، الكداء)

Negihishtî: Nebûy bûy, Nebaletebûy, Baqofk,
Kerik, Kojk.

نمازه: نخاسمه

(سيما، لاسيما، خصوصا، خاصة، بالاختص)

Nemaze: Nexasme.

نميرن: ساخي، مان، ساخياهر

(الخلد، البقاء)

Nemirin: Saxî, Man, Saxiyaher.

نمئياس: نمئاس: بيياتي نيبلي

(الغريب، النكرة، الاجنبي)

Nenyas= Nenas: Biyanî, Nebelî.

نمئاسن: نمئاسن: بيياتي، نيبلياتي

(الغريب، النكر)

Nenasîn= Nenyasîn: Biyanîyatî, Nebeliyatî.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(الارق، السهاد، السهر)

Nevistin: Xewvcherimîn, Xew verevîn, Xewnehatin.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(المزق، السهران، المسهد)

Nevistî: Xewveherimî, Xew verevî, Xewnehatî..

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(التسعة)

Neb: Hijmare, Pênc û çar. Du û heft, Şeşûsê.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(الان، حاليا)

Nebe: Vêgavê, Vîdemî, Vêgihê, Tenha.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(لعبه كالداه)

Nehberanê: Yariyeke wekî damanêye.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(المنف، الملول، المقيم)

Nehatî: Zinnêr, Nexweş, Xefiskî, Herrişî.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(سوء الموسم للزروع ونحوه)

Nehatin: Bêverêjî, Sala bêber.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(النف، الوعك)

Nehatin: Nesaxî, Nexweşî, Zinêrî, Herrişîn.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(بن بربوى)

(القاضي، النافذ، الزايل)

Nemay: Birhay, Qirrbûy, Pwîçbûy, wêranbûy, Kilêsbûy, Qutbûy, Binbirbûy.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(البلفه، الكفاف، الفقه)

Nemir: Qetlazî, Kuportî.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(باكوره الربيع)

Nemir: Serê biharê demê şînbûna gilûgiya, Ax-lêfe.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(الوحش، الهمج، الجاهل)

Nemirov: Hov, Dehbe, Kwivî.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(الوحشية، الهمجية، الجهالة)

Nemirovî: Hovyatî, Dehbeyî, Kwivîyatî.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(الضنين، البخل، المقتل)

Nemerdi: Qels, Çurîk, Çunîz, Çavtarî, Çavpênerabûy.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(الضنانه، الضن، البخل، القتر)

Nemerdi: Çavpênerabûn, Qelsî, Çurîkî, Çunîzî.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(العتين)

Nemêr: Kesê neşêt bi perît, Kîmerabûy.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(العتة)

Nemêrî: Neşyana perînê, Kîmerabûn.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(الخالد الذكر)

Nemir: Saxî, Miriyê navê wî may sax.

نمئاسن: نمئاسن: خورفهرمين، خورفهرمين، خورفهرمين

(خلود الذكر للمتوفى)

Nemirî: Nav sax, Miriyê navmay.

نەبەلای: وەنەکری، دای پاش، فەدای
(المعنوع، المنع)

Nebêlay: Wenekirî, Daypaş, Veday.

نەبەن: پاش دێ، کەریخ
(الفنک، القسوة)

Nebûn: Paşdirr, Gurîx.

نەوێ: نەوێن: دنگێ کێتکێ، دنگێ پشیکێ
(المواء للقط)

Newnew= Newên: Oengê kêtkê, Dengê pişkê.

نەوێ: نەوێ: نەوێ، پێژە فەنگێ، نەراست
(الكتب، الاختلاف، خلاف الحقیقة)

Newey= Neweyf: Direw, Pêzevengî, Nerast.

نەوێ: دۆژا سەری سالتی، چێژنا سەری سالتی
(عيد الربيع، عيد راس السنة الشرقي)

Newroz: Roja serê salê, Çêjine serê salê.

نەوێ: ترس، نەشیان، ترسان
(الخوف، الجبن، الهلع، الوجل)

Newêran: Tirs, Neşyan, Tiran.

نەوێ: ترسای، ترسوک، نەشیان
(الجائف، الجبان، الهالع، الوجل)

Newêray: Tirsay, Tirsok, Neşyay.

نەوێ: نینوک، هەستیت سەری تێلا، پەنج
(الظفر)

Neynok: Nînok, Hestiyê serê tîbla, Penc.

نەوێ: نەساخییە کە دەوار دەمکریت ژێر وەستانێ نەساخیا
وەستانا دە وارێ باری
(الظفر، مرض يصيب الدواب)

Neynok: Nesaxiyeke dewara digirî ji ber west-
anê, Nesaxîya westana dewerê barî.

نەوێ: دۆژمن، دۆ، هەفرک، هەفتەنگ، گرانکری، هەف تەنگ
(العدو، الضد، الخصم)

Neyar: Dujmin, Dij, Hevriik, Hevteng, Giran-
girk, Hevteng.

نەوێ: دۆژمنی، هەفرکی، هەفتەنگی، گرانکری، دژیانی
(الدعاه، الخصومة، الضدية، العداء، المعاداة)

Neyarî: Dujminî, Hevriki, Hevtengi, Giran-
girkî, Dijyatî.

نەهشیار: دێل گرتی، ژخوہ چوێ، بێ هائی، هائی ژخوہنە، کوہشی،
بێ هاش، نەناکەھ
(الغشى، الغشى، المذلول)

Nehişyar: Dilgirtî, Jixweçûy, Bêhay, Hay jix-
wene, Guhişî, Bêhiş, Neageh.

نەهشیاری: دێل گرتن، کوہشین، ژخوہ چوێ، بێ هائی بون، هائی
ژخوہ نەبون، نەناکەبیون
(الانغماء، الغشية، الغيبوبة، الذلول)

Nehişyarî: Dilgirtin, Guhişin, Ji xwe çun, Bê-
haybûn, Hay jixwe nebûn, Neagehbûn.

نەهەمان: دێ، هائی، دۆیندە
(الشرس، الضار، الفظ)

Nehomar: Dirr, Harr, Durrinde.

نەهەماری: دێ، هاری، دۆیندەیی، هاریاتی، دیریاتی
(الشراسه، الضراوه، الفظاظه)

Nehomarî: Dirrî, Harî, Durrindeyî, Haryatî,
Dirryatî.

نەهەنگ: ماسییێ مەزێ، گاماسی
(الحوت، البال، النون)

Nehing: Masîyê mezin, Gamasî.

نەهەن دێ: پاش دێ، دۆیندە، هار
(الهرم، الترع، القاسو، الشرس، الضار)

Nehîndirr: Paşdirr, Durrinde, Herr.

نەهەن دێ: پاش دێ، دۆیندەیی، هاری
(الهرمه، الترع، القسوة، الشراسه، الضراوه)

Nehîndirrî: Paşdirrî, Durrindeyî, Herrî.

نەهەیان: ناگە نەکرن
(الفصخ)

Nehaydan: Ageh ne kirin.

نەهەک: ئێک ژنھا، پشکەک ژ نەه پشکا ۹/۱
(التسحق)

Nehêk: Êk ji neha, Pişkek ji neh pişka 1/9.

نەهەوت: نوت، نەه، نەهەدە، سەدکەم دەه، هەژمارە
(التسعون)

Nehwê: Not, Deh neh, Neh deh, Sedkêm deh,
Hijmare.

نەهەلان: وەنەکرن، دانا پاش، فەدان
(المنع)

Nehêlan: Wenekirin, Dana paş, Vedan.

نیره: توخمه‌کن کولی‌ی یومکی گوشت‌ه‌کن زیده هلدیدت، کولکا بلند وبریژ
(مرض‌النهایی)

Nêre: Tuxmekê kulîyê ye wekî goştêkê zêde heldidet, Kulka bilind û dirêj.

نیریا شینکاتی: شینکاتیانیر، یانی نیرکی بدت
(الغنب)

Nêrîya Şînkatiyê: Şînkatiya nêr, Yanî nê nêrkî bidet.

نیرچیر: راف، گرتنا تیرو تەوال وحتوانا
(الصید، القنص)

Nêrçîr: Rav, Girtina teyr û tewaî û hêwana.

نیر چیرفان: کەسێ کارو شولێ وێ راف بیت
(الصیاد، القنص)

Nêrçîrvan: Kesê kar û solê wî ravbît.

نیرچیرفانی: کاری کرنا رافتی
(الصیاده، القنص، منه الصید)

Nêrçîrvanî: Karêkirina ravê.

نیرچیریون: راف بون
(الاصطياد، القنص)

Nêrçîrbûn: Ravbûn.

نیرچیریوی: راف بوی
(الصید)

Nêrçîrbûy: Ravbûy.

نیرچیر تر: راف بون تر، راف تر
(الصید، القنص)

Nêrçîrtir: Ravbûntir, Ravtir.

نیر چیرکین: راف کرن
(التصید، القنص، التقنیص)

Nêrçîrkirin: Ravkirin.

نیرچیرکری: راف کری
(الصید، القنص)

Nêrçîrkîr: Ravkîr.

نیرکا تشقی: کویا تشقی
(الصهوه، مرکز الشی، وسطه)

Nêrka tiştî: Gopa tiştî.

نیرمک: کەری نیر، کەرچەفە
(الجش، الاحق)

Nêreker: Kerênêr, Kerçove.

نهی: نههیی، نه‌بون
(العدم، العدم)

Ney: Nehey, Nebûn.

نەهاتی: نه‌ههاتی، نه‌هونی
(العدم)

Neyatî: Nehe yatî, Nebûnî.

نەهک: قویک، قودیکا روناهیی
(الراء، السجبل)

Neynik: Qwîk, Qodîka ranahîyê.

نیر: تشتی نژی میاتی
(النکر، المکر، الفحل)

Nêr: Tiştê dijî mēyatîyê.

نیر: تشتی بەل وبلند
(الباز، الناتی)

Nêr: Tiştê bel û bilind.

نیریون: بەل بون
(التنکر، التنقو، التبرز)

Nêrbûn: Belbûn.

نیر بوی: بەل بوی
(النکر، المبرز، المختق)

Nêrbûy: Belbûy.

نیر تو: بەل تر
(الانکر، الانتا، الابز)

Nêrtir: Beltir.

نیر گرت: بەل گرت
(التنکیر، الامران، الانتاء)

Nêrkirin: Belkirin.

نیرکری: بەل کری
(المبرز، المنی، المکر)

Nêrkîr: Belkîr.

نیری: نیریاتی: بەلی، بەلاتی، بەلینی
(الفکر، الفحوه، البریز، الفتو)

Nêrî= Nêryatî: Belî, Belatî, Belyatî, Belînî.

نیره پویک: نه‌هیر نه‌ن، نه‌نیر نه‌ن
(الختی، العافر)

Nêrepwîk: Nemêr nejîn, Nenêr nemê.

نیرتاف: جهێ تاف لێ بەلاف ببیت لسه چاندنی
(مقسم مياه الزرع)

Nêrav: Cihê av lê belav bi bît liser çandinê.

نیزیک بوی: ندویر بوی
(المقرب، الموشک، المدنو، المنهز)

Nêzîkbûy: Nedwîrbûy.

نیزیک تر: ندویر تر
(الاقرب، الادنی، الاوشک، الانهز)

Nêzîktir: Nedwîtur.

نیزیک کړن: نک خوښه نینان
(التقريب، الادناء، التهنيز، التوشیک)

Nêzîk Kirin: Nik xweveinan.

نیزیک کړی: نک خوښه نینان
(المقرب، المدنو، الموشک، المنهز)

Nêzîk Kirî: Nikxwevcinay.

نیزیکي، نیزیکاتي: ندویری، ندویراشی
(الولاء، القرب، القربایه، الدنو، الموشک، المناهزه)

Nêzîki= Nêzîkatî: Nedwîrî, Nedwîratî.

نیا: شه، تراتی، روسه، خوه، خونا، شیمیا
(الدواء، الغمر، البلب، الطل، الرطوبه)

Nîba: Şeh, Teraî, Rubas, xweh, Xunav, Şîmiya.

نجین: لنگان، شلکین، لنگین
(الخزعة، الغمر، الطلع فی الرجل)

Nicimîn: Lengan, Şilkîn, Lengîn.

نجمی: شلکی، لنگای
(الخانز، القامر، الظالم)

Nicimî: Şilkî, Lengay.

نجماندن: شلکاندن، لنگاندن
(التخزيع، الاغمار، الاظلاع)

Nicimadin: Şilkandin, Lengandin.

نجماندی: شلکاندی، لنگاندی
(الخزعة، الغمر، المطلق)

Nicimandî: Şilkandî, Lengandî.

نج، نجین: دمنګن، نغیانې
(صوت الاستنكار والنهي والنفي من الغم بمثابة لا)

Niçniç= Niçen: Dengê nevyamê.

نج، نجین: دمنګن، نغمان، مخابنې
(التأفف والتأسف، والتحسر، والتندم)

Niçiç= Niçen: Dengê tehem û mixabinîyê.

نخړه: نرخه، بها، باه
(السعر، الثمن، القيمة)

Nixre: Nixre, Biha, Boh.

نیرک: کوپک، قورم، شینکاتی، باسکتي شینکاتی
(الغنب، ساق النبات)

Nêrkî: Gopik, Qurmê şînkati, Baskê şînkati.

نیرکا خولوله: باسکتي بوت، قورم، ناف خالی
(القلخ)

Nêrka xulole: Baskê bat, Qurmê navxalf.

نیرکوی: کمری نیر
(اليمقوب)

Nêrkew: Kewênêr.

نیرګز: تخلیتګن، کولیکت بهن، خوه
(العبر، النرجس)

Nêrgiz: Texlîtekê kulîkê bihin xweşe.

نیرګز ګیتګ: توخهګن، نیرګزایه
(النرجس، البری)

Nêrgizkêtk: Taxmekê nêrgizaye.

نیرګز هزګ: توخهګن، نیرګزایه
(اجود صنف من النرجس)

Nêrgizhejk: Taxmekê nêrgizaye.

نیران: بریځ، خوهان، سهګرګن، تماشهګرګن، لڼ، ګرھان
(التشوف، التطلع، النظر، الفحص، التفقد، الفتش، المشاهده)

Nêran: Berê xwedan, Selkirin, Temeşekirin, Lêgerghan.

نیری: کوپړی، سالی پتر، نیری، پزړی، رمش
(التيس، العل)

Nêrî: Kwîrê sê salf pitir, Nêrê pezê reş.

نیری پستی: نیری، سهګرګر پزړی، شقان، بشهګر رستوای
لدستګن، خوه، ګرته دت بو، هشیار پوښ
(الكراز: ما علق الجرس فی منقه)

Nêriyêristê: Nêriyê serkerê pezî, Şivan bişevê
rista wî lodestê xwe girêdidet bo hişyar bûnê.

نیزیک: ندویر
(القريب، الدانی، الناهز، الموشک)

Nêzîk: Nedwîr.

نیزیک: ژ، رمخه
(الناسب، الکنب، الساقب)

Nêzîk: Jirexve.

نیزیک بوی: ندویر بوی
(التقرب، التدنی، التنهز)

Nêzîkbûn: Nedwîrbûn.

	نخره بون: نخره بون، بها بون، باه بون (التقوم، التسعر، الثمن)
Nirf: Hirf	نخره بوی: نخره بوی، بها بوی، باه بوی (المسعر، المقوم، الثمن)
نره: دمخه لکی ومکی خورویی به، توخمه کی درایه، جاف رمشک، شهموز (طعام من الانره: العربوس)	Nixrebûn: Nixrebûn, Bihabûn, Bahbûn.
Nirre: Dexlekê wekî xurobiye, Tuxmekê diraye, Çavreşk.	Nixrebûy: Nixrebûy, Bihabûy, Bahbûy.
نره: دهواری نافنجی، هبسترا هویر، چره، چرمک (الدواب الاصغر من الحجم الطبيعي)	نخره تر: نخره تر، بها تر، باهتر (الاقوم، الاسعر، الاثمن)
Nirre: Dewara navincî, Hêstira hwîr, Çirre, Cîrrek.	Nixretir: Nixretir, Bihatir, Bahtir.
نرک نرک، نرکین: چرک چرک، چرکین (صوت مسموع مبهم خافت)	نخره کرین: نخره کرین، بها کرین، باهکرین (التقويم، التسعير، الثمين)
Nirknirk= Nirkên: Cirkçirk, Çirkên.	Nixrekin: Nixrekin, Bihakin, Bahkin.
نرک نرک: دمنگی فەروتن وخارن وجوینا نەرم (صوت القضم والمضغ)	نخره کری: نخره کری، بها کری، باکری (المقوم)
Nirknirk: Dengê verûtin û xarin û cwîna nerm.	Nixrekirî: Nixrekirî, Bihakirî, Bahkirî.
نرکاندن: جوين، فەروتن (التقضم، صوت التقضم)	نخلافین: نخلافین، پەردە پوش، سەرگرت کرین، داپه چنن پێ دادان، پوشارندن (الطمس، الستر، التغطية، الدثر، الغفران)
Nirkandin: Cwîn, Verûtin.	Nixaftin= Nixamtin: Perde poşkirin, Sergirtkirin, Dapeçinîn, Pêdadan, Poşandin.
نرکاندی: جوی، فەروتی (المقصور)	نخافتی، نخامتی: پەردە پوش بوی، سەرگرتی بوی، پەچنی بوی، پێ دادای بوی، پوشارندی (المطموس، المستور، المغطى، المنثر، المغفور)
Nirkandî: Cwîf, Verûtî.	Nixaftî= Nixamtf: Perde poşbûy, Sergirtbûy, Peçinîbûy, Pêdaybûy, Poşandî.
نرخه: نخره، باه، بها (السعر، الثمن، القيمة)	نخویل، نخوین: سەرنشێف، شور، چەمهای، سەرچەمھان (الکب، النکس، المائل، المنحنى)
Nirxe: Nixre, Bah, Biha.	Nixwî= Nixwîn: Sernişîn, Sor, Çemhay, Serçemhan.
نرخه بون: نخره بون، بها بون، باه بون (التسعر، التقوم، الثمن)	نخوینی، نخوینی: سەرنشێفی، شور، چەمھان، سەرچەمھانی (الکب، النکسه، المیلان، الانحاء)
Nixrebûn: Nixrebûn, Bahbûn, Bihabûn.	Nixulî= Nixunf: Sernişîvî, Sorî, Çemhan, Serçemhanî.
نرخه بوی: نخره بوی، بها بوی، باه بوی (المسعر، المقوم، الثمن)	نونی، نرین: دمنگی خنزیرینا سە، حەرر (الهريز للکب)
Nixrebûy: Nixrebûy, Bahbûy, Bihabûy.	Nirmir= Nirmên: Dengê xinzirîna sey, Hirmhîr.
نرخه کرین: نخره کرین، بها کرین، باهکرین (التقويم، التسعير، الثمين)	نرینی: حەرری: الهرار
Nixrekin: Nixrekin, Bahkin, Bihakin.	Nirmirî: Hirmhîrî.
نرخه کری: نخره کری، بها کری، باهکری (المسعر، المقوم، الثمن)	
Nixrekirî: Nixrekirî, Bahkirî, Bihakirî.	

نۆم كرن: مَن كرن، دائىخستى، خارئىخستى، ژوردابىن، پاشدابىن
(التسفيّل، التوضيح، الانباء، الانصاء، التمهيد، الامهاد،
التخفيض)

Nizimkirin: Mêkirin, Daêxistin, Xarêxistî, Jor-
dabîrîn, Paşdabîrîn.

نۆم كرى: مَن كرى، دائىخستى، خارئىخستى، ژوردابىرى،
پاشدابىرى
(المخفض، المسفل، المهد، الفنصى، المذنى)

Nizimkirîf: Mêkirîf, Daêxistî, Xarêxistî, Jor-
dabîrîf, Paşdabîrîf.

نۆمى، نۆماتى: ميباتى، داکەتنى، خارياتى، ژوردابى، پاشداچونى
(الهبط، الخفض، السفّل، النصو، المهد، الوهد)

Nizimî= Nizmatî: Daketînf, Xaryatî, Jordayîf,
Paşdaçûnf.

نۆم: سەرنشيف، شور، چەماندى، چەمهاى
(الطماط)

Nizim: Sernişv, Şor, Çemandî, Çemhay.

نۆمى، نۆماتى: چەمهاى، نشيفى، شورى
(الطنانة)

Nizimî= Nizmatî: Çemhanî, Nişlûî, Şorî.

نۆم: دىنگى مېدى، مېدى
(الفض للصوت)

Nizim: Dengê hêdî, Hêdî.

نۆمى، نۆماتى: هيدىياتى
(الفضااضه)

Nizimî= Nizmatî: Hêdîyatîf.

نۆم: بن پىك، ساعوره، ئېفەلى، بن زك
(الذليل، اللقيج، الوضع، المهاد)

Nizim: Binpêk, Sa'ore, Êvelî, Binzik.

نۆمى، نۆماتى: ئېفەلباتى، ساعورەمى، بن پىكى، بن زكى
(الذله، اللقيج، الوضع، الوهد)

Nizimî= Nizmatî: Êveliyatîf, Sa'oreyîf, Binpêkî,
Binzikî.

نۆاد: توخم، نفس، بن كار، بنيات
(العنصر، القوم، الجنس، الاصل، العرق)

Nijad: Tuxm, Nîş, Binkar, Binyat.

نۆدار: پىزىشك، دوختور
(الطبيب، الحكيم)

Nijdar: Pizîşk, Duxter.

نوخەمى: نخرەمى، بهاىى، باهى، نخرەياتى، بهاياتى، بهاياتى
(القيمه، السعريه)

Nirxeyî: Nixreyî, Bahayî, Bihaî, Nixreyatî, Bah-
yatî, Bihayatî.

نۆا: نۆانم، مَن هاى لى نينه، مَن ئاگەم ژى نينه
(لااعلم، اجهل)

Niza: Nizanim, Min hay lê nîne, Min ageh jê
nîne.

نۆنۆ: هيفى كرن، زاي زار، لاف لاف
(الترجى، التوسل، الاعتذار)

Nizaniz: Hîvîkirin, Zarrazî, Lavlav.

نۆار: رمخى بۆى هەتاف وروژى، لاى سيبەر، دۆى بەروژى
(اللقاء، الغارب، صفحه الجبل الماكس للشمس)

Nizar: Rexê dijî hetav û rojê, Layê sîber, Dijî
berojî.

نۆه: رهزى نوى چاندى، ميويت نوى چاندى
(الكرم الحديث الفرس)

Nizbe: Rezê nwî çandî, Mêwêt nwî çandî.

نۆله: شەقەسەر، ژانەسەر، ئىشاسەرى
(الشقيق، الصداق، الجيوب الانفيه)

Nizle: Şeqe ser, Jane ser, Êşa serî.

نۆم: مَن، داکەتى، نېوکه، خار، ژورد
(الوضيح، السافل، الخافض، الناصى، المهاد، الواطى)

Nizim: Mê, Daketî, Niboke, Xar, Jorda.

نۆم بون: مَن بون، داکەتى بون، خارى بون، داکەتى، خارکەتن،
پاشداچون، ژورداجون
(التسفل، التوضع، التخفيض، التمهيد، التذنى)

Nizimbûn: Mê bûn, Daketîbûn, Xarêbûn, Da-
ketîf, Xarketin, Paşdaçûn, Jordaçûn.

نۆم بوى: مَن بوى، داکەتى بوى، خارى بوى، خارکەتى، داکەتى،
پاشداچوى، ژورداجوى
(المسفل، الموضع، الخفض، المهد، المذنى، النصى)

Nizimbûy: Mê bûy, Daketîbûy, Xarêbûy, Da-
ketîf, Xarketîf, Paşdaçûy, Jordaçûy.

نۆم تر: مَن تر، داکەتى تر، خارتر، ژورداتر، پاشداچوى تر
(الارض، الانى، الاسفل، الانصى، الامهد، الاهبط)

Nizimtir: Mêtir, Daketîtir, Xarêtir, Jordatir,
Paşdaçûytir.

نشیف بون: خارکەتن، ژوردابون، شور بون، داکەتن، نزم بون
(التبیه، المنکس، التزل، التحدر)

Nişfvbûn: Xarê, Jordabûn, Şorbûn, Daketin, Nizimbûn.

نشیف بوی: خارکەتی، ژوردابوی، شور بوی، داکەتی، نزم بوی
(المنزل، المنکس، المهبط، المخدر، المسفل)

Nişfvbûy: Xarketî, Jordabûy, Şorbûy, Daketî, Nizimbûy.

نشیف تر: خار تر، ژوردا تر، شورتر، داکەتی تر، نزم تر
(الاحدر، الانزل، الامبط، الانکس، الاسفل)

Nişfvtir: Xartir, Jordatir, Şortir, Daketîtir, Nizimîtir.

نشیف کین: خارنیشخستن، ژورداکین، شورکین، دائیشخستن، نزم کین
(الکب، الانزال، الاحدار، الامبط)

Nişfvkirin: Xarêxistin, Jordakirin, Şorkirin, Daêxistin, Nizimkirin.

نشیف کوی: خارنیشخستی، ژورداکوی، شورکوی، دائیشخستی، نزم کوی
(المنزل، المنکس، المحدر، المهبط)

Nişfvkîrî: Xarêxistî, Jordakîrî, Şorkîrî, Daêxistî, Nizimkîrî.

نشیفی: نشیفیاتی، ژوردانی، خاریاتی، شورياتی، داکەتی، نزماتی، نزمینی
(المنحدر، المهبط، الحدر، الیمن، التزل)

Nişfvî= Nişfvyatî: Jordani, Xaryatî, Soryatî, Daketinî, Nizmatî, Nizimîni.

نشیف هاتن: ژورداهاتن، خارکەتن، شوربون، نزم بون
(التنازل، الهبوط)

Nişvhatin: Jordahatin, Xarketin, Şorbûn, Nizimbûn.

نشیف چوین: ژورداچوین، خارکەتن، نزم بون داکەتن، شور بون
(النزول)

Nişfvçûn: Jordaçûn, Xarketin, Nizimbûn, Daketin, Şorbûn.

نەزین: داخازا خرابییی بوئیکی، بەمخازی
(المباهله، الدعاء بالش والويل)

Nişfrin: Daxaza xirabî yê bo êkî, Bedxazî.

نژداری: یزیشکی، دوختوری
(الطب، الطبابة)

Nijdarî: Pizîşkî, Duxterî.

نژده: نیرش، شەلاتن، پویرمان
(الغارة، عصابة السلب، التهب، القرصنة)

Nijde: Êriş, Şelandin, Pwîrean.

نژده چی: نیرمشقان، شەلینۆک، پویرکار
(الغیر، السلب، التهاب، القرصن)

Nijdeçî: Êrişvan, Şelînok, Pwîrekar.

نژدهقان: نیرمشقان، شەلینۆک، پویرە کار
(الغیر، السلب، التهاب)

Nijdevan: Êrişvan, Şelînok, Pwîrekar.

نژەن: داناناسەریک، ئافاکین
(الرسم البناء الزير، الشيد، الكريض، الكلد، التکيس، المقدس، المبنى، المزير، المشيد، المرض، المكلد)

Nijîni: Dananaserik, Avakirin.

نژهار: ئافاهي، لیسەریک دانای، بەرخەمکین
(البناء، النمو، الزواج)

Nijyar: Avahî, Liserk danay, Berxekirin.

نژهارا هەشکەبەری: ئافاهین هەشکەبەری
(الضفر)

Nijyara hişke berî: Avahîyê hişkeberî.

نشا: کەفک، توپک، قەشاق
(النشاء، الزيد)

Nişa: Kefik, Twîk, Qeşav.

نیشاق: فەریژاناقا ئافدانى، لەریژانافدانى
(الماء المفضول من السقى للزرع يستفيد منه آخر)

Niştav: Verêja ava avdanê, Verêja avdanê.

نیشتر: چەتووک
(المبضع، المفضد)

Nişter: Çeqok.

نیشار: ئەمەکن وەکی خوویی بە
(النوشادر)

Nişadir: Ahekê wekî xuwêye.

نیشیف: خارێ، ژوردا، شور، داکەتی، نزم
(الحدر، السفل، الهبوط، الجنوب)

Nişiv: Xarê, Jorda, Şor, Daketî, Nizim.

نښستا نښوړو: خوا نښوړو، خوا تهره
(القبوله)

Nivistina nîvro: Xewanîvro, Xewtehre.

نښتوک: وینې ومکې خفت وهشتاپښکهنې
(الکتيب، الرسم المعینی)

Nivîştok: Wênê wekî heft û heşta pêkvenî.

نښو: ناف کیش، ناف میژ، خرخالناف واکښانې
(الناعوره)

Nior: Avkêş, Avmêj, Xirxal avrakêşanê.

نعام: توخمکې تهریت پهر نهره
(النعامة)

Niam: Tuxmekê teyrê permerme.

نښو: بن ناف بون، تن هه لان، تن هه لاندن
(الفاصل، الفصم)

Niqor: Binavbûn, Têhelan, Têhelandin.

نښوړوون: بن ناف بون
(التفویس، التفصم، الانفماس)

Niqorbûn: Binavbûn.

نښوړو بوی: بن ناف بوی
(المفوص، المفصم)

Niqorbûy: Binavbûy.

نښوړو تر: بن ناف تر
(الاغوص، الاغص)

Niqortir: Binavtir.

نښوړو کړن: بن ناف کړن، تن هه لاندن
(التغمیس، التفویس)

Niqorkirin: Binavkirin, Têhelandin..

نښوړو کړی: بن ناف کړی
(المفوص، المفصم)

Niqorkirî: Binavkirî.

نښوړو، نښوړواتی: بن نافاتی، بن نافینې
(الفوص، الفواصه، الفصم)

Niqorî= Niqoryatî: Binavyatî, Binavînê.

نښوړان: بن ناف فان
(الفواص، الفماس)

Niqorvan: Binavvan.

نښو: دښک، ناخفتن
(النطق، الكلام، الحس)

Niq: Deng, Axiftin.

نښو، نښو: دښک کړن، ناخفتن
(التنطق، التکلم)

Niqniq= Niqên: Dengkirin, Axiftin.

نښاند: پښکته نان، کړتن، پښهوان، مچاندن
(المنضم، الاغماض، الاغضاء، الفص)

Niqandin: Pêkvenan, Girtin, Pêvedan, Miçandin.

نښاندی: پښکهنای، کړتن، پښهواي، مچاندی
(المنضم، المنضم)

Niqandî: Pêkvenay, Girtî, Pêveday, Miçandî.

نښان: نښان، مچان
(الغماض، الانفماض)

Niqân= Niqan: Miçan.

نښوب: کون، بریناکویر، لیدانا ژورکتن، قهوی، تن چوی، تن پهر، تن پمش
(الجرح، الفائر، الثقب، الغماصه، الطعنه النافذه)

Niqob: Kun, Birîna kwîr, Lêdan jorketî, Qewirî, Têçûy, Têperr, Têpeş.

نښوب بون: کون بون، قهوی، بنفچهون، ژورکتن، تن چون، تن پهرین، تن پمشین
(الفوص، الغور، الفصم)

Niqobbûn: Kunbûn, Qewirîn, Binveçûn, jorketin, Têçûn, Têperîn, Têpeşîn.

نښوب بوی: کون بوی، قهوی، بنفچهوی، ژورکتن، تن چوی، تن پهری بوی، تن پمشی بوی
(المفوص، المفصم، الملقوب)

Niqobbûy: Kunbûy, Qewirî, Binveçûy, jorketî, Têçûy, Têpebûyn, Têpeşibûy.

نښوب تر: کون تر، قهوی، بنفچهوی، ژورکتن، تن چوی تر، تن پمشی تر، تن پهری تر
(الاغص، الاغور، الاغوص، الاثقب)

Niqobtir: Kuntir, Qewirtir, Binveçûytir, Têçûytir, Têperitir, Têpeşitir.

نښوب کړن: کون کړن، قهواندن، بنفچه، تږاکړن، تن پهراندن، تن پمشاندن
(التفویس، التفویر، التغمیس، التثقیب)

Niqobkirin: Kunkirin, Qewirandin, Binvebirin, Têrakirin, Têperandin, Têpeşandin.

نښوسک: هینزک، دل دخوچون، سڅکخو
(التعاس، الوسن، السنه)

Niqrosk: Hînijik, Dil dixewçûn, Sivkexew.

	نک مه، نمه: لبامه، لبال مه (عندنا، لدينا، لنا)
Nikme= Nime: Libame, Libaime.	ثم نم: كورد كورد، پرت، پرت، پت (التمتعه، الهممه، الكلام غير الواضح)
Nimnim : Gurd, Gurd, Pirtpirt, Pitpit.	نمک: خوئ (الملح)
Nimek: Xwê.	نموه: نفلانک (النموذج)
Nimone: Neqlank.	نمائن: تهرکرن، ناف هلکرتی کرن، ناف هیل کرن (النقع، المرس، المراث، المضد)
Nimandin: Terrkirin, Avhilgirtkirin, Avhêlkin.	نمائی: تهرکری، ناف هلکرتی کری، ناف هیل کری (المنقوع، المرس، المراث، المضد)
Nimandî: Terrkîrî, Avhilgirtîkîrî, Avhêlîkîrî.	نمهان: تهرپن، ناف هلکرتی بون، ناف هیل بون (النتفع، التمرس، التمرث، التضد)
Nimhan: Terrbûn, Avhilgirtûbûn, Avhêbûn.	نمهای: تهرپوی، ناف هلکرتی بوی، ناف هیل بوی (المنقوع، المرس، المراث، المضد، المنفع)
Nimbay: Terrbûy, Avhilgirtûbûy, Avhêbûy.	ننیک: ساری له یزینی، کوتنا یدمفی (العزف للرقص)
Nimfk: Sazîleyzîné, Gotina bidevî bo reqîsînê.	نهار: بهی، تازی، زمار، گری وشینی (العداد، الماتم، المناحه)
Nihar: Behê, Tazî, Zêmar, Gîrî û şînî.	نهاره: تشتی چاندی، نهاندی (الغز، الغرس، الرکن)
Nihaje: Tiştê çandî, Nihandî.	نهاره: رستن، شین بون (النمو)
Nihaje: Ristin, Şînbûn.	

	نلچک: چنیک، خال (النقطه، النکتہ)
Niqîçk: Çinîk, Xal.	نلقم: چال، قهوار، کونج، کونا زوردا، کون کرن (الفجوه، الغور، البئر، التفوه)
Niqeb: Çal, Qewar, Kunc, Kunajorda.	نک: لبا، لنک، لدمف، لبال (عند، لدى، لدن)
Nîk: Liba, Linik, Lidev, Libal.	نکک: کرنا رهیت سهرقه، برینا رهیت سلال (الجذر السطحيه للکرم)
Nikiçk: Kirina rihêt serve, Birrîna rihêt silal.	نک نک، نککین: دلف لغاندن، دلف شهپاندن نم نم (التمتعه، التمتعه، التفوه، غير المفهوم)
Nîknîk= Nîkên: Devlivandin, Devşepandin, Nimnim.	نکواندن: گوگراندن، روی راستکرن، روی دمشت کرن (التنقير للحجر، التنصيت)
Nîkrandîn: Gogirrandin, Rwirastkirin, Rwidştikirin.	نکواندی: گوگراندی، راستکری، دمشت کری، تیل کری (النصوت، المنقور)
Nîkrandî: Gogirrandî, Rwirastkîrî, Rwidştîkîrî.	نکواندن: چوین، گوین، قهروتن (اللوک، المضغ)
Nîkrandîn: Çwîn, Gotin, Verûtin.	نکار: نال نالی، یال، کنار، ره، تل، لیف تمنج، تمنشت، کیلهک (الجهه، الطرف، الجانب، الصوب)
Nîkar: Al, Alî, yal, Kinar, Til, Lêvtenc, Tenîşt, Kêlek.	نیکارین: نهزانین (الجهل، عدم المعرفة)
Nîkarîn: Nezanîn.	نکه: نوزیک بون، لباوی، بالفه (النحو، الناحیه)
Nîkve: Nêzîkbûn, libawî, Balve.	نکه چوین بالفه چوین، لباچوین (القصد)
Nîkveçûn : Balveçûn, Libaçûn.	

نهك: كماخ، سيف سيفك، هستي سري راني
(الورك، الكل)

Nihik: Kimax, Sêv sêvk, Hestîyê serê ranî.

نهال: دول، كلي، نال، هير
(الخور، المهور، الشعب، الحضيض)

Nihal: Dol, Gelî, Nal, Hêrr.

نهاندن: چاندن، چوکلاندن، تن قوتان
(الخزامه، التخم، الفرس، الغرز، الركز)

Nihandin: Çandin, Çukilandin, Têqutan.

نهاندی: چوکلاندی، تن قوتای، چاندی
(المفروس، المغروز، المركوز، المخزوم)

Nihandî: Çukilandî, Têqutay, Çandî.

نهين: نهينوك: چينوك
(الغاز، الفارس، الخازم، الراكن)

Nihîn= Nihînok: Çînok.

نهين دي: پاش دي، هار، دورنده
(الغابر، الغار، الخائن، اللثيم)

Nihîndirr: Paşdirr, Har, Durrinde.

نهين دي: پاش دي، هاری، دورندي
(الغدر، اللثم، الفيانة)

Nihîndirrî: Paûdirrî, Harî, Durrindeyî.

نيره: گيته، دارى بهروار دهاين گيتاخانى دارى نابهينادو كاريتا
دراين
(العارضه، الراقد، السقيفه)

Nîre: Gîte, Darê berwar dihavên gîta xanê darî
nabeynadu Karîta diranin.

نيوك: ديهي ددانن سر ستوي كاجوتا بهنجاري فه گريدمن
(المقن، الهج، النير للور)

Nîrik: Depê didanin ser stwêyê gacota bihevcarî
ve girêdiden.

نيسك: دانكه ومكى ماشا دليتن دكن گرار بو خارنئ
(العس)

Nîsk: Daneke wekî maşa dilênin diken girar bo
xarnê.

نيسان: مها ديون بهاري، همفا ديون بهاري، مانكي دو بهار

Nîsan: Miha duwê biharî, Heyva duwê biharî,
Mangê du bihar.

نهوتن، نهشتن: دادان، دانان
(المطر لطير، الجثم)

Nihîtin= Nihîştin: Dadan, Danan.

نهوتی، نهشتی: دادای، دانای
(المطو، الجاثم)

Nihîtî= Nihîştî: Daday, Danay.

نهوتن، نهشتن: داکتن، نزم بون، ژورداچون، پاشداچون
(الرن، المطنن من الارض)

Nihîtin= Nihîştin: Daketin, Nizimbûn, Jor-
daçûn, Paşdçûn.

نهوتن، نهشتن: خارکتن، داهاتن
(الخص والخص للجرح)

Nihîtin= Nihîştin: Xarketin, Dahatin.

نهوتی، نهشتی: خارکتی، داهاتی
(الخص)

Nihîtî= Nihîştî: Xarketî, Dahatî.

نهوتن، نهشتن: تعابون، تعبتن، راورستان، مئندبون، چک بون،
دامرهان، ميين

(الاستقرار، الرسو، الركود، الضمود، السكون)

Nihîtin= Nihîştin: Tenabûn, Tebitûn, Rawestan,
Mendbûn, Çikbûn, Damirhan, Meyîn.

نهوتی، نهشتی: تعابوی، تعبتی، راورستای، مئی، مئندبوی، چک
بوی، دامرهایی

(الزون، المطو، الساكن، الراكد، المطنن، الراسي، المستقر،
الخامد)

Nihîtî= Nihîştî: Tenabûy, Tebitî, Rawestay,
Mendbûy, Çikbûy, Damirhan.

نهكاراني: سيف سيفك

(الحرقه، الكرفه، رأس عظم الفخذ، العظم المستدير في الفخذ)

Nihkarranî: Sêvsêvk.

نهكا ديواری: سيفوكا كورتيفني
(الكل)

Nihkadewarî: Savoka kurtîxê.

نهكا تمشيين: چنگالي كوكا تمشيين، چمقلي ريسي تن د نالين
(الصناره)

Nihkateşyê: Çengalê goka teşîyê, Çeqlê rîsî tê
diolînin.

نیسان تر: دوری تر، ناک تر، قهچه تر، دق تر، موهر تر،
تورکری تر

(الاعلام، الزمر، الاشعر، الادل، الارشد، الالوح)

Nışantir: Durîtir, Natkîr, Qemçetir, Deqtir,
Muhrtir, Turkîrtir.

نیشان کرین: دوری کرین، ناک کرین، قهچه کرین، دقدان، موهر
کرین، تورکیرین

(الاشعار، التعلم، الاعلام، التدايل، التأشير، الاهداء، الاشاد)

Nışankirin: Durîkirin, Natkkirin, Qemçekirin,
Deqdan, Muhrkirin, Turrkirin.

نیشان کری: دوری کری، ناک کری، قهچه کری، دقدای، موهر
کری، تور کری

(المعنون، المؤشر، الملوح، المدلی)

Nışankirî: Durîkirî, Natkkirî, Qemçekirî, Deq-
day, Muhrkirî, Turrkirî.

نیشان دار: دقدار، خالدار، ناک دار، دوری دار

(العلوم، الدلیل، المهدی، الموحی، الملحق، الرشید، العلم)

Nışandar: Deqdar, Xaldar, Natkdar, Durridar.

نیف: کهرک، جوینک، دوکر

(النصف، النش، نصف کل شیء)

Nîv: Kerek, Cwînek, Duker.

نیف بهری: تشتت بنیقی مروف سختهترکت، یانی بهری وی تشتی
بنیقی بیت بو مروفی و خودانی

(التعامل علی نصف الانتاج)

Nîvberî: Tiştê binîvî sexbêrket, Yanî berê wî
tiştî binîv bît bo mirovî û xudanî.

نیفک: نافک، نیفکا دو تشاهندی نیک

(الوسط، النصف)

Nîvek: Navik, Nîveka du tiştê hindî êk.

نیفی: دویشکی، دویاهری، دویهش کری

(المنافسه)

Nîvî: Dupîşkî, Dubahrî, Dubeşkîrî.

نیفی بون: دویشک بون، دویهر بون، دوکر بون

(الانحصاف)

Nîvîbûn: Dupîşkbûn, Dubahrûbûn, Dukerbûn.

نیفی بوی: دویشک بوی، دویهر بوی، دوکر بوی

(المنصف)

Nîvîbûy: Dupîşkbûy, Dubahrûby, Dukerbûy.

نیسانوک: کولیکا لها نیسانتی خیف دبیت

(زهره شهر نیسان)

Nîsanok: Kulîka li miha nîsanê xêv dibît.

نیسانه: توخمهکتی گنمی بهاری په لها نیسانتی دچین

(صنف من القمح الربيعی)

Nîsane: Yuxmekê genmê biharîy li miha nîsanê
diçînin.

نیفی: زانین، نییاسین

(العلم، المعرفة)

Nîş: Zanîn, Nîgasîn.

نیشان: دوری، ناک، موهر، قهچه، دق، نوریشم

(الرمز، الاشارة، العلامة، العنوان، السمة، الشعار، الهدف)

Nîşan: Durî, Natk, Muhr, Qemçe, Deq, Durîşm.

نیشان: خالا له شی، دقا لعمشی مروفی

(الاشامة)

Nûşan: Xala leşî, Deqa leşê mirovî.

نیشادان: هی کرین، بهردان، تی گهاندن

(التلقين، الاعلام، الادلاء، التلويح، التعليم، الهداية، الملوح)

Nîşadan: Hîkirin, Berdan, Têgehândin.

نیشادای: هی کری، بهردای، تی گهاندی

(اللقن، العلم، المدلی، المللوخ، المهدی، المرشد، المشار)

Nîşaday: Hîkirî, Berday, Têgehândî.

نیشانانا تشقی: دوری، دوریشم، نهرس، پی ناس

(العنوان)

Nîşanatiştî: Durî, Durîşm, Edres, Pênas.

نیشان هتکیف: ستیرطان

(الهداف)

Nîşanhingêv: Stêrevan.

نیشان بون: دوری بون، ناک بون، قهچه بون، دق بون،

موهر بون، تور بون

(التأشير، التعلم، التلويح، الترمز، التهديد)

Nîşanbûn: Durîbûn, Natkbûn, Qemçebûn,
Deqbûn, Muhrbûn, Turrbûn.

نیشان بوی: دوری بوی، ناک بوی، قهچه بوی، دق بوی، موهر

بوی، تور بوی

(العلوم، المؤشر، الملوح، المشار، المعنون)

Nîşanbûoy: Durîbûy, Natkbûy, Qemçebûy,
Deqbûy, Muhrbûy, Turrbûy.

نیف کاری: مریباتی، چاندنا ناردن نیکی فریژ بنیفی
(نصف محصول بالشراکه، نصف حاصل الزرع بین المزارع والملك)

Nivkarî: Mirêbatî, Çandina erdê êkî verêj binîvî.

نیف سال: شمش ههف، شمش ماه
(نصف السنه)

Nivsal: Şeş heyv, Şeş mah.

نیله کەر: چاریک، نیفهکا نیفهک، نیفانیفی
(الربع، نصف النصف)

Nivker: Çarêk, Niveka nîvekê, Nîvanîvê.

نیق: دیق، تیک تمشلقینابن ژفان، فیک که تنا دمل دست
(الصدفه، الطرף الفجائی، اللقاء غیر المرتقب، الفجائی)

Nîq: Dîq, Têktaşılîna bê jîvan, Vêk kettina di-mildest.

نیقی، نیقیاتی: دمل دست فیک کعتی، تیک تمشلقینی
(الطریق المباحث، الصدفة، التصادف)

Nîqî= Nîqyati: demil dest vêk ketinî, Êk teşqilînî.

نیکل: دوم
(المنقار، المنسر)

Nîkîl: Dum.

نیکل خار: دوم خار
(الدواء)

Nîkîlxar: Dumxar.

نیکل خاری: دوم خاری
(الدق)

Nîkîlxari: Dum xarî.

نیگان: نهخش، دهوس
(النقش، الزخرف، الوشی، التطریز، الاثر فی الارض)

Nîgar: Nexş, Dews.

نیمچه: ناخنچی، ئورته، ناخن، ناخی
(المقوسط، الوسط، الوسطی)

Nîmçe: Navincî, urte, Navîn, Navî.

نینهوک: نهنوک، پنچ
(الظفر، المخلب)

Nînok: Neynok, Penc.

نینهوک: نهساخیهکه دموار و حیوانی دگریت ژومستان و بارگرانی
(مرض یصیب الدواب من التعب والعبء الثقیل)

Nînok: Nesaxîyeke dewar û hêwa nî digirîrî jî westan û bargiranî.

نیلی تو: دویشک تو، دویهمر تو، دوکەر تو
(الانصف)

Nîvîtur: Dupişktir, Dubahrtir, Dukertir.

نیلی کرن: دویشک کرن، دویهمر کرن، دوکەر کرن
(التنصیف، الانصاف)

Nîvîkirin: Dupişkkirin, Dubahrkirin, Dukerkirin.

نیلی کری: دویشک کری، دوکەرکری، دویهمر کری
(النصف)

Nîvîkîrî: Dupişkkîrî, Dubahrkîrî, Dukerkîrî.

نیفیاتی، نیفینی: دویشکیاتی، دویهمرییاتی
(التنصاف، المناصفه، النصفیه)

Nîvyati= Nîvîni: Dukeryatî, Dupişkyatî, Dubehriyatî.

نیفری: ناف روژ، نیفهکا روژ، نافهرا سپیده و نیفاری
(الظهیر)

Nîvro: Nav roj, Nîvekarojê, Navbera spêdê û êvarî.

نیف زاد: دمخلی نهخهلی، دند کا نهزنی
(الزرع الرئی)

Nîvzad: Dextlê neqebilî, Dindika netîjî.

نیژک، نیفشک: روین، توک، ههفین، بنیاتی، کاکل
(الزیده، الخلاصه)

Nîvîjk= Nîvîşk: Rwîn, Twîk, Hêvîn, Binyatî.

نیف شەف: نافهرا روژ نافا روژ مهلاتن، شەف بنیفی بون
(نصف الليل، منتصف الليل)

Nîvşev: Navbera rojava û rojhelatîne, Şev binîvîbûn.

نیفا پشتن: نیرکاپشتن
(الصلب)

Nîvapiştê: Nêrkapiştê.

نیفریوی: ناف روژی، نهحرمه
(الظهیره)

Nîvroyt: Navrojê, Tehirgih.

نیف کار: نشتن بنیفی مروف بکت بو نیکن دی فرهژا بنیفی
بوخودان و کارکری
(المناصفه، فی شرکه المخابره)

Nîvkar: Tîştê mirov binîvî biket bo êkdî, Verêja binîvî boxudan î karkerî.

نیوانی، نیوانیاتی: بانیاتی، سرگرتی، کوژیریاتی، خافتی،
دابوشانی
(السقف، الستور)

Nīwanī= Nīwanyatī: Banyatī, Sergirtinī,
Kujīreyatī, Nixaftinī, Dapošanī.

نویزه: هژماره، دهه ونه
(تسعه عشر)

Nuzde: Hijmare, Deh û neh.

نوزی و سگ: مینژک، سقکه‌خی، دل‌خم‌گرتن
(النعاس، الیسن، السنه)

Nuqrosk: Hīnijk, Sivkexew, Dilxewgirtin.

نوک، نهه، نهو: فنی کا فنی، فنی کامتی، فنی دمی
(الان، حالیا، الوقت الحاضر)

Nuke= Nibe= Nibo: Vêgavê, Vêgahê, Vîdemî.

نوی: تازه، نه‌رست فعدای
(الجید، الطریف، الطارف، الحدیث)

Nuwî: Taze, Nedestveday.

نوی بون: تازه بون
(التجدد، التحدث)

Nwîbûn: Tazebûn.

نوی بوی: تازه بوی
(المجدد، الحديث، المطرف)

Nwîbûy: Tazebûy.

نوی فو: تازه تر
(الاجدد، الاحديث، الاطرف)

Nwîtîr: Tazetir.

نوی کین: تازه‌کین
(التجديد، التحديث، الاطراف)

Nwîkîrin: Tazekirin.

نوی کوی: تازه‌کوی
(المجدد، الحديث)

Nwîkîrî: Tazekirî.

نویاتی: تازه‌یاتی
(الجده، الحداثه، الطرافه)

Nwîyatî: Tazeyatî.

نوی بار: ده‌وارتی نوی بارکری
(المففر)

Nwîbar: Dewarê nwî barkirî.

نیئه: نه‌بره‌ف، نه‌ه‌ی، نه‌ی، به‌رزه
(لیس، الا، غیر موجود، مفقود)

Nibe: Neberhev, Nehey, Ney, Berze.

نییاس: ناسیار
(المعروف، المعهود، العارف)

Ntyas: Nasyar.

نییاسین: ناسین
(المعرفه، العرفان، العهد)

Ntyasîn: Nasîn.

نیوان: بان کری، سرگرتی
(المسقف، المستور، المففر)

Nīwan: Bankirî, Sergirtî.

نیوان بون: بان بون، سرگرتن بون، دابوش بون، کوژی‌ره بون،
خافتن بون
(التسقف، التستر)

Nīwanûb: Banbûn, Sergirtinbûn, Dapaşbûn,
Kujîrebûn, Nixaftinbûn.

نیوان بوی: بان بوی، سرگرت بوی، کوژی‌ره بوی، دابوش بوی،
خافتی بوی
(المسقف، المسقف، المستور، المستر)

Nīwanbûy: Banbûy, Sergirtinbûy, Kujîrebûy
Dapaşbûy, Nixaftinbûy.

نیوان تر: بان کری تر، بان تر، سرگرتی تر، سرگرت تر، کوژی‌ره
تر، دابوش تر، خافتی تر
(الاسقف، الاستر، الاغطی، الاغفر)

Nīwantîr: Bankirîtir, Bantir, Sergirtîtir, Sergirt-
tir, Kujînetir, Dapoştîr, Nixaftîtir.

نیوان کین: بان کین، سرگرت کین، کوژی‌رمکین، دابوشان،
پوشاندن، خافتن
(التسقيف، الاستار، التستیر، الففره)

Nīwankîrin: Bankirin, Sergirtkîrî, Kujîrekîrin
Dapaşkîrin, Poşandin, Nixaftin.

نیوان کوی: بان کری، سرگرت کری، خافتی، کوژی‌رمکری،
پوشاندی، دابوش کری
(المسقف، المستر، المظی)

Nīwankîrî: Bankirî, Sergirtkîrî, Kujîrekîrî,
Poşandî, Nixaftî.

نوی ژمن تر: کارئ نوی تر، نوی تر کار
(الاحداث صنعا)

Nwf jentir: Karênwîtir, Nwîtir kar.

نوی ژمن کرن: کارکونا نوی، نوی کارکرن
(التصنيع الجديد)

Nwf jenkirin: Karkirina nwf, Nwîkarkirin.

نوی ژمن گری: کارئ نوی گری
(المصنع حديثا)

Nwf jenkirî: Karê nwfî kirî.

نوی ژه نیاتی: کار نویاتی، نوی کاری
(الصناعة الحديثة)

Nwf jenyatî: Kar nwfîyatî, Nwîkarî.

نوی ژمن: ندمست فداى، شول پئ نهکری
(غير مستعمل)

Nwf jen: Nedest veday, Şolpênêkirî.

نویسک: چر، دهویش
(الزئيق، الدبق، اللزج)

Nwfîsek: Çirr, Debwîş.

نوی سوک بون: چر بون، دهویش بون
(التلزوج، التلزوج، التديق)

Nwfî sekûn: Çirrbûn, Debwîşbûn.

نوی سک بوی: چر بوی، دهویش بوی
(المزج، المزج، الملق، الملق)

Nwfî swkbûy: Çirrbûy, Debwîşbûy.

نویسک تر: چرت، دهویش تر
(الالزج، الالزج، الالزج)

nwfîsektir: Çirtir, Debwîştir.

نویسک کرن: چرکرن، دهویش کرن
(التلزوج، التلزوج، التديق)

Nwfîsekkirin: Çirrkirin, Debwîşkirin.

نویسک گری: چرگری، دهویش گری
(الملق، الملق، المزج، المزج)

Nwfîsekkirî: Çirrkirî, Debwîşkirî.

نویسکی، نویسکیاتی: چری، چریاتی، دهویشیاتی
(اللزوجة، اللزوجة، اللزوجة)

Nwfîseki: Çirri, Çirryatî, Debwîşyatî.

نوی بر، نوی بها: تششتن تازه بری، ئهردئ نوی چیکری، ئهردئ
پلخانەکری، ئهردئ قەنەبیرکری
(الارض البکر المستثمر، اول جزء الضمان)

Nwfîbir= nwfîbiha: Tîştê tazebirî, Erdê
nwîçêkirî, Erdê pilxanekirî, Erdê qenebirkirî.

نوی بها: نخرانوی، نخرانوی، باهئ نوی
(السعر الجديد)

Nwfîbiha: Nixranwî, Nîrxanwî, Bahênwî.

نوی بویک: ژنانوی شوی گری، کچانوی فهگوهازتی
(العروس الجديدة)

Nwfîbwîk: jinanwî şwîkirî, Kiçanwî veghazîfî.

نویری: بهستەکا نانێ، نهخا نانێ، سهوکیته دانای سهرک، بیچکیت
نانی

(الخبز المقدس، الارغفة المتواکبه، لفاف الخبز)

Nwfîr: Besteka nanî, Texa nanî, Sewkêt danay
serik, Pêçkêt nanî.

نوی رۆژ: رۆژا نوی، رۆژاسەرێ سالت، نهریز، جیژنا بهاری
(اليوم الجديد، عيد رأس السنة الشرقية(النوريز))

Nwfîroj: Rojanwî, Roja serê salê, Newroz, Cêj-
na biharê.

نویژ نوێژ، نویژن: چوێژ چوێژ، چوێژن، زویر زویر، نالیناسی،
عویرعویر
(انین الکلب)

Nwfîznwîz= Nwfîzên: Çwîzçwîz, Zwîzên,
Zwîrzwîr, Nafîna sey, wîzîz.

نوی زای: سافا، نوی بوی
(المولود الجديد)

Nwfîzay: Sava, Nwfîbûy.

نوی ژمن: نوی چیکری، چمکن نوی چیکری، نامویری شول پئ
نهکری

(السک الجديد، جدید السک، الاله، والطلی المصنوعه جدیدا)

Nwfî jen: Nwfîçêkirî, Çekênwîçêkirî, Amwîrê
şolpênêkirî.

نوی ژمن بون: کار نوی بون، نوی کاربون
(التصنيع الحديث)

Nwfî jenbûn: Karnwîbûn, Nwfî karbûn.

نوی ژمن بوی: نوی کار بوی، کارنوی بوی
(المصنوع جدیدا)

Nwfî jenbûy: Nwîkarbûy, Karnwîbûy.

نوسهک: توخمهکی کبیایه بمروقی فه دنویسیت، کبییا کونجرك
(القطرب، صنف من العشب اللزاق)

Nwîsek: Tuxmekê gîyaye bimirovî ve dinwîşîf,
Gîya kuncirk.

نوسان: بنهردی فەنان، مەلسین، پەحن بۆن، فەلویسین
(الکین، اللط، الجثم)

Nwîsan: Bîerdî venan, Melîşin, Pehinbûn.

نویساندی: مەلسی، بنهردی فەنای، پەحن بوی، فەلویسی
(اللاط، الکابن)

Nwîsandî: Melîşî, Bîerdî venay, Pehinbûy,
Velwîşî.

نویساندن: مەلساندن، فەلویساندن
(التکبیر، الاکبان، التلطیط، اللطاط، التجمیم، الاجثام)

Nwîsandî: Melisandin, Velwîsandî.

نویساندی: فەلویساندی، مەلساندی
(اللطوط، المکین، المجثم)

Nwîsandî: Velwîsandî, Melisandî.

نویسای: فەلویسای، مەلسای، پەحن بوی
(اللطوط، المکبون، المجثم)

Nwîsay: Velwîsay, Melisay, Pehinbûy.

نوی کول: ئوردیج نوی مەلخەپرانى، نوی بی، نویها، فەنەپ، پەلخانە
(احياء الارض البکر للکرم)

Nwîkol: Erdê nwî helxepiramî, Nwîbîrr,
Nûbiha, Qenebîrr, Pilxane.

نوی گە، نوی گە: نوی بالته، نوی دهم، نوی کاف
(النش، حدیث العهد، الناضج الطارف)

Nwîgih= Nwîgeh: Nwîbalte, Nwîdem, Nwîgav.

نوی مال: نوی مال گرتن
(الاسره الجدیده التکون)

Nwîmal: Nwîmalgirtin.

نوی مالی: تازە مال گرتنى. تاخە ملی کرى
(تجدید الاسره، حدائى الاسره، البیت الجدید)

Nwîmalî: Tazemalgirtinî, Tazemalkirî.

نوی: تازە
(الجدید، الحدیث)

Nû: Taze.

نویب: گە، زاک، دەستک، گە
(النوبه، الدور، الشوط)

Nob: Gerr, Zak, Destik, Gih.

نوب: بای: گەرا ئافدانى، کەهانافدانى
(الرفصه)

Nobav: Gerr avdanê, Gihavdanê.

نویبەر: نوی زای، دەوارى نوی زای
(الفقر، اول ولاده للحيوان)

Nûber: Nwîzay, Dewarê nwî zay.

نویژە: کرته، تەبا، تەبو
(القراد، القرد)

Noje: Kirme, Teba, Tebo.

نویژ: دەرمان
(الدواء، العلاج، المعفار)

Noj: Derman.

نویژدار: دختور، پزیشک
(الطبيب)

Nojdar: Dixtor, Pizîşk.

نویژدارى: دختورى، پزیشكى
(الطب، الطبايع)

Nojdarî: Dixtorî, Pizîşkî.

نویسین، نویسین: جوابین ئەرد، ئافا دین هەردى، برى و دەرئێخستى
(الکفاظه، الدقان)

Norin= Noyin: Cowabin erd, Avadibin erdî, Bîrî
û derêxistî.

نویژ نوو، نویژین: هوب هوب، گرین، دمنگى کرى، روتنگ بارین
(النحیپ، العویل، رفع صوت البكاء)

Norror= Norrêa: Horrhor, Girîn, Dengê gir-
yê, Rondik barîn.

نویگ: دانەکه دکلین و دخون
(الحمص)

Nok: Daneke dikelînin û dixun.

نویگە: نهه، فنى كافنى، فنى دهمى، فنى كاهى
(الان، حالیا، الوقت الحاضر، الان، حالیا)

Noke: Niha, Vêgavê, Vîdemî, Vêgahê

نویشا نو: توخمهکى خووی به
(النوشادر)

Noşadî: Tuxmekê xuwêye.

نویه: گە، زاک، گە، دەستک، جار
(الکزه، الدور، الشوط)

Nobe: Gerr, Zak, Gih, Destik, Car.

نوبه دار: چوکدار، گوری دار
(الحارس، الخفير، العسس)

Nobedar: Çokedar, Gorîdar.

نوبه داری: چوکداری، گوری داری
(الحراسه، الخفاره)

Nobe darî: Çokedarî, Gorîdarî.

نوبه چی: چوکدار، گوری دار
(الحرس، الخفير)

Nobeçî: Çokedar, Gorîdar.

نوبه چییاتی: چوکداری، چوکداریاتی، گوریداری، گوریداریاتی
(الحراسه، الخفاره)

Nobe çiyatî: Çokedarî, Êokedaryatî, Gorîdarî, Goredaryatî.

نوبه خت: نوی دیشی، نوی دیمست کاتی، خوه نوی دیتی
(حديث النعمه)

Nûbext: Nwidîfî, Nwidestkefî, Xwenwidîfî.

نوبیها: قنهبی، پلخانه، نردی نوی چیکری
(الارض البكر، الارض المستثمر، حدیثا)

Nûbiha: Qenebirr, Pilxane, Erdênwî çêkirî.

نوبیها: نخرانوی، نخرانوی، باهن نوی
(السعر الجديد، القیمه الحديثه)

Nûbiha: Nixranwî, Nirxanwî, Behênwî.

نوبت: نه جار ده هژماره
(التسعون)

Not: Neh cara deh, Hijmare.

نووژده: نه وده هژماره
(تسعه عشر)

Nozde: Neh û deh, Hijmare.

هات:

فی اخر اللفظ یفید معنی الحدوث والاتیان

Hat:

هاتن وچون: تیک مه ژان. میز که تن. لگن
المیز، المید

Hatinûçûn: Têk hejan. hêz ketin. livlivîn.

هاتن وچون: میز که تن. مه ژان. له قان
الذبه، التارجح، التردد، الارتیاد

Hatinûçûn: Hêzketin. hejan. leqan.

هاتنا پا: دهمن کوهنلا حیوانی دهه وه کورک. سا
نزوه حیوان، هیاچ الجنس للکلبهHatinaba: Demê gênêla heywanê dehbe wek
gurg. sa.هاتنا خاری: ژوردا هاتن. شوربین. داکه تن. په یابین.
دابزهین
النزولHatina xarê: Jorda hatin. şorrbûn. daketin.
peyabûn. dabezîn.هاتنا دور: ده رکه تن. مه لاتن. مه لدان
الخروج

Hatinader: Derketin. helatin. heldan.

هاجوی: تشتی خه فسکی. تشتی ده قسی. کوندلفسک.
تراشوک
الشجيرةHacirro: Tiştê xefiskî. tiştê deqisî. kundilfisk.
tiraşok.هاجوی: کوندلفسک. کوندریسک. قوت. کورت. تیکرا
القم، القشمر، البرکع

Hacirro: Kundil fisk. kundirîsk. kurt. têkrîra.

هاجوی: کوندلفسک بون. کوندریسک بون. کورت بون.
تیکرا بون
النقمز، التبرکعHacirrobûn: Kundilfiskbûn. kundirîskbûn.
kurtbûn. têkrabûn.هاجوی: کوندلفسک بوی. کوندریسک بوی. کورت بوی.
تیکرا بوی
النقمز، المتبرکعHacirrobûy: Kundilfiskbûy. kundirîskbûy.
kurtbûy. têkrrobûy.ها: چیه؟ مانه؟ هه رچ؟ نه
ماذا، اجل، الا

Ha: Çiye. mane. herê.e.

ها: بوته. ژته را. بگه. مه لگه
انتبه، هاك، اليك، خذ

Ha: Bote. jiterra. bigre helgire.

ها ئهغه: نهوه
هوندا

Haeve: Ewe.

هاتن: دژى چونى
المجى، الاتيان، القدوم، الاقبال

Hatin: Dijî çûnê.

هاتن: فەرێژ. ژى هاتن
الورود، الايراد، المحصول، الانتاج

Hatin: Verêj. jê hatin.

هاتن: بارین. وه رهان. لیکن. داریتى
الهطول الانهماز

Hatin: Barîn. weryan. lêkirin. darrêtin.

هاتی: دژى چوى. لیکنی. وه رهائی. بارى. داریتى
الاتى، القابل، الوارد

الناتج، الحاصل، الهائل، المهر، الاستقبال، القادم

Hatî: Dijî çûy. lêkirî. werhay. barî. darrêtî.

هار کړن: دې کړن. دوړنده کړن. گوړیځ کړن. ناراندن
تهېج، التسعیر، الاسعار، التشریس، التقفیر، الاعفار

Harkirin: Dirrkirin. durrindekirin. gurrëxkirin. arhaykirin.

هار کړی: دې کړی. دوړنده کړی. گوړیځ کړی. ناراندی
المهیج، المسعر، المشرس، المعقر، المضری

Harkirî: Dirrkirî. durrindekirî. gurrëxkirî. arhaykirî.

هارى، هاریاتی: دړی-دړیاتی، دوړنده-ی، گوړیځی-ناراهانی
الهیاج، الضراوة، الشراسه، السعار، العقار

Harî = Harîyati: Dirrî. dirriyati. durrindeyî. gurrëxî. arhanî.

هارى کار: نالی کار. پشت گر. دهست گر. ملدار. بهر ملک
المساعد، المعاون، المعین، المد، المأزر، المعاضد، المناصر

Harîkar: Alîkar. piştgir. destgir. mildar. bermilk.

هارى کار بوئ: نالی کار بوئ. پشت گر بوئ. دهست گرتن
بوئ. ملدان بوئ. بهر مل بوئ

المعاون، المتعاوض، التآزر، المتناصر

Harîkarbûn: Alîkarbûn. piştgîrbûn. destgîr-
tinbûn. mildanbûn. bermilkbûn.

هارى کار بوئ: نالی کار بوئ. پشت گر بوئ.

دهست گرتن بوئ. ملدای بوئ. بهر مل بوئ

المعاون، الأزر، المناصر، المعاضد

Harîkarbûy: Alîkarbûy. piştgîrbûy. destgîr-
tinbûy. mildaybûy. bermilkbûy.

هارى کار تر: نالی کار تر. پشت گر تر.

دهست گرتن. ملدان تر. بهر ملک تر

الاعون، الاعضد، الانصر، الأزر

Harîkartir: Alîkartir. piştgirtir. destgirtir.
mildantir. bermilkirtir.

هارى کارى کړن: نالی کارى کړن. پشت گرتن.

دهست گرتن. ملدان کړن. بهر ملک کړن

المالئ، المعاون، الاعانه، الامداد، المساعدة، الاسعاف

Harîkarkirin: Alîkarkirin. piştgirtin. destgirtin.
mildankirin. bermilkkîrin.

هاجر و تر: کوندلفسک تر. کوندریسک تر. کورت تر. ټیکرا
تر

الاقزام، الایکج

Hacirrotir: Kundilfisktir. kundirîfsktir. kurttir.
têkrratir.

هاجر و کړن: کوندل فسک کړن. کوندریسک کړن. کورت کړن.
ټیکرا کړن

الاقزام، التقزیم

Hacirrokirin: Kundil fiskkirin. kundirîfskkirin.
kurtkirin. têkrrakirin.

هاجر و کړی: کوندل فسک کړی. کوندریسک کړی. کورت
کړی. ټیکرا کړی

المبرکج، المقزم

Hacirrokirî: Kundil fiskkirî. kundirîfskkirî.
kutkirî. têkrrakirî.

هاجر و یی، هاجر و یاتی: کوندل فسکی. کوندریسک. کورتی.
ټیکرای

القزامة، البرکجه

Hacirroyî = Hacirîyati: Kundilfiskî. kun-
dirîfskî. kurtkirî. têkrrakirî.

هاجی رشک: توخمه کتن چوپکانه

الخفاف، السنونو

Hacirreşk: Tuxmekê çwîçikane.

هار: دې. دوړنده. گوړیځ. نارهای

الهائج، الضارى، الشرس، المسعور، المعقر

Har: Dirr. durrinde. gurrëx. arhay.

هار بوئ: دې بوئ. دوړنده بوئ. گوړیځ بوئ. نارهان

التهيج، الضراوة، التشرس، التسعير، التقعر

Harbûn: Dirrbûn. durrindebûn. gurrëxbûn.
arhaybûn.

هار بوئ: دې بوئ. دوړنده بوئ. گوړیځ بوئ. نارهای

المهیج، المضرى، المشرس، المسعر، المعقر

Harbûy: Dirrbûy. durrindebûy. gurrëxbûy.
arhaybûy.

هار تر: دې تر. دوړنده تر. گوړیځ تر. نارهای تر

الاهيج، الاضرى، الاسعر، الاعقر، الاشرس

Hartir: Dirrtir. durrindetir. gurrëxtir. arhaytir.

هالی تر: باژله تر. راتهقای تر. راقهتای تر. تهوکی تر
الاضل، الاشرد، الاهيم، الارفض، الاهيم

Havîtr: Bajêletir. rateqaytir. raqetaytir. tewikîtr.

هالی کړن: باژله کړن. راتهقاندن. راقهتاندن. تهوکاندن
التشريد، التضليل، الاضلال، التسييب، التهويم

Havîkirin: Bajêlekirin. rateqandin. raqetandin. tewikandin.

هالی کړی: باژله کړی. راتهقاندی. راقهتاندی. تهوکاندی
المشرد، المهوم، المضل، المسيب

Havîkiri: Bajêlekiri. rateqandî. raqetandî. tewikandî.

هالیانی: باژله یی. راتهقانی. راقهتانی. تهوکینی
الشرد، الضلال، السیب، الهيمان

Havîyati: Bajêleyî. rateqanî. raqetanî. tewikînî.

هافین: دانی کړم. نافهرا بهارو پاويزا، سئ مهه،
خزيران، وتير مه، وتباخ
الصيف

Havîn: Danê gerim. navbera bihar û pawîza sê mehin. xizîran. tîrmeh. tebax.

هافین که: زوزان. کیستان
الصيف

Havîngih: Zozan. kîstan.

هافین کړ: زوزانی. کیستانی
الصيف، المصطاف

Havîngêr: Zozanî. kîstanî.

هافین وار: واری هین. هینه وار. تهزی وار
الصردود

Havînwar: Warê hîn. hînewar. teziwar.

هافینی: تشتی هافینی بگهیت. هافین چین
الصيفی

Havînf: Tiştê havînê bigehît. havîn çîn.

هافین چین: هافینی. تشتی هافینی بیجین
الزراعة الصيفية

Havîncîn: Tiştê havînê biçînin.

هافین: پاشنه برن. رادان. تن وهرکرن
النبد، النقت، الرمی، القذف، الالتقاء، اللفظ

Havêtin: Paşvebirin. radan. têwerkirin.

هاری کاری کړی: نالی کاری کړی. پشت کړی کړی. دهست
گرتن کړی

المسفع، المالی، المناصر

Harîkarîkiri: Alîkarkiri. piştîgîrkiri. destgîrkîrkiri.

هاری کار: ملدانی. دهست درېژکړنی. پشت کړی. دهست
کړی

العون، المساعدة، الامداد، الاعانة، المناصره، المؤازرة،
المعاذرة

Harîkarî: Mildanî. dest drêjkirni. piştîgîrî.

هاژوتن: دهريخستن. هه ی کړن. پشت دان
الطرد، التنبذ

Hajotin: Derêxistin. heykirin. piştan.

هاژوتی: دهريخستی. هه ی کړی. پشت دای
المطرد، المنبذ

Hajoti: Derêxisti. heykiri. piştday.

هاژوتن: لن خوړن
السوق، السباقه

Hajotin: Lêxurrîn.

هاژوتی: لن خوړی
السوق، المساق

Hajotinî: Lêxurrî.

هاژ: لن خوړ
الطارء، التابذ، السائق

Hajo: Lêxurr.

هافي: چېن نالغی دکتن لکولن
الملطف، المخلاة، المذود

Hafir: Cihê alifî dikenê ligovê.

هالی: باژله. راتهقای. راقهتای. تهوکی
الهاميه، الهوام، الشريد، الضال، السائب، المرفوض

Havî: Bajêle. rateqay. tewikî.

هالی بون: باژله بون. راتهقان. راقهتان. تهوکین بون
التضليل، التسييب، التشرد

Havîbûn: Bajêlebûn. rateqan. raqetn. tewikînbûn.

هالی بوی: باژله بوی. راتهقای بوی. راقهتای بوی. تهوکی
بوی

المشرد، المضل، المهوم، المسيب، المهيم، المرفوض

Havîbûy: Bajêlebûy. rateqaybûy. raqetaybûy. tewikîbûy.

هاون: جوهني. جوهنيئ تاسني. تاماني تئ قوتاني
المهراس. الهاون

Hawin: Cuhnî. cuhnîyê asinî. amanê têqutanê.

هوان كاري: دانا نيك
التضامن

Hawkarî: Dana êk.

هائي هو: نهيهو. نهه

هيها، كلمه تيرم وضجر. واستنكار اليم

Hayho: Eyho. eh.

هاوچه: تئ نهه
هذاك، هو ذاك

Hawêhe: nêewe.

هائي: هس. ناكهه. هست

اليقظه، الوعي، التنبيه، الانتباه، الشعور، الحس، الادراك، العلم

Hay: Hiş. ageh. hest.

هاي چون: هس چون. نه ناكهه. بئ هست. كوشين. دل
كرتن. دل بورين

الانغماء، الغيوبة، الذهول، فقدان الحس والشعور

Hayçûn: Hiş çûn. neageh. bêhest. guhişîn.
dîlgirtin. dilborîn.

هاي چوي: هس چوي. كوششي. دل بوري. دل كرتي. بئ
هست بوي

المغشي، الذاهل، المذهول، فاقد الحس، فاقد الشعور

Hayçûy: Hiş çûy. guhişî. dilborî. dil girtî bê-
hestbûy.

هايدان: ناكهه كرن. فتراكهاندن. هشيار كرن. هايژئ كرن
الاشعار، الابلاغ، التنبيه، الحث، الاعلام، الاعلان

Haydan: Agehkirin. vêrragihandin. hişyarkirin.
hayjêkirin.

هايداي: ناكهه كرى. فتراكهاندى. هشيار كرى. هاي ژئ
كرى

المبلغ، المشعر، المنبه، الحث، المعلن، العلم، المحسس

Hayday: Agehkirî. hişyarkirî. vêrragihandî.
hayjêkirî.

هايدار: ناكهه دار. كزير. هاي ژئ كزير

الشاعر، المبلغ، المنبه، النابه، العالم، الحساس، الحاث، اليقظه

Haydar: Agehdar. gizîr. hajêker.

هافيتي: پاشفه برى. راداي. تئ وهركرى

المنبؤ، المنقوش، الرمي، المذوق، الملقى، الملفوظ، الالفاظ
Havêtî: Paşvebirî. raday. têwerkirî.

هافيتن: خوه تئ وهركرن. لوت دان. كافدان
الوثب، القفز، الطفر

Havêtin: Xwetêwerkirin. lotdan. gavdan.

هافيتن: چاندن. پئ وهركرن. بژاندن
البذر، النثر، للزرع

Havêtin: Çandin. pêwerkirin. bijandin.

هافيتي: بژاندى. پتوهركرى، چاندى
المبذور، المنثور، المقفز

Havêtî: Bijandî. pêwerkirî. çandî.

هافيتوك: تئ وهرينك. پلندار. كوله
القذفه

Havêtok: Tê werînk. pelindar. gulle.

هان = هاني: بوته. بگزه. هه لكره. هانهه
اليك، هاك، خذ

Han = hanê: Bote. bigre. helgire. haeve.

هاني ماني: ساروبني. جهنگنه بي. سالويسكي. ژخوه
ئينانا بدره

التصنع، التكلف، المداورة، المراوغه

Hanîmanî: Serûbinî. cengeneyî. salwîskî. jî
xwe înana bidirew.

هانو: نهيهو

هيها، كلمه تيرم واستنكار وضجر، وسأم

Haho: Eyho.

هاويش: مت. چك. بئ دهنگ. كه. راوهستاني. مهند.

پهنگاي. تينا. تيبتي

الساكن، الهادي، الساكت، الصامت، الخامد، الهامد،
القانع

Hawîş: Mit. çik. bêdeng. kerr. rawestay. mend.
pengay. tena. tebiîf.

هاويش = هاويشاي: متي. چكي. بئ دهنگي.

كهري. مهندي. راوهستاني. تيبتياتي. تناهي

الهدوء، السكون، السكوت، الصمت، الاستقرار، الخمود،
الهمود، القناعه

Hawîşî = Hawîşîyatî: Mitî. çikî. bêdengî.
kerrî. mendî. rawestanî. tebitîyatî. tenahî.

هه‌به‌شاندی: هه‌به‌شاندی: تژی کړی. ره‌پژاندى
المکلف، المحشو، المملی

Hebişandî: Tijîkirî. repijandî.

هه‌به‌ل‌تراش: هه‌به‌ل‌رویت: چه‌که چو‌یف. ره‌په‌چولی
الجلف

Hebletiraş: Heblerrwî. çeke çwîv. repeçolî.

هه‌به‌ل‌تراشی: هه‌به‌ل‌رویتی: چه‌که چو‌یفی. ره‌په‌چولی
الجلفه

Hebletiraşt: Heblerrwî. çeke çwîvî. repeçolî.

هه‌به‌لین: هه‌به‌لین: هه‌شان. به‌تلین. مالى بون. هه‌مر بون
الکظ، الغم، السنق، البشم، التخمه

Heblîn: Heşan. betilîn. maliqbûn. hemerbûn.

هه‌به‌لی: هه‌به‌لی: هه‌شای. به‌تلی. مالى بوی. هه‌مر بوی
المکظوم الغقیم، السانق، المبشم، المتخمه

Heblî: Heşay. betilî. maliqbûy. hemerbûy.

هه‌به‌لاند: هه‌به‌لاند: هه‌شاندن. به‌تلاندن. مالى کرن. هه‌مر
کرن

الاکشاف، الافقام، الاسناق، الاشام، الاتخام

Hebilandin: Heşandin. betilandin. maliqkirin. hemerkirin.

هه‌به‌لاندی: هه‌به‌لاندی: هه‌شاندی. به‌تلاندی. مالى کړی.
هه‌مر کړی

المکلف، المفق، المسق، المبشم، المتخم

Hebilandî: Heşandî. betilandî. maliqkirî. hemerkirî.

هه‌به‌ون: دژی نه‌بونى. تشتی هه‌ی. به‌ره‌ف. قه‌ومین بون
الوجود، الکیونه

Hebûn: Dijî nebûnî. tiştê hey. berhev. qewmînûn.

هه‌به‌وی: هه‌به‌وی: به‌ره‌ف بوی. قه‌ومین بوی
الموجود، المکین

Hebûy: Hebûy. berhevbûy. qewmînûy.

هه‌ی:

الکون، الوجود

Hey:

هه‌به‌ون: تشتی مروفی هه‌ی وه‌ک ملک و مال ونه‌رد
الملك، الممتلك، الامتلاك

Hebûn: Tiştê mirovî hey wek milk û mal û erd.

هه‌ی دارى: نا‌که‌هدارى. هه‌شیارى
التباه، الیقظه، الشهور، التوعیه

Haydarî: Agehdarî. hişyarî.

هه‌ی زان: بیرزان. بیر کریر. بیر تیز
الحکیم، الاملى، النابه

Hayzan: Bîrzan. bîrkwîr. bîrtîj.

هه‌ی‌ان: هه‌شیار. نا‌که‌هدار. هه‌ستیار
البقظان، المدرك، الواعى، الشاعر، الحساس

Hayvan: Hişyar. agehdar. hestyar.

هه‌ی ژبېون: نا‌که‌هدار بون. هه‌شیار بون. نا‌که ژ بون
الانتباه، الادراك، العلم، الاحساس، الشعور

Hayjêbûn: Agehdarbûn. hişyarbûn. agehjêbûn.

هه‌ی لېبون:

Haylêbûn.

هه‌ی ژکړن: هه‌بان. نا‌که‌مکړن. هه‌شیارکړن. هه‌ی لى کرن
الابلاغ، الاعلام، الاشعار، التنبيه، الاحساس

Hayjêkirin: Haydan. agehkirin. hişyakirin
Haylêkirin.

هه‌ی ژى نه‌بون: ژخه‌چون. نه‌هش بون. دل گرتن. دل بډون
الغله، الغيبوبه، الانغاء

Hayjênebûn: Ji xwe çûn. nehişbûn. dil girtin. dil borîn.

هه‌ی لى نه‌بون

Haylênebûn.

هه‌ب هه‌ب: ده‌نگى گړک وله‌رزکا سه‌رمایى. ده‌نگى ترس
وسه‌هما ده‌نگى تا سار

صوت المرتجف، الارتجاج، الهلع، الرعشه، القشعريره،
صوت المدعور

Hebheb: Dengê girik û lercika sermayê. dengê
tirs û sehma. dengê ta sar.

هه‌به‌به‌ن: هه‌به‌شېن: تژی بون. ره‌پژین
الکظ، الحشو، الامتلاء

Hebişîn: Tijîbûn. repijîn.

هه‌به‌شی: هه‌به‌شی: تژی بوی. ره‌پژی بوی
المکظوف، المحشو، المملز

Hebişî: Tijîbûy. repijîbûy.

هه‌به‌شاندن: هه‌به‌شاندن: تژی کرن. ره‌پژاندن
الاملاء، الاكظاف، التحشیه

Hebişandin: Tijîkirin. repijandin.

هتک بهر: بَن شەرم، شەمزار کار، فەیت کار، کارکنی کار، بەدکار

الھتاک، الفضاح، المستهتر

Hetikber: Bê şerim, şehmizarkar, fihêtkar, karkinîkar, bedkar.

هتک چۆن: شەمزار بۆن، رۆی رەشبۆن، بَن ناف بۆن.

فەیت بۆن، بەدکار بۆن

التفحیح، التشنج، التفحش

Hetikçûn: Şchmizarbûn, rwîreşbûn, bēnavbûn, fihêtbûn, bedkarbûn.

هتک چۆی: شەمزار بۆی، رۆی رەشبۆی، بَن نافبۆی.

فەیت بۆی، بەدکار بۆی

المفحیح، المشنج، المعیر

Hetikçûy: Şchmizarbûy, rwîreşbûy, bēnavbûy, fihêtbûy, bedkarbûy.

هتکەیی: شەمزارباتی، فەیتی، رۆی رەشی، بَن نافباتی

الفضاح، الفضيحة، الفضيعة، الشنعة، الفاحشة

Hetkeyf: Şchmizarîyatî, fihêtf, rwîreşî, bē-navîyatî.

هەججەن: هەلبۆن، خۆش بۆن، قەبێن بۆن، بەربۆن

الاضرام، التضرع، الجحوم، التاجع للنار

Hecicîn: Helbûn, xweşbûn, qirîpênbûn, berbûn.

هەججی: هەلبۆی، خۆش بۆی، بەربۆی

المضرع، المّوجع

Hecicî: Helbûy, xweşbûy, berbûy.

هەججاندن: هەلکرن، بەردان، خۆش کړن

الاضرام، المضرم

Hecicandin: Helkirin, berdan, xweşkirin.

هەججاندی: هەلکری، بەردای، خۆش کړی

المّوجع، التاجيع

Hecicandî: Helkirî, berday, xweşkirî.

هەجی: مروقی چۆه مەکەت بەرئ رەش رامووسای

الحاج

Hecî: Mirovê çûye Mekehê berê reş ramwîsay.

هەجی رەشک: توخمەکت چوچکایە

الخطاف، السنونو

Hecîrreşk: Tuxmekê çwîçikaye.

هەبۆی: تێشتن مروقی هەی

الملوك، المتلك

Hebûy: Tîştê mirovî hey.

هەیی: مروقی کە دخودا یزەنگین

الملك، الملاك

Heyf: Mirovê kedxuda û zengîn.

هەبرمان: کەزانا کەسک قەگەرهای سور بویه قە

حب الخضراء، اخضر ثم عاد محمرا، اللون الاحمر الفاتح

Hebirman: Kezana kesk vegerhay sorbûyeve.

هەیک: شەیت ئەفنی بَن دافانی رادقوتن سەریک

الصيصة، الصيقة، مشط النسج، شوكة الحياكة

Hepik: Şeyê tevnê yê dava pê radiqutin serêk.

هەتا: تا، تاكو

الى، حتى

Heta: Ta, tako.

هەتاف: روناھیا روژئ، تیروژکا روژئ

الوضع، الضياء، النور

Hetav: Ronahiya rojê, tirojka rojê.

هەتا کو: تاكو

الى الان

Hetako: tako.

هەتا هەتایی: تا هەر وەر

الى الابد، الى ابد الابدین

Hetahetayê: Ta her û her.

هەتک: شەرم، شەمزاری، بَن نافی، فەیتی، کارکنی

اللفضيحة، العار، الفاحشة

Hetik: Şerim, şehmizarî, bē navî, fihêtf, karkinî.

هەتک بۆن: شەمزار کۆن، بَن ناف کۆن، فەیت کۆن.

کارکنی کۆن، رۆی رەشکۆن

الافضاح، الاشناع، الاستهتر

Hetikbirin: Şchmizarkirin, bēnavkîrin, fihêtkirin, karkinîkîrin, rwî reşkîrin.

هەتک بری: شەمزار کۆی، بَن ناف کۆی، فەیت کۆی.

کارکنی کۆی، رۆی رەشکۆی

المغضوح، المفحیح، المشنج، المستهتر

Hetikbirî: Şchmizarkirî, bēnavîkirî, fihêtkirî, karkinîkirî, rwî reşkirî.

هەتک بری: شەمزار کۆی، بَن ناف کۆی، فەیت کۆی.

کارکنی کۆی، رۆی رەشکۆی

هەر: هەتا هەتایێ

الواصب، دائماً، دوما، ابدًا، السرمد

Her: Heta hetayê.

هەریێ = هەتایێ: هەتایاتی. هەر هە

الدوام، الدیمومە، الابدية، السرمدی

Herinî = Heratî: Hetayatî, her hey.

هەر هە: تیشتی نەقەومی. تیشتی بێ سەر و دیمای تیشتی

بێ دەست و بێ کەرن و بێ کوتایی

الدائم، الابدى، الازلى، السرمدی

Herhey: Tiştê ne qewmî, tiştê bê ser û dwimahi. tiştê bê dest û pêkirî û bê kûtayî.

هەر هەتایێ: هەر هەبوێ

الابدية، السرمدی، الازلي، الدیمومە

Herheyatî: Herhebûnî.

هەرە: برۆ. بچۆ

اذهب

Herre: Birro, biçû.

هەریێ: برۆسی. بچویی. چوێ. چونیاتی

الذهاب

Herinî: Birwîsî, biçûyî, çûnî, çûnyatî.

هەری: بەلێ. هە. ئەری

نعم، بلى، أجل

Herê: Belê, hê, erê.

هەری: سەری گوتنێ دبیت نامویرێ ناگەى ویرسپاری

قبل اللفظ، اده تنبيه

Herê: Serê gotinê dibît amwîrê agehî û pir-siyarê.

هەرد: یانی دوپیکە. هەفیشکبا کپارێ

كلامها، كلا، كلتا، كلتاما

Herdu Yanî, du pêkve, hevpişkîya kiryarê.

هەریێ: هەر ساخ بێ. هەر بعمین

عشت، فلتعش، فليعش

Herbijî: Her sax bî, her bimînî.

هەر بعمین: هەر بۆ. هەریێ ساخ بێ

لتحيا، لك البقاء، دمت

Herbimînî: Her bijî, her yê sax bî.

هەر جار: هەمى کافا. هەر نەقل. هەر دەم

دوما، كل مرة

Hercar: Hemî gava, her neqil, her dem.

هەجى رەشکا بەهارا: توخمەکتى چوچکايە

السنونو

Hecîrreşka Beyara: Tuxmekê çwîçikaye.

هەج: مەکە. بەرێ رەش

الحج، الکعبه

Hec: Mekch, berê reş.

هەچک: دارەکتى دوجەقلە وەرەسێ بارى پێ ئیشک دەن

الزاجل، المحجن، الشظاظ

Heçik: Darekê du çeçile werisê barî pê îşik diden.

هەجى: هەر تیش. هەرکەس. هەرکى. هەر تیشتی هە

کل من، اى شيء، ايا كان، من كان

Heçî: Her tişt, her kes, her kî, her tiştê hey.

هەچک: وەکى. وەکو. شتى. مینا. هەروەکى. وەدیاره

مثلما، کائما: یدو، یظهرو، الظاهر

Heçko: Wekî, weko, şitî, mîna herwekî, we-diyare.

هەد رین: زیبان بون. بویج بون. ژبن چون. زعی بون

الغساره، التلف، الهلاك

Hedirîn: Ziyarbûn, pwîçbûn, ji binçûn, ziêbûn.

هەدیر: زیباندار بویج بوی. ژبن چوی. زعی بوی

الخاسر، المتلف، المهلك

Hedirî: Ziyarbûy, pwîçbûy, ji binçûy, ziêbûy.

هەدان: زیبان کەرن. بویج کەرن. ژبن بون. زعی کەرن

الاخسار، الائلاف، التبدید، الاهلاك

Hediradin: Ziyankirin, pwîçkirin, ji binbirin, zi,êkirin.

هەدان: زیبان کرى. بویج کرى. ژبن برى. زعی کرى

المتلف، المهلك، المبدد، المخسر

Hedirandî: Ziyankirî, pwîçkirî, ji binbirî, zi,êkirî.

هەدید: هار. در. هەل هەویرن

السعار، حده المزاج

Hedwîd: Harr, dirr, helhewirîn.

هەدام: ئەندام. لبات. دوریشم. دورى

الهندام، الملاصق، السحنه

Hedam: Endam, libat, durîşim, durî.

هه رفان: هه لوه شان. سه تمين. ژين چون. رهان. رهين. سهرك
داهاتن. خشان. راست نهرد بون
التهيار. التقض. الهدم. الهجوم. الضعفه. الردم
Herriftin: Helwešan. setimîn. ji bin çûn. rihan
rihîn. serik dahatin. xişan. rast erd bûn.

هه رفتي: هه لوه شای. سه تمي. ژين چوی. رهای. سهرك
داهاتي. خشای. راست نهرد بوی
المهجوم. المهدوم. المتضعف. المنهار. المردوم
Herriftî: Helweşay. setimî. ji bin çûy. rihay.
serik dahatî. xişay. rast erd bûy.

هه رفاندن: هه لوه شاندين. سه تماندين. ژين برن. رهاندن.
سهرك داهاتنان. راست نهرد كرن
التهديد. الاهجام. التقويض
Herrifandin: Helweşandin. setimandin. ji bin
birin. rihandin. serik daînan. rast erdkirin.

هه رفاندي: هه لوه شاندي. سه تماندي. ژين بری. رهاندي.
سهركدا تيناي. راست نهرد كری
المقوض. المهدم. المهجم
Herrifandî: Helweşandî. setimandî. ji bin
birî. rihandî. serik daînay. rast erdkirî.

هه رفته: رهينه. هه لوه ش. سه تبه
الهبر. الهائر. الهيال. الهيلان.

Herrifte: Rehîne. helweş. setime.
هه رفان: هه لوه شاندين. سه تماندين. ژين چون. رهاندن ژين
برن. سهركدا تينان. راست نهرد كرن
النفس. التقض. الهدم

Herraftin: Helweşandin. setimandin. ji bin
çûn. rihandin. ji bin birin. serik daînan.
rast erdkirin.

هه رفتي: هه لوه شاندي. سه تماندي. رهاندي. ژين بری.
سهركدا تيناي. راست نهرد كری
المهدم. المهدوم. المقوض. المسوف
Herraftî: Helweşandî. setimandî. rihandî. ji
binbirî. serik daînay. rast erdkirî.

هه رفنا و هيل: بزكاندين. په لكاندين. پرتكاندين
الفض. التقويض
Herraftina ji hêl: Bijikandin. pelixandin.
pirtikandin.

هه رجاوا: چاوا بيت
كيفما

Herçawa: Çawa bît.

هه رجاواي: هه رجاواييت: هه رجاوا
كيفما انفق

Herçawabû: her çawa.

هه رچاند: هندي
كلما. مهما. بالرغم. رغما عليه

Herçend: Hindî.

هه رديم: هه ركاف. هه رجار
دوما. دائما. كل حين. كل ما

Herdem: Her gav. her car.

هه ردم: هه رتگ: په لاتيق. سهرو بن. سهرفه وينه
الحربائى المثلون. الزرابى

Herdemrreng: Belatîq. ser û bin. serve û binve.

هه رشاف: هه مى شفا
ليليا. كل ليله

Herşev: Hemî şeva.

هه رشين: په تشين. كه لدا چون
الهزيمة. البعج. الرض

Herrişin: Petişîn. keldaçûn.

هه رشي: په تشي. كه لدا چوي
المرضوض. المكود. المبعوج. المهزم

Herrişî: Petişî. keldaçûy.

هه رشين: تنگزين. سل بون. تزي خوه بون
الكنن. اللعت. الاكمان. الانزعاج. التائر. الغضب

Herrişin: Tingijî. silbûn. tijîxwebûn.

هه رشي: تنگزي. سل بوي. تزي خوه بوي
الالعت. الكامن. الفاضب. المنزعج. التائر. الخامل

Herrişî: Tingijî. silbûy. tijîxwebûy.

هه رشاندن: تنگزاندين. سل كرن. په تشاندن. كه لدا برن
الفتح. التهزيم. السحق. الازعاج. الاكدام. الترضيض

Herrişandin: Tingijandin. silkirin. petişandin.
dikeldabirin.

هه رشاندي: تنگزاندي. كه لدا بری. په تشاندي. سل كری
الكدم. المرفض. المسحق. المهزم. المزعج

Herrişandin: Tingijandî. dikeldabirî. petişandî.
silkirî.

هەرماندن: لەوتاندا، مەراوە، پێس کەرن، قوێژی کەرن، دوێن کەرن

التنجيس، التذخير، التحريم

Herrimandin: Lewitandin. mirarkirin. pîskirin. qirêjîkirin. dujînkirin.

هەرماندی: لەوتاندا، مەراوە، پێس کەری، قوێژی کەری، دوێن کەری

النجس، المذنب، المذنب المحرم

Herrmandî: Lewitandî. mirarkirî. pîskirî. qirêjîkirî. dujînkirî.

هەرمەن: هەرمە ساخی، ئەمرن
الخلود، البقاء، الدوام

Herrman: Her saxî. nemirin.

هەرمە: هەرمە ساخ، ئەمر
الخالد، الباقي، الدائم

Herrmay: Her sax. nemir.

هەرمەبیت: چو ئەبیت، چو ئە
لاقل، اقلا، قلما

Hernebît: Çûnebît. çûne.

هەرمەبێن: هەرمەبێن، بێ سەر و دوپەش
الازل، الاید، السردم

Herhebûn: Herînî. bêser û dwimahi.

هەرمە: مەهوسا، مەهوسا، هەرمەهوسا
هەکزا، هەکزا؟

Herho: Mahosa. maho? herhosa.

هەرمە: هەرمە روژا، روژانە
یومیا

Herro: Hemî roja. rojane.

هەرمەگە: هەرمەگە، شتی مینا
مەنل، کما، کما

Herwek = Herwekf: Şitî. mîna.

هەرمە: ئەلاقی پێسارێ، مە، ئەلا
مەل: للاستفهام

Herrê: Alavê pirsiyarê. ma. aya.

هەرمە: کەر، تەقن، قور، رەج
الوجل، الردغة، الردغ

Herf: Kurr. teqin. qurr. rîç.

هەرمەفوک: = هەرمەف: هەلمەشێنک، رەمبێک

المدمر، الهادم، الهاجم، التاسف، المقوض

errêfok = Herrêf: Helweşînk. rihînk.

هەرمەف: تەرقین، دەوسین، قەرسێ، راشدان، نوێسان
اللهد، الحشد، الکبت، الاکتباس، الکظ، الحصر، الانحصار، الحشود

Herriqîn: Terriqîn. dewîstn. qerrîsîn. raşîdan. nwîsan.

هەرمەف: تەرقی، دەوسی، قەرسین، راشدای، نوێسای
العاشد، الحشد، المكبس، المكبوت

Herriqî: Terriqî. dewîst. qerrîst. raşîday. nwîsay.

هەرمەفاندن: تەرقاندن، دەوساندن، قەرساندن، نوێساندن
راشداندن

التحشيد، التكبيت، التكبيس، التكتيظ، الاحشاد، الاكيات

Herriqandin: Terriqandin. dewîsandin. qerrîsandin. nwîsandin. raşîdandin.

هەرمەفاندی: تەرقاندی، دەوساندی، قەرساندی، نوێساندی
راشداندی

المكبوت، المكبوس، المحشود، المحصور، المكظ، المكبت

Herriqandî: Terriqandî. dewîsandî. qerrîsandî. nwîsandî. raşîdandî.

هەرمەگە: چ کەس، کێژک بێت
کل مەن، ای واحد، ای شخص، کل شخص

Herkes: Çîkes. kibî. kî ji kbî.

هەرمەگە: هەرمەگە، هەرمەگە، هەرمەگە
دائما، دوما، باستمرار، کل حين

Hergav: Herdem. hergih. hercar.

هەرمەگە: ئەفە برین، ئەفەجین، ئەلەفراندن، ئەمەنگاتن
الاسترسال، التردید

Hergotin: Nevebirîn. vecwîn. velovirandin. vehingatin.

هەرمە: لەوتی، پێس، قوێژی، دوێن، مەراوە
النجس، النجس، القذر، المحرم

Herrimî: Lewitî. pîs. qirêjî. dujî. mirar.

هەرمە: لەوتین، پێس بون، قوێژی بون، دوێن بون، مەراوە
بون

التدنس، التنجس، التقدیر، التحرم

Herrimîn: Lewitîn. pîsbûn. qirêjbûn. dujînbûn. mirarbûn.

ههزکرن: ههزکرن: ههسکرن: ههیان. ههزتن. ههزوکرن.
ههروک کړن. ههزک کړن. ههز کړن.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hezkirin: Heskirin. Viyan. xaztin. arezûkirin.
aronk. hejêkirin. girrkirin.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hej: Peçalk. ziroke.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hejde: Hijmare. hešt û deh.

ههزیکي: ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي.
ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي. ههزیکي.

Hejdêkî: Êk ji hejda. pişkek ji hejde pişka1/18.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hejale: Tayê bijale.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hejmar: Ejmar.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hejmartin: Ejmartin.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hejmêr: Ejmr.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hejan = Hejîn: Leqan. leqîn. livan. livîn.
heşan. heşîn. lerzîn.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hejay: Leqay. livay. heşay. lerzî.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hejandin: Leqandin. livandin. hişandin. ler-
zandin. ziqziqandin.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Heziqîn: Gîrobûn. singepêbûn. veman.
paşketin. paşveçûn. îşkêketin. paşveman.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Heziqî: Gîrobûy. singepêbûy vema. paşketî.
îşkêketî. paşvema. paşveçûy.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Heziqandin: Gîrokirin. singepêkirin vehê-
lan. paşvebirin. paşvehêlan. îşklêdan.
paşêxistin.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Heziqandî: gîrokîrî. singepêkîrî vehêlay.
paşêxistî. paşvebirî. îşklêday.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hezêl: Çalka fêqî. veşartina fêqî nav çulî û
qirşî bo zivistane.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hezêz = Hezaz: Terşê boş. kewalê boş. pez.
û hêwanê mişê.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hezar: Hijmare. dehsed.

ههز: ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.
ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز. ههز.

Hezar reng: Gelek reng.

ههست: زیبار، سلهای، گشت، توند، جنقی، جنوکی، پهست
الحساس، المستغن، المنفعل، المتوتر، التافر، الهاج، المذعور،
المتشجن

Hest: Ziyar, silhay, gişt, tund, ciniqî, cinokî, pest.

ههست بوئ: زیبار بوئ، سلهان، گشت بوئ، توند
بوئ، پهست بوئ، جنوکی بوئ، جنقین، فهجنقین
الانفعال، التوتر، النفرة، التهيج

Hestbûn: Ziyarbûn, silhanbûn, giştûn, tundbûn, ciniqîn, veciniqîn.

ههست بوئ: زیبار بوئ، سلهای، گشت بوئ، توند
بوئ، جنوکی بوئ، جنقی، فهجنقی
المستغر، المنفعل، المتوتر، المنفور، المذعور

Hestbûy: Ziyarbûy, silhay, giştûy, tundbûy, cinokî, ciniqî, veciniqî.

ههست تر: زیبار تر، سلهای تر، فهجنقی تر، جنقی تر،
جنوکی تر، گشت تر، توند تر

الانفر، الاذعر، الاحسس، الابهج، الافز

Hesttir: Ziyartir, silhaytir, veciniqîtir, ciniqîtir, cinokîtir, giştir, tundtir.

ههست کرن: زیبار کرن، سلهای کرن، فهجنقاندن، جنوکی
کرن، گشت کرن، توند کرن، جنقاندن
الانفار، الاماجه، التثوير، التنفير

Hestkirin: Ziyarkirin, silhaykirin, veciniqandin, cinokîkirin, giştkirin, tundkirin, ciniqandin.

ههست کری: زیبار کری، سلهای، فهجنقاندی، جنوکی
کری، گشت کری، توند کری، جنقاندی
المستغر، المهج، المثر، المنفر

Hestkirî: Ziyarkirî, silhandî, veciniqandî, cinokîkirî, giştkirî, tundkirî, ciniqandî.

ههستی = ههستیاتی: زیباری، سلهای، فهجنقینی، پهستی،
جنوکیاتی، گشتی، توندی

الاستغزاز، النفرة، الهياج، الثوران، الذعر، الفلواء

Hestî = Hestiyatî: Ziyarî, silhanî, vecinqînî, pestî, cinokîyatî giştî, tundî.

ههستی: لویکا لهشی یاگروشت تن وهر
العظم

Hstî: Lwîlka leşî, ya goşt têwer.

ههژاندی: لهقاندی، لهژاندی، لهژاندی، لهژاندی
المحرك، المهن، المذهب

Hejandî: Leqandî, livandî, hişandî, lerzandî, ziqziqandî.

ههژیر: توخمهکتی فیلی په
التین

Hejîr: Tuxmekê fêqiye.

ههژئ کرن، ههژئ کرن: دل چون، قبیان، خازتن، تارهوکر،
تارونک کرن، گم کرن

الاشتهاء، الحب، العشق، الهيام، الود، الارادة

Hejêkirin: Dilçûn, viyan, xaztin, arezûkirin, aronkkirin, girrkin.

ههژئ کری: دل چونی، فیبای، خازتی، تارونک کری،
تارهوکر، گم کری

المشتهى، المرید، الحب، المعشق، المودود

Hejêkirî: Dilçûnî, viyan, xaztî, arezkirî, girrkirî.

ههژئ کەر: داخاز کەر، قبیان خان
العاشق، الهائم، المرید

Hejêker: Daxazker, viyanxaz.

ههژی: هژا، کیرهاتی
اللائق، الجدير

Hejî: Heja, kêrhatî.

ههژیی = ههژیاتی: هژاتی، کیرهاتی
اللياقه، الجدارة

Hejîni= Hejîyatî: Hêjatî, kêrhatî.

ههژاندنا لاندکئ: لهقاندنا لاندکئ
الهدد

Hejandina landkê: Leqandina landkê.

ههسپ: تیرج ههسپا
الحصان، الفرس

Hesp: Nêrê mahîna.

ههسپئ: توخمئ ههسپا
الخيول

Hesbîn: Tuxmê hespa.

ههس پهست: توخمهکتی گیپایه وهکی ئونجی
العقفاء، البرسيم، الجت

Hespist: Tuxmekê giyaye wekî oncey.

هسکری: فیای. خازتی. حزئی کری. دل دای. نارونک
کری. گم کری. نارەزوکری

المريد، المراد، الحب، المحبوب، المشيء، الرغبة، المرغوب
Heskirî: Viyay, xaztî, hejêkirî, dilday,
aronkkirî, girrkirî, arezûkirî.

هسکوی: کەفکوی. کەفچکی مازن
المغرفة

Heskwî: kefkwîr, kefçikê mezin.

هسن فاکە: نەنەر. نەمێ. نێرە پویک
الفنثی

Hesinfatk: Nenêr, nemê, nêre pwîk.

هەستیی لامێ: لایک، لاسک، لاجاچک، نالویش
اللهمزه

Hestyê lamê: Laçik, lamik, laçlaçk, alwîş.

هەستی گران: دار گران. هەستی سە. دەق. چفیل
اللخم، اللأخم، الغظ، الوقع

Hestîgiran: Dargiran, hestîse, deq, çivêl.

هستی گرانی: دار گرانی. هەستی سەیی. دەقینی. چفیلی
اللخمة، الوقاحة، الغظاظه

Hestîgiranî: Dargiranî, hestîseyî, deq, çivêlî.

هەستی سەفک: دارسەفک. هەستی سەفک.
الفکە

Hestîsivik: Dar sivik, hestî sivik.

هەستی سەفکی: دار سەفکی. هەستی سەفکی
الفکاه

Hestîsivikî: Dar sivikî, hestî sivikî.

هەسپەمار: توخمەکی مارایە
الحش

Hespemar: Tuxmekê maraye.

هەسپى فاطما تەببیا: توخمەکی کولیاپە
صنف من الجراد

Hespêfatmanebîya: Tuxmekê kulyaye.

هەستیی پوت: هەستیی روخ. هەستیی پویتی. هەستیی پیت
الريميم

Hestîyêpût: Hestîyê rox, hestîyê pwîtî, hestî
pêt.

هەستیی دەرزى: هەستیی تیک. هەستیی پەقاي
الوقر

Hestîyêderizî: Hestîyê tîk, hestîyê peqay.

هەستیار، هەستفان: زیبار. سلهای. نارهای. جنوکی.
خنزری

الحساس، الهاج، الثائر، المستفز

Hestyar = Hestvan: Ziyar, silhay, cinokî,
xinzirî.

هەستەداری: زیباری. سلهانی. نارهای. خنزوری. جنوکیاتی
الحساسیه، الهیاج، الثوران، الغزە، التفود

Hestedarf: Ziyarî, silhanî, arhanî, xinzirî,
cinokiyatî.

هەستفانی:

Hestvanî:

هەست دار = هەستفان: زیبار. سلهای. جنوکی. نارهای.
خنزری

الحساس، المستفز، المنفر، المبهج

Hestdar = Hestvan: Ziyar, silhay, cinokî, arhay,
xinzirî.

هەستان: رابون. هەلست. فباکەتن

النهوض، القيام، النهضه

Hestan: Rabûn, helistin, vibaketin.

هەستین:

Hestîn

هەستای: رابوی. هەلستی. فباکەتی
القائم، الناهض

Hestay: Rabûy, helistî, vibaketî.

هەستاندن: راکرن. هەلساندن. هەلستاندن. فبائیکستن
الانهاض، الاقامه

Hestandin: Rakirin, helisandin, helistandin,
vibaêxistin.

هەستاندی: راکری. هەلساندی. هەلستاندی. فبائیکستی
المنهض، المقوم

Hestandî: Rakirî, helisandî, helistandî, vi-
baêxistî.

هەسگین، هەسگرن: فبایان. خازتن. حزئی کرن. دل دان.

نارونک کرن. گم کرن. نارەزوکرن

الحب، الارادة، المشيئة، الرغبة

Heskirin: Viyan, xastin, hejêkirin, dildan,
aronkkirin, girrkirin, arezûkirin.

هف پەر: بېرا بېر. بېرامبېر. هف کړی. هف لنگ. وېک
 ټيک. شتی ټيک. بېغل. راست ټيک
 الکفا، السويل، التشبيه، التعديل، الموازي، النظير، الند،
 المقابل

Hevber: Bera ber, beramber, hevгур, hevling,
 wek êk.

هف پېری: بېرامبېری. بېرا بېری. بېغلی. هف کوری
 المقابلة، الموازا، المعادله

Hevberf: Beramberf, bera berf, bevlf, hevгурf.
 هف بېراتی: بېرامبېراتی. بېرا بېراتی. بېغلانی. هف
 کوراتی

التكافؤ، الماثله، المشابه، المبادا، المناظرة

Hevberatf: Beramberatf, beraberatf, bevlatf,
 hevгурatf.

هف پېر بون: بېرامبېر بون. بېرا بېر بون. راست ټيک بون
 التماثل، التشابه، التقابل، التعادل، التوازي، التباري

Hevberbûn: Beramberbûn, beraberbûn, rast
 êkbûn.

هف پېر بوی: بېرامبېر بوی. بېرا بېر بوی. راست ټيک بوی
 المقابل، المشابه، الموازي، المناظر، المعادل، الماثل، المباري
Hevberbûy: Beramberbûy, beraberbûy, rast
 êkbûy.

هف پېر تر: بېرامبېر تر. بېرا بېر تر. بېغل تر. راست ټيک
 تر
 الاشبه، الامثل، الاعدل

Hevbertir: Berambertir, berabertir, rast êktir.

هف پېر کرن: بېرامبېر کرن. بېرا بېر کرن. بېغل کرن.
 راست ټيک کرن

التقريب، التمثيل، التشبيه، التعديل

Hevberkirin: Beramberkirin, beraberkirin,
 rast êkkirin.

هف پېر کړی: بېرامبېر کړی. بېرا بېر کړی. راست ټيک
 کړی

الممثل، المعدل، المشبه، المنظر، المباري

Hevberkirf: Beramberkirf, beraberkirf, rast
 êkkirf.

هف پېژن: نقشتی. بازبند

الحجاب، الرقيه، بقدر القامه

Hevbejin: Nivştf, bazbend.

هف پېر: هف رک. هف تنگ
 المعارض

Hevber: Hevrrik, hevteng.

هف بېراتی: هفېرکاتی. هف تنگاتی
 المعارضه

Hevberanê: Hevirkkanê, hevtenganê.

هف بېر: پشکدار. بېشار. بېهردار
 الشريك

Hevbehir: Pişikdar, beşdar, behirdar.

هف بېر بون: هف پشک بون. بېهردار بون. بېشار بون
 المشارک، المتشارك

Hevbehirbûn: Hevpişkbûn, behirdarbûn,
 beşdarbûn.

هف بېر بوی: هف پشک بوی. بېهردار بوی. بېشار
 بوی

المشارك

Hevbehirbûy: Pişikdarbûy, beşdarbûy, be-
 hirdarbûy.

هف بېر تر: هف پشک تر. بېهردار تر. بېشار تر
 الاشرك

Hevbehirtir: Hevpişiktir, behirdartir, beşdattir.

هف بېر کرن: هف پشک کرن. بېهردار کرن. بېشار
 کرن

الاشراك

Hevbehirkirin: Hevpişikkirin behirdarkirin,
 beşdarkirin.

هف بېر کړی: هف پشک کړی. بېهردار کړی. بېشار
 کړی

المشرك

Hevbehirkirf: Hevpişikkirf, behirdarkirf,
 beşdarkirf.

هف بېهری: هف پشکی. هفېشکاتی.
 بېهرداري. بېهردارياتي

الشراکه، الشریکه، الاشتراک

Hevbehurf: Hevpişkf, hevpişkatf, behirdarf,
 behirdarfyatf.

هف بېهریاتي: بېشداري. بېشدارياتي
 المساهمه، الشیوع

Hevbehurfyatf: Beşdarf, beşdarfyatf.

هف ریش کین: بهر هنگار کون. سینگ کرتن. بهر سینگ کرتن

التصدی، التعرض، التصدی

Hevrrwîşkirin: Berhingarkirin. sînggirtin. ber sînggirtin.

هف ریش تر: بهر هنگار تر

Hevrrwîştir: Berhingartir.

هف ریشی: بهر هنگاری. بهر هنگاریاتی. بهر سینگ کرتن. سینگ کرتنی

التعرض، الاعتراض، التصدی، التحرش

Hevrrwîştî: Berhingarfî. berhingarfîyatî. sînggirtin. ber sînggirtî.

هف ریشیاتی:

Hevrrwîştîyatî:

هف رگ: هف تنگ. کرانکرک. بهفل. دژ

الماتن، المساجل، الند، الضم، المنافس، المزاحم، المتحدی

Hevrrîk: Hev teng. kirrankirrk. bevîl. dij.

هف رکی: هف تنگی. کرانکر کی. بهفلاتی. دژیاتی.

هف تنگانی. کرانکرکاتی. بهفلیاتی. دژیاتی

المتن، المساجل، الخصومة، المنافسه، التحدى، المعاكسه

Hevrrîkî: Hev tengî. kirrankirrkî. bevlatî. dijîyatî. hevtengatî. kirrankirrkatî. bevlyatî. dijatî.

هف رکیاتی:

Hevrrîkîyatî:

هف رکانی: هف تنگانی. کرانکرکاتی

المبارات، المسابقه، المساجله، المنافسه، المعاكسه، الخاصه

Hevrrîkanê: Hevtenganê. kirankirrkân.

هفرستینک: تیفلتی داری بئ مشک ناکری بئ هه لادکن

اللتات، الخفه، الشیاع، اللحاء

Hevristînk: Tivlê darî yê hişk agirî pê heldiken.

هفرست: قاچ. دارهکی هه شیت، توخمئ بئگ نهوهرین

العصر

Hevrist: Qaç. dareke her şîne ,tuxmê belg newerîn.

هفرستا کویلی: توخمهکن قاچایه. نهخلیتکی هفرستابه

الابهل

Hevrista kwîvî: Tuxmekê qaçaye. textlîtekî hevristaye.

هفده: هزماره. هفت وده

سبعه عشر

Hevde: Hijmare. heft û deh.

هف روی: هف بهر. بهرا مبر. روی بروی. بهرا بهر پیش بیک

المواجه، المقاتل

Hevrrwî: Hev ber. beramber. rwîbirwî. beraber. pêşêk.

هفرروی: هف پیشک. هف بهر. هف بهش. پیشکار.

بههردار. بهشدار

الشريك

Hevrrwî: Hev pişk. hev behir. hev beş. pişikdar. behirdar. beşdar.

هفریاتی: هف پیشکی. پیشکاری. هف بهری.

بههرداری. هف بهشی. بهشداري

الشراکه، المواجهه

Hevrrwîyatî: Hev pişkî. pişikdarî. behirdarî. hev beşî. beşdarî.

هفریشک: پاریت نانی دروینی فهدن. چنییت نانی بیت روینی فهدای

اللجأ، طعام من فناء الخبز والدهن، اللحاء ، الثريد

Hevrrîşk: Parîyêt nanî di rwînî veden çînyêt nanî yêt rwînî veday.

هف ریش: بهر هنگار. سینگ کر. بهر سینگ کر

المتصدی، المتعرض، المعترض

Hevrrwîş: Berhingar. sînggir. ber sînggir.

هف ریش بوئ: بهر هنگار بوئ. سینگ کر بوئ. بهر سینگ

کر بوئ

التصدی، التعرض

Hevrrwîşbûn: Berhingarbûn. sînggîrbûn. ber sînggîrbûn.

هف ریش بوئ: بهر هنگار بوئ. سینگ کر بوئ. بهر سینگ

کر بوئ

المتصدی، المتعرض

Hevrrwîşbûy: Berhingarbûy. sînggîrbûy. ber sînggîrbûy.

ههف کویفباتی

Hevkwîfîyatî:

ههف کوین: نو ئاره‌یی ژن دهستی خوه لی ددهت وهختی
نانی پاتنی دامه‌گیر ب دهستیقه نه‌نویسیت
الئوینی، اللوات، اللوافه

Hevkwîn: Ew are yê jin destê xwe lê didet wextê
nanî patinê da hevîr bi destîve ne nwîsî.

ههف گه‌ل: هه‌فال، هه‌فال، گور، دهسته برا، یار، براده‌ر
الصاحب، الرفیق، الزمیل، المعاشر

Hevgel: Heval, heval gur, destê bira, yar,
birader.

ههف گه‌ل بون: هه‌فال بون، هه‌ف گور بون، دهسته برا بون،
یار بون، براده‌ر بون

الصاحب، الرفیق، الزمیل، المعاشر

Hevgelbûn: Hevalbûn, heval gurbûn, de-
stebirabûn, yarbûn, biraderbûn.

ههف گه‌ل بوی: هه‌فال بوی، یار بوی، هه‌ف گور بوی، دهسته
برا بوی، براده‌ر بوی

الصاحب، الزمیل، الرفیق

Hevgelbûy: Hevalbûy, yarbûy hev gurbûy,
destebirabûy, biraderbûy.

ههف گه‌ل تر: هه‌فال تر، یار تر، هه‌ف گور تر، دهسته
تر، براده‌ر تر

الصاحب، الزمیل، الرفیق، المعاشر

Hevgeltir: Hevaltir, yartir, hevgorrtir destê-
biratir, biradertir.

ههف گه‌ل کرن: هه‌فال کرن، یار کرن، هه‌فال گور کرن، دهسته
برا کرن، براده‌ر کرن

الصاحب، الزمیل، الرفیق

Hevgelkirin: Hevalkirin, yarkirin, heval
gurkirin, destebirakirin, biraderkirin.

ههف گه‌ل کری: هه‌فال کری، یار کری، براده‌ر کری، هه‌ف گور
کری، دهسته برا کری

الرفیق، المصحب، الزمیل

Hevgelkirî: Hevalkirî, yarkirî, hevalgurkirî,
destebirakirî, biraderkirî.

هه‌فران: نار، دهخلی مێرای

المطهون، الطمین

Hevrran: Ar, dextlê hêray.

هه‌فرا: بیکه، لگه‌ک
معا

Hevrra: Pêkve, ligelik.

هه‌ف شار: هه‌ف توخپ، هه‌ف سینور
المتاخم، المحاد

Hevşar: Hev tuxîb, hev sînor.

هه‌ف شارى: هه‌ف توخپى، هه‌ف توخپباتى، هه‌ف سینورى،
هه‌ف سینوراتى
المتاخمه، المحادة

Hevşarî: Hevtuxîbî, hevtuxîbîyatî, hevsînorî,
hev sînoriyatî.

هه‌ف شارباتى:

Hevşarîyatî:

هه‌ف سه‌نگ: وه‌ک نیک گران، نیک گرانى

المتوازن، المتعادل، المتساوى، الثقل، وحدة التوازن

Hevseng: Wek êk giran, êk giranî.

هه‌ف سه‌نگى، هه‌ف سه‌نگیباتى:

: نیک گرانباتى، هه‌ف گرانى

المعادله، الموازنه، المساواه فى الثقل

Hevsengî: Hev sengîyatî, hev sengî, hev
sengîyatî, êk giranîyatî, hev giranî.

هه‌ف کەر: هه‌ف پشکن کەر، پەزى، کەسپت پەزى خوه
دکەن نافک دبیت کەر، کەن پەزى

المشاركه فى قطع الغنم

Hevker: Hevpişkê kerê pezî, kesêt pezê xwe
di ken navik dibît kerekê pezî.

هه‌ف کویف: هه‌ف به‌ر، به‌را به‌ر، به‌فل، وه‌ک نیک، شتى نیک،
هه‌ف نیر

القرین، الکف، القرن

Hevkwîf: Hev ber, beraber, bevil wek êk,
şitî êk, hev nîr.

هه‌ف کویفی: هه‌ف نیری، به‌را به‌ری، هه‌ف به‌ری، وه‌ک نیکى

القوانه، المقارنه، التکافؤ، التقابل، المتعادل، المتساوى

Hevkwîfî: Hev nîrî, beraberî, hevberî, wek êkî.

ههف گوریاتی

Hevguriyati:

ههف تیر: ههف کریف
القرن، المساوی، الکفا

Hevñr: Hevkwîfî.

ههف نیری: ههف نیریاتی: ههف کویفی
الفران، المساواة، الکفؤ، المائل، الشبيه، المقارنه

Hevñrî: Hevñrîyati: Hev kwîf.

ههفال: ههف کور. ههف گه. یار. برادهر
الصديق، الرفیق، صاحب، الزمیل

Heval: Hevgur. hevgel. yar. birader.

ههفالی: ههفالینی: ههف کوری. ههف گهلی. یارینی.
برادهری، برادهرینی، ههف گوریاتی، ههف گهلیاتی
الصداقة، الصحابه، الرفقه، الزمالهHevalî: Hevalîni: Hevguri. hevgeli. yarini.
biraderi. biraderini. hevguriyati. hevgeliyati.ههفال بهند: سویند خاری، پشت گیر، پشت میز، لاکیر.
ههفال
الحلیف

Hevalbend: Swîndxarnî. piştîmêr. lagîr.heval.

ههفال بهند بوی: سویند خارن بون، پشت گیر بون، لاکیر
بون، پشت میزبون
التحالفHevalbendbûn: Swîndxarbûn. piştîgîrbûn.
lagîrbûn. piştîmêrbûn.ههفال بهند بوی: سویند خاری بوی، پشت گیر بوی، لاکیر
بوی، پشت میز بوی
التحالفHevalbendbûy: Swîndxarîbûy. piştîgîrbûy.
lagîrbûy. piştîmêrbûy.ههفال بهند تو: سویند خاری تو، پشت گیر تو، لاکیر تو.
پشت میز تو
الاحلفHevalbendtir: Swîndxartir. piştîgîrtir. lagîrtir.
piştîmêrtir.ههفال بهند کورن: سویند خارن کورن، پشت گیر کورن، لاکیر
کورن، پشت میز کورن
التحلیف، الاحلافHevalbendkirin: Swîndxarkirin. piştîgîrkirin.
lagîrkirin. piştîmêrkirin.

ههف گهلی: ههف گهلیاتی: ههفالی. ههفالینی. ههف گوریانی.

یارینی، برادهری، برادهرینی
الرفقه، الصحبه، العشره، الزمالهHevgeli: Hevgeliyati: Hevalî. hevalîni. hev-
guriyati. yarini. biraderi. biraderini.ههف کام: ههف داخاز، ههف نارمانج، ههف هیفی
شریکه الهدف، رفیق الغایه، معاهد القصد

Hevkam: Hevdaxaz. hevarmanc. hevhiwi.

ههف گییان: ههفالی ژیان، میرو ژن ههه نیک بو یی دی
ههف گییانه

الزوجه، الزوج، شریک العمر

Hevgfyan: Hevalê jıyanê. mêr û jin her êk
bo yê dî hevgyıane.

ههف گییانی: میرو ژنینی، ژن ومیرینی

الزواج، التزاوج، المزاوجه، شراکه العمر

Hevgfyanî: Mêr û jinîni. jin û mêrîni.

ههفگییانیاتی

Hevgfyanıyati:

ههف گن: هاری کار، پشت گیر. ههفال بهند. بهر ملک.
راگیر

الملازم، المعاضد، الموازر، المؤید، المتلاحم، المتعاسک

Hevgir: Harıkar. piştîgîr. heval bend. ber milk.
ragîr.ههف گری: هاری کاری، پشت گیری. ههفال بهندی. لاکیری.
بهر ملکی

الملازمه، الموازرة، المعاضدة، التلاحم، المتعاسک، الميثاق

Hevgirî: Harıkarî. piştîgîrî. heval bendî.
lagîrî. ber milkî.

ههف گور: ههفال، ههف گه. یار

الموانس، المتالف، المتحالف، المتجانس، المتوحد

Hevgur: Heval. hevgel. yar.

ههف گوری: ههفالینی. ههف گهلی. یارینی. ههفال بهندی.
ههف یارینی

الموانسه، التالف، التحالف، تلمجانس، التوحد

Hevguri: Hevalîni. hevgeli. yarini. heval.
bendi. hevyanini.

ههڤير: نارئ شيلای. نارئ قاچين
العجين

Hevîr: Arê şêlay. arê qaçîn.

ههڤير بون: نارئ قاچين بون
التعجين

Hevîrbûn: Arê qaçînbûn.

ههڤير بوى: قاچينى بوى
العجين

Hevîrbûy: Arê qaçînbûy.

ههڤير تو: نارئ قاچين تو
الاجين

Hevîrtir: Arê qaçîntir.

ههڤير گرن: نار شيلاندن. نار قاچينى گرن
القيدان، الاعجان، التعجين، العجين

Hevîrkin: Arê şêlandin. ar qaçînkirin.

ههڤير گرى: نارى شيلاندى. نارئ قاچين گرى
المعجن

Hevîrkirî: Arê şêlandî. ar qaçînkirî.

ههڤير توش: ههڤير آدميلن بو ترشكرنا ههڤيرئ نوى.
ههڤيرئ كهفن بگن ناف بئ نوى

التخ، الفتاق، النبوخ، النباخ

Hevîrtirş: Hevîrê di hêlin bo tirşkirina
hevîrê nwî hevîrê kevin biken nav yê nwî.

ههڤير كخ كشيئ: ههڤير ترشبون
الانبخان، النباخ

Hevîrkîşîşîn: Hevîr tirşbûn.

ههق دان، جهق دان: دانا بمزئ درست. مزدان
الايقاء

Heqdan: Dana bi mizê dirist. mizdan.

ههق كيم دان: مز كيم دان
الولت

Heqkêmdan: Miz kê m dan.

ههكه: ههكو. وهكى. گهر
اذا، لو، ان

Heke: Heku. wekî. gerr.

ههكو: ههكه. گهر. وهكى
ما، لو، اذا، ان، حينما، عندما

Heko: Heko. wekî. gerr.

ههڤال بئند گرى: سويند خارى گرى. پشت گيرى گرى.
لاگيرى گرى. پشت مئيرى گرى
المحلف، المتحلف

Hevalbendkirî: Swîndxarkirî. piştgîrkirî.
lagîrkirî. piştêmêrkirî.

ههڤال بئندى: سويند خاړنى. پشت مئيرياتى. پشت گرياتي.
لاگيرياتى

الحلف، الميتاق، المعاهده

Hevalbendî: Swîndxarnî. piştgîrîyati. pişt
mêrîyati lagîrîyati.

ههڤال بئندياتي

Hevalbendîyati:

ههڤال بهويك: پسدان
السلى، المشيمه

Hevalbişwfk: Pîsdan.

ههڤال كراس: دهريئ
اللباس الداخلى

Hevalkiras: Derpê.

ههڤ لنگ: مئيرئ دشئ. مروڤيت ئنيت وان خوڤشكيت ئنك
بن

الظام، الظاب، العديل، السويل، السلف، السلفان

Hevling: Mêrê dişê. mirovêtin jinê wan xwîşkê
êk bin.

ههڤ لنگى: مئير دشياني. مئير دشياني
الظنابه، الظامه، سلف الرجل.

Hevlingî: Mêrdîşatî. mêr dişînî.

ههڤ لنگيياتى:

Hevlingîyati:

ههڤال هيل: فلتو
المتدابى، الفائن، الجاحد، الناکر

Hevalhêl: Fîlto.

ههڤال هيلى: فلتويى. فلتوياتي. فلتويين

المتدابى، الجحد، النكر، الخيانة، الغدر، الجوده، الانكار

Hevalhêlî: Fîltonî. fîltoyatî. fîltoyîn.

ههڤال هيلينى

Hevalhêlîni:

ههڤوت: هى گرن. گاهئ جوت گرن

التعليم للثيران، التمرىس، الممارسه، التدريب، الترويض

Hevot: Hikirin. gahê cotkirin.

هلبیژن: ژئ کر. دهست بژیژ. فافیرای. فافارتی

الناخب، المنتقی، المخیر، المیز

Helbijêr: Jêgir. dest bijêr. vavêrray. vavarrtî.

هلبیژانن: کوتنه کرن. پیرادان. هونین

السیع، الطلاء، النثر للبناء

Helbijandin: Kutinkirin. pêrradan. hunîn.

هلبیژاندی: پیرادای. کوتنه کری. هونی

السیع، المطلي، المنثر

Helbijandî: Pêrraday. kutinkirî. hunî.

هلبیژن: پیرادوک. فهوسینک. کوتنه کر

السیع، المطلي، النثر، المنثر، النثار، المنثر

Helbijîn: Pêrradok. vebusînk. kutinker.

هلبیژن: رابون

الهبوب، للريح

Helbûn: Rabûn.

هلبوی: رابوی

المهب

Helbûy: Rabûy.

هلبیژن: هلگرتن. دهست پی کرن. قهوعین

النشوب، للحرپ

Helbûn: Helgirtin. dest pêkirin. qewmîn.

هلبوی: هلگرتی. دهست پی کری. قهوعی

النشوب، المنشب

Helbûy: Helgirtî. dest pêkirî. qewmî.

هلبیژن: بودان. بهین دان. بهین رابون

الفوح، للعطير

Helbûn: Bodan. bihên dan. bihên. rabûn.

هلبوی: بودای. بهین دای. بهین رابوی

الفائح

Helbûy: Boday. bihên day. bihên. rabûy.

هلبیژن: قهرویفان. خورهان

الانکاث، الانقاض، للالبسه، والخیوط، والمنسوجات

Helbûn: Verwîfan. xur han.

هلبوی: قهرویفای. خورهای

النکت، الناکث، المنقوض، الناقض

Helbûy: Verwîfay. xur hay.

هلبیژن: نارهان. ناربان. حجج بون

الهياج، الثوران

Helbûn: Arhan. arian. hêcbûn.

هک نه: کهر نه. وهکی نه

لول، لولم، ان لم

Hekene: Heke. gerr. wekî. germe. wekîne.

هکبه: خورچک. تیرکا بچویک. پاشه زینک

الفرج، الحقیبه

Hekbe: Xurçik. têrka biçwîk. paşezînk.

ههگه دان: توخمه کتی گیایه پی بیژن نه خوه شه دخون

الذفرة، الفسفاس، صنف من العشب يؤكل مطبوخا

Hegedan: Tuxmekê giyaye yê behin ne xweş
di xon.

ههل: بهری کوتنی. نیشانا بلندی دهت. ثالافی سهردایینی

فی اول اللفظ، بؤدی معنی العلو، والقوقیه

Hel: Berî gotinê. nişana bilindîyê didet. ala-
vê seredayîyê.

ههل: کوف. ناخویر.

الاصطبل

Hel: Gov. axwîr.

ههلا: ههل. شهرونیخ. لیکدان. شهی. نیرهش

المعرکه، الوغی، الوطیس، الفوفسی، الهرج، الضجیه

Hela= Hel: Şerenîx. lêkdan. şer. êriş.

ههل: کاف دم. کهه. کاه. جار. کهی

لحظه، برهه، فتره، مدة، کرة، مرة

Hel: Gavdem. geh. gah. car. gerr.

ههلباسک بون: سه رکتهن. بلند بون. چونا سر. سلال کهتن.

ههله کهتن

التسلق، الاعتلاء، الارتقاء

Helbaskbûn: Serketin. bilindbûn. çûna ser.

silal ketin. helketin.

ههلباسک بوی: سلال کهتی. چوی سهر بلند بوی. هه لگرتی

المتسلق، المرتقى، المعتلى

Helbaskbûy: Silalketî. çûyser. bilindbûy.

helgirtî.

هلبیژاوین: فافیران. فافارتن. ژئ کرتن. دهست بزارتن

الانتقاء، الاصطفاء، الانتخاب، الاختيار، التیمییه

Helbijartin: Vavêrran. vavarrtin. jêgirtin. dest

bijartin.

هلبیژاویتی: دهست بزارتی. فافارتی. فافیرای. ژئ کرتی

المنتخب، المنتقاء، المنتقى، المصطفى، الممتاز، المختار

Helbijartî: Dest bijartî. vavarrtî. vavêrray.

jêgirtî.

ههله په بوى: ههلهلى بوى، ټالوز بوى، شاش بوى
المرتبك، المضطرب، المخبط، المقلق

Helepebûy: Helhelîbûy, alozbûy, şaşbûy.

ههله په تو: ههلهلى تو، ټالوز تو، شاش تو
الافلق، الاربك، الاطيش، الاخبط، الانزق، الادعش

Helepetir: Helhelîtir, aloztir, şaştir.

ههله په كړئ: ههلهلى كړئ، ټالوز كړئ، شاش كړئ.
ټالوزاندن

الارباك، الافلاق، الاخباط، التطيش

Helepekirin: Helhelîkirin, alozkirin, şaşkirin,
alozandin.

ههله په كړى: ههلهلى كړى، ټالوز كړى، ټالوزاندى، شاش
كړى.

المربك، المقلق، المخبط، المدهش

Helepekîrî: Helhelîkîrî, alozkîrî, alozandî,
şaşkîrî.

ههله په يي: ههلهلى يي، ههلهلى يي، ټالوز يي، ټالوزى.

شاشى، شاشياتى

الطيش، النزق، الخبط، القلق، الاضطراب، الارتباك،
الدهشه

Helepeyf: Helepeyatî, Helhelîyatî, alziyatî,
alozî, şaşî, şaşiyatî.

ههله په سق: ههلهلى پالداى، ټيډهله، ټيډهله پالداى، ټيډهله پالداى،
المسند نحو الاعلى، المضاف، المشوق

Helpeşêr: Palday jêhel, jêhel palday, avraz-
palday.

ههله په سارتن: ټيډهله پالداى، پالداى ټيډهله، ټيډهله پالداى،
الاستاد الى الاعلى، الاضافه، المشوق

Helpeşartin: Jêhel paldan, paldan avraz.

ههله په سارتى: ټيډهله پالداى، ټيډهله پالداى،
المسند، المشوق، الاضافه

Helpeşartî: Avraz palday, jêhel palday.

ههله په راندن: تن په شاندى

الاخراق، الانفاذ، الامراق، المروق

Helperrandin: Tê peşandin.

ههله په راندى: تن په شاندى

المخرق، المنفذ، الممرق

Helperrandî: Tê peşandî.

ههلبوى: ټارهاى، ټارياى، حج بوى
الهائج، الثانى

Helbûy: Arhay, aryay, hêcbûy.

ههلبون: بهربون، قى كتن، سوتن، كاش بون
الافتاد، الذكو، الشبوب، التوهج، الاضرام للنار

Helbûn: Berbûn, vêketin, sotin, geşbûn.

ههلبوى: بهربوى، قى كتن، سوتى، كاش بوى
المتوهج، المتوقد، المهمم، الذكو، المشبوب

Helbûy: Berbûy, vêketî, sofî, geşbûy.

ههلبودين: ټيډهله چو، چونا سلال، ټوډ راچون، ټيډهله چو
المروء، صعدا

Helborîn: Jêhelçûn, çûna silal, jorraçûn, jêl-
elçûn.

ههلبورى: ټيډهله چوى، ټيډهله چوى، سلال چوى، ټوډ راچوى
المار، صعدا

Helborî: Jêhelçûy, silalçûy, jorraçûy, jêl-
elçûn.

ههلبيرين: ټيډهله برين، ټيډهله برين
التقطيع، باتجاه الفوق، القس نحو العلى

Helbirrîn: Jêhelbirrîn, evrazbirrîn.

ههلبيرى: ټيډهله برى، ټيډهله برى
المقطع باتجاه الاعلى

Helbirrî: Jêhelbirrî, evrazbirrî.

ههلبيرست: ستران، لافز، هوزان، شعر، پيگه كړداى،
قههاندى، راچاندى

النشيد، النظم

Helbest: Stiran.lavij, hozan, şîr, pêkvegir-
êday, vehandî, raçandî.

ههلبستان: پيگه دان، قههاندن، ليكدان، راچاندن
التنظيم، النسيج، التركيب

Helbestin: Pêkvedan, vehandin, lêkdan,
raçandin.

ههله په: ههلهلى، ټالوز، شاش

المضطرب، المرتبك، المدهوش، النزق، الطائش، القلق

Helepe: Helhelî, aloz, şaş.

ههله په بون: ههلهلى بون، ټالوز بون، شاش بون
الارتباك، الاندهاش، التطيش، الاضطراب، التخبط

Helepebûn: Helhelîbûn, alozbûn, şaşbûn.

هەل پەڤن: ئاموێری دانا بای. ملهیب. سوی کوه
المذرة، المنفاخ، جهاز التهويه

Helpivn: Amwîrê dana bay. milhêb. swî gih.

هەل پێڤان: داپێڤان. دوژین دان. خەبەر گوتن
السب، الشتم، الغذع

Helpivan: Dapîvan. dujîn dan. xeber gotin.

هەل پێڤای: داپێڤای. دوژین دای. خەبەر گوتی
المشتوم، المسيوب، المقذع

Helpivay: Dapîvay. dujînday. xeber gotî.

هەل پێڤ: داپێڤ. دوژین بیژ. خەبەر بیژ
السباب، الشتام، الفاغ

Helpiv: Dapîvk. dujîn bêj. xeber bêj.

هەل پەڤژین: هەلپەشین. هەلنگفتن. هەلپەڕین. هەلتوێترین.
تەقلەگەتن. نزم و بلند بون

البعثرة، الذبذبه، الرقص، الانتفاخ

Helpeqîjn: Helpeşin. helingiftin. helperîn.
heltwîrîn. teqleketin. nizm û bilindbûn.

هەل پەڤژى: هەلپەشى. هەلنگفتى. هەلپەرى. تەقلەگەتى.
نزم بوى. وبلند بوى. هەلتوێرى

المنتفض، المذبذب، المرتقص

Helpeqijîf: Helpeşî. helingiftî. helperî. te-
qleketî. nizimbûy. bilindbûy heltwîrî.

هەل پەڤژاندن: هەلپەشاندن.

هەلپەراندن. هەلنگافتن. هەلاندن. داناندن. هەلتوێتراندن

التنفيض، الانفاض، الارقاص، التنثير

Helpeqijandin: Helpeşandin. helperandin. he-
lingaftin. helandin. danandin. heltwîrandin.

هەلپەڤژاندی: هەلپەشاندى. هەلپەراندى. هەلنگافتى. هەلاندى.
داناندى. هەلتوێتراندى

المنتفض، المرتقص، المنثر

Helpeqijandî: Helpeşandî. helperandî. helin-
gastî. helandî. danandî. heltwîrandî.

هەل پەشەن: تێ پەشین. تێ چۆن. تێرا چۆن
الخرق، النغذ، الحرق

Helpeşin: Têpeşin. têçûn. tîrâçûn.

هەل پەشى: تێ پەشى. تێ چوى. تێرا چوى
الخارق، الخروق، النافذ، المغوذ، المارق

Helpeşî: Têpeşî. têçûy. tîrâçûy.

هەل پەڕین: هەلتوێترین. قەلەرزین. خوە هەلاڤتین
الرقص، الارتجاج

Helperrîn: Heltwîrîn. velerzîn. xwe helavêtin.

هەل پەرى: هەلتوێترى. قەلەرزى

الراقص، المرقص، المرجف

Helperrî: Heltwîrî. velerzî.

هەل پەڕچاڤت: پە بون. وەرمتن

النفيفه، الانتفاخ، التنفث

Helperrçiftin: Pîfbûn. werimtin.

هەل پەڕچاڤتى: پە بوى. وەرمتن

المنتفخ، التنفيف، النافت

Helperrçiftî: Pîfbûy. werimtî.

هەل پەڕچاڤاندن: پە کەرن. وەرماندن. پەدان

التنفيف، التنفيف، التنفيث

Helperrçivandin: Pîfkin. werimandin. pîfdan.

هەل پەڕچاڤاندى: پە کړى. وەرماندى. پەداى

المنتفخ، المنفث، المنفث

Helperrçivandî: Pîfkirî. werimandî. pîfday.

هەل پەڕچاڤتن: نفستەن. رازانا تەخوش

النفث، النفث، الانتفاخ

Helperrçivîn: Nivistin. razana nexoş.

هەل پەڕچاڤى: نفستى. رازاى

المنفوف، المنفوت، المنفوخ

Helperrçivî: Nivistî. razay.

هەل پەچەن: پێ دادان. کوم کرى. خامتن. خاڤتن

الوضم

Helpeşin: Pêdadan. komkirî. nixaftin. nix-
amtin.

هەل پەچنى: پێ داداى. خامتى. خاڤتى

الوضيم، الموضوم

Helpeşin: Pêdaday. nixaftî. nixamtî.

هەلپەڤاندن: هەلاڤتین. دانا بای. ملهیب کەرن

المنذريه، السفسف

Helpifandin: Helavêtin. danabay. milhêbkirin.

هەلپەڤاندى: دای بای. هەلاڤتێ. ملهیب کرى

المنذرى

Helpifandî: Daybay. helavetî. milhêbkirî.

هه لجنی: پتجای. هه لکشای. هه لروستی. میتی
المتوت، الملقوف، الملقف، المتقبص

Helçinî: Pêçay. helkêşay. helmirwîstî. mêtî.

هه له خه پزاندن: هه کولان. هه لشکافتن. تیکه دان.
هه لکه ناندن

العزق، النکش، الحفر، النیش، التنقیب، الفلج، النقب

Helxepirandin: Vekolan. helişkaftin. tēkvedan. helkenandin.

هه له خه پزاندن: هه لکه ندی. هه لشکافتی. کولای. تیکه دای

النتقب، المنکش، المفلج، المحفر، المعزق، المنیش

Helxepirandî: Helkenandî. helişkaftî. kolay. tēkveday.

هه لدان: کورج کرن. ژیهال راکرن. هه لکشان
الشمر، التشمیر

Heldan: Gurckirin. jêhelrakirin. helkêşan.

هه لدای: کورج کری. هه لکشای. ژیهال راکری
المشمر

Helday: Gurckirî. helkêşay. jêhelrakirî.

هه لدان: هه لاقیتن. سه رکه تن. شین بون. رستن

النماء للشعب والزرع والنبات، النمر، الارتفاع

Heldan: Helavêtin. serketin. şînbûn. ristin.

هه لدای: هه لاقیتی. سه رکه تی. شین بوی. رستی
النای، المقتامی، المرتفع

Helday: Helavêtî. serketî. şînbûy. ristî.

هه لدانا گپای: تیکرا هه لاقیتن. نافک هه لپان. چیلی دان.

رستن. قویی دان

الاولات، انبات الرطب بین الیابس، القرع، الجدر، الذرور

Heldana: gîyay. Têkrra helavêtin. navik.

helhatin. çîlîdan ristin. qopîdan.

هه لدانا سه رک: هه لاقیتنا سه رک

الصرصر للمناع، والفلال والحبوب

Heldana serik: Helavêtina serik.

هه لپزان: راکه پاندن. هایدان. ناگه هدارکرن. بانگ دان.

بانگ کرن

الایعان، الایلاغ، الاعلان

Heldêran: Ragehandin. haydan. agehdarkirin.

başndigdan. bangkirin.

هه له توتیرین: هه لورزین: کرک. کرک کرتن. کرک بون

الارتجاج، القشعريرة، الرعدة من الخوف، والجوع، والالم

Heltwîrîn: Velerzîn. girik. girikgirtin. girikbûn.

هه له توتیرن: هه لورزی: کرک. کرک کرتی

الرائص، المرجف، المقشعر، المرتعد من الخوف والالم

Heltwîrîf: Velerzî. girik. girik girtî.

هه له توتیراندن: هه لورزاندن. کرک ئینان

الارجاف، الارقاص، الارعاد، الترعيد

Hetwîtirandin: Velerzandin. girikînan.

هه له توتیراندن: هه لورزاندن. کرک ئینای

المرقص، المربع، المرجف

Hetwîtirandî: Velerzandî. girikînay.

هه له توتیران: سه رخوهرانن. بئ سه ریاتی. سه ربه ردانن. بئ

سه رو به ریاتی

المسجل، التحلل، الفوضى، الفوغائیة، الهرج، المساجلة

Heletirranê: Ser xweranê. bêserîyatî. serberdanî. bêserûberîyatî.

هه لاتن: سه رکه تن. سه رکه تن. هه لاقیتن

الشروق، البزوغ، الطلوع

Helatin: Serketin. derketin. helavêtin.

هه لاتی: سه رکه تی. سه رکه تی. هه لاقیتی

البازغ، الطالع، الشارق

Helatî: Serketî. derketî. helavêtî.

هه لاتن: رهفن. تهقان. راتهقان. پشت دان. خوه لاندن

الهرب، الفرار، الانهزام

Helatin: Revîn. teqan. rateqan. piştday. xwe helandin.

هه لاتی: رهفی. تهقای. راتهقای. پشت دای. خوه لاندن

الهارب، الفار، المنهزم

Helatî: Revî. teqay. rateqay. piştday. xwe helandî.

هه لجنن: هه لکشان. راکیشان. هه لروستن. میتن

الارتشاف بلهفه، الشرب المنهم

Helçinîn: Helkêşan. rakêşan. helmirwîstin. mêtin.

هه لجنن: وهیس پتجان

المث للحيل، اللف، الانقباض

Helçinîn: Weris pêçan.

ههلسټی: رابوی، فهوستانای
القائم، الناهض

Helistf: Rabûy. vewestay.

ههلسټاندن: راکرن، فهوستاندن
الاقامه، الانهاض

Helistandin: Rakirin. vewestandin.

ههلسټاندی: راکری، فهوستاندی
المقوم، المنهض

Helistandf: Rakirf. vewestandf.

ههلسهنگانن: لبرک دان، لبرک کیشان، لبرک پیغان
الترجیح، الموازنه، الوزن، الرجاجه

Helsengandin: Liberikdan. liberik kêşan.
liberik pîvan.

ههلسهنگراندن

Helsengirandin:

ههلاڤیژک: ههلهوک

الناض، الاسبرنگ، الرفاع، الرافعه

Helavêjk: Heldok.

ههلهکافتن: ههلههپراندن، ههلهکندن

النیش، البحت، القلع، الاجتثاث، القمع، النفض، النسف،
الهدم، النكش، المغر

Helışkaftin: Helxepirandin. helkandin.

ههلهکافتی: ههلههپراندی، ههلهکشی، ههلههني
المنبش، المنبوش، المبحوث، المقلوع، المنقوض، المجث،
المنسوف، المهودوم

Helışkaftf: Helxepirandf. helkenîf. helqenîf.

ههلهکچف: ههلههپروک، ههلهکنوک

الباحث، النابش، الناقض، الناسف، القالع، المجث، الهادم،
الحافر

Helışkêv: Helxepirok. helkenok.

ههلاش: کوژیرو، ههزو چولی یت دادن سه ر نیر وکاریتیت
خانی

الوشیع، السقیف

Helaş: Kujîre. hej û çuîliêt didanin ser nîr û
karîtêt xanî.

ههلهرنجین: ههلهوتیرین، خووههلاڤیتن، فهلهوژین، بیهنژینا
دهوارا ژتوس فرین

الانتفاض، الهزع، النعض، الارتقاص، الرقص، الارتجاج،
عطس الدواب عند الفرع النفض

Helfirincîn: Heltwîtirin. xwehelavêtin. ve-
lerzin. bêhnijîna dewara ji tirs firrên.

ههلهیرای: راکهاندی، بانگ دای، هایدای.

ناکهمدارکری، بانگ کری

الموعز، المبلغ، المعلن

Heldêray: Ragehandf. bangday. hayday.
agehdarkirf. bangkirf.

ههلهوهران: هیرتین، چیق بون، چر چر بون، سهکتین.

ههلهوهران، درهان

التمزق، التهری، التشقیق، التفتیس، الموت حتف الانف

Heldirghan: Perritîn. çîqbûn. çîrçîrrbûn.
sekitîn. helwerhan. dirghan.

ههلهوهای: هیرتی، چیق بوی، چر چر بوی، ههلهوهای.

سهکتی، درهای

التمزق، التهری، التشقیق، التفتیس

Heldirrhay: Perritf. çîqbûy. çîrçîrrbûy. hel-
werhay. sekitf. dirrhay.

ههلهویراندن: هیرتاندن، چیق کرن، چر چر کرن، دراندن.

سهکتاندن

التمزیق، التشقیق، المقتول، الممزق

Heldirrandin: Perritandin. çîqkirin. çîrçîrrkirin.
dirrandin. sekitandin.

ههلهویراندی: هیرتاندی، دراندی، چیق کری، چر چر کری.

ههلهویراندی، سهکتاندی

التمزق، المشقیق، الممیت

Heldirrandf: Perritandf. dirrandf. çîqkirf.
çîrçîrrkirf. helwerandf. sekitandf.

ههلهویرن: تیره دین، گهوشهک، دهبنگ

السفيه، المغفل، البليد

Heledîn: Tirredîn. gewşek. debeng.

ههلهدینی: تیره دینی، تله دینی، گهوشهکی، دهبنگی

السفاهه، الغفله، البلادة

Heledînf: Tirredînf. teledînf. geşekf. debengîf.

ههلان: توخمهکێ کبیایه یێ بیهن خووشه وشوخ و شنگه

نبات عشبي معطر، علفی

Heliz: Tuxmekê giyaye yê bêhin xweş û şox û
şenge.

ههلسن: رابون، فهوستان

القيام، التنهض، النهوض

Helistin: Rabûn. vewestan.

هەلکەتن: لێ هاتن
الغيب: سنوح القرصه

Helketin: Lêhatin.

هەلکەتی: لێ هاتی
الغيب: القرصه السانحه

Helketî: Lêhatî.

هەلکەتن: هەلدان. سەرکەتن. دەرکەتن
الطلوع: الظهور، البلوغ

Helketin: Heldan. serketin. derketin.

هەلکەتی: هەلدای. سەرکەتی. دەرکەتی
الطالع: الضاهر، البالغ

Helketî: Helday. serketî. derketî.

هەلکەتن: هەلبون. شەرەلبون
النشوب للحرب.

Helketin: Helbûn. serr helbûn.

هەلکەن: فەکرەن. فەرێفاندن. ژیک راکرن
الکب، النکت، النفض للفلز والنسیج

Helkirin: Vekirin. verwifandin. jêk rakirin.

هەلکری: فەکرێ. فەرێفاندی. ژیک راکری
المكب، الكبوت، المنکت، المنفض

Helkîrî: Vekîrî. verwîfandî. jêk rakîrî.

هەلکرن: دادان. بەردان. خوێش کرن. گەش کرن. زوڤاندن
الایقاد، الاشعال، الانکاء للنار

Helkirin: Dadan. berdan. xweşkirin. geşkirin. zuxandin.

هەلکری: دادای. بەردای. خوێش کری. گەش کری. زوڤاندی
الموقد، المشعل، المذکر

Helkîrî: Daday. berday. xweşkîrî. geşkîrî. zuxandî.

هەلکەرن: هەل ئیخسەتن. ئاراندن
الاثارة، الاماجه، التهجيج

Helkirin: Helêxistin. arandin.

هەلکری: هەل ئیخسەتی. ئاراندی
الثیر، التهيج، المنشب

Helkîrî: Helêxistî. arandî.

هەلکەندن: هەلشکافتن. هەلخەپراندن. کێلان. کولان.
فەکولان

الحرت، القلح، الحفر، العزق، القلح، الاستئصال، القلح

Helkandin: Helişkafatin. helxepirandin. kêlan. kolan. vekolan.

هەلفرنجی: هەلتویتی. قەلەزی

المرتقص، المرتجف، المهزج، المنفض. الدابة العاطسه من
خوف زعر وفزع

Helfirincî: Heltwîrî. velerzî.

هەلفرین: هێزا دادان یو ئەفران. فرینا سلال
الطيران، التطير

Helfirîn: Hêzadan bo avraz. firrîna silal.

هەلافیت: ژێهەل هافیت. قولوز کرن

التذرية، القذف نحو الاعلى، الرفع. الى الاعلى، الارتفاع

Helavêtin: Jêhelhavêtin. qulozkirin.

هەلافیتی: ژێهەل هافیتی. قولوز کری

المذرى، المذارة، المرفوع الى الاعلى، المقذوف فوقا

Helavêtî: Jêhel havêtî. qulozkîrî.

هەلافوک: حەلافوک. توخمەکی کێبابە
صنف من العشب

Helavok Helavok: Tuxmekê giyaye.

هەلافوکی: حەلافوکی. نەساخیبا شەکرێ
مرض السكري

Helavokî: Helavokî. Nesaxîya şekîrê.

هەل قوتان: دابەرزین. لێ خوێدن. توت کرن. گزم ناخفتن
الزجر، الربيع، النهر، التانيب

Helqutan: Daberrzîn. têxurîn. tutkirin. gizim axiftin.

هەل قوتای: دابەرزێ. لێ خوێ. توت کری. گزم ناخفتی
المزجور، المنهر، المويخ، المؤنب

Helqutay: Daberrzî. têxurî. tutkîrî. gizim axiftî.

هەل کەتن: قەومین. دەست پێ بوون. دەست هافیتن
الحدث، الحدوث، الوقوع، البدء

Helketin: Qerwmîn. destpêbûn. dest havêtin.

هەلکەتی: قەومی. دەست پێ بوی. دەست هافیتی

الحدث، المحدث، الواقع، البادی، المبدء

Helketî: Qerwmî. despêbûy. dest havêtî.

هەلکەتن: بێند بوون. بەل بوون. گژ بوون

الارتفاع، العلو، البروز، النجد

Helketin: Bilindbûn. belbûn. gjîbûn.

هەلکەتی: بێند بوی. بەل بوی. گژ بوی

المرتفع، البارز، المنجد، المنيف

Helketî: Bilindbûy. belbûy. gjîbûy.

هەلکەشیای: راکیشای. ژێ ئینای دەر
المسلول

Helkêşay: Rakêşay. jê înayder.

هەلکەشان: هەلشکافتن. ئینان دەر
القطع، الاستئصال، الاجتثاث

Helkêşan: Helişkafstin. înader.

هەلکەشیای: ئینایدەر. هەلشکافتی
المقلوع، المستئصل، المجتث

Helkêşay: Înayder. heliškafstî.

هەلکەشان: راکیشان. هەلچن
النزع، النتح للروح

Helkêşan: Rakêşan. helçinî.

هەلکەشیای: راکیشای. هەلچنی
المنزوع، المنتح

Helkêşay: Rakêşay. helçinî.

هەلکەشان: هەلروست. بێهن هەلروست
الاستئشاق، النشق للتنفس

Helkêşan: Helmirwîstin. bihên helmirwîstin.

هەلکەشیای: هەلروستی
المستنشق

Helkêşay: Helmirwîstî.

هەلکەشان: دەرئێخستن. ئینان دەر. دەرئینان
الاتصال، النشل

Helkêşan: Derêxistin. înader. derînan.

هەلکەشیای: دەرئێخستی. دەرئینای. ئینای دەر
المنتشل

Helkêşay: Derêxistî. derînay. înayder.

هەلکەشان چایی: چاف قوراندن. چاف قوقلاندن
القفا

Helkêşana çavî: Çav qewirandin. çav qoqi-
landin.

هەلکەشیای: قوقلاندی. قوراندی
القفا

Helkêşay: Qoqilandî. qewirandî.

هەلگران: خوراندن
الحك، الاحتكاك

Helgirrandin: Xurandin.

هەلکەندی: هەلشکافتی. هەلخەیراندی. کێلای. کولای
المقلوع، المقمع، المستئصل

Helkendî: Helişkafstî. helxepirandî. kêlay.
kolay.

هەلکولان: هەلکەندن. هەلشکافتن. هەلخەیراندن. فەکولان
النكا للجرح، النكا

Helkolan: Helandin. heliškafstin. helxepiran-
din. vekolan.

هەلکولای: فەکولای
المنكا، المنكوه

Helkolay: Vekolay.

هەلکولان: فەکولان. سەحکرن. لێ گەرهان. لدویف چۆن.
نێران. فەنێران. فەدیتن

البحث، الفقد، الفتش، التحقيق

Helkolan: Vekolan. sehkirin. lêgerrhan.
lidwîvçûn. nêrran. venêrran.

هەلکولای: فەکولای. سەحکری. لێ گەرهانی. لدویف چۆی.
نێرای. فەنێرای. فەدیتی

المتحقق، المبحوث، المفتش، الفتقد

Helkolay: Vekolay. sehkirî. lêgerrhay.
lidwîvçûy. nêrray. venêrray. vedîtin.

هەلکەشان: کێل بۆن. بلند بۆن. ژێک هاتن دەر. درێژ بۆن
التلع للقامة

Helkêşan: Kêlbûn. bilindbûn. jêkhatin der.
dirêjbûn.

هەلکەشیای: کێل بۆی. بلند بۆی. ژێک هاتی دەر. درێژ بۆی
التلع، التلغ

Helkêşay: Kêlbûy bilindbûy. jêkhatî der. di-
rêjbûy.

هەلکەشان: قولوز بۆن. چیخ بۆن
الشموخ للجبيل

Helkêşan: Qulozbûn. çîxbûn.

هەلکەشیای: قولوز بۆی. چیخ بۆی
الشمخ

Helkêşay: Qulozbûy. çîxbûy.

هەلکەشان: راکیشان. ژێ ئینان دەر
السل للسيف

Helkêşan: Rakêşan. jê înader.

ههلال: توخمه‌کی کولیلکایه

صنف من الزهر

Helal: Tuxmekê kulîlkaye.

ههلال = ههلاله: که‌نی کرنا پیست و‌گون وه‌بنانا یه رزاندنا
که‌فلی

المطان، الجلد فی الملح لیفتسخ صوفه

Helale = Helale: Genîkirina pîst û kun û hinbanaye. rizandina kevîf.

ههلم: بایئ کیم. بایئ سفک. بایئ نازک

البخار، الغاز

Helim: Bayê kêm. bayê sivik. bayê nazik.

ههلم: هینکه با. بایئ نهرم

النسیم

Helim: Hînke ba. baye nerim.

ههلامت: مامک. لیهبوکا به‌ردرامه‌تی بوکویفی بونا تیرو

توال و‌حیوانا

الفزاعه، النطار، المجدار

Helamet: Mamik. lêhboka ber dirametî bo kwîvî bûna teyr û tewaî û hêwana.

ههلا تیههئ: تیهنا روژی

الوهر، اضطراب وه‌یج الشمس کالبخار

Helma têhnê: Têhna rojê.

ههلهمه مور: خوه‌لیبا کهل. خوه‌لیبا که‌رم

الله، الرماد الحار

Helememor: Xwelîya kel. xwelîya gerim.

ههلهموت: فواکه. سیفلته. زنار

الشیق، الشافق

Helemwîf: Firrake. sîfilte. zinar.

ههله‌ویست: هه‌لکیشان

النشق، الاستنشاق للهواء، الشم

Helmirwîstin: Helkêşan.

ههله‌ویستی: هه‌لکیشای

المستنشق، المشتهم، المشموم

Helmirwîstf: Helkêşay.

ههله‌ویست: میتن. هه‌لچین

المص، الامتصاص للماء، ونحوه

Helmirwîstin: Mêtin. helçînîn.

هه‌لکراندی: خوراندی

المحتک، المحکوک

Helgirrandf: Xurandî.

هه‌لگرتن: راکرن. وه‌رگرتن

الاخذ، الرفح، التناول

Helgirtin: Rakirin. wergirtin.

هه‌لگرتی: راکری. وه‌رگرتی

الماخوذ، المرفوع، المتناول

Helgirtf: Rakirf. wergirtf.

هه‌لگرتن: بارکرن. پشت کرن

الحمل

Helgirtin: Barkirin. piştîkirin.

هه‌لگرتی: بارکری. پشت کری

المحمول، الحمل

Helgirtf: Barkirf. piştîkirf.

هه‌لگر: راکر. وه‌رگر. داگر. فەکر. فەکری. راکری. وه‌رگرتی

الاخذ، الحامل، الرفع، الخازن

Helgir: Rakir. wergir. dagir. vegir. vegirtf. rakirf. wergirtf.

هه‌لگیران: ژیه‌هل فەگیران. ژور فەگیران. سلال فەگیران.

نه‌فزان فەگیران

الاعادة نحو الاعلى، النظر الى الاعلى

Helgêrran: Jêhel vegêran. jor vegêran. silal vegêran. avraz vegêran.

هه‌لگیرای: ژیه‌هل فەگیرای. ژور فەگیرای. سلال فەگیرای.

نه‌فزان فەگیرای

المعاد نحو الاعلى

Helgêrray: Jêhel vegêray. jor vegêray. silal vegêray. avraz vegêray.

هه‌لگه‌وازتن: سلال که‌تن. هه‌لکه‌تن. خوه‌راکرتن

الترفع، الاستنکاف، الانتقال الى الاعلى، ارباء

Helguhaztin: Silalketin. bilindbûn. helketin. xweragirtin.

هه‌لگه‌وازی: سلال که‌تی. بلند بوی. هه‌لکه‌تی. خوه‌راکرتی

الترفع، المستنکف، المربأ، المنتقل الى فوق

Helguhaztf: Silalketf. bilindbûy. helketf. xweragirtf.

هه‌لان: = هه‌لان: نات. فهرش. کاره. کاش

الصلح، الحلان

Helan = Helan: Tat. ferş. kaze. kaş.

هه‌هه = هه‌هه: کوتنا ننتیکه بیت. کوتنا بو تشت دیتنا

نه‌بوی. تازه

قول یقال للتمجب والدهشه والاستغراب

Hehe = Heha: Gotina intîke bît gotina bo tişt dîtina nebûy û taze.

هه‌له‌لوک: فقیقه‌که وه‌کی حولیکا لجولی چید بیت

الکرز البری

Helhelok: Fêqiyêke wekî hulîka li çolî çêdbît.

هه‌له‌هه‌رین: هه‌له‌هه‌شان. په‌رتین. په‌رتکین. درهان. هه‌له‌هه‌هان.

چر چر بون. سوتن زحیل

الدعای، التهلل، التهلل

Helhewirîn: Helweşan. perritîn. pirtikîn. dir-rhan. helwerhan. çirr çirrûn. sotin ji hêl.

هه‌له‌هه‌رین: هه‌له‌هه‌شای. په‌رتی. په‌رتکی. چر چر بوی. درهای.

گه‌ردی

المتداعی، المهل، المهل

Helhewirî: Helweşay. perritî. pirtikî. çirr çirrûy. dirrhay. gerdî.

هه‌له‌هه‌زانین: داقتان. جگ هه‌له‌هه‌شانین وداقتان

النفخ للثوب

Helhejandin: Daqutan. cilik. helweşandin û daqûtan.

هه‌له‌هه‌زانندی: داقتای

النفخ

Helhejandî: Daqutay.

هه‌له‌هه‌زانند: زقزقاندن

الدعوی، هن المیکال لیسع المشحون، للکيس ونحوه

Helhejandin: Ziqziqandin.

هه‌له‌هه‌زانندی: زقزقاندی

المددع، المرج

Helhejandî: Ziqziqandî.

هه‌له‌هه‌لی: سه‌ریلکی. شول په‌لوسه. گه‌وشه‌ک. ده‌بنگ. هه‌له‌په

المدح، النزق، الاموج، السفیه

Helheft: Serpilkî. şolpelose. gewşek. debeng. helepe.

هه‌له‌هه‌رین: میتی. هه‌لچنی

المنص

Helmirwîstî: Mêtî. helçinî.

هه‌له‌هه‌رین: میژوک. هه‌لچنک. هه‌لکچشک

المصاصه، الخنزيرة

Helmirwîsk: Mêjok. helçink. helkêşk.

هه‌له‌هه‌ = هه‌له‌هه‌: فقیقین گول شیلان. فقیقین گول سه‌کت

ثمر شجيره ورد العنم

Helmije = Helmije: Fêqiyê gul şêlanê. fêqiyê gul sekê.

هه‌له‌هه‌ ژبه‌رک چوی. سست و سست. خاف وخیج، شلیز، راهوله المترهل، الرخو، الفاتر، الخامل

Helimşe: Ji berik çûy. sist û pistbûy. xav û xîç. şilêz. rahole.

هه‌له‌هه‌شبی: هه‌له‌هه‌باتی: ژبه‌رک چویی. سست و سستی. خاف وخیچی. راهوله‌بی. شلیزی

الترهل، الرخاوه، الخمول، الفتور

Helimşeyf: Helimşeyatî: Ji berik çûyî. sist û pistî. xav û xîçî. raholeyî. şilêzî.

هه‌له‌هه‌نن: راگیر. هه‌له‌گرتن. وه‌گرتن

الرفع، الاخذ

Helandin: Rakirin. helgirtin. wergirtin.

هه‌له‌هه‌ندی: راگیر. هه‌له‌گرتی. وه‌گرتی

المرفوع، المأخوذ

Helandî: Rakirî. helgirtî. wergirtî.

هه‌له‌هه‌گفتن: هه‌له‌هه‌زین. سه‌ته‌هه‌کرن. ته‌هه‌سین. حولیسین. ژده چون

المتار، الكبوة، العثرة، الهفو، الزله

Helingiftin: Helpeqijîn. setmekirin. tehisîn hulîsîn. ji cih çûn.

هه‌له‌هه‌گفتی: هه‌له‌هه‌زوی. سه‌ته‌هه‌کری. ته‌هه‌سسی. حولیسسی. ژده چوی

المتعثر، المهفو، المكبو، المتعثر

Helingiftî: Helpeqijî. setmekirî. tehisî. hulîsî. ji cih çûy.

هه‌له‌هه‌گافتن: بلند کرن. ناخ هه‌له‌دان. نه‌هه‌راز راگیر

التعليه الترابيه، الردا للجدار، الاسناد، الترفيع البنائي

Helingiftin: Bilindkirin. ax heldan. avraz rakirin.

ههلاويستی: پیغه کری
الملق، المشنوق

Helawistf: Pêvekîrf.

ههلاويستن: پیغه کريدان، تيدانان
النوط، النياط

Helawistin: Pêvegîrêdan, têdanan.

ههلاويستی: پیغه کريدای، تئ دانای
النوط، المناط

Helawistf: Pêvegîrêday, têdanay.

ههليخستن: رائیخستن، بهلاف کړن، پئ دادان
التوزيع، النشر

Halêxistin: Raêxistin, belavkirin, pêdadan.

ههليخستی: رائیخستی، بهلاف کړی، پئ دادای
الموزع، المنشور

Halêxistf: Raêxistf, belavkirf, pêdaday.

ههليخستن، دهست پئ کړن، ناراندن، زوخاندن، کڅکړن
المبايئه، الاثارة، التحريض

Halêxistin: Destpêkirin, arandin, zuxandin, kişkirin.

ههليخستی: دهست پئ کړی، ناراندی، زوخاندی، کڅکړی
المبايئه، المثار، المحرض

Halêxistf: Destpêkirf, arandf, zuxandf, kişkirf.

ههلا: ژوخه، ژقهستا، هوسايه، شهقهيه
لفظ يدل على التعميد، بمعنى: هذا هو

Hema: Ji xwe, ji qesta, hosaye, eveye.

هم: ههروسا، دېسا
كذلك، ايضا

Hem: Herwesa, dîsa.

همجا: ههروسا، ديسان
كذلك، ايضا

Hemca: Herwesa, dîsan.

همبەر: ههقبەر، بهرا بهر، ههف نیر، برامبەر، بهفل، ههف
تنگ

النظير، المائل، القرين، المقابل، الند

Hember: Hevber, beraber, hevîr, biramber, bevil, hevteng.

ههلهلياتی: سهريلکياتی، پهلوسهیی، کهوشهکی، دهبنکی،
ههلبیی

المدخ، التزق، الهرج، السفاهه

Helhelfyatnf: Serpilkîyatf, peloseyî, gewşekî, debengî, helepeyî.

ههلهای = ههلهای: بهوژی، بشفی

المنصهر، المنصور، الذائب، المنحل، المضمحل

Helhay= Helhay: Bihujî, bişivî.

ههلهان = ههلهان: بهوژین، بشفین

الانصهار، الذوبان، الانحلال، الانماث، الاضمحلال

Helhan= Helhan: Bihujîn, bişivîn.

ههلهوهان = ههلهویرین، پهرتین، ههلهوشان، پهرتکین، ههرفیت

التدهور، التهریء، الانهيار، التداعی، الهلهه

Helwerhan: Helwerîr, perritîn, helweşan, piritîn, helweşan, pirtikîn, heriftin.

ههلهوهای: ههلهویری، پهرتی، ههلهوشای، پهرتکی، ههرفتی

المتدهور، المنهار، المتداعی، المتهریء، المهلهل

Helwerhay: Helwerî, perritî, helweşay, pirtikî, heriftî.

ههلهوشان: ههرفتن، کهتن، تیدا چون، قولپن، داچون

الهریان، الفوص، السوخ، التدهور

Helweşan: Heriftin, ketin, têda çûn, qulipîn, daçûn.

ههلهوشای: داچوی، کهتی، ههرفتی، تیدا چوی، قولپی

الهارى، الفائص، المتدهور، السائخ، الساقط

Helweşay: Daçûy, ketî, heriftî, têdaçûy, qulipî.

ههلهوشاندن: ههرافتن، قولپاندن، تیرا برن، ئیخستن،

تپاندن، داقوتان، نقور کړن

الاهواء، الاغصاه، الاساخه، الاموار، التهریر، الاسقاط

Helweşandin: Heraftin, qulipandin, têrabin, êxistin, teqandin, daqutan, niqorkirin.

ههلهوشاندن: ئیخستن، داقوتای، ههرافتی، قولپاندی، تیرا

بری، نقور کړی

المسقط، المسوخ، المفوص، المهوی، المهور

Helweşandf: Êxistî, daqutay, heraftî, qulipandî, têrabinî, niqorkirî.

ههلاويستن: پیغه کړن

الملق، الشنق

Helawistin: Pêvekirin.

هميسه = هميسه: نافکا نوکا. نوکیت که لاندی

حساء الحمص

Hemise = Hemîse: Avka noka. nokê kelandî.

همسر: همسر: تیر. تحنی. مالق. بتلی. حبلی. تزی بوی.

حبشی. پربوی. داگرتی

المتخم. المكظ. الواحد. المتله

Hemer: Hemer: Têr. tîhnî. maliq. betilî. hebilî.

tijîbûy. hebişî pirrbûy. dagirtî.

همسای: همسای: تیری. تحنیا. مالقی. بتلیات.

حبلینی. تزیاتی. پریاتی. داگرتی

العلمی. التخم. الکظ. الوخط. الزان. الامتلاء

Hemerf: Hemerf: Têrf. tîhnîyatî. maliqî. be-

tiliyat. hebilînf. tijiyatî. pirfîyatî. dagirtî.

همهته: برامبر. همداف

المقابل. المشرف. الاستشراف. المثل. الرحابه

Hemete: Beramber. hindav.

همسمی: همما: توخمهکتی پوشییاپه. تهخلتهکتی دهرسوکاپه.

پوشیا ژنا

غطاء الرأس للنساء

Hemstbema: Tuxmekê pošîyaye. texlîtekê

dersokaye. pošîya jina.

همس: گشت. سهرانسهر. همچک. پیکهفی. بجارهکتی

الکل. الجميع. القاطيه. سائر

Hemf: Gişt. seranser. hemîşk. pêkve. bicarekê.

همماتی = همماتی: گشتی. سهرانسهری. همچکی.

پیکهفی. خری. خریاتی

الشمول. الکلیه. الجميع

Hematf = Hemîyatf: Giştî. seranserî. hemçki

pêkveyî. xirî. xiryatî.

همی هلگرتن: وهرگرتن. دخوه گرتن

الاستيعاب. الايعاب

Hemîhelgirtin: Wergitin. dixwegirtin.

همی وهرگرتن: همی هلگرتن

الاستيعاف

Hemîwergirtin: Hemî helgirtin.

هنهک = هنهک: یاری. لاقدی. گهله. تراف

المزاج. اللعب. الهزل. الدعابه

Henek = Henek: Yarfî. laqidî. gelte. tirrane.

همبهری: ههف بهری. بهرا بهری. ههف بهری. برامبهری.

ههف تنگی. بهفلی. بهفلانی

المائله. المقابله. المغارقه

Hemberf: Hevberî. beraberî. hevnrî. biram-

berî. hevtengî. bevî. bevlatî.

همچک: همی. سهراسهر. سهرانسهر. گشت. پیکهفی.

بجارهکتی

الکل. الجميع. العام

Hemîşk: Hemî. seraser. gişt. pêkve. bicarekê.

همچکی: همماتی. گشتییا. سهرانسهری. سهراسهری.

پیکهفی. بجارهکتی

الکلیه. الشمول. العموم

Hemîşkî: Hemîyatî. giştîyatî. seranserî. pêk-

veyî. bicarekînf.

هم دم: ههفال. بهرادهر. بهفری. ههف گور

الندیم. الجلیس. الانیس

Hemdem: Heval. birader. hevrf. hevgur.

هم دم: ههف چهرخ. ههف گاه

المعاصر. العاشر

Hemdem: Hev çerx. hevgah.

هم دممی: هم دمماتی: ههف گوری. ههفالینی. تیکهلی.

ههف چهرخی. ههف گاهی. ههف گاهی

المنادمه. الانس. الجالسه. المعاشره. المعاصره

Hemdemf: Hemdemîyatî. Hevgurî. hevalînf.

têkelf. hev çerxf. hevgavî. hev gahî.

همی دمما: همی گاه. هه

دوما. دائما. ایدا

Hemîdema: Hemî gava. her.

همی رهنگ: رهنگین تیکل. کهلک رهنگ

التهاويل. جميع الالوان

Hemîrreng: Rengê. gelele. reng.

همی ژان: تشتی بن گومان. تشتی همی بزائن. تشتی

ناشکرا. تشتی بهلی

الهربائى. المثلون. البدايه. العرف

Hemîzan: Tiştê bê guman. tiştê hemî biza-

nin. tiştê aşkera. tiştê belî.

همی گرتن: پیتههرارتن. دخوه گرتن

الاستيعاب. الاستحقاق

Hemîgirtin: Pêwerhatin. dixwegirtin.

هنگامه: شه‌رونیخ، جره، قه‌ره‌بالخ، زمه‌زویر، بیگار،
گنگاش

الحشامه، العراق، الفتنة، النزاع

Hengame: Şerrenix, cirre, qerebalix, zimezwîr,
bêgar, gingaşe.

هه‌نده: چه‌ندهک، هندهک
الکیمیه، القدر، البعض

Hendî: Çendek, hindek.

هه‌ندى: چند
کم، ان

Hendî: Çend.

هه‌نداف: پیش‌هه‌مت
الغوق، الاشراف، الاطلاق

Hendav: Pêş hemet.

هه‌ئ: ئیره‌ش، خلفه‌کرن، راه‌اووتن
الشن، الحملة، الغارة، الهجوم

Hew: Êreş, xilfekirin, rahajotin.

هه‌هجه: هه‌وگار، پیتفی، پیدفی
المحتاج، العوز

Hewce: Hewgar, pêtivî, pêdivî.

هه‌هجه‌ی: هه‌وکاری، پیتفیاتی، پیدفیاتی
الحاجة، العوز

Hewceyf: Hewgarî, pêtivîyafî, pêdivîyafî.

هه‌هجه‌یاتی

Hewceyafî:

هه‌ودان: ئیره‌ش‌کرن، خلفه‌کرن، به‌س‌ودا‌گرتن
المهاجمة، الاغارة

Hewdan: Êreşkirin, xilfekirin, biserda girtin.

هه‌ودان: ئیره‌ش‌کری، خلفه‌کری، راه‌اووتی، به‌س‌ودا‌گرتی
المهاجوم، المغار

Hewday: Êreşkirî, xilfekirî, rahajotî, biser-
da girtî.

هه‌ودان: برین‌کول‌بون‌قه، دانابن، برین‌قه‌ه‌رفین
النكا للجرح، العودة للمرض

Hewdan: Birînkulbûn ve, danabin, birîn ve-
herrifin.

هه‌وار: بانگین، توار‌جون، بانگین‌بون
الغوث، النجدة، الفرعة

Hewar: Bangîn, tewar çûn bangînbûn.

هه‌ئ: هه‌ئ
ملك، وجود

Hen: Hey.

هه‌ئار: توخمه‌کئ‌فیتى به
الرومان

Henar: Tuxmekê fêqîye.

هه‌ئاف: عوبر‌رونیفیک، ئه‌ندامیت‌خولولاهیی‌ا زکی‌دا
الحوايا، الاحشاء

Henav: Wîr û rwîvîk endamet di xulolahîya
zikîda.

هه‌ئاووتن: شاندن، فریتکرن، ریتکرن
البعث، الارسل

Henartin: Şandin, virrêkirin, rêkirin.

هه‌ئارتی: شاندى، فریتکری، ریتکری
المبعوث، المرسل

Henartî: Şandî, virrêkirî, rêkirî.

هه‌ئافتن: فیتکه‌ئتن، لیدان، پیدادان
الاصابه

Hengatin: Vêketin, lêdan, pêdadan hengaftin.

هه‌نگاتن: چه‌فاندن، فەدان، چوکلاندن
النصب، الركزه

Hengatin: Çeqandin, vedan, çukilandin.

هه‌نگاتی: چه‌فاندی، فەدای، چوکلاندی، چکلاندی
المصاب، النصب، المركوز

Hengatî: Çeqandî, veday, çukilandî, çikilandî.

هه‌نجتن: ژه‌نن، هویر‌کرن، قه‌ده‌کرن، زفیله‌کرن
الفرم، التقطيع

Hencinîn: Jenîn, hwîrkirin, qedqedkirin,
zivêlekirin.

هه‌نجنی: ژه‌نی، هویر‌کری، قه‌ده‌کری، زفیله‌کری
المفروم، المقطع، المضرم

Hencinî: Jenî, hwîrkirî, qedqedkirî, zvêlekirî.

هه‌نگلین: دوبا‌شه‌مایئ
الشهد، العسل، السلوی

Hengivîn: Doba şemayê.

هه‌نگور: ئیغار، شه‌ف
المساء، الليل

Hengor: Êvar, şev.

ههئى كړن: توت كړن. دهرنځيستن. دوير كړن. لټ خوړين.
پاشفه برن

الطرد، التبد، الزجر

Heykirin: Tutkirin. derêxistin. dwîrkirin.
lêxurrîn. paşvebirin.

ههئى كړى: توت كړى. دهرنځيستنې. دوير كړى. لټ خوړى.
پاشفه برى

المطرد، المنبوذ، المزجور

Heykiri: Tutkiri. derêxisti. dwîrkiri. lêxurrî.
paşvebiri.

ههياس = ههياس: كه بند. شويك. شده. پشټ بڼ
النطاق، الحزام

Heyas= Heyas: Kebend. şwîtik. şedehî. piştên.
ههياس = ههياس: په نجا باسكې پټ تيرا

الدابر، الصنصنه للطير

Heyas= Heyas: Pencâ baskê pê teyra.

ههياك: توخه كې كوليكايه هكه دبر را گوت كوليكيت
وان دهرهڼ

صنف من الزهر

Heylak: Tuxmekê kulîlkaye heke di berra
got kulîlkêt wan di werhin.

ههياك: ستران گوتنا دبر لاندكې رايه. لافزا هژاندنا
لاندكا پچويك تيدا

اغنيه هدهده المهد

Heylayê: Stiran gotina diber landkê raye. la-
vaja hejandina landika .

ههئى ها: گوتنه دپيژن بو چريسه وگوهرشين و ننيكه
كله تجب واستغراب ودهشه

Heyha: Gotine dibêjin bo çirîse û guhişîn û
êntike.

ههئى هايه: مكرتى. بهلكى. نهكه. هكه. گهر
فرضا، عسى، لعل، ريمه

Heyhaye: Megirtî. neke. heke. ger.

ههئى هئى: گوتنه پاشفه برن وترانه پټ كړنې به
كنايه للسخرية والاستخفاف

Heyhey: Gotineka paşvebirin û tirane pê kîrnêye.

ههوياتى: دوژنياتى. ميره كى
الظوره

Hewîyatî: Du jinîyatî. mêrekî.

ههوار مهبينه: ياريكه پچويك دكن
لعبه

Hewar mepidêne: Yarîyeke biçwîk diken.

ههئى: گوتنهكه دپيژن بو باشى ونه باشين
كله تستعمل للاستحسان والاستحجان

Hey: Gotineke dibêjin bo başî û nebaşîyê.

ههئى دادى پيداد: ههئى هوار
واويله، وامصيبتاه

Heydadûbêdad: Hey hewar.

ههئى: تشتى ههويى
الموجود

Hey: Tîştê hebûy.

ههيت = ههيت: سيار
الفارس

Heyt = Heyte: Siyar.

ههيزران: توخه كې دارځ نهرم وخاف وگه كچه
الفيضان

Heyzeran: Tuxmekê darê nerm û xav û gih
gihe.

ههيف: ماه. مانگ
الشهر، القمر

Heyv: Mah. mang.

ههيفا نوى: ههيفا نيك شهفى
الهلال

Heyvanwî: Heyva êk şevî.

ههيفا چاروى: ههيفا كوي وقربوى
البدن

Heyva çardê: Heyva kurr û qîrbûy.

ههئى كړن: هاژوتن. بهردان. بهرلاكرن. نازاكرن
العيله، السرح، السيب، الاطلاق، الاممال

Heykirin: Hajotin. berdan. berellakirin. azakirin.

ههئى كړى: نازاد كړى. بهرداى. هاژوتى. بهرلاكرى
العيل، السارح، الهمل، السائب، النفش للغنم

Heykiri: Azakiri. berday. hajoti. berellakiri .

هیدی کرن: بئی دهنگ کرن . تنه کرن . رهعت کرن . نهرم
کرن . هش کرن . هوش کرن . هاویش کرن
التهدئه ، التهیل ، الامهال

Hêdîkirin: Nerimkirin. rehetkirin. tenakirin.
bêdengkirin. hişkirin. hoşkirin. hawîşkirin.

هیدی کری: بئی دهنگ کری . تنه کری . رهعت کری . نهرم
کری . هش کری . هوش کری . هاویش کری
المهدی ، المهل

Hêdîkîrî: Bêdengkîrî. tenakîrî. rehetkîrî. ne-
rimkîrî. hişkîrî. hoşkîrî. hawîşkîrî.

هیدباتی، هیدی: بئی دهنگی . تنای . رهعتی . نهرماتی .
هاویشی . هوشی

الهدوء ، المهل ، التؤدة ، الانامه ، الهوينا

Hêdîyattî = Hêdîntî: Bê dengî. tenayî. rehetî.
nermatî. hawîşî. hoşî.

هیر: دول . نهالا فرمه

الغالق ، الکدید ، الخب

Hêrr: Dol. nihala firhe.

هیر: گیز . گوهمشی . ژخوه چوی . نالوز . گرفتار . حوش .

شاش . باژيله . باهيله

الهائم ، السابه ، النامه ، المعنوه

Hêrr: Guhişî. ji xweçûy. aloz. girftar. hoş.
şaş. bajêle. bahêle.

هیر بون: گیز بون . گوهمشین بون . گوهمشین . نالوز بون .

باژيله بون . گرفتار بون . باهيله بون . شاش بون . حوش بون

التسبه ، التخرق ، التمه ، التهقع

Hêrbûn: Gêjbûn. guhişînbûn. alozbûn. bajê-
lebûn. girftarbûn. bahêlebûn. şaşbûn. hoşbûn.

هیر بوی: گیز بوی . گوهمشی . حوش بوی . نالوز بوی . گرفتار
بوی . ژخوه چوی . شاش بوی . باژيله بوی

المسبه ، المعته ، الخرف

Hêrbûy: Gêjbûy. guhişî. hoşbûy. alozbûy.
giriftarbûy. jixweçûy. şaşbûy. bajêlebûy.

هیر تر: گیز تر . گوهمشی تر . حوش تر . نالوز تر . گرفتار تر .

ژخوه چوی تر . شاش تر . باژيله تر

الاهيم ، الاعت ، الاخر ، الاسيه ، الانامه ، الامقع

Hêrrtir: Gêjtir. guhiştir. hoştir. aloztir. gi-
rîftartir. ji xweçûytir. bajêletir.

هچ کری: بوقی کری . سر گهرم کری . کهرجوفه کری .

سردابی . باغ کری

الفتک ، المطنی

Hêckîrî: Boqkîrî. sergerimkîrî. kerçovekîrî.
serdabîrî. baxkîrî.

هچی = هچباتی: بوقی . سر گهرمی . کهرجوفی .

کهرجوفی . باغی

الفرور ، الطغیان ، الفتک ، الضراوه ، الشراسه ، الرعونه ،

الاخضاع ، الازل

Hêcî = Hêcîyattî: Boqî. sergermî. serdaçûnî
kerçoveyî. baxî.

هچ کون: بئ پی کرن . داکیر کرن . پئ لینان . قویز کرن . چغ
کرن

الاخضاع ، الذل

Hêckirin: Bin pêkirin. pêlênan. qwîzkirn.
çixkîrn.

هچ کری: بئ پی کری . پئ لینای . قویز کری . چغ کری

الخصع ، المذل

Hêckîrî: Bin pêkîrî. pêlênay. qwîzkîrî. çixkîrî.

هیدی: نهرم . رهعت . تنه . بئی دهنگ . هش . هوش . هاویش

الروید ، التائی ، المهل ، الهوينا ، التؤدة ، الهدوء

Hêdî: Nerim. rehet. tena. bêdeng. hiş. hoş.
hawîş.

هیدی بون: نهرم بون . رهعت بون . تنه بون . بئی دهنگ

بون . هش بون . هوش بون . هاویش بون

التمهل ، الهدئه

Hêdîbûn: Nerimbûn. rehetbûn. tenabûn. bê-
dengbûn. hişbûn. hoşbûn. hawîşbûn.

هیدی بوی: بئی دهنگ بوی . نهرم بوی . تنه بوی . رهعت

بوی . هش بوی . هوش بوی . هاویش بوی

المهدی ، المهل

Hêdîbûy: Nerimbûy. rehetbûy. tenabûy. bê-
dengbûy. hişbûy. hoşbûy. hawîşbûy.

هیدی تر: بئی دهنگ تر . نهرم تر . تنه تر . رهعت تر .

هاویش تر . هش تر . هوش تر

الامهأ ، الامهل

Hêdîttir: Nerimtir. rehettir. tenatir. bêdeng-
tir. hiştir. hoştir. hawîştir.

هیره: فیری، هوسا، بنگ من فه
الی، نحوی، هنا، هکذا

Hêrve: Vêre. hosa. binikmin ve.

هیز: لف، بری، چیل، حندیښ، لفین، زهفر، جنگ
الحركة، الطاقة، القوة

Hêz: Liv. birf. hêl. hindîş. livîn. zevel. hing.

هیزدار: لفلوک، زهفر دار، جنگدار
القوى، ذو الطاقة، ذو الحركة

Hêzdar: Livlivok. zevelar. hingdar.

هیزک: وریستی هه لویستی مروف خوه پښ داده
الارجوحة

Hêzk: Werisê helawistî mirov xwe pê daidet.

هیز کهتن: لفلوک، جنگ کهتن
التحرك

Hêzketin: Livlivîn. hingketin.

هیز کهتی: لف لفی، جنگ کهتی
المتحرك

Hêzketî: Livlivî. hingketî.

هیز لغویدان: چرخ دانا تیرا لفرین، دهوردان، جنگ لغوه
دانا تهری

تحرك الطيران في الفضاء

Hêzlixwedan: Çerix ldana teyra li firrîne de-
wirdan. hinglixwedana teyrî.

هیز = هیزتا: وهکی بیژی هیز نه چویه، بان هیز بده من
لازال، لحد الان، بعد، مازال

Hêj = Hêjta: Wekî bêjî hêj ne çûye. yan hêj
bidemin.

هیزا: هژی، کیزهاتی، ریزدار، برویعت
اللائق، الجدير، المحترم

Hêja: Hejî. kêrhatî. rêzdar. birwîmet.

هیزایي = هیزاتی: کیزهاتی، کیزهاتی
اللباقة، الجدارة، الحرمة، الاحترام، القابلية

Hêjayî= Hêjatî: Hejîyatî. kêrhatî.

هیزکانی: یاریه که
لعبه

Hêzkanê: Yaryeke.

هیز کرن: کیز کرن، گوهمشاندن، خوش کرن، شاش کرن،
نالوز کرن، گرفتار کرن، باژيله کرن
الاسباء، التخریف، التنمیه، الامفاع

Hêrkirin: Gêjkirin. guhişandin. hoşkirin.
şaşkirin. alozkirin. giriftarkirin. bajêlekirin.

هیز کری: کیز کری، گوهمشاندی، خوش کری، شاش
کری، باژيله کری، گرفتار کری، نالوز کری
المسبه، المنه، المعته

Hêrkirî: Gêjkirî. guhişandî. hoşkirî. şaşkirî.
giriftarkirî. alozkirî.

هیزی = هیزایي: کیزایي، خوشی، گوهمشین، شاشی،
گرفتاری، نالوزی، باژيله یی

الهفاع، السبه، الخرف، النمه، الهيام، الهيمان، الشرود
Hêrî = Hêrîyatî: Gêjî. gêjatî. hoşî. guhişîn.
şaşî. giriftarî. alozî.

هیز بانگ: دندکیت هناری
حب الرومان

Hêrban: Dindikê hinarê.

هیره: فیره، فیری، فی جهی، فیره
هنا، ههنا

Hêre: Vêre. vêrê. vî cihî. êre.

هیزان: گهرچه کرن، هیز کرن، پهلخاندن، پهرخاندن
الطحن، المهك، السحق، الهتامه

Hêran: Gerçekirin. hwîrkirin. pelixandin.
perixandin.

هیزای: گهرچه کری، هیز کری، پهلخاندی، پهرخاندی
المطحين، المسحق، المهوك

Hêray: Gerçekirî. hwîrkirî. pelixandî. perix-
andî.

هیزانا بدهستی: گهرساندن، پهرخاندن
اللت

Hêrana bidestî: Gerisandin. perixandin.

هیزهش: بیرهش، هو، خلفه کرن، سهردا کرن
الهجوم، الغارة، الشن، الحمله، الهجوم

Hêreş: Êreş. hew. xilfekirin. serdagirtin.

هیزو: توخمه کت کولیکایه
الخطمی، صنف من الزهر

Hêro: Tuxmekê kulîlkaye.

هڤ: بهرځ خوهدان، نږان، تماشه کړن، سه کړن، سه
النظر، الفقد، الفتش، التفقد، المشاهدة
Hêv: Berê xwedan. nêrran timaşekirin. seh-
kirin. seh.
هڤ کړن: بهرځ خوهدان، تماشه کړن، سه کړن، سه.

نږان
النظر، التفقد، التفتش

Hêvkin: Berêxwedan. timaşekirin. sehkirin.
seh. nêrran.

هڤکڼ: کاکلک، بنیات، نښک
الکنة، حقيقة الشيء، الجوهر، الاصل، الخاصه

Hêvên: Kakilk. binyat. nîvîşk.

هڤڼي ماسټي: ماسټي مه ياندنې
الروبه، الرثيه

Hêvênê mastf: Mestê meyandinê.

هڤڼي پميری: دهرمانې چکرنا پميری، شيلافکا پزی
لکل دهرمانا
الانفخه

Hêvênê penîrî: Dermanê çêkirina penîrî
şelavka pezf ligel dermana.

هڤڼ پړاندن: پڼ بنیات کړن، قړکړن، پړاندن، بن پړکړن.
قوت کړن، وړان کړن، کلپس کړن، کمباخ کړن
الابادة، الافناء، الاملاک

Hêvênbirandin: Bêbinyatkirin. qirkirin. bi-
randin. bin birrkirin. qutkirin. wêrankirin.
kilêskirin. kimbaxkirin.

هېک: مېلک
البيش

Hek: Hêlik.

هېک رهڼ: هېک هه لاندنا لکل روڼی بوخارانې، هېکا
دروڼی دا هه لاندی
البيش المقلی بالدمن

Hêkerrwîn: Hêk qelandina di gel rwînî bo
xarnê. hêka di duhnîda.

هېکا دهرڼی: هېکا تېک، هېکا پهڼی
الدعيل

Hêkadeirzf: Hêka tik. hêka peqîf.

هېستو: دهورځ ژکرو ماھینا بزیت، یان هسپ وماکړا
ببیت

البغل، النفل

Hêstir: Dewarê ji ker û mahîna bizêt, yan
hesp û makera bibît.

هېستو: روڼدک، رومندک
الدمع

Hêstir: Rondik. rohindik.

هېستله: بهرځ پری پڼ بهر دريژ بو نیشکا خانی
حجر الرکن فی البناء، الرکن

Hêstle: Berê birrîyê ber dirêj bo îşka xanî.

هېسل: راژیرکا کبیای
الحصیر

Hêstl: Rajêrka giyay.

هېسترا باب کړ: هېسترا دای ماھین، باب کړ
البغل

Hêstira babker: Histira day mahînû bab ker.

هېسترا باب هسپ: دای ماکړ وېاب هسپ
النفل

Hêstira babhesp: Day maker û bab hesp.

هېستو: دهورځ بیابانې
الجمال، البیر

Hêstir: Dewarê biyabanê.

هېسترا مڼ:
الناقة

Hêstiramê:

هېشی = هېشی: تهغه، خېچا پان، گیر، خامه، شقاره
الرعم، الفط الهريش، اللوف

Hêşf = Hêşf: Tevle. xîçapan. gîrr. xame. şivarre.

هېشی، هېشی = هېشی، هېشی: تهغه تهغه، گیر گیر،
خامه خامه، شقاره شقاره
المخوف

Hêşî Hêşî = Hêşî Hêşî: Tevle tevle, gîrr gîrr,
xame xame, şivarre şivarre.

هېشیک، هېشیک: نیشیک، ریزا مروفا بدویکف، سبب،
کهرخ، کیشا مروفا
الموکب

Hêşîk = Hêşîk: Rêza mirova bidwîwêkve, şip,
kerx. kêşa mirova.

هیکا مێرەیی
المازن، البیض

Hêka mêrwîyê:

هیکا چەرمی: هیکا تیقل نەرم
الفرقی.

Hêka çermî: Hêka tîvil nerim.

هیکا مەرەق: هیکا گەنی بون
المذر

Hêkameriqîn: Hêk genîbûn.

هیک مەرەق: هیک گەنی
المذرة

Hêkmeriqî: Hêka genî.

هیک شکاندن: هیکا قەلبوچک
القفس، القفس

Hêkşkandin: Hêka qelpwîşk.

هیکا ماسی: خەزئ ماسی
الصمغر

Hêkamasi: Xerzê masî.

هیکان: یاریا لیکدان هیکا کا کێژک دێ شکێت
اللعب بالبیض

Hêkanê: Yariya lêk dana hêka ka kijik dê şkêt.

هیکا ماری:
السره

Hêka marî:

هیکل: هیک
البیض

Hêlk: Hêk.

هیل هیلکەمیل هیلک: خوەش خوەشک، پەقەفوکا پیستی،
پەقویشکا چەرمی لەشی
السلع، غلق الماء، الغدة

Hêl hêlk = Hêl hêlk: Xweş xweşk. peqpeqka
pîstî peqîşka çermê leşî.

هیل: توفەکن بێتن خۆشە دکان ناف خوارن و فەخوارن
الهیل من البهارات المعطرة

Hêl: Tovekê bihên xweşe di ken nav xwarin
û vexwarnê.

هیل هیل: دەنگی پالە وجوتیارا دەمی شول کرتی
صوت الکسبه اثناء العمل کالفلاح وغيره

Hêlhêl: Dengê pale û cotiyara demê şolkirinê.

هیلە: دەمی بەردانا مازیا پیکە

موسم محدد للطف والجنى الجماعى

Hêle: Demê berdana mazîya pêkve.

هیلان: پشت دان، دەست ژێ بەردان

الكف، الاقتصار، الترك، الاممال، العطل، القطيعه

Hêlan: Piştan. dest jê berdan.

هیلان: فەگرتن، راگرتن

الابقاء، الهجر، المفادرة، الودع

Hêlan: Vegirtin. ragirtin.

هیلان: ریک دان، دەستور دان

الاذن، الرخصه، السماح، الجواز

Hêlan: Rêkdan. destwîrdan.

هیلای: پشت دای، راگرتی، فەگرتی، ریک دای.

دەستورداى، پاش ئیخستى

المثروك، المهمل، المعطل، المبقي، المهجور

Hêlay: Piştday. ragirtî. vegirtî. rêkday.
destwîrday. paşêxistî.

هیل هەجەن = هیل هەجەن: یاریا خوە هەلاقیتن لێسەر

دارەگێ دوسەر هەر سەرەکی ئێک لێسەر خوە دادەت
لعبه

Hêlhecîn = Hêlhecîn: Yariya xwe helavêtnê
liser derekê du ser her serekî êk liser xwe
dadet.

هیلان: جەن هیک کرنا تەبرا

العش، الوکر، الوکن

Hêlîn: Cihê hêkkirina teyra.

هیلی فانک: هیکا دانن دەلیبن دا داتەر هیکا لێسەر
بکەت

البیض المبقي فى العش لیبیض علیها

Hêlîvank: Hêka danin di helinêda da teyr
hêka liser biket.

هە = هیک: جەن دەست تیرا جونا جلیکی

الردن، الکم للثوب

Hîç = Hîçik: Cihê dest tîrraqûna cilkî.

هەر: هێرە. فێری

هنا

Hîre: Hêre. vêrê.

هري بي: دهمن هري بريفنا ژيږي
جز الصوف . موسم الجز

Hirfbirr: Demê hirf birrîna ji pezî.

هي يا: گور يا . باهور . باهور . رهشه يا
الريج العاتي العاصف

Hirbba: Gurrba, bahurr, bahoz, reşeba.

هريا ژمنی: هريا پژاندی . هريا پهژاندی
العظم

Hirya jenf: Hirya bijandî, hirya peritandî.

هزار: هزاره . دهه سهه
الالف

Hizar: Hijmare, dehsed.

هزارا دهرگهي: پشته فاته . چلميره
التراس, الفناح, اللزار

Hizara dergihf: Piştewane, çilmêre.

هزار پرتک: عويرکي پهزيږي بکوديشک
الکوش للحيوان

Hizarpirtik: ,wîrkê pezî yê bikurişk.

هژر: بير . های
الخيال, الفكر, المنه, الوهم, مابقع في القلب من خاطر,
الهاجس, الذكر

Hizir: Bîr, hay.

هژو بوڼ: بيرهاتن . هايبوڼ . های ليږوڼ . های ژي بوڼ
التخيل, التفكير, التوهم , التذكر

Hizirbûn: Bîrhatin, haybûn, haylêbûn, hay-
jêbûn.

هژو بوڼ: بيرهاتي . هايبوڼ . های ليږوڼ . های ژي بوڼ
المخيل, الفكر, الوهم , المذكر

Hizirbûy: Bîrhatî, haybûy, haylêbûy, hay-
jêbûy.

هژو تو: بيرهاتي تر . بيرهوه تر . های تر . های ليتر . های
ژيتر

الاذکر, الافکر, الاخیل, الاوهم

Hizirtir: Bîrhatîtir, bîrewertir, hay tîr, hay-
lêtir, hay jêtir.

هژو کوڼ: بير کرن . بير نيڼان . های کرن . هايښنان .
التخيل, التفكير, الابهتام, التوهم, التذكير

Hizirkirin: Birkirin, bîrînan, haykîrin, hayînan.

هي: يا . بايڼ ژيږي . بايڼ توند . بايڼ دژوار . بايڼ بلهز . گور
الهيږب, الفخ, الشدة

Hirr: Ba . bayê jibirî, bayê tund, bayê dijar, bayê bîlez, gurr.

هي بوڼ: گور بوڼ . ژوردا فلا کرن . گوش کرن
الانويال, النزول بشدة

Hirrbûn: Gurrbûn, jorda valakirin, guşkirin.

هرک = هري: گازييا پهزي بو هاتني
النداء للغم

Hirrk= Hirrhirr: Gazîya pezî bo hatinê.

هرک: توخمهکي پهزي سپي به
صنف من الضان

Hirrk: Tuxmekê pezê spîye.

هرچک: توخمهکي چويچکايه
صنف من العصارير

Hirçik: Tuxmekê çwişkaye.

هرم = هرم: گورمڼ . گورم گورم . تر تر . قوم قوم . مور مور
الهدير, اللجب, الجلبه الدوي

Hirmhirm = Hirmên: Gurim gurim, qirrqirr, qum qum, hurr hurr.

هرمي: توخمهکي فيفي به وهکي سيف وبها . کاجين
العرموض

Hirmf: Tuxmekê fêqîye wekî sêv û biha, kaçîn.

هرمي رهشک: توخمهکي هرميکايه بيت هافيڼي
صنف من العرموض

Hirmf reşk: Tuxmekê hirmikaye yê havînî.

هرمي ژهرک: توخمهکي هرميکايه بيت هافيڼي
صنف من العرموض

Hirmf zerk: Tuxmekê hirmikaye yê havînî.

هرمي شرا: توخمهکي هرميکيت پاويږي به
صنف من العرموض

Hirmf şira: Tuxmekê hirmikêt pawîzî ye.

هرمڼين: کهنين . بشکورين . گرنڼين
الابتسام, الساخر

Hirmijîn: Kenîn, bişkurrîn, gîrrijiîn.

هري: خوري . پويرتي پهزي سپي
الصوف

Hirf: Xurî, pwîrtê pezê spî.

هشک: رهق. موکوم. نازا
الصلب، العرد، التشديد

Hişik: Req. mukum. aza.

هشک: زها. کزر. کزر
اليابس، الجاف، الشز، القاحل

Hişk: Ziha. gizir. kizir.

هشک بون: رهق بون. موکوم بون. زها بون. کزر بون. کزر
بون
التصلب، التشدد، التجفف، التيبس، التقهل، التشز،
التمرد

Hişikbûn: Reqbûn. mukumbûn. zihabûn. gi-
zирbûn. kizirbûn.

هشک بوى: رهق بوى. موکوم بوى. زها بوى. کزر بوى. کزر
بوى

المصلب، المشدد، المعرد، المجفف، المشرز، المخفف، المحل

Hişikbûy: Reqbûy. mukumbûy. azabûy. zi-
habûy. kizirbûn.

هشک تو: رهق تو. موکوم تو. زها تو. کزر تو. کزر تو
الاصلب، الاعرد، الاشد، الافحل، الايبس، الاجفف، الاشز

Hişiktir: Reqtir. mukumtir. azatir. zihahir. gi-
zirtir. kizirtir.

هشک کرن: رهق کرن. موکوم کرن. زها کرن. کزر کرن. کزر
کرن

التصليب، المشدد، المعرد، المحل، الميبس، الاجفاف، التشديد، التمريد، التجفيف

Hişikkin: Reqkirin. mukumkirin. zihakirin.
kizirkirin. gizirkirin.

هشک کرى: رهق کرى. موکوم کرى. زها کرى. کزر کرى. کزر
کرن

المصلب، المشدد، المعرد، المحل، الميبس، المجفف، المشرز

Hişikkin: Reqkirî. mukumkirî. zihakirî. ki-
zirkirî. gizirkirî.

هشكى = هشکياتى، هشکاتى: رهقى. رهقياتى. موکومى.
موکوميياتى. نازايى. نازاتى. زهايى. زهايياتى. کزى.

کزىياتى. کزى. کزىياتى

الجفاف، اليبس، الشزازه، القهل

Hişkî = Hişkyatî: Reqî. reqiyatî. mukumî.
mukumiyatî. azayî. azayatî. gizrî.
gizriyatî. kizrî. kizriyatî. zihayî. zihay-
atî. hişkatî.

هشى = هشاتى: بى دهنگى. متى. تنايى. كه رى. كپى.
كپياتى. بى دهنگياتى. متياتى. تناهياتى. كه رياتى
السكينه، الهدوء، الصمت، السكوت، الهمود

Hişî = Hişiyatî: Bêdengî. mitî. tenayî. kerrî.
kipî. kipiyatî. bêdengiyatî. mitiyatî. te-
nahiyatî. kerriyatî.

هشيار: ناکه. هايدار. زيار. هست
الحذر، المنتبه، اليقظ، التنبه، الصاحى، الواعى، الشاعر،
الحساس

Hişyar: Ageh. haydar. ziyar. hest.

هشيار بون: ناکه بون. هاى بون. زيار بون. هست بون.
هايدار بون

اليقظ، التحصى، التنبه، التحذر، التحسس

Hişyarbûn: Ageh bûn. haybûn. ziyarbûn.
heşbûn. haydarbûn.

هشيار بوى: ناکه بوى. هاى بوى. هايدار بوى. هست
بوى. زيار بوى

المتقبط، المصحى، المنتبه، المتحذر، المتوعى، المتحسس،
المشعر

Hişyarbûy: Ageh bûy. haybûy. haydarbûy.
heşbûy. ziyarbûn.

هشيار تو: ناکه هستر. هاى تو. هست تو. زيار تو

اليقظ، الاوعى، الانبه، الاحسس، الاشعر، الاصحى

Hişyartir: Agehtir. haytir. heştir. ziyartir.

هشيار کرن: ناکه کرن. هاى کرن. هست کرن. زيار کرن
اليقظ، الاشعار، التنبه، الاحساس، التحذير

Hişyarkirin: Agehkirin. haykirin. hestkirin.
ziyarkirin.

هشيار کرى: ناکه کرى. هاى کرى. هست کرى. زيار کرى
الحذر، اليقظ، المشعر، التنبه، المصحى

Hişyarkirî: Agehkirî. haykirî. hestkirî. ziy-
arkirî.

هشيارى = هشيارياتى: ناکه مى. هستى. زيارى.

هاياتى. ناکه مياتى. هستياتى. زيارياتى

اليقظ، الصحوه، النباهه، الشعور، الحس، الوعى

Hişyarî = Hişyarfiyatî: Agehî. hestî. ziyarî.
hayatî. agehyatî. hestiyatî. ziyarfiyatî.

هلبژارتی: ژئی کرتی، بژارتی، بژاره
المنتخب، المختار، المختار، المنتقى، المصطفى
Hilbijartî: Jêgirtî, bijartî, bijare.

هلبژیر: ژیکر، بژیر
الناخب، المیز، المنقى، المصطفى
Hilbijêr: Jêgir, bijêr.

هلبژاندن: پێ واکرن، پێ وادان، هونین، کوته کړن، تیدان
النثر، السبع، الطلى، اللبخ
Hilbijandin: Pêrakirin, pêrradan, hunîn, kutnekin.

هلبژاندی: پێ واکړی، پێ وادای، هونى، کوته کړی، تیدای
المسبح، المطلق، المنثور
Hilbijandî: Pêrakirî, pêrraday, hunî, kutnekirî, têday.

هلبژین: کوته، کوته، کوته، هلبژای، تى دای
السياح، الطلاب، الناصر
Hilbijîn: Kutne, kurtane, helbijay, têday.

هلبهسارتن: ژیهل پالدان، ژیلل پالدان، نهفراز پالدان
المشوقه، الإسناد الى على
Hilpesartin: Jêhelpaldan, jêlê paldan, evrazpaldan.

هلبهسارتی: پالدای ژیهل، ژیلل پالدای، نهفراز پالدای
المسندالى الاعلى، المشوق
Hilpesartî: Jêhelpalday, jêlê palday, evrazpalday.

هلبهسارتی: پالدای ژیهل، ژیلل پالدای، نهفراز پالدای
المسندالى الاعلى، المشوق
Hilpesartî: Jêhelpalday, jêlê palday, evrazpalday.

هلبچن: مچن، قهخارنا کولهقا
الامتصاص، الشرب بلفه
Hilçîn: Mêtin, vexarna kulefa.

هلبچن: مچن
المتص
Hilçînî: Mêtî.

هلبچن: مچوک
المصاص، الماص، خنزيرة الماء
Hilçîn: Mêjok.

هلبچن: مچن
المتص، الماص، خنزيرة الماء
Hilçîn: Mêjok.

هلبچن: مچن، کیشان، ونالاندنا وهریس، پتنگ کړن.
کف کړن
المث للحل
Hilçîn: Helkirin, kêşan û alandina werîşî, pengkirin, kefkirin.

هشک: قهراج، تاق وړهق
الشبت، القسوة، للارض
Hişk: Qerac, teq û req.

هشک بونا شیرى: نهخشین
النضوب، الشسب، الشاسب
Hişkbûna şîrî: Efişîn.

هشکه سى: سهقه، سى، سهوما
القر، الحساء، القارس، الزمهرير
Hişkesirr: Seqem, sirr, serma.

هشکولک: تویت هشک کړی، توب هشک
الفرصاد، التوت اليابس
Hişk: Twîyêt hişkkirî, twîhişk.

هشکيا زمانى: زمانى خړش
النبوة
Hişkîya zemanî: Zemanê xirş.

هشکه من: پې حق، شول کرنا پې نان دان، کارکرنا پې خارن
الاجرة، بدون الطعام
Hişkemiz: Bêheq, şolkirna bēnandan, karkirina bēxarin.

هلبون: گش بون، بهربون
الانتقاد، الاشتغال، الشبوب
Hilbûn: Geşbûn, berbûn.

هلبوی: گش بوی، بهربوی
المتقد، المشتغل، المشبوب
Hilbûy: Geşbûy, berbûy.

هلبوی: نارهان، خنزړین، شه مېوز بون، نازخرو بون، در
بون، هاربون، گورځ بون
الهيجان، الثوران، الهياج
Hilbûn: Arhan, xinzirîn, şembozbûn, azxirûbûn, dirrbûn.

هلبوی: نارهای، خنزړی، شه مېوز بوی، نازخرو بوی، در
بوی، هاربوی، گورځ بوی
الهائج، الثائر، المهتاج
Hilbûy: Arhay, xinzirî, şembozbûy, azxirûbûy, dirrbûy.

هلبوارتن: ژئی کرتن، بژارتن
الانتخاب، الاختيار، الاصطفاء، الامتياز
Hilbijartin: Jêgirtin, bijartin.

هلبوارتن: ژئی کرتن، بژارتن
الانتخاب، الاختيار، الاصطفاء، الامتياز
Hilbijartin: Jêgirtin, bijartin.

هلبوارتن: ژئی کرتن، بژارتن
الانتخاب، الاختيار، الاصطفاء، الامتياز
Hilbijartin: Jêgirtin, bijartin.

هلبوارتن: ژئی کرتن، بژارتن
الانتخاب، الاختيار، الاصطفاء، الامتياز
Hilbijartin: Jêgirtin, bijartin.

هلدان: تیکه‌ل چون. نافکرا چون. تیک په‌شین
الاولات، انبات العشب الرطب بین الیابس

Hildan: Têkelçûn. navêkrra çûn. t êk peşîn.

ملکەتەن: ملکەتن: قەومی. پەیدا بوی
الحدث، السنوح للفرصة، البدء، الوقوع

Hilketin: Hilkeftin: Qewmî. peydabûy.

ملکەتەن: ملکەتن: بلند بون. بەل بون. سلال کەتن
العلو، البروز، النجد، الارتفاع

Hilketin: Hilkeftin: Bilindbûn. belbûn. silal-
ketin.

ملکەتەن: ملکەتن: هەلبون. پێفەبون
النشوب للحرب

Hilketin: Hilkeftin: Helbûn. pêvêbûn.

ملکەتەن: ملکەتن: لێ هاتن
الفهب، الفرصة السانحة

Hilketin: Hilkeftin: Lêhatin.

ملکەتەن: ملکەتن: هەلبوی. لێ هاتی. بلند بوی. پێفە بوی.
قەومین. پەیدا بون. هەلاتی

الحدث، الناشب، الفهب، البدو، الواقع، المرتفع، الطالع
Hilkeftî: Hilketî: Helbûy. lêhatî. bilindbûy.
pêvêbûy. qewmî. peydabûy. helatî.

هەلک هەلکەلکەلکەلک: بێژن کورتکا وەستانێ. بێژن ملی
دان. کەف زک. فەکییان
الله، النهیج، اللهات

Hilkhilk = Hilkhilk: Bihên kurtika westanê.
bihên limilîdan kef zik. vekîyan.

ملکین، حکین

Hilkên = Hilkên:

هەلکەلک، هەلکەلک: کەسن کەف زکی گرتی ژووەستانێ.
کرخی. کۆمک بوی

اللاهد، الملهت، الناهج، المنهج

Hilkhilkî = Hilkhilk: Kesê kef zikî girtî ji
westanê. kirxî. kuskbûy.

هەلکەن: تیک ئالاندن. هەلچنن. پەنگ کرن. کەفک کرن.
بەردان. پێفەنان. ئارانندن. زوخاندن

الکب للفلز، المت للحبل، الايقاد للنار، الاماچه

Hilkin: Têk alandin. helçinîn. pengkirin. kefk-
kirin. berdan. pêvenan. arandin. zuxandin.

هەلچنن: هەلکری. کیشای ولێک بادای. پەنگ کری. کەف
کری
المتوت

Hilçinî: Helkirî. kêşay û lêkbaday. pengkirî.
kefkirî.

هەلاتن: دەرکەتن. هەلایقێتن. سەرکەتن. هەلکەتن.

الطلوع، البروز، الشروق

Hilatin: Derketin. helavêtin. serketin. helketin.

هەلاتی: دەرکەتێ. هەلایقێتێ. سەرکەتێ. هەلکەتێ
البازغ، الطالع، الشارق

Hilatinî: Derketî. helavêtî. serketî. helketî.

هلدان: گودج کرن. ژێهەل برن. کورت کرن. ژێهەل کیشان.
بلند کرن

الشمر، التضمير

Hildan: Gurckirin. jêhelkirin. kurtkirin. jêhel
kêşan. bilindkirin.

هلداي: گودج کری. بلند کری. ژێهەل بری. کورت
کری. ژێهەل کیشای

المشمر

Hilday: Gurckirî. bilindkirî. jêhelbirî. kurt-
kirî. jêhel kêşay.

هلدان: هەلایقێتن. سەرکەتن. بێژبون. رستن. شین بون
النماء للعشب، الارتفاع

Hildan: Helavêtin. serkeftin. borrbûn. ristin.
şînbûn.

هلداي: هەلایقێتێ. رستێ. شین بوی. سەرکەتێ. بۆر بوی
الناسي، المرتفع

Hilday: Helavêtî. ristî. şînbûy. serkeftî.
borrbûy.

هلدان: دانا سەرک. هەلایقێتنا سەرک. وەکی کومێ ژروخا
بەهانی سلال

المصرصر، للمناع، والحبوب، والغلال

Hildan: Dana serik. havêtina serik wekî komê
ji rexa bihavêy silal.

هلداي: دانای سەرک. هەلایقێتێ سەرک
المصرصر

Hilday: Danay serik. helavêtî serik.

هنگفتی: تحسین، حواسی، هلهپقژی، ستمه کری
المعثر، الهف، المکبو

Hilingiftin: Tehisî, hulisî, helpeqijî, setmekirî.

هلوای: توخمه کئی تریه
صنف من العنب

Hiloqî: Tuxmekê tirye.

هلویشان: داجین، خارکەتن، داهاتن، نزم بون، تەرقین،
هەرفتن، سەتمین، تەپان

الفوس، الطمس، السوخ، الصوخ، السقوط، الهدم

Hilweşan: Daşûn, xarketin, dahatin, nizimbûn,
teriqlîn, heriftin, setimîn, teqan.

هلویشای: داجی، داهاتی، خارکەتی، نزم بوی، تەرقی،
هەرفتی، سەتی، تەپای

الصائغ، المسقوط، المهدم، المصوخ، العلق، النوط

Hilweşay: Daşçy, dahatî, xarketî, nizimbûy,
teriqlî, heriftî, setimî, tepay.

هلویشەن: پێهە کرن، تێدانان
العلق، النوط

Hilawîstin: Pêvekirin, têdanan.

هلویشتی: پێهە کری، تێدانای
المعلق، المنوط، المناط

Hilawîstî: Pêvekirî, têdanay.

هلو: رابه، هەلسه، هەسته
قم، انهض، افق

Hilo: Rabe, heliste, heste.

هندی چاف لەتره گەن: هندی چاف دبین
مدی الرؤیا

Hindî çavqetreken: Hindî çav dibînin.

هەلەتین: هەلدان، بلند کرن، ژێهە هەفتین، قولوز کرن
الرفع، الدفع الى اعلى، القذف فوقا

Hilavêtin: Helden, bilindkirin, jêhelhavêtin,
qulozkirin.

هەلکیشان: هەلکەتن، بلند بون، قولوز بون، چیخ بون
التلع للقامه، الشموخ للجبل

Hilkêşan: Helketin, bilindbûn, qulozbûn,
çîxbûn.

هەلکیشای: چیخ بوی، بلند بوی، قولوز بوی، هەلکەتی
التلح، الاتلع، الشامخ

Hilkêşan: Çîxbûy, bilindbûy, qulozbûy, helketî.

هەلکری: تیک ئالاندی، هەلچنی، ئاراندی،
المکب للفلز، الممتوت، الموقد، المثار، المهيج

Hilkirî: Têk alandî, helçinî, alandî.

هەلکەردن: خوراندن
الحک

Hilkgirrandin: Xurandin.

هەلکەردی: خوراندی
الحک

Hilkgirrandî: Xurandî.

هەلکەفتن: راکرن، بلند کرن، هەلدان، بەل کرن
التعليه، الرفع، البناء

Hilingavtin: Rakirin, bilindkirin, heldan,
belkirin.

هەلکەفتی: بلند کری، بەل کری، هەلدای
المعلي للتراب، المبني، المرفع

Hilingaftî: Bilindkirî, belkirî, helday.

هەلدن: راکرن، هەلگرتن
الاخذ، الرفع

Hilandin: Rakirin, helgirtin.

هەلدی: راکری، هەلگرتی
المرفوع، المأخوذ

Hilandî: Rakirî, helgirtî.

هەلەین: هەلوەرمان، پەرتین، پرتکین، هەلەویرین، چەرچەر
بون، درهان

الغزق، الجرن، الرث، الممزق

Hilhilîn: Helwerhan, perritîn, pirtikîn, hel-
hewirîn, çirr çirrbûy, dirrhan.

هەلەلی: درهای، هەلوەرهای، هەلەویری، پرتکی، پەرتی، چەر
چەر

المزوث، الممزق، الجرين، التزيق، الممزق

Hilhilîf: Dirrhay, helwerhay, pirttikî, perritî,
çirr çirr.

هەلەلین: کەردین، بهوژین

الهراء، الهروء، نضج اللحم حتى يتفسخ، الاضمحلال

Hilhilîf: Gerdîn, Bihojîn.

هەلکەفتن: تحسین، حواسین، هەلەپقژین، ستمه کرن
العثار، المهفوة، الكبوة

Hilingiftî: Tehisîn, hulisîn, helpeqijîn, set-
mekirin.

همبیز: تیکرا. دای نیک. بوش. قهرسی. دژی شه لالین.

بیش

الوصی، الکثیف، الکث

Himbiz: Têkrra. dayêk. boş. qerrisî. dijî şelaliyê. bipîst.

همبیز بون: بوش بون. تیکرا بون. دای نیک بون. قهرسین

الکثف، الکث

Himbizbûn: Boşbûn. têkrrabûn. dayêkbûn. qerrisîn.

همبیز بوی: بوش بوی. تیکرا بوی. دای نیک بوی. قهرسی

الکثف، الکث

Himbizbûy: Boşbûy. têkrrabûy. dayêkbûy. qerrisî.

همبیز تر: بوش تر. تیکرا تر. دای نیک تر. قهرسی تر

الکثف، الکث

Himbiztir: Boştir. rtêkratir. dayêktir. qerrisîtir.

همبیز کرن: بوش کرن. تیکرا کرن. دان نیک. قهرساندن

الکثیف، الکث، الکثاف

Himbizkirin: Boşkirin. têkrrakirin. danêk. qerrisandin.

همبیز کری: بوش کری. تیکرا کری. دای نیک کری.

قهرساندی

الکثف، الکث

Himbizkirî: Boşkirî. rtêkrakirî. dayêk. qerrisandî.

همبیز = همبیزهاتی: بوشی. بوشیاتی. تیکرای

الکثاف، الکث

Himbizî = Himbizîyatî: Boşî. boşîyatî. têkrrayî.

هنبان: پارونک. کونێ کهفلێ خاف. تویرێ پیستی

الجراب، الکثاف، الغداء

Hinban: Paronk. kunê kevlê xav. twîrê pistî.

هنبان سورانی: پاربه که بجوێک دکن. قازی بهزینکاتی

لعبه السفسطه

Hinbansoranê: Yaiyeke biçwîk di ken qazîbezînkânê.

هنبان: بوش. تیکرا. قهرسی. تژی

الوصی، الکثیف، الکث

Hinbiz: Boş. têkrra. qerrisî. tijî.

هلبکیشان: راکیشان. نینان دهرقه. دهرکرن. دهرنیکستن

السل للسيف

Hilkêşan: Rakêşan. înanderve. derkirin. derêxistin.

هلبکیشای: راکیشای. نینای دهر. دهرکری.

المسلول

Hilkêşay: Rakêşay. înander. derkirî.

هلبکیشان: هلبکەنان. هلبکافتن. هلبکەنین.

القلع، الاستئصال، الاجتثاث

Hilkêşan: Helkenan. helşkafîn. helkenîn.

هلبکیشای: هلبکەنای. هلبکافتی

المقلوع، المجثوث، المستئصل

Hilkêşay: Helkenî. helkenay. helşkafî.

هلبکیشان: راکیشان. نینان دهر. دهرنیکستن

النزع للروح، النتح

Hilkêşan: Rakêşan. înander. derêxistin.

هلبکیشای: راکیشای. نینای دهرقه. دهرنیکستی

المزروع، المنخوع

Hilkêşay: Rakêşay. înayderve. derêxistî.

هلبکیشان: هلبکویستن

الاستئشاق، النشق

Hilkêşan: Helmirwîstin.

هلبکیشای: هلبکویستی

المستئشق

Hilkêşay: Helmirwîstî.

هلبکیشان: نینان دهر. دهرنیکستن

الانتشال

Hilkêşan: Jêînander. derêxistin.

هلبکیشای: نینان دهر. دهرنیکستی

المنتشل

Hilkêşay: Jêînayder. derêxistî.

هلبکیشان چافی: قوقلاندن. قهراندن

الغفا

Hilkêşana çavî: Qoqilandin. qewirandin.

هلبان: همبیز کهفلێ خاف. پارونک

الجراب، الکثیف، الکث

Hinban: Hîzê kevlê xav paronk.

هندودک = هندودک: پیچک، دندک، چینچرکک، جزهک.
هندوتک

الجزى، الزميد

Hindwîdk = Hiððôðk: Pîçek, dindik, çinçirkek.
çizek, hindotke.

هندیکه: بهائی

اما

Hindîke: Belê.

هناك نيش: يبق چون، فيش چون، ههفسرين
الزحار، الاسهال

Hinavêşt: Pîqçûn, fîşçûn, hevsirîn.

هنا: توخمهكئ فيقى به
الزمان

Hinar: Tuxmekê fêqîye.

هناويكيت روييا: سهري روى، بن برى چافى
الوجه

Hinarokêtr rwiya: Serê rwî, bin berê çavî.

هناك: عويرو روييك، نهنداميت خولولامبيا زكى
الاحشاء، الموابا

Hinav:, Wiir û rwiwîk, endamê xulolahîya zikî.

هناك چون: فيش چون، يبق چون، ههفسرين، زك چون
الاسهال

Hinavçûn: Fişçûn, pîqçûn, hefsirîn, zikçûn.

هناون: فريكرن، شاندى، ريكورن
البعث، الارسال

Hinartin: Virrêkirin, şandin, rêkirin.

هناوتى: فريكرى، شاندى، ريكورى
المبعوث، المرسل

Hinartî: Virrêkirî, şandî, rêkirî.

هناي: شاندىكار، فريكر
الباعث

Hinêr: Şandkar, virrêker.

هناك: هناكافن: ليدان، پيدادان، دارهسين، قوتان
الاصابه، الطعن، الوقذ

Hingatîn: Hingafîn: Lêdan, pêdadan, daresîn.
qutan.

هناك: هناكافى: ليداي، پيداداي، دارهسى، قوتاي
المصاب، المظمن، الموقذ

Hingatî: Hingafî: Lêday, pêdaday, daresî.
qutay.

هناك: شكاف بشيف، بهويك
المذوبه، جهاز التحليل، اله الاذابه

Hincan: Şikef, bişêv, bihujînk.

هناك: بريت بريت كرن، زفيله كرن، دقيله كرن، هوير كرن،
چي چي كرن، قهه قهه كرن، خيچاندن،
الوضم، الثرم، الغرم، التقطيع، الخت، طمن بالسانان
متنايما

Hincinî: Pirt pirtkirin, zivêlekirin, divêlekirin.

hwîrkirin, çir çirkirin, qedqedkirin, xiçiçiandin.

هناك: خيچاندن، زفيله كرى

الموضوم، المثروم، المغروم، المظع، الخت

Hincinî: Xiçiçiandî, zivêlekirî.

هناك: توخمهكئ كراي به، كراي بگيا، كراي كيا هوير
كرين وليناى

صنف من الطعام من حبيب وعشب

Hinco: Tuxmekê giraêrye, girara bigiya, gi-
rara giya hwîrkiryê û lênay.

هند = هنده: بهس، خلاص، كوتا، دويماهى هاتن

النفاذ، الكف، فقط، الثمام، النهايه، الكمال

Hind = Hinde: Bes, xilas, kûta, dwimahiîhatin.

هناك: بيث هههت، ژوردا نيران، سهردا

القوق، المشرف، الاستشراق، الاطلاع، المظل

Hindav: Pêşhenmet, jorda nêran, serda.

هندك: ههك، چههك، پيچك

البعض، الطائفه، الجزء، الفئه، العده

Hindek: Hinek, çendek, pîçek.

هندي: چههدينى، چههدينى، هندكياتى

الكميه، القدر، القياس

Hindînf: Çendîni, çendatî, hindekiyatî.

هندي: زتمت

فيد اتمله، القدر

Hindî: Ji temet.

هندي: چهه

كم مهمما، كلما

للتكرور

Hindî: Çend.

هنده = هنده بو: نيزيكه، ههروهخته

كاد، مهمما، اوشك، يكاد، يوشك

Hinde = Hindebo: Nêzîke, herwexte.

هنگه= هنگو. هنگه: هوين. ههوه
انتم

Hing=Hingo= Hinge: Hwîn. hewe.

هنگی: هندی. چهندي
كلما، مهما، كم

Hingî: Hindî. çendî.

هنگ هنگه= هنگ هنگه: قه قه. قه قه. قه قه. قه قه. قه قه.
الدوى

Hinghing=Hinghing: Qir qir. pep pep. req req.
qum. qum.

هنگين = هنگين: هنگين. قرين. پهقين
Hingên= Hingên: Qirrên. peqên.

هنگه: هنگه: فرک. پالدا. دهقاندين
الدفع

Hing= Hing: Firk. paldan. defendin.

هه: گز. گز. هه قوت. تول. تور. گرتن. زانين. نيش
العاده، الطبع، الاله، الخلق

Hî: Giz. kiz. hevot. ol. tor. girtin. zanîn. nîş.

هه بون: لکز بون. گز گرتي بون. توره بون. نيشادان بون
التعود، التعلم، الطبع، التخلق، التألف

Hîbûn: Likizbûn gizgiribûn. torebûn. nîşanbûn.

هه بوى: لکز بوى. گز گرتي بوى. توره بوى. نيشان بوى
التعود، التعلم، المتطبع

Hîbûy: Likizbûyg kiztgiribûy. torebûy.
nîşanbûy.

هه تو: لکز تر. گز گرتي تر. توره تر. تول تر. نيشان تر
الاعود، العلم، الاطبع، الاخلاق، الالف

Hîtir: Likiztig. kizgirtir. toretir.oltir. nîşantir.

هه كرين: نيشادان. تن كهاندن. گز كرتن كرين
التعميد، التعليم، التطبيع، التخليق، المؤلف

Hîkirin: Nîşandan. têgihandin. kizgirtinkirin.

هه كرى: نيشاداي. تن كهاندى. گز كرتي كرى
المعلم، المؤلف، المعود، المطبع، الخلق

Hîkirt: Nîşanday. têgihandî. kizgirtirkirî.

ههياتى= ههياتينى: نيشاندانى. تن كهاندى. توره ياتى. گز
كرتني. كزاتى

العاده، الاله، العلم، الطبع، الاخلاق، الخلق

Hîyatî= Hîyatînf: Nîşandanî. têgihandî to-
reyatî. gizgirtî. gizatî.

هنگاتى، هنگاتى: دارمستى
المسوس

Hingatî= Hingattî darestî.

هنگاتن، هنگاتن: دارمستن
المس

Hingatin= Hingaftin: Darestin.

هنگتين: دوبا شه مائى.

الذوب، الارى، العسل، الشهد، الطرم، السلوى

Hingvîn: Doba şemayê.

هنگفينى حه لاندى: هنگفينى بن شه ما. هنگفينى روھن
كرى. هنگفينى پارزنى
النسيل

Hingvînê belandî: Hingvînê bê şema, hingvînê
rohinkirî. hingvînê parzinî.

هنگفينى سبى: هنگفينى شائى
السليق

Hingvînê spî: Hingvînê şanê.

هنگفين بيهن: هنگفين چين
الشور، الشيار

Hingvînbirrîn: Hingvîn çinîn.

هنگفين ئاليسان: نه زمان تيدانا هنگفينى
المطخ

Hingvîn alfetin: Ezman têdana hingvînî.

هنگفين كرن: هنگفين چيكرن
الارى للنحل

Hingvînkirin: Hingvîn çêkirin.

هنگل: چنگل

الاطراف، قوائم السقا، الذراع

Hingil: Çingil.

هنگامه: كه رسمات، كاركنى. ئاتاف. لى قومين. ههوار
التكب، المصيبة، الكارثة

Hingame: Keresat. karkinî. lêqewmîn. hewar.

هنگورى: ئيقار. شف
المساء، الليل

Hingorî: Êvar. şev.

هنگوستين: كوستير. خه لكا كرنا تيلى
الخاتم، الفتحة

Hingustîr: Gustîr. xelexa kirina tiblê.

هیلی: داخاز. خازتن. فییان. نارهزو. نارمانج. کام
الامل، الرجاء، الامنیه

Hivî: Daxaz. xaztin. viyan. arezû. armanç.

هیلی بون: داخاز بون. خازتن بون. فییان بون. نارهزو بون.
کام بون. نارمانج بون
التامل، الترجی، التمنی

Hivîbûn: Daxazbûn. xaztinbûn. viyanbûn. arezûbûn. kambûn. armançbûn.

هیلی بوی: داخاز بوی. خازتن بوی. فییان بوی. نارهزو
بوی. کام بوی. نارمانج بوی
التامل، الترجی، التمنی

Hivîbûy: Daxazbûy. xaztinbûy. viyanbûy. arezûbûy. armançbûy. kambûy. armançbûy.

هیلی تر: داخاز تر. خازتن تر. فییان تر. نارهزو تر. کام تر.
نارمانج تر
التامل، الترجی، التمنی

Hivîtir: Daxaztir. xaztintir. viyantir. arezûtir. kamtir. armançtir.

هیلی کرن: داخاز کرن. خازتن کرن. فییان کرن. نارهزو
کرن. کام کرن. نارمانج کرن
الامل، الارجی، الامنی

Hivîkirin: Daxazkirin. xaztinkirin. viyankirin. arezûkirin. kamkirin. armançkirin.

هیلی کری: داخاز کری. خازتن کری. فییان کری. نارهزو
کری. کام کری. نارمانج کری
المرجی، المزل، المنی

Hivîkîrîf: Daxakîrîf. xaztinkîrîf. viyankîrîf. arezûkîrîf. kamkîrîf. armançkîrîf.

هیلیاتی: داخازی. خازتنی. فییانی. کامیاتی. نارهزوی
الامل، الارجی، الامنی

Hivîyatî: Daxazî. xaztinî. viyanî. kamîyatî. arezûyî.

هیلی دار: داخاز کر. نه‌فیندار. کامیار. نارهزو مه‌ند
الرجاء، الامل، المنیة

Hivîdar: Ddaxazker. evîndar. kmiyarî. arezûmend.

هی کەر: نیشدار. توره‌دار. تولدار
المعلم

Hiker: Nîşdar. toredar. oldar.

هیکار: توره‌کار. کز کرتی. کزین
المعلم

Hîkar: Torekar. gizgirtî. kizîn.

هیج: چونه. نه‌بون. نیجار
لاشی، قط، عدم

Hîç: Çune. nebûn. îcar.

هیری: په‌رگارێ کلانێ. مه‌هجار. نامویریت کلانێ
اللؤمه، جهاز الحرب، ادوات الحراث

Hîrî: Pergarê. kêlanê. hevcar. amwîrêr kêlanê.

هیریار

Hîrûbar.

هیر هیر= هیری حیر: شه‌هینا هه‌سپی. ده‌نگێ ده‌واری
الصهیل

Hîrhîr= Hîrhîr: Şehîna hespî. dengê dewarî.

هیرن= حیرن

Hîrrên= Hîrrên.

هیرک: کیلەرک. ستێرک
منصدة، الغلال والمتاع

Hîrik: Kîlerk. stêrik.

هیز: کونێ مه‌زن
مه‌شک. هنبان

السقاء، الوطب، الجراب

Hîz: Kunê mezin. meşk. hinban.

هیز، هیز: چاف لده‌ر. ده‌مان پیس. گان ده‌ه
الخذن، البني، المنحرف، الخلق، الداعر

Hîz=Hîz: Çavlider. deman pîs. gander.

هیزی= هیزاباتی: هیزی= هیزاتی: چاف لده‌ری. ده‌مان
پیسی. گان ده‌هی

الدعارة، الخدانة، الخذن، البقاء، انحراف الخلق

Hîzî =Hîzyatî: Çavi lîderî. deman pîsî. ganderî.

هیزاو: چار شه‌ف. چارک. په‌رده
الملفع، الحجاب، الخمار، العیانه

Hîzar: Çar şev. çarîk. perde.

هینی = هیناتی: ساری، ساریاتی، هینی، هیناتی، هینکاتی
 الفصاء، المصد، البرودة، الاعتدال المناخي

Hîni=Hînatî: Sarî, sarîyatî, hînî, hîniyatî,
 hînkatî.

هینیاتی = هینکاتی

Hînyatî= Hînkatî:

هینشگ: نقروسک، خو دل گرتن
 الوسن، السنه، التماس، الکرى

Hînişk: Niqrosk, xwe dîlgirtin.

هین لانتک: سارینگ، تزیینک
 المبردة، جهاز التبريد

Hînvank: Sarînk, tezînk.

هینگ: ههگیرانا ههلوغراندا ستوان گوتن
 تردید بعد الغناء للسامع

Hîk: Vegêrana velovrandina stiran gotinê.

هینگ: باهینگ، روماتیزم، ئیشا سهرامی، تهخلینک
 نهساخین به

الروماتیزم، مرض

Hînik: Bahînk, romatîzîm, êşa sermayê, textîtek,
 nesaxîyêye.

هویر = هویر: هویر
 الداد، النفس، الحبر

Hubir= Hubir :Hubir.

هوت = هوت: قهلو، تهفقی بگییان، ترخان، گییان گرتن
 الړهوک، السمین، البیدین

Hut= Hut: Qelew, tefiqî, tîrxan, giyan girtin.

هوت بوی، هوت بون: قهلو بون، تهفقی بون، ترخان بون،
 گییان گرتن بون

التسمن، الترهک، التبدن

Hutbûn= Hutbûn: Qelewbûn, tefiqîbûn, tîrx-
 anbûn, giyan girtinbûn.

هوت بوی، هوت بوی: قهلو بوی، تهفقی بوی، ترخان بوی،
 گییان گرتن بوی

السمن، المبدن، المرفک

Hutbûy= Hutbûy: Qelewbûy, tefiqîbûy tîrx-
 anbûy, giyan girtinbûy.

هیفی داری: داخاز کهری، نهفینداری،
 کامیاری، نارمانجیاتی، نارموز کهری
 التمنی، الترحی، التمنی

Hîvîdarî: Daxaz kerî, evîndarî, kamyarî ar-
 mancîyatî, arezûker.

هیفی خاز: نارمانج خاز، داخاز کهر، کام خاز
 المرتجی، المتامل

Hîvîxaz: Armanxaz, daxazker, kamxaz.

هیلک: توخهکن گییایه
 صنف من العشب

Hîvîk: Tuxmekê giyaye.

هیله = هیله: شهپسه، خاپینی
 العیله، الکر، الخداع

Hîle=Hîle: Şepse, xapînî.

هیله بازى: خاپیندار، شهپسهگیرانی، جهمبازی
 الاحتيال

Hîlebazî: Xapîndar, şepsegêranî, cembazî.

هیم: بنیات، توره، ټول، دوریشم، دورى، سنجى
 السيرة، السلوك، العلامة، الرمز، الشعار، الاخلاق

Hîm: Binyat, tore, oldurişm, du rwî, sincî.

هین: سار، تهزی
 القصیه، التسجج، المصد، البارد، المعتدل للجو

Hîn: Sar ,tezî.

هین بون: سار بون، تهزی بون
 الاعتدال، التبرد، التفصی، التصرد

Hînbûn: Sarbûn, tezîbûn.

هین بوی: سار بوی، تهزی بوی
 المبرد، المصد، المفصی، المعتدل

Hînbûy: Sarbûy, tezîbûy.

هین تو: سار تو، تهزی تو
 الاصد، الافصی، الابد، الاعدل

Hîntir: Sartir, tezîtir.

هین کرن: سار کرن، تهزی کرن، تهزاندن
 التبريد، الاعتدال، الافضاء، التفصیه، التصريد

Hînkirin: Sarkirin, tezîkirin.

هین کرى: سار کرى، تهزی کرى، تهزاندى
 المعدل، البرد، المصد، المفصی

Hînkirî: Sarkirî, tezîkirî.

هوش بوی: مت بوی. که بوی. بئ دهنگ بوی. تەبئتی بوی.
تەنا بوی. حەجمی

المسكت، الصمت، الهدأ

Huşbûy: Mitbûy. kerrbûy. bêdeng bûy. tebitbûy. tenabûy. hecimî.

هوش تر: مت تر. که تر. بئ دهنگ تر. تەبئتی تر. تەنا تر.
حەجمی تر

الاسكت، الاهدأ، الاصمت

Huştir: Mittir. kerrtir. bêdeng tir. tebittir. tenatir. hecimitir.

هوش کړن: مت کړن. که کړن. بئ دهنگ کړن. تەبئانډن.

تەنا کړن. حەجمانډن

التهدأ، التسكرين، الاصمات

Huşkirin: Mitkirin. kerrkirin. bêdeng kirin. tebitandin. tenakirin. hecimandin.

هوش کړی: بئ دهنگ کړی. مت کړی. که کړی. بئ دهنگ کړی. تەبئانډی. حەجمانډی

الصمت، المسكت، الهدأ

Huşkîrî: Bêdengkîrî. mitkîrî. kerrkîrî. tebitandî. tenakîrî. hecimandî.

هوشی = هوشیاتی: بئ دهنگی. متی. که ی. تەبئینی.

حەجمینی، مئتیاتی، که یاتی

السکوت، الصمت، الهدأ، السکون، الهمود

Huşî = Hûsyatî: Bêdengî. mitî. kerrî. tebitî. hecimînî. mitatîyatî. kerrîyatî.

هوش هوش = هوشین: گوش گوش. کوشین. شور شور.

شورین. بوش بوش. بوشین

الفرير للماء، الازيز للريح

Huşuş = Huşên: Guş guş. guşên. şurr şurr. şurrên. buş buş. buşên.

هوش = هوش: شاش. باهیلە. حول. گوهشی. هیر. بازیله.

ژخوه چوی. های چوی. کیز. کیزهله

السامد، المشوش، المدهوش، السادر، المبهوت، المشدوه،

الذاهل

Hoş = Hoş: Şaş. bahêle. hol. guhişî. hêrr. ba-jêle. jixwe çûy. hayçûy. gêj. gêjele.

هوسى: هوسى. له رهنى. قه مالى

العريك، المقتول، الدلوک، المدعوك، الحطيط

Husf: Hunî. verenî. vemalî.

هوسن: رهنن. تیژ کړن. خوهش کړن. دړکړن

السن، الشدج، السرسر، لاله

Husîn: Renîn. tîjkirin. xweşkirin. dirrkirin.

هوسى: رهنى. تیژ کړی. خوهش کړی. دړکړی

السن، المشدج، السرسر

Husf: Renî. tîjkîrî. xweşkîrî. dirrkîrî.

هوسان: بهرئ رهننا نامویری. بهرئ نامویر تیدانئ

المسن

Husan: Berê renîna amwîrî. berê amwîr tîdanê.

هوسکوی: کەفکویر. چه مچک. کەفچکت مەزن

المغرفة

Huskwî: Kefkwîr. çemçik. kefçikê mezin.

هوسن: زوخانډن. نارانډن. کش کړن

التحريض، الاهاجه، الاثارة، العث

Huşîn: Zuxandin. arandin. kişîrî.

هوسى: زوخانډی. نارانډی. کش کړی

المحرش، المهيج، المثير

Huşf: Zuxandî. arandî. kişîrî.

هوسیر = هوسیر: قویز. چغ بهزی. نه شپای

المخفق، الفاشل، العاجز، الیانس، المسئم، الملل

Huşîr = Huştr: Qwîz. çix. bezf. neşyay.

هوسیری = هوسیریاتی: قویزیاتی. چفی. چفیاتی.

نه شپایی

الاخفاق، الفشل، العجز، الیاس، الملل، السأم، الضجر

Huşîrî = Huşîrya: Qwîzîyatî. çixî. çixîyatî. neşyanî.

هوش: هش. مت به. بئ دهنگ به. تەنا به. بته. کپ به.

کم به. که به

اسکت، اصمت، اهدأ

Huş: Hiş. mitbe. bêdeng bibe. tenabibe. bite-bite. kîpbibe. kim bibe. kerr bibe.

هوش بون: مت بون. که بون. بئ دهنگ بون. تەبئتی. تەنا

بون. حەجمین

التصمت، التهدأ، التسكت

Huşbûn: Mitbûn. kerrbûn. bêdeng bûn. tebitîn. tenabûn. hecimîn.

هولى بوى = حولى بوى: تيل بوى. دهشت بوى. تحسوك بوى

الملس، المدلس، المزلق

Hulfbûy: Tîlbûy. deştbûy. tehisokbûy.

هولى تر = حولى تر: تيل تر. دهشت تر. تحسوك تر. هولسوك تر

الاملس، الازلق، الادلس

Hulftir: Tiltir. deşttir. tehisoktir. hulfsoktir.

هولى كرن = حولى كرن: تيل كرن. دهشت كرن. تحسوك كرن. هوليسك كرن

التلميس، التدليس، التزليق، الاملاس، الادلاس، الازلاق

Hulfkirin: Tîlkirin. deştkirin. tehisokkikin. hulfskkirin.

هولى كرى = حولى كرى: تيل كرى. دهشت كرى. تحسوك كرى. هوليسك كرى

الملس، المدلس، المزلق

Hulfkîrî: Tîlkîrî. deştkîrî. tehisokkîrî. hulfskkîrî.

هولياتى = حولياتى: تيلى. تيليأتى. دهشتى. دهشتياتى..

تحسوكى. هوليسكى

الدليس، الملس، الزلق، الدلس

Hulfiyatî: Tîlî. tîlfiyatî. deştî. deştfiyatî. tehisokî. hulfskî.

هولسين = هولسين: تحسين. خشان. وهرگرهان

الزحزحه، الملس، الحيد، الزحلقه، الزلق، الزلل

Hulîsîn: Tehisîn. xîşan. wergerrhan.

هولسى = هولسى: تحسى. خشائى.

وهرگرهائى

المزحزح، المالس، المعيد، المزلق، الزالج، المزل

Hulîstî: Tehîstî. xîşay. wergerrhay.

هوليسوك = هوليسوك: تحسوك. خشيلوك. وهرگرورك

الزل، الزلحلقه، الملس

Hulîsok: Tehisok. xîşîlok. wergêrrok.

هوليسوكاتى = هوليسوكاتى: تحمسينى. خشانى.

وهرگرهائى

الملس، الزلل، الحيد

Hulîsokatî: Tehisînî. xîşanî. wergerrhanî.

هوليك = هوليك: تورخمه كى فيقى يى ببهركه

الاجاص

Hulîk: Tuxmekê fêqî yê biberik.

هوش بون: شاش بون. هير بون. باميله بون. كوهشين.

باژيله بون. زوخه چون. گيژوله بون

الدهش، التشوش، الانتهاش، التذهل

Hoşbûn: Şaşbûn. rhêrbûn. bahêlebûn. guhişîn. bajelebûn. gêjelebûn.

هوش بوى، حوش بوى: شاش بوى. هير بوى. گيژوله بوى.

باژيله بوى. كوهشى

الدهش، المسد، المدهش، المبهت

Hoşbûy: Şaşbûy. hêrbûy. gêjelebûy. bajelebûy. guhiştî.

هوش تر، حوش تر: شاش تر. هير تر. كوهشى تر. باژيله تر. زوخه چوى تر

الدهش، الاسمد، الاسدر، الاشده، الازهل، الابهت، الاشوش

Hoştir: Şaştir. hêrtir. guhiştîr. bajeletir. ji xweçûytir.

هوش كرن، حوش كرن: شاش كرن. هير كرن. گيژوله كرن.

باژيله كرن. كوهشاندين

الاذمال، الادهاش، الاسدار، الاسماد، الابهات، التشديه

Hoşkîrîn: Şaşkîrîn. hêrkîrîn. gêjelekîrîn. bajelekîrîn. guhişandin.

هوش كرى، حوش كرى: شاش كرى. هير كرى. باژيله

كرى. گيژوله كرى. كوهشاندين

الدهش، المشده، المبهت

Hoşkîrî: Şaşkîrî. r hêrkîrî. bajelekîrî. gêjelekîrî. guhişandî.

هوشى، هوشياتى: شاشى. شاشياتى. هيرى. هيرياتى.

گيژوله يى. باژيله يى

السمود، البهت، الدفنه، الشده، الذهول، السدر

Hoştî = ofuşıyatî: Şaşî. şaşiyatî. hêrî. herrîyatî. gêjeleyî. bajêleyî.

هولى = حولى: تيل. دهشت. تحسوك. هولسين

الاملس، الزلق، الدلس، الدلاس

Hulft = Hulft: Tîl. deşt. tehisok. hulîsîn.

هولى بون = حولى بون: تيل بون. دهشت بون. تحسوك بون.

هولسين بون

التلمس، التدلس، التزلق

Hulîbûn: Tîlbûn. deştbûn. tehisokbûn. hulîsînûn.

Hunerbend:	هونەر بەند
Hunerviyân:	هونەر فیان
	هونگوستیر: گوستیر. خەلەکا تەلێ
	الخاتم، الفتخه
Hungustîr: Gustîr, xeleka tiblê.	
	هونگوستیرا دروارا: گوستیرا دورین. کوفکێ دروارا
	الکشتیان، قمع الخياطه
Hungustîra Dirwara: Gustîra durînê, kofkê dirwara.	
	هونگوستیرانی: باربەکه بگوستیرکێ دکەن
	لعبه الخاتم
Hungustîranê: Yariyeke bi gustîrkê diken.	
	هوندا: بەرزە، پەنی، نەهینی، فەشرەای
	الخفی، الهانج
Hunda: Berze, penî, veşirhay.	
	هوندای = هونداتی: بەرزەباتی، نەهینیاتی، فەشرەانی،
	پەنیاتی
	الغفاء الضیاع
Hundayî = Hundatî: Berzeyatî, nehîniyatî, veşirhanî, penîyatî.	
	هونەر کاری: فلی کاری
	العمل الفني
Hunerkarî: Filî karî.	
	هونەر کار: فلی کار، پالتی شارەزا
	العامل الفني
Hunerkar: Filî kar, palê şareza.	
	هویت = هویت: ماسپێن مەزەن
	الهوت، النون
Hwîf: Nihing, masîyê mezin.	
	هویر: بچووک، هێزای، پەرتی
	الدقيق، الصغير، الدق
Hwîr: Biçwîk, hêray, perritî.	
	هویر بون: بچووک بون، هێران، هنج هنج بون، پەرتین
	الدقق، التصغر، التفككه، التجزؤ، التفقت
Hwîrbûn: Biçwîkbûn, hêran.hinc hincbûn, perritîn.	

Hulîrîşk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی ترشک، هولی ترشک: توخمەکتی حولیکا یه
	صنف من الاجاص
Hulîrîşk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی رەشک، هولی رەشک: توخمەکتی حولیکا یه
	صنف من الاجاص
Hulîrîşk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی زەرک، هولی زەرک: توخمەکتی حولیکا یه
	صنف من الاجاص
Hulîzerk: Tuxmekê hulîkaye.	هولی سپی، هولی سپی: توخمەکتی حولیکا یه
	صنف من الاجاص
Hulîspî: Tuxmekê hulîkaye.	هولی باجان، هولی باجان: توخمەکتی حولیکا یه
	صنف من الاجاص
Hulîbacan: Tuxmekê hulîkaye.	هومەم = هومێن: گورد گورد، برم برم، برمێن
	الههمه، الغنمه، الهديد
Humhum = Humên: Gurd gurd, birim birim, birmên.	هومی: پێن رادان، هەلبژاندن، کوته کرن، تێدان
	السيح، الطلاء، الحق، المالمه
Hunîn: Pêrradan, helbijandin, kutnekirin, têdan.	هونی: پێن رادای، هەلبژاندی، کوته کری، تێدای
	المحتاق، المالمش، المسیح، المطلي
Hunî: Pêrraday, kutnekirî, têday.	هونەر: فلی
	الفن
Huner: Filî.	هونەرمەند: فلی زان
	الفنان
Hunermend: Filî zan.	هونەر = هونەر: فلی، ژەنێن
	الابداع، الابتكار، الاختراع
Huner =Huner: Filî, jenîn.	هونەرمەند: فلی زان
	المبدع، المبتكر، المخترع
Hunermend: Filî zan.	

هويردهوات: تشتی هیروی مویر
الجزیئات

Hwîrdewat: Tiştê hwîr û mwîr.

هویژ: راگهاندن، ناخفتنا بئ سەروین
الدعایه، السفسطه

Hwîriz: Ragihandin. axiftina bê ser û bin.

هویزکێ گەرک: گەر، عور
الکسم

Hwîrkêgerik: Gerr, orr.

هویر پاران: خوناڤ، رهشیش
الثر، الرذاذ

Hwîrberan: Xunav, reşîş.

هویزکێ داری: گەرا داری
النشارة، النجارة

Hwîrkêdarî: Gera darî.

هویر ویا: نامویرێ جوتی کرنی، پەرگاری کێلانی، هەڤجار
هیری
اللؤمه، ادوات العرائه، اجهزه الفلاح

Hwîrûbar: Amwîrê cotî kirinê pergarê kêlanê.
hevcar, hîrî.

هویرو مویر: میر دهوات
الحوائج الناعمه

Hwîrûmwîr: Hîrdewat.

هویره مویا: کووندل فسک، قوت، هاجروک، چرک
القسمی

Hwîre mirov: Kundilfisk, qut, hacirok, çirrik.

هویزکێ ئانی: چنی، پاتو، پاتوره
الفتات، القماش

Hwîrkênanî: Çinî, pato, patore.

هویر ئێر: کویر ئێر، کویر بین
الدقق

Hwîrnêrr: Kwîr nêrr, kwîrbîn.

هویر ئێری: کویر ئێری، کویر بینی
التدقيق

Hwîrnêrrî: Kwîr nêrrî, kwîrbînî.

هویر ئێران: کویر ئێران، کویر بینان
الدقه فی الرئیة

Hwîrnêrran: Kwîr nêrran, kwîrbînan.

هویر بوی: بچویک بوی، هێرای، هنج هنج بوی، پەرتی بوی
المدقق، المصفر، الفكک، الجزء، المفتت

Hwîrbûy: Biçwîkbûy, hêray, hinc hincbûy, perritîbûy.

هویر تر: بچویک تر، هێرای تر، هنج هنج تر، پەرتی تر
الادقق، الاصفر، الافکک، الاجزاء، الاقتت

Hwîrtir: Biçwîktir, hêraytir, hinc hincir, perritîtir.

هویر کرن: بچویک کرن، هێران، هنج هنج کرن، پەرتاندن
التدقيق، التصغير، التفكيك، التجزئه، التفتيت

Hwîrkin: Biçwîkkirin, hêrankirin, hinc hinckirin, perritandin.

هویر کری: بچویک کری، هێرای، هنج هنج کری، پەرتاندی
المدقق، المصفر، الفكک، الجزء، المفتت

Hwîrkirî: Biçwîkkirî, hêray, hinc hinckirî, perritandî.

هویری = هویریاتی: بچویکی، بچویکیاتی، هێرانی
ههنجینهی، پەرتینهی
الدقه الصفر

Hwîrî= Hwîrîyatî: Biçwîkî, biçwîkiyatî, hêranî, hincinî, perritinî.

هویزک: پرتک، پرچک، گەرک
الجزی، الفلز للمعادن، الهتمام

Hwîrik: Pirtik, pîrçik, gerik.

هویر بین: بچویک بین
المجهر

Hwîrbîn: Biçwîkbîn.

هویزک: چنیک، هیزک، پەرەخ
الفتات، الرضاخ، الجروش، المجروش

Hwîrik: Çinîk, hêrik, perex.

هویرانی: بچویکی، بچویکیاتی
الصفار، الدقه، الصفر

Hwîratî: Biçwîkî, biçwîkiyatî.

هویردان: دانکێ بچویک
الحبوب الناعمه

Hwîrdan: Dengê biçwîk.

هویرده: کچک، کچکوک، عول عول
النثر، الدقائق، الجزی

Hwîrde: Kiçik, kiçkok, ol ol.

هوير ژنداند: ميکروب. ژندد يټ بچويک
الحياء الدقيقه المجهرية

Hwîrzêndî: Mikrob. zêndîyêt biçwîk.

هويرو هراکړن: په لځاندن، بڅاندن، پرځاندن، په رتاندن
التحطيم، السحق الشديد، التحليل

Hwîrûherrakirin: Pelixandin. bijikandin.
perixandin. perritandin.

هق: هوسا

هکذا: هکذا

Ho: Hosa.

هق: دهنگي کازي، کازي کړن، گهلو، گهلي

کلمه نداء، يا ابها

Ho: Dengê gazîyê. gazîkirin. gelo. gelfî.

هويه: هوسابه، يټ هوسابه

کن، هکذا

Hobe: Hosabe. yê hosabe.

هوب هوبک: توخمه کټ تهرئ بکوفیک
الهدد

Hophopk: Tuxmekê teyrê bi kofîke.

هوب هوب: هوب حوب: کول کول

الحمصه

Hophop= Hophop: golgol.

هوتن: هوسا

هکذا

Hoto: Hosa.

هوج = حوج: سر رویت، تراشي، بټ موی، حولی، سر

رویس

الاصلع، العاری، الحاسر، الحلق، الفصع

Hoç: Serrwîf. tiraşî. bêmwî. hulfî. ser rwîş.

هوجی = حوجی: تراشینی، سر رویتی، سرکولی، سر

پویسی

الصلع، الحسر، العری، الحلق

Hoçî= Hoçyatt: Tiraşîni. ser rwîfî. ser kolî.
ser rwîşî.

هوجیاتی = حوجیاتی

هوز: هوير. بچويک

الدقيق، الناعم، الصغير

Hûrk: Hwîr. biçwîk.

هويرک: هويرک. بچويک
الفتات، الجزى، الغزل

Hûrik: Hwîrik. biçwîk.

هوز = هويرک: نور نور، نورين، کړين ژحیل، دهنگي
کړينټی

العويل، البكاء العالي

Horhorr = Horrê: Norr norr. norên. giriye
ji hêl. dengê girinê.

هوز: شياخ، عيل

العشيرة، القبيلة

Hoz: Îcax. êl.

هوزان: شعر، پهسته، ستران، لافز
الشعر

Hozan: Şî,ir. peste. stiran. lavij.

هوزان فان: شعر بيژ، شعر فامين
الشاعر، الفيلسوف

Hozanvan: Şî,ir bêj. şî,ir vehîn.

هوزانوانى نزم: شعر فامينى هروهي هى
القرام

Hozanvanê nizam: Şî,ir vehînê her wekî hey.

هوسا: بټ سارو بهرى، سر خوراني

الهباج، الهرج، الفوغاټيه، الضججه، الاضراب، المظاهره

Hose: Bê ser û berî. serxuranê.

هوستا: کارکار، شارهزا، دهست بکړی، دهست درست
الصانع، المتهن

Hosta: Karker. şareza. dest bikêr. dest diristî.

هوستایي: شارهزایی، دهست بکړی، دهست درستي

الصنعة، الصناعه، المهنة، الامتحان

Hostayî: Şarezayî. dest bikêrî. dest diristî.

هوسان = هوسان: وهه هرو

هکذا

Hosan =Hosa: Wehe. ho.

هوش: هشت، هاست، بیر، های، ناکه

الذهن، الفكر، الوعي، الشعور، العقل، الادراك

Hoş: Hiş. hest. bir. hay. ageh.

هوشيار: هشيار، هستيار، بيرهوه، هايدار، ناکهمدار

العاقل، الفاهم، المفكر، الشاعر، المدرك، الواعي

Hosyar: Hişyar. hestîyar. birewer. haydar.
agehdar.

هولك = هولك. گولكا ئيك سالى. مويچك
العجل بنت سنه

Holik: Golka êk salî. mwîçik.

هول: بهابان. چول. بهيار. فاله
الخلا، الفخاء، الفارغ، المهجور

Hol: Beyaban. çol. beyar. vala .

هولى = هولياتى: بهابانى، چولاتى، بهيارى، فالايى.
فالاتى، چولياتى، بهيارينى

الخلوة، الفراغ

Hol = Holıyati: Beyabanî. çolatî. beyarî.
valeyi. valatî. çolıyati. beyarîni.

هومان: شتى خومان. مانا شتى خوه. مانا وهك خوه
بقاء القديم على قدمه الوضع الرتيب، ثبات الوضع

Homan: Şitî xweman. mana şitî xwe. mana
wek xwe.

هولف: دورنده. دههه
الوحش

Hov: Daurrind. dehbe.

هولى = هولياتى: دورندهيى، دهههبيى، دههياتى، دورنداتى
الوحشيه

Hovî = Hovıya: Durrindeyi. dehbeyî. dehbati.

هوشيارى: هوشيارى. ههستياتى. بيرههوى. هايدارى.
ناكههدارى. ناكاهى. هايفانى
التعقل، التحذر، التشعر

Hoşyarî: Hişyar. îestiyatî. birewerî. haydarî.
agahî. hayvanî.

هوكج: بهرائى سنى سالى
الكبش، ابن سنتان

Hogiç: Beranê sê salî.

هوكل: ههفال. برادهوى. دوست. ههف گور. تيكهل
الزميل، الرفيق، المصاحب، القرين، العاشر

Hogil: Heval biraderî. dost. hevгур. têhel.

هوكر: ههف كوروى
المألوف، الالف

Hogir: Hevgurî.

هول: كز. تپك
الكرة

Hol: Go. tepik.

هول: ييف. دهرفته. دهليف. دهم بار
المجال، الفرصه، الموسم الملائمه، الطرف الغيب

Hol: Pîv. derfet. delîve. dembar.

هولان: كوانى. تپكانى. يارى كرنا بگوى
لعب الكرة

Holanê: oGwanê. tepkanê. yarîkirina bigowê.

هول = هول: باميله. حوش. هجر. باژيله. كيزوله. دههنگ.
كهوشكه

الابله، الغبى، المغفل، السفه، البليد، الوغد

Hol: Bahêle. hoş. hêr. bajêle. gêjele. debeng.
gewşek.

هولى = هولياتى: باميلهيى، حوشى. هجرى. باژيلهيى.
كيزولهيى. دههنگى. كهوشكى

الغبابة، الغفلة، البلاء، البلادة، السفاهه

Holî = Holıyati: Bahêleyî. hoşî. hêrî. bajêleyî.
gêjeleyî. debengî. gewşekî.

هولك = هولك: بافكا پيفازى. كاكلا پيفازى
نواة البصل

Holik: Bavka pîvazê. kakila pîvazê.

وارگه: زوم، بانه می. جهن دان ومختکی لی بیت
(المسکن الوقتی، المنتج، المكان الموسمی)

Wargih: Zom banchî, cihê dan wextekî lêbît.

واس: واس، توشیشی، پیش ویاشی
(التردد، الوسواس)

Waswas: Tuşîşî, pêşûpaşî.

واس واسی: کەسێ باش وپێش ئەدل تەنا، ئەدل موکۆم
(التردد، الوسواسی)

Waswasî: Kesê paş û pêş nedil tena, nedil mukûm.

واق واق، واقین: دەنگێ زانا بچوکی به
(صوت اهلال الوليد، اهلال الطفل لدى الولادة)

Waqwaq = Waqên: Dengê zana biçwîkiye.

واق واق، واقین: دەنگێ روپی به، دەنگێ قاز و وردەکایه
(صوت الثعلب، الزبيط، صوت البط والوز)

Waqwaq = Waqên: Dengê rwîvîye, dengê qazû werdekaye.

واق واهی: روپی وقاز و وردەکیت گەلەک واق واقێ دکن
(الهلل، الزباط، المزبط، المکی)

Waqwaqî: Rwîvî û qaz û werdekêt gelek waqwaqê diken.

وان: دویماهیكا گوتنێ مه عتا کاری ددهت وهکی، ناشوان
(فی آخر اللفظ یؤدی معنی الحرقیه والمهنه)

Wan: Dwîmahika gotinê me'na karî didet wekî aşwan.

وان: نهوان
(هم، اولنک، هن، اولات)

Wan: Ewan.

واهه: نهواهه
(تلك، می)

Wahe: Ewahe.

وای: ناخ، نای، ناھ، دەنگێ نالی ونهخوهشیبا
(الانه، التوجع، الحسرة)

Way: Ax, ay, ah, dengê nalî û nexweşya.

وه: ناڵقی لکال ناخفتنێ یانی، هوین
(اداء المخاطبه، لکم، انتم)

We: Alavê ligel axiftinê yanî, hwîn.

وه: هوو، وەسا، وهه، هوسا
(هكذا)

We: Ho, wesa, wiha, hosa.

و

W

وارا: وێرێ، وان جها
(هتالك، فی تلك النواحي)

Wara: Wêrê, wan ciha.

وار: جە، بن جە، پنی، قانە
(المسکن، الوطن، المكان، القطر، الاقليم)

War: Cih, bincih, pînî, qane.

وار: هندەك ژ ئەردی، پیرتا ئەردی، بەشێ ئەردی، پشكا
ئەردی، بەهرا ئەردی
(السهم من الاراضی السیحیه)

War: Hindek ji erdî, pirta erdî, beşê erdî, pişka erdî, behra erdî.

واروار، وارپین: گرین بچوکی سافا، دەنگێ گرین بچوکی
بەرچچک شیر

(صوت بكاء الرضيع، صوت الثعلب)

Warrwarr = Warrên: Giryê biçwîkê sava, dengê giryê biçûkê ber çiçikşîr.

واروارو: بچوکی کزگریوک، سافا قن گەلەدگریت
(الرضیع الباکی، الطفل کثیر البکاء)

Warrwarî: Biçwîkê kizgiryok, savayê gele digirîr.

وارگومرین: جە فەکوهازتن
(تغییر المسکن)

Warguhorrî: Cih vegûhaztî.

وارگومری: جە فەکوهازتن
(مغیر المسکن)

Warguhorrî: Cih vegûhasztî.

وهج قهتاندی: کسێ هاریکاری
(القاضی مصلحت، المنتفع)

Wecqetandî: Kesê harîkarîkirî.

وهج قهتین: کسێ هاریکاریی دکت
(المصلح، قاضی الحوائج)

Wecqetîn: Kesê harîkaryê diket.

وهقمی: گهرم وگور
(العقیق، الومده)

Wexmf: Germ û gûr.

وهقم: گهرم وگور بئ با
(المک، المکاکه، الومد)

Wexim: Germ û gûra bê ba.

وهقت: دم، کاف، کاه
(الزمن، الوقت، المده)

Wext: Dem, gav, gah.

وهقت بئ: نیزیك بو، هندهبو، چونه بو
(کاد، اوشک)

Wextbû: Nêzikbû, hindebû, çûnebû.

وهیاره: دییاره، هوسا روی ددهت
(یظهر، یدو، یتضح)

Wedyare: Dîyare, hosa rwîdidet.

وهه:
(هیا، تعال، هلم)

Were:

وهری:
(هیت)

Werê:

وهراپ: کهرکنا چلکا
(الفصل للثوب، النحت)

Werrab: Kerkima cilka.

وهرباندن: چلک کهرکرن، گوگردن
(التفصیل، التنعیت)

Werribandin: Cilik kerkirin, gogirandin.

وهرباندی: کهرکری، گوگردی
(المفصل، المقصوص، المنحوت)

Werrbandî: Kerkirî, gogirandî.

وهراپ: گوگردی، کهرکرنی
(الفصالة، النحاة)

Werrabe: Gogirî, kerkirinî.

وهبو: وهسابو، وهبو، بئ هوبو
(کذلک، هکذا کان)

Webû: Wesabû, wihebû, yêhebû.

وهبون: وهسابون، وههبون
(التکون)

Webûn: Wesabûn, wehebûn.

وهبه: وهسایه، وهههه، راسته، درسته
(کذلک، هکذا، تمام)

Weye: Wesaye, weheye, raste, diriste.

وهبا: نساخیا بکهگرتن، نساخیا فترا دجیت
(الوباء، المرض الساری)

Weba: Nesaxîya bivegirtin, nesaxîya vêra diğîft.

وهباره: هوساین ئی، هوساین دهربازگری، وهه قهتاندی
(هکذا عاش، هکذا تعلم، هکذا امضى)

Webare: Hosayê jî, hosa yê derbazkirî, wehe qetandî.

وهتو، وهتوف: هوسا، هوس، وهه
(هکذا)

Weto = Wetov: Hosa, ho, wehe.

وهج: تشت ومشت، دهغل ومهغل، خرت ومرت
(الامتعه، الاغراض)

Wec: Tîşt û mişt, dext û mexel, xirt û mirt.

وهج: سود، فایده، پیقهبون
(المصلحة، النفع، الوطر، العلاقه)

Wec: Sûd, fayde, pêvebûn.

وهج گرتن: فایدمدان، هاری کاری کرن
(الانتفاع، الاستفاده، المعونه)

Wecgirtin: Faydedan, harîkarîkirin.

وهج گر: هاریکار
(النافع، المصلح، المفید)

Wecgir: Harîkar.

وهج گری: هاریکاری، فایدهدانی
(قضاء الحوائج، الانتفاع، الافاده)

Wecgirî: Harîkarî, faydedanî.

وهج قهتاندن: شول قهتاندن
(قضاء المصلحة، الانتفاع)

Wecqetandin: Şolqetandin.

وهرآزی: کهراخی، رهزفانی
(النظاره)

Werazf: Keraxî, rezvanî.

وهرمه: هه‌هه، بزهرهه
(ارجع، عد)

Wereve: Vegerheve, bizivreve.

وهرگیران: فازوی کړن، قهلب دان، سه‌ر وین کړن، به‌ر و پشت کړن

(القلب، التقلب، العکس، الترجمة)

Wergërran: Vajîkirin, qelbdan, serûbinkirin, berûpiştîkirin.

وهرگیرای: فازوی کړی، به‌ر و پشت کړی، سه‌ر وین کړی
(القلب، المکس، المترجم)

Wergërray: Vajîkîrî, berûpiştîkîrî, serûbinkîrî.

وهرگیراندن: فازوی کړن، به‌ر و پشت کړن، سه‌ر وین کړن
(القلب، الانعکاس، التعمیس، الترجمة، الترجم)

Wergërrandin: Vajîkirin, berûpiştîkirin, serûbinkirin.

وهرگیراندی: فازوی کړی، به‌ر و پشت کړی، سه‌ر وین کړی
(القلب، المکس، المترجم)

Wergërrandî: Vajîkîrî, berûpiştîkîrî, ser û binkîrî.

وهرگیرهان: فازوی بون، به‌ر و پشت بون، سه‌ر وین بون
(الانقلاب، الانعکاس، التعمیل فی الفراش)

Wergerrhan: Vajîbûn, berû piştîbûn, serûbinbûn.

وهرگیره‌ای: فازوی بوی، به‌ر و پشت بوی، سه‌ر وین بوی
(القلب، المکس، التعمیل، المخلوع للمفاصل الجسمیه)

Wergerrhay: Vajîbûy, berûpiştîbûy, serûbinbûy.

وهرگرتن: هه‌گرتن

(القبض، الاستلام، التناول، الاخذ)

Wergirtin: Helgirtin.

وهرگرتی: هه‌لگرتی

(المقبوض، المستلم، المأخوذ، المستلم)

Wergirtî: Helgirtî.

وهرکر: هه‌لکر

(القابض، المسلم، التناول، الاخذ)

Wergir: Helgir.

وهریچان: هه‌چماندن، هه‌شکندن، تیکوهرکرن، لیک بادن، کل فل کړن، تیک ئالاندن
(الطوی، الثنی، اللف)

Werpêçay: Veçemandin, veşkandin, têkwerkirin, lêkbadan, gilvilkirin, têk alandin.

وهریچای: هه‌چماندی، هه‌شکاندی، تیکوهرکری، لیک ئالاندی، گلفل کړی
(الطوی، الثنی، الملقوف)

Werpêçay: Veşkandî, veçemandî, têkwerkiî, lêk alandî, gilvilkiî.

وهریادان: تیک ئالاندن، لیک پیچان، لیک زفراندن
(اللف، الفتل، اللوی)

Werbadan: Têk alandin, têkpêçan, lêk zivirandin.

وهریادی: تیک ئالاندی، تیک پیچای، لیک زفراندی
(الملقوف، الفتول، الملوی)

Werbaday: Têk alandî, têk pêçay, lêk zivirandî.

وهرباد: تالهه، پیچهک
(اللفاف، الفتال، اللاری)

Werbad: Alek, pêçek.

وهریچ: هه‌شکین، هه‌چمه‌ای
(الطای، الثنی)

Werpêç: Veşkên, veçemhay.

وهروره: ده‌بانجه
(المسدس)

Werwere: Debance.

وهرار: زاخ، زهفر، شهنگه، بزاف، زیره‌کی، زخی
(الرواج، النشاط، الهمة، النماء، الفعاليه، الحركة، السعی)

Werar: Zax, zever, şengeh, bizav, zîreki, zîxi.

وهرز: زهفیا زهرزه‌وادا و فیتقین شه‌ردی وه‌ک گوندور و خیار و شوتیا

(حقل الخضار والفاكهه المستلفیه كالبطیخ ونحوه)

Werz: Zevya zezewada û fêqiyê erdî wek gûndûr û xîyar û şûtya.

وهراز: که‌راخ، ره‌زفان
(النظار)

Werraz: Kerax, rezvan.

وهرهای: کتی، وهشای، باری، خارکتهی، داریتی
(النهمر، المسقوط، المتهافت، المتقاطر، المتهری، المتداعی)
Werhay: Ketî, weşay, barî, xarketî, darêtî.

وهرهانا بهلگا: وهشان
(الحت، العبل)

Werhana Belga: Weşan.

وهرهانا تیری: رهوان
(الهرور)

Werhana Tîrî: Rehwan.

وهریس: رست، شعلیت، قدک
(الجبیل)

Weris: Rist, şelit, qedik.

وهریس پیچان: وهریس مهلچنین
(الجدل، المهر)

Weris pêçan: Weris helçinîn.

وهریسی یادای: وهریسی فهاندی
وهریسی موکوم: وهریسی بوکود
(المسد، الحبل المقتول)

Werisê baday = Werisê mûkûm: Werisê ve-
handî werisê bukur.

وهریسی بیی: قد وهریس
(الرمه)

Werisê rizî: Qed weris.

وهسا: وهه
(کذا، هكذا، كذلك)

Wesa: Wehe.

وهستان، وهستیان: کوسک بون، کهرخین، لهپتین،
کهسیره بون، تهوخین
(الاین، الاعیاء، الوصب، التعب، الانهاک)

Westan = Westîyan: Kuskûn, kerixîn, lep-
itîn, kesîrebûn, tewixîn.

وهستای: کوسک بوی، کهرخی، کهسیره بوی، لهپتی، تهوخی
(النهوک، التعبان، الواصب، الاین، العی)

Westay: Kuskûy, kerixî, kesîrebûy, lepitî,
tewixî.

وهستاندن، کوسک کرن، کهرخاندن، کهسیره کرن، لهپتاندن،
تهوخاندن
(الانهاک، الاتعاب، التوسیب، التاین)

Westandin: Kuskkirin, kerixandin, kesîrekirin,
lepîtandin, tewixandin.

وهرگیروک، وهرگیرفان: فازی کر، بهر وپشت کر، سر وین
کر، مه لکومرک
(القلب، العکس، المترجم)

Wergêrok = Wergêrvan: Vajiker, berûpiştker,
serobinker, helgûhork.

وهرگیر، وهرگیرفانی: فازی کهری، بهر وپشت کرنی، سر
وین کرنی، گهرینی
(التقلب، المترجمه)

Werigêrî = Wergêrvanî: Vajikerî, berûpiştkirinî,
serûbinkirinî, gûhirinî.

وهرمینه: یف بون، بهرجفتن
(التروم، الانتفاخ)

Wermîn: Pîfbûn, perçiftin.

وهرمی: یف بری، بهرجفتی
(النتفخ، المتروم)

Werimî: Pîfbûy, perçiftî.

وهرن:
(تعالوا، هلموا)

Werin:

وهراندن: داقوتان، وهشاندن، فهوین، داروین
(الحت، للشجرة، العبل للورق)

Werandin: Weşandin, daqutan, verwîn, darwîn.

وهراندی: داقوتای، وهشاندی، فهوی، داروی
(المحتوت، المعبل، المعبل)

Werandî: Daqûtay, weşandî, verwî, darwî.

وهراندن، وهشاندن، داقوتان، نیخستن، باراندن، داریتن
(الانهمار، الاسقاط)

Werandin: Weşandin, daqûtan, êxistin, ba-
randin, darêtin.

وهراندی: وهشاندی، داقوتای، داریتی، نیخستی،
فهرویچکاندی

(النهمر، المسقوط، المحتوت، العبال)

Werandî: Weşandî, daqutay, darêtî, êxistî
verwîçkandî.

وهرهان: کتن، وهشان، بارین، خارکتن، داریتن
(المسقوط، التهافت، القطر، الهرؤ، التداعی، الانهار،
النضاض، الهش)

Werhan: Ketin, weşan, barîn, xarketin, darêtin.

وہشان: داهاتن، نزم بون، داکتن، خارکتن، داچکان
(الهبوط، النزول، الوقوع، السقوط)

Weşan: Ketî, nizimbûy, dahatî, dahatin, nizimbûn, daketin, xarketin, daçikan.

وہشای: کہتی، نزم بوی، داهاتی، داکتی، خارکتی،
داچکای

(الهبوط، المسقوط، الموقع، المنزل، المنقوض، الهابط)

Weşay: Daketî, xarketî, daçikay.

وہشین: کەسێ تشتی دوہشینیت، داقتک
(القاطف، الجنى، المنزل، المسقط)

Weşin: Kesê tiştî diweşînt, daqtuk.

وہشین: ریتفنگی، ریکر
(السفر، الیمن، الفلاح)

Wexer: Rêvingî, rêgir.

وہغیرین: ریتفنگ بون، ریکربون
(التسافر، التیمن)

Wexerbûn: Rêvingbûn, rêgîrbûn.

وہغیربوی: ریتفنگ بوی، ریکربوی
(المسافر، الیمن، المفلح)

Wexerbûy: Rêvingbûy, rêgîrbûy.

وہغیرتر: ریتفنگ تر، ریکرت
(الاسفر، الایمن، الافلح)

Wextir: Rêvingtir, rêgirtir.

وہغیرگرن: بری کەتن، ریتفنگ کرن، ریکر کرن، رێ گرتن
(الاسفار، التسفير، التیمن)

Wexerkirin: Dirêketin, rêvingkirin, rêgîrkirin, rêgirtin.

وہغیرکری: بری کەتی، ریتفنگ کری، ریکر کری
(السفر، الیمن، المفلح)

Wexerkirî: Birêketî, rêvingkirî, rêgîrkirî.

وہقی: سەنگەکا کێشانێ یە، هەرسێ وهی کیلوهکه
(الاقیبه، کیل معلوم)

Weqî: Sengeka kêşanêye, her sê weqî kiloweke.

وہک: شتی، مینا
(مثل، ک، شبه، شروی)

Wek: Şitî, mîna.

وہکی: نەگەر، گەر، هەچکەر
(إذا، مثل، عندما، مثلاً)

Wekî: Eger, ger, heçko.

وہستاندی: کوسک کری، کەرخاندى، کەسیره کری،
تەرخاندى، لەپتاندى

(النهك، المتعب، المعيب، الموصب)

Westandî: Kuskkirî, kerixandî, kesîrekirî, tewixandî, lepitandî.

وہستان: راوہستان، ژپیرفەبون
(الوقوف، السكون)

Westan: Rawestan, ji pêrvebûn.

وہستای: راوہستای، ژپیرفەبوی
(الموقوف، الساكن)

Westay: Rawestay, jipêrvebûy.

وہستیک: بچوکی رادبیت بپیا جار دراوہستیت جار
دکەفیت، هى بونا بچوکی بو راوہستانى
(محاولة الطفل، للوقوف والشئ، ممارسه الوقوف)

Westik: Biçwîkê radibît pîya, car dirawestît
car dikevît, hîbwîna biçwîkî bo rawestanê.

وہستى: هينگى، ژ هينگى وەرە، ئەو هينگى
(مذ، منذ)

Westî: Hîngê, jîhîngê were, ewe hîngê.

وہسلوک: توخەمەکی گییایە
(هصف من العشب)

Weselok: Tuxmekê gîyaye.

وہستانا ژمیکا: مێک نەکرن
(الاصفاء، للدجاجه)

Westana jîhêka: Hêk nekîrin.

وہستانا ژوندکا: چک بونا ژوندکا
(الرقا، الرقؤ للدمع)

Westana rondika: Çîkbûna rohindika.

وہش: لڤ، مېز، شەنگە، زەفەر، زاغ، وەرەر
(المرک، الطاق، الصیویه)

Weş: Liv, hêz, şengeh, zever, zax, werar.

وہشەگ: توخەمەکی پێنگایە، کێتکا کوپى
(الفهد، الوشق)

Weşek: Tuxmekê pilingaye, kêtka kwîvî.

وہشانین: داقتان، ئیخستن، وەراندن
(الاسقاط، الايقاع، الجنى، القطف، التنفيض للثوب)

Weşandin: Daqtan, êxistin, werandin.

وہشاندى: وەراندی، داقتای، ئیخستى
(السقط، الموقع، الجنى، المقطف، المنفض، المسقط)

Weşandî: Werandî, daqtay, êxistî.

وهمی: دروغ، نادرستی، نراستی، نهویی
(الکذب، الافتراء)

Weneyf: Direw, nederistî, nerastî, neweyî.

وهه بون: دره‌بون، راست نه‌بون
(التكذيب)

Wenebûn: Drebûn, rastnebûn.

وهه‌کین: نه‌هیلان
(المنع، الامتناع)

Wenekirin: Nehêlan.

وهه: هوی، هوسا
(هكذا، كذلك)

Wehe: Ho, hosa.

وهه: گوته‌که دبیژن نه‌خوهشی و دل نیشینی ديسا بو تشتی
نننیکه و نه‌بوی دبیژن
(کلمه تقال للتعجب والتوجع والاسی)

Weh: Gotineke dibêjin nexweşî û dil êşîyê
dîsa bû tişê intîke û nebûy dibêjin.

وهی: بو تشتی‌کاتی و په‌شیمانی و دل تنگیی دبیژن
(واه بهال للاستعجاب والدهشه والتعجب)

Wey: Bo intîkatî û peşemantî û dil tengîyê
dibêjin.

وهی: بو دل تنگیی دبیژن
(کلمه حسره والم)

Wey: Bo dil tengîyê dibêjin.

وهی بابک: توخمه‌کی مارابه
(العاضة، السف حیه تقتل لساعتها)

Weybakk: Tuxmekê maraye.

وهی: راستی
(الحقیقه، الصدق، الصحيح)

Weyf: Rastî.

وهی گوته: راستی گوته
(الاقوار، الاعتراف قول الصدق)

Weyfgotin: Rastî gotin.

وهی: بو تشتی و تشتی من بی دویر و نه‌حازر دبیژن
(هی، تلك)

Wê: Bo jinkê û tişê mê yê dwîr ûnehazir
dibêjin.

وهی:
(ذا، اسم اشاره)

Wê:

وهکی: هه‌جکو، مینا
(مثل، نحو)

Weko: Wekî, heçko, mîna.

وهک ئیک: شتی ئیک، مینا هه‌هه، هه‌هه بهر
(المطابق، المائل، المساوی، المشابه)

Wekêk: Şitî êk, mînahev, hevber.

وهک ئیکی: شتی ئیکی، مینا هه‌هه، هه‌هه به‌ری، به‌رامبه‌ری
(المطابق، المائل، المساواة، الشبه)

Wekêkî: Şitî êkî, mînahevî, hevberî.

وهگرتن: وه‌ساحسابکرن، وه‌خه‌ساندن
(الغرض، الافتراض)

Wegirtin: Wesa hisabkirin, wexerisandin.

وهگرتن: وه‌ساحسابکری، وه‌ساحه‌ساندی
(المفترض، الغرضیه)

Wegirtî: Wehisabikirî, wesa xerisandî.

وهلات: وار، جه، پنی، قانه
(الوطن، البلاد، الملکه، القاره، الاقليم)

Welat: War, cih, pinî, qane.

وهلاتینی: مله‌تینی، ژین واری
(الوطنیه، المواطنه)

Welatînî: Milletînî, jînwari.

وهلات پارێژ: به‌ره‌مانیا ژ وهلاتی
(الوطنی، حامی الوطن)

Welatparêz: Berevaniya ji welatî.

وهلات پارێژی: مله‌ت فییانی
(الوطنیه، القومیه)

Welatparêzî: Millet vîyanî.

وهلات په‌رێس: مله‌ت په‌رێس، ره‌گه‌ز په‌رست
(الوطنی، العنصری، الشوفینی)

Welatperêş: Millet perêş, regezperist.

وهلاتی نوی گه‌ه: وهلاتی نوی بوی

وهلاتی نوی ریس: وهلاتی نوی هه‌لکه‌تی
(البلد الناهض، البلدان الناشئه، البلدان النامیه)

Welatê nû geh: Welatê nû rris welatê nwî
bûy, welatê nwî helketî.

وهنه: وه‌سانینه، نه‌وه‌سایه
(ليس كذلك)

Wene: Wesanîne, newesaye.

وێران: شیبان، خورتی کړن، نه ترسان
(الجساره، الجراء، القدره، السلطه)

Wêran: Şiyan, xûrtîkirin, netirsan.

وێرانی: شیبای، نه ترسای، خورت
(الجسور، الجری، الشجاع، المتسلط، المعتد)

Wêray: Şiway, netirsay, xurt.

وێرئ، لوی جهی، لوی دهرئ، وێراهه
(هناك، هنالك)

Wêrê: Liwî cihî, liwê derê, wêrahe.

وێله: وێراهه، لجهئ هه
(هناك، هنالك)

Wêve: Wêrahe, lichîê he.

وێههتر: ژویرئ دویتر
(ابعد من هناك)

Wêvetir: Ji wêrê dwîrtir.

وێله: تیر، ته والی
(الطیر، الطائر)

Wêle: Teyir, tawal.

وێ نه: نهوئ، نهوئ نه
(لاتك)

Wêne: Newê, ewêne.

وێهه: وئ هه، لجهئ هه
(ذاك، هنالك، ذاك)

Wêhe: Wêhene, lichîêhe.

وێهه: شکل
(الصورة، الرسم، الشكل)

Wêne: Şikil.

وێدا: بهرزه، قهشرای، پهنی
(الضائع، الفائذ، الفائز)

Winda: Berze, veşirhay, penî.

وێدا یون: بهرزه یون، قهشرای یون، پهنی یون
(التضییع، الافتقار، التغییب)

Windabûn: Berzebûn, veşirhanbûn, penîbûn.

وێدا یوئ: بهرزه یوئ، قهشرای یوئ، پهنی یوئ
(المفقود، المضاع، المغييب)

Windabûy: Berzebûy, veşirhaybûy, penîbûy.

وێدا تو: بهرزه تر، قهشرای تر، پهنی تر
(الاضیيع، الافقد، الاغیيب)

Windatir: Berzetir, veşirhaytir, penîtir.

وێ دهرئ: وێرئ، لوی جهی
(هناك)

Wêdirê = Wêderê: Wêrê, li wî cihî.

وێران: کلێس یون، قوت یون، بن بر یون، برهان، پویج یون،
کیمباخ، کافل، تەفین

(الفانی، البائد، المنقرض، البائد، الیاب، الهالك، المندثر)

Wêran: Klêsbûn, qutbûn, binbir, birhan, pwîç, kimbax, kavi, tefên.

وێران یون: کیمباخ یون، کلێس یون، قوت یون، بن بر یون،
برهان، پویج یون، تەفین یون
(الهالك، الانقراض، البوار، البواد)

Wêranbûn: Kimbaxbûn, klêsbûn, qûtbûn, binbirbûn, birhan, pwîçbûn, tefênbûn.

وێران یوئ: کیمباخ یوئ، کلێس یوئ، قوت یوئ، بن بر یوئ،
برهان، کافل یوئ، تەفای، پویج یوئ
(الباء، المنقرض، المفیئ)

Wêranbûy: Kimbaxbûy, klêsbûy, qûtbûy, binbirbûy, birhay, kavi, tefay, pwîçbûy.

وێران تو: کلێس تو، کیمباخ تو، قوت تو، بن بر تو، برهان،
تو، کافل تو، تەفای تو، پویج یوئ، سهتمی تو
(الاهلك، الایید، الافنی)

Wêrantir: Klêstir, kimbaxtir, quttir, binbirtir, birhaytir, kaviltir, tefaytir, pûçbûytir, setimîtir.

وێران کړن: کلێس کړن، کیمباخ کړن، قوت کړن، بن بر کړن،
براندن، تەفاندن، کافل کړن، قوت بری کړی
(الایاده، الاهلك، الافناء)

Wêrankirin: Klêskirin, kimbaxkirin, qutkirin, binbirkirin, brandin, tefandin, kavilkirin, qûtbirîkirin.

وێران کړئ: کلێس کړئ، کیمباخ کړئ، قوت کړئ، بن بر
کړئ، براندئ، تەفاندئ، کافل کړئ
(المهلك، المیید، المفیئ)

Wêrankirî: Klêskirî, kimbaxkirî, qutkirî, binbirkirî, brandî, tefandî, kavilkirî.

وێرانی، وێرانیاتی: کلێسی، کیمباخی، قوتی، بن بری،
برهانی، پویج یونی، تەفیتی، کافل کړنی

(الفناء، البواد، البوار، الهالك، الانقراض، الیاب، الخراب)

Wêranî = Wêranyatî: Klêf, kimbaxî, qûtf, binbirî, birhanî, pwîçbûnî, tefênî, kavilkirnî.

ویق ویق، ویلین: دهنګی زانا بچوکی سافیه دهمی زانی
(صوت الطفل الرضيع)

Wiqwiq = Wiqên: Dengê zana bçûkê savaye
demê zanê.

ویس ویس، ویسین: دهنګی تیزکیت چریک ونه یراه
(صوت فرخ الطیر، صوت القوب الزرققه)

Wlawfa = Wisên: Dengê têjkê çwîçik û teyraye.

ویت ویت، ویتین: دهنګی خاندنا چوپچکایه
(صوت العصفور المغرد)

Witwît = Witên: Dengê xandina çwîçkaye.

ورقا ثانی: قورچا ثانی، قورچا ثانی
(القدم، القدمه، الجرحه من الماء)

Wirqa avê: Fira avê, qurça avê.

ورلی: تیری که وایه، تیره ګی دورنده ګه وچوپچک
دخوت

(العقيب، من الطير الجارحه)

Welf: Teyrê kewaye, teyrêkê durindeye kew
û çwîçka dxut.

ورق: داغوربان، داغورچاندن
(الحشوه، الفججه، الرقعه، النفيه، الجرحه)

Wirq: Dawîran, daqûrçandin.

یا: ما، هر؟ ئالافن پسیار وینه جکرئ بی
(هل، استفهام، تاکیدی، للتحقیق، ا، الالف: للاستفهام)

Ya: Ma, herê, alavê pisyar û binecih kîrnêye.

یاګو: نوواګو
(الذی، التي)

Yako: Ewako.

یار: دوست، هه ګال، دلبر، خوه شتفی
(العشيق، الصديق، المييب، الزميل)

Yar: Dost, heval, dilber, xweştivî.

یارهمز: حیلہ باز، چہنگنه، چہنباز، حوقه بازی
(المخادع، الحیال، الماکر)

Yaremez: Hêlebaz, cengene, cenbaz, hoqebazî.

یارهمزئ: حیلہ بازی، چہنگنه، چہنبازی، چہنبازی،
حوقه بازی

(القناع، المرافقه، المکر، الحيله)

Yarmezî: Hêlebazî, cengeneyî, cengeneyatî,
cenbazî, hoqebazyatî.

وندا کرن: بهرزکرن، فہشارتن، پنی کرن
(الاضاعه، التضییع، الافقاد، التغییب)

Windakirin: Berzekirin, veşartin, penikirin.

وندایی، ونداتی: بهرزہیی، بهرزہیاتی، فہشارتنی،
فہشرهانی، پنهانی

(الضياع، الفقد، الغياب، الغيبه)

Windayî = Windatî: Berzeyî, berzeyatî,
veşartinî, veşirhanî.

وو: چاف خوه ګر، فیر
(الاحول)

Wirr: Çavxwehir, vîrr.

ووی، وواتی، وویاتی: چاف خوه ګری، فیری، فیراتی، چاف
خاریاتی
(الحول للعين)

Wirrî = Wirratî = Wirryatî: Çavxwehri, vîrrî,
vîrratî, çavxaryatî.

وای: تهری که وای، توخمه ګی دورنده ګه
(العقيب، طائر من الجوارح)

Wîlf: Teyrê kewa, tuxmekê, teyrê dûrindeye.

وئا: وئری، وی جی
(هناك، هنالك)

Wir: Wêrê, wî cihî.

وت ویت، ویتین: دهنګی تیرا وګی طومکی دخون
(صوت الطير عند التقاط الحب)

Witwit = Witên: Dengê teyra demê tomkî dxon.

وی: تیری
(هو)

Wî: Ewî.

ویر: ویر، فیر، چاف خوه ګر
(الاحول)

Wirr: Wir, vîrr, çavxwehrr.

ویری، ویریاتی، ویری، فیری، چاف خاری، چاف خوه ګراتی
(الحول للعين)

Wirrî=Wirryatî: Wirrî,vîrrî,çavxarî, çavxwehrratî.

ویت ویت، ویتین: جیب جیب، جیبین، دهنګی چوپچکایه
(الزرققه للعصفور)

Witwît = Witên: Çipçip çipên, dengê çwîçkaye.

ویر ویر، ویرین: دهنګی به قایه
(نفیق الضفدع)

Wirr wirr = Wirrên: Dengê beqaye.

یاخه: پستو
(الباقه)

Yaxe: Pistû.

یادئ: ئادا، دایکئ
(یا ام)

Yadê: Ada, daykê.

یادیگان: دیباری، بیئش کیشی، خهلات
(الهدیه)

Yadîgar: Dîyarî, pêşkêşî, xelat.

یال: روخ، لا، ئال، تنهشت، تنهچ
(الجهه، الآخر، الطرف المقابل، الجهة، الطرف)

Yal: Rex, la, al, tenîşt, tenç.

یال یال: دهنگ، دهنگ، زمین، زمه‌زویر، بیکار، شه‌مهت
(القطعطه، العویل، الصراخ)

Yalyal: Deng deng, zimên, zimezwîr, bikar, şemete.

یالین: قه‌ره‌بالغ، قارقار، قیز قیز
(الصخب، الضجيج)

Yalên: Qerebalix, qarqar, qîjqîj.

یان: ئان
(اما، او، ام)

Yan: An.

یانی: ئانکو
(ای)

Yanî: Anko.

یاساخ: ئه
(الممنوع، المحذور، المخطور)

Yasax: Ivc.

یاساخى: ئه‌عینی
(النوع، الحظر)

Yasaxî: Iveynî.

یاشاه: یاخوئ
(یامعبود)

Yaşah: Yaxudê.

یاقوت: به‌رکتی بی‌هايه، وه‌کی درومهرجانیه
(الباقوت)

Yaqwît: Berekê bibihaye, wekî, dir û merca-naye.

ی

Y

یارو: دبیژن بو نیشاره‌ت کرنا مروفتن معلوم بیه‌قیانی
(کنایه عن شخص معلوم بعدم الرضى عنه)

Yaro: Diêjin bû îşaretkirina mirovê me' lom bi nevyanî.

یارئ: کافئ: نه‌ین دێ، باشی دێ، خوه په‌رس، خوه قیبايی،
لهر خوه وشولا خوه، هه‌قالئ له‌قه‌فوک، هه‌قالئ سه‌رفه
(الانتهازی، الوصولی، النفعی)

Yarêgavê: Nihên dirr, başîdir, xweperis, xwe vîyayî, liber xwe û şola xwe, hevalê leqleqok, hevalê serve.

یارئ: ترانه، لاقدی
(اللعب، المزاح)

Yarî: Tirane, laqîdî.

یارئ: کهر: ترانه‌کهر، لاقدی کهر
(المزاح، اللاعب)

Yarîker: Tiraneker, laqidîker.

یارمه‌ئى: هاری کاری، باروبی، بیئش
(العون، الهبة، التبرع)

Yarmetî: Harîkarî, barobî, bêş.

یازده: هه‌ماره، دهه و نیک، پینچ وشه‌ش
(احد عشر)

Yazde: Hijmare, deh û êk pênc û şeş.

یەکان: ئێک نەفل، ئێک گەر
(الوجه، المفرد، بره واحد)

Yakdan: Êk niqil, êk gerr.

یەگ دەست: ئێک دەست، مینا هەف، وەگ ئێک، ئێک توخم،
ئێک تەخلیت، تیشتی ئێک رەنگ
(متماثل، ذو نمط واحد، نوعیه، متحد، متجانسه،
متشابهه)

Yekdest: Êk dest, mîna hev, wek êk, êk tuxim,
êk texlît, tiştê êk reng.

یەگ دەستی: وەگ ئێکاتی، شتی ئێکاتی، مینا هەفی، ئێک
ستێره

(وتیره واحد، نسق معين)

Yekdestî: Wek êkatî, şitî êkatî, mîna hevî, êk
stêre.

یەگ دلی، قولب گرتن، پێکفە بون، ئێکاتی، هەف گوری
(الاتفاق، الانسجام، التالف)

Yekdilt: Qulpgirtin, pêkvebûn, jêkanê, hevгурî.
یەگ رەنگ: ئێک تەخلیت، ئێک توخم، ئێک ستێره، ئێک رێک،

ئێک سنج وئول

(طرز واحد، استقامه السلوك)

Yekrreng: Êk texlît, êk tuxim, êk stêre, êk rêk,
êk sinc û ol.

یەگ رەوی: ئێک سیمای، ئێک ستێره، راست گو، راست
ودەشت، ئێک قام

(العدل، الصدق، الصراحه، الاستقامه فی النهج والسلوك)

Yakrrwî: Êk sîma, êk stêre, rastgo, rast û deşt,
êk qam.

یەواشی: هەدیاتی، تەناهی
(المهل، الهوینا، الهون، الهدی)

Yewaşî: Hêdiyatî, tenahî.

یەزدان: خودی خوەدی، باخوی
(الله، الاله)

Yezdan: Xûdê, xwedê, baxwê.

یەمان: بستی هەمی، پشت راستی
(الامان)

Yeman: Bistehî, piştrastî.

یاهەر: هەفال، خانوخه
(الرافق، التندی)

Yawer: Heval, xanoxe.

یاهوو: مەمنون، سوپاس
(شکرا، ممنون)

Yaho: Memnon, sûpas.

یە

(فی آخر اللفظ یؤدی الی اکمال المعنی للنسبہ والاضافه)

ye:

یەگ. هەماره
(واحد)

Yek: Hijmare.

یەگ گرتن: ئێک بون، ئێکاتی بون، پێکفە رستن، پەچرویه
بون
(الاتحاد، التوحد)

Yekgirtin: Êkbûn, êkatîbûn, pêkveristin,
peçrîwînebûn.

یەگ گرتی: ئێک بوی، ئێکاتی بوی، پێکفە رستی، پەچرویه
بوی
(التوحد، المتحد)

Yekgirtî: Êkbûy, êkatîbûy, pêkve ristî,
peçrîwînebûy.

یەگ بون: ئێک گرتن، قولب بون، قولب گرتن، پێکفە بون
پێکفە رستن

(الوحد، الاتحاد، الاتفاق)

Yekbûn: Êkgirtin, qulpbûn, qulpgirtin, pêk-
vebûn, pêkve ristin.

یەگ ئاف: دەریا
(البحر، المصب، الرافد)

Yekav: Derya.

یەگ تا: نقشێ ئێک باب، ریشتا ئێک باب قنێتا ئێک باب
(الوحيد، المفرد فی السلاله)

Yekta: Nîfşê êk bab, reşta êk bab, qinêta êk bab.

یەگ جاری: قەت، ئێججاری، ئێکجاری، ئێک گەر
(ابدا، مطلقا، فقط، مره واحد)

Yakcarî: Qet, êcary, êkcary, êkgerr.

یەگ چاف: مروفتی بجافەکی، شەپتان
(الابليس)

Yekçav: Mirovê bi çavêkî, şeytan.

یەخنی: تێرشکا ئاڤکا باجان سورکا
(طعام من کبب)

Yexinî: Tîrşka avka bacan sorka.

یەگ سەر: ئێک تەق، ئێک و ئێک
(راسا، مبابشره)

Yekser: Êk teq, êk û êk.

یەگ سەر: گشت، هەمی، خێ، بێکفە، بجارەکن
(العام، الشامل)

Yekser: Gişt, hemî, xirr, pêkve, bicarekê.

یەگ سەری: گشتی، هەماتی، خێنی، بێکفی، بجارەکینی
(العموم، الشمول)

Yekserî: Giştî, hematî, xirrînî, pêkveyî, bicarekî.

یێ: لدویماهییا پەیفی نیشانا نێراتینی ددەت
(اداه اضافیه للذكور في آخر اللفظ)

Yê: Lidwîmahîya peyvê, nîşana nêratîyê didet.

ییت: یین، ئالافێ هەماتین لدویماهییکا کوتنن
(اداه جمع في آخر اللفظ)

Yêt: yên, Alavê hematîyê lidwîmahîka gotinê.

یێ: ئالافێ ئاگەهدارین لسه‌ری کوتنن
(في اول اللفظ اداه تنبيه)

Yê: Alavê agehdaryê liserê gotinê.

یێخ: چەرت، توت، دەرکری، دویرکری
(الطرد، الحذف، الإخراج، العزل)

Yêx: Çert, tût, derkirî, dwîrkirî.

یوم: بەدی، بەشی
(الشؤم)

Yum: Bedî, beşî.

یول: هۆول، بیف، دەلیفە، دەرڤەت
(الفرصة، المجال)

Yol: Hol, bîv, delîve, derfet.

